

FECHENHEIJSKÁ

- DRBNA

č. 726-750/90

[15 voč]

(volné, nestrukturované

listy, prosím vepomáchat)

1990

XV. roč.

(725-)

Vážení čtenáři a příznivci,

podruhé v tomto století přestává D R B N A vycházet.

Tentokrát neodvolatelně, ale ...

V 15 ročnících vyšlo celkem 750 čísel, čímž se D R B N A stala držitelkou exilového evropského, možná že i světového rekordu, hodného Guinessovy knihy rekordů.

A teď k tomu "ale" - protože ve světovém tisku vychází množství zajímavých, ale poměrně dlouhých článků s nadčasovou tendencí, bude D R B N A vydávat v nepravidelných intervalech průřezový výběr.

Kdo bude mít zájem - přihlaste se.

D R B N A přeje všem příjemné prožití svátků vánočních a hodně osobního blaha do Nového roku 1 9 9 1.

D R B N A

Prosinec 1990

Bude se jezdit na Špilberk lanovkou, spát zde v hotelu a garážovat pod zemí?

Brno, druhé největší město republiky a významné centrum mezinárodního obchodu, vzpomene příští rok významného jubilea — 900 let od datování první písemné zprávy. Oslavy asi nebudou příliš halasné. Upřímně řečeno — není se čím chlubit. Vždyť ve městě, stejně jako v celé zemi, toho víc zpusťlo, než rozkvetlo.

Brno patří díky své výhodné poloze i veletřnímu vhlasu k městům, která zahraniční kapitál nemusejí namáhavě lákat. Přichází a nabízí se sám. Byli tu již mnozí podnikatelé. Přijeli, rozhlédli se, jednali — a zase odjeli. Bez úspěchu. Kapitál se dlouho nerozmýšlil.

Není účelem tohoto článku zkoumat minulost. Snad opravdu byly některé nabídky nevhodné, ba potupné, jak někteří činitelé říkají. Místo toho chceme čtenářů předložit dvě z nabídek téměř současných, které se však pro nezáměr a liknavost mohou také rychle stát minulostí.

V dubnu tohoto roku vstoupila v jednání s aktivními pracovníky státního podniku Průmyslové stavitelství Brno rakouská obchodní firma Simac, která do Brna přivedla bývalého vicekancléře a ministra hospodářství Rakouské republiky dr. Norberta Stegera. Jde o schopného podnikatele, který již svým jménem dává záruku obchodní spolehlivosti. Dr. Steger nabídl Brnu dvě cesty spolupráce — opravu a využití hradu Špilberka a stavbu podzemních garáží.

Z HRADU HOTEL

Zastavme se nejdříve u prvního příkladu. Není tajemstvím, že hrad uad Brnem, národní kulturní památka, dědictví po Přemyslu Otakaru II., připomínající slavné členy rodu Lucemburků a také neblahý čas žaláře národů, je ve velmi neutěšeném stavu. Obrostlý hlozím jako onen pohádkový hrad s Růženkou. Při důkladné prohlídce (po všech dosavadních, pomalých opravách) odhadl letos pan dr. Steger náklady na nezbytnou rekonstrukci na 400 až 450 miliónů šilinků. Brno má přitom mnohem bolestivější problémy. Necháť tedy Špilberk spadnout?

První nabídka opravy a využití zahraničním partnerem přijata nebyla. Národní kulturní památka opravdu nelze měnit na hotel, byť pětihvězdičkově. Pan dr. Steger uznal námítky a nabídku změnil. V závěru října dostal náměstek primátora František Máca dopis, v němž rakouská strana uznává brněnskou podmínku vylučující na Špilberku hotelový provoz, a navrhuje následující možnost: architektonicky hodnotný hotel s vynikajícími parametry, napojený na mezinárodní rezervaci síť na špilberském úpatí. Uvažuje se o místě proti Oblinému trhu a propojení s vlastním hradem lanovou dráhou. Na Špilberku by pak hostům stejnojmenného hotelu sloužila dosavadní vinárna a kongresové centrum, umístěné v nejmladší, historicky nejméně cenné části hradu. Celý Špilberk by pak byl opraven jako věčné břemeno hotelu nákladem zahraničního partnera a přitom zůstal ve vlastnictví města. Včetně všech historických prostor a pracoven muzea. Pamatováno je také na rekonstrukci parku, jeho osvětlení a bývalých hudební altánů. Špilberk by se tak po letech mohl opět stát ne místem strachu, ale radosti Brňanů.

Hotel, který by měl mít 200 pokojů, je renoméovaná firma schopna vybudovat během pouhých 18 měsíců od vydání staveb-

ního povolení. O návratnosti uvažuje za tři roky. Město by se — bez většího finančního vkladu — podílelo na jeho zisku, nehledě na daně. Přitom sám dr. Steger se na investicích hodlá podílet značnou částkou s tím, že je při rychlém rozhodnutí ochoten již v roce 1991 na opravy samotného hradu uvolnit několik desítek miliónů. Výhodná by jistě byla také dohoda, že minimálně třetinu prací na hotelu odvedou brněnské podniky, což přinese řadu nových, atraktivních pracovních příležitostí.

AUTA MUSEJÍ POD ZEMÍ

Druhou možností spolupráce, již zprostředkovatelská firma Brnu nabízí, jsou podzemní garáže. Věc, která je v celém světě naprosto běžná a bez níž si už nelze představit obrovský automobilový provoz v žádné z evropských metropolí. V centru Brna je v tomto směru již dnes situace neúnosná a počet vozů se zákonitě bude dál zvyšovat. Kam je dát?

Uvedenou nabídku by realizovala americká firma APCOA, již např. v Rakousku slouží asi 75 procent všech garáží. K prvnímu jednání u primátora města Brna došlo v květnu a západní investor získal předběžný souhlas. Dále se věc stala »pouhým« technickoobchodním problémem. Nejdříve probíhalo všechno hravě. Již v červnu vytipoval Otvar hlavního architekta možné lokality a předložil návrh na devět míst. Firma APCOA je posoudila a vybrala první čtyři parkoviště. Měla by se nacházet před hotelem Grand, vedle kostela sv. Tomáše, před Internationalem a na Veselé ulici poblíž Besedního domu, kde by se garáže mohly stát součástí navrhované koncertní haly.

Ve světě byznysu je zvykem odpovídat na nabídku do deseti dnů. Poté je partner pokládán za nezdravěcího a zájem opadá. Poslední konkrétní nabídka přišla z rakouské strany 25. října. Rakouské jednání, rychlé a operativní, však bylo zastaveno rozhodnutím Otvaru hlavního architekta o vypsaní konkursu. Ovšem bez upřesnění podmínek. Čas plyne a trpělivost cizího zájemce není bezmezná. Přijde Brno i o tuto možnost?

ACO BARINSKY?

VOGUE A SUPRAPHON

Gramofonová značka Supraphon bude napříště zastupována na území Francie, Andorry a Monaka prostřednictvím francouzské partnerské firmy Vogue. Jednoznačný zájem francouzské firmy a jejího gramofonového teritoria je o produkci vážné hudby. Už nyní lze zaznamenat první výsledky působení. Firma Vogue odebrala od Supraphonu v loňském roce přes 75 000 kusů kompaktních desek a letos ve třech čtvrtletích už 60 000. V současnosti inzeruje a zadává recenze a ve spolupráci s rozhlasovými a televizními stanicemi pečuje o propagaci české produkce. Nyní se obě firmy soustřeďují k přípravě festivalu MIDEM v Cannes, který je jedním z nejdůležitějších z veletrhů gramofonové oblasti. A v tuto chvíli připravují pracovníci obou firem ediční plány exportních titulů Supraphonu. Pravdou je, že zvlášť Supraphon bude muset udělat mnoho pro budoucnost své produkce, zejména už dnes začít připravovanou výstavbu nahrávacích studií a při zmenšeném počtu titulů edičních plánů zrychlit jejich vydávání. Pan Detry potvrdil dnešní význam katalogu Supraphonu na evropském gramofonovém trhu (hned v těsné blízkosti katalogu Deutsche Grammophon, jak říkají), zejména pro jeho výraznou národní identitu.

Lupiči přepadli kasino

zeli, když předtím lftací dveře do herny zajistili pouty.

Police se do hotelu dostavila dvě minuty po oznámení. Na místě našli čtyři zraněné osoby, většinou s ranami na hlavě způsobenými údery pistolemi. Zranění jsou kvalifikována jako lehká. Na případu začalo pracovat několik desítek policistů, nasazení byli psi. Ode dneška vede vyšetřování zvláštní tým specialistů.

Kasino patří akciové společnosti Casinos Czechoslovakia, která provozuje šest heren po celé ČR a jež pravděpodobně již dnes vypíše odměnu na dopadení pachatelů.

TO JE DALŠÍ PŘÍPAD ČERNÝ!

(tisk): Čtyři ozbrojení lupiči v maskách včera v jednu hodinu a patnáct minut po půlnoci přepadli kasino v pizenském hotelu Continental. Z pokladny odnesli přibližně 83 000 amerických dolarů.

Podle informací mluvčího městské správy VB v Pizně kapitána J. Soukupa vtrhli maskovaní muži do herny, kde se nacházelo 40 návštěvníků. Dva z lupičů se vtrhli k pokladně, druzí dva pistolemi drželi hosty v šachu, některé dokonce spoutali. Surovým způsobem ochromili pokladník, když jej sřídili pod stůl a do očí jí stříkali slzavý plyn. Nic jim pak nebránilo, aby z kasy vybrali provozní kapitál. Z místa činu zmi-

Bonn will bei Telefon und Autos abkassieren Zeittakt und Straßengebühr als Geldquellen

Bezcelní zóna navrhuje zříditi v Karlových Varech okresní manažer OF R. Večerka. Zvolení poslanci v městských a obecních zastupitelstvech budou podporovat především privatizaci, pozornost chtějí věnovat sociální politice a lázeňství.

Letoun s pětiletou posádkou havaroval u Znojma 21. července 1944. Urnu s ostatky posádky britského bombardovacího letounu Wellington Ja 521 převzal včera ve Znojmě britský letecký přídelánc B. M. Blackford. Bude uložena v Praze na Orlanských hřbitvech.

Mezinárodní banky přicházejí

Ano, do Prahy přicházejí významné světové banky. Jednou z nich je Deutsche Bank, která je největším německým úvěrovým ústavem a centrálou ve Frankfurtu nad Mohanem a v Düsseldorfu. V minulých dnech otevřela v našem hlavním městě své zastoupení. Jako univerzální banka provádí operace jak komerčního, tak investičního charakteru. Celkový objem obchodu koncernu Deutsche Bank činí 376,3 miliardy DM a ve světě pracuje pro sedm milionů zákazníků, o něž se stará 67 000 pracovníků v 1811 místech.

A proč Deutsche Bank, která je dosud ve světě zastoupena 33 filiálkami, 15 reprezentacemi a 20 koncernovými a příslušnými společnostmi, zahájila svou činnost právě u nás v ČSFR — to vysvětlil člen jejího představenstva Georg Krupp. Řekl na pražské tiskové konferenci, že ČSFR je nejvýznamnější zemí nejbližšího východního bloku a má tradiční spojení se Západem. Je také vůči západním státům nejmenší zadlužen a disponuje dobrou úrovní vzdělání pracovníků. «Věřím, že recese, spojená s transformačním procesem, nebude v ČSFR tak příkrá jako v sousedních zemích,» uvedl doslova. Dodal však, že z perspektivy nezaujatého pozorovatele se mu jeví dva aspekty, které ztěžují bezproblémovou změnu struktury hospodářského systému

v Československu jako obzvlášť důležitá: chybí ještě »trh« a know-how, související s tržní hospodářskými strukturami. Povzbudivě pro postoj Deutsche Bank jsou zprávy o nově zakládaných společných podnicích, i když se velký příliv kapitálu ještě nadořezal. To se ale změní, až se začne uskutečňovat privatizace státních podniků.

Představitel Deutsche Bank vzpomněl i toho, že asi jedna čtvrtina německo-československého zahraničního obchodu se v posledních letech odvíjela přes tuto banku, která už dlouhodobě spolupracuje s Ča. obchodní bankou. Deutsche Bank se podílela i na pokrytí úvěrových potřeb Československa a stalo se tradicí, že každoročně byly v její centrále ve Frankfurtu n. M. podepisovány smlouvy na větší Eurokredit pro Československo. Nyní otevřené zastoupení banky v Praze se bude starat o kontakty mezi Deutsche Bank a československými důležitými místy tj. obzvlášť s bankami, podniky a institucemi a bude k dispozici radou i činem všem svým klientům.

Na přímou otázku, zda ČSFR je, či není vhodnou a perspektivní zemí pro zahraniční investice, odpovídal představitel Deutsche Bank G. Krupp jednoznačně kladně.

ROMANOV
TO ALE
TRVALO!

Grenzstellen nutzen

Pkw-Reisende können bei der Fahrt in die CSFR Zeit sparen, wenn sie die seit rund einem Monat geöffneten fünf neuen deutsch-tschechischen Grenzübergänge nutzen. „Nach Möglichkeit sollten Autofahrer auf die neuen Übergänge in Eschikam, Waldmünchen, Maehring, Waldsassen und Selb ausweichen“, empfiehlt der Allgemeine Deutsche Automobilclub (ADAC). „dadurch werden die stark frequentierten Grenzstellen Philippsreut, Bayerisch Eisenstein, Furth im Wald, Waidhaus und Schirnding entlastet und Wartezeiten vermieden“. Die neuen Verbindungen zur CSFR seien auf gut ausgeschilderten Zufahrtswegen zu erreichen, passieren könnten allerdings lediglich Pkw und Krafträder. Eschikam, Waldmünchen und Waldsassen sind rund um die Uhr passierbar, während Maehring und Selb nur zwischen neun und 21 Uhr für den Verkehr offenstehen.

Rozpaky kolem krajanů

Hladina nacionalistických vášní se zdvihla po loňském listopadu i v Československu. Slovensko žije neklidně, tu se zvedá vlna nepřátelství vůči Čechům, jindy zase Maďarům. Kdo stojí v pozadí rozporu mezi Slovaky a Čechy, kdo víří separatistické tendence, jsme brzy zjistili. Podpora přichází z USA, od Světového kongresu Slováků, tedy lid' žijících mimo naši republiku dlouhou řadu let. Často až desetiletí. Vždyť největší příliv do »země zaslíbené« byl ze Slovenska v krizových třicátých letech, v době nejhorší bídy, z nejbědovanějších oblastí země.

Byli jsme hrdi na to, že naši krajané nezapomněli na starou vlast a že se k ní po celé léta hlásili. Třeba i tím, že zakládali nejen výlučně krajaňské, ale i politické spolky se zaměřením proti bývalému režimu. Na pomoc demokracii.

Tak vznikl v roce 1970 i Světový kongres Slováků, jehož cílem, jak píše dcera zakladatele paní Helen E. Roman-Barber z Toronta, bylo dosažení politické a duchovní svobody pro milióny Slováků žijících pod komunistickým útlakem. Nyní je tento cíl splněn. Obnovení demokracie a vytvoření České a Slovenské Federativní Republiky zaručuje všem Slovákům možnost

určovat vývoj své vlastní země a zvolit si vlastní způsob života.

První mandát Světového kongresu Slováků byl těmito vítanými skutečnostmi naplněn. Jako všechny demokracie, i Česká a Slovenská Federativní Republika bude mít určité politické problémy. Ale tyto problémy by měli řešit občané Slovenska a jejich zvolení zástupci, nikoli Světový kongres Slováků.

Bohužel, nové vedení Světového kongresu Slováků zastává spolu s řadou svých členů, podporujících slovenský separatismus, jiné stanovisko. Romanova rodina a ostatní zakládající členové tedy nechtějí být nadále s novým vedením této organizace spojování.

Současná situace však nemůže snižet výsledky, jichž bylo dosaženo v posledních dvaceti letech. Všichni můžeme být hrdí na to, že jsme s pomocí Světového kongresu Slováků přispěli k obnovení politické a duchovní svobody na Slovensku. Zachování kulturního dědictví mezi Slovaky v zahraničí bude stát ještě mnoho úsilí a my doufáme, že každý z vás tento cíl podpoří — končí své prohlášení paní Roman-Barberová. Věřím, že všichni, kdo to s naší republikou myslí dobře, ji za tato slova děkují.

Budvar stávkuje

(zn): V českobudějovickém Budvaru nevěřt prohlášení vedoucího odboru ministerstva zemědělství K. Černé ze 7. prosince, že od 1. ledna 1991 se stanou samostatným státním podnikem, protože se právě ona na páté poradě v Praze vyjádřila k této otázce negativně. Proč na základě dohody stávkového výboru zV Nezavážděného odborového svazu a vedení závodu ze soboty začala v pondělí stávka, která bude ukončena v okamžiku podepsání základního listin. Mohlo by k tomu dojít už dnes, v úterý, při jednání na ministerstvu zemědělství ČR v Praze.

U protichemické jednotky

(tkt): Ihned po projevu ve FS spechal prezident V. Havel do města Slaný, aby zde ještě zastihl příslušky speciálního protichemického praporu, kteří dokončují poslední přípravy před odletem do Saudské Arábie. V. Havel v doprovodu ministra obrany CSFR L. Dobrovského vykonal přehlídku nastoupných vojáků a vyzdvihl zejména jejich humanitární poslání, které má široký mezinárodní význam. Nenastanou-li nepříznivé okolnosti, např. zhoršení počasí, lze předpokládat, že by veškerá technika a na 170 čl. příslušníků protichemického praporu mohlo být v Saudské Arábii do pěti až sedmi dnů, sdělili pplk. A. Turek.

Před otevřením »Divadla K«

(roll): Začátek včerejší tiskové konference Městských divadel pražských připomíná prohlídku bradu. Novinářů byli provedeni všemi prostory bývalého Divadla komedie, jež má být po 11 letech otevřeno začátkem ledna příštího roku pod názvem »Divadlo K«. Leccos je tu ještě neholové, ale práce vrcholí, elegantní barevnost interiéru a zejména bezbarvý přístup pro invalidy budoucího diváka potěší. Trochu rozpuká naproti tomu vzbuzují některé složky technického vybavení, na něž se muselo šetřit. Ředitel Jan Vedral seznámil novináře s budoucím profilem »Divadla K«, jež se bude orientovat na náročnější repertoár a generačně především na tvůrce i publikum tzv. střední generace. V lednu tu diváci uvidí Dürrenmattovo Achterloo a hru J. Vostřého Lotos na mrazu. Počítá se s pravidelným vystupováním baletu P. Šmorka a s hostováním loutkového divadla Drak.

Pozor při pojistování!

(tkt): Ministerstvo financí ČR vydalo všeobecné upozornění, v němž mj. sděluje: »V souvislosti se stále se vyskytujícími nabídkami některých zahraničních pojišťoven sjednat s našimi občany pojištění za cíl měnu považujeme za nezbytné upozornit na nepříznivé důsledky plnění z této nelegální činnosti. Podle současně platné právní úpravy mají dosud výlučné právo provozovat na území CSFR pojištění pouze dvě pojišťovny — Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská státní pojišťovna se sídlem v Bratislavě.«

T-613 se značkou AUDI

(čre) Zakladní smlouva mezi mladoboleslavskou Skodovkou a koncernem VW by měla být uzavřena do konce roku, pak budou následovat další smlouvy. Do akciové společnosti vloží Volkswagen zpočátku kapitol 500 mil. marek. Na tiskové konferenci byla rovněž včera naznačena možnost spolupráce mezi podnikem Tatra: vozy T-613 by mohly být začleněny do produkce firmy Audi, která je součástí koncernu VW.

TATRAUDI...

Kfz-Kennzeichen in Ostdeutschland

ABG	=	Altenburg	J	=	Jena
AE	=	Auerbach	JB	=	Jüterbog
ANA	=	Annaberg	JE	=	Jessen
ANG	=	Angermünde	KLZ	=	Klötze
ANK	=	Anklam	KM	=	Kamenz
APD	=	Apolda	KÖT	=	Köthen
ARN	=	Arnstadt	KW	=	Königs-Wusterhausen
ART	=	Artern	KY	=	Kyritz
ASL	=	Aschersleben	L	=	Leipzig
AT	=	Altentreptow	LBS	=	Lobenstein
AU	=	Aue	LBZ	=	Lübz
BBG	=	Bernburg	LC	=	Luckau
BED	=	Brand-Erbisdorf	LIB	=	Bad Liebenwerne
BEL	=	Belzig	LN	=	Lübben
BER	=	Bernau	LÖB	=	Löbau
BIW	=	Bischofswerda	LSZ	=	Bad Langensalza
BNA	=	Borna	LUK	=	Luckenwalde
BRB	=	Brandenburg	LWL	=	Ludwigslust
BRG	=	Burg	MAB	=	Marienberg
BSK	=	Beeskow	MC	=	Malchin
BTF	=	Bitterfeld	MD	=	Magdeburg
BÜZ	=	Bützow	MEI	=	Meißen
BZ	=	Bautzen	MER	=	Merseburg
C	=	Chemnitz	MGN	=	Meiningen
CA	=	Calau	MHL	=	Mühlhausen
CB	=	Cottbus	NAU	=	Nauen
DBR	=	Bad Doberan	NB	=	Neubrandenburg
DD	=	Dresden	NDH	=	Nordhausen
DE	=	Dessau	NEB	=	Nebra
DL	=	Döbeln	NH	=	Neuhaus
DM	=	Demmin	NMB	=	Naumburg
DW	=	Dippoldiswalde	NP	=	Neuruppin
DZ	=	Dellitzsch	NY	=	Niesky
EB	=	Eilenburg	NZ	=	Neustrelitz
EF	=	Erfurt	OBG	=	Osterburg
EH	=	Eisenhüttenstadt	OC	=	Oschersleben
EIL	=	Eisleben	OR	=	Oranienburg
EIS	=	Eisenberg	OVL	=	Obervogtland
ESA	=	Eisenach	OZ	=	Oschatz
EW	=	Eberswalde	P	=	Potsdam
FF	=	Frankfurt/Oder	PCH	=	Parchim
FG	=	Freiberg	PER	=	Perleberg
FI	=	Finsterwalde	PIR	=	Pirna
FLÖ	=	Flöha	PK	=	Pritzwalk
FOR	=	Forst	PL	=	Plauen
FRW	=	Bad Freienwalde	PN	=	Pößneck
FTL	=	Freital	PW	=	Pasewalk
FW	=	Fürstenwalde	PZ	=	Prenzlau
G	=	Gera	QFT	=	Querfurt
GA	=	Gardelegen	QLB	=	Quedlinburg
GC	=	Glauchau	RC	=	Reichenbach
GDB	=	Gadebusch	RDG	=	Ribnitz-Damgarten
GHA	=	Geithain	RIE	=	Riesa
GHC	=	Gräfenhainichen	RL	=	Rochlitz
GMN	=	Grimmen	RM	=	Röbel/Müritz
GNT	=	Genthin	RN	=	Rathenow
GR	=	Görlitz	HR	=	Rostock
GRH	=	Großenhain	RSL	=	Reßlau
GRM	=	Grimma	RU	=	Rudolstadt
GRS	=	Gransee	RÜG	=	Rügen
GRZ	=	Greiz	SAW	=	Salzwedel
GTH	=	Gotha	SBG	=	Strasburg
GUB	=	Guben	SBK	=	Schönebeck
GÜ	=	Güstrow	SCZ	=	Schleiz
GVM	=	Grevesmühlen	SDH	=	Sondershausen
GW	=	Greifswald	SDL	=	Stendal
HAL	=	Halle	SDT	=	Schwedt/Oder
HBN	=	Hildburghausen	SEB	=	Sebnitz
HBS	=	Halberstadt	SEE	=	Seelow
HC	=	Hainichen	SFB	=	Senftenberg
HDL	=	Haldensleben	SFT	=	Staßfurt
HET	=	Hettstedt	SHL	=	Suhl
HGN	=	Hagenow	SGH	=	Sangerhausen
HGW	=	Hansestadt Greifswald	SK	=	Saalkreis
HHM	=	Hohenmölsen	SLF	=	Saalfeld
HIG	=	Heiligenstadt	SLN	=	Schmölln
HOT	=	Hohenstein-Ernstthal	SLZ	=	Bad Salzungen
HRO	=	Hansestadt Rostock	SM	=	Schmalkalden
HST	=	Hansestadt Stralsund	SN	=	Schwerin
HV	=	Havelberg	SON	=	Sonneberg
HWI	=	Hansestadt Wismar	SÖM	=	Sömmerda
HY	=	Hoyerswerda	SPB	=	Spremberg
HZ	=	Herzberg	SRB	=	Strausberg
IL	=	Ilmenau	SRO	=	Stadtröda
			STB	=	Sternberg

STL	=	Stollberg
SZB	=	Schwarzenberg
TET	=	Teterow
TG	=	Torgau
TP	=	Templin
UEM	=	Ueckermünde
WB	=	Wittenberg
W	=	Worbis
WL	=	Werdau
WE	=	Weimar
WIS	=	Wismar
WK	=	Wittstock
WLG	=	Wolgast
WMS	=	Wolmirstedt
WR	=	Wernigerode
WRN	=	Waren
WSF	=	Weißfels
WSW	=	Weißwasser
WUR	=	Wurzen
WZL	=	Wanzleben
Z	=	Zwickau
ZB	=	Zerbst
ZI	=	Zittau
ZP	=	Zschopau
ZR	=	Zeulenroda
ZS	=	Zossen
ZZ	=	Zeit

Die Entwicklungsgeschichte
vom Wolf zum Hund...

...I DO KÄI'ZOUER...

Amerika, Amerika

NEW YORK, 14. Dezember (dpa). Die US-Jugend ist konservativ, pessimistisch und hält Müttern hoch in Ehren. Das ist das Ergebnis einer Umfrage des Gallup-Instituts unter mehr als 1000 Amerikanern im Alter von 16 bis 24 Jahren.

Mehr als drei Viertel der Befragten sind für die Todesstrafe und Drogenkriminalität, 39 Prozent als eher links. 70 Prozent meinen, um die Welt sei es eine Generation zuvor besser bestellt gewesen als heute, und 56 Prozent glauben, daß es noch schlimmer kommen wird, bis ihre Kinder erwachsen sind.

Als größtes Problem sehen 58 Prozent der Befragten die illegalen Drogen an, ungenügende Bildung und die Umweltverschmutzung folgen mit jeweils fünf Prozent weit abgeschlagen.

Befragt nach der Person, die sie am meisten bewundern, nannten elf Prozent die eigene Mutter, sechs Prozent den Vater. US-Präsident George Bush brachte es immerhin auf drei Prozent.

Brüder werden Geschwister

LINZ, 16. Dezember (dpa). Die Meinung des Apostels Paulus, daß Frauen in der Kirche zu schweigen hätten, ist jetzt zumindest von einer katholischen Pfarrei der oberösterreichischen Hauptstadt Linz korrigiert worden. Wie Pfarrer Alois Palmetshofer berichtete, hatten vor allem Frauen während einer Gemeindeversammlung die Durchsicht von „Machos-Texten“ in Liedern und Gebeten gefordert.

Rechtzeitig für die Weihnachtsliturgie liegen nun veränderte Texte vor, darunter rund zwei Dutzend Kirchenlieder. Aus den „Brüdern“ wurden „Geschwister“ oder „Christen“, statt der „Söhne“ loben jetzt die „Freunde“ den Herrn. Sogar die Aufforderung, im Christentum „männlich“ zu agieren, ist verschwunden, „alle sind aufgerufen, „glaubhaft“ zu sein.

Paulus, der in seinen Briefen im Neuen Testament die Anrede „Brüder“ gebrauchte, mußte sich gefallen lassen, daß zumindest die Worte „und Schwestern“ angefügt werden. Pfarrer Palmetshofer: „Das kann man bei allem Respekt vor dem biblischen Text verantworten.“

AUCH UNHEILIGES!

Muß na správném místě?

„Jsem nepřítel dlouhých projevů a programových prohlášení.“ Řekl včera na tiskové konferenci v Praze nový ministr vnitra České republiky JUDr. Tomáš Sokol, pražské veřejnosti zatím spíše známý jako městský prokurátor. Novináři s povádkem přivítali, že se dr. Sokol s nimi sešel již čtrnáct dnů po svém jmenování ministrem, čímž podstatně předstíhl svého federálního kolegu J. Langůše, který k tomu potřeboval skoro čtyři měsíce. Tento sympatický krok ministra T. Sokola svádí k domněnce, že snad se konečně dostal správný muž na správné místo. V jeho resortu probíhá reorganizace, nikoli však v čase a tempu, jak by měla. Koncepce počítá s posílením základní policejní služby i kriminalistiky, v Praze by měla být městská policie s úkolem zajišťovat pořádek, dhát na ekologičtějších ulicích policie, již by sponzorovala i Čs. lotyšská asociace, by působila hlavně v oblasti Stromovky. V materiálním zabezpečení je situace stále složitá, před novými uniformami dostane zřejmě přednost moderní technika, auta, benzín.

I ♥ SOKOL!

Ústavní cesta k řešení krize

NALEHAVÁ VÝZVA I DOPORUČENÍ PREZIDENTA ČSFR

(kčr): Zcela mimořádný průběh mělo včerejší zasedání našeho nejvyššího zastupitelského sboru. V dopolední části vystoupil se zásadním vnitropolitickým projevem prezident ČSFR V. Havel, v němž navrhl poslancům, aby se neprodleně zabývali jeho návrhy ústavních zákonů o ústavním soudu a o referendu. Projev hlavy státu odměnili poslanci dlouhotrvajícím potleskem. Předseda FS A. Dubček pak ujistil V. Havla, že pevně věří, že parlament velkou státnickou zkouškou složí, totiž že odpovědně projedná oba předložené návrhy.

Viceméně zmatenou debatu o tom, zda přikročit k oběma předloham ihned, nebo až poté, co projdou oběma národními radami a vládami republik, zahájil poslanec M. Malý (OF), který vyzval k hlasování o změně programu. J. Lux (KDU—ČSL) doporučil, aby prezidentovy návrhy přišly na pořad jednání při dodržení obvyklého legislativního postupu, ale před kompetenčním zákonem. Pro okamžitě jednání se vyslovil M. Zeman (OF) slovy: »Když se potápí loď, neměli bychom se zabírat natíráním zábradlí.« Vyskytly se i hlasy, aby oba zákony do CNR a SNR vůbec nešli. Po přestávce doporučil J. Sokol (OF), aby parlament neobcházel svůj jednací řád a nepřistupoval k řešení složitých situací pod dojmem potápějící se lodi. Poté se sešli na společné schůzi představitelů poslaneckých klubů a pak jednaly kluby odděleně.

Po přestávce informovali zástupci poslaneckých klubů o výsledcích rokování. V. Benda za KDU tlumočil názor, že je třeba přistoupit v úterý k projednávání kompetenčního zákona, neboť je připraven a parlament musí dodržovat jednací řád. Zároveň náš klub doporučuje vyhovět prezidentovi v jeho požadavku na spěšnost projednání obou jím předložených předloh a dát je do programu FS na příští týden. V tom se shodli i ostatní. Pozměňovací návrhy poslanci nepřijali, dnes tedy pokračuje zasedání FS jednáním o kompetencích. Prezidentovy předlohy o ústavním soudu a referendu mezitím urychleně projednají obě národní rady.

Prezident ve svém projevu uvedl, že FS stojí před úkolem projednat ústavní zákon, který nově vymezuje pravomoc republiky a federace, respektive jejich výkonné moci. Problém je v tom, řekl V. Havel, že někteří slovenští politici, především však sám předseda slovenské vlády, dali v minulých dnech zřetelně najevo, že nepřijmeme-li zmíněný zákon v tom znění, v jakém vám ho předložila SNR, hrozí nebezpečí, že Slovenská národní rada vyhlásí nadřazenost svých zákonů nad zákony Federálního shromáždění. Takový postoj charakterizoval prezident jako jasně porušení dosud platné ústavy a stát by se tím propadl do prostoru úplného právního chaosu. Prezident a Federální shromáždění by pak museli prohlásit za protíústavní stanovisko nejvyššího a rovněž plně legitimního orgánu jedné z republik. Konfrontační situace by znamenala faktický rozpad dnešního státoprávního uspořádání republiky a začátek rozpadu Československa jako státu. Václav Havel se pak podrobně zabýval důsledky takového rozpadu. »Náš stát jako subjekt mezinárodního práva a světovým společenstvím uznávaný výsledek první světové války by přestal existovat. Zhroutil by se jeho mezinárodní uznání, a tím i všechny záruky nedotknutelnosti jeho hranic, zhroutil by se stovky mezinárodních smluv, které ho propojují s ostatním světem, rozpadly by se jeho diplomatické styky s ostatními zeměmi a vyvstala by nesmírně komplikovaná otázka jeho nástupnických anebo — abych tak řekl — dědičných práv. Jakou asi naději na přežití by měly dva nově vzniklé, v systému mezinárodních smluv nezakotvené, ekono-

micky se hroutící státní útvary v regionu, který tak těžce hledá svou novou stabilitu, a v situaci, kdy hrozí z Východu přival stotisíců lidí bez domova? Myslím, že velmi malou.

2. Byli bychom prvním rozpadlým či zaniklým státem v poválečné Evropě, což by — zvláště přihlédneme-li k naší centrální geografické poloze — velmi vážně rozrušilo po léta obtížně budovanou мировou strukturu Evropy. Zcela určitě by to zbrzdilo všechny politické, hospodářské a bezpečnostní integrační snahy celoevropské povahy, zastavilo by to různá odzbrojovací jednání a odvrátilo zájem Západu od zemí střední a východní Evropy, které by se v jeho očích musely stát nejen partnerem nedůvěryhodným, ale navíc partnerem nevyzpytatelným, a tudíž nebezpečným.

3. S ohledem na vnitřní provázanost na šich dvou ekonomik, na nevyhnutelnost radikální ekonomické reformy a na nevyhnutelnost zahraniční finanční a ekonomické asistence by to znamenalo pád do hluboké ekonomické a sociální krize, ne-li přímo totální hospodářský kolaps. Dlouhá léta bychom se pravděpodobně pohybovali na páté permanentního hospodářského rozvratu provázaného permanentními sociálními otřesy, což by znamenalo nejen konec nadějí na hospodářskou prosperitu, ale se vši pravděpodobností i konec demokracie jak v českých zemích, tak na Slovensku.

Kdybychom dopustili, aby se toto všechno stalo, zapsali bychom se do historie našich národů jako první generace v jejich dějinách, která nevystavena jakémukoli neblahému tlaku zvenci přivodila našim národům svou vlastní zaslepeností bezbřehé a mnohaleté utrpení. Odvažují se tvrdit, že by nás budoucí generace proklely a že by nás světové společenství prohlásilo za bláznů.

Prezident ČSFR se pak zabýval obsahem loňské listopadové revoluce, v níž jsme se přihlásili k ideálům svobody, demokracie, státní nezávislosti, národní svébytnosti a byli vedeni ideou lidských a občanských práv. Stav našeho státu, jak se jeví dnes, 10. prosince 1990, který je Mezinárodním dnem lidských práv, přilíc mnoho z těchto loňských ideálů nezrcadlí. Snadno můžeme stanout na pokraji ústavní krize mimo jiné i proto, že mnozí z nás na návodní ideály zapomínají nebo se jimi neřídí, řekl. Před námi je hrozba, že budoucí generace nazvou naši revoluci promarněnou. Apeluji proto na všechny své spoluobčany, aby se pokusili tuto hrozbu odvrátit. Tím spíš, že výsledky průzkumů veřejného mínění jednoznačně ukazují, že drtivá většina našich občanů si přeje zachovat federaci a pokládá řešení problémů — spojených s hospodářskou reformou za daleko důležitější než kompetenční spory.

Václav Havel pak sněmovnám předložil své návrhy, jejichž přijetí by umožňovalo odstraňovat vznikající patové a neřešitelné situace relativně demokratickým způsobem.

1. »Navrhuji vám, abyste příslušným zákonem ihned fyzicky zřídili v ústavě zakotvený ústavní soud, který by byl schopen řešit nejrušnější ústavní krize, které mohou nastat.

Ungarn gibt Ölpreise frei

Die ungarische Regierung will das Staatsmonopol für die Erdöl- und Gasversorgung aufgeben sowie die Preise für Erdöl und Erdölprodukte vom 1. Januar an freigeben. Wer eine Importlizenz anstrebt, muß sich verpflichten, Vorräte anzulegen.

• Akce na zastavení »viny antipolského šovinismu v Československu, zviděné na zahraničních věci v pisemné interpelaci poslance I. Dobrosz.
SAM! KTO TO ALA!
LOVIT KRAVATY RUCI!

derální ústav rozšířil pravomocí prezidenta republiky v přesně vymezených oblastech a při zachování všech základních principů ústavnosti a demokracie, vám bude v nejbližších dnech předložen.

Svíj projev Václav Havel uzavřel slovy: »Ať nebudu daleko od pravdy, vyslovím-li své přesvědčení, že ani vy, ani já jsme netušili, do jak složitých a paradoxních situací nás uvrhnou funkce, které jsme na sebe vzali. Navrhuji vám v této vyplatě a možná historické chvíli, abyste zkusili udělat to, co jsem i já už několikrát zkoušel udělat, totiž abyste se na několik minut těše zamysleli nad hloubkou své odpovědnosti a abyste se potom na sebe navzájem laskavě podívali a s úsměvem podali jeden druhému ruce tak, jak se to dělává při mši svaté.«

Zároveň mám čím dál intenzivnější pocit, že pro nejbližší budoucnost nemusí být ani tyto prostředky dostatečné. Pevně věřím, že jste mne za poslední rok do té míry poznali, abyste mne nemuseli podezírat, že toužím po zvyšování osobní moci. Dlouho jsem byl dokonce přesvědčen, že pravomocí prezidenta republiky by měly být v budoucí ústavě omezeny. Udělosti posledních týdnů a dnů a právnícké analýzy za onoho veskrze labilního a skřeslého nástrž děravého ústavního terénu, o němž jsem se už zmiňoval a na němž se v tomto okamžiku pohybuje, mne však přesvědčily, že zřejmě nebudu moci plnit svůj prezidentský slib a uslovat o blahu všech našich občanů, nebudou-li mě pravomoci na toto přechodné období posíleny. Návrh zákona, který by až do dne přijetí nové federální ústavy, TO ČNE NAKAZKU!!

2. Navrhuji vám, abyste přijali ústavní zákon o referendu jako o institutu, který je schopen v případě nefešitelných rozporů mezi různými politickými orgány zjistit skutečnou vůli občanů. Tato vůle, referendem vyjádřená, by měla mít vůbec nejvyšší rozhodující a pro všechny závazně bradně závaznou právní autoritu.

Předlohy těchto dvou zákonů jsem dnes ráno předal předsedovi Federálního shromáždění. Zároveň jsem požádal mistopředsedu federální vlády, odpovědného za tvorbu právního řádu, aby tyto zákony zřadil.

Předložené návrhy představují nejen cestu, jak ústavně řešit naše krize, ale i cestu k rozšíření demokracie a přímou účast občanů na politickém rozhodování. Ústavní soud navíc umožní řešit naprosto zbytečné kompetenční spory cestou práva namísto politických konfliktů.

Mafie v rudém šatě

Alexandr Ivanovič Gurov je velitelem osmdesátičlenného oddělení sovětského ministerstva vnitra, které se od svého založení před dvěma lety zabývá organizovaným zločinem. S tímto 44letým doktorem práv, v současné době poslancem parlamentu RSFSR (jehož čtyři bratři jsou rovněž v policejních službách) hovořil reportér německého Wirtschafts Woche. Článek byl uveřejněn v polovině listopadu a podstatné části přetiskujeme.

• Před nedávnem vyšlo najevo, že v Sovětském svazu existuje rudá mafie. Můžete k tomu něco říci?

• Jde skutečně o organizované zločnické bandy. Řekl bych dokonce, že naše mafie je ještě brutálnější než mafie na Západě.

• Jak je tato mafie organizovaná?

• V Moskvě existuje pět, šest velkých mafiónských rodin s až 1500 členy. Jsou pevně organizovány podle hierarchie. Každá skupina má svého šéfa a je vytvářena podle přísných pravidel. Vádce mafie se pravidelně setkávají. V jiných sovětských městech to není jiné. Nedávno jsme chytili celou skupinu na Dálném východě. Její šéf měl vysokoškolské vzdělání a velel tzv. malé radě se čtyřmi osobami, která zase dirigovala velkou osmdesátičlennou radu. Z této osmdesátky měl každý svou skupinu, specializovanou na určitý druh zločinu.

• Má vaše mafie zahraniční kontakty?

• Dříve neměla, ale v poslední době usiluje o to, aby je navázala. Dozvěděli jsme se, že došlo k rozhovorům s italskou, americkou, jihokorejskou a japonskou zločnickou galerií. A víme, že sovětská mafie má spojení i s německým podsvětím. Za poslední půlrok se do Německa vysílalo 51 tisíc našich občanů. Jsou mezi nimi i zločinci, kteří nyní zajišťují ilegální vývoz starožitností, zlata, surových diamantů a kaviáru ze SSSR. V Německu zase ve velkém stylu krádou auta a pašují je přes Polsko do Sovětského svazu. Právě teď jsme dostali od Spolkového úřadu pro kriminalistiku seznam, podle něhož auta hledáme.

• Pro mafii však důležitějším artiklem bývá vydírání podniků...

• To souhlasí. Skoro všechny soukromé kooperativy v Moskvě platí mafii ochranné poplatky. Musejí odvádět až 15 procent zisku, jinak jim podnik zničí oheň a bvy jsou zdemolovány. Ale ještě daleko horší jsou hospodářské zločiny, v nichž jde o miliardy rublů. Mafie vyvážá například vzácné kovy jako staré železo, stroje zase vydává za žehličky. Mafie prakticky vyvážá všechno nadstatkové zboží, k němuž se dostane. Je to strašné.

• To by však nebylo možná, kdyby mafie neměla výborné spojení s nejvyššími státními orgány!

• Narazil jsem na celou řadu takových spojení. Začínají od malého milionáře a pokračují nahoru až k těm nejvyšším. Korupce mezi soudci a prokurátory je neuvěřitelná. Nedávno se dokonce ztratily trestní spisy jednoho mafiónského bossa přímo u soudu — pravděpodobně si je mafie koupila. Máme indície, že mafie koupila i některé lidové poslance. Dokonce už byli v podezření i ministři. Ale když začneme vyšetřovat, vždycky se stopy systematicky ztrácejí.

• Proti této korupci nic nemůžete dělat?

• Nemáme důkazy! Oficiálně ani nesmíme vyšetřovat, protože všichni členové sovětů — od místních činitelů až po Nej-

vyšší sovět — podléhají imunitě. To znamená více než 2,5 miliónu lidí. Donedávna jsme nesměli vyšetřovat ani stranické činitele. Pro stranické funkcionáře platí v SSSR totéž, co pro britskou královnu: Ta přece žádný zločin spáchat nemůže! Přitom korupce je skutečně nejhorší mezi komunistickými funkcionáři.

• Takže vlastně bojujete na ztracené vartě...

• Dá se to tak říci, protože nynější zákony se u nás jednoduše nerespektují. Chybějí nové účinné zákony proti organizovanému zločinu. Stará moc bývalého byrokratického aparátu se rozpadá, ale dosud se ničím jiným nenahradila. Já sám jsem poslancem a musím přiznat, že se jen diskutuje a diskutuje, ale nic se neděje.

• Jak to? Vždyť dokonce ministerský předseda Nikolaj Ryžkov obviňuje mafii ze stále horší zásobovací situace v zemi?

• To je nesmysl. Celé sovětské hospodářství ztroskotává. Mafie je v pořadí příčin této krize až na čtvrtém místě — po ztroskotání státních podniků, po příživnících v družstvech a po spekulantech, kteří zboží a výrobky ukrývají. Přesto je podíl mafie na nedostatecích v zásobování značný. Kdyby Ryžkov bral však boj proti mafii vážně opravdu, proč by rada ministrů až dosud odmítala peníze na zřízení zvláštních policejních jednotek? Abychom měli proti mafii úspěch, potřebovali bychom něco jako sovětskou FBI...

Když Einstein v roce 1909 — to už byl ve světě známý svou prací na teorii relativity — opustil patentní úřad, aby se stal profesorem v Curychu, tehdy si paní Mileva do jeho práce, textu Walker časopisu Gente.

Manželství se dostalo do krize, která vedla v roce 1914 k rozchodu obou manželů a v roce 1919 bylo manželství rozvedeno. Největší se z toho těšila Einsteinova matka, která tmaoplasou Milevu s velkým zájmem o čtení přitahovala. Je jako kniha, intelektuálka jako ty. Ty však potřebuješ ženu, prohlásila Einsteinova matka již před svatbou.

Když Mileva v roce 1902 porodila dceru, nemohla počítat s pomocí Einsteinovy rodiny. Einstein věřil, že je to jeho dítě, přece však dopustil, aby malá Lieserl byla nabídnuta k adopci. Neměl peníze, aby mohl uživit ženu a dítě. V tomto manželství měla Mileva ještě dva syny. Po rozvodu se starala především o toho nejmladšího, který měl těžkou schizofrenii. Ona sama pak onemocněla, zemřela však až po dlouhé bolestné nemoci v roce 1948.

Albert Einstein se znovu oženil několik měsíců po rozvodu — s Elsou Lowenthalovou. Manželství prý bylo šťastné. Einstein několikrát na veřejnosti prohlásil: „Nášel jsem rozumí moje druhá paní v době fyziky. Má první žena byla vědecký typ.“ Holce se při tom usmíval.

Byla Einsteinova žena géníem?

Ošklivá, hloupá a nudná — tak charakterizují životopisci Alberta Einsteina jeho první ženu. Je to nesmysl, tvrdí americký fyzik Evan Harris Walker. Objevil totiž v tajnosti uchovávané dopisy nositele Nobelovy ceny — jeho první ženy Milevy Maričové, v nichž vyplývá: Bez Milevy by Einstein nikdy neobjevil teorii relativity a neudělal by ani další objevy. Rovněž ona byla vědcem a pomáhala mu s myšlenkami myšlenkami mi podstatně k vyřešení problému. On si však její zásluhy přisvojoval.

Jeden z rozhodujících důkazů, které Walker předložil, je tento: Když A. Einstein obdržel v roce 1921 Nobelovu cenu, poslal tajně šek Milevě, od níž již dlouhou dobu žil odloučeně. Měl neštěstí svědomí?

Italský časopis Gente, který své odhalení publikoval poprvé na kongresu v New Orleansu, promluvil s Walkerem: „Přečetl jsem všechno od Einsteina a o něm,“ prohlásil Walker, „a vždy mne napadlo, jak špatně se píše o jeho první ženě Milevě v různých textech. Položil jsem si tedy otázku, proč tak chytrý a zajímavý muž se vlastně nelenil s tak ošklivou a hloupou ženou?“

Ve skutečnosti, tvrdí Walker, nebyla Mileva ani ošklivá, ani hloupá. Naopak. Einstein poznal o čtyři roky starší Milevu, která se narodila v roce 1875 v Bělehradě, na polytechnické univerzitě v Curychu. Byla v roce 1896 jeho nejbližší spolupracovnicí a v roce 1903 se s ním oženil, když už spolu několik let žili. V těchto letech udělal Einstein ty největší objevy. V jeho dopisech Milevě se stále objevují věty jako: „Promyslel jsem svou myšlenku a dále ji rozvíjím.“ nebo „Byl bych neuvěřitelně hrdý, kdybychom svou práci o teorii relativity přivedli k vítěznému konci.“

Od roku 1902 do roku 1909 pracoval Albert Einstein jako stálý zaměstnanec patentního úřadu v Bernu. „Jeho paní Mileva měla útc volného času,“ tvrdí Walker, „báda pro něj dál. Kromě toho absolvovala Mileva v Heidelbergu experimentální kurs fyziky pod vedením profesora Lenarda. Dnes každý ví, že tyto experimenty byly praktickou základem pro úspěšné dovození výzkumu teorie relativity.“

Zatímco Einstein podepisoval své první články a teze společně s Milevou, pozdější práce podepisoval již sám. Walker má pro to toto vysvětlení: „Mileva se obětovala pro svého muže. Potřeboval již konečně nějaké lepší finanční zajištění, aby se mohl užít. Aby svou prestiž pozvedl, zaměřoval její podíl na své práci.“

Své přítelkyni, která se nad tím pozastavovala, Mileva napsala: „Co znamená mé jméno? Tvoříme přece jednotu.“ Nepochybně věřila Mileva v to, že svůj život bude sdílet s Einsteinem a on jí jednou za to bude vděčný. To však se nestalo.

• Na odvrácení hladomoru v Súdánu je zapotřebí potravinová pomoc ve výši 1,3 miliónu tun potravin. Další 300 tisíc tun potravin je nutných k doplnění zásob pro příští rok, které jsou v důsledku loňské neúrody katastrofálně nízké.

SSSR JAKO LUDAK?

Gorbatschow spendet Nobel-Prämie

MOSKAU, 14. Dezember (dpa). Die mit dem Friedensnobelpreis verbundene Geldprämie von rund 1,1 Millionen Mark wird der sowjetische Präsident Michail Gorbatschow medizinischen Einrichtungen für Kinder („und zwar in erster Linie in ökologischen Notstandsgebieten“) spenden. Dies sagte er bei Entgegennahme der Nobelpreis-Urkunde in Moskau.

Margaret Glosová, prezidentka americké firmy The Glos Group z New Yorku, má zájem investovat do tiskárny v Semilech, která před znárodněním patřila jejímu manželovi. Americká podnikatelka hodlá semilský závod modernizovat a podstatně rozšířit.

Znažených turistických cest v jižních Čechách přibýlo letos celkem 260 km, zejména v souvislosti se zrušením hraničního pásma.

NEJLEPŠÍ HOTELY SVĚTA

Každoroční ankety amerického finančního časopisu Institutional Investor, které jsou nejlepší hotely na světě, se letos zúčastnilo přes sto špičkových osobností z bankovního světa. V průměru přenocovali během jednoho roku v hotelu 60krát, mnozí dokonce více než 100krát. Zatímco v minulých letech se časopis omezil na seznam 50 hotelů, v tomto roce jej rozšířil na 75 hotelů, neboť při bankovní cestě na více míst, protože stále více měst se stává finančními centry.

Je zajímavé, že již po desáté se dostal do čela tradiční hotel Oriental v Bangkoku. Jen o dvě desetiny za ním se umístil hamburský hotel »Vier Jahreszeiten«, který nedávno odkoupil Japonec Aoki, majitel hotelových řetězců Westin a Caesar Park. Na třetím místě je pak hotel Bel Air v Los Angeles a na čtvrtém hotel Ritz v Paříži, který je majetkem egyptské rodiny Al-Fayed. Pátou příčku obsadil hongkongský hotel Regent, od jehož postavení uplynulo deset let. Šestý je pak rovněž hongkongský hotel — Mandarin Oriental. Sedmý je pařížský hotel Bristol, patřící firmě Oetker. Na osmém místě je další hongkongský hotel nostalgického charakteru Peninsula, který přes velkou konkurenci moderních hotelů dosahuje rekordního vytížení.

Ve špičkové skupině mají tedy stejná jako v uplynulých letech převahu Asijci, kteří poskytují cestujícím obchodníkům a bankéřům četné pomocné služby jako např. business centra, otevřená 24 hodin denně a vybavená moderní telekomunikační technologií, telefony v pokojích aj. Jako řetězec je nejčastěji v seznamu nejlepších hotelů zastoupena kanadská společnost »Four Seasons« (Čtyři roční doby), která

má mezi nejlepšími devět ze svých 23 hotelů. Pětkrát je zastoupena skupina Intercontinental. Východoevropská města se v seznamu vůbec nevyskytují. Je třeba dodat, že bankéři, kteří hotely hodnotili, jezdí vesměs jen do důležitých finančních center a hotely mimo tuto trasu jsou z hodnocení předem vyloučeny, jako třeba pohádkové hotelové paláce v Benátkách.

»Když jsme naši firmu před rokem otvírali,« vyprávěl Ivanov, »objevilo se před dveřmi pár mladíků a žádali 200 tisíc rublů. Nebyl jsem u toho, ale mého zástupce ztloukl. Když jsem se sám po čase vrátil z Dálného východu, kde jsem měl řadu jednání v různých městech,

našel jsem na svém stole termínový seznam všech rozhovorů, které jsem absolvoval. Pochopil jsem, že musím udělat, co chci. O mou bezpečnost se nyní stará pár chlapíků a nejsem na tom takhle sám — všichni moji přátelé platí také. A jak jsou mafianti organizováni? Někteří

ale opatřil plynovou pistoli, kterou mám stále s sebou v aktívce. Je mi totiž jasné, že selže mi nepomůže. Co jsou mi platní dva miliónáři před dvěma kancelářemi? Takový člověk vydělá 200 až 300 rublů měsíčně, a když přijde mafiant a strčí mu do ruky pětistovku, odebere se bez námitek na delší dobu na toaletu...

se maskují jako reklamní firmy, liní jako sportovní kluby. Víc bych však k tomu raději neřekl. Měsíčně mě ochrana stojí 30 tisíc rublů. Je to dost, ale na druhé straně je tu přirozeno sto lidí na ochranu mého podniku. Zejména pečují o mou bezpečnost mimo Moskvu. Musím jen dát předem zprávu a už čekají s autem na letišti.

Když se reportér zeptal, zda se teď cítí zcela bezpečný, Ivanov odpověděl: »Už celkem ano. Pro všechny případy jsem si

A CO HOTEL »STON«?

NUCENÁ TĚLESNÁ STRÁŽ

Stejně číslo týdeníku Wirtschafts Woche otisklo svědectví šéfa jedné polosoukromé obchodní firmy, jemuž z důvodů jeho bezpečnosti říká Vladimír Ivanovič Ivanov. Stejně jako všichni vedoucí podobných moskevských podniků platí rudé mafii podle nepsané smlouvy, což zaručuje bezpečnost jejich osoby i podniku.

Man kennt das ja: Zu spät gebremst, bum - Stoßstange ramponiert. Die Werkstatt macht 'ne neue dran, wirft die alte auf den Müll.

Bei den Opel-Händlern im Rhein-Main-Gebiet nicht mehr. Kunststoff-Stoßstangen werden von einer Recycling-Firma abgeholt, zu Granulat verarbeitet. Das wandert in eine Gießerei, die macht daraus Stoßstangen und -Verstärkungen für den Kadett. Und die kauft Opel dann wieder.

Sinn der Aktion: Entlastung der Depo-nien. Bis zu fünfmal läßt sich der Kunststoff aufarbeiten. Ist die Struktur dann nicht mehr fest, kann man immer noch Schmutz-fänger oder Automatten drausmachen.

Fast alle Luftfilter-Gehäuse sind bei Opel aus Recycling-Material. Die Rad-laufräder des Calibra waren mal Batterie-Gehäuse, die Dämm-Matten Sitzpol-sterungen und auch die Spoiler lassen sich wiederverwerten.

Rollen nach den Tränen bald die Millionen?

Selbst die Gebete des New Yorker Kardinals O'Connor nutzten nichts: Die Ehe von Ivana und Donald Trump wurde von Richterlin Phyllis Gangel-Jacob geschieden. Grund: „Grausame und unmenschliche Behandlung“ durch den angeschlagene Bau- und Casino-Zaren.

Aber nur Ivana kam zum zehnmün- tigen Scheidungstermin im Gerichts- gebäude an der Centre Street in Manhattan. Anwalt Michael Kennedy begleitete sie. Die blonde Tschechin mit der Bienenkorb-Frisur trug ein weißes Kostüm, darüber einen hell- grauen, kragenlosen Mantel. Die Augen versteckte sie hinter einer riesi- gen Sonnenbrille.

Obwohl Ivana (41) die Klage selbst eingereicht hatte, traf sie das end- gültige Aus wie ein Schock: Weinend lief sie aus dem Gerichtssaal. Auf dem Flur stammelte sie: „Ich fühle mich schrecklich, aber noch mehr tun mir unsere Kinder leid.“

Ohnehin sehen Donald (13), Ivancka (9) und Erick (7) ihren Vater nur noch selten: Trump verließ seine Familie, nachdem er sich hoffnungs- los in das Fotomodell Maria Maples (26) verknallt hatte. Ivana war nach

Dachau will Asylbewerber auf Lagergelände unterbringen

DACHAU, 13. Dezember (Reuters). Auf dem Gelände eines ehemaligen Gefange- nenlagers für sowjetische Zwangsarbei- ter aus dem Zweiten Weltkrieg will die Stadt Dachau Baracken für Asylanten aus Osteuropa errichten. Ein Sprecher des Landratsamtes bestätigte jetzt die Umbaupläne. Als „eine politische In- stinklosigkeit“ bezeichnete Karl Bon- hoeffer von der Bewegung Internationale Ärzte gegen den Atomkrieg (IPPNW) am Donnerstag in Dachau die Wahl des Plat- zes. „Gerade hier in Dachau ist das das traurigste Phänomen, das mir seit dem Kriegsende untergekommen ist“, kriti- sierte er die Behörden.

Das Gelände wurde in der Vergangen- heit als Durchgangslager für sowjetische Kriegsgefangene und ab 1945 auch für deutsche Ostflüchtlinge verwendet. Bon- hoeffer wandte sich dagegen, jetzt Flüchtlinge im historisch belasteten Dachau ausgerechnet in einem Barrak- kenlager zu konzentrieren.

DOBYTKARNA ŠEVAJNERAJ!

Im Osten sind noch Zimmer frei

FRANKFURT A. M., 13. Dezember (dpa). In vielen Gefängnissen der Ex-DDR ste- hen Zellen leer. Nach Auskunft des Deut- schen Beamtenbundes (DBB) sind gegen- wärtig mehr Bedienstete als Strafgefange- ne in den Haftanstalten der fünf neuen Bundesländer. Wie der hessische Landes- vorsitzende der Strafvollzugsbediensteten im DBB, Heinz-Dieter Hessler, am Donnerstag in Frankfurt berichtete, sitzen zum Beispiel in der Justizvollzugs- anstalt Hohenleuben im thüringischen Kreis Gera derzeit nur noch vier Häftlinge, die von 141 Mitarbeitern bewacht, betreut und verwaltet werden. Die Gefängnisse der alten elf Bundesländer seien dagegen meist hoffnungslos überbelegt.

TAK JUP TAM S BOLŠEVIKY!

Frankfurt - 70 Prozent der deutschen Autofahrer tanken bleifrei - Spitze in Europa. In Dänemark sind es 57, in Schwe- den 52 und in Österreich 50 Prozent, ergab eine Studie der Mineralölwirtschaft.

▲ Do taratno aranu v Hutine na kro- měřsku se 4. prosince odpolodně vlnopal neznámý pachatel. Odcizil radiomagnetofon a po nalezení klíčů od trezoru umístěného v kanceláři z něho odcizil 37 000 Kčs ke škodě řádky a částku nejméně 11 500 Kčs ke škodě řádky úřadu.

US-Studie: Tierisches Fett in rotem Fleisch ist gefährlich

BOSTON, 13. Dezember (dpa). US- Wissenschaftler haben mit einer neuen Studie den seit geraumer Zeit bestehen- den Verdacht erhärtet, daß der regelmä- ßige Genuß von Rind-, Schweine- oder Lammfleisch die Gefahr erhöht, an Dick- darmkrebs zu erkranken.

Bei einer über sechs Jahre laufenden Untersuchung der Essgewohnheiten und Krankheitsbilder von mehr als 88 000 Krankenschwestern wurde festgestellt, daß das Krebsrisiko jener Frauen, die täglich sogenanntes rotes Fleisch auf dem Speisezetteln hatten, zweieinhalbmal so groß war wie das jener Schwestern, die nahezu völlig auf Steaks und Kote- letts verzichteten.

Der aufgezeigte Zusammenhang sei „überraschend stark und eindeutig“, kom- mentierte der Leiter der im „New Eng- land Journal of Medicine“ veröffentlichten Studie, Walter Willett vom Brigham and Women's Hospital in Boston. „Die Botschaft ist, daß anscheinend tierisches Fett in rotem Fleisch im Zusammenhang steht mit dem Risiko, an Dickdarmkrebs zu erkranken, und daß die Verringerung des Verzehr von rotem Fleisch dieses Risiko wahrscheinlich verringert.“

Die Forscher fanden außerdem heraus,

▲ Prátelecké objektiv přišlo draho 40leté- mu Rakušanovi ve vinárně Sportka v ho- telu Krivák na Praze 2. Po místnosti se potácel Rom, který předstíral opilost, a Rakušana objal. Ten za chvíli zjistil, že mu zmizely všechny peníze - v hodnotě 290 000 Kčs.

„ROYŠ JE VŮL!“

daß Fisch, Obst und Hühnchen, wenn sie ohne Haut gegessen werden, das Krebsri- siko zu verringern scheinen. Man müsse also nicht unbedingt zum Vegetarier wer- den, wenn man Vorsorge treffen wolle, sagte Willett.

Tierisches Fett, das in Form von Milch oder Milchprodukten aufgenommen wird, hat nach den Ergebnissen der Studie of- fensichtlich keine krebsfördernde Wir- kung. Auch Pflanzenfett scheint im Hin- blick auf Dickdarmkrebs nicht gefährlich zu sein.

Diese Tumorart fordert in den USA jährlich rund 50 000 Menschenleben. Nur an Lungenkrebs sterben noch mehr US- Bürger.

Die Krankenschwestern, die auch im Hinblick auf eine Reihe anderer Ge- sundheitsrisiken seit Jahren interviewt werden, hatten alle zwei Jahre einen lan- gen Fragebogen über ihre Essgewohn- heiten ausgefüllt. Im Verlauf der sechsjäh- rigen Studie waren bei ihnen 150 Fälle von Dickdarmkrebs festgestellt worden. Nach Ansicht der Wissenschaftler lassen sich die Ergebnisse der Studie auch auf Män- ner übertragen, die bei Dickdarmkrebs dieselbe Erkrankungsrate haben wie Frauen.

Britská královna Alžběta II. včera vyzna- menala bývalou britskou premiérku M. That- cherovou přijetím do řádu zasloužilých [Order of Merit] a povýšila jejího man- žela Denise do šlechtického stavu.

Cyrano v Paláci kultury

[cl]: V úterý večer se konalo v praž- ském Paláci kultury slavnostní představe- ní nového francouzského filmu Cyrano z Bergeraku, který podle známého dra- matu E. Rostanda natočil režisér Jean-Paul Rappeneau. Za přítomnosti prezidenta re- publiky Václava Havla a dalších oficiál- ních hostů uvedla snímek paní Chráková, manželka pražského starosty. K počet- ným inscenacím a k nespočtům interpre- tům titulní postavy přibyla tedy další fil- mová podoba a další filmový Cyrano. Obojí je znamenité. Rappeneau je až kupo- divu věrný textu, ale romantickou akci rozehrál ve funkčním filmovém rytmu, který místy nabývá až závratného taneč- ního tempa. Vrcholem inscenace je ovšem Gérard Depardieu jako Cyrano, prudký, nespoutaný, nesmířitelný, ale zároveň něž- ný zřihlý a okouzlený krásou, pro níž by byl ochoten i zemřít. Zatím jsme vi- děli jen původní verzi s anglickými titul- ky, ale doufáme, že se co nejdříve dočká- me v našich kinech i verze dabované do češtiny. Bude to těžký oříšek, ale film rozhodně stojí zato.

Pocta V. Neumannovi

[čtk]: Řada významných osobností se v so- botu vpoledvečer připojila ve Španělském sa- le Pražského hradu k České filharmonii a dalším umělcům a kulturním pracovníkům, kteří přišli vyjádřit úctu a poděkování Václavu Neumannovi. Čestný šéfdirigent or- chestru vedl těleso po 22 let až do svých le- tošních sedmdesátin.

V příjemném dni...

V málokteré z vysoce rozvinutých společností spí antikufácká propaganda dosud tak tvrdě jako v zemi vycházejícího slunce. V roce 1988 na ni stát vynaložil jen něco málo přes dvacet tisíc dolarů. Plakáty vydané u příležitosti nekuřáckého dne vyhlášeného Světovou zdravotnickou organizací se taktně vyhýbají ožehavým tématům a místo plic kuřáků a jiných odstrašujících příkladů taktně zobrazují jen abstraktní symboly.

I když stát zatím zastává politiku nevměšování se do soukromí kuřáků, v posledních letech už přece jen začal podnikat jakás takás omezení prodeje cigaret. Nemohou už být například inzervovány v televizi před 20. hodinou 54. minutou, tedy před začátkem hlavních večerních zpráv. Chystá se také nová formulace zdvořilého upozornění na krabičkách japonských cigaret: „Jelikož přílišné kouření bohužel škodí vašemu zdraví, prosíme, buďte opatrní.“

Přesto Japonsko stále patří mezi průmyslové země s nejmenším růstem výskytu nádorových plicních onemocnění. Odborníci to vysvětlují tím, že první potíže se u silných kuřáků začínají objevovat až po více než dvaceti letech. V padesátých letech bylo Japonsko ještě příliš chudou zemí na to, aby si lidé mohli tímto způsobem ničit zdraví masově. Ten přepych nastal až o deset let později. Co Japonce propadlé nikotinu čeká dnes, jsou celkem jednoduché počty: ...

Světová zdravotnická organizace vyhlásila jeden den v roce Světovým dnem bez tabáku. Letos byl zaměřen na děti a mládež a v podtitulku měl heslo Dospívání bez tabáku.

Který den to je? DAY „D“

Jste-li nesmířitelní nekuřáci, pak raději tento článek ani nečtete. Holdujete-li nikotinu, zkuste si představit ráj, kde se smí kouřit ve třech čtvrtinách vagónů každého expresního vlaku, kde na rozích největších velkoměstských ulic stávají půvabné dívky a nabízejí chodcům reklamní vzorky nových druhů cigaret, kde vás ani v přeplněné restauraci nikdo nenapomene, abyste ho neobtěžoval svým kouřem... Tou zemí je Japonsko.

Takový ráj kuřáků pochopitelně nemá nouzi o osazenstvo. Nikotinu propadají dvě třetiny mužů – třicetníků a mladé Japonky, z nichž zatím kouří jen každá pátá, jejich náskok rychle snižují. Při zahájení běžné obchodní schůzky si čtyři z pěti partnerů automaticky vybalí svou krabičku cigaret a během hodinového jednání ji každý zcela určitě vyprázdní. Kouření patří k průmyslu, k obchodu, k prosperitě, k běžnému životu. Od jednoho pouličního automatu na cigarety dojdete ke druhému dřív, než zahodíte první nedopalek. Zdaleka vás budou lákat vmlouvavými slogany: „V příjemném dni si příjemně zakuřte!“ Před pěti lety zabraly reklamy na cigarety dvacet hodin z týdenního vysílání časů japonských televizních programů, v roce 1987 už to bylo 73 hodin.

Omyl

Johanna Strausse

Autor proslulého valčíku Na krásném modrém Dunaji, rodilý Vídeňák, nás poněkud ošidil: vody této řeky mají odstíny zeleně, šedi, hraji dožluta i dohněda – jen málo snad nejsou nikde. Druhý největší evropský tok – Donau, Duna, Dunav, Dunărea, Dunaj – je opravdu mezinárodní řekou. Vždy si nerušeně tekl napříč monarchiemi, republikami, železnými oponami, rozpadajícími se i scelovanými státy – jak se Evropě zrovna zachtělo. Dnes se na jeho březích celkem sedmkrát mění jazyk místních obyvatel, zeli s klobásou střídá čokoláda a vídeňská káva, halušky, červená paprika, guláš, skopové, jogurt, šašlik s vodkou. Gotické katedrály, barokní kostelíky, byzantské chrámy a oprýskané sotva dvacetileté paneláky – to je v kostce celá dunajská pouť.

Nikdy neměla nouzi o cestovatele. Křižáci tudy táhli do Svaté země, staří Římané na sever, plavili se tudy Gótové, Hunové, Avari a jiné národy nepokojné krve. Slovanská expanze na Balkán, vzestup a pád habsburské dynastie, Napoleonova sláva, toho všeho byl Dunaj přímým svědkem i pomocníkem.

I řeka s tak dramatickou minulostí však začíná jako nesmělý mirumi-

lový pramínek někde mezi kameny. Existují tři verze toho, kde to skutečně je. Dunaj se totiž slévá ze dvou malých potůčků v německém Schwarzwaldě a oba dva – kratší Brigach i od moře vzdálenější Brege mají své zastánce, kteří je uznávají za pravý pramen. Oficiálně se však za počátek řeky považuje Donaueschingen, kde se řičky stýkají. Na stvrzení tohoto faktu se v kraji zplývá písnička Hier entspringt die Donau – Zde začíná Dunaj.

Téměř tisícikilometrová cesta krále evropských řek začíná v úzkých dolinách předhůří Alp. Dutiny vápencového podkladu tady pohlcují většinu dunajských vod a v dobách sucha mizí téměř celá řeka v podzemí. Tam je strhávána na sever do povodí Rýna, a tak vinou svérázného říčního pirátství se část toho, co bývalo Dunajem, po čase ocitá v Severním moři.

V místě, kde opouští Německo, přijímá Dunaj významnou posilu – dravý vodnatý Inn. Díky jemu a dalším alpským řekám se jeho vody ztemňují, zelenají a zejména na jaře po velkých táních mají šedý až hlinitý odstín. Do Velké dunajské nížiny vstupuje řeka vědoma si své důstojnosti. Veletok už na šířku dosahuje osmi set metrů a i jeho proud se zklidnil a zpomalil. Před Bělehradem, kde se Dunaj blíží k výběžkům Jižních Karpat, jej čeká nejobtížnější úsek cesty. Na stotřicetikilometrovém úseku Železných vrat vír vody společně s unášeným pískem vytvořil na skalnatém dně řeky jámy, takzvané obří hrnce, hluboké až 54 metrů. To po staletí představovalo největší překážku lodní dopravě. Proto se před sto lety začal při pravém břehu budovat plavební kanál. Na dnešní poměry byl poněkud malý – měl šířku 80 metrů a hloubku 3 metry – ale tehdejšími potřebami bohatě stačil. V roce 1960 se pak jugoslávští a rumunští dělníci a inženýři sešli v Djerdapu na stavbě gigantického díla, přehradu dlouhé přes kilometr a hluboké několik desítek metrů. Co nenávratně ubýlo z přírodního bohatství, získalo se na elektrické energii, které hydrocentrála ročně vyprodukuje přes desítku miliard kWh. Jednou provždy odpadly i potíže s lodní dopravou – v obtokovém kanálu už prahy nehrozi. „Nejreprezentativnější z velkých děl naší epochy, epochy gigantického rozvoje, Ceaușescovy epochy“ – tak se donedávna v Rumunsku plným titulem označovala stavba, která na dolním toku umožnila lodím zkrátit cestu k moři bratru o čtyři sta kilometrů. Dunaj se v těchto místech stáčí na sever téměř rovnoběžně s mořským pobřežím a v deltě se pak rozlévá do plochy asi 5600 km² plné močálů, bočních ramen a jezer. Od roku 1984 je doprava stažena do šedesátikilometrového průplavu, spojujícího dunajské řeciště u Cernavody s pobřežní Agigeou blízko Constanty. Další Ceaușescovy plány, odvažné a ambiciózní, se už nepodařilo uskutečnit.

Dvacáté století se na svém sklonku chystá splnit dávný sen Vikingů – spojit Dunaj s Rýnem a vytvořit tak linii Severní – Černé moře, která by umožnila plynulou lodní dopravu napříč Evropou. Poprvé se o to pokusil už Karel Veliký v roce 793. Práce sice ztroskotaly už po kilometrovém úseku, ale svůdná myšlenka jako neodbytná moucha poletovala kolem hlav evropských panovníků i nadále. Roku 1837 poslal bavorský král Ludvík I. kopat kanál 6000 dělníků. Ti po devíti letech vyhloubili příkop o rozměrech 1,5 metru x 170 kilometrů. Průplav se však bohužel zrodil ve stejné době jako železnice a v konkurenci s ní nemohla pomalá říční doprava obstát. Přesto se Ludvíkův kanál užíval dobrých sto let a v naší době posloužil jako základ k budování velké dunajské vodní cesty. Ta spojí Mohan, přítok Rýna, v Bambergu s Dunajem v jeho nejsevernějším bodě – Regensburgu; měřeno vzdušnou čarou, místa vzdálená asi 130 kilometrů. Průplav bude až 55 metrů široký, 4 metry hluboký a zbývá dokončit už jen několik posledních z celkových 160 kilometrů.

Až se dunajská vodní cesta v roce 1992 otevře, splní se letitá touha obchodníků i cestovatelů: sýry z Nizozemska, bulharská rajčata, bruselské krajky, maďarská paprika – devět států a 3480 kilometrů od moře k moři... Německé, rakouské a nizozemské cestovní kanceláře už chystají prospekty lákající na dlouhé výlety luxusními plavidly z Rotterdamu až do Constanty.

Široké vody Dunaje neinspirovaly jen umělce, ale i vědce. Na podnět německého humanisty, učenice a básníka XXX (1459–1508) byla v Budíně roku 1490 založena Sodalitas literaria Danubiana – Dunajská literární společnost. Tato univerzita byla po osmi letech přenesena do Vídně, a ačkoli vzkvétala jen krátce, zasloužila se o rozvoj věd.

Jak se jmenoval učenec XXX, který pomáhal zakládat humanitní spolky i v Polsku, Uhrách a Rakousku a byl znám svým kritickým postojem k Čechům?

London – Das Auktionshaus Christie's versteigert am 20. Dezember die jüdische Heilratsurkunde von Marilyn Monroe und Arthur Miller vom 1. Juli 1956. Geschätzter Erlös: bis zu 24 000 Mark.

Frankfurt – Jeder vierte deutsche Arzt raucht, ergab eine europaweite Studie. Italiens Ärzte qualmen am meisten – 45 Prozent. In Griechenland und Frankreich sind es rund 40%. Zum Vergleich: Rund 32% der Patienten sind Raucher.

PRÁVA, příměří upozornil, že podle odhadů bude počet nebezpečných přechodů na trati hospodářství růst.

V SSSR si ročně vezme dobrovolně 21-voť až 60 000 lidí. Je to asi dvonásobek více než v USA, napsal list KOMSOMOLSKAJA

ského kostela v Tachově. Místní police u p. za několik hodin dopadla 21letá J. p. z Chomutova, kterého z činu podezřívá.

Reagují na naši krizi

LONDÝN/VÍDEŇ/BUDAPEŠT: THE GUARDIAN se jako jediný ze sobotních britských listů zmínil o krizi v Československé federaci. Za její příčinu označil »hrozbu Slovenska, že vyhlásí samostatnost, pokud Federální shromáždění nepodpoří jeho model regionální decentralizace«. List pak pokračoval: Slovensko progresivně zvýšilo své požadavky na oddělení řízení železnic, poštovních služeb, ropovodu, sdělovacích prostředků a na samostatnou složku ústřední banky. Slovenská vláda nechce, aby Praha na navrženém rozdělení moci cokoliv změnila, zatímco Češi kájejí, že federální parlament má ústavní právo projednat a změnit všechno, co si přeje. Britové nevidí vyhlídky na případné rozdělení východní Evropy na malé národnostní celky. Nahrazení dvou tříd dnešních států deseti až dvanácti partnery se nelíbí ani Skotům, mezi kterými jsou separatistické tendence.

První telegrafické reakce rakouských sdělovacích prostředků na vládní spory v Československu zdůrazňují, že tyto neshody vztah mezi Čechy a Slovaky vyostřily. Poukazují především na kritiku slovenského premiéra, kterou adresoval některým členům federální vlády kvůli jejich reformnímu kursu a nerespektování slovenských zájmů. Dodávají, že předseda české vlády Petr Pithart varoval před rozpadem federace a že prezident Václav Havel je připraven zasáhnout, pokud se situace vyostří.

OVĚRA LE ŽATAT HNEĎ, ALE NABÝT SI ZPĚT, BRATIA SLOVAKI!!!

V. Mečiar nechce vydírat

(čtk): Na mimořádném zasedání se v Bratislavě sešli členové předsednictva SNR a vlády SR.

P. 12. 90

Novinářům o přestávce jednání jeho průběh přiblížil první místopředseda SNR I. Carnogurský a ministr financí SR M. Kováč. Uvedli, že cílem setkání je posoudit všechny alternativy, které mohou vzniknout při schvalování kompetenčního zákona ve Federálním shromáždění.

Krátce po 14. hodině společné jednání členů předsednictva SNR a vlády SR skončilo. Před novináři nejdříve předstoupil premiér V. Mečiar. Řekl: »Obsah setkání byl mimořádně závažný. Jak víte, znepokojují nás změny v kompetenčním zákoně, které navrhly výbory FS. Kdyby byly přijaty, vláda nemůže plnit své programové prohlášení a činnost, kterou jsme si na funkční období naplánovali, by byla zmařena. Myšlíme si, že verze SNR je přijatelná.

Zabývali jsme se otázkou, proč někteří členové federální vlády nejsou u nás považováni za dostatečně federální. Analyzovali jsme jejich práci a názory na Slovensko. Měli by sami hledat, kde dělají

Československo se podle všeho dostalo na pokraj největší krize od skončení druhé světové války. Napsal to v sobotu maďarský deník NÉPSZAVA. Když vyšel najevo nesouhlas Federálního shromáždění s dohodou tří vlád, pokračoval deník, slovenský premiér prohlásil, že nejvyšší zákonodárny sbor usiluje o upevnění centralismu. NÉPSZAVA se dále mj. věnuje vývoji kolem kompetenčního zákona a zpravodaj listu končí informací návozem prezidenta V. Havla, který je podle svého mluvčího hluboce znepokojen a vyžal všechny k rozvaze a maximální odpovědnosti. 10. 12. 90

Krádež Cranachova obrazu

(čtk): V obrazárně Pražského hradu, byl ve středu odcizen vzácný obraz — olej na dřevě 49,5x34,5 cm s názvem Zamilovaný stařec od Lucase Cranacha staršího z roku 1531. Dílo má hodnotu přibližně 300 000 DM. Na místě odcizeného obrazu umístil neznámý pachatel reprodukcí od Rembrandta stejného rozměru. Kriminalisté žádají občany o spolupráci, zejména ty, kteří ve středu obrazárnu navštívili, aby se přihlásili na telefonním čísle 26 55 21, 2121-2001 nebo poskytli informace prostřednictvím linky 158.

rozpoutala ohnivá smršť. Raketa i se startovací konstrukcí se přelomila a při pádu drtila hořící, ještě živé lidi. Mnozí se marně pokoušeli o útek — pokud je nedostihly plameny, udusili se jedovatými výfukovými plyny.

▲ Nevlastního otce zavraždil v Ostravě-porubě kuchyňským nožem nevlastní syn, 22letý J. P. Ve snaze zbavit se mrtvoly tělo rozčtvrtl a hodlal je po částech naházet do řeky Opavice u obce Ostrava-Hošfalkovice, byl však vyrušen náhodnými chodci. Zbyvajících částí mrtvého těla byly nalezeny v bytě. Do pátrací akce byl nasazen devadesátičlenný tým kriminalistů. Za velkého přispění občanů byla vražda objasněna během 2½ hodin a pachatel je již ve vazbě.

Pozdě, ale přeci

MOSKVA: Až po třiceti letech byly zpřístupněny materiály týkající se tragédie na kosmodromu Bajkonur při prvním pokusném startu vojenské mezikontinentální rakety SS 7 s novým palivem. Deník RABO-CAJA TRIBUNA teprve nyní uvedl, že tehdy zažívala uhořelost nebo se udusilo asi 200 lidí — přesný počet mrtvých stále není známý. Večer 24. října 1960 neočekávaně z jednoho motoru vyšel plamen, který okamžitě pronikl do palivové nádrže s kyselinou dusičnou a ta se vyvalila na betonovou prostranství. Došlo k explozi, při níž tlaková vlna odhodila kolemstojící na několik desítek metrů, pak se

chybu. Myslím tím pány Čalfu, Dlouhého, Klause a Vavrouška. Bylo by vhodné, aby přehodnotili své jednání ve federální vládě a reálně uvažovali o potřebách Slovenska.

Na otázku zpravodaje ČTK, jaké kroky udělá slovenská vláda, když FS kompetenční zákon neschválí, slovenský premiér řekl: »Promiňte, ale kdybychom je nyní zveřejnili, zase by nám v Praze řekli, že strašíme a vydíráme. V alternativách však uvažujeme o setrvání ve státním svazku, i když určité ústavní krize vzniknou.

Ministři federální vlády Václav Klaus a Vladimír Dlouhý zásadně odmítají naprosto nezodpovědné prohlášení předsedy slovenské vlády pana Mečiara ze dne 7. prosince o tom, že při řízení svých resortů vystupují proti zájmům Slovenské republiky. Toto tvrzení se nejen nezakládá na pravdě, ale navíc zanáší do naší politiky zcela falešné tóny.

Oba ministři podrobněji vysvětlili své včerejší, prostřednictvím ČTK zveřejněné, stanovisko. Slovy V. Dlouhého jsou akceptovány závěry schůzky v Trenčianských Teplicích a federální vláda je připravena jednat a kompetence na Slovensko předat. Ale ne pod nátlakem. »Velmi mě mrzí dnešní slova V. Mečiara,« řekl. »Takto se s federální svrchovanou vládou jednat nemůže a věřím, že již nebude.

V. Klaus za sebe i ostatní členy vlády ČSFR v souvislosti s kritikou ze strany slovenských představitelů podotkl, že »nikdy se na federální vládu nestalo nic protislovenského. Pan Mečiar to velmi dobře ví.

UZ NEHUSI, VYDÍRAL!

• Již 27 lidí zemřelo ve Volgogradu po konzumaci technického líhu, který na černo prodával jeden dělník místní továrny Kaus-tik. Řada dalších osob je s příznaky otravy hospitalizována.

ti vlivu slunečních paprsků a chemických látek, užitých při čištění oken. Američané navíc požadují, aby na novém skle neza-nachala stopy vystříknutá coca-cola.

M. ŠTĚPÁN OPĚT NA PANKRÁCI

(čtk): Ve věznici v Praze 4 na Pankráci je od středy 5. prosince na základě výzvy k nástupu trestu odnětí svobody Miroslav Štěpán, bývalý vedoucí tajemník MV KSČ v Praze. Podle informací majora F. Chaloupky ze správy SNV ČR jde o obvyklý postup. Všichni odsouzení z České republiky nastupují do věznic podle místa svého trvalého bydliště.

Nerozbitné sklo

Jou v Německu dochází ročně 350 000krát k vykradení vozů. Zvláště autoráda dob- rých značek jsou vitonou kořisti zlodějů. Většina vlodpání do auta se děje rozbi- tím skla kamenem nebo kladivem. Jeden sklárský podnik v Německu vyvinul oken- ní sklo, které je prakticky nerozbitné. Je potaženo zevnitř tenkou fólií z polyuretha- nu, která má ještě jednu přednost. Ani při nárazu vozu a těžké nehodě nedochází k rozbití skla a osobám ve voze nehrozí žádné rány. Vynález má jedinou vadu. Je- ště není v prodeji, kam přijde teprva po- absorbování dalších akoutek odolnosti pro-

VÝZVA K ROZVAZE

PRAHA (čtk): Na otázku, jaké zaujmá k současné politické situaci prezident republiky stanovisko, uvedl M. Žantovský: »Prezident republiky po celý den pozorně sledoval vývoj situace a průběh politických jednání na nejvyšších úrovních. V této chvíli se radí se svými spolupracovníky, kterou z několika alternativ dalšího postupu zvolí. Je zneklidněn některými signá- ly svědčícími o snaze o nepřipustný nátlak na poslanecké vrcholného zákonodárného sboru a o útocích na členy federální vlády. Vyzývá všechny politické činitele k rozva- ze a maximální zodpovědnosti. Je rozhod- nut aktivně zasáhnout v okamžiku, kdy si to situace vyžádá.

DALŠÍ SPOLUPRÁCE S FIRMOU RENAULT

AVIA TO MYSLÍ VÁŽNĚ

Významným mezníkem se pro podnik Avia v Praze-Vysočanech stal rok 1987. Na základě poptávky po lehkých nákladních vozech zakoupil licenci na automobily Renault-Saviem o nosnosti 1,5 a 3 tuny a koncem roku 1988 byly smontovány první vozy označené jako Avia 15 a Avia 30. Nová výroba si vyžádala i značnou modernizaci a podnik se zařadil mezi největší čs. automobilové výrobce. V minulých týdnech se závod opět dostal do středu pozornosti po podpisu další dohody s firmou Renault.

Základní závod v Letňanech má odštěpné podniky v Ivančicích, Brně, Kutné Hoře, Novosedlích, Hrádku nad Nisou a Žilině. Současná ekonomická situace podniku je poměrně dobrá — za třetí čtvrtletí byl splněn plánovaný zisk na 125,9 procenta, tj. nárůst o 8,9 procenta proti loňsku. Produkce 18 500 vozů ročně však ani nestačí pokrýt vysoký zájem zejména domácího trhu. Největším zahraničním odběratelem je SSSR (očekává se, že jím nadále zůstane i při velmi solidních cenách v dolarech), dále Maďarsko, Polsko a některé západní státy dovážející výrobky přes obchodní síť firmy Renault. Dnes se Avia připravuje na první etapu privatizace. Asistent ředitele podniku Ing. P. Chaloupka: «Po listopadové revoluci došlo k obměně vedení. Důsledně hodnotíme všechny zaměstnance podle pracovních výsledků, takže několik jich již muselo odejít. Snažíme se však udržet co nejvyšší zaměstnanost. Naši zásadou je rozvíjet identitu podniku, nejen modernizovat zařízení, zhodnotit se, a potom jít do kapitálové spolupráce s některou zahraniční firmou maximálně ve výši pětadvaceti procent. Na vytvoření akciové společnosti by se měl dále podílet zaměstnanec, peněžní ústava a stát. Nutnou podmínkou je však trvalá prosperita podniku, proto chceme zvýšit naši produkci až na třicet tisíc vozů ročně.»

Výroba nového vozu, jehož vývoj byl zahájen před šesti lety, bude vyžadovat rozsáhlé investice. Proto Avia podepsala úvěr na 500 milionů franků s firmou Renault Vehicules Industriels (R.V.I.). Ing. P. Chaloupka: «Protokol oba podniky podepsaly v lednu. Podmínkou je, že za 350 milionů

franků musíme nakoupit francouzské vybavení. Naš partner bude i nadále naše vozy odebírat a počítáme, že nynějších 7000 vyvážených automobilů se alespoň zdvojnásobí. Nové Avie ponesou označení AN a jejich náběh plánujeme v sedmém měsíci 1993. Prototypy s novými motory se zkoušejí ve Francii a mají velmi dobré výsledky — půjde o vůz špičkové kvality. Bude mít nižší spotřebu, vyšší užitné vlastnosti, životnost i atraktivní celkový design. Do vozů budou montovány buď nepřepínované motory D 406 s výkonem 65 kW při 3000 ot./min., nebo přepínované motory D 407 s 78 kW při 2800 ot./min. Pro rok 1993 plánujeme již 30 000 kusů. Cena bude záviset na cenách subdodávek, což se dá dnes těžko odhadnout.»

Cenové relace se stanou důležitým fak-

torem obzvláště pro drobné podnikatele. Nejoblíbenějším vozem firmy Avia je celokovový »Furgon«, který zhruba přijde na sto třicet tisíc korun: obytná konjunk-tura je příčinou nekonečných pořadníků na koupi tohoto auta. V těchto dnech také probíhá intenzivní jednání s firmou Steyer-Daimler-Puch (SDP) o vývoji motoru revoluční koncepce, jehož technické parametry budou vyhovující ještě dlouho po r. 2000. Další jednání se vedou i s ostatními firmami.

Vzhledem k specifické výrobní orientaci na střední nákladní automobily lze očekávat konkurenci spíše na zahraničních trzích. Podal-li se dosáhnout všech potřebných parametrů, měla by Avia obstát nejen v zemích východní Evropy, ale i na Západě.

LUKÁŠ HAVLAS

Nové avie se objeví na našich silnicích v polovině roku 1993.

Co přinese reforma

Transformační proces naší ekonomiky již na začal. To byl jeden ze závěrů skupiny pro nezavislou sociální analýzu (AISA), vyplývající z výzkumu, který se týkal ekonomické reformy a předpokládáných ohla-
ed české a slovenské veřejnosti na ni. Výzkum v první polovině listopadu obsahl 2548 respondentů a ukazuje relativně re-
prezentativní názory veřejnosti na mož-
nosti, eventuálně obtíže se zaváděním eko-
nomické reformy.

Jak se zdá, je budoucnost pro mnohé z nás velkou neznámou. Jaká bude si-
tuace ve společnosti, dnes těžko někdo
odhadne. Další se rozpoznat dva základní
trendy — touha po radikální a umírněné
cestě. Ale názorový rozplýl respondenti
zahrnuje nejfrancější názory od aktivní
podporu přes naprostou pasivitu až po
základní odmítnutí reformy.

Motiv, že reforma je dobrá, dominuje
se 48 procent dotázaných obyvatel re-
publiky, ale měla by se zaměřit hlavně až
k současnému vybranému názoru i nácla-
kových prostředků.

Na lůžku 150 bylo v sobotu ráno ozná-
meno vložení do objektu prodejny automa-
bilů Tuzet v Praze 3. Vinohradské ulici. Ne-

chází nejistota, neboť přes třicet procent
dotázaných se obává, že přijde o zaměst-
nání a nová bude hledat jen velmi obtí-
ně. Přitom jen devět procent z nich
věří, že by mu v takové situaci stát po-
mohl a chce v této situaci přejít pomocí
úspor (66 procent). Devadesát procent
dotázaných se ovšem hodlá uspokojit.
To jsou některé názory na dopad re-
formy. Jaký však je poměr dotázaných
k samotné reformě? Měli se od lednové
autocle přes zřetelné, záklisovou deziluzi
k současnému vybranému názoru i nácla-
kových prostředků.

známý pachatel zde odcizil valuty a 40 000
korun na hotovost. Celková škoda se odha-
duje na 1 200 000 Kčs.

rozličných skupin obyvatel. Dávěra občanů
převládá, neboť většina si uvědomuje,
že jiné cesty není. Podle výzkumu existu-
je sedm skupin obyvatelstva — od liberá-
lů, kteří reformu podporují, ale nebudu-
jí se v ni angažovat, přes aktivní podni-
katele se doznané k »socialistům«, kte-
ří narušují základní odpor v každém pří-
padě, a k hardiropovaným živnostníkům,
kteří se chtějí prosadit v soukromém pod-
nikání. Bezstrannější postoj má skupi-
na zaměstnanců na rozdíl od podnikavých
decadentů a poslední jsou pasivní jedinci.

Pro ekonomickou reformu je podle vý-
zkumu 30 procent občanů, proti ní 25
procent. Čtvrtina dotázaných se k ní staví
pasivně a asi polovina neví, co si má
myslet. Podle názoru autorů průzkumu
jsou důvody k optimismu při zavedení
nových ekonomických pravidel, i když
existuje poměrně velká skupina, která
při sociálních postřích nebude váhat učít

V Praze 8 Bohnicích byla otevřena první romská vinárna Khamoro, kde si nejenom do-
máci, ale i zahraniční hosté přijdou na své. Sudová vína z Moravy, výborná jídla a rom-
ská kapela vyvádějí pod vedením J. Demetera příjemné prostředí. Hosté se zde cítí
velice dobře a personálu vinárny jde především o jejich spokojenost a udržení dobré
pověsti.

Ve Zlíně se nesmělo dvaačtyřicet let mlavit o muži, který mu dal jedinečnou podobu

Moto: Případá mi, že v Československu existuje nové velké dílo klasičtějšího ducha, které vzniklo pět století po založení katedrály sv. Víta: Zlín, vzorné průmyslové město, svědectví klasicismu jednoduchého, avšak mocného, opírajícího se o neformalistický funkcionalismus. Je to snad úvod k nové éře větší upřímnosti a skromnosti, skutečnější rovnováhy mezi podmínkami života a hmoty.

(Francozský architekt
A. Hermant roku 1948)

Byl ten muž kouzelník nebo génus? Nebo jen dokonalý podnikatel? Myslím, že od každého něco, především však ke jménu TOMÁŠ BAŤA patří přívlastek velký člověk. Silná slova? Zkuste se projít po Zlíně a zeptat se hlavně těch starších, kdo jeho ševcovské kralování v Československu pamatují. Zkuste se na Baťu zeptat kdekoli doma, v téhle republice, kterou ve dvacátých a v počátku třicátých let vedle Masaryka, Štefánika, Beneše a dalších politiků formoval i on. Muž, jenž nechal vystavět jedno z architektonicky nejlépe řešených měst na světě.

Od roku 1981 až do ledna 1990 stála v parku vedle zlínského — tehdy ještě gottwaldovského — náměstí Práce, blízko (kdysi a teď už zase) Masarykových škol socha Klementa Gottwalda v nadživotní velikosti. Zvěčnění vůdce komunistů v této podobě zařazený do státního seznamu památek a označovaný za své vůbec nejzdařilejší sochařské ztvárnění takřka třicet let shlížel z vysokého podstavce na město, které od roku 1950 neslo jeho jméno. Zřejmě tak šlo o vůbec největší paradox socialistické cesty tohoto státu. Vládci lidskými osudy udělali z osmdesáti tisíc obyvatel potencionální schizofreniky. »Maminko, proč ty říkáš, že pojedeme do Zlína, když nám ve škole povídají, že bydlíme v Gottwaldově?« divil jsem se jako žák-záčátečník. »A proč říkáš Zlín taky tatínke? A proč babička a dědeček a teta?« Dostal jsem vysvětlení, ale ve vědomí dětsky netknutém mně dál vrtila otázka — Nebydli tu dřív jenom zlí lidé, když se to město kdysi jmenovalo ZLÍN? A nebyl zlý i ten pan Baťa?

Tehdy mě maminka posadila do naší červené škodovky a udělali jsme si výlet do okresního města. A viděl jsem, co všechno nám tu ten záhadný pan Baťa, o němž se nesmělo mluvit, zanechal. Při procházce rodištěm jsme taky minuli místo, odkud na centrum východní Moravy shlížel do kameňácké zvěčnění pán. V tu chvíli jsem už tušil, že v parčíku uprostřed města měl nehnuté pro všechny další generace stát někdo úplně jiný. Anebo tam aspoň měli dát obrovskou plátěnou botu

Samozřejmě, Tomáš Baťa byl podnikatel-

ský veličan. Jenže nevím, zda by se jim skutečně stal, kdyby se v jeho hlavě na konci minulého století nezrodil jeden báječný nápad. Když už se zdálo, že jeho obuvnická firmička z dluhů nevychází a posléze zkrachuje, napadlo tehdy jedenadvacetiletého mladíka, že v tvrdé konkurenci ostatních ševcovských mistrů uspěje pouze s převratnou novinkou. A přišel na lehkou plátěnou obuv. Risk v jeho případě znamenal zisk. Módní elegantní bota se špičkou se stala hitem sezóny a podniková pokladna se zaplnila třiceti tisíci zlatáky. Pak sice osud ještě několikrát Tomáše Baťu povozil po sinusoidách krizi, následných vzestupů a opětovných pádů, ale už nikdy jej nesrazil tak hluboko, aby to životně ohrozilo samu firmu. Naopak — na počátku dvacátých let Baťa zlevnil své výrobky až o padesát procent, čímž se naposledy ve svém životě odvážným skokem přenesl přes propast, jejíž dno tvrdého neúspěchu silbovalo podnikatelskou smrt. Pak už se společně se skupinou svých zaměstnanců mohl konečně pustit i do stavby »novodobé katedrály sv. Víta«. Začalo se rodit město, jaké v našich podmínkách nemělo obdoby.

Tomáš Baťa však továrnu ve Zlíně vůbec založit nemusel. V době, kdy už město prožívalo čas svého velkého rozkvětu, se jeho »otec« přiznal k tomu, že kdyby tušil, na jaké překážky v této oblasti bude narážet, nikdy by sem přemýšlel nesusťedil. Vždyť Zlín měl spíše horší než lepší strategickou polohu. Trpěl nedostatkem vody, stavebních ploch, ležel stranou hlavních železničních a silničních tahů a ani technické spojení zde nebylo na požadované úrovni. Přesto se Tomáš Baťa rozhodl právě pro Zlín. I navzdory tomu, že okolí nabízelo mnohem více výhodnějších míst. »Otec se ve Zlíně narodil a měl tady mnoho příbuzných,« vysvětluje Tomáš Baťa junior. »Kdežto v nedalekém Uherském Hradišti, kam se celá rodina po smrti jeho matky přestěhovala, se nikdy jako doma necítil. Bylo tedy přirozené, že tatínka to táhlo zpátky do Zlína.« Nu, jak se zdá, občas i duše velkého podnikatele podlehne sentimentu.

Oč nesnadnější to Baťa s uskutečněním svého hospodářského snu ve Zlíně měl, o to tvrději na své realizaci pracoval. A tak už v roce 1927 Pražský ilustrovaný zpravodaj musel přiznat, že: »... když už jsi ve Zlíně a vidíš Baťovo království v mělkém údolí poloyschlé Dřevnice na zalesněných svazích Tlusté, pod výběžky nízkých Karpat, když slyšíš, že v tomto hezkém koutě Moravy na křovinatých stráních a zelených lučinách chce vybudovati v několika letech padesátitisícové město, pak je ti nanejvýš samozřejmé a nedopadáš si ani představit, že by »Baťov« mohl být jinde...«

Avšak dříve, než mohl dr. Houdek tak nadšeně opěvovat sílu podnikatelského ducha jednoho tvrdohlavého moravského ševce, musel Zlín nastoupit etapu moderní výstavby. V polovině dvacátých let se Baťa vrátil už ze třetí »výzvědné« cesty po Spojených státech, kde si prohluboval poznatky o Fordově a Taylorově výrobním systému, který sám po 1. světové válce rozvíjel. Uvědomil si, že nové metody práce založené na principu válečkových dopravníků, nelze uplatňovat ve starých továrních halách. Začal proto se skupinou odborníků připravovat něco nového, jedinečného, překvapivého, progresivního. Výsledkem myšlenkového úsilí byl typ tovární — poprvé železobetonové — budovy s velikostí jednoho čtvercového pole (6,15 x 6,15 m), která svými rozměry a funkčním uspořádáním nejlépe vyhovovala provozním a výrobním

předešel dobu. Jeden příklad za všechny: těsně po Baťově smrti se konal mezinárodní kongres architektů, na němž světo slavný ta spartil model moderního města. Když však do Zlína na přelomu let 1932—33 přijel sám Corbusier, nevěřil svým očím, ne- boť »ideální město« z myšlenek předních architektů kapacit (i když v trochu jiném pojetí) se rozprostíralo ne na plánech a v maketách, ale přímo před ním, v údolí moravské říčky Dřevnice. Na čem tedy Baťa založil svou představu, když u něj (a později u jeho nevládního bratra) neuspěly ani Gočárový čínžky, ani Corbusierovy mrakodrapy? Jeho trumfem se stal — ro- dinný domek!

Tomáš Baťa byl totiž přímo posedlý zhmotněním snu ideálního průmyslového města. »O tom jsme si spolu často povídali,« vzpomíná syn — Tomáš Baťa junior. »Tatínek si Zlín představoval jako město, kde by přemýšl a obyvatelstvo žilo v úpl- ném souladu a v krásném životním prostředí. Tedy něco na způsob lázeňského města, do něhož se lidé jezdí i dítat, nejenom pracovat.«

V tom byla Baťova »ševcovská« veli- kost, veličnost muže, který do roku 1932, kdy tragicky zahynul, v mnoha směrech

potřebám obuvnického průmyslu. Postupně vznikl dokonalý systém ocelového bednění a kruhových sloupů, jenž umožňoval nasa- dit na tu dobu nevídaně slavné tempo: během týdne vyrostla vždy jedna etáž to- várního bloku. Do jaké míry tento pracovní postup fungoval jinde, v cizině, není našim odborníkům-architektům známo. Přestože se však jeho myšlenka narodila ve Spojených státech, ani za oceánem, ani v západní Ev- ropě nikdy nebyla tak důsledně uskutečňo- vána jako právě u Tomáše Baťu ve Zlíně.

Současné s rozrůstajícím se komplexem továrních budov vznikla potřeba zajistit od- povědné ubytování pro velké množství ba-

ZAMŘÍŽOVANÁ PRAVDA

Otevřenost, glasnost má v Sovětském svazu před sebou ještě dlouhou a strastiplnou cestu. Jak se zdá, nebude to cesta nikterak lehká, ale plná výmolů a nepřehledných křížovatek. Neboť v SSSR existují vlastně dvě strany: jedna něco tvrdí a druhá — ta oficiální — to popírá. Jedné i druhé však chybějí argumenty. Mít je, opatřit si je, to už zase není tak snadné. Příkladem šestý, největší archiv v Sovětském svazu, archiv s obrovitým množstvím dokumentů, je stále tajným a tajeným zdrojem argumentů a faktů pro opozici a dokonce i pro činitele moci. Oficiální jeho název zní Ústřední zvláštní státní archiv Sovětského svazu.

Jeho sídlem je nenápadná, navenek ničím nevynikající budova v jedné z postranních moskevských ulic nedaleko Leningradského prospektu. Snad jen zamřížovaná okna by mohla náhodnému chodci být podezřelá. Archiváři tohoto supertajného moskevského archivu tvrdí, že během pětáctiletých let jeho existence mohli nahlédnout do utajovaných fondů jen pár desítek lidí, pochopitelně vybavených »bumažkou«, vydanou těmi nejvyššími místy. Je třeba ještě dodat, že komu se poštěstilo takový souhlas získat (prakticky je to jeden člověk ročně), nesmí nikde sdělit pramen, odkud dokumenty cituje. Jméno archivu není uváděno ani v interních informačních sděleních, ani v těch, které mají razítko přísné tajné.

Jsou tomu dva roky, kdy explodovala pořádná »bomba« — objevení »tajných protokolů«, doplnku známého paktu Ribbentrop—Molotov z roku 1939. Tyto doklady byly uloženy právě ve zvláštním archivu, ale speciální komise, kterou jmenoval Gorbačov, ani slovem nenaznačila, kde byly datkové protokoly uloženy, který archiv je zpřístupnil.

Mezi těmi šťastlivci, kteří se dostali na seznam vyvolených a těžké dveře budovy bez označení se před nimi otevřely, byla i reportérka listu Izvestija Ella Maximová. Bylo zapotřebí spousty telefonických hovorů a mnoho intervencí, než se jí podařilo překročit práh budovy se zamřížovanými okny.

Průvodcem jí byl přímo ředitel archivu Anatol Prokopěnko a ten ji hned v úvodu řekl: »Tady je politika. To, co lidé mohou a smějí číst, je v knihovnách, a v archívech se ukládá to, co není pro lidi. Logické, ne?« A pak ještě dodal: »Víte, moc riskuji tím, že jsem vás sem pustil. Tak mi,

prosim vás, ještě nezpůsobujte další těžkosti tím, že se mně budete moc vyptávat.«

• • •

Bylo jaro pětáctiletého. Velitel sovětské 59. armády hlásil nadřízeným, že na zámku Althorn v Dolním Sasku našli jeho vojáci skladiště plné různých dokumentů, nejspíše svezeneých z různých německých měst v době, kdy se už bojovalo na východě i na západě Německa. Velitelský štáb 59. armády neměl čas se zabývat takovou kořistí, jako jsou popsané papíry. Rychle je jeho lidé prolístovali, stranou dali to, co pokládali za důležité a zbytek spálili. To »důležité« poslali do Moskvy. Tam dokumenty skončily na Hlavní správě archivů NKVD, Instituce, jejímiž prvotním úkolem bylo vyhledávat a likvidovat »vnitřní nepřátele«. Tehdy to byli především sovětské váleční zajatci, vracející se z německého zajetí, vězňové z německých koncentračních táborů, ale i ti, kteří spolupracovali s Němci na okupovaném území. Papíry z althorského zámku obsahovaly hlavně spisy o táborových vězňích.

Když válka definitivně skončila, byly k těmto dokumentům přiloženy i štosy papírů z oddělení NKVD, které se zabývalo německými zajatci v Sovětském svazu.

Léta plynula a do ticha zamřížovaného archivu směřovaly desítky, snad stovky archivních krabic; dodnes však vlastně nikdo pořádně neví, co obsahovaly či obsahují. Nakonec bylo v roce 1961 rozhodnuto vyčlenit archiv z resortu ministerstva vnitra, vytvořit zvláštní archiv a začlenit ho přímo pod radu ministrů pod názvem Ústřední státní archiv. Znalo to přece jen lépe než archiv NKVD (vládl tehdy Chruščov). V praxi se však nic nezměnilo. Přístup

k pokladu měli pouze vybraní pracovníci »kompetentních« úřadů.

Výsledek je takový, že shromážděné fondy nebyly po celých pětáctiletých let řádně prozkoumány odborníky — historiky a archiváři. Dokumenty jsou zpracované pouze povrchně a zařazeny v katalogu do rubriky označené heslem: téma. A i popis obsahu je velice formální, ve stylu oficiálních politických zpráv pro veřejnost.

A přece i tam získalo sovětské sdružení Memorial jména všech pronásledovaných na území Sovětského svazu během dlouhých desetiletí. Tam také zřejmě, v jedné z mnoha skříní, je soupis jmen polských důstojníků zavražděných příslušníky NKVD v Katyňském lese i jména všech Poláků internovaných na Sibiři poté, kdy na základě paktu Ribbentrop—Molotov zabral Sovětský svaz polské území na východě země v letech 1940—1941.

Dokladem hloupého a nesmyslného střežení tajemství v záležitostech, které už dávno nejsou tajemstvím, je skutečnost, že teprve v létě 1989 prazvláštním ekvilibristickým kouskem se podařilo ze zoufalého buldočího držení dostat na světlo světa Osvětimskou knihu smrti, seznam jmen 70 tisíc vězňů z 24 zemí světa.

Jména pouhých 70 tisíc lidí ze čtyř milionů zavražděných. A dodnes nikdo neví, zda seznam těch dalších zbývajících milionů neleží na jiné polici či v jiné skříní speciálního archivu nebo snad neshofely v Althornu vinou ignorance štebních důstojníků 59. armády SSSR a snad i nepořádku v sovětské armádě.

Elena Rževská, tlumočnice působící během války na štábu 3. sovětské armády, se dostala 2. května v pětáctiletém roce spolu s výzvědným oddílem do podzemí říšského kancléřství. Úkolem tohoto oddílu bylo najít Hitlera živého nebo mrtvého. Rževská zatím seděla na betonové podlaze a prohlížela všude rozházené papíry. Dorukou se jí dostalo také deset tlustých a hustě popsaných sešitů. Byly to Goebbelsovy deníky. Při zběžném prohlédnutí zjistila, že si je autor vedl po dvacet let. Neměla čas se začíst do stránek, četla Ivan Čurakov právě našel tělesné pozůstatky Hitlera a Evy Braunové. Elena Rževská poslala deníky J. Goebbelse do štábu 3. armády.

Identifikaci Hitlerova těla se už zabývali jiní; přestože Berlín ležel v troskách a šokovaní lidé se potáceli městem sem a tam, podařilo se sovětské rozvědce najít osobního Hitlerova zubaře, který poznal Hitlerovu mrtvolu podle chrupu. Předložil rovněž kartu s vádovým chorobopisem. Rževská u identifikace byla, příslušné dokumenty podepsala a jiné předložila.

Po válce začala psát knížku s titulem Poslední dny, která pojednávala o dobývání Berlína. A tehdy také začala po různých institucích shánět Goebbelsovy deníky. Ke svému překvapení zjistila, že o nich nikdo neví, nikdo nikdy neslyšel o hustě popsaných sešitech, které ona sama přece měla v ruce. A neméně ořesné překvapení ji čekalo, že z její knížky, publikované nejprve v časopise Znamja, byla vypuštěna celá pasáž o nálezu Hitlerovy mrtvoly a její identifikaci. Legendy o tom, že Hitler žije, tehdy obíhaly celý svět. Nikomu ze sovětských politických představitelů na tom však nezáleželo. To, k čemu došlo 2. května 1945 v zahradě říšského kancléřství, bylo prostě — tajná.

Elena Rževská neustávala v pátrání po Goebbelsových denících. Na jejich stopu přišla po 20 letech. Jak později sdělila několika přátelům, byla pozvána do jakéhosi archivu někde poblíž ulice Kuzněcký most v Moskvě. Tam jí předložili k pročení pouze jeden sešit a bylo jí zakázáno s kýmkoliv hovořit o tom, kde je deník uschován. Ukázali jí ještě další jiné dokumenty, které si směla přečíst.

Ředitel archivu A. Prokopěnko, ten, který se bojí obtíží a nemá rád mnoho otázek, přiznal, že fotokopie Goebbelsova deníku je v jeho archivu. Sovětské reportérce však sdělili, že ji nemůže říci, odkud byly poslány, a že pouze jednou, jedinkrát je předložil k prostudování — a to na příkaz »shora« — jistému německému badateli. O tom, kde by se mohl nacházet originál, nemá prý nejmenší potuchy.

Jsou-li v roce 1990 soupisy vězňů Osvětimi i sovětského gulagu, Goebbelsovy deníky i zpráva o nálezích Hitlerových pozůstatků stále přísně tajné dokumenty — pak bude muset glasnost v Sovětském svazu ještě dlouho upachtěná šlapat — ne k přítomnosti — ale k nedávné historii, která aspoň částečně přítomnost objasní.

Přestože se Batovi líbil právě tento typ bydlení, neznamenalo to, že by se spokojil s jakýmkoliv návrhem. Právě naopak, často měl připomínky i k věcem, jež na první pohled náležely do kompetencí vybraných odborníků. Tak se stalo, že například v roce 1925 odmítl představu rodinného domku vyhlášeného architekta Jana Kotěry, protože neodpovídala jeho kritériím, ekonomické a technicky nenáročné, přitom však maximálně účelné hromadné výstavby. «O něco později se však už objevují první klasické rodinné domky, které spolu s průmyslovými a veřejnými budovami stavěnými podle technologie čtvercových polí dodnes udávají jedinečný ráz města,» vysvětluje E. Staša. «Autoři těchto projektů jsou ale neznámí.»

Ve druhé polovině dvacátých let tedy vznikají nové zlínské čtvrti, jež tvoří stovky rodinných cihlových domků s rovnými střechami a neomítnutými fasádami. Stavebního materiálu je dostatek, vždyť už roku 1924 byla na místě dnešního (centru nepřiléhajícího) Stadiónu mládeže postavena kruhová cihelna s kapacitou deset miliónů cihel ročně! Do smrti Tomáše Bati se proto pracovníkům Batova stavebního oddělení podařilo na svazích Tlusté a v dřevnickém údolí «vysázet» 1500 domků asi pro osmnáct tisíc lidí. Většinou jde o «cihlové kostky» pro čtyři nebo dvě rodiny, přičemž každý byt má 56 m² obytné plochy (kuchyň, obývací pokoj, dvě ložnice), předstíh, koupelnu s WC, spižírnu a sklep. Že by mnozí z vás, čtenáři, byli za takové «bydleníčko» vděční i teď — po šedesáti letech? Samozřejmě! Vězte, že přitom měsíční nájemné tvořilo asi tak jednu čtvrtinu týdenní mzdy nekvalifikovaného a jednu šestinu týdenního platu kvalifikovaného zaměstnance Batových závodů.

Navíc k samotnému domku náležela i malá zahrádka nebo trávník, takže celá kolonie pak vytvářela jakési zahradní město. «Tomuto stavebnímu stylu se sice vytýkala určitá monotónnost a menší přehlednost, ale na druhé straně rodinné domky dávaly lidem mnohem větší iluzi soukromého vlastnictví,» připomíná E. Staša. «Navíc — ta kvalita Bata původně předpokládal, že cihlové domky z kolonií budou mít životnost nejvýše dvacet let...»

A skutečnost? Vyšplháte-li nad město k zlínskému stadiónu nebo vydáte-li se pod umělý lyžařský koberec či necháte-li se typickým zlínským dopravním prostředkem — trolejbusem — vyvézt na protilehlý konec města na «novodobé» sídliště Jižní svahy, zaujme vás okamžitě jedna věc. Od jara do podzimu vládne Zlínu cihlově červená barva «batovských čtvrtí» protkaná přírodní zelení parků a zahrádek. Domky stojí dál, některé z nich se už dožily důchodového věku. Tak se stavělo u Bati, páni zedníci! A nejenom stavělo. Kromě toho, že se Tomáš Batovi podařilo z kdysi malého valašského městečka udělat světoznámý urbanisticky jedinečný Zlín, dal tento velký podnikatel svým zaměstnancům a jejich rodinám pevné jistoty: dobře oceněnou práci, možnost smysluplného využití volného času a příjemné bydlení. Tedy život ve městě, které svého času vyrazilo dech i panu Le Corbusierovi.

Prosinec 1989, doba zlomu. Gottwaldova socha poblíž náměstí Práce ještě stojí. Také město, na mnoha místech bolavé minulou neústupnou vládou, se dosud nazývá jménem komunistického vůdce. Tomu však někdo při první vhodné příležitosti, snad hned v listopadu, potřísní kamenné ruce hravě radou bervou vinnou. A lidé už zase docela svobodně mluví o ZLÍNU. A taky o panu Batovi. Ani po smutných dvaceti letech na něj nezapomněli. Byl možná

trochu kouzelník, génus i dokonale podnikatel. Ale hlavně, domnívám se, byl velký člověk. Určitě si to mysleli i ti, kteří po celý dlouhý čas mlčení na zlínský hrob Tomáše Bati pravidelně přinášeli květiny a rozžihali na něm svíce. Prosinec 1990. Gottwaldova socha už neexistuje. A Zlín je zase Zlínem. Éra schizofrenie skončila.

NA OLŠER DAK DĚLANÝ...?

Pohled na jednu z ulic typické «batovské» kolonie cihlových rodinných domků (snímek z roku 1928).

Der Streß
von heute wird
mal die
«gute alte Zeit»
von morgen!

Sylt und Garmisch sind am teuersten

Hamburg – Auf Sylt und in Garmisch-Portenkirchen sind die Immobilien am teuersten, teilte der Ring Deutscher Makler (RDM) mit. Ein Einfamilienhaus auf Sylt kostete bis zu 750 000 Mark, in Garmisch-Partenkirchen sogar 825 000 Mark.

Gemüse und Kartoffeln gründlich waschen

An Karotten, Blattgemüse und Kartoffeln haftet häufig das Umweltgift Cadmium. Durch besonders gründliches Waschen können Sie einen großen Teil dieses Schwermetalls entfernen.

SEITE 74/75

«Na dnešním Zlínu mně vadí, že tam vysoký komín čoudí černý kouř a že celý ten obrovský komplex stárnoucích a zanedbaných továrních budov dává dominantní charakter městu. Na druhé straně mi je sympatické to, že se alespoň částečně zachovala tradice Zlína z doby, kdy tam podnikal můj otec,» odpověděl na otázku při své návštěvě Československa kanadský průmyslník Tomáš Bata junior.

Männer sind wie
Waschmaschinen: Erst
drehen sie durch, dann
spülen sie nach

Nikotin bremst Schmerzen

Raucher sind wegen der Wirkung des Nikotins sehr viel weniger schmerzempfindlich als Nichtraucher. Herzschmerzen, die einen Infarkt ankündigen können, werden oft gar nicht wahrgenommen, die vorbeugende Behandlung unterbleibt – warnen amerikanische Forscher. Schon 2 bis 3 Zigaretten am Tag beeinträchtigen die Schmerzempfindung und damit das Alarmsystem unseres Körpers.

Immer erst hinterher salzen

Speisen, die man im Mikrowellenherd gart, sollten erst hinterher gesalzen werden – empfehlen britische Wissenschaftler. Je weniger Salz in den Nahrungsmitteln enthalten ist, desto intensiver werden sie in der Mikrowelle erhitzt und eventuell vorhandene Krankheitskeime abgetötet. Tiefgekühlte Fertiggerichte, die bereits gesalzen sind, sollte man nach dem Erhitzen drei Minuten stehen lassen. Damit sich die hohe Außentemperatur auch im Inneren der Speisen ausbreiten kann.

Poslední biskup úředně neexistující církve

Ano, v té době byl ThDr. Pavel Gojdič posledním biskupem církve, která podle Stalina rozhodnutí již neexistovala na našem území i na území okupovaném Sovětským svazem. Tažení proti řeckokatolické církvi bylo zahájeno již koncem války na Podkarpatské Rusi jako součást úsilí Sovětského svazu o odstranění a okupaci této země. Bohužel k tomu pomohla i neschopnost, váhavost a nerozhodnost prezidenta dr. E. Beneše a naší vlády, která se podílela diktátu Moskvy. Na území Podkarpatské Rusi byly uspořádány pod patronací Rudé armády a NKVD „volby“ podle sovětského vzoru. Výsledek byl samozřejmý: obyvatelstvo se spontánně rozhodlo, že si přeje připojení k SSSR. Jedním z nejnebezpečnějších protivníků sovětského násilí byl biskup řeckokatolické církve na Podkarpatské Rusi ThDr. Romža, za kterým stály masy věřících. Sovětské okupanti s ním udělali krátký proces. Zatkli ho a zavraždili. Při převozu z jedné věznice do druhé byl „zasířlen na útěku“.

Tím, že prezident a vláda ČSR se podvolili sovětskému diktátu již v roce 1945, zmenšilo se naše území o 12 617 km² a republika ztratila 725 000 obyvatel, kteří si republiky vážili, vědomi si toho, co pro ně vykonala za těch uplynulých 20 let od roku 1918 do roku 1938. Svou věrnost ČSR osvědčili vůli za ni bojovat. Od začátku okupace utkali do SSSR, kde je však čekaly kriminální a koncentrační tábory. Tisíce jich obětovaly životy za ČSR, jejíž vláda znesvátila památku těchto obětí tím, že jejich zemí a lid vydala na pospas Sovětům.

Na území Slovenska přetrvala řeckokatolická církev do roku 1949. V tomto roce byl biskup ThDr. Pavel Gojdič zatčen a jako „vatikánský špión“ odsouzen k trestu 25 roků těžkého žaláře. Do vězení ho následoval

i jeho pomocník — světský biskup ThDr. Vasil Hopko. K dlouholetým trestům byli odsouzeni i další kněží řeckokatolické církve. Majetek církve — chrámy, fary a další objekty — byl předán pravoslavné církvi a národním výborům.

Měl jsem tu čest seznámit se s panem biskupem Gojdičem ve vězeňské nemocnici v Leopoldově. Oslovil jsem ho titulem, který mu náležel — Vaše Eminence. Podíval se na mne svými laskavými modrými očima a s milým úsměvem mi řekl: Ale prosím tě, tak mi neříkej, přece jsme si všichni rovni. Měj mi Pavle, a jak říkají tobě křesťanští jménem? Od té doby jsme si Mikal Pavle a Mirku. Skromnost a laskavost vyzařovaly z jeho ušlechtilé tváře. Tento vzácný muž nemohl nikdy udělat ani chybný krok, natož spáchat zločin, za který ho odsoudili komunisté.

Na Tři krále — 8. ledna 1980 — odvezla eskorta pana biskupa i mne na léčení do fakultní nemocnice v Brně, na tzv. infekční oddělení, kde byli ubytováni vězni těžce nebo nevyléčitelně nemocní. Pana biskupa přidělili na interní oddělení, mne na oddělení TBC. Zpět do Leopoldova odvezli pana biskupa v březnu 1980, s návrhem na předčasnou propuštění v důsledku nevyléčitelné nemoci — rakoviny. Najednou že ho nepropustili, ale nenechali ho ani ve vězeňské nemocnici. Vrátili ho na tzv. Vatikán, což bylo uzavřené oddělení, kde byli výhradně kněží, separovaní od ostatních vězňů, aby je „nenakazili“. Mne odvezli zpět do Leopoldova v dubnu 1980, a tam jsem se dočkal podmíněné amnestie v květnu 1980.

Pana biskupa jsem již bohužel neuviděl. Zločinná komunistická vláda považovala tohoto na smrt nemocného starého muže za

tak nebezpečného, že ho nepropustila ani na tu podmíněčnou problematickou svobodu. Laskavý a šlechetný biskup ThDr. Pavel Gojdič zemřel v tomtož roce v leopoldovské věznici, a byl pochován, lépe řečeno zahrabán, na vězeňském hřbitově — v poli za pevností. V roce 1988 byly jeho pozůstatky exhumovány a byl křesťansky pochován v chrámu jeho diecéze. Měl být posledním biskupem neexistující církve. Avšak tato církev přestála všechna protiventství, existuje do dnešních dnů a nyní byla obnovena v Prešově i její bohoslovecká fakulta. Bohu díky.

Nečekaný nález v kopuli kostela

Augustiniánský klášter v Domažlicích prochází v současné době rekonstrukcí, která začala v srpnu 1988. Letos v červenci byla skončena oprava objektu kláštera, kde sídlila a stále sídlí hudební škola. Poté přišel na řadu klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie, u něhož se v říjnu začalo s výměnou střešní krytiny a opravou věže. Při té příležitosti byla otevřena kopule, v níž byly od poslední opravy v roce 1955 uloženy dobové zprávy. K velkému překvapení přítomných však kopule ukrývala tubusy dva — oba bezpochyby autentické, z roku 1955.

Jaký byl jejich obsah? O bližší informace jsme požádali vedoucí referátu kultury okresního úřadu v Domažlicích PhDr. Věru Závackou.

V prvním tubusu byly obvyklé oficiální listiny s podpisy předsedy MěstNV, tehdejšího administrátora farního úřadu římskokatolické církve a vedoucího domažlického stavebního podniku. Byly tu dokumenty o opravě věže s fotografiemi, listina s podpisy dělníků, mince jako doklad tehdejší měny a několik výtisků novin.

V druhém tubusu bylo svědectví o tehdejší politické situaci, o zrušení kláštera a zabavení majetku církve. Dokument zde byl bezpochyby uložen ilegálně a s notnou dávkou odvahy — za jeho obsah by autora jistě postihl trest odnětí svobody. Snad také proto zde chybí podpis, ale závěr listiny hovoří jasně:

„Kdež navrátí se do toho posvátného místa klid a mír a správu jeho převzmeou ti, jimž svěřen tento stánek, pro něž byl našimi předky vybudován a věříme, že i lidu českému vrátí se národní svoboda.“

Obě historické schránky i s obsahem budou uloženy v domažlickém muzeu, v těchto dnech byl do kopule uložen nový měděný tubus, který obsahuje dokumenty ze současnosti. Naštěstí už není třeba ukládat zde zprávy ilegálně, a tak v jedné z listin píše členové řádu svatého Augustina mimo jiné toto: „Dne 23. listopadu roku 1990 se uskutečnilo to, že ke klášternímu kostelu Panny Marie Nanebevzaté se mohli vrátit po čtyřicetiletém nuceném vyhnanství opět členové augustiniánského řádu, který tu již po staletí působil. Chtějí nadále sloužit jako strážci této svatyně a svými modlitbami i duchovním působením přispívat k duchovnímu i mravnímu rozkvětu zdejšího kraje.“ Další listiny obsahují především technické údaje, informace o nákladech a postupu prací a od okresního úřadu také tato slova:

„Po čtyřiceti letech nepřátelství státu k odkazu minulosti vlastního národa, k církvi a k víře ve vyšší řád báhu věci nadešly konečně časy moudřejší. Věříme,

Pan Tau sagt ade

Alle Kinder lieben den sanften Mann mit der Melone, der auf dem Dach balanciert. Pan Tau ist im Film ein alter Mann, und irgendwie spielt er die Geschichte des Darstellers Otto Simanek. Ein Prager Schauspieler, 65, zwei Herzinfarkte, ein Mann mit Kinderseele, der sich zur Ruhe setzen will.

Pan Taus Filmassistentin Alena, Dana Vavrova („Herbstmilch“), ist dagegen putzmunter. In Prag hat sie als Trümmerrfrau Kati Zeiler „Rama dama“ abgedreht. Wie immer mit Ehemann Joseph Vilsmairer als Regisseur. „Mit »Pan Tau« bin ich aufgewachsen“, sagt Dana. „Schön, daß ich bei seinem Abschiednehmen mitspielen durfte.“

Hussein zum Wischen

New York — Klopapier mit dem Porträt Saddam Husseins ist der Renner in den Szene-Souvenirläden New Yorks. Pro Geschäft gehen wöchentlich rund 100 Rollen über den Ladentisch, Stückpreis 3,70 Mark.

„d.h. Arschwischen!“

Rekord-Preis für eine Fragonard-Zeichnung

Paris — Die Zeichnung „Renaud in den Gärten von Armide“ des französischen Künstlers Jean-Honoré Fragonard (1732-1806) wurde beim Pariser Auktionshaus Drouot für 955 000 Mark versteigert — Rekordpreis für einen Fragonard.

Das tut wehl Strompreis 200 % teurer
von acht auf 24 Pfennig pro Kilowattstunde. Der durchschnittliche Strompreis pro Monat für eine 3-Zimmer-Wohnung liegt bisher bei 32 Mark, für eine 4-Zimmer-Wohnung bei 62 Mark.

Sei spalten sich silami nās vāch, stāntrich āfādī, mēstāhō zastupitelstva, církve i obyvatel našeho města se podarí postupně napravit to, co se v minulosti v péči o církevní památky a nejen o ně zanedbávalo. A věříme posléze, že po přejití bouří a víchele vlastních dobám převratným, vrátí se nám to, co je k životu lidskému nejvíce zapotřebí — víra, naděje a láska.“

Vlády o kompetencích

(čtk): V Praze se sešla ke společnému jednání rozšířená předsednictva obou národních vlád, vedená premiéry P. Pithartem a V. Mečiarom. Předmětem schůzky byly opět otázky týkající se kompetencí.

K nabídkce setkání se slovenskými partnery vedly předsedu české vlády »některé trochu typické výroky, které zazněly během úterní schůzky slovenské vlády,« řekl P. Pithart. »Vyplynulo z nich — pokud jsme tomu správně rozuměli — že slovenská strana zvažuje, kde je hranice tolerovaných změn návrhu kompetenčního zákona a že — pokud by tato hranice byla překročena — zřejmě uvažuje o nějakých alternativách, které jsme s ní dosud nekonzultovali.«

Na otázku, s čím přijíždí do Prahy slovenská vláda, řekl na letišti premiér V. Mečiar: »Všechny komentáře budeme mít až v úterý. Do pondělí se zdržíme všech politických komentářů, abychom neovlivňovali jednání Federálního shromáždění.«

Novinářům, kterým se podařilo dostat se do předšlů jednací místnosti, sdělili pracovníci Úřadu vlády ČR, že představitelé obou vlád si po vzájemné dohodě nepřejí ze setkání žádnou publicitu.

Účastníci setkání představitelů vlád ČR šlo o schůzku neoficiální a neočekávanou.

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

Tato krize se projevila už v prvních měsících t. r. I když si to veřejnost neuvědomovala plně, bylo jasné, že předmětem sporu je dosavadní centralistické pojetí společné federace a že toto pojetí bude nutno časem změnit.

Za českou vládu, tehdejší i nyní, mohou prohlásit, že si byla závažnosti vztahu ke Slovensku vědoma od samých počátků. Dokud jednala se slovenskou stranou pouze česká vláda, nebyla nucena k žádnému ústupku, a přesto měla jednání ráz kladného dialogu. Jakmile se však jednání přenesla na jinou půdu, změnila se v ostrou polemiku, která vyústila v současnou krizi.

Chť bych řici několik slov o podstatě této krize. Slovenský národní zájem se ocitá v konfliktu s ekonomickou reformou, která je pro naši další existenci naprosto nezbytná. Nemáme jiný scénář této reformy než ten, který máme. Pro pokud možno plynulý průběh této reformy je nejvhodnějším prostředím unitární stát, řízený z jediného centra. To je naprostá pravda. Takto pojatý společný stát je však pro Slovensko zcela nepřijatelný, což je také naprostá pravda. Dochází tedy k frontálnímu konfliktu mezi potřebami československé ekonomiky a národními zájmy většiny Slováků.

O slovenské politické reprezentaci mohu říci, že její postoj není protičeský, ale protifederální. Slovinci se totiž stali přecitlivělými vůči stávající podobě federace. Tedy nikoli vůči jakékoli podobě soužití s Čechy.

Slovenská strana nyní vyslovila ultimátum. Požaduje schválení návrhu kompetenčního zákona v té podobě, na jaké jsme se sjednotili v Hrzánském paláci. Nebere ohled na pozměněný návrh České národní rady a nebere ohled ani na smysl existence Federálního shromáždění. Nebude-li kompetenční zákon schválen v požadované podobě, chce slovenská politická reprezentace vyhlásit nadřazenost zákonů Slovenské republiky nad zákony československé federace.

a SR odpoledne navštívili předsedu FS A. Dubčeka.

Na obsah jednání se zeptal zpravodaj ČTK prvního místopředsedy slovenské vlády J. Carnogurského. »Navzájem jsme se informovali o současném stavu projednávání kompetenčního zákona. Především my ze Slovenska jsme sbrali informace, abychom si vyjasnili situaci.« Na otázku, zda není federace ohrožena, odpověděl: »Dohodli jsme se, že nebudeme dávat novinářům žádné informace. Nic se nerozhodlo, nic se nerozhodovalo.«

Slovenský premiér V. Mečiar na dotaz, týkající se obsahu rozhovoru s A. Dubčkem, odmítl cokoli odpovídat.

V průběhu jednání v pracovně předsedy FS bylo několikrát přítomným novinářům zdůrazněno, aby opustili přilehlé chodby. Těsně před tím, než delegace kancelář opustila, nařídila pracovníce sekretariátu předsedy FS novinářům, aby se otočili a v žádném případě nefotografovali vycházející politiky.

Podle sdělení pracovníků kanceláře FS šlo o schůzku neoficiální a neočekávanou.

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

Tato krize se projevila už v prvních měsících t. r. I když si to veřejnost neuvědomovala plně, bylo jasné, že předmětem sporu je dosavadní centralistické pojetí společné federace a že toto pojetí bude nutno časem změnit.

Za českou vládu, tehdejší i nyní, mohou prohlásit, že si byla závažnosti vztahu ke Slovensku vědoma od samých počátků. Dokud jednala se slovenskou stranou pouze česká vláda, nebyla nucena k žádnému ústupku, a přesto měla jednání ráz kladného dialogu. Jakmile se však jednání přenesla na jinou půdu, změnila se v ostrou polemiku, která vyústila v současnou krizi.

Chť bych řici několik slov o podstatě této krize. Slovenský národní zájem se ocitá v konfliktu s ekonomickou reformou, která je pro naši další existenci naprosto nezbytná. Nemáme jiný scénář této reformy než ten, který máme. Pro pokud možno plynulý průběh této reformy je nejvhodnějším prostředím unitární stát, řízený z jediného centra. To je naprostá pravda. Takto pojatý společný stát je však pro Slovensko zcela nepřijatelný, což je také naprostá pravda. Dochází tedy k frontálnímu konfliktu mezi potřebami československé ekonomiky a národními zájmy většiny Slováků.

O slovenské politické reprezentaci mohu říci, že její postoj není protičeský, ale protifederální. Slovinci se totiž stali přecitlivělými vůči stávající podobě federace. Tedy nikoli vůči jakékoli podobě soužití s Čechy.

Slovenská strana nyní vyslovila ultimátum. Požaduje schválení návrhu kompetenčního zákona v té podobě, na jaké jsme se sjednotili v Hrzánském paláci. Nebere ohled na pozměněný návrh České národní rady a nebere ohled ani na smysl existence Federálního shromáždění. Nebude-li kompetenční zákon schválen v požadované podobě, chce slovenská politická reprezentace vyhlásit nadřazenost zákonů Slovenské republiky nad zákony československé federace.

a SR odpoledne navštívili předsedu FS A. Dubčeka.

Na obsah jednání se zeptal zpravodaj ČTK prvního místopředsedy slovenské vlády J. Carnogurského. »Navzájem jsme se informovali o současném stavu projednávání kompetenčního zákona. Především my ze Slovenska jsme sbrali informace, abychom si vyjasnili situaci.« Na otázku, zda není federace ohrožena, odpověděl: »Dohodli jsme se, že nebudeme dávat novinářům žádné informace. Nic se nerozhodlo, nic se nerozhodovalo.«

Slovenský premiér V. Mečiar na dotaz, týkající se obsahu rozhovoru s A. Dubčkem, odmítl cokoli odpovídat.

V průběhu jednání v pracovně předsedy FS bylo několikrát přítomným novinářům zdůrazněno, aby opustili přilehlé chodby. Těsně před tím, než delegace kancelář opustila, nařídila pracovníce sekretariátu předsedy FS novinářům, aby se otočili a v žádném případě nefotografovali vycházející politiky.

Podle sdělení pracovníků kanceláře FS šlo o schůzku neoficiální a neočekávanou.

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

A Lap za milión si odnesl dosud nezjištěný pachatel v úterý dopoledne z rodného domku v Praze 6. Ukradl nejen peníze včetně deviz v hotovosti, zavazek vzal i šperky a pruty ze zlatého kovu.

Rovněž bohatou kořist měl lupič, který vnikl z 3. na 4. prosince do objektu kanceláři Technických služeb města Kadaň. Odcizil sice jenom 2000 Kčs na hotovosti, ale značné množství poukazů na benzín a motorovou naftu. Způsobil škodu za více než půl miliónu.

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

Tato krize se projevila už v prvních měsících t. r. I když si to veřejnost neuvědomovala plně, bylo jasné, že předmětem sporu je dosavadní centralistické pojetí společné federace a že toto pojetí bude nutno časem změnit.

Za českou vládu, tehdejší i nyní, mohou prohlásit, že si byla závažnosti vztahu ke Slovensku vědoma od samých počátků. Dokud jednala se slovenskou stranou pouze česká vláda, nebyla nucena k žádnému ústupku, a přesto měla jednání ráz kladného dialogu. Jakmile se však jednání přenesla na jinou půdu, změnila se v ostrou polemiku, která vyústila v současnou krizi.

Chť bych řici několik slov o podstatě této krize. Slovenský národní zájem se ocitá v konfliktu s ekonomickou reformou, která je pro naši další existenci naprosto nezbytná. Nemáme jiný scénář této reformy než ten, který máme. Pro pokud možno plynulý průběh této reformy je nejvhodnějším prostředím unitární stát, řízený z jediného centra. To je naprostá pravda. Takto pojatý společný stát je však pro Slovensko zcela nepřijatelný, což je také naprostá pravda. Dochází tedy k frontálnímu konfliktu mezi potřebami československé ekonomiky a národními zájmy většiny Slováků.

O slovenské politické reprezentaci mohu říci, že její postoj není protičeský, ale protifederální. Slovinci se totiž stali přecitlivělými vůči stávající podobě federace. Tedy nikoli vůči jakékoli podobě soužití s Čechy.

Slovenská strana nyní vyslovila ultimátum. Požaduje schválení návrhu kompetenčního zákona v té podobě, na jaké jsme se sjednotili v Hrzánském paláci. Nebere ohled na pozměněný návrh České národní rady a nebere ohled ani na smysl existence Federálního shromáždění. Nebude-li kompetenční zákon schválen v požadované podobě, chce slovenská politická reprezentace vyhlásit nadřazenost zákonů Slovenské republiky nad zákony československé federace.

a SR odpoledne navštívili předsedu FS A. Dubčeka.

Na obsah jednání se zeptal zpravodaj ČTK prvního místopředsedy slovenské vlády J. Carnogurského. »Navzájem jsme se informovali o současném stavu projednávání kompetenčního zákona. Především my ze Slovenska jsme sbrali informace, abychom si vyjasnili situaci.« Na otázku, zda není federace ohrožena, odpověděl: »Dohodli jsme se, že nebudeme dávat novinářům žádné informace. Nic se nerozhodlo, nic se nerozhodovalo.«

Slovenský premiér V. Mečiar na dotaz, týkající se obsahu rozhovoru s A. Dubčkem, odmítl cokoli odpovídat.

V průběhu jednání v pracovně předsedy FS bylo několikrát přítomným novinářům zdůrazněno, aby opustili přilehlé chodby. Těsně před tím, než delegace kancelář opustila, nařídila pracovníce sekretariátu předsedy FS novinářům, aby se otočili a v žádném případě nefotografovali vycházející politiky.

Podle sdělení pracovníků kanceláře FS šlo o schůzku neoficiální a neočekávanou.

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

Známe Deutsche Bank AG otevřela věra v Praze 1. Národní ř. 10, svou reprezentaci, jejímž účelem je přispět k rozšíření hospodářských styků mezi SRN a ČSFR. Vedoucím pobočky je I. Kudena.

A co vyřeší problém profesionalizace vojáků?

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

Tato krize se projevila už v prvních měsících t. r. I když si to veřejnost neuvědomovala plně, bylo jasné, že předmětem sporu je dosavadní centralistické pojetí společné federace a že toto pojetí bude nutno časem změnit.

Za českou vládu, tehdejší i nyní, mohou prohlásit, že si byla závažnosti vztahu ke Slovensku vědoma od samých počátků. Dokud jednala se slovenskou stranou pouze česká vláda, nebyla nucena k žádnému ústupku, a přesto měla jednání ráz kladného dialogu. Jakmile se však jednání přenesla na jinou půdu, změnila se v ostrou polemiku, která vyústila v současnou krizi.

Chť bych řici několik slov o podstatě této krize. Slovenský národní zájem se ocitá v konfliktu s ekonomickou reformou, která je pro naši další existenci naprosto nezbytná. Nemáme jiný scénář této reformy než ten, který máme. Pro pokud možno plynulý průběh této reformy je nejvhodnějším prostředím unitární stát, řízený z jediného centra. To je naprostá pravda. Takto pojatý společný stát je však pro Slovensko zcela nepřijatelný, což je také naprostá pravda. Dochází tedy k frontálnímu konfliktu mezi potřebami československé ekonomiky a národními zájmy většiny Slováků.

O slovenské politické reprezentaci mohu říci, že její postoj není protičeský, ale protifederální. Slovinci se totiž stali přecitlivělými vůči stávající podobě federace. Tedy nikoli vůči jakékoli podobě soužití s Čechy.

Slovenská strana nyní vyslovila ultimátum. Požaduje schválení návrhu kompetenčního zákona v té podobě, na jaké jsme se sjednotili v Hrzánském paláci. Nebere ohled na pozměněný návrh České národní rady a nebere ohled ani na smysl existence Federálního shromáždění. Nebude-li kompetenční zákon schválen v požadované podobě, chce slovenská politická reprezentace vyhlásit nadřazenost zákonů Slovenské republiky nad zákony československé federace.

a SR odpoledne navštívili předsedu FS A. Dubčeka.

Na obsah jednání se zeptal zpravodaj ČTK prvního místopředsedy slovenské vlády J. Carnogurského. »Navzájem jsme se informovali o současném stavu projednávání kompetenčního zákona. Především my ze Slovenska jsme sbrali informace, abychom si vyjasnili situaci.« Na otázku, zda není federace ohrožena, odpověděl: »Dohodli jsme se, že nebudeme dávat novinářům žádné informace. Nic se nerozhodlo, nic se nerozhodovalo.«

Slovenský premiér V. Mečiar na dotaz, týkající se obsahu rozhovoru s A. Dubčkem, odmítl cokoli odpovídat.

V průběhu jednání v pracovně předsedy FS bylo několikrát přítomným novinářům zdůrazněno, aby opustili přilehlé chodby. Těsně před tím, než delegace kancelář opustila, nařídila pracovníce sekretariátu předsedy FS novinářům, aby se otočili a v žádném případě nefotografovali vycházející politiky.

Podle sdělení pracovníků kanceláře FS šlo o schůzku neoficiální a neočekávanou.

HADALY SE JAKO KLUCI O KULIČKY... HOŠI, HAKAT, HYLLET... *

Z TELEVIZNÍHO VYSTOUPENÍ P. PITHARTA:

Vážení spoluobčané, v tuto chvíli je v sázce další osud československé federace. Československá, resp. federální slovenská krize, která ve skryté podobě trvá řadu měsíců, nyní propukla naplno.

Tajná služba: polojasno...

Tak nějak, v meteorologickém termínu, by bylo možno vyjádřit dojem ze střednětisíkové konference s novým šéfem československé zpravodajské služby panem Jiřím Novotným. Na besedu s novináři se dostavil s malým zpožděním — jednal prý na Hradě s panem Křížanem — a v úvodu řekl něco o sobě, takže padly mnohé předchozí dohady či spekulace. Nový šéf Úřadu na ochranu ústavy a demokracie, tedy instituce, jež se zřejmě bude jmenovat jinak, třeba »Federální zpravodajská služba«, je mlád 32 let, má děti, vystudoval střední školu, pracoval jako elektrikář na dráze, asistent režie, metař, uklízeč a podobně, podle možnosti, jež mu nabídl totalitní režim. Do zpravodajské služby se dostal nabídkou náměstka federálního ministra vnitra Jana Rumla, jemuž přišel sdělit nějaké informace. V Úřadu dosáhl vedoucí funkce po několikaměsíčním působení.

Zdá se, že tento muž sympatického vzhledu i vystupování bude mít určitý handicap ve srovnání s šéfy zvláštních služeb ve vyspělých zemích, kde tato místa zastávají buď známí politikové, nebo neznámí, zato velmi zkušení zpravodajci. Ale schopnost každého musí prověřit čas. V odpovědích na dotazy novinářů pan Jiří Novotný řekl, že se co do koncepce se svým předchůdcem v mnohém shoduje: Chce vybudovat službu, která bude spolehlivá, akceschopná a plně kontrolovatelná — jak řekl doslova, aby se on sám, až jednou odejde, nemusel někdejších spolupracovníků bát.

Dojde tedy zřejmě k určité reorganizaci, ke snížení početních stavů, k asymetrickému rozdělení sil po celém území státu, analýza se bude tvořit ze zpráv sdělovacích prostředků a z dalších informací, mezi nimiž nebude chybět v nutných případech agentura. Spolupracovníci budou s dalšími tuzemskými i zahraničními službami. Smyslem práce není chytat špióny, ale chránit před nimi důležitá tajemství. Došlo k písemné dohodě o vzájemných kompetencích s vedením federálního ministerstva vnitra, pod nějž Úřad stále patří. Podle názoru pana Novotného by jejich práce měla být pod kontrolou parlamentního orgánu.

Na dva dotazy týkající se výchovy odborníků při eventuálním odchodu specialistů z bývalé StB a prověřování pracovníků soukromých detektivních agentur či ochrank, pan ředitel odpověděl, že s dalšími službami někdejší Státní bezpečnosti se u nich nepočítá a lidé zařazení na určitá pracoviště budou vzděláváni a cvičeni u vynikajících odborníků; bližší podrobnosti nelze uvádět. A zájemci o soukromou detektivní práci či jiné služby vyžadující nošení zbraně by měli mít řádnou licenci a především čistý trestní rejstřík.

Stručně řečeno, nebylo řečeno mnoho nového, což od člověka, který je ve funkci několik dnů, ani nelze očekávat. Jistě vítané je ujištění, že zpravodajská služba se nezajímá o žádné politické strany či církve,

že služba, ať se bude jmenovat jakkoliv, bude pod novým vedením sloužit zájmům státu a nebude v žádném případě zasahovat do politických či jiných práv a svobod. Dodejme, že technické vybavení této služby, poděděné po StB, je stejně nevalné jako u kriminální či pořádkové policie, což není povzbudivé. A pakud jde o kontrolu — měl-li by být kontrolním orgánem třeba jen jeden parlamentní výbor, byla by taková kontrola dosti úzká, i když lze pochopit, že leccos nelze ani v parlamentě veřejně vyhláso-

vat. Zatím tedy nezbyvá, než čekat na potřebný zákon o zpravodajské službě a na zákon o policii, tedy na legislativní akty, které se připravují již delší čas — a spěchat pomalu není vždy dobré.

...AŽ ZATAŽENO!

Cizinci připlatí

Stručná zpráva, v níž Ústřední celní správa oznámila úpravu celních předpisů, ustoupila — zřejmě pod vlivem množství důležitých událostí u nás i v zahraničí — do pozadí. Oč vlastně jde? Podle nové vyhlášky federálního ministerstva zahraničního obchodu mohou občané ČSFR vyvážet při cestách do zahraničí nebo odesílat například v poštovních zásilkách též věci, jejichž vývoz je jinak zakázán nebo vázán na vývozní povolení, do hodnoty 50 Kčs. Například čokoládu, cukroví, kosmetiku a další, s výjimkou starožitností a výrobků ze zlata a stříbra.

Na druhé straně dochází k výraznému omezení možnosti vývozu věcí, které u nás nakupují především zahraniční návštěvníci. Je to pochopitelné. Vždyť jen za tři čtvrtletí letošního roku přijelo do Československa více než 37 milionů turistů. A po zrušení všech omezení na hranicích s Polskou republikou k 1. lednu 1991 (obdobná opatření se očekávají i na hranicích s SSSR) se jejich počet jistě výrazně zvýší. Při současném kursu valut ke koruně a vzhledem k cenám na našem trhu je nákup v ČSFR pro cizince mimořádně výhodný. Byl proto upraven seznam věcí, které je možné vyvážet jen na základě povolení celnice a po zaplacení správního poplatku až do výše 300 procent jejich ceny. Jsou to např. pohonné hmoty vyvážené v rezervních nádobách, věci osobní hygieny, koberce, svítidla, jízdní kola a další.

Také druhá příloha vyhlášky FMZO, která obsahuje věci, jejichž vývoz je zakázán, doznala změn. Patří sem nyní mimo jiné potraviny včetně piva, saponátové prací a čistící prostředky, obuv, ale také hutná a stavební materiálu všeho druhu. I nadále je striktně zakázán vývoz starožitností a výrobků ze zlata a stříbra.

JENŽO NICH!

Praha zase čistá?

[bj]: Na pražské radnici byla podepsána dohoda o spolupráci s německou firmou RWE Entsorgung Aktiengesellschaft o koncepci odpadového hospodářství v našem hlavním městě. Praha je ekologicky ve velké špatném stavu — to všichni, kdo tu žijeme. S nedochůvkou čekáme na vyřešení situace, v níž nám západoněmecká firma chce do roka zkušenostmi svých předních odborníků pomoci. Vysledují se všechny odpady, ať už z domácností, či průmyslové, které hlavní město produkuje, a určí se způsob jejich likvidace. Zájem je, aby se co největší množství odpadu opět vrátilo k dalšímu zpracování. Likvidovat se bude už jen opravdu daleko nezpracovatelný odpad. Kolik čeho ovšem je, ukáže až následná studie, na níž se budou podílet i čeští odborníci. Součástí průzkumu je i sběr tříděného odpadu na dvou pražských sídlištích: Košík a Hornoměřolská, kde německá firma Schäfer umístí speciální sběrné nádoby. Naděje na hezčí a čistší Prahu tedy započne rokem 1992.

VRABCI.

JSOU U NÁS nejrůznějšími pláky, setkáváme se s nimi i na nejrůznějších měst-

NOVÝ EMAUZSKÝ PŘEVOR

(re): Novým převorem-administrátorem historického Emauzského kláštera v Praze byl po úmrtí Cyrila Slavěla jmenován 63letý roundský rodák pater Vojtěch Engelhart. Žil 40 let v exilu, nejprve v Lüblu a uplynulých dvacet let ve Švédsku, kam přišel jako duchovní správce čs. emigrace. Pak se stal katolickým vikářem v Halmstadu a byl jmenován též biskupským vikářem pro přistěhovalce. Do vlasti se vrátil letos na sklonku prázdnin.

V THAJSKU jsou pracovníci vyhledávanou pochoutkou, a tak je po celé zemi nemilosrdně lovit. Poněkud jde o významný obchod, používají lovi »moderních«, velmi účinných metod. Každý rok jich vyloží kolem deseti tisíc tun. Další tisíce tun prodají na domácí trh. Dnes už platí v Thajsku zákaz vývozu mražených úrobků, ale jejich prodej na domácím trhu nerušeně dál pokračuje.

VE SVĚCARSKU vyrábějí umělá vrabčí hnízda, která se upěvňují pod střechy domů ve městech. Množství přírodních »stavebních materiálů« na hnízda totiž v důsledku nejrůznějších úprav v zemi značně

MEZI DOMÁCI MI VRABCI můžeme občas vidět jedince, kteří jsou částečně nebo úplně bílí, s červeným okem. V Praze byl před časem jeden takový exemplář chycen. Protože vypadal jako nějaký cizokrajný ptáček, dostal se jako zajímavost do kletce.

ZAJÍMAVÉ VÝZKUMY provedli odborníci střediska ornitologie Bulharské akademie věd. Pomocí přístrojů změřili rychlost letu různých druhů plávků a zjistili, že urabčích letů tím nepomalejším. Rychlost jejich letu totiž nepřesahuje 60 km/hodinu. Livoké kachny dosahují rychlosti 100 km/h, pošťovní holubi až 117 km/h. Prvenstřed patří sokolovi, který, když útočí na kořist, letí rychlostí až 300 km/hodinu.

stých křivčákách. Když se vrabci rozmnožovali bez překážek, znamenalo by to pro zemědělskou katastrofu. Odborníci vypočetli, že pokud by jediný párek vrabčů vyvedl všechno potomstvo a mláďata by se dále rozmnožovala bez ztrát, za deset let by se rozrostli v rodu o 270 milionů členů.

VRABCI HNÍZDÍ u nás pravidelně od dubna do srpna. Je však pozoruhodné, jak málo toho víme o průběhu vrabčích hnízdění. Skoro vůbec se u nás neprodávají kroužkové umělé vrabčí, ač to je pro poznání biologie zvířete tak důležité. Neumíme ani přesně, zda páry sestávají spolu po celý rok, nebo po celý život, nevíme, kolikrát za rok hnízí též pták.

Spory kolem čistíčky

Co s pražskou čistírnou odpadních vod? Diskuse kolem ní je v poslední době velice živá a řešení podmiňuje další rozvoj Prahy. Rozhodování probíhá dlouho, a jazyček vah se zdá být jednoznačně nachýlen na stranu nového projektu, který schválila ještě vláda bývalého premiéra Ladislava Adamce: nová čistírna za dnes již nevyhovující trojskou se měla začít stavět v roce 1991 u Hostína na Mělnicku.

Projekt je to opravdu velkorysý — náklady na výstavbu obnášejí více než pět miliard korun. Odborníci, kteří stavbu doporučují, vycházejí ze současného světového trendu, z nejmodernějších staveb v zahraničí, vybavených posledními vymoženostmi techniky, která zajišťuje nejen dlouhou životnost, ale i malou poruchovost, minimální rozsah údržby, tedy nízké provozní náklady, ale velké kapacitní možnosti. Stavbou, jak lze očekávat, bychom zajistili tedy nejen sobě, ale i příštím generacím bezstarostný život.

Trojská čistírna odpadních vod funguje vlastně jen napůl. Některé stoky vedou přímo do Vltavy, kam směřuje i vyhnitý kal z čistírny. Za této situace, zatím bez valné naděje na brzké zlepšení, jsme si stanovili o 5–7 % vyšší normu pro čištění odpadních vod, než platí ve světě.

Je tu tedy návrh na výstavbu nové čistírny odpadních vod. Je tu však také věčný spor mezi odborníky o únosnosti tohoto projektu a možnosti zajistit Praze úspěšnější řešení. Jedním z oponentů, který doporučuje revizi projektu, je státní podnik Vodohospodářský rozvoj a výstavba Praha, když po dohodě s Hydroprojektem Praha a Pražskou kanalizací a vodními toky navrhl snížení cílové čistírenské kapacity. Tím by

vznikla možnost rekonstruovat nynější čistírnou na Trojském ostrově tak, aby se účinně čistily veškeré odpadní vody Prahy. Mezitím bychom i v ekonomice nabrali sílu a teprve potom, až bychom vyřešili mnoho dalších životních důležitých a problémů této země, bychom se mohli pustit do nového projektu. Tady se jednou z možností nabízí místo po vytěženém kamenolomu v Klecanech. Ale to je další problém. Důležité je, že oponentní návrh vychází z propočtu finančních nákladů asi na 800 milionů korun. A to je proti nákladům na stavbu nové čistírny za 5 miliard už věru pádný argument.

Oba názory jsme si ověřovali s ing. Oldřichem Víthou, DrSc., členem poradního sboru ministra životního prostředí ČR V. Moldana. Považuje za prioritní ve vodním hospodářství zabezpečit zdravotně nezávadnou a dobrou pitnou vodu i urychlenou nápravu ve znečištěných vodních tocích především na základě využití pokrokových zkušeností v zahraničí. Nikoli ovšem způsobem, jakým se to u nás dělo dosud. Nemůžeme si dovolit — feli nám — v mnoha případech optimální technické řešení za vysokou cenu z něj odvozenou. Pokud jde o problém Prahy, doporučuje co nejdříve zabránit tomu, aby se vyhnitý kal z nynější čistírny vrátil do řeky a za optimální řešení v současné době považuje moderní rekonstrukci čistírny např. podle nabídky západoněmecké firmy. Tak by bylo možné ušetřit 4 miliardy věnovat na další akce.

Stále se ještě na odpovědných místech zvažuje, pro které řešení se rozhodnout. Pevně věříme tomu, že zvítězí především zdravý rozum a při rozhodování budou prioritní veřejné zájmy. Na prvním místě ochrana životního prostředí.

Prag verstärkt Grenztruppen

PRAG, 12. Dezember (AFP). Die Tschechoslowakei hat ihre Truppen im Grenzgebiet mit der UdSSR seit dem 1. November um 200 Prozent verstärkt, um so dem befürchteten Zustrom von Sowjetbürgern begegnen zu können. Darauf wies laut einer Meldung der amtlichen tschechoslowakischen Nachrichtenagentur CTK Miroslav Syrovatka, der Regionalleiter der Grenztruppen im ostslowakischen Kosic, erst jetzt hin. Die Verstärkung an dem 97 Kilometer langen Grenzstück sei durch den Abzug von Grenzschützern von den westlichen Grenzen möglich geworden, „wo sich die Situation stabilisiert“ habe.

Gegenwärtig passieren nach Syrovatkas Angaben täglich rund 8000 Personen den tschechoslowakisch-sowjetischen Grenzübergang bei Vysne Nemecke.

Syrovatka wies gleichzeitig Meldungen zurück, nach denen die CSFR gegenwärtig einen „eisernen Vorhang“ zur UdSSR errichte. Solche Einrichtungen existierten auf sowjetischer Seite.

TO BE PARADOX!

Gehe nicht über Moskau!

PRAG, 12. Dezember (AFP). Eine Art kommunistisches Monopoly-Spiel ist absoluter Renner in der Tschechoslowakei. Es heißt „Bauen wir uns eine Stalin-Statue“. Während es beim kapitalistischen Original-Monopoly darauf ankommt, durch Grundstückskauf, Häuserbau und hohe Mieten Monopolbesitz zu erlangen, müssen die „Stalin“-Spieler mittels Korruption, List und Verstaatlichung der Betriebe ans Ziel kommen.

Der vom Glück Begünstigte kann Agent der Politischen Polizei werden, abends Kurse über Marxismus-Leninismus an der Universität hören oder mit dem „Zug der Freundschaft“ nach Moskau reisen. Pechvögeln drohen weder Gefängnis noch Steuerbescheide oder Geldbußen, sondern der Entzug des Parteibuches und der Verlust aller Privilegien.

Sieger ist, wem es zuerst gelingt, eine solche Stalin-Statue zu bauen wie das einstige Prager Stalin-Monument, das 1964 gesprengt wurde. AMI NÁPAD!

Huddersfield — Ein Rottweiler hat einen Jungen (8) in Nordengland angegriffen und schwer verletzt. Ein Rekrut (17) eilte zu Hilfe, starb der Hund zehn Minuten in die Augen — der Rottweiler flüchtete, Kind gerettet.

Radní před startem

[toh]: Prubířským kamenem pro nově zvolené poslance v obecním zastupitelstvu hl. m. Prahy by se mělo stát jednání o schválení nového městského znaku (obr.), na kterém se staré zastupitelstvo nedokázalo dohodnout, dozvěděli se včera novináři na tiskové konferenci se zástupci pražské radnice. Nové zastupitelstvo se poprvé sejde na ustavujícím zasedání 12. prosince. Bude mu předsedat nejstarší zvolený poslanec, doc. dr. Miroslav Štěpánek, DrSc. Zvolí nového primátora jeho náměstky a deseti- až patnáctičlennou radu. Protože poslanci OF v zastupitelstvu budou údajně podporovat kandidaturu pana J. Kofána na úřad primátora a mají na radnici nadpoloviční zastoupení, zdá se, že je předem rozhodnuto. V souvislosti s finančními potížemi se zmenšují počty zaměstnanců radnice. Od 1. 2. 1990 odešlo již 86 pracovníků. Také poslanců ubylo, Pražany jich bude zastupovat pouze 76, zatímco ve starém zastupitelstvu působil 207 poslanců.

STO PADESÁT MIKULÁŠŮ

[ml]: Mikuláš a čerti ovládnou dnes od 18 hodin Staroměstské náměstí a pěší zónu v Praze. Z Budapešti totiž přijelo 150 Mikulášů, členů amerického souboru Santa Claus Group. Zaspívají spolu s anglickým sborem Christ Church Cathedral Chor z Oxfordu známé vánoční koledy z celého světa. Předtím navštíví některé pražské ústavy sociální péče, aby tam dětem nadělili vánoční dárky, které přivezli. Zítra odjede kolona pěti autobusů amerických Mikulášů do Berlína.

PONTIAC, USA: Amerika má jeden z dalších soudních procesů, týkajících se použití euthanasie. V michiganském Pontiacu byl obžalován lékař, který pro svou pacientku sestrojil zařízení, jímž si do krevního oběhu vpustila jed. Obžaloba tvrdí, že i když příslušný spínač stiskla pacientka sama, primárním původcem její smrti je dr. J. Kevorkian. J. Adkinsová z Portlandu trpěla nevléčitelnou Alzheimerovou chorobou, některé lékařské posudky jí však dávaly ještě několik let poměrně slušného života. Žaloba se opírá o precedens z roku 1920, kdy manžel umístil jed poblíž nemocné manželky a ona ho vypila. Bude-li dr. Kevorkian shledán vinným, hrozí mu taxativní trest doživotního vězení bez možnosti podmíněčného propuštění.

Podivný způsob zahrání

UPPSALA: Letošní výborná sklizeň obilovin ve Švédsku a její nízké ceny na světovém trhu umožňují experimentálně topit obilím. Švédský stát dává na spalování obilnin v topičkách příspěvek průměrně 1,30 švédské koruny za 1 kg obiloviny. Švédští obchodníci s obilninami se brání proti obvinění z plýtvání potravinami tím, že se prý jedná o krmné obilí, že by se toto obilí muselo prodat za nízké ceny na světovém trhu a že, pokud se organizace pomocí rozvoje země omezí a dostanou úvěr od ministerstva zahraničních věcí, pak nic nebrání jejich vývozu. „Obilí je výborné palivo“, vypráví S. Andersson, ředitel švédského obchodního podniku s obilím. „Asi 2,5 tuny obilí dá tolik energie jako tuna nafty, a přitom je obilí příznivější pro životní prostředí než nafta nebo uhlí.“

LIDI JSOU KALT DVÍMÍ... KOLIK JE TO HOUKY PRO M. SVĚT?

Pavel Kohouts Roman „Ende der großen Ferien“

Wer bislang geglaubt hatte, das allgegenwärtige Fernsehen würde in Deutschland nur die Kunstgattung Film dominieren und korrumpieren, sieht sich mit einem neuen Phänomen konfrontiert: das Buch zum Film, das gleich in Personalunion mit ihm entsteht und auch so aussieht.

Pavel Kohouts neuer Roman hat 809 Seiten, 12 Hauptpersonen und 83 Kapitel, die minutiös in der Überschrift Ort, Zeit und Personen zugeordnet sind. Etwa so: „Dienstag, den 28. Juni 1983, am frühen Morgen in Rohlau – Professor Klößlein, die Pianistin und der Gärtner, der Zahnarzt samt Familie, der ehemalige Korporal“. Da spürt man gleich die Fülle des Lebens, die Pavel Kohout, nach einem Diktum von Hilde Spiel der „seltsame Fall eines politisch Verfolgten mit einem sonnigen Gemüt“, zu feiern gedenkt. Auch die Fülle seines Lebens teilt er uns dankenswerterweise am Ende seines Buches mit: „Dieser Roman entstand mit Unterbrechungen in der Zeit vom 28. April 1984 bis 28. August 1990 hauptsächlich (?) an folgenden Orten: Wien – Emmetten – Anacapri – Steyr – San Nazzaro – Fuchsbau am Wörthsee – Rust – Villach-Warmbad – Zürs – Zell am See – Karlovy Vary/Karlsbad, Pupp – Sazava nad Sazavou – München, Eden Wolff.“

Da ist man baff, denkt doch der Laie, einderart ausgeklügeltes Prosagebäude wie diese 800 Seiten ließe sich überhaupt nur mit tonnenweise Karteikarten, kunstvoll an die Wand gepinnt, bewältigen. (Die „Unterbrechungen“ übrigens können nur die Arbeit am 1987 erschienenen, mit Recht sehr gelobten Memoiren-Roman *Wo der Hund begraben liegt* (nur 532 S.) und die 1989 erschienene *Tanz- und Liebesstunde* (schlappe 256 S.) betreffen. Soviel nur zur Bewunderung der schieren Kraftnatur Pavel Kohout, der ja, Mitbegründer der Charta 77, heute auch zum Beraterkreis seines Präsidentenfreundes Vaclav Havel zählt.

Von Kraftnaturen erzählt auch *Ende der großen Ferien*, lauter wundervollen, weil mal furchtbar edlen, mal bestrickend schlitzzohrigen, fabelhaft vitalen oder frommen oder doch mindestens zur Läuterung fähigen Tschechen und Slowaken, die zunächst nur ein Datum zufall vereint: der Schauspieler mit Frau und Sohn, der Zahnarzt mit Familie, die vollbusige Verkäuferin und der Zauberer, die Pianistin und der Gärtner, der Glasspezialist und der Grenzsoldat – sie alle verlassen unter verschiedenen abenteuerlichen Umständen am 20. Juni 1983 die Tschechoslowakei, um ein neues Leben im freien Westen zu beginnen. Die großen Ferien des Titels sind die Zeit des Wartens zwischen der Ankunft in Österreich und der Asyl- und Visa-Erteilung, eine Zeit des Übergangs, in der sich Schicksale neu ordnen, Charaktere deutlich werden.

Kohout ist ein versierter, ein bißchen altmodischer Dramatiker, mit ausgeprägtem Sinn für die dramaturgische Zuspitzung, die prägnante, öfter ins Drastisch-Absurde überdrehte Situation und den wirksamen Dialog. Diese Fähigkeiten sind ihm als Romancier nicht abhanden gekommen. Sie machen sein Emigrantenepos über lange Strecken zu einer unterhaltlichen Lektüre für verregnene Novembertage. Das ist ja was.

Wer sich allerdings vom Ende der großen Ferien tatsächlich Einblicke in die doch vermutlich eher trostlose psychische Situation von Menschen erhofft, die von einem Zwangssystem zur Aufgabe ihrer sprachlichen Identität, ihrer Freunde und Lebenszusammenhänge gezwungen wurden, muß sich auch weiterhin an

die großen Exilantenromane wie Anna Seghers *Transit* oder Klaus Manns *Vulkan* halten.

Pavel Kohout schildert ein summa summarum höchst fideles Exil. Zwar begeht ein alter Professor nach Ablehnung seines Asylanspruchs Selbstmord, hetzt ein eifriger Schauspieler während der Flucht sein herzkrankes Kind zu Tode und stirbt der nette Grenzsoldat im Kugelhagel seiner Kollegen, aparterweise auf dem illegalen Weg zurück in die Heimat – der Liebe wegen zum gleichfalls heimgekehrten Zahnarztstochterlein. Petitesse, die dazu erhalten müssen, Kohouts farbenfrohe Erzähllust mit der nötigen Graugrundierung zu unterlegen. Glück und Leid, ach ja, sie liegen nah beieinander im vollaftigen Menschenleben. Und die Liebe, sie siegt über alles Ungemach.

Oder auch der Sex. Es ist schon erstaunlich, mit welcher Heftigkeit und Ausschließlichkeit er Kohouts Exilanten umtreibt, nicht nur durch die erzwungene Untätigkeit in der österreichischen Kleinstadtspension, in der sie eingewandert sind und aufeinander treffen zum erotischen Bäumchen-wechsel-dich. Nein, Kohout informiert uns auch ausführlich darüber, mit wem und wie sie es in der alten Heimat trieben, gerne auch zu dritt.

Solch geballte Ladung an Sinnenfreude wird über die längere Strecke dann doch ermüdend, zumal Kohout weder vor Kitsch noch vor recht machohaftem Schlüpfrigkeit sprachlich gefeit ist. Allein die Häufigkeit, mit der dem Leser die „Dinger“, die „Möpsen“, die „Titten“ jener fabelhaft ordinären Bobina vor Augen geführt werden, die sich damit am Ende ihr Entréeblatt ins ersehnte Amerika an der Seite eines in einem hanebüchernen Industriespionageplot zu vielen Dollars gelangten Landsmannes erwirtschaftet, reicht aus, um ein ganzes Männermagazin literarisch anzureichern.

Nein, als Literatur, gar als realistische, darf man Kohouts im übrigen schlampig übersetzten und mit Druckfehlern gespickten Schmöker getrost vergessen.

Aber für etliche schöne Stunden im Reich der Trivialliteratur ist er schon gut, jetzt, da die Tage kürzer werden und wir eh eigentlich genug haben vom realen Elend der Asylanten rund um uns. Und „Das Flüchtlingshotel“, ein Fernsehroman in sechs Teilen von Pavel und Jelenka Kohout, wird sicher eine spannende Action-Angelegenheit, wie wir sie im deutschen Fernsehen so lieben. Die Tschechen, Gott sei Dank, haben die Zeit der Flucht unter Einsatz ihres Lebens ja hinter sich, woran der Chartist Kohout seinen gebührenden Anteil hat.

BARBARA SCHMITZ-BURCKHARDT
Pavel Kohout: Ende der großen Ferien. Roman. Aus dem Tschechischen von Georg Birno; Albrecht Knaus Verlag. München, 1990, 809 Seiten, 48 DM.

Forscher: Noahs Arche reichte für 33 396 Tiere

Die Arche Noah bot Platz für genau 33 396 Tiere von der durchschnittlichen Größe eines ungeschorenen Schafes. So jedenfalls sehen es Mitarbeiter des biblistisch orientierten Studienkollegs „Wort und Wissen“ in Baitersbrunn. Sie berechneten die Größe der Arche nach dem Bericht aus dem 1. Buch Mose (6. Kapitel) und veröffentlichten jetzt die Ergebnisse ihrer „Schöpfungsforschung“ im neuesten Rundbrief des Instituts. Danach soll das Wasserfahrzeug mit einem Ladevolumen von rund 41 000 Kubikmetern auf drei Stockwerken bei 135 Metern Gesamtlänge, 22,5 Metern Breite und 13,5 Metern Höhe „eher zu groß als zu klein“ gewesen sein.

Prag regelt Kompetenzen

PRAG, 12. Dezember (dpa). Der Zusammenhalt der CSFR ist vorerst gesichert. Nach einer heftigen Debatte haben die Abgeordneten der beiden Kammern des Parlamentes am Mittwoch mit überwältigender Mehrheit dem bisher umstrittenen Kompetenzgesetz zugestimmt.

Es regelt die politischen und wirtschaftlichen Kompetenzen der tschechischen und der slowakischen Landesregierung und beider Landesparlamente sowie der Bundes-Institutionen. Damit wird der Weg für umfassende Wirtschaftsreformen frei.

Weniger Öl für Polen

Polen kann im kommenden Jahr nur noch mit einem Drittel der bisher gelieferten Erdölmengen aus der UdSSR rechnen. Die sowjetische Plankommission erklärte sich bereit, jährlich 4,5 (statt 13) Millionen Tonnen Erdöl gegen Devisen abzugeben. Statt der gewünschten 8,1 erhält Warschau zudem 6,6 Millionen Kubikmeter Gas.

„ALE URAN CUCALI SRODO ZADARTO!“

MÜNCHEN, 12. Dezember. Mehr Umweltschutz, Verbesserungen im Sozialbereich und eine verstärkte Zusammenarbeit mit den angrenzenden Ländern und Regionen der ehemaligen DDR, der CSFR und Österreichs sind Schwerpunkte der bayerischen Regierungspolitik in den nächsten vier Jahren. In seiner Regierungserklärung vor dem Landtag am Mittwoch drückte der wiedergewählte bayerische Ministerpräsident Max Streibl (CSU) die Hoffnung aus, daß Bayern, Sachsen und Böhmen zu einer Wirtschaftsregion zusammenwachsen.

PROTIVNA K: RANISKO-UMERISKO

In den Kassen der Parteien klingelt es: 361 135 866,51 Mark erhalten sie als Wahlkampfkosten-Erstattung. Spitzenreiter: CDU (120,6 Millionen), gefolgt von SPD (110,7 Mio.). Weitere Summen: CSU 30,6; FDP 42,6; Grüne 20,8; PDS 13,3; Bündnis 90 6,6 Millionen.

DER STREIT über die Öffnungszeiten im Handel nimmt kein Ende (siehe obigen Bericht). In Europa schwankt der Ladenschluß von Land zu Land zwischen 17:00 Uhr und Mitternacht. In Südeuropa richten sich die Öffnungszeiten vielfach nach den Lebensgewohnheiten der Menschen und auch nach den klimatischen Bedingungen. Keine gesetzliche Regelung gibt es in Schweden, Frankreich und Spanien.

Legendární houslista

Přesně před padesáti lety — 5. prosince 1940 — se uzavřel život slavného českého houslového virtuosa Jana Kubelky. Jeho jméno zůstává zakódováno v povědomí široké veřejnosti, ačkoli pamětníků, kteří mohli to slyšet jeho hru na vlastní uši, rychle ubývá...

Čas ovšem nezměnil nic na tom, že Kubelka byl výjimečnou osobností nejen nadáním a fenomenální technikou, ale i svými charakteristickými vlastnostmi. Žák O. Ševčíka z pražské konzervatoře si osvoil rovněž znalosti teorie a kompozice a také v tomto oboru zanechal obdivuhodný odkaz: šest houslových koncertů, symfonií a moll a řadu drobnějších skladeb a kadencí ke koncertům jiných autorů. Kubelkova dráha interpretů byla ovšem dominující, jeho jméno představovalo synonymum nedostupného houslového mistrůvství.

Procházíme-li seznam jeho vystoupení, řekneme nad fantastickou pracovní výkonností: evropské země procestoval mnohokrát do všech světových stran, ale stejně odpovědně koncertoval i na českém venkově, poznal ho v Asti (Indie, Cejlon, Japonsko, Čína, Filipíny, Blízký východ), v Africe (Egypt, Alžír, Maroko, Tunis, Jihoafrická unie). Ameriku navštívil devětkrát, vydal se i do Austrálie a na Nový Zéland. Ohrnem to bylo na 50 zemí a na 6000 koncertů; to vše v době bezletadel, bez televize a za nerozvinutého rozhlasového

vysílání: asi 5 miliónů posluchačů bez dechu naslouchalo Kubelkovu neopakovatelnému umění při živých vystoupeních. Byl hvězdou, virtuosem každým přívem, ale slávu si nikdy nekupoval a neopronevřoval se dobrému jménu a své umělecké cti. Nezlátně pomohl z finančních těžkostí mladé České filharmonii, svolil dokonce, aby své turné po Anglii za řízení O. Nedbala absolvovala pod názvem The Kubelik Bohemian Orchestra.

Díky kráse kantilény a nástrojové brilanci, s níž dokázal rozeznat proslulé stradi-várky Emperor, získával pohádkové hono-ráře: celkem byly odhadovány na 100 miliónů předválečných korun! A přece důvěřivost způsobila, že se uprostřed nejvěstších úspěchů ocitl »díky« různým agentům a příživníkům na pokraji finanční katastrofy. Stoletky se s touto skutečností dokázal vyrovnat: »Na celém světě je jen jedna věc, která mne zajímá, a ta jsou moje housle. Peníze pro mne nemají cenu a nemohou mi způsobit ani radost, ani žal... Mně způsobuje radost moje umění, můj věřitelům zase peníze; máme tedy každý svoje.« Je jisté, že každá lidská činnost potřebuje lidí zcela oddaných věci — jinak by nebylo velkých osobností ani pokroku. A to jsou vlastnosti, které jsou aktuální i dnes, kdy si připomínáme půlstoletí od Kubelkovy smrti.

BOLŠEVICI DĚLI RADĚJI KOCIÁNA... VIZ KOCIÁNOVA HOUSLOVÁ CENA...

ARMÁDNÍ VÝPRODEJ

Zahrádkáři, rybáři, trampové a vůbec všichni, kdo se častěji vydávají všanc rozmárům počasí, mají jedinečnou příležitost doplnit svůj šatník o teplé a praktické oblečení. Naše armáda totiž v rámci úsporných opatření začala s výprodejem starších i zánovních výstrojních součástek. Pražské družstvo Svěbyť, s kterým vojáci sjednali dohodu o realizaci výprodeje, proto otevřelo v Praze na Žižkově, v ulici Na rovnosti, v malém domku, skrytém za dřevěnou ohradou, příležitostnou prodejnu. Je otevřena vždy od pondělí do pátku mezi 8. až 14. hodinou a její sortiment je vskutku bohatý. Elegantní ocelové modré sako se znakem Lidových milic na rukávě dostanete za 195 korun. Podle potřeby lze k němu přikoupit sukni nebo kalhoty téže barvy. Svetry, ponožky, košile, čepice, přikrývky, boty, mošny a brašny a další zboží z vojenských skladů doplňují kožené opasky a šle. Největší zájem je o teplé vatované vložky do krátkých kabátů či blůz. Koupit si můžete i nepromokavé zelené pláště — cena je obzvláště vhodná: 110 korun za kus. Na zimu se jistě hodí zelené pletené rukavice či šála v barvě khaki. Vojenské boty v černém i hnědém provedení si můžete vybrat

v různých velikostech. Stejně tak záleží jen na vás, zda si koupíte zboží zcela nové či již použité. »Zatím prodáváme s padesátiprocentní slevou jen součástky výstroje,« říká jeden z prodejců, pan Antonín Hornek, »ale v příštím roce snad budeme moci nabídnout i stanové dílce — oblíbené celty, jídelní nádobí — esusy, polní láhve, tlumo-ky a třeba i spací pytle.«

ANGLICKÝ HUMOR

LONDÝN: Jeden z nejpopulárnějších britských deníků THE SUN nabídl svým čtenářům soutěž o »nejhorší vůz na světě«. Míni Jím Trabant de luxe, pro který si redaktoři osobně zajeli do Berlína. V barvitě reportáži popsali cestu přes Holandsko, Belgii a Francii, jakož i údiv Londýňanů nad podivným úkazem — v celé Británii je totiž pouze dvacet trabantů. Ani tento nízký počet však nebrání tomu, aby existoval klub fanoušků trabantů. Úkolem čtenářů je srovnat do pořadí nebezpečnosti některé vlastnosti trabantů: plastovou karoserii, špatný vzhled, nepohodlnost, nedostatek bezpečí a ohrožování životního prostředí. Naše auta z tohoto žertu nevyšla také naprázdno, neboť list si neodpustil toto srovnání: »Trabant je východoněmecký vtíp, který způsobuje, že škodovka vypadá jako limuzína.«

KUNOVICKÁ KŘÍDLA DO SVĚTA

[čtk]: Prodáv 1000 letounů jedné řady nemá ve světě obdoby v kategorii letadel do 19 cestujících. Podalo se to pracovníkům k. p. Let v Uherském Hradišti-Kunovicích, kteří minulý týden předali tisíc letoun L 410 UVP — E sovětským zákazníkům. Zatím jich na tamější trh prodali 897, další létají v Polsku, Maďarsku, Bulharsku, Libyi, v Německu, dva v Dánsku aj.

DOHA RADĚJI MELETAJI...

Haléřové odchylky

[1h]: Jen minimální změny přináší nový kursovní listek Státní banky Československé. Kromě amerického dolaru dochází u většiny ostatních zahraničních měn k nepatrným poklesům. Kursy z minulého týdne jsou uvedeny v závorce.

Francouzský frank	6,44 Kčs	(6,47)
1000 italských lir	28,97 Kčs	(29,10)
Rakouský šilling	3,10 Kčs	(3,10)
Německá marka	21,77 Kčs	(21,83)
Švýcarský frank	25,47 Kčs	(25,76)
Americký dolar	32,80 Kčs	(32,46)
Britská libra	63,28 Kčs	(63,95)

5. 12. 90

NEJEDNÁ SE O PRAŽSKOU A V ALCNOU...

kde odcizili celkem 20 ostrých granátů RGE i s rozbuškami, několik desítek světlic a raket, 625 nábojů ráže 7,65 mm do škorpionu a 20 nábojů do samopalu. O lup se rozdělili a dva z nich municí zabíhali a poslali do místa svého bydliště jako památku na vojnu a světilice na oslavu konce roku. Z útvaru podle všeho putovalo pět balíků, obsah čtyř se již podařilo zjistit. Granát, který chyběl v poškozené zásilce, nalezene v Pardubicích, se našel zakutřený ve vagonu v Bratislavě. Na hlavní aktéry uvalil prokurátor vazbu.

Referendum o samostatnosti Slovenska požadovalo několik stovek občanů shromážděných v Bratislavě na mítnku pořádaném Hnutím za nezávislé Slovensko. Volání »Pryč s Prahou« odmítlo koncept Československé federace jako silně pragocentristickou. LEVÍ MEZ PRAŽSKOU A V ALCNOU...

Výbušné suvenýry

[čtk]: Ještě tři ostré granáty chybějí, aby Bezpečnost měla pohromadě sbírku nebezpečných předmětů z krádeže v mu-ničním skladu jedné rotě útvaru Pohraniční stráž v Domažlicích. Granáty typu RGE 1, se smrtícím účinkem až do vzdálenosti 300 metrů, jsou uloženy společně s rozbuškami v poštovním balíku a směřují do obce Kanianka v okrese Převláda. Původcem krádeže je trojice vojáků J. V. ze Sučan, okres Martin, M. B. z Hermanova Městce, okres Chrudim, a J. M. z Malé Lhoty, okres Žďar nad Ohrou. Jsou obviněni, že se v době od 28. do 29. listopadu dvakrát vloupali do vojenského skladu,

Dříví do lesa

[čtk]: Horníci Ostravsko-karvinských dolů zůstali odběratelům od začátku roku dlužní 383 000 tun uhlí. Z tohoto množství připadá 267 000 tun na vrub prvního samostatného Dolu ČSM ve Stonavě na Karvinsku, kde se však v listopadu těžební situace podstatně zlepšila. Současná situace na Ostravsku je poněkud paradoxní: Do regionu, který leží na nejbohatším ložisku černého uhlí v ČSFR, se pro potřeby elektrárnen musí dovážet letos z Polska 50 000 tun kamenouhelného topného prachu za dva milióny dolarů!

Cose v mládí naučíš...

[čtk]: Zbrusu nového favorita odcizil sněmu stříci jeho třináctiletý synovec. Pohodlně se vydal napříč Moravou z Hodonína do Ostravy a nikak mu neupadl, že už ještě neměl ani poznávací číslo, ani doklady. V Ostravě kloučena hodil auto prodal. Největší požadavek rovných státi- síc, když neuspěl, slevil na dvacet. Mez- tím však chlapce, podezřelého se pohybuji- kalem vozu, vzbudil pozornost policistů... Na odrazu kriminalista, jak na zleřovat- lých vozovkách zvalil řadu, sebevědomě odpověděl: »S řízením aut mám zkušenosti z mládí letě-«.

Kein Sauriertod durch Treibhauseffekt

Während viele Geowissenschaftler heute als Ursache für den Sauriertod den Einschlag eines großen Asteroiden auf der Erde für wahrscheinlich halten, wird immer wieder auch die Möglichkeit eines starken Treibhauseffektes durch die Freisetzung großer Kohlendioxidmengen bei heftiger vulkanischer Aktivität diskutiert. Zur fraglichen Zeit, am Ende der Kreidezeit vor 65 Millionen Jahren, hat es tatsächlich große Eruptionen in Indien gegeben. Diese haben nach neuesten Computersimulationen von Ken Caldeira und Michael R. Rampino von der New York University die mittlere Temperatur der Welt über mehrere 100 000 Jahre jedoch nur um 0,8 Grad Celsius erhöht. Heute sind als Folge des Kohlendioxidanstiegs mittlere Temperaturanstiege von zwei bis vier Grad im Gespräch.

Die in der Fachzeitschrift „Geophysical Research Letters“ (8/90) veröffentlichten Untersuchungen legen nahe, daß die Erdatmosphäre in der Lage war, mit der Kohlendioxidbedrohung fertig zu werden. Zunächst angestiegene Temperaturen und höhere Niederschläge regten das Pflanzenwachstum so stark an, daß dadurch wieder mehr Kohlendioxid verbraucht wurde. Heftige Vulkanausbrüche kommen als alleinige Ursache für das Artensterben am Ende der Kreidezeit somit nicht in Frage, als Begleitumstände einer großen kosmischen Katastrophe wollen sie Caldeira und Rampino den Angaben zufolge jedoch nicht ausschließen.

Wehe, wenn du Hussein heißt

WASHINGTON, 11. Dezember (AFP). Nichts zu lachen hat in diesen Tagen, wer den Namen Hussein trägt. Ein in Washington lebender Somalier namens Saeed Hussein kann sich seit Beginn der Golfkrise vor telefonischen und brieflichen Drohungen nicht mehr retten. Hunderte haben ihn verhört und mit dem Tode bedroht, seit sein Quasi-Namensvetter, der irakische Präsident Saddam Hussein, Kuwait besetzen ließ. „Es ist vollkommen verrückt. Ich bin nur ein armer Mann, der um sein Überleben kämpft. Und jetzt muß ich teuer bezahlen, weil ich zufällig einen ähnlichen Namen wie der irakische Präsident habe. Ich habe noch nie einen Fuß in den Nahen Osten gesetzt“, versicherte der bedrängte Hussein der „Washington Post“. Die Sache wurde noch dadurch verschlimmert, daß sein Vorname im Telefonbuch falsch als „Saeedam“ geschrieben wurde, was die Ähnlichkeit mit dem Iraker noch vergrößerte.

...NEBO BILAL, INDRA, HUSAK... -

ZAŘADILI NÁS

BRUSEL: Ministři zahraničí Evropských společenství se včera na zasedání v Bruselu dohodli poskytnout Československu a Bulharsku obchodní úvěry, které byly v minulosti udělovány tradičně jen rozvojovým zemím. Od příštího roku budou oba bývalé komunistické státy využívat Všeobecný preferenční systém ES, který zajišťuje snížení cla pro zemědělské a průmyslové výrobky, textil a ocel dovážené do států dvanáctky z chudých zemí. Dále navrhl poskytnout Sovětskému svazu ještě do konce letošní zimy potravinovou pomoc ve výši jedné až dvou miliard evropských měnových jednotek (ECU — asi 1,38 až 2,78 miliardy dolarů).

Französische Presse warnt vor deutscher Vormacht

PARIS/WOLFSBURG (rtr/dpa). Mit scharfen Worten hat die französische Presse die Entscheidung für VW als neuen Partner des tschechoslowakischen Autoproduzenten Skoda kommentiert. Unverhohlen warnen führende Tageszeitungen von der kommunistischen L'Humanité bis zum konservativen Le Figaro vor einer wirtschaftlichen Vormachtstellung Deutschlands. Gerügt werden Frankreichs Manager, die offenbar nicht begriffen hätten, daß es gelte, jetzt oder nie in Osteuropa zu investieren. Der Renault-Konzern war im Wettstreit um den Einstieg bei Skoda unterlegen (siehe FR von gestern).

Le Figaro meint zum Ergebnis der Verhandlung, die auch der französische Präsident François Mitterrand positiv zu beeinflussen versucht hatte, daß die einen redeten, während die anderen handelten. Le Monde macht für die Niederlage „übermäßiges Zögern“ verantwortlich. Andere Blätter kritisieren, daß Entlassungen bei Renault in Frankreich wohl kaum Anreiz für eine Allianz mit diesem Unternehmen geboten hätten.

VW-Chef Carl Hahn stellt indes klar, daß der Einstieg bei Skoda keine Übernahme, sondern Teil einer „europäischen Partnerschaft“ darstelle. Die traditionelle Stärke des tschechoslowakischen Autobauers in Mittel- und Osteuropa, die Qualifikation der Beschäftigten sowie die geographische Lage und die Kapazität seien die wichtigsten Faktoren für das Interesse seines Hauses gewesen, sich zu engagieren.

MERDE!!!

● Nied: Proteste gegen Tempo 30

Bürgerprotest auch in Nied: Dort soll am nächsten Montag gegen den umstrittenen Verkehrsberuhigungs-Versuch des Magistrats (BILD berichtete) öffentlich demonstriert werden.

Hausfrau Agathe Mühlich (41): „Täglich gibt es stundenlange, unnötige Staus zwischen Mainzer Landstraße und Bolongarstraße. Wir Anwohner leiden unter Lärm und Dreck“.

Mit vielen freiwilligen Helfern hat sie 1 600 Unterschriften gegen die neue Verkehrsführung gesammelt, an OB Hauff appelliert: „Es ist keine Schande, einen Fehler zu machen — wohl aber, starrsinnig daran festzuhalten“.

O.K.

Trestní stíhání zastaveno

(čtk): Prezident republiky V. Havel se rozhodl užít svého práva na udělení amnestie a zastavil trestní stíhání proti Z. Schneiderovi a B. Přicházkovi z České Lípy pro trestný čin hanobení prezidenta republiky podle článku 103 trestního zákona.

Jmenování byli trestně stíháni za to, že na veřejném místě vyvěsili ilustrovaný text, jehož obsah měl hanobit prezidenta republiky. Prezident republiky považuje tuto událost za čin, který nemůže vážnost hlavy státu ohrozit, a přidružuje se k iniciativě skupiny poslanců, kteří navrhuji vypustit článek 103 z trestního zákona. Zároveň se však prezident republiky vyslovil pro to, aby záměrné a prokazatelné lži o ústavních činitelích, které sledují destabilizační situace v zemi, byly tvrdě finančně postihovány. Novela příslušného zákona je právě nyní připravována.

Frank Sinatra 75

NEW YORK. Frank Sinatra, der schon so oft Abschied von der Bühne genommen hat, daß mit seinem Abtreten ernsthaft nicht mehr zu rechnen ist, wird auch seinen 75. Geburtstag auf der Bühne feiern: Der heutige Mittwoch ist der zweite Tag einer einjährigen „Diamantenen Jubiläumstournee“, die „Ol' Blue Eyes“ zunächst durch die USA und dann nach Europa, Südamerika, Japan und Australien führen wird. Die ersten Konzerte gibt er in einer 20 000 Menschen fassenden Sportarena im US-Bundesstaat New Jersey, unweit von New York und in Nachbarschaft der Stadt Hoboken, in der Francis Albert Sinatra am 12. Dezember 1915 geboren wurde.

Der Sänger, der schon in den fünfziger und sechziger Jahren Millionen von Teenagern — damals „Bobby-soxers“ genannt — zur Verückung brachte und der neben seiner Karriere als Sänger eine zweite als Schauspieler mit mehr als 60 Filmen aufbaute, hat offensichtlich nichts von seiner Energie verloren. Eine neue, von seinem Sohn Frank Jr. produzierte Langspielplatte soll 1991 auf den Markt kommen, zwei umfangreiche Rückblicke auf seine Karriere sind bereits erschienen.

Für 1992 hat die Fernsehgesellschaft CBS eine sechsstündige Miniserie über sein Leben angekündigt. Auch dieses Projekt bleibt teilweise in der Familie: Tochter Tina produziert. Daneben plant „The Voice“ (Die Stimme), wie der Sänger ehrfurchtsvoll in den USA genannt wird, Besuche in China und in der Sowjetunion.

FRANK SINATRA ZNÍ LEPE...

Problém nejen majetkový
(čtk): Ve většině rozhlasové besedy s předsedou P. Pithartem se část rozhovoru týkala dopisu, kterým se na prezidenta ČSFR a předsedu vlády ČR obrátil F. Neubauer kvůli malé privatizaci v našich pracovních okresech obývaných dříve sudetskými Němci. Odpovědi na dopis pověřil P. Pithart svého tlakového mluvčího P. Práha, který ji v rozhlasu přečetl. Mj. se v ní uvádí: „Domníváme se, že to, co se odehrálo mezi Čechy a Němci na půdě Československa, je jedním z nejtragičtějších let do roku 1948, nelze zůstat na majetkoprávní problém. Tím bychom přitáhli zbláznivostí cost mnohem hlubšího a velmi bolestného. Je to problém, který má jisté místo i v procesu vytváření nových vztahů mezi Čechy a Němci. Bude však nutné volit jiný přístup než ten, kterému jste dříve přednost.“

Draze zaplacená „pomoc“

(čtk): Příslušníci Sovětské armády zaplatili za svého více než dvacetiletého pobytu na severu Čech škody ve výši tří až čtyř miliard Kč. Vyplynulo to z ukončené prověrky, kterou v tomto regionu uskutečnil pracovníci federálního ministerstva kontroly. Nejvíce bylo postiženo Českotínsko. Velkou újmu zaznamenala většina památkových objektů. V dačnickém zámku sovětsí voják vandalsky zničil vnější prostory, suterén proměnil v nadrž, toalety. I když se tvrdilo, že pobyt sovětských vojsk nás nestojí ani korunu, výbor lidových kontrol v Dačicích zjistil, že za předchozích devět let bylo z rozpočtu ONV uvolněno pro potřeby Sovětské armády více než 23 miliard Kčs!

Slon v diplomatickém porcelánu

Z ostudy kabát a kůži hrocha má u nás nejeden bývalý významec někdejší samospasitelné strany z doby před osmašedesátým rokem. Vůbec jim to v naší smetové době nevadilo, aby se opět nevnuťovali na zodpovědná místa a nepokračovali v metodách, které se tehdy naučili a po Pražském jaru je tak vehementně odsuzovali. Ostuda sama je věcí cti každého jednotlivce, pokud se ovšem přímo nedotýká instituce, kterou zastupuje, nebo dokonce dobrého jména našeho státu.

Československá televize, náš nejmasovější sdělovací prostředek, je jistě tak významnou institucí, že by se měla ostudy rozvážně vystříhat. To by ovšem v jejím čele nesměla stát osoba tak rozporuplná, jako je její ústřední ředitel, »osmašedesátník« pan dr. Jiří Kantůrek. Po celé řadě světských rozhodnutí ve stylu — »ten se mi líbí, ale ten ne, toho na obrazovku nepustím« — se tento tragikomický, vlivný jedinec rozhodl soudcovat i na diplomatickém parketu.

Nediplomatická nehoráznost pana ústředního ředitele se týká dne 29. listopadu a byla mu již vytknuta stížností palestinského velvyslance v ČSFR. Předposlední listopadový den byl totiž z rozhodnutí OSN vyhlášen Mezinárodním dnem solidarity s palestinským lidem. Na toto datum v roce 1947 vydala VS OSN rezoluci číslo 181, která rozhodla rozdělit Palestinu na dva státy — židovský a arabský. Druhou část této rezoluce ještě Izrael nedo-

volil uskutečnit. A to navzdory 400 rezolucím Valného shromáždění a 188 rezolucím Rady bezpečnosti k této otázce.

Zajisté ožehavý problém, se kterým si dodnes nedokázali poradit diplomaté zvůcných jmen. Mohli bychom možná říci — nu, je to problém Blízkého východu, který se nás přímo netýká, nechť si to obě strany vyřeší mezi sebou. Pro nás jsou obě země spřátelené, s oběma udržujeme diplomatické vztahy. Podle toho se tedy budeme k oběma partnerům chovat. Tak by asi uvažoval diplomat, nikoliv však přímočarý pan Kantůrek. Lomcuje s ním nesympatie k jedné a náklonnost ke druhé straně, a tak zájostí palestinského diplomatického představitele o krátké vystoupení v naší televizi a o alespoň stručnou pozornost tomuto vzpomínkovému dni arrogantně nevyhověl. Jako truc-pořad uvedl právě 29. listopadu ve 22.35 hodin na programu ČTV propagandistický snímek Pod hvězdou Davidovou, líčící v těch nejtrůznějších barvách život a úsměvy Izraele.

Jistě zajímavý film o krásné zemi a jejích milých, nám přátelsky nakloněných obyvatelích. O dvou miliónech našich palestinských přátel, žijících v Izraeli a na jim okupovaných územích však padla jen dvě, tendenčně zabarvená slova. Ne, to nebyla náhoda, pane Kantůrku. Palestinci hovoří o provokaci a politováníhodné urážce, — nu, a já myslím, že nejsem daleko od pravdy, když to nazvu dalším špatným nemotorného slona na křehkou obrazovku...

.. V TOMTO PŘÍPADĚ MÁ »SLON« VÝZNAM VOLA!

Jungmann na aukci

Aby vás nepletl titulek: rytíř Josef Jungmann, univerzitní profesor a známý obrozenecký jazykovec, nepísel na první knižní aukci, která se konala v Praze 24. a 25. 11., osobně. Zúčastnil se jí, zastoupem Historii literatury české (2. vyd. z r. 1849), Slowesností (2. vyd. z r. 1845), a lidí a jazyková kultura jim není lhostejná, je tento slovník nedocenitelnou studnicí jazykových informací. Ale ani pro kým (1.—V. díl, 1. vyd., Praha, Arcibiskupská knihtiskárna, 1835—39). Cena, za níž byl slovník vydražen, nebyla malá, ale slovo, které dnes slyšíme málo nebo vůbec, myslím, že dílo, které patří do zlatého pokladu naší národní kultury, se vlastně ani penězi zaplatit nedá.

Jungmann pracoval na slovníku usilovně takřka čtvrt století, dokončil ho roku 1833 a pět slovníkových dílů, čítajících 4964 stran, pak vycházelo pět let (1835 až 39). Na tu psutku stýslovskou práci nebyl samozřejmě docela sám, i když z něm ležela hlavní tíha tohoto gigantického podniku. V předmluvě ke slovníku děkuje těm, kteří mu pomáhali: »s vděčností« jmenuje arcibiskupa Václava Chlumčanského z Přestavky, který, když se od spisovatele Vinařického dověděl o tom podniku, nabídl peněžní pomoc k udržování písaře na dva roky, dále patří Jungmannovy díky Ant. Markovi, V. Hankovi, J. Kolářovi, D. Kinskému, J. Sv. Preslovi, Fr. Palackému, P. J. Šafářikovi aj.

Už ve své době byl Jungmann za slovník vysoce ceněn. Cisář Ferdinand mu například věnoval zlatý prsten a v roce 1839 mu propůjčil rytířský kříž Leopoldova řá-

du spojený s pouhým do dědičného rytířského stavu v Rakousku. A co dnes? Má nám, kteří nejsme jazykovědci ani literárními historiky, Jungmannův slovník co říci? Pro ty, kteří došli vnímat skrze jazyk kulturnost doby a lidí a jazyková kultura jim není lhostejná, je tento slovník nedocenitelnou studnicí jazykových informací. Ale ani pro kým (1.—V. díl, 1. vyd., Praha, Arcibiskupská knihtiskárna, 1835—39). Cena, za níž byl slovník vydražen, nebyla malá, ale slovo, které dnes slyšíme málo nebo vůbec, myslím, že dílo, které patří do zlatého pokladu naší národní kultury, se vlastně ani penězi zaplatit nedá.

Lituje-li, že jste na pražské knižní aukci nebyli a Jungmannův slovník si nemohli alespoň prohlédnout, máte možnost vše napravit. První dva díly slovníku (I. A—J, II. K—Q) vyšly totiž letos v nakladatelství Academia, další se připravují. Je to 2., nezměněné vydání se všemi náležitostmi, tedy i s Jungmannovou předmluvou, v níž je význam jazykového slovníku vystižen přesně a beze zbytku i pro dnešek: »Slovník národního jazyka náleží mezi první požadavky vzdělaného člověka. To cítí obzvláště ten, který za povoláním svým, anebo z lásky ku přirozenému jazyku v něm psáti, řečkovati, a slůněji pohybovati se má i chce.«

Wespen und Hornissen von Natur aus friedlich

Viele Menschen verspüren Angst, wenn sie eine Wespe sehen; dabei ist Angst unbegründet, beruhigte kürzlich der Deutsche Bund für Vogelschutz. Denn Wespen sind für den Menschen harmlose Tiere, die ihren Stachel nur einsetzen, wenn sie sich bedroht fühlen. Dies gilt ganz besonders für unsere mächtigste heimische Wespe, die Hornisse, die durch ihre Größe und den tiefen, brummenden Flugton einen besonders bedrohlichen Eindruck macht. Wespen und Hornissen sind Jäger, die ihre Brut mit erbeuteten Insekten füttern. Sie fangen Fliegen, Schmetterlingsraupen, kleinere Wespen oder gelegentlich eine Biene. Mit dem Gift ihres Stachelapparates töten sie ihre Beute, so daß sie ohne Mühe im Flug zum Nest getragen werden kann. Sozusagen zum Nachtisch werden auch süße Speisen oder der zuckerhaltige Saft von Früchten aufgenommen. Auch rohes Fleisch oder Schinken ist für sie hochattraktiv.

Während die Deutsche Wespe und die Gemeine Wespe bei uns häufig vorkommen, ist die Hornisse selten geworden und in ihrem Bestand gefährdet; sie steht daher auf der Roten Liste und genießt den besonderen Schutz der Bundesartenschutzverordnung. Der Grund für ihren Rückgang liegt in der jahrzehntelangen Verfolgung und vor allen Dingen in der Vernichtung ihrer Brutmöglichkeiten. Es gibt zu wenig alte, hohle Bäume in den Wäldern, in denen die Hornisse gern ihre Nester anlegen würde.

Abgesehen davon, daß Hornissen und ihre Nester unter Naturschutz stehen, gibt es keinen vernünftigen Grund, ein Wespennest zu entfernen, sofern es nicht an einem vielbesuchten Platz wie Balkon oder Terrasse angelegt ist. Vielmehr ist ein Wespennest ein bewundernswertes kunstvolles Werk, das einen wohlorganisierten Staat beherbergt.

Den Bau mit seinen vielen regelmäßigen Zellen kann man sich in aller Ruhe ansehen, wenn im Herbst das Volk abgestorben und das Nest verlassen ist. Denn der Wespenstaat besteht nur einen Sommer lang, allein die Königin überlebt den Winter und gründet im nächsten Jahr einen neuen Staat an anderer Stelle. Mit etwas Geduld löst sich in den meisten Fällen das Problem von allein, sollte sich der eine oder andere Gartenfreund durch ein Wespennest gestört fühlen.

SRANI LETAJI DĀNĀ DO JĀRĀBĒTĪBY.

OPĚT GIBRALTAR

LONDÝN: Španělský požadavek, několikrát opakovaný ministerským předsedou F. Gonzálezem, aby Británie zvážila otázku svrchovanosti nad Gibraltarem, vrátil toto britské závislé území do středu pozornosti. Hlavní ministr kolonie J. Bossano vyhlásil zájem Gibraltaru stát se samosprávným územím v Evropských společenstvích a trochu zmrázil obě sporné strany — Španělsko, které by chtělo, aby skalnatý výběžek v nejjižnější části Pyrenejského poloostrova patřil znovu jemu, a Británii, která to odmítá s poukazem na právní obyvatel tohoto území. Gibraltarská rada ministrů v čele s Bossanem se staví proti nárokům španělské vlády, které byly v roce 1987 odmítnuty i v referendu obyvatel Gibraltaru.

Kapři na vánoční stůl

(č): I přes letošní značný deficit vody jsou přírůstky tržních ryb v rybnících České republiky poměrně dobré. Převažuje kapr kolem dvou kilogramů, tedy první jakost, jehož »sloví« rybářů zhruba 9 tisíc tun. Okolo 900 tun bude tvořit tzv. výběr, což jsou kapři nad dva a půl kilogramu. Většina těchto ryb z rybářské sklizené se objeví na tuzemském předvánočním trhu, v menším množství budou zastoupeni štika, amur, tolstolobík a další druhy. Asi tisíc tun živých ryb je určeno na export, nejvíce pro SRN a Rakousko. Podle informací podniku Státní rybářství, který v České republice obhospodařuje více než 8500 rybníků o celkové výměře 40 tisíc hektarů, počítá letos celkem s výlovem 17 tisíc tun ryb.

KUBÁNSKÉ SPECIALITY

Elsonovi Concepciónovi Pérezovi se nelíbí, co začalo na konci loňského roku v Československu a co vlastně dál pokračuje. Jemu se nelíbí ani to, co se děje v jiných bývalých socialistických státech, ale tentokrát si vzal na mušku československé reformy a tisk. A jelikož je zvláštním zpravodajem kubánského komunistického deníku GRANMA (dnes, díky socialistickým úspěchům a vinou zlých kapitalistů, zvláště těch amerických, je to jediný deník na Kubě), napsal sérii tří reportáží, které samotná kubánská novinářská klasifikuje jako nejtvrdší útok na naše změny.

Podívejme se blíže, co je obsahem těchto tří reportáží. V první Pérez, jako správný ortodoxní leninovec-marxista, nás kritizuje za to, že naše vedení připustilo odstranění Leninových soch a přejmenování ulic a jiných míst nesoucích »svatá« jména předních teoretiků a praktických utopického nesmyslu, zvaného komunismus. V druhé reportáži mu zase bylo trnem v oku, že se v Praze na Karlově mostě nyní prodávají přezky s americkými vlajkami a že je možno vidět děti, mladé i staré lidi, jak zahrají píseň a pak s kloboukem nebo pouzdem od kytary prosí o almužnu.

Budiž, v demokratické společnosti má každý právo vidět to, co chce, ale ostatní s ním nemusejí souhlasit a mohou mít názor opačný. Jiný novinář by třeba napsal o našem jiném, ale jak jsem řekl, budiž. Ve třetí reportáži se Pérez rozčilil nad zájmem čs. sdělovacích prostředků o přif-

padné změny na Kubě. Takže na »nemístné« otázky našich novinářů Pérez odpověděl: »Namísto tohoto kritického postoje vůči Kubě by bylo lépe zanechat přátelských postojů a odsoudit spíše ty, kteří se po třicet let snaží Kubu rozdrtit.« Poučení: vy zanechte vši kritiky na adresu Kuby, zatímco my, ortodoxní kubánští komunisté, vás budeme oprávněně kritizovat za to, co děláte a co se nám u vás nelíbí. Potřebí říkám budiž, je to jeho názor, i když vlastně protimluv. Co se mi ale zdá nadnesené, je to drcení Kuby, protože si myslím, že na to stačí její vlastní politicko-ekonomické vedení. Jestliže nějaký stát po 32 let je stále nucen čekat na příjezd cizích lodí s potravinami a jinými základními potřebami, pak je jasné, že něco nehraje a že je nutno ke změnám přikročit. Ale abych nemluvil zase jen o těch změnách, o kterých pan (nebo snad soudruh?) Pérez nerad slyší. Kubánské vedení

se snaží získat na svou stranu a znovu radikalizovat nejnižší společenské vrstvy a rozšířit revoluční náladu. Aby toho dosáhlo, vyhlásilo akci proti těm, kteří zneužívají svých funkcí nebo kteří přijímají úplatky. Jak na to? Tady je recept z úst samotné V. Espinové, členky politbyra ÚV KS Kuby a šéfky oficiální ženské organizace:

»Všichni obyvatelé jsou nyní povinni bděle sledovat jeden druhého a v případě, že zjistí životní úroveň a výdaje vyšší, než by odpovídalo legálním příjmům, bez prodlení takové lidi udát.« Jinými slovy, staňte se všichni fisly, udávejte se navzájem a přejdou vás choutky na nějakou změnu. Dále Espinová označila ty, kteří si žijí příliš dobře, za nebezpečnější, než mohou být agenti americké CIA. Myslím si, že vzájemným špiclováním se nic nevřeší, protože vada je v samotném systému. Jen to povede k rozšíření již tak obrovského bezpečnostního aparátu, aby všechna udání mohla být »vyšetřena«. A to stojí peníze, kterých na Kubě není mnoho. Kubánci se nyní nacházejí v začarovaném kruhu a cesta z něho vede, bohužel, jen přes ty změny, at se to komu líbí, nebo ne.

MAJÍ NA TO PENÍZE

HAVANA: Velká většina Kubánců se v neděli zúčastnila rozsáhlých vojenských cvičení a politických akcí u příležitosti národního Dne obrany, který současně splynul se Dnem kubánské armády a 34. výročí vylovení jachty Granma, s níž na Kubu připlulo jádro povstalců v čele s F. Castrem. Havana byla při této příležitosti vyzdobena hesly typu Každý Kubánc musí být dobrým střelcem, přičemž moderátoři kubánské televize uváděli pořady oblečení do uniformy. Kubánská domácí agentura AIN uvedla, že Den obrany pomohl prověřit a upevnit bojové návyky kubánského obyvatelstva tak, aby bylo připraveno na všelidovou válku na obranu socialistického zřízení před všemi agresivními akcemi. Nynější psychóza vystihuje nejlépe skutečnost, že organizace kolektivních buřtů se rozhodla věnovat na zvýšení efektivity vojenské obrany socialismu milión kubánských pesos. Tato částka není nikterak malá v porovnání s tím, že průměrný plat na Kubě činí 192 pesos. Zpráva listu GRANMA však neuvedla, odkud pracovníci kubánských buřtů vzali na jednu milión pesos.

Za branou už se hraje

(kr): V závěru minulého týdne uskutečnilo Divadlo za branou II Otomara Krejčí, které po osmnácti letech násilného umlčení navazuje na činnost někdejšího Divadla za branou, svůj první mimopražský zájezd. Inscenací hry A. P. Čechova Višňový sad v režii O. Krejčí se představilo divákům v Táboře. Slavnostní atmosféra v Divadle Oskara Nedbala svědčila o tom, že táborští milovníci divadla si podrželi v živé paměti vzpomínku na krásná setkání se všemi inscenacemi Divadla za branou. Dlouhotrvajícím potleskem odměnili diváci herecký soubor v čele s Maríí Tomášovou v titulní roli. Hezkou tečkou za prvním večerním představením Višňového sadu bylo setkání diváků s předními tvůrci Divadla za branou II — režisérem O. Krejčou, dramaturgem K. Krausem, režisérkou H. Glancovou a celým hereckým souborem, které se protáhlo do pozdních nočních hodin. V dalších dnech se představilo Divadlo za branou II divákům v Příbrami a Chebu a odjíždí také na svůj první zahraniční zájezd do Portugalska. Od poloviny ledna bude soubor pravidelně hrát na své domovské scéně v divadle pražského paláce ADRIA na Národní třídě.

A HRÁLO SE TAM DOBRĚ!

des staatlichen Autoproduzenten Skoda entschieden. Regierungschef Petr Pithart sagte am Sonntagabend in Prag, man gebe VW den Vorrang vor der französisch-schwedischen Gruppierung Renault/Volvo. VW will in den kommenden Jahren bei Skoda mindestens fünf Milliarden Mark investieren.

„SKODA-KUJARA/KY22... A PORČE BUDE MÍT ITHROSTI...“

Časné proti proudu historie a opouštějí náš federální systém v době, kdy Evropané usilují o dosažení toho, co jsme my už získali?»

ZISK STO PROCENT

(lek): V Plzni se našlo pár podnikavců, kteří se v prodejních potravinářských nakupit prázdné lahve od piva za korunu, aby je obratem odevzali v některé provozované Raž za korunu dvě. Tuhle různé transakce umožní — třetími. Když se pivovary v celé ČSFR rozhodly zvýšit ceny obalů (většně paleť, přepravek a lahvi), Raž toto rozhodnutí respektovat, potravní však zatím ne.

ZA KORUNU KOUPIŤ, ZA DVE PROBAŤ...

ODEŠEL CYRIL CHRAMOSTA

V čase, kdy rybníky ostepnou, rybářské žně končí, vody plné kaprů a štik se tiší a jihočeskou krajinu zasypávají poslední pozdravy listů, zeměl náhle v pondělí ráno ve svém pražském bytě na Strážkově ve věku 82 let známý malíř Cyril Chramosta. Tento neúnavný a velice plodný umělec, opravdová kumštářská sopka, objevoval krásu vglou, bělostných vesnic, rybníčních hladin, rozkvetlých sadů, zimní motivy a lidové obyčeje, které jako rodák z Husince u Prachatic tak důvěrně znal. Byl výtěžným kreslířem, dal zádušným jízdním Čechům nezvyklou až odvážnou barevnost, svou osobitost prokázal ve významné výtvarné zkratce. V pastelech, olejích, temperách a kresbách vzdával hold milovaným rybářům a jejich tvrdé dřině, nacházel inspiraci třeba v prosté natažené rybářské síti, v níž se zachytilo slunce. I Praha se

stala středem jeho bohaté umělecké pozornosti. Na jeho výstavy doma i v zahraničí putovali obdivovatelé zdaleka, jeho díla jsou roztroušena v Evropě, USA, Kanadě i Austrálii, v soukromých sbírkách, galeriích i veřejných institucích. Cyril Chramosta byl srdečný, upřímný a láskavý člověk. Teď opustil svou paleť, ale dál bude žít v nesčíslných obrazech, které dávají radost a zlidšťují náš život, jsou svědectvím toho, kdo tvořil srdcem a miloval krásu.

Poslední rozloučení je v pátek ve strašnickém krematoriu v Praze ve 13 h.

VW steigt bei Skoda ein

PRAG, 9. Dezember (AFP). Die Regierung der tschechischen Teilrepublik der CSFR hat sich für den deutschen Volkswagen-Konzern als zukünftigen Partner

Neplout proti proudu

OTTAWA: Kanadský premiér B. Mulroney vyzval obyvatele frankofonní provincie Quebec, aby ustali ve své snaze vystoupit z federace. Jak prohlásil v neděli v Montrealu, »Kanada bez Quebecu nebude tím, čím má být«. Podle posledního průzkumu veřejného mínění je šedesát procent jeho obyvatele pro suverénní provincie. B. Mulroney zdůraznil nezbytnost zachránit federaci a poznamenal, že západní Evropa směřuje ke stále těsnějším vztahům a k vytvoření jednotného trhu v roce 1992. »Proč tedy musejí plout Quebec i DE GAULLE SE TAM OKREANUL...“

goldene

Hochzeit

**Gut für uns, gut
für die Tschechen**

Der „Voiturette Modell A“ von 1905 (gr. Foto) hatte 2 Zylinder, schaffte mit 7 PS 40 km/h. Heute gibt's nur noch drei Exemplare in der CSFR.

Skoda – wie es begann

Der tschechische Automobilbau hat eine lange Tradition. Schon 1905 erblickte der „Ur-Skoda“ das Licht der Welt, ein offener Zweisitzer namens „L & K Voiturette Modell A“. Entwickelt und gebaut wurde das Auto von Václav Laurin und Václav Klement, die elf Jahre zuvor in Mlada Boleslav mit einer Fahrradwerkstatt begonnen hatten. 1925 übernahm das Pilsener Schmiedewerk Skoda die Firma.

Nach dem Krieg wurde der Skoda-Konzern verstaatlicht, die Autos verloren den Anschluß an den Stand der Technik. Von 1964 bis 1988 baute man ausschließlich Autos mit Heckmotor und

Heckantrieb (was VW schon 1974 aufgab), erst seit zwei Jahren kämpft ein halbwegs modernes Auto, der Skoda Favorit (13 980 Mark), um Zulassungszahlen. Bislang nicht sehr er-

folgreich, in Deutschland konnten von Januar bis Oktober 1990 nur 1612 Stück verkauft werden. Das Konkurrenzmodell Lada Samara fand immerhin 6499 deutsche Freunde.

Volkswagen – Europas größte Autofabrik – hat sich mit der besten Autofabrik des Ostblocks verbündet: Die Deutschen steigen bei den tschechischen Skoda-Werken ein. Eine goldene Hochzeit. Denn für die Wolfsburger öffnet sich damit der gigantische Osteuropa-Markt – bis zum Ural. Dazu sieben wichtige Fragen:

1. Was kostet das, woher hat VW das Geld?

Fast zehn Milliarden Mark will VW in diesem Jahrzehnt bei Skoda investieren. Die Summe wird durch Eigenfinanzierung aus der prallgefüllten VW-Kasse, über eine Kapitalerhöhung (VW-Aktionäre können sich freuen) und durch Kredite aufgebracht.

4. Was wird bei Skoda neu?

Die Deutschen wollen zunächst für Skoda Getriebe liefern, jährlich eine halbe Million Motoren bauen und ein Zuliefer- und Service-Netz aufbauen. Skoda ist weit moderner als die alten Autofabriken in der DDR, arbeiten sogar schon mit Robotern wie in Wolfsburg.

5. Wie groß ist der Markt?

Skoda baut zur Zeit 200 000 Autos jährlich (Vergleich VW 1989: drei Millionen). Bis 1997 soll die Stückzahl bereits auf 400 000 verdoppelt werden. Der Bedarf in Osteuropa liegt jetzt schon bei drei Millionen jährlich.

Thema des Tages

2. Kauft VW das ganze Werk?

Zunächst beteiligen sich die Wolfsburger mit 25 bis 33 Prozent. Eine Mehrheitsbeteiligung ist möglich.

3. Warum bekam VW den Zuschlag?

Zwei Gründe: Die Wolfsburger haben finanziell deutlich mehr als die Konkurrenz-Gruppe Renault/ Volvo geboten (knapp vier Milliarden Mark mehr). Für die rund 20 000 Skoda-Leute besonders wichtig: VW gab allen eine Arbeitsplatz-Garantie. VW und „Made in Germany“ haben auch in der Tschechoslowakei einen Ruf wie Donnerhall.

Und was ist mit Zwickau?

6. Läßt VW die Trabi-Fabrik in Zwickau im Stich?

Nein. VW investiert ins Trabi-Werk vier Milliarden Mark, die hier produzierten Wagen sollen ebenfalls im Osten ihre Käufer finden.

7. Wo kommt der Name Skoda her?

Die Firma wurde 1859 vom Grafen Waldstein gegründet und 1866 von Emil von Skoda, einem pfiffigen österreichischen Ingenieur, übernommen.

Sensationeller archäologischer Fund in Peru

Was bislang nur Grabräubern glückte, ist nun erstmalig auch Wissenschaftlern in Peru gelungen: sie stießen auf ein völlig unberührtes Grab aus vorinkaischer Zeit zwischen Anden und Pazifik. Die Entdeckung dieses Grabes eines Fürsten, den der Volksmund „Sensor de Sipán“ nennt, gilt inzwischen als archäologische Sensation.

Seit 1987 wurde das Grab von Dr. Walter Alva, Direktor des Brüning-Museums in Lambayeque in der Region Sipán ausgegraben. Die dort gefundenen großartigen Zeugnisse aus der frühen, teils wenig bekannten Moche-Kultur, die sich in den ersten nachchristlichen Jahrhunderten auf einem schmalen Küstenstreifen — quer vom Moche-Fluß durchzogen — im nördlichen Peru ausgebreitet hatte, werden nun bis 1992 in den international bekannten Werkstätten des Römisch-Germanischen Zentralmuseums in Mainz mit modernsten Methoden untersucht und restauriert. An dem Projekt peruanisch-deutscher Zusammenarbeit sind von deutscher Seite Dr. Peter Schauer, Mainz, und Dr. Michael Tellenbach von der Kommission für Allgemeine und Vergleichende Archäologie des Deutschen Archäologischen Instituts, Bonn, führend beteiligt.

Die Entdeckungsgeschichte begann dramatisch mit einem nächtlichen Anruf des Polizeichefs von Lambayeque, der Alva Alva über einen erfolgreichen Zugriff auf Grabräuber-Beute informierte. Es waren 33 Stücke von seltener Schönheit — darunter zwei jaguarähnliche Dämonenmasken aus vergoldetem Kupfer, fast handtellergroße goldene Erdnüsse und ein goldener Kopf mit blauen Lapislazuli-Augen. Eine weitere Razzia kostete dann im überraschenden Zusammenprall einen Plünderer das Leben.

Daß mit dieser sichergestellten Beute die Archäologen den Schlüssel zur Entdeckung der nach Alva Alva „bisher bedeutendsten Grabanlage Südamerikas“ bereits in Händen hielten, ahnte noch niemand. Hinweise führten zu einem Raubschacht in der nahe gelegenen Lehmziegelruine Huaca Rajada, einer über Generationen benutzten Begräbnisstätte, wo nur noch Umrisse an einen einst monumentalen pyramidenartigen Baukomplex aus luftgetrockneten Adobe-Lehmziegeln erinnern. Jahrhunderte lang lag hier zwischen weiten Zuckerrohrfeldern in einer der fruchtbarsten Oasen der Küstenwüste das bedeutendste Metallverarbeitungszentrum des gesamten Andenraums. Die reichsten Goldfunde Altamerikas stammen aus den geplünderten Herrscher-Mausoleen dieser blühenden „Täler der Könige“, ohne daß bisher ein einziges unberührtes Grab neue Informationen über die noch lückenhafte Kulturgeschichte der Moche hätte vermitteln können.

Nach fünf Monaten Suchen und Graben in dem durchwühlten Gelände alter Kultstätten — stets beobachtet von den mißtrauischen und beuteliiebenden Dorfbewohnern — schien sich etwas Besonderes abzuzeichnen: roh behauene Baumstämme eines zusammengestürzten Schuttdaches, die nach dem Radiocarbon-test aus der Zeit um etwa 290 n.Chr. stammten. Als bei vorsichtigem Bürsten grüne Kupferkammern um Holzbrettkanten sichtbar wurden, kam die überwältigende Erkenntnis: „Ein Sarg... er ist versiegelt... niemals geöffnet!“ Die nun folgende Feinarbeit, das Bergen der äußerst zerbrechlichen Kostbarkeiten, vergleicht Ausgräber Alva Alva mit der Präzisionsarbeit eines Chirurgen. Der erste Blick auf das Innere des geöffneten

Sargs zeigte Gold über Gold, Kupfer und Silber, Perlen und Türkise.

Wer war dieser Tote, der in einen viel-schichtigen Kokon eingenäht, auf Vogelfedern ruhend, auf dem Leib nur ein weißes, kurzärmeliges Hemd trug, aber mit kostbarem Schmuck überhäuft war? Auswahl und Anordnung der Beigaben deuten auf eine hochgestellte Persönlichkeit — einen Herrscher über Leben und Tod. Krieger und Priester in einer Person, der nun nach seinem Fundplatz „Fürst von Sipán“ genannt wird. Er war mit etwa 1,58 Meter körperlich nicht sehr groß und gut 30 Jahre alt, als er hier mit zwei Frauen, drei Männern, einem Kind und einem Hund — mit dem Haupt nach Süden — feierlich in einem flachen Holz-sarg zur letzten Ruhe gebettet wurde. Ihm zu Füßen und quer über seinem Kopf lagen die beiden etwa 20-jährigen Frauen in ihren aus Rohr gefertigten Sargkisten. An seiner Seite ruhte ein bewehrter Würdenträger und ein Begleiter, an den sich der gefleckte Jagdhund seines Herrn schmiegt.

Der vornehme Tote war in den mit Goldplättchen benähten Leichentuchbahnen mit allen Insignien seiner Würde und Macht ausgestattet: zu seinem Haupt ein halbmondförmiger, goldener Kopfschmuck, eine Goldkupferhaube und eine wedelförmige Krone aus Vogelfedern aus den fernen Amazonas-Wäldern. Federfächer fanden sich zu seinen Füßen, die in zeremoniellen Kupfersandalen steckten, umgeben von großen Süßwassermuscheln aus dem Pazifik. Für die Forscher ist dies ein Hinweis auf schon damals weiträumige Fernverbindungen in diesem alten Kulturbereich.

Zwei goldkupferne Banner mit figürlichen Flachreliefs, deren Säume mit glockenförmigen Metallquasten besetzt waren, bedeckten die Brust, darunter ein panzerartiger Überwurf und viele großflächige Halskragen aus Tausenden von aufgereihten Perlen. Schädel und Gesicht, mit Goldteilen belegt, waren umrahmt von drei Paaren kreisrunden „Ohrschmuckpflocken“, aus Türkis und Gold gefertigt. Eine Scheibe zeigt den Fürsten in vollem Ornat, eine andere den heute ausgestorbenen Anden-Hirsch und die einheimische Moschus-Ente. Schwere Goldketten schmückten seinen Hals — zwei aus übergroßen Erdnüssen, wobei die rechte Seite aus goldenen, die linke aus silbernen Früchten aufgereiht war.

Als Zeremonialinstrument war ihm in seine rechte Hand eine goldene Kultrassel gelegt worden, in Form einer umgekehrten Pyramide mit dem Bildprogramm des rituellen Menschenopfers, das in vielen Variationen immer wieder sichtbar wird: Hier ein Opferpriester, der einen nackten, vor ihm knieenden Gefangenen mit einer langen Kriegskeule erschlägt, an anderer Stelle ein Scharfrichter, der in einer Hand ein Messer oder einen Schächtermeißel hochhält und in der anderen den bereits abgetrennten Kopf. Selbst im Alltagsgeschirr aus Ton findet sich dieses Thema „Herrscher-Gefangener“ — auch unter den 210 bauchigen Tonkrügen, die rings um den Toten in Grabschalen aufgestellt waren.

Ebenfalls gut verpackt waren sie in der etwa zwei Tonnen schweren Luftfracht, die den gesamten Grabinhalt in die Werkstätten und Laboratorien nach Mainz beförderte, nachdem Alva Alva in Peru alle Funde sorgfältig dokumentiert hatte. Wenn die wissenschaftliche Auswertung und Konservierung im Jahre 1992 beendet sind, wird das „Fürstengrab von Sipán“ als Gabe der Bundesrepublik

Deutschland zur 500-Jahr-Feier der Entdeckung Amerikas in die Obhut des peruanischen Staates zurückgegeben werden.

In der Ex-DDR: Kettenbrief-Aktionen

„Das ist eine sensationelle Nachricht — und die vielleicht einzig wirkliche Chance Ihres Lebens!“ So beginnt ein Brief eines „Projekts Selbsthilfegruppe“, das in diesen Tagen Tausende Haushalte in den neuen Ländern der Bundesrepublik erhalten. „Machen Sie Schluß mit Ihren Geldsorgen und schaffen Sie sich auf *legalem* schnellem Weg ein Versorgungskapital von 300 000 DM und mehr in nur vier bis sechs Wochen. Das ist kein Trick und kein Witz — und Sie träumen nicht!“, heißt es weiter.

Natürlich funktioniert auch dieser angeblich so schnelle Weg zum großen Geld nach dem Prinzip der Kettenbriefe, mit dem Schlaumeier vor allem in den ehemaligen DDR-Gebieten auf „Dummenfang“ gehen. Die Kettenbrief-Spiele haben phantasievolle Namen, sie heißen „General“-Spiel oder „Goldkreis“ oder eben „Projekt Selbsthilfegruppe“.

Für den Spitzenmann 3000 Mark

Beim „General“-Spiel sind 3000 Mark an den Spitzenmann aus einer Viererliste zu zahlen, der damit aus dieser Liste herausfällt; der Einzahler kommt als letzter auf die Liste und soll neue Mitspieler suchen, die nach ihm 3000 Mark an den neuen Spitzenmann zahlen — und so fort. Beim „Goldkreis“ hat man immerhin die Chance, den Einsatz zurückzuerhalten, wenn man zwei weitere Leichtgläubige findet; 100 Mark sind an den Spitzenmann einer Neuner-Liste zu zahlen, und 100 Mark an den, der gewonnen hat. Findet man also zwei neue Mitspieler, hat man den Einsatz zurück und kann auf das „große Geld“ warten; freilich warten die meisten immer noch und wohl bis zum St. Nimmerleinstag.

Auch das „Projekt Selbsthilfe“ hat mit Selbsthilfe nur insofern etwas zu tun, als sich der, der das Spiel beginnt, immerhin „selbst“ hilft, wenn er genügend Leute findet, die darauf hereinfallen. Diese Kettenbriefaktion ist für Teilnehmer die billigste, verspricht aber das meiste Geld. Zu zahlen sind 30 Mark an die erste von vier übereinanderstehenden Anschriften, die dann gestrichen wird, wobei der Einzahler selbst an die vierte Stelle rückt. Hier müßte es die Masse an Mitspielern bringen.

So soll das ganze ablaufen: „Wenn ein Mitspieler auf Position 4 steht, versendet er 100 Konzepte, 10 Prozent davon (das ist angeblich der Erfahrungswert über den Anteil der Leichtgläubigen, die darauf eingehen, Red.) bedeutet zehn neue Mitspieler.“ Wer auf Position 3 vorrückt, kann nach dieser Annahme sicher sein, daß bereits 1000 Konzepte verschickt wurden und 100 Personen mitspielen. Bei Position 2 gibt es bereits 1000 Mitspieler und bei Position 1 sind es glatt 10 000. Diese alle überweisen nun je 30 Mark, und schon sind 300 000 Mark auf dem eigenen Konto beisammen. „Zweifeln Sie immer noch?“, wird an dieser Stelle im Kettenbrief gefragt. „Bei 20prozentiger Beteiligung verdoppelt sich der Betrag unweigerlich auf 600 000 DM.“ Nur wer genau liest, wird einen Satz später den Pferdefuß erkennen: „Sie sehen, daß dieses einfache Kon-

VW-Konzern greift für Skoda tief in die Tasche

Knapp zehn Milliarden Mark für Investitionen / Mehrheitsbeteiligung vorgesehen / Motorenwerk geplant

PRAG/FRANKFURT A. M. (ug/rtr). Einen Tag nach der Entscheidung der tschechischen Regierung, Volkswagen an dem Automobilhersteller Skoda zu beteiligen, hat das Wolfsburger Unternehmen am Montag Eckpunkte seines Konzeptes veröffentlicht. Danach sollen in den kommenden zehn Jahren 9,5 Milliarden Mark bei Skoda investiert werden. Bereits 1991 will VW ein Paket von 31 Prozent an dem in Mlada-Boleslav (Jungbunzlau) ansässigen Pkw-Hersteller übernehmen. Der Anteil wird bis 1995 auf 70 Prozent ausgebaut. Nachhaltiges Interesse an einem Einstieg hatte die französisch-schwedische Gruppe Renault/Volvo gehabt.

Wie VW mitteilt, erlauben die Mittel eine umfangreiche Modernisierung der Produktion in der rund 80 Kilometer von der deutschen Grenze entfernten nordböhmischen Stadt. Ferner sollen nach einem Stufenkonzept neue Fertigungsstätten für Motoren, Getriebe und Fahrzeugbau entstehen. Schon im kommenden Jahr werde die Produktion des Modells Skoda Favorit von bisher 190 000 auf 200 000 Einheiten gesteigert.

Bis 1997 könnten laut VW dann jährlich 400 000 Skoda die rund 60 Kilometer nordöstlich von Prag gelegene Fabrik verlassen. Parallel dazu — so das Konzept — werden „gemeinsam neue Modelle zur Verbreiterung der Skoda-Angebotspalette entwickelt“. Der Konzern rechnet

damit, daß in Mittel- und Osteuropa der Bedarf an Personwagen bis zum Ende des Jahrzehnts auf drei Millionen jährlich steigt. Durch die Kooperation mit Skoda sehen die Wolfsburger ihre Chancen für den Zugang zu diesem Markt entscheidend verbessert. Als wichtigen Bestandteil des nun von der tschechischen

Regierung akzeptierten Konzeptes bezeichnet VW den Aufbau einer Motorenfertigung von 1995 an. Sie soll in der Endstufe eine halbe Million Aggregate für den Automobilbau in der Tschechoslowakei und darüber hinaus für andere VW-Werke liefern. Davon werden auch die Pläne der Tochter Audi berührt, die für 1,5 Milliarden Mark eine Fabrik mit einer Jahreskapazität von 250 000 Einheiten bauen wollte. Der Standort dafür stand bislang nicht fest. Nummern aber scheinen Lothringen und Oberösterreich aus dem Rennen. Denn auch nach den Worten von Audi-Chef Ferdinand Piëch muß ein neues Werk nun eine Kapazität von 500 000 Motoren im Jahr haben. Und es liege nahe, daß es in der Tschechoslowakei errichtet werde. Gleichzeitig soll laut VW in der CSFR eine „international Wettbewerbssfähige Zulieferindustrie aufgebaut werden“. Die Einbindung der Lieferanten hatte die Regierung in Prag zu einem wesentlichen Kriterium seiner Entscheidung gemacht.

Der Ministerpräsident der Tschechischen Republik, Petr Pithart, hatte — wie in einem Teil unserer Auflage gemeldet — das Votum seiner Regierung am Sonntagabend bekanntgegeben. Die unterschrittsreife Vereinbarung mit VW müsse aber noch ausgearbeitet werden. An der Entscheidungsvorbereitung war die Beratungsfirma Price Waterhouse beteiligt;

dabei wurden die gegenwärtige Marktsituation der Bieter sowie ihre künftigen Produktionspläne bewertet. Nicht zuletzt habe die Regierung in Prag Wert darauf gelegt, welche Zukunft der Marke Skoda zugeacht worden sei.

Die Führung des Skoda-Werkes in Mlada-Boleslav nahm am Montag zu Einzelheiten der geplanten Zusammenarbeit nicht Stellung. Nach Angaben eines Sprechers hält sich VW-Chef Carl Hahn derzeit in Prag auf, um mit der tschechischen Regierung Einzelheiten zu besprechen. Wie berichtet, hatte die Arbeitsnervverteilung des Betriebes mit 16 500 Beschäftigten — beeindruckt von den im VW-Konzept enthaltenen Vorschlägen zur sozialen Abfederung der notwendigen Modernisierung — mit Streik gedroht, falls die Wolfsburger nicht das Rennen machen.

An der Börse sorgte der Zuschlag nur anfänglich für einen Kursanstieg der VW-Aktie. Später wurde auch dieser Titel von den generell nachgezogenen Notierungen mit nach unten gezogen. Zusammen mit den bereits beschlossenen Rieseninvestitionen in der ehemaligen DDR und China müsse der VW-Konzern nun noch mächtig in die Tasche greifen. Die Abschreibungen erreichten gewaltige Ausmaße, der finanzielle Spielraum werde für den Konzern immer schmaler, meinte Lothar Lubinetzki, VW-Experte der Vereins- und Westbank in Hamburg.

In der Berliner Abendzeitung „BZ-KURIER“ — einst wie die „Berliner Zeitung“ ein SED-Blatt — füllt die Sparte „Verschiedenes“ mit Angeboten zum Mitspielen manchmal ganze Spalten. „Glückspyramide! Mit 200 DM (sofort zurück) einen hohen Gewinn“, heißt es dort, oder: „Achtung Gewinner! Goldkreis II-Urkunden abzugeben. Das Gewinnspiel ohne fantastische Zahlen. Reale Gewinnchance — garantiert kein Verlust. Vergessen Sie alles andere“ (es folgt eine Ost-Berliner Telefonnummer, Red.). Und: „Wer möchte vor Weihnachten seinen Einsatz aus dem General-3000-Spiel zurück? Treff der Selbsthilfegruppe wegen großer Nachfrage jeden Freitag 19 Uhr ...“

Der Begriff „Selbsthilfe“ ist bei den Kettenbrief-Aktionen so beliebt, daß sich die Außenstelle Berlin des Bundesministeriums für Jugend, Familie, Frauen und Gesundheit unlängst an die — ostdeutsche — Öffentlichkeit wandte und klarstellte, daß „Selbsthilfe“ hier mißbraucht werde. Mit wirklicher Selbsthilfe, wie sie in verschiedenen Patientengruppen praktiziert und vom Ministerium gefördert wird, hätten diese Kettenbriefe nichts zu tun.

Damit sich möglichst viele Leute beteiligen, versprechen die Veranstalter, die oft zusätzlich noch stattliche Summen an Gebühren kassieren (die geforderten rund 250 Mark summieren sich bei 1000 Mitspielern auf 250 000 DM!), einen Teil der eingezahlten Gelder an mildtätige Organisationen weiterzuleiten, an Unicef etwa, was freilich niemand nachprüfen kann.

Beim „Selbsthilfeprojekt“ wird das schlechte Gewissen manch Zögernder so beruhigt: „Für jeden Mitspieler sollte es eine Verpflichtung sein, von dem bei ihm eingegangenen Umlaufkapital (Gewinn) wenigstens 10 Prozent für Wohltätigkeitszwecke abzugeben. Möglichkeiten dazu gibt es genug. Wem und in welcher Form Sie spenden, sei Ihnen überlassen.“ Das ist auch besser so, sonst könnte eine namentlich genannte Hilfsorganisation ja auch einmal feststellen, daß sie im Gegensatz zu großspurigen Ankündigungen keinen Pfennig erhalten hat. Neben den Organisatoren gibt es freilich noch weitere Gewinner: die Post und die Anzeigenabteilungen jener Zeitungen, die bereit sind, die Suchanzeigen um Mitspieler zu veröffentlichen. Bei ihnen klingelt das Geld im Kasten, ohne Witz und ohne Traum.

Den Tausenden von Mitspielern dagegen, die immer noch auf das große Geld hoffen und durch angeblich Glückliche, die reich geworden sind, bei der Stange gehalten werden, bleibt nur die altdeutsche Spruchweisheit: durch Schaden klug zu werden. Freilich hoffen noch so manche, daß der zu Schulzeiten oft zitierte Reim: „So sehr auch Laokoon schrie, die Dummen verringern sich nie!“ nicht auf sie selbst zutrifft.

Neuester Schrei in den ostdeutschen Städten ist seit ein paar Wochen das „Hütchen“-Spiel. Ein „Veranstalter“ schiebt blitzschnell drei Hütchen, meist tun es auch Streichholzschachteln, auf einem Brett vor sich her. Die Umstehenden sollen raten, unter welchem der drei Hütchen sich eine Kugel befindet. Der Einsatz beträgt 100 Mark. Wer richtig geraten hat, erhält 200 Mark zurück, macht also 100 Mark Gewinn. Daß die „Veranstalter“ meist so fingerfertig sind und das Kügelchen verschwinden lassen, merken die wenigsten. Und daß die, die „richtig“ raten, oft Freunde des Betreibers sind, merken die wenigsten. Man kann immer nur staunen, wie schnell die Umstehenden bereit sind, ihre Hundert-Mark-Scheine hinüberzureichen. Gewonnen hat am Ende immer der „Veranstalter“, meist mehrere tausend Mark in einer Stunde.

SOCIALIZMUS ZBLÄNDLT LIDI
„SOCIALITOTÄLNÉ“ !!!

zept eine geballte Finanzkraft entwickelt, die zu einem enormen Erfolg für den „Selbsthilfe-Gemeinschaftskreis“ geführt hat.“ Sie spielen zu Tausenden, denn der Glaube, in der neuen Ordnung mit Namen Marktwirtschaft ohne Mühen zu Geld zu kommen, scheint bei vielen Menschen in der ehemaligen DDR ungebrochen.

Leichtgläubige, die bereits ihren Einsatz gewagt haben, suchen nun Tag für

Tag in den ostdeutschen Zeitungen neue Mitspieler. „Chance. Neubeginn GENE-RAL 300 in Thüringen. In kürzester Zeit von 3000 auf 24 000 DM. Bei Interesse erfolgt umgehend Info“, versichert ein Weimarer Bürger unter einer Chiffre-Nummer in der „Thüringer Allgemeinen“. In der „Berliner Zeitung“ erscheinen die Anzeigen von jenen, die noch ahnungslose Mitspieler suchen, gelegentlich sinnigerweise in der Sparte „Dienstleistungen“.

Das Gespenst der Trennung treibt Havel um

Trotz des Ernstes der Stunde blieb der tschechoslowakische Präsident höflich. Sie mußten schon entschuldigen, bat Vaclav Havel die Abgeordneten des CSFR-Parlamentes, daß er sich mit seinem erst einen Tag zuvor angemeldeten Auftritt in ihre Debatte dränge und die ursprüngliche Tagesordnung durcheinanderbringe. Doch dann kam das Staatsoberhaupt direkt zur Sache: Er habe sich zum Eingreifen entschlossen, weil der Bestand der Tschechoslowakei als Föderative Republik auf dem Spiel stehe.

Tatsächlich ist die politische Situation im Land der Tschechen und Slowaken seit Ende der vergangenen Woche zum Zerreißen gespannt. Grund sind Streitigkeiten über die künftige Kompetenzverteilung zwischen der gesamtstaatlichen Bundesregierung der CSFR sowie der Tschechischen und der Slowakischen Republik. Die Slowaken — gebrannte Kinder des sozialistischen Zentralstaates mit seiner Ausrichtung auf die tschechoslowakische (und tschechische) Hauptstadt Prag — sind in die Offensive gegangen. Sie fordern mehr Mitspracherechte auch um den Preis einer Zerreißprobe für den Bundesstaat.

Der Konflikt schien schon beigelegt, nachdem sich die Republikregierungen und die CSFR-Führung im November auf eine Verteilung der Zuständigkeiten geeinigt hatten, die dem tschechoslowakischen Kabinett praktisch nur noch die Zuständigkeit für Außen-, Währungs- und Verteidigungspolitik überließ. Außerdem sollte die Bundesregierung für den Ausbau der Infrastruktur und für die Strategie bei der Wirtschaftsreform zuständig bleiben. Dieser Vorschlag wurde vom slowakischen Parlament in Bratislava (Preßburg) angenommen. Auch das tschechische Abgeordnetenhaus stimmte zu, versah das Konzept allerdings mit einigen Anmerkungen. Letztlich entscheiden sollten ohnehin die beiden Kammern der gesamtstaatlichen Volksvertretung.

Die Empfehlungen des tschechischen Parlaments riefen aber den slowakischen Regierungschef Vladimir Meciar auf den Plan. Als auch Nachverhandlungen kein Ergebnis erbrachten, stellte der streitbare Politiker im Bewußtsein der Rückendeckung der überwiegenden Mehrheit seiner Wähler ein Ultimatum. Entweder das Gesetz über die Zuständigkeit von Bundesregierung und Einzelrepubliken werde in der von den Slowaken gutgeheißenen Form auch vom Gesamtparlament verabschiedet oder die Politiker in Preßburg würden sich um den Beschluß der CSFR-Volksvertretung den Teufel scheren.

Die Situation ist so verfahren, daß Vaclav Havel sich am Montag gezwungen sah, mit seinem Auftritt vor dem Bundesparlament sein ganzes Ansehen, das er in der jungen Demokratie CSFR genießt, in die Waagschale zu werfen. Ohne Meciar persönlich zu nennen, stellte er dessen ultimativen Vorgehen an den Pranger. Was da angedroht worden sei, könne nur als Versuch der Entmachtung der rechtsstaatlichen föderativen Organe und deren gewählten Vertreter gewertet werden, die laut Verfassung den Republikparlamenten und -regierungen übergeordnet seien.

Enttäuscht erinnerte der ehemalige Dissident an die Werte Toleranz, Verständigung und Opferbereitschaft für

die gemeinsame Sache, die Tschechen und Slowaken noch vor nicht viel mehr als einem Jahr während ihrer „sanften Revolution“ geeint hätten. Und er führte seinen Landsleuten vor Augen, welche Folgen eine Aufspaltung der CSFR für ihr eigenes Wohl, aber auch für die europäische Politik hätte. Die angestrebten ökonomischen Reformen müßte — so Havel — angesichts der Verflechtungen beider Volkswirtschaften in einem Kollaps enden. Die westlichen Länder würden ihr Vertrauen in das Land, das in der Mitte des Kontinents liegt, verlieren; die Tschechoslowakei wäre das erste Land, das die territoriale Nachkriegsordnung in Frage stellte. „Wir stünden im Ausland als Tölpel da und wären die erste Generation dieses Landes, die ihren Kindern, ohne von außen genötigt zu sein, einen Trümmerhaufen hinterläßt“, rief der CSFR-Präsident beschwörend aus.

Aber Havel wäre nicht Havel, wenn er nicht auch in dieser bedrängten Situation einen Ausweg angeboten hätte. Er schlug den Abgeordneten des Bundesparlamentes vor, ein Verfassungsgericht zu schaffen, das künftige Streitigkeiten zwischen den Landesteilen regeln solle. Außerdem sollten sie in der Verfassung die Möglichkeit einer Volksabstimmung zu Fragen der Kompetenzverteilung zwischen Republiken und Bundesregierung verankern.

Doch selbst wenn die Abgeordneten diese schmale Brücke des Kompromisses beschritten, der Graben wäre wohl schon zu tief, um die Krise des Staates auf diese Weise beizulegen.

A COTAKNLE „TREIDHAUSEFFERT“ NA
BRATIA ?

Prager Weihnacht

Bilder von dem riesigen Prager Weihnachtsbaum vor der eindrucksvollen Kulisse des gotischen Rathauses auf dem Altstädter Ring werden in diesem Jahr zu Weihnachten über die britischen Bildschirme flimmern. Die Londoner Fernsehgesellschaft BBC zeichnet zudem ein Konzert des Tenors Placido Domingo in der St. Jakobskirche auf der Kleinseite auf, um die Bürger Britanniens am Heiligabend in Feststimmung zu versetzen. Allein dieses Vorhaben des renommierten westlichen Senders macht in der tschechoslowakischen Hauptstadt schon Schlagzeilen. Denn die Prager, die ihre Stadt von Ausländern gern als die „Seele Europas“ bezeichnet sehen, sind auf jedes auch noch so kleine Anzeichen stolz, daß sie nach Jahren der erzwungenen Fixierung auf den ungeliebten „großen Bruder“ Sowjetunion nun auch im Westen wieder eine Rolle spielen.

In den kalten Adventswochen tun die Tschechen und Slowaken auch gut daran, sich an erfreulichen Nachrichten über den Weg ihres Landes „zurück nach Europa“ zu erwärmen. Denn in der Vorweihnachtszeit plagen sie die Sorgen, vor allem was die Beschaffung der Festgaben betrifft. In den Spielwarengeschäften ist außer Plüschtieren, Bällen und einigen Automodellen aus Plastik wenig zu ergattern. Manche Eltern weichen auf Baukastensysteme westlicher Hersteller aus, die allerdings für die meisten Konsumenten unerschwinglich sind.

Ursache für den Mangel an billigen

heimischen Waren ist die zur Jahreswende bevorstehende Preisreform, mit der die CSFR-Regierung einen weiteren einschneidenden Reformschritt auf dem Weg zur Marktwirtschaft unternimmt. Alle erwarten, daß die Preise nach ihrer Freigabe durch den Staat rasant steigen werden. Vor allem Teppiche, Möbel und Haushaltsgeräte wurden bereits zu Anlageobjekten ohne Rücksicht auf den tatsächlichen Bedarf der Käufer. In den Adventswochen werden lediglich noch Lebensmittel in einer für osteuropäische Verhältnisse reichhaltigen Auswahl angeboten.

Die Tschechen und Slowaken sind aus sozialistischen Zeiten gewöhnt, Vorräte zu horten, wenn sich Engpässe in der Versorgung ankündigen. Oft wurde der Mangel an bestimmten Waren erst durch dieses Verhalten verursacht. In Erwartung der Preissteigerungen kauften die Konsumenten nun alles, was überhaupt noch angeboten wird — und heizen damit die Inflation an. Die Kaufhäuser melden — beim eingeschränkten Angebot paradox genug — Rekordumsätze. Nach einer Meldung der CSFR-Wirtschaftszeitung „Profit“ nahm das Prager Kaufhaus „Kotva“ an einem einzigen Tag Ende November zwölf Millionen Kronen ein — ein seit der Gründung nicht übertroffenes Ergebnis. Nach offiziellem Kurs sind das zwar nur 600 000 Mark, berücksichtigt man die unterschiedliche Kaufkraft wäre jedoch als Vergleich eine Summe von mindestens sechs Millionen Mark angemessen.

Aber nicht nur der Käuferansturm wegen der zu erwartenden Teuerungen hat die Regale leergefegt. „Fahren Sie nach Ruzyne, dort finden Sie alles“, sagte der Chef eines großen Prager Warenhauses einem Fernsehreporter auf die Frage, warum die Lieferfirmen mit der Nachfrage nicht Schritt halten. Tatsächlich gibt es in den Lagerhäusern unweit des Prager Flughafens alles, was die Prager in den vergangenen Tagen vergeblich zu ergattern suchten. „Wir würden die gelagerte Ware gern in den Verkauf nehmen, aber die Hersteller nennen uns keine Preise“, deutete der Warenhauschef Spekulationen bei den Betrieben an, die bei allen Privatisierungsbestrebungen immer noch monopolartig organisiert sind.

Erst recht hat die Jagd auf Weihnachtsgeschenke die Provinz erfaßt. Als kürzlich in der nördböhmischen Stadt Ceska Lipa (Böhmisch Leipa) ein neues Kaufhaus eröffnet wurde, erlebte die Stadt einen Besucheransturm wie seit Menschengedenken nicht. Grenzschützer mußten der örtlichen Polizei zu Hilfe kommen, um einigermaßen für Ordnung zu sorgen.

Aber die Hoffnung trog, wenigstens bei dieser Neueröffnung ein Schnäppchen zu machen. „Leider mußte das Kaufhaus gerade zu einem Zeitpunkt eröffnen, wo es nichts gibt“, kommentierte eine Zeitung bitter.

Als Ausweg bleibt den Tschechoslowaken der Weg ins Ausland. So mancher setzt sich dieser Tage in den Bus und verbindet den Weihnachtseinkauf mit einem Tagesbesuch in Wien, Linz, Nürnberg oder Dresden. Aber auch diese Möglichkeit stößt auf Grenzen. Der katastrophale Wechselkurs der Krone zu Mark oder Schilling erlaubt den Adventsausflüglern in Österreich und Deutschland nur den Einkauf von Kleinigkeiten.

„ŘEŽOU LI PŘI DĚLOU VĚTEV...“

Vánoce přicházejí: (OHLASY Z ČS. TISKU)

Největší obrat v historii

V obchodním domě Kotva na náměstí Republiky v Praze se snaží čelit situaci, která nemá obdoby. Lidé nakupují a nakupují. »Situace je hektická,« říká ing. Vlastimil Šimek, ekonomický náměstek a statutární zástupce ředitele. »Zákazníci si uvědomují, že to, co je dnes drahé proti včerejšku, bude levnější proti zítřku.« Poptávka proti minulému období v této době stoupá přibližně na dvojnásobek.

Zboží je u většiny sortimentů zatím dost. Problém je dostat výrobky ze skladů na pult. Koberce například mohou pryč do Kotvy zavázat i třikrát denně, víckrát však ne, protože provozní kapacity to neumožňují. Ten, kdo má zájem nakoupit textil, oděvy, sportovní potřeby, potřeby pro volný čas, může si vybrat stejně jako ti, co hledají v oddělení foto-kino, v klenotech či hodinách. I oddělení potravin je zásobeno dobře.

V oddělení elektroniky však kupující vítají u barevných televizorů cedulky s textem: Prodáno. Zatím chybí převážně spotřební elektronika a bílá technika, tj. hlavně pračky, mraznice a lednice, drobné elektrospotřebiče, elektroinstalační materiál a bytový textil. A je tomu tak přesto, že je Kotva proti loňsku zásobena lépe. Kvalitní či žádané zboží je okamžitě zkoupeno. Například bílé techniky zde loni prodali 7000 kusů, letos dosud již 11 000 kusů. Spotřebitelé cítí, které ceny půjdou v příštím roce nahoru.

»V listopadu dosáhneme o devadesát miliónů korun větší tržbu proti předpokladu,« říká obchodní náměstek ing. Lubomír Štaffen. »Děláme i čtrnáct miliónů korun tržby denně. Chybí-li na pultech některé zboží, snažíme se je operativně získat. Letos jsme například dovezli za šest set miliónů korun zboží ze zahraničí téměř bez dolaru „v kapse“. Značná část dodávek ze zemí bývalé RVHP totiž vypadla. Výpadky jsou i v dodávkách ze SRN, protože zboží nachází lepší uplatnění na trhu spolkových zemí bývalé NDR přímo za marky, bez komplikací spojených s vazbovým obchodem. Přesto ještě v současné době jednáme, zejména s jugoslávskými firmami, o mimořádné dodávky elektrospotřebičů, hlavně televizorů, ale i sporáků, lednic, mrazniček, praček a video-rekordérů. Mohu vám říci, že se podařilo dovést i patnáct tun mleté papriky z Tunisu, která by se měla co nejdříve dostat do regálů naší samoobsluhy potravin.«

Pracovníci Kotvy se svými obchodními partnery se snaží, i když zatím k nekonvertibilitě koruny mají omezené možnosti, alespoň barterovým, tedy výměnným obchodem, zajistit, aby měli dost zboží na pultech. Využívají k tomu svou erudici, znalosti našeho i cizích trhů, uvědomují si své možnosti. »Je to sice pracné, ale jiná cesta pro nás není,« říkají.

Už nyní vědí, že letošní maloobchodní obrát bude dvě miliardy sto miliónů korun, což je o třicet procent více než vloni. To tady za 16 let existence Kotvy ještě nebylo. Jejich cílem je, aby se zboží co nejrychleji dostalo k zákazníkovi. V žádném případě se nesnaží zboží zatajovat. Chtějí co nejlépe uspokojit poptávku, zajistit kontinuitu prodeje. Jenže je třeba si uvědomit, že Kotva nemůže zásobovat celou Prahu, eventuálně ještě venkov.

»Každé ráno se svých spolupracovníků ptám na tři věci,« říká ing. Štaffen. »Jaký byl zisk, co dělá konkurence a jaké máme

nové nápady. Nemůžeme ustrnout na místě. Naši tendenci je držet krok a stále zpestřovat nabídku. Výrazem této snahy je například forma prodeje shop in shop, což jsou stánky specializovaných výrobců — Lego, Barbie, H. I. S., Nina Ricci, Centropenu. Příští rok se k nim přidá Jitona Soběslav, Büro-Böhm, JVC a další.«

Kotva je našim největším obchodním domem. Úměrně tomu využívá své možnosti. Ale stejným způsobem mohou postupovat i další obchodní domy. Podmínky dnes mají všichni stejné. Jde o to, aby se tak dlo v zájmu zákazníka.

ČESKÝ ČLOVĚK

WY-KUPUJE CÍCHY

»Děláme, co se dá,« odpověděla ing. Anna Jelínková, obchodní náměstkyně o. d. Máj, na otázku, jak se chystá jeden z největších pražských obchodních domů na předvánoční prodej.

»Na vánoční trh jsme připraveni vcelku dobře — fondové zajištění ve srovnání s minulým rokem je mnohem lepší, což souvisí s tím, že jsme se od 1. července stali státním podnikem a máme tedy vlastní nákup. Nemáme ale povolenou zahraniční obchodní činnost, a tak si zboží ze zahraničí opatřujeme buď tradičním způsobem přes podniky zahraničního obchodu, nebo prostřednictvím soukromých dovozců. Zákazníci se letos chovají v souvislosti s očekáváním nových cen dost atypicky, ale i přesto, že je poptávka tak vychýlená, stačíme trh, až na nějaké výjimky, uspokojit.«

Můžete být konkrétnější? Jaké výjimky máte na mysli?

»Především bílou techniku — to jsou domácí elektrospotřebiče malé i velké — a spotřební elektroniku. Poptávku našich lidí po barevných televizorech uspokojit bohužel nemůžeme. Monopolní výroba nestačí krýt potřeby trhu — to je stará známá věc. Nedostatek v tomto sortimentu se projevuje i v pohraničních oblastech u našich západních sousedů, takže nám v tomto směru nepomohou ani soukromí vývozci. Problémy máme asi jako dnes všude se zásobením ložkovinami. Někde jsem četla, že český člověk reaguje na krizovou situaci nákupem cích. Naše zkušenosti to mohou jen potvrdit. Poptávku po ložkovinách nejsme zdaleka schopni pokrýt.«

Vraťme se tedy raději od nedostatků v zásobování k tomu, co obchodní dům Máj pro předvánoční prodej zajistil?

»Jako hezký dárek z oddělení domácích potřeb mohu doporučit krásné sady příborů z Brazílie. Praktickým dárkem pro hospodyňky může být ze stejného oddělení třeba elektrický zavařovací hrnec. Poprvé v našem domě prodáváme zlaté šperky. Máme i pěkné dobové hodinky. V oddělení kožených oděvů očekáváme zásluku pánské a dámské konfekce z Jugoslávie. Pro předvánoční trh chystáme i velký výběr francouzské kosmetiky. Pro děti jsme dovezli polytechnické stavebnice i oblíbené stavebnice Lego, plastická dětská vozítka a mnoho jiných hraček.

HOMO BOHEMICUS HANTACUS..

fické podmínky její úpravy. Zkušenosti z vývoje právního myšlení ukazují, že generace přelom je ta zákonodárná díla, která jsou založena na ucelené koncepci vycházející z jednotného filosofického aspektu. Například idea samostatného nezávislého a jednotného státu, idea politické pluralitní demokracie, idea sociálního práva, idea státu, humanitní idea, idea sociálních a právních jistot apod.«

■ V jakém vztahu je návrh předmětného ústavního zákona k všeobecné deklaraci lidských a občanských práv?

Dr. LAKATOŠ: »Tato deklarace byla přijata 10. prosince 1948 Valným shromážděním OSN ve formě rezoluce, po trpých zkušenostech z existence totalitních států.

poptávka obrovská.«

A co můžete nabídnout v oddělení textilu?

Velice nám chybí především módní textil a výrobky špičkové kvality. Nikoli však proto, že by jich byl naprostý nedostatek, nýbrž proto, že jsou ihned vyprodány, jakmile přijdou do prodeje. Zůstává pouze určitý objem zboží, který neodpovídá současnému módnímu trendu. Proto připravujeme začátkem prosince výprodej těchto oděvů za snížené ceny. I zde předpokládáme velký zájem.«

V oddělení šperků jsem viděla pouze prázdné vitriny...

»Ano, je to klasický příklad ukládání peněz, ohrožených inflací. Prodali jsme jak

Překvapení! První cena favorit

O rozhovor na téma předvánoční nákupy jsem požádala prokuristu pražského obchodního domu Družba na Václavském náměstí ing. Michala Nývltu.

Můžete dát našim spotřebitelům informace o zásobách pro jednotlivá oddělení, například pro sekci obuvi?

»Převážnou část našeho prodeje tvoří obuv z výrobních družstev. Ta, bohužel, nestíhá krýt poptávku, neboť jejich materiálové zdroje jsou omezené. Předvánoční prodej proto musíme zajistit především dovozem. Vzhledem k tomu, že se v příštím roce počítá u většiny koženého zboží až se sedmdesátiprocentním zdražením, bude

největší obchodní dům. Snad se ani nemusím zeptat, zda jde zboží na odby? »Výrobky, jejichž prodej v průběhu letošního roku stagnoval, prodáváme nyní bez jakýchkoli problémů. Domníváme se, že lidé ze strachu z inflační vlny utrácí peníze bez rozmyšlení. Často je i vyházuji za zbytečnosti. Je samozřejmé, že obchodníci vítají, neboť dosahují rekordních tržeb, tzn. denně až tři a půl miliónu korun. Nemáme zdaleka takové potíže s nedostatkem zboží jako s organizací zásobo-

zboží. Bude ho alespoň před vánocemi dostatek?

„Nakupovali jsme jak u zahraničních firem, tak u soukromníků. Ovšem dárková balení solidního parfému stojí kolem pěti set korun.“

Vaše nejprogresivnější oddělení je pryč elektronika?

„U nás dostanete i to, po čem je v současné době největší poptávka — kompletní sortiment tužkových i dobíjecích baterií Varta.“

Jaké překvapení jste přichystali zákazníkům pod stromeček?

„V prosinci zahájíme zkušební prodej výrobků italské firmy STEFANEL. Je to luxusní, vysoce módní zboží — dámské svetry, halenky a kostýmy, pro muže pak obleky, košile a pláště. Snažíme se nakoupit další koženou konfekci z Turecka a Uruguaye. Značné prostředky jsme věnovali na vánoční propagační soutěž, která potrvá od 1. do 19. prosince. V té době obdrží každý zákazník, který zakoupí v obchodním domě Družba zboží za více než 500 Kčs, slosovací kupón. 20. prosince bude uskutečněn tah všech těchto kupónů. První cena je automobil značky Favorit. Jednou z dalších cen je dlouhý dámský kožich ze stříbrné lišky v ceně 35 tisíc korun.“

MIT TOMATENSAFT haben Tierschützer bei der Eröffnung der neuen Opernsaison in der Mailänder Scala für Aufruhr gesorgt. Sie bespritzten die Luxuspeize mehrerer Besucherinnen der Galavorstellung mit dem blutroten Saft, um an das Leiden der Tiere zu erinnern. Auch die deutsche Aktionsgemeinschaft Artenschutz weist in der Weihnachtszeit darauf hin, daß allein für die deutsche Pelzindustrie jährlich bis zu zehn Millionen Tiere getötet würden, vielfach unter grausamen Bedingungen.

A NASADIT BLECHY A NEJEDRÁVĚJCI HOLK...

Immer mehr „Normalverbraucher“ rutschen ins soziale Elend

DÜSSELDORF, 9. Dezember (dpa). In der Bundesrepublik hat die Zahl der Obdachlosen nach Einschätzung der Bundesarbeitsgemeinschaft für Nichtseßhaftenhilfe (BAGNH) die Millionengrenze erreicht. Viele Tausend von ihnen müssen als Stadtstreicher ohne Dach über dem Kopf auf Straßen und Bänken, in Schrebergärten oder unter Brücken den Winter überstehen. Die Lage treibt nach Ansicht der BAGNH „auf eine Katastrophe zu“. Die Möglichkeiten zur Unterbringung von Obdachlosen seien „komplett am Ende“. Viele Städte schlagen inzwischen Alarm. In Ostdeutschland, wo es in der alten DDR-Verfassung das Recht auf Wohnung gab, soll noch vor Weihnachten das erste Obdachlosenasyl in Leipzig mit 48 Betten öffnen.

Die Hauptstädte der Obdachlosigkeit sind offenbar Berlin, München, Köln und Hamburg. In Berlin gibt es nach Angaben des Diakonischen Werkes zwischen 16000 und 20000 Obdachlose. Übernachtungsheime und Warmehallen hätten bereits wegen Überfüllung geschlossen werden müssen. Die Stadtverwaltung bestreitet diese Zahlen und spricht als einzige von einer „entspannten Situation“.

In München sind nach Angaben der Stadt „die Kapazitäten längst erschöpft“. Für die 10000 Obdachlosen gibt es 8000 Plätze, viele müssen also weiter frieren.

Vor einer Notküche am Kölner Hauptbahnhof stehen täglich rund 500 Menschen um warmes Essen an. Wegen des Andrangs überlegt die Stadt, zwei weitere Notküchen einzurichten. Die Domstadt hat nicht weniger als 44000 Notunterkünfte in Wohnungen, Heimen, auf Schiffen und in Lagerhallen eingerichtet, die bereits jetzt zum größten Teil belegt sind. Hamburg hat für viele der bis zu 10000 Menschen ohne Wohnung eine Bleibe in

Hotels und Pensionen eingerichtet. In Düsseldorf sind die Schlafplätze für Stadtstreicher in Übernachtungsheimen schon „rappellvoll“ und „125prozentig“ belegt, so das Sozialamt der Stadt. Karlsruhe nutzt sogar beheizte Zivilschutzanlagen als Unterkunft. Freiburg stellt Wohnwagen zur Verfügung.

In Frankfurt a.M., wo etwa 3200 Obdachlose in Asylen und von der Stadt angemieteten Hotels leben, gibt es seit wenigen Tagen ein Zelt für etwa 100 der rund 800 Stadtstreicher. Dort sollen die „Penner“ in kalten Nächten eine warme Zuflucht finden. Hannover und Stuttgart mit insgesamt 2000 Obdachlosen haben angesichts der auch von Aussiedlern und Asylantern blockierten Notunterkünfte nun Container für die Ärmsten der Armen aufgestellt. Laut Bundesinnenministerium sind 1990 bisher etwa 800000 Aussiedler, Übersiedler und Asylantern ins Bundesgebiet gekommen.

„Schlimm ist, daß immer mehr Normalverbraucher in die Gruppe der Nichtseßhaften abrutschen“, sagte Albert Würtz vom Sozialdienst Katholischer Männer in Köln. Lange Arbeitslosigkeit, Ehescheidungen und die große Wohnungsnot sind die häufigsten Gründe für die soziale Verelendung. Von den Übersiedlern sind nach Angaben der Stadt Frankfurt vor allem jene ohne Wohnung, die lange vor der Grenzöffnung ausreisend durften. Damals habe sich die DDR offenbar auch von „schwer integrierbaren Bürgern“ getrennt.

Medizinische Hilfe in akuter Not bietet in der Mainmetropole ein mit Krankenschwestern besetzter Bus, der täglich die Treffpunkte der Penner-Szene auf Suche nach Kranken abklappert. Nürnberg und Wiesbaden wollen vor dem Sturz in die Obdachlosigkeit mit dem Vorstrecken

tele obchodního domu Bílá lahub inženýra F. Poljka.

Jak jste připravili na tradiční předvánoční trh?

„Zvýšená poptávka začala již před měsícem. Kromě blížících se vánočních nákupů máme i určité obavy zákazníků ze zdražování. Svědčí o tom například zvýšení denní tržby o 2,5 miliónu korun ve srovnání s rokem minulým. Naším osamostatněním se situace poněkud změnila. Snažíme se zboží získávat přímo z výroby nebo velkoobchodu. V těchto měsících věnujeme pozornost především dětské zimní konfekci. Nemyslím, že jsme připraveni špatně, ale třeba obrovský zájem o tzv. bílou elektrotechniku, tedy hračky a chlebučky, nemáme při nejlepším vůli uspokojit.“

Nabízíte nějaké novinky?

„Podatilo se nám získat mikrovlnné trouby, o které byl velký zájem. K atraktivnímu zboží dále patřily jugoslávské hračky a hračky od firmy Dolly, elektrospotřebiče Impera, klavírové nástroje Kawai, současné tituly knih, gramofonů a další zajímavosti. Ještě do konce roku očekáváme zásilku zahraničních barevných televizorů.“

S další otázkou jsme se obrátili na ředitele obchodního domu Bílá lahub inženýra F. Poljka.

Nakupujete zboží i od soukromých výrobců?

„Nejenže nakupujeme, ale jako jeden z prvních obchodních domů jsme poskytli plochu soukromým obchodníkům. V provozu je oddělení s bytovými doplňky, soukromé je i květinářství a novinový stánek. V nejbližší době bude zaveden prodej bezpečnostních zámků a poplašných zařízení. Máme zde také soukromou cestovní kancelář. Ze služeb nabízejí podnikatelé expresní foto, kopírování nebo aukční výkup mincí. Plánujeme sít ložního textilu, úpravu oděvů, výrobu klíčů a směrů. Rozsah služeb by měl komplexně doplňovat prodej zboží.“

Neobáváte se konkurence ostatních obchodních domů?

„Chceme obstat kvalitou nikoli kvantitou. Nákup zákazníka musíme přiblížit v klidu, ovšem jen s malou časovou ztrátou. To znamená vybírat zboží jakostní, cenově dostupné a mít ho dostatek. Společně tak na padesátiletou tradici a samozřejmě i na naše stálé zákazníky.“

von Mietzahlungen bewahren.

Licht am Ende des Tunnels ist nicht in Sicht: Die BAGNH schätzt, daß zu der Million „akut Obdachloser“ noch einmal soziale Deutsche gezählt werden müssen, die zum Beispiel wegen Mietschulden mittelfristig von Obdachlosigkeit bedroht sind.

Profesionálové na hranicích

[Čtk]: Od neděle je již všech deset pohraničních oddělení ochrany státní hranice poloprofesionálních. V praxi to znamená, že na státní hranici, oddělující čs. území od německého a rakouského, nepotkáme pohraniční hlídku složenou pouze z vojáků základní služby. Plná profesionalizace by měla být dokončena během dvou let. Od pohraničnicků též vzešel návrh, směřovaný k záchodonárným orgánům, zda současný postih proti osobě, překročí-li státní hranici mimo oficiální přechody, je dostatečný. Zkušenosti ukazují, že pokuta 500 korun téměř nikoho neodrazuje.

ČZBK RANGERS...

Ich glaub, mein Haus pfeift

NEW YORK, 9. Dezember (AP). Inspektoren der New Yorker Stadtverwaltung haben nach wochenlangem Suchen einen flötenden Wolkenkratzer als den Übeltäter entlarvt, der Hunderte von Bürgern fast um den Verstand brachte. „Die Beschwerdeanrufe liefen alle darauf hinaus, daß die Leute einen Pfeifton hören, der sie zum Wahnsinn treibt, und sie nicht feststellen können, wo er herkommt“, beschrieb ein Behördensprecher die Lage.

Die Inspektoren machten schließlich den 270 Meter hohen „Cityspire“ an der Ecke von Seventh Avenue und West 56th Street als den Störenfried aus. Sie entdeckten, daß sich der Wind in den Ventilationsschlitzen des Dachaufsatzes fängt.

Rapsódie v černém

(Čre): Černá je zřejmě oblíbenou barvou pachatele loupeže, který si v pátek odpoledne přišel na poštovní úřad v Orlově-Porubě pro peníze. S černou punčochou na obličej a černou pistolí v ruce přinutil pracovníci pošty, aby mu do slonové, také černé, tašky vložila 25 tisíc korun.

VLOŽILA BLONÝNKA...

Süßigkeiten sind kaum belastet

06.12.90

Es war schon ruhiger geworden um die Strahlenbelastung von Wildfleisch; jetzt ist in Westendorf (Tirol) das Fleisch eines Rehkitz mit 1100 Becquerel Cäsium je Kilo bestimmt worden. Der hohe Meßwert findet sich im Strahlen-

bericht des Münchener Umweltinstituts. Auch „Restrisiko“ (Wiesbaden) hat mal wieder Wildfleisch begutachtet. Die Probe eines Tiers aus der Lüneburger Heide hat einen Wert von 18 Bq ergeben. Ein Frischling, also junges Wildschwein, aus der Umgebung von Rottenburg ist mit 35 Bq notiert.

Ferner von Steinpilzen zu berichten, die jetzt getrocknet verkauft werden. Die Werte liegen zwischen 6 Bq (4459 Wilsum) und 665 Bq (Seehaupt). Der gleiche Pilz aus dem Bayerischen Wald, gemessen vom Münchener Umweltinstitut: 68 Bq. Griechische Steinpilze sind mit 88 Bq bestimmt worden.

Jetzt, vor Weihnachten, werden vermehrt Süßigkeiten untersucht. Dabei zeigten nur diejenigen, bei denen auch Haselnüsse verarbeitet werden, eine leichte Belastung. Zum Beispiel „Mars“-Riegel (4 Bq), „Hanuta“ Haselnußschnitten und Bitter-Krokant sowie Nougat von Trümpf (jeweil 2 Bq), Milka Trauben-Nuß und Bählsen Haselnuß-Sterne sowie Nuß-Schokoriegel Nussini (je 1 Bq). Nuß-Mandel Müsli von Schneekoppe hatte 4 Bq, Kellogs „Topas“ 8 Bq Cäsium/Kilo.

Noch einen Blick zu eingemachten Beeren, Säften und Marmeladen: Heidelbeeren hatten 84 und 70 Bq Cäsium, Heidelbeer-Nektar (von Rabenhorst) ist mit 23 Bq/Liter verzeichnet. Sanddorn-Vollfruchtsaft (Diäta) und Tundra-Fruchtnektar (Rabenhorst) stehen mit 4 Bq in der Liste von „Restrisiko“. Brombeer-Nektar von Rabenhorst hatte 1 Bq Cäsium. Marmelade von Blaubeeren (aus Schwesen) hatte 14, Heidelbeer-Marmelade („Grüne Weile“) 6 Bq. Zentis „Belfrutta“ ist mit 5 Bq aufgefallen.

Zur Bewertung: Unabhängige Experten der Strahlenkommission des BUND raten Erwachsenen, die persönliche Grenze bei 35 Bq pro Kilo Nahrung zu ziehen. Für Kinder, Schwangere und Stillende sollten es nicht mehr als 10 Bq/Kilo sein. Für Einfuhr und Handel gelten die Grenzwerte von 600 und 370 Bq/Kilo (für Milch und Milchprodukte).

Kiel - Leistenbrüche müssen nicht mehr operiert werden. Zum erstenmal wurde jetzt an der Uni-Klinik Kiel ein Bruch der Bauchwand durch zwei winzige Sonden verheilt. Rund 100.000 Deutsche erleiden jährlich einen Bruch.

Deutsche Bank lobt Prag

Institut sieht gute Zukunftsaussichten für die CSFR

PRAG. Die Deutsche Bank räumt der Tschechoslowakei unter den Ländern des ehemaligen Ostblocks die besten Erfolgsaussichten bei der Umstellung von der Plan- auf die Marktwirtschaft ein. Bei der Eröffnung einer Repräsentanz in Prag sagte das Vorstandsmitglied des deutschen Branchenführers, Georg Krupp, nach seiner Auffassung werde in der CSFR die „mit dem Transformationsprozeß unweigerlich verbundene Talfahrt flacher verlaufen als in den Nachbarländern“. Er verwies dabei auf die Tradition der Tschechoslowakei als Industriestandort, die gute Ausbildung der Arbeitskräfte, die vergleichsweise geringe Auslandsverschuldung und das im internationalen Maßstab günstige Lohnniveau.

Nach Ansicht Krupps hat die neue Regierung in Prag bei der wirtschaftlichen Umwandlung bisher keine Fehler begangen. Wünschenswert sei allerdings jetzt eine Beschleunigung des Reformtempo. Für dringend notwendig hält er eine Zerschlagung der bestehenden Monopole und die Privatisierung der Wirtschaft. Darüber hinaus sollte Ausländern der Erwerb von Immobilien rasch ermöglicht werden, um Kapital von draußen ins Land zu holen.

Der Wettbewerb des Volkswagen-Konzerns und der Gruppe Renault/Volvo um

die Beteiligung an der Automobilfertigung von Skoda beweise, so der Deutschbanker, daß die CSFR für westliche Investoren äußerst interessant sei. Allerdings müsse das Land seine wirtschaftliche Monostruktur beseitigen und die Abhängigkeit von sowjetischer Energie verringern.

Krupp ließ keinen Zweifel daran, daß die Deutsche Bank ihre Repräsentanz in Prag, die zunächst lediglich als Kontaktbüro dient, möglichst rasch in eine Filiale umwandeln will, in der Geschäfte in allen Sparten abgewickelt werden können. Angesichts der engen wirtschaftlichen Beziehungen der Tschechoslowakei zur ehemaligen DDR und der führenden Rolle, die der alten Bundesrepublik bereits bisher im Westhandel der Tschechoslowakei eingeräumt wurde, erwartet das Vorstandsmitglied, daß der deutsch-tschechoslowakische Warenaustausch künftig an Bedeutung zunimmt.

In den Ländern des östlichen Wirtschaftsbündnisses „Rat für gegenseitige Wirtschaftshilfe“ (RGW) unterhält die Deutsche Bank bereits Repräsentanzen in Moskau, Warschau und Budapest. In Prag haben bereits die Dresdner Bank, die Commerzbank und die Bayerische Hypotheken- und Wechselbank Vertretungen eingerichtet.

TEĎ VĚ JENOM ABY LIDI HAKALI, NEHRADLI A NEVECHILOVALI...

Prag macht Ost-Grenze dicht

Furcht vor Flüchtlingen aus der Sowjetunion als Grund

PRAG, 6. Dezember (dpa). Die Tschechoslowakei, die in diesem Jahr alle Grenzsperrungen zu westlichen Nachbarländern abbaute, hat mit der Errichtung von Grenzbarrikaden entlang der Grenze zur Sowjetunion begonnen. Nach Presseberichten vom Donnerstag sollen dadurch Sowjetbürger, die ihr krisengeschütteltes Land illegal verlassen wollen, an einer Flucht in die CSFR gehindert werden.

Die Regierung in Prag geht davon aus, daß mit der Liberalisierung des sowjetischen Paßgesetzes im kommenden Jahr die Zahl der Sowjetbürger rapide zunehmen wird, die in die CSFR ausreisen wollen. Auf CSFR-Seite hatte es bisher keine Grenzsperrungen zur Sowjetunion gegeben. In tschechoslowakischen Flüchtlingslagern sind zur Zeit rund 1000 Menschen

untergebracht, die meisten von ihnen Rumänen.

Prag hatte kürzlich mit Polen und Ungarn vereinbart, gemeinsame Grenzregelungen zu erarbeiten, um auf den wachsenden Flüchtlingsstrom aus der Sowjetunion vorbereitet zu sein. CSFR-Innenminister Jan Langos sagte, man sei übereingekommen, entsprechende Maßnahmen an den jeweiligen Grenzen zur Sowjetunion vorzubereiten.

Außerdem sei man in Gesprächen mit Moskau über das Problem. Der Leiter der Flüchtlingsbehörde bei der Prager Regierung, Viktor Parkan, hatte dazu gesagt, die Tschechoslowakei sei „psychisch und moralisch“ nicht auf einen massiven Flüchtlingsansturm vorbereitet.

Atlanta - Die Getränke-Riesen Coca-Cola und Pepsi wollen 1991 in den USA Flaschen aus Alt-Kunststoff auf den Markt bringen. Damit werde erstmals wiederverwertetes Plastik zur Nahrungsmittelverpackung verwendet, teilten die Unternehmen mit.

TO HĚLI UDĚLAT VŠ PŘED 42 ROKY !!!

Lucas Cranach in Prag gestohlen

PRAG (AFP). Ein Gemälde des deutschen Malers Lucas Cranach des Älteren (1472-1553) ist am Mittwoch aus der Nationalgalerie des Prager Schlosses gestohlen worden. Das meldete die Nachrichtenagentur CTK. Der Wert des Bildes „Der verliebte Alte“ von 1531 wird auf 200.000 Dollar geschätzt. Das Ölgemälde wurde von den unbekannten Dieben durch eine gleichgroße Reproduktion eines Cranach-Bildes ersetzt.

KRADE TAĚ KAZDĚMUVITI, ŽIVOUČE, PĚKÁK TĚPĚZÁ, NÁČI, BOJSEVICI A DODĚCI...

Toi, toi, toi - 135 und noch Jungfrau

London - „Ich bin 135 Jahre alt geworden, weil ich noch Jungfrau bin“, behauptet Barbara Yasaite in der englischen Zeitung „Sun“. Ihren Geschlechtsgegnossen rät die älteste Frau Litauens: „Enthaltsamkeit ist gut für ein langes Leben.“

Ungeborene: Fast keiner lutscht links

Dublin - 95 Prozent der ungeborenen Babys lutschen am rechten Daumen. Das haben irische Wissenschaftler mit Ultraschall-Untersuchungen festgestellt. Nur 5 Prozent lutschen links. Die Forscher glauben: rechts oder links wird vererbt.

VOLÍ HAIT CSU...

Koblenz - Eine Hausfrau (40) aus Gernersheim (Rheinland-Pfalz) will ihren Weihnachtsbaum dieses Jahr mit Hundert-

CSFR und der UdSSR sind nur noch bis zum 31. Dezember von der Steuer absetzbar, teilte das Finanzministerium mit.

Geschenk-Pakete: Steuerfrei bis 31. 12.

Bonn - Pakete an Verwandte in den neuen Bundesländern, Polen, Ungarn, Rumänien, Bulgarien, der

Einkommensfortschritte in Deutschland

Anstiegssraten in % (z.T. geplant, z.T. geschätzt)

In den alten Bundesländern

Arbeitnehmer
(Durchschnittlicher
Nettoverdienst
je Beschäftigten)

Rentner
(Rente eine
Durchschnittsverdieners,
jeweils zum 1. Juli)

1990 1991

1990 1991

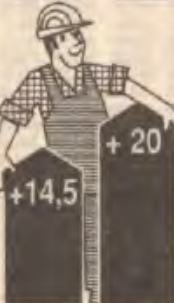
In den neuen Bundesländern

Arbeitnehmer
(Durchschnittlicher
Nettoverdienst
je Beschäftigten)

Rentner
(Durchschnittsrente)

1990 1991

1990 1991

1990 1991

*nach Inkrafttreten der Sozialunion am 1. Juli

**zum 1. Januar, eine weitere Erhöhung ist zum 1. Juli geplant

72 Entwicklungs-Milliarden

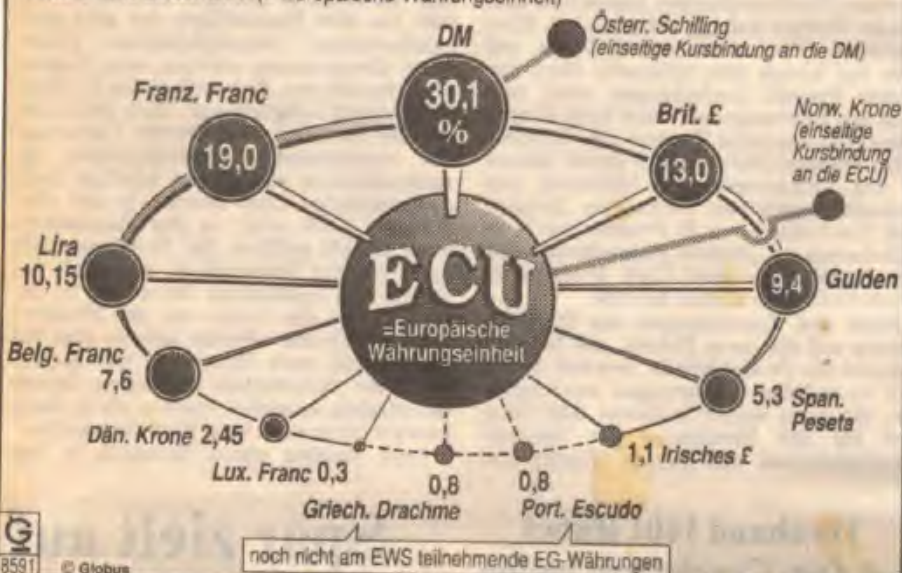
Paris - Die großen westlichen Industrie-Nationen haben den Dritte-Welt-Staaten 1989 zwei Prozent weniger Entwicklungshilfe gezahlt als im Vorjahr. - 72,15 Milliarden Mark. Das meiste Geld gab Japan (13,4 Milliarden), gefolgt von den USA (11,4), Frankreich (7,7) und Deutschland (7,4).

.. 2 TOHO 75% PRO KOERU...

**Wer zuletzt lacht,
hat es nicht eher
begriffen**

Der Europäische Währungsverbund

Am Europäischen Währungssystem - EWS - teilnehmende Währungen
Anteile in % an der ECU (= Europäische Währungseinheit)

noch nicht am EWS teilnehmende EG-Währungen

Lippenstift für 110 Mark - ganz bunt

Der Rolls-Royce unter den Lippenstiften ist da: „Les Météorites“ aus dem Hause Guerlain. Mit 110 Mark der teuerste Lippenstift der Welt, nachfüllbar für 25 Mark. Der hohe Preis ist die Hülle. Wunderschöne Achatöne machen aus ihr ein Schmuckstück: Orangerot reht sich an dunkles Grün und Saphirblau - unterbrochen von goldenen Linien. Die Farben sind klassisch: Helles Rosa, leuchtendes Rot, pinkiges Lila.

Köpfe der Neugeborenen Immer größer

Können unsere Kinder bald nur noch durch Kaiserschnitt geboren werden? Die Köpfe der Neugeborenen werden immer größer, ihr Gewicht nimmt ständig zu. Daser gab eine Untersuchung der Mannheimer Frauen- und Kinderklinik. Der Anteil der großwüchsigen Kinder über 8 Pfund Geburtsgewicht liegt heute zwischen zehn und zwölf Prozent. Weil immer mehr Mütter zu enge Becken haben, können sie nur durch Kaiserschnitt entbunden werden.

HLAVINKY JAKOŽ
STĚBOČEN
NĚMČKO!
Vynikající česká cembalistka Z. Rá-
zičková vystoupila v nedělní večer ve Wa-
shingtonu na koncertě v muzeu Phillips
Collection. Dřívá Bacha, Couperina a Scar-
lattova byla vřele přijata publikem hlav-
ního města USA.

Weihnachtsbäume jetzt auch zur Miete

London - In Durham (Nordengland) können Weihnachtsbäume dieses Jahr erstmals gemietet werden. Die Topfbäume kosten für zwölf Tage 24 bis 36 Mark, kommen nach den Feiertagen wieder in die Baumschule.

Ein Polizist hält auf der Autobahn ein Auto an, das von einem Hund gelenkt wird. „Sind Sie denn wahnsinnig. Sie lassen Ihren Hund ans Steuer“, brüllt er den im Fond sitzenden Mann an. „Der Hund gehört doch nicht mir. Ich fahre nur als Anhalter mit.“

Němci žijící v Maďarsku se obávají, aby jejich národnostní menšina nepodlehla asimilaci. Jejich obavy zazněly na dvou-
dení mezinárodní konferenci historiků v Budapešti, jejímž hlavním tématem byla situace německé menšiny v Maďarsku.

BRUTÁLNÍ VRAŽDA

[Čr]: Pestrý sortiment domácích polířeb - paličku na maso, váleček na nudla, nůžky - použil k vraždě 59letá vdova v Pěčině v Orlických horách minulý týden ve čtvrtek 27letý Zdeněk J. Uprchl z pankrácké věznice, odkud měl být pro dobré chování předčasně propuštěn, a ukradeným vozem přijel za svou obětí. Po činu se ukryl v pilinách[!] v domku svých známých v Jaroměřicích nad Rokytnou. Policie s využitím informací od občanů zjistila vrahovu totožnost i to, že Zdeněk J. strávil školní léta v dětském domově v Králíkách, kde jeho budoucí obětí pracovala jako vychovatelka. Rychlovší i královéhradečtí policisté si pospíšili a pachatele vraždy, který se již k činu doznal, zadrželi již osmnáct hodin po jeho brutálním činu.

Der Frieden ist keine Fahrt mehr wert

1991 wird es keine Friedensfahrt geben. Auf seiner außerordentlichen Versammlung in Leipzig strich der Bund Deutscher Radfahrer die Veranstaltung endgültig vom Kalender, da kein Sponsor gefunden wurde. Ursprünglich sollte die Friedensfahrt in Prag gestartet und am 19. Mai in Hamburg beendet werden.

CSFR-Stacheldraht ist weg

PRAG, 7. Dezember (dpa). Der Stachel-
draht entlang der 750 Kilometer langen
Staatsgrenze der Tschechoslowakei zu
Österreich und Deutschland ist vollstän-
dig entfernt. Wie die Prager Nachrichten-
agentur CTK am Freitag berichtete,
sind auch fast 600 Beobachtungstürme,
7500 Stahlbarrieren und über 38 000 Pan-
zer- und Eisenbeton-Hindernisse besei-
tigt worden.

Gleichzeitig steigt die Zahl illegaler
Grenzgänger: In den ersten acht Mona-
ten wurden 4100 Personen beim Versuch
ertappt, über die „grüne Grenze“ in den
Westen zu gelangen. Mehr als 1300 Fälle
seien gemeinsam mit den österreichi-
schen und den deutschen Grenzbehörden
gelöst worden, hieß es. Bei den meisten
illegalen Grenzgängern handele es sich
um Flüchtlinge aus Asien und aus Rumä-
nien.

„Deutschland“ Wort des Jahres
Paderborn - „Deutschland“ ist
das „Wort des Jahres“ 1990, sagt
Sprachwissenschaftler Broder
Carstensen von der Uni-Gesamthochschule
Paderborn. Weitere besonders häufig benutzte Wör-
ter: Stasi, Beitritt, Huckepack-
Verfahren, Anschubfinanzie-
rung, Mauerhunde.
... ZAJSE TAKY!
Falschgeld zollfrei
Luxemburg - Wenn ein Geldfäls-
cher „Blüten“ über eine EG-
Grenze bringt, muß er dafür kei-
nen Zoll zahlen. Gefälschte Bank-
noten sind zoll- und steuerfrei,
entschied der Europäische Ge-
richtshof.

Sudetský mluvčí neuspěl

První den své krátké návštěvy SRN ukončil M. Calfa neshodou s F. Neubauserem, se kterým se setkal na jeho vlastní žádost. Mluvčí Sudetoněmeckého krajan-ského sdružení argumentoval, že pokud chce Československo vejít do Evropy s čistým svědomím, musí vyřešit sudetoněmeckou otázku, a to různými formami náhrady. M. Calfa připomněl oplátku nevyřešené pohledávky, které můžeme pocítovat my vůči Němcům. Naznačil, že obojí by nikam nevedlo a že musíme spíše hledět k chystané smlouvě mezi našimi zeměmi a uzavřít do budoucna. Další námitky F. Neubausera odkázal na německou vládu, která je pro nás tím pravým partnerem.

Včera se pak setkal s bavorským ministrem hospodářství A. Langem, zástupci firmy Siemens a bavorským premiérem M. Strallem. Rozhovory se týkaly jak obecných otázek hospodářských vztahů, tak i zcela konkrétních dohod. Do nabídnutého programu se vešla i návštěva automobilky BMW a krátká zastávka v malchovské galerii.

HEIM IN DIE „TSCHECHEI“?

ČEŠI MILUJÍ RAKOUSKO

VÍDEŇ (rst): Když zveřejnil ústav pro výzkum veřejného mínění »Mitropa« výsledky svého průzkumu u obyvatel sousedních zemí, nechtěli tomu mnozí ani věřit. Na otázku, zda mají sympatie pro Rakousko a jeho obyvatele, vyznalo plných 89 % dotázaných Čechů a Moravanů své sympatie k Rakousku. Rakusané čekali, že nejvíce sympatií k nim mají Maďari, ale těch, kteří milují Rakousko, je o 2 % méně — 87 %. Na třetím místě jsou Slováci. Z těch se ze sympatií k Rakousku a Rakusanům vyznalo 70 %. Jiný rakouský ústav veřejného mínění se ptal naopak obyvatel Rakouska na jejich sympatie. Zde na předních místech Československo nefiguruje. 57 % dotázaných naopak poukazovalo na historické vztahy Rakouska s Maďarskem.

ČEŠI BTU A ŽEYALI ŽEN SLUŽKAMI A POSLUHY...

BUDVAR STÁVKUJE

(ml): Již rok žádají zaměstnanci Československého pivovaru Budvar o vyčlenění ze státního podniku Pivovary České Budějovice a o založení samostatného státního podniku Budějovický Budvar. Protože dlouhá jednání s ministerstvem zemědělství České republiky nevedla k závěru, vyhlásili od června letošního roku zaměstnanci Budvaru stávkovou pohotovost. Resortní ministr MVDr. J. Kubát poté 20. září rozhodl o samostatnosti Budějovických, ale ministerský aparát si dává načas. Nic se neděje. Proto zaměstnanci Budvaru vyhlásili na dnešek od 13 do 14 hodin protestní stávku. Rozhýbá se konečně ministerský aparát, kde přežívá ještě mnoho »starých struktur«, a Budvar bude alespoň od Nového roku samostatný?

VAŘIT, VAŘIT, VAŘIT...

Bezplatnou autobusovou dopravu mezi pohraničním přechodem Aš—Wildenau a Selbem v SRN zavedl reklamní týdeník Selber Samstag. Od 9 do 17 hod. každých 30 minut odveze autobus čs. zájemce z Wildenau za předvánočními nákupy do obchodního centra města Selbu. Bezplatný servis potrvá každou sobotu až do vánoc.

Pietním aktem u pomníku generála R. Valhuberta v Brně začaly třídenní vzpomínkové akce ke 185. výročí slavkovské bitvy vojsk tří císařů. K pylonu v Denisových sadech pochodovaly uniformované jednotky z 11 zemí, zazněly i výstřely z děl.

JABLONEČTÍ PRO VW

(čtk): Stávkovou pohotovost vyhlásili v sobotu ve s. p. Autobrady v Jablonci n. N. čtyřtisícový kolektiv s předsedou odborové organizace Z. Laubem zneklidňuje otálení při volbě zahraničního partnera automobilového koncernu Škoda Mladá Boleslav, když z nabídek vyplývá výhodnost spojení s německou firmou Volkswagen. Nabídka umožňuje rozšířit výrobu také o dodávkový automobil a vůz střední třídy, zahrnuje i sociální program a plnou zaměstnanost. Naopak nabídky firmy Renault by bylo možno využít v průmyslu nákladních automobilů — uvádějí Jablonečtí.

VW PRO JABLONEC
A DOHAŇKY JE KONČE...

Nejlepší analýza T. Živkova

SOFIA: Bulharský historik D. Draganov uvádí v nedělním vydání listu DUMA, že to byl sám T. Živkov, kdo první navrhl invazi Varšavské smlouvy do Československa v roce 1968. Odvolává se na stenogram řeči bývalého ministra zahraničí Mladenova, pronesené na plénu ÚV BKS v roce 1973. Mezi jiným vychvalováním v ní tvrdí, že »T. Živkov při setkání nejvyšších představitelů jako první charakterizoval na základě hluboké marxisticko-leninské analýzy československou situaci jako otevřenou kontrarevoluci a navrhl opatření, která dnes všichni hodnotíme jako jediná možná a správná.«

Elbe hat ihre Biber wieder

SCHWERIN, 5. Dezember (AP). Naturschützer haben in Mecklenburg-Vorpommern einen ungewöhnlichen Erfolg zu verzeichnen: Nachdem der Elbe-Biber seit 150 Jahren in Europa als ausgerottet galt, konnte die Tierart im Schweriner Seengebiet wieder angesiedelt werden. Stefan Labes vom Naturschutzamt Schwerin-Land sagte der AP am Mittwoch, es handele sich dabei um Nachfahren einzelner Paare, die trotz der schonungslosen Jagd überraschend überlebt hätten. Labes wollte jedoch keine Hinweise auf die genauen Standorte der Biber geben, um keine Neugierigen anzulocken, die die Population gefährden könnten.

• Myšlenky na perestrojku napadly

M. Gorbačova při procházce na pláži v letovisku Pjuncida na černomořském pobřeží, na něž ho doprovázel E. Ševardnadze. Stalo se to, jak přiznal tento týden na setkání s kulturními činiteli, krátce předtím, než se v roce 1985 dostal k moci.

▲ Milión korun reprezentovaly valuty

a zlaté šperky, které si odnesl z trezoru jednoho bratislavského bytu neznámý pachatel. Vzhledem k tomu, že majitelka byla čtvrt roku mimo domov, je stanoveno přesné datum loupeže tvrdým odřikem.

Moskaus Einkaufstempel schließt

In diesen Zeiten der Mangelwirtschaft wird wohl kaum jemand zum Weihnachtseinkauf nach Moskau fahren. Aber wer in nächster Zeit in die sowjetische Hauptstadt kommt, sollte das altehrwürdige Kaufhaus GUM besuchen. Schon seit der Zarenzeit zählt es zu den stilvollsten Einkaufsadressen der Welt. Das zwischen 1888 und 1894 gebaute »Staatliche Allgemeine Magazin« wurde zum erfolgreichsten Symbol einer vermeintlich florierenden Wirtschaft — und zum Shopping-Superlativ: 199 Geschäfte und 30 Kioske auf drei Etagen, 5000 Angestellte, 70 000 Quadratmeter Verkaufsfläche und täglich an

▲ Steteví, bývalému státnímu státníku Ostrava, kterého angažovala Aston Villa, hrozí návrat domů. Bylo odhaleno, že za něj Ostrava dostala o 100 až 150 tis. liber méně, než se objevilo v dokladech.

Letošní Wimbledon vynesl na vstupném 9,6 miliónu liber, což je o 4,5 procenta víc než před rokem. Diváků přitom přišlo o 55 727 méně.

NOVÍ SAD (ml): Na tachové ovládací desce byly remizovaly se SSRN 1:5,1,5 a dnes breji a Maďarům. Muži porazili jugoslávské 2:5,1,5 a po 13. kole jsou jen při bodu od bronzové příčky.

Domky jako u sousedů

(čtk): »Zásadně nesouhlasíme s tím, aby naše majetky, znárodněné v 50. letech brutální formou, byly dále spravovány podniky bytového hospodářství, JZD apod. Nechceme peníze daňových poplatníků, ale požadujeme vrátit své zdevastované nemovitosti,« řekl na ustávající konferenci Unie pro navrácení znárodněného a združeného národního majetku v Brně její mluvčí Ing. J. Vavrošský. Členové Unie chtějí obnovit své rodště tak, aby do dvou tří let vypadala stejně jako u sousedů v Rakousku a Německu. Žádají o rychlou nápravu, protože průměrný věk poškozených občanů dosahuje již 85 let.

Jak a koho pozval

(čtk): Konzulární odbor FMZV upozorňuje, že pozvání občanů CSFR pro státní příslušníky Turecka, Sýrie, Sri Lanky, Somálska, Fákistánu, Indie, Nigérie, Mali, Etiopie, Guineje, Albánie, Afghánistánu, Iránu, Libanonu a Rumunska k návštěvě Československa musí být ověřeno úřadem pro pasovou službu a cizineckou agendu, příslušným podle místa bydliště zvonci osoby, a nikoliv státním notářem.

wird noch heftig nachgedacht. Mir den Umbauarbeiten wurde aber bereits in die die sem Herbst begonnen.

die 200 000 Kunden. Bei der exponierten Lage nahe dem Roten Platz ist dieser Besucheransturm allerdings kein Wunder. Jetzt sorgt Michail Gorbatschows Perestrojka jedoch für einen Wandel: Nachdem zahlreiche »Freimärkte« dem staatlichen Kaufhaus den Rang abgelassen haben, soll das GUM ab 1991 Schritt für Schritt in ein Museum umgewandelt werden. Was man einmal zeigen wird, darüber

REKONSTRUKCE ZA MILIARDU

Rudolfinum. Nádherná klasicistní stavba na břehu Vltavy, se stejně „dlhá“ jako Národní divadlo. Před válkou zde zasedal parlament, v poslední době tu sídlila Česká filharmonie, sekretariát Pražského jara, konzervatoř a HAMU. Od prvního května letošního roku se v budově stali pány stavbaři pražské Konstruktivy, aby během 23 měsíců provedli generální opravu a rekonstrukci.

»Když jsme budovu převzali,« říká nájemník ředitele pro rekonstrukci Rudolfinu ing. Vladimír Velenský, »zjistili jsme, že jsou porušené základy, teče střechou a bylo vidět, že se tedy padesát let opravdu nic nedělo. Budova je postavena na bývalých navážkách, na těch pražská obec po staletí vyvážela smetí a odpad. A tak není divu, že se na budově Rudolfinu těch sto let sedání projevilo. Popraskaly základy, roztrhaly se klenby, k nepotřebě již byla veškerá infrastruktura — topení, voda, elektrické vedení.«

Proto ještě v loňském roce bylo rozhodnuto o celkové rekonstrukci budovy, která by měla být dokončena k 31. 3. 1992. Byl vypsan konkurs. Z pěti zájemců nabídl nejkratší termín a nejnižší náklady opravy s. p. Konstruktiva. I tak je částka určená na opravu značná — činí jednu miliardu 47 milionů korun, počítaje v to 18 milionů dolarů.

Oněch osmnáct milionů dolarů je určeno pro materiály a zařízení, která buď u nás nejsou, anebo je není možné obdržet v zadaném termínu či kvalitě. Prakticky veškerá technologie budovy je zahraniční. Ani Národní divadlo není vybaveno tak, jako bude rekonstruované Rudolfinum. Nahrávací studio musí mít dokonalou elektroakustiku, na špičkové úrovni budou požární a bezpečnostní opatření, bezkonkurenční má být vzduchotechnika. Budova bude využívána pro koncerty a výstavy. Kanceláře se přesunou do přízemí a suterénu.

»Nyní máme obavu, abychom vyšli s fi-

nancemi,« říká ředitel s. p. Konstruktiva M. Suchý. »Po posledních opatřeních, která devalvovala korunu, se nám zdá, že na investice bude o 150 milionů korun méně. A to ještě nevíme, co udělá liberalizace cen po novém roce.« S financemi je to však vůbec divné, neboť investorem je vlastně stát, který poukazuje peníze z ministerstva financí ministerstvu kultury, odkud jdou přes Českou filharmonii do Projektové a inženýrské organizace kultury, která však do něčeho již nemůže zasahovat. Mělo by platit, že kdo objedná, ten platí. Jenže dodavatelem práce je Česká filharmonie a peníze disponuje někdo jiný. »V současné době pracuje na stavbě asi 800 stavbařů a 100 pracovníků technologie,« říká ing. Velenský. »Ve špičce tedy bude najednou 1000 lidí.« Největší obavy měli při zahajování stavby z toho, jak si poradí se statikou objektu. Jejich nejčernější obavy se naplnily, ale tuto část rekonstrukce mají již za sebou. Nyní jim nastanou největší starosti, jak dostat veškerou techniku a technologii do budovy tak, aby se vyhovělo všem, kteří do toho mají co mluvit. Tedy památkářům, architektům, hudebníkům i stavbařům. Koncepte a plány hovoří jasnou řečí, o hlavních uzlech je rozhodnuto. Teď jde o to, aby i v detailech vyšlo vše na sto procent. V této souvislosti je třeba uvést, že ohrady, které stojí na Palachově náměstí a znepříjemňují život Pražanům i tím, jak se z nich práší, patří úplně jiným podnikům. Plocha zabraná Konstruktivou končí přesně padesát centimetrů za zdí Rudolfinu.

Gescheitert, obdachlos und krank

Es ist zehn Uhr morgens, ein grauer Tag, Nieselregen. Unter der Betonstreppe der Weißfrauenkirche liegen Kissen, Matratzen, Schlafsäcke. Das Tag- und Nachtlager von „fünf Freunden“, wie sich die Obdachlosen dort nennen. Es wird auch ihr Winterquartier sein. Karl, bis zum Kinn unter feuchten Woldecken versteckt, guckt mißtrauisch. Sein Hund unter der Decke war erst nicht zu sehen, jetzt bellt er, will seinen Beschützer verteidigen. „Der Mann ist krank“, sagen die anderen drei. Sie waren einkaufen. Auch Dosenfutter für das Tier: „Der Hund kommt zuerst, dann wir Berber!“

Karl überfällt eine Art Schüttelfrost. Ein Schluck aus der billigen Wodkaflasche soll ihn wärmen. Er war für Stunden im Krankenhaus. Kreislaufkollaps. Dann ist er wieder „auf der Winterplatte“ gelandet, wie sie ihr „Quartier“ nennen. „Weil ich mich um den Hund kümmern mußte.“

Die Männer, alle vom Wetter gezeichnet, mit blaugefrorenen Händen, sind fünf von geschätzten viertausend in Frankfurt. Und jeden Monat, so die jüngsten Zahlen, kommen etwa 50 dazu. Arbeitslose, gescheiterte, aus der Bahn geworfene Existenzen. Menschen, die keiner mehr haben will.

Die Lebensläufe gleichen sich. Immer ist entweder eine kaputte Ehe, der Tod eines Menschen oder Krankheit im Spiel, meist mit dem Versuch, Trost im Alkohol zu finden. Verlust der Arbeit, Flucht von daheim, der vertrackte Weg zu „Platte“ sind die fast unausweichlichen Folgen. Dann kommt die äußere Verwahrlosung. „Ohne festen Wohnsitz“ wird der nächste Vorstellungstermin bei einem Arbeitgeber eher zur Katastrophe. Der Kreis schließt sich.

Und es hat den Anschein, als steige der Anteil der Frauen: 20 bis 25 Prozent davon sind in der Zahl 4000 enthalten, sagt Sozialarbeiterin Barbara Schäfers, Streetworkerin im Bahnhofsviertel. Im Gegensatz zu den Männern haben sie noch kein Angebot, in Zelten zu übernachten, wie sie jetzt drüben im Park am Kolpinghaus aufgestellt wurden. Frauen trinken zwar auch, greifen aber noch öfter zu Tabletten. Sie landen schneller in der Psychiatrie.

Sechs Morde pro Tag

NEW YORK, 5. Dezember (AP). Mit über 2000 Morden — im Durchschnitt sechs pro Tag — wird 1990 das blutigste Jahr in der Geschichte New Yorks. 1989 waren es 1905. Wie Polizeisprecher Thomas Connolly am Montag sagte, ist der Anstieg mindestens teilweise auf die enorme Verbreitung von Faustfeuerwaffen in der Millionenstadt zurückzuführen.

Die Motive für viele der Mordtaten blieben ungeklärt, sagte Connolly. Doch sei in vielen Fällen Streit oder Raub im Mord ausgeartet, nur weil eine Waffe im Spiel war. Die meisten Morde, 57 Prozent, seien auf den Straßen New Yorks passiert, davon etwa zwei Drittel in den Stadtvierteln Brooklyn und Bronx.

Domingo: Na Prahu se velice těším

Praha zazdí o vánocích z obrazovek pro celý svět. V tomto týdnu bude v produkci britské BBC, Antelope Films a čs. agentury Art Produktion realizován v naší metropoli program, který položí na Střední večer diváky z mnoha koutů zeměkoule. Pravidelný vánoční projekt BBC zvaný »Zpěv chodily«, který má v Británii už čtyřicetiletou tradici, se přestěhoval letos k nám a slibuje být zcela mimořádným zážitkem. Podle slov producentů a uměleckých kruhů má být užrazen chodily a díky vzdání za nejzávažnější dar svobody pro celou východní Evropu.

Připravu v Praze řídí režisér pořadu Harry Marshall, jeho čs. hudebními poradci jsou skladatel Petr Eben a varhaní virtuosi Jiří Ropek. Ti budou také aktivně účinkovat v hlavním uměleckém pořadu u sv. Jakuba. Protože se slavnost Zpěvy chodily odehrává v Anglii na volných prostranstvích, kde se zpívají vánoční písně, bude jeho první část realizována — pravděpodobně za účasti pana prezidenta Havla a jeho choti — na Staroměstském náměstí. Se svíčkami a prskavkami obklopení posluchači vánoční strom, kde jim zazpívají koledy Christ Church Cathedral Choir z Oxfordu, Bambini di Praga a Vysokoškolský sbor Karlovy univerzity.

Další program se uskuteční za účasti souboru Virtuosi di Praga v rámci bohoslužby ve svatojanském chrámu, kde kněz bude tlumočit své díky vzdání modlitbou. Účast zde přislíbil kardinál F. Tomášek. V uměleckém podání zazní úryvek z Mozartovy Korunovační mše, Händlova

Mesláře a Bachova oratoria. Petr Eben přednese improvizaci na václavskou koledu — nejpoblíbenější vánoční popěvek z doby Václava IV. v Anglii — a Jiří Ropek provede svou vlastní skladbu. Vrcholem vystoupení bude sólová část dvou světových pěvců — mexického tenoristy Plácida Dominga a rumunské sopranistky Ileany Cotrubasové. Poté je plánován rozhovor Václava Havla s Plácidem Domingem.

V zákulisí Vídeňské státní opery jsme oslovili oba významné zahraniční pěvce před příletem do Prahy. ILEANA COTRUBASOVÁ: »Jsem velice šťastná, že se podařila sametová revoluce v Československu. V několika dnech jste získali důstojnou cestou velký dar svobody a demokracie. Chtěla bych, aby se to též opakovalo v mém rodném Rumunsku. Tolik jsem toužila, abych vašim lidem mohla před vyvrolením své pěvecké dráhy, kterou hodlám ukončit, zazpívat. Nyní se mi to podařilo.« PLACIDO DOMINGO: »Znám Československo a jeho sympatické události jen z ústního podání. Mnoho dobrého jsem o něm slyšel. Mám odtud výtečné umělecké přátele — především kolegu Petera Dvořského a Editu Gruberovou. Odložil jsem mnoho pěveckých pozvání z ČSFR a jsem rád, že se jedna z nich realizuje. A to právě o nejkrásnějších svátcích. Na Prahu se velice těším.«

Praha tedy bude televizním aktérem pro milióny diváků letošního vánočního podvečera. Právě odtud zazní ono radostné poselství Pokoj lidem dobré vůle.

NEW PRAQUE DOMOVIA PŘEDVEDENÉ

Slovenské dny prezidenta

(čtk): Prezident V. Havel zahájil včera dvoudenní pracovní pobyt na Slovensku. Do-
provází ho kancléř K. Schwarzenberg, předseda SNR F. Mikloško, ministr kultury SR
L. Šapko a několik poslanců FS a SNR.

První zastávkou byl s. p. ZTS v Pra-
kovcích v okrese Spišská Nová Ves. Ta-
mější kovozpracující výroba se v posled-
ních 40 letech zabývala hlavně výrobou
dílců pro bojová vozidla. Dělníci v roz-
hovoru s prezidentem vyjádřili obavy
o budoucnost, neboť následkem konverze
poklesnou napřesrok dodávky pro armá-
du z nynějších 500 mil. Kčs na 40 milio-
nů. V. Havel odpověděl, že jde o nebla-
hé dědictví minulého režimu. «Je to pro-
blém, který se netýká jen vás, ale všech
zbrojovek. Předcházející režim do posled-
ní chvíle vyráběl zbraně, a přitom kaž-
dý věděl, že dříve či později „vypukne“
mír: ve Vídni 20 let probíhaly odzbrojo-
vací rozhovory. Každý, kdo četl Rudé
právo, věděl, že „vojenská výroba se bu-
de radikálně omezovat...“, zdůraznil
prezident. Když hovořil o kompetencích,
dotkl se i otázky dělení plynovodu i ro-
povodu. «Ekonomové federální vlády do-
kazují, jak by případné rozdělení bylo ne-
praktické, a nikdo by na tom nevydělal.»

...KDE ŽIJÍ NAŠI PŘEDSTAVITELÉ „SLOV. ŠTÁTU“?

Po obědě na spišské salaši JRD Pokrok
se prezident republiky zastavil v Levoči,
kde si prohlédl světoznámý oltář Mistra
Pavla z Levoče. Pak navštívil spišské
romské osady. V Letanovicích se v polo-
rozpadlých chatrčích, stlučených z ple-
chových sudů, tísní 10–15 lidí. Vodu
i na pití čerpají z potoka, kanalizace ne-
existuje. «Musí se s tím rozhodně něco
udělat,» řekl prezident. Kancléř
K. Schwarzenberg konstatoval, že «v ro-
ce 1990 uprostřed Evropy je něco podob-
ného jednoduše ostuda». Z Letanovic od-
jel V. Havel do Spišských Tomášovců,
kde více než 400 Romů žije s tisícovkou
neromských občanů a kde chatrče nahra-
dily svépomocí postavené rodinné dom-
ky.

Ze Spišských Tomášovců odjel V. Ha-
vel na letiště do Popradu a odtud pak
odletěl do Bratislavy. V podvečer se
spolu s předsedou SNR F. Mikloškem se-
tkal v aule Univerzity Komenského se
studenty bratislavských vysokých škol.

Úspěšně v Irsku

DUBLIN: Předseda FS ČSFR A. Dubček
se včera v rámci své dvoudenní oficiální
návštěvy v Irské republice setkal v Dub-
linu s předsedou vlády Ch. Haugheyem.
Jednal také s ministrem zahraničních vě-
cí G. Collinem a navštívil radnici Irské-
ho hlavního města, kde jej přivítal sta-
rosta M. Donnelly. Dále navštívil dub-
linské prodejní a servisní středisko Mo-
tokovu, které v Irsku úspěšně prodává
traktory Zetor, pneumatiky značky Ba-
rum a vysokozdvížeň vozíky Desta. Irský
tisk věnoval pobytu předsedy Federální-
ho shromáždění velkou pozornost. IRISH
TIMES napsaly, že jeho jméno je syno-
nymem svobody nejen pro Českosloven-
sko, ale i pro ostatní svět. V poledních
hodinách pak A. Dubček z Dublinu od-
letěl... S LAHVI WHISKY
V KAPSE...

Jasow bedauert Abdruck

MOSKAU, 4. Dezember (Reuter).
UdSSR-Verteidigungsminister Dmitri Ja-
sow hat den Abdruck von Auszügen aus
Hitlers „Mein Kampf“ im sowjetischen
„Militärhistorischen Journal“ bedauert.
Das sei „weder historisch noch moralisch
zu rechtfertigen“, zitierte ihn am Dien-
stag die staatliche Nachrichtenagentur
TASS. Das Monatsjournal hatte im Sep-
tember in einem Leitartikel unterstellt,
einige Vorstellungen Hitlers hätten im
vereinten Deutschland überlebt. TISKNOU TO VÍDE, RLBOVÉ!

Spolupráce FMV a KGB?

Včerejší Zemědělské noviny uveřej-
nily na první stránce zprávu pod ti-
tulkem Spolupracujeme se sovětským
KGB? Uvádí se zde, že ZN získaly
dokument, jehož podstatný výřez dnes
uveřejní a podle něhož naše bezpeč-
nostní služby dodnes úzce spolupra-
cují se sovětským KGB. Zeptali jsme
se proto bývalého federálního minis-
tra vnitra JUDr. R. Sachera, zda je
mu o existenci tohoto dokumentu ně-
co známo.

● Dostal se vám zmiňovaný dokument
během vašeho působení na minis-
terstvu do ruky?
Nevím samozřejmě, jaký dokument
má k dispozici Zemědělské noviny,
ale pravděpodobně jde o text dohody
mezi FMV a KGB, který jsme pode-
psali letos na jaře.

● Naše FMV tedy a KGB stále ofi-
ciálně spolupracuje?

Ano, stejným způsobem, jakým se
směřlo a snaží navázat spolu-
práci i s bezpečnostními službami ji-
ných zemí. Stejný text dohody jsme
předložili i těmto službám v SRN, Vel-
ké Británii, Itálii, USA a dalším. Text
dohody prošel běžným procedurálním
procesem, byl s ním seznámen i pre-
zident republiky, premiér i federální
ministerstvo zahraničních věcí. Jde
o první dohodu, která byla se sově-
tskou stranou podepsána po podpisu
Deklarace o vztazích ČSFR a SSSR a
která nahrazuje předchozí dohodu
uzavřenou generálem A. Lorencem
v polovině loňského roku.

● V čem se tato dohoda liší?
Je zcela vyloučena spolupráce poli-
tická a využívání poznatků o lidech,
kteří ohrožují společenské zřízení. Dá-
raz je kladen na společné potírání
mezinárodních mafií, boj proti pašo-
vání drog apod. Samozřejmě obsah-
je také recipročně smlouvené počty
osob, které mohou na obou územích
působit se souhlasem státních orgánů.

● Spatný politický odhad způsobil,
že londýnské Muzeum voskových figur ma-
dame Tussaudové se ocitlo poprvé v histo-
rii bez postavy předsedy britské vlády.
M. Thatcherová byla již přenesena do sku-
piny bývalých premiérů a tradiční místo
premiérů zeje prázdné. Protože byl
J. Major dán pozdě do výroby, náštěv-
níci Londýna nezískají ještě několik dnů
fotografii s novým předsedou vlády.

Rechnung aus Bagdad

LONDON, 4. Dezember (AFP). Die ira-
kischen Behörden haben der britischen
Regierung eine Hotelrechnung geschickt.
Das Außenministerium in London teilte
am Dienstag mit, die Iraker hätten eine
Rechnung über 150 000 Pfund (etwa
440 000 Mark) für 19 britische Arbeiter
geschickt, die gegen ihren Willen in
einem Bagdad Hotel festgehalten wer-
den. Die Botschaft Großbritanniens in
Irak werde die Rechnung bezahlen, falls
der Arbeitgeber der 19 Briten nicht bereit
sei, zumindest einen Teil der Kosten zu
übernehmen, versicherte das Ministe-
rium. Die Männer waren beim Bau des
Präsidentenpalastes für Saddam Hussein
beschäftigt. Nachdem ihr Vertrag im Sep-
tember abgelaufen war, wurde ihnen die
Ausreise verweigert. Seither logieren sie
in einem Fünf-Sterne-Hotel der iraki-
schen Hauptstadt.

Největší sklad sovětské munice v Květ-
né na okrese Svitavy bude do konce
března uvolněn; z 58 000 tun munice zbý-
vá asi 20 procent.

Pivo z 12. století

(čtk): Malý pivovar bude zřízen v areá-
lu premonstrátského kláštera v Teplé
u Mariánských Lázní ve spolupráci s fir-
mou Stifflandbrauerei Ziegler ve Wald-
sassenau ze Spolkové republiky Německo.
Tento bavorský pivovar uchoval receptu-
ru z 12. století z tepelského kláštera, po-
dle které vaří pivo dosud. To bude k dis-
pozici — podle stejné tradiční receptu-
ry — pro návštěvníky v tepelských piv-
nicích. Pro zvýšení atraktivity zřídí
v klášteře gastronomické muzeum, které
bude orientováno na kulturu stolování.

NAŽLY SE KONZERVY...

Nezapomněl

WASHINGTON: Americký prezident
G. Bush ve čtvrté během slavnostního
oběda v hotelu Willard ve Washingtonu
promluvil ke skupině bankéřů a vzpo-
mněl přitom i své nedávné návštěvy
Československa. Hovořil o tom, jak mu
při návštěvě Prahy V. Havel řekl o de-
vastujícím vlivu, který má chování S. Hu-
sajna v Perském zálivu na českosloven-
skou ekonomiku. Líčil pak, jak naše ze-
mě podporuje politiku Spojených států
vůči irácké okupaci Kuvajtu, a že podpo-
ru své politiky nalezní rovněž při setkání
s představiteli Maďarska a Polska na
summitu v Paříži.

● Archiv s deseti milióny spisů o býva-
lých příslušnících hitlerovského wehrmach-
tu byl objeven na zámku Dornburg v Sas-
ku-Anhaltsku.

O Podkarpatské Rusi trochu jinak

Osudy Podkarpatské Rusi poutají k sobě pozornost stále širších kruhů české a slovenské veřejnosti i mnoha skupin a spolků ve světě. V našem tisku vychází hodná původních staťi vysvětlujících zejména minulý vývoj této země (rozhlás a televize však zatím nepochopitelně stojí stranou), pracuje již nová Společnost přátel Podkarpatské Rusi, o své práva se hlásí i některé organizace karpatských Rusů v jejich vlasti. Všechno není však přirozeně jasné, jak dokazuje i několik ojedinělých dopisů, které došly do redakce, a jejichž autory jsou Ukrajinci žijící v naší republice. Citujeme za ně názory Ivana Popoviče z Prahy, který reaguje na nedávný článek našeho listu o Podkarpatské Rusi polemizující s ukrajinským poslancem Vítovičem.

O staliniském odstranění Podkarpatské Rusi v roce 1944 až 1945 I. Popovič píše: »K připojení Karpatské Ukrajiny, bývalé Podkarpatské Rusi, k sovětské Ukrajině došlo na podkladě přání Karpatských Ukrajinců, proto ani netřeba tento akt odstalinškovat. To

to připojení se stalo podle mezinárodního práva... a na základě smlouvy uzavřené dne 22. listopadu 1945 mezi Československem a Sovětským svazem... Je proto jasné, že touto smlouvou se Československo dobrovolně a ústavně vzdalo bývalé Podkarpatské Rusi, a to navždy... Rozhodnutí Ukrajinců o připojení Karpatské Ukrajiny, bývalé Podkarpatské Rusi, bylo provedeno ve smyslu zásad Spojených národů o sebeurčení a také podle zásad Helsinské konference z r. 1975.»

»Dobrovolně« — »na podkladě přání« — »sebeurčení« — »na vždy« — známe ta slova ze stalinického slovníku příliš dobře. A navíc čtenář, který si srovná jen data v dopise, bude jistě udiven, že stalinická agrese byla v souladu s ideami OSN a dokonce jasnozřivě předešla i dohodu o evropské bezpečnosti o třicet let později...

»Otázka Karpatských Ukrajinců je již definitivně vyřešena,« praví kategoriicky Ivan Popovič, jemuž se z jeho dopisu zcela vytratila jedna národnost — Rusin. Ani slovo

o nich. O úloze ČSR na Podkarpatské Rusi v letech 1919 až 1939 neví nic dobrého, naopak: »Za dvacet let přibýlo na Karpatskou Ukrajinu přes 40 tisíc Čechů, kterým se vedlo dobře, a jen oni měli poměrně blahobyť a nikoliv domorodci. Na Vrchovině byla nezaměstnanost, byl neklid, a proto poslední volby dopadly ve prospěch komunistů. Průmysl nebyl vybudován. Postavilo se v Užhorodě jen několik bytů pro úředníky. Pokud se stavěly školy, tak jen české školy pro židovské děti... S demokracií a svobodou to nebylo nejlepší... Přijete, že po dobu dvaceti let se bývalá Podkarpatská Rus rozvíjela „na ostrově demokracie, svobody a poměrného blahobyty, kterému se ve zkratce a krásně říká ČSR“. Z výše uvedeného je vidět, že tomu tak vcelku nebylo, a to potvrzují i spisovatelé české národnosti, např. Ivan Olbracht...«

Věcných a pravdivých argumentů a dokladů proti těmto názorům je víc než dost. I naši čtenáři je už dobře znají. Necháváme proto tento dopis bez komentáře.

O PŘÍJÍDĚ DO RODNÉ NÁRŮČE MATKY ČECHIE...

CESTU RUMU OSAMĚLÝCH JACHTAŘŮ VYHRÁLA SUBTILNÍ ŽENA

▲ FRANCIE MÁ NOVOU Jeane d'Arc, prezident François Mitterrand v telegramu konstatuje — »triumfovala jste nad živly«, sportovní deník L'EQUIPE ji věnoval pět stran a nadšené diváci ji nazvali »Milon Atlantik«. Roč je o 32leté subtilní Francouzce FLORENCE ARTHAUDOVÉ, která vyhrála obřího transatlantického regatu Cestu rumu, jenž vedla z britského přístavu Lorienta na ostrov Guadeloupe v Nařích Antilách.

▲ Zdelala 4000 mil dlouhou trasu, po které se kdysi dopravoval rum s cukrové třtiny z této kolonie v Karibském moři do mateřské země, za 14 dnů, 10 hodin a 8 minut. To nejzávažnější na tom je, že se jedná o závod osamělých jachtařů a že jako jediná žena porazila všechny muže! Co se nepodařilo ani slavnému Erikovi Tabariymu, jenž Cestu rumu dvakrát vzdal, dokázala Arthaudová, která máti jen 163 cm a váží pouhých 53 kg. Na svém trimaranu Pierre 1, dlouhém 10,28 m, zholoveném z karbonových vláken, jenž si vyřadil náklad 10 milionů fr. franků, prokázala neuvěřitelnou psychickou i fyzickou sílu. Stačí si jen uvědomit, že jediný člověk ne palubě znamená, že je nejen jachtařem, ale i meteorologem, kutilem, specialistou pro počítání s námořníkem v jedné osobě.

▲ Když v polovině plavby zjistila, že ji nefungují

dvě ze tří automatických řízení, přivázala se k drádelu kormidla a dokázala chybovat najít. Nemohla se převléknout, nemyla se, denně spala hodinu, jen třikrát zastavila, aby si odpočinula. Drobná Francouzka má železnou vůli a je opravdu »milon Atlantik«, který už překonal dvacetkrát, jednou absolvovala cestu kolem světa, zdelala tisíce mořských mil. Neomylně, bez spolupráce s pomocníky na suchu, vždy našla ideální trať, proud, vítr. ARTHAUDOVÁ: »To je vše instinkty. Měla jsem zcela jasnou představu a tomtom, sledovala jsem barvu vody a polohu mraků.«

▲ Decra nakladatele, která šla nekonvenčním stylem, začala už po prvním roce studia medicíny, a h'avně po autonehodě, s měřáckým prostředím. Lékařka k jistému jachtaři ji přivedla k názoru »život nestradat, ale získat a objevit svět brdinských činů, bravury a skromnosti«. O jejím úspěchu rozhodla odvaha, protože na rozdíl od ostatních, kteří váhali, využila vždy naplnu silného větru, a tak se dostala v Azorských ostrovech do čela. V guadeloupském přístavu Point-a-Pitre ji vítaly davy, a přestože měla v oblíbené napsané přestálou námahu, únavu a strach, řekla zpravodajci curyšského listu SPORT: »Je to radostné, ale také skoro neskutečné! Ještě před třemi dny jsem si myslela, že prohraji, a nyní tenhle zážrak...«

● Káva a čaj určené k okamžité konzumaci v teplém nebo studeném stavu se chystají společně připravovat a prodávat firma Coca-cola Co. a švýcarská společnost Nestlé SA.

● Polákům, kteří budou v zahraničí potřeštní kupříkladu pro nelegální spekulace, hrozí nebezpečí, že na dvacet měsíců přijdou o právo na cestovní pas. Vyplývá to z rozhodnutí, které poslanci polského parlamentu učinili ve čtvrtek večer.

A CO TAKHLÉ REGATA »CESTA TUZEMSKÉHO RUMAZYLKA OD ČUMAVY K UŽHORODU!..?

Je čs. tajná služba bezbranná?

Kdysi byl jedním z hlavních center tajných služeb španělský Madrid. Mohli jste se tu setkat s agenty pracujícími pro jednu, dvě či dokonce tři zpravodajské služby. Působila tu i legendární německá vyzvědačka H-21, tanečnice Mata Hari. Později se obdobným střediskem tajných služeb stala např. Vídeň. Nyní, jak se zdá, aspiruje na toto ne příliš lichotivé prvenství Praha.

S novou Matou Hari se tu zatím asi těžko setkáme, i když vlnící se nahá těla lepších děv svědčí o rázném vykořevení pražských nočních podniků do Evropy. Následovníci slavné vyzvědačky tu však působí a vydatně jim přitom sekundují příslušníci bývalé StB. Ostatně naznačili to nedávno jak federální ministři vnitra, tak jeho slovenský kolega. Ten zcela otevřeně řekl, že zahraniční tajné služby mají zájem na určité destabilizaci poměrů u nás především z hospodářsko-strategických důvodů.

V té souvislosti poněkud podivně vynalíží slova federálního ministra vnitra J. Langoshe na tiskové konferenci, že »současným úkolem není odhalovat špióny, ale znemožnit jim jejich činnost« (Práce 29. 11. 1990). Jen těžko si lze představit, že by tajné služby přestaly odhalovat špióny, jak by asi dopadli Američané, kdyby neodhalili činnost plukovníka Abela, nebo Angličané, kdyby nechali působit G. Lonsdala? Nejčerstvějším důkazem důkladné komplexní zpravodajské práce je odhalené skupiny agentů sovětské KGB holandskou bezpečnostní službou, která současně upozornila, že KGB se nyní za-

ímá především o informace z oblasti průmyslu. Přitom nelze pochybovat o tom, že Holanďané — a nejen oni — současně připravují a uskutečňují opatření směřující jak k odhalení agentů, tak k znemožnění jejich činnosti. Doufejme, že tomu tak bude i u nás, neboť přestat odhalovat špióny by bylo věru nešťastným experimentem, o němž by si zahraniční kolegové pracovníků Úřadu na ochranu ústavy a demokracie museli nutně pomyslet své.

Zakopaný pes ale bude někde jinde. Na už zmíněné tiskové konferenci totiž ministr J. Langosch oznámil odvolání ředitele Úřadu na ochranu ústavy a demokracie a současně sdělil, že úřad se v předposledním listopadovém týdnu začal rozpadat. Pokud k tomu opravdu došlo, pak je závažné, že ministr vnitra něco takového mohl vůbec připustit, neboť každá rozpadající se instituce má starosti především sama se sebou a nemůže plnit své hlavní poslání. V tomto případě ochranu bezpečnosti státu. Bývalý ředitel úřadu J. Müller však 28. listopadu v rozhovoru pro Svobodnou Evropu uvedl, že »úřad je konsolidován jak organizačně, tak

zpravodajsky a začíná plnit svou funkci«. Novou koncepci úřadu, která mu byla předložena vedením FMV, označil za »bezzubou, bez schopnosti reagovat na potřeby společnosti«. Kdo má pravdu? Ministr, nebo bývalý ředitel? Těžko být soudcem. Dost možná, že k celé situaci nemuselo dojít, kdyby byl úřad pod kontrolou parlamentu, jak to prosazoval také bývalý ministr vnitra R. Sacher. Stejněho názoru je i J. Müller a podle rozhovoru ve Svobodné Evropě pro to i nemálo udělal. Ve vyjádření, které poskytl 27. listopadu ČTK, zdůraznil, že je přesvědčeným stoupencem stanoviska prezidenta republiky, který se ve známém prohlášení z července vyslovil pro nezávislost úřadu na vládě a pro jeho kontrolu parlamentem. Podle pana Müllera je »v pozadí současného postupu FMV nedůvěra v kontrolní činnost parlamentu«. V rozhovoru pro Svobodnou Evropu pak uvedl, že k FMV nemá důvěru. Jestliže se opravdu zakládá na pravdu, že vedení FMV nesouhlasí s tím, aby činnost tak významné a mocné instituce, kterou vnitřní zpravodajská služba je, byla kontrolována parlamentem, pak se na ně Müllerovi nelze příliš dívat. V tom případě však jde o věc zásadní, kterou by se měl urychleně zabývat parlament, přinejmenším jeho branné bezpečnostní výbory. Jde přece o instituci, která má chránit bezpečnost státu, tedy nás všech.

OBVODY SI PODALY RUCE

Slavnostně vyzdobená tramvaj s pražským primátorem J. Kořánem, zástupci dodavatelství organizací a dalšími hosty se včera krátce po desáté hodině vydala na novou trať z Ohrady v Praze 3 na Palmovku v Praze 8. Tyto dva obvody, které k sobě měly relativně blízko, byly od sebe vzhledem k absenci dopravního spojení jakoby vzdáleny. Nyní si konečně podaly ruce.

Nová trať měří zhruba 1,5 km, z toho třetinu tvoří přemostění dvou tratí, ČSD a tfl komunikací. Má jednu stanici Křehčárek a překonává výškový rozdíl 53 metrů. Smělý projekt je dílem s. p. Dopravní stavby Olomouc. Budou zde jezdit tramvaje č. 1, 5, 10 a 19. Škoda že trať je určena jen pro tramvajový provoz — dva páry kolejí jsou usazeny v otevřeném šterkovém loži, kudy např. sanitky neprojedou.

V půl jedenácté představitelé ČNR, vlády České republiky a NVP přestříhli ve vestibulu stanice metra Palmovka symbolickou

pásku a zahájili tak na trase B2 provoz. „Vláda České republiky oceňuje průmyslovou koncepci dopravních staveb v Praze.“ Řekl ve svém vystoupení ministr pro hospodářskou politiku a rozvoj vlády ČR K. Dyba.

První cestující se seznámili s trasou B2 metra již včera dopoledne. Změny v návazné povrchové dopravě platí až ode dneška, od ranního výjezdu tramvají a autobusů.

• Největší městskou aglomerací světa je podle právě vydaného přehledu OSN Ciudad de México. Podle přehledu má mexické hlavní město 20,2 miliónu obyvatel. Na světovém žebříčku dále následují Tokio (18,1), Sao Paulo (17,4) a New York (16,2).

bokem a hlavou pootočenou vpravo, je typickým znakem Sprangerových figur, ovlivněných metodami italsko-nizozemského manýrismu. Levice svírá korouhev. Levá noha Kristova, přilapující hada, spočívá na skleněném glóbu, ve kterém prosvítá lidská lebka. Vlevo po boku Kristově klečí veliký anděl se sklopenými očima, vpravo spí strážce hrobu. Z oblaků v pozadí noří se poprsí andělů.

V popředí obrazu jsou portrétní polofigury členů Müllerovy rodiny: Müllerův nedospělý syn, zlatník Müller, na protější straně obrazu pak Müllerova choť, Müllerova dcera Kristina — Sprangerova manželka, jejíž podoba i oblek se přesně shodují se Sprangerovou alegorickou kompozicí, kterou vryl Jiří Sadler u příležitosti Kristiny smrti r. 1800. Dívka s věnečkem z červených a bílých kvítků ve vlasech zůstává neurčena. Domníváme se však, že toto děvčátko by mohla být schovanka Sprangerovy choti, na kterou pamatoval Spranger ve své závěti r. 1811: „Paní Krystýně Myllerovy, Jana Salmuta kniháře manželce, která od někdy my nejmilejší manželky vychována jest pro její věrné dobré chování odkazuji tři sta tolarů...“.

Nástavec epitafu, ve kterém byl, jak se dovídáme z Manderova popisu, vyobrazen Bůh Otec a který byl dekorován dvěma putty od Adriana de Vrrese, se nezachoval. K. Chytil upozorňuje na Balduccioho zprávy o tomto epitafu, kde na průčelí obrazu byla namalována dvě pacholata (bambini) rukou Adriana de Vrrese. Jde o zřejmý omyl. Sprangerův podpis ani signatura nebyly na obraze nalezeny.

Odkaz Marie Terezie

absolutistické monarchie. Už méně a jaksi mimochodem se hovořilo o tom, že si slavnice, které tehdy dala vybudovat, tvoří základ síte dnešní, že zrušila v roce 1776 výslech širpým právem, čímž učinila kom nec osudným čarodějnickým procesům a připravila cestu pro osvěcené pojetí práva; a že právě ona položila základ vzdělávání národa svou školskou reformou, jež zavádí povinnou školní docházku pro děti do 14 let a vnaší systém návaznosti do hlavních typů škol.

Když tak sledují spory o demokratický charakter kultury v obcích a prohlášení o tom, že je plece v rukou voličů a zvolených radních, zda budou či nebudou zřizovat kulturní střediska, vzpomínám vzdechnout kulturní panovníce a jejího absolutistického konání. Díky němu totiž byl sedlák zcela nademokraticky nucen poslat své dítě do školy. Chodilo tam a třeba i proti své vůli se vzdělávalo. Svému dítěti už vší ke vzdělání možná samo vstúpilo a dnešní dědice oněch sedláků už těžko napadne, že by děti mohly místo školy třeba vybírat brambory nebo jít na trávu. Ani největší radikál dnes neřadí zrušení vesnické školy, protože si ji občané neptejí. Kulturní středisko by však z téhož důvodu zrušili docela klidně. Příliš brzy zemřela Marie Terezie. Kdyby vydržela něco málo přes dvě století, měla by důležitější osvěcovské práce v zemích koruny české stále dost a dost.

Shrnutí tří tisíc let má v polské Radom. Tyto exempláře „dodalo“ 230 druhů ptáků hrdzících na polském území. Sbírká je odkazem amatérského ornitologa Leopolda Pamarnacka. Nejmenší vejce je velké jako hrách, největší (jabutí) má obsah osmi stěpičích vajec.

Od její smrti zítřka uplyne dvě stě deset let. Marie Terezie, královna česká a uherská, vévodkyně rakouská a císařovna římské, zemřela 29. listopadu 1780 před 21. hodinou ve věku 63 let. Rozvážná panovnice, věrná křesťanka a láskyplná manželka Františka Lotrinského dala panovníckému rodu Habsburků celkem 16 dětí. Po léta jsme si prohlíželi její nečetné portréty na hradech a zámcích a poslouchali výklad o nečitelné budovatelce.

Lieber Geld- als Sachspenden

Der sowjetische Botschafter in Großbritannien, Leonid Samjatín, rief die britische Bevölkerung zu Geld- statt zu Sachspenden auf. In einem von der Londoner Zeitung „The Times“ am Montag veröffentlichten Brief wies Samjatín darauf hin, daß sein Land selbst über genügend Nahrungsmittel verfüge, diese aber durch die „allgemeine Desorganisation“ bei der Verteilung nicht an die richtigen Adressen kämen. Mit Hilfe der Spenden könnten zentral Lebensmittel und Medikamente gekauft und an die Waisenhäuser, Altenheim und Kliniken von Moskau und Leningrad verteilt werden.

• „Kdyžbych to měl hodnotit dnes, musel bych říci, že v roce 1968 šlo nepochybně o okupaci Československa, kterou nelze ničím ospravedlnit.“ Řekl to zpravodajce ČTK bývalý nejvyšší bulharský stranický a státní představitel T. Živkov.

Shrnutí tří tisíc let má v polské Radom. Tyto exempláře „dodalo“ 230 druhů ptáků hrdzících na polském území. Sbírká je odkazem amatérského ornitologa Leopolda Pamarnacka. Nejmenší vejce je velké jako hrách, největší (jabutí) má obsah osmi stěpičích vajec.

Malého tučňáka našel jednoho rána v londýnském parku britský policista. V úvodu pro přehovování náleželo nebylo pro takový přírůstek místo, takže ho náleželo vzal domů. Ukázalo se, že v zoologické zahrádě tučňáka nepostrádali. Jak se policie domnívá, živočich byl pravděpodobně nejetkem nějakého námořníka, který se vrátil z jízdy moři a chtěl se ptáka zbavit.

EPITAF ZLATNÍKA MÜLLERA.

Jedním z nejvýznamnějších obrazů Bartoloměje Sprangera, dvorního malíře Rudolfa II., Nizozemce rodem, ale v Praze trvale usídleného a aklimatizovaného, je rozměrný epitafor malířova tchána malostranského zlatníka Müllera, dnes v Národní galerii v Praze.

Osudy epitafu byly pestré. Původně byl umístěn v kapli sv. Matěje při kostele sv. Jana na Malé Straně v Oboře, kde byl Sprangerův tchán a později i Spranger sám pochován. R. 1784, za Josefa II., byl kostel, ve kterém našli poslední odpočinek i jiní umělci Rudolfova dvora (Jiří Sadler, Josef Helnz), zrušen, rozbořen a jeho vnitřní zařízení rozprodáno. Od té doby byl Sprangerův obraz neznámý a byl pokládán za zničený. Teprve r. 1922 byl objeven R. Kuchynkou v rodinné hrobce stavitele Čermáka na Olšanech, kde visel od r. 1804 na zdi nad improvizovaným oltářem. Obraz na plátně, nahoru

polokruhem uzavřený, utrpěl barokními přemalbami, které však byly odstraněny. Pocházel z doby kolem roku 1588. První zprávu o něm uveřejňuje Carel van Mander (1548–1806) ve své knize Het Leven der Doorluchtighe Nederlandtsche en Hooghduytsche Schilders. Poznámává, že Kristus na tomto obraze je „koloristicky vůbec to nejlepší, co kdy Spranger namaloval“.

Kompoziční střed obrazu tvoří postava Krista v patetické póze nad kamenným hrobem. Kolem boku má ovinutou bílou roušku, červený plášť splyývá s ramen. Silný kontrast, zdůrazněný vystouplým

Zvláštní zoopark mohou zblédnout cestující po hlavní silnici mezi Sillistrou a Ruševicemi v severovýchodním Bulharsku. Z rozhodnutí tamější silniční správy nyní lemuji silnice desítky keřů sesřizovaných do podob by srn, ovci, medvědi, zajáci, ale také džbánek a věz.

Zajímavý experiment uskutečnili v zoologické zahrádě v Sydney. Mají zde pouze jedenáct plameňáků, kteří však rádi žijí kolektivně. Proto je tu „rozmnožili“ jednoduchým způsobem — dali jim do výběhu dvacet zrcadel.

Chryzantémy si lze v japonskou koupit nejen v květinářství, ale i v potravinářích. V japonské národní kuchyni jsou totiž tyto květiny důležitou součástí mnoha tradičních jídel.

Již 380 let plodí obrovské hrušně u obce Ljutí Dol ve Vračanském kraji severně od Sofie. Každý rok z ní vesničané načechou přes tunu hrušek. Strom je vysoký dvacet metrů a obvod kmenu má tři metry.

K HISTORII HAVELSKÉHO TRŽIŠTĚ

V poslední době se často hovoří o nezbytnosti zlepšit prostředí ve vnitřní Praze, tedy i na Havelském tržišti. Při přípravě tohoto zlepšení se ohlídneme alespoň na chvíli do historie Havelského trhu. Již v 10. století byla Praha významným obchodním centrem, jak dokládají i slova Ibrahima ibn Jakuba, člena poselstva cordobského chalífy al-Hakama II. k císaři Otovi I. »Město Frága je vystavěno z kamene a vápna a je největším městem co do obchodu.«

Stará Praha se pyšnila několika tržišti, ze kterých je snad nejznámější tržiště Havelské. Bylo součástí tzv. Nového Města u sv. Havla založeného v první polovině 13. století Václavem I. za účasti královského mincmistra Eberharda. Existenci Havelského Města dokládá již listina Přemysla Otakara II. z roku 1265. Do obvodu Havelského Města náleželo území od Uhelného trhu až k ústí Železné ulice. Na sklonku 13. století začalo Havelské Město postupně splývat s ostatními částmi Starého Města.

Středem Havelského Města byl původně románský kostel sv. Havla, který později ustoupil gotické novostavbě. Na počátku 18. století byl Janův kostel sv. Havla zbořován. V blízkosti gotického kostela stával klášter blízkých paní — magdalenitek. Mnohem později pak byl za Leopolda I. vystavěn nedaleko kostela karmelitánský klášter. V roce 1353 daroval český král Karel IV. kostelu hlavu svatého Havla, kterou získal ze švýcarského kláštera St. Gallen. Tento ostatek byl v kostele pietně uchován až do 16. století, kdy zmizel beze stopy.

Ve 14. století kázali v kostele sv. Havla reformátoři Konrád Waldhauser a Jan Milíč z Kroměříže a na počátku 15. století jejich následovník mistr Jan Hus. Na konci 14. století zde byl po 10 let Jaráňem Jan z Pomuků známý jako Jan Nepomucký.

Vraťme se však na Havelské tržiště, kam se postupně přenesl prodej ze Staroměstského náměstí, které bylo patrně již od konce 11. století křižovatkou obchodníků příjezděících k nám z cizích zemí. Nedařilo se odtud se rozprostírat Týn (Ungelt), otýněný — ohrazený knížecí dvůr, kde se již od konce 12. století ubytovali cizí kupci, skladovali zde zboží a později se zde vybíralo za zboží clo nazývané od 14. století ungelt.

Novým (v protikladu ke starému tržišti v podhradí) nebo Svatohavelským tržištěm bylo nazýváno celé prostranství mezi Uhelným trhem a Celetnou ulicí. Význam Havelského tržiště vzrostl po založení Nového Města Karlem IV. v roce 1348. Z Nového Města přicházeli na Havelské tržiště kupci, kteří měli také možnost nakoupit na novoměstském tržišti u kostela Panny Marie Sněžné. V průběhu 16. století se stalo Havelské tržiště nejdůležitějším a nejvýhledovanějším na Starém Městě.

Již od roku 1362 existovaly na Havelském tržišti kamenné kotce, které byly původně určeny hlavně k prodeji sukna a vystřídaly starší masné krámký. Kotce byla ve středověku nazývána prodejní místa na veřejném prostranství. Kotce na Havelském tržišti se dělily na dvě části — Velké a Malé kotce. V Malých se prodávaly zejména kožešiny. Na sever od Velkých kotců, v ulici Havelské, byl již ve středověku prodej obnošeného zboží (standlmark). Havelské kotce nám dodnes připomíná úzká ulička V kotcích. Za zmínku stojí, že v 18. století sloužily kamenné budovy kotců Havelského tržiště ke kulturním účelům. V roce 1771 se zde hrálo první novodobé české divadelní představení Kníže Honzík.

Tržní život byl regulován tzv. tržními řády, dohled na tržišti měla tržní policie. Kontrolovala, zda prodávající nešidí kupující, zda ceny odpovídají tržnímu řádu

a zboží má náležitou kvalitu, zda nedochází k rušení veřejného pořádku na tržišti. Prodávající bývali totiž někdy velmi svérázní, když hájili jakost svého zboží před policií a kupujícími. Dostávali se dokonce do sporů i mezi sebou. Pražský řád z roku 1505 důrazně nabhádá zejména hokyně. »Co se týče svárů a hanění, to aby mezi vámi průchodem nemělo, pakli by se kdy které nezbedné to přitrefilo, že by necný jazyk vypustila tu v tom místě, kdež k tomu žádné svobody není, ten a taková má trestána býti pokutou bez mílosti.«

Havelské tržiště je zasazeno mezi architektonické klenoty starých pražských domů s románskými a gotickými prvky a každý z těchto domů má svojí bohatou historii. Dům U Radnických patřil v 16. století rodině Sixta z Ottersdorfu, který se účastnil stavovského protihabsburského odboje v letech 1546—1547. Jedním z nejkrásnějších pražských domů je dům U Bruncvíka s nádherným renesančním ostěním oken. Dům U zlaté váhy upoutá na průčelí obrazem archanděla Michaela, pocházejícím z 18. století. Sv. Michael se zlatými vahami, na kterých byly váženy duše zemřelých, jako by i trhovcům měl připomínat, že je třeba poctivě vážit a nezkracovat kupující při prodeji zboží na váze a míře.

Pražská tržní místa inspirovala svojí neopakovatelnou atmosférou a malebností mnohé české spisovatele a malíře. Připomeňme vyprávění K. Světlé, Z. Wintra a A. Weniga. Motivy ze staroměstského Havelského tržiště nacházíme i na obrazech L. Marolda, V. Bartoňka a A. Slavička.

Pevně věříme, že je již blízka doba, kdy čisté a úpravné tržiště s romantickým zbožím bude lákat nejen kupující, ale i umělce, kteří budou opět zachycovat ve svých dílech jeho neopakovatelný kolorit.

RAKOUSKÁ KMÍNOVÁ POLEVKA

40 g rostlinného tuku nebo másla, 40 g hladké mouky, lžičku drceného kmínu, špetku mletého pepře, 1 litr vody, sůl, 40 g makarónů, másla, petrželka.

Z tuku a mouky připravíme zlatou jíšku a do horké zamícháme kmín a pepř. Zalijeme vodou a dobře povaríme. Do hotové polévky vložíme na kousky nalámané makaróny a uvaříme doměkka (práci si zjednodušíme zavařením kolínek). Hotovou polévku zjemníme kouskem čerstvého syrového másla a doplníme jemně nakrájenou petrželkou. Místo těstoviny můžeme do polévky osmažit na nudličky nakrájený chléb.

SPANĚLSKÁ ČESNEČKA

4—6 stroužků česneku, 2 lžice oleje, 4 tenké krajíčky chleba, 1 litr vývaru z bujónové kostky, 2 vejce, pepř, sůl.

V oleji osmahneme oloupaný a nadrobno nakrájený česnek, přidáme na kostky nakrájený chléb, osmahneme, zalijeme vroucím vývarem, krátce povaríme a nakonec zašleháme vejce a necháme v polévce srazit. Po ochutnání možno polévku dochutit solí a mletým pepřem.

ITALSKÁ POLEVKA S RÝŽÍ

1 litr vývaru z hovězího masa, sůl, 40 g rýže, 100 g šampiónů, 20 g rostlinného tuku nebo másla, citronová šťáva, 4 lžice na kostičky nakrájeného hovězího masa, dvě lžice sterilovaného hrášku, 4 lžice strouhaného syra.

Do procezené polévky zavaříme rýži a uvaříme doměkka. Potom přidáme očištěné, na plátky pokrájené, citronem pokapané a v tuku podušené šampióny, okapaný hrášek a jen krátce povaríme. Doplníme petrželkou a podáváme. Strouhaný sýr podáváme zvlášť na míse.

Umweltschützer entdeckten Nuklearmaterial bei Prag

PRAG, 4. Dezember. Mitten in einem Naturschutzgebiet rund 25 Kilometer südwestlich von Prag lagern in einem ausgedienten Stollen über 4000 Fässer mit atomaren Abfällen. Wie tschechoslowakische Zeitungen in ihren Dienstaussagen berichteten, haben drei junge Naturschützer die Fässer mit Strontium, Cäsium und Tritium Ende November in dem Stollen eines Steinbruches bei dem mittelböhmisches Dorf Hostim entdeckt, nachdem sie den vermauerten Zugang aufgebrochen hatten. Offensichtlich wird in dem Stollen Radioaktivität frei, denn einer der Männer wurde nach Messungen des kommunalen Gesundheitsamtes beim Eindringen leicht verstrahlt.

Nach Recherchen der Gewerkschaftszeitung „Prace“ wurden die Fässer mit dem Atommüll in den Jahren 1958 bis 1964 in dem Stollen gelagert, der zwölf Meter unter dem Wasserspiegel des in der Nähe vorbeifließenden Flusses Berounka liegt. Der Abfall wurde vom Prager „Institut für Erforschung, Erzeugung und Nutzung von Radioisotopen“, das für die Entsorgung von Atommüll zuständig ist, in das Naturschutzgebiet Karlstein gebracht. Der ausbetonierte Stollen sollte zunächst lediglich als Zwischenlager dienen. Laut der Darstellung der Zeitung „Obcansky deník“ wurde vorübergehend

sogar hochgiftiges Plutonium und Radium in dem Stollen aufbewahrt. Es sei allerdings später abtransportiert worden.

Ein Mitglied des für das Gebiet zuständigen Kreisausschusses Beroun sagte der Zeitung „Prace“, seine Behörde verfüge lediglich über die Information, daß die Zugänge zu dem Steinbruch im vergangenen Sommer untersucht und unversehrt vorgefunden worden seien. Wenn die Ausflügler die markierten Wanderwege im Naturschutzgebiet nicht verließen, bestehe für sie keine Gefahr. Der Kreisausschuß will nach diesen Informationen ein Expertengremium einberufen, das untersuchen soll, ob der Inhalt der Fässer nicht in den Boden gelangt sein könnte, weil die Behälter möglicherweise verrostet seien.

Erst in der vergangenen Woche war bekannt geworden, daß in der Tschechoslowakischen Republik 6000 Wohnungen sowie 60 Kindergärten und Schulen durch hochkonzentriertes radioaktives Gas verseucht sind. Sie waren mit Baustoffen errichtet worden, die mit Schlacke aus Wärmekraftwerken versetzt worden waren. Am vergangenen Freitag hatte „Prace“ gemeldet, in der Tschechoslowakei müßten 160 000 Kühe notgeschlachtet werden, weil sie mit krebserregenden polychlorierten Biphenyl (PCB) vergiftet sind.

SLONICI ve vlněných ponožkách mohou vidět návštěvníci zoo ve skotském Edinburghu. Zvíře nesnášelo písek ve výběhu, proto odmítalo chodit ven. Městská správa dala zhotovit pro slonice sadu silných vlněných ponožek, a v nich si flustrokožka libuje.

Calfa will Schlußstrich ziehen

Differenzen bei Treffen mit Sudetendeutschen in München

MÜNCHEN, 30. November (dpa). Der tschechoslowakische Ministerpräsident Marian Calfa ist in München erstmals mit dem Sprecher der Sudetendeutschen Landsmannschaft, Franz Neubauer, zusammengetroffen. Bei dem einstündigen Gespräch machte Calfa deutlich, daß alle Fragen nach Entschädigungsforderungen der Sudetendeutschen in dem von Prag und Bonn angestrebten Generalvertrag abschließend beantwortet werden sollen. Neubauer sagte, die Sudetendeutschen streben eine Lösung an, der beide Seiten „frei zustimmen“ könnten.

Aus Teilnehmerkreisen hieß es, Calfa sei über die Forderungen der Vertriebenen „erzürnt“ gewesen. Die Vertriebenen hätten damit gedroht, Wirtschafts- und Finanzhilfen zu verhindern, wenn ihre Entschädigungsforderungen nicht erfüllt würden. Ein Sprecher der Landsmannschaft wies dies zurück. Er meinte aber, sollte der Rahmenvertrag festlegen, daß den Vertriebenen Entschädigungen „endgültig versagt bleiben“, würden „namhafte Unternehmer“ wenig begeistert sein, in der CSFR zu investieren.

Bei einem anschließenden Treffen mit Bayerns Ministerpräsident Max Streibl versicherte Calfa: „Wir wollen so schnell wie möglich einen Schlußstrich unter die Vergangenheit ziehen und uns mit der Zukunft beschäftigen.“ Streibl sagte, das Gespräch mit Neubauer wäre sicher „etwas anders verlaufen, wenn ich dabei gewesen wäre“. Neubauer stimmte im Grunde genommen mit ihm überein, „daß wir in die Zukunft schauen müssen“. Die

Deutschen müßten „drüben um Vergebung bitten und auch selbst vergeben“. Streibl betonte, daß die Sudetendeutschen in die Neuordnung der Beziehungen zwischen Prag und der Bundesrepublik mit einbezogen werden müßten.

Bayern übt für die rund zwei Millionen in den bisherigen Bundesländern und die 700 000 in der ehemaligen DDR lebenden Sudetendeutschen die Schirmherrschaft aus. In der CSFR leben nach Angaben der Landsmannschaft noch etwa 100 000 Sudetendeutsche. Bei der letzten Volkszählung bekannten sich 60 000 zu ihrer deutschen Herkunft.

Streibl unterstrich, München und Prag würden nun ganz konkrete Wirtschafts-, Verkehrs- und Schulprojekte vereinbaren. In Brüssel wolle Bayern gern der Anwalt seines Nachbarn sein. „Wir gehen einem Europa der vollen Freizügigkeit entgegen.“ Irgendwann werde jeder frei entscheiden können, „wo er leben will“. Zusätzlich zu den bestehenden fünf Grenzübergängen Bayerns zur CSFR wurden kürzlich bereits weitere sieben eröffnet.

Mit dem Besuch in München, bei dem Calfa auch mit Wirtschaftsvertretern zusammentraf, schloß der tschechoslowakische Regierungschef seinen zweitägigen Besuch der Bundesrepublik ab. In Bonn hatte Calfa über einen Milliardenkredit mit Bundeskanzler Helmut Kohl gesprochen. Kohl betonte, diese Summe könne nicht allein von Bonn aufgebracht werden. Man müsse vielmehr über eine multilaterale Finanzkooperation nachdenken.

Nejistá budoucnost knihy

(Č): Budoucnost naší knihy je nejistá. Už od letošního června je patrna určitá krize, konstatoval včera na tiskové besedě ředitel n. p. Knižní velkoobchod V. Eminger. Zatímco v dubnu žádali knihkupci zvýšené dodávky, v červnu již je odmítali přebírat. Z pulitů zmizel Tankový prapor, Černí baroni a Černá kniha. Ostatní „zakázaná“ literatura je na skladě a trh se zdá být přesycen. Knižní velkoobchod již nemá monopolní postavení v distribuci. Přibýlo šest dalších organizací zabývajících se odbytem literatury. Hovořilo se rovněž o zvyšování cen. Pokud bude na knihu „uvalena“ daň z obrátu, stoupne její cena o 22 procent, připočtou-li se zvýšené polygrafické náklady a zdražení papíru, zaplatí čtenář v příštím roce dvojnásobek. Pro náš „čti-vý“ národ bude příští rok zřejmě těžkou zkouškou.

Změny jen minimální 29. 11. 90

(Č): Od zítřka platný turistický kursovní lístek přináší ve srovnání se svým předchůdcem z minulého týdne (uvádíme v závorce) opět jen minimální zvýšení či snížení kursů námi sledovaných zahraničních měn.

Francouzský frank	6,47 Kčs	(6,48)
1000 italských lir	29,10 Kčs	(29,02)
Rakouský šilink	3,10 Kčs	(3,11)
Německá marka	21,83 Kčs	(21,88)
Svýcarský frank	25,76 Kčs	(25,86)
Americký dolar	32,48 Kčs	(32,23)
Britská libra	63,95 Kčs	(63,46)

Chceme obnovit slávu Karlových Varů

Karlovy Vary kdysi prosluly jako světové lázně. Měly bohatou a váženou klientelu, a tak není divu, že vykvetly do krásné podoby secesního dortu. Jezdilo sem mnoho slavných osobností a důlno podotknout, že nejen kvůli léčivým pramenům. Mnoho znamenala také neopakovatelná atmosféra města. Zdejší architektura byla jedinečná — do té doby, než ji minulý režim začal „normalizovat“, a tak se bouraly historicky i stavebně hodnotné lázeňské domy a vily, které ten typicky lázeňský kolorit vytvářely, a místo nich se stavěla neuvěřitelně nákladná železobetonová monstra.

V Karlových Varech vznikly už dávno před volbami různé iniciativy a seskupení lidí, kterým osud jejich města není lhostejný. Jak vidí jeho současnost a budoucnost Čs. strana lidová, která je v koalici čtyř stran jako demokratická unie?

Ing. LUKÁŠ PETERKA, člen ČSL, momentálně ve funkci tajemníka městského národního výboru:

„Pokud by Karlovy Vary měly být prosperujícím městem, musejí si zachovat svůj starobylý ráz. Takový secesní dům je pro lázeňského hosta a západního turistu mnohem zajímavější nežli objekt typu Thermal... Jsem zásadně proti bourání starých domů. Jsem stavební inženýr a dobře vím, že se dá zrekonstruovat opravdu všechno, i když je to hodně náročné. Momentálně je naše město plné proluk — tam, kde jsou, dříve stávaly pěkné a ceně objekty. Jednu demolici se nám teď právě podařilo odvrátit: v Blahoslavově ulici mělo být zbouráno asi dvanáct domů... v Dimitrovově ulici už jsou asi pět let vyklizené objekty, které měly zmizet, a na jejich místě by měl stát nový obchodní dům. Nejsem proti zkrvalitelnosti obchodní sítě, ale v těchto rekonstruovaných objektech přece mohou být menší prodejny.“

Podle mého názoru bude privatizace městu velmi prospěšná. I v lázeňství lze, myslím, zpracovat takový systém, který by dovolil maximální míru privatizace. Objekty se dělí do tří základních sfer lázeňského podnikání: ubytovací část — tato

oblast se dá ideálně celá privatizovat, pak kombinované provozy, kde by to do jisté míry také šlo. Potom balneoprovoz — ty byly v minulosti vždycky majetkem obce, která je pronajímala. A nato bychom měli navázat. Městu by měl zůstat ten majetek, který mělo před válkou. To ostatní může patřit v podstatě komukoliv — nebudeme se bránit ani prodeji zahraničním zájemcům, zejména pokud jde o objekty, jež potřebují rekonstrukci. Úkolem nového obecního zastupitelstva bude především specifikovat statut města a vytvořit nový územní plán. Ten, co dosud platí, je z roku 1964.“

JANA ŠIZLINGOVÁ, členka OV ČSL, záměstnaná jako hospodářka SOU Hotely a restaurace:

„Nejsou volné byty, ale když si někdo sám nějaký prázdný vytipuje, jde na národní výbor, kde už má třeba pár let podanou žádost, tak si může být předeem jistý, že ten byt stejně nedostane. Přitom jsou tu lidé, kteří mají dva i tři byty, a zároveň pět- a šestičlenné rodiny, které se těsně ve dvou malých místnostech...“

V centru Karlových Varů je špatná obchodní síť. Obchody se základními potravinami, restaurace nižších cenových skupin — to je, co tu postrádáme.

Bude se muset také zlepšit ovzduší — je prokázáno, že se moc neliší od ovzduší průmyslových měst. Jdou sem totiž exhaláty od Mostu, z Tušimic i od Sokolova, z Vřesové. A ještě k tomu máme upro-

Naděje pro Adélku?

Pracovníci obchodní akademie v Klatovech se obrátili na své spoluobčany i širší veřejnost s výzvou: Pomozte čtyřleté Adélce. Narodila se s těžkou a neobvyklou srdeční vadou a naši lékaři nedávají naději na záchranu. Mimořádně složitou operaci jsou ochotni provést zdarma na specializované klinice v Mnichově; pooperační léčení však bude stát asi 25 tisíc marek, což přesahuje možnosti čtyřčlenné učitelské rodiny s jedním příjmem. V klatovské komerční bance je založeno devizové konto č. 34278—73350—351 a korunové konto č. 39240—351.

„Republikaner“ steigen aus

BONN, 3. Dezember (dpa). Die von Franz Schönhuber geführten rechtsextremen „Republikaner“ wollen die Fraktion der europäischen Rechten im Europaparlament verlassen. Schönhuber sagte am Montag in Bonn, seine Partei könne nicht „mit Neonazis, Rassisten und Extremisten“ in einer Fraktion sitzen. Ausdrücklich nannte er dabei seinen früheren „Kronprinzen“ Harald Neubauer, der ebenfalls Europaabgeordneter ist.

Im Juni 1989 waren die „Republikaner“ mit sechs Abgeordneten in das Straßburger Parlament eingezogen und hatten sich dort der von dem französischen Nationalisten Jean-Marie Le Pen geführten Fraktion angeschlossen. Fünf der sechs „Republikaner“ waren im September 1990 nach Querelen bis auf weiteres von ihren Parteipflichten entbunden worden.

střed města teplárnu.

Karlovy Vary byly kdysi bohatým a krásným městem. Ale se schopnými odborníky v čele by si město mohlo získat zpátky ztracenou slávu.

KNIHA VE ŽLUTÉ VAZBĚ

Stalo se to před čtyřiceti lety, uprostřed jarní noci ze 14. na 15. dubna 1950. Dnes toto datum většině lidí ani nic neříká. Přesto je významné. Tehdy stalinistické vedení KSČ dalo rozkaz k nejrozsáhlejšímu útoku proti církvím po únorovém puči v roce 1948. Jestliže později vytvořili komunisté proti vlastním lidem systém tzv. bezpečnostních trojek či pětěk, pak proti věřícím už na počátku roku 1950 vytvořili »církevní šestku« v čele se samotným generálním tajemníkem OV KSČ Rudolfem Slánským. Byl to také on, kdo už v lednu 1950 dal pokyn k dubnové akci, jejímž cílem byla likvidace mužských řeholních řádů. Přes dva tisíce řeholníků (2192) si mohlo vzít jen nejnutnější věci (ostatně jiné ani neměli) a nasadnout do přistavených automobilů, aby pod »ochranou« příslušníků SNB byli dopraveni do »centralizačních klášterů« (např. v Bohosudově, Broumově a Králíkách). Jejich představení (bylo jich 175) byli internováni — a to je velice slušné slovo — v Želivě a Běči. Na podzim 1950 byla podobná razie podniknuta proti řeholnicím, kterých bylo tehdy v Československu téměř dvanáct tisíc.

To byl však pouhý předzámek — to hlavní mělo teprve přijít. Vypovídá o tom kniha ve žluté vazbě, vydaná v roce 1950 ministerstvem spravedlnosti, pod názvem Proces proti vatikánským agentům v Československu. Obsahuje podrobný záznam jednoho z prvních vykonstruovaných politických procesů padesátých let. Připomeneme obžalované, kteří 21. listopadu 1950 stanuli před pětičlenným senátem státního soudu: Byli to ThDr. Stanislav Zela, světitel biskup a generální vikář arcidiecéze olomoucké; Jan Opasek, opat břežnovského kláštera benediktinů; ThDr. Stanislav Jarolímek, opat premonstrátského kláštera na Strahově; ThDr. Josef Čihák, prelát arcijáhen metropolitní kapituly u sv. Víta; ThDr. Otakar Švec, papežský prelát a metropolitní kanovník u sv. Víta; ThDr. Jaroslav Kulač, kanovník u sv. Víta, ředitel misijního svazu duchovenstva; ThDr. Antonín Mandl, ředitel; ThDr. Jan Boukal, první sekretář arcibiskupství; Václav Mrtvý, řeholní kněz kongregace salesiánů.

Obžaloba je vinila z velezrady, špionáže a dalších zločinů. Citujeme doslova: »Zločinná činnost obviněných, zejména jejich funkce v odhaleném vatikánském podzemí u nás, ukazuje, že obvinění spolu s ostatní vysokou hierarchií jsou předními účastníky komplotu mezinárodní reakce proti světové frontě míru a pokroku a proti šťastné socialistické budoucnosti pracujícího lidu a že jsou ochotni tyto zločinné cíle prosazovat všemi prostředky, i napomáháním v přípravách imperialistické války proti vlastnímu národu.«

Co je třeba mít s odstupem čtyřiceti let na paměti? Především fakt, že šlo o první poúnorový politický proces proti římskokatolické církvi, který měl nejen ukázat, že je součástí jakéhosi mezinárodního spiknutí proti míru, ale i její spojitost s tehdy tak populární »jugoslávskou stopou«. Mimo jiné o tom svědčí i slova z obžaloby, v nichž je činnost neprávem obviněných charakterizována jako »součást velkého spikleneckého plánu imperialistických mocností, Vatikánu a zločinné fašistické bandy Třetvy proti zemím lidové demokracie...«

Ze zachovaných dokumentů je zřejmé i technologie přípravy procesu, zejména předem připravené výpovědi (v budoucnu se tato praxe StB stala běžnou), které obžalovaní byli donuceni odříkat před tribunálem. Historik K. Kaplan v této souvislosti napsal, že na »tuto skutečnost dokonce už tehdy nepřímou poukazovaly rezoluce z různých míst, vyslovující souhlas s potrestáním, ale podivující se zároveň nad terminologií souzených, která se zdála být v církevních hodnotách nepřirozená. Jaké asi muselo být fyzické a duševní utrpení obviněných, když např. ThDr. Stanislav Jarolímek byl donucen k těmto výrokům: »Jestliže osudy církve katolické a jejího kněžstva by se spojily s osudy kapitalismu, byla by to katastrofa, neboť kapitalismus je v podstatě pohanský, je to kult zlatého teleta a je to tedy vlastně modlářství proti křesťanství. Je třeba z toho vyvodit důsledky. Bylo by nejvýš na čase, aby činitelé katolické církve na celém světě se odhodlali alespoň v této poslední chvíli vystoupit do popředí obránců pravého a trvalého míru mezi národy na základech křesťanské spravedlnosti a lásky. Toto své prohlášení činím u vědomí, že nechci ovlivňovat rozsudek státního soudu.« Podobných krkolomných a netypických formulací pro vyjadřování církevních hodnotářů zazněla před soudem celá řada.

Procesu, jehož smutné výročí si v tomto měsíci připomínáme a v němž byli obžalováni odsouzeni k vysokým trestům odnětí svobody (od 10 do 25 let), byla v tehdejší tisku věnována značná pozornost. Šlo zejména o to ukázat římskokatolickou církev jako součást mezinárodního spiknutí proti míru a nepříteli lidu. Charakteristické — a to je vlastně každé totalitě — bylo také to, že obžalovaní byli označováni za zrádce ještě dříve, než stanuli před soudem. Byl to jeden z prvních vykonstruovaných politických procesů v poválečném Československu, které směřovaly proti odpárcům jakékoliv totality. Jen znovu potvrdil, co dějiny už mnohokrát prokázaly, že každá strana či hnutí, které se už dopředu považuje za neomylné a jedině správné, vždy zákonitě sahne k represím. V první řadě proti odpárcům,

kterí je kritizují a jsou nad nimi z hlediska mravního. A hned poté proti lidem, které vyvrhne ze svého středu. Jde o charakteristickou vlastnost každé nastupující a upevňující se totality. Zkušenosti dvacátého století to potvrzují. Doufejme, že se podaří dosáhnout toho, že už v žádné zemi světa se něco podobného, byť i sebe-skrýtajší podobě, nebude opakovat.

nistři J. Dienstbier a V. Klaus podepsali důležité dokumenty. Uvítali bychom od Švýcarů překlenovací půjčku, která by pomohla v situaci, do které jsme se dostali. Důvody jsou jasné — Žaliv, sovětská ropa a ztráta dosavadních odbytových trhů. Zatím si vezme ze Švýcarska šek na 18,8 miliónu švýcarských franků, kterými budeme řešit naše ekologické problémy, zpracování odpadu, částečnou komputizaci apod. Je to první krok, za kterým budou následovat další, ale od bank. Švýcarská vláda naše zájmy podpoří u všech ekonomicky důležitých světových institucí.

Na otázku, co říká V. Havel čerstvé zprávě z Londýna, že premiérka M. Thatcherová podala demisi, odpověděl, že se necítí kompetentním se míchat do vnitřních záležitostí anglických politických stran. »Jsem rád, že se k situaci staví sportovně. V tom je síla demokracie. Jsem-li prezidentem z vůle lidu dnes, nemusím jít být z vůle téhož lidu již zítra. Podobné sportovní stanovisko by bylo i mně vlastní.« řekl V. Havel.

Francouzský novinář se zajímal o postavení Československa mezi neutrálními evropskými zeměmi. Švýcarskem a Rakouskem po pařížském summitu. V. Havel odpověděl, že v rozhovoru se švýcarským prezidentem se dotkl i tohoto problému a shodli se, že v nové Evropě nebude hrát vůbec roli, zda ta či ona země se neutrálně projevuje v tom či onom paktu. Neutrální bude vlastně celá Evropa. »Odpoledne byl V. Havel přivítán v Curychu našimi krajany, kterých žije ve Švýcarsku okolo 18 000. V podvečer se vypravil do Rorschikonu za Curychem, kde mu byla v Gottlieb-Duttweilerově institutu udělena cena jako prvnímu zahraničnímu nositeli za jeho podíl na boji za svobodu a demokracii v ČSFR. Dnes odléhá V. Havel se svým doprovodem do Ženevy a večer se vrací do Prahy.

Ivan Lendl se jen výjimečně vyláděje o soupeřích. A pokud ano, tak pouze o jejich hře. Vzácnou výjimku udělal nedávno

Co nechápe Ivan Lendl

no na adresu vítěze US Open Pete Samprase a Andre Agassiho. Lendl vyládl naděje, že vzorem mláděte se stane Sampras, a nikoli Agassi. »Představuji rozdílné životní názory,« řekl LENDL. »Nechápu, jak někdo může obdivovat Agassiho. Jeho zjeva a chování jsou příkladem pro děti, které rebelují proti svým rodičům a myslí si, že všechno vědí lž. Doujám, že Pete bude hodně vyhrávat a vzorem pro mládež se stane on.« Skutečně hodnoty pro Lendla představují Edberg a Sampras. »Snad se podat na kurtě co nejlepší výkon. Usmívej se, a když prohraješ, podej soupeři ruku. Takový má být sport. Smutné je, že divák přichází do hlediště hlavně proto, aby viděl, jak John McEnroe křičí, plácá, nadává a odmítá podat

Úspěšná jednání s finanční velmocí

Bern, hlavní město Švýcarska, divíteční ráno. Padá sníh, Švýcaři se radují, protože pro ně sníh znamená peníze z turistického ruchu. Čs. prezident V. Havel se svým doprovodem zahajuje ruční den. Pozdravil se s A. Kollerem, který je ve švýcarském rotačním systému pro tento rok pověřen nejvyšší státní funkcí. Rozhovor probíhající mezi čtyřma očima je srdečný a přátelský. Důvody jsou naskladě.

Obě země mají mnoho společného. Problémy konfederálního soužití, jak řešit otázku uprchlíků, správné ekonomické řešení našich problémů a budoucnost společného domu Evropy a naší role v ní.

Poté V. Havel navštívil parlament, kde mu poslanci kladou několik otázek o vztazích našich zemí. Na tiskové konferenci se novináři od V. Havla dovídají, že i mi-

profesionální ruku. Je to tak, na hokej zase chodí polovina dětí, jen když rokávkám, a vlastně hra jim nic neříká.

KDO HO VIDĚL STÁT SE PŘI MŘE?

nout, že nad sebou pořád potřebuji karabáč, že rádli ochotně ohýbají hřbety a leští klíčky na úkor vlastního rozhodování a odpovědnosti. To není knížka, nad kterou bych se dokázal jenom smát.»

Asi máte pravdu. Souvisí s tím ostatně i má poslední otázka. Co říkáte objevivším se snahám kdekoho kdekomu nasadit psí hlavu?

»Víte, já jsem se nikdy nesetkal s Pavlem Tigridem, on je jiná generace než já, navíc tu nežije, ale v souvislosti s tím, nač jste se ptala, bych doporučoval všem, aby si přečetli jeho Průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu a aby si zvlášť pečlivě prostudovali pasáž v závěru knihy, kdy říká Lucince: „A představte si, že by se to tady otočilo...!“

Karel Lucina

KDO BY TO DO NĚHO DĚKL?

Smůla agentů sovětské KGB

Oficiálně sovětský představitel sice prohlásil, že nastal konec »studené války«, ale činnost sovětské zpravodajské služby KGB v západní Evropě a Spojených státech vůči Západu podstatně zintenzivněla.

Holandská vláda nyní oznámila, že v nejbližších dnech bude muset zemí opustit 30 aktivních spolupracovníků sovětské zpravodajské služby KGB. Podle ministryně vnitra I. Dalesové se jedná o agenty KGB, kteří svou činnost v Holandsku maskovali zaměstnáním v sovětské letecké společnosti Aeroflot jako novináři, nebo jde o akreditované diplomaty. Součástí sítě sovětské špiónáže je také na sto holandských státních příslušníků. Ministryně vnitra potvrdila, že asi 25 Holanďanů dostává za svou činnost pro Sověty pravidelný »honorář«.

Podle zjištění holandských bezpečnostních orgánů se činnost sovětské zpravodajské služby v posledních měsících podstatně přeorientovala. Hlavní pozornost je nyní soustředěna na získávání informací z oblasti průmyslu, především v oblasti raketové a computerové techniky a leteckého průmyslu. Do pozadí poněkud ustoupil zájem o vojenskou problematiku.

Téměř současně se zprávou o odhalení skupiny sovětských agentů v Holandsku bylo v Bonnu oznámeno zatčení agenta sovětské zpravodajské služby KGB v Postupimi. Šlo o sovětského občana, majora KGB, který byl přistřižen při konspirační schůzce se svým německým informátorem. Zápas v Postupimi, jak informovaly německé bezpečnostní složky, je dalším důkazem, že KGB v Německu nadále účinně pracuje.

Zajímavá je i třetí informace z oblasti zpravodajských služeb. Nynější bulharský ministr zahraničních věcí Luben Gozov veřejně doznal, že v 80. letech, kdy působil v centrále OSN v New Yorku, pracoval pro bulharskou zpravodajskou službu. V Sofii se proslychá, že po tomto doznání bude muset Gozov v nejbližší době podat demisi.

Dva velkopříměrové vrtky k odvětrání stínícího tunelu u města Weinheim v SRN provedl za tři měsíce Závod dle plánů průzkum a bezpečnost z Paskova u Ostravy. Kvalitu a rychlost práce oceňují nejen tamní tunelářští odborníci, ale i státní báňský dozor SRN.

Licenční výroba obuvi PUMA zahájili v Botaně Skuteč. Do konce roku chtějí východočeští ševci zhotovit deset tisíc párů těchto sportovek pro tenis a basketbal.

BAGDÁD: Bývalý boxerský šampion Muhammad Ali (Cassius Clay) se přidal k dlouhé řadě návštěvníků přicházejících do Iráku ve snaze odvézt si nějaká rukojmí. V neděli se měl setkat i se S. Husajnem. Jejich setkání však bylo iráckou stranou bez vysvětlení zrušeno a jeho případné nové datum nebylo stanoveno.

DAMASEK: Přes 4500 Iráčanů bylo nedávno v Iráku uvězněno za nesouhlas s politikou S. Husajna a za rozšiřování protivládních letáků. Oznámila to syrská agentura SANA s odvoláním na irácké opoziční exilové zdroje, podle nichž hrozí uvězněným trest smrti.

Prezident ČSFR Václav Havel přijal na Pražském hradě z rukou předsedy Nadace Luisy Weissové cenu pojmenovanou po této významné francouzské novinářce. Cenu se každoročně uděluje tomu, kdo se zasloužil o mír a zlepšování mezilidských vztahů.

Podle průzkumu veřejného mínění se ztráty zaměstnání v blízké budoucnosti bojí téměř 15 procent Bulharů. Přes 44 procent dotázaných počítá s určitou pravděpodobností, že o něj přijde, 35 procent se toho vůbec neobává, zatímco zhruba šest procent již bez práce je.

K vyhoštění dvou občanů turecké národnosti došlo na hraničním přechodu v Cínovci. Byli předáni německým orgánům jako nežádoucí osoby v souvislosti s vydíráním a převáděním Kurdů přes hranice do SRN.

Cenné varhany ze 17. století, které byly postaveny pro chrám minoritů v Mostě a po jeho zbourání téměř dvacet let rozebrány mlčky, se ve čtvrtek opět rozezněly v kostele sv. Jiří v Českých Zlatnících na Mostecku.

Akciová společnost Dinka pro přestavbu Karlína bude mít za úkol mj. rekonstrukci území mezi ulicemi Pobežní, Sokolovská a Negrelliho viaduktem, regeneraci území od Sokolovské ulice po ulici Za Poříčskou branou.

DOLOŽKA VÝHOD ZNOVU PLATÍ

Od roku 1951 neposkytovaly USA Československu doložku nejvyšších výhod a Československo její poskytování USA rovněž zrušilo. Dnem 17. listopadu 1990 začaly Spojené státy americké a ČSFR opět vzájemně uplatňovat doložku nejvyšších výhod. Celní správy ČSFR a v USA začaly tímto dnem na zboží z druhé země vyměřovat cío podle smluvních celních sazeb místo celních sazeb všeobecných. Pro ilustraci uvedme alespoň několik sazeb podle celních sazebníků obou zemí, které jsou v platnosti v r. 1990. První celní sazba je vždy smluvní, druhá je všeobecná. U dovozů do ČSFR: pšenice 7,3% — 30%, léky obsahující peniciliny nebo jejich deriváty 3,8% — 10%, čisticové čístené lisy k tváření kovů 3% — 10%, analogové nebo hybridní stroje pro automatické zpracování dat 1,5% — 6%, osobní automobily 19% — 38%, tenisové rakety 10% — 70%. U dovozů do

Sovětské vědci včera úspěšně vyzkoušeli nový způsob dopravy materiálu z orbitálního komplexu Mir na Zem. Součástí automatické nákladní lodi Progress M5, která se dnes oddělila od kom-

Skoda-Arbeiter favorisieren VW

Etwa 1100 Beschäftigte des CSFR-Autoherstellers Skoda drohen mit Streik, falls sich das Unternehmen gegen eine Zusammenarbeit mit Volkswagen entscheidet. Die Belegschaft verspricht sich von den Deutschen eine sozialverträglichere Lösung. Als weiterer Partner hat sich die französisch-schwedische Gruppierung Renault/Volvo beworben. Die Regierung in Prag will ihre Entscheidung am 11. Dezember bekanntgeben.

• Západoněmecká automobilka Volkswagen — vážný »nápadník« mladoboleslavské Škodovky — je největším výrobcem osobních automobilů v Evropě. Loni sjelo z výrobních pásů celého koncernu 2,947 miliónu automobilů a prodáno jich bylo 2,94 miliónu.

Návštěvníkům Vídně

(ik): Rakouské hlavní město Vídeň očekává v předvánočním období opět zvýšený příliv návštěvníků z Československa. Přípravilo pro ně v češtině a slovenštině psaný leták s praktickými radami pro řidiče osobních aut i autobusů spolu s mapkou. Leták bude rozdáván zdarma na hraničních přechodech Hatě, Hevlin, Mikulov, Petřaika a Jaroslavce již tuto sobotu 24. 11. a pak každou sobotu až do vánoc, kromě 8. 12., kdy je v Rakousku svátek a obchody jsou uzavřeny. Leták seznamuje s tím, kde jsou nejvhodnější parkoviště, kolik se za ně platí, kde jsou informační střediska s prodejem jízdenek městské dopravy, kolik stojí lístek na tramvaj a jak se vyhnout dopravním přestupkům, za něž se platí citelné pokuty.

Prag will Energieverbrauch drosseln

Die Tschechoslowakei hat die Energiepreise für Großverbraucher deutlich erhöht. Kohle und Koks werden um fast die Hälfte, Strom um 53 Prozent, Erdgas um 65 und Heizungswärme um 74 Prozent teurer. Auf diese Weise will die Regierung den überdurchschnittlich hohen Verbrauch reduzieren. Private Haushalte müssen vorerst nicht mehr löhnen.

..A TO BY MĚLY!

USA: pivo vyrobené ze sladu 1 litr 1,6 c — 13,2 c, dopravníkové pásy z vulkanizovaného kaučuku 4,2% — 25%, pneumatiky pro osobní auta 4% — 10%, stolní a domácí sklo z olovnatého křídla 6% až 20 — podle hodnoty jednoho kusu — 80%, sušící stroje pro sušení zemědělských výrobků 7,4% — 32%. Celní sazby uvedené v procentech se vyměřují v obou zemích z celní hodnoty, tj. v podstatě z fakturované ceny.

Nezbývá než věřit, že doložka nejvyšších výhod začne působit ve velmi krátkém čase, že její výhody využijí podnikatelé v obou zemích skutečně široce. O tom, že v ČSFR je a bude zájem o výrobky z USA, nelze pochybovat, a stejně tak je jisté, že v USA se může dosavadní okruh zákazníků pro zboží z ČSFR zmnohonásobit.

plexu, byl zvláštní kontejner. Zatímco loď Progress M5 po sestupu do hustých vrstev atmosféry zanikla, tento kontejner se od ní ve stanovené výšce odpojil a měkce přistál.

Rendez-vous v roce nula

Ríká, že má rád cmundu, že za největší odměnu považuje, když si sedne na kraj jeviště a v pološeru vidí druhou třetí řadu, jak si potichounku zpívá s ním. Říká, že ho baví dávat lidem radost a že je rád, že neprožil válku. Říká též, že je ze Získova a že má rád Werichův humor. Říká, že ho zlobí lidská hloupost, závist a malost, říká, že ničeho, co kdy dělal, nelituje a že člověk nemá zoufat nad osudem, protože ho sám drží ve vlastních rukou. Přiznává, že zpívání je droga a že psaní básniček už má dávno za sebou. Vypráví o šestnáctiletém synovi téhož jména i o svém vztahu k Čapkovi, Hrabalovi, Saroyanovi a Wildovi. Sedí, upřímně zvolna kávu, v modrých očích má hřejivé plamínky. Většinou se tváří vážně, ale já vím, že každou chvíli vypuskné smích. Je bezprostřední, svojí. Od padesátin ho dělí pouhé tři roky, teď dělá inventuru pětadvaceti let s mikrofonom v ruce. Na otázku, kde bere VÁCLAV NECKAŘ stále tolik energie, s úsměvem rošťáka, který napjatě čeká, kdy si paní učitelka sedne na podstrčenou mokrou houbu, vyjekne a začne řešit dilema, zda nejprve sušit sukně nebo hledat viníka, odpoví spiklenecky: »Protože jsem ve skutečnosti jako každý chlap líný, žádnou energii nemám. To se vám jenom zdá. Úspěšně ji předstírám.«

Právě za sebou máte premiéru pořadu *Casy se mění* v pražské Redutě, po letech působnosti pod Krajským kulturním střediskem v Ústí nad Labem jste se se svojí doprovodnou, inovovanou skupinou Bacily (na snímku zleva: Jan Neckář, Pavel Špaček, Ota Peřina, Joža Barchánek, Zuzana Barchánková) vedenou bratrem Janem, vrátili do náruče Pragokonzertu, z níž jste se vymani vlastní dvakrát. *Casy se mění*, takže uvidíme, jestli nastane období, kdy povedete, řečeno ústředně Neckáře Jana »zákopovou válku« v Ústí do třetice. Snad bylo vaše rozhodnutí moudré. Můžete nám říci, proč k té situaci vůbec došlo?

»Dobrovolný exil jsme v roce 1981 zvolili poté, co se vedoucím agenturního oddělení na Pražském kulturním středisku stal člověk, který mne předtím vyslýchal ve svém sídle v Bartolomějské ulici. To je celé, nechci se o tom dál rozlišovat. Jsem už ve věku, kdy si můžu dovořit psát paměti. Už jsem je rozepsal. Knižka se bude jmenovat *Moje soukromá válka*. Nehodlám si hrát na spisovatele, ani se za něj vydávat. Chci pouze zaznamenat věci a děje, o nichž jsem přesvědčen že za to stojí.«

Za čtvrt století pěvecké dráhy jste, pokud jsem to dobře spočítal, nazpíval jen doma 116 singlů a 21 LP, natočili jste 13 filmů (např. *Ostře sledované vlaky*, *Skřivánek na niti*), měl jste osm samostatných pořadů v televizi, z televizních filmů připomenu třeba *Revus* pro následníka trůnu nebo postavu učitele Havránek v *Pfiliš krásné dívky*. Zúčastnili jste se mnoha významných mezinárodních festivalů, s *Golden Kids* (Neckář, Kubišová, Vondráčková) jste byli našimi prvními umělci hostujícími měsíc v pařížské Olympii, vy sám jste držitelem mnoha ocenění — od Zlatých desek přes stříbrné a bronzové slavičky... včetně by to byl předlouhý, takže ještě připomenout aspoň hudební projekty poslední doby: *Atlantida 99*, *Planetarium*, *Pod komandem lásky* — a pořád je to jen zlomeček toho, čím jste nám, svým věrným posluchačům, udělal radost. Zdá se, že jak vy, tak vlastně celý váš tým, a nímž už léta pracujete (Peřina, Rytíř, Křečmar, Jan Neckář), jste neodolatelní. Můžete si zavzpomínat, jak to všechno začalo?

»My jsme s bráchou vyrůstali za kuli-

sami ústecké opery. Maminka byla její hospodářskou vedoucí, otec byl činoherec. Honza znal všechny klavíry v divadle. To, co já se pracně učil čtyři roky, on zvládl za tři měsíce! To mě děsně švalo, takže jsem snažil v tomto směru zanechat. Já vím, že to není právě ten nejlepší přístup, ale jak byste reagovala vy, kdybyste se s nčím tak dlouho mordovala, a pak někdo přišel a zahrál to hned? Bylo mi deset, když v Ústí nastudovali Verdiho *Othella*. A v něm, v druhém dějství, zpívá dětský sbor. Protože víc dětí nesehnali, zpíval jsem celý sbor sám. To mi zůstalo. Patrně od té doby jsem sólistou.«

Stal se z vás profesionál každým coulem. Kdybyste se měl znovu v životě rozhodovat, jak by to dopadlo?

»Já si myslím, že bych nebyl ničím jiným. Ze i kdybych se snažil, jak bych se snažil, zase bych nejspíš skončil na jevišti.«

Jaké písničky zpíváte nejraději?

»Bylo by jich moc, za všechny, když opomenu přeložené balady, které zpívám velice rád jako Kdo vchází do tvých snů, má lásko nebo Suzanne, jsou to Václavák, Perla, Nautilus, ale zároveň všechny písničky z Atlantidy, kterou napsal brácha už na hotové texty Z. Rytíře a M. Horáčka.«

Pokuste se o vlastní charakteristiku. Jaký jste?

»Určitě nejsem obchodník, což je v nastupujícím tržním hospodářství velká nevýhoda, protože moje profese se musí dělat se zájemem dobrých manažerů, a tady u nás se celých těch 25 let, co zpívám, až do letošního roku de facto pojem manažer neschyloval. Bylo to téměř kacířství a vždycky se to narážovalo nčím jiným. Legálně tahle kolonka neexistovala.«

Je toho víc, co jsme postrádali. Co vadilo nejvíce vám?

»Moc věcí. Podívejte se, teď si všichni stěžují na všechno, takže bych to nerad rozváděl. Vím, že když je něčeho moc, tak je toho příliš. Raději o tom budu vyprávět v té knížce. Momentálně panuje v této republice jakýsi infarktový stav. Dnes spolu hovoříme a nevíme, jestli nám republika vydrží vcelku nebo ne. Když jsme se sešli, mluvili jsme tady o tom, že lidé nechodí do divadel, do kin. Že část populace hlídá informace, část zase hledá původní majetnické listy od domů, které měl dědeček, část lidí zase přemýšlí, jak to udělat, aby mohli koupit tu masnu na rohu. Myslím si, že je to naprosto normální a že se tomu nelze divit. Považoval bych však za katastrofu, kdyby to převládlo nad zájmem o kulturu. Kdyby duchovno bylo takřka-jíc odejito na úkor materiálního.«

Čeho je nám, podle vašeho názoru, v této rozjítžené době nejvíce třeba?

»Já si myslím, že lásky a tolerance.

A že oběmu se musíme učit, aby slova nebyla jen slovy, ale aby měla obsah. Domnívám se, že toleranci naše společnost moc „neumí“ také proto, že mladé lidi k ní nikdo nikdy nevychoval, stejně jako k rétorice, což se projevuje například při jednání parlamentu. Lidé se neumějí jasně a pregnantně vyjadřovat, vyslovovat své záměry a postoje, nechápou, že tolerance je také schopnost akceptovat názory druhého člověka. Kdesi jsem četl, že někdo navrhuje zrušit občanskou výchovu: To nechápu. Myslím, že právě v těchto hodinách by se tomu, o čem jsem právě hovořil, mohli lidé naučit. Například bychom nemuseli být svědky trapných extempore některých poslanců, proti nimž

třeba stojí jasné, zřetelné a cílevědomé vyjadřování pana Hrušínského. V jedné jeho větě je obsaženo vše, co mu leží na srdci, zatímco v jiných případech jde o pouhé mlácení slámy.«

Co vás teď nejvíce zlobí?

»Zlobí... To je slabé slovo, protože mě to přímo štve! Myslím tu momentální česko-slovenskou situaci. Mám na Slovensku spousty kamarádů a kamarádek, rád jsem tam jezdil na koncerty, vždycky to bylo moc fajn. A teď? Před dvěma lety jsem byl na koncertu svého kamaráda Petra Nagye v Lucerně se svým tehdy čtrnáctiletým synem. Celá Lucerna, včetně našeho Vaška, zpívala s Petrem slovensky. Tři tisíce lidí. Vůbec mne to nepřekvapilo, tím méně jsem se cítil ublížený. Myslím si naopak, že tak to má být, že tak je to bezvadné a že to o něčem svědčí. Ve chvíli, kdy někdo říká, že se cítí ublížený, myslím, že nemá pravdu. Vždyť mimo jiné právě naše písničky dokazují, jak si přesně oba národy rozumějí. Taký mě trápí jiná věc. Listopadem jsme se všichni, alespoň podle mého názoru, ocitli v roce nula. A z toho musíme vycházet. Samozřejmě že s tím, co má člověk za sebou, ale především s pohledem do budoucnosti. Musíme začít znova, od malíčkosti a ve všem. Už nikdy by nemělo dojít k situaci, aby se člověk musel stydět za to, že je odtud. Neříkám určitě nic nového, řekli to už jiní, že totalitu si nosíme každý v sobě a že se s ní musíme umět vypořádat. Spousta lidí by hned zítra chtěla žít jako v kapitalismu, ale s tím, že by se i nadále pracovalo jako v socialismu. To přece nejde dohromady!«

Své soukromí si chráníte. Můžete na vás prozradit pouze to, že jste se s chotí Jarkou sexuálně ještě v Písku, v době pobytu v divadelku Alfa. Tehdy byla jako primabalerína na výsluní slávy, zatímco vaše jméno ještě nikomu nic neřikalo. Právě proto si ji vážíte, hovoříte o potřebě útyku mezi dvěma lidmi, o naprosté otevřenosti, a úsměvem jste přiznal, že by se tu našla i jistá, jak říkal krásně Jan Werich, »podpantofiliace«. Nechme to být a zkusme to odjinud. Kdy jste byl nejvíce šťastný a kdy nešťastný a proč?

»Šťastí má mnoho různých podob. Jedna z nich je nebat se, že když něco řeknu, může to být, jak říkají právníci, použito proti mně. Jsem rád, že jsem se této doby dožil, a je mi líto, že se ji už nedočkal některý z kamarádů, mezi nimi například můj manažer Hanuš Bunzel. Bez něho bych asi sotva byl tím, kým jsem dnes. Jako dítě prožil Terezín a stejně jako tehdy i dávno před listopadem říkal: „Já musím přežít, musím přežít.“ Bohužel, nepovedlo se to. Zemřel 20. března 1988. Za další nešťastný den ve svém životě považuji 21. srpen 1988, kdy jsem se ráno ve stanu na Kavkazu při natáčení filmu *Kolonia Lanfieri*, dva tisíce metrů nad mořem, dovedl se svým přítelem Litevcem Jozisem Budrajtisem z rádia zprávu o vstupu vojsk do Československa. Seděli jsme tam oba jako přikovaní, oba jsme brečeli, a on mi říkal: Viš, to je přesně jako u nás, v devětatřicátém... A tak už to bude pořád... Dodnes neumím popsat ten pocit ubohosti, bezmocnosti a porážky. Naštěstí je to všechno už pryč.«

Slyšela jsem, že nemáte rád Švejska. Proč?

»Proti Haškovi nic nemám. Napsal to bohužel až moc dobře a myslím, že výborně vykreslil to, co se mi protivilo a co bych nechtěl, aby se vrátilo. Někdy mám totiž pocit, že Češi si opravdu neumějí vlá-

RAUL WALLENBERG

Píše se leden roku 1945. Přes houževnatý odpor německých vojsk si před-
sunuté jednotky Rudé armády klesl cestu od Debrecína k Budapešti. Ně-
mecký generál Schmidhuber podepisuje rozkaz zlikvidovat budapešťské
židovské ghetto. Tu vrazí do generálovy pracovny udýchaný mladý muž:
»Jestli rozkaz ihned nezrušíte, zasadím se osobně o to, aby vás Rusové
pověsili!« Němec je vztekem bez sebe nad touhle trůfalostí, ale dokáže
se ovládnout. Z dálky je totiž slyšet hřmění děl, temné detonace rozrážejí
mrazivý lednový vzduch. Generál Schmidhuber náhle před mladým civilis-
tou kapituluje: rozkaz odvolává. Ghetto tedy nebude zničeno a tisíce lidí
budou zachráněny.

Mladý muž je Němcům znám. Je to švéd-
ský konzul a jmenuje se Raul Wallenberg.
Má pověst přítele židů, i když sám žid není
— naopak, patří k vyvolené nordické, „sto-
procentně árijské rase“. Ale koluje o něm,
že tisíce židů zachránil před plynovými ko-
morami. Sám Adolf Eichmann, pověřený
výkonem »konečného řešení židovské otáz-
ky«, by se nepřijemného diplomata rád
zbavil. Ale jak? Nachystal mu četné léčky,
ale Wallenberg vždy závčas vytašil nebez-
pečí a v žádné neuvízl. Eichmann Švéda
přímou fyzicky zničit nemůže. Což Führer
nevydal striktní příkaz nepodnikat nic, co
by narušilo neutrální vztahy mezi Berlínem
a Stockholmem? Adolf Hitler už asi sám
nespoléhá na »záračnou zbraň«, jejíž vy-
vinutí mu slíbili němečtí atomoví fyzici;
válka se chýlí ke konci, Rusové překročili
Odru, západní spojenci se tlačí na Rýn.

Raul Wallenberg pocházel ze zámožné
bankéřské rodiny. V mládí hodně cestoval
po zemích Blízkého východu a navštívil ta-
ké Spojené státy. Pak se dal na obchod
a řídil jednu švédskou vývozní firmu. V je-
jích službách často navštěvoval Maďarsko.
V roce 1944 bylo v Maďarsku na 800 000
židů. Za pronájemského režimu »admirála«
Horthyho žila židovská kolonie poměrně
v klidu. Ale jakmile byl Horthy nucen od-
stoupit a správu nad zemí převzaly němec-
ké okupační úřady, situace se radikálně
změnila.

Z Maďarska putovaly dlouhé nákladní
vlaky, jejich dobytčí vagóny byly přecpány
příslušníky »nižší rasy«; některé směřovaly
do »říše«, aby tam mladší a fyzicky schopní
židé pracovali v takzvaném totálním nasa-
zení, jinými slovy dělali ve zbrojních to-
várnách relichu za sotva postačující životní
minimum; cílovou stanicí jiných, a těch je
mnohem víc, jsou Osvětim, Majdanek,
Treblinka.

Amerika reaguje a politicky vlivný Židov-
ský kongres vyrozumí prezidenta Roose-
velta. Ten pověřuje svého velvyslance ve
Stockholmu, aby od vlády Švédska, jakož-
to neutrálního státu, vynutil intervenci ve
prospěch maďarských židů. Velvyslanec
Johnson se setkává s pochopením: Stock-
holm deleguje do Budapešti znalce maďar-
ských poměrů — mladého a dynamického
Wallenberga.

Do maďarského hlavního města přijíždí
Wallenberg ve funkci konzula počátkem
července roku 1944. Jeho diplomatické za-
vazadlo je doslova napěchováno čistými
švédskými pasy a devizovými akreditivy
tajného účtu stockholmské banky, který
americká organizace pro pomoc uprchlákům
— »American Aid for Refugees« — doto-
vala vysokou dolarovou částkou.

Wallenberg se ihned dává do vyčerpáva-
jící a rovněž nebezpečné práce. Vydává
stovky a tisíce takzvaných »prozatímních
pasů« židům, jimž bezprostředně hrozí od-
soun. Držiteli těchto dokumentů jsou nyní
pod švédskou ochranou. Wallenberg proná-

jí má v Budapešti dvacet budov, do nichž
doslova nappává tisíce svých chráněnců.
Ve spolupráci se švýcarskými diplomaty a
s papežským nunciem se stará, jak to jen
při striktním přidělovém systému jde,
o stravování až 13 000 lidí najednou.
Nedopřává si odpočinku, pracuje až dvacet
hodin denně. Vystavuje falešné dokumenty,
vyjednává, přemlouvá, podplácí okupační
úředníky, a když to jinak nejde, vyhrožuje.
Účel světlí prostředky — a účelem je přece
zachránit před deportací a jistou smrtí co
nejvíce pronásledovaných. A Wallenberg ví,
že mu jde o krk: jediný chybný krok, při-
stizení při činu, usvědčení... a je ztracen.

Dva nákladníky zastavují před hlavním
budapešťským nádražím, na korbách jsou
jako slaneční směstnání židé určení k de-
portaci. Bůhvíjak se o tom Wallenberg
dozvěděl, ale náhle je tu, odstrkuje stráž-
e, klesl si cestu mezi německými důstojníky.
»Halt« pro něho neplatí. »Kdo má švédský
pas, ať sestoupí!« vykřikne. Asi deset lidí
váhavě seskakuje z kamiónu. Wallenberg
postoupí kupředu, aby mu Němci neviděli do
tváře, a výzvu opakuje, přitom spiklenecky
zamrká očima. Pochopili. Další muži opou-
stějí nákladníky. »Passevorweisen! Pasy!
řvou vojáci. Wallenberg posbírá od židů
kdejaký papír, kteří ti chudáci vylovi z ka-

pes — řidičáky, očkovačí průkazy, povo-
lení k pobytu, předplatní legitimace na
autobus. Němci nedůvěřivě krouží hlavou,
ale tu se Wallenberg rozčílí: »Což ne-
umíte číst? To jsou přece švédské pasy vy-
stavené v maďarštině... aha, vy maďarsky
neumíte...« A už si skupinku odvádí stranou.
Ale jsou tu ještě další, podám se stej-
ná lest, aby je vyřval z náruči smrti?

Rudá armáda se valí k Budapešti.
Patnáctého ledna 1945 stráví Wallenberg
celý den ve sklepě, protože bombardování
je velmi intenzivní. Šestnáctého ledna
opouští kryt. Žádá představitele Meziná-
rodního červeného kříže György Gergelyho
o pomoc, aby mohl opustit obležené město,
projit německou obranou a osobně inter-
venovat u maršála Malinovského v zájmu
svých chráněnců.

Dne 17. ledna jsou Wallenbergovi před-
staveni tři muži. Jsou to právě agenti sovět-
ské tajné policie, kteří ho přes frontu pře-
vedou a k Malinovskému doprovodí.
Wallenberg chvíli váhá, pak souhlasí. »Jdu
s nimi. Nevím však, jestli jako přítel ane-
bo jejich zajatec,« stačí šeptnout do ucha
svému spolupracovníku, než se za ním za-
vřou dveře...

Od této chvíle už Raula Wallenberga
nikdo nespátrá. Švédský diplomat, za-
chránce desetitisíců, zmizel, jako by se po
něm země slehla.

Uplynulo několik měsíců. Válka skon-
čila, vítězné mocnosti protihitlerovské koa-
lice podle jaltských dohod obsadily pří-
slušné zóny v poraženém Německu.

Švédská vláda žádá o navrácení Wallen-

berg: což sovětské velitelství nedalo už
17. ledna Švédům na vědomí, že diplomat
»bere pod svoji ochranu?«
Jenže situace se mezitím změnila. So-
věti nyní tvrdí, že Wallenberg byl německý
špión. A brzy obvinění upřesňují — byl to
americko-sionistický špión!
Maďarští uprchlíci ve Švédsku výpoví-
dají, že sovětská tajná policie NKVD věz-
nila Wallenberga nejdříve v Bábu, potom
ho převevzla do zajateckého tábora v mol-
dávské Focani. Podle jiných informací byl
diplomat 31. ledna 1945 spáten v cele
číslo 123 proslulého moskevského vězení
Lubjanka.

Mnoho okolností nespovídá i jiné do-
mácky: Wallenberg se stal obětí německé
pomsty, konkrétně Eichmannovy. Než Ruso-
vé obsadili Budapešť, gestapo právě nara-
žilo ve svých archívech »průkazný mate-
riál« o Wallenbergově »špiónské činnosti».

Proč sovětská tajná služba Wallenberga
odvlekla? Jaký zájem mohla mít na švéd-
ském diplomatu?
Wallenberg nezachraňoval z nacistických
spárů pouze židy. Mezi jeho chráněnci byli
též četní uprchlíci ruští zajatci a dezertéři.
Což však velkým Stalin netvrdil: »U nás
váleční zajatci nejsou, jsou jen zrádci!«
A což Wallenberg nepoužíval na záchranu

Končí? Ano, ale na čas. Švédská vláda
zjišťuje, že ti tři muži,
A tady stopa končí.

Minula léta. Stalin za záhadných okol-
ností zemřel a měl pompézní pohřeb. Be-
nizu a velitele rozvědky »Smerš« Abaku-
mova dal Chruščov popravít. V Moskvě se
konal proslulý XX. sjezd KSSS, kult osob-
nosti byl odmítnut a kritizován, Nikita

Tak či onak. Ale švédská vláda se ne-
vzdávala pátrání po svém diplomatu, který
se stal národním hrdinou. Stockholm však

Chruščov otevřel cestu postupné destalinizaci.

Na jaře 1956 navštívuje Sovětský svaz švédský ministerský předseda Tage Erlander. A znovu padne Wallenbergovo jméno. A znovu sliby. A zase trvá skoro rok, než Moskva dšty náměstka ministra zahraničních věcí formuluje novou verzi: Vlnu na všem nese stalinová epocha: Raul Wallenberg zemřel na srdeční mrtvici dne 17. července roku 1947 ve vězení Lubljanka a jeho tělo bylo z hygienických důvodů spáleno...

Švédská vláda může tudíž »případ Wallenberg« odložit ad acta. Skutečně tak činí, ale jen nakrátko. Mnozí se totiž nepotvrzené zprávy, že Wallenberg mrtev není, že žije někde jako vězeň v přízračném sovětském gulagu. A že se tudíž sovětské tvrzení o Švédově úmrtí nezakládá na pravdě.

Případ Wallenberg je znovu na přetřesu.

Širaká strana mája radnája... Široký, velmi široký je také sovětský gulag. To ještě Solženicyn nenapsal svoje dokumentární dílo, ale moskevské špičky této budoucí zkratce dobře rozuměly. Je to »Vládní správa táborů«. A Wallenberg je »zek«, což v překladu do českého žargónu znamená »mukle«.

Gulag se prostírá od tichomořských břehů až k satelitním státům ve východní Evropě, od mrazivých tundr do vyprahlé stepi Kazachstánu, prostě všude tam, kam dosahá moc sovětského impéria. Kdo se do gulagu propadne, mizí v něm beze stopy.

Srovnáme-li různé výpovědi někdejších Wallenbergových spoluvězňů, které se pochopitelně vždycky nekryjí jen v datech, ale ani v lokalitaci, zjistíme, že švédský diplomat nedobrovolně zcestoval pěknou část »souostroví«.

Postupujme chronologicky.

Andrej Simkiewicz — to jméno zní nápadně polsky — je bývalý vězeň sovětských lágrů. Dnes žije ve Francii. Prohlásil, že s Wallenbergem strávil dva dny v téže cele na Lubljance, a to v prosinci 1947.

Podle Kremlu měl však být Wallenberg už pět měsíců »úředně« mrtev.

Bývalý sovětský důstojník Gennadij Kuprianov svědčuje jistě osobě — anonymní, z pochopitelných důvodů — a ta o tom podává zprávu známému »lovci nacistů« Simonu Wiesenthalovi do Vídně, že prý se s Wallenbergem setkal v různých věznicích mezi lety 1953 a 1956.

Sovětský disident Avram Kalinskij potvrzuje, že Wallenberga viděl v roce 1959 ve vladimírském vězení. Další dva svědci, jejichž jména zůstala rovněž z bezpečnostních důvodů utajena, vypovídají, že Wallenberg byl prý v letech 1973 až 1974 v Irkutsku, pak v oblasti Gorkého a konečně opět v Moskvě, než ho údajně převezli do žaláře v Leningradu.

Disidenta Jana Kaplana zatkl v roce 1975, údajně za »černý obchod s devizami«. Prováděl »change« s dolary, franky, librami? Zdá se, že si Kaplan odseděl svá léta za mřížemi za to, že se odváděl požadát o emigraci do Izraele. Když se Kaplan dostává na svobodu, vypovídá, že se s Wallenbergem setkal na Butyrcce.

V lednu roku 1981 se Wallenbergovo jméno objevuje na stránkách ilegálního bulletinu sovětské disidentské skupiny »Výbory proti zneužívání psychiatrie k politickým účelům«. Podle této tiskoviny, jejíž výtisk

se dostal na Západ »jistý starší Švéd« byl v roce 1978 spáčen v psychiatrickém útulku Blagoveščensk na sovětském Dálném východě.

Květen 1979. Nejmenovaný plukovník KGB, když si prý napřed pořádně přihnul vodky, se před skupinou spoluobčanů židovského původu žádajících o vystěhování do Izraele, vyťahuje: »Žádné hlouposti, hoši, mám ve své kartotéce jednoho švédského diplomata zabásnutého už pětaticet let...«

Jedno z nejpodrobnějších a nejzajímavějších svědectví o Wallenbergovi uveřejňuje v květnu 1980 dánský deník Berlingske Tidende. Pochází od čtyřiapadesátiletého bývalého obyvatele gulagu Izáka Abramoviče Millera. Viděl Wallenberga několikrát od února 1947 do srpna 1953, a to v různých táborech: nejprve to bylo na Pečote, asi tisíc kilometrů severně od Leningradu, potom v Salegradu v poříčí sibiřské řeky Ob, konečně v Komsomolsku poblíž čínských hranic. Trestem za spor, který měl Wallenberg s velitelstvím tábora na Pečote, byl Švéd na nějakou dobu uvržen do samoty; jeden čtvereční metr pro veškerý fyzický pohyb, když zapuštěné do podlahy špičkou nadrž, aby se vězeň nemohl posadit, natož si lehnout; v zimě mrzne, »mukle« má jen lehoučký plátěný oděv táborových trestanců. Každé tři hodiny kontrola. Zjistí-li, že vězeň mezitím ztratil vědomí, polijí ho studenou vodou, a jakmile přijde k sobě, strčí ho zpátky do samoty. A strava? 450 gramů komisarů a kousček ryby denně.

V roce 1949, vypovídá Miller, utrpěl Wallenberg omrzliny třetího stupně, takže mu museli amputovat část prsty a dva prsty jedné nohy. To mu také znemožnilo účastnit se pokusu o útěk skupiny asi 150 vězňů..., ale možná mu to zachránilo život, protože většinu uprchlíků dopadli a postříleli...

Wallenberg — dále hovoří Miller — už v té době mluvil slušně rusky. Pod pravým uchem měl viditelnou jizvu, patrně od rány při výslechu... »Měli jsme ho všichni rádi. Hodně mi pomohl. Pomáhal, jak to jen bylo v daných podmínkách možné, snažil se například dostat přilíš zesláblé nebo nemocné vězně do takzvaných oddílů O. P., kde byli ušetřeni každodenní roboty... Když jsem se s Wallenbergem setkal naposled, to bylo v Moskvě, odevzdal mi nějaký dopis a poprosil mne, abych ho někdy doručil. Ale před propuštěním mne vysvětlil, spálili mě vězeňské šaty a s nimi i dopis, který jsem v nich ukryl. Adresu si, bohužel, nepamatuji...«

Ale je tu ještě jedna pravděpodobná odpověď na naše PROČ. Uveřejnil ji v srpnu 1981 švédský večerník Aftenbladet na základě výpovědi bývalého velitele praporu 18. ukrajinské armády Jakova Leonoviče Lachotského-Menakera, židovského původu, jenž se v roce 1979 podařilo ze Sovětského svazu emigrovat. Podle jeho svědectví o Wallenbergově zatčení rozhodl v lednu 1945... Leonid Brežněv, v té době plukovník a politický komisař 18. ukrajinského frontu, právě toho, který osvobodil Budapešť od Němců. Jedním z hlavních politických úkolů plukovníka Brežněva bylo zajistit všechny »špióny« a »kolaboranty« v Maďarsku. A to je také důvod — uzavírá švédský Aftenbladet — proč Moskva o Wallenbergově případu tak diskrétně mlčí...

Počátkem osmdesátých let se ve Švédsku, v Dánsku, ve Spojených státech a mnoha

skutečně je, opravdu zasloužil. Za lidskost, za úctu k životu, za humánní ideály. Wallenberg byl a ještě je, jak to řekl kdysi bývalý izraelský ministerský předseda Menachem Begín, »největším hrdinou druhé světové války«. Begín totiž věděl právě švédskému diplomatu za záchranu života svých rodilců.

Kolik lidí vyřval Wallenberg nacistickým plynovým komorám? Ani zde se údajně zcela nekryjí. Většina historiků moderních dějin klade počet zachráněných mezi 20 000 až 30 000 lidí, jiní však soudí, že jich bylo daleko víc, možná až 100 000. Tak či onak, všechny tyto odhady mají společného jmenovatele: bylo jich hodně. Wallenberg je skutečný hrdina: šel do nebezpečí a neptal

padněm udělení ceny zpravit a jak mu ji doručit, když adresát je neznámý kde? A nejlépe — lze vůbec udělit cenu mrtvému? Závět Alfreda Nobela tuto variantu nepřipouští. A přece se už tak jednou stalo. To bylo v roce 1981, kdy posmrtně cenu obdržel generální tajemník OSN Dag Hammarskjöld, který přišel o život v Kongu několik měsíců před jejím udělením. Jestliže Wallenberg dosud žije, je mu nyní 77 let. Jaký je jeho zdravotní stav? To si můžeme domyslet. Pětaticet let sovětských věznic a koncentráků muselo zanechat trvalé stopy. Fyzické i psychické. Dostal-li psychiatrické »léčení«, tak při tehdejších sovětských »terapiích« to znamená, že dnes je z Wallenberga nepříčetný člověk.

Živ či mrtev, osobnost Raula Wallenberga by si pocty, již Nobelova cena mluví

k objasnění Wallenbergovy záhady a aby tomuto velkému humanistovi bylo uděleno čestné americké občanství. Prezident Reagan akt podepsal. Raul Wallenberg se tak stal druhým cizím státním příslušníkem, jenž se dostalo této pocty: prvním byl britský ministerský předseda Winston Churchill.

Výbory pro osvobození Raula Wallenberga vypisaly tehdy odměnu jeden milión dolarů tomu, kdo bude s to podat o zmizeném Švédovi přesnější zprávy a uvést pátrání na stopu.

Wallenbergovo jméno se nejednou vyskytlo na seznamu kandidátů na Nobelovu cenu míru. Ale tím vystala i právnická otázka. Je-li Wallenberg živ, jak ho o přit-

dálších západních zemích vytvořily Výbory pro osvobození Raula Wallenberga. Ve spolupráci s Mezinárodním červeným křížem jim pomohl i Simon Wiesenthal z Vídně. V lednu 1981 se ve Stockholmu konal »Hearing Raul Wallenberg«. Sovětská agentura TASS ovšem označila tuto akci za protisovětskou propagandu, jejímž cílem je poškodit vztahy »dobrého sousedství« mezi Švédskem a Sovětským svazem a »zostřit protisovětské citění na Západě...«

Na jaře 1981 demokratický poslanec Tom Lantos předložil v americkém Kongresu rezoluci, kterou podepsalo 258 dalších kongresmanů. Rezoluce požadovala od prezidenta Ronalda Reagana, aby podnikl kroky

...

Padesát let trvalo Sovětskému svazu, než v rámci »glasnosti« přiznal svoji odpovědnost za vyvraždění 15 000 polských důstojníků a vojáků na jaře 1940, z nichž většina dostala kulku do týlu v Katynském lese u Smolenska.

Kolik roků ještě uplyne, než se Moskva k Wallenbergovu případu jednoznačně vyjádří?

Náznačky dobré vůle tu jsou. Za prvé: sovětská místa souhlasí s tím, aby byl Wallenbergův případ přešetřen. To znamená, že netrvají na dosud oficiálním stanovisku, podle kterého švédský diplomat zemřel na mrtvici v roce 1947 v Lublanci. Za druhé: Sověti se vůbec poprvé účastní vyšetřující komise, k níž do své smrti v prosinci 1987 náležel i Andrej Sacharov a jeho ještě žijící manželka Jelena Bonnerová. Za třetí: sovětský novinář Alexej Kartsev už rok pátrá po Wallenbergovi. Oznamil, že má dva — zatím nejménované — svědky, kteří prý spatřili Wallenberga živého ještě v roce 1987.

Kartsev dodal, že speciální rozvědka Směrš byla rozpustěna v roce 1947, tedy ve stejné době — kdy — oficiálně — se Wallenbergovy dny naplnily, ale že její archívy stále přístupné nejsou.

Co se v nich skrývá? Jak se připravovaly monstrprocesy? Jak Stalin zorganizoval vraždu Trockého? Směrš byla sice formálně rozpustěna, ale fungovala ještě léta. Jak vůbec zemřel Stalin? Co předcházelo popravě Beriji a jeho zločineckých spolupracovníků? Jistě je v nějakém trezoru také »případ Wallenberga«. Směrš nešla pouze po špiónech a nepřátelích Sovětského svazu, ale po všech, doma i v zahraničí. Byla významnou převodovou pákou v kolotoči policejního režimu. Byla smetánkou NKVD — pozdější KGB — elitní složkou, jejíž dlouhé prsty, a zejména dlouhé uši, se vetřely všude a vždycky.

● ● ●

Vyšetřovací komise stále naráží na neochotu úřadů. Všechny stopy se stýkají v KGB, ale tajné archívy jsou pod zámek: obyvatelé gulagu jsou prostě anonymní, mají falešná jména nebo jsou evidováni pod registračními čísly: »Chceme vědět víc.« Hkají členové komise, »ale kam se obrátit?« Také se jim nezdá pravděpodobné, že KGB před rokem »náhodou« objevila Wallenbergovy osobní svršky, několik mincí ve tvrdé valutě v kapsách, jeho pas a vězeňskou »legitimaci«.

Podezřelý. Léčka pro mezinárodní veřejné mínění? Hlazení vlastních stop?

»Ždímání« místo obchodu

Před delším časem jsem při studiu spisů z Kanceláře prezidenta republiky našel zcela náhodou koncept smlouvy mezi Československem a Sovětským svazem o těžbě uranové rudy, tuším, že z roku 1948. Několikastránkový návrh opravoval na některých místech vlastnoručně prezident Beneš. Pokud se pamatují, byly to většinou doplňky nepřilíh důležité. Archív prezidentské kanceláře přenesli tehdy do Ostavu dějin KSČ, kde se přísně evidoval předmět studia, a tak se ani uvedený dokument nedal ofotografovat...

Ve smlouvě se ani slovem nehovořilo o konkrétních hospodářských podmínkách a cenách; byla to na první pohled dohoda nerovnoprávná, která měla Stalinovu Sovětskému svazu zajistit naprostou suverenitu, s níž mohl využívat uranovou rudu na jáchymovsku a určovat Československu podmínky jako nějakému »poraženému a okupovanému státu. [Takových »dohod« vynucených sovětskou stranou bylo po válce mnohem víc; vzpomeňme jen tzv. smlouvu z podzimu 1945, kdy si dal Stalin »legalizovat« odtržení Podkarpatské Rusi od naší republiky.]

Československo patřilo po druhé světové válce k několika málo evropským zemím, které ničivé válečné tažení v podstatě vážně nepoškodilo. Podánilo se nám v cizině uchránit část zlatého pokladu, i pro nás byl určen Marshallův plán, který by tvořil jeden ze základů poválečné obnovy hospodářství. Ale hlavně: měli jsme bohatá ložiska uranové rudy, a tak jsme šli na dosah velké perspektivy — stát se bohatým a prosperujícím státem, dokonce i kdyby se provedly některé zněrodnující procesy při zachování značné privatizace, jak se plánovalo v prvních letech po květnu 1945.

Doklady o těžbě uranové rudy na jáchymovsku a Příbramsku hovořily o společném splnění sovětských a československých komunistů. Za neuvěřitelných nelidských podmínek těžili rudu političtí vězni, jejichž stavy se dokonce rok co rok »plánovitě« doplňovaly. Pracovali se bez ochrany před radioaktivním zářením, vězňové vdechovali smrtenosný prach. Se studenty, duchovními, inteligencí, rolníky, dělníky a živnostníky, kteří tvořili jádro táborů, jednalo se ještě hůř než za nacistů. Sonderbehandlung (=zvláštní zacházení) a Rückkehr unerwünscht (=návrat nežádoucí) byly heslem i tohoto ničení lidí. To vše za dozoru sovětských odborníků a orgánů NKVD.

Československé státní orgány nepodaly dodnes zprávu o těžbě uranové rudy a jejích podmínkách, o způsobech, jak byli vězňové vykořisťováni, o cenách za uranovou rudu, které měl Sovětský svaz platit. Jen občas proskočily ze svědectví vězňů údaje o nelidskosti v jáchymovských dolích a nic víc. Mlčí pochopitelně také sovětská partnerka...

Není to jediný mlčen, který se rozléhá po naší zemi. Nikdy jsme nedostali odpověď na otázku, co se stalo se zlatým pokladem v roce 1988, který shromáždili prostí lidé ze svých úspor a rodinných šperků ve prospěch obrozující se republiky. »Husákovci« nevydali nikdy také výčet, jak naložili se zlatem, které nám vrátili — jak se dnes zdá bohužel předčasně — Spojené státy. Stíhají se drobní podvodníci, ale vykrádači národního bohatství ve velkém mají zůstat stranou a nepotrestáni? To není hospodářská kriminalita, na kterou má generální prokuratura jedno velké oddělení? A jak se postupně prošťurovaly různé zahraniční půjčky,

o tom také ani slovo.

Nedávno přineslo vyslání Svobodné Evropy doklady, které tam uvedl inženýr František Sedivý. Vypočítával, o č nás Sovětský svaz připravil:

- 1 kg uranové rudy stál po válce ve světových cenách 8000 amerických dolarů,
- vytěžilo se průměrně 360 tun za den,
- za jeden den přinesla tedy těžba 2 miliardy 880 mil. dolarů,
- za rok se tím vytvořila částka 720 miliard amerických dolarů (v této částce není započtena částka za těžbu tzv. chudé rudy — asi 36 miliard amerických dolarů ročně),
- celková částka za rok je 756 miliard amerických dolarů.

Za patnáct let těžby to prý činí dohromady: 11 biliónů 340 miliard amerických dolarů! Možná i více, možná méně, kdo ví. (»Oficiální« údaje se nám zjistit nepodařilo. Zatím zůstávají státním tajemstvím,« píše k tomuto problému 25. září 1990 Svobodné slovo.)

Dostali jsme tuto částku od Sovětského svazu? Samozřejmě že nikdy ne, to bychom byli bohatší než Kuvaity. Náš účet je tedy otevřený. Kolik SSSR za uranovou rudu zaplatil? A nejen to: lze vůbec kdy splatit a poskytnout »náhradu« za zničené zdraví, za likvidaci tisíců vězňů, za nelidskost tvář v tvář Evropě osvobozené od totality nacismu, pohrdající veškerými právy na život a svobodu? Za likvidované krajiny, zpustošené lesy a louky i vody?

V září 1990 sdělil sovětský ústřední orgán, moskevská Pravda, že prý »jen v letech 1971—1980 dosáhly dotace SSSR šesti východoevropským socialistickým zemím, vytvořením vývozem paliv a surovin za ceny podstatně nižší než světové, 75,5 miliardy dolarů, přičemž hlavními příjemci byli NDR, Československo a Polsko... Je s podivem, proč se o tom v uvedených zemích mlčí?«

Na otázku Pravdy už reagovaly polské listy. Gazeta Wyborcza napsala, že »SSSR přinesl do země na bodácích systém, z něhož se dodnes nemůžeme vzpamatovat. Nikdy se nedohodneme s lidmi, kteří považují východoevropské země za válečnou kořist a z tohoto titulu si činí nárok diktovat politiku jiným národům výměnou za jejich »osvobození«.« Základní slovo bychom rádi uslyšeli i od československých ekonomů, z úst ministra financí, mohli by o tom podat svědectví i další ministři, kteří do tajemství uranové těžby nahlédli, hlavně by však měli být ke slovu přivedeni političtí činitelé odpovědní za toto všestranné plundrování naší republiky od roku 1945. Jednání se Sovětským svazem o vyrovnání jeho velkých dluhů vůči naší republice jen z poslední doby (dosahující prý několik set miliónů dolarů) nevedlo dosud k cíli.

A co území Podkarpatské Rusi, které nám SSSR protiprávně odebral v roce 1945, aniž — »přirozeně« — uhradil alespoň něco z toho, co tam první ře-

Lions Club nemocným

[čtk]: Přenosový přístroj EKG Siemens třísvodový a vzácně nedostatkové léky převzali na interně nemocnice v Karlových Varech. Věnoval jim je Lions Club v Tirschenreuthu a další Lions Cluby z Bavorska. Jsou určeny především pacientům na lůžku a odborným ambulantům. Postačí asi na dva roky. »Není to poslední přisun léků pro karlovarskou nemocnici,« zdůraznil RNDr. B. Vilita. »Na cestě je dodávka antibiotik v ceně 100 000 marek.« Lions Club je dobrovolná organizace a sdružuje 1,5 mil. členů ve 40 000 klubech v různých částech světa. Pomáhá tam, kde je pomoc státu a společnosti nedostatečná. Lions Club v Tirschenreuthu už částkou 12 000 marek financoval obnovu železitého pramene u obchodní akademie v Karlových Varech.

publika za dvacet let investovala, co tam vybudovala a postavila? Prostě obsadili bez jakýchkoli kompenzací násilně část naší republiky — a byla v tom i malá část slovenského území —, jako by šlo o nepřátelský stát!

Stále třeba platit usnesení vlády a ústředního výboru KSSS vydané za Chruščova na podzim roku 1958 před ozbrojeným přepadem Maďarska. V návahu litostivé sebekritiky a snad i ve snaze zastavit vývoj v Maďarsku a Polsku se zcela jasně v tomto prohlášení hoví o nerovnoprávných vztazích mezi velmocenským postojem SSSR a podřízenými tzv. socialistickými zeměmi. Uvádějí se konkrétní příklady z oblasti politické, ale zejména hospodářské, kdy Sověti donucovali své satelity, aby jim dodávaly za směšné ceny suroviny (Poláci například černé katovické uhlí nebo loď, Maďaři maso a zemědělské produkty, ČSR a NDR stroje, lokomotivy, zařízení celých továren).

Zvlášť československá podřízenost vždy byla do očí. Z Krivého Rogu jsme dostávali nekvalitní železnou rudu, za složitých podmínek jsme ji museli na hranicích překládat na naši úzkokolejnou železnici, pak ji ve Vítkovicích rozmrazovat a nakonec, aby se z toho dala vytavit kvalitnější ocel, museli jsme krávrožské bláto obohacovat švédskou nebo brazilskou rudou, dovezenou za tvrdou měnu. Co jsme pak vyrobili — například v Košicích, kde jsme nově továrny museli postavít především kvůli sovětským zájmům, šlo zpět a s prodáváním do SSSR. To se týká i nejbližší minulosti, kdy Československo budovalo v Sovětském svazu celé města, nemocnice, školy a silnice kolem nových továren na těžbu železné rudy. Kdo o všem podal zprávu? Neslyšeli jsme ji ani z Moskvy od prezidenta Gorbačova, ani od jeho nedávných dohládkových partnerů ve vládě a KSČ. Stejně tak jsme se nedověděli, kolik ropy dostáváme za to, že našim územím vedou tranzitní ropovody na Západ, a jak se v minulosti konkrétně projevovaly změny ve světových cenách ropy na našich nákupech.

Některí ekonomové namítanou, že z vyprázdněné sovětské peněženky stejně nemůžeme nic dostat. Ono to s tou prázdnotou nebude tak absolutní, jak potvrzují i tendence Moskvy nakupovat za tvrdou měnu kvalitnější zboží na Západě. Naše hospodářské vztahy se SSSR však nekonečně listopadem 1989, i když z bezvýhradné orientace se postupně přejde na běžné ekonomické obchody bez ideologického nátlaku a poručnickování. A právě proto by se na počátku těchto nových partnerských vztahů měl vydat účet o dosavadním hospodářském spolužití, zjistit, zač by nám měla sovětská strana zaplatit, projednat znovu uranové obchody i další objekty hospodářských vztahů. Jistě by z toho nevznikl sláv, že „nula od nuly pojde“.

Nejsme v situaci, že bychom mohli nebo hodlali nařizovat a diktovat; naše ekonomika o to neustluje. Chceme-li však dojit k dobrým vztahům — vzájemně výhodným — oběma stranám, jak se dříve dávna nazývaly nerovnoprávné tzv. dohody —, pak to nejde udělat bez seriózního rozkladu a vyrovnání všeho, co má být vyrovnáno jak z morálního, tak především z ekonomického hlediska. „Dobré účty — dobří přátelé“ platí mezi jednotlivci, tím spíš by to mělo platit mezi státy.

Zahl der Aussiedler wieder gestiegen

GÖTTINGEN, 3. Dezember (dpa). Nach einem Rückgang in den vergangenen Wochen hat die Zahl der Aussiedler aus Osteuropa wieder zugenommen. In Friedland und in den Außenstellen Bramsche und Osnabrück wurden vergangene Woche 1 818 Aussiedler aufgenommen.

U labutích zámku.

Zámky Neuschwanstein (snímek vlevo) a Hohenschwangau stojí za zhlédnutí v každém ročním období, v době jarního probuzení, v červencovém žáru, ve zlatavém říjnu i příkrýte sněhovou pokrývkou. Leží v bavorského Füssenu, nedaleko známého alpského střediska Garmisch-Partenkirchen, téměř na hranici s Rakouskem, a jsou pro nás milou připomínkou, že Německo netvoří jenom Mnichov a Norimberk s obchody přeplněnými zbožím.

K Neuschwansteinu, který bývá nazýván nejkrásnějším německým zámkem, vede lesem mírně stoupající cesta. Movitější turisté tudy projíždějí najatou koňskou drožkou, ti chudší se musí spolehnout na vlastní nohy. Chůze však netrvá příliš dlouho, navíc každou chvíli vykoukne mezi větvemi stromů bílá silueta, slibující v cíli zajímavý zážitek. Neuschwanstein dal ve druhé polovině minulého století postavit na místě starého polozbořeného hradu král Ludvík II. Bavorský. V květnu 1868, rok před položením základního kamene, se král, inspirovaný zhlédnutím středověkých rytířských hradů, v dopise adresovaném hudebnímu skladateli Richardu Wagnerovi, světuje s úmyslem vybudovat zámek podle svých představ a vybrané místo popisuje jako „jedno z nejkrásnějších, jaké lze najít“. Chtě nechtě musíme dát romantickému králi za pravdu. Při příroda tady totiž se svým dary opravdu nešetila a na malý kousek země, kde je skoro všechno pojmenováno po labutích (něm. schwan), vtěsnila husté lesy, mohutné horské štíty i modravá jezera.

U červené zámecké brány je český turista postaven před obvyklým problémem, zda se dostatečně vyplatí obětovat několik marek a prohlédnout si Interiér. Ukrývají se zde přepychové s německou důkladností zařízené královské pokoje, trůnní sál s mozaikovou podlahou složenou z více než dvou miliónů kamenů, kaple i na minulé staletí velice moderní kuchyně. Za zmínku stojí i pěvecký sál s výbornou akustikou, který nebyl za vlády Ludvíka II. vůbec používán. Až ve 30. letech našeho století v něm začaly být pořádány různé koncerty, v roce 1933 hudební slavnost k 50. výročí úmrtí Richarda Wagnera, kdy byl sál osvětlen září 600 svíců.

Kousek od zámku mohou turisté objevit ještě jednu atrakci: úzký most, postavený v polovině minulého století, pojmenovaný po Ludvíkově matce královně Marii, který ve výšce kolem devadesáti metrů přetíná dívkou, romantickou roklinu s vodopádem. Od jeho zadržování se otevírá krásný výhled na Neuschwanstein a blízké okolí, což vyvolává u nadšených návštěvníků přímo fotografickou horečku. Zámek se svou spoustou věžiček, ochozů a cimburí vypadá až pohádkově neskutečně a za slunečného počasí, s pohlednicově modrým nebem v pozadí má mnohem blíž ke křčovitému obrazu než bývalému královskému sídlu.

Hohenschwangau na protějším menším kopci je podstatně starší. Není tak vyumělkovaný a jeho nažloutlé zdi jsou stále jakoby ve stínu svého pyšného blého souseda. Také turistů k němu proudí o něco méně, přitom však jde o skvostné dílo německé architektury.

Hrad postavili rytíři ze Schwangau a svůj vrchol prožil krátce po svém založení ve 12. století, kdy se stal centrem minnesängerů. Od 16. století Hohenschwangau chátral, za napoleonských událek byl silně poškozen. Až Maximilián II., otec již zmíněného Ludvíka II., jej dal v první polovině minulého století zrestaurovat. Na vnitřní výzdobě se tehdy podílelo množství vynikajících umělců. Čtrnáct pokojů z tohoto období se díky jim zachovalo dodnes. Turisté si tak mohou prohlédnout komnaty královny Marie, místa, kde strávil 17 let v dětství a mládí její syn Ludvík, i pokoje, v němž v pozdějším období přijímal Richarda Wagnera. Kladně, na němž slavný skladatel přežíval panovníkovi, mimochodem také výbornému klavíristovi, ukázky svých děl, je zajímavým expozicí této místnosti.

Pod zámeckými okny se rozprostírá pečlivě upravené nádvoří a zahrada s květinovými záhony a fontánami. Od malé kašny s obrazem Panny Marie, kolem níž řada návštěvníků pospěšavě k pokladně u vchodu do zámku proběhne téměř bez povšimnutí, je krásný výhled na okolní přírodu. Místo jako stvořené pro malou zastávku a krátké zamyšlení. Možná právě tady se před více než sto lety loučil se svým „labutím kralom“ i Ludvík II. V roce 1886 jej totiž komise poslaná z Mnichova shledala neschopným vládnout a odvezla ho do hradu Berg u Starnberského jezera. Nešťastného krále tehdy čekala brzká záhadná smrt. Před českým turistou se dnes konečně otevírá celý svět. Jen by měl umět chvílemi přestat počítat, ať už peníze nebo čas, zastavit se a dívat, aby pro samý šon nepropadl to, co už třeba nikdy neuvidí.

Herz für SSSR.

Von den Paketen aus Deutschland haben auch die Kinder in russischen Waisenhäusern gehört. Was wünschen sich die Kinder von Rusa (80 km von Moskau) zu Weihnachten. Nadja (7) mit großen Augen: „Kartoffeln.“

Valerij (8): „Rote Rüben.“ Dann fällt Aljoscha (7) ein: „Vielleicht Zucker?“ Und noch leiser: „Oder sogar Schokolade?“ Er wird ganz aufgeregt, seine Augen glänzen.

163 Kinder leben in dem Waisenhaus im

Zentrum von Rusa. Direktor Oleg Wlassow: „Es wird immer schlimmer. Die Kinder bekommen nur noch Brot und Graupen.“

Bitterste Not herrscht auch in den Dörfern rund um Kaluga, 50 Kilometer südlich von Moskau. In zugigen Katen hausen 58 Familien. Die größte mit neun, die kleinste mit vier Kindern. Früher konnten sich die Kinder wenigstens in den Kindergärten sattessen. Heute gibt es dort nur Brot und Suppe.

In Leningrad und zwei

weiteren Großstädten wurden Lebensmittelkarten eingeführt. Darauf kam es zu Panikläufen.

Die Verteilung der Spenden aus Deutschland löste bei älteren Russen in Leningrad auch Bitterkeit aus. Rentnerin Marja Tichomirova (79): „Ich habe im zweiten Weltkrieg 900 Tage Belagerung durch die Deutschen erlebt. Alle meine Kinder kamen um, aber wir dachten, dass es für eine bessere Zukunft. Jetzt erhalte ich Wohltaten von denen, die wir besiegt haben.“

▲ Střelbou ze samopalu vyvrcholila v pondělí večer hádka mezi strážnými vojenská odborné školy v Nitře. Vojín M. M. smrtelně zranil svého kolegu desátníka Č. Slezáka a těžce zranil vojína P. Lacnu. Potom z místa činu uprchl

do centra Nitry, kde ohrožoval samopalem dalšího občana a pokoušel se získat auto od skupiny bulharských občanů. Naštěstí byl brzy díky pohotovosti policistů zadržen a odzbrojen.

LEGENDY A PRAVDA O BOLŠEVICKÉ REVOLUCI

Milióny pro Lenina

Historická pravda bylo pro komunisty vždy neznámým pojmem. Dějiny měly sloužit zájmům strany. Bylo tomu i v případě komunistického výkladu o vzniku a průběhu bolševické revoluce v říjnu 1917. A ještě více zamlčovali komunističtí historikové a politici události v předvečer revoluce. Ale do nekonečna se pravda zamlčet nedá...

V Dějinách Vsesvazové komunistické strany (bolševiků) Stalin napsal: »Byla pocítována nepřítomnost vůdce strany — Lenina, 18. dubna roku 1917 po dlouhé době, kterou byl nucen prožít jako exulant, se Lenin vrátil do Ruska. Jeho příchod měl obrovský význam pro stranu a pro revoluci. Už ze Švýcarska, jakmile obdržel první zprávy o revoluci, v Dopisech z daleka psal Lenin straně a dělnické třídě Ruska: „Dělníci! Předvedli jste divy proletářského lidového hrdinství v občanské válce proti carismu. Musíte vykonat divy v organizování proletariátu a všeho lidu, abyste připravili své vítězství v druhé etapě revoluce...“

Tak jako Stalin, zamlčují všichni jeho nástupci v čele sovětských komunistů — ať už Chruščov, Brežněv nebo Gorbačov — a také všichni komunističtí historici, že Lenin a jeho bolševická strana by nikdy nemohla vyvíjet svou činnost za první světové války, nebýt obrovské finanční podpory, kterou jim poskytovaly císařské Německo. Dnes je historie finanční podpory Berlína Leninovi a bolševikům zamlčována, popírána a falšována.

Koncem října 1918 obdržel major císařské německé zpravodajské služby Friedrich Gempp, šéf zpravodajské služby německé východní armády, zprávu, které zpočátku nechtěl věřit. Kapitán Peters, zpravodajský důstojník na středním úseku východní fronty, hlásil, že řada zajatých ruských vojáků sdělila pro další průběh války možná rozhodující novinu: U ruských jednotek vypukly vojenské vzpoury. Konkrétně kapitán Peters uvedl tři ruské divize, kde ke vzpourám došlo.

O několik týdnů později — začátkem roku 1917 — byl Gempp náčelníkem vojenské zpravodajské služby Walterem Nicolaiem povolán do zpravodajské centrály císařské armády v hornoslezském městě Pless. Jeho úkolem bylo urychlit rozklad ruské armády a využít ve prospěch císařského Německa revoluční náladu, která zachvátila tisíce ruských vojáků. Nicolai, zkušený zpravodajský důstojník, tušil, že jeho chvíle se blíží, že setba, kterou zasílá německé zpravodajské službě již před lety mezi ruskými revolučními emigranty, přinese brzy ovoce...

Začalo to už na přelomu století.

Německo se stalo zemí, kde nacházelo domov mnoho radikálně socialistických exulantů z Ruska. Tři z nich, Polka Rosa Luxemburgová, její kraján Karel Radek a Rus Alexander Helphand, který se nazýval »Parvus«, si zajistili klidové postavení v tisku německé sociální demokracie. Zvlášť zajímavou postavou byl Alexander Helphand-Parvus. Narodil se v roce 1867 nedaleko Minska, studoval později na univerzitě v Basileji a přesto, že stejně jako jeho přítel Trockij hlásal »teorii o permanentní revoluci«, stal se šéfredaktorem několika německých sociálnědemokratických listů.

V roce 1900 bydlel Helphand-Parvus v mnichovské čtvrti Schwabing. V září k němu přijela návštěva z Ruska — Lenin, který měl právě za sebou tři roky vyhnanství na Sibiři a kterého za svého politického vůdce považovala hrstka asi dvaceti ruských extrémních socialistů, z Ruska uprchl a chtěl ve své politické práci pokračovat v západní Evropě.

Lenin dobře věděl, že Helphand-Parvus nikdy emigrantovi v nouzi pomoc neod-

mítl. Zeptal se ho, zda by nemohl obstarat nějaký starý rozmnožovací stroj a dodat papír. Helphand mu skutečně pomohl a na stroji, který obdržel od vedení sociální demokracie v Berlíně, bylo rozmnoženo první číslo Leninova časopisu Iskra. Německý sociálnědemokratický nakladatel Dietz pak — ostatně i o tom komunističtí historikové mlčí — organizoval pašování Iskry do carského Ruska.

V dubnu roku 1902 se Lenin usídlil ve Švýcarsku. Jen o několik měsíců později opustil Německo také Helphand-Parvus. Jeho radikální názory byly trnem v očích císařské tajné policie, která mu »doporučila«, aby včas — nechce-li být zatčen — z Německa odešel...

Roky ubíhaly... Lenin žil ve Švýcarsku, po Helphandovi-Parvusovi, jako by se slehla země...

V létě 1914 vypukla první světová válka. 17. srpna 1914 vyšel v berlínském listě »Welt am Montag« článek německého levicového liberála Helmutha von Gerlacha, který navrhoval, aby Německo ve svém boji proti carskému Rusku využilo národnostního napětí a rozporů v Rusku a podporovalo snahy po samostatnosti Fínů, Ukrajinců, Poláků, národů na Kavkaze i v baltské oblasti. Důsledkem těchto snah má být rozpad carského Ruska a posílení německé pozice na Východě.

Von Gerlach nebyl sám, kdo vyslovil takový názor. Nebylo proto divu, že podobné myšlenky musely dříve či později nalézt ohlas také ve vládních kruzích. Přišel jako první státní podtajemník na berlínském ministerstvu zahraničí Arthur Zimmermann s konkrétním plánem, jak nápadu publicistů o rozkladu Ruska, uvést do praxe. Při ministerstvu zahraničí byla zřízena zvláštní sekce, která dostala krycí označení »P«. Do jejího čela byl postaven znalec ruských poměrů legační rada Rudolf Nadolny.

Nadolny nelenil. Jezdil po zajateckých táborech, hovořil se zajatými ruskými důstojníky, získával informace o činnosti ruských socialistických emigrantů v zahraničí. Do akcí »sekce P« byla zapojena celá řada německých diplomatů: vyslanci ve Švýcarsku, v Dánsku, ve Švédsku a velvyslanec v Turecku.

Vyslanec von Romberg byl v Bernu doslova obklopen celou plejádou ruských emigrantů nejrozumnějších politických směrů. K jeho nejčastějším hostům patřili estonský bolševik Alexandr Kesküla a jeho soudruh Arthur Siefeldt. Brzy hlásil von Romberg do Berlína, že na jeho »výplatní listině« je také Vladimír Iljič Lenin, který od něho prostřednictvím Siefeldta obdržel několik tisíc rublů.

Vedoucí »sekce P« tehdy vkládal největší naděje do aktivity německého velvyslance v Cařihradě von Wangenheim. Ten oznámil, že se mu podařilo prostřednictvím anonymního spolupracovníka navázat spojení s celou řadou emigrantů z Ruska, kteří jsou ochotni se nechat tajně dopravit zpět do vlasti a vyprovokovat ozbrojené povstání několika národnostních skupin, především na Kavkaze a na Krymu. V nejbližší době bude vyslána první skupina, hlásil diplomat.

K plánovanému vylodění v Rusku však nedošlo. O akci se dověděla turecká vláda a turecký ministr války Enver Paša intervenoval v Berlíně, kde žádal odlože-

ni záměru do doby, než se turecká armáda připraví k útoku na Rusko.

Teprve poté, co Berlín doslova v poslední chvíli odložil tuto akci na neurčito, vyšla najevo také skutečná identita tajemného organizátora povstání: nebyl jím nikdo jiný než Alexandr Helphand-Parvus. Žil již několik let v Turecku a

věnoval se lukrativnímu obchodu se dřevem, železem, obilím a strojírenskými výrobky. Socialista Helphand projevil neobyčejný obchodní talent a brzy se stal milionářem, který měl úzké styky i s nejvyššími představiteli tehdejší Osmanské říše. Hlásal v Cařihradě teorii, že carské Rusko mohou porazit »pruské bajonety a ruské dělnické pěstle«. A 7. ledna 1915 navrhl v delším rozhovoru velvyslanci von Wangenheimovi spojení mezi německým císařem a ruskými revolucionáři. Zájem německé vlády, argumentoval Helphand-Parvus, jsou totožné se zájmy ruských revolucionářů. Obě strany usilují o rozbití carismu!

Von Wangenheim byl natolik nadšen, že doporučil německé vládě, aby Helphanda-Parvuse pozvali do Berlína. V únoru 1916 došel do Cařihradu telegram německého ministerstva zahraničních věcí. Socialista Alexandr Helphand-Parvus se měl na německé útraty co nejrychleji dostavit do Berlína...

Koncem února a skoro po celý březen 1915 se konaly v Berlíně porady mezi oficiálními představiteli císařského Německa a socialistou Alexandrem Helphand-Parvusem. Výsledkem mnohahodinových rozhovorů byl plán, jak získat a využít ruských politických emigrantů na Západě k rozkladu carského Ruska a k vyvolání nepokojů v nejroznějších částech samodržavi. Konkrétní opatření byla shrnuta v programu, který měl jedenáct bodů. Rozhodující bod pak zněl: »Finanční podpora sociálnědemokratické ruské většinové skupině — bolševikům — která vede všemi prostředky boj proti carské vládě. S vůdci strany, kteří žijí ve Švýcarsku bude jednáno...«

Na podplacení revolucionářů v exilu dostal Helphand-Parvus první splátku — jeden milión zlatých německých marek. Nejvíce měl z těchto peněz těžit muž, který se jmenoval... Vladimír Iljič Lenin...

Koncem března 1916 obdržel německý socialista dr. Helphand-Parvus od berlínského císařského ministerstva zahraničních věcí první milión zlatých německých marek. Peníze měly být použity k financování ruských revolucionářů a jejich podvratné činnosti proti carskému Rusku. Koncem května 1916 se Helphand-Parvus rozjel do Bernu. Zde tehdy žil vůdce ruských bolševiků Vladimír Uljanov, zvaný Lenin.

*Toknad, me
přijít strážce.*

Ke schůzce mezi Helphandem-Parvusem a Leninem došlo v malé studentské hospůdce. Rozmluva trvala několik hodin. Poté Lenin hostovi z Berlína navrhl, aby s ním zašel do Distelwegu, kde měl pronajatý nevelký pokoj.

K dohodě mezi pověřencem císařské německé vlády a Leninem však tehdy nedošlo. Lenin odmítl peníze z Berlína přijmout. Oficiální historie bolševické strany se jen málokdy o této schůzce Lenina s Helphandem-Parvusem zmiňuje. A když, tak se tvrdí, že byl Lenin návrhem, aby přijal carské peníze, »rozhořčen«.

Skutečný důvod, proč Lenin tehdy ještě Helphand-Parvuse odmítl, byl však daleko prozaičtější než údajně »morální zábrany«. Lenin totiž věděl, že je v Bernu pod stálým dohledem kapitána Borise Liškovského, agenta carské tajné služby »Ochrana«. Navíc ho sledoval také pařížský soukromý detektiv Henry Bint, kterého zřejmě najali Leninovi ruští političtí odpůrci.

Brzy po schůzce v Bernu se Lenin přestěhoval do Curychu. Odtud jeho styky s Helphandem-Parvusem pokračovaly. A nejen to: jen několik týdnů po bernském jednání vyslal do Kodaně, tehdejšího oficiálního Helphandova sídla, jako svého pověřence a důvěrníka polského bolševika Jakoba Fürstenberga-Haneckého.

X X X

Necelý rok po prvních konkrétních jednáních mezi Leninem a Helphandem-Parvusem se situace v Evropě změnila. V Petrohradu byl svržen demokratickou revolucí car a nastolena demokratická vláda, která se rozhodla pokračovat ve válce proti Německu spolu s Velkou Británií a Francií.

V Berlíně si ministerstvo války a ministerstvo zahraničních věcí čím dál víc uvědomovalo, že německé oddíly bude možno z východní fronty stáhnout a použít na Západě proti Francii jen tehdy, když Rusko jako válčící mocnost odpadne. Jedinou politickou stranou, která se po několikátý denním váhání vyslovila pro skončení války a uzavření míru s císařským Německem, byli ruští bolševici. Na ně nyní Berlín vsadil...

Trumfem měl být návrat Lenina a jeho nejbližších spolupracovníků do Ruska, kde měli vyvolat proti vládě, která byla rozhodnuta pokračovat ve válce s Německem a Rakousko-Uherskem, revoluci.

X X X

19. března 1917 se Vladimír Iljič Ulianov-Lenin poprvé konkrétně zmiňuje o možnosti svého návratu do Ruska — vlakem přes Německo. Je to obsaženo v dopise, který napsal své tehdejší důvěrníci a milence Inesse Armandové. A není jisté náhodné, že zde jmenuje jako svou první zastávku na této cestě Kodaně, kde měl sídlo Helphand-Parvus.

Lenin měl nyní životní zájem, aby své styky s Helphandem-Parvusem zintenzivnil. Opět je ale příliš opatrný, než aby se s Helphandem-Parvusem spojil sám. Žádá Zinověva — pozdější obět stalinského teroru —, který žije v Bernu, aby přes Fürstenberga-Haneckého uvědomil Helphand-Parvuse, že je o modalitách svého návratu do Ruska ochoten jednat.

Leninova situace a ani situace jeho soudruhů nebyla tehdy jednoduchá. Ministr spravedlnosti petrohradského Prozatímní vlády Kerenský veřejně vyhlásil, že každý ruský emigrant, který se vrátí do vlasti přes Německo, bude okamžitě zatčen jako agent císařského Německa. Také výkonný výbor petrohradského Sovětu — nejvyššího orgánu revolučních sil — se vyslovil proti tomu, aby se emigranti vraceli domů přes Německo, které bylo stále ještě ve válce s Ruskem.

Bolševici v Rusku však byli ve svízelné situaci. Šlapníkovi, člen bolševického

ústředního výboru, pověřený styky se zahraničím, zaslal z Petrohradu do Švýcarska zoufalý telegram. »Ulianov se musí okamžitě vrátit,« žádá, vědom si toho, že bolševici v Petrohradu jsou prakticky bez vůdčí osobnosti.

Také v Berlíně si stále více uvědomovali, že Lenin je zřejmě jedinou osobností, která může v Rusku vyvolat druhou revoluci, jež by rozvrátila dosavadní řád a pomohla císařskému Německu k vítězství ve válce na východě.

X X X

Zájmy Lenina a císařského Německa byly v březnu 1917 prakticky totožné: šlo jim o rozvrát demokratického systému v Rusku, který — kdyby se upevnil — by znamenal pokračování války s Německem a pro Lenina a bolševiky s definitivní platností ztrátu naděje na bolševický puč a uchopení moci...

V Berlíně nechtěli ztrácet čas. Už to nebyl pouze Helphand-Parvus, který měl jednat s Leninem. S tajným posláním byl za ním vyslán Paul Lévi, německý socialista, člen organizace Spartakovců, předchůdkyně Německé komunistické strany. Ve Švýcarsku se Lévi setkal s Leninem a jeho důvěrníkem Karlem Radkem. Zdá se, že tato rozmluva probíhala v podstatě pro plány Berlína příznivě, protože Lévi navrhl, aby se s Leninem nyní spojil přímo německý císařský vyslanec ve Švýcarsku Romberg.

23. března 1917 zaslal Romberg ministerstvu zahraničních věcí v Berlíně šifrovaný telegram, v němž doslova píše, že »vynikající ruští emigranti vyjádřili přání vrátit se přes Německo do Ruska...« Ještě týž den se vyslovil státní tajemník v ministerstvu zahraničních věcí v Berlíně Zimmermann pro uskutečnění tohoto plánu. Zimmermann napsal, že »podporuje tento plán, jelikož máme zájem, aby vliv radikálních kruhů v Rusku získal převahu«.

Ani ministerstvo zahraničí však nechtělo samo o tak důležité věci rozhodnout. Žádalo, aby se k plánu dopravil Lenina a jeho druhy přes Německo do Ruska vyslovily i nejvyšší kruhy císařské armády. Poslední instancí mělo být vrchní vojenské velení.

Odpověď na dotaz, zda generálové souhlasí s přepravou Lenina do Ruska, došla 25. března 1917. Telefonicky. Byl to sám Erich Ludendorff, vedle Hindenburga nejvýznamnější německý vojenský představitel, který po poradě s náčelníkem štábu východní fronty, generálem Hoffmannem, Leninovu cestu do Ruska schválil.

X X X

Proč generál Hoffmann s návrhem vyslat Lenina přes Německo do Ruska souhlasil, zdůvodnil později velmi výstižně: »Samozřejmě jsme měli zájem pomoci propagandy urychlit rozklad ruské armády, který byl způsoben revolucí. Kdoši v Berlíně, kdo měl styk s ruskými revolucionáři, žijícími v exilu ve Švýcarsku, přišel s návrhem, využít některé z nich k tomu, aby ještě rychleji rozložili morálku ruských armád, ještě rychleji je morálně otrávil... Stejným právem, s jakým jsem dal rozkaz nepřátelské zákopy zasypat dělostřeleckou palbou nebo proti nim použít otravného plynu, stejným právem jsem mohl proti ruským vojákům nasadit jed bolševické propagandy...«

Ale čas k odjezdu ještě nenastal. Ještě musely být vyřešeny některé formalities. Jako prostředník mezi Leninem a německým císařským vyslancem ve Švýcarsku Rombergem nyní působil Švýcarský socialistický funkcionář Fritz Plattine. On to byl, kdo vyjednal všechny modalities průjezdu ruských emigrantů v čele s Leninem ze Švýcarska vlakem přes Německo.

Nicméně začátkem dubna 1917 bylo již pouze otázkou času, kdy Lenin opustí svůj švýcarský exil a vrátí se do vlasti. Zpráva o tom, že se Lenin chystá vrátit přes

Německo do Ruska, se však přes veškeré snahy utajit nedala. Brzy o ní věděla veřejnost nejen ve Švýcarsku, ale také ve Francii. Mezi mnoha socialisty vyvolala značnou kritiku okolnost, že Lenin trval na průjezdu Německem přes výslovný zákaz petrohradského sovětu. A tak se Lenin pokusil udělat z nouze čtstnost.

6. dubna 1917 — jen několik dnů před stanoveným odjezdem — zaslal francouzskému socialistovi Henri Guilbeauxovi, který tehdy žil ve Švýcarsku, telegram s prosbou, aby přiměl známého francouzského spisovatele a pacifistu Romaina Rollanda, aby přišel v den jeho odjezdu z Curychu na nádraží a tam se s ním rozloučil. Lenin věděl, že Rolland, jehož morální autorita v socialistické veřejnosti byla obrovská, by tak do značné míry pomohl ospravedlnit jeho postup. Ale Rolland odmítl.

»Máte-li nějaký vliv na Lenina,« řekl Rolland Guilbeauxovi, »tak ho od jeho plánu jet přes Německo odvráťte. Způsobí tím mírovému hnutí velkou škodu...« Načež Rolland svému příteli připomněl Lunačarského charakteristiku Lenina. Lunačarský, významný ruský socialistický teoretik umění, krátce předtím Lenina veřejně označil za »nebezpečného a cynického dobrodruha«.

Veškerá kritika Leninových plánů však byla marná. Vladimír Iljič Ulianov-Lenin a jeho bolševičtí soudruzi byli ochotni využít každého prostředku, který by jim umožnil návrat domů do Ruska. Výstižně tehdejší atmosféru charakterizuje Leninova oficiální družka Naděžda Krupská ve svých Vzpomínkách: »Když z Bernu přišel dopis, že je věc vyřízena a že je možno se odtud vydat do Německa, řekl Iljič: Jedeme prvním vlakem. Do odjezdu zbývaly dvě hodiny. Pochybovala jsem, že to stihneme... Jed sám, já pojedu zítřka! — Ne, pojedeme spolu! Domácnost byla zlikvidována, knihy uloženy, dopisy zničeny, vybrali jsme nejnútnejší oblečení a věci a odjeli prvním vlakem...«

V pondělí 9. dubna 1917 v půl třetí odpoledne vešlo do haly hlavního nádraží v Curychu 31 mužů a žen. Uvítal je pískot a volání několika desítek lidí, kteří na příchod již asi hodinu čekali: »Provokátoři! Zrádci! Darebáci! Němečtí agenti!«

Většina demonstrantů byli Rusové, stejně jako příchodci — mezi nimi bylo 19 členů bolševické strany včetně Vladimíra Lenina. Jeho družky Naděžda Krupská a Leninovy milenky Inessa Armandové. Ale také několik desítek švýcarských a italských dělníků, členů sociálně demokratické strany, přišlo protestovat proti Leninovu paktování s císařským Německem.

Skupina zmizela rychle — za zpěvu Internacionály, která měla přehlušit protestní hlasy — ve dvou vagonech třetí třídy, které byly připojeny k rychlíku Curych—Schaffhausen. Lenin otevřel okno, chtěl něco říci, ale byl umlčen rozvášněnými dělníky. Chystal se vyjít na nástupiště, ale v tom mu zabránili Zinověv a

Radek, kteří se obávali, že by mohlo dojít k útoku na vůdce bolševiků. Konečně se vlak rozjel. A zatímco mířil k německým hranicím, musela švýcarská policie zakročit na curyšském nádraží, kde došlo k rvačce mezi stoupenci bolševiků a jejich odpůrci.

Gottingen — železniční pohraniční stanice na švýcarsko-německé hranici. Na příkaz nábelníka císařské německé zpravodajské služby plukovníka Nicolaele zde stál 9. dubna 1917 připraven vagon, který měl být připojen k rychlíku do Stuttgartu. V podvečer, když dorazil vlak z Curychu, do něho zmínění emigranti přestoupili. Při

příjezdu do Gottmadingenu je uvítali dva němečtí zpravodajští důstojníci, kteří je měli doprovázet po celou cestu. Ale zpráva o průjezdu ruských revolucionářů Německem se nedala utajit. Ve Frankfurtu se pokusila skupina německých vojáků navázat s nimi kontakt; také ve Stuttgartu chtělo několik německých sociálních demokratů hovořit s Leninem. Ke styku však nedošlo. Jak Lenin, tak důstojníci, kteří transport doprovázeli, neměli na setkání zájem.

Ale nejen v Německu se vědělo, že se Lenin vrací z emigrace do Ruska. Řidiči důstojníků britské zpravodajské služby na vyslanectví v Petrohradě major Stephan Alley byl o Leninově cestě rovněž zpraven. Ihned informoval ministerstvo zahraničních věcí ruské prozatímní vlády. Vláda rozhodla, že mají být učiněny kroky, aby Leninovi — jako německému agentovi — byl zakázán vstup na ruské území. Ale když informovala o svém rozhodnutí petrohradský Sovět, dočkala se zklamání. Sovět, který ještě před několika dny zastával názor, že každý emigrant, který se vrací do vlasti přes Německo, nebo za pomoci německých úřadů, je zrádce, své stanovisko náhle změnil. Většinu Sovětu tvořili menševici a eseri. Právě jejich hlasy rozhodly, že Leninovi a jeho soudruhům má být návrat do Petrohradu povolen. Rozhodnutí, jež většina členů Sovětu jistě o několik týdnů později litovala...

13. dubna 1917 — bylo to v pátek — krátce po šesté hodině večer, přibyla skupina ruských emigrantů do Trelleborgu. Za několik hodin dorazil pak Lenin a ostatní do Stockholmu. Lenin navrhl, aby zde učinili menší přestávku. Důvod, proč budoucí vůdce bolševické revoluce chtěl několik hodin pobýt ve Stockholmu, byl prozaiický: chtěl si zde koupit šaty a nové boty!

Když se vydali Lenin a jeho druhové na další cestu — jeden muž z jeho skupiny chyběl. Byl to cestující, který měl pas na smyšlené jméno Aisenhud...

V oficiálních dějinách bolševické revoluce se o posláni, kterým Aisenhuda ve Švédsku pověřil Lenin, dodnes mlčí. Neboť pravda o něm je pro komunisty více než nepřijemná.

Kdo byl Aisenhud? Kdo se skrýval za tímto falešným jménem? Byl to jeden z nejbližších Leninových spolupracovníků Karel Radek. Ale ani Radek není pravé jméno muže, který se ve třicátých letech stal obětí stalinického teroru.

Muž, který si pro svou ilegální činnost zvolil jméno polské románové postavy »Radek«, se ve skutečnosti jmenoval Karl Sobelsohn, narodil se v Haliči — byl tedy oficiálně rakousko-uherským státním příslušníkem — a byl pokládán za jednoho z nejschopnějších socialistických novinářů své doby. Radek, který se oženil s německou lékařkou z Poznaň, měl rovněž vynikající znalosti německé literatury a filozofie.

Jeho úkol ve Stockholmu, jak mu ho uložil Lenin, byl však daleko důležitější, než zabývat se novinářskou literaturou a filozofií. Radek měl udržovat tajný kontakt s německým císařským agentem Helphandem-Parvusem.

Ještě týž den — 13. dubna — kdy Lenin, Radek a ostatní přijeli do Stockholmu, se Radek s Helphandem-Parvusem tajně setkal. Tématem rozhovoru byla spolupráce bolševiků s berlínskou císařskou vládou. Podrobnosti o tom, co se na setkání ujednalo, nejsou dodnes zcela objasněny. Jisté je, že Helphand-Parvus odjel již druhého dne do Berlína, aby o rozhovoru s Radkem informoval představitele ministerstva zahraničních věcí. O tom, jak britští byli Helphandovo sdělení, svědčí,

že Berlín zakázal, aby se o nich učinil jakýkoli písemný záznam.

Přesto je si možno domyslet, oč šlo. Po návratu Helphand-Parvus Radkovi oznamuje, že Berlín je ochoten poskytnout bolševikům značnou finanční podporu.

• • •

Leninova cesta ze Stockholmu do Petrohradu probíhala bez zvláštních událostí. Jen na švédsko-ruské hranici, v pohraniční stanici Tornea, se museli bolševici včetně Lenina podrobit důkladné kontrole, kterou prováděli britští důstojníci. Ale pak nestálo již nic v cestě pro návrat do Petrohradu.

Na Finské nádraží v Petrohradu dorazil Lenin a jeho druhové v podvečer 18. dubna 1917. Očekávali ho zde nejen zástupci bolševiků, ale také členové výkonného výboru petrohradského Sovětu. Lenin pronesl krátký projev, který zakončil zvoláním »At žije světová socialistická revoluce!«

Bylo to patetické zvolání, neboť Lenin věděl, že zatím nejsou splněny předpoklady ani k provedení revoluce tak, jak si ji představoval on v Rusku. Byl ale přesvědčen, že už v příštích dnech bude splněn jeden z nejdůležitějších předpokladů k přípravě úspěšné revoluce — dostatek finančních prostředků. O ty se měl postarat Radek ve Stockholmu, dodat peníze mělo císařské Německo.

• • •

17. dubna 1917 zaslal představitel německé císařské zpravodajské služby ve Stockholmu, který byl zpraven o Leninově příjezdu do Petrohradu a znal i obsah jeho projevu na Finském nádraží, své centrále do Berlína telegram tohoto znění: »Leninův příjezd do Ruska se zdál. Pracuje zcela podle našeho přání!«

Telegram ze Stockholmu byl zářezným klíčem, který Leninovi otevřel trezory císařského ministerstva zahraničních věcí. Ovšem přeprava peněz do Petrohradu si vyžádala určitý čas. Lenin byl netrpělivý a 25. dubna 1917 zaslal Radkovi do Stockholmu dopis, v němž si stěžoval, že ještě neobdržel ani jediný rubl. Ale už o dva dny později byly první částky v Petrohradě. Lenin si v dalším dopise Radkovi pochvaloval, že první peníze obdržel. Proud rublů začínal plynout...

Lenin věděl velmi dobře, že bez finanční podpory Berlína mají jeho plány na uskutečnění revoluce malou naději na úspěch. Bolševická strana měla v dubnu 1917 v celém Rusku pouhých 24 tisíc členů. Bolševici měli k dispozici pouze jediný tiskový orgán — Pravdu, kterou řídil Vjačeslav Molotov. Stranické organizace byly pouze v Petrohradě, Moskvě a několika málo větších městech.

To vše se mělo brzy změnit. Dodnes je tato změna oficiálně připisována Leninově genialitě. Její skutečnou příčinou jsou však velkorysé finanční injekce z Berlína.

Náhle měli bolševici dostatek peněz. Jejich agitátoři navštívili všechna větší města a hlavně průmyslová centra, kde zakládali bolševické buňky. Tajné memorandum berlínského ministerstva zahraničních věcí k tomu poznamenává: »Teprve prostředky, které plynuly nejrůznějšími kanály a pod nejrůznějšími etiketami z naší strany do pokladny bolševiků, jim umožnily, aby se z počátku nepatrná báze jejich strany rychle rozšiřovala...«

Nejen k zakládání nových stranických organizací použili Lenin a jeho soudruzi peněz z Berlína. Na jejich žádost jim zaslal Berlín značnou částku na financování výzbroje pro bolševické ozbrojené jednotky Rudé gardy — předchůdce Rudé armády.

Třetím objektem císařské finanční pomoci byla bolševická propaganda. Německé peníze — »císařovy milióny« — umož-

nily rozšiřování Pravdy a modernizaci její tiskárny, založení tiskového byra, jehož řízením byl pověřen Molotov, a především založení bolševických tiskových orgánů v ruských provinciích. Během několika týdnů po Leninově návratu do Ruska tak bylo bolševiky založeno 41 nových novin a časopisů.

Den po Leninově návratu z emigrace, 17. dubna 1917, se v Tauridském paláci v Petrohradě konala schůzka bolševických delegátů Vseruské porady sovětu dělnických a vojenských zástupců. Hlavní projev měl Lenin. Prosazoval — jak to žádal Berlín — vyslovení nedůvěry Prozatímní vládě. Žádal, aby ji byla odeprána jakákoliv podpora. Volal — opět ve smyslu instrukcí Berlína — po skončení »imperialistické války«. Vyslovil požadavek svolat sjezd strany, zrevizovat její program a změnit její název na Komunistickou stranu sovětského Ruska.

Milióny německého císaře Viléma II. byly — jak se zdálo — dobře investovány...

...ALE BYL TO BUHERANG!

Teurer Katzensprung

SCHWANDORF, 30. November (dpa). Der kraftvolle Sprung eines Katers von der Garage auf ein Autodach kommt die Haftpflichtversicherung einer Tierliebhaberin aus dem bayerischen Nittenau teuer zu stehen. Die Versicherung muß dem Fahrzeugbesitzer 600 Mark für sechs Delen bezahlen, die der sechs Kilogramm schwere Kater »Moritz« laut einer Entscheidung des Schwandorfer Amtsgerichts durch die unsanfte Landung auf dem Dach verursacht haben soll.

Die Versicherung der Tierhalterin hatte es ursprünglich abgelehnt, den Schaden zu bezahlen, den der Fahrzeughalter auf 1400 Mark bezifferte. Grund ihrer Weigerung war die Zahl der Beulen. Die Versicherung fragte, wie eine Katze mit ihren vier Pfoten sechs Druckstellen im Wagenblech hinterlassen kann. Nach zweiwöchiger Bedenkzeit akzeptierte das Unternehmen am Donnerstag aber den Vergleichsvorschlag der Richterinnen auf Zahlung von 600 Mark.

Anderenfalls hätte durch richterliche Verfügung das Münchner Max-Planck-Institut klären müssen, ob ein Katzensprung sechs Beulen verursachen kann.

ALE MÁ OCAS A HLAVU...

Nobel, nobel

STOCKHOLM, 3. Dezember (Reuters). Neben der Ehre erwartet die Nobelpreisträger des nächsten Jahres voraussichtlich erstmals ein Preisgeld von über einer Million US-Dollar — dank der glücklichen Hand, die die Nobel-Stiftung bei der Verwaltung ihres Vermögens hat. Bis Ende 1989 sei ihr Kapital auf 301 Millionen Dollar angestiegen, sagte der Direktor der Stiftung, Stig Ramel, am Montag in Stockholm. Er erwartet eine Anhebung des Preisgeldes von jeweils vier Millionen Schwedische Kronen (709 000 Dollar) auf umgerechnet über eine Million Dollar im nächsten Jahr.

SNÍŽENÍ CEN KÁVY

(čtk): S účinností od 1. prosince se snižují ceny kávy: Standard směs zrnk. 75 g — z 18,— na 13,50 Kčs, Standard směs zrnk. 100 g — z 24,— na 17,— Kčs, Extra speciál zrnk. 50 g — z 13,50 na 11,50 Kčs, Extra speciál mletá 250 g — z 70,— na 57,— Kčs, Columbia zrnková 50 g — z 14,50 na 11,50 Kčs, Fenix mletá 50 g — z 14,50 na 12,— Kčs, Káva bez kofeinu zrnk. 50 g — z 14,50 na 10,50 Kčs.

...V NAŠÍ KAVENARCE SE DOBŘE KAFÉ VÁŘÍ...

Ergebnis Bundestagswahl (Wahlbereich Ost)

Das vorläufige amtliche Wahlergebnis der Bundestagswahl im Wahlbereich West lautet:

Wahlberechtigte	11 313 286		
Wahlbeteiligte	8 430 171	74,5	(93,6)
Gültige Stimmen	8 302 024		
CDU	3 658 986 / 3 599 708	43,4	(42,7)
SPD	2 026 734 / 1 962 924	23,6	(20,8)
PDS	850 177 / 824 050	9,9	(15,2)
DSU	126 787 / 84 512	1,0	(6,8)
FDP	992 833 / 1 110 417	13,4	(5,5)
B'90/Gr	541 877 / 492 438	5,9	(4,5)
BSA	174 / 678	0,0	
Liga	5 165 / 13 990	0,2	(0,1)
Die Grauen	19 360 / 67 485	0,8	
Mübi	/ 491	0,0	
REP	5 277 / 104 350	1,3	
KPD	/ 1 231	0,0	(0,1)
NPD	24 024 / 22 399	0,3	
ÖPD	/ 13 103	0,2	
Patrioten	/ 613	0,0	
SpAD	/ 1 403	0,0	(0,0)
VAA	309 / 2 232	0,0	(0,0)

Die Ergebnisse in Klammern beziehen sich auf die Volkskammerwahl 1990 (ohne Ost-Berlin).

Ergebnis der Bundestagswahl

Das vorläufige amtliche Endergebnis der Bundestagswahl 1990 im gesamten Deutschland lautet (Zweitstimmen):

Wahlberechtigte	60 373 753	
Wahlbeteiligung	46 996 733	77,8%
Gültige Stimmen	46 444 058	
	Stimmen	%
CDU	17 051 128	36,7
SPD	15 539 977	33,5
FDP	5 123 938	11,0
CSU	3 301 239	7,1
Grüne	1 788 214	3,9
PDS	1 129 290	2,4
DSU	89 340	0,2
B'90/Gr	558 552	1,2
BP	31 442	0,1
DDD	1 005	0,0
BSA	840	0,0
Liga	39 709	0,1
CM	36 767	0,1
Öko Union	4 681	0,0
Die Grauen	386 699	0,8
Mübi	491	0,0
REP	985 557	2,1
Frauen	12 110	0,0
KPD	1 588	0,0
NPD	145 895	0,3
ÖDP	204 813	0,4
Patrioten	4 707	0,0
SpAD	1 593	0,0
VAA	4 485	0,0

Ergebnis Bundestagswahl (Wahlbereich West)

Das vorläufige amtliche Wahlergebnis der Bundestagswahl im Wahlbereich West lautet:

Wahlberechtigte	46 533 270		
Wahlbeteiligte	36 516 687	78,5	(84,3)
Gültige Stimmen	36 022 840		
SPD	13 594 618 / 12 964 288	35,9	(37,0)
CDU	13 241 440 / 12 661 092	35,0	(34,5)
CSU	3 422 186 / 3 301 239	9,1	(9,8)
FDP	2 449 047 / 3 827 080	10,6	(9,1)
Grüne	1 954 139 / 1 708 801	4,7	(8,3)
PDS	185 / 109 294	0,3	
BP	10 825 / 31 442	0,1	(0,1)
BSA	40 /		
Liga	3 480 / 25 719	0,1	
CM	9 834 / 36 767	0,1	
Öko Union	1 106 / 4 681	0,0	
Die Grauen	179 594 / 0,8		
REP	711 615 / 832 070	2,3	
EFP266 / Frauen	1 433 / 12 110	0,0	(0,2)
NPD	164 009 / 121 285	0,3	(0,8)
ÖPD	238 915 / 180 044	0,5	(0,3)
Patrioten	742 / 3 988	0,0	(0,1)
SpAD	124 /		
VAA	380 / 1 823	0,0	
Übrige	38 622 / 39 978		(0,1)

In dem Ergebnis ist West-Berlin nicht enthalten.

War Mozarts Frau untreu?

SYDNEY, 30. November (AFP). Mit neuen Computer-Analysen will ein australischer Professor den geheimen Liebschaften der Constanze Weber, der Frau von Wolfgang Amadeus Mozart, auf die Spur kommen. Robert Parfitt will die Briefe, die Mozart an sein geliebtes „Stanzerl“ geschrieben hatte und die später von Constanzes zweitem Mann, Nikolaus von Nissen retuschiert worden waren, entschlüsseln. In einem dieser Briefe schreibt Mozart an Constanze: „Paß auf, was du mit xxxxxx machst.“

Den Angaben des Universitätsprofessors zufolge bereiteten nicht nur Geldprobleme, sondern auch die Seitensprünge „Stanzerls“ dem Komponisten Kopfzerbrechen. Es ist erwiesen, so der Forscher, daß die aus Mannheim stammende Frau öfters bei ihren Thermalbädern in Baden mit einem oder mehreren Männern intim zusammen war. Die Namen der geheimen Liebhaber sollen nun nach 200 Jahren herausgefunden werden...

VZVY ON BTL TAKY „FURIOSE“...

PRAG, 30. November (AP). In den nächsten drei Jahren müssen in der Tschechoslowakei mehr als 130 000 vergiftete Kühe notgeschlachtet und verbrannt werden. Wie die Zeitung „Prace“ am Freitag unter Berufung auf einen Experten des Umweltministeriums meldete, enthalten Fleisch und Milch dieser Tiere zu große Mengen der krebserregenden polychlorierten Biphenyle (PCB). Angaben über das genaue Ausmaß wurden allerdings nicht gemacht. PCB war in Farbe enthalten, die in der CSFR für landwirtschaftliche Geräte und Maschinen verwendet wurde. Es gelangte über den Anstrich von Futtersilos in die Tiere, wie der Fachmann erläuterte. Die Herstellung von PCB wurde 1984 in der Tschechoslowakei eingestellt, der Gebrauch aber erst 1986 verboten.

HOU, HOU, KRAVY YDOU,
NE SOU HLÍKO POD VOBOU,
ATA NAŽE JALOVICKA
U BOŽÍHO KOSTELÍČKA...

Ein Blick auf die Reifenflanke lohnt sich. Hier finden sich Angaben zum Reifen wie Reifengröße, Felgendurchmesser und Geschwindigkeitsklasse. Eine Verschleißanzeige warnt vor zu wenig Profil.

• Tokio se dostalo na první příčku nejdražších měst světa pro cizince. V přehledu 89 měst připraveném švýcarskou společností Corporate Resources Group se Praha s 58 body ocitla na předposledním 88. místě.

Ukradená revoluce

Jan Hřebejk je jedním z vysokoškolských studentů, kteří podepsali dnes již slavné prohlášení o ukradené revoluci. Je jedním z těch, co nechťejí 17. listopadu kráčet po Národní třídě mezi starými nomenklaturními kádry nadšeně třepetajícími mávátky. Má 23 let, je z Řeporyjí a studuje čtvrtý ročník filmové a televizní fakulty AMU, obor scenáristika a dramaturgie. Jak dnes charakterizuje svůj život před sametovou revolucí?

„Mám pocit, že se nijak zásadně od toho dnešního neliší. K některým knihám a filmům se člověk jen těžko dostával a při jednání s některými lidmi si připadal jak v blázinci. Myslím si však, že jsem vzhledem ke svému věku ještě nebyl raněný onou schizofrenií, kterou byla raněna starší generace. Na fakultě nás učil ředitel Československého filmu Jiří Purš, který byl členem ÚV KSČ, a přitom také říkal: „Oni...“ Jinak se obecná schizofrenie projevila u mé maminky. Poznal jsem to loni, když jsme se vraceli z půlnoční mše domů. Říkala: za normálních okolností by toho Lojzka Kánského zavřeli. S hrůzou jsem si uvědomil, co jsou pro ni normální okolnosti... Mám-li tedy charakterizovat svůj život do revoluce, tak jsem žil v takové nenormální normě. Jako většina lidí v této zemi, pokud nevystoupili v ostré konfrontaci s komunistickou mocí. Na druhé straně v okamžiku, kdy jsem začal brát rozum, snažil jsem se této nenormálnosti vzpírat. Nakonec sabotérem byl vlastně každý, kdo se choval čestně nebo tvořivě, nejenom ten, kdo přímo vystupoval proti komunistům. Každý zdařilý tvůrčí čin jejich moc demontoval.“

Jinak řečeno, snažil ses dostat za úzké hranice nenormálnosti...

„Spíš je nebrat jako normu, nerespektovat je. Neopíjám třeba cizími jazyky a jako rozený pecivál jsem nijak netoužil jezdit ven. Nikdy jsem se tak nedostal do konfrontace s pasovými úřady, vyhýbal jsem se tomu už proto, že fronty a dotazníky mě přímo děsí.“

Jak jsi vlastně prožíval loňský 17. listopad?

„Velice dobře. Celý den jsme na vojenské katedře prodiskutovali, někdo se dokonce omluvil, že musí jít malovat transparent na povolenou demonstraci. Na samotném Albertově mě překvapilo, kolik lidí se sešlo. A samotný průběh byl úžasně euforický. Proud se valil Prahou a mě snad nejvíce uchvátila komunikace s lidmi v oknech. Volali jsme „Masaryk“ a „Jakeše do koše“ a jedna babička v okně nad námi plakala dojetím. A teď si představte, že ty tisíce lidí začaly skandovat: „Ať žije babička!“ Někde cikánské děti koukaly na pavičky a my, jak jsme je viděli, začali jsme volat: „Pod stromček demisi!“ Těžko se v tu chvíli dalo předpokládat, že události vezmou tak rychlý spád, ale lidé něco tušili a volali: „Už se vezou.“ Byl to velkolepý pocit... Policejní zásah jsem nečekal už do okamžiku, kdy nastal. Zpětně si však uvědomuji, že v momentě, kdy na Národní třídě nastala ta hrůza, šilená tláčenka a zoufalství, říkal jsem si v duchu: „Tímto končíte, padesáté výročí 17. listopadu si připomenout stejným způsobem, to je váš konec.“ Barétáci byli úplně šifenci, já byl naštěstí na té straně, co stáli mladíci s plastikovými štíty, některých z nich dokonce brečeli... Pak jsem se odtamtud nějak dostal a potkal jsem kamaráda z DAMU Pavla Lagnera, který mluvil o nutnosti stávky a o tom, že půjde do Divadla Na zábradlí požádat herce o podporu. Šel jsem s ním... Tou nocí jedno končilo a druhé začínalo. Finálním pocitem byla radost, že jsem všechno pře-

žil bez úhony, a zároveň, že protistrana vše přepískla natolik, že se to již nedá jen tak přejít. I když druhý den noviny zásah přeshly anebo uveřejnily zprávu ČTK o výtržnicích, Lidová demokracie napsala, že pořádkové síly „tvrď zasahly“. Bylo to pro mě potvrzením faktu, že se něco hnulo...“

Jaký je tvůj názor na Národní třídu dnes? Dohady jsou všelijaké...

„Myslím si, že to byl výsledek určitého boje na ÚV KSČ. Jsem přesvědčen o tom, že určitý podíl na tom měli Rusové, leccos signalizoval fakt, že Gorbačov v létě Jakeše nepřijal. Myslím si však, že nikdo nepočítal s tak rychlým zformováním protikomunistické opozice, která získá ohromnou podporu. S uspokojením jsem tenkrát sledoval Jakešův projev v televizi. On snad vůbec nechápal, že právě korunoval svou neschopnost. Ti vychytrali nahoře jistě už věděli, že by byl nesmysl držet neudržitelné, vládnout zdevastované zemi, která k žádné prosperitě nespěje. Řekli si prostě, že dál to už nejde, a nakonec mohli být spokojeni. Odpovědnost za osud země na sebe vzal někdo jiný. Nevěřím tomu, že všechno, co se od toho sedmnáctého stalo, byl důmyslný plán části komunistických představitelů, na to by zřejmě jejich mentální vůbec nestačila. Jinou věcí je, že zločiny, co tady napáchali, by z nich nikdo snímat neměl, a měli by se za ně dostat před soud...“

Proč si myslíš, že souzený byl z té elity zatím pouze Štěpán?

„To je vlastně jeden z důvodů, proč jsme s naším prohlášením vyrukovali. Snažil jsem se to sám sobě vysvětlit a nepřijel jsem na nic lepšího, než jsem našel v úvahách Ferdinanda Peroutky o české humanitě. Píše se tam: „Dostojevskij, jeden z nejzřetlivějších zjevů ruské humanity, se chopil pera, aby protestoval proti humanitě ruských porot. Je pozoruhodno — píše — že naši porotci neodsuzují, nýbrž napořád osvobozují... V Anglii např. porotce chápou, že není toliko citlivý člověk s jemným srdcem, nýbrž především občan, že projevuje mínění celé země, a proto častěji odsoudí, chápaje, že je to jeho povinnost, aby v Anglii se ještě špatnost nazývala špatností. Ale u nás — jak se mají porotci sedláci cítit občany? Vždyť ta občanská práva na našeho člověka náhle shůry spadla... Nikoliv, není to pouze soucitnost a slabost srdce! To je sama moc této hrozná! Poděšila nás tato hrozná moc nad osudem lidským... a než dorosteme k našemu občanství, zatím milujeme. Myslím si: jsme lepší než obžalovaný? Kdo ví, jak bychom jednali na jeho místě... Ale nemáme napořád osvobozovat. Zlo nutno vždy nazvat zlem... Když jsem četl, že u nás jsou osvobozování zřejmě zločinci, měl jsem dojem téměř urážlivý; Rusko se mi zdálo bahnem, na němž kdosi vystavěl palác...“

Myslím si, že ani dnes to není nějakými přímými vazbami, i když u některých lidí mohou hrát roli vzpomínky na mládí v modrých košilích. Je v tom spíše určitá linie táhnoucí se už od revoluce. Vzpomínám, jak na mě zapůsobila řeč tak

úchvatného člověka, jakým byl pan doktor Zvěřina, který říkal: „Nenapadejte v prohlášeních konkrétní lidi, vždyť to jsou chudáci, úplní duševní mrzáci.“ I když ho zavírali, měl nad nimi obrovskou morální a mentální převahu. Nějakou takovou převahu cítí i pan Havel, z čehož pramení onen jeho generální pardon. Jenže já si myslím, že to správné není.

Jeden z nejhezčích ohlasů na naše prohlášení jsme dostali od jedné starší paní. Dopis končil slovy — i zdrazování lidí nakonec pochopí, ale nikdy vládě neodpustí nepotrestání jednotlivých komunistických funkcionářů za porušování zákonů. Pocit nespravedlnosti lidí uráží. Někdo ukradne nějakou drobnost a jde za mříže, a někdo nakrade statisíce, zdevastuje republiku a žije si v pohodě. S tímto vědomím nemůže být řeč o budování právního státu.“

V prohlášení jste požadovali očistu od starých nomenklaturních kádřů a potrestání konkrétních viníků. Jak to ale odolat, aby se nepřekročila určitá hranice?

„To je samozřejmě problematické. Zadržet se však musí seshora. Vláda musí jít příkladem očistou v centrálních úřadech, už konečně musí skoncovat s kryptokomunismem, a pak to teprve žádat po lidech doje. Chápeme, že třeba ministerstvo zahraničního obchodu je doslova prolezlé starými strukturami, a když se všichni vyházejí, tak si přišli týden možná nekoupíme ani rajče. Jde však o to, zbavit se evidentních donašců a stalinistů. Když Martin Mejstřík pracoval v komisi pro revizi majetku SSM, zjistil, že ještě než se na něčem dohodli, už to měl Uličák a Mohorita na stole. Jsou s tím velké těžkosti. Chodí nám i ohlasy: proč podříváte autoritu vlády nedůvěrou? Jenže my jsme tyto lidi zvolili a nikdo nám přece nemůže brát právo je kritizovat. Národ upadá do naproستé apatie a s tou se žádná reforma dělat nedá. Chtěli jsme jen upozornit na myšlenky obyčejných lidí, aby i oni měli pocit, že někdo o jejich trápení ví.“

V čelných funkcích stojí mnozí reformní komunisté z osmašedesátého. Vy jste v prohlášení vyzvali ty, kteří se stali brzdou, aby odstoupili. Mysleli jste někoho konkrétního?

„Když jsme to prohlášení dávali dohromady, měli jsme různé názory. Třeba Igor Volný bouchal do stolu a tvrdil: „Mužové Ledna jsou mužové Onora.“ Je otázka, kam až člověk má zajít v posuzování spřaženectví s komunismem. Konkrétní lidi jsme neprodiskutovali, zajedno jsme však byli v tom, že některé zdřzovačky a podivnosti, třeba otálení s uznáním třetího odboje, nebo s navrácením majetku církvím, je dilem právě těchto lidí. Copak by se jinak mohlo debatovat o vrácení ukradeného nebo o uznání boje proti zločinné moci? Mám pocit, že také ve zdřzování ekonomické reformy se projevuje podíl na moci lidí, pro které jsou podobné otázky etickým problémem, vyrovnáním se s vlastním svědomím. Dost se diskutuje o panu Čalfovi. Je to bývalý komunist, vysoce postavený v komunistické vládě, kde měl na starosti úděsnou legislativu, ale na druhé straně dostal na Slovensku ve volbách obrovské množství preferenčních hlasů. To je pak těžké!“

Jaký je tvůj názor na působení Občanského fóra?

„Občanské fórum mělo jednu výhodu, a zároveň nevýhodu, která nutně svádí. Nechci nijak eliminovat křesťanské strany, ale volby byly v podstatě referendem mezi bolševiky a nejvýraznější protikomunistickou silou s největším potenciálem osobnosti — Občanským fórem. To nyní logicky prodělává obrovskou diferenciaci.

Das Prager Zentrum für europäische Studien

Um die Bedeutung des Anlasses zu unterstreichen, war die neue tschechoslowakische Führungselite in einer Zusammensetzung in das schmucke Barockschloßchen Stirn 25 Kilometer südlich von Prag gekommen, wie sie seit der Übernahme der Regierungsverantwortung durch die ehemaligen Dissidenten selten geworden ist. Zur Eröffnungszereemonie des „Zentrums für europäische Studien“, das begleitend zur Einrichtung des Sekretariats zur Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (KSZE) in Prag ein Forum des Erfahrungsaustausches über die Reformen im früheren „Ostblock“ dienen soll, hatte Staatspräsident Vaclav Havel seinen Außenminister Jiri Dienstbier, den Ministerpräsidenten der tschechischen Republik, Petr Pitthart, und den Vize-Regierungschef der Slowakei, Jan Carnogursky, mitgebracht. Und ein sichtlich müder Vaclav Havel stellte dem neuen Institut auch gleich die erste, wenn auch nicht ganz ernst gemeinte Aufgabe. Obwohl er Tag und Nacht arbeite, vermisse er die Früchte seiner Arbeit, meinte der Staatspräsident. Die Wissenschaftler sollten sich daran machen, ein Rezept gegen „das erstickende Gefühl der Unsichtbarkeit von Arbeitsergebnissen“ zu finden.

Bei aller Neigung zum Sarkasmus ließ Havel aber auch keinen Zweifel daran, daß sich die neue Elite der Tschechoslowakei viel von dem neuen Zentrum erwartet, das die CSFR gemeinsam mit dem New Yorker Institut für Ost-West-Sicherheitsstudien (IEWSS) eingerichtet hat. Er deutete die Neugründung vor den Toren der Hauptstadt Böhmens, wo sich seit Jahrhunderten europäische Ideen, aber auch Armeen begegnet seien, als Ausdruck des Interesses und der Hilfsbereitschaft der Vereinigten Staaten und Westeuropas angesichts der schweren Zeiten, die den östlichen Nachbarn bevorstünden.

Ziel des Zentrums sei es, Entscheidungsträger Ost-Europas, die sich mit den Problemen „des Überlebens in der Marktwirtschaft, dem Aufkommen nationalistischer Bewegungen, Antisemitismus und der Angst vor der Dominanz des wiedervereinigten Deutschland herum-schlagen müssen“, zum Erfahrungsaustausch anzuregen und mit Informationen zu versorgen — so hat IEWSS-Präsident John E. Mroz die Intentionen seiner 1981 in Manhattan gegründeten Organisation in der „New York Times“ beschrieben. Dem möglichen Vorwurf, über das von US-Stiftungen (so auch der MacArthur-Foundation in Chicago) mit Millionen Dollar unterstützte Projekt die Ideologie der Vereinigten Staaten exportieren zu wollen, begegnen die IEWSS-Verantwortlichen mit dem Hinweis, der Beirat ihrer regierungsunabhängigen Organisation bestehe schließlich schon seit Jahren zu zwei Dritteln aus Europäern — viele von ihnen aus Ost-Europa.

Tatsächlich verfügt das neue Zentrum bereits beim Start über ausgezeichnete Verbindungen in die reformorientierten Verwaltungen der osteuropäischen Länder hinein. Neben Regierungsvertretern aus Polen, Ungarn und Rumänien waren vor allem auch Politiker zur Eröffnungstagung „Die Revolutionen von 1989 — ein Jahr später“ nach Prag gekommen, die sich größere Selbständigkeit für ihre Länder nach dem Zerfall der Zentralstaaten stalinistischer Prägung erst noch erhoffen. Dazu gehörten neben Regierungsberatern der jugoslawischen Teilrepubliken Slowenien und Kroatien die Außenminister Rußlands, Weiß-Rußlands und der Ukraine. Der Außenminister der russischen Föderation, Andrei Kozyrev, be-

grüßte ausdrücklich auch im Namen seiner Kollegen die Gründung des Studien-zentrums. Man sei auf solche Initiativen besonders angewiesen, seit der „von Michail Gorbatschow angeregte Demokratisierungsprozeß nun auch die Russische Föderation erreicht hat“, meinte der Minister in vornehmer Untertreibung der Konflikte zwischen dem Staatschef der UdSSR und dem weitaus radikaleren russischen Präsidenten Boris Jelzin.

Keine Frage, daß die Blicke der Reformen in Ost-Europa sich besonders auf das wiedervereinigte Deutschland richten — bei manchen mit Unbehagen, bei den meisten aber wohl mit Bewunderung für den wirtschaftlichen Erfolg und großem Interesse am ausgeprägten Föderalismus der Bundesrepublik. Bundestagspräsidentin Rita Süßmuth, die als Mitglied des IEWSS-Beirates ebenfalls nach Stirn gekommen war, unterstrich denn auch, wie wichtig die politischen Strukturen auf lokaler und regionaler Ebene seien, um weder abgehobene Bürokratie noch Nationalismus entstehen zu lassen. Für Ängste in anderen europäischen Ländern vor dem erstarkten Deutschland zeigte sie Verständnis. Um so wichtiger sei es, nun auch mit den östlichen Nachbarn Freundschaftsverträge auf neuer Basis zu schließen, wie es mit Polen geschehen ist und beispielsweise mit der CSFR vorbereitet werde.

Dem tschechoslowakischen Außenminister Dienstbier war es schließlich vorbehalten, die Festtagsstimmung der Versammlung kauzig zu beenden. „Wir haben in unserem Land 40 Jahre Reden gehört, wir haben jetzt eine Stunde geredet, laßt uns rausgehen und unser Business machen“, meinte er mit gutem Gespür für die Mentalität der Mehrheit von US-Politikern und Journalisten unter den Zuhörern. Viel mehr als Worte wird das Studienzentrum den Reformern der Warschauer-Pakt-Staaten nicht zu bieten haben. Aber mit dem Nutzen der Beharrlichkeit von Worten — das zeigt das Beispiel Vaclav Havels — haben sie ja gute Erfahrungen gemacht.

HAVEL NAKA DENI NOE,
VIRKO HU NEJDE NA POMOC!

Holzkopf mit inneren Werten

MOSKAU, 29. November (dpa). Der sowjetische Präsident Michail Gorbatschow in Gestalt einer traditionellen russischen Holzpuppe („Matroscha“) als Touristenattraktion — das war zuviel für die Behörden. Der 23jährige Elchan Antipow war im Juni 1990 beim Versuch festgenommen worden, an US-Touristen für 60 Dollar eine Puppe mit Gorbatschow-Antlitz zu verkaufen. In der folgenden Gerichtsverhandlung forderte Staatsanwalt Waleri Kruglow jetzt die Verurteilung des Angeklagten wegen Beleidigung Gorbatschows.

Wie die Parlamentszeitung „Iswestija“ berichtete, erinnerte Kruglow an Erfahrungen seiner Kindheit: „Es war nicht üblich, Spott mit dem Namen des Dorfpoppen zu treiben, selbst wenn dieser sich erlaubte, etwas zuviel zu trinken.“ Laut Kruglow hatte es die Puppe in sich. „In einem entfernt an Michail Sergejewitsch (Gorbatschow) erinnernden Gesicht steckten in chronologischer Reihenfolge die ‚Genossen‘ Breschnew, Chruschtschow, Stalin und Lenin“, berichtete er empört.

Das Gericht mochte seiner Argumentation zwar nicht folgen, verurteilte Antipow dennoch, weil er Dollar kassieren wollte — zu einer dreijährigen Freiheitsstrafe, die für zwei Jahre zur Bewährung ausgesetzt wurde.

„A VLEMIADVI CÍSAŘ WILHELM...
DORUČITEL LENINA DO RUŠKA!“

Geiseln sprechen Kohl Verdienst für Freilassung ab

Viele der zurückgekehrten deutschen Irak-Geiseln haben sich empört über eine Wahlwerbung der CDU geäußert. Darin wird ihre Freilassung als „großer Erfolg der konsequenten Friedenspolitik“ von Bundeskanzler Helmut Kohl dargestellt. „Wir protestieren gegen den Versuch Ihrer Partei, im Wahlkampf die erfolgreiche Mission von Willy Brandt nachträglich als eigenen Erfolg darzustellen“, hieß es in einem am Donnerstag in Bonn veröffentlichten offenen Brief an Kohl.

Die rund 60 Unterzeichner — ehemalige Geiseln sowie deren Angehörige — sowie eine Reihe anderer, die mit Rücksicht auf ihre Betriebszugehörigkeit anonym bleiben wollten, werfen dem Kanzler vor, „nichts für unsere Freilassung getan“ und die Initiative des SPD-Ehrenvorsitzenden behindert zu haben. Der Kanzler habe schließlich noch Ende Oktober im Fernsehen erklärt, er sei strikt gegen die Brandt-Mission. „Seien Sie doch ehrlich, Herr Kohl“, heißt es in dem Schreiben.

„A JE TO TAK!“

Das Care-Paket

Jedes der CARE-Pakete für die Menschen in der Sowjetunion wiegt 11,5 Kilogramm und kostet 50 Mark. Es enthält:

Kaffee	1 kg	
Kakaopulver	0,5 kg	2355 kcal
Schokolade	0,2 kg	1200 kcal
Zucker	1 kg	3940 kcal
Reis	1 kg	3690 kcal
Vollmilchpulver	2 kg	9820 kcal
Pflanzenmargarine	1 kg	7200 kcal
Haferflocken	1 kg	4050 kcal
Schmalzfleisch	0,9 kg	4650 kcal
Dauervurst	0,5 kg	2500 kcal
Thunfisch in Öl	0,3 kg	900 kcal
Käse	0,5 kg	1300 kcal
Dosenobst	1 kg	770 kcal
Salz	0,5 kg	
Seife	0,1 kg	
Gesamt	11,5 kg	42 375 kcal (AP)

DRBNA POŽLE...

Prag bittet Bundesregierung um einen Milliardenkredit

BONN, 29. November (AFP). Die Tschechoslowakei hat die Bundesrepublik um einen Kredit von einer Milliarde Mark gebeten, um ihre Wirtschaftsreform vorantreiben zu können. Dies teilte Ministerpräsident Marian Calfa am Donnerstag in Bonn nach Gesprächen mit Bundeskanzler Helmut Kohl mit. Calfa sagte, die CSFR habe durch die deutsche Wirtschafts- und Währungsunion Einbußen in Höhe von rund 500 Millionen Transferrubel hinnehmen müssen. Kohl habe zugesagt, über die Gewährung eines mittelfristigen Kredits „nachzudenken“.

Prag hoffe zudem, daß der angestrebte Vertrag über gute Nachbarschaft und Zusammenarbeit noch in der ersten Hälfte des nächsten Jahres unterzeichnet werde.

KDY BUDE NÁSLEDOVAT
„KNIEFALL“?

Eis gegen Krebs

Chicago — Chirurg Dr. Gary Onik vom Presbyterianer-Krankenhaus in Pittsburg hat ein neues Verfahren gegen Leberkrebs entwickelt: Vereisung. Über eine Sonde wird Flüssigstickstoff an den Tumor geleitet, die Geschwulst „erfriert“.

• Za 495 000 liber, což je 940 000 dolarů, byla včera v londýnském aukční síni Sotheby's prodána kniha Přísloví, kterou napsal nizozemský humanistický filozof Erasmus Rotterdamský.

na základě zrušení rozsudku městského soudu ze dne 10. října 1977. Proč ale až teprve nyní?

Trestní stíhání zastavil včera městský soud v Praze u obžalovaných V. Havla, O. Ornesta, J. Lederera a dr. D. Pavlička

Trestní stíhání bylo včera na bratislavském náměstí Svobody demonstrováno za pomoci plastické trhaviny Danu-bit.

Arabic Corps letí do války?

S plnou polní do Saúdské Arábie ● Speciální čs. vojenská jednotka připravena ● Co a jak bude působit na psychiku

Speciální čs. vojenská jednotka, která je již vycvičena a vyzbrojena, čeká ve Slaném jen na rozkaz k odletu do Saúdské Arábie. Vojáci základní služby, rotmistrů, praporčíků a důstojníků se k tomuto »válečnému tažení« přihlásili zcela dobrovolně. Dlouhé čekání na odlet však nutí k zamyšlení, zda vynaložené úsilí bude mít nakonec ještě nějaký smysl. Proto nedávno návrat rekognoskační skupiny ze Saúdské Arábie působil na napjaté nervy jako balzám.

Začátkem listopadu, v sobotu ráno, se na ruzyňském letišti zvedl »speciál« TU 154 a zamířil přímo do Saúdské Arábie. Let, který trval šest hodin, dopravil do Rijádu speciální rekognoskační skupinu. Po přeletu si museli všichni nejprve posunout hodinky o dvě hodiny kupředu a zvyknout si, že v této zemi je letopočet proti evropskému kalendáři o 580 roků pozadu, neboť v Saúdské Arábii se letos teprve píše rok 1411.

»Překrásné moderní letiště, přeletová hala, množství zeleně, jezírka a fontány, to vše nás po přeletu příjemně překvapilo,« říká jeden z účastníků. »Ve městě jsme se podívali husté automobilové dopravy a bohaté síti bezvadných komunikací. Zeleně nás provázela na každém kroku, v hotelích, na ulicích, ve státních budovách i obchodech. Je prý chloubovou zdejších obyvatel. Ulice lemuje uměle zavlažované palmy, ve městě je spousta parků, pestře kvetoucích keřů a krásné zelené stromy.«

Naši odborníci byli ubytováni na náklady hostitelské strany v luxusním hotelu. Také tam bylo plno zeleně, moderní nábytek, drahé koberce, obrazy, klimatizace, koupelna, televize a telefon. Při prohlídce města je zaujala výstavnost Rijádu, budovy, na jejichž stavbě se podílely přední evropské a japonské firmy. A zase všude palmy, keře, zeleň — a čistota!

»Z počátku bylo pro nás Evropany velmi obtížné poznat mentalitu místních obyvatel, které sjednocuje islám. Tímto náboženstvím se lidé pečlivě řídí, mnohdy až fanaticky. Díky neznalosti zdejších zvyků zažili i různé situace. Tak například po příchodu hotelového sluhu do našeho pokoje, jeden z nás pozdravil pokojského jako první. Tím se ale v jeho očích ponížil — ukázal prý, že je méně než onen sluha a ten mu potom přestal uklízet a vynášet odpadky.«

Při rokování s velitelstvím saúdskoarabských ozbrojených sil a po přeletu ko-

runním princem Chalidem, který je současně vrchním velitelem všech spojených vojsk na území Saúdské Arábie, se rozhodlo, že naše delegace navštíví místo našeho příštího nasazení. Cesta k tomuto cíli proběhla za dosti dramatických okolností. Letadlo, do kterého naši vojáci nastoupili, pro poruchu motoru a hydrauliky hned po startu nedobrovolně přistálo. Chvilku trvalo, než přistavili jiné, které je potom bez problémů dopravilo 700 km na sever od Rijádu, do Vojenského královského města, vzdáleného asi jen 160 km od iráckých hranic. V jeho blízkosti se táhne ropovod, který vojáci střeží. Ve městě je několik mešit, vojenská nemocnice, vysoká vojenská škola technického směru, obchody, hotely, restaurace, kina a zábavní podniky. V okolí jsou rozmístěny francouzské, syrské, libyjské a také americké vojenské jednotky. Chybí zde však protichemický útvar, a proto sem bude nasazena speciální čs. protichemická jednotka.

Krajina není příliš vábná. Je zde tvrdá, kamenitá, prašná poušť v mírném subtropickém pásmu, kde teploty v současné době dosahují přes den 20 až 25 stupňů Celsia, v noci však klesají až na bod mrazu. Pobyt v rovinaté poušti bude určitě z počátku negativně působit na psychiku každého vojáka. Ale budou i další překážky: neznalost angličtiny, neznalost muslimských zvyků a ještě jedna »malíčkost«: všechna vojenská technika má zde pískovou barvu, včetně maskovacích sítí. Jenomže my máme vše sytě zelené, a tak zde budeme asi působit jako píst na oko.

»Saúdská Arábie nás potřebuje,« řekl po přeletu zpět do Prahy jeden z členů skupiny. »Proto také hradí cestu i pobyt celé naší jednotky. Dokonce techniku, kterou s sebou vezeme, po deseti měsících, kdy náš pobyt v Saúdské Arábii by měl skončit, odkoupí.«

PRO EVROPSKÁ STUDIA

(čtk): Za účasti předsedy vlády ČR P. Pitharta zahájilo včera na zámku Štiřín u Prahy svou činnost Středisko pro evropská studia newyorského Institutu pro studia bezpečnosti Východ—Západ. Podle sdělení ředitele J. Mroze jde o středisko výzkumné. Prezident USA G. Bush označil při své návštěvě u nás IEWSS jako příspěvek k »partnerství intelektuálů Evropy a Severní Ameriky. Slavnostní zahájení střediska, v jehož čele bude stát paní M. Lavineová z pařížské Sorbonny, proběhne dnes večer za účasti prezidenta ČSFR V. Havla.

V. Havel před komisí

(čtk): Před parlamentní komisí k vyšetření události ze 17. listopadu 1989 budou vypovídat také prezident republiky Václav Havel a další osobnosti předlistopadové opozice. V odpovědi na dotaz zpravodaje ČTK to v Praze na setkání s novináři sdělil mluvčí komise P. Toman. Komise vyslýchá bývalého čs. ministra zahraničních věcí B. Chňoupku a M. Jakeše mladšího, kteří jsou nyní oba ve vyšetřovací vazbě. Jejich výsledky jsou zaměřeny na 17. listopad 1989 a na tehdejší vztahy uvnitř KSČ. Na otázku, co dělal 17. listopadu 1989 večer, odpověděl M. Jakeš ml. komisi, že oslavoval narozeniny své dcery, ale nemohl si vzpomenout, zda u sebe doma, nebo u otce. V současné době jsou průběžně vyslýcháni členové předcházející parlamentní komise včetně jejího předsedy místopředsedy FS J. Stanka i studentů. Setkání se týká i toho, jak se do komise dostali. V prvním týdnu činnosti má komise pouze některé indicie či jen směry, jímž by se měla ubírat. V plánu je rovněž výjezd k velitelství Západního vojenského okruhu v Táboře. Důvod, proč se tam poslanci chystají, však není znám. K podílu KGB a StB na listopadovém scénáři není komise zatím ani o krok dále než předcházející parlamentní komise. K materiálu otištěnému ve Středoevropském Expressu uvedl P. Toman, že ho členové komise znají a prověřují jeho autorství, neboť existuje podezření, že ho sepsal někdo jiný než M. Dolejší.

Kein Bett in der Zelle? 225 Mark Entschädigung pro Nacht

New York — Verbrechen in New York kann sich auszahlen: Wenn die Gefängnisverwaltung dort einem neuen Häftling in 24 Stunden kein Bett in einer Zelle anbieten kann, stehen dem Häftling künftig 225 Mark pro Nacht zu. Für je 12 Stunden, die er in einer großen Sammelzelle oder in einer

Gefängnisturnhalle zubringen muß, bekommt er weitere 150 Mark »Schmerzensgeld«. Bundesrichter Morris Lasker will mit seiner Anordnung die Stadt zwingen, die Überfüllung der Gefängnisse abzubauen. Vergangenen Mittwochs saßen 20 974 Menschen in Stadtgefängnissen — eine

103prozentige Belegung. Und täglich kommen im Durchschnitt 1300 neue Häftlinge dazu. Für den Fall, daß die Haftgeld-Regelung nichts bewirkt, droht der Richter mit einer neuen Verfügung: Dann sind alle überzähligen Gefangenen freizulassen.

Nástupci Nikoly Šuhaje

UZHOROD: Požadavek na obnovení autonomní republiky Podkarpatská Rus, která byla v roce 1919 uznána mírovou smlouvou ze St. Germain za součást Československé republiky a zrušena o 27 let později z rozhodnutí Nejvyššího sovětu SSSR, znovu zazněl v deklaraci Společnosti karpatských Rusů, kterou uveřejnil oficiální tisk. ZAKARPATSKÁ PRAVDA, orgán oblastního sovětu a KS Ukrajiny, otiskla výzvu prezidentu Gorbačovovi a sovětskému parlamentu, aby byl zrušen výnos z ledna 1948 a znovu vytvořena autonomní republika Podkarpatská Rus.

NA KONFERENCI O BEZPEČNOSTI a spolupráci v Evropě se čs. prezident V. Havel velice zasazoval o přijetí baltských republik do KBSE, což rozčílilo pana Gorbačova do té míry, že zrušil předem dohodnuté dvoustranné jednání. Zkrátka i glasnost má své hranice. Což bylo vidět i na ututlání absence našeho premiéra M. Calfa na oficiální večeři. Zašel si raději s osmi svými spolupracovníky do slavného pařížského kabaretu LIDO. Našinci tam nebyli z účastníků sám. Turecký prezident měl tentýž večer stejný nápad a revue sledoval s patnácti svými spolupracovníky.

Poštovní banka

(av): Podepsáním zakladatelské smlouvy byl včera odpoledne uveden v život nový finanční ústav s celorepublikovou působností — Poštovní banka, akciová společnost se zahraniční účastí. Zatím jediným účastníkem je PSK — Österreichische Postkasse Wien. Poštovní banka navazuje na tradici bývalé Poštovní spořitelny. V nelehké konkurenci nyní již i budoucích finančních ústavů se chce prosadit poskytováním nových moderních peněžních služeb prostřednictvím rozsáhlé poštovní sítě, která na území republiky představuje více než 5200 provozoven.

Druhým základním problémem je fakt, že špičkoví politici odešli do vlády, a když si uvědomíte, že fórum vzešlo z elitní skupiny, na kterou se nabalili ostatní občané, že je to rychle vykvétlá rostlina bez pořádného základu, tak to nemůže dělat dobrotu. Dole se mnohdy vyskytují lidé, kteří do OF přišli z kariéristu, což ostatní vycítí, jinde nemají tolik sil a zkušeností, aby rozbili silné místní mafie. Je to vlastně jakási hlava bez těla.

Nexminili jsme se ještě o nějakém zásadním záporu současnosti, který bys rád vypíchl?

»Nesouvisí to přímo s dnem po 17. listopadu, spíše s tím, co si lidé odnesli z předchozí doby. Vidím totiž analogii se situací po roce 1918, s tím, o čem zpíval Karel Hašler: „Ať žije naše republika, voláme stále z plných plic, ctíme a vážíme si Masaryka, ale sami neděláme nic.“ V dalších slokách se zpívá, jak se každý snaží urvat co největší kus rakouských peněz a podobně. Jako dnes. Jen pořádně udělaná ekonomická reforma naučí lidi dělat, zatím podléhají představě, že se dá socialisticky pracovat a kapitalisticky žít. Za největší průšvih považují to, že komunisté porušili rodinné tradice. Kdo byl ševcem za Rakouska, byl jím i za republiky. Jenže tady je všechno pokroucené, v obchodu a službách chybí spousta pracovníků. Dalším problémem, který vypěstovali bolševici, je závisť. Končí to vytloukáním oken a posilováním udání na soukromníky. Vláda však mnohé dělá polovičatě, a to jsou již její vlastní chyby, nejde o převzaté smutné dědictví. Říká se třeba, že pan prezident prosadil přijatelný název republiky. Jenže podle mne to žádný přijatelný název nebyl. Pak si vzal na summit do New Yorku dvě děti — jedno české a jedno slovenské — a předstihl tak všechny mnohonárodnostní státy. Šlo o trapas, kterému zatleskali jen separatisti a vyrukovali s dalšími požadavky... Další chybou bylo to, že nedokázal sám říci, jak probíhalo jednání s panem Bartončíkem. Takovými jednáním vlastně nic nefehá, jen rozjítí...»

Myslíš si asi tedy, že by měl věci občas rozseknout...

»Nevím. Je otázkou, zda prezidentovi přísluší takovéto věci rozsekávat. To si skutečně netroufnu říci... Na druhé straně můžeme, že poslanci, když se jedná třeba o té pomilce, cítí se být na koni, každý si myslí, že tomu rozumí, snaží se ukázat před svými voliči. A pak klidně odhlasují nějaký nedokonalý ekonomický zákon, protože tomu nerozumí... Ale abych se ještě vrátil ke zmíněnému odvolávání nomenklaturních kádrů. Nejen, že to jsou komunisti, ale jsou prostě nemocní. Vzbuzují nátlady proti rozprodávání národního majetku, proti tomu, aby nás zahraniční podnikatelé okrádali, a ti pak odjíždějí podráždění a znechucení. Říkáji: „Nedopustíme, aby zahraniční kapitál zneužíval naší levné pracovní síly.“ Ale vždyť je to v podstatě jedno z mála, co máme. Vezměte si to v mé profesi. Za scénář tady dostanu nějakých šedesát tisíc korun, i s autorskými právy. Německý producent by mi za stejný scénář zaplatil takových třicet tisíc. Ale marek. Německému scenáristovi by sice dal třeba šedesát tisíc, ale i takto budeme spokojeni oba. Někteří naši lidé si myslí, že když sem přijde nějaký pan Sony a koupí Teslu, že bude dělníky vykořisťovat, jenže oni za dobře odvedenou práci dostanou zaplacenou mnohem víc, než by dostali za současných podmínek. Takto se musí uvažovat, svůj vztah k Západu musíme změnit...»

Co bys lidem vzkázal ohledně vzpomínkových akcí na 17. listopad?

»Aby si tento den nepřipomínali jako den, kdy jsme dostali pár facek a ran obuškem (i když někteří hodně), ale především jako den války se k roku 1939. Jako Mezinárodní den studentstva. Nemělo by se prostě zapomenout na Jana Opletala a všechny lidi, kteří za svobodu bojovali a třeba i zemřeli. Neříkám, že loňský 17. listopad se nezapsal do historie, ale prostě není možné pro jednoho zapomenout na druhé. Neměl by to být ani den falešné přepjaté oslavy, ani den trýzny, ale spíš den k zamyslení nad věcmi obecnými i nad sebou samými...»

Zřejmě toho měli za sebou tolik, že už do ní nešli. Byla v ní většina komunistů. Z tohoto důvodu Chartě také bývali političi vězni příliš nevěřili.

• A lze věřit sdružené spolupráci dělníků a tajnými službami?

Do toho sotva kdo vidí, většinou nic neví. O zajištění cítil rozvědek nepochybují. Byly by to špatné tajné služby, kdyby se takových událostí neděstilo. Nepochybují o tom, že 17. listopad byl rozehraný v mezinárodním měřítku. Od vrcholné schůzky Američanů se Sověty na Malte bylo stále zřejmější, jak se události ve střední a východní Evropě začínají rozvíjet. Některým konkrétním faktům v článku M. Dolejšího věřím, např. pokud se jedná o finanční zajištění disidentské činnosti, protože jsem to viděl na vlastní oči. Ovšem řada tvrzení bude zřejmě vykonstruovaná. Domnívám se, že do tajných příprav 17. listopadu museli být zapojeni přední aktivisté Charty, protože se s nimi prostě muselo počítat jako s významnou politickou silou.

Když jsem šel ve středu 22. listopadu 1989 na manifestaci, viděl jsem na smíchovské straně Vitavy obrovské sousředy policejních a vojenských sil. Stačilo jen dát rozkaz a lidé na Václavském náměstí by byli rozehraní. Nestalo se však vůbec nic. Z toho vyplývá, že se změnou moci bylo nějakým způsobem počítáno.

• Sázíte uveřejnění fakta výrazem opozice?

Rozhodně ne! Jestli je tu něco špatného, pak skutečnost, že se nefekne pravda. Přistoupil jsem na návrh, abych se stal členem...

• Věrní z padesátých let v Chartě 77 nebyli?

Nesouhlasím s tím, co se proti M. Dolejšímu...

• Domníváte se, že údaje, jež přinesl Expres, lze považovat za pravdivé?

Podle mého soudu je tam řada věcí pravdivých, i když se to možná mnohým líbit nebude. Měl jsem možnost prostřednictvím známých sledovat počátky Charty a vím, jak byly krušeny. Samozřejmě, jak se vyvíjela mezinárodní situace, musela vládnoucí moc měnit přístup k disidentům a rozhodně si nedovolila použít ořesných prostředků. Jež v 50. letech byly naprosto běžné. Může se to dokonce jevit i jako určitá souzří s touto mocí. Skutečně určitá symbióza Charty jako nejvýznamnější opoziční síly ve státě nakonec nastala. V posledních letech se například uskutečnilo několik tajných symposií, o nichž Bezpečnost věděla a bylo v jejich silách jim zabránit. Ale komunisté už neměli morální sílu vzdorovat zejména tlaku ze zahraničních institucí a osobností ze zahraničí, a proto museli ustoupit, autorita státu byla už příliš na mezinárodním poli otřesena. Byla zde však také řada charakteristických znaků, mezi něž se počítám i já, kteří to brali idealisticky od počátku do konce, bez kompromisů.

• Co říkáte reakci na Senzační odhalení?

Nesouhlasím s tím, co se proti M. Dolejšímu...

• Je otázkou, zda členové s přímým názvem Senzační odhalení přinesl ve Střed...

českém exprese to, co slíhová. Ze však vyvolal lok ve společnosti a poté bouřlivou a rozporuplnou reakci, je nepopíratelné. Jak se na fakta, uváděná autorem článku Miroslavem Dolejším z Konference politických vězňů, divá signatář Charty 77, věřící člověk, člen výšetřovací komise FS k událostem 17. listopadu? O rozhovor jsme požádali ing. Jaroslava Cuhru, poslance FS za KDU.

• Domníváte se, že údaje, jež přinesl Expres, lze považovat za pravdivé?

Podle mého soudu je tam řada věcí pravdivých, i když se to možná mnohým líbit nebude. Měl jsem možnost prostřednictvím známých sledovat počátky Charty a vím, jak byly krušeny. Samozřejmě, jak se vyvíjela mezinárodní situace, musela vládnoucí moc měnit přístup k disidentům a rozhodně si nedovolila použít ořesných prostředků. Jež v 50. letech byly naprosto běžné. Může se to dokonce jevit i jako určitá souzří s touto mocí. Skutečně určitá symbióza Charty jako nejvýznamnější opoziční síly ve státě nakonec nastala. V posledních letech se například uskutečnilo několik tajných symposií, o nichž Bezpečnost věděla a bylo v jejich silách jim zabránit. Ale komunisté už neměli morální sílu vzdorovat zejména tlaku ze zahraničních institucí a osobností ze zahraničí, a proto museli ustoupit, autorita státu byla už příliš na mezinárodním poli otřesena. Byla zde však také řada charakteristických znaků, mezi něž se počítám i já, kteří to brali idealisticky od počátku do konce, bez kompromisů.

• Co říkáte reakci na Senzační odhalení?

Nesouhlasím s tím, co se proti M. Dolejšímu...

Vykrádači kostelů

(Č): Koncem minulého týdne byly policii na území ČR ohlášeny loupeže v kostelích ve Vernerovicích, Martinkovicích, v Otčíchově, Hojovicích, Kostelci a Lindavě. Ztráty byly sochy, obrazy a další cenosti v celkové hodnotě zhruba 220 tisíc korun.

(X) nem vyšetřující parlamentní komise, protože se chci dozvědět pravdu. A tu pravdu lidem sdělit. Na to máme všichni právo.

šimu rozpoutalo. Dokonce jsme dostali dopisy, nevím od koho, v nichž nás vyvolali, abychom na Expres podali žalobu pro urážku Charty. Myslím si, že taková nařčení lze v diskuzi vyvrátit a případně až pak jít cestou práva.

• Nevěříte v článku záměr zláskrditovat opoziční hnutí a současnou společnost rozvrátit?

To se nedomnívám. Měl jsem možnost hovořit s autorem článku a on takový domysl rozhodně nemá. Snad se za tím dá tušit snaha upozornit na hrůzné poměry padesátých let, kdy se nepohodlní lidé vraždili, mučili, bezdůvodně věznili. Nám se teď stále podává, že vlastně 17. listopad mohl být jen díky opozici posledních 20 let, a to, co bylo před rokem 1968, jako by nebylo důležité, nestálo za řeč...

Je však stále třeba připomínat, že v občanských iniciativách byli mnozí, kteří v padesátých letech hráli roli obránců velmi nelehkou. Jestliže chceme spravedlivý a věrný pohled na minulost, musíme vidět celých 42 let. Řada těch, kteří vystupují jako nejvlivnější opoziční síla minulých let, na to nemá právo.

• Věrní z padesátých let v Chartě 77 nebyli?

Nesouhlasím s tím, co se proti M. Dolejšímu...

• Domníváte se, že údaje, jež přinesl Expres, lze považovat za pravdivé?

Podle mého soudu je tam řada věcí pravdivých, i když se to možná mnohým líbit nebude. Měl jsem možnost prostřednictvím známých sledovat počátky Charty a vím, jak byly krušeny. Samozřejmě, jak se vyvíjela mezinárodní situace, musela vládnoucí moc měnit přístup k disidentům a rozhodně si nedovolila použít ořesných prostředků. Jež v 50. letech byly naprosto běžné. Může se to dokonce jevit i jako určitá souzří s touto mocí. Skutečně určitá symbióza Charty jako nejvýznamnější opoziční síly ve státě nakonec nastala. V posledních letech se například uskutečnilo několik tajných symposií, o nichž Bezpečnost věděla a bylo v jejich silách jim zabránit. Ale komunisté už neměli morální sílu vzdorovat zejména tlaku ze zahraničních institucí a osobností ze zahraničí, a proto museli ustoupit, autorita státu byla už příliš na mezinárodním poli otřesena. Byla zde však také řada charakteristických znaků, mezi něž se počítám i já, kteří to brali idealisticky od počátku do konce, bez kompromisů.

Do světa za marky

(JLa): Cestovní kancelář Fischer Reisen uspořádala včera tiskovou konferenci u příležitosti otevření své pobočky v Praze. Jak informoval novináře majitel firmy ing. V. Fischer, budou mít naši občané v příštím roce možnost navštívit s touto společností atraktivní oblasti cestovního ruchu — Španělsko, Portugalsko, Maltu, Řecko, Turecko, Kypr, Egypt a

Dominikánskou republiku, dále pak ostrov Maurícius, Seychelly, Réunion i Keňa. Ceny těchto zájezdů jsou pouze v markách. Ovšem speciálně pro čs. trh je připravena zvláštní nabídka na ostrovy Malorka, Gran Canaria a Lanzarote. Cena těchto zájezdů se skládá ze základu, který se bude hradit v naší měně, tj. 3000 Kčs, a z doplatku v markách. Prodej bude zahájen 14. prosince.

»ČERNÍ ŠERIFOVÉ« JSOU CVIČENÍ V SRN

»Pravděpodobně jsem byl za ministra vnitra SR jmenován z dobrosrdečnosti, neboť zatím mám jen hodnost podplukovníka,« komentoval své »posazení« do křesla ministra vnitra SR Ladislav Pittner. Na sobotní tiskové besedě zdůraznil, že především chce zaktivizovat služební výkonnost příslušníků Bezpečnosti, vnést do práce tohoto resortu určitou systematickosti a napomoci také funeování státní správy, aby se na úřadech lidé setkávali s úředníky, kteří jim chtějí sloužit, a ne panovat.

Novináři chtěli mj. vědět, kdo jsou příslušníci Bezpečnosti v civilu nazýváni »černí šerifové«. Podle ministra Pittnera také v Bratislavě, podobně jako např. v Karlových Varech, zřídili takovou civilní službu na ochranu určených objektů, především vybraných hote-

lů. Jde většinou o občany ČSFR vycvičené odborníky ze SRN. »Takovéto složky jsou i v jiných státech, nechal jsem však prozkoumat také jejich výzbroj. Černí šerifové nejsou tedy protizákonné složky, jde jen o to, aby splňovaly všechny zákonné předpoklady včetně výzbroje,« uvedl ministr.

Když hovořil o bezpečnostní situaci, uvedl, že právě příslušníci StB propuštění ze služeb Bezpečnosti jsou často zaměstnáváni cizími zpravodajskými službami. Například za noční pozorování

osob politického nebo bezpečnostního aparátu dostávají 100–150 marek. Jsou k dispozici informace o tom, že tyto cizí zpravodajské služby mají zájem na určité destabilizaci poměrů u nás, a to ani ne z politických nebo mocenských, ale hospodářsko-strategických důvodů. Jde o to, že »odehnaním zahraničního kapitálu« chtějí získat větší prostor s cílem levně se dostat k akciím při velké privatizaci a podnikání v tržním hospodářství. Blíže však tyto cizí zpravodajské služby nechce Ladislav Pittner specifikovat. (čt)

PhDr. Desider Galák, CSC., předseda Rady židovských náboženských obcí v České republice, zemřel dne 24. listopadu v Praze. Do své funkce byl povolán po loňském listopadu, když předtím účinně podporoval vydávání samizdatové literatury a pracoval v mezinárodních židovských a židovsko-křesťanských společnostech.

Parkhäuser geöffnet

Frankfurt – Das Parkhaus „Konstabler“ ist an drei Sonntagen vor Weihnachten (2., 9., 16. 12.) geöffnet (14–22 Uhr). Auch offen: „Am Theater“ (14–1 Uhr), „Konrad-Adenauer-Straße“ und „Walter-Kolb-Straße“ (durchgehend).

Bludné kořeny

Když jsem byl malý, krkonošská babička mi vyprávěla pohádky, v nichž nejednou hrál hlavní roli bludný kořen. Je prý jich na horách rozemeto, a když je překročíš, zabloudíš. Ponechme stranou fakt, že imisemi ohrožené vrcholy už ztratou orientaci nehrozí, bludné kořeny jako by zůstaly. Tedy, mezi námi. Tak trochu k nim vedou i spory kolem tranzitního plynovodu. Už jsme o tom psali, expertní komise už k jeho dělení zpracovala stanovisko. V čem je jádro pudla? Federální vláda navrhuje vytvoření nadnárodní akciové společnosti. Je to pochopitelné. Plynovod je hospodářsky strategická záležitost, křehká ve svých mezinárodních souvislostech (partneři mohou volit jiné cesty, jiný tranzit). Naproti tomu slovenská strana navrhuje zřízení dvou národních společností, eventuálně propojených formou holdingu. Dávody?

Až 72 procent základních fondů je na Slovensku, dělení zisku 1:1 je prý proto pro slovenskou stranu nepřijatelné. Na poměr by se měla proto stavět odečítací stanice (náklad 200 mil. Kčs byl označen za přehnaný, snad jde jen asi o 3 procenta ze zisku slovenské strany). Ale nakonec by prý mohl všechno spravit jen prostý odečet. Už vidím početné kontrolní útvary. A tak jednala komise expertů. Údajně už jen o problémech technického charakteru. Bezvýsledně. Podle přízvuku federace o tranzit přijde. Budíž. Ale napadá řada jiných analogií. Hliníková v Zlíně stávkovala, chtěla 500 milionů. Narentabilní Cigef fedruje drahé uhlí dál. Konverze zbrojního průmyslu. Náklady minulosti jsou kruté. Ale měli bychom je nést společně. Snaha vydělat na druhém, tedy myšleno na společném, je také takový bludný kořen. Nelze přece připustit monopol jednoho nad druhým. Pak bychom mohli třeba počítat poplatky za spoje, přesuny, dopravu a cokoliv jiného, co vede opačným směrem. Ze západu na východ. A také nastavit dlaně. Tohle mýtné v myšlení pak by bylo z bludných kořenů tím největším...

Sie lächelt wie Mona Lisa. Ihre Augen strahlen. Die Haare sind mit einer Perlenkette geschmückt. So blickt Clara Schumann von den neuen Hundert-Mark-Scheinen. Die Kölner Autorin Eva Weissweiler glaubt zu wissen, warum die Ehefrau von Komponist Robert Schumann so glücklich lächelt. Sie behauptet: Die schöne Frankfurterin betrog ihren Mann, hatte sich gerade frisch in den großen Johannes Brahms verliebt.

Ein richtiges Ekel soll sie gewesen sein, die „große Persönlichkeit des 19. Jahrhunderts“ (so der offizielle Text der Bundesbank). Eva Weissweiler recherchierte für eine neue Biographie (Hoffmann & Campe, 38 Mark): Schon der Vater von Clara Wieck (Ihr Geburtsname) nannte sie „grob, ungeheuer, faul und herrisch“. Andere Studien ergaben: Von der sanft blickenden Clara bleibt nicht viel übrig.

Von ehelicher Treue soll sie nicht viel gehalten haben. Gatte Robert Schumann ahnte lange nichts von der Liaison seiner Frau mit Brahms, bekam aber immerzu vorgeworfen: „Du behinderst meine Karriere.“ Von 1878 bis 1892 war Clara Klavier-Lehrerin am Hochschen Konservatorium in Frankfurt.

Zum Schluß forderte sie von Schumann (laut der Autorin): „Mach' den Weg für Johannes frei!“ Er starb wenig später (1856) im Irrenhaus.

Clara Schumann gab nur noch selten Konzerte, starb mit 77 in ihrer Wohnung Myliusstraße 32 (Westend). Die Mutter von acht Kindern wurde neben ihrem Mann in Bonn beerdigt.

Odhad volebních výsledků

(čre): Odhad volebních výsledků v ČR byl zpracován podle definitivních výsledků z reprezentativním vzorku 300 volebních okrsků, tedy zhruba ve dvou procentech. Podle odhadu se voleb zúčastnilo 74,8 proc. voličů. Celkově zvítězilo OF s 35,4 proc., na druhém místě je KSČM se 17,4 proc. a třetí ČSL s 12,1 proc. V Čechách má OF předběžně 40,2 proc., KSČM 17,8 proc. a ČSL 8,8 proc., na Moravě OF 27,8 proc., ČSL 17,2 proc. a KSČM 17,1. V malých obcích zvítězili nezávislí kandidáti 36,9 proc., OF má 24,1 proc. a ČSL 18,8 proc. Ve velkých městech vede výrazně OF před KSČM.

Slovensko: Vítězí KDH

(čre): Z 58 politických stran a hnutí, zaregistrovaných do komunálních voleb

(ml): V Londýnské ulici v Praze na Vinohradech byla v sobotu otevřena nová modlitebna církve adventistů sedmého dne, v pořadí již třetí v Praze. Budova, kterou adventisté zakoupili před šedesáti lety, jim byla v roce 1952 komunistickým režimem zabavena. Teprve před pěti lety ji směli odkoupit zpět a nyní ji své pomocí, nákladem asi tří milionů korun, rekonstruovali. Moderně pojatá sakrální stavba, navržená arch. Langem, bude používána kromě sobotních bohoslužeb také ke konání biblických kursů, přednášek, k vyučování dětí a pořádání seminářů. Církev adventistů sedmého dne byla založena v roce 1863 a má dnes po celém světě 8,5 milionu členů. V ČSFR mají 150 sborů s osmi tisíci věřícími, kteří jsou známí zdravým způsobem života. Jejich věrouka zakazuje požívání alkoholu i kouření. Vliv na mladé lidi je nesporný.

Postgiroamt Köln
Konto-Nr. 988-500
BLZ 370 100 50
Stichwort:
„Herz für Rußland“

V Bratislavě jen 44,54 proc.

(čt): Z celkového počtu 3 681 717 zapsaných voličů v Slovenské republice se komunálních voleb zúčastnilo jen 63,75 procenta. Největší účast na volbách byla v hlavním městě SR, kde volilo jen 44,54 procenta. Přibližně stejný stav byl v Košicích, kde přišlo odevzdat své hlasy jen 46,53 procenta voličů.

v SR, získali nejvíce poslaneckých křesel, 27,4 proc. (10 564 poslanců), kandidáti ze KDH. Na druhém místě se umístila VPN s 20,4 proc. a třetí neúspěšnější byla KSS s 13,6 proc. Voleb se zúčastnilo jen 63,75 proc. oprávněných voličů. Novým primátorem Bratislavy byl zvolen Peter Kresánek, kandidát koalice VPN – KDH – DS – SZ. Ze 13 městských částí hl. m. SR budou ve třech starosty ženy.

Novotná s Mandlíkovou za stolem i na kurtě Domluví se profesionálky?

PŘEROV (čt): Před tenisovou exhibicí v Přerově zasedly Jana Novotná a trenérka Hana Mandlíková ke stolu a svěřovaly se novinářům. K rozchodu s Helenou Sukovou Novotná řekla:

»Děkuji Heleně za ohromnou publicitu, kterou mi udělala svým vystoupením na tiškovce a v televizním studiu Kontakt. Já a Helena jsme profesionálky a myslím si, že jsme si celou záležitost obědně rozehodu mohly vyříkat mezi sebou. Po telefonátu, kdy mi Helena sdělila, že se mnou nechce hrát, jsem její nabídku na jednání této, pro mne nepřijemné záležitosti přijala s velkou odhodlaností, protože jsem již měla dohodnuté tři jednání s mými agenty. Proto jsem Heleně nabídla, že si všechno vyjasníme až v Praze.«

K tomu trenérka Jany Hana Mandlíková dodala: »Sdělení Heleny bylo pro Jana doslova šokem a pro mne snad ještě větší.« Na otázku, zda má zájem ještě hrát s Helenou v příštím roce čtyřluku, Novotná odpovídala: »Kontakt přerušila Helena, a nikoliv já. Proto by to měla být ona, která by měla přijít první a situaci vyjasnit. Já

v roce 1991 budu hrát čtyřluku s Američankou Gigi Fernandezovou. Patří k nejlepším hráčkám čtyřluku, a protože byla volná, domluvila jsem se s ní na sezónu 1991, a nikoli na sezónu v olympijském roce 1992, jak oznámila Helena. K Poháru federace chci jít, že se bude hrát za dlouhou dobu, a doufám, že se naše vztahy do té doby snad urovnají, protože dobrý debí se nedá hrát bez vzájemných sympatií.«

K letošní sezóně Jana Novotná řekla: »Za svůj největší úspěch považuji semifinále v Paříži. V současné době jsem 13. mám kolem sebe výborný realizační tým v čele s Hankou Mandlíkovou a doufám, že se mi v příštím roce nejen podaří dostat do první desítky, ale chci se v ní udržet delší dobu.«

Výsledek exhibice: Novotná—Mandlíková 7:6 (7:5), 6:3.

Za poněkud dramatického ovzduší přijala Federální shromáždění předtým zákon, kterým se majetek KSČ vrací lidu této země, resp. se předává státu, aby tento návrat uskutečnil. Mohl spatřit světlo světa už v první polovině roku, ale při postranném pověstí parlamentu byl locktary volně ochoten svým poslancům zatleskat přes toto zpoždění: Ukradený majetek se vrací tomu, kdo byl okraden. Potud je vše v pořádku, nebýt konsta-

KSČ rozdávala i... KC OF

tování jednoho z komunistických poslanců (jehož si tisk jaksi nepovšiml), že KSČ v průběhu tohoto roku (kromě vracení majetku přímo okradaným, jako Lidový dům Soc. dem. straně) obdarovala židé z nakradeného i KC OF bezplatným převodem nakladatelství PANORAMA. Pomineme-li spekulativní úvahy o politickém pozadí převodního jednání, nelze pominout šokující fakt, že KC OF se bez jakýchkoli skrupulí nechá obdarovat z nakradeného, aniž mu vadí, že v oblasti trestně právní je u fyzických osob takové počínání kvalifikováno zcela jednoznačně. Jsme však v době, kdy o šoky není nouze, a těšíme se na to, že přijde další: Že KC OF formou účinné lítosti chybu uzná a PANORAMU bezplatně převede na stát, takže i tento bývalý komunistický majetek se konečně vrátí tam, kam patří.

Silber umweltfreundlich putzen, geht ganz einfach. Das Silber auf Alufolie legen, mit heißem Salzwasser begießen, 10 Minuten einwirken lassen, gut abspülen, mit weichem Tuch blankreiben. So sparen Sie nicht nur Geld, sondern vor allem Putzmittel, die krebserregende Stoffe enthalten können.

(tkt): Místopředseda vlády ČSFR J. Mikloško obdržel žádosti s více než 3300 podpisy z ČR, aby byl u nás regulován prodej tisku a výrobků, které mají pornografickou povahu. Kromě toho došlo 3640 protestů ze Slovenska, proti komercializaci sexu protestovalo také 700 lékařů.

Proti pornografii

● **Téměř 84 miliard rublů** dosáhl deficit státního rozpočtu SSSR jen za deset měsíců tohoto roku. Sdělil to poslanec A. Orlov v rozhovoru pro deník RABOČAJA TRIBUNA.

KDO NAŠ CHTĚL POUČOVAT.

Nemilé překvapení, které čekalo abonenty Klubu čtenářů Odeonu, když zjistili, že na r. 1991 je ohlášeno titul Josefa Hotmara 1918 aneb zrození republiky, je zatehnáno. Kniha nevyšla. Místo ní si můžeme objednat monografii Jiřího Koutuna Masarykův triumf. Že se to dozvídáme až nyní, se zbytečným zpožděním, je jiná věc. Nám se jedná o autora.

To, že J. Hotmar neodbytně prosazoval vydání nového plagiatu i po změně politického klimatu vůbec nepřekvapilo ty, kteří ho znali z minulosti. Každý, kdo se mnou o J. Hotmarovi hovořil, včetně důvěrného šéfredaktora Odeonu J. Šimona, používal výrazu arogantní chování.

Politickou kariéru začal J. Hotmar koncem padesátých let, kdy byl prvním tajemníkem obvodního úboru ČSM na Praze 1. Musel být již tehdy spolehlivým soudruhem, protože v tomto obvodu bylo nutné hlídat především studenty a inteligenci. Poté se stal J. Hotmar důležitým úředníkem na jinak zbytečném Grohmannově Čs. ústředí knižní kultury, jehož hlavním posláním bylo bdít nad nakladatelstvími. Byl jedním z kulturtrůnů šedesátých a sedmdesátých let, byl jedním z těch, kteří dali slovu kultura až pejorativní nádech.

Zřejmě vlivem mocných ochránců se z referenta stal v šedesátých letech zpravodajem Čs. rozhlasu v Paříži. Z jeho pozdějších knih o Francii (Hovory nad Seinou aj.) číší ohromné sebevědomí. Autor všem problémům země rozumí, je

mu však úplně nepochopitelné, že ho nepřijal Picasso. Tím si mistr jistě prodloužil život. Po návratu z Francie se Hotmar stal poradcem předsedy vlády Štrougalova a »spisoval« dál. Pak se dostal nečekaný pád. Po nástupu Adamce Hotmarova velká kariéra skončila.

Ale vraťme se k jeho »literární« tvorbě. Hotmarova geneze vznikla ČSR nevyšla, na základě negativních posudků dvou historiků, pro odbornou nedostatečnost, což je řečeno velmi mírně. Z posudků vyplývá, že jednou z mnoha chyb a omylů obsáhlého rukopisu byla nevyjasněnost skutečné příčiny vzniku ČSR, vztěžit Dohody ve válce, a také značná proporcionalita nevyužitosti: téměř polovina textu zabírá životopisy T.G. Masaryka, E. Beneše, M. R. Štefánika a zbytečný šmáralův, který republiku nezakládal. Vedle jiných hodnotných monografií, zpracovaných historiky, by Hotmarova publikace nemohla na trhu obstát. Omyly a nepřesnosti, které potvrzují neznalost elementárních historických faktů, se rukopis jen hemž. Je tu např. nesmyslné tvrzení, že Masaryk byl »Čech povahou a Slovák jazykem...« nebo že rakouští policajti stáli nejen mravně výš, ale i rozhledem a znalostí převyšovali průměr středoškolských profesorů. U autora více knih také překvapuje, že si plete významy slov, či často opakuje slova stejná.

Jak vlastně J. Hotmar psal? Nakladatelství Práce z příkazu »vyšší moci« mu

sele v roce 1944 vydat jeho pokus o román Přítel jsi zemřel o emigrantovi a »rozvrátil republiky«. Nebyl jím nikdo jiný, než profesor Eduard Goldstücker. Tento rádoby román je urážkou naší kulturní emigrace. Zůstal »ležákem«, ale je třeba dodat, že ho nenapsal J. Hotmar. Neuměl to a neměl na to čas. Nádrty a podklady dodal nešťastné redaktorce dr. Ginette Stočesové, která se musela tohoto ponížujícího díla ujmout. Nedostala však honorář ani jeho část a nebyla uvedena ani jako spoluautorka. Vytvořenou odměnou pro ni bylo povolení návštěvy jejích dvou dětí z emigrace. Tato úřední přihoda charakterizuje nejen dobu, ale i morálku J. Hotmara. Podobná je geneze jeho románu Nebe bez mráčen (1988), který musel od základu předit redaktor Práce dr. Drápal.

»Potřebujeme přece kritické zrcadlo i v literatuře jaktu, aby se její řečiště vyčistilo od kalu pokleslých a rafinovaných ukrýtkých projevů všelijakých neumětelů, kteří se lépe na každý literární žánr.« To napsal J. Hotmar v Rudém právu 16. 5. 1987. Antž to věděl, charakterizoval sám sebe.

Na Hotmarově příkladu můžeme demonstrovat jednání prospěcháře a snlivého služebníka normalizace i předchozího období, který hledal, jak by se uplatnil v publikační oblasti i po listopadu 1989. Mějme se na pozoru před takovými nebezpečnými poučovatelci.

DALŠÍ OCENĚNÍ

RÍM: Paní Olga Havlová převzala včera na římském Kapitolu v zastoupení prezidenta ČSFR cenu, kterou mezinárodní nadace Společně za mír udělila Václavu Havlovi. Cenu jí předala předsedkyně nadace Mariapa Fanfaniová. Ocenení nazvané Muž míru bylo Václavu Havlovi uděleno za to, že »vždy s velkou odvahou a důstojností hájil lidská práva i za cenu své osobní svobody a stal se zářným příkladem člověka, který se dobrovolně obětoval za ideály solidarity a bratrství«.

SSSR pomoc nepotřebuje?

WASHINGTON: Potravinová pomoc pro SSSR není podle údajů spolupracovníků amerického ministerstva zahraničí v tomto roce tak nutná, jak se obecně soudí. V SSSR byla letos nadprůměrně sklizeň obilí, na rekordní úrovni je produkce mléka a také výroba masa bude ve srovnání s loňským rokem pravděpodobně překročena. Američané kritizují nabídku potravinové pomoci, s kterou přišel H. Kohl, neboť »Němci tak vytvářejí tlak na další země, aby učinily to samé. So-

větí si však musí svůj problém vyřešit sami, nepodnikají k tomu ovšem potřebné kroky«. Potravinu jsou podle amerických zdrojů zejména na venkově a ve venkovských městech k dispozici v dostatečném množství. V Moskvě a Leninogradu jich sice není přebytek, ale jsou. Problémy spíše v tom, že někteří lidé si vzhledem ke svým nízkým příjmům nemohou dovolit nakupovat na soukromém trhu.

»K TOMU ROZHODNUTÍ došlo poté, co jsme dohrály náš poslední společný zápas proti Medvedevové a Meschlovou. Najednou se to ve mně vzbourilo, všechno jsem si v hlavě přehrála, uvědomila si Janina přístup ke čtyřhře v poslední době, její vystupování, chování... To všechno vedlo k tomu, že jsem si

To jsou slova HELENY SUKOVÉ, tak komentovala skutečnost, že nejlepší deblový ženský pár světa Jana Novotná-Helena Suková už neexistuje. Zajímalo nás, zda H. Suková může nějak upřesnit, v čem se její partnerka najednou tak změnila. Zdálo se nám totiž logičtější, nejdřív si vše vyfiktat a teprve pak udělat závažné roz-

hodnutí. Co na to SUKOVÁ? »Kdybyste byl na mém místě, řekl byste to stejně. Atmosféra mezi námi poslední tři měsíce nebyla nejlepší. Myslela jsem si, že se to zlepší a bude to přechodné...«

Na věrejší pražské tiskovce ve Filmovém klubu už v té době pozorně poslouchala i trenérka No-

ho rozporu ve vyjádření obou stran. Suková totiž jako jeden důvod rozchodu s partnerkou uvedla, že se dozvěděla o její domluvě s Fernandezovou na spolupráci v roce 1992. Dobrá se toho, proč Suková po prohře v New Yorku se sovětskou dvojicí zvedla v noci telefon a Novotná sdělila Končíme, zřejmě nebude možné. I při tiskovce obě strany (vedle Sukové také její trenér dr. Jirák) často mluvily v náznacích, veřejně se hádaly o maličkosti, třeba kdo řekl to a kdy to vlastně bylo.

Smutné je, že z nechutné přestřelky vyplynulo, že Suková s Novotnou se asi už těžko někdy dají dohromady, což pro reprezentaci není příjemné zjištění. Suková si totiž myslí, že Novotná jistotou nabídka na směr odmítla. Její věrejší »mluvčí« Mandliková ovšem tvrdí, že to tak nebylo,

Vážené dámy,

najednou řekla, už toho mám dost. Ještě večer jsem Janě zavolala a svoje rozhodnutí jí řekla. Potom jsem jí dva dny na to kontaktovala. Myslela jsem si, že bychom si to měly vyfiktat z očí do očí. Janina reakce byla, že nemá čas...»

Pistole není pro každého

(čtk): O tom, že někteří zaměstnanci nebudou moci nosit zbraň, rozhodla de-
tektivní agentura VIDEO v Rychnově nad Kněžnou. Okresní občanská komise totiž odhalila, že firma zaměstnává bývalé příslušníky SNB, kteří neprošli prověřkami. Jeden zaměstnanec rychnovské pobočky agentury spolupracoval určitou dobu s StB, druhý odešel z řad VB krátce před prověřkami. Agentura VIDEO původně podala žádost o hromadný zbrojní pas, po zásahu občanské komise však ze seznamu pro jistotu tyto pracovníky vyloučila.

aspoň slušně!

vatné HANA MANDLIKOVÁ. A její reakce na vyjádření Sukové? »Všechno, co zde Helena vykládala, je moc pěkné. Když jsem se dozvěděla o téhle tiskové konferenci, rozhodla jsem se na ni přijít. Věděla jsem, že asi takhle zareaguje a bude chtít mít první slovo. Všechno, co tady řekla, je neuvěřitelné! To říkám na rovinu. Hlavně zděrazňuji, že Helena se domlouvala na hraní s Gigi Fernandezovou dřív, než sdělila svoje rozhodnutí Janě.«

A zde jsme zřejmě u podstatné-

že její svěťenkyně řekla, že si o všem promluví v klidu až teď v Praze. Ještě neutichla aféra rozhodčí Čap versus trenér Pála a už má náš tenis druhou. Kluci se do krve poperou, třeba si ve sprše dají pár pohlavků, ale druhý den už zase váli spolu na stejné straně dvorce či v jednom fotbalovém dresu. Zony tohle prostě neumějí, a když si vjedou do vlasů, stojí to za to. Vážené dámy, když už, tak aspoň slušně!

Bulgariens Ex-Staatschef: 30 Jahre sündhaftes System

Sofia - „Über 30 Jahre habe ich ein sündhaftes System geleitet“, gestand erstmals der vor einem Jahr gestürzte bulgarische Staats- und Parteichef Todor Schiwkow (79). „Natürlich übernehme ich dafür die politische Verantwortung.“ Schiwkow steht unter Hausarrest, wartet auf seinen Prozeß.

London - In London wurde die erste Flirt-Schule Englands eröffnet. Ein Wochenendkurs „Flirten für Anfänger“ kostet 220 Mark.

Konečné pořadí žebříčku mužů:
1. Edberg 3689 b., 2. Becker 3528, 3. LENDL 2581, 4. Agassi 2398, 5. Sampras 1888.
Výše příjmů po mastera: 1. Edberg 1 995 901 dolarů, 2. Agassi 1 741 382, 3. Becker 1 587 502, 4. LENDL 1 145 742.

Konečné body žen: 1. Grafová 5630, 2. Selešová 4443, 3. NAVRÁTILOVÁ 3570, 4. Sabatiniová 3465, 5. Fernandezová 2710, 6. Garrisonová 2537, 7. K. Maleevová 2360, 8. Sanchezová 2239, 9. M. Maleevová 2113, 10. NOVOTNÁ 1800, 11. SUKOVÁ 1796.

Příjmy žen: 1. Grafová 1 307 070 dolarů, 2. Selešová 1 206 874, 3. NAVRÁTILOVÁ 1 079 880, 4. Sabatiniová 852 533, 5. NOVOTNÁ 569 882, 6. Garrisonová 550 968, 7. Fernandezová 518 366, 8. SUKOVÁ 515 684, 9. Sanchezová 479 749, 10. Zverevová 433 813.

• Sekretariát Světové odborové federace (SOF) vyjádřil protest prezidentu ČSFR V. Havlovi ohledně záměru čs. vlády zrušit sídlo SOF v Praze. Oznámila to včera sovětská informační agentura Novosti (IAN).

▲ Kde byla policie? V noci na neděli na Václavském náměstí v Praze se do prodejny BIG-BOSS vloupal dosud nezjištěný pachatel. Rozbil skleněnou výlohu a odcizil kožené oděvy v hodnotě asi 250 000 Kčs.

Polen darf auf Schuldenerlaß hoffen

Die USA wollen Polen einen Teil seiner rund 4,5 Milliarden Mark Schulden erlassen, sofern auch andere westliche Gläubiger zu einem solchen Schritt bereit sind. Polen hat Auslandsschulden von umgerechnet knapp 60 Milliarden Mark.

Gebäude radioaktiv verseucht

PRAG, 28. November (AFP). Rund 6000 Wohnungen und 80 Schulen und Kindergärten im tschechischen Teil der ČSFR sind durch das Austreten von Radon aus den Baumaterialien verseucht. Wie die Zeitung „Svobodné Slovo“ jetzt meldete, war die hohe Konzentration des radioaktiven Gases durch das Forschungsinstitut für Lackharze und Harze in Pardubice entdeckt worden.

Die Auswirkungen des Edelgases auf den menschlichen Körper seien noch nicht gänzlich erforscht, schreibt die Zeitung. Eine ganze Reihe von Häusern und Wohnungen in der ČSFR wurden mit billigen Baumaterialien erstellt, die Asche aus Wärmekraftwerken enthalten.

Kälte fordert Opfer

In Frankfurt sind dieser Tage zwei Obdachlose, die im Freien übernachtet haben, an den Folgen von Unterkühlungen gestorben.

Wienbaden - Die Einheit wurde im Oktober in den alten Bundesländern kräftig begossen. Die Brauerellen verkauften 9,1 Millionen Hektoliter Bier, 28,4 Prozent mehr als im Oktober

Tokio bleibt teuerste Metropole Prag gilt als preiswert

GENF, 28. November (AP). Deutschlands Metropolen sind nicht Spitze - was die Lebenshaltungskosten angeht. München, Düsseldorf, Frankfurt und Hamburg rangieren einträchtig im vorderen Mittelfeld der Liste der teuersten Städte der Welt, die alle halbe Jahre von einer Genfer Unternehmensberaterfirma erstellt wird. Tokio bleibt unangefochten Nummer eins, gefolgt von Osaka.

Als Maß aller Dinge dient New York. Die Lebenshaltungskosten dort wurden von der Corporate Resources Group mit 100 Prozent gleichgesetzt. Berechnet werden sie nach den Preisen von 151 Waren und Dienstleistungen. Wohnungsmieten gehören nicht zu diesem Korb. Die Liste soll Unternehmen als Hilfe bei der Staffelfung von Zulagen für ihre im Ausland tätigen Mitarbeiter dienen.

Teuerste deutsche Städte sind danach

Berlin mit 110 Prozent auf Platz 30, München mit 109 Prozent auf Platz 31, dann Düsseldorf und Frankfurt, die sich mit Melbourne und Peking den 32. Platz teilen (alle vier 106 Prozent). Unmittelbar darauf folgt Hamburg auf Platz 38 mit 105 Prozent. Leipzig liegt gleichauf mit Manama im Öleirat Bahrein auf Platz 43 (99 Prozent) gleich hinter New York, das gemeinsam mit Athen (ebenfalls 100 Prozent) Platz 41 besetzt.

Abgesehen von Prag (Platz 88, gefolgt nur noch vom Schlußlicht Quito), Budapest (78.), Istanbul (67.), Lissabon (60.) sowie Athen und Amsterdam (38.) gelten alle aufgeführten europäischen Städte als teurer denn deutsche Metropolen. Auf Rang vier bis zehn liegen (mit 144 bis 131 Prozent) Oslo, Helsinki, Zürich, Genf, Stockholm und Kopenhagen.

Zu den teuersten gehören, gleich hinter

Tokio (170 Prozent) und Osaka (153 Prozent) zwei afrikanische Städte: Libreville in Gabun mit 147 Prozent auf Platz drei und Brazzaville in Kongo mit 144 Prozent auf Platz vier (zusammen mit Oslo).

Der Prophet ist tabu

ISLAMABAD, 28. November (idea). Wer in Pakistan den Propheten Mohammed verächtlich macht, wird künftig mit dem Tode bestraft. Eine Strafmilderung ist ausgeschlossen. Dies hat das Oberste Scharia-Gericht des Landes verfügt. In Pakistan ist der Islam Staatsreligion. Bisher konnte für diesen Strafbestand außer der Todesstrafe auch eine Freiheitsstrafe von 25 Jahren bis lebenslänglich verhängt werden. Diese Möglichkeit wurde nun aus dem Strafgesetzbuch gestrichen.

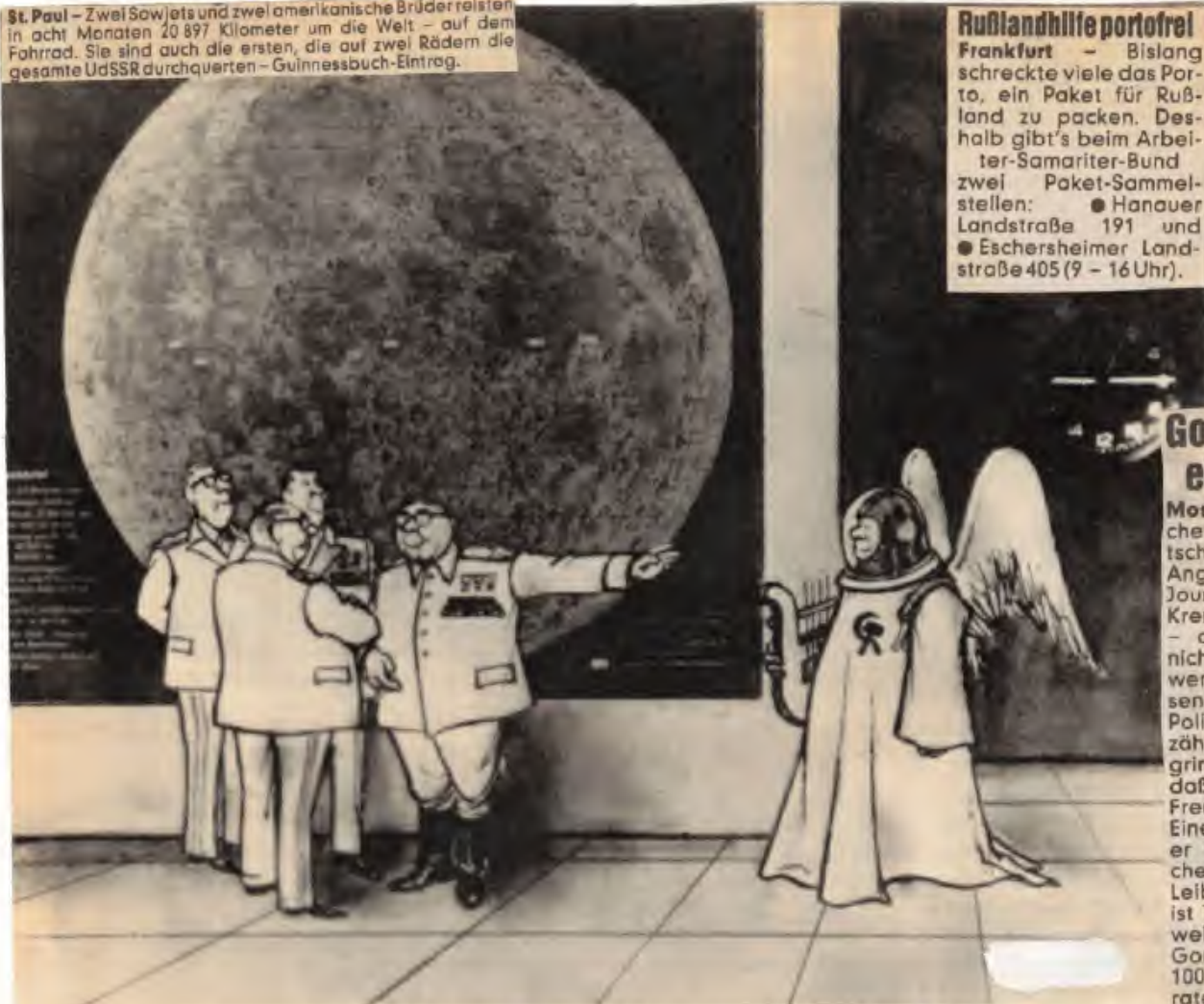
④

Kohoutová přijala jeho omluvu, ale za okamžik se vzdala, aby si nechala ránu A NÁČKOVAT..

St. Paul – Zwei Sowjets und zwei amerikanische Brüder reisten in acht Monaten 20 897 Kilometer um die Welt – auf dem Fahrrad. Sie sind auch die ersten, die auf zwei Rädern die gesamte UdSSR durchquerten – Guinnessbuch-Eintrag.

Rußlandhilfe portofrei
Frankfurt – Bislang schreckte viele das Porto, ein Paket für Rußland zu packen. Deshalb gibt's beim Arbeiter-Samariter-Bund zwei Paket-Sammelstellen: ● Hanauer Landstraße 191 und ● Eschersheimer Landstraße 405 (9 – 16 Uhr).

Hamburg – Nirgendwo in Deutschland ist Aids so weit verbreitet wie im Westen Berlins. Dort gibt es 1110 Aids-Fälle, mehr als das Bundesgesundheitsamt.

Gorbi erzählt einen Witz

Moskau – Staatschef Michail Gorbatschow überraschte Angeordnete und Journalisten im Kreml mit einem Witz – obwohl „ich ihn nicht erzählen kann, wenn Damen anwesend sind“. Darauf Politikerinnen: „Erzählen Sie schon!“ Er grinste: „Man sagt, daß Mitterrand 100 Freundinnen hat. Eine hat Aids, aber er weiß nicht welche. Bush hat 100 Leibwächter. Einer ist Terrorist, aber er weiß nicht welcher. Gorbatschow hat 100 Wirtschaftsberater. Einer ist geisteskrank, aber er weiß nicht welcher.“

»... und wenn dann die Amerikaner aus der Mondfähre steigen, kommt der Genosse Sergewitsch langsam hinter einem Felsen hervor!«

JEŠTĚ ŽE STARÝCH PRAZA'SOB...

Russisch ist Nr. 1

Darmstadt – Die Lichtenbergschule führt ab 1. August 1991 Russisch als erste Fremdsprache ein. Diesen fünfjährigen Schultest genehmigte jetzt Kultusminister Wagner. Zur Zeit haben 3 200 Schüler in Hessen Russisch-Unterricht.

schlußfreudige Offiziere, sondern erweisen sich als Bedenkenträger. Die Luftwaffenflugzeuge hätten andere wichtige Aufgaben, sagen sie. Und: Transallmaschinen könne man nicht einsetzen, weil auf den Flughäfen der Sowjetunion Enteisungsanlagen fehlen könnten.

Die Einwände der militärischen Bedenkenträger sind lächerlich. Wollen oder können diese Luftwaffengeneräle nicht begreifen, daß es hier um einen beispiellosen Friedenseinsatz ihrer Flugzeuge mit dem Balkenkreuz geht?

Vor fast 50 Jahren waren es deutsche Flugzeuge mit dem Balkenkreuz, die über Rußlands Erde Tod und Verderben verbreiteten – die Bundesluftwaffe hat jetzt die einmalige Chance, diese für viele Russen schrecklichen Erinnerungen durch tatkräftigen Einsatz zu löschen.

Bedenken und Einwände auch bei der Generalität des Heeres. Die Heeresverbände sollen 1100 Lkw bereitstellen, um Hilfsgüter im Kolonnenverkehr in die Sowjetunion zu bringen. Heeresinspekteur General von Ondarza sollte schnell ein Machtwort sprechen. Die Bundeswehrkolonnen mit Lebensmitteln und Ver-

sorgungsgütern müssen rollen, um die beim ersten Kälteeinbruch in den Städten und Dörfern der Sowjetunion entstehende Versorgungsnot zu lindern.

Löbliche Ausnahme: die Seestreitkräfte der Bundeswehr. Der Befehlshaber der Marine hat klargestellt, daß die Kriegsschiffe der Bundeswehr jederzeit zum Anlaufen der sowjetischen Ostseehäfen zur Verfügung stehen.

Der Auftrag für die Bundeswehr ist gestellt: Zu tun, was nötig ist – und nicht nur, was möglich scheint. Falls der Riesenapparat der Bundeswehr sich nicht in der Lage sieht, den wichtigsten humanitären Friedensauftrag unserer Tage zuverlässig mit

militärischer Präzision zu erfüllen, darf sich niemand wundern, wenn beim Steuerzahler das Verständnis für den Milliardenhaushalt des Ministers Stoltenberg sinkt.

Spenden Sie bitte bei der Aktion „Ein Herz für Rußland“, BLD und die fleißigen Helfer vom Deutschen Roten Kreuz haben dafür ein gemeinsames Spendenkonto eingerichtet:

Postgiraamt Köln
Konto-Nummer: 988-500
BLZ 370 100 50
Stichwort: „Herz für Rußland“

Berlin – Arnold Marquis (69), der „König der Synchronsprecher“, ist tot. Der Schauspieler ließ seine markant rauchige Stimme Stars wie John Wayne, Kirk Douglas, Richard Widmark, Lee Marvin, Robert Mitchum und Yves Montand. Im TV spielte Marquis u.a. in „Drei Damen vom Grill“ mit.

Die Lerche in die Lüfte steigt,
Der Löwe brüllt, wenn er nicht schweigt.

Paketlawine gegen den Hunger in Russland

Die Bundesluftwaffe verfügt über mehr als 100 Transportflugzeuge. Zu ihrem Flugzeugpark zählen:

80 zweimotorige Transportmaschinen vom Typ Transall.

Vier viermotorige Düsenflugzeuge vom Typ Boeing 707.

Etwa 20 Transportflugzeuge sowjetischer Bauart aus dem Bestand der ehemaligen DDR-Luftwaffe.

Ein Großteil dieser Maschinen soll für die Lebensmittel-Luftbrücke nach Kiew, Leningrad und Moskau starten – aber viele Luftwaffengeneräle mauern und mauern. Sie handeln nicht wie ent-

Die Kommunalwahlen in der CSFR endeten mit einer erstaunlichen Wiederkehr der Kommunisten

Der Sprecher des tschechoslowakischen Präsidialamtes, Michael Zantovsky, bemühte sich nicht, die Enttäuschung von CSFR-Präsident Václav Havel und seiner unmittelbaren Umgebung über den Ausgang der Kommunalwahlen in der Tschechischen Republik und der Slowakei zu leugnen. „Ich verhehle nicht, daß wir von dem Wahlergebnis der Kommunisten unangenehm überrascht sind“, räumte er auf der wöchentlichen Pressekonferenz auf der Prager Burg ein. Zwar sei die Zahl der Stimmen für die Kommunistische Partei (KP) im Vergleich zur Parlamentswahl vom Juni wegen der am vergangenen Wochenende geringeren Wahlbeteiligung kaum gestiegen. Aber das Resultat beweise doch, daß das dicht geknüpfte Netz örtlicher KP-Organisationen noch funktioniere. Überlegungen seien notwendig, was mit den beträchtlichen Finanzmitteln und der technischen Ausstattung der Kommunisten zu geschehen habe.

Tatsächlich haben die Kommunisten in der CSFR eine Woche nach dem Jahrestag der „sanften Revolution“ erstaunlich gut abgeschnitten. Einen Triumph feierten sie vor allem bei der Wahl der Bürgermeister in der Slowakei, wo die Chefs der Gemeindeverwaltungen im Gegensatz zum Verfahren in der Tschechischen Republik direkt bestimmt werden.

Knapp ein Viertel der Bürgermeister-Posten blieb bei dieser Abstimmung, die als Untermauerung der Demokratie durch das Aufbrechen verkrusteter Strukturen in den Kommunen gedacht war, in kommunistischer Hand. Erst auf den zweiten Platz kamen mit knapp 20 Prozent die Christdemokraten (KDH), gefolgt von der „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ (VPN), der Schwesterorganisation von Präsident Havels „Bürgerforum“ (OF), das nur knapp 17 Prozent der Bürgermeister stellt. Auch bei der Wahl der Abgeordneten mußte die VPN, die im Juni in der Slowakei noch stärkste Kraft geworden war, die Christdemokraten vorbeziehen lassen. Nach dem Endergebnis in der Slowakei kamen KDH auf 27,4, VPN auf 20,4, die KSS auf 13,6 und unabhängige Kandidaten auf 12,8 Prozent.

In der Tschechischen Republik konnte das „Bürgerforum“ zwar seine Spitzenstellung behaupten, büßte aber verglichen mit den Parlamentswahlen 13,5 Prozent der Stimmen ein. Das amtliche Endergebnis lautet hier 36 Prozent für das Bürgerforum und 17,2 Prozent für die KP, die dabei um rund vier Prozent zulegte. Unabhängige Kandidaten kamen auf 10,8 Prozent.

Nur in der Landeshauptstadt Prag konnte das „Bürgerforum“ zufrieden sein, weil die Kommunalwahl am Wochenende eine absolute Mehrheit und damit wohl eine Wiederwahl von Oberbürgermeister Jaroslav Koran bringen wird. Unter allen Parteien, die unter „ferner liefen“ geführt werden müssen, sind neben Sozialisten und Sozialdemokraten auch bei den Kommunalwahlen wieder die Grünen, die in beiden Republiken nicht über drei Prozent der Stimmen hinaus kamen. Einen Achtungserfolg erzielten sie allerdings in Sokolov mitten im Braunkohlrevier Nordwestböhmens mit seinen verheerenden Umweltschäden. Ihre Koalition mit dem „Bürgerforum“ erhielt hier 50 Prozent der Stimmen.

Vor allem die Kommunisten in der Slowakei waren natürlich mit dem Wahlausgang hoch zufrieden. Ihr Parteiführer Peter Weiss führte den Erfolg auf den ausgeprägten Persönlichkeitsaspekt der Kommunalwahl zurück, der tatsächlich den alteingesessenen Bürgermeistern vor allem in den ländlichen Gemeinden zugute gekommen sein dürfte. Die Resultate

zeigten aber auch, daß die demokratischen Kommunisten im politischen Pluralismus der CSFR einen festen Platz haben könnten, meinte Weiss.

Ähnlich argumentiert auch das frühere KP-Organ *Rudé Právo*, das inzwischen die Bezeichnung „Blatt der Linken“ im Untertitel führt. OF und KP hätten sich als die beiden Kräfte an der Spitze der politischen Stufenleiter herauskristallisiert, hieß es da unter dem Titel „Zeit der Koalitionen“. Die Kommunisten hoffen offensichtlich, ein Jahr nach der Abgabe der Macht und einer gründlichen Revision der Parteilinie wieder hoffähig zu werden. *Rudé Právo* ging auch auf des Präsidentensprechers Wink mit dem Zaunpfahl betreffs des Vermögens der KP ein. Man hoffe, daß die „Jagd auf Feinde“ mit diesem Wahlergebnis vorbei sei, eröffnete das kommunistische Blatt die Gegenkampagne.

Insgesamt reagierte die tschechoslowakische Öffentlichkeit allerdings gelassen auf die Resultate der Kommunisten, die zudem noch auf die Wahlbeteiligung von 75 Prozent in der Tschechischen Republik und 65 Prozent in der Slowakei zurückgeführt wurde. Die Erleichterung über diese Zahlen in den Prager Zeitungen beweist, daß viele Journalisten angesichts der zunehmenden Verdrossenheit in der tschechoslowakischen Bevölkerung über den zähen Reformprozeß und wegen des komplizierten Wahlsystems ein weit geringeres Interesse bis hin zu blamablen Zahlen befürchtet hatten. In vielen Gemeinden war es wegen der Kürze der Zeit nach Verabschiedung des Wahlgesetzes nicht einmal gelungen, rechtzeitig Wahllisten aufzustellen, so daß in knapp hundert Kommunen Nachwahlen erforderlich sind. Sie sollen vermutlich in der zweiten Januarhälfte stattfinden.

Die traditionsreiche und erst seit kurz nach dem Umsturz vom vergangenen November wieder legal erscheinende Zeitung *Lidové Noviny* konstatierte denn auch, die meisten Bürger hätten diesem als Schlußpunkt der „samtenen Revolution“ gedachten Votum mit höflichem Desinteresse gegenübergestanden. Umso erfreulicher sei, daß vor allem in der böhmischen und mährischen Provinz, wo häufiger als in der Anonymität der Trabantstädte und Zentren unabhängige Kandidaten zum Zug gekommen seien, ein frischer Wind wehe. Im übrigen halte die Wahlbeteiligung durchaus einen Vergleich mit Kommunalwahlen in westlichen Demokratien aus. Insofern habe das Votum vom Wochenende gezeigt, daß sich die tschechoslowakische Gesellschaft in einem Stadium „hoffnungsvoller Rekonvaleszenz“ befinde.

Für diese Diagnose spricht auch, daß sich die tschechoslowakischen Nationalisten, denen verschiedentlich ein durchschlagender Erfolg bei den Kommunalwahlen prophezeit worden war, nicht durchsetzen konnten. Mit lediglich drei Prozent mußten sie einen tiefen Einbruch hinnehmen. So ließ denn das Parlament in der slowakischen Hauptstadt Bratislava, wo sich übrigens bei einer Wahlbeteiligung von nur 44 Prozent der VPN-Kandidat durchsetzte, bereits zwei Tage nach der Kommunalwahl dem Bürgervotum Taten folgen. Mit deutlicher Mehrheit wurde der Abgeordnete Vitazoslav Moric von der „Slowakischen Nationalpartei“ aus dem Parlamentspräsidium hinausgeworfen. Er hatte bei einer Massendemonstration aus Protest gegen das neue slowakische Sprachengesetz, das auch der ungarischen Minderheit das Recht auf Benutzung der eigenen Sprache in Amtsstuben zubilligt, zum zivilen Ungehorsam

aufgerufen.

Mit diesem Rauswurf ist ein Signal gesetzt: Viele Tschechen, aber auch Slowaken hoffen, daß der Streit um die slowakische Unabhängigkeit — auch als Ergebnis dieser Kommunalwahl — nun abklingt, damit sich Tschechen und Slowaken mit aller Kraft den bevorstehenden schwierigen und politischen Reformen widmen können.

Die neue B 3 zwischen den Bösungen am Ostrand von Berkersheim.

Die fette Skizzenlinie verdeutlicht den Verlauf der Umgehungsstraße

zwischen Kloppenheim und der A 661.

• Kommunistická vláda v ukrajinském budou mlt přístup pouze přesně stanovené osoby. Zároveň počítá s vojenskou televizí a rozhlasu s tím, že k vysílání ochrany televize.

Dojde na »nevysvětlitelný« majetek?

(čtk): Požadavek zavést milionářskou daň zazněl v posledních měsících vícekrát — bovořilo se o něm ve Federálním shromáždění i na sjednání některých politických stran.

TI, kteří tento krok podporují, argumentují jednoznačně: Kdo mohl v uplynulých desetiletích v Československu získat milióny? Pouze »obchodníci v černém sektoru« (veksláci) a vysokí funkcionáři. Podle některých údajů je v Československu asi 50 tisíc multimilionářů.

Na otázku: Jak se ne uzákonění milionářské daně díváte vy? odpověděli mj.: Za KSČS tiskový mluvčí J. Hora: »Odpověď na tuto otázku souvisí s koncipováním budoucí daňové soustavy. V souladu s naším volebním programem podporujeme progresivní zdanění vysokých příjmů a v této souvislosti považujeme vyšší zdanění příjmů a majetku milionářů

Schweizer Männerbasion fällt

LAUSANNE, 27. November (AP). Die letzte politische Männerbasion der Schweiz ist gefallen: Das Bundesgericht hat am Dienstag in Lausanne entschieden, daß der Kanton Appenzell-Innerrhoden aufgrund des Gleichheitsartikels der Bundesverfassung ab sofort den Frauen das Stimmrecht sowie das aktive und passive Wahlrecht gewähren muß.

Der Beschluß fiel einstimmig. Er hat zur Folge, daß die Frauen nicht nur an der nächsten Landtagswahl teilzunehmen können, sondern ab sofort auch bei Abstimmungen und Wahlen auf Gemeinde- und Bezirksebene. Die sechs Richter und eine Richterin des Bundesgerichts begründeten ihr Urteil mit dem Gleichbehandlungsgebot in der Bundesverfassung.

Die Reichsbahn...

...befördert täglich 900 000 Tonnen Güter

Anteil am Güterverkehr in den fünf neuen Bundesländern:

Do Vysocan již metrem

Zitra dostane Praha dárek — další trasu metra B2 se stanicemi Křižkova, Invalidovna, Palmovka a Českomoravská. Spojí centrum města s Karlínem, Líbni a Vysocanem a prolouží si pražské podzemní dráhy o dalších čtyři a půl kilometru. Spolu s ní začne cestujícími sloužit i nová tramvajová trať Ohraza — Palmovka.

O stavbařském a vůbec dodavatelském

finančním na této trase jsme hovořili s vedoucím investorské správy pro výstavbu pražského metra Dp — investora dopravních staveb, K. Fiserem. Řekl nám: »Změna politické struktury u nás měla dopad i na dodavatelské organizace, které metru stavěly. Velké podniky se začaly rozpadat, jiné se privatizovaly. To se projevilo při výstavbě — zpeřehrávaly se dodavatelské vztahy, některé organizace — jako např. Kablo Kládno — získaly možnost prodávat své výrobky v zahraničí. Dodávky potřebné k zprovoznění trasek nám dlouho

dlouh rumunský dodavatel. Byly potřeba kš a některými dodávkami z MR a NDR. Když se to dohodlo, sešlo, začalo zpoždění narůstat. Hlavní dodavatelé — Metrostav a ČKD — pak na sebe museli brát díly svých subdodavatelů. Proto jsme zahájili na trase ověřovací provoz o něco později — 29. října.»

Kolik bude trasa B2 stát? Podarilo se

snížit náklady?

»Chceme stavět metru účelněji a účelověji, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Měl by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má podnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu činí zhruba 3,8 mld. korun.

Usek mezi stanicemi Florenc a Křižkova

va razil speciální razicí štít s frézou na výložníku. Vzhledem k tomu, že zdejší geologické podmínky jsou zvláštní — do 11 metrů hloubky najdeme především písek, pod ním však jednolitou skálu —, tak značná tvrdost horniny ovlivňuje postup za-

stavit náklady?

»Chceme stavět metru účelněji a účelověji, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Měl by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má podnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu činí zhruba 3,8 mld. korun.

Usek mezi stanicemi Florenc a Křižkova

va razil speciální razicí štít s frézou na výložníku. Vzhledem k tomu, že zdejší geologické podmínky jsou zvláštní — do 11 metrů hloubky najdeme především písek, pod ním však jednolitou skálu —, tak značná tvrdost horniny ovlivňuje postup za-

stavit náklady?

»Chceme stavět metru účelněji a účelověji, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Měl by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má podnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu činí zhruba 3,8 mld. korun.

Usek mezi stanicemi Florenc a Křižkova

Paris — Eine waschechte Pariserin hat einen neue Waffe gegen Aids erfunden: den Latex-Silp mit Kondom-Stulpen. Die hautenge Hose schützt besser als Kondome, weil sie mehr Infektionsgefährdete Flächen abdeckt, sagt die Tüftlerin.

Frankfurt — Die längste Lichterkette Frankfurts läßt ab Samstag die Untere Berger Straße im vorweihnachtlichen Glanz erstrahlen: 100 Geschäftsleute haben dort auf zwei Kilometer Länge insgesamt 10 000 Glühbirnen installiert.

London — Englands zurückgetretene Premierministerin Maggie Thatcher ist auf der Insel zur Zeit der Verkaufsschlager — als Gartenzwerg mit drohendem Zeigefinger. Die 15 Zentimeter große bemalte Stein-Figur und kostet 11,95 Mark.

Do Vysocan již metrem

Zitra dostane Praha dárek — další trasu metra B2 se stanicemi Křižkova, Invalidovna, Palmovka a Českomoravská. Spojí centrum města s Karlínem, Líbni a Vysocanem a prolouží si pražské podzemní dráhy o dalších čtyři a půl kilometru. Spolu s ní začne cestujícími sloužit i nová tramvajová trať Ohraza — Palmovka.

O stavbařském a vůbec dodavatelském

finančním na této trase jsme hovořili s vedoucím investorské správy pro výstavbu pražského metra Dp — investora dopravních staveb, K. Fiserem. Řekl nám: »Změna politické struktury u nás měla dopad i na dodavatelské organizace, které metru stavěly. Velké podniky se začaly rozpadat, jiné se privatizovaly. To se projevilo při výstavbě — zpeřehrávaly se dodavatelské vztahy, některé organizace — jako např. Kablo Kládno — získaly možnost prodávat své výrobky v zahraničí. Dodávky potřebné k zprovoznění trasek nám dlouho

dlouh rumunský dodavatel. Byly potřeba kš a některými dodávkami z MR a NDR. Když se to dohodlo, sešlo, začalo zpoždění narůstat. Hlavní dodavatelé — Metrostav a ČKD — pak na sebe museli brát díly svých subdodavatelů. Proto jsme zahájili na trase ověřovací provoz o něco později — 29. října.»

Kolik bude trasa B2 stát? Podarilo se

snížit náklady?

»Chceme stavět metru účelněji a účelověji, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Měl by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má podnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu činí zhruba 3,8 mld. korun.

Usek mezi stanicemi Florenc a Křižkova

va razil speciální razicí štít s frézou na výložníku. Vzhledem k tomu, že zdejší geologické podmínky jsou zvláštní — do 11 metrů hloubky najdeme především písek, pod ním však jednolitou skálu —, tak značná tvrdost horniny ovlivňuje postup za-

stavit náklady?

»Chceme stavět metru účelněji a účelověji, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Měl by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má podnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu činí zhruba 3,8 mld. korun.

Usek mezi stanicemi Florenc a Křižkova

va razil speciální razicí štít s frézou na výložníku. Vzhledem k tomu, že zdejší geologické podmínky jsou zvláštní — do 11 metrů hloubky najdeme především písek, pod ním však jednolitou skálu —, tak značná tvrdost horniny ovlivňuje postup za-

stavit náklady?

»Chceme stavět metru účelněji a účelověji, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Měl by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má podnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu činí zhruba 3,8 mld. korun.

Usek mezi stanicemi Florenc a Křižkova

Die tägliche Entwürdigung der Moskauer

Das Jelissejew-Delikatessengeschäft im Moskauer Stadtzentrum, unweit des Kreml und gegenüber dem Stadtowjet gelegen, war vor nicht allzulanger Zeit das Geschäft Nummer eins in Rußland. Heute ist es ein Ort der grenzenlosen Entwürdigung des Menschen. Die Käufer stehen Schlange von acht Uhr morgens bis zehn Uhr abends, zu Tausenden. Sie warten, harren darauf, daß der LKW mit den Wodka-Kisten endlich kommt.

Eine alte Frau weint, nicht aus Trauer über den Tod ihres Mannes, sondern weil sie trotz Gutscheins ihre zwei Flaschen Wodka nicht kaufen kann, mit denen sie die Trauergäste, eine alte Sitte in Rußland, nach dem Begräbnis bewirtet will.

Im Selbstbedienungsladen in der Großen Grusinischen Straße gibt es leere Wände, leere Regale und leere Kisten. Zwei Stückchen ausgetrockneter Schafskäse liegen auf dem Verkaufstresen, in einem Karton stehen einige Saftflaschen. Im Laden drängen und schubsen sich Dutzende von überwiegend älteren Käufern. Es ist Mittag. Seit vier Stunden warten sie auf Warenlieferungen. „Was gibt man uns?“ ist die ewige Frage. „Gar nichts“, lautet die resignierte Antwort.

Im Haushaltswarenladen in der Dorogomilow-Straße haben mürrische Verkäuferinnen die Regale mit Pappkartons vollgestellt. Einsame Kochtöpfe, Gummimatten und Gardinenstangen machen den Mangel nur noch unerträglicher. Neben im sowjetisch-schweizerischen Joint-Venture-Laden „Sadko“, einem Supermarkt mit schweizerischen, deutschen, französischen und italienischen Delikatessen, stehen die Käufer bis weit auf die Straße Schlange: Ausländer, vor allem aber die neuen Reichen der sowjetischen Mangelgesellschaft, stopfen sich hier die Plastiktüten voll, gegen Devisen oder auf Kreditkarte, Geschäftsleute, Künstler und Journalisten mit Westkonto, Zuhälter, Spekulanten, Nutten mit ihren westlichen „Gönnern“ ...

Für den sowjetischen Normalverbraucher, sagt ein verbitterter Moskower, sei es, als führe man „mit uns wieder einmal ein weitläufiges Experiment durch: wie überleben wir unter den Bedingungen des totalen Verschwindens aller Lebensmittel aus den Geschäften?“

In Moskau, wo nach den chronischen Defiziten und akuten Versorgungsmängeln wie bei Salz, Eiern, Butter und Streichhölzern nun auch die Milch ausgeht, spricht sich jeder zweite Bürger für die Rationierung aller Waren aus. In Leningrad ließ der Stadtowjet schon Lebensmittelmarken drucken: pro Bewohner anderthalb Kilo Fleisch im Monat, zehn Eier, ein Kilo Wurst. Nun fragen alle: Sind die Marken auch mit Produkten gedeckt? Leningrader, die einst die 800 Tage der Blockade durch Hitlers Wehrmacht erlebt haben, schätzen heute die Versorgungslage schlimmer ein als im Jahre 1941.

Sowjetische Zeitungen drucken täglich Alarmberichte. „Was werden wir im Winter essen?“ fragte die Gewerkschaftszeitung *Trud* am Wochenende und kommentierte bissig: „Der Löwenanteil der Devisen, die es gelingt, im Westen zu erbitten, geht für den Kauf von Lebensmitteln drauf. Man braucht Zeit, bis unsere Kuriers im Ausland diese Waren finden, Verträge abschließen, bis die Schiffe und Container entladen sind. Und wir warten und gedulden uns, nur — wie lange noch?“

Wo die Regale leer sind, blühen Schwarzhandel und Spekulation. Das russische Statistikamt ermittelte, daß gegenwärtig in Rußland Kaviar illegal zu Prei-

sen gehandelt wird, die siebenmal über den staatlich festgelegten liegen. Fleisch ist viermal teurer, Wurst und Wein dreimal, Damen-Winterstiefel und Winterschuhe 3,7mal, Bettwäsche viermal, Autos der Marke „Shiguli“ 3,7mal. Bestimmte Medikamente werden gar 14mal teurer gehandelt.

Weil in Staatsläden und zu Staatspreisen kaum noch etwas zu bekommen ist, decken sich immer mehr Sowjetbürger auf dem Schwarzmarkt mit Bedarfsgütern ein. Um die überhöhten Preise dort bezahlen zu können, sind immer mehr Bürger selbst auf krumme Geschäfte angewiesen. Die Schattenwirtschaft und die Spekulation wachsen sprunghaft. Sie sollen, so wollen es Präsident Michail Gorbatschow und der Oberste Sowjet der UdSSR, mit neuen, strengen Gesetzen statt mit Maßnahmen zur Gesundung des Verbrauchermarkts und Handels bekämpft werden.

Wenn diese Gesetze greifen, schrieben drei Anwälte aus der Militär-Hauptprokuratur in Moskau jetzt in der Regierungszeitung *Iswestija*, „werden Hunderttausende ihrer Freiheit beraubt. Auch wer zufällig Schwarzgeschäfte tätigt, wandert dann ab in die Straflager. Dort raus kommt er als Berufsverbrecher. Und das Problem der Versorgung des Volkes mit Waren wird damit auch nicht gelöst.“

Während Ministerpräsident Nikolaj Ryschkow vor diesem düsteren Hintergrund immer noch fest davon überzeugt ist, daß er und sein Kabinett „dem Volk nutzen“, wundert sich der Vize-Chef der Nahrungsmittelkommission der Regierung, Wjatscheslaw Tschernoiwanow, daß trotz der Rekordernte von 240 Millionen Tonnen Getreide — „eine solche Ernte hatten wir in der ganzen Geschichte unseres Landes noch nicht“ — die Brotläden leer sind und — so die Wochenschrift *Sojus* — „der Hunger an die Tür klopft“.

Der Agrarwissenschaftler und radikal-demokratische Abgeordnete Wladimir Tichonow berichtete jetzt, daß es in einigen Regionen der UdSSR bereits Hunger gebe. Der russische Präsident Boris Jelzin hatte das kürzlich konkretisiert: Von Hunger und — wegen mangelhafter Ernährung — Krankheitsepidemien bedroht sind die russische Provinz sowie Industriemetropolen wie Leningrad, Moskau, Swerdlowsk und Tscheljabinsk. In diesem Jahr, klagt Tichonow, habe man über 60 Prozent der Gemüseernte verloren, „eine schreckliche Zahl“.

Der Wissenschaftler ist davon überzeugt, daß — wie 1921 bei der Hungersnot an der Wolga und 1932/33 beim Massenhungers in der Ukraine, als deren Folge viele Menschen starben — so auch heute in der UdSSR nicht die Nahrungsmittelknappheit schuld am Hunger ist, sondern das politische System. „Wir haben alle Voraussetzungen dafür, daß es in einzelnen Regionen physischen Hunger geben wird. Der Präsident, das Parlament und wir alle haben Grund, darüber nachzudenken.“

Sowjetbürger können sich über die westliche „Hungerhilfe“, im 73. Jahr des realen Sozialismus, nicht freuen. Ihnen ist diese Hilfe peinlich, für viele ist sie entwürdigend. So mancher wundert sich darüber, daß die Russisch-Orthodoxe Kirche sich so passiv verhält in der Frage der humanitären Hilfe. Die Kirchen in der UdSSR haben bisher keinerlei Unterstützung bei der Linderung der Versorgungskrise angeboten.

Einige Menschen, wie die Mitglieder der medizinischen Kooperative „Ars“ in Moskau, sind spontan bereit, die Vertei-

lung der Hilfsgüter zu organisieren und persönlich ausländischen Spendern gegenüber dafür zu haften, daß die Medikamente, Kleidung und Nahrung direkt an Bedürftige gegeben werden — Invaliden, Rentner, kinderreiche Familien. Wer heute Hilfslieferungen offiziellen Instanzen zustellt, kann man derzeit in Moskau immer wieder hören, hilft damit dem Schwarzmarkt, der Nomenklatura.

„Es ist absurd, daß der Westen denkt, er könne mit Care-Paketen ein 300-Millionen-Volk durch den Winter bringen“, meint ein junger Moskauer Arzt, „mit dieser Hilfe wird die Agonie des alten Systems nur verlängert, und im nächsten Winter ist die Lage doppelt so schlimm.“ Dennoch will er persönlich „aus humanitären Gründen“ mithelfen, die Waren „gerecht und kontrolliert“ zu verteilen. Doch die UdSSR müsse ihre Wirtschaftskrise selbst bewältigen. „Gebt den Bauern Privatland, den Unternehmern Freiheit und dem Präsidenten und seinem Premier den Abschied“; erst dann habe die UdSSR Chancen, nicht in die Katastrophe und eine „faschistische Diktatur“ zu schlittern.

Harte Worte. Aber in der Bevölkerung finden sie einen großen Widerhall.

Aukce starých tisků

(JLa): Komanditní společnost Agnesa spolu s Antikvariátem Galérie Mústek předala včera v Praze novinářům informace k 1. veřejné aukci starých knih, grafik a fotografií. Aukční katalog obsahuje 485 položek, z nichž nejpozoruhodnější je č. 42, tzn. GEILER V. KAISERSBERG, 1. vydání z roku 1508 s vyvolávací cenou 124 000 Kčs. Po skončení aukce musí vydražitel kupní cenu zaplatit. Knihy, které nebudou ihned uhrazeny, se draží znovu. Nezaplacená věc se nepovažuje za vydraženou. Aukce se bude konat ve dnech 24. a 25. listopadu t. r. v prostorách Rapid Expocentra v ulici 28. října v Praze.

Marx/Engels bleiben Kapital

MÜNCHEN, 27. November (dpa). Das Marx-Engels-Denkmal vor dem ehemaligen „Palast der Republik“ ist für über zwei Drittel (68 Prozent) der Ost-Berliner ein erhaltenswertes Dokument der eigenen Geschichte. Das ergab eine repräsentative Umfrage des Sample-Instituts (Möln) im Auftrag der Kunstzeitschrift „Pan“ (München). Obwohl das Denkmal der großen Mehrheit (81 Prozent) nicht gefällt und es nicht für ein Kunstwerk gehalten wird (77 Prozent), würden es dennoch nur 23 Prozent der Befragten sofort abreißen lassen.

Der Regierende Bürgermeister Berlins, Walter Momper (SPD), will die Entscheidung über die Zukunft einstiger DDR-Denkmäler nicht den Politikern allein überlassen, wie er der Zeitschrift sagte. Er regte eine öffentliche Diskussion an.

Rien ne va plus

NIZZA, 27. November (dpa). „Nichts geht mehr“, heißt es im Spielkasino Ruhl im südfranzösischen Nizza. Aus Protest gegen „eine Einkommensenkung von 40 Prozent“ haben zahlreiche Croupiers am Montagabend kurz nach Spielbeginn die Roulette-Tische verlassen und einen unbefristeten Streik begonnen. Zu der Aktion hatte die Gewerkschaft Force Ouvrière aufgerufen, weil „immer mehr Kunden nur noch an Automaten spielen“. Das Trinkgeld an Roulette- oder Black-

Paris - Zum besten französischen Film des Jahrhunderts wurde „Kinder des Olymp“ (1944) gewählt. Regisseur Marcel Carné (81) hatte den Film 1944 mit Ariëty und Jean-Louis Barrault in den Hauptrollen gedreht.

Wiesbaden - In Deutschlands Küchen wird wieder kräftig gebacken. 1967 wurden allein in den alten Bundesländern 6790 Tonnen Backpulver verbraucht - das sind 676 Millionen Tütchen zu je 10 Gramm.

• Téskou ránu asi třem milionům bulharských kufáků zasadilo včerejší zhruba dvojnásobné zdražení cigaret.

Jack-Tischen mache jedoch 70 Prozent des Einkommens der Croupiers aus.

Ohne das Gute im Menschen

Jirí Menzel entdeckt in Prag Havels „Gauneroper“

PRAG. Zum schnellen Geld kommen, das möchten in dem seit einem Jahr freien Land viele, über die Grundlagen länger anhaltender Produktivität oder sogar über die gesellschaftliche Moral nachdenken, nur wenige. Ein absurder Aufbruch in die Freiheit? Nachdenken über die letzte Kategorie ist einem Dramatiker eigen, der deswegen Präsident werden mußte. Ein überarbeiteter Präsident, aber ein glücklicher Autor, denn die Realität hat sich bisher immer beeilt, seine Absurdität einzuholen.

Vor der Sommerpause fand noch schnell die Premiere statt; die Stimmung war ausgelassen, die Wahlkampfhektik vorbei. Jirí Menzel präsentiert die „Gauneroper“ von Václav Havel im Theater „Cinoherní klub“. Die Stimmung am Theater reflektiert die Situation der Gesellschaft. Die Diskussionsabende der Revolutionszeit waren vorbei; es kam wieder die Zeit der Arbeit. Und Menzels Inszenierung ist wirklich erarbeitet. „Cinoherní klub“ ist beherrscht von starken Schauspielerpersönlichkeiten, deren komödiantische Leistung auch dann für den Erfolg sorgte, als fast alles verboten war. Und nun wollte Menzel präzise Regie führen, wie es bei Havels Stücken auch nicht anders geht.

Das Stück: Durch die bekannte „Bettleroper“ von John Gay, ein satirisch-kritisches Werk des 18. Jahrhunderts inspiriert, entstand „ein typischer Havel“. Lachend sagte der Autor nach der Premiere: „Das habe ich 1972 wirklich geschrieben.“ Und in seinem Kommentar zum Bändchen „Stücke der Verbotszeit“ bemerkt er: „... ich sehe nicht einmal in diesem Stück eine Lösung für die Zukunft.“ Das Stück ist alles andere, als eine der vielen Adaptationen von Gays Vorbild. Es ist auch keine Variante auf die Dreigroschenoper von Brecht, in der vielleicht noch Gebrauchsanweisungen für die Zukunft enthalten sind, oder zumindest gefunden wurden. Das Gute im Menschen ist bei Havel verlorengegangen. Die einzige positive Erscheinung des Stücks ist der Taschendieb Filch, der auch für seine Ehrlichkeit (ausgekochten Kollegen gegenüber) hingelacht wird. Niemand ist schuld an gesellschaftlichen Deformationen — jeder kultiviert jedoch seine eigene. Dies geschieht mit Begründungen, die das Premierenpublikum an die nun vergangene Zeit erinnerten. Ein zeitkritisches Stück also? Eines, das geschrieben wurde nur für die Zeit, in der es nicht gespielt werden durfte? Hat es ausgedient, noch bevor es bekannt wurde?

Nach der Sommerpause wurde die Eigendynamik des Ensembles von „Cinoherní klub“ sichtbar. Die Rollen arbeiteten in ihren Darstellern weiter. Auch aus den Reaktionen des Publikums, die an ein Varieté, oder eben an eine Oper er-

innerten, wurden komödiantische Reaktionen abgeleitet, und schließlich — die politische Situation im Lande hat die Zuschauer davon überzeugt, daß es sich bei der „Gauneroper“ keineswegs um ein Stück nur über die kommunistische Vergangenheit handelt. Das „Menscheln“ in Zeiten ohne einen moralischen Halt ist allgemein.

Nur, Menzel rannte aus der ersten Vorstellung, die er zum Beginn der neuen Spielzeit sah, wütend heraus: „Eine Katastrophe.“ Er hat es sicher nicht für sich behalten. Gleich die zweite Vorstellung war dann eine gelungene Synthese des Regiekonzepts und der Darstellerlust gewesen. Die Darsteller, die in Deutschland nur aus diversen Fernsehshows und aus einigen Menzel-Filmen bekannt sind, spielen am heimischen Theater fast immer in einer unerwartet orgiastischen Art. So genossen sie sichtlich, aber erst nach vielen anfänglichen Problemen und Diskussionen, die opernartige Textur des Stückes. Im Konzept Menzels wurden regelrechte Arien herausgespielt. Die ohnehin in Prag übliche Art, ins Publikum zu spielen, erinnert an die Comedia dell'arte, an Nestoy, wird aber — vielleicht deshalb — auch Havels Opernstück gerecht. In einem Zirkelschluß zum Anfang der Erwägung führend — erzeugt diese Art der Hinwendung die typische starke Wechselwirkung mit dem Publikum und — Abweichungen vom Regiekonzept. Bei Havels „Gauneroper“ mag diese landestypische vom Texte ausgehende Verknüpfung der Inszenierung, Interpretation und Rezeption eine der Ursachen sein, warum „Cinoherní klub“ hier einen Hit landet, während in Deutschland (mit Ausnahme des Schlosstheater Celle) das Stück bisher weitgehend unbekannt ist.

Brechts appellative Variante des Themas tut das ihre. Sie ist der deutschen Theaterlandschaft angepaßt und — zusammen mit Weills Musik schon nur durch die normative Kraft des Existierenden bevorzugt. Hier sei nur noch gesagt: Es sind keine Alternativen desselben Themas. Beide Werke negieren einfach den Standpunkt des jeweils anderen. Diese Diskussion sollte man auch an deutschen Theatern führen.

Warum gibt es zur Oper keine Musik? Es wäre naheliegend, Havels Text als ein Libretto aufzufassen; geeignete Form hat es. Es fehlt nur noch ein Komponist. Weit schwierigeres ist jedoch geplant. Der Goldene Bär 1990 Jirí Menzel will das Stück verfilmen. Es ist sicher schon der Gedanke problematisch: Arienhafte Textpassagen — Monologe: Havels bedeutungsvolle Wiederholungen, Zitationen unter den Personen; kein Publikum. Es ist ... wie Hrabals Texte zu verfilmen. Und das ist ein besonderes Hobby von Menzel.

A „ALYATOV DITE“ OD RAUPACHA NEUVEDOU...

„Los Angeles Times“. Nach Angaben des Paläontologen Paul Sereno von der Universität von Chicago lebte der Vogel in einer Übergangsperiode, in der sich die Vögel aus Dinosauriern zu Lebewesen heutiger Art entwickelt haben.

Das Vogelskelett ist etwa zehn Millionen Jahre jünger als das Fossil des Urvogels Archaeopteryx. Dieser taubengroße Vogel mit Zähnen im Schnabel lebte meist auf dem Boden und kletterte vermutlich auch auf Bäume. Ein geschickter Flieger ist er nicht gewesen. Der neue Fund zeigt jedoch laut Sereno, daß Vögel

Bleifrei in der CSFR

In den Ländern Osteuropas hält die westliche Technologie Einzug. Der Fahrzeugsektor bildet da keine Ausnahme. Darauf müssen sich auch die Anbieter von Treibstoffen einstellen. In der Tschechoslowakei hofft man, ab 1992 rund 80 Prozent des Benzinbedarfs durch unbleibten Treibstoff decken zu können. Dazu soll eine Produktionsanlage für Additive mit einer Jahreskapazität für 250 000 Tonnen gebaut werden, die Anfang 1992 in Betrieb gehen soll. Die Anlage für Antiklopf-Komponenten wird von den japanischen Unternehmen C. Itoh & Co. und Chisso Engineering Co. gebaut, die, wie „The Japan Economic Journal“ schreibt, die Konkurrenten Voest-Alpine und Mannesmann AG ausstechen könnten, weil sie eine frühere Fertigstellung garantierten.

Die Erlösung kam zum Geburtstag

Von Geburt an leidet Jason an einer Krankheit, die bisher nur bei ihm auftrat: Er ist extrem allergisch gegen alle Eiweißstoffe (Aminosäuren). Und diese Eiweißstoffe sind nun mal in allen Lebensmitteln enthalten — ob Reis, Gemüse, Fleisch oder Brot. Die Folgen des sogenannten „polypeptiden Syndroms“: Jasons Verdauungsorgane spielen verrückt. Ein Bissen, ein Schluck Saft — schon setzen in seinem Magen- und Darmtrakt unerträglich schmerzhaft Krämpfe ein.

Bereits als Baby „schrie er wie am Spieß“, wenn seine Mutter ihm das Fläschchen geben wollte. Jason mußte zur Überwachung ins Krankenhaus und blieb dort — elf lange Jahre. Bettlägrig, hilflos, ständig am Tropf.

Die Erlösung für ihn kam an seinem 13. Geburtstag. Dr. Stanley Dudrick pflanzte seinem Schützling einen Katheter in die Brust. Durch diesen Plastikschlauch fließen täglich zwei Liter Nährlösung mit lebenswichtigen Mineralien und Vitaminen ins Blut. Die Pumpe kann Jason auf dem Rücken tragen — in einem schwarzen, sechs Kilo schweren Rucksack. Jason: „Endlich durfte ich aufstehen. Nie werde ich vergessen, wie ich das erste Mal über die Straße ging, einen Fahrstuhl benutzte.“

Gestern feierte Jason (inzwischen 1,80 Meter groß und 90 Kilo schwer) seinen 20. Geburtstag. Nächstes Frühjahr will der Junge mit Intelligenzquotient 127 (der Durchschnitt liegt bei 100) seinen Schulabschluß machen, dann auf ein technisches College.

Vermißt er denn nicht manchmal Essen und Trinken? Jason: „Nein. Ich weiß doch gar nicht, was Hunger und Durst sind.“

... A KETUSI SI POCOVAT ZUBY...

Mehr Urlauber in Österreich

Der Sommertourismus in Österreich hat dieses Jahr erneut zulegt. Zwischen Mai und September wurden in dem Alpenland 74 Millionen Übernachtungen und damit 2,6 Prozent mehr als im Vorjahr gezählt. Die ausländischen Gäste brachten rund 8,9 Milliarden Mark (plus 11,9 Prozent) Deviseneinnahmen.

... A NA WC ŽILI BILIONKRAJ...

mit guten Flugfähigkeiten viel früher gelebt haben, als man bisher angenommen hatte. Viele Experten vermuteten, daß Vögel zu dieser Zeit ihre Flügel höchstens benutzten, um von Bäumen auf den Boden zu gleiten. Das kleine Vogel-Fossil, das noch keinen Namen hat, wurde in der Provinz Liaoning im Nordosten Chinas gefunden. Die Knochen sind fast vollständig erhalten.

Spatzengroßer Urvogel entdeckt

Ein 135 Millionen Jahre altes Fossil, das 1987 in China entdeckt wurde, hat sich nach eingehenden Untersuchungen als großer Fund erwiesen: Es ist das älteste Skelett eines Vogels, der bereits gut fliegen konnte und in Bäumen lebte. Das Tier von der Größe eines Spatzes hat aber noch einige Merkmale von Sauriern wie drei Krallen an jedem Flügel. Das berichtete jetzt die amerikanische Zeitung

Pro vysoké rychlosti. Československý strojírenský podnik Škoda Plzeň vyvíjí elektrickou lokomotivu pro zvlášť rychlé vlaky. Stroj Škoda 100 E má dosahout hodnove rychlosti 250 až 300 Km za hodinu.

... SPANĚLSKY PRÁPTACEK...

CSFR schaltet Kohlekraftwerke wegen der Luftverschmutzung ab

Prag setzt auf Atomstrom / Fast 10 000 werden arbeitslos

Von unserem Redaktionsmitglied Ulrich Glauber

PRAG, 23. November. Die Tschechoslowakei will im Kampf gegen Luftverschmutzung und sauren Regen bis Mitte des Jahrzehnts ihre Energiegewinnung aus Kohle um rund neun Prozent einschränken und nach einer Übergangszeit durch Atomenergie ersetzen. Das sagte der Energieexperte des CSFR-Wirtschaftsministeriums, Jaroslav Neuzil, der FR am Freitag.

Wirtschaftsminister Vladimír Dlouhý hatte am Donnerstagabend im Anschluß an eine Sitzung des tschechoslowakischen Kabinetts in Prag angekündigt, in den drei nordböhmischen Kohlekraftwerk-Standorten Prunerov, Tusimice und Tisova sollten bis Jahresende zunächst insgesamt sieben Blöcke mit einer Leistung von zusammen 750 Megawatt abgeschaltet werden. Diese Kapazität entspricht ungefähr sechs Prozent der gesamten tschechoslowakischen Energieerzeugung aus Kohle.

Wirtschaftsminister Dlouhý hatte auch bekanntgegeben, daß die CSFR-Regierung innerhalb der nächsten zwei Jahre

aus Rationalisierungsgründen elf staatliche Kohlegruben schließen will. Damit werden knapp 10 000 Bergleute arbeitslos. Lediglich für 3500 von ihnen kann die tschechoslowakische Regierung nach Dlouhýs Worten Ersatz-Arbeitsplätze zur Verfügung stellen. In Nordmähren haben die Bergleute einen Streik angekündigt, falls die Regierung keine Verhandlungen über einen Plan, der unter anderem Frühpensionierungen vorsieht, mit ihnen aufnimmt. CSFR-Sozialminister Petr Miller sagte nach einem Bericht in der Freitagsausgabe der KP-Zeitung „Rude Pravo“, er lasse sich nicht mit Streikdrohungen erpressen.

Die Verantwortlichen in Prag haben sich dazu entschlossen, Kohlekraftwerk-Blöcke abzuschalten, obwohl gegenwärtig kein Ersatz für den Ausfall in der Energieproduktion verfügbar ist. „Wir stehen vor dem Problem, daß wir keine zusätzlichen Quellen haben“, sagte Energieexperte Neuzil. „Aber wir geben in diesem Fall den Umweltfragen vor den ökonomischen Fragen den Vorrang.“

Drei Jahre sollen mit Energiesparen überbrückt werden

Nach Neuzils Worten wird ein Atomkraftwerk im slowakischen Mochovce, das ursprünglich bereits 1989 fertiggestellt werden sollte, erst im Dezember 1993 Strom erzeugen. Ein weiteres Atomkraftwerk im tschechischen Temelin bei Ceske Budejovice (Budweis), das ab 1992 Strom produzieren sollte, könne vermutlich erst im Mai 1994 ans Netz gehen.

Vor allem die Regierung im benachbarten Österreich hatte im vergangenen Sommer scharf gegen den Weiterbetrieb der tschechoslowakischen Atomkraftwerke protestiert und von groben Sicherheitsmängeln gesprochen. Prag sagte eine Überprüfung zu, die noch nicht abgeschlossen ist.

Die CSFR, die nach diesen Angaben im vergangenen Jahr 27,5 Prozent ihrer Energie in den beiden bisherigen Atomkraftwerks-Standorten Jaslovské Bohunice und Dukovany produzierte, müsse die kommenden drei Jahre mit Einsparun-

gen überbrücken, erläuterte Neuzil. Die Experten rechnen ohnehin mit einem Rückgang des Verbrauchs in der Wirtschaft um zwei bis drei Prozent. Der Rest müsse durch Umstrukturierung in der Industrie und von den privaten Haushalten eingespart werden. Außerdem soll ein Erdgas-Kraftwerk im ostslowakischen Vojanov, das bereits eingemottet war, vorübergehend wieder in Betrieb genommen werden.

Als weiteres Problem bezeichnete es der Experte, daß auch das ursprünglich mit Ungarn gemeinsam geplante Donau-Kraftwerk Gabčíkovo-Nagymaros keinen Strom produziert. Nachdem Budapest das Projekt im ungarischen Nagymaros zum Schutz der Donauauen eingestellt hat, soll das Kraftwerk im slowakischen Gabčíkovo, dessen Betrieb bereits für Sommer 1993 eingeplant war, ab Sommer 1993 in eingeschränkter Form Energie liefern.

Stabilisiert

...NAHE SVICKY A ZAS
SVICKY A K TOMU JACHTLI
ZAPALOK...

Die zweite pluralistische Wahl in der CSFR in einem halben Jahr hat bei aller Vorläufigkeit des Ergebnisses gezeigt, daß sich der Demokratisierungsprozeß stabilisiert hat. Die Träger der Revolution vom vorigen November, „Bürgerforum“ und „Öffentlichkeit gegen Gewalt“, mußten bei der Kommunalwahl verglichen mit der Parlamentswahl im Juni hohe Stimmenverluste hinnehmen. Das war nach ihrem Wandel von der Oppositionsbewegung zur Partei vorzusehen. Eine Radikalisierung ist mit der Abwendung von den Autoritäten der „sanften Revolution“ jedoch nicht verbunden.

Insbesondere die Slowaken haben — wie das schwache Abschneiden der Nationalpartei zeigt — radikalen Unabhängigkeitsbestrebungen eine Absage erteilt. Allerdings hat die Christdemokratische Bewegung die „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ als stärkste Partei abgelöst, was den Wunsch der Wähler nach einer ge-

genüber Prag noch selbstbewußter auftretenden Slowakei unterstreicht. Daß die Kommunisten auch künftig die meisten slowakischen Bürgermeister stellen werden, ist wohl eher auf den Bonus für seit Jahren im Amt befindlichen Gemeindehonoratioren zurückzuführen als auf die Sehnsucht nach Wiedereinführung des früheren Systems.

In der Tschechischen Republik konnte sich das Bürgerforum von Staatspräsident Václav Havel trotz hoher Stimmen einbußen als stärkste Gruppierung behaupten. Auch hier legten die Kommunisten zu, wohl eine Folge der niedrigeren Wahlbeteiligung. Von Wahlverdrossenheit wie in Ungarn, wo zuletzt noch nicht einmal ein Viertel der Bürger zur Urne ging, kann in der CSFR angesichts der Tatsache, daß in der Tschechischen Republik drei Viertel und in der Slowakei zwei Drittel der Bürger ihre Stimme abgaben, jedoch keine Rede sein.

Kommunisten schneiden gut ab

Havel „Bürgerforum“ büßt bei Kommunalwahlen Stimmen ein

PRAG, 26. November. Bei der Kommunalwahl in der Tschechoslowakei hat das „Bürgerforum“ (OF) von Staatspräsident Václav Havel und seine slowakische Schwesterorganisation „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ (VPN) hohe Stimmenverluste hinnehmen müssen. Die Kommunisten vom Montag konnten sich das OF in der Tschechischen Republik mit rund 30 Prozent der Stimmen jedoch als stärkste Gruppierung behaupten.

In der Slowakei zog die Christlich-DEMOKRATISCHE BEWEGUNG (KDH) an ihrem Koalitionspartner VPN vorbei, der bei den Wahlen zu National- und Landesparlamenten im Juni noch das beste Ergeb-

nis erzielt hatte. Nach den bei Redaktionsschluß vorliegenden Resultaten kam die VPN, die im Sommer noch knapp 33 Prozent der Stimmen erhalten hatte, bei den Kommunalwahlen am Wochenende auf rund 20 Prozent. Die KDH errang 27 Prozent der Gemeinderatsitze. Die Kommunistische Partei (KP) landete mit 13,6 Prozent auf Platz drei. Abgeschlagen endeten die slowakischen Nationalisten mit 3,2 Prozent. Unabhängige Kandidaten erzielten rund zwölf Prozent der Mandate.

Nach den bisherigen Ergebnissen stellen Kommunisten in der Slowakei die meisten Bürgermeister, die dort, anders als in der Tschechischen Republik, direkt gewählt werden. In 860 Gemeinden (23,2

Příprava na zimu

MOSKVA: Leningradský starosta A. Sobčak požádal Západ o náležitou pomoc, která by Sovětskému svazu umožnila předejít hladu a masovým protestům nespokojenosti. V rozhovoru pro americkou tiskovou agenturu AP varoval, že nedostatek potravin by v nadcházejícím zimním období mohl vyvolat širokou opozici proti reformní politice M. Gorbačova. „Lidé se ptají: „K čemu potřebují takovou demokracii, když nemám co jíst?“,“ řekl bez obalu Sobčak, jehož výzva byla označena za první veřejnou žádost o západní potravinovou pomoc z dš vysokého sovětského činitele.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen. In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) setzten sich KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 476 Gemeinden (10,7 Prozent) VPN-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPN-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit dürfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Procent) set

Ein Brief aus Prag

Liebe Leute,

deutsche Maschinen, deutsches Material und das „goldene tschechische Händchen“ — das ist das Erfolgsrezept der Zukunft, meinte Mirek. Wenn mein erster Eindruck nicht trügt, könnte er recht behalten. Mirek, Petr, und Tomasch — allesamt waschechte Tschechen — haben den Umzug des Ehepaars Glauber von Frankfurt nach Prag bewerkstelligt, von wo ich ab jetzt für Sie berichten werde. Und ich muß schon sagen, das ganze Unternehmen hat prima geklappt. Auch wenn zu dem deutschen Material, das da von einer tschechischen Maschine älteren Baujahres rund 550 Kilometer nach Osten bewegt werden mußte, so einige japanische Technik kam, was Fernsehapparat, Radiogerät und vor allem Schreibcomputer betrifft, alles ist gut angekommen. Wie sollte ich Ihnen sonst auch diesen Brief schrei-

„Wenn Petr chauffiert, macht der Bus 80 Sachen, wenn ich fahre, schafft er 100, und wenn wir beide zusammen am Steuer sitzen, kommt er auf 180“, hatte uns Mirek vorgerechnet, als wir einen Zeitpunkt verabredeten, zu dem wir uns am Abend an der Grenze zur Erledigung der Zollformalitäten treffen wollten. Auf der Rückfahrt haben wohl beide gleichzeitig auf die Tube gedrückt, denn als wir zur verabredeten Uhrzeit mit unserem Personewagen am Schlagbaum anlangten, grienten unsere Möbelspediteure uns Yoghurt löffelnd an: „Wir sind schon lange da!“

Auch am nächsten Morgen waren Mirek & Co. ausgesprochen pünktlich vor unserem neuen Domizil in Prag-Smichov, obwohl sie nach ihrem 36-Stunden-Trip nur eine Mütze voll Schlaf genommen haben konnten. Ich werde so bald nicht vergessen, wie sie die Waschmaschine oder die schwere Schlafcouch und anschließend sich selbst in den Aufzug zwängten, während sie das Schild, das die maximale Belastbarkeit des Lifts mit 250 Kilogramm angab, routiniert ignorierten.

Als alle Kisten und Kästchen in der neuen Wohnung verstaut waren, zeigte uns Mirek, was die „goldenen tschechischen Händchen“ (pardon: von slowakischen hat er nun mal nicht gesprochen) sonst noch alles können. Ohne lange zu fakeln, schnappte er sich den Korkenzieher und öffnete eine der beiden Flaschen mit Wein

aus dem südbadischen Markgräflerland, die sich während der Umzugshektik in die Lebensmittelleiste verirrt hatten. Und während der Bus unten die enge Straße versperrte und Lieferwagenfahrer fluchend ihre Last um das Hindernis herumschleppten, öffnete Mirek die andere „Flaschka“ — mit der Bemerkung, ob ich nicht eine Arbeit in Deutschland für ihn und seine Crew wisse, er könne alles. Gut gelaunt verlangte er dann nach Papier und Filzstift und zeichnete uns gratis ein Andenken an diesen Tag mit dem Titel „domu??“ („nach Hause??“). Die Karikatur zeigt Ihr hier abgebildet, und ich versichere Euch, er hat es gut getroffen.

Als in der zweiten Flasche nur noch ein Anstandsrest war, verabschiedeten sich Mirek und Kollegen, so wie ich mich jetzt von Euch, mit dem hier üblichen

tak ahoj

Er
Mirek
Petr

Zahranční obchod. V první polovině roku 1990 obrát československého zahraničního obchodu klesl o 5,9 %. Obrát se zeměmi Rady vzájemné hospodářské pomoci a státy socialistické orientace klesl o 15,3 %, obchod s vyspělými státy s tržní ekonomikou a s rozvojovými zeměmi vzrostl o 6,1 %.

Bez asbestu. Československý podnik Osinek Kostelec nad Orlicí má připraven projekt výroby bezasbestových materiálů, zejména brzdového a spojkového obložení. Nový provoz si vyžádá náklad 185 milionů Kčs. ČSFR tak bude moci splnit závazek plynoucí z mezinárodní úmluvy a výrobu asbestových třecích materiálů zcela zastavit.

Zákon o tzv. malé privatizaci byl dne 25. října schválen na společné schůzi obou sněmoven federálního shromáždění a vstoupil v platnost dne 1. prosince 1990. Po delších diskusích a připomínkách byl v definitivním znění škrtnut odstavec o výhodnějších podmínkách pro dosažení provozovatele obchodu a živnosti.

Turistický ruch. V prvním pololetí roku 1990 navštívilo ČSFR 17,5 milionů osob ze zahraničí. V tomto úhrnu bylo 6,5 milionů cestujících z Rakouska a ze Spolkové republiky Německo. Proti předchozímu roku počet návštěvníků značně vzrostl.

Protrpěl se k atamanství

MOSKVA: Atamanem donských kozáků byl na nedávném sjezdu v Rostově na Donu zvolen plukovník M. Solochov, syn ruského spisovatele a nositele Nobelovy

ceny za literaturu, autora epopeje Tichý Don a dalších literárních děl o donských kozácích. Účastníci sjezdu schválili program a stanovily Svazu donských kozáků.

FAKT TĚV ROSTAV NA PSAL 2

ben? Mit dem Füllfederhalter in der Hand etwa?

Zugegeben, als ich im nebligen November-Morgengrauen den zum Umzugs-Laster umgebauten Prager Bus mit meinem Wagen von der Frankfurter Stadtgrenze zur Wohnung im Nordend schleuste, kamen mir doch gewisse Zweifel. Ein Gefährt, das während einer durchschnittlichen westeuropäischen Ampelphase von Null auf Schrittempo beschleunigt, ist nicht gerade eine vertrauensbildende Maßnahme. Aber wer unter dem Vorwand spart, die ersten tschechoslowakischen selbständigen Unternehmer unterstützen zu wollen, sollte dem Gaul, den er mit billigen CSFR-Kronen bezahlt hat, nicht allzu tief ins Maul schauen.

Meine Bedenken schwanden im übrigen mit der gleichen Schnelligkeit, wie unsere Möbel durch die Heckklappe des Busses verladen wurden, die der besseren Zugänglichkeit halber für die herausgeschweißte Rückwand eingesetzt war. Die Jungs aus Prag hielten sich nicht lange beim Frühstück auf, sondern packten ordentlich zu. Zwei Stunden später waren sie bereits auf dem Weg zum nächsten Einkaufszentrum, um en passant Waschpulver und Haarspray für die Ehefrau und Spielzeug für die Kinder zu besorgen.

VÝSLEDKY NEPOTĚČILY.

Zpráva Federálního statistického úřadu o ekonomickém a sociálním rozvoji ČSFR v prvním až třetím čtvrtletí loňského roku má rozhodně nepotěšila. Potvrdila jen, že náš přechod k demokratickému a tržně orientovanému uspořádání společnosti ho v hospodářského života bude bolestný. Nejde však jen o dluhy minulosti. Náš ekonomika, která prochází systémovou a strukturální přestavbou, a je tudíž velmi zranitelná, musí čelit i řadě nepříznivých vnějších vlivů — rozpádu AVHP a snížení dodávek ropy ze SSSR, ekonomickým následkům sjednocení Německa i krize v Perském zálivu. Proto není divu, že výkonnost řady výrobních odvětví poklesla a disproporce mezi nabídkou a poptávkou se ještě více prohloubila. Objem průmyslové výroby se snížil o 3,7 procenta, ještě větší pokles zaznamenalo stavebnictví, snížil o 3,5 procenta, zatímco ve srovnání s loňskem, i zemědělská produkce, zhruba o 3,5 procenta má být nižší, ve srovnání s loňskem, i zemědělská produkce. Podle předběžného odhadu se letos, proti minulému roku, sníží fyzický objem spotřebovaného produktu zhruba o 3 procenta, výrobní spotřeby o 2,7, a co je nejpodstatnější — vyčísleného národního důchodu o 3,5 procenta. Tyto výsledky naší ekonomiky se nutně musely promítnout do životní úrovně. Dále se prohloubily problémy v uspokojování rostoucí poptávky obyvatelstva na vnitřním trhu. Hladina maloobchodních cen a služeb se zvýšila proti stejnému období loňského roku o 7,2 procenta. Průměrná měsíční mzda pracovníků státního a družstevního sektoru sice asi o tři procenta vzrostla na 3265 Kčs, reálná mzda se však snížila a reálné peněžní příjmy obyvatelstva v důsledku růstu životních nákladů zůstaly zhruba na stejné úrovni. Zvlášť nepříjemné je, že zvýšení maloobchodních cen ovlivnilo růst životních nákladů v domácnostech a rodin s více dětmi a nižšími příjmy. Co nás čeká v příštím roce?

Dva transporty, každý sestávající z 35 vagonů plně naložených bojovou technikou motostřeleckého pluku Irkutsko-pinské divize, odjely včera z Komárna směrem na východ. Z území ČSFR odjela již asi 82 procenta sovětských vojáků a důstojníků.

JEDINEC ZA DESET TISÍC

JE TO
ČESKÝ
ŠENHÜBR!
SCHÖNBRÄUER?

Začneme od toho posledního, co se o vás v tisku objevilo. Tiskový mluvčí prezidenta republiky pan Žantovský pravil, že vaše prohlášení spadají spíš do sféry psychiatrie než do politiky...

Vycházím z toho, že žádný člověk nemůže o sobě tvrdit, že je normální, protože hranice normality jsou velmi mlhavé. On se spíš pozná blázen podle toho, když to vykládá o druhém. Mám ohlasy, že si to lidé domysleli dobře a řekli si: 'No jó, zase ten Žantovský.' Trochu se to obrátilo proti němu.

Máme pocit, že i novináři vás pasovali na figurku. Prý novináře nemáte rád.

Styk se sdělovacími prostředky samozřejmě potřebujeme, ale tak, aby tlumočily naše názory. Většina z novinářů si k tomu ovšem přidá ještě svoje názory a pak to vyjde zkresleně. Největší ničemové jsou z fóristických tiskovin, protože ti vezmou jednu větu moji, dají za ni tři věty svoje a nakonec z toho vyjde úplně něco jiného. A to není jen v Československu — minulý týden o mně vyšel dezinformační článek v Tímesech. Navíc u nás není klima pro odlišné názory. Je tu silná snaha nositele jiných názorů zdiskreditovat.

Souvisí to i s tím, co jste řekl o 17. listopadu, že to bylo sehra-
né loutkové divadlo mezi KSČ a disidenty?

Kdyby platilo, že nová revoluce přinesla demokracii, tak by přece nebyly snahy umlčet jiné názory než ty, které má vládnoucí strana. Stěmím nás, republikánů, je i vědomé, že lidé jsou tady navykli na to, že to, co kážou oficiální sdělovací prostředky, si stejně polovina lidí přebere úplně jinak. A z druhého konce — viděl už někdo zápisy z jednání u kulatého stolu, když se vyráběl samet? Důkazy, které máme a které svědčí o tom, že to bylo divadýlko, budeme na pokračování tisknout v našem týdeníku Republika.

Dobrá reklama. Vy ovšem máte jen osm tisíc členů a jako republikáni musíte počítat i s tím, že v naší zemi nemá pravicová orientace velkou tradici a záze-
mi...

U nás to bylo tradičně vždycky doleva a tihlo se k tomu, aby všichni měli víceméně stejně. Ale i tak jsem se sto tisíc hlasů ve volbách spokojen. Napoprvé je to slušné a své místo na politické scéně máme.

Kromě jiného vám bude nahrávat do karet i to, že při snižování životní úrovně dojde k radikali-
zaci občanstva...

Zájem o nás roste a já doufám, že se to už projeví nyní, v komunálních volbách. Ptáte se v této souvislosti, s kým jsme ochotni jít do koalice? Se zelenými, národními socialisty, lidovci. Nikdy ne ovšem s komunisty, které stávíme mimo zákon.

A co Občanské fórum?

To je vůbec zvláštně vedená parta. Problém u nich je ten, že oni žádné členy nemají, je to jakýsi podivný konglomerát. Ale v menších městech nebo vesnicích jdeme do koalice i s nimi, protože tam skutečně bývají i slušní lidé a ne ničemové jako v koordinačních centrech. Když jsem byl nedávno na jednom mítinku ve vesničce Výsluní v Krušných horách, tak mi místní fóristi řekli: 'Vidíte, vy jako předseda Republikánské strany přijedete až z Prahy a náš placený funkcionář z KC v Chomutově, který to má dvacet kilometrů, tak ten nepřijede.' Mám pocit, že nyní, v komunálních volbách, už jim ani moc nepomůže, když různí pohlaví budou před volbami objíždět republiku a dělat OF reklamu.

Myslíte si, že říkaný typ Langoš-Hároš, kterých jste užil, patří do politického slovníku? A když k tomu připočteme vaši výtku, jak by se neměla paní Vašáryová oblékat, napadá nás, zda to není jen prostředek, jak na sebe upozornit...

To s tím Langošem jsem řekl mimo soutěž, to je běžný vtíp — Vite, jak se řekne maďarsky československý ministr vnitra? Langoš Hároš. Jako soukromník ať si běhá pan ministr třeba natřený nazeleno, ale když reprezentuje stát, učesat by se měl. Co se týče paní Vašáryové, i my vycházíme z křesťanských principů morálky a musíme zopakovat, že nereprezentuje dobře náš stát velvyslankyně, která běhá do půl těla nahá. Uvědomujete si, že ohledně těch dlouhých vlasů volíte obdobné argumenty — žák reprezentuje školu — jako před několika lety volili odpůrci dlouhých

vlasů z jiných sfér?

Já sám jsem nosil dlouhé vlasy a měl jsem s tím také problémy. Ale opravdu bych striktně rozlišoval, pokud jde o soukromou osobu a reprezentanta státu.

Domníváte se, že kdyby v případě federálního ministra vnitra nebo velvyslankyně ČSFR ve Vídni došlo k žalobě na vaši osobu, že by to vaši stranu poškodilo? Nebo by jí to prospělo?

Já si myslím, že jsem neřekl nic žalovatelného — a pokud někdo bude žalovat za politický vtíp, rád se zúčastním. Naopak by bylo v pořádku, kdyby nás žalovali bývalí komunisté pro naše všelijaké výroky na jejich adresu, takový proces bych uvítal — na jedné straně třeba paní Klimová, velvyslankyně v USA, bývalá komunistka, která coby členka akčního výboru vyhazovala v padesátých letech studenty ze školy, zastupovat by ji mohl JUDr. Monsport, který má na svědomí Pavla Wonku a na druhé straně my, kteří hlásáme, že komunisté, byť vyloučení, nepatří do vedení státu. To nás má opravdu z katastrofálního stavu vyvádět Marián Čalfa, který byl místopředsedou federální vlády za Husáka? Vždyť je to výsměch!

Pane doktore, není vám líto, že vás ještě nikdo nežaloval?

Tady jde o princip, pánové. Jestli se chceme vyrovnat s minulostí, tak ne sametem. V Norimberku se také nesoudili řadoví členové, ale zločinecká organizace, zločinecká ideologie a její pohlaví. Kdežto u nás, ti, kteří se podíleli na zvrstvech, a sedmdesátá léta byla čajíčkem proti padesátým, zastávají vysoké funkce. Oni totiž, kdyby je Jakes v roce 1969—1970 nevyhodil — Dubčeka, Dienstbiera, Pitharta a spol. — sloužili by jistě režimu dál a průkazku by zahodili až v únoru 1990, kdy se sestavovala kandidátka OF.

Ale odvahu nechat zaregistrovat Republikánskou stranu před 17. listopadem byste neměl...

Co by ne, ale o to nešlo. Vite, tenkrát koloval takový vtíp, jaké je rozdíly mezi pesimisty, optimisty a realisty. Pesimisti se učí rusky, optimisti anglicky a realisté štiřel. Já tehdy založil stranu optimistických realistů, ale bylo nás jen pět, víc jsem nesehnal. Dovedete odhadnout, kolik lidí by se asi do Republikánské strany před listopadem přihlásilo.

Jak se vám dařilo v sobě tutlat svou minulost?

Proč se pořád dívat do minulosti? Udělejme čáru a koukejme co bude zítřka.

Tak jinak. Kdy jste zjistil, pane doktore, že ve vás dřímá pravicové republikánství, zvláště pak v milie silně levicovém?

Já si myslím, že chlap je od toho, aby dělal a nestěžoval si. Mezi námi — já vydával samizdat v době, kdy ti tzv. disidenti, kteří dnes vládnou, byli všichni ještě

ve vysokých komunistických funkcích. To mi bylo 17—18 let, Dienstbier byl zpravodajem Rudého práva v Londýně, Dubček byl generálním tajemníkem a ve svém samizdatu jsem tiskl rozhovor s katolickým farářem o pronásledování kněží v padesátých letech.

Ovšem, pane doktore, bylo to hrdinství vydávat v roce 1968 samizdat?

Samizdat je to, co si člověk sám vydává, já nemluvim o hrdinství.

Vraťme se k tomu, jak se z vás vykulil republikán.

Jak se tehdy říkalo, primitivně jsem baštil USA. Vždycky jsem obdivoval J. F. Kennedyho, i když to byl demokrat, R. Reagana, zkrátka Ameriku. A nemyslete, já měl taky problémy s režimem, ale nikdy jsem o tom nemluvil, protože jsem to nepovažoval za důležité. Treba jsem byl bez práce přes půl roku na zákrok snachy Vasilu Bifaka. Já nedostával podporu z nadací jako disidenti, dokonce jsem se živil jako komparsista na Barrandově, tančil jsem v Jedové chýši shimmy. A to v době, kdy trpěl pan Dienstbier tak, že jeho dítě muselo studovat ve Vídni.

Vy jste před chvílí řekl, že chlap si nemá stěžovat a přitom máme pocit, že si stěžujete...

To jsou takové legrace. Co je na tom špatného, když tvrdíme, že KSČ a její ideologie by měla být postavena mimo zákon? Co je na tom špatného, že by její pohlaví měli být postaveni před soud? A že občas zehráh, jaké máme problémy? Podívejte, když OF chtělo mít své noviny, tak jednoduše zabavilo Svobodu, deník středočeského KV KSČ a tisklo se. To pak není problém dělat noviny.

Hodně cestujete. Jak jste pochopil na Podkarpatské Rusi, kde jste po čtyři dny šířil republikánské myšlenky a v Mukačevu dokonce vztyčil československou vlajku?

Máme tam své organizace. Na hranicích jsem sovětským pohraničnickům řekl, že tam nemají co dělat, ať se odstěhují dál, protože jsou na právoplatném území Československa. Říkal jsem jim, ať si balí kufry už teď, aby se potom nevymlouvali, že nemají ubytování. Oni sice koukali dost tupě, ale na aktivní odpor se nezmohli.

Jste tvrdý. Tvrdý na všechny okolo. Jste tak tvrdý i sám na sebe?

Dělám sedm dní v týdnu od rána od šesti do půlnoci. Hodný na sebe rozhodně nejsem. Už proto, že když po někom chci hodně práce, sám pak musím zabrat ještě víc.

Takže Sládek je jenom jeden, ale musí vydat nejméně za dva. Je to tak?

Po desetiletí jsme si zvykli na to, že osobnosti neexistují. Hlav-

ině, kteří vydají i za deset tisíc.

ne, že jsou masové spolkové. Historie je ovšem věcí osobnosti. Je

Většina lidí v Čechách si utváří představu o dění na Slovensku a především v Bratislavě z denního tisku a televizního zpravodajství. Zatímco západní žurnalisté, fascinováni fenoménem nacionalismu, pobývají na Slovensku celé týdny a podrobně studují problematiku, čeští novináři se omezují pouze na interpretaci některých faktů nebo na laciné invectivy.

Bratislava v obklíčení

V Čechách tak vznikla domněnka, že se Slovensko zmítá v nacionalistických vášních, že soužití Maďarů a Slováků ve smíšených oblastech je na pokraji otevřeného střetu. Skutečnost je trochu jiná. Národnostní problémy na Slovensku hrají a vždycky budou hrát velkou roli, ale to, čeho byla Bratislava svědkem v uplynulých týdnech, nebyl jen zápas o přijetí „matičného návrhu“ jazykového zákona. Byl to klasický, dlouho připravovaný, nacionalistický motivovaný pokus opozice o vyřazení zákonné vlády a o převzetí moci.

První náznaky nacionalistické kampaně se objevily už krátce po listopadu 1989. Nikdo jim však nevěnoval příliš velkou pozornost. Obrat nastal v srpnu při hliníkových oslavách v Ružomberku, kdy se některé strany Národního bloku pokusily vyhlásit samostatný Slovenský stát. Především Slovenské národní straně se povedlo zneužít této kulturní slavnosti pro vlastní politické cíle.

Je dobré si uvědomit, že pozdější kampaně kolem přijetí jazykového zákona byla pouze záminkou: cílem je destabilizace poměrů na Slovensku. Skupina lidí z Národního bloku, SNS a Matice slovenské se pokusila strhnout na sebe moc. Užila k tomu známých metod a prostředků: povzbuzovala hysterii, vyvolávala pocit národního ohrožení, zpochybňovala - půl roku po svobodných volbách - legitimitu SNR, manipulovala sdělovacími prostředky, pracovala s dezinformací. Aby působila co nejspontánněji, snažila se na svou stranu získat mladé lidi. Je pravděpodobné, že značná část struktury státní bezpečnosti, která nebyla na Slovensku dostatečně odhalena (tj. včetně členů i metod), hladce přešla do nových nacionalistických hnutí. Jsou známy případy, kdy byli novináři přemlouváni ke spolupráci, někteří křiklouni na manifestacích se netají tím, že za svou špinavou práci berou peníze apod.

Strany a hnutí, které celou kampaně vyvolaly, tentokrát přecenily svoje síly. Někteří slovenští intelektuálové soudí, že Slovensko má nyní to nejhorší za sebou. Spíše však převládá názor, že šlo o první vlnu a že při nejbližší příležitosti (např. při přijímání republikových ústav) vypukne nátlak znovu a s plnou silou. Jediná naděje spočívá v tom, že demokraticky smýšlející část veřejnosti snad bude již lépe připravena.

Slovenská národní strana měla ještě nedávno naději stát se stranou nejoblíbenější. Po nedávném ostudném jednání jejích představitelů (především pana Morice) začíná poněkud ztrácet. Vedení SNS najednou prohlašuje, že chce svých cílů dosáhnout pouze ústavní cestou. Toto klíčování vzbuzuje obavy: je podobnost nových prohlášení SNS a KDH čistě náhodná, nebo hrozí nebezpečí, že vznikne nová koalice? A jak jdou dohromady její zbrusu nová prohlášení s odhlasováním důvěry předsedovi Moricovi? SNS nijak neprosperuje, že po nedávných událostech vyšel na světlo mocenský boj, který se uvnitř strany rozpoutal. Členové vedení nyní proti sobě vystupují dokonce v tisku. Strana si však do budoucna nese určitou výhodu. Není vládní stranou, tudíž se proti ní neobráť výhrady veřejnosti, až se začnou projevovat sociální dopady reformy. Na nedávný dotaz redaktora ČST, jaký je ekonomický program SNS, pan Moric odpověděl, že deset nejlepších ekonomů celého Slovenska pracuje na ekonomickém programu samostatného státu. „Kterí jsou to

ekonomové?“ zeptal se redaktor. „Nepřejí si, aby jejich jména byla zveřejněna,“ zněla odpověď.

Kromě SNS na Slovensku existuje ještě několik extrémně nacionalisticky a fašisticky orientovaných stran, sdružených v Národním bloku: Hnutie za nezávislosť Slovenska, Fronta národnej záchrany, Štúrova spoločnosť, Spoločnosť slovenskej inteligencie-Korone. Mají sice jen stovky, někde pouze desítky členů, jejich falangy však provokují, svolávají další a další manifestace, zaměřené často fašisticky a antisemitsky.

V Čechách je hlavním tématem dne především ekonomická reforma, na Slovensku se však probírají otázky národnosti. Jsou pro Slováky opravdu tím nejdůležitějším? Komunisté, které jinak není příliš vidět ani slyšet, zdůrazňují loajalitu federaci a nedávne události na Slovensku odsuzují. Protože sociální dopady reformy slovenské občany jistě hojně překvapí, je pravděpodobné, že toho KSS-SDĽ využije.

Velmi významnou roli hraje Matice slovenská. Kdyby byla pro Slováky téměř posvátná; je smutné, že je dnes její význam zneužíván. Z vedení Matice nyní odešla řada lidí, kteří měli upřímný zájem působit v tomto ještě nedávno nadstraničském spolku kulturně. Nynější předseda Jozef Markuš je podle slov bývalých kolegů (mj. i Fedora Gála) schopný ekonom a prognostik, ale o národní otázky se prý nikdy nezajímal. On sám se sice od současných nátlakových akcí navenek distancuje, zároveň objízdí vysokoškolské kuleje a snaží se získávat na svou stranu studenty.

(Dez)informovanost

Při nedávných bratislavských událostech se většina sdělovacích prostředků postavila na stranu nacionalistů. Média začala jako na povel podporovat „matičný návrh zákona“; pár dní po přijetí koaliční verze většinou zase otočila. Některé týdeníky, např. fašistický „Nový život“ nebo populární a šovinistickému vkusu se podobající „Zmena“ se chovaly zcela zuřivě. Vydatně jim pomáhaly deník mladých „Smena“ a odborářský deník „Práca“. Nacionalistický charakter má bohužel i Literární týždenník, na jehož stránkách se různí fudáci historikové předhánějí v důkazech o slovenské výjimečnosti. Předstávané „Echo“, „Kulturný život“, objektivní vládní deník „Národná obroda“ a deník VPN „Veřejnosť“ dnes jako jediné nabízejí platformu rozumně smýšlející veřejnosti. Na stranu nacionalistů se postavila i televize, kde dosud neproběhla žádná výměna zkompromitovaných osob (ze 3.000 zaměstnanců je údajně 1.200 přívrženců SNS). Vzniká tak závažný precedens.

Jak se zachová sdělovací prostředky při další krizi?

Znovu jako v listopadu

Ti, kteří stáli v listopadu 89 u zrodu VPN, podcenili nebezpečí plynoucí z činnosti nacionalistických a mocichtivých klik. Protože jde většinou o intelektuály, nesnázili se k polemice s vulgárními fašistickými křiklouny. Jako studená sprcha na ně proto zapůsobilo, když si uvědomili, že věci se dostaly až příliš daleko, že demokracie je ohrožena.

Jako v listopadu, spontánně, na základě telefonátů, bez uveřejnění výzvy v masmédiích, vzniklo nové hnutí Demokratická platforma. (V minulém čísle jsme otiskli jeho provalání „Občania Slovenska“). Je významné, že slovenská televize výzvu uveřejnila, ale vypustila poslední větu s kontaktní adresou.) V sobotu 27. října se v budově Umělecké besedy, kde byla založena i VPN, sešlo 700 lidí, kteří formulovali základní problémy současné slovenské situace. Druhého dne zaplnilo hlediště Malé scény na tisíc lidí. Iniciativa se rozrůstá, sbírají se podpisy. Aktivně pracuje i skupina studentů, která vytvořila Iniciativu na obranu demokracie.

Tato hnutí bychom měli podpořit i my - ať už se na budoucnost federace díváme jakkoli. Na Slovensku totiž stále hrozí nebezpečí nacionalistického puče a dochází tam k různým excesům (např. před týdnem kdosi zdemoloval židovský hřbitov v Nitře). Považujeme-li se za demokraty, neměli bychom tomu nečinně přihlížet.

Namur - Der Brüsseler Austernhändler Olivier Namur (26) hat einen neuen Weltrekord im Austernöffnen aufgestellt - er knackte in einer Stunde die Schalen von 1191 dieser Meeresmuscheln. Die Zuschauer durften den Inhalt ausschöpfen.

Výsledky průzkumu veřejného mínění před komunálními volbami na Slovensku

Padesát procent oprávněných voličů je už dnes rozhodnuto účastnit se voleb, třicet procent ještě neví, ale vyjadřují se, že asi ano. Pouze pět procent se určitě neúčastní. Velká část populace však nemá zájem veřejně se angažovat v místě bydliště.

Podle výzkumu by měly o tom, koho si občané Slovenské republiky zvolí do místních samospráv, rozhodovat: organizační schopnosti, slušné vystupování, obětavost a nezištnost kandidáta a program, který předloží. Faktory jako náboženská příslušnost a známosti na vyšších místech by rozhodovat neměly a překvapující je, že významnou roli nehraje dokonce ani politická příslušnost.

Třicet čtyři procent respondentů neumí odpovědět na otázku „Která politická strana anebo hnutí má v jejich obci, městě či obvodu největší vliv“. 28% občanů se domnívá, že je to KDH, 25% VPN. KSS, Egypttělés a SNS má podle občanů největší vliv jen v nepatrném zlomku obcí a měst (KSS-5,9%, Egypttělés-4,8%, SNS-3,4%). To potvrzuje i hodnocení aktivity a činnosti jednotlivých stran a hnutí v místě bydliště.

Alarmující je, že přes 50% občanů Slovenské republiky nepřipisuje komunálním volbám příliš velký význam. Pouze 9% respondentů vkládá „velkou“ a 27% „dost velkou“ nádeži, že se po volbách podaří vyřešit problémy, které trápí jejich obec, město nebo městský obvod.

Ještě k lustracím

Koncem října jednalo FS a ČNR o lustracích kandidátů do komunálních voleb a Česká volební komise vyjádřila s lustracemi nesouhlas (25.10.1990). Argumentovala: „Již nyní se vyskytují případy, kdy kandidáti nabízejí svou rezignaci v důsledku obecných výhrad k usnesení FS.“

Každý kandidát nabízející rezignaci si musí být vědom, že jeho „obecným vyhradem“ nikdo neuvěří. Veřejnost jej nutně bude považovat za konfidenta StB, který místo přiznání uvádí „obecné výhrady“, aby rezignaci zdůvodnil. Kandidát, který nebyl konfidentem StB, rozhodně rezignovat nebude.

FS i ČNR rozhodly, že jména kandidátů odhalených lustracemi jako konfidenti StB nebudou zveřejněna, nýbrž budou „státním tajemstvím“ (př. Kantůrková za ČNR). K tomu druhá poznámka: každý z bývalých konfidentů StB se může snadno vyhnout prozrazení, když nebude kandidovat. Má-li přesto tu drzost, měl by ho stihnout trest, tzn. zveřejnění jména.

Logické závěry obou poznámek: 1) Pokud ČVK 13. listopadu definitivně odmítne lustrace, prosadí tím de facto konfidenti StB do komunálních voleb, 2) FS a ČNR svým rozhodnutím o anonymitě kryjí a ochraňují i ty nejdržejší konfidenty StB.

Vorhut der Arbeiterklasse

LONDON, 28. November (dpa). Großbritannien hat noch eine Arbeiterklasse. Zu diesem Urteil kam am Montag ein Londoner Richter, der den Streit zwischen zwei Multimillionären über diese Frage zu schlichten hatte.

Die reiche Lady Porter, Stadtratsvorsitzende des Londoner Stadtteils Westminster, wollte gerichtlich feststellen lassen, daß es keine Arbeiterklasse mehr gibt. Damit wäre sie frei gewesen, 532 Wohnungen zu verkaufen, die ein Vorfahr ihres Widersachers, des Herzogs von Westminster, dem Stadtrat 1937 unter der Bedingung für 999 Jahre überlassen hatte, daß sie ausschließlich als Wohnraum für Arbeiter genutzt werden.

Der heutige Herzog von Westminster, der reichste Mann Großbritanniens mit großem sozialem Engagement, hatte sich geweigert, diese Bedingung in dem Pacht-Vertrag zu streichen. Der Stadtrat von Westminster muß nun außerdem die Gerichtskosten in Höhe von 50 000 Pfund (rund 150 000 Mark) zahlen.

Was soll nun aus Maggie Thatcher werden?

im Entspannen, steht ihr, wie britische Psychologen besorgt vermeiden, „ein schwieriger Lebensabschnitt“ bevor.

Margaret Thatcher, vermuten ihre Freunde, ist dieser Idee durchaus nicht abgeneigt. Das Gerücht, daß sie in naher Zukunft EG-Präsidentin werden und so ihre Rache an Europa nehmen wolle, klingt zwar eher nach bösen Labour-Zungen. Aber andere Jobs, als Weltbankpräsidentin beispielsweise, dürften durchaus auf ihrer Wunschliste stehen. Eine Anhängerin, die den Sturz ihres Idols noch immer nicht verschmerzt hat, riet ihr dieser Tage, die amerikanische Staatsbürgerschaft anzunehmen und es „allen zu zeigen“ — als Kandidatin für die US-Präsidentschaft 1992.

Etwas näher liegt für die Krämers-tochter aus dem mittellenglischen Grantham die Frage, ob sie weiter an der britischen Tagespolitik teilhaben will, diesmal auf den hinteren Plätzen des Unterhauses, oder ob sie bereit wäre, aus Königin Elizabeths Händen einen Adelstitel zu empfangen und ins friedlichere Oberhaus abzuwandern. Als ehemaliger Regierungschefin stünde ihr immerhin, meinen die Experten, der Erbtitel einer Duchess, einer Herzogin, zu. Da dies ihren Gemahl nicht automatisch in den Rang eines Herzogs erheben, sondern im bürgerlichen Stande belassen würde, wären in einem solchen Fall die Thatchers, wie die „Times“ süssig kommentierte, „künftig drunten in Dulwich als Denis und die Duchess bekannt“.

In Grantham, ihrem Geburtsort, sind sich die Stadtväter und -mütter indes noch nicht ganz einig darüber, wieviel Ehre ihrer zu Prominenz gelangten Tochter gebührt. Die konservativen Stadträte Granthams wollen zumindest den Sankt-Peters-Hügel der kleinen Stadt in Margaret-Thatcher-Platz umbenennen. Hingegen findet Bürgermeister Eric Asquith von der Labour Party, daß ein berühmter Sohn der Stadt mehr Respekt verdient hätte als die „berüchtigte“ Tochter. „Ich finde, die Stadt sollte lieber Sir Isaac Newton ehren, dem die Welt sehr viel mehr zu verdanken hat als Frau Thatcher.“

PRODEJ SONDÉRANĚBOT
SIVODŇA...
■ 610 SOV. RUBLO po 3 Kčs, 1 část. Tel.
25 20 14. Zn.: »Prodám — LD-9084«

Pub, liegt nicht weit entfernt. Wirt und Stammgäste dort bereiten schon einen kleinen festlichen Empfang für die neuen Nachbarn vor.

Viele Briten bewegt indes die bange Frage, was denn nun, nach ihrer abrupten Pensionierung als Premierministerin, aus Margaret Thatcher werden soll. Wird die hyperaktive Ex-Regierungschefin sich künftig Denis zugesellen, um kleine weiße Bälle in Löcher zu befördern? Das steht kaum zu erwarten, seit sie einmal, zu Besuch auf einem Golfplatz, bekannt hat: „Ich schau mir diesen Ball an und denke: Nein, auf dich verschwende ich keine Energie.“ Wird sie sich einem anderen Steckenpferd widmen, wie einst Churchill der Malerei, wie Edward Heath dem Segeln und dem Dirigieren?

Auch das ist eher unwahrscheinlich. Zeit Lebens hat sie Hobbies eine arge Zeitverschwendung gefunden, hat sich der Arbeit mit einer Ausschließlichkeit gewidmet, die an Manie grenzte. Nun, ihrer Arbeit beraubt, und ohne Übung

nen Mark erworben. Es ist ein modernes, komfortables englisches Heim, erbaut freilich im neoklassizistischen Stil, als die getreue Kopie eines georgianischen Herrenhauses.

Nicht wenige namhafte britische Architekten, die das Haus unter die Lupe nahmen, fanden es schlicht „scheußlich“ und sahen darin ein Symbol der Thatcher-Ära selbst — die krampfhaft Bemühung, mit neuem Geld die glorieichen alten Tage des Empires wiederzubeleben, statt zur Jahrtausendwende mal etwas Neues, Phantasievolles und Umweltfreundliches zu konstruieren.

Aber Margaret und Denis Thatcher dürfte vernichtende Kulturkritik dieser Art kaum interessieren. Vor allem Denis ist, wie man hört, mit dem Umzug von Nr.10 Downing Street nach Nr.11 Dulwich Gate sehr zufrieden. Künftig hat er es nicht mehr so weit zu seinen geliebten achtzehn Löchern: Der Golfplatz grenzt gleich an den Garten. Auch das „neunzehnte Loch“, das örtliche

Am Montag rollte vor Nr. 10 Downing Street der Möbelwagen vor. Für Denis und Margaret Hilda Thatcher läuft diese Woche, elfeinhalb Jahre nach ihrem Triumphzug durch die berühmteste Tür im Königreich, der Mietvertrag ab. Mit Wehmut verlassen die Thatchers ihren Wohnsitz in Whitehall und ziehen um in eine Villa im Süd-Londoner Stadtteil Dulwich.

Viel Umstände verursacht der Umzug nicht. „Hauptsächlich Kleider und Krimskrums aus aller Welt, der sich so im Laufe der Jahre angesammelt hat“, seien zu transportieren, sagt Spediteur Michael Gerson, ein alter Parteifreund der Premierministerin. „Dafür reicht ein einziger Möbelwagen.“ Der Rest ist Inventar: Der nächste Premierminister Großbritanniens — Michael Heseltine, John Major oder Douglas Hurd — wird sich wieder in demselben antiken Ambiente einrichten, das britische Traditionen den Regierungschefs der Insel hinterlassen hat.

Das Haus, in das die Thatchers nun ziehen, haben sie 1985 in Dulwich, in einem vornehmen und gut gesicherten Prominentenviertel, für etwa 1,2 Millio-

Golfkrise vergrößert US-Defizit

Die US-Regierung hat den Oktober, den ersten Monat des Haushaltsjahres 1990/91, mit einem Defizit von 31,5 Milliarden Dollar abgeschlossen. Das Budgetloch ist damit 21 Prozent größer als im Vorjahresmonat. Besonders stark stiegen die Verteidigungsausgaben um knapp fünf Milliarden auf 24,1 Milliarden Dollar.

Mehr Abtreibungen in USA

WASHINGTON, 26. November (epd). In den USA ist die Zahl der registrierten Schwangerschaftsabbrüche 1988 um 1,3 Prozent auf 1371285 angestiegen. Im selben Jahr wurden in den USA 2923000 Kinder geboren. Wie das Gesundheitsministerium in Washington am Wochenende mitteilte, entschieden sich überwiegend weiße, unverheiratete Frauen unter 25 Jahren zur Abtreibung. Trotz des Anstiegs im Jahr 1988 ist die Zahl der Schwangerschaftsabbrüche seit 1980 jedoch relativ konstant geblieben. Abtreibungen wurden in den USA 1973 legalisiert.

Gallenblasen-Operation durchs Endoskop

Der relativ jungen Operationstechnik der endoskopischen Entfernung der Gallenblase galt kürzlich ein Symposium der Deutschen Gesellschaft für Chirurgie in Frankfurt (Main). Auf dem Programm standen unter anderem Live-Übertragungen von Operationen, bei denen dem Patienten durch kleine Schnitte in der Bauchdecke etwa ein Zentimeter dicke

Röhre mit Kamera und winzig kleinen Operationsgeräten an der Spitze in den Körper eingeführt wurden. Dieses mikroskopische Verfahren sei ebenso wie bereits bei anderen endoskopischen Operationen etwa am Blinddarm kein bloßer „modischer Trend“, sondern werde immer mehr eine „Operation der Zukunft“, meinte Tagungsorganisator Prof. Hermann Bockhorn vom Frankfurter Nordwest-Krankenhaus. Auf einem Bildschirm sieht der Chirurg, wie er die kranke Gallenblase

greifen, mit Schere oder Laser herauslösen und schließlich durch einen nur zwei Zentimeter großen Schnitt in der Bauchdecke entfernen kann, erläuterte Oberarzt Dieter Schröder. Das neue Verfahren, das nach Schröders Darstellung erstmalig in einer Klinik im französischen Lyon vor drei Jahren erprobt wurde und an den Frankfurter Krankenhaus seit einigen Monaten eingesetzt wird, erspart dem Patienten mit Leiden an der Gallenblase oder Blasensteinen einen großen Schnitt in der Bauchdecke, wie er bei herkömmlichen Operationen üblich ist. Der Patient erhole sich schneller und könne früher nach Hause.

Nach Darstellung des Frankfurter Arztes wird das neue Verfahren, das aus der bereits seit längerem bekannten Methode der Bauchhöhlen Spiegelung entwickelt und mit der Entwicklung verfeinerter Mini-Instrumente möglich wurde, in Deutschland bereits in etwa 20 Kliniken bei Gallenblasen-Entfernung benutzt. Die Operation dauert knapp zwei Stunden.

Ploché obrazovky. V Československém podniku Tesla Rožnov začali z dílů dodaných japonskou firmou Toshiba montovat ploché televizní obrazovky s ostrými rohy. V roce 1993 už by měli dodávat 800 000 takových obrazovek. Polovina z nich bude určena na export.

Lupiči jezdí na jih

Noční vlaky, směřující ze západní Evropy na jih, se staly v poslední době terčem útoků organizovaných band. Podle svědků jsou tyto bandy složeny výhradně z jugoslávských občanů. Zločinci nastupují do vlaků ve Frankfurtu, Basileji či ve švýcarském Erstfeldu a na svou příležitost čekají ve vlacích až do Gotthardského tunelu, kde zvuk projíždějícího vlaku přehluší jakékoliv volání o pomoc. Operují většinou ve třech. Dva drží v šachu průvodčího a třetí si otevře kupé a okrádá nic netušící spící pasažéry.

Bandité jednájí bez skrupulí. Na konci letošního června byl přepaden ve vlaku z Bruselu do Milána belgický průvodčí. Zločinci jej svázali, přelepili mu lepicí páskou oči a ústa a na hlavu mu navlékli igelitový sáček. Poté okradli tři cestující, které také svázali. Jednomu z nich se podařilo pout zbavit a vyvolat poplach, pachatelé však přesto unikli. Průvodčí mezitím zemřel. Průvodčí si stěžují především na skutečnost, že systém komunikace mezi posádkami vlaků je stejný, jako v dobách před sto lety. Strojvůdci sice mají pomoci vysílačkou kontakt s jednotlivými stanicemi, ale průvodčí nemá přístup do lokomotivy a jediná možnost, jak upozornit strojvůdce, je při zastávkách na jednotlivých nádražích. Ve Švýcarsku se sice pokusily drahy nasadit do vlaků soukromou ochranu, ale bez většího úspěchu.

Rádění jugoslávských band se stává obtížným problémem. Podle průvodčích není vlak, ve kterém by neoperovaly. Nejohroženější je údajně linka Dortmund — Řím. Nicméně policie vykrádání vlaků za tak závažně nepovažuje. Podle slov mluvčího Spolkového kriminálního úřadu pana Fundermanna to není záležitost, kterou by se musel zabývat Interpol.

Co za to mají?

Akademik Vasilij Mišin, bývalý hlavní konstruktér raketové a kosmické techniky SSSR hovoří o tom, o čem se ještě nedávno povinně mlčelo.

Chruščov záhy pochopil, že sovětské úspěchy v kosmonautice lze využít pro politické cíle. Proto žádal hned po vypuštění prvního sputniku od hlavního konstruktéra Koroljova nové úspěchy. Poručil například: „K oslavám VŘSR vystřelte psa!“ Anglická společnost pro ochranu zvířat tehdy protestovala; v SSSR se totiž nepočítalo s návratem Lajky na Zemi...

První skupinový let byl vlastně podvod: vesmírná loď se 24 hodin po startu ocitne opět nad Bajkonurem, a když se v té chvíli vystřelí další loď, poletí pak obě v kosmu vedle sebe. 11. srpna 1962 byla tedy vypuštěna loď s Nikolajevem a 12. srpna s Popovičem. Lodi v kosmu dělilo jen pět kilometrů...

Jakmile se Chruščov dověděl, že Američané stavějí dvoumístnou loď Gemini, přikázal, že Koroljov musí vypustit tři kosmonauty v jedné lodi. Jenže nacpat tři muže ve skafandrech do kabiny Vostoku prostě nešlo. Takže — skafandry dolů! Technicky nešlo udělat ani tři otvory pro katapulty. Letělo se tedy bez katapultážního zařízení. V podstatě šlo o cirkusové číslo, protože ti tři nemohli v kosmu ani dost dobře sedět, natož vykonávat nějakou práci. Celý let byl jeden velký hazard. Západ však usoudil, že SSSR má k dispozici mnohamístnou loď...

„Zmíněné triky vytvářely dojem, že se řídíme koncepčním rozvojem kosmonautiky. Nic takového neexistovalo,“ říká akademik Mišin. „Nepamatuju dobu, v ní bychom pracovali v klidu, bez pohánění shora. Programotní státníci se domnívali, že plní své povinnosti, je-li na udělené odborníky bez konce: dávaj, dávaj... Kdybych dnes zodpovídal za sovětskou kosmonautiku, zapojil bych do práce také ekonomy, historiky a filozofy. Nechal bych zpracovat nový program a dal o něm diskutovat. Nový náčelník Hlavní správy pro osvojení kosmu Dunajev obhajuje pilotovaný let na Mars, ale má taková akce cenu? Bude stát obrovskou spoustu peněz. A co získáme náhradou? Ale Hlavní správa už se rozhodla... Experti v USA vypočetli, že SSSR vynaložil v roce 1987 na kosmonautiku 30 miliard dolarů, což je víc než všechny ostatní země světa dohromady.

A co za to máme?“, uzavírá svou úvahu akademik Mišin.

Císař Mitsubishi

Pátek co pátek se scházejí prezident a generální ředitel devěťadvaceti hlavních společností japonské firmy Mitsubishi v nejvyšším poschodí podnikového sídla uprostřed rozlehlého parku císařského paláce v Tokiu. „Informační setkání“ šéfů v týdenních intervalech nahradilo nepružnou vertikální organizaci obřího konglomerátu z doby předválečné.

Mitsubishi Corporation představuje dnes nejsilnější průmyslovou skupinu japonského soustroví. Jde o souhvězdí 160 podniků s přibližně 300 000 zaměstnanci a obrátem kolem 40 000 miliard japonských jenů. Kromě obchodního domu Mitsubishi, jehož světová informační síť plní v jistém smyslu úlohu očí a uší celého japonského císařství, je podniková banka jednou z klíčových finančních institucí říše vycházejícího slunce. Od japonských superrychlých expresů po pivo, od automobilů po výrobky chemického průmyslu, od polovodičů po distribuci kávy, od hi-fi přístrojů po vesmírné družice — takový je záběr firmy se třemi diamanty ve znaku.

Podnik zrozený z odzbrojení japonských samurajů, kteří po roce 1860 vyměnili své válečné meče za dobováčnou obchodní politiku, je řízen placenými manažery vybranými z japonské intelektuální elity na nejlepších univerzitách.

Jako památku na zakladatelský rod Iwasaki udržuje společnost Mitsubishi ve vzorném stavu vzácnou sbírku starého umění Japonska a Dálného východu, kterou shromáždil původní majitel firmy.

Lamači rekordů

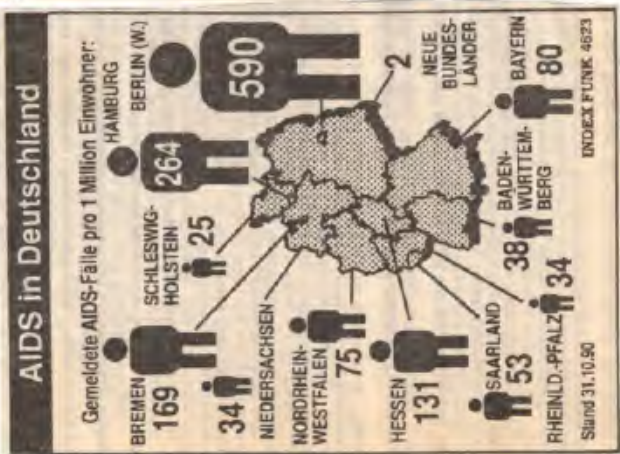
Moc si to nechceme připustit, ale je to tak. Natolik výrazné osobnosti, jakými jsou oba hlavní protagonisté současné F1, dějiny automobilových bitev prostě nepamatuji a jména jako Jim Clark, Jackie Stewart, Juan Manuel Fangio, Stirling Moss či Niki Lauda v jejich záři a chmý nebo nechceme blednout.

Znovu se to ostatně potvrdilo

ve 498. závodě MS — letošní Velké ceně Španělska, při jejímž tréninku prodělal v lotusu desuplnou havárii 25letý Ir Martin Donnelly. Alain Prost si v Jeru na konto připsal už 44 GP vítězství své kariéry, takže v historických tabulkách jich má o 17 (!) víc než dosud druhý Stewart a Ayrton Senna, jenž tentokrát na výhru pro poruchu chladiče nemohl dosáhnout (byla by to jeho 27., čímž by se na Stewarta dotáhl), ve Španělsku oslavil své jubilejní, 50. Pole Position. Tedy nejlepší tréninkový čas, který o rychlosti jezdce i vozu napovídá mnohem víc než samotný závod, a proto je u odborníků tak mimořádně ceněn. Abychom si uvědomili, co Brazílcovo jubileum znamená, připomeňme si, že v tomto směru v historických tabulkách dosud druhý J. Clark dokázal být v tréninku nejrychlejší 33krát a potřeboval na to víc jak 6 sezón, v nichž Lotus GP světa vládl.

30letý Senna, žijící v Monte Carlu, naproti tomu své první Pole Position získal v GP Portugalska před 5 lety (tehdy také s Lotusem) a v dalších 92 závodech to dokázal zopakovat 49krát! Kombinace zkušenosti, instinktu, odhadu a agresivity vedle samotného umění z něho víc než v každém druhém závodě udělaly nejrychlejšího pilota startovního pole s mimořádnou schopností vyklidit vůz, což je fenomenální. A tak není divu, že úměrně k tomu vyrostla na automobilové burze i jeho cena. Dá-li se věřit řečem, pak prodloužení jeho kontraktu přišlo červenobílý tým McLarenu na rekordní sumu 120 000 000 franc. franků!

Kamenné struktury. Jsou v ČSFR podniky /můžeme je jmenovat/, kde na 1000 zaměstnanců připadá 100 lidí (nědi se říci pracovníků) v hospodářském úseku a 40 lidí v osobním oddělení. Zbývajících 860 zaměstnanců musí uhradit toto břemeno - není pak div, že režijní náklady dosahují závratnou výšku až 1000 %. Počítejte s námi: při průměrné mzdě kolem 20 Kčs za hodinu se pak, navenek musí účtovat kolem 200 Kčs. Za těchto podmínek může být podnik těžko rentabilní a stát na něj dopláci - jak dlouho ještě? Pro porovnání: jak to vypadá v kapitalistickém Švýcarsku? V automobilovém oboru, nepočítaje prosperující, se při průměrné mzdě 25 Fr/hod. účtuje pracovní hodina kolem 75 Fr. Režijní náklady jsou tedy plus 200 %, pětikrát nižší než v ČSFR. To vše bude třeba jednou odbourat - kdo ale pohne s těmito zabýdlenými strukturami? Na to by asi nestačil ani sam Achilles, který se tak dobře osvědčil u pana Augläse...

JE TO KATASTROFA! ORGANIZACE ZEMÍ VYVAŽUJÍCÍ PIVO SE ROZMNOŽUJE
ZVÝŠIT CENU O 15 CENTŮ ZA DABEL!

Pižduchové v rozhlase?

„Když potřebuje pižduch vědět, co má dělat, vezme telefon a zavolá vyššího pižducha, a ten mu to řekne. Když pižduch potřebuje, aby někdo udělal to, co mu vyšší pižduch řekl, že má udělat, vezme telefon a zavolá nižšího pižducha a řekne mu, že to má udělat.“

Václav Havel: Pižduchové

Piždušší pohádka Václava Havla je jako ušitá na míru pro vyprávění o současném dění v Čs. rozhlasu. Snad bude ještě příležitost se k tomuto novodobému skvostu pohádkářství vrátit podrobněji, třeba i na tuhle notu: „... Druhý pižduch si pozval k sobě do kanceláře třetího pižducha, chvíli s ním jen tak klábasil a pak mu řekl, že by měli společně odstranit prvního pižducha, protože se příliš povyšuje nad ostatní pižduchy a nedá se to s ním dál vydržet. Třetí pižduch s tím souhlasil a slíbil druhému pižduchovi, že mu bude při odstraňování prvního pižducha pomáhat.“

I v tomto duchu se jede a naplo, jako kdysi „za starých dobrých časů“, které dnešní čtyřicátníci a mladší nemohou pamatovat...

Osvědčení navrátilci z roku 1968 drží klíčové funkce v Čs. rozhlasu. Brání se označení reformní komunisté. Budiž. Když některé z nejvýznamnějších veličin toho roku nedávno přispěchaly s tvrzením, že

Pražským jarem vlatně sledovaly přechod k tržnímu hospodářství západního typu plus demokracii západního typu, bylo to pro mnohé obyčejné — s obyčejným selským rozumem — velkým překvapením. Cože tak pozdě objasnily svoje „skutečné“ záměry, když ještě před málo týdny házely polena pod nohy těm, kteří prosazovali radikální ekonomickou reformu vedoucí k tržnímu hospodářství...

Bude to asi tím, že staré manýry si zachovali mnozí osmašedesátníci již z padesátých let a že už z nich nikdo nevykoření sklon k patentu na pravdu, pletichářství, intrikám. Prostě ducha exkomunismu. Volme tedy přesnější termín. Exkomunisté.

Poslední říjnový den proběhlo další shromáždění odborářů Čs. rozhlasu na Hajnovce. Účast ústředního ředitele zajištěna, hlásala odborářská pozvánka. A tahle účast stála opravdu zato! Spíše se hovořilo o iniciativní skupině 17. listopadu, jejíž výzvu odsuzující dosavadní direktivní způsoby řízení práce podepsalo na 300 pracovníků rozhlasu (staršími emisary jsou kolísavě přesvědčováni, že je to výzva sekretářek, uklízeček a bývalých agresivních komunistů). Střílelo se od pasu, udílely se rány pod pás, jen tomu hlavnímu se „zásadní“ projevy jaksi vyhýbaly. Otevřenému dialogu o budoucnosti rozhlasu, dialogu o zavedení takových kontrolních mechanismů, které by

zabránilly tuhé centralizaci, direktivě a cen-zuře.

Zazněla i tato věta, kterou tak něžně hned za titulkem Nejsnazší je být radikálem, citoval deník Práce 1. 11. 1990: „Žádný z lidí, kteří se po nucené odmlce vrátili na svá bývalá pracoviště do Čs. rozhlasu, nemusí skládat účty nikomu z těch, kdo jsou radikály v posledních jedenácti a možná méně měsících.“ Nikdo to po nich v rozhlasu nechce, však kdyby se skládaly účty i za dobu přesahující posledních dvaadvacet let, byli by mnozí velmi překvapeni. Tak raději ne.

Iniciativní skupina 17. listopadu v Čs. rozhlasu ovšem zcela po právu žádá, aby ti, kdož se v posledních jedenácti a možná méně měsících navrátili, skládali účty za svoji práci, za svoje přehmaty, za svoji nekompetentnost ve funkcích, do nichž se stroubením přihnali. Avtomatě článku v deníku Práce se čtenář dozví ústy odborářského šéfa rozhlasu Jana Fuchse (jeden z těch, kteří nemusejí skládat účty), že „pokud dnes má někdo nějakou funkci, tak do ní byl zvolen proto...“ Stop. Do žádné z vedoucích a řídicích funkcí v rozhlasu nebyl nikdo zvolen. To je jen optický „odborářský“ klam. Každý byl dosazen, bez vědomí řadových rozhlasáků. Vznikla homogenní neprůstředná skupina o několika lidech, kteří rozhodují o všem a nemusejí skládat účty. A ti, co byli navrženi kdysi OF do funkcí, až na nejvýznamnější výjimky, byli nedávno „odejiti“, protože na jejich místa přišli ti s plackou Neskládáme účty!

zahraniční investory. Šikovně umístěný radar si prý za měsíc vydělá až jeden milion Kčs, hlavně prý na zahraničních turistech, kteří nejsou zvyklí na nízké limity rychlosti na čs. silnicích.

po 2 Fr. Za stržené devisy se mají nakoupit radary pro kontrolu rychlosti — uvažuje se o 300 kusech, ale na to peníze nestačí, protože jeden radar má stát asi 50.000 Fr. Tady se otvírají nové možnosti pro

„...a pak jsem takhle stáhnul trenky, a ona vyskočila z okna?“

Katova zpověď

„Poprvé jsem popravit člověka 4. července roku 1922. Byli hned dva — viníci vraždy přestářých rolníků.“ uvádí ve své knize Černý deník bývalý státní kat Francouzské republiky André Aubrecht. Kat zemřel před pěti lety, jeho deník byl však zveřejněn teprve nedávno a přispěl k polemice o účelnosti trestu smrti, která byla ve Francii podobně jako v dalších evropských zemích opět rozvířena.

„Často se mě ptali, zda mě nikdy netrápilo svědomí,“ píše Aubrecht. „Odpovídal jsem: Ne. Nelituji ničeho. Žiji s vědomím, že svou práci přináším lidem dobro. Je pravda, že v dobách okupace docházelo k obudným popravám z politických příčin. Těch jsem se ale neúčastnil a raději odešel na čas ze služby. Politicky motivované popravy skutečně nastolují otázku

oprávněnosti trestu smrti.“ domnívá se kat, ale zůstává jednoznačným zastáncem nejvyššího potrestání.

„Ve společnosti zmínané rozporů představuje trest smrti neoddelitelné a nutné spojení agresivity se strachem. Toto spojení se prolíná do všeho lidského konání, je všudypřítomné. Lidé nad sebou cítí neustálou hrozbu a existence trestu smrti jim díky své hrůznosti dodává trochu klidu. Každý cítí, že ostatní se smrti bojí stejně jako on, a ohrožení ostatních ho ochraňuje. Jde pochopitelně o iluzorní ochranu, podobnou strachu dítěte, které se bojí vyjít v noci do tmy...“

Jsem přesvědčen, že poté, co nepotrestáme dostatečný počet vrahů, spojí se tyto vrazi jedné noci dohromady a uspořádají svou krvavou lázeň. Pak teprve začneme znovu hovořit o potřebě trestu smrti,“ varuje André Aubrecht.

Rückrufaktion für Zigaretten

BREMEN, 25. November (dpa). Der Bremer Tabakkonzern Martin Brinkmann AG, der in den fünf neuen Bundesländern die Marke „Golden American“ vertreibt, will einen Teil dieser Zigaretten vom Markt zurückziehen. Ein Mitglied der Geschäftsführung bestätigte einen entsprechenden Bericht der in Berlin erscheinenden „Tagesspiegel“.

Anlaß für die Rückholaktion ist die mögliche Befugung des in der Bundesrepublik für Aroma-Zwecke verbotenen Stoffes Cumarin, der laut „Römpf-Chemielektion“ in größeren Dosen unter anderem zu Kopfschmerzen und Erbrechen sowie Leber- und Nierenschäden führen kann. Laut „faz“ haben Analysen des Bundesgesundheitsamtes ergeben, daß Cumarin Gallengangsveränderungen und Lebertumore auslösen kann.

Wie der Firmen-Sprecher mitteilte, sollen „Golden American“-Packungen mit dem Aufdruck „Made in the Netherlands“ aus dem Handel gezogen werden.

RADAR ZA PENDREKY

Naši stražníci pořádku, taní i veřejní, nejsou tak nedůvtipní, jak bývali ličení v oblíbených anekdotách. Právě naopak: když jim jde

Soudruzi, obušky docházejí!

Milicionáři v sibiřském městě Čitě stojí před závažným problémem. Docházejí jim totiž gumové obušky. Podle zprávy listu Komsomolská pravda se tak seznam nedostatkového zboží v SSSR rozšířil o další položku. Nedostatek je o to vážnější, že demonstraci v SSSR je stále víc a policisté mají tedy doslova plné ruce práce.

Nedostatek obušků je způsobem především jejich nízkou kvalitou. Policisté z Čity říkají, že se obušky lámou, a dobrý obušek se stal velkou vzácností.

S velkými obavami očekávají také zimní měsíce, kdy tu teploty klesají hluboko pod nulu. V extrémních přírodních podmínkách ztrácí guma řadu ze svých přirozených vlastností a díky tomu podléhá zkáze. Jednoduše řečeno, obušky toho v mrazech moc nevdrží. Podle policistů je situaci v Čitě alarmující a je nutné ji ihned řešit.

o pohodlné a výnosné bydlo, projevují neobyčejnou čipernost, jen aby prokázali svoji nepostradatelnost a nemuseli se přeskakovat na zedničky či instalatéry. Jak se dozvídáme, snaží se nyní příslušníci bezpečnosti zbavit se nadměrných zásob pendreků, pout a revolverů prodaných za devisy. Pistola 9mm značky CZ má stát asi 200 Fr., železka 10 Fr., pendreký bratru

KAM UPRCHL Z LANDSHUTU bývalý trenér českého původu?

Společně s přáteli objevil úkryt zločinců ■ Odměna se octla v nedohlednu ■ Důstojník bundeswehru volil sebevraždu jako jediné možné východisko ■ Josef C. neměl zcela čistou pověst ■ Věřitelé už odmítli čekat ■ Poprvé chtěl získat peníze přepadením banky, podruhé raději zmizel ■ Skrývá se Josef C. v Československu?

Německo má novou skandál. Ze stránek zdejších deníků a večerníků křičí polcové tlukky hokejový trenér zmizel. Řeší dluhy po svém. Kde se schovával před věřiteli? Nejnovější aféra je spojena se jménem Josefa C. (45), pocházejícího z Československa, dlouholetého trenéra hokejového dorosteneckého mužstva EV Landshut, úspěšného účastníka spolkové ligy.

Před dvěma lety Josef C., jehož snímek přinášíme, společně se svým přítelem důstojníkem bundeswehru Herbertem L. (47) a jeho manželkou Johannou přivedli policii v SRN na stopu nebezpečných pachatelů. Objevíli tajný úkryt, v němž trojice německých zločinců uschovala svůj lup — více než dva a půl miliónu DM. Jak se později ukázalo, byli to tři členové ozbrojeného doprovodu pancéřového vozu, přepravujícího zásilku peněz. Povedený trojlístek fingoval přepadení pancéřového auta, avšak z miliónů se netěšil dlouho.

Na Josefa C., Herberta a jeho chotť se tak namálo štěstí. Deutsche Lloyd, německá pojišťovna, jim měla po právu vyplácet velkou odměnu. Všichni začali žít na velké noze. Trojice pachatelů se však proti rozsudku soudu v Landshutu v Dolním Bavorsku odvolala a odměna pro Josefa a manželku L. byla napadena v nedohlednu.

Herbert L. se octl v takových dluzích, že neviděl jiné východisko, než skoncovat se svým životem. Loni v prostinci se oběsil ve službě v kasárnách. O moc lépe se navedlo ani Josefu C. Jeho věřitelé byli už také netrpěliví. Ostatně, Josef neměl pověst zcela čistou. Znečasně dluhy měl jako úspěšný trenér EV Landshut již v roce 1982. Tehdy potřeboval peníze sítí co sít, a tak přepadal banku. Skončil s nepodmíněným trestem ve vazbě. Jen proto, že byl opravdu nadějným trenérem, mohl po návratu z vězení opět působit v roli kouče dorosteneckého landshutského mužstva.

V poslední době se finanční potíže Josefa C. začaly stupňovat. Na splacení jeho dluhů už nestačila ani dlouho očekávaná odměna pojišťovny 125 000 DM. Věřitelé po něm žádali vyrovnání dalších pohledávek nejméně ve výši 200 000 DM. Aféra se začala rozrůstat, byla ohrožena i pověst hokejového oddílu EV Landshut. Vedení EV Josefa nakonec vyhodilo. V uplynulých dnech Josef C. záhadně zmizel. O místě jeho současného pobytu neví nic ani jeho nejbližší známí a poslední pár přátel. Na někdejšího úspěšného trenéra českého původu byl vydán zatykač. Německá policie nevykládá, že se Josef C. skrývá ve své vlasti, v Československu. Pátrání pokračuje.

• »Ruce vzhůru«, »Stát« a další příkazy se zřejmě budou muset brzy naučit rakouští policisté v češtině, polštině, rumunštině či srbochorvatštině. Důvodem je rostoucí zločinnost návštěvníků z východoevropských zemí po otevření hranic.

Ponorková válka

STOCKHOLM: Sovětský svaz byl v roce 1981 připraven napadnout Švédsko v případě, že by mu nevrátilo vojenskou ponorku U 137, která se octla ve švédských výstavních vodách. Tvrdí to v nedělním vydání listu DAGENS NYHETER V. Basadin, který byl jedním z důstojníků na palubě zmíněné ponorky. Opakuje také oficiální vysvětlení Moskvy, že ponorka se do švédských vod dostala omylem, což vysvětluje především nízkou úroveň jejich navigačních přístrojů.

ČÁST Z DLOUHÉHO ČLÁNKU:

Místopředseda federální vlády P. Ryčetský pak zdůvodnil vládní návrh ústavního zákona o navrácení komunistického majetku lidu ČSFR. Připomněl, že v souladu se zákonným opatřením předsednictva FS byla provedena důkladná prověrka majetku politických stran a hnutí. Ministerstvo státní kontroly zjistilo, že KSČS získala jen za uplynulých 20 let na přímých dotacích přes 5 miliard korun a na nepřímých dotacích zhruba 26 miliard. Návrh zákona nemá být odplatou, ani konfiskací, ale napravením majetkových poměrů. Předlohu projednaly a doporučily také CNR, SNR a výbory FS. P. Kanis upozornil na prohlášení poslaneckého klubu KSČS, které bylo předáno prezidentovi republiky, předsedovi FS, federální vládě i představitelům stran a hnutí, v němž se navrhuje, aby se majetkové vyrovnání uskutečnilo na základě jednání. Navrhované řešení zákonem je protiučastní. J. Bakšay vyslovil názor, že komunisté měli 12 měsíců čas na vrácení toho, co ukradli. Teď ještě okrádají parlament o čas, jenž by měl věnovat schvalování důležitějších ekonomických zákonů. J. Lux, jako předseda poslaneckého klubu, vystoupil s tím, že KDU vládní návrh zákona podporuje. Totéž ihned učinily kluby hnutí za samosprávnou demokracii a Slovenské národní strany. Doplněný vládní návrh pak obě sněmovny schválily, podobně jako později i ústavní zákon o vrácení majetku SSM.

(čtk): Pražští lupiči zpestřili také návštěvu hl. města 36leté britské turistice v pátek odpoledne, když v podchodu u Muzea čekala na uvolnění telefonního automatu. Utrpěla škodu asi za 62 tis. Kčs.

stovek občanů podpisem vyjadřuje žádost o pomoc řešení situace, která jim již delší dobu ztrpčuje život.

Polskému velvyslanectví, Kanceláři předstedy vlády ČR, Českým energetickým závodům a Výstavbě elektrárny Temelín byla proto zaslána petice, v níž několik

problémy způsobují rušení nočního klidu, problémy ubytování i jedinci, kteří ničí zařízení ubytoven.

Mám rád, nemám rád...

PRAHA [dol] — Jestliže chápeme „mít někoho rád“ ve smyslu důvěry, pak důvěra k prezidentu republiky v měsíci listopadu je vyjádřena 78 procenty za celou ČSFR, 84 v ČR a 64 procenty v SR. Tak to představují výkazy Institutu pro výzkum veřejného mínění podle reprezentativního vzorku 715 občanů. Rubem důvěry je nedůvěra, kterou k prezidentu republiky chová v celém státě 20, v ČR 14, v SR 34 procenta. Z politických osobností největší důvěru získal v ČR V. Havel (54), na Slovensku 24 procenta.

Železářny akciovkou

PRAHA [dk] — Federální vláda schválila přeměnu státního podniku Východoslovenské železářny Košice na akciovou společnost. Ministr hospodářství V. Dlouhý to označil za jednu z prvních příkladů výraznějšího odštěpení významného podniku. VSŽ nyní zaměstnávají 27 tisíc pracovníků. Roční objem výroby je 19 miliard korun. V současných ekonomických podmínkách jsou nejrentabilnějším hutnickým podnikem s vyváženou tvorbou zisku. Odborníci odhadují, že i po přechodu na světové ceny by se ekonomika podniku neměla zhoršit. Zvýšení efektivity má přinést využití moderních technologií, racionalizace spotřeby a větší podnikatelská kapacita. Kmenový majetek VSŽ je 12,5 miliardy korun. Základní kapitál Východoslovenských železáren a. s. Košice bude rozdělen na 12 500 akcií na jméno s nominální hodnotou po jednom miliónu korun.

Rekordy v Kotvě

„JOU TO stále stejní lidé, kteří se žnou po eskalátorech do oddělení koberec, k televizorům i ledničkám.“ řekl mi můj informátor z obchodního domu Kotva. „Holky z elektrá stoupají, za jak dlouho to k nim od vstupních dveří zvládnou.“ Rekord minulého týdne byl 10 sekund, tento týden je to neuvěřitelných 11.“

OSKLIVOU vzpomínkou ještě po dlouhou dobu zůstane nedělní ráno po zjevení této lásky z Prahy. Naplánoval si noc plnou lásky, namísto ní ho však žena porazila do jeho bytu důkladně opila. Muž siadce usnul a šikovná žena pobrala šperky, video a hodinky — vše v hodnotě 62 000 Kčs.

BOHATÉHO nezaměstnaného oloupili zatím neznámí pobořivové na parkovišti v Ostrově. V neděli večer přišli do jeho auta, vyzdobili ho, kde mu našli oděv a 300 000 Kčs v hotovosti a nádevkem přibrali i zlaté hodinky.

de mušeli chodit do Kotvy denně, protože denně je nová zboží. Zduodníci se mezi sebou i hodají: mladší poražený nevěří, že mohl vyhrát a být u pultu jako první prošetřitelé šedesátník. Mladík prý běhá stovku za dvacet, staršího tam ještě někdo pusil začíním vchodem a o zboží si to rozdělil na rovnice. Rekordy lámaou i pokročilý. Denní třeba 12 miliónů korun zabíhaly všechny minulé úspěšně v noční přímky. Inu, však také lidé ani někdy neobděl, co vlastně koupili, jako nedávná zákazník, který zvláště o raním běhu a když zaplatil, tápal se, zda si koupil tenkrát či mrazák. Když jsme u rekordů, drží je i prodávající tohoto pražského obchodního domu. Smývají hříchy minulosti — pomalost a nevládnost. Obě vylučuje pracovní vyprávění...

KDO ZAVRAŽDIL VIETNAMCE

(čtk): Kriminalisté ve Zlíně vyšetřují surovou vraždu 42letého Vietnamce, který byl znám svým obchodováním. Ještě před 14 dny měl u sebe 40 tisíc Kčs a různé

spotřební zboží. Tento čin byl ohlášen 10. listopadu, ale podle soudního lékaře se stal v rozmezí tří dnů před oznámením. Oběť měla v ústech kapesník převázaný kravatou a přelepený páskou, svázané ruce a nohy, byla uškrcena a navíc ji pachatel bodl do břicha. OS VB ve Zlíně očekává příjezd specialisty z velvyslanectví Vietnamu v ČSFR. »Po Mjnové vraždě Vietnamky ve Zlíně je to podobný případ. Proto by vietnamští občané měli více dbát na to, aby tam, kde žijí, pobývali jen ti, kdo v daném místě mají práci,« uvedl k této události kpt. S. Dočkal.

Ztrpčují jim život

(čtk): V Týně nad Vltavou mají problémy s občany polské národnosti, kteří pracují na výstavbě elektrárny Temelín a jejich je ve městě ubytováno přes 600. Dochází ke krádežím v obchodech, ničení veřejného majetku i k fyzickému napadení místních lidí. Častým jevem je

Autentické výpovědi byly věrně zaznamenány v polovině ledna 1990 v areálu pohotovostního pluku VB ČSR. Unikátní snímky pocházejí ze zničeného fotoarchivu téže jednotky.

Velitel čety: Kdo to vlastně zkonstruoval? Kdo nás obětoval? Kdo všechno zavínil?!

Ta otázka je stará téměř rok. Právě rok čekáme na odpověď.

(důstojník štábu) Sedmnáctého listopadu jsme měli za úkol vytvořit uzávěry. Místo určovali funkcionáři městské správy VB. Na Národní třídě jsme stáli přesně na hranici ulic Na Perštýně a Spálené. Dlouho jsme vůbec nevěděli, že proti nám postupuje jiná jednotka od Národního divadla. Zpočátku jsme nechápali, co se vlastně děje. Taktika uzavření davu nebyla totiž náš vynález a nás by opravdu zajímalo, kdo na ni už v lednu přišel. Takovou věc žádná slušná policie na celém světě nedělá. To je zručnost a nemá to logiku. Výsledkem jakéhokoli zásahu mělo být vždy vytlačení davu z určitého místa a jeho rozptýlení. Pokud možno technickými prostředky, aby nedošlo k přímému kontaktu příslušníků zásahové jednotky s demonstranty. Vždycky jsme se chtěli vyhnout „boji muže proti muži“.

(frekventant) Kdo měl majora, tak tam řval a velel. Veleli i lidi v civilu, estébáci, ani jsme je neznali.

(velitel čety) Můžu vám říci, že Bečvář, to nebylo normální, co ten tam udělal... Když někoho viděl na zemi, tak vytrh třeba klukovi obušek a už ho mydlil hlava nehlava. Byl samozřejmě v civilu. Nebo mu alespoň, když ho dva vedli, dal pěsti a nebo ho aspoň nakop. Choval se jako zvíře.

(frekventant) Činnost zásahové jednotky jsme jezdili nacvičovat do Kbels na letiště. Měli jsme tam vytyčený celý náměstí i s přilehlými ulicemi: Vo-dičkova, Štěpánská, Jindřišská... Treba jsme měli přestávku a stáli jsme na tom tréninkovém Václaváku a kouřili jsme, a když okolo nás šel nějaký velitel, tak jen tak ze srandy říkáme nahlas, aby to slyšel: „Co kdybysme šli tady za roh do Krakovský na pivo...“ A jiný fóry. Některej nás seřval a některej se smál. Přišlo na to, jakej to byl člověk.

(frekventant) Jednou se kluci, co dělali demonstranty, na to opravdu připravili a přinesli si prapory s husitskými kalichy. Dvakrát s nimi zamávali a celá akce se přerušila a politruk pluku na ně řval: „Jak si můžete dovolit jít na demonstraci s takovými prapory? Copak vám nic neříkají bojové tradice? Vždyť je to symbol...“

(velitel čety) Dvacet let se nic nedělo... Až teď najednou.

(frekventant) Lidi utekli do metra. Přišel Carda a řek: „Všechny lidi vyžeňte z metra...“ „Proč...?“ „Vyžeňte je ven a zkopte je!“ Vyhnali jsme je ven a zkopili je.

(frekventant) Nesměli jsme chodit s tričkama a mikinama s nápisem. Jak tam byla písmena, tak to bylo špatný, i když tam třeba bylo napsáno jen I love

you.

(důstojník ze štábu pluku) Vždycky jsme pouze sestavili jednotku a vyslali ji do města. Podléhala i s velitelem buď velení městské správy VB Praha, nebo krajské správy SNB Praha a Středočeského kraje. Trnuli jsme, co se semele. Protože nám bylo jasné už v lednu, že nasazením represivního aparátu se situace nevyřeší. Navrhovali jsme politické řešení. Nikdo nás neposlouchal.

(frekventant) Prej se tady učíme jen samý smrtelný údery. Věříte tomu?

(frekventant) Dva pankáči chtěli jednou vlízt tady vedle přes plot do zeměměřičské školy a místo toho přeskočili plot k nám. Uviděli, jak tady pět set policajtů na buzerplance nacvičuje přísahu. Normálně se chytli za hlavu a začali brečet...

(důstojník štábu) Moje žena řekla: „Ten sedmnáctej listopad už měl přijít před deseti lety.“ Je ráda, že jsem teď daleko víc doma než předtím. Čtyři volný vikendy do měsíce. No to je úžasný!

(frekventant) Pamatuju se na jednoho řidiče autobusu, co vozil lidi za Prahu. Přijel zpátky a zdvih nad hlavu takhle tlustej svazek tkaniček. Chlubil se: „To všechno jsme jim sebrali, než jsme je vyhnali do lesa.“

(velitel čety) Říkali mi lidi doma, že převlíkám kabát. Řekl jsem jim: blbečkové, já chráním zákony, který schválilo Federální shromáždění. Mě nezajímá, jestli tam nahoře sedí komunista nebo někdo jiný. Budu klidně sloužit i za Havla. Já se řídím zákonem, a až poslanci zákon změni, tak ho budu chránit zas. Vždyť mě za to platějí!

(frekventant) Chtěli jsme jít na Letnou, ale nepustili nás. Politruk řek, že bysme tam udělali výtržnost.

(velitel čety) Jednou jsme stáli osm hodin před Hradem. Dostali jsme informaci, že se na nás valí dav. A nakonec nepřišel nikdo.

(frekventant) Jeden taxikář nám řekl na Václaváku večer: „Počkejte si na antona, vy blbci...“

(frekventant) Kdybychom to neudělali, tak nás vodepsali. A když jsme to udělali, tak nás vodepsali taky. Neměli jsme na vybranou.

(velitel čety) Kdo za to může? Byli na chatě. Říkají, že byli nemocní. Vždyť nám po každém zásahu tluočili poděkování za profesionální postup přímo z ÚV KSČ... Jak nám asi je, když potom v televizi... Ani ministr vnitra by si nedovolil udělat něco bez jejich vědomí a souhlasu. Byli to lidi, který řídili celej stát... A bez nich, vždyť to přeci všichni víme, by nefoukal snad ani vítr...

New York – Američané mají novou alternativu k steakům: Straubfleisch. Es schmeckt wie zartes, mageres Rindfleisch und hat weniger Fett als Hühnchen. Ein Vogel (rund 100 Kilo) liefert rund 50 Kilo Fleisch. Ein Pfund kostet in den USA 14 Mark.

bisher geltende Ausreisebeschränkungen aufgehoben werden sollten. Nur noch geringfügige Detailfragen seien offen. Nach dem Entwurf würden sowjetische Bürger automatisch das Recht auf einen Paß mit fünfjähriger Gültigkeit haben, der danach verlängert werden kann. Derzeit bekommen die Sowjetbürger ab 16 Jahren lediglich einen sogenannten Inlandspaß, während Auslandsreise-Erlaubnisse nur äußerst restriktiv vergeben werden.

Reisepässe für Sowjetbürger
MOSKAU, 23. November (Reuters). Die Einwohner der UdSSR werden voraussichtlich schon bald das Recht auf einen Reisepaß und damit die Möglichkeit zur freien Ausreise bekommen. Nikolai Neiland, Mitglied des außenpolitischen Ausschusses beim Obersten Sowjet (Parlament), teilte am Freitag in Moskau mit, voraussichtlich innerhalb der nächsten drei Wochen werde das Parlament die entsprechende Novelle beraten, mit der

„...a nejvíc podezřelý mi bylo, když u sousedky začala po dvaceti letech vzrát postel!“

chcete koupit? kolik dáte?

Už jste někdy viděli známku za milión korun československých? Já poprvé a asi naposledy na Jar-ní aukci poštovních známek v pražském Paláci kultury. Pořá-dalo ji tam spotřební družstvo Profil Praha. Jednalo se — odbor-ně řečeno — o ministerský aršík Vše-ruské filatelistické výstavy v Moskvě, která se konala roku 1932. Vyvolávací cena byla „pou-hých“ sto dvacet tisíc korun, ale dva neúnávní, kteří nevěděli zřej-mě co s penězi, drželi krok. Jeden příhoz následoval za druhým a té-měř hodinu nebylo jasno. Zvítězil poslední návrh — milión sto de-set tisíc korun! Proslýchá se, že aršík (bylo jich vydáno dvacet pět kusů a zachovalo se pouhých de-set) je reprezentačním darem sa-motného generalissima Stalina. Z dnešního pohledu tedy musíme konstatovat, že i masový vrah uměl být štedrý...

Družstvo Profil, které má sídlo v průchodu pod bankou Na příko-pech, může ale nabídnout ještě jednu raritu spojenou se jménem Stalin. Do jeho epochy patří totiž Leninův řád, který se tu objevil ve výloze. Jedná se o nejvyšší vyzna-menání SSSR, kterým supervůd-ce odměňoval ty, kdo se nějakým výjimečným způsobem zasloužili o socialismus. A ejhle — tady, na rušné pražské třídě, je k mání za necelých osmnáct tisíc korun (přesně 17 998). Že se nejedná o podvrh, o tom svědčí registrační číslo na rubu — 252534; atest pro-vedla Státní zkušebna drahých kovů Praha. Řád, to je totiž třicet gramů ryziho zlata a platiny... Kdo si to asi přivydělává k penzi?

A do třetice všeho dobrého. Na dlani mi leží malíčký, droboučký penízek. Je to československý pětihaléř z roku 1924. Na první pohled nic zvláštního, ale pouze na první pohled! Takovýto mincí totiž existuje jenom deset. V uve-deném roce zkoušeli razníci pětihaléře, ale pak zjistili, že je těchto mincí dostatek. Vyrobených de-set kousků výrobců lhostejně při-hodili na hromadu řadových pět-níků. Právě hodnoty exponátů té-to minisérie si však byli dobře vě-domi pokladníci. Projevila se u nich obdoba zlaté horečky a ná-sledující dny, týdny a někteří do-konce roky přehrabovali hromady mincí ve snaze originální pětihalé-ře najít. V osmi případech se to skutečně povedlo. V prodejně družstva Profil nabízejí tuto minci za pakatel — pouhých třicet tisíc korun! A před několika lety se do-konce objevil v tisku inzerát, v němž zoufalý sběratel nabízel za

tuto numismatickou lahůdku osobní automobil. Podotýkám, že se jedná o tzv. plebejskou minci — v odborném jazyce to zneme-ná, že nejde o uměle vytvořenou raritu. Pro vás je důležité, že na-jdete-li ji doma, budete se mít ja-ko pán!

Bundeswehr muß 2927 Panzer verschrotten

Von den 1064 Kampfflugzeugen darf die Bundeswehr weiter 900 fliegen, muß also auf 164 Maschinen verzich-ten. Bei den Kampffubschraubern müssen die Streitkräfte von 357 auf 306 heruntergehen.

Bundeskanzler Helmut Kohl hatte dem sowjetischen Staatschef Michail Gorbatschow zugesagt, die Mann-schaftsstärke der Bundeswehr bis En-de 1994 von 525 000 auf 370 000 Solda-ten zu senken. Die endgültigen Zahlen sollen aber erst noch ausgehandelt werden.

An gepanzerten Fahrzeugen — Schützenpanzern, Jagdpanzern und Mannschaftstransportfahrzeugen — verfügt die Bundeswehr zur Zeit über 9598. Die Höchststärke ist in Zukunft nur 3446; es müssen also 6152 Panzerwagen abgeschafft werden.

Die deutschen Streitkräfte haben 4644 Artilleriegeschütze, Mehrfachra-kenwerfer, Kanonen, Haubitzen und Mörser. Sie müssen auf 1055 davon verzichten, weil ihre Stärke nur noch 2989 betragen darf.

Der in Paris im Rahmen des KSZE-Gipfeltreffens unterzeichnete „Vertrag über konventionelle Streitkräfte in Europa“ (KSE) fordert auch von der Bundeswehr einen Abrüstungsschritt. Sie muß unter anderem 2927 Kampf-panzer verschrotten.

Wie das Bonner Verteidigungsmini-sterium am Montag erläuterte, besitzt die Bundeswehr einschließlich des Be-standes der früheren Nationalen Volksarmee (NVA) gegenwärtig 7093 Panzer. Nach dem Abrüstungsvertrag darf sie aber nur 4166 behalten.

TO BUDE ZELEZANÝ NEDELI!

Karel Čapek
v kresbě Adolfa Hoffmeistera

KEINE
STEUER-
ERHÖHUNGEN

ABER
ABGABEN
ERHÖHUNGEN

KOHL OMISNUS...

Zutreffendes bitte ankreuzen

BERN, 23. November (dpa). Bei Armee-gegnern handelt es sich nach Ansicht des Schweizer militärischen Sicherheitsdien-stes unter anderem um „Terroristen, Se-paratisten, Öko-Militante, Anarchisten, Rocker, Diebe, Lausbuben, Frustrierte

Aufgespießt

Der Fraktionschef der Grünen im Baden-Württembergischen Landtag, Rezzo Schlauch, über den Vorschlag des DIHT-Vorst-zen Hans Peter Stihl, die Subventionen für die Bauern drastisch zu kürzen.

„Es ist immer einfach, mit dem Arsch anderer Leute durchs Feuer zu re-len.“

leuchtet hat, stellte am Freitag fest, sol-che Qualifikationen seien „grotesk“, un-sachlich und beleidigend. Die Abgeordne-ten verlangten, das Formular zu ändern.

und Geistesgestörte“. So jedenfalls lauten die Kategorien in einem Formular, mit dem Verdächtige weitergemeldet werden. Eine Parlamentarier-Kommission, die die Schweizer Geheimdienste durch-

Alexandr Vondra se obhajuje

Při rozhovoru se Sašou Vondrou, poradcem prezidenta pro zahraniční politické otázky, jsme narazili na problematiku, již jsme se už v našem listě zabývali (Forum č. 30/1990, str. 5, Alexandr Vondra uvažuje o ekonomice).

Jaký je váš osobní názor na Klausův návrh privatizace, který byl nedávno předložen parlamentu?

Slyšel jsem, že i váš týdeník publikoval překlad článku amerického novináře maďarského původu Petera Kerestése z Wall Street Journalu. Rád bych k tomu uvedl následující. Uvedený novinář mne navštívil na Hradě někdy v červenci a první otázka, kterou mi položil, byla, zda existuje spor mezi Hradem a Václavem Klausem. Já jsem mu asi půl hodiny vysvětloval, že zásadní spor neexistuje, že ovšem celá problematika našeho hospodářství je nesmírně složitá, a tedy samozřejmě v ně-

kterých dílčích věcech se názory liší, ale ne pouze mezi Hradem a ministerstvem financí, ale i mezi jednotlivými tábory ekonomů. Když jsem si pak článek přečetl, nevěřil jsem svým očím. Vyplývalo z něj, že jsem v zásadě proti privatizaci, vyhrožuji nebezpečím nezaměstnanosti atd. To samozřejmě vůbec není pravda, od začátku až do konce je to samá lež, respektive dezinterpretace. Musím s politováním konstatovat, že žádného z českých žurnalistů nenapadlo zatelefonovat a zeptat se, co jsem z toho tvrdil a co ne. Je to klasický příklad toho, že sem přijede novinář, který má předem určeno několik škatulek a jeho jedinou snahou je zařadit si do nich jednotlivé lidi.

Rekněte nám tedy, jaký je váš skutečný názor na postup ministra Klause?

Já znovu zdůrazňuji, že nejsem eko-

nom, a proto se k celé věci můžu vyjádřit spíše v rovině obecně politické. Zdá se mi, že privatizace by měla probíhat poněkud kombinovaněji, než jak ukazuje plán, který vznikl na ministerstvu financí. Osobně si nedovedu představit, jak lidé, kteří jsou čtyřicet let zvyklí žít v neekonomickém prostředí, kteří jsou zvyklí jen dostávat a ne dávat, neumí podnikat, riskovat, jak se budou chovat, když každý z nich dostane papírek, na kterém bude napsáno 100 000. Myslím, že existují jiné možnosti, s nimiž by bylo možné tuto kupónovou variantu kombinovat, podle toho, kde se privatizace bude provádět. Někde lze uvažovat o časově limitovaném pronájmu, jinde lze počítat s účastí zahraničního kapitálu. Uvedu příklad. V domě, kde bydlím, žije asi dvacet lidí. Každý z nich obdrží od úředníka z ministerstva financí papírek, kde bude napsáno 100 000. Ne-

dovedu si představit, co s tím budou dělat. Paní G., které je asi 90 let, položí ten papírek někam na prádelník a zítra za ní přijde vekslák z Václaváku a zeptá se jí na ten papírek. Ona odpoví: »Jó, tamhle někde to leží.« »Babi, vy si za to něco koupíte?« »Já nevím, asi ne, já nevím co s tím.« »Tak víte co? Já vám dám dvě stovky, za to si koupíte nákup na tejdén a vyměníme to za ten papírek.« Možná, že tento příklad není úplně přesný, jenom tím chci upozornit na to, že celá věc není tak jednoduchá.

Zároveň jsem ovšem rád, že se s tou privatizací už konečně něco konkrétního dělá. Je to v životním zájmu celé této země. Je třeba také už konečně vsadit na jednu kartu, protože dál už se o tom diskutovat nedá. A ať to uděláme tak nebo tak, je už třeba začít. Je fakt, že ministr Klaus je člověk, který o tom jakousi konkrétní představu má, čili si myslím, že by se mělo vsadit na něj, ale jeho plán by se měl ještě více precizovat.

Praha centrem Helsinské konference 19. 11. 90

Oficiální rozhovory naši a americké delegace zahájil prezident G. Bush a V. Havel, kteří se sešli k asi čtvrt hodinovému rozhovoru. Podle tiskového mluvčího M. Zantovského projednají dva okružní otázky — naše hospodářské problémy a politze s rcpou a situací na Blízkém východě. V. Havel uvedl, že současná problémy jsou způsobeny přechodem na tržní hospodářství a zhroutěním obchodním vztahů se SSSR a ostatními zememi RVHP. Zdůraznil, že politujeme o Západu hospodářskou pomoc, jinak bude naše situace velice obtížná. G. Bush řekl, že USA doufají, že svým politickým vlivem urychlí pomoc ve výši 9 miliard dolarů, které MMF připravuje na pomoc střední a východní Evropě, a prosadí další pomoc ve výši 5 miliard dolarů.

Hovořilo se i o politické situaci u nás. V. Havel informoval o národnostním problému a zdůraznil, že vřel byl — až na malé skupinky nacionalistů — chetl zachovat federaci. Prezident G. Bush zdůraznil politickou sílu federální vlády pro udržení vnější a vnitřní stability země. K situaci na Blízkém východě G. Bush řekl, že stále ještě doufá, že si Saddám Husajn uvědomí, že musí z Kuvajtu odejít, aby doslo k urovnění situace. V. Havel se zmínil o naší podpoře rezoluci Rady bezpečnosti a o vyslání jednotky protichemické obrany do Saúdské Arábie, což G. Bush velmi ocenil.

Půlhodinové jednání G. Bushe s čs. přemírem M. Čiřtou se podle slov vladoucího kancléře předsedy vlády I. Přechy soustředilo na ekonomickou situaci. Americký prezident potvrdil, že podniky v USA mají zájem na čs. trhu.

Ze šestst obou prezidentů pak došlo k oficiálnímu jednání, jichž se za naší stranu zúčastnili i místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí J. Dienstbier, kancléř K. Schwarzenberg a poradci A. Vondra a R. Wágner. USA zastupovali S. Templeová-Blacková, personální šéf Bláho domu J. Sununu a poradce pro otázky národní bezpečnosti B. Scowcroft. Hovořilo se o nutnosti zadržet v budoucnosti jednostranné hospodářské závislosti na SSSR. Jedná se o výstavbu nového ropovodu, který by nás spojil se západoevropským systémem.

Prezident G. Bush uvalil naše kontakty s NATO a zajímal se o náš názor na budoucnost helsinského procesu. Prezident V. Havel sdělil, že bychom uvítali, kdyby helsinský proces přešel od doporučování k formě smluvních závazků mezi zúčastněnými státy. NATO oznámil za plně evropské bezpečnosti. G. Bush podpořil myšlenku, aby stály sekretariát helsinské konference měl své sídlo v Praze.

V rozhovorech s předsedkyní CNR D. Burešovou a předsedou české vlády P. Pithartem ujistil G. Bush oba představitelé, že zahraniční »je zvědavé na stabilitu Československa, které se nábádá«. Při setkání se slovenskou reprezentací — předsedou SNR F. Mikloškem a přemírem V. Mečlarem — jednal G. Bush o možnostech trhu, pro nějž je Slovensko otevřeno. Zdůraznil, že pro Evropu je důležité, aby Československo zůstalo federativním státem dvou národů s jednotnou koncepcí a ekonomikou. Slovesně představitelé vyjádřili radost nad tím, že brzy bude v Bratislavě obnovena generální konzulát USA.

Investice barometrem

Praha [ivs] — Na závěr pobytu amerického prezidenta George Bushe v Praze jsme se zeptali ministra zahraničních věcí ČSFR Jiřího Dienstbiera, v čem podle jeho názoru spočívá význam návštěvy. Pan ministr řekl:

„Už to, že si prezident Bush vybral na své cestě do Evropy právě Československo, aby tu

strávil den, je nesmírně významné. Důležité je také, že slíbil mně USA nejen přímou pomoc, ale i podporu ve všech mezinárodních organizacích, v Mezinárodním měnovém fondu, ve Světové bance. Potvrdil, že Spojené státy podporují myšlenku, aby v Praze sídlil sekretariát KBSE, což zvýrazní roli Československa ve střední evropské kontinentu a

bude mít i řadu praktických důsledků. Rád bych upozornil ještě na jedno. Prezident Bush několikrát zdůraznil, že podstatná není jen ekonomická situace, ale i politická stabilita v této zemi. Investoři chtějí vědět, kam investují, jaké jsou šance na úspěch, zda investice nejsou příliš riskantní. To se samozřejmě odráží nejen v ekonomice, týká se to celého obrazu Československa ve světě. Investice však bývají

prvním barometrem. Republikové vlády přijaly jeho poselství o důležitosti politické stability velice pozitivně a jejich představitelé vyjádřili uspokojení, že jsme se byli schopni dohodnout na kompetencích. Samotná přestavba ekonomiky nebude lehká a nemá smysl komplikovat si ji spory.“

Darmstädter Kaffee wirkt in 4 Minuten
Darmstädter Kaffee wirkt oft mit einer Tasse Kaffee befehen, die man morgens auf nüchternen Magen trinkt — entdecken Mediziner das Royal Hallamshire Hospital in Sheffield. Bei Menschen, die darauf ansprechen, setzt der Drang zur Toilette schon nach vier Minuten ein. Dabei ist es gleichgültig, ob man den Kaffee schwarz oder mit Milch und Zucker trinkt. Und auch koffeinfreier Kaffee bringt den Darm auf Trab. □

Jeepu je 50 let

Na jaře 1940 bylo v americkém vojenském štábu jasné, že Spojené státy vstoupí do druhé světové války. Koncem června vypsal US-Army soutěž na konstrukci víceúčelového vojenského automobilu, který by nahradil dosavadní motocykly s přivěšenými vozíky. Jen dvě automobilky ze 135 vyzvaných se soutěže zúčastnily. Ostatní se zalekly uržené lhůty na dodání návrhu do 30 dnů a výroby prototypu do 75 dnů. Nakonec volba padla na firmu Willys Overland, která nabídla k testování první sérii 70 vozů, jejichž motory měly výkon 60 k. Jeep se stal vozidlem spojeneckých armád na všech bojištích druhé světové války. Do roku 1945 v necelých čtyřech letech se jich vyrobilo 637 745. Zájem o ojetá armádní vozidla přiměl továrnu, aby i po válce vyráběla civilní jeepy. V průběhu doby přišlo na trh několik variant a měnil se i majitelé továren, kde se vozy vyráběly. Před třemi lety převzala výrobu automobilka Chrysler. Z bran různých továren vyšlo za 35 let od konce války na 4,7 miliónu jeepů, které se prodávají pod označením Wrangler, Cherokee a Comanche. Nejnovější jubilejní vydání je typu Wrangler se šestiválcovým motorem o obsahu čtyři litry.

ZEŘE DENNÍ PRODUKCI NA ALJASCE...

Dívěl válka se jmenovalo povídání v našich věrorejších novinách o rozchodu nejlepšího světového tenisového deblu Suková—Novotná. Na tiskové besedě v Praze Helena Suková v pondělí vysvětlovala své důvody »rozvodu«, trenérka Novotná Hana Mandlíková zase usilovně bránila svoji svěřenkyni. V dosti ostré výměně názorů si žurnalisté jen těžko mohli udělat objektivní obrázek o tom, kdo lže a kdo mluví pravdu. Včera jsme proto požádali JANU NOVOTNOU, aby si k celé záležitosti řekla i ona své.

■ Neměla jste zájem navštívit tiskovku Heleny Sukové?

»V sobotu večer jsem se o ní náhodou doslechla, ale chuť přijet do Prahy jsem necítila. Kdyby měla Helena zájem, aby se celá věc seriózně vyjasnila a vyřešila, pozvala by mne. Nestalo se tak...«

■ Takže se za vás vzala Hana Mandlíková. Učinila to ostatně i odpoledne v televizi ve vysílání Studia Kontakt. Viděla jste vystoupení Sukové?

»Dívala jsem se. Ihned jsem chtěla do Čs. televize volat, ale nemohla jsem v Brně sehnat číslo. Naštěstí stejně uvažovala Hanka a rychle zareagovala.«

■ Helena Suková tvrdí, že hlavní důvod vašeho rozchodu je skutečnost, že na rok 1992 jste se za jejími zády dohodla na čtyřhra s americkou tenistkou Gigi Fernandezovou. Má pravdu?

»To je přece nesmysl, proč by se tenistky domlouvaly na dva roky dopředu? Vy jste něco podobného někdy slyšela...? V pondělí večer jsem ještě Gigi znovu telefonovala a ptala se jí, jestli něco podobného Heleně někdy neřekla. Odpověděla mi, že se jí pouze kdysi zmínila, že by si někdy s jednou z nás ráda v budoucnu na nějakém

turnaji zahrála. Toť vše...«

■ Suková vám také vyčítá, že se v posledních třech měsících změnilo vaše vystupování a chování...

JANA NOVOTNÁ: »NAVRHOVALA JSEM HELENĚ SUKOVĚ SCHŮZKU V TOMTO TÝDNU«

GIGI VNÁŠÍ JASNO

»Tak já vám něco řeknu. Když Heleně vadí již čtvrt roku mé chování, proč se po US Open se mnou sešla a probíraly jsme podrobně plán na rok 1991...? V té době se mě již třikrát Fernandezová ptala na spolupráci v roce 1991, ale já ji řekla, že hodlám hrát se Sukovou dál! V novinách jsem si také v úterý přečetla, že prý je můj přístup ke čtyřhře pouze poloviční. Já jsem ale přitom vždy tvrdila, že čtyřhra je pro mne stejně důležitá jako dvouhra. Nanpák Helena se několikrát nechala slyšet, že singl považuje za prioritu.

Když ji tolik vadil můj údajný laxní přístup ke čtyřhře, proč mi nic nevyčítala? Vždyť mi mohla klidně oznámit — buď se bude snažit, nebo spolu dál nebudeme hrát...«

■ Tečku za vším napsala Suková telefonicky v New Yorku poté, co jste prohrály v úvodním kole se sovětským párem Meschlová—Medveděvová. Čekala jste od ní slova na rozloučenou?

»Před zmíněným zápasem jsem jako vždy hodně mluvila, ale He-

lena mi příliš neodpovídala. Po utkání mi asi v půl druhé v noci zavolala a řekla, že končíme. Byla jsem po jejích slovech značně rozčilená, hned jsem volala domů. Po chvíli jsem ji telefonovala zpět, ale ona pověsila telefon. O den později se mi ráno ozvala, že by se chtěla se mnou sejít. Jonže já měla celý den strašně nabitý, navíc domluvené tři další schůzky. Takže jsem navrhl, že se můžeme sejít někdy v tomto týdnu v Československu.«

■ Jano, byly jste vlastně s Helenou vůbec kamarádky?

»Největší kamarádky určitě ne. Někdy jsme se navzájem nesvěřovaly se svými problémy, ale náš vztah byl přátelský, korektní. Na kurty vládla pohoda.«

■ V těchto dnech je tedy již jisté, že v příštím roce vás na kurtech budeme vidat po boku Gigi Fernandezové. Můžete ji srovnat se Sukovou?

»Gigi má výbornou ruku, servis a rychlý přechod na síť. Ve srovnání s Helenou je asi trochu pohyblivější. Na druhou stranu u ní občas dochází k jistým výpadkům koncentrace.«

■ Zdá se mi, že v nejbližší době k sobě asi cestu nenajdete. Připouštíte však ještě vůbec možnost, že spolu někdy bok po boku nastoupíte na kurty?

»Na světových turnajích sřejmě ne.«

■ Dost možná, že jednu z vás někdy v budoucnu napadne učinit první krok ke smíření. Připouštíte, že byste onu cestu ke smíření někdy mohla učinit třeba vy...?

»Já nejsem ta osoba, která pravila, že spolupráce končí... Podobný krok by se tedy snad měl očekávat spíše od Heleny, ne? Půjdejte se, já nevím, proč bychom se neměly spolu třeba zdravít, proč bychom se na sebe měly mráčit. A ještě něco důležitého — obě hraje za Československo! Takže se snad do Poháru federace naše vzájemné vztahy alespoň částečně upravit a my spolu budeme moci nastoupit. I já jsem ochotna případně učinit krok dopředu...«

Suková s Mandlíkovou si vjeví do vlasů

Když v klet? Na včerejší tiskovce, kterou na závěr sezóny uspořádala Helena Suková spolu s trenérem Hilkem. Hlavním předním zájmem byla informace, že v příštím roce, stejně jako na olympiádě v Barceloně, nebude spolu hrát souboj nejlepší americký debl Suková—Novotná.

Jako důvod Suková uvedla, že její partnerka počítá do budoucna s Fernandezovou, což máti jedničku rozladilo navzdory, že se s Novotnou rozšla. Hana Mandlíková, která má Novotnou »pod palcem«, k tomu lapidálně podotkla, že Suková lže, protože opak je pravdou, div se s Fernandezovou kontaktovala právě ona. Každopádně vyšlo najevo, že obě hráčky si v poslední době příliš nerozuměly.

Po chvíli došlo ke slovní přepce o to, kdo co dělá za kterými zády, teď přišla, bobuňel, i na penze a vzájemné přehrávání se v žebříčku. Těžko v současném době říci, kdo je pravda. Suková momentálně nemá, až na dva turnaje v Austrálii, kde by měla hrát se Sanchezovou, partnerku. Novotná by měla nastoupovat s Fernandezovou. A jedna z násich největších nedělí pro sbírání vavříků v příští sezóně je ta tam, stejně jako dobrá vyhlídka pro olympiádu. Nebo snad naše dvě nejlepší hráčky přece jen najdou společnou řeč?

Suková und Novotná trenen sich

Das Tennis-Wellklasse-Doppel Jana Novotná/Helena Suková aus der CSFR hat sich getrennt. Der entscheidende Schritt ging am Dienstag von Helena Suková aus. Die Nummer 14 der Welttrangliste wart ihrer einen Platz höher geführten Partnerin in Prag vor, »ein miserables Verhalten auf dem Platz und eine falsche Einstellung« an den Tag zu legen.

Už prouti Solné

WORCESTER — řinále: Gratová — Sabatiniová 7:6, 8:3; Suková, G. Fernandezová — M. J. Fernandezová, Novotná 3:6, 6:3, 6:3.

Smrt policisty

(ČTK): Podporučík VB A. Šoustel zemřel ze 13. 11. na 14. 11. v proslavěské nemocnici na následky těžkého zranění, které utrpěl při silovém zásahu 11. září v Prostějově. Tenho důstojník se podílel na zákroku proti třicetiletému J. K., který se vloupal do výkupu ovoce v Prostějově. Brutální recidivistu použil proti policistům pistolí a dva zasažil. Druhý policista podporučík K. Janáček, je již v domácím ošetřování.

Žádné jednání se sudetskými Němci

(re): Tiskový mluvčí ČSL V. Ellis předal ČTK následující prohlášení: V národních sdělovacích prostředcích byla publikována informace, že Čs. strana lidová uzavřela s představiteli sudetských Němců dohodu politického i ekonomického charakteru. Jsem zplnomocněn prohlásit, že ČSL naprosto žádnou dohodu s jakoukoliv organizací reprezentující zájmy sudetských Němců neuzavřela. ČSL se již vícekrát negativně vyjádřila k navrácení majetku odsunutých sudetských Němců ze strany našeho státu.

SEHR WENL, SR...

Mezinárodní cena demokracie udělili na konferenci mezinárodního sdružení politických poradců v Budapešti prezidentu ČSFR V. Havlovi.

CELOVÝ VELT-MAYSTR

Pomník polského kněze J. Popieluska, který byl zavražděn v roce 1984 v Torun, byl v neděli v časných ranních hodinách zhanoben v newyorské čtvrti Brooklynu nápisly »Za Lenina, za Stalina«.

Velitel Armády spásy pro ČSFR major W. van der Harst bude uveden do funkce v neděli 18. 11. na shromáždění v prostorách pražského sboru Českobratrské církve evangelické U Klimenta. Při té příležitosti se také v ulicích objeví typická dechová hudba.

Suez-Kanal verteuert Passage Die Passage durch den Suez-Kanal wird von Beginn des nächsten Jahres an für die meisten Schiffe um sechs Prozent teurer. Vier Prozent macht die Gebührenerhöhung lediglich für Massengutfrachter aus.

Zdražení se nečeká
(čtk): K 1. prosinci se žádné zdražení nepřipravuje, prohlásil včera v Denku ČST federální ministr financí V. Klaus. Připravované změny cen energií a tepla, které mají být obyvatelstvu kompenzovány, byly odloženy. Ceny zboží, které Československo dováží ze světa, nebudou nikým zvyšovány nebo snižovány. Prosti se budou rovnat světové ceně vynášené devizařem kursem. Devařovce koruny u dovozního zboží. Nepřijmou se to dotknout ještě další skupiny výrobků, ale to už je více méně plynulý proces přibližování se ke strukturám cen, jaké by měly být.

PŘED NEDÁVNEM jsem si chtěl zařídit slevu na dopřede- ní ke studiu na druhé vyso- ké škole. Musel jsem absolvovat šestnáct osobních jednání s úředníky resortu školství i dopravy a třicet osm tele- fonátů. Proti řádku a vy- hláškám jsem se chabě brá- nil poukazem na sociální hie- disk, ale často slychal rezol- utní „výjimky nepovoluje- me“. Z tohoto pohledu te- dy mám, co jsem chtěl (oni v listopadu) — právní stát. Nakonec přece kdosi „ob- jevil“ tarif Tr 10, čl. 165, odst. c), podle něhož mi sleva by- la legálně přiznána.

Druhou „věc“ jsem prohrál. Stálo mě to asi 40 Kčs, tři hodiny boje s byrokracií a odklad odjezdu o jeden den. Cestoval jsem do Rigy. Dva- náctého října jsem v mezi- národní pokladně na Hlavním nádraží v Praze požádal o jízdenku z Prahy přes Var-

šavu do Rigy a bez dalšího jednání ji dostal. Druhý den jsem si našel čas, abych si ověřil spoje. Poněkud mě překvapilo, že z Varšavy do Rigy se lze do- stat nejen přes Brest (tuto trasu mi pokladní vypsalá do

vyhledat spoje a při vydá- ní zkontrolovat, zda jím jíz- denka odpovídá. Pokladní má jen svůj tarif a není povinna vypsat trasu nejrychlejší, nej- levnější, nejjednodušší. Nako- nec poznámka, že by to by- lo možno řešit i jako zkaže-

mne, zda do této kategorie patří i SSSR (nebo snad osvo- bozující se, mezinárodně ne- uznávané Lotyšsko)? Nu, pasivně jsem vyplnil i datum vystavení pasu, ale pak přišla pointa. Pokladní chvilu liso- vala tarifem a prohlásila, že

V Čedoku pak zařídili všechno, co mohli, do druhé- ho dne. A s úsměvem (proč nepochyálet — byla to S. Stár- ková).

Vystavování mezinárodních cestovních cenin na Hlavním nádraží v Praze systémo- vě ignoruje požadavky cestu- jících (také oddělením prode- je jízdenek a místenek). Kom- petence jsou nefunkčně roz- děleny i ostatní předpisy jsou zastaralé. Technické vybavení pokladen je nedostatečné a jednání některých pracovníků nezdvořilé.

Skončima snad jako hrdi- nové tři mužů ve člunu J. K. Jeroma? Jejich řešení navyžá- duje příliš mnoho úsilí ze strany cestujících a obejde se zcela bez administrativ- ních mezilánků. „Strčili jsme strojvedoucímu do dlaně půlkorunu a prosili jsme ho, ať z toho udělá ten v 11:05 do Kingstonu.“

ŠIML MÍSTO LOKOMOTIVY

jízdenky), ale i přes Grod- no. Cesta přes Grodno je mnohem kratší, rychlejší a hlavně tam na rozdíl od prv- ní trasy jezdí přímé vlaky.

Poprosil jsem o změnu tra- sy. Pokladní chtěla poplatek za stornování jízdenky, což jsem odmítl, nejspíš si vědom rozmaru, či omylu ze své stra- ny. Byl jsem odkázán na do- zorčího přepravu, jenž mi vysvětlil, že podle platných předpisů si musím předem

nou jízdenku, tj. bez poplat- ku. Tak zpátky k pokladně, ale pokladní to prý „nebude platit ze svého; a vůbec, nezdržujte mě tady!“

Asi za hodinu, už skoro klidný, jsem s předepsaným formulářem i poplatkem jíz- denku vrátil. Vzápětí jsem ob- držel jiný. Objednávku mezi- národní jízdenky. Podle jaké- si vývěsky se používá pro cesty do „KS“. Zkratka je a- nachronická, ale zajímalo by

tam přímou trasu nemá uve- denou a jízdenku mi vystavit nemůže.

Nerozešli jsme se v dob- řém. Když jsem se jí ptal na jméno, poslala mě opět za dozorčím přepravu (a — po- té, co třikrát prohlížela můj cestovní pas — prohlásila: „Já se vás na vaše taky ne- ptám“!). Pro úplnost dodá- vám, že úřadovala 23. 10. v pokladně č. 32 kolem druhé hodiny odpoledna.

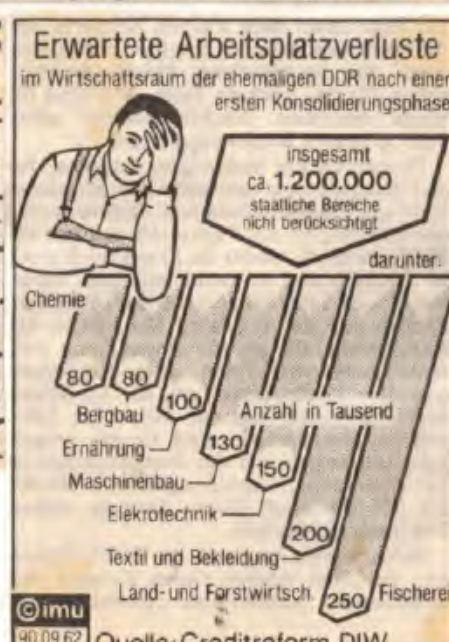
▲ Kředež auta zn. Audi 80 v hodnotě asi 400 tis. Kčs oznámil na oddělení VB v Krokavské ulici v Praze 1 majitel vo- zu, zastupce německé firmy. — Před ho- tellem Bohemia v Praze 1 bylo ukradeno osobní auto VW Golf. 25letému holand- skému turistovi vznikla škoda asi 180 ti- sic Kčs. — Osobní vůz Mercedes se hodil dalším dosud nezjištěnému zloději na parkovišti v Puhřské ulici na Starém Městě v Praze. Způsobil tak německému turistovi škodu za 3 miliony 200 tisíc ko- run.

LUZKY NEJ
POČETKŮ BY
TO BYLO LEVNĚ
450.000 ...

Maschinenpistolen im Angebot
LANDSHUT, 22. November (dpa). Ein Skorpion-Maschinenpistol aus der CSFR, die zu den kleinsten Schnellfeuer- waffen der Welt zählen, haben Fahnder des Landeskriminalamts (LKA) in Land- hut sichergestellt. Die Beamten hatten erfahren, daß eine 43jährige Tschechin die Waffen verkaufen wollte. Als die Frau mit ihrem Auto auf dem Bahnhofspark- platz eintraf, griffen die Fahnder zu. Im Kofferraum lagen die in Zeitungspapier verpackten Maschinenpistolen, eine Pi- stole sowie 22 Magazine. Ihren 28jähri- gen technischen Freund, der am Steuer des Wagens saß, nahmen die Beamten ebenfalls fest.

PARIZ — Zehfíček ATP: 1. Ed- berg 3674, 2. Becker 3449, 3. Lendl 2482, 4. Agassi 2048, 5. Sampras 1864, 6. Gomez 1630, 7. Muster 1619, 8. Sanchez 1578, 9. Ivanise- vić 1514, 10. Gilbert 1451, 11. Svensson 1365, 12. Česnokov 1361, 13. McEnroe 1210.

(čtk): Ministr vnitra ČR T. Hradítek na schůzi vlády ČR oznámil, že požádá před- sednictvo ČNR o uvolnění z funkce mi- nistra vnitra, uvedl na tiskové konferen- ci v Praze český premiér P. Pihart. Mi- nistr jako důvod odstoupení uvádí, že na svou funkci nastal P. Pihart povazuje odchod Tomáše Hradítky za velkou ztrátu pro českou vládu. Řízením resortu bude zatím pověřen jeden z dosavadních ná- městů ministra. Jmenování nového mi- nistra musí samozřejmě předcházet koo- ordinací jednání ve vládě.

Firma Weasling z Texasu zřídila obcho- dní zastoupení v Plzni, neboť chce naše strojírenské výrobky prodávat na trhu v USA, Kanadě i západní Evropě. Překva- pilo ji, že někteří ředitelé vůbec nevěděli, zač se jejich výrobky za hranicemi prodá- vají.

Gesamtdeutschland: Ein Agrar-Riese	
Anteile an der EG-Agrarerzeugung 1989 in %	
Milch	Fleisch
Getreide	
1. Gesamtdeutschland 28	1. 24 Gesamtdeutschland
2. 22 Frankreich	2. 19 Frankreich
3. 13 Großbritannien	3. 11 Italien
4. 10 Niederlande	4. 11 Großbritannien
5. 9 Italien	5. 11 Spanien
6. 5 Spanien	6. 9 Niederlande
7. 5 Irland	7. 5 Dänemark
übrige EG-Länder 8 %	übrige EG-Länder 10 %
Gesamtdeutschland: Alt-Bundesrepublik + ehemalige DDR	
Quelle: Globus 8588	

• V Sovětském svazu byla zrušena praxe, podle níž všichni sovětské zaměstnanci OSN a dalších mezinárodních organizací museli odevzdávat dvě třetiny svých příjmů do pokladny ministerstva zahraničních věcí.

• Parlament Ruské federace na svém nedělním zasedání schválil při prvním čtení návrh zákona o majetku. Zavádí tři druhy vlastnictví — státní, obecní a sou- kromé. Všechny tři druhy jsou rovnopráv- né a mají stejnou ochranu zákona.

SVATOREČENÍM ANEŽKY ČESKÉ, jedné z největších žen naší národní historie, vyvrcholilo téměř symbolicky úsilí demokratických sil o pád totalitního systému v loňském roce. Jako by se tu přímo před našima očima zživovala slova legendy o životě a odkazu Anežky. V nové emisi československých známek zobrazující umělecká díla vyjde 27. listopadu také novinka v hodnotě 3 Kčs, na níž vidíme detail Svaté Anežky na pomníku Sv. Václava od J. V. Myslbeka. (Na naší reprodukci.) Známkou vyryl citlivě Josef Herčík. Rytci ostatních známek, o nichž jsme již psali, jsou Bedřich Housa (Zrzavého Krucemburk), Miloš Ondráček (Slované v pravlasti od A. Muchy) a Václav Fajt, jehož rydl vytvořilo známku s Janem Křtitelem od A. Rodina. Ke všem známkám vyjdou také obálky prvního dne. Celá emise byla vytištěna vícebarevným ocelotiskem z plochých desek v tiskových listech po čtyřech známkách. (Náklady nejsou známy, ačkoli by se slušelo, kdyby je ministerstvo spojů uvádělo, jak se to děje ve většině poštovních správ Evropy).

Obchod se Svazem zachráněn

MOSKVA: Ministři financí ČSFR a SSSR V. Klaus a V. Pavlov parafovali včera v Moskvě platební dohodu mezi ČSFR a SSSR na rok 1991. To je hlavní hmatatelný výsledek čtyřadvacetihodinové návštěvy československého ministra v Moskvě.

Jeho jednání se sovětskými představiteli umožnila užitečnou výměnu názorů na další sporné finanční problémy a jisté sblížení stanovisek. »To, čeho jsme v Moskvě dosáhli, je pro obchod v pří-

tím roce klíčové. Pokud bychom dohodu neuzavřeli, byl by náš obchod značně ohrožen. V tomto smyslu jsem s výsledky velmi spokojen,« řekl V. Klaus před odletem. Podotkl však, že ostatní body se bohužel vyřešit nepodařilo.

Československo-sovětský obchod přechází od 1. ledna na platby ve volně směnitelných měnách. Výměna zboží zařazeného na indikativní seznamy se však bude hradit na zvláštní účty v bankách obou zemí. To umožní pokračovat ve výměně zboží, i když sovětské podniky nedisponují konvertibilní měnou. Nepodařilo se ještě dohodnout koeficient přepočtu československého aktiva v SSSR na konvertibilní měnu. Jednání na toto téma se vede prakticky neustále a bude pokračovat. To se týká i vzájemného kursu koruny a rublu. Reálný kurs je nyní 2:1, ale sovětská strana to tak zatím nechápe.

OPĚT ŽIVNOSTI

(čtk): Zhruba 210 000 soukromých podnikatelů je v současné době zaregistrováno v České republice. Dosud jejich registrace, případné změny či zánik registrací a kontrola dodržování zákonných povinností s tím spojených zajišťuje 480 pracovníků útvarů soukromého podnikání ONV. Od ledna 1991 by měly začít fungovat živnostenské úřady.

Sanace skládky s pomocí USA

(čtk): Spojené státy poskytnou pomoc ve výši 300 000 dolarů na řešení ekologického projektu Chabařovice v okrese Ústí nad Labem: způsobu sanace skládky toxických odpadů ze Spolku pro chemickou a hutní výrobu. Pod skládkou je uloženo ložisko 35 miliónů tun nízkosíratého uhlí, jehož vytěžení a spalení v tepelných elektrárnách a malospotřebitelích by snížilo množství oxidu siřičitého v ovzduší. Američtí specialisté přijedou do Chabařovic pravděpodobně již v lednu a během dalších dvou měsíců předloží svá doporučení.

Sovětský voják žádá o azyl

(čtk): Jak včera sdělil tiskový mluvčí FMV, po další odmítné požádal o azyl v ČSFR další voják Sovětské armády, Alexej Kuzevanov. Narodil se 8. 3. 1971, bydlí v Kurganu v RSFSR. Žádost si podal 9. 11. 1990 a byl umístěn v uprchlickém táboře v Krásné Lípě. Odtud odešel, neboť se ho ujal jeden náš občan, který ho u sebe ubytuje a bude se o něj po všech stránkách starat. Vojín Kuzevanov i po odchodu z tábora na své žádosti o politický azyl trvá.

NE TO PŘESTROJENÝ PŘEZNĚV!

Havel warnt vor Massenflucht

PRAG, 22. November (AP). Eine aus der Sowjetunion nach Westen ziehende Massenflucht könnte zu einem „internationalen Problem“ werden, wie der tschechoslowakische Präsident Vaclav Havel gewarnt hat. Die Zeitung „Mlada Fronta“ meldete am Donnerstag, der Präsident habe bei seiner Rückkehr vom KSZE-Gipfeltreffen mitgeteilt, er habe diese Frage in Paris mit dem französischen Staatspräsidenten François Mitterrand erörtert und auf mögliche Konsequenzen für den ganzen Kontinent hingewiesen. „Es ist ein internationales Problem und geht nicht nur die Nachbarländer der Sowjetunion an“, sagte er.

Die Tschechoslowakei, Polen und Ungarn zählen zu den Staaten, die zunächst betroffen wären, wenn die UdSSR im kommenden Jahr Reisebeschränkungen aufhebt. In Schätzungen ist von bis zu 50 Millionen Menschen die Rede, die nach Westen aufbrechen könnten.

„A MA ŘEČT...“

Problémy s bavlnou

(čtk): K produkci kepru (zhruba 22 milióny metrů ročně) pro šiti pracovních oděvů, rifloviny, oblekových tkanin a řůžkovin potřebují zaměstnanci Jindřichohradského podniku Jitka v letošním roce asi dvanáct a půl tisíce tun surové bavlny. Již od července ale mají se základní surovinou problémy, rozhodující dodavatelé – Čína a SSSR – zkrátily dodávky a potřebné množství se nahrazuje ze státních hmotných rezerv. V současné době chybí asi 500–800 tun bavlny. Podnik z vlastních rezerv již nakoupil asi 300 tun. Hlavním problémem je zajistit alespoň tisíc tun pro zahájení produkce v počátku příštího roku.

Ministr Klaus o cenové politice státu v roce 1991

Rázně proti inflaci

PRAHA (čtk) – Ministr financí ČSFR V. Klaus včera poskytl ČTK prohlášení, v němž mj. uvádí:

„Scénář ekonomické reformy ukládá s neoměřitelnými náklady na zvýšení cen svých produktů k 1. 1. 1991. Tento tendencím bude čelit restriktivní úvěrová a finanční politika, ale i třetě po liberalizaci bude podobné snahy brzditi i cenová regulace, jejím východiskem bude nově zákon o cenách, právě projednávaný v parlamentu. Zákon sice předpokládá vznik cen na trhu, ale zároveň ponechává vládu možnost regulace cenových pohybů, a to jak z hlediska vybraných okruhů zboží či služeb, tak z hlediska intenzity tlumení vývoje cen v čase. Zákon připouští existenci úředně stanovených maximálních cen, regulaci cen podle věcných souvislostí (především jako reakce na změnu nákladů) a tzv. časová uměrně nování cen. Tyto možnosti budou poštávkem roku 1991 plně využity, význam nové regulace však bude postupně klesat. Regulace se dotkne především monopolních výrobců, pomůže také zmírnit dopady uvolnění cen do sociální oblasti. Název regulaci cenových nástrojů bude znamenat především to, že jednorázový dopad světových cen do ekonomiky na začátku roku 1991 se „rozlétne“ v čase, při uplatnění těchto regulací nástrojů bude mít významná část výrobců možnost sledovat nové ceny až s určitým zpožděním. Zásady připravovaného zákona o cenách budou v nejbližší době uveřejněny v tisku.“

S KLAUSEM A S KLACKEM!

Landflucht mit Justitia

MÜNCHEN, 22. November (AP). Weil die Münchner Justizbehörden wegen der hohen Lebenshaltungskosten in der bayerischen Landeshauptstadt keine Schreibkräfte mehr finden, sind jetzt 30 Arbeitsplätze in die Provinz verlagert worden. Bayerns Justizministerin Mathilde Berghofer-Weichner eröffnete am Donnerstag im niederbayerischen Landshut eine Schreibkanzlei, die Arbeiten für Staatsanwaltschaft und Gerichte der Landeshauptstadt erledigen soll.

Die Justizministerin sagte in Landshut, weil München so teuer sei, könnten die Gehälter des öffentlichen Dienstes nicht mehr mit den in der privaten Wirtschaft gebotenen konkurrieren. 34 Stellen bei den Justizbehörden Münchens seien derzeit nicht zu besetzen. Versetzungsgesuche von mittleren Beamten und Angestellten häuften sich.

• Bývalý šéf východoněmecké tajné policie Stasi E. Mielke vlastnil kompromitující materiály proti E. Honeckerovi z doby jeho věznění v nacistickém žaláři a využil jich k tomu, aby ho loni přinutil k odstoupení.

• V letošním roce požádalo v Německu o azyl již 1791 sovětských občanů, z toho bylo 59 zbýhých vojáků Západní skupiny sovětských vojsk ve východním Německu.

Sudetoněmecká zapomětlivost

Každý národ se vyznačuje typickými vlastnostmi, jimiž se odlišuje od ostatních, a jež daly postupně vzniknout i různým národnostním předsudkům. Slované národy jsou pohostinné a vůči cizincům — hlavně ze Západu — až vlezlé. Francouzi jsou uctiví, elegantní a mají svůj pověstný „esprit“. Američané jsou otevření, jdou vždy přímo k věci. Skandinávci jsou poctiví, olíeduplní, Asiaté skromní, Němci pracovití a... zapomětliví...?

Tato vlastnost u posledně jmenovaného národa, s nímž máme v dějinách tolik společných — a pro nás bohužel i tolik strastiplných — zážitků mi připadla jako příznačná v souvislosti s neodbytnými hlasy ozývajícími se v poslední době stále častěji hlavně ze sudetské části Německa. Po 45 letech od porážky hitlerovské III. říše, která uchvátila toho, kdo se dal, i toho, kdo se nedal, jakoby někteří Němci ztratili paměť a současně dostali znovunalezenou kuráž.

Paměť na to a o tom, co jejich otcové a někdy i oni sami před půlstoletím napáchali anebo alespoň nechali napáchat. Kuráž na „historická německá území“, na něž — jak někteří z nich prohlašují — jejich právo nemůže být promlčeno. Hlasatelé těchto nároků se samozřejmě oblokou vyhybají samému jádru choulostivého problému — totiž diskutabilní otázce, které území, obzvláště pohraniční, a od kdy komu patří — a dodejme ještě: jakým právem.

V rámci posíleného Německa po jeho nedávném znovusjednocení mají někteří mluvčí různých krajanských spolků stále a znovu apetit na území či alespoň na majetek zanechaný tam německým obyvatelstvem odsunutým po II. světové válce do poraženého Německa. Přestože spolková vláda v Bonnů periodicky ujišťuje své východní sousedy o své dobré vůli a odhodlání považovat stávající východoněmecké hranice za definitivní, ozývají se požadavky různých landsmannských svádků o opatrných záměrech. Ministr zahraničních věcí SRN Hans-Dietrich Genscher při své několika hodinové návštěvě Prahy 2. listopadu však výslovně prohlásil, že směřovatná jsou ujednání vlád a nikoli nároky vznášené jednotlivými osobami.

Někdy opakované kritické připomínky — mimochodem hlavně z úst západních reportérů — k sudetoněmeckým požadavkům na odškodnění ho zjevně nepotěšily. Ještě více však tyto neodbytné nároky nepotěšily naše občany, a nichž mnozí

ještě osobně zažili na vlastní kůži i majetku svůj překotný odsmun z českého pohraničí na podzim roku 1938, nemluvě již o jejich utrpení za nacistické okupace.

Největší neklid však vyvolaly u našich lidí žijících dnes právě ve zmíněných pohraničních oblastech, který mělo rozptýlit právníké ujistění z úst předsedkyně České národní rady Dagmar Burešové. Celý problém však může dostat nové dimenze v době ne tak nedohledné, totiž kolem roku 2000, kdy ČSFR dle předpokladu bude snad přijata za řádného členu Evropských společenství. Členství v ES bude kromě dlouhé řady různých výhod znamenat i soužití v početné rodině evropských národů v Evropě bez valfálních hranic. To s sebou ponese i samozřejmou možnost pro Evropany usazovat se kdekoli. Pro Evropany sudetoněmeckého původu rovněž.

Bude doložka povzbuzující injekcí?

ve výši 154,5 miliónu dolarů řadil USA na 11. místo v čs. obchodě s výpěnými kapitálovými státy. Za devět měsíců tohoto roku dosáhla výměna zboží 122 miliónů dolarů. Vývoz ve výši 75 miliónů dolarů v porovnání se stejným obdobím loňského roku klesl o pět procent a dovoz v hodnotě 47 miliónů je nižší zhruba o pětinu. Je však předpoklad, že čs. podniky, které dosud v podstatě vyčkávaly na udělení doložky nejvyšších výhod, do konce roku tuto ztrátu doženu. Hodnota vzájemného obchodu v letošním roce by tak podle očekávání měla minimálně dosáhnout úrovně loňska.

názoru, a tento odhad již klesl pod 80 procent. Rozhodující bude schopnost čs. výrobců adaptovat se na vývoz do této země. Do USA bychom totiž mohli podle názoru odborníků okamžitě začít vyvážet takové zboží, jako například do SRN. Problém jsou však nedostatečné výrobní kapacity. Dosud jsme do Spojených států vyváželi především zemědělské traktory, konfekci, tkaniny, obuv, bižuterii, válcovanou ocel, sklo, pneumatiky, obráběcí a lisovací stroje. Hlavními položkami v dovozu naopak byly jatečné kůže, chemikálie a díly pro stavební stroje. Loňský obrat vzájemného zahraničního obchodu

PŘED TÝDNEM americký prezident podepsal ujednání doložky nejvyšších výhod Československu. Tato skutečnost výrazně ovlivní vývoj vzájemných hospodářských vztahů. Díky této doložce totiž klesnou v průměru při současném zbožíové struktuře cení sazby dovozané na čs. vývoz z 35 na 9,5 procenta. Podle prvních odhadů provedených na základě situace v čs. ekonomice koncem roku 1989 by se mohl v příštím roce zvýšit čs. vývoz do USA o 80 procent. Dnes však současná situace v čs. ekonomice vede pracovníky federálního ministerstva zahraničního obchodu ke skeptičtějšímu

Přibývá „nesympatických“ politiků

Praha — Pokles důvěry občanů ve státní instituce se zastavil. Na Slovensku pokračuje obnovu důvěry ve federální orgány. Vyplynulo to z analýzy výzkumu názoru občanů naší federace, který provedl Institut pro výzkum veřejného mínění.

Nejvyšší důvěra občanů se v celé ČSFR těší prezident republiky, dále národní vlády a federální vláda. Na Slovensku byla v září, tj. na listopadu na první místo co do důvěry slovenská vláda, na druhém místě je prezident ČSFR. Na přelomu října a listopadu došlo na Slovensku, nejspíše v souvislosti se spory kolem jazykového zákona, k poklesu důvěry v SNR.

Výzkumy se v listopadu 1990 také zabývaly v rámci ČSFR i důvěrou a nedůvěrou v československé politiky. Největší důvěru získal Václav Havel. Svě postavení výrazně posílil Vladimír Mečiar — důvěra v něj vzrostla ze 7 na 13 procent. Podobně posílil i Václav Klaus, kterému věřilo v září 5 procent dotázaných a v listopadu již 11 procent. Pokles důvěry zaznamenal Alexander Dubček, mezi nejoblíbenější nepatří ani Vasil Mohorita a Vítoslav Moric. Stále roste počet politiků, zejména v ČR, kteří se zařazují do kolonky „nesympatických“.

Škola Charlotty Masarykové

kdy tu bylo nervové sanatorium, se zde paní Charlotta ločila. Podle vyprávění učitelů školy je sem jezál pan prezident navštěvovat na spém koni Hektorovi. Odkaz Charlotty Masarykové, aby se české učitelstvo stalo zárodkem pro vznik hudební kultury, se začíná naplňovat. Mimo pohybovou a literární dramatickou sekci je zde i oddělení hudební a jeho součástí duchovní hudba. Hostům slavnostního aktu, mezi nimiž byli i ministr školství, mládeže a tělovýchovy Petr Vopěnka a primátor NVP Jaroslav Kován, se představil velehradský dětský sbor sv. Markéty. Pod vedením sbormistra prof. Václava Petra zazpíval Masarykovu oblíbenou píseň „Ach synku, synku“ v úpravě jeho syna Jana.

Základní umělecká škola ve Veleslavínské ulici v Praze 6 má od učerška ve spém názvu jméno Charlotty Masarykové. V den 140. výročí Charlottina narození zde odhalily její snučky Herberta a Anna busu a desku této ušlechtilé, hudebně vzdělané ženy. Autorem obou sochařských děl je doc. Ladislav Chochol. Proč se zrovna tato škola rozhodla učiti památku Charlotty Masarykové je jím pojmenováním? Na sklonku života,

● VYBAVENÍ domácností v USA spotřební elektronikou je na vysoké úrovni. V roce 1990 mělo 96 procent domácností barevný televizor, 69 procent videorekordér, 35 procent odpovídající zařízení u telefonu a 28 procent přenosný bezdrátový telefonní aparát. Přehrávat kompaktních desek má 22 procent amerických domácností a videokameru 11 procent.

Im Oktober hatten auf die Frage „Wo sollte der Sitz der Bundesregierung sein, in Berlin oder Bonn?“ 52 Prozent zugunsten Bonns geantwortet, zugunsten Berlins 42 Prozent. O.K.

ZENEVA: Neldražíš diamant, který byl kdý dán do dražby, koupil ve středu za 12 760 000 dolarů libanonský klient R. Muvád v aukční síni Sotheby's v Ženevě.

Bonn gewinnt an Boden

BONN, 22. November (dpa). Die Zustimmung der Deutschen zu Bonn als Sitz der Bundesregierung wird größer. Das zeigt — nach Angaben der Stadt Bonn — eine Umfrage der Forschungsgruppe Wahlen. Für Berlin als künftigen Regierungssitz hätten sich 38 Prozent der Befragten ausgesprochen, für Bonn aber 56 Prozent, berichtete die Stadt am Donnerstag. Die

Smlouvu s francouzskou gramofonovou firmou Vogue na léta 1991–1995 podepsali v Praze ředitel Supraphonu Z. Čejka a prezident firmy Vogue J. L. Detry.

ROHLÍKOVÉ MEMENTO

RYCHNOV NAD KNEŽNOU (ha!, pa). „Ztratili jsme pověst, ale probíha snad někdo nepocítit důsledky na svém zdraví. Před chvílí skončila porada u nás v pekárně, co vám mám povídat, jsem před zhroucením, nakonec mám děti... Nejsemuňnější na tom je, že se vše dalo všemu zabránit.“

Tolik slova vedoucí výroby v pekárně v Rychnově nad Kněžnou paní Bernardová, když jsme se ji večera ptali, jak je možné, že si někdo něčeho nevíšší a do prodejny se dostaly rohlíky, housky, vky a makovníky se zapečeným lanitratem na hubení myši a potkanů.

Byly rudé granule jedu už v mouce, nebo to byla nedbalost v pekárně, krutý žert, či zlý úmysl? Vyšetřovatelé z okresní správy VB v Rychnově jistě najdou odpověď. Zatím se nepodařilo zjistit množství lanitratů došlo ovšem ke hrubé chybě při deratizaci, protože v potravinářských provozech nesmí být návnada položena volně. Zdejší firma Ekosol ji dala do koutů výroby a potom ji deratizátor nepřišel. To jsme se dozvěděli od okresní hygieničky MUDr. Ireny Fukové. Naštěstí zatím nedošlo k ohrožení zdraví, smrtelná dávka přípravku pro člověka představuje dva kilogramy a zapečené množství se podle prvních poznatků počítá v jednotlivých kusech pečiva maximálně na gramy.

Otázkou ale je, co s pečivem. Nabídl se firma, že by ho vzala jako jed na hlodavce, jenže požaduje, aby bylo usušené a umleté. To je v daných podmínkách nemožné. Zbytky lanitratu se také nesmějí spálit.

Na české zemědělské a potravinářské inspekci, krajském inspektorátu v Pardubicích, jsme zastihli pana Kadrdu. „Léta chodím po mlýnech a pekárnách, mám

tedy zkušenosti a budu upřímný: Záruka, že by k něčemu podobnému nemohlo dojít jinde, není prakticky žádná. A zdráhám se uvěřit tomu, že by to byla v rychnovské případě náhoda. Je to pekárna klasického typu, nemá vlastní laboratoře. Vzorky se sice odebírají, ale než se dostanou výsledky rozborů k povoláním lidem, je pečivo už dávno sněženo. Předem mohu Mt, že bylo zanedbáno senzorické hodnocení. Granule byly vidět a povinností je, že výrobek neodpovídá normě — a tímž předmětem — nesmí být expedován.“

Laboratoře má z 90 provozoven pekárny a cukráren jen sedm v celém kraji. Stav podle pana Kadrdu tedy vůbec není tak ideální, jak si lidé myslí. Jenže každý podnik ručí za své výrobky a musí mít svůj kontrolní systém.

Podobný případ nemá obdoby, řekl nám na ministerstvu zemědělství ČR i na české zemědělské a potravinářské inspekci v Praze. Z dodržení normy ručí výrobce, laboratoře, v tomto případě teoretické, odpovídající za rozboru surovin, výstupní kontrola mj. za vzhled, chuť, vůni... Na východočeské inspekci jakosti hodnotili z předchozích návštěv jakost výrobků v Rychnově jako spíše podprůměrnou, ale vady se týkaly vad na krásu pečiva, cizí předmět tam nebyl zjištěn nikdy. Připomeňme ale, že v zákoně o podniku již chybí para-

graf o povinnosti útvaru vnitřní kontroly. Nicméně stále platí zákon o zdravotní lidu, z něhož vyplývá zdravotní nezávadnost potravinářských výrobků, a novely hospodářského zákoníku vyplývá odpovědnost za vady, a také platí zásady o práci s jedy.

Jak se mohl při noční směně dostat jed do pečiva, nikdo neví. „Přímého vlnika potrestat nemůžeme, protože ho neznáme,“ řekla nám paní Bernardová z pekárny v Rychnově. „Přála jsem před šestou ráno do práce, a když jsem se od jedné z pracovnic dozvěděla, od jde, vřítla jsem do expedice a zastavila nákladní vozy. Některé už ale byly v prodávácích — těch máme dvě stovky. A jen jediný telefoní Volala jsem hygieničce, na národní výbor, aby udělaly poplach v rozhlase, oznámila vše na VB. Mám domů telefon a nechápu, proč mě nezavolali dřív, nebo sami něco neudělali. Spazila jsem se zabránit nehoráznosti.“

Zajímalo nás, jak jsou na tom v jiných pekárnách, mj. v pražském závodě v Michli. V laboratořích nám řekla pracovnice, která nechce být jmenována, že deratizují plynem, takže nic podobného nepřichází v úvahu. Jenže když bude látka bez chuti a zápachu, v hotových rohlících ji nemohou odhalit.

NEW YORK: Perokresba V. van Gogha „Květinová zahrada“ z roku 1888 byla vydražena v tenistý den v newyorské aukční síni firmy Christie's za 8,36 milionu dolarů. Byla to dosud nejvyšší částka zaplacená za tento druh malířského díla.

Na počest O. Havlové bylo v pondělí večer v římském Teatro Argentina uspořádáno představení nazvané Dopisy Olze.

Rohlíky na krysy

Rychnov nad Kněžnou (vln) — Podorlické město Rychnov nad Kněžnou začalo v pondělí ráno u snídaně těžko stravitelný šok. Z místní pekárny putovalo ke spotřebitelům v celém okrese 70 000 rohlíků, které kromě běžných ingrediencí obsahovaly prostředek na hubení krys Laniratge. Okresní správa veřejné bezpečnosti záležitost prošetřuje a nemůže tedy poskytnout bližší informace. Přesto se našemu zpravodaji podařilo na místě zjistit několik skutečností. O tom, že těsto na vyhlášené rychnovské rohlíky obsahuje granule Laniratge, věděla minimálně jedna pracovnice pekárny už v neděli večer. Teprve ráno po rozvozu vedoucí pekárny telefonovala do prodejny, školek a dalších zařízení upozornění, že rohlíky nejsou k jídlu. Bližší informace nám odmítla sdělit. A pak se roztočili kolotoči zaručených zpráv o plné nemocnici postižených. Dr. Josef Fajstauer, primář rychnovské interny, nám sdělil, že prostředek způsobuje zvýšenou krváclivost, ale působí dlouhodobě. Do uzávěrky našeho listu bylo v rychnovské nemocnici ošetřeno asi 20 lidí, ale příznaky otravy u nich nebyly zjištěny. Skutečné množství látky, která se dostala do rohlíků, není zatím známo a také policie nevydala žádné další prohlášení.

KRYSE! LOUPÁČKY...

WECHSELHAU, WECHSELHEITER, WECHSELBURSK...

NĚMECKY

Triměsíční rychlokurs (57.)

K užívání spojek **daß** a **damit** aby — **daß** (ve větách podmětých, předmětných) — **damit** (jen ve větách účelových)

Ve větách vypovídajících znamená **daß** že.

Gestatten Sie mir, daß ich mich vorstelle. Dovolte mi (co?), abych se představil. Wir müssen uns beeilen, damit wir den Zug noch erreichen. Musíme si pospíšet (proč?, za jakým účelem?), abychom ještě stihli vlak.

die Wechselstube směnárna tauschen, wechseln vyměnit ausschreiben vypsat unterschreiben podepsat in der Nähe v blízkosti die Weinstube vinárna der Unterschied rozdííl die Schwierigkeit těžkost umgekehrt, umgedreht naopak privat soukromé sich erholen rekreovat zum zweiten Mal po druhé das heißt, das bedeutet to znamená Das macht nichts. To nevadí.

Wo kann ich hier Geld tauschen? Kde zde mohu vyměnit peníze? Ist hier in der Nähe eine Bank oder eine Wechselstube? Je zde v blízkosti banka nebo směnárna? Wo kann ich Geld umtauschen? Kde bych mohl vyměnit peníze? Kann ich noch mehr Geld tauschen? Mohu vyměnit ještě více peněz? Wieviel Mark bekomme ich für 50 Kronen? Kolik marek dostanu za padesát korun? Wieviel Mark haben Sie noch? Kolik marek máte ještě? Ich habe noch fünf Kronen, Mám ještě pět korun. Ich möchte einhundert Mark tauschen. Chtl bych vyměnit sto marek.

Pivní skandál

BUKUREŠT — Švagr bývalého rumunského diktátora Ceaušeska bude souzen pro nezákonné obohacování v »pivní« aféře, jejíž vyšetřování nyní v Bukurešti skončilo. Oznámil to mluvčí státní prokuratury. Bylo prokázáno, že N. Agache, manžel Ceaušeskovy sestry Marie, který byl v letech 1985—1989 ředitelem velkoobchodu s potravinami pro hlavní město, získal neoprávněně 10,4 milionu lei tím, že dal na láhev nízkostupňového piva nalepit etikety lepšího druhu vícestupňového piva a cenový rozdíl shrábl do vlastní kapsy. Z rodiny bývalého diktátora je v současné době ve vězení jeho syn Nicu a bratr Nicolae Andrusca, oba obviněni ze spoluúčasti na genocidě rumunského lidu, další syn Valentin a dcera Zoe jsou pro majetkové delikty vyšetřováni na svobodě.

ZASTŘELIT, ROZČTVŘIT, LAHAT

Škody za 500 milionů

(Čtk): Tiskové oddělení ministerstva vnitřní ČR oznámilo, že za měsíc říjen 1990 bylo na území ČR spácháno 22 869 trestných činů, což je o 12 056 trestných činů více proti stejnému období v roce 1989. Z celkového počtu 18 595 trestných činů majetkové kriminality bylo spácháno např. 1640 trestných činů vloupáním do bytů proti 395 trestným činům v říjnu 1989, více bylo i krádeží motorových vozidel — 1303 při pady proti 608 v říjnu 1989. Způsobené škody se v porovnávaných měsících zvýšily ze 70 300 000 na 511 834 000 Kčs.

VČETNĚ TRABILAC...

Kursy pro turisty 24. 11. 90

(Č): Hospodářský vývoj ve světě se odráží i v novém kursovním listku Státní banky československé, který platí od zítřka. V závorce uvádíme dosavadní kurs námi sledovaných zahraničních měn.

Francouzský frank	6,48 Kčs (6,50)
1000 italských lir	29,02 Kčs (29,00)
Rakouský šilink	3,11 Kčs (3,11)
Německá marka	21,88 Kčs (21,84)
Švýcarský frank	25,86 Kčs (25,94)
Americký dolar	32,23 Kčs (32,37)
Britská libra	83,48 Kčs (83,88)

KURS NĚMČINY PRO VEXLAČKY...

PREZIDENT G. BUSH uspořádal ve středu odpoledne v Říznové zahradě Bílého domu slavnost na počest krocana To-ma, který symbolizuje americký svatek Dikvázdání. Obrl krocana, vážil skoro 30

Na území bývalé NDR je podle údajů Spolkového úřadu na ochranu ústavy stejné množství neonacistů jako v západním Německu, které má čtyřikrát víc obyvatel.

JAKÝ BYL MŮJ MANŽEL

Ze vzpomínek vdovy po bývalém šéfovi sovětské bezpečnostní služby Lavrentiji Berijovi

Na okraji velkého města, rozprostírajícího se podél obou břehů Dněpru, žije ve třetím poschodí obyčejného činžovního domu, nazývaného „chruščovka“, 86letá Gruzinka. Bez cizí pomoci již dávno nevychází ze svého malého třípokojového bytu.

Její jméno snad zná jen několik historiků. Je to Nino Gegečkoriová, vdova po Lavrentiji Berijovi, jehož ruce jsou potřísněny krví miliónů obětí sousostrví Gulag.

„Narodila jsem se v chudé gruzínské rodině,“ vyprávěla o sobě N. T. Gegečkoriová zpravodajci sovětského měsíčníku Přísné tajemství. „Vyrůstala jsem v rodině našeho příbuzného Alexandra Gegečkorij, neboli prostě Saši, který se mě po smrti otce ujal, aby pomohl mé matce. Bydlieli jsme v Kafasi, kde jsem navštěvovala základní divčí školu. Za revolucí činnost byl Saša často vězněn. Ve vězení ho navštěvovala jeho žena Vera, kterou jsem často doprovázela. S mým budoucím mužem Lavrentijem Berijem jsem se seznámila v cele, kterou obýval spolu se Sašou.“

Po ustavení sovětské moci byl Saša jako aktivní účastník revoluce přeložen do Tbilisi a zvolen za předsedu tbiliského revolučního výboru. Do Tbilisi jsem se přestěhovala s jeho rodinou. Můj budoucí muž Lavrentij Saša často navštěvoval. Jednou se mi přiznal, že se mu velmi líbím, že mě má rád a chce, abych se za něj provdala. Bylo mi tehdy 16 let a Lavrentijovi 22. Souhlasila jsem, nikomu jsem nic neřekla a vzali jsme se. Rok jsme bydleli v Baku, poté jsme se přestěhovali zpět do Tbilisi. V roce 1924 se nám narodil syn Sergo. V roce 1926 jsem vystudovala zemědělskou fakultu Tbiliské univerzity a začala pracovat v zemědělském ústavu jako vědecká pracovníce. V roce 1931 byl Lavrentij jmenován prvním tajemníkem ÚV Komunistické strany Gruzie. Pracoval od rána do večera a na rodinu mu prakticky vůbec nezbyl čas. Prožíval neklidný boj. Sovětská moc musela zvládnout.

Koncem roku 1933 jsme se přestěhovali do Moskvy. V té době byly represalie třicátého sedmého roku již minulostí. A můj muž je obviňován bez ohledu na tuto skutečnost. Je jednoduše přisouzen jednomu člověku všechna bezpráví. Například syn Mikojana píše vymyšlené báňhorky.

Nikdy jsem se neměšovala do služebních záležitostí svého muže. Proto nemohu nic o nich vyprávět. Ale to, z čeho je oficiálně obviňován — z protistátní činnosti — je prostě demagogie. V roce 1953 byl v SSSR organizován převrat. Byly obavy, že se Berija stane Stalinským nástupcem. Svěho muže a jeho povahu jsem dobře znala. Jsem přesvědčena, že měl dost rozumu, aby o toto místo nebojoval. Byl to racionální a praktický člověk. Věděl, že po Stalnovi dojde Gruzín do čela státu zvolen nebude.

V červnu 1953 jsem byla se svým synem neočekávaně zatčena. Každý z nás seděl v jiném vězení. Sergovu rodinu nechali napokoji. Žena se třemi dětmi zůstala doma. Jmenovala se Maria, rozzená Peškovová, byla vaučnou Maxima Gorkého. Seděla jsem v Butyrcu. Dení jsem byla volána k výslechu. Vyšetřovatel trval na tom, abych vypovídala proti svému muži. Trval, že lid je Lavrentijovými clay rozhořčen. Důrazně jsem odmítla jakoukoli výpověď — proti prot. V Butyrcu jsem strávila celé než rok. Jednou přišel za mnou do vězení velmi blízký člověk. Poradil mi, abych napolea prohlášení o mém špatném zdravotním stavu. Pak by mě přeložili do nemocnice. Odmítla jsem to udělat, protože dozorce, který se mnou sympatizoval, mi řekl: „Proslychá se, že jste se prý zbláznila a že jste na psychiatrii.“ Jednou mi vyšetřovatel řekl, že se 760 žen prohlásilo za Berijovy milenkky. A nic víc. Podle měho bylo všechno jinak. Za velký a po ní stál Lavrentij v čele rozvědky a kontrarozvědky. Všech 760 uvedených žen, a nimiž byl Lavrentij ve styku, byly pracovnicemi této tajné

služby. Když se jich ptali na styky se svým šéfem, přirozeně prohlásily, že byly jeho milenkami. Měly se snad vydávat za donašečky a agentky tajné služby?

Po roce mne a Serga převezli do Sverdlovsku. Tam nám dali každému 500 rublů, což je 59 nových rublů, a propustili. Zpočátku jsme neměli kde bydlet, neměli jsme práci. Pak začal Sergo, doktor technických věd, pracovat jako technik. Vyhnanství ve Sverdlovsku trvalo několik let. Teprve potom jsme dostali povolení, že můžeme žít kdekoliv v Sovětském svazu. Chtěla jsem se pochopitelně vrátit do Gruzie. Má naděje se však nespínala. Na Gruzii často vzpomínám. Stále myslím na Stalina, Ordžonikidzeho, Čcheidzeho, Cereteliho, Gegečkorioho, Beriju a mnoho dalších. Ti všichni pevně věřili, že bojujeme za šťastnou budoucnost všech národů země. A jak to dopadlo? Všichni ti Gruzíni zemřeli bez vlasti.

Vzdají se i trenýrek

Olomouc — „Komunisté těžko vstřebávají skutečnost, že jsou označováni za zloděje.“ Tak reagoval na páteční jednání FS o navrácení majetku komunistické strany lidu ČSFR předseda OV KSČM v Olomouci Alexander Černý. Řekl, že skupina bezpartijních z okresního města chce zřídit u banky konto na podporu komunistů a další nabízejí k pomoci svá vozidla a ruče.

Bratislava — „... bylo by spravedlivé, kdyby dnes všichni členové KSČS stáli na chodnících v trenýrkách...“ K tomuto výroku poslance Jána Kmeťa (KDH) se v úterý vrátil mluvčí ústředního výboru KSS-SDL Leopold Moravčík: „Některým členům naší strany mi řekl, že jsou ochotni vzdát se samotných trenýrek. Komunisté opravdu nic neskrývají a nakonec se v takovém stavu nemají za co stydět.“

Předseda ÚV KSS-SDL Peter Weiss informoval o průběhu nedávného moskevského setkání představitelů KSSS a tzv. postkomunistických stran. Řekl, že možnosti strany pozitivně ovlivňovat vztahy se SSSR na státní

Šolochov atamanem

MOSKVA — Atamanem donských kozáků byl na nedávném sjezdu v Rostově na Donu zvolen plukovník Michail Šolochov, syn ruského spisovatele a nositele Nobelovy ceny za literaturu, autora eposy Tichý Don a dalších literárních děl o donských kozácích. Účastníci sjezdu schválili program a stanovy Svazu donských kozáků, který si klade za cíl obnovení kozáckých tradic. Chtějí usilovat také o znovunavázání vztahů s církví, obrození samosprávných občin a o vytvoření kozáckých vojenských jednotek.

Oltář se vrací

(čtk): Na své místo do přesunutého pozdněgotického chrámu v Mostě se vrací originální oltář z poloviny 18. století. V původních projektech se s jeho využitím v této stavebně historické památce nepočítalo a s odvoláním na údajnou historickou bezcennost byly jednotlivé části oltáře uloženy v depozitáři. Hrubá stavba, jež znamená především ruční řemeslné práce, má být hotova koncem roku 1991. Instalaci oltáře zajišťuje firma založená ing. O. Novákem, někdejší ředitelem podniků Transfera, který před patnácti lety unikátní přesun mosteckého chrámu uskutečnil. V hlavní chrámové lodi se do bočních kaplí vrátí také některé menší oltáře včetně částí původních dřevěných lavic.

Elektrina za 300 miliónů DM

(čtk): Celkem 300 miliónů marek vloží německý koncern Lurgi spolu s firmami Babcock a Steag do akciové společnosti, o jejíž založení s nimi jedná tlaková plynárna v Ústí nad Labem. Společně by měly přeměnit dožijavící tlakovou plynárnu vyrábějící svítiplyn na výrobu elektrické energie tzv. paroplynovým cyklem. Veškeré technické i ekologické údaje byly předloženy k posouzení nadřízeným orgánům a lidosprávě, které se však dosud nevyjádřily. V případě založení akciové společnosti zahraniční firmy, kromě svého 45procentního vkladu, věnují městům 10 miliónů marek na zlepšení životního prostředí.

Nestlé zaplatí dluhy

(čtk): O letos otevřený závod na výrobu mléčné kojenecké a dětské výživy v Zábřehu na Moravě má zájem světový mléčný gigant — švýcarská firma Nestlé. Současněmu státnímu podniku Průmysl mléčné výživy Hradec Králové zbývá totiž z výstavby závodu v Zábřehu dluh ve výši 190 miliónů korun, což zatěžuje jeho hospodaření. Zahraniční firma by na sebe vzala část pohledávek a zároveň se podílela na zisku. FMV Hradec Králové má se švýcarskou firmou už několikaleté obchodní styky, dodává jí sušené odstředěné mléko. Firma Nestlé má zájem také o závod v Hlinsku, který ve 40. letech postavila.

Ropa z Íránu

(re): Na závěr své čtyřdenní návštěvy v ČSFR uspořádal náměstek fránského ministra zahraničí M. Vazí tiskovou konferenci. Zhodnotil pozitivně svůj pobyt u nás a prohlásil, že povede k dalšímu rozšíření politických a obchodních kontaktů. Nejnamatelnějším výsledkem bude, že nám do konce roku dodá Írán 400 000 tun surové ropy. Na další léta se počítá se 3 až 6 milióny tun ročně. Platit budeme hlavně vývozem investičních celků,

VIDEN: Za 6,7 miliónu šlínků byl ve Vídni prodán obraz Kytice květů malíře J. Brughela mladšího. Je to dosud nejvyšší cena, které byla v historii Rakouska vyplacena na aukci za umělecký předmět.

Komunisté vrátí majetek
KOMUNISTÉ? JEN PARTAJ, NE!

Der Scheich von Kuwait

Is er das wert? Lohnt sich wegen dieses gierigen Mannes der Krieg? Sollen Tausende von Soldaten sterben, nur damit ein alter Lustmolvch in seinen 200-Zimmer-Palast zurückkehren kann, um jeden Donnerstagsabend eine schöne Beduinen-Jungfrau zu lieben?

Der Scheich ist sicher keinen Schuß wert. Willy Brandt, 76, hat es auf den Punkt gebracht: „Die Irakis müssen raus aus Kuwait. Der Scheich mit seinen 70 Frauen kann allerdings woanders bleiben.“

Scheich Al Ahmed Al Sabah, 64, der 13. Emir von Kuwait, jettet z. Z. angeschnallt mit vergoldeten Gurten in seinen Privat-Boeings um den Planeten, landet in London, Paris, Genf, Nizza oder der saudiarabischen Wüste und beklagt sein Elend. Seine Djellabah umwallt ihn wie ein Leichentuch. In seinen schwarzen Augenglimmt die düstere Wut, ein Paradies verloren zu haben – Tausende eine Nacht. Besonders seine Donnerstagsnächte.

★★★

Exzesse fleischlich: Der Islam gestattet Sabah nur 4 Frauen, aber der Emir interpretierte den Propheten neu. Geradezu bescheiden begnügt er sich mit 3 Ehefrauen, pflegt aber einmal in der Woche zu heiraten. Und zwar jeden Donnerstagsabend. Seine königliche Leibwache bringt ihm ein schönes, jungfräuliches Beduinen-Mädchen aus

der Wüste. Sie wird, bevor der Scheich die Ehe schließt, in den Marmorgemächern gebadet, mit Düften besprüht und gepudert. Nach der Liebesnacht spricht der Scheich dreimal den Satz: „Ich verstoße dich!“ Somit ist er nach muslimischem Religionsrecht geschieden. Er schickt das Mädchen mit Geschenken zurück in die Wüste.

Nach offizieller Redensart soll der Emir mindestens 70 Kinder haben. Ein Waisenknabe gegen seinen Vater, dem man 700 andichtet. Als er nach dem Tod seines Vaters Emir wurde, durfte er zum erstenmal den Harem des Vaters betreten. Über 1000 Pornofotos hingen an den Wänden.

Exzesse finanziell: In seinem Ex-Palast (200 Zimmer), Kuwait-City, sprudelten 3 Wasser-Fontänen (à 20 Mio. Mark) 24 Stunden am Tag. Er verdiente täglich 44 Millionen durch endloses Öl (das noch für 100 Jahre reicht). Italienische Architekten statteten seine Paläste mit italienischem Marmor aus. Er besitzt 14 Privatjets (auch einen Jumbo mit Marmorbädern), 10 Rolls-Royce, 15 Cadillacs, 5 Lamborghini-Jeeps mit Satellitenpeilantenne und eine geheime Flotte von gepanzerten Mercedes-Limousinen (ihm gehören 14% des Konzerns). Man schätzt Sabahs Privatvermögen auf 10 Milliarden Mark. Ein Bankier: „Der Emir, sein Spitzname ist »das

Elektronengehirn«, ist schreiend reich.“

Sein Riecher für Geld ist mindestens so ausgeprägt wie seine erotische Fantasie (er war früher Finanzminister). Kurz vor dem Überfall der Iraker verlegte er das Staatsvermögen ins Exil. Seine geheimnisvolle Londoner Firma „KIO“ managt hinter einer Tür ohne Namensschild sein Ölgeld – ca. 300 Milliarden. Emir Sabah hat 2 Herzen, ein knausriges und ein bedenkenlos verschwenderisches. Statt wie alle Ölprinzen in ihren Dienst-Rolls-Royce fuhr er früher VW und trug Jahrzehnte eine russische Armee-Uhr für 30 Mark. Aber sein Lieblingsfalke kostete 1,4 Millionen. In der Wüste ließ er einige Kilometer englischen Rasen anpflanzen, um Golf zu üben. Seit im Mai 85 ein iranischer Attentäter eine Bombe auf seinen Chevrolet Caprice warf, zog sich Sabah zurück. Lebt nur noch hinter Panzerglas, reist mit versiegeltem Mineralwasser. Läßt jedes Essen vorkosten. 1988 gab er die „Königliche Suite“ im „Carlton“-Hotel in Cannes auf, die er normalerweise das ganze Jahr durch mietet (5000 Mark pro Nacht). Er ließ sich dafür einen 7000-qm-Palast in den Hügeln bauen, eine Luxusfestung (Nachbarn: König Hussein, König Fahd, etc.). Ein Hotel-Angestellter traurig: „Wenn ich eine Flasche Mineralwasser auf sein Zimmer brachte, bekam ich 500 Franc Trinkgeld (150

DM).“ Sabahs drei Stammfrauen (vonden es keine Fotos gibt), sind Stammkunden bei Christian Lacroix und Yves Saint Laurent, bei den Juwelieren Harry Winston (New York) und Van Cleef & Arples (Paris). Aber auch sie kaufen nicht mehr persönlich ein. Sie lassen ihre weißen Rolls-Royce mit verdunkelten Scheiben an den Schaufenstern der Luxusläden vorbeigleiten, bestellen telefonisch.

★★★

Der Sabah-Clan. Es gibt 1200 Prinzen (die Saddam Hussein alle töten wollte). Mit Frauen und Kindern hat die königliche Familie ca. 5000 Mitglieder. Jedes mit Sonderpaß. Jedes ist Millionär. In Paris gelten Sabah-Jungscheichs als die „reichsten Taschengeldempfänger der Welt“.

Ein Prinz studierte z. B. „Europäische Kultur“ und wurde zur Queen des schwulen „Tout Paris“. Er ließ sich sogar von Helmut Newton fotografieren – für seine Liebhaber. Eine Stewardess über die Jung-Sabahs: „Sie fliegen zu Partys nach London und dann weiter nach New York zum Zahnarzt. Um sich von den Schmerzen zu erholen, kaufen sie Luxusautos. In einer Suite des Waldorf-Astoria bestellen sie Sonderausstattungen. So erfuhr ich, wie man ein Badezimmer in ein Auto einbaut.“ Ihre Kantine z. Z.: das Pariser „Ritz“ (billigstes Zimmer: 850 DM). Warten auf den Krieg.

19. 11. 90 ... NA LETIŠTI

V sobotu ráno už v 8.45 hodin zaujali čtyři elitní střešci s dekonosnými puškami, členové ochrany amerického prezidenta G. Bushe, místa na střeše vládní věže ruzyňského letiště. □ Boeing 747 Jumbo let dosedá na letištní plochu a po osmi minutách rolování, přesně v 9.00 hodin, zastavuje před starou budovou ruzyňského letiště. □ Dva americké Boeings 747 přiletěly do Prahy již v předchozích dnech. Přivezly nejen technické zabezpečení návštěvy prezidenta G. Bushe, ale také agenty FBI, zajišťující jeho bezpečnost. □ Speciální »prezidentský« Jumbo let objednal ještě předchozí prezident Ronald Reagan. Dodán byl však až letos v srpnu. □ Čtyři reakční motory, čtyři podvozky po osmi pneumatikách, na trupu nápis United States of America. Prezidentský letoun má oficiální označení United States Air Forces Nr. 1. □ Letadlo má na palubě 19 televizních přijímačů, 11 videorekordérů a 85 telefonů se spojením do celého světa. □ Obří letadlo G 5 GALAXY dopravilo v pátek do Prahy černou pancéřovanou limuzínu amerického prezidenta.

... NA PRAŽSKÉM HRADE

Prezidentská kolona automobilů, jedoucích z letiště na Pražský hrad, byla přehlídkou výrobků světových automobilek: Lincoln, Ford, BMW, Daewoo, Renault, Audi

a Mercedes zastupoval žlutomodrý sanitní vůz. □ Do ČSFR při příležitosti návštěvy G. Bushe přijela 700 novinářů a televizních pracovníků z celého světa a 225 reportérů z USA. Pracovaly zde i čtyři americké televizní společnosti. Takový zájem sdělovacích prostředků předčila jen schůzka R. Reagana a M. Gorbačova. □

Zaznamenali jsme

Hudba Hradní stráže při přijezdu prezidentů uvítala G. Bushe nejen hřmým americkým pochodem, ale i Sinfoniettou Leoše Janáčka.

... NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ

Agenti FBI v oranžových vestách obsadili střešy domů v horní části Václavského náměstí již v sobotních dopoledních hodinách. Především se jednalo o střešce-specialisty. □ Metrostav dostal od americké strany zaplacené 300 000 korun za postavení bezpečnostních »domků« pro prezidenty. S prací bylo začato v pondělí ráno a už ve středu odpoledne proběhla kolaudace bez jediné připomínky z americké strany. Neprůstřelné sklo, spojovací materiál i dřeva si však dodali Američané. □ Složky ochrany prezidenta Bushe se po dobu jeho pobytu v Praze nejvíce obávaly asi sedmi tisíc Arabů, kte-

ří v současné době žijí v ČSFR. Jejich obavy však utipně rozptyloval transparent v rukou mladých lidí: »U nás se prezidenti nestřílejí!« □ Červené barety spolupracovaly s agenty FBI velmi úspěšně, přestože jejich technické vybavení není na úrovni, pochválil naši jednotku rychlého nasazení přední činitel americké prezidentské ochrany. □ Václavské náměstí bylo v některých částech nedostatečně ozvučeno. Kdo chtěl slyšet projevy prezidentů, musel použít kapesní tranzistorový přijímač. □ Třikrát zazněl na Václavském náměstí zvon Svobody, jehož poslední repliku věnoval americký prezident G. Bush naší zemi. Poprvé rozezněl G. Bush osobně srdce zvonu jako připomínku naší odvahy, která nás dovedla k svržení komunistického režimu, podruhé se tak stalo na počest naší svobody s přáním, abychom si ji udrželi. A potřetí se zvon rozezněl na počest našich dětí a budoucnosti ve svobodném státě. □ »Bůh žehnej Československu.« – vzrušeným hlasem ukončil G. Bush svůj projev. Za nadšeného potlesku a prvních taktů písně We shall overcome vyšli oba prezidenti mezi řady Pražany. Celé náměstí začalo společně zpívat, lidé se vztyčenými prsty ve tvaru V. Po roce se národ opět spojil, tentokrát i s představitelem symbolu demokracie.

NATO SNAD ANI BŮH NESTACÍ!

Jak by volili?

(toh): Na včerejší tiskové besedě seznámili zástupci Skupiny pro nezávislou analýzu novináře s výzkumem Hodnotová orientace obyvatel Československa. Výzkum se uskutečnil od 5. 10. do 19. 10. 1990 na reprezentativním vzorku 1398 respondentů. Na otázku: „Kdyby se volilo do Federálního shromáždění konaly zítra, kterou stranu byste volili?“, odpovídali obyvatelé České republiky takto: QF — 32 procenta, HSD-SMS — 15 %, Stranu zelených — 11 %, Sociální demokracii — 9 procent, Spojenství zemědělců a venkova — 9 %, komunistickou stranu — 7 %, ČSL — 6 %. Na Slovensku by 29 % volilo Slovenskou národní stranu, KDU — 19%, VPN — 17 %, komunistickou stranu 11 % dotázaných. Na otázku, jestli jsou spokojeni se svou životní situací, odpovídali respondenti z České republiky takto: 7 % velmi, 68 % celkem ano, 24 % ne příliš, 3 % vůbec ne. A na Slovensku: 4 % velmi, 48 % celkem ano, 45 % ne příliš, 5 % vůbec ne. Dále v České republice odpovédělo na otázku: „Věříte, že vše, co dělá federální vláda, je správné?“, 5 % dotázaných téměř vždy, 43 % většinou, 47 % jen někdy, 5 % nikdy. Na Slovensku 7 % vždy, 28 % většinou, 58 % jen někdy a 11 % nikdy.

.. A PIVNÍ A SEXPARTAJ?

Nechtějí na vojnu

(čtk): Koncem září bylo v ČR evidováno 12 173 občanů, kteří by měli nastoupit, místo základní vojenské, civilní službu. K témuž datu však měly národní výbory uplatnění pouze pro 3226 lidí. Vyplývá to z výsledků prověrky ministerstva státní kontroly ČR. Jak včera novináře informoval pracovník ministerstva M. Přikopa, se zákonem o civilní službě jsou zatím sice malé zkušenosti, ale již nyní je jasné, že zákon bude třeba zdokonalit. Zatím například mohou mladí muži, kteří nechtějí nastoupit k vojenskému útvarům, pracovat pouze ve zdravotnictví, v sociálních službách, při živelních pohromách a při ochraně životního prostředí. Druhým závažným momentem je skutečnost, že přibývá písemných prohlášení k odmítnutí vojenské základní služby.

.. A CO VOJÁKŮ?

P. Kohout odmítl funkce

VÍDEŇ (čre): Nabídka Prahy na ministerskou či diplomatickou funkci odmítl podle vlastních slov spisovatel a dramatik P. Kohout, který od roku 1978 žije ve Vídni. Jako důvod pro své zamítavé rozhodnutí uvedl své někdejší členství v KSČ. Kdo se jednou zmýlí — řekl —, nemůže být ve vysoké funkci dobrým rádcem. S tímto svým postojem k údajné nabídce z Prahy seznámil P. Kohout veřejnost ve Vídni, když představoval svůj nový román Konec velkých prázdnin. Kniha vypráví příběhy lidí, kteří ilegálně opustili naši vlast, a jak autor poznával, události minulého roku z ní udělaly historický román.

DOSTAL OD DĚDYNÍ A PLUSPUNKT!

Trestní stíhání B. Chňoupka

(čtk): Bohuslav Chňoupek, bývalý ministr zahraničních věcí, byl městským prokurátorem v Praze v souvislosti s trestním stíháním vzat do vazby. Zpravodaj ČTK to včera sdělil tiskový mluvčí městské prokuratury T. Bláha. O důvodech trestního stíhání a vazby zatím odmítl podat informace. 14. 11. 90
BŮZNĚFRAYND GENŠERA...

CSFR enteignet die KP

PRAG, 18. November (AP). Ein Jahr nach der „sanften“ Revolution in der Tschechoslowakei hat das Parlament die Enteignung der Kommunistischen Partei und ihrer Jugendorganisation beschlossen. Mit überwältigender Mehrheit verabschiedeten beide Kammern in der Nacht zum Samstag ein Gesetz, nach dem die KP ihr Vermögen bis zum 30. Januar 1991 an den Staat zurückzugeben hat. Von den Kommunisten blieb bei der Abstimmung nur ein Abgeordneter im Plenarsaal. Das Vermögen der Partei wird auf fast sechs Milliarden Kronen (umgerechnet rund 350 Millionen Mark) geschätzt.

Aukce dobré vůle

(čtk): Dekrety některých zasluhujících a národních umělců, ale i mladých významných vrácených jejich držitelů, dále vytvářejí díla a relikvie získané od populárních osobností byly vydraženy na Aukci dobré vůle, kterou včera uspořádala v pražském hotelu Forum umělecká agentura Art Production K. ve spolupráci s komanditní společností Agnesa. Výtěžek dražby, téměř 63 000 Kčs, bude věnován na konto speciálních olympiád mentálně postižených dětí. Byla to první a zatím ojedinělá aukce svého druhu v Československu — ve světě jsou podobné charitativní podniky běžné.

Riesen(ent)täuschung

LONDON, 16. November (AFP). Die in Großbritannien heftig umstrittene Poll-Tax, eine „Kopfsteuer“, hat das Ehepaar Kibble aus Whitby in Nordengland erfinderisch gemacht. Sie meldeten sich selbst und die etwa 150 Gipszwerge in ihrem Garten als „religiösen Orden“ an, weil solche Vereinigungen von der Zahlung der Poll-Tax ausgenommen sind.

Die Gemeindeverwaltung verfügte aber jetzt die Nachzahlung der Steuer. George Kibble, ein 42-jähriger Arbeiter, meinte dazu, diese Entscheidung sei eine große Enttäuschung für seine Zwerge-Brüder. Er denke auch nicht daran, die schweigende Glaubensgemeinschaft aufzulösen.

NAVRH FUTURISTICKÉ výškové budovy zveřejnila v Tokiu japonská stavební společnost Taisei. Stavba v podobě pyramidy má mít 800 poschodí a dosahovat „nadoblažných“ 4000 metrů. Taisei si představuje plovoucí pyramidu o průměru šesti kilometrů umístěnou na jezeře nebo na moři. Výstavba gigantické pyramidy má trvat 30 let a náklady se odhadují na ohromnou částku — asi 1,15 biliónu dolarů. Rozlehlé prostory budovy poskytnou „střechu nad hlavou“ pro 500 000—700 000 osob, které budou mít k dispozici plochu 50—70 miliónů čtverečních metrů. Obytné prostory se mají nacházet až do „výškokohorských“ poloh do 2000 metrů. Ještě výše budou umístěny různé služby včetně vesměrné observatoře, výroby energie a střediska zimních sportů.

Nägel 18mal verknotet

MOSKAU, 16. November (AP). Ein Klub der starken Menschen ist in Moskau gegründet worden, wie die Nachrichtenagentur TASS jetzt meldete. Bereits im September habe dieser Verein Beispiele seiner Stärke gezeigt. So habe der 17-jährige Georgier W. Suluaschwili einen 4200 Kilogramm schweren Lastwagen mit den Zähnen 35 Meter weit gezogen. Der Russe Iwan Schutow habe 20 Zentimeter lange Nägel binnen Minuten so sehr verbogen, daß jeweils 18 Knoten entstanden seien.

Schweizer Armee sattelt auf neue Drahtesel um

Die in Europa — außer in Finnland — einzigartigen Radfahrer-Regimenter der Schweizer Armee werden auf neue Zweiräder mit sieben Gängen und hydraulischen Felgenbremsen zum stolzen Stückpreis von rund 2000 Franken (2400 Mark) umsatteln. Der vom Verteidigungsministerium in Bern zusammen mit der Industrie entwickelte moderne Militär-Drahtesel für das nächste Jahrhundert soll die 53 000 alten Ordonnanzräder von 1905 ersetzen.

Das alte Rad ohne Gänge hat noch eine Rücktrittbremse.

Was die Amis alles im Schlafzimmer treiben

Washington — Das Meinungsforschungsinstitut Kellwood wollte wissen, was sich in amerikanischen Schlafzimmern tut. Ergebnis: 58 Prozent benutzen es zum Telefonieren, 51 Prozent zum Musikhören, 46 Prozent osehen fern, 20 Prozent zum Hanteltraining und nur 17 Prozent für Sex.

.. A TAKY NĚKTERÉ TAT ČPÍ...

„Mein Kampf“ erstmals in der UdSSR

MOSKAU, 18. November (dpa). Adolf Hitlers „Mein Kampf“ wird zum ersten Mal in der Sowjetunion veröffentlicht. Die Zeitung des sowjetischen Jugendverbandes, „Komsomolskaja Prawda“, berichtete, das „Militärhistorische Journal“ wolle noch im November mit dem Abdruck beginnen.

PROB? JE TO MOTIV?

SSSR potvrdil, že 2. prosince vypustí loď Sojuz se dvěma sovětskými kosmonauty a jedním Japoncem, který bude prvním novinářem na světě vyslaným do kosmu. Bude jím T. Akijama, 48letý pracovník japonské televizní společnosti Tokyo Broadcasting System (TBS), který setrvá ve vesmíru do 10. prosince.

Po odchodu sovětských vojsk zůstane na Slovensku 78 oblastí s různým stupněm kontaminace půdy i podzemních vod. Nejvíce znečištěnými lokalitami jsou bývalé sklady pohonných hmot, přítomnost těžkých kovů je zaznamenána v okolí Ružomberka.

Brüchige Fingernägel

Fett hält die Nägel gesund

Jede dritte Frau zwischen 30 und 50 klagt über brüchige Fingernägel — ermittelte Professor Dr. Dietrich Lubach von der Hautklinik Linden in Hannover. Die wichtigsten Ursachen: Austrocknen durch häufiges Hantieren mit Wasser, Seife, Spül- und Waschmitteln. Aber vor allem auch acetonhaltige Nagellackentferner. Bisher glaubte man, daß Kalzium- und Eisenmangel die Nägel brüchig macht, das konnte jedoch nicht nachgewiesen werden. Professor Lubach empfiehlt

zur Vorbeugung: die Nägel regelmäßig einfeilen (Fettcremes, Öl) und auf acetonhaltige Nagellackentferner unbedingt verzichten. □

Ve světě o Bushově návštěvě 19. 11. 90

Až do pozdního večera chrílily světové agentury dlouhé referáty o návštěvě a demonstrovaly zájem, jaký o tuto událost ve světě panuje. Barvitě též líčily atmosféru, jakou Praha při uvítání prvního amerického prezidenta v československých dějinách měla.

AFP napsala, že Praha znovu našla, alespoň na několik hodin, nadšenou atmosféru revolučních dnů loňského listopadu, když zástupci diváků provolávaly na Václavském náměstí slávu G. Bushovi i V. Havlovi. Agentury vesměs připomínaly, že krize v Perském zálivu byla jedním z námětů, o nichž prezident Bush nejvíce hovořil, a věnovaly značnou pozornost i pomoci, kterou přislíbil. AFP napsala, že nabídnutá podpora je »skromná vzhledem k potížím americké ekonomiky«.

NEW YORK: Vřelé přijetí zdůrazňuje list NEW YORK TIMES a z projevu amerického prezidenta zdůrazňuje především jeho paralelu mezi porobením Československa hitlerovským Německem a iráckou agresí v Kuvajtu. List připomíná, že G. Bush mluvil na Václavském náměstí k dosud největšímu shromáždění ve svém životě. Slíbil, že Spojené státy Československo neopustí, ale nepřivezl žádnou konkrétní pomoc. Jediné slíbené požadatelem Kongresu, aby z již schválené částky 370 miliónů dolarů na pomoc východní Evropě vyčlenil 60 miliónů dolarů na podporu čs. obchodního podnikání.

BONN: List WELT AM SONNTAG napsal, že americký prezident nechtěl ze svého pobytu v ČSFR udělat žádnou téžkopádnou státní návštěvu. Pražané hleděli na Busha s velkou nadějí a očekáváním. Po jeho projevu na Václavském náměstí následovaly dlouhé ovace. Prezident Havel k výročí zchládl sebeuspokojivý jásot k vítězství něžné revoluce a nahradil jej zpytováním svědomí; předložil řadu jitiřivých otázek. U Busha zanechala návštěva v zemi nové svobody, nových nadějí, ale rovněž nových pochybností jasné stopy. Poprvé viděl na místě dimenze a problémy revoluce a viditelně na něj zapůsobila gesta naděje a vděku.

Německé rozhlasové stanice si z vystoupení V. Havla na Václavském náměstí všimly zejména jeho výzvy následovat příklad USA a dát ČSFR silnou federální vládu. Německá televize ZDF uvedla, že ve V. Havlovi, který je u Američanů mimořádně oblíben, vidí Busha garanta pro politickou unii, kterou také on ve východní Evropě sleduje.

• Pár posledních obchodů, ve kterých bylo možno na Kubě volně koupit některé druhy potravin, bylo od včerejška přivedeno na přísný přídělkový systém.

BERLÍN: Slovy o příslibu finanční pomoci USA Československu nadepsaly své články východoněmecké nedělníky. Zdůraznily, že USA chtějí ČSFR pomoci na cestě od komunistického plánového hospodářství k tržní ekonomice. Pražský zpravodaj agentury ADN W. Horn napsal, že byla sice podepsána smlouva, která ČSFR otevírá volný přístup k trhu USA, americký investicím a technologiím, avšak bezprostřední finanční pomoc s výjimkou 60 miliónového dolarového fondu pro spolupráci byla sotva přislíbena, dodává W. Horn. ADN dále označuje Bushovu cestu do Prahy za návštěvu, která má pro ČSFR velký význam. Dodává, že Washington má nyní v Praze dalšího evropského spojence.

VIDEŇ: Také vídeňské listy podrobně referují o návštěvě a zdůrazňují, že americký státník demonstroval velký zájem Spojených států o demokratický rozvoj Československa. Poukazují především na ty pasáže projevu G. Busha, v nichž vyjádřil podporu pokroku a hospodářskému rozvoji v Československu.

Z PROJEVU PREZIDENTA USA NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ 19. 11. 90

Za odvahu, za svobodu, za vaše děti

»Je to pro mne obrovská čest, že jsem prvním úřadujícím americkým prezidentem, který navštívil vaši krásnou a hrdou zemi a může být s vámi v den prvního výročí vaší úžasné sametové revoluce.« řekl v úvodu svého květnatého projevu americký prezident G. Bush. Připomněl, že před sedmi desetiletími bylo uzavřeno nebyvalé partnersví mezi filozofem Tomášem Masarykem a idealistickým vědcem Woodrowem Wilsonem: »Od dob jejich společné práce na vašem Prohlášení nezávislosti k dnešku to byla však dlouhá a složitá cesta. Naše země poji historie a přátelství, které před 70 lety popsal Masaryk česko-americkým vojákům slovy: Nezapomenejte na nás, tak jako my nikdy nezapomeneme na vás. Proto jsem dnes s vámi.« G. Bush hovořil dále o tom, jak se před rokem čs. lid postavil proti totalitě, a zdůraznil, že za toto vítězství dluží dvěma velkým hrdinům: »Alexandru Dubčekovi, který před 22 lety vedl tento lid ve chvíli, kdy poprvé poznal, jak chutná svoboda. Prezidentu Havlovi, člověku, který se vyznačuje moudrostí a obrovskou morální odvahou.«

Připomněl, že celistvá a svobodná Evropa je na dosah a že čtyři desetiletí čes-

Slowaken stimmen zu

PRAG, 19. November (AFP). Die slowakische Regierung hat am Montag in Bratislava (Preßburg) einstimmig den Verfassungsentwurf über die Neuverteilung der Kompetenzen zwischen der Zentralregierung in Prag und den beiden Republiken angenommen. Das berichtete die tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK. Das Gesetzesvorhaben war am vergangenen Dienstag von den drei Regierungen ausgearbeitet worden. Bratislava wertete den Entwurf als »optimalen Kompromiß«. Bevor das Gesetz am 1. Januar in Kraft treten kann, muß es von den Republikparlamenten und den Abgeordneten in Prag verabschiedet werden.

Von Bäumen und Menschen

SINGAPUR, 19. November (AFP). Einem Mann aus Singapur, dem vor Jahren ein Baum das Leben gerettet hatte, hat ein anderer Baum jetzt dasselbe geraubt. Laut Polizeiangaben vom Montag wollte der 39jährige Lee Jin Cal Kokosnüsse sammeln, als ihn das Unglück traf. Er wurde von einer 15 Meter hohen Kokospalme erschlagen, die gerade gefällt wurde. Sechs Jahre zuvor war der Mann aus dem elften Stock eines Hauses gefallen, hatte allerdings nur geringe Verletzungen davongetragen, weil damals ein Baum seinen Sturz bremste.

kaly oba naše národy na opačné straně hranice dělicí Východ a Západ. V Československu to znamená přejít od revoluce k renesanci, kráčet k nové Evropě a na obou stranách Atlantiku vykročit ke společenství svobody. »Tisíce mil na jih je toto společenství svobody vystaveno strašlivé zkoušce.« řekl, »Československo bylo jednou z prvních zemí, které odsoudily bezpráví, k němuž došlo v Perském zálivu, a pochopilo také, že existují oběti, které stojí za to přinést. Blahopřeji vašemu prezidentovi k prohlášení, že sílu Saddáma Husajna musíme zastavit.«

V závěru projevu G. Bush hovořil o tom, jak 70 let v americké kongresové knihovně s láskou uchovávali naše Prohlášení nezávislosti. »Jménem lidu Spojených států mám tu čest sdělit lidu Československa, že rok 1989 byl rokem, kdy se mu vrátila svoboda. Rok 1990 bude navždy rokem, kdy se do zlaté Prahy vrátí vaše Prohlášení nezávislosti.« řekl G. Bush a hovořil dále o tom, že v roce 1776, kdy bylo na veřejnosti poprvé přečteno americké Prohlášení nezávislosti, zazněl zvon, jemuž se v Americe říká zvon Svobody. Jsou do něj vyryta slova Hlasej svobodu po celé zemi. Když odevzdával poslední repliku zvonu Svobody čs. lidu, řekl: »Jsem hrdý, že v této chvíli mohu tento zvon třikrát rozeznat. Jednou za vaši odvahu, jednou za vaši svobodu, jednou za vaše děti. Bůh žehnej Československu!«

TO VŠECHNO JSOU JEN SLOVA,
SLOVA A ZASE SLOVA...
TOLIK SLOV SI OBČANÉ ČSFR A
ČSFR NEZASLUHUYÍ ZA SVOJI
LAKNOST, LEHKOMYSLNOST A
LHOSTEJNOST. SNAD BYLI ZASLOU-
ŽILI ZASE ŠTĚPÁNA, CHUDOPKA,
HONORITU, BILÁKA, HUSAKA A
DALŠÍ... ZAČÍNÁ MI BÝT Z TOHO
VŠEHO HNUSNO! A SHUTNO !!

Pražský deník paní Barbary

PRVNÍ DÁMA AMERIKY paní Barbara Bushová, doprovázena první dámou ČSFR Olgou Havlovou, navštívila brzy po přiletu ústav sociální péče v Praze 4-Krč, který je určen mentálně postiženým dětem. V okamžiku vzácné návštěvy měly děti — a byli jich v ústavu 126 — hudební pohybovou výchovu a výtvarnou činnost. Setkání bylo velmi neformální a srdečné. B. Bushová je známa svou humanitární aktivitou v USA.

Základní škola ve Vojtěžské ulici s rozšířenou jazykovou výukou — shodou okolností tam chodil jako žák i prezident Václav Havel — byla druhou zastávkou obou žen prezidentů. Paní B. Bushová vě-

novala dětem svou knihu nazvanou Millie's Book — která z pohledu oblíbeného psa rodiny Bushových vypráví o životě v Bětem domě. Pochválila žáky za jejich dobrou znalost angličtiny a odpovídala jim na četné otázky týkající se hlavně soukromí prezidentovy rodiny. Tak se žáci dozvěděli, že prezident Bush vstává denně v šest hodin, rád hraje tenis.

Karlův most — to byla poslední zastávka dvojice B. Bushové a O. Havlové. Most byl od Karlovy ulice až do své poloviny uzavřen, přesto se paní B. Bushová pozdravila s Pražany a pokochala se nádherným panorámami Hradčan.

19. 11. 90

Jak pan Sládek novou revoluci začal

(luk): Asi došl stě přiznání Sdružení pro republiku — Republikánské strany Československa zaujalo strategická místa v čele statistického davu na Václavském náměstí. Před příjezdem obou prezidentů začalo být jasné proč. Republikánský šéf Sládek si vylezl na střešku telefonní budky a s megafonem v ruce seznamoval okolostojící se svými názory. «Chceme novou vládu, rozpuštění parlamentu a vypovězení nových parlamentních voleb,» skandoval jeho soukromníci po svém vůdci. Stejná hesla jsme před nedávnem slyšeli na bratislavských ulicích z úst slovenských extremistů. Po příchodu obou prezidentů vytasili republikáni transparenty typu Pane Bush, pozor, podporujete komunisty, apod. Oba projevy státníků tato skupina téměř nepřetržitě přerušovala výkřiky. Po skončení oficiální části na Václavském náměstí se jejich průvod vydal směrem na Mústek. Okolo se shromáždily tisíce lidí, kteří jednání extremistů odsuzovali a provolávaly slávu prezidentu Havlovi. Na pěší zóně před budovou OF vytkli republikáni různá hesla a nepřilís přespědčivé argumenty. Např. skandování «soudruh Havel» vyvolalo jen poušmání, stejně jako projev pana Sládka, že «průběh zahájil novou revoluci». M. Sládek

v krátkém rozhovoru s naším listem uvedl, že jeho strana všechny problémy, se kterými se nyní potýkáme, předložila, a že za její vlády by k nim nemohlo dojít. Jak by asi vypadala její vláda, předvedli po chvíli, když se násilím snažili dostat na Národní třídu.

«Národní je naše,» skandovaly tisíce lidí, kteří se extrémním nacionalistům rozhodli zabránit ve vstupu na symbolické místo. Republikáni, reprezentovaní skupinou skinheads a mladíky z učilišť, si násilím doslova probíjávali cestu kolem Perly směrem k obchodnímu domu Máj. Tady — stejně jako před rokem — ale vytvořili obdane neprůchodnou bariéru, před níž několik studentů zapálilo svíčky. Nemohlo se stát nic symboličtějšího: Po roce dali jasně najevo, že neustoupí násilí a politické demagogii, ať pochází odkudkoliv.

Asi 50členná skupina přívrženců Sdružení pro republiku — Republikánské strany Československa dorazila k rezidenci USA na Malé Straně, kde se konala slavnostní večeře na počest prezidenta USA. Demonstranti, žádající spínění svých požadavků, vyčkali až do odjezdu našich vládních představitelů.

Na Prahu padá tma a z postranního akvária pod svatým Václavem zní We Shall Overcome. Zplavali Nedvědovi, Bushovi, Havlovi. Jednou bude líp, zplavali státníci.

Na Národní, tam, kde loni padaly rány, blikotají plamínky svíček a řvou sládkovci.

Před německým velvyslanectvím v Lobkovickém paláci syčel dýmounice a praskali petardy, ve vchodu hořel popełnice. Kreuzberg, Kreuzberg, kričel stovka dvě anarchistů v černém. Rozpačitým policajtům vysvětlují, že přišli demonstrovat proti způsobu,

Jednou bude líp

bu, kterým německá policie zasáhla proti bezdomovcům a anarchistům v téhle berlínské čtvrti. Dej mi cigáro, řekne pak mladíček anarchistů strážmistrovi. Doštaně ho.

Fronta ve vstupu do španělského sálu, kde se koná recepce, je dlouhá. Každý musí proflť rámem detektoru. Nejdřív zdržují kabelky, dány jedna po druhé ukazují, co mají s sebou. Připadám si u vás v Praze jako ve Vídni, říká slovenská paní ministrův české paní ministrův. Máte tu i olej. V sále mají jednohubky, bílé, červené i martini — a tak dál. Taky dobrý štrádl.

Recepce končí, Matyášovou branou vyjždí poslední lhmuzina. Zdola z Nerudovy táhnou sládkovci. V šele mají transparent: Communist Party - Civic Forum. My Sládka nedáme, kričel. Otevřte bránu! Jen pár metrů za nimi další zástup. Vlajky. Sládek dělá ostudu, kričel ti druzí. Je jich víc, vytlačil sládkovce od hradních mříží a pověsť se na ně sami. Ať žije Havel! My chceme Vaška! Pan prezident momentálně na Hradě není, ozývá se z reproduktorů poslanec Benda. Přijďte jindy.

Sládkovci táhnou přes Hradčanské náměstí na Nový Svět. Uprostřed náměstí stojí láhev od piva. Sama. Je to normální? Je to normální.

Neomalený protest republikánů

to označuje jako „projev nové lo-tality“ a vesměs k téžet ani na Hrad. Nedostavou se však ani na Jungmannovo náměstí — cesta jim přebíhá dale, která nečecce, aby Sládkovi republikáni zpoučeli si svou přítomnost Národní třídy. Dochází ke dvouhrobové válce uervů, která se neoběhá bez po-tyček. Miroslav Sládek svým pro-jevem ekostřerů spíše vyhroutil. Když konečně malí dostatečně si-roký přechod Sládek několikrát od-mítí nabídku volné cesty — „republikáni potřebují alit a ne-utíkat“, odchází. Ne však do-leko. Za obchodním domem Máj vyrostla další bradba záterasů a tel. Republikáni pokračují tedy ve- svém tažení přes Berlinské ná-městí. Jelikož byl Pražský hrad zamčený, vede Miroslav Sládek své věrné před stálo omocické re-sidence v Dejvicích, kde jsou na- stavování vočtí naši nejvyšší státní činitelé. Mezi výkřiky: „Čalé van! Pryč z Dej! Sondrust, kondme!“, žděl Sládek přijeti u velvyslančyně. Mezi demonstru-jící přichází John Bok, anež se diskutovat, v čemž mu Sládek to-lik volající po demokracii a plu-ralitě zabraňuje opakovaněm he-sel, kričel jeho „hol“ bezmyšlenko-vitě vytvářel. Když kričel před nezávislou hodinou opouští nešlečel představitel embasa-du, jsou zahrnutí určitým skan-dálem. Jedná ministr vřadit do-plomby dává vyřčeným ukazováč-klon a malíčkem své ruce (mezi- národní označení pro „parabole“) jasně najevo, co si o republiká-nech myslí. Deset minut po dva-advacáté hodině se všichni roz-cházejí.

In Schweden leben noch 600 Braunbären

In Schweden leben nahezu 600 Braunbären. Die größten Vorkommen gibt es in den Provinzen Dalarna, Härjedalen und Hälsingland. Grundsätzlich könnten in dem waldrreichen skandinavischen Land sogar 1000 Bären leben, sagte der Raubtierexperte Anders Bjärvald der Stockholmer Tageszeitung „Svenska Dagbladet“.

dukce by měla stoupnout o 35 procent na 3,8 mil. uncí.

Dostatečná nabídka zlata na světovém trhu bude tedy zajištěna a už dnes ovlivňuje cenový vývoj tohoto kovu. Ceny na volném trhu se pohybují kolem 380 USD za troj, uncí a s růstem se v dohledné době nepočítá.

Älteste Frau der Welt 116 Jahre

PALATKA, 19. November (AFP). Die älteste Frau der Welt hat am Sonntag ihren 116. Geburtstag gefeiert. Die US-Bürgerin Carrie White lebt in Palatka in Florida. Sie ist im Guinnessbuch der Rekorde als ältester Mensch der Erde registriert, dessen Alter mit Sicherheit belegt ist. White wurde am 18. November 1874 in Florida geboren. 75 Jahre ihres Lebens verbrachte sie in einer psychiatrischen Klinik. 1984 siedelte Carrie White im Alter von 110 Jahren in ein Altersheim in Palatka um. Die Geburtstagsfeier fand mit Hunderten Gästen in einem Zirkuszelt statt.

Gesund leben ist derzeit viel teurer

Bundesbürger müssen für Gemüse erheblich tiefer in die Tasche greifen als vor Jahresfrist. Nach Mitteilung der Markt- und Preisberichtsstelle ist Kopfsalat derzeit 33 Prozent teurer als im November 1989. Bei Wirsing beträgt der Aufschlag ein Fünftel. Weißkohl, Möhren und Lauch sind 15 Prozent, Tomaten 17 Prozent kostspieliger.

Těžba zlata ve světě se zvýší téměř o šestinu Nejvíce u menších producentů

Na růstu světové těžby zlata se v příštích třech až pěti letech nebudou podílet pouze nejvýznamnější producenti, ale poměrně velké přírůstky zaznamenají také země, které těží zlata méně. Předpovídá to washingtonský Úřad pro zlato, který je mezinárodním obchodním sdružením a shrmažduje údaje o těžbě zlata v 57 producentských zemích.

Nejrychlejší vzestup produkce v příštích pěti letech zaznamená zřejmě Botswana a Mosambik, ale značné zvýšení očekává také Indonésie, Mexiko, Ghana a dokonce i Francie. Například Mosambik, jehož letošní produkce má činit 10 tis. trojských uncí, zvýší těžbu v roce 1993 na 39 tis. uncí a Botswana ze 2 tis. uncí na 22 tis. uncí. Indonésie počítá do roku 1995 s produkcí 566 tis. uncí proti nyníšším 148 tis., Mexiko se 449 tis. proti 280 tis. uncí a Ghana se 717 tis. proti 411 tis. uncí. Prognóza pro Francii naznačuje vzestup z 88 tis. na 115 tis. uncí.

Celosvětová důlní produkce zlata se podle údajů, které poskytl Úřadu pro zlato ve Washingtonu producenti, zvýší během pěti let o 15,5 procenta z loňských 62,372 mil. uncí na 72,094 mil. uncí. Z největších producentů např. JAR pravděpodobně zůstane s produkcí do roku 1993 na loňských 19,48 mil. uncí a SSSR (druhý největší producent) ji zvýší asi o 13 procent na 10,5 mil. uncí. Austrálie počítá s přírůstkem 22 procent. Výjimkou mezi největšími osmi bude Papua-Nová Guinea, která chce zvýšit produkci už do roku 1993 o 65 procent na 1,79 mil. uncí, a patrně také Čína, jejíž důlní pro-

1996 TAKY HNOCI VLADU NA DEMAGOGII...

At' zvítězí rozum, slušnost, tolerance

Naléhavý apel prezidenta V. Havla ● G. Bush rozezněl zvon Svobody

Prezidenty George Bushe a Václava Havla v doprovodu jejich manželek přivítalo odpoledne na Václavském náměstí nadšeně stotisícové shromáždění k výročí 17. listopadu. Po americké a čs. státní hymně položili oba státníci věnce na prostranství před sochou sv. Václava, tedy na místo, které se spontánně stalo symbolem odporu našich občanů proti totalitě, symbolem zápasu za svobodu, lidská práva a demokracii. Václav Havel a George Bush pak z proslulých tribuny pronесли projevy. Jejich vystoupení přijali shromáždění občané bouřlivým a dlouhotrvajícím potleskem. Prezident Václav Havel ve svém projevu vyslovil naléhavý apel adresovaný celé společnosti, apel k rozumu a slušnosti. Rekl:

V posledních letech a hlavně v posledních měsících před loňským listopadem většina z nás asi cítila, že napětí ve společnosti rychle roste a propast mezi světem oficiálních řečí a světem skutečným se neuvěřitelně prohlubuje. Tušili jsme, že to tak dál nemůže pokračovat a že se něco musí stát. Nikdo z nás ale nevěděl, kdy se to stane a jak se to stane. Nikdo z nás nevěděl, co bude onou kapkou, kterou přeteče pohár, nebo onou sněhovou kouř, která uvede do pohybu lavinu.

Lavinu uvedli do pohybu studenti, kteří se loni rozhodli připomenout si památku Jana Opletala a Mezinárodní den studentstva nezávislou manifestací. Co po ní následovalo, je všeobecně známo.

Uplýnul rok.

A my tu všichni dnes stojíme trochu rozpačitě. Víme velmi dobře, co všechno je ještě třeba vykonat, a klademe si otázku, proč nám jde společně dlo tak těžce, zda jsme podcenili dědictví starého režimu, či přecenili sebe samé, zda nám společnou práci někdo záměrně zdržuje a kazí, anebo zda si ji kazíme sami. A docela právem se dnes ptáme: proč se nepodařilo za celý rok ani to, co se zdálo být původně ze všeho nejsnazší, totiž vyšetřit všechny okolnosti loňského masakru a potrestat jeho skutečné viníky? Proč nebyl dán důstojný a právní způsobem plný průchod historické spravedlnosti? Proč naše politické ovzduší je otravováno jedem demagogie a politické, národnostní i rasové nesnášenlivosti? Proč poté, co jsme tak humánním způsobem svrhli nehumánní režim, roste tak závratně kriminalita?

Na každou z takových a podobných otázek existuje mnoho různých věcných odpovědí a vysvětlení. Ty však nemění nic na základním faktu, že se v naší společnosti rychle šíří nespokojenost, nervozita, nejistota, netrpělivost a zklamání. Je to pochopitelné a mohlo by to být dokonce i k něčemu dobré: vždyť přesně tato netrpělivost může vytvářet tlak, který si vynutí, aby společenské změny probíhaly různěji a rychleji. Nervozita a netrpělivost — samy o sobě — mi velkou starost nedělají.

Za daleko horší považuji to, co je stále častěji provází: nevráživost, zlovolnost, řevnivost, vzájemné osočování, závist i přebujelá ctižádost. Zdá se mi, že náš veřejný život je těmito vlastnostmi stále zřetelněji infikován.

Což jsme opravdu národem, který dovede probudit k životu své dobré vlastnosti vždycky jen jednou za dvacet let a jenom na pár měsíců? Což jsme opravdu národem, který se dokáže jen mlčky podrobovat, a když pohár nakonec přeteče, předhánět se naopak jenom v siláckých řečech a vzájemném obviňování?

Nechce se mi věřit, že tohle je naše jediná a hlavní historická alternativa. Nechce se mi věřit, že by i v českých a slovenských duších a v českém a slovenském veřejném životě nemohla natrvalo převážít laskavá moudrost.

Několik studentů vyzvalo své spoluobčany k tomu, aby dnešní shromáždění věnovali jakési meditaci o sobě samých. Ano,

zkusme se dnes zamyslet sami nad sebou! Zkusme o svém veřejném životě přemýšlet klidně, s nadhledem a ve světle vlastního svědomí! Zkusme sami na sebe pohlédnout i z širšího, takřkaljic všelidského hlediska a zkusme si uvědomit, jaké asi obrysy má naše často až provinciálně zabedněné počinání v očích civilizovaného světa!

Za velmi dobrý impuls k tomuto druhu sebezpytování považuji radostný fakt, že nás právě dnes poctívá svou návštěvou představitel jedné z nejstarších demokracií světa, nejvyšší představitel velkého a svobodomyšlného národa, prezident Spojených států amerických pan George Bush.

Před více než dvěma sty lety se tento nově vzniklý stát nacházel ve velmi podobné situaci, v jaké se nalézáme my dnes. Nová demokracie byla vystavena těžkým zkouškám. Zlá finanční a hospodářská situace, pochybnosti o mezinárodním postavení země a spory mezi jednotlivými státy konfederace i mezi politiky vedly často až k obavám o budoucnost a celistvost země. Přijetí americké ústavy bylo vážně ohroženo. V nejvýznamnějším politickém dokumentu té doby, Federalistických esejích, hodnotil Alexander Hamilton situaci takto: „Mezi nejvážnějšími překážkami, s nimiž se přijetí nové ústavy musí potýkat, lze snadno rozpoznat zřejmý zájem určité skupiny lidí v každém státě bránit se všem změnám, které hrozí omezením jejich moci, zisků a významu úřadů, které zastávají, a zvrácená ctižádost jiné skupiny lidí, kteří chtějí získat prospěch ze zmatků panujících v zemi.“

Tyto řádky by mohly být napsány o naší zemi i dnes. Optimismus lze čerpat z toho, že Spojené státy svou tehdejší krizi překonaly a staly se pevným útočištěm demokracie pro vlastní občany a zdrojem inspirace a naděje pro ty, kdo trpí útlakem a nesvobodou v jiných zemích.

Jak toho Spojené státy dosáhly a jak toho můžeme dosáhnout my? V první řadě se v Americe podařilo dosáhnout shody o základním zákonu země, americké ústavy, která pevně zakotvila a dodnes chrání základní lidská práva a svobody: svobodu slova, přesvědčení, shromažďování a sdružování, jakož i svobodu obracet se na vládu se žádostmi a stížnostmi.

V druhé řadě se podařilo přesvědčit americké zákonodárce o nutnosti silné federální vlády, která si však ponechala jen ty nejnutnější pravomoci potřebné k výkonu státní suverenity, zajištění obranyschopnosti země, k hájení mezinárodních postavení Spojených států jako celku a k volnému šíření hmotných i nehmotných statků v celé zemi. Všechny ostatní věci ponechala v pravomoci států a lidu.

Především však Američané tím, že zachovali rozsáhlou decentralizaci moci, ponechali volné ruce svobodnému rozhodování a tvořivé energii. Toto rozhodnutí bylo výrazem důvěry v soudnost a mravní vědomí svobodného občana, výrazem vědomí, že občan i stát jsou vůči sobě zodpovědní pouze ve věcech vymezených zákonem, výrazem přesvědčení, že občané dokáží spravovat mnohé své záležitosti lépe, než by to dokázal stát.

Demokratická a prosperující Amerika je výsledkem úsilí celých generací svobodných občanů. Nemáme jiné cesty než vyvinout totéž úsilí, hledat chyby každý sám v sobě a trvat na své svobodě, aniž bychom omezovali svobodu druhých.

Vážení přátelé, před rokem zvítězil svobodomyšlný duch našich národů nad násilím a totalitou. Věřím, že nyní zvítězí v každém z nás rozum, slušnost a tolerance nad řevnivostí, sobectvím a nesnášenlivostí.

Ilustrace bez jakéhokoli omezení pohybu. Na místo stejné situace nastala před proslulou tribunou na Václavském náměstí. Naši žurnalisté byli nuceni vše dokumentovat ze vzdálenosti asi padesát metrů, americká skupina měla volný pohyb v bezprostřední blízkosti obou prezidentů. Poslední kapku do poháru nespokojenosti nám ale dodaly okamžiky kolem natáčení Hovorů z Lánu, což měla být přítelstvem jenom pro československé fotografy, jak zachytit oba státníky v klidu pohromadě. Chvilu před jejich příchodem jsme byli z místa setkání vypuzeni, abychom se po čtyřiceti minutách čekání dozvěděli, že se na nás započteno — američtí kolegové nám prý něco ze svých materiálů přenechali. Možná. — Přes snahu jedné ze zaměstnanek tiskového oddělení nám to nějak vynahradiť, mi už nezbylo nic jiného, než se pít, kdo je v Praze doma.

„Yankee go home“ hlásal spolek nazývající nápis na naší budově na Václavském náměstí. Před návštěvou prezidenta Bushe byl však zamalován. Co kdyby si ho přečetl a opřadu odjel. Stejně opatrní byli i členové tiskového oddělení Hradu. Aby se naši američtí kolegové novináři neurazili, bylo jim dovoleno vše. Československé žurnalisty bojovali den předem o pozici (přesně určené místo pro fotografování a natáčení), aby řečník z celého počtu dvaceti možností každý dostal jednu až tři, podle významu jeho noh. Američané automaticky dostali všechny. Ve federálním shromáždění Češi a Slováci dostali místa na nejhorší galerii, ale během projevu prezidenta Bushe se náhle v přízemí objevilo přímo mezi stánci asi deset amerických fotoaparátů a

Czechs go home?

ŽEBŘÍČEK

I.	George Bush	USA
II.	Helmut Kohl	SRN
III.	François Mitterrand	Francie
IV.	Václav Havel	ČSFR
V.	Margaret Thatcherová	Velká Británie
VI.	Boris Jelcin	SSSR
VII.	Michail Gorbačov	SSSR
VIII.	James Bakér	USA
IX.	Violeta Chamorrová	Nicaragua
X.	Lech Wałęsa	Polsko

(podle Financial Times)

Vážený pane prezidento Havla, děkuji vám za srdečné přivítání dnes ráno.

pane předsedo Federálního shromáždění Dubčeku, děkuji vám za toto velice milé uvítání. Zdravím ministerské předsedy České a Slovenské republiky, dámy a pány poslance, a především lid Československa.

Je mi ctí, že jsem prvním americkým prezidentem, který vůbec kdy navštívil vaši zemi, aby vám přinesl srdečné pozdravy amerického lidu při tomto prvním vývozu návratu Československa ke svobodě. Před rokem se v ulicích a na náměstích tohoto města shromažďovali lidé po dvou, po třech, potom už po tisících v noci v podzimním chladu a vzpomínali na jaro před dvaceti lety.

Revoluce bez střelby

Ze začala sametová revoluce. Tato revoluce uspěla bez jediného výstřelu. Ukázalo se, že vaše zbraně byly mnohem lepší než cokoli, co měl stát. Proti násili jste rozvinuli sílu myšlenek, proti zdi lži jste postavili pravdu. Tisíce odvážných činů Čechů a Slováků se spojilo v jediný hlas, který řekl: „Nastal čas vrátit svobodu zpět do Československa.“ Vaše revoluce byla také obnovou hluboce zakoreněných zásad spojitelých mezi námi, Spojené státy americké, s vaší. Zásady zakotvené ve vašem Prohlášení nezávislosti, která váš první prezident Tomáš Masaryk formuloval v roce 1918 ve Spojených státech spolu s hrdým slovenským vlastencem Milanem Štefánikem. Zásady inspirované zvuknými slovy našeho Thomase Jeffersona před více než 200 lety.

V mé vlasti byly tyto zásady uskutečněny, když jsme přijali ústavu a Deklaraci občanských práv. Včera na cestě z Washingtonu do Prahy jsem měl s sebou kopii těchto dokumentů, a ty vám byly rozdány dnes, když jste přicházeli na toto zasedání. Nyní, kdy se chystáte sami přijmout pravidla vašeho vlastního federálního systému a Chartu lidských práv, dávám vám je jako znamení přátelství a společných zásad i vzájemných svazků, které sdílely naše národy po dlouhou dobu. Naše vzájemné svazky upevňovaly generace Američanů, Čechů a Slováků. V bitvě proti nacistické tyranii stála Amerika po boku s odvážnými Čechy a slovenskými partyzány bojujícími za svobodu. Po dlouhá temná desetiletí po roce 1948 jsme my, stejně jako vy, odmítali rozdíl mezi svobodou a diktaturou. Svobodná Evropa a Hlas Ameriky zastávaly ideál pravdy, a tak jsme mluvili společným jazykem naděje. Konečně sláblo sevření diktátorů. Československo využilo svou příležitost, aby povstalo, aby znovu požadovalo své práva jako svobodný národ a suverénní stát.

Šance pro Evropu

A dnes, jako občané států majících svobodné vlády, sklízíme plody našeho společného odhodlání. Evropa východní i západní stojí na prahu nového období, období míru, blahobytu a bezpečnosti, nemajícího obdoby v dlouhé historii tohoto kontinentu. Dlouhý rozdělení Evropy nyní končí. Dnes je Československo opět svobodné, Československá revoluce skončila, ale renesance Československa právě začala. Vaše a naše práce zdolala ještě nejsou ukončeny. Váš národ,

podobně jako vaši sousedé na severu i na západě, stojí před nevidanou úlohou vybudovat stabilní demokracii a prosperující tržní hospodářství ze zřícenin totality.

Dnes stojím na tomto místě proto, abych vám řekl, že vás nezklameme v tomto rozhodujícím okamžiku. Amerika bude po vašem boku. Proto je Amerika připravena, aby pomohla Československu uskutečnit pokrok a prosperitu, které jsou na dosah ruky. Dnes naše dvě země uzavřou dohodu poskytující Československu úplný přístup k americkým tržím, americkým investicím a americké technologii. Chceme pomoci otevřít prostor pro kreativitu a energii českého a slovenského lidu, a proto se zasazím o to, aby americký Kongres schválil fond 60 miliard dolarů pro československo-americkou spolupráci. A navíc na podporu vašeho soukromého sektoru dají Spojené státy k dispozici 370 miliard dolarů, které jsou určeny na pomoc střední a východní Evropě pro následující rok.

Teprve včera byla podepsána dohoda, kterou vaše vláda zakládá silný společný podnik se dvěma americkými podniky za účelem modernizace československých telekomunikací. Očekávám, že Mezinárodní měnový fond dá k dispozici pět miliard v roce 1991 pro střední a východní Evropu a Světová banka během následujících tří let přispěje dalšími devíti miliardami. Mimo tyto ekonomické iniciativy se snažíme obnovit otevřenou a svobodnou výměnu mezi našimi dvěma zeměmi, která nám tak dlouho chyběla.

Konzulát v Bratislavě

Mám radost, že mohu oznámit opětovné otevření amerického konzulátu v Bratislavě ve Slovenské republice. Teprve včera bylo definitivně vybráno místo pro naše nové kulturní středisko v Praze. Naše nově založený Mezinárodní fond pro sdělovací prostředky slibuje, že bude podporovat odborné znalosti a umožňovat činnost československých svobodných a nezávislých sdělovacích prostředků. Dále bude co nejdříve zahájena činnost Evropského výzkumného střediska Amerického ústavu pro východo-západní studium bezpečnosti.

Praha – srdce Evropy

Chci bych ještě jednou zdůraznit, že Praha musí být sídlem stálého sekretariátu Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Jsem přesvědčen, že se mi v Paříži podaří dosáhnout jednomyslné podpory pro tuto iniciativu. Je rozhodně správné, aby toto město, které kdysi bylo na hranici studené války a konfliktu a nyní je srdcem nové a sjednocené Evropy, hrálo ústřední roli. Na pařížské vrcholné schůzce Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě národy Severní Ameriky a Evropy podepíší historické dokumenty. Dohoda o podstatném snížení rozsahu konvenčních ozbrojených sil v Evropě. Deklarace této vrcholné schůzky má ukončit rozdělení Evropy. Atlantická aliance, základ evropské stability, si vytkla tentýž cíl. Budeme-li spolupracovat, můžeme splnit naději na Evropu, která dosáhne svého demokratického úkolu. Evropu, která bude úplná svobodná a jednotná. Toto je víze, o kterou se chci s vámi podělit.

Dovolte, abych citoval za života a díla pana, který sedl po mě pravici, pana prezidenta Havla. Chci bych využít citátu z jeho di-

la, kde zdůraznil své myšlenky. Před několika lety Havel psal o západních návštěvnících, kteří přijdou k vám, aby se setkali s tzv. disidenty, a ptali se, jak by oni mohli pomoci vaší věci. Havel se divil, proč hosté ze Západu nechapou, že vaše věc je také jejich věc. Havel psal: „Což nejsou mé temné vyhlídky, anebo moje naděje současně jeho temnými vyhlídkami a jeho nadějemi? Což není mučení lidí v Praze mučením všech lidí? Což není lhostejnost k tomu, co se děje v Československu, připravena na stejné neštěstí někde jinde?“

Disident, nyní prezident Havel, mluvil o společném osudu. Mluvil na základě jistoty, že osud všech lidí na světě je vzájemně propojen. Češi a Slováci chápou tuto vizi a tuto výzvu. Po půl století byl váš boj o svobodu přerušován, nikoliv jednou, ale dvěma z nejkruťších tyranů, které dějiny kdy poznaly. Vy víte, co to znamená žít pod režimem, který nemá žádnou představu o svobodě. Jako dědic Jena Husa, jehož socha stojí jen několik set metrů od této budovy, jako potomci Komenského, Moravana, jehož jméno dnes nese velká univerzita v Bratislavě, vždy jste hledali ke vzdáleným obzorům, abyste se řídili univerzálními principy.

Nová odpovědnost

Jako malé národy, jejichž sama existence vyžaduje trvalou bdělost, jste vždy chápali, že vaše budoucnost závisí nejen na vašich odvážných činech zde, ale na širších principech, které ovládají veliký svět, ve kterém nyní žijete. Musíme si uvědomit, že žádný lid, žádný kontinent nemohou být osamoceni, nemohou být bezpeční samy o sobě. Naše osudy jsou vzájemně spojeny.

To je důvod, proč oslava svobody v Evropě a sebou přináší novou odpovědnost. Nyní, když demokracie prokázala svou sílu, má Evropa jak možnost, tak naléhavý úkol spojit se s námi při vedení lidstva. Aby vzniklo nové společenství svobody. Toto společenství spočívá na společných zásadách, na čtyřech ohnivých kameních trojicích naší soustavy hodnot. Na neotřesitelné víře v lidskou důstojnost a práva, přesvědčení, že spravedlivá vláda svou moc odvozuje od lidu. Víře, že muž a žena na celém světě musí mít svobodu, aby mohli užívat plodů své práce, a že chorváci národů musí být podřízeni právu.

Podpora Východu

Spojené státy vítají nově demokracie střední a východní Evropy do společenství svobody, do morálního sourozectví spojeného se svobodnými ideály. Chceme podpořit Sovětský svaz, aby pokračoval se svými reformami, jakkoli se tato cesta zdá být obtížná. Sovětský svaz uvidí, že naše společenství je připraveno, aby je přivítalo, tak jak oni sami se přihlíželi do tohoto společenství svobody. Každý nový národ, který se přihlíží k těmto společným hodnotám, které se stane členem společenství svobody, nás přivede o krok dále k novému světovému řádu, ke světu, ve kterém užijí náslí ustupuje společnému přání, aby vládlo právo. Tento nový svět by nebyl úplný, kdybychom si neuvědomili, že musí sáhnout dále, než jsou meze Evropy. Nyní, když je v Evropě jednotna na dosah ruky, musíme se zastavit na okraji tohoto kontinentu.

Zásady, kterými se řídí naše dva národy, zásady, které působí-

ly v našich dvou revolucích, nejsou pouze české či slovenské nebo americké. Tyto principy jsou univerzální, jsou založeny na lásce ke svobodě a lidským právům. Nyní, po čtyřech desetiletích apokalyptické studené války, vstupujeme do období velkého rozvoje, a přesto naše svoboda, svoboda lidí na celém světě zůstává ohrožena režimem, pro který lidská práva a vláda práva nic neznamenají. To je důvod, pro který má kritický význam naše reakce na výzvu v Perském zálivu. Současná krize je varováním pro Ameriku i pro Evropu, že se nemáme obrátit dovnitř našich zemí, že se nemáme izolovat od celosvětového dění. Británie agresí ležka proti Kuvajtu nám hrubě připomíná, že nikdo z nás nemůže být bezpečný, pokud nebude každá agrese zastavena.

Mám pocit, že nikdo nechápe lépe, oč v Perském zálivu jde, nežli Češi a Slováci. Vy víte z vlastní trpké zkušenosti, že svět nemůže zavřít oči před agresí. Víte, jak marná je naděje, že bylo možné agresora uklidnit, víte, jaké to má tragické důsledky, když národy tváří v tvář agresí si řeknou, že to není jejich starost, že jde jenom o konflikt někde daleko, mezi lidmi, o kterých nic nevíme.

Nelze se izolovat

I my, Američané, jsme se poučili. Víme, jaké to má důsledky pro nás i pro celou Evropu, žít izolovaně tak, jak jsme šli my po druhé světové válce. Víme, že Amerika musí odolat pokušení považovat svou práci za dokončenou. Musíme i nadále sloužit věci svobody na celém světě.

Sovětský svaz stále více prokazuje svou snahu stát se konstruktivní silou v zájmu mezinárodní stability. Spojené národy stále více působí tak, jak si to přáli jejich zakladatelé, oproštěny od ideologické konfrontace, která znemožňovala kolektivní činnost. Z této první krize v období po studené válce vyplývá historická příležitost. Příležitost, abychom využili velikou a rostoucí sílu společenství svobody a vytvořili pro všechny národy nový světový řád, mnohem stabilnější a bezpečnější, než jakýkoli řád, který jsme poznali dosud.

Dnes jsem velice hrdý, že mohu společně s československým lidem oslavit první výročí dosažení svobody. Obdivuji vás a blahopřeji vám k vaší odvaze, vašim ideálům, ke všemu, co jste vytrpěli a čeho určitě dosáhnete.

Vyzývám vás nyní, kdy zaujímáte místo ve středu Evropy, které vám právem náleží, abyste hledali mimo hranice tohoto kontinentu, abyste se spojili se svými sousedy v Evropě a v Severní Americe při budování společenství svobody, aby mir a prosperita, o kterou se snažíte, a mir a prosperita, byly mírem a prosperitou všeho lidstva.

Ještě jednou vám děkuji za toto srdečné přivítání. Bůh žehnej československému lidu.

Vláda České a Slovenské Federativní Republiky

Předsednictvo vlády ČSFR

Tel.: 00422-

JUDr. Marián ČALFA
předseda vlády ČSFR
Řád předsednictva vlády ČSFR 2102
Nábřeží kpt. Jaroše 4
125 09 Praha 1 - Malá Strana

ing. Václav VALEŠ
místopředseda vlády ČSFR

JUDr. Pavel RYCHETSKÝ
místopředseda vlády ČSFR

RNDr. Jozef MIKLOŠKO, DrSc.
místopředseda vlády ČSFR

Jiří DIENSTBIER
místopředseda vlády ČSFR
ministr zahraničních věcí
Federální ministerstvo zahra- 2193
ničních věcí
110 00 Praha 1
Loretánské nám. 5

Ministři vlády ČSFR

Lubomír
DOBROVSKÝ
ministr obrany
Federální ministerstvo obrany 330 882
160 00 Praha 6
nám. Svobody 471

ing. Ján LANGOŠ
ministr vnitra
Federální ministerstvo vnitra 3351
170 34 Praha 7
Dr. Horákové 85

ing. Václav KLAUS, CSc.
ministr financí
Federální ministerstvo financí 514
110 00 Praha 1
Letenská 15

ministr zahraničního
obchodu
Federální ministerstvo zahra- 2126
ničního obchodu
110 00 Praha 1
Politických vězňů 20

ing. Vladimír DLOUHÝ, CSc.
ministr hospodářství
Federální ministerstvo 389
hospodářství
170 32 Praha 7
nábřeží kpt. Jaroše 1000

Petr MILLER
ministr práce a sociál- 2118
ních věcí
Federální ministerstvo práce
a sociálních věcí
120 00 Praha 2
Palackého nám. 4

ing. Jiří NEZVAL
ministr dopravy
Federální ministerstvo 2891
dopravy
110 00 Praha 1
nábr. L. Svobody 12

prof.ing. Theodor PETRÍK, CSc.
ministr spojů
Federální ministerstvo 389
spojů
125 02 Praha 1
Klimentská 27

ing. Pavel HOFFMANN, CrSc.
Federální ministerstvo pro 389
strategické plánování
170 32 Praha 7
nábřeží kpt. Jaroše 1000

ing. Josef VAVROUSEK, CSc.
ministr-předseda
Federální výbor pro životní 215
prostředí
120 29 Praha 2
Slezská 9

Ing. Květoslava KOŘÍNKOVÁ, CSc.
ministryně kontroly
Federální ministerstvo 8734
kontroly
170 00 Praha 7
Jankovcova 63

Vláda České republiky

JUDr. Petr PITHART předseda vlády ČR	Řád vlády ČR 113 48 Praha 1 Lazarská 7	235 06 99
RNDr. Prantišek VLASÁK místopředseda vlády ČR předseda Hospodářské rady ČR	101 60 Praha 10 Tř. SNB 65	74 34 00
prof. PhDr. Milan LUKES, DrSc., místopředseda vlády ČR	Řád vlády ČR 113 48 Praha 1 Lazarská 7	235 08 29
doc. ing. Antonín BAUDYS, CSc., místopředseda vlády ČR	* Řád vlády ČR 113 40 Praha 1 Lazarská 7	235 03 72
ing. Karel DYBA, CSc. ministr pro hospodářskou politiku a rozvoj ČR	Ministerstvo pro hospo- dářskou politiku a rozvoj 101 60 Praha 10 Tř. SNB 65	74 71 98
ing. Karel ŠPAČEK ministr financí ČR	Ministerstvo financí ČR 118 10 Praha 1 Letenská 15	53 08 59
ing. Tomáš JEŽEK, CSc. ministr pro správu národního majetku a jeho privatizaci	Ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci 110 00 Praha 1 Gorkého nám. 32	26 01 60
ing. Ludvík MOTYČKA ministr výstavby a stavebnictví ČR	Ministerstvo výstavby a stavebnictví ČR 120 07 Praha 2 Na poříčním právu 1	29 50 24
prof. RNDr. Petr VOPĚNKA, DrSc. ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR 128 12 Praha 1 Karmelitská 8	53 05 90
PhDr. Milan UHDE ministr kultury ČR	Ministerstvo kultury ČR 118 11 Praha 1 Valdštejnské nám. 4	53 96 15
ing. Milan HORÁLEK, CSc., ministr práce a sociálních věcí ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR 128 01 Praha 1 Palackého nám. 4	2118
MUDr. Martin BOJAR, CSc. ministr zdravotnictví ČR	Ministerstvo zdravotnictví ČR 128 01 Praha 1 Palackého nám. 4	73 86 85

JUDr. Leon RICHTER
ministr spravedlnosti ČR

ing. Tomáš HRADÍLEK
ministr vnitra ČR

ing. Jan VRBA
ministr průmyslu ČR

ing. Miroslav GRÉGR
ministr strojírenství
a elektrotechniky ČR

MVDr. Bohumil KUBÁT
ministr zemědělství ČR

ing. Vlasta ŠTĚPOVÁ, CSc.
ministr obchodu a
cestovního ruchu ČR

ing. Bohumil TICHÝ
ministr státní kontroly ČR

RNDr. Bedřich MOLDAN, CSc.
ministr životního prostředí
ČR

PhDr. Jaroslav ŠABATA
ministr vlády ČR

Ministerstvo spravedlnosti 29 78 33
ČR
128 10 Praha 2
Vyšehradská 16

Ministerstvo vnitra ČR 37 58 37
170 89 Praha 7
Strojnická 27

Ministerstvo průmyslu ČR 236 47 47
111 80 Praha 1
Na poříčí 24

Ministerstvo strojírenství 231 81 97
a elektrotechniky ČR
110 15 Praha 1
Na Františku 32
(přechodně)

Ministerstvo zemědělství ČR 231 84 65
117 05 Praha 1
Těšnov 17

Ministerstvo obchodu a 231 96 63
cestovního ruchu ČR
110 01 Praha 1
Staroměstské nám. 6

Ministerstvo státní 83 87 28
kontroly ČR
186 22 Praha 8
Sokolovská 144

Ministerstvo životního 712
prostředí ČR
100 10 Praha 10
Tř. SNB 65

Řád vlády ČR 235 04 11
113 48 Praha 1
Lazarská 7

Vláda Slovenské republiky

JUDr. Vladimír MEČIAR předseda vlády SR	Úřad vlády SR 813 70 Bratislava nám. Slobody 1	415 449
JUDr. Ján ČARNOGURSKÝ 1. místopředseda vlády SR	Úřad vlády SR 813 70 Bratislava nám. Slobody 1	415 242
ing. Jozef KUČERA, CSc. místopředseda vlády SR	Úřad vlády SR 813 70 Bratislava nám. Slobody 1	415 431
ing. Vladimír ONDRUŠ místopředseda vlády SR	Úřad vlády SR 813 70 Bratislava nám. Slobody 1	415 185
JUDr. Gábor ZÁSZLÓS místopředseda vlády SR	Úřad vlády SR 813 70 Bratislava nám. Slobody 1	415 321
ing. Anton ANDRÁŠ ministr vnitra SR	Ministerstvo vnitra SR 812 72 Bratislava Martanovičova 2	536 59
ing. Jozef BELCÁK ministr hospodářství SR	Ministerstvo hospodářství SR 826 03 Bratislava Drieňová 24	134 332
ing. Jozef DUBNÍČEK ministr výstavby a staveb- nictví SR	Ministerstvo výstavby a stavebnictví SR 813 25 Bratislava Štefanovičova 5	480 87
RNDr. Michal DŽATKO, CSc. ministr zemědělství a výživy SR	Ministerstvo zemědělství a výživy SR 812 66 Bratislava Suvorovova 12	556 14
doc.ing. Rudolf FILKUS, CSc. ministr hospodářské strategie SR	Ministerstvo hospodářské strategie SR 812 70 Bratislava Kýčerského 1	404 72
ing. Ján HOLCÍK, CSc. ministr průmyslu SR	Ministerstvo průmyslu SR 833 36 Bratislava Stromová 1	373 956
ing. Marián Augustín HOSKA, CSc. ministr pro správu a priva- tizaci nár. majetku SR	Ministr pro správu a priva- tizaci nár. majetku SR 811 05 Bratislava Kýčerského 1	469 51

JUDr. Martin HVOZDÍK ministr kontroly SR	Ministerstvo kontroly SR 813 14 Bratislava Štefanovičova 5	442 80
ing. Jozef CHREN ministr obchodu a cestovního ruchu SR	Ministerstvo obchodu a cestovního ruchu SR 813 15 Bratislava Čs. armády 8	513 16
Milan KŇAŽKO ministr mezinárodních vztahů SR	Ministr mezinárodních vztahů SR 813 70 Bratislava nám. Slobody 1	415 315
doc. JUDr. Ladislav KOSTA, CSc. ministr spravedlnosti SR	Ministerstvo spravedlnosti SR 813 11 Bratislava Októbrové nám. 13	330 666
prof. RNDr. Ján PIŠŤ, DrSc. ministr školství, mlá- deže a sportu SR	Ministerstvo školství, vědy, mládeže a sportu SR 811 03 Bratislava Hlboká 2	591 78
ing. Michal KOVAČ, CSc. ministr financí SR	Ministerstvo financí SR 813 08 Bratislava Štefanovičova 5	484 31
MUDr. Stanislav NOVÁK, CSc. ministr práce a sociálních věcí SR	Ministerstvo práce a soc. věcí SR 816 43 Bratislava Čs. armády 6	503 04
ing. Viliam OBERHAUSER ministr lesního a vodního hospodářství SR	Ministerstvo lesního a vod- ního hospodářství SR 842 18 Bratislava třída L. Novomeského 2	323 960
MUDr. Alojz RAKÚS ministr zdravotnictví SR	Ministerstvo zdravotnictví SR 813 05 Bratislava Čs. armády 6	574 82
Ladislav SNOPKO ministr kultury SR	Ministerstvo kultury SR 813 31 Bratislava Suvorovova 12	527 26
ing. Ivan TIRPÁK, CSc. ministr komise pro životní prostředí SR	Komise pro životní prostředí SR 811 04 Bratislava Hlboká 2	424 51

Milión knih od Američanů

(fr): Milión anglicky psaných knih pro české a slovenské čtenáře vynesla sbírka, kterou uspořádala v USA naše krujanka paní Terri New, letuška Continental Air lines, za pomoci členů Společnosti pražského jara a dalších institucí.

S první symbolickou částí odborné literatury a beletrie, která je určena pro české a slovenské knihovny, přiletěli organizátoři akce do Prahy v sobotu v podvečer. Uvítání bylo srdečné a neformální. Náměstek ministra kultury ČR, dr. Kabát poděkoval p. Terri New i ostatním, kteří se o uskutečnění této obdivuhodné akce duchovní solidarity zasloužili. „Jsem rádi,“ řekl, „že situace u nás umožňuje, abychom mohli přijímat zaslíkané knihy a ne lék, nebo jiné humanitární pomoci.“ Náměstek ministra kultury SR pan Földvári ocenil tuto pomoc naší kultuře ve chvíli, kdy je jako Růženka v trní ekonomických problémů, připomněl akci poválečné americké pomoci UNRRA. Jménem prezidenta V. Havla poděkovala za cenu duchovní podpory spisovatelka Eda Kriseová, která označila tento dar za sym-

bolický, neboť nás zavazuje k tomu, abychom dodržovali slib budovat kulturní duchovní stát.

Paní Terri New, obětavá duše celého tohoto náročného podniku, mluvila s uznáním a obdivem o listopadové revoluci a zdůraznila, že Američané sledují s velkým zájmem události u nás a věří v demokracii, kterou budujeme. Jako důkaz sympatií přečetla některá věnování z přivezených knih a požádala, aby našli čtenáři, kteří knihy dostanou, odpověděli na adresu připojenou k věnování.

Warschauer Pakt ab Juli 1991 ohne militärische Funktion

BUDAPEST, 15. November (AP). Der Warschauer Pakt wird nach Informationen aus dem ungarischen Außenministerium mit Wirkung vom 1. Juli 1991 seine militärische Funktion einstellen. Ein Beamter des Ministeriums nannte den Termin am Mittwoch im außenpolitischen Ausschuss des Parlaments und fügte Pressemeldungen vom Donnerstag zufolge hinzu, es bestehe jetzt allgemeiner Konsens darüber, daß damit auch alle einschlägigen multilateralen Vereinbarungen hinfällig würden.

Staatssekretär Antal Annus vom Verteidigungsministerium wurde ergänzend mit den Worten zitiert, die militärische Organisation des Paktes sei de facto schon nicht mehr wirksam, mit Ausnahme des in Moskau weiter existierenden gemeinsamen Oberkommandos.

Přístřešky pro cestující

(ln): Vybudovat prosklené přístřešky na tramvajových a autobusových zastávkách doplněné svítícími reklamami a automatickými záchodky a telefonními budkami — to je nabídka, kterou před časem obdrželo naše hlavní město od několika zahraničních firem. Nabídky přišly hned od tří firem — západoberlínského WALL, francouzského J. C. Decauxe a od německé firmy Dambach. Firmy nabízejí veškerý servis po celou dobu trvání smlouvy, tzn. čištění a event. opravy po dobu asi 15–20 let, navíc chtějí několik vzorků poskytnout městu zdarma. Dopravní podnik hl. m. Prahy shromáždil všechny nabídky a předal je k posouzení a rozhodnutí pražské radnici.

...ABI BYLO CO MČIT!

Diamant für 19 Millionen

GENÈVE, 15. November (dpa). Ein Riesendiamant mit einem Gewicht von 101,84 Karat ist am Mittwochabend im Auktionshaus Sotheby's in Genf für die Rekordsumme von genau 15,95 Millionen Franken (rund 19 Millionen Mark) unter dem Applaus des Publikums versteigert worden. Den Zuschlag für diesen größten farblosen Diamanten, der jemals bei einer Auktion angeboten worden ist, erhielt der in Genf tätige libanesische Juwelenhändler Robert Mouawad. Insgesamt gibt es auf der Welt weniger als 20 Diamanten dieser Größe und Qualität.

...NEVĚŘIL SE MU DO KAPKY...

Vylákal 950 tisíc

re): Bezpečnost v Děčíně pátrá po neznámém muži, který se vydával za rakouského soukromého podnikatele. Na 51letém občanu vylákal 950 tisíc korun, za které měl zprostředkovat zaměstnání v Rakousku a nákup elektroniky a kosmetiky. Firma ani muž uvedeného jména neexistují.

DOBŘE MU TAK, VOLOVI!!!

Trüffel-Schwindel vor Gericht

MONTPELLIER, 15. November (dpa). Zwei Leiter einer Konservenfabrik in Südfrankreich haben gestanden, innerhalb von zwei Jahren über 400 Kilogramm weißer Trüffel „geschwärzt“ und als wertvolle schwarze Trüffel verkauft zu haben. Die weißen wurden für 250 Franc, knapp 75 Mark, das Kilo gekauft, die gefälschten „schwarzen“ für über 2000 Franc, 590 Mark, in den Handel gebracht.

Tanec kolem soli

(čtk): Stále enormní požadavky na dočasnou soli přicházejí do Solných mlýnů Olomouc. Jen hlavní město Praha požaduje 30 tun denně. Je to absurdní, když uvážíme, že průměrná rodina spotřebuje dva až tři kilogramy za celý rok. Solné mlýny mají nyní ve skladech 4000 tun soli, průběžně ji expedují a 5600 tun, požadovaných pro spotřebitelský trh (je to jen zlomek množství dodávaného pro chemickou výrobu a údržbu silnic), ve 4. čtvrtletí dodají. Sól ale zmizela z trhu i proto, že se očekává její zdražení: protože surovina se do Olomouce dováží z území bývalé NDR. Podle slov ředitele Solných mlýnů nemůže ani při nejnepríznivějším možném kursu dolaru přesáhnout cena kilogramu pět korun. KDYBY TAK BYLA PODVĚDÁVATELSKÁ, VĚLIČKA, TAK BYLO KATRENNÉ SOLI...

Pracoval »na procenta«

(čtk): V nejbližší době bude stanovená nově minimální mzda a hodinový výdělek. Inflace dosáhla v posledních dvou měsících 14,5 proc. a její vývoj ovlivní i více než 50procentní devalvace koruny vůči konvertibilním měnám — uvedl na setkání s novináři ministr práce a sociálních věcí ČR M. Horálek. Hovořil o nově zřizovaných úřadech práce a programu rekvalifikací. Upozornil na více než 10 tisíc bývalých milionářů a funkcionářů různých politických stran ČR, kteří pobírali osobní důchody. V. Březák i po zrušení osobního důchodu pobírá legálně měsíčně 3800 Kčs, protože před důchodem pracoval na procenta.

A CO MU TA, PROCENTA SEBRAT, AT SE ŽIVÍ PŘESVÁNÍM HVOFINKŮ...

Po Tisově vzoru

BUKUREŠT: V Rumunsku byla založena a oficiálně soudem zaregistrována Liga maršála Ioana Antoneska. Maršál v letech druhé světové války stál v čele vojensko-fašistické diktatury v Rumunsku a patřil mezi nejvěrnější spojence Adolfa Hitlera. Cílem Ligy je podporovat výzkum bojů za sjednocení rumunského lidu a dosažení plné právní, politické a morální rehabilitace Antoneska i jeho spolupracovníků, kteří byli popraveni nebo později zahynuli ve věznicích. Předsedou Ligy se stal profesor I. C. Dragan, osobnost známá svou činností ve fašistických legiích za dob Antoneskovy vlády.

Všeho do třetice

MOSKVA: KGB včera popřel informace zveřejněné litevským listem RESPUBLIKA, podle nichž došlo během manifestace k 73. výročí VRSR na Rudém náměstí v Moskvě ke třem pokusům o atentát na prezidenta M. Gorbačova. KGB oficiálně prohlašuje, že kromě výstřelů, jichž se dopustil A. Šmonov, proti němuž bylo zahájeno trestní stíhání, k žádným jiným teroristickým činům na Rudém náměstí nedošlo a článek v listu RESPUBLIKA je vymyšlený. Podle litevského deníku, který se odvolal na „člověka blízkého vyšetřování“, však byl směrem ke Gorbačovovi v začátku manifestace hozen balíček s trhavinou, který zachytil kapitán ochrany. Po skončení oslav byla pryč v žule mauzolea kousek pod mikrofonem, do něhož prezident mluvil, nalezena stopa po náboji.

BYLO BY ČERDA SE TREFIT...

Bob Marley ist der Größte

JOHANNESBURG, 15. November (epd). Einen schweren Schlag hat die christliche Gemeinde in Sambia durch die Veröffentlichung einer Umfrage der Tageszeitung „Times of Zambia“ hinnehmen müssen. Auf einer Liste der populärsten Persönlichkeiten aus aller Welt kam Jesus Christus bei den Sambiern nur auf Platz fünf. Spitzenreiter war der tote Reggae-Sänger Bob Marley vor dem südafrikanischen ANC-Führer Nelson Mandela. Dritter wurde Muhammad Ali, der frühere Boxweltmeister. Mit einem bescheidenen vierten Platz mußte sich der Präsident des Landes, Kenneth Kaunda, zufrieden geben — er konnte aber immerhin noch Jesus Christus überholen.

Einige Stimmen wurden sogar für die britische Premierministerin Margaret Thatcher abgegeben, die von den Sambiern wegen ihrer straffen Haushaltsführung bewundert wird. A CO HAVEL...?

Skauti pochodovali Prahou

(čtk): Junácký přístup k připomenutí události 17. listopadu 1939 a 1989 si večer v Praze zvolilo na 1200 čs. skautů. Chlapci a děvčata ve věku 11 až 18 let se účastnili soutěžního pochodu po hlavním městě, vyhledávali památkové objekty a odpovídali na otázky z českých dějin atd. Nejlepší vyhráli týdenní pobyt v Římě.

...A ŽILI TAM PĚČKY?

• Lotyšsko chce potrestat zaměstnance republikových podniků, kteří ve dnech oficiálních sovětských oslav Říjnové revoluce nepracovali.

D. K.

• Finsko nemá v úmyslu žádat od Sovětského svazu navrácení území, která mu byla postoupena po druhé světové válce, řekl v pátek finský ministr zahraničních věcí P. Paasio. ŽAYCE!

• Každý třetí italský řidič jedné se svým autem má problém jako se „živou bytostí“ a 13 procent svého miláčka dokonce poimenovala.
MÁM-MÁ MIA?

• V Berlíně-Karlshorstu bylo zřízeno kasino, které provozuje sovětská posádka z nedávkyh koster. Je na „culním“ území a Sověti doufají v bohaté zisky.
• Předseda FS ČSFR A. Dubček, který se v Japonsku zúčastnil introvizce císaře Akihito, se včera setkal v Tokiu s japonským premiérem T. Kaitsem a ministrem zahraničního obchodu a průmyslu K. Mitoem.

Präsident Bush währte sich im Prager Frühling

vor den Abgeordneten des Bundesparlamentes seine Einschätzung der tschechoslowakischen Lage dargelegt, aber auch die eines „ungeheuren Optimismus“. Die CSFR könne bei ihrer Reformpolitik auf US-Hilfe rechnen. „Sie sollen wissen, daß Amerika Sie nicht im Stich lassen wird und an Ihrer Seite steht“, versicherte er den Menschen auf dem Wenzelsplatz. Das Publikum spendete dankbaren Beifall.

Wenn der US-Präsident das auf beiden Seiten des Atlantiks entstehende „Commonwealth der Freiheit“ sowie die bereits vor der Ausrufung der unabhängigen Tschechoslowakei im Jahre 1918 bestehenden guten tschechoslowakisch-amerikanischen Beziehungen beschwor, kam unmißverständlich auch die politische Tagesaktualität ins Spiel. Die Tschechoslowakei, die vor mehr als 50 Jahren selbst erstes Opfer einer fatalen

Beschwichtigungspolitik geworden sei, habe als einer der ersten europäischen Staaten das „Unrecht am Persischen Golf“ verurteilt. Ein besonderes Lob spendete Bush dem „mutigen Präsidenten“ Havel, der sofort die Ansicht vertreten habe, daß „die Aggression Saddam Husseins“ nicht belohnt werden dürfe.

Bush überbrachte schließlich eine Kopie der amerikanischen Freiheitsglocke und stellte in Aussicht, daß noch in diesem Jahr die seit 1918 in der Bibliothek des Washingtoner Kongresses aufbewahrte tschechoslowakische Unabhängigkeitsdeklaration in „die goldene Stadt Prag“ zurückkehren solle. Und im Zuge der viel und oft zitierten engen Beziehungen zwischen dem ersten Präsidenten des unabhängigen tschechoslowakischen Staates, Tomas Masaryk, und jenem 28. der USA, Woodrow Wilson, erhielt auch der Prager Hauptbahnhof im Zusatz wieder seinen alten Namen zurück: Woodrow Wilson.

Panzer jetzt mit Kat

BONN, 18. November (Reuter). Die Bundeswehr bekommt in den nächsten Tagen die ersten Panzer mit Katalysator. Das kündigte der verteidigungspolitische Sprecher der Unionsfraktion, Bernd Wilz, an. Wilz sagte „Bild am Sonntag“, anschließend sollten alle Fahrzeuge der Bundeswehr „vom Auto bis zum Panzer“ schrittweise mit Katalysator ausgestattet werden.
ZDRAVÍ VZDUCH PRO NĚTVE VOJÁKY!

friedenheit, Nervosität, Unsicherheit, Ungeduld und Enttäuschung“, aber auch im politischen Leben übernehmenden „Anfeindungen, Eifersüchteleien, Ärger und Ehrgeiz“ sprach. „Sind wir tatsächlich ein Volk, das nur einmal innerhalb von 20 Jahren und dann nur für einige Monate imstande ist, seine guten Eigenschaften zum Leben zu erwecken?“, fragte er.

Die Anwesenheit des höchsten Repräsentanten „einer der ältesten Demokratien der Welt“ motivierte den Dichter-Präsidenten aber doch noch, den optimistischen Schwenk zu finden. Auch die USA, so philosophierte Havel, hätten sich vor 200 Jahren bei ihrer Gründung mit schweren Herausforderungen konfrontiert gesehen, die sie schließlich erfolgreich bestanden. In diese Kerbe schlug auch George Bush. Es sei zwar eine schwierige Zeit, so hatte er bereits

genen Charakter. Auf dem Platz, wo vor einem Jahr „die Geschichte der Freiheit geschrieben wurde“ (Bush), sollte im internationalen Rahmen des Jahrestages jener „sanften, samtenen Revolution“ gedacht werden.

Begonnen hatte sie damals ganz anders, als ihr später erfundener Name es heute suggeriert, nämlich mit unglaublicher Brutalität der Polizei. Dies war es schließlich auch, was nach Polen, Ungarn, der DDR und selbst Bulgarien auch in der damaligen CSSR das Faß zum Überlaufen brachte und innerhalb von wenigen Tagen das kommunistische Regime und seine Träger fortschwemmte.

Von der Euphorie, die damals das Land der Tschechen und Slowaken erfaßt hatte, ist heute nur noch wenig zu spüren. Es war Präsident Havel, der von inzwischen aufgekommener „Unzu-

Aus DDR wurde FNL
Bonn - Ostdeutschland heilt in einigen Bonner Ministerien nicht mehr ex-DDR, ehemalige DDR und teilweise Teil der Bundesrepublik - sondern FNL. Auflösung: „Funt neuen Länder“.

Über den Prager Wenzelsplatz wehte ein steifer Herbstwind, was aber den Präsidenten der USA, George Bush, ebenso wenig wie die Tatsache der entlaubten Bäume von der Überzeugung abbrachte, er sei doch im „Prager Frühling“ in die Moldaunmetropole gekommen. Der Platz, einstmal ein Roßmarkt, der in der Geschichte Böhmens oft Ort dramatischer Ereignisse gewesen ist, war am Wochenende wieder einmal zum politischen Freilichttheater geworden. Vor dem Denkmal des tschechischen Schutzheiligen, Herzog Wenzels, war eine kugelsichere Bühne errichtet worden. Bevor die beiden Hauptdarsteller, der tschechoslowakische Staatspräsident Vaclav Havel und sein US-Amtskollege erschienen, rieselten populäre Weisen auf das vieltausendköpfige Publikum nieder, das ohne erkennbares Engagement geduldig wartete.

Das politische Schauspiel, das an diesem 17. November auf dem Wenzelsplatz aufgeführt wurde, hatte sowohl nostalgischen als auch aktualitätsbezo-

• A PAR UZ FURT...

Telefongebühren international
Telefongebühren im Vergleich 1990 in DM

Land	Ortsgebietsgespräch pro Einheit	Internationaler Gespräch (3 Min.)
Kanada	0,13	4,90
Holland	0,14	5,06
USA	0,17	5,50
Island	0,18	6,23
Frankreich	0,23	6,80
BR Deutschland	0,24	8,38
Belgien	0,28	9,47
Australien	0,30	11,37
Großbritannien		14,57

Jen minimální změny

(Č): Od zítřka platný turistický kursovní lístek přináší ve srovnání se svým předchůdcem z minulého týdne (uvádíme v závorce) opět jen minimální upevnění či poklesy námi sledovaných zahraničních měn. 14. 11. 90

Francouzský frank	8,50 Kčs	(8,50)
1000 italských lir	29,00 Kčs	(28,98)
Rakouský šilink	3,11 Kčs	(3,10)
Německá marka	21,84 Kčs	(21,78)
Švýcarský frank	25,94 Kčs	(25,82)
Americký dolar	32,37 Kčs	(32,55)
Britská libra	63,68 Kčs	(63,95)

Masový hrob?

(Čtk): Dalšíh 15 lidských koster včera odkryli policisté na okraji vilové čtvrti v Mostě. Na první z nich se přišlo při zemních pracích v pondělí a dosud se podařilo z dvoumetrové hloubky vyzvednout více než 23 mužských koster. Předběžně odhadl soudní znalec délku uložení těl v zemi na 25 až 50 let. Jejich poloha nasvědčuje tomu, že by mohlo jít o masový hrob. Nenašly se ani zbytky oděvů. Dobrý stav chrupu svědčí o poměrně nízkém věku zemřelých. Blíží podrobnosti ukáže až antropologické vyšetření kosterních zbytků.

Wurstpakete nach Washington

OGGERSHEIM, 18. November (AP). Am Sonntag durfte auch US-Präsident George Bush die Pfälzer Spezialität Sau-magen in der Heimat des Kanzlers probieren. Bei der Zubereitung wird ein Sau-magen mit einer Mischung aus Schweinefleisch, Speck, Zwiebeln, Kartoffelstückchen und Majoran gefüllt, zugebunden und ein bis zwei Stunden gegart. Nach dem Abkühlen wird das Gericht in Scheiben geschnitten und gebraten.
Das Essen habe dem Ehepaar Bush gut geschmeckt, hieß es. Bush kenne mittlerweile die Pfälzer Küche: Der US-Präsident bekomme von Kanzler Helmut Kohl hin und wieder ein Wurstpaket.

MAVEL HU DAL NE CESTU
DRAHODOK A JILIBENÁKA!

Hony na lidi

Ticho nádvoří prořaly úsečné povely velitele popravit čtyři. Odsouzenec, který se ještě před malou chvilí plazil po kolenou a žadonil o milost, teď už s nepřítomným pohledem očekával svůj konec. »K líci zbraň, pal!« Na ulici třesk výstřelů nedolehl, vyplašil jen hejno černých havranů, tak typických pro zimní Moskvu...

Takto neslavně skončila v pozdním prosincovém odpolední roku 1953 kariéra čtyřlupadesátiletého masového vraha Lavrentije Berija, jednoho z nejbližších spolupracovníků J. V. Stalina a nejposlušnějšího vykonavatele jeho příkazů. Spolu se Stalinem a řadou dalších měl na svědomí milióny sovětských občanů. Teror, který rozpoutali ve třicátých letech a který pokračoval i po druhé světové válce, se jím podařilo přenést také za hranice SSSR, do tzv. lidově demokratických zemí.

Až donedávna se naši komunisté snažili vykládat zločiny padesátých let, jako by jejich obětmi byli převážně členové jejich strany. A tak byla zejména v povědomí mladé generace padesátá léta spojována především s vykonstruovaným procesem proti »vedení protistátního spikleneckého centra v čele s R. Slánským«, který se konal v listopadu 1952 a v němž bylo vyneseno 11 rozsudků smrti a tři tresty odnětí svobody na doživotí.

Bilance padesátých let je však mnohem tragičtější a komunisté jsou v ní v naprosté menšině. Byla to komunistická strana a ji řízený bezpečnostní aparát (nejen StB), která rozpoutala už v roce 1948 hon na lidi jiného politického myšlení. Za branami koncentračních táborů, věznic a v tzv. internaci mizeli západní letci, důstojníci předmnichovské armády, ale také studenti, sokolové, kněží a řeholníci (např. v roce 1950 bylo internováno 1910 mnichů a 10 660 řeholnic).

Historik K. Kaplan v práci Nekrvavá revoluce uvádí, že pro údajné politické delikty bylo u nás v letech 1948—1953 odsouzeno přes 100 tisíc lidí, z toho 40 tisíc k trestům přesahujícím deset let. Bylo vyneseno 232 rozsudků smrti. Ve 178 případech skončili odsouzení na popravišti. Do těchto údajů není zahrnuto několik set tisíc lidí, kteří prošli tzv. tábory nucených prací nebo sloužili u pomocných technických praporů či byli odsouzeni pro původ rodičů a podobně.

ČESKOSLOVENSKÉ »GULAGY«

Gulag je slovo, které se vžilo pro označení sovětských tzv. nápravných táborů. Vzniklo zkratkou názvu Gosudarstvennoje upravlenije lagerej (Hlavní správa táborů). Sovětský historik R. Medvedev o jejich poslání řekl: »Vězni těžili dřevo, zlato, železnou rudu, pracovali na velkých stavbách. Je možné jmenovat každému známé kanály prokopané za cenu velkých lidských obětí... Jak vyšlo najevo, existoval speciální plán dodávek pracovních sil. Tyto pracovní síly vytvářely podle mých výpočtů začátkem čtyřicátých let značnou část hrubého národního produktu v hodnotovém vyjádření. Úmrtnost v táborech byla nepředstavitelně vysoká.«

Jednou z československých odrůd »gulagů« byly tábory nucených prací (TNP). První zmínku o jejich zřízení najdeme v záznamu z jednání předsednictva ÚV KSČ 9. září 1948. R. Slánský (popravený v roce 1952) na něm tehdy řekl: »Nyní bude přijat ve vládě zákon na ochranu republiky... To je dobré, ale myslím, že to nestačí, a doporučuji, abychom přijali zákon o pracovních táborech. Bude to mít velmi dobrý vliv mezi dělnictvem... V cizině nám to stejně neuškočí, říká se tam už dnes, že máme koncentráky. Výchova a přemlouvání nestačí a je třeba zvolit ráznější postup.«

Slánského návrh byl akceptován. Mimo jiné byla rozvinuta i patřičná propagační kampaň, jejímž odrazem byly i příslušné rezoluce. Rojko, n. p., Litomyšl: »Trváme na tom, aby flákači a šmelináci byli ihned posláni do pracovních táborů...«, Železnobrodské sklo, Železný Brod: »...aby každý zjištěný případ byl potrestán a nadobro odstraněn z našeho veřejného života nasazením do pracovních táborů pod kontrolu.« 25. října 1948 Národní shromáždění schválilo zákon o táborech nucené práce.

SMERNICE Č. 4

Ve zprávě ministerstva vnitra z 11. prosince 1948 se říká: »Dne 2. prosince 1948 složila předepsaná slib tříletná komise pro příkazování do táborů nucené práce č. 1 se sídlem v Praze pro obvod ONV Praha. Tato komise zahájila ihned činnost.« Stejně jako řada dalších komisí, které vznikly do konce roku, se řídila směrnicí č. 4: »Do tábora patří jen třídni nepřítel, kterého je nutno hledat v rodinách bývalých kapitalistů, městských povalečů, v hostinských místnostech, kde se hraje hazardní hry a rozšiřuje se nepřátelská šuškaná, v řadách advokátů, učitelů, lékařů, kteří uznávají nemocnými flákače, dále do táborů patří sabotéři, šmelináci, osoby reakčního smýšlení a ti, kteří rozšiřují nepravdivé zprávy o zášobovací situaci.« A jaká byla praxe? Nahlídneme například do seznamu osob tzv. sběrného TNP Sv. Jan pod Skalou v okrese Beroun: E. C. nar. 1904 — styk s cizinou a majitel vily, R. K. nar. 1902 — nesouhlasil se znárodněním, V. R. nar. 1895 — majitel přepychové vily, J. S. nar. 1904 — dítě má anglickou výchovu. Tak bychom mohli pokračovat. Na konci tohoto dlouhého seznamu je poznámka, že 27 osob bude přemístěno do Jáchymova. I tam byly tábory nucených prací.

VE SPÁRECH JEŘÁBU

Jáchymovsko je oblast, kde snad každý kámen vypovídá o zločinech padesátých let. Ve zprávě pro ministra vnitra z 12. října 1950 se mimo jiné dočteme: »V oblasti Jáchymov je celkem 9 trestaneckých pracovních táborů (TPT) a 6 táborů nucené práce (TNP), přičemž TPT mají stav průměrně 7300 osob (v nejbližší době tam má být zařazeno dalších asi 1500 trestanců). U všech TNP je asi 1800 chovanců. (Přesná čísla nelze uvést vzhledem k nepřetržitě fluktuaci.) Strážní službu v těchto 15 táborech, kde je přes 9 tisíc trestanců nebo chovanců, vykonává zvláštní SNB útvar Jeřáb, který má stav 1300 příslušníků (včetně všech velitelů). Střežení však není omezeno pouze na tábory jako jednotky, ale je denně prováděno na několika desítkách pracovišť všeho druhu, kam jsou trestanci i chovanci denně odváděni.«

O tomto »střežení«, spíše však sadistickém řádění by mohl dlouhé hodiny vyprávět členové Konfederace politických vězňů, kteří Jáchymovem prošli a přežili. Uvedme jen jediný příklad, který popisují V. Hejl a K. Kaplan v práci Zpráva o organizovaném násilí: »Št. strážm. Albín Dvořák (Paleček) zastřelil jednoho vězně v únoru 1951 na Jáchymovském táboře Rovnost;

tenkrát ještě sloužil jako obyčejný strážník ve věži. Zanedlouho potom byl povýšen a jmenován velitelem tohoto tábora.«

ZPRÁVA ZE SLUŽEBNÍ CESTY

V porovnání s trestaneckými pracovními tábory byl režim v táborech nucených prací volnější. Životní podmínky však byly téměř stejné. V dubnu 1950 navštívil TNP v Lešetovicích bezpečnostní referent KNV v Praze. O svých dojmech napsal: »Nejprve jsem navštívil horní část tábora. Obě části působí ponurým dojmem a zdá se mi, že zde bylo použito nadbytečně ostnatého drátu a kromě toho dvě střežící věže musí nevyhnutelně vyvolat dojem německých koncentračních táborů, k nimž schází snad jen oplocení elektrickým proudem. Snad je toto opatření k tam panujícím poměrům nutné, neboť podmínky, ve kterých chovanci žijí, jsou prostě nemožné. Ze záchodové mísy vytékají fekální širokým proudem do prostoru, kde šíří odporný zápach a nutí při pohledu na to k dávení... Úpíky jsou do nemožnosti přeplněné a pohyb v nich jest omezen nemožně úzkými prostory, které jsou použity jako věšáky pracovních oděvů. Pach vycházející z těchto dělů vzduch v místnostech nedýchatelný a při tomto ubytování jest pouhou náhodou, že nepuknou infekční choroby... K obědu se podával guláš s rýží. Rýže však byla naprosto nepoživatelná.«

Tábory nucených prací byly přes hrozné podmínky, které tu panovaly, nejmenším projevem československé odrůdy stalinismu. Neosvědčily se, tak jako se nikdy nemůže osvědčit násilí a nejroznější formy nátlaku proti lidem, kteří jsou vládnoucími kruhy, byť momentálně, nepohodlní.

Die CSFR will beim Abzug der Sowjettruppen helfen

BONN, 15. November (Reuter). Der tschechoslowakische Verteidigungsminister Labos Dobrovsky hat die Hilfe seines Landes beim Abzug der Sowjettruppen aus der ehemaligen DDR angeboten. Nach einem Treffen mit Verteidigungsminister Gerhard Stoltenberg (CDU) sagte Dobrovsky am Donnerstag in Bonn, sein Land sei bereit, die zum Rückzug der sowjetischen Soldaten aus seinem Land geschaffenen Transportkapazitäten zur Verfügung zu stellen.

Stoltenberg sagte, das Angebot solle geprüft werden. Der Rücktransport der Sowjettruppen aus Ostdeutschland, der 1994 abgeschlossen werden soll, liege aber in der Verantwortung der UdSSR.

Bei ihrem Treffen vereinbarten die Minister, die Beziehungen zwischen beiden Armeen auszubauen. Geprüft werden soll, ob CSFR-Offiziere an Bundeswehrhochschulen studieren und Lehrende dieser Ausbildungsstätten in die Tschechoslowakei kommen können.

KŘEFT JE KŘEFT!

Cíl je hospodárnost

(Čtk): Dřevozávody Žider nad Dobravou jsou od listopadu novým státním podnikem, který by se počátkem příštího roku měl za příspěvek kapitálu rakouské firmy procházet výraznou modernizací, která sleduje jediný cíl — podstatně zvýšit výtěžnost řeziva. »Kapacita kanadské technologie, jejíž garanční zkoušky skončí nyní v listopadu, je vysoká. Proto také můžeme podstatně rozšířit sortiment o palety, střešní latě, obkládací palubky a menší hranolý.« sdělil vedoucí výroby a odbytu J. Fidler.

JAK Z 4 KUBIKU UDĚLAT DVA...

O POTŘEBĚ PRAVDY

A. V. Antonov-Ovsejenko nemá rád Stalina a netají se tím. I jako profesionální historik. A má proč. Jeho otec, známý revolucionář, vedl útok na Zimní palác, byl jedním z velitelů Rudé armády, a mimo jiné též sovětským velvyslancem v Praze. V Hlunu 1937 byl zatčen, po čtyřech měsících popraven. Matka spáchala sebevraždu po sedmi letech stalinského vězení v roce

1936. Antonov-Vladimirovič byl poprvé zatčen v roce 1943. Ještě stačil vystudovat fakultu historie Moskevské státní univerzity. Pak následovaly lágry v Turkménii, na Volze, pod Moskvou, na Pechoru a Vorkutě. Osvobozen byl v roce 1953, po smrti Stalina, ale bez obav z nového zatčení mohl žít teprve od roku 1956, kdy byl rehabilitován. Dodejme, že se narodil v roce 1928.

Od svého propuštění téměř fanaticky shromažďuje údaje o Stalinovi, prakticky slepý, se stejně zapálenými spolupracovníky. I dnes překypuje neuvěřitelnou duchovní vitalitou a svou fyzickou kondici udržuje každodenním cvičením s činkami. Jako historik pronikl do světového povědomí knižkou Portrét tyranů, která vyšla v USA v roce 1980 a poté byla přeložena do mnoha jazyků.

S názory Antonova-Ovsejenka je možné polemizovat. Může se zdát, že jeho odsudek Stalina je příliš radikální a jeho určení kultu osobnosti jako politického banditismu příliš zjednodušené. Já osobně jako člověk, který se vždy snažil nalézt jemnější nitky historie, si to plně uvědomuji. Ale hledání nitky skrývá velké nebezpečí: že totiž ve snaze o naprostou objektivitu přestaneme nazývat věci pravými jmény. Zločince zločincem a oběť obětí. A tehdy ztrácíme se zřetel mrvní odpovědnosti člověka před historií. Potřeba pravdy a mravní odpovědnosti je, myslím, hlavní pružinou celoživotního bádání A. V. Antonova-Ovsejenka.

● *Antone Vladimiroviči, na počátku své kariéry byl Stalin ideálním nástrojem pro jisté prakticky Lenina, které můžeme shrnout větou: účel světlá prostředky. Lenin byl politický izolacionista, nesnášel ideové kompromisy, v oblasti politické praxe byl však až neuvěřitelný pragmatik, nejen takové malichernosti, jako uzavření lidelný pro komunisty, ale také banditské ziskování peněz pro stranickou kasu, vzpomínáme ozbrojené přepadení banky v roce 1907 ve Tbilisi, které organizoval Stalin. A potom ohromný skandál, Lenin musel v roce 1911 část peněz předat představitelům německé sociální demokracie. A na pražském sjezdu v r. 1912 Lenin vyloučil zbytek strany, aby mimo jiné získal zpět tyto ztracené peníze. Když mu je Kautsky odmítl vydat, Lenin mu vyhrožoval soudem... Stalin byl ovšem zřejmě také agentem carské ochrany, tedy nejen nástroj...*

Jako bandita a lupič začal Stalin jednat velice brzy a za to ho také vyloučili v r. 1908 ze strany. Když vedení sociální demokracie odsoudilo akty expropriace, to znamená doplňování stranické pokladny s pomocí přepadání pošt, bank a podobně, Stalin toto rozhodnutí ignoroval a pokračoval ve svých lupičských akcích. Kvůli tomu ho také vyloučili. Kdyby nebylo Lenina, dokázal by tento fakt Martov již v roce 1918. To je známá historie, kterou jsem popsal ve své knize Portrét tyranů. A co španělské zlato? Mám na mysli ještě jeden lupičský případ z roku 1939, kdy bylo v bednách odvezeno zlato ze Španělska. Když byly bedny dovezeny sem, Stalin si radostně mnul ruce a nadšen se chystal. Za těch dvacet let se vůbec nezměnil. A dodnes Španělsku zlato nevrátili. Copak tohle není akce bandity?

● *Stalin měl přece přímé styky s gruzínským podsvětím...*

V Turuchánském kraji to bylo stejné. Ve Vologodském kraji se také přátelil s trestanci. Psal o tom v dopisech, které

byly publikovány. Zloději a lupiči, jací jsou to skvělí chlapi, »s nimi si člověk báječně rozumí«. V Turuchánském kraji se přátelil vlastně pouze s trestanci. Na Spondarjana, starého bolševika, trestance poštal. Totéž bylo se Sverdlovem. Vždyť Sverdlov s ním od té doby vůbec nemluvil. Nebo případ znásilnění třináctileté dívky. Carská policie pak donutila Stalina, aby si ji vzal za ženu. On s ní samozřejmě ale vůbec nežil. Její syn, který pracoval v moskevském rozhlase, měl v dokumentech přijmení Džugašvili. Jinak pochopitelně používal přijmení matky. Nebo sama Naděžda Aliuljevová. Stalin se ji pokusil znásilnit ve vlaku, když ho v roce 1918 Lenin poslal do Caricynu. Pronikl k ní v noci do kupé. Ona začala křičet a volat otce, který byl také ve vlaku. Otec se samozřejmě vrhl ke dveřím s revolverem v ruce a začal bouchat. Stalin otevřel kupé a vrhl se před ním na kolena s křikem: »Já ji miluji, vezmu si ji za ženu. Nestřílejte!« Potom si ji skutečně vzal. Jenže nakonec ji zavraždil. Mám informace, které to neúprosně dokazují. Nebo vražda Kirova. Stalin ji sám organizoval a potom jako opravdový gangster rusko-asiatského typu se postaral o to, aby byli zlikvidováni absolutně všichni účastníci i svědci této události, a dokonce i jejich příbuzní. Vyjmenovávat všechny Stalinovy vraždy nemá smysl. Vždyť nechával střílet i vlastní věrné sluhý — Jagodu, Ježova. Toho před smrtí poslal dokonce do Suchanovské mučírny. A Ježov měl tuberkulózu. Vedle vykrmených Kaganoviče, Molotova a Malenkova vypadá na fotografiích jako kuře. O všem Stalin rozhodoval osobně. Příkazoval, koho jak mučit. Od dětství byl plný mindráků, přepínání zlobou. Stalin nebyl pouze zločinec, nýbrž vrah v samé své podstatě. Jeho osobnost vtiskla svou pečeť celé epoše a celému národu přímo se satanskou silou. Svou první knihu jsem nazval Portrét tyranů, ale prakticky vznikl portrét epochy, neboť systém absolutní moci, který Stalin vytvořil, ztotožnil celou společnost.

● *Když byl Stalin opilý, nazýval svoji ženu Naděždu před lidmi courou.*

No, ano. Vždyť dokonce vlastní matku nazýval strašnými jmény. Říkám, že to byl chuligán. Když se stěhoval z Petrohradu do Moskvy a uviděl ve svém kremelském bytě zrcadlo, tak ho furiantsky rozkopli, »na co jsou takovéhle buržoazní věcičky«.

● *Ríkat si pravdu je těžké, a proto neustále vznikají nové mýty o minulosti. Často vytknutí pravdy brání osobní vztahy, například děti k rodičům.*

To je velice zajímavé téma. Glasnost má i svoji temnou stránku. Jestliže uznáváme pluralismus názorů základním principem našeho života, musíme být připraveni na to, že se probudí i pseudohistorikové. A tak se nyní setkáváme nejen se snahou rehabilitovat, ale i zveličovat zásluhy otců jejich dětí. Například nedávno vyšel v redakci Moskovskij rabotčij, kterou řídí dcera »proslulého« maršála Buďonného, almanach Čistyle prudy. Vyprávět, jaký byl Buďonnyj maršál, je

asi zbytečné, že? Řekneme, že byl v mnoha ohledech dokonce ještě neschopnější než Vorošilov, od kterého se snažil leccos pochytyt. A Vorošilov byl člověk neohrožený se absolutně k ničemu. Prostě jenom lokaj Stalina, nic víc, i když také trpěl velikášstvím. Buďonnyj byl na tom ještě hůř. Ve sborníku Niny Buďonné jeden autor píše, že aby mohl Chruščov uchvátit moc, musel nejdříve srazit velkého maršála. Ale Buďonnyj ve skutečnosti o ničem nerozhodoval, byl inspektorem jízdy. Stalinovi sloužil jako figurka, dobrá reklama lidovlády v Kremli. Hle, soustružník Klim Vorošilov a rolnický synek, kozák Buďonnyj, jak imponující, že. Další pseudohistorik — Sergo Mikojan. Jeho otec byl už od roku 1921 v blízkých vztazích s Berijou. Mikojan byl také jediný, kdo se snažil hájit Beriju po jeho zatčení. Účastnil se také aktivně stalinského teroru, vlastnoručně sepsával údaje pro Ježova, typu: »Posílám vám nepříteli lidu...«, absolutně nevinné. Doslova posílal lidi na popraviště. Takových faktů je v jeho životopisu mnoho. Měl přitom mnohem více informací o tom, co se děje, než kdokoliv jiný. Byl prostě lstivější, to znamená i podlejší. A Sergo Mikojan popisuje svého otce jako dobrého člověka, který se neustále dostával do sporu se Stalinem. Totéž dělá Sergej Chruščov například v Ogoňku, kde přikrášluje svého otce. Nehledě na to, že Chruščov udělal mnoho dobrého pro politické vězně, mimochodem i pro mne, nese přímou odpovědnost za zločiny stalinstiny. Byl to Stalinův pomocník. A představovat ho jako velkého státníka, to je zase jen falzifikace historie. Pluralismus vůbec znamená, že je možné převrátit naruby historii pro potřeby své rodiny. Když jsem byl vloni ve Wuppertalu na semináři o Trockém, ukázal jsem ve svém referátu, že Antonov-Ovsejenko, můj otec, vystupoval proti Stalinovi již v roce 1923, mnohem dříve než Rjutin a další. Tehdy málokdo vystupoval proti Stalinovi. Ale i on později vynášel Stalina. Dokonce jednou řekl v soukromém rozhovoru, že Stalin, to je Lenin dneška. Takovou dětskou frází. To je hanba nejen mého otce, ale i mnoha dalších. Co je však horší, otec fakticky sloužil Stalinovi, přestože byl v cizině, odstraněn z vedoucích pozic. Nežádal tam jako Raskolnikov, zůstával objektivně věrný stalinské diktatuře, sloužil a upevňoval Stalinův trůn. O tom je třeba otevřeně mluvit. Mnozí dokázali prohlédnout — on ne. Je třeba čestně rekonstruovat historii.

● *Představy o komunismu, o přelíných kataklyzmatu, které postihlo Rusko, bývaly většinou velmi zjednodušené. Dovolím si tvrdit, že jsme teprve na počátku skutečného pochopení takového složitého jevu, jakým byl ruský komunismus. Totéž platí i o problému, nakolik je stalinstina přirozenou formou socialismu a podobně. Historikové kultury stanovili, že Voltaire a markýz de Sade utvářejí své myšlení na logicky totožných předpokladech. Vzniká proto otázka, za jakých podmínek se jeden mění ve druhého. Bylo by asi zjednodušené tvrdit, že jsou to z morálního hlediska totožné postavy, i když oba vyznávali evropský racionalistický postulat: účel světlá prostředky. Revoluce je opět možné zkoumat z různých pozic. N. Berďajev například nacházel příčiny revoluce v dávném rozkolu v ruském religiozním myšlení.*

Myslím, že je třeba rozlišovat mezi omyly, abych tak řekl, přímo zločinnými, a nezistnými. Mnozí revolucionáři byli šlechtici. Čičerin, sám Lenin, i můj otec byl šlechtického původu, lidé, kteří se vzdali svého bohatství, jako Čičerin, nebo dokonce opustili nejen své bohatství, ale i své děti, jako Inesa Armand. Byli to lidé ideji, kteří věřili, že lidské vykoupení je možné

dosáhnout ve výstavbě socialismu a diktatuře proletariátu. Už Marx je možné pochopit tak, že nejzaostalejší, nejméně vzdělaná třída se má z neznámých důvodů stát diktátorem nad ostatními třídami. Lenin rozvíjel právě tuto ideu. A pak už jen využíval principu, o kterém jsme hovořili: účel světlí prostředky. A tak bylo možné udělat vše pro dosažení tohoto cíle, pro diktaturu proletariátu. Lenin připouštěl i činy, které byly hanbou pro něho i jeho okolí. Tak například můj otec, Antonov-Ovsejenko, inteligentní člověk, básník, žurnalista, vysoce vzdělaný. Já si ještě pamatuji, jak mi se smíchem vyprávěl, jak rozšiřoval po Ukrajině falešné německé bankovky. Nebo, bylo to pod Petrohradem, když se měnili bílí generálové za naše komisaře, byla to přitom čestná výměna, a on považoval za naprosto normální obléknout prosté rudoarmejce do generálské uniformy a takto oklamat protivníka. To jsou případy, které nejsou popsány ani v literatuře. Choval se přesně jako Lenin. Cožpak to nebyl Lenin, který zavedl do praxe stílení zajatců jako vydráždění druhé strany? Účel světlí prostředky, to je přesně ono. Totéž veřejné procesy s esery a menševiky, to vše již bylo za Lenina. A u Stalina už nebyl žádný duchovní cíl, jenom ty prostředky. A když leninská garda budovala se Stalinem pseudosocialismus, tak si mnozí její členové nebyli schopni uvědomit svoji hanebnou roli v této tragické historii ani při mučení ve vězení. Na rozdíl od mnoha měšťáků tvrdím, že mezi spolubojovníky Lenina bylo mnoho čestných lidí, kteří netoužili po osobní moci nebo kariéře. A když se pak přiznali na procesech, bylo to často ze strachu o své děti, rodiče, blízké.

● *Snad se dobře pamatují, mívál jste tu vedle sebe fotografie Stalina a Hitlera. Stalinštinu jste učil jako formu politického banditismu. Právě v tomto jste se vždy odlišoval od jiných historiků, kteří se snažili zvěrstva Stalina omluvit jakýmsi logickým vývojem doby. Jaký je váš názor na současný stav bádání o Stalinovi?*

V publikacích z posledního období je viditelná snaha o pravdivé zobrazení Stalina. Nemluví se již o stalinismu, o rádobě teoretickém systému či učení, na které poukazuje koncovka -ismus, ale o stalinštině, o modifikaci státního banditismu. Poněkud jiné je to v monografiích o Stalinovi. Mám na mysli knihy R. Medveděva a D. Volkogonova. Autoři monografií se sice naučili proklínat Stalina a občas ho i nazývají zločincem, ale vždy, když mají učinit nějaký závěr, snaží se najít pro Stalina omluvu. R. Medveděv dokonce ve své nové knize doslovně opakuje zásadní pasáže ze své více než deset let staré práce, kterou psal za Brežněva. A vždyť on tehdy posílal rukopis ke schválení na ÚV KSSS. Jeho vztah ke Stalinovi se projevuje už v tom, jak formuluje své věty. Všechno je jako v bavině. Například o vraždě Kirova se můžeme dočíst, že byla zřejmě provedena při určité informovanosti Stalina. Žádný čestný historik nepochybuje o tom, že Stalin nechal Kirova zavraždit. To vše není náhodou. R. Medveděv byl vždy obhájcem socialismu. Podle něho lid krácel k lepší budoucnosti nehlédě na stalinštinu a nakonec jsme přece jenom vybudovali rozvinutou socialistickou společnost. A co máme ve skutečnosti? Morální rozklad společnosti, fyzickou i duchovní degradaci osobnosti a dnes i rozklad ekonomiky. A nyní, když všichni chápou, že komunistickou stranu by bylo nejlepší rozpustit, R. Medveděv vstupuje zpět. Jsou tu i horší fakta. V roce 1982 Medveděv vítal okupaci Afghánistánu. V době, kdy všichni čestní lidé odsuzovali okupaci, nehlédě na možné postihy, R. Medveděv radil vládě neodsupo-

vat z Afghánistánu a nevhodně útočil na Sacharova. Nebojím se ho takto hodnotit, přestože by se to někomu mohlo zdát neetické, protože jsem autorem alternativní knihy Portrét tyranu. Avšak jsem přesvědčen, že vše, co se dělá otevřeně, je etické. Dokonce se domnívám, že jsem povinen na tyto okolnosti upozornit. Koňonků Medveděva odsoudil už před časem N. Koržavin v Novém ruském slově, dvakrát v pařížské Nové myslí vystupoval Maximov. A je tu také svědectví Dory Sturmann. Myšlení D. Volkogonova charakterizuje jeho vysoká stranická funkce a sám název jeho knihy Triumf a tragédie J. V. Stalina. Jaký triumf a tragédie? Tragédie miliónů lidí ano, ale rozhodně ne Stalina. To je přímá falzifikace. Pro historika je důležité, kým byl v životě.

● *Antone Vladimiroviči, co podle vašeho názoru dnes přežívá ze stalinštiny?*

Tři generace, které žily od doby občanské války, prodělaly proces naprosté likvidace osobnosti. Byl to proces fyzické i duchovní degradace lidu. Výsledkem vlády Stalina je to, že se dnes nacházíme na samém dně genetické propasti. Plánovitá likvidace inteligence se projevuje a bude projevovat ještě mnohá desetiletí. Vždyť i ta slabá vrstva inteligence za cara se vytvářela celá staletí. Když se spolu budeme dívat na zasedání Nejvyššího sovětu, můžeme se jen podívat, jak málo inteligentních lidí přichází k mikrofonu. Ač si velice vážím M. Gorbačova, s lítostí musím poznamenat, že podle mého názoru i v radě prezidenta nejsou skutečně inteligentní, vysoce kompetentní lidé, a k tomu ještě s dobrým srdcem, s výjimkou Jakovleva. V naší kruté době, v naší epoše, nestačí mít jen čestné srdce a jasný rozum, je třeba mít i dobré srdce. A takových lidí je také nedostatek. I to je vina Stalina. Když žil celý národ celá desetiletí ve strachu z vězení a v neustálém hladu, nelze se divit, že je dnes mnohý kvůli systému žaludku a kvůli získání bytu ochoten jít na jakoukoliv podlost. A co se stalo ze sovětské ženy? Vždyť tato vlastně neplnohodnotná žena bude vychovávat nová pokolení. Důsledků stalinštiny jsme se vlastně ještě vůbec nezabavili.

ZDENA SALIVAROVÁ - ŠKVORECKÁ ŘÍKÁ: »Uvažujeme o návratech«

Jsem v jednom z největších měst Kanady, jehož symbolem je nejvyšší televizní věž na světě — vysoká 554 m — a přilehlé jezero Ontário s rozlohou asi jedné třetiny Čech. Je modré nebe a teplý letní den, kterých je v Torontu prý nepočítaně. Konečně stojím před řadovým domkem v ulici Davenport 164. Na vizičce je napsáno Publisher 68. Zsvěcený štěnět již ví, že zde sídlí nejznámější exilové nakladatelství manželů Josefa a Zdeny Škvoreckých.

V přízemí domu, kde po dvě desetiletí let vycházely knihy u nás zakázané, hovořím s paní Zdenou. Kladu otázky ženě, které bylo uděleno prezidentem ČSR Václavem Hablem vysoké státní vyznamenání — Řád bílého lva.

V krátké pracovní pauze se paní Salivarová-Škvorecká pozastavuje nad výsledkem našich parlamentních voleb: »Nemohu pochopit, jak může jeden milión voličů volit komunistickou doktrínu, zůstat ve všem, co již vyšlo na pravdu Boží, dříve i nyní, v syrové politicko-ekonomické situaci všech komunistických zemí. Hlas může dát snad jedině prostý člověk neznalý věci, anebo člověk bez svědomí. Já osobně si dávám pozor i na bývalé soudruhy. Ale přece jen nechci zevšeobecňovat. Někteří si své odělní.«

O chvíli později vyjadřuje svůj názor k politicko-hospodářské perspektivě Československa: »Určitě zlepšení vidím tak za pět šest let, tedy za dobu, kdy se do funkcí dostanou dnešní studenti, politicky nezatížení, s odbornými i praktickými znalostmi a zkušenostmi ze studií a stáží z vyspělých demokratických zemí.« A pokračuje se svou druhou vlastí, s Kanadou: »Ve zdejších tržním hospodářství neuspěla jen dvě procenta Čechů podle statistik, ti se pracují. Nyní se pracují někteří penzisté, kteří jsou tady sami. Proč byste neuspěli vy doma? Tržní systém k práci lidí motivuje a některé, přinutí tvrdá realita. Všichni máte dobré zájem, nemáte jazykové problémy (emigrace musela vše budovat od začátku) a máte dobrého prezidenta...«

Na závěr kladu poslední otázku: Uvažujete s manželem o návratu? »Uvažujeme o návratech, ale již ne o návratu.«

● Zlatý valoun o hmotnosti 12,24 kilogramu nalezl bagrista A. Andrijevskij při zpracování zlatonosných šterkopisků v severní Sibiři.

84 000 Abtreibungen

Bonn — In den alten Bundesländern gab es 1989 fast 84 000 Schwangerschaftsabbrüche auf Krankenschein, gab die Bundesregierung bekannt. Privat bezahlte Abtreibungen seien in der Statistik nicht erfasst.

Ausverkauf im Bordell

Bei 2000 Dollar (3000 Mark) wurde die "Mustang Ranch" versteigert — das berühmteste Bordell Amerikas ging für 3 Millionen Mark weg. 1000 Interessenten waren zur frivolen Auktion des Jahres gekommen, erstanden Lotter-Liegen, schummerige Lampen, jede Menge Kondome.

Täglich zehn Tote, ohne Krieg

In den vergangenen vier Jahren sind 15 000 Soldaten während des Dienstes in der Sowjetarmee umgekommen — in Friedenszeiten. »Das sind zehn pro Tag«, sagt Marija Kirbasov, Vorsitzende des Allunionskomitees der Soldatenmütter. Eine Dokumentation belegt ihre Angaben: Junge Rekruten, erschossen, erhängt, zu Tode geprügelt, gestorben an Krankheiten, die nicht zur Kenntnis genommen wurden, viele Selbstmorde. Laut Angaben der Soldaten-Selbsthilfeorganisation "Schild" gestand Verteidigungsminister Dmitri Jasow ein, daß jeder vierte Todesfall in der Armee ein Selbstmord ist.

Milch entgiftet nicht

Berlin — Milch hilft nicht bei Vergiftungen, warnt Dr. Axel Hahn von der Berliner Beratungsstelle. Sein Tip: viel Wasser oder Fruchtsaft.

Bettgeschichten aus dem Mittelalter

KONDOBY RYLY
2 MEDVĚBÍ KŮŽE...

Po-Brot für die Potenz, Fische gegen Untreue, 150 Tage Enthaltensamkeit – Bettgeschichten aus dem Mittelalter. Viele davon sind zur Nachahmung nicht (unbedingt) empfohlen. Der französische Völkerkundler hat sie in seinem Buch „Wie man sich bettet. Die Kulturgeschichte des Schlafzimmers“ (Klett-Cotta, 38 Mark) zusammengestellt.

Um ihre Männer scharf zu machen, servierten die Frauen ihnen ein „Liebesbrot“. Dafür wälzten sie sich vorher nackt im Getreide, kneteten den Teig anschließend auf einem Frauenpo.

Gegen Untreue hatten Frauen im 5. Jahrhundert ein besonders drastisches Rezept. Sie bereiteten ihrem Gemahl einen Fisch, den sie sich vorher zwischen die Beine gesteckt hatten. Danach würzten und kochten sie ihn. Auf diese Weise sollten ihr die Bettkünste des Mannes für alle Zeit sicher sein. Eine andere, uns heute merkwürdig anmutende Sitte: In der Hochzeitsnacht pflegte ein Gott mit seiner Angetrauten anal zu verkehren, um ihre Jungfernschaft zu schützen.

Im frühen 9. Jahrhundert waren pro Jahr 150

Tage Enthaltensamkeit vorgeschrieben, Sex nur unter Eheleuten erlaubt – und ausschließlich in der „Missionarsstellung“. Offizielle Anstandsregeln forderten von Frauen: Laßt euch nur von dem Mann auf den Mund küssen, dem ihr angehört.

Zärtliche Entlausung – dann ging's zur Sache

Auch auf den Busen durfte nur der Ehemann seine Hand legen. Das schönste Liebespiel im 14. Jahrhundert: zärtliche

Entlausung. Erst dann ging's zur Sache – auch anal, damals die verbreitetste Methode zur Empfängnisverhütung. Drei Jahrhunderte später zur Zeit Ludwig XIII. spuckte und pinkelte man sich gegenseitig in die Betten. Daraus entstand das Spielchen: Bettlaken wegziehen. Bei der Liebe passiv bleiben, hieß das oberste Gebot für Frauen. Auch Selbstbefriedigung war verpönt. Schon die kleinen Mädchen durften deshalb nicht auf dem Bauch schlafen.

Jak na nezaměstnanost

(tp): Nezaměstnaných v ČSR je v současné době asi 45 tisíc, z toho 25 tisíc pobírá podporu v nezaměstnanosti. Řešení těžké sociální situace lidí, kteří chtějí, ale nemohou pracovat, je třeba si osvojit stejně jako ostatní zásady přechodu k tržnímu hospodářství. Proto byl nyní v Praze zahájen odborný seminář pro ředitele úřadů práce pod vedením expertů z britské služby zaměstnanosti. Jak řekl ministr P. Miller, zkušenosti v této oblasti sbíráme nejen u našich sousedů v Rakousku a SRN, ale i v Holandsku, Belgii a Irsku. Spolupráce s britskými experty vznikla na základě mezivládní dohody mezi ČSR a Velkou Británií a je financována z fondu „know-how“. Zprostředkování pracovních příležitostí není jediným způsobem pomoci, stejně důležité jsou rekvalifikační programy, tvorba nových pracovních míst i systém podpor stimulačních zájem o nalezení nového místa.

Zvolí krále bláznů

FRIEDBERG – mi: Celostátní oslavy plné radosti, tancování, veselí, dobrého jídla a trůnu vypukly včera, 11. listopadu, přesně v 11 hodin 11 minut u našich sousedů ve Spolkové republice Německo. Začal totiž masopust – Fasching, který slaví nejdříve ti nejmenší. Jm je určena takzvaná Martinsritt – Martinská jízda. Štědrý svátek sv. Martin se svým pravo- dem přišel na bílém koni s bohatou nadelkou mezi děti mateřských škol. Ale ani dospělí nepřicházejí zkrátka. Například v Augsburgu začíná Fasching nádherným plesem v místní Kongresové hale. Vrchol velkolepých oslavami a maskánními průvody, z nichž nejvýznamnější a největ- kolepější jsou v Kolíně nad Rýnem a Düsseldorfu, kde se již tradičně volí „král bláznů“ a jeho družina za účasti starosty města a významných politiků SNR.

KOHL – ZA BLÁZNOVSKOU PŘEDSTAVU, ŽE BUDĚ STÁT ACO MIAŘO...

● V Budapešti byl včera zahájen dvou- denní mimořádný sjezd Demokratického svazu Slováků v Maďarsku. 165 delegátů na něm zastupuje 85 obcí se slovenským obyvatelstvem.

DER SONNE ENTGEGEN: Auf ihrem Weg quer durch Australien werden die Solarmobil- piloten, die auf dem fünften Kontinent zur Zeit um den Weltmeistertitel kämpfen, immer wieder euphorisch begrüßt.

Klo in himmlischer Höhe

KÖLN, 15. November (dpa). Über 37 Jahre hat der Dachdeckermeister des Kölner Doms darauf gewartet – sinnigerweise zu Weihnachten soll es endlich soweit sein: Dann muß Erwin Woyke nicht mehr mit dem Aufzug nach unten fahren, um einem drängenden menschlichen Bedürfnis nachzukommen. Zwischen den Haupttürmen des Domes werden die Handwerker dann in luftiger Höhe eine eigene Toilette haben. Rund 250 000 Mark kostet der achteckige Pavillon, der neben vier Toiletten, Waschbekken und einer Dusche sogar den Luxus einer Fußbodenheizung bietet.

Obschon ausgesprochen teuer wird sich die „Naßzelle“ nach Meinung des Dom-Architekten Hans-Georg Lippert gleichwohl auszahlen. Bislang müssen die Arbeiter oft minutenlang auf den Aufzug warten, wobei kostbare Arbeitszeit verloren geht. Lippert: „Eine Lohnstunde kostet doch 50 Mark.“

● LUXUSNÍ VLAK pro bývalé stranické a státní vedení NDR se stane „polizdrným hotelem“ pro letovní turistů. Na letní sezónu příštího roku jsou už místenky vyprodány a je možno získat místenky jen na předlání a podzim se zimou. Celkem 39 vagonů nabízí veskerý komfort, lakého se dříve dostávalo E. Honeckero- vi a jeho řidičům grému, když poříždě- li po svých východoněmeckých drábách.

VRÁNA K VRÁNĚ

MOSKVA: J. Stalin a A. Hitler se po německém a ruském vpádu do Polska a jeho rozdělení setkali ve Lvově 17. října roku 1939. Vypovídá to z tajného dokumentu, který v roce 1940 tehdejší šéf amerického FBI E. Hoover zaslal pomocníkovi ame- rického ministra zahraničních věcí A. Berleamu.

Fotokopie dokumentu, který byl do zve- řejnění uložen v archivu ministerstva za- hraničí USA, otiskl včera list KOMSO- MOLSKAJA PRAVDA. Podle Hooverovy zprávy Stalin s Hitlerem podepsali při tajných rozhovorech ve Lvově vojenskou dohodu, která nahrazovala sovětsko-ně- meckou smlouvu o neútočení z 23. srpna

1939. Zpráva rovněž uvádí, že 28. října 1939 Stalin o rozhovorech s Hitlerem po- drobně informoval politické byro KSSS.

List v této souvislosti upozorňuje, že jednoznačná odpověď na otázku, zda se tajná schůzka uskutečnila či nikoli, bu- de dána až po otevření nejtajnějších so- větských archivů. Nicméně už dnes pro- hodnověrnost informace o schůzce hovo- ří několik skutečností. Dále zdůrazňuje, že tajné záměry stalinského vedení do- sud nebyly ani zdaleka odhaleny. Za prv- ní kráček tímto směrem označuje při- znání existence tajných protokolů k so- větsko-německé smlouvě o neútočení.

...TO SE ZATÍM JEN TVÍŘILO...

Wischwasch, wischwasch – wischwasch, wischwasch

Der Amerikaner, der die Entdek- kung des Intervallscheibenwischers für sich reklamiert, hat sich nach einem zwölf Jahre währenden Patent- streit mit dem US-Autokonzern Ford auf die Zahlung von rund zehn Millio-

Pietní připomínka

WASHINGTON: V pátek večer, v den 41. výročí zatčení doktorky Milady Ho- rákové, si krajané ve Washingtonu při- pomněli její památku. Na Americké uni- verzitě zhlédli film Československé tele- vize autorů J. Muchy a J. Juny věnovaný její památce. Promítání se zúčastnila i sestra doktorky Horákové paní V. Tů- mová, která odpovídala na dotazy ame- rických krajanů o životě Milady.

nen Dollar geeinigt. Der heute 83 Jah- re alte Robert Kearns hatte ursprüng- lich 141 Millionen Dollar gefordert und im Verlauf des langen Rechts- streits eine außergerichtliche Rege- lung mit einer Zahlung von 30 Millio- nen Dollar abgelehnt.

Im Juli hatte ein Geschworenenge- richt entschieden, daß Ford dem Er- finder 5,1 Millionen Dollar plus Zinsen zahlen müsse, weil die Firma sein Pa- tent verletzt habe. Die Höhe der Zin- sen war bis zuletzt strittig.

Als Kearns auch nach dem Urteil noch nicht bereit war, den Kampf um eine höhere Entschädigung aufzuge- ben, drohten seine Anwälte und ein Richter, seinen Geisteszustand über- prüfen zu lassen. Der Erfinder, ein ehemaliger Universitätsprofessor, hat noch Verfahren gegen 23 weitere Au- tofirmen laufen, denen er vorwirft, sein Patent gestohlen haben.

Bolševizace ministerstva?

(hš): O bolševizaci českého minister- stva kultury hovořil včera na mítinku na Staroměstském náměstí K. Šrp, před- stavitel jazzové sekce, pronásledované totalitním režimem: Klíčové funkce jsou dnes v rukou komunistů současných či bývalých, někdejších milionářů a kád- rovků. Imenoval i řadu osob, které po- řadatelé mítinku pozvou na stejné mís- to opět v 18 h za měsíc, aby se samy vyjádřily. K vystoupení, které zapůs- bilo na veřejnost znepokojivě, by měl za- ujmout stanovisko ministr M. Uhde.

Kniže Václav, nebo sv. Václav?

Tuto otázku nepoložili až historikové 19. a 20. století (doslova ji takto formuloval Dušan Třeštík v ČSČ 2, ročník XXXVI. 1988 v reakci na mou monografii Kniže Václav v obrazu legend. Acta Universitatis Carolinae. Philologica. Monographia LXXXV — 1981. Praha 1986.), je obsažena implicitně v charakteristikách svatého Václava již v legendách z 10. století. Při posuzování vlastností a celé osobnosti českého knížete Václava Svatého je ovšem nutné si stanovit určité přístupy, na jejichž základě budeme postupovat.

Především je nutné odlišit záměr středověkého legendisty a myšlenkovou schémata jeho sdělení od cíle novodobého historika nebo i čtenáře-neodborníka a jejich představ o funkci textu, který mají před sebou. Z toho pak vyplývají další aspekty zkoumání legendických zpráv, zejména změny tematické a kompoziční, totiž nutnost vidět legendu jako vyprávění se zánovou formou v čase a místě. Autor legendy ze 14. století interpretuje např. konflikt mezi Václavem a Boleslavem na základě jiných znalostí o pohanství než autor legendy ze století desátého.

Legenda lze definovat jako kratší zánovou epickou formu (z hlediska např. novodobého románu), jejíž vznik je třeba klást do starokřesťanského období.

Legendy postupně nabývají různých variant, z nichž můžeme rozlišit dvě základní větve. První z nich vychází ze vzdělaného publika o také se k němu obrací, druhá nese rysy průměrné lidové mentality s důrazem na smyslovost a

zjednodušování. V žádném případě však legendy o sv. Václavovi od 10.—14. století nelze označovat za produkt masovosti nebo mentality tvůrců a recipientů tzv. románů pro služby, jak to učinil D. Třeštík ve výše cit. článku.

Je pravda, že v křesťanském starověku nebyli světci z okruhu vládců, a pokud se ke křesťanství přiznali vysocí státní hodnostáři nebo důstojníci, skončili rovněž v konfliktu se státní mocí jako mučedníci. Teoreticky však ve spisech apoštolských otců soužití se státní mocí bylo možné. Rovněž sv. Augustin pokládá soužití »obce boží«, pokud putuje po této zemi, s »obcí pozemskou« za nutné a prospěšné. Z těchto předpokladů vychází i myšlenka svatého panovníka, jenž má v duchu sv. Augustina pečovat o své poddané jako otec v rodině o své děti... »Ale v domácnosti může spravedlivého, žijícího z víry a dleho dosud v cizině od té nebeské obce, sloužit i ti, kdo rozkazují. Nedávají totiž rozkazů z panovačností, ale z povinné péče, a nerozkazují z panské vypínavosti, ale z milosrdné starostlivosti.«

Podle tohoto ideálu liší Václavův vládní program Gumpold, biskup mantovský, v 70.—80. letech 10. stol.: »...má se ze všeho nejvíce zření k obcem nebeským (Václav), rozhodl se ve zbožném srdci, že ačkoli je povinen pečovat o obecné dobro, nezpronevěří se přece přesládké poslušnosti k Bohu, k níž se hned od mladých let zavázal, i kdyby měl pohrdnouti pokemským důstojenstvím. Obával

se však, že by musil pykatí za viny svěřeného lidu, kdyby neužíval zákona přiměřeného občanské otlosti... V rozsuzování byl obezřetný a hotov se nad každým smilovat, dával se snadno uprositi k prominutí trestu za nevhodné viny provinilců a při soudním líčení mu byl cizí všeliký způsob trestání...«

Gumpoldův obraz sv. Václava je opravdu ideální, zvláště když jej můžeme srovnat s některými motivy dalších legend, vyjadřuje však velkou touhu po naplnění takového ideálu, a tu zaznamenávají ve Václavově charakteristice i ostatní legendy. Jde tudíž o jisté tradiční podání, spjaté s Václavovou postavou a odpovídající neofytskému nadšení těchto dob. Ani touha po odřikavém způsobu života a po mučednictví není pouhou stylizací, ale vyvěrá z duchovního klimatu 10. století, jak to dosvědčuje postava druhého pražského biskupa Slavníkovce sv. Vojtěcha i jeho císařského přítele Oty III. Jde samozřejmě o dobu více než o půlstoletí mladší, než ve které žil svatý Václav, její romantické čtení však vzniká pod vlivem Byzance v západní Evropě již dříve. Sv. Václav je podle Josefa Pekaře na germánsko-slovanské půdě severu prvním představitelem tohoto nového ducha.

Zdá se, že položil otázku: »Kniže Václav, nebo svatý Václav?« znamená nepochopit plně funkci panovníka ve středověké společnosti. Jeho poslání je totiž chápáno jako úkol daný mu Bohem. Jestliže autor legend z 10. stol. zaznamenával některé rušivé prvky ve vztahu kníže—světec, pak legenda Oriente lam solé ze století 13. zdůrazňuje naopak přednost vlády světce pro jeho poddané a harmonický rozvoj celé země pod vládou takového panovníka.

TOURISTY FAKLAF...

Napodobovat není proč

Výtvarníka Jana Kristoforího znají dnes mnohem více ve světě než u nás. Za posledních dvaceti let nedobrovolného exilu měl po světě na dvě stě výstav, ilustroval na tři sta knih, spolupracoval se všemi exilovými nakladatelstvími. V roce 1977 se podílel na založení Nadace Charty 77 ve Skandinávii, a jak mohl, podporoval s přáteli undergroundové hnutí doma. Kdo si před čtvrtstoletím četl v Divadelních a jiných novinách, vybral si jeho »kristofory«. Nedávno přijal nabídku Hudebního divadla v Karlíně na výpravu k chystané inscenaci Pohádky máje Milana Uhdeho na motivy bratří Mrštíků a v režii Zdeňka Pospíšila.

»Láka mě spolupráce s Pospíšilem,« říká, »známe se už dlouhá léta. Jednou mi zavola a řekl, že když vidí, kolik scénografů dnes maluje, mohl bych já, malíř, zase dělat scénografi. Vlastně se ke scénografi vracím. Když jsem dělal pro divadlo rád, ale pak jsem přesídlil do Oslu, kde už působili Luboš Hruza a Karel Hlavatý, a tři čeští scénografové — to je na jedno severské divadlo příliš velká tlačnice. Nepletl jsem se jím do toho, i když pár inscenací jsem si vedle jiné práce udělal. A pak — v Oslu jsou takové obory, že se tam divadlo snad ani dělat nedá. Něco zajímavého vymyslet a v dílnách vám řeknou, že to nevyrobí, protože to odporuje nějakému ustanovení. Všichni jsou specializovaní, truhlář nesáhne na jinou práci než truhlářskou, a když přijede divadlo na zájezd, ani by si nerozbalili bedny, kdyby se někdo ztratil bednáči. Chce-li po nich někdo jen o vlas víc, než mají za povinnost, jdou hned do stávky. Někdy se divím, že tam divadelní organismus vůbec ještě funguje. A tak mě lehce mrazil, když tady v Československu slyším chválu na skandinávský model společnosti. Ale to jsem odbočil. Pohádka máje bude muzikál a chtěli bychom ji udělat jako velkou podívanou. Láka mě, že mohu pustit z uzdy fantazii. Při jiném typu divadla to jde těžko. Moderní činohra hodně psychologizuje, pořád se tam řeší velké problémy a scénograf nesmí překážet, aby to NEBYL CHALUPA, TO JE HRAD »PRATO-SORNICO«, ALE VZNEŠNÝ ČLOVĚK!

vyníkl obsah a neobjevil se žádný rušivý element. V Pohádce máje mě nic takového nesvazuje, ale přišly jiné potíže. Navrhl jsem pár technických detailů, ze kterých mají teď dílny zamotanou hlavu a pokoušejí se je zvládnout. Kdyby se to nepodařilo, musíme přemýšlet o jiné variantě.«

Jak jste vlastně prožil posledních dvacet let v cizině?

»Ono to dost souvisí s tím, jak jsem prožil ještě dvacet let předtím. V jednapadesátém mě zavřeli na deset let pro vlezradu. Po osmi letech mě sice pustili s podmínkou, ale než jsem se stačil rozkoukat, vzali mě na dva roky k pětáčkům. Pak jsem samozřejmě nespěl takřka nic, ale našťáště se našli lidé jako Leoš Suchařípa, který mě začal publikovat v Divadelních novinách. Krátce jsem pracoval v Družstvu invalidů, kde jsem při nástupu musel na zdravotní prohlídku. A dostal jsem krásné potvrzení, které mám dodnes schované, že Jan Kristoforí je naprosto fyzicky i duševně zdravý a proto může být zaměstnán v Družstvu invalidů. Pak mě brzy vzali na milost a přijali do Svazu výtvarníků, ale to už to byl pomalu rok 1968. Když bylo zle, přemluvil mě norší přátelé, abych odešel. Poslechl jsem, ale emigrovat jsem nechtěl. A když se upálil Jan Palach, řekl jsem si, že jsou-li doma stále takoví lidé jako on, nebudu přece utíkat. A vrátil jsem se. Po čtyřech měsících mi ovšem

bylo jasné, že je všechno beznadějně, a díky přátelům se mi znovu podařilo odejít, tentokrát přes Holandsko znovu do Norska.«

Myslela jsem, že žijete ve Švýcarsku...

»Víte, já mám velkou lásku: staré baráky. V Československu mi zkonfiskovali mlyn a já jsem se bez chalupy nemohl obejít. V Norsku samozřejmě mlyn neseženete. Staré dřevěné stavby shlíly nebo vyhořely a pak je tam jen pár kamenných budov, které jsou tak vzácné, že je soukromník nedostane. Koupil jsem tedy v Tessině chalupu a už dvacet let ji dávám dohromady. Když budu mít štěstí, bude za deset let hotová.«

Ale já jsem vás přerušila. Těch posledních dvacet let jste upravoval chalupu a ještě...?

»Nejdřív jsem pro jednu exportní společnost instaloval výstavy v zahraničí. To byla výborná příležitost, abych poznal svět a navázal mezinárodní kontakty. Naučil jsem se přitom sedm řečí alespoň tak, abych se domluvil. A začal jsem znovu malovat, upravoval jsem výstavy, ilustroval... A hlavně jsem se snažil neztratit spojení s Čechy v zahraničí i doma, podporovat všechno zajímavé, co se v české kultuře dělo.«

Znal jste tedy naši kulturu především zvenčí. Teď jste často tady a díváte se zevnitř. Jaký dojem máte?

»Smišený, protože věci se teprve začínají měnit. Nemohu sledovat všechno, ale ve výtvarném dění tu probíhá exploze. Za jeden měsíc se vystavuje tolik, co snad v celé ostatní Evropě dohromady. Spousta stylů, směrů... I lidé se změnil. Už to není ta dřívější šed. Usmívají se, jsou otevřenější. Občas už i někde vymalují nebo zametou. Jen mám trochu strach, aby se teď mladí výtvarníci neorientovali příliš na Západ a nezačali napodobovat. Vždyť není proč. V tomhle státěku je tolik invence, kolik jít v celé Evropě nenajdete.«

Uran kontra ropa

SSSR nežádá čs. uran — ale ČSFR by měla žádat zaplacení dluhu za čs. uran. Deník Svobodné slovo uveřejnil 23. 10. 1990 shodné oznámení skutečnosti, že SSSR nadále nebude požadovat čs. uran. Pro mnoho čs. občanů je to velice zajímavé zjištění. Pro které čs. občany? Pro ty, kteří celá dlouhá desetiletí v podstatě za žebračskou mzdu (pokud se u politických vězňů dá hovořit o mzdě) pro naše sovětské bratry tuto rudu v neuvěřitelných pracovních podmínkách dolovali. Jistě někde existuje seznam, kolik lidí odsouzených pro politické »delikty« se na této práci podílelo. Bude to jistě číslo ohromující. Každý den, opakuji, každý den vyložili tolik uranové rudy, že byla možná vypravit vlak o čtyřiceti vagoních plných té nejvyšší kvality rudy. Každý den po mnoho desetiletí odjížděl vlak, mezi vězni zvaný »větruška«, a odvázel z naší země v podstatě zdarma jednu z nejvíce ceněných surovin na světě.

I v tomto případě by měly existovat účty o tom, kolik peněz v rublech jsme za tuto »poklad« obdrželi. Troufám si říci, že pokud můžeme hovořit o tom, že nám SSSR za tuto rudu dluží jistou částku, pak tato částka je jistě stamilardová — ale nikoliv v rublech, ale v tvrdé měně. Je proto nám všem, kteří jsme tuto rudu pro Sovětský svaz těžili a v mnoha případech tam ztratili své zdraví (o těch zemřelých ani nemluvíme) zcela nepochopitelné, že nyní, kdy jsou velké potíže se smluvními dodávkami ropy pro náš průmysl, ze strany SSSR na nás chtějí platit tyto dodávky v tvrdé měně — což kdyby si to začali stihávat z onoho dluhu, který se za léta rozrostl do přímo astronomických částek? Bylo by to jistě čestné a naši republika by to velmi pomohlo. Je to sice jenom v poloze úvahy, ale jako jeden z argumentů by to náš pan prezident mohl použít, až dojde k oné z naší strany iniciované schůzce našich a sovětských nejvyšších představitelů. My, kteří jsme onu uranovou rudu s nasazením vlastních životů těžili, bychom se po tolik letech citili odměněni alespoň morálně.

SCHNEE VON GESTERN!

Rozštěpí se plynovod?

(zd): S potěšením jsme včera zaznamenali, byl jen stručně, že tranzitní plynovod zůstane jedním celkem, že se nebude budovat přepočítávací stanice na pomezí Moravy a Slovenska za 130 miliónů, kde by se rozpočítávalo, kolik plynu jde slovenskými a kolik českými oblastmi. Že zvítězil rozum, že ministři hospodářství a průmyslu všech tří vlád na jednání ve Znojmě pochopili, že ze strategických důvodů a konec konců i ji-

ných, možná finančních, možná politických, by dodavatel plynu mohl využít třeba větve přes Polsko atd. Prostě, že plynovod se štěpí nebude. Jak si ostatně přeje veřejnost i plynáři včetně slovenských. Radost z rozumu však vystřídalo včera spíše hoře. Onen výrok vznikl prý jako osobní názor ředitele sekretariátu FMH R. Štěpánka na otázku, jaké důsledky by mělo přijetí varianty slovenské vlády, znamenající organizační ekonomické rozdělení podniku Tranzitní plynovod na dvě nezávislé národní společnosti. A včera komuniké z jednání ministrů ve Znojmě dokonce uvádí, že se ministři nakonec shodli na nutnosti ustavit společnou expertní komisi, která do dvou týdnů předloží zprávu hodnotící situaci kolem plynovodu.

Doufejme, že to bude v souladu se seliským rozumem, že zvítězí rozvaha, účelná ekonomika. Bez pomíček a spojovníků... ZDA SE NAČEJ, ŽE MÁJÍ VHLA-VINKAČ NAS....!

Nové ceny vozů Favorit

(čtk): Výměrem federálního ministerstva financí č. 1933 (XVI) 90 se dnem 7. 11. 1990 upravují ceny osobních automobilů Škoda Favorit 781 takto: 136 L z 90 310,— Kčs na 95 810,— Kčs, 136 LS z 98 020,— Kčs na 101 890,— Kčs, 136 SP z 90 100,— Kčs na 95 490,— Kčs.

Telefon für die Jackentasche
Los Angeles - Der japanische Elektronikkonzern Fujitsu hat das kleinste drahtlose Telefon auf den Markt gebracht. Es wiegt 250 Gramm, paßt in jede Jackentasche und soll in den USA die herkömmlichen Autotelefone ablösen. Preis: 900 Mark.

...I HOSEN-TASCHE...

Schnupfen nur drinnen
New York - Schnupfen holt man sich nicht im kalten Herbstwind, sondern in beheizten Räumen und öffentlichen Verkehrsmitteln, stellten US-Wissenschaftler fest. Trockene Luft sei der ideale Herd für Viren.

Česká opera ve světě

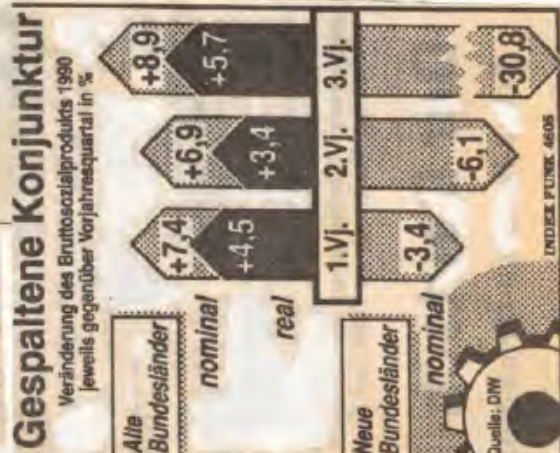
(vbr): V některých oborech jsme už do Evropy a do světa dávno vstoupili, ve sféře kultury zejména vážnou hudbou. Česká opera, která se u nás chvěje o existenci, platí za hodnotu ve světě plně uznávanou. Podle Zpráv Divadelního ústavu zůstala v sezóně 1989—1990 naší nejbranější operou v zahraničí sice stále Smetanova Prodaná nevěsta (v 15 divadlech pěti zemí), nicméně reprezentační »jedničkou« je už řadu let za sebou operní tvorba Leoše Janáčka. Ve dvanácti zemích (těž USA, Kanada, Austrálie) se hrálo pět Janáčkových oper: její pastorkyňa v deseti různých inscenacích, Káfu Kabanová v devíti, Příhody lišky Bystroušky v jedenácti, Vác Makropulos ve čtyřech a Z mrtvého domu v pěti v Anglii, SRN, Rakousku, Francii, Španělsku, Belgii, Itálii, Nizozemí, Švýcarsku a Švédsku. Mezi tím vynikají inscenace v největších operních domech, v proslulých festivalech a v provedení prominentních umělců, přičemž z českých se zaslouhuje o Janáčkovu tvorbu v cizině zejména dirigent Jiří Kout. S exploatací Dvořákovy operní tvorby však stále ještě nemůžeme být spokojeni, i když uvedení Rusalky a Čerta a Káči v USA a Rusalky v Saarbrücken, Bernu, Vídní, Frankfurtu a Altenburgu v jediné sezóně znamená zvýšený zájem, který se doufejme ještě vystupňuje v příštím jubilejním roce. Bohuslav Martinů se hrál jednou (Veselohra na mostě) v USA, dvakrát v Německu (Země) a ve francouzském Lyonu uvedli Troji přání.

Trabi-Beschäftigten droht im Dezember das Aus

BONN/ZWICKAU (dpa/VWD). Dem DDR-Auto Trabant droht das endgültige Aus. Das Bundeswirtschaftsministerium will den Export von 10 000 Trabis nach Polen finanziell nicht absichern. Wenn das Geschäft platzt, wären 4000 Beschäftigte bei Sachsenring in Zwickau vom 1. Dezember an arbeitslos, 40 000 wären in der Zulieferindustrie betroffen.

Polen will die Autos in Transferrubel, der alten Verrechnungseinheit des Ostblocks, bezahlen. Bonn müßte für den Umtausch in D-Mark geradestehen und wäre eventuell zu einer Subvention von bis zu 80 Millionen Mark gezwungen.

Das Wirtschaftsministerium hält den Trabi nicht für konkurrenzfähig. Das bestreiten die Zwickauer Manager. Die Inlandsnachfrage steige wieder. Ungarn wolle 3500 weitere »schnittige Trabi-Flitzer« bestellen, allerdings mit Rubel bezahlen. Sachsenring sei auf Exportgeschäfte angewiesen, um das gemeinsame Projekt mit Volkswagen finanzieren zu können. Die Zwickauer müssen dafür 87,5 Prozent des Stammkapitals in Höhe von zehn Millionen Mark aufbringen.

CSFR bleibt ein Staat

Prag und die Landesteile über Machtverteilung einig

PRAG, 14. November (AP/Reuter/dpa). Auf einer Krisensitzung haben die Ministerpräsidenten der tschechoslowakischen Zentralregierung sowie der tschechischen und der slowakischen Landesteile am Dienstagabend in Prag Kompromisse erzielt, die ein Auseinanderfallen des Staates vorerst verhindern. Sie einigten sich nach zwölfstündigen Verhandlungen auf einen Gesetzentwurf, in dem die Machtverteilung zwischen Zentralregierung und den zwei Landesteilen geregelt ist. Das Land drohte wegen der slowakischen Forderungen nach mehr Eigenständigkeit auseinanderzubrechen.

Nach der Krisensitzung sagte CSFR-Ministerpräsident Marian Calfa, es gebe im Moment keine Streitpunkte mehr. Zuvor hatte die Nachrichtenagentur CTK den Prager Regierungschef mit den Worten zitiert, in den Schlüsselfragen der Eigentumsrechte sei Einigkeit erzielt worden. In Währungs-, Verteidigungs- und außenpolitischen Fragen bleibt der Bund zuständig. Prag bleibt auch für den Aufbau der Infrastruktur und für die strategische Planung der Wirtschaftsreform federführend. Die Aufsicht über die Atom-

kraftwerke wird weiterhin bei der Bundesregierung liegen.

Außenminister Jiri Dienstbier und Finanzminister Vaclav Klaus hatten während einer Gesprächspause mitgeteilt, die drei Partner hätten sich auf eine gemeinsame Außen- und Außenhandelspolitik geeinigt. Beide Teilrepubliken könnten internationale Vereinbarungen schließen, denen die Bundesregierung jedoch zustimmen müsse. Klaus teilte mit, es sei Bundeshoheit über das Steuerwesen, den Staatshaushalt sowie die Geld- und Preispolitik vereinbart worden. Damit sind die Forderungen nach einem eigenen Außenministerium und einer Zentralbank für die Slowakei vom Tisch. Weniger zufrieden zeigte sich der slowakische Ministerpräsident Vladimir Meciar. Gesetzesänderungen mit verfassungsrechtlichem Charakter an einem Tag zu regeln sei fast unmöglich. Seine Regierung werde das Ergebnis erörtern, sagte er.

In Bratislava reagierten slowakische Nationalisten mit Unmut auf die Einigung. Am Abend zogen Tausende Demonstranten durch die Straßen und forderten eine „unabhängige Slowakei“.

Saudis verbieten

Frauen das Autofahren

Frauen in Saudi-Arabien dürfen ab sofort nicht Auto fahren. Die Regierung des Königreichs verhängte am Dienstagabend ein totales Fahrverbot für alle saudischen und ausländischen Frauen und kündigte für den Fall der Zuwiderhandlung Strafen an. Anlaß ist eine Demonstration von etwa 70 arabischen Frauen, die in der vergangenen Woche demonstrativ mit einem Auto-Konvoi durch Riad gefahren waren. Das bis dahin allgemein eingehaltene Frauen-Fahrverbot entsprang alten Sitten, war aber nirgendwo gesetzlich verankert.

Die Autofahrerinnen waren trotzdem festgenommen und erst wieder freigelassen worden, nachdem ihre Ehemänner sich verpflichtet hatten, alle Fahrversuche ihrer Gattinnen in Zukunft zu verhindern.

Unklar ist, ob auch die im Lande stationierten US-Soldatinnen von dem Fahrverbot betroffen sind. Sechs Professorinnen der König-Saud-Universität wurde die Lehrerlaubnis entzogen, weil sie das Recht zum Autosteuern verlangt hatten.

A KDO BUDE VOZIT DOMU OZRALE...

Aufgespießt

„Der Bundesbürger kennt im Durchschnitt zwar 19 Automarken, aber nur fünf Pflanzenarten. Der durchschnittliche Kenianer kann dagegen zwar weniger Automarken, dafür aber zwischen 300 und 600 Pflanzenarten aufzählen.“

Aus einer am Mittwoch veröffentlichten Presseinformation der Kölner Universität.

VIDEŇSKÉ NUDE

500 g nudli, 3 plátky veku, 2 cibule, 2 lžice másla nebo rostlinného tuku, asi 80 g tlustého od šunky (naba slaniny), sůl, trochu strouhaného muškátového oříšku.

Nudle uvaříme jako obvykle, hned propálcháme studenou vodou a necháme okapat. Tlusté od šunky nakrájíme na kostičky, které necháme rozpustit. Lehce mezi nimi pak opečeme na malé kostičky nakrájenou veku. Do tohoto základu vmícháme

uvažené nudle, dobře promícháme, prohřejeme, podle chuti osolíme a okořeníme strouhaným muškátovým oříškem. Je to chutná příloha např. k pečenému kuřeti, k tomu salát z čerstvé zeleniny.

TĚSTOVINY SE ZELÍM

Těstoviny (mušličky, koltíka apod.) uvaříme podle návodu, necháme dobře okapat a dáme stranou. Na 500 g těstoviny počítáme 1 hlavu bílého zelí, 100 g anglické slaniny, 3 lžice kečupu, sůl, ocet, špetku cukru, mletou papriku (sladká i pálivá).

Slaninu nakrájíme na drobné kostky, necháme ji rozpustit, pak v ní opečeme na hrubo nakrájené bílé zelí a okořeníme je solí, paprikou, octem a špetkou cukru. Důsime, ale jen tak, aby zelí zůstalo na skousnutí pevné. Pak všechno promícháme, dochutíme rajčatovým kečupem a ještě krátce prohřejeme. Podáváme samostatně nebo s plátkem uzenářské sekané.

..TO MOŽE BÝT DOBRÉ...

Jen kursovní krůčky

(bob): Od dnešního dne platný turistický kursovní listek přináší ve srovnání se svým předchůdcem opět jen minimální upevnění či poklesy jednotlivých námi sledovaných zahraničních měn.

Francouzský frank	6,50 Kčs (+ 0,3 %)
1000 Italských lir	28,98 Kčs (+ 0,07 %)
Rakouský šilink	3,10 Kčs (+ 0,8 %)
Německá marka	21,78 Kčs (+ 0,4 %)
Švýcarský frank	25,82 Kčs (+ 0,7 %)
Americký dolar	32,55 Kčs (- 1,0 %)
Britská libra	63,95 Kčs (- 0,5 %)

Naši do Saúdské Arábie

[čtk]: Saúdská Arábie oficiálně pozvala speciální československou protichémickou jednotku do krizové oblasti v Perském zálivu. Tato informaci poskytl novinářům krátce po svém návratu z Blízkého východu náčelník Správy zahraničních vztahů FMO generálmajor J. Jindra. Finanční náklady spojené s pobytem naší jednotky bude hradit saúdskoarabská strana. Termín odjezdu bude stanoven mezivládní dohodou.

POJEDOU TAM NA VEŘEJNOSTECH...

Sein letzter Wille Beerdigung mit Strampelhose

Coulsdon - Ein Engländer (80) fühlte sich 60 Jahre lang als Baby. Tagsüber arbeitete er, aber zu Hause zog er Windeln an, schlief in einer riesigen Wiege, aß Babykost und ließ sich in einem großen

Kinderwagen umherfahren, berichtet der Psychiater Dr. Ranjani Pandita-Gunawardena. Inzwischen ist der Baby-Mann gestorben. Sein letzter Wille: In Strampelhosen beerdigt zu werden.

..A DODÁVKA V PUSE...

• Belgia podpoří požadavky Československa na rozvoj spolupráce s Evropskými společenstvími a na hospodářskou pomoc od nich. Vyplývá to ze včerejšího setkání členů delegace vlády ČSFR s ministry financí a zahraničního obchodu Belgie.

• Devadesát procent občanů žijících na území bývalé NDR se domnívá, že ještě dlouhou dobu zůstanou „lidmi druhé třídy“ v porovnání s obyvateli dosavadní SRN. Vyplývá to z průzkumu sociologického institutu v Allensbachu.

..AŽ Z TOHO VZNIKNE NOVÉ SLOVENSKO.

Engländer will 6 Monate suchen London - Der Engländer Jim Cowling (43) hat seine gesamte Habe für 240.000 Mark verkauft. Er will für sechs Monate in die USA reisen und den legendären „Big Foot“, einen Verwandler des Himalaja-Yeti, suchen. Cowling: „Das ist mein Ernst.“

Ohne Licht zwei Punkte

München - Autofahrer, die im Nebel ohne Licht fahren, müssen mit bis zu 80 Mark Bußgeld und zwei Punkten in der Verkehrssünderkartei rechnen, warnt der ADAC. Auf Autobahnen muß Abblendlicht bei Sichtweiten unter 150 Meter eingeschaltet werden, auf Landstraßen unter 120 Meter.

Dluzh téměř 260 tisíc tun uhlí mají za 10 měsíců letošního roku horníci koncernu Slovenských uhelných dolů. Okolysne splnití ani připravované kolektivní, které vyzvaly o 1589 metrů důlních chodů méně.

Cestné členstvo ČSČK bylo včera uděleno vnučkám zakladatele našeho státu a současně i národní společnosti Červeného kříže T. G. Masaryka, dr. Anně a Herbertě Masarykovým.

[luk]: Včera, tři minuty po deváté hodině ranní, manželka britského velvyslance Suzanne O'Keeffe pokřtila v jedné z pražských vozoven šampaňským věc do té doby u nás nevídanou - tramvajovou soupravu vymalovanou v barvách letecké společnosti British Airways. Podle velice lukrativní dohody, uzavřené touto společností s reklamní agenturou RECAR, bude tato souprava jezdit městem pražským zatím po dobu jednoho roku. Budeme ji potkávat na běžných linkách 9 a 26, které projíždějí centrem města.

Neposlušný policista

Před čtrnácti dny xprostil ministr vnitra ČR T. Hradílek výkon služby náčelníka Krajské správy SNB v Ostravě podplukovníka ing. Jiřího Sprušila. Učinn tak po konzultaci s ministrem vnitra ČSFR J. Langošem, jeho prvním náměstkem J. Rumlem, ředitelem Úřadu FMV pro ochranu ústavy a demokracie J. Müllerem a jeho náměstkem Fr. Stárkem. Pplk. J. Sprušil se stal údajně podezřelým ze závažného porušení služebních povinností, mj. při využití tisku a dalších sdělovacích prostředků k tomu, aby vyvolával napětí mezi různými bezpečnostními složkami a znevažoval rozhodnutí svých nadřízených. Na schůzích a setkáních hovořil o představitelích MV ČR způsobem, který se údajně neslučuje s postavením policejního šéfa.

naše poznámka

Zkrátka pplk. Sprušil si dovolil příliš — mnohem více, než je na ministerstvu vnitra ČR dovoleno. Jiří Sprušil si ale v Ostravě získal za dobu svého působení značnou popularitu. Nejen proto, že v dobách totalitního režimu musel policejní služby opustit, pracovat jako tavič v ocelárnách, ale po opětovném nástupu k policii svým nekompromisním vystupováním proti narůstající zločinnosti na Ostravsku, kdy z jeho iniciativy byla zahájena akce Zákon — série bezpečnostních opatření, z nichž většina skončila úspěšně.

Ukázalo se, že v případě „Sprušil“ je mnoho nejasného. Proč například byl pplk. Sprušil dočasně zbaven služby 24. října, proč se do Ostravy dostavila inspekce MV ČR až 28. října, když šlo údajně o závažné porušení služebních povinností? Proč FMV a MV ČR k názorům ostravské veřejnosti mlčí? Proč nebylo — a kdy bude — skončeno šetření inspekce MV ČR, když hlavní velitel VB mjr. Fr. Zelenický na tiskové konferenci novinářům sliboval, že se tak stane do pátku 2. listopadu? Na odpovědi čekají nejen novináři, ale i veřejnost. Metody, jakými pracuje v současné době vedení MV ČR včetně ministra T. Hradíka, vyvolávají podezření na osobní a politické zájmy. Narůstá kriminalita, odborníci nemají potřebný klid na práci, náčelníci a náměstkové ministra se střídají »ze dne na den«. Taková situace a tajemství nedává příliš nadějí na spravedlnost, zamezení růstu kriminality, ale naopak brzdí nárůst popularity policie u široké veřejnosti.

Ne každá poezie je dobrá

Měla jsem období, kdy jsem se živila poezií. Ne, nikdy jsem ji nepsal, ani profesorně nerecitovala, jen tak mezi čtrnáctým a devatenáctým rokem mi k životu stačil snad jen vzduch, krása všehomíra a básničky. Uměla jsem celou Manon a zdálo se mi, že ve verších se dá být úplně všechno.

Jako ránu osudu jsem tenkrát nesla, že nikdo nikdy nenapsal báseň jen a jen pro mě. Vůbec jsem si nemyslela, že by to mělo být nějaké opěvování mých baculatých tvářiček, bylo by mi úplně stačilo něco naprosto neutrálního. Nedočkala jsem se, a tak jsem řekla, co bylo napsáno pro všechny.

Jenže když máte na gymplu zálibu v poezii, určitě vás dříve nebo později zlaní do nějaké kulturní úderky. Řeknete si: Staň se! Budu mít čárku, občas se z něčeho uteju, ale hlavně... budu sloužit Múze. Teď to možná už jde, ale já byla teenager normální. Jak mě ulovili do recitačního kroužku, hned mě postavili na pódium pod rudý samet s rudými deskami v rukách a... dítě, křič, jak benzínem voněti a travou...

A protože mi to docela šlo, vymetli se mnou kdejakou soutěž. Tam se teprve děly věci! Jelikož těm nejlepším hrozilo celostátní finále na Wolkerově Prostějově, všichni o sto osm deklamovali Baladu u rentgenu a prosili pomyslné doktory, aby je dobře proslítili, kdeže v nich říkají ta třídni nendvst. A pak následovali Skřivové a Pilařové...

Všechno šlo vždycky v poklidu, žádný malér. Jen jednou dámy v porotě ztrácely vědomí a balanc a předseda — jistý herec zcela neherecky řval sálem: »Ne každá poezie je dobrá!« jedna ze soutěžících totiž přednesla báseň Vzdech od nám naprosto neznámého Zahradníčka. Našla prý doma v knihovně knížku vydanou v Londýně a moc se jí líbila.

Nicméně předseda měl pravdu. Poezie je dobrá a špatná. Musela jsem s ním souhlasit i v tom, že básně dokážou překonat čas a prostor. Mnohokrát se mi to potvrdilo. Poprvé na jedné akademii k VRSR. (Člen recitačního kroužku totiž šel od VRSR k osvobození. Nebo obráceně?) Říkala jsem tam:

»Bylo mi tenkrát sedmnáct,
když poprvé jsem uslyšela jméno Lenin.
Prý člověk jako my
a kacířky i trůny...«

A mně bylo teprve čtrnáct, měla jsem tenký hlásek a záviděla těm, co zůstali »jména neznalí« alespoň do těch sedmnácti.

Pravda o černých baronech

(toh): »Švandrlíkovi Černí baroni vytvořili o útvarch PTP poněkud zkreslený obrázek. Dnes si většina lidí myslí, že bývalí pátépačci měli na vojnu jen srandu, spoustu volného času a pořádně hloupé velitelské. To však ale vůbec není pravda.« Řekl na včerejší tiskové besedě člen představenstva Svazu PTP ing. Josef Horák. Pomocné technické prapory se zakládaly v roce 1950. Byly to jednak lehké (práce v lomech a na stavbách), jednak těžké (práce v dolech). V roce 1951 jich bylo

celkem 17. Počet takto zařazených příslušníků se odhaduje na 90 tisíc. Příslušníci PTP nebyli v průběhu presenční služby a ani na vojenských cvičeních povyšováni, byli tedy z principu obyčejnými vojáky. Po vojenské službě následovalo několik cvičení a odchod do civilu byl často podmiňován podpisem smlouvy na práci v dolech po dobu tří let. Cejch »černého barona« provázal příslušníky PTP po dobu mnoha let dalšího života.

Lebenslinie zeigt, wie alt Sie werden

Drei englische Ärzte der königlichen Ambulanz im englischen Bristol haben 100 verstorbenen Patienten untersucht. Ergebnis: eine „auffällige Übereinstimmung zwischen dem erreichten Lebensalter und der Länge ihrer Lebenslinie.“ Die Linie, die vom Handrand zwischen Daumen und Zeigefinger in einem schwungvollen Bogen um den Daumen herum hinunter zum Handgelenk verläuft, zeigt also an, wie alt Menschen werden können. Endet sie zwei Fingerbreit vor dem Gelenk, liegt die Lebenserwartung zwischen 50 und 60 Jahren. Endet sie einen Fingerbreit davor, liegt sie zwischen 60 und 70 Jahren. Reicht sie bis zum Handgelenk hinunter, können Sie 80 Jahre und älter werden. Die Ärzte, Dr. Newrick, Dr.

Corral und Dr. Affie, schrieben im angesehenen „Journal der Königlichen Medizinischen Gesellschaft“: Patienten mit kürzerer Lebenslinie können ihre Lebenserwartung mit gesünder Lebensweise verbessern.

Wichtig ist die linke Hand: Die Lebenslinie geht direkt am Handballen entlang.

Fax-Gerät – so klein wie eine Hand

Tokio – Der japanische Elektronik-Konzern „Ricoh Corporation“ hat das kleinste Fax-Gerät der Welt entwickelt. Das Gerät „PF-1“ wiegt 2,5 Kilo und misst 11 mal 7 mal 2 Zentimeter. Für eine Seite braucht es 34 Sekunden. Preis: 2490 Mark – zum Test bisher nur in England und den USA.

Kurzaufträge gut für die Karriere

London – 15 verlängerte Wochenenden sind erholender als zwei Jahresurlauben, fand der englische Psychologe Dr. David Lewis heraus. »Viele Kurzaufträge bringen Abwechslung, vermindern Alltagsstress, aktivieren das Liebesleben und ebnen den Weg an die Firmenspitze.«

Münster – Jetzt gibt es die Antibaby-Spritze für den Mann. Sie besteht aus dem Wirkstoff des Muskelrelaxans Anabolika und wirkt drei Monate. Professor Nieschlag aus Münster entdeckte ihre Wirkung bei der Untersuchung von Bodybuildern.

Do pomocných technických praporů se lidé dostávali na základě udání v místě bydliště a na pracovišti. Byli to studenti, zemědělci, úředníci, ale i kněží, synové továrníků a živnostníků a vedle toho i dělníci. Takzvaná vojna se odhývala v mimořádně těžkých podmínkách zdravotních, hygienických a režim příslušníků PTP byl neobyčejně tvrdý. Sestával z pracovní doby 10–16 hodin denně, z pořádkového cvičení, někdy i nočních poplachů a pochodových cvičení, kombinovaných tzv. politickým školením. Zcela mimořádně bylo zacházení s vojáky, neustálé ponižování jejich důstojnosti, nepovolování vycházek a dovolených.

Svůj dnešní význam vidí členové PTP v tom, že budou posilovat demokratické hnutí a budou kandidovat ve volbách.

K ČESKOSLOVENSKÉ STÁTNOSTI

Existuje československá státnost? Může se jí psát s pomílkou nebo bez pomílk. Významově se na věci nic nemění. Komunisté po roce 1945 používali pomílk (viz např. vládní program z 5. dubna 1945). Nevím, zda se jednalo o náhodu nebo návrat ke smlouvě z roku 1918. Později se opět Československo psalo v obou národních jazycích bez pomílk. Pro nynější poslance Federálního shromáždění znamená pomilka před několika měsíci zásadní politický spor. Byl řešen kompromisem, který vejde do dějin kuriozit. V Čechách je Československo bez pomílk, na Slovensku s pomílkou. Za sporem o pomílkou se skrývá však zásadní věc, která má vpravdě historický význam pro naše národy. Jde o československou státnost.

Ze všeho, co slyším nebo čtu o přípravě nových ústav, zejména o sporech týkajících se vymezení kompetence mezi oběma republikami a federací, nabývám přesvědčení, že jsme dospěli na pokraj rozbití myšlenky československé státnosti. Ze vše, co následuje, je proces její likvidace. A pochopitelně neexistence práva vystoupit z federace nic nemění na této skutečnosti.

Stojíme před otázkou, co teď, kdy po nových dvaceti letech je na řadě další posun ve vztazích mezi Čechy a Slováky. Budeme budovat českou státnost a sloven-

skou státnost, nebo dáme přednost ideji československé státnosti? Je vůbec možné vrátit se k ideji československé státnosti, nebo vývoj jednoznačně spěje ke smlouvě dvou státností o konfederaci? Nezáleží na tom, jakou budou mít ústavní podobu tyto vztahy, zda to budou tři ústavy. Význam této skutečnosti je zcela druhotný, i když ne zcela zanedbatelný.

Zřejmě nový posun směřuje ke konfederaci bez ohledu na to, zda její jméno bude federace. Česká politická reprezentace jednoznačně akcentuje budování české státnosti, což odůvodňuje existenci českého národa. Slovenská totéž. Slabá náplast v myšlence »federálního lidu«, federace jako výrazu dobré vůle tohoto lidu, není nosnou myšlenkou pro naše národy. Ani strach, že nám Evropa nedovolí, abychom do ní vstoupili jako národy oddělené, neznamená novou státní ideu.

Existují v Evropě i v Americe — další kontinenty ponecháme stranou — státy, kde více národů žije ve společném státě a nemají problémy. Pro Evropu budiž nám příkladem Švýcarsko. V této zemi žijí Švýcaři, kteří mluví (úřední řeč) německy, francouzsky, italsky a retorománsky. Spojuje je státní ideu, již se říká švýcarská státnost. Dorostl tento státní útvar ČSFR k obdobné ideji státnosti, nebo jde jeho vývoj zcela opačným směrem k národním

státnostem. Zdá se mi, že jde nepochybně zcela směrem k národním státům, chápaným jako suverénní státy, s akcentem na rozdílné národní zájmy.

Subjektivně vzato, jako by historie v roce 1990 nebo ti, co ji chtějí dělat, udělali chybu. Obrátili se zády k ideji československé státnosti, která pochopitelně nepohlcuje národy a jejich zájmy, nevymazává jejich kulturu a neměla by jim brát správu jejich věcí. Zatím se zdá, že vývoj se posouvá spíše opačným směrem. Stimuluje jej na jedné straně tradiční centralismus a přebujelý byrokratismus a na druhé straně jejich reakce — nacionalismus, skrytý či veřejný. Jestli je tato společnost schopna, vzlédl k tomu, že nemá aktivní a dobře vybudované struktury, čelit centralismu a byrokracii, odstranit to, co žene vodu na mlyn nacionalismu, o tom lze pochybovat. Jsme však na počátku transformace posttotalitního státu v právní stát.

Idea československé státnosti by měla poskytnout Čechům i Slovákům stejný prostor pro jejich národní seberealizaci a také jistotu národních zájmů lépe než národní stát. Zda se s ní Češi a Slováci ztotožní, ukáže blízká budoucnost.

BLA BLA BLA BLA BLA !

Ratios

STRASSBURG, 13. November (AFP). Der in Straßburg ansässige Europarat ist auch nach über 40jähriger Existenz noch weitgehend unbekannt — und zwar selbst unter Abgeordneten. Dies ist das Ergebnis einer Umfrage unter Parlamentariern aus acht der 24 Mitgliedsländer des ältesten und größten europäischen Staatenbundes, die am Dienstag in Straßburg veröffentlicht wurde.

Zwei Drittel der Befragten hatten keine genauen Vorstellungen von den Aufgaben und Zielen des Staatenbundes, 60 Prozent konnten keine „positive Aktion“ des Europarats nennen, und 90 Prozent mußten bei der Frage nach einer „negativen Aktion“ passen. Lediglich 55 Prozent der Befragten wußten, daß sich der Europarat in erster Linie die Wahrung der Menschenrechte zum Ziel gemacht hat. Dagegen meinten 15 Prozent der Volksvertreter, der Europarat bemühe sich vor allem um die wirtschaftliche Integration Europas — und verwechselten den Staatenbund damit offensichtlich mit der EG.

Fälschungssichere Hunderter tauchten als Fälschungen auf

MÜNCHEN, 13. November (Reuters). Nicht einmal zwei Wochen nach Einführung der neuen, als weitgehend fälschungssicher bezeichneten Hundertmarksscheine sind die ersten Fälskate aufgetaucht. Das berichtete der Fälschungsspezialist des bayerischen Landeskriminalamts (LKA), Eduard Liedgens, am Dienstag. Im Raum München seien in den sechs Wochen seit Ausgabe des neuen Hunderters mit dem Porträt der Pianistin Clara Schumann zehn gefälschte Scheine sichergestellt worden. Der Fälscher habe einen Laserkopierer verwendet, und die Blüten seien nicht schwer zu erkennen. Dennoch sei der Täter noch nicht beim Einlösen ertappt worden.

Der beim Original silberne Sicherheitsfaden erscheine auf der Kopie nur als schwarzer Strich und sei natürlich auch nicht mit dem Finger zu ertasten, sagte Liedgens. A YE TO !!!

KONKURENCE PO ČESKU

Zachtělo se nám tržišního hospodářství. Kupodivu se k němu dopracováváme. Dokonce máme i vládní instituci mající za úkol demonopolizaci. Rozmáhají se první soukromé podniky. Například autoopravny, obchody a pohostinství. Jenže je tu stále jakýsi rozdíl mezi logikou a dialektikou. Trh prý znamená soutěž. Už ji tu máme. Ovšem v našem zvláštním českém (a samozřejmě i federálním) provedení. Vezměme si obchod. I ten státní již soutěží. Podmínkou úspěchu, tedy výdělku obchodníka, je dostatek zboží. Takže obchodník zájde za výrobcem. Projedná přímý odběr. Zpočátku byli výrobci váhaví, když se obchodník zjevil velkoobchodního rozpětí. Ono se řekne, že je to pouze několik procent, ale právě tato procenta jsou již přímým ziskem. Jenže se rozmohla soutěž. Kdekolibet nabízel toto rozpětí. A byli další podnikavci, kteří již nabídli i maloobchodní rabat. Takže výrobce otevřel brány těm, kteří mu ponechali mnohánásobný zisk. Jenže s tím měli práci skladníci a expedienti. Ti se samozřejmě chtěli podílet na konjunktuře. Vymysleli si zboží, aby se nikdo necítil dotčen. Například domácí klimatizační zařízení. Ano, páni obchodníci, raďte něco nabídnout výrobě. Dnes dáváme těm, kteří zaplatí maloobchodní cenu a přidají pět zelených obrázků Hradčan. Za kus. Vždyť je to vzácnost.

KATIPAR ASI DOYDOU?

Chtějí hospodařit na svém

(čtk): Plně ruce práce mají privatizační komise rolnických družstev na východním Slovensku. V okrese Poprad zaregistrovali již na 900 žádostí. Soukromě už hospodaří občané ve Zdiaru, před dokončením je privatizace v obci Lendák a v dalších. Kolem 450 žádostí bylo zaznamenáno do konce října v okrese Trebišov a 160 lidí se nyní přihlásilo na své vlastnické právo na půdu v okrese Humenné.

Však se vám zákazníci odvděčí. Konkurence tu tedy skutečně je. Uvolňuje se trh. Vztahy mezi dodavateli a odběrateli již nikdo nedokáže direktivně určit. Takže trh výrobce využívá tržišního mechanismu. Motoristé mohou být nadšeni vznikem nových soukromých autoopraven. Soukromý autoopravář má právo nakupovat s rabatem ve výši 10 %, což je mnohem menší rozpětí než na Západě. Odvážný opravář předloží doklady a poprvé nakoupí s rabatem. Radostně přidá všimně. Pak přijde znovu nakoupit, ale jaksi je mu naznačena možnost odběru dvou nadnormativních položek s rabatem, nebo volného výběru z překvapivých zásob — ovšem za plnou cenu. To je přece záležitost opraváře, aby si vše bohatě vynahrádl na majiteli nepolizadního auta. Z takové soutěže nemáme mít radost. Je nemorální, zákeřná a neprospívá společnosti. Kdo dá více dodavateli, ten bude mít více zboží v obchodě nebo více soustátek a bude lépe uspokojovat zákazníky svého obchodu nebo dílny. Sebedůležitější vládní instituce nezajišťuje demonopolizaci. Dokud bude jen jeden výrobce cedníků, pak jeho monopol nezruší úřad, ale nové stroje v nové továrně. Dovož nás nemůže spasit, protože v celkovém rozsahu naší ekonomiky nemůže zvýšit obecnou konkurenci, ale pouze urychlit inflaci.

Chmurná předpověď

VIDEŇ: Hospodářství zemí východní a střední Evropy očekává hluboká recese. Přestavba ve směru k tržní ekonomice se ukázala být mnohem těžší, než se původně očekávalo, vyplývá z prognózy vídeňského ústavu pro mezinárodní hospodářství. V souvislosti s vývojem v ČSFR se jeho specialisté domnívají, že hladina zdražování dosáhne do konce tohoto roku 20 procent. Předpokládá se, že inflace v Československu se v příštím roce může vyšplhat až na úroveň 40 až 50 procent.

Poučí se Václav Klaus od Aloise Rašína?

Na počátku naší samostatné finanční existence bylo slovo Aloise Rašína, prvního ministra financí. Tim slovem byla koruna, jejímž povznesení na úroveň západních měn dr. Rašín vyhradil celé své úsilí. Okolováním bankovek a zadržením jejich poloviny čtyři měsíce po vyhlášení čs. státu Rašín vyvedl korunu z inflační sláry Rakousko-uherské banky a snížil enormní množství oběživa, zatěžující zdravý hospodářský cirkul. Byl k tomu vybaven pravomocemi, které se komentátoři nerozpakovali nazvat diktátorskými.

V noci na 28. února 1919 byly hranice obsazeny vojskem, byla zastavena přeprava osob i zboží a zamezen poštovní styk s cizinou. Rašínův zákon „o soupisu jmění za účelem uložení majetkové dávky“ totiž také postihoval bezzáslužné zisky válečných zbohatlíků. Nařizoval provést soupisy peněžních vkladů, cenných papírů, zlata, stříbra a cizích valut. Stanovil povinnost přiznání všech obnosů, vynaložených za války k nákupu cenných předmětů. Za falešná přiznání byly stanoveny tresty na penězích i svobodě (do 6 měsíců vězení), konfiskace nepřiznaných věcí a ztráta živnostenského oprávnění. Zákon uložil všem občanům svědeckou povinnost a zrušil tajemství obchodní, bankovní a spořitelni. Zákon bezprecedentně tvrdý byl přijat v krátké schůzi Národního shromáždění bez připomínek.

Dnešní pohyb koruny nad propastí inflace a nouze o morální stimuly ve finanční politice zákonitě vzbuzují obavy. Rok po studentské revoluci marně pátráme po náznacích záruk, že příští vývoj nebude recidivou meziválečného dramatu. I když nelze na Rašínovu a naši dobu brát stejný metr, některé paralely jsou zřejmé. Čtyřicetiletá komunistická totalita v hospodářství pohřbila větší hodnoty než 1. světová válka za čtyři roky. Devastace soukromého majetku a podnikání překonala všechna válečná měřítka. Navíc se komunistům podařilo vyhubit ekonomické instinkty a vybrousenou přesnost finančního nástroje otupit do neohrabanosti pazourku. Komunistické řádění v ekonomice lze plným právem pokládat za svého druhu okupaci či válku skupiny zvláštního ražení proti všem. Jako se potýkáme s jinými následky této nevyhlášené války, tak je tu i nesporný problém vypořádání nečistých a nezákonných zisků. Naše situace proti Rašínově je o to hroživější, že za tyto prostředky může být podle privatizačních zákonů skoupena významná část státního majetku, jejímž prostřednictvím přejde do špinavých rukou i odpovídající část ekonomického a politického vlivu.

Nic nenavědčuje tomu, že jsme připraveni takovým hrozbám čelit. Ministr Václav Klaus předkládá návrhy zákonů v kompetenci ministerstva pro privatizaci, v nichž všechny peníze jsou čisté. Ač jistě

zná miliónová konta podezřelého původu, neztrácí klid představou, že právě za ně se bude s majetkem odevzdávat i nová moc těm, proti jejichž staré moci privatizace směřovala. Snad skutečně věří, že špinavými penězi komunistických bossů a veksláků se zaplatí méně atraktivní provozy a bude od jednéh i druhých pokoj. Z jeho úzce ekonomického pohledu je to snad řešení. Je to však také stimulace pro právě takové chování ekonomických subjektů, před jakým nás privatizace měla chránit. Při jejím projednávání ve FS ministr Klaus řekl: „Privatizace je proces stejně mimořádný, jako byl proces znárodnění.“ Není přesné nazývat loupež procesem a je nejisté, zda si pan ministr uvědomil, jaká loupež měnová opatření onen „proces“ provázela — například měnová reforma v r. 1953, zacílená jako poslední komunistická rána „třídímu nepříteli“.

Připomínka komunistických metod není návodem k měnové reformě, či k jiné hrubé pomstě. Legálně nabyté a poctivě nasbírané prostředky postihnout nelze. Morální hledisko pana ministra Rašína však není vyřizeno přejmenováním nářečí. Je poslední příležitost zabránit zapuštění základů nové ekonomiky do starého bahna. Nynější ministr financí by měl tomuto problému věnovat rašínovskou buldočí energii i jeho odvahu postavit mravnost znovu do čela.

FERDINAND PEROUTKA

TO BY BYLO DOBRÉ...

Nejvyšší představitel francouzské emise banky guvernér Banque de France, J. de Larosière, se ve Státní bance seznámil s podstatou československé měnové politiky. Ocenil odbornou úroveň i zvolené principy měnového postupu v ekonomické reformě.

Obchod s lidmi

(čtk): Při pokusu o ilegální přechod z Československa do SRN v noci na včerejšek bylo zadrženo deset indických státních příslušníků a osm Pákistánců. Některí utečenci byli již propuštěni, neboť mají platná čs. víza. Dva Indové požádali naše orgány o útočiště. Skupina Pákistánců, která je bez finančních prostředků, požádala o pobyt na pět dní, než získá peníze za zahraničí. — Pokus o ilegální přechody hranic nabírávali organizovaným gangům. Jak vypověděli zadrženi utečenci, v jednom z posledních případů vyinkasoval „taxikář“ za dopravu téměř čtyřiceti osob ve skříňové avii k hranici dva a půl tisíce dolarů.

OVČÍ BY SE TAH VEŠLO VÍC...

Frauen ziehen zum Südpol

SAN FRANCISCO, 13. November (AP). Die erste nur aus Frauen bestehende Expeditionsgruppe bricht am 23. November von der sowjetischen Station Wostok in der Antarktis zum Südpol auf. Wie am Montag vor der Presse in San Francisco erläutert wurde, wollen 16 Frauen aus drei Staaten die rund 1300 Kilometer in 70 Tagen auf Skiern zurücklegen. Hauptzweck dieser Expedition von drei US-Amerikanerinnen, einer Japanerin und zwölf Sowjetbürgerinnen ist es, wissenschaftlich zu erkunden, wie Frauen auf die Lebensbedingungen in der Antarktis reagieren.

V Čechách a na Moravě slyší pocit pospolitosti s Rakouskem. Ve srovnání s Německem se vůči Rakousku projevuje pozitivní mínění. Po německém sjednocení se stal pocit této soudržnosti ještě výraznějším. Hluboký cit však zde byl vždy, řekl poradce předsedy české vlády J. Vít zpravodaji listu DIE PRESSE. V jeho věrejší vydání J. Vít současně poukázal na mnohem větší úsilí Slovenska při rozvoji styků s Rakouskem. Dodal, že „my, Češi, musíme nyní naši platonickou lásku k Vídni vyjádřit mnohem výrazněji.“

R. Kubelik opět doma

(čtk): Jednu ze svých skladeb nastuduje s Pražským komorním orchestrem bez dirigenta Rafael Kubelik. Na letošním prvním abonementním koncertu tělesa 13. listopadu v pražském Paláci kultury, kde za umělcovy účasti zazní v čs. premiéře jeho „Quattro forme pro archy“, se tak světově známý dirigent vrátí domů též jako skladatel. Dílo vzniklo roku 1965 v Luzernu.

Chnoupek in U-Haft

PRAG, 13. November (AP). Der ehemalige tschechoslowakische Außenminister Bohuslav Chnoupek sitzt seit zwei Wochen in Untersuchungshaft. Der Sprecher des Prager Staatsanwaltschafts Tomas Blaha sagte am Dienstag, den Grund könne er nicht nennen, weil dies die Ermittlungen gefährden könnte. Die Verhaftung war erst einige Stunden zuvor gemeldet worden.

Zahlreiche frühere Führungsmitglieder der Kommunisten, darunter der ehemalige Ministerpräsident Lubomir Shtrougal, waren wegen Amtsmissbrauchs und Unterschlagung angezeigt worden.

A DALŠÍ?

Mit hohen Leistungen im sozialistischen Wettbewerb kämpfen wir für die Erhaltung des Friedens

Kollár, Václav, Max

Massenhaft illegale Waffen in der Sowjetunion

Moskau — In der UdSSR gibt es mehr als 3,6 Millionen illegale Waffen, meldet die „Komsomolskaja Prawda“. Die Waffen würden aus den Rüstungsbetrieben oder aus Armeebetrieben gestohlen und auf dem Schwarzmarkt verkauft — darunter seien Maschinen-gewehre, Granatwerfer und tragbare Panzerabwehrwaffen.

JEŠTĚ TO FORT VYSTAVUJÍ...

Österreicher gegen Anschluß

WIEN, 13. November (AFP). 87 Prozent der Österreicher lehnen einen „Anschluß“ ihres Landes an das vereinte Deutschland ab. Dieses Umfrageergebnis des Wiener „Fessel“-Institutes wurde am Dienstag von der Tageszeitung „Die Presse“ veröffentlicht. Bei den Wählern der rechten Freiheitlichen Partei (FPÖ), deren Vorsitzender Jörg Haider sich kürzlich für die Beseitigung des Vereinigungs-Verbots aus dem Staatsvertrag ausgesprochen hatte, sind 18 Prozent für einen Anschluß.

Die Veränderungen in Osteuropa werden von 40 Prozent der tausend Befragten als „Nachteil“ für Österreich bewertet. Für den Fall, daß die EG die angestrebte Mitgliedschaft Österreichs ablehnt, sprechen sich nur vier Prozent für einen Zusammenschluß Österreichs mit Ungarn und der Tschechoslowakei aus. 64 Prozent sind dagegen.

A JE DO Č.K. ... VIZ NOTICKA VPRÁVO NAHOŘE...

Konkurence snižuje ceny jízdného. Autobusy Busturistu jsou již třetí firmou, která provozuje přepravu na lince K. Vary—Praha a účtuje jen 37 korun, zavazadla do 20 kg přepravuje zdarma. ČSAD v K. Varech účtuje 53 koruny a k tomu poplatek za každé zavazadlo.

Ministerstvo financí upřesňuje zprávu o zvýšení cen osobních automobilů Škoda Favorit 781. Nové ceny platí u vozů vyrobených počínaje ranní směnou dne 7. října. Ceny vozů vyrobených do 6. 11. včetně se tedy nemění.

SBĚRATEL KOUPI

FRANC. SKLO Z R. 1885 - 1935

ZA SVĚTOVÉ CENY

LAMPA

Galle 35 cm
\$ 5 000

ZNAČKY:

Galle
Daum
Muller
Laligue
Argi - Rousseau
Walter

VÁZA

Galle 40 cm
\$ 4 000

*Lavolejte okamžitě pana Ugarde
hotel Intercontinental*

10 - 16 hod., tel. 2800 111, pokoj 501.

Trumf i handicap

PARIZ: ČSFR má v rukou při zavádění tržního systému v ekonomice velký trumf: obdivuhodný konsensus, který se vytvořil kolem Václava Havla. Ale má také strašlivý handicap: absolutní neefektivnost výrobních kombinátů a zřetelnou koncentraci průmyslu, říká francouzský státní tajemník pro plánování L. Stoléru v interview, který včera v souvislosti s mezinárodním kolokviem „Plán-trh“ otiskl list LIBERATION. Navíc si to staré řídící kádry dokázaly zaříditi tak, že je zvolili jejich zaměstnanci, takže je vláda dnes nemůže vyměnit. Konstatuje, že politické změny jsou snazší než ekonomické přestavba. Západ to věděl, ale na Východě to často ignorovali. Dokázali jsme se vysvobodit ze sovětského jáma, říká nám, změnit hospodářství bude pro nás hračka. Samozřejmě to byla mylná představa.

Výraz solidarity

(Čtk): Jako výraz hornické solidarity věnovali odboráři ze SRN havířům z OKR sadu přístrojů špičkové kvality na měření dělního ovzduší. Jde o pět přístrojů firmy Dräger a dva osobní přístroje firmy GFG. Ke každému zařízení dodali i nabíjecí soupravu. Podle odhadu hodnota darovaných přístrojů činí čtvrt miliónu korun. Podle informací vedení Dolu 1. máj, v jeho závodě Barbora v pátek 2. listopadu zahynul při razících pracích další horník. Toto neštěstí nemá žádnou souvislost s výbuchem z 18. října, ani s probíhajícím záchrannými pracemi.

In 70 Jahren ißt der Mensch 1400 mal sein Gewicht

7 000 kg Obst
6 000 l Milch
15 000 l Bier
12 000 l Kaffee
500 kg Salz
5 000 Eier
4 000 kg Zucker
1 000 kg Käse
40 000 Zigarren
10 000 l Wasser
Kuchen, Schokolade
Bonbons, Wein, Likör etc.

2 000 kg Fett
6 000 Brote à 2 kg
4 000 kg Fleisch
+ 3 Maßen à 100 kg
864 Weine à 150 kg
4 Vögel à 75 kg
300 Fische
2 000 Sardinen
3 000 Büchlinge
180 Ztr. Kartoffeln
6 000 kg Gemüse
300 Sardinien
100 Tauden
75 Bänse
100 Flundern
Heringe etc.

Deutscher Herzog von Cumberland

London - England hat einen neuen Herzog - aus Deutschland. Die Queen hat Prinz Ernst August von Hannover (36) zum neuen Herzog von Cumberland erhoben. Der Herzogentitel ist in England eine Ausnahme. Bisher gab es nur vier Herzogtümer: Cornwall, York, Kent und Gloucester.

"Fortuna" der Strip-Roboter

Rom - Italien hat ein neues Strip-tease-Wunder: Die "Dame" heißt "Fortuna" und ist eine Roboter-Puppe. Sie ist so groß wie Raquel Welch, hat die Maße von Kim Basinger und läßt in der römischen Diskothek "Revenge" jeden Abend die Hüften fallen vollautomatisch.

OBLENA' SI DALEI AUTOMAT...

Jen Stojškal v brance Queen's Parku si zvyklá na tříbrankový příděl. Tentokrát třikrát inkasoval od Evertonu. Naopak Luděk Mikloško ve II. divizi zářil. Čisté konto West Hamu udržel i na půdě Notts County, kde jeho tým vyhrál o gól.

• Zákonné uznání své práce požadovaly prostitutky v SRN na svém 10. kongresu, který skončil v minulých dnech v Hannoveru. Účastníci odhadují, že v Německu se prostituci pravidelně věnuje asi 400 000 žen.

• Vádcí z rakouského Institutu pro ekologii zřídili alarmující stupeň zamoření radioaktivním prvkem radium-226 v okolí československého podniku na zpracování uranové rudy MAPE Mydlovary (vzdáleno 12 kilometrů od Českých Budějovic).

Cizincem ve vlastní zemi?

Přijede Čech na letiště v Ruzyni, ale žádný taxikář jej nechce vzít do města, neboť mluví česky. Nepochybně proto, že by nemohl požadovat dvojnásobnou taxu a vekslovat valuty. Chcete koupit nějaký domek, ale jsou jen za marky či za dolary, za československou měnu už nejsou. I když devizoví cizozemci nesmějí nemožnosti u nás kupovat. I podnájem už je jen za marky a celé byty či domky jsou k máni za tvrdou měnu, navzdory bytové krizi a platnému bytovému zákonu a rostoucím pořádkům, které teď už vůbec nikdo nebere vážně.

Náš občan si chce zamluvit pokoj v některém lepším hotelu v západočeských lázních, ale jako Čech s čs. měnou nemá šanci, přý je všechno zamloueno pro cizince na měsíce dopředu. Slavnou Hlávkovu kolej v Praze přeměnili na turistickou ubytovnu pro valutové cizince, ačkoliv studenti nemají kde bydlet.

Naděje zaslouží našemu občanovi v restauraci některého pražského Interhotelu. I když mluví česky, jsou ochotni mu dát oběd za koruny. Biftek však stojí deseti- nu průměrného měsíčního příjmu.

Definitivní deprese se člověka zmocní při informacích o pronájmech nebytových prostor. Zatímco za dvoupokojový byt se požaduje až 3000 DM měsíčně, u nebytových prostor to snad nemá žádnou horní hranici. Např. na letišti v Ruzyni přý zavádějí vlnou tvorbu cen za kanceláře cizích leteckých společností, nikdo neví, kolik to bude. Za ubohé provozní prostory, kde se netopí a o hygieně se nedá mluvit, přý to bude jako ve velkém světě, třeba v Amsterdamu či v Londýně. Ve středu Prahy požadovali již za pronájem kancelářských prostor za 1 m² 500 USD měsíčně, tj. při přepočtu v turistickém kursu za místnost o 30 m² 4 500 000 Kčs ročně. Je naprosto jasné, že žádný čs. podnik nebo podnikatel tomu nemůže konkurovat. Hrozba přeměny dosavadních obchodů na kanceláře ve středu Prahy je naprosto akutní a bez zábrán již probíhá. Posedlost cizí měnou se zřejmě zmocnila nejen majitelů domů a správců státního majetku, ale i vládních úřadů a národních výborů. Tolik kritizovaný zákon o nebytových prostorách změněn nebude a majitelé a úřady si jej pochvalují.

Cizí firmy zde jistě potřebujeme, ale nemají kam jít, a proto se chovají »tržně«, i když nad těmito poměry také krouží hlavou. Ceny jako uprostřed Curychu či Londýna považují za nehoráznost. Již dávno zde mělo být pro ně vybudováno středisko mezinárodního obchodu a mezinárodním standardem, ale léta ubíhají a dosud není ani pozemek. Středisko by mohla postavit a na svůj náklad provozovat cizí firma, když už se u nás k tomu nikdo nemá.

Nikdo se neodvážil určit nějakou rozumnou mez vyděračských cen a uvažovat o ochraně spotřebitele, obyvatel města či turistů, které kanceláře ve středu města také nemohou nadchnout, aby nenarušili zásady tzv. tržního hospodářství, které zřejmě existují zatím jen v této sféře. Asi nikdy neslyšeli o ochraně zákazníků, ochraně nájemníků, nekvalitní soutěži či jen prostě službě obyvatelstvu, za kterou jsou obyvatelstvem placeni, ačkoli i to patří k právnímu systému tržního hospodářství. Zatím se zdá, že takto zaváděné tržní hospodářství by se mohlo zvrhnout v anarchii, které tyto příklady nasvědčují. Snad to nepovede k tomu, aby si člověk připadal ve vlastní zemi jako vetřelec.

JE TO HNUS!

• Vystavba dálnice Drážďany—Praha a Norimberk—Praha bude podle informací německého ministra financí F. Zimmermanna financována ze soukromých prostředků.

Mostecké děti včera dostaly respirátory, určené pro cestu do školy a i pro mimoškolní pohyb. Inverze nad severními Čechy si vynutily tento krok v zájmu zdraví nejmladší generace. Ti nejmenší dostanou roušky. Na nákladech se podílejí i největší znečišťovatelé ovzduší — se- veročechští chemici.

Společnost »One for two« zahajuje v pondělí prodej plastických karet ve všech pobočkách Autoturistu a v obchodním domě Kotva. Tyto karty umožňují při první návštěvě v restauraci a dalším zařízením, patřícím do tohoto systému, platit místo za dvě osoby pouze za jednu, a to za tu, která má větší útratu.

Armáda bude dražší

(čtk): Včerejšek ve FS byl ve znamení zvýšené aktivity většiny parlamentních výborů. Nejzávažnější bylo ávodní expozé ministra obrany L. Dobrovského o přestavbě armády, přednesené před poslanci branných a bezpečnostních výborů.

Za hlavní cíl ministr označil vytvoření nepočetné profesionální, dobře vycvičené a vyzbrojené armády, která v roce 1993 bude mít 140 tisíc »tabulkových míst«. Z původně dvousettisícové armády po hromadných odchodech vojáků z povolání i v základní službě zůstalo ve stavu k dnešnímu dni 150 tisíc příslušníků. Profesionalizace armády by se v krátké době měla zvýšit z dnešních 35 % na 42 %. Ministr obrany požádá ty z 12 000 důstojníků, kteří odešli na vlastní žádost, avšak s výtečným hodnocením, aby se do armády vrátili. Je připravena novela zákona o náhradní civilní službě, která počítá s rozhodnutím branců pouze před nástupem služby.

Atestační řízení, ověřující kvalifikaci důstojnického sboru, bylo podle vyjádření ministra pro nedostatky pozastaveno. Reestace však nebudou prováděny, protože by »zdržely a destabilizovaly« reorganizaci armády. Poslanci byli požádáni o vytvoření komise, která by prověřila »vzorek« již atestovaných důstojníků. Příslušníci vojenské kontrarozvědky budou prověřeni atestační komisí, složenou z vojáků z povolání, z poslanců branných a bezpečnostních výborů a občanských ko-

misí, která prověřovala již příslušníky StB.

Po podepsání smlouvy o konvenčních zbraních budou limity Čs. armády sníženy na 1435 tanků, 820 transportérů, 1120 hlavních dělostřelectva, 40 raket, 315 letounů a 75 vrtulníků. Armáda odevzdá civilnímu sektoru 95 vlastních a 224 objektů po Sovětské armádě a předá do civilní správy také čtyři vojenské výcvikové prostory o celkové výměře přes 60 000 hektarů. Přesto nebude provoz Čs. armády levnější. V souvislosti se snížením vojenského rozpočtu na příští rok ministr Dobrovský varoval, že armáda nebude schopna plnit své úkoly. Upozornil, že snížení počtu techniky a mužstva neznamená snížení nákladů. Naopak vyšší platy vojenských profesionálů a vývoj a nákup splickové moderní techniky dávají reálný předpoklad, že armáda »bude dražší«.

Výbory pro plán a rozpočet se zabývaly vládním návrhem zákona o vrácení majetku KSČS lidu ČSFR. Poslanec M. Zeman (OF) navrhl použít získaných finančních prostředků z dnešního majetku KSČS ve výši 2,6 miliardy Kčs na vybudování rehabilitačního a restitučního fondu.

ZA ARMÁDU DRAŽŠÍ... A K NICEMU!

Plzeňský pivovar prodává obligace

(čtk): Obligace státního podniku Plzeňského pivovaru v hodnotě 25 milionů korun začala v tomto týdnu veřejnosti prodávat pobočka Investiční banky v Plzni. Nejmenší nominální hodnota cenného papíru je pět tisíc korun s pevnou úrokovou sazbou devět procent. Mají dobu splatnosti dva roky, s osmiprocentním úrokem jeden rok. Peníze za obligace budou sloužit na financování modernizace provozů proslulého Prazdroje. V případě vlastních zaměstnanců podnik dává záruky, že držitelům obligací přednostně prodá také akcie. Není také vyloučeno, že v blízké době pivovary vydají další emise dluhopisů. Už před časem rozpro-

daly cenné papíry za pět milionů korun, výhradně pro vlastní zaměstnance. Zájem o jejich nákup však projevil rovněž zahraniční organizace.

V představách široké veřejnosti jsou pivovary prosperujícím podnikem, kam se vyplatí vložit úspory. V pobočce Investiční banky v Plzni se za jediný den prodaly obligace za milion korun. Jeden zájemce do nich investoval dokonce čtvrt milionu korun. Obligace pivovaru jsou první, které pobočka Investiční banky prodává. Z výnosu takto uložených vkladů je třeba odečíst 25 procent, které přijdou na daně z příjmu.

A PIVO TAKY?

Raissa ● Das Geheimnis meiner guten Figur

Raissa Gorbatschowa hält an einer Vorschrift eisern fest: Sie ißt keine Süßigkeiten, verzichtet schweren Herzens auch auf Kuchen mit Sahne. Tabu auf dem Speiseplan der Gorbatschows sind auch Piroggen, die kalorienreiche russische Spezialität — Gehacktes oder Gemüse in Hefeteig.

„Alles, was dick macht, kommt bei uns nicht auf den Tisch“, sagt Raissa Gorbatschowa einer sowjetischen Journalistin. Diätsünden der First Lady schlagen sich sofort in Pfunden nieder.

Energisch setzt sich Raissa Gorbatschowa auch gegen Berichte zur Wehr, sie kleide sich teuer und extravagant, seit ihr Mann an die Spitze des Staates gerückt ist. „Ich habe mich schon als Studentin gut gekleidet und wurde von meinen Freundinnen immer bewundert, wie ich es mit einfachen Mitteln geschafft habe, elegant auszusehen“, sagt sie.

Pudel „Daisy“ begrüßt Gorbi

Bisher ebenfalls nicht bekannt: Wenn Michail Gorbatschow abends vom Regieren in sein Haus am Fuße der Moskauer Leninhügel heimkommt, springt ihm Pudel „Daisy“ entgegen, begrüßt Herrchen voller Freude. Zum Haushalt der Gorbatschows gehört auch ein Vogel. Raissa verriet seinen Namen: Er heißt „Gral“.

1x täglich für die Forschung

Manitoba

Wie sicher sind Kondome wirklich, wollte der kanadische Biologie-Professor Richard Gordon (47) wissen. Im Dienste der Forschung schlief er fünf Wochen lang mindestens einmal am Tag mit seiner Assistentin Natalie Bjorklund (30). Das Ergebnis, noch geheim, will er der Kondom-Industrie zur Verfügung stellen.

RAISSA DE TERNER JAKO NUDEL
DOMA NA NÍTERA ROBEY PUDEL...

Nun wird es dem vor dem nächsten Zahnarztbesuch noch mehr grausen. Schließlich müssen die Zahnärzte pfeuschen — sonst müssen sie am Hungertuch nagen. Wie sonst soll man es verstehen, wenn der Vorstandsvorsitzende der Kassenzahnärztlichen Vereinigung, Norbert Grosse, einräumt, daß aus betriebswirtschaftlichen Gründen in den Praxen immer schneller gearbeitet werde und für aufwendige Behandlungsmethoden nicht genügend Zeit bleibe.

Warum wird man eigentlich Zahnarzt? Um dem Patienten zu helfen oder um Millionär zu werden? Ein un-

Wo bleibt der Patient?

versteuertes Jahreseinkommen von 150 000 Mark — die Einnahmen aus Kapital und Immobilien nicht mitgerechnet — ist doch gar nicht so übel.

Es ist richtig, auf Bedingungen zu drängen, die eine Anwendung moderner zahnmedizinischer Techniken ermöglichen. Doch letztlich geht es eben doch nur ums Portemonnaie. Wenn die Kassen nicht mehr hergeben, muß eben der Patient angezapft werden. Was wird mit denen, die sich eine Eigenbeteiligung nicht leisten können?

Bei der Frankfurter Allgemeinen Ortskrankenkasse gibt es bereits erste Überlegungen, ob die Kassen eigene Zentren für die zahnmedizinische Versorgung einrichten sollen. Noch haben die niedergelassenen Zahnärzte ein Monopol bei der ambulanten Versorgung.

SOCIALNI PRÍPAD!

Nepodceňujme nesnášenlivost

[Čtk]: Pozornost veřejnosti vzbudila v těchto dnech informace o zhanobení jednoho z největších židovských hřbitovů na Slovensku v Nitře. Zatím nezjištěni vandaloři pomalovali náhrobní kameny nápisy »Sieg heil, Destroy Jewes (Zničte Židy),« symboly fašistických vojenských vyznamenaní, Ku-klux-klanu, hákové kříže nastříkali i na mramorový památník více než 6000 židovským občanům města a okolí, kteří zahynuli v letech 1942—1945 v koncentračních táborech. Hřbitov, starý téměř 500 let s rozlohou šesti hektarů, je kulturním majetkem celého národa. Odpočívají tam významní představitelé společenského, politického a hospodářského života Nitry. Zhanobení tohoto pietního místa je mimořádnou výstrahou pro všechny, kteří by podceňováním snižovali nebezpečí nenávisli, nesnášenlivosti, rasismu a fašismu. Případem se intenzivně zabývá policie. Na místě byly odebrány vzorky barvy, zdiva, dostupné stopy a okamžitě se začalo s vyšetřováním.

TO CHCE DO DRZKY!

Wüstensöhne lassen arbeiten

Riad — Die Einwohner Saudi-Arabiens leben wie kein anderes Volk von einem ausländischen Arbeiterheer. Auf zwei der rund acht Millionen Wüstensöhne kommt ein Gastarbeiter. Lohn: 270 bis 680 Mark, dazu freie Kost und Logis. Nur gutbezahlte Top-Jobs sind ausschließlich den Saudis vorbehalten.

Geckos gegen Kakerlaken

New Yorker — Die Bewohner New Yorks bekämpfen die Kakerlaken-Plage mit einem neuen Mittel: Sie setzen Geckos in den Wohnungen aus. In vielen Geschäften sind die Mini-Echsen (Preis: rund 30 Mark) bereits ausverkauft.

Zákon kontra morálka?

[Čtk]: V případě, že Federální shromáždění schválí návrh ústavního zákona o navrácení majetku KSČS lidu ČSFR v tom znění, v jakém ho parlamentu předložila federální vláda, bude to v rozporu s platnou čs. ústavou. Připustil to na veřejné tiskové konferenci Občanského fóra představitel Meziparlamentního klubu demokratické pravice poslanec M. Maibek. Při projednávání uvedeného návrhu poslanci naráželi na problém, že »na jedné straně se majetek zotřáhne a na druhé straně je u nás ústavou zaručena jeho ochrana«.

Jako smyslu zbavení

[Čne]: Zcela nepříčetná si v noci ze středy na čtvrtek počínali tři muži, kteří vyrazili dveře jednoho bytu v ulici E. Beneše v Plzni. Vtrhli dovnitř a počali demolovat zařízení, majitele bytu, který chtěl jejich řádění učinit přítrž, fyzicky napadli. Zhruba po půl hodině byli pachatelé zadrženi a předvedeni na městskou správu VB. Ani tam jim adrenalin z krve nevypřchal a opět si počínali jako demoliční četa. Teprve když se ocitli pod přímým dozorem čtyř policistů, kteří je střežili až do rána, jejich agresivita polevila. U jednoho z násilníků se našla pistole na nervový plyn, druhý byl ozbrojen vysokakovacím nožem.

Chtějí lepší policii

[ob]: Nezávistlivý policejní odborový svaz vznikl 13. 1. 1990 v Brně. Za svůj prvotní úkol si jeho členové stanovili odbourání hráz mezi policií a občany. Občané, kteří platí státu daň, mají právo sledovat činnost policie. Hlavní vinu na nářadu kriminality má podle zástupců Svatého struktura federálního ministerstva vnitra. Dokud tam budou sedět stejní nomarkaturní pracovníci, nemůžeme počítat s většími změnami. Také na Vysoké škole SNB douč učí »staré struktury«. To všechno chce Svaz změnit, a proto je soubor v očích jak ministerstva, tak i mnohým dalším řídicím pracovníkům, neboť při uskutečňování potřebných změn pravděpodobně přijdou o své teplé místo. Svaz chce přispět ke kontrole činnosti řídicích pracovníků tím, že hodlá zakládat šest až osmičlenné personální rady. Zastoupená v nich bude občanská veřejnost.

Specializovanou prodejnu otevřel začátkem týdne v Plzni bývalý čs. reprezentant v cyklistice A. Bartoníček. Prodejna nabízí příznivcům cyklistiky kola Favari, součástky na jízdní kola, oblečení a další doplňky pro populární sportovní disciplínu.

O dělbě působnosti

[Čtk]: Vláda ČSFR projednala ve dnech 8. a 9. listopadu návrh změny ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci. S celkovou koncepcí předloženého návrhu vyslovila zásadní souhlas. Dospěla k závěru, že je třeba tento návrh v některých ustanoveních doplnit a zpřesnit, a považuje za potřebné tyto zásady projednat s představiteli republikových vlád. S ohledem na tuto skutečnost vláda vítá iniciativu koordinačního centra hnutí VPN, které svolalo na dny 10. a 11. listopadu setkání politické a státní reprezentace federace i obou republik do Modré u Bratř-slavy. Vláda ČSFR současně projednala situaci 46 občanů, kteří jsou zadržováni v Iráku, a uložila ministru zahraničních věcí, aby vynaložil maximální úsilí a využil všechny prostředky pro jejich návrat do vlasti.

Po týdenním přerušení nastoupilo večerá odpoledne 28 občanů SR do protestní hladovky proti přijetí tzv. koaličního zákona o slovenském jazyku. Podle vyjádření mluvčího účastníků, přestávka byla vyvolána nátlakem SNR a vlády SR na představitel Matice slovenské.

Haškův debut

WASHINGTON (a): Americké listy vysoko hodnotí první start čs. brankáře Haška za Chicago Black Hawks. Proti Hartford Whalers měl 28 úspěšných zásahů a jen jednou kapituloval. Zápas skončil 1:1 a přihrávka na jedinou branku v Haškově síti vyšla z hole Roberta Holika.

Saxofony u Saxe

Před 150 lety vynalezl v belgickém městě Dinant jistý A. Sax nový hudební nástroj — saxofon. Oslavy tohoto výročí v jeho rodném sídle vyvrcholily v neděli koncertem před domem, kde se v roce 1814 narodil, za účasti tisícovky saxofonistů z celé Evropy. Sax zemřel v roce 1894, saxofon však byl plně doceněn až o čtvrt století později, kdy se jej ujal jazz, zatímco vážná hudba jej vzala na vědomí až po stu letech.

..A KLADINETY V ULICÍCH..

Předseda výkonného výboru Organizace pro osvobození Palestiny (OOP) I. Arafat v neděli v Tunisu rozhodl snížit mzdy svých nejbližších spolupracovníků až o 30 procent.

A JEHO PLAT 2.

Die unbekannten Briefe aus Stalingrad

„Munger, Hunger, Hunger, dazu Läuse und Schmutz. Sind alle diese Leiden eine Strafe Gottes?“ Aus dem Kessel von Stalingrad, in dem die 6. Deutsche Armee zerrieben wurde, schrieb Landser Bruno Kaliga diese Sätze an seine Eltern in Berlin. Der Feldpostbrief kam nie an. Im Museum der Verteidigung Stalingrads (heute Wolgograd) ist er jetzt mit 500 anderen aufgetaucht – erschütternde Dokumente für die Not deutscher und sowjetischer Soldaten und ihrer Angehörigen zu Hause.

Als Gefreiter Kaliga zu Silvester 1942 seinen Brief schrieb, hatte sich die Lage der eingekesselten 6. Armee dramatisch verschlechtert. Die Luftwaffe konnte die Versorgung der 280 000 Soldaten nicht bewältigen. Täglich gab es nur noch 75 Gramm Brot. Nur wer Erfrierungen dritten Grades erlitten hatte, durfte ins

Lazarett.

Obergefreiter Heinz Tapfer lag im Lazarett: „Meine liebe kleine Ruth, mein Kamerad schreibt diesen Brief, weil mir die Hände erfroren sind“, lieber seiner Frau in Düsseldorf übermitteln.

„Drei Scheiben Brot, mittags Eintopf, abends müssen wir vor Kohldampf ein Lied singen“, schrieb Obergefreiter Emil

Heinrich, Feldpostnummer 01424, an seine Eltern in Saarbrücken. Und an seine Frau Margarete in Bad Oeynhausen: „Ich hoffe, daß das nächste Weihnachtsfest ein Fest des Friedens wird und ich für immer wieder bei Euch sein kann.“ Er ist gefallen.

Unteroffizier Franz-Josef Ruhn am 16. Januar 1943 an seine Eltern in Oberhausen-Sterkrade: „Meine lieben Eltern daheim, hier ist es kalt, 29,8 Grad minus. Ich lebe noch! Ein Schutzelengel war bei mir.“

Obergefreiter Bernhard Behsbring an Johann Behsbring bei Bocholt: „Heute aber will ich Euch ganz reinen Wein einschenken und Euch genau be-

richten, wie hier die Lage ist. Es kann möglich sein, daß dies der letzte Brief ist, den ich Euch schreibe.“

Im Wolgograder Verteidigungsmuseum hat die deutschstämmige Archivarin Olga Ratke (42) die ersten hundert Landserbriefe wissenschaftlich erfaßt. Sie sichtet und katalogisiert auch die Briefe von Rotarmisten, die den Ring um die Deutschen immer enger schlossen. Die Sowjets litten nicht weniger:

Lieber Vater, ich weiß nicht, ob ich noch einmal eine andere Gelegenheit haben werde, Euch zu schreiben. Ich weiß es nicht. Keiner weiß, was mit mir geschehen wird“, schrieb

Obersergeant Michail Udowitschenko. Und Sergeant Kasnin im Januar 1943 an seine Mutter: „Die ‚Fritzen‘ sind jetzt eingekesselt. Es ist ohne Zweifel der Tod für sie. Sie sehen schon nicht mehr wie Menschen aus. Sie erfrieren und verhungern.“

„Ich sehne mich ja so sehr nach Dir, möchte Dir in die Augen sehen“

146 000 Landser starben in dem mörderischen Kessel. Viele Briefe von Angehörigen aus der Heimat konnten nicht mehr zugestellt werden. Auch der Brief von Paula Faber aus Neuhaus-Schiernitz an ihren Mann Walter, Oberkanonier, Feldpostnummer 45079 A: „Mein lieber guter einzi-

ger Walter, ich sehne mich ja so sehr nach Dir, möchte Dich so gern einmal wiedersehen und Dir in die Augen sehen, die ich so liebe ... Sei unendliche Male geküßt von Deiner kleinen und treuen Frau.“

Sieben Wochen später, am 22. Februar 1943, kapitulierte Feldmarschall Paulus gegen Hitlers ausdrücklichen Befehl. Von den 280 000 Soldaten kehrten nur 6000 in die Heimat zurück.

Opravdu v novém kabátě?

Odmyslíme-li si některé události, které je třeba rozhodně odsoudit – vyhození bombu a atentát na jeden z pražských sekretariátů – pak možno říci, že 18. komunistickej sjezd přinesl řadu především formálních změn. Zanikl někdejší ÚV KSČ jako symbol násilí a politické diktatury, vznikla Federální rada, v jejímž čele jsou v širší veřejnosti méně známí politikové. Jaké jsou vnitřní, tedy programové změny? Komunisté jsou pro spolupráci levicových sil

a jejich federace je údajně otevřená i pro další levicové strany. Název strany se ovšem nezměnil... KSČS je pro politiku národního porozumění. Alespoň to tvrdil Vasil Mohorita, který ještě před velmi krátkým časem prohlašoval pravý opak. Návrh na vyvlastnění majetku samosřejmě označil za nástroj, který má dopomoci k odstranění komunistické strany z politické scény.

Ungestört haben Diebe am vergangenen Wochenende 1400 Farbfernseher im Wert von rund 420 000 Mark von dem Gelände einer Spedition in Fehenheim verschwinden lassen. Offenbar wurde dabei ein Sattelschlepper benutzt, um die zwei großen Container mit den Fernsehgeräten abzutransportieren. Die Geräte der Marke „Orion“ sind nach Einschätzung der Kripo in irgendeiner Lagerhalle im Osten Frankfurts von den Dieben auf Halde gelegt worden. Wer den Tip auf den Lagerort geben kann, wird mit einem Schlag um 42 000 Mark reicher. Diese Summe hat die Versicherung der international renommierten Spedition ausgesetzt. **DRBNA V TOM NEJEDE...**

Zdá sa, že politikové typu Mohority či Machalika nebudou už hrát v komunistické strane prvni ani druhé housla. Diskuse však ukázala, že mezi 750 000 členy je dogmatiků více než dost. Svědčí o tom útoky na Rudé právo – redaktoři tohoto profesionálně dobře dělajícího deníku chtějí z levicových politiků oslovovat celou společnost, oprostít se tedy od minulých dogmat – zdůrazňování možnosti sociálních i dalších konfliktů, specifické názory na majetek atd. Pozitivním krokem se jeví rozhodnutí o ustavení komise k prošetření úlohy KSČ před a těsně po 17. listopadu; zde bude zajímavé porovnat její závěry s prací komise parlamentní.

Komunisté si na 18. sjezdu oblékli nový, federální kabát. Jak jim padne, jak například jsou míněny některé programové texty, ukáže čas. Ten minulý zatím vždy ukazoval jen rozpory mezi slovy a skutky.

Seance dr. Širjajeva

{fa}: Další ze sovětských lidí, kterým můžeme celkem zodpovědně dát přívlastek záračný, se včera představil na tiskové besedě v hotelu Ambassador spolu s chirurgem dr. Gejminem, s nímž prostřednictvím hypnózy podílí na operacích bez použití narkózy. Psychoterapeut S. Širjajev z Kyjeva, pracující pod záštitou ministerstva zdravotnictví Ukrajiny, totiž zahajuje turné po Československu.

Nejde však o první návštěvu tohoto absolventa VŠ elektrotechnické a fakulty psychologie u nás, v Fijnu byl na Moravě a jeho působení mělo kladné výsledky. Příkladem je uzdravená žena s nádorem oka i dítě o berlich, kterému odstranil psychickou blokádu, způsobenou autonehodou. S. Širjajev se tedy zabývá lékařskou psychologií a v odborných kruzích je jeho metodika uznávána. Základem jeho léčení je filozofie mni- chů ze starých čínských klášterů, nazývaná rodinná škola. Své poznatky a zkušenosti mohl uplatnit i při psychologické rehabilitaci sovětských vojáků po afgánském tažení. „Ale to, čím se zabývám, je malá psychologie, která neléčí

těžké nemoci jako je schizofrenie nebo epilepsie,“ řekl. „Uškodit nemůže, ale přispěje k uklidnění nervové soustavy. Pro zdravé je dobrou prevencí proti nemocím.“

• V Londýně zemřel ve věku 75 let zakladatel legendárních speciálních oddílů britských ozbrojených sil SAS sir D. Sterling.

• Byvalý šéf východoněmecké špiónáže M. Wolf se zdržuje v doprovodu své ženy a syna v bulharské Varně. Wolf prosil napřímo ministerským agenta G. Gullerama, jeho porádce nejdejšího kancléře Wilho Brandta.

CO KDOBY TO ZHOSIL S ČL. HOSPODÁŘSTVÍM, ROZUMEM A SLOVÁKY?

EG plant Verträge mit drei Ländern Osteuropas

ha BRÜSSEL, 12. November. Mit Prag, Warschau und Budapest soll die EG-Kommission noch in diesem Jahr Verhandlungen über „Europa-Verträge“ zur Assoziierung der drei Länder mit der Europäischen Gemeinschaft aufnehmen. Das bekräftigten die EG-Außenminister am Montag, obgleich der Verhandlungsauftrag für die Kommission voraussichtlich erst Anfang Dezember fertiggestellt werden kann.

Neben einer politischen Zusammenarbeit sollen die Verträge mit der CSFR, Polen und Ungarn den schrittweisen Anschluß an den EG-Binnenmarkt im Laufe des Jahrzehnts ermöglichen, wozu technische und finanzielle Hilfen der Gemeinschaft vorgesehen werden. Eine EG-Mitgliedschaft der drei Staaten wird von den zwölf EG-Regierungen noch nicht für möglich gehalten.

Die EG-Außenminister wollen Pläne für einen gesamteuropäischen Energie- und Telekom-Verbund einschließlich der Sowjetunion zunächst intern weiter verfolgen.

RUDÁ ČTYŘKA

WASHINGTON: Vietnam, severní Korea, Kuba a Čína formují nový komunistický blok, v jehož centru bude stát jako inspirační síla Čína. Napsal to včera list WASHINGTON POST v článku Velká rudá naděje, jehož autorem je S. Morris z Centra pro mezinárodní záležitosti na Harvardově univerzitě.

LONDYN (a): Čtvrt roku poté, co se stal manažerem Aston Villy, byl dr. Josef Vengloš vyhlášen v Londýně „trenérem měsíce“ a stal se tak prvním zahraničním ve 21leté historii této ankety. Této pocty se mu dostalo poté, co jeho tým sedm utkání neprohrál a za 599 minut nedostal gol.

Vesničky SOS omládnou

(čtk): Poradkyně prezidenta republiky V. Čáslavská přijala včera na Pražském hradě skupinu dívek, které se rozhodly stát se pěstounkami v SOS dětských vesničkách. Nové maminky, které dosud převážně pracovaly ve zdravotnictví a v sociální péči, prošly náročným výběrem a dvouměsíčním instruktážním kursem, kde se blíž seznámily s praktickými dovednostmi potřebnými pro život rodiny. Budou pracovat a žít ve vesničkách v Dobrušce u K. Varu a ve Chvalčově u Bystřice pod Hostýnem.

Podpoří náš vstup do RE

HAAG: Nizozemí podpoří vstup ČSFR do Rady Evropy (RE) a jeho přidružení k Evropským společenstvím. Potvrdil to včera v Haagu nizozemský premiér R. Lubbers při setkání s předsedou FS ČSFR A. Dubčekem, který byl v Nizozemí na dvoudenní oficiální návštěvě. Oba se shodli na nezbytnosti propojit západní ekonomiky s hospodářstvím států střední a východní Evropy a celou Evropu s USA a Kanadou.

● Dobré vyhlídky na dohodu mezi americkým výrobcem aut General Motors (GM) a Bratislavskými automobilovými závody (BAZ) ohlásil včera britský deník FINANCIAL TIMES.

SHALOM znamená mír

● Týdeník Moskovské Novosti zveřejnil článek, ve kterém upozorňuje mj. na 500 000 dolarů, které KSC ročně převádělo do Moskvy pro zvláštní fond komunistických stran nesocialistických zemí.

▲ O vůz Ford Sierra v hodnotě půl miliónu Kčs přišel švédský občan v Ke-rouně: auto neuzamkl a navíc ve spínací skřínce nechal klíček...

...A ZAŘVAL „SKAL“...

Bier teurer Rot- und Weißkohl auch

Mehrere Brauereien (z. B. Augustiner, Hacker, Pschorr, Löwenbräu, Paulaner, Spaten) haben die Bierpreise erhöht. Die anderen überlegen noch. Verkaufsleiter Bernd Otto („Veltins“): „Anfang '91 werden wir für Faßbier bis 20 Mark mehr pro Hektoliter verlangen.“ Bei Münchens Wirtin Evi Lex („Mathäser“) wurde die halbe Maß 30 Pfennig teurer, kostet jetzt 3,90 Mark.

Eine Kiste Bier (20 Fl., je 0,5 l) ist je nach Marke für 16 bis 22 Mark zu haben – zwei Mark teurer. Gründe: gestiegene Ko-

sten für Hopfen, Verpackung, Personal, Abwasser-Anlagen. 1989 zischte jeder Deutsche in West und Ost rund 143 Liter Gerstensaft. Übrigens: auch Kohl wird teurer: Weißkohl pro Kilo für 1,10 Mark, Rotkohl ab 1,30 Mark.

...WELTUNTERGANG!

Brambory a konkurence

VARSÁVA: GAZETA WYBORCZA včera nanačila, že za pověstmi o dodávkách údajně radioaktivních brambor z Polska, kterým dal průchod list Spłecz, se skrýval konkurenční boj. List připomněl, že čs. trh trpí nedostatkem brambor, který má zase Polsko přebytek. Podotýká, že většina čs. sklárně šla do skla-dů, protože na jaře je bude možné prodat za mnohem vyšší ceny. Pokud se ovšem nenajde konkurence, zdůraznil list.

KDO BRAMBORY ZATAJUJE?
Ať HO MIKRO NEMILUJE!

Jane rovná se Olga?

(gf): Po letech hubených (jichž však bylo více než sedm) přicházejí nyní lasce-nační léta tučná a naše divadla se předhánějí v uvádění děl Václava Havla. Pokud jde o cizinu, tam se Havlovým dílům dařilo docela dobře – a jak se zdá, bude se jim dařit i nadále. Polská režisérka Agnieszka Hollandová právě nyní dokončila pro francouzskou televizi Havlovu hru Largo desolato, pro níž si za hlavní představitele vybrala Dominiquea Blanku, Evu Darianovou a Claude Dauphina. Další plán, týkající se našeho dramatika a prezidenta, se rysuje – zatím velmi míhavě – ve Spojených státech. Známá herečka Jane Fandová prý za svého pražského pobytu navrhla Václavu Havlovi, že dá ve své vlasti podnět k natočení životopisného snímku o jeho osudech a cestě k prezidentskému úřadu. V případě, že se tento plán bude realizovat, chce Jane Fandová v tomto filmu vytvořit postavu paní Olgy Havlové.

● Bulharská socialistická (dříve komunistická) strana (BSS) vyloučila ze svých řad bývalé vysoké stranické a státní představitele a předala jejich případy prokuratuře, oznámil včera list BSS DUMA.

PROČ PŘÍKLADY NETÁHNOUT?

● Láhev o obsahu 186 litrů ze 40 kg skleněné hmoty vyrobili v maďarském Kercagu na objednávku italské firmy z Udine a dostali se do Guinnessovy knihy rekordů.

● Sedesát medailí si rozebralo více než 600 vystavovatelů z 32 zemí na veletrhu v Havaně. Oceněny byly mj. doutníky Davidoff (Kuba) a parfém Paloma Picasso (Fr.).

ZVLÁŠTNÍ CENY DOSTALY „ZORKY“...

Ian Riha - 75 let

Jeden z největších fotbalových kouzelníků s míčem, který zářil na našem trávniku, byl Ian Riha, skvělý útočník, pravé křídlo, jenž hrával v letech 1937–1946 na Letné. Ve Spartě dal ve 429 utkáních 251 branek, sehrál 22 mezinárodních utkání, startoval na MS 1938 ve Francii. Kariéru začal bleskově: z SK Plzeň v I. A-tídě přestoupil do Sparty, během šesti týdnů už hrál za národní mužstvo proti Maďarsku (3:8) a dal v Budapešti první reprezentační gól. Nenapodobitelné bylo jeho klamání tělem, klíčky, úniky a střely. Z tehdejšího leteckého mužstva z Burgrem, Bouřkem, Nejedlým, Kolským, Kótálem, Seneckým, zůstali už natlou Jan Riha, Zeman a Radó. Dodnes chodí na ligu, na zahrádce své chaty v Chabrech si někdy ještě zahráje s míčem se synem, tu a tam ho něco pohne, protože už na to má, ale zůstal tím, čím byl: elegant, charakter, čestný a skromný člověk. V neděli oslaví 75 let. Hodně štěstí a zdraví! Dovětek: nezasloužil by si žádný úpěk ve středu proti Španělsku?

TO BYL KOPALISTA!

„Skočila jsem o pár let zpátky. Ne sice jamašitou nebo cukharou, ale mám pocit, jako bych přijela s olympiády.“ Svěřovala se včera na ruzyňském letišti Věra Čáslavská po návratu z Paříže, kde v pondělí přebírala mezinárodní trofej Fair play. Na naší sedmáctileté olympijské vítězce bylo znát dojetí, vždyť této pocty se každoročně dostane od Mezinárodního výboru Fair play jen úzkému okruhu vy-

První dáma slavnosti

valých i současných sportovců. Letos se na letišti kromě naší předsedkyně CSOV dostali tenisté Evertová a Rosewall, švýcarský sjezdář Zurbriggen a francouzský šermíř Henry. Sluší se připomenout, že mezi 58 významnými jmény se u roku 1975 skví také Zátopkovo jméno. Snad je to symbolické, že naši dva nejslavnější sportovní vyslanci jsou ve vybrané společnosti rytířů sportu. V rámci celého mého sportovního snažení považuji ocenění za jakýsi vrchol. Jsem moc šťastná a spokojená, neboť medaile je i ocenění lidskosti a ušlechtilosti.“ dodává paní Věra. Houf filmařů a fotografů zřejmě cestoval s Věrou Čáslavskou až do Prahy, neboť ještě v letištní hale se kolem ní točil roj mužů od tisku. Nejvíce, jak jinak, z Japonska, kde ani po letech nevybledla její hvězda popularity.

Výběrové řízení pro dostavbu lázeňského komplexu Arnika v Mariánských Lázních vybrala americká firma Tishman Realty a Construction CO. INC.

ZEMLA PRÁVĚ PŘÍZVUKY, PŘÍKAZOVÝCH A VÝROČNÍ...

Der Perfektionist

Ivan Lendl (30), Tschechoslowakei, Weltranglisten-Nr. 3: Er ist der erste und bislang einzige Tennis-Profi, der mehr als 18 Millionen Dollar Preisgeld gewann. Am 28. Februar 1983 kletterte er erstmals auf den Thron und blieb, bis auf eine Unterbrechung von rund fünf Monaten (Mats Wilander), die Nummer 1 im Weltennis. Niemand sonst hat wohl soviel Leidenschaft, soviel Schweiß und Kraft dafür aufgebracht. Geradezu fanatisch verfolgte er sein Ziel und hielt dann daran fest. Eisern, unerbittlich vor allem gegen sich selbst. Sie nannten ihn leichtfertig „Ivan, der Schreckliche“. Anerkennung, Respekt, ja sogar eine gewisse Furcht — die wurde ihm in großen Mengen entgegengebracht, doch kaum größere Portionen tiefe Zuneigung. Ivan Lendl, der fanatische Perfektionist, der es haßt zu verlieren, hat alles in Energie umgesetzt. „Man kann alles erreichen, man muß es nur wollen“, lautet sein Credo. Damit paßte er haargenau in die USA, wohin er auch „auswanderte“ und dort seinen Weg machte. Erreicht hat er (fast) alles. Daß er trotz aller Hingabe bisher noch nie seine Haßliebe Wimbledon erobern konnte, ist für manche das Liebenswerteste an Ivan Lendl.

... KONE TO UMÍ...

Null Bock auf Gorbis Bücher

MOSKAU, 12. November (AP). Bücher der führenden Kreml-Politiker genießen in sowjetischen Buchhandlungen keine bevorzugte Behandlung mehr, sondern laufen Gefahr eingestampft zu werden. Die Jugendzeitschrift „Sobesednik“ zitierte am Montag eine Buchhändlerin mit den Worten, Werke von Präsident Michail Gorbatschow, Außenminister Eduard Schewardnadse oder Ministerpräsident Nikolai Ryschkow erwiesen sich als Ladenhüter und mußten verschwinden.

Restauflagen von insgesamt 17 Büchern dieser Politiker sowie von Veröffentlichungen über den 28. Parteitag der KPdSU oder die 19. Parteikonferenz seien auf Anweisung des Moskauer Buchhandelsdirektoriums eingestampft worden. Dies sei erstmals geschehen. In der Vergangenheit seien derartige Werke in rund 200 000 Exemplaren gedruckt worden, jetzt bewegten sich die Auflagen zwischen 15 000 und 20 000. Nur die Werke Lenins seien immer noch „heilig“.

Pálava dává aróma

(Čtk): Sklizeň vinných hroznů končí asi v 70 zemědělských podnicích na jižní Moravě. Sběr ukončili např. pěstitelé v zemědělském družstvu Pálava v Pavlově na Břeclavsku, kteří obhospodávají více než 320 hektarů vinohradů. „Už nedostaneme zřejmě žádné dotace od státu. Proto se staráme o ekonomiku hroznů a vína sami. V tomto týdnu se sjeli u nás zástupci všech zemědělských podniků z ČSFR, zabývajících se pěstováním vinné révy. Na 70 specialistů hodnotilo náš nový výrobek „Radius“ — plečku do vinohradů, kterou produkuje ve spolupráci s německou firmou Clemens. Zástupci firmy jsou s kooperací spokojeni. Vyjádřili se, že v ČSFR se uplatní asi 50 strojů ročně, ostatní budou sami dodávat spotřebitelům. Pálavské kopce, jejich vápenatá půda, dávají hroznům zvláštní kyseliny, a tím i nezvyklé aróma. Odrůdy ryzlink vlašský, veltlínské zelené a burgundské bílé jsou vynikající surovinou pro výrobu šumivých vín-sektů.

... I PÍCI...

H.-D. Genscher po návštěvě v Československu

BONN: Demokratické v ČSFR pokročila daleko kupředu, konstatoval ministr zahraničních věcí SRN H.-D. Genscher v sobotním rozhovoru pro WESTDEUTSCHER RUND-FUNK. Podle jeho slov má ČSFR také z historických důvodů dobré předpoklady pro překonání problémů minulosti.

Podstatná změna v Evropě byla možná pouze na základě změn ve střední a východní Evropě a tyto změny zase na základě nové politiky zahájené M. Gorbačovem, odvahy, ale rovněž rozvahy představitelů středoevropských a východoevropských národů, jako je V. Havel. Nyní musíme dbát o to, abychom prostřednictvím spolupráce a pomocí těmto zemím usnadnili cestu nejen k demokratizaci státu, nýbrž jim rovněž usnadnili přechod k systému tržní ekonomiky. Zde jde o elementární zájmy evropské stability, řekl H.-D. Genscher. Západ musí vědět: jedna Evropa je možná pouze tehdy, budou-li překonány obtížné problémy minulosti na východ od nás. Nesmíme dopustit, aby místo plotu z ostnatého drátu a zdi z kamene nastoupil nyní hluboký příkop sociálních a hospodářských roz-

dílů. Znamenalo by to nové rozštěpení Evropy, rovněž s velkými nebezpečími pro evropskou stabilitu, protože stabilita dnes už není definována v první řadě vojensky, ale naopak stále méně vojensky. Stabilita dnes znamená stabilitu hospodářskou, sociální a ekologickou. Je to společný evropský úkol...

OV KSČ v plamenech

(Č): Anonymní oznámení vyburcovalo v sobotu ráno hasiče k výjezdu do Prahy 9, kde hořel OV KSČ. Oheň zasáhla nejen sekretariát, ale i prostory Svazu žen, PNS aj. Podle hasičů byl založen na třech místech, když neznámý pachatel se lovně dostal vyraženými dveřmi ze dvora, tedy stejnou cestou jako v červnu při předchozím požáru po volbách. Zničen byl rozmnožovací stroj, elektrické psací stroje, poškozen počítač. V důsledku výbuchu plynu se propadl vyhořelý strop, opadala omítka, vyrazeny byly dveře. Škody způsobené na technice jsou asi půl miliónu korun, ale spolu se zničenou časí budovy a zařízením budou vyšší.

KAZDÍ SEKRETARIÁT KSČ BY SE MĚL CHVÍLI DOMYŠLOVAT NĚJZÍ VŘEDEM A ZEMÍ!

V Ostravě se jezdí zadarmo

(ČTK): Více než o 3 700 000 Kčs poklesly letos tržby Dopravního podniku města Ostravy (DPMO) ve srovnání se stejným obdobím loňského roku. Finančním ztrátám DPMO čelí intenzivnější kontrolní činnosti. Organizuje soustavně i nárazové akce. Podle informací z kontrolního odboru DPMO při poslední z nich na sklonku října revizorů za asistence policie za necelé čtyři hodiny přistihli bez jízdenky 86 cestujících! Zaplatili nebo museli zaplatit každý 100 Kčs jako přírůžku k jízdnímu tarifu.

TO ZA DAKOUSRA NEBYLO!

Rušno na přechodech

(Čtk): Pět hraničních přechodů mezi ČSFR a SRN, které jsou pro osobní dopravu otevřené teprve od 1. listopadu, prošlo o víkendu první zatěžkávací zkouškou. „Dušičky“, ale také první sobota v měsíci tzv. nákupní (v SRN mají obchody otevřeno až do večera) způsobily, že výrazně ožil cestovní ruch. Např. přes přechod Lísková—Höll na Domažlicku, kde se dosud chodilo jen pěšky nebo jízdo na kole, jen v sobotu projelo v obou směrech 1700 aut a asi 5500 osob. Cejnice na Folmavě odavila v sobotu 2500 aut z každé strany.

.. ZE STRANY TAKY?

Pocta J. Zrzavému

(Čtk): Při příležitosti stého výročí narození českého malíře, grafika, ilustrátora a scénického výtvarníka, národního umělce Jana Zrzavého byla včera v jeho rodné Okrouhlici na Havlíčkověbrodsku odhalena malířova busta. Pávodní dílo Marty Jiráskové z roku 1929 je umístěno na budově školy. Na pietním shromáždění zaznělo, že z umělcovy tvorby a zbožnosti, za kterou byl malíř v předchozím období v ústraní, lze čerpat sílu a naději pro lepší budoucnost.

Eurocheque baut Position in Osteuropa aus

ski FRANKFURT A.M. Der Eurocheque ist jetzt auch in den neuen Bundesländern und in Osteuropa auf dem Vormarsch. Mark Van Wauwe, Geschäftsführer von Eurocheque International in Brüssel, berichtet, daß in der ehemaligen DDR bereits mehr als eine Million Kunden eine Karte seiner Organisation von den Banken und Sparkassen erhalten hat. Die Plastikrechtecke können in Verbindung mit Schecks als Zahlungsmittel sowie zum Geldabheben an zur Zeit über 50 Automaten jenseits der Elbe genutzt werden.

In der CSFR, deren Antrag auf eine Ausgabelizenz genehmigt wurde, wird demnächst die Komerční Banka als erstes Geldhaus den Eurocheque-Service anbieten. In Ungarn bereiten nach der Nationalen Sparkasse auch die Posta Bank und die Magyar Hitel Bank diesen Schritt vor. Und in Polen können Karteninhaber ihre Eurocheques vom 1. Januar 1991 an zur direkten Bezahlung in Hotels, Geschäften und Restaurants verwenden; der Bargeldbezug bei Bankfilialen ist bereits möglich. Die Schecks können dann nicht nur in Fremdwährungen, sondern auch in Zloty ausgestellt werden.

TO JE TERNO!

Fleisch lag auf Lkw-Ladefläche

vs DÜSSELDORF, 12. November. Ungeachtet aller Kontrollen auf den Straßen und in den Tierställen versuchen in- und ausländische Landwirte und Fleischgroßhändler noch immer, ihren Kunden unhygienisches, verdorbenes oder gar vergiftetes Fleisch anzudrehen. So entdeckten die nordrhein-westfälischen Lebensmittelüberwachungsbehörden in diesem Jahr bisher 68 Fleischtransporte aus den Niederlanden, 12 aus Argentinien, elf aus Belgien, sieben aus Italien, sechs aus Frankreich und 13 weitere aus neun verschiedenen Ländern, die für den menschlichen Genuß nicht mehr geeignet waren, obwohl sie aus ihren Herkunftsländern mit sogenannten Genußtauglichkeitsbescheinigungen in die Bundesrepublik geschickt worden waren.

In mehreren Fällen war das Fleisch einfach auf die Ladeflächen der Transporter gekippt worden, so daß beim Öffnen der Lastwagen eine blutige-weiße Flüssigkeit den Kontrolleuren entgegentropfte, heißt es in dem am Montag veröffentlichten Bericht der Kontrollbehörden.

SPIKNUTÍ GENERÁLA KULTVAŠRA

O některých zločinech minulosti se píše už dost často — stálo však příliš málo o tom nejžestším, kterým byla cílevědomě, záměrná likvidace naší národní identity. Osobnost generála Karla Kutlvašra je toho symbolem, svědectvím, jak hluboko nás zasáhla ztráta poměti. Pětačtyřicet let jsme oslavovali Pražské povstání, ale nikdy se nasmělo vyslovit jméno muže, který byl jeho vrchním velitelem. U památníků padlých stáli každoročně pionýři. V čestnou stráž, jenom jeho hrob zůstával zapomenut, protože za pouhé čtyři roky, v devětačtyřicátém, byl vítězový velitel zatčen, odsouzen k doživotnímu vězení a degradován. Za „zločiny proti republice“, jak stálo v rozsudku. Ve skutečnosti však za to, že nebyl komunistka, a kapitulaci nacistických voják přijal z rukou generála Toussainta o téměř dva dny dříve, než Prahu stačila „osvobodit“ Rudá armáda. Popravit ho se však neodvážili, protože tehdy by to ještě bylo otevřeným přiznáním.

O dvacet let později, v osmašedesátém, napsal J. Smrkovský v Rudém právu, že už týden po návratu vlády z emigrace se začalo dělat všechno možné, aby se o Povstání vůbec nemluvalo. O jménu generála Kutlvašra však opatrně nemluvíme ani zmínku. Stejně jako zůstaly bez odpovědi všechny otázky z publika na velkém shromáždění odborářů na Vinohradech. To jméno muselo být navždy vymazáno z historie, protože z vedení role KSČ a osvobození Rudou armádou odvolávala STRANA své právo vládnout.

Tehdy však ještě bylo možno shromáždit nejen fakta z rehabilitačních spisů a archivů K 231, ale i svědectví, ještě žila paní Jelízaveta Kutlvašrová, některé ze spoluodsouzených a další svědkové. Brzy se začalo vyprávět drama, které je vpravdě symbolem této temné kapitoly našich dějin.

Karlu Kutlvašrovi bylo dvacet, když se první světové války vstoupil do deskoslovenských legií v Rusku a v roce 1930 ho republika jmenovala generálem. Po Mnichovu se s většinou ostatních generálů zapojil do největší a nejlépe organizované podzemní organizace Obrana národa, kterou se rovněž podařilo totálně vymazat z paměti společnosti. Jako jeden z mála nejvyšších velitelů armády přežil a 25. dubna 1945 prozradil své žene, věrnému kamarádovi od Zborova (kdo vůbec ještě ví, že bez téhle nejslavnější bitvy naší nové historie by asi nebylo Československo?). „Stála se mi velká čest, Lízko, už brzy dojde k povstání, a máš zvláštní velitele.“

Dne 5. května 1945 v 11:20 nardil velitelkou pobolovat a ve 14:40 vydal rozkaz: „Zahájit akci!“

Začátkem května na Trojském mostě uvítal generál Kutlvašr drobného a lebečnatého „židovského“ důstojníka Rybalku, který ho objal a řekl: „Děkuji vám. Kdyby to ještě jednou bylo nevyhnutelné, půjdeme spolu, generále, vy na pravém křídle a já na levém. To byla čest. A vlastně jediné uznání, protože již 20. května byl generál Kutlvašr zvláštním dekretem poslán do panze. Povídalo se, že v Kofcích při vyslovení jeho jména udělal kdosi gesto palcem k zemi. Ale stálo ještě při prezidentem dr. Beneš. Ten po devíti měsících intervencí rozhodnutí zrušil a Karla Kutlvašra jmenoval velitelem vojenského okruhu Morava.

V nepohled demokratické republiky vláda Národní fronta a varovné signály, že se KSČ chystá převést veškerou moc, houstly. Počátkem roku 1948 generál Kutlvašr zhlídl, že zbývá určen jeho okruh (sou v skutečnosti dodávány na nevolenské adresy. Rozhodl se informovat prezidenta Lazuše oficiálně ale to mu znemožnil ministr národní obrany Ludvík Svoboda. Oblék se tedy do civilu a denně chodil čekat na přitížení do prezidentského předpokoj. Marně.

Netušil, že na 5. oddělení MNO už vlastně začal poslední příběh jeho života, netragičtější. Přišel se tam nabídnout jeho někdejší druh z legií, podplukovník Josef Hruška: Rád by pomáhal při odhalování protistátní činnosti. Kromě finanční odměny, zátenek a poiravinových lístků by měl být také rád povýšen na plukovníka. Rudolf Mířek, v jehož kanceláři se omlil byl rád, jeho nadřazený plukovník Musil už vyjádřil nelibost, že kriminálně jsou přezdí, chtělo by to aspoň tisíc přírůstků.

„Vítězný lid“ svrhl svůj zákonou vladu a začaly Marky. Josef Hruška se znovu objevil na 5. oddělení MNO: seznámil se kdesi u piva s náikem Barikem, kterému vyhodil svou v univerzitu, ten má další stejná postížená kolegy. Byla by to ideální pára pro založení ilegální skupiny Matka Bariková je síce nedůvěřivá, ale to Hruška zvládne.

Plukovník Mířek vymyslel pro skupinu jméno, které se jí určitě bude líbit. Pravda zvláště. Začít se třeba s letáky, a tak Hruška svou skupinu přeskupil cyklostylem. Za nějaký čas dostane i vyláčku, aby někdo nezapochyboval, že je skutečný agent z Londýna. Jak tvrdí. Nakonec dostane za úkol změnit skupinu na vojenskou organizaci do hry už zřejmě vstoupila nejvyšší místa nebo aspoň náčelník 5. oddělení Bedřich Reicin. Získat nějaké důstojníky propuštěné z armády nebude pro Hrušku problém, jsou bez zaměstnání a na dne Zbová říkat do čela „organizace vojenského odporu“, velké jméno, konkrétně generála Kutlvašra. Písařky D. Králová a E. Uhlířová později dosvědčily, jak velká byla radost šéfa, že „na Kutlvašra konečně spadne klíč“.

Ale vládat zkušeného generála do pastí není snadné. Hruška nakonec zorganizuje přátelský večer v bytě jeho bývalého pobočníka Ervina Novotného a naléhá, že propuštění důstojníci si nezaslouží, aby se jejich velitel od nich distancoval. Ale dopustí se chyby. Světo hořst tam odváží — služebníkem varem 5. oddělení. Na večírku se také přišlo mnoho vyhláště. Když Kutlvašra požádali, aby se stal hlavou jejich skupiny, odmítl a odejel. Účeln však bylo dožádáno, stačí Hruškovo svědectví, že generál byl přítomen. Druhého dne může začít zatýkání.

Před Státním soudem stojí dvánást obviněných a Radé právo píše o Karlu Kutlvašrovi jako o „pomocníku gestapáků a nacistických hrdlořezů, kteří mají na svědomí zničení Prahy“. K největšímu trestu smrti oběšením byli odsouzeni studenti Karel Bacilek a Boris Kovaříček, nejdelším trestem bylo patnáct let. Ve zdůvodnění rozsudku nad generálem Kutlvašem stálo však také doslova: „Nemohli povědět v duchu již v Praze známého Kašického programu, nýbrž je napak vedl tak,

aby podíl Rudé armády byl co nejmenší.“

Sotva kdy ještě budou vypsaný tragédie odsouzených a jejich rodin, paní Bacilekové, ještě trpící na následky nacistického mučení, jak sama u rodinného stolek myslí na muže a dceru ve vězení, a syna, který má být zitra popraven, dvaadvacitiletého studenta Borise Kovaříka, studenta práv Stoděse, mladického učitele ze Semí Slaniny, všech z tohoto a ostatních mučení, založených na záměrně vykonstruovaných provokacích.

K obrazu doby však patří i osud vlníků. Z hlavních strůjců Kutlvašrova procesu nepřežil ani jediný: náměstek ministra vnitra Bedřich Reicin a náčelník 5. oddělení Musil byli vlastním systémem rovněž odsouzeni a oběti, plukovník Mířek spáchal sebevraždu a hlavní aktér, podplukovník Josef Hruška?

Strana měla svůj exemplární proces s „hnutím organizovaného vojenského odporu“ a Hruška o tom věděl příliš mnoho. Zpočátku se nechal snadno přesvědčit, že musí být zatčen s ostatními, aby na něj nepadlo podezření. Když se ale jeho vezba prodávala, znokludněl. Strávil propadl naději i zoufalství. Při jednom transportu se pokusil o útek, ale zhroutil ho a nemilosrdně zbil. Tehdy zřejmě všechno pochopil. V nejstrašnější chvíli, jakou byl hradečský „domáček“, začal svým trýznitelům vyhrdžovat, že řekne pravdu a také ji řekl. Tak se pravdu dozvěděl i jeho oběti. Byl třetím odsouzeným k smrti a ještě po rozsudku ho jeden z vyšetřovatelů přišel nřizovat, že jenom na oko. Na popravu šel společně se studenty Barikem a Kovaříčkem.

Devatenáct let po rozsudku ve dnech 15. a 16. května 1968 byl generál Karel Kutlvašr opět rehabilitován a s ním čtyři další odsouzení, kteří a to požádali, podplukovník Nedbálek, kapitan Ervin Novotný, Josef Slanina a Ladislav Strelec. Propuštěn z Leopoldova byl však na základě amnestie již 9. května 1960.

Epilog

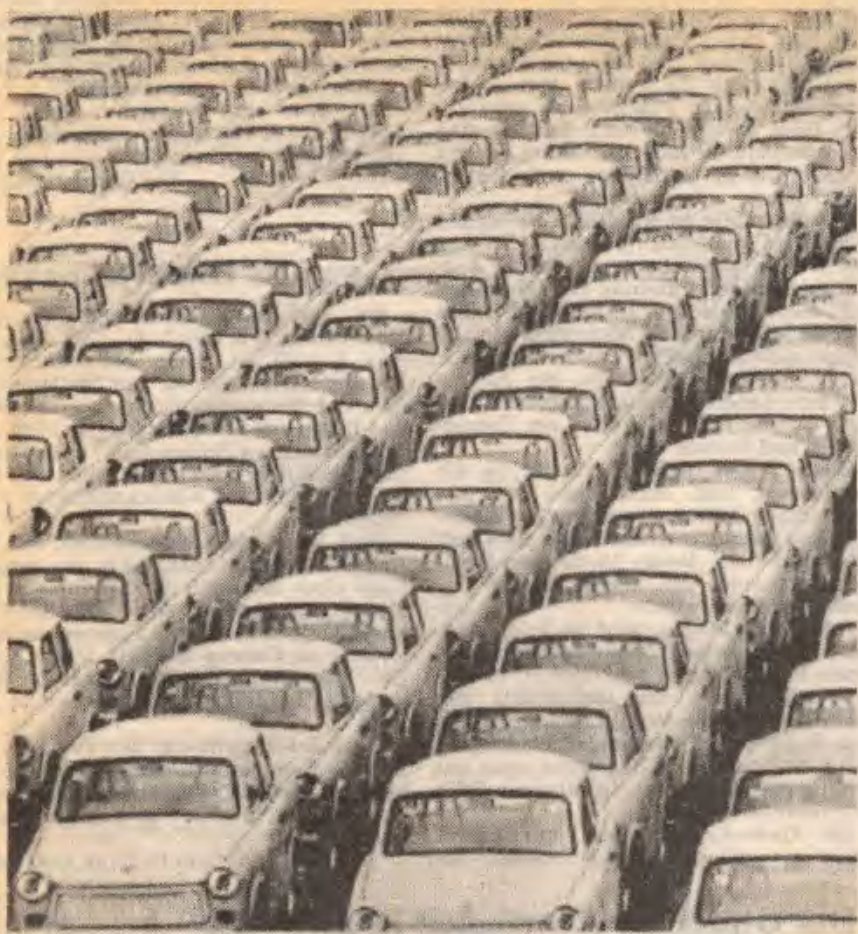
V srpnu 1961 zazvonil v redakci lazykových příruček, kde jsem tehdy pracoval, zvonek a za dveřmi stál vysoký šedovlasý muž, který sune jméno ten zazvonil. Prošel o nějakou práci třeba překládá důchod, který dostává k životu nestačí a žena je nemocná, pracovat může jen málo. Měl vybledlé oči a věřil, že jeho jméno je už dávno anonyrní. Ale nebylo. Požádala jsem tehdejšího ředitele SPN o nějaké zaměstnání pro něj ve skladu nebo práčárně. Slibil a divilím, že upřímně, nakonec se však ukázalo, že s takovým jménem se nedá nic dělat.

Dne 2. září 1961 generál Karel Kutlvašr po třetím infarktu zemřel. Na pohřebku smřlo byi vřetio jen jméno — byl přece degradován.

Polen hat Nationalfeiertag wieder

WARSCHAU, 11. November (dpa). Erstmals nach Kriegsende haben die Polen am Sonntag den 11. November wieder als Nationalfeiertag begangen. Am 11. November 1918 war der spätere Staatschef Jozef Pilsudski von der Festungshaft in Magdeburg nach Polen zurückgekommen. Dies gilt als Gründungstag der unabhängigen polnischen Republik nach mehr als hundert Jahren der Teilung.

ALLES PAPPE — würden vielleicht ehemalige DDRler beim Anblick dieser Trabi-Mengen sagen. Wie bestellt und nicht abgeholt stehen seit Monaten Hunderte von Trabis im Überseehafen Rostock. Laut Begleitzettel sind die Zweitakter für Bulgarien und Jugoslawien bestimmt. Offensichtlich ist dort der legendäre Trabant gegen harte D-Mark nicht mehr attraktiv.

KOLEDA: O TRABILEM, O TRABILEM, WIE SEHR STINKT DEIN AUSPUFF...

OBRAZEN BĚTI S MARKOU NA JINĚM MÍSTĚ.

Eine erschütternde Reportage aus dem Erzgebirge

Gelbgrau wabernder Nebel hängt wie eine Glocke über der nordböhmisches Stadt im Erzgebirge. Rauch, mal giftgrün, mal knallgelb, auch schwarz, steigt aus den zahlreichen Schloten. Wir sind in Most, der schmutzigsten Stadt Europas.

Es ist kurz vor acht Uhr. Eine Schar Kinder auf dem Weg zur Schule. Sie tragen Jeans, dicke Pullis, Anoraks, bunte Schultaschen — und Gasmasken vor Mund und Nase!

Diese Mädchen und Jungs der 5. Klasse lachen nicht, sie albern nicht herum. Mirka (10), ein niedlicher Blondschopf, lüftet kurz ihre Gesichtsmaske, die nur Augen und Stirn freilässt: „Reden? Man hört ja doch nur Gemurmel. Und dann müssen wir achtge-

steine setzen und nicht vor den Mund unserer Kinder.“ Seit dem 5. November tragen 600 Kinder diese gespenstischen, wattierten Masken. 70 Stunden bieten sie Schutz vor dem Gift in der Luft.

Die Direktorin der Schule „Skola Nummer 10“, Jana Trousilova (46): „Kohlendioxid, Cadmium, Arsen — auch der Anteil an Quecksilber ist erschreckend.“

Und: „Wir ahnten schon immer, daß wir hier auf einem Vulkan leben. Aber niemand hat darüber zu sprechen gewagt. Uns ist bekannt,

daß es viele Fehlgeburten gibt. Der Knochenaufbau unserer Kinder ist unterentwickelt. Die Knochen sind porös. Seit Herbst letzten Jahres haben wir ein Katastrophen-telefon: Nr. 148. Dreimal am Tag rufen wir an. Manchmal mußten auch bei Sommerhitze die Fenster geschlossen bleiben.“ Im „Vorhof der Hölle“, wie viele der 70 000 Einwohner das Drecknest nennen, wird auch nach der Wende noch die Braunkohle abgebaut und für die Stromgewinnung verheizt.

Der größte Giftfabrikant der Gegend, die Chemiewerke im zehn Kilometer entfernten Litvinov, hat die Kosten von 60 000 Mark für die Masken übernommen. Die Ar-

100 Mark mehr Lohn: „Unser Sterbegeld“

beiter von Most bekommen im Jahr 2000 Kronen (rund 100 Mark) mehr dafür, daß sie hier arbeiten. Karel Navratil (54): „Unser Sterbegeld.“

„Wir leben im Vorhof der Hölle“

ben, die Spucke kann dem Filterschaden.“ Ihre Mutter Helena (36), eine Schneidermeisterin, sagt: „Die sollten Filter auf die Schorn-

Nachrichtenagentur Kyodo die Begriffe „sowjetisch“ und „sozialistisch“ gestrichen; er soll künftig „Union der Souveränen Republiken“ lauten. Wie die Agentur meldete, ist dieser Vorschlag in einem amtlichen Dokument enthalten, das ihr jetzt zugespielt wurde, aber erst am 15. November veröffentlicht werden soll. Damit ist offensichtlich der Entwurf für den Unionsvertrag gemeint.

Blut für Gespräche

LONDON, 9. November (AP). Um Telefongespräche in die Heimat finanzieren zu können, sind Presseberichten zufolge einige der am Persischen Golf stationierten britischen Seeleute inzwischen dazu übergegangen, Blut zu spenden. Für eine Spende gebe es rund 30 Pfund (ungefähr fast 90 Mark), berichtet ein Seemann der Nachrichtenagentur Press Association. „Gerade genug für ein anständiges Gespräch“, wie er sagte. Eine Telefonminute vom Golf nach Großbritannien kostet zu manchen Zeiten sechs Mark.

Ein Sprecher des Verteidigungsministeriums in London bestätigte den Bericht über Blutspenden. Er sagte dazu, Briefe der Soldaten würden kostenlos befördert, und der Lohn sei so bemessen, daß davon auch Telefongespräche bezahlt werden könnten.

TINY SECRET SEPARATE...

Bundeswehr verbraucht im Jahr eine Milliarde Liter Sprit

BONN, 9. November (AP). Die Bundeswehr verbraucht vor der Einheit pro Jahr eine Milliarde Liter Kraftstoff. Das teilte die Bundesregierung in einer am Freitag in Bonn veröffentlichten Antwort auf eine Kleine Anfrage der Grünen mit. Damit hätten die Streitkräfte einen Anteil von 0,8 Prozent am Kraftstoffverbrauch der Bundesrepublik.

Wie die Bundestagspressestelle weiter mitteilte, entstehen bei einem jährlichen Verbrauch von 600 000 Tonnen Flugbenzin insgesamt 12 325 Tonnen Kohlenmonoxid, 5075 Tonnen Stickstoffdioxid, 2525 Tonnen Kohlenwasserstoff und 575 Tonnen Schwefeldioxid. Jede verbrauchte Tonne Flugbenzin sowie Dieselkraftstoff verursacht 3,1 Tonnen Kohlendioxid, beim entsprechenden Benzinverbrauch sind es drei Tonnen.

Schlachtfest im ZDF Kinder hielten sich die Augen zu

den zappelnden Tieren das Messer in die Halsschlagader. „Ein Arbeiter: „Hab' schon öfter vergessen, das Schwein vorher zu töten. Dann wird's halt verbrüht.“ Bodo Hauser vom ZDF: „Diesen Mißstand wollten wir aufdecken.“ Erst im April hat-

Fünf Minuten und 53 Sekunden dauerte der grausige „Studio 1“-Beitrag über den Tod der Schweine. Die Szenen sollten die Tierquälerei in süddeutschen Schlachthöfen dokumentieren. Magazin-Chef Bodo Hauser (44): „So etwas wurde noch nie im Fernsehen gezeigt. Die Bilder waren eine Sensation.“

Neuer Name für die UdSSR?

TOKIO, 11. November (AFP). Aus dem offiziellen Staatsnamen „Union der Sozialistischen Sowjetrepubliken“ (UdSSR) werden nach Angaben der japanischen

Flug nach Prag

Die Goldene Stadt Prag – Traum aller Globetrotter! Für zwei „Kuriere“ wird er wahr. Gewinnerin Petra Knabe (23) schenkt die Reise nämlich ihren Eltern Ursula und Karl-Heinz (49) – und die haben einen Kurierdienst in Neu Isenburg! „Damit die beiden endlich mal Urlaub machen können!“ Ein Supergeschenk!

Prag, Stadt der 100 Türme, wie Rom auf sieben Hügeln gebaut, liegt etwa auf gleicher Höhe wie Frankfurt – auf dem 50. Breitengrad. Eine Stadt, die vor Palästen, Prachtbauten, Barockkirchen nur so strahlt. Damit unsere Gewinner trotzdem einen Überblick bekommen, hier ein Bummel (für trainierte Waden!):

Sehenswürdigkeiten

● **Pulverturm:** mittelalterlicher Wachturm in der Altstadt.
● **Altstädter Rathaus:** Jede volle Stunde läutet die **Astronomische Uhr** (1490, mit 12 Aposteln, Tod und Tücken) ein.

● **Josefsstadt:** ehemaliges jüdisches Ghetto mit Synagogen, Friedhof (15. Jahrhundert, 12 000 Grabsteine) – Welt des Dichters Franz Kafkas. Zeremonienhaus: Kinderzeichnungen aus Theresienstadt.

● **Wenzelsplatz:** vor 600 Jahren angelegt, mit Denkmal des heiligen Wenzel (Schutzpatron und Vater Böhmens).

● **Karlsbrücke** mit dem grandiosen **Altstädter Brückenturm** (1391). Über eine Treppe zur **Kampa-Insel** mit John-Lennon-Gedächtnismauer.

● **St. Nikolaus:** Barockkirche, auf der Orgel spielte Mozart.

● **Hradšchin:** Die Prager Burg. Einzigartig der Aufstieg vom Kleinsaiter Ring über die Neue Schloßstiege. Hier residierten mehr als 1000 Jahre die Herrscher von Prag. Königspalast, monumentaler **St. Veits-Dom**, **Goldenes Gäßchen** (da brüteten, so die Legende, einst Alchimisten über die Erfindung künstlichen Goldes), **schwarzer Turm** (Gefängnis).

BESONDERE BEGEBENHEITEN: RAUBÜBERFÄLLE...

New York verbietet Aufstellen von Zigaretten-Automaten

NEW YORK, 9. November (AFP). Um Kinder und Jugendliche vor den Gefahren des Rauchens zu schützen, hat der Stadtrat von New York am Donnerstagabend beschlossen, die Aufstellung von Zigarettenautomaten in öffentlichen Einrichtungen zu verbieten. Nach dem 1. Februar 1992 wird es in Restaurants, Theatern oder Sportanlagen keine Automaten mehr geben. Lediglich in Bars kann man dann weiter Zigaretten ziehen.

New York ist die dritte große US-Stadt, die eine solche Maßnahme übernommen hat. Auch in Salt Lake City (Utah) und Minneapolis (Minnesota) ist der Automatenverkauf von Zigaretten verboten.

O.K.

200 Sowjetsoldaten desertiert

Der Waffen- und Munitionsverkauf durch sowjetische Soldaten nehme mittlerweile „gefährliche Ausmaße“ an. In den Wäldern um große Garnisonen fanden nachts „Waffenbörsen“ statt, auf denen sich die Berliner Unterwelt eindeckte, berichtete das Blatt. Ein Kalaschnikow-Schnellfeuergewehr werde mit 200 Mark gehandelt, eine Pistole um 100 Mark, Handgranaten und Minen kosteten 25 Mark.

KALASNIKOV ZA 2 ZLATI A PISTOLKA ZA 10 ZLATAR...

● **Künstlerviertel:** Verträumte Gäßchen mit Weinstuben.

● **Nationalmuseum:** größte Impressionisten-Ausstellung außerhalb Frankreichs!

Bier- und Weinlokale

● **Bierlokale** (es gibt mehr als 1 300!): **Kelch** (U kalicha), Stammlokal des braven Soldaten Schwejk. **Der Flock** (U Fleku), Dunkelbier unter gotischen Gewölben. **Goldener Tiger** (U zlatého tygra), Treffpunkt der Prager.

● **Weinstuben:** Zur **goldenen Kanne** (U zlate konvice), süßlicher Wein aus Mähren. **U mecenáše**, klein, reservieren!

Kaffeehäuser

Slavia, Treffpunkt für Künstler, Journalisten, Studenten. **Europa**, zweistöckig, Marmor, Kristall-Lüster. **Paříž**, Jugendstil direkt am Pulverturm.

Essen

Böhmische Spezialitäten: **Zu den zwei Herzen**, hier gibt's Preßsack oder dünne párký und kurze dicke klobásky (böhmische Würste). **Am goldenen Brunnen**, Karel Gotts Stammlokal **Moskva**, Kaviar für umgerechnet 40 Mark das Töpfchen. Im Erdgeschoss: der totale Gegensatz, Russisches Fast-food.

Galerien

In kleinen Galerien findet man Bilder moderner Prager Künstler zu zivilen Preisen (ab 40 Mark). Toll: **Dilo-Centrum**, Zeichnungen und originelle Klamotten von Ost-Designern.

Theater

30 Theater, berühmt das **Nationaltheater** und die **Laterna Magika** (Mischung aus Varieté, optischer Effekten).

Wandern über Grenzen

Wanderfreunde können möglicherweise schon bald die deutsch-tschechoslowakische Grenze an einigen Stellen ohne irgendwelche Formalitäten passieren. „Wir haben der tschechoslowakischen Seite zunächst einmal vorgeschlagen“, erläutert dazu ein Sprecher des bayerischen Innenministeriums in München, „acht sogenannte Touristenzonen einzurichten.“ Dort sollen dann Ausflügler nach den Vorstellungen des bayerischen Innenministers keinerlei Grenzkontrollen mehr unterzogen werden. Eine Antwort aus Prag steht noch aus.

...UND „PASCHEN“...

Teddybär geht auf Patrouille

STOCKHOLM, 9. November (AP). In Schweden gehen jetzt auch Teddybären auf Patrouille. Ein Polizeisprecher aus Uddevalla, einer Stadt an der schwedischen Westküste, sagte jetzt, in jedem Streifenwagen sei von nun an eines der Plüschtiere im Kofferraum, um Kinder zu trösten, die einen Unfall oder ein anderes traumatisches Erlebnis hinter sich hätten. „Uns hat lange Zeit etwas gefehlt, was wir Kindern geben können, die auf die eine oder andere Art verletzt worden sind“, hieß es.

Eyskens: Brandt schadet Solidarität

BRÜSSEL (dpa). Der belgische Außenminister Mark Eyskens hat die Reise Willy Brandts nach Irak scharf kritisiert und vor einem Auseinanderbrechen der westlichen Solidarität gewarnt. In einem am Freitag veröffentlichten Interview der Zeitung „La Libre Belgique“ sagte Eyskens, auf dem EG-Gipfel in Rom habe Deutschland angekündigt, daß Brandt auf seine Reise verzichte. „Drei Tage danach mußten wir erfahren, daß er reist.“

Im selben Sinne äußerte sich Italiens Außenminister Gianni de Michelis.

MAJÍ PRAVDU!

POLAK BY JI NA ZVAL JINAK

Hitler prellte Zeche für 190 Millionen Mark

Adolf Hitler war offenbar auch Zechpreller. Im Münchner Bürgerbräukeller hinterließ er 11,3 Millionen Mark Schulden. Er hatte mit seinen Anhängern in der Nacht vor dem Putsch an der Feldherrenhalle (9. November 1923) für 190 Millionen Mark gezahlt. Kein Witz! Denn es war die Zeit der Inflation. In Goldmark (statt Papiergeld) hätte die Zeche 5518 Mark betragen. Es wurden 1348 Maß Bier getrunken, jede für 57 000 Mark oder 1,66 Gold-Mark. Bei dem Gelage gingen 143 Maßkrüge, 80 Gläser und 98 Stühle zu Bruch. Außerdem fehlten 148 Bestecke, Preis je 1,50 Gold-Mark.

Minister nannte Maggie eine Kuh

LONDON – Minister Richard Needham hat sich bei Maggie Thatcher entschuldigt. Er hatte sie in einem Telefonat als „Kuh“ bezeichnet, die schnell zurücktreten soll. Das Gespräch über Autotelefon war mitgeschnitten und einer Nachrichtensagentur zugespielt worden.

Teure Sucht
Washington – Alkoholismus und Rauschgift haben 1988 in den USA Kosten von über 210 Milliarden Mark verursacht – die Hälfte des Miliehaushaltes.

Gauweiler: Asylbewerber und Sowjetsoldaten arbeiten schicken

MÜNCHEN, 11. November (AP). Bayerns neuer Umweltminister Peter Gauweiler (CSU) will Asylbewerber zu gemeinnützigen Tätigkeiten im Umweltschutz heranziehen. In der Münchner Illustrierten „Bunte“ nannte der CSU-Politiker am Sonntag „Aufräumarbeiten in den Wäldern, Fluß- und Seeufer säubern, bei der Beseitigung von Sondermüll mitanpacken, gärtnerische Hilfstätigkeiten in Parks und öffentlichen Grünanlagen“ als Beispiele für Einsätze der Flüchtlinge.

Gauweiler meinte, es gebe „nichts sozial Freundlicheres, als für den Umweltschutz zu arbeiten“. Er sei davon überzeugt, daß die meisten Asylbewerber lieber mitmachen würden, als in irgendwelchen Sammelunterkünften die Zeit totzuschlagen. Er betonte, daß nach geltendem Recht asylsuchende Ausländer, die Sozialhilfe beanspruchten, zu gemeinnützigen Arbeiten herangezogen werden dürften. Gauweiler sprach von mehr als 4000 Asylbewerbern allein in München und nannte sie „in der Mehrzahl junge, kern-

gesunde Leute, die frustriert herumsitzen“.

Gauweiler, der zuvor Staatssekretar im Innenministerium des Freistaats war, will Asylbewerber nach eigenen Angaben künftig auch als Geschirrspüler in Behördenkantinen einsetzen. Er sagte, die Staatsregierung in München habe beschlossen, überall im öffentlichen Bereich das Wegwerfgeschirr abzuschaufen.

Außerdem schlug Gauweiler vor, für Umweltschutzarbeiten in den neuen Bundesländern auch die dort noch stationierten sowjetischen Soldaten heranzuziehen. „Umweltschutz heißt in der ehemaligen DDR vor allem aufräumen und reparieren. Man braucht dafür Billionen Arbeitsstunden, Hunderttausende von helfenden Händen, Schaufel und Spaten, aber auch schweres Gerät, um Giftmülldeponien abzutragen, die verseuchten Gewässer zu sanieren, Kläranlagen zu bauen...“, sagte er. Der Soldat solle dafür auch Geld bekommen: „Er kann sich so bis zur Rückkehr in die Heimat ein hübsches Sümmchen zusammensparen.“

ACOTAKHLE KOBY JEDNOU ZACHL TOZEHTI DRCANE HAKAT NA TOM, CO SAMI ZAVIMILI – MUSI HIT FURT SLONY, POSLUHY, LBI DRUHE AS SEDME KATEGORIE – DAZELAND, DAYCLAND YBR ALES! TO PLATIL, PLATI ABODE PLATIT I NA POSLEDNI SALAKII...

gebaut werden. Ab 1992 auch Autos für den technischen Markt.

CSFR gehen. Im Automobilwerk Peßburg sollen jährlich 250 000 Getriebe für GM

Opel in die CSFR
Rüsselsheim – Opel-Mutter General Motors will in die

Gefährlicher Pinsel

NEW YORK, 11. November (AP). Die USA haben einem Bericht der „New York Times“ zufolge jahrelang ein Geheimdossier über Pablo Picasso geführt. Die Zeitung berichtete in ihrer Sonntagsausgabe, die US-Bundespolizei habe den vor 17 Jahren verstorbenen spanischen Maler als „Sicherheitsfall C“ (für „Communist“) eingestuft und 27 Jahre lang beobachten lassen.

Dem Zeitungsbericht zufolge, der sich auf vorliegende Teile des Dossiers stützt, begannen die Ermittlungen im Jahr 1944. Damals veröffentlichte Picasso eine persönliche Erklärung mit dem Titel „Warum ich Kommunist geworden bin“. Das FBI sammelte daraufhin alle Angaben über Aufenthaltsorte und Äußerungen des Künstlers, der die Vereinigten Staaten kein einziges Mal besucht hat.

Die „New York Times“ zitierte eine Freundin des Malers, die New Yorker Dozentin Dominique Desanti, mit den Worten: „Hätte er erfahren, daß er vom FBI beobachtet wird, so hätte er sich kaputtgelacht.“ Die einstige französische Widerstandskämpferin fügte hinzu, Picasso hätte die surrealistische Qualität der Ermittlungen zu schätzen gewußt.

HLÍDALI VŽE I RIZENMOWERA...

„Vorfahrt für Bus und Bahn“

BONN, 11. November (AP). In den Städten sollen Busse und Bahnen nach Ansicht des SPD-Verkehrsexperten Klaus Daubertshäuser grundsätzlich Vorfahrt erhalten. Der Bundestagsabgeordnete forderte am Samstag in Bonn ferner, die öffentlichen Verkehrsmittel sollten an den Ampeln schneller grünes Licht erhalten. Entsprechende Vorrangschaltungen sollten eingebaut werden.

Auf verstopften Straßen sollten Busspuren eingerichtet werden, auch wenn dies Nachteile für den übrigen Straßenverkehr bringe, meinte Daubertshäuser. Die Gemeinden sollten entscheiden, ob die Busspuren auch für vollbesetzte Pkw freigegeben werden könnten. Eine Beschleunigung auch im Berufsverkehr sei die wirksamste Förderung des öffentlichen Nahverkehrs.

TO PLATÍ VŽE SKORO VŽUDE...

Ghaddafi fordert von Deutschen Wiedergutmachung

HAMBURG, 11. November (AP). Libyen will nach den Worten von Staatschef Moammar el-Ghaddafi von Deutschland demnächst offiziell Wiedergutmachung verlangen. Zur Begründung verwies er in einem Interview des Hamburger Nachrichtenmagazins „Der Spiegel“ auf unzählige Minen, die Erwin Rommels Afrikakorps im Zweiten Weltkrieg in der Wüste gelegt habe und die bis heute Libyer töteten oder verstümmelten. „Wir brauchen Ihre Experten, um endlich von dieser Plage befreit zu werden“, sagte er.

Der Staatschef äußerte sich ausführlich zur libyschen Chemiewaffenfabrik in Rabta, die mit deutscher Hilfe gebaut wurde. „Wenn Sie die Menschen vom Giftgas befreien wollen, muß man Gesetze machen, die solche Geschäfte verbieten“, meinte Ghaddafi. Er fragte, wieso Amerikaner und Israelis chemische Waffen und Atombomben herstellen dürften, Libyen aber nicht. Sein Land habe das Recht, sich zu verteidigen.

MA DOKONCE NAPRAVU PRAVDY...

oznámení čtenářům

S poltováním oznamujeme, že v naší prodávě ve Všeobecné ulici se nebudou prodávat knihy z kulturního dialogu. Frankfurtské nad Mohánem. Dávadom jasn podmalný pana Hory, které zneboh přerýšují vzájemnou dohodu i možnost kalního velkoobchodu. Pro tože se však o prodej zahraniční literatury v Praze zjímá několik seriálních makladatěl ze SRN a Rakonska, budeme o podrobnostech informovat.

Knižní velkoobchod

USTRIZENO 2 „LIDOVÝCH NOVIN“ - PRAHA... BEZ KOHENTADE!

Bleifreier Sprit: In neuen Bundesländern schwer zu bekommen

Autofahrer, kommst Du nach Thüringen – dann bist Du platt mit Kat. Bleifreier Sprit auf der Autobahn nur bei Erfurt-Ost zu bekommen, in den Städten fast überhaupt nicht. Auch die Tankstellen an der A7 und der A4 in Hessen sind überlastet. Der ADAC rät: Vor der Landesgrenze tanken, neben der Autobahn: Kirchheim (Esso, DEA, Shell), Bad Hersfeld (DEA, Aral), Friedewald (Frele), Wildeck-Obersuhl (Frele), Herleshausen (Fina).

PRO „PRŮJEZDNÍKY“ DO ČESKA...

Matjes mit Bratkartoffeln

Zutaten: 4 Matjesfilets, 1 Kiwi, 1 Apfel, 1 rote Zwiebel, je 1 Becher Schmand und saure Sahne, 1 TL Meerrettich, je 1 Bund Dill und Petersilie, ¼ TL Zucker, Kräutersalz, 500g Pellkartoffeln (am Vortag kochen!), Butterschmalz, Salz, Pfeffer.

Zubereitung: Matjesfilets eventuell 1-2 Stunden wässern. Abgetropft mit Kiwi-, Apfel- und Zwiebelscheiben anrichten. Schmand mit saurer Sahne, Meerrettich, Dill, Petersilie, Zucker und Kräutersalz verrühren. Kartoffelscheiben in Butterschmalz goldbraun braten, salzen und pfeffern.

JE TO DOBRÝ!

Kaiserschmarrn

Zutaten: 1/8 l Milch, 4 kleine Eier, 80g Mehl, 1 TL Zucker, 40g Butter, 1 Glas Kirschen, 2 EL Puderzucker.

Zubereitung: Milch, Eigelb, Mehl und Zucker verrühren. Teig 10 Minuten quellen lassen. Eiweiß steif schlagen und unterheben. Die Hälfte der Butter in einer großen Pfanne erhitzen und den Teig hineingeben. Einige Minuten backen lassen. Dann den Pfannkuchen zerreißen und unter Wenden braten, dabei die restliche Butter dazugeben. Kirschen erwärmen und abgetropft dazugeben. Mit Puderzucker bestäuben.

KAISERLICH-KÖNIGLICH...

Hähnchen-Reispfanne

Zutaten: 4 kleine Hähnchenkeulen, Salz, Cayennepfeffer, 1 rote Paprikaschote, 1 Zucchini, 1 Zwiebel, 1 Knoblauchzehe, 3 EL Öl, 100g Reis, ¼ l Geflügelbrühe (Instant).

Zubereitung: Keulen in zwei Stücke zerteilen, mit Salz und Cayennepfeffer würzen. Paprika und Zucchini würfeln, Zwiebel und Knoblauchzehe hacken. Das Öl in einer großen Pfanne erhitzen, die

unter Wenden glasig dünsten. Geflügelstücke zurück in die Pfanne geben und die heiße Brühe zugeben. Einmal aufkochen lassen. Zugedeckt auf kleinster Stufe 20 Minuten garen. Salzen und pfeffern.

Keulenteile rundherum darin anbraten, aus der Pfanne nehmen. Nun den Reis und das Gemüse

Nemusíte se lekat, mladí paní, to sem do téh směch z pro-padlístě děln.

Ivana Trump hat 'nen Neuen

New York - Ivana Trump (41) hat sich in den Schauspieler Cliff Robertson (65) verliebt. Nachdem die Nach-Frau des ehemaligen Milliardärs Donald Trump sich jetzt zur Scheidung entschlossen hat, macht sie auch kein Geheimnis mehr um ihr Privatleben.

PORADA V USA NEJEDNÁ VĚTŠÍ PROSPĚCH SPATNÝCH DĚTÍ V ČESKOL.

Slovo o Severní Koreji.

Severní Korea, oficiálně Korejská lidově demokratická republika, je zemí, která v posledních letech u nás nebyla příliš popularizována. Bezpochyby proto, že její oficiální ideologie se snažila až příliš důrazně konkurovat pojetí našich marx-leninistů. Dokonce její tvůrce, Veliký vůdce Kim Ir-sen se cítil být povolán hrát úlohu vedoucí osobnosti socialistického tábora. Nechal proto rozesílat propagační tiskoviny, které byly zabavovány, a jejich adresáti se těšili pozornosti policejních orgánů. O zemi samotné nám byly předkládány informace pouze kusé, převážně se týkající rozdělení země a situace na 38. rovnoběžce. Je svým způsobem paradoxní, že jsme se v poslední době více dozvěděli o druhé polovině, o Korejské republice...

Při návštěvě každé země jsou rozhodující dojmy získané v prvních chvílích pobytu. V Koreji mezi námi patřil zjištění, že kromě strmých hor porostlých lesem je každý kousíček země obdělán a využit pro zemědělství. Pak to je čistota na ulicích. Čistota, kterou udržují i sami obyvatelé — nikde není vidět nikoho, kdo by odhodil byl jen nedopalek cigarety. Nevím, jestli občané udržují čistotu dobrovolně, protože jim je to vlastní, nebo pod vlivem kontroly. Je ale fakt, že člověk se smetáčkem či koutkem je samozřejmostí. Dokonce se zametají pravidelně i cestičky v horách, protože ani spadlé listy nesmí poskvrnit čistotu místa.

DARY K NAROZENINÁM

Pchjongjang je nejen hlavní město, ale současně i jakási výkladní skříň úspěchů současného režimu. Město s imponující výstavbou moderních panelákových čtvrtí bylo údajně úplně zničeno v korejské válce počátkem padesátých let; podle pamětníků ale ještě koncem šedesátých let stálo na místě dnešních paneláků staré město. Široké bulváry, po kterých jezdí kromě nákladních sem tam nějaké osobní auto, vesměs služební (velice často s jednostrannou průhlednými skly) a trolejbusy pro většinu lidí. Široké chodníky lemované krámy, které nefungují, protože v nich není co prodávat, ale zato jsou připraveny, až prodávat bude co. Podchody strážené policisty a pohlednými policistkami, přičemž na vcelku prázdných ulicích si nikdo netroufne přejít někdy mímou. Okolo paneláky — mnohokrát nejen podle let výstavby, ale skutečně tvarované do různých forem a tvarů, každá budova zvlášť a jejich komplex opět vytváří další architektonické útvary.

A k tomu všemu to nejdůležitější — stavby na oslavu Velikého vůdce a jeho ideologie čučche. Monstrózní triumfální oblouk o základně 25 X 25 metrů a výšce 60 metrů, ozdobený reliéfy s výjevy z partyzánských bojů Velikého vůdce a jeho druhů. Obrovské náměstí, pojmenované jménem Velikého vůdce, v jeho čele před Národní knihovnou obsahující „všechny knihy světa“ (jedné z mála staveb v tradičním korejském stylu) tribuna, na které při manifestacích na oslavu státních svátků přijímá Veliký vůdce hold svého lidu. Proti ní na druhém konci náměstí loka — a za ní na žulové plošině ohrazené obrovskými sochami symbolizujícími spojení dělníků, rolníků a inteligence, žulový, hranatý, 150 metrů vysoký sloup korunovaný 20 metrů vysokým rudým a zlatým plamenem, to vše jako připomínka a oslavný památník ideologie čučche.

Obě zmíněvané triumfální stavby byly předány lidu u příležitosti sedmdesátých narozenin Velikého vůdce. Ten se zřejmě připravuje předat impérium Drahému soudruhu — svému synovi Kim Cong-illovi (nar. 1942), který řídí výstavbu jako organizační tajemník strany. V součas-

né době řídí i další výstavbu Pchjongjangu — nové sídliště. Do užívání má být předáno při osmdesátých narozeninách Velikého vůdce za dva roky. Z našeho hlediska je pozoruhodné, že první výkopy začaly v lednu 1990 a v roce 1992 má být již hotovo sídliště pro 180 tisíc obyvatel. Lze věřit, že i bude, protože jedna pracující plní normy na 150 procent a navíc si dávají další závazky a jednak je vytvořen systém, že by litovali, kdyby neplnili. Z plátek, nástěnek a jiných prostředků názorné agitace to je možné poznat i přes absolutní řecovou bariéru. Neříší se příliš od našich z padesátých let. Zbytek si lze domyslet, nikoliv se doptat, protože přidělený tlumočník, lépe řečeno dohlížeč, který návštěvníka nepouští ani na jediný krok, předkládá a předkládá k veřejnosti jen to dobré a nadšené.

JAK ŽIJÍ LIDÉ

Pro pracující existuje složitý systém přidělování v závodních třídách jsou zdražka. K tomu se na listky fasují další základní potraviny — například čtyřčlenná rodina na měsíc má přiděleno 80 kilogramů ryže, dokupují se za zlevněnou cenu přidělové ryby, drůbež, jen málo ostatního masa. Nad přiděl se nakupuje — pokud je co — za vysoké ceny. Za dobrou práci může pracující dostat větší přiděl, za špatnou je mu naopak přiděl krácen. A i když z našeho pohledu se zdá být 80 kilo ryže pro čtyřčlennou rodinu mnoho, rozhodně to není mnoho z pohledu průměrného Korejce. Ani se nesnaží předstírat, že by to tak bylo. Pochopitelně — jedná se o základní, a v mnoha případech asi i jedinou, a poživatinu.

I byty, za které se neplatí nájemné (jen poplatek za vodu, plyn a elektřinu), se přidělují podle zásluh. Dvou- až čtyřpokojové byty v moderních domech jsou rozdělovány podle velikosti rodiny i pracovních a dalších zásluh jejich členů. Mezi ty další zásluhy patří zejména i účast dětí v akcích pionýrských oddílů. Osmi- až dvanáctileté děti s pionýrskými šátky na krku bylo vidět pochodovat v seřazených útvarcích s vážnými tvářemi a za zpěvu nadšených budovatelských písní, pod standardní a rudými prapory. Na shromaždišti do pozdních nočních hodin navičovaly značně militantní kolektivní cviky, které počátkem října měly předvést na velkém stadionu při oslavách 45. výročí založení Korejské strany práce. Kolektivně na povel přibíhaly, kolektivně odcházely, když mezi tím organizované odložily školní brašny a zacvičily dosti náročné cviky, při kterých jistě nebylo o úraz nic. Ale ztráty jsou plánované a asi páru k věci — i když sami jsme žádný úraz neviděli. Zarážející nebyly cviky, ale naprostý nedostatek radosti, dětské hravosti nebo nekázne.

ZTĚLESNĚNÁ LEGENDA

Korejská strana práce, to je his-

torie a současnost společně. Osud Koreje po středověké izolaci rozhodl výsledek rusko-japonské války v roce 1905. Japonsko převzalo nad Koreou nejprve protektorát a v roce 1910 anektovalo Koreu jako součást Japonska. Tato situace trvala až do roku 1945 a podle všech svědectví byla japonská nadvláda velmi tvrdá. Je-li soumrak je už pevně spojen se současnou legendou — Velikým vůdcem Kim Ir-senem. Ten podle této legendy již od svých 13 let bojoval proti nadvládě. V roce 1925 opustil Koreu a v Mandžusku a jinde bojoval proti okupantům, aby se v roce 1945 vrátil do svobodné země. V roce 1942 se mu narodil syn v partyzánském srubu, který je opatrován severně od Pchjongjangu, delegace se tam chodí poklonit symbolu legendy. Jako všechny legendy, ani Kim Ir-sen nemá osobní život. Ačkoliv je slaven syn Kim Cong-ili, nemluví se o jeho matce. Podle nezaručených zpráv matkou Kima mladšího byla jedna z žen partyzánské stráže Kima otce. Zemřela za nejasných okolností v roce 1949 a od té doby už legenda o osobním životě Velikého vůdce mlčí. Termíny „Veliký vůdce“ a „Drahý soudruh“ jsou oficiální titulaturou a jsou používány i v běžném hovoru, což i leccos navykklého Středoevropěana přece jenom místy překvapí.

Kim Ir-sen v současné době není už jen kult, pomalu se stává předmětem zbožnění. Jeho obrazy, kterých je vždy obklopen lidem — a je vždy větší než jeho okolí — jsou rozsety na nejrazantnějších místech v každém městě a nechybí v žádném, byť sebelepší vesničce. Vždy jsou na vyvýšeném místě a nahrazují buddhistické pagody. Složení lidu okolo Velikého vůdce se mění — čím blíže k 38. rovnoběžce, tím více vojáků obklopuje postavu Kim Ir-sena, který vždy dlela něco kladného — počínaje sádkou jak sádky, zemědělcem jak „zemědělcem“, nebo prostě jako dobrotlivý otec svého lidu hladi po hlavičkách dětí, které k němu oddaně vzhlížejí. Po buddhistických pagodách není ani památky. Oficiální vysvětlení je, že byly zničeny v korejské válce v padesátých letech a že lid je nepotřebuje, protože nevěří. Dává se tím najevo, že lid nepotřebuje náhozenství, protože má svého milovaného Drahého soudruha, Velikého vůdce a jeho ideu čučche. Ideu čučche je směsicí maoismu, marxismu a utopického socialismu s hlavním motivem „Udělej si sám, buď soběstačný“. [Tak například každý Korejec musí mít vysokoškolské vzdělání, aby mohl při nedostatku nafty vymyslet, čím ji nahradit.]

Na oslavu této ideje a jejího autora byly vystavěny již dříve zmíněné monstrózní stavby a pozoruhodné je, že se vesměs jedná o stavby z období posledních 10 let. S přihlédnutím k evropským zkušenostem vzniká dojem, jako by touha po zbožnění, po zachování svého jména na věčné časy, byla spojena se síťm (a stařeckou atherosklerosou). Rozhodně je ale fakt, že Kim Ir-sen se již 45 let drží u moci.

hradil názvem „Čech and Slovák“ Horší ale bylo setkání se skupinou Činad. Zodpověděl dotazy představitelů více než miliardového národa, kde občan ze severu pro rozdílnost dialektu nerozumí odcanu z jihu a oba to považují za samozřejmost, a vysvětlil jim, že je nás 15 miliónů, že máme téměř stejnou řec, stejně peníze a jsme jeden stát a nic proti

se s připomínkami z historie. Naše autobusy, které jsme tam vnovali korejské válce v padesátých letech, zde jako věkem sněží, leč pečlivě udržované stánky stále ještě lezli po boku mercedesů a voly. Náhle na něj dýchne přímo žhavá současnost — problém pomníky. Korejci cíti to vyřešit bez plánů a dobyte — tradiční název Czechoslovakia, na-

o tom, zda ta vyhlídka vůbec stojí za to, se k němu přitáhli jeden za druhým a s cílem povzbudit mu sdělit: „Veliký vůdce to vyšel třikrát. Drahý soudruh dvakrát, i ty to vyřídíš. Myslel to, chudák, vážně a ne tuší, jak blízko byl tomu, aby z těch schodů byl rozhoštěn shozen. Návštěvník z Československa se pochybuje po exotické zemi a setkává

do 10 metrů, aby se k němu přitáhli jeden za druhým a s cílem povzbudit mu sdělit: „Veliký vůdce to vyšel třikrát. Drahý soudruh dvakrát, i ty to vyřídíš. Myslel to, chudák, vážně a ne tuší, jak blízko byl tomu, aby z těch schodů byl rozhoštěn shozen. Návštěvník z Československa se pochybuje po exotické zemi a setkává

ISME NEJACI DIVNI
Idea čučche je všudypřítomná a pro-vází návštěvníka nejen ve městě, ale i na rekreaci. Horská krásná a zajímavá přírodní scenérie jsou vylepšovány pomníky. Veliký vůdce zde byl, zastavil se a řekl — co si stálo stejného ve smyslu, že hory patří pracujícímu. Výroky vůdce a ideje ču-

sobě nemáme, tak na této bázi vysvětlit, o co ve sporu o pomlčku jde — to bylo skutečně nad lidské síly. Byla to připomínka, že v podobných věcech nejde jen o domácí záležitost. Po hodinové diskusi na pomlčkové téma, vedené Čechem i Slovákem v upřímné snaze je objasnit, jen příslovečná čínská zdvořilost zabránila vyslovit hlasitě to, co tlumočily jejich oči: „Oni jsou asi nějakí divní.“

Člověk si uvědomil, jak minulost i současnost jsou v čase i prostoru vzájemně propojeny. Zůstane jen základní otázka: Podáť se v zemi, která dosud kráčí vším socialistické a později komunistické budoucnosti, převzít Drahému soudrahovi dědictví Velikého vůdce a založit tak první socialistickou dynastii, nebo se i jemu rozsype dědictví pod rukama? Odpověď přinese jen budoucnost, možná už velmi blízka.

...wenn sich der Dollar langfristig bei 1,50 DM einpendelt...

Wirkungen auf deutsche Unternehmen

München — Die Philippinen haben der Siemens AG einen Eilauftrag erteilt. Der Elektronik-Konzern soll innerhalb von vier Monaten das philippinische Telefonnetz um rund 180 000 Anschlüsse erweitern. Auftragswert: rund 90 Millionen Mark.

Französisch beliebt Bonn — Jeder vierte Schüler (25,6 Prozent) in den alten Bundesländern nimmt am Französischunterricht teil. Mitte der 70er Jahre war es nur jeder fünfte (19,7 Prozent), teilte die Kultusministerkonferenz mit.

Pekingjjang se proměnil v panelové velkoměsto

Mauerläufer

PEKING, 8. November (AFP). Amerikanische und chinesische Sponsoren einer großen Sport-Stiftung wollen ein Wettrennen auf der Chinesischen Mauer veranstalten. Die Einnahmen des Spektakels sollen Einrichtungen für Körperbehinderte in China zugute kommen. Das Wettrennen soll am 14. April in Shanhaiguan starten und eine Woche später am Sommerpalast des Kaisers bei Peking enden. Das Teilnehmerfeld wird aus 24 Männern und Frauen aus 14 Ländern bestehen.

Nach Ansicht des Organisators Maurice Patterson wird das 563 Kilometer lange Rennen auf der Mauer „das mörderischste Rennen aller Zeiten“ werden, weil die Läufer täglich 80 Kilometer auf sehr unwegsamem Gelände zurücklegen müssen. An dem Rennen sollen Weltklasse-Langstreckenläufer wie der Australier Tony Rafferty teilnehmen.

Reiche Pennerin

Verona — Eine obdachlose Italienerin (80) brach mitten auf einer Straße in Verona tot zusammen — Herzinfarkt. In ihrer abgewetzten Stofftasche hatte sie Sparbücher, Geld und Juwelen im Wert von 2,5 Millionen Mark.

PRIRODNÍ PESTICIDY

V celém světě, a v poslední době i u nás, se ozývají oprávněná varování před nebezpečím nejrůznějších chemikálií užívaných v zemědělství i v průmyslu. Vždyť řada z nich v pokusech na zvířatech prokazatelně způsobuje nebo urychluje nádorové bujení, a nikdo nemůže zcela vyloučit stejné riziko i u člověka. Nedávno ovšem publikovali američtí vědci B. Ames a L. Gold v časopise Science článek, podle něhož existují vedle umělých pesticidů v přírodě i pesticidy přirozené. Produkují je většina rostlinných druhů, aby se ubránili před hmyzem, plísňemi i jinými škůdci, a — pozor — i většina těchto přírodních pesticidů přispívá ke vzniku a rozvoji nádorů u pokusných krys. My těchto přírodních látek konzumujeme ve své stravě asi 10 000krát více než umělých. Vždyť Ames s Goldem je zjistili v ananase i banánech, v broskvích i celeru, v zelí i hořčici, v jablku i kakau, v mrkvi i ředkvičkách apod. Ať se to tedy „zeleným“ líbí nebo ne, 99,9 procenta pesticidů v naší dietě nejsou syntetické chemikálie, nýbrž přírodní produkty arzené k ochraně rostlin před škůdci.

Quelle pro Jahr 10 Prozent, also nach 10 Jahren ein Gehalt. Bei Coca-Cola gibt's eine Kiste Cola, bei der Jeansfabrik Wolf (Saarländ) je eine Hose und Jacke nach freier Auswahl zugesetzt zum 13. Gehalt. Spitzenreiter sind die Stadtparkasse Hannover mit 160 Prozent des Gehalts als Weihnachtsgeld. Lange Geschichte bei „Deutsche Bank Kreditbank“ (ehemals DDR Staatsbank) in den neuen Bundesländern: Es gibt kein Weihnachtsgeld!

Schöne Bescherung: Ab nächste Woche zahlen die ersten Firmen Weihnachtsgeld aus. Die meisten — z. B. Deinhard-Sekt, Luftansa, Fulda-Reifen, TUI-Reisen, Möbel-Unger — zahlen ein ganzes Monatsgehalt, andere je nach Betriebszugehörigkeit.

Waffen aus Medikamenten?

Als Antwort auf die Frage, ob es am Golf Krieg geben wird oder nicht, scheint kein Argument so weit hergeholt: In den Vereinten Nationen (UN) ist jetzt der Verdacht geäußert worden, daß Irak massenhaft Medikamente bestelle, um daraus Kampfstoffe herzustellen.

„Ich habe zwar keinen Beweis dafür, daß Irak diese Produkte für die Herstellung von chemischen und biologischen Waffen benutzt, aber ich mache mir Sorgen“, sagte die stellvertretende finnische UN-Botschafterin Marjatta Rasi. Sie ist Vorsitzende jenes Ausschusses des Sicherheitsrates, der die gegen Irak beschlossenen Sanktionen überwacht. Von dem Handelsembargo gegen Irak sind Arzneimittel ausgenommen.

Die Diplomatin berichtete, Irak habe aus anderen Ländern „Tonnen und Tonnen von Medikamenten“ bekommen, offensichtlich weit mehr, als das Land verbrauche. Es gebe „Befürchtungen“, daß Bagdad die Pharmazeutika benutze, um das Verbot der Lieferung von Chemikalien zu umgehen.

Neben anderen Staaten hätten Deutschland, Frankreich und Großbritannien Medikamente geschickt.

Der Ausschuß sei nicht in der Lage, alle Medikamenten-Lieferungen zu prüfen, erläuterte Rasi. Zahlreiche Flugzeuge in Richtung Irak würden nicht kontrolliert, da die Regierungen bescheinigten, sie hätten nur pharmazeutische Produkte an Bord.

US-amerikanische Experten erklärten, es sei unwahrscheinlich, daß Irak Medikamente in chemische Waffen umwandle. Thomas Lemke von der Universität von Houston (Texas) erläuterte, die meisten Medikamente seien zu schwach, um eine Wasserversorgung zu vergiften, oder zu kompliziert, um in ihre chemischen Bestandteile zerlegt zu werden.

Kunstblut aus Hefe

London — Englische Gen-Forscher haben erstmals menschliches Hämoglobin mit Hilfe von Bierhefe hergestellt. Mit der Hefe als „Biofabrik“ könnte Hämoglobin zum Grammpreis von 1,50 Mark in Massen produziert werden, erklären die Wissenschaftler. Hämoglobin ist der rote Blutfarbstoff und transportiert den Sauerstoff zu den Organen.

Weihnachtsgeld

Kriminalita nezadržitelně roste

Nebýlo to včera příliš veselý posezení novinářů a představitelů kriminální policie České republiky. První zástupce náčelníka hlavní správy veřejné bezpečnosti ministerstva vnitra ČR mjr. F. Zelenický například uvedl, že do konce října loňského roku bylo spácháno na území České republiky 83 vražd, z nichž bylo 79 objasněno. Za stejné období v letošním roce bylo spácháno 174 vražd a 146 již bylo objasněno.

Na tiskové konferenci se hovořilo též o tom, že výrazně stoupl počet loupeží. Letos jich bylo spácháno 2869 oproti loňským 585. Méně než polovina loupeží byla zatím objasněna a jak řekl mjr. Zelenický, mají převážně charakter uliční kriminality a dochází k nim v kterémkoliv den či noční době. Upozornil též na to, že roste brutalita pachatelů a mnozí se případy loupeží spáchaných černými taktikami na pasažérech, kdy řidič se svým společníkem odvezou pasažéra na odlehlé místo a tam jej oloupí.

Vzrostly i případy krádeží vloupáním. Jen letos bylo zaznamenáno 85 733 případů, což je o 300 procent více než loni. Pachatelé si stále více troufají na kulturní památky. Tenté týden, z pondělí na úterý, bylo například v Praze vyloupeno Muzeum hudby, odkud se ztratily patery housle z dílny rodiny Amati, itala Glavina Grandiho a Jacoba Schminella. Chybí i jedna vzácná viola. Celková škoda dosahuje částky 40 milionů. Mezi 25. a 30. říjnem například neznámí pachatelé vyloupili tři muzea, čtyři církevní objekty a z 29. na 30. října kroměřížskou galérii vý-

tvárného umění, kde odcizili dílo A. Muchy. Dívka s turbanem na hlavě, obraz rakouského malíře L. Ehrenhafta Dáma v modrém klobouku a další.

Na druhé straně se zase podařilo kriminalistům rozluštit záhadu vyloupených zámků ve Vizovicích, Buchovicích, Lednici a Rájci nad Svitavou, kde se ztratily umělecké předměty v hodnotě asi za devět a půl miliónu korun. Pachatelé byli zadrženi v obci Gbely na Slovensku a některé věci ještě měli. Jiné již vyzvali do Rakouska.

Růst kriminality není však jen naší specifikou. Je zaznamenáván i v ostatních z míst bývalého východního bloku a přestože v Praze například je kriminalita dosti vysoká, stále se ještě nerovná jiným městům západního světa. A to i přesto, že v CSFR připadá na jednoho policistu zhruba tisíc obyvatel, kdežto v USA, kde je kriminalita ve velkých městech daleko vyšší, je to 330 občanů na jednoho policistu.

Posily pro policii

[m]: Vzhledem k trvající neuspokojivé bezpečnostní situaci v České republice a nemožnosti počít s současnými silami a prostředky, které má ministerstvo vnitra České republiky v dispozici, požádal ministr vnitra ČR Tomáš Hradilek o vyčlenění dalších příslušníků Pohraniční stráže k plnění úkolů pořádkových policejních sil. Proto po schválení vládou ČR a CSFR jsou od dnešního dne do 31. března 1991 pořádkové policejní síly na území České republiky podřízeny 2731 vojákům Pohraniční stráže a 169 vojákům vojsk ministerstva vnitra ČR. Pohraničníci budou vykonávat službu ve smíšených hlídkách s příslušníky VB a při plnění úkolů budou požívat ochrany veřejného činitele. Ve službě budou vyzbrojeni pistolemi, obušky a slzotvornými prostředky, označení rukávovou páskou s nápisem VB a identifikačním číslem. Smíšené hlídky budou veleny do míst, kde to bezpečnostní situace na území našich měst a obcí nejvíce vyžaduje. Ministerstvo vnitra ČR očekává, že toto opatření pozitivně ovlivní zajištění bezpečnosti a majetku občanů.

Nejstarší vlna Bugatti v Československu a zároveň jeden z mála dochovaných z druhého desetiletí XX. století v Evropě patří panu Františku Ernestovi z Českých Budějovic. Jeho Bugatta je z roku 1911 a má výborní číslo 74. Malter II se svými přáteli opravil a doplnil originálními i nově vyrobenými díly. Jeho nadščená chvilka je neuvěřitelná v převazu, absolvoval soustředěně a přehledně historických vozidel, a usude je středem pozornosti.

DIALOG PRO VŠECHNY

Plaudern mit Sputnik

Während des kalten Krieges avancierte Sputnik zum Symbol des Wettlaufs der Supermächte um die Vorherrschaft im All. Doch die Zeiten ändern sich auch in der Galaxis: Neuerdings können Bundesbürger über die sowjetischen Nachrichtensatelliten Stationar 4 und Stationar 13, die über dem Atlantik und dem Indischen Ozean schweben, in die arabische Welt, nach Kuba und Nicaragua sowie nach Südostasien telefonieren.

Mit der deutschen Vereinigung ist die Bonner Generaldirektion Telekom nämlich Mitglied des 1971 von der UdSSR, den Ländern Osteuropas und Kuba gegründeten Fernmelde-Satellitensystems Intersputnik geworden. Bei den drei größten westlichen Wettbewerbern Intelsat, Inmarsat und Eutelsat ist der Graue Riese bereits seit längerem beteiligt.

Über Intersputnik stehen nun vorerst 800 zusätzliche Satellitenkanäle zur Verfügung. Auch Fernsehbilder können mit Hilfe der russischen Himmelskörper übertragen werden.

tschechoslovensko-sowjetischen „Freundschaft“, seit 1945 der November.

Mehr Öl und Gas aus UdSSR

BONN, 8. November. Die Bundesregierung will den wirtschaftlichen Reformprozess in der Sowjetunion gezielt unterstützen und zu diesem Zweck langfristig auch mehr Erdöl und Erdgas aus der UdSSR beziehen. Am Vorabend des zweiten Besuches, den Staatschef Michail Gorbatschow in der Bundesrepublik absolvierte, betonte Bundeswirtschaftsminister Helmut Haussmann (FDP), dadurch werde die UdSSR in die Lage versetzt, mehr als bisher Joint-ventures mit Kapital auszustatten und dringend benötigte Importe zu bezahlen.

Keine Feiern in Prag

Prag – Erstmals seit 1945 gab es gestern in der CSFR keine

knedlíčky. Zavřeme je do polévky, kde je mírně vaříme 8 minut. (Pokud je třeba, přidáme strouhanku.)

BRAMBORÁK S TVAROŽKY: Podle počtu strávníků připravíme těsto na bramborák obvyklým způsobem (nezapomeneme na česnek a majoránku). Pro 4 osoby dále potřebujeme 1½–2 balíčky olomouckých tvarůžků. Na lževanečku opékáme malé placičky. Když jsou na jedné straně opečené, obrátíme je a opečenou stranu poklademe tenkými plátky tvarůžků. Dosmažíme a podáváme teplé se salátem z kysaného zelí. (Předpis je určen pro ty, kterým nevadí vůně olomouckých tvarůžků. Po této večeři pochopitelně nejdeme do kina ani do divadla...)

POCHOUTKA NAŠÍ BABIČKY

Předpisy nám poslal členář JIŘÍ POLÁK ze Staré Boleslavi. Píše, že jako malý chlapec tu dobrotu u babičky moc rád jedl a nezapomněl od ní požádat převést recept.

5 brambor uvařených ve slupce, 2 větší cibule, 6 stroužků česneku, 2 natvrdo uvařená vejce, 400 g syrového mletého masa, 100 g jakéhokoli laveného syra, 1 lžice sádla, pepř, sůl, muškátový oříšek, 5 lžic hořčice.

Brambory oloupáme, jemně nastrojíme a n. umletíme, v míse je smícháme s mletým masem, nastrojanými n. též umletými vejci a sýrem, osolíme, okofeňáme, dobře promísíme. Utvoříme malou, spíše do výšky tvarovanou šišku a vložíme ji do suchého pekáčku. Zalijeme vodou, v níž jsme rozšlehali 5 lžic hořčice a rozpustěná sádla. Vložíme do dobře předehřáté trouby a pečeme asi tři čtvrtě až hodinu. Občas poléváme šťávou ze dna pekáčku. Ke konci sni-

ČOČKA SE ZELENINOU: 250–300 g čočky, 1 cibule, 80 g anglické slaniny, 2–3 zelené papriky, kousek celeru a mrkve, 4 lžice kečupu nebo 3 lžice rajčatového protlaku, koření chilli nebo mletá pálivá paprika, sůl, pepř, ucel.

Přebranou a opanou čočku namočíme na několik hodin do neosolené vody. Potom ji pomalu vaříme. Slaninu pokrájenu na kostičky rozpustíme a osmažíme na ní drobně pokrájenu cibuli a celer s mrkví. Promícháme s uvařenou čočkou (převyčnou tekutinu s trochou čočky slijeme, lze ji použít k přípravě polévky). Pokrm doplníme na knedlíčky nakrájenými paprikami, kečupem, špetkou chilli (n. pálivé papriky), pepře, osolíme, okyselíme podle chuti octem a pod pokličkou chvíli dusíme, až jsou papriky měkké. Podáváme s opečenými telecími pácky nebo salátem a sterilovanou okurkou. Pro větší jedličky doplníme chlebem.

SLEPIČÍ POLÉVKA S PASTIKOVÝMI KNEDLÍČKY: ½ slepice, 1 ltr vody, 100 g mražené zeleninové směsi, sůl, jemně pusekaná petrželka, příp. podle chuti i vlasové nudle. — Knedlíčky: 1 malá konzervička jatrové paštiky (n. 100 g čerstvé), půl až 1 celé vejce, asi 3 lžice strouhanky a 1 lžice dětské krupičky, stroužek česneku, majoránka, pepř, sůl.

Slepičí uvaříme se zeleninou v osolené vodě doměkka. Pak ji vyjmeme a použijeme jinak (rikoto, různé saláty ap.). Vývar přecedíme, zeleninu do něj prolisujeme a do polévky zavádíme knedlíčky. Před podáváním doplníme jemně krájenou petrželkou. — Knedlíčky: Paštiku rozmáčkáme vidličkou a smícháme s vejcem, krupičkou, strouhankou (podle potřeby), solí, pepřem, lisovaným česnekem, špetkou majoránky. Z hmoty tvoříme navlhčenou rukou malé

Na cukrovku po skandinávsku

Povzbudivé zprávy ze Švédska se v těchto dnech dozvěděli naši diabetici — lidé, kteří velmi nepříjemnou nemocí, mezi postiženými nazývanou cukrovka. Na zatím takřka nevyčísitelnou chorobu prý v budoucnu bude stačit jedna jediná injekce a pacient bude mít pro zbytek života pokoj. Blíží podrobnosti dala na vědomí švédské mezinárodní tiskové středisko SIP, které do světa rozšířilo zprávu o dosud jediné transplantaci inzulínových buněk, která se uskutečnila na univerzitní klinice Huddinge v Stockholmu.

Jedná se vskutku o první zákrok tohoto druhu, alespoň v oblasti západní medicíny. Je to výsledek příkladné, intenzivní spolupráce mezi několika výzkumnými pracovišti — jmenovanou klinikou, dr. Arne Anderssonem na biomedicinském centru univerzity v Uppsale a místním chovatelem prasat. O co jde? Inzulínové B-buňky pocházejí z břichní slinivky sedmdesát dnů starého prasátka. Inzulín pocházející od prasat se rovná zcela inzulínu lidskému. A tak sedmdesát dnů po oplodnění se tyto inzulínové buňky nacházejí ve vývojovém stavu, připomínají pro transplantaci — jak vysvětluje dr. Andersson. Po dlouhodobých zkouškách na kryších a myších, se nyní plně zdařil přenos na těžce nemocného člověka.

Jak vlastní transplantace probíhá? Buňky jsou aplikovány do jater pacienta injekčním způsobem. Játra hrají roli vhodného hospodářského orgánu, ve kterém se buňky během jednoho až dvou měsíců dostatečně rozmnoží a současně se „naučí“ udržovat krevní cukerní obraz pacienta na normální výši. Tím je rovněž zabráněno častým vedlejším problémům u diabetiků, jako jsou poruchy zraku a ledvinová onemocnění. Jak zdůrazňuje dr. Andersson, transplantace buněk je mnohem jednodušší, než by tomu bylo u slinivky břichní. Odpadá rovněž nutnost mít příslušný orgán k dispozici, nehledě na etické problémy, které jsou často s přenosy lidských orgánů spojeny. Ještě prý budov stačí říci, čtyři operace během tohoto období, aby lékaři měli možnost studia dlouhodobého efektu nové metody i vyvinutí lepší

imunní schopnosti organismu. Na, až vědci spolu s praktickými lékaři tuto zajímavou, novou metodu v brzké době — jak slibují — do nejmenších detailů propilují, budeme zde mít jedinečný, jednoduchý způsob léčby, na který diabetici již dlouho a netrpělivě čekají...

Premiéra ve Washingtonu

WASHINGTON: Světovou premiéru mělo v neděli ve Washingtonu hudební dílo českého autora Lukáše Matouška Fanfára 17. listopadu. V Národním křesťanském kostele je uvedl v rámci slavnostního koncertu k výročí vzniku samostatného Československa americký orchestr Columbia pro Cantare pod taktovkou pani Frances Motycyové Dawsonové. Dílo je věnováno událostem loňského 17. listopadu. Skladbu napsanou pro čtyři trubky, čtyři lesní rohy, tři trombóny a tubu přijalo publikum příznivě. Autor Jiřinec Václavu Havlovi, který podle jeho slov „nám otevřel cestu ke svobodě“.

In Paris warf der stellvertretende Vorsitzende des Afrikanischen Nationalkongresses (ANC), Nelson Mandela, den Regierungen im Westen Heuchelei vor. Sie hätten keine Einwände gehabt, als die USA in Grenada und Panama einmarschiert seien, und sie hätten auch die israelische Besetzung arabischen Gebiets toleriert, sagte Mandela nach einem Gespräch mit dem französischen Staatspräsidenten François Mitterrand. „Aber jetzt herrscht im Westen Geschrei und Armeen werden ausgeschickt“ wegen der irakischen Invasion in Kuwait, fügte er hinzu. **NATĚKOVU VE ZDRAVOTNICTVÍ**

(tisk): Jak všichni znáte, na pozvání prezidenta CSFR Václava Havla navštívil dne 17. listopadu Československo prezident Spojených států amerických George Bush. Jednodenní návštěva v Praze, první v historii vzájemných vztahů mezi oběma zeměmi, se uskutečnila při příležitosti prvního výročí zániku demokratické revoluce v CSFR.

NEDODČKAVÍ ZAKAZNÍCI

Nový model automobilky Ford, který právě přichází na trh pod dosavadním označením Escort, vykazoval velký obchodní úspěch ještě dříve, než byl na prodej. Značková prodejny Fords přijaly předem na méně než 18 000 objednávek Fordův závod v sárském Saarlouis zvýšil výrobu na 1120 Escortů denně, přesto musí zájemci počítat s dodacími lhůtami. Závod v Saarlouis přijal 300 nových zaměstnanců a závod v Kolíně n/R. zavedl na říjen čtyři zvláštní směny, aby stačil poplávce po jiném fordovském modelu — Fiesta. Za osm měsíců totiž Ford prodal více než 415 000 aut. Je to největší počet v Německu přihlášených vozů (tohoto nejvyšší třídy: každý pátý v Německu přihlášený vůz je Fiesta. Čtyři zvláštní směny snad dokážou tržbu navýšit. V kolínském závodě se totiž denně vyrobí 1340 Fiast.

Velkým hitem pro sběratele modelů autiček je v SRN Trabant. Vyrábí ho firma Herpa z umělé hmoty za 12 DM, což v porovnání s kovovými modely stejné velikosti (4–5 DM) není málo.

FRONTY STOI, AŽ DO HLAVY BĚHÁ VÝ...

Prodeje sezón v italské městě Cury, nabit 3 typy Skodovek: 120 L stojí 7,1 miliónu Kč, Skoda 136 Coupé 7,99 mil. Kč a Favorit 138 L 8,99 mil. Kč.

na první místo jednoznačně USA — 21,9 sebevražedná na 100 tisíc mužů. Až s velkým odstupem jsou na dalších místech Skotsko (5), Nový Zéland (4,4), Izrael (3,7) a Norsko (3,3). Na již vysvětlili tak významného odstupu USA od ostatních zemí není jednoduše — jediným známým a prokazatelným faktorem se zatím zdá mnohem snazší nákup a mnohem rozšířenější držení zbraní.

Černý Petr ve školství

(fp): Dvě školy s rozšířenou výukou jazyků, užívaly od 1. září 1990 stejnou školní budovu v Praze 1, Ostrovní ulici, mohou v jedné budově koexistovat jen do 31. 7. 1991. Po tomto datu bude dle dohody s ONV Praha 1 celá budova, patřící řádu sv. Václava, poskytnuta tomuto řádu pro zřízení církevního gymnázia a k rozšíření stávající základní církevní školy.

Ačkoliv souběžný provoz obou škol s celkem 900 žáky probíhá i ve stísněných podmínkách bez velkých obtíží a spolupráce s vedením církevních škol je velmi dobrá, čas neúprosně pokročil a termín rozdělení se blíží. Na tiskové besedě, uspořádané ONV Praha 1, vyšlo najevo, že zajištění náhradní budovy pro původní základní školu snad ani není v silách ONV, který má problematiku základních škol na obvodě na starosti. A to přesto, anebo právě proto, že v nedávné minulosti byly málo využívané základní školy v Praze 1 přeměňovány na odborné školy střední. Žádost, adresovaná českému ministru školství, o uvolnění budovy Výzkumného ústavu pedagogického v Mikulandské ulici byla zamítnuta s odůvodněním, že není kam přemístit tamější cennou a rozsáhlou knihovnu. ONV se rovněž obrátil na primátora hl. m. Prahy se žádostí o poskytnutí vhodné budovy v rámci hlavního města. NVP má na starosti i střední školství a může roz-

hodnout o uvolnění vhodné budovy některého rušeného resortu. Protože odpověď NVP dosud nedošla, zbývá ONV Praha 1 jediná možnost — uvolnit potřebný objekt uplatněním výpovědi některému uživateli budovy, která je v majetku ONV. Tento osud patrně postihne střední zdravotnickou školu ve Školské ulici, která připravuje 606 dětí a dětských zdravotních sester.

Ptáme se: je to skutečně jediné a nejlepší řešení? Nebude rozumnější změnit zaměřivá stanovisko v případě Výzkumného ústavu v Mikulandské ulici? Nemůže NVP rozhodnout o využití budovy bývalého ministerstva zdravotnictví v Korunní ulici na Vinohradech, jejíž větší část je využívána jen sporadicky hudebními institucemi a je již adaptovaná pro školní účely? Jistě by se našlo takové řešení, jež by Černého Petra neponechalo v našich nejexponovanějších oborech — školství a zdravotnictví. **A CO BÝV. ARCHAICKÝCH GYMNASIÍ V ŽUBENCI: ZA PROTOKOLATU ŽAN BÍLA**

Expres živě, smýšleně

(fa): Tak oznámil materiál, který uveřejnil minulý týden Sítidožský expres pod názvem „Senzační odhalení pozadí události loňského 17. listopadu“, nejen M. Zantovský na včerejší tiskové besedě, ale prezident V. Havel o něm dokonce prohlásil, že je zhusen.

„V článku se popisuje jakási všeobecně splnitelná všech se všemi, splnitelná Charly 77 a StB, KGB, CIA a tatarskou tajnou službou Mosad.“ Uvedl tiskový mluvčí prezidenta k jeho obsahu. „Netýká se to jen Charly 77, exponenti tohoto všeobecného splnitelnosti jsou vysíláni ze zahraničí do strany lidové, do sociální demokracie, kam se podíváte...“ Cílem článku, řekl dále, je vyvolat v lidech pocit bezmocnosti, že vše je manipulováno tajnou židovsko-zednářskou lóží a obyčejný člověk nemá žádnou naději se proti tomu vzepřít. Označil článek jako fašistický, zamýšlel se i nad autorstvem tohoto odhalení, řekl, že v loňském roce byly otištěny podobné materiály, které zřejmě pocházejí ze společné dílny.

Na dotaz, proč prezident zatím nepřijal zástupce Mimoreparlamentního sněmu, odpověděl, že při existenci ES V. Havel stínový parlament odmítá. Před podzimní dovolenou, kterou si prezident vybere příští týden, odjíždí v úterý 30. října na třídenní návštěvu Slovenska. V pátek přimě německého ministra zahraničí H.-D. Genschera.

KALÁHA SS A PO NICH POČKAČOVATELNA SĚB... S PISTOLÍ SNÁŽE

Mezinárodní tabulka sebevražedných mužů ve věku 15–24 let, zveřejněná nedávno v časopise Journal of American Medical Association, vynáší

Podkarpatská Rus stále žije!

Když se na 1. valné hromadě Společnosti přátel Podkarpatské Rusi ozvala rusínština, byl připravený tlumočník bez práce. Většina z 320 účastníků pocházela z Podkarpatské Rusi, i když ruskou krev měli jen někteří, a zpoza východní hranice jich přijela jen několik. Ruský jazyk, připomínající slovenštinu i ukrajinštinu, je pro nás mnohem srozumitelnější než ruština. Východoslovenské dialekt je prý dokonce ruskější než blíží než západoslovenské. K překladu ruské písní Věrchovina, která začínala na uplitanou, se spontánně přidal celý sál. A pak se i valné hromadě, která mohla být jen sentimentálním setkáním starých pamětníků, začal vydávat lidé, zapálení pro věc takřka fantastickou.

Historie Podkarpatské Rusi, jak se odvíjela v jejích vystoupeních, byla trpká a pohnutá. Lid na úžích svazích Poloninských Karpat žil od 11. století pod uherskou nadvládou. Neuvěřitelně zaošlelá, ale krásná země hor, polonin a divokých býstů se probudila ze staletého spánku teprve průnikem slovanského živlu ze 1. světové války. Rychle se reorientovala na příští spolupráci se Slovanem na západě a v letech 1919–1920 bylo toto spojení realizováno v mírových smlouvách i v Ústavě ČSR. Dvacet let svobodné koexistence Podkarpatské Rusi (která měla statut autonomního území) s první Československou republikou zanikla v srpně Rusínů i Čechů a Slováků, kteří tam pšehřili nesmazatelné stopy. Hortyhovecké bandy na počátku a sovětská vojska v závěru druhé světové války, udělaly domovu soužití na pět desetiletí konec. Ti, kteří se krvavou cestou Rudé armády vrátili ze sovětských gulagů, byli stalinistickými pohánky znovu deportováni na Sibiř. Bez ohledu na platné mezinárodní závazky Stalin prosadil připojení tzv. „Zakarpatské Ukrajiny“ (která nikdy neexistovala) k Sovětskému svazu. Prozatímní Národní shromáždění ČSR v r. 1945 podlehlo nátlaku expanzivního souseda a schválilo zákon o úpravě státních hranic již bez území Podkarpatské Rusi. Tento právní akt, který nebyl nikdy potvrzen žádným Národním shromážděním (prozatímní NS nebylo zvoleno, ale jmenováno, a nebyli v něm zástupci Podkarpatské Rusi), je od začátku neplatný jako všechny vynucené úkony.

Pokud byl nějaký národ po pětadvaceti letech před světem i před samým Československem utajován, pak

to byl národ Podkarpatských Rusínů. Deportace 20 tisíc ruských intelektuálů a kněží v r. 1947, násilné odnárodňování a perzekuce řecko-katolické církve — to byly běžné užívání proslavky sovětské vlády. Zimní Podkarpatské Rusiny se však nepodařilo. Zachovali si své národní tradice i touhu žít zase ve svobodné demokratické zemi. České premiér Petr Fibich řekl, že nejvyššími na první republiku byl, když při návštěvě Podkarpatské Rusi ze něm chodili lidé a chtěli mu zazpívat Československou hymnu. Vděčnost za to, co mašarykovská republika pro Podkarpatskou Rus odělala, i věrnost Mašarykovu odhaz, byla slyšet i ze slov účastníků sobotního historického setkání v Praze. Mukačevský lékař, pan A. Damiš, to ze srdce krájanů vyjádřil tak: „Naše zlatá Praha je i zlatou Prahou Podkarpatských Rusínů.“

Společnost přátel Podkarpatské Rusi chce na bezprávně přerušeny vztah Čechů a Slováků s Podkarpatskými Rusiny navázat. Chce jít cestou vzájemného hlubšího poznání a zkoumání možností co nejširší spolupráce. Zda v nejbližší budoucnosti budou Podkarpatské Rusiny i jejich krásná země vráceni do svazku národů Čechů a Slováků, o tom rozhodne mezinárodní i vnitřní vývoj. Zatím pro získání sympatií Podkarpatské Rusi dělá po ekonomické stránce víc maďarská vláda než naše.

mise Varšavské smlouvy pro odzbrojení. Čs. armáda bude tedy mít 1435 tanků a 1150 hlavních dělostřeleckých. Bojových obrněných vozidel bude ve výzbroji Čs. armády 2050 (o tři tisíce méně), bojových letounů 345 (o 60 méně) a bojových vrtulníků 75 (o 30 méně než nyní).

Čik): Československo sniží po jednání uvnitř Varšavské smlouvy počet tanků o další dva tisíce, hlavních dělostřeleckých také o dva tisíce, uvede náčelník správy zahraničních vztahů federálního ministerstva obrany generálmajor J. Jindra na okraj výsledků čtvrtého zasedání vládního ko-

0 2000 tanků méně

BYL BY TO ASI DANAJSKÝ DAR...

Opět Podkarpatská Rus?

UŽHOROD (Čes): Výzvu k přejmenování Zakarpatské oblasti Ukrajině na autonomní republiku Podkarpatská Rus zaslala sovětskému prezidentu M. Gorbačovovi a prezidentu ukrajinštině parlamentu Společnost přátel karpatských Rusínů usazená začátkem letošního roku v Užhorodu.

Svýcarský Zpravodaj

(Vah): Asi překvapeně reagovali čeští čtenáři ve Svýcarsku na svůj návykový časopis „Zpravodaj“, který začal vycházet dokonce před srpnovou invazí (proto již 23. ročník). Misto obvyklého letního dvojčísle obdrželi v říjnu teprve číslo 8 pololetního rozsahu. Příčinou jsou nové podmínky, rezignace dosavadních spolupracovníků od šéfredaktora Jaroslava Strada, který se chce věnovat opět spisovatelství, až po zkušební administrátory pana Háika i paní Valovíčovou. Novým šéfredaktorem je L. Křivánek a časopis bude řízen z francouzského kantonu z města Marly. Sazba a tisk provádí osvědčený vydávatel, grafik i knižkopisec Milan Cimburěk v Curychu. Letos již stačí vydat pouze 10 čísel, příštím rokem je slíbena nová technika, větší písmo apod.

TAJUPLNÝ A V OČÍCH veřejnosti značně zprofanovaný Východ státní bezpečnosti (KGB) se rozhodl zlepšit si reputaci a dokázat svou mírumilovnost, a proto uspořádal soutěž o nejkrásnější a nejspokojenější pracovníci. Titul Miss KGB získala K. Majorová. Stejně jako celá instituce zůstala však i Káta zahalená tajemstvem. Spionům se přesto podařilo vyvědět, že i když brachurně ovládá boj zblízka, její hodnost zatím nedosahuje zvuku Kátina příjmení. Tato zpráva by prý měla být brzy napravena — krásnice mění místo a nastupuje do tiskového střediska KGB.

dě. Vyzvala rovněž OSN, aby napravila akt stalinistické zvláste: likvidace autonomního území a ruské národnosti je porušením mezinárodních smluv Podkarpatská Rus byla uznána jako součást Československé republiky mírovou smlouvou ze St. Germain v roce 1919 a na základě této smlouvy získala v říjnu 1939 statut autonomní republiky v rámci Československa. Zanedlouho, v březnu 1939, byla okupována horthyovským Maďarskem. Po osvobození v listopadu 1944 se do tohoto kraje znovu vrátili československé správní orgány, vydrželi zde však pouze do června 1945, kdy se toto území stalo součástí Sovětského svazu.

MOSKVA: Mluvčí sovětského ministerstva zahraničí G. Gerasimov včera uvedl, že československá strana požádala, aby SSSR v příštím roce dodala do ČSFR 13 milionů tun ropy. „Sovětská strana vřavovala této prosbě velkou pozornost.“ řekl Gerasimov a dodal, že byla dohodnuta, aby odbor níže z obou zemí společně řešili problémy plného uspokojení československých požadavků. Připomněl také, že podle dosaženého ujednání bude SSSR dodávat ČSFR ropy za volné směnitelnou měnu nebo li vyměňovat za stroje a zařízení pro sovětské ropné průmysl, které SSSR jinak nakupuje za volnou měnu.

NAFTA VLÁDNE SVĚTĚ!

Aukční pouštění 4.4.

(boh): Zatímco hodnoty turistických kursů námi sledovaných světových měn se od jejich posledního stanovení prakticky nepohnuly, pravidelná devizová (tentokrát tříkolová) aukce přinesla proti předchozí dražbě přece jen značné upevnění československé koruny. Za co si tedy budele moci nakoupit zahraniční měny, pokud jste ještě letos nevy-

Niederlande wollen Sex für Zwölfjährige legalisieren

- DEN HAAG, 7. November (Reuter). Die Zweite Kammer des niederländischen Parlaments hat nach Angaben einer Sprecherin des Justizministeriums vom Mittwoch eine Gesetzesvorlage verabschiedet, die Sex für Kinder ab zwölf Jahren legalisiert. Gleichzeitig wollen die Parlamentarier im Sittengesetz strengere Strafen für Erwachsene durchsetzen, die sexuellen Verkehr mit Minderjährigen gegen deren Willen haben. Zum ersten Mal soll auch homosexueller Geschlechtsverkehr mit Minderjährigen gegen deren Willen strafbar gemacht werden.

Unter dem neuen Gesetz, das noch vom Oberhaus des Parlaments verabschiedet werden muß, soll Sex zwischen Zwölf- und 16jährigen nur dann strafbar sein, wenn einer der Jugendlichen oder deren Eltern Anzeige erstatten.

Laut einer neueren Studie haben sechs Prozent der niederländischen Jugendlichen zwischen zwölf und 13 Jahren bereits sexuellen Verkehr gehabt. Bei den 18jährigen liegt der Prozentsatz danach bei 60 Prozent.

NOVOROZŽENÁ JEŠTĚ NESMÍ!

Černall stanovený limit dvou tisíc Kčs? Hodnoty uvádíme v pořadí francouzský frank, tisíc italských lir, německá marka, rakouský šilling, švýcarský frank, americký dolar a britská libra: 6,48 Kčs (0%), 28,98 Kčs (-0,03%), 21,71 Kčs (-0,05%), 3,08 Kčs (0%), 25,84 Kčs (-0,2%), 32,88 Kčs (+0,1%) a 64,29 Kčs (+0,3%). Ty z vás, jež se budou chtít po světě trochu víc porozhlédnout, jistě alespoň maličko potěší výsledky aukce. Volný prodej devizových prostředků vám totiž naše banky zprostředkují i při stejném pořadí měn) za: 9,16 Kčs (-19,8%), 40,84 Kčs (-19,8%), 4,35 Kčs (-19,7%), 30,68 Kčs (-19,8%), 36,32 Kčs (-20,3%), 46,41 Kčs (-20,5%) a 90,55 Kčs (-21,2%). Oba kursovní listy platí od dnešního dne.

Autobusem do Londýna

LONDÝN: Z Londýna do Prahy a

no získat na adrese ADCO Travel, Southbank House, Black Prince Road, London SE1 7SL, tel. 071-735 81 71, fax 081-392 11 00.

zpět vyjel poprvé přímý autobus, který bude nyní pravidelně jednou týdně spojit obě velkoměsta. Linku provozuje soukromá londýnská cestovní kancelář ADCO Travel, jejímž majitelem je Antonín Duarte, Angličan spojený s Československem. Cesta trvá se zastávkami 24 hodin a

G. 107 Kčs NEBO 8.602 Kčs
PODE MĚKOU DEŽÍ...

Sudečtí Němci a ČSFR

BONN: Týdeník Sudetendeutsche Zeitung přinesl včera zpravodajství ze zasedání spolkového shromáždění Sudetoněmeckého krajského sdružení (SKS), které se uskutečnilo 20. října v Mnichově. Mluví SKS Franz Neubauer reagoval ve svém vystoupení na zprávy týkající se zkonfiskovaného majetku sudetských Němců v Československu.

Mluví Informoval o svém dopisu prezidentu ČSFR V. Havlovi ze 16. října a o tom, že kancléř SRN H. Kohla požádal o podporu sudetoněmeckého stanoviska vůči ČSFR. Bavorský premiér M. Strelbi oznámil Neubauerovi, že i on požádal Kohla o zahájení rozhovorů s vládou ČSFR o majetkoprávních otázkách, které nejsou řešeny ani ve smlouvě mezi oběma zeměmi z roku 1973.

Neubauer seznámil spolkové shromáždění s tím, že došlo oznámení mluvčího předsedy české vlády, podle kterého česká vláda zaujímá v otázce vlastnických práv sudetských Němců jiná stanovisko, než jaké bylo zveřejněno v Hospodářských novinách.

Předseda SKS dále poukázal na to, že ČSFR požádala o to, aby sjednocené Německo dodrželo smlouvy, které byly uzavřeny mezi Československem a NDR. Proto Neubauer v dalším dopisu Kohlovi začátkem října upozornil, že uznání smlouvy mezi Československem a NDR z roku 1950 by znamenalo užnat a schválit vyhlášení sudetských Němců se všemi z toho vyplývajícími důsledky. Neubauer proto požádal kancléře o uisťování, že tato smlouva nemá v budoucnu pro SRN žádný význam a SRN ji bude považovat za bezpředmětnou.

Týdeník zveřejnil také rezoluci spolkového shromáždění k aktuální situaci sudetoněmecko-českých vztahů. Ml. se v něm vysvětluje, že vedoucí představitelé nové, demokratické ČSFR jasně a jednoznačně odsoudili nespravedlnost vyhnání sudetských Němců. Rezoluce dále uvádí, že revoluce svobody ve střední Evropě nabízí Čechům a sudetským Němcům historickou šanci překonat blednou minulost a rozvinout mo del soužití národů a národních skupin, který by mohl být příkladem pro novou politiku národů Evropy.

Proto je však nutné řešit otázku práva na vlast a práva na sebeurčení sudetských Němců, jejich práva národů skupiny, jejich majetku a odzvědi jejich domovských zemi. Potřebné k tomu budou zevrubné rozhovory, které musejí spočívat na vůli obou stran najít spravedlivé a nosné kompromisy. Když se ale česká strana měla v sudetoněmecké otázce omezit pouze na slova a nebyla by ochotna ke spravedlivému urovňování, zatížila a ohrozila by to

nejtěžším způsobem cestu Čechů a Slováků zpět do Evropy.

Týdeník rovněž informoval o jednání náměstka předsedy SKS F. Wittmanna 18. října v Praze. Sudetoněmečtí zástupci při něm zdůraznili protizákonnost vyvlastnění majetku sudetských Němců. Uvedli, že usilují o uspořádání spočívající ve vzájemné shodě. Jednostranné uspořádání by však opět přiznalo právě otevřené dveře a vyvolalo by nové konfrontace.

Na spolkovém shromáždění Wittmann upozornil na to, že jednání jsou pouze na začátku. Nelze přitom postupovat metodou všechno nebo nic.

TAHLE ZAČAL VYHROŽOVAT HENLEIN! KDEPAK, HENTAH-TAKHLE ZAČAL VYHROŽOVAT HENLEIN! TA SE NEZHĚNÍ!

Strach není na místě

BONN: Máže jít pouze o řešení, s nimiž souhlasí obě strany. Žádný občan ČSFR nebude v žádné formě vyhnán. Zdůraznil to v rozhovoru se zpravodajem ČTK o zkonfiskovaném majetku sudetských Němců náměstek předsedy Sudetoněmeckého krajského sdružení F. Wittmann. V rozhovoru dále mimo jiné řekl:

Je potřebné rozlišovat mezi vyvlastněním majetku soukromých osob, které bylo provedeno dekretem prezidenta Beneše z roku 1945, obecním majetkem a dalším veřejným majetkem. První věc je, aby ČSFR uznala, že vyvlastnění sudetských Němců bylo protiprávní. Za druhé jde o to, abychom vedli rozhovory o tom, v jaké formě je možné navrácení majetku nebo odškodnění. Současně bych ale rád podtrhl, že nechceme, aby nyní po 45 letech byli občané ČSFR osobně poškozeni, nebo dokonce vyhnáni ze svých obydlí. Musí jít o urovnání. Nechceme žádnou další nespravedlnost, avšak ČSFR by se měla vyhnout tomu, aby nyní vznikla situace, která by začínající proces sbližování mezi Čechy a sudetskými Němci mohla zkažit. Postěžilo by, kdyby byl v ČSFR schválen takový zákon o odevzdání některých objek-

tů ze státního vlastnictví fyzickým nebo právním osobám, v němž by bylo uvedeno, že vyhrazeno zůstává uspořádání dalších záležitostí.

???

Německo nepovažuje své východní hranice za východní hranici Evropy. Podpořil myšlenku postupného zapojení naší země do Evropského společenství a dalších evropských struktur a připomenul i potřebu nové smlouvy, týkající se vztahů SRN a ČSFR. Ta by měla, jak se včelí novinářům vyjádřil ve vzájemné shodě oba ministři, také podstatně nopomoci k tomu, abychom již definitivně udělali čáru pod minulostí a již nikdy se ji nemuseli zabývat. Obě země, tolik spojené dějinami — jak se vyjádřil ministr Genscher, budou zajiště mít i společný podíl na dalším evropském vývoji. Na tiskové konferenci se novináři rovněž dozvěděli o připravované cestě premiéra Calfy na konci listopadu do Bonnu. O hospodářských otázkách bude se svým německým partnerem, vbrzku jednat místopředseda federální vlády V. Valeš.

O příjemné skutečnosti, že mezi našimi sousedními zeměmi není žádných akutních bilaterálních problémů a přátelský dialog je po loňském listopadu stále užší a bezprostřednější, si včera odpoledne ministr Genscher pohovořil i při návštěvě Františka kardinala Tomáška.

Hansa-Dietricha Genschera přijal včera také předseda FS A. Dubček. Zdůraznil, že naše vztahy k SRN mají velkou perspektivu při našem vstupu do Evropy, neboť dobré sousedské styky jsou hlavním předpokladem. H-D. Genscher poukázal na potřebu urychlovat sbližení obou států na všech úsecích. V podvečer jednal s H-D. Genschere předseda federální vlády M. Calfa. Rozhovor se soustředil především na otázky hospodářské spolupráce v nové situaci po německém sjednocení. Československo má zájem, aby rekonstrukce ekonomiky ve východní části Německa zahrnovala i historicky vzniklé vazby na partnerské podniky v ČSFR.

sovětského majetku, který tam zůstává. Předseda estonské internacionální fronty, poslanec sovětského parlamentu J. Kogen kritizoval činnost ministerstva zahraničních věcí SSSR a prohlásil, že při uzavírání smlouvy o odstupu vojsk z Československa nikdo ani nezmínil

Podivné počty

MOSKVA: Předseda estonské internacionální fronty, poslanec sovětského parlamentu J. Kogen kritizoval činnost ministerstva zahraničních věcí SSSR a prohlásil, že při uzavírání smlouvy o odstupu vojsk z Československa nikdo ani nezmínil

základních druhů jsou stanoveny takto: otrůny 17 Kčs/kg, pomeranče 23 Kčs/kg, kůstankové grapefruity 14 Kčs/kg. U ostatních druhů ovoce subtropického a tropického pásma mohou neochotní organizace změny kupních cen a více devalvace pronitvat do meteoekonomických cen ke stejnému datu.

Za kolik pomeranče

lčtky: Ministerstva financí ČR a SR sdělilo, že dnem 3. 11. se do meteoekonomických cen jižního ovoce přidávají nové kupní ceny a devalvace řs. Koruny realizované k 15. 10. 1990. Nové maximální maloobchodní ceny

Ministr H.-D. Genscher na návštěvě v Praze

(ot): Když se československý místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí Jiří Dienstbier včera dopoledne vrátil ze své cesty po čtyřech asijských zemích — Japonsku, Korejské republice, Thajsku a Indii — stál se na letišti jen občerstvit a již spěchal k letadlu z Bonnu, aby přivítal svého německého kolegu Hansa-Dietricha Genschera, který se do města nad Vltavou vypravil na několikahodinovou pracovní návštěvu.

Pražský pátodenní pobyt ministra Genschera byl ve znamení velmi svižného tempa. Z Ruzyně vedla cesta na diplomatické zastupitelství SRN a odtud na Brad, kde bylo prostřeno k pracovnímu obědu s prezidentem Václavem Havlem. Za přítomnosti premiéra Mariána Calfy a ministra Jiřího Dienstbiera bylo mezi jednotlivými chody probíráno celé pestré spektrum otázek, zejména obě naše sousední země. Během velmi

přátelské debaty se obě strany soustředily na proces stavby budoucí Evropy i na průběh ekonomické reformy u nás i ve východní části Německa. Z úst našeho prezidenta se kormidelník německé zahraniční politiky dozvěděl o strategii našich ekonomických úprav a na přetřes přišla samozřejmě i potřeba hospodářské pomoci ze zahraničí. Ministr H.-D. Genscher při této živé a zajímavé diskusi, právě tak jako při odpoledním setkání s novináři, zdůraznil, že

Večer si ministr zahraničí SRN prohlédl budovu bývalé legace NDR — a odcestoval do vlasti.

So lügen Sie perfekt am Telefon

"Kleine Nottügen sind am Telefon besonders häufig - dabei sind sie so leicht zu durchschauen", haben zwei englische Sozial-Psychologen herausgefunden. Die Ergebnisse der Wissenschaftler verraten aber auch, wie man am Telefon perfekt lügt. Ganz wichtig: Sprechen Sie möglichst langsam und tief. Wenn die Tonhöhe der Stimme steigt, Sie kurzatmig klingen, wird der andere instinktiv mißtrauisch. Vermeiden Sie unbedingt die klassischen Telefonlügen. "Gerade wollte ich Sie anrufen", zum Beispiel verrät nur: "Ich habe Sie völlig vergessen" und weckt den Verdacht, daß Sie noch mehr Unwahrheiten von sich geben. "In dieser Sache werde ich Sie zurückrufen" bedeutet nichts anderes als: "Sie haben mich ertappt. Ich habe keine Ahnung." Stellen Sie Ihrem Gesprächspartner lieber eine konkrete Frage, die ihn ablenkt: "Wo kann ich Sie in einer Stunde erreichen?" Ein häufiger Fehler ist auch der Satz: "Sie wissen schon, was ich meine", wenn Sie selber nicht genau wissen, was Sie eigentlich sagen wollen. Weniger verführerisch wirkt ein selbstbewußtes "Lassen Sie uns zur Sache kommen".

• Finska banka zastavila veškeré obchodní operace se Sovětským svazem

pro nejasnosti okolo směnných kursů zlanovených Sověty.

Die armen Kinder von Böhmen

Gruppenbild mit Atemmaske: So stellen sich die Kinder einer Schulklasse in Most (Nordböhmen) dem Fotografen. Die Behörden haben das Schutzgerät an alle Schüler der Stadt verteilt, um sie vor der giftigen Luft im Braunkohlenre-

vier von Most zu schützen. Dort liegt die Säuglingssterblichkeit zwölf Prozent über dem tschechischen Landesdurchschnitt. Die giftige Atmosphäre hat bereits 80 Prozent der Bäume im nahen Riesengebirge absterben lassen.

Schmetterlinge sterben aus

Hamburg - Bei uns sterben die Schmetterlinge aus, warnt der Bund für Umwelt und Naturschutz. Mehr als 40 Prozent der 1300 Großschmetterlingsarten stehen auf der roten Liste bedrohter Arten.

Slovenská žádost

PRAHA (a): Před věřejší schůzí výboru převzala jeho předsedkyně Věra Čadavská od MOV pro te-ny Vlastní jednatel schválila programový dokument a ustavila lékařskou komisi. Žádost, aby slovenský sportovní mibit používal názyv Slovenský olympijský výbor, posou- ní až jednání zasedání Čs. olympijského výboru.

Prag Die Stadt der 100 Türme

Wußten Sie schon, daß das Stammlokal des es in der Goldenen Soldaten (in Wirklichkeit sol- len's sogar 500 sein) Stadt Prag über 1300 Schwejk (U Kalicho). strözt nur so vor mit- urige Biergaststätten. Aber das ist natürlich gib? Darunter auch längst nicht alles: Die ..ACO TAKHE SLOVENIKA'OSN? stien, Prachtbauten und Barockkirchen.

Die PDS-KPD-Klamotte

Die groteskeste Meldung des Tages: Die wiedergegründete KPD fordert von der PDS (früher SED) das Eigentum zurück, das die alte KPD 1946 in die SED einbrachte. Immobilien wie das Karl-Liebknecht-Haus in Berlin und die ehemalige KPD-Reichsparteischule in Schöneiche-Fichtenau. Und Bares will die KPD auch.

Natürlich. Denn beim Geld hört der Sozialismus auf.

Bier aus Feigen und Trauben

Los Angeles - Der neue amerikanische Soft-Drink heißt "Californian Fruit Beer". Das alkoholfreie Getränk wird aus Trauben und Feigen hergestellt, enthält große Mengen des Energie-Spenders Polassium.

.. Fivo...

Schmalstes Haus zu verkaufen

LONDON, 7. November (AFP). Das schmalste Haus Großbritanniens steht zum Verkauf. Auf der Vorderseite ist das Haus gerade mal so breit wie zwei ausgebreitete Arme: 1,37 Meter. Nach hinten wird das im Guinness Buch der Rekorde gewürdigte Gebäude in der Manor Road 21 in Portsmouth etwas breiter und mißt dort immerhin zwei Meter. Zwei Schlafzimmer, ein Wohnzimmer, das den Spitznamen "der Sarg" trägt, ein Bad und eine Küche - natürlich alles handtuchbreit - beherbergt das Gebäude.

Už si nebudou vyskakovat

(čtk): V některých denících byla dne 15. 10. uveřejněna neúplná informace týkající se prodeje "vyskakovačů" noží v pražské tržnici v Holešovicích. Po konzultaci s městskou prokuraturou uvádíme informaci na pravou míru. Záležitost kolem prodeje a nošení těchto noží byla už v březnu předmětem jednání představitelů městské prokuratury, NVP a Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje. Městský prokurátor T. Sokol vyslovil právní názor, podle něhož lze tento typ nože kvalifikovat jako nedovolenou zbraň, respektive zbraň zákeřnou, ve znění paragrafu 34 odst. 1 písm. A zákona č. 147/83 Sb. O zbraních a střelivu. NVP a Správa SNB uvedeny právní názor akceptovaly. ONV v Praze mají v přestupkovém řízení vyskakovačů nože, pokud budou u někoho nalezeny, zabavovat. Proto se prodejci, ale i občané, vlastníci tyto nedovolené zbraně upozorňují, že prodej, držení, ale i nošení je podle zmíněného zákona přestupkem.

.. ALE BUDOU...

• V texaském Dallasu probíhá proces mezi dědici J. Rubyho, muže, který před 27 lety zavraždil údajného vraha prezidenta J. Kennedého L. H. Oswald. Jde o revolver, z něhož byl na Oswaldy vypálen smrtelný výstřel. Za revolver nabízejí morbidní sběratelé přes 100 000 dolarů, takže je stále o co bojovat.

Deutsche sollen die Armee des Kaisers von China retten

Die Armee des Kaisers bröckelt. Restauratoren aus Mainz sollen helfen.

te, Spezial-Lupen und Sandstrahler — sind im Stützpunkt Xian bereits betriebsbereit. Zwei Spezialisten unter den Mainzer Restauratoren, die dort auf Dauer tätig sein werden, sollen gleichzeitig chinesische Denkmalschützer in der vom Mainzer Institut entwickelten, weltweit anerkannten Restaurierungstechnik ausbilden. Das ganze Projekt wird vom Bundesforschungsministerium mit jährlich einer halben Million Mark gefördert.

Ein Ziel dabei ist nach Schauers Worten auch, dem chinesischen Volk bei der Wiederfindung seiner kulturellen Identität zu helfen, die bei der sogenannten Kulturrevolution in den 60er und 70er Jahren zu Bruch ging. Mit der Sicherung von in China überreich vorhandenem Kulturgut werde auch eine Grundsubstanz herausgebildet, die die Kraft habe, die verschiedenen Völkerschichten im Reich der Mitte zusammenzuhalten. Schauer verschweigt dabei nicht den ungeheuren wissenschaftlichen Wert, den die 1986/87 vorbereitete „Deutsch-chinesische Gemeinschaft zur Rettung von Altertümern“ für sein Institut hat. „Für uns tut sich ein neuer Planet auf“, schwärmt er.

Das gelte auch für das zweite Projekt, das von der Außenstelle Xian betreut werde, die Bearbeitung eines Schatzfundes von 1987 beim Tempel eines ehemaligen Buddhistenklosters nahe Xian. Unter einer zusammengestürzten Pagode wurden vor drei Jahren über 1000 hinter noch versiegelten Schatzkammertüren lagernde wertvolle Gegenstände aus dem neunten Jahrhundert n. Chr. entdeckt. Die wissenschaftliche Auswertung der Edelmetall- und Holzfiguren, der Tongefäße und Seidenstoffe, der Gläser und Keramiken des Tempelschatzes wird nach Überzeugung der deutschen Forscher bisher für diesen Zeitraum nicht mögliche Rückschlüsse auf Verbindungen zwischen Asien und Europa ermöglichen.

Vyhrál Volkswagen?

(čtk): Smlouva mezi automobilkami Volkswagen a Škoda je prakticky uzavřena. Jak včera uvedla agentura AFP, oficiální rozhodnutí však nebude oznámeno dříve než v prosinci. Agentura se přitom odvolává na čs. vládní zdroje. Podle AFP v Mladé Boleslavi dává přednost Volkswagenu před Renaultem a vládě v Praze je připravena rozhodnutí respektovat.

Nové hraniční přechody

(čtk): Přetížným hraničním přechodům do SRN na Pomezí, v Rozvadově, Folmavě a ve Strážném se po 1. listopadu uleví, od čtvrtka bude totiž možné překračovat hranici autem i na přechodech, které byly zpočátku vyhrazeny jen pěším turistům — v Aši, Svatém Křížci, Broumově, Lís-

kově a Všerubech. Tyto přechody spolu s Tachovem a Stožcem budou zároveň zařazeny do kategorie dálkových hraničních přechodů určených pro občany všech států světa bez omezení.

● **Svýcarská vláda rozhodla**, že občané ČSFR, Polska a Maďarska už nebudou mít právo na politický azyl.

Des Kaisers Armee bröckelt, und alle Hoffnungen, die Auflösungserscheinungen wirksam zu bekämpfen, ruhen auf einer Truppe von Spezialisten aus Deutschland. In Peking traf Mitte voriger Woche eine Gruppe von Restauratoren des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz ein, die in der Provinzhauptstadt Xian im Landesinneren einen Stützpunkt des museumseigenen Forschungsinstituts für Vor- und Frühgeschichte eröffnet. Dort werden sich die Mainzer Restauratoren der Rettung der weltberühmten tönernen Soldaten am Grabmal des ersten chinesischen Kaisers Qin Shi Huangdi aus dem dritten vorchristlichen Jahrhundert widmen.

Die Armee der lebensgroßen Terrakotta-Soldaten samt Pferden und Kampfswagen, die der Kaiser zum Schutz seines unterirdischen Grabpalastes aufstellen ließ, war im Jahre 1974 etwa 30 Kilometer östlich von Xian von Bauern beim Brunnenbohren zufällig entdeckt worden. 500 Soldaten wurden freigelegt und sind seither ein Muß für jeden China-Touristen, aber auch für einen nicht versiegenden Strom einheimischer Besucher. Insgesamt wird das tönernen kaiserliche Heer dort auf rund 7000 Mann geschätzt. Bevor alle freigelegt werden, ist beim ausgegrabenen Teil zu klären, wie ihr Fortbestand zu gewährleisten ist. Den Spezialisten aus Mainz stellt sich die Aufgabe, die brüchig gewordene Außenhaut der Figuren zu festigen.

Gleichzeitig gilt es, ein Mittel gegen eine außergewöhnlich aggressive Patina zu finden, die die bronzenen Waffen vieler Wachsoldaten „geradezu auffrisst“, wie Peter Schauer, Oberkonservator und Leiter der Auslandsprojekte des Mainzer Museumsinstituts, in Peking sagte. Er ist jedoch zuversichtlich, daß sein Team wie in Peru und Kairo auch in China erfolgreich sein wird.

Die Geräte für das Unterfangen — darunter Schleifapparate, Röntgengerä-

Další úsek dálnice

(čtk): Na úseku Třebestovice—Libice nad Cidlinou dálničního tahu D 11 Praha—Hradec Králové byl vložena oficiálně zahájen provoz. Úsek je dlouhý 15,3 km a produkuje dokončovanou dálniční komunikaci na 42 km. Soustředěním dopravy na ní se zlepší nepřetržitá doprava a ekologická situace v okolí kolem úseku podél váne silnice III v Sasek. Kostelní a pískovce Libice. Volekům kvalitativním vzhledem je zvláště silnicí ob-

Opát Cyril Stavěl zemřel

(tisk): Včera odpoledne zemřel v Praze ve věku 69 let P. Cyril Stavěl OSB, převor benediktinského opatství Emanuel. Do řádu vstoupil před 60 lety. Dvakrát v životě musel komunitu opustit — poprvé za 2. světové války, podruhé po zlikvidování mužského kláštera komunisty. V roce 1950 se několikrát týdně skrýval a pak za dramatických okolností uprchl do Rakouska. Odtud odešel do Itá-

lie, kde 5 a půl roku žil v Sassovio jako poustevník. V letech 1958—65 působil jako duchovní správce v horských osadách diecéze Follino. Pak C. Stavěl se třemi řeholnicemi ziskal bývalý kapucínský klášter v rodišti sv. Benedikta v Norcia. A po 150 letech tam obnovil mužskou větev be-

nečeská pošta má dvojnásobně přiblížit 12 zemí Evropské společnosti: nejdříve a nejméně zblízka: Itálie, Španělsko, Řecko, Francie — v přepočtu — 407 a ne Španělsko jen 226 tis. Dolarů a ne Francie jen 226 tis. Dolarů. Beneluxu dokonce 93 procenta příjmů. Stejně lempo charakterizuje práci italské pošty ve slychu se zahraniční: dopis odeslaný z Itálie do země ES jde v průměru 5,1 dne,

čtrnáct letní Povětrnosti.

Audi bítet vier Millionen Mark für Titos „Horch 951“

BELGRAD, 5. November (AFP). Die deutsche Automobilfirma Audi hat Jugoslawien vier Millionen Mark für ein luxuriöses Vorkriegskabriolet geboten, das dem ehemaligen jugoslawischen Staatsoberhaupt Tito gehörte. Nach Berichten der Belgrader Zeitung Vecernje Novosti vom Montag war der achtzylindrige „Horch 951“ aus dem Jahre 1938 während des Krieges von jugoslawischen Partisanen beschlagnahmt worden. Der Autohersteller Audi war aus der Firma Horch hervorgegangen.

Der Wagen war das Aushängeschild der Automobilausstellung von Gorizia im Nordosten Italiens, wo er am Stand des technischen Museums von Slowenien neben zwei anderen Wagen stand, die ursprünglich Marshall Tito gehört hatten. Es handelte sich um einen gepanzerten SIL, den Nikita Chruschtschow ihm 1956 geschenkt hatte, und einen Rolls-Royce von 1954.

Co by řekl dnes...

(rol): Už je to deset let, co Jan Werich zemřel. A právě v těch deseti letech demokracie, jež byla jeho významem, nabývala kousek po kousku pevnějších kontur, až se nám „vybarvila“. Kdyby žil, jistě by na toto téma utroušil sršatou moudrost, jak to v mládí dělával ve slavných předscénách Osvobozeného a v letech zralějších alespoň tak, jak doba dovolila, jako součást dvojice V+W zanechal po sobě na 30 her a filmy, při nichž se dnes spolu s námi baví naše děti. Ty hitají i jeho filmářem a až trochu povyrosteou, přečtou si se stejným potěšením jako rodiče třeba jeho italské prázdny. Mnoho tu po něm zůstalo, ale co odešlo nenávratně, je jeho neobvyklá kritický humor, který strhával z nadoblačných výšin vše, co se tam samozvaně a bez oprávněného důvodu povýšilo. V mládí se kochával estetickou kategorií, kterou formuloval jako „havadnost“ — pravičláštním smyslem skrytým v srdci Nesmyslu. Rozhlížíme-li se kolem sebe, nacházíme tolik věcí, jimiž by se pokochal i dnes...

...TŘEBA „PĚST NA OČI“...

Nadace V+W

(čtk): Podporovat všechny nevýdělečné či finančně náročné projekty, spojené s životním dílem a uměleckým odkazem J. Voskovce a J. Wericha v oblasti literární, historicko-vědní, sběratelské a studijní práce Nadace, která byla za účasti uměleckých osobností z podnětu Čs. filiklusu založena včera v Praze. Jde o spolkovou organizaci, která chce finanční prostředky získávat vlastní činností, sbírkami a dary. Finanční dary lze poukazovat na běžný účet č. 2190043—018 u České státní spořitelny Jugoslávská 19, Praha 2, či na devizový účet u Čs. obchodní banky č. 3427—12849/090. Zakladatelé věří, že vada finančních příspěvků především dary do sbírkového fondu nadace (dobové dokumenty, plakáty, sborníky a časopisy, fotografie, gramofonové desky, první vydání her atd.) pomohou vytvořit solidní základ pro její zamýšlenou činnost a stanou se důležitým vkladem do pokladnice naší kulturní historie. Kontaktní adresa na nadaci je Wintrova 8, 180 00 Praha 6, telefon 312 40 72 či 34 26 63.

PROBENZINOVÍ REPUBLIKU...→

Policie za rady Vacátka

„Každý jsem policajtem, to je nešetřilí finanční. Zatímco v roce 1918 na polici vydal celkem 6 326 647 Kč, v roce 1928 už 125 528 600 Kč. Policie vykonávala službu u státních policejních úřadů byli zařazeni buď u složky uniformované nebo neuniformované. Dále se dělila na úředníky a gázišty mimo hodnostní příslušnost. Jejich tituly dnes připomínají filmy pro poměrně tvrdší inspektor II či I. třídy, okresní a úřední inspektor, strážník, nadstrážník, obvodní inspektor II. a I. třídy, policejní agent II. a I. třídy.“

A kdo se mohl stát policistou? Do policejních složek byli přijímáni tělesně a duševně zdraví muži ve věku od 22 do 35 let, kteří byli bezúhonnými československými občany. Mimo jiné museli prokázat i dobrou znalost státního jazyka (tedy už nic jiného, pak obnovení zkoušky z českého nebo slovenského jazyka, by jistě pro nové budované policejní sbor bylo přínosné).

Pro úspěšném přijímáním řízen však neměl vzbuzet o policejní službu záleka vzhled. Nejprve musel absolvovat zkoušku jazyka a pak uniformovaní policisté jeden rok neuniformovaní půl roku.

Bez zájmovosti není ani systém odborné přípravy policistů. Každý musel skákat pod 5 milionů tun, což je ještě méně, než se předpokládalo. Valná není ani cukernatost: dosahuje 15 až 16 procent, což je na úrovni mletých let.

Ropa s podmínkami

(čtk): M. Čalfa a další členové čs. vládní delegace, která včera jednála v Moskvě o aktuálních otázkách vzájemných ekonomických vztahů, se v podvečer vrátili z jednohodinné pracovní návštěvy Sovětského svazu zpět do Prahy. Na palubě zvláštního letadla poskytl M. Čalfa čs. novinářům rozhovor v němž konstatoval, že SSSR je připraven dodat příští rok Československu 13 milionů tun ropy za podmínek, že Československo část uhradí ve strojírenských výrobcích pro sovětský ropný průmysl, část ve zboží podle výběru sovětských nářadů a zbytek ve volně směnitelných měnách.

S kartami VISA do světa

(kž): Od 1. listopadu budou moci naši občané — majitelé dolarových účtů a klienti Živnostenské banky s vkladem nejméně 10 000 dolarů — požádat o vydání mezinárodní platební karty VISA Co jim umožní? Před odjezdem na své zahraniční cesty nebudou muset vyzváždět své devizové prostředky, protože s pomocí platební karty mohou vyrovnat své účty ve více než sedmi miliónech hotelů, restaurací a obchodů celého světa bezhotovostně. Karta jim rovněž umožní vyzvednout si hotovost u 300 000 poboček nejrozšířenějších bank pěti kontinentů.

V hokeji 60:01

Cukrovka se newynamenala

(čtk): Letošní úroda cukrovky v Československu je sklizená z více než třetiny ploch. Podle informací ministerstva zemědělství ČR bude cel-

sel proli speciální nástupní školou. Ale ani potom nemohli usnout na vavřínech. V duchu odkazu J. A. Komenského se policisté museli vzdělat i po celou dobu služby. Základní vzdělání se provádělo v rámci škol v nichž si zvyšovali odbornou kvalifikaci v povinně navštěvovat školy hodnostní. Kromě toho se zabývali i krátkodobých kursů, v nichž se seznamovali s daněmi se základní telegrafii, zoologovali se v plátech lezectví, prohlubovali si znalosti z problematiky dopravy a podobně.

Do podzimu 1919 byli policisté vybaveni šavlemi a revolvery ráže 9 mm. Poté byli postupně vybaveni gumovými obušky a pistolemi známé Prahy. Koncem roku 1927 byly znovuby vybaveni šavlemi a do výzbroje byla zavedena nová pistole ráže 7,65 vzor 24. Pražské policejní ředitelství tehdy také dostalo do užívání několik osobních a nákladních automobilů. Dnes, kdy jsou pražské ulice přeplněny automobily nejrozličnějších značek, se to málo zdá směřně. Tehdy to však pro pražskou policii mělo takový přínos, jako kdyby dnes byly všechny policejní služební vybaveny perfektními počítači (což, jak se zdá, ještě dříve bude nespornitelným směrem policistů).

Nejvýznamnějším policejním úřadem bylo bezesporu pražské policejní ředitelství, jehož záber byl oprávněn široký. Představu o jeho činnosti si lze udělat například ze struktury

MUNIČNÍ EXPERT V. Kolář od-páčil v pondělí k večeru přímo o cent. ru Vladimíra z bitení tady sedm. náct ostrých dělosteleckých nábojů. Jak ubera oznamila agentura TASS, Kolářov provolal údržbu odbalovacího mechanismu na protivoponarkové lodí

oddělení pro veřejnou bezpečnost. Patřila sem oddělení železniční, která vysořovala trestné činy spáchané na železnici na celém území ČSR. Dále tu byla oddělení poštových prokurátorů, pošt Praha a Pardubice a oddělení pro státní podnikání a plánování. Kromě toho se zabývali i statik práce si nemohli srovnávat v oddělení pro státní kapelních zločinů a lupičů pokladen. Stejně tomu bylo i v oddělení mravnostním, kde se policisté věnovali potírání občanské šou s ženami a dětmi na Československém území. Bylo tu i oddělení evidenci, kde byl k dispozici seznam osob hledaných policií. Zetřicetím a soudy pro nejrozšířenější trestné činy. V oddělení zjišťovacím se zase věnila ústřední daktyloskopická registrace a ústřední sbírka fotografií pachatelů. Do agendy oddělení veřejné bezpečnosti spadl i ústřední ohlašovací úřad obyvatelstva.

Mnohé z policejní práce v přeovělečném Československu, je pochopitelně překonané, leccos vzbuzuje i úsměv, např. zřízení lidkového licenčního oddělení cyklůst v roce 1920. Na něco se však práce jeam dle mívázt. Přinejmenším obnovil autoritu, tu kterou tehdy policisté v plánu držovali a dosahoval toho, aby se lidové mohli bez strachu večer procházet po Václavském náměstí, jak mu bylo za první republiky.

A 444 RADA DRAŽNAR?

Admiral Vinogradov, kotolní a zátoce uprostřed tohoto dělnoučného města, a zapomněl se přesvědčit, zda děla nejsou nabita. Město zachráněno od skazy jediné to, že hlavně směrovaly přímo k nebi.

Benzin jen za zvýšené ceny

(čtk): Federální vláda na svém včerejším zasedání projednala současný stav zásobování pohonnými hmotami s těmito závěry: 1. K 31. října se ruší přidělový systém na odběry automobilových benzínů pro obyvatelstvo. Počínaje 1. listopadem t. r. bude prodej automobilových benzínů uskutečňován za maloobchodní jednotnou cenu a to za cenu, která dosud platila pro volný prodej, tedy: BA Special 16 Kčs/litr, BA 98 Super 18 Kčs/litr, BA 95 Natural 18 Kčs/litr. Federální MPSV ve spolupráci s FMF stanoví způsob kompenzace u těžce zdravotně postižených občanů. 2. Maloobchodní cena motorové a topné nafty se dle 18. října t. r. od 24.00 hodin zvyšuje na 15 Kčs za litr. Starým nebo invalidním občanům odkázaným na používání nafty k otopu bude zvýšení ceny kompenzováno.

SLEPOTA ZE SPREJE

V poslední době se objevily zprávy o tom, že i v našich ulicích se začaly s účinných nebo obranných důvodů užívat různé nádobky či pistole s chemickými látkami. Je-li vstříknutím do očí lze obět či útočníka „zneškodnit“ na dobu nezbytnou k vykonání nekalého činu nebo naopak k útěku. Nyní se však v anglickém oftalmologickém časopise objevila informace, že účinky podobných zbraní nemusejí zdaleka vždy být jen krátkodobé. Vědci sledovali 64 osob, které měly tu čest seznámit se s těmito chemikáliemi na vlastní kůži, po dobu 12 měsíců a jejich poznatky jsou varující. U šestnácti lidí totiž zjistili úplnou ztrátu epitelia rohovky a u devíti dokonce úplnou slepotu. O další důvod více, abychom udělali užívání podobných zbraní přítrž dříve, než bude pozdě.

Kaiser Wilhelm hatte eine Geliebte

KAJZER, COS NÁM TO UDĚLAL, NÁŠ HILEY PROJ-SAČKU!

Was fällt Ihnen ein, wenn Sie an den letzten deutschen Kaiser denken? Richtig: Manöver, Militärkapellen, Männerfreundschaften. Daß Wilhelm II. („der mit dem Bart“) sich eine heimliche Romanze gönnte, war bisher nur ein Gerücht.

Nach 80 Jahren aber sind jetzt im Londoner Auktionshaus Christie's kompromittierende Briefe aufgetaucht. Also doch: Kaiser Wilhelm hatte eine Geliebte.

Er benutzte feinstes Papier mit Wappen

Es war die attraktive Mary Sophie, Tochter des britischen Admirals Victor Montagu. Bester Adel: Der hohe Offizier entstammte der Familie des Grafen von Sandwich. Vater und Tochter wurden dem deutschen Monarchen bei der Segel-Regatta auf der Insel Wight

vorgestellt.

Für den Kaiser Liebe auf den ersten Blick. „Ihre Älteste ist eines der hübschesten und nettesten Mädchen, die mir je begegnet sind“, ließ er den stolzen Admiral wissen. Dann gingen Briefe zwischen den Verliebten hin und her. Wilhelm genoß die verbotene Liaison als Abwechslung von der etwas steif gewordenen Ehe mit der fülligen Prinzessin Auguste Viktoria.

„Ich war überaus ge-

rührt von ihren letzten Zeilen und fühle mich tief geehrt von Ihrem Vertrauen in mich. Es wird sich nicht als verfehlt erweisen, da Sie sich an mich als Gentleman gewandt haben“, versicherte der Monarch seiner jungen Freundin. Er benutzte sein feinstes Papier mit Wappen, schrieb mit Bleistift. Später berichtete ihm Mary von ihrem Debut als Schauspielerin in einer Laienaufführung. Der kaiserliche Geliebte antwortete postwendend: „Es tut mir leid, daß ich nicht dabei sein konnte, um Beifall zu klatschen und einen Blumenstrauß auf die Bühne zu werfen.“

Die Schatten des 1. Weltkrieges setzten der Romanze ein Ende. Mary aber konnte nicht vergessen. Sie heiratete nie, sprach mit keinem Menschen über ihre Liebe aus Deutschland. Als sie 1946 starb, nahm sie ihr Geheimnis mit ins Grab... Bis es jetzt gelüftet wurde - durch ihre Briefe.

Gräber in Slowakei geschändet

PRAG, 5. November (AP). Unbekannte Täter haben in der Tschechoslowakei einen jüdischen Friedhof geschändet. Wie die Tageszeitung „Lidove Noviny“ am Montag berichtete, wurden am Freitag mehrere Grabsteine des Friedhofs in der westslowakischen Stadt Neutra (Nitra) mit Hakenkreuzen beschriftet.

„A VĚTŠOU SLOVŮCI SVĚTLO!“

Der stellvertretende Vorsitzende der Sudetendeutschen Landsmannschaft, Fritz Wittmann (CSU), wies Berichte zurück, seine Vereinigung bestehe bei ihren

Forderungen nach Entschädigung für den enteigneten Besitz Deutscher in der Tschechoslowakei auf der Rückgabe von Häusern und Grundstücken.

Tropenwälder schrumpfen erneut um 11,6 Prozent

Die Gesamtfläche der tropischen Urwälder ging von 14,5 Millionen Quadratkilometern im Jahre 1980 bis 1990 um

11,6 Prozent auf 12,82 Millionen Quadratkilometer zurück. Wie die UNESCO kürzlich mitteilte, war Afrika mit minus 16,5 Prozent am stärksten betroffen, in Asien fielen 14 Prozent Axt und Feuer zum Opfer, in Lateinamerika 8,8 Prozent.

..AŽ SE ZEMĚHURNÍ OPLÁNE...

Prager KP bleibt vorerst KP

Partei fand weder neuen Namen noch neuen Vorsitzenden

PRAG, 5. November (dpa). Die Delegierten des außerordentlichen Parteitag der Kommunistischen Partei der CSFR (KPC) haben sich am Sonntag weder auf die Umbenennung der Partei noch auf einen neuen Vorsitzenden einigen können. Wie aus Parteikreisen verlautete, wird deshalb der Parteiname KP „aus juristischen Gründen“ vorerst beibehalten.

Beobachter gehen davon aus, daß die slowakische KP-Landesorganisation sich bald in Sozialisten und Kommunisten spalten wird. Dem Parteitag sei es nicht gelungen, die Gegensätze der beiden slowakischen Fraktionen zu überbrücken, hieß es. Die Partei werde sich wohl erst dann umbenennen, wenn die eine oder andere Fraktion aus der Partei ausscheide. Der neue Name werde vermutlich „Partei der Demokratischen Linken“ sein.

Allerdings wurde die Parteistruktur dem föderativen Charakter der CSFR angepaßt. Das traditionelle Zentralkomitee wurde durch einen „konföderativen Parteirat“ ersetzt, dem jeweils zwölf Mitglieder aus den drei Landesteilen Böhmen, Mähren und der Slowakei angehören. Die

Kandidaten für den Vorsitz des Rates, der Tscheche Miroslav Grebenčík, bisheriger ZK-Sekretär, und der Slowake Pavol Kanis, konnten bei mehreren Wahldurchgängen keine Mehrheit auf sich vereinigen. Es sei daher beschlossen worden, daß Kanis im ersten Jahr und Grebenčík im zweiten Jahr den Vorsitz übernimmt.

Die KP distanzierte sich von ihrer früheren Politik. Im ZK-Rechenschaftsbericht heißt es, „trotz der willkürlichen Beschlagnahme des Vermögens der KP“ werde die Partei weiterleben. Das Parteivermögen von mehreren Milliarden Kronen war von der Regierung konfisziert worden.

Eines der wichtigsten KP-Stadtbezirkssekretariate, jenes im 9. Prager Bezirk, ist Polizeiangaben zufolge in der Nacht zum Sonntag völlig ausgebrannt. Die Polizei geht von Brandstiftung aus. Bereits am Vortag war eine anonyme Bombendrohung gegen den Parteitag eingegangen. Obwohl kein Sprengsatz gefunden wurde, wechselten die Delegierten am Sonntag den Tagungsort.

Aids-Virus existierte schon vor 150 Jahren

Über die Entdeckung eines Aids-Virus, das Entwicklungsgeschichtlich wahrscheinlich 150 bis 200 Jahre alt ist, berichtete kürzlich die Frankfurter Virologin Prof. Helga Rübsamen-Waigmann auf dem 16. Seminarkongreß der Bundesapothekerkammer in Westerland auf Sylt.

Die Wissenschaftlerin, geschäftsführende Direktorin am Paul-Ehrlich-Institut und namhafte Aids-Forscherin, beschrieb eine vor kurzem vorgenommene Blutuntersuchung bei einer mit Aids infizierten Ghanaerin. Danach war der Erreger zwar mit dem in Westafrika beheimateten Typ HIV-2 verwandt, aber er gehörte nicht zur Gruppe der üblichen HIV-2. Am ehesten entsprach er, wie ein Computergestützter Vergleich der genetischen Informationen dieses Virus und der anderen bisher bekannten Viren ergab, einem gemeinsamen Vorläufer der HIV-2 und der Affen-Aids-Viren. Er mußte also sehr alt sein - 150 bis 200 Jahre - und erhielt die Bezeichnung „HIV-2 ALT“.

In diesem Fund sieht Frau Prof. Rübsamen-Waigmann einen Hinweis darauf, daß die Familie der HIV noch verzweigter ist, als bisher angenommen wurde. „Zum anderen ist er auch das beste Argument dafür, daß Aids eine alte afrikanische Krankheit ist, die sich lediglich auf Grund der modernen Lebensweise und des Massentourismus hat über die Welt ausbreiten können.“

Dem präventiven Kldu vylhlásla Slovenská národná rada 1. listopadu s označením „Den smrti“. Je věnovaná památce obětí politického násilí.

Rekord-Ergebnisse. Die Umsätze werden in diesem Jahr auf 700 Milliarden Mark geschätzt - 70 Milliarden mehr als im Vorjahr.

Handel boomt wie nie Stuttgart - Durch die deutsche Einheit steht der Einzelhandel vor

.. A HAZZ LEN PRE (BILYCH) SLOVAKOV... KANIS (LATINSKY PĚND: CANIS) ZNAHNA PES!

● Rodina Bohalských se smutkem v srdci oznamuje, že je dne 27. 10. 1990 opustil otec, občan a dědeček JUDr. JIRÍ hrabě BOREK - DOHALSKÝ. Poslední rozloučení 1. listopadu v 15 hod. na Olšanech. Závěrečné mše 2. listopadu v 16.30 hod. v chrámu páně sv. Jana Křtitele v Lysé nad Labem.

Jeho bratr, kamovník U SV. VÍTA ZAHYNUL V KONCENTRAČNÍ ŽYVOTNÍ OSOBNOST...

Energie, pot a rozhodnost

Touto parafrazí prostulého Churchillova výroku naznačil na včerejším setkání s novináři v Praze společní podnikatel Tomáš Bafa, kudy se podle jeho názoru musí ubírat cesta lodivodů československého průmyslu, aby koráb národa dokázal dovést k prosperujícímu tržnímu hospodářství. „Nemyslím si, že se musíte obávat zahraničních kapitálových investic“, vyjádřil se pan Bafa. „Češi a Slovinci se v nich rozhodně neoují, právě naopak... Pokud by se padesátiletá ztráta chtěla dohnat jen vnitřními ekonomickými opatřeními, trvalo by další půl století, než by bylo možno spatřit v této věci pozitivum. Domnívám se však, že je důležité vybírat si za partnery především velké a silné zahraniční podniky, jež cití mnohem větší odpovědnost za sociální, ekologické a jiné globální důsledky své činnosti.“

Tomáš Bafa, kterému ani padesátiletý pobyt v cizině nic nezměnil na dokonale češtině, se stavit proti jakýmkoli monopóli. Je přesvědčen o tom, že se změnou státního podniku na akciovou společnost se napíše jen nějaká nová papíry, ale lidé zůstanou stejní. Přitom se ukazuje, že státní podnikání lidem mnoho dobrého nepřináší... „Naši snahou je pomocí vám vytvořit prosperující obuvnický průmysl. Zatím však neznáme budoucí československý daňový systém a nevíme tedy ani, s jakými náklady bychom při této investici měli počítat.“

Majetkové poměry jsou však, domnívám se, až druhotné. Nejdůležitější je vymyslet „jak na to jít“. Chceme totiž vytvořit něco, co bude mít úspěch. Dohodování o nějaké procenta není tak podstatné. I vy se ovšem budete muset naučit rozhodovat se s pocitem odpovědnosti na všech úrovních.“

Zlínský rodák, syn „ševcovského krále“ pocházejícího z chudých poměrů třináctičlenné rodiny, má rovněž zájem o zřízení pro zhyčrání západu. MOLT NENÍ...

BONN: Za dva roky by to mohlo být tak daleko, že v Bratislavě přechází...

NĚMECKÝ LIST O NAŠICH PROBLÉMECH

vazmeme vládní záležitosti. Z J. Gierleho, který je ve Slovenské národní straně (SNS) odpovědný za mezinárodní vztahy, vyznačuje nezlomné sebevědomí. Jeho optimismus není neodůvodněný, konstatoval věrohodně FRANKFURTER RUNDSCHAU. Také protivníci přiznávají, že SNS se dnes

ně osobní zájem na tom, aby si čs. obuvnický průmysl udržel sovětský trh. V tomto směru se však souběžně objevují náznaky určité krize, proto se Tomáš Bafa hodlá sejit se sovětským velvyslancem. „Zároveň mám pocit, že si lidé tady v Československu lámou hlavu nad tím, jak něco prodat na Západ. Myslím si ale, že musíte přednostně zjistit, co od vás vyspělý průmyslový svět bude žádat. To by měla být vaše filozofie...“ ukončil své setkání s novináři u nás léta zapracovaný podnikatel. Muž, který i po pětileté ve chvilce emočně laděných hovorech klasickým palašským dialektem a nejen tím kráčí „v botách“ svého otce...

v první Slováků umísťuje úplně vpřed. Tento posun má značnou politickou brizancí, napsal deník. Ústředním požadavkem naší strany je suverénní, samostatná Slovenská re-

publika, říká J. Gierle. Podobně jako v mnohých dalších zemích postkomunistické východní Evropy zasahuje rovněž Slovensko nacionální vlna. Také v CSFR se rozšiřuje nacionalismus, šovinismus a separatismus, uvedl nedávno předseda slovenské vlády V. Mečiar. Představitel VPN by chtěl reformovat organizační strukturu státu, ale federální charakter CSFR má být přitom zachován. Rostou však pochybnosti, zda strany vládnoucí v Bratislavě budou moci s takovými mírnými požadavky ohlášvat nacionalistického tlaku, který způsobila SNS. Na nové dimenze v národnostní politice poukazuje první místopředseda slovenské vlády J. Černogurský, který neskrývá, že jeho strana podobně jako VPN se cítí být značně tísněna nacionalistickými hesly SNS. Podle názoru místopředsedy SNR M. Zemka spočívají problémy ve vztahu mezi Čechy a Slováky právě márně v hospodářské oblasti. FRANKFURTER RUNDSCHAU v této souvislosti napsal, že slovenská místa se cítí být poškozena v mnoha otázkách. Ústřední vláde v Praze je připisováno, že zahraniční prostředky na investice se pokouší směřovat v první řadě do Čech a na Moravu. Úsilí o uzákonění slovenštiny jako úředního nebo dokonce jako státního jazyka lze v nejlepším případě chápat jako národní komplex méněcennosti všech těch malých evropských národů, které přišly příliš pozdě do dějin. Kdyby byl přijat návrh zákona, předložený nacionalisty, důsledkem by bylo stěží odhaditelné zesílení problematiky menšin.

Opět Svobodné legie

(čtk): Na základě zprávy Úřadu pro ochranu ústavy a demokracie, vypracované z podnětu ministerstva obrany CSFR v souvislosti s činností Svobodné legie, zrušil Laboš Dobrovský svůj rozkaz č. 59/1990, kterým byla pozastavena činnost Svobodné legie v čs. armádě, a podle něhož byli odštěpeni její členové převedeni dočasně do kádrové dispozice. Ze zprávy Úřadu pro ochranu ústavy a demokracie vyplývá, že činnost Svobodné legie ani jejích příslušníků nepřekročila rámec zákona.

dozentůl der NATO und dem Generalstab der UdSSR vorge-schlagen.

Diamantová burza v Praze

(toh): Největší diamantová burza na světě v Ramat Ganu s ročním obrátem přes dvě miliardy dolarů ročně projevila zájem vybudovat v Praze pobočku pro celou Evropu, řekl na včerejší tiskové besedě pražský primátor J. Kořán, který se spolu s dalšími spolupracovníky NVP vrátil z Izraele. Z jeho výpovědi přitom podíllet se na bezpodmínečné technologii výroby průmyslových diamantů. V oblasti zděnovnictví se našim zástupcům podařilo navázat styky s jednou z nejlepších nemocnic na světě — Tel-Homer. Izraelská strana má také zájem podílet se na přestavbě Žitkova a nabízí kontakty s předními světovými architekty. Chce spolupracovat také v kulturní sféře.

A BRILANT ZA TOLAR...

Průmyslníci o spolupráci

(kš): O programu a cílech své návštěvy CSFR informovali včera noví náští členové delegace Spolku německého průmyslu v čele s jeho viceprezidentem C. H. Hahnem. Projevili zájem o spolupráci v textilním, elektrotechnickém a potravinářském průmyslu, strojírenství i stavebnictví. Navštívili či ještě navštíví VŠZ a VSS Košice, ČKD Praha — Polovodiče, Tatru Smíchov a některé textilní podniky. Podle jejich poznatků je CSFR země, která má lepší předpoklady pro vstup do evropského podnikání než jiné východoevropské země. Jde o to, abychom se začali podílet na mezinárodní dělbě práce co nejdříve. „Je lepší vyrábět pro 320 a později pro 500 milionů osob, než jen pro 15 milionů,“ řekl C. H. Hahn.

Moskau — Der sowjetische Generalstabchef Michail Moissejew hat eine direkte Telefonverbindung zwischen den Komman-

Bažanti pod ochranou

(zh): Do bažantnic Prátr a Chlum lesního závodu Třebon bylo z umělých chovů vypuštěno do volné přírody po 12 tisících mladých bažantů. Chovatelé je na stanovených místech ještě přikrmují a především hlídají. Dmále odchovaní bažanti totiž postrádají vrozený pud sebezáchovy před dravci a dalšími škůdci. Bažantníci proto časné ráno a v podvečer vycházejí do svých revírů s loveckými zbraněmi a likvidují nejen dravce, ale i lišky, toulavé psy a kočky. První listopadový hon je zadán pro myslivce ze SRN a Rakouska.

POLIVKA SE VÁRÍ, MASO NA TALÍŘI A BAŽANTY VYSTŘELÍ NĚMČOUI...

Sterne gesucht

Bonn — Der Uniformtausch für Ex-NVA-Offiziere bei der Bundeswehr stockt. Es fehlen Sterne für die Schulterklappen. Jetzt werden Alt-Sterne aus Privatbesitz gesucht.

Gen-Therapie: Neue Waffe gegen Krebs?

Das erste Gen-Experiment am Menschen ist geglückt: Ärzte vom Staatlichen Krebsinstitut Bethesda, USA, haben einem todgeweihten Krebskranken Mann mehrere Milliarden Krebskillerzellen ins Blut gespritzt, die sie im Labor gezüchtet hatten.

te gegen den Krebs gefunden. Dr. Rosenberg: „Das Gen-Verfahren verzichtet auf Skalpell, Strahlen und Chemie. Es gibt den körpereigenen Zellen neue Kräfte, den Krebs niederzukämpfen.“ Die neue Gen-Therapie soll in zwei bis drei Jahren auch bei Unsaugungsstörungen sein.

Hongkong — Wilderer, die ein Sumatra-Nashorn töten, werden in Zukunft mit zehn Jahren Gefängnis und 160 000 Mark Geldstrafe bestraft, beschloß die indonesische Regierung. In Indonesien leben nur noch 400 Exemplare dieser vom Aussterben bedrohten Art.

Bonn — Die neuen Autobahnen von Dresden und von Nürnberg über Waldhaus nach Prag werden von deutschen Privat-Firmen gebaut, kündigte Verkehrsminister Zimmermann an. Die Kosten sollen mit Maut-Gebühren finanziert werden.

In der Bomberjacke weg von der Verliererstraße

Konzert in der NaTo. Die war früher Tagungsort der Nationalen Front der DDR. Heute beherbergt sie einen der größten alternativen Jugendclubs in Leipzig. Konzerte, Lesungen, Ausstellungen und Filmnächte gibt es dort regelmäßig. Geleitet von Jugendlichen, ist die NaTo zur Verbesserung der kulturellen Situation der Stadt gedacht. An diesem Tag spielt eine Punkband. Plötzlich helle Aufregung: „Faschoalarm!“ Man ist vorbereitet, aber jeder hatte gehofft, die Skins würden diesmal woanders zuschlagen.

Die Türen werden verrammelt, die Musik bricht ab. Da knallen auch schon die ersten Tränengaspatronen durch die splitternden Fenster. „Los, kommt raus, ihr roten Schweine!“, „Räuchert die linken Zecken aus!“ Die so Beschimpften versuchen, durch den Hinterausgang zu entkommen. Die Antifa — eine militante Gruppe, die sich als antifaschistisch und anarchistisch bezeichnet — deckt den Rückzug. Sie zielen mit Leuchtstoffpatronen auf die Bomberjacken, weil die „so gut brennen“. Draußen gibt es plötzlich einen Tumult: „Scheiße, die Bullen!“ Einer der seltenen Fälle, in denen die neue Sicherheitspartnerschaft der Alternativen mit der Polizei funktioniert. Die Bilanz des Abends: mehrere Verletzte, zwei Skins verhaftet, kaputte Fensterscheiben, demolierte Fahrräder.

Solche Aktionen sind derzeit in Leipzig an der Tagesordnung. Im Stadtteil Connewitz gibt es ein alternatives Wohnprojekt. Mehrere Häuser sind von der Connewitzer Alternative e.V. gemietet, werden saniert und somit gerettet. In einem Hinterhof finden Theateraufführungen, Kinderfeste, Lesungen, Konzerte statt. Dieses Haus ist ein bevorzugtes Angriffsziel. Der Galerie in dieser Straße wurden schon mehrmals die Fenster eingeschlagen. Der Studentenclub schlechthin ist die Moritzbastei. Am 3. Oktober flogen dort Fahrräder der Besucher in die Scheiben, Tränengas wurde versprüht. In der Sternwartenstraße öffneten im Frühjahr dieses Jahres ein alternatives Café und eine Galerie. Beide wurden im Herbst angegriffen und verwüstet. Der „Sack“, ein Konzertraum, der als Treffpunkt der Linken gilt, hatte mehrmals

Besuch von Skins. Aber nicht nur Gäste dieser Klubs sind gefährdet. Die ganze Stadt lebt in einer Atmosphäre der Gewalt und der Angst. Vieles greift die Ehre der Skins an und muß bestraft werden. Beispielsweise die Ausländer.

So denkt auch Frank. Er ist 19 Jahre alt, trägt die Haare zwei Millimeter kurz, geht nur in Bomberjacke aus dem Haus seiner Eltern, in dem er wohnt. Der Vater ist Beamter, hat nur noch bis Jahresende Arbeit. Frank lernt noch. Er trifft sich jeden Abend mit den „Kameraden“ beim Bier. Dort wird dann entschieden, wo man aufmarschiert. Ende des Sommers, beim Überfall auf die „Sternwartenstraße“ war er dabei. „Dafür hab ich drei Monate gekriegt, das zahl ich den roten Zecken heim!“ Sein Nachbarhaus ist ein Ausländer-Internat der Universität. Jeden Tag nehmen ihm die „Kanacken“ den Sitz in der Straßenbahn weg. Und in der Kaufhalle müsse er wegen denen auch immer so lange stehen. „Ich will mal wissen, was die hier wollen. Die sollen doch nach Hause fahren!“

Der Nachwuchs für diese „Armee“ wird aus den Kinderbanden der Stadt rekrutiert. Deren „Ausbildung“ beginnt bei Handtaschendiebstählen, kleinen Raubüberfällen und Autoknacken. Aber die Skins haben auch Zulauf, weil sie jedem Anerkennung bieten, der zu ihnen kommt. Dann gewinnt man durch Bomberjacke und Schnürstiefel ungeheure an Identität. So kommen immer wieder Leute am Ende ihrer Verlierer-Laufbahn zum Bahnhof, dem Treffpunkt der Skins.

Viele Probleme in Leipzig sind derzeit auch auf eine gewisse „Rechtsleere“ zurückzuführen. Die geltenden Gesetze sind nicht so genau bekannt; Banken, Sparkassen, Geschäfte selten gesichert. Sehr viele Jugendliche besitzen Gasfeuerwaffen. Die Polizei fühlt sich offenbar schnell bedroht. Gegen größere Gruppen von Skins geht sie kaum vor, weil es zu gefährlich ist. Es gibt zwar eine Sicherheitspartnerschaft zwischen der Leipziger Polizei und den alternativen Jugendclubs, nur funktioniert die selten. Vereinbart war, daß bei Aktionen, zu denen sich Neonazis „angekündigt“ hatten, ein Polizeiaufgebot in der Nähe sein sollte. Da

die Jugendlichen immer Wachen aufstellen und Fahrradstreifen losschicken, wird die Polizei meist rechtzeitig vor Eintreffen der Schlägertrupps alarmiert. Nur dauert es oft 40 bis 60 Minuten, bis die „Sicherheitspartner“ kommen.

Fast alle Jugendlichen wohnen noch bei ihren Eltern. Die Situation in den Familien ist derzeit sehr angespannt. Keiner weiß, wie lange er noch in seiner Wohnung bleibt, wie lange er sie noch bezahlen kann. Betriebe werden geschlossen. Der Frust staut sich immer mehr, bis man in Gruppen durch die Stadt ziehe und zuschlage, meinen Kenner der Szene.

Wenn die Situation beginnt, sich zu entspannen, wird die militante Antifa wieder aktiv. Diese Gruppe will den Staat durch Zerstörung jeder Ordnung kaputt machen. Die Zukunft liege allein in der Anarchie, meinen ihre Anhänger. Gewalt sei das einzige Mittel, gegen Skins vorzugehen. Sie ziehen durch die Stadt, fordern die Skins heraus. Sind die Skins gereizt genug, zieht sich die Antifa in eines der alternativen Jugendzentren zurück. Dann sind die Skins diejenigen, die angreifen, und der „Kampf“ kann beginnen. Die „Villa“, ein Kinder- und Jugendzentrum, mußte wegen solcher Vorfälle vorübergehend schließen.

Richtig los geht es erst, wenn im Zentralstadion Fußball gespielt wird. Da wird vorher ein „Aufmarschplan“ festgelegt, man verteilt sich systematisch im Stadion, erzählen Insider. Der Ablauf ist fast immer ähnlich: Meistens fangen die gegnerischen Fans an, sich zu prügeln, dann sorgen Skins und Antifa schon dafür, daß es zu Massenschlägereien kommt.

Einig sind sich Skins und Antifa in ihrer Feindschaft gegen „die Linken“. Den einen sind sie zu rot, den anderen zu feige. Als Linke in Leipzig verstehen sich die, die irgendwann die Demos begonnen haben, die eine DDR ohne SED wollten und jetzt nicht mit ihrem neuen Status als Bundesbürger klarkommen. Sie sind gegen Gewalt, distanzieren sich deshalb auch von der militanten Antifa. Allerdings fangen diese Jugendlichen erst jetzt wieder an, aktiv zu werden. Zu lange hatten sie, so scheint es, am Vereins-Frust zu kauen.

23 Prozent mehr als 1978. Die Zahl der selbständigen Männer ist in dieser Zeit nur um 3 Prozent gestiegen.

Wiesbaden — Frauen werden wirtschaftlich immer unternehmungslustiger. Im April 1989 waren in der Bundesrepublik rund 594 000 Frauen ihre eigene Chefin.

CSFR stärkt die Republiken

Prag gibt viele Ressort-Kompetenzen an Landesregierungen ab

PRAG, 6. November (dpa). Nach neunstündigen Verhandlungen hat sich am Montagabend die Bundesregierung in Prag mit der tschechischen Regierung in Prag und der slowakischen Regierung in Bratislava (Preßburg) auf eine strenge Trennung der Kompetenzen geeinigt.

Die Regierung der CSFR wird in Zukunft nur für die Währungspolitik, die Außenpolitik und die Verteidigung zuständig sein. Alle anderen Aufgaben sollen allmählich den Landesregierungen überlassen werden.

Die erzielte Einigung soll jetzt den Landesparlamenten und nach deren Zustimmung dem Bundesparlament zur Verabschiedung vorgelegt werden. Ministerpräsident Mariam Calfa wies darauf hin, daß „erst der Punkt erreicht werden mußte, an dem alles aufgelöst und getrennt werden muß, um in neuer, fester Einheit zu entstehen“. Die jetzt erzielten Kompromisse „werden eine feste Grund-

lage des gemeinsamen Staates entstehen lassen“, meinte Calfa.

Auch die Ministerpräsidenten der Landesregierungen, Petr Pithart und Vladimír Mečiar, lobten das Ergebnis als eine „gute Grundlage für Vertrauen und die Einheit des Staates“.

„Rude Pravo“ nun „Zeitung der Linken“

Die tschechoslowakische Tageszeitung „Rude Pravo“ (Rotes Recht), bisher Zentralorgan der tschechoslowakischen Kommunistischen Partei, nennt sich seit Dienstag „Tageszeitung der Linken“. Das meldete die tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK. Auf dem Parteitag der Kommunisten habe die Meinung vorgeherrscht, „Rude Pravo“ solle „breite Tribüne demokratischer und linker Kräfte und Meinungen“ sein. Die Auflage der Zeitung liegt jetzt bei rund 250 000 Exemplaren. Vor der Revolution im November 1989 hatte „Rude Pravo“ noch eine Million Exemplare täglich gedruckt.

SOUDR. VAKLAV KOPECKÝ, BOLSĚ. MIN. INFORMACÍ A KULTURY, ŽE RP JE NEJVÝZNAMNĚJŠÍ UMIVĚDITOU NA SVĚTĚ... A KDO HO DENNE ČTE, TEN SE STANE POLITICKY NEPORAZITELNÝM...

Taxis werden ab Montag teurer

Taxikunden in Frankfurt werden von kommendem Montag ab tiefer in die Taschen greifen müssen. Das Ordnungsamt der Stadt hat dem Taxigewerbe nach mehrmonatigen Verhandlungen mit den beiden Frankfurter Taxiverbänden, der Hessischen Landesregierung und dem Regierungspräsidium in Darmstadt (RP) jetzt grünes Licht für Preiserhöhungen gegeben.

Wie der Vorsitzende der Taxivereinigung (TV), Horst Kaper, sagte, wird zwar die Grundgebühr auch weiterhin bei 3,60 Mark liegen, doch werden die Taxameter pro gefahrenen Kilometer 2,05 statt bisher 1,80 Mark anzeigen. Wer seinen Taxifahrer vor der Tür warten läßt, wird statt bislang 22 Mark 36 Mark pro Stunde zahlen müssen. Frankfurt hat damit gemeinsam mit Stuttgart die höchsten Taxipreise in der Bundesrepublik.

Pferdeäpfel dürfen duften

Neuss — Auf dem Lande dürfen in Nachbarn Gärten Pferdeäpfel duften — auch dann, wenn der natürliche Dünger von Anwohnern als „übel und widerwärtig“ empfunden wird (Amtsgericht Neuss, Az: 36 C 337/89).

2,5 roku pro Miroslava Štěpána

Soud však nekončí * Podivní svědci

Městský soud v Praze včera krátce po patnácté hodině rozhodl potvrdit rozsudek obvodního soudu týkající se trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele a zároveň zrušil výrok o více trestným činem návodu ke zneužívání pravomoci veřejného činitele a tento případ vrátil zpět prokurátorovi. Miroslav Štěpán byl odsouzen k nepodmíněnému trestu v trestní 2,5 let v první nápravě výchovné skupině. Toto rozhodnutí je konečné a již se proti němu nelze odvolat.

Pokud jde o první skutek — zneužívání pravomoci veřejného činitele — soud prokázal naplnění skutkové podstaty tohoto trestného činu tím, že se M. Štěpán dostavil 28. října 1988 do stábu mimorádného bezpečnostního opatření do budovy Ústřední celní správy na Václavském nám., kde nepřipustivým způsobem zasahoval do výkonu policejním jednotkami, když mj. zakázal použití vodních děl a slzotvorných granátů. Druhý skutek — návod k trestnému činu zneužívání pravomoci veřejného činitele, kterého se měl dopustit při lednových demonstracích okolo Palachova rybníka, kdy měl nadržet vyvažné demonstraci za Prahu, však nebyl M. Štěpánovi nalezen prokázán a soud celý případ vrátil prokurátorovi k došetření.

Odvolací řízení začalo více než dvouhodinovým doplňováním dokazování lednových událostí o výslechy některých svědků, kteří byli předvoláni na základě požadavku obhajoby a kteří jednoznačně podpořili výpověď M. Štěpána. Nejprve vypovídaly jeho osobní dvě sekretářky, které vysvětlily princip fungování osobní ochrany tohoto prominenta, jedna z nich potvrdila, že Štěpán v inkriminovaný den (neděle 15. 1. 89) nepustil budovu MV KSČ. Další dvojici svědků tvořili příslušníci osobní ochrany M. Štěpána, kteří uvedli, že kromě pohybu po vlastním chodbě sekretariátu vsude jinde svého šéfa doprovázeli doslova na každém kroku.

PROČ BUDE MĚNĚ ROPY

MOSKVA: Situace s dodávkami sovětské ropy do východoevropských zemí se v nejbližší době výrazně nemění. Prohlásil to v rozhovoru pro deník PRAVDA představitel Státního plánovacího výboru SSSR A. Troickij. Upozornil, že v příštím roce těžba ropy v Sovětském svazu dále poklesne. Troickij dále zdůraznil, že snížení dodávek ropy do zemí východní Evropy nezpůsobí politické záměry, nýbrž hospodářské těžkosti. Jde zejména o problémy s geologickým průzkumem a s dodávkami materiálu a zařízení pro nová naleziště. Zabránit dalšímu poklesu těžby ropy v SSSR mohou podle slov Troického pouze značné investice do sovětského těžebního průmyslu. Obchodní zástupce SSSR v Československu L. Pantělejev upozornil i též na deníku, že do Československa bude letos dodáno 300 tisíc tun ropy za volné směnitelnou měnu. Zároveň odmítl obvinění, že SSSR spekuluje s ropou, že neplní dohodnuté dodávky kvůli nedostatku ropy a za volné ceny ji prodává. Jde o to, že tato ropa SSSR vyhlásila v krátké původně určených pro západní trhy, vysvětlil Pantělejev.

Romské křesťanské demokratické sdružení pořádá valné shromáždění 4. listopadu v modlitebně adventistů Praha 5, Liebknechtova 57. Spojení ze stanice metra Anděl autobusem 137, čtvrtá zastávka. Mše sv. se koná v kostele sv. Václava na Smíchově s cimbálovou muzikou Jožka Feča.

a to i při cestě na oběd nebo o víkend na chatu. O pohybu sledované osoby se každý den požadovala souhrnná zpráva (která ale ne vždy byla pravdivá, jak jsme se dozvěděli na konkrétních dvou dnech onoho lednového týdne). Příslušník ochranyky V. Petrus potvrdil, že M. Štěpána doprovázel do stábu v budově celní správy 28. října 1988, ale nepochybně si, že by dne 15. 1. 89 spolu se Štěpánem opustil budovu MV KSČ. Navíc vyloučil možnost pohybu pražského tajemníka bez ochranyky v tak napjaté době. Alibi M. Štěpána potvrdil i pracovník MV KSČ V. Pázel, který se byl ten den na Václavském nám. sám podívat a referoval o tom Štěpánovi v budově městského výboru strany.

Svou původní výpověď o tom, že viděl M. Štěpána vycházet 15. 1. 89 do budovy Potravinoprojektu (kde se nacházel operační štáb) neznámý proč změnil plk. Houbal — velitel zasahujících policistů, který zmateně vysvětlil, že se zmýlil v čase (viděl Štěpána po říjnu 88) i v místě (byla to Ústí, celistvá správa a nikoliv Potravinoprojekt). Obhajobou požadovaná opětná konfrontace Štěpána s generálem Carda se z důvodu vážného zdravotního stavu Cardy nemohla uskutečnit. Prokurátorka ve svém závěrečném návrhu navrhla vzhledem k novým svědeckým výpovědím upustit od té části rozsudku, která se týká události 15. 1. 89 a ponechat rozsudek týkající se 28. 10. 88. Obhajoba oproti tomu požadovala úplné zproštění viny. M. Štěpán ve své závěrečné řeči prohlásil, že se nechtěl vinat a odmítl kriminálně své politické zodpovědnosti. Prý nikdy neporušil ústavu ani zákony této země. Zájem neřešil o své odpovědnosti ti, kteří ji opravdu měli, skončil M. Štěpán, který se v souvislosti se svým případem obrátil na kancelář prezidenta V. Havla.

A I Guinness by se divil ...

V ligovém utkání starších dorostenců v hokeji projev — hlavní doba ke kurážnímu střelci, lež by snesla záloha do Guinnessovy knihy. Domácí tým neměl ani jediného brankáře a trenér hledal na testu posíl od vítězného dohravce. Protože vítězní sklopil hlavu, nastoupil Pírovičův bez brankáře a šestí hráči v poli a teprve hráli celé utkání pouze čtyři. Hlavní se slovo snažili střídat předznaná branka před níž kromě obléhací obránci Trejtil se však jen čtyřikrát, což na vítězství nestačilo. Domácí totiž tři vteřiny před koncem vyrovnali ...

SLAVNOST UKONČIL
HYMNEM
„ČIKANKO TY KRAJŠNÁ“

Tajemství „pátého muže“ odstartováno

Zdá se, že bude identita „pátého muže“ z perle sovětských neúspěšných agentů ve Velké Británii definitivně objasněna. Oleg Gordievsky, dlouholetý důstojník sovětské KGB, který deset let pracoval rovněž jako agent britské zpravodajské služby, byl v před pěti lety uprchl do Velké Británie, nyní napsal, že „pátým mužem“ je Skot John Cairncross. Ten před nyní v již Francii.

John Cairncross získal pro sovětskou špiónáž v roce 1935. Guy Burgess, působil později na britském ministerstvu státního pokladu (financí), na ministerstvu zahraničních věcí a odůd přišel do britské zpravodajské služby.

Podle Gordievského potvrdil ještě za jeho působení v Moskvě vedoucí špiónáže Roger Hollis.

Ministr Andráš odmítá výzvu V. Mečiara ... A SPRÁVNĚ!

(čtk): „Hovoří-li pan premiér o moji nekompetentnosti, myslím si, že to je naopak, on svým nepodloženým prohlášením prezentoval vlastní nekompetentnost a izolaci od politického a společenského dění v republice. Je absurdní, aby premiér takovýmto způsobem zneškodnil na nejvyššího představitel klíčového ministerstva ve své vládě.“ Rekl včera na TV v Bratislavě ministr vnitra SR Anton Andráš.

Ministr vnitra SR a místopředseda vlády SR, předseda KDH Ján Čiarogurský na mí tlumočili stanoviska k výzvě k odstoupení ministra vnitra SR, která zazněla v pravidelném přenosu předsedy vlády SR Vladimíra Mečiara v neděli 21. října. V průběhu besedy přišel mezi novináře i slovenský premiér.

Jak vyplývá ze stanoviska předsedy vlády KDH, postup předsedy vlády považuje za neuvážený a politicky škodlivý. Ministr vnitra navrhl KDH na základě koaličních jednání jako bezohledného s pevnými charakteristickými vlastnostmi a odborně kvalifikovaného. Ministr Andráš na konkrétních faktůch: „Hovoří-li pan premiér o moji nekompetentnosti, myslím si, že to je naopak, on svým nepodloženým prohlášením prezentoval vlastní nekompetentnost a izolaci od politického a společenského dění v republice. Je absurdní, aby premiér takovýmto způsobem zneškodnil na nejvyššího představitel klíčového ministerstva ve své vládě.“ Rekl včera na TV v Bratislavě ministr vnitra SR Anton Andráš.

Proč má odstoupit?

Ministr Andráš odmítá výzvu V. Mečiara ... A SPRÁVNĚ!

Ministr vnitra SR a místopředseda vlády SR, předseda KDH Ján Čiarogurský na mí tlumočili stanoviska k výzvě k odstoupení ministra vnitra SR, která zazněla v pravidelném přenosu předsedy vlády SR Vladimíra Mečiara v neděli 21. října. V průběhu besedy přišel mezi novináře i slovenský premiér.

Jak vyplývá ze stanoviska předsedy vlády KDH, postup předsedy vlády považuje za neuvážený a politicky škodlivý. Ministr vnitra navrhl KDH na základě koaličních jednání jako bezohledného s pevnými charakteristickými vlastnostmi a odborně kvalifikovaného. Ministr Andráš na konkrétních faktůch: „Hovoří-li pan premiér o moji nekompetentnosti, myslím si, že to je naopak, on svým nepodloženým prohlášením prezentoval vlastní nekompetentnost a izolaci od politického a společenského dění v republice. Je absurdní, aby premiér takovýmto způsobem zneškodnil na nejvyššího představitel klíčového ministerstva ve své vládě.“ Rekl včera na TV v Bratislavě ministr vnitra SR Anton Andráš.

Jak vyplývá ze stanoviska předsedy vlády KDH, postup předsedy vlády považuje za neuvážený a politicky škodlivý. Ministr vnitra navrhl KDH na základě koaličních jednání jako bezohledného s pevnými charakteristickými vlastnostmi a odborně kvalifikovaného. Ministr Andráš na konkrétních faktůch: „Hovoří-li pan premiér o moji nekompetentnosti, myslím si, že to je naopak, on svým nepodloženým prohlášením prezentoval vlastní nekompetentnost a izolaci od politického a společenského dění v republice. Je absurdní, aby premiér takovýmto způsobem zneškodnil na nejvyššího představitel klíčového ministerstva ve své vládě.“ Rekl včera na TV v Bratislavě ministr vnitra SR Anton Andráš.

DĚLA O TOH VÍ STRAŽNĚ HOC...

Václav Havel na Slovensku

(čtk): Prezident ČSFR Václav Havel zavítal včera v poledne na krátkou návštěvu do Dolného Kubína. Doprovázeli ho předseda SNR F. Mikloško a ministr kultury SR L. Snopko.

Před novým společenským domem přivítala vzácného hosta kyticemi květů, chlebem a solí mládež v oravských krajích. Druhou zastávkou hlavního státu byl prostor před bývalou židovskou synagogou. Tam se zúčastnil slavnostního odhalení pamětní desky místním židovským spoluobčanům — obětím druhé světové války. Předseda SNR F. Mikloško, na jehož vystoupení reagovalo shromáždění pískotem, připomněl společenskou místo a význam synagogy v Dolném Kubíně. Potom k mikrofonu přistoupil prezident ČSFR V. Havel.

Rekl, že dnes, kdy si připomínáme miliony židovských obětí z druhé světové války, se musíme zamyslet i nad důvody a pozadí této strašné genocidy. Potom aktualizoval minulost do současných dnů. V. Havel uvedl, že nikdo neskrývá naše problémy a právě to je vhodná atmosféra pro demagogy.

V. Havel poté odhalil pamětní desku na zdi synagogy. Z Dolného Kubína odcestoval s doprovodem do Martina.

Zde se společně se svým doprovodem zúčastnil vzpomínkových oslav 72. výročí Martinské deklarace, která položila základy společného státu Čechů a Slováků.

Ve svém vystoupení ke shromážděným V. Havel připomněl mj. odkaz slovenského spisovatele M. Kukučína a jeho myšlenky z dosud nezveřejněné rukopisu „Některé myšlenky o československé vzájemnosti.“ Správce Matice slovenské I. Sedlak předal V. Havlovi dar této literatury — faksimilovou sbírku dokumentů o Martinské deklaraci jako výraz účty a vřelého vztahu Slováků k českému národu.

Na náměstí před historickou budo-

vou Tatrebanky, které bylo přejmenováno na náměstí Deklarace slovenského národa, odhalil V. Havel pamětní desku připomínající tento významný dokument.

Ve znovu otevřeném bratislavském divadle Korzo '90 se pak prezident V. Havel večer zúčastnil představení své hry Vyrozměnění. Při příchodu ho občané shromáždění před divadlem zdravili voláním „Ať žije Havel, ať žije demokracie“. Bouřlivý potlesk zazněl při jeho vstupu do hlediště. Za dlouhých ovací V. Havel znovu vyšel před divadlo a poděkoval občanům za projevy sympatií.

Po představení se V. Havel zúčastnil besedy s umělci.

A KOLIK JICH NEVOLALO? Mělo to přijít dřív

MOSKVA: V souvislosti s oteplováním mezinárodního ovzduší sovětský obranný průmysl již nepotřebuje československý uran, prohlásil v rozhovoru pro sovětskou agenturu IAN (dříve APN) generální ředitel sovětského podniku Těchsnabexport A. Šiklin. Potvrdil informace zveřejněné v ČSFR, že SSSR počínaje rokem 1991 nebude odebírat československý uran, bude dovážet pouze množství nezbytné k přepracování pro potřeby tzv. jaderné energetiky, což je běžná praxe ve vztazích se západními partnery. Odmitl ale sdělit částku, kterou SSSR obdrží za poskytování těchto služeb. O zastavení vývozu čs. uranu do SSSR informoval 12. října generální ředitel československého uranového průmyslu Příbram J. Svoboda. V rozhovoru pro ČTK mimo jiné konstatoval, že se dříve „prodávalo poněkud neekonomicky“. Na každou jednotku vyvezenou do SSSR státní pokladna doplácela šedesát procent ceny.

Nový poradce prezidenta

(Ita): Včera se na ministersku zasedání CR konalo zasedání Rady českého a moravskoslovenského venkovu, která se zabývávala projednáváním pracovní verze zákona o úpravě vlastnických vztahů k půdě. Jednalo se především o změny § 18 a § 10 dlejších dodatků v textu. Na zasedání se dostavil i funkcionář ČSL br. Jan Broj, který vedl 19. října t. r. delegaci soukromých rolníků na Pražský hrad k prezidentu republiky. Ředitel kanceláře anebo listu bratři Broj řekl: „Dnes jsem byl přijat poradcem V. Havla R. Wagnerem, který mi oznámil, že jsem jmenován poradcem prezidenta republiky pro zemědělské otázky. Tato funkce, kterou budu vykonávat od 20. listopadu t. r., je pro mě závazující, zejména když si uvědomíte, v jakém stavu se dnes zemědělství nachází. Budu se snažit, aby všechno naše konání směřovalo k zajištění výživy národa.“

Nebezpečí v jezeře

MOSKVA: V Ladžském jezeře nedaleko Leningradu byla objevena loď z druhé světové války s radioaktivním odpadem v útrobech. V 50. letech se na loď prováděl vojenský výzkum s radioaktivní látkou stronciem-90. Informovaly o tom letecké hlášení televize a tisk. Téměř 40 let ležela loď naplň potopená v zálivu jednoho z ostrovů, které byly pro veřejnost uzavřeny. Za dlouhá desetiletí však loď prorazila a vniklo nebezpečí radioaktivního zamoření jezerních vod. Likvidaci nebezpečné lodě si vzele na starost sovětské vojenské námořnictvo. Skupina polápěčů prokůmala její povrch a hormulecky uzavřela všechny otvory. V květnu příštího roku bude vrak na speciálních pontonech přepraven na určené místo a radioaktivní voda z něj bude přebírána do zvláštních nádob.

LAŽŮNÍ OZÉRO TO NOLT NEMÍ

August August, august

(nik): August August, august je proslulá hra P. Kohouta, která se potíla dvaceti lety od premiéry v Divadle na Vinohradech vrací oklikou přes Pardubice zpět do Prahy. Režisérem nového, poetického a komediálního nastudování je Michael Tarant. Hlavní roli vytvořil Jiří Kalužný a setkat se s touto hrou je možno v pátek 2. 11. v Realistickém divadle, kde soubor Východočeského divadla z Pardubic hostuje.

Weniger Asylanen

Bonn - Im Oktober kamen 18 261 Asylanen nach Deutschland - 5787 (24 Prozent) weniger als im September. Die Anerkennungsquote lag bei 3,6 Prozent.

TANTIÉHY V KORUNÁCH?

Kolik forem má Semafor?

(Iup): Podle všeobecného poněkud známého Semafor „Sedm malých form“. Skutečnost je však taková, že formy tu tožní počítat až pět, což usmysleli název Semafor, a popravě řečeno, nikdy se nedohodli, kolik z těchto forem doopravdy je. Každopádně teď opět jedna příbyla: Semafor totiž začal vydávat měsíčník Semaforum. Podle slov šéfredaktora Jiřího Datla Novotného je v době bojů o nezávislost tisku tento časopis půjůj na to, že on je zkusím; musí totiž jekt „zachovávat tlm“ soukromého vydavatelství Klokotč, jehož majitelem není nikdo jiný než Jiří Suchý. Casopis má 32 stran a stojí 16 korun; to první se plánuje zvýšout, to druhé ne. „Makladatelství Klokotč pro potěšení“, jak nazývá J. Suchý své Klokotč, chystá kromě Semafora i knížky — na vánočním trhu by se měl objevit Věstník, pro zamítouané, z plánu na příští rok nás nejspíše zaujme šestidílná objektivní kniha dosud neznámých textů a dopisů Voskovec a Wenig.

..A KADŮŽ JINÁ...

Prominout, nebo potrestat

Parlament před závěrečným rozhodnutím * Odpověď Moricovi

Výzva k rozpuštění Slovenské národní rady a k obžanské neposlušnosti, kterou minulý čtvrtěk přednesl na shromáždění v Bratislavě předseda SNS V. Moric, nemohla všem nevyvolat reakci ve Federálním shromáždění. Poslanec J. Bakšay vyslovil mínění poslaneckého klubu VPN a KDH, že tím hrubě poruší daný poslanecký slib.

Předseda SN M. Šátovec oznámil, že se zúčastní ještě téhož dne budování ziráček podporu.

Také poslanec Fr. Samalík (OF) se přimlouvá spíše za diskusi. „Jistě je možné poslance odvolat, ale tím se podstata sporu neodvola. Tresty ještě fanatismus nezničí.“

* Tajemník poslaneckého klubu KDU br. J. Drel vyslovuje názor, že se V. Moric dostává do rozporu s poslanceckým slibem, neboť vyzývá k řešení konfliktu neústavní cestou. „Je nezodpovědné jednat za nímž zřejmě stojí jiné síly než sám V. Moric.“

Podle zprávy ČTK se obviněný od svého prohlášení distancuje, neboť prý „bylo napsáno v časové tísní“. Zpravodajci LD řekl, že zřejmě u nás začínají znovu politické procesy.

CECHOV ŠTĚPÁN DOŠEL 2 1/2 ROKU...

Yeti-Haare

London - Anthropologen wollen in Zentralchina Spuren des Yeti entdecken. Sie fanden zumindest seine Haare. Die enthalten 54mal mehr Zink- und Eisenstoffe als bei Menschen, achtmal mehr als bei Tieren. Poirier: „Der Beweis für die Existenz eines bisher unbekannten Primaten.“

Vyvraždění carské rodiny

Moskevské Malé divadlo uvedlo před nedávnem s velkým úspěchem hru Sergeje Kuzněcova „... a já vykonám pomstu“. Na scéně prožívá poslední hodiny a minuty před popravou ruský car Mikuláš II. z rodu Romanovců a jeho rodina. I přes slabší umělecké kvality představení vydrží publikum sedět v hledišti celé dvě a půl hodiny se zatajeným dechem. Také sovětský tisk věnuje v poslední době mnoho místa a pozornosti okolnostem, při nichž zahynula carská rodina. Tato smrt se již nepovažuje za akt dějinné spravedlnosti, nýbrž za surový zločin, který do jisté míry ohrozil osud státu vzniklého v důsledku Říjnové revoluce.

Mikuláš II. se narodil v roce 1868 a v Rusku vládl přes 23 let. Bylo mu 13 let, když při teroristickém útoku zahynul jeho děd Alexandr II. Jeho otec Alexandr III. byl člověk silný jak ve smyslu fyzickém, tak psychickém. Ačkoli teror vzrůstal také násilím, nebyl to on, kdo dostal přídomek „kravý“, nýbrž jeho subtilní syn Mikuláš II. Proč?

Ruský historik S. Mělgunov tvrdí, že za Mikuláše II. bylo v Rusku prosto víc krve než kdykoliv jindy. Po rozpuštění první a druhé dумы (parlamentu) se začalo s krvavým a brutálním potlačováním nepokojů. Při demonstracích v Petrohradu v r. 1905 bylo zastřeleno přes pět tisíc dělníků a mnoho tisíc zraněno.

V polském vydání Fragmentů pamětí Mikuláše II., vydaných v r. 1934, je car Mikuláš charakterizován v předmluvě takto: „Mikuláš II. v žádném případě nebyl panovníkem, nýbrž průměrným důstojníkem a starostlivým otcem rodiny... Před očima čtenáře se promítá tragická historie slabého a neschopného člověka. Člověka, který vyzdvižen do výšin moci a vlády, chtěl svůj život uzavřít do úzkého kruhu rodinných zájmů, a zároveň nezdíral se po otci zděděné vlády nad lidmi obrovské říše a v důsledku toho způsobil nesmírné škody lidem, zničil vlastní stát a zahubil sebe samého i svou rodinu, kterou nejvíce miloval.“

Na počátku roku 1917 dosáhlo revoluční hnutí v Rusku svého vrcholu. Dne 23. února demonstrovalo v Petrohradě devadesát tisíc dělníků, kteří žádali ukončení války. Mikuláš II. tehdy přebýval v hlavním stanu v Mogilevu. Znepokojený nejistým osudem svých nejbližších, rozhodl se k návratu do carského sídla. Ve Pskově však za ním přišla delegace tehdejších politických činitelů v čele s A. Gučkovem a V. Šulginem, aby ho donutila zřít se trůnu. 2. března 1917 pak složil car do jejich rukou abdikaci jménem svým i svého syna. Po 304 letech skončila vláda dynastie Romanovců. Car se stal privátní osobou a tedy tím, po čem toužil.

Cesta do Jekatěrinburgu

Mikuláš II. s rodinou byli uvězněni nejdříve ve městě Carskoje Selo (dnešní Puškin). Hlavní dozor nad uvězněnými měl ministr spravedlnosti A. Kerenský. Byl kontrolován výborem vojenských a dělnických delegátů, kteří byli proti „shovívavému“ zacházení s „kravým“ carem. Třeba se ženou se Mikuláš mohl vidět výhradně jen po dobu oběda a rozmlouvat mohli pouze rusky. Aby přítomný důstojník mohl rozhovor kontrolovat, domácí vězení v Carskom Selo trvalo pět měsíců. Vzhledem k nejistotě situace v hlavním městě rozhodla prozatímní vláda přemístit rodinu bývalého cara do nějakého klidnějšího a bezpečnějšího místa. Volba padla na Tobolsk, tehdy guberniální město v západní Sibiři, ležící daleko od železnice. Způsob života vězňů se příliš nezměnil. Rozdíl byl jenom v tom, že na procházky nebyl již k dispozici park, nýbrž dvůr a nevelká zahrád-

ka. Někdy však byla povolena vycházka s eskortou po městě.

Vítězství Říjnové revoluce znamenalo novou politickou situaci ve státě. A ta opět ovlivnila nový vztah k vězňům v Tobolsku. Vojenská strážci počali uplatňovat stále častější šikanu vůči svým chráněncům. Byli odvoláni i občanskí komisaři Pankratov a Nikolskij. Nahradil je bolševický komisař. Nad Mikulášem a jeho rodinou měl neomezenou moc.

Dne 22. dubna 1918 přišel do Tobolska (v čele zvláštního vojenského oddílu) komisař Jakovlev. Měl nářezno přivést exarcu spolu se synem do Moskvy. Alexij však ležel nemocen na lůžku, komisař se proto rozhodl ponechat ho zatím v Tobolsku a do Moskvy odvézt jen samotného cara. Carevna se však absolutně nesmířila s odloučením od muže a vymohla si rovněž odjezd i s dcerou Marií. Když však 30. dubna oddíl projížděl Jekatěrinburgem, místní funkcionáři vězně Jakovlevovi odebrali a uvěznil je ve velkém patrovém domě místního kupce Ipatěva. Dne 23. května 1918 byli do tohoto domu převezeni z Tobolska i ostatní členové carské rodiny a tři služebníci. Ostatní členové doprovodu byli umístěni v jiném vězení. Prvním velitelem Ipatěvova domu byl jakýsi dělník Abdějev, který se pro svou optlost netěšil dobré pověsti. Novým velitelem věznice pak byl jmenován šéf místní Čeky J. Jurovskij a jeho zástupce jiný čekista — Nikulin. Místo dělníků začali vězně hlídat výhradně čekisté.

Poslední hodiny

V úterý 18. července kolem sedmé hodiny večer Jurovskij rozkázal P. Medvěděvovi, veliteli dělníků, kteří před čekisty drželi ve vězení stráž a nyní měli stanoviště nedaleko, aby přinesli 12 revolverů. Když Medvěděv splnil tento rozkaz, Jurovskij mu prázdně řekl, že této noci bude celá carská rodina zlikvidována.

Několik minut po půlnoci, tedy již ve středu 17. července, Jurovskij přišel k místnostem, které obýval Mikuláš se svými nejbližšími a vězňům rozkázal, aby se připravili na cestu, neboť ve městě prý začaly nepokoje. Po schodech sestupoval nejdříve Jurovskij, pak šel Mikuláš se synem Alexijem na rukou, jeho žena Alexandra, velkokněžny Olga, Tatána, Marie a Anastázie, doktor Botkin, císařův komorník a pokojný bývalý carevny. Měli s sebou jen osobní věci a několik polštářů, kterými chtěli vystlat místo chorému Alexiji.

Uzamčení v přízemí byli vězňové přesvědčeni, že dozorcí již připravili auta k odjezdu. Poněvadž čekání na odjezd se protahovalo, poprosili o židle, aby se mohli posadit. Pak se náhle dveře otevřely a do místnosti vstoupili Jurovskij spolu s devíti čekisty, a také Medvěděv, Jurovskij oznámil Mikuláši, že je nucen ho zabít, protože jeho přátelé usilují o jeho osvobození. Musí jim to znemožnit. Ranou do spánku ho pak chladnokrevně zastřelil. Byl to signál k zahájení vraždění. Mikuláš skonal ihned. Většina dalších rovněž. Alexij byl jenom

raněn, neztratil však vědomí, a proto jej Jurovskij usmrtil další ranou. Lehce zraněná Anastázie počala křičet na své vrahy. Byla ubita bodáky. Podobné tomu bylo i s komornou.

Po dokonání vražd dlouhí mrtvolý o cenné věci a pak je odnesli do nákladního auta. Bylo rozhodnuto vyvézt mrtvolý do lesa a tam je polít kyselinou sírovou a spálit. Komisař P. Vojkov měl prý prohlásit: „Svět se nikdy nedoví, co jsme s mrtvolami udělali.“ Toto všechno se skončilo 20. července 1918. Vražda byla uchována v tajnosti. U vězení stále stála stráž, aby všechno vypadalo tak, jako by se zde neodehrála žádná tragédie, a jako by byl stále obýdlen Romanovci. Až 20. právě 20. července bylo vydáno komuniké, v němž se světu dává na vědomí, že vzhledem k ohrožení Jekatěrinburgu bandami Čechů a Slováků a vzhledem k nebezpečí, že by korunovaný kat mohl ujit exemplárnímu trestu lidu, prezidium uralského oblastního výboru dělnických, rolnických a vojenských delegátů rozhodlo ho zastřelit. Rozhodnutí prezidia bylo vykonáno v noci ze 16. na 17. července roku 1918. Komuniké se rovněž zmiňovalo o tom, že rodina Romanovců byla z Jekatěrinburgu převezena na jiné bezpečnější místo. Vraždy carevny, následníka trůnu, velkokněžna a dalších osob byly zatajeny.

Jakou vinu nese Lenin?

Tentýž den byla zveřejněna rezoluce Všeoruského ústředního výkonného výboru schválená 18. července 1918, kterou podepsal předseda tohoto výboru sovětd Jakov Sverdlov a jež schvaluje rozhodnutí uralského oblastního výboru o zastřelení excarc. Byla schválena vražda bez jakéhokoliv soudu. Vražda, jak se tvrdí v poslední době v mnoha sovětských publikacích, naprosto nepotřebná. Bezprostředním vrahem byl čekista Jakov Jurovskij. Kdo mu dal příkaz z Moskvy? Sverdlov? Ve hře, o které jsem se zmínil na počátku, kurýr, vracející se z Moskvy s příkazem popravit carskou rodinu, na přímou otázku: „Kdo dal příkaz?“ — bezděky odpovídal: „Sverdlov...“ a po odmítní dodával: „A Lenin.“

O tom, co se dělo dál, sovětský spisovatel G. Rjabov píše: „V roce 1918 bylo uděláno všechno, aby se vyhladily stopy po vraždě. Již tehdy si totiž jasně uvědomili, jaký morální význam má tento zločin. Lenin prý na zasedání Všeoruského ústředního výkonného výboru varoval, že vražda carových dětí se stane skvrnou na ruské revoluci a zcela ji zkompromituje v očích světového veřejného mínění. Přesto ústřední výkonný výbor vraždu odhlasoval. Zároveň bylo učiněno všechno, aby se rozšířily tak zvané důvody připravovaného útoku Romanovců.“

Když po několika měsících byl Jekatěrinburg obsazen bílými, bylo ihned zahájeno pátrání. Zkrátka již byly získány nezvratitelné důkazy (mimo jiné i doznání Medvěděva), že spolu s Mikulášem byli zavražděni také jeho nejbližší.

ostatní k dlouhodobému pobytu v táboře. Sio o první z velkých komunistických monstrprocesů s nevinnými lidmi. Procesů, které později ve stalinových dobách se staly obvyklými.

Sovětská strana se tedy rozhodla sebrat „komedi“. V srpnu roku 1919 byl zorganizován velký monstrproces s 28 osobami obviněnými z účasti na vraždě carské rodiny. Na základě padělancův důkazů o vraždě byli obžalováni tzv. eséti, kteří svými zločiny chtěli prý zkompromitovat bolševiky. Pět z nich bylo odsouzeno k smrti, lovek.

Než byl zveřejněn rozhovor se sovětským spisovatelem a publicistou G. Rjabovem (Moskovskije novosti, čís. 16/39), mělo se za to, že těla členů carské rodiny byla ukryta v dole u Jekatěrinburgu. Stalo se tak na základě vyšetřování z doby, kdy se město dostalo na několik měsíců do rukou bílých...

Rozhovor začal novinář moskevského listu otázkou, zda zpovídání může označit skutečné místo, kde spočívají pozůstatky posledních Romanovců. Rjabov odpověděl, že jenom v tom případě, bude-li zaručen křesťanský pohřeb obětem. Neboť pohřeb tehdy prostě nebyl...

NÁVŠTĚVA IPATEVOVA DOMU

Dále vyprávěl o své cestě do Sverdlovské (dříve Jekatěrinburgu) v roce 1976. Přišel tam jako autor populárních detektivních románů v záležitostech souvisejících s jeho beletristickou činností. Jak sám říká, už ani neví, co ho to napadlo, ale již na nádraží požádal lidi, kteří jej přišli uvítat, mohli-li by vidět Ipatěvův dům, neboli „dům zvláštního určení“ (jak se vězení nazývalo v době, kdy tam přebývala carská rodina). Jeho žádost nezbudila nejmenší podiv, neboť skoro každý, kdo přijížděl do Sverdlovské, chtěl vidět především tento dům...

O rok později byl dům zbořen. Snad proto, aby nevzbuzoval senzaci nebo sentimentality. Do roku 1945 zde bylo umístěno muzeum a v něm prý byly vystaveny obleky a některé jiné osobní předměty carské rodiny. Později, až do doby zboření, sloužil dům jako sídlo rajónového střediska distribuce sovětského tisku.

G. Rjabov se vyznal: „Co jsem cítil, když jsem stál ve velké místnosti o rozloze 25 metrů čtverečních, v níž v noci z 16. na 17. července 1918 bylo zavražděno jedenáct osob, včetně čtrnáctiletého chlapce? Těžko říci... Nejblíže pravdě bude asi to, že jsem cítil, že i na mně spočívá odpovědnost za ukrutství, které se nedá vymazat z historie mé vlasti. Ukrutství, provázející všechna kataklysmata, která postihla Rusko. Velmi rychle jsem došel k přesvědčení, že mou povinností je dovědět se pravdu o popravě a místě odpočinku Romanovců a zprostředkovat tuto pravdu jiným lidem... Zkrátka, přijel jsem do Sverdlovské jako obyčejný člověk — s odpovídající mentalitou pracovníka milice mé generace z třicátých let, odjížděl jsem však jako někdo, kdo má před sebou velký úkol.“

Rjabov tehdy přečetl všechny domácnosti i zahraniční práce, které byly vraždám v Jekatěrinburgu věnovány. V Leningradě vyhledal dceru a syna Jakova Jurovského, jednoho z hlavních strážců této vraždy. A byl to syn — Alexandr Jurovskij, jinak kontraadmíral ve výslužbě, který mě velmi pomohl v dopátrání pravdy, spojené s nejkrašnějšími stránkami života mého otce. Rjabov prostudoval důkladně rovněž hlášení vyšetřujícího soudu M. Sokolova, který vedl také vyšetřování, když do Jekatěrinburgu vtáhla Kolčákovs vojska. V průběhu půl roku, který měl Sokolov k dispozici (než město opět obsadili oddíly Rudé armády), vykonával gigantickou práci. Vyslechl stovky lidí. Své výpovědi prakticky učinili všichni svědkové a účastníci vraždy, kteří ještě žili. Samozřejmě ti, kteří tehdy pobývali v Jekatěrinburgu.

HLEDÁNÍ POZŮSTATKŮ

V roce 1977 se Rjabov vrátil do

Sverdlovské: „Když jsme se svými přáteli — dobrovolnými pracovníky — začali hledat místo uložení pozůstatků v okolí Sverdlovské (kromě nás šesti nikdo o cili naší práce nevěděl), častokrát jsme naráželi na stopy vyšetřování vedeného Sokolovem. Ten překopal celý terén, vypumpoval vodu z okolních rybníků a jezer... Byl to velký odborník, představitel staré předrevoluční školy, svědomitý a ve svém oboru poctivý. Myslel, že jeho práce byla korunována úspěchem: blízko šachty (a v ní samotná) došlo do něho podle všeobecně rozšířené verze byla vhozena těla zavražděných a pak polita kyselinou sírovou, na lezi bižuterií, knoflíky a dokonce useknutý lidský prst a mrtvolu oblébeného psa jedné z kněžek. Dospěl tedy k závěru, že těla byla rozsekána a rozleptána kyselinou, která byla napuštěna do dolu. I v průběhu let pokládali tento rezultat za směrnatý, odpovídající skutečnosti. Neshodoval se však vůbec s tím, o čem podal informace sám Jurovskij ve speciálním zápise pro známého historika státních časů Pokrovského... Sokolov se dopustil typického vyšetřovacího omylu: setrval na dosavadní verzi o likvidaci zavražděných těl v šachtě dolu a hledal pro to důkazy. Já jsem však po dlouholeté práci v našich vyšetřovacích orgánech hledal oporu nejen v talentu a intuici, ale rovněž ve zkušenostech, které jsme nashromáždili v průběhu desetiletí. A ty mi napovídaly, že všechno, čehokoli se jen prstem dotkne člověk, jehož činnost vyšetřujete, si musíte důkladně prohlédnout, musíte podrobit rozboru. Moje úvaha byla inspirována poznatkami, které jsem našel jak v Sokolovových aktech, tak i v zápise Jurovského. Na cestě mezi dolem a Jekatěrinburgem nákladní auto uvislo v blátě. Není to nic divného, vezmeme-li v úvahu, že motor o čtyřicet dva koní vzlátl náklad nejméně jedné tuny.“

J. Rjabov objevil místo skutečného hrobu s jedenácti těly a se střepy nádob od kyseliny. Identifikace nebyla těžká. Kyselina vsákla do země a většina kostí byla nedotčena. Mikulášovu lebku identifikoval podle umělé čelisti, která byla popsána v mnoha publikacích. Událost z oné červenecové noci 1918 rekonstruuje takto: „Soudím, že Jurovskij a jeho lidé, když přišli k dolu, přesvědčili se, že to není vhodné místo k ukrytí mrtvol. Šachtu rozstříleli granáty. Mrtvé svalčili — proto se tam našly knoflíky a bižuterie, mrtvolu psa vhodili do šachty, useknutý prst zřejmě svědčí o uloupení prstenu. Mrtvolu opět naložili na nákladní auto a s tímto podivným katafalkem se vraceli zpět. Bylo potřeba najít jiné, vhodnější místo. Cestou však nákladník uvisl v blátě. Vykopali proto jámu, do níž vhodili mrtvolu, přičemž pažbami rozbili lebky, aby znemožnili identifikaci. Těla polili kyselinou sírovou, která byla dodána na příkaz uralského komisaře pro výživu P. Vojkova.“

Zločin se nedá utajit. Po desetiletích země vydala své tajemství. Kyselina sírová zředěná blátem nespínila svou likvidační funkci. Zachované lebky dovolly nespornou identifikaci.

KULKY PRO POPRAVČI

Jaký byl osud popravčích? Především jde o J. Jurovského, který svými výstřely zbavil života Mikuláše II. a jeho syna Alexije. V době vraždy mu bylo čtyřicet let a byl šéfem uralské Čuky. Byl to revolucionář s velkými ambicemi. Jinak měl dvě profese: ran-

hojící a hodnář. Po roce 1918 bydlel nějakou dobu v Jekatěrinburgu. Ve státním období byl obviněn z trockismu a zavražděn svými bývalými kamarády. Jiný byl osud jednoho z organizátorů vraždy carské rodiny — P. Vojkova, bolševického činitele, povoláním chemika. Po roce 1918 byl přeložen do Moskvy, kde začal dělat diplomatickou kariéru. Od roku 1921 vedl sovětskou delegaci, která byla jmenována k realizaci ustanovení Říšské smlouvy. V roce 1924 — přes protest polských představitelů — byl ustanoven zplnomocněným reprezentantem sovětského státu v hodnosti velvyslance. V roce 1927 však byl na varšavském nádraží smrtelně postřelen synem ruských emigrantů B. Koverdou. Mladík před soudem přiznal, že svůj čin chápe jako mstu za zavraždění rodiny Romanovců. Soud ho osvobodil, což mělo za následek protest sovětské vlády. Koverda opustil Polsko a v roce 1937 zemřel ve Spojených státech. Na konci svého života revidoval svůj názor na spáchanou vraždu s tím, že nelze odplácet zlo zlem.

Podobný názor se dnes stále více šíří v Sovětském svazu i pokud jde o vraždu Mikuláše II. a jeho rodiny. „Krvavý“ Mikuláš měl být bezesporu souzen a ne úkladně zavražděn. A již ničím se nedá ospravedlnit vražda jeho vážně nemocného syna a dcer. To je závěr mnoha současných sovětských publikací...

Svým prvním rozkazem ministr obrany ČSFR L. Dobrovský dne 18. října 1990 s okamžitou platností zrušil dočasně činnost Svobodné le-
gla v rámci celé čs. armády až do vyšetření její činnosti. Ořadem pro ochranu ústavy a demokracie.
ČESKOSLOVENSKÝ BYLA ALF.
ČRANVA ...

Jakeš ml. ve vazbě

(Čtk): Na Miloše Jakeše mladšího, bývalého ředitele Mezinárodní organizace novinářů, uvazili věra organ-
mátor vyšetřovací vazby. Je obviněn z obchodních machinací, kterých se v této organizaci dopustil. Jeho plat přitom činil 23 000 korun měsíčně. Za mříž se putoval rovnou z Bulovky, kde si láčil nepřítis vážná onemocnění.

Ing. M. Jakešovi i druhému obviněnému ing. V. S. se klade za vinu, že v letech 1987—89 v Praze, jako vedoucí pracovníci Mezinárodní organizace novinářů, podstatně ohrozili

L. Dobrovský ministrem obrany

(Čtk): Luboše Dobrovského, dosavadního náměstka ministra zahraničních věcí ČSFR, prezident ČSFR Václav Havel v přitomnosti předsedy federální vlády M. Čalvy jmenoval včera ministrem národní obrany ČSFR. Nový ministr obrany ČSFR krátce nato v přitomnosti M. Čalvy složil do rukou prezidenta ústavení předepsaný slib.

Krátce po jmenování představil prezident ČSFR, vrchní velitel čs. ozbrojených sil, Václav Havel novému ministru veliteliskému sboru čs. armády, velitelům okruhů a svazků, kteří se shromáždili na federálním ministerstvu obrany. Prezident Havel ve svém projevu mj. uvedl: „Už delší dobu víme, že dříve nebo později by měl do této funkce nastoupit civilista. Čas k této změně nastal dříve, než jsme očekávali. Domnívali jsme se, že to bude později a v tom smyslu jsme s generálem Veckem jednali. Doba nás trochu předběhla.“

Luboš Dobrovský se narodil 3. 2. 1932 v Kolíně, je ženatý a má dvě děti. Vychovával filozofickou fakultu

... A STARŠÍ NE?

... A STARŠÍ NE?

ÚŘEDNÍK, ZABÝVAJÍCÍ SE POLITIKOU

Kníže Karel Schwarzenberk nás přijal ve své pracovně na Pražském hradě. Pokud mu vůbec někdy zbude chvílička volného času, může se kochat pohledem z okna na své rodné město. Teď si zapálil dýmku, párkrát z ní zabafal a začal tiše odpovídat na mé otázky. Tak tiše, že jsem chvílemi musel pořádně napínat sluch. Ostatně i magnetofon, který měl postavený přímo pod sebou, jen s námahou zaznamenával klesající kadenci konců vět. Když si pan kníže vzpomněl na něco zábavného, hluboce se rozesmál hlubokým, hravým smíchem a nepatrně povytáhl obočí. Citelně ve svém životě poznal hořkou pachutí fašismu i komunismu. Nacisté jeho rodinu vyhnali z Orlicku, komunisté vyvlastnili veškerý majetek na základě speciálně vytvořeného zákona. Mimořádně — Orlik mu přes různé zvěsti dodnes vráten nebyl... Za to, že má v Rakousku slušný majetek, vděčí strýci Jindřichovi. Za to, že jeho činnost na poli lidských práv je všeobecně uznávána, vděčí svému hluboce demokratickému smýšlení. Na otázku, jak se lišilo dětství budoucího politika od dětství ostatních vrstevníků, odpověděl:

„Uvědomte si, prosím, že nejsem žádný politik, ale úředník. To je velký rozdíl. Politik je dneska početně samostatnými lidmi, kteří sedí v parlamentu, nebo ve stranách. Tady je to odpuštěním dřad — Kancelář prezidenta republiky — a já jsem přednosta tohoto úřadu. Tím ještě nejsem politik.“

Als zabýval jste se politikou...

„To jistě, zčásti ano. Ale za politiku bych se nepovažoval.“

Jaké bylo tedy vaše dětství?

„Dostí poznamenané dramatickou dobou. Když se člověk narodil jako já v roce 1937, nemohlo tomu být jinak. Prvními dojmy byla válka, nucené odstěhování z Orlicku, povstání v Čimelicích na konci války — to jsem otec poprvé spatřil v uniformě Československé armády — a potom následoval rychlý spád událostí až k únoru 1948. Docela živě si pamatuji na sdělení matky někdy z podzimu 1947, že to asi tady skončí špatně, že budeme muset znovu odejít. Tentokrát za hranice. Rozumíte — když člověk všechno toto prožíval, tak se musel zajímat o politiku. Asi bych ještě dnes dokázal vyjmenovat větší část Gottwaldovy vlády, tak mi to zapadlo do paměti...“

Pocítil jste odchod do Rakouska nějak jinak než jako pouhou, byť nepřijemnou změnu prostředí?

„To byl velmi jasný pocit: teď jsem prostě ztratil domov. Až mnohem později jsem se dozvěděl, že období kolem desátého roku věku poznamenává člověka na celý život. A já tehdy zažil veliké trauma.“

Pokud vím, máte od narození československé i švýcarské státní občanství. Citil jste se někdy jako Švýcar, případně Rakusán?

„Vždycky jsem byl Čechem, to nikdy nepřestalo. Nevím, jestli znáte jižní Čechy. Víte, to je kraj, který na člověka hrozně silně působí, a údolí Vltavy — to je překrásná báseň. Je to zvláštní, ale po celá ta léta zůstalo mým domovem. Pravda, mezi tím jsem našel ještě jeden domov. Ale proč by člověk nemohl mít dva domovy?“

Tvrdíte, že jste úředníkem trochu se zabývajícím politikou. Jste také podnikatelem?

„Teď už ne. Ale byl jsem jím čtvrt století. Ve Švýcarsku jsem šel lesní závod a pilu, hotel ve Vídni, a tak dále. Ale člověk nemůže dělat pořád dvě věci najednou. Když jsem převzal úřad kancléře, tak jsem se řízení všech podniků vzdal.“

Říká se, že u nás je spousta takzva-

ných hospodských politiků. Cím se od nich podle vašeho názoru skutečně politik liší?

„Snad na celém světě se v hospodách scházejí lidé a politizují. To je normální. Rozhodující však je, jestli člověk pouze politizuje, nebo jestli se vývojem stane státníkem. Hospoda je místo, kde se lidé setkávají, je logicky do určité míry společenské i politické prostředí. Z dětství si pamatuji, že v každé obci bylo několik pořádných hospod, kde se scházely různé spolky. Hasiči, zpěváci, myslivci, co tam halt bylo. Každá hospoda měla svůj osobitý charakter. A tím, že se těch několik hospod zrušilo, společenský život, hlavně na venkově, hrozně upadl. Lidé se už tolik nebavili. Chlástali, to ano, ale společenský život už vlastně společenským nebyl. Když jsem po letech přišel do Československa, hned jsem si toho všiml.“

Jste věřící?

„A jak! Ovšem, jsem katolík.“

Jak si tedy myslíte, že křesťanské smýšlení může ovlivnit činnost politika?

„Jeho vlastním morálním postojem. Upřímně řečeno, takových devadesát procent politických otázek jsou věčné otázky, na něž můžete mít jakýkoliv názor a nemá to co dělat s vírou. Třeba problémy kolem elektrárny, spojů, vymezení pravomocí, zemědělství a podobně. Je pouze pár otázek, které jsou morální a ve kterých hraje vřata svou roli. To je třeba do jisté míry výchova, či otázka potratu.“

Domníváte se, že slušný člověk se může během své politické kariéry vyhnout jakémukoli, to znamená i sebe-menší nečistotě?

„Vrátím se ještě k předchozí otázce. Křesťanský postoj v politice by měl podle mého názoru vycházet ze stanoviska, že všechno, co máme, ať je to talent či vědomosti, je nám jenom svěřeno. Politika je však vždy otázkou moci. A moc, jakožto taková, je také pokušení. Je to do jisté míry jako s pohlavním pudem. Pud moci je zrovna tak silný. Snaha vybudovat si vlastní mocenskou sféru je už od přírody vložená podobná jako pohlavní pud. A stejně jako vás pohlavní pud může přes krásnou lásku dovést ke spokojenému manželství a rodině, může vás také vodit temnými uličkami. Člověku jsou dány různé možnosti a záleží na něm, kterou si vybere. Nemí prostě důvodu, proč by politika musela být špinavější než jiná povolání. Záleží jenom na tom, jak člověk dokáže odolávat svodům.“

Ve funkci předsedy Mezinárodní helsinské federace jste vlívil v Praze

jednal s totalitními funkcionáři. Jaké byly vaše postřehy?

„Že ti pánové měli vždycky strach. Viditelně se obávali možnosti, že jedním z nich se mnou nebo nějakým nedostatečně uváženým slovem se jejich kádrový posudek zhorší. Seděl na nich strach, co tady panoval celá desetiletí.“

Vzpomínám si, jaké tenkrát dělali drahoty kolem vašeho příjezdu na ministerstva spravedlnosti, protože tam s vámi měl přijít profesor Hájek...

„Ano... Kdybyste viděl ty ustrašené obličejky! Pro nás to bylo hrozné komické, vlastně úplně komické představení, kterému jsme se upřímně zasmáli...“

Po zvolení Václava Havla prezidentem jste zastával funkci předsedy Sboru konzultantů. Jak toto zvláštní sdružení vlastně funguje?

„Obvykle díky němu dostáváme různé informace. Třeba když jsme letěli do USA (nebo když tam putovali studentské a obchodní delegace), ostarali členové Sboru konzultantů žijící v Americe spoustu potřebných rad a kontaktů.“

Vaše pozdější jmenování kancléřem vzbudilo mezi lidmi velkou pozornost. Jak jste tuto funkci přijal? Zaznamenal jste vzrušení v podhradí?

„Dostal jsem horu dopisů, většinou naprosto kladných. Lidé mi blahopřáli, přáli hodně štěstí. Negativních bylo nepatrně, méně, než jsem čekal. Myslím si, že mi hodně pomohla světla památka, kterou v Čechách zanechal můj otec. Funkci jsem přijal s vědomím, že půjde o hroznou práci. Ale je to ještě horší, než jsem si myslel. Chceme zabezpečovat perfektní servisní službu, všechny věci potřebné k tomu, aby prezident byl pořádně informován. Dříve se všechno, co se týkalo politiky, dělalo na ÚV KSČ. ÚV naštěstí už nevládne. Ale na Kancelář prezidenta jsou tím pádem kladeny mnohem větší nároky.“

Ztrácíte někdy při práci kancléře svůj typický smysl pro humor?

„Ne.“

Jak se díváte na česko-slovenské vztahy?

„Zatím bohužel chybí vzájemná informovanost. Během posledních let se ani tento problém neřešil, nýbrž jenom zmrazil. Všechny pokusy ho odstranit byly takřka pro kořistky,

ekonomické reformy může být v různých regionech různý a to asi také zvýší napětí...“

Poslední otázka — jakým způsobem se podle vašeho názoru můžeme nejlépe a co nejrychleji zbavit olověné koule pozůstatků takzvaného socia-

ho Slováků byl pražský, potažmo český centralismus. Druhou věcí je fakt, že Češi mají k Slováckům nešťastný přezíravý postoj, který vyšel už z první republiky, a že u Slováků byla to talitour upevněná nedůvěra. K řešení zmíněných problémů nyní přibudou i jiné těžkosti. Kuptikledu dopad

tom v čele všemocné strany byli po dlouhá léta Slováci — pánové Husák a Březák...

„Musí se rozlišit dvě věci, které splyývají. Jedna věc je nesmyslný centralismus, který sídlil v Praze a neměl co dělat s národnostmi. Proč to byl v Praze, tak to pro obyčejné-

zi Čechy a Slováky, ale také mezi Čechy a Rumy, či Slováky a Maďary. Ale jak říkám, všechno potřebné nezmůže čas, léta se kupí problémy nemůžeme vyřešit během jednoho týdne, to je jasná.“

při těchto sporech Slováci kritizují údajnou ležitou nadvládu Čech. Př-

lismu?

„Především lidé nesmějí spoléhat na to, že všechno za ně udělá vláda, nebo pan prezident... Musejí začít sami.“

... A TO JE ONO!

Moric kontra prokurátor

Ovšem malou připomínku těm, kteří by jinak nemuseli správně pochopit následující řádky. A především těm, kteří vítají každou příležitost otřít se o Československou stranu lidovou či její tisk: Nejsme ani v nejmenším stoupenci předsedy Slovenské národní strany pana Vítazoslava Morice. Nepodporujeme žádný šovinismus a separatismus nikde, tedy ani v našem státě.

Návrh tzv. Matičného zákona — který Slovenská národní rada moudře většinou hlasů odmítla — považujeme za zcela pochybný pokus vnášet další rozkol mezi národy a národnostmi u nás, za projev vyláštěného nacionalismu. Kdybychom u nás přijali obdobný zákon, kolik slovenských spoluobčanů by muselo odejít z dosti dobře placených funkcí, když by nebyli schopni perfektně ústně i písemně komunikovat ve zdejších jediném úředním jazyce, tedy v češtině?

Naštěstí se u nás o něčem podobném neuvažuje a také ve Slovenské republice zvířel zdravý rozum a realistický politický pohled.

Ano, to je správné slovo — politický pohled. Protože proti politickým výstřelkům je třeba v demokratickém státě bojovat opět a především politickými prostředky. A z tohoto ohlu lze vyslovit údiv nad tím, že do věci má zasáhnout Generální prokuratura ČSFR a tím, že vystoupí pan Morice na Bratislavské manifestaci konané 25. října proti rozhodnutí Slovenské národní rady hraničit s trestním zákonem. A ve zpravě ČTK je uvedena citace zprohlašování 194 trestního zákona „o podněcování“ — že kdo veřejně podněcuje k trestnému činu nebo k hromadnému nepokojům, dostane povinnosti uložené podle zákona, bude potrestán ...

Nejde teď o to, kolika lety či čim vším bude potrestán. Poslanec Moric prohlašuje, že Slovenská národní rada nerespektovala vůli většiny slovenského národa (chceme věřit, že v tomto bodě neměl pravdu) a že se proto do doby ustavení nového slovenského parlamentu „nemáme být vázání rozhodnutím nynějšího parlamentu a přistupujeme k protestním akcím na území celé Slovenské republiky, včetně občanské neposlušnosti ...“

Jistě odvážná a zároveň — z hlediska jednoty a zájmů státu — nezodpovědná slova. Jenže zákon o podněcování skrývá čertovo kopýtko: Kdo veřejně podněcuje ... K čemu podněcuje pan Moric? K nezodpovědným protestům? To jistě není dobré. Ale může to být jako imunitou chráněný poslanec federálního parlamentu? Může. Může být imunitou zbaven? Také může. Může potom vykonávat o politické diskriminaci? Ano, to také může.

V naší společnosti totiž máme příliš smutné zkušenosti se zákony o „podněcování“ či „pobuřování“. Podle těchto či jinak formulovaných zákonů byli posíláni do vězení tisíce, možná desetitisíce odporů režimu. Poslanec parlamentu se to s výjimkou začátku normalizačního období příliš netýkalo, poslušně hlasovali pro vše, co předložila komunistická strana. Kdyby se některý z nich snad přece jen odvážil protestovat, bylo by jedním před imunitním výbojem předem narežirovanou fraškou. Ale co znamená výrok slovenského ministra sprá-

Daší posily. Vláda ČSFR vyčlenila k plnění úkolů VR celkem 4000 při slupkách Pohraniční stráž a vojáků vojsk ministerstva vnitra.

vednosti: „Obrátil jsem se na Generální prokuraturu ČSFR, aby začala trestní stíhání (rozuměno stíhání poslance Morice) po tom, co by imunitní výbor Federálního shromáždění dal souhlas a zbavil ho poslancecké imunity? Nezpominám to léta, kdy byl poslanec zbaven imunity a za dvěma jednací místnosti již čekali státní zaměstnanci se zatykačem a železky?“

Ne, vůbec nefandíme Slovenské národní straně a panu Moricovi. Jeho názory nejsou státní a návrh zákona, který naštěstí neprošel, je špatný, jenom si myslíme, že poslanec parlamentu má v zastoupení svých voličů říkat, co si myslí, i když se to nelíbí. Uprtomě řečeno, nechtěl bych teď být členem imunitního výboru ...

MORIC VS. MORICEK!

Konec jedné éry

BONN: Revoluční nálada v ČSFR je ta tam. Pryč se samotem! Tota nejnovější bojová hesla masových demonstrací proti jakémukoli zesílení KSC je namířeno ovšem rovněž proti velkým iniciátorům něžné revoluce a proti prezidentu V. Havlovi, napsal ve čtvrté mluchovské list Süddeutsche Zeitung. Bez toho, že by skutečně tušili, jaké sociální a organizační politické propasti by muselo vyvolat prudké a násilné rozbití všech starých struktur, chtějí lidé radikálnost. Prezident a jeho spolupracovníci si mají sundat domnělé sametové rukavice. Havlov nejostřejší konceptní sok zaznamenal nyní obrovský přírůstek moci: V. Klaus byl zvolen předsedou Občanského fóra. Jde o radikální změnu. Definitivně tak skončila éra, kterou bylo možno označovat za chartismus. Duch zesloutilých a nepoddajných členů opozice, kteří vyšli z kruhů signatářů Charty 77 a byli rozhodující platfornou odporu proti režimu KSC, už není určující. OF se nyní musí neodvratně roztrhat. Z rozptýleného zbytku OF by mohla vzniknout nová demokratická levice jako hodnotově náhradní ke komunistům.

Proti silám, které se vyslovují pro radikální reformu starého hospodářského systému při zabránění sociálním otřesům, stojí nejednou OF. V. Klaus a ministr hospodářství V. Dlouhý považují starý systém v principu za nereformovatelný. Chcejí ho co nejrychleji rozbit, aby získali prostor pro téměř panenskou novou konstrukci tržní ekonomiky v ČSFR.

KLAUS - DOBRÝ!

Amerikaner steigen um aufs Fahrrad

New York - Jetzt haben auch die Amerikaner das Fahrrad als Fortbewegungsmittel entdeckt. 1980 gab es erst 550 000 Amerikaner, die mit dem Rad zur Arbeit fahren, 1989 waren es schon 3,5 Millionen, berichtet das „Fahrradinstitut von Amerika“.

Heuduft hemmt Krebszellen

Endlich gibt es ein sanftes Mittel, das Krebs hemmt: Cumarin, der Duftstoff des Heus. Professor Kurt S. Zanker von der Universität Witten-Herdecke: Der Duftstoff kann die Zellwachstum führt, reparieren und so die Neubildung von Krebs verhindern.

Professor Zanker hat die Antikrebswirkung des Cumarins im Labor an menschlichen Zellen nachgewiesen: Der Duftstoff blockiert die Onkogene, jene Stoffe, die die gesunde Zelle zum bösartigen Wuchern anregen. Cumarin ist schon erfolgreich in der Nachbehandlung bei Krebsoperierten angewandt worden. Der irische Mediziner Prof. Richard D. Thorne berichtete auf dem letzten Hamburger Weltkrebskongress von einem Versuch mit Melanom-Kranken. Ihr Hautkrebs war schon soweit fortgeschritten, daß auch nach der Operation ein hohes Rückfallrisiko bestand. Während von 14 nicht mit Cumarin behandelten Patienten innerhalb von zwei Jahren zehn erneut erkrankten, waren es von 13 mit Cumarin behandelten nur zwei Patienten. Professor Zanker: „Cumarin hat praktisch keine Nebenwirkungen. Deshalb eröffnet es auch gute Aussichten in der Vorbeugung von Krebs.“

ANALYSETI TO MASI ZADARHO...

• Poprvé za čtyřicet let budou muset studenti bulharských univerzit za své vzdělání platit. Poplačky by měly pomoci vyřešit nyníšší tíživou finanční situaci bulharských vysokých škol.

Warschauer Pakt wird aufgelöst

CHLEBÍČEK!

Jenůfa Soni Červené

[vab]: V německém nakladatelství Tende v Dülmen-Hiddingselu vyšel překlad románu Gabriely Preissové „Jenůfa“ s názvem „Jenůfa — Die Ziehtochter“ od frankfurtské komorní pěvkyně Soni Červené. Dcera zakladatele kabaretu Červené sedmá emigrovala v roce 1902 tak, že s kabeletkou a psíkem Kačenkou přešla z východního do západního Berlína. Zde působila tři roky, pak se usadila a působila ve Frankfurtu nad Mohanem, kde zůstala věrna své celoživotní lásce — Leoši Janáčkovi. Velké úspěchy slavila např. na scéně frankfurtské opery v roli Kabaněchy v Káti Kabanové. Hrál i v několika filmech, kde při uvádění v Čs. televizi bylo její jméno „samozřejmě“ vynecháno (Poslední Mohykán — 1947 at.). Kariéru začala u Jana Wericha v Osvozeném divadle po válce a v Karlošském divadle s Vlastou Burianem a Vi. Řázem (kouzelná Káča v Divočárně, hrdá a ve hře Nebe na Zemi), než ji získali pro Janáčkovu operu v Brně u Zdeňka Chalabaly. Na Západě zpívala v pěti jazycích po celém světě, překládala pro operní zpěváky Janáčkovy texty do francouzštiny, němčiny a angličtiny. Rozhodnutí přeložit Gabrielu Preissovou způsobilo „tápní“ západního diváka v nejmenším Janáčkově ději, který si k zhuštnutí vybral jen druhou část. Se zahájením nové sezóny začala překvapivě působit v činohře, v Thalia-Theater v Hamburku.

„matku“ loňské podzimní revoluce v bývalé NDR. Svě tizení odhodlala tím, že činitelé tehdejší SRN celé roky jezdit do východního Německa na oficiální návštěvy a pomáhat Honcéřově režimu finančními půjčkami, byť znali vnitřní politické poměry v NDR.

KONEČNĚ TO VĚDĚLO: NĚKDO VĚDĚLO, NĚKDO BUDE MÍT TĚŽKÝ CHLEBÍČEK!

Wiesbaden - Aspirin kann nicht nur bei re gelmäßiger Einnahme ein Drittel aller Herzinfarkte und Schlaganfälle verhüten, sondern auch bei einem akuten Herzanfall den Infarkt-Tod verhindern. Das berichtet das „Arztblatt, selecta“.

Bei Infarkt Aspirin

Wiesbaden - Aspirin kann nicht nur bei re gelmäßiger Einnahme ein Drittel aller Herzinfarkte und Schlaganfälle verhüten, sondern auch bei einem akuten Herzanfall den Infarkt-Tod verhindern. Das berichtet das „Arztblatt, selecta“.

Nicht gegen die Einheit

Immer wieder wird dem SPD-Ehrenvorsitzenden Willy Brandt im Wahlkampf vorgehalten, er habe das Streben nach Einheit als eine „Lebenslüge“ der Deutschen bezeichnet. In einem Brief an den CSU-Vorsitzenden, Bundesfinanzminister Theo Waigel, erläuterte Brandt jetzt, was er mit diesem Begriff gemeint hat: eine Wiedervereinigung im Sinne der Rückkehr zum Deutschen Reich. Das Schreiben Brandts hat nachstehenden Wortlaut:

Sehr geehrter Herr Bundesminister,

Sie haben sich am vergangenen Donnerstag im Bundestag erneut der von mir vor einigen Jahren bemühten „Lebenslüge“ bedient, ohne freilich den Zusammenhang auch nur anzudeuten, aus dem heraus dieses Wort gewählt wurde. Sie hatten sicherlich auch nicht die Zeit, was ich wohl verstehen kann, meinem Ihnen am 4. Oktober in Berlin mündlich gegebenen Rat zu folgen und wegen der Begriffsbestimmung einmal bei Henrik Ibsen nachzuschauen.

Zum ersten: In meinem Berliner Vortrag vom 11. September 1988 (Siedler, Berliner Lektionen, S. 72–88), polemisierte ich gegen „die Verwirrung der Begriffe“ und sagte: „Aus Einheit wurde Wiedervereinigung. Als ob die Geschichte und die europäische Wirklichkeit für uns eine Anknüpfung an das Bismarck-Reich bereithielte.“ Ich frage mich, was einer, der in der Tradition von F. J. Strauß steht, eigentlich gegen diesen Satz haben konnte oder haben kann. Wer Illusionen hinsichtlich der Ostgrenze hegte, hat sich von diesen ja verabschieden und zur Kenntnis nehmen müssen, daß die deutsche Einheit nicht unter den Bedingungen eines „Wieder“ zu erreichen war.

In der erwähnten Berliner Rede heißt es: „Durch den kalten Krieg und dessen Nachwirkungen gefördert (nicht gefordert, wie es in der gedruckten Fassung steht), wurde die „Wiedervereinigung“ zu jener spezifischen Lebenslüge der zweiten Deutschen Republik.“

Bitte, „Wiedervereinigung“ steht auch in der gedruckten Fassung in Anführungszeichen, und das Wieder ist gesperrt gedruckt!

Ich habe dann daran erinnert, durch die Briefe zur deutschen Einheit sei festgehalten worden, „daß der Wunsch der Deutschen nach Selbstbestimmung mit den Verträgen und durch den sonstigen Ablauf des Geschehens nicht untergegangen“ sei („nicht“ gesperrt gedruckt!). Weiter: „Und in der Präambel zum Grundvertrag wie in Verbindung mit den Ostverträgen wurde der Dissens in der nationalen Frage – indem wir ihn als nationale Frage verstehen – festgehalten.“ Ich kann mir nicht vorstellen; lieber Herr

Waigel, daß Sie den textlichen und inhaltlichen Zusammenhang kannten, als Sie zum wiederholten Mal mein Wort von der „Lebenslüge“ so in Anspruch nahmen, als hätte ich mich gegen die deutsche Einheit ausgesprochen. Das Gegenteil ist der Fall.

Also zum anderen: Lebenslüge heißt, sich über längere Zeit in die Tasche lügen, sich etwas vormachen etc. Wenn ich Sie auf Henrik Ibsen aufmerksam machte – dem ich während meiner norwegischen Jahre nahekam, der ja aber auch lange in München gelebt hat – so wegen dessen vielfacher Variationen zu diesem Thema.

Der Brockhaus nennt Lebenslüge, ebenfalls unter Hinweis auf Ibsen, „das Festhalten an einer als fragwürdig durchschauten geistigen Einstellung, die zur Rechtfertigung der eigenen Lebensführung vor sich selbst dient“. Dies ließ sich zu Recht auf diejenigen beziehen, die anderen und sich selbst einreden, eine Rückkehr zum Bismarck-Reich sei erstens wünschenswert und zweitens möglich.

Sie werden sicher nichts dagegen haben, werter Herr Kollege, wenn ich diesen Brief als einen solchen betrachte, der auch anderen Interessierten zur Kenntnis gelangen kann.

NOBLER GEHT ES NICHT!

Problém jménem Chanov

(čtk): Hygienickou bombu pro město Most v současnosti představuje sídliště Chanov, z něhož se postupně stalo romské ghetto. Uvedl to předseda mosteckého národního výboru B. Valvoda na výjezdním zasedání výboru CNR pro územní správu a národnosti, které začalo v Mostě.

Na sídlišti Chanov, postaveném na okraji města v roce 1978, žije podle oficiálních údajů 1600 stálých obyvatel romské národnosti. Skutečný počet však bude mnohem vyšší. O stavu sídliště se poslanci CNR přesvědčili osobně. V Chanově je 13 obytných domů, nechybí obchod, škola, školka. Domovní fond je prakticky zcela devastován. Sklepy jsou zatopeny teklinami, společné prostory i elektroinstalace jsou zničené. Z 384 bytů jich je 87 neobyvatelných. Část z nich opakovaně vyhořela, část byla zdemolována. Na nejnужnější rekonstrukci by bytový podnik potřeboval minimálně 12 milionů korun. Pětadvacet procent celkové důlní částky na nájemném v Mostě přitom činí nedoplatky jen z chanovského sídliště.

Poslanci shodně konstatovali, že problém vznikl především z neuvážedné koncentrace Romů do jednoho místa. Jedním z řešení, které nabízí mostecká radnice, je rozptýlení romských rodin po městě. Na sídlišti žije 65 plně adaptabilních rodin, pro které se stává život v Chanově neúnosným. Spínají občanská i morální kritéria potřebná k přestěhování do jiných částí města. Mostecká veřejnost se rozptýluje Romů do města ovšem hrani. Podle údajů MMRV však přímo ve městě už dnes žije přes 50 procent romských společenstevní okresu. Poznatky nasvědčují tomu, že jejich společenská integrace je díky pozitivním příkladům ostatního obyvatelstva podstatně jednodušší.

... RŮMĚTAT...
Síla, neboť je podle § 21 odst. 1 zák. č. 100/70 Sb. podezřelý ze závažného porušení služební povinnosti. Využíval risku a dalších sdělovacích prostředků k tomu, aby vyvolával nápetí mezi bezpečnostními složkami, znevažoval rozhodnutí nadřízených a bojoval o nich způsobem, který se netýkáje s postavením policejního úředníka. Případ vyšetřuje inspekce MV ČR. Jeho nástupcem byl stanoven plk. I. Vaculka. O.K.

Kam s dolary

(čtk): Evropské hospodářské společenství (EEC) má v nejbližší době poskytnout Československu 20 milionů amerických dolarů na ekologické účely. O možnostech využít této podpory jednala se ministrstvu zemědělství ČR jménem předsedy EEC G. Andreottiho M. Czerniková von Chudenitz. Čs. strana navrhuje použít těchto prostředků na zakoupení zařízení na termickou likvidaci nebezpečných odpadů, zejména polychlorovaných bifenylů, dále výstavbu modelových bioterm, rozvoj alternativního zemědělství a také nákup zařízení na výrobu biogasů z fekového oleje.

Zproštění služby

(čtk): Ministr vnitra ČR T. Hradilák zprostil včera výkonu služby náčelníka KS SNB v Ostravě pplk. J. Spru-

Moshi Zongo a »Bierfest«

Hlavně milovníkům piva je tahle událost a především pořadatelům nedávne slavnosti piva v Praze. Chci jim posloužit pro příště. Tak tedy: V Kumasi, druhém největším městě Ghany, a někdejším středisku ašantského mocnářství, mají okrajovou čtveřičku spíše přílehlou osadu Moshi Zonga (ponechávám anglické přepisování) v tiskovině „Spojených národů“. Tam teď s podporou UNDP (rozvojový program Spojených národů) zavádějí zkušebně nový typ lahví, které lze postavit rovně a snadno. Aby se nemuselo běhat do buse, kde se skrývají kromě jiného i jedovatí hadi. U nás v Praze se většinou neplatí žádné peníze, ale přesto si myslím, že pořadatelé slavnosti piva by měli pamatovat v první řadě na záchodky. Jinak bychom se mohli pomyslně dostávat do Evropy přes Afriku a s podporou OSN. Nelíbí se mi také často používané německé označování „Bierfest“ a případně, kdy jde o slavnost českých milovníků piva v Praze. Nelíbí se mi to i proto, že naši němečtí hosté by se nám ze takové označování mohli pěkně podekovat: Stěží, aby bezděčně porovnali hygienické podmínky na naší slavnosti s tím, naž jsou zvyklí doma.

V bílých vozech s podélným zeleným pruhem a černým nápisem PO LICIE budou od 1. listopadu „do akce“ vyfřezet příslušníci Vojtovostní motorizované jednotky městské správy VB v Praze. Vozy budou přebarvovány postupně.

• Sudeťoněmecké krajanové sdružení odmítlo vyjádření z ČSFR, podle něhož majetek, který byl zkonfiskován sudetským Němcům po roce 1945, nemusí být už vrácen.
AKOUVATÍ TĚCH VILÉVICH 6 LET?

předsedou se stal poslanec FS M. Kocáb. Dosud odeslo z ČSFR 58 proc. sovětských vojáků a 53,4 proc. jejich rodinných příslušníků. Bylo odsunuto 78 proc. tanků a 82 proc. letadel.
PRÁVNÍK, DADA!

Odsun pokračuje

(čtk): V Praze opět začala pracovat parlamentní komise pro dohled nad odsunem sovětských vojsk z Československa. Kromě poslanců FS v ní působí rovněž poslanci CNR a SNR.

U příležitosti otevření sálu Milana Rastislava Štefánika a odhalení pamětní desky této významné osobnosti našich národních dějin v Domě slovenské kultury v Praze promluvil před čs. a francouzskou mládeží M. Čatla o přínosu vědy, vojáka a politika M. R. Štefánika při formování Československého zahraničního odboje

K výročí Jana Wericha

(čtk): Již deset let uplyne 31. října od smrti Jana Wericha. Smutné výročí připomíná komorní výstava divadelních plakátů, fotografií a kreseb, instalovaná v prodejní Čs. spisovatelé na Národní třídě v Praze. Dokumentuje především jeho činnost na divadelních prknech, od osvobozeného divadla, přes působení v Divadle satiry a ABC až po poslední veřejné vystoupení v pražské Lucerně v roce 1977. Janu Werichovi by bylo letos 85 let. Je dvojnásob škoda, že se nedožil svého snu – osvobozené země a vítězství svobodného ducha v ní. Malá výstava o velkém člověku potrvá do 13. listopadu.

Bonn und Prag vor neuer Ära

Bei Genscher-Besuch in CSFR Vertragsabschluß ins Auge gefaßt

PRAG, 2. November (dpa/AP/FR). Deutschland und die Tschechoslowakei wollen ihre nach der Wende in Ostmitteleuropa und der deutschen Einigung gewandelten Beziehungen auf eine neue Grundlage stellen. Nach einem kurzen Arbeitsbesuch in Prag gab Bundesaußenminister Hans-Dietrich Genscher (FDP) am Freitag gemeinsam mit seinem tschechoslowakischen Amtskollegen Jiri Dienstbier bekannt, die Regierungen wollten einen neuen Vertrag aushandeln, der die künftigen Beziehungen zwischen den beiden Ländern regeln soll. Genscher hatte unter anderem auch Staatspräsident Vaclav Havel getroffen.

Das neue Abkommen solle an den sogenannten Normalisierungsvertrag zwischen den beiden Ländern aus dem Jahre 1973 anknüpfen. Dienstbier sagte dazu, daß mit diesem Vertragswerk alle Fragen aus der Vergangenheit abgeschlossen werden sollten.

Auf die Frage, ob die Vermögensprüche der nach dem Zweiten Weltkrieg enteigneten und vertriebenen Sudetendeutschen angesprochen worden seien, sagten

die Minister, beide Regierungen müßten etwaige Ansprüche verhandeln. Die Sudetendeutsche Landsmannschaft in der Bundesrepublik besteht auf einer Entschädigung durch die CSFR. Der Interessenverband akzeptiert den Standpunkt Prags nicht, die Ansprüche der in die Bundesrepublik geflüchteten Sudetendeutschen seien durch den Lastenausgleich abgegolten. Dies hatte im Vorfeld des Genscher-Besuchs in Parlament und Öffentlichkeit zu der Forderung geführt, über einen Ausgleich für die Enteignung der Sudetendeutschen erst zu verhandeln, wenn ein Katalog tschechoslowakischer Reparationsforderungen für Kriegsschäden vorliege, die von Deutschland verursacht worden waren.

Genscher betonte, daß sich Bonn mit Nachdruck für zügige Verhandlungen über den Assoziierungsvertrag der Europäischen Gemeinschaft (EG) mit der CSFR einsetze. Bundeskanzler Helmut Kohl (CDU) hatte sich vor wenigen Tagen gegen eine rasche Erweiterung der EG über den jetzigen Kreis der Mitglieder ausgesprochen.

UZNAJE „MILICHOV“ A ZAPLATINE OUDRATU ZA NEH. OKUPACI!

Der kleine Unterschied

WÜRZBURG, 2. November (dpa). Einen „kleinen Unterschied“ zwischen deutschen Ärzten und Kollegen aus dem Ausland hat das Verwaltungsgericht Würzburg bestätigt. Wenn ein aus der Tschechoslowakei stammender Mediziner im unterfränkischen Erlenbach seinen Doktor-Titel abkürzt, darf er „Dr.“ nur mit einem kleinen „d“ schreiben. Die Klage des als asylberechtigt anerkannten Arztes gegen den Freistaat Bayern wegen einer seiner Meinung nach diskriminierenden Vorschrift wurde als unbegründet abgewiesen. (Az: 1 K 90.450)

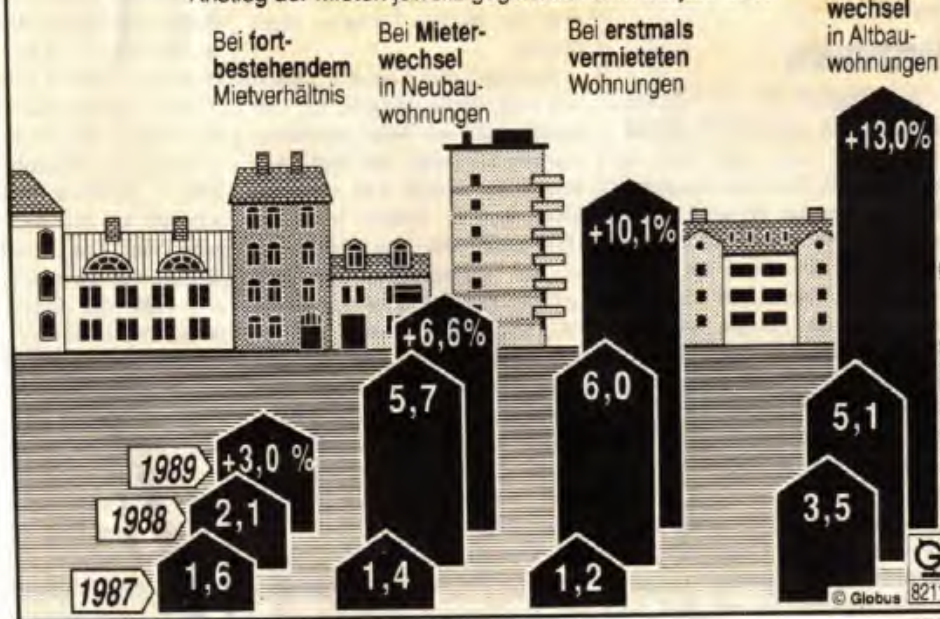
Die Richter betonten, das kleine „d“ in einem Bescheid des Kultusministeriums von 1970 sei keinesfalls ein Tippfehler. Die Genehmigung, den an der Universität Olmütz 1960 erworbenen Dokortitel in der Form von „dr. med. (MUDr)/Univ. Olmütz“ zu führen, sei gewollt, um jede Verwechslungsgefahr mit einem im Inland erworbenen „Dr. med.“ auszuschließen.

Der Kläger, in dessen Heimat sowohl Doktor wie auch Medizin kleingeschrieben werden, meinte dagegen, die Angelegenheit sei eine Frage der Rechtschreibung. Jedermann halte das kleine „d“ im Schriftverkehr mit ihm für einen Tippfehler. Er erhalte ausschließlich Briefe, in denen „Dr.“ mit einem großem „D“ geschrieben stehe.

BLBOVE S OBRVSKYM „B“...

Wohnungsnot treibt Mieten

Anstieg der Mieten jeweils gegenüber dem Vorjahr in %

Die „Aurora“ ist falsch

MOSKAU, 4. November (dpa). Der weltberühmte Panzerkreuzer „Aurora“, der 1917 den Startschuß zur Oktoberrevolution gab, liegt als verrostetes Wrack in der Luga-Bucht bei Leningrad. Dieses Geheimnis hat laut einem Bericht des sowjetischen Fernsehens und der Zeitung „Sowjetskaja Kultura“ der Sohn des damals diensthabenden Offiziers, Lew Polenow, enthüllt. Demnach ist das von Millionen von Touristen bestaunte Schiff gleichen Namens auf der Newa in Leningrad eine Fälschung.

Bereits 1987 hatte die Zeitung nach Restaurierungen auf der falschen „Aurora“ die Befürchtung geäußert, daß mit dem Schiff, dessen Bordgeschütz am 7. November 1917 um 21 Uhr den angeblichen Sturm auf das in Wahrheit schon geräumte Winterpalais gegeben haben soll, etwas nicht stimme. Die „echte“ „Aurora“ liegt etwa 150 Kilometer entfernt von der Stadt. Zu der Fälschung sei es gekommen, als die Restauratoren den Schiffsrumpf ersetzten und nur die alten Aufbauten verwendeten.

TOSE WUZ DAWO...

Der Verpackungs-Aufwand

Von je 100 DM Warenwert entfallen auf die Verpackung:

Konterrevolution in Moskau

MOSKAU, 2. November (dpa). 30 Moskauer Straßen und Plätze erhalten zum bevorstehenden 73. Jahrestag der Oktoberrevolution ihre alten, meist vorrevolutionären Namen zurück. Über eine entsprechende Entscheidung des Moskauer Stadtrats berichtete jetzt das Moskauer Organ des kommunistischen Jugendverbandes, „Moskowski Komsomolez“.

So muß zum Beispiel Karl Marx den Jägern weichen. Ein Abschnitt des heute stark befahrenen „Marx-Prospekts“ im Zentrum der Sowjetmetropole wird nämlich in „Ochotni Rjad“ (Jäger-Reihe) zurückbenannt. Auf der Jäger-Reihe standen bis vor der Oktoberrevolution Verkaufsstände mit Gemüse, Eiern, Wild und Geflügel. Auch der nach dem Kommunismus und ersten sowjetischen Regierungschef Jakow Swerdlow benannte „Swerdlow-Platz“ erhält seinen vorrevolutionären Namen „Theaterplatz“ zurück. Hier steht das im Jahre 1856 errichtete und in der ganzen Welt berühmte Bolschoi-Theater.

Mit den Straßenumbenennungen verschwanden die weiteren die Namen der Kommunisten Dserschinski, Frunse und Kalinin aus dem Moskauer Straßennetz. Mit seiner Entscheidung kam der Moskauer Stadtrat dem Willen vieler Bürger der Sowjetmetropole nach, die in den vergangenen Jahren mit zahlreichen Petitionen und Protestaktionen die Wiederkehr alter Straßennamen gefordert hatten. Dagegen solle es künftig in Moskau einen „Charles de Gaulle-Platz“ und einen „Martin Luther King-Platz“ geben, berichtete die Zeitung.

HAUSLEBEN = DRÄWLEBEN...

CSFR und Litauen nehmen diplomatische Beziehungen auf

PRAG, 2. November (Reuters). Die Tschechoslowakei und Litauen haben sich auf die Einrichtung diplomatischer Missionen in ihren jeweiligen Hauptstädten verständigt. Die amtliche tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK be-

richtete, die Übereinkunft sei zwischen dem stellvertretenden tschechoslowakischen Außenminister Robert Harencar und seinem litauischen Kollegen Ramunas Grizas getroffen worden. Sie hätten auch die Grundzüge für bilaterale Wirtschaftsbeziehungen zwischen den beiden Republiken ab Beginn des kommenden Jahres erörtert, meldete CTK weiter.

NEU! 12 KAPITEL PÄDAGOGIE!

Svátek výzvou k jednotě

[Čre]: Ke všerobějšímu státnímu svátku se večer ve Španělském sále Pražského hradu uskutečnil slavnostní koncert České filharmonie za řízení šéfdirigenta J. Bělohlávky.

Mezi hosty koncertu, zprostředkovaného Čs. televizí, byli nejvyšší čs. představitelé v čele s prezidentem V. Havlem, předsedou FS A. Dubčekem a předsedou federální vlády M. Čalou.

Televize ve svém vysílání včera také přinesla vystoupení prezidenta V. Havla a Františka kardinála Tomáše, obě zaměřené k současné vnitropolitické situaci v souvislosti s 72. výročí vzniku republiky.

Z PROJEVU V. HAVLA

Československo vzniklo před dvadesáti lety ze společné vůle našich dvou národů, reprezentovaných jejich nejvýznačnějšími duchy. Největšími Čechi a Slováci se tehdy jednomyslně shodli na tom, že jedinou zárukou nezávislé státní existence a svobodného národního rozvoje je pro nás společný život v jednom státě.

Nový obsah a nový život chceme dát rozhodnutí našich předků tím, že se pokoušíme dát nový obsah federativnímu uspořádání našeho státu.

Vyzývám proto všechny Čechy, aby se pokusili vcítit se do duše slovenského národa, a aby se zbavili všech pozůstatků přezíravosti a bezděčné nadřazenosti, jimiž byl po léta jejich vztah k Slovákům provázen. Žádám je, aby na různé slovenské nároky směřující k upevnění slovenské svobody nereagovali jen pohrdlým úsměskem nebo nechápavým kroucením hlavy.

Vyzývám všechny Slovaky, a především slovenskou mládež, aby nepodléhali nacionální demagogii lidí, kteří ztotožňují národní svébytnost a hrdost a návratem do temné minulosti. Sentimentální výklady o údajné opus-

těném, zapomenutém a ze všech stran utlačovaném slovenském národě jsou pro slovenský národ uprázdné. Hlasy tohoto druhu nepěstují národní sebevědomí, ale živí jen národní komplexy a probouzejí nenávisť. Vyzývám všechny Slovaky, aby prokázali svou politickou kulturu tím, že budou respektovat zdravý rozum svých představitelů, které si svobodně zvolili.

Všechny Čechy a Slovaky zároveň žádám, aby ve svém okolí rozhodně čelili všem projevům rasové, národnostní a politické nesnášenlivosti a nenávisli, jakož i všem cílevědomým pokusům destabilizovat naši rodici se demokracii.

Všechny tři politické reprezentace, dvě republikové a federální, žádám, aby si i nadále zachovaly chladnou hlavu a aby i nadále věcně diskutovaly o nejpraktičtějším rozdělení kompetencí ve státní správě.

Čechy, Slovaky a příslušníky všech národnostních menšin a etnických skupin posleze žádám, aby náš federativní stát chápali jako svůj společný úkol a společné vlastnictví.

Z VYSTOUPENÍ KARDINÁLA TOMÁŠA

Mám devadesát let, a proto vím nejen z knih, co se v našich vlastech událo před více než sedmdesá-

ti lety, 28. října 1918. Prožil jsem nesmírnou radost z osvobození našich národů, podobně jako už téměř před rokem.

První léta naší republiky nebyla lehká. Dnes jsme v obdobné situaci nového začátku. Čekají nás ještě tvrdá léta, v nichž se teprve ukáže, jak hluboce nás minulý režim poškodil. Ale nemáme důvod ani právo rezignovat.

Můj předchůdce kardinál Beran se obrátil na občany v kritické situaci roku 1948, protože zazněl hlas z lidu: „Arcibiskupe, nemlč!“ Ani já jsem zvláště v posledních letech nemlčel a snažil se mluvit ve prospěch svobody církve i všech nás. V kritické situaci na počátku listopadového zápasu o svobodu jsem vám řekl, že já sám i katolická církev jsme plně s vámi. To platí i dnes.

Chci se na vás obrátit znovu a naléhavě, protože mám velkou starost o náš společný stát. Vidím dvě nebezpečí. První je individuální sobectví, vyvolané dlouhou situací tlaku a nedostatku. Druhé nebezpečí je národní sobectví. Jak jednotlivci, tak i národní společenství mají svá práva a mohou se o ně hlásit. Ale právo přestává být právem, když ukrácuje právo druhých. Kulturní a mravní výše národa se prokáže tím, jak cití práva slabšího. Duch rozdělení a nedůvěry, který je neblahým dědicem minulosti, nahraďte duchem otevřenosti a porozumění. Minulá dekadence nám zanechala nejen zničené hospodářství a zdevastovanou přírodu, ale také poškozenou duši. Především ji musíme uzdravit.

THOMAS 24. 10. 1988
S JEDNOTOU
THOMAS (Eberhard Feiler) v tomto případě změnil své působení a přemístil se přesunout do Berlína. Zde v rámci spol. občanské hnutí k omezení nacistického stíhání za neměsíční obětí a tentokrát vtipem o nacistickém odhalení bandy lupičské komise oficiálně talně vtipně NDR (Stasi) i s bandou pasáží.

Mítink v Bratislavě

[Če]: Desetitisíce Bratislavčanů přišly podpořit včera v poobědvech předsedu vlády V. Mečiara a tím i politiku slovenské vlády. Zúčastnili se i další členové vlády a představitelé VFN.

A CO SLOVENSKÉ KRAJOVSTVÍ? NEBO VELKOSLOVENSKO?

Na mítinku promluvil mj. ministr kultury SR L. Šnopak, spisovatelka H. Ponická a nakonec sám premiér, který mj. o výsledcích jednání v Praze řekl, že „stát rozbitý nechceme, ale zůstat v nadvládní uspořádání a posílení také nechceme“.

Verlassen des Konzerts gezwungen habe. Um den Country-Sänger, George Strait, zu erleben, hatte Denise 125 Dollar bezahlt.
NEUVYBRÁNÍ se stane pravdou a o prvním díle občanského německého televizního seriálu Misto činu učiní komisaře Schimanského jako hlavního sociálnělékařského úředníka.

Exilový Pen-klub jednal ve Výmaru

Loni se konala výroční schůze exilového PEN klubu ve dnech 3.—5. prosince ve Weselingu u Bonn a v Bruselu. Letos se sešli jeho členové ve dnech 9.—11. října ve Výmaru. Za deset měsíců se střední a východní Evropa změnila k nepoznání, a tak se Goethova a Schillerova města mohla stát dějištěm schůze autorů, kteří by loni do tehdejší Německé demokratické republiky přijet nemohli.

PEN-klub exilových autorů, žijících v německé jazykové oblasti, existuje v Německé spolkové republice od roku 1953. Jeho členy jsou spisovatelé a publicisté různých národností, kteří přišli jako političtí exulanti do západního Německa, Rakouska či německé části Švýcarska. Většina členů tohoto tzv. exilového PEN-klubu pochází dnes z Československa, Maďarska, Rumunska, Jugoslávie, Bulharska, Polska a Sovětského svazu. Češi a Slováci jsou v něm velmi početně zastoupeni; to se projevuje mj. v tom, že z jejich řad se rekrutuje velká část předsednictva. A předsedou exilového PEN-klubu je český historik a publicista dr. Rudolf Ströbinger — generálním tajemníkem je další Čech, literární historik a kritik dr. Antonín Kratochvíl.

Od loňského podzimu, kdy se téměř ve všech zemích tzv. reálného socialismu zhroutil komunistický režim, vlnila ve vzduchu otázka další existence exilového PEN-klubu. Velká většina jeho členů teď může navštěvovat zemi svého původu a někteří v ní také tisknout své díla, takže označení „exilový PEN-klub“ přestalo vyjadřovat změněnou situaci. Ve Výmaru se však jednomyslně rozhodlo, že exilový

PEN-klub bude nadále vyvíjet svou činnost. V různých částech světa jsou ještě režimy, které nutí spisovatele k odchodu do svobodné elizy. Některé z nich přicházejí do německé jazykové oblasti a v exilovém PEN-klubu mohou najít potřebnou oporu.

Setkání s autory z bývalé NDR, nevěsta muzei a památníků ve Výmaru, jakož i radost ze znovunabytí svobody středoevropských a východoevropských zemí charakterizovaly letošní setkání členů exilového PEN-klubu. Radost byla bohužel zkalena nehlou smrtí českého člena předsednictva tohoto klubu, dr. Alfreda Fantiše, který skonal 10. 10. 1990 ve věku 72 let. V němž se výroční schůze klubu konala. Vynikající lékař, znamenitý publicista, obětavý podporovatel české vydavatelské a novinářské činnosti ve své vlasti od minulého listopadu, se několik hodin před smrtí zavázal k další aktivní činnosti v rámci exilového PEN-klubu. Nebylo mu dopřáno, aby svůj závazek splnil.

Nadace Konrad-Adenauer-Stiftung se sídlem v Bonn uvažuje o tom, že by na podzim roku 1991 pomohla uspořádat v Praze další výroční schůzi exilového PEN-klubu. Brzy se totiž má

rozvinout činnost pražské pobočky této bonnské nadace.

Rozhodnutím obaovující schůze českého PEN-klubu ze dne 4. ledna 1990 se českí členové exilového PEN-klubu mohou zároveň stát členy českého PEN-klubu se sídlem v Praze. A tak se v příštím roce zřejmě setkají českí členové exilového PEN-klubu se svými kolegy z českého PEN-klubu, aby společně s členy exilového PEN-klubu, pocházejícími z jiných zemí, projednali možnosti co nejúčinnější spolupráce spisovatelů a publicistů ze zemí střední Evropy jak v jejich vlasti, tak i v dalších státech. Směrodatným vzorem pro exilový PEN-klub se stalo centrum německých exilových autorů v Londýně: vzniklo v roce 1933 po Hitlerově příchodu k moci, kdy značný počet německých autorů našel útočiště ve Velké Británii. A i když v roce 1945 západní část Německa byla definitivně osvobozena od totality, zůstali četní němečtí autoři v Anglii a zachovali si svůj vlastní PEN-klub dodnes. Podobně je tomu s autory, kteří v minulosti odešli před komunisty do svobodné části německé jazykové oblasti. V naprosté většině se nevrátili do země svého původu natrvalo a budou nadále žít v zemích, které je jako exulanti přijaly. A proto má oprávnění jejich exilový PEN-klub, který se v budoucnu mluví stát reprezentací autorů ze střední a východní Evropy v Německu, Rakousku a Švýcarsku.

A CO DRBNA-CLUB?

weigerte sich, die Strafe zu zahlen und muß nun vor Gericht.
Denise Wells trat mittlerweile in mehreren Fernseh-Talkshows auf. Dort gab sie sich nicht etwa feministisch, sondern klagte, die Zahl der Damentoiletten in fast allen öffentlichen Gebäuden sei zu gering. Geärgert habe sie sich zudem, daß der Polizist vor der Toilettenür sie zum

Örtchen nur für Männer

HOUSTON, 1. November (dpa). Weil ihr die Schlange vor der Damentoilette in der Pause des George-Strait-Konzerts im texanischen Houston zu lang war, ging die 33jährige Denise Wells aufs Herrenklo. Als sie herauskam, überreichte ihr ein Polizist ein Strafmandat. Die Frau

Asylrecht wie im Westen

Nach Ungarn ist jetzt auch die Tschechoslowakei dabei, ein Asylrecht nach westlichem Muster zu schaffen. Die Regierung in Prag hat den Entwurf eines Flüchtlingsgesetzes vorgelegt, der das tschechoslowakische Asylrecht so ausbauen soll, daß es den internationalen Normen der Vereinten Nationen (UN) entspricht. Im tschechoslowakischen Innenministerium hofft man, daß das Gesetz noch bis Weihnachten vom Parlament verabschiedet werden und am 1. Januar 1991 in Kraft treten kann. Damit wäre eine Rechtsgrundlage auch für den Umgang mit den schon rund 800 politischen Flüchtlingen gegeben, die nach Angaben aus Prag in vier Lagern in der CSFR leben.

Die kommunistische Tschechoslowakei hatte das Asylrecht ebenfalls in ihrer Verfassung verankert. Es wurde allerdings auf Menschen eingeschränkt, die wegen Handlungen verfolgt wurden, die den Zielen der kommunistischen Machthaber entsprachen. „Die CSSR gewährt das Asylrecht ausländischen Staatsangehörigen, die wegen Verteidigung der Interessen des werktätigen Volkes, wegen Teilnahme am nationalen Befreiungskampf, wegen wissenschaftlichen oder künstlerischen Schaffens oder wegen Tätigkeit zur Verteidigung des Friedens verfolgt werden“, heißt es in Artikel 33 der in weiten Teilen noch gültigen Verfassung.

Während sich in Deutschland die Stimmen für eine Einschränkung des Rechtes auf Asyl mehrten, will die tschechoslowakische Regierung, deren Mitglieder zumeist politische Repressalien am eigenen Leib erfahren haben, allen Ausländern Flüchtlingstatus geben, die im Heimatland „begründete Angst“ vor Verfolgung aus politischen, religiösen oder nationalen Gründen haben. Asylgrund soll auch sein, wenn ein Flüchtling diskriminiert wird, weil er zu einer bestimmten sozialen Gruppe gehört. Ausgeschlossen soll jedoch werden, wer eine „Straftat gegen Frieden und Menschlichkeit“ begangen hat, grob gegen Grundsätze der UN verstieß oder ein Verbrechen verübte, das nach den Strafgesetzen der CSFR mit Haft von mindestens acht Jahren bestraft wird.

Nach dem Gesetzentwurf muß der Bewerber auf Anerkennung als Flüchtling sein Vorhaben sofort bei Überschreiten der Grenze deutlich machen. Er hat dann Anspruch, kostenlos in ein Flüchtlingslager gebracht und dort versorgt zu werden. Nach den bisherigen Vorstellungen gibt er seinen Paß ab und erhält von der CSFR ein provisorisches Ausweis-papier. Binnen 24 Stunden muß er KVALITA ASYLANTŮ NEBUDE ALŽ JAKO ZA 1. REPUBLIKY. TO ZASE BUDE OČEKÁVĚ ČSR BENCAT...

Wien mag keine Sänften mehr

WIEN, 1. November (AFP). Die Stadt Wien hat die Wiedereinführung der Sänfte als Transportmittel verboten. Wie in der österreichischen Hauptstadt zu erfahren war, wollte der Postbeamte Hubert Weissneger den Tragsessel als Touristenattraktion wieder einführen. Die Sänften sollten neben den Fiakern das Wiener Stadtbild zieren. Der Preis für eine Trage-Tour sollte sich nach dem Gewicht des Insassen richten. Die Stadträtin Christine Schirmer sagte zur Begründung für das Verbot, die Sänfte entsprechen nicht der Straßenverkehrsordnung und könne den Verkehrsfluß behindern. Außerdem sei sie ein „menschenunwürdiges, mittelalterliches“ Transportmittel. Weissnegers Anwalt rechtfertigte den Vorstoß damit, daß „es kein Gesetz über die Sänfte gibt und kein Gesetz untersagt, daß Menschen getragen werden“. Er hat beim Verfassungsgericht Berufung gegen die Entscheidung eingelegt.

K.u.K. RIKSCHAUERBUND...

Nun rollt der Rubel zu vier verschiedenen Kursen

MOSKAU (dpa/VWD). Für die sowjetische Währung gilt ein zusätzlicher Umrechnungskurs. Nach dem Erlaß des sowjetischen Präsidenten Michail Gorbatschow zur Schaffung eines kommerziellen Wechselkurses rollt der Rubel seit dem 1. November zu drei legalen Kursen und natürlich weiterhin zu Schwarzmarktkonditionen. Zum offiziellen Kurs entsprechen 100 Mark nach Angaben der Staatsbank jetzt 36,74 Rubel, zum neuen kommerziellen Kurs 110,22 Rubel und zum speziellen Kurs für Touristen 367,40 Rubel. Am illegalen Schwarzmarkt rund um Touristen-Hotels und Sehenswürdigkeiten ist die Mark allerdings bis zu zwölf Rubel wert.

HAHAHA-TAKY NA NĚJ DÁL!

CSFR-Bürgerforum spaltet sich

Neoliberale Mehrheit schließt zwei linke Gruppierungen aus

PRAG, 1. November (AFP). Das regierende Bürgerforum in der Tschechoslowakei wird sich aufspalten. Wie die Nachrichtenagentur CTK am Mittwoch meldete, hat die Partei beschlossen, sich von ihrem linken Flügel zu trennen. Die Parteiführung teilte mit, „daß die Linke Alternative (marxistisch) und der Club Obroda (Kommunisten des Prager Frühlings) nicht mehr zur Bewegung gehören, weil ihre Ansichten von der politischen Linie des Forums abweichen“.

Gleichzeitig gründeten 36 Abgeordnete der linken Mitte des Bürgerforums einen Bürgerverein innerhalb der Fraktion. Der Verein erklärte, er sei gegen „eine künstliche ideologische Trennung zwischen rechts und links innerhalb des Forums, wodurch totalitäre Tendenzen der Gesellschaft nur verstärkt werden könnten“. Zwei Wochen zuvor hatten rechte Demokraten unter Führung des liberalen Finanzministers Vaclav Klaus einen eigenen Club innerhalb des Forums gebildet.

KP sagte sich von Kommunismus los

PRAG (dpa). Die KP der Tschechoslowakei hat sich von Kommunismus losgesagt. Die Partei hat sich für die Zukunft als „KONEČNĚ!!! A DOPRAVA...“ bezeichnet.

wakei, die am kommenden Wochenende zu einem Sonderparteitag zusammentritt, fühlt sich nach Angaben ihres Zentralorganes „Rude Pravo“ jetzt „nicht mehr als kommunistische Partei“.

Die Begründung für diese Haltung fand die Partei bei Lenin. Laut Lenin sei „das wichtigste Merkmal für eine kommunistische Partei, daß sie die Diktatur des Proletariats anstrebt“. „Ob wir wollen oder nicht, heute sind wir alle nur Sozialisten. Wir haben das aufgegeben, was die Sozialisten in Kommunisten umwandelt: die Forderung nach einer Diktatur des Proletariats.“

Prag will Privatisierung

Die tschechoslowakische Regierung hat sich am Donnerstag auf einen Gesetzesentwurf zur Privatisierung der großen Staatsbetriebe geeinigt. Dies teilte Finanzminister Vaclav Klaus mit. Wenn der Gesetzesentwurf vom Parlament angenommen wird, kann die Privatisierung der Staatsbetriebe nach Einschätzung des Finanzministers bereits im März 1991 beginnen.

Erich Honecker sieht den Kommunismus wiederkommen

LONDON, 1. November (AP). Der ehemalige Staats- und Parteichef der ehemaligen DDR, Erich Honecker, hat in der britischen Zeitung „The European Daily“ vom heutigen Freitag die Ansicht geäußert, daß der Kommunismus zwar eine Niederlage erlitten habe, sich aber in jedem Fall wieder erholen werde.

Honecker sagte weiter, die Geschichte werde erweisen, daß er historisch gesehen im Recht war. Vor irgendeinem Prozeß habe er keine Angst, da er sich niemals auf Kosten des Volkes bereichert habe, meinte er. Man habe einen Sündenbock gesucht und ihn, Erich Honecker, dazu gemacht.

Der gestürzte Parteichef sagte in dem Interview, er sei schwer enttäuscht darüber, daß so viele Leute den Sozialismus vergessen und sich „der D-Mark zugewandt“ hätten. Dabei sei inzwischen jedermann klar, „welche Rechte und Sozialleistungen“ er verloren habe. Die kommunistischen Parteien Osteuropas seien mit Hilfe von Intrigen zu Fall gebracht worden, erläuterte er.

Neradostné kursovní čtení

[bob]: jen minimálních změn došel od dnešního dne platný kursovní listek pro turistiku proti všemu předchůdi. Vůči některým námi sledovaným zahraničním měnám si koruna a málo polepšila, v ostatních případech se její postavení zhoršilo. Tak či onak však následující údaje nebudou radostným čtením. Ještě více si svou pozici upevnila německá marka, francouzský frank, rakouský šilling a italská lira, jež měřila do vyčerpání ročního limitu 2000 korun odrazem za 21,71 Kčs (+0,4%), 6,48 Kčs (+0,3%), 3,08 Kčs (+0,3%) a šic ital. lir za 28,97 Kčs (+0,3%). Mírně poklesly hodnoty švýcarského franku a amerického dolaru, které vůči banky nabídnou za 25,70 Kčs (-0,2%) a za 32,05 Kčs (-0,5%). Relativně největší ztrátu zaznamenala britská libra, jež je k máli za „pouhých“ 64,08 Kčs (-1,4%).

DOUFÁME, ŽE NEBUDE KOUKAT DLOUHO!

Keiner will in Hamburg Kartoffeln schleppen

In der Sowjetunion sind die Läden leer, das Land braucht dringend Nahrungsmittel, auch aus dem Ausland. Im Hamburger Hafen und in Eisenbahnwaggons in und vor dem Gebiet des Stadtstaates lagern noch insgesamt rund 80.000 Tonnen Kartoffeln, die aus dem Gebiet der ehemaligen DDR stammen und für Leningrad bestimmt sind. Doch die Erdäpfel drohen zu vergammeln, weil es zuwenig Arbeitskräfte gibt, die die Säcke aus den Güterwagen in die großen Netze packen, mit denen sie dann vorsichtig in den Schiffsbauch versenkt werden.

Jetzt soll die Bundeswehr helfen. Doch die winkt erst einmal ab, weil sie die rechtlichen Grundlagen für einen derartigen Einsatz offenbar nicht zu erkennen vermag. So werden die notleidenden Menschen in der Sowjetunion

also weiter auf die dringend benötigten Kartoffeln warten müssen.

Die Schlampe, die am Anfang der Geschichte stehen, wachsen sich damit zu einem regelrechten bürokratischen Skandal aus. Ganz offenkundig hatten sich die Hafenunternehmer gewaltig überhoben, als sie vor einiger Zeit den Auftrag an Land zogen, die Kartoffeln aus Mecklenburg und anderen ehemaligen DDR-Regionen im Hamburger Hafen umzuschlagen und auf die russischen Schiffe zu verladen. Man schien die Entwicklungen in einem modernen Hafen, in dem längst Maschinen die menschliche Muskelkraft abgelöst haben, schlicht vergessen zu haben.

in das Hamburger Umland hinein geworben wird. Weitere Schwierigkeiten kommen hinzu. Die Säcke müssen äußerst vorsichtig transportiert werden, weil die Qualität sehr schlecht ist. Leicht geschieht es, daß ein Sack auseinanderplatzt und die Erdäpfel über den Boden rollen. Regnen darf es auch nicht. Die Kartoffeln faulen schnell, wenn sie einmal feucht geworden sind.

Bis zum 3. November sollte die nachgehaltene Ladung auf dem Weg gen Osten sein. Daran ist längst nicht mehr zu denken. In ihrer Not wandte sich die Gesamthafen-Betriebsgesellschaft daraufhin an die Wirtschaftsbehörde der Hansestadt, die wiederum beim Bundesverteidigungsministerium um Hilfe nachfragte. Hamburger Journalisten wurde von der Handhöhe mitgeteilt, man sehe noch keine Notlage, wenn Unternehmen im Hafen nicht genügend Arbeitskräfte fänden. Außerdem gebe es kein offizielles Amtshilfeersuchen des Senats. Letzteres wiederum kann der Senat angesichts der Tatsache, daß hier zuerst einmal Unternehmen in Schwierigkeiten geraten sind, auch gar nicht stellen. Aus dem Blick geraten nun bei diejenigen, die sich inzwischen ganz zweifellos in einer Notlage befinden: die Menschen in Hamburgs Partnerstadt Leningrad, in der einst während der deutschen Belagerung Hunderttausende verhungerten, und anderen Städten und Dörfern der Sowjetunion.

mým anti-americkým komentátorem a bývalým redaktorem čs. televize Vladimírem Toskem a jeho ženou Ruth Toskovou.

Vězněn Gestapem v r. 1940, v úkrytu během 1941-45. Pelikan se aktivně zúčastnil coup d'état r. 1948 a ještě v r. 1975 (!) považoval Gottwaldovu pučistickou taktiku za „oprávněnou a subtilní“ (*S'ils me tuent...* Paris, 1975, s. 60-4). Po puči 1948 se stal předsedou komunistického Svazu studentstva v Praze, členem Národního shromáždění od r. 1948, a předsedou akčního smutně proslulého univerzitního výboru KSČ (1948-51), kde zahájil čistku, která vedla k vyloučení stovek studentů z univerzit a k jejich nucenému „nástupu“ do koncentračních táborů, jáchymovských dolů a podobných institucí. Pelikan ještě po třiceti letech považuje své nehumánní akce za „politicky oprávněné a legitimní“ (*S'ils me tuent...*). Podobně i čistku univerzitních profesorů považuje za správnou očistu od „fašistických, reakčních elementů a jejich kolaborantů“.

O čem psal Pelikan? Ve Svobodných novinách z 5. března 1948 o mladé inteligenci a její cestě k opravdové svobodě za komunismu. Téhož roku se stal nejmladším členem Národního shromáždění; kandidát za studenty, „zvolen“ jednohlasně: popsáno v Lidových novinách z 27. května 1948. Pelikan se stal agresorem (který „správně aplikoval v praxi instrukce soudruha Ždanova“) a napadl, spolu s fanatikem Ladislavem Stolle, básníka Františka Halase („Příklad zásadové kritiky“, Tvorba, 21. ledna 1950, s. 603-5), „se zápachem odumírající třídy v jeho chřpí...“.

Pelikan vzpomíná na své setkání s Ivanem Svitákem, tehdy ještě zástupcem sociálně-demokratických studentů (1945-48; pak již komunista).

Během Slánského procesu P. vystoupil proti židovi Gustavu Barešovi, ale byl příliš ustrašený o svůj vlastní život a existenci.

V letech 1953-63 byl Pelikan předsedou Mezinárodního svazu studentstva, jehož prezidentem byl Giovanni Berlinguer (bratr it. komunisty Enrica) a za dva roky poté se sám stal jeho prezidentem. Když Sověti masakrovali maďarské studenty a deportovali je na Sibiř, P. se staral o to, aby mezinárodní studentstvo Sověty „neurazilo“ nějakým vyšetřováním.

Pelikan byl osobním přítelem a obdivovatelem sekretáře Komsomolu Šeljepina,

když Američané bombardovali Hanoi, Šeljepin totiž navrhol, aby Sověti odpovídali vzdušnými útoky na U.S. osmou flotilu a blokádu Západního Berlína.

Též členem Ideologické komise ÚV KSČ (1963). Potom byl P. ředitelem Čs. televize od r. 1963 do září 1968. Tajemník ÚV KSČ Čestmír Císař, loyální stalinista, je o této nové funkci informoval pouze jediný den před převzetím funkce. V r. 1968 se Pelikan přepočítal a postavil Čs. televizi na stranu Dubčeka; během invaze byl přechodně donucen do podzemí. Po invazi byl ještě vyslán jako kulturní atašé na čs. vyslanectví v Římě (říjen 1968-září 1969). 30. října 1969 byl zbaven členství v KSČ, po 30 letech věrných služeb.

Pelikan dodnes zůstává marxistou-leninistou, anti-imperialistou a anti-amerikanistou; ještě v r. 1975 pevně věřil, že jeho činnost mezi 1945 a 1968 byla správná a spravedlivá. Italové jej zvolili do Evropského parlamentu v r. 1979.

Deutsch-tschechoslowakischer Kulturrat vorgeschlagen

STUTTGART. Künstler und Wissenschaftler aus der Bundesrepublik und der Tschechoslowakei wollen den Kulturrat zwischen beiden Ländern vorantreiben. Der Stuttgarter Bildhauer Otto Herbert Hajek gab einen entsprechenden Beschluß des in Regensburg zu Ende gegangenen Kolloquiums „Begegnungen in der Mitte Europas“ bekannt. Ausrichter war der Adalbert-Stifter-Verein mit Sitz in München.

Die dreißig Künstler und Wissenschaftler empfehlen ihren Regierungen in Bonn und Prag, einen deutsch-tschechoslowakischen Kulturrat, vergleichbar dem deutsch-französischen Kulturrat, einzurichten.

Der Adalbert-Stifter-Verein, dessen Vorsitzender Hajek ist, bemüht sich seit vielen Jahren um eine Vertiefung der menschlichen und kulturellen Beziehungen zwischen der Bundesrepublik und der CSFR.

• Zástupci podniků z Bulharska, Československa, Kuby, Maďarska, Německa, Rumunska a SSSR zahájili v kubánské provincii Holguín 15. zasedání Rady RVHP pro výstavbu továrny Las Camariocas na výrobu niklu.

7.2.002

„Who is who“ doma i v zahraničí

Jiří Pelikán. Narozen 7.2.1923 v Olomouci v rodině sochaře. Členem KSČ od r. 1939, snad nejznámější komunistický aparátčík, aktivní vůdce komunistického studentského hnutí, nyní redaktor časopisu socialistické opozice *Listy*, italský socialistický politik a podpůrce jeho kolegů v Chartě 77. *Listy* řídí spolu se zná-

alská iniciativa vyvíjí všechny bytové vězně, aby se kontaktovali on adresu: Terezińska 14a, 110 00 Praha 1, Malslova 18.

Přelstění uplynulých 25. listopadu ode dne, kdy do Terazina přišlo první komando vězňů a zahájilo tak existenci největšího koncentračního tábora na našem území, Tere-

Rád česné tulle v trojlistku předsa- na všera starostka Českého jomáka Dagmara Burešová Tomáš Batovl.

Společnost přátel Podkarpatské Rusi koná svou ustavující valnou hromadu v sobotu 27. října v 9 hod. v kině Kyjev v Praze Dejvických DADA... 7.2.002

Randale deutscher Fans im Großherzogtum

Während im Stadion vor dem ersten EM-Qualifikationsspiel Luxemburg – Deutschland die Nationalhymnen gespielt wurden, tobte am Stadion eine Straßenschlacht. Randalierer aus Deutschland rissen eine Imbißbude ab, warfen sie auf die Straße und bombardierten Passanten mit Hunderten von gefüllten Bierflaschen, Plastiksitzen und Leuchtraketen.

Einige Leute mußten von Krankenwagen abtransportiert werden. Eine Polizistin auf die Frage, was eigentlich los sei, voller Sarkasmus: „Die guten Deutschen reißen gerade unser neues Stadion ab.“

DFB-Präsident Hermann Neuberger: „Es handelt sich um eine ganz geplante Sache.“ Offenbar lagen dem DFB Informationen vor, daß „Hooligans“ versuchen würden, dieses Länderspiel empfindlich zu stören.

An den Grenzen hatte es strenge Kontrollen gegeben. Schon bei der Anreise wurden Hunderte deutscher Fans, die ohne Eintrittskarte in das Großherzogtum einreisen wollten, an der Grenze zurückgewiesen. Unter anderem stoppte die Polizei einen Kleinbus mit sechs Personen, die vom Bundesligisten Eintracht Frankfurt mit Stadionverbot belegt worden waren.

DAZCLAND YSR ALES!

Napjatý víkend v Bratislavě

Emoce zakrývají boj o moc • Hladovka před SNR

Bratislava se v minulých dnech stala opět centrem slovenského nacionalismu. Probíhají mnohatisícové manifestace, hladovky, objevily se i hrozby generální stávkou. Byly vzneseny požadavky odstoupení republikového parlamentu i vlády, vyhlášení celonárodního referenda. Zatím vítězí emoce nad rozumem.

Jako rozbuška výbuchu slovenského nacionalismu působilo čtvrtelní rozhodnutí poslanců SNR, kteří přes protesty desettisíců lidí před budovou parlamentu nepřijali tzv. matečnický návrh o používání úředního jazyka (úředním jazykem slovenština bez výjimky) a schválili návrh koalice s velkým množstvím připomínek. Schválený zákon se prakticky celý shoduje s matečnickým, liší se jen v paragrafu 6 – používání jiných jazyků, kde umožňuje národnostním menšinám, které tvoří v obci nebo městě nejméně 20 % obyvatelstva, používat

svého jazyka i v úředním styku. Hlasování o tomto zákoně se pro většinu Slováků stalo spíše hlasováním o budoucnosti slovensko-maďarských vztahů. Velká část slovenského obyvatelstva považuje přijatý zákon za liberální vůči maďarské národnosti a obává se eskalace napětí v již tak vyostřených vzájemných vztazích.

Sporu kolem projednávání tohoto zákona, jakož i množství emocí mezi lidmi, dokázalo brilantně využít ke svým mocenským cílům extrémní nacionalistické křídlo reprezentované

Sovětská lekce a poučení

Po jednání IMF předsedů vlád a prezidentů republiky S. Pina požádal předseda federální vlády sovětského velvyslance jménem prezidenta i jménem svým o přijetí u nejvyšších představitelů SSSR k otázkám dodávek sovětské ropy do Československa a to v co nejkratším termínu. Doplňtisk přináší i malý „O ropě v Moskvě na nejvyšší úrovni možná o efektivitu“ (HN 5. 10.), tedy během 1–3 dnů. Oznamují zapadlo do dráha benzínových opatření. Uplynuly ale dva víkendy a až poté bylo sděleno jen prosřednictvím sovětského mluvčího, tedy ani velvyslancem, že návštěva není možná a že se stejná prezidentská brzy sejdou jinde. Meztím, údajně na příkaz prezidenta Gorbačova, ropa je do ČSFR dodávána v dostatečném množství, i když intenzita výpadek bude velká.

Sovětský svaz tedy nabídku návštěvy na nejvyšší úrovni nepřijal, a to ani „v nejkratším termínu“ ani na dobu předání a odmítnutí sdělení. málo zdvořilým způsobem.

Dostali jsme lekci, která má ještě

CO BY SE PRO AUTO UPOBĚTOVALO...

širší souvislosti. Sovětský svaz strpěl prokomunistický převrat v Československu a nemá šanci se do našich vnitřních záležitostí, nemá ale žádný důvod nám prokazovat velkou laskavost. Naše smlouvy na dodávky ropy jsou přitom jen rámcové a nemůžeme z jejich neplnění ani vyvozovat žádné sankce. Například budou muset být formulovány jinak, jako perfektní obchodní kontakty, s dohodkami o náhradě škody při neplnění a možnostech žalob a mezinárodního rozhodčího soudu.

Možná, že je nakonec lepší, že na nejvyšší úrovni se z tohoto důvodu návštěva neuskutečnila, nedala by se totiž omezit jen na tento předmět jednání a kdoví, jaké podmínky by nám byly kladeny. Doba se sice od roku 1947 a cesty K. Gollwalda za pšenici změnila, ale obrovské hospodářské problémy SSSR a možnost naplásti prodejem předražené ropy či jinak nebudou nikdy podceňovat.

Vznucuje se ale i otázka formy jednání čs. představitelů. I když situace s ropou je vážná, nebyla to kata-

strofa, která by vyžadovala setkání nejvyšších představitelů včetně prezidenta, během 1–3 dnů. V tak krátké době není možno se ani na tento jeden problém řádně připravit. Během týdne se mohli sejít nejvyšší představitelé Bush a prezident Gorbačov na okupaci Kuvajtu Irákem, kdy hrozil válečný konflikt.

Snad v tom bylo trochu paniky, snad snaha učinit dojem na naši veřejnost, snad zase představa, že Československo je pořád ještě předmětem světového zájmu a má všude linad otevřené dveře. To by bylo zneklidňující. Československo zmizelo ze stránek světového tlaku a objevuje se tam, jen když máme nějaké problémy např. s federací a event. rozpadem státu. Také když jsme prohlašovali všude po říšském listopadu, že žádnou hospodářskou pomoc nepotřebujeme, nejvíce rady, anebo místo nás jsme doporučovali pomoc Sovětskému svazu, asi jsme si neuvědomovali a snad ani nemohli uvědomit hloubku a šíř našich problémů.

Nepřijíždá nabídka na cestu jak prezidenta, tak i předsedy federální vlády, dokonce i s představiteli republikových vlád (asi se bude jezdit všude v trojicích nebo ve čtveřicích), zapadá obušel do tohoto podceňová-

ní našeho postavení ve světě a do některých kroků naší zahraniční politiky, které až dosud svět přehlížel s dvojitým mlčením. Půlci sam (tzv. Dienstblat) plánu, podle kterého by ČSFR, Polsko a Maďarsko měly vyspělá západní země dát 16 mlrd dolarů a my bychom za ně dodávali zdarma naše výrobky Sovětskému svazu a tím mu pomohli, aby něco měl, u my si udeřel a zaplatil naše zastaralé výroby. Je to mírně řečeno „romantismus“ (jak premiér PKhart označuje slovenský nacionalismus), zejména v době obrovských škod mnoha zemí, vzniklých ropným šokem po okupaci Kuvajtu. Do této kategorie patří i nabídky na zprostředkování ČSFR ve sporu na středním Východě předtím, než na Capri bylo překypuvé oznámení vyslání naší první vojenské jednotky do cíliny v dějinách našeho státu.

Každá lekce je k něčemu dobrá. Tato sovětská snad k tomu, abychom pečlivěji vážili a domýšleli naše kroky na mezinárodní scéně. Po roce od pokojného převzetí moci od komunistů už nám svět všechno nebudou tolerovat. Bylo by škoda, omlouvati naši dosud značnou prestiž v zahraničí.

Pod novým státním známkem jednalo všechna Federální shromáždění
TO JE ZNAČKA, CO ŽE
• Videoteká diplomatičká shromáždění zahájila tento měsíc roční vzdělávací kurs pro mladé diplomaty ze země bývalého východního bloku. Je to první obdobný kurs v západní Evropě.

především Slovenskou národní stranou. Od čtvrtelní noci drží před vchodem do budovy SNR několik desítek lidí – převážně studentů, kteří se však nehlásí k SNS – protestní hladovku „za slovenštinu bez výjimek“, kterou chtějí dosáhnout schválení matečnického zákona.

Sobotní slovenský tisk informoval o stanovisku slovenských odborových svazů, které nesouhlasí s politickou stávkou. Ministr školství J. Pišút vyzval studenty, aby se vrátili do škol.

O víkend bylo rozdávano mimořádné vydání zvěstí slovenských novin SLOVAK, které mj. zveřejnilo seznam poslanců SNR, kteří hlasovali pro schválení zákona. Ve smířlivém duchu se neslo prohlášení více než šesti set slovenských umělců, vydané v sobotu odpoledne. Naopak za přijetí matečnického návrhu se vyslovilo několik tisíc účastníků sobotní vzpomínkové slavnosti na D. Štúra v Uhrovi. Výbor Matice slovenské ve věřejším stanovisku nesouhlasí s využíváním jejího jména pro mocenské cíle. Záro-

veň však žádá celé matečnické hnutí, aby nadále vystupovalo za změnu zákona pokojnými demonstracemi. Situace je velmi napjatá, navíc silně emotivně vybičovaná. Únes se v Bratislavě znovu očekávají velké demonstrace a nejsou vyloučeny ani stávky některých podniků.

POD PREŠPURKEM KRAJ OVUVAJ KVEŤE BIČOST HALOVANA!

K treatu vyhoštění z republiky byli ve Zlíně odsouzeni dva Vietnamci za výhrůžlivost.

Jak to vidí na Hradě

(fot.) Spor ve slovenské vládě považuje Hrad čistě za věc vlády SR a SNR a doufá, že se vše brzy, a s tolerancí, urovná. Řekl na věrejší tiskové besedě M. Zantovský. K dopisu sudetských Němců prezidentu Havlovi a kancléři SRN o zkonfiskování majetku uvedl, že náš představitel děl, přičemž morální satisfakci považuje za nutnou.

Zemřel Kamil Lhoták

(fot.) V pozdních večerních hodinách 22. října podlehl mrtkovému úrtvu ve věku 78 let jeden z našich nejvýznamnějších umělců Kamil Lhoták. Náša kultura v něm ztratila vytvářníka, který našemu umění otevřel cestu do světa a zároveň přinesl šel nám dílo, což si neseme životem jako ztělesnění citového vztahu člověka moderní doby k jejím civilizacím. Života ve soběplosti užilí krásou, objektiv a místa z okrajů velkoměsta, co se dříve nepokládalo za hodno vytvářeního zájmu. První úspěchem K. Lhotáka byla Zlatá medaile na Biennale v Benátkách v r. 1947. Nominován významná pocta pro něho byla Hrdcová cena, kterou mu v r. 1960 udělila vídeňská univerzita, a také ocenění na XXXI. Biennale v Benátkách v r. 1963. Když jeho obrazy významný německý kritik Erhard Göppel prohlásil za evropské objevy. Se jménem K. Lhotáka je také spojeno víc než sto ilustrovaných knih a řada kreslených filmů, vedle uctiveného grafického díla, za něž byl poctěn cenou Václava Holara v r. 1967. Kamil Lhoták je také autorem tří knih o dopravních prostředcích našeho století, jež věnoval našim mládeži. O dílo K. Lhotáka vyšly dvě monografie v r. 1978 v nakladatelství Obelisk a v r. 1985 v nakladatelství Odeon. Byly o něm natočeny čtyři dokumentární filmy a nakladatelství Albatros vydalo svezek zachycující jeho výtvarné a estetické za tvorným uměním. Rozloučení s umělcem se koná v pondělí 29. 10. ve 13 hodin. Ve velké obřadní síni strašnického krematoria.

Kvetla Hř. Bc. 87

Zpráva prezidentské vyšetřovací komise opravdu neobsahuje nic o tloze G. Hosa jako vrchního velitele ozbrojených sil, odpověděl na další dotaz. Podle názoru M. Zantovského nedošlo k opomenutí komise, přičemž je to, že všechny rozkazy přicházely patrně, že generál Šimák nechal skartovat dokumenty a rozkazy na úrovni divizí a armád. Jejich kopie jsou z větší části uloženy na generálních štábech. K odvolání V. Mohority z předsednictva FS poznamenal, že Hrad nemá důvod zpochybňovat výsledky hlasování poslanců. Informoval také o prezidentově přípravné odpovědi na dopis sovětského vojáka Masijajeva s tím, že bude po ukončení vojenské služby v našem státě vstát.

O díle Jana Masaryka

(fot.) Smrti Jana Masaryka byl symbolicky přerušen demokratický vývoj v Československu na následujících 40 let. Dnes jsme šťastni, že se k jeho odkazu můžeme vrátit. Řekl při otevření expozice o životě a díle velkého demokrata, diplomata, politika a státníka Jana Masaryka, umělské v jeno bývalým státním byt v Černínském paláci v Praze, místopředseda federální vlády, ministr zahraničních věcí i. Distanbíer. Matla expozice umožňuje nahlédnout dopředpokojce, ložnice a osobní koupelny. Nábytek pochází z původního mobiláře, kterým byl služební byt vybaven za Masarykova života. Také koupelna je v původním stavu. V nákolíku vitrínách jsou fotografie a dokumenty např. z archivu evropské londýnské vlády, dopisy od Tomáše Bati či světových politiků. Ka zvláštní jsou také Masarykova aktovka, pečetiolo, jeho tašky... Všele postele je i nezbytná pomůcka — stále čmákní vádlo.

Prvními návštěvníci pamětních místností byly nebeže Jana Masaryka a vnuky prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka Anna a Herberta Masarykovi. Spolu s nimi přišla i bílská Janovská a přítelkyně Marcela Davenportová. Obdivně expozice se začala rovtvávatvyslaně USA Shirley Templová-Blacková. Stoda, že expozice nemůže být z pochopitelných důvodů běžně přístupná.

ZE ZPRÁVY PREZIDENTSKÉ KOMISE

o činnosti armády v listopadu 1989

Zpráva, již jsme večer na základě dalších údajů získaných na tiskové konferenci komitovovali, je velmi obsáhlá a obsáhlý je i výtah poskytnutý sdělovacím prostředkům. Charakterizuje politický profil armády a zejména národního velení, uvádí skutečnosti, na jejichž základě bylo možno armádu prakticky kdykoliv uplatnit proti komuniste na základě rozhodnutí vedení Komunistické strany Československa. Pro čtenáře však bude zřejmě nejdůležitější závěr uvedené zprávy:

Komise prezidenta ČSFR pro vyšetření činnosti ČSLA v listopadových dnech 1989 dospěla po čtyřech týdnech šetření k následujícím závěrům:

1. ČSLA byla od začátku až do konce listopadského monopoju KSC formována jako nástroj její vnější i vnitřní politiky. Možnost použití armády proti obyvateľstvu byla zakotvena v tehdejších právních rádu. Armáda byla proto systematicky kádrově, organizačně i technicky připravována a připravena splnit svou vnitřní potlačovací funkci.
2. V souvislosti s povolenou studentskou demonstrací dne 17. listopadu 1989 politické vedení země ani velení ČSLA přitom nepočítalo s použitím vyčleněných sil a prostředků.
3. Krátce po 17. listopadu 1989 začala vedení armády jednotný postoj. Odsoudilo protestní hnutí obyvateľstva, vyjádřilo podporu tehdejšímu politickému systému a deklarovalo připravenost tento systém bránit. Nebyl znám jediný případ, že by některý útvar nebo armádní složka jako celek podpořila protestující veřejnost nebo odsoudila policejní zásah na Národní třídě.
4. Velení ČSLA vydalo rozkazy k prověrce připravenosti vyčleněných sil a prostředků a zorganizovalo operativní velení těchto sil. Tato opatření byla přijata z iniciativy velení ČSLA bez předchozího vyhlášení stupně mimořádných bezpečnostních opatření federálním ministerstvem vnitra. Vyčleněné síly a prostředky ČSLA byly připraveny od 18.00 dne 24. 11. 1989 neprodělně být plánované akce.

Tato konstatační oprá komise mimo jiné u následující zjištění:

- 23. 11. 1989 organizuje ministr ná-

- rodní obrany v budově „Na valech“ spolu se svým kolegiem a náčelníky správ shromáždění s velitel vojenských okruhů, armád, divizí, vysokých vojenských škol a s jejich politickými zástupci. Na shromáždění je zprůsvňována situace u vojsk a jsou vydány zásadní pokyny pro prověrky připravenosti vyčleněných sil a prostředků k mimořádným bezpečnostním opatřením;
- na generálním štábu, velitelských okruzích, armád, svezků a útvarů byly zřízeny zvláštní operační skupiny;
- u předurčených útvarů probíhá 23. 11. 1989 a 24. 11. 1989 zprůsvňování počtu vyčleněovaných osob, včetně vyřazování nespolehlivých vojáků a absolventů vojenských kateder vysokých škol ze zásahových jednotek, kontrola materiálu technického zabezpečení a umnice včetně vyčleněných dopravních prostředků do pohotovosti;
- u útvarů ČSLA jsou omezovery a zakazovany vycházky vojákův základní službě. Do všech služeb jsou velení vojáků předeem ochváleni politickými pracovníky a pracovníky Vojenské kontrarozvědky;
- všechny návštěvy vojenských objektů konané s politickými cíli mají být u útupu zadrženy a předány Veřejné bezpečnosti. Celou tuto činnost zabezpečují dohledem oreaý Vojenské kontrarozvědky;
- v ČSLA je zavedena politická služba. Organizuje ji Hlavní politická správa s cílem znát politickou situaci u vojsk a ovlivňovat ji. Vojaáci jsou rozdělováni do skupin podle politické spolehlivosti;

velení ČSLA na požádání pracovníka ÚV KSC R. Hogenbartha organizuje abco „VLNA“ s cílem zajistit technickou pomoc při vysílání rozhlasu a televize pro případ, že by zaměstnanci rozhlasu a televize odmítli vysílat výzvy ÚV KSC a vlády. Za řízení gen. Vacka, gen. Ducháčka, gen. Vintra, gen. Šmaka a plk. Káska je okamžitě soustředěno 94 specialistů a připraveno k akci;

dne 24. 11. 1989 na základě pokynu ministra národní obrany generála Václavíka organizuje náčelník generálního štábu generál Vacek soudnostní poradu s pracovníky federálního ministerstva vnitra s účastí gen. Vacka, gen. Ducháček, gen. Vincenc, gen. Rugeš a další (za FMNO), generál Lorenec, plk. Vykypěl a plk. Smid (za FMV). Obsah porady ovšem nelze přesně reprodukovat. Někteří účastníci si téměř nic nepamatuji. Písemné dokumenty neexistují. Iniciativa svolání soudnostní porady vzešla ze strany armády.

5. Odpovědnost za rozkazy, vydané v prověrce připravenosti vyčleněovaných sil a prostředků pro mimořádná bezpečnostní opatření, má bývalé velení armády a Hlavní politická správa. Jistý podíl politické odpovědnosti nesou i všichni účastníci shromáždění u ministra národní obrany dne 23. 11. 1989. Zde se formovaly a sjednocovaly postoje, konkretizované v „Prohlášení vedoucích funkcionářů ČSLA“, které motivovaly uvedená praktická opatření.

6. Na mimořádném zasedání pléna ÚV KSC dne 24. 11. 1989 vystoupil ministr národní obrany gen. M. Václavík s návrhem uvést armádu, bezpečnost a lidové milice do stavu bojové pohotovosti. V atmosféře tehdejší názorové krize ÚV KSC však tato iniciativa nemalezla podporu.

7. Po p'ehárním zasedání ÚV KSC dne 24. 11. a po dalších rozkazu politického vedení neobdržela ČSLA žádné pokyny k nasazení.

Martinsburg - Um Bettler aus der Innenstadt von Martinsburg (West Virginia) zu vertreiben, will Bürgermeister Tony Senecal eine „Bettlersteuer“ erheben lassen. Gegen eine Gebühr von 38 Mark soll erlaubt werden, in der City zu betteln - sonst drohen 75\$ Mark-Strafe.

na 2 miliony lidí. Více než 200 jich bylo popraveno z politických důvodů, kolem 10.000 občanů bylo umučeno k smrti nebo „zastřeleno na útěku.“ Více než 400.000 lidí uprchlo ze země a na 50.000 muselo do pracovních táborů. O rehabilitaci požádalo doposud 250.000 občanů.

Oběti komunistů

Podle zprávy tiskové kanceláře AP organizace politických vězňů předložily bilanci obětí komunistického režimu v letech 1948-1989. Podle ní bylo jen v české části republiky politicky pronásledováno

„Odešli, jak přišli: s hrozbou“

Ze Západoněmeckého listu „Die Welt“ otiskujeme dojmy jednoho ze znalců východoevropských problémů novináře C. G. Stroema z jeho nedávného pobytu v Čechách. Navštívil také v doprovodu místních znalců poměrů jednu dřívější sovětskou vojenskou základnu, kde bydleli rudoarmějci se svými rodinami, jako v jiných místech po celém Československu. Autentické ličení západního žurnalisty, přítele naší země, má mnoho zajímavých aspektů:

Je to opuštěné město duchů, do kterého nás dva noví členové nekomunistické městské rady Turnova zavedli: bývalé sovětské sídliště, které před třemi měsíci opustila rudá armáda — s kasárnami, příslušnými objekty pro rodiny posádky a odstřelovací raketovou základnou.

Sověti se od obyvatelů rozloučili s malou dávkou zdvořilosti. „Odešli tak, jak přišli; s hrozbami“ — vzpomíná jeden z městských zaměstnanců. Jeden vyšší sovětský důstojník řekl svým českým partnerům, se kterými odchodl vyjednával. „My dnes odcházíme, ale za dva roky přijedeme znovu, a pak něco zažijete.“

Vyprázdněné kasárny byly ještě před krátkou dobou pro místní obyvatele zakázaným místem. Vojenské prostory, které představovaly „Rusko v malém“,

byly jak pro české civilní osoby, tak i pro příslušníky čs. armády zakázaným prostorem. Asi 20.000 obyvatelů Turnova — města na úpatí Krkonoš a Jizerských hor, vzdálené od Prahy více než jednu hodinu autojízdy — žilo vedle Rusů, jako kdyby nevídaní hosté neexistovali.

Vše začalo nedorozuměním. 21. srpna, v den invaze, sovětský velitelé zaměnili na svých mapách Turnov s Trutnovem. Jako výpomocná obsazovací jednotka se objevil na místě motorizovaný oddíl z Polska, což pro komplikované česko-polské vztahy nebylo zvláště pozitivním zjevem. Když pak po několika dnech obsazení Turnova byli Poláci nahrazeni sovětskými jednotkami, byli ruští rudoarmějci odděleni od vojáků jiných národností. „Zde byli Rusové — a tam ti druzí:

Estonci, Lotyšci a z Georgie,“ — vypráví očitý svědek.

Mezi příslušníky různých národností docházelo k četným rvačkám. Jinak tehdy nesměli rudoarmějci vycházet do města — jen důstojníci měli k tomu právo. „Tehdy jsme mohli od nich nakoupit zbraně, dokonce nabízeli i kulometry...“

Na dvoře opuštěných kasáren vznášel vítr do vzduchu útržky sovětských vojenských novin „Rudá hvězda“ a po Lenínově soše, které vzaly odcházející vojenské jednotky s sebou, zůstal jen podstavec.

Na radnici v Turnově jsou příslušní funkcionáři bezradní: Vše je tak zničené, takže nikdo neví co s tím. K tomu všemu postavili Sověti bez stavebního povolení a dokonce bez souhlasu českých úředníků míst mohutné obývací sídliště. Byty v něm jsou tak malé, stavba tak primitivní, že ani ten nejhudší Čech by v nich nechtěl bydlet. „Viděl jste již někdy třípokojový byt s dvaceti čtverečnými metry?“ — táže se náš průvodce.

Raketová základna na okraji města poskytuje obraz zkázy, jako kdyby byla po bitvě. Vraků automobilů, železných součástky neznámého účelu, staré pneumatiky leží kolem dokola. Nad skladišti, která jsou dnes používána jako garáže, ční do výše dlouhé bleskosvody a všude kolem jsou výstražné nápisy: Kouření zakázáno. Žádné otevřené světlo. Celý prostor je chemicky zamořen. Půda musí být do hloubky dvou metrů vykopána a vyčištěna od zhoubných chemických látek. Na stěnách opuštěného hlídacího domku čteme v kyrilice jména rodných měst vojáků: Čeljabinsk, Voroněž a Sverdlovsk.

Nyní obdrželo město Turnov dopis, ve kterém žádá sovětská armáda finanční odškodnění za objekty — postavené bez povolení. K tomu říká starosta: „My jsme odpověděli, že všechno, co zde stojí, si mohou vlastními náklady strhnout a vzít s sebou do Sovětského svazu. My nebudeme nic platit.“

Berlin — Von Januar bis September wurden in Deutschland 77,7 Millionen Hektoliter Bier gebraut — 10,1 Prozent mehr als im Vorjahr. Besonders durstig waren die Berliner — plus 36,8 Prozent.

BUDAPEST: „Během naší návštěvy v Bratislavě, ať jsme mluvili s kýmko-

MÍT TAK JEJICH STAROSTI

He, všichni považovali Slovenskou národní stranu za pravocou, nacionalistickou organizaci, zastávající krajní názory.“ Těmito slovy uvádí autor článku v listu MAGYAR NEMZET svůj následující rozhovor s místopředsedou SNS J. Horským.

V obsáhlém rozhovoru, zaměřeném na vnitřní a cizí strany, se J. Horský

zmiňuje o tom, že SNS usiluje o nápravu „abnormální situace“, kdy slovenský národ nemá samostatnost. Dále naznačuje, že je podezření ze spolupráce Čechů s Maďary na úkor Slováků. „Můžeme dokázat, že Charta 77

dosťávala peníze z amerických zdrojů, které pocházely od amerických Maďarů, konkrétně od G. Surose. Nemůžeme tedy vyloučit možnost toho,“ uvádí J. Horský, „že jde o českou a maďarskou spolupráci proti Slovensku, což má za cíl případné rozdělení Slovenska mezi Čechy a Maďarsko.“ V dalším rozhovoru J. Horský toto tvrzení zmírňuje tím, že to není jeho oficiální stanovisko, nýbrž takové jsou obavy lidí. Pokud jde o práva Maďarů na Slovensku, prohlásil, že je mají větší než Slováci na Slovensku. „Maďarské děti se v maďarských školách učí maďarský dějepis, kdežto slovenské děti se ve slovenských školách učí český dějepis.“

26. SR, 26. PAV. HORSKÝ JE BLB ...

Důvěra trvá

(Přek): Dávě obyvatele ČSFR se netvrdí, že prezident Havel, dříve národní vlády, federální vlády, CNR a SNR a Federální shromáždění. Vyplyvá to z výsledků Institutu pro výzkum veřejného mínění. Konkrétně: prezidentovi věří v ČSFR 73 procent, v ČR 81 a v SR 57 procent dotázaných. Národním vládním odezvalo hlas v ČSFR 71, v ČR 72 a v SR 69 procent občanů. Federální vládu věří v ČSFR 64, v ČR 70 a v SR 52 procent účastníků ankety. V září a říjnu L. z. zkoumal Institut také vztahy občanů ke sítotvornému uspořádání ČSFR. V září odezvalo 53 procent svůj hlas ve prospěch federace. Dalším nejčastěji doporučovaným způsobem uspořádání je jednotný stát s jednou vládou (18 proc. v září, 22 proc. v říjnu), následuje konfederace (11 proc. v září i říjnu) a pro oddělení republik bylo 11 proc. v září a 12 proc. v říjnu. Zhruba 10 proc. lidí navrhovalo jiný způsob uspořádání státu nebo neumělo problém posoudit.

zahraněčních věcí z Přelouč, předseda zahraničního výboru Sněmovny národů Federálního shromáždění ČSFR P. Sucháček a velvyslanec ČSFR v Ženevě J. Králík. Během čtyřdenního pobytu se členové delegace setkali s náměstkem amerického ministra zahraničí R. Sautzem a J. Boltonem, s kongresmany M. Frosiem a G. Gorem a s dalšími politiky. Intenzivní jednání byla věnována řadě problémů, především postavení Československa v Evropě a roli ČSFR v OSN a dalších mezinárodních organizacích. Americká strana při jednání upozornila na to, že národnostní problémy a nejednotnost mohou ohrozit další vývoj, a mohly by mít také negativní vliv na pozici ČSFR u americké veřejnosti.

SLOVÁCI, DŮVĚTE!

SKODA ČASU I ENERGIE

Katini i v Praze se nřaduje. Hodlal jsem si vybrat z deviatého řádu 100 marek, což je spojeno s těmito úkony: Do Žitnostonské banky Na přitóně (sem přišel) ve 13.20 hod. ale

Naše delegace v USA

WASHINGTON: O víkendě okupovala návštěva Washingtonu čs. delegace, jejímiž členy byli náměstek ministra

S Favoritem pomalu!

(Přek): Žádný podnik se nechluví zmetky, zvláště ne, mohou li ohrozit

zaslal spisovatel Bohumil Hrabal. Obě básky byly testány na konto 77 34—031, pobočka Investiční banky Praha-město, Prokopova 20, Praha 3-Žižkov.

Na konto dětských vesniček

(Přek): Svůj honorář z televizní výši 39.000 Kčs poslal Srdčazní předseda SOS dětských vesniček předsední Václav Havel, další dar 50.000 Kčs. ŽE LEPEŽI NA STRAT...

Otrokovice k vyřazení, a vyjde v 7. listě SM ČSAR. Dikazuje se, že nemůžeme být jen o odložením malé části vzorku od kóstry pláště, ale může dojít k separaci celého běhounu. Toto neopodstatněné a rybnosti vozila i s udržetlivou silou v zatáčku, 2 m. tavnice SM ČSAR vyplývají, že im

Otrokovice k vyřazení, a vyjde v 7. listě SM ČSAR. Dikazuje se, že nemůžeme být jen o odložením malé části vzorku od kóstry pláště, ale může dojít k separaci celého běhounu. Toto neopodstatněné a rybnosti vozila i s udržetlivou silou v zatáčku, 2 m. tavnice SM ČSAR vyplývají, že im

Šumavské menu - původní a typické

Gastroprag, mezinárodní přehlídka odbornosti gastronomických pracovníků, je za námi, vítězové se radují nad dobrým hodnocením svých snah a invence a zůstává vzpomínka na hezkou podívanou, pro někoho i na chuťové zážitky. Přilákal mě vystavovaný stůl, prostřený soutěžící skupinou z Jednoty SD Sušice, hotel Fialka. Typicky krajevý svým vnějším pojetím i svým menu. A tak jsem je v jednom z dnů Gastropragu i ochutnala, a protože bylo výborné, ráda bych je sdílela i s našimi čtenáři. Tady jsou předpisy na hlavní chody:

SMES Z PSTRUHA SE SMETANOVOU ZÁLIVKOU [předkrm]: 1000 g pstruha, 300 g sýru Lučina, 150 g smetany ke šlehání, 30 g cukru, 50 g citronové šťávy, 10 g soli, 20 g hlávkového salátu, 130 g kofenové zeleniny, 3 g divokého koření, 2 dl bílého vína, 50 g sterilovaných žampionů, 200 g jablek, 100 g kečupu, 200 g aspiku. — Očištění kofenovou zeleninu vaříme s divokým kořením a solí. V polovině

varu přidáme očištěného a vykuchaného pstruha. Vše společně zvolna dovaříme. Po zchlazení pstruha vykostíme a pokrájíme se zeleninou na jemné nudličky. — Lučinu šleháme se smetanou, dochutíme solí a cukrem, zastříkneme bílým vínem, přidáme kečup a pokapeme citrónovou šťávou. Hotovou záplivku lehce vmícháme do předem připravených surovin společně s nudličky nakrájeným jablkem.

— Velmi pěkně vypadá tato směs v poháru, jehož dno je zalito řídkým aspiem, smíchaným se zelenou naří petrželky a nudličkami vařeně mrkve. Ale to už je navíc, doma bychom si tím přípravu trochu zkomplikovali...

KRÁLÍK NA JALOVCI S JÄTROVÝMI KNEDLÍKY: 2 500 g králíciích stehén a hřbetů, 100 g anglické slaniny, 30 g soli, 50 g mýsla, 150 g cibule, 1 g nového koření, 1 g celého pepře, 200 g žerstvých hřibků, 2 g jalovce, 100 g hladké mouky, 5 dl vývaru z králíciích kostí na podlití. — Náplň: 200 g sýrové plece, 2 vejce, 50 g zmetany ke šlehání, 1 g pepře v celku, 1 g karlí koření, 20 g soli, 50 g hrubé mouky, 40 g uzeného jazyka, 100 g vajecné směliny, 100 g mrkva.

Vykostěná králíčí stehna mírně rozklepeme a naplníme směsí, kterou připravíme z jemně mletého masa, podušených a pokrájených hub, syrových vajec, smetany, mletého pepře, karmínových koření, hrubé mouky a soli. — Hrbety vykostíme, rozkrojíme, zlehka naklepeme, okořeníme mletým pepřem, karminem a osolíme. Poté je smícháme s jemně mletého vepřového masa, vajec, smetany, hrubé mouky, mletého pepře, soli, do níž jsme přidali na drobno kosticky nakrájenou předvářenou karotku, uzený jazyk a vaječnou sedlinu. Naplněná stehna i hrbety uzavřeme. Nadrobno pokrájenou slaninu a cibuli osmahneme dozlatova, přidáme nové koření, pepř v celku, šalovec, osolíme a zalijeme vývarem z králíčích kostí. Do základu vložíme králíčí závitky, udušíme je doměkka a vyjmeme. Zbylou slavinu vysmahneme na tuk, zaprášíme moukou, zesmahneme, zalijeme vývarem a dobře provaříme. Omáčku přecedíme, dochutíme solí a zjemníme kouskem másla.

JÁTROVE KNEDLIKY: 500 g králík
žeh jater, 100 g slaniny s kůží, 1 000 g
zemle, 300 g hrabě mouky, 20 g soli
5 vajec, 1 g mletého pepře a 1 g mleté
muškátového květu, petrželka, 800 g mlé
ka, 1 g kmínu, 100 g cibule. — Jemně
rozkrájenou slaninou bez kůže rozpust
íme na pění. Přidáme drobně pokrá
jenou cibuli, zpěníme a vložíme nud
ličky jater. Krátce osmahneme, při
dáme veku rozkrájenou na vět
ší kostičky a společně ještě chví
li smahneme. Celá vejce rozslahneme
v mléce, zasypeme hrubou moukou
dochutíme muškátovým květem, jem
ně pokrájenou petrželkou, solí, mle
tým kmínem a pepřem. Promícháme
a spojíme s osmaženými játry, vekou
cibulí a rozpuštěnou slaninou. Tvoří
me kulaté knedlíky, které varíme
v osolené vodě asi 12 minut. Vymeme
rozkrojíme a podáváme.

K tomu se podává kompot ze sušeného ovoce, předem namočeného asi na 10 hodin do vody, pak povařeného s hřebíčkem, skořicí a cukrem do zmečknutí. Kompot lze dochutit rumem a citronovou šťávou.

Předpisy jsou rozepsány pro pohostění 10 osob.

Exploze na diskotéce

(čtk): V sobotu večer ve 21.45 hod., explodovala v malém sále mosteckého Oblastního domu kultury neznámá výbušnina. Dosud nejlšířší pachatel ji vhodil mezi účastníky diskotéky. Sestadvacet osob bylo zraněno a čtyři lidé zůstali v nemocniční péči. Výbuch způsobil škodu na zařízení asi za 60 tisíc korun.

Wellington – Die UdSSR hat Neuseeland vorgeschlagen, Schulden für gelieferte Wolle und andere Güter mit ausgemusterten sowjetischen Kriegsschiffen zu bezahlen. UdSSR-Botschafter Jurj Sokolow: Das sei eine Idee, die auf den ersten Blick „selbst“ wirke, aber im Geschäftsleben alles möglich.

ukrodl nákladní vůz Trambus, havaroval s ním a způsobil škodu za 50 tis. Kčs), byl vyšetřován na svobodě.

Ministr financí ČSR V. Klaus po
dopadu včera ve Vídni společně se
svým rakouským koležkem parne-
m E. Lachem bilaterální jednání
ochotně uvítal.

nčež jeden z policistů naskočil ok-
řeným oknem do autobusu a přiměl
diče k zastavení. Byl jim značně

...období, zvláště, je nezbytností sou-
dobně řešit muž bez pracovního po-
stavení, jak se ukázalo, autobus ukradl
z Prahy, a proto je třeba, aby se
zabývali i s tímto druhem trestné
činnosti. Pro období
trestnou činnost (v červenci

autobus S 706 RTO. Jeho řidič však

autobus svezla donutili k zastavě. Když autobus pokračoval v běžné jízdě, policisté několikrát vstoupili do pneumatik. Tak byl Fidič autobusu přece jen přinucen zvolnit.

lobus pod palbou

ti: Scéna jako vystrážná zdi-
ky se odehrávala 11. Míha v no-
silcích v okolí Střelbra. Jak
tiskový mluvčí KS SNB kpt.
mha, hlídka V3 se červeným
našla zastavit rychle jedu-

Ma místě rušené chemičky v Ústředí — Hrušové

Závod pro likvidaci odpadků

Ministerstvo průmyslu České republiky vyhlásilo už v první polovině letošního roku konkurzní řízení na výstavbu a provoz likvidovny odpadů, čili jak se lidově nesprávně říká spalovny. Konkrétně první z plánovaných pěti. Zájem projevil celkem šest uchazečů: ONV Mělník, Energoprojekt Praha, Sběrné suroviny Hradec Králové, Uhelný průmysl Stráž pod Ralskem, Spolana Neratovice a společně ostravské podniky Vítkovice a Moravské chemické závody.

Kritériem pro nejlepší umístění bylo dvacet faktorů technického, ekologického, územního a ekonomického charakteru. Konkursní komise, jmenovaná vládou, nakonec vybrala jako nejdokonalejší přihlášku konsorcia Vltkovice — Moravské chemické závody. První podnik bude dodavatelem, druhý provozovatelem. Přitom není bez zajímavosti, že vítězný návrh představuje řešení finančně nejnáročnější, vyžadující dotaci od státu ve výši 180 milionů marek na nákup moderní západní technologie. Vláda České republiky vzala doporučení komise na vědomí a vyslovila souhlas se zahájením

přípravu stavby s tím, že zadání stavby bude podrobena státní expertíze. K naléhavému a nezbytně nutnému řešení celé situace se kladně vyslovily také politické strany, hnutí a občanské iniciativy.

Kapacita střediska je plánována na 30-50 tisíc tun odpadů ročně. K zahájení stavby by mělo dojít v roce 1992 a již po 18 měsících by měl závod zahájit provoz. Jako vhodné pozemky byly vybrány prostory na místě nyní rušené zastaralé chemičky Dukla v Ostravě-Hrušově. Lokalizace střediska v Ostravě vychází z filosofie nutnosti likvidovat odpad tam, kde převážně vzniká.

Světová banka nám věří

(k2): Na federálním ministerstvu financí se večer uskutečnila tisková beseda s viceprezidentem Světové banky a známým ekonomem Moenem A. Qureshim o naší ekonomické reformě a účasti Mezinárodního měnového fondu.

Rekl novinářům mj., že je v ČSFR dva dny a sešel se s ministry Dů-
bým, Klausem a předsedou SBCS J.
Tosovským. Hluboký dojem na něho
udělali náš hospodářský program i do-
raznost s tímto náši hospodářství
představitelů prozrazojí. Podle jeho
názoru jde to o projekt zdravě zuto-
ženy. Na druhé straně chápe, že čs.
ekonomika je vystavena řadě vněj-
ších tlaků. Přes tyto extrémní žaky
bychom, dle jeho názoru, neměli usu-
povat od hlavních pilířů hospodář-
ské reformy. Světová banka chce ten-
to proces podporovat. Počítá s pilí-
řem na strukturování adaptaci naší
ekonomiky i s důvěry na zlepšení kva-
litace našich odborníků. ČSFR po-
třebuje pomoc zejména v energetice
a v ekologii. Světová banka by mohl
ať investovat další přísun soukromých
investic do těchto oblastí.

Dále uvádí, že se ČSFR vydává na velmi obtížnou a významnou etapu svého rozvoje. Nás program je dobře strukturovaný a propracovaný. Není důvod, proč by jej Světová banka neměla podpořit. Rozsah pomocí odhadu na pět až dvě třetiny miliard dolarů. Tím, že se Světová banka našeho programu zúčastní, měli by získat důvěru i další investoři. ČSFR má dobrou tradici co se týče finanční politiky. Důvěru vzbuzuje i ta současná. Jsme považováni za dobrého dlužníka, jehož pozice je však zranitelná, když se vnější situace změní. Oproti sousedním státům — např. Polsku a Maďarsku — máme předimenzovaný těžký průmysl a zastaralou výrobní základnu. Důvera v ČSFR je však značně zejména vzbuzena ke schopnostem jejího lidského potenciálu.

Autobus pod pulbou

(čtk): Scéna jako vystřižená z dekorativky se odehrávala tl. Mjána v noci na sliních v okolí Striba. Jak sdělil tlakový mluvčí KS SNB kpt. V. Blecha, hlídka VB se červeným světlem snažila zastavit vyhledávanou osobu.

O novém vysílači na Žižkově

(SE) — Probíhá důležité měření televizních a rozhlasových signálů na novém vysílači v Praze na Žižkově. Pražský lid jej nazývá Bilakovým prstem nebo Jakešovým deštníkem. Spory o tento projekt probíhají už řadu let a měly za následek vznik početné občanské iniciativy odpůrců, kteří se obávají negativních účinků. Příslušné instituce a úřady dostaly řadu písemných rozkladů, obsahujících argumenty proti provozu a také alternativní návrhy, jak celou záležitost řešit.

Stanovisko Občanských iniciativ z Prahy 3 bylo odesláno ministru federální vlády pro životní prostředí, inženýru Vavrouškoví.

Kritika projektu

Tvrdí se v něm, že vysílačka povede ke zvýšení intenzity elektromagnetického pole a tím i k dalšímu zhoršení dnes již beztak kritického zdravotního stavu populace v Praze 2 a 3. Poněkud protikladně se však už ve druhé následující větě připouští, že současná intenzita elektromagnetického pole v uvedené oblasti není vlastně známa. Ovšem proto, že nezávislá komise nezajistila slíbené měření.

Další materiál kritiky projektu adresovali federálnímu ministru financí, inženýru Klausovi. V tomto rozkladu se klade hlavní důraz především na finanční stránku projektu. Autoři tvrdí, že existuje nejen ekologicky výhodnější, ale také ekonomicky úspornější verze — a to v podobě

rekonstrukce vysílače na Petřínské rozhledně. Bylo to sice navrhováno už roku 1983, ale zamítnuto — tehdy prý především z politických důvodů, nikoli věcných. V každém případě se však konstatuje, že i tak nutná rekonstrukce vysílače na Petřínské rozhledně bude stát 30 milionů korun — a za dalších 30 milionů by tam bylo možné instalovat požadované technické zařízení. Tedy celkem 60 milionů korun podle cenových kalkulací z r. 1983. Naopak projekt na Žižkově si dnes vyžádá 200 milionů korun jen přeměšováním a výměnou antén.

Kompromisní řešení

Názor jednoho z projektantů vysílače architekt Václava Aulického: „Myslím, že řešení vysílače na Žižkově je kompromisním hlediskem. Od samého začátku se spoje snažily o umístění definitivního vysílače na Petříně. Stanoviska odborníků z oblasti památkářství, kultury a po-

dobně však výstavbu vysílače na Petříně jednoznačně vyloučily. Věž na Žižkově, přestože nestojí v lokalitě, kterou jsme na příklad i my projektanti prosazovali — to byl Vrch svatého kříže — umožní to, co umožňují tyto stavby ve vyspělých zemích. To znamená, jsou to stavby polyfunkčního a radiokomunikačního obsahu, které kromě televize budou sloužit VKV rozhlasu a především mobilním radiotelefonům, které ve světě znamenají prudký růst a v podstatě se dnes vyspělá společnost bez nich neobejde. K tomu samozřejmě patří další služby, které hlavní město v tomto směru potřebuje, ať už jsou to stanice záchranné služby, meteorologické přístroje, uzlové stanice k rozvodu kabelové televize, nebo systém přenosu signálů z družic a podobně. Když k tomu ještě připočtu prostory pro veřejnost ve formě vyhlídkové kavárny, vyhlídkové restaurace a parkoviště pro osobní vozy, tak si myslím, že jsme v žádném případě nekopírovali zastaralé metody východních zemí, ale aplikovali nejnovější poznatky z vyspělých zemí Evropy i zámoří. Je skutečnost, že stavby tohoto druhu a v těchto funkcích se nadále ve světě staví. Příkladem může být současná konstrukce televizní a rozhlasové věže v Hanoveru.“

leben oft in Kasernen, die schlechter als Gefängnisse sind“, sagte Dobrovsky. Das Verteidigungsbudget beträgt derzeit 32 Milliarden Kronen (etwa 1,5 Milliarden Mark). Die CSFR muß als Folge der bei den Verhandlungen über Konventionelle Streitkräfte in Europa vereinbarten Rüstungsbeschränkungen ihre Panzer und Geschütze um je 2000 verringern.

Dobrovsky mehr Geld, um Abrüstung und Umwandlung in eine Berufsarmee finanzieren zu können. „Wir brauchen mehr, nicht weniger Geld. Es ist im Moment ein Paradoxon“, sagte Dobrovsky am Dienstag in „Radio Prag“. Man müsse die Armeekarriere attraktiver für Berufssoldaten machen und auch die Bedingungen für andere Ränge verbessern. „Sie

Praha, Staré Město, II. cenová skupina

Nastoupila jsem na brigádu do jedné z pražských kaváren a byla strážně zvědavá, jak to tedy vypadá takřka „zevnitř“. V době, kdy je Raž těsně před rozpadnutím a kdy vedoucí provozovny stávkují proti aukci pro všechny, totiž bez přednostního práva zaměstnanců Raž.

„Dvakrát pohár a je to Námoc.“ to je informace putující z placu do kuchyně. Cizince tu mají obzvlášť rádi, komu jinému taky namarkovat ten nejdražší pohár a přinést ten nejlevnější? Hosté nevidí do kuchyně a ta skvěle spouští nekafosť, snad jen tušený, ale rozhodně přehřívěný.

Když servírka, která ani není vyučená, vrací talíř s nedodělanou zeleninou, objevuje se okamžitě ruka, a též zelenina obchází purci dalšího hosta. Říkám si — budíž Horčí podivná. I když těněž komická, mne však teprve čeká: číšník se vrací s neodvřenou lahví Bohemia, záčka nešla vy-

sídit. Není divu, když je plně jen do poloviny a budinky dávno vyprchaly a když si hosté toho nanesťasť všimlí. Kde však číšník bere tu odvalu předstoupit a vážnou tvář a stakovou lahev, to nechápu. Děti se to takhle vlastně před hostovými stoly se z každé otevřené lahve coca-coly uleje kapka vedle do láhve. Kapka ke kapce a přímo na borý se narodí bas nových kokakol. V papírech samozřejmě není a kdo inkasuje do své kapsy, je jasně. Zlomí peníze za čase každého, aby si takhle počínal? Když se zeptáte číšníka, proč to dělají, po krči jen rameny a naběhly utroustí shovívavý úsměv.

Kuchyně restaurace sloužíva nejděleho tajemství, ale to, co jsem odhadl, mě šokovalo: Ve II. cenové skupině se dvěma hvězdičkami se můžete dočkat slitého piva a to nejen z láhvi, umas se nabírá Pilsen nebo Budvar, napřip dě oba druby dopřemaly, platí mok

ve sklenicích vypadá stejně. Nedaleko na to, nabídky jsou do jedné z jedné a žasnú: stojí zde vyrovnané — více či méně plně — láhve. „Pilsen“ a „Budvar“ zvát. Příkla jsem o všechno iluze a přála bych natvářa hostům, aby je ztrátili i oni. A pám se: Tito lidé chtějí dát věst naše pohostinství, pod našim jménem ukrádat?

Každá zkušenost je pro mlsného člověka důležitá a tedy i ponaučení: láhve a cinkuliv si vždy uchovávat v restauraci otevřít příměno stolu. Zkuste to také, jinak dáváte příležitost k tomu, abyste byli okradeni.

A stejná zkušenost mi nedala a zedla jsem se známých z „hranže“: „Co byste udělali, kdyby vaši zaměstnanci stávali pivo?“ Spektrum důvěrných odpovědí se pohybovalo v rozmezí typu „Vždyť je to normální“ přes mě až k tomu, abyste byli okradeni.

gestutzt worden“, heißt es in dem Brief, „aber nicht die, an denen sich die Ratten bis zu den Fenstern der Krankenzimmer hochhangeln.“

CSFR-Militär will mehr Geld

PRAG, 31. Oktober (Reuters). Die tschechoslowakische Armee braucht nach den Worten von Verteidigungsminister Lubos

In China leben offiziell 1 133 682 501 Menschen

PEKING, 31. Oktober (Reuters). Die Ergebnisse der jüngsten Volkszählung in China sind nach Angaben der zuständigen Behörden überprüft und für korrekt befunden worden. Mit dieser Feststellung begegnete der Chef des staatlichen Statistischen Amtes, Zhang Sai, am Mittwoch westlichen Zweifeln an den jüngsten Zahlen zur Bevölkerungsentwicklung. Am Dienstag waren erste Ergebnisse der vierten landesweiten Zählung in China bekanntgegeben worden. Danach lebten am Stichtag 1. Juli 1990 1 133 682 501 Menschen in der Volksrepublik. Die Behörden selbst gehen von einer Fehlerquote bei der Erfassung von 0,6 Prozent aus.

Gemessen an den Ergebnissen des Zensus von 1982 bedeutet die Zahl von 1,13 Milliarden Chinesen einen Bevölke-

rungszuwachs um 125,5 Millionen, zugleich wird damit das bevölkerungspolitische Soll um 20 Millionen überschritten.

Einige Beamte räumten auf der Pressekonferenz ein, daß mitunter Zähler die Ergebnisse „geschönt“ hätten, um ihre Statistik über die Überwachung der staatlichen Geburtenkontrolle zu retten.

Gleichwohl halten die chinesischen Behörden daran fest, daß seit Einführung der Ein-Kind-Politik 1979 die Zahl der Geburten drastisch abgenommen habe. Die Statistik weist aus, daß auf Frauen im gebärfähigen Alter in China im Durchschnitt 2,4 Kinder kommen.

Die Krankenkasse zahlt nur für den Weg des Papstes ...

NEAPEL, 31. Oktober (dpa). Nicht ganz

Neapel ist darüber begeistert, daß Papst Johannes Paul II. am 11. November in die Stadt am Vesuv kommt. Einige Ärzte, Pfleger und Schwestern des Cardarelli-Krankenhauses baten den Papst im Namen ihrer Patienten, den vorgesehenen Besuch ihres Hospitals zu streichen. Die linksliberale römische Zeitung „La Repubblica“ berichtete am Mittwoch über den offenen Brief eines „Tribunals für die Rechte der Kranken“, in dem „unhaltbare Geldverschwendung“ angeprangert wird: Die örtliche Krankenkasse habe die Klinik für 500 Millionen Lire (700 000 Mark) für den Papstbesuch herausgeputzt.

Laut „Repubblica“ wurden Wege und Pavillons um das Krankenhaus neu angelegt oder verschönt. In der Apotheke des Hospitals fehlten aber wichtige Medikamente. In der Abteilung für Lungenkrankheiten seien seit Monaten Fenstergläser zersprungen, und aus den Wasserhähnen komme das heiße Wasser kochend.

„Die Bäume auf dem Weg, den der Papst bis zum Eingang zurücklegt, sind

Modrá krev bez fraku

MOSKVA: Svaz potomků ruské šlechty, oficiálně zaregistrovaný moskevským městským sovětem letos v květnu zorganizoval první slavnostní shromáždění následníků šlechty od roku 1917. Potomci se setkali 19. října v moskevském domě Vsesvazové ústřední rady odborů, a to v Řijnovém sále pojmenovaném na počest po celém světě známé revoluce, která na dlouhá léta přerušila shromáždění šlechty na území SSSR.

Deník zjistil, že se podílel nad jednodušším obléčením šlechtických potomků, kteří i přes svůj vznešený původ a přes slavnostní okamžik neměli fraky ani dobové úbory, ale jen to, co v současnosti nabízejí skromné sovětské obchody obyčejným smrtelníkům.

Václav ruské šlechty kníže Andrej Galicyn vidí smysl šlechtického svazu v duchovním obrazení Ruska. Nemá to být klub úzké skupiny lidí s nostalgickými vzpomínkami na ztracenou slávu ruského impéria. Cílem je mravní obohacení Ruska. Šlechtické spolek chce být co nejdemokratičtější a proto se označil za nepolitický. O členství projevil zájem již několik tisíc lidí. Někteří šlechtici však upozorňují, že nejsou zaručeny, že do svazu nepřijmou takzvaní samozvaní z jejich řad. Modrá krev nekouje.

O příjezdu do Svazu potomků ruské šlechty rozhodují dvě komise. První si vyzkouší morálních kvalit adeptů a zkontroluje, v co věří a zda vůbec v něco věří. Druhá komise podrobně studuje dokumenty o šlechtickém původu. Přitom se však neklade důraz na dodržení čisté krve v manželských uzaveňích v době sovětské moci. Zároveň musí předložit oficiální potvrzení o narození a o manželství svých předků a tytéž údaje také o sobě. K tomu musí přiložit archívni nebo literární svědectví, že jeho rod skutečně patřil k ruské šlechtě.

Protože všechny tyto materiály není možné shromáždit za krátkou dobu, „kandidáti“ dostávají určitý čas, kte-

ry může trvat i několik let. Aby se však necítili uklivováni do té doby, než shromáždí potřebné materiály, dostávají titul člen-korespondent šlechtického svazu. K tomu stačí česně slovo, že jim v žilách koluje modrá krev, je to v souladu s kodexem tří ruských šlechticů.

Aktivizace monarchistů v SSSR

MOSKVA: V Rusku neexistuje zákonná moc od března roku 1917. K tomu závěru dospěli účastníci celoruského pravoslavně monarchistického semináře, který se uskutečnil koncem září v Moskvě. K jeho průběhu a závěrům se v nejnovějším čísle vraci týdeník MOSKOVSKJE NOVOSTI.

Seminář, jehož se zúčastnilo více než 400 osob zastupujících přes 40 pravoslavně monarchistických a „vlasteneckých“ organizací, se uskutečnil především z iniciativy svazu Křesťanská obroda a hnutí Zemský sněm. Síť roce byla zastoupena i nacionalistická organizace Pamjat a monarchistická hnutí z Novosibirsku a Kyjeva.

Monarchisté neuznávají prezidenta, vládu ani sověty. Gorbačov, Jelcin, Popov a většina členů Prezidentské rady jsou podle názoru účastníků semináře zednáři nebo jejich stoupenci. Monarchisté jsou odhodláni bojovat o návrat většiny ruského lidu k pravoslavně církvi o svolání zemského sněmu a o zvolení ruského cara, avšak výhradně z rodiny Romanovových.

Účastníci semináře označili KSSS za „satanskou stranu“ a komunisté by se podle nich měli kát a obrátit k pravoslavné víře. Ponze po splnění této podmínky jsou monarchisté ochotni začít s nimi spolupracovat. Monarchisté kategoricky odmítají nedávno ustavené hnutí Demokratické Rusko a také lidové fronty a hnutí v republikách. Jsou rovněž proti obnovení německé autonomie, proti návratu krymských Tatarů na Krym a proti svrchovanosti republik. Napak se zaslouží o „jednotné a nedělitelné ruské impérium“ a požadují v této souvislosti, aby bylo zrušeno rozdělení SSSR na republiky.

Zvláštní pozornost věnují monarchisté pravoslavně církvi a usilují o těsnou spolupráci s n. Pravoslavní synod v čele s patriarchou Alexijem však v této souvislosti zaujímá

Náčelnici je sto let

PRAHA (lum): Dnes ve městě Shennactady ve Spojených státech oslaví sté narozeniny sestry Marie Provazníkové, bývalé náčelnice Sokola. Podle posledních informací je i ve svém šetřicím věku stále svěží živá se zálibou a dání kolem ní a to i přes samostatné zdravotní potíže. V USA žije od roku 1948 a za zmínku stojí že jejíma životní a dít věnoval svou disertační práci na univerzitě v Salt Lake City před několika lety řadu z čas krajanů.

AMERIČTÍ VOJÁCI v Perském zálivu si stěží, Cokolada, kterou dostávají, už neupřít. Ve 33 stupních Celsia čokoládové těstiny, tak populární mezi americkými konzumenty, vydrží jen dva dny. Pak jsou nepoživatelné, pevnou se stávají zcela náhodně. V armádě nikomu není dovoleno jíst v Masochussetta již uvozuji práci na mléčné čokoládě, která se v horku nebude rozpouštět.

velmi opatrný postoj a semináře se zúčastnil jen nízký církevní hodnostář. Monarchisté na církvi například požadují, aby posledního ruského cara Mikuláše II. a jeho rodinu, kteří byli bolševiky zavražděni, vyhlásila za svaté mučedníky.

Die Idee zu dieser unheimlichen Züchtung hatte Dr. Michael McCune, als die US-Regierung Versuche an menschlichen Föten, um die Abtreibung zu verhindern, erlaubten. Er wurde dagegen Versuche mit menschlichen Organen in Tieren. Also schuf er die Menschenmaus.

„Amerikaner“, které na sedm dní stojí 125 dolarů, na 15 dní 180 dolarů a na 30 dní 250 dolarů. Předpokládá se, že od nového roku bude možno jeji službu platit v čs. korunách.

Své zastoupení pro CSFR v SSSR zřídila v těchto dnech v Praze jedna z největších amerických dopravních společností „Greyhound International“. Pro čs. zájemce nabízí stovky letadel, na všech svých tratích, tzv. PRAHA - POČERVICE A ZPĚT...

Rolníci se dohodli

(čtk): Dohodu a spolupráci uzavřeli představitelé české a slovenské zemědělské společnosti s prezidentem partnerské organizace DLG i Ertlem. Dohoda především v oblasti vědeckotechnického pokroku umožní získat cenné zkušenosti z německého zemědělství a rozšířit je do praxe. Pan Ertl navštívil za svého pobytu v ČSFR vysoké školy zemědělské v Nitře a Praze a setkal se s družstevníky v ZD Velká Přílepy (okres Praha-západ). Na včerajší besedě s novináři hovořil zejména o možnostech rozvoje mezioborní spolupráce a pomoci při přechodu na tržní hospodářství.

VI. Mečiar o kompetencích

(čtk): „Chráme si naše soužití, chráme si společný stát. Chráme se před separatismem a extrémismem.“ S těmito výzvyami se ve svém pravidelném televizním projevu obrátil na občany Slovenska český a Moravy předseda slovenské vlády Vladimír Mečiar. Velkou část svého vystoupení věnoval slovenský premiér otázce kompetencí mezi federální a republikánské orgány. Konstatoval, že existují dodnes některé rozdílné pohledy, ale jsou věci, v nichž panuje jednoznačná shoda. O době kompetencí by se mělo rozhodnout k 1. lednu 1991.

Poukázal však na některé kompetence. V českém prostředí vznikly příslušné úkoly na předsedu slovenské KAŽDOU CHVÍLI HLAVI JINAK...

vlády a některé síly začaly okamžitě spolupracovat i M. Čalfa a P. Páňka. V této se neustále objevují články, které vyvolávají Slovensko jako krajina separatistů, kde lidé přemýšlejí pouze o tom, jak rozbit společný stát. „To ovšem není pravda“, poznamenal premiér Slovenska znepokojen i jím vzt. Na nejbližší roky se připravuje výstavba dálnice s délkou 230 kilometrů. Z toho na Slovensko pouze 18 kilometrů. Uvažuje se o výstavbě, rekonstrukci a modernizaci železniční trati v délce více než tisíc kilometrů. Podíl Slovenska je 185 kilometrů. Jsou rozpracovány i další projekty investice, které by měly být za pomoci zahraničního kapitálu realizovány přede-

LIDSKÁ MYŠ:

Nur eine winzige Narbe im leuchtigen Fell an der linken Bauchseite unterscheidet die Menschenmaus von der gewöhnlichen Hausmaus (Mus musculus). Da, wo die Nieren der lichen Gewebe zusammen Maus sitzen, haben Wissenschaftler im General Hospital von San Francisco den Bauch aufgeschnitten. Sie haben die in winzigen Teile zerschnitten Organe von abgetriebenen Babys unter die Nieren der Maus gepflanzt. Innerhalb weniger Tage wuchsen die Blutgefäße der Maus mit dem mensch-

DOTAZ NA MINISTERSTVO SPRÁVY: Jak by se v CSFR postupovalo proti bandě lupičů, která by měla na svědomí sice jen zlomek zločinů KSC, ale přitom nebyla v komunistické straně?

ského sdružení E. Neubauer v dopise prezidentovi CSFR V. Havlovi napsal, že jednostranné kroky Československa v otázkách odškodnění by mohly vést ke zhroutilosti o urovnění a usmíření.

Ze stanoviska KDH k tomuuto vystoupení VI. Mečiar: „KDH uvádí žádný důvod k odvolání ministra Andráse z funkce. Ministr Andráš právě v posledních dnech překročil kvótovní výměnu vedoucích pracovníků ministerstva vnitra komunistů, kteří stále setrvávají na svých vedoucích pozicích a znemožňovali demokratizaci tohoto resortu. Jeho postup je kompetenční a v souladu s dohodami koalicioních stran.“

Vyměňujete vodu květinám, aby ve váze nepáchla? Zápachu lze zabránit i tím, že do vody vložíte stříbrnou minci nebo kousek dřevěného uhlí. Baktérie způsobující hnělou pak nemohou přežít.

★

Víte, jak dosáhnout toho, aby vám v troubě nepopraskaly mísy z ohnivzdorného skla? Postačí, jestliže pláč, na který je stavíte, posypete kuchyňskou solí.

★

Jak dosáhnout toho, aby byly karty zase jako nové? Na zašpiněné karty použijte kousek vaty namočený v lhu nebo v koňské vodě. Po zaschnutí je přetřete čistým hadříkem.

PORADNA

Umíte dobře vyžehlit kravatu? Zkuste následující postup: mezi dvěma a podšívku vsuňte vložku ze silného papíru, teprve potom kravatu přezhlete přes vlhký hadřík.

★

Co si počít se skvrnami od vosku? Nejprve vosk opatrně sloupnete, potom třeba pokapaný ubrus vyžehlete tak, že látku vložíte mezi dva pánky. Tam, kde zůstala skvrna po vosku barevném, místo vyčistíte benzínem, anebo přeperte v saponátovém roztoku.

★

Jak si poradit se skvrnami od ovoce? Jsou-li čerstvá, pokapejte ihned postižené místo citrónem, nemáte-li ho po ruce, potřete látku mlékem, případně i do trochy mléka namočte a pak běžným způsobem vyperte.

Kostky malé privatizace vrženy

Vítězství ministra financí • Překvapující souhra v parlamentu

(fp): Historicky významný zákon o převodech některých věcí ve vlastnictví státu do vlastnictví fyzických nebo právnických osob, tedy zákon o malé privatizaci, překonal včera ve 13.25 hod. nejvyšší laika v plénu Federálního shromáždění a stal se skutečností.

Překonal ji způsobem vpravdě impozantním, když byl schválen drtivou většinou 202 hlasů z 239 přítomných poslanců FS. Poslední překážky v podobě připomínek a pozměňovacích návrhů, které ústavněprávní výbory doslova přes noc zpracovaly do několika variant, byly v tříhodinové schůzce proceduře zdořány bez větších

názorových kolizí a v podivuhodné shodě.

V sérii hlasování k pozměňovacím variantám neprošel ani jeden návrh, směřující proti základním myšlenkám předkladatele zákona, ministra financí Václava Klause. Nedostalo se tak ani na zavedení předkupního práva pro zaměstnance privatizovaných provozoven, ani na možnost splácení 50 procent kupní ceny v případě vydražení provozovny jejím zaměstnancem. Stejně tak poslanci neschválili ani návrh Miloše Zemaně (OF) na tříčtrtvrtinovou záručenou splátku, rozumně zdůvodněný podstatně vyšším počtem uchazečů o drobné provozovny, předpokládaným zvýšením nákupní ceny a možností krytí části splátek ze zvýšeného výnosu prodeje. Ministr financí sám připustil, že se objeví celá řada detailů, které byly opomenuty. Nejzávažnější však je, že zcela stranou pozornosti schvalovatelů zůstala otázka nečistě a nezákonně nabytých peněz.

Vyznamenání maltézských rytířů

(fp): Velkokříž Řádu za zásluhy, vysokého vyznamenání udělovaného Suverénním řádem maltézských rytířů, byl včera předán v Praze místopředsedovi vlády a ministru zahraničních věcí CSFR J. Dienstbierovi. Další stupně tohoto vyznamenání, velkodůstojnický kříž, byly uděleny místopředsedovi vlády ČR A. Baudyšovi a náměstkovi ministra zahraničních věcí CSFR R. Harencárovi, zasluzné kříže obdrželi dr. B. Svoboda a dr. C. Svoboda. Vyznamenání předali členové delegace Řádu maltézských rytířů, která je na návštěvu v Praze, velkokancléř G. Catalan, velký komtur V. Marullo a generální tajemník N. Klinský. Na slavnosti, která byla s touto událostí spojena, byli rovněž přijati noví členové maltézského řádu. Mezi přítomnými byli též místopředseda federální vlády J. Mikloško, kancléř K. Schwarzenberg a biskup J. Lebeda.

Delegace Rady Evropy

(fp): Vedoucí kanceláře prezidenta republiky K. Schwarzenberg přijal na Pražském hradečském parlamentním shromáždění Rady Evropy — K. Ekmanovou ze Švédska a R. Fornalho z Francie, kteří jsou pověřeni vypracováním zprávy k československé žádosti o přijetí do Rady Evropy. Hosté se zabývali o problémy lidských práv, pluralitu demokracie, a o otázku menšin v CSFR, včetně problematiky chystaného jazykového zákona ve Slovenské republice.

Kdy bude příští rok volno?

(fp): V zájmu správného postupu při realizaci nově schválených právních předpisů v oblasti pracovní doby tisková mluvčí ministerstva práce a sociálních věcí ČR R. Hrbková oznamuje, že podle zákona FS schváleného 9. května 1990, kterým se mění a doplňuje zákon č. 93/31 Sb. o státních svátcích, o dnech pracovního klidu a památných a významných dnech, jsou státními svátky celé CSFR jak následuje.

9. květen — Den osvobození od fašismu;

5. červenec — Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje

28. říjen — Den vzniku samostatného československého státu

Tyto dny jsou dny pracovního klidu.

Zákon č. 167/90 Sb. stanoví pro celou CSFR dále ostatní svátky, "ostatní dny pracovního klidu s výjimkou dnů nepřetržitého odpočinku v týdnu podle paragrafu 91 odst. 1

...ABY JSTE SE NEHLIVŠI DVĚS TĚŠIT NA CT.NÁVŠTĚVY...

Památce Alšova vnuka

(fp): Vnuk Mikoláše Alše, který byl jeho jmenovcem, zemřel právě před 15 lety, ale teprve v dnešním svobodném tisku mu můžeme věnovat alespoň několik slov. Byl nejen znamenitým znalcem dědova života a díla a jeho přebíhajícího výtvarného odkazu, ale zejména i jedinečným znalcem jeho památek, které Alšova rodina věnovala jako vdakomyslný dar ČS. státu. Z toho vznikl vlastně základ dlouho připravovaného Muzea Mikoláše Alše v dnešní úpravě v pražském letohrádku Hvězdka, o které se významně angažoval vnuk významně zasloužil přípravou a předáváním těchto materiálů pro příští sbírky muzea.

SYN H.A. UČIL NA ODPOČÍ ŠKOLE V LIDNÍ, NA LIDNÍ "A TON KRELLIT NEUHĚL..."

s dalším Vietnamcem. Spolu s ním se zapojila do sítě překupníků se spotřebním zbožím. Policistům pomáhají v práci Vietnamci, kteří již dříve jednání dvojice odsuzovali. Podle šetření neměl pachatel asi v úmyslu zabít, spíše násilím na oběti vynucovat výpověď o uložení cenných věcí. Ztratili se dolary, hodinky, zlaté řetízky aj. Kriminalisté vyšetřují i další trestnou činnost zmíněné dvojice a také krádež peněz mezi Vietnamci.

«Zkamenělý» kontejner

(fp): Už dva roky se nepodařilo vyřešit konečnou likvidaci obsahu kontejneru, který obsahuje částečně toxické látky a je umístěn na železničním vagónu ve stanici Brno-jb. Už před rokem měl být náklad převezen do vojenského prostoru ČSD Brno nemá vliv na jeho přesun a nestará se o něj zřejmě ani ministerstvo dopravy CSFR, které je o věci informováno. V roce 1988 putoval náklad jedovatých látek z Rakouska přes CSFR do Polska, kde měl být zničen. Byl však vrácen, protože polská firma zkrachovala. Zkrachovala i odlišující rakouská firma. Náklad skončil svou pouť v Brně.

Konečně jistota

MOSKVA: Příčinou smrti V. I. Lenina 21. ledna 1924 bylo ochrnutí dýchacího centra. Prohlásil to ředitel vědeckovýzkumného Ústavu fyzikální a chemické medicíny J. Lopuchin. Důrazně vyvrátil všechny tvrzení, že by Lenin byl otráven, nebo že by trpěl jinými chorobami. Vzhledem k různým domněnkám a tvrzením ohledně nemoci a smrti V. I. Lenina, které se v poslední době v SSSR rozšířily, byla před několika měsíci vytvořena z rozhodnutí sovětské vlády zvláštní komise.

Smrt členky gangu

(fp): Policie pokračuje ve vyšetřování smrti 33leté Vietnamky ve Zlíně. Byla nalezena svázaná, v blubokém bezvědomí, s lepicí páskou přes oči a ústa ve čtvrtek 11. října ve druhém donové mužů v jednom z pokojů. Po převozu do nemocnice svým zraněním podlehla. Jak ukázalo vyšetřování a zmapování pohybu osob, v inkriminovaném období se v objektu zdržovali jen vietnamští občané a jejich krajané. Oběť je vdaná a ve vlasti má tři děti. Ve Zlíně žila

Nach der Verpflanzung: das Spenderherz ist an das Empfängerherz angenäht (gestrichelte Linie in der Zeichnung)

Herztransplantation Es dauert nur 40 Minuten

Zuerst wird das noch schlagende Herz des Spenders mit einer Speziallösung durchströmt, es bleibt stehen. Dann durchtrennt der Chirurg die beiden Hauptblutgefäße – Aorta und Arterie. Jetzt kann das Herz entnommen werden. Mit den gleichen Schnitten wird das kranke Herz des Empfängers herausoperiert. Zurück bleiben vom linken und rechten Vorhof je ein Teil, wie zwei ausgehöhlte Apfelsinenschalen. In diese Höhlungen muß spätestens nach drei Stunden das neue Herz eingepflanzt werden. Die eigentliche Verpflanzung dauert etwa 30 bis 40 Minuten. Zuerst werden linker und rechter Vorhof, danach Aorta und Arterie zusammengeknüpft. Während der Operation liegt der Patient in einer Herz-Lungen-Maschine.

Duschen nachts erlaubt

Duschen und Baden ist auch nach 22 Uhr erlaubt. Allerdings sollten die BadeFreunden dann nicht länger als „etwa 30 Minuten“ dauern. Diese „Spielregeln“ für das Verhalten im Badezimmer stellte das Amtsgericht Düsseldorf in einem Urteil auf, das der Deutsche Mieterbund am Dienstag in Köln veröffentlichte. Zu langes Baden kann danach teuer werden: Wegen nächtlichen Dauerduschens verurteilte das Gericht einen Arzt zu einer Geldbuße von 100 Mark.

In der Urteilsbegründung betonte das Gericht, Duschen und Baden sei grundsätzlich auch nachts erlaubt. Die damit verbundene Lärmbelästigung gehöre zu den normalen Wohngeräuschen. Nach Ansicht des Amtsgerichts Düsseldorf darf der Mieter aber nachts nur „bis zu etwa 30 Minuten unter Einschluß vorbereitender und nachbereitender geräuschintensiver Tätigkeiten (Ein- und Auslaufen des Wassers) baden und duschen“. (Az.: 302 OWI/913 Js 1118/90)

„KOŽE JE TO ŽEDNOU 24, NEMECKY“ NĚJČE...

Alles begann mit Christiaan Barnard

William George von Buuren (61). Er war am 3. Januar 1970 in Kalifornien operiert worden. Jüngster Herz-Empfänger ist der Kanadier Paul Holt. Er war bei der OP am 16. Oktober 87 zwei Stunden und 34 Minuten. Herztransplantationen kosten in Deutschland rund 70.000 Mark (inkl. 3000 Mark Pflege- und Nebenkosten pro Tag). Herz-Patienten liegen mindestens 10 Tage im Krankenhaus. Die Krankenkassen zahlen.

Wälder, Schlösser und 480 alte Uhren

Das Vermögen von Fürst Johannes von Thurn und Taxis wird auf rund 2,2 Milliarden Mark geschätzt – in 500 Jahren geschaffen. Dazu zählen 28.000 Hektar Forstbesitz in Deutschland, 5500 Hektar Wald in Kanada und USA, neben sechs weiteren Schlössern auch das Regensburger Stamm-Anwesen St. Emmeram (500 Zimmer). Außerdem die hauseigene „Thurn und Taxis“-Bank (700 Mitarbeiter, 860 Mio Bilanzsum-

Americký dar

Byl čtvrtek, něco po půl třetí odpoledne, když se na třinácti československých Avii, několik autobusů a osobních aut zvolna přibližovalo k ma-

jetému tmuž zelenému americkému vojenskému letadlu. Jeho obklopení plechovou kavalérií však neznamenalo poškození jakéhosi válečného konfliktu. Šlo čistě o humanitární záležitost, přeložení vzácného nákladu. Kompletní polní nemocnice, dvaadvacet invalidních vozků pro Výbor dobročinnosti Olgy Havlové, chirurgické i dentální přístroje a léky – celkem 65 tisíc kilogramů zdravotnických potřeb za 150 tisíc liber, bylo totiž uctvá dopraveno dvěma letadly C-5 a letadlem základny Rhein Main v Německu do staré Ruzyně. Je to dar Spojených států amerických čs. zdravotnickým předala velvyslanec USA Shirley Templeová Blacková. V případě ČSR se tím jedná o první záležitost tohoto druhu, počeštěl z americké lékařské záležitosti v Evropě. Vloni ministerstvo obrany USA nenabíralo podobné dodávky Polsku, Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku.

Do funkce ministra národní obrany konečně nastoupil civilista, navíc pronásledovaný, jak bývá vytkem, po svém jmenování vydal rozkaz, v němž, jak konečně bývá vytkem, hovořil o tom, že armáda musí být zárukou suverenity, nezávislosti a bezpečnosti státu. Zároveň tímto rozkazem ruší rozkaz svého předchůdce č. 12 z 13. prosince 1989. Clověk je zvlášť v ur-

Všech se nehečeme přest panu ministru národní obrany do temesla z celého srdce mu přeje mnoho úspěchů ve funkci velmi náročné a v současné době i dosti delicate. Vol na není kolná, říkáli volní a poddávající, a jistě to věd i důstojníci a generálové. Demokracie má v armádě své přirozené omezení a velitel nemůže dát hlasovat o tom, v kolik bude ráno budíček. Ale o to zřejmě ať ani Svobodné legii, ani atestace nám komista. „Legionáři“ prostě vyjádřili, co si myslí, ať se to vytkému velení líbí nebo ne – a jejich neuvle se týkala nikoliv umělé válečnosti, ale, pokud jsme jim správně rozuměli, il po jejich slezda, spíše politického profilu armády. Jestliže překročili pravomoc, je samozřejmě právem, možná i povinností ministra, se proti tomu ohradit. Pokud jde o atestace, třeba lopeš žádná už špatná – kdyby totiž za ministra Vačka byly dobré, nemusel by je nový armádní šéf rušit. Takže se zdá, že armáda bude ještě delší dobu zažimát veřejnost, politiky, a samozřejmě i novínáře. Lze si jen přát, aby bylo vše jasné a aby již brzy skutečná profesionální armáda plnila svoji funkci v zemi začleněné do evropského kontextu, praktický a vylučování možnosti vojenských střetů... 4. RAV SE

Zrušil snad nový ministr národní obrany i tuto důležitou část rozkazu svého předchůdce? Několik mána ne-mitnout, že není o čem mluvit, žádnost komunistů v armádě je přece brněná a není nutno to v rozkaze opakovat... Dejme tomu.

Als nový ministr vydal také rozkaz o pozastavení činnosti Svobodných legií, čili zrušení převážně nižších důstojníků, kteří byli trnem v oku ministru předchozímu, protože vyžadovali důslednou očistu velitelského sboru od politických a jiných velleitů z mlstí rodné strany. Sadrženi označilo činnost tzv. atestací kn-míst za frašku. Nyní bude podrobena

Igel – So helfen Sie ihnen über den Winter

Frankfurt – Igel sind schlau Kerfchen. Wenn's draußen kalt und ungemütlich wird, halten die putzigen Stacheltiere einfach Winterschlaf. Spätestens anfang

Dezember sind sie von der Bildfläche verschwunden. Doch so mancher „Mecki“ findet nicht gleich den richtigen Schlafplatz – Sie können ihm dabei

helfen! Der Igel fühlt sich wohl an geschützten Plätzen (Wald, Hecken, Büsche), wo viel Laub zu finden ist. Hier baut er sich sein Nest. Wenn „Mecki“ noch eine Mahlzeit braucht, geben sie ihm Katzenfutter und Wasser (keine Milch). Die ersten warmen Sonnenstrahlen (Mai) wecken ihn dann wieder auf.

JESEK BĚŽÍ DOHŮ, OXCIKY, KOŽE NA ŽALÍSKY PLNE BOBLINKY.

Kopyta vydělávají

TLUMAČOV (tk) Státní alemanů ský statek Tlumačov má v součase nosti ve svých státech živnatice amerických klusůk ve státi 1,5 roku ze SRN. Koně zde budou nů roku trénovat a pak se vrátí domů. Vedle těchto ekonomicky výhodných stýků hodí Tlumačovští pokračovat i s pronájem koní. Loni v SRN uspěli Lancelot a Cansus, podobně se uveřejní koně prodáni do Itálie a Švýcarska.

Při tiskové besedě poděkoval za užitečné dary, které pokud se u nás dostanou do správných rukou, pomohou mnoha nemocným, ministr práce a sociálních věcí ČSR P. Miller. Je-li předloženo se kramě zástupců amerického velvyslanectví zúčastnili také ministr zdravotnictví ČR dr. M. Bojar a poradkyně prezidenta V. Časlavská.

nutným tmuž zelenému americkému vojenskému letadlu. Jeho obklopení plechovou kavalérií však neznamenalo poškození jakéhosi válečného konfliktu. Šlo čistě o humanitární záležitost, přeložení vzácného nákladu. Kompletní polní nemocnice, dvaadvacet invalidních vozků pro Výbor dobročinnosti Olgy Havlové, chirurgické i dentální přístroje a léky – celkem 65 tisíc kilogramů zdravotnických potřeb za 150 tisíc liber, bylo totiž uctvá dopraveno dvěma letadly C-5 a letadlem základny Rhein Main v Německu do staré Ruzyně. Je to dar Spojených států amerických čs. zdravotnickým předala velvyslanec USA Shirley Templeová Blacková. V případě ČSR se tím jedná o první záležitost tohoto druhu, počeštěl z americké lékařské záležitosti v Evropě. Vloni ministerstvo obrany USA nenabíralo podobné dodávky Polsku, Maďarsku, Rumunsku a Bulharsku.

UVÍD...

Rozkaz dávám, rozkaz ruším

Do funkce ministra národní obrany konečně nastoupil civilista, navíc pronásledovaný, jak bývá vytkem, po svém jmenování vydal rozkaz, v němž, jak konečně bývá vytkem, hovořil o tom, že armáda musí být zárukou suverenity, nezávislosti a bezpečnosti státu. Zároveň tímto rozkazem ruší rozkaz svého předchůdce č. 12 z 13. prosince 1989. Clověk je zvlášť v ur-

Všech se nehečeme přest panu ministru národní obrany do temesla z celého srdce mu přeje mnoho úspěchů ve funkci velmi náročné a v současné době i dosti delicate. Vol na není kolná, říkáli volní a poddávající, a jistě to věd i důstojníci a generálové. Demokracie má v armádě své přirozené omezení a velitel nemůže dát hlasovat o tom, v kolik bude ráno budíček. Ale o to zřejmě ať ani Svobodné legii, ani atestace nám komista. „Legionáři“ prostě vyjádřili, co si myslí, ať se to vytkému velení líbí nebo ne – a jejich neuvle se týkala nikoliv umělé válečnosti, ale, pokud jsme jim správně rozuměli, il po jejich slezda, spíše politického profilu armády. Jestliže překročili pravomoc, je samozřejmě právem, možná i povinností ministra, se proti tomu ohradit. Pokud jde o atestace, třeba lopeš žádná už špatná – kdyby totiž za ministra Vačka byly dobré, nemusel by je nový armádní šéf rušit. Takže se zdá, že armáda bude ještě delší dobu zažimát veřejnost, politiky, a samozřejmě i novínáře. Lze si jen přát, aby bylo vše jasné a aby již brzy skutečná profesionální armáda plnila svoji funkci v zemi začleněné do evropského kontextu, praktický a vylučování možnosti vojenských střetů... 4. RAV SE

Zrušil snad nový ministr národní obrany i tuto důležitou část rozkazu svého předchůdce? Několik mána ne-mitnout, že není o čem mluvit, žádnost komunistů v armádě je přece brněná a není nutno to v rozkaze opakovat... Dejme tomu.

Als nový ministr vydal také rozkaz o pozastavení činnosti Svobodných legií, čili zrušení převážně nižších důstojníků, kteří byli trnem v oku ministru předchozímu, protože vyžadovali důslednou očistu velitelského sboru od politických a jiných velleitů z mlstí rodné strany. Sadrženi označilo činnost tzv. atestací kn-míst za frašku. Nyní bude podrobena

Slowakische Nationalisten ehren einen rechten Führer

Den Ungarn im Lande macht vor allem das geplante Sprachengesetz große Angst

TO SI VYHÝSLEL PRY
NĚKDO AŽ PO VALCE ...

Cena Jaroslava Seiferta

(čtk): Český básník I. J. J. přezval
Cenu Jaroslava Seiferta za rok 1980.
kterou uděluje Nadace Charly 77. Di-
plomy o udělení Seifertovy ceny by-
ly v červnu předány také laureátům z let
1986—1989. Jsou jimi I. Vaculík (1986),
I. Davis (1987) a Karel Štěrba (1989).

Prvním nositelem ceny se stal v roce
1986 slovenský prozák D. Tatarba.
Vzhledem k novému vývoji v naší ze-
mi se rozhodla Nadace Charly 77 pře-
nést agendu Seifertovy ceny do Čes-
koslovenska a udílet ji společně s čs.
organizací. Jedná se také o sponzo-
rování této ceny čs. kulturní vyda-
vatelskými organizacemi či podniky.

Svaz Němců a jejich plány

(čtk): Kulturní sdružení občánků
ČSFR německé národnosti se na své
sobotní konferenci v Praze slovoilo
se Svazem Němců v ČSFR a přijalo
název Svaz Němců — Kulturní sdu-
žení. Na 150 delegátů schválilo nové
stanovy, zvolilo nové ústřední orgány
a zabývalo se budoucím životem této

„Öffentlichkeit gegen Gewalt“, der
Schwesterorganisation des tschechischen
„Bürgerforums“ übergetretener Kommu-
nist, die Ehrung Tisos scharf kritisiert.

Wer war Jozef Tiso? Der katholische
Pfarrer war politischer Erbe des legendä-
ren Andrej Hlinka, der, ebenfalls Pfarrer,
mit seiner 1905 geschaffenen „Slowaki-
schen Volkspartei“ den Kampf für die
nationalen Belange seiner Landsleute be-
gann. Als Hlinka 1938 starb, soll er aller-
dings noch auf dem Totenbett gesagt ha-
ben, der sicherste Schutz für die Slova-
ken liege in einem gemeinsamen tsche-
choslowakischen Staat.

Seinem Nachfolger Tiso fiel im Zuge
der Sudetenkrise die Autonomie der Slo-
wakei gleichsam in den Schoß. Es mag
historisch immer noch umstritten sein,
welchen Anteil er an der Zerschlagung
des tschechoslowakischen Reststaates als
Ministerpräsident hatte oder ob er nur-
unter Druck Hitlers handelte, als er am
14. März 1939 die Unabhängigkeit der Slo-
wakei verkündete, deren Präsident er-

Faschistoide Vorbilder

bald darauf wurde. Fest steht, daß die-
selbständige Slowakei nach faschistoiden
Vorbildern strukturiert war. Tiso führte
nicht nur die Slowakei an der Seite Hit-
ler-Deutschlands in den Krieg, sondern
er ließ die Deportation und damit den
Tod von rund 50 000 slowakischen Juden
zu. Er wurde im April 1947 des Hoch- und
Landesverrats für schuldig befunden und
hingerichtet. Es würde nicht überraschen,
wenn die um sich greifende nationale
Neuorientierung in der Slowakei irgend-
wann auch zur Neubewertung der histori-
schen Rolle Jozef Tisos führen sollte.

Das slowakische Parlamentspräsidium
hat bereits eine Kommission von Histori-
kern, Politikwissenschaftlern und Juri-
sten berufen, die die Ereignisse jener
Zeit klären soll. Und selbst wenn Tiso
nicht vollends rehabilitiert wird, dürfte
seine zu erwartende Reinwaschung von
mancher Schuld dem slowakischen Na-
tionalismus zusätzlichen Auftrieb geben.

„Sollte der tschechoslowakische Bun-
desstaat zerfallen und die Slowakei selb-
ständig werden, wäre das für die hier le-
benden Ungarn der Anfang vom Ende.“
Zoltan Sido, Vorsitzender des Kulturver-
bandes der in der Tschecho-Slowakei le-
benden ungarischen Minderheit und vor-
der „Wende“ Abgeordneter im Prager
Bundesparlament, ist recht pessimistisch.
Über dem slowakischen Horizont ziehen
im Gefolge der durch die Demokratisie-
rung des politischen Lebens freigesetzten
nationalen Leidenschaften dunkle Wol-
ken auf. Über den Sinn des tschecho-slo-
wakischen Gesamtstaates oder die von
den slowakischen Nationalisten immer
lautstärker artikulierten Vorteile eines
eigenen unabhängigen Staates wird zu-
mindest in Bratislava (Preßburg) heftig
debattiert. Seitdem fürchten besonders
die kompakt in der Südslowakei leben-
den Magyaren im nationalistischen Stru-
del unterzugehen.

Was den Magyaren allererste Sorge be-
reitet, ist die von einem starken nationa-
listischen Engagement begleitete Erörte-
rung des Sprachgesetzes im slowaki-
schen Landesparlament. Würde der Ent-
wurf der gegenwärtig noch in der Min-
derheit befindlichen „Slowakischen Na-
tionalen Partei“ (SNS) angenommen, ver-
lören sie das Recht auf Gebrauch der un-
garischen Sprache bei Ämtern und Be-
hörden. „Das würde die Lage von uns Un-
garn, die in der Slowakei unsere Heimat
sehen, beträchtlich verschlechtern.“ Auf
bis zu 800 000 Menschen schätzt Zoltan
Sido „real“ die Zahl der Ungarn in der
Slowakei. Bei der letzten Volkszählung
von 1980 wurden offiziell 575 000 ermit-
telt.

Zwar sei die Situation der Ungarn in
der Tschecho-Slowakei auch nicht im ent-
ferntesten mit jener der Magyaren in Ru-
manien vergleichbar, aber eine gewisse
Verschlechterung sei in den vergangenen
Jahren nicht zu übersehen gewesen. So
sei das an sich zufriedenstellende Netz
der achtklassigen Grundschulen durch
die Auflösung zahlreicher kleiner Dorf-
schulen verringert worden, und die Leh-
rerausbildung sei an der pädagogischen

Hochschule in Nitra dermaßen organi-
siert worden, daß bereits heute ein Man-
gel an ungarischen Lehrern bestehe, der
sich bis zur Jahrhundertwende noch
empfindlich verschärfen wird. In Prag
und Bratislava würden auch ungarische
Wünsche abgelehnt, in der slowa-
kisch-ungarischen Grenzstadt Komarno
(Komárom) eine ungarischsprachige Uni-
versität mit zwei Fakultäten für Pädago-
gik und Gesellschaftswissenschaften ein-
zurichten, wo neben Lehrern u. a. Journa-
listen und Priester der Reformierten Kir-
che ausgebildet werden könnten.

„Es sind die alten nationalen Probleme,
die jetzt unter demokratischen Bedingun-
gen oft viel schärfer neu artikuliert wer-
den.“ Zoltan Sido legt eine der vielen
Morddrohungen vor, die ihm als Min-
derheitenvertreter jetzt öfter ins Haus oder
Büro flattern. Die Stimmung werde zu-
nehmend aggressiver, seitdem die SNS
zusammen mit dem slowakischen Kultur-
verband „Matica Slovenska“ kürzlich in
Bratislava eine Massendemonstration zur

Man forderte: „Ungarn raus“

Unterstützung ihres Sprachgesetzentwur-
fes veranstaltet haben. Eine Debatte im
Fernsehen zum Thema sei unerträglich
gewesen wegen der von einzelnen Teil-
nehmern formulierten Intoleranz. So ha-
be, sagt Zoltan Sido, der Vorsitzende der
SNS, Vitazoslav Moric, die Ungarn öffent-
lich aufgefordert, die Slowakei zu verlas-
sen und über die Donau nach Ungarn zu
gehen. Zusätzlich bedenklich sei, daß die
Vertreter der slowakischen Regierungs-
parteien solchen chauvinistischen Hal-
tungen nicht entschieden genug wider-
sprächen.

Nicht nur Moric vertritt in der Slova-
kei die Ansicht, daß im Lande eigentlich
nicht die Ungarn, sondern Slowaken für
die Behauptung und Stärkung ihres Na-
tionalbewußtseins kämpfen müßten. In
der Südslowakei, wo die Magyaren kom-
pakt siedeln, seien Slowaken von der As-
similierung bedroht. Dort dominiere die
ungarische Sprache dermaßen, daß bei

Stellenausschreibungen ihre aktive Be-
herrschung auch von Slowaken verlangt
würde. Die Forderung der Magyaren
nach „amtlicher Zweisprachigkeit“ in der
Südslowakei sei unerträglich, verkündete
jüngst auch ein in Nationalitätsfragen
engagierter slowakischer Lehrerverein.
Wenn die Ungarn ihre Sprache im Amts-
verkehr gebrauchen wollten — ihnen
wird oft nachgesagt, sie weigerten sich,
Slowakisch zu lernen und zu sprechen —,
so sollten sie sich eben einen selbstbe-
zahlten Übersetzer nehmen.

So sehr sich slowakische Emotionen
auch an der ungarischen Problematik
entzündeten — für den Fortbestand des
Gesamtstaates ist das tschechisch-slova-
kische Verhältnis sicherlich bedeutsamer.
Als am 15. August neun slowakische Par-
teien in einer Erklärung „die Zukunft der
Slowakei ... in der Bildung einer unab-
hängigen und selbständigen Slowaki-
schen Republik“ orteten, tröstete man
sich in Prag noch damit, daß nur zwei da-
von politisch relevant, die übrigen aber
unbedeutende Splitterparteien seien. Die
politische Landschaft würde sich aber
nachhaltig verändern, wenn die von der
SNS betriebene Vereinigung dieser Or-
ganisationen im nächsten Frühjahr Wirk-
lichkeit werden sollte.

Die Lage wird dadurch nicht einfacher,
daß die intensivierte slowakische Identi-
tätssuche von einer betonten Rückbesin-
nung auf die streckenweise eher fragwür-
dige Zeitgeschichte begleitet ist. So ent-
hielten am 9. Juli des Jahres Nationali-
sten im westslowakischen Städtchen Ba-
novce nad Bebravou eine Gedenktafel am
ehemaligen katholischen Lehrerseminar,
die den „außerordentlichen Beitrag“ Jozef
Tisos für die Lehrerausbildung in den
slowakischen Landen würdigte.

Nach einem Sturm der Entrüstung im
Prager Parlament wurde der auf diese
Weise eingeleitete Versuch der Rehabili-
tierung des umstrittenen Politikers auf-
gegeben, und die Tafel wurde vorerst wie-
der entfernt. Dieser Vorgang finde in
Europa nicht seinesgleichen, hatte der
tschechoslowakische Ministerpräsident
Marian Čalfa, selbst Slowake und zur

korde v této „kategorii“ byla jedina
rakouská kabaretní skupina. Podřijlo
se jí prodal 511 vstupenek o rozmě-
rech 86 krát 81 centimetrů.

„Prý zase budou zdražovat ben-
zin...“
„Mě je to jedno. Já stejně beru
vždycky jen za padesát korun.“

organizace, která nyní sdružuje na
8000 členů. Novým předsedou se stal
Walter Štíte. V budoucnu se organi-
zace chce při činnosti opírat o Char-
tu OSN o lidských právech a Evrop-
skou konvenci na ochranu lidských
práv a základních svobod.

Největší vstupenka

BONN: Největší prodanou vstupen-
kou na světě se do příslušné kate-
gorie v Guinnessově knize rekordů o vi-
kendu zapsal 28letý muž z Essenu,

kteří ji v rozměru jednoho metru
a 70 centimetrů nechal vyrobit pro
slavnostní otevření střediska kondi-
ci gymnastiky, a prodal ji 700 hostům.
Desavádním držitelem světového re-

Wikingerstadt Birka wird völlig ausgegraben

Der Handelsplatz Birka auf Björkö, einer Insel im Mälär-See bei Stockholm, gilt als eine der bedeutendsten Siedlungen der Wikingerzeit. Schwedische Archäologen haben jetzt in einer groß angelegten Grabungskampagne damit begonnen, die im schwarzen Boden der Insel verborgenen Überreste freizulegen. Private und staatliche Geldgeber stellten nach Angaben der Stockholmer Tageszeitung „Svenska Dagbladet“ allein für die Voruntersuchungen 15 Millionen schwedische Kronen bereit (rund vier Millionen Mark).

Schon der erste Spatenstich Anfang Mai brachte faszinierende Funde ans Tageslicht, neben zahlreichen Knochenbruchstücken so eine reich verzierte Perle aus Keramik. Projektleiter Björn Ambrosiani erhofft sich die Aufklärung eines kompletten Stadtplanes des Handelsortes aus dem achten und neunten nachchristlichen Jahrhundert.

Wie die Wikinger vor über 1000 Jahren hier ihre Toten bestattet haben und daß auch Menschenopfer dargebracht worden sind, das hatte bei einer ersten Grabung von 1871 bis 1895 bereits Hjalmar Stolpe herausgefunden. Jetzt will man wissen, wie die auf gut 1000 Einwohner geschätzten Städer ihre Kommune organisiert haben. Selbst die Blütezeit Birkas liegt noch im dunklen. Kurz vor der Jahrtausendwende wurde der Handelsplatz aufgegeben und war dann lange vergessen. fwt

Wer spart wieviel?

Private Ersparnis in % des verfügbaren Einkommens 1989 (= Sparquote)

*alte Bundesländer

V. Havel o Varšavském paktu

(Čtk): Präsident V. Havel se při Hovorach z Lán v souvislosti s blížící se schůzkou Politického poradního výboru Varšavské smlouvy vyjádřil také k budoucnosti tohoto vojenského seskupení. Ml. řekl, že na schůzku počátkem listopadu v Budapešti přinášíme opět návrh, aby do půl roku bylo zlikvidováno nebo zrušeno spojené velení Varšavského paktu. Pakt by nějakou dobu ještě existoval jako nástroj z odzbrojovacích jednání, která už mezi oběma paktami probíhají. Partnera NATO nelze kompletně a ihned zrušit. Varšavská smlouva by měla být dočasná, politický útvar. Nemělo by jít o vojenský pakt jako takový. Ten se přelil, ztratil svůj smysl.

Karlsbad, du lebst ja noch!

Wiederentdeckt: Karlsbad und Marienbad. Unter der Staubschicht glänzt der Luxus der Jahrhundertwende. ČSFR mon-dän. Zeitreise ab 300 Mark (Weekendtarif)

Böhmen im Herbst. Die dichten Laubwälder brennen in tausend Rottönen.

Nachsaison in Karlsbad und Marienbad. Die Amerikaner sind weg, die Japaner auch. Jetzt ist die beste Zeit für eine Reise in die einst mondänsten Badeorte Europas. Flanieren zwischen den Jugendstilfassaden Karlsbads, auf der „Alten Wiese“, auf der Wandelbahn am Neubrunnen. Wie zu Beginn des 19. Jahrhunderts. Begegnung mit Geheimrat Goethe (war zwölfmal da). Alles, was Rang, Namen, Geld und ein Galen- oder sonstiges Leiden hatte, kurte in Karlsbad. Zar Peter der Große, Bismarck,

Bach, Beethoven, Marx. Sie alle wohnen im „Pupp“, dem ersten Haus am Platz seit jetzt bald 300 Jahren. Ursprünglich zwei Häuser, später erweitert und seit 1899 Grandhotel mit jener berühmten Jugendstilfassade versehen, die zu den schönsten der Welt zählt. Hier gibt es ihn noch, den Prunk der frühen Jahre, knöcheltiefe rote Teppiche, dicker Stuck an den Decken, Marmor, Säulen, Glasdächer. Das kommunistische Regime konnte zwar den Namen ändern – es hieß „Moskva“ und

„Moskva-Pupp“, nicht aber den Geist dieses Grandhotels. Heute finden sich in dem 358-Zimmer-Haus nicht weniger als 15 Restaurants (das beste ist das „Französische“, komplettes Menü etwa 40 Mark. Teurer ist man in Karlsbad nirgends). Als Spaniens König Juan Carlos vor zwei Jahren hier wohnte, verfiel er voll und ganz den Reizen der böhmischen Küche, vor allem der Kartoffelsuppe. Seit die Grenzen der Tschechoslowakei offen sind, seit es keine Visumpflicht mehr gibt, ist Karlsbad zum Wochenendziel gerade auch deutscher Touristen geworden. Wohnen im „Pupp“ hört dazu. Das Doppelzimmer

2 TYPY: HOTEL RICHMOND MIT KUR UND VP* 00 4050 01 VP* 00 4050 01

kostet zwischen 160 und 200 Mark pro Nacht mit Frühstück (Tel. 0042-17-22121).

Ausflug in eine schillernde Vergangenheit, gut essen und trinken, im alten k. u. k.-Charme. Auch das knapp 60 km südlich gelegene Marienbad erlebt jetzt seine Renaissance. Wie in Karlsbad wird auch hier ausgiebig renoviert und modernisiert. Die erste Adresse: das Golfhotel mit einem sehr guten Restaurant (Spezialität: Wild). Die Übernachtung mit Frühstück kostet pro Doppelzimmer 175 Mark (Tel. 00 42-165-26 51).

Sozialamt muß Reinigung des Federbettes bezahlen

HANNOVER, 30. Oktober (dpa). Das Sozialamt Hannover muß einem 26jährigen Sozialhilfeempfänger einmalig 41 Mark für die Reinigung seines vier Jahre alten Federbettes zahlen. Das entschied das Verwaltungsgericht Hannover am Montag in einem Vergleich. Der Kläger, der monatlich rund 900 Mark bekommt, hatte geltend gemacht, das Bettzeug sei

Höchstpreis in Bayreuth 230 DM pro Platz

BAYREUTH. Bei den Bayreuther Festspielen 1991 wird es keine Preiserhöhungen geben. Das geht aus dem jetzt veröffentlichten Spielplan hervor. Danach werden die Richard-Wagner-Festspiele im nächsten Jahr vom 25. Juli bis zum 28. August dauern. In dieser Zeit werden dreißig Aufführungen stattfinden, eine Neinszenierung ist jedoch nicht vorgesehen.

Die Festspiele werden mit einer „Lohengrin“-Inszenierung von Werner Herzog eröffnet, die von Peter Schneider dirigiert wird. Es folgt Wolfgang Wagners Inszenierung des „Parsifal“ mit James Levine am Dirigentenpult. „Der fliegende Holländer“ wird in der Inszenierung des Münchner Regisseurs Dieter Dorn von 1990 unter der musikalischen Leitung des italienischen Dirigenten Giuseppe Sinopoli wiederholt. Schließlich steht noch „Der Ring des Nibelungen“ mit „Rheingold“, „Walküre“, „Siegfried“ und „Götterdämmerung“ auf dem Programm. Die Inszenierung stammt von Harry Kupfer. Daniel Barenboim wird die vier Werke dirigieren.

Die Eintrittspreise zum Grünen Hügel bleiben im nächsten Jahr auf dem Niveau von 1990. Der teuerste Platz wird nach Mitteilung der Festspielleitung, an deren Spitze weiterhin Richard Wagners Enkel Wolfgang steht, 230 Mark kosten. Plätze mit beschränkter Sicht und Hörplätze sind schon für 16 Mark und acht Mark zu haben. Der Kartenvorverkauf beginnt am 15. November.

PRAC NEHAI, ČEŠI „KLANIK“ SÓPÉREK... TÁR NA NÉ!

Doložka je naše

PRAHA: Ve středu schválil Senát amerického Kongresu udělení doložky nejvyšších výhod Československu. Minulý týden schválila stejnou dohodu Sněmovna reprezentantů. K uvedení platnosti doložky do života chybí již jenom podpis prezidenta George Bushe. Uplatnění doložky nejvyšších výhod mezi Spojenými státy a Československem významně ovlivní československou ekonomiku. Při současném vývozu do USA na úrovni zhruba 103 milionů dolarů ročně bude úspora za snížení dovozních cel do USA představovat částku zhruba 18,5 milionů dolarů. Podle finančních odborníků by nově vytvořené podmínky mohly umožnit zvýšení čs. exportu do USA během jednoho až dvou roků ze současných rádoře 100 milionů dolarů na 300 milionů.

..4 CO EXPORTOVAT? VESLÁKY, HOLKY, ROKY...

● Česla předsedy FS A. Duběčka po Skandinávii pokračuje oficiální návštěvou Dánského království. Na mezinárodním letišti Kastrub v Kodani přivítal včera čs. hosta předseda dánského parlamentu H. P. Clausen, na jehož pozvání se návštěva uskutečňuje. Krátce po příchodu přijala A. Duběčka dánská královna Margrethe II.

verschwitz. Auf eine genaue Begutachtung des Bettes verzichtete das Gericht. Der Verwaltungsaufwand wäre höher gewesen als der fragliche Betrag.

Das Sozialamt hatte die Zahlung mit der Begründung abgelehnt, die Notwendigkeit einer Reinigung sei „nach einem Zeitpunkt von nur vier Jahren nach allgemeiner Lebenserfahrung nicht erkennbar“ (Az.: 3a282/90 u. 3a336/90)

VRÁTIT DIVADLU JEHO POSLÁNÍ

Stálo by za zajímavou psychologickou studií vystopovat všechny prameny a pramínky, které vedou k tak velké oblibě Rudolfa Hrušínského u nejširší naší veřejnosti. Několikandsabná volba za nejlepšího herce ve filmových a televizních anketach, nezapomenutelnost jeho divadelních postav, ocenění uměleckého mravního kodexu u postavách uměleckých i občanských, jak se projevovala v půl druhé století preferenčních hlasů při volbě za poslance Federálního shromáždění, svědčí o lidské důvěře, která se tak snadno v bouřlivém dění našeho století nezískává.

Narodil se v herecké rodině doslova na jevišti v Novém Etynku, dnešní Nové Včelnici u Kamenice nad Lipou. Jeho herecká dráha začíná u dětských rolí a vine se, s výjimkou krátkého působení u divadelní společnosti Budinského — Červíčka, pražským divadly. Uranie, Pražské dětské divadlo Milly Mellanové, angažmá u E. F. Burlana v D 37—39, Akropolis, Městské divadlo na Královských Vinohradech, Uranie a opět Vinohrady, Městské divadlo pražské a od 1. ledna 1960 Národní divadlo. Vedle vysokého hodnocení odborníků a lásky diváků a posluchačů však i palyčková hořkost závidlivosti a bezdůvodných nenávistí, která umělce i nás všechny otupila po řadu let o další možnosti uplatnění velkého herectví právě na vrcholu herecké zralosti. Poctivých 70 let uměleckých i občanských zápasů, na jejichž mezích vyslovuje Rudolf Hrušínský bytostně zažitá přání: ... aby

se divadlo vrátilo ke svému poslání. Uprostřed dlouhotrvajících a vyčerpávajících parlamentních zasedání, pro jejichž vyústění má Rudolf Hrušínský jediné přání — aby v konečných výsledcích přinesla dobré perspektivy pro jednotlivce i pro celou naši společnost, se našla přece jen chvíle k zamyšlení a rozhovoru.

—Nelitoval jste někdy rozhodnutí sudiců, že vám na divadelních prknech, kam jste se svou matkou vstupoval vlastně ještě před příchodem na svět, určily divadelní dráhu? —

—Někdy ano. Jsou i takové chvíle...

—Spolupracoval jste s řadou velkých uměleckých osobností, s E. F. Burlanem, J. Frejškou, zastihnuť jste i J. Kvapila, hrál jste v režii A. Radoka a O. Krejčí... —

—S E. F. Burlanem byla krásná spolupráce, spojovalo nás hezké přátelství. Na Vinohradech jsem hrál Vilka se Slávkou Marie Brožové a řadu pěkných dalších rolí. S Frejškou např. Dauphina v Shawově Syaté Janě. Frejška vytvářel velmi dobře připravené představení, všechno v nich mělo smysl, ale mně v tom chybělo více srdce, nepřilhl jsem se k sobě tak jako později s Radokem i když jsem věděl, že se rád předvádí, nebo s Krejčí, s nímž jsme se měli opravdu rádi...

—I když vím, že není jednoduché jednotlivé scény klasifikovat, přece jen se zeptám, v kterém souboru jste se cítil nejlépe? —

—V Městských divadlech pražských. Byla tam vynikající herecká parta, rozuměli jsme si a drželi spolu pohromadě. Nemohu se smířit s tím, jak to dopadlo s Komorním divadlem, takový ideální komorní prostor uprostřed města a tak se nechalo zdevastovat, je to trestuhodné...

—Pak přišlo Národní divadlo a milovníci vašeho umění věřili a těšili se, že vás na naší první scéně čekají velké příležitosti... —

—Vstupoval jsem do divadla Národního divadla pohostinsky jako Marian v Karvašově Příbuznosti mši. Dostal jsem tu řadu pěkných rolí, třeba bole-

slava v Tylově Drahomíra, Hostinského ve Frischově Andoře, Holbergova Jeppého z vršku, v triu s Blankou Bohdanovou a Josefem Koutem, Milta Manvilla ve Schisgalově A co láska?, Sancha v Dykové Zmoudření Dona Quijota a Jaga v Othellovi... —

—Nezapomenutelného Jaga... —

—Děkuji vám... Pak přišel Kuba v Tyrdoblavě ženě a úbytek rolí, s časovým odstupem jsem dostal Křížova Glembye, muš bílého Otce ve Williamsově Koče na rozpálené plechové střeše, vodníka Ivana v Jiráskově Lucerně... —

—Kde začaly vrcholy konsolidační nepřítel? —

—V mé režii Čapková Loupežníka, kde jsem pustil stín na mříže na nápis Národ sobě a potom na celou scénu, stupňovalo se to při odcházení. A psal se rok 1969. —

—Vynabradil vám v těch letech film, oč vás divadlo připravilo? —

—Pomohl mi v nejhroší době svou statečnou neústupností režisér Vláčil, který mě chtěl do Dymu bramborové natě. A když mi nařídili zkoušky, zanočil to tak, že snímá dívky kolem mě. Nejráději vzpomínám na partu, která se pod Menzlovým vedením sešla při Rozmarném létě, ačkoli jsme před natáčením nevěřili, že se Vancura vůbec dá převést na plátno. Silným pozitivem bylo i natáčení Společně vaříme. A měl by se k divákům vrátit Bočanův film Čest a sláva. —

—Jedno z nejhezčích překvapení pro nás bylo a je vaše nastudování Máchova Máje. —

—Přiznám se, že ve škole jsem Máchův Máj zvláště nemiloval, Pak ve Viole při oslavě narozenin Jana Zrzavého jsem přednášel jeden způv, dr. Justloví se to líbilo, já říkal, kdo to vydrží celé poslouchat, ale pustil jsem se do toho a byl jsem překvapen velkým ohlasem právě u mladých posluchačů... —

Úspěch Máchova Máje v jeho nastudování je v nenásilném položení důrazu na lidské motivy, lidské nadčasové problémy, jak je pojal... — A právě v tom je jeden z hlavních zdrojů, proč lidé mají Rudolfa Hrušínského tak rádi, a proč mu tak upřímně přejí k sedmdesátce, stále plně tvůrčího elánu, hodně sil, především i k řešení současných otázek v „obecné radě o nápravě věcí lidských“, jak toto úsilí nazýval J. A. Komenský. A brzké setkání s jeho novými rolemi na jevišti, ve filmu, v televizi i v rozhlasu.

Rechte der Angeklagten seien „gröblich verletzt“ worden, so das Gericht. Frau Horakova wurde 1950 wegen „Hochverrats und Spionage“ verurteilt. Sie gehörte zu den engsten Mitarbeiterinnen des Präsidenten Edvard Benes nach Ende des Zweiten Weltkriegs und vor der kommunistischen Machübernahme.

Hingerichtete rehabilitiert. PRAG, 30. Oktober (dpa). Die in der stalinistischen Tschechoslowakei hingerichtete Politikerin Milada Horakova ist rehabilitiert worden. Das Justizministerium hat das Todesurteil gegen sie und eine Reihe weiterer damals mit ihr Verurteilter am Dienstag aufgehoben.

• Pokud o zhanobení sochy V. I. Lenina v centru Moskvy byl zveřejněn v noči 2. 12. na 20. října. Části 12 metrů vysokého podstavce z červené žuly, na kterém spočívá téměř devět metrů vysoká socha, byla pořízena barvenou tekutinou dosud neuznaného chemického složení.

JE TO MOLT OSOBNOST!

Švýcarsko láká

(Ik): Přestože je Švýcarsko malá země, zaujímá na žebříčku turistické návštěvnosti osmé místo na světě a získává z turistiky 17 miliard švýcarských franků ročně. Tyto a jiné údaje sdělili na vědecké tiskové konferenci v pražském hotelu Diplomat zástupci Švýcarské ústřední kanceláře pro cestovní ruch a jejich partneři, k nimž patří i letecká společnost Swissair. Švýcarsko má zájem také o čs. turisty, kteří tam mohou cestovat bez víza. Země disponuje 270 tisíci hotelových lůžek, avšak má i řadu levných mládežnických ubytoven a 235 velmi kvalitních Kempů, v nichž je ubytování nejlevnější. Devadesát z nich je v provozu v alpské oblasti i v zimě pro obytné přívěsy. Pro cestování po Švýcarsku jsou výhodné tzv. Swiss pasy, které umožňují levnou dopravu po celé síti železniční, autobusové i lodního spojení uvnitř tohoto přitažlivého státu.

Více než 150 absolventů Bologny školiv práce při vložení ruky v Pierre sešlo to s Tomášem Bělou. Ten s dojetím (vůči) radostí nad setkáním a vřelým přivítáním a důstojností své živ.

V. KLAUS JAKO PŘÍZRAK? BONN: V. Klaus v čele Občanského fóra znamená, že OF určité nebude mít „levicový“ profil, konstatoval věrný bonnský list DIE WELT. Už po týdny se v české veřejnosti ozývala kritika, že chybí odpovědnosti a politické vedení země. Až nyní totiž přehlézají pro CSFR skutečné problémy: radikální přetvoření ekonomiky, privatizace, restriktivní finanční politika a na politické úrovni „národní otázka“ mezi Čechy a Slováky, slovenské heslo „Pryč od Prahy“. Jedno souvisí s druhým: čím horší je hospodářská situace, tím větší je přání připravit „linému“ v tomto případě Čechům, vlnu za vlastní trampoty. Diskuse o privatizaci sledují stalinisté, dokonce milióny zaměstnanců a dělníků dosavadního státního sektora s velkou nedůvěrou. Ví se, že pro-pouštění a zavírání podniků je nevyhnutelné. Jsou obavy o ztrátu pracovního místa. V poslední době lze slyšet, že Čechům se nakonec za komunismu nevedlo tak špatně. Byli si zle placení, ale na víkendový domek někde v Čechách, pokud možno v dosahu západní televize to vždy stačilo a nemuselo se ani přitla pracovat. Nyní vane chladný vítr konkurence a tlaku na výkon. Ministr financí jako vůdce strany je některými považován za nositele naděje, jinými za přízrak: nic nemůže lépe ilustrovat situaci v CSFR, napsal list DIE WELT. KLAUS JE PŘÍZRAK!

A KDO TO BUDE PLATIT?

Začalo to Leninem

Vladimír Iljič Lenin zůstal ještě dlouho po tom, co Stalin byl již dávno odhalen jako masový vrah, nejvyšší autoritou sovětského systému. A přece byl to on, kdo užil teroru, kdo začal potlačovat ideální lidskosti brutálními metodami, jímž padly za obětí milióny. Západoněmecký týdeník Der Spiegel uveřejnil nedávno článek o úpadku sovětského systému a o demontáži mýtu jeho tvůrce, jak v SSSR, tak i v jiných státech.

Praví se v něm:

Fotografie tohoto dosud největšího syna Ruska vidíme stále ještě na ulicích, ve školách, v nemocnicích, továrnách i kolchozech, zachycují jej vždy v jedné z oficiálně povolených póz. V třetím roku perestrojky reformatorský časopis „Moskovskije novosti“ se první odvážil poruší toto tabu, když napsal: „Dogmatická propaganda přetvořila Lenina ve statické ideologické absolutno, v jakéhosi bolševického Krista, Dramaturg M. Satov představil revolučního vůdce jako nesnesitelného pedanta, jehož jeho žena N. Krupská nazývá „ničemem“. Historik N. Popov napsal v časopise „Sovětskaja kultura“, že to byl monopol moci leninské strany, který umožnil vznik zcela totalitárního Stalina ve státa.

Tak bylo vysloveno to, co dosud nikdo se neodvážil říci: Lenin se ocíl v jedné řadě s jinými světovými zlodělci. Stranický mládežnický časopis kritizoval velmi opatrně přeměru leninského kultu jako „devalvací pověrného (měna): jen v jednom po-
slohuji nemědělé školy v Keměrově vst na 40 Leninových portrétů a jeho četná busty jsou umístěny dokon-
ce f ve věžních.

Novinář — ekonom V. Gelman napsal v časopise Novyj mir již otevřeně: Lenin vydal už v roce 1917 rozkaz

střílet bohaté sedláky jako buržoazy „na místě jejich činů“. Na jeho příkaz bylo zkonfiskováno 50 miliónů hektarů půdy a vytvořeno na ní pět tisíc sovkhozů a šest tisíc kolehozů.

Selulin rovněž soudí, že VRSR zabrzdl pokrok a obnovila staré autoritativní struktury. „Reneze byly namířeny nejdříve vůči odpůrcům revoluce, pak proti potenciálním protivníkům a nakonec se staly prostředkem vyřešení čistě ekonomických problémů“ — pracovními tábory. U příležitosti výročí Leninových narozenin v dubnu minulého roku navrhl divadelní ředitel M. Sacharov v žitém televizním vysílání, že by se Leninovy pozůstatky měly odstranit z mauzolea a podle křesťanského zvyku uložit do země.

Tabu však bylo již porušeno. Konzervativní spisovatel V. Soluchin vystoupil s dramatickým protestem proti postavení pomníku obětem stalinismu, který stanoví falešné datum začátku bezpráví, ještě před stalinovou tyranií oslavovaný tajný agent J. Blumkin se chlubil, že má rozkazy k zastřelení podepsané in blanco samým Leninem. Proč by se tedy neměl postavit pomník obětem leninismu?

Pomoc v tomto směru přišla ze strany nejméně očekávaná, a to od nářadu který do té doby byl poslední instancí bdící nad zachováváním

starých dogmat: KGB nařídila zveřejnit dosud neznámé Leninovy texty. Svědectví Leninovy brutality byla zabírována příslušným tajemstvím, stejně jako jeho poučná instrukce ka zkrocení balických států, které v roce 1920 poskytl azyl antikomunistickým vojákům: „Pokuste se potrestat Litvu a Lotyšsko vnáským způsobem (např. překročit hranice na určitou vzdálenost a povést 100—1000 státních úředníků a bohatců)“. Nomená zajímavý je i Leninův pokyn, pokud jde o boj s církví: „Hladomor skýtá jedinečnou příležitost, kdy můžeme porazit nepřitele na hlavu... Právě nyní, kdy v dověřených oblastech se lidé požirají navzájem, můžeme skutečně vy-
vládnout církevních starších zvlášť energicky a absolutně. Vítězství nad reakcím kterým je jisté: jejich odpor musíme rozbit s takovou krutostí, že na to budou vzpomínat ještě celá desetiletí.“

Střilet své politické odpůrce považoval Lenin skoro za „soudržskou brá pro vlastní porážení. Jeho bezpečnostní služba pod vedením Dzeržinského mu dopřávala této záhavy v hočnosti. V průběhu 18 měsíců jenom ve středním Rusku bylo bez odsouzení zastřeleno 8389 lidí a 87 000 uvězněno.

Za svého pobytu v emigraci ve Sovetskarsku v r. 1908 se Leninův přítel V. Adoracki zeptal, co se stane v případě vítězství revoluce a úředníky starého režimu. Lenin s odpovědí ani na chvíli neváhal: „Zeptáte se každého: jaký je tvůj vztah k revoluci? Isi pro nebo proti? Bude-li proti, postřívme ho ke zdi, bude-li pro, s radostí ho ovíváme jako spolupracovníka.“ Leninaova žena Krupská se tehdy už nendržela a dodala: „Ano a zastřelíte nejlepší lidi, kteří mají odvahu opřít své názory.“

A co do OSN A DO RÁDY BĚŽ-
PEČNOSTI A
TITUL VEL-
HOČI...

Pro zlepšení vztahů
VARŠAVA: Třídenní oficiální návštěvu Polska zabývá včera předseda vlády Slovenské republiky V. Mečiar. Doprovází ho nástoupěsada sloven-
ské vlády J. Kučerák, ministr meziná-
rotaich velobě M. Káčko a další mí-
nistři slovenské vlády. Rozhovory kte-

Bude méně brambor

na horách končí sklizen

Letošní září se v lizerských horách významemalo dvaceti šesti srážko-
vými dny, a zkomplikovalo tak sklizeň brambor. V IZD Zlatá Olšnice na
jablonecku začali so sklizi 15. září, ale prakticky se nic nedělalo. Po
bláznivých kopcích se zkrátka s kombajnem jezdit nedá.

„A to je hlavní důvod, říká před-
lonino dohaduje s výkupem a Země-
sedá družstva Ing. Jiří Frouček, „před-
vážnou dodávky brambor z naší stra-
ny“. Rozhodně odmítá nařčení ze spe-
kulací. Naopak, ve Zlaté Olšnici vy-
cházejí spotřebitelům co nejvíce
vstříle. Uzávěl například s velkoka-
pacitním skladem v Rychnově u Jabl-

na. N. skloupu na 1020 tun brambor
jako vlní a navíc rozvezou vlastní
dopravou do tanvaldské obchodní sí-
tě 120 tun. V září, když byly brem-
bory obalené bíloum lak, ži se ne-
hodily na skládování, vozili je za
výkupní cenu a cenu dopravy do
pražské tržnice. Je snad vlnou ze-
mědělců, že se v Praze našli lidé,
kteří koupili brambory za 2,60 a
obráleli je beztrusně prodávali za
3 až 10 korun? Spíš by se měl za-

mýslot na ministersku finanční a ze-
mědělství, proč nedokázali po letních
signálech o nížeji úrodě operativně
zvýšit výkupní cenu a snížit normu
velikosti konzumních brambor. Spo-

trubitel by vzal za vděk i hůzami
o něco menšími než 3,5 cm. Chas-
který vládné v obchodě, kdy se Ze-

Na návštěvu Československa př-
cestoval do Prahy generální inspektor
Bundeswebru admirál D. Wellershoff

Rostou i stálosti, jak ochrání brám-
borová pole před stále drzejšími zlo-
ději. Petr Hovorek, vedoucí agronom,
jen krouží blávnou nad tím, co si
dneska má dovolit. „Kdo vám před-
mčnu a ještě se vám smějí. Musili
jsme požádat o pomoc Vetečinou bez-
pečnost.“

Na návštěvu Československa př-
cestoval do Prahy generální inspektor
Bundeswebru admirál D. Wellershoff

POHLED Z NĚMECKA

BONN: Německý list Frankfurter
Allgemeine Zeitung v áterní poznám-
ce o KSČS napsal, že komunisté
v Československu, především v Če-
chách, jsou opět traviatři. Deník po-
ukazuje na výroky přetlath tajemní-
ka V. Mohority, že národní poroko-
mění je pryč a komunisté chtějí ny-
ní bojovat tvrdě a nekompromisně.
Jsou tu podivná slova v čase, kdy
mezi obyvatelstvem roste vztek kvá-
li tomu, že komunisté mají ještě stá-
le velký protiprávní získaný majet-
tek. Co dáva straně, která se bez-
starostně nazývá „komunistickou“, se-
bejistotu, naznačuje Mohoritovo ozná-
mení, že komunistická strana bude
opět zakládat podnikové skupiny,
konstatuje list. Poukazuje na to, že
v meziválečném období byli čs. ko-
munisté značnou silou. Po válce se
k nim obrátila největší část průmys-
lových dělníků. Statistiky lidí, kteří
v únoru 1948 táhli Václavským ná-
městím a dorazili poloviční demo-
kraci, se nahrnuli dobrovolně ze zá-
vodů. Za 40 let poté ztratili komu-
nisti všechnu důvěru u dělníků. Ale
vzhledem k hospodářským těžkostem
doufají, že se nyní opět v podnikcích
usadí.

• Více než 200 000 dětí umřelo ročně
v Sovětském svazu, protože jim není
poskytnuta včasná a kvalitativní
pomoc. A BYL TO NAŠ VZOR!

Jaképak lábory?

HAVANA: KUBANSKÝ list Granma
včera oznámil, že první ze 60 láborů
ve venkovských oblastech provincie
La Habana již byly dokončeny a pře-
souny se do nich s cílem pomoci
zemědělství první skupiny městského
obyvatelstva. Tento přesun části měst-
ské populace na venkov je součástí
opatření přijímaných v rámci tzv.

zvláštního období. V první části plá-
nu zvláštních opatření se jen v pro-
vincii La Habana počítá s více než
60 lábory, z nichž každý pojme přes
300 osob. Tyto první přesuny měst-
ského obyvatelstva na venkov jsou
pouhou přípravou na masové akce,
které by měly přivést v případě, že
bude příliš obtížné obstarat potraviny
pro velké městské aglomerace. Mezi

Kubanci si tento přírodní masový
přesun na venkov vysloužili názvem
„kambodžská varianta“.

• O podstatném zvýšení dodávek itán-
ské ropy do ČSFR včetně možnosti
uzavření dlouhodobé dohody, jednala
v minulých dnech v Teheránu česko-
slovenská delegace vedená náměst-
kem federálního ministra zahraniční-
ho obchodu J. Kallierem.

Malá antikva na Pohořelci

Pájdete-li z Malostranského náměstí v Praze nahoru Nerudovou ulicí a potom dál Úvozem, přijdete na Pohořelec. Tam už bez obtíží objevíte ti-remní štít, který hlásá, že majitelem starožitností je Jan Huněk.

Prostoru v krámě mnoho není, zato je na co se dívat. Ve vitrínách najdete míšeňský a vídeňský porcelán, zlatené sklo a především moc krásné obrazy. Barokní sošky s dobovými motivy se dělají o místo na policích s malovanými brnkami. Najdete zde rozmělně Janušků a Pannu Marii, Svatoú Trojici a dokonce i svatou Terezičku. Všechno zde dýchá časy dávno uplynulými a je vám v tomto prostředí volice příjemné.

Druhým podlažkem firmy je soudní znalec v oboru starožitností Petr Louja. Díky jemu má obchod možnost poskytovat bezplatné znalecké odhady každému majiteli bez ohledu na to, zda svůj předmět nabídne k prodeji či nikoli. Starožitnosti jsou propáleny jednak okamžitě, a to po oboustranné dohodě (což se týká předmětů, o kterých lze předpokládat, že budou prodány brzy), nebo jsou přijímány do komisionho prodeje. Všechny umělecké předměty bez rozdílu jsou předkládány kulturní komisi k posouzení. Pokud není ten který předmět určen pro muzea či galerie, je dán do prodeje.

Miliardy k soudu

BUDAPEŠT: Maďarsko se chce s rakouskými partnery dohodnout o náhradě škod v souvislosti s vodním dílem Nagymaros. Řekl maďarský vládní zmocněnec G. Sámsond. Uznává všechny oprávněné nároky, je však připraven i na soudní urovnání pohledávek, kde může předložit argumenty na obhájení svého postoje. Maďarsko vyplatilo rakouským podnikům 1,98 miliardy šinků za vykonané práce, je to částka, na kterou podle názoru maďarské strany mají nárok. Smlouva však byla uzavřena podle rakouských zákonů, a podle nich je možné požadovat náhradu za celou výši investice, z níž lze odpovídat pouze cenu materiálu, který nebyl použit, a hodnotu strojů. Maďarsku by právě tato část smlouvy chtěla změnit a maximálně je ochotna uhradit rakouským podnikům jen část ušlého zisku.

Mistr ve špině

Po hokejovém utkání Sparta—Plzeň v Praze se na hokejové konferenci sešli zástupci obou klubů. Pozornost se vzhledem k incidentu v třetíh obrátla k chování fanoušků. Co se vlastně dělo, že museli zakročit policisté a pořadatelé se vytrvalého pláskání diváků? Skupina mladých v klubových barvách vyrazila sledemem výtahů do třetího patra na stadion a pak začala mást bez placení. Zároveň tedy narušují po právu být vykazáni. Trenér Horavský se vyjádřil také k podnikům, ve kterých musejí hrát mistři ligy, přebývat ve Sporthotelu. V těchto podmínkách

Všichni tři muži se shodli na tom, že krátek brzy nebude stačit, a proto nejspíš do dvou měsíců bude rozšířen o nové prostory. Do té doby ovšem můžete nakupovat i prodávat každý den, a pokud si uděláte procházku do těchto končin v neděli, pak vás obslouží i v době od deseti do třinácti hodin.

hodiny, s cílovou v nich také není zrovna nejlepší soustava rozmarů, zejména v nedohlednosti. A že ty nemají peníze, na Sparta se nejen platí, by si jistě zasloužili lepší zacházení.

Agresivní lehké ženy

leťky: „Pošťalujeme, aby byla přijata taková opatření, která nám umožní platit zdravotnické povinnosti bez obav z napadení ze strany našich pacientek či jejich komplikací z ulice. Ide převážně o mladá lehká prostituta, která jsou povinná vyšetřování a léčby na venerologickém oddělení pražské fakultní nemocnice v Aboleňské ulici,“ to jsou slova prim. MUDr. B. Podhane, která je přednostou tohoto oddělení. Problém je podstatně širší, nepostihuje prostituci. Navíc dívky, u které se jedná, nemají nákladní sociální náklady, žijí na ulici v partech a prostitutky na páté, alikohol a drogy, nymfomani, jejich party se starávají prostitutky. Jejich party se snaží umožnit jim dle ze zdravotnického zveřejnění. Tato fakta jsou o to závažnější, že v Praze sídlí počet nemocnic, pohyblivých chorobami, a jejich nositelé jsou nečinnější k im-
telci vjezu HIV.

leťky: „Pošťalujeme, aby byla přijata taková opatření, která nám umožní platit zdravotnické povinnosti bez obav z napadení ze strany našich pacientek či jejich komplikací z ulice. Ide převážně o mladá lehká prostituta, která jsou povinná vyšetřování a léčby na venerologickém oddělení pražské fakultní nemocnice v Aboleňské ulici,“ to jsou slova prim. MUDr. B. Podhane, která je přednostou tohoto oddělení. Problém je podstatně širší, nepostihuje prostituci. Navíc dívky, u které se jedná, nemají nákladní sociální náklady, žijí na ulici v partech a prostitutky na páté, alikohol a drogy, nymfomani, jejich party se starávají prostitutky. Jejich party se snaží umožnit jim dle ze zdravotnického zveřejnění. Tato fakta jsou o to závažnější, že v Praze sídlí počet nemocnic, pohyblivých chorobami, a jejich nositelé jsou nečinnější k im-
telci vjezu HIV.

Nunciův úkol

leťky: Před zasedáním zasedání situace blesku českých a moravských diecézí poskytl biskup F. Radovský, generální sekretář biskupské konference CSFR, zprávu o úkolu nunciů. Na otázku o nástupci Františka Ker-
vina Tomáška na stoli pražského arcibiskupa, biskup odpověděl: „Všichni očekávají příchod apoštolského nunci, čekají, že se s jeho příchodem začne obsazovat či nastupovat kandida-
to Tomáška vyveš. Situace není tak jednoduchá. Nuncijs nemá pravomoc-
ce k tomu, aby jmenoval arcibiskupa, jeho úkol spočívá v tom, aby hledal a navrhnul vhodné kandidáty a tepr-
ve potom může Svatý Otec rozhodnout o tom, kterého z kandidátů jmenuje. Proto nuncij chce tuto otázku nechat už na příchod nového nuncijs.“

• Sovětský svaz zrušil v Praze stano-
val své vojenské oddělení. Označilo
to mluvčí sovětského ministerstva za-
hrobníků věci G. Gerasimov.

Straße der Steinzeit

Der älteste bekannte Fußweg, der von Menschen gebaut wurde, konnte jetzt aufs Jahr genau datiert werden. Er wurde in der Jungsteinzeit, genau im Frühjahr 3806 vor Christus, aus Eichenstämmen und anderen Hölzern angefertigt. Das Alter des Holzes konnte durch Zählen der Jahresringe ermittelt werden, berichtete kürzlich das in London erscheinende Wissenschaftsmagazin „Nature“ (vol. 345, S. 577). Bisher war nach der Radiokar-
bonmethode bekannt, daß der Weg um 3900 vor Christus entstanden sein mußte.

Der etwa 1800 Meter lange, aus Plan-
ken bestehende Weg führte durch ein Moor in der heutigen Grafschaft Somers-

Taxiky podrazily
leťky: Od středy platí v provozu pražské taxi služby nové cenové ka-
by, vytvořené zdražením benzínu. U vodního obsahu do 2000 ctm budou platit zákazníci 0,40 Kčs za 1 km uti-
mo Praha, uvnitř města pak při sif-
2000 ctm bude sazba 7,90 Kčs za 1
kilometr mimo Prahu, ve městě 5,20
kopci. Tyto sazby platí i pro noční
provoz. **HOLKY TAXI!**

Vojská významnější platí
leťky: Odstředný výbor Českého sva-
zu bojovníků za svobodu obdržel
mnoho dotazů, týkajících se zákona
č. 404/1990 Sb. o státních vyzna-
menáních. Na základě konzultace se
Federálním shromážděním sdělil všem
postojem vyznamenaní I. a II. or-
tole. Za vojenských významnější jim
udělení v boji proti fašismu a za
osobování tince Čeští vojáci, kteří
medaili. Za chrabrost, modality ze z-
slahy. Zdraví řád, řád Vítězství i dal-
ší) uvedení zákon neruší. Ve smyslu
zákonu se tyto řády a medailie mo-
budou však nadále udělovat. Tím však
neudělení práva nosit insignie
těchto řádů a medaili. Zákon předde-
níuje, v jakém pořadí se státní vy-
znamování a dekorace nosí.

Slowaken gegen Minderheiten

Nationalisten bekämpfen mit Streiks Amtssprachen-Gesetz

PRAG, 26. Oktober (dpa/AP). Der Vor-
sitzende der Slowakischen Nationalpartei
(SNS), Vitezslav Moric, hat die Be-
völkerung der tschechoslowakischen Teil-
republik zur Mißachtung der Gesetze auf-
gefordert, nachdem das Preßburger Lan-
desparlament mit Zweidrittelmehrheit
eine Gesetzesvorlage über die Einfüh-
rung des Slowakischen als einziger Amt-
sprache abgelehnt hatte. Bei Annahme
der Vorlage wären die im Lande leben-
den Minderheiten, vor allem Ungarn, ge-
zwungen gewesen, mit den Behörden
ausschließlich in slowakischer Sprache
zu verkehren. In der Slowakei stellen die
570 000 Ungarn die größte Minderheit;
sie repräsentieren mehr als zehn Prozent
der Gesamtbevölkerung.

Nachdem bereits am Donnerstag Tau-
sende Slowaken vor dem Parlament

gegen die Rechte von nationalen Minder-
heiten demonstriert hatten, wurden die
Aktionen am Freitag fortgesetzt. Ein Teil
der Betriebe wurde aus Protest gegen
den Parlamentsbeschluß bestreikt, Stra-
ßendemonstrationen sollten den Forde-
rungen nach Auflösung des Landesparla-
mentes und Rücktritt der Landesregie-
rung Nachdruck verleihen. Es handelt
sich um die seit der Wende im vergan-
gen November bisher schwerste innenpo-
litische Krise in der CSFR.

CSFR-Präsident Vaclav Havel bezeich-
nete die Ereignisse in Preßburg als „Ge-
fahr für die Einheit des Staates“ und for-
derte die Slowaken zur Ruhe, die Tsche-
chen zu Verständnis für slowakische An-
gelegenheiten auf. In der Slowakei leben
mehr als 500 000 Angehörige der ungari-
schen Volksgruppe.

set in England. Die Wissenschaftler
schätzen, daß er an nur einem Tag von
etwa zehn Steinschmiedenschen erbaut
wurde. Im Lauf seiner Geschichte ist er
mehrmals ausgebaut worden, was ein-
gefugte Hölzer mit unterschiedlichen
Jahresringen belegen. Ungefähr zehn
Jahre war der Weg benutzt worden, dann
hat ihn der Sumpf verschluckt, in dem er
bis in unsere Zeit konserviert wurde.

→ Tzv. DUBOVÝ ASFALT...

A veksláci se radují...

(bob): Jedno překvapení za druhým nám předkládá Státní banka československá. Nejprve minulý pondělí vydala mimořádný kursovní listek č. 44 se značným nárůstem hodnot turistických kursů a zároveň s upozorněním, že jde pouze o výjimek a pravidla a že následující kursovní menu „naserviruje“ opět v řádném termínu.

Jenže ouha — v pátek 12. října vydala ČTK neočekávaně další turistický listek (platný od 15. října), znovu charakterizovaný několika procentními nárůstem hodnot jednotlivých námi sledovaných zahraničních měn (pro úplnost uvádíme číselně v pořadí francouzský frank, 1000 italských lir, německá marka, rakouský šilink, švýcarský frank, americký dolar a britská libra — 8,46; 28,87; 21,63; 3,07; 25,76; 33,02 a 84,97 Kčs). Do třetice všeho zlého — to jsou výsledky včerejší devizové aukce. Šest kol vzájemného porovnávání poplatků a nabídky rozhodlo o tom, že dražební kursy výšplhaly do neuvěřitelných výšek. Ti z vás, kteří se nespokojí s výměnou „západní“ měny za dvě tisíce korun a budou od bank žádat něco navíc, tedy musí sáhnout hluboko do svých peněženek, neboť: fr. frank dostanete až za 11,42 Kčs (+54,7 %), tisíc Ital. lir za 51,05

Kčs (+54,4 %), rakouský šilink byl na aukci ohodnocen na 5,42 Kčs (+54,4 %) a německá marka na 38,25 Kčs (+54,8 %). Méně mobilnější z vás, si zřejmě nebudou moct zakoupit ani „dražební“ švýcarský frank s hodnotou 45,55 Kčs (+54,0 %) či americký dolar v ceně 58,39 Kčs (+51,0 %) nebo britskou libru ve výši 114,89 Kčs (+58,8 %). Zdá se, že jde o začarovaný kruh — nadsazování turistických kursů vede jen k vyšší vyvolávací ceně na aukcích a následně samozřejmě taky k takřka astronomickému výslednému číslu. Bohužel jeví se víc než pravděpodobným namíla skutečnost, že u běžného občana dojde po těchto kursovních skocích k oživení zájmu o hodnoty tvrdých měn na „vekslačských burzách“. Tam totiž nelegální majitelé deviz půjdou s jednotlivými kursy mírně pod cenu. To proto, aby obchody nestály...

Lepší než Rubik

(Čtk): Novou společenskou hru pod názvem Symetrie, náročností rovnocennou šachu anebo Rubikově kostce, vynalezl Emil Svetoň z Bratislavy. V posudku Ostavu experimentální pedagogiky SAV se uvádí, že za posledních 35 let nevytvořila v Československu žádná jiná hra s tak výpočtem a originálním řešením. V knize s názvem Soubor her Symetrie s přílohou o hře plochou a hracími nářadími, která se v těchto dnech objevuje v knihkupectvích, je soustředěno více než sto logických her a jejich variací. Tvorba Symetrie věnoval autor osm let, prosazování do života pro neochotu podniků realizovat ji a uvést na trh, si vyžádalo téměř dvacet let. O hru projeví zájem i zahraniční firmy.

Do Rady Evropy

(Čtk): „V případě přijetí ČSFR do Rady Evropy jsme optimističtí, mohlo by k němu dojít kolem poloviny příštího roku,“ uvedl včera v Praze na setkání s novináři předseda komise parlamentního shromáždění Rady Evropy pro nečlenské evropské země P. Sager. Připomněl však, že půjde o výsledek demokratického rozhodnutí. Formální žádost o naše přijetí bude projednána v lednu 1991. Zástupci komise pro nečlenské země dále konstatovali, že pro přijetí ČSFR do Rady Evropy, hovoří zejména velice rychlé proměny čs. politického života za poslední rok. V současnosti má ČSFR v Radě Evropy statut zvláštního hosta. V nedávné době se jejím řádným členem stalo Maďarsko.

Bei Affen klappt's schon mit der Aids-Impfung

Forscher am Pasteur-Institut spricht von Fortschritt / „Noch zahlreiche Hindernisse“

ein Jahr geschützt, der zweite ist es seit neun Monaten. Der dritte entwickelte nach sieben Monaten den Virus, blieb aber zum Teil geschützt, was dem französischen Forscher zufolge „nicht unterschätzt werden darf“.

Parallel zu den Versuchen in Paris gelang es dem Team von Philippe W. Bergmann von der US-amerikanischen Biotechnologie-Firma „Genentech“, zwei Schimpansen mit dem Protein GP-120 zu schützen. Die gemessene Infektionshemmung entsprach einer Schutzzeit von fast einem Jahr. Es bleibt allerdings noch zu beweisen, ob diese Testimpfstoffe gegen die verschiedenen Arten des Aids-Erregers wirksam sind. Den Amerikanern gelang es immerhin, Rhesusaffen gegen verschiedene Stämme des von Affen entwickelten Aids-Erregers FIV zu impfen.

französische Aids-Forscher. „Es wurde bewiesen, daß Impfstoffe gegen Aids möglich sind, was Schwarzseher bis 1988 bezweifelte.“ Professor Girard warnt vor allzu hochgesteckten und vorreiligen Erwartungen. Es seien noch zahlreiche Hindernisse zu überwinden, ehe es einen zuverlässigen HIV-Impfstoff geben werde.

Die von Girard geleiteten Forscherteams am Pasteur-Institut immunisierten drei Schimpansen mit einem Impfstoff, der auf der Basis von Proteinen aus der Virushülle hergestellt wurde mit dem Zusatz eines synthetischen Elements, das V3-Schleife genannt wird und einer wichtigen Region eines der Virushüllen-Proteine entspricht, dem GP-120. Nach der Impfung wurden die Versuchstiere intravenös massiv mit dem Aids-Virus infiziert. Einer der Schimpansen war über

PARIS, 29. Oktober (AFP). Bei der Suche nach einem Impfstoff gegen die Immunschwäche Aids sind in den letzten Monaten entscheidende Fortschritte gemacht worden. Forscherteams am Pasteur-Institut und in den USA haben bewiesen, daß Affen durch Impfung gegen das Humane Immunschwäche-Virus (HIV) und den sogenannten „Wildvirus“ geschützt werden können. Tests an Rhesusaffen sowie an Schimpansen, die in Körperbau und geistiger Fähigkeit dem Menschen am ähnlichsten sind, waren „sehr ermutigend“, wie Professor Marc Girard vom Pasteur-Institut in einem AFP-Interview zum Auftakt eines internationalen Aids-Kolloquiums in Marne-la-Coquette bei Paris sagte. „In diesem Jahr sind beträchtliche Fortschritte gemacht worden“, sagte der

Rauchen schädigt eindeutig die Herzgefäße

Rauchen schädigt die Herzkranzgefäße. Diese Binsenweisheit wurde bisher allerdings meist nur statistisch belegt. Eine Langzeitstudie über die Veränderung der Herzkranzgefäße durch Tabakkonsum lieferte jetzt den direkten Beweis für eine Schädigung des Herzens durch Nikotin, berichtete die in Neulenburg erscheinende „Ärzte-Zeitung“. Dr. Peter Nikutta von der Medizinischen Hochschule Hannover stellte die Ergebnisse seiner dreijährigen Untersuchung auf dem Kongreß der europäischen Herzspezialisten in Stockholm vor. Er teilte 335 Patienten mit ähnlicher Krankheitsgeschichte in vier verschiedene Gruppen ein. Die Herzkranzgefäße der Testpersonen wurden zu Beginn der Studie und am Ende röntgentechnisch untersucht. In den drei Jahren entwickelten sich, verglichen mit Nichtrauchern, bei ehemaligen Rauchern 42 Prozent mehr arteriosklerotische Ablagerungen in den Gefäßen. Mäßige Raucher zeigten bereits 31 Prozent und starke Raucher sogar 152 Prozent mehr Gefäßverengungen.

US-Karikatur: „Die Pferde haben ihre Unabhängigkeit erklärt“.

Bulgarien droht Europas Armenhaus zu werden

Viele Probleme bei Umstellung der Wirtschaft / Urlauber bleiben aus / Auswandererstrom

SOFIA (dpa). Von allen Ländern des ehemaligen Ostblocks hat Bulgarien die schlechtesten Chancen, den Übergang zu einer demokratischen Gesellschaft und effektiven Wirtschaft zu schaffen. Darin sind sich westliche Diplomaten in Sofia einig mit vielen heimischen Experten. Leere Geschäfte, Grundnahrungsmittel auf Karten, Stromsperrungen, Benzinrationierung und Wassermangel sind die wirtschaftlichen Eckdaten der bulgarischen Misere. Das gegenseitige Blockieren von regierenden Sozialisten und Opposition, ein unproduktives Parlament und fehlende Klarheit über dringend notwendige Kommunalwahlen und eine neue Verfassung treiben das Land in eine Sackgasse.

„Eine Wirtschaft der Absurditäten“, beschrieb der sozialistische Regierungschef Andrej Lukanow jüngst die Lage bei der Vorstellung seines Sanierungsprogramms im Parlament: Elf Milliarden Dollar Auslandsschulden, ein zehnfach höherer Energieverbrauch als in Industrieländern, eine um zwölf Prozent gesunkene Produktion in diesem Jahr bei um 17 Prozent gestiegenen Gehältern. Durch die jahrelange Trockenheit sind die Talsperren leer, die Kernkraftwerke stehen wegen schlimmer Sicherheitsmängel vor dem Aus. Die Umstellung des Handels in der östlichen Wirtschaftsgemeinschaft auf Devisen trifft Bulgarien mit wenig konkurrenzfähigen Waren und leeren Kassen schwer.

Die wirtschaftlichen Rückschläge sind

fast endlos: Die Touristen aus den ehemaligen Bruderländern haben nach der Wende in diesem Jahr einen Umweg um das Schwarze Meer gemacht. Durch die Golfkrise verliert Bulgarien einen seiner wichtigsten Handelspartner, durch die Wiedervereinigung einen noch wichtigeren in der DDR. Der größte Teil der Betriebe müßte wegen der Verseuchung der Umwelt sofort geschlossen werden. „Wenn Bulgarien überleben will, muß der Export in den nächsten Jahren vervierfacht werden“, weiß die Regierung. Daß eine solche Steigerung durch eine schnelle Privatisierung in der Landwirtschaft auch nur theoretisch möglich ist, bezweifeln alle Fachleute.

In der Bevölkerung macht sich tiefe Enttäuschung über das erste freigewählte Parlament breit. Die ehemaligen Kommunisten und die bei den Wahlen unterlegene Opposition liefern sich stundenlange unproduktive Redeschlachten über die Tagesordnung. Die Opposition blockiert immer wieder durch ihren Auszug die Arbeit. Die regierenden Sozialisten sind ratlos angesichts der schweren Krise in allen Feldern der Wirtschaft. Sie wollen nur etwas unternehmen, wenn die Opposition mitzieht. Die jedoch verweigert den Eintritt in eine „Regierung der nationalen Verständigung“.

Bisher haben die Abgeordneten nicht einmal eine Handvoll Gesetze verabschiedet. Wann die ursprünglich im Herbst geplante Kommunalwahl stattfin-

den soll, ist angesichts der fehlenden Gesetze unklar. Ohne eine neue politische Ordnung in den Gemeinden ist aber eine Reform undenkbar. Regierungschef Lukanow will die Wirtschaftsreform „auf solide gesetzliche Grundlage“ stellen. Der Beginn der Sanierung dürfte angesichts des heutigen Tempos der Volksvertretung auf Jahre blockiert sein.

Die fehlenden wirtschaftlichen und politischen Perspektiven haben allein in diesem Jahr 150 000 junge und gut ausgebildete Bulgaren veranlaßt, sich in den Westen abzusetzen. „Irgendwo eine Arbeit finden“, lautet die Devise. Ganze bulgarische Gruppen tauchen in jüngster Zeit im Westen als politische Asylsuchende auf. Lukanow hat in dieser fast ausweglosen Situation an westliche Regierungen geschrieben, darunter auch an Bundeskanzler Helmut Kohl.

Eine nennenswerte Soforthilfe hat Bulgarien aber von keiner Seite – auch nicht von seinem ehemals engsten Verbündeten UdSSR – zu erwarten. West und Ost haben offenbar Partner, die ihnen historisch näherliegen als Bulgarien. Westliche Diplomaten in Sofia haben indes noch nicht alle Hoffnung aufgegeben: „Wenn eine Massenauswanderung der Bulgaren und ihr Ansturm auf die westlichen Länder vermieden werden soll, muß eine großzügige Unterstützung Bulgariens durch die Industrieländer im urgentesten Interesse des Westens sein“, lautet ihr Argument.

Eine Nation entsteht

Tschechische Erzähler des 19. und frühen 20. Jahrhunderts

Milan Kundera kennt jeder. Bohumil Hrabal hat mal gelesen, wer literarisch über die Grenzen der eigenen Sprache hin nach Osten zu blicken gewillt ist. Aber wo haben sie ihre Wurzeln? Wie verhält es sich mit der Tradition, der sich die tschechische Gegenwartsliteratur verdankt? Der Horizont, auch des gebildeten Lesers, ist, so stellt sich heraus, doch recht eng. Karel Capek fällt einem vielleicht ein und Jaroslav Hasek. Sie beide kommen natürlich in einer Anthologie tschechischer Erzähler von 1833 bis 1920 vor. Und daß Hasek nicht etwa mit einem Kapitel aus seinem *Schwefel* vertreten ist, charakterisiert gleich die Auswahl, die der Herausgeber Peter Sacher getroffen hat: Er setzt innerhalb des (bei uns) Unbekannten auf das noch Unbekannte, gelegentlich auch auf das Aparte, hat alle Texte extra für diese Ausgabe übertragen und stellt Essayistisches neben Beiträgen, die im engeren Sinne. Das ausführliche Nachwort ergänzt die Anthologie zu einem schon ausgestatteten Band der gewohnten Manesse-Qualität, der eine Lücke auf dem deutschen Buchmarkt zu füllen geeignet ist.

Es entspricht dem auch im Nachwort sich ausdrückenden emphatischen Gestus des Herausgebers, daß die Texte der Auswahl nicht nur als literarische zu bestehen haben, sondern zugleich die historischen und philosophischen Denkfunktionen der Böhmen und Mähren im neunzehnten Jahrhundert mit Nachdruck skizzieren. Nun hat ja tatsächlich die Literatur maßgeblich zur Nationwerdung der Tschechen beigetragen, und so kann der Literaturgeschichte nur gerecht werden, wer die Wechselbeziehung zwischen Sprachkunst und politischer Entwicklung berücksichtigt. Dem Herausgeber lag darüber hinaus daran, die Texte und Auszüge zu einem neuen Ganzen zu verbinden, was freilich nur bedingt gelingen kann, will man ihnen nicht Gewalt antun. Das Prinzip ist bereichernd und restriktiv zu

gleich. Es erzeugt Homogenität, weist Zusammenhänge und Querverbindungen auf, ersetzt die häufige anthologische Willkür durch eine Perspektive der logischen Entwicklung, aber es spart auch aus, was sich dieser Perspektive nicht einordnen läßt.

Die großen Namen, die die tschechische Literatur prägen, fehlen natürlich nicht in diesem Band: Karel Hynek Mácha, der Dichter des legendären, aber kaum übersetzbaren *Mai*, Božena Němcová, die den – von Manesse bereits vorgelegten – Roman *Die Großmutter* schrieb. Jan Neruda, der Autor der *Kleinseitner Geschichten*, von dem sich der chilenische Dichter Pablo Neruda den Namen lieh, ist mit *Bildern aus dem Polizeileben* vertreten, sozial motivierten Feuilletons, die erkennen lassen, in welcher Tradition auch der deutsch schreibende Prager Egon Erwin Kisch stand.

Insgesamt lernt der Leser sechsundzwanzig tschechische Schriftsteller kennen. Viele wenden sich zurück in frühere Jahrhunderte; was Wunder bei einem Volk, das der Legitimation durch die Geschichte bedarf, um sich als Nation erst zu konstituieren, um zu befördern, was man die „nationale Wiedergeburt“ nannte. Viele bedienen sich des Mittels der Ironie: was Wunder bei einem Volk, das nicht die Macht hatte, sich der Herren zu entledigen, die ihm die nationale Souveränität verweigerten. Die tschechische Literatur ist nicht zuletzt ein eindrucksvolles Beispiel für die Dialektik von gesellschaftlichem Engagement und ästhetischem Experiment, die die äußeren Umstände ganzen Generationen von Künstlern aufdrängen.

THOMAS ROTH/SCHILD

Tschechische Erzähler des 19. und 20. Jahrhunderts. Auswahl, Übersetzung aus dem Tschechischen, Nachwort und Anmerkungen von Peter Sacher. Manesse Verlag Zürich 1990; 584 Seiten; 32,20 DM.

PROČ „ENTSTEHEN“? SMAD UŽ DÁVNO JE, NE?

VJEDNOH 2. ODR-NEUKIRCHEN
BYL VYDAVATEL ZAVNĚNÝ...

Brief nach 43 Jahren zugestellt

MÜNCHEN, 29. Oktober (dpa). Die Post hatte wieder einmal „lange Wege“ zu bewältigen: Erst nach 43 Jahren erhielt eine 72jährige Rentnerin im oberösterreichischen Neukirchen am Walde einen an sie adressierten Brief. In dem 1947 abgesandten Brief teilten die US-Militärbehörden der Frau mit, ihr stünden als Ent-

schädigung für das ihrem Mann in der Gefangenschaft abgenommene Geld 162 Reichsmark zu. Die Witwe ging auf das verspätete Angebot ein und schickte den Entlassungsschein ihres Mannes aus der Wehrmacht an das Bayerische Rote Kreuz. Ein Scheck über 41 Deutsche Mark, den ungefähren Gegenwert jener 162 Reichsmark, wurde ihr umgehend zu-

geleitet, bestätigte am Montag eine BRK-Sprecherin in München.

Der Brief der Militärbehörden kam wegen eines kleinen Fehlers in der Anschrift erst so spät ans Ziel. Statt Neukirchen am Walde war dort Neukirchen vor dem Walde, ein Ort in Niederbayern, angegeben. Die Postler vermuteten den Bestimmungsort deshalb in Deutschland.

Ihre Nachforschungen wurden offenbar zusätzlich erschwert, weil es in der Bundesrepublik 28 und in der ehemaligen DDR sieben Orte mit den Namen Neukirchen gibt.

Generál M. Vacek odvolán

(ml): Ještě v úterý odpoledne odpovídal ministr obrany ČSFR arm. gen. M. Vacek na dotazy členů branných a bezpečnostních výborů FS v čele s M. Kocábem.

Například na otázku související s nedávnou zprávou, že se objevily dokumenty prokazující, že velení čs. armády připravovalo na pokyn ÚV KSČ v listopadu 1969 zásah proti demokratickým silám, M. Vacek řekl, že na odpověď nemá právo, aby neporušil moratorium prezidenta V. Havla. Zopakoval, že ministerstvo obrany se distancuje od toho co bylo v této věci zveřejněno. Uvedl také, že zatímco armáda se snaží moratorium Komise prezidenta republiky dodržovat, Svobodná legie jej porušila. Pokouší se soustavně a nezdůvodněně armádu rozkládat a kompromitovat v očích veřejnosti. M. Vacek uznal, že armáda má problémy, a to převážně personální povahy. To byla poslední slova ministra obrany M. Vacka na veřejnosti. Včera dopoledne byl arm. gen. M. Vacek pozván k prezidentu republiky, který ho odvolal z funkce ministra obrany ČSFR. Dočasným řízením ministerstva pověřil předsedu federální vlády M. Kalu. Aby zřejmě odvolání ministra Vacka z funkce tolik nebolelo, vyslovil mu prezident své uznání za to, že jako ministr nedopustil, aby kdokoliv zneužil armádu proti lidu, a že loajálně plnil všechny rozkazy a zahájil proces zásadní přestavby čs. armády. Naskýtá se tedy otázka, proč prezident M. Vacka odvolal z funkce, když měl tolik zásluh.

Okolo Svobodné legie se opět točila část diskuse na tiskové besedě v Praze s tiskovým příslušcem Kanceláře ministra obrany plukovníkem P. Taxem.

Ten informoval o svém rozhovoru s představitelům SL nadto mistrem R. Svobodou, který měl k dispozici sifrovanou zprávu z listopadových dní. Plukovník Tax řekl, že pasáž ze zprávy, že „armáda byla připravena k udržení klidu a pořádku“, nepovažuje za důkaz o tom, že by ČSA byla připravena k puči a k převzetí moci. Tlumobil také názor M. Vacka na Svobodnou legii: „SL se pokouší soustavně a nezdůvodněně armádu rozkládat a kompromitovat v očích veřejnosti.“

Na otázku, zda ještě platí nedávné prohlášení náčelníka generálního štábu generála Šlimáka o neexistenci rozkazu z 15. listopadu 1969, odpověděl plukovník Tax, že platí. Připomněl, že plk. Z. Čefovský podal trestní oznámení na neznámého pachatele a že slibil jmenovat důstojníky, kteří rozkaz o zásahu armády z 15. listopadu 1969 vydali. P. Tax uvedl, že vyšetřování případu pokračuje na vojenské prokuratuře, ale že pan Čefovský odmítl jména obou důstojníků udát.

Je pravděpodobné, že dnešní tisková konference přinese další podrobnosti.

Svaz vojenské mládeže navrhuje, aby byl do funkce ministra obrany jmenován dr. A. Rašok, nynější náměstek ministra obrany, který je občanský bezúhonný a má potřebný lidský přístup k problémům v armádě a je odbornou zárukou hlubokých změn v životě čs. armády.

BYLO NACASE!

Ceny tvůrcům „trezorových“ děl

(Č): Prémii Českého literárního fondu byly v Praze oceněny na návrh FITESu významné umělecké práce a pozoruhodné výkony ve filmových a televizních trezorových dílech z konce šedesátých a začátku sedmdesátých let.

Jménem Unie českého filmového svazu a českého televizního svazu (FITES) blahopřál oceněným její vedoucí tajemník Z. Sirový. Konstatoval, že uplynuly už dvě desítky let od chvíle, kdy se filmy a televizní inscenace začaly zamykat na klíč, aby se k nim nedostali diváci.

V oblasti filmu získali přémie D. Vihanová za režii filmu Zabít neděle, tvůrci filmu Ucho (režisér K. Kačyňa, kameraman J. Hlák a herečka J. Bohdalová) a Smuteční slavnost (režisér Z. Sirový, scenáristka E. Kantárková, dramaturgyně V. Kalábová, kameraman J. Macháně a herečka J. Tichá).

Prémii ČLF byli dále poctěni E. Schorm in memoriam za režii filmu Den sedmý, osmá noc, J. Kučera in memoriam za produkci filmu Skřivanci na niti, M. Peer za působivé

ztvárnění pohrbu Jana Palacha ve filmu Ticho, B. Musil za režii dokumentu Žurnály o srpnu 1968, R. Cinčura za režii filmu Miha a J. Skalská za režii filmu Spříznění volbou. Ocenění byli rovněž M. Maryška za reportáž ze studentské stávky v listopadu 1968 Deset bodů, V. Borovička za koncepci dramaturgie filmu pravdivě zachycujícího události let 1968 až 1969, J. Švankmajer za animovaný film Byt s přihlídnutím k další tvorbě, I. Novák za film Co vy na to, pane barone?, G. Dettich za kreslený film Obří, A. Novák za rukopis knihy Kapitoly z bojů za nový film a Z. Tyc za režii filmu Vojtěch Fečový srodek.

V oblasti televizní tvorby byli ohodnoceni V. Vávra za námět, scénář a režii seriálu Rozhovor ve třech nádelech, tvůrce kulturního měsíčníku Jizvy jiskry, J. Jistoty (dramaturgyně Z. Jisková, scenárista O. Pop a herečka I. Jirásková), televizního pořadu Poselství (scenáristka D. Husáková-Průchová, režisér J. Danda a kameraman P. Vondra) a her J. Sotoly Waterloo, Julian Apostola a Bellevue (režisér J. Bělka in memoriam a scenárista J. Sotola in memoriam).

Přemii si zasloužil rovněž F. Filip za režii a O. Zelenka za scénář 13-dílného seriálu F. L. Věk, V. Blažek in memoriam za scénář komedie Obžalovaná, J. Smetanová za scénář televizní hry Konc velké epochy, Z. Bláha in memoriam za scénář televizní hry Byla jednou jedna budoucnost a J. Huhač za scénář televizní inscenace Podezření.

Další přémie byly uděleny J. Matějovskému in memoriam za režii televizní inscenace Podezření, A. Klimentovi za televizní inscenaci Barometr a V. Skutnovi za cyklus Co to má říkat, pane Werichu?

A DRBA ?

Vrátit slovům obsah

(hš): „Budeme se snažit, abychom pojímali a slovům vrátili jejich starý obsah, který jim lidstvo vždy přikládalo. Nechceme-li, aby lidé špatně jednali, nesmíme dopustit, aby byli donuceni špatně myslet.“ Klas F. Peroutky, zakladatele českého a slovenského vysílání rozhlasu Svobodná Evropa, vyslechli z autentického záznamu účastníci úspěšného jubilejního podvečera, který k 40 letům vysílání SE do Československa uspořádaly včera v Majakovského sále ÚKDZ v Praze Klub Dr. Milady Horákové a Konfederace politických vězňů. Byl tam také přečten vřelý pozdravný dopis P. Tigrida. V SE působili a působí svorně spolu Češi a Slováci, aniž by vzpomněli na nějakou pomíčku, vyprávěl dr. M. Kvetko, který stál u koťky českého a slovenského vysílání pro Československo. „Tento náš stál máže trvat a prosperovat jenom za dokonalého porozumění Čechů a Slováků,“ řekl a vzbudil aplaus.

Tokio gibi Mandela kein Geld

TOKIO, 29. Oktober (APF). Der japanische Ministerpräsident Toshiki Kaifu hat am Montag die Bitte Nelson Mandelas zurückgewiesen, die Befreiungsbewegung Afrikanischer National Kongress (ANC) mit 25 Millionen Dollar zu unterstützen. Er bot dem ANC jedoch über internationale Organisationen verstärkte Hilfe an.

Na zdejším

nerstag zu Ungehorsam und Mißachtung der Gesetze aufgerufen.

Im Namen seiner Fraktion erklärte am Montag im Nationalrat (Landesparlament) der Abgeordnete Anton Hrnko, seine Partei sei gegen alle Erscheinungen der Intoleranz und Änderungen der verfassungsmäßigen Ordnung sowie gegen Ungehorsam.

Der Vorsitzende der Partei, Vítoslav Moric, hatte noch am vergangenen Don-

In einer Fernsehansprache am gestrigen Sonntag hatte CSFR-Präsident Václav Havel von den Tschechen „mehr Verständnis für nationale Wünsche der Slowaken“ und von den Slowaken „größeres Vertrauen in den gemeinsamen Staat“ gefordert.

Der Vorsitzende der Partei, Vítoslav Moric, hatte noch am vergangenen Don-

Wende der Nationalpartei

im slowakischen Sprachenstreit
BRATISLAVA, 29. Oktober (dpa). Die Abgeordneten der Slowakischen Nationalen Partei (SNS) im Preßburger Landesparlament haben sich überraschend von den nationalistischen Demonstrationen in Preßburg und einigen anderen Orten

„Rumba-König“ Xavier Cugat gestorben

BARCELONA. Der spanische Musiker Xavier Cugat, der König des Rumba und des Cha-Cha-Cha, ist im Alter von neunzig Jahren in einem Krankenhaus Barcelonas an den Folgen eines Herzleidens gestorben. Der Katalane verbrachte einen großen Teil seiner musikalischen Karriere in Hollywood als Dirigent seines afrokubanischen Orchesters, dessen Rhythmen in der Nachkriegszeit die Tanzflächchen Amerikas und Europas beherrschten. In den letzten Jahren war Cugat vor allem als Karikaturist bekannt.

JEHO NÁHRÁVKA „RAPSODY IN BLUE“ JE NEZAPOMĚNUTELNÁ...

VW scheint bei Skoda das Rennen zu machen

PARIS/PRAG (dpa/rtr). Volkswagen dürfte im Wettbewerb um einen Einstieg beim CSFR-Autoproduzenten Skoda den französischen Renault-Konzern abgehängt haben. Diesen Schluß legt ein Interview des tschechoslowakischen Ministerpräsidenten Marian Calfa mit der Wirtschaftszeitung La Tribune nahe. Darin heißt es unter anderem: „Die Deutschen waren pfiffiger. Sie kennen besser unsere Mentalität, ... versprechen ein bedeutendes Sozialprogramm und sind ... großzügiger bei den Investitionsmöglichkeiten.“ Ferner betonte der Regierungschef: „Wenn die Franzosen keine bessere Antwort finden, dann auch wir nicht.“ Renault habe die Produktion eines Wagens vorgeschlagen, der „uns weniger gefällt als der, den wir zur Zeit bauen“. Die Entscheidung, wer den Zuschlag bei Skoda erhält, wird laut Calfa „eventuell vor Mitte November“ getroffen.

In Prag hatte VW-Chef Carl Hahn vorgestern seine Zuversicht bekundet, daß VW und Skoda „in Europa die Nummer eins“ werden. Das Angebot von Renault und dem schwedischen Partner Volvo soll sich auf ein Investitionsvolumen von 13 Milliarden Franc (umgerechnet 3,8 Milliarden Mark) belaufen. Was Volkswagen bereit ist, springen zu lassen, wurde bisher nicht bekannt.

SOLF, SASSAT, SOLO, SIRONO, LAUDI...

▲ „Úspěšná“ transakce ale pro koho... Oběti klasického podvodu s ruličkou „peněz“ se 18. října stal 30letý Roman P. Od neznámého muže chtěl koupit deset tisíc marek za 155 000 korun. Když si po provedené transakci chtěl přepočítat peníze, zjistil, že koupil pouze jednu 100markovou bankovku: rulička obsahovala nastříhané papírky.

Japaner sollen schneller baden

Die Japaner sind von ihrer Regierung aufgerufen worden, ihr Badewasser nicht kaltwerden zu lassen und beim Autofahren stets eine Straßenkarte mitzuführen, um Irrfahrten zu vermeiden. So soll angesichts der Golfkrise Energie gespart werden.

Arbeitserlaubnis entfällt

NÜRNBERG, 26. Oktober (AP). Ausländer mit einer Aufenthaltsberechtigung benötigen ab 1. Januar keine Arbeitserlaubnis mehr. Nach Mitteilung der Bundesanstalt für Arbeit vom Freitag wird die Berufsausübung für Ausländer damit deutlich erleichtert. Für nachziehende Angehörige entfällt außerdem in der Regel die bisherige Wartezeit, in der sie keine Arbeitserlaubnis bekommen konnten.

Benzinpreis in Ungarn

Der neue Literpreis für Superkraftstoff beträgt 62 Forint (1,55 Mark), (früher 37 Forint/knapp eine Mark). Die Taxifahrer wollten die Festsetzung bei 50 Forint (1,30 Mark). Die Preiserhöhung war nach Regierungsansicht wegen gekürzter Öllieferungen der UdSSR und als Folge der Golfkrise gestiegener Weltmarktpreise unvermeidlich.

Neo-Nazis randalierten

GÜTERSLOH/LEIPZIG, 26. Oktober (dpa/AP). Nach gewalttätigen Auseinandersetzungen in der Innenstadt von Halle im Kreis Gütersloh wurden am Samstag 27 rechtsradikale „Skinheads“ vorübergehend festgenommen. Bei den Neo-Nazis stellten die Polizeibeamten diverse Waffen — darunter Gassprüngeräte, zwei Pistolen und zahlreiche Knüppel — sicher.

In Leipzig wurden bei einer Massenschlägerei von Neo-Nazis am Samstag in Leipzig drei Menschen zum Teil schwer verletzt und drei Personen vorläufig festgenommen. Wie die Nachrichtenagentur ADN meldete, waren etwa 150 vorwiegend Jugendliche mit nationalsozialistischen und ausländerfeindlichen Parolen durch die Stadt gezogen, hatten Fahnen verbrannt und Raketen abgefeuert. Danach sei es zu einer Massenschlägerei mit rivalisierenden Gruppen gekommen. Die Besatzung eines Polizeiautos wurde von etwa 30 bis 50 Personen mit Eisenstangen, Holzknüppeln und Raketen angegriffen. Ein Polizist sei gezwungen gewesen, von der Schußwaffe Gebrauch zu machen. Dabei seien zwei Personen verletzt worden.

SPOTRENE NEMECKO! OBYČNÍ SE NEJAKY HENLEINŠPICKI?

Skodovky podražily

(čtk): Federální ministerstvo financí stanovilo následující změny maloobchodních cen osobních automobilů československé výroby: Osobní automobil Š 781 Favorit — Š 135 L/S 130 L z 84 600 Kčs na 90 310 Kčs, Š 135 LS/S 130 LS z 89 100 Kčs na 99 020 Kčs a Š 135 SP/S 130 SP z 84 410 Kčs na 90 100 Kčs. Nové ceny platí s účinností od 18. 10. Federální ministerstvo financí k tomuto opatření sděluje, že zvýšení maloobchodních cen je následkem vzestupu velkoobchodních cen (které se zvyšují přibližně o stejnou absolutní částku). Sazba daně z obrátu se snižuje z 39,8 procenta na 27,5 procenta. Znamená to tedy, že výnos daně z obrátu jako zdroje rozpočtových příjmů zůstává prakticky stejný. Cenové opatření souvisí s potřebou zlepšit ekonomickou situaci výrobce automobilů a, k. Skoda Mladá Boleslav.

HEER „VW“ NEŽUDE LEŽET... V CENĚ!

„U Schnellu“ o OF

(čtk): O čem spolu mluvili prezident ČSFR V. Havel a nově zvolený předseda Občanského fóra, ministr financí ČSFR V. Klaus v proslulá pražské pivnici „U Schnellu“? Podle informací, které poslyti itaskové mluvčí čs. prezidenta M. Zantovský, šlo o pracovní oběd. Prezident Havel V. Klausovi srdečně poblahopřál ke zvolení předsedou Občanského fóra. Námětem jejich rozhovoru byla práce a perspektivy OF. Ke schůzce V. Klaus uvedl: „Především nešlo o nějakou schůzku, ale o oběd, což je velice důležité. Povíдали jsme si o mnoha věcech, ale samozřejmě jsme si povíдали o Občanském fóru a o jeho budoucnosti.“

ŽEHO TUDY NEPOZVET...!

Práva k snídani

(čtk): Prezident ČSFR V. Havel se setkal na neformální snídani s 12-člennou skupinou poslanců Federálního shromáždění. Tentokrát to byli především zástupci Občanského fóra, veřejnosti proti násilí a zástupci Křesťanskodemokratické unie. Hovořil s nimi o legislativní práci, transformačním zákonu a o ústavní listině lidských a občanských práv. Složení poslanců na příštích neformálních setkáních, která budou pravidelná, se bude obměňovat.

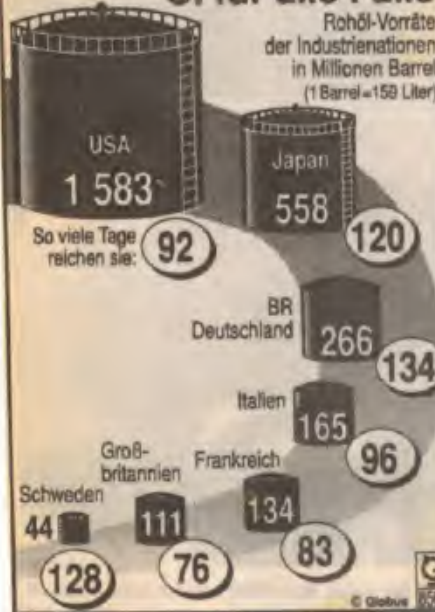
..A NE KŘEŠŤANSKÉHO?

nen Job schlecht und sogar miserabel versieht. Und eine große Mehrheit ist davon überzeugt, daß Kanada auf dem absteigenden Ast ist.

Kredit mehr. Denn mehr als dreiviertel aller Kanadier sind überzeugt, daß Politiker nie oder nur selten die Wahrheit sagen. 76 Prozent glauben, daß Ministerpräsident Brian Mulroney persönlich sei-

Politiker sind unten durch OTTAWA, 29. Oktober (dpa). Kanadische Politiker sind bei ihren Landsleuten offenbar unten durch und haben keinen

Öl für alle Fälle

Deutsche in Polen fordern Recht auf Selbstverwaltung

BONN, 26. Oktober (dpa). Vertreter der deutschen Minderheit in Polen haben die Bonner Regierung aufgefordert, sich bei den bevorstehenden Vertragsverhandlungen mit Warschau für „verbrieft“ Rechte der Volksgruppe einzusetzen.

WARSAU (dpa). Das Mißtrauen gegenüber dem vereinigten Deutschland ist in der polnischen Bevölkerung weiter sehr verbreitet, obwohl es in den letzten Monaten zurückgegangen ist. Dies geht aus einem am Mittwoch veröffentlichten Umfrageergebnis des polnischen Instituts für Meinungsforschung (OBOP) hervor. Bei einer Befragung von 1000 Polen am 8. und 9. Oktober meinten zwar 29 Prozent, daß die Vereinigung der zwei deutschen Staaten auch für ihr Land vorteilhaft ist, doch waren 50 Prozent entgegengesetzter Ansicht. *KDO BY SE JIM DIVIL!*

Chinesische Mauer länger als gedacht

Die berühmte chinesische Mauer ist offenbar länger als bislang gedacht. Archäologen hätten festgestellt, der östlichste Teil des größten Schutzbauwerkes der Erde läge nicht bei Shanhaiguan am Ostchinesischen Meer, sondern beim Fluß Yalu an der Grenze zu Nordkorea, meldete die amtliche Tageszeitung „China Daily“ am Mittwoch. Damit wird zum ersten Mal offiziell bestätigt, daß die Mauer nicht bloß 2450 Kilometer lang ist, sondern 1040 Kilometer länger. Die Stadtverwaltung der Grenzstadt Dandong will den östlichsten Teil der Mauer nun restaurieren, um Touristen anzulocken.

Während Feldforschungen zwischen Februar und Juli seien an vielen Stellen zwischen Hushan am Yalu-Fluß und Shanhaiguan Mauerreste, Gedenksteine, Keramiken und Waffen gefunden worden. Auch ein Dutzend Wachtürme nördlich der Mauer seien entdeckt worden.

Die Arbeit an der „Großen Mauer“ war unter großen Opfern unter Kaiser Shi Huang-ti im 2. Jahrhundert vor Christus begonnen worden. Sie entstand durch Erweiterung und Verbindung älterer Schutzwehren der drei nördlichen Staaten Ch'in, Chao und Yen und erhielt ihre heutige Form während der Ming-Dynastie im 15. Jahrhundert. Der größte Teil ist heute verfallen und überwachsen.

POSLEDNÍ ZPRÁVY Z Číny
OD ZEMSKÉHO HLAVNÍHO ZÁŘÍ...

Ölpreis belastet Osteuropas Reformen

PRAG (rtr). Der Internationale Währungsfonds (IWF) und die Weltbank wollen eine Gefährdung der Reformprozesse in Osteuropa durch die Golfkrise nicht zulassen. Dies machte der für diese Regionen zuständige Weltbank-Vize Willi Wapenhans deutlich. Die Organisationen würden vielmehr mit einem „sichtbaren finanziellen Engagement“ helfen.

Die gestiegenen Ölpreise sowie der zunehmende Zerfall des östlichen Wirtschaftsverbundes wird die Reformländer Osteuropas nach Einschätzung der Weltbank jährlich rund 15 Milliarden Dollar kosten. Dieser Betrag umfasse fünf Prozent des Bruttoinlandsproduktes (BIP) dieser Staaten, erklärte Wapenhans. Er bezifferte die zu erwartenden Mehraufwendungen für die Reformländer bei einem durchschnittlichen Ölpreis von 25 Dollar pro Barrel (je 159 Liter) auf jährlich sieben Milliarden Dollar, zumal ihr Energieverbrauch sehr hoch sei.

In der gleichen Größenordnung bewegten sich zusätzliche Belastungen, die durch die fortschreitende Desintegration des Rates für gegenseitige Wirtschaftshilfe (RGW) entstünden. Die Staaten Osteuropas erhalten aus der Sowjetunion keine billige Energie und Rohstoffe mehr, für die sie bisher auch mit Waren minderer Qualität bezahlen konnten.

ČESKÝ AŽ NĚKDY VÍCE ČIŤ ZAHN. NOVINY...

Künstliche Knochen

New York – US-Forscher arbeiten fleißig an der Entwicklung von künstlichem Knochen-Material, das im Reagenzglas gezüchtet werden kann. Der Biostoff soll in Bruchstellen gespritzt werden und das Zusammenwachsen fördern.

VIEČNO UHĚLY, ALE ROZUM
NA HODNOST ZABEDOVENÝ...

IRA schickte Zivilisten vor

Bei zwei Bombenanschlägen in Nordirland sieben Tote

BELFAST, 24. Oktober (Reuter). Die Untergrundbewegung Irisch-Republikanische Armee (IRA) hat am Mittwoch bei zwei Bombenanschlägen gegen die britischen Sicherheitskräfte in Nordirland sieben Menschen getötet und 26 zum Teil lebensgefährlich verletzt. In einer Erklärung übernahm die IRA die Verantwortung für die beiden Attentate auf die Kontrollpunkte in Derry und bei Newry. In der zweitgrößten Stadt der britischen Provinz starben sechs Soldaten, bei Newry im Grenzgebiet zur Republik Irland wurde einer getötet.

Wie die Polizei berichtete, zwang die IRA in beiden Fällen Zivilisten, die Bomben ans Ziel zu bringen. In Derry werde der Mann vermißt, der gezwungen worden war, seinen mit Sprengstoff beladenen Privatwagen an den Kontrollpunkt der Stadt zu fahren. Sein Auto wurde durch die Detonation zerfetzt.

Die IRA habe die Familie des Mannes in Geiselschaft genommen, um ihn zu der Fahrt zu zwingen, hieß es weiter. In Newry sei ein 85jähriger Mann gezwungen worden, den Kontrollpunkt mit einem

PROC 2

Für Ost-Verkehr bestehen 127 Milliarden Nachholbedarf

BONN, 24. Oktober (AP). Einen Nachholbedarf von 127 Milliarden Mark für ostdeutsche Straßen, Schienen und Wasserstraßen hat Bundesverkehrsminister Friedrich Zimmermann errechnet. Der CSU-Politiker sagte am Mittwoch in Bonn, in dieser Summe seien weder der Ausbau noch der zukünftige Erhaltungsbedarf berücksichtigt. Zimmermann informierte den Verkehrsausschuß des Bundestags über den Stand der Planungen des gesamtdeutschen Verkehrswegeplans, der Ende 1991 vorgelegt werden soll.

Nach ersten Schätzungen des Bundesverkehrsministeriums gibt es auf dem Gebiet der ehemaligen DDR folgenden Nachholbedarf:

- Bundesfernstraßen rund 13 Milliarden Mark;
- Bezirksstraßen rund 15 Milliarden Mark;
- Schienennetz der Deutschen Reichsbahn rund 48 Milliarden Mark;
- Luftverkehr rund eine Milliarde Mark
- Binnenwasserstraßen rund acht Milliarden Mark;
- Kommunalstraßen rund 30 Milliarden Mark;
- Öffentlicher Personennahverkehr rund zwölf Milliarden Mark.

PAVE KOHL, DALŠÍ PRŮSER, CO?

PROTOKOL NAD LÍZOU...

Vorsicht! Satire!?!
BONN, 24. Oktober (dpa). Die SPD hat ihren Wahlkampf abgegeben, weil ihr Kanzlerkandidat Oskar Lafontaine gegen den „Einheitskanzler“ Helmut Kohl (CDU) ohnein chancenlos sei. Dies teilte das WDR-Fernsehmagazin „Monitor“ am Dienstagabend den verbliebenen Zuschauern in einem Satire-Beitrag mit. Die „Diskussion“ um Bonn“ geriet jedoch so recht, daß die politische Szene in der Bundesrepublik nachhaltig verunsichert wurde. Fernsehveranstalter, Zeitungsredaktionen und Presseagenturen wurden von vielen Zuschauern angerufen, die den Beitrag ernst genommen hatten. Dabei hatten die Mitarbeiter von „Monitor“ dick aufgetragen. Nach einer Moderation, in der es ausdrücklich hieß, daß jetzt die SPD-Entscheidung gezeigt werden solle, wie sie gewesen sein könnte, erschien die Bonner Korrespondentin Renate Bülow und sagte, daß sich das SPD-Präsidium in einer überraschenden Sitzung auf Vorschlag Lafontaines gegen eine Fortführung des Wahlkampfes ausgesprochen hätte.

Die Wahlkampf-Millionen sollten nicht sinnlos verpulvert, sondern für den Aufbau neuer Arbeitsplätze in der ehemaligen DDR eingesetzt werden, erläuterte Renate Bülow.

Prost auf die Liebe
New York – Eine französische Firma will ein Bier auf den Markt bringen, daß das Liebesleben fördert. Die Marke „Peaseur“ soll stark mit Aphrodisiaka angereichert sein. **TILGNER SEXQUELL...**

Lieferwagen anzusteuern, nachdem seine Familienangehörigen ebenfalls als Geiseln genommen worden seien, teilte die Polizei mit.

Bevor Polizei und Militär Zeit gehabt hätten, das Gebiet zu räumen, sei die Bombe explodiert und habe einen Soldaten getötet sowie zehn verletzt.

In Derry wurde nach Angaben eines Polizeisprechers eine „massive Bombe“ an die Fahrzeug-Sicherheitskontrolle befördert. Es sei zu vermuten, daß der Sprengstoff in einem auf dem Prüfstand abgestellten Auto detoniert sei.

Drei Soldaten waren den Angaben der Polizei zufolge auf der Stelle tot und zwei starben auf dem Weg ins Krankenhaus. Einer sei später im Krankenhaus gestorben. In der Umgebung wurden 25 Häuser schwer beschädigt.

In Nordirland ermordeten protestantische Extremisten nach eigenen Angaben am Mittwoch einen katholischen Taxifahrer. Laut britischer Presseagentur Press Association war dies ein Racheakt für die Ermordung eines protestantischen Chauffeurs am Dienstag.

Riad zeigt sich verletzt

BONN, 24. Oktober (dpa). Saudi-Arabien hat in einem ungewöhnlichen Schritt bestritten, sich in den letzten Jahren jemals um deutsche Waffen bemüht zu haben. Die fortgesetzten Beteuerungen deutscher Politiker, keine Waffen an Saudi-Arabien liefern zu wollen, nannte Botschafter Abbas Faig Ghazzawi am Mittwoch „eigentlich verletzend.“

In einer Erklärung des saudiarabischen Verteidigungsministeriums, die Ghazzawi zur Verfügung stellte, wird Bundesverteidigungsminister Gerhard Stoltenberg zitiert, der am 11. Oktober die „Weigerung der Bundesregierung, Waffen an Saudi-Arabien zu verkaufen“ wiederholt habe. „Das Königreich hat überhaupt keine Anträge zum Kauf von Waffen oder Kriegsausrüstung an die Bundesregierung gestellt“, weil es seinen Bedarf auf offenen Weltmärkten decken könne.

Botschafter Ghazzawi, der in den deutschen Dementis angeblich nicht vorhandener Kaufwünsche nur „eine vorübergehende Störung“ ansonsten guter Beziehungen sah, betonte, daß in seinen fünf Amtsjahren keine Waffenwünsche geäußert worden seien. Allerdings seien von deutscher Seite vor einem Monat Waffen angeboten worden, und zwar nicht etwa aus ehemaligen DDR-Beständen.

IDE ZACH PŘECE JEN STACH,
PROTOKOL NAD LÍZOU...

Prost auf die Liebe
New York – Eine französische Firma will ein Bier auf den Markt bringen, daß das Liebesleben fördert. Die Marke „Peaseur“ soll stark mit Aphrodisiaka angereichert sein. **TILGNER SEXQUELL...**

PRAHA (od zpravodajů): Rozhodnutí ministerstva zemědělství České republiky B. Kubala usvolit ze svého emuálního fondu 100 miliónů korun na podporu odbytu hovozního masa umožní podnikům Masného průmyslu použít tyto prostředky nejen na uskladnění masa, ale i k poskytnutí stávkových malonchodním organizacím.

Wie kamen die Armen voran?

Jährliches reales Wirtschaftswachstum je Einwohner der Entwicklungsländer 1980 bis 1989 in %

Die Frösche sollen wegen der Golfkrise ihre Schenkel geben

DHAKA, 24. Oktober (epd). Die Regierung von Bangladesch will das vor einem Jahr verhängte Exportverbot für Froschschenkel aufheben, um die finanzielle Situation des von der Golfkrise schwer betroffenen asiatischen Landes zu verbessern. Nach Schätzungen des Handelsministeriums entstehen Bangladesch durch den Wegfall von Überweisungen der Gastarbeiter im Nahen Osten und die gestiegenen Rohölpreise Verluste oder Mehrausgaben in Höhe von 600 Millionen US-Dollar (rund 900 Millionen Mark). Die Ausfuhr der besonders in Europa beliebten Froschschenkel brachte bis 1989 dem devisenarmen Land jährlich zwischen zwölf und 13 Millionen Dollar ein.

EUROPA: 1100 „ALLES SCHNEISFREIER“...

Prags Studenten begehren auf

PRAG, 24. Oktober (dpa). In einem Aufruf an die tschechoslowakische Bevölkerung haben am Dienstag Studentenfürer in der Hauptstadt Prag erklärt, ihnen sei die „Revolution vom November vergangenen Jahres gestohlen“ worden. Der 17. November, der als „Tag der Wende“ in der Tschechoslowakei gilt, dürfe nicht als Jahrestag der Revolution gefeiert werden, heißt es in dem von den Studentenfürern des vergangenen Jahres unterzeichneten Aufruf.

„Wir wollen nicht, daß die alten Kader der Nomenklatur mit Fähnchen in die Straßen ziehen und uns ins Gesicht lachen. Es gibt keinen Grund mehr, unsere Revolution als „samten“ zu bezeichnen“, meinten die Studenten. Präsident Vaclav Havel warfen sie vor, er habe sich mit falschen Ratgebern umgeben und verschweige dem Volk viele Entwicklungen.

O. K.

Hrůzná skládanka

(Gra): K částem lidského těla, které byly nalezeny ve dnech 6. a 7. října v plavební komoře v obci Dolánky na Mělnicku, přibyla další torza. Nalezena byla 14. října poblíž elektrárny Mlýnské. Vyplavala část hrudníku a obě ruce. Přivolaný lékař jednoznačně určil, že jde o osobu mužského pohlaví. Části těla byly ve vodě dva až tři týdny. Příčinou smrti bylo udušení z utopení, tělo pak následně roztrženo lodním šroubem. Totožnost oběti není dosud známa.

Immer mehr Bauern geben auf

Die Zahl der landwirtschaftlichen Betriebe in der ehemaligen Bundesrepublik ist seit 1985 um gut zehn Prozent auf derzeit noch 665 100 Höfe geschrumpft. Dies teilt das Statistische Bundesamt mit.

CHCE TO HOLT 320 A 320 (UBA-VORSKU)...

Geschichten aus dem Hause Sacher

Ein Glück, daß ihn seine Geliebte Katharina Schratz davon abgehalten hat. So wurde das Hotel Sacher Herberge der berühmten und Reichen – was ein Blick in die Gästeliste beweist. Königin Elizabeth II. tafelte im Sacher, Fürstin Gracia Patricia, Star-Dirigant Herbert von Karajan.

Sacher, dem Sohn von Franz Sacher – dem Erfinder der Sachertorte – weniger die Torte, als die mit Plüsch gepolsterten Separées machten das Hotel Ende des 19. Jahrhunderts weltberühmt. Hier vergnügten sich leichte Mädchen, Prinzessinnen und Könige. Lud ein Mann eine Wiener Hofdame zum Souper ins Sacher ein, fiel die vor Empörung fast in Ohnmacht. Denn so eine Einladung galt damals im alten Wien als unsittlich. Der Kaiser Franz Joseph jedenfalls guckte immer demonstrativ zur Seite, wenn er in seiner Kutsche durch die Philharmonikerstraße zur Oper fuhr. Er wollte das „Sündenbabel Sacher“ sogleich schließen lassen.

„Geschmelter Diner, küß di Hand, gnädige Frau – besten Dank, meine Empfehlung, gnädiger Herr.“ Jeder Gast, der durch die große gläserne Tür des Hotel Sacher in der Philharmonikerstraße (zwischen Wiener Oper und Kärntner Straße) schreitet, wird vom Hausdiner in den Adelsstand erhoben. Vorausgesetzt, er ist korrekt gekleidet.

Als einmal Filmstar Cud Jürgens in buntesten Westen und ohne Krawatte in die „Blue Bar“ des Hotels wollte, stellte sich ihm der Portier in den Weg. „Ohne Krawatte kommen sie hier nicht rein“, sagte er barsch. Erbaut wurde es 1876 von Eduard

Die Garnisonskirche

In Potsdam wird doch wiederaufgebaut: Die Stadtverordnetenversammlung hat sich jetzt für den Wiederaufbau des traditionsreichen und umstrittenen Gebäudes (das kleine Bild zeigt es auf einem Gemälde von 1827) ausgesprochen. Das entspricht dem Bedürfnis, die alte Schönheit der Stadt wiederherzustellen, hieß es. Gleichzeitig verurteilte die Versammlung die Sprengung der Ruine im Jahr 1968 (großes Bild). An dieser Stelle steht jetzt ein Bürohaus für das Potsdamer Rechenzentrum. Mit der Sprengung sollte auf Geheiß der SED ein Stück preußischer Geschichte verschwinden. Noch am 21. März 1933 wollte Adolf Hitler mit einem Festakt in der Garnisonskirche, mit dem der kurz zuvor gewählte Reichstag konstituiert wurde, das Anknüpfen des Nationalsozialismus an preußische Traditionen dokumentieren. Wegen der umstrittenen Bedeutung der Garnisonsstadt hatte sich die Potsdamer Stadtverordnetenversammlung erst Anfang Oktober für eine Zukunft ohne Exerzierplätze und Kasernen eingesetzt. Zur Begründung erinnerte der Ausschuß für Stadtentwicklung daran, daß preußische Fürsten und Kräfte des Dritten Reiches von Potsdam aus viele Kriege vorbereitet und Freiheitsbestrebungen unterdrückt hätten. Die vielen Kasernen und Truppenübungsplätze der Sowjetarmee, die bald freierwerden, sollten umgebaut werden. Doch wurde schon damals bekannt, daß das Bonner Verteidigungsministerium den Aufbau eines Heereskommandos Ost der Bundeswehr in Potsdam plante.

RATN NACISTICKA' PAMAT'KA-NITLER

Aufgespießt

„Jeden Abend, wenn Helmut Kohl und Theo Waigel sich die Bettdecke über die Ohren ziehen, haben sie 270 Millionen Mark neue Schulden gemacht.“

Die SPD-Abgeordnete Ingrid Matthäus-Maier in der Haushaltsdebatte des Bundestages.

LEPČINE Ž BOLŠEVICKA'!

Drahá tradice

LONDÝN: Královský život potřebuje královské dotace. Dokazuje to informace, že náklady na britskou panovníckou rodinu, kryté státní pokladnou, dosáhly loňské 56 milionů liber. Paláce, královská jachta, vláková soupřava a letová společnost z této částky 46 milionů. Vlak pro královnu vůbec podražil. Za posledních šest let bylo do něj vloženo 18 milionů liber, protože byl zamodernizován a zbaven škodlivé azbestové izolace. Jachta, přestavěná v letech 1967–88 za 22 milionů, si v tomto roce vyžádá devět milionů liber. Pro srovnání – Spojené státy stojí roční vydržování Bílého domu, sídla prezidenta, v přepočtu 30 milionů liber.

NOVO, TAKY TO JDE!

V PRÁZE SICH DÁVÍ VÍCEJ AKO NA SLOVENSKU.

PENÍZE JIM NESMRDÍ

HAVANA: Kubánská vláda a Obchodní komora budou všemožně pomáhat vzniklým podnikům, musí a přilivlu čerstvého zahraničního kapitálu na Kuba. Uvádí se to ve vývoji zprávě kubánského Obchodního komory. V určitém rozsahu s oficiálními hesly kubánského režimu se in konstatuje, že kubánské hospodářství a zvláště zahraniční obchod musí být reaktivnější a musí akceptovat skutečnost, že v současném světě převládá a bude stále více převládá tržní hospodářství a soukromé vlastnictví podniků. Především kubánské Obchodní komory sice zopakoval povinnost formuli o věrnosti kubánské ekonomiky socialistickým principům, současně však naznačil, že Kuba nyní dala zelenou všem zahraničním společnostem, které by si přály na ostrově podnikat. Tím se potvrzuje teorie, že kubánský režim je podstatně pružnější, než ukazuje dogmatiká besla na jeho povrchu. Nyní na Kubě podniká 157 západních společností a zájem roste. Většina podnikatelů počítá s tím, že po určité demokratizaci se na Kubě vytvoří mimolehké ziskové turistická a obchodní zóna.

FIDEL JICH PODŘEBOVAL VZPOKY K...

Kradl na železnici

(C): V8 Olomouc zadržela v úterý tři pachatele rozsáhlého rozkrádání. Dva pracovníci tratové stanice Olomouc a jeden zaměstnanec železniční stanice Střepánov ve věku 39, 37 a 30 let nejméně od roku 1987 vykrádali železniční zásilky. Doposud jim byla prokázána škoda za 340 000 Kčs.

VI. Dlouhý o benzínu

V krizovém štábu i zástupci rafinérií

A LITR = 1 HODINA PRÁCE ?

(čtk): „Dodávky ropy ze Sovětského svazu jsou v současnosti kráceny a to, co dostáváme v rámci vazbových ujednání navíc, platíme tvrdou měnou za dnešní světové ceny.“ řekl v Litvinově federální ministr hospodářství Vladimír Dlouhý. Na toto téma jednal za zavřenými dveřmi s vedoucími Chemických závodů.

„Československo je v situaci, kdy by se muselo hluboce zadívat, pokud by chtělo dále udržet přítliv ropy, na který jsme byli zvyklí.“ uvedl dále ministr hospodářství. Na otázku, zda budou regulace opatření zrušena, odpověděl záporně, a dodal, že vláda bude hledat lepší mechanismus.

Co si myslíte o názoru, že vláda podlehla umyslné lži?

„Nepodlehla, to rozhodně popírám. Najde se to, že ropa není, ale že je drahá. O regulaci jsme ve vládě hovořili už v pondělí, a to z důvodů cenových. Řešení měla být jednoduchá a rychlá. Informace však pronikla mezi obyvatelstvo a vznikla panika.“

Přesvědčete lidi na měsíc je málo na to, aby lidé mohli jezdit jako dříve. „Jde právě o to, aby jezdili méně než byli zvyklí.“

A nebylo by moudřejší, benzín rovnou zdražit?

„Podle mého názoru ano. Většina mých kolegů ve federální i republikových vládách však tento názor nesouhlasí.“

Z jakých důvodů?

„Sociálních. Ovšem každá ekonomika, když se dostala do podobné situace, prodává regulovala. Např. v Belgii se cena pohonných hmot zvyšuje každý den. Samozřejmě nikoliv o 50 procent, jak se stalo „dobrým“ zvykem u nás. Uvědomme si však třeba, že ve Velké Británii vzrostla od jara postupně o 100 procent.“

VI. Dlouhý dále informoval o tom, že s ředitelem Chemických závodů v Litvinově hovořil také o omezení petrochemických výrob. Dopady se musejí projevit nejen u obyvatelstva, ale především ve výrobní sféře. Je věcí krizového štábu, kam budou od úterý zváni i ředitelé předních rafinérií, aby se dohodli na konkrétní opatření v petrochemii.

Komunisté tvrdě

(čtk): „Končí národní porozumění a začíná tvrdý a nekompromisní zápas.“ konstatoval ve svém diskusním vystoupení na 5. zasedání ÚV Komunistické strany Čech a Moravy předseda KSČS Vasil Mohorita. Uvedl také: „Dnes už je zcela jasné, kam vedou představitelé především těch rozkladujících směrů ve vládnoucí síle této společnosti lid této země... My musíme chít od našich soudruhů a soudružek, kteří jsou třeba v odbozech, aby začali dělat svou práci, abychom měli vliv na odbořivé hnutí. To samé musíme chít od zemědělců. Doporučoval bych také, aby se zase začaly organizovat organizace komunistické strany v závodech. Ne tak, jak to bývalo, že tam dostaneme „cimru“, ale organizace při závodech, abychom se pokusili sehnat znovu zpátky všechny ty, kteří ještě legitimaci neodevzdali...“

SVÁ slova zdůvodnil Vasil Mohorita tím, že „pracující této země i dělníci doposud přišli mnoho neřekli k tomu, co se tady odahrává...“

..KOMUNISTŮM TVRDĚ!

Mečiar versus Žantovský

(čtk): Komu chybí pomoci? Tato otázku položil předseda vlády SR V. Mečiar ve svém pravidelném nedělním vystoupení v ČST. Otázka byla položena v souvislosti s jednáním tiskového tajemníka prezidenta republiky M. Žantovského, který, jak prohlásil V. Mečiar, vyvodil závěr z neúčasti slovenské delegace při slavnostní večeři na počest brazilského prezidenta v ČSFR, že se představitelé SR neomluvíli a zpochybnili jejich zájem o federaci.

Předseda vlády SR zdůraznil, že si je vědom účty k prezidentovi republiky, ale ona účta se nemůže automaticky vztahovat na jeho aparát. Dále pan Mečiar řekl, že M. Žantovský už chybu na jedné tiskové konferenci, zdůvodnil svoji absenci a nehlídil své odsoupení. Obávám se, pokračoval předseda vlády SR, že na této tiskové konferenci byl velmi naivní. Toto jeho vystoupení a zpochybnění našeho zájmu o federaci vyvolalo obrovskou reakci v hromadných sdělovacích prostředcích v ČR. Reakce velmi negativní. Uzářlivou, plnou osočování, nenávisti k nám jako představitelům SR i k Slováckům vůbec.

V. Mečiar ve svém vystoupení zdůvodnil neúčast slovenské delegace na slavnostní večeři nutností účasti na jednání SNR, kde mělo dojít k deklarování určité svrchovanosti SR a měly tam být vzneseny i vážné výhrady proti prezidentovi V. Havlovi. Osobní účast V. Mečiara na takovém jednání byla zcela nezbytná.

Dále předseda vlády SR řekl, že jejich účast byla omluvena panem Mikloškem na PMZV a sekretariátům vlády SR, na Pražském hrade, dokonce i na brazilském velvyslanectví se slovenská představitelství omluvili. Problémy vztahů mezi vládou SR a úřady v Praze neustávají. Je to jasné, do určité míry, způsobeno i neschopností některých pracovníků Kanceláře prezidenta republiky jednat na úrovni skutečných diplomatů. Alespoň tak to vypadalo z prohlášení předsedy vlády Slovenské republiky Vladimíra Mečiara. Samozřejmě, bude zajímavý i názor druhé strany. Doufáme, že se pan Žantovský vbržku veřejně vyjádří, bude konkretizovat svá stanoviska a sdělí veřejnosti skutečnou nicotnou nezájemnou pravdu. Budeme mu k tomu přel hodně rádi i odvahy.

ŽANTOVSKÝ ZACÍM' RÝT VÁŽNÝH RISKEM... (8.10.90)

Tak se nám vrátili

8.10.90

Minulý čtvrtek jsem v Lidové demokracii otiskl článek pod titulkem Tak se nám vraceli o poněkud nevhodné vystavce nad výčepem hostince „U zpěváčka“, evokující dobu před listopadem 1989. Osobně se mi takové věci nelíbí, ani tehdy, jsou-li míněny jako recese.

Nicméně, v pátek nám do redakce telefonoval vedoucí zmíněné provozovny a informoval nás o tom, že musel podniknout ústupky, protože mu bylo vyhrožováno pumovým atentátem. Po prohlídce celého objektu policii bylo zjištěno, že v něm žádná bomba umístěna není. Zřejmě šlo také o recesi. Nebo ne? Nebo chtěl někdo využít situace k vyvolání paniky? Kdo by si to tak asi mohl přát? „U zpěváčka“ přišli o normální denní tržbu v pátek a o část už ve čtvrtek. Vedle toho se jim zkrátily čerstvě dovezený burčák z Moravy.

Je mi nesmírně líto, že se v naší zemi stále nacházejí takoví hlopiáci nebo darebáci, kteří jsou ochotni a schopni vyhrožovat komukoliv pumovým atentátem, tedy smrtí. Je to zřejmě výrazný pozůstatek minulosti, která je v mnohých, bohužel, ještě až příliš živá. Prosim, v této souvislosti, všechny zájmové strany, aby se pokusily chápat smysl slova: demokracie.

NEJÍ RECSE JAKO RECSE!

Služba zahraničním turistům

(čtk): Informační středisko bylo otevřeno v Horách před vjezdem do Karlových Varů na hlavní příjezdové komunikaci od západních hranicních přechodů. Motoristům zde mj. nabízejí prospekt, do plánek Karlových Varů zakreslí nejvhodnější trasu pro zaparkování nebo ubytování, upozorní na objízdky a na zvláštní dopravní režim, zprostředkují ubytování v pokojích v hostincích i v soukromí. Na plánu turistů najdou nejvhodnější trasu do cílového místa ve vnitrozemí s význačením, kde jsou benzínové pumpy i opravárenské servisy.

JEN AŽ TAM STAČE VĚDOU RY, TŘEBA I DO 22. KAD.

Zemřel král bodyčeků

Smutná zpráva přišla včera do redakce. Jeden z nejlepších hokejových obránců poválečných let JOSEF TROUSILEK už není mezi živými. V pátek zemřel v Praze ve věku 72 let. Když začínal na přírodním ledě Žižkovského LTC, hrával za Slavii, AC Sparta, LTC Praha. Reprézantoval ve 42 utkáních, dal pět gólů, ale proslul jako „král bodyčeků“. Josef Trouselek, robustní bek, měl pro strach udělanu a mnozí domněli se ho hált. V letech 1947 a 1949 nechyběl v sestavě, která pro Československo vybojovala titul mistrů světa.

TO BYL ŽRZAVÝ BOREL!

Ťumenští přijeli

(čtk): Jak včera večer oznámila ČST, do Prahy přilétala skupina návštěvníků z Ťumené oblasti v RSFSR, v čele s generálním ředitelem podniku MAGION JESTĚGA A. Fominem. V průběhu příštího týdne chtějí v ČSFR podepsat dohodnutou smlouvu na dodávku 500 000 tun ropy výměnou za čs. zboží v hodnotě zhruba 125 milionů dolarů. Zmíněných 500 000 tun znamená pokrytí asi čtrnáctidenní spotřeby v petrochemických výrobních.

..A ŽUHAŽO SE O ŽENZIN..

Zahnarziarab 4. Monat

Klein - Frauen sollten nur zwischen dem vierten und siebten Monat der Schwangerschaft zum Zahnarzt gehen, raten Deutschlands Zahnärzte. Grund: Durch Behandlung und Betäubungsspritzen kann es zu Kreislaufproblemen kommen.

Stasi in der Bundeswehr

Hamburg - 150 Offiziere und höhere Beamte der Bundeswehr haben für den Stasi spionierte, sind teilweise noch für den KGB der UdSSR oder andere östliche Geheimdienste aktiv. Das schreibt heute das „Hamburger Abendblatt“.

Ehrendoktor Richie

Vailletta - Bundespräsident Richard von Weizsäcker wurde gestern die Ehrendoktorwürde der Universität Malta verliehen. Weizsäcker's Malta-Reise ist der erste Staatsbesuch eines deutschen Bundespräsidenten auf der Mittelmeerinsel.

Rollende Zeitbomben

Düsseldorf - Bei der ersten Bundesweiten Kontrolle von Lastern und Reisebussen wurden 11 100 der 35 600 kontrollierten Fahrzeuge wegen teils schwerer Mängel beanstandet, teilte NRW-Innenminister Schnoor mit. Und: 17 Fahrer hatten Alkohol im Blut.

Familien in Schulden-Not

Bonn - In den alten Bundesländern sind mehr als 1,2 Millionen Familien mit 1,7 Milliarden Mark überschuldet, ergab eine Untersuchung des Justizministeriums. Tendenz steigend. Gründe: Fehlplanungen, Arbeitslosigkeit, Trennung oder Scheidung, Unfälle und Krankheiten.

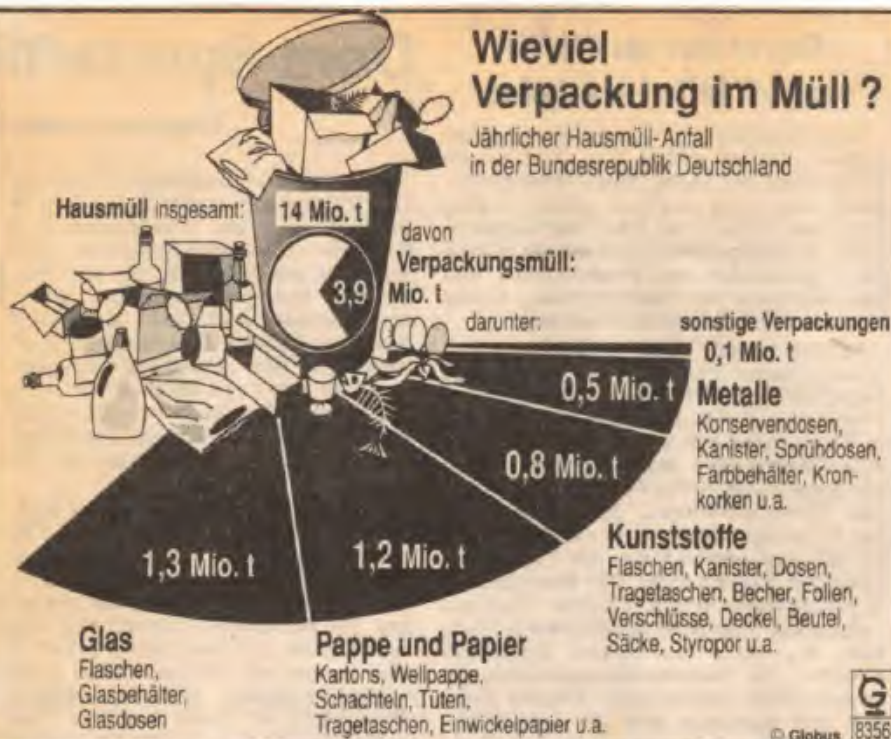
..TAK ZA ŽIVA..

DOBRÉ JIN TAK!

NIC NEJDE NORMÁLNĚ, RISO...

Wieviel Verpackung im Müll?

Jährlicher Hausmüll-Anfall
in der Bundesrepublik Deutschland

Havel antwortet Vertriebenen

PRAG, 23. Oktober (dpa). In der Diskussion um eine Rückgabe des Vermögens von nach dem Zweiten Weltkrieg zwangsausgesiedelten Sudetendeutschen hat der tschechoslowakische Staatspräsident Vaclav Havel angekündigt, einen jüngst eingegangenen Brief der Sudetendeutschen Landsmannschaft zu beantworten. Dies bestätigte Havels Sprecher Michael Zantovsky am Dienstag in Prag. Havel prüfe derzeit noch die „Art“, wie er auf den Brief antworten solle. Ansonsten sei die Haltung des Präsidenten zur „Ausiedlung der Sudetendeutschen allgemein bekannt“, sagte Zantovsky. Eine „moralische Wiedergutmachung“ für die Sudetendeutschen halte der Präsident für notwendig.

Die Landsmannschaft hatte Havel geschrieben, nachdem tschechoslowakische Medien berichtet hatten, die damals zwangsausgesiedelten Sudetendeutschen hätten keinen Anspruch auf die Rückgabe ihres Vermögens, da sie bereits durch den Lastenausgleich von der Bundesregierung entschädigt worden seien.

„ROZBILI BY ČESK ZNOVU...“

Haft für Ex-Chef der KP Prags

PRAG, 23. Oktober (AP). Der frühere KP-Chef von Prag, Miroslav Stepan, ist am Montag in einem Berufsungsverfahren zu zweieinhalb Jahren Haft verurteilt worden. In dem Prozeß vor dem Stadtgericht ging es um brutale Polizeieinsätze gegen die Demonstrationen im Oktober 1988 und Januar 1989, die den Niedergang der kommunistischen Herrschaft einleiteten. Stepan hatte Berufung gegen ein früheres Urteil eingelegt, das auf vier Jahre Haft lautete. Gegen das Urteil der zweiten Instanz sind keine Rechtsmittel zulässig.

Stepan hatte einen Ruf als unnachsichtiger Konservativer. Die Geschworenen befanden ihn laut CTK für schuldig, den Polizeipräsidenten Bohumil Carda indirekt zum Einschreiten gegen die Demonstranten veranlaßt zu haben.

ADX TOLIK JE HAVLO!

▲ V katastru obce Liptovský Mikuláš uhynuli v pátek ovce. Stádo čítající 980 kusů splásla lesní zvěř a část ovcí zaběhla do 20metrové prohlubně, kde se 153 z nich udusilo. Skada činí 224 400 Kčs.

„SLOVENSKÝCH KORUN...“

KDE JE PRAVDA?

[Č-13]: Kde je lať? V poslední době se množí útoky sovětských vojáků na jejich útvary v CSFR. Případ vojína Petra Abolenceva donutil sovětské úřady dokonce k uspořádání tiskové konference v sobotu, na které bylo sděleno, že v SSSR nejsou občané pronásledováni pro své politické přesvědčení a motivy. Tedy, pro politickou emigraci ze SSSR nejsou důvody.

Pokud jde konkrétně o P. Abolenceva, působilo vyjádření zástupců Střední skupiny sovětských vojáků, kteří nikoliv zcela věrohodně. Podle nich se vojín Abolencev vrátil domů naprosto dobrovolně a to po setkání se svými rodiči. Nadále bude sloužit na území SSSR, aby netrpěl steskem po domově, což prý byl hlavní důvod jeho žádosti o politický azyl v CSFR.

K události zaujal osobní stanovisko i režisér KF VI. Kvasnička, který s P. Abolencevem natáčel těsně předtím, než se rozhodl k dobrovolnému návratu k posádce. VI. Kvasnička řekl, a jeho tvrzení nabylo na důvěryhodnost i záhery vojína Abolenceva v ČST, že utěšenec trpěl během tiskovky podivnou apatií, měl lesklé oči a na nepříznivě otoklém obličejí byly patrné modřiny. Ze by tedy sovětská armáda použila, v rámci přesvědčovacích metod, i drogy a tvrdé pěstí? Těžko říci. Sověti tvrdí, že Abolencev

Obnovené barokní varhany

[ČK]: V děkanském barokním chrámu sv. Václava v Lokti nad Ohří se na slavnostním koncertu znovu rozezněly po velmi náročné obnově historické pozdně barokní varhany. Jejich rekonstrukci financovali bývalí loketskí občané, kteří byli po druhé světové válce odsunuti do SRN. Žijí převážně v oblasti Hertissenu, který obnovil na nových základech partnerskou spolupráci s Loktem nad Ohří. Zvláště se o to zasloužil loketský rodák, hudební skladatel Widmar Höder, jehož dítě Václavský chorál bylo provedeno na prvním koncertu za velké účasti věřících ze SRN.

„ALE KOLIK BYLO TĚCH NOVÝCH...“

Prodej zbraní ve velkém

Sovětské vojáky v bývalé NDR nabízejí rakety země-vzduch

BONN: Přistávkou sovětské armády, umístění na území bývalé Německé demokratické republiky, prý prodávají jakýmkoliv způsobem, ve velkém zbraně. Uvádí se to v článku, který v nedělní zveřejnil v Hamburku vycházející list WELT AM SONNTAG.

„Autor materiálu píše, že sovětské teroristické, Berndt, významný vojáky nabízejí nejen pušky a samopaly (zr typ Kalasnikov chytí např. kancle Helmut Kohla, v této souvislosti ve WELT AM SONNTAG prokládá obvykle kolem 350 marek, což je téměř 230 dolarů), ale také protitankové střely, míny a dokonce i raketové země-vzduch.“

Pracovníci bezpečnosti v Německu k okamžitému zastavení podobného se podle listu odvolávají, že by prodávané zbraně mohly skončit v rukou

PADLA FACKA, PADLA VARIACE...

Jak se dorozumíme?

[ČK]: Hnutí československého porozumění uspořádalo v Bratislavě shromáždění svých zástupců a přívrženců. Hlavním tématem bylo uzákonění slovenštiny jako státního a úředního jazyka na Slovensku. Shromáždění schválilo znění dopisu předsedovi SNR a předsedovi vlády SR, ve kterém požaduje mj. respektovat zásady, podle nichž zákon musí být formulován tak, aby byla dodržena práva národnostních menšin. Výkon činnosti ve státních orgánech, veřejných institucích a službách je podmíněn znalostí slovenského jazyka. V jazykově smíšených oblastech se však musí příslušníci národnostních menšin dorozumět v těchto institucích svým jazykem. Jak se dále uvádí, rovnají občanů na ostatním území státu bude zachována tehdy, když občan České národnosti bude mít právo používat na Slovensku český jazyk a občan slovenské národnosti v Čechách a na Moravě slovenský jazyk. „[e] v zájmu slovenského národa, aby i občané ne-slovenské národnosti považovali Slovensko i celou republiku za svou domovinu,“ píše se v závěru dopisu.

HODŠÍ JAK BABYLON...

KAN ustaven

[ČK]: Za účasti více než 300 delegátů se v sobotu v Praze konal ustavující sjezd Klubu angažovaných nestraníků (KAN). Při obnovení tohoto politického hnutí se jeho zástupci prohlásili k ideálům svobody a demokracie, k úsilí o politickou a náboženskou toleranci a k boji proti všem formám diskriminace. Sjezd zvolil

▲ Dosed nezvaný přebíral se vložil v sobotu do prodejny tabáku v Praze 3, kde odcizil 43 kartónů cigaret za 90 000 Kčs.

„A PROSÍVA JE NA BLAŽÁKU VE FFH...“

Vláda P. Pithartovi a požaduje jeho odvolání z této funkce. KAN se přitlačil k autentické federaci, podpořil vládní návrh scénáře ekonomické reformy a vyjádřil nesouhlas se všemi projevy nacionalismu.

předsedou KAN B. Dvorka z Klubu KAN Pardubice. Delegáti mj. schválili programové dokumenty — Další postup KAN a jeho nejbližší předvolební akce a Postavení a cíle KAN v současné společnosti. Sjezd KAN vyjádřil naděvu předsedovi

So drehte die PDS das 100-Millionen-Ding

Gregor Gysi wartet tief empört, daß ein Oberstaatsanwalt seine PDS-Zentrale nach Spuren von verschwundenen 107 Millionen Mark durchsuchen ließ. Er zog „die große Mitteleidenschaft eines politisch Verfolgten“ ab (Abgeordneter Nigge-meier, SPD).

Nun aber kommt Licht in die Finanzgeschäfte der SED-Nachfolgerin PDS. Berlins SPD-Innen-senator Pätzold, des-sen Rücktritt Gysi for-derte, ermittelte: Das 100-Millionen-Ding lief in sechs Schritten ab - Transaktionen, die Herr Gysi kennen mußte:

1. PDS-Vorstandsmit-glied Karl-Heinz Kauf-mann (42) aus Halle rich-tet bei der Deutschen Handelsbank ein Konto unter dem Firmenna-men „Putnik“ ein.

2. Die PDS überweist am 13. September von einem 220-Millionen-Mark-Konto, das sie nicht bei der Treuhand angemeldet hatte, auf das „Putnik“-Konto 95 Millionen.

3. Am 24. September mahnt „Putnik“ bei der PDS zum Schein die Zah-lung an.

4. Am selben Tag wer-den die Millionen von dem „Putnik“-Konto in Berlin auf ein „Putnik“-Konto in Bocholt über-wiesen.

5. „Putnik“ überweist Anfang Oktober die Millionen auf „Putnik“-Konten in Oslo und Ut-recht.

6. Kaufmann, über alle „Putnik“-Konten al-lein verfügungsberech-tigt, will von der Bank in Oslo 70 Millionen in bar abheben. Die Bank wird mißtrauisch, schaltet In-terpol ein. Das Geld wird sichergestellt.

Fazit: Die PDS über-wies das Geld an sich selbst.

Gysi behauptete, das Geld sei für Stipendien von 350 Studenten und für das Zentrum der in-

ternationalen Arbeiter-bewegung in der So-wjetunion überwiesen worden. Wozu dann der Mann mit dem Geldkof-fer?

Der deutschlandpoli-tische Sprecher der CDU/CSU-Fraktion, Eduard Lintner, forder-te die Aufhebung der Immunität Gysis als Bundestagsabgeord-neter. Auch er müsse in die Ermittlungen einbezogen werden.

„Es geht nicht an, daß Gregor Gysi den intellektuellen Saubermann spielt, während Dunkel-männer seiner Partei für zweifelhaftes und illegale Geldgeschäfte zustän-dig sind.“

Und zu Gysis Behaup-tung von der Überwei-sung in die UdSSR erklärt Innenminister Pätzold Sprecher: „Keine müde Mark ist an die Sowjet-union gegangen.“

Neznámý na zhrade
(Cela: Krátce po 12. hodině ráno) 1. Mjána odnámla žena na línku 158, že na její zahradu přišel muž, kte-rý upadl do bezvědomí. Po jeho pře-vozu do nemocnice policisté zjistili, že jde o turistu z Francie, který se v restauraci Terasy Bortanov sezná-mil s neznámou dívkou. Když s ní odešel, nabídl mu dšas z láhve. Po náhlém upadu do bezvědomí. Když se v nemocnici probudil, zjistil, že mu chybí sako, hodinky a boty, vša v hodnotě 7400 Kčs.

..AM SE NEPŘECITAVIL, A BYL JIN ZNÁMÝ..

Joel McCrea - der letzte Cowboy starb im Bett

Hollywoods letzter Cowboy hatte sich seinen Tod ganz anders vorge-stellt - im Pferde-Sattel, bei einem Ritt über sein Land. Doch Joel McCrea („Buffalo Bill“, „Union Pacific“) ver-schied im sterilen Krankenzimmer ei-ner Klinik in Los Angeles - an Lungen-entzündung. Er wurde 84 Jahre alt. Sein letzter Wille: „Bitte keine Trau-erfeierlichkeiten. Verstreut meine Asche über dem Pazifik.“

„McCrea war nicht nur im Film, son-dern auch im Leben ein Cowboy aus echtem Schrot und Korn“, charakteri-siert „dpa“ den „Earl-Wyatt“-Dar-steller aus „Wichita“ und Partner von Randolph Scott in „Sacramento“.

Der kernige, humorvolle Schauspie-ler, schon vor seiner Leinwand-Karrie-re Pferdejunge, Cowboy und Maul-tier-Kutscher, betrieb nördlich von Los Angeles eine 1000 Hektar große Rinderfarm. Auf seinem Areal war Erdöl entdeckt worden. Joel McCrea veräußerte die Bohrkonzession für 13 Millionen Dollar.

Auch über Geld sprach der Multi-Millionär wie ein wahrer Cowboy: „Früher wollte ich 250 Dollar in der Woche verdienen. Eines Tages hatte ich sie - und mehr. Aber alles, was über diese Summe hinausgeht, ist ziemlich bedeutungslos.“

Joel McCrea hatte auch das Herz eines echten, edlen Cowboys: Er lieb-te in seinem Leben nur eine Frau. Der Westernstar führte 57 Jahre lang mit Frances Dee, in den 30er Jahren ein-gefragter Hollywood-Star, eine dau-erhafte, harmonische Ehe. Seine Ehe-frau war bei ihm, als beim letzten Cowboy „Komplikationen an der Lunge“ aufgetreten waren.

Rumänien wertet ab

Die rumänische Regierung will die Landeswährung Leu zum 1. November drastisch abwerten und im kommenden Jahr voraussichtlich durch eine neue Währung ersetzen. Der offizielle Kurs soll von derzeit 20 auf 35 Leu für einen Dollar steigen. Auf dem Schwarzmarkt werden zur Zeit über 100 Leu gezahlt.

Eschborn - Selbst wenn der Ölhahn sofort abgedreht würde, reichen die Mineral-ölvorräte Deutschlands für 146 Tage, teilte das Bundes-

Prinzen-Sturz als Glücksfall

LONDON, 22. Oktober (AP). Ein Sturz des Prinzen Charles vom Pferd im Juni beim Polospiel wurde für die Sankt-Thomas-Kirche von Kingswear in der südenglischen Grafschaft Devon zum Glücksfall. Hauptgewinn der diesjährigen Gemeindetombola war der Gips, mit dem der gebrochene rechte Arm des Prinzen geschnitten worden war. 1700 Pfund (rund 5100 Mark) kamen dank des königlichen Hauptgewinns am Sonntag zusammen. Das Geld soll zur Reparatur des Kirchen-daches dienen, das bei den Februarstür-men beschädigt worden war.

Gewinnerin des Prinzengipses ist die 49jährige Elizabeth Scholfield aus Col-chester in der ostenglischen Grafschaft Essex, die ihren Urlaub in Kingswear verbringt und sich mit 50 Pence (1,50 Mark) beteiligt hatte. „Ich werde ihn in meiner Familie wie ein Erbstück weiter-geben“, sagte Frau Scholfield.

Prinz Charles hatte seinen Gips gestif-tet, nachdem der Kirchenvorsteher ihn brieflich darum gebeten hatte.

PROČ SE DIVÍŠ DO DNEŠNÍHO DNE SE NEVYROVNALI S NÁČI-SOUDCI!!!

Viele SED-Richter schon wieder in Amt und Ehren

Sie füllten Schandurteile für die SED, steck-ten DDR-Bürger wegen geringfügiger Ver-gehen für Jahre ins Zuchthaus - Jetzt mischen die alten SED-Richter wieder mit. Die „Berli-ner Morgenpost“ enthüllte, daß hochbela-stete ehemalige SED-Richter durch Manipu-lation ihrer Personalakten sogar in den 15 Richter-Wahlausschüssen sitzen, die über die Berufung von Richtern in den neuen Bundesländern entscheiden. Gegen zwölf Prozent der bereits bestellten Juristen liege bei der zentralen Erfassungsstelle in Solzgit-ter belastendes Material vor. Staatsanwalt Hans-Jürgen Grasemann von der Eras-sungsstelle: „Das ist, als ob man Dracula zum Chef der Blutbank macht.“ Das Bonner Jus-tizministerium: Belastete Juristen könnten jederzeit entlassen werden.

KÜNFITGE MARS-ROBOTER bahnen sich ihren Weg selbsttätig: Die amerikanische Raumfahrtbehörde NASA hat jetzt den ersten Test eines sechsrädrigen Mars-Roboters erfolgreich beendet. „Robby“ habe selbständig einen Weg durch ein ausgetrocknetes Flußbett voller Geröll gefunden, berichtete ein NASA-Mitarbeiter im kalifornischen Pa-

Pflanzen können sich gegenseitig warnen

Manche Pflanzen können auf chemi-schem Wege kommunizieren und sich so-mit vor Angreifern warnen. Die freige-setzten Stoffe lösten einen regelrechten „Verteidigungsprozeß“ aus, berichtete der südafrikanische Zoologe Wouter van Hoven von der Universität Pretoria kürz-lich auf einem „Internationalen Kollo-quium über den Baum“ im südfranzösi-schen Montpellier.

Der Wissenschaftler belegte seine The-se mit einer Untersuchung über 3 000 An-tillen, die 1985 nach dem Genuß von Akazienblättern an einer Tannin-(Gerb-stoff-)Vergiftung verendeten. Er entdeck-te, daß dieser Baum, wenn seine Blätter oft von den Tieren abgefressen werden, Ethylen freisetzt, das seine Nachbarn in einen Alarmzustand versetzt. Ethylen ist ein gasförmiger Stoff, der vielfältige Wir-kungen auf den Pflanzenstoffwechsel hat.

„Diese Botschaft kann 50 Meter weit reichen“, erklärte van Hoven. „Der ge-warnte Nachbarbaum erhöht in weniger als 15 Minuten die Tannin-Konzentration in seinen Blättern, die damit giftig wer-den.“

SANDOZ posílá léky

(Praha) Dr. E. P. Ledén, člen Rady konzultantů prezidenta ČSFR, jednal od května t. r. se švýcarskou firmou Sandoz AG o možnostech pomoci ná-šemu zdravotnictví. Dostalo se nám ji v dodávkách léků zdarma v hod-notě 11 a půl mil. korun. Je mezi nimi např. Sandonorm, Lomir, Sirda-lud, Parlodol, Naveril, Torecan, San-doglobalin a Miacalcic k léčbě arte-riální hypertenze a anginy pectoris, relaxace kosterního svalstva, k léč-bě depresí atd. Ze Sandozu také zor-ganizovali 14denní stáž pro dvacet mladých čs. lékařů v Basileji. Sjed-nány jsou i hospitace našich lékařů do nemocnice ve Švýcarsku, SRN a Francie, kde se seznámí s novými metodami a zkušenostmi. Všude se snaží pomoci nám k návratu na vy-sokou úroveň, jakou jsme měli jako země s nejstarší univerzitou na svě-tě.

amt für Wirtschaft mit. Am 31. Juli waren 21,96 Millionen Tonnen Rohöl und 15,81 Mil-lionen Tonnen Benzin, Diesel und Heizöl gebunkert.

ZE TO NEPLA-
TÍ PROTI
NĚKTERÝM
LIDEM...

sašina. Zum ersten Mal sei es gelungen, daß sich ein Fahrzeug nur über Computer-steuerung und mit Hilfe zweier Videokameras einen Weg durch unwegbares Gelände ge-bahnt habe. Die Kosten für „Robby“ gab die NASA mit einer Million Dollar (zirka 1,5 Millionen DM) an. Weitere fünf Jahre werden für weitere Entwicklungsarbeiten veran-schlagt.

17. K. K. TOR. 2. FAVORITA...

Tak se nám vracejí? 4.10.90

Divné věci v Zastávce

Byly opravdu krásné ty chvíle, kdy portréty přestárlých diktátorů ze socialistického bloku vystřídaly na našich českých zdech fotografie a plakáty mužů a žen, kteří stáli v čele loňské listopadové revoluce. Samozřejmě, že nejpovzbudivější byl plakát prezidenta Václava Havla s jeho prohlášením o pravdě a lásce. Jenomže, ne netrval věčně.

[rm]: Obyvatelé Zastávky u Brna, bývající v blízkosti tábora rumunských běženců, upozorňují na podivné události v noci z úterka na středu. Bylo vidět auto se sovětskou státní poznávací značkou, obsazené dvěma mladými muži. Podle nepotvrzených zpráv šlo o příslušníky sovětské vojenské kontrarozvědky, pátralíci po dvou občanech SSSR, kteří údajně měli požádat v Československu o azyl. Pravděpodobně se domnívali, že se skrývají v táboře rumunských uprchlíků. Proto celou noc pryj jejich auto buď stálo před objektem nebo obíhalo kolem, chvílemi jeden z mužů vyšel ven a obcházel. Zpráva je podepřena svědectvím několika lidí, kteří sovětské auto viděli. Vzniká vážná obava, aby se neopakoval „případ Mislajev“...

„Wie denn?“ fragte ich, und er erwiderte: „Sie zeigen nicht in die richtige Richtung.“ Welches ist die Richtung, die du wünschst, o Prophet des Herrn?“ fragte ich, und er erwiderte: „Du kennst die Richtung, und du solltest das korrigieren.“

V DOMNÍCÍCH BY SI HO POVAŽOVALI...

Nevěříte? Zastavte se tedy v pivnici u Zpěvácků nadeleko pražského Národního divadla. A nad výčepem vás čeka překvapení. Místo optimistického úsměvu Václava Havla se tu na místní stěmgasty i náhodně návštěvníky usmívá Leonid Iljič Brežněv. Ale není sám. Vist tu i V. I. Lenin, M. Gorbačov, G. Husák, prostě, představitelé komunistických režimů. A vystaveny jsou tu i jejich sebrané spisy.

Při bližším ohledání prostoru kousek od fotografií V. I. Lenina najdeme i několik malých krabiček od zápalek a na nich je vyobrazen náš prezident. Takže přece, řekl jsem si, i on tu zůstal, malý sice, ale přece jenom on.

Když se nad tím zamyslíte, je z toho člověku smutně. Proslulý nacistický propagandista dr. Josef Goebels kdysi, na konci druhé světové války, když už bylo jasné, že Německo prohrálo, řekl: Za čtyřicet let budou vyhrabávat naše mrtvolky. Myslel to samozřejmě obrazně, ale měl pravdu. Netrvalo to ani těch čtyřicet let a mnozí lidé se skutečně začali vracet k nacistické ideologii. Bojím se, aby se ke komunistickým veličinám neza-

čali lidé vracet ještě rychleji. Mnohým se totiž velice líbí to, co je pro oba režimy společné. Podřízení nemusejí vůbec přemýšlet, rozhodují za ně jiní a oni jenom plní příkazy.

Zatím se vraceli pouze na obrázek, třeba bych si, aby se nikdy nevrátili ve skutečnost.

„CHYBÍ JEN AŇA A BENITO...“

Nebyly to holé lebky!

(Čtk): Plzeňská policie včera po týdně intenzivního pátrání dopadla pachatele, kteří brutálním způsobem napadli a okradli řidiče tureckého kamionu. Jde o manželskou dvojici ve věku 35 a 22 let romského původu. S elzárcem se seznámili v motorestu poblíž Plzně, pozvali ho domů na návštěvu, kde po chvíli posezení o vodky žena úchopila kuchyňský váleček a tureckého státního příslušníka srazilla na kolena. Muž mu zasáhl sekoucí ruku do hlavy. Zmocnili se 950 marek a 350 korun. Běho našlo zraněného hlídka VB před domem. Hospitalizován je v plzeňské nemocnici. Na pachatele je uvalena vazba.

RODINOVÉ MOLOHLAVÍ NEZJOU...

Jak včera uvedla ČTK, náměstek ministra a mluvčí ministerstva zahraničí L. Dobrovský přijel v přítomnosti prvního náměstka federálního ministerstva vnitra J. Práši velvyslance SSSR v ČSR B. Pankina. L. Dobrovský velvyslance informoval, že dne 2. října t. r. odpoledne a večer skupina sovětských důstojníků a ruský hovorčík občané bez vyznění souhlasu příslušných čs. orgánů se nepřípustným způsobem domáhala vstupu do tábora pro uprchlíky v Zastávce u Brna. Jejich cílem bylo kontaktovat sovětské vojáky, kteří požádali o politický azyl v ČSR. Jeden ze sovětských uprchlíků, kterého potkalo na procházce, údajně dobrovolně se dvěma sovětskými důstojníky a dále s mužem a ženou, kteří tvrdili, že jsou jeho rodiče, ze Zastávky neznámá kam osobním vozem. L. Dobrovský požádal sovětského velvyslance o pomoc při vyšetřování uvedených událostí. Vyjádřil naději, že se podobné případy v budoucnu nebudou opakovat.

„Was ist es, das du von mir begehrt?“ Und er entgegnete: „Ich bin gekommen, Sadam, um dein Augenmerk auf einen großen Fehler zu lenken.“ Was ist es, o Prophet?“ fragte ich, und er sagte: „Ich sehe, daß deine Raketen falsch eingesetzt sind.“

„O Prophet Gottes“, sagte ich zu ihm,

RUČÍ BENZÍNU SI NECHAJÍ, DOST LÍBIT-NOVA ZÁVISLOST?

Kraft und Schnelligkeit sind im Tierreich die wichtigsten Voraussetzungen zum Überleben. BILD am Sonntag hat in einem spannenden Spezialheft („Wunder der Natur“) erstmals alle Tier-Rekorde zusammengestellt - atemberaubend:

- Das schnellste Tier ist der Wanderfalke. Er stürzt sich mit 360 km/h auf seine Beute herab.
- Auf dem Land läuft der Gepard mit 115 km/h allen davon. Allerdings kann er diese Geschwindigkeit nur drei Minuten durchhalten, braucht dann 30 Minuten Pause.
- Die afrikanischen Gabelböcke sind die schnellsten Langstreckenläufer: Tempo 85 halten sie 15 Minuten durch.
- Bei den Vögeln ist der Kiebitz der Rekordhalter auf der Langstrecke: Mit Rückenwind schafft er 3600 km in 24 Stunden - macht glatte 150 Kilometer pro Stunde.
- Schnellstes Tier im Wasser: Der schwarz-weiße Killerwal durchpflügt die Ozeane mit 55 km/h.

ausgestreut, um die Leute psychologisch auf einen Rückzug aus Kuwait vorzubereiten. Laut „Al Siassah“, einem Organ der kuwaitischen Exilregierung, soll Saddam gesagt haben: „Der Prophet ist mir im Schlaf erschienen, ganz in Weiß, offenbar besorgt wegen etwas.“

Beim Traume des Propheten MANAMA, 23. Oktober (AFP). Dem irakischen Präsidenten Saddam Hussein ist laut Meldungen aus Bagdad im Traum der Prophet Mohammed erschienen. Saddam habe Mitarbeitern von der Erscheinung erzählt. Die Geschichte werde jetzt

Příčina smrti: proražení hrudníku

Není to žádná zpráva o dopravní či jiné nehodě, zranění se týká čerstvého příslušníka vojska. Kromě-

Příslušník občan A. K. zemřel ve věku 44 let ve vyšetřovací věznici v Praze. Příčina smrti byla stanovena diagnózou: dopravní vyšetřování a následným měřením krvetlaku oběh a srdce. Údajně, na uvedení věku, zranění v 50. letech byl pokus útočnicka opustit vyšetřovací věznici v jakémkoliv demokratickém zemi zcela neznámý, nepopulární pozemský stát v demokratické zemi. Byl to zranění zranění a dopravní smrt a ne proražení hrudníku. Nějaký důkazový náhodný? Ale kdeže. Demokratické zranění v normalizačních letech poslanecké mandáty v městském a okresním národním výboru, jedenáctkrát státní zranění až do své smrti v zranění bylo navrženo jako a zranění do bezpečnosti národní i jeho národnosti. Vše po zranění národnosti obyvatele v úřadě konitné. U auto a další věci se zranění komunistů.

Bylo nám sděleno, že je v zranění zranění a že národnosti zranění, ale o zranění, a tím to skončila. Tak píše dnes o svých zraněních z roku 1968, kdy se krátce uplatnil socialismus „a lidskou tvář“, dříve zranění zranění - tedy proražení hrudníku člověka. Soudí, že státní proti lidskosti by snad neměly být proměněny.

A také se, zda může ještě dotatečně dojít nikoliv k náplati, ale ke spravedlnosti.

Nevím, milá paní. Není to lehké, pokud se na svobodě beatistně pohybují zabijáci v let podstatných vlastních, kteří porušili, po vpadu vojska a tím i konci „lidského socialismu“ 88 roku, si takzvaně „pokáním vykoupení odpustili“. Odpustit lze, zapomenout nikoliv - je pro poučení příští generací, které mnoho čelily o takzvaně lidech, ale málo toho zatím vídli o jeho radě odnásti.

SISI PROPÍHLI ZASE PILNĚM...

Wird Revolution doch gefeiert?

MOSKAU, 23. Oktober (Reuters). Das sowjetische Parlament will den Jahrestag der Oktoberrevolution mit einer Militärparade feiern, obwohl die Moskauer Stadtregierung dagegen ist. Mit 312 Ja bei neun Gegenstimmen beauftragten die Abgeordneten die Parlamentsführung, am 7. November den üblichen Umzug zu organisieren. Die Moskauer Stadtverwaltung unter dem Radikalreformer Gavrill Popow hatte beschlossen, der traditionellen Militärparade die Mittel zu streichen, da sie die Straßen beschädige, die Luft verschmutze, zuviel wertvolle Rohstoffe verbrauche und überdies einen politischen Anachronismus darstelle.

HOLT VETRAUEN BEI DER REVOLUCION

träumt sie von einem 150-Meter-Sprung. PRO RENTU?

Beider Queen geht's lautstark zu

London - Im Buckingham-Palast wird ziemlich laut geschrien, verrät der englische Autor Brian Hoey in seinem Buch „The new Royal Court“. Besonders lautstark soll es zwischen Prinz Charles (41) und seinem Vater Prinz Philip (69) zugehen. Einmal habe Charles gebrüllt: „Weißt du eigentlich, wen du vor dir hast? Ich bin der künftige König von England, nicht du!“

Engländerinnen: Nach dem Sex erstmal Tee

London - Engländerinnen lieben Tee in allen Lebenslagen. Drei von vier Frauen trinken erst mal eine Tasse, wenn sie eine schlechte Nachricht erfahren haben, ergab eine Umfrage. 25 Prozent setzen nach dem Sex erst mal einen Teeauf.

Rentnerin sprang am Seil 85 Meter in die Tiefe

Nizza - Die französische Rentnerin Gladis Guye (72) hat sich an einem Gummiseil von einem 85 Meter hohen Felsviadukt in der Nähe von Nizza gestürzt. „Ein riesiges Erlebnis.“ Jetzt

ABCEDA

B. Chválek

A by
B y l o
C o
Č í s t
D o d á v á m
E x i l o v ý m
F a n o u š k ů m
G u s t o v n í
H i s t o r k y
C h é p a v ě
I
J a k s i
K á r a v ě
L a d ě n ě
M i n i a t u r y
N e b o
O b s á h l e j š í
P a s á ž e
R o z e b í r a j í c í
S v ě d o n í
S t a s t n ě
T r u c h l i v ý c h
Ú ě a s t n í k ů
V y p l ý v a j í c í
Z e
Ž i v o t a

A A A A A A A A A A A A A A A A A A

A L E N A A A R N O Š T

Ambiciozní abiturientka akády Alena
absolvovala správu akupunktury.

Asiatcký asistent a, cluje adresně:

"Aleno, akupunkturu a amatérsky?

Ani žnung."

Avšak Arnošt, alias Arné Adler, Alenin
ament, armádní avistik a aeketa, arogantně
argumentuje:

"Amorální asiatský asistent a upunktury -
aha?!"

Arné alarmuje advokáta Antala.

Altruistický Antal, aktivní antifašista
analyzuje absolutně:

AD ACTA.

B b B b B b B b B b B b B b B b B b B

B O S T O N S K Ý B U R I Č

Bývalý boxer - BOSTONSKÝ BULDOZER, bouří
burácivým barytonem blízko budovy BRANNÉ
BALISTICKÉ BLOKÁDY:

"Bastardi, buďte bez bázně, budeme bojovat.
Boston bude bezatomový."

Být Brňanem, byl by býval bydlel bytem -
basa BOHUNICE - BLOK B.

C c C c C c C c C c C c C c C c C c C

OTIZÁDOSTIVÝ CELNÍK

Cyril Cnřel, celník, celodenně cílevědomě cíí.

Crrrr!!!

Centřala:

"Cyrile, citroen curyšského cestujícího - CELKOVĚ!

Cizinec cosí cítí, citroen couvá - curyk CURYCH.

Č č Č č Č č Č č Č č Č č Č č Č č Č č Č

ČEKÁNÍ ČIŇANŮ

Český četník, Čeněk Čermák, čítává často čínský časopis ČEKŇJ - ČAS.

Čínsky čte částečně.

Čendova čistokrevná čubka ČAU-ČAU čenichá četná čichy.

Čeněk čeká čínskou čertovinu.

D d D d D d D d D d D d D d D d D d D d

DENUNCIANTKA DOTĚRNÁ

Domovní důvěrnice, Dana Dotěrná, denně dlí doma. Dělá důvěrnici dejvického desetipatrového domu. Dříve družstevní dojička, dnes demonstruje dělnickou diktaturu.

Dvakrát denně disciplinovaně donáší drby, diskřétní debaty, dostává desetikorunové diškrece. Dementní drzý darebák Dlabaja důvěrnici dráždí: "Děte dělat, donašečko. Dostanete do držky!" Dotčená důvěrnice duchaplně dodává: "Dovŕlte, diskař Daněk diskoval do důchoďu." Dnešní dubnový den Danu dojal. Doručovatel dodal důvěrnici doporučený dopis:

DĚLÁTE DOBRÉ DÍLO, DAREM DOSTÁVÁTE DRUŽEBNÍ DOVŔLENCU DO DONBASU.

E e E e E e E e E e E e E e E e E e E e

EDĚNSKÝ EDA

Erární elegán, esenbák Eliáš exceloval.

Energicky eliminoval enšpíglovské extempore exhibicionisty, eděnského Edy, elastickým ebenem. Edova erotické éra evakuovala, elita Edónu emigroval.

F f F f F f F f F f F f F f F f F

FOTOSOUTĚZ

FOYER FRÝDLANŤSKÉHO FOTOKLUBU
FÚRA FOTEK
FRONTA FOTOGRAFICKÝCH FANOUŠKŮ

Fotoamatérka Francová fascinovala fanoušky
fotosoutěže frýdlantského fotoklubu "FUCÍK"
famózní fotografií PETUJÍCÍ PAKÍR.
Fundovaný fotograf Fládr finišoval foto-
grafii FÁRAJÍCÍ PARÁR.

Fotomodelka Frýzová, figurou fošna, fortel-
ně formovala fotografii FRÉZARKA PANČA.
Finální fáze - flétnová fanfára filharmoní-
ků - fšvoritkou Frýzová.

"Fuť, faleš, fligna, formalismus."

Fančoušci fanaticky fandí:

"FRANCOVÁ, FRANCOVÁ, FRANCOVÁ..."

G G G G G G G G G G G G G G G G G

GRAVIDNÍ GRETA

Gastronom Galatik gustovně griluje gravidní
Gretě galantinu. Gretin gynekolog, gurmán
Gansárek Gretě gratuluje:

"Greto, galantina, gruzínský guláš - geniál-
ní gastronomie GOLIÁŠŮ."

H h H h H h H h H h H h H h H h H

HASIČ HRDINA

Hasič Havránek hltá Havlovu hru Horský
hotel.

"Hm, hezké."

"Hoří, hoří!!! - " houká hasičská hláška.

Havránkův hlas hřmí hangérem:

"Honem hoši, helmy, háky, hadice - hoří
hotel Hilton."

Halasně houkající hasička hučí Holešovicemi.
Helmované hlavy hasičů, hroty háků, hubice
hadic. Hasiči hledají hydrant. Hoří hořej-
šek hotelu.

"Hurá, heureka - hydrant!" hlásí hasič
Hagala. Hoří hostovní hala. Hasiči hledají
hasák. Hotelová hosté hulákají:

"Haste hňupí, Haničce hoří hračky, hajnému
Bečkoví hubertus, hudebníku Bejlovi
harmonika, hoří hostinského hnědý Hilman."

Hasič Havránek hazardní hbitostí hájí
hasičskou hrdost. Hořejšek hotelu hřmotně
havaruje. Havránkovu holou hlavu hrůzně
halí háv hořících hadic. Hrdelní hles -
hrdinný hasič hyne.

CH ch CH ch CH ch CH ch CH ch CH

CHMATALOV

Chabarovský chuligán Chmatalov chroustá
chuchvalec chalvy. Chuligánův chromý chrt
chvěje chvostem, chraplavě chrčí chladivou
chatrčí. Chmatalov chlestá chlebovinu,
chválí chozjasjstvo:

"CHOROŠIJ CHOZRASČOT."

I i I i I i I i I i I i I i I i I i I i I i I

IDEOLOG IGNÁC

Ideologovi ing. Ignácovi imponují Iljičovy intriky:

INTERNACIONÁLA

INTERVENCE

INVAZE

IZOLACE

INDISKRRECE

IMPÉRIUM.

Inu - iniciativní imbecil.

J j J j J j J j J j J j J j J j J j J j J j J

JUSTIČNÍ JARMARK

Jurista jménem Jandera jde justičně jednat. Jádrem jeho justičního jednání je jakýsi Jirous, jehož jedovatý jazyk JUDr Janderu, jakož jiná, ješitně jitrí.

JUDr Jandera:

"Jakže, Jirousi, jednání je jednostranné? Justice je jako jarmark?"

Jirous:

"Jasně, jistěže je."

Justiční jizbou jatečně jásá juristův jekot. Jitrem jede jařmený Jirous jičínskou jízdu, JUDr Jandera jede jachtařit, Jirousově Juliáně je jasno - je jako jindy jediná.

K k K k K k K k K k K k K k K k K k K k K k K

KONEC KARIÉRY

Komunistický kandidát Krejčíř kušní kvilivým knikotem kleštěnce komunistické kydy karvinským kinosálem KAHAN:

"Kolegové kovodělníci, každý koncern, který klade každodenně kvalitativní kritéria, kolosálně koordinuje konsolidaci."

Kovodělník Karel krátce komentuje Krejčířovo klišé: "Kecá, kokot."

Kolkolem koukají kabonivé ksichty. Karlův kolega kašlavě kleje:

"Kretén korunovaný, kremelský kojeneček."

Kdosi křičí: "Kolaborante - kuš!"

Krejčíř kurážně koketuje:

"Kärvinští komunisté, kteří konstruktivně koncipují komplexní kádrové klauzule, konfrontují klesající konjunkturu kulhajícího kapitalismu."

Kinosálem kypí kvas: "Kurvo kultovní."

Krejčíř kuckajíc křečovitě kráčí ke křeslu.

Kuriozně kymáčí konečky končetin. Klinický kardiograf kvapem kulminuje, konečně klesá. Kariéra kolaboranta, konfiskátora, kolektivizátora končí.

L l L l L l L l L l L l L l L l L l L l L l L

LEKTOR LEFÍK

Lektor leninismu laureát Lefík listuje leninským letopisem.

Ivov, léto...

Lefík lopotně luští letopočet, louská litery lumena.

Listy lídí Lenina lidsky, liberálně - leč loupeže, likvidace, lány ležící ladem, levicová lůza?!

Lefíku, letopisy leckdy lžou!

M m M m M m M m M m M m M m M m M m M

M Á J M Ě S Í C M I L E N C Ů

"Mohu?" mámi Magdu milenec Mírek.

"Můžeš Mirku," miní Magda - mimochodem manekýnka módního mrakodrapu Malcolm - "Mám mašličku." Mírek mužně mává mečíkem. Malý moment mravenčení, Mírek mátožně mlská, Magda mdle mačká matraci. Minuly měsíce. Manažer Melbournské metalurgie Mac mluví megafonem: "Mechanik Miculíček má meziměsto." Mluví Magda: "Mirku, malér, nizerná mašlička." Mírek má mžitky, mačká mikrofon: "Máš možná migrénu Magdo," manévruje.

Myšlenka mu mihne mozkiem. Medik Marek má medikamenty mařící malárii, možná...

Magda: "Mirku, mezidobí minulo, měním míry. Mimochodem, musím měnit místo manekýnky."

Mužný mladík moravské metropole Mr. Mírek Mikulíček, mladoboleslavská maminka Miss.

Magda Mlcakova, mají melbournské mimino.

Minuly měsíce, mimino mumlá: "Máma má mísu, my máme maso."

MEMENTO:

Magdo, Mirku - měsícem májem míníme medový měsíc milenců.

O o O o O o O o O o O o O o O o O o O

O T R Á V E N Ě O V O C E

Omilostněný oportunista Otto Ornest ochotně odřikává obsáhlou obžalobu, odsuzující oběti ostudného oratoria. Obrazovka obstarává Orwellovskou oslavu - ohlupování oněmělých obyvatel. Ostatní obžalování obdrželi ortel. Odvolání obhájců ostentativně odmítáno. Odsouzené opozičníky odvedli ostražití ozbrojení ochránci ověšení obušky. Opravdová osobní odvaha odjakživa obnáší otrávené ovoce.

N n N n N n N n N n N n N n N n N n N n N

N E M O C N Á M Ě S T K Ů

Nevyučený natěrač, nyní náměstek, navštívil neurologa náhodské nemocnice.

NEUROLOG: Nějaká nehoda?

NÁMĚSTEK: Nikoliv.

NEUROLOG: Nadechnout, nedýchat. No, nazdar! Nález není negativní. Nefunkční nadledvinka - nemíváte neurozu nocturno - neboli noční neudržení?

NÁMĚSTEK: No - někdy.

NEUROLOG: Nic nového, nemoc náměstků.

Navrhuji nechat nasávání, nikotinu, ne-li náměstkování.

NÁMĚSTEK: Naprosto nepřijatelné. Nomenklatura něž níže? Náměstkování nechat nemohu, nic neumím. Navíc nějaký nevědecký názor nesoudruha nemohu než nerespektovat.

NEUROLOG: Nerespektování návrhu nosívá někdy nedozírné následky. Nikdo není nenahraditelný, nejste nezmar.

Několik neděl nato nekrolog na nástěnce nazval nebožehého náměstka nesmrtelným novátorem nezúročené nadlidské námahy. Někdo neznámý napsal na nový náhrobek nemravný nápis: NOTORIKU, NEUDENE NAŘÍKAT.

P p P p P p P p P p P p P p P p P p P p P

P I K N I K

Podtitulek: Politické přednášky při pivu

Postavy: pí. P. P. /pisatelka/

p. P. P. /pohybový pedagog/
pozvání přátel

P. P. pozvali přátele při příležitosti pořádání pikniku. Počesi přělo. Piknik počal připitkem proneseným pohybovým pedagogem. Pedagog pozvedl půllitr: "Pijte přátelé." Pak pokračoval: "Pijeme proto, poněvadž pitím protestujeme proti pletichám pražských pseudopolitiků, potkanů pohřebištní proveniencí." Pěnivě protékalo patřičným proudem. Potom přinesla pí. pisatelka plný pekáč pečených pstruhů, podlévaných pravým portským. Přítel po pátém pivu povolil pásek, pšoukl, pak pravil: "Pěkně pečete, paní, pstruh podlévaný portským připoníná praženého ptakopyska, podle pověsti pochoutku purkrabiho Psoťka. Pan purkrabí před pár pokoleními pobil pražské penězokazce. Poněvadž přivlastněn peníze pak prohýřil, postavili pana purkrabiho před porotu. Popravu pak provedli

purkrabího přátelé. Pak přešlo pár pokolení - pražský prazvyk přetrval. Přišel prolhaný parketář, politický pavědec, pobuda, posléze prezident. Proletářský prezident pil podle představ prevoschoditělstva. Pak plodil pseudopolitické projevy podle podkladů prevoschoditělstvem připravených. Při památném projevu půjčil podnapilému proletáři přítel po pravici papachu. Parketář potom projevil partajní povděk - přítele popravil." Přítelkyně přerušuje přednášku: "Pořád plácáš, politikařiš, případně probíráš pikantní příhody prostitutek." Přítel protestuje: "Proč přerušuješ! Pij, pojídej pstruhy, prokazují přeci podmanivou příchut, poslouvej poučnou přednášku." Přítel polkl půlku pstruha, připil pivem, pak-pokračuje: "Proletář pošel podle představ. Při pohřbu prevoschoditělstva prochladl, pak přispěla pokračující paralýza. Po proletáři pijanovi panoval pak potulný písničkář. Proletářský původ projevoval pěním po putkách. Pravý proletářský prezident. Pravda, provedl pár pochvalných proměn. Příkladně podstatně poklesl počet politických provinilců. Prezidenta písničkáře pohřbili partajně. Pozůstali partajníci pronesli projevy, pěli Píseň práce."

Přícházejí propuštění političtí provinilci. Prevoschoditělstvo párkrát pokárá pražské představitele, pak pohrozí prstem. Příchází ponurý pražský podzim. Falcové písmena přeplňují potištěný papír.

POLEDNOVÁ POLITIKA POTLAČENA

PRANA PŘEHADENA

PROUDY PSEUDOBROTSTVÍHO PANČÍRŮ PUSTOŠÍ PRAHU

PRAVDA PROHRÁVÁ

Paňát pravoslavného přítele protisměrně potlačuje pohyb pěstním právem. Frašští političtí představitelé podpíší potupný pakt. Porážka, ponižení, prabičný přívěsek příštím pokolení. První partajní představitel pouze plačtivě protestuje proti přepadení. Posléze přechází plnit povinnosti podle partajních pokynů. Přibývá počet pomýlených. Početní politici přeměňují převleky. Převládá pesimismus. Příteli, pamatuješ Palachův pohřeb? Poslední pokus probudit pravdu, přestat poklonkovat, přetrhat pouta podruhů?"

"Pochopitelně pamatuji."

"Popijme, přátelé!" popohání přítelkyně.

"Přestaňte politikařit, piva pořád přebývá."

Pak přišel panovat potměšilý podloudník. Prosazoval Prahu, přitom přejemně prováděl partajní pletichy. Pašácky poklonkoval pobratřeným politrukům, přitom poddaným podával pocit povolených postrašků. Prostě paréční partajní pěstoun. Partajní pravcovi představitelé počali připravovat poznenáhlu palácový puč. Potměšilec po pár protestech prosežený post pustil." Přítelkyně znovu přerušuje: "Pořád plkáš, pauziruješ. Připijme, přátelé!" Pozdvihli pár půllitrů, pivo protéklo přes promaštěné pysky. Po pár připitcích přítel pokračuje: "Po pádu podloudníka počal Prahou profukovat politicky příznivý průvan. První partajní představitel počal provádět progresivní politiku. Proškolen praktikami předchůdců, prosazoval poněkud příznivější partajní program. Prázdný prezidentský post počal poněkud přestárlý penzista, proslavený početnými půtkami. Přes pašáka, poddůstojníka, plukovníka, po prvního představitele poválečných pluků, putuje po partajních prověrkách polnohospodařit, posléze pak prezidentovat. Počíná politická panika. Proud prahnoucí po převratných přeměnách požaduje po představitelích plnění požadavků."

"Počkej, probereme posledního panovníka," pravi přítel pokračující, "pozici prvního partajního představitele přebírá přechytralá přešpurská pokremelstěná příšera. Prošedivělý paňáca podepisuje politbyrem předložené přeměny. Prešpurský povereník pak pracuje prozíravě. Pomaloučku přesunuje paňácu pod prezidentský pult. Promyšlená práce přece přináší plody. Posléze přebírá /podle partajních pramenů prý plným právem/ pozici prvního politika pod pestrobarevným praporem. Povereník podle přísahá. Porobená Praha pak pozná předpekli, peklo přijde později. Převýchovné pevnosti pro politicky pravověrné, přímých péteří, počínají přijímat první případy předem připravených procesů. Převlékaši pláští promtně přícházejí přisluhovat příšeře. Propagandistické polopravdy plivá prostřednictvím partajních plátků povereníkův přátel - původně podtatranský pastevec. Pohřebištní puch proniká póry poddaných. Práva pokrývá prach. Flatí pořekadlo - Pýcha předchází pád? Písně Plastic People prý pobuňují, proto putují pod poklici, přičemž pěvci pocítí pravou partajní převýchovu. Poesie působí prý protiproletářsky - pastevec poroučí: Pod uoklici!"

Práva publikovat požívají pouze poklonkáři, pseudopublicisté, pakulturní pitvorní přisluhovaři, paraziti pokremelářského pohřebiště, produkující početní pro pablby, přičemž praví pisatelé píší pro PETLICI, případně pod pseudonymy. Přemnozí pak přejíždějí pohraniční pahorky, protože psaní podědili po předcích, pohrdající pokorou, poloslepotou, penězi, přibrbením. Praha pamatující přemíru prahistorických přeměn po pár pokoleních přeměňuje podobu. Poslušná, přivykla pouze přikyvovat pro-radnému příteli. Protkaná pavučinami policajtů, páchne pařeništěm.

"Proboha přestaň," povídá přítelkyně.

"Třícházi půlnoc, podívej pí. pisatelka podává piškot."

"Promiňte, přátelé. Pojme prima pamlsek, pak půjdeme. Příště pak pokecáme... Přinesu pravou PRŮTAHOVCU."

R R

R U G B Y

Robustní rugbystický rojník Rosta rasaně rozvíjí roj rozdávaje rány rivalům. Rváček rivalů Rudolf rozráží roj. Rosta registruje ránu rukou. Reflexně reviduje resumé rozhodčího. Rozhodčí resignovaně rozhazuje rukama. Rozeklaný ret ramenatého rojníka rozvateklil.

"Revanšuj, Rosto!" ryčí rozhorlení rugbystičtí radílkové. Rosta rychle reaguje, realizuje rády radílků. Rozmach - rach, rup - rival roní rukou. Rozhlacový reportér rozhorleně rozesílá různice. Rubrika RUGBY režimního ránního ROVNOST rekapituluje: ROZPAČITÉ ROZHODOVÁNÍ ROZHODČÍHO ROZVÍŘILO ROZEROJE RUGBYSTICKÝCH RIVALŮ. ROZSÁHLÉ REGRESY /ROZTRŽENÁ ROHOVKA, ROZEKLANÝ RET, ROZDRŽENÉ RAMENO, ROZMACKANÁ RUKA/ ROČNÍ REKONVALESCENCE RVÁČKA RUDOLFA RAKA.

S s S s S s S s S s S s S s S s S s S

S T U D E N T S T A N D A

Suchánek senior sekýruje svého sedmnáctiletého syna. "Seš sebevrah, snilek! Sepisovat samizdaty, srát silně stránky, stýkat se se samými signatáři?! Slánský, Smrkovský, Svoboda - stejná sebranka. Stavěli socialismus stalinovým systémem, suspendovali statisíce schopných, stejně skončili smutně. Snad slůžels scénarii se spikleneckou skupinou. Sami soudruzi soukmenovce Slánského shoupili. Suverenita, Studentský svaz, spojení se Solidaritou - samá silná slova. Soudruzi sejmuli spoustu spravedlivých, svezáš se s sebou, smetanu slíznou syčáci. Seš stipendista, studuj, snaž se! Shnilý socialistický systém se sesype sám. Stačí, Stando?"

"Stačí."

Stranou Standa sykne: "Styď se, Suchánku, seš srah, součást stáda."

S S

S I G L A V Ā S E N K Ý R K A

Sílhavý šmelinář Suchna škodolibě škládí šenkýřku Sustrovou.

"Šífové, šoupněte šem šrubánky še šórou."

"Šmejše, šeredo šilhavá, šešer ší švé šmelinářské štanclie šelánu."

T t T t T t T t T t T t T t T t T

T A N C O V A Č K A

Traktorista tovačovské traktorky trsá twist.
Texasky, triko, tenisky, třpytivý talisman.
"Ty tajtrlíku," tituluje traktoristu Tonda
tajemník Topola.

"Takhle taďy tančit?

Táhni!"

Tančírna tichne.

"Tykej tchyní, ty troubo!"

Tajemník trhá Tondovo triko.

"Tohle?" tlumeným tenorem třeskne Tonda.

Trumpetista troubí táhlou tuš.

Tonda tluče tágem tajemníkovy temeno.

Tanečníci temperamentně tleskají tyjátru.

Tovačovský tlampač třaslavě tlaché:

TÍMTO TÍDNEM TOVAČOVSKÝM TANCOVÁČKÁM

TRVALE TABU.

U u U u U u U u U u U u U u U u U u U

U D Ě R N Ý Ů D Ě R N Í K

Uvědomělý úderník ukončuje unikátní úder-
nické úsilí. Utírá ušpiněná ústa, ukusuje
uzenku. Úvodníky uznale užasnou.

Uplynulo určité údobí. Úderníkovy úsilí
ustupuje únavě. Úporně ukládá unavené údy.

Uděn, ukracuje ujařmení ustavičným upi-
jením, užívá ústraní, utrací ulité úspory.

Utkvělá úloha úderníka už útrpně unikla.

V v V v V v V v V v V v V v V v V v V

V Ě Č E R N Í K

Věčerník, věčerník, věčerní výběr...

VYVLASTNĚNÝ VELKOSTATKÁŘ VRAHEM

Věčerník...

VÝSLEDEK VYŠETŘOVÁNÍ VYLoupENÉHO VODOJEZU

VISI VE VZDUCHU

Věčerní výběr...

VČERA VEČER VE VLTAVĚ VYLOVENA VYSILAČKA

VATIKÁNU

Věčerník, věčerník...

VETERÁN VELKÉ VLASTENECKÉ VÁLKY VOLEN

VŠEMI VOLIČI VOLGOGRADU "

Věčerní výběr...

VÝKVEP VYKOPÁVEK VĚSTONICKÁ VENUŠE

VYŘOBENA VE VÍDNI

Věčerník, věčerník, věčerník...

VELKOKAPACITNÍ VEPRÍN VE VODOCHODECH

VYHOŘEL

VARŠAVSKÉ VOJVODSTVÍ VARUJE WALESU

Věčerník, věčerní výběr - vřeští vrásčitý
vyvolávač ve výklenku Vodičkovy vyústující
vedle Václaváku.

VRTNÁ VEŽ - VYNIKAJÍCÍ VÍROBEK VÍTKOVICKÝCH
VÁLČIRŮ

Venda vysvětluje Vojtově?*

"Vidiš vole, vrtnou věž vyvezeme vietnam-
čikům, výměnou vyzískáme vagon vietnamek.
Vietnamky vyvezeme východním velkodběra-
telům, vobdržíme vzácnou valutu, valutou
vykryjeme věčně vzpomínané výdobytky."

"Vendo, vole, viš vůbec vodkdy votvíraj
výčep?

VOD VOŠMI!!"

Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z

Z P U S T L Ý Z L Í N

Zářivé zítřky zřídka kdy zazáří, zamyšleně zsuvažoval zlínský zaměstnanec zestátněných závodů, zámečník Zdeněk. Zřejmě září západněji, zatímco Zlín zůstává zatemněn. Znátelné závody zakladatele Zlína zásluhou zkomunisovaných zaprodanců zchátaly, zatímco znevažování zakladatelových zásluh zaměstnance závodů znechucuje. Zprávy závodů záměrně zatajují značné ztráty získané zmetkovitostí, zpožděnými zakázkami, zadlužeností. Zlín, známý zobrazením zmodernizovaného Západu, zpustl. Znechuceným zlíňanům zbylo zanedbání zásobování zdraženým zbožím. Zaběhlé zdroje zábavy zadrželi zarputili zabezpečovatelé zákazů. Zápas za záchranu, zelená zlepšovatelům, závazky, zavání zdáním zdařilosti.

"Zatracené zrůdy," zuří Zdeněk, "zbohatlí ze zabraného, zneuctili zásluhy zesnulého zakladatele, znechutili zahořklým zaměstnancům zvyklosti zdřívějška."

Zápas za záchranu?

ZCELA ZBYTČNÁ ZÁLEŽITOST

Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z

Z R O U T Z Á R S K Ý

Zákyně Žilová žaluje:

"Žravý šák Zárský šere šemli!"

"Zárský, šákovskou!"

ZEBRÁCI ŽIVORÍ, ZÁRSKÝ ŽIJE ŽIVOTEM ŽIVNOSTNÍKA.

Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z z Z

Z R O U T Z Á R S K Ý

Zákyně Žilová žaluje:

"Žravý šák Zárský šere šemli!"

"Zárský, šákovskou!"

ZEBRÁCI ŽIVORÍ, ZÁRSKÝ ŽIJE ŽIVOTEM ŽIVNOSTNÍKA.

Aus eigener Kraft kann Leningrad sich nicht mehr retten

„Dreihundert Jahre besteht Deine Stadt, dann aber wird sie untergehen.“ Diese Prophezeiung hörte einst Zar Peter der Große aus dem Munde eines Mönchs. Sie galt Sankt Petersburg, der Stadt, die Peter 1703 in den Nawa-Sümpfen unter unermeßlichen menschlichen Opfern errichten ließ. Ihre Paläste, Kirchen, Häuser und Gärten waren von den berühmtesten Architekten des damaligen Europa gestaltet und machten die Stadt als „Venedig des Nordens“ und den Newskij-Prospekt, die Hauptstraße, als Glanzboulevard Europas weltberühmt.

Wer „Petersburg“ hört, denkt an Puschkin, Gogol, Dostojewskij, an Nekrassow und Lermontow, aber auch an Majakowskij, Jessenin und später an Brodskij. Er denkt an die Musik Tschairowskij, Strawinskij und Rachmaninow, an russische Malerei und Ballettkunst. Aus Petersburg wurde Petrograd, die Wiege der großen sozialistischen Oktoberrevolution, aus Petrograd dann Leningrad, das 900 Tage lang der Hungerblockade Hitler-Deutschlands im Zweiten Weltkrieg trotzte und um den Preis von Millionen Verhungerten überlebte.

Das alles ist Geschichte, tragische, aber auch glanzvolle Vergangenheit einer Stadt mit stolzen, weltoffenen und gebildeten Bürgern. Die Gegenwart sieht trostlos aus und die Zukunft ist bedrohlich. „Petersburg-Leningrad“, wie die Einheimischen die Stadt in jüngster Zeit gern nennen, die zweitgrößte Industriemetropole Rußlands, die vordergründig gelungene Symbiose von Museums-Zentrum und Industrie-Satelliten, ist — weit mehr als Moskau — längst zum Sinnbild für die Auflösung des Sowjetimperiums geworden, zum Symbol für den moralischen und materiellen Verfall Rußlands in der Ära Gorbatschow.

Auf dem Platz vor dem Puschkin-Theater gleich neben der Öffentlichen Bibliothek am Newskij-Prospekt haben junge Leute Stellwände aus Holz, mit Plastikplanen gegen Regen geschützt, aufgebaut. Hier werden auf alt und kostbar getrimmte Ikonen, Bilder aller Art und Güte an die Touristen aus dem Westen zu Wucherpreisen — „Do you like to pay in Roubles or Dollars?“ — verschachert, grellbunt bemalte Holzschächtelchen und Tablett, Stoffpuppen, Flickendecken und immer wieder die Puppen in der Puppe, die Matroschkas.

Vorbei ist die Zeit, als auf den kleinen Trödelmärkten, eher geduldet als erlaubt, noch Buttons mit einem freundlichen

Gorbatschow-Konterfei, ein Rubel das Stück, reißend Absatz fanden. Heute sieht man hier Gorbatschow nur noch als verzerrte Fratze in Form einer Matroschka-Puppe, aus deren Innern sich nacheinander ähnlichen Fratzen eines Breschnew, Chruschtschow, Stalin, Molotow und Berija herauschälen lassen. Tausend Rubel oder 60 Dollar kosten die größten dieser Polit-Matroschkas, dreihundert die kleinsten. Gekauft werden sie kaum. Die West-Touristen wollen sich ihren Traummann Gorbis nicht zum Unmenschen karikiert als Souvenir mitnehmen.

Dem Trödelmarkt gegenüber, auf der anderen Seite des Newskij, liegt das berühmte Delikatessengeschäft, das in der Zarenzeit nach seinem Gründer Jelissejew hieß und in der Sowjetperiode in „Zentralnij“ umgetauft worden ist, ein gepflegter Jugendstilbau. Mit seinen hellgrünen, mit ziselierten Blattgold-Stuckblättern reich geschmückten Decken, den Kristalleuchtern und in Blei gefaßten Glasblumenornamenten in den Kaufhallen sieht er einem Museum ähnlicher als einem Laden. Delikatessen gibt es im Jelissejewskij schon lange nicht mehr. Das klägliche Warenangebot steht in krassem Widerspruch zum ausladenden Jugendstil-Ambiente.

Am Spätnachmittag drängen sich im Jelissejewskij die Käufer, die hier tagtäglich um die kargen und knappen Nahrungsmittel kämpfen. Hier ist, wie sonst auch in Leningrad, fast alles rationiert und trotz der Staatspreise teuer. Pro Kunde gibt es ein Kilo Gebäck oder Konfekt. Für dieselbe Menge grau aussehender Wurst zu 2,90 Rubel (umgerechnet rund sieben DM) oder fetten Schinken (3,70 Rubel, rund zehn DM) stehen die Leningrader zwei Stunden an und mehr. Wer endlich an der Reihe ist, darf, wenn der Vorrat nicht bereits zu Ende ging, auch noch zwei magere Hühnchen und zwei Kilo sehniges Fleisch kaufen — unter Vorlage seines Passes oder einer „Visitenkarte“, die ihn als Einwohner der Stadt und ihrer Umgebung ausweist. Ortsfremde gehen leer aus.

Rationiert sind auch Grundnahrungsmittel wie Grütze (zwei Kilo), Makkaroni (ein Kilo), Tee, Kaffee, Salz, Streichhölzer, Essig, Speiseöl, Zucker, Gewürze. Es gibt kein Mehl, keinen Reis, keine Eier, keinen Käse und zu wenig Milch.

Im nahegelegenen Porzellan-Laden, auch er ein Prunkbau der Jugendstil-Epoche, sind die Schaufenster lediglich mit bunten Schleifen dekoriert, ebenso wie

die meisten Regale innen. Das berühmte Leningrader Porzellan sucht man vergebens. Kleine Vasen, Gipsnachbildungen von Rokoko-Figuren, Keramiksteller führen ein verlassenes und von den Käufern mitteilig belächeltes Dasein in diesem Laden.

Im Nachbargeschäft bewacht ein Polizist den Eingang: Rund 150 Menschen stehen Schlange für Zigaretten, auch sie *defizitno* (Mangelware). Heute sind Papirossi im Angebot, fünf Schachteln für jeden. Der Preis — einige Kopeken — wird hoch, wenn man ihn mit den anderthalb Stunden Schlangestehen multipliziert. Papirossi sind auf dem Schwarzmarkt nur unter Kettenrauchern etwas wert. Taxifahrer und fliegende „Händler“ rechnen längst mit der Währung Marlboro. Die kann man, neben anderen US-Marken, sogar in der Einkaufspassage am Newskij-Prospekt zu Staatspreisen kaufen, pro Stange 180 Rubel, kaum weniger als der Monatslohn eines jungen Arztes.

Da er für diesen Hungerlohn nicht mehr arbeiten will, hat ein junger Akademiker seinen Job an den Nagel gehängt und versucht vor dem Winterpalais in holprigem Englisch Hochglanzpostkarten, Holzpuppen, Armeegürtel und Armbanduhren der Marke „Raketa“ gegen Dollar an Touristen zu verkaufen so wie viele andere. Damit, meint er, verdiene er pro Tag mehr als sonst im Monat.

An der Rückseite der Isaaks-Kathedrale lauern Halbwüchsige den Touristen mit gleichem Souvenirangebot auf. Als Kinder erbettelten sie Kaugummi und Kugelschreiber; mit 15 Jahren hat jeder dieser Jugendlichen zahlreiche Festnahmen und Verbote auf der Polizeiwache hinter sich. Doch was solls? „Mit 25 will ich eine halbe Million Rubel verdient haben und mich zur Ruhe setzen“, sagt Mischka, und sein Freund Sergej meint, er „verdiene“ hier pro Tag mindestens 100 Rubel. Seine „Verdienste“ verteidigt er so: „Es wäre ja gewissenslos von mir, wenn ich dieses Geld von meiner Mutter verlangen würde.“ Einmal pro Woche kommen die *Reketjory* (Erpresser), die abkassieren. Je nach Standort zahlen ihnen die Jugendlichen pro Tag ein „Schutzgeld“ von 25 und mehr Rubeln und fünf oder mehr Dollar.

Diese Jugendlichen — in Leningrad streuen Hunderte von ihnen herum — schwänzen die Schule, erlernen keinen Beruf und sind der Nährboden für das Verbrechermilieu. Die cleversten von ihnen machen bei der Mafia „Karriere“. Sie

alle sind Außenseiter und nicht selten von den Eltern geprägte Stalinisten, mit simplem Weltbild. „Unter Stalin“, erklärt der kleine Andrej mit wichtiger Miene, „verdienten die Leute hundert Rubel im Monat, und ein Auto kostete tausend Rubel. Heute verdienen sie auch hundert Rubel, und ein Auto kostet zehntausend. Wer war also besser, Stalin oder Gorbatschow?“

Petersburg — das war die Stadt der „Beleidigten und Erniedrigten“, der armen Leute Dostojewskij, die weitab von den Adelspalästen und Kaufleutenvillen auf der anderen Seite der Nawa hausten. Die Welt des Elends und die des Reichtums blieben in Petersburg streng getrennt. Im Leningrad von heute prallen die sozialen Gegensätze hart aufeinander. Der Newskij-Prospekt, der seinen Ausgang vom Alexander-Newskij-Kloster nimmt, sein Ende am Winterpalast findet und selbst unter den Bolschewiki seinen Charakter als vornehme Geschäfts- und Wohnstraße bewahrt hat, ist heute das Brennpunkt der lebensbedrohlichen Probleme Leningrads: am Newskij liegt das alte Hotel „Europejskaja“. Es wird von den Schweden umgebaut und soll künftig als glitzernder Fünf-Sterne-Palast „Grandhotel Europa“ seine Pforten öffnen, ebenso wie das von den Finnen modernisierte „Astorijs“-Hotel. Reiche westliche Individual-Touristen, berühmte Künstler und wohlbetuchte Geschäftsleute sollen hier wohnen — gegen Devisen, versteht sich. Luxusinseln im verwahrlosten, baufälligen und schon toten Häusermeer der Leningrader Innenstadt sind auch die beiden Bierstuben und das Eiscafé bundesdeutscher Unternehmer mit Namen wie „Möwe“ oder „Bistro“. Auch hier gilt der Rubel nichts, Devisen alles.

Diese Welt ist den normalen Leningrader verschlossen. Sie ist längst Treffpunkt für Zuhälter, Schwarzhändler, Prostituierte oder die neuen Reichen des sowjetischen Joint-Venture-Milieus geworden. Und sie erregt in wachsendem Maße den Unmut, ja die Wut derer, die noch versuchen, von ihrem ehrlich erarbeiteten Rubelgehalt zu leben und dafür mit einer rapiden Verschlechterung ihrer Lebensqualität vom maroden System so grausam bestraft werden, das immer noch auf die sozialistische Zukunft vertraut und soziale Gerechtigkeit predigt.

Wo es nichts zu beißen gibt, bieten Wunderheiler, religiöse Fanatiker, Sekten oder auch biedere Pastoren aus dem benachbarten Finnland geistige Kompensa-

an. Vor dem nahen „Haus des Buches“ verbökern fliegende Händler seltene Bücher, eine Kinderbibel auf Russisch zu 130 Rubeln. Freud, Nietzsche, Solschenyzin, alles sowjetische Ausgaben, „Defizite“, von Verkäufern in offiziellen Läden „linksrum“, unter dem Thesen verschoßen und von Spekulanten für einen vielfachen Aufpreis weiterverkauft. Auch hier kommt man zum schnellen Rubel oder Dollar, vorausgesetzt man wird nicht von der Polizei bei deren seltenen und eher laschen Razzien erwischt.

Seither verrottet der gelbe Bau als Ruine am Newskij, notdürftig abgesichert von einem Bretterzaun, vor dem Männer auf wackeligen Hockern sitzen und auf billiges Papier kopierte Fluchtpunkte aus dem grauen Alltag anbieten. Hier findet man detaillierte Anleitungen zum Sex, Fotos und Daten der letzten Zarenfamilie, Porno-Taschenkalender, Rambo- und Schwarzenegger-Plakate.

In der Straßenunderführung sitzen armenische Flüchtlinge, verwahrloste Kinder, junge Krüppel und bettelnde Touristen. Gegenüber des Grandhotels liegt der „Gostinyj Dvor“, der „Gastliche Hof“, das zentrale Kaufhaus Leningrads. Im Sommer ist der Dachstuhl ausgebrannt.

Obchod s Maďarskem

(JL): Obchodní rada velvyslanectví Maďarské republiky R. Mosóczy včera seznámil novináře se skutečností, že obrát zahraničního obchodu mezi CSFR a Maďarskem poklesne letos zhruba o 200 až 300 miliónů rublů. Očekává se, že v tomto roce dosáhne hodnoty 1,6 až 1,7 mld převoditelných rublů. Zdůraznil, že obě strany plní dodávky, které jsou důležité pro chod obou národních hospodářství. Prezident smíšené akciové společnosti General Electric-Tungsram RT, G. András řekl novinářům, že celkový roční obrát této firmy činí již 20 mld forintů a čistý zisk v minulém roce dosáhl jedné miliardy forintů. Připomněl, že po čtvrtletním jednání s čs. stranou vznikly pro zástupce této firmy určité pochybnosti a nejistota v souvislosti s dosud nevyřešenou konvertibilitou čs. koruny.

Lepší kontakt s cizinou

(ČK): Zřízení vládního výboru pro mezinárodní vztahy v čele s předsedou vlády P. Pithartem s účinností od 15. října 1990 bylo schváleno v závěru čtvrtletního jednání vlády České republiky. Při plnění respektování skutečnosti, že zahraniční politika CSFR má být jednotná pod gestí FMZV, je však nezbytné, aby také v České republice byla spolupráce se zahraničím (mezinárodní vztahy) koncipována a koordinována z jednoho místa. Vládní výbor se soustředí na koordinaci činnosti jednotlivých ústředních orgánů státní správy ČR ve vztahu k zahraničí, zejména v hospodářství, obchodě, kultuře, vědě, školství, zdravotnictví, sportu, ekologii a v neposlední řadě i v kontaktech s kralupy.

POTÍŽE S PRIVATIZACÍ

BERLIN: Privatizace podniků kombinátů v bývalé NDR pokračuje podle řady ekonomických odborníků velmi pomalu. Z celkového počtu 8000 výrobních podniků, které patří státu, bylo do soukromých rukou předáno zatím jen 200. Privatizaci zabíjí již letos na jaře kabinet L. de Maiziéra prostřednictvím tzv. porušeného úřadu při vládě a jeho 15 krajských poboček. Hlavní problémy spojené s prodejem bývalých státních podniků jsou nedořešené majetkové otázky, zastaralost provozů a jejich špatná ekonomická situace. Celková zadluženost výrobních organizací státního sektoru na území bývalé NDR přesahuje 100 miliard marek. 3000 podniků má značné problémy s platební schopností. Podle některých odborníků jsou tyto závady předurčeny k odpisu.

TAR CO, PRUE KOHL 20 VYNATO?

Kočka pronásleduje myš rodinu Udýchaný myšák se konečně postaví a zašteká: „Haf, haf...“ — Kočka se poleká a uteče. A tu praví myšák hrdě: „Vidíte, jak je dobré ovládat cizí jazyky!“

Aufgespießt

„Da muß zusammenbrechen, was zusammenbrechen muß“

Klaus-Werner Schatz vom Kieler Institut für Weltwirtschaft über den ostdeutschen Markt.

Leningrad im Herbst 1990: Das ist die Angst der Menschen vor dem Winter, der angesichts der Versorgungsengpässe und der Energiekrise Hungern und Frieren in Verhungern und Erfrieren verwandeln könnte. Das ist die Angst der Umweltschützer vor der ökologischen Katastrophe für ihre Stadt. Der Bau des Damms, der die Newa-Bucht von der Ostsee abriegelt und so Schutz gegen Hochwasser bieten soll, hat die breite Newa-Mündung mit ihren Industrieabwässern in eine stinkende Kloake verwandelt.

Der verschmutzte Ladogasee im Nordosten hat längst schon das Trinkwasser für Leningrad verseucht. Die Schadstoffe, die jeden Tag über der Stadt niedergehen, fressen die weltberühmten Skulpturen kaputt, überziehen die Häuser mit einem grau-schwarzen Film und nagen die Bausubstanz an.

Leningrad im Herbst 1990: Das ist auch die Angst vor einem politischen Chaos. Die Parteiorganisation der KPdSU unter ihrem Chef Boris Gidaspow hat, wohlweislich, die politische und ökonomische Verantwortung für Leningrad dem neugewählten linken „Lenschowjet“ übertragen. Doch der ist in sich unheilbar zerstritten und befaßt sich mit Nebensächlichkeiten wie der sicher nicht lebensnotwendigen Frage, ob Leningrad in Petersburg umbenannt werden soll, und ist in seiner Arbeit weitgehend gelähmt.

Lenschowjet-Chef Anatolij Sobtschak, ein streitbarer Jurist, der durch mutige Auftritte im Volkskongreß und Obersten Sowjet der UdSSR im Land bekannt wurde, vergeudet seine Kraft in kleinlichen Rivalitätsfehden mit Alexander Sechtschekanow, dem neuen Leningrader Bürgermeister, und dessen Stellvertretern. Sobtschak, dem viele Leningrader nach wenigen Wochen im Amt Eitelkeit und persönliche Machtgelüste vorwerfen, bemühte sich erfolglos, den Lenschowjet aufzulösen und sich selbst an die Spitze eines Komitees zu setzen, das aus Leningrad eine wirtschaftliche Freihandelszone machen sollte. Aus dem Traum wurde nichts, Moskau war dagegen.

Doch Sobtschak wenigstens hat begriffen, wie auch der Chef des sowjetischen Kulturfonds, der Leningrader Althilologe Dmitrij Lichtschow, daß Leningrad seinen rapiden Verfall aus eigener Kraft nicht mehr aufhalten kann. Sobtschak gründete den „Internationalen Fond zur Rettung von Petersburg-Leningrad“, Lichtschow appellierte dieser Tage dramatisch an die Weltöffentlichkeit, Leningrad vor dem Untergang zu retten. Anfang Januar, zum russischen Weihnachten, soll es einen 24stündigen Telemarathon über Leningrad und seine Probleme geben, eine Spendenaktion, wie man sie schon vor zwei Jahren für die Opfer des Unglücks im Atomkraftwerk Tschernobyl organisierte.

Doch das ist nicht mehr als ein Tropfen auf den heißen Stein.

Leningrad in Zahlen

93 Prozent der 5,5 Millionen Leningrader sind mit der Situation in der Stadt nicht einverstanden und erwarten für ihr eigenes Leben künftig nur Verschlechterungen. Das teilte der Vorsitzende des Leningrader Rates (Lenschowjet), Anatolij Sobtschak, den Abgeordneten Anfang Oktober mit.

Mehr als 50 Prozent der arbeitsfähigen Leningrader sind in für das menschliche Leben schädlichen Produktionen beschäftigt. Von zwei Millionen Berufstätigen arbeiten 570 000 für die „wissenschaftliche Betreuung“ der Rüstungsindustrie.

45 Prozent der Leningrader Krankenhäuser sind in unfallträchtigem Zustand, von je tausend Häusern, die

dringend renoviert werden müßten, setzt man nur 50 instand.

Bei der Versorgung der Stadt mit Lagerräumen für den Handel nimmt Leningrad den 72. von 73 Plätzen in Rußland ein.

In der ersten Hälfte dieses Jahres erhielt Leningrad 3000 Tonnen weniger Fleisch als vertraglich vereinbart, 600 Tonnen weniger saure Sahne, 22 000 Tonnen weniger Milch. 80 Prozent der Milchfabriken sind verschlissenen. Jeder vierte Bus fährt weiter, obwohl er eigentlich überholt werden müßte.

Leningrad nimmt heute den ersten Platz in der UdSSR ein bei den von mehreren Familien genutzten Gemeinschaftswohnungen. Die Wartezeiten für eine eigene Wohnung betragen bis zu 20 Jahren. 35 Prozent der Leningrader wohnen heute in Abbruchhäusern.

34 Prozent der Leningrader sind dafür, die Stadt wieder in Sankt Petersburg umzubenennen. Zehn weitere Prozent stehen dem wohlwollend gegenüber. 27 Prozent wollen den Namen Leningrad erhalten. Zehn weitere Prozent sind eher dagegen. Nur fünf Prozent sprachen sich bei Umfragen für den Namen Petrograd aus.

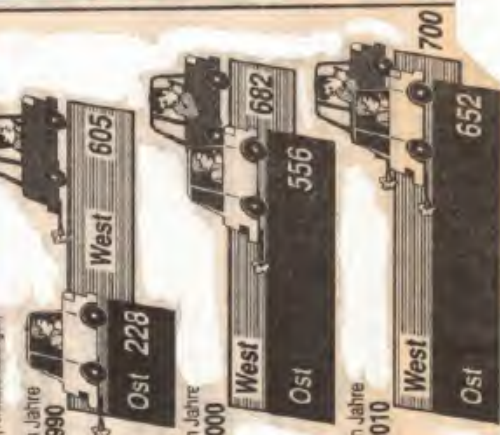
Der Fuß ist wieder ab

PARIS, 22. Oktober (AFP). Französische Ärzte sind mit ihrem Versuch gescheitert, einem Patienten den bei einem Unfall verlorenen Fuß sieben Monate später wieder anzuhängen. Der Fuß war vorübergehend an den Unterarm angehängt und in einer zwölfstündigen Operation vor einer Woche wieder an die richtige Stelle zurückverpflanzt worden. Wegen einer Infektion mißlang das aufsehenerregende Experiment, wie jetzt die Krankenhausdirektion in Paris mitteilte.

Der 40jährige Patient war in der Pariser U-Bahn auf die Gleise gestürzt und von einem Zug überfahren worden. Dabei wurde sein rechter Fuß am Unterschenkel abgetrennt. Die Ärzte hatten sich seinerzeit für die ungewöhnliche Verpflanzung am Unterarm entschieden, um ihn bis zur Heilung des verstümmelten Beins zu konservieren und so einer Transplantation größere Chancen zu geben.

Deutsche Auto-Zukunft

PKW auf je 1000 Erwachsene in Deutschland (Voraussetzungen)

Prag will Militärpakt auflösen

PRAG, 22. Oktober (Reuters). Die CSFR will nach Worten von Präsident Vaclav Havel die Auflösung des Oberkommandos des Warschauer Paktes innerhalb von sechs Monaten vorschlagen. Havel wurde am Sonntag im tschechoslowakischen Rundfunk mit den Worten zitiert, der Pakt habe sich überlebt und seinen Zweck verloren. Zwar solle das östliche Bündnis weiter bestehen, damit Abrüstungsgespräche mit der NATO erleichtert würden, doch solle es nicht mehr „ein militärischer Pakt als solcher sein“, sagte Havel. Einen entsprechenden Vorschlag wolle die CSFR im November bei einem Pakt-Treffen in Budapest machen.

KDYBY SE TOTO DOŽIL CHAŤŤOV...

UdSSR kauft US-Mais

Die Sowjetunion hat für das am 1. Oktober begonnene Wirtschaftsjahr 1990/91 in den USA 350 000 Tonnen Mais gekauft.

Proč jsme odmítli Marshallův plán

Za jednu ze stěžejních tchlin v politických záměrech ministra zahraničí Jana Masaryka se považuje situace kolem účasti Československa na hospodářsky velmi významném Marshallově plánu. Účast na něm jsme nejdříve přijali a pak ji opět odvolali. Stalo se tak po návštěvě čs. delegace u Stalina v moskevském Kremli dne 9. července 1947. Z pozůstalosti Msgre. J. Šrámka se nám dostal do rukou bezprostřední zápis z této návštěvy, který dává odpověď na to, proč jsme nemohli přistoupit na Marshallův plán. Podle zápisu se jednání zúčastnili za sovětskou stranu generalissimus J. V. Stalin a ministr zahraničí V. M. Molotov, a za Československo předseda vlády Kl. Gottwald, ministři J. Masaryk, P. Drtina a velvyslanci H. Horák, chargé d'affaires Bodrov...

K účasti Československa na pařížské konferenci GOTTWALD uvádí, že jsme na pozvání do Paříže odpověděli kladně, ale s četnými závažnými výhradami, které nám dávají možnost volného rozhodování. Vláda ČSR byla rozhodnuta ihned odvolat svého zástupce, kdyby se ukázalo, že toho je třeba. Nyní však nastala nová situace, že jako jediná ze států slovanských a jediná ze států východoevropských, který pozvání do Paříže přijal. Proto si vláda ČSR přela znát stanovisko SSSR.

STALIN vysvětluje: „Po návratu Molotova z Paříže dostala vláda SSSR zprávu o stanovisku Jugoslávie. Potom podal dotaz Tatarescu. Sovětská vláda zpočátku neodpovídala a soudila, že by bylo správnější jít na konferenci a potom, ukáže-li se nutnost, konferenci opustit. Když však došlo zprávy velvyslanců SSSR, vytvořil se názor jiný: Úvěry, o nichž se mluví v Marshallově plánu, jsou velmi neisté, a ukázalo se, že pod formou úvěru se velmocí pokoušejí vytvořit západní blok a izolovat Sovětský svaz.

Francie samá nemá program o obnově své ekonomiky, je ve svízelné situaci finanční a také Velká Británie je ve velké tísní finanční, a zápas s obtížemi rázu hospodářského, a přece se obě velmoci pokoušejí sestavit program hospodářské obnovy Evropy, avšak hlavní věitel jsou USA, poněvadž Francie a Anglie nemají ani kopějky. Z těchto důvodů se plány pařížské zdály vládě SSSR nuseriozními a nyní se vláda SSSR na základě věcných důvodů přesvědčila, že jde vskutku o izolaci SSSR.

Proto vláda SSSR poslala telegramy Tatareskov, Jugoslávii a Polákům; Poláci zpočátku kolísali, ale potom se rozhodli: pozvání nepřijmou. Proto přej, byla vláda SSSR překvapena naším rozhodnutím přijmout pozvání...

STALIN pokračuje: „Pro nás je tato věc „výběm“ družby“. Bezprostřední výhoda z účasti na konferenci bystě neměli. Jistě nechcete „kulibány“ kreditů“ (tj. úvěry, které by ohrožovaly naši suverénní hospodářskou i politickou). Podmínky úvěrové budou jistě špatné... Pokládáme tuto věc za zanedbní, na níž závisí vaše přátelství se SSSR. Půjčete-li do Paříže, dokážete, že chcete spolupůsobit při akci na izolaci Sovětského svazu. Všechny slovanské státy odmítly, i Albánie se nehála odmltnout, a proto soudíme, že byste měli své rozhodnutí zrušit.

MASARYK poukazuje na to, že u nás byla při rozhodování o účasti na pařížské konferenci situace dána všeobecným vědomím, že v surovinách jsme ze 60—80 procent odkázáni na Západ. Srdáveové národních podniků nepřestávali ministru zdůrazňovat, že je třeba jít do Paříže, aby se snad nepropásla nějaká příležitost dostat nějaké úvěry.

Když minulý týden přijela do Prahy polská vládní delegace, Masaryk se tázal, jak polská vláda rozhodne o účasti Polska na pařížské konferenci. Polští hosté vesměs odpovídali, že Polsko do Paříže půjde, a že se tam

dá zastupovat přinejmenším svým velvyslancem. Ministr prosí, aby z této poznámky nevznikla snad domněnka, že se snad schováváme za své polské přátele. Pokud jde o možnou účast Československa na pařížské konferenci, objasnil Masaryk polským hostům, že přijmeme-li francouzsko-britské pozvání k účasti na pařížské konferenci, učiníme to s mnohými výhradami tak, abychom mohli kdykoliv z konference odejít, kdybychom zjistili, že to sovětské vládě není vitané, nebo že naděje našeho průmyslu jsou klamné.

Ministr v závěru zdůrazňuje, že všechny politické strany jsou si zajedno v tom, že Československo nesmí podniknout nic, co by bylo proti zájmům Sovětského svazu. Delegace podá ihned do Prahy zprávu, že sovětská vláda považuje přijetí anglo-francouzské pozvání za čin namířený proti ní, a ministr nepochybuje ani v nejbližším, že československá vláda se podle toho ihned zařídí. Tu ale žádá, aby nám sovětská vláda pomohla v naší delikátní situaci. Snad by se věc dala zařadit tak, že by se jeden den na konferenci šlo, a druhý den odešlo.

STALIN se znovu vrací k naší účasti v Paříži: „Účast na konferenci postaví vás do falešného světla. Je to „prorýv fronta“, byl by to úspěch západních velmocí. Švýcarsko a Švédsko ještě kolísají, vaše přijetí jistě by působilo i na jejich rozhodnutí... Víme, že jste naši přátelé, ve vládě SSSR není nikoho, kdo by pochyboval o přátelství ČSR k Sovětskému svazu. Ale svou účastí v Paříži byste skutkem osvědčili, že jste se dali zneužít za nástroj proti SSSR. Toho by Sovětský svaz ani vláda nesnesly.“

Dr. DRTINA zdůrazňuje, že také strana, do které on patří, by se neúčastnila něčeho, co by v oboru zahraniční politiky se jevilo jako čin namířený proti Sovětskému svazu. Vítá velice tuto příležitost, že to může na tomto místě zdůraznit. Avšak prosí, aby Stalin a Molotov uvážili jednu věc: hospodářská situace ČSR je jiná, než ostatních slovanských států, kromě Sovětského svazu ovšem, tj. Zlvoim úroveň ČSR závisí především na zahraničním obchodu. A tu bohužel situace je taková, že 60—80 procent našeho obchodu závisí na Západu.

STALIN poznamenává, že naše obchodní bilance se Západem byla pasívní.

Dr. DRTINA říká, že je to možné, ale že objem našeho obchodu se Západem je velký.

STALIN podotýká, že náš vývoz na Západ není tak velký, aby kryl náš dovoz, musíme-li platit valutami.

GOTTWALD souhlasí, že musíme platit valutami, ale podotýká, že jich máme málo.

STALIN se zasmál: „Víme, že valut máte,“ a obrátiv se k ministru Molotovovi, říká s úsměvem: „Rekli si, že mohou dostat úvěry, a proto nechtěli opomenout tuto možnost.“

Dr. DRTINA žádá, aby generalissimus pohlížel na situaci u nás pod zorným úhlem obavy, kterou má naše obyvatelstvo, aby totiž odpoutání od Západu nemělo za následek všeobecné zchudnutí. To by mělo vážné následky nejen hospodářské, nýbrž i politické. Náš zahraniční obchod se Sovětským svazem, který loni dostoupil značné výše, letos opět poklesl. Ministr projevuje naději, že jednání, která se nyní v Moskvě zahajují, tento stav opět zlepší.

Pokud jde o naši účast na pařížské konferenci, zařídí se vláda jistě podle toho, co jsme zde zjistili, podotýká dr. Drtina, a zdůrazňuje, co již řekl ministr Masaryk, že vláda o naší účasti rozhodla jednomyslně. Nakonec žádá, aby nám sovětská vláda usnadnila východisko ze situace.

MASARYK prosí, aby Stalin promínil, že jduví otevřeně, a říká, že potřebujeme v nynější své situaci jakousi náplast, gesto ze strany Sovětů.

STALIN hovoří o hospodářské situaci: „Vaše situace je lepší než situace Francie a Anglie. Vy byste mohli sestavit program pro obnovu ekonomiky Francie a Anglie. SSSR je ochoten vám pomáhat ve všech věcech hospodářských. Uvádím jen některé věci:

1. My potřebujeme „obsadnyje trubky“ vrtné pro naftová pole. Šlo by o dodávku na 3—4 léta.
2. Potřebovali bychom také trubky na potrubí pro petrolej.
3. Kolejnice pro úzkokolejné dráhy pro lesní průmysl.
4. Vagóny.
5. Elektromotory (nové velké).“

K tomu poznamenává GOTTWALD: „Vytváříme na Západ lehký průmysl, sklo, porcelán, obuv, textil atd. Avšak SSSR zatím tyto výrobky nekupuje.“

STALIN odpovídá: „Můžeme kupovat i tyto výrobky,“ a dodává: „Leotošní naše úroda je dobrá. Rozsah našeho území způsobí, že teprve nyní jasně vidíme situaci. Zemědělský plán byl vyplněn, ano, i převyšěn. Můžeme pomáhat svým přátelům: Bulharsku, Jugoslávii, Polsku a také nám.“

Na dotaz Stalina, jaká bude žet u nás, GOTTWALD prohlašuje, že horší než loni, a že bude potřeba opatřit nejméně 300 tisíc tun pšenice.

Na to STALIN odpovídá, že SSSR nám může dát 200 tisíc tun pšenice, také ječmen a oves. Od nás kupoval ječmenové semeno. GOTTWALD říká, že bychom mohli dodávat také chmel a cukr, a vrací se pak k naší účasti v Paříži. Žádá Stalina i Molotova, aby nám usnadnili cestu z obtížné situace.

STALIN: „Můžu vám ukázat odůvodnění, jímž bulharská vláda odmítla účast. Rumuni odmítli bez motivace. Poláci odpověděli, že by přijali americké úvěry, ale že by si přáli jednat s USA přímo, bez prostředníků. Pokud jde o vás, mohli byste oznámit do Paříže toto: V poslední době se ukázalo, že přijetí pozvání by se mohlo vykládat jako rána (úder) proti SSSR zejména proto, že ze slovanských, ani ostatních východoevropských států

prosim, o to, abychom příštím generacím dokázali svou vnitřní bohatost. Aby po nás nezůstaly jen neudlné panely a abychom potomkům nepředávali třeba taký vychladlý krumlovský bramborák.

setřel už jen neltovali hromady sutin. Pan archivář Záhoda mně při prohlídce města řekl: „Vždycky soudím, že o bohatosti lidí podle toho, jaké po sobě zanechali domy.“ Snažíme se,

VŠICHNI JEN PROSILI..

někdo pozvání nepřijel. Soudím, že čím dříve to učiníte, tím lépe.“ Toik zámam. Návštěva skončila v 0.30 hod. Jan Masaryk po návratu z Moskvy prohlásil: „Do Moskvy jsem ležel jako svobodný ministr, a vrátil jsem se jako Stalinův pacholek.“

Král ve vyhnanství

Na českokrumlovském náměstí, před branou gotické radnice, stojí novodobý automobilový živěs s polistopadovým podnikatelem. Muž v tom domečku na kolečkách prodává bramboráky za 4 Kčs. Pikantní hmotu k jejich přípravě odlévá na pánev ve tvaru rozvité pětistlé rožmberské růže. Pro styl, neboť během 300 let vlády Rožmberků toto město rozkvetlo jako velký stavební květ, a pánové slavného rodu mu vtiskli charakteristický duch. Mám rád bramboráky. Ale tento dnešní krumlovský je zřejmě ze „skladu“. Vychladlý nešmakuje tak, jak by měl. Stejně jako Český Krumlov „nechutná“ místním, turistům ani historikům tak, jak by chutnat mohl.

Město je bezesporu unikátní. Charakter jeho jádra představuje soubor historických architektur od monumentálních objektů až po velký počet měšťanských domů především z pozdní gotického a renesančního období. Na to vše ze středního žulového skaliska nad levým vltavským břehem pohlíží mohutný zámek, který se v zemích českých co do rozlehlosti řadí hned za Pražský hrad. Šuma sumárum — v Českém Krumlově jsou v současnosti 303 stavební celky památkové kategorie A, z nichž mnohé nebyly narušeny ani pozdějšími stavebními zásahy. Jenže „narušit“ v tom dobrém slova smyslu, tedy renovovat a restaurovat, se množství z nich nepodařilo už několik dekád. Město je jako král ve vyhnanství. Uvnitř hrdě s pocitem, že lidé na něj a jeho slávu nezapomněli, navenek však unavené, omešlé a strhané, neboť na jeho organismu se podepisují léta nevážnosti.

KDY SE TU VÁLČILO?

Při procházce českokrumlovským centrem vaše nitro zaplavuje jedna emoční vlna za druhou se střídavě opoňným laděním. Nadšení a zlost. Radost a smutek. Opravené, náměstí s čistými fasádami domů a neuvěřitelně zanedbané postranní uličky. Kolos zámku žijícího po dotacích a užij na kráse nabývající bývalá jezuitská kolej. Velkolepá gotická stavba kostela Sv. Víta se stříhou osmibokou věží a výstražné korzo zámeky kudy chodí, kde šlapete po odpadlých kusech omítky z lemujičích domů. „Město mělo v minulosti štěstí, že v jeho blízkosti či přímo v něm nedošlo k válečným střetům. Neutrpělo tolik ztrát jako jiná sídla,“ vysvětluje místní archivář pan Jiří Záloha, proč je na malém prostoru soustředěno tak obrovské historické bohatství. Ale copak válku zažil Český Krumlov v uplynulých desetiletích?

Ano, byl to boj. Střet odkazu předků s necitlivostí a nekulturností bývalých mocných a mnohdy i s bezohledností určité části místních obyvatel. „Těba z městského divadla s bohatou tradicí udělali obyčejný hotel. To považují za barbarský čin...“ pokračuje smutně pan Záloha.

Ještě štěstí, že se koncem padesátých let podařilo alespoň vybudovat silniční obchvat města. Do té doby totiž denně stovky osobních i těžkých automobilů projížděly středem Českého Krumlova, kde stojí budovy s velmi mělkými, jen asi půl metru hlubokými základy. Počítajme s horší možností a představme si, že by domy v okruhu kvadratického náměstí vytvářely minizeměteselí podlehly. Hromadu sutin nevyčísitelné historické ceny už nelze obdivovat, jen litovat. Obdiv a lítost. Obojí nás potkává při obhlídce krumlovského bohatství a dluhů. U renesanční stavby městského pivovaru v široké ulici, nad jehož průčelím vrst na nás civí vyhaslé oko zašlé fresky. U kdysi jsi-

tě krásné budovy na úpatí zámekských schodů s architektonicky nádhernými místnostmi. Teď tady přebývali požárníci a z ulice stavba vyhlížela jako pořádně zanedbaný sklad. Je to nemocné město.

PACIENT S PRAZDNOU KAPSOU

Český Krumlov připomíná pacienta s řadou neduhů. Zachránit jej mohou jen velmi drahé léky. Ovšem — kde na ně vzít? Navíc nová doba přináší různé klady, ale mnohé dělá složitějším. „Zatím se město rekonstruovalo ve velkém rozsahu, se záměrem oživit celé bloky domů,“ srovnává PhDr. Jan Müller, pracovník Státních restaurátorských ateliérů v Českém Krumlově. „Slo totiž o státní majetek. Jenže teď, kdy domy budou mít různé vlastníky, se aplikování jednotné linie jeví mnohem komplikovanějším. K tomu je tu další problém: Jak při podnikatelském třesku neskloznotout do stavu, který je typický pro některá západní historická města — do pozice turistické továrny, kde udržovanost hraničí až s kýčovitostí? Jak najít střední polohu mezi komerční a pietním přístupem? Už jsou tu některé varovné signály: např. z jezuitské koleje se možná v budoucnu stane hotel. Dobrá, fajn, ale to si vydatná podpora turistickému ruchu. Jenže zahraniční zájemci coby případní provozovatelé by jednotlivé pokoje rádi vybavili veškerým příslušenstvím, což by zároveň znamenalo zrušení historicky cenné klenby stavby a řady dalších stavebních prvků. To je příliš vysoká daň. Nutné je dohlédnout i na to, aby nebyla spálena ani v případě neodborných rekonstrukcí, prováděných samotnými vlastníky domů.“

Tyhle úvahy však zůstanou pouze na papíře, nebude-li Český Krumlov co nejdříve vydatně finančně dotován. Zatím, jak vidno, město trpí zřetelnými abstinenčními příznaky. „Pro tento rok jsme měli připraveny rekonstrukční práce v hodnotě 60 milionů korun,“ tvrdí předseda MěstNV Ing. Jaroš Prokopius. „Od státu jsme dostali pouhých deset milionů. Věřte, tenhle způsob oživení města je značně neperspektivní. Aby jeho obnova byla reálná, je nutné po dobu patnácti let každoročně obětovat 100–150 milionů. Pak má tohle všechno smysl.“

Jádro Českého Krumlova bylo městskou památkovou rezervací vyhlášeno v roce 1950, kdy se začalo projevovat chátrání historických domů. O 13 let později se vláda usnesla o tom, že Krumlov na obnovu svého unikátního centra obdrží 760 milionů. Nákladná rekonstrukce měla trvat do roku 1985, kdy se předpokládalo pacientovo úplné zvednutí se z postele. Skutečnost? Dnes v nás zuří bouře emočních vln rozporuplných pocitů. Obdiv a lítost.

ZÁMEK TAKÉ STONĚ

Pan ředitel státního zámku Český Krumlov dr. Pavel Slavko se určitě nenudí. Sedm objektů z-jemu světo- známého rozsáhlého komplexu budov se totiž nachází v havarijním stavu. Jsou odpojeny od inženýrských sítí nebo je vůbec nemají, byla v nich provedena celoplošná sanace podlah, zdi a stropů a teď se čeká na dodavatele. „Představte si,“ dodává dr. Slavko, „že od roku 1982, kdy jsem do Krumlova začal dojíždět, zde prakticky neprobieje stavební organizace vyjma Památkostavu Tábor, který se podílí pouze na dílčích akcích. Bohužel, veškerá činnost se odehrává v rovině adrbzy. Ale ani k ní nestačí to, co ze státní pokladny dostáváme. Ročně by to chtělo tak deset, patnáctimilionovou injekci, kterou bychom dostávali intenzivně po dobu pěti let. Takhle jsem pro opravu věže a Hrádku letos po všech možných jednáních na předsednictvu vlády a ministerstvech získal pouhý milión. Jen samotná stavba ležení by stála jeden a půl miliónu...“

Zámek tedy stoně stejně vážně jako město. A kolik stojí jeho lék? Počítá se čtyřmi sty milióny korun na kompletní rekonstrukci areálu. K máni však v posledních letech rok co rok bylo maximálně pět miliónů. Slyšim o dalších a dalších bolestech. Když nahlédnu do prostor světově jedinečného zámekského divadla, na jehož obnově se pracuje od poloviny šedesátých let (1), když se dovidám, že dvěma třetinami užitkové plochy areálu disponují jiní uživatelé, je mi smutno. Bohužel, zdá se víc než jasně, že i tohle sídlo doplácelo na tolik prosázkovaný pražský centralismus. Nejsem si však (při myšlenkách na nově miliardové investice v hlavním městě) tak docela jist, zda se v tomto směru něco mění. Přitom dr. Slavko si velice pochvaluje spolupráci s některými soukromými stavebními firmami. První dvě z nich úspěšně do čistého kabátu oblékly objekt máse- nice a na rozdíl od státních podniků poskytly své služby rychleji, levněji a s větší ochotou přizpůsobit se požadavkům památkové péče. Jenže pro letošek jsou dotace dočerpány, zámekskou pokladnou se proháná vtr a dr. Slavkovi přibývá vrásek. „Teď zřejmě budeme muset práce na stav- bách zastavit, objekty konzervovat a řemeslníky poslat domů. Je to nesmírná škoda, neboť oni už vědí, co od nich žádáme, vycházejí si vstříc, ale takhle je můžeme definitivně ztratit.“

Na prvním hradním nádvoří duní- vě zní tóny vyluzované středověkým bubenkem. Za ním vznesně kráčí celý práved dobově oděných postav. Tamten práská blicem, dva udatní rytíři spolu zápolí o srdce slíčné pa- ny. Na zemi se objeví klobouk a v něm po krátké chvíli první ban- kovka tvrdě měny od zahraničních turistů. Pak přibývají další. Nedivil bych se, kdyby se dr. Slavko jednoho krásného dne, jal tímto způsobem do- bývat financí pro svůj churavý zá- mek.

„Dovnuám se, že záchrana Čes- kého Krumlova je ryze společenský problém,“ loučí se s námi dr. Pa- vel Slavko. „Spolek přátel pětistlé rože, Nadace paní Nadi Kalousové a další hnutí, jímž osud tohoto města leží na srdci, mohou pomoci jen částečně. Nelze spoléhat pouze na in- itiativu a pochopení občanů, rozho-“

„Dovnuám se, že záchrana Čes- kého Krumlova je ryze společenský problém,“ loučí se s námi dr. Pa- vel Slavko. „Spolek přátel pětistlé rože, Nadace paní Nadi Kalousové a další hnutí, jímž osud tohoto města leží na srdci, mohou pomoci jen částečně. Nelze spoléhat pouze na in- itiativu a pochopení občanů, rozho-“

JDE O SPOLEČENSKÝ PROBLÉM

Co dál? Iniciativy se ve spojení s historiky a různými podpůrnými spolky pevně chopila samotná rad- nice. Výsledkem této snahy je vytvo- ření jakéhosi experimentálního mo- delu dalšího postupu prací na oživo-

Komunisté a stříbrné lišky

PROHLÁŠENÍ Vasilu Mohority vyvolalo v naší veřejnosti pochopitelné vzrušení a našlo i oprávněný ohlas. „Lišky zvyky nemění“ napsaly vtipně Lidové noviny. Ovšem vlastní prohlášení není jistě žádným objevem, žádnou změnou ideologie, taktiky a strategie komunistického hnutí. Dříve či později se to dalo předpokládat, neboť komunisté se nikdy nevzdali svých cílů a metod. Jejich přiléhavý k pluralitní demokracii každý soudný člověk přijal s úsměvem. Taktiku politického boje ovládají mistrově. Protože vědí, co za 40 let vlády způsobí, věděli velmi dobře, co bude následovat. Věděli, že řešení následků jejich dědictví nutně vyvolá nespokojené vřecí a plamínky nespokojenosti, uměli vždy a všude přilákat v pevné naději, že z mnoha ohýnek nakonec vždy může vzniknout pořádný požár. A pak přichází jejich chvíle.

Je to tak skutečně i nyní?

Je pravda, že nikdy si nepřipouštěli odpovědnost za minulost. Ze nás stát prožívá stále větší obtíže, je zcela evidentní, frustrace lidí neustále roste. Podle nich za to ovšem může současná vláda. Jejich argumenty jsou sice průhledné a primitivní, ale bohužel stále účinné. Naše strana ne nadarmo upozorňuje na to, že morální devastace, kterou za sebou zanechali, je stejně zhouba, jako devastace ekonomiky a životního prostředí. A někdy se jeví jako rozhodující. Jen tak lze pochopit, proč nacházejí jejich argumenty značnou odezvu.

Ríkají:

- „Za nás se tolik nezdražovalo“ a mnozí souhlasí.
- „Za nás kriminalita tak nerostla“ a mnozí souhlasí.
- „Za nás nebyla nezaměstnanost“ a mnozí souhlasí.
- „Za nás bylo zboží dost“ a zase mnozí souhlasí.
- „Za nás byl ráj veksláků nemožný“ a mnozí souhlasí.
- „Za nás nebyla nejistota — anarchie“ a opět mnozí souhlasí.

Jsou to působivá hesla a jistě by se v nich dalo pokračovat. A jsou to hesla, která byla a budou vždy účinná v prostředí morálně rozleptaném. Samozřejmě, že nikdy nebudou říkat: „za nás se zavrátilo, zabíjelo, mučilo, kradlo, mlčelo, vykořisťovalo, plývalo a pustošilo“ Říkají: „Několik z nás se dopustilo omylů“ A na omyly se dá zapomenout. Dají se prominout. Neboť omyl není zločin a myliti se je lidské.

Nicméně přece jenom se musíme zeptat, je to všechno opravdu tak? Citi skutečně svoji novou přiležitost?

Bohužel, připadá mi na pochybnosti. Nikdo z nich nebyl pohnán za tu strašnou minulost k odpovědnosti. O tom ovšem rozhodla dnešní vládní většina. Zůstal jim k dispozici nepředstavitelný majetek, a kterým se konečně nyní jedná. O tom, že zůstali téměř všichni na svých místech, zase rozhodla vládní většina. Rehabilitace nezdržují ani, ale vládní většina. Důsledně restituci se nebrání ani, ale dnešní vládní většina. Jejich STB se vrací zpátky do služby, ale i to rozhodla vládní většina, to, že nemáme poradnou ústavu, nezpůsobilí ani, ale vládnoucí většina. Oni se nebrání rozbehu privatizace a tržního hospodářství. Brání se tomu vládní většina. Moratorium na hospodářskou činnost politických stran, zákaz přijímání zahraničních podpěr nepostihlo je, ale strany, které se hlásí ke skutečné demokracii a jsou vůči nim v tvrdé opozici a i o tom rozhodla vládní většina.

Bylo opravdu faktické, pro tyto mistry taktiky, vyvolávat proti sobě averzi právě teď, před komunálními volbami, a kdy rostoucí krize vztahů mezi lidmi zdaleka ještě nedosahuje kulminace bodu?

Je sice pravda, že zákonodárné sbory udělaly obrovský kus práce. I vlády se snaží, je však v povaze věci, že horečnatá práce bývá málo ceněna. Lid si obvykle všimá těch záporných věcí. A tak mluví o tom, jak se prodávávaly platy poslanců, jak se debatovalo o názvu státu, o státních vyznamenáních, o tom, že 17. listopad jsme za rok nedokázali objasnit.

Je tudíž možné, že komunisté z toho všeho usoudili, že jim nic už nehrozí, že režim je slabý, nerozhodný a nedůsledný a že se dopouští stále více chyb. Je to jistě prostředí, které bravurně ovládají. Je tedy možné, že se cítí ve svých pozicích tak dobře opevněni, že připadli na myšlenku jít do útoku.

Je však také možné — je to hříšná myšlenka — že uvažovali jinak. Je možné, že si spočítali, že pod peruti vládní většiny, v níž jsou dost pevně zadrženi svými „reformními prandy“ se jim zle nevede. Na rozdíl od jiných, nemohu věřit v reformu komunistů. Je mi líto, ale nevěřím. A tak, kdybych byl v jejich kůži, udělal bych dnes právě to, co udělali. Nahrál bych užitečnému nepříteli na vítězný směr. Trochu hubnové palby stojí za to, aby se pevné pozice zachovaly a čekal bych na vyvrcholení krize.

Prostě, jak říkal jeden francouzský renesanční vojevůdce svým podřízeným: „Pánové, musíte umět prohrát bitvu tak, aby to nepřítel nepozoroval“.

Jen čas nám ukáže, jaká je skutečná pravda. A jen časy — a žádné pouhoufání — mohou dokázat, jak se to se skončováním minulosti skutečně Myslí. Jak rád bych se mylil. Ale lišky zůstávají stále liškami, i ty stříbrné.

TOLLWUT NA NĚ, HATZLY BOL ŠEVČIKÝ...

Desetikoruna s T.G.M.

[Čre]: Dne 23. října budou vydány desetikorunové muze s portrétem prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Vedení SBCS rovněž rozhodlo o vydání pamětní stříbrné paděsatikoruny k prvnímu výročí svatořečení Annyčky Čestné.

Skloněné zboží za více než pět miliard dolarů v Libe ti vybrala skupina tiumenských odborářů, kteří u nás za nabídnutou naftu sjednávají reciproční dodávky výrobků čes. průmyslu. Hosté si vybrali např. 5000 lustrů, nápojové sklo, i technické sklo pro potřeby sovětského petrochemického průmyslu.

Havel fordert Verwirklichung der Dissidenten-Ideale

PRAG, 19. Oktober (dpa). Der tschechoslowakische Staatspräsident Vaclav Havel hat sich für die Verwirklichung der Ideale der ehemaligen Dissidentenbewegung ausgesprochen. Bei der Eröffnung der Helsinki-Bürgerversammlung in Prag sagte Havel am Freitag den rund 700 Delegierten aus 35 Staaten der Konferenz für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (KSZE), es sei schwierig, das alte totalitäre System durch ein neues demokratisches zu ersetzen. Die Regimekritiker, deren Ideale zum Sturz des alten Regimes führten, seien nun an der Macht und müssten sich weiterhin für deren Verwirklichung einsetzen.

SPD-Kanzlerkandidat Oskar Lafontaine meinte als Gastredner, Deutschlands Wirtschaftskraft könne „eine Hürde auf dem Weg der europäischen Einigung werden — dann vor allem, wenn wir Deutschen, wie schon einmal, unsere europäische Position als ‚Land der Mitte‘ machtpolitisch überschätzen würden“.

Die Helsinki-Bürgerversammlung umfaßt Bürgerinitiativen aus KSZE-Ländern, die für die Verwirklichung der in Helsinki verabschiedeten Schlußklärung der Konferenz für Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (KSZE) eintreten. Deutsche Teilnehmer haben in einem offenen Brief gegen Lafontaines Einladung protestiert, weil er „wohl kaum“ dem Kriterium der Helsinki-Bürgerversammlung aus „Bürgerinnen und Bürgern, die in selbstorganisierten Clubs über die nationalen Grenzen hinweg aktiv sind“, entspreche.

JO, ALE NE TY SAMETOVÉ...

Reklame muß erduldet werden

pid BRAUNSCHWEIG, 19. Oktober. Postkunden müssen nicht nur Werbebeilagen zu ihren Kontoauszügen akzeptieren, wie der Bundesgerichtshof 1989 entschieden hat (Az.: 7 C 4888 — BVerwG 82, 29). Die Post darf auch gegen den ausdrücklichen Willen eines Telefonkunden zusammen mit der Telefonrechnung Werbebeilagen verschicken, ohne damit gegen das Persönlichkeitsrecht zu verstoßen. Damit hat das Verwaltungsgericht Braunschweig in einer am Dienstag bekannt gewordenen Entscheidung die Klage eines Mannes aus Braunschweig gegen die Oberpostdirektion zurückgewiesen (Az.: 3 A, 3103/90). Zur Begründung seiner Klage hatte der Mann angeführt, die Post mißbrauche ihre Monopolstellung, wenn sie ihm gegen seinen erklärten Willen Werbung zuschicke.

Doch die Richter ließen dies nicht gelten. „Mit der geringfügigen Mühe, einmal im Monat einen Blick auf eine als solche ohne weiteres erkennbare Werbebeilage zu werfen und sie sodann mit einer Handbewegung in den Papierkorb zu befördern“, würden weder die Grenze der Zumutbarkeit überschritten noch Persönlichkeitsrechte verletzt, heißt es in dem Urteil. Das wirtschaftliche Interesse der Post an Werbeeinnahmen habe ein größeres Gewicht als der Wunsch des Klägers, von der Werbung verschont zu bleiben.

[Čre]: Tři velvyslanců a čtyři byty pracovníků zastupitelských úřadů se staly v Praze od letošního srpna cílem vloupání. Pachatelé se soustředili na velvyslanectví jemenské, soudánské a tuniské (odcizené věci přesahují hodnotu 460 000 korun). Zaregistrovány jsou i krádeže v bytech anglického, argentinského, kostarického a nikaraguského diplomata. Celková škoda je téměř 400 000 korun. Při vloupání do bytu zástupce kubánského velvyslanectví byl pachatel vyrušen.

woher). Rivalin Halles im Kampf um die Hauptstadt wurde in Sachsen-Anhalt und Anwärterin auf ein zweistelliges Kfz-Kennzeichen: „MD“.

Die Helmstedter haben inzwischen mehrere tausend Unterschriften gesammelt, um ihr HE zu retten. Am heutigen Samstag wollen die ehemaligen Grenzstädter mit einem Autokorso in Halle einrücken. Zwischenstation der Protestfahrt ist Magdeburg (289 000 Einwohner).

chen, heißt es im Rathaus der Saalestadt. Der Magistrat habe beim Bundesverkehrsministerium gegen die geplante Zuteilung von „HAL“ protestiert, beständige Sprechin am Freitag. Halles Proteste beunruhigen inzwischen zwei westdeutsche Städte: Hagen („HA“, 210 000 Einwohner) und Helmstedt („HE“, 28 000 Einwohner).

Halle ist „HAL“ zu lang
HALLE, 19. Oktober (dpa). Die Stadt Halle im neuen Bundesland Sachsen-Anhalt will „HAL“ als künftiges Kraftfahrzeugkennzeichen nicht akzeptieren. Die Zeugenkennzeichen nicht akzeptieren. Die Großstadt mit 330 000 Einwohnern habe Anspruch auf ein zweistelliges Kennzeichen.

Výrok V. Mohority byl nešťastný?

(jmv): O víkendu se konal v Olomouci L. sjezd KS Čech a Moravy. V pracovním předsednictvu zasedli také první tajemník ÚV KSČS V. Moharita, předseda KS Peter Weiss a bývalý předseda KSČS L. Adamec. Proti účasti V. Moharity se slyš ozvaly blasy, ale při zasedání převážná většina delegátů se vyslovila pro jeho přítomnost.

Před Domem kultury Sigma, kde se sjížděl konal, se v sobotu již po 8 h z podnětu Stavecké anie studentů Univerzity Palackého a několika politických stran a hnutí seslo několik tisíc protestujících, kteří provolávali hesla jako Z Olomouce voň! KSČ na Kubu! a nad jejich hlavami se vznášely transparenty např.: Pokračujeme v dle započatém dnem 1948! a známý fašistický plakát Zachraňte! Tě, zahyneš! Nejaktivněji se demonstranti chovali mezi 9 a 10 hodinou, kdy hrozilo proražení dveří. Ke zhrovnání promluvil představitel OF, stran i hnutí a za ČSL sm. Kolkova vzbudil k opětovnému spojení všech na obranu demokracie jako před posledním rokem po 17. listopadu.

V obsáhlém úvodním slovu předseda KSČM J. Machalík několikrát zdůraznil, že KSČM je stranou, jež se rozlišuje s neblahým dědicem minulosti i jejími autoritativními praktikami a chce se stát moderní levicovou stranou. Zvýraznil však také, že sám nemůže přimouvatakový výklad poválečného vývoje, který jednostranně označuje pokus o vytvoření sociálně spravedlivé společnosti za jakési ďábelské spiknutí a jeji více než 40letou existenci zpochobňuje jen jako říši zla. Pokud jde o vliv strany na odbory, prohlásil, že KSČM půjde o spolupráci, neboť v některých svazích již sílí levicově orientované hlasy.

Společně přijali delegaci studentů, kteří se seznámili s výzvou slávkovské

uně. Delegáti ji pozorně vyslechli a hned souhlasným potleskem nebo odmlouvám tichem započali stanoviska k jednotlivým bodům. Studenti žádali mj. důkladné vyšetření události 17. listopadu, rezignaci člena předsednictva FS V. Mohority a ministra obrany M. Vacka, uznání líh odboje jako odboje proti komunistické zvlášť vyslátnosti majetku KSČM a informování veřejnosti státními sdělovacími prostředky pravidelně, nezaopatřa a profesionálně. Delegáti dlouhodobějším potleskem přijali telegram Iljyho Iana Světláka, v němž naznačuje, že i komunisté a sociální demokraté měli společně čelit pokusům o restauraci staromódního kapitalismu.

V sobotu ve večerních hodinách delegáti ve druhém kole zvolili novým předsedou KSČM Jiřího Svobodu, když rozhodovali o třech kandidátech — o J. Machaříkovi, M. Ransíorovi a J. Svobodovi. Nový předseda KSČM se bezprostředně po zvolení sešel s novináři. Na otázku, jak hodnotí vystoupení V. Mohority na 5. plenárním zasedání MV KSČM, pravil: „Domnívám se, že výrok V. Mohority byl nešťastný, přestože s celou řadou důležitých zákonů týkajících se ekonomické reformy jsme jako poslanci vyslovili nesouhlas. Domnívám se, že vláda národních porozumění bude pokračovat v zájmu demokratických sil v této zemi.“

MEMORITA OD KORYTA...

Bývalý ministr před soud

(tisk): Po zjištění zvažujících skutečně nosí, vydávajících o podřízení z roz-
sahé trestné činnosti zahájil vyšetřování VUB Praha -
město. Správy SNB hl. m. Prahy a S třebockého kraje trestní stíhání pře-
trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle paragrafu 158
trestního zákona, z něhož je článek o podřízení bývalý ministr zdravot-
ní péče a sociálního věcí I. Prokešec.

Za sdělení: Gajdardžij, prokuratury
je vyplývá, že rozsah podnětů je
množství, vyšetřování stíží a důko-
ně nerůzné. Ordeány VŘ i prokura-
tory však vedl venku maximální po-
rovnost a důslednost, aby trvala ři-
dnost a důslednost, aby trvala ři-
dnost dr. Prokepec byla plně objasně-
na ve všech směrech.
Jak však patrně, na této konfe-

DEMOKRATICKÝ ZAVÄZÚT A
VYVLASŤNIT?

● Nejpředepřáno L. jedné 1961 bude zavazet. nově kous polin pro zalozu vlnobahubet vztaty, které bude činit asi dva milie za amotecký dobor.

... a v minulosti ministerstva státního kontroly
... a v minulosti ministerstva státního kontroly
... a v minulosti ministerstva státního kontroly

Vom Winde verweht

MOSKAU, 21. Oktober (dpa). Ein halbes Jahrhundert nach seiner Premiere ist der amerikanische Filmklassiker „Vom Winde verweht“ erstmals in der Sowjetunion gezeigt worden. In Anwesenheit der Schauspielerin Jane Fonda und des US-Fernsehmoguls Ted Turner sahen einige hundert ausgewählte Gäste am Freitagabend im Moskauer Kinopalast „Oktober“ das Werk von Victor Fleming.

Margaret Mitchells dem Film zugrundeliegender gleichnamiger Roman wurde erstmals 1982 in der UdSSR veröffentlicht; er entwickelte sich rasch zu einem Bestseller. Buch und Film waren aus politischen Gründen in der UdSSR jahrzehntelang verboten. Ein Moskauer Filmkritiker bemerkte, daß die Premiere von „Vom Winde verweht“ nur dank der „Winde des Wandels in der Sowjetunion“ möglich geworden sei.

Der Reinerlös der festlichen Film-Gala, zu der auch eine Auktion, ein Quiz und eine Show gehörten, kommt der sowjetischen Aids-Hilfe zugute. Der Film soll nun in Leningrad, Kiew, Odessa und Minsk und ab Anfang kommenden Jahres landesweit gezeigt werden.

Lafontaine über die Verheißung von Bundeskanzler Helmut Kohl (CDU) und seiner Regierung, die deutsche Vereinigung müsse sich ohne Steuererhöhungen finanzieren.

Aufgespießt

„Wenn es stimmt, daß Lügen kurze Beine haben, dann kann die ganze Regierung unter dem Teppich Fallschirm springen.“

SPD-Kanzlerkandidat Olaf Scholz

To je vono!

Skandování hesta umocněno a i tak se nebezpečně odvíjela zabíjení. Staroměstským náměstím i přilehlými uličkami při protestech nadobíjevali proti českým komunistům a jejich předstevám, Václav Havelovi. Zadržování se již stopy zabíjení.

K shromážděným nejprve promluvil zástupce představitel organizace z CKD Polonošiče. Řekl, že manifestace je reakcí na prohlášení Vasilu Mahority. Přinesl se začal zpívat píseň: „Konec končí národní porumumění a začína tvorba a nekompromisní zápas“, což přivedlo Staromestské náměstí do ru-ru. Ozýval se okamžitě píseň, vykl-ku „Juf“, „Už je volná voda“, „Komu-nistý mimo zákon“, či „KŠB na Ku-bu“. Trvalo dlouho než se dali utíci a zešle mohli pokračovat: „Dobru ná-rodního porumumění jše ukončil vy-pane Mahorito!“ A zase Staromest-ský náměstím zbl polesk a skan-dolná „Konec sanietu!“, „Mahorita — totality“.

Rovněž tajemník Konfederace politických vězňů M. Dolejší si svým řízným, voláckým projevem získal sympatie přítomných. Seznámil shromáždění s ohlednými údaji, že za 22 letou existenci komunistické strany bylo 70 až 80 miliónů lidí zavražděno nebo umučenol "Každý občan," uvedl pan Dolejší, "jstejste utlačováni, utlačují tato organizace, dobrovolně platíte fišenské příspěvky a byl svědčím, je vaše tinnost této organizace plně odpovídá. Odpuštění bylo musí nebejsí histopadovou chybou. A byla to chyba Občanského fóra. Proto členové Konfederace vyhlásit vřibodový požadavek:

• **Totálni čehobolševizari sfární mocil vykyrkty: "To je vono!" I, adstráněnt vsech komunistsů z velyného, hospodarského a politického žinota této země.**

WIE TEUERSTE OFFENTLICHE TOILETTE
Deutschlands entsteht derzeit in der Würzburger Innenstadt. Rund 330 000 Mark läßt sich die Stadt den 00-Pavillon aus Glas, Aluminium und Beton kosten. Der architektonische Glanzpunkt ist ins Gerede gekommen, weil viele Bürger meinen, angesichts der Wohnungsnot hätte das Geld sinnvoller ausgeben werden können.

Obnovený Všehrd

[vs]: Po více než čtyřiceti letech byl včera v Praze obnoven Všehrd, spolek československých právníků. Činnost spolku byla až do jeho nástupného zrušení velmi bohatá a ovlivňovala po několik desetiletí právní

vědu i společenský život. Obnovený spolek chce navázat na vydávání učebnic, skript, pořádní přednášek a rozvíjet spolkovou činnost v nových podmínkách. V bohaté diskusi se účastníci věceru valně bromadly zaměřili zejména na schválení

spolkových stanov, volbu výboru a starosty Všehrdu. Stal se jím Igor Volný, student čtvrtého ročníku právnické fakulty UK v Praze.

Pan Machalík se diví

(čtk): Majetek Komunistické strany Československa bude bez náhrady vyvlastěn, a to po přijetí ústavního zákona, jehož návrh neprodlíže předložil Federálnímu shromáždění vláda ČSFR. Ta o tom rozhodla na svém včerejším zasedání.

Vyvlastnění by se mělo týkat majetku KSČS, nebyťého na úkor společnosti před účinností zákonného opatření předsednictva FS z 18. května letošního roku. Komunistická strana tak bude zbavena majetku, který získala nespravedlivou cestou a který jí v rozporu s demokratickými principy zvýhodňoval vůči ostatním politickým stranám a hnutím.

Jestli před tím, než vláda ČSFR rozhodla o tom, že Federálnímu shromáždění předloží zákon o vyvlastnění majetku KSČS se zpravodaj ČTK R. Gallo obrátil na zpravodaje některých politických stran s otázkou:

BLBOST NEŽNA NEŽ!

MONTÁŽ LIZONÍCH KOL se sanedlouho stane hlavním předmětem na osmi průmyslových školách v Havaně. Kubaňská vláda tak ušetří nemalé pracovní síly a zejména mzdových prostředků. Začít budou pracovat pochopitelně zadarmo. Několik desítek profesorů již absolvovalo školení v továrně na lizóní kola Calbarieny a podle oznámení kubaňské domácí agentury AIN začnou o prázdninách s přípravou montážních linek na sestavování lizóních kol importovaných z Číny. Montážní linky ve školách usnadní získání dalšího personálu z provincií, který se bude postupně připravovat na stejnou práci. Díky tomu, že Kuba zakoupila velice levně nemontované, ušetří na každém 12 dolarů, což jen v první dodávce 200 000 lizóních kol představuje 2,4 miliónu dolarů úspor.

FIDEL, HOUTUY..!

Ríkají jim Arabic Corps

Speciální čs. vojenská jednotka, připravená k nasazení v Perském zálivu, je soustředěna v prostorách slánského VÚ 3858.

Celkem 183 dobrovolníků — důstojníků, praporčíků a vojáků základní služby zde čeká na rozkaz k přesunu pravděpodobně na ruzyňské letiště, odkud by měli odletět americkými transkontinentálními letadly typu C 5 — Galaxy. Osm těchto strojů přepraví celkem 600 tun zdravotnických potřeb, více než půl stovky těžkých terénních vozů Tatra 815, středních typů V3S, sanitek a terénních vozů UAZ.

Velitel jednotky, 53letý plk. ing. Jan Váto vystudoval vojenskou akademii a specializoval se na ranotěchnické zabezpečení letectva. Přednášel na Vojenské technické akademii v Káhiře, jako expert pobýval v Libyi, Alžírě, Sýrii a Nigérii. Absolvoval kurs šéfbních důstojníků v rakouské armádě pro mírové síly OSN. Posléze pracoval na našem generálním štábu a letos se stal náčelníkem oddělení mírových sil OSN v rámci správy zahraničních vztahů čs. ministerstva obrany.

Na dvoře kasáren je vystavena veskerá technika. Vojáci základní služby pod vedením svých velitelů dělají poslední přípravy. Svobodník Jaroslav Burčo pochází z levického okresu a v civilu je zprůmyslníkem: „Hodně z původně průmyslových odvětví. Buď nespínali zdravotní podmínky,

A BUDE JIM VELET „LAWRENCE“..

V SSSR stoupá počet dopravních nehod. Loni se počet havárií zvýšil o 40 259 a zahynulo o 11 500 lidí více.

Jak byste tento krok vlády hodnotili nyní, krátce před komunálními volbami?

Za Československou stranu lidovou její první místopředseda Jan Marek řekl: „Movitý i nemovitý majetek, který KSČ získala v rozporu s platnými zákony, by ji měl být vyvlastněn a předán státu. Způsob získání majetku musí posoudit odborníci, kteří nebyli a nejsou členy KSČ. Doporučujeme zvážit, zda by částí tohoto majetku nebylo možno použít pro finanční a hmotné zabezpečení obecně prospěšné činnosti registrovaných politických stran a na uspokojení oprávněných požadavků Konfederace politických vězňů.“

Zpravodaj ČTK požádal o vyjádření i předsedu KSČM Jiřího Machalíka, který odpověděl: „Jestli je to pravda, tak by mě zajímalo, co vedlo federální vládu k tomuto kroku.“

AUTO ŠNEROVALO silnici, jako kdyby si řidič přihnul, ale když karabiniér včz pohled Italského Terama zastavil, nechtěl svým očím. Za volanem totiž seděla mace — i když ne samá, ale na klíně svého majitele, a předníma nohama se úspěšně pokrulo směrem jízdy. Řidič vyscťtil, že nemá přitvůs, v němž by mohl once za své jamy předjet, a tak to správně pokuta ne pšl 200 000 lir za nebezpečné řízení a překročení povolené rychlosti.

Co tu dělá ten pes? To je Novák, je tak utahaný.

Tut-ench-amun auf der Spur

KAIRO, 19. Oktober (dpa). Mit Röntgenstrahlen und Mikroskop-Untersuchungen wollen ägyptische Archäologen eines der letzten großen Geheimnisse um das Grab des ägyptischen Pharaos Tut-ench-amun lüften. Nachdem der Wissenschaftler Nicholas Reeves vom Britischen Museum in London Papyrus-Rollen in den lebensgroßen vergoldeten Wächterstatuen aus dem Grab vermutet hatte, will die Ägyptische Altertumsbehörde jetzt entsprechende Nachforschungen einleiten. Dies meldeten am Freitag Kairoer Zeitungen. Die Papyri könnten weiteren Aufschluss über das Leben zur Pharaonen-Zeit geben. Reeves Thesen basieren auf Untersuchungen an Statuen anderer altägyptischer Gräber.

Das Grab des vermutlich im Alter von 18 Jahren im Jahre 1337 v. Chr. gestorbenen Tut-ench-amun war im November 1922 im Tal der Könige bei Luxor fast unversehrt entdeckt worden. Archäologen haben seither erfolglos nach Schriftrollen aus dem „Totenbuch“ geforscht, die bei den alten Ägyptern als Grabbeigabe üblich waren.

Narozeniny M. Thatcherové

LONDYN: Nejvýznamnější politiké našeho století, britská premiérka M. Thatcherová oslavila v sobotu v plném rozkvětu tvářících sil 65. narozeniny. Ocenění za dlouhou a úspěšnou politickou činnost v čele Konzervativní strany se jí dostalo v pátek na sjezdu vládnoucí strany. Po závěrečném projevu vždy elegantní „železná dáma“, který byl tradičně ostře namířen proti hlavní opozici labouristické strany, delegáti skoro deset minut skandovaně tleskali a požadovali, aby M. Thatcherová kandidovala ještě v dvou dalších parlamentních volbách na opětovné zvolení do úřadu. Přestože ženy mohou v Británii odejít do důchodu ve věku 60 let, Margaret Thatcherová chce zůstat ve funkci v případě vítězství konzervativců ve volbách.

PROČ NEHÁJÍ ČESÍ NEJAKOU „ŽELEZNOU NOHOU“?

ders denen, die wegen ihrer politischen Überzeugung von der Todesstrafe bedroht sind.

— Pana doktora, můj muž už si několik let myslí, že je automobil...
— Ale milá paní, to přece není nic tak zlého.
— Myslíte? On má totiž rok od roku větší spolehu.

CSFR-Regierung beschließt Asylrecht

PRAG, 21. Oktober (dpa). Die tschechoslowakische Regierung hat am Wochenende die Einführung eines Asylrechts beschlossen. Amtlichen Angaben zufolge soll künftig allen politisch Verfolgten in der CSFR Asyl gewährt werden, beson-

Podivní turisté v akci

(Čtk): Tiskový mluvčí sekretariátu vládního zmocněnce pro otázky uprchlické M. Fendrych poskytl včera srozumitelně k průběhu sobotní tiskové konference na velvyslanectví SSSR v Praze, na níž byla spochybňována některá fakta, týkající se incidentu v uprchlickém táboře v Zastávce u Brna, kam se uchýlili tři sovětské vojáky zadrželi o politický azyl v ČSFR. — Zmocněnec vlády ČSFR nemohl vyhovět písemné žádosti gen. Vorobyjeva o setkání s vojínem Abolencem, neboť žádost nedostal. Rovněž úřadu ČS. zmocněnce nebylo sovětským velícím příkazem, že roční vojna Abolencova přestoupil do Československa. „Zobhlásim s gen. Vorobyjevem, že akce „civilistů“ 2. a 3. 10. 1990 v Zastávce u Brna byla svobodná. Nemohu odpovědět na zdá, že by v tomto táboře se sovětskou státní poznávací značkou a se zulaženými zedonkami, který parkoval u hrobkové silnice, byli turisté Občané Zastávky u Brna i policeisté střetli uprchlický tábor jsou přesvědčeni, že tato turisté byli profesionálně vycvičeni, rusky hovořili jednotkou, která měla své velitel, přičemž rozkazy a která by se dala nejprve nazvat komandem. Muži k této skupině se chovali organizovaně, arogantně a klidně mlčením občanů, utěsněním ranního pohybu i ostrava tábora volně specifické otázky. Je domněnka představitelná, že by turisté odělati obcházeli tábor právě v době, kdy podlépavosti Laka-ova se vyvolali náhodou na velitel tábora, aby zbyly výdělky s vypracovanými přitom, že celý objekt rozstříl.“

A Co ČS. Armáda?

Jak to bylo v listopadu?

(Vlt): Zástupce hlavního štábu Svobodné legie pan R. Svoboda předal 12. října 1990 komisi prezidenta ČSFR (pověřené šetřením činnosti Čs. armády v listopadu 1989) dokumenty jednoznačně prokazující, že velitel Čs. armády skutečně připravoval — na pokyn ÚV KSČ — v polovině listopadu 1989 zásah některých divíků Čs. armády proti demokratickým silám. Ozbrojené slouky měly rovněž převést kontrolu rozhlasu a televizi. Hlavní štáb Svobodné legie předal sdělovacím prostředkům konkrétní informace o těchto přípravách v nejbližších dnech, poté, co bude veřejnost seznámena s výsledky šetření a závěry zmíněné prezidentské komise.

(Čtk): Velení Čs. armády se důrazně ohradilo proti tvrzení, která sdělil ČTK nadporučík R. Svoboda, člen takzvaného štábu „Svobodné legie“, že byla zveřejněna v Čs. rozhlasu a Čs. televizi 14. října 1990. Na rozkaz prezidenta ČSFR V. Havla předala Čs. armáda všechny materiály spojené s údajným zneužitím armády v listopadu 1989 prezidentem jmenované komisi jakékoli ovlivňování veřejnosti a snahu diskreditovat armádu tímto správám považuje velení armády za tendenci, že snahu zasahovat do jednání zmíněné komise. Byl porušen i zákaz informovat o činnosti této komise před vyhlášením výsledků její práce, sdělil tiskový příslušník MO plk. P. Tax.

»Gottwald« jen do Silvestra

(Čtk): Vedení SBČS schválilo včera vyhlášku o stažení stokrátových bankovok a portrétem Klementa Gottwalda z oběhu. Tyto bankovky přestávají být zákonnými penězi na území ČSFR uplynutím dne 31. prosince 1990. V prvním pololetí příštího roku

Prohlášení bylo nevhodné

(tj): Jaka velmi varážející označil prohlášení V. Mohority na včerejší tiskové besedě prezidentův tiskový tajemník M. Zantovský. Mluvit v této době o politickém zápase, konci národního dorozumění a obnovení činnosti organizací komunistické strany v závodech případů představitelů z Hradu přinejmenším nevhodné. Jazyk tohoto prohlášení ještě příliš připomíná jazyk z období totality, ale nelpíš odpovědi budou jednoznačné výsledky komunálních voleb, řekl M. Zantovský.

Na dotaz týkající se odloženého moskevského setkání Havel — Gorbačov uvedl, že sovětská strana Čs. Zúdot podrobně studuje a rozhodla, že na schůzku se musí pečlivě připravit. V podstatě nic nového se však nečeje ve vyšetřování situace v armádě kolem 17. listopadu, komise nadále shrnuje závěry a připravuje zprávu pro tisk.

O poklesu důvěry veřejnosti ke státním orgánům M. Zantovský řekl, že k němu došlo v období vzrůstající

cích ekonomických politizací a navíc i ropné krize, a proto je přirozený. Ale za alarmující je považováno snížení ochoty občanů angažovat se. Přiznal rovněž, že Hrad by uvítal viditelnější roli OF ve zprostředkovávání mobilizace zájmu lidí o veřejné záležitosti.

Ramschen bleibt verboten

HAMBURG, 21. Oktober (dpa). Der in privaten Skatrunden beliebte „Ramsch“ bleibt auf offiziellen Turnieren weiter verboten. Darauf haben sich die Delegierten des 25. Deutschen Skatkongresses in Hamburg am Samstag geeinigt. Unter „Ramsch“ versteht der Duden eine „Runde beim Skat, bei der kein Spieler reizt und derjenige siegt, der die wenigsten Stiche macht“.

Der Skatkongress beschloß ferner, das westdeutsche Skatgericht in Bielefeld aufzulösen und das weltweit anerkannte Skatgericht im thüringischen Altenburg als einziges Entscheidungsgremium für die deutschen Skatspieler weiterbestehen zu lassen. In Altenburg war 1888 das erste einheitliche Skatreglement vorgestellt worden.

TO JEHO ITALIETI!

Cestování bude dražší 13. 10. 90

(tj): Tak může uvažovat v pondělí turista, který si přejde koupit dovolzy. „Prohne“ se opět o něco více než dosud: Za francouzský frank zaplatí 6,46 Kčs (oproti 6,15), za 1000 lir musí vydat 28,67 Kčs (dříve 27,50), německou marku, o kterou je asi nejvyšší zájem pořadí a korunu dražší — a 21,83 Kčs (20,82), šilink přijde na 3,07 koruny (dříve 2,91 Kčs), švýc. frank stojí nyní 25,76 (24,72). Americký dolar je k měni za 33,02 (předtím 31,70), britská libra stoupá na 64,97 (dříve 60,43). — Je stále více zřejmé, že pokud si naši občané — každý sám pro sebe — nepřipustí, že cestě k „střednímu“ našim korunou je jediná, totiž poctivá a odpovědná práce, nemáme šanci dostat se do Evropy jinak, než jako chudí příslužníci...

Svédká dopravní policie zadržela vloni 15 026 dopravních nehod, přičemž utrpělo zranění 21 056 osob. Je zaplňováno, že k polovině nehod došlo na silnicích s omezenou rychlostí 50 km/h. Na dálnicích se stala pouze 4 % havárií.

Transakcí a o důsledně dodržování zásady rozhodování zástupců občanů města spolu se současnými uživateli objektu.

Lázeňských objektů a hotelů. Dopis výjimečně vážné obav, že po listopadu dovede komunálních volbách nebude mít samospráva obce Mariánských Lázní co spravovat. Tato situace má také negativní vliv na veřejné mínění ve městě. Koalice demokratických sil proto žádá o prošetření zmíněných

MOHORITA DO RUZYNĚ...

Vrahova oběť nalezena

(Čtk): Rakouští policeisté včera našli v kupce sena na dálničním odpočívadle u Berg Attergau mrtvou ženu. Přestože se jí dosud nepodařilo identifikovat, jedná se pravděpodobně o tělo Holanďanky Gabriell Widderhosenové, která je pohřešována od 23. srpna tohoto roku. Toho dne byla totiž společně se svým manželem přepadena a jejich kempinkový vůz Ford — Transit později pachatelé převzali do Československa, kde byl 19. září zastaven u motorestu U čtyř sudů v okrese Píseň-sever. Z přepadení jsou náhodně podezřelí Libor Masár a Jan Malnář, oba slovenské národnosti. Místo, kde by se mrtvola paní Widderhosenové mohla nacházet, vytyčovali rakouští policeisté po srovnání leteckých snímků jednotlivých dálničních odpočívadel s výpovědí jednoho z podezřelých. Hrdný nálezy byl objeven asi 30 kilometrů od místa, kde byl 23. srpna nalezen svázaný a v bezvědomí její manžel René. Vedle těla ženy se našel hnědý kufřík prokazatelně původem z ČSFR.

Nežádoucí vývoj

(Čtk): Tiskové oddělení ministerstva vnitra České republiky včera sdělilo ČTK, že za deset měsíců letošního roku bylo na území ČR spácháno celkem 146 093 trestných činů, což představuje nárůst o téměř 80 proc. ve srovnání se stejným obdobím loňského roku. Obecná kriminalita se podílí na celkovém počtu 127 979, hospodářská kriminalita 5261 trestnými činy. V září došlo i k závažným dopravním nehodám. Při 8582 dopravních nehodách bylo usmrceno 120 osob, 474 utrpěly těžké zranění a škody dosáhly 56 mil. 459 tisíc korun. Dopravní nehodovost vzrostla za uplynulý měsíc o dalších 1252 případů, tedy o 17 procent.

SSSR-jako po voře

MOSKVA: Moskevské veřejnosti se představila známá italská oděvní firma Benetton, která chce v krátkém čase dobýt lačný sovětský trh. První prodejna bude otevřena o vánocích v Arménii. „Až se pořádně rozjedeme, budeme mít na různých místech tisíce obchodů a zaplavíme svými výrobky celý Sovětský svaz.“ prohlásil italský podnikatel, který založil společný podnik s arménskou firmou Ajax, jež dosud šila dětské oděvy. Benetton dodá technologii a technickou dokumentaci a bude dohlížet na jakost a distribuci výrobků. Má však pochybnosti o kvalitě místních surovin. „Sovětský svaz mi připomíná Itálii zničenou válkou. Moje chudá rodina se tehdy rozhodla zkusit štěstí.“ prohlásil L. Benetton a připomněl své začátky, kdy v roce 1955 na kole objevil vosnice kolem Benátek a prodával svetry, které plétla jeho sestra.

Neprodávejte lázně!

(tj): Koalice šest demokratických stran v Mariánských Lázních zaslala přetvořený dopis předsedovi české vlády a poslancům ČNR, ve kterém se ohrazuje proti jednání pražských centralních útvarů o rozprodej některých

na přetrestat pokusou 1000 situací do 48 hodin musel opustit Rakousko. Ještě týž den byl Knapl odvezen na své včelárny na rakouskou hranici. — Vedení lyžařského svazu se oficiálně rozloučilo s bývalými reprezentanty v běhu na lyžích Petrem Šimlitzem a Štefanem Lichem. Bývalý mistr světa se má zúčastnit i letní Rašona, ta je však v současně době v USA.

budou vyměňovat uvedené bankovky všechny Čs. banky, spořitelny a pošty, ve druhém pololetí už jen banky a spořitelny.

Trest mistra světa

PRAGA (tj): Dočasným vyloučením z reprezentace družstva o

odpočívání všech výhod potrestala v úterý subkomise běhu na lyžích juniorského mistra světa devatenáctiletého Jiřího Kvapila. Při soustředění na prvním ledovcovém sjezdu na Dachsteinu byl mistrem středu Kvapil přizpůsoben v občasném domě v Ramsau při pokusu o krátký hříčku vidělcem v hodnotě 99 šlunků. Stejný den ho soud v Linzu

Aktivita O. Havlové

LONDÝN: Na probouzející se pozornosti čs. veřejnosti vůči dobročinnosti a péči o tělesně postižené spolupráce se včera zaměřil obsáhlý článek v britském deníku The Independent. Zdůraznil přitom aktivitu chotí prezidenta ČSFR: „Manželky prezidentů celého světa se věnují prospěšným věcem. Ale když se O. Havlová zaměřila na charitativní otázky, šlo o víc než jen o vedlejší činnost,“ napsal deník. Vyjádřil pak poněkud přehližení problémů tělesně postižených za minulého československého režimu. Za nejohroženější označil vzbuzení morálního a etického vztahu k těm, kdo byli odsouváni na okraj společnosti. Uváděl, že nejvíce v tom dělá výbor založený a vedený Olgou Havlovou, jehož cílem je informování veřejnosti o sociální problematice, podpora těch, kteří chtějí a mohou pomoci, jejich snovování s potřebnými a příprava dobročinných akcí, často však těžce se potýkající se složitými zařízeními a byrokracií.

ČS. ŽENY SI NEHAJÍ V LÁSCĚ...

Brauereien verzichten auf Alu-Folie am Flaschenhals

MÜNCHEN, 17. Oktober (dpa). Die sechs Münchner Großbrauereien verzichten gemeinsam aus Umweltgründen auf Aluminiumfolien zur Dekoration ihrer Bierflaschen. Bei diesen Folien handelt es sich um über den Kronenkorken und oberen Flaschenhals gepresste Stanniolhüllen. Gründe für den Verzicht sind der hohe Energieaufwand und die Freisetzung großer Mengen staub- und gasförmiger Emissionen bei der Herstellung von Aluminium sowie die zusätzliche Belastung des Wassers beim Ablösen der Folien, sagte Ferdinand Schmid, der Geschäftsführer des Vereins Münchner Brauereien am Mittwoch in München.

● Vstupné do 105 italských muzeí je od včerejška vyšší až o 100 procent. Nejmenší vstupné do malých muzeí činí 2000 lir (1 dolar je 1150 lir), ale za prohlídku významnějších objektů, jako je římské Forum romanum, Pompeje nebo galerie Uffizi ve Florencii, budou muset návštěvníci platit 10 000 lir. V průměru se vstupné pohybuje mezi 4000 a 6000 lir.

● Americký letecký brádo z druhé světové války, propagátor jaderného bombardování, vysloužilý generál letectva C. LeMay, zemřel v pondělí ve věku 83 let. LeMay, přezdívaný „zelezavý orel“, byl jedním z letců, kteří svrhli jaderné bomby na Hirošimu a Nagasaki.

Budou chodit, my jezdit

(ČTK): Skupina turistů z turenské oblasti v RSFSR, navštívila včera jižní Moravu. Sovětské hosté mají během týdne v ČSFR podepsat smlouvu na dodávku 500 000 tun ropy výměnou za čs. zboží v hodnotě 125 milionů dolarů. Podle slov S. Alafinova je zájem zhruba o 70 000 párů dámské, pánské, částečně sportovní a hlavně dětské obuvi ještě do konce tohoto roku. Nabídnuo bylo také 20 000 párů sportovního obuvi z Botany Skuteč a 15 000 párů pánských polobotek a dámských kozaček ze ZGK Třebíč. Z prvního podniku si hosté vybrali čtyři a z druhého tři modely. Sázavou Zruč nad Sázavou nabídl 100 000 párů dětské a dívčí obuvi. Sovětské odborníci zavítali i do Oděvního průmyslu Prostějov. **PŘEDJEDNÁVÍ REPUBLIKU!**

První festival Havlových her

Býl to zvláštní zážitek, těch deset zářijových dnů v Erfurtu: člověk si ani dobře nedokázal uvědomit, kolik převratných událostí a netušených příležitostí muselo přechozí dramatické dílo Václava Havla, než se mohlo ocitnout na scéně budoucího hlavního zemského města Duryjska - Erfurtu a blýsknout se v divadelní přehlídce, kterou lze vlastně nazvat prvním světovým festival Havlových divadelních prací. Erfurtská přehlídka se totiž stala skutečnou uměleckou manifestací s reminiscencemi, jež stojí za zmínku.

Když před prvním večerem vstoupil na divadelní rampu dlouholetý Havlovův německý přítel a vydavatel Klaus Juncker, který pečoval v nakladatelství Rowohl o to, aby Havlová díla spatřila svůj život v německých mluvčích oblastech, obecenstvu se poněkud zateplil dech. Starý pán přebíhal publiku vlastnoručně list dramatika - prezidenta, muže, který světlí v roce 1963 Junckerovi vesměs editelní práva s rizikem nemalým pro obě strany. K. Juncker, dnes už bejvlavý penzista, rozšířil celé Havlovo dílo nejen v německých zemích, ale vůbec na Západě, ať už byl Havel při tom. Otevřel mu cestu na řadu scén a pomohl vyvést jeho světlo z temnot.

Václav Havel je dnes homo politicus - prohlásil Juncker - a jako autor přichází vlastně dost zkrátka. Stal se básníkem, umělkem, filozofem a státníkem - v první řadě však moralistou, jehož srdce bije pro národ a zasloučené člověka. K. Junckers pak prozradil, že žádné současné dra-

Schwerpunkte der Entwicklungshilfe

Rund 109 Milliarden Mark an bilateraler Entwicklungshilfe hat die Bundesrepublik seit 1950 an über 100 Länder auf allen Kontinenten überwiesen oder zugesagt (siehe nebenstehender Bericht). Der Löwenanteil entfiel auf Indien mit rund einem Zehntel der Summe. Auch sonst stehen die bevölkerungsreichsten Staaten in der Empfängerliste vorn. Für die Hilfestellung spielen darüber hinaus aber auch besondere politische Beziehungen eine Rolle. So wurden etwa Israel, Ägypten und der NATO-Partner Türkei aus diesen Gründen überdurchschnittlich bedacht.

Der Kirche ehernes Gesetz

sir ROM, 18. Oktober. Aus Furcht vor Mißverständnissen in der katholischen Welt über das Thema „verheiratete Priester“ gab die in Rom tagende Bischofssynode eine Erklärung ab. Der Vatikan habe die „äußerst wenigen Fälle“ einer Weihe verheirateter Männer zu Priestern an drei Bedingungen geknüpft: Erstens müsse der Kandidat sich „in freiem Bewußtsein“ für den Zölibat entscheiden, zweitens müßten Ehefrau und eventuelle Kinder „schriftlich und rechtswirksam“ dieser Entscheidung zustimmen und drittens müßten der Priester und seine Frau in getrennten Wohnungen leben.

Ein Sprecher der Synode sagte vor der Presse, eine solche Ehe bleibe „voll gültig“. **BLAUROT NEZNA'NEZI...**

Vítězství svobody a slušnosti

Pavel Stiller

První svobodné volby v Československu po pádu totalitního režimu v listopadové „něžné“ revoluci dopadly nad očekávání dobře. Obava sýček, že extremistické síly, komunisté a nacionalisté, získají nepřiměřeně vysoký počet voličů, se ukázala jako lichá. V okamžiku, kdy národ znovu směl demokraticky rozhodnout o své budoucnosti, prokázal neobyčejnou rozumnost a zralost, bez váhání a nedvojsmyslně vyjádřil touhu po humanitě, spravedlnosti a morální očistě.

Obě národní hnutí, české Občanské fórum a slovenská Veřejnost proti násilí, jež jsou nositeli a garanty nových svobod v ČSFR, ocenila realisticky nevykvašenou politickou situaci v zemi. Jejich chytrá kalkulace byla korunována úspěchem: ve volbách zvítězila na celé čáře a dosáhla v celostátním průměru 46% odevzdaných hlasů (prognózy počítaly jen s 25%). Mezinárodně renomovaná masarykovská demokracie našla po 52 letech odmlky své pokračování.

Radost a úžas západního světa nad výsledky čs. voleb byla velká a upřímná. Jako model přechodu od diktatury k demokracii platily dosud v Evropě příklady Řecka, Portugalska a Španělska ze 70. let. V těchto horkokrevných zemích proběhly převraty většinou klidně, civilizovaně a bez pomsty. Polské Solidaritě se jako prvnímu hnutí v sovětském impériu podařilo částečná likvidace totalitních struktur a nastolení smíšeného mocenského systému. K podobnému vývoji vedly volby na severu Jugoslávie, ve Slovinsku a Chorvatsku. Hlasování ve východním Německu a Maďarsku, formálně už plně demokratické, zanechalo určitý nepřijemný dojem, protože tamnější lidé se dal zlákat vidinou materiálních výhod a „zapomněli“ na svou morální povinnost poděkovat se těm, kteří mu za velkých osobních obětí vybojovali svobodu. Tragické příklady Rumunska a Bulharska pak ukazují, že národy bez tradice pluralitní demokracie snadno podléhají autoritářským iluzím a ze setrvačnosti volí (manipulovaně?) sice bezhlavou, ale stále žijící hydry, jež je po léta nemilosrdně vysávala.

Proto je vítězství Občanského fóra, spojené se jménem prezidenta Havla, přes některé záporné jevy à la Bartončík (viz dále), navýsost pozitivní, zářivé a celým světem obdivované. Čs. lid se ze svého historického vývoje poučil a nesedl již na vějíček žádných maskovaných krysařů, vábíci ho do propasti. Zdá se, že se nebude opakovat ani pomnichovská republika, ani poválečná vláda Národní fronty, která v zemi zavedla omezenou demokracii. Z červnových voleb nebyly vyloučeny žádné politické směry, ba ani pivní vtípalci, na rozdíl od roku 1946, kdy byly zakázány strany agrárníků, národních demokratů a živnostníků. Dnes už nikdo nebude znárodnovat banky a průmyslové podniky bez náhrady (na Západě tehdy stát znárodněné firmy od majitelů kupoval). K významným úkolům nové koaliční vlády, vzešlé z voleb, bude náprava křivd minulého režimu.

Vedle vysokého počtu hlasů pro Občanské fórum (OF) a Veřejnost proti násilí (VPN) překvapil poměrně nízký podíl

komunistické strany, pouhých 13% (zhruba také předpovídaných). Našlo se dost skeptiků, kteří v průběhu volební kampaně malovali čerta na zeď a prorokovali KSČ 20 a více procent. Zcela vyloučeno to nebylo, protože „třešňoví“ demagogové zneužívali sociální problémy přechodu na tržní hospodářství (nezaměstnanost, inflace, nedostatek bytů apod.) jak se dalo. Mnoho lidí mělo strach, aby se bolševici zase nějakým trikem nedostali k veslu. Dělníci a rolníci už ale bývalým mocipánům na lep nesedli a většinou hlasovali pro důvěryhodné kandidáty, pro Havla a jeho tým odborníků.

Ačkoliv je KSČ jedinou leninskou stranou v bývalých satelitních zemích, která se ještě alibisticky nepřejmenovala, nezměnila název zkrachované firmy, odhodila balast své neslavné minulosti stejně rychle a s ní také odpovědnost za vlastní zločiny. Moc jí to ale naštěstí nepomohlo. Z faktu, že komunisté dostali jeden a půl milionu hlasů, lze usoudit, že pro ně hlasovali jen nyníšší (3/4 milionu) a někteří bývalí členové této strany (z 1,7 milionu členů v r. 1989). KSČ prakticky nezískala žádné nové voliče, protože asi čtvrt milionu nových voličů, hlavně na „bohatém“ venkově, jež se ještě dali ovlivnit propagandou laciných argumentů, se vykompenzovalo s těmi bývalými členy, kteří volili jiné strany.

Také agitace bývalých stran Národní fronty, lidové (v křesťansko-demokratickém bloku), sociálně demokratické, socialistické a slovenské demokratické, se ukázala jako kontraproduktivní. Tyto tzv. historické politické strany vydaly tři týdny před volbami společně prohlášení, ve kterém ve starém a průhledném duchu žádaly zákaz KSČ a její vyloučení z volebního boje. Přestože se všichni slušní lidé mohli ztotožnit s uváděnými argumenty, že se KSČ ze své minulosti nepoučila a že svým uzurpátorstvím vlastně ztratila morální právo na další činnost, bylo prohlášení politickou chybou. Zákaz KSČ by vedl jen k rozpolcení národa: k volání pomsty, odpornému honu na čarodějnice a vzniku falešných mučedníků.

Většina občanů republiky už nikoho z národa vylučovat nechtěla, naopak, volby měly být nezkreslené, svobodné a plně demokratické, přinejmenším s ohledem na Západ. Havlov návrat do Evropy nesměl být ohrožen. Jen u volební urny se dá čistým způsobem zjistit, jakou váhu v národě komunisté opravdu mají, jen tam se dá definitivně a čestně porazit. Jak se dalo očekávat, měla krátkozraká taktika také krátké nohy. Český a slovenský lid, který je snad někdy trochu naivní a zasněný, ale nikdy hloupý, KSČ téměř de-

monstrativně, ve stylu referenda, z vlády odvolal. Po listopadovém faktickém zlomení monopolu moci byla KSČ poražena také formálně. Národ dal přednost bezúhonným osobnostem před funkcionáři a všeobecné diskusi před potupným mlčením, jak je jeho dávnou tradicí.

Porážka historických stran byla vskutku citelná. Křesťansko-demokratický blok (unie v Čechách a hnutí na Slovensku, KDU a KDH), získal celostátně pouze 12% voličů, ačkoliv sám očekával, že bude v České republice s nejméně 20% druhý za OF a na Slovensku jasně první s více než 40%. V obou republikách se nakonec posunul o jedno až dvě místa dozadu a dosáhl jen 9 resp. 19%.

Ještě hůře dopadli sociální demokraté, socialisté a slovenští demokraté, kteří spolu se zemědělci a zelenými obdrželi velmi hubená 2 až 3% hlasů a nepřekračili pětiprocentní klauzuli pro federální parlament (prognózy většity 5 až 10% pro tradiční strany a dokonce 15% pro zelené!). Voliči se očividně vyslovili pro sociální tržní hospodářství a proti jakékoli, i švédské, variantě socialismu. Sociální demokracie mj. doplatila na obojetnou politiku části svého vedení v letech 1945-49. Dělníci nezapomněli na „lišku podšitou“ Fierlingera, největšího zrádce, jakého kdy Čechy v novověku poznaly.

K porážce tradicionalistů přispělo několik faktorů. Staronové strany byly od počátku handicapovány hned trojím způsobem: v paměti zůstala jejich neplodná „kolaborace“ s KSČ do r. 1989, jejich volební programy se od sebe příliš nelišily (na Slovensku byla diferenciace trochu větší) a měly málo prostředků na volební boj. Také mnoho starých funkcionářů těchto stran nemělo u voličů potřebný ohlas, nevzbudilo žádný velký zájem. Lidé, zejména mladí, volili raději nové a dynamické tváře, které se osvědčily během půl roku po „něžné“ revoluci.

Mnozí domácí a zahraniční pozorovatelé se shodli v názoru, že aféra předsedy lidové strany J. Bartončíka, jež prokázal 17 let spolupracoval se Státní bezpečností, nehrála v závěru volební kampaně podstatnou roli, podobně jako Budajův případ na Slovensku (podle oficiálních údajů bylo v ČSSR 140 tisíc podpisem zavazovaných konfidentů StB). Za jednu z příčin porážky křesťansko-demokratického bloku se spíše pokládá masivní podpora, které se mu dostalo od biskupů, farářů a pastorů. Občané republiky jsou po 52 letech všelijakých ismů zřejmě přesyceni každou ideologií a nechťěji, aby zase něco omezovalo jejich myšlenkový horizont, aby jim byly znovu nasazovány nějaké svěrací kazajky.

Pozoruhodné úspěchy zaznamenaly různé menšinové strany, regionální a národnostní. Na Moravě se etablovalo moravsko-slezské hnutí, jež požadovalo větší samosprávu zemských záležitostí. Získalo 10% hlasů ve volbách do České národní rady, tzn. zhruba třetinu voličů na Moravě. Silně bylo zastoupeno zejména na střední a jižní Moravě, která nejvíce

teprve správně uplatňovaná federalistická struktura. Nedůsledná a asymetrická federace je dědictvím komunistů, notoricky známých rozešťovačů národů. Pro to ani neudivilo, že mnoho býv. bolševiků si nasadilo novou chameleonskou mas-

venské národní rady byl získal skoro 14% hlasů pro separatistickou slov. nár. stranu (SNS), jež tak zaujala třetí místo za VPN a KDH. Tradice luďáků zřejmě přetrvává úporněji než je zdálo. Nenapravitelně včerejším vezme vítr z plachet

razně uplatnila maďarská křesťanská strana, která obdržela skoro 9% hlasů, což představuje o něco více než polovinu všech maďarských voličů (podíl Maďarů na Slovensku činí 15%).

Negativním překvapením voleb do Jlo-trpěla vyrovnáním ekonomické úrovně mezi Českou a Slovenskou republikou. Hospodářská zaostalost, projevující se mj. značnou zchátralostí domů a silnic, postihla hlavně města, např. Brno, Olomouc a Opavu. Na Slovensku se vý-

jako rozumná a pragmatická hnutí, otevřená všem občanům a politickým proudům, bez zužující či nesnášenlivé ideologie, ať už by šlo o totalitně, nacionalisticky nebo nábožensky orientovaný myšlenkový systém. V neposlední řadě se projevila ona zmíněná čs. zvláštnost, vděk národa svým osvoboditelům. Pavel Tigrid shrnul impozantní vítězství obou hnutí do stručné věty: „Občané viděli, že se jedná o slušný a solidní podnik.“

Ústavní shromáždění bylo zvoleno na 2 roky, na přechodnou dobu formování fungujících demokratických institucí. Jak se vyjádřil prezident Havel, bude tato legislativní perioda „obdobím zkoušky nové společnosti“. Pro splnění tohoto úkolu nemohla žádná tradiční strana vážně konkurovat s OF a VPN. V záměrně široce koncipovaném programu Havlova hnutí našel každý druhý občan spoustu bodů, které odpovídaly jeho přesvědčení. V budoucnu, až se politický vývoj dále vykrystalizuje, se různé pravice a levicové skupiny pravděpodobně oddělí a ustaví jako samostatné strany. Hlasovat budou ale dále společně, aby byl federální parlament usnášeníschopný.

SVobodné volby měly rozhodující vliv na mobilizaci voličů pro občanskou aktivitu. Záměr Hradu a třech vlád, probudit národ, i na vesnici, ukázat mladým a starým, že se zase vyplácí angažovanost a zájem o řešení problémů, se podařilo realizovat beze zbytku. Na přípravě voleb a předvolební kampani se podílely desetitisíce dobrovolníků. Volební účast dosáhla skoro 96%, což je světový rekord (optimisté počítali s maximálně 90%). Do konce v zemích, kde je cesta k urnám povinností, jako např. v Řecku, nepřesahuje účast voličů 93-95%. Hojně navštívené předvolební diskuse a průběh voleb samých vcelku potvrdily společenskou analýzu socioložky J. Siklové: „Nahoře a dole je to v zásadě dobré. Jen uprostřed, mezi členy aparátů, je vrstva jílů. Jsou tam lidé, kteří čekají na rozkazy shora a nedokáží samostatně jednat.“

Den voleb byl nepochybně svátkem čs. lidu. Ale ještě než oschla tiskařská černá volebních výsledků, objevily se první trhliny v monolitu národní radosti a hrdosti. Přišel politický všední den a s ním i obvyklá malichernost a žárlivost, provincialita a kramaření. Před volbami si někteří kritikové stěžovali na vlněné spory a nedostatečnou konfrontaci osob, stran a programů. Zameškaný zápas se bude asi dohánět po volbách. Ve vedení stran, jež prohrály, již vypukla kocovina a osobní pře. Hledání viníků, indiskrece, abdikační tlaky a palácové revoluce na sebe nenechaly dlouho čekat.

V hluboké krizi se octla zejména lidová strana, otfesená Bartončikovou aférou. Medvědí službu prokázal své straně také lidovecký ministr vnitra Sachr, který po fairovém boji nedovedl překonat své zklamání a důstojně prohrát. Svými nešikovnými výroky o údajných volebních machinacích a totalitních (!) tendencích vítězného Občanského fóra se sám zahrál do autu. Dezignovaný premiér Čalfa mu asi spočítá „lustrační“ levity a nepozve ho už do nové federální vlády. Bylo by škoda, kdyby se na dosud málo znečištěné vestě sametové revoluce

začaly skvrny množit. Zkušenosti ze západních demokracií a z naší první, druhé a třetí republiky by tomu bohužel nasvědčovaly.

Všechny tři nové vlády budou podle přání vítězů vládami koaličními s pokud možno dvoutřetinovými většinami, aby se daly prosadit některé málo populární, ale nutné ústavní zákony. Ve federaci se nabízí koalice občansko-křesťanská. Česká KDU však na rozdíl od slovenského KDH zatím jít do vlády nechce. V záloze je proto moravská strana. V České republice by OF mohlo koalovat s křesťany a Moravany. Na Slovensku by VPN mohla spolupracovat s křesťany, demokraty a snad Maďary. Ze všech koalic jsou automaticky vyloučeni radikálové: komunisté a slovenští nacionalisté.

Politická situace po volbách implikuje několik závěrů. Všechny tři koaliční vlády budou více vládami osobností, odborníků a méně vládami stran. Centrem moci zůstane Hrad a jeho poradci. Aby se překonaly počáteční rozdíly uvnitř a vně politických stran, stane se Československo na přechodnou dobu jakousi nadstraničnou občanskou demokracií v čele se silným prezidentem. Pozice prezidenta Havla nebude dána zastaralou ústavou, nýbrž jeho osobností, státnickou moudrostí a důvěrou občanů.

Krátce po volbách se zdá, že Občanské fórum vyhrálo díky svému heslu „Strany jsou pro straníky — my jsme tu pro všechny!“. OF a VPN by se jako diskusní konglomerát různých proudů a zájmů mohly stát zárodkem nové politické kultury, již prezident Havel definoval výrazem „nepolitická politika“. V provizorních poměrech musí ovšem „amatéři“ a diskusní kluby převzít úkoly, které jinde řeší vyškolení profesionálové a zaběhané politické strany. Zda budou tito amatéři, častěji na slovo vzati odborníci, sehopní rychle se novou násobilku naučit, ukáže teprve další vývoj.

Demokracie je v každém případě namáhavější a náročnější než jakákoli diktatura, protože v ní jde o stále živý a nikdy nekončící politický proces vyrovnávání zájmů, o kompromisní dohody a konsens společnosti. Hřbitovního klidu a „nudy v Čechách“ bylo už dost. Tož dejme se do práce. Do té nejtěžší, totiž drobné, jak říkával Masaryk. V září 1937 národ přisahal: „Odkazu TGM věrni zůstaneme!“ Dnes má obrozený národ konečně šanci svůj slib splnit.

HODINKY CURVEX Z KURVEXU...

▲ Turista z Itálie, byl na rohu ulic Havelská a Železná osloven romskou ženou, přičemž zezadu mu neznámý muž na útek přiložil nůž. Žena ho pak prohledala a odcizila mu peníze a drobnosti.

▲ Dva dosud neznámí Romové, krádeží po druhé hodině ranní napadli žiletského muže, který opouštěl vlnárnu Narcis a připravili ho o 2500 Kčs a koženou bundu. Napadený musel vyhledat lékařské ošetření a nejméně 7 dní bude práce neschopen.

▲ Vlonpání dn vozidla Mazda, v Praze u Písecké brány oznámil 5. 10. turista ze SRN. Neznámý zloděj od cizí videokamery, pět pánských obleků a koženou bundu. Napadený musel vyhledat lékařské ošetření a nejméně 7 dní bude práce neschopen.

VÍŠ, ŽE SLAVNÍK VYHÁNEŽÍ ROKY DO ČECH...

ku a vstoupilo do SNS, lidem pohrdavě zvané „stranou národní sebevraždy“.

Volební vítězství obou sesterských organizací, OF a VPN, nejvyšší v dějinách ČSR, nebylo náhodné. Obě hnutí, jež jsou zárukou demokratických reforem, se v předvolební kampani ze všech stran nejvíce profilovala: měla přitažlivý program široké hospodářské, ekologické, kulturní a morální obnovy, jasnou koncepci rovnoprávné federace a československé vzájemnosti, jakož i celou řadu známých osobností, vzbuzujících důvěru občanů. Voliči chtěli především vědět, na čem jsou, co nemilého je v blízké budoucnosti očekává.

Vítězství občanských fór nebylo jen dílem Havlovy popularity nebo důsledkem strachu z komunistů. Kandidáti OF a VPN vynikali tím, že nic nezatajovali, nic nelakovali na růžovo. Celkově moc neslibovali, poukazovali spíše na těžkosti, které bude možno jen pomalu a postupně překonat. Neskrývali se za mocným Havlovým štítem, ale vystupovali samostatně a sebejistě, neměli co ztratit. Zasadili se za národní usmíření, toleranci a dorozumění. Všechny těchto vlastností bude zapotřebí zejména při řešení personálních problémů, při roztírání gordických uzlů, zanechaných hierarchickým a kastovním režimem. Různé fidičské aparáty jsou přebujelé, nevykonné a na nízké odborné úrovni.

Důležitou roli sehrály také konkrétní porevoluční výsledky: za půl roku se udělal pořádný kus práce. Lvi podíl na uvedení státu do chodu měli beze sporu lidé z OF a VPN. Obě fóra se prezentovala

REAKCE NA TENTO ČLÁNEK V PŘÍLOZE NA FORMÁTU DIN A 3 - A SVĚT SE VESELE TOČÍ DAL...

Vysoká škola machinací

Komunisté rozkrádali milióny

(kšt): Vzpomínáš si, milý čtenáři, jak nás soudruzi učili dbát na socialistickou zákonnost? Jak nám kázali bdít nad majetkem v socialistickém vlastnictví? Jak tvrdě postihli například živnostníky, kteří chtěli „zatajit před národním“ — a tak poškodit lidově demokratické zřízení — třeba pár metrů látek či konsekv zubatého zlatá? Seznam se tedy s fakty, jak si tato strana zahospodářila, z čeho tak činila a jak s majetkem nakládala...

Jak sdělili na tiskové konferenci odpovědní pracovníci ministerstva státní kontroly České republiky, KSČ disponovala k 30. dubnu letošního roku majetkem 7 miliard 612 miliard korun. Jen pro srovnání, Československá strana lidová měla ke stejnému datu s majetkem za 43 miliard korun právo nazývat se Popelkou — a kdeže je kouzelný oříšek...

Komunisté s oblibou tvrdili, že jejich majetek je z příspěvků. Státní kontrola však zjistila ledacos navíc. Za posledních dvacet let (ještě zažijeme, aby to bylo za celou dobu jejich vlády) získala KSČ formou dotací ze státního rozpočtu 8,7 miliardy korun. Což není všechno. Připočteme tzv. napříme dolace, tedy prostředky vyčíslené či přímo odebrané z rozpočtu organizací — peníze na Lidové milice, na politická školení, na konference, na placení uvolněných funkcionářů... Bezplatným užíváním nebytových prostor ušetřili komunisté na nájemném od roku 1968 pakatel

— 722 miliard korun, Nepohrdli ani derý. Od Fondu čs. výtvarných umělců — tato instituce byla dotována ze státního rozpočtu — dostali například obrazy a jiné díla za 2,8 miliónu korun.

Předsedníci avantgardy dělnické třídy se za dělnické peníze špatně neměli. Nehladověli — jen v okrese Děčín určili za pohostění své „ozbrojené pěti“ tedy Lidových milic, 450 tisíc korun v roce 1988, o rok později ještě o deset tisíc více. Milicionáři se potřebovali posilnit, vzhledem k aktivizaci protisocialistických živůt.

Za vlády komunistů si byli všichni lidé rovni. Někteří byli proti jiným rovnější, takže měli i jiná slova na dachích ze země než obyčejní pracovníci. Zejména se jednalo o zisk drahých obků za roky 1987—88 v samé 108 miliónu korun. Němci, „soudruzi“ dostali ze státního prostředků 1,34 miliónu jako přilepšení k nemocenským dávkám, měli i další placené dovolené k lezeuským pobytem. Jan, bývalý komunistou, říkával Gustáv Hlaváček to není žádná výhoda, to je jen povinnost více a lépe pracovat... že by před tím jeho cílspisoval něco takového?

Tapiš, hlavně po 17. listopadu. Z toho, co nezapomíná, je zřejmý svědectví způsob hospodaření v ekonomické mluvě zvaný „třecky“. Rozprodej věci za malou část pořizovací hodnoty, prodej jiným podnikům podle zásady „já na brátru“, zakládání podvratných podprůprných společností a družstev. Galimatiáš v dokladech, krájení ramen. Věru netřeba závidět revizorům — tak zábavné jako v Gogolově románu to neměli...

Zástupce závodu ČKD Polavodice Praha na tiskové konferenci navrhl, aby z nezákonně získaného majetku KSČ byla zřízena „nadace pro lidumilnost“, kontrolována parlamentem a určena k řešení nejobtížnějších sociálních a ekologických problémů.

Lidová demokracie se zeptala, jak dlouho ještě bude blokována majetek těch politických stran, které neměly z čeho brát a jímž zákonem opatření

předsednictva PS znemožňuje hospodářskou činnost, čímž je omezoována i činnost politická. Mla str Bohumil Tichý odpověděl, že nemůvily i novité majetek těchto stran bude uvolněn do majetku. Snad se tedy Popelka svého oříška dočká. Pohádkový ani příliš sladký nebude.

Velký třesk 9. 10. 90

(bob): Tak by se dal charakterizovat nebyvalý prudký vzestup turistických kurzů, jejichž nové hodnoty pláň mimofádně již od dnešního dne. Po „boomu“ na poslední devisové aukci si tedy námi sledované zahraniční měny i v limitované prodeji vůči československé koruně fádně upevnily své postavení. Francouzský frank prole až do přibližného konceptu za 6,15 Kčs (+10,4 %), italské italských lir za 27,50 Kčs (+10,6 %), německou marku ohrdíte za 20,62 Kčs (+10,7 %), rakouský šilink za 2,91 Kčs (+9,8 %), švýcarský frank vám nadhodon za 24,72 Kčs (+10,2 %), americký dolar za 31,70 Kčs (+9,2 %) a britskou libru dostanete v hodnotě 60,43 Kčs (+10,6 %). Zároveň ještě jednou připomínáme limit nákupu volně směnitelných měn na turistiku se pro čs. občany svyžuje z letošních 2000 řs, korun na 5000 Kčs v roce 1991. Ti z nás, kteří svůj přídel devis intos nevyčerpal, mohou v přísném roce zahraniční měnu nakoupit až za 7000 našich korun.

JENAK ZKONKRETY NETRĚSK...

Attentatsgerücht bestätigt

MOSKAU, 18. Oktober (Reuter). Gegen den damaligen Staats- und Parteichef Leonid Breschnew hat es sowjetischen Zeitungsberichten zufolge 1969 einen Attentatsversuch gegeben. Der damals 22-jährige Wiktor Iljin habe sich am 22. Januar 1969 in den Kreml geschlichen und Schüsse auf eine Fahrzeugkolonne abgegeben, mit der Breschnew zusammen mit zwei Kosmonauten von einer Parade zurückkehren sollte. Dabei sei der Fahrer eines Wagens getötet, die beiden Kosmonauten leicht verletzt worden, meldete die Zeitung „Literaturnaja Gaset“ am Mittwoch.

Breschnew sei damals durch einen anderen Eingang in den Kreml gefahren worden. Iljin sei danach wegen „träger Schizophrenie“ für geisteskrank erklärt und in ein psychiatrisches Gefängnis in Kasan an der Wolga gebracht worden, wo er 19 Jahre verbrachte.

(fre): Pracovník plavební komory v Dolánkách oznámil na VB Kratupy n. V., že v plavební komoře plavou tělesné pozůstatky. Zjistilo se, že se jedná o plíce, srdce a ledviny. O den později na téže místě vyplavala část mužského těla od pasu dolů bez části levé nohy. Po totožnosti neznámého muže se pátrá.

Světelní biskup proský Jan Lebeda vyvětlil včera Památník v Praze na Žitkově. Stalo se tak poté, co byly odvezeny pozůstatky komunistických politiků včetně Klementa Gottwalda, které zde byly dříve uloženy.

.. VYMETENO...

▲ Dnušně hlediště

Snarfa po incidentu v utkání se Spartakem Moskva ztráta tu část hlediště kde jsou místa ke stání. A tak poskyloval letenský stadion v neděli nezvyklý pohled S velkým hluvním tržbou, která končí těsně nad hrací plochou. Bylo bezprostředně kolem hřiště pusto a prázdno, prostě nevládu. Menší skupina vládnoucích soudila v první patře a kdysi nešťandovala urážlivě heslo, byla na letné slavnější atmosféra. Bohužel za cenu prázdnoty kolem hrací plochy.

▲ Amfóra má konkurenci

Fotbalové sdružení hráčů a zvěčků prosláv Amfóra má protisánek — v Americe „Srandamanc“ (jak se o celku vyjádřil televizní komentátor producent Jeroslav Sočenský). Imitací hráčů také náš bývalý tenista a mistr světa maratónu na odporu našeho porojelce (Závada pro žensk), totiž hráči a lidé kolem filmu z Hollywoodu. Tenis tým lordů obklopuje do roka k příslušným a podobným celku. Někdo ani tak o široké sportovní třídě, což o sportovním akce o legraci. Kromě fotbalu si členové amerického „Amfóra“ také rádi zahráli tenis a v poslední době si oblihlili jízdu na horském kole.

▲ První gól Jägera v NHL

O víkendů na sebe v zahraničních soutěžích opozovali naši hokejisté. Jeden gól Islanders dal při vítězství 4:2 v Chicagu Volek. Philadelphia vyhrála 7:2 nad Detroitem a mezi střelci byl i JIM Látal na dole. Jitro vyrovnávací branka na 2:2 nahrál Martin Hosták. Pittsburgh porazil doma New Jersey 7:4 a svůj první gól v NHL dal Jaromír Jágr. V německé lize se neobešel ani Jitro Látal. Eintracht Frankfurt n. M. přerazil doma o bod obhájce mistrovského titulu Düsseldorf a náš bývalý reprezentant skóroval třikrát. V neděli přidal další dva góly ve Freiburgu, ale domácí nakonec vyhráli 5:4.

Das Wallenberg-Rätsel gelöst

Eines der heroischsten Kapitel des Widerstands im Zweiten Weltkrieg ist durch eine persönliche Tragödie zu Ende gegangen. Der ehemalige Top-Spion und Überläufer Oleg Gordiewsky enthüllt: „1947 wurde Raoul Wallenberg von Offizieren des Geheimdienstes KGB erschossen.“

Wallenberg war 1944/45 Legationsrat der schwedischen Gesandtschaft in Budapest. Er stammte aus einer Banker- und Industriellenfamilie.

Raoul Wallenberg, damals 33, setzte seine ganze Kraft zur Rettung der Juden ein. Die Londoner „Times“: „Möglicherweise hat er 70 000 Juden vor dem KZ-Tod bewahrt.“

Und so geschah es: Die Züge ins Vernichtungslager Auschwitz standen oft schon abfahrtbereit. Zeugen berichteten: „Plötzlich tauchte ein junger Mann auf. Er sagte zu den SS-Wachen: „Ich bin der schwedische Legationsrat Wallenberg. In diesen Waggons befinden sich Staatsangehörige meines Landes. Sie müssen freigelassen werden. Öffnen Sie die Türen.“

Die SS gehorchte. Aus der Menge der eingepferchten Juden holte Wallenberg einzelne heraus: „Hier sind ihre Papiere, kommen Sie.“ Natürlich waren die Papiere gefälscht. Wäre Wallenberg erwisch worden, hätte die SS ihn wohl sofort erschossen.

Am 17. Januar 1945 wurde Wallenberg von den einrückenden Russen festgenommen. Er landete im Moskauer Lubjanka-Gefängnis, was die sowjetische Regierung bis 1957 leugnete. Dann gab sie bekannt: Wallenberg ist 1947 in der Zelle an einem Herzinfarkt gestorben. Wallenbergs Halbschwester Nina Lagergren und viele andere Schweden glaubten bis zuletzt: Raoul lebt.

Heute erscheint Gordiewskys Buch „KGB“. Der Agent: „Ich habe die Akte Wallenberg in der KGB-Zentrale in Moskau selbst durchgearbeitet. Unser Geheimdienst hat alles darangesetzt, Wallenberg als Agenten zu gewinnen. Er weigerte sich. Da wurde er erschossen.“

Raoul Wallenberg — ein Held, dessen Namen wir nicht vergessen sollten.

POMÍNKA NA VÁNOČNÍ ROKU 90 MALO!

tovej přátelství mezi Košicemi a Wuppertalem v SRN, se učasní 32 sportovců z obou měst.

Čestněl Řádu přátelství Košice-Wuppertal včera došli do hlavního města CSER, Akce, která má manifestovat o zotročení z obědových Růžek...

v Rychnově nad Kněžnou. Rychnovský PAMĚTNÍ DESKA skládá iljmu Rychnovskému byla odhalena na zvonici u chrámu. Největší trojice

ŠTASTNOU CESTU, REPUBLIKO!

»Lidu lichotí, kdo nezná ceny pravdy« (T.G.M.)

Zatímco intelektuální původci působivých předvolebních hesel poslali své mýzy na dlouhodobou dovolenou a lidé od grafické branže v rámci zavedení tržního hospodářství počínají po krátkodobé sezóně realizování předvolebních plakátů a soutěží o neoriginálnější nápady v oblasti propagace různých obchodních artiklů, předhánějí se na stránkách novin a zájmových časopisů pro politiku a kulturu političtí stratégové v hodnocení výsledků čs. červnových voleb. Většina z nich předkládá čtenářské veřejnosti úvahy a prognózy velice optimisticky naladěné a pečlivě frázované, takže by nás to, pokud jde o budoucí perspektivy našeho státně-politického i ekonomického vývoje, mohlo svádět k tomu, abychom si spolu s Kečalem z Prodané nevěsty od srdce z piných plíc zazpívali: „Všechno je ho-
tovo...“

Povolební úvaha, která byla uveřejněna na titulní stránce červencového čísla „Národní politiky“ pod názvem „Vítězství svobody a slušnosti“, je ukázkou takovéto nezlovně optimistické žurnalistiky. Aby své radosti nad výsledky těchto voleb dodal punc maximální objektivity, nechává autor citovaného článku ve vší skromnosti pleteně tušit, jako by jeho radost byla jen pouhou kapkou v moři té velké radosti, která zachvátila celý západní svět: „Radost a úžas západního světa nad výsledky čs. voleb byla velká a upřímná.“ Přiznávám, že po přečtení této „Ody na radost“ jsem omádlil o 44 let, neboť se mi v tom okamžiku v podvědomí znovu před očima promítly ony palcové titulky národně-frontového tisku, zvěstující v podstatě totéž. Malý, snad docela zanedbatelný rozdíl spočívá pouze v tom, že zatímco dnes je pro autora článku „nositelem a garantem svobod v ČSFR“ Občanské fórum a VPN, tenkrát to byla tzv. „Národní fronta“.

Nevím sice, ke které světónázorové orientaci patří ona západní média, jejichž autority se autor pro svůj optimismus dovolává, pokud ovšem mohou hovořit za ohlasy ve Švýcarsku, pak tedy zde už „laudacio“ na výsledek čs. voleb nevzniklo v tak různých barvách, které by lahodily oku notorického — či snad profesionálního — optimisty. Jeden z nejserióznějších a v oblasti politiky nejkvalifikovanějších časopisů, „Die Weltwoche“ (vychází v Curychu), ve svém čísle ze 14. června 1990 zahájil svůj komentář k těmto volbám následovně: „První svobodné volby od roku 1946 v Československu dopadly tak, jak dopadnout musely: dobře vlastně vůbec ne. Teprve při příštích volbách 1992 budeme vědět, kde by se Československo zlíčka chtělo ideologicky usídlit. Zatím se ví jenom to, že by nechtělo být komunistické.“ Další citáty, jako například: „Velice vysoké vítězství OF a VPN nebula také v žádném směru

derními „vůdcovskými“ režimy jeví jako společenský ideál. Po brozách šestí létech nacionálně-socialistického absolutismu, který byl vystřídán dva a půl roku trvajícím érou vyznačující se demagogií utopických hesel o všespasitelném socialismu, jakož i politickým diletantismem převážně většiny partajních předáků, upadl český člověk mezi mýnská kola nového absolutismu — totalitní internacionálně-socialistického dogmatismu, který měl s nacionálně-socialistickým dogmatismem společného jmenovatele: vulgární materialismus. Potlačovatelský aparát tohoto nového absolutismu pokračoval po dlouhých 42 let v deformování lidské osobnosti prostředky mnohem dokonalejšími, než měli k dispozici nacisté. Přes 50 let nesvobody a deformující poroby, to je prozračná reálná bilance celých dvou generací odsouzených k politickému zločinu“.

Aby svým optimistickým vývodům dodal punc objektivit, dovolává se pisatel článku autority Pavla Tigrida, který údajně ve vztahu k OF a VPN prohlásil, že „občané věděli, že se jedná o slušný a solidní podnik“. Není mi sice známo, z kontextu kterého Tigridova hodnotícího stanoviska je tento citát vytržen, ovšem mělo-li by toto jednoznačně polírozovat Tigridovo názorové ztotožnění s autoritou optimistickou analýzou Československých voleb, pak bych se musel velice obdivovat saltu v logickém uvažování šéfredaktora a vydavatele tak pozitivně kvalifikovaného a renomovaného časopisu, jakým je politická revue „Svědectví“. Pamatují se totiž velmi dobře na diskusní večer v mládeže, který se konal v pražské Lucerně na podzim 1945, kde jsem nadšeně fandil Pavlu Tigridovi, když zde jako jediný nesocialistický reprezentant statečně bojoval proti alianci marxistických demagogů vedených spisovatelem Ivanem Olbrachtem a VA-

ne NDR se socialismem „s lidskou tvář“). Východoněmecký volič však tento trik prohlédl, „záchranné brzdy socialismu“ nesedl na lep a ve volbách — na rozdíl od čs. voliče — řekl nejenom to, co nechce, ale i to, co chce.

Je sice pravda, že východoněmecký volič byl ve výhodě tím, že pod vlivem silného tlaku stoupenců znovu-sjednocení celého Německa musel le-
vičáci, kteří se „za pět minut dvánácti“ jako paraziti přizívali na dile po dlouhá léta bojující přesvědčených demokratů, ještě před volbami přiznat harvu a ukázat svou rudou tvář. Této příležitosti, bohužel, nebylo čs. voliči dopřáno, a proto se teprve až po volbách směl dozvědět, že se stal obětí demagogie marxistických intelektuálů, když už za stádem ovci neodvolatelně spadla závora ohraď, před volbami na základě čtyřicetiletých zkušeností v oboru manipulace lidových mas důmyslně zhotovené. Ze s OF čs. volič koupil zajíce v pytli, to se směl napálený důvěřivac dozvědět až teprve 12. června 1990, kdy člen KC-OF Petr Uhl zajíce z pytle vypustil. V uvedený den totiž tento skalní marxista čs. veřejnosti na televizní obrazovce nepokrytě zjevil, že přý OF je politickým seskupením levicového středu — tedy nepochybně jakousi přechodovou fází dialektického vývoje mezi evolučním sociálním demokratismem a revolučním komunismem. Ze trend vývoje se zde pohybuje směrem od prvního k druhému pólu, o tom nelze ani zlomek většího zapochybovat. Otevřenou o-
tázkou zůstává, zda by toto mohlo — s ohledem na specifickou psychologii průměrného čs. voliče — volební výsledek OF rozhodnou měrou ovlivnit, i kdyby tak Petr Uhl učinil ještě před volbami.

Nemůže být pochybností o tom, že organizační a ideová shoda mezi východoněmeckým NF a později vzniklým českým OF není záležitostí čistě

ně přesvědčivých důkazů o tom, že účelem jejich současných i budoucích cest do Moskvy už není a nebude u-
čít se tam jak Masarykově demokracii „zakroužit krk“ — tak i tentokrát nežádala voličská veřejnost, aby bývalí i nyníjší komunisté kandidující do parlamentu ČSFR podali přesvědčivé důkazy o tom, že se ze svého nejhlubšího přesvědčení definitivně zřekli zkorumpovaného marxismu jako věroučnou doktrínu pro budoucí uspořádání a řízení státu a společnosti.

c) Stejně jako v roce 1946 nežádali Masarykovi legionáři, jako elita občanů zaslouživších se o republiku, aby se komunističtí předáci národu omluvili za protistátní rozbižskou činnost, kterou vyvíjeli během dvacátých a třicátých let, kdy v parlamentě žádali právo na sebeurčení národnostních menšin až do úplného odtržení od státu — tak i v roce 1990 nežádali političtí vůdci z konce čtyřicátých až šedesátých let, jako elita občanů bojujících za návrat k Masarykově demokracii, aby ti, kdo z mlodosti KSC a jejího zločnického aparátu takzvané Státní bezpečnosti se v době utrpení desítek tisíc nevinně vězněných vyhlívali na výsluní přízně mocných všemocného stalinického „samoděržaví“, dříve než přijmou kandidaturu od zákonodárných sborů znovuobnovené republiky, podali voličské veřejnosti vysvětlení, jakými „zasluhami“ o porobení národa si získali bezmeznou důvěru politických zločinců, dosazených a řízených ze

selo vše skončit tak, jak to 1989 skon-
čilo.

Když tedy „šlágr“ o socialistické iluzi pozbyl své reálné zdůvodnění a s ním i atraktivitu, objevil se při volbách 1990 na politické scéně šlágr nový, slibující masám, kulhající 40 let za západní životní úroveň, křídlený blahobyt s neomezenou možností volného cestování po celém světě. [To je teď v módě.] Tento nový šlágr se jmenuje „cesta do Evropy“. Ovšem hlavním předpokladem k úspěchu v tomto směru je spontánní smysl celého národního společenství pro evropskou solidaritu.

Paralelu obou popsanych cest k blahobytu slibovanému v předvolební agitaci, lze spatřovat v tom, že zatímco v r. 1946 nás měla dovést k vyčíslené metě ze sedmdesátí procent socialistické Národní fronty, — v roce 1990, potom, co soudruh Uhl veřejně přiznal, že OF je politickou silou „levicového středu“, není pochyb o tom, že čs. lid, jakožto suverén ve státě, syřel kormidlo naší státní lodi, plující k pevninám sjednocené Evropy, do rukou zákonodárného sboru složeného ze 73 % z reprezentantů světónázorově stále ještě pevně stojících na pozicích protievropského zbankrotělého „reálného socialismu“.

Tak tedy: Šťastnou cestu!

Lze ve výsledku červnových voleb v ČSFR spatřovat „vítězství svobody a slušnosti“?

Jeden ze základních článků marxistické dogmatiky zní: „Rekne-li se svoboda, je třeba se hned ptát: pro

...chatrny trvalý program ... neznačí z pera kvalifikovaného západního pozorovatele v oblasti politické inteligence na adresu čes. průměrného voliče nikterak příliš lichotivě.

Jaká generace to vlastně přistupovala k volebním urnám?

Autor článku v Národní politice uzavírá své úvahy citátem z TGM o drobné práci a ujištění, že jeho odkazu věrní zůstaneme. Zůstat věren odkazu TGM však nezbytně předpokládá znalost obsahu odkázaného dědictví, ve specificky konkrétním případě to znamená znát názor pozůstavitele odkazu na politickou vyspělost českého občana. Této tematice věnuje TGM ve svém spise „Naše současná krise“ kapitulu 11., ve které s přímo fotografickou přesností charakterizuje našeho člověka z hlediska jeho existence jako „homo politicus“: „Ano, náš lid má silný politický temperament, ale chybí mu a nám všem důkladnější politické vzdělání. To je vina nás, inteligentů... Tento úpadek politického vzdělání jeví se v oblasti radikalismu a lhostejnosti masám lidu. Abstraktní je radikalismus, který nemá jasných cílů, lidu lhostej, kdo nezná ceny pravdy...“

Takto viděl politický profil nejenom našeho průměrného člověka, ale i jeho intelektuální elity TGM zhruba před sto lety. Jak je těžko učinit na poli skutečné politické osvěty pozitivní pokrok, o tom svědčí sama slova téhož výsoka kvalifikovaného sociologa, který zachytil Karel Čapek ve svých „Hovorách s TGM“ skoro o 50 let později: „...nadaň jsme, jen co je pravda, ale jsme trochu nestálí, nedostí rozváň a politicky, teknu, zelení, a politická nezkušenost je živnou půdou demagogie, a té máme víc než dost... Zvyklí jsme si za Rakouska na negaci státu. To byl následek poroby... ale věděl jsem, že lidé uhaňování, nesvobodní, porobou deformovaní stánu se ne leklo a ne obrátily ruky svobodnými i duchem...“

Tyto myšlenky našeho velkého filozofa neklamně svědčí o tom, že to, co odkázal, je především mnoho práce na našem vlastním politickém sebezdokonalování.

Od doby, kdy Karel Čapek tuto část Masarykova odkazu předal národu, neuplynulo ani celých sedm let a náš lid upadl do poroby nové, poroby německého národního socialismu, jehož utlačovatelský aparát deformoval lidskou osobnost s intenzitou, která nesebere srovnání s následky nesvobody starého c. a k. Rakouska, jehož režim se nám v porovnání s mo-

...si mládež v politických postojích.

Jestliže tedy podle TGM 50 let hepoměrně tolerantního společenského vývoje nestačilo našemu průměrnému voliči k dosažení jeho plné politické znalosti — a jestliže podle Pavla Tigrida stačilo pouhých šest let nacistické okupace k tomu, aby se naši tehdejší mládež nalomila politická páteř — pak k tomu, aby bylo možno uvěřit zjištění, že „národ... prokázal neobyčejnou rozumnost i zralost...“, museli bychom nezbytně zásluhu o nabytí těchto cenných kulturních statků připsat výlučně „blahodárnému“, více než čtyřicetiletému působení marxistické společenské vědy aplikované do praxe politickým aparátem KSČ. Pak by se ovšem náš průměrný „osvěcený volič“ musel dopustit hrubého nevděku vůči rodné, milované straně tím, že ji za všechno to dobrodiní odměnil ve volbách pouhými 14 % hlasů. Říká se, že nevládku světem vládne, ale ne tak tomu bylo u čes. voličů, až už v roce 1990 nebo 1946.

Jak je tomu s vděkem u našich sousedů?

Z pózy hlasatele politické morálky vytýká článek v NP východoněmeckému (a maďarskému) lidu hrubý nevděk, jehož se dopustil tím, že „zapomněl na svou povinnost poděkovat těm, kteří mu za velkých obětí vykouvali svobodu“. Vzhledem k tomu, že autor článku žije na Západě, kde měl plnou možnost sledovat objektivně celkový vývoj politické situace ve východním Německu, je dost těžko uvěřit, že by při svém politickém pohledu nebyl schopen postřehnout skutečnou podstatu tamějšího „Nového fóra“, původně založeného státními antikomunisty a později zneužitého levicovými politickými spekulanty. Ve vrcholné době totiž hlavními a nejradikálnějšími exponenty tohoto občanského seskupení se stali v drtivé většině levicoví intelektuálové, kteří potom, co si stačili uvědomit, že masový exodus občanů toužících žít ve svobodě nezbytně musí být chápán jako „labutí píseň“ celého zkorumpovaného a kracujícího politického systému, snažili se zachránit z potápějící se lodi reálného socialismu, co se ještě zachránit dalo. Proto podnikli krok, kterému se v němčině říká Flucht nach vorn, nebo-li útěk dopředu. Zneužití důvěry, které se těšili u německé veřejnosti pocitů „angažovaní disidenti“ a vnikli do jejich řad s úmyslem strhnout za sebou probouzející se občanské masy a odvést je od myšlenky znovusjednocení Německa k ideji jakési samostat-

13 let předem systematicky připravovanou [polo]ilegální skupením k odporu proti stávajícímu státnímu režimu různé — někdy dokonce protichůdné — motivovaných jedinců. Tímto seskupením byla čestnými disidenty založena a v průběhu své existence marxistickými elementy nadměrně infiltrovaná CHARTA 77, která se v rozhodném okamžiku stala výchozí bází pro OF, s ideologickým zaměřením odpovídajícím nejenom míře, ale v hlavních rysech i intenzitě podstatných aktivit levičáckých elementů.

Snažit se zdůvodnit volební debakl východoněmeckého NF tvrzením, že „tamější lid se dal zlákat vidinou materiálních výhod“, není v podstatě ničím jiným, než nekritickým šovinistickým šosácičím, které porovnáním jednání východoněmeckého voliče s voličem českým má za cíl postavit veřejnosti na odív vysokou politickou morálku a nezlástnost našeho člověka v celosvětové soutěži o politicky mravnější národní společenství. Takový přístup k buň o národním čest je nesrovnatelný — a hlavně přímo protimasarykovský.

Úzká stíhání nás v exilu s našimi ve vlastní neklamně svědčí o tom, že náš člověk ve svých materiálních nárocích, jakož i v prostředcích k jejich ukojení, není ani v nejmenším o nic asketičtější či vybranější, než jeho východoněmecký protějšek. A pokud se chce vysoká mravně-politická úroveň čes. voliče odvodit z faktu, že čes. volič prokázal vděk „těm, kteří mu za velkých obětí vybojovali svobodu“, pak se sáhá k argumentu krajně problematickému.

O čem svědčí porovnání voleb z roku 1946 s volbami 1990?

Sám jsem se účastnil závěrečné fáze volebního boje v ČSFR, kde jsem svůj hlas odevzdal do volební urny v Litoměřicích. V četných diskusích jsem musel ke svému zklamání zjistit neklamně paralely s osudovými volbami z roku 1946. Abych uvedl konkrétně alespoň některé z nich:

a) Stejně jako tenkrát valná část voličského davu bezhlavě volila KSČ jako výraz vděčnosti za osvobození Rudou armádou od nacistické poroby, tak i tentokrát volila převážná většina téže společenské vrstvy Občanské fórum jako výraz vděčnosti za osvobození od komunismu.

b) Stejně tak jako tenkrát 1946 prakticky celý národ přijal předáky KSČ jako reprezentanty státotvorné politické strany, aniž by od nich žádal — vzhledem k jejich ještě nedáv-

...spolupodílet na ruinování kdysi kvetoucího demokratického státu.

d) Stejně tak jako v r. 1946 četní Masarykoví ruští legionáři, kteří až do konce druhé světové války v každém ohledu čestně obstáli, odevzdávali své hlasy těm, kdož v době boje proti bolševikům přeběhli k nepříteli, tak i v r. 1990 mnozí bývalí političtí vězni z doby stalinického temna nebyli schopni postřehnout, že svými hlasy odevzdávanými pro OF vol současně i ony četné jedince, kteří se iniciátorstvím různých rezolucí žadajících tresty smrti pro své názorové odpůrce, podíleli v nedávné minulosti na jejich vlastním, vězeňském osudu.

e) Stejně jako každý, kdo v r. 1946 projevil pochybnost o správnosti politiky Národní fronty, byl davem okamžitě „poštempován“ jako reakcionář a odpůrce prezidenta Beneše, tak i v roce 1990, kdo projevil nedůvěru vůči určitým osobám či javům v OF, platil v očích „sametových revolucionářů“ za nepřítel prezidenta Havla. Tedy nekritický kult osobnosti jak tenkrát, tak i dnes.

Zvláštní paralelu obou parlamentních voleb zde tvoří formulování hesel, majících v době všech politických zvrátů zainteresovat široké masy lidu na politickém dění tím, že se jim zjeví takové reálné perspektivy sociálních výhod, jejichž blahodárnost se nezbytně promítne pozitivní formou do existenčního postavení každého jedince.

Takovým „Slágrem“ voleb 1946 byla tzv. „cesta k socialismu“, jehož cílem je odstranění vykořisťování člověka člověkem, čehož prý je možno dosáhnout jen zespolenčením všech výrobních prostředků. Tím tedy nezbytně dostane každý jednotlivec svůj podíl z oné (větší) části kapitálu, o kterou ho kapitalista ve formě tzv. „nadhodnoty“ až dosud „okrádal“ přizíváním se na jeho práci.

Na tento „špek“ servitovaný v různých variantách, tenkrát naletělo v celostátním průměru asi 70 % voličů, kteří odevzdali své hlasy stranám sdruženým v tzv. „bloku pracujících měst a venkova“, o jehož existenci později, bezpochyby z důvodů politického svědomí, mnozí z jeho signatářů nechťeli nic vědět. V denní praxi spočítá celý princip sympatií pro socialismus v matematické spekulaci, podle níž sto poutěv pracujících snadno užije jednoho chytráka. Vystřizlivění ze socialistických idejí však přináší poznání reality, podle níž tím jedním chytrákem by chtěla být valná většina všech socialistů. A tak tedy mu-

těmto volbám pečlivě připravili. Ze to byli školení mistři v dialektickém zacházení s pojmy, to dokazují jimi použité metody, známé v oblasti manipulace psychologie lidských mas už z doby „klasika marxismu“ V. I. Lenina. Důkaz o vysokém stupni účinnosti těchto metod nám podává sama skutečnost, že v daném případě ani tak politicky fundovaný člověk jako autor povolební úvahy z Národní politiky nebyl schopen postřehnout, že pod pojmem „svoboda“ v předvolební praxi pozdější vítězové rozuměli mj.:

svobodu pro porušovatele volebního zákona zneužíváním veřejných informačních médií,

svobodu pro zásilňovatele zákeřně napadených, kteří se chtěli pomocí těchto médií bránit proti útokům ze strany porušovatelů volebního zákona,

svobodu pro zločinecké estébáky, jimž je i nadále umožněno libovolně nakládat se spisovým materiálem, jednali se o podvodné zdiskreditování nepohodlivých odpůrců,

svobodu pro vysoké státní úředníky i ústavní činitele pošlapat preumpci nevinu, která je jedním z nosných pilířů každého slušného státu a každého právního řádu vůbec,

svobodu pro servilní žurnalisty servírovat veřejnosti nařčení, pro něž nebyly dosud předloženy věrohodné důkazy, jako nečestnosti jednoznačně prokázané,

— zkrátka: autor citované úvahy nepostřehl, že se manipulátorům lidových mas jednalo především o „vítězství svobody od slušnosti“.

Tyto volby nebyly v žádném případě vítězstvím společenství silných politických individualit, jak by si představoval TGM, nýbrž tímž, co byly volby 1946, totiž vítězstvím zmanipulovaného, politicky „zeleného“ průměrného občana, který si v bezradnosti uprostřed anonymního davu zvolil dvooulou perspektivu státní ideové vyhraněnosti, chaotického kvasu — a tím dva roky kalné vody, ve které dovedou političtí dobrodruzi geniálně lovit pomocí demagogického lichoce-ní masám obecného lidu.

Ono motto, jimž jsem svou repliku začal, má své pokračování, které by nám, a především našim intelektuálům, mělo být mementem z odkazu TGM: „...lidu lhostej, kdo nezná ceny pravdy... lid náš si toto lichoce-ní nezastohuje!“

JAROSLAV LAMBERT

Protisťeno z časopisu REPORTER (Polygon) 4/90 (Gurých)

Slovenština jediným úředním jazykem v SR?

(žik): „Některé slovenské politické strany a hnutí požadují, aby ve Slovenské republice byla slovenština uzákoněna jako jediný úřední jazyk. Souhlasíte s tímto požadavkem? Proč?“, s těmito otázkami se v tomto týdnu obrátili zpravodajové ČTK na představitelů některých politických stran a hnutí.

Za OF tiskový mluvčí V. Zelezný: „S požadavkem uzákonění slovenštiny jako jediného úředního jazyka na Slovensku roztáhlo a jednoznačně nesouhlasíme. Důvodů je více. Nejzávažnější je samozřejmě ten, že takový právní akt je v příkřím rozporu s mezinárodními dohodami o lidských právech. Uzákonění slovenštiny jako jediného jazyka pošlapává práva národních menšin na Slovensku, nakonec i menšiny české.

Za Slovenskou národní stranu předseda poslaneckého klubu M. Andel: „SNS je jedinou opoziční stranou v SR, která na půdě SNR aktivně požaduje a prosazuje uzákonění slovenštiny jako jediného státního a úředního jazyka bez výjimky. Protože v SR je jediným státoprávním národem národ slovenský, je samozřejmě, že národní jazyk Slováků se má stát jazykem povýšit na jediný státní jazyk používaný v úředním styku.“

Za Veřejnost proti násilí P. Zajac: „Odpovědi na tuto otázku je návrh zákona o používání úředního jazyka v SR, který podává do SNR skupina poslanců VFN, KDH a DS. Počítá s ustavením jazyka slovenského,

jako úředního jazyka. To znamená, že každý občan ve všech úředních věcech a na celém území Slovenska má zabezpečenou komunikaci a zařazení svých věcí bez jakýchkoli obtíží ve slovenském jazyce. Navrh zvlášť vymezuje i možnost používání českého jazyka v úředním styku, jako i možnost používání jazyka národnostních menšin ve styku se státními a samosprávnými orgány v územních oblastech, které obývají.

Za KSCS tiskový mluvčí J. Hora: „Odpovídáme stanoviskem KSS, která je pro to, aby slovenština byla uzákoněna jako úřední jazyk, tj., aby se každý na celém území Slovenska domluvil v úředním styku slovensky. KSS nesouhlasí s tím, aby to byl jediný úřední jazyk. Vychází z toho, že je potřebné zákonem zajistit i používání češtiny jako rovnocenného jazyka, což odpovídá koncepci federace i platné ústavy.

Za Hnutí za samosprávnou demokracii — Společnost pro Moravu a Slezsko tiskový mluvčí Z. Vychítal: „Domníváme se, že jediný slovenský úředním jazykem pro celé území ČSFR (jak jeho částina), není

treba na tomto faktu nic měnit spekulace pro Slovensko. Pokud se tu uvažuje ještě o vztahu slovenského jazyka k jiným národnostem na Slovensku, mají tyto národnosti nepopíratelné právo vytknout vlastní jazyk na svých školách. Pokud však jde o úřední jazyk, měla by se na těchto školách učit rovněž slovenským jazykem.

Za ČS. stranu lidovou tiskový mluvčí V. Kliš: „Jednat ve svém rodném jazyce je přirozený požadavek každého. Národ, který chce vybudovat svůj vlastní stát, zcela samozřejmě potřebuje jednotný dorozumívací prostředek. V Evropě ovšem těžko nalezneme stát, ve kterém by nebyly národnostní a jazykové menšiny. Jsme tedy u obecného problému vztahu většiny a menšiny. Je demokratické, aby někdy bojeslivé, příznavé většinové rozhodnutí, jednání většina moudře, najde takové řešení, které bude i prospěšné a menšině alespoň nepoškodí. Nemůžeme v daném okamžiku říci, že rozumíme všemu co se na Slovensku děje, ale věříme, že po uzákonění slovenštiny jako úředního jazyka volají v SR ti, kteří chtějí najít moudré řešení. Očekáváme tedy, že řešení bude takové, aby se ani Čech, ani příslušník jiné menšiny necítil v SR potlačován. Jinými slovy uznáváme v této věci kompetenci i kompetentnost SNR.“

TAKOVÁ BARVA SE TAKY NEOD PABELAT... ZASE O JEDEIN VETNAYITO... TYTL VIC...

nach dem Druck in die Geldbeutel. Mit der Zeit dürfte sich das Problem mit der loslichen Farbe von selbst lösen, meinte der Bundesbanker. Wer bis dahin Hunger oder andere druckfrische Neu-Scheine lose in der Tasche trägt, sollte sich vor Schweiß und Regen hüten, die Farbe könnte in die Hose gehen.

woch mit der relativ geringen Lagerzeit für die neuen „Blauen“ und ihrer deutlich dickeren Farbe, die reliefartige Aufdrucke und damit auch Blindenschrift ermöglichen. Während die alten Scheine Monate oder gar Jahre lagern konnten, ehe sie die Portemonnaies bereicherten, kamen die „Neuen“ schon vier bis fünf Wochen

Der Schein färbt FRANKFURT, 17. Oktober (dpa). Der Schein trägt nicht, aber er färbt manchmal: Der neue Hundertmarkschein mit dem Bild Clara Schumanns ist nicht ganz farbecht, wenn er feucht wird. Ein Sprecher der Bundesbank in Frankfurt erklärte sich das Farb-Phänomen am Mit-

Hledá se oběť vraha

(re): Prokurátor okresu Plzeň-jih JUDr. O. Hein oznámil všem porátně s výpovědí L. Masára a J. Molnára a přepadení vozu Ford Transit manželů Widdershovenových z Holandska.

Zadržaný Masár vypověděl, že Molnára poznal ve výkonu trestu. Letos v srpnu ho potkal v Bratislavě a tam se domluvil, že pojedou hledat práci do Rakouska. Masár Molnára potřeboval, protože ten ovládal němčinu. S ukradenou kempinkovou Avii překročili hraniční přechod v Bratislavě a jeli do Vídně. Tam práci neshledali a odjeli do Lince. Ani tam nespěli a proto se vrátili do Vídně. Včera se zastavili na parkovišti dálnice A 1. Když se ráno probudili, stál před nimi Ford-Transit Widdershovenových. Molnář pod záminkou, že potřebuje pomoci opravit závadu na plynové bombě, vyhlídl Holanďana do zadní části Avie. Masár zatím seděl v kabině a slyšel rány a stěnní. Pak Molnář vyšel a chtěl po Masárovi páro na svázání Holanďana. Na to se pro Holanďanku a tu také přivedl do karavany. Molnář opět vyšel ven a řekl, že je svázán. Pak poručil Masárovi, aby si sedl do Fordu-Transitu. Zatím on byl shledal Holanďana v Avii. Pak Molnář řekl Masárovi, aby na něho počkal a odjel s Avii pryč. Vrátil se asi za hodinu, již bez Holanďanů.

Potom odjeli do Bratislavy, kde se rozdělili. Masár jel do Piestan, kde se stavil pro Balážiku a společně odjeli do SRN a Francie. Tam ukradli lodní motory a Elun. Opět se vrátili do Piestan a 19. září, kdy se vlonpali do motoristu „U čtyř soch“, měli namířeno opět do SRN. Chtěli tam Elun a motory prodat.

Molnárova výpověď se s Masárovou shoduje až do okamžiku, kdy spatřili holandský Ford-Transit. Molnář se bavil s nějakými Maďary. Holanďaně mezitím odjel a Masár se s Avii vydal za nimi. Vrátil se někdy v noci. Když se Masára ptal, co Holanďany udělal, ten ho odbyl, aby se nestaral. Pak se vrátil do Bratislavy. Věci z majetku Holanďanů, které se u něho našly, pry dostal jako náhradu za hlumění.

Skupina 50 rakouských policistů prohledává parkoviště po obou stranách dálnice A 1 Lince-Vienna a pátrá dlema bezsporně po této páti Widdershovenové.

Avie, se kterou oba muži do Rakouska jeli, byla nalezena v Bratislavě a jsou v ní stopy krve.

JAKA "RADOST", JE TO UDĚLATI SLOVÁCI!

Sládek pěnou demokracie

(fa): Tento týden se Václav Havel sejde s polským režisérem A. Wajdou, válečným veteránem II. světové války, navštíví tábor romských uprchlíků v Mimoni a v pátek se setká s delegací 68. lidové armády a převzeme zlatou medaili mezinárodní organizace CISAK. Řekl na včerejší tiskové besedě prezidentův tajemník M. Zantovský. Víkend bude pro V. Havla odpočinkový.

Na dotazy novinářů vyjádřil se poněkud vysloveně slovenských představitelů Maďarska a Rakouska, kteří kritizovali to, že brazilský pre-

oba o této skutečnosti informování, a proto je jejich nečinnost na uspořádané vočení neomluvitelná a neprospívá našim mezinárodním vztahům. Současně vysvětlil jejich kritiku zaměřenou na používání neustavých symbolů na prezidentských automobilech. Řekl, že jde o znaky Hradní stráže.

O způsobu malé privatizace rozhodly všechny tři vlády a samotný zákon musí schválit federální parlament, odpověděl na další dotaz o chystaných generálních stavkách. „Domníváme se, že by bylo vhodné pro 68. ekonomickou reformu, kdyby se reagovalo zmanou postojů, odvoláním svých názorů na reakce některých skupin obyvatelstva, které jsou sice pochopitelné, ale reforma má zahrnovat zájmy všech,“ uvedl M. Zantovský.

Na obvinění Sládkovy Republikánské strany řekl, že některé dopisy adresované prezidentšce kanceláři jsou ještě bizarnějšího charakteru. Jde však o to, zda jeho výpad zasáhl do oblasti politiky nebo psychiatrie. Přesto jsou chápány jako určitá nutná péna demokracie, uvedl M. Zantovský.

Informoval novináře také o oficiální návštěvě Václava Havla 21. a 22. listopadu ve Švýcarsku.

BERLÍN/VARSAVA: Poláci všem následky zaplavili obchody Západního Berlína, aby si nakoupili zboží, které jim od střeby bude podstatně méně dostupné, protože pro ně budou platit tvrdé vizové předpisy. Počká pohranice zase nuposlady začalo nálezt východoněmeckých občanů, kteří proměňovali své marky za město, cukr, džusiny a jiné zboží levnější v Polsku než v jejich vlasti. Agentura Reuters hlásí, jak poláci přiblíží své nákupní košíky a zavazadla televizory, video-kamery, rozhlasové přijímače, ovocem a dalšími zboží. Na druhé straně je v oblas- ti Štětina překročilo hranici do Polska za nákupy během víkendů asi 80 000 občanů NDR. Ode dneška i oni budou muset čekat a stát před každou cestou do Polska.

SLOVENŠTINA A TAKY ČECHOVSKA REPUBLIKA - SATČR

Poslední volné nákupy

Předváleční účastníci Býček a Klement srovnávají

PRISTÍ NEDELI 14. října bude odstartován jubilejní 100. ročník našeho největšího překážkového dostihu Velká Pardubická steeplechase. Desetitisíce fanoušků a příznivců se sjede do Pardubic, aby byli svědkem dramatického dostihu. Od svého založení v roce 1874 doznala dráha Velké pardubické čtyř pronikavých změn a o nich jsme hovořili s jedinými žijícími účastníky předválečných „Pardubic“, kterými jsou nestor našich dostihových a sportovních jezdců, 92letý mjr. Hynek Býček, a 83letý mjr. Josef Klement.

K první změně došlo již při II. ročníku a trasa s dvěma charakteristickými oblouky směrem k Popkovicům a jedním za hlavy tribuny, se jezdila až do roku 1937. V I. poválečném ročníku v roce 1946 byly zrušeny oba popkovičské oblouky a ten, který zůstal za hlavy tribuny, je dnes rozsáhlým parkovištěm. V padesátých letech byl i tento úsek přenesen do areálu a pardubická dráha, jak ji známe dnes, se stala pro diváky přehlednější a vybudované skoky jsou téměř přesnou kopií původních přírodních překážek. Stále však přetrvává spor o tom, která dráha byla obtížnější.

PŘES ŘEPU I BRAMBORY

BÝČEK: „Srovnávat je těžké! Původní, tedy předválečnou trať, jsem jel šestkrát a čtyřikrát jsem se umístil. Byl to vždy těžký dostih a připomínal skutečnou krajinovou trasu. Jelo se přes pole, kde někdy bylo strniště, ale i nesklizená řepa i brambory, přes řostlé oranžiče, neboť to vše záviselo od polních prací. Zvlášť nebyly upravovány ani překážky mimo závodiště. Do roku 1926 byl termín Velké až koncem října, kdy počasí bývalo dosti své a půda těžká.“

KLEMENT: „Je to pravda, dráha byla tehdy velmi obtížná, a když přišlo, tak Hadí přikop za tribunu mi nebyl potok, ale přímo řeka. Dnesní „Hadák“ k tomu nelze přirovnat. Až do první světové války bylo vstupné na tento dostih dost vysoké a tak do hlediště nechodili nejširší vrstvy, přesto se však přes různá opatření dostalo hodně lidí k nejtěžším překážkám. Tak tomu bylo i v první republice. Rodili pardubičtí poraženci za své nezadatelné právo „být u toho“ a tak některé překážky byly obklopeny velkými skupinami diváků. To rušilo jezdce i koně. V roce 1937, kdy zvlétla Lata Brandisová, jsem jel bez chyby na skvěle skákající Leha. Jeli jediný pád na Velkém anglickém skoku částečně zavinili právě diváci a přestože jsem rychle nosedl, ztrátu jsem nedohonil a dojel šestý.“

BÝČEK: „Stará pravda praví, že jezdec musí být soustředěn jen na závod a překážky. Pro Velkou to platí dvojnásob. V roce 1927 jsem jel výbornou klisnu Ebu, která skákala skvěle a já na jedné z lehčích překážek ke konci dostihu, ukolébav chybou na skvěle skákající Lehtopomenui včas a správně pobídnot. Trochu jsem odpočíval a věřil, že vše vyjde sama. Byl z toho pád a konec všem nadějím, přestože jsem s ní byl rok předtím třetí.“

TAXIS LZE NACVIČIT

KLEMENT: „Každoročně diskutovaný problém je Taxisův přikop. Dovolím si tvrdit, a konečně to dokazuje každý rok mnoho koní, že je dobře překonatelný. Záloží jen na správně volené rychlosti. Neučebal se strhatout k „palešnému“ tempu, koně pobídnout a jezdec je opět bezpečně na pevné zemi. Tak jistý pocit jsem měl a Leha v roce 1937.“

BÝČEK: „I Taxis lze nacvičit, přestože se v tréninku neskáče. Já ho trénoval na překážce E. Z, která má ovšem užší přikop i nižší při-

rodní plot, ale to nevadí. Na horní část křivky jsem dal bariéru, aby kůň „nemohl“ protahovat, pak jsem za přikop, který má pouhých 2,5 m, dával postupně pruh železné látky, jenž jsem stále rozšiřoval. Kůň sledoval povorně tuto hranici a skutečně skákal vzdálenost, která je nutná pro zdolání Taxisu, na němž jsem ani jednou nepadl.“

ZOSTÁVÁ SVĚTOVÝM DOSTIHEM

KLEMENT: „Původní, bezesporu těžší dráha, by modernímu pojetí steeplechase nevyhovovala. Všude na světě jsou překážky upravovány tak, aby koni osadnili odskok, např. obilím zastřižením plotů ve klive skoku, odskokovými bariérami, atd. To vše se v určitém směru v Pardubicích praktikuje. Zato musí zůstat oranice, která je pro zdejší dráhu charakteristická. Většina překážek není tak náročná, jako na speciálních zahraničních dráhách. Dostih je dnes daleko ryhlostnější než dřív a polokrevník v něm má jen malou šanci.“

BÝČEK: „I cvičení v oranici lze trénovat. Sam jsem to dělal. Dnesní oranice je vyláčená a snadnější. Kdyby jsem v tréninku skutečně cvičil mezi brázdami i přes ně, protože kůň se v nich musí naučit chodit.“

KLEMENT: „Na původní trasu by se dnes těžko hledeli koně. Velká vznikla z parafních hnoj a byla vlastně cross-country, zatímco ta dnešní je steeplechase cross-country. Nejlepšími steeplarmy světa, kteří jsou zvyklí na rovné dráhy bez velkých oblouků, bude „pardubická“ dělat se svými obraty vždy potíže. Proto musí být koně dobře ovladatelní. Velká pardubická zůstane i před aloechem některých skoků světovým dostihem.“

Do letošního roku odstartovalo ve sto ročník 1141 koní, ke smrtelným úrazům na Taxisově přikopu došlo v 19 případech. To není velké procento. I tomu se dá zabránit, kdyby nikdo nepouštěl na tento skok a dobře se na něj – jako například mjr. Hynek Býček – dobře připravil.

Pod carskou vlajkou

UTRÁNÍ O TITUL mistra světa v šachu měl Kasparov s Karpovem, které zápas 8. října v New Yorku, pouhé nedělního polední odpočinku i prostých šachových příznivců. Komentáři se shodují v názoru, že zápas nebude pouhou konfrontací dvou různých herních pojetí, ale i významnou politickou událostí. Politologie to i nejnovější správa agentury TASS, přezkázala z ranního televizního vystupání Good Morning America. Obhájce titulu Kasparov nabude brát pod soukromou státní vlajkou, ale pod praporem carského Ruska. Současné přelichy informací z Moskvy, že jednání s Kasparovových trenérů bylo nabídnuto 100 000 dolarů za pravidelné vyhodnocení zpráv z ústředí mistra světa. Azmajparašvili se v neděli oblékli neznámý muž, který se představil jako „přítel jeho přítele“ a nahradil zmíněný ústředí pravidelné informace o Kasparovově přípravě. Později a trenérem

Blaniční rytíři hrozí?

[ml]: Na tiskové konferenci, která se včera konala v Praze, uvedl tiskový přídělenec ministra obrany dr. Vit Suchý, že v posledních dnech se na veřejnosti objevují dopisy, které kromě výzvy adresované ministrovi obrany arm. gen. M. Vackovi také hrubě urážejí prezidenta republiky V. Havla. Tyto dopisy nesou podpis „Ochráně země české – blaničtých rytířů“. Dr. Vit Suchý v této souvislosti zdůraznil, že je zplnomocněn prohlásit, že ministerstvo obrany a ministr obrany M. Vacek osobně, se od těchto dopisů distancují. Novináři byli dále seznámeni s demontáž, které se týkalo speciální jednotky připravující se na nasazení v Saúdské Arábii. Na ministerstvo obrany volají totiž někteří rodiče a příbuzní mladých mužů, kteří údajně dostali rozkaz o zařazení do této jednotky. Na adresu takových tiskový přídělenec uvedl, že všichni, kteří jsou v jednotce zařazení, jsou v ní absolutně dobrovolně a nikoli na rozkaz. Připustil, že se staly případy, kdy chlapci se dobrovolně přihlásili, ale po besedě někteří z nich svou přihlášku odvolali. „Jestli to tyto chlapci doma nepřiznají“, řekl dr. Vit Suchý, „a hovoří o tom, že dostali rozkaz, tak to není pravda.“

HRDÍ NA ŽOVIETKY!

ČERNÝ TRH A IDEOLOGIE

HAVANA: Skutečnost, že obrovské rozměry černého trhu rozkládají morální a ideové základy kubánské společnosti, přiznal kubánský časopis Bohemia. Uvedl také, že každá kubánská rodina dnes vydává podstatnou část svého rozpočtu na nutné nákupy na černém trhu. Výrobky na tomto černém trhu dosahují stratosferických cen, protože dokonale pracuje zákon nabídky a poptávky, typický jev kapitalistické ekonomiky. Jde v podstatě o boj mezi minulostí a budoucností, mezi touhou po pohodlném životě a zisku a mezi uvědomlostí socialistického občana. Uvádí se v článku. Uvědomlost však klesá přímo úměrně s tím, jak z trhu mizí zboží. Časopis Bohemia konstatuje, že sánik socialistického systému způsobí Kubě nové hospodářské obtíže, což vyústilo ve vyhlášení tzv. zvláštního období. V tomto období se budou preferovat strategicky významné provozy a exportní položky, zatímco lehký průmysl, který vyrábí spotřební zboží, bude opět odložen „k ledu“. To pochopitelně povede k dalšímu růstu černého trhu a ke zvyšování cen na něm. Bohemia s horstkou konstatuje, že odvětvě ekonomické zákony poptávky a nabídky fungují bez ohledu na to, že Kuba je socialistický stát.

navázal osobní kontakt a svůj nabídku zvýšil o dalších 50 tisíc v případě Kasparovova vítězství. Jako zálohu položil na stůl sedm tisíc dolarů. Azmajparašvili spolupráci odmítl a poté došlo na vyhládky, týkající se jeho rodiny. Ta již byla přestěhována na gruzínský zastupitelský úřad v Moskvě a byla jí poskytnuta policejní ochrana v podobě Azmajparašvili ochrany do New Yorku, aby se připravil ke Kasparovovu týmu.

Mezinárodní kašňá cena za rok 1990 byla udělena prezidentu ČSFR V. Havlovi. Rozhodl o tom v pondělí večer v Paříži Mezinárodní výbor pro kulturu, šlechtu organizace sdružující 18 nevládních organizací zabývajících se literární tvorbou.

„Was Hitler und Stalin begannen, hat nun Kohl durch den Einigungsvertrag vollendet. Die Enteignung soll nun endgültig sein.“

Die 91jährige Martha Mangels aus Schildfeld in der ehemalsen DDR, die 1936 und 1945 enteignet wurde und nach der Wiedervereinigung vergeblich auf Wiedergutmachung gehofft hat, in einem in der FAZ erschienenen Leserbrief.

ru FS zvláštní příkazy, které je opravňuje kdekoli navštívit volený objekt, bez předchozího ohlášení. Stačí, když se držet příkazů oblasti v velitelství, a to, že se v jeho objektu pohybovat podle vlastního uvážení buď sám a nebo si vyžádat doprovod.

VACEK MÁ PŘÍPADY...
„ZASLEVNĚNOST“ DĚLÁ SI...

nu naši řízení hranice, ale aby bylo mezi jiným umožněno slovenským chlapcům sloužit blízko svého domova. Ministr M. Vacek se nevybrat ani odevzdání na otázku k atencionnímu povolení v naší armádě. Mezi jiným uvedl, že možnost vnést pochybnosti k její předání měl i vojáci základní služby. Přiznal, že atencionní komise může na všude a vždy rozhodně nejlépe umožnit sezení s živoucí armádou, nechtějí vyvolat čtení na stancím hraně bezpečnostního výbo-

V Bratislavě o volbách

[ml]: Včera se v Bratislavě sešel ministr národní obrany arm. gen. M. Vacek s unijními z Čech, Moravy i Slovenska. Po krátkém uvádění slova udělovali neuváženě a zcela otevřeně na nejrozumnější dotazy novinářů. Mimo jiné věnoval pozornost i novým bráncům, které právě v těchto dnech přicházejí do naší armády. S uspokojením uvedl, že například s celkového počtu dvaceti tisíc, kteří ně v Čechách, na hranici se SRN, Slovenska rukovali, jen 150 jich požádalo o přeřazení do náhradní vojenské služby. Závěrem též potěšil nové dislokace armády, která až do

Prag zahlt keine Entschädigung

PRAG, 16. Oktober (dpa). Das nach 1945 beschlagnahmte Vermögen von Sudetendeutschen, die die Tschechoslowakei nach dem Zweiten Weltkrieg verlassen haben, wird von der Regierung in Prag nicht zurückgegeben. Die Betroffenen seien bereits von der Bundesrepublik in Form von Lastenausgleichszahlungen entschädigt worden, hieß es am Dienstag im Prager Blatt „Hospodarske noviny“, dessen Mitherausgeber die CSFR-Regierung ist.

Die Reparationskommission der Alliierten, die 1945 in Paris zusammenkam, hat der Zeitung zufolge „eindeutig der Tschechoslowakei die Verfügungsgewalt über das beschlagnahmte Vermögen der Sudetendeutschen zugesprochen“. Es sei jedoch eine „Frage der Moral, mit reinen Händen nach Europa zu kommen“. Deshalb werde gegenwärtig ein neuer Vertrag über die bilateralen Beziehungen zwischen der Tschechoslowakei und Deutschland vorbereitet, der den „Normalisierungsvertrag“ vom Dezember 1973 ersetzen soll, schreibt das Blatt.

ČECHY A MORAVA - 13. A 11. BUNDES-LAND?

Mit Brötchen gegen Bomben

LONDON, 16. Oktober (dpa). Ein friedensbewegter britischer Bäcker wollte seine Steuerschuld lieber mit Brötchen als mit Geld bezahlen. „Ich habe etwas dagegen, daß ein Teil des Geldes für Waffen ausgegeben werden soll. In dieser Welt sterben Menschen aus Mangel an Brot, aber nicht an zu wenig Waffen“, erklärte Nigel Wilde (32) aus dem nordenglischen Newcastle nach Presseberichten vom Dienstag vor Gericht.

Der Richter stellte sich auf die Seite der Steuerbeamten, die Brötchen nicht als legales Zahlungsmittel anerkennen wollten. Wilde weigerte sich am Montag jedoch, binnen 28 Tagen 182 Pfund (etwa 550 Mark) an die Steuerbehörde abzuführen. „Für Waffen bezahle ich nicht. Da gehe ich lieber ins Gefängnis.“

Opatření proti vekslákům

Od 1. ledna se zvyšuje devizové vybavení našich turistů

(KŽ): Soubor opatření proti veksláctví, který by již mohl dosti citlivě zasáhnout známé pokoutní směnárníky, byl jedním z bodů včerejšího zasedání federální vlády. Blíže informace k němu sdělil novinářům tiskový mluvčí Z. Fiala.

Řekl mj., že SBČS bude důsledně udržovat úroveň turistického kursu podle vývoje nabídky a poptávky po volně směnitelných měnách na tržních principech. Podstatné je rozhodnutí zúžit rozpětí turistického kursu ze současných 10 na 3 %. Tím se podstatně snižuje prostor pro veksláky. Mimobankovním směnárnám a soukromníkům bude umožněn prodej jimi nakoupených valut čs. občanům v rámci stanoveného limitu pro turistické cesty. Zlepšují se také hmotná zainteresovanost soukromých směnárníků — jejich zisk vzroste zhruba na dvojnásobek. Kromě toho bude od 1. ledna 1991 devizové vybavení čs. občanů na cesty do zahraničí zvýšeno na částku 5000 Kčs na osobu ročně. Vláda také předkládá návrh, kterým se doplňuje trestní zákon v § 117 o neoprávněném obchodování s devizovými hodnotami. Sazby jsou podle závažnosti trestného činu odstupňovány od 6 měsíců do osmi let.

S dalším projednáváním dokumentem, s Předběžnou informací pro výrobní a ostatní organizace o podmínkách hospodaření v r. 1991, se známí novináři, ministr financí V.

Klaus. Jeho první část se týká finanční a měnové politiky, dále je v něm zásadní informace o úrokové sazbě, o daňových sazbách a jsou zde naznačeny i zásadní změny ve finančním a fondovém hospodaření podniků. V. Klaus nás dále informoval, že dnes bude v Bernu podepsána se Švýcarskem dohoda o podpoře a ochraně investic. Také řekl, že od 1. května do konce září ministerstvo financí schválilo celkem 470 smluv o zřízení podniků se společnou zahraniční majetkovou účastí. Nejvíce se SRN, Rakouskem a Švýcarskem.

Vláda také projednala návrh zákona o zaměstnanosti. Jsou v něm zakotveny některé podmínky, které bude třeba splnit mezi zaměstnavatelem a zaměstnaným. Pokud jde o hmotné zabezpečení nezaměstnaných osob, návrh hovoří mj. o tom, že je nutno splnit podmínku předchozího zaměstnání v délce alespoň dvanácti měsíců v posledních třech letech. Tato pomoc by se poskytovala po dobu jednoho roku — prvních šest měsíců ve výši 60 % průměru čistého měsíčního výdělku a nejméně 50 % po zbývajší dobu.

VEKSLÁCI, ŽIVELÁCI...

Potápí se velká oceánská loď. V posledním záchranném člunu Samuel Pick, ohlíží se na loď a s hrůzou vidí, že na přídi, která ještě vyčuhuje z vody, čte klidně Roubíček noviny.

„Roubíček, Roubíček, loď se potápí!“

Roubíček nato klidně: „A mám se zbláznit? Je snad moje?“

Statistické údaje říkají, že v roce 1988 severoamerické automobily vyrobily celkem 18,5 miliónu vozidel, japonské téměř 14 mil., západoevropské přes 12 mil. a východoevropské 2 milióny.

Výrazné omezení petrochemie

Z vystoupení ministra V. Dlouhého v ČST

(Kre): Opatření k prodeji benzínu a nafty uvedl včera večer v ČST ministr V. Dlouhý (uveřejňujeme je na jiném místě). Řekl, že podobná regulační opatření budou i od listopadu, kdy bude pravděpodobně limit větší. Pokud jde o přispěvkové a rozpočtové organizace a invalidní a sociálně slabší občany, budou přijata zvláštní opatření.

Dále platí, pokračoval ministr, že vlna. Uvedl zároveň, že zásoby benzinu lze dostat za volné měny, při čemž jsou dostatečné a že rozpad současných světových cenách, a že systém zásobování nehrozí. U benzinu je z SSSR, tak i z jiných zdrojů, zinnu speciál je zásoba na 14 dnů. Hlavní problém je v tom, že je ropa výrazně dražší. Odhadovaný dopad na čs. obchodní a platební bilanci v roce 1990 v důsledku krize na Blízkém východě je jedna miliarda 400 miliónů dolarů. Současně se vláda nechce zadlužit. Proto na základě jednání s prezidentem ČSFR navrhl krizový štáb uvedená opatření. Dále dojde k výraznému omezení petrochemických výrob. Na úrovni federace bude petrochemie pracovat zhruba na 60 procent, pokračoval ministr hospodářství. Dochází i k úplnému odstavení určitých provozů. Obecně jde o změnu struktury petrochemie ve prospěch výroby autobenzinu s tím, že by v žádném případě nemělo být dotčeno zásobování čs. veřejného trhu, ale i některých dalších oblastí hospodářství. Byla vytvořena komise pro snížení spotřeby a regulaci topných olejů v nastávajícím období. Hledají se další možnosti limitní spotřeby a výrazně bude penalizována spotřeba nadlimitní. Pracuje skupina profesionálních obchodníků, kteří mají zhotovit veškeré možnosti nabídky dalších dodávek ropy. Ke konkrétním technickým podmínkám limitovaného odběru ministr průmyslu CR J. Vroba řekl, že v pátek benzín bude prodáván normálně. Čerpádky, která mají provozní dobu přes noc, budou o půlnoci uzavřena na nezbytně nutnou dobu k zavedení dvojhojnyho prodeje. Od listopadu bude zaveden jiný způsob regulace a veřejnost o něm bude včas informována.

ZÍTRA UŽ LIMIT! 90 S.40.

(Kř): Limitovaný prodej automobilového benzínu obyvatelem bude zaveden od 00.00 hodin 6. října s tím, že na říjen je výpůjční limit 25 litrů za dnešní cenu (12 Kčs za jeden litr benzínu Speciál, 13,50 Kčs za litr benzínu Super). Nad tento limit je stanovena vyšší cena (18 Kčs za jeden litr benzínu Speciál, 18 Kčs za litr benzínu Super). Pro organizace není zaveden limit za levnější cenu. Pro všechny organizace okamžitě vstoupí vyšší cena autobenzínu. Současně dojde ke zvýšení ceny motorové i topné nafty z dnešních 9 Kčs na 12 Kčs za jeden litr.

Limitovaný prodej benzínu bude prováděn tak, že do velkého technického průzkumu na stránku 11 (kapitola — Celková oprava motorového vozidla) zapíše čerpádkář příslušné čerpání.

Tyto informace uvedl včera večer v ČST ministr hospodářství ČSFR V. Dlouhý spolu s ministry průmyslu CR J. Vrobou a SR J. Holíčkem. Opatření přijal krizový štáb tří čs. vlád v důsledku současně složité situace v oblasti zásobování ropou ze SSSR a nárůstu ceny ropy v souvislosti s krizí v Perském zálivu. Pochopitelně své sežrála i benzínová nákupeň borka posledních dvou dnů...

BENZÍN NEBO CHLEBA !!!

Vcházíme do hlavního sítně, obrovské trojhlaví prostory, obložené červeným mramorem. V každé z postranních lodí je sedmáct sedících mramorových sarkofágů, v prostřední lodi jsou ve dvou řadách tumby z červeného mramoru, z nichž některé jsou zdobené

Poslední cesta K. G. „A TĚCH OSTATNÍCH“

ČTVRTEČNÍ ráno. Od Národního památníku v Praze máje Žilku i Karla jako na dlani. Sluníčko se začíná pro-

trhat lehkými mraky a rozjasňuje opar, který se vznášel nad hlavním městem.

Přesně v 7.05 zastavuje před postranním vchodem do památníku sříbroseřadý BMW státní poznávací značky ADP 00-10 se znakem Pražského hra-

du v pravém horním rohu předního skla. Z místa spulzežde — vede řízení. Vystupuje kancléř Karel Schwarzenberk. U vchodu do budovy ho vítá ředitel Památníku Stanislav Stěfáček, zastupuje ministerstva kultury a zá-

stupuji OV KSČS. Kancléř Karel Schwarzenberk spolu se zastupcem OV KSČS Ladislavem Zákem podepisují protokol o předání a převzetí ostatků K. G. a jeho manželky. Poté je pracovníci OV KSČS nainžli do oltové zeleného „Javori-“ a odjeli...

it vřelí desku lumby. Zaměstnanec památníku Josef Hlávka vstupuje dovnitř a podává ven. Po selmu schránku s iniciálami K. G. Po selmu ti víka se objevuje urna, jejíž elnem telonáné uliko je odchíplé... Také schránka s popelem Marty Gottwaldové putuje z lumby. KDO PAK SI HO VYŘEKLA NOVA L.?

konvoji ml. Duš. po tené straně kovových vlnění. Antonín Zápotocký, Ludvík Svoboda. Třetí, stojící na čestném místě, nese nápis Klement Gottwald. Pracovníci družstva Kámen odsunu-

Nobelpreise für den Frieden der letzten 20 Jahre

1970: Norman E. Borlaug, amerikanischer Agrarwissenschaftler. Mit seinem Namen ist die Züchtung einer Getreidesorte verbunden, die einen hohen Ertrag bringt. Er erhielt den Preis für seine Verdienste um die Linderung des Hungers in der Welt.

1971: Willy Brandt, Kanzler der Bundesrepublik Deutschland und Verfechter der Entspannung zwischen Ost und West.

1972: Keine Preisvergabe.

1973: Henry Kissinger, US-Außenminister, und Le Duc Tho, Außenminister von Nordvietnam. Die beiden Minister handelten das Waffenstillstandsabkommen zur Beendigung des Vietnamkrieges aus. Tho nahm den Preis nicht an.

1974: Eisaku Sato, ehemaliger japanischer Ministerpräsident und Streiter gegen Atomwaffen, und Sean MacBride, Irland, UN-Kommissar für Namibia.

1975: Andrej Sacharow, sowjetischer Physiker und Menschenrechtsaktivist.

1976: Mairead Corrigan und Betty Williams, Mitbegründer einer Friedensgruppe in Nordirland.

1977: Amnesty International.

1978: Anwar el Sadat, ägyptischer Staatspräsident, und Menachem Begin, Ministerpräsident Israels. Beide handelten den Friedensvertrag zwischen Israel und Ägypten aus.

DRBNA A3 PISTY ROK...

1979: Mutter Teresa, in Kalkutta lebende Ordensschwester, die ihr Leben den Armen verschrieben hat.

1980: Adolfo Perez Esquivel, Menschenrechtsaktivist aus Argentinien.

1981: UN-Hochkommissariat für Flüchtlinge.

1982: Alva Myrdal (Schweden) und Alfonse Garcia Robler (Mexiko). Beide werden für ihr Eintreten für die Abrüstung ausgezeichnet.

1983: Lech Walesa, Führer der polnischen Gewerkschaft „Solidarität“.

1984: Bischof Desmond Tutu (Südafrika), Kämpfer gegen die Rassentrennung in Südafrika.

1985: Internationale Vereinigung der Ärzte zur Verhinderung eines Atomkrieges.

1986: Elie Wiesel, amerikanischer Schriftsteller und Überlebender des Nazi-Holocausts.

1987: Oscar Arias, Präsident von Costa Rica. Den Preis erhielt er für die Ausarbeitung eines Planes zur Befriedung Mittelamerikas.

1988: UN-Friedenstruppen.

1989: Der Dalai Lama für seinen gewaltlosen Einsatz zur Befreiung Tibets.

1990: Michail Gorbatschow für seinen Beitrag für den Frieden.

Ostdeutsche Preise steigen schneller

WIESBADEN (AP). Die Verbraucherpreise in Ostdeutschland sind von August bis September mehr als viermal so stark gestiegen wie im Westen. Wie das Statistische Bundesamt mitteilt, liegen sie aber weiterhin unter dem Vorjahresniveau. Die Privathaushalte in der ehemaligen DDR mußten für ihre Lebenshaltung Mitte September durchschnittlich 1,8 Prozent mehr ausgeben als im Monat zuvor, in Westdeutschland stiegen die Preise im gleichen Zeitraum nur um 0,4 Prozent.

Im Vergleich zum Durchschnitt des vergangenen Jahres hat sich das Preisniveau im Osten aber um 3,4 Prozent erniedrigt, weil mehrere Warengruppen schon mit der Wirtschafts- und Währungsunion im Juli drastisch billiger geworden sind. Die Jahresteuersatzrate im bisherigen Bundesgebiet lag im September bei drei Prozent.

Stark verteuert haben sich in der ehemaligen DDR Bekleidung und Schuhe, für die im September 7,5 Prozent mehr als im August ausgegeben werden mußten. Auch bei Bildungs-, Unterhaltungs- und Freizeitgütern wurde ein deutlicher monatlicher Preisauftrieb von 4,7 Prozent verzeichnet. Die äußerst günstigen Wohnungsmieten und Energiekosten blieben noch unverändert, während die Preise für Nahrungsmittel, Getränke und Tabakwaren um 0,4 Prozent leicht zurückgingen.

Mit einem Anstieg von 22,8 Prozent im Vergleich zum Vorjahr sind Medikamente und Körperpflegeartikel erheblich teurer. Sie legten im September gegenüber August noch einmal um ein Prozent zu.

In der EG ist der Anteil der Kernenergie an der Stromproduktion im ersten Halbjahr leicht von 36 auf 35 Prozent gesunken. Das entspricht 292 Milliarden Kilowattstunden. Einer der Gründe war Kühlwassermangel in Frankreich.

Die französischen Verbraucherpreise sind im September mit einer Jahresrate von 3,9 Prozent gestiegen gegenüber 3,5 Prozent im August.

100 Jahre Rentenversicherung

Rente damals 1891

Rente heute 1990

Beitragsätze zur Rentenversicherung in % (einschl. Arbeitgeberbeitrag)

1891 1900 1917 1927 1942 1949 1957 1973 1985 1990

Monatliche Durchschnittsrente
10,43 Goldmark
mit einer Kaufkraft von
80 DM

1,7%

2,6%

5,0%

5,6%

10%

14%

18%

19,2%

18,7%

Monatliche Durchschnittsrente*

1 667 DM

Das entsprach 18 % des durchschnittlichen Monatslohns

8564

TAKLE SI SEDLAKA NEPRIDSTAVU...

Das entspricht 70% des durchschnittlichen Netto-Monatsverdienstes

Kindergärten droht Schließung

BERLIN, 16. Oktober (dpa). Trotz finanzieller Zusagen aus Bonn stehen viele Kindertagesstätten in Ostdeutschland vor der Schließung. Empörte Eltern und Betreuer beklagen, daß zahlreiche Kommunen bisher nicht fähig seien, die Mittel richtig zu beantragen und ordnungsgemäß zu verwenden. Auch das zuständige Ministerium in Bonn vermutet, daß die Gelder nicht zweckgebunden genutzt werden.

NEW YORK: Ministeri zabraniti USA a SSSR i. Baker a E. Ševardnadze se ve středu večer v New Yorku dohodli na základních podmínkách obsáhlejších dohod o omezení konvenčních zbraní v Evropě. Jak sdělili na tiskové konferenci na závěr šestihodinového rozhovoru, některé body dokumentu, který bude podepsán na vrcholné schůzce 34 účastnických států KBSE v Paříži, je třeba ještě projednat se spojenci. Plánuje se, že státy Varšavské smlouvy stáhnou ze střední a východní Evropy 40 000 tanků, 51 000 děl a 40 000 obrněných vozidel. Zbraně musejí být odvezeny za Ural, asi 1900 kilometrů východně od polsko-sovětské hranice. NATO má stáhnout 2000 tanků. Obě ministři dosáhli již téhož pokroku i v jednání o omezení strategické výzbroje. Příslušnou dohodu plánují obě velmoci podepsat koncem roku.

OŠTAČI ŠTOU OŠTAČI A OŠTAČI!

WARSAU (AP). Die russische Föderation hat als ihre erste internationale Vereinbarung am Dienstag eine Deklaration der Freundschaft und Zusammenarbeit mit Polen unterzeichnet. Wie die polnische Nachrichtenagentur PAP meldet, beschlossen der polnische Außenminister Krzysztof Skubiszewski und dessen russischer Kollege Andrej Kosirew den Austausch diplomatischer und kultureller Vertretungen. Rußland hat sich in der UdSSR für souverän erklärt.

Als erste Sowjetrepublik hatte die Ukraine am Montag den Austausch diplomatischer Vertreter mit Polen vereinbart. Ein Sprecher des polnischen Außenministeriums sagte in Warschau, die sowjetische Regierung habe sich nicht gegen die Vereinbarung gewandt.

Kedřel věznice si nechá nastoupit nové trestance a vysvětlí jim, že věznic disponuje různými důlami a každý vězeň má možnost přihlásit se do takového pracovního odboru, který ovládá.

"To je ta, pane řediteli," hlásí se Abeles. "já bych chtěl dělat obchodního zastupitele!"

V příhrani se všude konal pohřeb šlechtického dr. Alexeje Čepičky, který zemřel 30. září 1990 a jehož jméno je u nás slaveno s deformací 50 let.

(ČTK): V úvodu druhého dne schůze branných a bezpečnostních výborů obou sněmoven FS, která pokračovala v Praze, odmítl čs. ministr obrany armádní generál M. Vacek tvrzení tisku, že ve středu nabídl na schůzi výboru rezignaci. „Vím, že tento postup není ani postupem pro podání rezignace. Informoval jsem také prezidenta Havla a premiéra Čaldu, že se zprávy o mé rezignaci nezákládají na pravdě,“ uvedl ministr Vacek.

Po té poslanci pokračovali v diskusi ke zprávě o situaci v čs. armádě, kterou ministr před výbory přednesl ve středu. K otázce poslance SN J. Sloty (SNS) na národnostní složení generálního štábu, M. Vacek řekl: „Ve složení generálů, kteří v čs. armádě jsou, je minimálně 13 procent jedna třetina slovenské národnosti.“ Poslanec Slota vyslovil namítku k formulaci odstavce čs. vojenské doktriny, který zakazuje propagaci války, ozbrojeného násilí a nacionalismu: „Myslím, že slovíčko nacionalismus by mohlo být zneužito větší skupinou lidí.“ M. Vacek poznamenal: „Nemám důvodů, proč bych měl odhazovat slovo, které můžeme zaměnit vhodnějším.“

Hodně dotazů amefovala k atestaci. Poslanec vznesl k průběhu atestační výuky. Ministr poslanecké výzvy, aby se zbývajících atestačních účastníků. Poslankyně J. Petrová (OF) ministr Vacek odpověděl, že jsou vyžrobeni převážně sovětskou technikou nebo techniku vyrobenou v zemích Varšavské smlouvy. Sdělil, že například je letoun Mig 29, který stojí 140 milionů korun, a že z celkového rozpočtu ministerstva obrany tvoří 53 procent tzv. materiálně technické zabezpečení, tj. život vojáků a nákup techniky. Představuje to asi sedm miliard korun ročně. Informoval také, že v současné době studuje v SSSR asi 300 důstojníků, na vysokých školách politických však ani jeden. Na odborných školách navíc naši posluchači denně studují výuku marxisticko-leninské filozofie. Uvedl také, že u nás nepůsobí největší vojenská porada, kteří zde působili v 50. letech. „Jsou zde pouze představitelé hlavního velitele spojeneckých ozbrojených sil Varšavské smlouvy, a to není totéž. Stejně tak pracuje na štábu spojeneckých ozbrojených sil v Moskvě 33 našich generálů a důstojníků společně s příslušníky všech dalších účastnických států Varšavské smlouvy.“

Podsvětí se soustřeďuje na krádeže zahraničních aut

(Ml): Aktuálními problémy v bezpečnostní situaci a hlavními organizačními změnami policie se včera zabývala v Praze tisková beseda ministerstva vnitra České republiky. Jak vyplývá ze sdělení, mnozí se u nás krádeže osobních aut západoněmecké výroby. Odčizené automobily jsou pak organizovanými skupinami převážně do země svého původu a tam znovu prodávány. Do Československa také pronikají nelegální bandy, například z Rakouska či SRN, navazují kontakty s místními podsvětími a společně organizují krádeže historicky cenných předmětů. Aby policie probrala účinnost svých opatření a pružněji reagovala na nynější zvýšenou kriminalitu, podniká již určité kroky ve své organizační struktuře. Od 1. října se zruší Okresní správy SNB a vytvoří se Okresní správy Všeobecné bezpečnosti. V dohledné době se hlavní správa VB přemění na Hlavní velitelství VB, místo krajských správ VB mají být krajská velitelství VB. To pro veřejnost zdánlivě bezvýznamná opatření mají ale především snížit řídicí aparát a zvýšit pravomoc na niž-

ší,“ vysvětlil ministr obrany. Uvedl, že z iniciativy sovětské strany je v Československu pouze deset představitelů VS.

Zpráva ČTK z 3. října 1990 o schůzi branných a bezpečnostních výborů sněmoven FS, které se konalo 17. den, začínala tvrzením, že ministr obrany armádní generál Miroslav Vacek nabídl při této schůzi dvakrát svoji rezignaci. Toto tvrzení je nepravdivé a ČTK se za jeho zveřejnění omlouvá, jak generál Vackovi, poslancům FS, tak i veřejnosti. Nepravdivá zpráva vznikla špatným pochopením sebekritických výroků generála Vacka a jeho upřímného vyjádření, že pokud někdo rozhodne, aby z funkce odešel, ukázněně se podřídí. Redaktor ČTK, který byl autorem nepravdivé zprávy, byl vedením ČTK přiměřeně trestán a pracovník postizen; byla rovněž přijata opatření, aby se podobné situace neopakovaly.

Voda i pro kojení

(ČTK): I když k hlavní produkci vinné patří víno, řeší i nedostatek kvalitní pitné vody v Ilmoravském kraji. Mikulovský závod s. p. Moravské vinařské závody vypravoval tento týden první dodávku stolní vody s limitovaným obsahem dusičnanů do 15 miligramů na litr, takže splňuje požadavky i pro kojení vodou. **Pro pití je ne čistá...**

V Bukurešti včera skončilo 42. zasedání vojenské rady Spojených ozbrojených sil členských států Varšavské smlouvy. Čs. delegaci vedl náčelník generálního štábu čs. armády generálporučík A. Slimák.

Testa Valašské Meziříčí bude za 12 až 18 měsíců vyrábět pro čs. pacienty programovatelné kardiostimulátory firmy Siemens-Elema AB. Do té doby bude tímto přístroji zásobovat čs. trh také švédská firma Soma.

I jáhly jsou chutné

Už Marie Otěhlavá Tilschová ve svých kuchařských knížkách, které věnovala především zdravému stravování, uvádí mezi „vařivem a luštěninami“ jáhly v nejrozšířenější úpravě. Jsou nejen velmi zdravé, ale také chutné, což mnohdy současník ani netuší. Alespoň je hodně lidí, kteří kolem pytlečků se žlutoučkými jáhlami chodí poněkud rozpačitě. Jak píše M. Tilschová, jáhelník býval oblíbeným staročeským pokrmem. Ale pochutnáme si na něm i dnes. Uvádíme jeho předpis:

JAHELNÍK s ovocem (neboli náky): 200 g jáhel, půl litru mléka a trochu vody, 2 žloutky a sníh ze 2 až 3 bílků, asi 100 g cukru a 70 g másla nebo Dukátu, přibližně 300 g jablák nebo švestkový kompot (švestky necháme okapat a odstraníme pecky) či kompotované, čerstvé i sušené meruňky (původně se dělával jáhelník hlavně se sušenými švestkami). Jáhly nejprve dvakrát spaříme vodou, přecedíme, necháme okapat a vložíme do mléka smíchaného s vodou. Trošku přisolíme a dáme vařit. Jáhly nabývají na objemu a absorbují tekutinu. Pro náky nemají být zcela rozvařené jako pro kaši. Do horkých jáhel vmícháme máslo, do trochu vychladlých žloutky, cukr a nakonec lehce vmísíme tuhý sníh z bílků. Vymažeme kastrol máslem a vložíme do něj polovinu množství jáhel, na ně rozložíme ovoce a zakryjeme druhou polovinou jáhel. Vložíme do předehřáté trouby a upečeme dorůžova. Podáváme posypané cukrem nebo políty šťávou z kompotu.

Kdo dává přednost slanámu před sladkým, připraví: **JÁHLY SE ZELÍM:** 200–250 g jáhel, asi půl litru tekutiny (půl na půl mléka a voda), 30 g tuku pod asi 300 g hlávkového zeli (nejraději rozpuštěnou slaninu, na kostičky nakrájenou), 300 g tuku na vymazání kastrolu. — Jáhly, jako vždy (jinak by byly hořké), dvakrát spaříme vařící

vodou. Pak je vložíme do přisolené tekutiny a vaříme téměř do měkka. Nezapomínáme míchat, aby se jáhly nepřichycovaly na dno. Na tuku ze slaniny udusíme téměř doměkka na nudličky nakrájené hlávkové zeli a vmícháme je do uvařených jáhel. Vložíme do vymaštěného kastrolu a dáme do předehřáté trouby zapécti — jen na chvíli.

Nejjednodušší je však velmi dobrá sladká 1. slaná:

JÁHLOVÁ KAŠE: Uvaříme asi 200 až 250 g dvakrát vroucí vodou spařených jáhel v mléce smíchaném s vodou hodně doměkka. Tekutinu přisolíme a přidáme do ní malý kousek tuku. Mícháme, aby se jáhly nepřichycovaly. Když jsou už zcela měkké, — během varu bývá nutno přilévat vařící mléko — rozdělíme kaši na talíře a sypeme kakaem a cukrem, nebo skořicovým cukrem, a pokapeme rozpuštěným máslem. Nebo je můžeme podat jako slaný příkrm, to znamená, že je po uvaření promícháme se škvarky a trochu pokapeme sádlem.

V lidničku kdysi bývaly i

JÁHLOVÉ SKUBÁNKY: Z uvařených jáhel se lžící vykrájí skubánky (lžící pokaždé namočíme do rozpuštěného tuku). Na talíři je buď pokapeme máslem a posypeme cukrem nebo je posypeme na tuku zpěněnou cibulí, drobně nakrájenou. Ve druhém případě je podáváme se zeleninovým salátem.

.. A TAK !! MĚM HHHHHHHH...

ších stupních. Experimentálně se také již zavádějí policejní slaničské smoly po čem přistupují. Všechno ale bude vyžadovat zvýšení počtu řadových policistů. Například je po letech 1991–1992 by se pořádková služba měla rozšířit o šesti tisíc lidí. Stavy policie jsou u nás v současné době trojnásobně nižší než je evrop-

ský průměr. Chybí také peníze, technické vybavení, ale i důvera občanů.

HLAVNÍ HONBY, FORDY A BMW...

Jak připoutat psa

Ve Španělsku platí od letošního ro-

psy k dostání v obchodech s autopříslušenstvím ve všech velikostech.

Ve Velké Británii zaznamenali v r. 1990 pokles ve výrobě osobních automobilů o 9 %. Také vývoz se snížil o 8 % v porovnání s prvním pololetím roku 1989.

bo nanejtěší usazení za míže, jinak jak pral španělská policie — je možné je převést pouze v kajutě automobilu. Kdo ve Španělsku cestuje s nepřipoutaným psem, koleduje si o pokutu — zpráva uvádí, že řada turistů musela zaplatit 120 marek. Pro zajímavost: Ve Španělské republice Němci jsou bezpečnostní psy pro

Ku poinnost připoutat bezpečnostní psy v automobilu i psy. Na tento „třetí“ předpis doplatit podle západoněmeckého autoklubu KVDB blichni dovolenkář z jiných zemí, kteří cestovali po Iberickém poloostrově se svým čtyřnohým společníkem. Psi musejí být podle španělských předpisů připoutáni na zadním sedadle ne-

Valentina Těreškovová se cítí nemocná. Příliš alkoholu. Vykládá se z okna svého dvoupokojového bytu, aby se nadýchlá čerstvého vzduchu. Ale z výfukových plynů, které stoupají z hlavních moskevských dopravních tepen, jí bude zle. Zapaluje si cigaretu, několik minut nic neříká, jenom zamračenýma očima zírá na rudou hvězdu na střeše Kremle, kterou může vidět ze svého okna. Potom si znovu lehne do prosezemého, zaprášeného fotelu. „Můj Bože,“ nařiká, „nebyvalo to vždycky takové.“ Na komodě stojí zažloutlá fotografie. Valentina v šedém kosmonautském obleku se sovětskou vlajkou zdvihá ruku. Na fotce se směje, triumfující a hezká...

Obrázek pochází z 19. června 1963. Valentina Těreškovová (dnes 53letá), se právě vrátila jako první žena z kosmu po 76 letech zeměkoule. Tehdejší nejvyšší sovětský představitel Nikita Chruščov triumfoval — let sovětské kosmonautky znamenal zase jedno vítězství nad americkou konkurencí.

Valentina Těreškovová smutně vzpomíná: „Tehdy mě po návratu na Zem oslavovali všichni. Přicházeli stráničtí hodnostáři, delegace z mého rodiště Maslennikova, jiné z Jaroslavi, kde jsem pracovala, ostatní kosmonauti, vědci.“ Pohlédla ještě jednou na snímek: „To je legrační,“ vzpomíná, „na obrázku jsem se směla. Ve skutečnosti jsem byla velice vyčerpaná. Byla mi zima a měla jsem hrozný hlad.“

Bývalá sláva, minulé štěstí, knížky, fotografie, medaile, výstřižky z novin. Vypadá to jako na nějakém bláznivém trhu: bedny, kartony, hromady papírů, pár lyží, německá plynová maska. Všechno smutně připomíná Valentinu, že jednou byla nejslavnější ženou na této planetě. „Staré noviny už nečtu. Ale také je nemohu vyhodit. Nevyhazují nic. Mám strach, že moje minulost mě bude sklíčovát navždy.“

V kuchyni je všude špinavé nádobí, dokonce i na podlaze. Valentina pije svou sklenici naráz, levné suché víno z Arménie, na etiketě je přilpítek „Družba národů“. Hned si zase naplnila sklenici znovu. Její skelný pohled se zastavil na fotografii matky. „Lidé říkají, že jsem jí hodně podobná.“

Matka pracovala jako tkadlena v bavlinském závodě, když se jí 6. března 1937 narodila dcera Valentina. Otec zůstal ve válce, matka vychovala dceru sama. Vždycky chtěla, aby z ní bylo něco lepšího.

Valentina vstoupila do jednoho sportovního klubu a se svou kamarádkou z práce se přihlásily na skákání padákem. Bylo to v roce 1961, tedy právě tehdy, co Chruščov rozhodl, že SSSR bude první zemí, která vyšle do kosmu ženu.

Ze 1200 mladých kandidátek, které se přihlásily, byla vybrána Valentina. „Moje matka zůřila. Pořád říkala: To přece nic nenesel!“

Valentina byla přijata do moskevského střediska kosmonautů. Jurij Gagarin, který jako první absolvoval vesmírný let kolem Země, řekl: „Valja je naše víla.“

Následoval život jako v pohádce. Valentinu obklopovali všichni kolegové kosmonauti, nakonec si jednoho vzala za muže, Adriana Nikolajeva.

A potom přišel 13. červen 1963, den velkého startu. „Když jsem se v kabině připoutala, byla jsem na tento moment připravovaná už měsíce. Jeden z důstojníků mi řekl: Jde o zkušební let, potrvá jen několik hodin.“

Dělnice z Jaroslavi všechno vydržela. Nenafíkala ani tehdy, když se v Moskvě po jejím úspěšném startu rozhodlo, že let bude prodloužen. „Už předtím mi bylo zdárně: Let musí

mít úspěch! To se také stalo — probíhal normálně...“

Vzpomíná i na přistávání: „Všechny manévry jsme se učili stále doko-la. Ale nikdy jsem nevěděla, v jakém pořadí mám co dělat. A rozhlasový přístroj v mé přilbě navíc nesnesitelně šuměl.“

Po třech dnech se snažela kabinu s Valentinou Těreškovovou do stepl v Kazachstánu. Život hrdinky Sovětského svazu byl opojením: privilegia, cestování po celém světě, přijetí, sláva.

„Nemohla jsem ujít po ulici ani sto metrů, aby se lidé za mnou stále neotáčeli. Dělalí mi komplimenty, přáli štěstí, vyptávali se.“ Obdržela vysokou hodnost sovětské armády, byla miláčkem Leonida Brežněva.

Dnes ji nikdo nezná, nebo ji nikdo nechce znát. „Pro novou generaci jsem se stala fosilií,“ říká s pokrčením ramen.

Když v roce 1973 také ještě zkomponovala operu, banální kus plný chvalozpěvů na rodnou sovětskou zemi, pocítila opravdu oprávněně odmítnutí poprvé: už přišel žádný veřejný vystupování. „Člověk si vždycky myslí, že sláva trvá věčně,“ medituje ex-villa Valja, „ale když se sám pak začne považovat za dílo boží, je to začátek konce.“

Také manžel Adrian Nikolajev se od ní odvrátil, když se nechal v roce 1983 rozvést. Její poslední soukromou společností představují dcera Jelena a Brežněvova dcera Ganna, s nímiž dělá občas víkendové výlety.

Existence Těreškovové jako živoucího pomníku se stávala pro ostatní obyvatelstvo stále nepřijatelnější, když navíc na začátku 70. let dostalo na vědomí, že strana a vláda nebudou moci splnit své sliby na zvýšení životní úrovně. Z nadšení se stalo zavržení ženy, které se nyní předhazuje, že měla trochu více výhod „z pouhých tří dní“.

Staří hrdinové jsou mrtví nebo zapomenuti, staré hodnoty v období perestrojky už neplatí. Luxusní apartement musela vyměnit za dvoupokojový byt, o své parlamentní křeslo v Nejvyšším sovětu přišla, Gorbačov ji sesadil z předsednictví Svazu sovětských žen.

Smutná bilance Těreškovové: „Sama jsem v životě nicého nedosáhla, všechno pro mě vždycky udelali jiní...“

Cizinec, který nechápal

Je půl šesté odpoledne. Ženy se vracejí z práce, studenti z přednášek, cizinci z centra Prahy. Autobus č. 145 na stanici metra Chodov mešká. Je prostě pozdě. Konečně monstrum přistupí a ihned se zaplní davem. Všude nastupují dva mladíci, jeden z nich zvuká zbytek hamburgeru.

„Ať si ti dva s tím hamburgerem vystoupí, jinak nejedu,“ říká řidič. Slyší jej pouze pár lidí namočených kolem jeho kabin. Řidič je zřejmě nový, s dlouhými vlasy, vzadu do jakési copánky, s náušníčkou v uchu.

Nic. Po pěti minutách vypíná řidič motor. „Pokud si ti dva nevystoupí, nejedu,“ říká. Ti dva jej neslyší, jsou zabráněni do hovoru. Lidé kolem také ještě nevědí, o co jde. Po dalších pěti minutách se řidič rozhodne: „Prošim, všichni vystoupit, ztratit jsem čas, říkal jsem vám, že to není žádný vůz. Vystupte, jinak tu zstanete stát se mnou, anebo vás odvezu do depa!“

Lidé se probírají: „Prošim vás, co blázníte, my chceme domů.“ Dlouhovělá řidič trvá na svém. „Měli jste jít to říci, všichni jste mě slyšeli!“ Hle, nová struktura a její představa o kolektivní vůli. „Prošim vás, vždyť to je vaše práce, vždyť to je vaše povinnost,“ brání se maminka s děckem. „my spěcháme domů.“ Jiná paní, již pláčtivě, dodává: „Vždyť už to dojedl, prosím vás, jedte.“

Z druhé strany mává dispečer, jako že co a proč a nač. Řidič chladnokrevně vystupuje z autobusu a jde si pohovořit s dispečerem. Po pěti minutách krčením ramen a pochechtávání se řidič vrací. Celý autobus s napětím čeká, ani nedýchá. Řidič se usadí a pronese mírným hlasem: „Všichni vystoupit, nejedu. Říkal jsem vám, že tohle není žádný vůz.“ Lidé se začínají nespěšně bránit. Ten chce jenom řidiče, ten zase korunu zpět, jiný prostě spí. Řidič je neoblomný, pohrává si s náušníčkou a opakuje, že se nejede.

Ku podivu přítomných cizinců, kteří nechápou, o co jde, maminky s děckem, studenti, mladí muži ve vojenských maskáčích a šedovlasí dědečkové jako na povel a masové opustí autobus. Stojí venku pod okny gestikulují, křičí, spílejí. V autobuse zůstal jen tři nemeštní studenti a muž v červené kravatě. Řidič důrazně vysvětluje: „Bus kaput, aussteigen.“ Němci pochozí, opouští autobus a vysvětlují muži v červené kravatě, že „kaput“ a že tedy von.

Muž přistoupí k řidiči a říká: „Is this the bus to Kolej Volha?“ Řidič vzdychne a obrátí oči v sloup. To mu ještě chybělo. Anglicky zřejmě neumí. „No, no, no.“ Říká, „kaput.“ „Are you kaput?“ ptá se nechápavě cizinec. „No, bus kaput,“ odpovídá copánek Cizinec se dívá na hodinky: „I am in a hurry, please go.“ Řidič začíná nervoznět. „Přistí bus,“ říká, „za fünf minut.“ Cizinec se nedá. „Oh, in five minutes? Fine. Thank you very much.“ a se širokým, spokojeným úsměvem usedá zpět na sedadlo. Jakýsi mladík z davu pod okny křičí do dveří: „Vidíte, jakou nám děláte ostudu? Vidíte? Vy jste blázen. A to se chcete někam vracet.“ Někteří lidé se přidají a křičí: „Fu, ostuda, mezinárodní ostuda.“

Přichází dispečer a prodírá se davem. Dělá, že o ničem nic neví: „Co se děje? Je tu nějaký problém?“ Je krátce po šesté hodině. Dav se začíná rozvažňovat, cizinec sedí a spokojeně čeká, dispečer mluví s řidičem: „Hele, takhle to už nejde, budeš to muset pobrat, napiš si to na prostoj.“ Jak lidé uslyšeli ta poslední slova, začali se hrnout zpět do autobusu. Šlo tedy o slova jistě magická kouzelná či spásná. Naposled se o zprávu dozvěděli Němci a také si přistoupili.

Přichází dispečer a prodírá se davem. Dělá, že o ničem nic neví: „Co se děje? Je tu nějaký problém?“ Je krátce po šesté hodině. Dav se začíná rozvažňovat, cizinec sedí a spokojeně čeká, dispečer mluví s řidičem: „Hele, takhle to už nejde, budeš to muset pobrat, napiš si to na prostoj.“ Jak lidé uslyšeli ta poslední slova, začali se hrnout zpět do autobusu. Šlo tedy o slova jistě magická kouzelná či spásná. Naposled se o zprávu dozvěděli Němci a také si přistoupili.

LATKA A VALJA
BYLY POKUSNÉ
ŽUBKY...

Z celkového počtu prodaných osobních aut na evropském trhu připadá na firmu Volkswagen 15,2 %, Fiat 14,9 %, PSA 13 %, Ford 11,3 % a General Motors 11,1 %.

16. vítězství či velkou prohru. Bylo to 26. září 1990 a interpretace záležela zcela na čtenáři. Proč si lidé tolu vlasatce s copánkem a náušníčkou nevyhodili na dlažbu, k tomu dispečerovi, s tím se již trápím jen já sám.

kal, bylo ticho, ale všichni se míle usmívali na muže s červenou kravatou. Nebylo vlastně o čem mluvit, obzvláště ne anglicky. Před vstupem se muž obrátil, oplátl úsměv a řekl per-fektní češtinou: „To je ale albec, co?“ a vystoupil.

Dveře se zavřely, řidič ještě pár minut zadržoval a tůroval vychladlý motot, ale všichni již věděli, že se zase pojede. Je asi opravdu nová doba. Ve čtvrti na sedm tedy autobus č. 145 konečně odjíždí pracující i nepracující od stanice metra Chodov k čekajícímu rodinám. Nikdo nic neř-

Stať se dožil všech naš krajanů v Kanadě legálně a podplatil pan Růžou Hášou. Gyalufujeme a přejeme mu i do dalších let neuvěřitelné zdraví.

Zhroutení... Opakujte si to slovo pomalu a s citem. Váležte je po jazyku jako staré víno. Mazlete se s ním. Přemýšlejte o něm. Co najdete? Popisnou zručnost a zvukovou krásu, jakou jen český jazyk dovede vytvořit a vyslovit. Jazykový vývoj je však stejně sledat neuspokojivým, sahá do latiny a nahradil je slovem „kolaps“. A když takto seznal, že výraz „zhroutení“ už není dostatečný, usoudil, že ani slovo „dostatečný“ není dostatečné a ze zmíněného již mrtvého jazyka vytáhl přidavné jméno adekvátní. A tak dále...

Když jsem se po čtyřicetiletém tonutí v anglosaském moři vrátil domů, mluvil jsem „kolapsoval“ (co bych také něco nevytvořil?) pod náporem učebních sice, níměně však cizokrajných slov, která na mne padají jako útok, nebo spíše atak (z franc. „attaque“) v mlčené řeči i denním tisku. Neuplynuhá snad jediná vteřina, promiňte (pardon?) sekunda (otevření) vzala za své, abych na nějaké nenarazil, zatímco většina novinových stránek spočívala na starý řím, sportovní byly v zajetí jazyka „rádného Albionu“.

Poprvé jsem byl vděčen straně — osvoboditelce za to, že mě vytačila do ciziny, neboť mě tím po návratu zbavila útlou z anglický slovník, který stejně není k dostání.

Byl jsem zmaten. Dočetl jsem se např., že jakýsi borec týmu (z angl. team) kopané nastoupil na postě levého křídla. Usoudil jsem, že se v tiskárně ztratil háček a že je tedy levé křídlo v civilu poštímistrem, který nabídl spolihráči nové zaměstnání. Teprve po mírném hloubání mi díky znalosti angličtiny došlo, že další české slovo „místo“ padlo za obět anglickému výrazu „the post“. To však nebylo všechno. Zmíněné levé křídlo mi dalo do těla. Místo, aby podnikalo nebezpečné trháky, konalo brejky (z angl. break). Někdy dokonce křídla řečovali (z angl. touch) míč, takže křídla nebyla v ojsajdu. V starodávných dobách české kopané to bylo navzdory Karlu Poláčkovi jinak. Když se tenkrát protihráč dotkl míče, mohl se stát, že křídlo přece jen nebylo v postavení mimo hru. Někdy to dokázaly filmové záběry, jenže z těch se teď staly šoty (z angl. shot). Už ani nevím, jestli se levé křídlo podílelo nějakou brankou na finálním (z angl. final) výsledku, kterému se kdysi říkávalo jednoduše „konečný“.

Byl jsem z toho tak frustrovaný (z angl. frustrate), že jsem si chtěl dát džus (z angl. juice), protože jsem se měl požádat o šťávu (z čs. šťáva). Pak jsem ale moudře usoudil, že ta devastace (zpusťování?) čestiny volá po něčem stínějším. I odebral jsem se do vlnrný Blatnička, vyplil litr moravského tramínu a zabránil tak o hodinu dvanácti nervovému kolapsu (z lat. collapsus), (nebo z angl. collapse).

Některá ta slova (atak, kolaps, adekvátní, devastace atd.), byla zaznamenána už v roce 1941 prof. Vášou a dr. Trávníčkem v „Slovníku jazyka českého“. Neří na nich tedy nic nového. Nový je pouze dopad, který mají ve spojení s hromadou jiných cizokrajných slov po čtyřicetiletých letech na člověka, který se jim celou tu dobu ve světě zuřivě bránil.

Přiznání mateřského jazyka patří k nejoblíbenějším kratochůlím krajanů. Obel rozseřtěch po světě blahodárným vlivem vědeckého marxismu. Josef Škvorecký zvečnil krkolovnost anglo-čestiny v „Inženýru lidských duší“. Karel Čapek to udělal dávna před ním v „Hordubalu“. Když jste takovou zparcizující češtinou bombardováni den za dnem, není lehké se ubránit jejímu plivu. Utěchou a hrází je vědomí, že v Čechách (prohůh, jen ne v Česku) je, navzdory fašismu a komunismu, čistota jazyka zajištěna.

Neum. Možná, že jde o malichernost vykořeněného Čecha, který se dlouhou dobu snažil v cizině mluvit a psát mateřskou řečí a musil ji bránit proti nájedzům okolí. Možná, že se ta slova prostě vřila a vývoj je vývoj. Možná. Ale krucí (z lat. crucifix), je opravdu nutné používat srandavné znějící cizokrajná slova tam, kde za ně máme nejméně rovnocenné výrazy české?

Proč lrtovat, když můžeme dráždit? Proč konzultovat, když se můžeme radit? Proč anilepovat, když můžeme právě tak dobře předvídat? Proč devastovat, když bychom neměli pustošit to, co dělá z národa národ?

I ♥ KAREL WENDT

Čs. válečný letec vypráví o návratu na ostrovy

Díky úsilí našich kamarádů a pochopení zastupitelských orgánů se nám po čtyřicetiletých letech podařilo znovu zavítat do Velké Británie. Přistál jsem na vojenském letišti v Lyne Hamu a uviděl vypadalo, jako bychom jen na pár týdnů odletěli, abychom se opět ve zdraví sešli... Následovala cesta krajinou plnou zeleně, malebných políček, hájků a domků se zahrádkami plnými květů. Uplně jsme si doma odvyklí na to, že všude může být zameteno a úhledně upraveno. Domky vypulitované jako před svatbou!

Byla krásná. Ty tam byly pověsti o mlze, toudrných komnech chrlicích oblaka kouře, deštích a nepohodě. Ne, nic takového. Vzduch byl krásně čistý a teplo stoupala někdy až přehnaně vysoko. Kde jsou ty doby, kdy celá Anglie byla protkána vřelými vzduchy, ochrannými pytlí, protiletadlovými kryty a kdy jsme si takovou, ale už vítěznou viděli naposledy. Ze svých válečných ran a útrap se vzpomínala daleko dříve, než jsme přiletěli. Ale československý totalitní režim, který dával svou neúdivit včel nám — západním letcům — tak najevo, nedovolil, abychom si navštívili. Proto to překvapení, proto údiv nad srovnáním Anglie povlečně v Anglie dneška.

Po ubytování v londýnském Victory Services Clubu se jelo na velvyslanectví — na recepci. Setkal jsem se tam s mnoha kamarády, které jsem naposledy viděl ke konci války a s nimiž jsem prodělával anabázi na Středním východě, hlavně v Sýrii, v Západní poušti a v Tobruku, odkud jsme směřovali do Anglie na školení a na přeškolení do Kanady. Setkali se zúčastnění váleční letci nejen z Evropy, ale i z Austrálie, Nového Zélandu, Ameriky, zkrátka z celého světa. Pro jistotu nám dali jmenovky, takže seznámení bylo poněkud snazší. Život nás hodně změnil, bez křídlek bychom se jen těžko poznali. Přesto — asi hodinu jsem se bavil s několika kamarády a mezi nimi s Wildou Kauderem, který žije v New Yorku. Po nějaké době se najednou ke mně obrátil a povídá: „Hledám Krézka, nevíš, kde bych ho našel?“ Jmenovky si nevšiml a nepoznal mě...

Druhý den jsme putovali do Brookwoodu, abychom uctili památku padlých kamarádů. Je to vojenský hřbitov, největší pohřebiště padlých z první a druhé světové války. Jsou zde pochováni pod stromy dovezenými z Kanady, Austrálie a Nového Zélandu. Naše cesta poté pokračovala do Runnymede, místa se vzpomínkou na dalších dvacet tisíc letců, kteří zahynuli v bojových akcích v mořských vlnách a jejich těla nemohla být nalezena a důstojně pohřbena. Mezi jmény uvedenými na stěnách mohutné stěny jsme našel i jména našich stopadesátiletých, kteří zmizeli ve vlnách oceánů...

Ale dost chmurných vzpomínek.

Vracíme se do klubu, kde pak probíhala typicky anglická zábava. Zpívalo se a v družné zábavě, spojené i s tanečky, se vlněně uskutečnil seznamovací večer se členy klubu, vsměš bývajícími vojáky. Je to místo, kde se setkávají veteráni z války. Uvědomte si, že jsou hrdí na to, že mohli bojovat v pohnutých dobách za svou vlast. Mají tím pádem příkladný vztah k rodné zemi a také k armádě. Vztah, o kterém bychom ani my neměli jen diskutovat, a který by měl být samozřejmý i pro každého našeho občana.

Je však pravda, že nemáme takovou tradici. Byli jsme v područí Rakouska, po krátké době svobody jsme znovu spadli pod Hitlera. Po osmačtyřicetiletém místě toho, abychom si připomínali slavné osudy všech našich bojovníků za svobodu, byl západní odboj tvrdě diskreditován. Měli bychom tedy teď utužet pocit správného, nepokřiveného vztahu k vlasti a k armádě. Zvláště u mládeže. Angličané mají klubovny vyzdobené fotografiemi, reprodukcemi dokumentů, praporek, znaky klubů, a tím mají pochopitelně větší možnost působit na své okolí než my. Ale zkusme to!

Ráno vzhůru do Thetfordu. Sedli jsme si ke stolu s páterem Langem. Slovo dalo slovo a zjistili jsme, že se narodil v Rajhradě a já v Hrušovanech, což jsou takřka sousední vesnice. A tak jsme si trochu popovídali i o Moravě. Po obědi, dá-li se tomu tak říci (člověk se nedívá, že Angličané jsou nejjednodušší tak hubení), jsme jeli do East Wrethamu, kde jsme navštívili další vojenský hřbitov a zapívali hymny. Na letišti v Duxfordu nám předvedli několik leteckých akrobacii, navíc jsme si prohlédli vystavené stroje. Do Londýna jsme se vrátili asi v půl deváté, ale většina obchodů byla ještě otevřena. Sedli jsme si tedy do jedné kavárničky a pozorovali ruch velkoměsta. Připadali jsme si jako v Orientě. Všude bylo překvapivě mnoho Indů, Arabů i černochů.

Ekumenická bohoslužba se v rámci oslav konala v kostele St. Clemens Danes na Strandu. Za účasti vysokých hodnostářů ze zastupitelských úřadů a jejich manželék probíhal obřad Dikuvzdání spojený s projevy a písněmi, českými i anglickými. Zvláště kázání pátera Langa vyvolalo u mnoha posluchačů slzy. Dokonce ani on sám nemohl jednu chvíli prodojet v kázání pokračovat. Vzpomněl velkých obětí, které letci za války přinesli. Vždyť více než polovina padla. Připomněl také útrapy těch, kteří válku přežili a ke kterým se osvobozená vlast zachovala tak macešsky. Byli diskriminováni, zavíráni do kriminálů, fyzicky i duševně ničeni, takže mnozí raději emigrovali. Obřad byl zahájen fanfárami z Libuše, naše vlajka ležela na oltáři spolu s praporem a korouhvemí, které nesli příslušníci zahraničních korporací. Promluvil také reverend Peter Apell a Josef Pazderka z Velké Británie a Karel Vít z USA. Na závěr zazněl chorál Svátý Václave... Taxikář, který nás vezl zpět, podotkl, že jeho otec za války působil také v RAF. Dalo nám prádel ho přesvědčit, aby si vůbec nechal zaplatit. Večer jsme strávili ve společnosti krajanů v Československém národním domě. Setkali se současně loučení byly tím horší, když si člověk uvědomoval, že se vidíme možná i naposledy...

Zkrátka oslavy padesátého výročí bitvy o Anglii byly skutečně nezapomenutelné. Dostalo se nám velkého uznání a poct. Několik z nás bylo dokonce pozváno i k britské královně Alžbětě, kde proběhlo velmi srdečné přivítání. Krásný sen o lidech milých a

místech nádherných sice skončil, ale dojmů ze setkání není možné zapomenout. Takže díky všem!

SLABOST JE JEHO SÍLA

Vchod do hladomorny, kde kdysi, před několika sty lety končil ne jeden lidský osud, byl už dávno zazděn. Dodnes v sobě skrývá bohaté tajemství minulosti. Současní obyvatelé zámku v Lišně u Benešova si však žádné chmury připobůžt nemusejí. Bylo to totiž ve 14. století za panů z Dubé a dalších majitelů — Šternberků či šlechtice Daňka. Někteří z nich se stali opravdu významnými, například Václav z Dubé doprovázel Mistra Jana Husa do Kostnice...

Ona prastará historie přesto z mohutných zámeckých zdí stále dýchá. Je právě pátek, pátý den zde probíhá kurs pro zdravotníky, dobrovolné členy Československého červeného kříže.

K ZÁMKU PATŘÍ KLÍČ

Ten zůstal, ale stejně jako lidé, tak i stříbrná korunka se znakem na vstupních železných vrátech bývala tehdy jiná. Z opevněného, obtížně dobytelného panství, které odolalo i za husitských válek, zůstaly jen zbytky. Neexistuje příkop, který se táhl kolem celého zámku, vypuštěny byly rybníky, dávno se zřítily padací mosty. Navíc každý z majitelů lišenského zámku nějak přestavěl a nejdnou jej kvůli svému pohodlí znehodnotil památkářsky.

Nad tím ale zatínají pěti spíše památkáři. Čs. červený kříž, od roku 1946 jeho poslední majitel, se sice snaží zachovat tuto kulturní památku a rekonstruovat ji, vedle toho však musí plnit onen důležitý úkol: připravit a vycvičit hlavně po zdravotnické stránce své členy, aby lidé neumírali zbytečně, neumírali proto, že se nenajde nikdo, kdo jim okamžitě poskytne první pomoc. Leckdo však stále považuje Čs. červený kříž pouze za jednu z mnoha organizací Národní fronty...

CO JE ČERVENÝ KŘÍŽ?

Mezinárodní hnutí ČK spojuje pod jednotnou myšlenkou 250 milionů lidí. Přesto se u nás zatím ptáme, čemu vlastně slouží. "Máme pocit, že to lidé ani v současnosti nevědí," řekl nám lektor Červeného kříže, zaměstnanec VŠCHT v Praze Pavel Štajer.

Dá se vůbec přestít a funkce Červeného kříže v Československu zachránit a hlavně obnovit? "Je to otázka veřejné informovanosti, aby činnost aktivní poskytovatelů humanitární pomoci byla vysvětlena," říká P. Štajer. "Nachceme být nějak přitíhli hodnocení nebo dokonce placeni. Trochu nám ale vadí, když pomáháme týdně Rumunům a pak se dočteme, že kdosi jiný sebral deset pytlů oblečení, jiný přivezl haněný... Na druhé straně si občané myslí, že ČK dělá všechno. Pošlou nám dvě tuny starých oděvů. Jenže my je musíme přebírat, vyčistit, dezinfikovat, uložit. To vše stojí velké peníze. Nebo nějaká paní vyhlásí sbírku kuchyňských spotřebičů a lidé začnou v dobrém úmyslu vozit na federální výbor do Thunovské ulice sporáky, ledničky, nefungující žehlíčky. Mohlo by to někomu pomoci. Ale je těžké se tím prokousat." Jen málokdo si uvědomuje, že organizace, jako je Červený kříž, u nás nikdy neměla opravdovou pravomoc a nemá ji dosud. V jiných státech je i pro státní představitelé cti pracovat v tomto hnutí.

Na konci války se objevila otázka, co s lidmi, kteří jsou výborně vycvičení pro první pomoc. Pak přibyla sociálních a charitativní služba. Do roku 1962 měl ČK dokonce na starosti "záchranku", ale v současnosti by s tím byly problémy finanční i organizační.

nizační.

LIDSKOST, DOBROVOLNOST...

...nezávislost, neutralita, nestrannost, jednota a světovost, to je sedm bodů Červeného kříže, k nimž se letos přiblížila i naše národní společnost. Je nezbytné se přiblížit k oněm zahraničním měřítkům. Na zámku v Lišně k tomu mají všechny předpoklady. Dokončují zde systém vzdělávání. Jenže ČK je přece jen stále závislý a to na financích. Z příspěvků, darů nebo soukromých sbírek zatím nevystačí.

Jak nám řekl ředitel školy Vlastimil Forst, zámek opravují (za určitého příspěvku památkářů), na vlastní náklady. Ale jeho potřeby jsou větší než možnosti ČK. "Náš roční rozpočet se pohybuje kolem milionu korun," vysvětluje V. Forst. "To je vzhledem k chystaným generálním opravám [památkáři oprávněně vyžadují speciální krytinu, která se hodí ke stylu stavby, tedy měď nebo břidlice] velmi málo. Uvažujeme o tom, jak vydělávat. Ale i v ČK probíhá přece jen obměna a tak těžko můžeme odhadnout, jaké důsledky z toho vyplynou pro naše zařízení. Chceme pronajmout prostory ke školním účelům. Požadavek je, abychom byli soběstační, ale vydělat si v nejbližších dvou letech na opravy je nereálné."

PRAXE JE NÁROČNÁ

Obešli jsme kolem dokola zámek, jehož šedá oprýskaná omítka už na rekonstrukci netrpělivě čeká. A tak jsme s nejistotou, co nás přivítá uvnitř, vstupovali do zámeckých komnat. Byli jsme překvapeni, všude čistě vybičeno, mahagonové dřevo, i když místy už ne zřejmě původní, působilo autoritativně. Ze zámecké výbavy sice mnoho nezůstalo, jen příby, štíty a oštěpy. Veškerou romantiku minulosti vystřídala účelovost.

Na čtrnáctidenní výcvik, při němž je třeba naučit se samostatně školit a kvalifikovaně přednášet, přijelo tentokrát pětáctičlenná mužů a žen z České republiky a šest ze Slovenska.

Prostředí zámeckých zahrad a lesů je opravdu výhodné — velké prostory, náročný terén. Přesně to, co může dobrovolné zdravotníky potkat ve skutečnosti. Musí být schopni dopravit raněné ze zbořených domů, hlubokých jam, odnést je na zádech, na nosítkách. To je však fyzicky velice náročné. I proto je vyžadována lékařská prohlídka členů Červeného kříže, kteří se účastní praktické části školení. Sedět na učebně může kdokoli, řekl nám ředitel V. Forst, ale na praxi každý nestačí.

Srdceční masáž, umělé dýchání, ob vazovou techniku, stavění zdravotnického stanu, transport raněných a zapomenout na hygienické předpisy, to vše mohou nyní předvést, zatím stále ještě nanečisto. Dnes jejich počínání zachytila naše fotoreportérka, jindy si své chyby uvědomují až na videu, kamera je neúprosná a nic neodpustí. Neúprosní jsou i lektoři.

Přesto mezi nimi panuje dobrá nálada a nechybí humor.

CHYBĚLY KNOFLÍKY, CHYBĚL JEDNOTKA

Jedinou silou Červeného kříže je jeho slabost, řekl nám také Pavel Štajer: "Je to takový paradox. Nemůžeme být ozbrojeni, nemáme nikdy k dispozici ozbrojený doprovod. To je přímo zakázáno pravidly činnosti tzv. polních delegátů. Nikdy se nezapojujeme do politického jednání, politickým rukojmím můžeme pomoci pouze humanitárně."

Dověděli jsme se tedy i něco ze zahraničních zkušeností. Mimo jiné i to, že ona pravidla také nedovolují chodit v khaki, i když je to pohodlné a módní. Nosí se známé bílé obleky s velkým červeným křížem a oranžové vesty. To však neplatí u nás — moc jich nemáme. ČK sice dostal asi před třemi roky vládní dotaci na jejich ušití, ale tehdy nebyly pro sto tisíc potřebných uniforem, z nichž jedna stojí tisíc korun, k sehnání knoflíky...

Neozbrojeností, tedy "slabostí" nutí Červený kříž státy, které podepsaly ženevské konvence, uznávat jeho kompetenci. "Přesto třeba v Libanonu už padla řada záchranářů a zdravotníků," říká další lektor Ludvík Šanda, "kteří pod palbou vyšli na ulici pomoci zraněnému. Zbloudilá kulka nebo psychopatický střelec se vyskytl. Nepomůže ani bílá uniforma. Takové riziko vždy existuje. Jiné je to zase v Africe, kde má lidský život pohybnou cenu. Tam vás odstřelí kvůli lepšímu botám nebo plnému nákladu jídla."

V poslední době si pracovníci ČK stále více uvědomují, že nemají k dispozici pohotovostní jednotky, tak padělat až sto lidí, které by bylo možné buď okamžitě nebo v případě zahraniční pomoci během dvou dnů zvednout a poslat na ohrožené místo. I když určité kroky už byly podniknuty: připravují útvar mimořádných akcí ve 100. organizaci ČK, což jsou mladí lidé z Prahy 8.

PRVNÍ POMOC — OTÁZKA ŽIVOTA

Traumatologové zjistili, že 50 procent lidí umírá zbytečně. Nebyla jim poskytnuta včas první pomoc. Ne každý to umí, na každý je ochoten, jenže asi prvních deset minut po neštěstí musí ohlídat. Jak, člověk, který je nejbližší. Zdravotnické povědomí obyvatelstva je však mizivé. Tak jedno procento je schopno první pomoc odborně poskytnout. Jsou i takoví, kteří u havarovaného vozu zastaví, vykradou ho a odjedou. A někdy stačí zaklonit hlavu, vytáhnout jazyk a člověk dýchá. Přitom § 207 říká, že tuto pomoc je povinen poskytnout každý, pokud neohroží sebe, nebo někoho jiného. Kde ale není žalobce, není ani soudce.

Fyzicky náročné cvičení dobrovolných pracovníků Čs. červeného kříže v zámeckých prostorách v Lišně u Benešova zdárně pokračuje. Je toho ještě hodně, co účastníky čeká. Jak nám prozradil lektor, některou z následných nocí bude na zámku také rušno. Ne že tu budou řádit strašidla, ani hladomorna nevydá své tajemství. Připraven je však (zatím tajný) noční poplach. Též oprávněně se už prokáže, jak ovládají účastníci kursu záchrannou techniku v náročných podmínkách. Být členem Červeného kříže tedy neznamená jen podat poštěněn čaj, rozdávat léky nebo postarat se o ubytování...

Sir Peter Ustinov
London - Schauspieler, Regisseur und Schriftsteller Peter Ustinov (69) wurde von Königin Elizabeth zum Ritter geschlagen. Er darf sich jetzt „Sir Peter“ nennen.

ACO LADY ORDNIA

heilsausschuß. Wenn die Stadtverwaltung bei der nächsten Sitzung am 25. Oktober zustimmt, müssen 75 Prozent der insgesamt 36.000 Zigarettensautomaten bis 1992 abgebaut werden. Einzige Ausnahmen: Bars und Abstellplätze.

N. Y. verbannt Zigaretten-Automaten
New York - Zigarettenautomaten sollen aus New Yorks Straßen verschwinden, fordert der Gesund-

Blumenschmuck (113 850) und Palastküche (602 349 Mark).

U KOHLU SE PERE CISTE PRABLO A SAHO OD SEBE...

Soviel kostet die Schmutzwäsche der Queen
London - Die englische Reinigung hat erstmals Einzelposten aus dem 168-Mil-

Sebeurčení národů a suverenita v diskusi o státoprávním uspořádání

Doc. dr. P. KALENSKÝ, DrSc.
Dr. A. WAGNER, CSc.

Jednou z nejvýznamnějších překážek překonání důsledků totálního deficitu jsou akutní rozpory v řešení vztahu Česka a Slováků, resp. České a Slovenské republiky.

Po dlouhých letech, kdy si Češi a Slováci uváděli svou všestrannou příbuznost a usilovali o vzájemné spojení, stal se koncem první republiky jejich vzájemný vztah neutrálním bodem našeho státu. Hitler dovedl tohoto bodu využít s bezohledností sobě vlastní. Účinně mu v tom napomáhala aktivistická lůdež, která patřila k jeho domu. Nejde tu jen o historickou reminiscenci. Bylo by chybou namítat si, že dnes je neexistující zahraniční a domácí síly, které spálují v oslabení československého státu podněcováním rozbrojů mezi našimi dvěma bratrskými národy. Všechno předpokládá pro uspokojení svých sobeckých cílů.

V této souvislosti je znařka obrátit se manipulací veřejného mínění využívající pojmu sebeurčení národa a svrchovanosti (či suverenity) národa. Především se přitom, že naplnění práva sebeurčení a dosažení svrchovanosti národa je možné jen způsobem, který ve skutečnosti znamená dezintegraci společného státu; přitom rovněž skupinové reprezentace předstírají, že jejich snahy o naplnění národní svobody a o co nejširší právomoci „národních republik“ neznamenají rozřizí Československa.

Právo na sebeurčení národů byla mezinárodním společenstvím uznávána již začátkem tohoto století. Po skončení II. světové války se stalo obecně uznávaným pravidlem mezinárodního práva a bylo též zahrnuto jako čl. 1 do Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Na základě práva na sebeurčení si vyvozovali také Češi a Slováci v I. světové válce založení samostatného společného státu — Československa. Historické a sociální situace, která byla východiskem pro uskutečnění tohoto Česka na straně jedné a Slováků na straně druhé, po společném samostatném státě, byla u obou rozdílná.

Z hlediska státoprávního je třeba vidět, že země České Koruny (Čechy, Morava, Slezsko) existovaly jako státní útvar již od IX. století a v určitých obdobích (za vlády Přemyslovců, Lucemburků a jiných z Poděbrad) hrály v evropské politice úlohu převládajícího významu. Čeští králové se stávali i římskými císaři, možnost získání českého trůnu byla pro evropské panovníky sousedních zemí nesmírně lákavá. Význam zemí Koruny české byl takový, že ani po celé histore panství Habsburků nebylo možné při všech centralizačních snahách Vídeň jejich státnost popřít. Proto také úvahy některých českých politických reprezentací za dob Rakousko-Uherska v minulém století, sledující zájmy zemí Koruny české, se dovozovaly především toho, čemu se říkalo „historické právo“.

Ve zcela odlišné historické situaci se nacházeli Slováci, u nichž argumenty, opírající se o státoprávní kontinuitu nemohly být využity, neboť toto název bylo po staletí integrální součástí Uherského státu, jako tzv. Horní země uherské při čemž jejich vlastní hranice neexistovaly. SLOVÁCI, HORE NA KALENSKÝHO A WAGNERA!!!

Rozdílnost historické, politické a sociální situace v zemích Koruny české a na Slovensku vedla Českou i slovenskou politickou reprezentaci již před první světovou válkou a pak během ní k poznatku, že v politickém úsilí o národní a státní svobodu je třeba se vadit historického práva dovozovali též práva přirozeného, měli být obhájeni jak práva

Čechů a Moravanů, tak právo Slováků na spravedlivé státoprávní uspořádání.

Po vzniku Československého státu bylo třeba tento nový stát zveřejnit i zvenčí politicky zabezpečit, dát mu pevné organizační základy. Z těchto podmínek pochopitelně byl i zájem na silné, jednotné státní moci, která ovšem na straně druhé demokraticky vycházela i z potřeby rozvoje i celkové samosprávy. To vedlo mj. k tomu, že postavení jednotlivých zemí Koruny české ve srovnání s dlouhou minulostí bylo oslabeno. I za Rakouska byly země Česká a Moravsko-slezská významnější než prostě samosprávné svazy, neboť zemským sněmům příslušela i určitá zákonodárná pravomoc a jurisdikční nálezky zemských výborů nepodléhaly v zásadě instancování předsoumání ministrů. Po vzniku Československého státu se poslední země Česká, Moravsko-slezská, Slovenská a Podkarpatská Rus staly veřejnoprávními samosprávnými korporacemi (člá. 125/1927 Sb.). Přibližně krátce trvání první republiky naumožnilo však oslnivější snahy o decentralizaci a zdokonalení státního uspořádání.

Další vývoj vnitřního uspořádání našeho státu, který by organicky navázal na předcházející historii a přilhl k cílům a sociální skutečnosti, byl bohužel znemožněn po skončení II. světové války nastolením komunistického režimu. Tento režim z průhledných politických důvodů zrušil zemské celky a v rámci nastolení totalitní moci zavedl krajské úřady. Nelze přitom pominout ze zřejmé, že sám tento mocenský převrat byl umožněn a podněcován především mocnými silami zahraničními, které prakticky diktovaly poměr vnitřního uspořádání státu byl pak určován především mocenskými zájmy komunistické strany sovětským modelem státního řízení.

Domníváme se však, že nyní, po pádu komunistické moci, nastává se konečně v souvislosti s přípravou nové opět demokratické ústavy, výjimečná příležitost s plnou znalostí historie navázat organicky na minulý vývoj uspořádání našeho státu a citlivě přitom přilhl k současné sociální skutečnosti. Touto cestou by se konečně mělo dostat zemi České, Moravsko-slezské a Slovenské postavení, jaké jim v Československé republice patří.

V současné diskusi se zhrsta užívá pojmu „suverenita“, bohužel však většinou chybně či nepřesně. Sam pojem suverenity je vyvíjel. Původně byl spojován s osobou panovníka. Znamenal moc neomezenou ničím, žádnou jinou mocí vnější ani vnitřní. V dalším vývoji především vlivem osvícenských a racionalistických teoretiků (Rousseau, Locke, Jefferson aj.) byl tento pojem spojován s mocí li-

du určitého státu, s národem vytvářejícím určitý stát. Demokratické myšlení současně dospívalo k tomu, že suverenitu nelze nikterak chápat jako moc neomezenou, která by konečně umožňovala jakoukoliv totalitu a zvlášť. Suverenita ve vztazích mezi státy je pojímána jako srovnatelná rovnost, která naopak z vývojového hlediska předpokládá i pevnou mezinárodní právní řád a mezinárodní organizaci. Ve vnitrostátním měřítku pak svrchovanost je nutno chápat též jako spravedlivé řešení vztahu jednotlivce ke společnosti a státu.

Suverenita má tedy poněkud jiný význam z hlediska mezinárodního a jiný z hlediska vnitrostátního. Z hlediska mezinárodněprávního jsou hlavními subjekty státy jako celky. Státy s neplnou či omezenou suver-

enitou nejsou ani plnohodnotnými subjekty mezinárodního práva.

Národ či lid neproti tomu nabyvá určité mezinárodněprávní subjektivity pouze v tom případě, jestliže bude o svou svobodu, o naplnění svého práva na sebeurčení. Svrchovanost národa či lidu z hlediska vnitrostátního pak znamená, že zdrojem veškeré moci ve státě je lid (vláda lidu).

Současné úvahy různých politických struktur (ale i některé úvahy odborné) o nové ústavě a státoprávním uspořádání našeho společného státu přehlížejí často podstatné aspekty pojmu „suverenita“. Zejména se podceňuje skutečnost, že Československo je subjektem mezinárodních vztahů, mezinárodněprávním subjektem. Jako takový musí být také ve svých vnějších vztazích nositelem plné suverenity. Dělení svrchovanost státu ve vnější a vnitřní není zásadně možná. Stát je subjektem mezinárodněprávních závazků, za něž musí nést plnou odpovědnost i tak by přes jakékoli označení nesto- o federaci, ale o konfederaci. Irbáže se např. Švýcarsko nazývá oficiálně „Confederation Helvétique“, není o konfederaci, ale o typickou federaci. Rovněž oficiální označení United States of America je z historického hlediska pouhým pozůstatkem, protože ani v tomto případě nejde o konfederaci, nýbrž o federaci.

Běžně se setkáváme s tvrzením, že svrchovanost přísluší prvotně republikám a právomoci federace jsou odvozené. Z hlediska právní ústavy to lze tvrdit neobstojí. Z hlediska právy budoucího státního uspořádání je pak značně pochybné, že přece o to, zda Česká rep. Slovenská republika je či není sama o sobě subjektem mezinárodního práva, zda bu- de či nebude nadána všemi atributy svrchovaného státu. To ovšem není otázkou práva mezinárodního, leč práva ústavního. Konkrétního projevu je řešení problému kompetencí, jímž mají být jednotlivé republiky vybaveny. Některé přerušované úvahy či nepřehledné řešení prospívá-li spíše vyvolávání odštěpových, nacionalistických snah.

Zůstává faktiem, že Československá republika vznikla jako svěřený stát koncem I. svět. války. Její suverenita se vyznačuje z hlediska mezinárodního práva — vzletem k kultě Mnichovské dohody a rozdělení stá- tu v r. 1939 — kontinuitou, která ne-

Doc. dr. P. KALENSKÝ, DrSc.
Dr. A. WAGNER, CSc.

byla nikterak porušena ani ústavním zákonem o čs. federaci z r. 1968. V tomto postihu je politicky motivované tvrzení o suverenitě republiky právně neudržitelné a nepřijatelné. Pokud při budoucím ústavním uspořádání státu by republiky byly nadány mezinárodněprávními atributy suverenity, znamená by to ve svých důsledcích rozpad dosud jednotné suverenity Československa a po-

London: Probleme mit „Germany“

Landsleute schlicht zu verstärkten Anstrengungen im Wettbewerb mit Deutschland anzuspornen.

Könnte nicht doch die deutsche Hysterie wieder mitten in Europa ihr häßliches Haupt erheben? Deutschfeindliche Journalisten und Wissenschaftler auf der Insel haben alle Hände voll zu tun, entsprechende Konzepte historischer Zwangsläufigkeit, denen auch Thatcher instinktiv verhaftet ist, auseinanderzunehmen und zu widerlegen. Jede besonnenere Rede deutscher Politiker, jeder richtig getroffene Ton von Bonn bis Berlin hilft ihnen dabei. Jeder Anschein auch nur von Großmannsicht zerdeppert kostbares Porzellan.

Während die Angst vor einer quasi angeborenen Tendenz der Deutschen zu Militarismus und Expansionismus in des nur von einem Bruchteil der britischen Bevölkerung geteilt — oder jedenfalls öffentlich geäußert — wird, ist die Sorge um die wirtschaftliche Zukunft Britanniens im Schatten eines expandierenden „D-Mark-Riesen“ weit verbreitet. Das ökonomische Übergewicht Deutschlands, das in kommenden Jahren noch zunehmen wird, bedrückt viele Briten. Ironischerweise fällt es der britischen Regierungschefin schwer, dieses Unbehagen direkt anzusprechen. Thatchers Glaube an den freien Markt und ihre generelle Abneigung gegen eine politische Integration Europas lassen ihr wenig andere Wahl, als ihre

Emauzy benediktinům

BENEDIKTINSKÝ KLÁŠTER v Emauzích založil v roce 1347 opat český panovník Karel IV. s úmyslem podporovat sjednocovací snahy v evropské Evropě. Poprvé musel benediktinům mluvit opat kláštera v červenci 1941, když je vyhnali nacisté, podruhé v dubnu 1950, když s nimi podobným způsobem naložil komunisté. Metoda byla stejná i pokud šlo o jejich vězení.

Všena byl klášter opět předán benediktinům, v čele s převorem Cyrillem Stavalem. Nový převor prohlásil na tiskové konferenci, že cílem malých z Emauz budou dvě základní věci. Jednak naplnění poslání, které stanou v základe kláštera Karmela IV., — tedy vytvořit sídlo pravého ekumenismu. Každý musí poznat pravdu, musí být schopen pohledět ji do očí a přiznat i to, co by se od něho vzdalovalo. Základním cílem be-

Naučené kláštera do rukou jeho průkopnických maitelů je potěšitel. Němčine, dáleko méně porušitel le stan kláštera, v jehož mnohých prostorách to vypadá jako po bombardování. Krásná ulážka pěče socialistického státu o kulturní památky. Pojme tedy benediktinům, aby se jim brzy podařilo ustat Emauzy do podstatného, tedy předpokladního státního. A COTY VĚZE?

Nicholas Ridley so nachdrücklich wie mi ministerin politische Logik. Lieber über den chinesischen Schatten springen, als den Deutschen internationale Türen öffnen. Der neuerdings freie Flug des Adlers, in Europa und weltweit, ruft zu erhöhter Wachsamkeit der englischen Bulldogge — und dazu, gelegentlich die Zähne zu zeigen.

o deklarované vůli zapojit se do integracních procesů. Zvlášť z hlediska ekonomické integrace v rámci Evropských společenství je bezpodmínečně nutno zajišťovat jednotné principy pro celý stát.

So sehen das jedenfalls, mit der Eiserne Lady, all jene ihrer Landsleute, denen das neue Deutschland nicht geheimer ist. Werden die Deutschen, trotz ihrer gegenwärtigen Treueschwüre auf Demokratie und Freiheit, sich nicht eines Tages doch wieder „über alles“ setzen wollen? Tiefreichende Zweifel, die zu Zeiten der deutschen Teilung und britischer Besatzerpräsens in der Bundesrepublik leichter übergangen werden konnten, drängen jetzt, nach der Konstitution eines größeren, souveränen Deutschlands, ans Tageslicht.

I ♥ MACCIE!!!

Proto by úmluvy, uzavřené v New Yorku nejvyššími státními představiteli, mohly být účinným krokem k zajištění těchto dětských životů a snížení jejich zdravotního vlivu. Zároveň ovšem na toto, což se slova státníků překládá v konkrétní skutky.

Türkei plant 200 Hinrichtungen

ANKARA, 15. Oktober (Reuter). Mit Empörung haben die oppositionellen Sozialdemokraten in der Türkei auf die Ankündigung des Staatsministers Mehmet Kececiler reagiert, die türkische Regierung wolle nahezu 200 meist wegen politischer Vergehen zum Tode Verurteilte hinrichten lassen. „Ich kann nicht glauben, daß sie einen solchen Vorschlag vor das Parlament bringen wollen. Es ist absurd. Es ist unglaublich. Der Staat würde sich selbst in Terroristen verwandeln“, sagte der Vorsitzende der Sozialdemokratischen Volkspartei (SHP), Erdal İnönü, am Montag vor Journalisten. Todesurteile türkischer Gerichte müssen vom Parlament bestätigt werden.

Die Briten haben ein Problem — das Problem heißt „Germany“. Daß sich Großbritannien nun einem größeren Deutschland gegenübersteht, hat auf der Insel zu merklicher Verunsicherung geführt.

Eine offenerherzige Äußerung der britischen Premierministerin illustriert das Problem. Zum Tag der deutschen Einheit mochte es Margaret Thatcher bei Blumen und schönen Grüßen nicht belassen. Fernab der deutschen Geburtstagsfeier, in New York, entschlipfte ihr die Bemerkung, von nun an gelte es, eine drohende Vorherrschaft der Deutschen in der EG zu verhindern: „Wir anderen müssen dafür sorgen, daß Deutschland uns nicht dominiert.“ Zugleich wies die Britin die Idee eines permanenten deutschen Sitzes im UN-Sicherheitsrat entschieden von sich. Die bisherige Zusammensetzung des Rates, fand sie, habe sich bestens bewährt: „Die Umbesetzung eines so erfolgreichen Teams wäre ganz falsch.“

Da staunt der Fachmann, und der Laie fragt sich in Verwunderung, ob es der britischen Regierungschefin tatsächlich leichterfällt, mit dem Vortrecht des kommunistischen China im Sicherheitsrat zu leben als mit der Unterstützung ihres engsten europäischen NATO-Verbündeten und wichtigsten EG-Partners? Die Antwort: Offenbar ja. Die Angst vor dem künftigen deutschen Einfluß, jungst von Thatcher-Intimus

I ♥ MACCIE!!!

Proto by úmluvy, uzavřené v New Yorku nejvyššími státními představiteli, mohly být účinným krokem k zajištění těchto dětských životů a snížení jejich zdravotního vlivu. Zároveň ovšem na toto, což se slova státníků překládá v konkrétní skutky.

je srovnání volby. Četné nelogické rozhovory s představiteli států naznačily i další kroky v rozvoji našich zahraničních kontaktů, např. se Saudskou Arábií a Kuwailem. Vezme-li v úvahu, která má vážný zájem dodávat k nám ropu výměnou za naše zboží, a Hondurasem, jenž chce svůj důlůh Československu splnit dodávkami kavy a dalších produktů.

... Každé dvě sekundy umírá dítě. Jeho smrt představuje nemanraditelnou ztrátu osobnosti, tvrdého potence, celku, rodiny, budoucnosti. Jsou tu i nurození, podvýživou sužované děti, neschopné zdravotního tělesného neboli duševního růstu, trpící nemocemi.

Nové cesty v pohostinství

[zh]. Se zavedením netradičních pohostinských služeb i na venkově začala česko-americká firma 21st Century Enterprises Inc. Nestaví nová zařízení, ale od základu renovuje dosavadní. První „krčma, bar a grill“ otevřela před nedávnem — na návesi v Municích na Česko-budějovicku. Restaurace a krčma jsou v provozu v pondělí od 17 a v ostatní dny od devíti do půlnoci. Bar zahajuje v pondělí a zavírá ve dvě v noci. K dis-

pozici je i zahraniční restaurace a celkem 251 míst u stolu. Podnik má vlastní taxislužbu. Zavírací den neexistuje. Firma má v jiných Čechách a na jihu Moravy vyhlášený další objekty. A v současné době si pronajala od děkanického úřadu na 21 let někdejší faru v Zátouši na Česko-krumlovsku. Vznikne tu stylová hospoda, vinárna, ubytovací prostory pro 40 lidí a samozřejmě i zahraniční restaurace. Objekt bude mít vlastní čistírna odpadních vod.

Václav Havel po návratu z „dětského summitu“

[to]. Aut pro newyorské letiště, zvyklé na pořádký „krumec“ nebylo jednoduché vypravit domů na 70 hlav států a vlády „nekrumec“ nebylo koutě světa — krále, prezidenty, premiéry a ministry, z těch největších území i míst téměř neznámých. A tak šel speciál a prezidentem Václavem Havlem a jeho doprovodem přistál na slavném newyorském letišti až o hodinu později. „Na setkání v New Yorku jsem přinesl praseť, sice v angličtině, ale zdá se, že mi přítomní rozuměli.“ řekl na tiskové besedě, uspořádané krátce po návratu ze světového „dětského summitu“.

Hovořil o jeho průběhu a seri dvoustanných jednání a předním světovým politiky. Úmluva o právech dítěte, kterou za Československo podepsal, označil jako podstatný a kvantitativní dokument, přivodil ho k významu Všeobecné deklarace lidských práv.

Václav Havel byl vyzván mezi „civilizovanými“ státníky, pozvaných k prezidentu Bushovi, který zdůraznil, že státní doevropské a východoevropské země jsou nadále jednou z priorit zahraniční politiky USA i přes lineární politiku spojené s krizí v Perském zálivu. Čs. státník informoval G. Busha o těžkostech vnějších ekonomických vztahů i o úspěších, za nich povážu-

Hovory na náměstí

V pondělí jsme na kanálu ČTV mohli zhlédnout druhé pokračování nového cyklu Hovory u Mistra Jana, a hned druhý den být také sami vtaženi do výměny názorů o něm všude, kde se lidé setkávají. Někomu opět vadilo, že autor Jindřich Faltrajzl dává slovo komukoli, kdo přijel nebo nahodou šel kolem, aby mluvil bez výhery a usměrňování, tentokrát o volbách, poslancích a práci parlamentu. Znovu však také většina diváků s živým souhlasem vítala, že se z obrazovky ozývá to, co si také oni sami myslí a říká. V situaci, kdy televize jinak stále viditelně zasílává za politickým vývojem společnosti.

Jak se na obrazovce ukázalo a dokonce v kontrastu s tím, co tam jinak vidíme, šli staří i mladí přímo k jádru věci: co je třeba udělat, abychom došli tam, kam chceme a co nám v cestě brání. Obavy, že se vybrané téma omezí jen na poslanecké platy, byly zbytečné. Jindřich Faltrajzl se odváží do toho iť, protože zřejmě věří, že v něm není mnozí jiní. A ono se opravdu hovořilo především o ekonomice, privatizaci a strukturách, které nejen neztrácejí staré, ale dokonce leckde získávají nové pozice. O politické odpovědnosti Občanského fóra a naléhavé potřebě právicového hnutí jako protivěhy.

Leccos však ten pořad neukázal, a snad ani nemohl: že se po třetí hodině začalo Staroměstské náměstí plnit až zhruba do svých dvou třetin a ještě hodiny po odjezdu televizního štábu se lidem nechytlo odcházet. Že to, co diváci mohli sledovat, probíhalo zároveň stejně v nesčetných krouž-

cích, kde se o různých variantách řešení přeli lidé z nejrozličnějších končin, horníků a ekonomů, zemědělců, profesorů a zdravotní sestrou. Dokonce pár statečných poslanců přišlo, klobouk před nimi dole. Radili si, že si lidé mají pomoci sami, ale zřejmě si i dali poradit. Třeba, vadí-li jim, že nedostávají v televizi prostor, aby to řešili nahlas v parlamentě, což se opravdu také snad druhý den stalo. Poučná by ta atmosféra a všechny ty hlasy byly i pro KC OF. Když chodilo na náměstí, jako staří Římané, od nichž si vypůjčilo název svého hnutí. Samozřejmě bez čárky nad "o".

Jistě je, že v klasifikaci televizních žánrů by se škatulka na Faltrajzovy Hovory u Mistra Jana zatím těžko hledala. Na současně obrazovce však měla jejich první dvě vydání zcela jistě své místo, jako slovo v pravý čas a na svém místě.

FALTRAJZL JE BYV. GEN. ŘEDITEL ČS. TELEVIZE

Otevřeme opravdu hranice?

[čtk]: Interpelacemi, podněty a připomínkami poslanců pokračovala včera 6. společná schůze SN a SL Federálního shromáždění.

Jako první se dostala na pořad otázka otevření hranic s Polskem. Marián Čulík, který na interpelaci odpovídal, uvedl, že je zřejmý značný nepoměr při využívání malého pohraničního styku v neprospěch čs. občana. Bylo rozhodnuto, aby ministerstva financí a banky obou států projednaly zrealizaci turistického kurzu do 30. září, což se neuskutečnilo pro neupravenost polské vlády. Polská strana navrhuje uvolnění cestovního ruchu od 1. 1. 1991. V současné době pro to však nejsou vytvořeny příslušné ekonomické a technické podmínky, uvedl M. Čulík. Nejsou jednoznačně vyřešeny otázky zásobování zejména severních oblastí naší země. Existuje názor, že by každý cizinec mohl nakupovat pouze jedna balení potravinářského zboží. Poslanci Sněmovny národů odpověd

Marián Čulík přijal, poslanci Sněmovny národů však v hlasování jeho odpověď odmítli.

Několik poslanců se v interpelacích zabývalo romskou otázkou. Upozornili i na souvislost této problematiky s bezpečnostní situací u nás. Vztahy v této oblasti jsou velmi napjaté a občane očekávají účinné řešení vzniklých problémů. Dochází totiž ke značné migraci romského obyvatelstva ze Slovenska, kde se citi závažným způsobem ohroženo Politická nestabilita v určité části Slovenska je ze strany Romů chápána jako jejich aktuální ohrožení. Do měst v Čechách a na Moravě přibývají tisíce a tisíce Romů. Například do Ostravy se přistěhovalo v poslední době 30 000 Romů. Nemí v možnostech samotné České republiky řešit tento problém. Je nutné k němu přistupovat na federální úrovni.

Co na to ČSAD?

[čtk]: O páté hodině ráno vyjela večer s 23 pasažéry na svou první trasu soukromá autobusová linka BV. Tato firma chce dvakrát denně, v 5.30 a 13.30 hod., dopravovat cestující z Hradce Králové do Prahy se zastávkou v Chlumci nad Cidlinou. Rozhodla se o čtyři koruny levnější než na státních linkách, přičemž místenka stojí dvě koruny. Také Liberec s Prahou spojuje od včerejška dvakrát denně soukromá firma Belus. Soukromá firma požaduje včetně místenky 32 koruny, což je cena, již účtovala ČSAD před zrušením pohonných hmot. **BANKROT, NE?**

danach auch die Neufestsetzung der Kraftfahrzeugsteuer für bereits zugelassene Altfahrzeuge, ohne Rücksicht darauf, ob diese auf Katalysator umrüstbar sind oder nicht. (Az.: VII R 12/88.)

Fuß nach Monaten wieder dran

PARIS, 15. Oktober (AP). Pariser Chirurgen unter der Leitung von Maurice Mimoun können nach eigenen Angaben einen Erfolg bei einer Pioniertat auf einem noch jungen medizinischen Gebiet verzeichnen: Sie nähten einem Mann einen sieben Monate zuvor bei einem Unfall abgetrennten Fuß wieder an. Die Chirurgen hatten den Fuß, der bei einem Unfall an einer U-Bahn-Station mit einem glatten Schnitt vom Unterschenkel getrennt und an Ort und Stelle in Eis konserviert worden war, gewissermaßen medizinisch „geparkt“. Sie nähten ihn an einen Arm des Unfallopfers an, damit er vollversorgter Teil des Körpers bleibe.

Die Ärzte hatten dem Unfallopfer, dessen Name nicht bekanntgegeben wurde, den rechten Fuß nicht gleich wieder anhängen können, weil der Unterschenkel dafür zu stark verletzt war und erst heilen mußte. Mimoun sagte, am Beinestumpf seien mehrere Operationen nötig gewesen, um die Schnittstelle zum Annähen bereitzumachen.

Der Arzt sagte am Sonntag, die Operation seines Teams habe zwölf Stunden gedauert und sei vermutlich gelungen. Es könne allerdings sein, fügte der 34-jährige Mimoun hinzu, daß der Patient später ein wenig hinken werde. Laufen werde er aber immerhin können.

NOSIL JI NA ZÁDECH JAKO RUKA...

Pferd seit 6000 Jahren Begleiter des Menschen

Das Pferd diente dem Menschen schon vor rund 6000 Jahren als Reittier. Zu dieser überraschenden Erkenntnis gelangte der amerikanische Archäologe David W. Anthony vom Harwick College in Oneota (US-Bundesstaat New York). Er hatte im vergangenen Jahr in Zusammenarbeit mit der ukrainischen Wissenschaftsakademie Skelette von Pferden untersucht, die in einer Ausgrabungsstätte rund 200 Kilometer südlich von Kiew gefunden worden waren. Die abgeschliffenen Backenzähne eines dort vor 6000 Jahren zeremoniell bestatteten Pferdes sind nach Ansicht von Anthony ein Beweis dafür, daß die Angehörigen der sogenannten Sredni-Stog-Kultur an den Ufern des Flusses Dnjepr das Reiten erlernt hatten, noch bevor das Rad erfunden war.

Nichtrauchen wird immer populärer

Die Einstellung der Jugendlichen in der Bundesrepublik Deutschland gegenüber dem Rauchen hat sich in den letzten Jahren deutlich gewandelt. Rauchen ist nicht mehr selbstverständlich und wird von den Nichtrauchern nicht mehr stillschweigend geduldet. Diesen Trend bestätigt jetzt eine repräsentative Untersuchung der Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung (BZgA). Gleiche Untersuchungen wurden seit 1973 alle drei bis vier Jahre vorgenommen. Seitdem läßt sich das Rauchverhalten Jugendlichen zwischen 14 und 25 Jahren im Zeitvergleich aufzeigen. Vor allem bei den ganz jungen ist eine positive Entwicklung abzulesen. Haben 1973 noch mehr als die Hälfte der Jugendlichen zwischen 14 und 17 Jahren geraucht, liegt jetzt die Zahl der Raucher in dieser Altersgruppe nur noch bei einem Drittel. **O.K.**

Federální ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dnem 3. 10. 1990 ukončí svoji činnost velvyslanectví ČSR v NDR. Stejným dnem zabývá činnost pobočka velvyslanectví ČSR v SRN se sídlem v Berlíně.

Leben in Polen wird immer teurer

Die Verbraucherpreise in Polen lagen im September 1988 Prozent über dem Vorjahresniveau. Zu dem Anstieg trugen unter anderem die gestiegenen Ölpreise bei.

• Za prvních osm měsíců letošního roku vzrostly v Maďarsku ceny o 27,1 procenta.

Höhere Autosteuer Rechtsens

MÜNCHEN, 15. Oktober (AP). Die seit dem 1. Januar 1988 geltende Erhöhung der Kraftfahrzeugsteuern für nicht schadstoffarme Autos ist verfassungskonform. Das hat der Bundesfinanzhof in München jetzt in einem Urteil entschieden, das am Montag veröffentlicht wurde. Verfassungsrechtlich unbedenklich ist

Bielik do Mannheimu

PRAHA (s): Z trübného pobytu Juliusa Bielik v nejkratší době chce v SRN se vrátit televizky obdivovat. Přestoupil do klubu Waldhof Mannheim.

• Civilní vítězství mocností druhé světové války — USA, SSSR, Británie a Francie — se včera na půdě OSN v New Yorku v zastoupení svých mocností zahájili vzájemně všechny právy v Německu včetně Berlína.

Delaware sucht einen Henker

PŘÍMČÁKOVY S VYSV. ZACHOVÁVALOSTI → DŘEBA... A NETLAČ... SE!

Bude Mokrsko zlatým dolem?

Naše a kanadská důlní společnost jsou pro zahájení těžby

(boj): „Už to, že existujeme, je základem do krajiny. V případě lokality Mokrsko je však samozřejmě věcí československého státu, jak naloží se svým přírodním bohatstvím, zda v tomto prostoru povolí těžbu zlata,“ slyšeli novináři na vědecké konferenci v Praze, které se zúčastnili zástupci Bohemia dólů a. s. a kanadské Bohemia Mines Ltd.

Pochopitelně konečný verdikt o tom, zda se v Mokrsku bude či nebude dobývat cenný kov, vynese naše vláda, jenž vancouverští a naše společnost o tuhle akci levi a minením zájem. Proto obě firmy vypracovaly vlastní stanovisko k dosavadnímu zamýšlenému postoj ministerstva zlatotěžby. Pochopte, že konečný verdikt o tom, zda se v Mokrsku bude či nebude dobývat cenný kov, vynese naše vláda, jenž vancouverští a naše společnost o tuhle akci levi a minením zájem. Proto obě firmy vypracovaly vlastní stanovisko k dosavadnímu zamýšlenému postoj ministerstva zlatotěžby.

„Překvapilo nás, že MZP vůbec nemluví o podmínkách zahájení práce v Mokrsku, ale přímo k nám nadeslalo soubles,“ konstatoval prezident Bohemia Mines Ltd. pan P. Davidson. Jeho firma předpokládá, že v průběhu těžby by z Mokrska vyvezla asi 9000 tun koncentrátní arzénu a zlata, který by se pravděpodobně ve SRN zpracoval. Pak bude na čs. státu jist s hrubým — fyzickým — zlatem naložit. Export arzénu, při důstředné reaktivaci pldy probíhající paralelně s těžbou, by měl pozitivní vliv na zdraví občanů Mokrska, neboť v současnosti je právě vysoký obsah tohoto kovu v půdě údajně příčinou nižšího průměrného věku místních obyvatel a dalších negativ.

Na tiskové konferenci však kromě těchto faktů bylo k slyšení i množství odpovědí nekonkrétních, mnohdy vázanych na obecní tajemství. Proto se domníváme, že bude velmi důležité, aby vláda ještě jednou opravdu důsledně a z více pohledů posoudila tuto „zlatou“ otázku.

Na tiskové konferenci však kromě těchto faktů bylo k slyšení i množství odpovědí nekonkrétních, mnohdy vázanych na obecní tajemství. Proto se domníváme, že bude velmi důležité, aby vláda ještě jednou opravdu důsledně a z více pohledů posoudila tuto „zlatou“ otázku.

Pele for President

RIO DE JANEIRO, 14. Oktober (AP). Der ehemalige brasilianische Fußballstar Pelé (unser AFP-Bild) hat am Wochenende der Zeitung „Jornal do Brasil“ gesagt, er werde bei den Wahlen 1995 für das Amt des Präsidenten kandidieren.

Pelé, der zuvor schon wiederholt politische Ambitionen geäußert hatte, sagte weiter, er sei bereit, seine eigene sozialdemokratische Partei aufzubauen, um an den Wahlen teilnehmen zu können. Die niedrige Wahlbeteiligung bei den Parlamentswahlen Anfang Oktober sei ein Beleg dafür, daß es den Menschen an politischen Alternativen fehle.

Pelé — mit bürgerlichem Namen Edson Arantes do Nascimento — gewann mit der brasilianischen Fußballnationalmannschaft drei Weltmeisterschaften (1958, 1962 und 1970) und beendete seine fußballerische Laufbahn 1977 beim US-amerikanischen Verein Cosmos New York.

Kontrola ozbrojených sil

(čtk): Generální inspektor ozbrojených sil ČSFR by měl sloužit k zabezpečení dohledu FS na stav a činnost čs. ozbrojených sil a na realizaci branné politiky státu. Návrh zákona o tomto orgánu projednávaly včera branné a bezpečnostní výbory FS. Generální inspektor bude provádět dozor zejména nad bojeschopností branných sil, nad hospodařením s finančními prostředky a v neposlední řadě nad dodržováním lidských práv v ozbrojených složkách. K provozu kanceláře generálního inspektora by mělo být vyčleněno 25 lidí a náklady na činnost tohoto úřadu se budou pohybovat kolem čtyř milionů korun ročně. Výbory, po zapracování připomínek a doplněvacích podnětů, doporučily návrh zákona k dalšímu projednávání ústavně-právními výbory FS.

Sliboval mercedesy

Podvodník stačil inkasovat na 5 mil. Kčs a 34 tis. DM

(čtk): Orgány VB je včera stíhán pražský občan Stanislav Hotek, nar. v roce 1963, pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle paragrafu 250 tr. zák. Hotek sliboval obstarání ojetého zahraničního automobilu, na které vybíral zálohu v Kčs nebo ve valutách, které si bll obstarat.

Přislušníčkům pražské kriminální služby se podařilo tohoto muže zadržet 26. září t. r. Z vyšetřování již vyplývá, že na základě potvrzení převzal od občanů 4700 000 Kčs, 34 500 DM, 4500 amerických dolarů, i menší obnosy dalších cizích měn. Při zadržení však měl u sebe pouhých 105 korun. Hotek využil velkého zájmu o automobily zahraničních značek, kterým lidem je dokonce opatru, ale je mnoho těch, co čekají dříve na své auto či na vrácení peněz. Nejvyšší částka, kterou převzal od zájemce, činila více než 200 000 korun. V průměru se pohybovala od 40 000 Kčs do 150 000 Kčs. Také termín „dodání“ vozidla byl velice lákavý — většinou do čtyř až šesti týdnů. Mnozí „kupující“ prodali svůj automobil, někdy si půjčili ještě další potřebné peníze, v naději, že brzy budou mít luxusní vůz.

Městská správa VB Praha žádá občany, kteří při podobné příležitosti přijíždí do styku se jmenovaným nebo jím vozidlo již byla dodána, aby se přihlásili na pražském telefonním čísle 21 21 61 54 či 21 21 59 42. Případ se dále vyšetřuje.

Na tiskové konferenci však kromě těchto faktů bylo k slyšení i množství odpovědí nekonkrétních, mnohdy vázanych na obecní tajemství. Proto se domníváme, že bude velmi důležité, aby vláda ještě jednou opravdu důsledně a z více pohledů posoudila tuto „zlatou“ otázku.

Výstřely v ulicích

(čtk): Renault se šílil pražskými ulicemi bez ohledu na cokoli a koho. Bylo to ve středu večer. Policie ho pronásledovala a snažila se ho zastavit. Renault se ale snažil ujet a když ho služební vozidlo dostihlo, několikrát do něj najel. Policistům nakonec skutečně nezbylo nic jiného, než použít střelnou zbraň. Řidič Renaultu ale nereagoval ani na výstražnou střelbu a tak policisté začali střílet na pneumatiky uhlavajícího vozu. Zesáhli je a vozidlo havarovalo v ulici V olšinách. Čtyři osoby, které byly v Renaultu, policie zadržela a zajišťila jejich převoz do Vinohradské nemocnice. Na jednoho z nich, Ladislava L., řidiče auta, byla uvalena vazba.

čtk): Včera včera stíhán pražský občan Stanislav Hotek, nar. v roce 1963, pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle paragrafu 250 tr. zák. Hotek sliboval obstarání ojetého zahraničního automobilu, na které vybíral zálohu v Kčs nebo ve valutách, které si bll obstarat.

Delegace armády u prezidenta

(čtk): Prezident republiky Václav Havel přijal včera v Rudolfově galerii na Pražském hradě při příležitosti oslav Dne čs. armády a 46. výročí Karpatsko-dukelské operace delegaci čs. armády v čele s ministrem obrany ČSFR armádním generálem M. Vackem. Včera byli také rozkazem prezidenta povýšeni a jmenováni noví generálové čs. armády.

čtk): Včera včera stíhán pražský občan Stanislav Hotek, nar. v roce 1963, pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle paragrafu 250 tr. zák. Hotek sliboval obstarání ojetého zahraničního automobilu, na které vybíral zálohu v Kčs nebo ve valutách, které si bll obstarat.

Rock v centru Prahy

[kr]: Největší rockovou akcí po srpnovém vystoupení skupiny Rolling Stones bude v hlavním městě zitra koncert Freedom Praha 90 s podtitulem „Praha, kulturní centrum Evropy“. Na Staroměstském náměstí se po půl sedmé večer představí proslulí světoví interpreti Joe Cocker, Billy Preston, Ritchie Havens, italská hvězda Gianni Nannini a další zpěváci. Akcí bude natáčet spolupředávající italská televizní společnost RAI 1. Vstup bude volný. Organizátoři proto doporučují zaujmout místa dříve, po zaplnění bude totiž náměstí uzavřeno.

čtk): Včera včera stíhán pražský občan Stanislav Hotek, nar. v roce 1963, pro podezření ze spáchání trestného činu podvodu podle paragrafu 250 tr. zák. Hotek sliboval obstarání ojetého zahraničního automobilu, na které vybíral zálohu v Kčs nebo ve valutách, které si bll obstarat.

Klaus Kuron, der Oberamtsrat aus Köln

Ein ganz normaler Spion

Die Karriere des Agenten ging ganz unspektakulär zu Ende. Kein Polizeiaufgebot, keine schwierige Fahndung, keine spektakuläre Verfolgung, nichts, was sonst zum Arsenal von Geheimdienstbildern gehörte, fand statt. Klaus Kuron, der Oberamtsrat aus dem Bundesamt für Verfassungsschutz, der acht Jahre lang einer der besten und teuersten Männer der Ost-Berliner Spionage war, stellte sich selbst. Am Sonntagabend rief er aus irgendeinem Hotel zwischen Berlin und Köln bei seiner Dienststelle an und bat, ihm Kollegen von der Sicherheitsabteilung des Hauses zu schicken.

Die müssen ziemlich blaß geworden sein, als Kuron dann über sein Doppelleben auspackte. Denn der Mann war nicht irgendwer im Verfassungsschutz. Er war für komplizierte Aktionen zur Abwehr des DDR-Geheimdienstes zuständig. Er kannte wichtige Quellen und Verbindungen. Er wußte, mit welchen Methoden der Verfassungsschutz Agenten aufspürte und Bundesbehörden gegen Agenten abschirmte. Er hatte Zugang zu streng geheimem Material. Mit einem Wort: ein Juwel für das Ministerium für Staatssicherheit in der DDR. Als dessen Tage gezählt waren, da geriet auch die Karriere des Agenten Kuron ins Schlingern.

Das Geld aus der DDR floß zwar weiter. Mit über 4000 Mark im Monat, insgesamt mehr als einer halben Million Mark im Laufe der Jahre, war er wahrscheinlich einer der bestbezahlten Agenten der sonst meist knickrigen DDR. So abstrus es sich auch anhört: Als die Ost-Berliner Regierung mit Bonn längst die Wirtschafts- und Währungsunion geschlossen und den Einigungsvertrag unterschrieben hatte, traf sich Kuron weiter mit seinen Führungsoffizieren, lieferte Informationen — und kassierte. Sogar noch kurz vor dem Tag der Einheit bekam er 10000 Mark, und zwei Tage nach der Vereinigung reiste er nach Ost-Berlin zu einem Gespräch mit seinem Führungsoffizier. Aber der Boden wurde immer dünner, auf dem er sich bewegte.

Denn auch wenn seine Ost-Berliner Auftraggeber ihm mehrmals versichert hatten, daß es keine Akten über ihn gebe und alle Spuren vernichtet seien, traute Kuron dem Frieden nicht. Bis vor einigen Wochen hatte er sich, wie aus Sicherheitskreisen zu erfahren war, noch ganz sicher fühlen können, weil er pikanterweise mit der Betreuung von MfS-Überläufern betraut war und darum einen Überblick hatte, ob Hinweise auf ihn auftauchten. Und natürlich wußten über ihn dann auch die Leute in Ost-Berlin Bescheid, wer was beim Verfassungsschutz ausgeplaudert hatte. In jüngster Zeit jedoch waren die Flut der Informationen und die Vielzahl der Institutionen, die von den Überläufern angesprochen wurden, für Kuron nicht mehr überschaubar. Er mußte damit rechnen, daß Hinweise auf ihn auftauchten.

In dieser Lage brachte sein Ost-Berliner Führungsoffizier ihn am Samstag, drei Tage nach der Vereinigung, zum KGB nach Karlshorst. Dort war man auf den Mann aus dem Westen offensichtlich schon vorbereitet. Jedenfalls kam der sowjetische Geheimdienstoffizier schnell zur Sache: Man bot Kuron Zuflucht in der Sowjetunion an. Der Oberamtsrat bat sich Bedenkzeit aus und fuhr mit seiner Frau am Sonntag wieder Richtung Westen. Seine Frau war von Anfang an in sein Agentenleben eingeweiht, und auch an diesem Tag besprachen beide, was zu tun sei. In die Sowjetunion wollten sie nicht, und auf die Dauer gesehen, das wußte der Geheimdienstspezialist Kuron

nur zu genau, würde er doch geschnappt werden. Also stellte er sich lieber. Beim Strafmaß wird man ihm das anrechnen.

Dieser „schwerwiegende Fall von Landesverrat“, der von Sicherheitsexperten mit den Fällen Tiedge und Guillaume heute schon gleichgestellt wird, könnte sich bald dramatischer als alle anderen Fälle erweisen. Jetzt sind die Verfassungsschützer nämlich ziemlich sicher, daß ehemalige MfS-Angehörige es nach der Wende in der DDR geschafft haben, eine neue Geheimdienststruktur im Untergrund aufzubauen. Diese Leute scheinen nicht nur Akten und sonstiges Material, sondern auch beträchtliche Vermögenswerte und Bargeld auf die Seite geschafft zu haben. Nur so ist zu erklären, daß Kuron und vermutlich andere Agenten weiter bezahlt wurden und daß ihnen für die Zukunft finanzielle und sonstige Hilfen in Aussicht gestellt wurden.

Zum einen, so vermuten Sicherheitskreise in Bonn, soll diese neue Geheimdienststruktur die Geschäfte der alten mit möglichst geringen Verlusten abwickeln, Agenten vor dem Zugriff westlicher Behörden schützen und wichtiges Material verbergen oder an interessierte und befreundete Geheimdienste verkaufen. Zum anderen, und das läßt manchen in Bonn sorgenvoll in die Zukunft blicken, scheinen die im Untergrund operierenden Ex-Geheimdienstler des Markus Wolf neue Agentennetze aufzubauen, die bei passender Gelegenheit aktiviert werden könnten. Interessenten dafür dürfte es nicht nur im alten Ostblock, sondern auch in anderen Ländern geben, zu denen die ehemalige DDR „freundschaftliche Kontakte“ unterhalten hat.

Kurons Erzählungen vor der Bundesanwaltschaft scheinen diese Befürchtungen zu stützen. Die Unverfrorenheit, mit der die Ex-MfSler in Deutschland und im benachbarten Ausland agierten, und die Sicherheit, mit der sie dem Oberamtsrat aus Köln auch für das vereinte Deutschland eine Agentenperspektive in Aussicht stellten, lassen auf eine gut funktionierende, vom Ausland her gestützte Organisation schließen.

Die Sicherheitsorgane der Bundesrepublik plagt nach den Offenbarungen ihres eigenen Beamten noch eine sehr aktuelle Sorge: Wie soll der Schaden begrenzt werden, den Kuron angerichtet hat? Zumal, da man das ganze Ausmaß noch gar nicht überblickt und bei der Bewertung des Schadens im wesentlichen wohl auf Kurons Aussagen selber angewiesen ist, denn etwas anderes als seine Aussagen hat der Generalbundesanwalt bislang nicht. Belege aus Ost-Berlin gibt es nicht. Der Verfassungsschutz soll zwar seit zwei Wochen über einen „indirekten“ Hinweis verfügen, aber objektive Beweise fehlen. Verfassungsschützer versichern zwar, daß sie Kuron in Wochenfrist selber enttarnt hätten, aber belegen können sie das nicht.

So werden die Gerichte wohl im wesentlichen auf Kurons Erzählungen angewiesen sein, und wahrscheinlich wird man kaum je erfahren, was er verschweigt. Sowenig Kuron nämlich Überzeugungstäter war, sowenig stellte er sich wegen unerträglicher Gewissensqualen. Das Ende seiner Agentenkarriere ist so unspektakulär wie ihr Anfang. Der 54-jährige Oberamtsrat gehörte nicht nur zu den besten Agentenjägern der Bundesrepublik, er war nicht nur im Amt geschätzt und bei allen Kollegen beliebt, sondern er wußte auch genau Vor- und Nachteile abzuwägen. Als er Mitarbeiter des MfS wurde, da war das genau geplant.

Rückblende. 1981 nahm Klaus Kuron von sich aus Kontakt zur Abteilung von Markus Wolf in Ost-Berlin auf. Er wollte sein Wissen verkaufen — für viel Geld. Diesen Schritt hatte er mit seiner Frau genau besprochen. Kuron, der allgemein als „Familienmensch“ beschrieben wird, war in diesem Jahr klageworden, daß er das bürgerliche Leben, das er sich vorstellte, mit seinem Oberamtsratsgehalt nicht finanzieren konnte. Das Einfamilienhaus am Stadtrand von Köln und das Studium der vier Söhne überschritten seine Mittel. Aber seine Idee, sich aus Ost-Berlin ein zweites Gehalt zahlen zu lassen, konnte er erst 1982 verwirklichen. Wolfs Leute nämlich witterten ein Falle, als sich dieser hochkarätige Agent anbot. Fast zwölf Monate brauchte er, Markus Wolf zu überzeugen. Als der endlich sein Mißtrauen abgelegt hatte, lief die Sache wie am Schnürchen. Wolf muß sich wie an Weihnachten und Ostern zugleich gefühlt haben.

Kuron war so wertvoll, daß er ungewöhnliche Konditionen bekam. Nicht nur, daß er sich mit Markus Wolf selber treffen durfte. Wichtiger war für ihn, daß er keine „Verpflichtungserklärung“ unterschreiben mußte, daß es von ihm auch sonst nichts Schriftliches in Ost-Berlin gab und daß er anfangs 4000 und später 4500 Mark im Monat bekam. Dafür lieferte er alles, was er wußte. Und das war eine Menge. Die Verfassungsschützer müssen heute davon ausgehen, daß Wolf über die meisten Aktionen gegen Agenten in der Bundesrepublik Bescheid wußte. Die Kenntnis der neuesten Methoden des Verfassungsschutzes setzte ihn in die Lage, Gegenmaßnahmen zu treffen. Dabei hatte Kuron sich ausbedungen, und es war ihm zugesagt worden, daß Aktionen, an denen er in der Bundesrepublik beteiligt war, wie geplant durchgezogen werden konnten. Ost-Berlin ließ also gelegentlich Agenten, denen der Verfassungsschutz auf der Spur war, ungewarnt, um Kurons Aktionen nicht scheitern zu lassen. So sollte verhindert werden, daß im Kölner Amt Verdacht gegen den Agentenjäger geschöpft wurde.

Verdacht kam in der Tat trotz regelmäßiger Sicherheitsüberprüfungen nicht auf. Dieser Mensch lebte so normal und so bürgerlich, er war so beliebt bei seinen Kollegen und so geschätzt bei seinen Vorgesetzten, daß die alle zusammen aus allen Wolken fielen, als er sich selbst enttarnte. Kuron war wegen seiner Integrität und seiner guten Arbeitsergebnisse der einzige aus der Abteilung Spionageabwehr, der die Affäre Tiedge an seiner alten Position überstand. Nachdem Tiedge, der Chef der Abteilung, 1984 nach Ost-Berlin übergelaufen war, waren alle seine Mitarbeiter versetzt worden, nur Kuron nicht. Dabei weiß man heute, daß Kurons Berichte über Tiedges finanzielle und psychisch katastrophale Lage Wolfs Leuten erst die vermutlich entscheidenden Hinweise gegeben haben, wie bei dem Abwehrchef der Hebel anzusetzen war.

Inzwischen wird auch vermutet, daß die Verhaftung eines Ehepaares in der DDR, das mit dem Verfassungsschutz zusammengearbeitete, auf Kurons Tips zurückgeht. Für das Ehepaar endete die Geschichte tragisch. Zu hohen Haftstrafen verurteilt, kam der Ehemann in Bautzen ums Leben. Bis heute ist nicht geklärt, ob er ermordet wurde oder Selbstmord beging. Seine Frau erkrankte im Gefängnis schwer.

KOHL REKL:

*Ich weiß zwar nicht,
wo ich bin, auf jeden Fall
aber bin ich auf dem
richtigen Weg!*

• Po Československu a NDR vznikla také v Polsku strana přisvědčivá.

Do našeho kina se dostává filmový debut režiséra Petra Kolího. Někdy bývá, když byl natočen podle předlohy Bohumila Hrabala.

„Was machen Sie, wenn Sie im Urlaub eine Schlange sehen?“, „Ich stelle mich hinten an.“

„Laterna Magica“ gastiert wieder in Deutschland

BERLIN. Das Prager Illusionstheater „Laterna Magica“ (Zauberlaterne) beginnt am kommenden Dienstag in Berlin eine neue Deutschlandtournee mit seiner Produktion „Odysseus“. Das 60köpfige Ensemble setzt die griechische Mythologie in ein visuelles und akustisches Gesamtkunstwerk aus Licht und Filmprojektion, Ballett, Musik und Technik um. Für die Premiere 1990 in Berlin wird die Deutschlandhalle in eine phantastische Theaterlandschaft verwandelt. Wie die Dramaturgin der „Laterna Magica“, Milena Honziková, am Mittwoch in Berlin vor Journalisten sagte, will das Theater mit „Odysseus“ ein Porträt der heutigen komplizierten Welt zeigen.

Der 1987 entstandene „Odysseus“ wurde bereits im vergangenen Jahr mit großem Erfolg in Münster und im Ost-Berliner Palast der Republik aufgeführt. Das für das Prager Theater „Laterna Magica“ typische Montageverfahren wurde 1958 bei der Weltausstellung in Brüssel für den Pavillon der Tschechoslowakei entwickelt. Der Name erinnert an ein Gerät, das die Projektion von Glasdiapositiven ermöglichte und als Vorläufer des Projektors gilt.

In Berlin gastiert die „Laterna Magica“ vom 16. bis zum 21. Oktober. Dann folgen Essen (1. bis 10. November), Frankfurt am Main (25. März bis 10. April 1991), Stuttgart (11. bis 21. April) und Münster (22. bis 30. April). Für die zweite Hälfte des Jahres ist eine Tournee durch die USA und Kanada geplant.

Prinz Philip: Schützt Tiere in Worten und tötet sie

Im Laufe der letzten 20 Jahre hat die Royal Family 150 000 Fasane in ihrem Park von Sandringham (Grafschaft Norfolk) geschossen. Prinz Philip, 69, allein 25 000. Während der Saison 1985 hat er nachgewiesenermaßen 5000 Fasane vom Himmel geholt. An einem einzigen Tag, dem 28. Januar (dem letzten Tag der Saison), hat er 600 bis 700 Fasane geschossen. Eine Art Weltrekord. Was passiert mit den toten Vögeln? Was die königliche Familie nicht verzehrt, wird entweder an Bewohner der Nachbarschaft verschenkt oder für 1 Pfund (etwa 3 Mark) pro Fasan an Geschäfte verkauft. Der stellvertretende Direktor der „Liga gegen grausamen Sport“, Jim Harrington: „Wir akzeptieren, daß das Schießen von Tieren als Nahrungsmittel gerechtfertigt ist. Aber wieviel Hunger hat Prinz Philip? Es ist besonders traurig, daß der Vogeltöter der Präsident des World Wildlife Fund (WWF) ist.“ Prinz Philip versteht die Aufregung nicht. Er spricht von Hege.

BETAK...

Minister Warnke: der Januskopf von Bonn

Entwicklungsminister Jürgen Warnke, 58, CSU, Januskopf in Bonn. Sein öffentliches Antlitz: voller Lachfalten. Posiert gern (im Urlaub, zu Hause) als treusorgender Familienvater; 6 Kinder. Bonner Beamte zeichnen Warnkes zweites Gesicht als „Menschenschinder“, wörtlich. Sekretärinnen und Abteilungsleiter bestellt er zu stundenlangen Nachtsitzungen. Sobald Warnke das Ministerium betritt, muß ständig ein Fahrstuhl für ihn freigehalten werden (mag nicht mit Untergebenen nochfahren). Im Kofferraum und auf den Sitzen seines Dienstmercedes stapeln sich unerledigte Akten – Warnke fordert in den Fachzeitschriften ständig neue Unterlagen an (wie Beamte behaupten, ohne sie jemals zu bearbeiten). Warnke-Chefsekretärin Heidemarie Koch konnte ihm schon nach drei Monaten nicht mehr in dieses Gesicht schauen, kündigte. („Habe die Nase gestrichen voll.“)

Maria Schell. Seelchen zieht sich aus

Tief im Herzen hat sich der Fan des deutschen Heimatfilms seine Maria Schell, 64, bewahrt. Die herzensgute Hauptdarstellerin, die nur seelisch liebt – und nicht mit dem Körper. Nun enthüllt ihr Schwiegersohn, der Dichter Franz Xaver Kroetz („Bauern sterben“): „Immer wenn Große des Films sterben, wie Gary Cooper oder Yul Brynner, dann sagt sie beim Frühstück: »Den hatte ich auch schon.«“ Nach Erinnerungen des Schwiegersohns hatte sie fast jeden: Laurence Olivier, Curt Jürgens, Dieter Borsche, Marcello Mastroianni und Glenn Ford... Maria, die Lüsterne.

LÜSTERNE = OPL ZLÝ...

Sowjetunion liefert Erdöl in die CSFR

PRAG (dpa/VWD). Die Krise in der tschechoslowakischen Ölversorgung dürfte überstanden sein. Die CSFR erhält noch in diesem Jahr – unabhängig von anderen Lieferverpflichtungen – rund 500 000 Tonnen Erdöl aus der Sowjetunion. Der Generaldirektor des sibirischen Ölfelds Tjumen unterzeichnete ein entsprechendes Abkommen. Als Gegenleistung soll die Tschechoslowakei Förderanlagen, Transportmaschinen, Lastkraftwagen sowie Medikamente, Schuhe und Bekleidung im Wert von 125 Millionen Dollar bereitstellen.

Der Geschäftsabschluß ist der erste eines sowjetischen Betriebes, der direkt und ohne Vermittlung eines UdSSR-Ministeriums mit einer ausländischen Regierung abgeschlossen worden ist. Inzwischen komme auch Moskau seinen Lieferverpflichtungen wieder nach, heißt es in Prag. Noch im Oktober soll die CSFR rund 60 000 Tonnen Öl erhalten, im November würden es dann 300 000 Tonnen sein. Abgerechnet werden diese Exporte mittlerweile in „harten“ Devisen und zu Weltmarktpreisen.

Die Sowjetunion hatte ihre Lieferungen in die Tschechoslowakei erheblich gekürzt, da sie mit Umstellung ihrer Wirtschaftsordnung künftig nur noch in Hartwährungen handelt. Die Ölreserven wurden daraufhin in der CSFR knapp.

NAROD JA'SA... DA ZDRASTVUJET...

Laser öffnete Gefäßverschuß

LÜBECK, 12. Oktober (dpa). Einer 78jährigen Patientin der Medizinischen Universität in Lübeck ist erstmals in Deutschland erfolgreich mit einem Laserstrahl ein Gefäßverschuß beseitigt worden. Die Frau litt unter einer hochgradigen Einengung einer Beinarterie. Als Lichtleiter wurde bei örtlicher Betäubung ein speziell entwickelter Multifaser-Katheter eingeführt. Das verschlossene Gefäß war laut Hochschule nach einer halben Stunde frei.

Damit trete die sogenannte Laserangioplastie in die Phase der klinischen Anwendung. Die Laserangioplastie könnte eine Alternativmethode zur Gefäßöffnung auf operativem Wege oder durch Ballondilatation (mit Hilfe eines Ballonkatheters) werden, hieß es.

Bei Allah – liebet Eure Feinde
KHAJIL, 12. Oktober (dpa). Kleine Gruppen irakischer Soldaten überqueren nach Angaben eines saudiarabischen Truppenkommandeurs regelmäßig kurz nach dem Früh- oder Abendgebet die kuwaitische Grenze, um sich von der saudiarabischen Armee Wasser und Nahrungsmittel zu besorgen. Dies wurde am

Moskau gibt Lübeck, Hamburg und Bremen Dokumente zurück

MOSKAU, 11. Oktober (AP). Über 38 000 Dokumente aus der Geschichte der Hansestädte Bremen, Hamburg und Lübeck, die bisher in sowjetischen Archiven aufbewahrt wurden, werden den Städten zurückgegeben. Eine entsprechende Vereinbarung wurde nach Angaben der sowjetischen Nachrichtenagentur TASS am Mittwoch in Moskau unterzeichnet.

Die Rückgabe der Urkunden, die aus der Zeit zwischen dem 12. Jahrhundert und den 40er Jahren dieses Jahrhunderts stammen, ist eine Reaktion auf die Rückgabe des Tallinner Stadtarchivs, das im Sommer 1944 von Angehörigen der Wehrmacht abtransportiert worden war.

AT VYDA TAKY ZVACI DOPIS
ZE SRPNA 1968!

USA: Rekord-Ernte in UdSSR

WASHINGTON, 12. Oktober (AP). Die Sowjetunion fährt in diesem Jahr nach Angaben des US-Landwirtschaftsministeriums eine auf 235 Millionen Tonnen geschätzte Rekordgetreideernte ein. Dies seien fünf Millionen Tonnen mehr als zuletzt angenommen, heißt es in einem am Donnerstag veröffentlichten Bericht des Ministeriums. Im Zeitraum Juli 1990 bis Juli 1991 werde Moskau voraussichtlich etwa 30 Millionen Tonnen Getreide aus den USA importieren. Im Vorjahreszeitraum waren es rund 38 Millionen Tonnen.

invalidnim spolnoblacnim - vozickam s dopravedom nabizi Hudební útvary v Karlíně volny vstup na všechny své představení bezbarierovými schody.

Ve jménu dětí lhát zakázáno

Dvoudenní aktivní pobyt prezidenta v New Yorku

NEW YORK: Prezident V. Havel zahájil v sobotu první den pobytu v New Yorku sérií dvoustranných setkání, při kterých se sešel s belgickým králem Baudouinem, bulharským prezidentem Z. Želovem a venezuelským prezidentem C. A. Pérezem.

Zvláštní letadlo přistálo na Kennedyho letišti v sobotu ráno před 14. hodinou místního času. Na letišti se k delegaci, v níž jsou kancléř K. Schwarzenberg, poradci M. Batora a S. Vondra, tiskový mluvčí M. Žantovský, a také dvě děti — O. Elleder a S. Koflebová — připojil ministr zahraničí I. Dienstbier.

Hlavními body nedělního programu prezidenta byl podpis smlouvy o právech dítěte a setkání s americkým prezidentem G. Bushem. Před odletem do vlasti se také sešel se svými protějšky z Chile a Nikaraguy.

Na světovém summitu o dětech vystoupil prezident s projevem, ve kterém mimo jiné řekl:

Během posledních desetiletí jsem tisíckrát viděl ve své zemi pátého shrbeného údajně v zájmu dětí. Tisíckrát jsem slyšel, jak někdo svou servilní službu nenáviděnému režimu obhajuje argumentem, že to dělá kvůli svým dětem: aby je pryč ušil, aby se dostaly na studia, aby mohly k moři a že různé, totalitní vládou organizované party proti opozici podpisují jen a jen proto, že má děti a nemůže si tedy dovézt luxus vzduchu. Nemravnost byla páchána jménem dětí a zlu bylo služeno pro jejich údajné dobro. Ale viděl jsem i větší zvrácenosti, byl třeba jen ve filmu či v televizi: Hitlera přátelsky kypoucího zraněným děvčátkům z Hitlerjugend; Stalina Kbačického dítě s poutřanským šátkem, Gottwalda usměvavě žertujícího s horníckými učni, iráckého prezidenta Husajna hladícího děti svých rukoumi, které — jak teď řekl — se chystá postřílet.

Zažil jsem ale i úplně jinou věc, zažil jsem ji dokonce nedávno. Nádhernou vzpoudu dětí proti lži, které sloužili jejich rodiče, údajně v jejich zájmu: naše protitotalitní revoluce byla — aspoň ve svých počátcích — dětskou revolucí. Do ulic šli středoškola-

ci a učni a jejich rodiče se báli. O ně i o sebe. Zamýkali je v bytěch, odváděli o víkendech mimo velká města. Pak začali chodit do ulic a nikam. Nejdříve ze strachu o ne, pak o sebe, že podléhají jejich náhledům. Děti probudily ve svých rodičích jejich lepší já. Usvědčily je ze lži a donutily postavit se na správnou stranu. Ideologové obhajující pravdy údemnou zájmu dětí usvědčily samy děti v naší zemi z její nepravdivosti. Vzbouřily se proti rodičům, kteří tuto ideologii zastávali.

Moznáhodnou společenský se podarila navštívit věc: věřina zemí světa se během několika měsíců dokázala připoutat k neobyčejně dobré, přesné a včestné mezinárodní smlouvě na ochranu dětí. Raduji se tak jako my všichni z tohoto téměř bezprecedentního úspěchu a jsem hrdy na to, že jsem se naší zemi měl tu čest dnes ráno tuto smlouvu podepsat.

Kdyby to šlo, přidal bych ale k smlouvě, kterou jsem dnes podepsal, ještě jeden paragraf. V tomto paragrafu by stálo, že je rodičům a vůbec dospělým zakázáno ve jménu dětí a jejich zájmu lhát, lžičkovat, diktovat, udávat, lhát se, být se diktorů a tázovat své přátele a

hojení. A že je zakázáno všem vrahům a diktátorům lhát děti po vlnách.

I ♥ TO CO ŘEKL...

PŘEDVEDENO 26 OSOB

SMUTNĚ prošel vlakem Spartu se předvedl v sobotu v Hradci Králové opět z té nejhorší stránky. Svě „žalost“ začal už dopoledne v centru východočeské metropole, mozdil z nich se šlami ve spartanských barvách, se posilil alkoholem potácen později směrem ke stadionu. Pořadatelé služba byla zastavena a 200 příslušníků VB, mezi nimi byli nováci, aby udrželi pořádek a bezpečnost při utkání Hradec—Sparta, o němž píšeme na jiném místě. Zatímco hradečtí vlakovci zůstali jen při urážkách „Bílá a bílá spartana do hlavy“ a jiných výplodů, spartaništy vyvolali už v první poločas incident, takže museli zasáhnout policisté a odvést nejagresivnější z hlediště. Kpr. M. SEJKORA, náčelník DO VB 3 v Hradci: „Předvedeno bylo obřadové muž a jedna žena. Mladší prostředky použila i železniční policie v Pardubicích, také během cest vlakem byl z dopravy vyloučen některý jedinec. Zakladní myšlenkou při tomto utkání bylo, aby bylo nic neskrývat. Připravili jsme i bílé helmy, v záloze byla zvláštní jednotka.“ Vlakem Spartu, která zase jednou odhalila ostudu Jaranského klubu, byli po utkání střezáni nejen v Hradci Králové na cestě na nádraží, ale až do Prahy. Myslí, že Sparta i Praha se za takovou hrdou nemohou jen stydět, ale musí udělat něco preventivně...

Cervenobílé ovoce

Hokejisté Slavia se sponzorem

Abys měl mužstvo druhé hokejové ligy svého sponzora, je vše zcela samozřejmé. Vzhledem k blízkosti se finančním nesnáze v podobě minimálních dotací však nutná. Za oboustranně výhodných podmínek podepsala Slavia Praha s firmou IO-NATHAN smlouvu — smlouva smlouvu o spolupráci. Smlouva je zisková a ochrání zájmy hokejového diváka a připraví mu kromě sportovního zážitku ještě humor a pobavení. Návrhář, který si zakoupí ve městě u příslušné firmy zboží, získá zároveň při koupi vstupenky na stadionu po předložení účtenky slevu o tři koruny. Lisák se pak navíc dostává do srovnání s věcnou cenou v podobě televize, rádia apod. Zároveň probíhá na stadionu kulturní program během představení. Letošním cílem Slavia je umístění do šestého místa, k tomu by měly dopomoct nové akty. Z funkce předsedy byl bráň bráň Antonín Hájek a z kládky na hostování Petr Šabý. Všechny hráči se zřejmě budou snažit, takže jsou na výsledcích dobře finančně zainteresováni. Doma se představí ve druhém kole 13. října.

V Bratislavě se včera rozloučili nejblíže příbuzní a veřejnost se zasloužil Annou Dubčickou, manželkou předsedy PS, která zemřela po krátké a těžké nemoci 29. září.

Veksl opeřen střelbou

[čtk]: V rámci speciálních opatření v hlavním městě SR uskutečnili včera v časných ranních hodinách pracovníci odboru hospodářské kriminality MS VB v Bratislavě akci zaměřenou na odhalení vekslníků. Jednoho z podezřelých mužů kriminalisté objevili v autobuse s jugoslávskými turisty. Když ho po vystoupení z autobusu vysazili, aby prokázal svou totožnost, začal jim nadávat. Potom vytáhl nůž a jednoho z příslušníků zranil na ruce. PS-díloku chtěl neznámý muž z místa činu utéct. Na odrazení slovní výzvy, ani varování vystřel do vzduchu unikající pachatel neresponoval a tak byla vůči němu použita služební zbraň, jímž byl zraněn na noze. Při bezpečnostní prohlídce se u něho našlo kromě drobné 1 54 000 Kčs a 8000 DM.

.. I VYČEŘ BYLO NAODZAJ BOŘE...

Jsmo členy Interpolu

OTTAWA: Československo, Polsko a Sovětský svaz se ve čtvrtek staly členy mezinárodní organizace kriminální policie Interpolu. Rozhodnutí o začlenění těchto tří zemí bylo přijato na pravidelném každoročním shromáždění Interpolu v Ottawě. Kanadský premiér B. Mulroney při zahajovacím projevu na shromáždění zdůraznil, že čím je svět navzájem propojenější, tím víc roste mezinárodní charakter zločinosti. „Otevření hranic propůjčuje stejné teroristům jakoburacím.“ Připomněl také nové typy kriminálních činů, jímž musí nyní Interpol čelit, například zločiny proti životnímu prostředí.

HAVEL JAKO ČESTNÝ VACHHAJSTR..

Pivnice na náměstí

[zh]: První „Budejovická pivní slavnost“ se tuto neděli odehrává na hradcovské ploše historického Žižkova náměstí. Je pořádána k 725. výročí založení města a se svým modelem přiléhavě pivovary světových značek. Z těch jihovýchodských tu budou samozřejmě Budvar, Samson, Treboň, Pilsner, dále Prácheň a Velké Popovice. Ze zahraničí se ohlásily pivovary Long ze SRN a prosloví Carlsberg z Dánska. Všechny druhy pív se budou čepovat z clostern a cena za jeden polítek se bude pohybovat od 6.— do 7.50 Kčs. Pávnosti každého pivovaru je vzít s sebou i dechovku, jež galakonzert začne od 18.30 večer. Předpokládá se účast až 20 000 milovníků slatého mořu, pro které budou připraveny stoly, lavice a mnoho atrakcí.

DŘEVA UTOHO NERÝLA, LAYDR!

Ministr odvolal náměstka

[čtk]: Ministr vnitra ČR T. Hradílek odvolal z funkce svého prvního náměstka plukovníka L. Vaculku na vlastní žádost. Rozhodl, že ho zařadí do funkce na některou z krajských správ SNB. Podle informací, které má ČTK k dispozici, spočívalo „jádro pudla“ v tom, že L. Vaculka zastal na krajské správě SNB dělníky, ve kterém nahlídl policií zkusmat, zda budou zaměstnanci obchodu pokračovat ve stávkách.

A PROČ HO NEVYHNUL?

▲ Z kostela ukradl neznámý zloděj kalich, kříž a batlém. To vše bylo finančně odhadnuto na 50 tisíc korun. Kostel je v obci Zahradky na okrese Česká Lipa. Odkud je pachatel, se zatím neví.

nou Zeleničného stavitelství v Praze 4, K Romovi se přidal i další neznámý muž, který byl v té době na cizím.

den am Tag der Landtagswahlen die fröhlich staatlich verordneten Namen Ernst Thälmann, Friedrich Engels, Wilhelm Pieck und Karl Marx gelüft. Ein viertes Schiff, das gegenwärtig an der Elbe auf Reede liegt, erhielt den Namen des Zwingli-Baumeisters Poppelmann.

▲ Rom znánil osmnáctiletou dívku časné ráno, když procházela ubytov-

eine Märk) merklich — ein erster Schritt zur vollen Konvertibilität des Prager Geldes.

August der Starke statt Marx

DRESDEN, 14. Oktober (dpa). August der Starke, Gräfin Cosel und Böttger heißen seit Sonntag die Luxusmotorschiffe der Dresdner Weißen Flotte. Damit wur-

CSFR bricht Zacken aus Krone

Die Tschechoslowakei hat die Landeswährung Krone gegenüber den wichtigsten westlichen Währungen um mehr als die Hälfte abgewertet. Der Handelskurs beträgt von heute an 15,72 statt bisher 10,00 Kronen pro D-Mark. Damit verringert sich die Spanne zum Touristenkurs (künftig 21 statt bisher 20 Kronen für

Sladká vídeňská káva

Nikdy jsem nevěřil a pořád nevěřím, že je možné přesvědčivě srovnávat životní úroveň v různých zemích bez toho, že by člověk poznával na vlastní kůži a po delší dobu, jak se ve srovnávaných zemích doprava žije a jak odlišný životní styl mají jejich obyvatelé. Pod trochu malomocným pojmem životní úroveň si nedokážu představit pouhé hmotné zabezpečení, které lze ovšem doložit statistickými údaji. S jejich použitím nechci teď srovnávat životní standard ve dvou různých zemích, jenom ukázat, jak roste blahobyt (německy der Wohlstand) v sousedním Rakousku, které dnes patří k evropským zemím s vysokým standardem a už ani moc nepokulháva za SRN a Švýcarskem.

Představte si zatím, než přijdou čísla, jak logičtější by bylo, kdyby se v komunistických státech, teď třeba na Kubě, hovořilo i ve statistikách o blahobytu místo o mířevé životní úrovni.

Rakouský ústřední statistický úřad zveřejnil nedávno nejnovější data o blahobytu v zemi a jeho vedoucí pracovník dr. W. Wolf je porovnal s daty z roku 1984; výsledky uvedl deník Kurier. Ukazuje, že po materiální stránce se Rakšanům za posledních šest let vede v průměru o hodně lépe. Stačí se přesvědčit na několika údajích o tom, jak se zlepšilo vybavení rakouských domácností. Například: Z barevné televize se těší o 27 procent více domácností, už 88 % jejich celkové počtu. Telefon má 87

procent domácností (+8 %), pračka v bytě 83 % (+3 %), automobil 31 procent (+24 %), myčka na nádobí 28 % (+10 %), a mikrovlnnou troubu 18 % (+18 %). Více než průměrně vzrostlo vybavení domácností rakouských sedláků, dělníků a penzistů: Už asi čtyři pětiny jich mají lednici, pračku a telefon.

Majetnější Rakšané se stala více rozšířeni po vlastním prázdninovém domku; má ho už 5 % všech rakouských domácností (12 % vídeňských). I proto stoupají nároky na dopravu, a tak vede základního rodinného vozu má ještě jedno menší auto už 16 procent všech domácností (+4 %). Hlavně bohatí obyvatelé měst dávají průchod touze po dárkách. Zatímco v celostátním průměru si dopřeje do-

Po létech kyselých hroznů...

Tanečnice s br. Mikou Zlatou a ds. Stoupy Tatem (druhý titul známý dšidit). Na improvizovaném parketu před pčtem se střídaly taneční dvojice, sice v oprávněných řadách, ale i přes to šlo. A konjunkturér mimo jiné referoval o obilných plátech našich minulých — jónů Blouhna (hoj, užáží ti cestu řájem), Klause (šlá máji, málo odmi), Dianstůra (na západ je cesta dlouhá) a Milera (černý šáček dlohu se to, Galia se usmívá, já ne- vim proč). Někteří z těchto detailů by byly na předchozích vinobraních opravdu nepřijatelné...

A HAVEL (HRADECKÝ, HRADECKÝ U.)

Rád dětského těmž zisků letos Asociace Jona Amora Komenského, prezident Václav Havel.

Vor dem Kreml entstand ein Mini-Slum

Die Moskauer nennen sie die „kleine Zeltstadt“. Seitdem sich vor drei Monaten ein paar Dutzend verzweifelter Sowjetbürger zwischen dem Hotel Rossia und dem Roten Platz niedergelassen haben, ist unterhalb der Kremlmauern ein regelrechter Mini-Slum entstanden, Symbol des neuen Liberalismus und der sozialen Nöte in der Sowjetunion.

Die ersten Zelte wurden am 2. Juli aufgeschlagen, als der 28. Parteitag der KPdSU begann. Mehrere Dutzend Bürger, die seit Jahren Gerechtigkeit von den Behörden fordern, hatten beschlossen, die Parteitagdelegierten auf ihre Sache aufmerksam zu machen, wenn sie vom Rossia hinüber in den Kreml gingen. Seitdem haben sich andere verzweifelte Mitbürger zu ihnen gesellt, insbesondere Flüchtlinge aus Zentralasien.

„Ich ernähre mich nur noch von Tee, und ich friere, aber wenn es nötig wird, verbringe ich hier auch noch den Winter“, sagt die 63jährige Lidia, die seit elf Jahren eine Invalidenrente fordert, nachdem sie 1979 durch einen Unfall berufsunfähig geworden ist. Während sie ihre Geschichte erzählt, ist ihre Mitbewohnerin, die 59jährige Galina, damit beschäftigt, Nägel in Bretter zu schlagen, mit denen sie ihr winziges Heim winterfest machen will. Als die Septemberregen einsetzen, hatten die Bewohner der Zeltstadt ihre Unterkünfte mit Plastiktüten, Papier und Bindfäden vor den Unbilden des Wetters geschützt, jetzt greifen sie auf Holz zurück.

Die meisten Obdachlosen fordern Gerechtigkeit. Die 52jährige Melissa aus Aserbaidschan verlangt, daß die Mörder ihres Mannes und ihres Sohnes verurteilt werden. Beide waren aus ihrer Wohnung verschleppt und später ermordet aufgefunden worden. Die 57jährige Olga will die Ärzte vor Gericht bringen, die ihren Sohn steril gemacht haben sollen. Ein Kirgise will

auf den Völkermord in seiner Republik aufmerksam machen - zum Beweis zeigt er Fotos. Ein Armenier will den Grund seines Kommens nicht nennen. Er will seine Energie für den Tag bewahren, an dem sein Fall zur Untersuchung kommt. Alle können sie das Unglück, das ihnen widerfahren ist, durch vergilbte Dokumente belegen, die sie in Plastikfolie eingeschlagen haben.

Noch vor wenigen Jahren hätte eine solche Initiative gar nicht stattfinden können, noch dazu an einem Ort, an dem Millionen Touristen vorbeikommen, und direkt vor dem Hotel, in dem die meisten Ausländer auf der Durchreise absteigen. Aber die Sowjetunion ist eben nicht mehr, was sie einmal war. Die Moskauer Stadtverwaltung hat den Zeltstadtbewohnern sogar Ende Juli zugesichert, daß sie nicht vertrieben würden. Bis vor zwei Wochen durften sie sogar mit ausdrücklicher Erlaubnis der Stadtverwaltung die Toiletten des Rossia benutzen. Inzwischen hat die Hotelleitung ihnen dies jedoch mit der Begründung verboten, daß den Gästen, die in Devisen zahlten, der Anblick von Wäsche waschenden Flüchtlingen nicht zugemutet werden könne.

Eine Kommission aus 18 Vertretern der Stadtverwaltung sowie Abgeordneten des russischen und des sowjetischen Parlamentes ist Ende September beauftragt worden, dem Obersten Sowjet der UdSSR bis November einen Bericht über die Lage in der Zeltstadt sowie über die Beschwerden ihrer Bewohner vorzulegen. Der Ausschuß tritt nach Angaben eines Mitglieds, Sergej Osetrow, „fast jeden Tag“ zusammen. Regelmäßig fänden Anhörungen mit „Delegierten“ des Lagers statt. „160 Fälle werden gegenwärtig geprüft. Viele Forderungen sind jedoch ohne rechtliche Grundlage. Wenn wir nicht aufpassen, ersticken wir bald in Beschwerden. Die Fälle sind erschütternd, aber leider sehr häufig“, unterstreicht Osetrow.

Viele der Zeltstadtbewohner seien außerdem geistig nicht ganz gesund.

„Wir versuchen, ihnen zu erklären, daß sie sich behandeln lassen müssen, genauso wie wir anderen verständlich zu machen versuchen, daß manche Klagen nicht zulässig sind. Solange sie in unserem Büro sind, geben sie sich noch verständnisvoll, doch am nächsten Tag kommen sie dann mit denselben Beschwerden wieder“, seufzt Osetrow.

ACO SPJENE
DASCLAND 2
VD 2

Preiswert telefonieren

Eine weltweit geschätzte Telefonkarte wird nun auch in Deutschland heimisch: Ende Oktober wird die „world card“ auch hierzulande eingeführt. Reisende können mit der Karte bargeldlos von allen öffentlichen und privaten Anschlüssen weltweit telefonieren: Dazu müssen sie nur ihre auf der Karte eingedruckte Kontaktnummer anwählen. Die sich daraufhin meldende Zentrale nimmt — in vielen Sprachen — die Nummer des gewünschten Teilnehmers entgegen und vermittelt das Gespräch. Abgerechnet wird über das Kreditkarten-Konto, dessen Nummer bei der Anmeldung zu diesem Service angegeben werden muß. Die Karte — mit der vor allem teure nationale Tarife oder hohe Gebühreneinheiten in den Hotels umgangen werden können — kostet 25 US-Dollar pro Jahr und ist bereits in Großbritannien, Frankreich, Italien, Griechenland, Schweden, der Schweiz, Dänemark, Kanada, Singapur, Hongkong, Japan, Belgien, den Niederlanden, Israel, Australien und USA im Verkehr. Auch Spanien und Irland werden — neben Deutschland — ab Ende Oktober an den Service angeschlossen sein.

SLOVENSKO TANÝ?

Bundesrat billigt Leipzigs „L“

BONN, 12. Oktober (dpa). Der Bundesrat billigte am Freitag Autokennzeichenänderungen. Wegen der deutschen Vereinigung gibt der Lahn-Dill-Kreis sein „L“ an Leipzig ab und erhält dafür das Kenn-

teurer. Der Bundesrat billigte eine entsprechende Verordnung. Durch sie erhöht sich zum Beispiel die Gebühr für den Erwerb des Führerscheins Klasse drei von bisher 100 auf 110 Mark.

zeichen „LDK“. Der Kreis Lippe-Detmold trennt sich auf eigenen Wunsch von „DT“ und führt künftig die Buchstaben „LIP“. Außerdem wird die Grundgebühr für den Führerschein um rund zehn Prozent

Povolení k zahraničně obchodní činnosti

Natě veřejnost je s byrokratickým kolotočem kolem povolení k zahraničně obchodní činnosti seznámena pod pojmem „Barčáckovo kolečko“. To se však týká hlavně začínajících čs. podnikatelů. Daleko horší zkušenosti s těmito povoleními mají cizí společnosti, které v Československu zakládají svoje vlastní firmy. Dosud u nás není žádný předpis o možnosti zřizování filiálky cizích firem, a tak musí založit novou firmu buď jako akciovou společnost, nebo společnost s ručením omezeným apod.

Nad procedurou s tím spojenou krouží zahraniční podnikatelé hlavou a považují ji právem za horor. V zahraničí se píše a podepisuje omáčky složí předepsaný kapitál a novou firmu zapíše do podnikového rejstříku. U nás to jde poměrně jednoduše u sepsání smlouvy, v některých případech před státním notářem, a pak ještě jakž takž při povolovacím řízení na federálním ministerstvu financí (se souhlasem republikového MF), i když jinde se toto povolení navyžuje; v Maďarsku alespoň v některých případech a uvažuje se o úplném zrušení.

Obtížný je u nás už zápis do podnikového rejstříku u soudu, kde kromě identifikačního čísla se vyžaduje souhlas NVP k umístění firmy v Praze; NVP vyžaduje pak souhlas ONV nebo MNV, kde z toho udělali zcela zbytečně složitou agendu. Celé toto povolení je zbytečně a velmi zdraňuje založení firmy.

Infarktní situace je ale na federálním ministerstvu zahraničního obchodu. Podle zákona o hospodářských

stýkách se zahraničím, novelizovaným již novým parlamentem 19. dubna 1990, musí nová firma složit kauci 100 000 Kčs a dále předložit „ověřenou informaci o finanční způsobilosti k navrhované činnosti“. Jen a této tzv. způsobilosti existuje třístránková interní směrnice, výpisy z účtů zřejmě nestrčí. Musí se doložit předpoklady pro řádné provedení zahraničně obchodní činnosti, předpoklady, které byly vytvořeny pro hospodářsky efektivní provádění zahraničně obchodní činnosti, předpoklady, které byly vytvořeny pro racionální přímé provádění zahraničně obchodní činnosti v porovnání s dosavadním způsobem a nadto průkaz schopnosti žadatele disponovat dostatečnými devizovými zdroji ve formě garancie či úvěrového příslubu čs. banky, to vše se spoustou podotázek. Zahraniční podnikatel nikdy nepochopí, proč kromě složení základního kapitálu třeba 1 mil. Kčs nebo i více musí složit i postupnou kauci jako zcela umrvené peníze, s polovičním úrokem než v zahraničí. Na kouci tohoto

marýrie se může stát, že povolení bude obsahovat jen zůznený předmět činnosti, který předtím povolilo federální ministerstvo financí.

Nadto v příslušném (13.) odboru FMZO evidují od začátku roku asi 11 000 spisů a personál stav tohoto nyní klíčového odboru se rozmíná, ačkoli jiné útvary ministerstva mají omezenější agendu oproti dřívější. Vydaná rozhodnutí nemá pak kdo přepsat na stroj a jen na to se čeká 1-2-3 týdny. Vyřizování žádostí trvá proto několik měsíců. Založení čs. firmy zahraniční firmou se zahraničně obchodní činností se tak prolíná na 4-7 měsíců, za všechna povolení se platí vysoké poplatky (za registraci obchodního zastupitelství 25 000 Kčs).

Novela zákona č. 43/1980 z 19. dubna 1990 je další legislativní zmetek našeho (předchozího) parlamentu. Nyní se údajně připravuje novela další, v pořadí třetí, místo toho, aby byl sepsán a přijat jednoduchý zákon nový, odpovídající deklarovaným vládním cílům o liberalizaci zahraničního obchodu. K té máme skutečně velice daleko.

Ministerstvo zahraničního obchodu nemá již dlouhou dobu po smrti ministra Stražara vedení a není tam sjevně nikdo, kdo by tam i v mezích vnitřních vadných předpisů udělal pořádek. Na pověstné cestě „navrátnu do Evropy“ je to balvan.

Kontrakt na dodávku Mátého systému pro jednoruční elektrární Mo-chavce podepsali zástupci akciové společnosti Skodaexport a německé firmy Siemens. Řidiči technika bude sídlit k řízení regulací diagnostice v normálním provozu i při případných poruchách.

Zatím medailové CISAC byla v dosavadní dvaceti letech bistorii udělena pouze pět autorům.

WASHINGTON: Immy Conkors se loni seženou, v kalifornské Santa Barba se totiž mniš potrubit operaci ležebho zápatí.

ŠIML ŠIMLOVIČ ŠIMLOV ŠIMLUJE...

VIKTOR: Výška horší než šířka

JAK JSME v našem listě informovali ve čtvrtečním článku že bude zrada na brankářích, než si zvyknou, vyduší, ovažuje FIFA o zveřejnění fotbalových bránek protože od malíčka mají branku v oku. Takže zpočátku z dosavadní šířky 7,32 m a 30 cm a výšky 2,44 m a 10 by se u nich projevovale určitá nejistota. Přesto si cm. Plných sto let se rozměry nezmění, ale po ala-viák nemyšlím, že by nové rozměry mohly pronikavě bých gólových žních na letošním mistrovství světa ovlivni počet branek... Pro brankáře bude každopádně kde padlo jen 115 branek, se hledají oesty. Jak začít ně výška horší než šířka!

Protože i dr. Jano Hava VÁCLAV JEZEK, trenér Sparty: „Už před třiceti roky, předseda FIFA, je této změně nakloněn. Ize ky, ale i později jako trenér národního mužstva či předpokládá, že jinné konzervativní International Sparty jsem dostával dopisy, v nichž pisatelé upozor-Board, strážkyne pravidel, se nechá přesvědčit.

Zvěřili-li se branky, bude opravdu padat víc gólů? To by mohlo padat víc branek nebo... se možná bo-Nebo se bude bránit ještě uputněji, aby se např. ne-dna mužstva prosazovat proti tomu perfektní obran-šťilelo zdálky, protože jaková střela bude nebezpeč-nou krou a zleplít defenzivu. Vše možností se ovšem něhší? Budou mít brankáři mužských postav ještě šanci nabíjet při standardních situacích.

VLASEMIL PETRŽELA, býv. útočník a nyní trenér márá uvítal jako výhodu především renamovanistitel-Slayie: „Pro diváky by měla tato změna přinést zaji-clí frekvenci kopů typu Bálka nebo Penenky.“

IVO VIKTOR, býv. brankář mistrů Evropy 1976. Dnes dala víc gólů. Každopádně to bude větší šance pro trenér Dukly: „To je zajímavý zásah do fotbalu! Zpo-šťitelce!“

Zlatá medaile CISAC

(čik): Prezident ČSR Václav H-věi věra na Pražském hradeš přijal delegaci Mezinárodní konference společnosti autorů a skladatelů (CISAC). Jeť předseda Ariel Ramiroz z Argentiny mu předal zlatou medaili CISAC — organizace, která sdružuje 140 autorů a skladatelů z 70 zemí pět kontinentů. Mezinárodní konference podle slov A. Ramireze udělením zlaté medaile vzdala Václavu Havlovi hold jako vůdci osobnosti boje za lidská práva, tvůrci, který dnl svůj talent do slu-

JAKOV BRITĚ MEDOČAL 2

Přes spáleniště, přes podivné zvěsti...

Titulek je v obměněné podobě jistou parafrazou na jistou vojenskou píseň válečných let. Kalendář se možná díky výrobím lůžtám nemýlí: 8. říjen je v něm označen jako Den Československé lidové armády. Dnešní název armády je o jedno přídavné jméno zkrácen. Historie se však rovněž nemýlí v tom, že dne 8. října 1944 překročily Československé jednotky začleněné do tehdy Rudé, dnes Sovětské armády, Dukalský průsmyk a vstoupily na území fašisty okupa-

vaného Československa. Nemýlí se ani v tom, že tento akt byl spojen s obrovskými strátami na životech. Schopnost či neschopnost tehdejšího Československého či nadřazeného velení patří do hodnocení vojenských historiků.

Nebot snižovat hrdinství účastníků karpatskodukalské operace by znamenalo činit totéž, co někteří účastníci této operace a zejména komunističtí politikové činili s vojáky z finých bu-líši. Českoslovenští vlastenci bojova-li také — jen namátkou — u Tobru-ko, což jim přineslo slávu, ale také trpkou odměnu. Být vojákem západní armády bylo hezmála jako být v ob-sazené vlasti konfidentem gestapa. Letci, bojující v řadách RAF v bitvě o Anglii a tedy zároveň o svobodu své vlasti, byli po vítězství komunis-mu vystaveni zrádným represálím. Jich se výhody bojovníků východní ar-mády, z nichž se rekrutovali oddaní

nobledové Stalinů a Brežněvů, jaksi netýkaly; zato jim byly doktorán ote-vřeny brány československých věznic a koncentráků včetně jáchymovských. Paradox dějin? Spíše akt promyšlené-ho znásilnění národa.

Téměř rok po 17. listopadu se do-otává opět armáda do středu pozor-nosti. Zajímá se o ni tzv. seriózní i tzv. bulvární tisk. Co se děje v na-ší branné moci, která údajně má-la sehnat — i když nesehnala — svoji roli v ochraně společnosti před an-tisocialistickými silami? Něco jiného tvrdí resortní ministr, něco jiného sdružení Svobodná legie. Dochází k diskusím o skrápících materiálu, které by mohly být laskomu nepří-jemné. Pokračují atestace, označova-né za frašku — ministr zase naopak označuje stomočanky oponentních ná-zorů za rozvrataky, s nimiž nomže-jednat. Dotazy novinářů a dalších ob-čanů se od armádního velení odrážejí jako hrách hozený na stěnu. Vnese seřtlo do nejistoty šetření prezident-

aké komise? A kdy? Oféka armády, af v současně po-době či daleko lépe v podobě proto-klonání, není tak zanedbatelná, jak by se zdálo z bohorovnosti jejího ve-lení. Costa přes spáleniště dnes nepo-litické zvěsti. A ty je třeba budto

V Praze víra stávkovalo na pět set prodejen

(tluk): Čtvrtáctí tolik očekávané setkání tří vlád v Kroměříži přineslo zklamání. Vlady proti jednoznačnému projevení vůli stávkou pracovníků obchodu a služeb schválily v podstatě původní návrh zákona, podle kterého celá malá privatizace proběhne formou veřejných dražeb.

Výnos z prodeje státního majetku v rámci malé privatizace by podle prvních odhadů měl představovat 30 až 40 miliard korun, většinu z těchto finančních prostředků by měly do svého rozpočtu získat jednotlivé obce. Uvedl to v Praze na tiskové besedě náměstek federálního ministra financí D. Trška, když informoval o výsledcích jednání vlád ČSFR, ČR a SR v Kroměříži.

Dominantním problémem byly diskuse o míře preferencí pro nynější zaměstnance provozoven, které mají být předány do soukromých rukou. Při jednáních byla odmítnuta možnost předkupního práva. Zaměstnanci však mají být zvýhodněni ustanovením, že v případě svého vítězství ve veřejné dražbě musí do 30 dnů zaplatit pouze polovinu sjednané částky, dalších 50 procent ceny uhradí do pěti let.

Zaměstnanci obchodu mj. požadují, aby mohli celou cenu splácet, protože běžný pracující člověk nemá finanční prostředky ani na tuto zvýhodněnou cenu.

Rozdílnost názorů při jednání vlád se projevila i u jejich jednotlivých členů. Variantu přednostního prodeje zaměstnancům (také na aukcích) prosazovali mimo jiné český premiér P. Pithart a ministryně obchodu V. Štepanová, tato stanoviska podpořil i prezident V. Havel. Pro schválenou variantu veřejných dražeb se bez námitek vyslovila celá slovenská vláda, její premiér V. Mečiar dokonce prohlásil, že mezi pracovníky obchodu a veštláky nevidí dnes žádný rozdíl. Při černé peníze jako černé peníze. Trochu zjednodušené a rozhodně ne zcela pravdivé tvrzení. (Bylo by zajímavé vědět, jestli půjde pan premiér v příštích dnech sam nakupovat.)

Neuspokojivé výsledky jednání i změněný výrok slovenského premiéra vyvolaly v obchodech dohoda bouře. Celý vědecký den probíhaly desítky schůzí odborů jednotlivých podniků, které na protest proti přijatému zákonu požadují vstupit do stávky. V Praze od 15 hodin stávkovalo na 500 prodejen masa, uzenin, ryb a drůbeže, prodejny podniků Potravinářské konfederace a vývěsky do pondělka do 12 hodin na výstavce jednání výkonného výboru odborů pracovníků obchodu, služeb, pohostinství a hotelů, který se sešel ráno a ztármoval je jednotné stanovisko Federálního schromáždění. Je více než pravděpodobné, že celá oblast obchodu a služeb vstoupí během příštího týdne do celorepublikové generální stávky, kterou více či méně naprosto nezastaví s vládním návrhem zákona o malé privatizaci a podporu stávkového P. Pitharta — tedy přednostní právo pro zaměstnance.

FRANTIŠEK NEKOLNÝ
Nezapomenutelný a už nejlásnější boxer, který vždy šel na své, té době jednoho Československa před druhou světovou válkou, již není možná námi. František Nekolný zemřel v minulých dnech v Praze ve věku 82 let. Delšího boje s rakovinou však zůstal kdysi v populárnímu SMíchov. Svět mu říká „česká mládež“, pro jeho otčímá styl. Vzpomínám, jak jsem tohoto skromného a sympatického blondětmu mladence znal, když jsem mu v legaci řekl „vzka“, jediné slovo lesem it na záleží do Polska a když jsem v kně usnul, někdo mi přišel za kerentím suzami odělati pod ním taksi pítitit, přišel jsem a to až na cestě chodítkou vlaků, když jsem se podíval do zrcadla v umyvárně, pak jsem se dovedl, že jsem tady Nekolný tvrdil, že ani z postele těla výpravu nebudu soust a dělal dušano. Měl zvláštní vlnavou duši, temble občasně olivový v Amerikě, když si užíval imbu. Těžko najít zem, kde by se neprovedl větší díkem. Pro smet, nikdy však zůstanou navždy nezapomenutelné. Nekolného bylo jako amatéra na švanci. To, jak smetl z ringu jabdy evropskou kříčku každá Fraberga...
Poslední rozloučení s Františkem Nekolným se koná ve čtvrtek 11. 10. ve 14 hodin v Bernau.
TAKY ŽE NE SI NA MŮJ MŮJ...

Výstražná stávka horníků

(ohr): Jak se zdá, tak horníci na dole ČSM v Ostravsko-karvinské černouhelné pánvi vešli naprosto vážně stále opakovaná slova o potřebě urychlené restrukturalizace naší ne-schopné a nevykonné ekonomiky. I trpělivost horníků má své meze, takže když až dosud byly veškeré snahy dole ČSM o osamostatnění umně zabíhovány, rozhodlo se jeho osazenstvo přistoupit ke krajnímu řešení. Tím byla vědecká dvouhodinová výstražná stávka, která pry zároveň byla i posledním varovným signálem před stávkou časově neomezenou, jež už může vypuknout od pondělka. A proč právě od 1. října? Protože právě k tomuto datu se dle ČSM už má stát samostatným státním podnikem.

STALO SE V JEDNOM DNU: Z

Schäuble bei Attentat

schwer verletzt

Attentat auf libanesischen

Christenführer Aoun gescheitert

Schon mehr Drogentote als 1989

Im Osten lebt man kürzer

Attentat auf Parlamentschef

Diskotheken-Besucher wurde niedergestochen

Polizist beim Schlichten eines Familiendramas erstochen

Vražda na schodech

(Vr): Vraždu 41letého invalidního důchodce vyšetřují policisté z Příbrami. Dosud neznámý pachatel jej usmrtil 27. září kolem 6.30 hod. na schodišti domu v ulici Budovetelská.

▲ Zadržování na stanovém táboře 15leté dcery oznámila na policii v Bernau její matka. Proti obviněnému vedoucímu táboře bylo zahájeno trestní stíhání.

Toto je Karel Chaba

(lup): Má rád Picassa, Zrzavého, oblibil si Rousseaua, Chagalla. Už to napovídá, jakým směrem se asi Karel Chaba (1925) vydal ve své vlastní tvorbě. V roce 1964 se zúčastnil výstavy světových návních malířů v Rotterdamu a posléze v Paříži. Ovšem označit K. Chabu za představitele návních malířství by bylo příliš jednoduché. Karel Chaba sám se naštěstí o klasifikaci svých obrazů příliš nezajímá, on je maluje. Jeho motivem je především Praha, pražské motivy přetvořené do jeho vlastního světa plného domů, z nichž každý sám už už padá, ale všechny dohromady stojí pevně v základech. Karel Chaba nám představuje nejnovější monografii z odevské edice Současné české umění. Autor František Dvořák nás v ní seznamuje nejen s Chabovým dílem, ale vybral i úryvky ze soudobých kritik. 78 barevných reprodukcí pak lépe nade všechna slova řekne: toto je Karel Chaba.

OBRÁZKY JSOU ZAJÍMAVÉ A HŮL ZNAMENÍ ÚSPĚCH V CIZINĚ...

Osm se chylo

PRAHA (tř): Osm hokejistů z Prahy bylo tréninkový tábor a nás prošlo tréninkový tábor a dostalo se do týmu, které hrály v NHL. Isom to Reichel (Calgary), Nedvěď a Kron (lobo Vancouver), Martin Hosiak (Philadelphia), Holík (Hartford), František Kučera (Chicago), Ciger (New Jersey) a Jäger (Pittsburgh). Zatím se nechýlí De-miak Hasek a i v jeho případě se očekává, že brankář z Evropy to mají s přilpůsobením za mozem těžší, než hráči z pole. Hasek bude zatím chýlit ve farmákách týmu Chicago v Indianapolis. Do města by se měla situace nad jeho angaž-mať vyjasnit.

se na ně vrhli a snažili se jim vzít pistole. Státní policisté však zvířeli a, vážně přemohli a do Ruzyně je dopravili.

Drei Tote in Indien wegen Streit um Kasten-Politik

Polizei erschoss Bankräuber

Anschlag auf Thatcher-Hotel

▲ Tři neznámí Kabánci přepadli 25. září kolem půlnoci 25letou ženu čekající na taxi před hotelem Cristal v Jezezném Brodě. Zastřihli ji do nedalekého dvora a tam ji jeden z nich zabil. Žena utrpěla zranění s pracovní neschopností.

OPACHUŮ VZ NE!

Gorbatschow schützt Lenin
MOSKAU, 14. Oktober (AP). Der sowjetische Präsident Michail Gorbatschow hat per Dekret die Entfernung oder Zerstörung von Leninstatuen, Kriegerdenkmälern und anderen Symbolen des Sozialismus verboten. Derartige Statuen und Denkmäler sind in den letzten Monaten vielfach während und nach antio-wjetischen Kundgebungen beseitigt worden. In mehreren Städten wurden Statuen Lenins, des Gründers der Sowjetunion, gestürzt. Ein solches Vorgehen sei „unvereinbar mit der Volkstradition, dem Respekt vor der Geschichte des Vaterlandes und den allgemein anerkannten moralischen Prinzipien“, heißt es in dem am Wochenende erlassenen Dekret.
Zuletzt hatten Demonstranten am 4. Oktober in der litauischen Ortschaft Križkalnis versucht, ein Kriegerdenkmal für die 1944 im Kampf gegen die deutschen Truppen gefallenen Soldaten zu sprengen. Am Samstag veröffentlichte die litauische Regierung eine Entschuldigung für den Anschlag.

Krátký životopis Sorbonny

V Paříži je tolik pozoruhodností a nejruznějších atrakcí, že ani stoleté budovy Sorbonny a její sedm set let trvající historie nevzbuzují dnes nějakou zvláštní pozornost návštěvníků metropole nad Seinou. Jejím zakladatelem byl někdejší kanovník Notre Dame a zároveň kaplan francouzského krále sv. Ludvíka Robert de Sorbon (1201–1274), který pocházel z vesnice Sorbon v Ardenách. Již ve 13. století pařížské školy přitahovaly mnoho žáků z celé země. Ve snaze pomoci těm nejchudším a pozvednout úroveň výuky teologie, založil kanovník Robert de Sorbon nadaci a ze stodoal a lisovny vína vybudoval v někdejší ulici Coupe Ceuente útulek (kolegium) pro studenty, kde se potom ubytovali i profesori. Prvních dvacet studentů se tam usídlilo v roce 1258.

Od té doby až po dnešek Sorbonna — neboť takto z úcty k zakladateli bylo toto kolegium a pak celá univerzita pojmenována — využívá privilegií, kterými ji obdaril královský pár — svatý Ludvík a královna Blanka Kastilská. Má vlastní tribunál pod předsednictvím rektora. Je osvobozena od daní. Vlastní monopol na vydávání univerzitních diplomů. Využívá nejruznějších fundací a darů.

Počátky univerzity byly těžké. Chátrající a chaoticky stavěné budovy vzal pod svou patronaci v 16. století navzdor bohatý a vlivný kardinál Richelieu. Svěmu architektu J. Lamerclerovi nařídil všechny budovy zbout. Centrem celého nového komplexu byla originální hlavní kapele, v níž si zřídil vlastní mauzoleum. (Svou funkci plní kapele dodnes.)

Za třetí etapu výstavby vděčí Sorbonna vlivu Velké francouzské revoluce. V roce 1861 republikánský ministr veřejné osvěty J. Ferry dal zbout staré kardinálské učiliště, a na jeho místě vystavět budovy ještě monumentálnější. Tímto úkolem byl pověřen architekt Henry-Paul Nenot, kterému bylo teprve 29 let a ještě nic dosud nepostavil. Byl vybrán proto, že byl přísmného republikánského smýšlení a vášnivým zastáncem revoluce. Pověření se ukázalo jako správné, neboť po odborné stránce se dilo zdařilo. Svědectvím toho je fakt, že stojí v Paříži dodnes. (Později vybudoval Nenot palác Ligy národů v Ženevě.)

Plocha univerzity byla třikrát rozšiřována, výstavba trvala od roku 1885 do roku 1901 a stála 22 milionů zlatých franků, vypadá však skutečně impozantně. Sevěřený pravoúhlý trojúhelník hlavních budov, ohraničený ulicemi Cujas, Victor-Cousin, des Ecoles a Salin-Jacques, zabírá 21 000 metrů čtverečních v samém srdci Latinské čtvrti. Pod třemi hektary střeš se zinkového plechu a řada hřbitů se ukrývá deset amfiteátrálních anfi a dlouhé chodby a posluchárny a laboratořami. Je tu hvězdárna, parní stroj, galerie přírodních sbírek, operační sály, kde je možno pozorovat plněn mrtvol ze vzdálenosti 60 metrů. V Nenotových záměrech se Sorbonna měla stát asymetrickým středem

všech věd, aby se ve vzájemném setkávání prolínaly, podněcovaly a obohacovaly. Odtud také eklekticistický styl celého komplexu.

K pracím na univerzitních objektech byli přizváni tehdejší nejlepší francouzští řemeslníci a umělci. Pro největší aula — Grand amphí — namaloval Davis de Chavannes vizionářské panorama pod názvem „Le Bois Sacré“ — svatý les věd, za nějž dostal 35 000 tehdejších zlatých franků. Obraz má šířku 4,5 m a délku 25,6 m. Bylo to právě v tomto sále a pod tímto obrazem, kde Pierre de Coubertin oficiálně obnovil iden novodobých olympijských her v roce 1894.

Původně byla Sorbonna plánována pro pět tisíc studentů, avšak v roce 1960 jich měla již přes 20 tisíc, takže doslova pukala ve švech. Po studentských bouřích v roce 1968 došlo postupně k jakési demokratizaci a épravě studijních směrů. A tak od roku 1971 je Sorbonna prakticky rozdělena na 13 různých univerzit pod formálním společným názvem a pod jedním rektorem. V současnosti je jím paní Héléne Ahrweiler, původem řeckyně, profesorka historie, první žena v této odpovědné a významné funkci.

Knihovna Sorbonny má největší sbírku knih v oblasti humanistických věd ve Francii. Má 3,2 miliónu svazků, v tom 600 ikonabulí a 3 tisíce rukopisů. Podmínky nejsou však ideální. Samozřejmě, že nelze hovořit o volném přístupu do knihovny. Knihy jsou uskladněny v 16 patrech regálových polí. Část knih leží i ve vstřech na sobě. Ročně přibývá kolem 8 tisíc exemplářů, 3 tisíce výměnou s jinými bibliotékami, 2–3 tisíce dary, hlavně od vydavatelů, a 2–3 tisíce z vlastních nákupů. Hlavní čtenárna, která má 420 křesel u stolů, zdobí překrásné fresky. Všechna místa jsou stále obsazena, další zájemci stojí na chodbách a čekají, až na ně v pořadí dojde řada.

Stará Sorbonna tedy tak trochu odpočívá na vavřínech a podílí se na slávě minulosti. Prestiž a atraktivnost tohoto institutu trvá dosud, vystačí však s tím ještě dlouho?

Burt, der Sugar-Daddy

Hollywoods neuer Scherer. Leben seit 5 Jahren zusammen, Burts Kinder fädeln die Ehe ein. Er wurde schon zweimal geschieden, hatte mit 67 Herzstillstand bei einer Galienoperation, mit 70 Bypass. Sagt nach der Hochzeit: „Fühle mich 10 Jahre jünger.“ Happy-End.

Stalingrad) entdeckt worden, darunter auch der Brief des Infanteristen Weege vom 17. Januar 1943.

Die letzten Lebenszeichen der deutschen Soldaten wurden 1989 von der wissenschaftlichen Mitarbeiterin des Wolgograder Museums, Olga Radtke, entdeckt. Jetzt erhielten die Kinder des vermissten Gefreiten, der wohl zu den insgesamt 290 000 in Stalingrad ums Leben gekommenen deutschen Soldaten, die die Sowjetunion überfallen hatten, gehört, eine Abschrift seines letzten Briefes. Er

„Stalingrad-Briefe“ entdeckt

NORDHORN, 11. Oktober (dpa/FR). Seit 47 Jahren spurlos verschwundene Feldpost von Soldaten der 1942/43 in Stalingrad vernichteten deutschen 6. Armee ist offenbar gefunden worden. 300 Briefe, so erfahren jetzt die Angehörigen des seit Januar 1943 vermissten Gefreiten Willi Weege aus Nordhorn, seien im Panorama-Museum von Wolgograd (ehemals

Schweden wollen McDonald's Tellerwäscher aufzwingen

McDonald's-Programm noch nie gehört habe.

Doch andere schwedische Gemeinden wollen dem Beispiel von Mölndal folgen. „Ein konventionelles McDonald's-Restaurant ist nicht mit den Zielen für die Abfallentsorgung zu vereinbaren, wie sie lokal, national und in ganz Skandinavien bestehen“, meint Ingvar Carlsson, Chef der Umweltbehörde in Kalmar: „Die Abfallmenge muß radikal vermindert werden.“ Es gebe auch andere Firmen, die Wegwerfmateriale benutzen, sagt er. „Da McDonald's aber seine ganze Geschäftsidee darauf aufbaut, müssen sie eben auch die Schelte einstecken.“ Carlson lehnt nicht nur die Plastikbecher und Kunststoffverpackungen ab, auch die „Drive in“-Restaurants, in denen Autofahrer mit laufendem Motor ihre Big

Mac bestellen, sind ihm der unnötigen Abgabe wegen ein Dorn im Auge. Den Streit um die Bewilligung der Hamburger von Mölndal sollen nun die Regionalbehörden entscheiden, und ihr Beschluß wird auch für andere Orte Richtlinien sein. „Warum sollte man nicht auch einen Hamburger mit Meser und Gabel essen können“ fragt Arne Edholm, Umweltschutzdirektor in Helsingborg, und hält es durchaus für möglich, neue Restaurants in seiner Stadt zu Mehrweggeschirr zu zwingen, auch wenn die schon existierenden dem Wegwerfprinzip huldigen. Bei McDonald's hingegen meint Arne Forsberg, daß es die „hundertprozentig gute Lösung“ nicht gebe: „Glas- und Tellerwäscher bergen mit Abwaschmitteln, Abwasser und Glasbruch auch Probleme“.

Wegwerfverpackungen sind in den 11 000 Restaurants, die die Hamburger-Kette McDonald's weltweit betreibt, eine Selbstverständlichkeit. Im west-schwedischen Städtchen Mölndal jedoch sollen die Hackfleischbrötchen nur mit Teller und Besteck serviert und die Cola dazu aus richtigen Gläsern getrunken werden: Die Umwelt- und Gesundheitsbehörde der Gemeinde macht die Bewilligung für das geplante neue McDonald's-Restaurant von einem Verzicht auf die Einwegverpackungen abhängig, und mehrere andere schwedische Orte, in denen sich die Hamburgerkette etablieren will, verfolgen den Streit zwischen dem amerikanischen Restaurantgiganten und den schwedischen Beamten mit Interesse.

„Wir wissen, daß das Einwegmaterial zu McDonald's Image gehört“, sagt Gö-

Chinesen mögen Big Macs

Mehr als 25 000 Chinesen haben am Eröffnungstag das erste MacDonald's-Restaurant im Reich der Mitte gestürmt. Das Lokal liegt in der Sonderwirtschaftszone Shenzhen und hat 500 Plätze.

■ Krebs? Das Wunder- mittel heißt Interleukin

Wenn es neue Hoffnung im Kampf gegen den Krebs gibt, dann taucht immer ein Name auf: Dr. Steve Rosenberg, Chef des nationalen amerikanischen Krebsinstituts in Bethesda. Rosenberg entwickelte den Stoff Interleukin II, der dem Kranken gespritzt wird und der die körpereigene Abwehr so stärkt, daß das Immunsystem den Krebs in Schach hält bzw. Krebszellen, sogar Krebsgeschwüre zerstört. Bei sechs von zehn Patienten hilft das Mittel. Rosenberg setzt bei diesem Medikament die Möglichkeiten der Gentechnik am stärksten ein. Die US-Behörden gaben ihm jetzt sogar die Erlaubnis, die Gene eines Kindes zu manipulieren. Das vierjährige Mädchen hatte eine angeborene Abwehrschwäche. Ihre Gene gaben dem Körper nicht den Befehl zur Bildung von Abwehrzellen. Das kleine Mädchen hatte die Klinik seit der Geburt nicht verlassen dürfen. Ein Schnupfenmittel hätte es umgebracht. Rosenberg entnahm dem Mädchen Blut, reparierte die Gene – und vermehrte ebenfalls künstlich die reparierten Blutzellen. Schließlich bekam das Kind mit einer Infusion Millionen neuer, gesunder Blutzellen. Es war geheilt. Der Arzt glaubt, daß es in ein paar Jahren Impfstoffe gegen viele Krebsarten geben kann. Er sagt: „In 10 Jahren besiegen wir den Krebs.“ ■

„Arabische Terroristen, Devisenhändler und Mafiosi...“ – mit diesen Bezeichnungen sehen sich Einwanderer in Ungarn immer häufiger konfrontiert. Dabei kümmert sich weder die Zivilbevölkerung noch die Polizei darum, ob es sich um Marokkaner, Iraner oder Afghanen handelt. Manchmal werden sogar Polen mit dem Wort „Araber“ bezeichnet, das inzwischen als Schimpfwort gilt. „Ungarn ist nicht mehr das, was es mal war“, beklagt sich ein Rentner. „Daß die Kriminalitätsrate in unserem Land so gestiegen ist, ist allein die Schuld der Araber.“ Wenn neue Nachbarn in seine Nähe zögen, warne er sie immer vor arabischen, türkischen und polnischen Einbrechern, sagt er.

Auch in den Behörden ist diese Einstellung weit verbreitet. Tibor Perr, Leiter der Abteilung für Wirtschaftskriminalität der Budapester Polizei, gibt ebenfalls den „Arabern“ die Schuld an der Kriminalität. „Hinter der Mehrzahl der Delikte, die in Budapest begangen werden, stecken Araber“, versichert er.

Bücken für Big Mac

MOSKAU, 11. Oktober (dpa). Der Präsident des Schnellimbiss-Unternehmens McDonalds, George Conon, hat sich in einer Sowchase (staatlicher Landwirtschaftsbetrieb) nahe Moskau an der Kartoffelernte beteiligt. Nach Angaben der amtlichen sowjetischen Nachrichtenagentur TASS hält sich Conon derzeit zu Verhandlungen über die Eröffnung weiterer McDonalds-Restaurants in der sowjetischen Hauptstadt auf.

In der Sowchase wird die holländische Kartoffelsorte angebaut, die McDonalds für Pommes-Frites verwendet. Conon erfuhr, wie er sagte, aus der westlichen Presse von den Schwierigkeiten bei der Kartoffelernte. Überzeugt davon, daß es für die Angestellten des McDonalds-Unternehmens „sehr wichtig“ sei, „ihn zusammen mit ihnen auf dem Feld zu sehen“, habe er den Vorsatz gefaßt, den größten Teil eines Nachmittags der Kartoffelernte zu widmen. Wegen des schlechten Wetters und der „im Schlamm versinkenden Maschinen“ habe er einfach helfen müssen, sagte Conon laut TASS.

...BIG BROTHER...

Leonard Bernstein beendet seine Dirigentenkarriere

NEW YORK. Der amerikanische Dirigent und Komponist Leonard Bernstein,

der an schweren Erkrankungen der Atemwege leidet, legt den Taktstock aus der Hand. Wie eine Sprecherin des 72 Jahre alten Musikers in New York mitteilte, will sich der Musiker künftig „auf das Komponieren, das Schreiben und das

„Araber“ gilt in Ungarn jetzt als Schimpfwort

Nach der jahrelangen, betont internationalistischen Haltung der kommunistischen Herrscher Ungarns, erinnert die jetzige Welle von Fremdenfeindlichkeit an einen Dambruch. Vierzig Jahre alte Tabus dürfen endlich gebrochen werden. Die Nachricht, daß die alte Regierung international gesuchten, arabischen Terroristen Unterschlupf gewährt habe, schürt den Haß noch.

Tibor Perr, der Polizist, versichert, das „Problem“ gebe es schon seit vier Jahren. Es sei nur nie erlaubt gewesen, darüber zu sprechen. Während Interpol den berüchtigtsten aller internationalen Terroristen, Carlos, weltweit suchte, residierte dieser in dem Budapester Luxushotel „Thermal“. Tibor Perr hat eine plausible Erklärung dafür: „Ungarn war das einzige Ostblockland, in dem man Lebensbedingungen vorfand, die denen Westeuropas etwas ähnlich waren. Da

es keine Einreisebeschränkungen gab, haben die Araber das ausgenutzt.“

Auf der Vaci-Straße, dem Prachtboulevard der ungarischen Hauptstadt, werden westliche Touristen von Schwarzhändlern verfolgt, die stapelweise Forint-Scheine verkaufen wollen. „Das sind alles Araber oder Zigeuner“, schimpft Tibor Perr. Die Geschäfte der „Arab Connection“, Falschgeld, Drogenhandel, Prostitution und Einbrüche, hätten einen Umfang von mehreren Milliarden Forint (mehrere hundert Millionen Mark) jährlich, meint Perr zu wissen. Davon könnten die Dealer sich Luxuslimousinen und Villen auf den Rosenhügeln (einem Wohnviertel in Budapest) kaufen.

Der ägyptische Konsul in Budapest, Refaat Elansari, ist über solche Pauschalurteile entsetzt. „Es gibt hier ägyptische Wissenschaftler, Studenten, Ge-

schäftsleute, Vertreter von Reisebüros und Restaurantbesitzer, aber doch keine Terroristen und Gangster!“ Kürzlich habe die Tageszeitung „Mai Nap“ einem ägyptischen Restaurantbesitzer vorgeworfen, er habe Verbindungen zu Unterwelt. „Es ist eine Schande“, so der Konsul, „einen Mann derart der allgemeinen Verachtung preiszugeben, der vierzehn Stunden an seinem Ofen arbeitet. Er ist ohne jeglichen Besitz in dieses Land gekommen und hat sich im Schweiß seines Angesichts ein Haus erarbeitet.“

Inzwischen ist sogar von „Strafexpeditionen“ gegen Araber in Budapest die Rede. Eine junge Ungarin, die mit einem arabischen Geschäftsmann verlobt ist, berichtet über fortgesetzte Gewalttätigkeiten gegen Araber. „Am schlimmsten war es, als die Presse berichtete, in Rumänien hätten arabische Kommandos als Leibwache der Ceausescu gedient.“ Ganze Gruppen, die mit Eisenstangen und Schlagringen bewaffnet waren, seien in Restaurants und Cafés eingedrungen, in denen Araber verkehrten. Sie hätten die gesamte Einrichtung zerschlagen und die Gäste durchgeprügelt. Selbst die Krankenwagen, die gekommen waren, um die Verletzten abzuholen, hätten sie daran gehindert, vor die Restaurants zu fahren, erzählt die junge Frau.

Nach Angaben der Polizei sind seit Beginn des Jahres über 200 Einwanderer aus arabischen Ländern aus Ungarn ausgewiesen worden. Das sind bereits mehr als im ganzen Jahr 1989. „Das reicht nicht! Es müssen Maßnahmen ergriffen werden, die die Ausweisung für mindestens fünf Jahre möglich machen, sonst kommen die Verbrecher zurück! Außerdem müssen die Gerichte härtere Urteile fällen“, ereifert sich Tibor Perr. In Ungarn gibt es viele Menschen, die seine Meinung teilen.

KOMUNISTI JSOU ARABOVE...

ben soll, an seinen Memoiren und anderen Projekten.

Rassismus in Europa nimmt zu

Straßburger Abgeordnete schlagen Ombudsmann für EG vor

STRASSBURG, 10. Oktober (AFP). In zahlreichen Ländern West- und Osteuropas nehmen Rassismus, Antisemitismus und Ausländerfeindlichkeit zu. Zu diesem Ergebnis kommt ein Untersuchungsausschuß des Europa-Parlaments in seinem Abschlußbericht, der dem Plenum auf der Sitzung am Mittwoch in Straßburg vorgelegt wurde.

Zur Bekämpfung der Diskriminierung der rund 13 Millionen in der Gemeinschaft lebenden Ausländer, von denen acht Millionen aus Nicht-EG-Ländern kommen, schlägt der Untersuchungsausschuß unter anderem die Ernennung eines Ombudsmanns vor, an den sich Betroffene wenden können.

In der Bundesrepublik, wo rechtsextremistische Tendenzen bis 1988 „kaum an Boden gewinnen konnten“, habe sich die Lage 1989 mit dem Aufstieg der „Republikaner“ schlagartig verändert. Zugleich übe er Kritik an der Haltung der Bundesregierung gegenüber rechtsradikalen Tendenzen: Es sei „bezeichnend für

die staatliche Position“, daß der Verfassungsschutz in seinen Berichten dem Linksextremismus regelmäßig weit mehr Aufmerksamkeit einräume, als dem „Extremismus am rechten Rand“.

Kritisch bewertete der Ausschuß auch die Entwicklung in den Reformländern Osteuropas: Die Beseitigung der Diktaturen habe in der ehemaligen DDR, Ungarn, Polen und Rumänien rechtsextremistische, nationalistische und antisemitische Tendenzen wieder an die Oberfläche gebracht.

Ein „unerträglich hohes Maß rassistischer Hetze und Gewalt“ registrierte der Ausschuß in Großbritannien, wo die Zahl rassistisch motivierter Verbrechen kontinuierlich zunehme. „Anlaß zur Besorgnis“ gebe auch die Lage in Frankreich. Der Ausschuß verwies auf Erkenntnisse der Pariser Regierung, wonach 76 Prozent der Franzosen der Ansicht sind, es gäbe zu viele Araber in Frankreich; 46 Prozent meinen dasselbe von Schwarzen, 24 Prozent von den Juden.

Unterrichten“ konzentrieren.

Wegen seines schlechten Gesundheitszustandes mußte Bernstein bereits im Juli eine Gastspielreise durch Japan abbrechen. Inzwischen hat er nach Auskunft der Sprecherin unter anderem geplante

Auftritte mit den New Yorker, Wiener und Israelischen Symphonikern sowie beim schleswig-holsteinischen Musikfestival abgesagt. Bernstein arbeite jedoch weiter an einem Kammermusikwerk, das im kommenden Frühjahr Premiere ha-

Ein gewandelter Tastentiger nach 20 Jahren wieder in Bratislava

Josef Bulva und andere beim slowakischen Musikfestival

Rudi Carrell böse.
Er ohrfeigte
Erika Berger

Gesicht 1: Rudi umarmt in seiner „Rudi-Carrell-Show“ eine liebe weinende Omi, die nach 40 Jahren ihre Schwester aus Australien wieder sieht. Im Prinzip verbrachte der unbelastete TV-Seher 40 Taschentücher nach der „Rudi-Carrell-Show“. Gesicht 2: ein Minus-Mann schlägt schon mal Frauen. Z. B. Erika Berger, Sexberaterin, auf einer Party in Bremen. — „Einer Frau muß man gelegentlich in die Fresse hauen“, erläuterte er Désirée Nosbusch im „Liebesbarometer“ (am 19. Oktober auf Bayern 3). Haut auch auf Kollegen: „Elstner, Thoelke und Heck sind furchterlich langweilig. Krüger ist unendlich häßlich.“

BRATISLAVA. Vor fünfundsiebenzig Jahren als Forum für zeitgenössische Musik und Interpretennachwuchs aus dem Bereich des ehemaligen Ostblocks gegründet, präsentiert sich jetzt das Musikfestival von Bratislava als Stätte der Versöhnung, die sich im ersten Gastspiel der Bamberger Sinfoniker auf tschechoslowakischem Boden manifestiert. Die ehemalige Prager Deutsche Philharmonie, 1945 vertrieben, musiziert unter Horst Stein Mählers Erste Symphonie, die „Vier letzten Lieder“ von Richard Strauss singt Lucia Popp, die wie Edita Gruberová, Gabriela Benácková und Peter Dvorský ihre Karriere an der Slowakischen Nationaloper begonnen hat. Für die Bamberger Sinfoniker ist es ein Absteher aus Wien, wo sie im Musikverein drei Konzerte absolvieren. Früher einmal fuhr man von Wien mit der Straßenbahn ins damalige Preßburg zur Jause, in die ehemalige Hauptstadt Ungarns, wo sich im St.-Martins-Dom viele Habsburger als ungarische Könige inthronisieren ließen.

Der Ausflug in die Slowakei ist freilich keine Spazierfahrt mehr. Die Bahnverbindung ist gekappt, da die österreichischen Bundesbahnen die letzten Kilometer bis zum eisernen Vorhang vor zwei Jahren demontieren ließen und das Gelände billig verkauften. Man fährt mit

Bus oder Auto und muß an den beiden Grenzübergängen lange Wartezeiten hinnehmen. Über die neue, vierspurige Donaubrücke gelangt man zwar rasch ins Zentrum, macht aber sofort angesichts der Verwüstung, die von der Verkehrsschneise der Altstadt zugefügt wurde, Bekanntschaft mit der Brutalität, mit der sich das alte Regime etwa über die religiösen Bedürfnisse der slowakischen Bevölkerung hinweggesetzt hat. Der Schnellverkehr braust an der gotischen Kathedrale vorbei, das um etwa einen Meter angehobene Straßenniveau erschwert den Zugang zur Kirche, und jeder Lastwagen erschüttert das alte Steingefüge aufs Neue.

Das mit drei oder vier Veranstaltungen täglich überaus dichte Programm des zweiwöchigen Festivals läßt an Vielfalt nichts zu wünschen übrig. Am Nachmittag der Kurzvisite ergibt sich die Gelegenheit eines Einblicks in das Schaffen der mittleren Generation slowakischer Komponisten, vorgetragen von den jungen bis jüngsten Mitwirkenden verschiedener Kammermusikformationen. Das Streichquartett von Juraj Benes, Jahrgang 1940, eine der Uraufführungen des Festivals, erweist sich als geistreiches Gespräch der Instrumente über die Möglichkeiten ihrer Nutzung, von reinen Pizzicato-Passagen bis zu Glis-

sando-Folgen. Eklektisch mischt der Komponist Zitate süßer Weisen mit Seriellem. Im krassen Gegensatz dazu steht Roman Bergers (Jahrgang 1930) Adagio Nr. 2, mit dem Titel „Buße“. Der Dialog von Klavier und Geige wird von langen Pausen unterbrochen, als müßte sich der Komponist immer wieder auf irgendwelche schwere Sünden der Vergangenheit besinnen. Dazwischen läßt Berger kurze Tonfolgen bedächtig ausklingen, jede Note hat einen eigenen emotionalen Nachdruck.

Josef Bulva, einst Brünner Wunderkind, hat in Bratislava die Hochschule für Musik absolviert. Zum erstenmal nach zwanzig Jahren besucht er wieder die Stadt, in der die Erinnerung an ihn so kostbar ist, daß sich das Publikum im Großen Saal des Rundfunks zu seiner Begrüßung von den Sitzen erhebt. Es lernt einen gewandelten Tastentiger neu kennen, der seine Virtuosität in den Dienst der intellektuellen Durchdringung der jeweiligen Partitur stellt, gegen Hörgewohnheiten anspielt. Nach Beethovens Sonaten op. 27, Nr. 1 und 2 („Mondscheinsonate“), eingeschoben zwischen Chopins Scherzo op. 31 und die Große Polonaise op. 23 spielt er Skrjabins Klaviersonate op. 23, in der in Ansätzen, eingebettet in die Chopinsche Tradition, bereits die Technik der späteren Klangmassenver-

schiebungen vorweggenommen wird. Dort, wo es gilt, furiosen Akkordsequenzen melodischen Sinn zu entlocken, befindet sich Bulva auf ureigenstem Virtuosen-Boden. Anstelle der üblichen vom Publikum reklamierten mehreren kurzen Zugaben liefert Bulva nur eine — die erste Komposition seines ortsansässigen Kollegen Roman Berger, der sich hier mit einem noch ungebrochenen Elan vorstellt. Der Bogen von der Klaviersonate zum „Buße“-Adagio überspannt nicht nur eine einzelne Biographie, sondern auch ein Kapitel der slowakischen Geschichte.

In der Oper ist ein Ballett-Abend angesetzt. Zur Dosenmusik von Liszt und Wagner hat Libor Vaculik „Die Kameliendame“ choreographiert, nach dem Roman von Alexandre Dumas des Jüngeren. Die Last der sentimentalen Geschichte hat eine Schauspielerin zu tragen, die ausgewählte Kapitel der Vergangenheit einer Kurtisane mit einer Art von Sprecharie einleitet. Ausstattung freilich und auch die Solisten wie das Corps sind durchaus auf der Höhe der Zeit, die choreographische Ausdeutung neutralisiert das Pathos der Sprechszenen wieder. Auf diesem Niveau ist die Arbeit der Slowakischen Oper international gut vorzeigbar.

PAUL KRUNTORAD

FBI: Monroeová žije!

Slavná americká filmová herečka Marilyn Monroeová, která oficiálně zemřela 5. srpna 1962 po požití nadměrného množství prášků na spaní, údajně žije. S touto novou verzí ze života ženy, která měla údajně milostný poměr jak se zavražděným prezidentem Spojených států Johnem F. Kennedym, tak i s jeho rovněž zavražděným bratrem, ministrem spravedlnosti Robertem Kennedym, seznamuje své čtenáře západoněmecký týdeník „Das neu Blatt“.

Časopis se odvolává na syna již zemřelého agenta americké kriminalní policie FBI George Haydena. Haydenův syn Timothy, žijící v Austrálii, tvrdí, že jeho otec ho seznámil těsně před smrtí se svým nejbližším tajemstvím: informací o osudu Marilyn Monroeové. Brat-

ři Kennedyové prý se obávali, že jejich poměr s filmovým idolem šedesátých let by mohl negativně ovlivnit jejich politickou kariéru. Zvláště když Monroeová poté, co se s ní Robert Kennedy rozešel, prý vyhrožovala, že vše o jejich poměru vyrazí tisku, se Kennedyové rozhodli pomocí vybraných důvěryhodných agentů FBI a zpravodajské služby CIA Marilyn Monroeovou odstranit.

Poté, co slavná filmová herečka byla oficiálně prohlášena za mrtvou — ať by však byla provedena jeji pitva — byla prý podrobená specialistům tzv. „vymývání mozku“, aby zapomněla na svou skutečnou identitu. Pod jménem Barbara Nowová prý byla dopravena do Austrálie, kde se pro ni dokon-

ce našel i vhodný „manžel“. Byla prováděna za chovatele ovce v australském městečku New Deqate.

Podle Timothy Haydena slavná americká filmová herečka Marilyn Monroeová — Barbara Nowová je i přes své stáří — je jí dnes 64 let — hezká žena, která buď obdiv mužů v zapadlém australském městečku. Ale stále prý neví, jaká je její skutečná minulost. Jen údajně, když slyší jméno Hollywood, rozdráží se jí oči...

„Odhalení“ syna bývalého agenta americké FBI Haydena je jistě zajímavé. Má však jeden háček: naprostá většina odborníků na jeho verzi o stále živé Marilyn Monroeové nevěří.

TGM PRŮ ŽIJÍ
NA ALJAŠCE A PRODAVA
NEOVĚDÍ TLAPY...

HAMBURG (rtr). Das Verhältnis zwischen Rohölvorräten und Förderraten sichert nach einer Studie der Deutschen Shell zur Zeit die Versorgung für die nächsten 42 Jahre. Nach einer Untersuchung des Konzerns erreichten die weltweit nachgewiesenen Reserven zum Jahresbeginn 1990 einen Spitzenwert von 137,3 Milliarden Tonnen; die Vorjahresziffer wurde damit um 10,5 Prozent übertroffen. Die weltweite Rohölförderung sei 1989 um etwa zwei Prozent auf 3,2 Milliarden Tonnen gestiegen.

Nur fünf Prozent der weltweit entdeckten Reserven befinden sich nach Angaben der Shell in den OECD-Ländern, 77 Prozent dagegen in den Staaten der OPEC. Saudi-Arabien verfüge mit insgesamt 34,9 Milliarden Tonnen über fast ein Viertel der Weltölvorräte. Die Erdöl- und Erdgasförderung der OPEC-Staaten habe sich 1989 um zehn Prozent auf 1,185 (1,075) Milliarden Tonnen erhöht. Damit hätten die OPEC-Länder die leicht rückläufigen Fördermengen der Nicht-OPEC-Staaten mehr als kompensiert.

Bulgariens Parteimitglieder müssen Verwaltung verlassen

SOFIA, 10. Oktober (dpa). Die politischen Parteien in Bulgarien müssen die Staatsverwaltung verlassen. Die sozialistische Mehrheitsfraktion im Parlament stimmte am Mittwoch einem entsprechenden Gesetzentwurf der Opposition zu. Danach werden alle Parteimitglieder in den Bereichen Verteidigung, Justiz, Staatssicherheit sowie im Innen- und Außenministerium verpflichtet, entweder ihr Parteibuch zurückzugeben oder ihren Posten zu verlassen.

Das neue Gesetz betrifft vor allem die Sozialisten, die als frühere Kommunisten immer noch fast alle wichtigen Verwaltungspositionen einnehmen. Der Grundsatzbeschluss der sozialistischen Parlamentsfraktion gibt den Weg frei für die Verabschiedung eines entsprechenden Gesetzes.

NO A CO. VODEVZDAJI A NIC!

Studie: 25 Tonnen Abfall für die Produktion eines Autos

HAMBURG, 10. Oktober (dpa). 25 Tonnen Abfall entstehen bei der Produktion eines einzigen Autos. Das ist ein Forschungsergebnis des Hamburger Umweltinstituts über das Müllaufkommen bei der Pkw-Herstellung, das am Mittwoch in der Hansestadt veröffentlicht wurde. Der Verfasser der Studie, Harald Knisch, errechnete, daß bei der Produktion der rund drei Millionen Personwagen, die jährlich in der Bundesrepublik verkauft wurden, 73,5 Millionen Tonnen Abfall entstehen. Dagegen sei die in den Haushalten anfallende Müllmenge mit 14,6 Millionen Tonnen „geradezu lächerlich gering“.

Laut Studie verursacht die Pkw-Produktion bereits in den Ländern der Rohstoffherzeugung verheerende Umweltschäden. Auch sei die Produktion mit erheblichem Energieverbrauch verbunden. Der Anteil des Autos an Kohlendioxid-Emissionen in der Bundesrepublik betrage also erheblich mehr als die 15 Prozent, die bei der Treibstoffverbrennung im Straßenverkehr entstehen.

15 TURKY?

Auf der Venus gibt es „Dünen“

PASADENA, 11. Oktober (AP). US-Forscher, die zur Zeit mit Hilfe der Weltraumsonde Magellan den ständig wolkenverhangenen Planeten Venus kartographisch erfassen, haben eine verblüffende Entdeckung gemacht: Auf den übermittelten Radar-Aufnahmen sind deutlich riesige Dünen zu erkennen, mit denen wegen der niedrigen Windgeschwindigkeiten und der Bodenbeschaffenheit auf der Venus nicht gerechnet worden war.

Die Dünen sind nach Angaben der Forscher in Pasadena jeweils Hunderte von Metern lang und vermutlich mehr als zehn Meter hoch. Sie befinden sich auf der sogenannten „Kraterfarm“, einem 50 mal 60 Kilometer großen Gebiet mit zahlreichen Meteoritenkratern.

Dünen waren auf der Venus nicht vermutet worden, weil die Windgeschwindigkeit dort nur wenige Stundenkilometer beträgt und es fast keine lose Bodenkrume gibt. Allerdings ist die Venusatmosphäre so dicht, daß selbst geringe Luftbewegungen Sand weitertragen können. Derartige Sand kommt nach wissenschaftlichen Überlegungen aber relativ selten auf einem Planeten vor, auf dem das Wasser für die Gesteinserosion fehlt.

... DIE „FETEN“ NICHT!

Svatý Václav ve starém českém umění

Zaláře pobojil, šibenice a mučiči nástroje, jež až do té doby sloužily k popravování lidí, ve svém milosrdenství ze základů vyvrátili...
(Kristiánova legenda)

Od počátků českého státu tvořila svatováclavská tradice součást panovníckého přemyslovského myšlení. Zvláště sláda byla za Karla IV., který napsal k uctění knížete Václava legendu. Za Karlovy vlády umělci vytvořili také mnohá pozoruhodná díla se svatováclavskou tematikou.

V průběhu našich dějin svatováclavská tradice mnohokrát silně ovlivnila historické, národní a státní vědomí českého národa. Promítala se od nejstarších dob i do umění. Vedle literárních a hudebních děl pronikla do výtvarného umění, které je nejen estetickým dokladem, ale také významným historickým dokumentem účty k přemyslovskému světcí, knížeti a patronu země české.

V románských výtvarných dílech je spíše zdůrazňováno pojetí Václava jako svěťce. Zdá se, patrně je to na mincích, kde Václav, který nahradil na minci obraz Krista, mívá svatozdr. V pravé ruce třímá kříž a levou ruku pozdvihuje k žehnajícímu gestu. Iméno Václav se poprvé objevuje na mincích knížete Jaromíra. Od doby panování českého krále Vladislava I. výrazně převažuje vyobrazení Václava jako bojovníka a knížete. Na Vladislavových denárech dochází k těsné symbolice typu Václava jako svěťce a typu Václava jako panovníka. Václav je často vyobrazen na trůně, v pravé ruce drží praporec, levicí se opírá o štít a kolem hlavy má svatozdr. Trůnící Václav se svatozdr. je dokladem pojetí svatého Václava jako věčného svatého panovníka, pod jehož ochranou je český panovník zobrazován na list mince.

Na ikonografii zobrazení Václava na českých mincích měly vliv i miniatury z Gumpoldovy svatováclavské legendy z wolfsbüttelského kodexu z počátku 11. století, kde je obsaženo nejstarší ztvárnění svatého Václava, a miniatura z vyšehradského evangeliáře z konce 11. století. V Gumpoldově le-

Sowjet-Ölfelder tröpfeln nur noch

Die Ölförderung der Sowjetunion wird in den kommenden Jahren voraussichtlich weiter sinken. Die Produktivität auf den Ölfeldern sei drastisch gesunken

gendě z kodexu kněžny Emmy, vdovy po Boleslavu II., se nachází scéna přípitku sv. Václava sv. Michaelovi, vltěži nad ďáblem a průvodci duší spravedlivých na nebesa a dále scéna Václavova zavraždění. Mimořádně výtvarně a ikonograficky závažný je dedikační obraz z Emmína kodexu, kde kněžna uctívá Václava, který žehná pravou rukou a v levé ruce drží kopl s praporem. Kristus korunuje Václava snad rídrou s náznakem dvou korun s křížem (mitrou, vévodskou korunou).

Ve vyšehradském kodexu pořízeném ke korunovaci krále Vratislava se setkáváme s postavou svatého Václava v iniciále (D-titl) sedícím na faldistoriu, s kopl a praporem v levé ruce, pravicí má pozdvíženou k žehnajícímu gestu. Hlava Václava je kryta knížecím kloboukem, nad knížetem vidíme žehnající boží ruku. Iniciála otevírá perikopu na soudce sv. Václava, patrona země a panující dynastie.

Panovnícká symbolika a reprezentace, jejíž součástí byl i kult svatého Václava, se projevuje také na přemyslovských pečetích. Nejstarší pravé panovnícké pečetě v českých zemích pocházejí z doby knížeti a poté vlády Vladislava I. Nejstarší královská dvoustranná mincovní pečeť nejen v českých zemích, ale i v celé střední Evropě je doložena z roku 1160. Na rubu těchto oboustranných pečetí je latinský opis — Mtr krále Vladislava v rukou svatého Václava. Znění opisu je pozměněno oproti původnímu znění na jednostranné pečetě s obrazem sv. Václava z období Vladislavovy knížecí vlády, kdy opis zněl — Mtr svatého Václava v rukou knížete Vladislava. Dvoustranná Vladislavova pečeť byla původně jednostranná pečeť doplněná na lícové straně o obraz krále Vladislava v královském majestátu. Svatý Václav je na rubové straně mincovní pečetě zobrazen jako svatý panovník. Pojem mtr ve středověkém myšlení zahrnuje celý komplex složitých vztahů ve společnosti, které má panovník ochraňovat. Český král (kníže) je zástupcem a nástupcem svatého Václava, pod jehož ochranou a při zachování myšlenkového Václavova

dědictví má chránit mír a spravovat zemi, která mu byla dočasně svěřena.

Pečetě a mince působily svým výtvarným a ideovým pojetím i na jiná odvětví výtvarného umění, zejména na plastiky. Na příběh kostela sv. Jakuba ze 12. století ve vsi Jakub u Kutné Hory se setkáváme s románskou sochou sv. Václava, který je oděn v drátěné krzno, helmici, v pravé ruce má meč a v levé dlouhý trojhranný štít. Meč v ruce sv. Václava je snad připomínkou na meč svatého Mauricia, který společně s ostatky tohoto svěťce přivezl král Vladislav I. v roce 1158 z Milána.

Svatý Václav je často zobrazován s jinými svěťci. Rukopis Flores sancti Bernardi (řetl čtvrtina 12. století) obsahuje obrázky tradičních patronů pražské katedrály Václava, Vojtěcha a Vít. Také v kodexu spisu sv. Augustina De civitate Dei z konce 12. století jsou zachyceni Václav, Vojtěch, Vít a Ludmila v nebeském Jeruzalému. Václav a Vít jsou zde zobrazeni bez obvyklých atributů. Čtveřici světců uvádí nápis „naděje, láska a víra daly tu místo spravedlivým Čechům“. Spojení Václava s Ludmilou je však umění častější až ve 14. století. Uvedme zde alespoň votivní obraz pražského arcibiskupa Jana Očka z Vlastimí (před rokem 1371), na kterém jsou patrné snahy o zdůchovení lidských postav — Karla IV., královce Václava a arcibiskupa Jana. Votivní deska (řetlve připisovaná Mstiru Theodorikovi) zachycuje také sv. Václava s praporem se svatováclavskou orlicí, Zikmunda, Vojtěcha, Prokopa, Ludmilu, na obraze dominuje trůnící Madona s dítětkem. Se sv. Václavem a ostatními českými patrony se setkáváme i na mozaice s obrazem Posledního soudu (1370 až 71) nad jižní předstní chrámu sv. Víta.

Při sledování vývoje ikonografického typu sv. Václava v průběhu 14. století je třeba v prvé řadě uvést nástěnný obraz sv. Václava v Krupce, kde se poprvé objevuje jako rytíř, boží bojovník. Z tohoto ikonografického typu vycházejí i vyobrazení sv. Václava v knížní a deskové malbě i v so-

zce sv. Václava v cestovním breviři (Liber viaticus) kancléře Karla IV. Jana ze Středy (kolem roku 1360), kde je Václav zobrazen jako rytíř s atributy panovníka. Zmíníme také plastiku Václava ze svatováclavské kaple z roku 1373 s největší pravděpodobností od Jindřicha Parléře, která výrazně ovlivnila svým pojetím podobu sv. Václava z míslu Václava z Radče z konce 14. století.

Životní cyklus sv. Václava je působivě zobrazen v kostele sv. Václava ve Žďáru u Blatce z poloviny 14. století, na schodišti velké věže na Karlštejně od mistra Osvalda (1360—1361) a ze svatováclavské kaple v chrámu sv. Víta od Mistra litoměřického oltáře ze let 1506—1509. V Karlštejnském cyklu, zaujmou scény znázorňující sv. Václava, jak propouští vězně a boží šibenice. V oblasti politického působení knížete Václava je významná jeho účast na říšském sněmu v Řezně, kterou zachycuje jak mistr Osvald na Karlštejně, tak mistr litoměřického oltáře ve svatováclavské kapli. Nejstarší známé zobrazení učení sv. Václava na Budči obsahuje šporník Liber deplatus ze 14. století, který navazuje na christologický cyklus ve Strakoněch.

Velmi známá legendární scéna pokračení kováčského knížete Radslava Zlíckého sv. Václavem inspirovala nejen mistra Osvalda, ale i umělce, který vyzdobil nástěnnými malbami kostel Narození Panny Marie v Průhoněch (první čtvrtina 14. století) a dále tvůrce nástěnného výysu severní stěny kostela sv. Apollínaře na Větrově v Praze (druhá polovina 14. století). Podle legendy nabídl Václav útočníku Radslavovi osobní souboj (šlo tu vlastně o orádí), aby se neohrožovaly životy jejich vojsk. Radslav se poddal Václavovi, když ušel na jeho čele zářící obraz kříže. Vybojuje se nám příblice sv. Václava, která má nános s obrazem Ukřižovaného Krista. Podle Kristiána když Radslav uviděl svatého znamenit kříže na Václavově čele, odhodil zbraň, podrobil se Václavovi a poklekl před ním, český kníže ho však pozvedl „aby mu dal políbení míru“.

von etwa 580 Millionen Tonnen, 27 Millionen Tonnen weniger als im Rekordjahr 1988.

KAPIKAPIKAP...

Přejdou horníci na velké podzemní stavby?

Zpracoval jsem řadu projektů a studií v oboru hydrotechniky a energetiky a přes 25 let se zabývám problematikou velkoobjemových podzemních staveb jako způsobu, jak řešit naši těžkou situaci v životním prostředí při současném zajištění dostatku energie a ostatních funkcí ekonomiky. Řešení zmíněné problematiky se stalo neléčavě zvlášť v posledních letech, kdy jsme se začali v naší zemi dostávat drah. Vybudovali jsme palivoenergetický komplex vybavený obrovskými hornickými kapacitami a fosilními elektrárnami, které jako moloch plivou do ovzduší a povrchových vod milióny tun škodlivin. A naši severní sousedi se čílně ohledněm spěšněm...

Začala mě lákat myšlenka, jak využít velikého umění zdatnosti našich odborníků k realizaci vpravdě ekologických staveb. Zpracoval jsem řadu studií přečerpávacích vodních elektráren, čistíren odpadních vod a jaderných elektráren, kde se jedná o řádově objemy v miliónech krychlových metrů vyrubaných v podzemí. I když by se jednalo o lukrativní práce, nebylo možné u nás je realizovat vzhledem k vysokým cenám. Najednou se však schyluje k velikému „třesku“. Nejvyšší státní orgány řeší problém zavírání některých neefektivních dojížděcích a přeškolení horníků. Na druhé straně je zde tlak na okamžité řešení ekologické situace a přímé útoky našich jižních sousedů proti výstavbě jaderných elektráren.

A my víme, že se z této katastrofální situace můžeme dostat jen dobudováním rozestavěných jaderných elektráren. Ale s nejvyšší světovou technologií. Tato technologie nám umožní se reálně zabývat i umístěním jaderných elektráren v podzemí.

Již v šedesátých letech se objevovaly tyto úvahy v USA, SRN, Švédsku, Francii a jinde. Podzemní jaderné elektrárny, které byly postupně uváděny do provozu, měly však malé výkony a vykazovaly značnou poruchovost způsobovanou více závadami v nedokonalé technologii, než závadami ve stavební čisti. Přes tyto zdánlivě počáteční neúspěchy pokračují studie podzemních jaderných elektráren dál. Uvažuje se buď o umístění primární části (reaktor a pomocné provozy) v podzemí (obr. 1), nebo o kompletním umístění jaderné elektrárny do podzemí (obr. 2), případně o kombinaci jaderné elektrárny a přečerpávací vodní elektrárny. Nové studie navrhuji umístění stropu kaverny reaktorů 80 až 180 m pod povrchem. Do nedávna byla však tvrdým oříškem realizace obrovské kaverny reaktorů s výkonem až 1300 MW, což znamená kopuli o průměru cca 66 m a výšce přes 70 m. Technologie při výstavbě tohoto obrovského domu v geologických podmínkách přibuzných našim však již vyřešili v SRN.

Ostatní kaverny, které jsou součástí podzemní jaderné elektrárny (strojovna turbín a generátorů, pomocné provozy, transformátory a kilometry spojovacích tunelů) nepřekračují svůj rozměr díla, která se ve světě (ale i u nás) běžně budují. Pokud zvažují větší výkony, které vyžadují více reaktorů, navrhuji se tyto jednotky se všemi funkcemi oddělené, aby se vzájemně provozně neovlivňovaly. Veliká pozornost se věnuje i podzemní bezpečnosti provozu, větrání a klimatizaci.

Objevují se obavy z horší kvality horniny, počítá se s ochrannou obál-

kou reaktoru, která může poskytnout úplnou ochranu při roztažení jádra. Všechny vzduch v reaktorovně a kontaminovaná voda jsou vedeny přes filtrační a ventilační systém, kde se snižuje tlak a radioaktivita.

Jaderná elektrárna umístěná v podzemí umožňuje její přiblížení k velkým aglomeracím, čímž se zkracují přenosy energie a umožňuje využití odpadního tepla bez velkých ztrát. Tato forma poskytuje ochranu před přírodními katastrofami i před raketovými útoky a sabotážemi.

Uvažujeme-li složitou situaci našeho státu, kdy musíme rychle a radikálně snížit znečištění ovzduší, a kdy nemáme finanční prostředky na energii vyráběnou z dovážených zdrojů, pak nám nezbývá než budovat naši energetiku „na jádru“ — samozřejmě s maximálním zabezpečením, které vidím právě v umístění do podzemí...

Na cestě ozdravení našeho životního prostředí musíme také zajistit dostatek pitné vody a pořádně čistit odpadní vody. Největší zdroje pitné vody v našich nádržích jsou dnes vážně ohroženy eutrofizací. Například v USA na jezeře Michigan si pomohl instalací mamutí přečerpávací vodní elektrárny. Elektrárna přečerpává 1890 m³/s vody, snižuje teplotu a obohací vodu v jezeře o kyslík. Podobný návrh jsem vypracoval před lety i pro Želivku. Přečerpávalo by se 350 m³/s. Stavba přečerpávací vodní elektrárny se ovšem neobejde bez velkých objemů podzemních prací.

Zlepšení kvality ve Vltavě a v Labi je možné dosáhnout vybudováním přečerpávacího systému z Dunaje u Aschachu do nádrže Lipno 1. Jedná se o přečerpávání asi 50 m³/s dunajské vody, bohatší na kyslík, do povodí Labe, její energetické využití a zlepšení plavebních podmínek. Tento systém se opět může vytvořit pomocí velkoobjemových hornických prací.

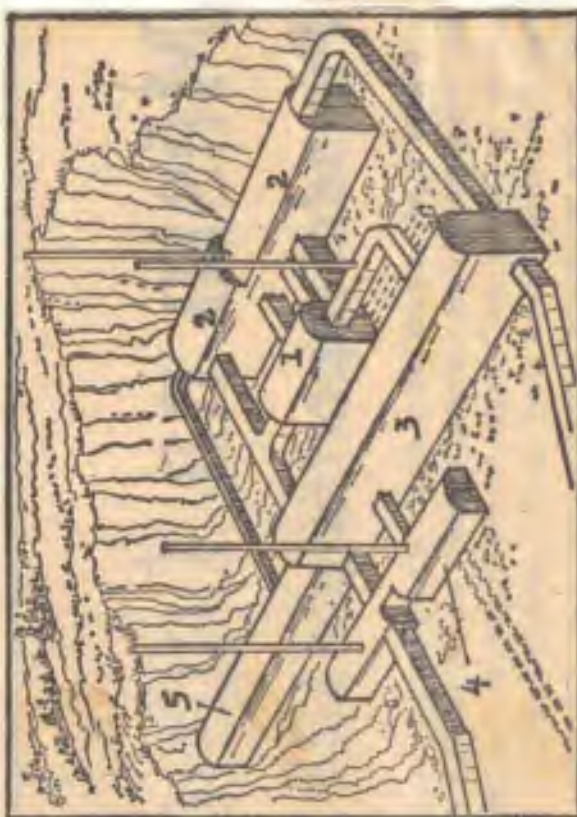
Problém čištění odpadních vod je u nás tradičně řešen budováním čistíren na povrchu zábořem cenné zemědělské půdy. Všechny nejmodernější technologie čištění odpadních vod lze však také umístit do podzemí...

Jak jsem ve vši stručnosti naznačil, naskytá se nám v době tak ekonomicky napjaté, ohromná šance. Naše hornictví, které spěje ke konverzi, má vybudované kapacity s horníky vysoké úrovně. Chceme je s velikými ztrátami přeškolenat a přitom oni jsou schopni úspěšně realizovat zmíněné ekologické investice.

Karatisté kontra KGB

Estonský klub karate uvažuje o tom, utvořit zvláštní oddíl, jehož cílem bude osobní ochrana členů vlády. Představitel estonských úřadů totiž nedůvěřuje funkcionářům KGB. Předseda Klubu Jaanus Rahumäe hodlá poslat své specialisty k dalšímu výcviku do zahraničí. Budoucí příslušníci „prezidentské gardy“ budou muset mít vysokoškolské vzdělání, ovládat několik cizích jazyků, mít velmi pevné nervy a taktika zmrazenou krev a nepředstavitelně bleskurychlé reakce. Jaanus Rahumäe je přesvědčen, že jeho karatisté budou dokonalejší a vynikající, aby se mohli v případě potřeby postavit jednotkám komandos KGB. KGB: KARATE SETEN ROSSCHEWILANS...

Schema JE 1300 MW, USA (kompletní podzemí) — Legenda: 1 — Kaverna reaktoru, 2 — Pomocné provozy, 3 — Kaverna strojovny turbín a generátorů, 4 — Kaverna transformátorů, 5 — Energetické příslušenství

angetreten. Andere reisten enttäuscht von der Wohnungssituation und den Arbeitsbedingungen wieder ab. Die Reichsbahn beklagte zum Teil, daß sie bei der Anwerbung mangelhaft informiert worden seien.

Schema JE 2000 MW, USA (reaktory v podzemí, turbíny a generátory v jámě na povrchu) — Legenda: 1 — Šachta pro personál, 2 — Šachta pro přívod páry a vody, 3 — Ochranná obálka reaktoru, 4 — Podtlaková komora, 5 — Ventilační komín, 6 — Šachta pro dopravu zařízení do podzemí, 7 — Strojovna turbín a generátorů

Mitarbeitern, die von der Reichsbahn freigestellt worden waren und die die DB zum 1. Oktober verpflichtet hatte, sind fast die Hälfte wieder nach Hause zurückgekehrt. Ein Großteil der Angeworbenen hatte den Dienst im Westen nicht

rern und Zugbegleitern der Deutschen Reichsbahn, mit der die Deutsche Bundesbahn (DB) ihre Personalnot abbauen wollte, wurde zum Mißerfolg. Von den 408

Bahn-Werbung ein Mißerfolg
gang FRANKFURT A. M., 10. Oktober. Die Anwerbung von Lokführern, Rangier-

DIE ERSTE CHINESIN ist am Dienstag in das englische Oberhaus, House of Lords, aufgenommen worden. Baroneß Lydia Dunn gehört dem Exekutivrat der britischen Kronkolonie Hongkong an.

Káďa, zlatovlasá primadona

Do pomyslné galerie nesporných postav našeho fotbalu patří nesporně dr. Karel Pešek, známý spíš jako Káďa, jeden z nejlepších středních záložníků dvacátých let, opora železné Sparty a národního mužstva. Patnáct let byl kapitánem Letenských, hrál ve slavné záloze Kolenatý—Káďa—Perner, čtvrtstoletí oblékal kopačky. Září je Kádův měsíc.

Narodil se 20. září 1895, tedy před 85 lety v Olomouci, poprvé hrál za Spartu v Kralupích v září 1913, neposledy oblékl její rudý dres v lize 11. září 1932 a zemřel 30. září 1970, tedy právě před 20 roky v Praze.

VE FOTBALE I V ŽIVOTĚ

Sedával jsem se stolu společnosti „Houpáčka“, která se po II. světové válce scházela v pražském hotelu Paříž, když ji ještě předsedal inž. Bohuslav Píhoň. Chodil jsem také Káďa, vysušený vířinka, pilsenského a dobrého vína. Káďa byl erudovaný a velmi vzdělaný člověk, který měl dva doktoráty: RNDr. a PhDr. Ve věku v Praze 6. v ústředním oddělení 4, kde šli jeho příbuzní, vzpomíná 36-letý synovec inž. ZDENEK BURDA z Fyziologického ústavu ČSAV: „Už jako kluk jsem chodil se strýcem na Spartu. Byl to člověk s úžasným přehledem, který v roce 1950, tedy v 55 letech, ještě vystudoval druhou vysokou školu. Po doktorátu přírodních věd farmaceuti. Byl prostě takový, že chtěl co se naučit poznávat. Tehdy pracoval na lékařnickém oddělení ministerstva zdravotnictví. Pamätuji si, že cestou na letenský stadion ho lidé zastavovali a dávali mu lékařské recepty...“ Podobně jako v životě, přemýšlel Káďa i o fotbale a jeho názory, které jsem si zapsal, platí i dnes, jsou nadčasové. „Výtečný hráč musí mít hlavu, aby myslel, plic, aby vydržel, srdce, aby bojoval do úmoru, vysokou morálku, aby se nevzdal a levou i pravou nohu, aby ovládal míč všemi způsoby.“ Nebo: „Všechno záleží především na samotném hráči. Každý by měl hrát poctivě za svůj klub a ještě poctivěji za reprezentační tým! Je práce důležité hrát pro náro, hájit čest své vlasti.“

MILOVÁN NÁRODEM

Když se s rodilí přestěhoval do Prahy na Vinohrady, kde měl otec papírenství, začalo jeho fotbalové studium na tehdy proslulých „pláncích“, stejně slavných jako byly letenské či klzovské. „Na Cikánc“, „Kanánc“, „Na Šifnoráku“, „U Marků“, „U Řingráku“ či „Vandelinca“. Tam udělal první přestup v mládí kopané, když si ho vybrali „habáni“, kluci vyškolení postav, s mužstvem „trpaslíků“. Byl sice malá postava, ale zato pořizak. Ve 13 letech už hrál právě kládlo za rezervu SK Meteor Vinohrady, pak přestoupil do ČAFC a v roce 1913 jej přestěhl (jako 18letého) mezinárodní sekretář a pozdější šéfredaktor Ferdinand Schelkopf do Sparty za 50 korun, což představovalo částku ze slušné klubové příspěvky. Byl to technický a chytrý centrál, který tehdy v rozestavení 2-3-5 musel otočit i bránit. Přes navelkou postavu uměl výborně hlavičkovat, byl dostatečně drázný, hrál a ohromným přehledem. Vyrstl v osobnost a hvězdu první velikosti, patřil k nejlepším na kontinentě a trošičce a Italem Montim, Rakoušanem Smiřkem a Němcem Kalbem soubojově. Sehrál v letech 1920-31 za národní mužstvo 44 mezinárodních utkání, tvořil hru i Sparty, za niž absolvoval během dvou desetiletí 727 utkání. Jeho světlá křídla mu vynesla přezdívku „zlatovlasá primadona“, ale v dobrém slova smyslu. Byl milován fotbalovým národem, a když se na Láne loučil se Spartou v utkání proti Kladnu, tisícům diváků zvlhly oči, tehdy se ještě fanonákové nestyděli za své city. PhDr. VERA BURDOVÁ-PEŠKOVÁ, Kádova neteč, vzpo-

miná: „Kamkoliv jsme přišli, do restaurace nebo kavárny a lidé ho poznali, tak mu tleskali. Když se ještě jako hráč vracel ze Sparty domů do Korunovačské ulice, kde bydlel, kluci mu dávali různé dárky. Jednou dostal dva gumové kramlíky a ta láska a obdiv malých špuntů jej skoro dojala.“

MĚL VELKÉ PŘÁTELE

K největším přátelům Káďi patřil slavný komik Vlasta Burian. „Ten tedy u nás často hrával na klavír,“ ukazují VERA BURDOVÁ-PEŠKOVÁ. „Hráli spolu i tenis a scházeli se na staré Spartě, kde měla Kádova maminka kantýna. Jednou, to bylo po první světové válce, když Burian chystal za Spartu, si od babičky půjčil košili, aby se mohl jít představit do kabaretu pana Fedtla Karlu Hašlerovi. Když neměl peníze, to ještě nebyl tak populární, požádal paní kantýnskou, aby mu buřtu a pivo zapsala křídou na dveře. Jednou, venku lilo, Vlasta vysadí dveře a vynešou na dřeň. Aby se ten díb smazal, Paní Pošková ten víp přijala a skutečně jej Vlastovi odpuště.“ Káďa kamarádil i s Karlem Koželuhem, fotbalistou a ještě lepším tenistou. ZDENEK BURDA: „Strýc mi vyprávěl, že se přátelel s donem Bernabem, který byl dlouhá léta předsedou Realu Madrid. Znal se ještě z dob, kdy proti sobě hráli a Bernab Káďu obdivoval. Ví, že si psal dopisy. Káďa český, Bernabespanšelský a oba si je nechávali přeložit.“ Zájezdy do Španělska byly v první třetině našeho století anem každého fotbalisty. Káďa byl v zemí populárního brankáře Zamory osmnáctkrát. Málokdo ví, jak se stal Káďa centrálním. V tehdy populární „Čafce“, tedy vinohradském ČAFC, který zdatně konkuroval letenským —S— a Viktorii Žižkov, zakázal výbor hrát výstřední přátelské utkání. Zájezd do Hliněna odpadl. Hráči to pobouřilo a tak šel tajně. V Hliněna zjistili, že hráč je malých rozměrů a proto mohli hrát jen se čtyřmi útočníky. Pátý Káďa musel do zálohy a tedy byla vlastně objevena přísti „zlatovlasá primadona“!

KÁĎA PŘEDESEL DOBU

Dnes, kdy se máni jídelniček sportovců a fotbalisté přestěhovali jist bítteky, předešel Káďa naší dobu co se týče stravování o víc než pátástoletí VERA BURDOVÁ-PEŠKOVÁ: „Když hrával, měl jídelniček a vypočítanými kaloriemi. Babička, tedy Kádova maminka, musela podle něj vařit. Jako hráč nekouřil ani nepil.“ V knize, kterou dal před druhou světovou válkou dohromady s W. Hlavou, „Dnes hraje Káďa“, nalazeme mezi praktickými radami fotbalového internacionála: „... Většinou potřebujeme ke své výživě maso stejně jako ovce a ostatní živiny. Důležité je si uvědomit, že se musíme vysvarovat jedné velké chyby a to přílišného požívání masa a tuků... Proto postačí skromnější dávka masa, raději lehčího a to zejména tehdy, když jsme v plném tréninku. Je prospěšné nabídnout časté maso a doplnit živinami, které obsahují lahce stravitelné rybi maso, dále mlásko bez smetany nebo ovocné šťávy... Ke každému obědu patří v dostatečném množství sýrová strava, například, ovoce, zelenina...“

OSUDNÉ OSIÁVY

Káďa byl přáním kritikem našeho fotbalu. Po nezdravé na mistrovství světa 1970 v Mexiku řekl: „Oni

dnés nedovodí volně brát ani po bít.“ A při oslavě sedmdesátin v Plzeňském dvoře na Letce, kde vládl další jeho přítel a býv. automobilový závodník O. Nimshaus, shodnotil jednomu trenérovi jeho hráče bítte: „Mužstvo má dobrý, ale večer v hospodě. Tam by to šlo...“ Přesedmdesátin měl slavné, ale osudné. Oslavy začaly ve středu a skončily v neděli. Jistě jednou VERA

BURDOVÁ-PEŠKOVÁ: „V pondělí odjel do nemocnice pod Petřín, aby ho vyšetřili, měl nastoupit kúra v lázních Teplice. Ve středu jsem se s ním přišla a Káďa mne prosil, abych k němu nešla, že je zde, cítí se unaven. Němce oslav jej vstřelila fyzicky i psychicky. Chtěl, abych mu přinesla morfinový džus. A to bylo jeho poslední přání. A když mu byl tem druhý den nesl Zdeněk, lékař mne osámil, že před hodinou zemřel...“ V pondělí 30. září záležnou k jeho hrobu 8-11-37 na Olšanské hřbitově mnohé vzpomínky těch, kteří ještě viděli „zlatovlasou primadonu“ brát.

Dominanta mezi dky

Londýnská oblast doků, Docklands, se dostala v posledních letech do středu pozornosti přestavbou opuštěných a zanedbaných skladišť v moderní podniky a obydlí. Uprostřed Docklands, na místě zvaném Canary Wharf, se naplňuje největší budova v Británii a druhá největší v Evropě. Je to věž kancelář, jejíž 50 poschodí dosáhne po dokončení na jaře 1991 do výše 244 metrů. Budova i komplex kolem ní poskytnou nové prostory pro instituce, těsnící se nyní v londýnské City, a pro 11 500 osob. Je pravděpodobné, že v nové dominantě Londýna bude sídlo Banky pro rozvoj východní Evropy. Konstrukce věže pohltí půl milionu šroubů, její váha bude 27 000 tun. Pláň budovy, zčásti již hotová, je s nerezavějícího plechu. Jeho konečný kabát bude ve stříbrě.

Havel erhält UN-Menschenrechtspreis

PARIS, 11. Oktober (dpa). Der tschechoslowakische Präsident Vaclav Havel erhält in diesem Jahr den mit umgerechnet rund 6000 Mark dotierten UNESCO-Preis für das „Lehren der Menschenrechte“.

Gebärmutter. Operation ohne Schnitt

Professor Semm, eine geniale Mischung aus Ingenieur und Chirurg, hat ein Instrument erfunden, das Unterleibsoperationen bei Frauen ohne Schnitt und ohne Narben ermöglicht. Erführt ein Rohr durch die Bauchdecke bis zur Gebärmutter und entfernt die Geschwülste. Der Frauenarzt von der Uni-Klinik Kiel: „Dadurch sind die meisten Totaloperationen überflüssig.“

Jerry Lewis zeigt sein Schurkengesicht

Jerry Lewis, 64, Komiker („Boing, Boing“, „King of Comedy“). Spezialität: Grimasse. Gesicht 1: Wohltäter, der seit 25 Jahren für behinderte Kinder sammelt („Jerry-Lewis-Spendenaktion“). Gesicht 2: Schläger, Familientyrann. Sein Sohn: „Das Leben in unserer 32-Zimmer-Villa war die reinste Hölle. Vater überwachte uns ständig mit Wanzen. Prügel waren an der Tagesordnung.“ Bei seiner letzten Spendenshow (im Fernsehen übertragen) riß sich Lewis selbst die Maske runter. Verprügelte vor laufender Kamera einen Rollstuhlfahrer (weil er sich über Lewis lustig machte).

CSFR will KP enteignen

PRAG, 11. Oktober (dpa). Die tschechoslowakische Regierung hat am Donnerstag dem Parlament in Prag einen Gesetzesvorschlag vorgelegt, nach dem das 5,8 Milliarden Kronen (rund 560 Millionen Mark) betragende Vermögen der KP entschädigt zugunsten des Staates beschlagnahmt werden soll. Am selben Tag sind die CSFR-Kommunisten in den Kommunalwahlkampf eingestiegen und haben einen „harten, uncompromising Kampf“ angekündigt. Die Kommunalwahlen sind für den 24. November vorgesehen. Der Erste Sekretär der KP, Vasil Mohorita, hatte zuvor Aufsehen erregt, als er „die Zeit der nationalen Verständigung“ für beendet erklärte. „CHCE“ 2 TO VU MELO BEST DAVNO...

TO HAVEL...
KADAV...
VIVARCE...

■ Pohled na dosud utajované stránky sovětské kosmonautiky

Kosmonaut Georgij Grečko, který pracoval v konstrukční kanceláři akademika Koroljova, tvrdí, že vypustil první sovětské umělé družice se muselo přeložit o dva dny — ze 6. na 4. října 1957. V pondělí 7. října začínal v Barceloně mezinárodní astronomický kongres a na jeho programu byl rovněž referát o první americké družici. Sovětská diplomacie v New Yorku si myslela, že Američané už budou mluvit o družici, která odstartovala — proto na to okamžitě upozornili Moskvu. Z Moskvy to hned oznámili hlavnímu konstruktérovi Sergeji Koroljovovi na kosmodromu Bajkonur — tehdy ještě na „polygonu číslo 5“. A to byl důvod k uspíšení příprav — říká Grečko. Naproti tomu zastupce šéfkonstruktéra Spjutniku 1 Oleg Ivanovskij, se kterým jsem před časem mluvil, se na tuto změnu plánu vůbec nepamatuje.

To je jenom jedna drobnost, byl zatím ne zcela jasná, z mnoha dosud neznámých stránek historie sovětské astronautiky, které se donedávna naprosto zbytečně utajovaly. Nyní tento plastický obraz úsilí skupiny vědců a inženýrů, kteří vybíjeli první sovětské úspěchy ve vesmíru navzdory zkonstatnému byrokratickému systému, postupně vychází najevo.

VE STRACHU A V PODEZŘENÍ

Dokud žil sovětský diktátor Josef Stalin, mohla se rozvíjet sovětská raketová technika pouze pro vojenské účely. Hlavní cíl, který si Stalin vytýčil, spočíval ve vytvoření mohutné mezikontinentální rakety, schopné dopravovat ze sovětského území na území Spojených států atomové bomby. Američané to měli jednodušší — těm stačilo umístit na letišťích spřátelených států, které hraničily se Sovětským svazem, dálkové strategické bombardéry. Tyto stroje mohly svými jadernými pumami zničit všechna velká sovětská města včetně Moskvy. Naproti tomu Sověti nemohli Američany ohrožit tímto způsobem — chyběl jim jak přítel v blízkosti USA, tak vhodné bombardéry.

Stalin tedy musel vsadit na nové, dosud neznámé dopravní prostředky — na rakety. Avšak mezi odborníky, kteří tyto prostředky vyvíjeli, byli mnozí lidé teprve nedávno amnestovaní — nepřátelé lidu, odsouzení koncem třicátých let při čistce v komunistické straně a armádě. Předseda rady hlavních konstruktérů raketové techniky profesor Sergej Koroljov dostal v roce 1938 trest deseti let pobytu v pracovním táboře, který mu byl v létě 1944 pouze podmínečně přerušen.

Uvšem Stalin neměl na výběr. Inženýrům, kteří zůstali

na svobodě, chyběl talent, příslušná specializace anebo organizační schopnosti, někdy všechno dohromady. Například udavače v Reaktivním výzkumném ústavu inženýra Alexeje Kostikova, který to dotáhl na ředitele a přisvojil si zásluhy za vývoj reaktivních minometů známých jako „katuše“, musela nakonec státní bezpečnost NKVD zavřít, protože ze státu tahal peníze na projekt, který neuměl udělat.

Jako každou důležitou činnost, i raketovou techniku si Stalin poštělil tím, že ji fakticky podřídil státní bezpečnosti, kterou vedl podlézavý a aurový Lavrentij Berija. Důstojníci NKVD neměli o vývoji jakýchkoli nových strojů ani ponětí, takže se na různé nesprávnosti, které jsou při takové práci zákonitě, dívali většinou s podezřením: Nemá to souběžně Koroljov a další vedoucí odborníci museli vynakládat velké úsilí k tomu, aby pologramotná, ale všemocná důstojníky bezpo-

stnosti přesvědčovali, že takové nepřítomnosti jsou docela normální. I sám Stalin byl velmi podezřívavý. Když na podzim 1947 zahájili zkoušky a raketa R-1, která byla kopií německých raket V-2, na polygonu Kapustin Jar, každou noc telefonoval, aby se informoval o postupu prací, a všechno komentoval takovým způsobem, že nikdo nevěděl, jestli se některý vědec specialista nepotěše druhý den ve vězení jako neboter.

Ostatně občasným zatýkáním raketových inženýrů a jejich mlizením v nenávratno udržovala NKVD mezi lidmi neustálé strach a napětí. Někdy se podařilo podezřelého zachránit. Například jednou v noci vzbudil ministr vojenského průmyslu Dmitrij Ustinov hlavního konstruktéra rádiového řízení Michaila Rjazaňského: „Hned ráno pošl svého zástupce na dalekou služební cestu Kamkoliv, ale brzy ráno!“ Když dopoledne přišli příslušníci bezpečnosti pro onoho inženýra, byl už daleko. A vrátil se, až když nebezpečí pominulo.

ZÁDNOU ABSTRAKTNÍ DRUŽICI

Teprve když Koroljov úspěšně odzkoušel raketu R-1/V-2, dal mu Stalin souhlas k vývoji vlastních raketových střel. Teprve tehdy bylo jasné, že se Sovětům nepodaří získat žádného vedoucího německého raketového odborníka. Naposled se o to pokusil v roce 1947 generál Vasilij Stalin, diktátorův syn, když hledal Eugena Sängera, autora projektu dálkového raketového bombardéru. Ale Sanger uprchl k Francouzům. Kremelský vládce si potom postěžoval: „Jací jsme my vítězové, když von Brauna zaskali Američané, Sängera Francouzi a Obert je bůhví kde?“

Koroljov brzy vyvinul raketu R-3, která měla dvojnásobný dolet ve srovnání s R-1 — 600 km. Třebaže se mezitím pustil do typu R-3, už ho nedodělal. Jeho

přítel prof. Michail Tichonravov, který pracoval ve vojenském raketovém ústavu číslo 4, přišel v roce 1948 s představením svazkové rakety. Na této hlavní rakety, která ponese náklad, se jednoduše po stranách navěsí menší rakety, a ty po vyhoření paliva odpadnou. Jak jednoduché a geniální myšlenka! A přesto trvalo celá dva roky, než ji předseda rady hlavních konstruktérů raketových střel prosadil k realizaci. Až v dubnu 1950 mohl konečně sestavit tým lidí, kteří začali takový nosič pro páliťonové atomové bomby, později nazvaný R-7, projektovat.

Mezitím Tichonravov se svými žáky teoreticky rozpracoval jinou ideu — umělé družice Země. První roky po večerech a nedělech, protože o takové bláznivé studiu neměli vojáci zájem. Sám Stalin, když poslal svého syna za Sängerem, se přece nechal slyšet, že potřebuje raketový bombardér, a ne nosič pro jakousi abstraktní družici! Teprve v roce 1954, po Stalinově smrti, začal reálný Koroljov prosazovat zkonstruování a vypuštění družice.

„Až po roce 1953,“ konstatoval hlavní konstruktér později, a mluvil tím po smrti kremelského diktátora a odstranění Beriji, „nám vytvořili nezbytné podmínky pro skutečně intenzivní práci.“ Ovšem intenzivní podle sovětských měřítek.

V letech 1952–53 dokončili Tichonravovův tým tři studie, které dokazovaly, že raketa R-7 bude vhodná pro vynášení umělých družic do vesmíru. Třebaže oficiální souhlas nejvyšších stranických a vládních činitelů k těmto pracím stále nepřicházel, všichni je dělali víceméně mimo své běžné povinnosti.

V říjnu 1954 přijal Zvláštní výbor pro Mezinárodní geofyzikální rok, což měla být obrovská celosvětová akce začínající uprostřed roku 1957, doporučení, aby se k tomuto výzkumu začaly používat i umělé družice. Tento úkol tam prosadila skupina amerických vědců, která se obávala, že Sověti připravují v skrytu svou družici — a touto výzvou by měla být zalarmována vláda USA. Ovšem zmíněné doporučení zapůsobilo nejen na americké vládní kruhy, ale i na sovětské, které dosud měly o tento projekt jenom vlažný zájem. A tak se také stalo, že na jaře 1955 vzniklo v Koroljovově konstrukční kanceláři oddělení specializované na kosmické stroje.

Koncem července 1955 oznámil Bilijům, že USA vypustí na polárku MGR družici. Druhý den sdělila totéž jménem SSSR agentura TASS.

UTAJENÝ FINIS

Závod o první družici — na jedné straně pod kontrolou veřejnosti, na druhé straně stroje utajený — se tedy rozběhl. Sověti měli několik výhod. Předně znalost amerických plánů, dokončovanou mohutnou raketu a neomezený finanční rozpočet. Naproti tomu velmoc na oceáněm disponovala pouze slabšími raketami, o postavení družice soupeřily dvě složky ozbrojených sil, což zdržovalo a komplikovalo práci, a navíc, o skutečném stavu příprav na sovětské straně neměl nikdo ani ponětí.

Oficiálně rozhodla sovětská vláda o postavení družice až 30. ledna 1956. Start se předpokládal následující rok, protože

nosná raketa by měla být odzkoušena ve druhém čtvrtletí 1957. Objekt D, jak byla družice nazývána, by měl vážit 1,1 tuny a přístroje pro ni připravit ústav Akademie věd.

Jenže od usnesení k realizaci, zvláště pak ve vojensko-byrokratickém státě, bývá daleko. I když měl být Tichonravov a jeho tým okamžitě převeden ke Koroljovovi, ve vojenském raketovém ústavu číslo 4 tento přechod zástupci a byrokraté brzdili. U Koroljova proto chyběli lidé, kteří by dělali na družici. Zatímco astronomové měli o družici jako prostředku ke studiu vesmíru obrovský zájem, geofyzici naopak tvrdili, že je k poznávání okolí Země vůbec nepotřebují. Akademické ústavy se opožďovaly s dodávkami maket přístrojů pro družici. Zdálo se, že nesplní termíny, a proto družice na začátku MGR neodstartuje.

Přesto přinesl podzim 1958 dvě vítězství. Předně se Koroljovova konstrukční kancelář osamostatnila. A v listopadu se tam objevil Tichonravov, takže práce na družici a dalších plánovaných tělesech — kosmické lodi pro člověka a automaty pro výzkum Měsíce — se mohly rozběhnout.

Z Akademie věd však přicházely hrozivé zprávy. „Například v jednom ústavu v Leninogradu pro nás postavili palubní vysílač, který spíše připomínal amatérskou stanici ze třicátých let,“ říkal Ing. Ivanovskij. „Tyhle ústavy neměly žádný kontakt s raketovou technikou a se zahraničím, proto vycházely z toho, co měly k dispozici.“

V listopadu bylo jasné, že akademické ústavy své přístroje nedodají. „Co kdybychom vypustili nějaký jednoduchý, asi stokilogramový objekt?“ napadlo Tichonravova. „Družici? Kterou si postavíme sami...“ Koroljov okamžitě souhlasil a dal příkaz k projektování. Nejednalo se o družici, ve zkratce PS. Bylo to jediné východisko!

Dne 8. ledna 1957 odeslal Koroljov nový návrh ke schválení. Kupodivu, už se necelá tři týdny došlo souhlas. Konstruování družice PS mohlo začít. Bude to koule o průměru 58 cm, vybavená jenom dvěma vysílačkami, o váze téměř 84 kg. Má jediný úkol: Ověřit si, jak bude takové těleso ve vesmíru lézat. A samozřejmě, musí tím předhonit Američany!

V polovině května začaly letové zkoušky rakety R-7. První i druhý exemplář explodovaly krátce po startu. Když to Koroljovovi někteří nadřízení vyčetli, rozčílili se: „Vy si myslíte, že vybuchují jenom americké atlasy!“

Teprve třetí exemplář nosiče R-7 dne 21. srpna úspěšně odstartoval. A 7. září družici. Cesta pro sovětskou družici se otevřela. Mezitím Američané museli kvůli politickým s raketou odsunout termín vypuštění svého Vanguardu na pozdější dobu. K 1. červenci 1957, kdy Mezinárodní geofyzikální rok začínal, se tedy žádný raketový ohňostroj nekonal.

Mimořádně, jako jaderný nosič se R-7 nikdy nepoužíval. Fyzici se spletli při výpočtech, takže bomby byly mnohem lehčí než jeho kapacita. A hlavně, více než čtyřicetihodinová příprava byla pro jakýkoliv útok neoprávněná a zdlouhavá.

Takže R-7 se nakonec stala hlavním dopravním prostředkem sovětské kosmonautiky.

AŽ SKONČÍ VŠECHNY PRIPRAVY

Zahraniční novináři a diplomaté akreditovaní v Moskvě očekávali, že Sověti vypustí družici kolem 17. září — k výročí narození teoretika kosmonautiky K. Ciolkovského. Ale tahle oslava se odbyla jenom přednáškou neznámého — pro veřejnost neznámého — profesora Koroljova. Jeho slova „v blízké budoucnosti budou v SSSR vypuštěny první umělé družice“ považovali cizí nezavázaní za obvyklou nabubělou propagandu.

Až tak 20. září se v Moskvě sešla Státní komise pro přípravu první družice. Rozhodla, že těleso PS odstartuje začátkem října. Zpráva o tom bude vydána, až družice dokončí první oblet. Tak bylo přijato dogma o dodatečném informování veřejnosti, které platilo vlastně až dodnes.

Na kazachstánském kosmodromu, jehož metropolí se stalo nové město Lenin, pokračovaly přípravy podle plánu. Někteří technici tam pravidelně poslouchali vysílání Hlasu Ameriky — aby se včas dověděli, kdy vypustí Američané svůj Vanguard. Ve středu 2. října ráno vyvezli téměř třicetimetrovou dvoustupňovou raketu R-7 a družici PS na rampu. Podle Ivanovského žádný přesný čas stanoven nebyl — nebylo to nutné. Až všechny předstartovní přípravy zdárně skončí, raketa odletí.

Poslední zkoušky dokončili technici pozdě večer. Kolem půlnoci odešli vedoucí specialisté do startovacího bunkru, ležícího necelého půl kilometru od rampy. Většina lidí odjela už dříve na vyhlídkovou terasu vzdálenou dva kilometry.

Asi dvacet minut po půlnoci zazněla nad kosmodromem polnice. Věčný romantik Koroljov požádal vojáky, aby sehnali trubku, který fanfárovou oznámil světu, že člověk otevírá dveře do vesmíru. Osmadvacet minut po půlnoci se tento kousek Hladové stepi rozzářil plameny motorů rakety. Podle světového času, který platí v astronomii, byl ještě pátek 4. října 1957 — 19:28:04 hodin.

Za devět minut se dostal Sputnik I na oběžnou dráhu. Padesátiletý Koroljov, který málem nepřežil sedm let stalinovské koncentrace a potom dalších osm let žil v úzkosti před Beriovyými pochopy, s dojetím v hlase přiznal: „Na tenhle okamžik jsem čekal celý život.“

Závod o vesmír mezi dvěma supermocarsty byl tedy odstartován. První americká družice Explorer 1 se sice dostala na oběžnou dráhu až začátkem příštího roku, ale bylo to první kosmické těleso, které neslo vědecké přístroje — a také odlehlo epochální objev, že Zemí obepínají pásy kosmického záření. Tento rozpor — prvenství Sovětů ve vypuštění víceméně prázdných strojů, jímž však pro první stránku novla potvrzovali svá prvenství, a druhá linie Američanů, kteří museli okamžitě získávat nějaké poznat-

ky — trval desítky let a jeho pozůstatky se objevují dodnes. Zpočátku toho Koroljov využíval, aby získal od politiků peníze, ale později mu to začínalo vadit — a on už se stal otrokem tohoto systému „komických obřadů“.

Svým způsobem to bylo přirozené a přiznání. SSSR nemá tak širokou a hlubokou vědeckou a průmyslovou základnu jako USA. A když kromelští vládcové požadovali na raketových konstruktérech k oslavě důležitých státních dat jako polzerzení „vítězství socialismu“ nové kosmické prvenství, museli startovat bez ohledu na to, co tyhle výpravy vědy a ekonomice přinesou. Tuto záležitost si nyní někteří prozíraví sovětští politici a národohospodáři uvědomují, ale ještě dlouho potrvá, než se o ní dokážou vyrovnat a dát kosmonautice noprосто racionální základ.

Pivo nemá pomlčku

(kšt): To je jenom jedno z mnoha vtipných hesel pivních slavností 1990, akce, která ve dnech 19 až 21 října přivede do areálu pražského Výstaviště (někdejší tzv. parku kultury a oddechu J. Fučíka) možná tisíce ctitelů zlatavého moku. Proto onen důraz na sjednocující bezpomlčkový charakter piva. Skvělá přehlídka všech našich značkových pív, včetně zahraničních, doplněná gastronomickými specialitami, má nejen poučový, ale především podnikatelský charakter: pivovary, které se zbavují břemena totalitního centralismu zde chrlí navážat na slavnou, byť v minulosti trochu narušenou tradici českého piva. Navštěvníci se dočkají četných překvapení — třeba stolu ministra financí, kde třetinka piva bude čtyřlitrákrát dražší (1) než u jiných stůlů, federálního stolu, rozděleného symbolickou pomlčkou a jiných kratochvil. Blíží zprávy ze zákulisí pivní slavnosti, její přípravy a výsledků, budeme v našem listě nejen publikovat, ale také komentovat.

...A UVIDÍTE SPUTNIK PRODAT ZA PROPAGANDU...

SOKOLSKÉ SETKÁNÍ 13.- 15. ČERVENCE 1990 V PRAZE.

Paříž byla ještě v čerstvé paměti a už jsme se po 22 letech ocitli v Praze, abychom si v pátek 13.7. prohlédli Tyršův dům, po 4 desetiletí navracený obnovené československé obci sokolské. Shlédlí jsme na nádvoří Tyršova domu přehlídku historických krojů a cvičebních úborů a také nářadí. Večer se mnozí z nás zúčastnili ve Sportovní hale koncertu dechových souborů, kde také vystoupila Kmochova kolínská kapela.

V sobotu 14.7. se zahraniční sokolové přijeli do Lan poklonit k hrobu T.G. Masaryka, člena malostranského Sokola. Autobusy zaparkovaly na hřišti lánské sokolovny, kde jsme byli přivítáni chlebem a solí a zpěvem místního souboru. Po krátkém vzpomínkovém aktu na hřbitově /projev starosty AOS br. Slávika a starosty ústředí čs.sokolstva v zahraničí br. Fialy/ sokolový průvod v čele s historickými prapory odpochoval na lánský zámek. Prezident Václav Havel přijal 15ti členovou delegaci Sokola v doprovodu své poradkyně V. Čáslavské. Dr. B. Petrák, starosta ČOS, předal panu prezidentovi sokolskou legitimaci č. 1. Pak nás pan prezident pozdravil z balkonu oblečen do právě darovaného sokolského trička s Eiffelovkou. Z Lan jsme odjeli na Olšany, kde jsme se poklonili zakladateli Sokola M. Tyršovi a J. Fügnerovi, kde zástupci AOS položili věnec a při zastavení u hrobu J. Palacha kyti. Rovněž na Václavském náměstí si američtí sokolové položením kyrců karafiátů připomněli oběť Jana Palacha jakož i dalších čs. studentů. Večer v sobotu se někteří z nás zúčastnili představení Laterna Magica - Odyseus, jiní dali přednost návštěvě koncertu "Evropa cantat" ve Smetanově síni.

V neděli 15. července probíhaly ve Sportovní hale od 8 hod. zkoušky všech společných vystoupení, ve 12 hod. pak generální zkouška a v 15 hod. před slavnostním hledištěm /ca 7000 diváků/ se rozvinulo 46 sokolských historických praporů při slavnostním nástupu. A pak už se střídala jednotlivá vystoupení. Úvodní dvě vystoupení patřila skladbám ZTRV /prosta mužů a žen/. V zápětí si s tímto vzorně nacvičenými skladbami nezačaly sokolské ženy ze zahraničí a z ČSFR cvičící s obručky. Marinarellu zavítilo 24 sokolů z Prahy. Společné cvičení amerických mužů a žen rozléskalo diváky svou tanečností a také svým nadšením. Pařížské společné cvičení mužů a žen bylo též vzorně zacvičeno. V druhé polovině programu se představily reprezentantky moderní gymnastiky, trampolinisté, studenti fakulty tělesné výchovy a sportu v originální skladbě připravené pro světovou gymnastiku a v závěrečné náročné skladbě starší žákyně ze Slovenska.

Hala tleskala a tleskala. Tleskal starosta ČOS br. Dr. B. Petrák, vedle sedící věra Čáslavská, starosta ústředí br. R. Fiala, předseda sletového výboru br. R. Rada z Paříže, ale také halou oslavovaný sokolský borec a olympionik br. Timěra, dnes devadesátiletý. Celý pořad byl choreograficky velmi dobře uspořádan a moderátor Jan Rosák jej provázel slovem a projekcí a seznamoval návštěvníky s bohatou historií a významem Sokola, myšlenkami Tyršovými, T. G. Masaryka a recitací Selferta, což jenom umocnilo celkový hluboký dojem.

Večer třídní setkání zahraničních sokolů se sokoly československými vyvrcholilo veselící. Ve dvou sálech i zahradě Slovanského ostrova vyhrávaly orchestry V. Hybše, Malá česká muzika a Kmochova kapela. Jen neradli jsme se loučili s Prahou, vraceli jsme se domů s pevnou vírou, že v roce 1994 se zúčastníme všesokolského sletu v Praze.

Bavorský den

(ik): Bavorské městečko Oberviechtach leží pouze dvacet kilometrů od Rozvadova a má pět tisíc obyvatel a přesto uspořádá v sobotu na pěši zóně v Praze majou show v podobě jejich hudby, která pak odpochoduje do restaurace Alex v Praze 1, Revoluční 11, kde bude zahájen týden bavorské kuchyně. Kolektiv restaurace, který tvoří 30 lidí totiž už od jara spolupracuje s majitelkou firmy Gasthof Suckar, s jejíž pomocí je týden bavorských specialit organizován. Potrvá do 8. října, bude se při něm pít pivo ze známého pivovaru Kulmbach a akce se zúčastní starosta města Oberviechtach pan Neuber.

Nové podniky i názvy

(čtk): Na mimořádném zasedání NVP schválili poslanci návrhy na vyčlenění vnitřních organizačních jednotek ze státních podniků. Jde o založení nových podniků Pragostyl a Sportprogres, které byly dosud součástí s. p. Oděvní služba, a podniků Pneuslužba, který se „odtrhl“ od s. p. Kožedělný podnik. Největšími změnami prochází s. p. Kovoslužba. Vzniká z něho deset nových organizací. Zakládací listina všech podniků byla vystavená k datu 1. října 1990. Dále se poslanci zabývali návrhem na změnu názvu Divadla S. K. Neumanna na Divadlo pod Palmovkou. Návrh na přejmenování Paláce kultury na Bohemia - Kongresové a kulturní centrum „neprošel“.

Cenu za výchovu k lidským právům 1990 udělila Mezinárodní vládní organizace pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO z rozhodnutí mezinárodní jury prezidentu Václavu Havlovi. Tato cena UNESCO je udělována každé dva roky.

MI SAN HITM RÄDL DA...

MEZI PIVEM A PENOU.

Občánku, a co teď?

Titulek byl vypůjčen od spisovatele — klasika. To další jsem převzal jako aktuálnější podnět k zamyšlení z těchto a mnoha dalších novin.

Blíží se první výročí loňského 17. listopadu. Máme již druhou parlamentní komisi k vyšetření loňských listopadových událostí. Máme málo faktů a více dohadů. Pak se objevil jeden z členů komise, student žurnalistiky, aby sdělil, že komise vyšetřila to, co vyšetřit měla; dalším „vyšetřovatelům“ nevěří ani „dobrý den“ a připravuje o svých zkušenostech a poznatcích knihu, které — vyjde-li — bude zřejmě bláznivým knižním trhem. Zajímavé je konstatování tohoto mladého muže, že 17. listopadu stál na ulici kvůli něčemu jinému, než aby souhlasil s tím, že není dobré znervózňovat lidi pravdou, když mýty poslouží lépe. Mladé frontě patří za rozhovor z 25. září díky širší veřejnosti i upřímná závist jejich kolegy z tohoto listu.

Náš deník zveřejnil reportáž o útulně, dobře umístěné a skvěle zásobené soukromé samoošluzě a potravinaři v zákoutí staré Prahy. V zápětí nás členští upozornili, že majitelem je buď bývalý ideologický tajemník OV KSČ v této oblasti města, nebo jeho syn, takže se není co divit takové úrovni.

Mnoho novin se podívá nad situací v armádě. Svobodná legie žádá skončení „atestačních frašek“ a důslednou demokratizaci a také vyšetření úbojých zvláštních rozkazů v armádě právě kolem loňského 17. listopadu. Jakási komise prý pracuje. Ministr národní obrany, dříve významný komunist, podle zprávy pražského poledníku vyhodil představitele Svobodné legie ze své pracovny, s lidmi takového typu jednat nebudě. Vrchol velitel branné moci — prezident republiky — se nevyjadřuje, jenže lidé se ptají, a ptát se asi budou dál.

Spor o tzv. „třetí odboj“ je sporem mezi rudými a růžovými komunisty. Řekl to podle zprávy ČTK jeden poslanec za OF při diskusích o bezpečnostní situaci. Ponechme zatím stranou oprávněný požadavek na legalizaci protikomunistického odboje. Povšimněme si něčeho jiného. Je dost rudých a možná ještě více růžových soudruhů — v tom druhém případě vlastně pánů, tedy exkomunistů. Barvené spektrum může být nezvyklé, ale co když ti první trochu zevšedli a druhí kapánek ztmavnou a řeknou si — odpusťme si, co jsme si... co potom? Zkusil někdo spočítat,

kolik komunistů a exkomunistů máme skoro rok po 17. listopadu na vedoucích místech?

Bývalí příslušníci Státní bezpečnosti přestali být v bojném počtu bývalými. Střeží také ústavu a demokracii v úřadu pro chránění těchto hodnot. Bylo to řečeno v parlamentě a jeden poslanec vyslovil proti tomu jisté výhrady a také proti jednomu pracovníkovi tohoto úřadu. Lidová demokracie tuto informaci použila a autor byl vzápětí napaden jedním bojovným kolegou v listě velmi rozšířeném deníku. A to velice zvláštním způsobem. Občané a Občanském fórum z města na východním konci České republiky však píší panu ministrově dopis se stejným námětem — protestují proti návratu těchto lidí do speciálních služeb. Zajímavé...

Píšeme o malé privatizaci, lidé zase píší nám — vcelku ve vzácné shodě. Navržený systém přináší riziko, že obchody a provozovny služeb skupiny veksláci, úplatkáři, bývalí mocipáni, že nám vzniknou další mašie ekonomické moci, a to cestou tak zvané legální. Co vy na to, páni poslanci a páni ministři? Nemáte moc času, jistě, vždyť jsou věci důležitější, třeba dohadování o řádech a medaili, dají-li či nedají-li. Proč se párat s maličkostí zvanou malá privatizace, vždyť ty kšefty určitě někdo koupí — bude-li mít dobré styky, možná i za vyvolávací cenu...

To je jen hrstička z rozsáhlé palety problémů. Lidé píší do novin: Co se vlastně v novém politickém systému změnilo? Mnohé. Ve stanicích pražského metra byly instalovány zahraniční automaty na kondomy, což je v pořádku, ale lze si také za solidní peníz koupit mnoho časopisů a nahatými slečnami. Objevují se první soukromníci, byl zatím velmi poskrovný Máme svobodný tisk, což je pokrok opravdový. Máme parlament a vládu na základě svobodných voleb. Byla dokonce uplatněna i svoboda porušit volební zákon. A máme mnoho velkých starostí.

Občánku, a co teď? Čti, přemýšlej a div se. A neboj se říci svůj názor. Protože 17. listopad skutečně otevřel nové možnosti rozvoje a cestu k demokracii především. Nedopusťme, aby ji někdo znečišťoval či zaházel balvanem. Nevychýbej se dialogu ani spolu práci, nenastrkuj nikomu pač hlavu — ale zvažuj zejména to, jak se plní sliby a programy.

O Praze i Romech

[Čik]: Již třetí znění vládního návrhu zákona o hl. městě Praze — pro jednání poslanci ČNR. Posl. M. Šlouf připomněl, že dosavadní členění Prahy na 10 obvodů a řadu MNV zatím zůstává, město má však možnost se v následujících dvou letech vrátit k historickému a jinému členění. Nejasný je termín „městských částí“ zejména ve vztahu ke komunálnímu volbě. Občané by měli přesně vědět, do které lokality Prahy patří. Jako první bod programu jednání byla zařazena zpráva o průzkumu poslanců ČNR v mosteckém sídlišti Chánov, kde se již po měsíce vyostřuje situace zde bydličky 1600 až 2000 Romů. Ze zprávy K. Holomka (Romska občanská iniciativa) vyplynulo, že v Chánově došlo k devastaci bytového a domovního fondu, takže bude nutno většinu Romů vystěhovat, budovy uzavřít a později opravit. Je nutné oddělit dobré romské rodiny od těch, jež ničí státní majetek.

Bezvívově do V. Británie

[Čik]: Při příležitosti návštěvy britské ministerské předsedkyně Margaret Thatcherové v Československu si včera ráno v Praze vyměnili místopředseda federální vlády, ministr zahraničních věcí J. Dienstbier a britský velvyslanec L. O'Keefe noty tvořící Ujednání mezi čs. vládou a vládou Velké Británie o zrušení vízové povinnosti. Podle tohoto dokumentu mohou občané s platným cestovním dokladem cestovat k pobytu, který neslouží vědeckému účelu, do druhého smluvního státu a pobývat tam bez víza po dobu šesti měsíců. Územní platnost Ujednání, jež bude platit od 1. října, se pro občany vztahuje na Spojené království Velké Británie a Severní Irsko, Normandské ostrovy a ostrov Man.

Nechť zůstane železnou!

Československo-britské vztahy většinou neznají žádné střední polohy. V době, kdy se naše země ubírá demokracií cestou, bývá Spojené království spojencem z nejbližších; sejdeme-li z ní, je pasováno na úhlavního nepřítel. Po celá dlouhá léta komunistického režimu si bezpečně udržovalo přičku prvního ideolumpu v Evropě. Prapřičku toho mohli vidět i naši televizní diváci v podobě faksimile Magny Charty. Tento základní dokument demokratické společnosti poukazuje na hloubku kořenů britské demokracie, a na to, jak přičít se musí každé totalitě.

Zvratit takto extrémně napjaté vztahy nebývá snadné, a proto v situaci, kdy naprostá většina evropských demokracií bez větších nesází přehodila výhybku již při prvních úspěších znovunastolování normality u nás, probíhalo broušení bariér s Británií mnohem pomaleji. Ještě v létě při návštěvě ministra zahraničí Hurda v Praze bylo možno slyšet jasné houpaní nohou při polovičatých prohlášeních a nejasných příslibech. To vše se stává minulostí a konkrétní dárek — náдавem k omluvě za Malchov — zrušení vízové povinnosti (v případě Británie obzvláště nepřijemné a dráhé záležitosti) ukazuje, že křivka se obrací prudce a jednoznačně vzhůru, a je-li navíc tento proces podporně osobností typu paní Thatcherové bude trvat i nadále.

Po projevu premiérky ve Federálním shromáždění snad opravdu jako výraz okamžitého okouzlení prohlásil jeho předseda A. Dušek, že pro nás již nadále není Železná dáma, ale milou paní Thatcherovou. Bohužel tím projevil jistou míru nepochopení jejího politického vývoje a postoje. Vyšel jsem ji mnohokrát na ohrazovce a i v nevyplatěných okamžicích parlamentních interpelací, kdy do ní opozice namílovně tepa, zůstává vesměs milou a usmívající se osobou. Přidomek Železná pochází odhlou a budeme za ní vděční. Získala ho za neochvělnost, se kterou stojí za svou linii, se svým názorem i činem. Pro příklad nám blízký v dnešních, kdy mnohé jiné evropské státy se pokoušely hrát politické, nikam nesmějící hry s brutálními komunistickými režimy, Británie se jich nezúčastňovala a v konečném výsledku byla mnohdy úspěšnější než oni tristi bratři.

Něco podivného se děje

[jp]: Na státním statku Litoměřice pět let pracuje pan Ing. W. B., ale brzy se zřejmě bude říkat — pracoval... Když byl soudruh ředitel nahrazen členem OF, všichni doufali v obrát k lepšímu. Brzy se však ukázalo, že sice není soudruh, ale to je tak všechno. Vedoucí zásobování Ing. W. B. se domníval, že i za demokracie může říci svůj názor a tak si s panem ředitelem pohovořil. O tom, že za jeho vedení jde statek od desíti k pěti, o lidech, kterými se obklopl (na rozdíl od skalního nestraníka W. B. jsou ve vedení statku téměř sami soudruzi). Poznal, že to neměl dělat. Pan ředitel panu W. B. nejprve vzal odpovědnost za MTZ a odbyt a ještě téhož dne jej odvolal z funkce vedoucího závodu a přislibil mu plat na pět měsíců. Za panem W. B. stojí třicet-

• Zadržovaná kufata s mozečkovými knedlíčky

Očtáně, osolené kuře uvaříme se vši zeleninou do měkka v pokud možná málo vodě. Polévku slíme, zavaříme masovou jíškou, přidáme květ. zelenou sekanou petržel a malý kousek čerstvého másla. Na mísu narovnáme rozstřevané kuře, obilnina knedlíčky a karfiolom a polijeme omáčkou.

• Velce plněná zeleným hráčkem

Vyjmi z šesti na tvrdo vařených vajec žloutky. Utrti žloutky s kouskem máslem a smíchej je s vychladlým dušeným hráškem, trachou soli, smetany a syrovým vejcem. Nádivkou naplni bílky, obal jako Mzky a vypékej v rozpaleném másle. Usmažené polij houbou omáčkou.

• Mozečkové knedlíčky

Udušima na cibulce a másle mražená, studený rozmícháme se syrovým vejcem, strouhanou žemlí, zelenou petrželou, osolíme, tvoříme knedlíčky a zavařujeme do polévky z kuřete, dříve ještě, než se udělá omáčka.

• Soudruhem K. Z., který prý soudruhem již není, něco podivného se děje (jen?) na státním statku Litoměřice...

členný kolektiv opravárenství, který v situaci v podniku napsal poslanci FS Zdenku Bártovi. Následovaly snůžnosti dozorců radě, dopis ministrů zemědělství — vše zatím bez výsledku. Pan Ing. W. B. si hledá místo. Musí žít manželkou a čerstvá dvojčata. A já se ptám — proč? Proč byl proti vůli svých podřízených nahrazen

Z projevu britské premiérky M. Thatcherové

REPUBLIKA
ČESKOSLOVENSKO
1989

Pane prezidente Havle, pane předsedo Dubčeku, Vaše Excelence, členové Federálního shromáždění, děkuji vám za vaše vřelé přivítání a za to, že jste mi umožnili promluvit k Federálnímu shromáždění.

Nejdříve bych chtěla říci pár slov jako řadový člen parlamentu. Svobodný parlament a právní stát jsou samou podstatou řádu, který nazýváme demokracií. Británie má to štěstí, že se jí těší již asi 800 let. Naše svobody se rozvíjely postupně v průběhu staletí a někdy nám lichotí, když nás nazývají Matkou parlamentu.

Historie vašeho shromáždění je poněkud jiná. Nezdědili jste svoji svobodu. Usilovali jste o to, aby nebyla úplně zdušena — nejprve nacistickou tyraní a později komunistickou diktaturou. Slunce vám občas ukázalo svou tvář. Bylo to Pražské jaro roku 1968, v němž jste vy, pane předsedo, sebrali tak významnou úlohu předtím, než byla naděje tak krutě zlikvidována. Výjevy onoho odvážného pokusu se nám nesmazatelně zapaly do paměti a naše neschopnost pomoci vám stále tíží svědomí svobodného světa. Později jsme obdivovali neobojácnost, s níž jste, pane prezidente, odhalovali a kritizovali prostřednictvím svých her faleš a nespravedlivost totalitního systému, a s níž jste se se svými druhy z Charty 77 postavili proti obrovské přesile na obranu základních lidských práv. Byl to dlouhý, tvrdý a vítězný boj, který vydláždil cestu vedoucí ke svržení komunismu a útlu, k oněm několika krátkým týdnům na podzim minulého roku, kdy lid Československa, nespolehaje se na pomoc zvenčí, ale na své nezištné odhodlání, získal konečně zpět svoji svobodu. Upřímně jsem vás obdivovala, nyní vám mohu gratulovat k obnově svobodného parlamentu a k návratu vaší země do rodiny evropských demokracií, kam bezpochyby patříte.

Dva velcí státníci, Masaryk a Be-

neš, položili základy nezávislého Československa během svého exilu za I. světové války v Londýně. Masaryk pohlížel vždy s vřelostí na svůj adoptivní domov a ve svých pamětech napsal: „Anglickou kulturu považuji za nejpokrokovější a nejlidsnější... ne, že bych si myslel, že všichni Angličané jsou andělé či svatí, ale v jejich civilizaci Anglosasové vyjádřili všelidský ideál nejpřecizněji teoreticky a uplatnili jej v praxi lépe, než kterýkoli jiný národ.“

Pane předsedo, obávám se, že jsme nedokázali tomuto projevu dýti vždy dostát. Zklamali jsme vás v roce 1938, kdy tragická politika usmíření umožnila Hitlerovi zlikvidovat vaši nezávislost. Churchill rychle odmítl uznat mnichovskou dohodu, ale my na ní stále vzpomínáme s pocitem studu.

Nastěště jsme se od roku 1939 řídili radou prezidenta Beneše, který napsal: „Když se rozhoduje o osudu dynastií, režimů, států nebo národů, nikdy nejsou a nebudou k užitému položitelná rozhodnutí a kompromisy.“

Za vlády Churchilla jsme povstali proti tyranii a útlu a bojovali jsme od prvního do posledního dne 2. světové války, té války, během které mnozí Českoslovenští letci a vojáci přišli do Británie a odvážně bojovali po našem boku. Byla to pro nás čest a velká radost, že někteří z těchto odvážných mužů — nebo jejich vdovy — byli nedávno v Británii na oslavách Bitvy o Anglii. Díky vaší revoluci se mnoha z nich dostalo nyní uznání i v jejich vlastní zemi, a to poprvé.

Když váš prezident přijel do Británie na svou velice úspěšnou návštěvu v březnu, řekl, že Československo potřebuje nápady, spolupráci a investice spíše než dobročinnost.

Právě tyto věci vám můžeme poskytnout a poskytneme. První krok v tomto směru byl již učiněn formou fondu know-how.

Doufám, že moje návštěva povzbudí naše podnikatele, aby k vám přišli a investovali zde. Budou si vědomi obrovských rezerv, které zde existují v oblasti schopností a podnikavosti, a díky nimž bylo Československo ve třicátých letech jednou z průmyslových mocností Evropy. Rezervy, které budou muset být zmodernizovány, abyste obnovili svou sílu.

Evropské společenství nemůže teď říci, že se zabývá jenom svým vlastním rozvojem. Musíme mít dlouhodobější perspektivu. Musíme využít příležitost, kterou nám dávají tyto poslední události ve východní Evropě, a začít budovat úplně znovu.

Měl bychom také vzdát hold odvaze prezidenta Gorbačova, bez jehož předvídavosti by se tyto události nikdy nestaly. Vítězství ovšem neznamená konec, nýbrž začátek. Nejprve je třeba, aby demokracie zapustila kořeny. Nejde jen o ustavení parlamentního systému. Pravomoci vlády je třeba přesně vymezit, založit právní stát na pevných základech a lidé si musejí znovu zvyknout přijímat osobní zodpovědnost.

Před několika týdny ve Spojených státech jsem navrhla — a dnes to opakuji — aby Evropské společenství jednoznačně prohlásilo, že je připraveno přijmout za členy všechny státy východní Evropy, pokud tomu tak samy chtějí, jakmile bude jejich hospodářství dostatečně silné a až demokracie v jejich zemích zapustí kořeny.

Dohody o přidružení členství představují přechodné opatření. Ale musíme mít před sebou perspektivu plnoprávného — a myslím tím plnoprávného a ne druhořadého — členství pro všechny evropské země, které si budou přát připojit se k nám.

Stejně tak, jako Společenství v 70 letech podalo pomocnou ruku Řecku, Španělsku a Portugalsku v podobě nabídnutého členství, tak v devadesátých letech bychom měli být připraveni otevřít dveře zemím východní Evropy.

Další instituce, která nám může pomoci sjednotit Evropu, jsou Helsinské dohody. Pro nás znamenaly naději a Západu daly právní podklad, na jehož základě mohl trvat na tom, aby komunistické vlády dostály svým závazkům v oblasti dodržování lidských práv.

Politické reformy postupují v současné době tak rychle, že bychom měli posílit a rozšířit Helsinský proces, za prvé abychom upevnili tato práva, a za druhé, abychom rozšířili politické rozhovory na celou Evropu, a také na Spojené státy a Sovětský svaz. Před rokem kdo by si byl pomyslel, že bych tady mohla stát a říkat právě toto?

Pane předsedo, navrhla jsem, aby na schůzce na nejvyšší úrovni letos na podzim v Paříži byla přijata „Evropská Magna Charta“. Stejně jako její slavný předchůdce z roku 1215 by byla mezníkem oddělujícím svobodu od tyranie a zárukou základních svobod. Doufám, že se jí ve východní Evropě dostane široké podpory.

Helsinský proces je jediným orgánem, který spojuje všechny evropské země, i Spojené státy a Sovětský svaz. A my bychom jej chtěli přetvořit v instituci, která by byla místem pravidelných politických konzultací, nejenom o evropských problémech, ale i o problémech celosvětových.

Měli bychom také hledat stádia sídla Helsinských institucí. Vaše nabídka

stavbě elektrárny. Prvním krokem může být dodávka automatizovaného systému řídicích a technologických procesů pro jaderný zdroj v Mochovcích, kde měl být původně využit čs. projekt DER-S v hodnotě miliard korun, který se však neosvědčil. Kromě moderních kontrolních, měřicích a řídicích technologií by firma umožnila, aby ČSFR nebyla závislá na dodávkách zpracovaného jaderného paliva

v něm končí. Jistě by, jak řekl M. Thatcherová, byl potěšen, že se Československo stalo opět svobodnou zemí v Evropě.

Westinghouse má zájem
(kř): Víceprezident americké firmy Westinghouse I. B. Vasilnsky informoval včera novináře o možnostech spolupráce s našimi organizacemi. Zejména Stodou Píseň, při vý-

ním posláním obvodě na náměstí Winston Churchilla. Premiérka M. Thatcherová vyjádřila poděkování za to, že byla požádána, aby přejmenovala toto náměstí na náměstí významného britského státníka, s nímž zahajovala své první voliční období v britském parlamentu, když Winston Churchill svou práci

nit bezodkladně. Na rozdíl od roku 1938 reagovaly Spojené státy, Evropa a vlastně celý další svět na agresí Sedáma Husajna obdivuhodnou ukázkou jednoty.

PAMÁTEK WINSTONA CHURCHILLA
Na závěr svého pobytu v hlavním městě se M. Thatcherová zúčastnila slavnostního aktu přejmenování náměstí Antónia Zápatockého ve třetí

Převzetí moci domluveno?

Charta 77 pomáhal vedoucí oddělení ÚV KSČ

(bš): „Cílem převratu 17. listopadu 1989 bylo zachovat socialismus, byl pod jiným názvem a s určitými reformami. Moc měla být pouze předána do rukou Charty 77.“ řekl včera na tiskové konferenci novinářům dr. M. Sládek, předseda Sdružení pro republiku — Republikánské strany Československa. A řekl nejen to, ale odhalil další fakta, která se této — dnes možno říci prominentní organizace — týkají.

Mezi prvními chartisty byla drtivá většina bývalých komunistů a podle jeho nepotvrzených informací 42 procent profesionálních pracovníků StB a KGB. Byli mezi nimi i lidé výrazně kompromitovaní osobní účastí na teroru 50. let, např. pánové Lis. Kohout... Součinnost mezi Chartou 77 a zahraničím měl na starost vedoucí oddělení ÚV KSČ R. Hegenbart. Charta např. založila v cizině vlastní nadaci, jejímž prostřednictvím propagovala vybrané členy — předurčené pro vysoké státní funkce, např. V. Havla, J. Dienstbiera, R. Battěka.

Je nápadné, že protiakce KSČ měly v tomto směru víceméně propagační charakter, aby zajistily těmto lidem budoucí zájem veřejnosti. Dnes se ukazuje, jak tvrdí M. Sládek, že veškerá moc je znovu soustředěna do rukou několika rodinných klanů — Havlových, Dienstbierových, Šabatových, Němcových, Rumlových — asi 180 členů těchto rodin ovládá nejvyšší politické a hospodářské funkce ve státě.

**ZDRAHÁME SE TOHU
VĚŘIT...**

Um rund 106 000 auf 926 382 ist die Zahl der Arbeitslosen in Polen im September im Vergleich zum Vormonat gestiegen. Die Quote kletterte damit auf 8,9 Prozent. Die Regierung in Warschau hält es für möglich, daß das Heer der Jobsuchenden bis zum Jahresende auf 1,3 Millionen wachsen wird.

PRAG (dpa/VWD). Die Öl- und Benzinreserven der Tschechoslowakei reichen nur noch für wenige Tage. Die sowjetische Regierung wollte noch am Sonntag einen hochrangigen Vertreter nach Prag entsenden, um die ausstehenden sowjetischen Rohöllieferungen zu erörtern. Vor den Tankstellen hatten sich am Wochenende kilometerlange Schlangen gebildet. Die Benzin- und Dieselpreise waren am Samstag um rund 30 Prozent erhöht worden. Das Füllen von Reservekanistern wurde untersagt. Touristen sollten ihre Autos noch vor dem Grenzübergang volltanken, raten Reiseveranstalter.

Der Wunsch von Staatspräsident Václav Havel, persönlich mit dem sowjetischen Staats- und Parteichef Michail Gorbatschow die Lage zu erörtern, war zwar von Moskau nicht direkt abgelehnt worden. Man gab aber Prag zu verstehen, daß ein hochrangiger Regierungsvertreter in die Tschechoslowakei kommen werde, um die Lage zu besprechen.

Die Sowjetunion — bisheriger Alleinlieferant — hat die Öllieferungen in die CSFR in den vergangenen Wochen drastisch gekürzt. Statt der mindestens 30 000 Tonnen Rohöl täglich, erhält die Tschechoslowakei derzeit nur knapp 20 000 Tonnen.

Moskau hat den ehemaligen Partnern im Ostblock generell die Lieferungen gekürzt, da man mit der Umstellung der eigenen Wirtschaftsordnung künftig nur noch gegen harte Devisen handeln will.

...PAK PEŠKY JAKO ZA VOZEM...

I ♡ DEFERTÉRI... ♡

PRAG, 7. Oktober (dpa). Moskaus Regierungsbevollmächtigter für den Abzug sowjetischer Truppen aus der CSFR, General Eduard Worobjow, hat die tschechoslowakische Regierung angegriffen, weil Prag die Auslieferung von drei desertierten Sowjetsoldaten verweigert. Der General sagte am Wochenende vor Journalisten, das Zusatzprotokoll zum Stationierungsvertrag von 1968, das die Auslieferung sowjetischer Deserteure an sowjetische Behörden vorsieht, müsse auch von der CSFR-Regierung eingehalten werden.

Der stellvertretende CSFR-Außenminister Lubos Dobrovsky hatte beim Sowjetischen Botschafter in Prag, Boris Pankin, dagegen protestiert, daß die Auslieferung der drei Soldaten, die in einem Flüchtlingslager in Mähren um Asyl gebeten hatten, von zwei sowjetischen Offizieren unter Androhung von Waffengewalt erzwungen werden sollte. Dobrovsky machte amtlichen Angaben zufolge dem Botschafter klar, daß die CSFR die Menschenrechtscharta unterschrieben habe und sich nicht an Abmachungen des alten Regimes halten wolle, wenn diese die Menschenrechte verletzen.

Worobjow seinerseits sagte, die CSFR müsse auch Verträge früherer Regierungen einhalten. Trotzdem habe er seinen Offizieren verboten, „das nächste Mal Deserteure mit Gewalt“ zurückzuholen.

PRAG. Der Regisseur Otomar Krejca hat sich im Streit gegen die Tanz-, Theater- und Filmbühne „Laterna Magica“ in Prag durchgesetzt und bekommt das Theater zurück. Das wurde aus dem tschechischen Kulturministerium bekannt. Krejca, Mitbegründer der „Laterna Magica“, hatte sich in den siebziger Jahren während eines Gastspiels in Großbritannien abgesetzt und ist erst dieses Jahr nach Prag zurückgekehrt. Er will jetzt in Prag ein Experimentalstudio gründen und mit Tschechows „Kirschgarten“ eröffnen. Die „Laterna Magica“ erhält als neues Domizil die „Neue Szene“ auf der Prager Nationalstraße und den vor zehn Jahren gebauten „Kulturpalast“.

Cham. S důsledky otevření hranic s Československem se musí potýkat také Lidová vysoká škola v Chamu. 220 občanů chce v tomto týdnu rozšířit své poznatky v české řeči. Zvláštní zájem projeví obchodníci, jichž se přihlásila nejpočetnější skupina. Jen v Chamu se ve čtyřech základních kursech bude češtině učit 80 zájemců, v Rodingu se přihlásilo 20 zájemců a v Kötzingu dokonce 40.

Jak uvedl poslanec dr. Dionys Jobst při návštěvě firmy Siemens v Charnu, rozhodlo ministerstvo práce a sociálních věcí SRN, že již nyní mohou občané ČSFR zažádat o pracovní povolení v pohraničních okresech SRN. Ovšem za předpokladu, že budou denně dojíždět do zaměstnání a že se večer budou vracet do svého bydliště v ČSFR.

Z odevy čtenářů na uveřejněný „Anonym z Nitry“ vybíráme podstatné pasáže.

„Pánové, z organizace Mor ho! Detva z Nitry! Na váš dopis, pokud se tato
snůška vulgarismů a nepředstavitelných nehorázností dá ještě dopisem na-
zvat, otištěný v originálním a doslovném znění ve čtvrtek 27. 9. 1990 v Po-
ledníku Expres mne nutí vám odpovět:

Dvodem podotýká, že nejsem příslušník žádné organizace, tím méně jakéhosi Českého lva, který je zrovna tak výpodem chorého mozku jako ten Váš spolek, ale jen normální občejný občan. Mám za to, že šéfredaktor Expressu neoponoval anonymovi uvedeného telefonátu jen proto, že bláznům a šílencům se neopouje a učinil jedinou správnou a logickou věc: upozornil Bezpečnost linkou 158 na uvedeno okolnost. Váš pan předseda SNS Moric je zvoleným poslancem SNS této naší republiky. Je vázán čestným slibem věrnosti podle příslušného ústavního zákona. Tento svůj slib však veřejným vyhlášením Slovenského samostatného štátu hrubě a protizákonně porušil. Za tento svůj čin v každém jiném demokratickém zřízení by byl zbaven poslanecké imunity a postaven před soud a souzen podle příslušného zákona.

KAREL NOVÁK, Praha 10

„Vážený pane šéfredaktore,
proč dáváte takovou závažnost anonymu z Nitrky. Proč přiléváte benzín do ohně. Není Vám hamba napodobovat boševiky? Ti také dávali „důraz na anonymy“. Vždyť je to blázen a takových je na obou stranách dostatek. Většina z obou národů je pro spolupžití.
„Člověk“, který Vám anonym zaslal není nikdo jiný, než bývalý člen StB, když má takové údaje o pobytu osob. A tomu se hodí podrývat, ničít. Když Vám ten anonym došel, tak jste ho měl raději hodit do koše!“

Ing. HOVANEC, Praha 3

„To se to predsedaovi Slovenské národ-
ní strany Moriconi mlúvi, když má za
sebou takovouhle firmu.“

Bratislava. — Shromáždení na podporu neodkladného uzákonnení slovenčiny jako jediného úředního a státního jazyka ve Slovenské republice uspořádala včera na náměstí SNP v Bratislavě Matice slovenská.

Setkání členů a příznivců Matice slovenské se také konalo v Domě Matice slovenské v Komárně. Účastníci této akce přijali prohlášení k poslancům Slovenské národní rady, v němž vyzývají, aby SNR přijala příslušný zákon nepozději 27. října 1990, v den 175. výročí narození Ludovíta Štúra.

Za uzákonění slovenštiny jako jediného státního a úředního jazyka na Slovensku se v nedávném výzkumu názorů občanů žijících v národnostně smíšených oblastech Slovenska vyslovilo 78 procent Slováků, 11 procent bylo proti a stejný počet neměl zaujmout žádné stanovisko, 2 respondenti maďarské národnosti 28 procent souhlasí s uzákoněním slovenštiny 55 procent nesouhlasí a 19 procent odpovídalo „nevím“.

„Víš, že se v naší federativní republice už nebude používat ošklivý cizácký termín 'víkend'?"

„A co tedy?“
„Sobota pomilčka (případně spojujník) neděla.“

Na půdě OSN zazněl návrh, aby byla zrušena soulož. Důvody: je to nehygienické, nemorální a ještě ke všemu nemá žádný účel.

Když se potkali v Praze dva
Pražáci, tak se zdraví: „Jak se
máš?“
Když se v Praze potkali dva
Moraváci, tak se pěstí: „Co lu
máš?“

A když se tam potkají dva Slováci, tak se řádu: „Co tu děláš?“ „Děláš?“ „Děláš?“ „Děláš?“

Moskauer Ängste auf dem Kartoffelacker

Märkten zu Wucherpreisen — das Kilo Kartoffeln kostet jetzt schon einen Rubel und mehr, so etwas hat es noch nie gegeben. Die Abgeordneten des Mossovjets wissen nicht, was aus den von ihnen geernteten Kartoffeln wird, einen Teil wollen sie mitnehmen, doch der Rest? „Er verfault wahrscheinlich“, kommentiert jemand unter dem bösen Gelächter der Kollegen.

Daß Moskau ein Hungerwinter bevorsteht, befürchtete dieser Tage nicht nur die Parteizeitung „Prawda“, auch Vizebürgermeister Stankewitsch weist diese Perspektive nicht zurück. Wie Bürgermeister Gawril Popow ist er von einer Wirtschaftsblockade des konservativen Apparates gegen das von linken Demokraten regierte Moskau überzeugt.

Die Statistiken sind in der Tat besorgniserregend: Die sowjetische Hauptstadt mit ihren über neun Millionen Einwohnern benötigt eine halbe Million Tonnen Kartoffeln, geerntet wurden bisher knapp 40 000, verglichen mit rund 280 000 Tonnen im Oktober des Vorjahres. Nur 40 Prozent der Kartoffeln für Moskau kommen aus dem Moskauer Umland, der Rest aus Belorussland und Rußland. Die Belorussen sind, da das Wetter besser wurde, optimistisch, daß sie ihre Liefermenge für Moskau, 120 000 Tonnen, erreichen. Mit dem Hauptlieferanten für Moskau, dem Gebiet Rjazan, hat sich der Mossowjet ernsthaft zerstritten. Rjazan entschied, 30 Prozent weniger zu Höchstpreisen bis zu 50 Kopeken pro Kilo an Moskau zu verkaufen, jetzt soll ein Schiedsrichter im Kartoffelkonflikt vermitteln.

Um die auf den Feldern Rußlands verfallenden Kartoffeln zu retten, schrieb jetzt die Regierungszeitung „Iswestija“, benötige man 220 Millionen Rubel, für die Ausrüstung eines mittleren Bauernhofes 50 000 bis 70 000 Rubel. „Wie vielen Bauern könnte man helfen, auf die Beine zu kommen, für das Geld, das jetzt in den Wind geschrieben wird?“ KOBZOLE SÚ FAJNE...

Bulgarien in der Klemme

In Bulgarien sind die Preise im ersten Halbjahr um 25 Prozent gegenüber dem Vorjahr gestiegen. Das berichtet das Statistische Amt in Sofia. Gleichzeitig ging in den ersten acht Monaten die Produktion um 13 Prozent zurück. Mehr als zwei Drittel der Betriebe blieben weit hinter der geplanten Produktion zurück.

doch nicht auf die Kartoffeln schießen.“ Verteidigungsminister Marschall Dmitrij Jasow hatte allerdings kürzlich auf die Frage eines Abgeordneten des sowjetischen Parlaments, wie er die Konzentration bewaffneter Streitkräfte in und um Moskau erkläre, geantwortet: „Sie helfen bei der Ernte.“

Für viele der freiwilligen Helfer ist die Kartoffelschlacht nicht neu: Unter Breschnew wurden sie als Studenten auf die Felder abkommandiert, jetzt kommen sie frei, aber unwillig: „Solange Pat und Patachon, so nennen wir Gorbatschow und Ryschkow, das Sagen haben und mit ihnen der Apparat, läuft bei uns gar nichts“, meint ein junger Abgeordneter verbittert und mehrere pflichten ihm bei. „Präsident und Regierung müssen abtreten und mit ihnen das System, bitte schreiben Sie das“.

Die Bereitschaft, die Schwächen des Systems mit ehrenamtlichen Arbeits-einsätzen zu neutralisieren, ist nicht

Sie vertauschten Anzüge, Krawatten und Diplomatentöcherchen mit Windjacken, Gummistiefeln und Rucksäcken: Rund 300 Abgeordnete und Mitarbeiter des Moskauer Stadtsowjets gruben am Wochenende ehrenamtlich vor den Toren der Stadt Kartoffeln aus.

Mühsam kämpfte sich die Buskolonne über holprige Straßen. Als die Kolonne das Ziel erreicht, ist die Armee schon da. Mehr als hundert Soldaten aus einer nahen Kaserne rüsten sich für die Kartoffelschlacht. 12 000 Soldaten durchforsten allein im Moskauer Gebiet mit Spaten und Heugabeln die durch wochenlangen Dauerregen in lehmigen Morast verwandelten Böden nach den so wichtigen Erdfrüchten. Auf die Frage, ob es denn normal sei, daß am Ende des 20. Jahrhunderts das Militär Kartoffeln erntet, meint ein junger Politoffizier entschieden: „Nein, es ist entwürdigend.“ Wo liegt die Lösung? „In der Privatisierung des Landes und der Aufteilung des Bodens an die Bauern.“

Die Soldaten sind unbewaffnet. „Wo zu brauchen wir Gewehre, wir wollen

Za tvrdé by byla

Vestec. — První zasedání komise pro energie při Pentagonu, jejíž ustavení navrhl čs. premiér Marián Čalfa při své návštěvě v Itálii, se uskutečnilo ve čtvrté a v páté ve Vestci a Příbrami. Jednání se zúčastnili odborníci zabývající se energetickými otázkami z Itálie, Jugoslávie, Maďarska, Rakouska a ČSFR. Z výsledků můžeme jmenovat námět na přepravu zemního plynu z Alžírsko, o který měl zájem všechny zúčastněné země. Dalšími projekty jsou napojení ČSFR na transalpský ropovod, jehož větev by vedla z Ingolstadtu do Litvínova a na ropovod ze Schwabachu do Bratislavy.

Novinářů se zajímalo o to, jestli se jednalo také o možnosti pomoci ČSFR v současných ropných potížích. Vysvětlili Itálie, Maďarsko, především pak Itálie, jsou schopny prakticky okamžitě dodat výrobky z ropy, závisí to pouze na politické schopnosti Československa. Pochopitelně by se jednalo o obchod v tvrdé měně.

Polen erzielt Rekordüberschuß

Polen hat in den ersten neun Monaten dieses Jahres im Außenhandel einen Überschuß in der Rekordhöhe von fast 3,4 Milliarden Dollar erzielt. Allein im September blieb ein Exportüberhang von 494 Millionen Dollar hängen.

...A FURT SE YIM
SVET SHAL... →

Dresdner Bang AG, jedna z největších západoněmeckých a evropských bank otevřela v těchto dnech v Praze svou reprezentaci, jejímž účelem je rozvíjet hospodářskou a finanční spolupráci mezi ČSFR a sjednoceným Německem.

ORANJEVAJ V KES VINY

Lage in Bulgarien düster
SOFIA, 9. Oktober (Reuters). Der bulgarische Präsident Scheju Schewlew hat die enge wirtschaftliche Verbindung seines Landes zur Sowjetunion für die „katastrophale Lage“ in Bulgarien verantwortlich gemacht. In einem Interview der Oppositionszeitung „Demokrazia“ sagte Schewlew, diese enge Verbindung sei „wahrscheinlich das größte Verbrechen“, das die früher regierenden Kommunisten

am bulgarischen Volk verübt hätten. Bulgarien ist von Erdöl und anderen Rohmaterial aus der UdSSR stark abhängig. Die Lieferungen sind bereits drastisch gekürzt worden und sollen im kommenden Jahr in harter Währung bezahlt werden. Seit Dienstag ist in Bulgarien das Benzin rationiert. Autofahrer dürfen nur noch alle zwei Tage bis zu 20 Liter tanken.

Für Genossen nichts zu teuer?

NEW YORK, 9. Oktober (AP). Zum ersten Mal fanden sich Delegierte sozialistischer und sozialdemokratischer Parteien aus aller Welt — auch aus osteuropäischen Ländern — in New York zu einer Konferenz der Sozialistischen Internationale (SI) zusammen. Für diese erste Konferenz in den USA wählten die 300 Delegierten das Waldorf-Astoria-Hotel als Quartier. Der Abgeordnete der indischen Janata-Dal-Partei kommentierte das mit den Worten, die Zimmermiete aller Sozialisten in dem Hotel sei vermutlich höher als das Bruttosozialprodukt Indiens. „Ohne Frühstück“, fügte ein Delegierter aus Nepal hinzu.

„Chcás mít silu
Bivoje? Dej si korbál
Prazdroj!“
VALUTA NĚT!
Životní náklady se úpravou cen zvýšily u důchodců o 11,3 procenta, u dělníků a zaměstnanců o 8,8 procenta a družstevních rolníků o 8,3 procenta. V domácnostech s nízkými peněžními příjmy a větším počtem dětí se toto zvýšení pohybuje mezi 10,3—10,8 procenty.

Vláda a její úřad

Svůj článek jsem původně koncipoval jako zprávu o tom, v jak hroživém stavu se po personální stránce nachází Úřad předsednictva vlády ČSFR. Ve čtvrtek 20. září jsem se dozvěděl, že z funkcí bylo odvoláno všech třináct ředitelů odborů, kteří na svých postech seděli již od začátku normalizace. Přestože tento krok nelze považovat za včasný, bylo by možné ho uvítat, kdyby odvolání opravdu znamenalo konec jejich činnosti na úřadě. Premiér ale všechny odvolané ředitele pověřil prozatímním řízením odborů.

Nadále tedy hrozí skandál, který by se v důsledcích mohl dotknout i předsedy federální vlády. Také nezbyvá než doufat, že odvoláním nejvíce zkompromitovaných osob celá záležitost nekončí. Stále tu zůstává dost těch, kteří mají na svědomí nesmazatelné morální prohřešky, a také hodně takových, jejichž činnost měla být již dávno předmětem zájmu hospodářské kriminalky a prokuratury. Je proto nutné, aby očista úřadu pokračovala a vše bylo řádně a bez výjimek prošetřeno, jak tomu v právním státě bývá zvykem. Poměry ve společnosti totiž pouze kopírují rozložení sil v ústředních orgánech. Odvoláním na poslední chvíli premiér Čalfa možná zažehl největší nebezpečí. Kritika, i když bohužel neveřejná, se na něho valila ze všech stran. O co šlo a o co stále jde?

Kdo je v pozadí?

Dvě instituce: předsednictvo vlády se svými sekretariáty a Úřad předsednictva vlády (ÚPV). Sekretariáty jednotlivých místopředsedů se často svou působností překrývají s jednotlivými odbory úřadu. Mnohdy zde tedy vzniká typická socialistická dvojkoľejnost. V čele úřadu se za uplynulých deset let vystřídala esa zvůč-ných jmen: Štáfa, Hubka, Ráží, Horský. Spolu s premiérem přišel nový vedoucí úřadu Soukup, kterého má prý v říjnu vystřídat soudáší náměstek ministra vnitra Průša. Pan Soukup v minulosti působil jako krajský prokurátor, později jako československý zástupce na ústředí RVHP v Moskvě. Z šestnácti vedoucích odborů byli, až do „čistky“ ve čtvrtek 20. září, vystřídáni pouze tři. V centru všech afér stojí osoba nejdiskutovanější: vedoucí administrativní a hospodářské správy pan Eugen Zörkler. Do funkce nastoupil před deseti lety. Dříve pracoval v ÚV ČSTV jako vedoucí odboru turistiky. Krátce po nástupu do nového úřadu začal splést nitky různých intrik, ze kterých se brzy staly pevné provazy. Různými službami si získal většinu funkcionářů, a koncentroval tak ve svých rukou obrovskou moc. Jako vedoucí administrativní a hospodářské správy odpovídal za veškeré finanční hospodářské předsednictva vlády i úřadu (platy, vozidla, údržbu, stravování, delegace). Díky tomu měl přehled o ubytování všech funkcionářů ve vládních zařízeních, vilách, v bytech obhospodařovaných vládou a v různých školcích a rekreačních střediscích.

Již koncem listopadu a posléze v prosinci a v lednu podal zaměstnanec úřadu pan Javůrek předsedovi federální vlády několik žádostí o prošetření činnosti pana Zörklera za uplynulých deset let. Protože se s jeho žádostmi nic nedělo, zahájil v lednu hládkovku. Teprve po jejím přerušení rozhodl vedoucí úřadu Soukup zřídit komisi, která hospodaření pana Zörklera přešetří. Členy komise se stali zástupce vedoucího legislativního odboru pan Vodička, bývalý vedoucí odboru obrany plukovník Bouška a člen sekretariátu předsedy vlády ing. Vrzala. Později byli na nátlak místopředsedy Občanského fóra do komise kooptováni jako pozorovatelé řidiči Gazda a Taťoun. Celá komise se nakonec ukázala jako velký podvod, protože její stálí členové chodili o všem, co se v komisi projednává, i o tom, kdo před ní vypovídal, pana Zörklera včas informovat. V březnu začala celou záležitost vyšetřovat prokuratura, ale její přístup je (jako obvyčejně)

liknavý a zatím nepřinesl žádné výsledky. Mezitím se proti panu Javůrkovi na předsednictvu vlády rozpoutala kampaň. Byl označen za důstojníka SIB a KGB, a proto má prý do celé záležitosti nejméně co mluvit. Pan Javůrek sice pracoval na oddělení zvláštních úkolů, ale to na ÚPV nebyla žádná vysoká funkce. Celé předsednictvo vlády i ÚPV bylo totiž pod nepropustnou kontrolou 5. správy federálního ministerstva vnitra. Jeho šéf generál Buchvaldek byl nejbližším přítelem pana Zörklera. Rovněž lze předpokládat, že kdyby byl pan Javůrek v různých machinacích namočen, nebude jako první žádat jejich prošetření. Pan Javůrek byl nakonec pro takzvanou nadbytečnost z úřadu propuštěn a pan Zörkler se nadále neochvějně držel ve své pozici.

Co bylo obsahem Javůrkovy žádosti? Není toho málo: plýtvání prostředky při zařizování myslivny (7 milionů korun) pro L. Štrougalu v areálu zámku v Kolodějích; nasazení dělníků ÚPV a využívání materiálu při stavbě vily pro Štrougalovu sekretářku Křišlovou v Mnichovicích a pro F. Štáfu v Sedlčanech; otazníky kolem zvyšování nákladů při rekonstrukci Lichtenštejnského paláce. Pana Zörklera osobně se týkala zapůjčování techniky a zařízení úřadu pro vlastní dlouhodobou potřebu bez placení pronájmu, uspořádání svatby syna z prostředků ÚPV v hodnotě 28.000 Kčs a denní stravování ve vládní kuchyni bez řádné platby po celou dobu působení ve funkci.

Tím však výčet jeho kšeftů zdaleka nekončí. Snad ještě jeden na závěr: V sousedství vládního školického střediska v Dědkově mlýně u Unhoště pan Zörkler zakoupil pozemek pro výstavbu soukromé chaty. Hned vedle si zabral pozemek jeho osobní řidič Burián a pan Slad z kladenského OV KSČ. Na stavbě opět pracovali dělníci z ÚPV a používal se materiál ze státních prostředků. Na úkor ÚPV si pánové nechali vyvrtat studny. U školického střediska jsou studny hluboké 6 metrů, ale u soukromých chat přibližně 24 metrů.

Vzhledem k tomu, že prokuratura zatím spí, můžeme si být jisti, že se panu Zörklerovi podařilo spoustu kompromitujících materiálů včas uklidit. Doufejme tedy, že jeho odvoláním (ještě ke všemu pouze formálním) celá záležitost nekončí a my se dozvíme pravdu. Aktivní pobočníci pana Zörklera zatím ve funkcích zůstávají. Jsou to: pan Mildorf - vedoucí správy technických služeb, pan Beránek - ekonomický náměstek hospodářské správy, pan Vodička - vedoucí ubytovacích a stravovacích služeb, vedoucí autoprovozu pan Chvátal, pan Mareš - správce zámku Koloděje (jen náhodou manžel Štrougalovy vnučky) a jiní. Všechno lidé, kteří se podíleli přinejmenším na krytí všeobecně proslulé Štrougalovy hrabivosti.

Ještě je co čistit

V důsledku toho, že úřad čekají personální změny, atmosféra vzájemného špiclování, donášení a udavačství houstne. Pro udržení svých pozic je každý funkcionář ochoten udělat cokoliv. Rozkrádačky již zřejmě tolik „nejedou“, ale většina zaměstnanců jistě tuší, co asi na ně pan Zörkler může vědět.

Průběh personálních změn byl až dosud plně v rukou starých kádrů. Kádrový a personální odbor se sice přejmenoval na zaměstnanecký, zůstal však obsazen stejnými lidmi. Nový vedoucí tohoto odboru (od čtvrtka již formálně odvolaný) pan Kessler působil dříve jako poradce premiéra Adamece. Ruku v ruce s odbory, které zde sice změnily název, ale nevěměnily ani předsedu, a také zřejmě v režii a pod patronátem dalších vedoucích pracovníků ÚPV si tyto lidi vyzvořili snižování stavu pracovníků po svém. Dočasně byla propuštěna většina lidí, kteří proti šéfovi hospodářské správy vypovídali na prokuratuře nebo před komisí (např. řidiči Taťoun, Gazda a pracovník útvaru investic pan Kolář, který vypovídal proti Zörklerovi a proti správci zámku v Kolodějích Marešovi ve věci zneužívání stavebních dělníků a materiálu).

I na předsednictvu vlády pracují lidé, kteří se svou minulostí nemohou chlubit. O jejich eventuální výměně zatím nikdo nemluví. Je to především Čalův poradce dr. Oskar Krejčí. V roce 1968 začal studovat politologii na filozofické fakultě. Již krátce po invazi spolu se čtyřmi dalšími studenty zakládali Leninický svaz mladých. Jako zástupce studentů (v té době byl již členem KSČ) působil v roce 1969 v prověřkových

Oficiálním cílem společnosti má být využití všech těchto zařízení tak, aby nemusela být dotována státem. V plánu je také poskytování různých služeb. Samotný nápad s jejím ustanovením by nebyl tak špatný, podstatné ovšem je, kdo a jaké zámyry se za ní skrývají. Problém nebo lépe řečeno skandál ovšem je, že jedním z hlavních iniciátorů vzniku společnosti je výše zmíněný pan Zörkler a šéfem společnosti bývalý mluvčí vlády Pavel. Osud akciovky je prý nahnutý, ale v tiskových Hospodářských novin ji dosud najdeme.

● Nepravé rybíčky

Všechny zbytky pečeného i vařeného masa umeleme, utěme kousek masa a jedno až dvě vejce, jednu sardelku, přidáme maso, strouhanou housku, dobře propocujeme, klademe do fórníček rybičkových, vyklopíme, obalujeme jako rybičky, usmažíme a podáváme se špenátem.

Přiznání současného ministerského předsedy argumentují lidským vystupováním a jednáním a také tím, že se snaží každý důležitý krok dopodrobně konzultovat s různými autoritami. To všechno je hezké. Bude-li ale pomyslný meť postupovat podle nového zákonného opatření FS o odvolávání a jmenování vedoucích pracovníků, zastaví se s koštětem už při prvním rozmachu a na prvním schodu - tj. u předsedy federální vlády, který morální kritéria pro svou funkci prostě nespĺňuje. Ze tyto výjimky nahoru budou vyvolávat řetězec výjimek dole, si lze snadno představit.

Na závěr se ještě zmíním o akciové společnosti Ekonomia, kterou nedávno založil předsednictvo vlády. Za její ustanovení byl prý Marian Čalfa kritizován na kolegiu OF. Společnost se má postarat o nevyužitá vládní zařízení, vily, byty, autopark, letadla, tiskárny apod. a chystá se je na čas či natvalo pronajmávat.

drby a fámami, ale stojí za to si připomenout, jak závažně v uplynulých deseti letech stoupala politická hvězda našeho současného premiéra. Od roku 1978 působil Marian Čalfa jako referent legislativního odboru Úřadu předsednictva vlády. Záhy se stává předsedou CV SSM na ÚPV a zároveň vedoucím oddělení v legislativním odboru. V té době je již tzv. „kádrovou rezervou“ na ředitele legislativního odboru. Tím je také záhy jmenován a přijímá také funkci předsedy FS KSČ na ÚPV. V Adamcově vládě působí jako ministr odpovědný za legislativu a v listopadové „bydenní vládě“ se stává místopředsedou vlády. Je nutné poznamenat, že legislativní odbor měl v minulosti oficiálně na starosti prověřování petičních akcí a podnětů občanů (především těch, které se týkaly navrhovaných a přijatých zákonů). Pár dní před listopadem připravil legislativní tiskovní způsobem zřejmý inspirovaným čas nejtužšího stalinismu.

komisích na filozofické fakultě. Ještě v roce 1972 jako jeden z členů kárné komise z fakulty vylučoval několik studentů pro politickou učivku. Posléze studoval v SSSR a po návratu se jako lektor marxismu-leninismu usídlil na filozofické fakultě, kde se vypracoval na šéfa katedry vědeckého komunismu. Do Hrázské paláce s sebou přivedl dalšího poradce - dr. Svobodu, bývalého marxistického sekretáře ze Sociologického ústavu ČSAV. Pan Krejčí rovněž navrhl do funkce vládního mluvčího Zbyňka Fialu, normalizačního novináře Mladé fronty.

Premiér to nemá lehké

Nezkompromitovaní zaměstnanci ÚPV (především těch několik, kteří byli rehabilitováni) začínají mít silné pochybnosti i o osobě premiéra. Šíří se dohady, že je svým způsobem vázán na mafii, která zde vládne. Nikdo totiž nechápe, proč s jakýmkoliv změnami na ÚPV váhal takřka až dočasně. Nemá význam zabývat se

Turečtí mafiáni a ČSFR

BUDAPEŠT: Šéfredaktor budapeštského odpoledního listu Mai Nap, který uveřejnil seriál o turecké mafiě a jejím působení v Maďarsku, je od pondělí pod policejní ochranou. Píše o tom věrejší tisk. Byla mu udělena poté, kdy mu neznámá osoba vyhrožovala zavražděním za uveřejnění odhalením o činnosti tureckých občanů a jejich pravděpodobných kontaktech s předcházejícími mocenskými strukturami. Mai Nap v seriálu uvedl i to, že turečtí mafiáni často využívali čs. spojení a v Budapešti získávali naše vstupní víza. Včera list Népszabadság k tomu uvedl z vlastních informací, že „prostřednictvím budapeštského konzulátu čs. státní bezpečnost částečně kontrolovala kriminální živly v mezinárodní kamionové dopravě a pokusila se mezi ně proniknout“. Jak již bylo oznámeno, v Budapešti nyní působí speciální komise federálního ministerstva zahraničních věcí ČSFR, která celou záležitost s udělováním čs. vstupních viz vyšetřuje.

OBRÁZEK PATŘÍ KE
ČLÁNKU „VLÁDA JEJÍ ÚŘAD“.

VII. S L E T ČESKOSLOVENSKÉHO SOKOLSTVA V ZAHRAŇICÍ PAŘÍŽ, FRANCIE

VILSLET ČS.SOKOLSTVA V ZAHRAŇICÍ VE DNECH 5.- 8.ČERVENCE 1990

v Paříži už je jen nezapomenutelnou vzpomínkou. Lišil se od předcházejících 6ti sletů tím, že se jej zúčastnilo asi 550 sokolů a sokolek z Čech, Moravy a Slovenska v čele se starostou ČOS br. Dr.Petrákem. Účastníci se sletli ze všech zahraničních žup- australské, kanadské, švýcarské, západoevropské a vídeňské. Mohutná byla výprava americké obce sokolské, nechyběl ani slovenský Sokol z USA, jugoslávský zahraniční Sokol a i ruský exilový Sokol z Paříže. Většina nás švýcarských přijela do Paříže ve čtvrtek 5.července a vítala nás zatažená obloha s deštěm. Mnoho se nás zúčastnilo odpoledního aktu položení věnce u hrobu Neznámého vojína pod vítězným obloukem. V čele průvodu, který k Vítěznému oblouku přecházel přes pro dopravu uzavřenou 8mi proudovou vozovku, byly nesený prapory legionářské a sokolské, šli v uniformách legionáři z II.světové války, sokolové v sokolských a národních krojích. Průvod řadil plukovník v parádní uniformě cizinecké legie a jeho povely a příkazy byly české. Vlastní akt položení věnce byl pak provázen trubači francouzské armády.

Večer jsme byli hosty starosty města pana Chiraca v nádherném sále pařížské radnice. Slavnostní projevy v angličtině, francouzštině a češtině vítaly všechny hosty. Při nabídnutém šampaňském a jiných pochutinách jsme se potkávali se starými známými a navazovali nová přátelství. Na závěr setkání krásně zazněla v sále naše hymna a po ní i hymna francouzská.

Pátek byl zasvěcen závodům v nářadovém tělocviku v telocvičně Centre sportif de Saint Mandé. Několik desítek závodníků předvedlo velmi pěkné sestavy a po celý den urputně závodilo o medaile. V téže telocvičně se pak po celou sobotu konal sletový volejbalový turnaj za účasti 14 družstev mužů a 8 družstev žen. Zlatou medaili si odneslo družstvo mužů ČOS.

V Palais de Mutualité jsme na sletové výstavě shlédli ve fotografiích-publikacích bohatou historii Sokola Paříž. Byli to bratři ze Sokola Paříž, kteří v první světové válce položili základ k vytvoření čs.legií založením roty "Nazdar". Několik desítek jich obětovalo životy v boji za svobodu naší republiky.

V pátek večer tamtéž jsme se na seznamovacím večeru setkávali se starými známými z minulých sletů. K tanci hrál orchestr "Zlatá muzika z Prahy", zazněly známé sokolské pochody, moraváci si výborně zazpívali při švédské cimbálce Dr.Holásk. Vestibul a předsálí se proměnilo v trh suvenýrů, dovezených většinou z Československa. Nebyla nouze o překvapivá a vzácná setkání po 42 letech kdysi dorostenek a dorostenců ze sletu v roce 1948 a dnes statných šedesátníků a šedesátníků.

Sobota odpoledne byla zasvěcena zkouškám prostných a sletových cvičení na stadionu a večer se na sletové akademii představili sokolští umělci z Londýna, Paříže a lucernské harfové trio N.Paetzoldová, Hana a Jitka Vihanová. Zaplněný sál odměnil všechny vystupující bohatým potleskem.

Celou neděli jsme pak strávili na stadionu Leo Lagrange ve Vincennes. Dopoledne bylo při zkouškách ještě zataženo, ale při slavnostním nástupu a vztyčení sokolské vlajky se nebe rozjasnilo a sluneční jas podmaloval slavnostní náladu VII.sletu, který také pozdravil pan velvyslanec Dr.Šedivý. Všechna cvičení - žactva, dorostu, mužů "Marinaretta", AOS, žen s obručkami, slovenská beseda, závody župních štafet, předvedení vítězů nářadových závodů a společné cvičení mužů a žen - ukázala rozmanitost a vyspělost zahraničních sokolů poprvé posílených 150 cvičenci a cvičenkami ČOS. Nejvíce se líbila skladba žen s obručkami, obecnostvo si vynutilo bouřlivým a neutuchajícím potleskem opakování a pak závěrečná skladba mužů a žen, kteří počtem asi 800 zaplnili všechny značky stadionu.

Skoro jsem se bál

{Jž}: Datum: 15. 9. 1990. Čas: 17.30. Místo: Praha, Václavské náměstí, kino Letka. Film: Hráči z Indiany, USA. Cena vstupenky: 14 nebo 16 korun podle řady. Počet diváků: 5. Minimální možný zisk: 70 korun. Maximální možný zisk: 80 korun. Vlastně by se měl počítat prodávák, protože zaměstnanec kina berou svoje platy, běží elektřina, kopie filmu a jejich rozvoz něco stojí... Byl jsem jedním z těch pěti diváků a na jedné straně jsem měl příjemný pocit - skoro celý biograf je můj a já se dívám, téměř sám, na obstojný americký film, který by ještě před úpravou cen vstupného přilákal do sálu desítky, možná i stovky diváků. Na druhé straně jsem měl i trochu nepříjemný pocit - Mkal jsem si, že kdyby se ceny zvedly ještě malíčko víc, mohl bych být v kině úplně sám. A to by bylo něco. Projekce na velkém plátně jen pro mě. No, na to si asi ještě nějaký ten pátek počkám. Ale věřím, že to nebude dlouho trvat. Fantasmagorické představy vedení ÚPF o neskutečně velkých příjmech z projekcí totiž trvají a oni se sami nadále utvrzují ve svých omylech vzešlých především ze základních neznalostí kapitalistických, chcete-li tržních, způsobů hospodaření. Nemá-li totiž v kapitalismu o nějaký výrobek zájem, jeho cena logicky klesá. U nás zatím stoupá. Bravo.

...mnohem méně zranitelní proti vy-
kartefování, než například Turky.
I když obsah dopisu může poškodit, nic
nemám na tom, že předpisy o možnos-
ti dočasné práce na Britských ostro-
vech zřetelnou velmi přání i po
1. křtu, kdy začíná plnost předsé vy-
mezeného bezvinného styku mezi
ČSFR a Velkou Británií.

...I ZDEJŠÍ SI PLETOU ČSFR S JUGOSLAVIÍ

Byl to podle soudu těch nejstarších účastníků všech zahraničních sletů ten slet nejpěknější.

A večer už nezbylo než se se sletem a staronovými přáteli rozloučit na veselici. Většina si slíbila, že se za týden uvidí v Praze. Atmosféra pařížského sletu byla opravdu krásná. A jedi-
nečn v tom, že poprvé v historii sletů v zahraničí se mohli svobodně zúčastnit i sokolové
z Československa.

časně žila v jeho rodině a pečovala
přítom o děti. Ve zděděném bytě, že
tato možnost je vyhrazena Západov-
ropánům a že občané východních států
té nejsou chráněni před vykorisťová-
ním. "Před nějakou dobou označil je-
den britský premiér Československo za
si přejí v Británii dočasně pracovat.
je dopis A. Tylocots z univerzity
v Sheffieldu, který byl všude zveřej-
něn v deníku The Guardian. Pisatel
vytkl, že ministerstvo odmítlo vydat
vstupní vízum do Anglie dříve z Čes-
koslovenska, které on nabídl, aby do-
PŘESLAPOVÁNÍ POKRAČUJE
LONDÝN: Neouhlásem britského
občana a přisnošit londýnského mi-
nisterstva vnitra, upláceného proti
mladým lidem ze střední Evropy, kteří

Der Exodus der Rumäniendeutschen

Es gibt vielleicht doch noch Orte, wo die Zeit stehengeblieben ist. In Wolfsberg muß das irgendwann Anfang des 20. Jahrhunderts geschehen sein. Das Dorf mit seinen ockergelben und olivgrünen Lehmhäusern liegt 120 Kilometer südöstlich von Temesvar, tief in den Wäldern des rumänischen Semic-Gebirges. Auf der sandigen Gasse, zwischen Apfelbäumen und Holzkarren, scharren Hühner und schnattern Gänse. Kein Traktor scheucht sie auf, kein Auto stört das Idyll. Es ist still im Dorf, ein Herbstwind streicht durch die Weizenfelder. Die Winter hier oben sind kalt, eiskalt, und manchmal heulen Wolfsrudel vor den Höfen der Bauern. Aber die Bauern sind fortgezogen, und im kommenden Winter werden die Wölfe wohl durch leere Scheunen und Ställe streichen. Wolfsberg stirbt aus.

Anfang des Jahres lebten in diesem Dorf noch über 1000 Rumäniendeutsche; jetzt im Herbst sind es gerade noch 485. Jeder zweite hat sich davongemacht, meistens nachts, damit es die Nachbarn nicht mitansehen müssen. Erst vor kurzem ist eine zwölköpfige Familie in die Bundesrepublik ausgesiedelt. Sie haben alles aufgegeben: ihren Hof, ihre Felder, ihr Vieh. Das Kulturheim von Wolfsberg ist mit einer Eisenkette verriegelt, in der Dorfkeiße am Marktplatz betrinken sich zwei schweigsame Jugendliche, im Pfarrhaus neben der Kirche wohnt ein Priester, der zwar noch an Gott, aber längst nicht mehr an die Menschen glaubt.

Dabei ist der 76 Jahre alte Dorfpfarrer Eduard Kamcere die Inkarnation handfester Geistlichkeit. Massig sitzt er hinter seinem Schreibtisch, breite Hosenträger spannen sich über Schultern und Bauch. Früher, da hat er Kinder getauft und Paare getraut, Kranke besucht und Beichten abgenommen. Aber heutzutage?

„Heutzutage“, schnauft er, „bleiben mir nur noch Beerdigungen.“ Mit der flachen Hand schlägt er so fest auf den Tisch, daß der Gekreuzigte neben der Schreibablage ins Wanken gerät. „Es ist eine Qual. Die Kirche ist leer, der Raum widerhallt. Ich traue mich kaum noch die Glocke zu läuten.“

Vor einem halben Jahr brauchte Pfarrer Kamcere noch 15 Minuten, um die Kommunion auszuteilen. Vergangenen Sonntag, sagt er, habe er das Ganze in 30 Sekunden erledigt. Es waren nur noch drei Alte gekommen.

Da hilft weder Segen noch Fluch. Die Herde der Gläubigen ist gen Westen gezogen, zurück bleibt ein verbitterter Hirte. Pfarrer Kamcere zerrt sein zerfleddertes Gemeindebuch aus der Schublade und liest die Namen der Abtrünnigen vor: „Erwin Kunz ... weg. Anton Klein ... auch weg. Alois Eckert ... Deutschland, alle in Deutschland.“

Der Pfarrer wirkt erschöpft. Sein rundes Gesicht hat sich an Nase und Wangen rötlich gefärbt; angewidert schiebt er das Gemeindebuch zur Seite. Es ist ein Teufelskreis, dem kaum einer entrinnt. Erst ging der Meßdiener, dann der Kirchensänger, dann der Organist. Nur der Seelsorger von Wolfsberg will bleiben, auch wenn es bald keine Seele mehr geben wird, um die er sich noch sorgen könnte.

Der Exodus hat schon vor Jahren begonnen. Zwischen 1950 und 1980 lebten et. 350 000 Deutschstämmige in Rumänien, Siebenbürger Sachsen und Banater Schwaben, die im Armenhaus Ceausescus eingesperrt waren. Ab 1980 allerdings durften 120 000 von ihnen ihre trostlose Heimat verlassen, freigekauft von einer Bundesregierung, die dem rumänischen Diktator pro Kopf eine Prämie von 8000 Mark zahlte. Seit dem Sturz des Despoten im Dezember 1989 rollen nun täglich Aussiedlerbusse via Ungarn und Österreich in die

Bundesrepublik. Es ist wie eine Panik, die alle befällt, wie eine Flucht, die jeden mitreißt. Die Grenzen sind offen, und die Freigelassenen drängen nach draußen. Rund 100 000 Rumäniendeutsche sind allein in den vergangenen zehn Monaten ausgewandert; im nächsten Jahr werden die restlichen kommen.

Eine Kultur geht zu Ende. Mehr als 800 Jahre lang lebten die Siebenbürger Sachsen in den Bergen der Karpaten, fast 300 Jahre lang siedelten die Schwaben in der Tiefebene des Banats. Sie bauten Kirchen, Klöster und Wehrburgen. Sie kämpften im 18. Jahrhundert gegen die Türken und wurden nach dem Zweiten Weltkrieg nach Sibirien verschleppt. Sie waren entrechtet, enteignet, verfolgt. Und nun, da ein neuer Anfang möglich wäre, ziehen sie in ein unbekanntes Vaterland.

Ganz unten am Ende der Dorfstraße von Wolfsberg steht eine alte Frau im offenen Scheunentor. Sie trägt Filzpantoffeln und grobgestrickte Wollstrümpfe. Mit einem Kopftuch wischt sie sich übers faltige Gesicht, dann streicht sie sich die Schürze glatt. „Ich bin die Richer Katharina“, sagt sie, und schon nach wenigen Worten kommt sie ins Schluchzen. Sechzig Jahre ist sie alt, und ihr ganzes Leben hat sie nur in Wolfsberg verbracht. Aber jetzt fühlt sie sich nicht mehr daheim. Ihre Nachbarn, die all die Jahre im Hof gegenüber wohnten, sind vor einigen Wochen nach Deutschland gegangen. Ihr Haus haben sie an Rumänen verkauft, und mit denen kann Katharina Richer nicht mal mehr deutsch reden. „Was ist bloß über uns kommen“, jammert sie, „die Alten müssen bleiben, und die andern gehn fort.“

Das Dorf, in dem 300 Jahre lang nur Rumäniendeutsche lebten, verändert sich von Monat zu Monat, wird jeden Tag leerer und fremder. Und die, die noch bleiben wollen, quälen sich mit der immer gleichen Frage: Wann packt der letzte Nachbar die Koffer?

Die Familien werden nicht zerrissen. Sie reißen sich selbst auseinander. Katharina Richer hat in Wolfsberg noch einen Sohn und eine Schwiegertochter. Ihr Enkel allerdings ist im Juni nach Deutschland gefahren. „Wir haben ihn nicht mehr halten können“, sagt sie, „alle haben auf ihn eingeredet, aber nein: er geht und geht.“ Sie schlägt die Hände vors Gesicht und schlurft ins Haus. Drei niedrige Zimmer mit weißen Wänden, ein blankgefeigter Steinfußboden. Holzschelte liegen neben dem Kohleofen, Stickecken schmücken den Küchentisch. Und überall hängen Schwarz-Weiß-Photos von Gerhard, der im Frühsommer nach Deutschland zog. Wochenlang haben seine Eltern nichts von ihm gehört, Ende August kam dann endlich ein Brief. „Meine lieben Eltern“, schrieb Gerhard, „ich lebe jetzt in einer Kaserne in Ulm. Das Essen ist gut und viel. Ich habe 850 Mark bekommen, und es gibt hier alles, was man sich nur denken kann.“

Gerhards Mutter, eine rundliche Frau mit breiten Händen, faltet den Brief zusammen und steckt ihn ins Kuvert zurück. Sie weiß nichts von Deutschland, und sie weiß nichts von Ulm. „Ist's dort wirklich so schön?“ fragt sie unsicher und gibt sich selbst die beruhigende Antwort: „Der Bub wird schon nicht lügen.“ Im ganzen Dorf wird Gerhards Brief herumgereicht, gelesen und geglaubt. Wer mag da noch zu Hause bleiben, wo alles nur noch schlimmer wird? Es gibt nichts mehr zu kaufen in Wolfsberg: kein Öl, keine Seife, kein Waschmittel. Die Regale im Lebensmittel-

laden sind leer und verstaubt, vor acht Wochen wurde das letzte Pfund Mehl verramscht. Wenn die Richers den Winter überstehen wollen, dann bleibt ihnen wohl nichts anderes übrig, als die schwächste ihrer drei Kühe zu schlachten.

Die Versorgungslage in Rumänien kritisch zu nennen, wäre weit untertrieben. Sie ist katastrophal, vor allem in den größten Städten. Temesvar mit seinen alten Habsburger Villen und Palästen liegt in der Ebene des Banats, 100 Kilometer östlich der ungarischen Grenze. Die 300 000-Einwohner-Stadt ist nicht nur das Zentrum der Banater Schwaben, sie war auch der Ausgangspunkt der rumänischen Revolution. Am 17. Dezember 1989, als Securitate-Agenten den ungarischen Pastor Tökes verhaften wollten, begann in Temesvar der Aufstand gegen die Tyrannei. Die Bilder von Bürgerkrieg, Hunger und Armut provozierten eine Hilfsaktion, die bisher ohne Beispiel war. 47 Staaten schickten binnen weniger Tage 83 000 Tonnen Lebensmittel in das gebeutelte Land. Und solange die Konvois der internationalen Hilfsorganisationen auch nach Temesvar rollten, waren die Menschen zumindest noch halbwegs versorgt. Aber mit der internationalen Solidarität ist es spätestens seit Juni vorbei. Als damals in Bukarest demonstrierende Studenten mit Holznägeln und Eisenstangen zusammengeschlagen wurden, hatte die angeblich reformwillige Regierung Iliescu ihren Vertrauensvorschuß endgültig verspielt. Hilfe für Rumänien war und ist für westliche Regierungen noch immer gleichbedeutend mit Hilfe für ein kryptokommunistisches Regime. Die Rumänen zahlen die Zeche. Im Sommer ist die Warenproduktion im Vergleich zum Vorjahr um 21 Prozent gesunken, die Exportquote hat sich nahezu halbiert. Nur die Mangelwirtschaft feiert Hochkonjunktur.

Mittags auf dem Marktplatz von Temesvar. Sie stehen dichtgedrängt auf dem schmutzigen Bürgersteig. Schrittweise bewegen sie sich vorwärts. Manche warten schon seit Stunden mit geschwellenen Beinen. Es werden immer mehr, und wer sich hinten anstellt, kann nur hoffen, daß auch für ihn etwas abfällt. Die vierzig Meter lange Menschenschlange windet sich bis vor die Eingangstür eines Lebensmittelgeschäftes, wo zwei Verkäuferinnen hinter einem Holztisch Zucker in braune Papiertüten schütten. 14 Lei kostet das Kilo. Dafür stehen sie an, — die Banater Schwäbin mit den ausgetretenen Schuhen, die Zigeunerin mit dem Kind auf dem Arm, der Mann mit der Aktenmappe. All die anderen Lebensmittelgeschäfte haben an diesem Tag nur Mineralwasser und saure Gurken im Angebot.

Aber es gibt auch Überfluß in Temesvar. Auf dem Nordbahnhof vergammeln Tausende privater Hilfspakete, die Anfang des Jahres aus Deutschland angeliefert wurden. Noch im Sommer standen 150 versiegelte Eisenbahnwaggons auf dem Abstellgleis. Medikamente und Konserven sind in der Hitze verrottet. Seit Monaten lagern nun schon Kleider und Lebensmittel in drei abgesperrten Wartesälen am Rande des Bahnhofs. Margarine sicker durch aufgeweichte Pappkartons, Schwarzbrot verschimmelt, Nudeln verderben. Und keinem wird die Ware zugestellt. Offizielle Begründung: die Bahnbeamten sind überlastet, die Adressaten verzogen.

35 000 Rumäniendeutsche lebten noch vor einem Jahr in Temesvar. Aber auch hier werden es immer weniger. In der Altstadt, ganz in der Nähe des Domplatzes, steht ein altes Gebäude aus hellgrauem Stein. Die deutschsprachige Nicolaus-Lenau-Schule zählte einmal zu den besten Gymnasien in ganz Rumänien. Fragt sich nur wie lange noch. Die Schüler sind mit ihren Eltern nach Deutschland gegangen, zurück bleibt ein ergrauter Hausmeister, der nachmittags hallige Flure und Säle

durchwandert. 2300 Schüler sind hier in 60 Klassen unterrichtet worden. Sie mußten Goethes Faust lesen und Schillers Glocke auswendig lernen. Die Lenau-Schule war jahrzehntelang eine Hochburg der Schwaben, hinter meterdicken Mauern wurde deutsche Kultur und Geschichte gehütet. Aber genau damit machte man sich unbeliebt beim Diktator Ceausescu, der den nationalen Minderheiten das Leben erschwerte. In Siebenbürgen und im Banat wurden deutschsprachige Klassen geschlossen, wenn sie unter die Sollstärke von 15 Schülern fielen. Freigewordene Stellen wurden kaum mehr mit einheimischen Lehrern besetzt. 1989 befahl Ceausescu den Bildersturm auf die Lenau-Schule. Und Alexander Caserano, der Hausmeister, mußte die deutschen Spruchtafeln von den Wänden nehmen und unten im Keller zwischen Büchern verstauen. Nach der Dezemberrevolution hat er sie wieder in die Klassenzimmer gehängt. Nur: Wer soll die Sprüche von Goethe noch lesen? Der Hausmeister macht seine eigene kleine Statistik auf. „Vor einem Jahr“, sagt er, „waren in der 9. Klasse über 30 Schüler. Jetzt sind es gerade noch neun.“

Die Zeit läuft ab, und die Lehrer sind ratlos. Kurz nach der Revolution waren sie nicht so allein. Da kam selbst Hans-Dietrich Genscher zu ihnen und versprach dem Kollegium jedwede Hilfe. Der Außenminister warnte im Klassenzimmer vor überstürzten Entschlüssen, appellierte an den Durchhaltewillen der Deutschen, garantierte den Landsleuten eine bessere Zukunft. Und er ließ es nicht aus, bei der neuen rumänischen Führung Toleranz für die deutschstämmige Minderheit einzuklagen. Dafür hat ihm dann der damals noch hoffnungsfrohe Direktor Erich Pfaff das traditionelle Stoffemblem der Lenau-Schule geschenkt, aber seitdem, sagt Pfaff, habe er weder im Fernseher noch in der Zeitung Genscher mit Wappen am Anzug gesehen. Materielle Unterstützung hat es dennoch gegeben. Die Lenau-Schule besitzt seit einigen Monaten mehrere Videorekorder, einen Overheadprojektor sowie einen Personalcomputer amerikanischer Herkunft. Aber auch mit High-Tech läßt sich die Jugend nicht halten. „Und wenn alle weg sind“, sagt Pfaff, „dann werde ich wohl auch abhauen.“

Sie packen überall; in Temesvar und in den Dörfern, die Weidental, Liebling und Biled heißen. Biled liegt abseits der größeren Straßen, zwischen flachen Mais- und Weizenfeldern. Vor einem kleinen Gehöft parkt eine weiße Limousine mit Karlsruher Kennzeichen. Der Wagen gehört einer jungen Frau, die schon 1986 ins Badische zog. Sie ist zurückgekommen, um ihre Eltern nach Deutschland zu holen. Die Familie steht unmittelbar vor der Abreise und vor jenem Haus, in dem Hans Lauth vor 60 Jahren geboren wurde. Der stämmige Mann mit dem graublonden Haar versucht, standhaft zu lächeln. Ja doch, sagt er, man sei heilfroh, hier wegzukommen. Sein Dorf ist leer, nur noch 100 Banater Schwaben sind übriggeblieben. „Wir haben uns ein Leben lang nur krumm gearbeitet, und nichts ist dabei herausgekommen.“ Also will er mit seiner Frau „nach draußen“ ziehen, wo die Kinder und Enkelkinder sind, und wo er wenigstens noch deutsch sprechen kann.

Hans Lauth hat sein Haus mitsamt Mobiliar für umgerechnet 2000 Mark an Rumänen verkauft. Nach all den Jahren nimmt das Ehepaar nur die Kleider und Schuhe mit, ein paar Familienfotos, ein Dutzend Bücher. „Unser Hab und Gut“, sagt Hans Lauth. In der Nacht hat er es in sechs Koffer und zwei Plastiktaschen verpackt. Und

weil die Zeit bis zur Abfahrt einfach nicht vergehen will, läuft er nochmal durch sein verkauftes Zuhause. Die Küche riecht nach Scheuerpulver. Töpfe im Schrank und Pfannen auf dem Herd. Tassen, aus denen sie morgens noch ihren Malzkaffee tranken. In einer Holzkiste liegen Kartoffeln und Zwiebeln, im Regal lagert Wein vom vergangenen Jahr. Das Herz-Jesu-Bild im Schlafzimmer paßt leider Gottes in keinen Kofferraum. „Also müssen wir's dalassen“, sagt Hans Lauth, und man spürt, daß es ihm schwerfällt, von gewissen Dingen Abschied zu nehmen. Von der alten Pendeluhr aus dunklem Holz und Messing, von der Wasserpumpe im Hof, vom Fahrrad in der Scheune, mit dem er manchmal nach Temesvar fuhr.

Es ist schon später Nachmittag. Ein paar Bekannte sind gekommen und sehen zu, wie Koffer für Koffer im Auto verschwindet. Floskeln werden ausgetauscht und Ratschläge gegeben. Hans Lauth wiederholt jetzt mit fester Stimme immer wieder die gleichen Sätze: Daß er hier nicht mehr leben wolle, daß sich in Rumänien nichts ändern werde, daß die Zukunft in Deutschland liege. Die Tochter nickt. Sie wird ihre Eltern in Karlsruhe unterbringen, in einem Wohnblock am Rande der Stadt. „Alles kein Problem“, ruft sie den Eltern aufmunternd zu, „der Vater wird schon Arbeit finden.“ Schließlich sei er ja Schlosser, und so einen wie ihn könne man doch auch in Karlsruhe gebrauchen.

Hans Lauth schielt auf seine Armbanduhr. Noch eine Stunde. Es ist die letzte in der alten Heimat. „Irgendwann werde ich wiederkommen“, sagt er plötzlich. Aber da klingt seine Stimme schon ziemlich brüchig.

Astronauten spielten mit Feuer

CAPE CANAVERAL, 8. Oktober (dpa). Die fünf Astronauten der US-Raumfähre Discovery durften jetzt im All mit dem Feuer spielen. In einem Behälter entzündeten sie für 70 Sekunden ein kleines Feuer. Sie beobachteten, daß die Flammen in der Schwerelosigkeit nicht beständig brannten, sondern unregelmäßig aufflammten und schließlich abstarben.

Der Feuertest ist Teil eines Programms, das Raumfahrten gegen elektrische Kurzschlüsse und andere Brandursachen sichern soll. In weiteren Experimenten sammeln die Astronauten Daten über die Ozon-Schicht der Erde und ultraviolette Strahlungen. Abwasser, das die Männer in den Weltraum abließen, gefror sofort zu einem kometenartigen Schweif.

„SVET TASY...“

Ber-li-ner Pä-da-go-gen

BERLIN, 8. Oktober (dpa). An Berliner Schulen dürfen neue Regeln in Rechtschreibung und Zeichensetzung angewandt werden. Ein entsprechender Vorschlag von Schulsenatorin Sybille Volkholz (parteilos) wurde von der Kultusminister-Konferenz genehmigt. Wie die Senatorin am Montag mitteilte, sollen beispielsweise vor „und“ beziehungsweise „oder“ keine Kommata mehr gesetzt werden. Vorgesehen ist auch, daß Worte künftig nach Sprechsilben getrennt werden können, wie im Falle von „Pä-da-go-ge“ (bisher nur „Päd-ago-ge“), bei „da-rum“ (bisher nur „dar-um“), bei „Vor-aus-set-zung“ (bisher nur „Vor-aus-set-zung“) oder „Fens-ter“ (bisher nur „Fenster“).

Aufgespießt

„Früher glaubte man, die Sonne drehe sich um die Erde. Später hoffte man, die Erde drehe sich um die DDR. Doch heute wissen wir, es dreht sich alles nur ums Geld.“

KONEČNĚ NA TO PŘÍŠLI...

Aus der Zeitschrift „Märkische Woche“

Franklin-Expedition starb an Bleivergiftung

Eines der größten Geheimnisse, das die Erforschung des Nordpols umgibt, ist der rätselhafte Tod von 129 Mannschaftsmitgliedern und Offizieren, in deren Begleitung der Forschungsreisende Sir John Franklin in den Jahren 1845 bis 1848 versuchte, die Nord-West-Passage zu finden. Jetzt endlich haben Wissenschaftler des Departments of Anthropology an der Universität von Alberta Licht in das Dunkel gebracht.

In einem Brief an die Zeitschrift „Nature“ (Vol. 343) berichteten Walter Kowal, Owen B. Beattie und Halfan Baadsgaard über ihre Forschungsanstrengungen, die eine verblüffende Todesursache wahrscheinlich erscheinen lassen. Erst kürzlich wurden im hohen Norden Kanadas — in Beechey und auf den King-Williams-Inseln — durch Zufall die sterblichen Reste von Menschen gefunden, die einst Angehörige der Franklin-Expedition gewesen sein müssen. Bei der Untersuchung mit dem Atomabsorptionsverfahren entdeckten die Anthropologen, daß das Gewebe der unglücklichen Opfer in hohem Maße mit Blei angereichert war. Daraus folgerten die Wissenschaftler, daß die Expeditionsteilnehmer aller Wahrscheinlichkeit nach an den Folgen einer akuten Bleivergiftung gestorben sind.

Als Quelle des Bleis wurden ebenfalls gefundene Konservendosen identifiziert, die offenbar mit einem bleihaltigen Lötmetall verschlossen worden waren. Daher ist es mehr als wahrscheinlich, daß das bleihaltige Lötmetall dazu geführt hat, die so kühn konzipierte Franklin-Expedition so opferreich scheitern zu lassen.

JOCHEN KUBITSCHKE

Franklin-Expedition starb an Bleivergiftung

Eines der größten Geheimnisse, das die Erforschung des Nordpols umgibt, ist der rätselhafte Tod von 129 Mannschaftsmitgliedern und Offizieren, in deren Begleitung der Forschungsreisende Sir John Franklin in den Jahren 1845 bis 1848 versuchte, die Nord-West-Passage zu finden. Jetzt endlich haben Wissenschaftler des Departments of Anthropology an der Universität von Alberta Licht in das Dunkel gebracht.

In einem Brief an die Zeitschrift „Nature“ (Vol. 343) berichteten Walter Kowal, Owen B. Beattie und Halfan Baadsgaard über ihre Forschungsanstrengungen, die eine verblüffende Todesursache wahrscheinlich erscheinen lassen. Erst kürzlich wurden im hohen Norden Kanadas — in Beechey und auf den King-Williams-Inseln — durch Zufall die sterblichen Reste von Menschen gefunden, die einst Angehörige der Franklin-Expedition gewesen sein müssen. Bei der Untersuchung mit dem Atomabsorptionsverfahren entdeckten die Anthropologen, daß das Gewebe der unglücklichen Opfer in hohem Maße mit Blei angereichert war. Daraus folgerten die Wissenschaftler, daß die Expeditionsteilnehmer aller Wahrscheinlichkeit nach an den Folgen einer akuten Bleivergiftung gestorben sind.

Als Quelle des Bleis wurden ebenfalls gefundene Konservendosen identifiziert, die offenbar mit einem bleihaltigen Lötmetall verschlossen worden waren. Daher ist es mehr als wahrscheinlich, daß das bleihaltige Lötmetall dazu geführt hat, die so kühn konzipierte Franklin-Expedition so opferreich scheitern zu lassen.

JOCHEN KUBITSCHKE

Z PRONĚCH NOVIN A Z PRONĚCH STRÁNKY, ABY ČE TO ČTENÁŘI...

NAJIL ZIMĚTI...

Trener zbit policiji

V TOM JSOU UŽ
VÍCE NEŽ
SVE TOVÍ...

Další pokračování incidentu

svým počínání pokračoval. Jeden z přítelůňek přislušků VB potom ukládával řást diváků a druhý spolu s pořadatelem znovu upozorňoval I. Beránka na nevhodnost jeho chování. Ten reagoval tak, že do obou strčil rukama. Po tomto incidentu hlavní rozhodčí Čapka předčasně ukončil první třetinu. Při odchodu do šatny se pan Beránek choval vulgárně vůči přisluškům VB i pořadatelům. V provokacích pokračoval i po vyprázdnění prvního tříšad za střídačkou Litvinou. Veliitel po šátkovce jednotky VB proto po skončení zápasu požádal hlavního rozhodčího, aby do zápisu uvedl neoprávněné chování pana Beránka. Vzhledem ke vznikle situaci se přisluškům VB rozhodl zakročit až po skončení zápasu. Snadili se zvláště totožnost I. Beránka a předvedli ho na OO VB, aby mohl být vyslechnut. Po ověření potřebných faktů na tribuně stadionu byl I. Beránek vzván k následování do služebního motorového vozidla VB, což odmítl a snažil se odejít K překonání jeho aktivního odporu byl použit mírnlýš prostředek - kapalin aerosolový roznášovač. Pan Beránek byl potom přiveden na OO VR Košice IV a následně propuštěn. Ve svých výpovědích uvedl, že odmítl lékařské ošetření vzhledem K odletu letadla domů a že v případě potřeby vyhledá ošetření v místě trvalého bydliště. Dokumentační materiál o tomto případu byl odevzdán Městské prokuratuře v Košicích a Valenské obvodní pro-

..TO YE SAND BLAST... 224 RUBLU
2A 1 DOLAR?

.. KDO PAN VAN TO ZAPLATI..

V první řadě bude finanční zisk užitečný nejen na rekonstrukci budovy, která bude po opravě sloužit svému účelu, ale i na vybudování nové budovy, která bude sloužit svému účelu. Vzhledem k tomu, že se jedná o opravu budovy, která je v současnosti v špatném stavu, je třeba počítat s tím, že oprava bude velmi náročná a bude vyžadovat značné finanční prostředky. Proto je důležité, aby byla zajištěna dostatečná finanční podpora této opravy.

Proměny pražského Diamantu

kuratúre v Prešove." Hľadoch stánovisko KS SNB v Košiciach vedúcej skupiny pro styk s verejnosť mjr. Michal Smeriga.

„Viš, že se na Slovensku vse
dla vozu ČALEFA ROMEO bude
vyrábět ještě jeden model au-
ta?“

Budeme mŕt novou hymnu
 totiž dvé. Slovenské bude: "Čo
 hraje krásne, Čechy má...
 A česká zústane "Kde domov
 má?"

Když vtip přestane být vtipem

ŘÍKAL SE KDYSI takový vtip o mužikovi, který se snažil naučit krávu nežrat. Měl ale smůlu, když se mu to konečně podařilo, kráva chejpla. Bral jsem ho jako jeden z těch vtipů, kde realita jde stranou — vždyť ani oni přece tak hloupí být nemohou — je potlačená léty pěstovanou nelaskou vůči velkému bratru.

Nakonec však mě již mnohými absurditami protřelý list Pravda přesvědčil, že ono na tom asi něco bude. Ve svém vydání z 23. září přinesl článek, který se zcela vážnou tváří označoval „dejdeologizaci“ hospodářské politiky SSSR vůči bývalým socialistickým státům. Znělo by to dobře: pryč s ideologií, vždyť to již dávno chceme, kdybychom se ale o kousek dále nedozvěděli, co že to ta původní „ideologizace“ podle Pravdy znamená. Prý to byla podpora, ba přímo starostlivá péče velkého bratříčka, který těm menším pod cenou dával přemnohé suroviny a dokonce, cituji, „rapný doping“.

Takže opravdu, muzik si myslí, že je možno krávu dojit a současně jí nedat nažrat. A že dojili přímo zdímalí desítky let. Ba, když se blížte podívatě třeba na levné dodávky tak strategické suroviny, jakou je uran. Na fakt, že hospodářství, dříve budované úměrně k možnostem země, přeboural náš nejmilovanější tak, že snad je ani hospodářstvím zvat nelze. Že sice možná plně vyhovuje jemu, ale pro nás se obtas jeví jako smrtelné nebezpečí. V každém druhém podniku že vývoj ustrnul, protože bratrský zákazník o něj nestál. Když tedy na totu vše pohlédnete a sečtete ztráty, zjistíte, že on nejen dojil, on vlastně sežral celou krávu s posledním chlupem i kopytem.

Teď tedy Pravda lká, že za všech- no jejich krmivo se jim ani vědku nedostane. Že i okřídleným slovem se mnohý otře. Nelze jinak, kde nic není, ani ... I k tomu vědku je nutno odněkud brát. A když ani ten chlup nezůstal, odkud?

Dreikäsehoch verblüfft USA

HUTCHINSON, 5. Oktober (AP). Der dreijährige Seth Kinast hält nicht nur seine Eltern in Atem, wie das bei einem Kind dieses Alters durchaus üblich wäre: Der „Wunderknabe“ aus Hutchinson im US-Staat Kansas sorgt mit seinen außerordentlichen Fähigkeiten vielmehr auch in den US-Medien für Wirbel. Seit bekannt wurde, daß der Dreikäsehoch in drei Sprachen zählen und wie ein Mittelstufenschüler lesen kann, das englische Alphabet vorwärts und rückwärts auf sagt und laut Auskunft seiner Mutter Trina auch das griechische Alphabet schon beherrscht, reißen sich Zeitungen und Fernseh-talkshows um das Wunderkind.

„Wir sind einfach überwältigt“, sagt Mutter Kinast über die vielen Anrufe, in denen Interviews mit Klein-Seth verlangt werden.

Trotz all des Wirbels glauben Trina und Troy Kinast nicht daran, daß Seth ein Genie ist. Doch habe er den Computer zu seinem Spielzeug gemacht und Lernen sei für ihn wie ein Spiel. Eine mögliche Begründung für den Lernerifer haben die Eltern: „Wir haben keinen Fernseher, und Seth muß deshalb eine aktive statt einer passiven Rolle spielen.“

TKJOLONOUKYSYRECHYVISONJEY SETH...

Kein Fraktionsstatus für PDS

BONN, 5. Oktober (AP). Die 24 Abgeordneten der SED-Nachfolgepartei PDS

ERICH HONECKER, früherer DDR-Staatsratsvorsitzender und SED-Parteichef, muß möglicherweise mit einer Kürzung seiner Altersbezüge von jetzt 2210 auf 510 Mark monatlich rechnen. Darüber muß eine im deutsch-deut-

schen Einigungsvertrag vorgesehene Kommission, die aber noch nicht gebildet ist, entscheiden, bestätigte ein Sprecher des Bundesarbeitsministeriums. Nach diesen Angaben bezieht Honecker derzeit eine gesetzliche Rente von 510 Mark, für die der gelernte Dachdecker früher Beiträge gezahlt habe. Eine weitere Rente von monatlich 1700 Mark erhält er als ehemaliger „Kämpfer gegen den Faschismus“. Diese Antifaschismus-Renten werden laut Einigungsvertrag weiter gezahlt. Jedoch können sie entsprechend dem noch von der Volkskammer beschlossenen Renten Anpassungsgesetz gestrichen werden, wenn der Bezugsberechtigte „in schwerwiegendem Maß seine Stellung zum eigenen Vorteil und zum Nachteil anderer mißbraucht“ hat. Dies solle auch bei Verstößen gegen die Menschlichkeit angewendet werden.

CHUDINKA - TAK DO PASTOUJKY ČINÍ!

Schreckensbilanz in CSFR

PRAG, 5. Oktober (dpa). Die tschechoslowakische Konföderation der antikomunistischen Widerstandskämpfer hat am Donnerstag eine Bilanz der kommunistischen Herrschaft in den Jahren von 1948 bis 1989 vorgelegt. Danach wurden allein im tschechischen Teil des Landes bis zu zwei Millionen Menschen aus politischen Gründen verfolgt. Über 200 politisch motivierte Todesurteile seien vollstreckt worden. Rund 10000 Menschen seien in Gefängnissen zu Tode gefoltert oder „auf der Flucht“ erschossen worden. Über 400000 Personen seien emigriert, rund 50000 in Arbeitslager gebracht worden, heißt es in der Bilanz. Ihren Antrag auf gerichtliche Rehabilitierung hätten bislang 250000 Personen eingereicht.

Der König und das faule Volk

STOCKHOLM, 5. Oktober (dpa). Schwedens König Carl XVI. Gustaf ist mit dem Arbeitseinsatz seiner Landsleute unzufrieden und hält ihre Einkommen für zu hoch. In einem am Donnerstag veröffentlichten Interview mit der arbeitgebernahen Zeitung „Dagens Industri“ sagte der 44jährige König über die Arbeitsmoral der Schweden: „Wir wissen alle, daß sie nicht die beste ist.“ Zur Einkommenssituation meinte der König, das hohe Kosten-Niveau in Schweden schade der Konkurrenzskraft der einheimischen Industrie gegenüber dem Ausland.

Ein Sprecher des Gewerkschaftsdachverbandes bezeichnete die Äußerung von Carl Gustaf als „Dummheit“. Auch aus dem Arbeitgeberverband verlautete, die Arbeitsmoral halte man im allgemeinen für ausgesprochen gut. O JENO INTELI -

ARNCI SŮ VĚDYCKY POCHYBOVALO...

im Bundestag werden nicht den Status einer Fraktion erhalten. Wie der Parteivorsitzende Gregor Gysi am Freitag nach einer Sitzung des parlamentarischen Ältestenrates in Bonn mitteilte, lehnten die Vertreter der CDU/CSU und der SPD diesen Antrag ab. Die Grünen hingegen unterstützten die PDS in dieser Frage. In weiteren Gesprächen soll jetzt geklärt werden, ob die PDS den Status einer „Gruppe“ beantragen wird, den ihr die anderen Fraktionen zugestanden hatten.

ALS WAHNSINN bezeichneten Tankwarte am Freitag den Andrang an den Zapfsäulen in der Tschechoslowakei. Noch am Donnerstagsabend hatten sich an den Tankstellen lange Schlangen gebildet, nachdem Wirtschaftsminister Vladimír Dlouhý im Fernsehen bekanntgegeben hatte, daß Autobesitzern ab dem Wochenende lediglich noch monatlich 25 Liter Treibstoff zum alten Preis zustehen. Darüber hinaus gelten 30 Prozent höhere Preise. Grund sind gedrosselte Öllieferungen der Sowjetunion. Automobilclubs empfahlen ausländischen Autofahrern, vor dem Passieren der Grenze unbedingt noch einmal vollzutanken, obwohl die Benzingutscheine Gültigkeit behalten. Das Bild zeigt eine Warteschlange am Stadtrand von Prag an der Ausfallstraße in Richtung Dresden.

Ost-Kinder überhören West-Autos

ISERLOHN (dpa). Nach Öffnung der Grenzen sind allein im ersten Halbjahr 1990 auf den Straßen der damaligen DDR 30 Prozent mehr Kinder ums Leben gekommen als sonst in einem ganzen Jahr. Bisher wurden dort im Durchschnitt jährlich 118 Kinder und Jugendliche unter 15 Jahren im Verkehr getötet. Grund für die gestiegenen Unfallzahlen sei die starke Motorisierungswelle, erklärte Dieter Hohenadel von der Bundesanstalt für Straßenwesen am Freitag in Iserlohn. „Während der Trabi ein ausgesprochen sinnliches Auto in Bonbonfarben war, das man auf 500 Meter hören und auf 110 Meter riechen konnte, kommen insbesondere die Vorschulkinder mit der Einschätzung der schnellen Westautos nicht zurecht, die sich leise und unauffällig nähern.“

TRABANT HISTO PIETALKY...

Es gibt ein Leben mit Aspirin

LONDON, 5. Oktober (dpa). Patienten haben nach einem leichten Herzinfarkt eine 60 bis 70 Prozent höhere Überlebenschance, wenn sie regelmäßig eine geringe Dosis Aspirin einnehmen. Das berichtete ein Ärzteteam von der Linköping-Universität in Schweden für der am Freitag veröffentlichten Ausgabe der britischen Medizinzeitschrift „The Lancet“. Die an dem Versuch beteiligten fast 800 Männer mit leichten Infarkten hätten nur 75 Milligramm Aspirin täglich erhalten — etwa eine Viertel Tablette.

Die infarkthemmende Wirkung von Aspirin ist schon des öfteren beschrieben worden. Doch gingen Experten immer von einer Dosis von 300 Milligramm pro Tag aus. Der Wirkstoff Acetylsalicylsäure (ASS) in dem Medikament hat die Eigenschaft, das Blut zu verdünnen.

Der medizinische Direktor der britischen Herzstiftung, Professor Desmond Julian, rät jedoch gesunden Menschen wegen möglicher Nebenwirkungen davon ab, Aspirin zur Vorbeugung gegen Herzinfarkte zu nehmen.

ASPIRIN, ASPIRIN TEN JA HÁŤI NEKLAŽE...

CSFB-Effektenbank bei Hertel dabel

Die CSFB-Effektenbank in Frankfurt hat nach Angaben des Bundeskartellamtes eine maßgebliche Beteiligung an der Fürther Werkzeugfirma Hertel übernommen. Über die Höhe des Engagements werden keine Angaben gemacht. Die Bayerische Vereinsbank hatte sich zuletzt rund ein Viertel des Hertel-Kapitals zugelegt.

Getreideabsatz gesunken

Die bundesdeutschen Landwirte haben im Ende Juni abgeschlossenen Wirtschaftsjahr 1989/90 mit 14,5 Millionen Tonnen knapp vier Prozent weniger Getreide verkauft als zuvor. Der Weizenabsatz sank um 8,3 Prozent. Dagegen nahmen die Roggen- und Gerste-Verkäufe zu.

Stand seit März 1988. Dies ist der monatliche Anstieg in Folge. Der Dollar schwächte sich aufgrund dieser Entwicklung ab und notierte am Nachmittag bei etwa 1,5310 Mark.

Erneut mehr Amerikaner ohne Job
Die Arbeitslosenquote in den USA ist im September im Vergleich zum Vormonat um 0,1 Punkt auf 5,7 Prozent gestiegen. Damit erreicht sie den höchsten

MILLENAR!

eines Sprachnalkte se tigt w

MOSKAU, 5. Oktober (Reuters). Der für kommende Woche geplante Besuch des südafrikanischen Bürgerrechtlers Nelson Mandela in der UdSSR ist nach Angaben

Jára Cimrman i na Kubě?

To, co se v poslední době děje na Kubě, zemi, kde podle Castra bude vždy existovat socialismus, je proslé k neuvěření a mnohdy to svědčí domněnkou, že se tam usadil Jára Cimrman. Pomocí všechu atéry k úteky Kubánců na velvyslanectví cizích zemí, odhlédneme od kampaně vedené Fidelem v zájmu záchrany nezachránitelného a podivějme se na energetickou krizi, která sužuje tento „ostrov svobody“.

Kubánské vedení se snaží hledat nějaké cesty, aby se země z této krize dostala. K těmto cestám patří též vojské potahy, které budou nasazeny v zemědělství při obdělávání polí a také při dopravě nákladů na kratší vzdálenosti. V pohotovosti jich je více než 50 tisíc. Kubánský tisk nešetí chválou na voly (zvířata) a zdůrazňuje jejich přednosti před zemědělskými stroji, které k pohonu potřebují nutně ropné deriváty, zatímco vůl nikoli. Navíc použití volů šetří půdu a umožňuje kultivaci brzy po ústí. Zároveň tato zvířata přispívají svým dletem k hnojení půdy během pracovního procesu. (Ale co když ten vůl vykoná svou potřebu dřív, než se dostane na pole? Existuje v tomto případě nějaká směrnice?)

Kubánské vedení také a podivějme se na další vymoženosti socialismu. 20. září bylo vyhlášeno Dnem obzvláštní snahy o dosažení úspor, zejména v oblasti spotřeby energie a surovin. To proto, že podle oficiálních zdrojů se jen dvěma provinciemi podařilo splnit požadované snížení spotřeby elektrické energie o 10 procent. 20. září se podle kubánského tisku mělo stát ukázkou, že šetřit lze vždy a všude a na všem. Všechny podniky byly vyzvány, aby v co největší míře použily ruční práci a alternativní zdroje energie a pohonu v rámci přípravy na další stupeň tzv. zvláštního období v epoše míru, což přeloženo do normální řeči znamená přechod na válečné hospodářství. V ten den totiž např. pekárna Super cake v Havaně přišlabil, že bude péci sušenky a moučníky v méně vyhřívaných pecích (škoda, že nezkusila sluneční paprsky). Havanské rádio se zavázalo, že bude vysílat živě, aby ušetřilo pásky a konfekční závod Leonardo Valdes počítal do práce dvě směny najednou, aby se ušetřila energie na svícení (v tomto případě je Cimrmanův

vliv nejevidentnější). Svou dílem k úsporám přispívá i havanská klenka vyrábějící protězy, která přišlabil, že v rámci zvláštního dne úspor vyzkouší možnosti nahrazení laminátových vláken kokosovými při výrobě protetických zařízení. Tento den od zvláštních úspor bude pokračovat jako tradice každý měsíc. A tak jistě se za čas dozvíme, co chytrého si kubánské vedení zase vymyslí.

A CO EXPORTOVAT CELKE DOLŮ - VÍCKE VÁL...? NÍSTO ZETOR...

MOSKVA: Organ DV KSSS PRAVDA včera požadoval „ideologizaci“ hus-

KRITIKA Z MOSKVY

podšifské politiky SSSR vůči bývalým socialistickým státům a označil, že sovětské dodávky surovin těmto zemím jsou stále ještě příliš vysoké. Připomíná, že v dobách „stagnace“ podepisovali obchodní dohody a rozhodovali o výši úvěrů, objemu obchodu a cenách surovin politikové zastupující současně stranické a státní vedení, přičemž sovětská strana udělovala „ropný doping“ a další subvence zminěným zemím bez ohledu na dlouhodobé zájmy SSSR a samo-

zejména bez souhlasu lidu. „Nepřehrá- jo, že podobná ujednání platí v našich vztazích se spojeneckými zeměmi dodnes. Také tím lze vysvětlit neobyčejně vysoké stropy vývozu sově-

ských paliv a surovin do těchto států.

PRAVDA tvrdí, že podle amerických výpočtů jen v letech 1971–1980 dosáhly dotace SSSR šesti východoevropským socialistickým zemím, vytvořením vývozem paliv a surovin za ceny podstatně nižší než světové, 75,5 miliard dolarů, přičemž hlavními příjemci byli NDR, Československo a Polsko. Podobná praxe se v RVHP uplatňovala i v 80. letech. Všichni to vědí, a proto „je s podivem, proč se o tom v uvedených zemích mlčí“, píše list. „Proč se občanům nevysvětlí, že v posledních desetiletích dosáhli vývoz sovětské ropy takového objemu, že i při nynějším snížení jejich dotávek je stále značné vysoké.“

„Zároveň s tím, jak se hude vytvářet trh, prokáže se neopodstatněnost sedesátiprocentní orientace sovětské na zahraničněobchodního obratu na uvedené země, zejména s přihlednutím k jejich skromnému podílu na světové výrobě a mezinárodním obchodu. Pravděpodobně omezený obchodní výměny s východoevropskými státy však není důvodem k vážnějším obavám. Zdravé vztahy, založené na světových cenách a konvertibilní měně, přispějí ke konsolidaci hospodářských styků SSSR s těmito zeměmi.“

Ausgepennt

FRANKFURT A.M., 4. Oktober (FR). Millionen Deutsche sind beleidigt. Das vermutet zumindest eine „Soziale Reformpartei“, die jetzt nach eigener Mitteilung Strafanzeige gegen Bundesarbeitsminister Norbert Blum (CDU) erstattet hat. Der Grund ist ein Satz, den Blum laut Pressemitteilung der Partei vom Donnerstag am Vorabend der deutschen Vereinigung gesprochen hat. „Wir stehen vor der Nacht der Einheit“, habe der Minister gesagt, und: „Wer diese Nacht ver-schläft, ist ein historischer Penner.“ „Das Wort „Penner“, befehlt der SRP-Bundesvorstand aus Wuppertal den Leser, gilt in der Ugs. (gemeint ist Umgangssprache, d. Red.) als Schimpfwort und ist eine eindeutige Beleidigung der Bundesbürger.“ Fazit: „Millionen von Bürgern, die nicht an den Feierlichkeiten teilgenommen haben, wurden von einem Bundesminister in aller Öffentlichkeit beleidigt.“

AK 3 LOCH.

Masarykova společnost

(Čtk): V Praze se sešlo druhé valné shromáždění Masarykovy společnosti, samozřejmě už v jiných podmínkách, neboť první se uskutečnilo v loňském květnu. Po úvodní přednášce doc. PhDr. J. Mezníka „Masaryk a dnešek“ rozhodlo shromáždění o udělení čestného členství prezidentu V. Havlovi a prof. J. Povolnému. Další jednání bylo věnováno především budoucnosti Ústavu T. G. Masaryka. Předsedou pracovního výboru se stal děkan PF UK J. Mucha.

Der Mann, den 100 000 US-Boys bewachen

125 Kilo Körpergewicht lasten auf seinen Kniegelenken, wenn er durch einen seiner 12 Paläste schlurft. Ruht am Tag, empfängt Besucher ab 23 Uhr. Kasziert täglich 100 Millionen Mark. König Fahd, 69 – der Mann, für den 100 000 US-Boys in der glühenden Wüste liegen,

um ihn und das Öl vor dem Mann aus Bagdad zu schützen. Märchen-Dämmerung in Saudi-Arabien. 4000 Prinzen hat der Fahd-Clan (Prinzessinnen zählen nicht). Selbst 6 Söhne von 3 offiziellen Frauen. Berühmt als Playboy, setzt Jahresgehälter für seine Geliebten aus.

Als er Maggie Thatcher traf, mußte sein Hofpoet ein Gedicht auf ihren Körper reimen. Er trinkt Scotch, raucht Marlboro – (Kette), löst jedes Problem mit Scheck. Entscheidet nichts ohne Astrologen. Aber sein Stern sinkt. 1001 Nacht sind um. Demokratie dümmert?

Haben sie wirklich übersinnliche Kräfte? Sie lesen seit Jahrhunderten aus der Hand, aus den Karten. Sie lebten immer dicht an der Natur, haben dadurch übersinnliche Kräfte bewahrt.

Haben sie wirklich übersinnliche Kräfte? Sie lesen seit Jahrhunderten aus der Hand, aus den Karten. Sie lebten immer dicht an der Natur, haben dadurch übersinnliche Kräfte bewahrt.

Šilinky pro Obecní dům

(Čtk): Člen představenstva rakousko-československé akciové společnosti Gestin M. Purkyně a její ředitel V. Dvořák odevzdali do rukou pražského primátora J. Kována dobrovolný dar v podobě šeku na osm miliónů šilinků, které jsou určeny na adaptaci Obecního domu. Tato částka se zvýší v polovině příštího roku o další čtyři milióny šilinků. Gestinu totiž NVP zadala výstavbu hotelu Penta na náměstí Republiky, který začne sloužit návštěvníkům Prahy za dva roky.

Stehlen Zigeuner Kinder? Ein verleumdetes Volk zwischen Romanistik und Haß

Woher kommen die Zigeuner? Sie kamen vor 1000 Jahren aus Indien. Galten in Asien als tapfere Krieger. In Kreta lebten sie in Höhlen, zu uns kamen sie im 15. Jahrhundert.

Was heißt Zigeuner? Der Begriff stammt aus dem Byzantinischen „atsin-ganoi“ – Unberühbare; vermutlich eine Erinnerung an ihren kastenlosen Status in Indien. Im Mittelalter bedeutete Zigeuner „ziehen-de Gauner“.

Was unterscheidet Sinti und Roma? Die Sinti sind bereits seit 600 Jahren in Deutschland, haben ihre eigene Indogermanische Sprache. Die Roma kamen vor 100 Jahren aus Osteuropa.

Wie viele ermordeten die Nazis? Mehr als 500 000, genaue Zahlen gibt es nicht.

Warum hieß es früher, daß sie Kinder stehlen?

Der Sinti- und Romaexperte Herbert Heuß, 36: „Ich kenne keinen Fall aus der Geschichte, in denen Sinti oder Roma Kinder entführt haben. Bis in die Neuzeit schob man es Juden oder Zigeunern unter, wenn irgendwo ein Unglück oder ein Verbrechen geschah, weil sie andere Sitten haben.“ Eine andere bosartige Legende: Die Zigeuner sollen auch die Nägel gemacht haben für die Kreuzigung Jesu Christi.

Výzva studentů 3 STUDENTY!

(Čtk): Zadáme, aby všechny státní orgány byly očistěny od těch, kteří nemají mravní či odborné kvality, nezbytné k výkonu svých funkcí. Prvním krokem na této cestě musí být rezignace předsedy vlády Mariána Gafty, ministra obrany Miroslava Vacka a člena představenstva Federálního shromáždění Vasilu Molnarity. Tak zni jeden z bodů „Výzvy ke spolupobytání III“, kterou včera poslyti ČTK jedné z jejích signatářů Michal Sedláček.

Prezidentův víkend na Capri a v Římě

V. Havel převzal cenu C. Malaparteho • Setkání s českým a slovenským duchovenstvem

RIM/CAPRI: Prezident ČSFR Václav Havel strávil víkend na oficiální návštěvě Italské republiky. Po sobotním přistání na letišti v Neapoli odcestoval v doprovodu italského ministra zahraničních věcí Gianniho De Michelise na ostrov Capri, kde v neděli převzal literární cenu Curzia Malaparteho. Na jednom z okolních ostrovů se prezident setkal se světově známým tanečníkem ruského původu Rudolffem Nurejevem. V sobotu večer se v paláci Carlo uskutečnila tisková konference Václava Havla s československými a italskými novináři.

Prezident na ní řekl, že si velmi váží pocty, které se mu udělením Malapartovy ceny dostalo. Na dotaz, co soudí o úloze spisovatele v současné společnosti, odpověděl, že podle jeho názoru má spisovatel jedno základní poslání, totiž říkat pravdu. Intelektuálové mohou v současném světě sehrát významnou roli tím, že přispějí ke „vzpamatování člověka“. V. Havel dále řekl, že se lidem u nás snaží vysvětlit, že by bylo smutné, kdyby budoucnost svobodného demokratického Československa měla záviset jen na jeho osobě.

Hovořilo se i o mezinárodních vztazích, mimo jiné o krizi v Perském zálivu. Prezident Havel sdělil, že se v Československu připravuje asi 200 mužů specializovaných na protičernou obranu, kteří by mohli být vysláni do Saudské Arábie, a tak vi-

dělněji podpořit blokádu iráckého agasora. Ke sjednocení Německa uvedl, že se demokratických států bát nemusíme, byť by byly sebevětší. NDR byla poměrně malým státem, a přesto nás v roce 1988 přepadla. „Dávám přednost velkému demokratickému Německu před menším Německem, které by mohlo být diktaturou.“ K budoucní vztahům ČSFR a Evropských společenství řekl, že usilujeme o co nejrychlejší uzavření dohody o přidružení Československa k ES v naději, že se v budoucnu stane plnoprávnými členy.

Včera, v kostele sv. Terezy na ostrově Capri, prezident ČSFR Václav Havel převzal Malapartovu cenu z rukou předsedkyně sdružení „Amici Di Capri“ Grazielly Leonardové. Cena nese jméno proslulého italského prozai-ka a esejisty Curzia Malaparta, který je u nás znám především romány Kaput a Kůže. V. Havlovi byla přičena za jeho dramatickou tvorbu a další díla, která odrážejí jeho filozofické a politické názory a která

pomáhají pochopit podstatu komunistického totalitního režimu.

Václav Havel ve svém děkovném projevu hovořil o významu renesance, o starší i současné italské literatuře a jejích českých a slovenských překladech, a literatuře a politice, o kultuře a totalitě. Zmínil se o podobnosti snah extrémních pravicových a levicových sil, fašistů a komunistů, umiřovat literáty i další intelektuály. Připomněl vliv italského neorealismu na vznik nové vlny československého filmu, vliv mnoha italských autorů, mj. Alberta Moravie v Československu, a zdůraznil, že italská kultura je pro naše národy pohádkou k všeobecnému úsilí.

Z Capri prezident ČSFR odcestoval do hlavního města Italské republiky. V Římě se setkal s představiteli Koleje Nepomucenum a Slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoděje. Setkání se zúčastnil také generální tajemník biskupského synodu kardinál Josef Tomko. Jménem Koleje Nepomucenum Václava Havla přivítal msgr Vrana, který mu představil zástupce české duchovní kolonie v Římě. Ze slovenskou část pozdravil pan prezident msgr Vrahlec. V. Havel poděkoval českým a slovenským duchovním za práci, kterou v Itálii vykonali ve prospěch naší vlasti, za náboženské i světské knihy, které zde vydávají, a za péči o poutníky.

Poté se prezident V. Havel zúčastnil slavnostní večeře, uspořádané ministrem zahraničních věcí G. De Michelisem, na níž bylo přítomno přes sto osobností politického a hospodářského života Itálie. V pozdních večerních hodinách se Václav Havel seznámil s pamětihodnostmi italské metropole.

Utažovaný pakl nevýstředně hodnoty zabavila v Káňě a dalších místech egyptská turistická policie. Vzácné předměty, mezi kterými byl větší počet sošek bronzových koček ze zlata a ořina pocházejících z faraónského období, skývalo 40 páse- ráků a překopků. Do rukou policie padl také 800 let starý talud psaný na gazeti kůži.

tedy musí vydat. Má pro to příznivé podmínky: 442 míst a ideální strategickou pozici v centru Prahy.

„Eins ist mehr als zwei — Europa fragt, ob es sich vor dem vereinten Deutschland fürchten muß“ (Mlada fronta dnes, Prag)

24.09.90

V. Havel jednal s italskými představiteli a Janem Pavlem II.

RIM: Prezident ČSFR V. Havel se včera setkal v paláci Chigi s předsedou italské vlády G. Andreottim. Podle sdělení prezidentova poradce A. Vondry, který se rozhovoru V. Havla s premiérem G. Andreottim zúčastnil, byly tématem jak situace v ČSSR, tak i zahraniční politika naší země, především její zapojení do integračních procesů v Evropě.

Prezident Havel podrobně vyložil všechny aspekty ekonomické reformy a přechodu k tržnímu hospodářství a poukázal na některé naše problémy, které souvisejí s krizí v Perském zálivu a rostoucími cenami ropy.

Premiér Andreotti vyjádřil plné porozumění pro tyto problémy a ochotu Itálie všestranně Československu pomáhat jak v rámci Evropských společenství, tak v rámci pentagonály, již obě strany přeznávají velký význam.

Prezident V. Havel se včera dále sešel v paláci Quirinale k rozhovoru s prezidentem Italské republiky F. Cossigou. V úvodu setkání vyjádřil italský prezident radost nad tím, že může přijmout prezidenta svobodného Československa. Řekl, že byl do naší země v minulosti několikrát zván, ale nikdy toto pozvání nepřijal, protože nehodlal podporovat politiku minulého režimu. V. Havel pozval prezidenta Cossiga do Československa.

Krátko po poledni byl čs. prezident přijat papežem Janem Pavlem II. v jeho letním sídle Castelgandolfo. Setkali se spolu v krátkém přátelském rozhovoru, jemuž byla přítomna také prezidentova manželka Olga. Prezident při této příležitosti předal papeži jako dárek faksimile Vyšehradského kodexu. Formálnímu přijetí předcházela soukromá audience, při níž se Jan Pavel II. a Václav Havel setkali mezi čtyřma očima.

Na závěr státní návštěvy Itálie zavítal včera prezident V. Havel do Turína. Na letišti jej uvítal starosta města V. Zanone. Nejvyšší československý představitel měl pak ve vile Cairolí pracovní oběd s nejvyššími představiteli firmy Fiat — prezidentem G. Agnelliem a výkonným ředitelem C. Ro-

mitim. V. Havel a členové jeho doprovodu seznámili italské průmyslníky s potřebami obnovy dopravního systému v naší zemi. Poté prezident navštívil automobilku v Chivassu, kde si prohlédl montážní linky vozů Delta a Delta. Krátce před půlnocí V. Havel návštěvu v Itálii ukončil a odcestoval do vlasti.

25.09.90

Absurdní obvinění

(čtk): Spolu se svým bratrancem byl 20. září vídeňským soudem odsouzen 18letý Jiří L. z Hořic za úmysl přepadnout banku Sao Paolo ve Vídni. Oba obvinění i jejich rodice označili za absurdní. Jiří L. líčí situaci následovně: „Stál jsem před bankou a hlídal spacáky. Najednou se přede mnou objevil muž v uniformě a z bezprostřední blízkosti na mě mřel pistolí a něco křičel. Nerozuměl jsem tomu, ale došlo mi, že mám zvednout ruce. Když jsem je zvedal, vystřílel. Pak jsem tam stál a nic se nedělo, tekla mi krev a já se svalil na zem.“ Poprvé byl Jiří L. vyšetřován krátce po operaci utrpného zranění, kdy se dověděl, z čeho jsou s bratrancem obviňováni. Soudce údajně nemohl pochopit, že chtěl jen zjistit, kde je nejvýhodnější kurs, aby si vyměnili tak nepatrný obnos, tj. 400 korun a za tímto účelem navštívili tři banky. Při soudním rozhodování zřejmě brál roli problém střílení, který chce rakouská strana za každou cenu ospravedlnit. Obžalovaní se nicméně odvolali a věří, že se jim podaří prokázat svoji nevinu.

...a bude se střílet

(čtk): Ultimatum zločincům v Severomoravském kraji vyhlásil ředitel Krajské správy SNB v Ostravě pplk. Ing. J. Sprušil. Před novináři a zástupci Romů ze všech okresů kraje na tiskové besedě prohlásil, že nepoklesne-li do 10. října trestná činnost občanů včetně Romů, vydá rozkaz, ve kterém zmocní policisty při zásazích proti zločincům použít nejen, jako dosud, jen mírných, ale všech dostupných prostředků, včetně stíelné zbraně. V Severomoravském kraji žije na dva milióny občanů. Pouze 1,5 procenta tvoří romští spoluobčané. Ti se však na hrozivě narůstající kriminalitě podílejí téměř 16 procenty. Letos zde bylo zavražděno 36 osob. Všechny případy byly objasněny a ukázalo se, že 12 lidí usmrtili Romové. Ti mají na svědomí rovněž čtvrtinu znásilnění žen. Romské podsvětí na Ostravsku má k dispozici také vysílačky, které provozuje na nepovolených vlnových frekvencích.

..A BUDE, A BUDE, A BUDE!
..A NA ROMY, A NA ROMY, A NA ROMY... A NA RAKOUSNÍKY... A
I NA ŽIVÉ... A BUDE VŠEŠLO...

▲ Krapice karne hotelu International byla způsobena škoda asi za 240 000 Kčs odcizením osobního auta VW Golf, o které ji „obral“ dosud neznámý pachatel v noci na 23. 9. v Brně. KAVILY HLA TRABOČE...

Cileň Divadla J. Grossmanna v čele s M. Šimkem je vrátit se k činosti, kterou kdysi začal klub Olympik. Zastupitel bude uváděna lajn, ještě samotorská premiéra jedné do Evropy, ale už se můžeme těšit na hru novou, kterou chce M. Šimek napsat během října. DIF je samostatným hospodářským střediskem a na svou činnost si

je také hnoř filmový program, který zahrnuje zatím dvěř představení Divadla J. Grossmanna; v průběhu měsíce se vystřídají také tři filmy. Pořadí slov zástupce ředitele Pražského filmového podniku I. Marka na večerní tiskové konferenci se alo na základě zájmu návštěvníků poměr díla a filmu může průběžně měnit.

DIF už naostro (lup): Už delší dobu se na Václavském náměstí nad vchodem do pa-láze kina Jalta skví šit s nápisem DIF — divadelní a filmové centrum. Od pondělka se tedy už začíná na-ostro. Skončila rekonstrukce kina nutná pro divadelní představení a už

DIF už naostro

Vor Wildpilzen wird gewarnt

Vor dem übermäßigen Verzehr von Wildpilzen hat die Verbraucherzentrale Hessen gewarnt. Viele Wildpilze seien stark mit Cadmium und Quecksilber belastet oder radioaktiv ver-
seucht. Dies wird von den Instituten

bestätigt, die den Cäsium-Gehalt von Lebensmitteln regelmäßig untersuchen.

Das Umweltinstitut München fand 800 Becquerel in einem Kilo Mischpilze. Bei Birkenpilzen und Pfifferlingen wurden immerhin noch rund 400 Bq/kg festgestellt. Extrem hohe Werte meldete das Strahlentellex der Unabhängigen Meßstelle Berlin: Mit bis zu 25624 Bq nehmen Mischpilze aus dem Gebiet der ehemaligen DDR die Spitzenposition in diesem Monat ein.

Während die Verbraucherzentrale nur schwangeren Frauen und Kleinkindern empfiehlt, auf frische Wildpilze ganz zu verzichten, Erwachsenen jedoch „höchstens zwei“ Wildpilzgerichte pro Woche zugesteht, rät das Umweltinstitut München, „vom Verzehr absolut abzusehen“. Nicht nur die Pilze, die im Wald wachsen, sondern auch die Waldbeeren seien noch stark verseucht. So seien bei Heidelbeeren aus der Steiermark 288 Bq gemessen worden.

Auch Waldbeeren, die zu Konfitüre verarbeitet wurden, können noch strahlen – eine Brombeermarmelade enthielt 66, eine Heidelbeermarmelade 26,5 Bq. Bei der Babynahrung fiel die Sorte „Apfel- und Heidelbeere“ von Demeter und Hipp mit 2,6 und 1,6 Bq pro Kilo aus dem Rahmen.

Einen anderen Ausreißer stellte das Umweltinstitut bei Frischmilch von der Unterkircheralm in Tirol mit einem Cäsiumgehalt von 14,5 Bq/kg fest. Normalerweise werden bei Frischmilch nicht mehr als 2 Bq gemessen. Wie stark verschiedene Kräuter und Kräutertees verseucht sind, wurde von der Unabhängigen Meßstelle Berlin gemessen: In einem Kilo Malventee wurden 502 Bq festgestellt, beim Himbeerblätter-Tee waren es 335 Bq und beim Frauenmantel-Tee kaum weniger. Auch getrocknete Salbei- und Thymianblätter, Liebstöckel und Wachholderbeeren enthalten hohe Konzentrationen, wobei jedoch zu bedenken ist, daß sie meist nur in geringer Dosis verwandt werden.

Die Strahlenkommission des BUND (Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland) empfiehlt als Orientierungswert für die Gesamtcäsiumbelastung in der Nahrung für Erwachsene 35 Bq/kg, für Kinder, Stillende und Schwangere 10 Bq/kg. Der „Gemeinnützige Elternverein Restrisiko“ weist darauf hin, daß diese Empfehlungen den Strontiumgehalt der Nahrung nicht berücksichtigen. Da dieser wahrscheinlich höher liege als vermutet, sollten vor allem Kinder, Stillende und Schwangere Nahrungsmittel mit mehr als 5 Bq Cäsium ganz meiden.

Für Einfuhr und Handel gelten die Grenzwerte von allgemein 800 Bq und bei Milch und Milchprodukten von 370 Bq/kg.

Zustat alespoň do jara?

Západoburžtské blesí trhy jsou přeplněny čepicemi, významnými i částmi uniform sovětské armády. Bezroční, zrcení mladí sovětsí vojíní bez ostychu omáňují v blízkosti kasáren opasky a čepice za cigarety a čokoládu. V době vycházek, jen co je poslední světepi důstojníci spustí a oči, přehrabují skládky, aby se pokusili nalézt, co by se dalo ještě nějak zhodnotit. Pro sebe, anebo po návratu domů na kšoft.

Osud západní skupiny sovětských vojsk, jak byl v červnu 1989 po dlouholetém paléhání špiček SED změněn název někdejší skupiny sovětských ozbrojených sil v Německu, byl zpečetěn podpisem závěrečného dokumentu rozhovoru 2+4. Nejpozději do roku 1994 se do posledního muže stáhnou z NDR, které brzy NDR být přestane. Přibližně 380 tisíc mužů v uniformách a asi 120 tisíc rodinných příslušníků teď pronásledují pochyby o smyslu jejich poslán, nejistota roste. „Od dramatického zvratu v NDR loni na podzim žijeme jako ve snu,“ svěčil se jeden důstojník, major gardového pluku v Postupimi reportéru deníku Junge Welt. „Nemáme žádnou budoucnost. Jak přijdou naše děti k tomu, aby tady po nich Němci plivali, a doma je čekaly zase rány a ústrky pro nechtěné navrátilce? Mám tři – to s nimi půjdu do stanu,“ těžce se manželka nadporučíka z letecké základny v Neuhofu.

Přes desetiletí trávící propagandu přátelství sovětské armády a „lidu NDR“ se „lid NDR“ se sovětskými vojáky prakticky nestýkal. O to vykonstruovaněji pak působily všechny fráze o „bratřech ve zbraní“ a o „našem sovětském pluku“. Ti si přece dělají, co chtějí, říká místní rezignovaně. Teď skupiny většinou mladých radikálů přepadávají sovětské sídliště. Jeden voják byl nalezen s prostřelenou hlavou.

Pro štastlivce vyvolené pro Německo bývala již samotná služba v někdejší NDR léty v zemi zaslíbené. Po 1. červenci se západní markou přišel náhlý výlet do ráje. Vojín dostává měsíčně 25 marek – 8 feníků na den, poručík 800 marek a od majora výše 1000 marek služného. Naprostě většina vojáků neskrývá touhu zpečetit vše, co není v kasárnách přibito. Nabídka sahá od autobaterií

přes hektolitry benzínu až po pistole a samopaly. Představa, že vše náhle skončí, vyústila dokonce do vzpour. Příslušníci 200 motorizovaného strážního praporu v Burgu u Magdeburku napadli plukovníka z divize, který jim přišel sdělit tolik obávaný rozkaz: Jste na řadě k odsunu. Nakonec se manželky odhodlaly k riskantnímu kroku. Na videokazetě, natočené jedním z důstojníků a propašované z kasárenských bran, se obračejají na kanceláře Kohla: pomozte nám zůstat alespoň do příštího roku!

...A ZBOU HLÍDAT KOLLA...

NOVÉ POŠKOZENÍ kruhového památníku Stonehenge v Británii. Jeho existence dokládá přítomnost lidí na Britských ostrovech již asi před 5000 lety. vyvolalo odivky, jak ochránit historický monument před vandaly. Kruh tvořený mohutnými kamennými kvádry v anglickém hrabství Wiltshire si v posledních letech vybral za místo svých srazů hippies. Při podzimní a jarní rovnodennosti se scházejí u památníku, zlázejí kameny a pokoušejí se mezi nimi nocovat. Letos po sobě zanechali nepřehlédnutelné stopy v podobě vrypů do kamenných kvádrů. Dva jsou značně hluboké a podle S. Andrewse, zástupce English Heritage, která památník spravuje, mohly být udělaný ten s pomocí kladiv a dle. Poškození je patrné i z přehledu, ze které je dovoleno nadvídní. Kdym prohlízet si monumentální dlo předků.

vergangenem Woche. Die Daten beziehen sich nur auf das bisherige Gebiet der Bundesrepublik. Ein gesamtdeutsches Zahlenwerk wird wegen der schwierigen Erfassung und der unterschiedlichen Verbrauchsstruktur frühestens Ende 1992 erscheinen (siehe FR vom 2. Oktober).

Ohne leichtes Heizöl und Kraftstoff hätte der Zuwachs 2,5 Prozent betragen. Für diese Einzelposten errechneten die Statistiker ein Plus von 19 beziehungsweise 16 Prozent. Im Vergleich zu August betrug der Anstieg 6,8 und 7,6 Prozent.

Die unverändert miserable Lage auf dem Wohnungsmarkt schlägt sich in dem Zahlenwerk mit einer Erhöhung der Mieten um 3,8 Prozent im Jahresvergleich nieder. Im August waren sie um 3,7 Prozent geklettert. Billiger wurde im September unter anderem Butter, und zwar um 3,2 Prozent im Vergleich zum Vorjahresmonat. Kaffee kostete die Verbraucher im Schnitt 8,2 Prozent weniger.

Für einen Vier-Personen-Haushalt mit höherem Einkommen hat sich das Leben im September um 2,9 Prozent verteuert, während Rentner und Sozialhilfeempfänger (Zwei-Personen-Haushalt) 3,1 Prozent mehr aufwenden mußten.

Kleiner Schlitz – Mietkürzung

KÖLN, 4. Oktober (AP). Wenn der Schlitz am Briefkasten nicht groß genug ist, um Post im DIN-A4-Format aufzunehmen, darf der Mieter nach einem Urteil des Berliner Landgerichts die Miete um ein halbes Prozent kürzen. Dies teilte der Deutsche Mieterbund in Köln am Donnerstag in der jüngsten Ausgabe seiner „Mieterzeitung“ mit. „Treten durch die

Trikrát beze změn

(bob): Pouze minimální změny v porovnání s minulým týdnem znamenaly hodnoty turistických kurzů námi sledovaných zahraničních měn ve vztahu k čs. koruně. Francouzský frank, německou marku i rakouský šilink dostanete v bankách za stejné hodnoty jako v uplynulém sedmidenním období – tedy za 5,57 Kčs, 18,62 Kčs a 2,65 Kčs. Nejvíce si naše koruna polepšila u britské libry, již nyní obdržíte za 54,55 Kčs (–1,2 %), poněkud „změknu“ rovněž švýcarský frank, který bude k mání po 22,30 Kčs (–0,7 %). Naopak dolar po třech týdnech opět „zvedá hlavu“ – 29,14 Kčs (+0,3 %), zatímco italská lira povýšila jen nepatrně na 24,93 Kčs (+ 0,1 %).

Golfkonflikt treibt Preise in die Höhe

eri FRANKFURT A.M. Die aufgrund des Golfkonflikts kräftig gestiegenen Heizöl- und Kraftstoffpreise haben das Leben im September deutlich verteuert. Das Statistische Bundesamt beziffert die jährliche Inflationsrate auf drei Prozent und bestätigt damit seine Schätzung der

me, Deutschland und die Sowjetunion, das Schicksal unserer drei Länder (Estland, Lettland und Litauen) beschlossen.“ Deutschland habe 45 Jahre lang „sein Kreuz tragen“ müssen. Dies sei aber auch mit der deutschen Schuld verbunden. O.K.

MOSKAU, 4. Oktober (dpa). Das vereinigte Deutschland muß nach Ansicht des litauischen Präsidenten Vytautas Landsbergis „seine Schuld gegenüber dem Baltikum fühlen“. Im litauischen Rundfunk sagte er am Donnerstag: „Im Jahre 1939 haben zwei ehemalige diktatorische Regi-

auf, so ist eine monatliche Minderung des Mietzinses von 0,5 Prozent angemessen“ zitierte der Mieterbund aus dem Urteil. A BEZ 31/10/2 (Az.: 29 S 20/90)

vom Vermieter installierte Briefkastenanlage Probleme bei der Zustellung von Zeitschriften oder DIN-A4-Umschlägen

NÁVRAT JOSEFA PEKAŘE

Po dlouhých letech mluvení k nám znovu promlouvá žák J. Golla, významný český historik Josef Pekař. Několik závažných Pekařových studií vyšlo v těchto dnech v nakladatelství Rozmluvy pod názvem *O smyslu českých dějin*.

Pekařův zájem nejen o sociální a hospodářské dějiny, ale i o dějiny duchovní kultury se promítá do celého jeho díla. Toto tihnutí tak dlouho opomíjeného historika k oblasti vývoje myšlení v české historii nám Pekař přibližuje a jasně si uvědomujeme, že má co říci i současnému člověku. Vracíme-li se dnes k J. Pekařovi, je to právě pro jeho humanistický a mravní odkaz. Nemůžeme ovšem zároveň opomenout i jeho přínos vědecký, i když v některých oblastech již překonaný. Ve vývoji vě-

dy je to však zcela přirozené a nikterak to neubírá na jeho významu jako historika nekonvenčního, usilujícího o vědecký přístup založený na hlubokém heuristickém studiu. Pekař byl nesporně výraznou tvůrčí osobností, která ovlivnila řadu českých historiků.

Již ve svatováclavské studii, která byla zarazena do sborníku jako první, nacházíme slova evokující atmosféru nedávných měsíců. Čteme, že v roce 1918, před Myslbekovým pomníkem sv. Václava dochází k jedinečnému v našich dějinách triumfu radosti nad darem po generace žádané svéstátnosti, moci a svobody. Pekař ukazuje, jak svatováclavská tradice, obsahující v sobě myšlenku spravedlnosti, práva, mravnosti a nezávislosti, utvářela české historické a národní vědomí.

Velmi živě znějí také Pekařova slova ze statí „K boji o Husa“. V době úvah a diskusí o české státnosti jako by byla přímo určena nám. „Smysl“ českých dějin je, že Čechové, kdykoli se dopracovali vysoké úrovně svobody a samostatnosti, podvrátili sami

obojí v zápleti nedostatkem rozumné umírněnosti — a to jak v oboru života politického, tak duchovního.

Se zaujetím pročítáme další Pekařovy studie týkající se zejména Kristiánovy legendy (autor ji klade správně do 10. století), husitství a významu Fr. Palackého pro české politické myšlení. Sugestivně je psána úvaha o Bílé hoře, kde, jak zdůraznil Fr. Kuřar, je poprvé „pozoruhodně vyložena politická protihabsburská aktivita Jana Amose Komenského a obrodná funkce balbínovského vlastnictví“.

Sborník vrcholí dvěma studii „Smysl českých dějin“ a „O periodizaci českých dějin“. Podobně jako M. Dvořák a M. Tyrš, kteří se zabývali promítáním duchovního klimatu do výtvorného umění, si také Pekař uvědomuje, že rysy charakterizující výtvorné umění, jsou zřejmě rovněž v právu, náboženství, morálce i v oblasti sociální a hospodářské.

Do sporu o smyslu českých dějin zasáhli mnozí historikové a filozofové, mezi nimi i T. G. Masaryk. Oproti Masarykovi, podle kterého byla smyslem a obsahem dějin náboženská idea v humanistickém pojetí, Pekař považoval za smysl českých dějin myšlenku národní, která byla zvláště silná v krizových okamžicích vývoje českého státu. Lze ovšem říci, že tyto názory nestály v protikladu, ale směřovaly ke společnému cíli — k vytvoření české státnosti vycházející z našich nejlepších tradic.

Navracíme-li se dnes k Pekařovu dílu, je to i proto, že jak už uvedl F. X. Salda, vede čtenáře k přemýšlení a podobně jako umělecké dílo probouzí fantazii, a tím co řekne, i tím, co jen naznačí, podněcuje k „dohánování“.

ACO BUDOU VLASTNĚ DELAY 200 JE TO 200 LETNI PRACE 22 A TY PRACHY!

die im Juni rückwirkend in Kraft getretene Diätenerhöhung umfassen. Gesondert aufgeführt sind 338 000 Mark für zehn neue Pkw „aufgrund der Fahrbereitschaft für zusätzliche Abgeordnete“. Außerdem wurden 738 000 Mark Entscheidung für „Beobachter aus der ehemaligen Volkskammer“ angesetzt, die ins Europaparlament geschickt werden sollen.

Der Reichstag

Erstmals tagte der Bundestag am Donnerstag im Berliner Reichstagsgebäude, das im Stil der italienischen Hochrenaissance von 1884 bis 1894 erbaut worden war.

Bis 1945 war das wuchtige Gebäude im Herzen Berlins Mittelpunkt der politischen Lebens in Deutschland. Danach untersagten die Alliierten Plenarsitzungen in Berlin.

Im Reichstag stimmte die SPD am 4. August 1914 geschlossen mit den anderen Fraktionen für die Aufnahme von Kriegskrediten.

Am 9. November 1918 rief der sozialdemokratische Abgeordnete Philipp Scheidemann vom zweiten großen Fenster links des Hauptportals die erste deutsche Republik aus.

Am 13. Januar 1920 kamen vor dem Reichstag bei einer Demonstration von Arbeitern 42 Menschen unter den Schüssen des Militärs ums Leben.

Am 28. Februar 1933, vier Wochen nach der Machtergreifung Adolf Hitlers, brannte der Plenarsaal des Reichstags. Über die Brandstifter sind sich die Historiker bis heute uneinig. Ein Verdächtiger, der holländische Anarchist Marinus van der Lubbe, wurde zum Tode verurteilt. Die Nazis selbst gerieten in Verdacht, das Feuer gelegt zu haben. Ihnen jedenfalls nützte der Brand: Reichspräsident Paul von Hindenburg unterzeichnete das „Ermächtigungsgesetz“, das zur Verhaftung von Kommunisten und Sozialdemokraten führte.

Spisy jsou prázdné

BERLÍN: Z celkového počtu 2,8 milionu pracovníků centrálních i místních úřadů NDR by jich do státních služeb mělo přejít okolo 500–700 tisíc. Jejich výběr se však značně zkomplikoval, neboť — jak včera napsal západobělohorský deník Berliner Morgenpost — řada zaměstnanců stačila „vyčistit“ své kadrové materiály natolik, že z nich nelze téměř nic zjistit. Západoněmecká ministerstva si podle listu stěžují, že osobní spisy východoněmeckých úředníků jsou „celá prázdná“. Jako příklad Berliner Morgenpost uvádí, že jeden referent nejménovaného ministerstva NDR nejen sám zhledoval velkou část vlastních kadrových materiálů, ale dokonce zadržel některé pasáže dokumentů, které ve složce ponechal.

Ale to by nebylo V. Havla jako integrující postavy. Slovensko by se už dávno oddělilo od Čechů a osamostatnilo by se. Všechny politické síly, které na Slovensko působí od pádu komunismu, vystupují za větší samostatnost vůči Praze. VPN chce více kompetencí pro slovenskou vládu, ale zachování federativního státu. Slovenští křesťanští demokraté jdou o krok dál.

Polizist nach Schuß gelyocht

MOSKAU, 4. Oktober (Reuters). In der zur Russischen Föderation gehörenden autonomen Republik Mordwinien hat eine wütende Menge einen 23-jährigen Polizisten gelyocht, nachdem dieser bei einer Auseinandersetzung einen Betrunknen erschossen hatte. Die sowjetische Parteizeitung „Prawda“ berichtete am Donnerstag, der Polizist sei in der Polizeiwache der Stadt Dubjonki getötet worden. Zuvor habe er beim Versuch, einen betrunkenen Lastwagenfahrer zu stoppen, fünfmal geschossen. Bei einer Rangelei mit dem Fahrer sei dann der sechste, tödliche Schuß gefallen.

Bevor der Polizist schließlich gelyocht worden sei, hätten rund 600 Bewohner des Ortes einen Tag lang auf dem zentralen Platz Dubjonkis demonstriert.

zu erfahren war, ist für die inzwischen vereidigten Minister ohne Geschäftsbe- reich im Etat des Kanzleramtes ein Betrag von 323 000 Mark vorgesehen. In den zwei Monaten ihrer Amtszeit verfügen die neuen Minister monatlich

über je gut 32 000 Mark Gehalt einschließlich Aufwendungen für persönliche Bedienstete. Das sei „durchaus normal“, hieß es in der Bundesregierung.

Die direkten Kosten der Erweiterung des Bundestages sind dagegen nicht so leicht zu erkennen, da die im Nachtrag vorgesehenen Beträge sowohl die Kosten für die 144 neuen Abgeordneten als auch

VIDÍ TO PŘILIŠ DRAMATICKY

BONN: V Praze se nyní mluví o třech politických frontách v ČSFR. Konstatoval včera v bonnském listu Die Welt C. G. Ströhm. Podle něj jde o centrální frontu, tedy o spor mezi Čechy a Slováky, dále o východní frontu, již jsou rozpory a nepřátelství mezi Slováky a Maďary, a konečně je zde ještě skrytá fronta ve formě české citlivosti vůči jiným národům — ať už jsou to Poláci nebo Němci. Rozhodující je ale dosud nevyřešená česko-slovenská otázka. Die Welt cituje nejmenovaného dlouholetého pozorovatele pražské politické scény, že kdy-

by chtěli česko-slovenskou konfederaci a trvají na tom, že Slovensko musí vstoupit do sjednocené Evropy jako suverénní a rovnoprávný stát. Třetí skupina je reprezentována Slovenskou národní stranou a hnutím za nezávislé Slovensko. V jejím programu je vytvoření nebo také obnovení nezávislé slovenské republiky. Die Welt rovněž upozorňuje, že na Slovensku se v časopisech objevují portréty Josefa Tisa a textem: Byl slohinec nebo světec? Podle listu to, jak rozpálené je ovzduší, dokazuje nejnovější průzkum veřejného mínění. 39

Společná čistíčka

(zh): Představitelé příhraničních měst rakouského Gmündu a našich Českých Velenic, které odděluje most přes řeku Lužnici, navazují v poslední době stále užší spolupráci. Dokladem toho je i skutečnost, že se zastupci obou měst dohodli i na společné výstavbě čistící stanice odpadních vod pro obě městské aglomerace.

procent obyvatel v něm považuje vztah obou národů za přátelský, ale 41 procent je toho názoru, že je nevražlivý.

Für neue Minister gesorgt

BONN, 4. Oktober (dpa). Die Aufnahme von fünf Politikern aus der bisherigen DDR ins Bundeskabinett sowie von 144 Volkskammer-Abgeordneten in den Bundestag ist finanziell im dritten Nachtragshaushalt abgesichert. Wie am Donnerstag

→...ALE TAK MOC DRAMATICKY ZASE NE!

Zwundi da!

Der „Zwundi“ ist da: Ab heute gibt's den neuen 200-Mark-Schein gleichzeitig mit dem neuen Hunderter bei Banken und Sparkassen. Bis 1992 werden alle alten Geldscheine durch neue ersetzt, die alten bleiben aber noch gültig. Die Neuen sind fälschungssicher, passen in Geldautomaten, auch Blinde können den jeweiligen Wert ertasten.

200-Mark-Schein, orange. Hauptmotiv: Nobelpreisträger Paul Ehrlich (1854-1915). Rückseite: Das Mikroskop, mit dem er den Tuberkelbazillus entdeckte.

5-Mark-Schein, grünlichgelb. Hauptmotiv: die Schriftstellerin Bettina von Armin (1785-1859). Rückseite: ein Blütenkranz, Titelzeichnung für einen ihrer Romane.

10-Mark-Schein, bläulichviolet. Hauptmotiv: der Mathematiker Carl Friedrich Gauß (1777-1855). Rückseite: ein Sextant für Vermessungszwecke.

20-Mark-Schein, grün. Hauptmotiv: die Dichterin Annette von Droste-Hülshoff (1792-1848). Rückseite: Ein Federkiel, mit dem sie schrieb.

50-Mark-Schein, olivbraun. Hauptmotiv: Barockbaumeister Balthasar Neumann (1687-1753). Rückseite: zwei Bauwerke des Architekten.

100-Mark-Schein, rötlichblau. Hauptmotiv: die Pianistin Clara Schumann (1819-1896). Rückseite: Der Flügel, auf dem sie ihre Konzerte gab.

500-Mark-Schein, purpurrot. Hauptmotiv: die Malerin Maria Sibylla Merian (1647-1717). Rückseite: Ein Motiv ihrer Malerei: der Löwenzahn.

1000-Mark-Schein, rötlichbraun. Hauptmotiv: die Gebrüder Wilhelm (1786-1859) und Jacob Grimm (1785-1863). Rückseite: „Sterntaler“, eine ihrer Märchenfiguren.

0 událostech před 52 roky

(čtk): Mírovými shromážděními našich a polských občanů si o tomto víkendu připomněli obyvatelé Frydlantského výběžku už 52. výročí nacistického puče sudetoněmeckých fašistů, který se stal bezprostřední předzvěstí Mnichova. V Hermanicích se účastníci shromáždění sešli u Domu osvěty při odhacení pamětní desky učitele Otakara Kodeše, zastřeleného nacisty 23. září 1938. Další shromáždění bylo uspořádáno v Habarticích před budovou celnice, ve které před 52 roky dokázali její obránci vzdorovat henleinovcům. Rovněž tak ve Frydlantu v Čechách, Hejnicích a Novém městě pod Smrkem utčili přítomní památku statečných obránců státní hranice. Vyvrcholením bylo mírové shromáždění u památníku v Srbské. Památník v místě někdejší celnice připomíná jiněna tří zákeřně zavražděných pohraničnicků.

4 ŽENSKÝ, 5 HUCKÝCH...

X KDO JE TEN ČLOVĚK, ZDALI HO ZNAŠ? JAT MORAVSKÝ ROVNÍK, ŽIVITEL NAŠ...
CEHO MARYL OBČAN DOBRÝ... NEBO: CEHOVA BYL OBČAN DOBRÝ...

Na Olomoucku 300 žádosti o vrácení půdy

(mv): Kupodivu: 40 let kolektivizace zemědělství v okrese Olomouc — v jednom z nejproduktivnějších na severní Moravě — přečkalo do dnešních dnů 15 soukromých zemědělců. Nyní k nim přibudou další, jak nám sdělil zastupující ředitel územního odboru ministerstva zemědělství v Olomouci ing. Zdeněk Soustal.

Koncem září by mělo začít stít již na svém dalších 15 rolníků, po jednom v Dlouhé Loučce, Plynkoutě, Ratajích-Senici na Hané, Velkém Týnci, Vojnicích aj. Požádali o navrácení 15—20 ha pozemků, na některých z nich vysejeli ozimou pšenici. Současně vytvoří všechny předpoklady, aby při sklizni dosáhli jakosti potravinářské pšenice. Někteří z nových rolníků se přihlásili do vznikajícího sdružení pěstitelů ekologicky čistých potravin; i obiloviny zamýšlejí pěstovat bez používání chemických prostředků, neboť tak dosáhnou výhodnějších nákupních cen.

Od těchto prvních průkopníků je to však „skok do neznáma“, neboť novelizace zákona 123 je nedokonalá, například těžko se identifikují pozemky, jejichž meze byly rozorány a půda začleněna do velkých honů. Na některých pozemcích byly postaveny objekty, založeny chmelnice anebo intenzivní sady, je také nedořešena otázka daní; stávající zákon o zemědělské dani je pro začínající soukromníky příliš tvrdý. Olomoucký územní odbor ministerstva vyřizoval slevy již pro několik nových žadatelů o půdu.

Trvá také nejistota v cenách. Od nového roku mají být u většiny ze-

mědělských výrobků volné ceny. Garantované ceny stát zaručí jen u pěti výrobků: u potravinářské pšenice, žita, jatečných býků a jalovic jakostní třídy A a na mléko první jakostní třídy.

Ti, kteří se rozhodli hospodařit soukromě, jsou většinou zemědělci s většími záhumenkami, s traktorem, základním nářadím i hospodářskými objekty, někteří se také zabývají smluvním výkrmem zvířat. Problémy s mechanizací polních prací jim pomáhá řešit územní odbor, který zprostředkovává koupi starších strojů, anebo jim polní práce provedou družstva. Pomoc přislíbil i Agrochemický podnik Lito-vel, jenž je vybaven traktory a rozmetadly hnojiv i dopravními prostředky. Zatímco od STS mohou soukromí zemědělci očekávat pomoc až o žních při kombajnové sklizni obilí, O pracovníky soukromníci starost nemají: při sklizni, o žních i v jiných obdobích budou pracovat hlavně rodinní příslušníci anebo pomohou sousedé. Další přihlášeni vlastníci půdy — asi 280 — žádají pozemek do výměry jednoho hektaru. Zamýšlejí pěstovat zejména zeleninu, případně obiloviny pro výkrm. Očekává se, že časem je zemědělská práce zaujme, takže si přiberou další pozemky.

Památník farářů Toufarovi

OPĚT SE ODHALUJÍ pamětní desky, udělují řády a medaile za zásluhy, což lidé kritizují. Což to připomíná, jenže byly, jsou a určitě budou existovat takové osobnosti, kterým lze zpravidla i v memoriam vzdát hold za to, co dokázaly nebo za co trpěly. Takovým člověkem, na něhož lze otevřeně vzpomenout až nyní, je i farář z Čihoště u Ledče nad Sázavou Josef Toufar, který byl v 50. letech nevinně umučen. Jaké však bylo jeho provinění?

...v sobotu, krátce po desáté, kdy zvon zahájil náboženskou slavnost, se kolem číhoštského kostelíka shromáždilo několik tisíc lidí. Někteří faráře Toufara osobně znali, jiní o něm slyšeli z vyprávění. Byla tu jeho rodina a příbuzní. K slzám i po čtyřiceti letech nebylo daleko. Také i ostrý studenty vítr jako by připomínal onu pohutou a děsivou dobu.

V neděli 11. prosince 1949 docházil poprvé k „zázraku“. Kněz Josef Toufar zvedl levou ruku směrem k oltáři a řekl: „Všemohoucí je s námi, ten nás vlád...“ A kníže — zhruba pětmetrový — umístěný na hlavním oltáři se několikrát pohnul. Zázračná událost se rychle šířila po kraji. Za necelé dva měsíce ukázala svou zatím skrytou tvář i StB. Farář Toufar byl po dvou letech působení v Čihošti zatčen, obviněn z inscenování zázraku a utýrán k smrti. Zemřel 25. února 1950 po převozu do vládního sanatoria a byl pochován v hromadném hrobě v Praze Dáblích.

Na některé „velké případy“ čs. šnečtinář bylo upozorněno i velvyslanectvím CSFR v Bělehradu. Jugoslávské celní orgány značně zpřísnilly prohlídky našich turistů. Pokud nějakou zboží, které je zjevně určeno k prodeji v Jugoslávii, zabaví ho a přisuzují hrubou cenu dostane pokutu 2500 dinárů (přes 350 marek). Kromě relativně neškod-

Máme to zapotřebí?
BĚLEHRAD: Černý obchod zabavili „turisté“ v Jugoslávii byl do nedávna téměř výlučnou záležitostí Rusů, Poláků a Rumunů. V poslední době se k nim stále častěji připojují i Češi a Slováci, na což již nekolikrát kriticky upozorňují jugoslávské tisk.

PALE HUBENÝ KOHLÉ, PAHATUJETE SE? A JAK HO UCHVALOVAL...

In Prag erblüht 1968 noch einmal kurz die Hoffnung auf einen Sozialismus mit menschlichem Antlitz. Die Truppen des Warschauer Paktes, unter ihnen auch deutsche Soldaten aus der DDR, überfallen die CSSR und töten diese Hoffnung
VYPADA TO, JAKO BY JEJŠE NEBYL DOŠTAVEN CHRAŤ
SV. VITA, GOTIKY CHLOUDA...

CSFR gibt Staatsbesitz zurück

PRAG, 3. Oktober (Reuter). Die CSFR macht die kommunistischen Enteignungen der Jahre 1955 bis 1959 rückgängig. Ausgenommen sind die Ländereien der Produktionsgenossenschaften. Die beiden Häuser des Parlamentes beschlossen am Dienstag in gemeinsamer Sitzung mit 202 gegen sechs Stimmen bei 38 Enthaltungen diesen ersten Schritt in Richtung auf eine privatwirtschaftliche Umgestaltung. Die früheren, in der zweiten Hälfte der 50er Jahre enteigneten Besitzer können die Rückgabe ihres Eigentums oder Entschädigung beantragen. Wer vorher oder nachher enteignet wurde, geht leer aus.

Přes Kubu to nepůjde

(č): Autority Kubaňské republiky vyhlásily limity přidělu letových pohonných hmot. Přidělený limit neumožňuje CSA realizaci přímých letů ve zpátečním směru. Eventuelní mezi-přistání kurzových letů ve směru do Evropy v Kanadě by mělo výrazný negativní dopad do ekonomiky podniku CSA. S ohledem na výše uvedené skutečnosti jsou CSA nuceny provoz pravidelných linek na Kubu a do Mexika přerušit. Poslední pravidelný let na lince Praha—Havana—Mexiko—Havana—Praha se uskuteční 5.—6. listopadu 1990. CSA se omlouvají za komplikace, které tímto opatřením vzniknou.

BENZIN SBOU...

Aufgespießt

„Wirtschaft ist die Fortsetzung des Krieges mit anderen Mitteln.“

Der US-Soziologieprofessor Daniell Bell in „Neue Zürcher Zeitung“.

Taschentuch an der Garderobe

KÖLN, 3. Oktober (dpa). Mit kostenlos ausgeleiteten Taschentüchern will die Kölner Philharmonie den Hustenpegel während ihrer Konzerte drastisch senken. Wie ein Sprecher des Hauses erklärte, läßt sich die Lautstärke eines Hustens nachweislich um mehr als 50 Prozent dämpfen, wenn der Erkrankte sich ein Taschentuch vor den Mund hält. Ab 4. Oktober werden die Besucher der Philharmonie deshalb folgenden Hinweis in ihren Programmhäften lesen: „Bitte während des gesamten Konzerts nicht husten. Falls Sie Hustenreiz verspüren: Akustischen Messungen zufolge können Hustengeräusche durch Benutzung eines Taschentuchs reduziert werden. Falls Sie Ihres zu Hause vergessen haben: An der Garderobe händigen wir kostenlos Stofftaschentücher aus.“

HURA NA KONCERTY!

Kancelář prezidenta ČSFR včera s hlubokým zármutkem oznámila, že v dopoledních hodinách náhle zemřel na srdeční selhání předseda Rady konzultantů a člen kolegia prezidenta republiky spisovatel Milan Šimečka.

BYL SCHOPNÝ...

valizací a ti v obavách o svou existenci ztrácejí zájem o práci. Pokud se týká její cesty do Polska, paní ministru prohlásila, že realita tamního obchodu není zdaleka tak špatná, jak přetrvává v povědomí našeho lidu. Řada výrobků na trhu je, a když z dovozu a značně vysoké ceny. Hranice s Polskem však otevře-me za podmínek, které budou chránit náš trh.

OK.

MOSKAU, 3. Oktober (AP). Das Schnellrestaurant der US-Bratklapskette McDonald's in Moskau hat seine Preise für Hamburger fast verdoppelt. Wie die sowjetische Regierungszeitung „Iswestija“ berichtete, kostet ein „Big Mac“ am Puschkin-Platz statt 3,75 jetzt 6,95 Rubel, das sind nach offizielllem Umtauschkurs etwa 18,70 Mark. Dafür muß ein Sowjetbürger im Durchschnitt vier Stunden arbeiten. **MAC HACOVIC DONALDOV...**

O bolestech obchodu s ministryni V. Štěpovou

Včera se konala na ministerstvu obchodu a cestovního ruchu ČR v Praze tisková konference, která byla zaměřena na výsledky činnosti České obchodní inspekce. Zúčastnila se jí ministryně V. Štěpová, děle ředitel České obchodní inspekce a další pracovníci. Komplexně shrnula a budou sloužit jako podkladový materiál nového zákona České obchodní inspekce. V. Štěpová se dále zmínila o svých náhlých neohlášených návštěvách v prodejnách potravin, které absolvovala v průběhu své poslední inspekční cesty. Zmínila se o mnoha závadách — kromě notoriicky známého nedostatku hromb chybějící v prodejních těstovinách, kečupu a rýže. Za největší bolest obchodu však považuje naprostou absenci ochoty zdotčivosti a slušného chování vůbec. Podotkla, že někde na tomto stavu nesou vinu i pracovníci tiskové inspekce, kteří prodávatele záněrně dezinformují, hrozí jim př...

Neues aus der Münzwelt

Der 3. Oktober ist — hinlänglich bekannt — der historische Tag der deutschen Einheit. Betont werden muß aber offenbar noch, daß Er, Helmut Kohl, der deutsche Einheitskanzler ist. Am Ziel der Wünsche braucht Er, der deutsche Einheitskanzler, noch eine Öffentlichkeit, die Ihm, dem deutschen Einheitskanzler, eben diese Eigenschaft niemals vergessen möchte. So lächelt Er, der deutsche Einheitskanzler, jugendlich gestrafft 10 000mal in Feinsilber und 1000mal in Feingold von einer „Historischen Sonderprägung“. Streng limitiert und mit Seiner, des deutschen Einheitskanzlers, Genehmigung im Auftrag des — man höre: — Bayerischen Hauptmünzamt geprägt. Es umrankt Ihn, den deutschen Einheitskanzler, der Schriftzug „Bundeskanzler Helmut Kohl“ oben und „Kanzler Der Deutschen Einheit“ unten. Zur bleibenden Erinnerung.

Denn: „Durch eine Reihe von Gipfeltreffen mit Staatsmännern aus Ost und West ist es ihm gelungen, die außenpolitischen Voraussetzungen für

die Deutsche Einheit in zielbewußter und unermüdlicher Arbeit friedlich zu schaffen“, erläutert, der Verkaufsförderung des Kanzleralters verpflichtet, in einem Schreiben an die Redaktionen das „Studio für Öffentlichkeitsarbeit“ von Hans Drachsler. Der ist seines Zeichens Ex-Landtagsabgeordneter sowie Ex-Bundestagsabgeordneter der — na? — CSU, und hat also auch jetzt noch eine Aufgabe.

Die Kehrseite der Medaille übrigens ist laut Marketing der friedlichen Revolution in der DDR und dem 9. November gewidmet — zweifellos anschaulich dargestellt durch das Brandenburger Tor aus Westsicht. Darüber steht geschrieben „Einigkeit und Recht und Freiheit: 3. Oktober 1990“.

Warum das alles hier geschrieben steht? Herr Drachsler verspricht schamlos allen, die Seines, des deutschen Einheitskanzlers, bayerisch-amtlich geprägte Münze der Öffentlichkeit bekanntmachen: „Gegen Zusage eines Belegexemplares erfolgt Rücksendung einer Medaille“ (Silberwert 95 Mark, güldener 750 Mark). Das wollen wir mal sehen, Herr Drachsler.

P. S. Falls sich jemand wundert, daß Er, der deutsche Einheitskanzler, ausgerechnet von den Bayern geprägt wird: Die Bayern erhalten Satisfaktion. Nach neuesten dpa-Meldungen wird Franz Josef Strauß ab 9. Oktober bundesamtlich die Ehre gegeben, sogar echtes Geld zu zieren, für das man sich sogar was kaufen kann. Nicht 1000mal, nicht 10 000mal, nein: siebenmillionenmal wird Er, der Unvergessene, in Umlauf gehen. Auf nagelneuen, strahlenden Zwei-Mark-Stücken. Eben ein Mann für den Alltag, nicht nur für den Festtag.

.. A KANCLER, A KANCLER
NEMÍ VÖLE MÁ, NYISI ZE JE
VÍECKO A VADELIL MÁH
NEHECHO, KANCLER,
KANCLER NEMÍ VÖLE MÁ!

Der Fal Nitribitt

Das Bestattungsamt München bereitet eine schlichte Beerdigung auf dem Waldfriedhof vor. Dort ist eine Wiese für jene Toten reserviert, an die kein Namenschild und kein Kreuz erinnern soll. So endet ein Mann, der Kronzeuge war im größten Gesellschafts-Skandal Frankfurts.

Am 1. November 1957 bemerkten Nachbar vom Apartment 6 an der Frankfurter Stiftstraße 36 tagelange Brötkopfwunde und Würgemalen. Die Polizei öffnet die Tür. Aus dem lindgrünen Schlafzim-

strahlte Vertrauen aus. Wirtschaftsbosse und Politiker weintensich beihraus. Ihr Vermögen: 120 000 Mark, ein Riesenvermögen damals.

Sie hat einen Freund, Heinz C. Pohlmann, Vertreter. Kurz nach dem Tode der Nitribitt kauft er sich für 7500 Mark ein Mercedes-Kabriolett 280 S.

Die Staatsanwaltschaft stellt ihn wegen Mordes an Rosema-

rie vor Gericht: Freispruch aus Mangel an Beweisen. Die Strafbehörde erklärt öffentlich: „Aus unserer Sicht ist Pohlmann der Mörder.“

Heinz Pohlmann verschwindet. Einige Jahre später taucht in München ein Immobilienmakler Christian H. Pohlmann auf. Er wohnt in Berg am Laim, heiratet, wird geschieden und lebt nun eine neue Neigung

aus. Im Homokol „Pimpfemal“, das auch im Mordfall Sedlmayr eine Rolle spielt, hält er junge Burschen aus.

Vor drei Jahren erkrankte Pohlmann: Krebs-Geschwüre zerstörten Lunge und Magen. Sein letzter Willen: Er möchte anonym beerdigt werden, ohne Priester, ohne Kreuz. Niemand soll an ihn erinnert werden. In der Nacht zum Samstag stirbt er (69) im Klinikum rechts der Isar, Freitag wird seine Asche vergraben.

Pohlmann hat gleich nach dem Tod von Rosemarie Nitribitt von einem Unbekannten 50 000 Mark Schweigegeld erhalten. Nie sollte er über den Mord und Rosemaries prominente Freunde reden. Er schwieg. Alle Geheimnisse nimmt er mit ins Grab.

Steuerbelastungen

in ausgewählten Industrieländern

Steuern in % des Bruttosozialprodukts

Jagdhunde-Ausbildung muß ohne lebende Vögel auskommen

will außerdem verbieten, daß zu Übungszwecken Füchse in künstlichen Bauten von Hunden gerissen werden.

Bei der Jagd auf Wildenten müssen immer Hunde dabei sein, deren Aufgabe es ist, nach angeschossenen Vögeln zu suchen, damit diese nicht verletzt im Schilf oder Gebüsch liegen bleiben. Für die Ausbildung und Prüfung von jährlich rund 5000 Hunden brauchen die Jäger nach Angaben des Ministeriums bis zu 20 „Übungsenten“ je Prüfungs- und Enten werden zu diesem Zweck die Flügel gestutzt, und man bindet ihre Beine zusammen, oder sie werden mit Heftpflaster bewegungsunfähig gemacht, wie das Ministerium erläuterte. Wenn der Hund sie apportiere, seien sie in den meisten Fällen tot.

Minister Funke sagte, weder im Bundes- noch im Landesrecht sei vorgeschrieben, daß die Jagdhunde an lebenden Enten ausgebildet und geprüft werden müßten. PATRICK MENTHALITS.

sp HANNOVER, 26. September. Bis zu 100 000 Enten müssen in der Bundesrepublik Jahr für Jahr ihr Leben dafür hergeben, daß Hunde für die Jagd ausgebildet werden. Diese Zahl nannte am Mittwoch in Hannover das niedersächsische Landwirtschaftsministerium. In Niedersachsen wird jetzt Schluß sein mit dem Entengetösel: Minister Karl-Heinz Funke (SPD) teilte in Schreiben an die Landesjägerschaft Niedersachsen und an den Hundehaltverein Deutsch-Drahtear mit, bei der „58. Internationalen Hege- und Zuchtprüfung“, die am Wochenende in Lathen und Dohlen (Emsland) sowie in Loccum (Kreis Nienburg) stattfand, habe er letztmalig geduldet, daß die Hunde mittels lebender Enten geprüft wurden. In anderen europäischen Ländern übte man mit „Kunsten“ und damit habe man gleich großen Erfolg. Die dortigen Ausbildungs- und Prüfungsmethoden sollten nun auch in der Bundesrepublik erprobt und eingeführt werden. Funke

Briten, lernt Englisch bei den Zulus

London — Afrikanische Zulus können besseres Englisch als britische Schulkinder, fand die Sprachforscherin Jennifer Chew heraus. Bei Rechtsschreibtests lag die „schlechtesten“ Zulu-Kinder bei 56 Prozent Fehlerquote — englische Kinder bei 90 Prozent.

Frankreichs Hitliste der Sex-Symbole

Paris — Welchen Mann finden Französinnen zwischen 15 und 77 Jahren sexy? Das wollte die Zeitschrift „Voici“ wissen. Ergebnis: die französischen Schauspieler-Söhne Lambert Wilson, Paul Belmondo und Anthony Delon.

Rinder statt Traktoren

HAVANNA, 26. September (epd). Die durch hohe Rohdpreise und ausbleibende sowjetische Lieferungen verursachte Energiekrise auf Kuba spitzt sich zu. Staatspräsident Fidel Castro hat am Dienstag den Einsatz von vorerst 100 000 Rindern als Last- und Zugtiere in ländlichen Gebieten angekündigt. Diese Zahl müsse verdoppelt werden, wenn der Treibstoffmangel anhalte, sagte Castro der kommunistischen Parteizeitung „Granma“. Geflügelimporte sollten bei Rindfleisch-Knappheit die Fleischversorgung sichern.

VODA ZATVETNANI PRV
BOLZEVIKY... FIDEL UH...

Wildpilze strahlen immer noch

SAARBRÜCKEN, 26. September (AFP). Vier Jahre nach der Reaktorkatastrophe von Tschernobyl warnen Experten noch immer vor dem Verzehr von Wildpilzen. Der Leiter des Münchner Energie- und Umweltbüros, Eckhard Kröger, wies am Mittwoch im Saarländischen Rundfunk darauf hin, daß besonders Röhrlingsarten wie etwa Maronen und Steinpilze auch heute noch mit 1000 Becquerel pro Kilogramm strahlenverseucht seien. In extremen Gegenden wie etwa Bayern betrage die Verstrahlung bis zu 20.000 Becquerel. Daran werde sich auch in nächster Zeit nichts ändern. Wiesenpilze hingegen seien weniger belastet, dennoch wiesen auch sie „eine gewisse Menge Radioaktivität“ auf.

„POUŽIT JAKO BATERKY...“

Marzahn gegen Marzahn

BERLIN, 26. September (Reuter). In der Ost-Berliner Trabantenstadt Marzahn werden 93 von 100 Ehen wieder geschieden. Damit liegt die Scheidungsrate nach Angaben des Statistischen Amtes in Marzahn doppelt so hoch wie im übrigen Ostteil der Stadt.

VELTHAJSTR!

Schon wieder! Sampras schlug Lendl

IRVINE - US Open-Sieger Pete Sampras (19) wird immer mehr zum Alptraum für Ivan Lendl. Der Ami gewann im Finale des Schau-Turniers in Irvine/Texas gegen die Nr. 3 der Welt 6:3, 6:3. Schon bei den US Open hatte Sampras den 30jährigen Lendl geschlagen.

Zufriedene essen Brot
Klein - Zufriedene und hoffnungsvolle Menschen essen mehr knackige Nahrung wie Rohkost oder frisches Brot, hat Professor Gisela Gnietfest festgestellt. Niedergeschlagene Menschen würden „Süßes, Weiches, Musiges“ bevorzugen.

Vaclav Neumann wird 70
PRAG. Der Dirigent Vaclav Neumann, bis zum Saisonende noch Chefdirigent der Tschechischen Philharmonie, wird am Samstag siebzig Jahre alt. Er war eine Zeitlang Gewandhauskapellmeister in Leipzig, bis er das Amt aus Protest gegen die Beteiligung von DDR-Truppen am Einmarsch in die Tschechoslowakei niederlegte. Danach wurde er Generalmusikdirektor der Württembergischen Staatsoper in Stuttgart.

Längste Wurst der Welt - 1992 Meter

MADRID - Die Markverkäufer des katalanischen Ortes Espinques de Llobregat haben die größte Wurst aller Zeiten hergestellt - 1992 Meter lang. Sie wurde aus 1500 Kilo Fleisch, 200 Litern Wasser sowie 20 Kilo Gewürzen hergestellt.

Kredite für Prag

PRAG - Die Weltbank hat der CSFR für das Finanzjahr 1990/91 Kredite bis zu 780 Millionen Mark angeboten. Das Land ist erst seit Donnerstag voriger Woche - nach 36 Jahren Unterbrechung - Mitglied des Internationalen Währungsfonds (IWF).

Prag privatisiert Einzelhandel

Die Tschechoslowakei will den Einzelhandel privatisieren. Ein entsprechendes Gesetz hat Staatspräsident Vaclav Havel bekanntgegeben. Davon sind alle Läden betroffen, die nach 1946 verstaatlicht wurden und noch nicht an die früheren Besitzer zurückgegeben

DRESDEN, 30. September (dpa). Das Unfallrisiko in der DDR ist gegenwärtig doppelt so hoch wie in der Bundesrepublik.

Bis Ende August seien 1990 in der DDR fast 1700 Verkehrstote und damit rund 70 oder 75 Prozent mehr als im Vorjahreszeitraum zu beklagen.

Die Familie haben sie dreieinhalb Stunden zu tun, die Männer etwas mehr als 30 Minuten. Über drei Stunden sorgen die Frauen für glatte Hemden und Hosen, nur wenige Minuten halten sich die Männer damit auf.
JAK SI JE ZENY VYCHOVAJI, TAK SE JE ZENY VYCHOVAJI...
TAK SE JE ZENY VYCHOVAJI...

Der wuchtige Flohmarkt-Bunker in der Schifferstraße soll abgerissen, das Gelände neu bebaut werden.

verkauft werden. Für den Bunker Schifferstraße interessieren sich die Post (will dort Wohnungen bauen) und die Stadt (plant eine Kindertagesstätte). Flohmarkt-Chef Leopold hofft, daß ihm noch eine Gnadenfrist eingeräumt wird: „Ich suche überall nach einer neuen Bleibe, habe aber noch nichts Geeignetes gefunden. Am Wochenende kann ich auf keinen Fall ausziehen.“

Der ehemalige Luftschutzbunker in der Schifferstraße: Seit 23 Jahren betreibt Hans Leopold (69) hier einen Trödelmarkt. Auf drei Etagen finden Liebhaber antiker Kostbarkeiten historische Möbel, Radios, Bücher. Auch ein Heimatmuseum gibt's: Mit einem Schreibtisch, an dem Fränkerts großer Poet Friedrich Stolz dichtete. Doch jetzt soll Hans Leopold mit seinen Schätzen ausziehen. Nach einer Be-

Der „Pascha“ lebt

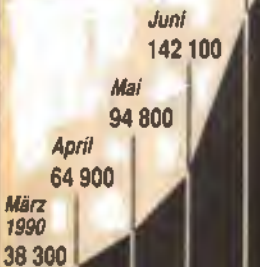
HAMBURG, 27. September (AFP). Der Pascha hält trotz Emanzipation und zunehmender Doppelbelastung der Frauen in deutschen Haushalten eisern seine Stellung. Eine von der Illustrierten „Neue Revue“ beim Hamburger Gewiss-Institut in Auftrag gegebene und am Donnerstag vorab veröffentlichte Repräsentativ-Umfrage unter 1053 Bundesbürgern ergab,

daß die Frauen in den „eigenen vier Wänden“ weiterhin weitgehend allein für Putzen, Kochen und Waschen „zuständig“ sind.

So stehen sie pro Woche durchschnittlich acht Stunden am Herd, die Männer lediglich eineinhalb. Mit dem Geschirrspülen sind die Frauen mehr als drei Stunden in der Woche beschäftigt, die Männer nicht einmal eine. Mit der Wä-

Arbeitslosigkeit in der DDR

jeweils am Monatsende

außerdem 1 439 400 Kurzarbeiter

Herr Leopold kann noch lachen - doch es ist auch Ökonomie dabei. Alle Brandschutz-Auflagen hat er erfüllt, aber ob ihm das noch hilft?

Bevölkerungsschwund in DDR

BERLIN, 27. September (dpa). Innerhalb nur eines Jahres haben rund 470 000 Bürger der DDR ihrem Land den Rücken gekehrt. Dem stand ein Zuzug von lediglich 59 400 Menschen gegenüber. Mit dem Inkrafttreten der Währungsunion im Juli 1990 hatte die DDR mit 16,2 Millionen gut 410 000 Einwohner weniger als noch ein Jahr davor. MC PLOT, TO MU...

Aus für Flohmarktbunker

Problémy Vietnamců u nás

(mč): V roce 1990 končí platnost mezinárodních dohod mezi ČSFR a VSR o dočasném pobytu a práci vietnamských občanů na našem území. Jak sdělil dr. Souček na včerejší besedě u kulatého stolu, nepočítá se s obnovením ani modifikací těchto smluv. O problematických otázkách další spolupráce mezi oběma stranami v nových ekonomických podmínkách se má jednat na úrovni ministrů letos v září.

U kulatého stolu se mluvilo o mnoha problémech, které s sebou pobyt vietnamských pracovníků přinesl. H. Srstková poukázala na fakt, že mnoho podniků nemůže dát vietnamskému dělníkovi kvalifikovanou práci z důvodu neznalosti jazyka. Vietnamci se učili češtinu jen tři měsíce po přiletu k nám, což, jak každý musí uznat, je naprosto nedostatečné, a to mnohdy v nevyhovujících podmínkách a nekompetentními učiteli. Dále pak vyvrátila fámy, že Vietnamci by snad brali části svých platů v devizách nebo v bonech. Ze vietnamskou stranu vystoupil ing. Tung, který sice rozestřel celou škálu problémů, ale jejich řešení je většinou v kompetenci vietnamské strany. Nejvíce zarazila výtku ing. Tunga, v níž si stěžoval, že my neznáme jejich mentalitu. Nerad bych dostal cejch nesnášenlivce, ale myslím si, že by snad právě cizí pracovníci měli poznat mentalitu státu, v němž pracují a snažit se ji pochopit.

Hovořilo se i o dalších problémech, jako je rasová nesnášenlivost, ale i kriminalita vietnamských občanů, především pak porušování našich celních předpisů. Chápu, že vietnamský pracovník, který si může odvézt zboží ve výši 50 % svého výdělku, má zájem především o sortiment, který může ve své zemi výhodně zpeněžit, nebo který mu přinese v jeho vlastní obživu. Ale na druhou stranu musí zas on pochopit určitá celní opatření na ochranu našeho vnitřního trhu vzhledem k množství svých pracovníků (jistiť jich zůstává cca 65 tisíc) u nás.

Jak uvedl zástupce Textilany Liberec, problémy, které nastaly, jsou dá-

ny tvrdým tržním mechanismem. Je pochopitelné, že když se má omezovat výroba, budou první na řadě cizí pracovníci. Dále řekl, že i když našel pro vietnamské dělníky práci jinde, oni ji odmítli. Zástupce Svltu Zlín však konstatoval, že v jejich podniku by rychlý odchod zahraničních pracovníků přinesl snížení výroby.

V každém případě se musí najít neoptimálnější řešení. To bude jednou ze zkoušek, kterými naše společnost v polistopadových dnech prochází.

RAKOS JE RAKOS...

PRAHA (st): V posledním červencovém vydání měsíčníku FIFA NEWS potvrdila tabulka, kterou vydala Mezinárodní fotbalová federace v Currychu, že fotbalisté Československa svým postupem do čtvrtfinále na MS 90 v Itálii patří k nejúspěšnějším: jsou

te. Nejlépe se jim podařilo, že naše mužstvo vstříhlo — podobně jako Itálie — 10 branek, druhý nejvíce 8. Počet po mistru světa SRN, který jich dal 15! Tabulka vypadá takto:

1. SRN	15:5
2. Argentina	7:3
3. Itálie	10:2
4. Anglie	7:3
5. Jugoslávie	5:3
6. ČSFR	10:5
7. Kamerun	3:0
8. Irská rep.	4:2
9. Brazílie	6:4
10. Společnost	4:4
11. Belgie	6:4
12. Rumunsko	4:6
13. Kostarika	4:4
14. Kolumbie	4:4
15. Nizozemsko	3:4
16. Uruguay	3:3
17. SSSR	3:4
18. Rakousko	3:2
19. Švédsko	3:2

Sportovní boháči

NEW YORK (a): Newyorský časopis „FORBES“ uveřejnil žebříček letošních příjmů sportovců. V čele jsou boxeři Mike Tyson, který vydělal 28,6 mil. dolarů, následují James Douglas 26 mil. a Ray Leonard (vš. USA) 13 mil., závodníci F-1 Brazíle Senna (10 mil.), Francouz Prost (9), golisté Niklaus z USA (8,5) a Norman z Austrálie (8,5), košíkář Jordan (8,5). Jednatý tenista Becker (SRN) vydělal 7,2 mil.

JUDr. RICHARD SACHER K PŘÍPADU ORFEI

Odposlech v sídle vatikánského představitele

„Případ Orfei“ vzbudil pozornost v našem, italském i dalším tisku, objevily se také dohady a spekulace o tom, zda tehdejší federální ministr vnitra JUDr. Richard Sacher nechtěl — snad dokonce s předsedou ČSL JUDr. Josefem Bartončíkem — nějakým způsobem poškodit prezidenta ČSFR. Snad těchto dohadů učinil přítrž sám JUDr. R. Sacher, který na přímý dotaz odpověděl:

Musím kategoricky dementovat, že by jakákoliv moje činnost, ať jako ministra vnitra či jako řádového občana vedla k diskreditaci prezidenta republiky. Vážím si pana Václava Havla a považuji jej za pravého muže v národním úřadě. Vztahy mezi ministrem vnitra a prezidentem republiky musejí být totiž postaveny na naprosté důvěře. A stejně tak vylučuji, že by předseda ČSL či kterýkoliv jiný představitel této strany cokoliv věděl o tzv. italském případu. Nikdy jsem je totiž neinformoval o ničem ze služebních záležitostí federálního ministerstva vnitra. A nyní k věci samé: dostal jsem dosti závažnou informaci, že v sídle lépe řečeno v kanceláři jednoho vysokého státního činitele Vatikánu mělo být instalováno odposlouchávací zařízení a to v perfektním provedení, schopné snímat záznamy. K tomu byla určena osoba

Italského nebo jiného občanství; ta měla v nedalekém konspiračním bytě přejímat z tohoto zařízení zprávy. Vzhledem k situaci, kdy v naší zemi docházelo k odhalování a demontáži skrytého odposlouchávacího zařízení, kdy nás i Italský stát zrušil vzájemnou vztahovou povinnost, kdy v naší zemi byl vzácným hostem nejvyšší představitel státu Vatikán, hlava katolické církve, jeho Svatost Jan Pavel II., a vzhledem k tomu, že informace sloužily nikoliv naší rozvědce, nýbrž zpravodajské službě jiného státu, postoupil jsem tuto informaci Italské straně. Je možné, že na základě této zprávy i na základě osoby ustanovené pro příjem mohla být rozkryta jistá agenturní síť na území Itálie.

Italské orgány by vám vlastně měly poděkovat...

No, snad něco v tom smyslu... Italský novinář v listě La Repubblica zjevně hodnotí květnové události srpnovým pohledem, se zřetelem k současnému vývoji. To se stává.

Takže si dovoluji otázku spíše osobní. Jste hezký opálený. To je ta dovolená na Bermudách, kterou jste držel podle dvou nezávislých zdrojů kontakty s panem prezidentem?

Tak to je náhravka na směr, ale nevyužiji ji. Ti novináři z jistého deníku měli prostě smůlu a nemám proč se na ně zlobit — nezávislé zdroje, které nechtějí být citovány, nemusí být spolehlivé. Na dovolenou jsem se vlastně nedostal, byl jsem několik dnů polosoukromě, poloslužebně ve SRN, což je ovšem od Bermud dost daleko. Jestli na základě uvedené zprávy vznikly nějaké politické dohady a spekulace, není to moje vina.

Megalac, jenž se zatím aplikuje v osmdesáti zemích světa. S tímto a dalšími poznatky seznámila včera novináře. Podmínky aplikace svého výrobku určuje v každé zemi individuálně na základě rozborů používané krmné dávky a dalších faktorů. První zkoušky u nás přinesly deseti procentní zvýšení dojivosti a snížení hmotnostního úbytku během laktace.

Pomůže Megalac?

(tkt): Spatný zdravotní stav dojnic, nižší užitkovost, poruchy v reprodukci, to jsou hlavní příčiny zkracování produkčního období našeho skotu, vyvolávající vyšší náklady zemědělských družstev. Britská firma Volac Ltd., která se chce uchytit na našem trhu, má zájem na uplatnění svého výrobku

...to nebyli, lidé ale...

(tkt): V neděli 12 srpna uhynul v pražské zoologické zahradě dvacetiletý samec kodiaka, který je největší rasou medvěda hnědého. Bezprostřední příčinou smrti bylo zranění, způsobené zvířeti neznámými pachatelci v sobotu 4 srpna. „Vytečnici“ si z medvěda udělali terč a evinili se v házení kamenů, které vyvrhali z nedaleké skalky. Přes veškerou snahu veterinárních lékařů se zvíře nepodařilo zachránit. Jeho uhynutí způsobilo pracovníkům zoo nemalé technické problémy. Medvěd totiž vážil přes 690 kilogramů a i za pomoci jeřábu Dopravních podniků hlavního města Prahy se ho jen ztěžka podařilo z výběhu vyzvednout. Pitva prokázala diagnózu plicní embolie krevním mletkem uvolněným z rány. Jednálo se o vzácného samce z jediného páru kodiaků v ČSFR. Jeho původní nákupní cena představovala 15 tisíc devizových korun.

Policisté do USA

(tkt): Dnes odletá do USA skupina 20 českých a slovenských policistů, vybraných z policejních útvarů velkých měst ČSFR. Vybraní policisté se zúčastní třídního výcvikového kursu na policejní akademii v Louisianě, který je zaměřen na řízení operací městské policie, zejména na hlídkové a obchůzkové služby.

BUBA JE ZASVĚČOVAT KLONDZEN

„Republikaner“-Zahl schmilzt

BONN, 16. August (dpa). Die Mitgliederzahl der rechtsextremen „Republikaner“ ist im Bundesgebiet um 40 Prozent auf 15 000 gesunken. In der DDR, wo sich die Partei an allen fünf Landtagswahlen beteiligen will, seien 1000 Mitglieder eingeschrieben und weitere drei bis viertausend Beitritts-Anträge lägen vor, berichtete der stellvertretende Bundesvorsitzende Gert Feldmeier am Donnerstag in Bonn. Vor den schweren Auseinandersetzungen um die Führung der Partei war die Mitgliederzahl mit 25 000 angegeben worden.

STO OSMĚSÁT KILOGRAMU vážil a 205 centimetrů vysoký hráč Zanuk Habib opustil francouzský cirkus Archaos, aby se připojil k trécké armádě, pokud vstoupí do války. Uvedl to ředitel cirkusu, který je na zájezdě ve skotském Edinburghu. Svalovec byl cirkusovou atrakcí: holýma rukama vyndával z automobilu motory. Ředitel cirkusu 23letého Zanuka, který předtím pracoval jako námořník, angažoval poté, co jej viděl ve španělské Barceloně zdemolovat interiér jednoho baru. „Má velmi dobrou povahu a je to milý chlapec, pokud není opilý,“ řekl o něm cirkusový ředitel.

14. 08. 90

Ivan Blatný a samizdat

PŘESTOŽE žil básník Ivan Blatný od roku 1948 ve Velké Británii, na jeho dílo se u nás nezapomnělo. Nevyšel se sice v různých oficiálních antologiích v posledních letech, které preferovaly především vládnoucí básnické oficiálty, nicméně český samizdat existující ve svízelných podmínkách nepřelšel kolem Blatného básní bez povšimnutí. Zejména proto, že Blatný se v mnoha svých nových verších vracel k rodné vlasti, připomínal si Brno i Prahu, napsal četné básně opojené koloritem české a moravské přírody a vyslovující stálý úžas nad krajinami jeho dětství. Nejeden básník věnoval i svým někdejšími přáteli ze Skupiny 42.

Nedávno napsal v Lidových novinách kritik Vladimír Novotný, že hlas Ivana Blatného u nás od roku 1948 nezazněl. Ve skutečnosti však ještě před listopadem 1989 uspořádali v pražském Rudínu večer z jeho poezie Zdeněk Hadravský a M. Kovář a v samizdatech, pokud víme, vyšly tři jeho knížky. V roce 1981, kdy jak známo státní tajná policie pozatýkala české intelektuály v souvislosti s dovozem knih ve francouzském kamiónu, „vyšel“ v edici Asyl jako její čtvrtý svazek výběr z nové Blatného poezie nazvaný Poblíž katedrál. Tento svazek České expedice v pěkné plátně vazbě se dnes cení jako jeden ze skvostů strojoписné literatury. Obsahuje jednašedesát básní, které doprovází obsáhlý výklad o díle Blatného

ho od Jiřího Hynka. Malíř Jiří Jirásek vytvořil pro toto „vydání“ jedenáct původních dřevorezů; jsou čtyřbarevné a v dokonalé symbióze s Blatného poezií vyjadřují její lyrickou podstatu.

V roce 1988 se v téže řadě jako jedenadvacátý svazek objevila další knížka Ivana Blatného. Sedmapadesát básní vrací čtenáře do času básnickova jinošství. Pořadatel Jaromír Hořec tu shromáždil juvenile od roku 1932 otištěné porůznu v časopisech, především ve Studentském časopise a v Mladé kultuře, dokládající růst básnickova mládísvého talentu. Vedle obšírného pořadatelova doslovu odkazující na pozoruhodnou filiaci Blatného poezie s básnickou prvotinou jeho otce, dramatika a prozaika Lva Blatného, je ve svazku nazvaném Erbovní znamení vzpomínka Jiřiny Haukové, která ho dobře znala v době, kdy se jméno Ivana Blatného začalo teprve prosazovat. Jiří Jirásek také tuto knížku přepsanou na stroji vyzdobil ilustracemi — je to jedenáct kolorovaných kreseb a jedna navíc, kterou Česká expedice umístila na plátněnou vazbu. Oba svazky prošly v posledních měsících četnými výstavami samizdatové literatury a budily pozornost svým obsahem i výtvarnou úpravou. Bylo ostatně přímo v programu této samizdatové řady odpovídat na útlak českého písemnictví nejen slovem, nejen opsanými svazky, ale i výtvarnou krásou, která měla utvářet

nepoddajnost české poezie, prózy a kritiky „vycházející“ v této situaci.

Pomočná škola v Bickley se jmenovala další knížka Ivana Blatného, která byla opsána ve strojoписné řadě sousedějící se na opisané poezie — v řadě Kde domov můj.

Tak se tu přes hranice a proti sídicím komandům policie vytvářela v jedinečné oblouku společná existence domácí zakazované poezie vycházející v podobných řadách a vyvrcholující nakonec sborníkem 45 umělcův básníků Na střepech volnosti i poezie vznikající v emigraci. Oba proudy byly přes všechna příkoří součástí českého písemnictví a nejlepší díla zůstanou jistě zapsána trvaleji v povědomí čtenáře než četné jiné svazky efemérního trvání, i když proti strojoписným řadám tiskléně na výtečném papíře a vysazené zřetelným písmem. Honorář za díla opsaná v samizdatech se rovnal většinou domovním prohládkám, výslechům a pohrůbkám, aby jejich organizátoři v tom již nepokračovali, a nepodvraceli tím republiku. Nicméně právě tyto knížky a právě tato aktivita bude navždy patřit ke „cti Čechů“, jak to nedávno komentovala v Le Monde francouzská kritička Nicole Zandová, když představila svým čtenářům úsilí Pellice, Havlový edice, České expedice a dalších strojoписných řad, kde se začala před léty psát nová kapitola neustupné české literatury.

Bosch in der CSFR aktiv

Der Elektrokonzern Robert Bosch und das staatseigene Maschinenbau-Unternehmen Zavody Vseobecného Strojirenstvi in der CSFR haben eine Kooperation bei Antiblockiersystemen (ABS) und Antriebsschlupfregelungen (ASR) für Nutzfahrzeuge vereinbart. Die Tschechoslowakei erhalten eine Lizenz für die Fertigung und den Vertrieb. Bosch stellt das technische Wissen zur Verfügung.

Exodus Rumunů

(čtk): Od minulého pátku do večera se na železničním hraničním přechodu v Děčíně tiálně pokusily vycestovat do NDR stovky občanů Rumunů. Jde často o celé rodiny i s dětmi a kojenci. Podle informací východoněmecké úřady zprávnily vstupní formalit pro Rumuny a tak výstava opět neměla problém. Železničáři pritom zazívají nejednu dramatickou chvíli. Např. včera ráno se takto vracující Rumuni pokusili naplnit svůj exodus s použitím záchrané brzd v rychlíku, ještě než stačili opustit území NDR. Jiní se i s dětmi v náruči, když byli nuceni v Děčíně vystoupit z vlaku, rozutekli do kolejí a vydali se k hranici pěšky. Pohraniční složky nevylučují ani pokusy o ilegální přechody. Východoněmečtí železničáři navíc v Děčíně vyřazují ze souprav po důkladných kontrolách rumunské vozy. Odmítají je převážet zejména pro jejich značné znečištění a často nevyhovující technický stav. Rumunští uprchlíci se v Děčíně ocitají v tísnivé situaci, většinou jen s minimálními finančními prostředky.

Keine Vorteile mehr für Polen, Ungarn, Rumänen

WIESBADEN. Asylbewerber aus Osteuropa müssen künftig nach einer Ablehnung ihres Asylantrags mit ihrer Abschiebung rechnen. Auch das Privileg, bereits nach einem Jahr Aufenthalt in der Bundesrepublik eine Arbeit aufzunehmen, gilt für sie nicht mehr.

Das hessische Innenministerium wies in Wiesbaden darauf hin, daß Menschen aus osteuropäischen Staaten künftig, wie Asylsuchende aus anderen Ländern, erst nach fünf Jahren erwerbstätig werden können.

Diese neuen Grundsätze würden entsprechend eines Beschlusses der Innenministerkonferenz uneingeschränkt für Polen und Ungarn, die seit dem 1. Mai 1987 einreisten, und für Staatsangehörige aus Albanien, Bulgarien, Rumänien, UdSSR und CSFR, die seit dem 14. April 1989 in der Bundesrepublik sind, gelten.

TAK SE NEJEDNA O CÍKANY.

Roma Einreiserecht zugebilligt

BERLIN, 16. August (dpa/FR). Roma, die in der DDR einen Antrag auf Asyl stellen wollen, dürfen bei der Einreise nicht abgewiesen werden. „Wer ein solches Begehren an der Grenze äußert, hat seit dem 1. August ein Recht auf Einreise“, sagte Almuth Berger, Ausländerbeauftragte von Ministerpräsident Lothar de Maizière am Donnerstag in Ost-Berlin. Sie reagierte damit auf die wiederholte Abweisung von Roma aus osteuropäischen Ländern an den Grenzstationen der DDR.

Behördenvertreter der CSFR hatten berichtet, daß die DDR sogar Roma zurück in die Tschechoslowakei geschickt hat, die bereits auf DDR-Gebiet gelangt waren. Die Regierung der CSFR, durch die Roma aus Rumänien häufig mit dem Ziel DDR reisen, hat inzwischen die Einreise an der ungarischen Grenze in ähnlicher Weise wie die DDR erschwert.

Zebřítčok Grand Prix mužů: 1. Edberg 3209, 2. Lendl 2995, 3. Becker 2653, 4. Agassi 2145, 5. Gomez 1982, 6. Gilbert 1742, 7. Muster 1602, 8. Sanchez 1531, 9. Krickstein 1469, 10. Chang 1358.

Ve školách anglicky

(čtk): Formou hry se budou moci na zhruba dvacet pražských mateřských školách učit děti angličtinu a později i němčinu. Tuto potěšitelnou zprávu oznámil zástupce ředitele Lidové univerzity Akademie J. A. Komenského F. Sklenář. Uvedl, že experiment připravili ve spolupráci s psychologem a pedagogy, kteří také budou na výuku dohlížet. Metody vyučování vycházejí z toho, že podobně jako se dítě naučí odposlechem a neustálým opakováním mateřský jazyk, může získat bravou formou první kontakty s jazykem cizím. Pomůcky pro výuku vyrábí Tofa Semily. Jde o dřevěné kostky, na které budou děti dolepovat samolepky s obrázky a pak budou pro ně hledat správná slova v angličtině. Využívat se budou i nahrané zvukové kazety a jednoduchá perexsa. Učitelky těchto výtvarných mateřských škol budou vyškoleny v tříměsíčních jazykových kurzech a na odbornou stránku „Jazykový her“ bude dohlížet komise z ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Justiz mir mein Verhalten vorsereiben, wenn ich bei mir zu Hause bin“, empörte sich die Mutter nach Bekanntgabe des Urteils. Das Rauchverbot soll gelten, bis das Kind 18 Jahre alt ist.

zu rauchen. Wie am Mittwoch bekannt wurde, ging es bei der Verhandlung um das Sorgerecht für das Kind, um das sich der Vater und seine Ex-Frau stritten. Mit ihrem Rauchen gefährde sie die Gesundheit des Kindes, argumentierte der Mann. „Mit welchem Recht kann die

Jeder vierte wird eingäschert

KÖLN, 16. August (AP). Die Zahl der Feuerbestattungen in der Bundesrepublik hat 1989 weiter zugenommen. Von den 692 723 Verstorbenen des Jahres 1989 seien 159 750 oder fast jeder vierte eingäschert worden, teilte der Deutsche Städtetag am Donnerstag in Köln mit. Vor zehn Jahren habe der Anteil noch 17,7 Prozent betragen.

Im oberfränkischen Raum haben Eingäscherungen laut Städtetages den größten Anteil an den Bestattungsarten. In der Gemeinde Selb seien mehr als 80 Prozent, in Coburg 74 Prozent der Verstorbenen eingäschert worden.

Viel Rauch ums Kind

SACRAMENTO, 16. August (AFP). In Sacramento im US-Bundesstaat Kalifornien hat ein Richter einer Frau verboten, in Gegenwart ihres fünfjährigen Sohnes

Po Matsuo Wilanderovi je Stefan Edberg dalším Švédem, kterému se podařilo z pomyslného světového trůnu sesadit Ivana Lendlu. Po krátké pauze, kdy jedničkou byl Wilander, královal Lendl až do soboty rok a půl v Cincinnati při turnaji dotovaném 1 300 000 dolarů. Jej vyřídil Edberg. Stařilo mu k tomu postoupit do finále Ovšem i v něm Švéd potvrdil formu a Američana Gilberta deklasoval 6:1, 6:1.

Na jak dlouho bude Lendl druhý? V poslední době odpovídal po Wimbledonu a nestaroval na žádném turnaji. Herní přípravu na grand slamový turnaj U. S. Open zahájí tento týden na turnaji v Indianapolisu.

5 Nachrichten aus der Medizin

Wer fröhlich ist, lebt länger

Paris – Wer 100 Jahre alt werden will, braucht nicht auf Zigaretten und Alkohol zu verzichten, sagen Pariser Forscher. Sie glauben, daß ein hohes Alter mehr oder weniger angeboren ist. Ein fröhliches Gemüt verlängert zusätzlich das Leben. Solche Menschen würden kritische Lebenssituationen leichter überstehen.

Seife so gut wie Desinfektionsmittel

Linköping – Wasser und Seife verhindern Infektionen meist genauso wirkungsvoll wie Desinfektionsmittel, fanden schwedische Forscher heraus. Sie behandelten 698 junge Mütter zur Infektionsvorbeugung mit Desinfektionsmitteln, 631 junge Mütter nur mit Wasser und Seife. Ergebnis: kein Unterschied bei der Infektionshäufigkeit.

Schmerzstillendes Pflaster entwickelt

Köln – Auf dem Anästhesiekongreß in Köln wurde ein schmerzlinderndes Pflaster vorgestellt. Es enthält den Wirkstoff Fentanyl, ein künstlich hergestelltes Morphin, der Krebskranken die Schmerzen nimmt. Der Wirkstoff gelangt über die Haut ins Blut. Ein Pflaster reicht für drei Tage. Es wird an mehreren deutschen Unikliniken getestet.

Herzmittel gegen Gallenkoliken

London – Nach einer Gallenblasenoperation klagt jeder zweite Patient über kolikartige Bauchschmerzen. Dagegen hilft das Herzmedikament Nifedipin, berichten Londoner Forscher. Es entspannt die Muskulatur der Gallengänge und deren Schließmuskel. In der Bundesrepublik werden jährlich 50 000 Gallenoperationen vorgenommen.

Raucher haben Potenzprobleme

Paris – Rauchen macht impotent, behauptet der französische Urologe Alain Jardin. 81 Prozent der Patienten, die ihren Arzt wegen schweren Potenzproblemen aufsuchen, würden rauchen. Außerdem hätten Studien bewiesen, daß der Sexualtrieb von Rauchern zwischen 25 und 40 Jahren niedriger sei als der von Nichtrauchern.

Hilfe für die Ärmsten

Öffentliche Entwicklungshilfe 1989 in Millionen Dollar

auf eine U-Bahn-Stromschiene – tot. Zwei Räuber gerieten an einen Boxer – beide k.o. Zwei Frauen verprügelten einen Einbrecher – Krankenhaus.

Bayeux-Wandteppich jünger?

LONDON, 30. September (AFP). Der ins 11. Jahrhundert datierte Wandteppich von Bayeux könnte nach Ansicht eines britischen Textilwissenschaftlers viel später entstanden sein. Der Historiker Robert Chenciner fand einen Hinweis auf die Fehldatierung des Kunstwerks, das die normannische Eroberung Englands im 11. Jahrhundert darstellt, schreibt die Wochenzeitung „The Observer“ in ihrer neuesten Ausgabe. Chenciner entdeckte in einem Abschnitt des Teppichs die Dar-

stellung eines Mannes, der Fleisch am Spieß über einem Feuer brät.

Es gibt keinen Beweis, daß diese Art der Küche im Frankreich dieser Zeit schon bekannt war, meint der Experte. Er hält es für wahrscheinlicher, daß erst im 17. oder 18. Jahrhundert so gebraten wurde und der Teppich daher auch aus dieser Zeit stammt. Seine Annahme werde noch durch den guten Zustand und die relativ armselige Qualität der Ausführung erhärtet. Chenciner verlangte eine wissenschaftliche Analyse des Teppichs.

Nicht alle Fachleute folgen seiner Argumentation: David Wilson, Direktor des Britischen Museums in London, hält daran fest, daß der Teppich von Bayeux nicht viel später als 1066 entstand. In diesem Jahr landete Wilhelm der Eroberer in England.

Saarländische Superlative

SAARBRÜCKEN, 1. Oktober (dpa). Die für das Wochenende vorgesehene probeweise Inbetriebnahme einer wöchentlichen Direktflughlinie zwischen Saarbrücken und der georgischen Hauptstadt Tiflis (Tbilissi) ist vorerst gescheitert. Wie eine Sprecherin des saarländischen Verkehrsministeriums am Montag bestätigte, konnte eine 76sitzige Maschine der sowjetischen Fluggesellschaft Aeroflot vom Typ TU 134 am Samstag nicht – wie geplant – in Saarbrücken landen, sondern mußte nach Frankfurt am Main auswei-

Guten Hunger

NEW YORK, 30. September (Reuters). Mit einem Galadiner vom Feinsten für international verwöhnte Gourmets haben am Samstagabend Könige, Präsidenten und Regierungschefs von rund 70 Mitgliedsstaaten der Vereinten Nationen (UN) die Eröffnung des ersten UNICEF-Kindergipfels gegen Hunger und Bildungsnotstand der Kleinen in aller Welt festlich gewürdigt. Das Feinschmecker-Menü bestand aus: Seezungenfilet „Sole Meuniere“, Spargelspitzen, Flußkrebs garniert, Kalbsfilet, feinen Pilzen mit delikat abgeschmeckter Soße, Röstkartoffeln, glacierten Karotten, gedünstetem Endivien, Vanilleeis mit Schokoladensauce, Mokka, ausgesuchtem trockenen Weißwein Pouilly Fume und passend dem roten Bordeaux Schloßabzug gediegener Provenienz.

ZATIFCO ZRALI, UMRELO
HLADEM 1.000 BÉTI...

Krebswachstum im Labor gestoppt

Wissenschaftler an der Australischen Nationaluniversität in Canberra haben im Laborversuch nach eigenen Angaben das Wachstum von Krebszellen gestoppt und sie wieder zum Schrumpfen gebracht. Der Versuchsleiter Professor Hiroto Naora teilte mit, bei dem gentechnischen Prozeß sei in einer Laborkultur ein Gen neben ein krebsregendes Onkogen plaziert und durch einen biochemischen Auslöser stimuliert worden. Das stimulierte Gen habe das Krebsgen „angegriffen“ und dessen Wachstum umgekehrt. Dies sei rasch geschehen. Erste Auswirkungen seien bereits nach Stunden sichtbar gewesen.

Naora betonte, das Verfahren sei noch in den Anfängen. Seine Übertragung auf Menschen sei möglich. Bis zur klinischen Anwendung würden jedoch noch acht bis zehn Jahre benötigt.

chen. Als Grund wurde von sowjetischer Seite gesagt, die ältere Aeroflot-Maschine brauche eine Landebahn von 2400 Metern Länge, Saarbrücken habe aber nur eine 2000 Meter lange Bahn. Von Frankfurt aus waren die Georgier mit Bussen nach Saarbrücken gebracht worden.

Der Rückflug soll nun von Metz oder Luxemburg aus erfolgen. Das Saarland unterhält seit 1987 eine Länderpartnerschaft mit der Sowjetrepublik Georgien.

Schlechter Tag für New Yorks Verbrecher
New York – Schwarzer Tag für New Yorks Verbrecher. Ein Handtaschenräuber trat auf der Flucht

Prozent der Gesamtbevölkerung, sagt das Amt für Volkszählung. Als arm gilt in den USA eine vierköpfige Familie mit 19 900 Mark-Jahreseinkommen

Jeder zehnte Amerikaner ist arm
Washington – Rund 31,5 Millionen Amerikaner lebten im vergangenen Jahr in Armut – das sind fast 13

Mormonen in der UdSSR anerkannt
SALT LAKE CITY, 1. Oktober (AFP). Die Glaubensgemeinschaft der Mormonen ist jetzt in der Sowjetunion anerkannt worden.

Es gilt das Tatortprinzip

Die deutsche Einheit am 3. Oktober hat für die rund 15 Millionen Bewohner der bisherigen DDR zum Teil handfeste Auswirkungen auf ihr tägliches Alltagsleben — vom Straßenverkehr bis hin zum Inhalt ihrer Brieftasche. Aber auch für Bundesbürger und West-Berliner bergen der rund 1000 Seiten starke Einigungsvertrag sowie die Völkerrechts-Abkommen mit den Alliierten Bestimmungen, die sich in fast allen Lebensbereichen niederschlagen. Hier die wichtigsten Regelungen im Überblick:

● **Meldewesen:** Die DDR-Personalausweise bleiben bis zum 31. Dezember 1995 gültig. Für West-Berliner gelten die fälschungssicheren Plastik-Ausweise bis zu ihrem eingetragenen Ablaufdatum weiter, die alten Papp-Ausweise werden höchstens noch um ein Jahr verlängert. Wegen technischer Probleme können DDR-Bürger und West-Berliner ihre neuen gesamtdeutschen Papiere voraussichtlich aber erst frühestens Mitte 1991 beantragen. Mit der Beendigung der alliierten Hoheitsrechte entfällt für die West-Berliner auch die Pflicht, zu jeder Stunde den bisherigen Behelfsausweis bei sich zu tragen. Auch West-Berliner müssen ab 1992 zur Bundeswehr.

● **Straßenverkehr:** DDR-Bürger können sich noch bis zum 1. Januar 1991 an bundesdeutsche Verkehrsregeln gewöhnen. Dann tritt überall die Straßenverkehrsordnung in Kraft. Es wird dann nicht mehr erlaubt sein, bei roter Ampel und grünem Zusatzpfeil rechts abzubiegen. Bis spätestens 31. Dezember 1992 müssen alle Trabis, Wartburgs und die anderen noch in der DDR zugelassenen Autos durch den TÜV. Auch DDR-Fahrräder müssen bis dahin verkehrstechnisch auf West-Standard „nachgerüstet“ werden.

Was Promille und Tempolimit angeht, bleibt Deutschland auch nach dem 3. Oktober geteilt. Im Gebiet der Ex-DDR und im Ostteil Berlins gilt weiter absolutes Alkoholverbot und Tempo 100 auf Autobahnen, im Bundesgebiet und im Westen Berlins die 0,8-Promille-Grenze. Eine endgültige Regelung soll bis Ende 1992 gefunden werden.

● **Post:** Die bis zum 30. Juni herausgegebenen DDR-Briefmarken mit dem Aufdruck „Deutsche Demokratische Republik“ werden ungültig. Die seitdem gedruckten Marken „Deutsche Post“ werden noch bis Jahresende verkauft und gelten bis 31. Dezember 1991. Neue Postleitzahlen für die DDR-Städte werden derzeit erarbeitet. Für eine Übergangszeit von zwei Jahren sollen zur Sicherheit Briefe in den Westteil Deutschlands mit einem „W“ vor der Postleitzahl gekennzeichnet

werden, Briefe in den Ostteil mit einem „O“.

● **Arbeit und Soziales:** Der 3. Oktober ist dieses Jahr erstmals Nationalfeiertag in Deutschland. Der 17. Juni als Tag der deutschen Einheit entfällt — eine der wenigen Änderungen, die Westdeutsche betrifft. Für die DDR-Bürger wird der 7. Oktober, der Gründungstag der DDR, erstmals seit 40 Jahren wieder zum ganz normalen Arbeitstag.

Am 3. Oktober tritt mit dem Ladenschlußgesetz auch das Gesetz über den Dienstleistungsabend in Kraft. Läden in der DDR dürfen dann nicht mehr bis 19 oder 20 Uhr geöffnet halten. Dafür können die Bürger zwischen Chemnitz und Schwerin donnerstags bis 20.30 Uhr einkaufen — sofern die Gewerkschaften mitmachen.

Mütter in der DDR können sich noch bis 30. Juni 1991 zur Pflege erkrankter Kinder sechs Wochen lang von der Arbeit freistellen lassen. Danach haben sie Anspruch auf höchstens fünf freie Tage für jedes kranke Kind. Der bisher gewährte „Hausarbeitstag“ entfällt ab 30. Dezember 1991. Die bisherigen günstigen Regelungen über Schwangerschafts- und Wochenurlaube für Mütter in der DDR gelten noch bis Ende 1990.

Die strittige Abtreibungsfrage konnte nicht gelöst werden. Zwei Jahre lang bleibt deshalb auf DDR-Gebiet die Fristenlösung, im Bundesgebiet der Paragraph 218. Es gilt das „Tatortprinzip“: Westbürgerinnen können in der DDR straffrei abtreiben lassen.

Wer sich vor der Einheit scheiden läßt, behält seine bis dahin erworbenen Unterhaltsansprüche. Am 3. Oktober gilt auch für jetzige DDR-Bürger das bundesdeutsche Mietrecht. Bis zum 1. Januar 1992 genießen Mieter auf DDR-Gebiet einen besonderen Kündigungsschutz. Die derzeitigen Mieten dürfen nur in „ortsüblichem“ Rahmen erhöht werden.

● **Lohnsteuer:** Von 1991 an soll die Lohnsteuer auf westdeutschen Lohnsteuerkarten berechnet werden. Aus diesem Grund müssen alle Arbeitgeber diese Karten schon bis zum 1. Oktober an ihre Beschäftigten ausgehändigt haben.

Viele Frauen essen nur Putenfleisch, um abzunehmen. Statt Butter streichen sie Margarine aufs Brot, weil sie felsenfest überzeugt sind: „Margarine hat weniger Kalorien.“ Stimmt das eigentlich? US-Diät-Spezialisten verraten zehn ganz einfache Tricks.

So nehmen Sie leicht ab:

- ★ Essen Sie nur weißes Putenfleisch, das dunkle an den Schenkeln hat 100 Prozent mehr Fett.
- ★ Margarine und Butter haben etwa gleichviel Kalorien. Margarine aus Pflanzenöl gilt als gesünder.
- ★ Wer rohen Sellerie isst, verbraucht durchs Kauen mehr Kalorien, als die Knolle enthält. Sellerie ist wasser- und faserreich, stillt Heißhunger auf Herzhaftes.
- ★ Grapefruit vor dem Essen spendet viel Vitamin C. Vorsicht: Bei zuviel Pampelmuse gibt's Durchfall.
- ★ Nach dem Sport zeigt die Waage bis zu 1 Kilo weniger. Nicht täuschen lassen: Sie haben nur Wasser ausgeschwitzt. Fett wird kaum abgebaut.
- ★ Die Salatbar im Restaurant verspricht eine magere Mahlzeit. Doch die leckeren Dressings oder Speckwürfel sind Kalorienbomben. Also nur mit Zitronen und Ölanrichten.
- ★ Gegen den Hunger zwischendurch 100prozentigen Fruchtsaft trinken. Noch besser ist frisches Obst. Schokolade oder Bonbons helfen nur kurzfristig.
- ★ Getoastetes Brot schmeckt trockener, hat aber nicht weniger Kalorien.
- ★ Das kräftige Frühstück gibt dem Körper morgens Energie. So verbrennt er später aufgenommene Kalorien schneller.
- ★ 8 Glas Wasser am Tag unterdrücken das Hungergefühl, unterstützen die

Teurer Tag der deutschen Einheit

Der Tag der deutschen Einheit am 3. Oktober kostet die Wirtschaft rund vier Milliarden Mark an Löhnen und Gehältern. Dies hat der Bundesverband Junger Unternehmer errechnet.

Verdauung und verhindern Pickelchen auf der Haut — häufige Folge einer nichtausgewogenen Diät.

Verbraucher in der DDR werden stärker abkassiert

KÖLN (dpa/VWD). Waren des täglichen Bedarfs sind offenbar in der DDR immer noch spürbar teurer als in der Bundesrepublik. Kurz vor der deutschen Einheit sei lediglich in Läden in der Nähe zur ehemaligen Grenze und zu Berlin ein ähnliches Preisgefüge wie im Westen zu beobachten, meint Hubertus Tassar, Sprecher der Hauptgemeinschaft des Deutschen Einzelhandels (HDE).

Nach wie vor boykottierten die Käufer auf dem Gebiet der Noch-DDR Produkte aus ihrem eigenen Land. 75 bis 85 Prozent des DDR-Sortiments seien nur schwer zu verkaufen. Selbst wenn das Ei aus dem Osten genauso frisch ist wie das aus dem Westen, werde das bundesdeutsche Konsument sehr vorsichtig mit seinem Geld um, die Preise werden zunehmend verglichen, sagt Tassar.

DDR-Bürger mißtrauen Preisen

West-Waren werden viel günstiger als Ost-Produkte empfunden

des FRANKFURT A. M., 1. Oktober. Die Bevölkerung der DDR macht sich zunehmend Sorgen über die Preisentwicklung. Bei den Lebensmittelpreisen fürchten 57 Prozent, daß sie teilweise „ungerechtfertigt überhöht“ sind, nahezu die Hälfte der DDR-Bürger ist über die Mietentwicklung beunruhigt. Dies ergab nach Angaben des Instituts für Demoskopie Allensbach die erste von drei Repräsentativ-Untersuchungen im Auftrag des Bonner Wirtschaftsministeriums. Sie sollen Reaktionen und Konsequenzen des wirtschaftlichen Umbruchs in der DDR feststellen.

Demnach werden offenbar die Preise von Westwaren, die vor dem Mauerfall kaum zu bekommen waren, überwiegend günstig beurteilt, während gängige DDR-Waren mehrheitlich als zu teuer eingestuft werden. So empfinden zwischen 44 und 61 Prozent der DDR-Bürger die Preise für Milchprodukte, Brot und Fleisch — die größtenteils von DDR-Produzenten stammen — als stark überhöht. Was dagegen für Kaffee, Süßwaren, Elektroartikel, Kosmetik oder Kleidung aus dem Westen bezahlt werden muß, erscheint einer großen Mehrheit als ausgesprochen günstig.

Rund ein Viertel der DDR-Bürger gab an, „öfter“ zum Einkaufen in den Westen zu fahren, weitere 40 Prozent lassen sich zumindest „gelegentlich“ in die Bundesrepublik locken. Als wichtigsten Grund für die Shopping-Ausflüge gaben 77 Prozent der Befragten an, daß es viele Waren in der heutigen DDR noch nicht gebe. Weitere Gründe waren in dieser Reihenfolge „Modernität“, Qualität, technischer Standard und erst an siebter Stelle „günstigere Preise“.

Von einem „Kaufrausch“ in der DDR kann laut Allensbach jedenfalls keine Rede sein. Nur 18 Prozent der Befragten gaben sich schon jetzt als ausgesprochen konsumfreudig zu erkennen. Über die Hälfte kauft nur, was jetzt direkt gebraucht wird, und spart den Rest. Weitere 39 Prozent zögern, möchten gerne kaufen, sind sich aber noch nicht sicher — und warten erst mal ab.

KOLIK ZE TO RUDE STA'7?

Seit Jahren terrorisiert ein psychisch kranker Mann ungehindert eine Kölner Studienrätin

An jenem Tag vor gut zwei Jahren klingelte es früh am Morgen bei der Kölner Studienrätin. Ohne ihre Brille aufzusetzen, in der Annahme, es könne sich um diese Tageszeit nur um den Postboten handeln, öffnete die junge Frau die Wohnungstür. Davor stand, aus der Perspektive der 1,58 Meter kleinen Gabi D., „so ein riesiger Typ“. Genau konnte sie ihn nicht erkennen. Bevor sie recht wusste, wie ihr geschah, versetzte ihr die unklare Gestalt vor der Tür einen heftigen Stoß ins Gesicht. In Panik schlug Gabi D. die Tür zu. Erst als sie hörte, wie sich die Schritte entfernten, öffnete sie erneut einen Spalt und rief: „Wer sind Sie?“ Da zum ersten Mal fiel der Name des Menschen, der sie von nun an um ihre Ruhe bringen, sie bis in die Träume verfolgen und zur Änderung ihres gesamten bisherigen Lebens zwingen sollte.

Weder die von ihr seit diesem Tag gerufene Polizei noch Rechtsanwalt und Gerichte, das eingeschaltete Kölner Gesundheitsamt, die Eltern des Angreifers, sein Arzt — wen immer sie auch um Unterstützung anging, wollte oder konnte ihr nicht helfen. Denn Stephan H., ein ehemaliger Schüler von Gabi D., leidet laut medizinischem Befund an einer hochgradig schizophrenen Wesensänderung und erlebt dadurch „die Welt vollkommen anders als der sogenannte gesunde Mensch“. Sein belästigendes und aggressives Verhalten „Frau D. gegenüber ist zum weitaus überwiegenden Teil auf die schizophrene Erkrankung zurückzuführen“, lautet das jüngste psychiatrische Gutachten.

Eine Beurteilung, die für Stephan H. einem Freibrief gleichkommt. Denn strafrechtlich ist er, aufgrund dieses ärztlichen Attestes, nicht zur Verantwortung zu ziehen. Dem Gesundheitsamt der Stadt wiederum reicht der von ihm gegen Frau D. veranstaltete Psychoterror nicht, um Stephan H. in die Psychiatrie einzuweisen. „So bedauerlich das Verhalten von Herrn H. gegenüber ihrer Mandantin ist“, heißt es in einem Schreiben des Amtes an Gabi D.s Kölner Rechtsanwalt, „so rechtfertigt es nicht eine Dauerunterbringung des Herrn H. in einer psychiatrischen Klinik.“ Jan Leidel, Leiter des Kölner Gesundheitsamtes, meint, „schizophren Kranke sind für einzelne Menschen ihrer Umgebung nun mal schier unerträglich. Wir haben dafür keine Lösung.“ Eine Einweisung nach dem sogenannten Psych-KG, dem Psychisch-Kranken-Hilfe-Gesetz, aufgrund dessen allein

ein Mensch zwangsweise in die Psychiatrie verbracht werden kann, hält Leidel in dem Falle für nicht angebracht. Dazu müsse eine unmittelbare Gefahr für Leben oder Gesundheit des Betroffenen oder anderer Menschen bestehen. Und das liegt nach Ansicht der Experten hier offenbar nicht vor.

All dies macht Gabi D. für den schwer gestörten Stephan H. quasi zum Freiwild. Nach dem ersten morgendlichen Schrecken vor zwei Jahren hat er seine ehemalige Lehrerin mehrmals aufgesucht, sie tätlich angegriffen, ihr Briefe, teils obszönen Inhalts, geschrieben und vorbeigebracht, sie nicht mehr in Ruhe gelassen. Eines Morgens stand er vor ihr in der Klasse, als sie gerade mit dem Unterricht beginnen wollte, packte sie vor der bestürzten Schülerschaft und stieß sie gegen den Heizkörper. Zwei weitere Male ist er noch in ihre Wohnung eingedrungen. Einmal hat sich Gabi D. mit Tränengas wehren können, die Polizei gerufen. Die den Eindringling freilich gleich wieder laufen ließ. Kurze Zeit darauf stand er erneut vor ihrer Haustür. Diesmal durch einen Motorradhelm vor einer Tränengasattacke geschützt.

In unregelmäßigen Abständen, offenbar immer dann, wenn Stephan H. seine Psychopharmaka nicht einnimmt oder den Arztbesuch vernachlässigt, schellt bei Gabi D. nach Mitternacht alle paar Stunden das Telefon. Inzwischen hat sie einen Anrufbeantworter, ein neues Schloß, macht einen Karatekurs, verläßt die Wohnung nicht mehr ohne Tränengas in der Tasche. Mehr denn je fühlt sie sich schutzlos.

Kürzlich schöpfte sie Mut, weil ein Kölner Gericht Stephan H. zunächst bei Androhung von Ordnungsstrafe und Haft dazu verdonnerte, ihr fern zu bleiben und ihr nicht mehr zu schreiben. Doch als der dagegen verstieß und ihr Anwalt dies den Richtern meldete, kam von dort der ernüchternde Bescheid, da könne leider nichts getan werden, der Mann sei nun mal nicht schuldfähig. Zu allem Überflüss wurden die Kosten für das Verfahren Gabi D. auferlegt. Ähnlich erfolglos verlief das Hausverbot, das der Rektor ihrer Schule gegen den hartnäckigen Angreifer erließ. Als dieser es durchbrach, konnte nichts unternommen werden. Mit der bekannten Begründung. Beim Gesundheitsamt wurde Gabi D. der Rat gegeben, sich eine geheime Telefonnummer zuzulegen, gegebenenfalls umzuziehen. Nach Ansicht von Gesundheitsamtsleiter Leidel Ausdruck von Hilf- und Ratlosigkeit al-

lerorts.

Eine Psychiaterin vom sozialpsychiatrischen Dienst der Stadt Köln besuchte Stephan H. in seiner Wohnung, fand ihn auffallend einsichtig in die gegen ihn erhobenen Vorwürfe und rang ihm das Versprechen ab, er wolle Gabi D. in Zukunft in Ruhe lassen. Offenbar beruhigte sie das, obwohl gerade bei diesem Krankheitsbild nach Ansicht des Referatsleiters für medizinische Fachfragen beim Land-schaftsverband Rheinland, Jörg Weidenhammer, Appelle an die Einsichtsfähigkeit bei Schizophrenen sinnlos sind. „Das Tückische an dieser Art von Erkrankung“ ist seiner Erfahrung nach, „daß die Betroffenen für viele nicht erkennbar krank sind. Selbst Ärzte sind nicht davor geschützt, da ein Fehlurteil zu fällen. Gerade wenn er aufgeregt ist, normalisieren sich bei Menschen mit psychotischen Störungen viele Funktionen, so daß man als Fachmann nicht unmittelbar erkennen kann, daß sie auf diese Art und Weise ihre kranke seelische Persönlichkeit vor uns verbergen wollen.“

Weidenhammer wundert sich, was da wohl fehlgegangen sein könnte. Seiner Einschätzung nach gehört ein Mensch wie Stephan H., nach der Beschreibung der Vorfälle, dringend in stationäre Behandlung, „um einen therapeutischen Prozeß in Gang zu setzen. Da sind in den inneren Welten dieser Menschen Vorstellungen entstanden, die kann man nicht durch ambulante Therapie in den Einrichtungen einer Arztpraxis regulieren.“ Weidenhammer, der jahrelang als Arzt in der italienischen Reformpsychiatrie gearbeitet hat, meint, selbst in Italien, dem Land mit der wohl fortschrittlichsten Psychiatrie, würde ein Mensch wie Stephan H., soweit er das beurteilen kann, nur stationär behandelt werden. Warum das in Köln bislang unterblieb, kann er sich nicht erklären.

Zumal da nach und nach herauskommt, wie aggressiv Stephan H. sein kann, wenn es ihn richtig packt. 1976 wurde er als Notfall in die Universitäts-Nervenklinik der Stadt Köln eingeliefert, nachdem er seinen Bruder mit einem Beil am Kopf verletzt hatte. Kürzlich stellte er erneut seine spontane Aggressivität unter Beweis. Zufällig hatte er in seinem Viertel einen ehemaligen Schüler von Frau D. getroffen, der von den Belästigungen wußte und ihn daraufhin ansprach. Nach Darstellungen dieses Schülers griff Stephan H. ihn sofort massiv an. Bei der Anzeige wegen Körperverlet-

zung auf dem nächstgelegenen Polizeiviertel kam dann heraus, daß Stephan H. dort einschlägig bekannt ist. Offenbar, so teilten die Beamten bei der Gelegenheit mit, tyrannisiere er fleißig seine Nachbarschaft. Eine ganze Reihe von Strafanzeigen lägen vor.

Gabi D. bleibt nun, nachdem sie alles ausgeschöpft hat und überall wie gegen eine Gummilwand läuft, nur noch der Rat von Referatsleiter Jörg Weidenhammer, sich an die zuständigen Kommunalpolitiker zu wenden. Die hätten immerhin die kommunale Aufsicht über die Psychiatrie und könnten, wenn überhaupt, noch helfen. Demnächst wird Stephan H. wohl einen amtlich bestellten Pfleger bekommen, der — je nachdem, wie er die Sachlage einschätzt — auch ohne daß ein akuter Notfall besteht, auf stationäre Einweisung des jungen Mannes bestehen kann. Gabi D. hat derweil das Gefühl, „daß ich einfach keinen Schutz habe. Daß ich halt warten muß, bis er mir irgendwann wirklich mit dem Beil einen über den Kopf zieht, und dann endlich ist Ruhe.“

Neandertaler erlegten riesige Wald-Elefanten

Einer der sensationellsten Funde der letzten Jahre in Deutschland ist bei einer Ausgrabung im Braunkohlenfeld bei Gröbern, Kreis Gräfenhainichen, in Sachsen-Anhalt geglückt. Nach Mitteilung des Direktors des Landesmuseums für Vorgeschichte in Halle an der Saale, Dr. Dieter Kaufmann, wurde dort unmittelbar vor dem Bagger das Skelett eines vor etwa 100 000 Jahren verendeten oder von Neandertalern getöteten Wald-Elefanten entdeckt. Bei diesem Skelett wurden annähernd 30 kurzzeitig benutzte Feuersteinwerkzeuge gefunden, mit deren Hilfe die Neandertaler das tote Rüsseltier ausgeweidet hatten.

Es ist schon lange bekannt, daß die Neandertaler mit dicken Holzlanzen, die sie vorne mit Steingeräten zuspitzten, auch großen Säugetieren zu Leibe rückten. Beispielsweise hat man schon 1948 in einer Tongrube bei Verden an der Aller in Niedersachsen eine in elf Teile zerbrochene Lanze aus Eichenholz entdeckt, die zwischen den Rippen eines Wald-Elefanten steckte. Die Wald-Elefanten haben in Warmzeiten des von starken Klimaschwankungen geprägten Eiszeitalters gelebt. Sie gehörten mit zu den größten Rüsseltieren. Besonders kräftige Bullen erreichten eine Schulterhöhe von bis zu 4,50 Meter. Dies ist ein Meter mehr als

längsten Herstellungsdauer aus der Zeit der Neandertaler und in den Jahrtausenden davor. Für ein relativ kompliziertes Werkzeug wie einen Faustkeil benötigte ein damaliger Steinschläger nicht länger als 15 Minuten, schrieb Veil in den „Archäologischen Mitteilungen aus Norddeutschland“ (Beihft, 1990). Die Neandertaler haben außer

bei den eiszeitlichen Mammuten, die im Gegensatz zu den Wald-Elefanten in kalten Abschnitten des Eiszeitalters lebten. Für die Nachbildung der ebenfalls etwa 100 000 Jahre alten Jagdlanze benötigten Lehlänge in einem entsprechenden Versuch etwa fünf Stunden Arbeitszeit. Nach Ansicht des Prähistorikers Stephan Veil vom Landesmuseum Hannover ist demnach die Holzlanze das Gerät mit der

Wald-Elefanten auch andere Tierarten erlegt. In der Gegend von Wallertheim im rheinlandfälzischen Kreis Alzey-Worms beispielsweise erlegten sie ausschließlich Wisente. Dies ergaben die Untersuchungen der Wissenschaftlerin Sabine Gaudinski aus Neuwied an mehr als 15 600 Tierknochen von dieser Fundstelle

Im Zuge der deutschen Vereinigung macht sich nun auch Finnland von Bestimmungen frei, die bisher die finnische Souveränität einschränkten. Die von der Regierung und Präsident Koivisto verkündete „Umdeutung“ des Pariser Friedensvertrages und des Freundschafts- und Beistandspaktes mit der Sowjetunion wurden in Finnland einhellig begrüßt. Die in letzter Zeit mehrmals lancierte Forderung, den 1948 geschlossenen Pakt mit Moskau als „unzeitgemäß“ zu kündigen, verliert dadurch ihre Bedeutung.

In dem 1947 unterzeichneten Friedensvertrag, der den Schlußstrich unter Finnlands Krieg gegen die Sowjetunion zog, werden Größe und Stärke der finnischen Streitkräfte reguliert. Außerdem wird den Finnen der Kauf von deutschem Kriegsmaterial verboten. Nun erklärt die Regierung in Helsinki, daß die „Bestimmungen über Deutschland ihre Bedeutung verloren haben, nachdem Deutschland vereinigt und seine Souveränität wiederhergestellt wird“.

Die zunächst nur als befristete Maßnahme gedachten Beschränkungen der finnischen Armee auf 34 400 Mann, der Seestreitkräfte auf maximal 4500 Mann und 10 000 Tonnen Material, der Luftwaffe auf höchstens 60 Flugzeuge und 3000 Soldaten und das Verbot, U-Boote anzuschaffen, entsprechen nach Ansicht der finnischen Regierung nicht mehr „der Stellung des Landes als Mitglied der Vereinten Nationen und

Finnlands Souveränität: neuer alter Vertrag

als Teilnehmerstaat der KSZE“. Daher hätten „auch sie ihre Bedeutung verloren“, heißt es in der Regierungserklärung. Als einziges der Länder, denen 1947 in Paris als vormaligen Verbündeten Deutschlands Beschränkungen auferlegt wurden, hat sich Finnland bisher voll an diese Bestimmungen gehalten.

• Gleichzeitig erklärte Präsident Mauno Koivisto, daß der Hinweis auf

Der Hinweis auf Deutschland als möglicher Angreifer spiegele, sagt Koivisto nun, eine „Lageeinschätzung aus einer nicht mehr gültigen Zeit“ wieder: Während des Zweiten Weltkrieges waren deutsche Truppen Seite an Seite mit finnischen über Finnland in die Sowjetunion eingefallen. Finnland werde, versicherte Koivisto, nicht zulassen, daß sein Land Aufmarschgebiet für eine Attacke auf die UdSSR werde, gleichgültig, von wo ein solcher Angriff komme.

Die „Konsultationsklausel“ des Paktes war bis in die siebziger Jahre von Moskau als Einschränkung der finnischen Neutralität angesehen worden. Sie hatte jedoch nie Anwendung gefunden. Während der Berlin-Krise 1961 hatte Kreml-Chef Chruschtschow angedeutet, daß die Sowjetunion sich bedroht fühle und Konsultationen für notwendig halte. Der damalige finnische Präsident Kekkonen reiste daraufhin nach Sibirien und brachte Chruschtschow von der Idee ab, Verhandlungen über eine militärische Zusammenarbeit zu verlangen. Erst Michail Gorbatschow erkannte die finnische Neutralität vorbehaltlos an, als er im Vorjahr auf Staatsbesuch in Helsinki war.

Die in der finnischen Debatte zuletzt

häufig erhobene Forderung, den als „stalinistisches Relikt“ bezeichneten Beistandspakt auf den „Misthaufen der Geschichte“ zu werfen und zu kündigen, werden von Koivisto und der Regierung abgewiesen. Die von Finnland vorgenommene „Umdeutung“ sei wesentlich unkomplizierter als eine Verhandlung mit Moskau über einen neuen Inhalt des nach mehreren Verlängerungen noch bis 2003 gültigen Vertrags, sagte Außenminister Pertti Paasio. Statt den Pakt umzuschreiben, habe man den „ganzen Deutschland-Teil in Klammer gesetzt“.

Der finnischen Erklärung waren keine Verhandlungen mit den Signatarmächten des Pariser Abkommens vorausgegangen. Helsinki hatte die Sowjetunion und Großbritannien über den bevorstehenden Schritt informiert, sie meldeten keine Bedenken an. Paasio betonte, daß die Lösung von den alten Beschränkungen geschehen sei, um die Souveränität zu stärken, und nicht, um aufzurüsten. Weder ein Ausbau der finnischen Streitkräfte noch die Anschaffung von U-Booten oder der Kauf deutschen Kriegsmaterials seien derzeit aktuell.

Und einer Beschränkung des Friedensvertrags unterwirft sich Finnland weiterhin: Zum Verzicht auf Atomwaffen, deren Anschaffung den Finnen in Artikel 17 des Pariser Vertrags verboten wird, hat sich Helsinki nochmals 1969 durch den Beitritt zum Atomsperrvertrag verpflichtet.

ANALYSE

Deutschland auch im Beistandspakt mit der Sowjetunion „veraltet“ sei. In dem Pakt, der jahrzehntelang die Grundlage der finnisch-sowjetischen Beziehungen war, verpflichtete Finnland sich, einen über finnisches Territorium geführten Angriff von „Deutschland oder einem mit diesem verbündeten Staat“ auf die Sowjetunion abzuwehren und dazu notfalls und nach vorhergehenden Konsultationen sowjetische Hilfe in Anspruch zu nehmen.

85 Nur der Pastor weiß, wen Max heimlich unterstützt

Hamburg – Das Herz eines Boxers... schlägt heute 85 Jahre. Glückwünsche aus Millionen von Herzen für Max Schmeling.

Wie immer an runden Geburtstagen packt Max Schmeling mit den Armen, die einst Joe Louis und Jack Sharkey schlugen, eine Tasche in seinen Opel Senator und fährt einfach weg. Von Hollenstedt, wo er wohnt, 20 Minuten nach Stemmen, wo er feiert. Dort, einem 800-Seelen-Dorf zwischen Hamburg und Bremen, reizen ihn heute drei Herzbuben: Der große Max Schmeling spielt im „Maten's Hus“ mit seinen Freunden

Heinrich (80), Hinrich und Friedhelm (beide 84) an seinem Geburtstag Skat.

Der Boxer Schmeling. Mit 19 erster Profikampf, K.o.-Sieg über Czapp. Gage 80 Mark. **12. Juni '30:** Schmeling wird mit 25 Schwergewichts-Weltmeister durch Disqualifikation von Jack Sharkey (USA) wg. Tiefschlag. Gage 177 971 Dollar, rund 750 000 Reichsmark. **19. Juni '36:** K.o.-Sieger 12. Runde gegen Joe Louis – kein WM-Titelkampf. **22. Juni '38:** K.o.-Niederlage nach 124 Sekunden gegen Louis im WM-Kampf.

Der Ehemann Schmeling. 1933 heiratete er die Film-Schönheit

Anny Ondra. Nach 54 glücklichen Ehejahren verstarb Anny vor drei Jahren.

Der Geschäftsmann Schmeling. Als er durch den Krieg sein 3,5-Millionen-Landgut in Pommern verlor, hat er in Stemmen Nerze und Hühner gezüchtet. 1957 hat er eine Fabrik von Coca Cola übernommen. Noch heute fährt der Boß täglich in seine 500-Mann-Firma nach Hamburg-Brahmsfeld.

Der Mensch Schmeling. Er hat nie geraucht, getrunken, braucht heute noch keine Brille. Nur der Pastor von Hollenstedt weiß, wen der kinderlose und vermögende Schmeling heimlich unterstützt.

Hamburg – Max Schmeling führt die „Top Ten“ der größten deutschen Sportler aller Zeiten, die BILD auf Seite 1 vorstellt, an.

Aber es gibt – und gab – natürlich weit mehr große deutsche Sportler. Das zeigte auch die Abstimmung unter den über 100 Sport-Redakteuren von BILD.

Jung und alt waren sich einig: Nur zehn Namen zu nennen, wäre zu wenig. Deshalb hier die BILD-Auswahl von 25 Top-Namen, wenn auch viele mehr deutsche Sportgeschichte schrieben.

Natürlich verblaßt der Ruhm mit den Jahren. Aber die BILD-Redaktion hat auch Ski-Olympiasiegerin Christl Cranz, Mittelstreckler Rudolf Harbig und Ernst Kuzorra, den Erfinder des Schalker Fußball-Kreisels, nicht vergessen. Idole ihrer Zeit.

TAKY BYL NÁČEK A MOTÁL SE KOLEM FYRERA...

- 1. Max Schmeling**
Box-Weltmeister
- 2. Franz Beckenbauer**
Fußball-Weltmeister
- 3. Boris Becker**
Dreimal Wimbledon Sieger
- 4. Roland Matthes**
19 Schwimm-Weltrekorde
- 5. Steffi Graf**
Welttranglisten-Erste im Tennis
- 6. Katarina Witt**
Eiskunst-Olympiasiegerin
- 7. Fritz Walter**
Fußball-Weltmeister
- 8. Heide Rosendahl**
Doppel-Olympiasiegerin
- 9. Rosi Mittermaier**
Zweimal Ski-Gold
- 10. Armin Hary**
100-m-Weltrekordler
- 11. Michael Groß**
Dreimal Schwimm-Gold
- 12. Hans-Günther Winkler**
Reit-Olympiasieger

- 17. Rudolf Harbig**
Weltrekorde über 400 m und 800 m
- 18. Ulrike Meyfarth**
Zweimal Hochsprung-Gold
- 19. Gerd Müller**
Fußball-Weltmeister
- 20. Graf Berge von Trips**
Motorsport-As

- 13. Kornelia Ender**
Viermal Schwimm-Gold
- 14. Kristin Otto**
Sechsmal Schwimm-Gold
- 15. Rudi Altig**
Rad-Weltmeister
- 16. Uwe Seeler**
Vier WM-Teilnahmen

- 21. Christl Cranz**
Ski-Olympiasiegerin
- 22. Marita Koch**
400-m-Olympiasiegerin
- 23. Killus/Bäumler**
Eiskunst-Weltmeister
- 24. Ernst Kuzorra**
Schalker Fußball-Idol
- 25. Peter-Michael Kolbe**
Fünfmal Ruder-Weltmeister

CSFR startuje Privatisierung

Prag plant erste kleine Schritte / Bürokraten schießen quer

PRAG (dpa/VWD). Fast ein Jahr nach der sanften Revolution will die Tschechoslowakei mit der Privatisierung der Wirtschaft ernst machen. Noch in dieser Woche soll das Bundesparlament eine Gesetzesvorlage über die „kleine Privatisierung“ erörtern und sie wenige Tage später verabschieden. Nach Ansicht westlicher Beobachter wird es höchste Zeit, daß die schon lange versprochenen Reformen vorankommen, denn in der Bevölkerung sei bereits Unmut über das langsame Tempo zu spüren.

Die kleine Privatisierung betrifft Dienstleistungsbetriebe, Werkstätten und ähnliche mittelständische Unternehmen. Nicht bekannt ist bisher, wie viele Bürger ihr Geschäft oder ihr Restaurant zurückhaben wollen. Bei der Reprivatisierung müssen amtlichen Angaben zufolge mögliche Erbansprüche geprüft werden. Immerhin sind bereits 42 Jahre seit der Sozialisierung der Wirtschaft vergangen, die den Schuhhersteller Bata genauso betraf wie den Schuster an der Ecke oder den Besitzer eines Tante-Emma-Ladens.

Die kleine Privatisierung dürfte rund 80 000 Tschechoslowaken die Möglichkeit geben, sich selbständig zu machen. Die Banken sind bereit, ihnen Kredite zu gewähren, wenn auch nur im begrenzten Rahmen. Die „große“ Entstaatlichung, bei der Fabriken und bedeutende Unternehmen in private Hände übergehen sollen, wird erst auf einer zweiten Etappe im

kommenden Jahr in Angriff genommen. Anders als bei den jetzt geplanten kleinen Schritten gibt es dafür aber noch keine konkreten Vorstellungen.

Obwohl die Bevölkerung nicht von der Verstaatlichung der Großbetriebe profitierte, herrscht allgemein die Meinung, daß diese Unternehmen Allgemeingut seien. Deshalb möchte Finanzminister Václav Klaus das „Volkseigentum“ über Gutscheine, mit denen Aktien erworben werden können, an die Bürger verteilen.

Für die künftigen Unternehmer in der CSFR birgt die kleine Privatisierung schon vor ihrem Beginn manche Probleme. Bürokraten schießen quer, alte Strukturen bestehen fort. Mieten für Werkstätten, Büros und Restaurants wurden landesweit drastisch erhöht. So wird ein Betrieb künftig das Acht- bis Zehnfache des ursprünglichen Preises bezahlen müssen. Auch sind Maschinen oder Großkühlschränke für Restaurants kaum zu bekommen.

Selbst die Bestellung eines Firmenstempels ist eine zeitraubende Angelegenheit. Bis dieser endlich fertig ist, kann ein ganzer Monat vergehen. Der gute Wille der Politiker kann so von Bürokraten boykottiert werden. Ein westlicher Diplomat beschreibt das so: „Die Wurzeln des Sozialismus sind noch immer in der Lage, den jungen Baum der Freiheit zu erstickern.“

Tituly vyloučeným

[čtk]: V Praze se uskutečnilo druhé setkání bývalých vysokoškoláků vyloučených z politických důvodů ze studia v letech 1948–1949. Zástupci rehabilitační komise ministerstva školství oznámili, že postizněným, kteří vykonali alespoň jednu zkoušku úplně, bude přiznán akademický titul. Udělení titulu je však aktem rehabilitace, nikoliv přiznáním vysokoškolské kvalifikace pro výkon povolání. V rezoluci, zasláné nejvyšším představitelem státu, se mj. žádá náprava všech křivd, spáchaných za uplynulých 42 let, také formou přiznání důchodu ve výši 3800 Kčs, legalizace odboje proti komunistické totalitě, zveřejnění výsledků vyšetřování události 17. 11. 1989, zrušení titulů RSDr. a titulů získaných v dělnických rychlokurzech. Rozvolně rovněž vyjadřuje protest proti skutečnosti, že spoluvůdci totalitního režimu, dřívější členové KSČ, nyní zastávají vysoké veřejné funkce.

BUDE DOKTOREM?

Levněji do USA a Itálie 20. 9.

(boh): Jen turistický kurs italské liry a amerického dolaru k československé koruně proti minulému týdnu mírně poklesl. Ostatní sledované hodnoty vzhledem k naší měně svou pozici „uvednily“. Francouzský frank tedy nakoupíte za 557 Kčs (+ 0,5 %), německou marku za 1862 Kčs (+ 0,2 procenta), rakouský šilink dostanete za 265 (+ 0,8 %), švýcarský frank za 2246 Kčs (+ 0,9 %) a na nákup jediné britské libry budete muset obětovat 55,20 (+ 0,8 %). Levněji vás přijde cesta nouze do Itálie, neboť tíže italských lir odhrazuje za 24,91 Kčs (– 0,1 %), a do Spojených států, protože i americký dolar šel mírně „dolů“ a následující týden bude k měně za 2905 Kčs (– 0,6 %). Máte-li však zájem o dražší výlety, a tudíž i o další valuty, nezbyvá vám, než se vydat do některých bank a potřebojný obnos dokoupit za limitní prodejní kurs, který určila včerejší aukce. A příznivá zpráva – ve srovnání s minulou „dražbou“ si koruna notně polepšila. Tak tedy francouzský frank získáte za 648 Kčs (– 5,1 %), tíže italských lir za 29,11 Kčs (– 5,7 %), rakouský šilink nakoupíte za 3,07 Kčs (– 5,5 %), německou marku vám nabídnou za 21,71 Kčs (– 0,8 %), švýcarský frank za 26 korun (– 6,6 %), americký dolar dostanete za 34,15 Kčs (– 3,8 %) a britskou libru za 63,96 korun (– 7,4 %).

Ein Güterzug konnte vor der Elefantentblockade auf der Strecke Mettupalayam-Ottacamund im Bundesstaat Tamil Nadu gerade noch bremsen. Laut UNI mußte er zum zuletzt durchfahrenen Bahnhof zurückkehren.

Die Nachrichtenagentur UNI meldete am Dienstag, alle Elefanten der Gegend hätten sich unmittelbar nach dem Unfall wie auf Zuruf versammelt und mit Drohhaltung auf den Schienen niedergelassen, offenbar um zu protestieren.

Prohlášení z Plzně

(ld – pk): Sobotní LD uveřejnila pod názvem Protest J. Kusého krátkou informaci o mimořádné konferenci ČSL v Plzni. Proti této informaci protestuje předsednictvo MěV ČSL z těchto důvodů: – Označení názorů, na konferenci přednesených za jednostranné a nesmířitelné odmítáme, protože to neodpovídá skutečnému průběhu diskuse – poslanec FS br. Ing. J. Čuhra vyjádřil na konferenci nejen názory většiny přítomných (při tajných volbách delegátů na mimořádný sjezd dostal 52 hlasů z 55 hlasujících), ale většinu členů městské organizace ČSL v Plzni – místo oznámení, že se J. Kusý vzdal funkce čestného člena MěV ČSL (nikoliv předsednictva, jak uvedla LD), které vzhledem k předneseným názorům jmenovaného odezvělo na konferenci bez sehemenného ohlasu, by snad LD měla informovat veřejnost o usnesení této konference.

Trauriger Zug der Elefanten

NEU-DELHI, 25. September (dpa). Eine Elefantenherde hat in Südinien einen Tag lang den Verkehr auf einer Bahnlinie blockiert, nachdem auf dieser Strecke ein Elefantentod von einem Zug überfahren und getötet worden war. Die indi-

Konečně spisy Vlasty Javořické

LETOS si připomínáme sté výročí narození oblíbené spisovatelky Vlasty Javořické, která se stala populární autorkou lidových románů. Přišla na svět ve Studenci na Českomoravské vysočině v rodině doktora Bareše a podle blízké hory Javořice si zvolila svůj pseudonym. Pod ním začala v polovině první světové války psát povídky, jež uveřejňovaly Brněnské ilustrované listy, olomoucký Našinec i Pražský večerník. Když dočtila dobrého ohodnocení svých literárních povídek, pustila se do větších románů, kterých za svůj dlouhý život (dožila se 89 roků a zemřela v r. 1979) napsala celkem 112 vedle desítek povídek. Některé její práce jsou uloženy v Památníku písemnictví a stále čekají na svoje vydání.

Vlasta Javořická se stala vyhledávanou autorkou u starší generace, která jí dobře pamatuje a shání její knihy inzeráty, na knižních burzách apod. Bohužel za dlouhá léta nesvobody nemohly být vydávány, protože poúnorově „znalci“ neměli porozumění pro myšlenky, které v románech vyjadřovala – víru v Boha, ryzi vlastenectví, svobodu, spravedlnost, čestnost. Jellíkož „ideologicky nevyhovovala“, dostala se na index zakázaných autorů a z veřejných knihoven musely být její knihy vyřazeny.

Javořická psala srozumitelným jazykem pro všechny a dokonce ty nejprostší – naučila číst. Brali je do rukou, protože měli v nich příležitost radovat se a potěšit z úspěchů či šťastného konce zamotané životní situace, v níž se každý z nás někdy ocitne. I to dodávalo lidem sílu, povzbuzovalo je do další víry a dalších nadějí.

Lidé, kteří ji znali, říkali, že patřila do kategorie lidí, kteří mají tělo z oce-

le a srdce ze zlata. Opravdu tomu tak bylo, protože ještě v osmdesátce byla neuvěřitelně duševně velice čilá a po fyzické stránce ji ještě lidé potkávali v tak vysokém věku na plavárně a v zímě na lyžích. Přes rozsáhlou literární tvorbu vychovála Vlasta Javořická pět svých dětí, k nimž si osvojila ještě malého chlapečka.

Když se v listopadu 1989 politické poměry u nás změnily, začali se čtenáři Vlasty Javořické domáhat znovu vydání jejího díla, neboť hodnoty, které oštěpovala svým čtenářům, mají trvalou platnost a jsou nezbytné i dnes. Víme, že i mezi čtenáři (a hlavně čtenářkami) našeho listu jsou obdivovatelé a čtenelé této spisovatelky a proto rádi uveřejňujeme dobrou zprávu: nově vydavatelství „Lípá“ ve Vizovicích (PSČ 763 12) připravilo vydávání jejích románů v založené edici Lidová levná knihovna v sešitové formě. Romány budou poprvé ilustrovány akad. malířem Vlast. Tomanem. Navazuje tak na starou a oblíbenou tradici, která umožňovala získat knihy bez zatížení rodinného rozpočtu. Po ukončení každého svazku budou vydány původní desky, což umožní opět levnou vazbu knihy.

Pokud snad ti z mladší generace chtějí udělat radost svým maminkám anebo babičkám, mají možnost udělat pro ně sami objednávku a tím, že sešity budou posílány – jako ostatním zájemcům – přímo poštou. V takových případech oznámí tuto darčkovou pozornost mamince nebo babičce samo nakladatelství velmi pěkným dopisem.

UTRŽIL ZASLOUŽENOU POLITICKOU PORAŽKU VE FORNĚ PARFACEK... PATAL MU TO, ŽE TO BETA 409 A „MĚSECE“...

Schöne Zeit der Weinfeste

Winzer und Weinfreunde feiern gern frohe Feste. In deutschen Landen haben Weinfeste eine Tradition, die seit Jahrzehnten Besucher und zahllose Feinschmecker anzieht. Sie gibt es in Baden, an der Mosel, am Rhein und Main und in Hessen. Auch an der Bergstraße hat die schöne Zeit der Weinfeste begonnen.

Das Bergsträßer Winzerfest in Bensheim, seit 1929 alljährlich veranstaltet, lockt in jedem Jahr die Besucher in das Winzerdorf auf den Marktplatz. Hier ist der Mittelpunkt des frohen Treibens. Aber auch in vielen Weinlokalen und Straußwirtschaften wird zünftig gefeiert. Höhepunkt des Festes ist der große Winzerfestzug. Das Weinbaugebiet Hessische Bergstraße liegt sehr verkehrsgünstig und ist auf verschiedenen

Wegen schnell zu erreichen. Zwei Bundesautobahnen im Rheintal führen unmittelbar an der Bergstraße vorbei, ebenso die Bundesbahnlinie. Zum Flughafen in Frankfurt ist es nur eine halbe Stunde Autofahrt. Auch in Groß-Umstadt fließt jetzt der Wein in zahlreiche Gäste-Kehlen. Das „Odenwälder Winzerfest“ bereitet seinen Besuchern ebenfalls einen fröhlichen Umzug und Weinproben mit den Spitzenerzeugnissen der

zurückliegenden Jahre. Zum Winzerfest gehört natürlich auch das gestandene Festessen. Davon läßt sich nur Gutes sagen. Da ist einmal die Bergstraße mit ihrer Speisenvielfalt und mit ihren gastlichen Räumen, die zum Schönsten gehören, was Deutschland für den Rahmen fröhlichen Genießens zu bieten hat. Und da ist andererseits der Odenwald mit seinen eher rustikalen Gasthöfen und seiner meist herzhafte Küche. Beliebt sind vor allem die zahlreichen noch selbst hergestellten Wurstsorten wie z. B. Mettwurst, Leberwurst, Blutwurst und Schinken. Für die Tage der Winzerfeste zwei kulinarische Regionen also – mit wohl-schmeckenden Unterschieden, aber verbunden durch die vielfältige Auswahl der Weinsorten. Über gut gepflegte, typische Qualitätsweine findet man alles bis zu den größten Spitzenweinen. Bergsträßer Weine sind von einer frischen herz-

haften Art. Sie sind eigenständig und bekömmlich. Bei der Sortenwahl sind die Bergsträßer Winzer bewußt konservativ geblieben: Die Rieslingsrebe dominiert mit 55 Prozent, Silvaner und Ruländer runden mit 8, Müller-Thurgau mit 17 Prozent das Sortiment ab. Kenner reisen oft – nicht nur zur Zeit der Weinfeste – von sehr weit her, um sich etwas von dem Wein zu holen, den die Bergsträßer zum großen Teil selber trinken.

— jeden z nich má v průměru 18 metrů a druhý je sesazen ze dvou mladších soustředných kruhů o průměru pět a šest metrů. Rostliny uvnitř kruhů byly staženy do pravidelného tvaru obdélníku proti směru hodinových ručiček.

Lexikon der Jeans

In der Jeansmode wimmelt es von einer Vielzahl von Bezeichnungen. Die wichtigsten Begriffe werden hier erläutert.

AGED LOOK: Mehrere Waschvorgänge des Stoffes bewirken optisch einen künstlichen Alterungseffekt.

BLEACHED DENIM: Mit Chlor hell gebleichter Jeansstoff.

DIAMOND WASHED: Der Stoff wird mit harten, kristallinen Steinen gewaschen.

FADE OUT: Mit Pigmentfarben gefärbte und in der Fabrik vorgewaschene Stoffe, die von Wäsche zu Wäsche heller werden.

GARMENT WASHED: Das fertige Bekleidungsstück wird beim Hersteller gewaschen.

INDIGO DYED: Mit dem blauen Farbstoff Indigo gefärbte Jeans.

MOON WASHED: Sehr heller Auswascheffekt durch Kalium Permanganat als Bleichmittel. Dadurch entstehen verschiedene Farbschattierungen.

PRE-WASHED: Ein Ausdruck für das Vorwaschen des Stoffes, um höhere Einlaufwerte beim Waschen zu vermeiden.

SNOW WASHED: Die Jeans werden in großen Trommeln zusammen mit Bimssteinen und chlorhaltigen Bleichmitteln gewaschen.

USED LOOK: Ein anderer Ausdruck für Aged Look.

ZIPPER: Englisch: Wort für den Reißverschluss.

Nur für KP-Blatt genug Papier

HAVANNA, 25. September (AFP). Ausbleibende sowjetische Papierlieferungen werden in Kuba zu einer deutlichen Reduzierung von Zeitungen und Magazinen führen. Vom 1. Oktober an werde nur noch die Zeitung der kommunistischen Partei „Granma“ inselweit verbreitet. Die Zeitung der kommunistischen Partei „Granma“ inselweit verbreitet, meldeten offizielle Stellen am Montag in Havanna. Die „Tribuna de la Habana“ wird nur noch in der Hauptstadt erscheinen, die übrigen Tageszeitungen werden in Wochenblätter umgewandelt.

Weil in Kuba außerdem das Flugbenzin rationiert worden ist, wird die staatliche tschechoslowakische Fluggesellschaft CSA von November an nicht mehr von Prag über Mexiko nach Havanna fliegen. Die zugeteilten Mengen reichen nicht aus, den Rückflug ohne Zwischenlandung zu sichern, hieß es zu Begründung.

Ohlasy na návštěvu

LONDÝN: Britský tisk se včera soustředil na projev M. Thatcherové ve Federálním shromáždění, který označil za tečku za Mulchovem. The Independent napsal, že M. Thatcherová plně podpořila reformní úsilí V. Havla. Zaznamenal prezidentova slova, že napětí mezi Čechy a Slováky může odradit zahraniční investory. The Daily Telegraph napsal, že předseda vlády ve svém hlavním projevu v Praze rozvedla myšlenku, že Evropská spolupráce se uesmějí stát do sebe zahrledným exkluzivním klubem nýčších 12 členů. The Times k tomu napsal, že M. Thatcherová přivedla svůj boj proti spojeným státům evropským do československého Federálního shromáždění: „Premiérka dává přednost rozšíření Evropy, aby v ES nedominovaly velké hospodářské celky, zejména Německo. Proto zpomaluje vytváření hospodářské a monetární unie a snaží se o zkonsoolidování nových demokracií ve východní Evropě.“ Financial Times usoudil, že britská vysoká návštěva byla zásluhou zápasem s Francouzi o vliv v Československu. Napsal: „Britská delegace odjela do Maďarska plně nespokojena protiútokem své vedoucí proti ofenzivě galského šarmu z minulého týdne. Ale válka není ještě vyhraná.“ J. Delors, francouzský předseda komise Evropských společenství, odjíždí do Prahy dnes.

DVA ZÁHADNÉ KRUHY, podobné těm, které byly na začátku roku objeveny ve V. Británii, se přes noc zjevily na jednom rýžovém poli na jihu Japonska. Oznamit to majitel pole Sunzō Abe. Upřesnil, že objevil dva kruhy

bez viz za nevýdělečným účelem i do Belgie, Nizozemska, Lucemburska a irské republiky. Oficiální kroky v tomto směru byly učiněny včera.

Delors fürchtet starke Deutsche

Kommissions-Präsident warnt in Paris vor einer schwachen EG

PARIS 25. September (Reuter/dpa). Europa hat in der Einschätzung von EG-Kommissionspräsident Jacques Delors nur die Wahl zwischen der fortgesetzten europäischen Integration und der Abhängigkeit von einem starken vereinigten Deutschland. Bei einer Europa-Veranstaltung mit Beiträgen führender französischer und deutscher Politiker warnte Delors am Dienstag in Paris vor nachlassendem politischem Ehrgeiz für Europa, sonst erwache „im Zentrum eines schwachen Europa ein starker und harter Staat, eine starke Wirtschaft, eine deutsche Wirtschaft“.

Komme es zu einem starken Deutschland in Europa, hänge das Schicksal eines großen Teils Europas „von der deutschen öffentlichen Meinung und deutschen Politikern ab“, sagte Delors weiter. Die wirtschaftliche und politische Integration Europas müsse vorankommen, forderte er. Andernfalls werde eine allmähliche Auflösung riskiert, aus der Deutschland als stärkste Macht hervorgehe. Europa habe den deutschen Vereinigungsprozess unterstützt und dürfe nun

nach der Unterstützung der europäischen Integration fragen.

Angesichts „widersprüchlicher Aussagen“ aus Bonn frage er sich häufig, ob die Deutschen wirklich die Wirtschafts- und Währungsunion wollten, fügte Delors hinzu. Die EG stehe durch den Wandel in Mittel- und Osteuropa „mit dem Rücken zur Wand“. Es müssten klare Termine für jede Phase zur Union gesetzt werden. Die Zukunft Europas, so der EG-Kommissar, hänge an der Fähigkeit Deutschlands, in den kommenden Monaten die nötigen Entscheidungen zu treffen.

Frankreichs Staatspräsident François Mitterrand forderte in derselben Veranstaltung die Franzosen auf, angesichts der deutschen Entwicklung „Dynamik“ und „Wagemut“ zu zeigen. Zwar bedeute die Vereinigung „eine nicht zu leugnende Stärkung“ Deutschlands, doch wenn diese Entwicklung ein Anreiz dafür sei, mehr zu tun, sei dies gut so. Dieser Ansporn müsse die Franzosen in die Lage versetzen, „zu zeigen, wozu Frankreich fähig ist“.

tický kabaret. O rok později přišel s nápadem, že by se takové večery měly odehrávat v nějaké vinárně. A Viola byla na světě.

V kanadském Torontu zemřel náhle 17. září 1990 zakladatel pražské poetické vinárny Viola, Jiří Osterman, který v roce 1962 založil Poe-

Korupce na pokračování

BERLÍN: Oprávněnost obvinění některých východoněmeckých činitelů ze spolupráce s bývalou tajnou policií (Stasi) se zřejmě z části potvrdí. Parlamentní výbor NDR, který prověřuje bezúhonnost východoněmeckých poslanců, má v úmyslu doporučit devíti ministrům a členům lidové sněmovny, aby se vzdali svých funkcí jako nepoučitelých z uplynulých 40 let se jeví nyní širší východoněmecký ministr vnitra P.-M. Dierstel (CDU). Od státu si totiž zařídil hůbko pod cenou koupil luxusního sídla za 190 000 marek, jehož cena se však odhaduje na 1,8 miliónu.

Kam bez viz

(čtk): Podle sdělení ministerstva zahraničních věcí je možné s platným cestovním dokladem cestovat

Putování za »černou díru«

K jižním sousedům na sedle favorita

V posledním srpnovém týdnu jsem se asi tisíckrát setkal s rakouským premiérem. Pokaždé mě probodával příhým, sebevědomým pohledem a slovy: „Dosáhl jsem znatelných úspěchů, teď musíme dál! Více budoucnosti, méně socialismu!“ Já ani můj spolujezdec a kamarád jsme neprotestovali. Taky jsme se posunovali dál s československými favority na člověčí pohon, se spárky a s batohem plným jídla od maminky na nosítkách. Vyjeli jsme totiž ze země, kde ještě před rokem platilo: Méně budoucnosti, ale zato pořádný kus socialismu. Jenže ten si na chleba nenamažeš.

Tedy tedy jezďme okukovat, sondovat, poznávat kraje, kam dříve se dostat bylo taktně stejně obtížné, jako proletář vsemnitnou »černou díru«. A přitom, podobně jako u vzpomínaného kosmického úkazu, se tyhle cíle nacházejí nedealeko, přestože v jiném světě. Avšak i vesmír prochází vývojem. Dnes stačí vzít si dovolenou, sednout na kolo a vyrazit. Ze zemi dříve u nás zapovězených nejlépe asi do Rakouska. A pokud už tam, pak směrem k proslulému ledovcovému Dachsteinu, pod hřebenem Taur, k hornímu toku Traunu a k průzračným podalpským jezerům, kterými se tahle řeka na prvních desítkách kilometrů své pouli parádě jako velkým modrým diámanem. Jedeme! Jedeme! Na každém druhém kilometru podporování sympatickým, i když jen dvojzrnným Francem Vranitzkým vyvedeným v nadvíhovali velikosti v pastelových barvách na neokrouhých plakátových pouličkách u hlavních silnic.

ZTRACEN MEZI AUTY

Putovat na kole Rakouskem je myslím stejně jako přecházet po úzkém prkne hlubokou propast a být přitom ze všech možných stran hlášen, přidržován a ochraňován. Kolem vás totiž za jeden den hycíklátské tůry, na zrovna hlemýždí rychlosti, protěčí stovky většinou sportovních řezaných automobilů. Člověk včel neznalému se dokonce může zdát, že rakouští manželé dostávají v porodnici ke každému rodinnému přírůstku navíc dárkem čtyřkolovou oplechovanou hračku na benzín. Moderní auták v českých zemích dosud lidově zvaný fáro, je možno spatřit i u každého venkovského domu. Majitel usedlosti přijede s malým traktorem a valníkem z pole, opláchne se, opatrně objde ohromnou kopu hněje tlajícího k vydatnému posilení svých lánů někde pobíží hornorakouské stodoly, sedne do svého nabýlženého fára a vyrazí, kam je libo. Jenže s úmyslem ohrožoval protijezdce a předovšim necyclisty a chodce. Jen asi čtyřikrát jsem během týdne alyšal zatroubení, ani jednom jsem nebyl evdůdkom dopravní nejasnosti a nešťastí jsem rovněž nepoznal, jak se bourá po rakousku. Autáky se bezbrannějším cyklistům a plátem vyhýbají většinou obloukem než je nutno. Pokud je nutno. Mnohá místa jsou totiž propojena stovkami kvalitních cyklistických stezek a bezvadně upraveným povrchem a přehledným značením. „Jo, a všiml jsem si toho, že nikde nemají nájaký díry, zlomy nebo zhu-py!“ zeptal se mě po třetím dnu naší cesty kamarád Ivan. „Jasně, že všiml,“ odvětil jsem rychle, i když trochu zaražen, neboť to, že můj staroušek přestál na tamějších asfaltech třet, drčet a vyplivovat kroubky, jsem začal brát jako samozřejmost. Ostatně, proč ne. Na dovolenou se přece jezďí za zdravím.

»FANTASTISCHE« HŘUŠNĚ

Cím víc jsme se vzdalovali od hornorakouského sídelního města Lince, tím méně jsme potkávali osobních automobilů

s československou poznávací značkou. Hodně byl o jen »CS« autobusů. My jsme se stylově bezolovnatě prokousali až do lázeňské oblasti za Traun See, kde už kupce ztrácejí tvary podobné těm krkonošským a dávají tušit blízkost tisíciletých alpských vrcholů. A jen si to představte: blankytně modrá obloha, mírně se vlnící hladina rozlehlého horského jezera zasazeného do zvedajících se koberců sytě zelených luk. Janovka spojující třeba kilometrův Grünberg s oblastním centrem Gmundnem, a to vše i s malebným městem vyvedeným v nenásilných odstínech leží v údolí sevřeno bílými skálami okolního masívu. Pak ani nemůže překvapit, když na úžasné citlivě řezané skalovitě zahrádce venkovského domu se na vás sem tam zašklebí trpaslík, který tenhle přírodní až křčovitý — obrez spíše zřealňuje, než aby jej rušil. Ale je-li to mu tak, pak myslím, že v městěčku Hallstatt by místní radní pro přibývalí turisty měli »vysázet« celá kolonie bezpečnostních trpaslíků...

Hallstatt leží na břehu Hallstätter See, přímo v srdci duchstátnského oplocu, přilpčen ke strmé skále a nemačkan na úzký pobřežní pás. Klasické dřevěné domky se záplavou rozjásaných muškátů na hlavní tapičce Seestrasse míjejí hodinu co hodinu stovky nadšených turistů, přičemž ti movitější mohou být ukoupeni projíždkou lodí do nedalekého Obertraunu. Jako pamísek, úplné zadarmo, vám tohle město, kde se ve středověku těžila sůl, nabídne ještě přinejmenším dvě exkluzivity. Z vysoké skály nad ním se do hlubin příjezdních tří silně stomatrných alpských vodopád. A pak taky tato zajímavost: opatrně přistavují kolo k jednomu z domků na pobřeží, když se mí za zády ozve mezinárodní »Fantastische!« Taková starší korpušentní dáma poskakuje kolem máho bicyklu. Už se chci divit, že by 20 let starý rakouský výrobek z vráskami poutní dny na těle a s ne zrovna atraktivně vyhlížejícími vaky na nosiči konkuroval všem krásám světa, když si všimnu, že jsem svého »tátoše« opřel o něco, co jsem v životě neviděl. Přímě z chodníku těsně u čelní stěny domu vyrůstá hrůšň s korunou nikoli košatou, ale úplné placatou a pokryvajcí téměř celou zeď. A na jejích větších hromada lahovitých plodů. Fantastische, milí trpasličí...

NA ČAJI BEZ BREŽNĚVA

V oparu rozpáleného letního dne jsme zahlédli majestátní Dachstein (2995 m) a odpoledne kurs nasměrovali na Salzburg. Alpský podvečer na kole je nezapomenutelný. V produžujících se stínech, okolních velikánů podtáka nekonečné výstupy a pak zase dlouhé minuty slizdlie do hlubokých údolí. Ústřední světlo zapadajícího slunce vyřezává kontury hřebenů a tempo valného blupání nřává zvuk typických alpských kravských

zvonců. Máte-li šížeť, uhasíte ji u některého z mnoha pramenů, jež mírně zregulovány pro potřeby turistiky vytékají přímo ze svalu u horských silnic. Nastavíte dlan a pijete křístalově čistou vodu. A až vás zamrazí, kolik i v téhle ještě stále panenské přírodě jezďí automobilů. Nu, věřme Rakušánům, že si zachovají svůj cit pro estetické »ohod Vranitzkého »Jedeme dál!« si nevyloží nespřávným způsobem.

Ráno jsme museli zastavit v městěčku Kuchl, ležícím u řeky Salzach a vyhledat jednu z místních útulných hospůdek. Ze což ještě jednou díky západočeským konzervárnám a jejich bovězímu masu a fazolami za 22,50 Kčs, s nímž můj žaludek předchozí noc pod alpským nebem nerozpředil právě souhlasný dialog. Hodiny obdoby osmou ranní a pan hospodský ještě ospale mžoural nad šálkem kouřící kávy. Ale vychlazené pivo pro Ivana a pohádkově vřelý čaj pro mě samozřejmě uchně přinesl, i když jsme určitě nevypačili nejmovitější. »Lidliien?« přišel s otázkou a notně nám zvedl sebevědomí. Vysvětlili jsme odkud nás sem osud zavl a on na to, že v osmašedesátém, právě v srpnu, sloužil u našich hranic a taky, že tam viděl hlavně sovětských tanků. A že to tenkrát vypadalo na to, že Rusové půjdou dál přes Sumavu i k nám. Pak jsem si dal ještě jeden »tea« nášupem, zanedávali jsme si společně na neradostnou komunistickou minulost a její dluhy a po kapitalistickou nám za dva čaje a jedno světlé pivo bylo nasčítováno dvaapadesát šilinků... Mein Gott, nechci domyslet, jak bychom se rovnali, kdyby ne tenkrát v osmašadesátém Rusové opravdu nezastavili na Sumavě a Brežněv pojal nápad, že si třeba někdy zajede zalyžovat na Dachstein.

V »MOZARTOVĚ«

Možná, že Salzburg v Československu by se již dávno jmenoval Mozartov. Naše záliba v tomto pojmenovávání »o »vý značných« je známá, i když ne vždy byla prostěmu řidu po chuti. Ale v případě Salzburgu by radní určitě nechýbili. Velký klasistický skladatel eice zemřel už v roce 1791, ale ve svém rodném městě je nesmrtelný. Celý Salzburg jakoby prostupoval duch jeho díla. Procházíte úzkými romantickými uličkami starého města pod Reidenbergem, vzpínajícím se na zalesněném Reinbergu ve své panovnícké mohutnosti nad protékající už obléžkanou Salicou a máte dojem, že Vás hladí jemné tóny »božského« Amadea. Ani zvony místního — mimochodem proti měmu očekávání nepříliš honosného — Dómu a okolních věží a kostelů nezvoní a necinkají, ale vyhrávají. Obkroužili jsme trojici náměstí a katedrálu uprostřed — Domplatz, Kapitelplatz, a Residenzplatz — zlaté skříň struhácku výkonu latinoameričanů, anad studentů, kteří ve stylových pančech a kytarami a panovnou flétnou v ústí jedné z uliček chytavými melodiemi své domoviny rozstřáli naslouchající a nechali zahrát hudbu mnoh padajícího do připraveného kloubku a na hlavní třídě Getreidegasse plně exkluzivních obchůdků se všim možným, ale hlavně kvalitním, se nám malém podařilo minout do nejdůležitější. V záplavě pohlednicových, čokotádových, opiatkových, zlatnických a kdoví jakých ještě Mozartů jsme takřka přehlídli místo, kde se rakouský hudební génius 27. ledna 1756 narodil — Getreidegasse 9.

dovky a východoněmecké trabaťky. Ze světa velkého hospodského rozmachu, neuspěchaného života a turistických páder jsme byli doma. Proti mě po okrajích zvonky řel asi desetiletý chlapec. Vzdýčky, když jej minulo nabýskané západoněmecké či rakouské vozidlo, zastavil dlouze a rozjateně mňav. Naše autáky jej nechávaly chladným. Snad, až tenhle kluk doroste a bude mít stejně starého

koslovenské reality vrátit musei. Pak už nás nepovzbuzoval pan Vranický, měl řadu vzpomínání na rakouskou silnici lázeň a »novou« — »sabat-eké-«-drčet-á kousek před Vimperkem jsem poprvé po šestistech kilometrech přicházel. Tlačil jsem tedy kolo, baťoh se spáčákem na zádech a kolem mě neprojížděla jen západácká fára, ale i tuzenské ško-

je s usedlostmi po germánsku důkladně upravenými. Jen ne šok jsme se zastavili v západoněmeckém univerzitním Esso-ve, plněm krouživých nářků a pak se zahryzl do prvních šumavských kopců. V německém hranicním inšpekčním Philippseut nás narozdíl od nádherného letního slunečního počasí v uplynulém týdnu přepadly chlad, dšť a mlha. Inu, nějak jsme se »černou díru« do naší čes-

je s usedlostmi po germánsku důkladně upravenými. Jen ne šok jsme se zastavili v západoněmeckém univerzitním Esso-ve, plněm krouživých nářků a pak se zahryzl do prvních šumavských kopců. V německém hranicním inšpekčním Philippseut nás narozdíl od nádherného letního slunečního počasí v uplynulém týdnu přepadly chlad, dšť a mlha. Inu, nějak jsme se »černou díru« do naší čes-

ZAČALI JSME SE TRÁSTI Vraceli jsme se uob kyprým zemědělským krajem, rozkládajícím se na pravém rakouském břehu Innu. Horské louky a pastviny vystřídala pečlivě obdělá po-

Dnes je v nendápném domě v srdci jeřutného a cizineckýn rucem, »stého, města Mozartovo muzeum.

»Ais hup do reality. Na lavice v par-ku jsme pobížděli s místním nezaměst-námým, který nás pozoroval podezřív-vým pohledem potáje obrovskou pře-chovku kusků rybiho masa, zatím co my ukrojiili řdný krajíc ušetřeného gu-

Lidové milice - zárodek společenské rakoviny

Posloupnost některých dílčích negativních jevů v letošním roce v oblasti řídicích struktur vyústila v množství upozornění, stížností a protestů v tisku i v rámci občanských aktivit. Nedávné veřejné vyslovené obavy J. Sacheravové oproti utopení se v apatii ústí ve varovný závěr: zahubit vlast-
ní vládu znamená dostat cizí.

Většina našich národů jasně chápe podstatu těchto moudrých, pravdivých slov o nebezpečnosti vyplývající z vlastní pasivity a dávajících prostor k destrukci demokratického uspořádání. V souvislosti s tím docházíme k názoru, že je nutno znovu věnovat pozornost té části minulých struktur, které brání rychlejšímu vzestupu z úpadku. Současný stav řídicích struktur, výsledky „rehabilitačních komisí“, připravené způsoby snižování stavu pracovníků centrálních úřadů dokazují nerozrušenost stále fungujících komunistických nomenklaturních bratrstev. Přisluhují jim servilní služebníci starých pořádků a semknutí přátelé aparátníků. Tajné a polotajné vztahy vyvolávají zamýšlení a upřenou pozornost směrem k příslušníkům bývalé organizace Lidových milic.

Lidové milice byly v podstatě nelegální, protidělní, nezákonnou složkou KSČ. Tato politická strana (na základě zkušeností z puče v roce 1948) se oficiálně vyzbrojila proti všem ostatním vrstvám obyvatelstva. LM nepůsobily jen psychologicky v uniformách odlišených od čs. armády či příslušníků SNB, ale i sku-

točnou naplní činnosti, a fakticky vlastním zbrojním vyhamením včetně ostrého střeliva. Do LM strana vybírala především své nejoddanější kádry, co nejspolehlivější pro totální uspořádání, s nejvyšší důvěrou protože od těchto členů (na rozdíl od řadového členstva) se očekávala ostrá střelba nejen na stolicích, ale v případech potřeby i na veřejných prostranstvích. Pro posouzení morálních kvalit těch, kteří vstoupili do této organizace, není důležitý argument, zda k tomuto krajnímu využití jedinců LM vůbec došlo. Členství v LM dávalo také vybraným stranickým nejen příslušné sebevědomí, ale i společné postavení. Nežádka byli členy LM kádroví referenti.

Z hlediska protiústavního počinání těchto straník není omluvitelná snaha KSČ o legalizaci LM. (Vyhlaška č. 67 z 28. října 1977 o poslání příslušníků LM k plnění úkolů SNB — v podstatě předpis zajišťující hospodářské postavení LM a jejich členů nebo několikeré novelizace zákona č. 50/1965 o přečinech a opatření FS z 22. 8. 1969 o některých přechodných opatřeních k upravení a ochraně veřejného pořádku.) Všechny tyto skryvač

ky neutrální hrůzou podstatu sku-
tečného poslání k potlačování pro-
jevů veřejnosti proti státnímu vede-
ní a státní moci, i jejich výcviku
k ozbrojenému zneužití proti společ-
nosti.

Stranická ozbrojená složka není le-
gální v žádném skutečně demokra-
tickém státě, protože z celospoleč-
ného hlediska je demokracií extrém-
ně nebezpečná. Kdyby KSČ na svém
mimořádném sjezdu v akčním progra-
mu 21. 12. 1989 prozradila uchybení
nerozpustitá LM (neutímý důkaz stra-
nické armády), nemohla by se v dal-
ším účastnit svobodných voleb
protože by strana se skupinami sa-
mopaletníků zcela logicky musela bý-
tí postavena mimo zákon. To si uvědo-
movali i nejagresivnější exponent
sektářsko-dogmatického kursu a ni-
lovníci nejutajenějších mafiánských
struktur.

Náše řídící struktura s bývalým členy LM na řídících místech nebo na příklad ve školství, na fakultách a exponovaných místech, je pro demokracii a republiku zárodkem rakoviny nového onemocnění i projevu záruk semknutosti starých struktur, do hloubky infikovaných hrdým morem společenské nadřazenosti, řídní výjimečnosti, nesházenosti a agrese. Přesto není nutné vyhlašovat podle nejradikálnějších hlasů bývalo LM za zločineckou organizaci. Stačí se zamyslet nad morálním profilem

**bývalé členské základny a nad odpo-
vídající oprávněností působit veřejně.**

Členové LM si museli lašně uvědomovat, že jsou školeni pro eventuální vraždění spoluobčanů. Členstvo LM tvořilo jednu z nejtemnějších sil KSČ. Na soudčasnou neoficiální politickou semknutost a reakci komunistických manýr neplatí samotová laxnost přetrvávající k výrazně nezdravě skryté struktuře. Vede k prodlužování agónie, k sabotážím společenské rekonstrukce, trpění šikanování cvitčického výsmachu demokratickým postupům, uvolňování a propouštění těch, kteří celá desetiletí stáli mimo členství v KSČ, k rehabilitacím v rámci vlastních řad, nebo dokonce k fyzickým násilím vůči těm, kteří by chtěli vyvíjet aktivitu směrem k změně stávajícího stavu.

Na základě aktivizace činnosti skal-
ních struktur v personální oblasti a
na druhé straně pasivních přístupů
v řídicích oblastech ekonomického
dění při přeskupování starých kádrů,
vyzýváme celou československou ve-
řejnost k podpoře vyjasnění zřít-
ly morálního kreditu pro bývalé
členy Lidových milic. Neusilujeme
o kolektivní vinu všech jejich členů,
připouštíme ve všlemedňských přípá-
dech individuální posouzení. To však
neznamená že můžeme být neteční
k aktivizaci, kterou bývalí členové
LM vyvíjejí proti novému společen-
skému upřádání.

Snih tečkou za létem

(čeb): Počasť už na konci léta přineslo Vysokým Tatram první vydatný sníh. I proto se stal provérkou zdolnosti vyznavačů vysokohorské turistiky sobotní 13. ročník pochodu podzimní magistráto. Nejvyšším bodem trati bylo zasněžené sedlo Ostřev v námořské výšce 1958 metrů. Sníh ležal i na Ostřevě, pod ním se setkali dobrovolníci i profesionální zachránci na tradiční Dni Horské služby. Ten byl symbolickou tečkou za letošní turistickou sezónou, v níž zaznamenali čtenové IHS mezi návštěvníky TANAPU čtyři smrtelné úrazy. Poslední obětí byl turista, který se smrtelně zranil pádem v Javorové dolině.

Bara jim to notřela

(česk): Zlatou Bratislavskou lyru v Československé autorské soutěži získala píseň Tajemství, textaře a skladatele M. Němce v podání Běry Basikové a skupiny Precedens.

ŠIBENIČNI HUMOR

ayne, snad to bude jnA. Musime vřit.
Vice buducnosti. Cnace to jst řady kus
dopředu, — neniliz pravda, pane premiér
re Callio?

Vaše
Vojtěch Štěpán
Čestná úřední
cesta
1948
Vojtěch Štěpán
Čestná úřední
cesta
1948

[illegible]

naulu se nabízí krabička sovětských cigaret, která stojí normálně 45 kopějek, za 7 rublů. Přinejmenším kufárům nemůže být do smíchu.

Nebezpečí v Lucerně

[třet]: Dialog levicových sil uspořádal v sobotu v pražské Lucerně Demokratická platforma v KSČM. Jde o první otevřenou výměnu názorů levicových stran a osobností, mezi nimiž vystoupil mj. i politolog profesor Z. Mlynář, aktivista Levé alternativy E. Bondy, profesor I. Švitáček. V úvodu zazněla kritika monopolizačních tendencí Občanského fóra s tím, že dnešní levice má nenahraditelný úkol prosazovat demokratické prvky v naší společnosti. Podle názoru profesora I. Švitáčka nedovolí československý lid restauraci kapitalismu. Rekl, že současná vládnoucí elita nestačí na své ekonomické úkoly a že do jednoho roku můžeme očekávat situaci, která nastala v Polsku. Jistou nervozitu do sálu vnesla informace o tom, že v bu-

dově by měla být umístěna bomba. Přesto diskutující pokračovali v dialogu.

V reakci na setkání napsal pražský zpravodaj agentury TASS, že politický proces v Československu přivedl konečně diferencované „levicové síly k pochopení nutnosti jednoty. První krok byl již udělán.

УКРЕП "ЕПИСКОП..."

▲ Ze dvou kostelů v okrese Chomutov, byly koncem června odcizeny sušky, obrazy a svícny v celkové hodnotě přes 200 000 Kčs. Jako pachatelé byly zjištěni čtyři muži ve věku od 32 do 52 let, kteří část odcizených předmětů vyvezli do SRN. Tam byli také kriminálníci policií zatčeni a umísřeni do vazby.

PLUKOVNÍK KGB O J. RUMLOVI

MOSKVA: Deník KRASNÁJA ZVEZDA uveřejnil článek plukovníka KGB ve vslužbě V. Kosolapova, který tvrdí, že nyníjší náměstek ministra vnitra ČSFR J. Ruml měl kontakty s americkými zpravodajskými službami na velvyslanectví USA v Praze. Tyto styky podle autora začaly ještě před revolucí 17. listopadu 1989 a trvají dodnes. Kosolapov, který byl od prosince 1988 do června 1990 zástupcem představitele sovětského Výboru státní bezpečnosti (KGB) při Federálním ministerstvu vnitra v Praze, v reakci na interviu J. Rumla uveřejněné v sovětském týdeníku MOSKOVSKIJE NOVOSTI zdůrazňuje, že „jedním z jeho hlavních cílů bylo zastrásit tzv. nové nespokojené v Československu“. Druhý cíl vi-

di Kosolapov v „nafukování výmyslů o všemohoucnosti KGB“. Zároveň odmítá tvrzení, že „agentura KGB řádně pronikla celým Československem, a píše, že Rumi to nepodložil žádnými důkazy. Dále odmítá tvrzení i. Rumi-
la o neexistenci kontaktů s KGB SSSR. Upozorňuje na sovětský list PRAVDA, který 28. února 1990 napsal, že během návštěvy čs. prezidenta V. Havla v Moskvě se setkali předseda KGB V. Krjučkov a čs. ministr vnitra R. Sacher, kteří podepsali dohodu o spolupráci mezi KGB SSSR a FMV ČSFR. V souladu s tímto dokumentem je i dnes v Praze oficiální představitel KGB a v Moskvě reprezentant FMV. tvrdí Kosolapov.

NEJBOHATŠÍ LIDÉ SVĚTA

Doba, kdy evropský kontinent finančně ovládali američtí magnáti jako Rockefellerové, Morganové nebo Rothschildové a Onassisové, již minula. Jejich milióny vybledly ve srovnání s miliardami arabských naftových vládců, kteří si v nedávné době podrobili stovky nejbohatších firem na všech kontinentech.

Časopis „Fortune“, který každoročně publikuje seznam nejbohatších lidí světa, uvádí letos na prvním místě brunejského sultána Mude Hasanda Bolkiah, jehož majetek se oceňuje na 25 miliard dolarů, a byl převážně získán z výtečky ropy a plynu. Na trůn zasedl, když mu bylo 21 let a nyní již 23 let vládne jednomu z nejmenších států světa (240 000 obyvatel), který je plně nezávislý teprve od roku 1984 a od té doby rok co rok zvyšuje své zisky.

Imned po něm figuruje v seznamu král Saudské Arábie Fahd bin Abdul Aziz al Sauda, jehož rodina může libovolně disponovat naftovými zdroji království. Proto z jeho majetku, který činí 18 miliard dolarů, má prospěch několik tisíc členů blížší i vzdálenější rodiny (Fahdův otec Abdul Aziz měl 52 oficiálních synů) a všichni si přijdou na své.

Za dvěma arabskými monarchy je na třetím místě rodina Marsova, nejbohatší rodina v USA, která vlastní 100 procent akcií firmy „Mars Inc.“ produkující především cukrovinky. V minulém roce dosáhl obrát této firmy 8 miliard dolarů a čistý zisk za rok 780 miliónů dolarů. Majetek rodiny se oceňuje na 12,5 miliardy dolarů. Teprve za ní na čtvrtém místě je jmenovitá britská královna s necelými 11 miliardami, které má uloženy v nemovitostech, v různých holdingových podnicích v Evropě i Americe, v dostihových koních, bižuteriích, uměleckých dílech, unikátních poštovních známkách, ve stříbre. Alžběta II. vlastní přes 1100 km² pozemků, z toho 1,4 km² v centru Londýna a pak především na pobřeží.

Po anglické královně jsou to opět Američané — Samuel a Donald Newhouse z New Yorku, kteří mají na kontě 10 miliard dolarů, mají čtyři velké knižní nakladatelství. Na 6. místě je uveden Tsai Wanlin z Tchaj-wanu, syn obyčejného rolníka pěstujícího ryži. Dnes 65letý Tsai měl v mládí se svým bratrem (umřel před třemi lety) obchod ovocem a zeleninou. Různými cestami rozšířil svou činnost i na jiné odvětví — na prodej nemovitostí, výrobu plastických hmot, výstavbu obytných domů a finančními operacemi dosáhl 65procentních akcií ve dvou největších tchajwanských pojišťovacích společnostech a majetku ve výši 9 miliard.

O něco méně — 8,9 miliardy vlastní 71letý Sam Walton z Bentonville ve státě Arkansas (USA), který si v r. 1962 otevřel první obchod s „1000 drobnostmi“ a po osmi letech založil firmu „Wal-Mart“, která získala v anketě časopisu „Fortune“ prvenství za „nejobdivovanější způsob drobného prodeje.“ Dnes se svou nepoměrně mladší ženou (podlíníkem firmy) a čtyřmi dětmi pobírá ročně 220 miliónů dolarů dividend. Za Waltonem s majetkem

8,4 miliardy dolarů následují tři bratři Reichmannovi z Toronta, kteří jsou největšími vlastníky obchodních realit v New Yorku a kteří se podílejí na akcích ještě dalších amerických a kanadských firem. V současnosti stavějí v Londýně mrakodrapy za 160 mil. dolarů. Přispívají také na charitativní účely. Jako ortodoxní židé věnovali 65 mil. dolarů na kulturní středisko v Jeruzalémě a nejstarší z bratrů Albert byl v čele pomocné akce při zemětřesení v Arménii v r. 1988.

Na obchodě s nemovitostmi získal rovněž velký majetek 7 miliard dolarů kníže (z nekrálovského rodu) z Westminsteru, 38letý Gerald Grosvenor, který je majitelem pozemků v Londýně a Skotsku a různých nemovitostí na Havaji, v San Francisku, Chicagu a jinde. Ve stejné výši se cení majetek Kennetha Thomasona z Toronta, který vlastní 70 procent kanadské firmy „Hudson Bay“, ale rovněž energetické podniky, lihovary a vydavatelské firmy. Jeho otec Roy byl holičem, avšak nadprůměrným. Ve čtyřicátých letech založil za půjčené peníze v Kanadě první tiskový koncern a v r. 1953 se přestěhoval do Anglie jako lord Thomson of Fleet. Syn po něm zdědil štěstí i dokázal zvětšit majetek.

Tak tedy vypadá první desítka nejbohatších lidí na seznamu časopisu „Fortune“. Mezi 159 jmény (seznam vypočítává jen ty, jejichž majetek přesahuje jednu miliardu dolarů) zaujímá šejk z Kuvaity Džabir al Ahmad s více než čtyřmi miliardami 15. místo a holandská královna Beatrix 16. Marocký král Hassan II., rodina Fordů a Mariottů, která vlastní hotely po celém světě, jsou se svým majetkem 1,3 miliardy v pořadí až v druhé stovce.

Co dělají tyto „vypolenci osudu“ a tak obrovskými penězi kromě toho, že je ukládají do nových obchodů? O každém z nich lze napsat knihu, tak různorodé jsou děje těchto lidí i cesty, kterými k miliardám přišli. Proto jen ve zkratce: Většina miliardářů bez ohledu na shromážděný majetek i nadále usilovně pracuje na jeho rozmnožení, neboť aktivní činnost považuje za neméně šťastní než je majetek samotný. A jestliže peníze tíží nadměrně, filantropie je východiskem, které škýtá maximální satisfakci. Ross Perrot (3 miliardy dolarů) věnuje mnoho peněz Armádě spásy, neboť ona — jak sám prohlásil — podporuje chudé a nechluď se tím ani v reklamách ani v knížkách. Z jeho štědrosti těží také školy, zdravotní střediska i symfonický orchestr v Dallasu. Průmyslník Le Frank (2,5 mld) pomáhá tolika institucím, že si názvy všech ani sám nemůže zapamatovat. Warren Buffett z Omahy (3,6 mld) věnoval milióny na kontrolu přírůstu obyvatelstva a když zemřel, zanechal fundaci, po něm nazvané halik akcií. David Packard daroval vloni přes 2 miliardy dolarů na fond, jehož účelem bylo omezení smrti novorozenců. To jsou však čestné výjimky, neboť nejštědřejší jsou miliardáři skoro vždy přece jen k sobě.

Z BRITSKÉHO TISKU

LONDÝN (EKL): V předvečer odjezdu premiérky M. Thatcherové do CSFR vyšly v listu THE GUARDIAN a v týdeníku THE SPECTATOR dva nové rozhovory známých britských novin s prezidentem CSFR V. Havlem. THE GUARDIAN vyjadřuje velké sympatie pro aktivity V. Havla, spojenou se známými akcemi jeho země a potřebou vážně uvažovat o budoucnosti Evropy. Rozehrává cíle Československa. Polsko a Maďarsko i problémy, které ztěžují jejich cestu, jež nemu-

že být jiná, než společná. List napsal, že prezidentství potřebuje Havla více, než on je.

THE SPECTATOR v úvodu svého interview uvedl, že „až paní Thatcherová přiletí nad území, které se nyní nazývá Česká a Slovenská Federativní Republika, její pilot ji připomene, že nad Československem se nesmí fotografovat a že musí na letišti směřit zahraniční měno ve státní bance. Pak zjistí, že dostala polovinu obnosu, který mohla získat v Praze na každém rohu“. V rozhovoru dále uvádí slova V. Havla, že nikdy nikde neuvěřil, že chce pro Československo kapitalismus. „Chceme vytvořit dobře fungující hospodářský sy-

stém.“ cituje týdeník čs. prezidenta. V části týkající se Německa připomíná přesvědčení V. Havla, že Československo se nikdy nestane příváskem sjednoceného a bohatého Německa. CO PŘEDCHÁZELO?

M. Thatcherová se narodila 13. října 1925 v Granthamu. Kde její otec obchodoval s polovinami a působil v místní správě. Matka byla v domácnosti a přiváděla si šitím. V Oxfordu vystudovala Mezinárodní právo a pak absolvovala ještě práva, čtyři roky pracovala v občanském neuvěstu a krátce vykonávala i advokátní práci v Londýně. Politicky působila již za studií a v roce 1959 byla zvolena do Dolní sněmovny. Sta-

la se postupně parlamentní náměstkou ministra peněz a národních posádek a ministrem školství a v roce 1975 ji zvolili za voličku Konzervativní strany, která tehdy předsedla opozici. Následující čtyři roky byla ve znamení jejího vítězství. Tehdy do londýnského Downing Street 10. do třetihodiny státní britských premiérů, kde ji také letos v březnu neuvěřil náš pan prezident V. Havel. Prováděla se v roce 1981 za manželé, ovšem na bary a má s ním dvě děti, syna a dceru.

Katyn — der erste Augenzeugenspricht

„Nach jeder Hinrichtung haben wir uns das Blut mit Schnaps von den Händen gewaschen“, erinnert sich Piotr Klimow. Als erster Augenzeuge des schrecklichen Massakers an polnischen Offizieren in Katyn hat der Böhmer jetzt sein Schweigen gebrochen.

Sein Schreckensprotokoll: „Während des Krieges habe ich für den NKWD (Vorgänger des KGB, die Red.) in Smolensk gearbeitet. Zuerst als Hausmeister. Ich mußte immer das Blut von den Lastwagen waschen, mit dem die Opfer zur Beerdigung gefahren wurden. Dafür bekam ich immer fünf Rubel extra.“

Die Hinrichtungen begannen schon 1933. Praktisch jeden Tag wurden Leute erschossen. Sie wurden in einen kleinen Raum im Keller des NKWD-Gebäudes gebracht, auf ein Gitter gelegt. Dann tödete man sie mit einem Schuß in den Hinterkopf oder die Schläfe. Mehr als 10 000 Sowjet-

1940 dann das Massaker von Katyn, das den alten Mann heute noch nicht zur Ruhe kommen läßt. „Das Kommando hatte der NKWD-Chef selbst. Die Polen wurden reihenweise erschossen. Wenn die Schüsse nicht tödlich waren, wurden die Angehässenen mit dem Bajonett umgebracht. Ich habe die Toten selber gesehen. Sie

lagen übereinander geschichtet, nur eine Handvoll Erde darüber, in einer 100 Meter langen und zwei bis drei Meter tiefen Grube. Ich wurde — auch nach dem Krieg — von meinen Vorgesetzten immer wieder zu strengstem Stillschweigen verpflichtet.“ Klimow, der heute in einem alten ausgedienten Gefängnis ins Smolensk wohnt, nennt auch die Namen der Mörder von Katyn: Stellmach, Reinson, Gwosdowski und Gribow. „Das waren die Haupttäter. Die Namen der anderen habe ich vergessen.“ Sie bekamen für ihr schreckliches Geschäft aus der NKWD-Kantine eine Sonderation Wodka und Wurstbrot.

Piotr Klimow: „Ich habe schweigen müssen, weil das Thema Katyn in der Sowjetunion tabu war.“ Deutsche Truppen, so verbreiteten die Sowjets, hätten den Massenmord begangen.

INFORMACE KAPITOLKY POKRYVÁ...

Mizerné platy odměnou

Fórum o sobě

Sovětský deník Pravda nedávno uveřejnil článek prof. V. Sukšunova o zanedbaném stavu sovětského vysokého školství a vědy. Vybíráme z některých jeho nejzajímavějších myšlenek.

Neříká pravda, že člověk nejdříve ze všeho potřebuje chléb a teprve potom znalosti, hudbu a vědu. Dnes potřebuje současně chléb i znalosti, oděv i umění. Ignorování problémů duchovnosti po mnoho desetiletí a odkládání jejich řešení na pozdější období se nejen stalo příčinou nízké profesionální úrovně, nekulturnosti a nekompetentnosti lidí, ale také příčinou sklěpavého stavu naší ekonomiky. Právě proto jsme totiž nemohli náš lid nakrmit, obout, ani obléci a způsobili jsme nevyčíslitelné škody své půdě, lesům, mořím, řekám a dokonce ovzduší.

V letech stagnace byla agresivně prosazována neúcta k inteligentním, kompetentním a skutečně vzdělaným lidem. Inteligence byla označena za vrstvu. Ba dokonce příslušníku inteligence, který nevykonával fyzickou práci, příslušil mizerný plat a dlouholetý život bez bytu a bez rekreace v ozdravovně. Je jasné, proč mládež ztratila zájem o vzdělání. A nyní před námi ořima uhasíná také zájem o vědu, která vždy jako silný magnet přitahovala mladé lidi. To je cena za chyby v definování hodnot v naší společnosti. Jen se podívejte, jak nízkou politickou, historickou, právní a vědeckou kulturu mají mnozí naši zvolení představitelé — poslanci. Přitom práce jménem lidu rozhodují o osudu naší velké země. A jsou to opravdu nejlepší představitelé společnosti?

Jsem přesvědčen, že bez ohledu na nhravské potíže v ekonomice, na nedostatek mnoha druhů potravin a dalších výrobků musí být rozhodnutí Nejvyššího sovětu a vlády SSSR jednoznačné: od roku 1991 zdvojnásobit nebo dokonce ztrojnásobit podíl vědajů státního rozpočtu na vzdělání, vědu a kulturu.

Roční rozpočet Marylandské univerzity v USA činí přes jednu miliardu dolarů, kdežto Moskevská státní univerzita 150 tisíc rublů. Roční výdaje na přípravu jednoho studenta na vysokých školách v USA jsou 6,4krát, ve Velké Británii 4,8krát, v Japonsku 4,7krát a v SRN 3,4krát vyšší než v SSSR. Tato čísla svědčí o mnohém.

Podíl vědajů na vzdělání v procentech k národnímu důchodu činí v SSSR pouze 5,5 procenta (1988), v USA 12,2 procenta, v SRN 12,1 procenta a ve Francii 10 procent. Podíl vědajů na školství se za posledních 27 let v SSSR prakticky nezměnil, kdežto v USA se zvýšil z 1,7 procenta na 12,2 procenta, v SRN ze tří procent na 12,1 procenta. V USA bylo na školství v roce 1987 vynaloženo 20,6 procenta státního rozpočtu, v Malajsii 17,8 procenta, kdežto v SSSR 9,8 procenta.

Vzhledem k tomu a k mnoha dalším příčinám jsou sovětské vědy podle dnešních měřítek vybaveny ubohým vědeckým zařízením, které samozřej-

mě nemůže soupeřit s moderní technickou používanou v laboratorích zahraničních univerzit, a to jim nevyhnutelně znemožňuje nejen konkurovat zahraničním kolegům, ale dokonce i spolu pracovat s nimi. Brazilští vědci, kteří se na charkovské vysoké škole radioelektroniky seznámili s vědeckými výsledky (vysoko je ocenili) a vědeckým zařízením, byli prostě šokováni ubohostí počítačové základny této velké dobré vysoké školy. Ještě více by však byli překvapeni, kdyby navštívili jiné naše vysoké školy.

Absence moderních počítačů ve vědeckých a studijních laboratorích vysokých škol vede k tomu, že prostě nemůžeme pracovat v mnoha oblastech vědy a techniky, které jsou založeny výhradně na informačních technologiích. Vzhledem k ubohé materiální a sociální základně i našich nejlepších vysokých škol k nám už nechcejí jezdit studovat studenti z rozvojových zemí. A co říci o vědcích? Bude je snad něco povzbuzovat, aby k nám přijeli, věděli předem, že pro vědecké výzkumy budou mít k dispozici předpotopní vědecké zařízení?

Neueste Erkenntnisse über Sex und Politik

Die sexuelle Zufriedenheit der Bürger beeinflusst nach Auffassung des Hamburger Gewiss-Instituts (Gesellschaft für Erfahrungswissenschaftliche Sozialforschung) auch deren Wahlverhalten. Sie könne sogar den Ausschlag über den Wahlsieger geben, denn mehr als drei Prozent der Stimmen sollen vom Grad der sexuellen Ausgeglichenheit des Wählers abhängig sein — dies habe eine Studie ergeben, die im Auftrag der Zeitschrift „Playboy“ erstellt und am Montag in Bonn veröffentlicht wurde. Von den Zusammenhängen zwischen Sex und Politik scheine vor allem die CDU/CSU zu profitieren, weil ihre Wähler mit ihrem Geschlechtsleben besonders zufrieden seien, wurde dargestellt.

Bei der Umfrage hätten 15788 Testpersonen zwischen 18 und 60 Jahren über 500 Fragen beantwortet, hieß es. Die Auswertung ergab, daß die Anhänger von „Randparteien“ in punkto Sex und Partnerschaft mit Abstand am unzufriedensten sind. CDU/CSU-Wähler bekundeten viel Zufriedenheit: männliche Wähler zu 61 Prozent, weibliche zu 84 Prozent. Dagegen sind lediglich 59 Prozent der SPD-Männer, aber 85 Prozent der SPD-Frauen zufrieden. Die „unbefriedigtesten Männer“ haben mit 54 Prozent die „Republikaner“, die „unbefriedigtesten Frauen“ mit 22 Prozent die Grünen, wurde mitgeteilt. Auf die Frage „Wie ist Ihr gegenwärtiges Sexualleben?“ antworteten 58 Prozent der männlichen FDP-Wähler und 82 Prozent der FDP-Wählerinnen mit „befriedigend“.

Zahl der Sexualpartner geht zurück“, erläuterte das Ministerium am Montag. Dies Ergebnis ist Teil einer laufenden Gesamtuntersuchung in vier Stufen, wobei jeweils 2000 Frauen und Männer im Alter von 16 bis 59 Jahren befragt werden.

Mehr als ein Viertel der Befragten gab an, beim Sexualverkehr Kondome zu benutzen: 28 Prozent sagten, daß sie nur noch mit Kondom mit ihrem Partner schlafen.

Občanské fórum potřebuje pevné politické vedení. Na sobotním republikovém sněmu to řekl prezident Václav Havel, když v úvodu zdůraznil, že respektoval tradici, podle níž prezident, ať už vzešel odkudkoliv, je prezidentem všech, tedy nadstranickým. Proto jeho vystoupení nemá být chápáno jako pokus o ovlivňování sněmu. Pan prezident jako pamětník, který stál u zrodu OF, se zprvu domníval, že jde o útvar přechodný, který bude mít problémy s vlastní identitou a přirozenou cestou zániku, rozplyne se v politickém spektru. V tom prý se mylí, hnutí musí dále existovat, vstoupit do komunálních i příštích parlamentních voleb. Zdá se, že OF bude něčím mezi hnutím a politickou stranou. Pokud jde o komunální volby, měl by být potlačen princip strančnosti a zdůrazněn princip osobnosti. V této názoru vyslovil pan prezident názor, že by se do vedení obcí měli dostat i představitelé malých politických stran, pokud skýtají záruku, že své poslání budou vykonávat dobře.

Zmínka o politických stranách zzněla i v dalších vystoupeních. Pan Petr Pithart řekl, že OF potřebuje politické strany nalevo i napravo od sebe. Zmínil se o tom, že bylo asi chybné ingerovat do ČSL, neboť teď může být její přerod složitý a dlouhodobý. Za to jej však pokáral pan Pavel Rychetský: Nebylo to prý ohleduplné k OF, které vývoj v ČSL nezpůsobilo a on sám do „případu Bartončik“ zasáhl jen jednou, na hradní tiskové konferenci, když chtěl chránit pana prezidenta, k čemuž je připraven i kdykoliv v budoucnosti. Zapomněl se zmínit o tom, že skandalizování předsedy ČSL v osmačtyřicetihodinové předvolební láhvi bylo porušením zákona, který měl jako tehdejší republikový generální prokurátor hájit. Ale to nic. ČSL a vlastně celá KDU byla ve volbách hrubě poškozena a podařilo se nalomit názorovou jednotu v lidové straně, jistý odraz to mělo i v redakci Lidové demokracie. Účel světi prostředky.

Pokud jde o OF, považuje ČSL jeho strukturu i vedení za vnitřní záležitost této vedoucí politické síly. Naši členové stejně jako širší veřejnost však se znepokojením sledují situaci, v níž se myšlenky a cíle listopadové revoluce jaksi zamlžují, změny jsou příliš pomalé a staré struktury stále „aktivní“ — tyto hlasy je možné stále častěji slyšet jak v odborných diskusích, tak ve výslovných čtvrté kategorie. OF může být něco mezi stranou a hnutím, ale stále více lidí si myslí, že je spíše stranou, v níž nalezl významné útočiště lidé označovaní ve veřejnosti zkratkou „PB“, tedy „polepšení bolševici“.

Památce zakladatele Junáka

V sobotu na vyšehradském hřbitově uctil 3. oddíl Junáka z Dvora Králové nad Labem památku zakladatele Junáka prof. Antonína Benjamina Svojsíka, který zemřel právě před 52 lety. Čtyřicet chlapců a dívek zazpívalo naši státní hymnu, poté vedou-

skautů od V. Dyky a Svobodný Junák od Z. Jiroudka. Minutou ticha vzpomněli na ty, kteří se již této významné akce nezúčastnili. Pletní akt byl zakončen Junáckou hymnou.

Skautů od V. Dyky a Svobodný Junák od Z. Jiroudka. Minutou ticha vzpomněli na ty, kteří se již této významné akce nezúčastnili. Pletní akt byl zakončen Junáckou hymnou.

ti byla opět zrušena. Teprve v prosinci 1989 byla znovu ustavena. Naše mládež má velký zájem o činnost Junáka, kterou je třeba podporovat a dále rozvíjet...

Junáci položili na hrob kytici se stuhou — Sněmu zakladatelů 3. křesťanský oddíl. Přednesl básně Vlastka

Mehr Treue aus Aids-Angst

BONN, 24. September (AP/AF). Die Angst vor Aids hat nach einer vom Bundesgesundheitsministerium in Auftrag gegebenen Untersuchung in der Bundesrepublik zu mehr sexueller Treue geführt. „Sexualkontakte zu weniger bekannten Personen reduzieren sich. Die

k maximu dokonalosti? Nedbat toho-to univerzálního úběžníku není žádoucí benevolence, ale nežádoucí nedbalost."

● Jak je vidět, krásně češtině je třeba se učit. Jaká byla vaše škola? „Horlím tu pro něco, co bylo, jak si uvědomuji, ještě za mého mládí samozřejmě. Moji rodiče byli nějaký čas mezi vídeňskými Čechy, po vyhlášení samostatnosti je všechno táhlo do Prahy — jak živý byl jejich vztah k mateřštině! Tatínek i ve své truhlářské dílně dbal na čistotu jazyka a opravoval učňům i jazykové prohřešky. Říkal: „Iste Češi, tak mluvíte česky!“ A platilo to samozřejmě i pro nás děti.

Když jsem se pak na filozofické fakultě zapisoval na češtinu, zapsal jsem se z čirého zájmu i na fonetiku. Měl jsem za samozřejmé, že učitel češtiny by měl znát i správné znění českých hlásek a spisovnou výslovnost. Tím spíš potom, když jsem se válečnou peripetii octl na konzervatoři, jsem takovou znalost pokládal za samozřejmou u herce. Když se nás profesor dr. M. Haller ptal, čemu bychom se chtěli ve škole naučit, navrhl jsem fonetiku, a on skutečně přivedl profesora Hálu, který pak u nás měl fonetiku jako vyučovací předmět. Správnou mluvu od nás žádali samozřejmě i pedagogové v hodinách recitace a herectví. Paní Hlová citlivě sledovala modelaci každého slova či verše, za vzor nám dávala nádhernou češtinu, jakou ve třetím ročníku mluví Felix le Breux. J. Plachému neunikl jediný falešný zvuk, postižený opakoval „sysel — sysel“ nebo „cicvářkově semínko“ tak dlouho, až sykavky zněly čistě. Pak teprve mohl recitovat poezii. Stejně tak režiséři. F. Salzer neodpustil jednu polknutou hlásku: „Máte Mci: Vzhůru do válek! Ale já slyším jen Vzhůru do vá-“ Dodal alyšim A. Podhorského, a jakou tozkošť nás učil vyslovovat explozivně: „Už jsi spala, Pampeliško, Pampeliško...“ A nebo říkal: „Jak můžete vyslovit — poše, poše — když je tam Bože, Bože.“

Prostě cepovali nás a my se rádi dali cepovat. Vim, přispělo k tomu i protektorátní ovzduší. Na naší češtině jsme si dávali záležet. Společenské klima je dnes v mnohém jiné, ale přesto, když dnes někdo chválí češtinu některého herce z mé generace, spíš se s obavami ptám, proč to, co má být samozřejmé, se dnes zdá málem výjimečné.

Am máme teď spoustu starostí. Říká se na něj problémy ekonomické, ekologické, nicméně všechny bychom měli řešit nejen správně, ale také správně česky.

AT NENDO PŘELOŽI:
HEZOUČKA, HOLČINKA, NEBO:
PĚKNOUNKÝ, HLILOUNKÝ,
DÁT PUSINKU, NOSANČEK
JAKO KNOFLIČEK... ATO...

Havel zur Audienz beim Papst
JASTEL GANDOLFO, 24. September
(KNA). Der tschechoslowakische Präsi-
dent Vaclav Havel ist am Montag von
Papst Johannes Paul II. in der Papstli-
chen Sommerresidenz Castel Gandolfo
zur Audienz empfangen worden. Sein Be-
such erfolgt im Gegenzug zum Papstbe-
such in der CSFR im April dieses Jahres.

Schulden der Entwicklungsländer

Auslandsverschuldung 1989 in Milliarden Dollar (geschätzt)
ohne europäische Entwicklungsländer

Paprika – und sechs andere Muntermacher

Machen Sie bitte mit Ihrer rechten Hand einmal eine Faust. So groß ist ungefähr Ihr Herz. Es ist Ihr größter Muskel. Und es ist vermutlich der, den Sie am meisten quälen. Das jedenfalls meint der berühmte Heilpraktiker Manfred Köhnelechner.

In dem gerade erschienenen Buch „Köhnelechners neue Herz-Diät“ des Autors Hans-Jürgen Raabe heißt es: „340 000 Menschen sterben Jahr für Jahr in der Bundesrepublik an Herz- und Kreislauferkrankungen. Ursache: Nikotin, Alkohol – und vor allem falsche Ernährung.“

Was darf, was soll man essen?

Manfred Köhnelechner empfiehlt in den Rezepten seiner Diät „Muntermacher“ fürs Herz. Zum Beispiel:

Chili und alle anderen **Paprikagewürze**: Ein ausgezeichnetes Anregungsmittel für den gesamten Organismus. Nachgewiesen ist vor allem die vorbeugende Wirkung des Capsaicins, das Chili und Paprika die Schärfe gibt. Köhnelechner: „Dieser Stoff verdünnt das Blut, wirkt vorbeugend gegen Herzinfarkt und Thrombosen.“

Artischocken: Sie sind bei Herzproblemen ein wahres Wundermittel durch den Wirk-

stoff Cynarin, der Galle und Leber anregt, im Körper Blutfette (auch Cholesterin) abzubauen. Das Bundesgesundheitsamt hat Präparate mit dem Wirkstoff Cynarin zugelassen, man bekommt sie in der Apotheke.

Rote Kidney-Bohnen, aber auch weiße und grüne Bohnen. Sie halten das Herz stark und jung. Amerikanische Wissenschaftler haben entdeckt, daß Bohnen Wirkstoffe enthalten, die die Herzkranzgefäße vitalisieren können. Nach Auffassung von Prof. Max Halhuber von der Deutschen Herzstiftung beugen Bohnen auch der Gefäßverkalkung vor.

Getreide, vor allem **Hafer**, helfen – so Köhnelechner – die Blutwerte zu normalisieren.

Essen Sie sich schlank – Ihrem Herzen zuliebe!

Köhnelechner: „Die meisten Menschen ernähren sich vorwiegend von Fleisch und Fett, sind daher stark gefährdet. Mein Rat: Stellen Sie Ihre Ernährung um, essen Sie mehr Salate und Gemüse.“

Mit Köhnelechners Herz-Diät nimmt man auch ab – innerhalb von 14 Tagen bis zu vier Kilo. Auch das schont das Herz. Köhnelechner: „Übergewicht ist immer noch eins der größten Risiken für das Herz.“

Hafer stärkt das Herz – das Getreide (vor allem die Kleie) baut Cholesterin im Blut ab

Bananen helfen dem Herzen – sie haben viel Magnesium und verhindern Muskelkrämpfe

Paprika schützt das Herz durch den Stoff Capsaicin, der das Blut auf natürliche Weise verdünnt

Tips für ein gesundes Herz

● Knoblauch kann Cholesterin abbauen – bis zu 10 Prozent. Das Bundesgesundheitsamt empfiehlt: Essen Sie täglich wenigstens vier Gramm frischen Knoblauch.

● Essen Sie häufiger mal einen Apfel. Äpfel enthalten den Stoff Pektin, der vor Entzündungen des Herzmuskels schützen kann.

● Täglich mindestens 50 Minuten flott gehen baut Cholesterin ab und hält das Herz im Schnitt 10 Jahre jünger. Das ergab eine englische Studie.

● Eine halbe Stunde Mittagsruhe kann das Infarktrisiko um 30 Prozent vermindern. Der New Yorker Herzspezialist Charles Herrera fand heraus: Durch den kurzen Schlummer sinkt die Körpertemperatur leicht ab, dadurch wird die Produktion von Hormonen, die Blutgerinnsel verursachen können, erheblich reduziert.

● Golf ist der ideale Sport fürs Herz. Drei Gründe: Man ist an der frischen Luft, bewegt sich – und strengt sich dabei nicht zu sehr an. Auch gut fürs Herz: Gymnastik, Schwimmen, Wandern.

● Frische Karotten vitalisieren das Herz – vor allem durch die Vitamine, die das Gemüse enthält

O češtině úplně jinak

Jedna sekretářka si stěžovala: „Moji kolegové jsou vysokoškolaři, odborníci ve svém oboru, ale kdybyste viděla ty jejich vědecké zprávy! Než jim je přepíši, musím opravit kvanta chyb, doplnit čárky do vět, upravit pořádek slov, jinak by měli z ostudy kabát.“ Ne všude však mají takovou šikovnou sekretářku, která umí správně česky ...

To, že neovládáme svůj mateřský jazyk dokonale, není jev nijak nový. Je pochopitelné, že se teď vrháme na jazyky cizí i počítačové, abychom se vyrovnali vyspělým zemím a čeština zůstává v pozadí, i když sami někdy cítíme, že bychom potřebovali znovu do školních lavic. Ale i když projevíme o češtinu zájem, nevíme většinou, zda existují nějaké možnosti, jak se zdokonalit. Můžeme sice zalistovat v Pravidlech českého pravopisu, můžeme volat do jazykové poradny Ústavu pro jazyk český ČSAV, můžeme si koupit učebnici, ale to je asi tak všechno.

Už v třicátých letech minulého století náš buditel Josef Jungmann, autor monumentálního slovníku, napsal větu, kterou bychom si měli připomínat i dnes: „Slovník národního jazyka náleží mezi první potřebnosti vzdělaného člověka.“ My zatím ani dnes takový slovník pro širší veřejnost nemáme. Slovník spisovné češtiny, který vyšel v roce 1979, byl brzo rozebrán, nově vydání bylo brzděno. Vyjde v krátké době.

Pokud jde o kursy češtiny pro tužemce, je otázka, zda by byl o ně zájem, a zda by se našel „zřizovatel“.

DIKTÁTEM K DOKONALOSTI?

Pavel Eisner kdysi nazval češtinu „ohrámem a terzí“ českého národa.

„Neborá se nám ten chrám a nezatáhá nám do tvrze?“ zeptala jsem se dvou odborníků, které není třeba zvlášť představovat: Profesor ADOIS JEDLIČKA úspěšně vedl jako pracovník Ústavu pro jazyk český v poválečných letech rozhlásovou jazykovou poradnu, vychovával budoucí učitele češtiny a spolu s BOHUMILEM SEDLÁČKEM, metodikem a odborníkem na tenký led našeho jazyka — na pravopis a jeho vyučování, jsou spoluauctory školních učebnic češtiny. „Myslím, že sáma chci a tvrz není na spadnutí, říká profesor Jedlička, „i když samozřejmě nemůžeme být spokojeni s úrovní znalostí třeba dnešních středních školáků nebo vysokoškolačků.“

● Myslíte, že by měla být čeština zařazena jako předmět na vysokých školách připravujících učitele i pro „načeštiněná“, že by měly být zřizovány kursy pro zájemce?

A. JEDLIČKA: „S kursy češtiny by se to mohlo v Praze nebo v jiných větších městech experimentálně zkusit, možná, že by zájem o ně byl. — Čeština pro nečeštináře na vysokých školách připravujících učitele už v minulosti zavedena byla, bylo předepsáno tzv. státní kolokvium. Mohu říci, že zájem byl, ale bylo to brzo po válce a vlastenecký patos byl velmi silný. Na okraj připomínám, že třeba jazykový koutek v Čs. rozhlasu tehdy vysílal šestkrát týdně a že první knižní výběr z vysílaných koutků vyšel ve třech vydáních. Škola však může češtině hodně pomoci. Záleží jen na tom, aby učitelé — a nejen učitelé češtiny, ale všech předmětů — dbali na jazykovou kulturu v širokém smyslu. Tou rozumíme dnes nejen správnost mluvnických tvarů (tedy třeba v pracích — ne v praxích), nýbrž i větnou stavbu a výstavbu celých projevů. Velkou pozornost by měla škola

věnovat i mluveným projevům, nejen výslovnosti, ale také jejich výstavbě a rytmu.“

● V čem hledal příčinu nedostatků ve vyučování mateřského jazyku?

A. JEDLIČKA: „Příčin je mnoho a odpověď není jednoduchá. Připomenou jen některé obecnějšího rázu. V minulosti to byly časté změny koncepcí, učebních osnov, často v souvislosti se školskými reformami. Diskutovalo se třeba o dvojnásobném způsobu probírání učiva, buď v uspořádání postupném, nebo cyklickém (to jest úseky se opakují v několika ročnících). Poslední úprava v letech osmdesátých byla založena na principu zvýšení náročnosti učiva na jednotlivých stupních, přitom se dostatečně nevážíly všechny důsledky, které to může mít. Předpokládalo to v některých případech i pomoc rodičů — a ti ji vždy poskytnout nemohli. Na důkladné procvičení učiva pak často nezbýval čas, i když šlo třeba o učivo mechanicky zvládnutelné. Některé partie byly i nepřiměřené věku, popřípadě nebyly přístupné zpracování. To se ovšem týkalo i jiných předmětů než češtiny a stížností z řad rodičů na to poukazovaly.“

Pokud jde o přípravu učitelů, táhly se spory o to, zda klást větší důraz na předmět výuky (obor), nebo na metody výkladu, na metodiku — tedy, jak se má učit. Zdánilivě je odpověď jednoduchá: Chci-li být někdo dobrým učitelem, musí odborně ovládat předmět, kterému bude učit. Nedostatků v odborné přípravě nelze tolerovat. Zároveň je však jasné, že pro školu a žáky je důležité, jak bude učitel odborné poznatky předávat, jakými metodami bude pracovat. V minulém vývoji se vyskytovaly krajnosti v obou směrech.“

● A jak je to v psaní diktátů?

B. SEDLÁČEK: „Přežívá názor, že pravopis učíme tak, že žáci píší často diktáty. A to je chyba. Diktátem se pravopis neučí, tím se učitel jen přesvědčuje, jak žáci učivo zvládli. Chyb se žáci i ti, kteří už do školy nechodí, dopouštějí vždycky. Dobrý učitel, kterého jsme měli nebo máme, však dokáže snížit počet chyb na únosnou míru. Jak? Tím, že veškeré pravopisné jevy náležitě vysvětlí. Žák musí umět odůvodnit, proč se píše být a bit, mít a mít, musí vědět, že slovesa stihl, lhl se, chlubil se nijak nesouvisí se slovesem být a tak dále. Není vhodné učit vyjmenované slova jedno po druhém nazpaměť, žáci pak klidně napíší stihl a i, ale výhle, kterého se téměř nepoužívá, znají dokonale. Neméně důležité je důkladné procvičení všech jevů, procvičovat se musí tak dlouho, dokud je žák nezvládne automaticky. Vysvětlení a procvičení se musí žákům dostat před psaním diktátu, a ne až po něm.“

● Myslíte, že český pravopis je obtížnější než pravopis jiných jazyků?

B. SEDLÁČEK: „Čeština není těžší než ostatní jazyky, neshoda mezi zvukovou a grafickou podobou slov je všude. Pro nás je těžké napsat kupříkladu oběd, oběť, objet, plod a plod, ale takové neshody mají jinde též, němčina, francouzština, angličtina — tam

se přece také mnohé jinak píše. Ale nesmíme srovnávat jen s cizími jazyky. Někdy se zdá, že v pravopise děláme víc chyb než v ostatních složkách jazyka — třeba v tvarosloví, ve skládce, ve výslovnosti... Není to tak. Pravopisné chyby jsou jen mnohem nápadnější, vidíme je na první pohled, vidí je i neoborník, který ostatní prohřešky proti jazykové správnosti posuzuje mnohem šetrněji, pokud je vůbec posoudit dovede. I učitel se často zaměří jen na pravopis a pak jsou práce žáků celé červené. Ostatní chyby uniknou.“

● Uvažuje se o zjednodušení pravopisu? Co ta naše obávaná i a y?

B. SEDLÁČEK: „Některé drobnější dílčí změny se chystají — v souvislosti s novým vydáním Pravidel českého pravopisu. Pokud jde o psaní i a y, nedomnívám se, že by to byl nejtěžší problém našeho pravopisu.“

● A jak je to s vznikem nových slov? Nakazí čeština takové umělé výrazy jako: dopřipomínkovat, emritnost obyvatelstva, vydodávkovat?

A. JEDLIČKA: „Až vyjde nový slovník spisovné češtiny, budete mít možnost hledat tam odpověď na pochybnosti o správnosti jednotlivých slov. Dnes vám tuto možnost zčásti poskytuje obsáhlý starší Slovník spisovného jazyka českého (dokončený v r. 1971), který vyšel nedávno v podstatě nezměněném vydání. Slovo rozvodovost a slova podobně tvořená (sám jsem zaslechl ve zprávě o jednání vlády také slovo odchodovost, a to v souvislosti s projednáváním ekonomické reformy) patří dnes k produktivnímu typu tvoření, který má svůj zdroj v oboru statistiky — vyjadřuje se jím průměrný počet jevů. Řekneme-li, že rozvodovost stoupá, znamená to, že se průměrný počet rozvodů zvětšuje. Čeština stejně jako jiné jazyky se stále vyvíjí, vytvářejí se a dostávají do oběhu nová slova nebo se mění i význam slov už existujících. Při posuzování neologismů je třeba je vždy hodnotit z hlediska vyjadřovacích potřeb a se zřetelem k působení vývojových tendencí. Tak je tomu dnes například s hojným využíváním a přitvářením přísloví v případech jako působil trenérsky — jako trenér, kniha vyšla samizdatově — v samizdatu. Nově se šíí příslovce jako ohromující, dokonalé, matoucné odvozená od slovesných přídavných jmen ve spojení je to ohromující, šokující, matoucí. Není ovšem pochyby o tom, že se objevují i slova nesprávně tvořená, a ta je třeba odmítat. Tady plní svou úlohu i jazykové sloupky v novinách.“

● Je ostuda dívat se často do Pravidel?

B. SEDLÁČEK: „I takový znalec českého jazyka, jakým byl profesor Smilauer, říkával: „Seru Pravidla do ruky mnohokrát za den.“

JAK NÁM ZOBÁČEK NAROST

Zda jsme nebo nejsme kulturní lidé se pozná i podle toho, jak mluvíme, nejen podle toho, co mluvíme. Nejsme zvyklí přikládat mluvenému slovu pozornost, jakou by si zasloužilo. Snad jen tehdy, když v rozhlasu nebo v televizi komentátor drmolí tak, že mu není rozumět a my musíme zesílit zvuk nebo odezrat, co vlastně říká, teprve tehdy se pozastavíme nad kulturou mluveného slova. Anebo když nás ve sdělovacích prostředcích udojí do ucha nějaký prohřešek... Kolikrát hlasatel nebo jiný „speaker“ nedá přízvuk na předložku nebo udělá něco „oboumi rukama“... Jak je to s kulturou českého jazyka? Dá se dnes nějakým způsobem zlepšit? Na

teřtiny měla ležet na srdci. A vzorový znění české řeči ze všech sdělovacích prostředků — zejména z úst těch, kteří se zněním sloves zvláště dobře ovládají — a nejen českého jazyka, ale všech předmětů nedbají, aby děti ve škole mluvil

teřtiny měla ležet na srdci. A vzorový znění české řeči ze všech sdělovacích prostředků — zejména z úst těch, kteří se zněním sloves zvláště dobře ovládají — a nejen českého jazyka, ale všech předmětů nedbají, aby děti ve škole mluvil

to odpověděl odborník na mluvené slovo, zasloužilý umělec RADOVAN LUKAVSKÝ. „Je nutné udělat všechno, aby se jazyková kultura u nás zlepšila, protože je skutečně vizitkou kulturního národa. Mělo by se začít základem, učením už ve škole. Výchovou, dobrým příkladem učitelů, kterým by věc ma-

Unter der steinernen Brücke in Prag

Von den zwei Dutzend Menschen, die wir in Prag erleben und träumen und mit denen, im Kopf, im Herzen und im Angesicht wir immer wieder über die steinerne Brücke gehen, flankiert von der Armada sich machtvoll gebärdender, schwarz-rußiger Heiligenstatuen, bald stehenbleiben und über die breite Brüstung ins Wasser schauen, wenn der Abendwind über die schimmernden Wellen der Moldau streicht, das Lärmen der Stadt nachgelassen hat, am Altstädter Ufer dichtes Gebüsch, aber kein Rosenstrauch, kein Rosmarin zu sehen, von den Menschen in Prag ist Karl der wegweisende. Karl, der Vater, die Autorität, der Europäer. Jahrhunderte wollte er befestigen. Neben ihm, auf dem Altstädter Brückenturm, sitzt sein Sohn Wenzel, der sich und alles verkommen ließ, dieser labile Typ beschäftigt uns auch. Und Ondřej, der ewig studiert, sich mit Arbeiten in den Barrandov Filmstudios durchschlägt und der über Jan Hus, Comenius und Václav Havel nachdenkt, dabei so gern endgültig dahinterkommen möchte, warum bei den Tschechen, seinen Landsleuten, immer wieder diese Wahrheits-sucher auftauchen, Fundamentalisten, aus dem Volk schwejkhafter, anpassungsfähiger, illusionsloser Pragmatiker. Wir haben keine Mitte, stellt Ondřej fest. Immer wieder wurde unsere Geschichte durch eine andere ersetzt. Jetzt müssen wir wieder vierzig vernichtende Jahre vernichten.

Die verworrenen Dramen der böhmischen Geschichte sind in Prag Stein geworden. Die Steine sprechen. Kunder und Ketzer, Jesuiten und Hussiten, Tschechen, Deutsche und dazwischen Juden, böhmische Adelige, fremde Habsburger. Wahrheiten schichten sich übereinander. Eine gewalttätige Stadt, sagte Rilke. Die Baukunst war eine Waffe. Karl der Vierte baute, was er nur konnte. Später, in der barocken Zeit, demonstrierten Kirchen, Paläste und Brückenheilige, wo Gott und seine Macht wohnt. Und in dunklen Kammern wurde um den Stein der Reichen gekämpft. Prag ist überwältigend

schön geworden.

Am tiefsten auf unser Gemüt gelegt von den Menschen in Prag hat sich Rudolf. Rudolf mit seinen schweren Träumen, dem die Nacht schöner als der Tag ist: ein Glockenton, das Wehen des Winds, das Rauschen der Bäume und des Flusses, der Flügelschlag eines Vogels, das sind die Stimmen der Welt, die noch zu hören sind, und über ihm sind die ewigen Sterne. Rudolf, der über Gott und die Gestirne nachdenkt, oben ist Ordnung und Gehorsam ewiglich, unten ist Unruhe, Streit und Wirrnis. Rudolfs Tag, eines armen Mannes Tag. Große Herren und kleine Herren, Schurken, Schwätzer, Schelme und Lügenkredenzler blasen ihm Worte ins Ohr, böse, törichte oder leere und nichtige Worte, begehren das und jenes und fallen ihm beschwerlich. Rudolf mit seinen sonderbaren Ausbrüchen. Und Rudolfs Seele in einem Rosenstrauch, an den sich die Blüte des Rosmarins schmiegt, Esther, die Traumgeliebte, Frau seines Finanziers Mordechai Meisl, der in der winkligen Judenstadt lebt. Rudolf – wie ihn Leo Perutz in seinem Prag-Roman „Nachts unter der steinernen Brücke“ sieht.

Rudolf der Zweite, der zweihundert Jahre nach Karl dem Vierten als zweiter römisch-deutscher Kaiser in Prag residierte, muß ein melancholischer Mann gewesen sein, manisch-depressiv, geisteskrank am Ende? Unfähig zum Regieren, das steht fest. Zum Bruderzwist im Hause Habsburg kam es nicht von ungefähr. Vor der rauen Politik flüchtete er in seine Kunstkammern, für die der gierige Sammler, immer in Geldnöten, Tausende Bilder zusammengekauft hatte, von Leonardo, Tizian, Michelangelo, Dürer, Brueghel, Holbein, von allen neuen Malern. Vom Hofmaler Arcimboldo ließ er sich als römischen Gott Vertumnus malen, aus Früchten, Blumen und Gemüse – solch ein Bildnis nur zweihundert Jahre nach Karl dem Vierten, der noch Reliquien von Heiligen zusammentrug, bevorzugt Gebeine, Kopf, Rumpf von Heiligen mit Siegenamen; was hätte der fromme, dabei ganz schön berechnende Vater Böhmens zu solch exzentrischer, nichtsnutziger Dekadenz gesagt? Rudolf war hochgebildet und abergläubisch, sein Prag bizarr, ein europäisches Paradies der Wissenschaften, der Astronomen, Astrologen, Alchemisten, Scharlatane.

Prag vor vierhundert Jahren, 1589: böhmische Herren mit der evangelischen Freiheit im Kopf, der junge, ehrgeizige Wallenstein, dem der Hofmathematicus Kepler ein Horoskop erstellt, Fischer, Wirte, armselige Spaßmacher, oben auf

der Burg der versponnene Habsburger, unten in den Prager Städten das pragmatisch denkende Volk, das nicht viel zu leben hatte. – Oben auf der Burg der Präsident mit seinen vielen künstlerischen Beratern, meint Ondřej 1990, aber das Land braucht Wirtschaftler.

Irgendwo hier unter einem Bogen der steinernen Brücke, die erst im neunzehnten Jahrhundert nach ihrem Begründer Karlsbrücke genannt wurde, irgendwo am Altstädter Ufer mußte der Rosenstrauch geblüht haben, den der Rabbiner Loew, vor den Blicken der Menschen verborgen, gemeinsam mit dem Rosmarin gepflanzt hatte. Die Liebeshandlung zwischen der Prager Burg und dem Ghetto, ein Zauber, ein Traum, mehr nicht, wurde vom Schriftsteller Leo Perutz, dem Prager Juden, verbunden und auch getrennt an der markantesten Stelle der Stadt, an der steinernen Brücke:

„Der hohe Rabbi verließ sein Haus und ging einsam die nächtlichen Gassen des Ghettos hinab zum Fluß und am Ufer entlang, an den Fischerhütten vorüber, bis er zur steinernen Brücke kam. Dort unter der steinernen Brücke stand ein Rosenstrauch, der trug eine rote Rose, und an seiner Seite wuchs ein Rosmarin aus der Erde, und die hielten einander so eng umschlungen, daß die Blätter der Rose die weiße Blüte des Rosmarins berührten. Der hohe Rabbi bückte sich und grub den Rosmarin aus der Erde. Dann nahm er den Bann von dem Haupte des Weibes, das die Ehe gebrochen hatte. Schwarze Wolken jagten über den Himmel, das bleiche Licht des Mondes hing an den Pfeilern und Bogen der steinernen Brücke. Der hohe Rabbi trat an das Ufer und warf den Rosmarin hinab in den Fluß, daß er dahintrief mit den Wellen und in den rauschenden Tiefen versank. In dieser Nacht erlosch die Pest in den Gassen der Judenstadt. In dieser Nacht starb in ihrem Haus auf dem Dreibrunnenplatz die schöne Esther, die Frau des Juden Meisl. In dieser Nacht fuhr auf seiner Burg zu Prag der Kaiser des Römischen Reiches, Rudolf II., mit einem Schrei aus seinem Traum.“

Im mystischen, im phantastischen, im rudolfinischen Prag, später im kafkaesken, im Prag der gewundenen Gassen und unerwarteten Gänge, der dunklen Winkel und blinden Fenster, der schmutzigen Hinterhöfe und verschlungenen Treppenhäuser, der Tore und Durchhäuser mischen sich Traum und Wirklichkeit. Prag ist zwischen den Gassen. Prag führt nach innen. Immer noch tiefer hinein.

Das Labyrinth Prag ist als Ganzes übersichtlich, herrlich angelegt,

nach Sachsen führte über Prag, das im Jahr 1200 fünfundzwanzig Kirchen, viele Klöster und eine Steinbrücke hatte. Die Judithbrücke wurde 1342 von einem Hochwasser mitgerissen. Es war, als fiel die Krone des Königreiches, schrieb

für den Handel, die Ebene für den Markt und das Felsplateau für die Burg, eine ideale Stelle für eine mittelalterliche Stadt. Die lag dann auf dem Weg von Kiew über Krakau nach Nürnberg und Frankfurt, auch die Straße von Österreich

Mitte Europas war. Die Mitte auf einem Fluß, auf bewegtem Grund; was könnte die Geschichte Böhmens besser veranschaulichen. Schon im sechsten Jahrhundert gab es hier eine Furt und am Ufer eine Siedlung. Der Fluß, die Furt

Stadt und Burg, zwischen unten und oben, ist die steinerne Brücke, räumlich, geistig. Sie einigt Prag. Die Karlsbrücke ist die Mitte der insanfte Hügel eingebetteten Stadtlandschaft; ist auch die Mitte Böhmens, das jahrhundertlang die

wie ein Amphitheater: die mittelalterliche Stadt vor der Biegung des Flusses, auf der anderen Seite der Moldau die Kleinstadt, die zum Hradschin ansteigt, auf dem Berg kam die langgestreckte Burg mit dem Weitsdom. Die Achse zwischen

ein Chronist. Eine Zeitlang mußte ein hölzernes Provisorium herhalten; die Bauhütten hatten nämlich schon mehr als genug zu tun, Prag war zur Zeit Karls des Vierten eine Baustelle mit Handwerkern und Künstlern aus ganz Europa. 1357 konnte mit dem Bau der heutigen Brücke begonnen werden, wenige Meter oberhalb der alten Brücke. Peter Parler, der auch die Dombauhütte leitete, bezog den kleinen Wehrturm der Judithbrücke in die neue Anlage ein; später wurden die Brückenköpfe mit zwei großen Tortürmen befestigt. Fünfhundertzwanzig Meter lang ist die in einem leicht geknickten Bogen über die Moldau führende Brücke, zehn Meter breit, sechzehn Bogen ruhen auf Pfeilern aus Sandsteinquadern. In den Mörtel sollen Eier und Wein gemischt sein.

Die Brücke in Prag war berühmt in Mitteleuropa, über Jahrhunderte einer der wichtigsten Verkehrsknotenpunkte, bis 1840 der einzige Übergang. Es gab Fähren über die Moldau, aber Roß und Wagen mußten über die steinerne Brücke. 1965 wurde sie für Autos gesperrt. Inzwischen hat Prag fünfzehn Brücken, ist groß geworden, aber noch immer ist es das Prag Karls des Vierten. Der Kaiser des Heiligen Römischen Reiches Deutscher Nation und König von Böhmen war auch ein ehrgeiziger Stadtplaner. Der in Frankreich und Italien ausgebildete Luxemburger ging gleich nach der Ankunft im bankrotten Böhmen, 1342, ans Werk: Ein neuer Königspalast mußte her, der Veitsdom wurde zur Krönungskathedrale ausgebaut, die Neustadt angelegt, mit dem großen Vieh- und Roßmarkt, heute Karls- und Wenzelsplatz, Prag von einer Stadtmauer umgeben, die Universität gegründet. Der Machtpolitiker und Kaufmann auf dem Thron, auch der Literatur und schönen Malerei aufgetan, wollte Prag als Sitz des Weltreiches befestigen, zum neuen Rom, zum neuen Konstantinopel machen. Er dachte weit. Sehnsucht nach Ruhm nannte er die natürliche Eigenschaft großer Geister.

Vom Altstädter Brückenturm schaut Karl heute hinüber zum Clementinum, der ehemaligen Jesuitenfestung, zu deren Salvatorkirche, in die enge Karlstraße hinein, und hinunter auf das gußeiserne Denkmal vor der Kreuzherrenkirche. Auf dem Sockel vier Frauen, nicht seine vier Gemahlinnen, mit denen er sich jeweils Ländereien und noch mehr Hausmacht erheiratet hatte, auf diesem Denkmal, 1848 zum Fünfhundert-Jahre-Jubiläum der Karlsuniversität aufgestellt, zieren ihn weibliche Allegorien der vier Fakultäten.

Den Brückenturm hatte der Kaiser in Auftrag gegeben, vom Baumeister und Bildhauer Peter Parler zum Wahrzeichen des absoluten Herrschertums gestalten lassen, zu seinem Triumphtor. Zu beiden Seiten des Heiligen Veit thronen Karl IV. mit der kaiserlichen und sein Sohn Wenzel IV. mit der römisch-deutschen Krone. Darüber stehen die Heiligen Wenzel und Adalbert. Oh, Karl der Vierte verstand es, sich, den Heiligen gleich, verherrlichen zu lassen! Und mit dem Kult um den Wenzel stellte der Sohn der letzten Przemysliden sich als wahrer Nachfahre des Geschlechts dar. In der Krone Böhmens hatte Karl die Möglichkeit eines Ost und West verbindenden Reiches erkannt. So alt sind Träume. Und hören nicht auf. Ondřej spricht noch darüber. Die Tschechoslowakei wollte Mittler sein, sagt er, aber das ist leider nicht gegangen. Wir sind eine Zone geblieben, Zone zwischen den Deutschen und Russen.

Prag war unter Karl dem Vierten eine Weltstadt, mit sechzigtausend Einwohnern die zweitgrößte Europas. Ein italienischer Reisender berichtete am Ende des vierzehnten Jahrhunderts: „Nirgendwo sah ich solch eine Menschenmenge, eine so reiche und mit allen möglichen Gütern überschwemmte Stadt.“ Zu reich? Zu schnell gewachsen? Zu vielsprachig? Zu neu? – Jan Hus begann den Prunk der Adeligen und Patrizier anzuprangern, gegen die Unmoral des Klerus zu predigen, Serechtigkeit für die Besitzlosen zu fordern. Der Reformator verbrannte auf dem Konstanzer Scheiterhaufen, aber sein Vermächtnis hieß: Die Wahrheit wird siegen! Böhmen geriet in religiöse, nationale und ständische Kriege, die Hussitenkriege, wurde verwüstet, fiel schließlich an die Habsburger.

Chaos, Mord und Totschlag auch im Dreißigjährigen Krieg. 1620 mußte der Winterkönig nach der verlorenen Schlacht auf dem Weißen Berg mit seinem Troß über die Brücke flüchten. 1621 wurden in einem Schauprozeß auf dem Altstädter Ring siebenundzwanzig protestantische Adelige und Herren gefoltert und hingerichtet. Die Köpfe der Aufständischen wurden aufgespießt und hingen zehn Jahre lang auf dem Altstädter Brückenturm. Das Volk sollte sehen. 1648 verteidigten Studenten die Stadt in einem Gefecht auf der steinernen Brücke gegen die anstürmenden Schweden. – Die mutigen Prager Studenten. Studenten haben nichts zu verlieren, meint Ondřej, nur ihre Zukunft. Im November 1989 gaben sie. Als die Polizisten, mit weißen Helmen und weißen Schlag-

stöcken, auf dem Wenzelsplatz anrückten, hoben die Studenten nur ihre Hände. Mächtig ist die Waffe, mächtiger ist das Recht, am aller-mächtigsten das Wort der Wahrheit, sang das Volk während der samtenen Revolution. Die Macht-haber wurden gestürzt. Und deren Denkmäler, voran die Gottwalds und Lenins.

Auch auf der Brücke stehen nicht mehr alle Heiligen, einige der dreißig barocken Statuen wurden durch Hochwasser und Eisgang beschädigt und ersetzt. Die jüngste Neuerscheinung gab es 1938: Die tschechoslowakische Regierung stellte anstatt des Jesuitengründers Ignatius von Loyola die liberaleren Slawenapostel Cyrill und Method auf. Die Mariensäule auf dem Altstädter Ring, auch Symbol der Gegenreformation, war schon 1918, sofort nach Gründung der Republik abgetragen worden. – Schon vor den Kommunisten gab es in Böhmen eine Partei, erwähnte František Kafka, Schriftsteller, Emeritus, im Gespräch. Welche? Die katholische. Ondřej zeigt ähnlichen Humor, als er erklärt, warum Katholiken und Kommunisten einander so hassen: Beide versprechen das Glück. Die einen auf Erden, die anderen später. Ein Kapitalist wird das Glück nicht versprechen, glaubt Ondřej.

Böhmen wurde zwangsbekehrt, sehr katholisch sind die Tschechen dabei nicht geworden. Aber Prag wurde barock. Mit den Kuppeldächern der Kirchen, den theatralischen Fassaden, den üppigen Gärten und Residenzen auf der Klei- seite wurde Prag erst wirklich die Goldene Stadt. Und was wäre die strenge gotische Brücke ohne das überschwebliche Barock der Bildhauer Brokoff und Braun?

Heute tun uns die Heiligen nichts mehr, und wir nennen die Skulpturen schön. Aber damals, als das christliche Volk noch nicht lesen konnte, als es noch keine Schaufenster gab, noch kein Fernsehen, keine Illustrierten die Menschen bildeten, müssen die auf hohen Sockeln aufgetürmten, überlebensgroßen, wuchtig gestikulierenden Figuren gewaltig gewirkt haben. Die Kämpfer und Kündler, denen fünfhundert Meter lang nicht ausweichen konnte, wer über die einzige Brücke der Stadt wollte, konnten schwanken- den und nervenschwachen Seelen den rechten Glauben schon einja- gen; die Heiligenallee konnte Höl- lenpein sein. Max Brod fürchtete sich als Kind, weinte, wenn er an der Gruppe der Heiligen Johannes von Matha, Felix von Valois und Iwan vorbeifuhr, am „Gebirge des Entsetzens“: „Ein dicker Türke mit buschigem Schnurrbart, riesi-

hinunter.
Mit böhmischen Heiligen konn-
ten die Herzen der zu Bekehrenden
am leichtesten gewonnen werden,
mit Wenzel, Adalbert, Ludmilla.
Auch ein neuer Landespatron wur-
de in der Zeit der Gegenreforma-
tion gefunden: Johannes von Nepo-
muk. Sein BronzeStandbild wurde

pingessel aufgestellt haben. Neben
Christus am Kreuz, der sich zur
Luitgard hinunterbeugt, werden
Soldatenmützen mit Hammer- und
Sichel-Emblemen angeboten, für
sechs Dollar, „Original Russian“.
Ein Mädchen himmelt einen Kerl
an, der auf der Brüstung der Brücke
sitzt. Für einen Kuß beugt er sich

Prokop, 8000 Saracenos ad Fidem
Catholicam“, „25000 Judaeos ad
Christum“. Heute scheißt dem spa-
nischen Dominikaner, der auf ei-
nem knieenden Juden steht, eine
Taufe aufs Haupt. Und das Gebir-
ge des Entsetzens ist in der Mittags-
hitze gut für Schatten, in dem Sou-
venirhändler ihre Tische und Cam-

boß im Dunkel der Hölle ange-
schmiedet waren, ihre kläglich
mageren Gesichter, die dünnen
Bärte, die betend zum Himmel auf-
gerissenen Augen und emporgeho-
benen Hände!“
Mit Pathos zeigen Figuren und
verkünden Inschriften die Taten
der Heiligen Vinzenz Ferrer und

gem Turban, in Pumphosen, das
Krummschwert an der Seite – diese
Statue mit dem aus Lässigkeit und
Laster gemischten Gesichtsaus-
druck ist der Schrecken meiner
Kinderjahre gewesen, hatte mich in
viele Träume verfolgt. Und die ar-
men Gefangenen, in Handfesseln,
die an eine Art von Tisch oder Am-

DVANÁCT LET trvalo anglickému
ročníkovat z hrabství Yorkshire, než vy-
pěstoval největší cibulí světa. Rekordmu
ní kousek o hmotnosti 4,9 kilogramu
vychoval v neděli pěstiteli první mis-
sionář na britské "cibuláři" v Harro-
gate a tím i hlavní cenu – 2000 liber
sterlínků.

Omar Shariff v Praze

(kr): Omar Shariff ztvárnil jednu z hlavních rolí v historickém filmu režisérky A. Foremanové Zámek, který v zakázce převážně na Spiši natočil FSB. První klapka by se měla ozvat 25. září, již v tomto týdnu se objeví v našem hlavním městě další hvězda světové kinematografie — herec J. Irons. Režisér S. Soderbergh ho obsadil do titulní role snímku Kafka, který společnost Baltimore Pictures z Velké Británie světila Barrandovu. Filmový debut tohoto režiséra Sex, lži a video loni zvítězil v Cannes, letos byl s mimořádným ohlasem uveden mimo soutěž na karlovarském festivalu a objeví se i v naší distribuci. V těchto dnech se na Barrandově dokončuje patnáct filmů.

HALKY MAJÍ POKOTOVOST!

Desky zemské

(čtk): Po více než 200 letech se do renesančních místností nad Vladislavským sálem Pražského hradu na čas vrátily významné historické dokumenty české státnosti — desky zemské. Prezident Václav Havel zde včera slavnostně otevřel výstavu Desky zemské — klenot Království českého. Fond Desek zemských obsahuje celkem 1714 knih uložených ve Státním ústředním archivu v Praze. Desky zemské ve své době zastupovaly dnešní sbírku zákonů a byly vlastně páteří tehdejšího právního a zemského uspořádání. Výstava — svého druhu vskutku jedinečná — obsahuje i vzácné originály desek zemských staré přes půl tisíciletí. Přibližuje také vliv politických a hospodářských změn v českém království na vývoj desek zemských z 13. až 19. století. Výstava potrvá do 25. listopadu.

Další ostuda

(čtk): Orgány Spolkové republiky Německo předaly ve čtvrtek večer na přechodu Polmava našim pohraničnickům dvě čs. turistky přistižené při krádeži v jednom mnichovském obchodním domě. Jak uvedl v rozhovoru pro ČTK major D. Plšek z útvaru Pohraniční stráže, Domažlice, jde o sestry, dívky ve věku 20 a 21 let z Prahy 5, které vyjely do SRN legálně s plnými doklady. Kromě

O společném státě Čechů a Slováků

Z projevu prezidenta Václava Havla 18.9.90

Včera přijel mezi poslance Federálního shromáždění prezident republiky Václav Havel a pronesl obsáhlý projev k perspektivám společného státu Čechů a Slováků. „Letní porady našich tří vlád o dalším rozdělování kompetencí mezi republikami a federací rozčerily hladinu našeho veřejného života a vyvolaly různé dohady, různá nedorozumění, různá podezření a občas i obavy o budoucnost našeho federativního státu. Zdá se mi, že je za této situace mou povinností předstoupit znovu před vás a zamyslet se z této tribuny nahlas nad povahou a perspektivami naší společné republiky,“ řekl v úvodu V. Havel.

Dojem, že hlavním iniciátorem a hlavním motorem diskusí o novém rozdělení kompetencí, byla slovenská vláda, označil V. Havel za správný, a zamyslel se i nad příčinami, které k tomu vedly. Domnívá se, že slovenský národ neměl možnost uplatnit svou národní svébytnost ani politicky ani státoprávně a nikdy neměl možnost — s výjimkou krátkého období Tisova státu — zviditelnit svou existenci na mezinárodní scéně. V tomto století měl tlíkat naději, že se jeho přirozená tužba naplní, a třikrát byl bohužel zklamán (po r. 1918, 1945 a 1968).

Centrum totalitní moci bylo v minulých letech ve federálních strukturách, takže ve slovenském povědomí splyvá totalitní centralismus s federálností. Snaha přenést maximum kompetencí na republikové úrovni je vlastně také výrazem snahy rozbit obruče centralismu.

Hlavním městem federace je Praha, kde sídlily všechny federální instituce se svými byrokratickými aparáty. Dosavadní způsob existence naší federace měl tedy z hlediska Slováků podobu čistého pragocentrismu.

„Přihlédneme-li ke všem těmto okolnostem, pochopíme energii, s níž slovenská strana žádá tak rychlý přechod mnoha pravomocí z federální úrovně na úroveň republikovou.

ostudy si z výletu přivezly razítko v pasu „Trvale nežádoucí v SRN“. Jak D. Plšek dodal, s podobným případem se letos pohraničníci nesetkali poprvé.

Myslím, že většina jejich požadavků je oprávněná,“ pokračoval V. Havel.

V další části vystoupení se prezident republiky zabýval poměry v České republice, a vysvětlil, proč se v Čechách přerozdělování kompetencí nikdo příliš netrápí. V Čechách a v Praze totiž už tradičně splyvá vědomí české s vědomím československým a jedno od druhého není příliš oddělováno. Mnozí Češi vnímají bezděky československou státnost jako českou, čímž sice nemyslí nic zlého, ale mimoděk tím nahrávají slovenskému nacionalismu.

Na adresu české vlády a českého premiéra jsou přitom občas slyšeny výtky, že slovenským nárokům příliš ustupují, že jsou v defenzivě, a že vlastně jen pomáhají slovenské reprezentaci oslabovat federální instituce a vůbec naši federaci. Myslím, že tyto výtky jsou nespravedlivé. Český premiér velmi správně cítí, že hlavní úkolem české reprezentace je budování české státnosti a oddělování českého povědomí od povědomí československého.

Dále V. Havel vysvětlil, v čem vidí nebezpečí pro naši federaci: „Reprezentace našich dvou republik oprávněně znovu a znovu zdůrazňují, že federativní svazek vzniká vždycky z dobrovolné vůle a z dohody jeho účastníků a že federální struktury mají plnit jen ty funkce, které jim sdružující se státy daly,“ řekl. „Přesně tak vznikly před více než dvěma sty lety Spojené státy americké, tento první federativní útvar v historii. I československo vzniklo původně z dohody našich dvou národů, byl ještě ne jako stát federativní. Pokud si máme se dnes budovat to, čemu říkáme autentická federace, musíme skutečně vyjít z historické dohody našich dvou národů v roce 1918 a dál ji rozvíjet přesnějším vymezením funkcí. Potud je všechno v pořádku, plyně jednání republikových vlád je legitimním počátkem této „novelizace“ a já osobně proto v těchto jed-

• Osm měsíců s podmíněným odkladem na tři roky — tak zní rozsudek, který včera večer vyměřil vídeňský soud pro mladistvé dvěma českým chlapcům, obžalovaným ze zločinného spiknutí.

náních, byť by třeba byla i jakkoli dramatická a kontroverzní, nespátují nic nebezpečného.

Kdo však řekl A, musí říci i B. Určité nebezpečí spatřuji v tom, že neustálým zdůrazňováním a opakováním A se povážlivě zapomíná na B. Co je tímto B?

Je a musí jím být respekt k dosažené dohodě, identifikace s ní a jasné vědomí její závaznosti. Když jsme se jednou dohodli na společném soužití ve federativním státě, znamená to, že i tento federativní stát musíme brát za svůj a identifikovat se s ním jako se svým společným dilem i úkolem.“

„Federace není ani trik, který si vymysleli Češi na Slováky, ani jakási hloupá komplikace, která se plete do cesty šťastnému životu Čechů i Slováků, ale je to naopak náš společný úkol, naše společné dílo, kus naší nezvládnutelné identity, je to vlastnictví nás všech, československých občanů, ať už jsme Čechy, Slováky, Maďary, Rusíny, Romy, Poláky či Němci, anebo ať se cítíme být Moravany či Slezany,“ pokračoval dále V. Havel.

Vysvětlil, že posilováním pravomocí obou republik nedochází k oslabení federálních orgánů. Snahou je budovat tyto orgány na principu nejjednodušší rovnoprávnosti obou republik. Kromě obrany státu, jeho bezpečnosti, zahraniční politiky, měny, ochrany hranic, by měly patřit k federálním úkolům rozhodující část legislativy, vymezení práv a povinností občanů, strategické rozhodování v politice, ekonomice, ekologii a energetice.

„Mnohokrát jsem řekl, ba dokonce i dnes jsem to opakoval, že budujeme vlastně znovu náš stát. Myslím, že bych k tomu měl dodat přece jen jednu důležitou věc: tento stát nebudujeme na zelené louce, ale na půdě mnoha a mnoha historických, kulturních, hospodářských a dalších daností,“ řekl dále V. Havel, a pokračoval:

„Jednou z těchto daností, v této souvislosti obzvlášť důležitou, je okolnost, že náš stát z hlediska mezinárodního práva má jednu jedinou a

v podstatě nedělitelnou politickou subjektivitu. Musíme samozřejmě v daleko větší míře než dosud dbát o to, aby na mezinárodní scéně bylo jasné vidět, že tento stát je tvořen dvěma rovnoprávnými národy, a že jeho rovnoprávnými občany jsou i příslušníci našich národnostních menšin, zároveň ale bychom byli proti svým nejbystřejším zájmům, kdyby toto úsilí mělo mít za následek pochybnosti o naší státní integritě.“

„Domnívám se, že v povědomí obou našich národů i všech národností žijících v naší zemi, jsou určité společné tradice formované naší příbuzností i dlouhým soužitím, a že tyto tradice pozoruhodně — a pozoruhodně shodným způsobem — ožily koncem minulého roku v českých zemích i na Slovensku, když jsme všichni společně začali lámat obruče, jimiž nás svazoval totalitní systém,“ řekl V. Havel v závěru svého vystoupení. „K těmto tradicím patří: důvěra v lidského ducha a jeho schopnost vítězit nad násilím, aniž by se sám musel k násilí uchýlovat; víra v nadobudouctví a v lepší lidské stránky; odpovědnost občana za obec; porozumění, tolerance a schopnost odpouštět i se kát; touha po demokratickém pořádku a schopnost demokratického chování; hluboký respekt k lidským právům; touha žít svobodně a důstojně v nezávislém státě, který se hlásí ke své evropské příslušnosti; schopnost věčně uvažovat a nepodléhat fanatismu; nadhled, humor, fantazie a občanská kultura. Domnívám se, že obdivuhodná podobnost ýtusu, který charakterizoval první týdny revolučního dění na celém československém území, potvrzuje, že existují hodnoty a ideály, které nás všechny spojují, a které mohou být vskutku pevným duchovním základem našeho budoucího společného státu. Československá identita není tedy jen pouhá fikce nebo dodatečně konstruovaná z nouze čtnost. Je to cosi poměrně jasně definovatelného, co není vůbec žádným umělým vzezením české a slovenské národní existence, ale co je jejich společným jmenovatelem a vskutku perspektivním východiskem k budování stabilního a humánního federativního státu.“

• Cs. prezident V. Havel a nikaragujská prezidentka V. Chamorrová se stali nositeli ceny Demokracie, kterou každoročně uděluje americká Národní nadace na podporu demokracie.

CHTĚLY EXPORTOVAT SOCIALISTICKÝ ZPŮSOB ŽIVOTA...

Protest J. Kusého

(LD): Především proběhla v rámci přípravy mimořádného sjezdu Čs. strany lidové obdobně jako i na jiných místech konference okresní organizace Plzeň-město. Zúčastnili se jí a v rozpravě vystoupil i br. prof. Jaroslav Kusý, předseda Čs. křesťanské demokracie v exilu a šéfredaktor jejího časopisu Demokracie v exilu. Během rozpravy zejména v projevech poslance FS br. Ing. J. Cuhry, zazněly tak jednostranné, a nesmířitelné názory, mj. zaměřené proti předsedovi ČSL a podpoře většinou přítomných, že br. prof. J. Kusý na protest proti těmto zjevným pokusům narušit jednotu lidové strany shromážděným oznámil, že se vzdává své funkce čestného člena předsednictva okresní organizace ČSL Plzeň-město.

O MARIÁNSKÉM SLOUPU

Sešli jsme se spolu jako křesťané, kteří touží po tom, aby se náš národ více otevřel evangeliu. Dohodli jsme se, že budeme hledat cestu sblížení a jednoty, a v tomto kontextu jsme pochopili, že znovupostavení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí může být pouze výsledkem a symbolem tohoto sblížení. Evangelizaci účastníci přijali ujistěni, že za snahou po obnově mariánského sloupu nestojí nějaký katolický triumfalismus, nýbrž úcta k Matce Kristově, a katolická strana lépe porozuměla důvodům, proč se sloup pro mnohé evangeliky stal symbolem těžkého období jejich historie. Zakusili jsme, že ekumenický rozhovor i o nejpalčivějších otázkách je možný a znamená oboustranný přínos. Toto setkání jsme ukončili společnou modlitbou, v níž vidíme cestu k znovunalezení jednoty.

Představitelé církví, umělců a zástupci Společnosti pro obnovu mariánského sloupu

Módu se v poslední době stále ozbrojování pistolí, jejich nábojnice obsahují nervově paralytický plyn. Na tiskové besedě k této problematice tiskli odborníci z ministerstva vnitra, že držení pistolí na nervový plyn je stejně nedovoleno jako držení kulových zbraní. Žadatel nemůže podle zákona dostat povolení na nošení pistolí, pouze výjímku ze zákazu. Za celou dobu platnosti zákona — od roku 1983 — nebyla udělena žádná výjimka. Za hlavní nebezpečí označili příslušníci MV ČR použití pistolí a nervovým plynem ze vzdálenosti kolem jednoho metru, proti ne zcela zdravému jednání (srdeční příhoda) nebo přechně v okamžiku, kdy se přepadený nadechuje. A nebezpečí pro pachatele přepadení se zbraní? „Plynové“ pistole jsou zpravidla k narušení podobné pistolím na kulové náboje. Na vzhlední podobě jsou uvolněny a v případě, že jsou ohrožení zbraní, které vypadá jako „ostrá“, použijí svou služební zbraň.

In Hongkong tauchte ein eingetüteter Mercedes auf

setzes noch in der dunklen Nacht verschwinden. Doch was sie statt dessen am nahen Strand auf einer kleinen Betonrampe fanden, gab dem Dezernat „Organisiertes Verbrechen“ ein Rätsel auf, das vorerst nicht zu lösen ist.

Können eingepackte Mercedes tauchen? Diese etwas seltsam anmutende Frage stammt nicht von Verpackungskünstlern, sondern die Hongkonger Polizei muß sich damit allen Ernstes beschäftigen. Und der Polizeisprecher der britischen Kronkolonie, die 1997 ein Teil Chinas wird, gab dieser Tage sogar zu: „So was ist uns in der Tat noch nicht passiert.“ Was war geschehen?

Wie der Sprecher jetzt vor Journalisten berichtete, wurden Ende letzter Woche Ordnungshüter der 5,5-Millionen-Einwohner-Stadt am Südkinesischen Meer in eine Bucht zum Stadtteil Lung Ha Wan gerufen. Kurz vor Mitternacht hatten Anwohner dort geglaubt, Schmuggler zu sehen. Der Polizei wurden diese nicht mehr gewahr. Lediglich die Rücklichter zweier davonbrausen der Lastwagen sahen die Augen des Ge-

eingepackter Mercedes tauchen kann, doch daß die Unterwelt der Stadt nicht auf den Kopf gefallen ist, hat sie in den letzten Monaten mehrmals bewiesen. So waren Fischerboote entdeckt worden, die unter ihrem Rumpf gewaltige schwarze Container verläut hatten, die gefüllt mit Videorekordern gleichfalls nach China geschmuggelt werden sollten. Als dieser Trick aufflog, rasten die Schmugglergänger mit Hochgeschwindigkeitsschiffen nach den lahmten Barkassen des Zolls beiderseits der Grenze davon. Zwar haben die Hongkonger Behörden jetzt den Gebrauch solcher Flitzer verboten, doch scheint es angesichts des eingepackten Mercedes fraglich, ob das Erfolg verspricht. U-Boote im Einsatz des Antischmuggeldezernats scheinen in Zukunft wohl eher angebracht.

Zwei Möglichkeiten hält man bei der Hongkonger Polizei jedoch für wahrscheinlich. Entweder sollte der Luxuswagen unter der Wasseroberfläche aus den Hoheitsgewässern der ostasiatischen Finanzmetropole gezogen werden, um dort an Bord eines Schmugglerschiffes gehievt zu werden. Wahrscheinlich ist aber auch, daß der Mercedes auf Tauchstation bis in die Volksrepublik China geschleppt werden sollte. Dort nämlich, glauben die Ordnungskräfte der Stadt, ist ein Großteil der 4400 Autos abgeblieben, die 1989 als gestohlen gemeldet wurden. Gangs der Millionenstadt sollen laut Polizei gar schon auf Bestellung arbeiten, wenn es Neureiche des sozialistischen Landes auf Exportware gelüftet.

Noch ist nach den Worten des Polizeisprechers zwar nicht sicher, ob ein

Als 152. Mitgliedsland hat der Fonds jetzt die Tschechoslowakei aufgenommen. Prag zahlt dazu einen Kapitalanteil von 190 Millionen Dollar ein. Die UdSSR, die zum ersten Mal als Gast an einer Währungskonferenz teilnimmt, schickt mit Finanzminister Valentin Pawlow und dem Chef der Staatsbank, Viktor Geraschenko, eine hochrangige Delegation. IWF und Weltbank rechnen jedoch nicht mit einem „schnellen“ Aufnahmeantrag Moskaus.

Tschechische Alimentenzahler vor „finanzieller Katastrophe“

PRAG, 21. September (AP). Die Liebe zu sächsischen Frauen hat einige böhmische Männer im nachhinein an den Rand des Ruins gebracht. Wie die tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK am Freitag meldete, müssen Väter, die Alimente an Kinder in der DDR zahlen, den bisher auf DDR-Mark lautenden Unterhaltsbeitrags künftig in D-Mark leisten. Dies habe für die Betroffenen „katastrophale finanzielle Folgen“.

Während vor der deutsch-deutschen Währungsunion beispielsweise 660 Kronen für die monatliche Überweisung von 220 DDR-Mark aufgebracht werden mußten, sind dafür jetzt über 2500 Kronen zu zahlen. Dies entspricht einem niedrigeren Monatsgehalt. Das Finanz- und Justizministerium sowie der Höchste Gerichtshof der tschechischen Teilrepublik seien zu dem Schluß gelangt, daß die Unterhaltsurteile von Gerichten in der DDR gültig blieben, schrieb die Zeitung „Svobodné Slovo“ am Freitag.

Durch Bonn fließt der Rhein, durch Berlin rinnt die Spree. Rhein reimt sich auf „Wein“, „fein“, „Mädelein“, Spree reimt sich auf „Nee“.

„Shératel“ v sovětské uniformě

(čtk): Z pobočky Vlastivědného muzea v Krnově zmizelo středověké brnění ze 16. až 17. století. Jeho hodnota byla znalcem stanovena na 236 tisíc korun. Historickou hodnotu vyčíslit nelze.

Tento čin se dostal do povědomí veřejnosti na základě článku v okresních novinách Nové Bruntálsko. K případu se vyjádřil okresní prokurátor JUDr. V. Vezdenka: „Uvedený případ posuzovala okresní prokuratura v Bruntále z podnětu Výboru lidové kontroly ONV „Bruntál“. Bylo zjištěno, že dne 7. 3. 1974 se na tehdejšího ředitele Okresního vlastivědného muzea Bruntál obrátil důstojník sovětské armády se žádostí o za-

půjčení několika muzejních exponátů pro zřízovanou „Síň bojových tradic“ v posádce sovětské armády. Ředitel žádosti vyhověl a ze sbírky militární Vlastivědného muzea v Krnově vybral 13 exponátů — části středověkých brnění jako přilbice, prsní štít, chrániče boků, pancíř a další, pocházející ze 16. a 17. století. Při odevzdávání věcí sovětskému důstojníkovi si neověřil jeho totožnost a kompetentnost k převzetí předmětů. Tak se stalo, že při jedné správkyňě muzea na veltelství sovětské posádky v Olomouci počátkem roku

půjčení několika muzejních exponátů pro zřízovanou „Síň bojových tradic“ v posádce sovětské armády. Ředitel žádosti vyhověl a ze sbírky militární Vlastivědného muzea v Krnově vybral 13 exponátů — části středověkých brnění jako přilbice, prsní štít, chrániče boků, pancíř a další, pocházející ze 16. a 17. století. Při odevzdávání věcí sovětskému důstojníkovi si neověřil jeho totožnost a kompetentnost k převzetí předmětů. Tak se stalo, že při jedné správkyňě muzea na veltelství sovětské posádky v Olomouci počátkem roku

1990 se nepodařilo identifikovat důstojníka, který v roce 1974 věci převzal, ani zapůjčené věci nalézt. Síň bojových tradic v posádce instalována nebyla. OVM v Bruntále tak vznikla v důsledku nevrácení věcí škoda dle znaleckého posudku ve výši 236 tis. 250 Kčs.

V zatěžkavací zkoušce

Jaroslav Kusý

V četných projevech své předvolební kampaně v Čechách a na Moravě jsem poznamenával: „10. června, den po volbách, budeme přesně vědět jako národ, kdo jsme a co jsme.“ Dva měsíce po volbách to víme ještě přesněji.

Jsmo národem ovládaným emocemi. A to nikoli teprve od 8. června 1990! Emoce vedly již Husovou „pravdou“ rozdělený lid do bratrovražedných bojů o to, zda má přijímat Krista pod jednou způsobou chleba, nebo pod obojí, chlebem a vínem. Osudově rozdělený národ vstoupil emocionálně i do svého prvního republikánského státu s heslem „přes od Říma“, s hromadnými výstupy z katolické církve a opakovaným založením národní církve. Jako by z hlediska teologického, ze základního křesťanského pojetí mohla být obec Boží, postavená na vertikální skály, konsekrována do partikul národní, nacionální pozemské horizontálnosti.

Ale emoce to částečně dokáží, alespoň po vnější, organizační stránce. U nás tomu napomáhal na počátku Prvé republiky i její zakladatel T.G. Masaryk. Když ovšem viděl, kam by nábožensky vzvednuté emoce národ zavedla, když musel být svědkem demonstračního odchodu vatikánského nuncia z Prahy, nad níž vlály tehdy prapory s husitským kalichem, snažil se v zájmu státu protikatolické emoční náboženství utlumit do koexistenční snesitelnosti, jak o tom podal důkazy účasti na celostátním sjezdu katolického Orelstva. (Viz foto na str. 3).

Sám ovšem trpěl dále emoční kult oddanosti, dobře věda, že dokud ho děti i dospělí nazývali „tatíčkem“, je niterná svorka mezi Hradem a podhradím nejpevnější zárukou demokratického růstu mladého státu. Takovou svorku potřebovala Čs. republika i za Masarykova nástupce, a to tím spíše, že tučel let jejího klidného života vystřídal čas nejistoty a ohrožení zvenčí. Epitheton „Budovatel“ byl proto u prezidenta Beneše opět emocionálním výrazem, zčásti ještě projevem vděčnosti za jeho dlouholeté působení po boku Prezidenta-Osvoboditele, zčásti již vzdorného vyznání věrnosti tváří v tvář hnědému stínu, dopadajícímu z německého sousedství již na naše pohraničí. Že v pojmenování „Budovatel“ převyšovala emoce nad střízlivě kritickým posudkem, dokazuje skutečnost, že mnoho Benešových současníků hájí i dnes zatvrzele jeho politiku, i když totálně ztroskotala v oblasti konvergence, postupujícího zblížení mezi Východem a Západem prvé poloviny tohoto století, které dr. Edvard Beneš učinil již tématem své promoční práce před I. světovou válkou.

Mohli bychom pokračovat v ilustraci našich národních emocí na příkladech prezidentů, kteří zneuctili Hradčany po komunistickém puči v únoru 1948. Ale jim nepatřilo nikdy místo v blízkosti našich národních patronů a českých králů — ani podle práva ani podle morálky, ba ani ten titul prezidenta! A tak se obrátíme k tomu nynějšímu. Zklamal bych očekávání mnohých, kdybych nekonstatoval hned na počátku, že také Václav Havel byl vyzdvížen na pražský Hrad emocionální silou značné části národa. Ze všech jeho vrstev bylo slyšet „nemáme jiného, nemáme lepšího.“ Lidé to říkali, protože jiného neznali. A protože nechápali, že pro úřad hlavy státu je potřebná zcela jiná kvalifikace než autorství několika úspěšných divadelních her, jejichž úspěch byl dán jejich *politickou aktuálností*, nikoli trvalou literární hodnotou.

Osobnost Václava Havla se bude již brzy měřit na velikosti jeho prvního předchůdce, Tomáše Masaryka. A to nikoli jen na hloubce či výši literárního a filozofického díla, nýbrž na nejvladnější úkolu prezidentského úřadu — na umění vládnout, zejména v situacích krizových. Dramatik Havel minulý měsíc přiznal, že se jako prezident dopustil již několika chyb. Dodal, že je nemůže jmenovat v zájmu zachování státního tajemství. Jde-li při nich o státní tajemství, ne-

mohou to být chyby nepatrné.

PŘÍPAD BARTONČÍK

Jednu takovou nebo podobnou si dovoluji naznačit. Jde o případ předsedy Čs. strany lidové, JUDr. Josefa Bartončíka. Domácí i exilové veřejnosti je dostatečně znám, mimo to se jím zabývá Generální sekretář ČSL, JUDr. Jiří Černý v *Otevřeném dopise prezidentu republiky*, který uveřejňujeme na str. 4. Proto se dotýkám záležitosti jen právě pro onen aspekt eventuelního porušení státního tajemství. Toho se mohl případně dopustit již náměstek federálního ministra vnitra dr. Richarda Sachra z doby předvolební, J. Ruml, který, aniž informoval předem svého představeného, spustil akci obvinění dr. Bartončíka z agentské činnosti pro STB, doslova jen pár hodin před volbami 8. června, takže ani obviněný ani jeho strana nemohli včas před otevřením volebních místností reagovat a voličům případ vysvětlit. Mezitím se ovšem p. Ruml dostal do svízelné situace; potřebuje dalšího svědka, který by Bartončíkovu spolupráci s STB dosvědčil. Podařilo se mu to, přijde na pořad opět státní tajemství — totiž jeho veřejné vyjádření, protože J. Ruml před jeho husarským vystoupením v televizi nikdo z příslušných autorit nezabyl slibu mlčenlivosti, nařízené ve všech případech bezpečnosti státu. A nesežene-li druhého svědka, hrozí mu stíhání pro pomluvu a urážbu dr. Bartončíka jako veřejného činitele parlamentu.

TAKÉ NA MÍSTOPŘEDSEDU VLÁDY

Vedení Čs. strany lidové rozšířilo trestní oznámení na další osoby, m. j. na nynějšího (povolebního) místopředsedu vlády, JUDr. Pavla Rychetského, podezřelého z trestního činu vydírání ve smyslu § 235 tr. z., zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 tr. z., ohrožení státního tajemství podle § 108, případně dalších trestných činů či forem spoluúčasti na trestných činech podle § 177 tr. z. Dr. Rychetský nutil pod hrozbou způsobení společensko-politického skandálu Lidovou stranu, aby odvolala dr. Bartončíka z kandidatury poslance FS, k čemuž není ani jako člen vlády oprávněn.

Další trestní oznámení podala ČSL Generální prokuratura na nechvalně známé ředitelské exponenty ve sdělovacích prostředcích, ing. Petra Uhla (ČTK) a Jiřího Kantůrka (ČST), podezřelých z trestného činu maření přípravy a průběhu voleb ve smyslu § 177 tr. z., případně za spoluúčast na dalších trestných činech v souvislosti s jejich pohotovým zpravodajstvím těsně před volbami o nedokázané spolupráci dr. Bartončíka s STB. Třetí trestní oznámení podal Generální sekretář ČSL, JUDr. Jiří Černý, na bývalého příslušníka STB, známého pod jménem Machatý, proti němuž je podezření z trestného činu ohrožení státního tajemství ve smyslu § 108 tr. z. pravděpodobnou vypověď o státním tajemství v případě Bartončíka, aniž byl zbaven povinnosti mlčenlivosti.

DLOUHOLETÉ POKUSY STB

Stále tedy ohrožení nebo porušení státního tajemství vyjádřením spolupracovníka a metod práce Státní bezpečnosti. Vedení Čs. strany lidové vydalo 4. m. m. k celé aféře písemné stanovisko, jehož bod 4 a 5 jsou obzvláště pozoruhodné: „Ze shromážděných výpovědí je zřejmé pouze to, že JUDr. Bartončík z titulu své funkce krajského tajemníka ČSL přicházel do častého styku s příslušníky STB, kteří byli vedeni snahou získat informace o Československé straně lidové. Stejně tak ale z výpovědí vyplývá, že JUDr. Bartončík se snažil od pracovníků STB získat informace pro sebe k činnosti STB ve věci církvi apod.“

Zpráva předsednictva Sněmocy lidu FS zcela zamlčuje tu skutečnost, že dr. Bartončík po dlouholetých pokusech o získání ke spolupráci, která byla evidentně neúspěšná, byl v roce 1988 rozpracován na trestný čin poškození zájmů republiky v cizině, což dosvědčuje

jiných důvodů.

At tak či onak, záležitost předsedy Čs. strany lidové se stala zatěžkavací zkouškou ve věci spravedlnosti, práva a politické čistoty naší mladá demokracie. Kdo jsme, nyní již víme. Co jsme, se brzy dozvíme.

VRCHOL Z PLATBY „DEKORACE“
VEXILU“ VYDAVATEL „PŘEDSEDA
KUSY“ DĚLAČOG, POHRYTĚC, VĚSTANAI
UNAŽNA BLBOSTI, VYROSTLE Z NĚHA -
VISTI, SOUVIŽHU A MORÁLNÍ
ZVRHLOSTI! VYDAVATELE NAŽVAL, ŽE JE VĚDOUČI RUDNHO NĚSĚNKA!

postavené osobnosti byly pro STB hledanými partnery rozhovorů. Prám se na to i nynějšího státního prezidenta. Kolikrát za ním estébáci přišli na jeho venkovskou chalupu; kolikrát byli u něho ve vězení; o čem s ním asi mluvili před jeho propuštěním, o které požádal po odsezení poloviny trestu? Dosud nikdo nevzněl veřejně tuto otázku po setkání Václava Havla s dr. Bartončíkem poté, co jakýsi Machatý od STB (kdo může znát jeho pravé jméno?) označil Josefa Bartončíka za placeného jejich agenta. Ale prezident mlčí — buď aby neprozradil (jako jiní) státní tajemství, nebo z

založen signální svazek, uvedený pod krycím jménem „Sponzor“, jinými slovy jedná se o přímý důkaz o tom, že dr. Bartončík byl nucen prostřednictvím hrozby trestního stíhání ke spolupráci, ale ani tento pokus nebyl úspěšný.“

OTÁZKY PANU PREZIDENTOVI

Kolik takových pokusů provedla u nás Státní bezpečnost za dobu své neslavné existence! Mnozí veřejně známí občané, společensky nebo politicky vysoce

Malý obchodník ve velkém Německu

V městečku Gerlingen, jakémisi předměstí Stuttgartu, drží nyní oště rodinného železářství Roland Kruck. Jde o obchůdek, podobný tisícům jiným, který pokud má prosperovat, musí být řádně hýčkaný. Paní Helena si sice mnoho rozhořčeně stěžuje, jak jí obchod manžela odvádí, přitom dobře ví, že rodinu živí právě regály...

Povídám si se statným obchodníkem a myslím na spoustu našich čerstvých živnostníků, chytřejších podnikat v obchodě. Čím si získáváte a udržujete přízeň zákazníků, tím se a slyším zdánlivě obyčejná slova slušnosti, spolehlivosti, schopnost poradit, pestří sortiment a bradice. Pokud jsou ta slova patřičně podložena, ztrácíte svou obyčejnost. Roland Kruck říká: „Vezměte si bandiční případ — ztupl se vám nůž. Někde ve stuttgartském obchodním domě vám poradí jediné: Kupte si nový. Slušný obchodník ho nabrouší, protože ví, že až bude onen zákazník skutečně potřebovat něco koupit, přijde slýbrat právě k němu. Vůbec k takovému železářství, jaké máme my, patří podle mého názoru dobrý servis, který je velkým obchodům dosti cizí. Prostě — když se vám rozbití sekačka, buď vám ji sám spravím, anebo odvezu k firmě.“

Obchodník se zmínil o důležitosti pestrého sortimentu. Zajímá mě proto, jakým způsobem získává pro své zákazníky absolutně novinky. Většinu si objednávat na lednových a zářijových prodejních výstavách. Zimní věci objednávat v lednu na příští zimu a letní zboží — třeba sekačky a hadice — v dubnu, opět na příští sezónu. Mimochodem — zboží je výhodnější zaplatit hned, vyjde to levněji. O některých novinkách se dozvím na pravidelných školeních soukromníků, nebo je nabízejí zástupci jednotlivých firem. Další zboží si objednávat ve stuttgartském nákupním svazku. Když zboží potřebsky rychle, přímo si pro něj zajedu, jinak mi ho o trochu později dodají do krámu.

Podnikám na Rolanda Krucka drobný útok: A co když přijde zákazník s nezvyklým přáním, unavte mu něco z PLATILU a DETONACE V EXILU?..

S neschopnými poradci

(RP) — Dostal jsem znamenité číslo DVE z června 1990. Velmi správně a úderně píše o sametové totalitě v ČSFR. Já zde známým říkám, že místo rudých bolševiků máme teď salonní bolševiky. A přebírají moc v tzv. „nezávislém“ tisku, ČTK, televizi i rozhlasu. Stačí, když před 20 lety jako komunisté nebyli pochopeni ve svých reformních snahách o ještě větší samovládu.

Když jsem byl v r. 1949 na Pankráci, tak tam jednoho dne v červnu z cel vytáhli dva mladé dvacetileté hochy, Bačilka a Kovaříčka, dali je na celu smrti a ráno popravili. Jako mnohé jiné. Bylo to v té době, kdy A. Dubček se připravoval do Moskvy studovat, jak „buržoazii zakroutit krkem“ (Gottwald). Oba hoši byli příliš upřímní. Řekli: generále, poruč, my půjdeme bránit zemi, ve které jsme se narodili. Měli se dát raději do SCM. Takto se z nich nestali slavní politologové jako p. Mlynář, ani slavní ekonomové jako p. Šik, nebo slavní poslanci v Evropském parlamentu jako p. Pelikán. Teď mohli poučovat chudé příbuzné a dospět k závěrům, které znal každý snaživý absolvent tehdejší obchodní akademie.

Je teď tady tolik bojovníků za demokracii, že je jím vlastně každý, od bachařů v koncentračních táborech v Jáchymově, až po prokurátory z tehdejších dob. A těch „poradců“, co máme na Hradě! Je jich tolik a tak neschopných, že prezident jmenoval vládu, která druhý den musela podat demisi, poněvadž to vůbec neodpovídalo právním předpisům a ústavě. A pak teprve ji schvalovali ve sněmovně a potom ji V. Havel zase jmenoval. Zkrátka zákon sem nebo tam, teď je u vesla OF a ti si mohou dělat co chtějí, aby prý se nechopila moci křesťanská totalita, piší v novinách (ti prý chtějí zrušení interrupce, zakazují sex a p.). Křesťanské strany by neměly být, je prý to hrozba demokracii. Křesťané prý mají na výběr dost jiných stran.

Tak jsme u toho, jako v r. 1945! Nějaká ta národní fronta a dost. Bude to ještě dlouhá cesta. Všechno se ale okecat nedá, ať jsou sebelepší spisovatelé.

Hradec tleskal Gottovi
(j): Téměř tři hodiny patřil ve čtvrtek zimní stadion v Hradci Králové přednímu interpretovi naší současné populární hudby — Karlu Gottovi a orchestru Pavla Větrovce. Hradecký pátý zastavení tak pokračoval ve svém podzimním turné po naší republice, přičemž až do 22. října vystřídá 14 sportovní hal a pražský Palác kultury. Kromě starých známých evergreenů a několika nových singlů z připravované LP, desky „Pis-mo lásky“, kterou na pulty prodávem, chystá Supraphon před vánočními, možlo východočeské publikum zalíbe-kat i hostům Karla Gottu — Jiří Zelenkov, Karlu Hálovi a v neposled-ní řadě i taneční skupině Uno.

K K D...

Národně sociální strana

(čtk): Do evidence ministerstva vnitra ČR byla včera zapsána Národně sociální strana (NSS). V této souvislosti tiskový mluvčí NSS L. Bátorá oznámil, že NSS se považuje za jedinou pokračovatelku Čs. strany národně socialistické, která byla násilně zlikvidována za přispění zrádců z vlastních řad po komunistickém převratu v roce 1948.

jiného, nebo jednoduše řeknete: Nemáme? To si mohou dovolit snad jen v těch obchodních domech, my jsme solidní firma. Snažím se zákazníkovu práci splnit — buď zjistím, kde si potřebnou věc může obstarat, nebo mu ji prostě sám seženu — třeba přes zmíněný nákupní svazek. Samozřejmě, i to je pro mne dobrý obchod. Mohl bych sice se zákazníkem počkat na pravidelnou dodávku zboží, ale většinou se pro vytoužený výrobek vypravím sám.“

Soukromé podnikání tedy zdaleka není pouhé rýžování zlata, jak si někteří naši lidé stále myslí. Bývá to pořádná honička a často i napínání nervů až k prasknutí. Gerlingenský obchodník souhlasně pokyvuje hlavou: „Vlastně nemůžete nikdy úplně vypnout, stále musíte myslet na obchod, co udělat ještě lépe. Kolikrát se vám to všechno honí hlavou i v noci. Nemáte prakticky nikdy „padla“. Když zaufete krám, přijdou na řadu písemnosti. Nemocenské pojištění si sice platím, ale proti případnému krachu vás nikdo nepojišť. Clouček se prostě musí snažit, pokud chce vydělat...“ Pak mluví o daních. Sive ho užse městských poplatků. Platit vlastně jen za to, že ve městě provozuje svůj vlastní obchod. Ročně to činí sumu mezi deseti až patnácti tisíci marky, další desítky jdou na ostatní daně.

Než se s Rolandem Kruckem rozloučím, prostím ho ještě o radu, jakým způsobem v obchodním podnikání začít. Říká: „Hlavně pokud možno bez dluhů a bez všemožných přítelků. Společat musíte především sám na sebe. Kdybych opravdu začínal, poohléd bych se nejdříve po firmách s dobrými výrobky a po budově ve výhodné poloze, kde se dá parkovat. Od jednoho druhu zboží bych si zpočátku bral jeden, dva kusy a rychle bych sortiment doplňoval. Tím se zabránil přílišnému zadlužování i zapínění regálů různými ležáky...“ Zkrátka chce to mít především obchodnický „čich“ a pružnost, jen tak je možné se chytit.

je galerie v nájmu, je oprávněn tak „odborně“, že by odstraněna síťová krytina a následně ještě pak udělaly své. Voda zničila velkou část zařízení výstavních sálů i depozitáře.

Galerie bez střechy
(pk): První československá galerie dětského výtvarného projevu v Plzni doslova přišla o střechu nad hlavou. Objekt na plzeňském výstavišti, kde se střechou TO UHÍ KAŽOV...

Exponáty žalují

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM v Praze. Prehlička důmyslu, vtipu a fantazie, expozice dobových zázraků techniky, které předstihly svět. Nežníte? Tak třeba Kašparův letající stroj Blériot, jeden z vystavovaných exponátů muzea. Překonal vzdálenost z Pardubic do Prahy za neuvěřitelné dvě hodiny. Tenkrát skutečně neuvěřitelné. Psal se totiž rok 1911.

První expozice Technického muzea byla otevřena v roce 1910 v zapůjčeném Schwarzenberském paláci. V letech okupace konečně došlo k postavení vlastní budovy muzea. Stalo se tak z darů a sbírek českých průmyslníků a technické inteligence. Bohužel doposud nikdy nemohly být tyto prostory plně využity pro výstavní účely. Střídaly se zde nejrůznější instituce od ministerstva vnitra po Geodetický podnik. I dnes je situace nejasná a její řešení v nedohlednu. Ve věku vědeckotechnické revoluce tedy slouží téměř polovina budovy jiným organizacím jako kanceláře, zatímco nepřeberné množství vzácných exponátů chladí v nenohodných a vlhkých depozitářích, obaleno prachem a plísni.

Ve vyspělém světě je realita poněkud jiná. Technická muzea financují státy, nadace a průmyslové podniky.

Národní technické muzeum, jehož řada unikátních exponátů či sbírek je radí mezi nejuznávanější technická muzea na světě, oslávilo tento měsíc osmdesáté výročí svého vzniku.

CSFR kooperiert mit Italien

NEAPEL, 23. September (dpa). Der tschechoslowakische Staatspräsident Vaclav Havel ist zu einem dreitägigen Besuch in Italien eingetroffen. Während des Besuchs soll unter anderem ein neues Abkommen über wirtschaftliche Zusammenarbeit zwischen der CSFR und Italien unterzeichnet werden.

wakei beteiligt sich an der multinationalen Streitmacht. Staatspräsident Vaclav Havel kündigte bei einem Besuch in Italien die Entscheidung von 200 Soldaten nach Saudi-Arabien an.

In der Krisenregion ging der internationale Truppenaufmarsch weiter. So trafen weitere 15 000 ägyptische Soldaten in Saudi-Arabien ein. Aus Frankreich trafen 42 Kampf- und Transporthubschrauber in Saudi-Arabien ein. Auch die Tschechoslo-

Jak se studuje ve Francii

Máme nový vysokoskolský zákon, který se možná více než je zdravé inspiroval ve Spojených státech amerických. Vzdělání na vysokou kvalifikaci vanyh odborníků nema monopol pouze USA. Chceme zpátky do Evropy, myli jsme se tedy podívat i po našem kontinentě a z každého systému vybrat nejlepší. Vždyt USA mají nejvíce vědeckých pracovníků, kteří přišli z jiných zemí. A Evropa je prvním „dodavatelem mozků“.

K tomu, aby západoevropský jednotný trh mohl v roce 1992 fungovat, musí být zaručen i volný pohyb pracovníků sil. Izn. občanů kteréhokoli státu EHS bude mít možnost vykonávat své povolání bez jakýchkoli restrikcí ve všech státech evropské dohody. Komise Evropských společenství se již několik let snaží harmonizovat studium tak, aby byla zaručena stejná úroveň diplomů. Je to sisyfůvská práce. Každá z 12 zemí má svůj systém a ten zdaleka neobovládá systémem ostatních zemí. A pochopitelně každá země se snaží přesvědčit i ostatní, že ten její systém je nejlepší. Ale práce na integraci pokračují a je více než pravděpodobné, že se integraci studia podaří dosáhnout do roku 1993.

Spolková republika Německo si zachovala systém, který arce fungoval i u nás. Podívejme se tedy do druhé největší země Evropských společenství — do Francie.

Francouzské vysoké školství se dělí na státní, státem uznané soukromé školy a školy státem neuznané. Státní univerzity jsou řízeny ministerstvem školství a jejich učené plány musejí odpovídat jednotnému schématu.

Schválenému v Paříži. Teprve v poslední době se začíná honorit o větší samostatnost univerzit, neboť tuhý centralismus se ukázal jako velice neprůběžný. Francie je rozdělena na 25 akademických obvodů, které jsou prakticky totožné s hranicemi jednotlivých zemí (régions), pouze pařížská a lyonská oblast a Azurové pobřeží jsou včleněny zvlášť. Nejvyšším představitelem akademického obvodu je rektor, který řídí všechny státní i státem uznané soukromé školy na svém území. V čele univerzity stojí prezident, který od nového vysokoskolského zákona bude přece jen mít více pravomocí, než jenom zajišťovat běžný každodenní chod školy.

Každý francouzský maturant má právo být přijat na státní univerzitu, poněvadž maturita, která je těžší než u nás, se považuje zároveň za přípravnou zkoušku. Existuje 25 směrů; pro je jen z nich je třeba se rozhodnout již dva roky před maturitou (baccalaureat). Změna hned po maturitě není možná. Budoucí vysokoškolák určuje vlastně své celoživotní zaměření v 16 letech. Proto také první dva roky na univerzitě jsou všeobecné. Zakończeny zkouškou a diplomem všeobecných univerzitních studií dávají možnost buďto změnit školu, či jít hned do praxe (aniž by se to považo-

valo za ukončené vysokoskolské vzdělání), nebo pokračovat na stejné fakultě dál. Třetím rokem lze získat licenciát, což je první stupeň ukončení vysokoskolského studia. Čtvrtým rokem je to mistrovský diplom (master), což je poslední titul základních univerzitních studií. Ten, kdo chce mít více šancí, může se specializovat v jeanorocum kurzu a stát se magistrum, nebo během dvou let získat diplom vysokoskolských specializovaných studií, což je předstupeň doktorátu. Tento doktorát (doctorat de troisème cycle) vyžaduje teoretický, ještě jeden rok studií, ve skutečnosti se však obhajuje aspoň dva roky po diplomu specializovaných studií. Hodnotově je na úrovni našeho CSc. Následně doktorát před odevzdáním ve Francii Doctorat d'Etat (státní doktorát), k jehož získání je však potřeba dlouhodobé vědecké činnosti. Na státních univerzitách je studium zdarma, ale minimální roční náklady jednoho studenta činí asi 20 až 30 tisíc franků. Dělnický plat je kolem 5500 Fr. měsíčně.

Specialitou Francie jsou tzv. Grand des Ecoles. To jsou soukromé školy, jejichž diplom je uznaný ministerstvem školství. Jsou to elitní školy, které si nesmlouvavě vybírají své posluchače. Na obchodní fakultu Katolické univerzity v Angers, kde jsem učil, se hlásilo do prvního ročníku 3500 kandidátů, přijato jich bylo 180. Je zcela běžné, že uchazeči dělají rok až dva „přípravku“, aby uspěli u přijímacích zkoušek.

Každý rok jsou školy hodnoceny a sestavuje se žebříček jejich úspěšnosti (kritéria jsou: poptávka po jejich absolventech, umístění absolventů v praxi, jejich nástupní plat atd.). Tento žebříček se promítá i do školného, které u těch nejméně úspěšných je asi 20 000 Fr. a u těch nejúspěšnějších až 50 000 Fr. za rok. Stipendia jsou dáována jen těm skutečně nejpotřebnějším a ve většině případů nepokryjí ani školné.

A pak zbývají ještě školy soukromé, státem neuznané, což neznamená, že by byly méně drahé. Často spíše naopak.

Přednášky jsou povinné pouze v prvních dvou ročních letech, pak si student vybírá určitý počet přednášek ze kterých chce dělat zkoušky. Přestože má větší volnost než náš student, pracuje daleko tvrději. Již proto, že výběr je neúprosný. Třicet pět procent studentů své studia nedokončí.

zemí přesných hodiněk a velkých bank po krátké přestávce navštívila podruhé, tentokrát na jeden a půl měsíce. Během této doby zvládla náročné manekýnské zkoušky a na prázdniny přijela opět do Horažďovic. Tedy — ze světa exkluzivně do šesti tisíc-

cového městečka na Klatovsku. Mezi své známé. Rozumí jim ještě po téhle zkušenosti? A oni jí?

Změnila jsem názor na lidi kolem sebe doma. Teď mi přijde, že jsou mnohem víc uspěchaní než tam, ve Švýcarsku,“ usmaje se slečna Karla. „No, samozřejmě, kdyby měl všechno to, co potřebuji, tak taková nebudou. Víte, dívám se na ně sice jinak, ale nemyslím si, že bych se k nim jinak chovala. Spíš se mi zdá, že mnozí z nich si vsugerovali myšlenku: „Jo, ona byla ve Švýcarsku, to my ji už asi nebudeme stačit...“ A téhle představy se pak drží a neopustí ji. Možná, že i v tom je ta změna.

Takže vy jste se pod alpskými vrcholky vlastně cítila líp než doma...

Především jsem si tam připadala uvolněnější a svobodnější. Ale také

jsem si dost jasně uvědomila, že kariéra a peníze nejsou všechno, pokud člověku chybí nějaká blízká duše.

To je ovšem zamotaná situace. Na jedné straně jste v cizině byla psychicky uvolněnější, na straně druhé omezená absencí svých známých a snad i purita lidské společnosti.

Já bych to upřesnila: ani tady v Československu nemám příliš skutečných přátel, a naopak — i tam by se dalo získat, jenže k tomu bych potřebovala dokonale zvládnout tamější řeč. Když si s někým vyměním zdvořilostní fráze jako „Dobrý den. Jak se máte?“ a podobně, tak tímhle zřejmě přetele či přítelkyni nezískám.

Přece jen se mi však zdá, že je vám bližší onen nově poznávaný způsob života s možnými budoucími přáteli než to, co byste byla schopna prožívat tady...

A víte, že ani ne? Já jsem se nikdy netoužila vdát do ciziny. Mně vyhovuje česká mentalita. Třeba tím, že našinec umí dělat legraci. To Švýcaři působí jako chladný národ. Já jsem tam neslyšela vtip, jak je rok dlouhý. Oni jsou strašně seriózní, uhlazení a hodně si dávají záležet na vlastní pověsti. A obávám se, že je v tom taky moc přetvářky...

Těžký život mají tihle kosmopolité. Sedět v sedmnácti letech na dvou židlích a k tomu poměrně vzdálených, není lehké...

Ani si nejsem jistá, jestli vám tenhle rozhovor mohu poskytnout, prohodila najednou nedůvěřivě i překvapivě zároveň slečna Karla. Já totiž bez vědomí agentury nemůžu pro veřejnost udělat prakticky nic...

ČESKY (I SLOVENSKY):
DRŽMA, TO JE
HAHR!

„Nikdy jsem v Rusku nebyla, ale teď jsem se rozhodla jít. Už jsem si vybrala školu. V Paříži. V roce 1993. V roce 1993. V roce 1993.“

a občas se jí po tomhle klidném městečku i tam, v bohaté zemi za vrcholky Alp, bude stýskat.

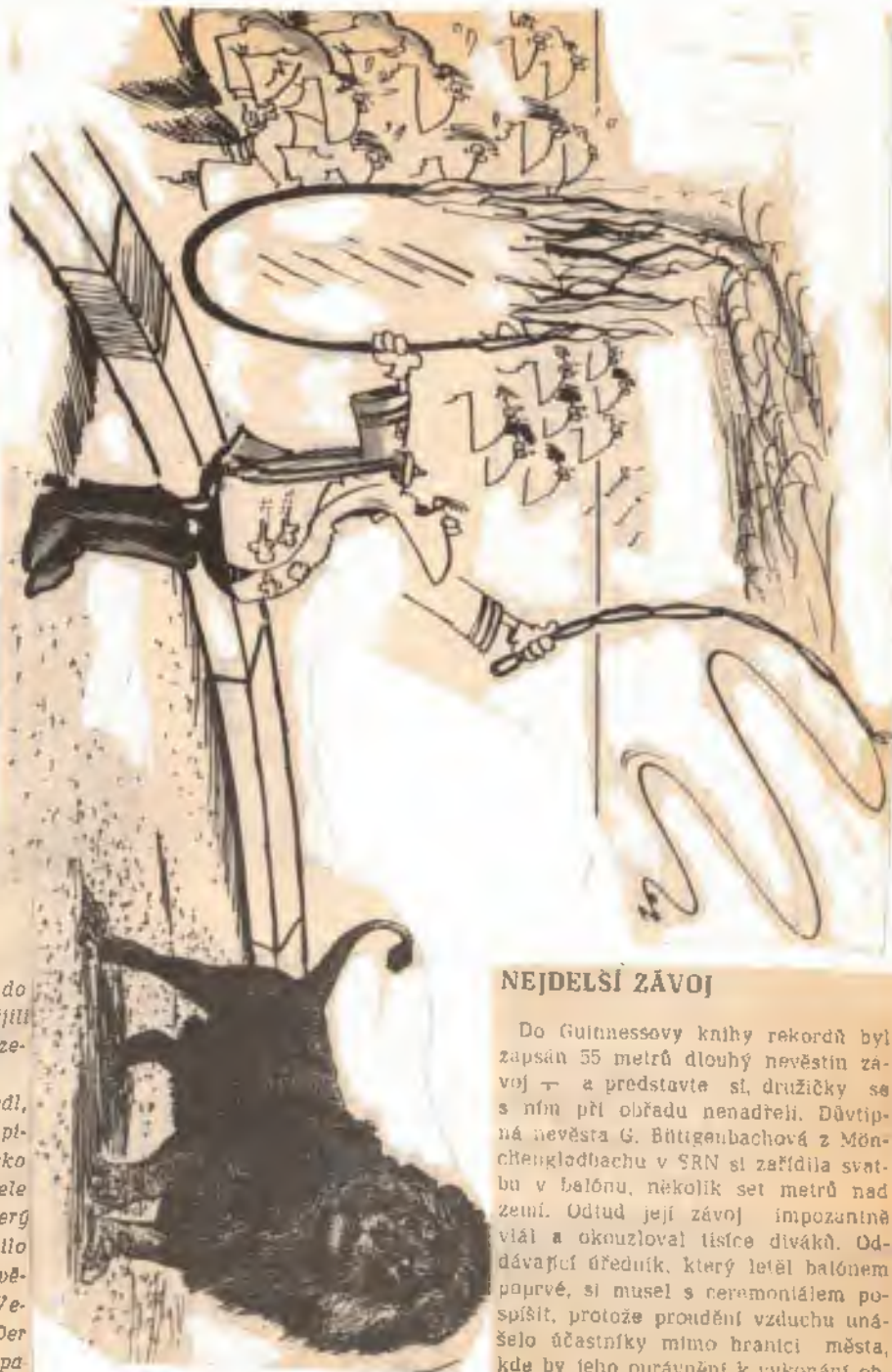
Karel IV. měl čtyři manželky a přesto si dokázal ušetřit na Karlštejn.

Nu, interview nakonec mám, fotografie však ne. Karle, která teď už znovu na určitě období pracuje ve Švýcarsku, se přece jen postupně očkovaná profesionalita dostává pod kůži. I když je z českých Horažďovic

NA DVOU ŽIDLÍCH

Slečna Karla Lávičková je vysoká snědá sedmnáctiletá dívka s brunet vlasy do půli zad. Ještě před šesti měsíci netušila, jak radikálně se její život změní. Chodila do strakonického gymnázia (Nikdy jsem nevěděla, čím chci být, proto jsem šla na gymnázium...) a spolu s rodiči a s bratrem poklidně žila v podšumavských Horažďovicích.

V březnu se v Praze zúčastnila konkursu švýcarské agentury Presgnce specializované na výběr fotomodelů ze zemí bývalého východního bloku, a — uspěla v něm. Na začátku dubna odletěla do Curychu, kde byla čtrnáct dnů testována, a vrátila se domů, aby

NEJDELŠÍ ZÁVOJ

Do Guinnessovy knihy rekordů byl zapsán 55 metrů dlouhý nevěstín závoj — a představte si, družičky se s ním při obřadu nenadřeli. Důvtipná nevěsta G. Büttgenbachová z Mönchengladbachu v SRN si zařídila svatbu v balónu, několik set metrů nad zemí. Odtud její závoj imponovaně víl a okouzloval tisíce diváků. Odávající úředník, který letěl balónem poprvé, si musel s ceremoniálem pospíšet, protože proudění vzduchu unášelo účastníky mimo hranici města, kde by jeho oprávnění k výkonu obřadu již neplatilo.

Das genügt, bis zur Bundestagswahl tut's noch Ihre alte Brille!

21. ~~DATE~~ 1990

Územní nároky vůči CSFR

[illegible]

Jak byl zavražděn García Lorca?

VÍCE NEŽ PŮL století čekala na úplné objasnění vražda slavného španělského dramatika a básníka Garcíe Lorky vojáky franklistické armády 18. srpna 1936. Po pádu Frankova režimu ve Španělsku před 15 lety byla sice učiněna říz řada pokusů detailně smrt slavného básníka objasnit. Teprve nyní však vyšly o tom, co se stalo nedaleko jihošpanělského města Granady, najevo př sné podrobnosti.

Dnes 85letý Iška – kardiblog a spisovatel Francisco Vega Diaz zveřejnil svoje svědectví, které, jak říká, slibil sice zachovat v tajnosti, ale jelikož všichni zúčastnění jsou již mrtví, a on sám počítá s blízkou smrtí, rozhodl se promluvit.

Podle svědectví španělského lékaře, které spočívá na výpovědi přímého svědka Lorkovy vraždy, řidiče taxíku Hectora, byl García Lorca spolu s dalším, jmenovitě neznámým vězněm, odvezen 18. srpna 1936 spoután v doprovodu dvou falangistických vojáků za město Granadu. Na osamělém místě, kde taxík řízený Hectorem musel zastavit, byl již vykopán hromadný hrob. V blízkosti hrobu se nacházeli také další zajatci z Frankových jednotek.

Když García Lorca zjistil, že má být popraven, začal plakat a prosil vysvětlení, proč má zemřít. Místo odpovědi se mu dostalo pouze nádvěk a tři pažbami pušek. Těsně u hromadného hrobu byl Lorca udeřen jediným

z vojáků pažbou pušky a klesl do hrobu. Další vojáci na něho zahájili palbu. Podobně jako García Lorca zemřeli také další zajatí Španělé.

Svědék Lorkovy smrti Hector uvedl, že po hromadné popravě se vojáci opili a chvástali se tím, že stejně jako Lorku zlikvidují i další nepřátele Frankova režimu. Ve zmatku, který po pitce nastal, se Hectorovi podařilo uprchnout. Později se se svým svědectvím svěřil spisovateli a lékaři Végovi. Západoněmecký magazín „Der Spiegel“, který s odvoláním na španělské prameny svědectví nyní zveřejňuje, uvádí, že záhada smrti básníka Garcia Lorky je nyní do všech podrobností objasněna.

Pan Vitovič žádá ještě víc

Jak to bylo s „rozhodnutím“ obyvatelstva Podkarpatské Rusi

Tak nám O. Vitovič píše z ukrajinské říše, že prý „mají územní návrhy vůči Rusku, Polsku, Československu, Rumunsku a Moldávě“. Zapsal to koncem července moskevský armádní deník Krasnaja zvezda, kterému jsme kdysi v roce 1968 byli tmeň v oku, ve žlákém tmeň, nazývali nás ještě hář — reformisty, pravkovými škylkálí, rnoagály. Ani novím, jeřtli se nám páni plnkovníci v té redakci rážec kdy omluvili...

Pana Vitoviče představili v novinách jako poslance Lvovského oblastního sovětu, prý je navíc spolupracovník Svazu nezávislé ukrajinské mládeže. Svoje představy o příštích hranicích Velké Ukrajiny spojil s hrůznou vizí nové války, protože prý „třetí tisíciletí začne válkami mezi národy“. Jak pravi noviny generálů, začali se na úpatí Karpat mladí Ukrajinci cvičit ve vojenském umění, aby byli připraveni zvednout za deset let automaty a dobýt nové území pro slávu Veliké, Sjednocené, Nezávislé Ukrajiny.

Prý si činí zásluhy i na část československé republiky; mládežnický poradce Vitovič nřiká přesně, co by chtěl přivlést. V dnešním světě husajinská a africká Československá, castitánu a všech dalších pohrobků hitlerovsko-stalinuské intality by nás už nemělo nic překvapit. Nicméně vychodit základní školu a věřit aspoň něčto o zahraniční politice bychom snad mohli od Ukrajince požadovat. Obracet pravdu vzhůru nohama je podivný způsob uvažování, vždyť jestliže někdo má povinnost vyslovit své výhrady vůči ukrajinské agresivnosti, je to právě Československo.

Ano, řeč je o Podkarpatské Rusi anektované protiprávně v roce 1944 a 1945, a připojené k ukrajinské sovětské republice. Nikdy v dějinách nepatřilo toto území k Ukrajině, celým svým historickým vývojem bylo vždy spjato se střední a jihovýchodní Evropou počínaje již přívodním osídlováním. Přes šest set let jako součást uherské říše se tu udržovala při životě ruská a ukrajinská národnost, v devatenáctém století se rozvoj národního života dál už i v součinnosti s hnutím evropských národů — v roce 1848 se delegát z Podkarpatské Rusi zúčastnil Všeoslovenského sjezdu v Praze. Na sklonku první světové války se z iniciativy ruské emigrace v USA a za podpory prezidenta W. Wilsona rodí myšlenka spojit další osud této země a jeho lidu s novou Československou republikou. Tento záměr realizuje mřová smlouva ze září roku 1919 v Saint-Germain, Podkarpatská Rus přestává být součástí Uherska a příštích dvacet let až do 15. března se rozvíjí na ostrově demokracie, svobody a poměrného blahobytu, kterému se ve zkratce a krásně říkálo CSR. Poprvé Rusíni i Ukrajinci, poprvé po dlouhé minulosti se stávají ve vlastní osvobozené od národního a sociálního útlaču i strůjci svého života, vlastní kulturní a společenské existence.

V době horthyovské okupace prchaly přes karpatské hranice tisíce obyvatel Podkarpatské Rusi. Jejich část směřovala na novou do novětějšího státu, skončili však vsměs v koncentračních táborech. Předpokládá se, že do SSSR odešlo kolem třiceti až čtyřiceti tisíc lidí; část z nich zahynula v lágrech, přibližně deseti tisícům se podařilo vstoupit do československých vojenských jednotek. Mnozí se však osvobození Podkarpatské Rusi už nedočkali a padli při vojenských operacích, jejichž průběh není dosud zcela

objasněn (např. sovětská taktika při přechodu Karpat, boje u Dukly s tragickými ztrátami apod.).

Kdyby se pan Vitovič kohokoli zeptal, co se odehrávalo na sklonku roku 1944 na Podkarpatské Rusi, nebyl by zřejmě přišel s absurdním požadavkem „územních nároků“ vůči Československu. Všechno se tehdy dělo jinak a v rozporu s předběžnými dohodami, že nás stát bude obnoven v předmnichovských hranicích. Na osvobozené území Podkarpatské Rusi přijela v říjnu 1944 oficiální delegace československé vlády — tehdy ještě londýnské — a počala tu uplatňovat československé zákony. Prováděla například nábor branch do našich vojenských jednotek, zřizovala administrativní úřady, dala opatřit maďarské poštovní známky přetiskem CSR 1944 a podnikala i další opatření podle československé ústavy. Sovětské vojenské vedení ve spolupráci se složkami NKVD tyto vládní akce od počátku brzdilo i znemožňovalo a nakonec oficiální delegaci z území Podkarpatské Rusi násilím odstranilo. Současně se rozpoutala kampaň, aby se obyvatelstvo „samo rozhodlo“ připojit svou zem k sovětskému státu. Žijí dosud pamětníci, kteří mohou dosvědčit, jak se tam sovětské orgány chovaly. Metodou „cukru a biče“ šly od města k městu, od obce k obci, přičemž jim zvlášť aktivně asistovali příslušníci komunistické strany. Tzv. Lidové družiny zatýkaly učitele, kněze, představitelé národních organizací, kteří mizeli v koncentračních táborech, držitelé vojenské moci vytvořili soudní tribunály a své oběti hledaly především v lidech orientovaných československy. Kdo zůstal věren republice, byl hlavně nepřítel. Ruku v ruce s touto represí postupovali i emisáři rodnávních poukázky na potraviny těm, kteří se zavázali, že budou pro připojení Podkarpatské Rusi k sovětům.

Do Mukačeva svolaly sovětské orgány v listopadu 1944 sjezd národních výborů, který vyjádřil „svobodný“ vůli Podkarpatských Rusíň spojit se s Ukrajinou a Sovětským svazem. Byl to akt podvodný a násilný a nemá proto žádnou platnost, zákonnou ani morální. Stal se jen dalším článkem v řetězu stalinské okupační politiky, který sevřel koncem druhé světové války sousední země. Stalin z nich ukrajoval, jak se mu urážilo: vychodil Polsko, Moldavsko, Podkarpatskou Rus i někdejší okupovanou část Finska, Litvy, Estonsko a Lotyšsko. Jestliže se stává současně základy evropské bezpečnosti na helsinkiých dohodách uznávajících podle Brežněvova plánu „neměnnost poválečných hranic v Evropě“, pak tato premisa nemůže platit pro země, jež Stalin okupoval proti všem zásadám mezinárodních vztahů, proti mřovému smlouvání z roku 1919 i proti ústavnímu právu jednotlivých zemí. Duch Helsinské nřmáže přece opravednit stalinské anexe, i když v některých případech podle hesla Rozděl a opanuj Stalin nabídl za území, jež si přisvojil, kompenzace na účet třetí strany. A na-

víc: Československo je jedinou zemí, která se podílela na vítězném boji spojených protinacistickému Německu, a která v tomto boji ztratila vlastní území.

Vřtáme se však ještě k vývoji v Podkarpatské Rusi. Sovětský svaz dal najevo, že nehodlá pustit z rukou to, co již jednou uchvátil, již 8. května 1945 zatýkal v Praze a na jiných místech orgány NKVS Rusiny a Ukrajince, kteří se zachránili před horthyovci útěkem do protektorátu. Byli to političtí činitelé, kteří se hlásili k Československé republice. Sovětským orgánům nevadilo kolaboranti a horthyovci, ale českoslovenští vlastenci.

V červnu roku 1945 nejprve Sověti uzavřeli v Moskvě „dohodu“ o připojení Podkarpatské Rusi a části slovenského území. V listopadu 1945 ji schválila v Praze prozatímní národní shromáždění a též město i nejvyšší sovět. V dokumentech nefigurovala Podkarpatská Rus, mluvílo se v nich již jen o Zakarpatské Ukrajině. Ovšem jejich platnost je zcela nulová. Prozatímní národní shromáždění nemělo právo měnit ústavu, tj. měnit hranice republiky a vzdát se jejího území. De jure je Podkarpatská Rus stále součástí Československé republiky a měla by se předpokládat, že odstalinštění sovětské zahraniční politiky budou provázet skutečné činy i v tomto směru.

Snad ještě krátce o dalších událostech v této zemi. Po roce 1945 tam vypukl — stejně jako v Moldavsku — hladomor. Utajený; dosud neznáme počet jejích obětí. O dva roky později se sovětská, ukrajinská vláda, pane Vitoviči — nebo to provedla Moskva bez vás? —, rozhodla vystěhovat z jejích vlastí přes dvacet tisíc Podkarpatorusů — našich, československých občánů! Někteří z nich museli odejít na Sibiř, jiní nahražovali volynské Čechy, kteří přesídlili k nám do pohraničí. Kdo o tom všem ví, kdo se zastal a zastává lidských práv v těchto našich spoluobčanech? Je věru trapné, slyšíme-li u nás někdy o Podkarpatské Rusi poznamky svědčící, že jejich národní vůli o této problematice přemálo.

Jednou ve svobodné Evropě budou mizet hranice a místa všeho, co rozdělávalo národy, bude se prosazovat to, co je sblížuje a integruje v jednotu demokracie a svobody. Dosud tomu tak ovšem není a nelze proto přehlížet, co se děje za hranicemi evropských států. Jsou to hranice svobody a lidských práv, ale i nesvody a nelidskosti. Proto nás jistě musí vřuťovat osud lidí, kteří jsou od nás odděleni, ačkoli patří k nám a nemají právo pudlet se na těchto výsledcích nové dynamické přeměny ve střední Evropě jako my. Nové hranice za Prahou a před Užhorodem nám byly nuceny, to byste mohli přece jen vědět, pane Vitoviči, a měly by se vrátit tam, kde byly dříve, před válkou Hitlera, který tak tragicky otevřel vrata do Evropy právě Stalinovi. Nemáme žádné „územní nároky“, chceme jen, aby se učinila zadost právu, a nejen historickému, a z Evropy aby zmizely poslední zbytky stalinismu.

ze reprezentovat zemi jako nějaký monarcha. List Konnersant citoval telefonát: „Po uzavření nové svazové smlouvy (předpokládá se na konec roku) mezi republikami Sovětského svazu bude role prezidenta SSSR srovnatelná s rolí královny Velké Británie.“

Podle představ ruského parlamentu B. Jelcin bude postaven britské královny předobrazem budoucí funkce kremlinského šéfa M. Gorbačova. Domnívá se, že prezident Gorbačov ztratí politický vliv a bude pou-

ho pila matce krv. Kapkou, po které číže mateřské trpělivosti přetékla.

bylo Paltynno televizní vystoupení v biskupě. Růžová zpěvačka i při tomto vysílání obviňovala Reaganovo prezidentské úřadování... tentokrát za to, že má na svědomí smrt usilující deště při lovu na tunáky.

ČÍSLE PŘETĚKLA

Čdenně na zákrak své má silky Nancy vydělí dřívější prezident USA R. Reagan svou sociálně-čistletou dem-zpěvačku Patty, která časťou věrejnou krátkou svých rodičů už dlou-

Kovové, pětky' už za měsíc

Bude devět bankovek * Nová platidla na novinaře neplatí

(1h): Informace o nové emisi Československých bankovek připravované pro druhou polovinu roku 1992 poskytl novinářům na večerní tiskové besedě místopředseda Státní banky Československé Ing. Jiří Bruk.

Zdůraznil zájem SBČS podílet se na uměleckém ztvárnění platidel s širokou veřejností. Změna státního znaku na současných bankovkách by z technického hlediska byla příliš náročná. Proto vedení banky rozhodlo zahájit přípravu nové řady bankovek. Zvýší se jim také ochrana proti padělání, jelikož dnešní série jsou po této stránce již nevyhovující.

Libreto na nových bankovkách se stane předmětem veřejné anonymní soutěže. Je vypsána pro velmi široké rozpětí devíti nominálních hodnot od desetikoruny až po bankovku 5000 korun. Její vydání se však v nejbližší době nepředpokládá. Naproti tomu se největší pravděpodobností bude zavedena bankovka v hodnotě 200 Kčs. Nejvhodnější objektivní řešení vybere pětadvacítičlenná komise se zastupci z obou federací. Mělo by vyjadřovat vzájemný svazek Čechů a Slováků v historickém územním uspořádání. Na základě výsledků tematického řešení bude ještě koncem tohoto roku vypsána soutěž na návrhy výtvarné.

Poté by byl novinařt seznámen se stavem oběhu bankovek. V současné době je v oběhu 318,7 miliónů kusů bankovek. Nejvíce obíhá stokrunka — téměř 90 miliónů kusů. K 31. 12. 1990 bude zřejmě ukončena platnost stokrunkových bankovek s portrétem K. Gottwala. V průběhu příštího roku by měla být ukončena platnost dvacetikorun z roku 1970 a padesátikorun z roku 1964. Pro zajištění nově emise bankovek je třeba dosáhnout zvýšení výrobní kapacity Státní tiskárny cenín. Z tohoto důvodu se jedná s tiskárnami v SRN, Velké Británii a Švédsku.

Částečně nahrazení desetikorunové

▲ Za 3000 Kčs uzenářských výrobků a tři tisíce na hotovosti odnesl v noci z 18. na 19. září neznámý mlásoz z prodejny Framen-Maso v Praze 8.

Rub a líc nové desetikoruny

foto. ČTK
bankovky představuje nová mince téže hodnoty, se kterou bychom se měli setkat ještě před 28. říjnem tohoto roku. Je podobné barvy jako koruna nebo dvacetihalár a má menší průměr než pětikoruna. V letošním roce bude vydána s portrétem T. G. Masaryka, v příštím M. R. Štefánika.

Připravena je rovněž emise pamětních mincí, z nichž alespoň imenujeme stříbrnou stokrunku k 100 výročí Velké pardubické. Zítra právě této mince při prohlídce mezi novináři byla přítomnou poněkud skandální, no zakončení tiskové konference.

So machen 1991 die Schulkinder in Deutschland Ferien

Stand: September 1990	Weihn. 90/91		Winter		Ostern (31. 3./1. 4.)		Pfingsten (19./20. 5.)		Sommer			Herbst		Weihn. 91/92	
	DEZ.	JAN.	FEB.	MARZ	APRIL	MAI	JUNI	JULI	AUG.	SEPT.		OKT.	NOV.	DEZ.	JAN.
Baden-Württemberg	24.	5.	11.	16.	2.	6.	21.	31.	1.		24.	25.	30.	23.	4.
Bayern	21.	7.		25.	6.	21.	1.	25.		9.		28.	2.	23.	7.
Berlin	22.	5.		16.	6.	18.	21.	4.		17.		26.	2.	23.	6.
Bremen	24.	5.		18.	6.	21.	25.	4.		17.		14.	19.	23.	6.
Hamburg	22.	5.		18.	2.	6.	11.	1.		10.		7.	19.	23.	4.
Hessen	24.	12.		23.	13.	21.	1.	1.		10.		7.	18.	23.	11.
Niedersachsen	22.	5.		16.	6.	18.	21.	4.		14.		10.	19.	21.	6.
Nordrhein-Westfalen	24.	5.		25.	13.	21.		18.		31.		21.	26.	23.	6.
Rheinland-Pfalz	22.	10.		18.	5.	21.	20.			31.		21.	26.	23.	8.
Saarland	22.	5.	11.	12.	25.	8.	18.			31.		7.	19.	23.	6.
Schleswig-Holstein	24.	7.		25.	9.		28.			10.		14.	26.	23.	6.
DDR-Länder	24.	4.	11.	8.	28.	3.	16.	22.	4.		30.	noch nicht bekannt			

☐ = In verschiedenen Bezirken unterschiedliche Ferientermine. Angegeben ist jeweils der erste und letzte Ferientag.

vehodové dveře. Majitele připravit o elektrotechniku, šperky a porcelán.

▲ Škoda ve výši 538 600 Kčs byla zpusobena dne 19. září v bytě v Praze 9, kde neznámý pachatel vypálil

Geheimpolizei arbeitet weiter

PARIS, 21. September (dpa). Auch sechs Monate nach ihrer offiziellen Auflösung arbeitet die tschechoslowakische Politische Polizei (StB) weiter und unterhält enge Beziehungen zum sowjetischen Geheimdienst KGB. „Sie arbeiten gegen die demokratische Regierung“, sagte der für die StB-Auflösung zuständige stellvertretende tschechoslowakische Innenminister Jiri Ruml der Pariser Zeitung

„Le Monde“ von Freitag.

Rund 60 Prozent der Agenten seien entlassen worden, sagte Ruml. Es sei unmöglich, die gesamte StB-Struktur zu zerschlagen, weil die Organisation „alle gesellschaftlichen Strukturen durchdrungen“ habe. Viele hätten von der Prager Stadtverwaltung Waffenscheine erhalten und seien wieder bewaffnet. Die Agenten lebten in Wohnblocks zusammen und stünden in engem Kontakt miteinander

Ihre Frauen seien oft im Innenministerium angestellt und wüßten deshalb über alle Schritte gegen die StB Bescheid.

Nejvýznamnější světová tisková agentura — britský Reuter — po deseti letech znovu otevřela v Praze svoji stálou kancelář — v ulici Pod bruskou na Klárově.

„Wenn Du nach Dresden fährst“, sagte ein DDR-kundiger Freund bei meiner Abreise, „dann schau Dir den Flughafen an.“ Denn natürlich war der Flughafen von Dresden noch vor wenigen Wochen eine kleine Sensation, weil er so ziemlich nichts mit dem gemein hatte, was wir unter einem Airport kennen.

Vor Ort auf dem östlichen Elbufer war denn auch von Fluglärm weit und breit nichts zu hören, und auf dem weiten, menschenleeren Parkplatz vor dem Flughafen-Eingang stand ein einziger Trabi. An der Glastüre am Ende des Treppenaufgangs klebte ein handgeschriebener Zettel mit der Überschrift: „Interflug Flughafen Klotzsche Öffnungszeiten“. Klotzsche — das läßt an alles denken, was bodenständig ist, tonnenschwer und festgebacken, klingt eher wie angeklebt. Und überhaupt „Öffnungszeiten“?

Drinnen gab es keinen Shop, keinen Kaffee, keine Zeitung. Die Flughafenhalle war groß und still, eine friedvolle Zuflucht vor der lauten Welt. Fünf Menschen hatten sich hier eingefunden, vier davon eindeutig aus beruflichen Gründen. Drei junge Frauen saßen hinter dem Interflug-Counter und kicherten scheu hinter vorgehaltener Hand. Quer durch den Raum wandelte, auf und ab und tief in Gedanken versunken, ein einsamer Pilot. Auf einer roten Wartebank saß eine Frau. Sie strickte und sagte nach einer geraumen Weile: „Das sieht nur so aus, als wär hier nix los.“

Diese Idylle ist mittlerweile unwiederbringlich dahin. Und nicht nur Klotzsche, auch die anderen DDR-Flughäfen müssen auf immer Abschied von den selbstgenügsamen, stillen Tagen nehmen. Doch auch für uns heißt es jetzt dazulernen, schließlich haben auch die anderen Airports für unsere Ohren ganz neue Namen: Leipzig-Schkeuditz, Erfurt-Bindersleben und Heringsdorf auf der Ostseeinsel Usedom heißen jene Orte, auf die von nun an das donnernde Leben niedergeht.

Allerdings zeigt ein kleiner Testlauf, daß sie auch den Profis hierzulande noch keineswegs flott von den Lippen gehen. Denn wer dieser Tage beim Frankfurter Flughafen anruft und wissen will, wie sich der Flughafen in Dresden schreibt, der wird erst mal abschlägig beschieden und weiterverbunden. Immer wieder und durch etliche Abteilungen. Bis jemand Erbarmen hat und meint, das müsse doch herauszukriegen zu sein und kurzentschlossen in Tegel anruft, denn „die sind ja irgendwie näher dran“.

Und was ist, kann man in Tegel Klotzsche buchstabieren? Leider, so kommt freundlich-bedauernd die Antwort aus dem Hörer, wisse auch dort niemand was Genaues, man wolle sich aber kundig machen. Ob es denn vielleicht bis Montag Zeit hätte.

Aber bitte, sogar bis übernächsten Mittwoch.

Der bundesdeutsche Gebrauchtwagenmarkt verzeichnet seit 1982 steigende Umschreibungszahlen. Im vergangenen Jahr wechselten rund 6,58 Millionen Modelle aus zweiter Hand den Besitzer, knapp 60 000 mehr als im Vorjahr. In diesem Jahr erfaßte das Kraftfahrtbundesamt in Flensburg bis Ende Juni bereits 3,51 Millionen Ummeldungen. Das sind schon jetzt rund 60 000 mehr als im gleichen Vorjahreszeitraum. Gleichzeitig rollten 2,83 Millionen neue Schlitzen erstmals auf den Straßen — nach 1987 war dies die zweithöchste Zahl.

Die meisten Fahrzeuge werden von Privat an Privat verkauft (rund 55 Prozent). Auf diesem Markt sind die Karossen nach DAT-Angaben mit durchschnittlich 8700 Mark (1989) auch am billigsten. Laut DAT wechselten im vergangenen Jahr Gebrauchtwagen im Wert von rund 69,7 Milliarden Mark den Besitzer, 17,5 Prozent mehr als im Vorjahr. Außerdem zeigt sich, daß der durchschnittliche „Oldie“ immer jünger wird. Die DAT erklärt dies damit, daß mehr und mehr Kunden zu Pkw mit Katalysator greifen, deren Tachostand weniger Kilometer aufweist. Der Info-Dienst Schwacke hat ermittelt, daß die Preise regional erheblich schwanken. Wer beispielsweise seinen Opel Kadett in Stuttgart kauft, muß 30 Prozent mehr auf den Tisch blättern, als wenn er ihn in München erwirbt. aho

Lärmarm und abgasfrei

Ein Fahrrad, das mit Sekundärantrieb summt wie ein Schwarm zufriedener Bienen, ist eine der Attraktionen der noch bis Sonntag stattfindenden Internationalen Fahrrad- und Motorradausstellung (IFMA) in Köln. Vorgestellt wurde dieses erste zur Serienreife entwickelte Elektro-Mofa von den Nürnberger Hercules-Werken. In den Fachhandel kommt das rund 2000 Mark teure Electra im Dezember. Die FR hatte bereits Gelegenheit, das lärmarme und abgasfreie Fahrzeug vor seiner offiziellen Präsentation zu fahren.

Auf den ersten Blick gleicht es einem robusten Damen-Tourenrad. Auf den zweiten Blick entpuppt sich die Verkleidung am Hinterrad als Gehäuse für Motor (maximal 0,36 kW) und Getriebe, das Blechkästchen unter der Sattelstütze als Behälter für die Anfahr-Elektronik und die vermeintliche Kühlbox im Korb über dem Vorderrad als verschweißter Container für 20 Nickel-Cadmium-Batterien. Ihre Kapazität von sieben Amperestunden reicht für etwa 25 Kilometer Motorbetrieb aus. Danach müssen sie für fünf Stunden an die Steckdose; ein Batteriesatz für rund 350 Mark hält das bis zu tausendmal aus.

Noch drei weitere Details fallen auf: das Mofa-Kennzeichen, der für Mofas vorgeschriebene Rückspiegel und — in der Lenkermitte — ein Kästchen

mit Schlüssel, Spannungsanzeige und digitalem Mini-Tachometer.

30 Kilogramm wiegt das Electra, nicht zu schwer zum Heben, aber man muß kräftig in die Pedale treten, wenn man es per Muskelkraft bewegen will. Die Übersetzung erfolgt dabei durch eine Dreigang-Nabenschaltung. Der Griff zu erwähntem Schlüssel liegt nahe, denn mit ihm wird der Elektromotor aktiviert. Die Leistung ruft man mit einem Drehgriff wie beim Motorrad ab. Das alles geschieht sanft und ruhig, ohne Schub, weil fein dosierbar. Maximal 20 km/h sind möglich und erlaubt. Wer die Batterien entlasten will, kann zusätzlich treten — und dann auch schneller fahren, als es die Leichtmofa-Verordnung vorschreibt. Verzögert wird mit einer Rücktrittsbremse und einer Trommelbremse im Vorderrad.

Wird das Electra „geparkt“, zieht man den „Zündschlüssel“ ab und nimmt den mit einem Schloß gesicherten Batteriesatz aus dem Korb. Dann hat man zwar rund vier Kilogramm zu tragen, doch das teuerste „abbaubare“ Detail bei sich.

Gegenüber der Saxonette, dem Leichtmofa mit Benzinmotor im Hercules-Programm, ist das E-Mofa umweltfreundlicher und komfortabler in der Bedienung. Es wirkt auch längst nicht so hecklastig, ist allerdings rund 200 Mark teurer.

podátská reforma v ČSFR neobejde. Odmítá se však ztotožnit s monetaristy, kteří považují za přijatelnou nezaměstnanost okolo deseti až patnácti procent. Přesáhne-li počet lidí bez práce čtyři procenta, je to nejen zbytečné, ale i nebezpečné. Přiznal, že mezi jeho vlastními názory a představami V. Klause existují podstatné rozdíly. „Ministr financí chce státní majetek rozdělit mezi obyvatelstvo prostřednictvím kupónů. Každý si tak myslí, že nyní zbohatne. Málomnoh však již ví, že kupóny je nutné přeměnit nejprve v akcie. A potom, které firmy mají budoucnost, které přinesou dividendy? Bude to jen malý počet. Ve skutečnosti tato věc slouží jen k nalákání akcionářů ze zahraničí,“ řekl O. Šik. Za jeden z předpo-

ný boj za vyšší příjmy a stávky by však tento vývoj mohl torpédovat, upozornil čs. ekonom. Dále uvedl, že velké západní koncerny mají zájem na společném podnikání s čs. firmami a na výrobě v ČSFR. „Jsou dokonce připraveny jít do podniků, které produkují se ztrátami. Musíme se proto pokusit takové podniky rychle rozhoupat, abychom je nemuseli prodávat za babku. To se neobejde bez pomoci státu,“ řekl.

kládá přechodu východoevropských zemí k tržnímu hospodářství označil vyplácení nízkých mezd pracujícím. Výroba musí v dohledné době růst podstatně rychleji než platy. Předčas-

V. Klaus o půjčkách

WASHINGTON: „Chceme být dobrými a spolehlivými partnery,“ řekl na čtvrteční tiskové konferenci ve Washingtonu americkým a zahraničním novinářům ministr financí ČSFR V. Klaus. Tisková konference na čs. velvyslanectví byla věnována opětovnému přijetí Československa do Mezinárodního měnového fondu a Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj a jejich přidružených organizací. Spolu s ministrem Klausem se ji zúčastnil

i předseda Státní banky J. Tošovský. Oba zdůraznili, že Československo chce získat půjčky od MMF i Světové banky ještě před tím, než se naše hospodářství dostane do pořádku. „Pomůže nám to abychom poněkud vynáhlí pro překlenutí přechodného období.“

KDO MÁ VLASTNĚ PRAVDU?

BERLÍN: Proti radikálnímu škrtání všech státních dotací v čs. hospodářství se vyslovil poradce prezidenta ČSFR O. Šik. V rozhovoru pro vědecký vydání východoněmeckého listu Berliner Zeitung řekl, že kdo má v úmyslu za pouhé dva roky vynulovat všechny subvence, jak to chce ministr financí V. Klaus, vyslovuje

nad mnohými velkými podniky rozsudek smrti. „Nemohu sdílet názor, který počítá s prudkým vzestupem nezaměstnanosti na statistice nebo milióny lidí. Prosazovat politiku bankrotu hospodářsky důležitých průmyslových odvětví považuji za nezodpovědné,“ zdůraznil čs. ekonom. O. Šik připustil, že bez propouštění se hos-

Ríkali mu tam PADRE

Jan Píška se dal pokřtít v roce 1966, to mu bylo sedmnáct. V srpnu šedesát osm tu ještě strhával cedule s názvy ulic, osmdvacátého ale nabral směr Německo. V Ulmu se setkal s kardinálem Beranem a také s msgr. Škarvadou. Když mu řekl, že pomýšlí na to být knězem, Otec Škarvada ho poslal do Říma. Jan tam studoval teologii. Pak působil na Sicílii a nakonec ho poslali do Argentiny. V roce 1978 byl v Mendoza vysvěcen.

„Neuměl jsem ani slovo španělsky.“ vypráví. „Tam to ovšem není jako v Evropě, kde jste pro každého cizince, kde si musíte nejdříve udělat přátele a naučit se řeč, aby vás vzali za svého. V Argentíně, snad proto, že mezi městy jsou tak velké vzdálenosti, mají k sobě lidé daleko blíž, drží při sobě. Oni mi chtěli rozumět, starali se, jestli mi něco neschází. Často bylo složité vyhovět pozvání všech rodin a nikoho neurazit, takže nijak opatrný jsem se necítil. Jistě, není povinností kněze udržovat tak úzký kontakt s farníky, záleží jenom na něm, jestli se chce lidem dát. Musí ale počítat s tím, že když bude plnit jen své povinnosti a lidem se uzavře, podle toho mu pak také bude.“

Padre Jan, jak mu v Americe šlo, působil na osmi farnostech. Nejmenší farnost prý má kolem devíti tisíc věřících, ty běžné někdy i padesát tisíc. Vzdálenosti mezi kněstely byvaly třeba sto dvacet kilometrů. Například když pater Jan kaplanoval u horské pchoty, jezdil k vojákům nemeduší kilometrů. Měl samozřejmě k dispozici auto. Poslal mu ho německý katolík, z NSR prý přicházelo nejvíce pomoci. „Pomáhali samozřejmě i místní,“ doplňuje P. Píška, „i když toho často sami moc neměli. Argentína je bohatá země, má nerostné bohatství, příhodné klima, bohaté vody, ale nějak v tom nemí chodit, takže všechno je tam velmi drahé. Když jsem přijel do své první farnosti, kde na fare ani v kostele nebylo nic jiného než kříž ve dveřích, přesto místní lidé i z malé vesničky, co se stalo, takže jsem mohl natrpnout.“

Padre přijel z Ameriky dost „ostřílený“. O zemědělství, která prošel, mluvil jako o větní prázdné mračen, když vzpomíná na výlety po kopcích, má na mysli vrcholky And — bratru tak kolem pěti tisíc metrů. Hlavně byl ale zvyklý, že s ním jeho farníci spolupracovali. Byly rodiny, které měly na starosti přípravu anabaptistů, katechetů, kteří připravovali děti k prvnímu světskému přijímání. Ročně jich ohodilo kolem stovky, křtů prý bývalo třeba čtyřicet za měsíc, takže kněz poměrně potřeboval. Nemusel tedy jako u nás zabezpečovat všechno, obřady pořizuje a sháněním řemeslníků končí.

„Přesto se nedá říci, že by Argentína byla katolická země,“ vysvětluje pater Jan. „Třeba sdělovací prostředky náboženství nepřešly. Když se obyvatel zeptáte, odpoví vám: Ano, já jsem katolík. Do kostela ale většina chodí jen o svátcích.“

Pokud by někdo čekal v Argentíně nějakou chrámovou architekturu, hranicemi s rituálem, chybí by. Mše svatá se slouží stejným způsobem jako u nás, jen za zvuků národního nástroje — kytery. V některých kostelích varhany jsou, ale málokdo na ně umí hrát. Patronkou země je Panna Maria Lučinská, mariánský kult je tu vůbec velice silný. Zvláštní účel se těší sv. František Solánský, který tu působil, a pak Indíán jménem Zeferino — an-

teslán, o jehož blahověštění už přelulná ná míste požádala. Mezi obytky indíánského obyvatelstva se velké oblibě těší jezuité, kteří odjakživa Indíany chránili.

„Měl jsem tam naštěstí možnost polouchat české vydání,“ říká Otec Jan. „Hned jsem se dozvěděl, že se u nás něco děje. Když jsem četl v jednom italském časopise rozhovor o litoměřickém biskupem J. Kouckém o současném nedostatku kněží, rozhodl jsem se vrátit domů. Byl to návrat s pohodlí na neznámé místo a mezi nové lidi. Ale to už je dáti kněze, kdybych chtěl žít v pohodlí, byl bych si zvolil jiné zaměstnání. Záměrně jsem přijel přes Moskva a Aeroflotem. Říkal jsem si: Když mě odtud vyhnou, ať mě dovezou domů.“

Padre Jan přicestoval s menším zavazadlem, mělo sto kilo. Oficiálně na letišti v Buenos Aires prý našel příbuznou oko, stejně ale Otec Píška musel v Americe nechat celou knihovnu. Přivezl hlavně diapozitivy ze Svaté země — celý cyklus podle evan-gelií, ukázky z italských filmů Ježíš Nazaretský, Mojžíš a Skutky apoštolů. Všechny tyto, pro nás zatím cennosti, chce uplatnit ve svém novém působení — v Divišově u Benešova. Sem s rodiči nedávno přestěhoval na rozlehlou faru rodu Šternberků.

„Stejně si tu připadám jako v mistic,“ vysvětluje. „Mám na starost sedm kostelů, auto zatím nemám. Venic, které patří do mé farnosti, a kde bych měl občas působit, i když tam není kostel, je devětadvacet. Naštěstí kostel i fara v Divišově jsou ve vzorném pořádku. S tím měl spoustu práce můj předchůdce — mladý slovenský kněz. Lidé má tu přijali velice pěkně. Rád bych dokázal, aby se mnou spolupracovali v pastorační činnosti. Je toho tolik, co dnes mohou dělat, ale lidé se tak trochu neodvažují zapojit se do této práce. Pomáhají při ukládání či opravách lary a kostela, ale když se mluví o vyučování náboženství, připravě na křest, mají obavu, že k nim lidé jako k laikům nebudou mít důvěru.“

Všem patří požehnání Padre Jana, tak jak ho udělil třeba v Mendoza nebo v Santa Rose: „Y La bendición de Dios Todopoderoso Padre, Hijo y Espíritu Santo descienda sobre vosotros y permanezca para siempre.“

Astronaut a Noemova archa

Podle knihy Geneze Písma svatého přistála Noemova archa na vrcholku hory Ararat, poblíž které vede dnes hranice mezi Tureckem a Arménií. Tato 5400 m vysoká hora, kterou jsem měl příležitost pozorovat z letadla — vypadala tehdy za jasného počasí nádherně — má neobyčejnou přitažlivost pro bývalého amerického astronauta J. Irwina, který v roce 1969 přistál s kosmickou lodí Apollo na Měsíci. Poprvé vystoupil na Ararat před osmi lety a teď se tam vydává zno-

vu, již poosmá, tentokrát aby vyhledal Noemovu archu. Prohlašuje, že na západním svahu hory zablákl neznámý objekt pokrytý ledem, objekt, který podle jeho názoru by mohl být částí legendárního plavidla.

Pozor na barvy!

Vlámové a Valoni, dva hlavní národy v Belgii, se občas dostávají do sporu, čemuž my se jistě nedivíme. Ani tomu, že důvody mohou být maličké. Nyní se belgické úřady obávají že vznikne nová příčina sporu: Ministr vlámské oblasti pro veřejné práce dal totiž příkaz, aby sloupky a dopravní značky byly natřeny na výraznou barevnou kombinaci žlutočernou — vtip je však v tom, že daleko viditelnější barvy žlutá a černá jsou barvy vlámského společenství. Vlámský ministr zatím čelí možné nepříznivé reakci Valonů s úsměvem a vysvětluje, že žlutočerný sloupek dáva s červenou značkou barevnou kombinaci belgické státní trikolory. (hš)

Geologové hledají ropu

(čtk): Území jižní Moravy ležící zhruba mezi Kyjovem a Čejkovcem a Brnem, kde se v druhohorách a na počátku třetihor rozprostíral mořský záliv, nazývají geologové Nesvačilským příkopem, jemuž geologové Moravských naftových dolů v Hodoníně věnují pozornost už 20 let. Nalezli zde ložiska zemního plynu i ropy. Před dvěma lety byl v centrální části Nesvačilského příkopu zahájen průzkum podle nového projektu. Z navržených devíti vrtů bylo již odvráceno šest. Vrtém Následovnice-1 byla v hloubce necelých 3000 metrů zjištěna akumulace zemního plynu. Vrtý Klobouky-2 a Hostěradky-1 nezachytily přírodní uhlovodíky, ale zjistily hydrotermální vody o teplotě 70–90 stupňů Celsia. V budoucnu mohou být využity jako ekologicky čisté zdroje energie. Poslední dokončený vrt Hošovice-1 mezi obcemi Borkovany, Tešany a Bošovicemi odhalil nové naftové ložisko. V hloubce asi 2400 m byl nalezen komplex sedimentů tvořených slencem a křemennými pískovci, z nichž dvě vrstvy jsou syceny ropou. Především výsledky ukazují, že ložisko bude mít průmyslový význam.

▲ Vekták z Egyptské arabské republiky byl pro devizový přestupník převezen 6. září na službu VB. Aby se vyhnul nepřijímáním spoj-ným s přestupkovým řízením, nabídl službu konaním politickému úplatěk 100 DEM, čímž mu k původnímu přestupku přibyl ještě třetý čin pod-plácení.

▲ Dílku rómanského původu pozval 6. září do svého pokoje v hotelu Opera turlata ze SRN. Poré, co dívka požádala svého hostitele, aby ji přinesl něco k jídlu, opustila rychle pokoj s valíky za 165 000 Kčs.

Pro bezpěšnost hostů a jejich klid-ný a nerušený pobyt v grandhotelu Pupp v Karlových Varech a jeho okolí zřídili od všeréžské vlastní ochrannou službu. Tvoří ji detektivové z družstva Prímocoop z Chebu se speciálními výcvikem.

Tečku udělá Mnichov

TENISOVÝM šampionátem USA žebříčích k velkým změnám. Polep-akončí ale letošní seriál grandsta-šili si ale pochopitelně hráči, kteří mových soutěží, ale definitivně teď se v New Yorku prosadili. Pořadí ku napíše až 1. ročník Grand Slam žen v klasifikaci Virginia Slims: 1. Grafová, 2. Navrátilová, 3. Selesová, 4. Sabatiniová, 5. Garbinová, 6. Sanchezová, 7. K. Malejová, 8. M. Fernandezová, 9. M. Malejová, 10. Martinová, 11. Novotná, 12. Capriatová, 13. Suková, 14. Zverevová, 15. Wiesnerová. Čtyřhra: 1. No-stalbovská, 2. Selesová-Suková. Pořadí mužů na posledních 24 lety: (Mel-vitová-E. Agassiová, 2. Emerson a Court-Grand Slam Čin v Mnichově (dole-vá-Smitová — 1998: Lendl a Gra-6 000 000 dolarů): 1. Edbergová, 2. Rocco a Jonesová — 1054, 2. Lendl 1050, 3. Becker 902, Gomez a Selesová, Wimbledon: 4. Agassiová, 5. Gomez 679, 6. Sam-p-Santana a Kingová — Edberg a Na-ras 677, 7. Ivanisevič 492, 8. Svens-rátlová, US Open (1986) Forest son 435, 9. Muster 415, 10. J. Mc-Hills: Stollé a Buenos, 1990 Flush-Enroe 377, 11. Wheaton 377, 12. ing Meadow: Sampras a Sabatini-Enroe 322, 13. Čerkesov 322, 14. Wi-vá), Krémě Navrátilová v deblu (lo-lander 302, 15. Krickstien, 16. ni s Mandřikovou, letos s G. Fer-Chang 265. Náhradníci (uzávěrka nandezov), se navíc ani jednomu přiblížek do konce října, jako prv-bráči nepodařilo obhájit ložské pr-ní z nominovaných odmítá start Becker): Leconte 230, Curren 225, Beckery: Leconte 230, Curren 225, Gilbert 190.

Po US Open nedošlo ve světových Berström 210, Gilbert 190.

Katyn: dokumenty a svědectví (II.)

Jakmile říšský ministr propagandy Goebbels pochopil, že před postupem Rudé armády musí Wehrmacht mimo jiné také vyklidit sektor Katyn a Smolenska, poznamenal si ve svém snukromém deníku, který si celou válku pečlivě vedl a v němž na rozdíl od oficiální praxe nechal: „Bohužel, musíme Katyn vzdát. Bolševici jistě „objeví“ — a tohle slovo bylo napsáno v uvozovkách — že jsme tam zavraždili polské vojáky. Způsobí nám to ještě mnohá nepříjemnosti...“ Vukuku, Goebbels se nemýlí. Jen co poslední jednotky německé armády vyklidily smolenskou oblast, Moskva delegovala do Katynu svou vlastní vyšetřovací komisi. Ta se dává do práce okamžitě, přirozeně, že podle přesných instrukcí z Kremle. Neudivuje, že její závěry jsou jednoznačné: katynský zločin mají na svědomí němečtí šéfové! V komisi však není žádný zahraniční expert, žádný zahraniční novinář, a dokonce ani polští komunisté v Moskvě se nemohou exhumace zúčastnit.

A jaké jsou tedy její závěry? Katynský les není žádným uzavřeným prostorem, není tu žádný plot, žádná hlídka se psy, jde o zcela normální letovisko NKVD, v jehož blízkosti určitě počet polských zajatců dobrovolně pracoval na údržbě silnic. Bohužel, tvrdí zpráva dále, nepodařilo se včas Poláky evakuovat. Němci celé území obsadili a zmiňují rekreační středisko proměnilo ve štáb 537. ženijního pluku. Je zajímavé, že v pozdější doplněné zprávě se nemluví o ženijní jednotce, nýbrž — jak to zjistili předchozí komise — o radiospolečenském pluku. Poláci se prý dostali do zajetí a většinu z nich Němci prý na podzim roku 1941 postříleli. Sovětský report dále uvádí svědectví dvou ruských žen, zaměstnaných jako kuchyňky a uklízečky na německém štábu. Slyšely prý jedné podzimní noci střelbu z pušek v okolním lese a ráno si všimly krvavých skvrn na uniformách dvou německých poddůstojníků...

Celá řada údajů v sovětské zprávě nehraje. Sověti tvrdí, že Němci údajně exhumovali zavražděné Poláky, aby jim odebrali všechny kompromitující dokumenty s datem starším než duben 1940. Tuhle hrobořskou práci prý provedlo na pět set ruských válečných zajatců, které pak Němci postříleli, aby se zbavili nepohodlných svědků. Dobrá, jenže hroby, těchto pět set zajatců se nikdy nikde nenašly. Také datum popravy polských důstojníků odporuje závěrům, k nimž nezávisle na sobě dospěly komise polská, německá a mezinárodní. Podle Sovětů byli Poláci zabiti někdy mezi zářím a prosincem 1941. Report však přechází mlčením třísté stromky, vysázené na hrobech, zranění způsobená bajonetem čtverhranného profilu i pouta sovětské výroby. Nesrovnalosti jsou rovněž v počtu mrtvých, sovětská komise uvádí 11 000, přestože bylo exhumováno jen 925 těl. Kde se vzal ten obrovský rozdíl? A ještě jeden, a to ne právě bezvýznamný detail. Podle Sovětů velel německé jednotce v Katynu jakýsi plukovník Ahrens, jehož jméno sovětský text v azbuce uváděl jako Arens. Tento důstojník přežil sovětskou protiofenzívu a po válce se dobrovolně přihlásil jako svědek u norimberského procesu s válečnými zločinci, sovětská delegace však jeho výpověď kategoricky odmítla.

JARO, LÉTO, PODZIM NEBO ZIMA?

V první verzi zprávy sovětské komise se mluví o tom, že Němci postříleli Poláky někdy v červenci nebo v srpnu 1941, a teprve v opraveném textu se klade datum masové vraždy mezi září a prosinec téhož roku. Přidržíme se první varianty. Jestliže Němci Poláky zabili v letních měsících, jak to, že všechny exhumované mrtvoly byly oblečeny do zimních uniform s kožešinovou vložkou a knoflíky zapnutými až ke krku, jak to, že měli v kapsách rukavice a na nohou vetované holín-

ky? Sovětské vysvětlení: i v létě prý je ve smolenské oblasti dost chladno. To však odporuje meteorologickým faktům, podle nichž je léto ve Smolensku právě tak teplo jako kdekoliv ve Francii. A dále: vysoké boty (holínky) mohli v polské armádě nosit pouze vyšší důstojníci. Podrážky holinek zavražděných polských důstojníků z Katynu však nebyly vůbec ochráněny. Jak by to bylo možné po jednoletém používání, když byli Poláci údajně určeni na silniční práce? Sovětská verze: polští vězni si prý na boty přibíjeli dřevěné podrážky, aby je nestudili snít a obuv jim déle vydržela. Tak jednou sovětské majestáty o Katynu prohlašují, že ve smolenské oblasti je i v létě chladno, podruhé že Poláci pracovali ve sněhu, avšak o „podomácky“ upravených dřevěných podrážkách nebyl v hrobech zjištěn jediný důkaz. Sovětský report také uvádí, že v kapse uniformy jedné z exhumovaných mrtvol byl nalezen neodeslaný korespondenční listek s datem 20. června 1941. Napsal ho jakýsi Stanislaw Konczinski a adresoval své ženě Ireně do Varšavy. Zjistilo se však, že v seznamu internovaných Poláků žádný Stanislaw Konczinski neexistoval. A konečně: likvidace táboru v Kozielecku probíhala po etapách — pokaždé odvezli 50 až 350 lidí, podle oficiální verze proto, aby se mohli připojit k polským jednotkám a po boku Rudé armády bojovat proti Němcům. Ti, kteří museli na odsun ještě čekat, pořizovali si seznamy „šťastlivců“, kteří už odjeli. Jejich jména se neprosto shodovala s identifikovanými oběťmi hromadných hrobů v Katynském lese.

BÍLÉ MOŘE — ČERNÝ HROB?

V katynských hrobech se našlo několik set mrtvol polských důstojníků, vesměs vězňů z tábora v Kozielecku. Jenže pohřešovaných příslušníků polského důstojnického sboru, kteří už odjeli, bylo asi 15 tisíc. Kam se podělí?

Brzy po vypuknutí druhé světové války se v Londýně ustavila polská exilová vláda a do jejího čela byl zvolen generál Sikorski. Ten měl v úmyslu sestavit z polských vojáků-zajatců v Sovětském svazu, i těch, jimž se podařilo útek na západ po Hitlerově útoku, zahraniční expediční sbor, který by bojoval po boku spojenců proti nacistům. Sikorski věděl, že jádro důstojnického sboru je v Rusku a tak diplomatickou cestou zahájil pátrání. Obrátil se nejprve na tehdejšího lidového komisaře pro zahraniční věci Andreje Vyšinského. Ten slíbilo, že se bude případem zabývat, ale neuplyne ani měsíc od této intervence a komisař s „politováním“ sděluje, že „jeho ministerstvo nemá seznam zmizelých polských důstojníků“ a prý ani „patřičnou kompetenci k vyšetřování“. Na podzim 1941 se jiný představitel polské exilové vlády obrátil na sovětského velvyslance v Londýně Bogomolova. „Všichni polští důstojníci byli propuštěni na svobodu“, oznamuje diplomat, ale není s to uvést, co se

s nimi pak stalo. Sikorski pověřuje polského velvyslance v Moskvě profesora Kofa, aby po zmizelých pátral na nejvyšších místech. Audiencí u Stalina se koná 14. listopadu, ale sovětský diktátor dává jen vágní a neurčitě odpovědi. Dne 3. prosince letí do Moskvy sám Sikorski. Rozhovoru se Stalinem je přítomen rovněž polský generál Anders, jehož Sověti řadu měsíců věznili v moskevské Lublance a nyní propustili na svobodu. „Kde jsou naši důstojníci?“ — „Utekli,“ odpovídá kremelský šéf. — „Kam?“ — „Do Mandžuska...“

Stalin ostentativně lže. Ani jeden z těch patnácti tisíc lidí se k armádě nepřihlásil, patnáct tisíc důstojníků, a to údajně v uniformách, není přece malá skupina, která by mohla nepozorovaně přejít od Bílé Rusi až na Dálný východ!

Patnáct tisíc lidí prostě zmizelo...

V červenci r. 1957, tedy dvacet let po válce, západoněmecký list „7-Tag“, vycházející v Karlsruhe, uveřejnil zajímavý článek. Jeho autor se opíral o studium materiálů archivu NKVD v Minsku, jež částečně Němci před vyklizením běloruského hlavního města odvezli do Berlína a ukryli na tajném místě. Hlavní dokument nese razítko „přísně tajné“. Byl v roce 1940 adresován moskevské centrále NKVD a označuje se v něm, že „likvidace táboru Kozieleck, Starobelsk a Ostachov, svědčená soudruhům Buryanovovi a Kučkovovi, byla podle instrukcí ukončena 6. června“. Zprávu podepsal velitel byra NKVD v Minsku Tartakov, jeho hodnost však uvedena nebyla. Ve zmíněném článku autor dále uvádí, že sovětská tajná policie dopravila v roce 1940 „několik tisíc polských důstojníků“ na břeh Bílého moře, nalodila je na tři prámy, odviekla na vodu a dělostřelecká jednotka pak poslala plováka ke dnu. Na této akci, o níž prý rozhodl sám Stalin, se podíleli příslušníci NKVD z Minska a ze Smolenska.

„TRAGICKÝ OMYL?“

Autentičnost článku v „7-Tagu“ se nepodařilo spolehlivě ověřit. Vzhledem k tomu, že Stalin se nešťastil žádného zločinu a dal odpravit milióny lidí, lze pokládat tuto informaci za pravděpodobnou.

Ale vraťme se ještě do čtyřicátých let. Polská vláda v Londýně pověřila generála Anderse a kapitána Czapského pátráním po zmizelých důstojnících. Oba neúspěšně pracují, kontaktují spoustu osobností, ale výsledky jsou nulové. Je tu však přece jeden záchranný bod. Generálu NKVD Merkulovovi totiž v rozhovoru uklouznou tato slova: „Vaši důstojníci? Na to se raději neptejte. Došlo k tragickému omylu...“ Merkulov svůj výrok neupřesnil, co však těmi slovy chtěl naznačit?

Bullen-Samen war Drogengeld

New York — US-Zollfahnder entdeckten in 26 Milchkannen mit der Aufschrift „Bullen-Samen“ auf dem John-F.-Kennedy-Flughafen rund 10 Millionen Mark aus Drogengeldern der kolumbianischen Kokain-Mafia. Bitter für die Schmuggler: Mit einem Teil des Geldes sollen Gefängniszellen gebaut werden.

k prodávě deníku Glasnost, byl nedávno brutálně zabit na ulici v moskevském centru, takže se ještě léty v ne-mocnosti. Pachatelé byli tentokrát usvědčeni. Kameloty převedla skupina členů milice v civilních šatech. Časopis, že mnohým již vydávaným oficiální činnost zneškodnil — a vydání neregistrovaného tisku je nyní trestné. Cenzura byla silně zrušena, ale instituce, které na tisk dohlížely, zrušeny nebyly. K tomu ještě jeden z příbůhů, jaké píše život v zemi, kde „sitra již znamená vězení“. Dva kameloti, kteří měli řádné povolení

Cenzura zrušena, jenže...

Od začátku tohoto měsíce uveřejňuje již v Sovětském svazu oficiálně cenzura. Jenže podle vyjádření sovětských novinářů některé články nově, že žádná nepřipustná omezení nově, včetně tisku, stanoví např. jak pěstání kritéria pro registraci nových listů

Demokracie bez zodpovědnosti?

Malé, mladé a nevybojované Československo cítí neustálou potřebu dokazovat si světovost. V roce 1968 jsme chtěli svět obohatit o *socialismus s lidskou tvář*, o mýtus, jehož nevyhnutelnému pádu zabránily okupační armády.

Dnes jsme svědky nového grandiózního experimentu. Experimentu s demokracií, kterou jsme si vyložili po svém. Mluvíme o osobnostech, o lidech, kteří to s námi myslí dobře, o lidech, kteří pro nás pracují a obětují se pro nás. Něco to sice připomíná, ale rozhodně ne demokracii. Demokracie není víra, že politici jsou dokonale slušní, mravní a poctiví, ale předpoklad, že se tak musejí chovat, chtějí-li politiky zůstat. Nemohou se chovat jinak, neboť existuje kontrola a zodpovědnost, která se v opačném případě postará o jejich diskvalifikaci.

Vezměme třeba v poslední době diskutovaného Kurta Waldheima, jenž je přes svůj úřad izolovanou „politickou mrtvolou“, a srovnáme ho s některými našimi osobnostmi.

Kurt Waldheim nedobrovolně sloužil v armádě, která se dopustila válečných zločinů. Kdyby to neudělal, zřejmě by ho to stálo život. Vasil Mohorita dobrovolně sloužil StB, která se dopustila zločinů. Kdyby to neudělal, zřejmě by ho to stálo kariéru. Waldheim je většinou odsuzován, Mohorita většinou zvolen za místopředsedu Sněmovny lidu FS.

Waldheim lhal o své minulosti, a stal se tak předmětem opovržení a izolace. Dr. Bartončík lhal o své minulosti, a stal se znovu předsedou lidové strany.

To však zdaleka nejsou výjimky. Jde o příklady, které se všem na očích stávají normami a součástí celkového obrazu situace. Nedaří se nazývat věci pravými jmény. Rehabilitace vážnou. Vyšetřování nic nevyšetřují, ve vězení je pouze několik pšáček. Staré struktury fungují nerušeně dál.

Většina lidí začíná opět propadat apatii, nedůvěře a pesimismu. „Co se vlastně od 17. listopadu změnilo?“ ptají se lidé a svou otázkou i vyslovují odpověď. Předseda vlády je jeden z prominentů bývalého režimu. Předseda FS je průměrný politik, který se značně zasloužil o legalizaci pobytu sovětských vojsk a následnou normalizaci a neváhal jet „zachraňovat“ zbytky „polednového vývoje“ do Turecka. Což se zde opravdu nikdo nepoučil? Opravdu chceme zase křesla na věčné časy? Opravdu jsme si takto představovali demokracii? Vždyť společnost bez fungující zodpovědnosti je vždy totalitní, ať už si říká socialistická, demokratická, nebo bůhví jak ještě.

Jeden z největších nedostatků bývalého režimu byl v tom, že nikdo, kromě „vedoucí síly“ společnosti, neměl k ničemu pravomoc a už vůbec nikdo za nic žádnou odpovědnost. Za více než čtyři desítky let se to, bohužel, vžilo. Chceme-li tento stav změnit, musíme na prvním místě vymezit odpovědnost za minulost. Někdo přece musí být odpovědný za výsledky více než čtyřicetileté totality a za činy, které ji provázely.

Čtyřicetiletou válku proti fyzickému a duševnímu zdraví vlastního obyvatelstva je možno směle označit za zločin. Všichni víme, že tuto válku vedla KSČ a její suborganizace. Proč se ale dosud nepodařilo KSČ označit za zločineckou organizaci? Protože v jejích řadách byli i lidé slušní, čestní a poctiví? Ne - vždyť i to byl jeden z jejích zločinů! Tedy proto, že bychom tím akceptovali princip kolektivní viny, a prohlásili tak všechny komunisty a spol. za zločince? Ne - vždyť i norimberský tribunál řádně soudní cestou zkoumal míru trestní viny příslušníků zločinecké organizace! Tak proč, když nikdo nevolá po automatické vině trestní, po bezdůvodném mravním a občanském odsouzení? Protože bychom museli vymezit politickou odpovědnost, která znamená politickou diskvalifikaci? A je to vůbec trest? Pro lidi posedlé mocí určitě!

KSČ a spol. nebyla zločineckou organizací proto, že by ji tvořili zločinci, ale proto, že se dopouštěla zločinů! Její členové tedy nesou politickou zodpovědnost. Nesou ji však v menší míře i ti mlčící, kteří si nechali všechno líbit. Proč tedy komunisté odmítají svoji globální odpovědnost? Protože by museli přiznat svůj osobní díl viny.

Drtivá většina lidí s mocenskými ambicemi za posledních čtyřicet let prošla členstvím a funkcí v KSČ a v tom či onom období se na zločineckou stranu podílela. Dnes tuto vinu nechť přijmou. Proto má stále problémy zejména protikomunistický odboj, proto byli opět velice rychle rehabilitováni pouze komunisté a ostatní čekají nebo přicházejí zkrátka.

Pak se ovšem nemůžeme divit nestydatosti nomenklaturních kádrů, kteří se drží na vedoucích místech. Nemůžeme se divit strachu a apatii lidí a jejich nedůvěře k „utahování opasek“, když ti, kteří to zavinili, pobírají větší důchody než mnozí poctivě pracující. Nemůžeme se divit pochybnostem.

Také dnes je doba velkých kariér, která může svádnout i ty odstavené nebo ty, kteří na to neměli dříve žaludek. Jak vlastně můžeme tyto lidi donutit, aby se ve svých funkcích chovali slušně a poctivě? Když si svobodně zvolení poslanci dobrovolně do čela postaví spolupracovníka StB? Lze se zde ještě vůbec něčemu divit? Jak chceme realizovat ono proklamované a velice důležité morální ozdravení společnosti? Jak chceme dospět k demokracii?

Veřejná kontrola všech a každého není v demokracii samoučelná, je to její nedílná součást. Funguje především proto, aby se z ní vyvozovaly důsledky. Téměř nikdo z nás skutečnou demokracii nezažil. Přestože je nám blízka v představách a v srdcích, není nám vlastní v realitě. Nepoučíme-li se z minulosti a přítomnosti, nevyvodíme-li z nich důsledky, obohatíme svět o novou formu demokracie, o demokracii bez zodpovědnosti. Ze ztráty této iluze nás už zřejmě nevyvážou sovětské tanky. Poučí nás o ní naše vlastní budoucnost.

Za záchranu Dvořákova domu

(prsti: Dům na 17. ulici v New Yorku, kde Antonín Dvořák na sklonku minulého století tři roky žil a kde také vytvořil svou slavnou Novosvětskou symfonii, má být zbourán. Někdo ho koupila sousední nemocnice, která na pozemku Dvořákova domu chce postavit moderní nemocnici. Pokorný profesor Kolumbijské univerzity, zahájil nyní akci na záchranu historického domu. Podíle jeho návrhu má být dům prohlášen za památku, čímž by se zabránilo jeho zbourání. Akci J. H. Pokorného již vede předních osobností americké kultury veřejnosti podpořili také dirigent Rafael Kubelík a zpěvačka Jaromíla Novotná.

Delors als Ehrendoktor ausgezeichnet

PRAG, 20. September (dpa). Der Vorsitzende der EG-Kommission, Jacques Delors, ist am Donnerstag mit dem Ehrendoktor der Prager Karlsuniversität ausgezeichnet worden. Damit würden seine Verdienste für die Einheit Europas anerkannt, hieß es.

Čeky přibude Škoda?

TOKIO: Německá společnost ochotná

Diana „nur“ Frau von Prinz Charles

Barcellona Wirbel um Prinzessin Diana im italienischen Badeort Bardolino: Ex-Bürgermeister Pietro Meschi fordert, ihr die vor einem Jahr verliehene Ehrenbürger-schaft wieder abzuerkennen. Begründung: „Sie zeichnet sich doch nicht durch besondere Verdienste aus. Sie ist nur die Ehefrau von Prinz Charles.“

lu je šestá a Panasonic dosazí. V zbraňku se stavěním podle kritéria známosti obsadí druhé a třetí místo americké „přetvářkové“ společnosti, a to slavný výrobce hamburgerů McDonald's a další „nápojový koncern“ Pepsi-Cola. Přezkumné se účastnilo 10 tisíc „potřebních“ ze Spojených států, italská a devíti evropských zemí.

značkou na světě je japonská Sony, nejznámější americká Coca-Cola. Vy-pývá to z průzkumu, který provedla britská firma Image Consultancy Ltd. dor Associates. Na druhém a třetím místě mezi nejprestižnějšími figurují zapadavopékové automobilky Mercedes-Benz a Rolls Royce, zatímco Coca-Co-

Poslání Rudolfa Hrušínského

V záplavě slov, která mnohdy ztrácejí svůj smysl i své opodstatnění, by se snadno mohlo rozplynout těch několik lakonických odpovědí Rudolfa Hrušínského, jichž se mi dostalo na otázky, vztahující se k dnešku. Kdyby ... kdyby ta málomluvnost nepatřila právě tomu z nás, jenž ji už dávno vyvážil silou své osobnosti a svého výsostného umění.

Dlouho před osudným 17. listopadem jste byl jedním z hostů Realistického divadla, které komponovaným pořadem *Res publica* připomínalo 70. výročí vzniku československého státu. Neznamenal pro vás *Res publica* víc než pouhé ohlédnutí do naší historie?

Znamenala určitou naději.

Vzpomínáte si na první mítink v Národním divadle, který se uskutečnil po 17. listopadu? Co na vás nejvíce zapůsobilo?

Porozumění a atmosféra v hledišti.

Tehdy propadla vaše rodina horečné aktivitě. Jak to u vás doma vypadalo?

Jako ve všech hereckých rodinách.

Jako kandidát Občanského fóra jste se účastnil několika setkání s voliči. Zavítal jste také do Plané nad Lužnicí, přestože to bylo mimo váš obvod. Jak vás tam lidé přijali?

Jako všude velice dobře.

Kolika hlasy byl zvolen do Federálního shromáždění?

Preferenčních 160 000.

Ocenila jsem, že jste přes své zdravotní potíže i plné pracovní vytížení neustoupil od svého mandátu. Proč?

Vzhledem k důvěře voličů by to asi nebylo seriózní.

Ve způsobu vašeho života došlo k radikální proměně. Jak si na ni zvykáte?

Těžko.

V čem vidíte své poslání?

Pomáhat lidem žít v podmínkách důstojných člověka 20. století.

Pracujete v nějaké komisi či sekci Federálního shromáždění?

Ano. V kulturním a sociálním výboru.

Pokud vim nejste přítelem dlouhých a bezobsažných projevů. Co vám nejvíce vadí při průběhu jednání?

Dlouhé a bezobsažné projevy.

Vzhledem k tomu, že se uvazuje o profesionalizaci poslanců, budete se muset rozhodnout, co dál. Existují jenom dvě možnosti. Ke které z nich se přikloníte?

Nevím. Poslanecký mandát končí za dva roky.

Neutrpíte tím vaše vlastní profese? Jak to bude s vaším působením v Národním divadle, ale i jinde?

Bude to záležitost dohody s vedením Národního divadla.

V poslední době o vás projevíli zájem maďarští filmaři, s nimiž jste podepsal smlouvu. O jaký film jde? Kdy a kde se bude natáčet?

Film má název *Přišla jsem*, abych nalezla své oči. Scénář i režie Zoltán Kamondi. Natáčení bude realizováno ve druhé polovině srpna v Budapešti.

Z celého léta vám zůstane na odpočinek jenom pár dní. Jak je strávíte.

Odpovídáním na dopisy.

Co byste vzkázal všem těm, kteří vás v této době vidají na televizních obrazovkách ve zcela nové podobě?

Že nám skutečně nemají co závidět.

Bischöfe aus der CSFR entschuldigen sich bei Deutschen

Versöhnungsbrief bekundet Bedauern über Vertreibung und bekennt Mitschuld der katholischen Kirche an Haß und Unrecht

BONN, 20. September (KNA). Die tschechischen und slowakischen Bischöfe haben in einem Brief an die Deutsche Bischofskonferenz die Vertreibung der slowakischen Bevölkerung aus der Tschechoslowakei nach dem Zweiten Weltkrieg verurteilt und sich dafür entschuldigt. Das Schreiben, das an die Vorsitzenden der Deutschen und Berliner Bischofskonferenz, die Bischöfe Karl Lehmann und Georg Sterzinsky, gerichtet ist, wurde am Donnerstag in Bonn veröffentlicht. Sie bedanken sich darin zugleich für einen Episkopates, in dem dieser das von Deutschen an der tschechoslowakischen Bevölkerung begangene Unrecht während der Nazi-Zeit und bei der Niederschlagung des Prager Frühlings 1968 bedauert hatte. „In eigener Erfahrung haben wir deutlich erkannt, daß der Mensch nicht dauernd mit der Lüge leben und sich mit Haß nähren kann“, heißt es in dem Brief. Die Erfahrungen der Vergangenheit – sei es mit dem Nationalsozialismus oder dem Kommunismus – zeigten deutlich, wohin der Weg in die Zukunft nicht führt. Der Sturz der Berliner Mauer sei der Auftakt zur Bildung neuer Beziehungen in Europa gewesen.

Die tschechischen und slowakischen Bischöfe bedanken sich für einen Brief aller deutschen Bischöfe vom 8. März und insbesondere dafür, daß diese darin „mit Bedauern bei den Verbrechen verweilen, die in der Zeit der Okkupation im Namen des deutschen Volkes am tschechischen Volk verübt wurden durch Mißachtung seines Rechtes der Selbstbestimmung, ebenso bei allen anderen Verbrechen, die in der Zeit des Nationalsozialismus an unseren beiden Nationen verübt wurden“. Alle diese Taten hätten kritischen Haß hervorgerufen, in den auch Christen mitgerissen worden seien, „weil die Grundprinzipien des Evangeliums in unserem Leben nicht durchlebt wären in ihrer befreundeten und lebensspendenden Gestalt“.

CSFR, hätten befreiend gewirkt und den Weg geöffnet, „damit auch wir bei einem Rückblick auf alles, was geschehen ist, Bedauern zeigen über die Austreibung der Deutschen aus ihrer Heimat, wobei das ungerechte Prinzip der Kollektivstrafe angewandt wurde“. Hierbei seien schuldlose Menschen, unter ihnen viele Gläubige und eine Reihe von Priestern betroffen gewesen. Die Diözesen seien zu dieser Zeit zum großen Teil ohne Bischöfe gewesen, und die damaligen Repräsentanten der Ortskirchen hätten in der Situation nicht den Mut gehabt, ein entscheidendes Wort zu sprechen. „So wurden wir als Christen durch unser Schweigen mitschuldig an dem Racheakt gegenüber den Deutschen“, heißt es weiter. In konkreten Fällen hätten sich „einige unserer Gläubigen damit identifiziert, ja auch direkt an dieser Tat des Hasses und der Lieblosigkeit beteiligt“.

Von der Kirche in der Bundesrepublik Deutschland habe man ebenfalls immer großzügige Hilfe erhalten. Diese sei durch viele Hindernisse erschwert worden, die das damalige Regime in den Weg gestellt hätte. „Ihrem Erfindergeist und Ihrer Opferbereitschaft gelang es, diese Barrieren zu überwinden.“ „Es ist viel, wofür wir Ihnen danken müssen, was Ihre Liebe zu geben vermochte, ohne Rücksicht auf all das Negative, das sich zwischen unseren Völkern angesammelt hatte“, heißt es weiter.

Die Bischöfe aus der CSFR bekennen dann ausdrücklich eine Mitschuld der Gläubigen und Repräsentanten der Kirche und erklären, daß sie „alles zutiefst bereuen, was geschehen ist“.

Die CSFR-Bischöfe bedanken sich dann für die jahrelange Hilfe durch die katholische Kirche in der DDR und der Bundesrepublik. In der Deutschen Demokratie habe die Kirche „viel getan, um die Wunden der Vergangenheit zu heilen“.

Die Bischöfe aus der CSFR bedanken sich dann für die jahrelange Hilfe durch die katholische Kirche in der DDR und der Bundesrepublik. In der Deutschen Demokratie habe die Kirche „viel getan, um die Wunden der Vergangenheit zu heilen“.

Kardinál F. Tomášek na odpočinek

[ČTK]: K očekávanému příjezdu nového papežského nuncia do Prahy sdělil František kardinál Tomášek, pražský arcibiskup, zpravodaj ČTK: „Příjezd nového nuncia je velice důležitý z toho důvodu, že v církevní oblasti u nás je dost záležitostí k projednání. Z Říma však máme direktivu, aby se počkalo, až přijede nový nuncius, aby jednání probíhala jeho prostřednictvím a aby se z jeho strany dostávaly informace do Říma. Jeho přítomnost bude v úzké souvislosti s podáváním informací o některých aktuálních církevních otázkách. Osobně ho zatím neznám.“ Pokud se týká odchodu na odpočinek, sdělil kardinál: „O odpo-

činek, sdělil kardinál: „O odpo-

der Direktor von „GM Ungarn“ an. Ein Jahr später sollen bis zu 70 Händler unter Vertrag genommen werden.

Kadett aus Ungarn
Budapest – Ein ungarisches Tochter-Unternehmen von General Motors will ab 1992 jährlich 15 000 Opel-Kadett bauen, kündigte

na odpocinek je vac jiz hotova, jen se teká s vytizením moji žádosti, moji rezignace, na nástup nového nuncia. Do své arcibiskupské funkce by měl nastoupit do měsíce.“

Die Bischöfe aus der CSFR bedanken sich dann für die jahrelange Hilfe durch die katholische Kirche in der DDR und der Bundesrepublik. In der Deutschen Demokratie habe die Kirche „viel getan, um die Wunden der Vergangenheit zu heilen“.

ČTK

SRPEN 1990

V naší vlasti zuří studená fáze nevyhlášené občanské války, na kterou naléhavě upozornili, zatím bez patřičného ohlasu „nahoré“, svým alarmujícím dopisem lidé z Hodonínska. Monolitní blok komunistických hospodářských činitelů přetrvává od nejvyšších míst, konkrétně od vedoucích odborů Úřadu předsednictva vlády ČSFR, až po vesnice. Ani televize a rozhlas se těchto mafiánů dosud nedokázaly zbavit, nicméně přesto i za stávajících právních omezení dokázaly očistit své řady daleko účinněji než poslední z trojice masmédií, řízených přímo vládou - Československá tisková kancelář.

Poměry v ČTK, kde pracuji už dvacet pět let, jsem kritizoval již v červnu. Upozornil jsem na to, že z bývalého vedení museli odejít jen ústřední ředitel a oba náměstci, jinak se v podstatě nic nezměnilo. V čele většiny redakcí zůstávají i po volbách komunisté a mezinárodní redakci vede dokonce stále straník stalinského ražení. Ještě loni na jaře nás na politickém školení poučoval o nezbytnosti těch nejtvrdějších policejních zákroků vůči chartistům a účastníkům demonstrací v Praze. Nás, kteří jsme přímo z okna budovy v Opletalově ulici mohli po řadu dní sledovat, jak stovky příslušníků SNB mlátí a týrají mladé lidi násilně odvezené z demonstrací na Václavském náměstí. Mezinárodní redakce ještě dlouho v „porevolučním období“ informovala o vývoji ve světě zcela podle zásad čmolíkovských směrnic z ÚV KSČ. V ČTK nadále pracují bývalí agenti StB, jimiž byla právě naše agentura doslova prošípována, především v síti zahraničních zpravodajů. Prezidenta Havla při cestě do Izraele provázela ve funkci oficiálního zpravodaje ČTK bývalý důstojník StB a udavač, který se na počátku 70. let prokazatelně zasloužil o vyhazovčiny kolegů z mezinárodní redakce. Vrcholem bylo, když ředitel Petr Uhl nedávno šéfredaktorům oznámil, že na smlouvu o dílo jako konzultanta přijme - Ottu Čmolíka, Fojtíkova „pravou ruku“. To se již lidé, kterým není osud agentury lhotejný, hlasitě ozvali, a tak z nežádoucího návratu předlistopadového ředitele nebylo nakonec nic.

„Když jsem nastoupil do funkce, prohlásil jsem, že si nepřeji, aby se mi pracovníci agentury svěřovali, že jsou třeba vegetariáni, homosexuály, stoupenci jógy, komunisty nebo Židy. Mě to prostě nezajímá. Mě zajímá pouze to, jak si budou plnit své povinnosti,“ uvedl Petr Uhl v rozhovoru pro časopis Reportér. Jinými slovy, co jsme si, to jsme si... Ani slovo o mravnosti a etice, bez nichž je novinářská práce nemyslitelná. Stačí převléci kabát a „zařezávat“. Uhl soudí, že případná škodlivá činnost pracovníků ČTK neměla tak velký dopad jako například v rozhlase, televizi nebo v Rudém právu. Zcela opomíjí skutečnost, že Brož, Jambor, Vejvoda, Morávek, abych se omezil toliko na televizi, četli

většinou komentáře nebo informace, které jim dál-opisem pohotově připravili a poslali novináři z ČTK, krytí anonymitou. Uhl bagatelizuje činnost spolupracovníků StB, kteří se - podle jeho slov - omezili na pouhé „počítání raket či sbírání informací o peruánské guerille Světla stezka“.

Všechny tyto značně cynické názory bych považoval za přijatelné u ředitele soukromé Východoevropské informační agentury, avšak nikoli u ředitele oficiální agentury vládní. Vážím si osobní odvahy a statečnosti Petra Uhla a všeho, co v Chartě 77 a ve Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných vykonal. Když však srovnám výsledky jeho činnosti v očistě agentury od zkompromitovaných lidí s tím, co dokázali ve stejné složitých podmínkách jeho kolegové Pavlíček a Kantůrek, jsem hluboce zklamán.

Jsem přesvědčen, že i ČTK se musí důsledně rozejít s aktivními přísluhovači bývalého režimu. Přitom je třeba si uvědomit, kdo do redakcí po desetiletí přicházel: byly to většinou děti nomenklaturních kádru a často vytipovaní vysokoškoláci, na které upozornilo kádrové oddělení příslušných fakult. Těmto studentům slíbili pracovníci StB za podpis spolupráce vysoké stipendium a výnosné místo. Jaké morální kvality mohli takovíto mladí kariéristé mít? S nimi si ČTK jen stěží získá zpět svůj bývalý kredit z dob, kdy tato zkratka něco znamenala.

Je třeba prověřit všechny redaktory a vedoucí pracovníky, zda nebyli příslušníky či spolupracovníky StB. Takoví lidé do politiky ani do sdělovacích prostředků nepatří. Po revoluci, která dodnes zdůrazňuje svůj převážně mravní charakter, to není v žádném případě volání po pomstě či odvetě. Měli bychom již konečně do své práce prosadit slavné heslo Felixe Dzeržinského, které prosazoval i jeho velký žák - náš bývalý dlouholetý ředitel: „S horoucím srdcem, chladným rozumem a čistými rukama“.

Vladimír Nečas

... A ODPOVĚĎ PANA ŘEDITELE:

Redaktor ČTK Vladimír Nečas v článku, který uveřejnil Respekt č. 25 pod titulkem ČTK-srpen 1990, vyjádřil přesvědčení, že ČTK se musí důsledně rozejít s aktivními přísluhovači bývalého režimu.

Problém není jenom v tom, že pan Nečas, který je v ČTK 25 let, a já, který tam jsem půl roku, můžeme mít na aktivní přísluhování bývalému režimu různé názory. Na rozdíl od pana Nečase nesu jako ústřední ředitel výhradní odpovědnost za to, kdo po mém nástupu do ČTK z naší agentury nebo z nějaké funkce v ní musel anebo bude muset odejít. Chci, aby má rozhodnutí byla taková, abych se za ně nemusel - třeba za dvacet let - stydět.

Mé stesky nad paně Nečasovou zlučovitostí a hysteričností by čtenáře asi nezajímaly. Jsou-li mi však dáváni za vzor ředitelé rozhlasu a televize, musím se ozvat: Nevím zcela přesně, jak probíhá očista u nich, nicméně vím, že v ČTK nutná redukce pracovníků, jejímž výsledkem má být hospodářské zefektivnění Četky, nemá a nebude mít nic společného s politickou očistou. K té dochází odděleně od ekonomických potřeb

a asi třiceti vedoucím pracovníkům jsem sdělil počty bývalých pracovníků StB (rozvědky a tzv. kontrarozvědky, tj. agentů nasazených do „boje s vnitřním nepřitelem“), počty důvěrníků a informátorů. Řekl jsem, že jejich jména nebudou zveřejňována a že budu postupovat diskrétně a individuálně. Toto vše se nemohlo

zavádějící a nepravdivou). V červenci jsem oznámil, že federální vláda konečně rozhodla o provedení lustrací vedoucích pracovníků ČTK a jejích redaktorů - po mém značném úsilí a zdůvodnění, že ČTK je obdobou SK VTIR, Obzaminí atd. Začátkem srpna jsem na ČTK oznámil, že první výsledky lustrací jsem již obdržel,

a přistupuji k ní otevřeně. Když jsem přišel na ČTK, oznámil jsem, jak budu postupovat: když jsem v březnu požádal ministra Sachera o lustraci některých spolupracovníků, oznámil jsem to rovněž. Průběžně jsem oznamoval, že dosud žádné informace od ministerstva vnitra nedostávám (dostal jsem jednu, a to

nedozvědět pan Nečas, a proto je ryzím pokrytectvím, jestliže nyní veřejně požaduje, aby byli provedeni všichni redaktori a vedoucí pracovníci, zda nebyli příslušníky či spolupracovníky StB. V srpnu jsem oznámil na ČTK, že výsledky lustrací jsou nyní verifikovány, zjišťuje se míra zavinění jednotlivců a hledají se právní cesty, které dovolí jejich odvolání z funkcí, případně propuštění. (Tyto možnosti rozšiřuje poslední zákonné opatření FS.) Aby se totiž náhodou nestalo, že od pana Nečase nebo ode mne, kteří jsme byli oba v evidenci StB jako nebezpečné nebo podezřelé osoby, bude Četka rovněž očištěna.

Článek pana Nečase je tendenční, nespravedlivý a jsou v něm uváděny polopravdy a nepravdy. Nepravdivé a vytržené ze souvislosti je tvrzení o zpravodaji ČTK, který doprovázel Václava Havla při jeho cestě do Izraele. Polopravdou je popis našich úvah o angažování Otty Čmolíka jako konzultanta. Nepravdivé a pro redaktory ČTK je urážlivé tvrzení, že mezinárodní redakce ještě dlouho v „porevolučním období“ informovala o vývoji ve světě zcela podle zásad čmolíkovských směrnic z ÚV KSČ.

Petr Uhl

... A ODPOVĚD PANA REDAKTORA:

Ne jsem přítelem polemik, a proto jsem se svými názory seznámil ředitele ČTK Petra Uhla nejprve dopisem, potom i při osobním jednání. Protože se nic nezměnilo, ozval jsem se tedy zprvu v červnu, pak v srpnovém čísle Respektu. Na mé argumenty reaguje Petr Uhl tvrzením, že můj článek je „tendenční, nespravedlivý a jsou v něm uváděny polopravdy a nepravdy.“

Na všech svých tvrzeních trvám, protože jsou pravdivá. Nevím, proč Petr Uhl považuje můj požadavek - prověřit všechny redaktory a vedoucí pracovníky, zda nebyli příslušníky či spolupracovníky Státní bezpečnosti - za „ryzí pokrytectví“. O červencovém rozhodnutí federální vlády, že budou lustrováni všichni vedoucí pracovníci a redaktori ČTK, jsem se dozvěděl až z páne Uhlova článku (v srpnu jsem byl totiž na dovolené).

A právě to byl hlavní úmysl obou mých kritických článků: nikoli napadnout Petra Uhla, od kterého jsem s velkými nadějemi očekával, že vymete z Četky balast špiónování, fízlování a udavačství, který tam po čtyřicet let otravoval ovzduší. Nyní jde o to, aby svých poznatků z výsledků lustrace plně a účinně využil.

Vladimír Nečas

Zájem o Adria

DUBROVNIK: Místopředseda vlády a ministr zahraničí ČSFR J. Dienstbier, který je na oficiální návštěvě v Jugoslávii, včera v Dubrovniku jednal s ministrem pro vztahy se zahraničím Chorvatské republiky Z. Mršičem. Zvláštní pozornost ministrů věnovali problémům spojeným s uvedením do provozu ropovodu Adria, který má kapacitu 4,5 až pěti miliónů tun ropy ročně. Československo by se chtělo podílet na případné výstavbě dalšího ropovodu a plynovodu ze severní Afriky. Tyto finančně náročné projekty by se financovaly buď bilaterálně nebo v rámci pentagonální či s účastí západního kapitálu. Jiří Dienstbier včera ve večerních hodinách oficiální návštěvu Jugoslávie ukončil a odcestoval zpět do vlasti.

Česká filharmonie oznamuje, že její členové zvolili Václava Neumanna svým čestným šefdirigentem.

Byteček jako klicka

Z osobních důvodů jsem nucen bydlet v penziónu v Malesíchích. Měl jsem žádost na byt již 18 let, nebyl jsem ale sociální případ, jsem pouze rozvedený a náš společný byt jsem s bývalou manželkou přenechal naší jediné dceři, která v něm bydlí s manželem a dítětem. V penziónu bydlím již pět let. Obývám jednolůžkový pokoj o rozměrech 2 a půl krát 3 a půl metru. Nábytek, který v pokoji je, by nekoupili ani v bazaru, služby, které se zde vykonávají, nestojí ani za řeč. O záclonách a povlečení ani nemluvě. Soukromí zde není žádné, máme společnou koupelnu a WC. Návštěvy jsou povoleny v době od 14 do 22 hodin, klíče od vlastního pokoje vydává vrátná po předložení ubytovacího průkazu. A tak jedinou výhodou je, že lůžko je dekretované. Teoreticky jej mohu kdykoli vyměnit za byt, zatím se ale tato výměna podařila pouze několika lidem. Ti by se dali spočítat na prstech jedné ruky.

Od 1. července kdosi rozhodl, že za jednolůžkový pokoj zaplatíme 614,- Kčs a za dvoulůžkový 505,- Kčs. Byl to pro nás všechny, kteří tento penzión obýváme, šok. Cena, která byla určena, se nám zdá víc než přemrštěná. Nechápeme, proč lidé, kteří jsou nuceni bydlet v takovýchto podmínkách, kde není žádné soukromí, by měli tolik platit. Člověk by měl platit za to, aby žil jako člověk.

Jaroslav Smoleň
Praha 10-Malesích

Slowakei sieht Dollar funkeln

PRAG, 19. September (dpa). Etwa 20 000 Chinesen aus Hongkong wollen sich vor Übergabe der britischen Kronkolonie an China in der Slowakei ansiedeln. Dies sagte der Ministerpräsident der slowakischen Teilrepublik, Vladimír Mečiar, der Prager Zeitung „Mlada fronta dnes“. Wie das Blatt am Mittwoch berichtete, verhandeln die Chinesen derzeit über ihre künftigen Lebensbedingungen. Sie seien bereit, in die Elektronik, das Verkehrswesen, Kur- und Badewesen, die Touristik sowie in den Umweltschutz in der Slowakei zu investieren. Dies wollten sie sich 75 000 US-Dollar (rund 120 000 Mark) pro Familie kosten lassen.

Das Angebot sei für die slowakische Regierung sehr verlockend, doch es sei noch zu klären, ob die Einwanderer nicht die örtlichen Unternehmer verdrängen würden.

Ähnliche Kontakte mit chinesischen Interessenten, gegen das Angebot von Investitionen das Recht zur Einwanderung in einem anderen Land zu erhalten, waren aus der DDR gemeldet worden.

Lebensmittel kaum belastet

Frankfurt - In den meisten Lebensmittel sind nur unwesentliche Rückstände von Pflanzenschutzmitteln. So lautet die Forderung von Experten des Lebensmittelchemikertages, der bis zum 21. September in Frankfurt stattfindet. Von 950 Proben enthielten 81,8 Prozent geringe Rückstände.

hem vojenského puče uplynulo včera 17 let, nebyl zabít v boji, ale spáchal sebevraždu. Uvedl to v rozhovoru pro čínský časopis Analysis Lékař, který tehdy provedl pitvu prezidenta Čen-ia. Zjištěné zranění si mohl způsobit jen sebevrah, uvádí v rozhovoru M. Versin. Allende podle něho zemřel výstřelem dvou projektilů ze samopalu, který byl opřen zespodu o bradu. Střely utrhly část čelisti, tváře a lebky. Časopis přináší také svědectví jednoho z hrobníků, kteří tehdy Allende pohřbovali a mohli jeho tělo nakrátko spatřit. Také on hovoří o rozsáhlých zraněních na hlavě, zatímco zbytek těla byl netknut.

a Vietnamci pokoušejí dostat ilegálně do Rakouska přes třikilometrový hraniční úsek u Hainburgu, napsal. O rozšíření vojenských kontrolních čet na česko-české hranici s Rakouskem neuvažuje. Před nasazením armády na ochranu východní hranice přes ni ilegálně vnikalo do Rakouska denně kolem dvou stovek cizinců.

Nebyla to vražda

SANTIAGO DE CHILE: Čínský prezident S. Allende, od jehož smrti bě-

Havel varní vor Wirtschaftskrise

PARIS (Reuters). Der tschechoslowakische Präsident, Vaclav Havel, hat vor einer bedrohlichen Wirtschaftskrise in seinem Land noch in diesem Jahr gewarnt, wenn die Staatsbetriebe nicht schnell privatisiert und unfähige Bürokraten entlassen würden. Havel zeichnete in der französischen Tageszeitung „Le Figaro“ ein düsteres Bild seines Landes. Seit der Niederschlagung der Reformbewegung des Prager Frühlings 1968 sei die CSFR ihrer Kreativität beraubt, durch die Bürokratie lahmgelegt und durch „totalitäre Mafias“ gekündert worden.

„Wir haben 20 Jahre unseres Lebens vergeudet, wir können es uns nicht leisten, einen weiteren Tag zu verschwenden“, sagte Havel. Er befürchte, daß die Wirtschaft im Herbst oder zum Jahresende eine „kritische Stufe“ erreichen werde, die für die Regierung bedrohlich sein könne. Havel sagte, er habe das Parlament aufgefordert, die Privatisierungen zu beschleunigen, um kreative Energien freizusetzen.

Alpen-Eis 904 Meter dick

ZÜRICH, 20. September (AP). Die größte je in den Alpen festgestellte Eisdicke mißt 904 Meter und befindet sich im Schweizer Kanton Wallis. Das dickste Gletschereis liegt unter dem Konkordiaplatz des Großen Aletschgletschers beim Zusammenfluß von Jungfrau-, großem Aletsch- und Ewigschneefeldfirn im Wallis, wie Projektleiterin Almut Iken von der Versuchsanstalt für Glaziologie der Eidgenössischen Technischen Hochschule Zürich mitteilte. Heißwasserbohrungen hätten dort eine ausgeprägte Senke nachgewiesen.

Die Düse des Bohrers sei nach 904 Metern auf eine stark mit Geröll durchsetzte Schicht gestoßen, die aber noch nicht unbedingt die Gletschersohle sein müsse. Die im August begonnene Bohrung diene der Erforschung des Abflusssystems.

I na čs. hranicích

VIDEN: Od příštího pondělka budou příslušníci rakouské armády hlídkovat podél čs. hranice v okolí Hain-

burgu, oznámil včera list Neue Kronen Zeitung. Po nasazení 1500 vojáků na ochranu hranice s Maďarskem prudně se totiž zvýšil počet lidí, kteří se pokoušeli překročit hranici.

KRAJ PŘES PALUBU

Severočeský kraj se svými osmi tisíci sedmi sty devatenácti kilometry je nejmenším krajem naší republiky. Ale ani zdaleka to není jediné „nej“, které se k tomuto území vztahuje. Bohužel, protože z většiny těch ostatních běhá tak trochu mráz po zádech. Týkájí se životního prostředí, podmínek, ve kterých zdejší lidé pracují, odpočívají, prožívají své soukromé radosti i trable, zkrátka v němž tráví život.

Na první pohled se věci snad ani nezdají být tak zlé; volná krajina překypuje zelení a barevnými obrazy polí, rozeklané vrcholy Českého středohoří se vypínají nad ovocnými sady a zahradami a někde v dálce se skrývají Labské pískovce, Jizerské a Lužické hory. Člověk má z toho všeho zvláštní, docela příjemný pocit; tady je hezky...

Jenže zdání dovede být klamné. Tenhle kraj — i přes svých pět chráněných oblastí — patří průmyslu. Stal se jakýmsi mene tekem, hrozivým varováním, smutným příkladem, k jakým koncům vede jednostrannost, nerozum a zastírání faktů.

Ano, jsou zde ovocné sady, ale zlí jazykové tvrdí, že na mnohých z nich se pěstují jablka či hrušky tak leda pro dámy z rodu Borgiů, zelenina, ale zrovna tak píce pro dobytek, tráva i stromy hořknou těžkými kovy a vzduch je nepoměrně častěji prosycen pachem kyslíčnické síry a aromatických uhlovodíků než vůní léta.

POD PŘÍKROVEM MLHY

Severočeský kraj si vysloužil předzvěku průmyslový. Léta se toto označení bralo jako největší přednost. Uhelné sloje táhnoucí se od Chomutovska a Mostecká přes Teplicko k Ústí nad Labem představují skutečně ohromný potenciál pro rozvoj ekonomiky. A navíc se zde ukrývají pod zemí i ložiska uranu. Tolik přírodního bohatství na tam malém kousku země je darem, o jakém se sousednímu Rakousku nebo Maďarsku může jen zdát. Pro nás se stalo darem danajským. Kvůli chamtivosti, nerozumu, krátkozrakosti a megalomanií, s jakou jsme si vyhnuli rukávy a pustili se hlava nehlava do přírody.

Ještě v loňském roce se ve zdejších velkolomech vytěžilo asi 69 miliónů tun uhlí. To reprezentuje v podstatě tři čtvrtiny produkce celé republiky. Na rozloze několika desítek čtverečních kilometrů tu postupně vyrostly Tušimice I a II, jinak se bezmála jako vejce vejci podobají „pruněřovské dvojčata“, elektrárenský komplex Pč. Čerady, Ledvice... To je snad největší koncentrace parních elektráren v dosud poznaném vesmíru. Důsledky o sobě dávají samozřejmě vědět: ročně chrlí komíny do ovzduší bezmála milión tun oxidů síry, více než tři sta tisíc tun kyslíčnické dusíku a přes dvě stě tisíc tun popílků a pevných látek. To přepočítáno v průměru — a ten je vzhledem k emisím kyslíčnické sířičitého vysloveně milosrdný — téměř čtyřicet procent škodlivin, které se dostávají do atmosféry v České republice. V kraji, jenž do rozlohy zaujímá její desetinou. Lze se potom jen těžko divit, že se vlnou část roku tohle území topí v mlze; nažloutlé, těžké a dusivé, která se převahuje nad mělkými údolími jako zmuchlaná opona.

Svůj podíl na tomhle stavu mají především i různé chemické závody, kterých zde stojí také požehnaně, mamutí strojírenské podniky a stavební firmy. Ale kofeny všech těchto problémů, napáchaných škod a křivd jsou složeny z kamene; ze špinavé hnědé

horniny, která hoří a dává teplo. Z uhlí. A potom z bezohlednosti, s jakou se tato surovina využívala.

MILIARDOVÉ JÁMY

O tom, že se v tomto kraji nachází a je snadno dostupný „hořlavý kámen“, věděli už alchymisté před nějakým tím stoletím. A také s ním hojně experimentovali. Průmyslově se však s těžbou začínalo až někdy v minulém století. Nejen z povrchu, ale i z hlubinných šachet. Tento způsob těžení se ostatně zachoval dodnes — i když jen okrajově a v hloubkách okolo čtyřset metrů. Hlavní slovo však vždycky patřilo povrchové těžbě. Ta však vyžadovala poněkud jinak, přesněji řečeno měla zcela jiné rozměry, takže vlastně až do druhé světové války si celý tento kraj zachovával zemědělský charakter.

Zlom přinesly velkolomy: Sverma, Čs. armády, Maxim Gorkij a další. Z uhlí se stalo „černé zlato“ a na tohle označení, které mělo dávat najevo, jak moc ho stát potřebuje, jak je důležité a jak ve srovnání s ním všechno ostatní bledne, černě doplatil celý kraj.

Ve Velkolomech Čs. armády a Maxim Gorkij se ročně vytěžili přibližně osm a půl miliónu tun uhlí. Obě tato ložiska jsou něco jako bratřanci: každé prožívá svůj vlastní osud, problémy, všední i sváteční doby, obdoby rozmachu i bolesti v kříži. Ale rodová podoba se nezapře. Vypadají jako obrovité mísy vyhloubené pomateným hrncířem. Procházel jsme po hraně těchto pánví a z bezmála dvousetmetrové výšky pozorovali, jak dole na dně mamutí stroje s neohraibanou jednotvárností převraceli zeminu, vykusují uhelné plástve, hleděli na hemžení aut a stejnoměrný pohyb transportérů unášejících hroudy suroviny k dalšímu třídění a zpracování. Odtud, takřka z pačích perspektiv, to vypadalo vzdáleně a neškodně. Než si člověk uvědomil tu děsivou rozlohu, než si všiml obnažených a zmučených svahů Krušných hor, nepřirozených pahorků výsypek, než mu došlo, že tady vzniká země robotů, kde jednou by už nemuselo být pro lidi místo.

A do toho zněl hlas našeho průvodce; zasvěcený výklad plný čísel, technologických podrobností, faktů. Načrtával obraz skutečnosti i možnosti: pod Krušnými horami je spousta uhlí, pod Litvínovem obrovský uhelný pilíř. A přece porubní fronta se za daného stavu věcí v tomto prostoru natolik zužuje, že takřka hrozí zastavení těžby. Leda, že by se rozšířila, ledaže by se kusadla ocelového hmyzu o hmotnosti středního torpédoborce zakousla do krušnohorských svahů, zmizel zámek Jezeří a okolí, tak jako v minulosti muselo ustoupit průmyslové exploataci více než dvě desítky severočeských vesnic.

Lze se pak divit ochráncům přírody a „zeleným“, že se na takovéto podniky dívají jako na vetřelce? Že se tak složitě a obtížně hledají kompromisy mezi krajními názory? Jedni uvádějí, že uhlí zůstává i nadále strategickou a navýsost cennou surovinou, bez níž se náš stát ne-

obejde. Druzí argumentují tím, že již nyní je průměrná délka života na severu Čech o rok kratší, než československý průměr; že statistiky vykazují úmrtnost mužů o deset procent a žen o třináct procent vyšší než na zbytku republiky, že se častěji vyskytují nádorová onemocnění, ischemické choroby, genetické vady.

Ano, jsou tu dva krajní názory. Těžko lze vyjít vstříc extrémním požadavkům ochránců přírody, kteří by byli spokojeni teprve tehdy, kdyby se v severních Čechách zrušila těžba uhlí, přestěhovaly se elektrárny nebo jejich provoz zastavil, odsunul se průmysl, nejvíce ohrožující životní prostředí a co nejrychleji se do kraje zaváděl starý pořádek, který by Krušným horám vrátil stromy, z podhůří a rovin vytvořil zdravou zahradu. Kdokoli z ostatních koutů Čech, které nejsou tolik zasaženy zplodinami průmyslu, projížděl Severočeským krajem, zejména jeho tzv. pánevními okresy, by se i k těmto extrémním požadavkům snad připojil, protože by s hrůzou sledoval, jak uplynulých čtyřicet let dokázalo tady s přírodou zatočit.

Ale rovněž nelze přistoupit na druhý, opačný názor: využívat dál severočeské nerostné bohatství v neztěčené míře. Přívrženci tohoto názoru sice již nevystupují na veřejnost s takovým důrazem jako dříve, ale přesto existují. Jejich argumentace, že poradičním prosazování ekologických cílů by byla odštěpena pupeční šňůra našeho průmyslu od energetických zdrojů, vyvolává další a další otázky. Ta zásadní je:

Co je důležitější?

Po desetiletí se z tohoto kraje hodně bralo; bylo co. Ale jen málo se do něj dávalo zpět. A z toho málo už skoro nic, co by sloužilo jeho zachování. Kyvadlo se zastavilo v opravdu krajní poloze. Ted se začíná vracet.

INVESTICE PRO ŽIVOT

To uhlí zde ovšem skutečně je. Odborníci odhadují jeho zásoby na sedm a půl miliardy tun. To i při dosavadním tempu těžby by vydrželo téměř na sto let. A faktem je, že si zachovává svůj ekonomický význam. Náklady přepočtené na tunu měrného paliva představují ve zdejších Severočeském hnědouhelném revíru dvě stě čtyřicet dva korun. Na světových trzích se tato cena pohybuje okolo šesti set korun. V tomto ohledu tedy zůstává těžba rentabilní. Nemají pravdu ani hlasy, které tvrdí, že lomová těžba představuje pochybenou záležitost od podstaty, protože spotřebuje prakticky všechnu potenciální energii sama pro sebe; ve skutečnosti ji odebírá asi pět procent. Přesto však zůstává tenhle ryze utilitární pohled zjednodušeným a úzkým.

Vtip spočívá v tom, že přibližně polovina ze zmíněných zásob je vázána v pilířích — jako třeba pod Krušnými horami nebo pod Litvínovem. Přístup k nim by znamenal další drastické zákroky do reliéfu krajiny a životního prostředí vůbec. A pro uhlí, které je takřka jako volné, se musíme do stále větších hlou-

seně vykládaného „práva na práci“ přestávat platit. Vedlo ke známým deformacím — k hostejnosti, lejdačství, diktátu dodavatelů, nízké produktivitě práce a stěží průměrné kvalitě. Nyní tato ochranná slupka spadla a zůstává nahá skutečnost: takhle to už dál opravdu nejde.

to okolností bude v revíru asi čtyřicet padesát lidí nadbytečných; přestane pro ně být práce.

Tím se i v tomto oboru — kde až dosud byl výhled pro pracovní síle hled — otevírají otázky, které patří v současné době snad k nejcitlivějším vůbec: otázky sociální politiky. Iluzorní bezpečí falešně a zjednodu-

zkrátka nebude — se všemi důsledky, jež z toho pro konkrétní podniky vyplývají.

To je základ úvahy, z níž vzešlo rozhodnutí vlády snížit těžbu uhlí už v letošním roce asi na čtyřicet pět miliónů tun. Takovéto omezení s sebou přináší i sociální důsledky; před- běžné propočty naznačují, že za těch

živním hospodařením, a co ve své podstatě mnohdy i překročilo hranice hazardu, musí skončit. Ihned a bez výmluv. K energetickým problémům je nutné přistoupit konečně i v praxi a nejen slovy z opačného konce. Bude prostě méně elektriny — a daleko více přiležitostí, jak s ní zacházet opravdu hospodárně. Jinak

bok, s vyššími náklady a co víc, má převážně i horší kvalitu. I proto se stále více lidí, ať už se mezi ně už také pracovníci z energetiky, ptá, co dál. Variant se nabízí několik. Jasně je jenom jedno: že v dosavadním způsobu činnosti už nejde pokračovat. To, co se decentně nazývalo exten-

Tohle poznání přineslo nutně i pocit nejistoty, obavy z nezaměstnanosti a budoucnosti. Ve skutečnosti to ale především znamená konec pohodlnosti. Motiv k tomu, aby si lidé vážili své práce i práce druhých. Dělat bude co, zejména v tomto kraji. Těžba vždycky poškozuje životní prostředí. Záleží jen na míře a rychlosti devastace. Pokud jde o tempo, je přímo úměrné rozsahu a objemu těžby. A míra poškození dosáhla kritické hranice. Je proto na čase věci napravit.

V současné době je těžbou zasaženo více než dvacet čtyři tisíce hektarů. Z toho pět tisíc osm set prodělalo — ne vždy šťastně — rekultivace. A právě na tuto oblast se obrací pozornost.

Není to snadná ani laciná záležitost. Jen pro ilustraci: téžní jáma Velkolomu Maxim Gorkij obnáší asi miliard osm set miliónů krychlových metrů. Její zasypaní by vyšlo více než na třicet šest miliard korun — o desítkách technických obtížích nemluvě. Určité řešení nabízejí projektanti Báňských projektů v Teplicích. Něco na způsob lidové moudrosti „čím sis žaludek pokazíš, tím si jej naprav.“ Gigantická rýpadla, která ji vyhloubila, ji na své cestě k povrchu mohou za sebou vyplňovat skřivkami. Kráter zůstane vždycky, ale už podstatně menší. Zajímavé vypadá i studie na znovuoživení těchto zpusťovaných území. Téžní jámy slouží jako vodní nádrže — některé jsou propojeny kanály — zbylé plochy zabírají hlavně lesy a zeleň. Jedním slovem dokonalá rekreační oblast. (Předpokládá se i změna struktury průmyslu.)

Problematika životního prostředí se zkrátka z posledního vyhoupila na první místo. Jednoduchá a přehližená rovnice, že ekologické se nakonec vždy rovná ekonomické, se právě zde až hrozivě potvrzuje. Vždyť požadavky na státní dotace nutné k zastavení a postupnému ozdravování životního prostředí přesahují dvacet miliard. A to jde jen o nejnutenější investice na výstavbu odsířovacích jednotek, do zdravotnictví, energetiky, čistění odpadních vod, do plynárenství a pro přechod na ušlechtilá paliva.

Stát tomuhle kraji hodně dluží. A tak s určitou „výpomocí“ se dá počítat. Ale daleko víc než dosud, se o ekologii a životní prostředí budou muset starat právě ty podniky, které jej nejvíce poškozují. Pokud to erární pokladny, mimochodem svou hodnotou, významem i funkcí zanedbatelné, už rozhodně stačit nebudou.

Severočeský kraj je nejmenším správním územím naší republiky. Ale zároveň její součástí. Jako každé město, každá vesnice, každý kousek země. Dostal se do stavu, který by se dal označit námořnickým „kraj přes palubu“. Není sám — severní Morava je na tom dost podobná — ale tím spíše je zapotřebí, aby se společnými silami dostal zase zpět na lod. (rl)

Mielke: Du Kootmich, was hast du für Müll erzählt

Haß, das ist alles, was von 40 Jahren Herrschaft blieb. Und so ist gleichermaßen gespenstisch wie entlarvend auch die Szene, wie Erich Mielke (82) Honeckers Wirtschaftsdenker Günther Mittag (64) beschimpfte — von Gitterfenster zu Gitterfenster.

In Anspielung auf Mittags drei Villen tobte Mielke los: „Du Kootmich, was hast du bei den Vernehmungen für Müll erzählt.“ Mittag schnauzte zurück: „Du warst doch immer der große Oberkommandierende. Jetzt friß deine Suppe auch selber aus.“

Günther Mittag suchte sich seinerseits ein Opfer: Hermann Axen (73, vorher im Politbüro). Axen hatte sich kurz vor seiner Verhaftung in Moskau seine Augen operieren lassen. Mittag: „Du erbärmliche Blindschleiche. Du feiges Schwein wolltest dich nur drücken.“

Inzwischen wurde Ex-Stasi-Minister Mielke in die Haftanstalt Hohenschönhausen verlegt. Ein leitender Gefängnis-Beamter: „30 Prozent meiner Mitarbeiter haben früher haupt- oder nebenamtlich für den Stasi gearbeitet. Ich halte es für durchaus möglich, daß Mielkes Genickschuß-Drohungen gegen Honecker von diesen Leuten als Mord-Befehl verstanden wurde. Und daß sie die Mielke-Drohungen nach draußen an noch intakte Terror-Gruppen weitergeben.“

Auch in Hohenschönhausen hat Häftling Mielke sein Herrschergehebe nicht abgelegt. Wenn Gefangene ihn beim Hofgang auspfeifen, brüllt er die Posten an: „Schafft mir das Pack vom Halse.“ Jedes Papierstückchen hebt er auf, empört sich: „Verdammt Schweinerei hier.“ Posten, die er nicht leiden kann, hat er angespuckt: „Ihr verfluchten Verräter.“

Gegen Stasi-Mielke und seinen Stellvertreter Gerhard Neiber ermittelt jetzt auch der Generalbundesanwalt in Karlsruhe. Er hat Mielke als „Verräter“ bezeichnet. „Du erbärmliche Blindschleiche. Du feiges Schwein wolltest dich nur drücken.“

Gegen Stasi-Mielke und seinen Stellvertreter Gerhard Neiber ermittelt jetzt auch der Generalbundesanwalt in Karlsruhe. Er hat Mielke als „Verräter“ bezeichnet. „Du erbärmliche Blindschleiche. Du feiges Schwein wolltest dich nur drücken.“

he. Ein Sprecher: „200 beschlagnahmte Stasi-Akten beweisen, daß die beiden noch 1988 gesuchte RAF-Terroristen aktiv unterstützt haben.“

Nach dem 3. Oktober werden Mielke und andere verhaftete DDR-Größen ins West-Berliner Gefängnis Moabit verlegt. Das gilt auch für Honecker — sofern seine Haftunfähigkeit aufgehoben wird.

Antiker Goldschatz in Kairo

KAIRO, 20. September (Reuters). Alte Goldmünzen im Wert von rund 155 Millionen Mark haben sieben Ägypter bei Renovierungsarbeiten in der Altstadt von Kairo entdeckt. Antiquitäten-Experten sagten, die 2700 Münzen stammten aus der Mamelucken-Dynastie, die vom 12. bis 16. Jahrhundert in Ägypten herrschte. Die sieben hatten laut Polizei ihren Fund nicht gemeldet, sondern unter sich aufgeteilt. Sie flogen auf, nachdem ein Finder versucht hatte, seinen Anteil auf dem Goldmarkt zu verkaufen.

Budeme první úspěšnou zemí?

M. Friedman o naší ekonomice, šancích a úskalích

(kř): Na soukromou návštěvu do Československa přijel známý americký ekonom, nositel Nobelovy ceny Milton Friedman. Stoupencem jeho monetaristických tezí je u nás zejména ministr financí ČSFR V. Klaus, se kterým se M. Friedman sešel.

Na včerejší tiskové besedě řekl M. Friedman mj., že se doposud žádná země, která byla přinucena přijmout direktivní systém řízení, nepodařilo uniknout jeho negativním důsledkům. Je jen jedna cesta, jak se oprostit od tohoto dědictví — přijmout svobodný, soukromý tržní systém. Pro Československo je přechod na tržní hospodářství velkou příležitostí a není žádný důvod, aby se nemohlo zařadit opět mezi prosperující státy světa. Šance je však svázána s mnoha riziky. Je nutné odstranit všechny limity, které deformují ekonomické vztahy, především liberalizovat kurs a zrušit devizová omezení. Z pohledu ekonomie je zajímavé sledovat, řekl M. Friedman, zda se Československu podaří stát se první kolektivisticky řízenou zemí, která úspěšně přejde k tržnímu hospodářství. Každá země si myslí, že je jedinečná a má zvláštní jedinečné problémy. Není to tak zcela pravda. Můžeme se poučit ze zkušeností ostatních zemí.

Na dotaz, jak rychle postupovat při uplatňování ekonomické reformy M. Friedman odpověděl, že je pro rychlý postup. Řekl, že psovi se také dá kupírovat ocas po centimetrech, ale nemyslí si, že je to dobrá myšlenka. V tom přechodném období jsou však některé kroky, které by se měly dělat pomaleji, přesto reforma by měla být radikální a co nejrychlejší, protože čím je postup pomalejší, tím budou sociální dopady a náklady větší. Myslím si, řekl M. Friedman, že Československo má nejlepší předpoklady dosáhnout prosperující tržní společnosti mimo jiné i proto, že takovou zemí již kdysi bylo. Jistou brzdou v jeho případě je fakt, že v čs. ekonomice nedošlo k tak hluboké krizi, jako v jiných východoevropských zemích, a proto obyvatelstvo necítí tak naléhavou potřebu radikální změny.

V Československu byl M. Friedman poprvé. Od nás odjíždí do Maďarska a na své cestě navštíví ještě Polsko.

vili pro politické a ekonomické osamostatnění Slovenska a z tohoto hlediska kritizovali současnou vládní politiku. Požadovali i přehodnocení dějin, zejména období Slovenského státu v letech 1939—1945. „Prezident Tiso byl jedinečný politik, daleko předstihující svou dobu“, prohlásil člen výboru HZNS S. Dudáš.

Trestná činnost stoupá

(čtk): Tiskové oddělení ministerstva vnitra České republiky sděluje, že za uplynulých osm měsíců letošního roku bylo na území České republiky spácháno 124 172 trestných činů. Z toho jen v Praze 31 597 případů. Oproti stejnému období roku 1989 byl zaznamenán nárůst trestné činnosti o 43 142 případů. Z počtu 127 spáchaných vražd objasnili příslušníci VB 109, z 2008 loupeží 849 a z 8591 krádeží vloupáním do bytů 1802 případů.

Honda s ČZM?

(čtk): Zaměstnanci největšího strojírenského podniku na jihu Čech — ČZM ve Strakonicih — očekávají letos zisk alespoň ve výši 200 miliónů korun. Nechtějí se však vzdát produkce motocyklů, od níž po roce 1988 prakticky ustoupili. Kontakty se již uskutečnily s firmou Honda v Japonsku, která si uvědomuje, že případné vytvoření společného podniku Jawa, ČZ a Honda by umožnilo nejen snadnější průzkum trhu, ale i dodávky do východoevropské zóny.

Tiso - jedinečný politik?

(čtk) Pod názvem Právda o slovenské politice a ekonomice se včera konal v Bratislavě mítnik nové vzniklé Hnutí za nezávislé Slovensko. Zúčastnilo se ho několik set lidí. Představitelé hnutí se důrazně vyslo-

Ing. Ludmila Jankovcová zemřela ve středu 5. 9. v Praze. Za okupace pracovala v protinacistickém odboji, po válce se stala ministrem a později místopředsdkyní vlády. V roce 1968 odmítla jako členka parlamentu souhlas s moskevskou dohodou po vstupu vojsk Varšavské smlouvy. Byla rovněž signatářkou Charty 77. Po hřeb zesnulá se koná 11. září ve 13 hodin na Vinohradském hřbitově.

byla v táborech také spousta civilistů, kteří museli obléct uniformu při mobilizaci na podzim 1939 — přes padesát univerzitních profesorů, velký počet lékařů, advokátů, kněží, dokonce i jeden židovský rabín, spisovatelé, novináři, umělci, stručně řečeno polská intelektuální elita. Její likvidaci vytvořil Stalin příznivé podmínky, aby na špičkově mistra v politickém úsilí komunistické strany. To je zřejmě hlavní důvod hrůzných vražd.

Nelze však ani zcela vyloučit domněnku, že šlo o spíše o politický útlak, než o „tragický omyl“.

Konečně tu mohl snad být i zřejel materiální: ve svizele zásobovací situaci v SSSR bylo komunistickým orgánům zatěžko živit 15 000 lidí, které nemohly využít ve svůj prospěch. Stalinův režim byl schopen řešit situaci i tímto způsobem.

Stalin zemřel za záhadných okolností v březnu 1953. V prosinci téhož roku Berija i generál Merkulov popraveni. Stopa se opět ztratila. Na temně sedmatřicet let.

EPILÓG

Nedávno uspořádala švýcarská Strana křesťanské demokracie sérii přednášek o současném vývoji ve východoevropských státech. Byl jsem pozván, abych posluchače seznámil s situací v Československu po 17. listopadu 1989. Můj polský kolega, novinář Tomasz Lubieński, se ve svém ex-pozé zmínil o Katynu. Položil jsem mu otázku: „Nemáte obavy, že sovětské přiznání vyvolá napětí v polsko-sovětských vztazích?“ Odpověděl zpočátku, že „V prvních poválečných letech jsme si mysleli, že katynský zločin spáchali Němci. Četná svědectví a především spousta rozporů ve výpovědích nás donutily změnit tento názor. Drtivá většina Poláků nepochybovala, že Katyn byl dílem Stalinových. Drama v lese u Smolenské sice promlučeno není, ale půl století je půl století. Poláci dnes spíše oceňují schopnost SSSR přihlížet se k pravdě po padesáti letech z měrných lží...“

Katyn po půl století.

Rána se zacelila, jizva zůstala.

paláce a výstavní pavilóny. Tak byl před sto lety postaven základ dnešního Výstaviště v Praze 7 (dříve PKOJF). Jubilejní výstava s velkým obchodním a společenským úspěchem i ohromnou návštěvností trvala pět měsíců a hned po jejím skončení začaly přípravy na další velkolepou akci, tentokrát Národopisnou výstavu Československou v roce 1895.

ROZPAČITÝ ZAČÁTEK

Po vzniku samostatného Československa v roce 1918 si domácí hospodářské kruhy rychle uvědomily závislost ekonomiky na zahraničním obchodě a nutnost jeho podpory. Pro nově vytvořený stát — do té doby hospodářsky, politicky i kulturně utlačovaný v rámci habsburské koruny — bylo nesmírně důležité vykročit důstojně na světový trh, získat vlastní obchodní partnery a vybudovat zahraniční obchod bez závislosti na obchodních svazcích s Vídní. S těmito záměry se 12. září 1920 otevřely brány výstaviště zbudovaného pro

I prezident byl spokojen

Tradice českého výstavnictví s evropským i světovým prvenslím

Před 70 lety, 12. září 1920, byl v pražské Královské oboře zahájen první z řady vzorkových veletrhů, které se potom konaly v celém meziválečném období každoročně na jaře a na podzim. Šlo o důležitou veletržní akci významnou nejen z obchodního a hospodářského, ale také kulturního a politického hlediska. Veletrh navazoval na tradici úspěšných výstav pořádaných na našem území.

Počátky prodejních výstav lze v Čechách vystopovat již ve 13. století; z písemných záznamů se dozvídáme, že u příležitosti církevních svátků se konaly výroční trhy s ukázkou a nabídkou nejrozličnějších druhů zboží. Za výstavní akci modernějšího charakteru můžeme považovat první vzorkový veletrh na světě, který uspořádal v roce 1754 v oboře veltruského zámku majitel panství hrabě Rudolf Chotek. Cílem jeho „Velkého trhu zboží Království Českého“ bylo ukázat hospodářskou sílu a soběstačnost Čech v rámci Rakousko-uherské monarchie i úroveň tehdejší manufakturní výroby. Veletrh navštívili diplomaté a obchodníci z mnoha evropských států, nechyběla ani samotná císařovna Marie Terézie se svým vídeňským dvorem.

V roce 1791 se v letním refektáři pražského Klementina konala k oslavě korunovace Leopolda II. českým králem první průmyslová výstava v Evropě. Návštěvníci zde viděli různé exponáty textilní, skleněné, kovové, dřevěné, polodrahokamy i jemné sochařské práce.

V dalších desetiletích byly v rychlém sledu organizovány nejrozličnější výstavy nejen v Praze, ale i v jiných českých městech. V roce 1875 se v pražské Stromovce konal první mezinárodní hospodářský trh.

Centrem výstavnictví se Praha stala opět 100 let po uspořádání první evropské průmyslové výstavy. V roce 1891 tu byla na Všeobecné zemské výstavě známé jako jubilejní otevřená vrcholná expozice průmyslu Rakousko-uherské monarchie. Pro tuto jedinečnou výstavu spojenou s řadou doprovodných akcí jako například postavením pettinské rozhledny a lanové dráhy na Letnou bylo naše první stálé výstaviště na okraji Královské obory speciálně upraveno a osvětleno, přibyla budova Průmyslového

výstavu v roce 1891, aby vpustily do areálu první zákazníci Pražských vzorkových veletrhů. Hned první den pokladny zaznamenávají na tu dobu mimořádnou účast 25 000 platících osob.

Centrem výstavního areálu se stal Průmyslový palác, v jehož části byla veletržní burza rozdělená do 13 stánků a otevřená denně mezi 12. a 13. hodinou. V době úředních hodin jednotlivých stánků, tj. od 8 do 17 hodin, mohly být uzavírány obchody ve všech částech veletrhu. Kromě toho se však pořádaly zvláštní tržní dny jednotlivých odvětví, tak např. 18. září byl vyhlášen den hraček a sportovních potřeb, 17.—18. září dny kůže a kožených výrobků, 22. září den poživatin apod.

Obchodní balance prvních dnů však vyvolala rozčarování. Přestože na výstavišti, zejména v odpoledních hodinách, kdy se veletrh otvíral taky pro veřejnost, bylo velmi rušno, v jednotlivých sekcích došlo k uža-

vření jenom menších obchodů. U většiny firem převládaly pouhé informativní poptávky.

Tento obchodní klid trval však jen krátce. Z denních situačních zpráv vydávaných veletržní tiskovou kanceláří později zjistujeme, že po počátečním rozpačitém váhání, kdy větší zájem projevilo pouze Rumunsko o šamotová kamna nebo Francie o nábytek a kožešiny, začíná být od 19. září poptávka čilejší, zájem kupců z Velké Británie, USA, Francie, Holandska, Itálie, Švýcarska, Rakouska a dalších zemí je dokonce velký a nečekaný.

Na své si přišli i návštěvníci, kterým nešlo o obchod. Jejich pozornost budí krásná expozice uměleckých výrobků z drahých kovů v klenotnickém pavilónu pod fontánou za Průmyslovým palácem. Zajímavou novinkou se staly také vystavené kolekce poštovních známek, které dosud scházely i na lipském veletrhu. V nedalekém stánku Svazu vynálezců čekaly na ocenění tři nové vynálezy Ing. Otakara Touřimského. První dva předváděly způsob přepravy staviva, cukru a jiných materiálů, třetí potom představoval přístroj k ničení škůdců ovocných i lesních stromů, révokazu i obtížného hmyzu v domácnosti „bleskovými plamennými ožehy“.

Pro pořadatele veletrhu i jednotlivé vystavovatele se se stalo rozhodujícím dopoledne 22. září, kdy na výstavišti byl uvítán prezident republiky T. G. Masaryk. Prohlédl si všechny sekce. S největším spokojením sledoval nové výrobky našich firem, které se do té doby v Československu nevyráběly a stát byl nucen je dovážet ze zahraničí. Jak píše tehdejší Národní listy, panu prezidentovi se rovněž zalíbila expozice vídeňských Čechů i stánek Podkarpatské Rusi a... z „pražského veletrhu odcházel v dobré náladě.“

Stánek Podkarpatské Rusi budil pozornost již od počátku veletrhu. Jeho popularita ještě vzrostla 27. září, kdy zde byla vystavena pozoruhodná výřezávaná hůl, práce karpatského řezáče Siona Silvaje, jejíž zhotovení mu trvalo 99 dní. Po skončení veletrhu byla tato hůl předána darem prezidentu republiky.

NEČEKANÝ ÚSPĚCH

Na veletrhu byly nejúspěšnější průmysl kožařský, chemický, potravinářský a výroba hraček. Zásoby kožařských firem byly úplně vyprodány, stejně jako košíkářské a knoflíkářské výrobky. Veletrh byl zakončen v poledne 28. září, poté byla na výstavišti uspořádána lidová veselice s ohňostrojem. Velký úspěch prvního vzorkového veletrhu byl nesporný. Pomohl našemu mladému státu nejen navázat nutné obchodní vztahy a proniknout do povědomí světových hospodářských kruhů, ale ukázal také celému světu možnosti

stoupené poúnorové cesty „k zlatým vidinám socialismu“. V roce 1951 stála před branou výstaviště velká petlicpá hvězda, hlavní část expozice tvořil pavilón pětiletky a zahraniční obchod se zcela soustředil na spolupráci se SSSR a ostatními lidově demokratickými státy. A tímto rokem pražské veletrhy také končí.

muž od roku 1930 přibýlo ještě stranství dnešního Parkhotelu, kde stávaly menší stánky. Po druhé světové válce se tvář Pražských veletrhů postupně měnila. Stávaly se stále více jen akcí s důrazem na svou „výchovou“ funkci. V souladu s komunistickou ideologií se veletrhy zaměřují na propagaci ná-

ra do 8. března 1921. Zúčastnilo se jej 3000 firem, což bylo o 1200 více než na prvním veletrhu. Také zájem zahraničních podnikatelů ještě vzrostl. Od té doby se vzorkové veletrhy v hlavním městě konaly každoročně na jaře a na podzim. V roce 1924 byl pro ně postaven nový veletržní palác architekta O. Tyla, k ně-

pověď vyšla jen částečně. Po druhé světové válce se vše změnilo...

V DALŠÍM OBDOBÍ

V průběhu prvního vzorkového veletrhu si mohli zúčastnění firmy podat přihlášky už na veletrh druhý, který se konal zanedlouho od 28. února

a první úspěchy jeho samostatného a svobodného rozvoje. Národní listy 29. 9. píše: „...Praha jest skutečně oním centrem, které spojuje hospodářsky a obchodně západ s východem a kde bude v budoucnosti soustředěn nejbližší a největší obchod celé střední Evropy.“ Tato před-

Ve druhé polovině padesátých let se centrum výstavnictví přesouvá z Prahy do Brna, kde je v roce 1959 zahájen první Mezinárodní strojírenský veletrh. Tím definitivně končí jedna důležitá a téměř 30 let trvající kapitola českého výstavnictví nazvaná Pražské vzorkové veletrhy.

Hledání pravdy o SNP

Před 48 lety — a právě v těchto dnech — se Slovenské národní povstání rozvíjelo v nejsilnější ozbrojený odboj, jaký byl do té doby proti hitlerovskému nacismu uskutečněn. Měl aspekty mezinárodního povstání, protože kromě Slováků, jejichž účast byla pochopitelně největší, se do bojů zapojili i příslušníci jiných národů, kteří v té době byli na Slovensku anebo na Slovensko přeběhli. Nicméně mnohé okolnosti v průběhu SNP i neshody v jeho přípravě zůstávají dosud neobjasněny. „Oficiální díla“, která mohl čtenář po osmačtyřicátém roce dostat do ruky, byla do značné míry historickým fausem, neboť se snažila dokázat, že Slovenské národní povstání bylo výhradně dílem komunistů a partyzánů.

Také dr. Husák zastával toto naprosto nepřijatelné stanovisko, ačkoli ve svém „Svědectví o Slovenském národním povstání“ přiznal některé kladné stránky i armádě. Avšak podobně jako jeho předchůdci, svalil vinu za ztroskotání cílů SNP na pravidelné vojsko.

Historickou pravdu může vnést do těchto otázek jen seriózní analýza všech událostí, jež proběhly v revolučním kvasu tohoto národního odboje. Do loňského roku se totiž mohlo o SNP psát pouze v duchu oficiálního scénáře, tudíž poplatné režimu. Je proto nabídnutí, že autentickou pravdu nutno ještě i nyní pracně hledat jako zrníčka zítřka v haldě písku. Úkol o to těžší, že většina přímých aktérů je už na věčnosti, takže těch, kteří mohou věcně a pravdivě podávat osobní svědectví, je už poskrovnu.

Jedním z nich je JUDr. VIKTOR ČÁRSKY, který v době SNP působil přímo v centru povstání jako předseda revolučního ONV v Banské Bystrici. Proto jsme ho požádali, aby se podělil s námi o své vzpomínky, a zodpověděl nám několik otázek.

Jaká byla politická situace v Banské Bystrici před vypuknutím Slovenského národního povstání?

Politické i hospodářské poměry na Slovensku po rozpadnutí ČSR byly sice mnohem příznivější než v českých zemích, nicméně dvacetileté spojení s Čechy zanechalo silná pouta a Slováci, sevrení kruhem nepřátelského sousedství Maďarů a Poláků si čím dále tím více uvědomovali svou soudělnost s českým národem. Křisltem fašistické zvěle a hitlerovské rozpínivosti rostla v našich lidech touha po návratu do „staré“ republiky. Vytvářely se tajné kroužky a různé ještě nekoordinované konspirační skupiny, a to v zásadě dvojího dru-

hu: zatímco jedny považovaly exilní čs. vládu v Londýně za svou samostatnou vůdčí instituci, ty druhé propagovaly především ideu komunismu a podřízenost Moskvě. Důsledky těchto praktik se projeví i při tvoření národních výborů před vypuknutím SNP. Komunismus v té době neměl na Slovensku takovou popularitu, jak se nám to později partyjní propaganda snažila namluvit. Přesto však svou agresivitou a pod povzrůdnou perspektivou blízkosti se sovětské armádou se komunistům podařilo vytvořit v četných místech své „jednosměrné“ národní výbory, které většinou nejevily valnou ochotu k rozumné spolupráci s tzv. občanským blokem (nyní bychom řekli s občanským fórem). V některých místech se tak ustavily dva i tři národní výbory. Výjimkou nebyla zprvu ani Banská Bystrica. Jenže díky realistickému chápání dané situace banskobystrickou organizací KSS se vytvořil v centru povstání ze zástupců všech protifašistických složek (po jedné třetině komunistů, sociálních demokratů a občanského bloku) jediný demokratický národní výbor. Ten si nota bene zvolil ze svého středu za předsedu G. Zemana, člena občanského bloku. Dr. Husák ve své knize „Svědectví o SNP“ za to také banskobystrickou KSS jedovatě znechtěl a jejího předsedu M. Baluku označil za „marxisticky nevzdělaného, v stranické práci nezkušeného a osobně váhavého člověka, který v rozhodných dnech nahraoval benešovské koncepty.“ A to jen proto, že Baluka nebyl ochoten poslušně uznávat Husákovu nadřazenost a jeho neomylnost.

Věděli nacisté o přípravách povstání?

Omezit-li se na Banskou Bystrici, mohu odpovědně říci, že Němci sledovali s velkými obavami vývoj událostí v první polovině roku 1944. Nám, kteří jsme byli do příprav povstání zapojeni, bylo jasné, že pro člehy Deutsche Akademie v Banské Bystrici byla důležitější špiónážní činnost než šíření vědy. Vedoucí této akademie mě v létě 1944 dvakrát navštívil na okresním úřadě, rozčileně poukazoval na partyzánské destabilizační akce, kritizoval naši lhostejnost a dožadoval se energických bezpečnostních opatření. Jeho informovanost mě dosti překvapila a věřím, že nacisti věděli o přípravách povstání víc, než se všeobecně předpokládalo. Ovšem s tak brzkým začátkem povstání zřejmě nepočítali.

Jak reagovala bratislavská vláda na zmíněné události?

Diverzní akce v hornatých oblastech Slovenska nanechaly ovšem v klidu ani vládní činitele v Bratislavě. V polovině srpna 1944 se konala na župním (tj. krajském) úřadě v B. Bystrici porada, kterou za slovenskou vládu vedl předseda státní rady dr. Martin Sokol. Přítomni byli zejména: hlavní velitel slovenské armády generál Turanec, zástupci velitelských pozemního vojska v čele s pplk. Golianem, župní a okresní hejtmáni vji-

tně, župan Dr. Bulla a já jako okresní náčelník (okresní hejtmán). Průběh schůze vyzněl dosti trapně — vlastně komicky. Řešila se otázka partyzánů. Byl jsem vyzván, abych podal referát. Vložil jsem situaci, že podle hlášení, jež dostávám, okolní hory jsou plné partyzánů a uvedl jsem některé známé akce z poslední doby. „Jaká bezpečnostní opatření jste zafixovali, pane náčelníku?“, zeptal se dr. Sokol. Očekával jsem tuto otázku a klidně jsem odpověděl, že žádná, jelikož partyzánské akce přesahují možnosti civilních bezpečnostních orgánů a domnívám se proto, že jsou to úkoly pro vojenské složky. Načež se všechny zraky obrátily na pplk. Goliana. Ten nebyl dost pohotový a svou váhavou repliku skončil tím, že z vojenské strany také nebylo nic podniknuto, neboť problém partyzánů považoval za záležitost vnitřní bezpečnosti. Rozpačitou náladu kvitoval dr. Sokol rozhořčenou poznámkou: „Zdá se, pánové, že se spoléháte jeden na druhého, ale ani jeden z vás nic nedělá.“ Pak zasáhl do debaty gen. Turanec, který obšírně rozvíjel svou teorii boje proti partyzánům asi takovým stylem, že jsem by stačila čepice k tomu, aby nějakou „partyzánskou sebranou“ rozehnal. Závěrem se rozhodlo, že k „vyčištění“ hor budou vyslány vojenské jednotky. Tyto vyčističské operace dopadly však žalostně; místo litých bojů se vojáci bratřili s partyzány ve vesnických hospodách.

Jaká byla situace v armádě po vyhlášení Slovenského národního povstání?

Zprvu deprimující. Alespoň mezi důstojníky vrchního velení. Rychlý spád událostí dělal vrásky i vrchnímu veliteli povstalecké armády pplk. Golianovi, armáda na otevřený boj ještě nebyla dostatečně připravena. K tomu, aby mohla odpovědně zahájit bojové akce, potřebovala aspoň několik týdnů k zajištění plné pohotovosti. Organizace odboje na západním Slovensku teprve probíhala. Veliký problém vznikl na východním Slovensku, kde byly umístěny naše dvě nejlépe vyzbrojené divize. Jejich velitel generál Augustín Malár, který měl mít v odboji klíčová postavení, se však z nějakých nepochopitelných pohnutek odebral do Bratislavy — snad na dojednání podrobností. Ale 30. srpna pronesl v rozhlasě (prý s revolverem v zádech) projev proti povstání; tím část armády dezorientoval. Němci mu však stejně nevěřili, zatklí ho a v Německu popravili. Ani jeho nástupce plukovník Talský nebyl o mnoho chytřejší; místo toho, aby se věnoval svým jednotkám, odletěl do Kyjeva, aby se poradil s maršálem Koněvem. Mezi tím Němci naše elitní jednotky odzbrojili. Po válce Národní soud vyměřil Talskému 15 let vězení. Všechny tyto organizační nedostatky také způsobily, že k výměně některých nepolehlivých velitelů posádek už nedošlo a některé posádky na západním Slovensku se do povstání korporativně nezapojily.

Proč, podle Vás, došlo k tomuto předčasnému vojenskému konfliktu?

Předně pro akce partyzánů zejména v sousedních okresech, v Brezně, Ružomberku a Martině. K těmto akcím se stavěl i vojenský velitel pplk. Golian dosti skepticky. Právem se obával, že mohou vyvolat předčasný boj s Němci. A to bylo zatím nežádoucí. Proto také trval na tom, aby partyzá-

nského velení zatížovat všechno, co bylo pro úspěšné vedení odboje bezodkladně potřebné. A to i nad rámec města. Na něj se proto obraceli povstalecí činitelé nejen ze sousedních, ale i ze vzdálenějších okresů (např. z Revúce, Martina, Popradu a dalších) se žádostí o radu, jak postupovat při předpokládalo.

Jak se v SNP osvědčily banskobystrické národní výbory?

Revoluční národní výbor vystoupil z ilegality hned po vyhlášení Slovenského národního povstání a poté bez přestání pracoval na bystrickém radnici. Jako jediný civilní partner vzpomínám si, jakou vlnu pobouření vyvolala tato akce v Banské Bystrici. Mluvílo se dokonce o závažném nepřátelské provokaci. O skutečném jejím pozadí jsem se však nikdy nedozvěděl, ani kdo byli ti „vojáci“ v Martině, je ale jisté, že národ zaplatil za mnoha životy o že připravované povstání mělo jiný průběh, než se předpokládalo.

Odpověď 29. srpna se už námečkové jednotky tlačily do Lovčína. Kostky byly vrženy. Podplukovník Golian ve večerních hodinách vydal všem povstaleckým jednotkám rozkaz k brannému odporu. Rozkaz domluvený heslem: „Začnete s vysláváním!“ Takže přímým podnětem k nacistickému útoku byl martinický masakr, k tomu uzraje čas. Pak se však stalo něco, co se stát nemělo; velitelství nepověřené vojáky v Martině vyřídili z rychlíku Budač. Berlín německou míst, vedenou generálem Ottou a v místních kasárnách její členy zadrželi. Reakce nacistů nedála na sebe dlouho čekat.

tvoreni národních výborů, jak zajistit zásobování, léčiva a také jak zneškodnit nežádoucí živly (sabotéry, šplony, provokatéry, desítky prostitutek, které narušovaly morálku vojáků a také nepravé partyzány, kteří využívali situace ke svému obohacování). Proto se také tento národní výbor podepisoval jako „Revoluční národní výbor oblasti I“. Měla se tak vyjádřit jeho momentální funkční potřeba.

Bývalá rezidence Deutsche Akademie na náměstí naproti radnici se stala pracovním revolučním okresním národním výborem. Tento orgán lidové moci byl zvolen na zasedání všech zástupců protifašistických skupin okresu dne 31. srpna. Pokládám si za svůj veliký životní úspěch, že všechny skupiny tohoto shromáždění srovně vyjádřily svou plnou důvěru vůči mně a zvolily si mne za svého předsedu. V této funkci jsem byl téměř v denním styku s vojenským vedením. Když generál Viesť vysílal ve funkci armádního velitele Gokana, Gokian mne pozval mezi prvními civilními funkcionáři, aby mě představil novému veliteli. Dříve než dr. Husáka, jak mi sám sdělil.

Hovoříte o dr. Husákově... Jakou roli hrál „jeho“ Slovenská národní rada při vzniku povstání?

Jak jsem už uvedl, hned na počátku povstání citelně chyběl ústřední civilní orgán, který by řídil a usměrňoval veškerou činnost všech povstaleckých složek. Dr. Husák ve svém „Svědectví“ sice halasně velebí vznik tzv. ilegální Slovenské národní rady, známé jako „vánoční dohoda 1943“. Tehdy ji přý podepsali tři komunisté a tři nekomunisté (bývalí agráři) při přátelském dýchánku. Ostatní odbojové skupiny, ani armádu, tato SNR prostě nebrala v úvahu. Každému soudnému občanu musí tedy být jasné, že šlo o kus papíru velice pochybné politické hodnoty.

Proto jsme z podnětu dr. Vavro Šrobára svolali na den 1. září na banskobystričskou radnici nejen členy obou bystrických národních výborů a členy jiných národních výborů, kteří dleli v Bystrici, ale také všechny politiky (zejména z Bratislavy), kteří se do Bystrice po vypuknutí SNP přistěhovali. Měl být vytvořen vrcholný orgán SNP, ale nestalo se tak. Nestalo se tak proto, že zejména komunističtí předáci z Bratislavy měli eminentní zájem na rozbití schůze, aby zamezili vlivu Bystričanů a některých povstaleckých nekomunistických složek a mohli si mezi sebou dohodnout složení SNR a rozdělit funkce pověřenců, o kterých jim zřejmě nejvíce šlo. Ustavila se totiž i taková pověřenec-tva, která v omezených válečných podmínkách neměla možnost vůbec fungovat (např. školství, justice apod.).

Jak posuzujete Husákovu „Svědectví“?

Stručně řečeno — pro ty, kteří Slovenské národní povstání prožili v centru dění a pro ty, kteří jsou o tom objektivně informováni — je to panflet, pokrývající skutečné události. Je to kniha, jejímž hlavním cílem bylo glorifikovat marxistické pojetí revoluce jakožto jedině správný přístup ke „konečnému obrodě lidstva“. Nekriticky vychvaluje pochybné zásluhy Komunistické strany Slovenska a především se sám staví před oči čtenáře jako spasitel národa. Víme, z mnohaleté zkušenosti komunistické nadvlády a projevilo se to i v průběhu Slovenského národního povstá-

ní, že prostředkem k prosazování komunistických záměrů bylo rozblýšťství, podvody a násilí. Zásluhy odbojů a bojovníků proti nacismu v SNP se uznávaly jedině tehdy, když se to hodilo straně. Co se nehodilo, byla chyba, zrada.

To se jednoznačně projevilo i v postoji dr. Husáka k banskobystričským revolučním národním výborům. Ve svém „Svědectví“ věnoval národním výborům v povstání celou kapitolu v níž až přehnaně konstatoval, že „vykonávaly úkoly obrovského rozsahu“. Hned vzápětí si však pochvaluje že většina národních výborů měla v SNP komunistické vedení, a že Komunistická strana Slovenska „přímou paritu v národních výborech zásadně odmítala“, — tzn. že odmítala spolupráci s jinými protinacistickými, nekomunistickými silami. O účasti a vzniku revolučních národních výborů v době povstání i před ním jsem již hovořil. Ale co je na Husákově „Svědectví“ nejzajímavější: o národních výborech, které po celou dobu působily přímo v centru povstání, není v kapitole ani zmínky. Ty prostě pro dr. Husáka neexistovaly. Proč? Jednoduše proto, že měly paritní zastoupení, a že se nefidily jeho svéráznými návrhy. A ještě navíc — oba tyto revoluční výbory v Banské Bystrici řídili předsedové z občanského bloku (ale i v nich pracovali zástupci komunistické strany). A co bylo pro dr. Husáka ještě „opovržlivější“ — oba tyto výbory odmítaly uzнат „vánoční dohodu“ a „jeho“ ilegální Slovenskou národní radu, protože ji nepovažovaly za instituci schopnou odpovědně stát v čele povstání. Dokonce považovaly za nutné vytvořit ústřední národní výbor s širokým zastoupením demokratických sil. Ne, toto sousto nemohl dr. Husák nikdy strávit a tuto troufalost Bystričanům neodpustil.

Ale, to jsem poněkud odbočil. Více než dvacet let visely nad SNP otázky, bylo tu příliš mnoho bílých míst, než aby historikové mohli uzavřít tuto kapitolu s konečnou platností. Až přišly plodnější časy pro dějiny Československa — rok 1968. Z podnětu Ústavu dějin KSS a Muzea Slovenského národního povstání se uskutečnil v „horkém létě“ v Banské Bystrici seminář, kam byli pozváni všichni, kdo „u toho byli“. Byl samozřejmě pozván i dr. Husák. Všechno se sepsalo, na magnetofonovém pásku zaznamenalo a tím to skončilo. Kam tyto záznamy přišly, nevím. Víím jenom to, že tato naše snaha objasnit skutečný průběh SNP byla zbytečná. Zase na víc než dvacet let. Dr. Husák tehdy slíbil účast, ale v poslední chvíli se omluvil. Asi věděl proč.

Snažil jsem se vyličit povstání tak, jak jsem je zažil. Náš rozhovor nemohl ovšem dát odpověď na celou problematiku SNP. K tomu jistě čeknou své slovo historici a vojašští odborníci, kteří snad objasní základy některých politických tahů — a ne právě nejšťastnějších, snad vzhledem k tomu se rozhodovalo o osudu SNP v době, kdy na území Slovenska umíraly stovky našich lidí v boji, který byl — neváhám to říci — záměrně dezorganizován.

Pane doktore, vraťme se do dnů SNP. Když Němci obsadili Banskou Bystrici, co s Vámi bylo?

Byl jsem odsouzen k trestu smrti. Kdyby mne zajali esesáci, tak mě třeba hned odbouchli na dvorku, ale wehrmacht mě strkala po různých lágrech. Skončil jsem v Leopoldově, kde mne osvobodila sovětská armá-

da.

A dnes?

Dnes... Žiju už mnoho let v Praze. Dostal jsem začátkem srpna pozvání na první skutečně svobodné oslavy SNP v Banské Bystrici, kde mi bylo odevzdáno čestné občanství města. Trvalo celých čtyřicet šest let, kdy jsme byli bezmocní proti Itálím. Držme se nyní své šance a snázejme i tvrdou pravdu.

2 PLÁTKU „DETIORACIE V EXILU“...

Bez studu a hranic

Dokumentární fotografie čeknou někdy více než dlouhé komentáře. Ze současných vládních kruhů v Praze byla inscenována bezprostředně před červnovými volbami do FS politicko-konspirativní akce proti předsedovi Čs. strany lidové, dr. Josefu Bartončíkovi. Při redakční uzávěrce není případ dosud vyřešen. Ale mezitím byl znovu zvolen za předsedu Federálního shromáždění — na návrh slovenské větve Občan-

ského fóra, rozumí se — Alexander Dubček. Nikomu zřejmě nevadilo, že půl roku před okupací ČSSR oslavoval v Praze s východoněmeckým Ulbrichem výročí vítězství komunismu v naší vlasti a po 21. srpnu podepsal v Moskvě „kupační“ protokoly o obsazení Československa...

Náš druhý snímek se motivicky i obsahem podobá prvému: nedávno odstavený zloduch Východního Ně-

mecka, Erich Honecker, jásá společně s Oskarem Lafontainem. Lafontaine je kandidátem socialistických demokratů (SPD) na úřad Spolkového kancléře v prosincových volbách ve SRN.

Politická farizejství neznají stud ani hranice.

NÁŠ ZAPOJENÍ NA KOHLA, STRAUSSA, GEUSCHERA A VŠECHNY OSTATNÍ LIDÉ... MŮJ SE MU CHTELI ZALÍBIT...

Abschubrampen demontiert

PRAG, 19. September (dpa). Die Sowjetunion hat ihre 30 Raketen-Abschubrampen in der Tschechoslowakei demonstrierend abtransportiert. Dies berichtete die Prager Zeitung „Lidove noviny“ am Mittwoch. Nach Angaben des Blattes hat zudem bisher mehr als die Hälfte der in der CSFR stationierten sowjetischen Truppen das Land verlassen.

Der Truppenabzug soll bis zum 25. Februar nächsten Jahres beendet sein.

ZÁDNÉ PREZIDENTSKÉ VOLBY v prvním československém státě neproběhly zcela hladce, i T. G. Masaryk nacházel protikandidáty a za jedné volební kampaně málem rezignoval. Jeho nástupce Edvard Beneš si cestu na Hrad musel v prosinci 1935 dokonce politicky probojovat.

Za složitě se vyvíjející politické partie, v níž šlo také o vnitřní řád a mezinárodní orientaci státu, se zvlášť důležitým ukázal postoj slovenské lidové strany a jejího předsedy Andreje Hlinky. Už před lety ji důkladně objasnila Alena Gajanová. Přesto se dnes o ní mnoho neví, určitě především vinou zakazujícího indexu, ale také pro povrchnost i soudobých pohledech na minulost. Osobnosti a jejich skutky bývají posuzovány i jen z útržků, dohady, pověstí, či podle přání a potřeb.

Beneš a Hlinka měli k sobě jistě nějakou. Důvodů tohoto vzájemného chladu bylo více, plynuly z rozdílnosti ideových, z neshod v pohledech na podstatu a podobu národnostních problémů, z odlišných názorů na správu státu a jeho charakter. Benešova stanoviska se tu kryla s Masarykovými, postoj Hradu i k lidové straně a k Hlinkovi určoval ostatně především Masaryk. I Hlinkův poměr k Hradu byl také hlavně vztahem k Masarykovi. Úsudky obou stran nebyly jednoznačné a pro všechny se nacházela zdůvodnění. Přicházely i stěty, až prudké a vášnivé, také jako známka toho, že partner či protivník není podceňován. Na Hradě se nikdy nepřehléželo, že vnitřní vývoj Československa nemálo závisl i na politice Hlinkovy lidové strany.

„Využil jsem mu své zásady politické,“ poznamenal si o rozpravě s Hlinkou 5. prosince 1935 Beneš. Patřily k nim „žádný kulturní boj, pokračování politiky církevní jako dosud, demokratismus a žádné převažování jedné strany proti druhé“, také „decentralizace“, která by se týkala právě správy Slovenska. Beneš určitě mluvil obšírně, bylo to jeho zvykem, a v tomto případě mu na ohlasu zvlášť záleželo, i když připomněl, že „rozmluva je zcela volná“ a Hlinku nijak nezavazuje. Začínal boj o jeho prezidentskou kandidaturu, který Beneš zprvu nečekal.

Vážně nemocný Masaryk vyhověl 14. listopadu 1935 jeho přání a souhlasil s demisí: Benešovi se zdálo, že doba je příhodná pro jeho zvolení. Opínání nebyla, jak se brzy ukázalo. Ve vládní nejsilnější agrární straně se proti němu utvořila silná skupina protivníků. Ostatně je tu měl vždycky, sám předseda strany Švehla láta oponoval jeho prezidentské volbě, po Masarykovi chtěl mít prezidentem osobnost reprezentační, nikoliv politickou. Švehla byl však už dva roky mrtev, s agrárním premiérem Hodžou si Beneš vztahy vylepšil, několik stran mu přislíbilo plnou podporu, proto obtížnější soubor nepředpokládal. Začátkem prosince již věděl, že se mu nevyhne.

Většina v agrárním vedení chtěla postavit svého kandidáta. Ještě ho neměla, ale už pro něj získávala hlasy. Také v lidové straně. Ta nejvíce spoléhala na mladého Karola Sidora, Hlinkova oblíbence. Sidor rostl v nového vůdce strany, byl ostrým kritikem vládní politiky, podporu si hledal i v zahraničí, v Pilsudského a Beckova Polsku. Tady ještě povzbuzovali jeho nechuť k Hradu a zvlášť k Benešovi.

K pohledu exilového ekonoma

S vážností a obdivem i s hrdostí jsem sledoval vyjádření těch exulantů, kteří, i když přijeli jen na návštěvu staré vlasti a v nové získali dobrá postavení, se skutečně snažili pomoci alespoň kvalifikovaným přístupem. Den po zveřejnění toho, že ČSLR dle dr. Bartoňčikovi zpět předsednictví, jsem si výjimečně koupil Lidovou demokracii. A v článku Teď již máme, co jsme chtěli jsem očekával úvahu odborníka nebo alespoň podnět k vy-

I s Hlinkou vyjednával agrárníci dříve než Beneš. Vypadalo to, že úspěšně: Hlinka odmítl „socialistického“ kandidáta — za Benešem stála celá vládní levice — a byl pro některého z agrárních, třeba pro Hodžu nebo Černého.

Tábor Benešových protivníků, který si našel kandidáta v profesoru Bohumilu Němcovi, se mohl ukázat silnějším, pokud by se k němu přidali henleinovci a fudáci. Právě na Hlinkově postoji záviselo do značné míry i stanovisko Sudetoněmecké strany. Beneš proto nutně potřeboval fudáky získat. Obrátěného vyjednávače našel v J. J. Růcklvi, průmyslníka a katolického činitele, který měl pro své prostředkování podporu papežské nunciatury. Vatikánu záleželo na tom, aby se Beneš prosadil: jako ministr zahraničí se zasloužil o modus

Beneš a Hlinka v zrcadle dějin

vívendi, o slavnostní vyznění mezinárodního katolického sjezdu v Praze, a také představoval už jednotu parlamentní demokracie ve střední Evropě. S jejími nacistickými likvidátory v Německu se Vatikán dostával do stále zřetelnějšího napětí.

Růckl zájel za Hlinkou do Ružomberku, aby ho přesvědčil, že i zájem církve velí hlasovat pro Beneše. Na Hlinku měl také působit slovenští biskupové, jimž Růckl napsal zvláštní dopisy, a rovněž Jozef Tiso, kterému Růckl naznačil, že pro Vatikán je Beneš politickou zárukou budoucnosti katolicismu v Československu. Benešův protikandidát — upozorňoval Růckl Hlinku — takovou garanci nedává. Vyslovil se přece v prvním Národním shromáždění pro oddělení teologické fakulty od univerzity, připomínal Růckl. Snad ani někdo nevěděl, že takové odloučení by tehdy Vatikánu docela vyhovovalo, univerzita umenšovala jeho vliv na výběr profesorů a duchů výuky. I dříve, i teď byla však Němcova řeč hodnocena v Československu jako protikatolická.

Kolísavého Hlinku Růckl přece jen přemluvil, aby se při nové cestě do Prahy 17. listopadu zastavil nejdříve u Beneše. Pro jistotu si pak pro něho ještě dojel na nádraží. Audience byla polovičním vítězstvím, které Beneš dokončil. Jednal předtím i s Tisem, ale hlavní byla domluva s Hlinkou.

Beneš mu vysvětlil, jak si představuje „decentralizaci“ — Hlinka v ní viděl vývoj k autonomii — a slíbil zmocnit finanční a některé politické starosti lidové strany. „Přehléhl jsem argument byl,“ zapsal si Beneš po rozhovoru, „že jsem mu vyložil, že půjde-li se mnou, že volbu rozhodnou oni, Slovinci vůbec. Kdyby šel s Němcem, bez Henleina Němec vyhrát nemůže, kdežto půjde-li se mnou, s jeho hlasy já mám nyní již v každém případě nadpoloviční většinu. Zdá se mi, že tomu dobře porozuměl. Ze se pak dohodl v tomto smyslu s Hodžou, že to budou Slovinci, kteří volbu prezidenta rozhodnou, a to nejvíce působilo.“ Hlinkovo stanovisko bylo v té chvíli i rozhodnutím pro Československo.

lepšení toho zmarastovaného ekonomického dědictví minulých let. Na mnoha z nás je cítit, že manifestační opojení pomijí při prvních krocích k utažení opasků, jakmile se to začne týkat našeho soukromí. (O tom ale od začátku ministr Klaus vždy otevřeně mluvil.) V článku LD mne ale čekalo překvapení. Autor — pan Zelený — nepřispívá naší obrově ničím. Jeho článek je plný nevtipných a neobjektivních invektiv.

My jsme s manželkou důchodci, já i máma navíc diabetik. Pane Zelený, my nemáme

Podjavorinský kraj a Slovenské národní povstání

V minulosti jsem slyšel z rozhlasového vysílání Svobodné Evropy pořad o Slovenském národním povstání, ve kterém se partyzánské hnutí bagatelizovalo. Partyzáni často prý jen terorizovali místní obyvatelstvo. Byla to pustá propaganda slovenských exulantůských kruhů, které se nikdy nevzdaly myšlenky na samostatný slovenský stát a které cítí zášť ke všemu, co Slovenský štát pomáhalo rozbit. Z partyzánského hnutí se snažily udělat bolševickou záležitost, odtrženou od lidí. Opak je však pravdou. Po vypuknutí povstání se jednotky povstalecké armády držely jen několik týdnů, pak se tíha boje přenesla na partyzánské oddíly, vytvořené zčásti z místního obyvatelstva a zčásti z vojáků a samozřejmě z mnoha dobrovolníků z celé republiky i ze zahraničí. Štefan Ferianec, který pokračoval v partyzánském boji až do konce války, mi o tom vyprávěl: „Chlapci si mysleli, že povstání bude trvat několik dnů, ale jak čas běžel a povstalecká armáda se dostávala do úzkých, morálka se rozložila. Mnozí zahazovali zbraně a snažili se na vlastní pěst dostat domů. Jen část vojáků pokračovala v boji v lesích až do přechodu fronty přes jejich operační prostor.“

Co se pak týče komunistů a jejich podílu na zdejší partyzánském boji, pravda je taková, že v několikasetčlenné Uhrově skupině se o jednom muži říkalo, že je snad komunista, ale to se ještě nevědělo přesně. Peníze na nákup zásob dostávali zdejší partyzáni například od fabrikanta ze Staré Turé. Obyvatelstvo pak nejenže nebylo vlastními muži, otci a syny z hor týráno, ale naopak s partyzánskými jednotkami úzce spolupracovalo a tvořilo nepostradatelnou součást odboje, bez níž by byla partyzánská válka zhora nemožná (zásobování potravinami, informace, strážní služba, ale i přechodná ubytování). To potvrzují všichni zdejší pamětníci. Jestli se přesto vyskytly skupinky banditů, nešlo o zdejší lidi — na rabování měly často podíl ruské paradesantní skupinky, které byly shazovány na pomoc povstání, ale většinou byly se svými panskými manýry a s názorem, že v takovýchto malinkých lesích se partyzánská válka vést nedá, na obtíž. Někdy byly dokonce na upozornění místního obyvatelstva partyzány nemilosrdně likvidovány.

strach ani z opravdové »liberalizace«, které se Vy tak bojíte. My jsme šťastni, že se tato zem zbavila demagogického a despotického jha. Tomu Vy asi těžko porozumíte. My dnes žijeme v naději, že i přes chyby se tato zem dočká hmotného zlepšení. Nedomníváme se ani, na rozdíl od Vás, že je špatné jít »cestou k duchovnu, k lásce a estetice«. To nám totiž chybělo padesát let. Věřte, že národ dal hlas těm, kterým věří, že i když udělají chyby, udělají je ve snaze vrátit tuto zem tam, kde mohla být, kdyby tisíce kvalifikovaných Čechů a Slováků, Čechoslováků nemuselo do exilu.

PŘED NEKOLIKÁ LETY
VYŠELA BRNA
PODOBNOSTI Z PRA
VYDAVATEL...

Ing. Josef Bažant
Tábor
DOBIS STENOGE...

taschen für ihre Kunden zur Verfügung stellen wollen, teilte ein Landkreisprecher am Mittwoch mit. Die Kreisverwaltung hatte die Aktion mit dem Ziel gestartet, die Müllmenge zu reduzieren und mit ihrem Plan bei den Vertretern von Handel und Gewerbe große Zustimmung gefunden.

Plastiktüten werden verdrängt

pid GÖTTINGEN, 19. September. 100 000 Beutel aus Stoff hat der Landkreis Goslar schon bestellt. Doch das Interesse der Geschäftsleute an der Aktion mit dem Ziel, Plastiktüten durch umweltfreundliche Baumwoll-Trageaschen zu ersetzen, ist „so gewaltig“, daß die Verwaltung weitere Stoffbeutel ordern will. „Beinahe täglich“ melden sich neue Interessenten, die auch Baumwoll-Trage-

mnohých o neovrožlivosti maďarsko-slovenské. Nedá se však zlomit náslim za jednu generaci, když trianonská smlouva nás, jako republiku zavazuje k zachování národnostních práv Maďarů. Jílní hranice Slovenska je hranice umělá, hospodářská, vytvořená podle toku Dunaje, Ip-lu a hor. Rovněž tak polská enkláva na našem území Těšínska je dána hranicí hospodářskou, aby nebyla přerušena dležitě železniční tepna. Z toho důvodu jsme zase naopak povinni respektovat práva polské národnosti menšiny. Něco nám ukládá Deklarace lidských práv, něco se k nim bláší značná část obyvatelstva) učení Krista a výsmek by "něco" měla ukládat obvyčejná lidská slušnost.

chránit naše národy před pouhým a pomádřarstvem. Neustí-lovi vřak Němce počestit a Maďary ukázoj; Slováci plně jsou v právu, požadují-li jeden myslíte, že by si to nechali líbit? To, co jsme sami nechťli! Tito naši vlastenečtí, ale hlavně demokratičtí politikové chtějí z našeho státu vybudovat středoev-

Jed nacionalismu

ropské Svýcarsko. Náš stát potřebuje ke konsolidaci 50 let klidného vývoje, prohlásil T. G. Masaryk při rozhořech Karlu Chapkovi. Platí to i nadále. Naše republika byla a je vícenárodním státem. Němci se z ní velkou měrou vydělili sami, avšak jak se dovidám s odstupem času, i z české strany nebylo vše úplně v pořádku. Málokdo však to chce i nyní připsat. Avšak i nepřímým stránkám své minulosti se musíme umět podívat do tváře. Problém jižního Slovenska je obdobný. Víme z vyprávění

v posledních dnech rozhovory a z nich jsem zatechl: Slováci at si to tedy zkusí sami — však jim Maďari ukázoj; Slováci plně jsou v právu, požadují-li jeden řídní (slovenský) jazyk na celém území Slovenska; měli Maďary vystěhovat jako my Němce; hranice státu jsou dány na

základě uznesení vládních vol-mocí... Z těchto názorů vyplývá základní nepochopení demokratických a humanistických principů. Jako by bylo možno hranice státu stanovit jednou provždy a na základě výsledků vítězné války — jedné války. Pro myšlenky generaci se to zdá bezpochybné, ale v historické souvislosti? Nemůžeme lepší badatel stát na národnostní snášenlivost, humanitě a demokracii? Zeela oprávněně T. G. Masaryk, M. R. Štefánik a E. Beneš usilovali za-

Naše země prožívá nacionalistickou neovrožlivost. Problémy slovensko-český, slovensko-maďarský, česko-růmský, česko-romunský a ještě další se prolínají ve všech druzích sdělovacích prostředků i v rozhovorech mezi lidmi. Občanský deník píše pe-rem Stanislava Týbica: Slovensko chce samostatnost. Když jsem si přečetl několik novin z 27. srpna, dočetl jsem se, že v Ružomberku bylo asi 20 tisíc lidí proti očekávanému čtvrti miliónu. To že reprezentuje Slovensko? Spí-že bych řekl, že hraní na nacionalistickou stranu se vymklo KDH poněkud z ruky a teď se snaží vytřískat politický kapitál jlní. Ostatně moc by mne zajímalo, jak hrdinaj a národní postoj zastupoval pan Moric před 12. listopadem?

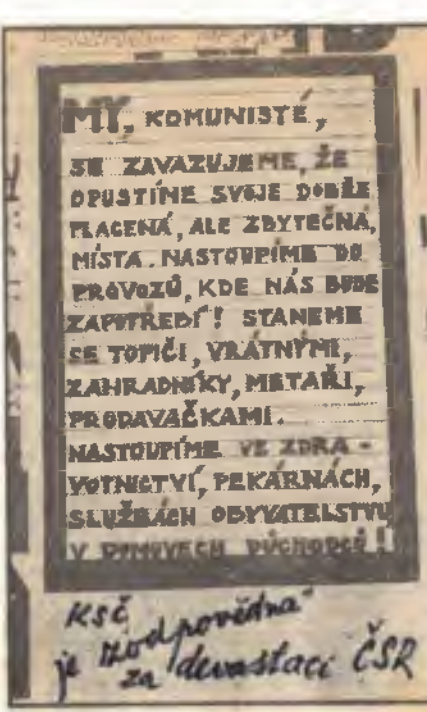
Pro společný stát

Naladit se na nacionalistickou stranu je to nejjednodušší, jak získat alespoň na čas politickou přízeň a dary, který není schopen se zajímat o souvislosti. O to více mří, když tomaté jedu podlehnu i lidé inteligentní a jlní, jak velice přemýšliví. Měl jsem

(čtk): Předseda vlády Slovenské republiky V. Mečiar v sobotu přinesl ve Slovenské televizi projev, z něhož vyjímáme: „Tento týden jsme zažili dvě oslavy. Jednu v Ružomberku, druhou v Banské Bystrici. Obsahově byly rozdílné. Obě byly na Slovensku, ale lišily se způsobem, účastí, manifestací názorů. Nechci povyšovat přání na skutečnost. Ale jsem přesvědčen, že to, co jsme viděli v Banské Bystrici, to je výraz zřehodující většiny obyvatel Slovenska. Demonstrace tolerance, jednoty, ochrany společných zájmů, společné státnosti a úcty k jejím představitelům.“ Rovněž potvrdil, že stovky dopisů z České republiky mluví o úctě, uznání Slovákům, slovenskému národu i jeho vládě. Vyjadřují ochotu spolu žít, ochotu postavit se za program, který v Trenčianských Teplicích zkoncipovaly všechny tři vlády.

Antibaby-Spritze hält 3 Jahre

Heidelberg — Finnische Wissenschaftler haben eine neue Methode zur Schwangerschaftsverhütung entwickelt, die drei Jahre hält. Zwei winzige Kunststoff-Stäbchen mit dem Hormon Levonorgestrel werden direkt unter die Haut gespritzt. Das Präparat wird bald auch bei uns zugelassen.

Der längste Stau
München — Diesen Sommer steckte ganz Deutschland im Stau. Die längste Blechlawine gab's am 20. Juli auf der Autobahn Nürnberg-Berlin: 75 Kilometer.

sdělovací prostředky. Odděhil jsme si. Dokonce natolik, že na následné tiskové konferenci s prezidentem nepovažovaly sdělovací prostředky za nutné slovenský separatismus vůbec vynášet. A když přece, dostalo se jim uklidňujícího odpovědi čísel z průzkumu veřejného mínění. A že přý všechny relevantní politické síly na Slovensku jsou pro zachování federálního státu.

KSC jistě děkuje
Milá KSC jistě vstávajíc lehající děkuje osudu či běhu světa za to, že šla z kola ven a nemusi napravovat, co za čtyřicet let s promínutím zmínila. Ji vystavenou nekrytou smůnkou naší budoucnosti budou splácet ti, kterým v roce 1968 bylo dvacet a méně (tedy ti, kteří nemohou vůbec za nic), přičemž budou zhrat na ty, kteří chtějí tvrdými opatřeními dostat společnost z marasmu, před níž dávno, v době, kdy nesměli být slyšeni, jlní naléhavě varovali.

Pouhá letní bouřka?
Z Trenčianských Teplic s dobrým pocitem, že základy této federace jsou pevné. Není důvod jeho pocitům nevěřit, jen odhad malíčko pokulhával. Vzápětí totiž nesouhlasné bouchlo do stolu deset, po obvyklém žonglování KDH největší slovenských stran a vzneslo požadavky, které se o separatismu vyjadřovaly jasně a přímočaře. Z holubičí české strany se sice bouchnutí do stolu nedostavilo, zato prohlášení stihalo prohlášení — z valné většiny na podporu federace. Novinář barvitě líčil, jak cestou na Slovensko budeme muset v Bohumíně přisedat, a veřejnost s nadějí očekávala návrat muže, který se po zaslaném rekreaci na Bermudách zdržel náfrovoj misí ve Střední Americe. V rozhovoru pro Lidové noviny nás Václav Havel hned po návratu uklidnil, že nic se nejí tak horké, jak se upeče, že lidé mají občas trochu sklon k panice, že rozpad federace nehrozí, že jsou prostě jen určité dohady o rozdělování kompetencí mezi federální vládou a vládami národními. A za tu poněkud rozptýlenou atmosféru mohou vlastně

Z jednání v Trenčianských Teplicích, přes všechny (snad i dobře míněné) snahy aktérů o bagatelizaci rozporů, vytušila veřejnost rozhodující spor o budoucnost republiky. Nedoždělala se sice, na čí popud a proč bylo nutné státovarnou schůzku svolat, byla však ujštěna o většině jednání všech stran a platnosti dnes již okřídleného výroku, že jen silné národní republiky mohou vytvořit silnou federaci. Český přeměr odjžděl podle vlastních slov

Vlastní životopis Josefa Bartončíka

Předseda prověřkové komise • Fašistická minulost prvního místopředsedy • Proč nemá ČSL peníze

Pocházím ze sedmi dětí. Otec Alois Bartončík pracoval od čtrnácti let jako pomocný dělník, v období krize byl několikrát nezaměstnaný. V letech 1912-1939 snukromé podnikal jako obchodník, nejdříve zeleninou, později smíšeným zbožím. Až do odchodu do důchodu pracoval pak jako řidič v OPK, JZD a v Jm pivovaru. Matka Anežka rozenná Janíková pomáhala otci v obchodě, v letech 1949-1953 dělala vedoucí prodejny Jednota, pak přelila ze zdravotních důvodů do domácnosti.

Po skončení základní školní docházky jsem absolvoval gymnázium v Uherském Brodě. Po maturitě jsem pracoval v OVHŠ - provoz Luhačovice, jako pomocný montér a po zapracování jako montér. V letech 1962-1964 jsem vykonával základní vojenskou službu, po ní jsem se vyučil elektromontérem a pracoval jsem u PS - Stavomontáže Gottwaldov. V roce 1964 jsem vstoupil do ČSL, kam mne získal otec. Od vstupu do ČSL jsem vykonával řadu funkcí na místní, okresní a krajské úrovni.

V krizovém období jsem se nezapojoval do žádných pronáslednických a protisovětských kampaní. V roce 1971 jsem se jako předseda prověřkové komise podílel na konsolidaci okresní organizace ČSL. Na svém pracovišti jsem vždy prosazoval linii KSČ a přes veřejné překládky jsem usiloval o to, aby okresní organizace ČSL byla aktivní a plnila svou úlohu.

V roce 1966 jsem se oženil, mám tři děti ve věku od šesti měsíců do devíti let. Manželka Alena rozenná Chvutová pochází ze šesti dětí, její otec pracuje jako hutník - přeládk v VZKG v Ostravě, matka je v důchodu.

Moji sourozenci jsou vesměs organizováni v ČSL a jsou dobře hodnoceni jak na pracovišti, tak i politicky. Patří k aktivním občanům, podílejí se na budování socialismu.

23. 8. 1976

Pokud po přečtení předcházejících látek nabydte dojem, že jde o shodu jmen, případně, že jde o životopis protilehlého aparátu Národní fronty, pak se v druhém bodě nebudete mylit. Tento životopis, napsaný v době, kdy se připravovala Chruš 77, je vlastnoručně poslán Josefem Bartončíkem, dnešním předsedou ČSL.

Je zbytečné něco dodávat. Snad jen to, že v každé jiné civilizované zemi by takové představení prověřkové komise v roce 1971 znamenalo definitivní konec žití o čestném, spravedlivém a lidském politiku. Je jasně, že Bartončík zastupoval rozhodující stranický postup na vlně konsolidace a normalizace. To by mělo pro JUDr. Bartončíka znamenat stop i bez ohledu na jeho tajnou spolupráci s StB. V zemích vyspělé politické kultury, jakou je třeba Velká Británie, znamená pro politika konec i to, když mu přijdou na milostný poměr se sekretářkou před deseti lety. Otázka mravní celistvosti by pak měla nahýbat váhu zvláště u předsedy křesťanské strany, která se chce vydávat za jedinou autentickou pravomocnou stranu a za garanta konzervativních hodnot.

Jeden pro komunismus, druhý pro fašismus.

Jestliže JUDr. Bartončík vždy prosazoval linii KSČ, tak první místopředseda dr. Bohumil Svoboda byl v mládí choutky právě opačné. Píše: Politicky jsem v době první republiky ohehl níže organizován, až proto, že mi tehdy bylo 14-15 let. Po roce 1939 jsem se psal s neznanou a organizoval na brázdě dlouhý až 1-2 měsíce ve fašistické hnutí Vlna, odkud jsem téměř hned zase vystoupil.

Na jiném místě jeho vlastnoručně psaného životopisu se dočítáme i jiné zajímavé věci: Do strany lidové jsem vstoupil v roce 1946, protože jsem se domníval, že odpovídá mému svobodnému názoru. Když jsem se přemýšlel, že tomu tak není, vystoupil jsem a nepovažoval za možné být dále členem.

Z odpovídá jen kádrové oddělení vyplývá, že dr. Bohumil Svoboda se snažil zatajit jak vlastní minulost, tak minulost svého bratra, který byl nejen členem Vlny, ale rovněž v letech 1942-1945 členem Kuratoria. V roce 1947 byl odsouzen k trestu smrti, protože mu bylo dokázáno, že v důsledku jeho údajně se několik lidí nevztálo z koncentračního tábora. Trest smrti byl zmíněn na dohodu.

Zde se snad naskytá jen otázka, jak dlouho bude ještě členství základna ČSL potvrzovat ve svém vedení politiky, jejichž činy a osudy jsou naprostým popřením základ a hodnot křesťanství a morálky. Rovněž je nímisté otázka, jak dlouho mluví Václav Benda hazardovat se svým morálním kreditem a dávat přednost politickému taktizování. Jeho nejblíží politický cíl, totiž odvolání KDS nebo plno spojení KDS a ČSL, kde by on, díky zkompromitovanosti vedení ČSL, hrál vedoucí úlohu, je jak zřejmé, tak i velice riskantní. Partnerství s Bartončíkem a spol. mů-

že autentičtější jeho mravního a zásadového justuje velice ublížit. Detektivka v ČSL aneb Je sekretariát ozbrojen?

O podivných praktikách sekretariátu ÚV ČSL, vydává svědectví následující příhoda. Začátkem minulého měsíce se do redakce dostal Josef Štréř a učinil následující prohlášení:

Je recidivist, drahomady si prý odseděl 36 let, naposledy byl na základě amnestie propuštěn z Valtice, kde si odpykával třicet let. Před půldruhým měsícem navštívil prezidentskou kancelář, kde se chtěl domáhat zvýšení svého ubohého důchodu. Nepochopil a ve stavu frustrace sešel z lůžka na Malostranské náměstí, kde ho upoutal sekretariát ÚV ČSL. Zde žádal o pomoc pana Šmahla, který ho poslal na ústřední sekretariát ČSL do Revoluční ulice. Tam se ho ujal tehdejší zástupce ústředního tajemníka František Sejnost. Řekl mu, že pro něho má práci na dva měsíce a slibil mu být a zaměstnaní. Jako zálohu mu dal 700,- Kčs a požadoval po něm, aby hlídal před domem jistého bývalého pracovníka sekretariátu strany, sledoval jeho návštěvy a zapisoval si čísla aut. Později po něm chtěl, aby se vzloupal do jeho bytu a ukradl dokumenty týkající se skutečnosti uvedených v rakouském Profilu o JUDr. Bartončíkovi a JUDr. Sacherovi. Štréř iniciativně navrhol, že ukradne ještě něco jiného, aby zmizení dokumentů vypadalo jako náhoda. Tuto nabídku Sejnost odmítl.

Štréř prý nikoho neseledoval a čísla aut si vymýšlel. Sejnost mu níc donesl kufří šatů, aby se mohl převlékat, ale s výsledky byl nespokojen. »Obdivujete mě, já jsem nebezpečný člověk,« řekl prý Štréřovi. »Já mám v oboru špiónáž, stejně jako vy zlodějn.« Štréř spal na lavičce na nádraží, umyt a oholit se chodil na Masarykovo nádraží, protože Sejnost mu dával vždy jen 10,- Kčs a šel mu, že musí jít jen polévky a rohlíky. Po čase oznámil: »Jdou po mně, matná, že budu trvát Štréř, aby se kryl, promluvil o věci s paní Bastovou, ředitelkou Mladé demokracie, a o jeho stycích se Sejnostem rovněž věděly dvě pracovnice sekretariátu.

Po čase Sejnost přetvářivě sdělil, »Odházím na dva měsíce do ústraní, budu pracovat jako rybníkářská kriminalka na Kladně. Když se se mnou něco stalo, nikomu neřekněte, zni všechny materiály a všechno můžeš být Bartončíkovi.« Zároveň tajuplně oznámil: »Kluzim odevzdal zbraně! Z funkce na sekretariátu ale ještě neodstoupil.

Později Sejnost Sretrovi oznámil, že strana dostala 100 000 guldenů, které má ovšem u sebe Bartončík. Odevzdal je prý až po opětovném potvrzení ve funkci. Jakkoli zní tato historka fantasticky, ověřit ji jsme si, že Sejnost zcela jistě pověřil Štréřa nějakým úkolem, dával mu peníze a o jejich spojení věděl nejméně jedna pracovnice sekretariátu ČSL. Zajímavé však je, že dotyčná rovněž potvrdila, že tam Sejnost odevzdával

zbraně. Ty prý někteří pracovníci sekretariátu dostali po incidentu se členy HOSU, který se odehrál ještě před volbami. Hodnocení voleb a nová taktika vedení ČSL.

Z návrhu zprávy za minulé období a nástinu politické linie, která má být přednesena na mimoládním sjezdu ČSL v září a kterým se nám podařilo získat, nevyplyvá, že by se dosavadní vedení nějak poučilo. Zpráva sice vyznívá kriticky, ovšem východisko vudl v mnohem větší militantnosti, především ve vztahu k OF. Nutno předeslat, že jde pouze o návrh a je docela pravděpodobné, že předseda strany Bartončík neřekl Josefu Hlouškovi celou zprávu přepracovat.

Již při čtení začátku zprávy na nás dýchne duch partizanění: Nástup aoreba předemmy a předsednictva oznamoval obrat v plátnum k osmátním baším a strachem, nezamenal obrat myšlení aniž představitelů, kteří šli mše pod dojemem podzvěstí, kdy bylo politicky nutno k udržení strany činit buď ustupky, nebo alespoň se snažit o spolupráci. Postup naší strany pod vedením předsedy strany a předsednictva v předvolebním boji, byl postup ČSL v předcházejících letech ve vztahu k KSČ. V tomto vidíme chybu nás i předsedy strany. V mělkém přístupu v předvolebním boji i další síle ve společnosti - Občanská forma.

Závěrečná zpráva neřekla sebevzdáním: Nutoe Hci, že politická dny po 17. listopadu jsme byli i my zakladateli OF a spolupracovníky při vytváření demokratické společnosti.

Ověrní hlavní chyba je formulována zcela jasně: Stále je zdůrazňováno, že nemáme proti OF vytýkat. Proč? Chtěli jsme spolupracovat a OF, jako dříve a NF? Nebo jsme chtěli odřízt své postavení a zajištit si po odchodu nám propůjčené posty? Tak jsme se dočkali až otevřeného výpadu proti předsedovi br. JUDr. Bartončíkovi, proti JUDr. Sacherovi a se. Bartončík v rakouském Profilu. Ani tento signál nebyl pro nás, pro vedení strany, dostatečně burcující. Opět naše opatrucha obrana. Poslední výpad, ten neohavější, ten nejmenší cestou, který plánil špión našemu předsedovi, JUDr. Bartončíkovi, jeho rodině o nějakou naši straně a kvalitě. Zde se komo- objeví vztah OF k ČSL a koalici a naše reakce byla opět alibistická. Podílela se, že spojení s některými členy ČSL, začali pochybovat a tyto pochyby otvily ve značné míře výsledky voleb a ochyby i naší strany.

Hodnocení voleb, který rovněž mimoládní sjezdu ČSL předložil Josef Hlouška, úvodem konstatuje, že ČSL nechyběly ani peníze (tedy zpočátku), ani zkušenosti lidu, ani pomoc partnerů z demokratických zemí. Mesto došlo k několika zajímavým momentům. Například: dvě skupiny byly vyslány do SRN na týdenní školení. Bohužel však, až na jednu výjimku, tohoto školení se zúčastnili lidé nazvaní německé jazyky.

Bohužel, obecně je autno konstatovat, že všech zkušeností a materiálu nebylo prakticky žádným způsobem využito.

Zpracování volebního programu byl určen br. Pachman, ale mně kromě něho byl zpracován další volební program osobou neznámou. Delegátům sjezdu se dostala do rukou číst programu br. Pachmana, číst obdržela program jiný. Někteří lidé.

Časový plán nebyl učer, o nějaké gradaci nemělo být ani řeči. Jak dovědět všechny doklady, špičkoví řečníci měli připraveno jen na, nejrýže ale řeči, které opakovali během celé kampaně, i když orlem na jiných místech. Proč nemá ČSL peníze

Zpráva si rovněž vlní ekonomické situace a konstatuje, že je velmi vážná. Bude prý následovat »složení pracovníků klesající kanceláře a odstranění všech oprávněných kritizačních nedostatků v našem stranickém životě. Podnětný je ale návrh na přehodnocení tohoto období, žádný člen ČSL o poskytnutí peněz. Každý člen, který by přispěl finanční pomocí, by obdržel úvěrový lístek, který by mu byl po přehodnocení finančních obříví ve straně zpět vyplacen. Jme předsedat, že naše hospodářská zařízení začnou snad již plnit roli produktovat zisk, kterým bychom mohli stát členům vracet.

Rádi bychom členům strany připomenuli, že pobyt jejich předsedy v apartmá Hotelu Ungelt Garmí stál od 26. listopadu do 15. července 1972 376,- Kčs. S vědomím, že zajišťují

svému předsedovi takový komfort se jim úvěrový lístek bude platit jistě mnohem radostněji.

Kolik procent pro Bartončíka?

Na posledním sjezdu v dubnu získal Bartončík jen 62 % hlasů. Jeho oporou je silná jihomoravská organizace, která má v ÚV většinu a kterou má z doby svého působení v lidné době zmanipulovanou. Přesto se jak z řad politopadových členů ČSL, kterých je asi 30 %, tak i starších stále silněji ozývají kritické hlasy.

Na setkání zástupců okresů severomoravského kraje 3. 7. 1990 se ozývalo takových hlasů více. Delegát z Karviné žádal »podrobit kritice celé vedení strany, které je suverénní výměn. Útoky na br. Bartončíka a se. Bartončíkovy jsou logické, když si přetvářkou vydané z minulých sjezdů, které předal přítomným svým členům na důkaz kvalit v současné vedení ČSL.«

Delegát z Bruntálu poukazyval na to, že »současná analýza ukazuje, že jsme stranou dočasnou. Delegát z Opavy kritizoval neodborné vedení volební kampaně. »Vše se vedlo pouze kolem dvou osobností, které navíc předvedly neuvěřitelnou obranu a tím poškodili ČSL. Perspektiva je špatná. Cože je v úvolněné této stranické struktury. Stále si pleteme politický boj s farmami společnostmi.« Navrhli též »odchod všech zkompromitovaných funkcionářů, až spolupracovníků a StB nebo se, protože mají plnit velkou práci jak občanův mládež. Delegát ze Šumperka odsoudil »nechut vedení poprat se s nedobrým dědictvím minulosti. Sekretariát ÚV ČSL se projevil jako nepříznivý byrokratický orgán.« Odsoudil také »kabinální vedení politiky, kdy nemá politický vliv ani předsednictvo ÚV. Chybí vnitřní disciplína různých proudů.«

Zápis a společné stanovisko aktivu požaduje především umožnění vnitrostranické diskuse. Kritizuje Lidovou demokracii, která by měla být relativně nezávislá a nezávislé na názory náležejí vedení ČSL. V současné podobě je klíčová, neoborná a odráží špatnou strukturu i neodborné vedení ČSL.

Přiblíží v té době vydalo předsednictvo OV ČSL Opava, rozšířené o zástupce OV ČSL Karviná, následující výzvu okresním organizacím ČSL: V občanských mimoládních sjezdu Časohodněm strany lidové a blízkých se komunistických voleb, žádáme předsedu ČSL, JUDr. Josefa Bartončíka, aby zvalil negativní politické důsledky svého dalšího setrvání v čele ČSL. Zároveň považujeme za nezbytné, aby se ČSL stala demokratickou stranou, otevřenou všem lidem dobré vůle, uznávající duchovní rozdíly členů.

Další iniciativa pochází z Prahy, kde vzniklo volné sdružení členů ČSL a sympatizujících pod názvem »Morálka, svoboda, síla«. Motívem jeho vzniku byla potřeba čestí ozřejmání pojetí stranictví v ČSL. Konkrétními politickými cíli tohoto sdružení je: 1. dohodnout zneškodnění vedoucích orgánů strany a změnu organizace struktury strany; 2. dohodnout plné ozvládnutí stranického tlaku na vedení strany; 3. změna názvu strany.

Nejpodstatnější je asi Prohlášení reformního hnutí ČSL k současné situaci ve straně z 19. 7. 1990, které konstatuje mimo jiné odklon od myšlenek obrodného proudu, nadřazenost osobních zájmů ve vedení strany, jeho neochopnost reagovat na změny ve společnosti. Požadují odstoupení předsednictva ÚV jako celku a vytvoření pracovního předsednictva, které přepíše mimoládní sjezd. Dále požadují změnu organizačního modelu strany směrem k decentralizaci, reorganizaci aparátu ČSL a rovněž důsledné dohodnutí prověrky hospodářství strany, která přetáhla byla odhližena, nebyla realizována. Již dnes je evidentní, že odpovědnost za velmi vážnou finanční situaci strany není současně vedení jako celek.

Mezi dalšími požadavky zaujme tolikrát opakovaná autnost rozvlnit vnitrostranické pluralitu názorů, stejně jako ustanovení nepřímé kumulace vedoucích funkcí ve straně a funkcionářů státními.

Je zřejmé, že ČSL je rozpolcena a prochází, podobně jako ČSS, značnou krizí. Další vývoj teprve ukáže, jak dalece bude tato strana schopna se stát politickou platformou křesťanského světového názoru, zejména je ho morálky, či zda z tohoto úkolu bude muset ujmout někdo jiný.

Tresty: Muster a Saceanu

ZASEDÁNÍ výkonného výboru ATP Board probíhala v neděli předčasně odsoupení hráčů Mastera a Saceanu z turnaje Czechoslovak Open v Praze. Ředitel ATP pro evropské turnaje Pierre Darmon oznámil československému tenisovému svazu větší trest obou hráčů: Master si neohráje na turnajích ATP dosahující a navíc musí zaplatit pokutu 25 000 dolarů. Saceanu dostal zákaz startu na stejnou dobu, do pokladny ATP musí složit 15 000 dolarů. Trest vstoupí v platnost okamžitě po ukončení US Open — tj. od 10. září. Oba hráči se mohou odvolat. Muster, který před tím oznámil neúčast na pražském turnaji, že je zraněn, sehrál pouze pět míčů a ze zápasu s Plesněm odstoupil. Saceanu se omluvil z utkání proti Aressemu kvůli zranění zad, ale hned přišel do úřadů na turnaj v SRN.

KDO NANE CHODÍ A PLATÍ VSTUPNÉ JE...!

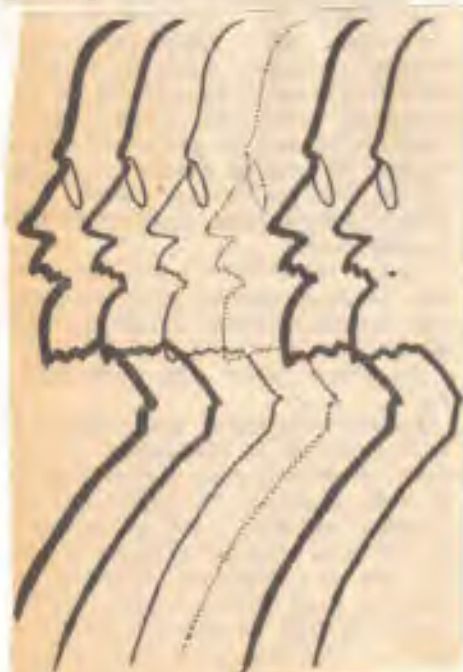
Zástupci VPN v Bonnu

BONN: S fungováním politického systému v SRN se seznamuje společná delegace Veřejnosti proti násilí (VPN) a Maďarské nezávislé iniciativy (MNI), která je v těchto dnech na pozvání Nadace Friedricha Naumanna na návštěvě v Bonnu. Delegaci vede místopředseda kordinačního centra VPN J. Flamik. V rozhovoru pro ČTK a Čs. rozhlas J. Flamik mj. uvedl: „Jako závažný poznatek si odnáším, že v SRN je poměrně slabá informovanost o politické situaci na Slovensku. Informace, které jsou zde dostupné, se soustřeďují spíše na pikantní záležitosti a všude nám dali najevo, že Slovensko je jim známé jako určitě ohnisko nacionálního napětí. O systematické práci slovenské vlády toho věděli méně. Shodně s našimi hostiteli jsme konstatovali, že tuto informační politiku bude potřeba zlepšit.“

TO VÍME DÁVNO!

Brno hlavním městem?

[Čtk]: Předsednictvo Liberální unie — politického seskupení stran liberálního středu — navrhlo na svém zasedání vyhlásit Brno za hlavní město CSFR. Svůj návrh zdůvodňuje Liberální unie (zakládajícími členy jsou Liberálně demokratická strana na Slovensku a Strana nezávislých demokratů) mnoha politickými, ekonomickými, geografickými, historickými a pragmatickými důvody. Mnohé z pozůstatků minulosti pramení z toho, že orgány ČR i orgány federální sídlí v jednom městě. Podle tohoto návrhu by měly do Brna přesídlit zákonodárci, exekutivy i soudní orgány federace.

Fenomén TGM

Našli hrob ve Vltavě

Bylo to právě před 100 lety, kdy ve dnech 2. a 3. září se rozvodnila Vltava a povodeň zachvátila mnohé české řeky. Na 3. září vyrazovali z kasáren v Karlíně na invalidovně vojáci, aby rozebrali pontonový most přes Vltavu v Karlíně. Rozrušený vodní živel se postavil proti lidem a nenachal je pracovat. Neopak stříh do rozbouraných vin přes 30 vojáků, kteří nebyli schopni nad vodním živlem a utonuli. Jejich jména připomíná ještě dnes památní pylon na Invalidovně. Přijít do Vltavy si ještě více zařadila a pobouřila i Karlův most. Z mostu se zřítilo do Vltavy sousoší sv. Ignáce z Loyoly od Ferdinanda Maximiliana Brokoffa z roku 1711 i sousoší sv. Františka Xaverského od stejného sochaře. Na místě sv. Ignáce z Loyoly stojí dnes skupina soch sv. Cyrila a Metoděje od K. Dvořáka a na místě sv. Františka Xaverského kopie od C. Voříška z roku 1913. Obě původní sochy, vylované z Vltavy, jsou dnes v lapidáriu Národního muzea na Výstavišti.

Täler und einzigartiger Krater auf der Venus

Außergewöhnliche Aufnahmen von der Venusoberfläche haben US-amerikanische Weltraumforscher von der Venussonde „Magellan“ erhalten. Die am Wochenende übermittelten, am Montag veröffentlichten Aufnahmen, die von den Radargeräten der um den Planeten kreisenden Sonde durch die dichte Wolkendecke gewonnen und auf der Erde mit Hilfe eines Computers entwickelt wurden, lassen langgestreckte Täler und in einem Fall einen Meteoritenkrater erkennen, der sich von Kratern auf anderen Himmelskörpern im Sonnensystem grundlegend unterscheidet.

Der Krater ist ungefähr acht Kilometer breit und elf Kilometer lang. Im Norden, Süden und Osten des Kraters sind große Brocken Auswurfmaterial erkennbar, was nach Angaben eines Forschers darauf schließen läßt, daß der Meteorit in einem flachen Winkel auf der Venus einschlug. Der Krater ist „nierenförmig“ und unterscheidet sich darin von anderen Kratern im Sonnensystem. Die US-Raumfahrtbehörde erklärt sich damit, daß der Meteorit möglicherweise vor dem Aufschlag in mehrere größere Stücke zerbrach. Die Raumsonde „Magellan“ war im Mai 1989 von der Raumfähre „Atlantis“ auf die Reise geschickt worden.

A 75 TAK TAKY „VENUSIN PAHOŘE“

Turismus v ČSFR: Mnoho návštěvníků, málo zisku

Cestovní ruch v Československu zaznamenal v tomto roce prudký vzestup. Jeho představitelé však nevědí, zda mají jásat, anebo plakat. Důvodem k jásotu je bilance turistického ruchu za první pololetí: ČSFR navštívilo 17,5 miliónu cizinců! Podnětem k pláči však je skutečnost, že černý obchod bere státu zisk.

Podle zprávy Německé tiskové agentury (dpa) téměř 5 miliónů návštěvníků ze západních zemí siněře zvláště do hlavního města Prahy. Další 13 miliónů přijíždí ze zemí dřívějšího Východního bloku. Tím se podle úředních údajů počet návštěvníků z dřívějších socialistických bratrských zemí zdvojnásobil, počet návštěvníků ze západních zemí stoupl na pětinašobek. V Československu však chybí stejně jako předtím služby, které by zákazníkům opravdu sloužily.

Národohospodáři se obávají, že výletníci vyčerpají všechny již tak dost nízké rezervy trhu. V obchodech jsou turisté bráni nikoliv jako hosté, nýbrž jako protivníci. Jako lidé, kteří chtějí co možná nejlevněji nakoupit a všechno domácímu obyvatelstvu odvézt.

Jak dále uvádí „dpa“, trpí cestovní ruch v ČSFR rovněž nedostatečnými ubytovacími kapacitami. Jen v hlavním městě chybí podle údajů pražské městské správy až 10 000 hotelových lůžek. Také není k dispozici dostatečný počet přijatelných restaurací a kaváren. Navíc zkouší personál stále a znovu triky, aby z turistů vymáchal opravdu co nejvíce. Číšníci a taxikáři patří k dobře vydělávající horní vrstvě. Vždyť oni takřka výhradně dirigují černý trh. Prátelek číšník anebo služný taxikář se zeptá návštěvníka, zda chce vyměnit peníze. Jestliže chce, pak si může ušetřit cestu a dlouhé čekání ve frontě u přepážky Státní banky.

V několika minutách je zřejmě patrné, kdo je turistou ze Západu. Oslovení a nabídka možného vhodného směnění na sebe nenechají dlouho čekat. A tak podle údajů Státní banky ČSFR ztratila státní pokladna v prvním pololetí 200 miliónů dolarů, které inkasoval černý trh. V celé zemi existuje v současné době jenom 193 směnárny či bank.

V celosvětovém měřítku se pohybují příjmy podle odhadu okolo 200 miliard dolarů. V tomto roce získá z tohoto obrovského koláče ČSFR 160 miliónů dolarů, tj. 245 miliónů DM, což představuje pouhých 0,027 %.

Také občané, kteří se v této branži chtějí angažovat, mají problémy. Stále je velmi těžké nabízet ubytování v soukromém domě. Přijít k prostorům, v nichž by bylo možné zřídit soukromý podnik, nebo dokonce získat budovu pro motel, to je sotva možné. Aby se tato situace zlepšila, musí být rychle zavedeno tržní hospodářství. Vhodný kurs západních měn na černém trhu umožňuje pobyt v drahých hotelích a tím, kdo prohrává, je zde opět stát. Peníze, které do země plynou, k investicím neslouží.

Tri kursy stojí 13.9.90

(zpa): Tři námi sledované turistické kursy prodeje valut se nepohybovaly od minulého týdne ani o píď. Takže francouzský frank koupíte znovu za 5,54 Kčs, německou marku za 18,59 Kčs, rakouský šilink za 2,63 Kčs. Z dalších kursů: tiskové italských lir je k máni za 24,94 Kčs (—0,2 %), švýcarský frank za 22,26 Kčs (—0,4 %), americký dolar za 29,24 Kčs (—0,2 %) a britská libra za 54,77 Kčs (—0,6 %).

Ein Denkmal für Sitting Bull

WASHINGTON, 18. September (AP). Für die Indianerstämme, die im Jahre 1876 die Truppe des amerikanischen Generals George Custer vernichtend schlugen, soll ein Denkmal errichtet werden. Dies hat am Montag das Repräsentantenhaus der USA in Washington beschlossen, eine Zustimmung des Senats steht noch aus. Die legendäre Schlacht, bei der Custer zusammen mit seiner gesamten Abteilung von 250 Mann fiel, war — unter Führung des Häuptlings Sitting Bull — der letzte große Sieg der Indianer im Kampf gegen die Weißen, die den nordamerikanischen Kontinent eroberten. Schon vor 109 Jahren wurde auf dem Schlachtfeld am Little Bighorn in Montana ein Denkmal für Custer errichtet. „Dieses Gesetz ist eine Würdigung der Cheyenne, Sioux und anderen indianischen Nationen, die ihr Leben gaben, um ihre Familien, ihre Lebensart, ihre Kultur und ihr Land zu verteidigen“, sagte der Abgeordnete John Rhodes nun.

Kde žil B. Bolzano?

V příštím roce — 1991 — se řadí UNESCO mezi světové kulturní výročí 200. výročí narození matematika, filozofa, logika, náboženského reformátora Bernarda Bolzana, který žil a zemřel 18. února 1804 jako 67letý v domě čp. 598 v Celetné ulici, v domě U čtyř sloupů, což připomíná i pamětní deska.

Jeho otec tu měl prodejnu smáčecích předmětů. Bolzano chodil na Karlovu univerzitu, kde se stal i profesorem. Byl však profesury zbaven a neměl ani publikovat pro pokrokové názory. Jeho hlavním dílem bylo Vědoslavi (1838).

Bude M. Štěpán omilostněn?

Parlamentní komise pro dozor nad vyšetřováním událostí 17. listopadu lonického roku v Praze přečtušila před volbami svou činnost s tím, že by vyšetřování mělo iluzi po zvolení nového Federálního shromáždění pokračovat a nutně se dobrat pravdy o celém pozadí pravděpodobně přepraveného a naplivaného masakru demonstrantů na Národním tříde. Nový parlament však rozhodně s ustavením nové komise nespěchá. Emoce veřejnosti jsou obráceny jinými směry, takže ji ani nezajímá, zda probíhají nebo neprobíhají soudní procesy s těmi několika málo obžalovanými „bijci“ z řad SNB a StB. Přitom je všem jasné, že příslušníci s obušky a štíty byli jenom více nebo méně horlivými a poslušnými vykonavateli rozkazů tehdejších politických vládců.

Vedoucí představitelé předlistopadového komunistického režimu inkultovali celý národ svými „upřimými a poctivými“ výpověďmi, v nichž rozpolně tvrdili, že neměli ani tušení o nějakých represích či násilnostech proti demonstrantům, vždy byli pro dialog a demokracii. Nakonec se z dnešního pohledu jen pro ukladění nálad rozbořené národa — do

Chudák pan Štěpán V podstatě dobrotsko, liberál a demokrat, humanista, disident, odjakživa plál pluralitu a dialog. Když už se mu ten dialog s národem v minulých letech nedaril, respektive když „jeho Právané“ nerozuměli jeho řeči obušků, slzných plynů a obrněných transporterů, ještě že mu ho doplňová uznal. Čs. televize alespoň nyní! Na poslední chvíli však je, aby se zamysleli: proč vůbec dostal tak obsáhlé vystoupení právě Miroslav Štěpán? Jakým přínosem bylo jeho sdělení pro národ — kromě evidentní a už jenom uboze trapné snahy o další diskreditaci dvou vedoucích osobností ČSL? Pan prezident k případu osobeč předsedu ČSL JUDr. Josefa Bartončíka už jenom mlčí a dovolává se svědectví Boha... Těba jeho přatelé, pánové Ruml, Žantovský, Kentárek a spol., cití potřebu zase „něco prsknout“ a tak se vedle Boha můžou použít jako svědek proti ČSL. Miroslav Štěpán. Vždyť v době, kdy žádá o zmírnění trestu a čeká na odvolací soud, je ochoten se leccemus propůjčit; a v přípravě předvolební kampaně je to i pro vedoucí stranu, resp. hnutí, oboustranně dobrý obchod. Jenom demokracie a slušnost v tomto až příliš absurdním dramatu, který se s národem hraje, přitáhne zkrátka.

a zamkl ho na chodbě. Z areálu kláštera podle předběžného zjištění odnesl cenné obrazy. Hodnota odhalených věcí se zjišťuje.

● V NDR je nyní bez práce 1,5 miliónu lidí, jak vyplývá z oficiálních údajů.

Vyloupený klášter

(čtk): Do kláštera v Teplé u Mariánských Lázní se včera v noci vloupali neznámí pachatelé. Hlídače zmlátli, svázali, zapletli mu ústa leukoplasty

Wieder Nuntius in Prag
PRAG, 18. September (dpa). Nach vierzig Jahren ist der Vatikan in Prag wieder mit einem Botschafter vertreten. Erzbischof Giovanni Coppa traf am Montagabend in Prag ein.

● V NDR je nyní bez práce 1,5 miliónu lidí, jak vyplývá z oficiálních údajů.

a zamkl ho na chodbě. Z areálu kláštera podle předběžného zjištění odnesl cenné obrazy. Hodnota odhalených věcí se zjišťuje.

(čtk): Do kláštera v Teplé u Mariánských Lázní se včera v noci vloupali neznámí pachatelé. Hlídače zmlátli, svázali, zapletli mu ústa leukoplasty

Wieder Nuntius in Prag
PRAG, 18. September (dpa). Nach vierzig Jahren ist der Vatikan in Prag wieder mit einem Botschafter vertreten. Erzbischof Giovanni Coppa traf am Montagabend in Prag ein.

Wieder Nuntius in Prag
PRAG, 18. September (dpa). Nach vierzig Jahren ist der Vatikan in Prag wieder mit einem Botschafter vertreten. Erzbischof Giovanni Coppa traf am Montagabend in Prag ein.

Muž, který hlídal Gottwalda

Jeho tvář asi většina z nás má z fotografií či filmových záběrů z 25. února 1948. Je to ten mladý vysoký muž, který stojí na balkóně paláce Kinských za Klementem Gottwaldem. Josef Dlouhý je muž, který hlídal Gottwalda.

Jak jsem se dostal k SNB? To vlastně začalo na barikádách na Pankráci. Tenkrát byl velicej chaos, měli jsme německý uniformy, byli jsme označení třeba jen trikolórou, takže jsme stíleli občas jeden po druhém. A na setkání revolučních gard a barikádníků, které se konalo v Národním domě na Smíchově, nám nabídli, abychom vstoupili do SNB. Že to budeme mít místo vojenké služby, která byla tenkrát na tři roky a budeme to mít placený. A tak jsem nastoupil. Sloužil jsem v pohraničí u pohotovostního pluku. Byli jsme tenkrát rozsazeni po četnických stanicích a každá skupina hlídala svůj úsek. Spousta Němců se tenkrát vracela přes hranice pro své majetky nebo se prostě jen mstít, zabili nám tam několik kluků, takže to nebyla lehká služba. To bylo v roce 1948. Pak jsem nastoupil do školy SNB na zámku ve Zbirohu. Po jejím skončení jsem šel opět do pohraničí, ale brzy mě převedli do Prahy k tzv. 28. revíru. A ten kromě jiných úkolů měl také na starost bezpečnost předsedy vlády. Tenkrát šim byl Klement Gottwald.

Byl jsem přidělen k předsedovi jako ostraha do vily. Někdy jsem mu dělal doprovod, ale tenkrát ještě klasická ochranka nebyla, ani žádný speciální výcvik

jsem neměli, akorát to, co nás naučili ve škole ve Zbirohu. Většinou jsme hlídali ve vile a kontrolovali, kdo za ním chodí...

Gottwald, to byl tajemnej člověk. Jako když dáte psovi fajtku do tlamy. Pes, když má fajtku v hubě, tak nezaštká, protože by mu vypadla. A on měl vždycky tu fajtku a tvářil se tajemně. Vlastně jsem s ním nikdy nemluvil. Vždycky jsem ho pozdravil a on neodpověděl. Byl to uzavřený člověk, kterej chodil s hlavou skloněnou dolů a nevím, co se děje kolem. Gottwald neměl rád hlídače. Jednou nám dokonce utekl. Najednou strašnej lofr, předseda je pryč! A nikdo netušil, kde je. Já věděl, kam chodí. Tak jsem šel přímo do tý hospody. To se šlo dolů přes Pražskej most a za mostem jsem odbočil první ulicí vpravo, pak první ulicí vlevo a byl to asi třetí dům po levý straně. On tam chodil a vždycky seděl schovaný vzadu. Ale hospodský mě znal, tak na mě mrkl, že tam je. Tak jsem si sednul a počkal, až bude odcházet. Pak jsem se zvedl a viděl, že v tom okamžiku, kdy si mě všiml, by mě nejraději kopnul do fityl. Neměl to hlídání rád.

Ale paní Gottwaldová, to byla lidová ženská. Vždycky mi podstrojovala. My jsme ji říkali mi-

lostivá, žádná soudružka v tom roce 1947, ale milostivá paní. A myslím, že se jí to líbilo. A od paní Blažkové, což byla Gottwaldova kuchařka, jsem dostal vždycky něco domů. Tenkrát bylo všechno na lístky a já se zrovna oženil, takže mi to přišlo moc vhod. Neměl jsem se tam špatně. Pokud já vím, tak Gottwald měl rád buřty s cibulí, cmundu a takový lidový věci a paní Blažková mu je taky vařila.

Ale koncem sedmačtyřicátého a začátkem osmačtyřicátého roku se to tak nějak začalo převracet. Najednou tam začal jezdit Lippert, což byla taková noblí záslíková služba, pořádaly se recepce, a pokud si pamatuju, tak tam skoro každý den chodil za Gottwaldem Zorin.

Toho 25. února 1948 jsem měl zrovna službu. A dostal jsem rozkaz: Pojedete s předsedou na Staroměstský náměstí. A tak jsem stál na tom balkóně vzadu za ním a vůbec se mi to nelíbilo. Byl jsem do osmačtyřicátého taky ve straně. Pocházím z chudý rodiny, měli jsme bídu a doufali, že to bude lepší. A oni nám toho komunisti naslibovali strašně moc. Ale tenkrát, když jsem to viděl, tak mi něco říkalo, že to není ono, že takhle jsem to nechtěl. A potom jsem byl v kordónu policajtů, kteří měli hájit při únorových událostech Hrad. Nevím, proti komu. Protože tam přišli študáci. Tisíce študáků se nahrnulo na Hradčanský náměstí a nechťelo nic jiného než poslat delegaci k prezidentu Benešovi.

Pozoroval jsem to zpozvzdálí, měl jsem tenkrát jiné úkoly. Neměl jsem za úkol tam stát a rozhánět je. Študáci vyřikovali své hesla a chtěli poslat jen tu svoji delegaci. Rozhodně se nechovali agresivně, to vím přesně. Ale už tam stály připravený antony a pak přijelo auto a z něho vystoupil chlápek v koženém kabátě. Nevím, kdo to byl, ale vím, že nemluvil česky. A ten dal příkaz zasáhnout. Rozehnat študáky bez nějakých milostí. A ti naši pitomci začali do študáků tiskat pažbama. To byla věc, která mě tenkrát strašně zarazila. Říkal jsem si, to snad ne, mlátit do našich kluků. Kdybych měl tiskat Němce, nepřiteje, ale do vlastních lidí? To se mi opravdu nelíbilo.

Ten zásah filmoval z okna nějaký muž. Přišel ke mně důstojník, jméno si už nepamatuju, a rozkázal mi, abych toho chlapa přivedl a kameru mu zabavil. Vltl jsem do toho domu a on to byl nějaký cizí reportér, začal na mě mluvit anglicky. Pak to zkusil ještě všelijak jinak a nakonec jsme skončili u němčiny. Ta umim, a tak říkám: »Zmizel.« A on zmizel. Vyšel jsem ven a ten kapitán se ptá: »Kde máte toho člověka? A já povídám: »Zmizel, už tam není.« A on se rozcítil, asi se dovtipil, že jsem ho pustil.

A když jsem potom přišel na stanici, tak jsem mezi klukama utrousl, že se mi to nelíbí, že je to svinstvo tlouct do našich lidí jen proto, že mají jiný názor. Asi tam byli nějakí naslouchači, protože jsem byl krátce po únoru bez udání důvodu propuštěn ze SNB. A když vidím, kam to dospělo, tak jsem tomu upřímně rád.

PAVĚ DLOUHÝ, DLOUHÝ, 2020...!

O všem otevřeně

BRATISLAVA (titk) — Mistrpředseda vlády ČSFR a ministr zahraničních věcí ČSFR J. Dlouhý se včera setkal v Bratislavě s předsedou vlády SR V. Mečiarom. Setkali se při příležitosti první návštěvy ministra R. Hraběnkara, kterej členové vlády ČSFR, ministr mezinárodních vztahů SR M. Krásko a další představitelé.

Na závěr jednání byla vydána tisková zpráva. Konstatuje se v ní mj., že účastníci jednání zastávali názor o nezbytnosti jednotné zahraniční politiky ČSFR. Shodli se na tom, že vláda SR vypovídá ústavní mezinárodní vztahy a tento ústavní dekretem vlády SR. Účastníci jednání doporučí společně expertní komisi společně posoudit název tohoto útvaru v SR tak, aby se nevytvářely komplikace a nedorozumění v zahraničněpolitických vztazích, navrhout varianty rozšíření činnosti a statusu tohoto útvaru a v co nejkratší době nejt způsobilé vzájemné výměny informací zahraničněpolitického charakteru mezi FMV ČSFR a vládami ČR a SR.

Langer Samstag wieder länger

Von Oktober an bis einschließlich März nächsten Jahres können Verbraucher in den Einzelhandelsgeschäften am Langer Samstag wieder länger einkaufen. Die Läden dürfen dann bis 18 Uhr geöffnet bleiben. Wegen der Einführung des Kaufabends an Donnerstagen war die Verkaufszeit am Langer Samstag von April bis September von 18 auf 16 Uhr verkürzt worden.

Učili americké skláře

(čtk): Oceněním vysokých uměleckých, ale i pedagogických kvalit českých sklářských tvůrců byla účast Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové ze Železného Brodu v letní sklářské škole Pilchuck v USA. Oba manželé zde šest týdnů předávali své zkušenosti studentům i sklářským výrovníkům. Přednášky byly zaměřeny především na tvorbu soch z taveného skla pro použití v architektuře.

CELKEM 1788 DOPISO, 1586 peněžních poukazek a 155 balíčků nedoručil lelos v dubnu a květnu dvacetiiletý Ilsonok M. Elli z Nového Zélandu. „Obtatoňaný byl tak líný, že místo aby poštu roznášel, skladoval ji u sebe doma a část dokonce i otvíral.“ praví se ve výroku soudu jedné z oblastí poblíž hlavního města země Wellingtonu. Provinilec se při líčení hájil slovy, že „prostě nebyl schopen se k doručení zásliek donutit“.

S NOŽEM NA PASAŽÉRA

DALŠÍ LOUPEŽ V »ČERNÉM TAXI«

Praha (hal). Občas se stane, že osud svede dohromady dva úplně náhodně lidské osudy. Letos 20. května na jednom místě Prahy se bavili dva mladíci a na druhém »investovali« další muž naděje do omámení náhodné slečny.

Ti, ze kterých je nyní jeden označen jako obžalovaný, se vyslali — kde jinde, než ve věrném Narcis. Kolik lotrovin mělo u svého zrodu tuto špeluňku, se snad již nedá spočítat. Štěpán a Karol zde »pustili chlup« a obratem je napadlo, jak utracené peníze získat zpět. Měli s sebou osobní auto, a tak vymysleli skutečně »geniální« věc. Budou provozovat »černé taxikáře«. Nasedli a po pár metrech na ně mávnul na náměstí Republiky muž, který se snažil směrem ke svému bydlišti v Praze 8 »dostřkat« více méně povlnou slečnu.

Dva osudy se střetly a dobytí tel divitě srdce netušil, že ho tolo mávnutí přijde šeredně draho. Samozvaný taxi nadřigoval poblížil pomešák, kde bydlel, a dělní k placení. Pánům na předním sedadle podal stovku a požadoval poděsát koru vrátit, jenže onha. Amatérští provozovatelé taxikářské živnosti se neměli k vrácení požadované částky. Začala hádka, kterou uzavřel Hlidičův společenec tma, že milého pasažéra vytáhl von a začal poučovat písmi o tarifech črných taxikářů.

Dívka neúčastněně hačala vzadu na sedadle a přepadený začal volat o pomoc. Rvačku v té době již také, i přes pozdní hodinu, byly čtyři hodiny rá-

no, sledovalo z oken několik svědků. Jedna žena, která, bohužel, odešla telefonovat právě v okamžiku, kdy situace vygradovala, upozornila policii.

Mláčený zázrakník totiž přišel »zlátý řetěz« na krk, a když opět »drze« protestoval, dostal dvě rány nožem do oblasti hrudníku. Ani při jednom z bodnutí našťastí ostří nože neproniklo do břišní dutiny, ale i tak lze předpokládat, že pokračující se přístě vyvinej mávání na černé taxikáře.

Slečna se prý nechala odvézt nákam na Smíchov a policii se podařilo černého taxikáře i jeho velice ostrého »kudrmana« zadržet. Bude soud a rozsudek. Jenže pokolikáté již píšeme o šeredných záležitostech, které ten, kdo mávnul na neoznačené taxi, utrpěl. Asi jeme v tomto ohledu nenapravitelní.

impuls k ekonomickému rozvoji, protože Československo může, na rozdíl třeba od Sovětského svazu, nabídnout zboží, o které je v Americe zájem a na něž se nyní vztahují vysoké cla. Obchodní dohoda mezi USA a ČSFR, jejíž je doložka součástí, však stále ještě neprošla byrokratickou mašinerií. Jsou dokonce obavy, že Kongres do voleb nestihne tuto záležitost vůbec vyřídit. Doložku však Československu je třeba udělit hned, napsal Washington Post.

Doložku udělit hned

NEW YORK: Demokratické Československo udělalo všechno, co je třeba, ba ještě víc, aby bylo oprávněno dostat doložku nejvyšších výhod v obchodě se Spojenými státy, napsal večerá list Washington Post. Udělení doložky by bylo nejen oceněním zásadních politických přeměn, ale představovalo by také potřebný okamžik

Sto pražských památek

aneb Malý průvodce pro každého

Vstup do areálu Pražského hradu střeží Zápasící giganti, kopie sousoší I. F. Platzer z r. 1769. Z prvního, čestného nádvoří vstupujeme do druhého nádvoří Matyášovou branou, kterou v r. 1714 vytvořil G. M. Filippi a N. Pacassi šťastně začlenil do tereziánského obytného traktu.

Uprostřed nádvoří je barokní kašna z r. 1688, dílo italského kameníka F. de Torre se sochařskou výzdobou J. Kohla. Na severní straně nádvoří v průchodu vedoucím k ulici U Pražského mostu je vchod do

60. Obrazárny Pražského hradu, bývalé knihovny Rudolfa II., adaptované a zpřístupněné v r. 1964.

V obrazárně jsou vystavena vzácná díla někdejších bohatých uměleckých hradních sbírek ze 16. a 17. století; jen několik málo obrazů však pochází z proslulé Rudolfovy sbírky. V šesti místnos-

tech najdeme m. j. i díla H. van Aachena, J. Hoefnagela, B. Sprangera, A. de Vriesa, D. Fettiho, P. P. Rubense, D. R. Tintoretta, J. Tintoretta, Tiziana Vecellia, P. Veronese, P. Brandia, J. R. Bysse, J. Kupeckého a dalších.

V poschodí nad obrazárnou se nacházejí dva reprezentační prostory — Španělský sál a Rudolfova galerie. Oba sály (v galerii byly v době Rudolfa II. umístěny jeho umělecké sbírky) byly v letech 1865—68 v očekávání korunovace Františka Josefa I. na českého krále novorenesančně upraveny. Dnes jsou veřejnosti nepřístupné.

Z jižního křídla II. nádvoří vybíhá budova 61. Kaple sv. Kříže, stavby A. Luraga z let 1756—64, později klasicistně přestavěná.

V kapli postavené podle projektu N. Pacassiho je hlavní oltář s plastikou I. Platzer a obrazem F. X. Balka. Dnešní vzhled kaple pochází z let 1852—56, z této doby jsou i fresky V. Kandlera a socha sv. Jana Nepomuckého od E. Maxe. V kapli, nazývané též klenotnicí, je vystaven svatozářský chrámový poklad. Jeho základem jsou různé liturgické předměty, nádobí, relikvie, jejichž jádro pochází ze sbírek Karla IV., postupně doplňované v pozdní gotice a baroku. K nejstarším a nejzajímavěj-

ším exponátům patří svatoštěpánský meč z 1. pol. 10. století, dva tzv. Rolandovy rohy z 10. století, měděný smaltovaný relikviář z konce 12. století, kříž zvaný Závěšův z 2. pol. 13. století, pohřební insignie Přemysla Otakara II. atd.

U kaple stojí tzv. Lví kašna — dílo sochaře V. Makovského a arch. V. Fragnera.

Třetí nádvoří tvoří vlastní jádro hradního areálu. Jeho jižní stranu uzavírá křídlo s úředovnými Kancelářemi prezidenta republiky a reprezentačními prostory. Současný vzhled traktu je z doby přestavby za Marie Terezie v letech 1755—61 podle projektu N. Pacassiho.

Šestnáctimetrový žulový monolit byl postaven v roce 1920 při příležitosti 10. výročí vzniku republiky. Jezdecká socha sv. Jiří, kopie mistrů Jiřího a Martina z Kluzě, byla vytvořena původně v roce 1373; v r. 1528 byla opravena a částečně přelita T. Jarošem. Originál je umístěn v Národní galerii.

Bývalé Staré proboštství a původně románský biskupský palác dostaly dnešní vzhled při přestavbě v 17. století. Ve východní stěně jsou patrné pozůstatky románské kaple sv. Mořice, která byla jeho součástí.

„VELKÝ DUB“ v Sherwoodském lese, v jehož okolí se podle středověké legendy se svou družinou skrýval hrdiný Robin Hood, se v těchto dnech stal hlavním předmětem protipožární prevence místních lesníků. Stalo se tak v důsledku dlouhotrvajícího sucha, které podle údajů zcela vysušilo značnou část tohoto nejslavnějšího lesního komplexu v Británii. Hoodův dub je hlavní turistickou atrakcí Sherwoodského lesa. Měří 20 metrů a jeho stáří se odhaduje na 600—800 let.

Hašek v Chicagu

PARDUBICE (ad): Zlatým hřebem včerejší tiskovky HC Tesla Pardubice byl telefax, který přišel v jejím průběhu a potvrdil 3letou smlouvu brankáře Dominika Haška s mužstvem Chicago Black Hawks. Přesná cifra náhrady nebyla sice novinářům sdělena, ale bylo naznačeno, že přesahuje dvě stě tisíc dolarů. Zkušenosti Haška, ale i Janického, Šejby a Čecha budou patrně v Tesle v lize chybět.

Památník T. G. M.

(čtk): Před 68 lety, stejně jako věra, prožívali obyvatelé Sedlčan zvláštní vzrušení při očekávání návštěvy hlavy státu. Ve dnech 1.—4. září 1922 se tu totiž konaly první manévry československé armády za účasti T. G. Masaryka. Na paměť jeho pobytu v Sedlčanech tu místní občané postavili na velitelském stanovišti u Doubravíc památník. Pamětní deska však v padesátých letech zmizela. Včera byla opět předána veřejnosti za účasti prezidenta ČSFR V. Havla. Při jeho návštěvě dostalo náměstí Míru v Sedlčanech své původní jméno — Masarykovo. V krátkém projevu Václav Havel připomněl, že budoucnost naší země záleží na vzdělaných lidech. V této souvislosti vzpomněl odkaz vzdělaného T. G. Masaryka.

rozvoje Slovenska upřednostňuje 63,7 proc. ze všech dotázaných.

JAK JE HEAVY...

• Při současném vlně emigrace sovětských občanů dospěl západoněmecký lékař B. Walker k poněkud neobvyklému rozhodnutí — i se svou rodinou se přestěhoval do Sovětského svazu, kde hodlá žít a pracovat.

1012 respondentů ve věku nad 18 let, se za samostatný slovenský stát vyslovilo 10,5 proc. dotázaných. 13,8 proc. nemá otázku státoprávního uspořádání republiky ujasněnou, zatímco zbýlých 75,7 proc. respondentů je za společný stát Čechů a Slováků. Federativní uspořádání jako nejlepší formu z hlediska úspěšného

Převaha pro federaci

(čtk): Podle výsledků celoslovenského výzkumu veřejného mínění, který uskutečnil ve dnech 27. srpna až 3. září 1990 metodicko-výzkumný kabinet Slovenského rozhlasu na reprezentativně výběrovém souboru

Důsledná přeměna naší armády

Včerejší tisková beseda se zástupcem ministra obrany ČSFR pro výchovu a kulturu dr. Antonínem Raškem, která se konala v Praze, byla zaměřena k aktuálním úkolům výchovy a kultury v naší armádě.

„Musíme přenést těžiště výchovné práce na velitele a tak skoncovat s dřívějším dualismem mezi velitelem a stranicko-politickými pracovníky.“ řekl úvodem dr. A. Raška. Vzpomněl též na svou nadávnou návštěvu západoněmeckého bundeswehru a vyslovil se pro využití všech pozitivních zkušeností německé armády ve velení a řízení v našich podmínkách. Proto v listopadu navštívil dvacet našich důstojníků vojenskou akademii bundeswehru v Koblenzi a naši čtyři absolventi jazykové přípravy v Drážďanech začnou studovat na učilištích spolkové armády. Podobná výměna zkušeností se připravuje i s vojenskými představiteli Francie a Velké Británie.

O návštěvě bundeswehru hovořil i lež genmjr. Josef Pavlas, náčelník správy výuky a kultury: „Bundeswehr pro nás připravil perfektní akci. Na-

vštívil jsme vojenské školy v Koblenzi a v Hamburku, kde jsme navíc zavítali do kasáren XVII. motorizované brigády. Velmi přátelsky nás přijal generální inspektor bundeswehru a náčelník jeho štábu. U útvarů se nám líbil systém důvěrníků jednotek, což je v podstatě pomocný orgán velitele, ale v docela jiném smyslu, než býval v naší armádě. SS M Zde v každé rotě je zvolen na jeden rok jeden důvěrník vojáků základní služby. Jeden z poddůstojníků a jeden z vojáků z povolání. Tito tři se potom scházejí podle úkoly s velitelem a řeší hlavní problémy a plány výcviku.“

Dále se na tiskové konferenci hovořilo o reorganizaci naší armády. Dr. A. Rašek se vyslovil pro zhruba poloviční profesionalizaci naší armády v nejbližším období. Zároveň dodal, že úplná profesionalizace je

v současných podmínkách nemyslitelná, neboť závisí na dosaženém stupni modernizace ozbrojených sil a především ekonomických možnostech země. Oznámil také, že početní stav naší armády se sníží zhruba o třetinu, což představuje asi 89 tisíc osob. Pokud jde o délku trvání základní vojenské služby, ministrův zástupce se vyslovil pro dvanáct měsíců. Další zkrácení nedoporučuje, neboť neschopen se adaptovat na požadavky náročného vojenského prostředí.

Hovořilo se též o propouštění vojáků z povolání do zálohy. K 1. září bylo již propuštěno 9380 vojáků z povolání, což je 15,3 proc. skutečných počtů. Z toho bylo 74 generálů a 4478 praporčíků. Na vlastní žádost opustilo armádu 51,8 procenta osob, 23,6 procenta z nich nepodepsalo novou přísahu, 18,5 procenta odešlo do důchodu, pro nezpůsobilost bylo propuštěno 3,8 procenta a ze zdravotních důvodů 1,9 procenta. Sedm desetin byli mladí lidé do třiceti let. Naproti tomu se po více než dvaceti letech již vrátilo na 640 bývalých příslušníků armády, propuštěných v roce 1968. **MEK 127**

smlouvy a o důsledcích krize v Perském zálivu. Vyměnili si rovněž názory na proces sbližování mezi Východem a Západem, na národnostní otázky ve střední Evropě a jejich vliv na evropskou bezpečnost. A. Šimák předal belgickému ministru obrany G. Coëmem. Oba představitelé diskutovali o odchodu sovětských vojsk z ČSFR, o budoucnosti Varšavské

Plodné jednání

BRUSEL: Náčelník generálního štábu čs. armády generálporučík A. Šimák, který je na oficiální návštěvě v Belgii, se včera v Bruselu setkal s belgickým ministrem obrany G. Coëmem. Oba představitelé diskutovali o odchodu sovětských vojsk z ČSFR, o budoucnosti Varšavské

KURSOVNÍ LÍSTEK SBČS (od 6. 9. 1990)

KURS PRO TURISTIKU		Přepočítací poměry pro PZO Tuzex		
země	množství kód	nákup	prodej	
Austrálie	1 AUD	19,49	23,83	6,56
Belgie	100 BEL	74,02	90,46	25,62
Dánsko	1 DKK	3,98	4,88	1,39
EMS	1 XEU	31,39	38,37	—
Finsko	1 FIM	6,46	7,90	2,24
Francie	1 FRF	4,54	5,54	1,59
Irská rep.	1 IEP	40,79	49,85	13,91
Itálie	1 000 ITL	20,45	24,99	7,09
Japonsko	100 JPY	16,67	20,37	5,76
Jugoslávie	1 YUD	2,15	2,63	0,72
Kanada	1 CAD	20,76	25,38	7,18
Lucembursko	100 LUF	74,02	90,46	25,38
Nizozemsko	1 NLG	13,49	16,49	4,73
Norsko	1 NOK	3,93	4,81	1,36
Portugalsko	100 PTE	17,14	20,94	5,57
Rakousko	1 ATS	2,15	2,63	0,77
Řecko	100 GRD	15,38	18,80	4,88
Španělsko	100 ESP	24,36	29,78	8,47
SRN	1 DEM	15,21	18,59	5,41
Švédsko	1 SEK	4,14	5,08	1,44
Švýcarsko	1 CHF	18,29	22,35	8,49
USA	1 USD	23,97	29,29	8,51
V. Británie	1 GBP	45,10	55,12	15,79

SSSR 1 SUR 4,96 5,00 4,98

NEOBCHODNÍ KURSY

		nákup	prodej
Albánie	100 ALL	149,25	150,75
Bulharsko	1 BGL	7,96	8,04
KLDR	100 KPW	479,52	484,34
Kuba	100 CUP	805,95	814,05
Maďarsko	100 HUF	39,40	39,80
Mongolsko	100 MNT	238,00	240,40
Polsko	10 000 PLZ	47,38	47,86
Rumunsko	100 ROL	90,45	91,35
SSSR	1 SUR	7,96	8,04
VSR	1 000 VND	9,21	9,31

Palác pro KBSE

(čtk): Náměstek ministra zahraničních věcí ČSFR Z. Matějka přijal včera v Černínském paláci v Praze velvyslance účastnických států helsinského procesu. Předal jim dopis místopředsedy federální vlády a ministra zahraničí J. Dienstbiera, obsahující představy čs. strany o tom, jak by organizačně zajistila činnost sekre-

tariátu KBSE v případě, že jeho sídlem bude Praha. ČSFR nabízí pro tento účel Salmovský palác na Hradčanském náměstí. Činnost sekretariátu KBSE by byla financována všemi účastnickými státy helsinského procesu podle stanoveného klíče.

● Míra nezaměstnanosti v Japonsku v červenci činila 2,1 procenta, což je o 0,1 procenta méně než v červnu.

Odešel Leopold Korbař

(hoř): Nestor české taneční a džezové hudby Leopold Korbař zemřel 2. září ve věku 73 let. Odchází s níma další legenda spjatá svého času s činností K. Vlacha. Korbař vnesl svými písněmi, do tohoto žánru typickou lyrickou melodií zachovával si vždy moderní „swingový“ rytmus. Jako u mnohých dalších v této oblasti byla i jeho tvorba provázena úspěchy i zákezy. V roce 1938 napsal s J. Moravcem píseň Je na západ cesta dlouhá. Na ní se podepsaly všechny režimy: nejprve se nelíbila nacistům, a tak ji Orchestr K. Vlacha musel vyřadit ze svého repertoáru. Pak se mohla po roce 1945 nakrátko vrátit, ale po únoru 1948 patřila zase k prohibičním písním. Také v roce 1980 nastoupila cenzura a přišel nový zákaz. Konečně po listopadu 1989 se může Korbařova píseň hrát už zase volně... Korbařovy písně začal vydávat na sklonku 30. let ve svém nakladatelství R. A. Dvorský, který je také s A. Kafkou a dalšími nazpíval na gramofonové desky. S názvy písní se vybaví jeho originální melodie: Hm—Hm, Vládky šátek, Je na západ cesta dlouhá, Zlatý déšť, Marně vzpomínám a jiné. Jestliže se v posledních letech slyšely jeho melodie jenom zřídka, bylo to i proto, že četné texty mu psal J. Hořec, jehož činnost režimové dohlížeci zakázali. Významnou součástí Korbařovy práce byla i jeho redaktorská činnost v nakladatelství Pantan, kde upravil řadu skladeb začínajících autorů. Redigoval také první soubor písní K. Kryla a některých dalších, kteří nepatřili k obliběncům vládnoucího režimu. L. Korbař byl i jako člověk stejný jako jeho písně: harmonicky vyrovnaný, skromný a laskavý. Jeho dílo zůstane jistě trvalou součástí naší moderní taneční písňové tvorby. **UHEL, BYL TO DĚLNÍK NA**

heydrichů v roce 1942 v Praze-Ko-

Uctění památky sv. Gorazda

(čtk): U příležitosti 46. výročí úmrtí svatého biskupa Gorazda se včera v Hrubé Vrbce na Hodonínsku konala pravoslavná pouta k mše, kterou sloužil představitel Pravoslavné církve československé v Olomouci archimandrita Cyril u rodného domu světece. Biskup Gorazda, vlastním jménem Matěj Pavlík, byl popraven za

Praha kandiduje

VIDEŇ: V rakouském hlavním městě bylo včera zahájeno druhé kolo jednání výboru pro přípravu summitu účastnických států (KBSE). Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, který se sejde 19. listopadu v Paříži. Veliká pozornost bude věnována mj. institucionalizaci KBSE, již během červencového prvního ko-

la jednání přípravného výboru předložila čs. delegace společně s NDR a Polskem návrh týkající se budoucích struktur KBSE. Jejich součástí by měl být stálý sekretariát KBSE, o jehož sídlo se uchází Praha. ČSFR rovněž předložila komplexní varhant budoucího dokumentu summitu, jehož podstatné komponenty byly přijaty.

Víte, co je to GYROS?

Co dokáže soukromá iniciativa

Žijeme v době konkursů. Národní výbor Prahy 1 rovněž vypsal pro zájemce o soukromé podnikání v oblasti služeb konkursní řízení, v němž se budou ucházet o uvolněné prostory nejručnějších podniků, o staré zapomenuté sklady, které svými staženými roletami a zaprášenými vraty, často i po léta neotvíranými našemu městu, krásy nepřidaly — ba právě naopak.

V ulici U radnice, která bývá mylně považována za součást Staroměstského náměstí, se jedna taková vrata po 40 letech otevřela, aby odhalila, jak se po více než ročním ústřílení proměnil nevyužívaný špinavý sklad Tomosu v útulný a čistý GYROS GRILL. Od Staroměstského náměstí ho dělí pouze plocha trávníku, na němž i na lavičkách kolem něj vidíme od jeho otevření turisty, pochutnávali si na specialitě, pro tuzemce zatím neznámé, leč ve všech světových metropolitách zcela běžně prodávané — na gyros. Co je gyros? Teplá placka rozpoulená, vytvářející kapsu plněnou grilovaným masem a zeleninou, ochucenou pikantní zálivkou. Svůj původ má tato specialita v Turecku, ale uchýtila se v Řecku, odkud se rozšířila po celém světě a odkud pochází i její název.

GYROS GRILL svým vkusným, byť jednoduchým zařízením, nezvyklým sortimentem občerstvení — kromě gyros nabízí i osvěžující ovocné a zeleninové saláty — nouzl o zákazníky nemá.

■ Spokojeně vyhlízejícího majitele, pana Lea Skály, jsem se zeptala, zda je vskutku tak obtížné samostatně podnikat:

Dnes tvrdím, že není. Samozřejmě, problémů bylo hodně — nejdřív s obstaráním všech povolení, posléze se samotnou realizací celého projektu. S potížemi musí každý podnikatel počítat. Počítám s nimi i já ještě dnes, kdy máme za sebou první zmatky s prodejem. Bohužel stále ještě nemáme zákony, které by nás spousty problémů zbavily, ledačehos nás ušetřily.

■ Ze všech stran slyšíme o podpoře ve sféře soukromého podnikání, ale zároveň i o tom, že se počítá s 30-procentní „úmrtností“. Nebojíte se, že budete mezi těmi třiceti procenty?

Nebojím. Věděl jsem, do čeho jdu, měl jsem naprosto jasnou představu, jaké služby chci poskytovat. Ale pravda, bez mého poradce a společníka pana Romana Paula ze sdružení Čes-

TOČUJEME...

■ Sovětský svaz drží nechvalně provenství v počtu potratů. Jenom loni bylo v SSSR zaznamenáno 6,974 milionů případů umělého přerušení těhotenství.

koslovenských podnikatelů, který se mnou na celé koncepci od počátku pracoval, bych podobné obavy mít mohl. Jsem přesvědčen, že pokud by se vláda začala podílet na podpoře podnikatelské činnosti zřízením nějaké instituce, která by lidi v této sféře proškolovala, snížilo by se riziko bankrotu, kterého se mnozí obávají, a proto se do podnikání zatím nehrnou.

■ Konkurence vám tedy asi zatím problémy nedělá, ale počítáte s ní do budoucna?

Samozřejmě. Budete se divit, ale já se na ni těším. Je absolutně nezbytná pro to, aby se udržela úroveň služeb, které tu chci poskytovat. Dnes zaměstnávám celkem 10 lidí, z nichž 6 pracuje tady v Gyros Grillu. Pracují naplno, na dvě směny — od 8 hodin do 20 hodin večer. Všichni tři základní předpoklady úspěchu — slusnost, ochotu vyhovět každému přání zákazníka a čistotu. Svým lidem jsem hned zpočátku slíbil, že udržíme-li si úroveň a podnik bude prosperovat, zaplatím jim atraktivní zahraniční dovolenou — třeba i na Floridu. A úroveň si udržíme, pokud se budeme obávat konkurence. Proto konkurenci vítám. Sám rád každému podnikateli začátečnickovi rád pomohu, poradím, případně i poskytnu svého poradce.

■ Poslední otázka — vystačí si vaše podnikatelské nadšení a elán pouze s jedním GYROS GRILLEM? Neuvážíte o rozšíření?

My nemáme pouze tento podnik. Na hostivařské přehradě jsme postavili stánek s občerstvením, velice pěkný, ale je dodges nevyužitý. Hygienik nám provoz nepovolil kvůli kanalizaci a nedostatečném příkonu elektrické energie. Přitom jsou ve stánku pracovníci místa pro 3–4 lidi. Měl-li by nějaký jiný pražský obvod, tedy národní výbor, o stánek zájem, rád ho přemístím. Další stánek na velmi slušné úrovni — s prepozovou střechou, obložený dřevem — chceme postavit v květnu v Parku kultury a oddechu, kde chceme nabízet služby ve stejné kvalitě jako zde. Krom toho v našem sousedství zůstala Tomošů ještě jedna místnost, o kterou bychom náš Gyros Grill rádi rozšířili. Jednání jsou zatím v tomto směru neúspěšná. Uvidíme, třeba až časem...

Mělo být zneužito armády?

(re): Z podnětu plukovníka Z. Četovského se uskutečnilo u náčelníka vojenské kanceláře prezidenta republiky generálporučíka Tomečka za přítomnosti poradce prezidenta republiky J. Křižana jednání o možném zneužití Československé armády v listopadových dnech 1989.

Podnět byl vyvolán článkem plukovníka Četovského v Zemědělských novinách dne 25. 8. 1990, ve kterém bylo uvedeno, že některé útvary a jednotky Československé armády dostaly rozkaz k zásahu proti takzvaným protisocialistickým silám. Existence tohoto rozkazu však nebyla potvrzena ani vyvrácena, protože vešlo ve známost, že náčelník generálního štábu generálporučík Šlímák vydal rozkaz ke skartaci všech kompromi-

tujících materiálů. Tím bylo oslabeno jeho dementi, které bylo zveřejněno v tisku dne 27. 8. 1990. Závěrem jednání bylo konstatováno, že materiály, které byly předmětem jednání, budou předloženy prezidentovi republiky s návrhem, aby ustanovil nezávislou vyšetřovací komisi.

Výsledky jejího šetření by měly být poskytnuty sdělovacím prostředkům.

Krvavý večírek

Praha (hal). Vtkend máme za sebou, a jak bývá pravidlem, opět naši vagabundi udělali uče pro to, aby se ctinot k nám báli jezdit.

Včera ve tři hodiny ráno našel v prostoru stanice metra Skalka jeden místní občan zraněného libyjského turistu, jak se policie v Praze 10 dozvěděla, opět se opakoval notoricky známý děj.

V centru Prahy, tentokrát v baru Arkádia, se veselili 28letý cizinec. Neprozřetelně svolil, aby mu dělaly společnost tři cizinky, a jak je pravidlem, „později k večeru padlo pozvání na bít — že neurčitý večírek do vilky v Praze 10.

Již značně „ovíněný“ cizinec se nechal odvézt taxíkem kamsl, zde na něho místo radovánek čekala ponurá garáž, kde s ním zůstala sice jedna z žen, ale tu velmi záhy podpořil neznámý nit.

Čs. strana zemědělská sděluje

(zč): V minulých dnech rozesílala Čs. strana zemědělská na své sekretariáty v okresech petici na obranu zemědělství a venkova před neuváženými zásahy státní administrativy. Pracovník, který dopisy odesílal, připojil z vlastní iniciativy právníci dopis, v němž napadl mnoho poctivých zemědělských pracovníků a zejména Rolnický družstevní svaz. Čs. strana zemědělská se od tohoto průvodního dopisu distancuje a prohlašuje, že jeho obsah nebyl nikomu znám, natož schválen vedením strany či sekretariátem. ČSSZ bude i v příštím období konstruktivně přispívat — jak to ostatně činí od svého založení — k upevnění jednoty všech politických sil bez výjimky, které usilují o lepší budoucnost venkova a celého našeho státu.

AC RABANCI, VZMURU NA KONE!

Konec veksláku?

(čtk): Problém nedovolené směny deviz, označovaný známým výrazem veksláctví, byl předmětem porady vládních, právních, bezpečnostních a finančních činitelů na Úřadu předsednictva vlády ČSFR v Praze. Jednání řídil premiér M. Čalifa. Navržená opatření se snaží vyhnout slabším předchozím pokusům, které se soustřeďovaly jen na nepřímý úspěšný postih. I když možnosti práva bude třeba ještě posílit, důležité budou také připravované změny v bankovní a směnárské praxi. Veksláctví nebude tolerováno ani cizincům, kteří budou muset počítat s rizikem, že se pro ně přístě, jako pro nežádoucí osoby, naše hranice mohou stát nepropustnými. Federální vláda připraví soubor příslušných návrhů ještě do konce září.

Při příležitosti 42. výročí úmrtí Edvarda Beneše konal se včera pietní akt u jeho hrobu v Sezimově Ústí. Kvůli křevt ke hrobu prezidenta ČSR položili úřadující místopředseda Čs. strany socialistické M. Adam a zástupce Společnosti E. Beneše M. Kolařík.

Cisterciáci ve Vyšším Brodě

(zh): Do kláštera ve Vyšším Brodě se nyní vrátili opět členové řádu cisterciáků, kteří objekt spravovali od jeho založení v roce 1259 až do roku 1950, kdy byli násilně vyhnáni. Řád převzal do své správy i proslulou knihovnu a obrazárnu, které ovšem i nadále zůstanou přístupny veřejnosti. V objektu zůstává i expozice pražského Poštovního muzea. Nejvíce práce čeká řeholníky s opravami konventu, kde budou postupně ubytováni.

V závěru minulého týdne byla ve Štutgartu podepsána smlouva mezi západoněmeckou firmou Neoplan a s. p. Karosa Vysoké Mýto o kooperaci výrobě všech typů luxusních dálkových autobusů. Současně také došlo k podpisu smlouvy o vyhranění zajištění servisu těchto autobusů v ČSFR.

Becker: Je to šílenství!

První ročník Grand slam Cupu v Mnichově (11.-16. 12.) slibuje podivnou, kterou ještě historie světového mužského tenisu neviděla. Jeho šestnáctí akťůrů se totiž rekrutuje z nejúspěšnějších bratrů čtyř největších turnajů roku — MM Austrálie v Melbourne, MM Francie v Paříži, MM Anglie ve Wimbledonu a U. S. Open ve Flushing Meadow, navíc v Mnichově pátého a celkovou dotaci šest miliónů dolarů a vítěz získá svoje rovnou třetinu!

Turnaj vznikl jako určitý revanš ze strany Mezinárodní tenisové federace (ITF) vůči hráčské organizaci ATP, která počítaje letošním rokem začala hrát ve světovém profesionálním tenisu první hrou. Vedoucí představitelé ATP-Tour si totiž tvrdí, že je mnichovský podnik neúnávně chladnější, že oni mají svůj Masters ve Stuttgartu, skutečnost je ale zřejmě trochu jiná. Šest miliónů je totiž kdo si vybojoval na minicel mezi šestnácti nejlepšími a nehodí na Grand slam Cupu starovat, je domácí mládež B. Becker: „Pokud brát za průběh a první kole shrábne víc, než vítěz leckterého dobře obsazeného turnaje v sezóně, považuju podobný podnik za čiré šílenství. To už nemá se sportem nic společného, to je jen židmání peněz. Já vím, jelen o mně říká, že jsem poloviční komunist, ale už nemůžu mluvit. Jak se mám pak podívat do očí lékařů, který zachraňují lidské životy a bere měsíčně tolik, co já viděl po pár řítynech? Hráti Wimbledon nebo Flushing Meadow — to je jiná věc, ale v Mnichově jde skutečně jen o peníze. Ne, se mazon nepočítají!“

Naopak I. Lendl tvrdí: „Proč bych nebral? Když sponzorů peníze dávají, proč bych je nebral? Rozdáváme lidem radost a diváci chodí na tenis dobrovolně, stejně jako dobrovolně platí firmy, kterým děláme reklamu.“ Když už jsme u financí — vstupenka na mnichovský turnaj stojí 300 marek a na tribunu a 10-20 dokonce 1000 marek!

A kdo si účasti na mnichovském turnaji vybojoval? Edberg 1954 b.

SE BY MU TO NA KRATKO ZAHYSLILO?

ČTENÁŘI NÁM PIŠÍ

■ S OPILCI BEZ RUKAVIČEK

Přetáhl jsem v práci trochu přes čas a vrátil jsem se v 18.30 hod. domů tramvají. Celý vůz bylo doslova terorizováno opilcem, který se vpočátek do vozu. Mladík, navíc vysvětleň do půl pasu, vráždil do cestujících, šlapal jim po nohách, sprostě urážel ženy a dívky. Protože byl zjevu býčího siláka, nikdo se neodvážil odporovat. Na můj dotaz, zda podobný jedinec v souladu s dopravními pravidly nemá být vyloučen z veřejné dopravy, řidič soupravy smutně odpověděl: „To si myslíte, že se s ním mám prát? Když zavolám VB, nemají o takové věci vůbec zájem...“ Před mnoha lety jsem se svými studenty cestoval nočním vlakem z Helsinek do Rovaniemi. Ve stanici Oulu stál rychlík déle, než předepsaný jízdní řád. Pří-

● Bývalý rakouský sociálně demokratický kancléř F. Sinowatz a dva bývalí ministři jeho vlády vnitřní K. Blecha a zahraniční L. Gratz byli obžalováni ze spoluúčasti na ilegálním prodeji zbraní Iránu.

(Australian Open 450 Roland Garros 2 — Wimbledon 500 Flushing Meadow 2). Lendl 1050 (400 — 0 — 300 — 150), Becker 302 (150 — 2 — 450 — 300), Agassi 900 (0 — 450 — 0 — 450), Gomez 679 (75 — 600 — 2 — 2), Sampras 677 (za vítězství ve Flushing Meadow 600 b.), Ivanisevič 492 (2 — 150 — 300 — 40), Svensson 435 (75 — 300 — 40 — 20), Muster 415 (40 — 300 — 0 — 75), J. McEnroe 377 (za semifinále ve Flushing Meadow 300 b.), Wheaton 377 (150 — 2 — 75 — 100), Noah 362 (300 — 40 — 2 — 20), Čerkesov 322 (150 — 20 — 2 — 150), Wilander 302 (300 — 0 — 0 — 2), Krickstein 265 (za čtvrtfinále ve Flushing Meadow 150 b.), Chang 265 (0 — 150 — 75 — 40). Některými (zázvěrka přibíhá, šek do konce října): Leconte 230, Curran 225, Bergström 210, Gilheri 190. Před posledním grandslamovým turnajem sezóny figuroval mezi adepty pro Mnichov získal 155 h. (40 — 75 — 40) i náš Nováček. U. S. Open ho ovšem o místo mezi nejlepšími připravil...

Bažant — 10 let

Aleši Bažant: Odsazujete se na 10 let? Řekl předseda trestního senátu ve Vídni Aleši Bažantovi, který v červnu letošního roku na hlavní třídě ve Vídni, na Mariablatstrasse, chtěl ukrást dvě kožené brady a sušil se sprotřítel si cestou. Nadleho pokladny stojící Arab jej udeřil do ruky, ve které měl nůž na páso a v druhé ruce pistoli ráže 24 mm. A tak máme opět ve Vídni reklamu...

činu záhy vysvětlil pohled na policisty, kteří nakládali do „zeleného antona“ mužika, který se nějaký čas předtím propotácel i našim vagónem. Opilečka, vůbec ne agresivního, jen trochu v příliš povídání náladě. Před několika málo lety jsem se vrátil z přednášek ve Štrasburku. Spojení mi nějak nevyšlo a strávil jsem pár nočních hodin v čekárně v Heidelbergu. Občas se objevovala velmi podivná, opilá individua. Ale vždycky dříve, než mohlo dojít k sebemenšímu incidentu, se objevila dvoučlenná hlídka policie, která dotyčného buď zpacifikovala domluvou, nebo v obtížnějším případě prostě vzala s sebou. Inu kulturu národa poznáš i podle opilců a podle toho, jak se s nimi zachází...

● Videňská akciová společnost Dunajské elektrárny, generální koordinátor rakouské části výstavby dunajského vodního díla Nagymaros, bude s konečnou platností soudně vymáhat od Maďarska 3,84 miliardy šilinků jako náhradu škod, které vznikly rakouským firmám po zastavení stavby.

Ty stará strukturo!

Je to žalovatelná náduka? Slýchám ji v poslední době stále častěji mezi prostým lidem v hospodských hádkách. Mrze lo by mě, kdyby se touhle devalvací stala nepoužitelnou; měl bych pro ni lepší uplatnění a dokonce v cizině. Tam pro nás (rozumějí pro postižené komunismem) teď pořádají různé odškodňovací a pojoukávací podniky. Jsem-li pozván a dostavím se, užta mě tam naše stará struktura už pohodlně usazená, zabydlená a zcela požívatel důvěry hostitelů. Stará struktura si pospíšila a dorazila tam od loňského listopadu dřív než my. Stará struktura tam mluví do rozhlasu o tom, jak tady trpěla, jak tady žila ve vnitřní emigraci a jak svým členství v komunistické partaji bojovala proti totalitě. Ano, udávala své kolegy a prořadila to, co patřilo jiným, ale hluboce s tímto svým jednáním nesouhlasila.

A hle: bodů! Svědčí a Bavoráci mají právě pro tohle nejvíce pochopení; v bývalých soudruzích (statečně odhodlých 6. prosince 1989 své legitimace) uvidí své pravé protějšky. O ně se zajímají, ne o nějaké tvrdohlavé bibce, kteří se tu kvůli svým malicherným mravním skrupulám nechali honit od fízů, neměli z čeho žít, natož aby někdy směli vyjádřit paty za hranice. Dobře jim tak, měli, co chtěli, a teď to budou mít dál, stejně jsou už na to zvyklí.

A stará struktura (pořád se mi utírá, jestli ten termín nepochází od slova struk) se stěhuje do Ameriky. Hned začátkem prosince se z Hlasu Ameriky ozval (patříčně revolučně) dlouholetý tajemník Svazu skladatelů; teď má už další zdárné následovníky. Budou v Americe pokračovat ve své činnosti. Prý Američané nemají politické předsudky a demokraticky zaměstnají každého, kdo je schopný. (Čeho?) Je jen zvláštní, že stará struktura pracuje schopně až v Americe, tady jsme to nějak nepožovali.

Koneckonců, proč ne, ať si ty Kubíky a Simony užijou zas chvíli v Americe. Nešlo by vyvézt je všechny? Když už se jich jinak nemůžeme zbavit...

Botičky pro mercedesy

(ČTK): Členové dopravního inspektorátu OS SNB Praha 3 zaslali otevřený dopis ministru vnitra ČR T. Hradčkoví. Piší v něm: „Letošní letní sezóna nám připravila zatěžkávací zkoušku. Zahraniční návštěvníci, přijíždějící vlastními vozy nebo autobusy, si nelámou hlavu parkováním. Vozidlo postaví na chodník nebo trávník, kde je zákaz stání či zastavení a policii odpovídají, že nemají naše peníze na zaplacení pokuty nebo právě nemají u sebe doklady od vozu. Kolektiv pracovníků DI nabízí řešení: „Zadržet doklady od vozu, odebrat SPZ nebo zakoupit „botičky“, užívané s úspěchem v zahraničí, zabránit odjezdu vozidel provinilců. Snad by se našel i jejich domácí výrobce. Za přestupky v silničním provozu se v celém světě platí, u nás však platí pouze naši občané.“ O. K.

● Luxusní palác, používaný bývalým rumunským diktátorem N. Ceaușeskem jako lovecký zámek, si pronajal jeden francouzský obchodník. Ten to přepych ho stojí nájemné ve výši 1800 dolarů, ovšem denně.

na vyhrazeném parkovišti, pokud je neodstraní — jeho provozovatel, bude na žádost toho, pro něhož je parkoviště vyhrazeno, odtazeno oprávněnou organizací. A stane se tak aniž by bylo třeba rozhodnutí příslušníka VB. Takto pozmeněná vyhláška platí od 25. září 1990.

času. Zasedání NVP schválilo 6. září novelizaci vyhlášky 7/1979 Sb. NVP o stání vozidel na území hlavního města Prahy („Parkovací řád“) a o odhahování vozidel. Do paragrafu 14 za odstavec první přibyl další. Ten praví: „Vozidlo stojící neoprávněně

tomu tak na vyhrazeném parkovišti, nelze použít ustanovení paragrafu 37 odst. 3 vyhlášky č. 99/1989 Sb., o odstání vozidla z důvodu, že tvoří překážku silničního provozu. Na parkovišti tak směle odpočívá kde-kdo na úkor těch, jímž je určeno. Všechno do

Parkoviště není táboriště

(ČTK): V poslední době jsme v našem hlavním městě svědky doslova „parkovací džungle“. Některá místa v centru se mění v kempy, kde je přívěs na přívěsu a chybí už jen ohýnek a bublající kotlík s gulášem. Je-li

si v pověsti v zájmu upevnění tohoto svazku vědma Libuše za svého manžela příslušníka cizího kmene, byť pokrevně příbuzného.

V tomto záměru mohla utvrdit Kosmu též předloha z antické literatury, konkrétně z Vergiliovy Aeneidy, kdy má v Latii dojít ke spojení pokrevně příbuzných kmenů, a to Aeneových spolubojovníků od Tróje a domácího kmene Italů. Kosmas tak mohl zkontaminovat některé věstecké výroky, jako např.: „...ten mladé upevnit město / zákony — z malých Cur byl povolán, z chudého kraje, / ke vládě nadmíru velké...“; dále pak: „Nesmí však žádný Ital tak velký si podříditi národ — / volte si cizího vůdce!“

Přemysl Oráč, který má podle věštby vědmy Libuše upevnit zákony život v české zemi, pochází také z poměrně malého kmenového území; při rozhovoru s Libušinými posly se vůbec netají s tím, že je cizinec, když jim říká: „vaše země“.

Vše napovídá tomu, že Lemúzli, kteří se dostali — ať již jakýmkoliv způsobem — pod nadvládu přemyslovské dynastie v 11. století, mohli být prostřednictvím pověstí o Přemyslovi a Libuši přesvědčeni, že v české zemi vládnou vlastně jejich potomci. Ostatně není vyloučeno, že pověst o samotném Přemyslovi Oráči pocházela v jisté variantě právě ze Stadice jako součást místních orebních mystérií.

muž; Límuzy jsou osadou obce Tismice v okrese Kolín; obec Lemešany v okrese Přerov nesla původně název Lemeš.

A tak kmen Lemúzů dostal zřejmě své pojmenování vzhledem k tomu, že používal svého času progresivní způsob při zpracovávání půdy. Měl k tomu bezpochyby všechny předpoklady, neboť s hradštištěm Zabuřany souvisela mohyla kněžny v blízkých Zelánkách, obsahující bohatě

Poněkud překvapující je ta okolnost, proč vědma Libuše posílá podle kronikáře Kosmy své služebníky pro Přemysla Oráče až do Stadice u dnešního Ústí nad Labem ze svého pomyslného hradu Libušína. Jak k tomu Kosmas vůbec došel, jaké měl pro to důvody?

Při řešení podobných záhad nám může leccos napovědět provedený archeologický výzkum určité oblasti, popř. i filologie.

PROČ AŽ DO STADIC

Obec Stadice leží blízko bývalého slovanského hradště Zabuřany, budovaného v 9. stol. v údolí mezi Krušnými horami a Českým středohořím v okrese Teplice. Zaniklo v 11. stol. po založení nedalekého střediska přemyslovské hradní správy v Bilíně. Do té doby bylo kmenovým centrem Lemúzů, jejichž keramika připomíná svou výzdobou keramiku Polabských Slovanů. Co však název Lemúzů reprezentoval?

Stáli Slované v některých svých lokalitách říkali radlici lemeš (dodnes tak na Slovensku), dřevěnému plazu lemiez či límiez, a oráčci pak lemúz (někde ovšem rataj). U nás názvy osad nebo obcí, připomínající tyto staroslověnské pojmy, se zachovaly např.: v okrese Beroun se ještě roku 1850 jmenovala osada obce Liteň Le-

ziatě a stříbrné mlodary z velkomoravského období. To pak předpokládalo úzký kontakt Lemúzů s Velkou Moravou, kde zemědělská výroba byla na vyšším vývojovém stupni nežli tehdy ve středních Čechách. Byl tam používán např. asymetrický lemeš obracející při orbě půdu proti radlici, jež humus pouze rozhrnovala.

S pověstí o Přemyslu Oráčovi — bez zvýraznění jeho kmenové příslušnosti — se setkáváme již v legendě tzv. Kristiána z konce 10. stol. v souvislosti s údajným založením Pražského hradu. V případě Kosmově však společenskopolitická situace v 11. stol. mu nahrála, aby kmenový původ Přemysla Oráče učinil přímou. Po ovládnutí území Lemúzů dynastií českého kmene — zřejmě z důvodů obranné strategie země — snad diplomatickou cestou, volí

Otázky kolem kapek

(čtk.) Obchodně reklamní akcí týkající se Béresových kapek plus uspořádal včera pro novináře a zástupce obchodu František Schmidt ze Seni u Košic. Manažer maďarské akciové společnosti Béres export import. Dr. Jozef Béres hovořil o svých blochemických výzkumech a účincích svého léku, určeného pro nemocné rakovinou. Řekl, že ty, které medicína odoudila na smrt, se jeho léčebnou metodou podařilo zachránit a že jeho kapky konzumují už 20 let statisíce lidí. Bohužel neuvedl konkrétní údaje o nemocných. Na Slovensku jsou kapky prodávány se souhlasem hlavní hygienika nikoliv jako lék, ale jako přípravek s podpůrnými účinky. Na ministerstvu zdravotnictví ČR zatím Béresovy kapky neuspěly. A s Béres export import je hodlá k nám prodávat za rubly nebo za zboží.

RAKUSANKY SNÍ NEJLACHTNĚJI o mužích zabořili se do cizích. Vyplynulo to z ankety ženského časopisu DIVA. Také prozradila, že nejvíce rakusky žen (34 procent) považuje za svého favorita kancléře Franze Vranitzkého. Společně dopadli v anketě druzí kandidáti — hezka Hollywoodská zenerger i sebevědomý rakouský tenista F. J. Thomas Muster. 99 procent rakusky žen sni o partnerovi s „dobrymi způsoby“, 76 procent si přeje muže, který by ženě věnoval nejmenší dvě hodiny času denně. Dobry milenec je teprve na čtvrtém místě před mužem s dobrými příjmy. Největší zájem mají Rakusanky o muže, kteří by chtěli rozhodnout o všem samy.

● Pražský primátor J. Kořán a vrchní starosta Norimberku P. Schulien podpsali včera na norimberské radnici smlouvu o partnerství mezi oběma městy.

navštívil A. Dubček známou elektronickou firmu Control Data Corporation, které se specializuje na výrobu počítačů a příbuzných zařízení, má roční obrát 2,2 miliardy dolarů a zaměstnává 5500 lidí. Nedávno podepsala kontrakt o dodávkách počítačů, které budou bít nad bezpečností

Analphabeti?

NEW YORK: Občané Spojených států jsou dleprvní analphabeti, pokud jde o znalosti z oblasti mlstného života. K tomu závěru dospěla skupina sexuologů z univerzity v Indianě, po dozorování reprezentativní skupiny 2000 Američanů. 55 procent z nich nedokázalo odpovědět správně ani na položenou otázku, jež se pohybovaly od tématu až po intimní život. „Žádný div, že máme nejvíce nedospělých děvat v jiném stavu ze všech průmyslově vyspělých západních zemí“, prohlásila vedoucí výzkumu J. Reinischová. Podle jejích slov se tyto neznanosti projevují také ve stále stoupající kvíse pohyblivých chorob a v nezadržitelném šíření AIDS v USA.

Menzel u sousedů

(vab.) Díky společnosti ARD měli západoněmečtí televizní diváci příležitost vidět v premiérách dva z filmů jirho Menzla. Retrospektivní, na festivalu v Berlíně oceněné, skřívánky na niti (z roku 1989) a nový příběh Vanhurova Konce starých časů. Jirho Menzla dnes filmoví i televizní diváci dobře znají především díky filmu Veselíčko má středisková, i když reakce německého publika na něj byly různé (ve Frankfurtu byl promítán 14 dnů, podstatně déle se udržel v bavarském Mnichově). Naproti tomu příběh Hrabělových Poštovních byl zřejmě publiku cizí a s kin zůstal už po několika dnech. Největší úspěch měly dnes už klasické Ostfe sledované vlaky, v televizní promítané pod názvem Lásko podle jízdního řádu (promítat stejný film v kině a televizi pod různými názvy je v Německu bohužel časté), a to i při obnovené premiéře v říjnu loňského roku v Mannheimu. Film se jbil tak jako v roce 1998, kdy obdržel Velkou cenu města Mannheimu.

Den Insekten ist's zu hell

HAMBURG, 18. September (AP). Durch Straßenlaternen, Leuchtreklamen und Flutlicht werden laufend Myriaden von nachtaktiven Insekten umgebracht. Wie der Deutsche Bund für Vogelschutz am Dienstag in Hamburg mitteilte, sind Nachtschmetterlinge, viele Käfer oder Köcherfliegen nicht in der Lage, dem Reiz der heilen und künstlichen Licht-

quellen zu entkommen. Sofern sie nicht durch Aufprall oder Überhitzung an den Lampen direkt zu Tode kommen, sterben sie an Erschöpfung oder werden tagsüber während ihrer Ruhepause durch natürliche Feinde leicht erbeutet. Fachleute würden das derzeitige Ausmaß an nächtlicher Illumination bereits als „Lichtverschmutzung“ bezeichnen.

Úspěšná návštěva

TITUL MISSIS 90 získala sedmiletá babička Polina Kuková v soustředěné oblasti ve městě Druzkovka v Doněcké oblasti. Ve jindie, které se konalo v místním parku kultury a oddech, musely babičky zlatnout úkolů pro podobné soutěže neupřímně uklidnit pláčící dítě, vyjádřit vnoučátku bez pomoci lékaře, zazpívat ukolébavku a přečíst pohádku.

provozu sovětských jaderných elektrárén. Předseda FS se v prostorách přilehlé hlihané firmy sešel s asi 50 představiteli průmyslu výroby počítačů v Minnesotě a v živé diskuzi je vyzval ke spolupráci.

bylo 228 tisíc zaměstnanců, z toho 100 tisíc v Kapské, 100 tisíc v 45 procentech v pracovním období, 100 tisíc v 12 měsících roku.

Palacký jako šlágr

Za knihu týdne označil vídeňský Kurier biografii Františka Palackého, kterou její autor Georg J. Morava opatřil názvem „Franz Palacký“ a výmluvným podtitulem „Časná víze střední Evropy“. Knihu vydal Bundesverlag, stojí 388 šilinků a v rakouských knihkupectvích upoutává pozornost výraznou obálkou, které vévodí majestátní postava „českého historika a politika“.

Domnívám se, že úspěch Palackého životopisu u našich rakouských sousedů není nikterak náhodný. Když se zhroutilo komunistické panství, nad velkou částí území bývalého rakouského císařství, je myšlenkový odkaz Palackého, hlavně pokud se týká soužití různých národů, vysoce aktuální. Vždyť v rodici se nově Evropě pozorujeme dvě tendence — sjednocovací, přesvědčivé ztělesněnou v příkladu západoevropské „dvánáctky“ a současného Německa, a také tendenci opačnou, dezintegrační, chcete-li separatistickou, vždycky nápadnou v mnohonárodnostních státech, třeba v Jugoslávii, ale živou i v naší vlasti, zejména mezi Slováky. Myslím si, že jde o přirozený proces, u něhož je protichůdnost obou tendencí vlastně jen zdánlivá a mnohdy zbytečně zdůrazňovaná. Nemí přece divu, že národy utlačené na dlouho komunistickou despotií hledají nejprve svou vlastní tvář, svůj osobitý výraz, aby pak mohly v budoucí mírové jednotné Evropě důstojně zaujmout místo jako rovný a rovnými.

Nelíbí se mi, když se možnost uspořádat referendum — či lépe plebiscit — o případném rozdělení československého státu odbývá poukazem na to, že by to přišlo drahé a že na to není čas. Obávám se, že nakonec přijde mnohem dražší a bude stát spoustu času, jestliže separatisté nedostanou možnost sečíst své hlasy. To totiž zbytečně dává prostor pro demagogii, která se pak nepříjemně projeví v každé krizové situaci i při běžných názorových střetech. K nové knize o Palackém chci ještě něco poznamenat. Vím z vlastní zkušenosti, jak je dodnes Palackého dílo ceněno nejenom v Rakousku, ale i ve Slovinsku, především u starších intelektuálů v Lublani.

Koneckonců Slovincům, z nichž mnozí už dávno před válkou studovali v Praze, jsou naše hlavní město i Vídeň určitě bližší než Bosna a Hercegovina. Rád bych si novou knihu o Palackém opatřil a přečetl, ovšem upozorňuji na ni už teď, protože se těším na její recenzi v pera našeho

odborníků, a to nejen historiků, ale i politologů. Shledají-li, že to stojí za to, neškodilo by, myslím, uspořádat v Praze k myšlenkovému odkazu Palackého seminář, na který by se asi rádi sjeli i zahraniční zájemci jak z Rakouska, tak z dalších zemí bývalého rakouského mocnářství. I tady vidím možný podnět pro vývoj příštích mezinárodních i mezinárodních zájmových uskupení, pro vývoj, který lze ve střední a východní Evropě právem očekávat.

Na veksláky nic neplatí?

Před měsícem jsem v článku „50 tisíc marek denně“ upozorňoval na katastrofální situaci na varnsdorfském hraničním přechodu. Myslím si, že měsíc je dostatečně dlouhá doba, aby se něco mohlo změnit. Bohužel se nezměnilo nic. Stále mizí tisíce marek v kapsách veksláků a jak se zdá, ztráty budou ještě vyšší.

Díky „odpovědnému přístupu“ patřičných orgánů končí svou činnost směnárna SBČS a podmínky pro soukromé směnárníky (a to jak ty v prefabrikovém domku, tak i ty „pěší“) jsou takové, že bych se vůbec nedivil, kdyby s tím „praštili také“.

Už když se přijíždí od Varnsdorfu k hranici, jak ukazuje naše redakční foto, obchodnický ruch čile kvete. Na parkovišti přímo u hranic provozují veksláci, jejichž drzost zřejmě nezná mezi své kšefty. To, co jim nestojí zato, což není téměř nic, velkoryse přenechají oficiálním pěším směnárníkům. Na Státní banku, směnární Slovany a soukromou směnární se nedostane prakticky nic. To je situace koncem minulého týdne.

Jak lidé ze soukromé firmy, tak i pěší směnárníci se cítí být ohroženi. Podle jejich slov jim bylo vyhrožováno jak fyzickým napadením, tak i podpálením směnární. Bezpečnost sem prý zajišťují (když jsem se snažil získat informace od varnsdorfského náčelníka Šlechty, odkázal mě na tiskového mluvčího, jehož funkce však není obsazena!), avšak podle toho, co jsem viděl, je výsledný efekt nulový.

O jakousi propadlou nápravu se

Bei Ehekrach Hotelbett gratis

ROM, 18. September (KNA). Einen besonderen Service für Ehepaare, die kurz vor einer Scheidung stehen, hat sich die Tourismus-Behörde der Region Agrigento in Sizilien einfallen lassen. Wie italienische Zeitungen berichten, lädt der Leiter der Behörde, Paolo Cilona, scheidungswillige Ehepaare ein, gratis drei Tage gemeinsam in einem Zimmer eines Luxus-hotels über dem Tal der Tempel — mit Blick auf den Tempel der Göttin der Eintracht — zu verbringen. Um die kostenlosen Übernachtungen in Anspruch nehmen zu können, müssen die Paare eine Bescheinigung vom Scheidungsrichter mitbringen, die beweist, daß das Scheidungsverfahren bereits eingeleitet wurde.

Jordanien (200 Mio.), Ägypten (975 Mio.).

Ausrüstung für 1,6 Milliarden Mark, zahlt 420 Millionen Mark in den EG-Hilfsfonds der Golfkrise. Die unter der Irak-Blockade leidenden Länder bekommen ebenfalls Geld und Waren: Türkei (220 Mio.).

liarden Mark unterstützen. US-Außenminister Baker, der Kohl zu Hause in Oggersheim besuchte: „Das geht weit über das hinaus, was wir vertraulich besprochen haben.“ Er hatte nur mit einer Milliarde gemar- sch am Golf mit 3,3 Mil-

3 Milliarden für Amerika

Kanzler Kohl wird den amerikanischen Truppenaufmarsch am Golf mit 3,3 Mil-

snaží město tím, že parkoviště na přechodu chtějí udělat hlídání, čímž by teoreticky zabránili vstupu veksláků. Umyslně píše „teoreticky“, protože hlídání je důchodce a o mravním profilu veksláků si žádné iluze dělat nemusíme. Prozatím se technickým službám vyznačením jízdních pruhů a rozmístěním gigantických květináčů podařilo znemožnit parkování před soukromou směnárnou a směnárnou Slovany.

Jak mi řekl předseda MNV pan Mašín, objekt Státní banky vždycky považoval za provizorium a o žádném vyhrůžování soukromým směnárníkům neví. Podle jeho názoru se situace dá vyřešit tím, že se zvýší počet oficiálních „pěších“ směnárníků. Zřejmě navíc doufá, že jejich množství odradí veksláky.

Různá opatření a vyhlášky stran ministerstva vnitra a městských orgánů k potření vekslování zatím nedvedou. Dokud budou v naší republice existovat čtyři kursy, jako je tomu dnes (obchodní, turistický, aukce valut a vekslácký), nezmění se vůbec nic a státu budou nadále utíkat valuty. Že by si to pan ministr Klaus s ředitelem Státní banky československé panem Tošovským stále neuvědomovali?

• Sovětské vojáky ve východoněmeckém městě Burg u Magdeburgu jsou ve stavce. Protestují tak proti plánované přeložení železniční trati, jejich protestní shromáždění ve středu večer bylo prý rozpuštěno pokojnými, ale „přesvědčivými“ prostředky — hrozbou rychlého odjezdu do SSSR a možnou ztrátou hodností.

Rušný týden prezidenta 4. 9. 90

(čtk): Čs. prezident Václav Havel promluví na závěr zvláštního zasedání Světového ekonomického fóra v Československu v pátek 6. září.

Jak se v Praze novináři dozvěděli z pravidelných informací prezidentova tiskového mluvčího M. Žantovského, Václav Havel tento týden mj. přijme generálního tajemníka NATO M. Wörnera, předá jmenovací dekret novému předsedovi ČSAV akademiku O. Wichterlemu, Akademik věd také navštívil. Rovněž se setká se zástupci VPN. M. Žantovský rovněž opravil svou chybnou informaci z minulého týdne týkající se platů prezidenta. Měsíční příjem nečiní 25 000 Kčs, ale 55 000 korun. Částka 25 000 je určena na reprezentaci. Ekonomický poradce prezidenta Richard Wagner informoval o setkání ekonomů na Hrádečku a M. Žantovský v odpovědích

na otázky řekl, že posoudit ústavnost zřízení ministerstva zahraničních vztahů SR a pověření Milana Kňažka jeho řízením, musí především parlament. Zároveň podotkl, že se ukazuje naléhavost zřízení ústavního soudu, který by měl být zřízen asi do dvou měsíců. Ekonomický poradce informoval o čs. snaze dovézt ropu z jiných zemí než dosud, pokud možno v rámci vazbových obchodů. Byl např. uzavřen kontrakt s Brazílií na dodávky benzínu za čs. tramvaje a s Argentinou na výměnu ropy za čtyři čs. elektřiny.

M. Žantovský dementoval informaci slovenských novin „Zmena“, podle níž měl pan prezident kupovat

automobil Rolls Royce. Zároveň potvrdil, že byl pro prezidentskou kancelář dodán další vůz BMW, který byl objednan spolu s ostatními, již koupenými, ale měl delší dodací lhůtu. Na dotaz, kolik vozů značky BMW v současné době prezidentská kancelář má, M. Žantovský nebyl schopen odpovědět. Řekl, že je bude muset spočítat a konkrétní informaci podá příště.

Sowjetpanzer im Angebot

PRAG, 18. September (dpa). Ein Angebot besonderer Art hat die tschechoslowakische Stadt Benesov einem bundesdeutschen Interessenten gemacht. Sie hat ihm einen — wie es die Stadtverwaltung am Dienstag nannte — „fahr- und schießtüchtigen“ Panzer vom sowjetischen Typ T-34 zum Kauf angeboten. Das Kettenfahrzeug „schmückte“ bislang den Marktplatz der Kleinstadt als Denkmal an die „heroischen sowjetischen Befreier“.

Der Preis sei noch nicht vereinbart worden, da der Verkauf dem Zoll Sorgen bereite, hieß es aus der Stadtverwaltung. Zunächst müsse geklärt werden, ob es sich um ein „Museumsexponat“, ein „Fahrzeug“ oder eine „Waffe“ handle.

si nezvedený student, jenž si usmíval píchat pannu do nepatřičných míst svým rapírem, které tenkrát nosili studenti u boku. Rozvztekaná siréna toho měla brzy dost. Za hlasitého sakrování svlékla ze sebe kóžl zhotovenou z tulení pokožky a před užaslými diváky se zjevil obyčejný košilatý chlap, který se dal na útěk k blízkému vitavskému břehu. Nefalšovanou ženskostí se mohla honosit »pravá« mořská najáda, ukazovaná někdy v roce 1843 v dnes již neexistujícím hostinci U Perleu na Poříčí. S poněkud povadlými řadry a vysokou načesanou frizúrou okouzlovala nejen mužské diváky, ale také poříčské kluky, jimž byla tato nepatřičná zábava záhy různě zamezena. Sladký lahodný likér, jimž ji potajmu napájel jeden z obdivovatelů, ji připravil o její vzácnost a přírodní výjimečnost. Přiznala se svému cítili, že pochází z Nuslí, a že pádně ráda poskytne vše, oč jí požádají.

to tak až do roku 1966, kdy ji tři pražští kumštýři — sochaři — obnovili. Originál byl pletně uložen mezi památné gotické plastiky.

Ještě před několika desítkami let bývaly mořské panny ukazovány jako podivuhodné

v jedné z almar také usušená hlava takové mořské najády.

Podívaná na rybí krasavy bývala možná v Praze častější, ale jinak byla historie dost skoupá v jejich popisu. Někdy ve 20. letech 18. století ukazoval na Štvanici italský prin-

Mořské panny bez záhad

hříčky přírody na poutích a na jarmarcích. Přírodnické literatura minulých generací to s mořskými pannami myslela docela vážně. Dokonce prášek z těla takové mořské Strény byl pokládán za mocné lékářské arkánum. Jeden z pražských apatykářů, Francouz Petr Chaval, vlastníci »sklep apotečnický proti jezuitům« v roce 1595, měl na skladě jako drahocennou specií i několik liber sušeného ocasu mořské panny. V tom čase také v císařských sbírkách Rudolfa II., v »kuns-komoře« na Hradčanech, byla

cípál širbante prostovlasou mořskou pannu, provádějící v dřevěné kádí pravé divy. Mohutnými rozmachy svého ocasu napěňovala vodu ve svém dřevěném akváriu. Na požádání zpívala chlapáckým ochraptělým hlasem talánské písně a doprovázela je hrou na mandolínu. Jinak s rozkoší pojídala vepřovou pečení se zelím, li-vance a pepřové placky. V pítí piva se prý vyrovnala dospělým ctitelům chmeloviny. Vypít korbílek plivního moku jedním tahem dovedla virtuózně. Zkázu její exotiky přivodil jaký-

na Slovensku, a tomu odpovídajících reakcí v českých zemích. Atmosféru nezvořily na obou stranách jsme si uvědomovali i my v Čechách i federální vláda. Právě ona dala podnět k setkání v Trenčianských Teplicích.

A co doprava a spoje nebo zahran-niční politika. Zůstanou zcela v kompetenci federace? Domníváte se, že v případě, že tomu tak nebude, může federace účinně fungovat?

Ujiskňuji vás, že ani naše ani slo-venská reprezentace, natož zástupci federální vlády, nepočítají s tím, že by zahraniční politika neměla zůstat v kompetenci federace. Zahraniční politika i nadále v kompetenci federace zcela zůstává. To, o čem mluvím, je otázka mezinárodních, nikoli mezinárodních vztahů. Pokud jde o dopravu a spoje — předně: vracíme se k důvodům, proč federace z roku 1968, jež bylo zmíněno až v tzv. normalizačním období v roce 1970. Z druhé: pouze hospodářství bude re-publika, legislativní úprava, tj. např. přepravní řád nebo tarify, zůstanou federální.

Jak to bude se zákonodárnými iniciativami. Přejdou na národní úroveň?

„Pokud vím, v Trenčianských Teplicích se o přesunutí zákonodárné iniciativy nejednalo. Nežle vyložit, že se postupně budou vzhledem k vývoji projevovat více v republikách. Zákonodárné iniciativy jsou však jedna věc a legislativa druhá, ještě bych se chtěla zmínit o tom, že nedorozu-mění, ke kterým dochází, je založeno zřejmě na nedostatku vzájemných in-formací. Vláda měla podle mého názoru informovat naši veřejnost o prů-běhu jednání v Trenčianských Teplicích bezprostředně v návaznosti na vlastní jednání. Tak by se bylo zabránilo zbytečným dohadům a někdy neadekvátním reakcím.“

Stříbrný poklad

(pk): Téměř tři sta let odpovídaly v zemi uprostřed obce Žibie v okrese Píseň-sever stříbrné patnáctihrací s portrétem Leopolda I. Nyní byly objeveny pracovníky Przemích staveb Píseň při úpravě stavební plochy pro bytovky. Děve na tomto místě stály čtyři chalupy a je tedy pravděpodob-né, že si poklad uschovaly v hlubné nádobě, zakopal šetrný majitel na svém pozemku. Díky věcnému zá-sahu pracovníků okresního muzea v Mariánské Týnci a ONV Píseň-sever se podařilo zabránit rozboření nálezu, který je podle zákona majetkem státu. Jedná se o třicet minut z poloviny 17. století, jež byly předány k odpo-rnému zpracování numismatickému od-ělení Západočeského muzea v Píseň.

Proč vzniklo nedorozumění

Odpovídá předsedkyně ČNR Dagmar Burešová

(tetej): Národný program čeká na poražce nejvyššího zástupce české republiky, která se sejde 4. a 5. září na schůzi ČNR. Před-návěrně budou vládní návrhy zákonů ČNR, které naše veřejnost netrpělivě očekává — a obecně o volbách do zastupitelstev a o hl. m. Praze. K ple-nu ČNR národní rady předsedkyně ČNR D. Burešová poskytl rozhovor ČTK. Z něj vyjmáme:

Před setkáním v Trenčianských Teplicích jednali slovenští zástupci s po-litickými sílami na Slovensku. Vy-volala podobnou iniciativu česká vláda?

Česká vláda je podle ústavy nej-vyšším orgánem státní moci v České republice. Vládu jmenovalo předse-dnictví ČNR zvolené ve svobodných volbách, plénum ČNR vládu vyslovilo návrh, a proto si myslím, že není věcný důvod k tomu, aby vláda před-jednávala stanoviska se všemi politickými sílami. Vždyť jde o vládu koaliční, která reprezentuje všechny po-

litické síly kromě KSČ.

Z vystoupení V. Mečiara na schůzi SNR vyplývá, že v Trenčianských Teplicích byly přítomny všechny návrhy slovenské strany, kromě časových ter-mínů. Můžete to potvrdit?

Vystoupil V. Mečiar v SNR je interpretováno otázku, pokud ne-přesně. Slovenské námitky, stejně tak jako české námitky, jsou pouze pro-jevem, který zahájí vlastní proces. Slovenská strana dala impulz k do-stolení problému díve, patrně z dů-vodu některých separatistických snah

Turné Karla Gotta

(kr): Velké turné po městech Čech, Moravy a Slovenska připravuje v termínu od 11. září do 22. října K. Gott se svým souborem. Představí se ve sportovních halách měst Příbram, České Rudějovice, Bratislava, Košice, Hradec Králové, Trnava, Žilina, Brno, Chomutov, Most, Přerov, Olomouc, Praha a Ostrava. Ve svém novém koncertním programu uvede Gott vedle svého kmenového repertoáru i několik novi-

nek z chystaného supraphonského alba Plámo lásky a pozve na pódium ho-ty, jimiž jsou taneční skupina UNO, J. Zelenková a K. Hála. K. Gott do-přovodí jeho orchestr za řízení P. Vě-trovce a vokální soubor.

Když už ho vidíte za valuty nechtějí... CHATELAINA!

● Starobylé ruské město Gorkij do-stalo zpět svůj původní název Nižnij Novgorod. Rozhodl o tom ve střední oblastní sověť. Gorkovská oblast se od nynějška jmenuje Nižnegorodskája.

Znovu Chlum sv. Maří

(re): Chlum sv. Maří býval poutním místem českého řádu založeného Anež-kou Českou - Přemyslovnou. V období tuhé normalizace byl jeho název změ-něn na Chlum nad Ohří. V sobotu se zde konala slavnostní mše svatá, kte-rou celebroidal světitel biskup pražský A. Liška, při níž byl posvěcen tradič-ní název obce Chlum sv. Maří (ně-mecky Maria Kulm).

Thatcher entschuldigt sich für Münchener Abkommen

PRAG, 18. September (dpa). Die britische Premierministerin Margaret Thatcher hat sich am Dienstag vor dem tschecho-slowakischen Bundsparlament für Großbritannien's Beteiligung am Münchener Abkommen vom 29. September 1938 entschuldigt. Sie sagte den 300 Abgeordneten: „Wir haben Euch 1938, als wir eine Politik der Beschwichtigung führten, ent-täuscht. Dafür schämen wir uns.“ Ähnliches war 1938 wurde sich im Hinblick auf die Golfkrise nicht wiederholen.

Im Münchener Abkommen hatten Großbritannien, Frankreich und Italien zugesichert, daß die tschechoslowaki-schen Grenzgebiete, das Sudetenland, an das Deutsche Reich abgetreten werden.

Posledních 12 000 kubánských vojáků odejde z Angoly nejpozději do konce června příštího roku. Potvrdil to v nedě-li v angolském hlavním městě Luandě mluvčí OSN.

Přešli jsme do pasíva

Předseda SBČS o naší platební bilanci

(kž): O vývoji platební bilance našeho státu a perspektivách čs. bankovníctví hovořil na včerejší tiskové besedě Úřadu předsednictva vlády ČSFR předseda Státní banky Československé Josef Tošovský.

V oblasti volně směnitelných měn jsme mohli koncem prvního pololetí letošního roku zaznamenat schodek ve výši 2,8 miliard korun. Devizová pozice státu, což je rozdíl mezi pohledávkami a dluhy, tak opět přešla po šesti letech po pasíva ve výši 1,7 miliardy korun, i když na počátku roku jsme měli ještě aktiva ve výši 1,1 miliardy. Ve vývozu se nepodařilo i přes

změkčení kursu koruny k volně směnitelným měnám udržet dynamiku z loňského roku. Devalvační zdražení vývozu naopak zřejmě nebylo dostatečně intenzivní, neboť objem dovozů vzrostl o téměř dvacet procent. V průběhu prvního pololetí se snížila naše hrubá zadluženost ze 7,9 na 7,1 miliard amerických dolarů.

U směnitelných měn, což je například převoditelný rubl, jsme zaznamenali schodek 4,9 miliard korun. Přitom ve stejném období loňského roku jsme měli aktivní saldo ve výši 7 miliard Kčs. Dosažené výsledky signalizují, že v konfrontaci s náročnějšími světovými tržními podmínkami můžeme očekávat problémy při vývozu zboží i v teritoriích, kde k nim v uplynulém období nedocházelo.

O kursu čs. koruny J. Tošovský řekl mj., že by měl být tržní, nehledě na to, jaká bude jeho úroveň. Také se zmínil o turistickém kursu koruny, rozsáhlém černém trhu a vekslačství. Například v Praze se jím zabývá zhruba 30 tisíc osob. Řešením je dovoz žádaného zboží na vnitřní trh a srovnání cenových relací. Pokud si občané budou moci nakoupit devizové prostředky výhodněji v bance, půjdou tam.

● Sefir o váze 979 karátů byl nalezen v barmském Mogoku, asi 800 kilometrů severně od hlavního města země Rangúnu. Má barvu temně modrého nebe a je „takřka dokonalý“.

Veksláci modernizují

Naši veksláci a jim podobní podnikaví občané se značně modernizují. O tom, že mají vyslačky a službu konajících jejich pomocí upozorňuje na blížící se nebezpečí ze strany policie, jsme vás před časem informovali. Sorta těchto lidí se však vybarvila i „pistolkami“. Jedná se o dovoz ze zemí, kde pro nás dnes znamená požití.

Revolver je ráže 9 milimetrů, na první pohled k nerozeznání od pravého. V hlavní je nálož, aby z něj nešel vystřelit náboj, a má na sobě zbrojního útadu. Nábojnice, které se do něj používají, jsou plněné slzným nebo nervovým plynem — účinnost na 100 metrů. Pro lepší názornost vám jednu takovou pistolku představujeme na snímku našeho spolupracovníka, který byl nedávno v SRN. Obchodník mu sdělil, že Češi a Slováci jsou tu častými hosty...

Naše informační zdroje tvrdí, že se, bohužel, o revolvéry značně zajímá garterka, pokusy o přepadení za použití této zbraně už policie zaregistrovala. Na černém trhu v našem městě je „pistolka“ k mání za pět tisíc korun, nábojnice stojí pouhou padesátikorunu. Takže na druhé straně se tímto odstrašujícím prostředkem vybavila i řada soukromých podnikatelů a obchodníků.

Die 5 Bäuche des Mannes

Welchen trägt Ihr Mann gerade?

Der Londoner Internist Dr. Jeoffrey Pint untersuchte, was Männern so schwer zu schaffen macht — ihre Bäuche. Mal Hand auf den Leib, meine Damen: Welchen trägt Ihr Liebster gerade? Es gibt fünf Typen:

Der „kleine Freund“ schleicht sich oft im Urlaubein. Man merkt ihn erst, wenn Freunde spotten: „Hast du einen neuen ständigen Begleiter?“

Der unsichtbare Gürtel. Das Jackett eine Nummer größer, die Schnalle ein Loch weiter. Man entdeckt seine Vorliebe für weite Pullis. Beim Flirten zieht er

jetzt den Bauch ein.

Die Pullover-Melone sprengt die Kleiderordnung: von hinten: schmale Hüften, breite Schultern. Von der Seite: eine Katastrophe (5. Monat).

Die Auswanderung: Fettzellen finden eine neue Heimat. Krägen zu eng, Kinn wippt dreimal, erste Hosenträger.

Das Brando-Modell wagt majestätisch daher. Er lächelt wieder gern sein Spiegelbild an, ein gestandener Kerl. Und wenn einer spottet, sagen sie: „Die alten Chinesen fanden Dicke schön.“

Do pražských ulic se vrací (věříme) jízdní policie

ně. S nabídkou spolupráce přišel známý pražský jezdecký oddíl, který sídlí na Trojském ostrově — Žizka.

A kdy se první policisté na koních v Praze dočkáme? Těžko říci. I kdyby se všechno naplno

rozjelo třeba hned zítra, počítáme zhruba s druhou polovinou příštího roku. Důležitě je, že myšlenka jízdní policie na chůzi podporu nejen u vedení ministerstva vnitra, ale také u národních výborů i samotných občanů, a tak se již najdou i potřebné finanční prostředky. Podle úvah by se v první řadě mělo začít s výcvikem dvacetí příslušníků a devíti koní.

Ve věku 67 let zemřel v Brémách významný český publicista dr. Vilém Fuks, jenž byl ve funkci vedoucího brémského rozhlasu vyznamenaný Zásluhovým křížem SRN I. třídy.

Začátky nejsou jednoduché. Bude třeba vybrat vhodné služební koně (podle vzoru služební pes) — měli by to jednotně být ryzáci — i příslušníky, všem poskytnout potřebný výcvik, sehnat prostory k ustájení, sedlácký materiál, uniformy a podob-

CHRÁNÍ NÁS STARÉ STRUKTURY?

se ve veřejnosti patrně ukazuje jako nedostatečně přesvědčivý, aby mohl lidem vysvětlit smysl rychlého, bolestivého, ale léčivého řezu. Obyvatelstvo se mezitím začíná vážně snepokojet v souvislosti se svěřením cen a začínající nezaměstnaností, bez toho, že by vidělo, odkud by měly přijít recepty na nápravu. Jako možná nástupce M. Čalíky uvádí list ministrů financí ČSFR V. Klause a předsedu české vlády P. Pitharta. Konstatuje, že Klaus požaduje reformní přechod bez ohledu na nevyhnutelný sociální šok. Pithart je protagistou změn na základě obzvláštního přízvušení. Změna vlády má tedy v zásadě přínést rozhodnutí v tomto ochromujícím rozporu, přičemž obsa- nová tendence je ještě úplně otevře-

na. Zdá se totiž, že rovněž u prezidenta Václava Havla, který musí inovovat premiéra, jsou záležitosti ještě v chodu: prezident, zpočátku spíše přítel ostrého řezu, se zdá být dnes více nakloněn obzvláštním změnám. Zatím zůstává pouze všeobecná zlatá nad výhodami starých struktur. Přitom paradoxním způsobem jsou to stále ještě tyto staré struktury, které mají drží pohromadě a chrání před chaotickými jevy, mni Süddeutsche Zeitung.

Tento vtip se vypráví v Izraeli:

Knesset (místní parlament) debatuje o tom, jak by se dal zlepšit neutěšený stav hospodářství.

Návrh jednoho poslance: „Podívejte se na Němce a Japonce. Navrhují vyhlásit válku Spojeným státům a prohrát.“

Bouřlivý potlesk. Po chvíli jeden staříček poslanec namítne: „No jo, ale co kdybychom vyhráli.“

Koruna versus zlotý

Kurs podle nabídky a poptávky

(čtk): Nutnost zrealizování kursu čs. koruny a polského zlotého byla dohodnuta, samotný kurs však ne. Tak by se daly stručně shrnout výsledky jednání čs.-polského výboru pro hospodářskou a vědeckotechnickou spolupráci, s nimiž včera v Praze seznámili novináře předsedové obou částí tohoto výboru — federální ministr financí V. Klaus a náměstek předsedy rady ministrů J. Janowski.

Spornou otázkou je výchozí úroveň kursu. Čs. strana požaduje jeho okamžitou změnu na 280–300 zlotých za 1 Kčs. Poměr vychází ze současného černého kursu a — jak konstatoval ministr Klaus — odpovídá kursu ve světových bankách. Průběžně by byl upravován podle nabídky a poptávky na trhu. Polská strana to odmítá s tím, že kurs by měl být utvářen postupně na základě nabídky a poptávky. Argumentuje tím, že čs. návrh kursu je vytvářen v podmínkách „polootvřeného“ trhu i cestovního ruchu. Do 20. října t. r. by měly být vyřešeny nové technickoorganizační podmínky malého pohraničního styku, který je vláda ČSFR připravena obnovit od 1. 11. 1990. Polská strana si podle vyjádření místopředsedy rady ministrů uvědomuje všechny potíže, které rozšířením kontaktů způsobí

hlavně v Československu, včetně důsledků souvisejících s nelegálními jevy. Označuje je však za okrajové. Vyjádřila ochotu odkupovat přebytek polské měny v Československu, vzniklý otevřením hranic, za volnou měnu. Čs.-polský výbor posoudil otázky dalšího rozvoje vzájemného zahraničního obchodu (bylo dohodnuto provádět obchod tak, aby mohly země do příštího roku vstoupit se vzájemně vyrovnanou bilancí), dále problematikou dopravy, spojů a ochrany životního prostředí. Např. problém uzavření polských požadavků za znečištění Odry v roce 1986 a výstavby koksovy ve Stonavě. Polská strana vyšla vstříc čs. požadavku vrátit se k této otázce až po projednání celého čs. energetického programu ve federální vládě, což by mělo být do konce tohoto roku.

Rakouský optimismus

VIDEN: Celých 78 procent Raků šanů pohlíží s optimismem na nynější stav i perspektivu hospodářství své země. Počet optimistů se zvýšil od minulého roku o čtyři procenta. Nejnovější statistické údaje ukazují, že Rakousko je s 12 procenty na prvním místě mezi 24 členskými zeměmi OECD v ekonomickém růstu. Začátkem září překročila zaměstnanost rekordní hranici tří miliónů. V Rakousku je nyní 139 tisíc nezaměstnaných. Rakousko je na 12. místě žebříčku nejbohatších zemí světa s ročním hrubým domácím produktem na obyvatele 170 720 šilinků.

● Benzín je v Jugoslávii od včerejška opět dražší. Litř 90oktanového benzínu super stojí nyní 83 dinárů, levnější 80oktanový benzín je za osm dinárů a za litr 85oktanového bezolovnatého benzínu motoristé zaplatí 9,8 dinárů. Motorová daň zdražila na 6,9 dinárů. **6.9.90**

Kdo hraje s Černým Petrem?

Ministři vlády ČR V. Štěpová a B. Kubát na inspekční cestě

(čtk): Koho obvinít za to, že až se vyrábí více potravin, než se dá spotřebovat, nedostanou se k zákazníkovi? Za odpovědi se v sobotu vypravili ministři obchodu a cestovního ruchu ČR V. Štěpová a ministr zemědělství ČR B. Kubát na sever od Prahy, aby zjistili, zda onoho černého Petra má v kartách obchod nebo potravináři.

Při první zastávce v Benátkách nad Jizerou to vypadal, že nikdo, prodej na masa a uzenin i sousední samoobsluha měla zboží vcelku dostatek. Dobrá úroveň v masné si přímo vynucovala otázku, kolik je v okolí soukromých řezníků. Jen jeden, odpověděl vedoucí, ale jak se ministři hned přesvědčili — stojí za to. J. Dušíř se „udělal pro sebe“ už před dvěma lety, zaměstnává 16 pracovníků a v úterý otevře ve svém domku další prodejní prostor. Vše zatím uhradil ze zisku, vypůjčit si bude muset až za dva měsíce, říká s poněkud trpkým úsměvem, a to prodávacům platí za 32 hodin měsíčně od 2300 do 2700 čistého a řezníkům až tři tisíce.

V malé samoobsluze Hejtmánka v Mladé Boleslavi zeje chladicí pult pro mlékařské výrobky dlouho před desátou hodinou prázdný. Vedoucí ale tvrdí, že z velkoobchodu dostane, co si objedná. Ze pultu o prodejnu nebude nejlepší, dokazuje i prohlídka skladovacích prostorů — plesnivý chléb a zkažené zboží na podlaze, nepořádek. „Tak to jsem v životě neviděl.“ Kroutí hlavou V. Štěpová.

Z českolipské výroby mraženého mlékařského zboží se vozí výrobky do Litoměřic a ze stejné provozovny v Litoměřicích se naopak dodává mražený sortiment do České Lípy. Není tedy divu, že se do prodejny nedostane nic. Mláka vedoucí samoobsluhy Lipka v České Lípě.

„Výsledky jsou neradostné a mohou za to lidé.“ řekla V. Štěpová při závěrečném hodnocení. Ministr Kubát připomněl, že v uplynulém týdnu svolal ředitele všech masokombinátů, mlékařů a čokoládoven a důrazně je požádal, aby výrobci začali kontrolovat, do jaké míry je trh zásoben a

udělali vše pro to, aby své zboží dostali k zákazníkovi. Několik ředitelů potravinářských podniků také před 14 dny vyměnili. „A výsledek už je vidět.“ dodala ministryně Štěpová. „Přesvědčili jsme se,“ pokračovala, „že správnou cestou je privatizace, obnovení pocitu vlastnictví a zájmu prodávat na úrovni. Přednostní právo při prodeji provozoven by měli mít jejich současní zaměstnanci.“

Kdo si tedy vytáhl Černého Petra? Tentokrát se po návštěvě třinácti obchodů zdálo, že to jsou nejspíše jejich vedoucí. Naprosila by jejich rychlá obměna. „Ministr Kubát vyměnil ředitele, ovšem ředitele velkých podniků,“ odpověděla V. Štěpová. „V obchodě je ale situace jiná. Museli bychom vyměnit tisíce vedoucích, a to prostě nejde. Proto je jedinou cestou vedoucí k nápravě urychlená privatizace a vytvoření konkurenčního prostředí.“

Tři žiletky za měsíc

HAVANA — S cílem zajistit na Kubě spravedlivější distribuci potravin a všech ostatních výrobků a zabránit vzniku front reviduje nyní ministerstvo vnitřního obchodu všechny tyto položky. Vše nejnutnější bude podléhat přidělovému systému. Oznámil to kubánský odborářský list Trabajadores s odvoláním na náměstka ministra vnitřního obchodu R. Fernández. Mezi výrobky, které byly nově zařazené do kategorie přidělových, patří například pokrývky, prostěradla, veškeré detergenty, prací prostředky, mýdlo, nábytek, sušenky, zápačky, masové konzervy, žiletky a další. Žiletky se vydávají v počtu tří kusů pro každého muže a jednoho kusu pro každou ženu na měsíc.

170 720 Kč!

Čeká 90 000 volných míst

níci i tzv. technicko-hospodářské pracovníci. Značné procento z nich jsou kvalifikované síly. Proti počtu žadatelů o zaměstnání je k dispozici údaj o téměř 90 000 volných pracovních místech v ČR rovněž k 31. 8. 1990, ovšem pouze 9000 je vhodných právě pro THP, na zbytek míst jsou požadovány dělnické profese. Nový zákon o zaměstnanosti by měl přimět podniky poskytovat pravidelně každých pět dní informace o volných místech.

Herec Josef Kobl oslavil sedmdesáté narozeniny včera večer a samotné narozeniny oslavil v muzikálu My fair lady. Na ostravských scénách vytvořil od roku 1947 množství rolí, především v operetách, které často režíroval a soubor řídil i jako umělecký zed.

(čtk): Podle sdělení tiskové mluvčí ministerstva práce a sociálních věcí ČR Renaty Hrbkové v České republice stále vzrůstá počet obyvatel, kteří využívají služeb zaměstnanosti. Zatímco v květnu se zajímalo o práci téměř 140 tisíc lidí, k 31. srpnu 1990 jich už bylo 14680. Z toho pouze necelá polovina pobírá podporu v nezaměstnanosti. Jsou to občané, které se do 15 dnů od registrace na příslušném úřadu nepodařilo zařadit do pracovního procesu. Ve skutečnosti však mění zaměstnání mnohem větší množství lidí, kteří si svá místa hledají sami. Více než 70 procent z celkového počtu pracujících. Evidování občanů měnících zaměstnání v ČR představují 0,3 procent z přibližně pěti miliónů všech pracovníků. Mezi nezaměstnanými jsou početně stejně zastoupeni dělníci.

Hrdý Kanad an s českým srdcem

(Vr): „Jako dítě Československa a občan Kanady mám zájem na blaho-bytu obou těchto zemí.“ řekl na včerejší tiskové konferenci v budově ministerstva financí novinářům Otto Jelinek, kanadský federální ministr státních příjmů.

Za důležitý výsledek své návštěvy v Československu označil O. Jelinek podepsání čs.-kanadské smlouvy z oblasti daňových vztahů mezi oběma státy, která je podle jeho názoru prvním krokem k překonání byrokratických překážek bránících rozvoji jejich spolupráce. Odstaněním dosud existujícího dvojholedu zdanění tak vzniknou stejné podmínky pro obě strany a vytvoří se příznivá atmosféra pro účast kanadských obchodních kruhů na obnově našeho hospodářství.

V Kanadě vstoupí tato dohoda v platnost téměř okamžitě, v Československu po projednání ve Federálním shromáždění a výměně ratifikací.

DŽELINEK...

Daserstaunliche Liebesleben der US-Präsidenten

VRCHOLEK jedné z nejvyšších budov světa, newyorského mrakodrapu Empire State Building, se od dneška bude každou noc koupat v červeno-bílo-modrém světle barev americké trikolóry. Správa budovy tak chce podle slov její mluvčí a manželky hlav-

A co GORDI a RAYDA?

mäßig Sexorgien im Weißen Haus, badete mit Sekretärinnen nackt im Pool. Aber auch mit Marilyn Monroe.

● Franklin Roosevelt (1933 bis 1945) verknügte sich mit seiner Sekretärin Lucy Mercer. Grund: Seine Frau Eleanor wurde eine intime Beziehung zur Journalistin Lorena Hickok nachgesagt, die sogar im Weißen Haus wohnte.

● Abraham Lincoln (1861 bis 1865) wurde von seiner Frau Mary für politische Fehlscheidungen hart bestraft – sie verweigerte sich ihm für mehrere Wochen.

● John F. Kennedy (ermordet 1963) fühlte regel-

während des Krieges, mit der rothaarigen, grünäugigen Kay Summersby die schönste Fahrerlin und Sekretärin zu haben. Trotz dieser heißen Affäre ließ „Mamie“ keinen Zweifel, daß sie und ihr „ike“ im Weißen Haus ein gemeinsames Bett teilten: „Ich kann jederzeit zu ihm rüberlaufen und ihm mit meiner Hand über seinen alten, kahlen Kopf streichen.“

● John F. Kennedy (ermordet 1963) fühlte regel-

mordet 1963) fühlte regel-

● Präsident Woodrow Wilson (1913 bis 1921) telegraphierte seiner Frau Ellen: „Bist du für den Sturm der Liebe bereit? Ich brenne nach dir.“

● Dwight D. Eisenhower (1953 bis 1961) dachte weniger an seine Frau „Mamie“. Er rühmte sich schon

mle“. Er rühmte sich schon

Das Weiße Haus in Washington, seit 179 Jahren als Sitz von bisher 41 Präsidenten. Journalist Carl Anthony hat in seinem Buch „From First Ladies“ jetzt die Türen der Schlafzimmer politischen Stürme merkelten Spalt geöffnet –

● Betty Ford hatte es mit ihrem Gerald (1974 bis 1977), „so oft als möglich“

● Harry Truman (1945 bis

Klimaanlagen machen nicht krank

Nach dem Umzug einer Firma klagten viele Mitarbeiter über die Klimaanlage, litten unter Konzentrationschwäche, Kopfschmerzen und Sehstörungen. Der Krankenstand verdoppelte sich. New Yorker Forscher tauschten ein Auswechseln der Klimaanlage vor, stellten Blumen an die Arbeitsplätze, ließen Knöpfe anbringen, mit denen die Mitarbeiter angeblich die Raumtemperatur selber steuern konnten. Doch die alte Klimaanlage blieb weiter in Betrieb. Ergebnis: Der Krankenstand und die

Odmítají snahy separatistů

(skl): Mohutnou vlnu odporu vyvolaly projevy nacionalistických vášní, které se stále častěji objevují u části slovenské veřejnosti. Na půdě SNR se k nim vyjádřil i premiér V. Mečiar.

Shromáždění při příležitosti uctění památky A. Hlinky podle jeho slov překročilo rámec oslav této osobnosti. Byly vysloveny myšlenky, řekl, které nemají s jeho odkazem nic společného. Je třeba zvážít, zda půjdeme cestou vyvolávání vášní mezi obyvatelstvem, cestou vykládání hesel, nebo se ubírat cestou konstruktivního dialogu.

Litujeme, že v rozporu s postojem, který A. Hlinka měl od roku 1918, některé kruhy chtějí z něho udělat nepřitele čs. státnosti. Na oslavách v Ružomberku se totiž snažily zhanobit jeho památku tím, že vyzývaly Slovenskou národní radu a slovenskou vládu, aby pracovaly na vytvoření samostatného slovenského státu. Odsuzujeme toto jednání, které považujeme za hazardování se slovenskými národními zájmy, protože nebere na vědomí současnou situaci, především

velké ekonomické problémy, i mezinárodní souvislosti a důsledky, které by se v jakékoli úpravě státoprávních poměrů ve střední a východní Evropě dostavily a Slovensko by těžce poškodilo, říká se v prohlášení Demokratické strany.

KC VPN poskytlo prohlášení, v němž mj. uvádí: Považujeme proto v této chvíli za nevyhnutelné celkem jednoznačně upozornit, že se neztotožňujeme s nacionalně vyhrocenými, separatistickými a často přímo hloupými výroky, které byly v Ružomberku vydávány za hlas Slováků. Mnoho Slováků se hlásí k ideám soužití Čechů a Slováků v jednom státě v duchu závěrů jednání tří vlád v Trenčianských Teplicích. Konstatujeme, že nejostřejší hlasy po úplné slovenské samostatnosti proudí především z úst lidí, kteří na Slovensku nežijí a jichž by se případné následky přímo nedotýkaly.

pro naše mladé muže a ženy, aby se bezpečně vrátili ke břehům naší krásné země. Fekla L. Helmsleyová. Národní barvy dostane mrakodrap od 72. po 102. poschodí, asi 400 metrů nad zemí.

CSFR vor Spaltung gewarnt

PRAG, 17. September (AP). Die britische Premierministerin Margaret Thatcher hat bei ihrem ersten Besuch in der Tschechoslowakei das Land vor den Gefahren einer Spaltung gewarnt. „Es wäre eine große Tragödie, wenn die Menschen die neue Freiheit zum Aufbau von Differenzen nutzen würden“, sagte sie nach Angaben britischer Delegationskreise bei ihren Gesprächen mit der tschechoslowakischen Führung am Montag. Sie wurde auch von Staatspräsident Václav Havel empfangen, der zuvor ebenfalls in der Bundesversammlung angesichts der fortschreitenden Einigung Europas vor einer Spaltung der CSFR gewarnt hatte.

Tod beim Abgang von der Bühne

LYON. Kurz nach einem Auftritt bei der Internationalen Tanz-Biennale in Lyon in Frankreich ist der amerikanische Stepptänzer Steve Condos einem Herzinfarkt erlegen. Der 72-jährige farbige Tänzer war bereits an den zwei vorangegangenen Tagen aufgetreten. Angesichts des Erfolges seiner Nummer war eine zusätzliche Vorstellung anberaumt worden. Nach dem rund zehnmütigen Auftritt brach er zusammen und starb kurz darauf in seiner Garderobe. Das Publikum erfuhr von seinem Tod erst am Ende des Gala-Abends. Condos wirkte in zahlreichen Musicals und Filmen mit und trat mit Stars wie Count Basie und Duke Ellington auf.

Spletl si Kriegla s Kolderem

MOSKVA: „V roce 1968 jsem byl proti ozbrojenému vpádu vojsk. Myslel jsem si tehdy, že je třeba uplatnit politické metody a opírat se přitom o zdravé síly v Československu,“ tvrdí bývalý první tajemník KS Ukrajiny a člen politického byra ÚV KSSS S. Selost v rozhovoru, který věru uveřejnil list Moskovskij Komsomolets. Redaktor deníku připomíná, že Selost se v roce 1968 před invazí vojsk zúčastnil jednání s československým vedením a v Dubčkově vzpomínkách je označován za agresivního člověka, který trval na vyslání tanků. Zmínil se také o kulze Zdeňka Mlynáře. Mraz přichází z Kremlu, ve které je považován za neagresivnějšího člena sovětské delegace na rozhovorech Selost tehdy podle Mlynáře řekl o členovi ÚV KSČ Kolderovi: „S holkým židem se vůbec nebodlám bavit.“

„To je hloupost,“ uvádí 83letý Selost. „Za první Kolder není žid, a za

druhé jsem k němu měl velmi dobrý vztah. Podle mého názoru tehdy zaujímal správný postoj.“

„Byl jsem hlavně proti nedůsledné Dubčkově politice. Ptal jsem se Dubčka, co se to u něj doma děje. Jak to, že se na hranicích rozšířili letáky požadující část ukrajinského území? Odpověděl mi, že o tom nic neví. Ale když neví, pak nemá situaci v rukou. Dubček bylo třeba vystřídat, jinak východisko neexistovalo, stál se hrdinou pravicových sil v Československu.“

VOUL ŽOSTA NE VOLEM!

Výjimka pro ministra

(čtk): Do historického města Chebu včera zavítal bavorský ministr práce a sociálních věcí ze Spolkové republiky Německo Gebhart Glöck. Po-

Beschwerden sanken wieder auf das normale Maß.

prvé po otevření hraničního přechodu Waldsassen — Svatý Kříž, který je určen jen pro pěší, jízdní kola a malolitražní motocykly, mu byl výjimečně povolen přejezd osobním automobilem. Hosta přijal předseda MNV v Chebu J. Kuja. Středem oboustranného zájmu bylo odlehčení automobilové dopravy na hraničním přechodu Pomezí do SRN, kde po zrušení vizové povlnosti za měsíc červenec přejelo přes 299 tisíc automobilů. Je to více než za celé letošní první pololetí. Jednou z možností je zpřístupnění pěšího přechodu na Svatém Kříži pro osobní automobily.

ního majitele L. Helmsleyové vyjádřit své bláznivé počty a podporu americkým vojákům na nebezpečné misi v Perském zálivu. „Osvětení Empire State Building bude sloužit jako posel svobody a demokracie a jako malá

Boj o Havelské tržiště

Damoklův meč nad drobnými pěstiteli

V úterý 28. srpna t. r. bude zasedat rada ONV v Praze 1, která rozhodne o vítězi z patnácti žadatelů o pronájem tržiště v Havelské ulici. Nad drobnými pěstiteli se snáší Damoklův meč. Přijdou o možnost prodávat své výrobky?

Prošla jsem několik pražských obchodů s ovocem a zeleninou. Paprky, rajská jablka, cibule. U „Nováků“ broskve a ohnivý kvěťák. Je deset hodin! Na Havelském tržišti je dosud živo, přestože prodávající jsou zde již od časného rána. Drobní pěstitelé nabízejí nakládačky, cibuli, pórek, salát, okurky, česnek, ba i ta rajská jablka a paprky. Z ovoce pak broznové víno, broskve, jablka, hrášek, svastky.

Tibor Varga z okresu Komárno jezdí do Prahy dvakrát v týdnu a za dopoledne prodá 250 kg ovoce a zeleniny. Stěžuje si na velkou konkurenci a obává se vysokých daní. Manželé Siklavovi z Lubotanic u Litoměřic — on zemědělský inženýr, manželka absolventka zahraničního obchodu VŠE. Na jejich kvěťák se opravdu srdce směje a tak mizí doslova před očima. Když se vracím na tržiště znovu po půlce hodiny a pátrám pohledem, není po nich ani stopy. Nevidím již ani manželé Drahoušpílové, kteří jsou již druhou generací soukromých pěstitelů. Nabízeli čerstvou zeleninu, pěkná jablka a hrášky. Ceny jsou zde pružné, lidí se poptávkou. Spokojení jsou prodávající i kupující. Tržiště má ovšem i své stinné stránky. Anna Trantová z Lubiny na okrese Trenčín máne provádí skladovými prostorami tohoto tržiště. Potmě prolézáme přesněmi dekami. Pořádně sem zateká.

Mnoho dalších prodávajících se obává rozmáhajících se překupníků, kteří nakupují ve velkoobchodu pod ruční, např. rajčata za čtyři až pět korun a na tržišti prodávají za deset. Soukromníci, kteří přivážejí denně čerstvou a kvalitní zeleninu musejí s cenou bojovat. Mnohdy pak konečně

efekt příliš nepřevyšuje investiční náklady a vynaloženou práci. A co teprve, bude-li Havelský trh v pronájmu? Kain buďme jezdit? Kde najdeme odbytiště?

Výkupny nechťejí od soukromníků nakupovat. Krátí uzavřené smlouvy nebo je vůbec neplní. Jeden z drobných pěstitelů, Zdeněk Burýšek, mi prozradil, že jim hrozí nebezpečí tehdy, kdy pronájem získá ten, kdo nakupuje ve státních skladech. Zejména se obávají vítězství V. Huplíka, kterého podporuje místopředseda ONV v Praze 1, a o kterém se domnívají, že svým slávkou vytlačí všechny malopěstitele. Proto se na čtyřicet soukromníků rozhodlo pro podpisovou akci na podporu Jany Macharové, která ke své žádosti o pronájem tržiště připojila i návrh na uspořádání provozu v Havelské ulici. Přislíbila rozšířit provozní dobu tržiště v letech měsíců, zlepšit podmínky prodávajících a ve spolupráci se zahraniční firmou zajistit i prodej jižního ovoce. Především se však Jana Macharová zaručuje, že zajistí přednostně prodej ovoce a zeleniny od soukromých pěstitelů.

AT LE ZEPYTAJÍ STARÝCH PĚSTELŮ: KD, JAK NA TO?

Vrahové přišli z NDR

MNICHOV: Vdova po bývalém předsetovi zemské vlády Šiesvicka-Holštýnska Uwe Barschelovi vyjádřila v dopise ministru vnitra NDR Diestelovi podezření, že se východoněmecká tajná policie „Stasi“ podílela na zavraždění jejího manžela. Barschel byl nalezen mrtev 11. října 1987 ve vaně

Pohřební průvod

Svým očím nemohl uvěřit starší muž, když po skončení sobotního fotbalového duela Bohemians—Ostrava dorazil na tramvajový ostrůvek před vladiónem ve vršovickém „dolčku“. Mazi kapkami krve leželi neuvěřitelně velký obomáč vlasů. Vlakonoši ohou celků, které na tribunách uhlídali policisté a členové pořádkové a ochranné agentury Argas. si při odchodu z ochozů doslova vjeři do vlasů. Na ulici se strhla bitva, opět museli zasahovat policisté s obušky a služebními psy. Průvoz na třídě SNB byl na dlouhé minuty přerušen. Divákům opouštějícím stadión se pak naskytl další smutný pohled: po kolektích jely krokem policejní vozy a oddělovaly od sebe „přiznávce“ obou celků, kteří se z obou stran chudníků nepřestávali orážet a provokovat. Směrem k Edenu putoval vlastně smuteční průvod, pohřbovací zřejmě poslední zbytky slušného fanatismu u nás. „Až na nádraží s nima jet nemůžeme. My si na ně počkáme!“, neodpustil si při cestě poznámku na adresu policistů jeden hlas z davu v zelenobílých barvách...

svého apartmá v Ženevském hotelu Beau Rivage. Vyšetřující soudkyně Nardinová po dvouletém šetření dospěla k závěru, že Barschel zemřel na těžkou otravu léky bez cizího přispění. V listopadu loňského roku však bylo vyšetřování na žádost rodiny obnoveno. Freya Barschelová dokládá své podezření mimo jiné tím, že léky, které způsobily smrt jejího manžela, „prokazatelně nejsou k dostání v SRN ani jinde v západní Evropě, nýbrž výhradně v NDR a v ostatních východoevropských zemích“.

NAJES DAYOLAND
TAYPRES FÄTRLAND!

dožil rehabilitace a po 22 letech exilu se natrvalo vrací do svobodného Československa.

novského kláštera, kde již nyní opět sídlí benediktinský řád. 21. srpna tohoto roku bylo panu opatovi doručeno do nemocnice soudní rozhodnutí o jeho rehabilitaci; pan opat byl v roce 1949 odsouzen v procesu s „agenty Vatikánu“ k doživotnímu vězení. Jako jediný ze skupiny duchovních se

DDR: Neues Geld — neue Preise

	Preis 1988 in Mark der DDR	Preise im August 1990 Ost Berlin	Preise im August 1990 Leipzig	Preis in der Bundesrepublik
500 g Bohnenkaffee	35,00	7,99 DM	8,88 DM	8,17 DM
250 g Butter	2,40	2,09 DM	2,21 DM	2,14 DM
1 000 g Koteletti	8,00	8,95 DM	9,79 DM	12,00 DM
1 000 g Mischbrot	0,52	2,99 DM	2,13 DM	3,34 DM
1 000 g Zucker	1,55	1,71 DM	1,98 DM	1,90 DM
1 Liter Vollmilch	0,68	1,39 DM	0,96 DM	1,29 DM
Farbfernseher DDR	4 900,00	—	1 499,00 DM	—
West	—	1 963,00 DM	1 599,00 DM	1 566,00 DM
Kühlschrank DDR	1 425,00	569,00 DM	554,00 DM	—
West	—	—	699,00 DM	573,00 DM
Waschmaschine DDR	2 300,00	675,00 DM	1 265,00 DM	—
West	—	1 361,00 DM	1 449,00 DM	1 014,00 DM

renci, která se uskutečnila dnes ve Waidhausu pod patronací české a bavorské zemské vlády. Zástupci Západoněmeckého krále a Bavorska prolehnali široký okruh otázek, týkajících se společného postupu v oblasti cestovního ruchu, dopravy, služeb, výrobních kooperací, podnikání a také účasti na řešení problematiky životního prostředí.

Waidhaus-Rozvadov a naopak

[čtk]: Dynamický vývoj přátelských vztahů v přibraničních oblastech západních Čech a Bavorska přivedl o víkend u obyvatel z obou stran hranice k jednemu stolu do Rozvadova na Tachovsku. Zajímavou a svým rozsahem zatím ojedinělou akci lze nazvat česko-německé dny přátelství, které začaly už v pátek a skončí dnes.

Obsah setkání chce připomenout oboustranný zájem o rozvoj spolupráce ve všech sférách společenského, politického i hospodářského života. Vedle setkání starostů Rozvadova a nedalekého Waidhausu zahrnoval rovněž několik kulturních i sportovních pořadů. V Rozvadově se střetly fotbalové jedenáctky obou měst, vystoupil dětský pěvecký sbor z Tachova. Večer se v Rozvadově tanco-

„Agent“ rehabilitován

[aš]: Opat břevnovského kláštera ThDr. Anastáz Opasek se ve věku 77 let podrobil v nemocnici v bavorském Erlangenu náročné a komplikované operaci. Podle sdělení jeho ošetřujících lékařů měla operace plný úspěch. Po nezbytné rekonvalescenci se pan opat definitivně přestěhuje do břev-

valo u dechovky. V neděli se obytvéle obou národností zúčastnili slavnostní mše na paměť příchodu. Odpovědné pak prošel průvod waidhauských organizací do Rozvadova s místními občany. Víkendové akce tvořily rámeček první česko-německé regionální konfe-

Na rozloučenou s „Kachnou“

Jeden z nejosobitějších vozů v historii automobilismu se sám stává historií. Automobilka Citroën přestala — nyní už doopravdy — vyrábět svůj nejmenší model CV, přezdívaný pohrdlivě, ale přesto láskyplně Kachna. Vznik tohoto auta spadá do poloviny třicátých let, když jeden z ředitelů pařížské centrály Citroëna navštívil venkovský trh. Zželelo se mu zde koní, stojících v palčivém slunci, zvenkovanu, tlačících káry, protože neměli ani ty koně. Na příští schůzi správní rady podal návrh na výrobu malého levného vozu, v němž by bylo místo pro rolníka, jeho panimámu a bednu brambor. Návrh byl přijat a konstruktéři Citroëna vyvinuli vůz, který nebyl zcela nepodoben plechovce na olejovky. Vysoká karosérie působila nemotorně, byla z vlnitého plechu na vrata od garáže, okna se vyklápěla a to vše poháněl dvouválec o obsahu 600 ccm. Výrobu přerušila válka, ale koncem 40. let začala „velká éra Kachny“. Vyrobito se jich přes sedm miliónů exemplářů, tedy počet, který překonal pouze Volkswagen se svým broukem, Ford ve dvacátých letech Železnou Ulzou, Toyota modelem Corolla a Nissan se svým Sunny. Kachna se později nabízela s několika motory — nejstlnější měl obsah 1100 kubických centimetrů.

Citroën 2 CV — zvaný původně Deux chevats — Dva koně a později překřtěný na Kachnu se však nestal typickým vozidlem rolníků, ale několika generací mladých lidí, s vyhraněným životním postojem a ideologií. Typickým držitelem Kachny se stal mladý člověk s dlouhými, nikoli příliš pěstěnými vlasy, který chodí demonstrovat proti výstavbě atomových elektráren, nových letištních rozjezdových ploch, dálnic a průmyslových

objektů, pokud mu to jeho peněženka dovolí, žije se biologicky nezávadnou stravou, protestuje proti západnímu vyzbrojení a potěšení mu dělá provokovat šosáky. Volí levicové strany a jeho krédem je návrat k přírodě. Je řidičem Kachny z přesvědčení a s její pomocí manifestuje své politické a společenské zařazení.

Teď tedy Citroën Kachna poputuje do automobilového muzea, kde zaujme tam jistě zasloužené místo, protože přes svou vnějškovou ošklivost — anebo právě její zásluhou — se toto „antlauto“ samo postavilo pomník v dějinách automobilismu.

KONEČNĚ SE VI, PROČ NEMCI
JI DÍKALI „DÖSCHWÖ“...

Mit ihrem Stückchen Schweiz hat die UdSSR nichts als Ärger

Andere haben ein Bankkonto in der Schweiz, die Sowjetunion besitzt ein Grundstück in der Eidgenossenschaft. Trotzdem wird Moskau mit diesem Immobilienbesitz nicht glücklich, denn die 563 Quadratmeter Felswand in der unwirtlichen Schöllenschlucht auf der Nordseite des Gotthard-Passes verursachen Jahr für Jahr Unterhaltskosten, die in keinem vernünftigen Verhältnis mehr stehen zum „Wert“ der geschenkten Parzelle.

Hinter dem Verlustgeschäft Moskaus stehen die historischen Heldentaten des russischen Generals Suworow und seiner Expeditionsarmee. Von der Lombardei aus sollte das Russenheer 1799 durch die Schweizer Hochalpen am Sankt Gotthard in Richtung Bodensee vorstoßen, um dort österreichischen Truppen im Kampf gegen französische Besatzer beizustehen. Über 6000 Soldaten aus Rußland stürzten mit Pferden, Fuhrwerken und schweren Lasten in die Schöllenschlucht, als die Suworow-Armee einen Weg durch das Felslabyrinth suchte. Obwohl dieses Debakel für den Ausgang des europäischen Krieges auf eidgenössischem Boden keineswegs entscheidend war, ersuchte am 13. Oktober 1893 der russische Fürst Galizin den Korporationsrat (Bürgerat) der Talschaft Ursern im Kanton Uri um „Terrainabtretung bei der Teufelsbrücke zum Zwecke der Errichtung eines Monuments“.

Weil Rußlands Zar Alexander I. sich auf dem Wiener Kongreß von 1815 tatkräftig für die Anerkennung der schweizerischen Neutralität eingesetzt hatte, schenkte die Bürger von Ursern dem Kaiserreich Rußland genau 563 Quadratmeter ihrer furchterregenden Felslandschaft und trugen diese Parzelle Nr. 725 als Moskaus Besitz in ihr Grundbuch ein. Seit dem 26. September 1898 steht mitten in der Schöllenschlucht ein gewaltiges Granitmonument mit kyrillischer Inschrift, das an den alpinen Gewaltmarsch der Suworow-Armee erinnert.

Doch die Erben der Zaren, die UdSSR als heutige Besitzerin des Schweizer Denkmalgrundstücks, beschränken die Verehrung der verblichenen Helden auf das absolute Minimum. Einmal jährlich begutachtet ein Mitarbeiter der Sowjet-Botschaft in Bern das Denkmal, was dann häufig zu Schwierigkeiten führt.

Denn Moosbefall und Schmutzspuren von Bergunwettern machen die Gedenkstätte jedes Jahr von neuem zu einem häßlichen Anblick. Mehr als 300 Franken (rund 360 Mark) mochte Moskau bisher aber für die jährliche Pflege des Monuments nicht ausgeben, Heldenaten hin oder her. Für diese bescheidene Summe wiederrum leisten die Gemeindeangestellten nur gerade ein paar symbolische Putzarbeiten, aber eben keine richtige Denkmalpflege. Vor drei Jahren schließlich rutschte bei einem Unwetter der Zugang zum Denkmal in die Schlucht. Neu gebaut haben diesen Felsweg die Schweizer, über die offene Rechnung wird immer noch verhandelt.

Inzwischen aber wird die Totalüberholung der Suworow-Stätte unumgänglich, weil das riesige Steinkreuz und die Goldlettern aus Messing unter Moos und Schimmel bald völlig verschwinden. Das Amt für Wasserbau des Kantons Uri möchte perfekte Arbeit leisten, Rinnale im Felsmassiv fassen und diese so ableiten, daß die Gedenkstätte für ein weiteres Jahrhundert unversehrt bestehen bleiben kann. Geschätzte Kosten: Mindestens 100 000 Franken. „Da mit der Sowjetunion als Geldgeberin nur sehr beschränkt gerechnet werden kann“, wie die einheimischen Behörden vermuten, wird das Problem der dauerhaften russischen Heldenverehrung zu einer nationalen eidgenössischen Angelegenheit: Gesucht wird jetzt eine Kasse mit genügend Geld, damit das Stückchen Schweiz der Russen auch nach landesüblichen Sauberkeitsmaßstäben weitergepflegt werden kann.

Aufgespießt

1988 geleitet hatte, wird von dem 44-jährigen Jiri Belohlavek ersetzt, der seit 1978 an der Spitze des Prager Symphonieorchesters steht. Neumann wird mit dem Orchester weiterhin Konzerte geben, so bei den schon geplanten Tournées durch Australien (März 1991) und Spanien (April/Mai 1991).

Belohlavek löst Vaclav Neumann ab

PRAG. Der Leiter der tschechoslowakischen Philharmonie, Vaclav Neumann, wird am 1. Oktober das Orchester verlassen, verläutete aus Orchesterkreisen. Der Siebzehnjährige, der das Orchester seit

REDAKČNÍ VEŘBOUD „DRBEŠ“
NOSÍ DRABU DO KRIZOVÉ GOLFOVÉ
OBLASTI...

Bunn-Geburtstag

Marl. Vor 50 Jahren, am 29. August 1940, wurden die ersten Ballen des Synthesekautschuks BUNA versandt. Bis zu diesem Zeitpunkt konnte Gummi nur aus dem

von tropischen Bäumen gewonnenen Naturkautschuk hergestellt werden.

Import-Plus

Frankfurt. Der Import von Arzneimitteln in die Bundes-

republik boomt: Allein in den ersten drei Monaten dieses Jahres erreichte er einen Wert von rund 1,5 Milliarden Mark, 12,8 Prozent mehr als von Januar bis März 1989. Zum Vergleich unsere Expor-

te: 10,1 Prozent Zuwachs von September 1989 bis März 1990.

Rozvědky nesplí

MOSKVA: Zahraniční výzvědné služby vyvíjejí v poslední době stále větší aktivitu proti SSSR. Prohlásil to v rozhovoru pro deník PRAVDA zástupce předsedy Výboru státní bezpečnosti (KGB), který je šéfem sovětské kontrarozvědky, V. Gruško. Oznamuje, že za posledních pět let pracovníci KGB odhalili více než 30 „mimořádně nebezpečných“ agentů CIA a dalších zahraničních zpravodajů. Podle Gruška sovětské území neustále sleduje 40 amerických špiónských družic, stovky speciálních letadel a přes 2000 pozemních radiových stanic rozmístěných po celé délce sovětských hranic. Na americkém velvyslanectví pracuje skupina odborníků, kteří odposlouchávají rádiové spojení v okruhu několika desítek kilometrů a prakticky mohou zachytit většinu mezinárodních telefonických hovorů. Gruško přiznal „ojedinělé“ případy zrady sovětských zpravodajů a kontrarozvědků. Téměř všichni byli zadrženi na území SSSR a byli odsouzeni k trestu smrti.

Die „Frankfurter Allgemeine Zeitung“ in einer Vorschau auf die erste bayerische Landtagswahl nach dem Tod des ehemaligen CSU-Vorsitzenden Franz Josef Strauß.

Norwegischer Forscher will minoische Sprache entziffert haben

Von unserem Redaktionsmitglied Detlef Franke

FRANKFURT A. M., 31. August. Nichts Geringeres als die Entschlüsselung der minoischen Sprache will dem norwegische Sprachforscher Kjell Aartun aufgrund einer Postkarte gelungen sein, die ihm Freunde vor vier Jahren von der Insel Kreta in seine norwegische Heimat gesandt hatten. Die Ansichtskarte zeigte den mit minoischen Schriftzeichen bedeckten Diskos von Phaistos (unser Archiv-Bild), der 1908 von dem Italiener Pernier entdeckt worden war und der sich derzeit im Museum für minoische Kunst in Heraklion (Kreta) befindet.

Wie der norwegische Nachrichtendienst „norinform“ jetzt meldet, will der 65jährige Kjell Aartun in vierjähriger Forschungsarbeit festgestellt haben, daß es sich bei der minoischen Sprache um eine alte semitische Sprache handelt. Sollten sich Professor Aartuns Erkenntnisse bestätigen, hätte dies eine vollständige Neubewertung der bisherigen Auffassungen von den Kulturtraditionen Griechenlands und des inneren Mittelmeerraums zur Folge. Bislang galt es als Tatsache, daß das minoische Volk Kretas

vom griechischen Festland oder aus Kleinasien gekommen war und Sprache und Kultur von dort mitgebracht hat. Kjell Aartun will nun mit seiner Forschung den Beweis erbracht haben, daß das minoische Volk ein semitisches Volk war. Ihre Sprache habe eine nahe Verwandtschaft mit der Sprache der Semiten in Äthiopien.

Nach Ansicht Aartuns, dessen 400 Seiten starkes Werk im Frühjahr nächsten Jahres veröffentlicht werden soll, sind die Minoer aus Südägypten und dem Niltal nach Kreta eingewandert. Die Minoer Kretas seien es, die die Kultur Griechenlands beeinflusst haben und nicht — wie bisher angenommen — umgekehrt. Die Griechen haben sowohl Schriftsprache als auch Religion vom minoischen Volk übernommen, als sie nach der durch die Explosion des Vulkans Santorin ausgelösten verheerenden Überschwemmung der Insel im Jahre 1450 v. Chr. Kreta besiedelten, meint Professor Aartun.

Komm, Genosse Honecker...

MOSKAU, 31. August (dpa). Nach Ansicht der sowjetischen Wochenzeitung „Moskowskije Nowosti“ sollte der frühere Staats- und Parteichef der DDR, Erich Honecker, entgegen aller Proteste der Einwohner von Magnitogorsk in der Industriestadt am Ural Asyl finden: als Strafe. „Die Magnitogorsker verweigerten dem gescheiterten Diktator Honecker das Asyl, was nach unserer Meinung ein Fehler war. Angesichts der katastrophalen Umweltsituation in Magnitogorsk wäre die Einladung für Honecker eine schöne Strafe“, schrieb die Zeitung unter der Überschrift „Komm, Genosse Honecker“.

MOHL BY ŽIT ALE TAKY NA MOSTECKU...

● V Sovětském svazu je nyní půldruháho miliónu narkomanů, tedy desetinásobek dosud uváděného počtu, sdělil náčelník hlavní vyšetřovací správy při ministerstvu vnitra SSSR N. Chromov v rozhovoru pro list Izvestija.

Ze včerejšího jednání federální vlády

(par): Federální vláda své včerejší zasedání zahájila minutou ticha na zesnulého ministra zahraničního obchodu S. Stračára. Jeho nedokončenou práci zatím převzal místopředseda vlády V. Valeš. Také v dalším programu byly řešeny závažné problémy, o kterých byla řeč i na následné tiskové konferenci.

Ministryně kontroly K. Kořínková předložila zprávu o šetření příčin a následků havárie štěpné jednotky bratislavského Hydrokraku. Jedná se o smutný výčet různých neschopností a zanedbání, prozatímni bilance jen přímých škod tvoří sumu zhruba 3,5 miliardy korun. Jsou to mimo jiné důsledky špatné technologie v našich podnicích a špatné kontroly zahraničních dodávek. Zahájení provozu musí být stále oddalováno, přijaté opatření nebyla dostatečná, vznikají další ztráty. Výpadek zatím zavinil ztrátu na vývozu benzínu ve výši 250 miliónů korun a nutného dovozu benzínu ve výši 800 mil. korun. Při šetření bylo zjištěno dalších více než 800 závad, které nebyly příčinou havárie. Dále se šetří míra zavinění jednotlivých organizací i pracovníků a bylo rozhodnuto předat výsledky také orgánům činným v trestním řízení.

Znovu byly na programu jednání vlády škody způsobené pobýtem vojsk na našem území. Objevila se totiž potřeba zvýšit množství uvolněných financí na hydrologický průzkum o dalších 75 miliónů korun a na dostavění Sověty rozestavěných staveb 135 miliónů korun. Zároveň se objevila nutnost zvolení poněkud tvrdšího postupu vůči protistraně vzhledem k tomu,

že Sověti ne vždy jsou ochotní při odsunu podepisovat protokoly a vydávat doklady. Objevily se dokonce případy, že sovětská strana místo toho, aby hodnotou investic a zařízení hradila škody na přírodě i kulturních památkách, nabízí tyto hodnoty třetím osobám (i do zahraničí). Největší podíl škod byl způsoben pronikáním ropných látek do půdy a spodních vod. Pro srovnání — zatímco u naší armády se objevily případy znečištění maximálně několikamilimetrovou ropnou vrstvou, u sovětské armády je vskutku šokující případ vrstvy ropných látek na spodních vodách ve výši 4,5 metru.

Federální ministr dopravy J. Nezval na tiskové besedě informoval o tom, že vláda projednala otázku brzké dostavby dálnice Praha—Plzeň—Rozvadov a dálnice z Bratislavy do Maďarska a Rakouska. Konstatovala, že termín možné realizace s využitím státního rozpočtu naprosto neodpovídá potřebám a rozhodla na každý úsek vypsat mezinárodní konkurs.

Pflicht zum Mücken-Klatschen

PEKING, 31. August (AFP). Nach den undisziplinierten Fahrradfahrern und den achtlosen Straßenbesetzern geht es nun auch allen Pekingern um den Kragen, die den Mücken- und Fliegenschwärmen in ihrer Stadt unbeteiligt zusehen. Nach einer am Freitag von der Volkszeitung veröffentlichten neuen Anordnung droht den Einwohnern der Hauptstadt eine Strafe von 5 Yuan — knapp ein Tageslohn —, wenn sie sich nicht an der Ausrottungskampagne gegen Mücken und Fliegen beteiligen. Alle Arbeitseinheiten, die ihre Pflicht vernachlässigen, müssen sogar das Zehnfache zahlen.

Prag wechselt Armeespitze aus

HAMBURG, 31. August (dpa). In der tschechoslowakischen Armee ist nach der demokratischen Wende fast die gesamte Führungsspitze der Armee ausgewechselt worden. Wie der für Erziehung und Kultur in der Armee zuständige stellvertretende Verteidigungsminister Antonín Rasek am Donnerstag mitteilte, seien von 138 Generalen 75 in Pension geschickt worden. Von den Parteifunktionären im Militär sei nur ein Drittel übriggeblieben, dabei jedoch jeder aus dem Bereich Erziehung und Kultur entfernt worden.

Odsun podle plánu

(čtk): Odsun sovětských vojsk pokračuje i v tomto období podle plánu. K 23. srpnu opustilo území naší republiky celkem 35 514 sovětských vojáků a 19 367 jejich rodinných příslušníků. Dále bylo odsunuto 664 tanků, 976 bojových vozidel a obrněných transportérů, 9802 nákladních automobilů, 30 odpalovacích zařízení, 708 děl, 212 prostředků protivzdušné obrany, 62 letounů a 92 vrtulníků.

Welt liest Rekorderte ein

ROM (AP). Die Getreideernte wird in diesem Jahr nach Angaben der UN-Organisation für Ernährung und Landwirtschaft (FAO) erstmals seit 1986 wieder den weltweiten Bedarf decken. Die Produktion von Weizen, Reis und anderem Getreide werde sich in diesem Jahr voraussichtlich auf 1,941 Milliarden Tonnen belaufen, teilte die FAO am Freitag in Rom mit. Dies würde das Ergebnis des letzten Jahres um 66 Millionen Tonnen übertreffen.

A DĚTI BUDDU PŘESTO UMÍRAT HLADĚN !!!

Polovina stále tady

(čtk): „Odsun sovětských vojsk

lo 36 742 vojáků, tj. necelých 50 % a dále více než polovina z celkového množství tanků a speciální bojové techniky. Sovětská strana se zavázala, že poslední vlak s technikou odejde v únoru příštího roku.

z Československa pokračuje podle plánu, sdělil šéf novinářů na ministerstvu tiskové besedy tiskový tajemník Správy FMO pro zabezpečení odsunu sovětských vojsk mající M. Čech. Československé úřady připraví

● Po unikátní operaci, kterou provedli lékaři univerzitní nemocnice v Madisonu v americkém státě Wisconsin, žije dnes 53letý pacient s dvěma srdci.

Z tiskové besedy prezidenta na Pražském hradě

(kř): Po delší přestávce připravil tiskový odbor Kanceláře prezidenta republiky další se setkání hlavy státu s novináři. Úvod besedy s V. Havlem byl velmi stručný. Prezident prohlásil, že byl rehabilitován (včera v městského sondu v Praze za disidentskou činnost — pozn. red.).

Nejčastěji se vznesené dotazy týkaly Havlových výroků na adresu nomenklaturního bratrstva. Prezident vysvětlil, že nemá na mysli pouze členy KSČS, neboť byli také poctiví komunisté a někteří bezpartijní kradli jak straky. Řekl, že k čistě veřejného života musí napomoci legislativní opatření, úřední opatření, privatizace, ale přispět musí hlavně samotní občané, kteří se musejí zbavit nemístného strachu. Připomenul, že staré struktury využívají určitého provizoria ve společnosti k záměrnému šíření pocitů obav, rozčarování, bezvýchodnosti. Upozornil také na zvláštní způsob privatizace v slušovickém agrokombinátu. Podle jeho mínění listopadová revoluce ještě neskončila, dnes se přenášejí zejména do ekonomické oblasti. Ne náhodou zde ovládá pozice nomenklaturní mafie.

K složité bezpečnostní situaci ve státě informoval V. Havel o připravovaných opatřeních v resortech ministerstva vnitra. Proti kriminálním živlům Bezpečnost bude postupovat rázněji. Hovořil o jejich vnitřních problémech a vyslovil domněnku, že obnovení důvěry veřejnosti by podpořila i změna policejních uniforem, jež se osvědčila u Hradní stráže.

K případu svého tiskového tajemníka Žantovského prohlásil prezident republiky, že tiskový mluvčí mu podal rezignaci už několikrát. Jeho dřívější výroky před zahraničními novináři označil za nedorozumění, nicméně připustil, že způsob vyjádření pana Žantovského byl nešťastný. O žádné cenzuře, uklidnil pracovníky sdělovacích prostředků, se neuvazuje.

K otázce LD o problematice cha-

rakteru Občanského fóra se vyslovil mlhavě; dodal nakonec, že hnutí OF hledá novou identitu. Vysvětlil dále, že zákony o majetku politických stran nejsou zaměřeny proti ČSL, jak tážající naznačoval a OF na rozdíl od komunistů nepovažuje za bohaté. Stručně zodpověděl poslední naši otázku, zda bude svědčit v cause Bartončík—Ruml, když dal slib mlčenlivosti: „Budu hovořit,“ odvětil a těmito slovy ukončil tiskovku. Novináři si už zvyklí a zdá se, že akceptují, že prezident odpovídá zdrženlivě, i když humor mu stále ještě nechybí.

Schuldenlast der Dritten Welt

Auslandsverschuldung jeweils am Jahresende in Mrd. Dollar

Co se mi nelíbí

Při vysílání deníku Čs. televize v úterý 14. srpna v půl osmé večer jsem byl přímo šokován tím, když reportér televize při svém dotazu týkajícího se zdravotního stavu dětí rumunských emigrantů užil výrazu „V Česku...“ Zdálo se, že Čs. televize uvědomuje, jaký dopad může mít užívání takového výrazu na zahraniční sdělovací média? Jak jinak přeložit např. do němčiny výraz Česko než Tschechien — a jsme u hanlivého výrazu, který si v roce 1938 vymyslel pro naši zemi Goebbels a který někde ještě přetrvává. Kdo má jen trochu vytříbený jazykový cit pro němčinu, jasně cítí opovržlivý tón při užití tohoto slova, který se v němčině nenajde pro označení jiných zemí. A my nyní sami dáváme v televizi podnět k tomu, aby nás cizinci takto hanlivě nazývali.

Ing. A. Košťál, Praha 6

KAMOS!

Baťa: Ano či ne?

(čtk): V poslední době zejména v centru obuvnictví ve Zlíně, se šíří dohady ohledně kontraktů s firmou Baťa. Ministr průmyslu ČR Jan Vrba k tomu řekl, že pracovní tým, v kterém jsou také zástupci českého obuvnického průmyslu a firmy Baťa, bude nyní zpracovávat obchodní plán. Ten má dát odpověď mj. na to, které operace v českém obuvnickém průmyslu mají naději stát se konkurenceschopné a které ne. Po zpracování plánu, asi v polovině října, dojde k finančnímu jednání mezi oběma stranami a k zásadnímu rozhodnutí, zda jít dál společně s firmou Baťa nebo ne. Teprve tehdy se budou diskutovat podmínky, za kterých by se eventuální spolupráce rozvíjela. **30.9.92**

• Slanovinu v hodnotě přes čtvrt milionu liber šterlinků vyzvedla z motokového dna z vraku starého víc než sto let britská soukromá firma.

Slušovický mýtus

V historii slušovického impéria nastal odstupením zakladatele významný mezník. Zavržením abdikace předsedy Fr. Čuby napřekvapila, byla logickým závěrem dlouhotrvajících tažení kolem agrokombinátu opředěného pověstmi, spekulacemi a mýty.

Také naše redakce se v minulosti stavěla na slušovickou stranu. Impo-

noval nám dynamicky se rozvíjející podnik, který se zdál být vhodnou reformní alternativou vůči hospodářské stagnaci v reálném socialismu. Vy-

zvedali jsme manažérský přístup, preferování schopných odborníků, upřednostňování ekonomických hledisek před politickými a ideologickými. Agrokombinát měl výsledky, to museli přiznat i jeho četní kritici, kteří se rekrutovali často z nejvyšších stranických a vládních míst.

Jak ovšem narůstala hospodářská moc agrokombinátu, zvyšoval se i politický vliv družstva. K tomu jeho pracovníci využívali všech možných metod, neboť směřovat byl jen výsledek (zisk) podle hesla: účel světí prostředky. Vzmáhající se mafie začala prorůstat do politických orgánů a pochopitelně také do Bezpečnosti. Svo-

je výsadní postavení slušovičtí nezapomínali pouze hospodářskou a technologickou převahu, ale stále více nečestnými způsoby. Ovšem ve zkorumpované socialistické společnosti ani nic jiného vzniknout nemohlo a sebečestnější záměry musely avizovat v mravní špině.

Byli jsme zřejmě první, kdo na tyto aspekty upozornil v článku LD Kdo stojí za Slušovicemi, který vyšel 10. ledna 1990. Dostali jsme na něj odpověď od předsedy družstva F. Čuby, který všechna tvrzení popíral a žádal tiskovou opravu. Dlužno říci, že jeho vyjádření, natož tisková oprava, nikdy zveřejněny nebyly. Redakce totiž získala usvědčující důkazy o korupci JZD Slušovice a tento podnik, za slib, že je neotiskneme, se tiskové opravy vzdal.

Skláníme se před dilem, které v kdysi chudém kraji Valašska vyvolal pan Čuba, bezpochyby podnikatelský génius. Neodpustíme však nikomu jeho nezdolné praktiky. O delší osud předsedy nemusíme mít obavy. Již dávno před svým odstupením připravil pro sebe a své věrné akcionáře společnost s točným kapitálem. Ve společnosti pánů Hegenbarta, Zajíce, Čmouky a jin podobných se jim to bude cítit nejlépe.

Bude Baťa ve Zlíně?

(čtk): Bude se rozvíjet spolupráce s firmou Baťa? Tato otázka je často slyšet v sídle největšího čs. obuvnického kombinátu s. p. Obuvnický průmysl — Svit ve Zlíně. Podmínkou firmy Baťa, aby ke spolupráci přistoupila, je, že bude mít 51 procentní majetkový podíl. Informace, která zazněla při jednání odborů a hospodářské ho vedení hovoří ovšem o tom, že požadavek je třeba chápat jako podmínku obchodu. Partner nezáhdá náhradu majetku, jen chce získat podíl akcií potřebný k rozhodování. Reditel Ing. V. Lukavský uvedl, že Svit se dostal na klíčovou úroveň a musí rozhodnout o budoucnosti tisíce lidí. „Vedení podniku je rozhodnuto pokračovat v jednání s tím, že firmou Baťa budou garantovány některé naše požadavky jako protihodnota za případný většinový majetkový podíl.“ **27.9.**

Na posezení 99 knedlíků

(čtk): V neděli vyvrcholily lidové slavnosti na Valašsku, tzv. vizovické trnkobraní. Velkou cenou Vizovic v pojídání trnkových, neboli švestkových knedlíků. Letos se přihlásilo do boje 25 jedlíků, základem pro postup bylo 30 knedlíků. Zvláštní opěr F. Pohorský ze Zlína, který spojil 99 kusů. Světový rekord 150 knedlíků J. Sládku, o jehož zapsání do Guinnessovy knihy už Vizovičtí požádali, ovšem během 60ti minut nepřekonal. Smitné je, že švestky musely být dovezeny z Mladarska, kvůli srovnání pozemků a v poslední době kvůli „šarce“ přišel vizovický švestkový ráj o tisíce stromů. Tento fakt ovšem nezabránil sedmi tisícům návštěvníků, aby přišli na slavnosti ochutnat valašské frgály. Koupit známé vizovické pečivo nebo sblédnout vystoupení hudebních skupin — metaforou může být folkloristní souboj nebo vážnou hubnou v místním zámku a kostele koutě.

30 000 Sowjet-Millionäre

Paris — In der UdSSR gibt es rund 30 000 „heimliche“ Millionäre, behaupten französische Autorinnen. Die Reichsten seien Mafia-

bosse, die pro Tag die Fracht von 17 Güterzügen stehlen lassen.

Lenin-Denkmal abgebaut

Moskau — Der Stadtrat von Lwow (Westukraine) baute das Lenin-

Denkmal im Zentrum ab — Angst vor Zerstörung. Demonstranten wollten Lenin „auf den Müllhaufen der Geschichte“ werfen.

Renault hilft CSFR-Fabrik

Renault unterstützt den tschechoslowakischen Nutzfahrzeughersteller Avia mit 500 Millionen Franc (rund 166 Millionen Mark). Das Geld soll in die Fertigung einer neuen Reihe leichter Lkw zwischen zwei und 3,5 Tonnen gesteckt werden. Avia baut seit 1967 leichte Nutzfahrzeuge mit französischen Lizenzen.

Není tlačěnka jako tlačěnka

Na výzvědách u soukromého řezníka

V Benátkách nad Jizerou mohou hospodyňky vybírat maso ve třech prodejnách. Jak nám některé z nich ochotně prozradily, nejraději však navštěvují soukromé řeznictví Jaroslava Dušitry. Kvalitu masných výrobků si zde nemohou vynachválit a zákazníci sem jezdí nakupovat i zdalekého okolí.

S podnikáním začínal Dušitřovi před dvěma lety, ovšem v oboru nejsou žádnými začátečníky. Jaroslav Dušitř pracoval dvacet osm let jako vedoucí místní masny. Jejich soukromé prostory po roděcích měl však od osmačtyřicátého roku, v pronájmu státní obchod a teprve s otevřením nové státní prodejny mohly být uvolněny. Dušitřovi tu zřídili malý obchůdek, sklad a přípravu masa. Převážně za zapůjčené peníze nakoupili potřebné nástroje a zařízení.

N. Dušitřová: „Zboží vozíme dvakrát týdně z masokombinátu v Mladé Boleslavi. Spolupráce s dodavatelem je velmi dobrá, dostaneme v podstatě všechno. Maso si vybíráme, proto je čerstvé a velmi kvalitní. Ceny jsou stejné jako ve státním obchodu.“

Doplňuje, že Dušitřovi maso nejen prodávají, ale i zpracovávají. Nabízí-li vlastní tlačěnku, přejitý, uzený a polévku. Její cena je šest korun za litr. S rozšířením prostorů chtějí své výrobky obohatit o šakanou, klobásy a rolády.

Vedoucí výroby V. Vetešník: „Zájem o naše výrobky je obrovský. Tlačěnku máme vždy vyprodanou už do odpoledu. Měsíční obrát činí šest set ti-

... ALE TO JE TLACENKA, SKORO AŽ TLACENICE, JAK ŘÍKÁVAL BURIAN.

síc korun, což je víc než mají obě zdejší státní masny dohromady. Až se nám podaří rozšířit sortiment zboží, očekáváme obrát kolem jednoho milionu korun.“

Jistě není bez zajímavosti, že zmíněné masny byly nuceny zkvalitnit své služby. Inu, konkurence je konkurence. Nepřekvapilo nás proto tvrzení, že soukromé řeznictví Jaroslava Dušitry má skutečně předpoklady stát se prosperující firmou. Dnes tady pracuje osmnáct zaměstnanců, řádně sociálně zabezpečených podle platných předpisů. Vedoucí od nich vyžaduje práci ve svém oboru, zdvořilé chování k zákazníkům a především kvalitní odvedenou práci. Velká spokojenost je prý na obou stranách.

Objevily se tedy vůbec nějaké potíže? A jak je to s plány do budoucna?

N. Dušitřová: „Chceme rozšířit nabídku a zároveň i výrobu našeho zboží. Během několika týdnů otevřeme novou prodejnu, přičemž z té staré zřídíme malé bistro pro rychlé občerstvení. V blízké budoucnosti počítáme také s prodejem drůbeže. Všechno však závisí na technickém vybavení provozovny. Potíže máme se sháněním potřebného zařízení, které bez znalosti soukromník prakticky nemá možnost získat... Velmi nejasné jsou doposud daňové otázky...“

TAKY SE VÍCH ZA TEN ROK VĚROUJE... NARODILO...

uročené období spáchaná téměř 5000. se v SSSR odhadují na více než deset miliard rublů. Podle informací generální prokuratury bylo jen za první sedm měsíců letošního roku spáchano 1,5 milionu trestných činů, což je o 14 procent více než v stejné době loňského roku.

Slušovice mění předsedu

(čtk): Na mimořádném zasedání se večer sešlo představenstvo Družstevního agrokombinátu Slušovice. Doc. ing. František Čuba, ČSc., na něm oznámil své rozhodnutí odstoupit z funkce předsedy DAK Slušovice. Vyjádřil tím svůj nesouhlas s nepodloženými obviněními vznášenými na jeho osobu, vedení a pracovní kolektiv DAK, která způsobují ekonomické škody podniku a dotýkají se občanské cti jeho pracovníků. Představenstvo pak pověřilo funkci předsedy DAK Slušovice Pavla Drhu.

Jen teatrální gesto

(čtk): Dopis reagující na odstoupení předsedy Družstevního agrokombinátu Slušovice doc. ing. Františka Čuby, ČSc., vydalo tamní Občanské fórum. Mj. se v něm píše, že odstoupení je pouze teatrální gesto a zcela formální krok, který neřeší zásadní problémy družstva. Doc. ing. František Čuba, ČSc., se vzdal funkce po více než půlročním úpadku družstva na úkor soukromých akciových společností. Tímto se však nezprstil odpovědnosti za stav podniku. Dle stanov družstva je povinen složit účty členské schůzi. Proto žádáme o svolání mimořádné členské schůze, která by se zabývala detailní informací o ekonomické situaci družstva, včetně zprávy předsedy revizní komise.

Dolar na hranici

(par): Z němi sledovaných turistických kursů prodeje valut asi nejvíce zaujme kurs amerického dolaru, který poklesl blízko k hranici 29 Kčs za 1 USD. Naopak švýcarský frank si opět hodně polepšil. Americký dolar je ode dneška k máni za 29,05 Kčs (-1,2 %), švýcarský frank za 22,48 Kčs (+1,5 %), francouzský frank za 5,54 Kčs (+0,2 %), tisíc italských lir za 25,24 Kčs (-0,2 %), německá marka za 18,64 Kčs (+0,4 %), rakouský šilink za 2,65 Kčs (+0,6 %), britská libra za 35,60 Kčs (+0,6 %). Další valuty si můžete koupit v některých bankách za limitní prodejní kurs, který byl dán výsledky včerejší aukce: tzv. americký dolar dostaneme za 35,22 Kčs (-4 %), švýcarský frank za 26,53 Kčs (-0,9 %), francouzský frank za 6,62 Kčs (-2,2 %), tisíc lir za 30,32 Kčs (-2,1 %), šilink za 3,15 Kčs (-1,8 %), marku za 22,24 Kčs (-1,9 %) a libru za 66,29 Kčs (-1,1 %).

Hrozivá kriminalita v SSSR

MOSKVA: Za uplynulý více než dva roky zahynulo při náhodnostních konfliktů 946 osob a dalších téměř 9000 jich bylo zraněno. Celkové hmotné škody způsobené etnickými konflikty a pogromy, jichž bylo za

Na důvěřivost doplatili dva turisté z Dánska. Dne 20 srpna se v centru Prahy seznámili se dvěma divkami, které si odvedli do hotelu odboře v Praze 6. Ranní probuzení pro ně bylo kruté. Zjistili, že přišli o veškerou finanční hotovost a spotřební elektroniku v částce 37 000 Kčs.

Federace oboustranně výhodná

(jl): Zasedání politického výboru druhé největší síly na Slovensku, Křesťanskodemokratického hnutí, se večer v Žilině zúčastnil i předseda vlády Slovenské republiky Vladimír Mečiar.

V obsáhlém úvodním slovu energický premiér sršící sarkasmy rekapituloval nejzávažnější politické události posledního období. V jejich středu pochopitelně stojí jednání představitelů národních a federální vlády v Trenčianských Teplicích a časově poněkud vzdálené rozhovory s prezidentem V. Havlem. V. Mečiar uvedl, že na jednání v Trenčianských Teplicích měl mandát předsednictva slovenské vlády, kdežto jeho kolegové české a federální vlády s podobným pověřením nepřišli. Slovenská reprezentace přistupovala k rozhovorům s ucelenou koncepcí, z čehož může vznikat, jak ostatně vyplývá z některého českého tisku, dojem, že Slovinci útočili. Ve skutečnosti však podle premiéra Mečiara, šlo o náročné rozhovory vedené s nesmírnou odpovědností. V. Mečiar považuje tuto schůzku za nejzávažnější setkání představitelů dvou národů od roku 1918.

Předseda vlády dále zdůvodňoval, proč vládní blok na Slovensku (VPN, KDH, Demokr. strana) nechce rozbit federaci. Za základy nového uspořádání má být považována jednotná měna a tržních podmínek, zahraniční politiky a armády. Rozrušení federálního centralismu a posílení republikánských pravomocí by se mělo kladně odrazit v ekonomice. Na teplické schůzce se prý krátce hovořilo i o Moravě a zemském uspořádání, ovšem jen v rámci České republiky. K eventualitě trojfederace se V. Mečiar nevyjádřil.

KDH podle vyjádření ústředního tajemníka ing. J. Petříka teplické ujednání podporuje. Politický výbor KDH se dále zabýval širokou problematikou příprav komunálních voleb, tíživým stavem setrvávání nomenklaturních kádru ve funkcích a činnostech místních mafií.

Skládanka se zaplňuje

(čtk): Pracovníci zvláštního týmu včera sdělili, že pokračují v intenzivním pátrání po pachateli, který nastražil časový výbušný systém 2. června letošního roku na Staroměstském náměstí a též 2. srpna 1990 na Hostivařské přehradě v Praze. Odborníci porovnali oba výbušné systémy a došli k závěru, že je sestrojila jedna a táž osoba. Ve spolupráci s psychology, psychiatry a sexuology se podařilo získat nástin charakteristických rysů osobnosti pachatele.

Nepodložené informace

(čtk): Náměstek ministra o mluvčí FMZV L. Dobrovský při neformálním setkání s radou sovětského velvyslanectví v Praze A. I. Udalcovem vyjádřil politování nad nepodloženými informacemi o sovětském velvyslanci v ČSFR B. Pankinovi, které v článku Světská spojka přinesl ve svém 24. čísle časopis Respekt. L. Dobrovský zdůraznil, že velvyslanec Pankin svou činností v ČSFR velmi významně přispívá k normalizaci vztahů mezi ČSFR a SSSR.

SKUTEKNE JEN 4BY.

VARŠAVA: Výroku československého prezidenta V. Havla, že železná opona

nizaci hraničních přechodů bude během 10 dnů v Těšíně jednat smíšená komise a skupina expertů posoudí otázku polských individuálních obchodníků. Rzeczpospolita upozornila, že vyřešení otázky malého pohraničí

OTEVŘÍT, ALE S ROZUMEM

na na československo polských hranicích musí být odstraněna, i kdyby to mělo mít určitý vliv na domácí trh, si včera všimaly střední polské listy. Zdůraznily prezidentova slova, že otevření hranic diktuje politická nutnost.

Rzeczpospolita uvedla jako příklady absurdit, na které si museli zvyknout lidé z obou stran hranic, že z polského do českého Těšina a naopak se telefonuje přes Ostravu a Katowice a že stejnou cestou putují 10 dnů dopisy, ačkoli mezi městy existuje přímé telefonické spojení a poštovní schránky dělí jen desítky metrů. Vládní deník zdůraznil, že prvním krokem k odstranění jedné z posledních „železných opon“ v Evropě by bylo obnovení malého pohraničního styku. Předseda Hlavního celního úřadu T. Bartoszewicz vyjadřuje v listu uspokojení nad svými rozhovory v Praze o plném otevření hranic. O orga-

OTVÍRAT, ALE POUKALU...

Adler auch im Reichstag

BONN, 30. August (dpa). Bei der konstituierenden Sitzung des gesamtdeutschen Parlaments am 3. Oktober wird auch im Berliner Reichstagsgebäude der Bundesadler auf die dann 663

Abgeordneten blicken. Der Ältestenrat des Bundestages sprach sich dafür aus, daß der Bundesadler so, wie er im Bonner Parlament zu sehen ist, auch an der Stirnwand des Plenarsaals im Reichstag angebracht werden soll.

Der Ältestenrat verständigte sich darauf, herausragende Bundestagsitzungen nach Berlin zu verlegen und Arbeitssitzungen nach Bonn einzuberufen. So soll auch die konstituierende Sitzung des am 2. Dezember neu zu wählenden Bundestages im Reichstag stattfinden. Hier soll auch die Wahl des Bundeskanzlers erfolgen.

SKORO AZ DRZOST...

Deutsches Fleisch vernichtet

PARIS, 30. August (dpa). Auch nach dem landesweiten Protesttag gegen den Verfall der Fleischpreise haben französische Bauern Aktionen gegen Importfleisch aus Deutschland unternommen. Bei Montlucon in Mittelfrankreich fingen Bauern in der Nacht zum Donnerstag vor einer Schlachtereier zwei deutsche Viehtransporter ab. Die gesamte Ladung von 35 Tonnen Rindfleisch wurde mit Benzin übergossen und so vernichtet.

Am Mittwoch hatten laut Angaben der Bauernverbände 200 000 französische Bauern Straßen und Grenzübergänge gesperrt und Verwaltungsgebäude belagert. Sie fordern fünf Milliarden Franc (1,5 Milliarden Mark) Hilfen und ein Verbot der Fleischimporte.

1 TEN DO BYTEK JE „BOCHE“

ního styku bylo svěřeno ministru financí V. Klausovi, který je v Praze považován za jednoho z nejzavazejších odpůrců otevření hranic. Podle polských diplomatických zdrojů to znamená, že se tento problém vrátí na jednání vlády nejdříve za tři měsíce. V Praze se současně hovoří o tom, že československá vláda by byla připravena otevřít hranice, kdyby Polsko zvýšilo oficiální kurs koruny na úroveň černého trhu.

Zemřel ministr S. Stračár

(Čtk): Vláda České a Slovenské Federativní Republiky, předsednictvo Federálního shromáždění a ministerstvo zahraničního obchodu a hlubokým zármutkem oznamují, že v průběhu služební cesty do Latinské Ameriky neočekávaně zemřel dne 21. srpna 1990, v důsledku náhlého těžkého onemocnění, ministr zahraničního obchodu ČSFR ing. S. Stračár, ve věku 55 let. Krátce po listopadové revoluci byl jmenován generálním ředitelem Východoslovenských železáren v Košicích, od února 1990 pak plnil úkoly federálního ministra hutnictví, strojírenství a elektrotechniky. Byl zvolen poslancem FS a v nově ustavené vládě pověřen řízením federálního ministerstva zahraničního obchodu. Jeho odchod představuje pro práci vlády těžkou, odbornou a lidskou ztrátu.

* * *

Hlubokou soustrast brazilského prezidenta a brazilské vlády nad úmrtím ministra zahraničního obchodu Slavomíra Stračára tlumočil v Praze místopředsedovi vlády ČSFR V. Vališovi mimořádný a splnomocněný velvyslanec Brazílie v Československu C. Alves de Souza.

Soustrast k úmrtí S. Stračára vyjádřil premiér M. Čalfa a federální vláda.

Nadace Heinricha Bölla

(Čtk): Při příležitosti výročí srpnových událostí oficiálně zahájila svou činnost v Praze první zahraniční pobočka Nadace Heinricha Bölla z Kolína nad Rýnem. Náplní její práce budou nejen otázky kultury a politiky, ale i lidských práv a ekologie. Zároveň chce zprostředkovávat studijní pobyty našich umělců v zahraničí a zintenzivnit literární a kulturní výměnu mezi oběma zeměmi. Důstojný rámeček včerejšího slavnostního večer v rezidenci pražského primátora na Mariánském náměstí potvrdila svou přítomností včetně členů Bollovy rodiny řada domácích i zahraničních hostů.

A CO Z

Plynový autobus

(Čtk): O ekonomické a zejména ekologické výhodnosti autobusů na plynový pohon se ve světě všeobecně ví. Proto také snahou NVP je, aby byl rovněž v Praze zahájen zkušební provoz autobusu s pohonem na zemní plyn v co nejkratší době. Jednala o tom porada na NVP za účasti zástupců FMD, FMV, MŽP ČR, ČSAO a dalších organizací. V současné době jezdí v Praze a Bratislavě po jednom zkušebním voze s fiktivní zátěží, tedy bez lidí. NVP již delší dobu jedná o tom, aby pět těchto vozů mohlo být zkušebně nasazeno na vytípaných pravidelných linkách autobusové dopravy. Tomuto záměru zatím brání neexistence vyhlášky FMD o provozu vozidel na plynový pohon. Vyhláška je však již v připomínkovém řízení na meziposortní úrovni a s jejím přijetím se počítá pravděpodobně do konce tohoto roku. Pak jsou ČSAO připraveny rekonstruovat pět autobusů tak, aby mohly být zkušebně nasazeny na linky MHD v Praze.

PLYN DOBÁVÁ ŘIDIČ...

A máme
dovo-
lenkou...

3.9. - 15.9.
90

Der Haß, die Profitgier und zwei alternde Stars

Angenommen, es gäbe keinen Golfkonflikt und kein Palästina-Problem, keine Apartheid und keine Nationalitätentkonflikte in Osteuropa: Vielleicht hätte sich die Konferenz über die „Anatomie des Hasses“ dann ihrem Thema nähern können, ohne an tagesaktuellen Fragen hängen zu bleiben. Vermutlich hätte ein derartiges Angebot an politischer und anderer Prominenz, wie es sich dieser Tage auf Einladung des Nobel-Komitees und der El-Wiesel-Stiftung in Oslo traf, aber auch dann den Dialog eher verhindert als gefördert. Denn im Licht der Öffentlichkeit, das diese Prominenz sucht, verkümmert die Fähigkeit, unbefangen zuzuhören und neue Gedanken zu erproben. „Die Argumente, die hier vorgebracht werden, kennt man seit Jahren“, murmelte Günter Grass. Jelena Bonner ärgerte sich über die Flut „sinnloser Platitüden“.

Was nach den Vorstellungen der Veranstalter eine viertägige Auseinandersetzung von 70 Geistesgrößen aus Politik, Kunst und Wissenschaft mit dem

HAVEL, HAČ DOHA STAROSTI DOST, AŽ PŘEHŘEL...

Haß als Triebfeder menschlicher und politischer Konflikte werden sollte, verdingt sich allzu oft in Randfragen, wenn die Teilnehmer sich in der Kritik an der Palästinaschen Befreiungsorganisation verhasst, weil diese Irak unterstützen, oder Nelson Mandela eine Klarstellung seiner Haltung zum Zionismus abtönten, als ob dies Südafrikas größtes Problem sei. Immer wieder rückt der Golfkonflikt in den Mittelpunkt.

Die auf der Konferenz geborene und vom Friedensnobelpreisträger El-Wiesel den Betroffenen diskret unterbreitete Idee, die vier prominentesten Teilnehmer als Friedensemissäre nach Bagdad zu entsenden, war freilich eine Totgeburt. Verhandlungen könne es nicht geben, solange Irak Kuwait besetzt halte, beharrte Frankreichs Präsident François Mitterrand die Fragesteller und reiste auf Staatsbesuch nach Island. Nelson Mandela verließ Oslo Rich-

ard Libyen. Auch Vaclav Havel und Jimmy Carter, die beiden übrigen Ausgesandten, die sich nicht ganz abgeneigt gezeigt hatten — „ich fahre über“, lächelte Havel —, buchten für ihre Rückflüge keine Zwischenlandung in Bagdad.

Günter Grass geißelte in seiner Rede die Rolle, die westeuropäische Staaten, die Sowjetunion und China bei der Ausrüstung Iraks gespielt haben und prangerte vor allem bundesdeutsche Chemiefirmen an, die dem Regime in Bagdad die Voraussetzungen für einen „Völkermord an den Juden“ schufen, wenn es Giftgasraketen gegen Israelis Städte richten sollte. Durch Passivität habe sich die Bundesregierung mitverantwortlich am Giftgasdrom an Tausenden Kurden gemacht. Nicht Haß sei die nachweisliche Triebkraft dieses kriminellen Handelns, sondern „ungehemmte

Profitgier“, sagte Grass. Diese Gier, das „Vertrauen einzig in den Fetisch Währung“, sah er auch als Triebfeder der Vereinigung der Deutschen in einem Land, von dem er fürchtet, daß es wegen seines Sozialfalles ein „Treibhaus des Hasses“ werden könne.

Vaclav Havel, Präsident der CSFR, blieb es vorbehalten, zum Thema der Konferenz zurückzufinden, zu den Gründen, die kollektiven Haß wachsen lassen. Als „Beobachter, nicht als Teilnehmer“, weil er selbst das Gefühl des Hasses nicht kenne, führte Havel den Haß in dem Teil Europas, in dem er lebt, auf die Unterdrückung dessen, was echt und eigenständig war, durch Hitler und Stalin zurück, auf das Gefühl, ungerrecht behandelt worden zu sein, und auf die Eifersucht, die nach der Befreiung wuchs. „Nach allem, was sie durchgemacht haben, fühlen sie ein natürliches Bedürfnis, rasch sichtbar und anerkannt zu werden. Sie wollen ihr Anderssein respektiert sehen. Gleichzeitig blicken sie — voll von innerer Unsicherheit — nervös aufeinander und fragen sich, ob nicht die anderen, die ebenso anders geworden sind wie sie selbst, zuviel Aufmerksamkeit stehlen.“ Die Freiheit, sagte Havel, sei nicht das Ende der Probleme, sondern der Anfang von neuen Problemen. Haß sei zwar nicht die notwendige Folge dieser Entwicklung, aber eine offensichtliche Gefahr.

Am Abend mußte sich Havel dann gemeinsam mit der chinesischen Studentinführerin Chai Ling auf einer untrüglich pompösen Gala von den alternierenden Hollywood-Stars Audrey Hepburn und Gregory Peck mit schwulstigen Sätzen preisen und von klassischer Musik umkränzen lassen. Havel und Chai Ling waren Persönlichkeiten genug, die Würdigung mit unsicherem Lächeln zu ertragen. Eli Wiesel feierte die Frack-Gala abschließend als „Abend der Freiheit, der Gleichheit, des Friedens“.

PURADNOU OSTUDU ts. fotbalu udělali ve čtvrtak v Edenu přiznání Sparty při derby pražských „S“, jehož část viděl z tribuny i předseda FAJ Jozef Havelange. Při vytržnostech a zákroku policistů byla zraněna řada osob — pět ochránců zákona je v nemocnici, dva z vlnkovitě museli být ošetřeni ve Vinohradské nemocnici. Policie se podarilo zadržet jednoho z podněcovatelů násilností: Je jím vojín zkládání služby, který šel na fotbal v civilním oděvu a boz dokládá. Nyní je čeká obvodová vojenská prokuratura. Je nutno se zmínit i o tom, že vlnu na událostech částečně nesou i pořadatelé. Jak vyšlo najevo, v nejdůležitějších případech vpuštěli do ochotů podnapilí diváci a tolerovali i to, že si mnozí z nich nesjí zásoby na posilnění duhy

Rekord bei Goldförderung in China

In China ist in den ersten sieben Monaten 34 Prozent mehr Gold gefördert worden als im entsprechenden Vorjahreszeitraum. Die Volksrepublik wollte damit unter anderem Auslandsschulden zahlen, sagte ein Beamter der Tageszeitung „China Telegraph“. Insgesamt werde in diesem Jahr 20 Prozent mehr Gold gefördert als 1989 und damit auch mehr als je zuvor.

Hlídková rota nad Prahou

Zástupce náčelníka Městské správy VB v Praze major Radislav Charvát sleduje a neveselým úsměvem od svého pracovního stolu televizní obrazovku, kam počítat přenášeli události dnešní noci: „Černý“ znásilnil pasažérku a hodil ji do „lavy... Švýcarský státní příslušník přepaden v Opletalově ulici... Je to stále tak špatné v centru města pane majore?

Není to valné, ale situace se přece jenom lepší. Letos v červenci jsme v Praze měli 27 000 trestných činů, o 11 000 více než ve stejný měsíc loňský, došlo k 18 vraždám, 541 loupežím, újmou na zdraví od násilníků utrpělo na šest set lidí, z toho asi třicet policistů. Dost velkou nepěchu nám dělají romští spoluobčané — na počtu loupeží se podílejí 70 procenty pachatelů, na kapesních krádežích téměř sto procent — snažíme se novázat spolupráci s jejich občanskou iniciativou, snad z toho něco bude... Ale situace v centru města se lepší, zejména na Václavském náměstí.

Díky své speciální rotě?

Ona není tak moc speciální. Vypůjčili jsme si z jiných krajů asi padesát příslušníků a vytvořili jsme přibližně stopadesátčlennou rotu hlídkářů pro obvod Prahy 1. Je řízena z jednoho centra a bdí zejména nad Václavským náměstím a přilehlými ulicemi. Počet některých trestných činů nám klesá až na třetinu. Co potřebujete k ještě lepšímu výsledku?

To, co police na celém světě. Více

lidí, lepší techniku. Vrátili se nám někteří policisté vyhození v normálních letech, získali jsme dva a šedesát mladých lidí, z čehož máme velkou radost. Jenže do uspokojivého počtu bychom v hlavním městě potřebovali další, nikoliv destky, ale stovky. A potřebujeme i nové zákony. Třeba zákon o policii, o služebním poměru policistů. Zakonodárci by měli pamatovat také na domovské právo a na právo policie či dalších orgánů poslat někoho z Prahy šupem do domovské obce, jak se to dělávalo kdysi. Stověžaté město totiž neláká jen turisty, ale hojně i lidi, které bychom rádi viděli hodně daleko od městských bran.

Máte ze své služby nějaký hezký, třeba i snukromý zážitek?

V rámci služebních povinností jsem šel na koncert skupiny Rolling Stones, což je rocková skupina mých pubertálních let. Spínalo se mi dávné přání — vidět je a slyšet na vlastní oči a uší. Byla to paráda. A byl bych hrozně rád, kdyby se mnozí fotbaloví fanouškové chovali tak ukázněně jako citlivé a citlivky „valčíků se kamenů“.

Napětí v Mimoní 23.8.

(Č): Nadále napjatá atmosféra panuje v Mimoní na Českolipsku, nedařilo se jí být ubytování první ze tří set rumunských běženců. K uklidnění situace nepřispěl ani úterní mšink, jehož se zúčastnil vládní zmocněnec pro uprchlíky J. Ruml. Lidé se stavějí negativně k rozhodnutí vlády umístit Rumuny v některém prostoru Sovětské armády Jablonček, od Mimoní vzdáleném necelých dvacet kilometrů. V některých závodech jsou údajně organizovány protestní akce.

Rumuni v Jablončku 25.8.90

(Č): Prvních 149 rumunských běženců dorazilo včera z Prahy do uprchlického tábora Jablonček na Mimoňsku. Přijezd Rumunů do Jablončka se obešel bez rušivých incidentů. Ujali se jich členové Čs. červeného kříže.

Světově známá železničárka pana Čapka nalazete v Týnské alci čp. 629 na Starém Městě pražském. E. Čopek je koupil v roce 1984. Dnes jsou duží kouzelného krámků bratři Jan a Petr Čapkové, kteří pokračují ve šlapech svého děda Eduarda a ulce Antonína

Moravané žádají zemské zřízení

1b - čl: Za řízení svého předsedy, poslance JUDr. A. Procházky (KDU) sešel včera církevní a humanitární výbor ČNR na své 6. schůzi. V dopolední části jednání posoudil vládní návrh zákona o obcích. Dále byly na programu předloženy čtení týkající se okresních úřadů a úpravy jejich působnosti, hlavního města Prahy a voleb do zastupitelstev v obcích.

Tak jako v jiných výborech ČNR, iček (OF) upozornil na to, že v Evrope členové tohoto výboru měli připomínky. Opět se ozval požadavek — tentokrát z úst poslance Ing. L. Krčmý (HSD), aby se přednostně řešila otázka zemského zřízení. Většina účastníků diskuse se shodla na tom, že nejsou dostatečně zpracovány ekonomické podmínky měst a obcí. Vyskytuje se obava, že obce sice budou mít značnou pravomoc, nedostatek vlastních finančních zdrojů jim však bude působit potíže. Poslanec PhDr. St. Za-

chápeme samosprávné společenství občanů a seznam obcí je uveden v lexikonu. Tyto obce si také budou volit své zastupitelstva, pokud se do 31. srpna nerozhodnou pro sloučení.

V kulosech ČNR se v úterý hovořilo o tom, že vládní návrh zákona o hl. městě Praze bude zatím stažen z programu. Jeho projednávání však nebylo odloženo. A tak členové ústavního právního výboru ČNR vyslechli výklad primátora J. Korána, který mj. zdůraznil, že některé oblasti metropolitní — urbanistickou koncepci, infrastrukturu, ekologii, bezpečnost a pořádek — je třeba řídit z jednoho místa. Vše ostatní by mělo přislušet do kompetence zastupitelstev městských částí. Návrh zákona také umožňuje, aby se historické části vydělily z větších obvodů do konce roku by měly být samostatné Královské Vinohrady, Malá Strana, Troja a další. Nedostatkem návrhu zákona omlouval pražský primátor časovou tíseň. V níž připravuje probíhaly, a skutečnosti, že návrh je určitým kompromisem mezi návrhy Svazu měst a obcí a dalších aktivit.

Podnět, aby projednávání zákona o Praze bylo odloženo, přednesl poslanec Hnutí za samosprávnou demokracii — Společnost pro Moravu a Slezsko s tím, že v úterý odevzdali předsedkyni ČNR návrh na zemské uspořádání podle kterého by Praha měla mít statut spolkové země. Zdůraznil, že situace na Moravě je vážná, že se zde objevují silné nacionalistické tendence, které poslanci HSD nesdílejí, ale které je třeba řešit. Informovali rovněž o tom, že šest okresů na jižní Moravě vyhlásuje stávkovou pohotovost, a že nově ustavený přípravný výbor Moravské národní strany jednal se Slovenskou národní stranou.

Příznivé změny v Praze

(mač): Na včerejší tiskové besedě k zasedání Rady NVP jsme byli informováni o důležitých rozhodnutích Rady. Nám. A. Zápotockého v Praze 3 bylo přejmenováno na Churchillovo a ulice J. M. Sverlového na de Gaullova, připravuje se reorganizace pražského zdravotnictví, maminky jistě potěší chystaný prodej kojenecké vody. Na pořad se dostaly i olázky, týkající se situace kolem rumunských utečenců u nás.

Vzhledem k výjimečnosti postavení generelu Prahy je nutné vnést pořádek, přehled i pevné řízení do zdravotnictví, uvedl dr. M. Nedbal. Nastupující tržní vztahy by se sice měly dotknout i této oblasti, avšak nikoli na úkor pacientů. Začala jednání s Českou státní pojišťovnou o vytvoření živoucího modelu nemocničního pojištění, bez něhož zdravotnictví ne-

může fungovat. Jak dále řekl dr. Nedbal, bude potřeba vybudovat moderní léčebny pro dlouhodobě nemocné, protože stávající stav je povážlivý. Jen v Praze pro ně chybí zhruba tisíc lůžek. Reorganizace pražského zdravotnictví by měla přinést snahu o „renesanci duševního zdraví“. Zdravotníci se musejí naučit nemocné pochopit a porozumět jim a ne vidět v nich jen svůj profesionální zájem.

Na adresu Motolské nemocnice si postěžoval, že jde o pozůstatek dřívější megalomanie, a že neuvážené rozhodnutí KC OF v Praze 4 zastavilo péči na jedné z léčeben, čímž vznikl skluz, který dnes představuje zdržení o čtyři roky.

Další informace se týkaly otevření nového pramenu nedaleko Káraního. Stálá voda bude v Praze prodávána od 1. října t. r. a její cena se bude pohybovat kolem dvou korun. Od ledna příštího roku bude v prodeji i voda kojenecká.

Primátor J. Kofán hovořil o situaci uprchlých Rumunů, na adresu NVP v této souvislosti došla celá řada anonymních dopisů, z nichž mnohé byly velice vulgární. Jak řekl, jsou to pozůstatky napáchané minulým režimem a podle jeho názoru jsou daleko větší než škody materiální. Rasistické a nesnášlivé náladu mezi obyvatelstvem jsou záměrně vyvolávány. Pro uprchlíky byl vybudován záchranný tábor v bývalých sovětských kasárnách, jejichž budovy byly za velkého přispění naší armády upraveny. Tábor je v Jablonečku u České Lípy, kam také byli včera rumunští uprchlíci z Prahy převezeni. Toto zařízení má mít v budoucnosti humanitární charakter, tak jako tomu je v každé civilizované a kulturní zemi, z nichž většina ještě nedávno bez váhání poskytovala azyl i našim občanům. Mezi Rumuny na našem území je řada vysokoškolsky vzdělaných lidí i odborníků ve svém oboru a naši občané nemusejí mít strach z nakažlivých nemocí nebo epidemií z jejich strany.

V závěru se hovořilo i o situaci v historickém jádru města. Na Karlově mostě i na dalších částech Prahy byl ukončen prodej kých, chystají se rovněž přísné zásahy proti vešklým a dalším „soukromým podnikatelům“.

Ungarn braucht zehn Milliarden Dollar

Ungarn will sich in den nächsten fünf Jahren jeweils zwei Milliarden Dollar auf dem Kapitalmarkt und bei internationalen Finanzorganisationen leihen. Das Geld wird zur Tilgung von anderen Schulden benötigt.

centní. Nezvyklou podívanou sledovalo kolem půldruhého tisíce zvědaucí.

APOUPLI DOMRHOVY TEDNOHO FAVORITA.

ním za dovozené zahraniční automobily. Za nové auto se v Bulharsku nyní platí desetiprocentní daň a za už starý do pěti let dokonce dvacetiprocentní.

KOLEM 80 BULHARŮ se poprálo o mercedes, který byl nabízen ke koupi „z jedné ruky“. Měla však skončila překvapivým smírem, když se všichni nakonec shodli na tom, že

Máme právní stát?

Po smrti Jana Palacha jsem byl spolu se skupinou dalších čtyř osob obviněn mj. poslánec V. Novým v podstatě z vraždy na tomto ušlechtilém mladém muži. Podali jsme na něj okamžitě žalobu a v červenci 1970 (do soudní síně jsem byl přiveden z vazby v pontech a ne z roznova v doberu fyzickém stavu) vyslechli tento rozsudek jménem republiky: Žaloba se zamítá. Zalobci nemají právo hájit svou čest před socialistickým soudem, poněvadž toto právo jako známí antisocialisté a oportunisté stejně již dávno ztratili.

Dne 5. května jsem stál před Městským soudem v Praze a byl obžalován mj. z toho, že jsem v interview pro agenturu Associated Press řekl toto: „Jsem pevně přesvědčen o tom, že naše země bude v budoucnosti zemí šťastnou, svobodnou a blahobytnou.“ Tato věta byla v obžalobě a pak i v rozsudku označena za „hanobení socialistické společenské soustavy“. Když jsem se otázel pana soudce, zda míní, že socialismus nemůže být zřízením šťastným, svobodným a blahobytným, řekl mi ostře, že se mnou nepovede politickou diskusi.

„Víme dobře, co jste tou větou myslel,“ děl — a otevřeně řečeno měl pravdu: já opravdu myslel to, co on myslel, že myslím. Když jsem tyto perličky později ukazoval právníkům na Západě, nechťeli tomu vůbec věřit. V tak příkrém rozporu to bylo se vším, co se nazývá právem či právním řádem. Označili to většinou za zvrhlé právní myšlení totalitního systému — zcela stejně jako kdysi v nacistických Volksgesichtern.

Dospěli jsme však už opravdu k jinému myšlení? Západní právníci odpovídají (právě jsem udělal za po-

byli ve Schwarzwaldu malou zkoušku), že považují za stejnou perličku dvě skutečnosti z poslední doby:

1) Když předsednictvo parlamentu přijme usnesení, že JUDr. Bartončík „byl pravděpodobně agentem StB“. Za takové prohlášení by zde, na Západě by každý pohnán před soud — řekl mi tři právníci. Co kdybych jen tak na zkoušku prohlásil, že třeba pan Rychetský je pravděpodobně vrahem své babičky?

2) Když generální prokuratura zastaví trestní stíhání proti Janu Rumlově s tvrzením, že měl pravdu (snad by měl být ještě vyznamenán státním řádem Bílého lva!), ačkoliv jeho tvrzení, že JUDr. Bartončík byl placeným agentem StB, je výsledkem vyšetřování vlastně uvedeno v obecných posměch.

Kladu tedy ustaranou otázku, zda naše něžná revoluce udělá něco i v otázce znovuzavedení práva. Jejím dovršením rozumí náš prezident zřejmě výměnu funkcí — týká se to i vysokých činitelů v jeho blízkosti, kteří zásady práva a spravedlnosti hrubě porušují?

LUDEK PACHMAN

MOSKVA: Slava Zajcev Mode Show — to je název připravované série módních přehlídek, kterou v říjnu uskuteční v Československu Zajcevův moskevský Dům módy s týmem osmi manekýnek a osmi manekýnů. Smlouvu o těchto komponovaných přehlídkách, které budou uspořádány v Praze, Brně, Bratislavě a dalších městech s využitím nejmodernější zvukové a světelné techniky, podepsal v úterý v Moskvě Slava Zajcev s představiteli bratislavského Slovartu.

Volkswagen opět v Praze

(čtk): Ministerstvo strojírenství a elektrotechniky ČR v Praze navštívil včera prezident správní rady západoněmeckého Volkswagenu Carl Hahn se svými spolupracovníky. S ministrem M. Grégorem jednalo o možnostech spolupráce tohoto automobilového gigantu v dalších průmyslových odvětvích České republiky. Rozhodnutí o výběru partnera pro AZ Mladá Boleslav však padne až koncem září.

PACHMANE, PACHMANE, UKAŽ PRSTEN A STAT, KTERÝ TO OSODE MOŽE TVRDNÍ!

Bald Impfung gegen Schwangerschaft?

In Zukunft können Frauen sich möglicherweise gegen Schwangerschaften impfen lassen. Über erste Versuche mit einem entsprechenden Impfstoff wurde kürzlich auf dem 3. Internationalen Kongress für Empfängnisverhütung in Heidelberg berichtet. Der indische Immunologe Prof. G. Pran Talwar vom Nationalen Institut für Immunologie in Neu-Delhi berichtete über einen an seiner Forschungsstätte jüngst entwickelten Impfstoff, der Antikörper gegen das menschliche Schwangerschaftshormon Choriongonadotropin enthalte.

Dieser Impfstoff werde zur Zeit weltweit auf seine Sicherheit hin überprüft, sagte Talwar. Erste Ergebnisse seien vielversprechend. Die Wirkung der Impfung sei sicher, halte lange an und sei aber auch rückgängig zu machen. Damit würden Verhütungsmedikamente unnötig, fwt

Schweinepriester — kapiert?

WIESBADEN, 27. August (AP). Die deutsche Sprache umfaßt derzeit schätzungsweise 60 Millionen Wörter. Etwa alle vier Jahre verdoppele sich die Zahl, heißt es in dem am Montag veröffentlichten neuesten „Sprachdienst“ der Gesellschaft für deutsche Sprache in Wiesbaden. Der Wortschatz des einzelnen sei allerdings wesentlich geringer: Ein halbwegs sprachgewandter Deutscher habe einen „passiven allgemeinen Wortschatz von einigen hunderttausend“ Wörtern, schätzen Sprachwissenschaftler. Passiv heißt, daß man Wörter, die man noch nie gehört hat, auf Anhieb versteht. Der „Sprachdienst“ nennt beispielsweise „Renditejäger“ oder „Schweinepriester“.

Wer eine Fremdsprache lernt, muß nach Einschätzung von Sprachwissenschaftlern mindestens 8000 Wörter verstehen. Etwa 2000 müsse man beherrschen, um sich „im Alltag einigermaßen durchschlagen“ zu können.

KNEŽ, KTERÝ DAVÁ NA JATKÁCH
VEPRŮM POSLEDNÍ POMAZÁNÍ...

Heißer Juli sorgt für Bier-Durst

Der schöne Sommer hat den Brauereien einen Monatsrekord beschert. Im Juli wurde mit einem Absatz von 10,1 Millionen Hektolitern Bier erstmals die Zehn-Millionen-Marke überschritten. Gegenüber Juli 1989 war das eine Zunahme um 22,5 Prozent. Dies teilt das Statistische Bundesamt mit.

VELTHAJSR !!!

HELMUT KOHL, Bundeskanzler, steht unter den 200 Großverdienern bei Staat und Fernsehen mit 481 524 Mark im Jahr auf Platz 35. Bundespräsident RICHARD VON WEIZSÄCKER erhält 356 216 Mark und belegt in einer vom Wirtschafts magazin „Forbes“ veröffentlichten Rangliste lediglich Rang 98. Bundestagspräsidentin RITA SÜSSMUTH (CDU) liegt mit 284 592 Mark bloß an 196. Stelle. Spitzenreiter ist BERND THIEMANN, Chef der Norddeutschen Landesbank mit 819 000 Mark pro Jahr. Ihm folgen zehn weitere Landesbank-Vorstände. Bestbezahlter Ministerpräsident ist MAX STREIBL (CSU) mit 388 253 Mark auf Platz 92.

Laufen statt liften

SEOUL, 28. August (dpa). Treppensteigen, eine in Südkorea fast vergessene Disziplin, erlebt jetzt eine Renaissance: Um Energie zu sparen, dürfen alle Lifte künftig erst ab dem dritten Stockwerk fahren und nur in jeder zweiten Etage halten, kündigte der südkoreanische Energieminister am Dienstag in Seoul an. Bei einer Steigerung des Stromverbrauchs von 13 Prozent jährlich laute die Devise jetzt: Energiesparen.

So hofft Seoul auch, das Defizit in Milliardenhöhe, das dem Ölimportland aus der Golfkrise erwächst, in den Griff zu bekommen. Neonbeleuchtung in den Städten soll künftig um Mitternacht ausgeschaltet werden, dann bleiben auch die Kinoleinwände dunkel.

306 HIV-Infizierte in DDR

BERLIN, 28. August (Reuters). In der DDR waren Ende Juli 306 Menschen mit dem Aids-Virus HIV infiziert. Das meldete die DDR-Nachrichtenagentur ADN am Dienstag unter Berufung auf Angaben der Ost-Berliner Charité. 102 Infizierte seien DDR-Bürger gewesen, 204 Ausländer. Die Dunkelziffer werde jedoch auf das Doppelte bis Dreifache geschätzt. 24 Personen, darunter zwei Ausländer, seien bereits an der Immunschwäche erkrankt, zwölf DDR-Bürger und ein Ausländer gestorben.

Telefonieren kommt teuer

Eine bundesdeutsche Familie mit zwei Kindern gibt fürs Telefonieren durchschnittlich rund 650 Mark im Jahr aus. Laut Statistischem Bundesamt werden monatlich 140 Einheiten verbraucht.

Přibraním Národního sjednocení do vlády se Beranovi podařil první krok k posunutí vládní koalice doprava. Druhý již nevyšel. Jednání se slovenskými lidovými do vlády ztroskotalo. Hlinskova lidová strana, v níž v té době už převládaly fašistické tendence, se rozhodla vstoupit ve spojení s heneleinovci a vytvořit „autonomistický blok“ spolu s maďarskými lředstavy. Počátkem února uzavřel Hlinka na své faše v Ružomberku s heneleinovskými poslanci Frankem, Kůnzlem, Kreisslem a Karmasinem dohodu o spolupráci proti republice. Zdvřodnil ji takto: „Konrád Henelein uznává velkou úlohu katolicismu v boji proti bolševismu, který ohrožuje křesťanskou kulturu.“ (Slovák 1. 3.) Antikomunismus byl tak společným prvkem těch, kteří rozbíjeli stát ve znamení dvouramenného kříže s těmi, kdo chtěli přibít Československo na hákový kříž. Třso vyhlásil 29. března za lidovou stranu v Národním shromáždění právo Slováků na národní autonomii. To spolu se „slovenskými bratry“ žádal i maďarský poslanec Szűlő. Také

Den Abstinenzlern reicht's

BONN, 29. August (dpa). Vor einer „Überbewertung illegaler Drogen“ haben fünf Abstinenzler- und Selbsthilfeforen gewarnt und verstärkte Maßnahmen gegen den Mißbrauch „legaler Suchtmittel“ wie Alkohol und Medikamente gefordert. Es sei zwar richtig, daß für die Bekämpfung von Rauschgifthandel und -mißbrauch jährlich steigende Millionenbeträge zur Verfügung stünden, erklärten die Verbände am Mittwoch bei einer gemeinsamen Pressekonferenz in Bonn. Doch stehe „diese einseitige Ausrichtung des politischen Interesses an den illegalen Drogen in krassm Widerspruch zu der Tatsache, daß nicht Heroin oder Kokain, sondern Alkohol nach wie vor das Suchtmittel Nr. 1 in unserer Gesellschaft ist“. Bis zu 80 000 Rauschgiftabhängigen stünden 1,5 bis 1,8 Millionen Alkoholabhängige und bis zu 800 000 Medikamentensüchtige gegenüber.

TO JE FAKT!

polský poslanec Wollf tam prohlásil, že nepřestane bojovat, dokud nebude vyřizena otázka polské menšiny. Völkischer Beobachter zaznamenal tento heneleinovský úspěch slovy: „Ještě že oprávněný žalob sudetských Němců potřebovalo ještě dříve, včerejší den ho dodal v nevyprateitelné formě. Žaloby a stížnosti sudetských Němců jsou všech národů a národností Československa, jejich boj za právo je bojem za právo všech českých národů.“ Neschopnost české buržoazie řešit problémy národnosti a zvláště slovenského národa využili nepřátelé republiky.

Z toho, že hlínkovští klerofašisté se dali zapřehnout do plánu na rozbití republiky, bohatě těžila nacistická propaganda, zvláště ve Francii. Její náhonci v pravlcovém tisku to předkládali za důkaz, že Československý stát je již v rozkladu a že tudíž nemá smysl za něj bojovat. Byla-li sudetoněmecká strana na předvojem útoky hitlerovského fašismu proti Československu, lidé byli jeho zálohou. Také oni měli pomáhat rozbíjet Československo zevnitř. TAK JAKO DNES!

Viele Ausländer in der DDR trauen sich abends nicht auf die Straße

Ost-Berliner Beauftragte beklagt Gleichgültigkeit gegenüber Fremdenhaß bei Polizei / „Bevölkerung sieht Übergriffen tatenlos zu“

BERLIN, 29. August. Gleichgültigkeit gegenüber Fremdenhaß und Rassismus hat die Ost-Berliner Ausländerbeauftragte Anetta Kahane bei der Volkspolizei der DDR registriert. In einem Gespräch mit der FR in Ost-Berlin äußerte sich Kahane nicht nur besorgt über die wachsende Zahl von Übergriffen aus der Rechtsradikalen-Szene auf Ausländer in der DDR, sondern auch über Teilnahmslosigkeit von Bürgern und Behörden.

Ihre Beobachtung, daß Polizisten in Ost-Berlin bei Ausschreitungen gegenüber Fremden sich häufig völlig desinteressiert verhielten, belegte Kahane unter anderem mit folgendem Beispiel: In der Nacht vom 20. auf den 21. August waren laut Zeugenaussagen im S-Bahnhof Ostkreuz in Ost-Berlin etwa ein Dutzend Skinheads in eine Bahn zugestiegen, in der sich nur noch wenige Fahrgäste, darunter vier Vietnamesen, befanden. Mit Stöcken sowie einem Beil stürzten sich die Jugendlichen auf die Vietnamesen, die bei dem Angriff zum Teil schwer verletzt wurden. Außerdem wurde den Opfern 4000 Mark geraubt. Die Skinheads filmten den Überfall mit einer Videokamera und kommentierten ihre Aktion: „Es ist eine gute Aktion, der Parteiführer wird zufrieden sein.“ Diesen Tathergang schilderten Zeugen übereinstimmend. Ein Taxifahrer überredete die Verletzten, den Vorfall bei der Polizei anzuzeigen.

Nachfragen der Mitarbeiter der Ausländerbeauftragten bei der Ost-Berliner Kriminalpolizei ergaben schließlich, so Kahane, daß weder der S-Bahn-Wagen von der Polizei nach Spuren abgesucht noch vorhandene Zeugen befragt worden waren. Obwohl laut DDR-Strafrecht in diesem Fall der Verdacht eines Verbrechens vorlag, wurden den Vietnamesen auch keine Lichtbilder einschlägig Vorbestrafter vorgelegt. Die Polizei verzichtete auch darauf, zusammen mit den Geschädigten Treffs von Skinheads oder Rechtsradikalen zur Wiedererkennung aufzusuchen. „Außer der Anzeigenaufnahme erfolgte offensichtlich gar nichts“, konstatierte die Ausländerbeauftragte.

Aus Angst vor solchen Angriffen gingen viele Mosambikaner, Angolaner und Vietnamesen in der DDR abends nach acht Uhr nicht mehr auf die Straße, berichtete Saleh Hussain der FR. Hussain wurde nach dem in der DDR noch geltenden kommunalen Ausländerwahlrecht als Abgeordneter des Neuen Forums in das Bezirksparlament Berlin-Pankow gewählt. „Die Neonazis sind einfach besser ausgerüstet“, sagte Hussain. Die Ausländer alleine hätten keine Chance, sich zu wehren. Zwar habe er schon vor etwa neun Jahren ausländerfeindliche Ausschreitungen in der U-Bahn erlebt, doch die jetzt stattfindende „Enttabuisierung“ verschärfe die Situation.

Am Dienstag verließ eine Gruppe von Arbeitern aus Mosambik unter dem Schutz von 40 Polizisten die DDR in Richtung Heimat, wie die Nachrichtenagentur Reuter meldete. Die Afrikaner waren am Sonntag in der Kleinstadt Trebbin in Krawalle mit randalierenden DDR-Jugendlichen verwickelt worden, bei denen sechs Personen verletzt wurden. Etwa 30 deutsche Jugendliche hatten die Schlägerei vor einem Ausländerwohnheim begonnen, als sie die Fenster mit Steinen einwarfen.

Probleme mit Neonazis und Skinheads in der DDR wären lange nicht so schlimm, sagte die Ausländerbeauftragte Kahane, „wenn sie nicht mit der relativen Gleichgültigkeit der Bevölkerung rechnen könnten“. In ihrem Büro im Roten Rathaus in Ost-Berlin werden jetzt Seminare vorbereitet, um bei der Polizei Überzeugungsarbeit für den Schutz von Minderheiten zu leisten.

Nach Auffassung Kahanes sind ähnliche Ansätze auch in anderen DDR-Behörden dringend erforderlich. So sei ihr ein Vorfall beim Arbeitsamt Friedrichshain zu Ohren gekommen, wo einem Unternehmer auf dessen Wunsch nach vietnamesischen Arbeitnehmern geantwortet worden sei, er solle nachweisen, ob nicht an erster Stelle Deutsche eingestellt werden könnten. Solche Vorfälle seien keine Ausnahmen, meinte Kahane.

Fremdenfeindliche Einstellungen zeigten sich auch in der Skrupellosigkeit, mit der ausländische Arbeiter „ausgenommen“ würden. So erhalte eine Vietnamesin als Näherin beispielsweise bei der „Bedamo“ — der Berliner Damenmode in Weißensee — einen Lohn von etwa 600 Mark monatlich. Die GmbH Wohnheim, die die betriebliche Gemeinschaftsunterkunft organisiert, berechne aber inzwischen 230 Mark Monatsmiete pro fünf Quadratmeter (etwa das Zehnfache des vor der Währungsunion veranschlagten Preises). Da sich meist vier oder fünf der ausländischen Arbeiter ein Zimmer teilen müßten, bringe ein Raum eine Mieteinnahme von fast 1000 Mark. Andererseits hätten Betriebsdirektoren in Köpenick beschlossen, daß ausländische Arbeitnehmer von der Entschädigungsleistung in Höhe von 3000 Mark, die bei einer Entlassung gezahlt würde, unabhängig von der Dauer des Arbeitsverhältnisses auszuschließen seien.

Nicht zuletzt aufgrund solcher Vorfälle setzt sich Kahane dafür ein, beim Zusammenwachsen Gesamt-Berlins „unbedingt ein Ost-Büro der Ausländerbeauftragten beizubehalten“. Ost-Berlin, das insgesamt einen Ausländeranteil von nur 0,5 Prozent aufweist, habe bei der Integration von Ausländern aus „sozialen und emotionalen Gründen“ völlig andere Probleme zu lösen als der Westteil der Stadt.

Pilsner ist nur Export
PRAG, 29. August. In der Stadt Pilsen ist bereits seit einiger Zeit kein Pilsener Bier mehr im regulären Handel. Wie die tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK am Mittwoch meldete, ist die Nachfrage doppelt so hoch wie die Produktion. Schwarzhändler hätten in letzter Zeit größere Mengen Flaschenbier gegen hohen Zuschlag im nahegelegenen bayrischen Grenzgebiet verkauft.

Auswanderung aus UdSSR verdoppelt
MOSKAU, 29. August (Reuters). Die Zahl der Auswanderer aus der Sowjetunion hat sich in den ersten sieben Monaten 1990 gegenüber dem Vorjahreszeitraum mehr als verdoppelt. 234 000 Sowjetbürger erhielten die Ausreisegenehmigung, 132 000 von ihnen gingen nach Israel, 73 400 in die Bundesrepublik.

DAJCLAND, AJNYK FATRLAND... MRA'Z PRICHAZI, ODKUD? SVET SE BUDE JEDNOU DIVIT!

China hatte im Jahr 1370 über 60 Millionen Einwohner

PEKING, 29. August (AFP). Die erste nachgewiesene Volkszählung in China gab es nach einer Meldung der Tageszeitung „China Daily“ im Jahr 1370. Aus alten Archiven, die erst vor kurzem entdeckt wurden, geht hervor, daß die Soldaten des Kaisers Chu Yuanzhang aus der Ming-Dynastie damals knapp 60 Millionen Chinesen zählten. Die Beauftragten des Kaisers mußten in jedem Haushalt die Namen, das Geschlecht und das Alter der Bewohner feststellen.

Eine neue Volkszählung vom 1. Juli dieses Jahres, bei der 70 Millionen Helfer tätig waren, wird erst in etwa 18 Monaten ausgewertet sein. Die Zahl der Chinesen wird gegenwärtig auf 1,1 Milliarden geschätzt.

Einheit in Paragraphen

So wichtig eine zumutbare Regelung des Abtreibungsrechts vor allem für die Frauen ist — daß der Streit um den Paragraphen 218 den Einigungsvertrag zwischen beiden noch existierenden deutschen Staaten zunächst in den Hintergrund rückte, ist wohl kein Zufall. Hier war Stoff für Emotionen, für klare Bekenntnisse der einen oder anderen Seite.

Beim Einigungsvertrag ist es damit nicht so einfach. Da es um Geld geht, um viel Geld und um die Zukunft von Menschen, wäre auch hier Platz für Gefühle. Nur ist der Einigungsvertrag, der am Wochenende paraphiert werden soll, ein umfangreiches juristisches Dokument. Wir sind ein ordentliches Land, das möglichst für alles Regeln aufstellt, selbst für Drittrangiges. Wie könnte da der Beitritt eines

Staates zu einem anderen, auch rechtlich ein einmaliger Vorgang, anders als in Paragraphen organisiert werden?

Den Vertrag aus 45 Artikeln, drei Anlagen und einer Protokollnotiz auf seine juristischen und wirtschaftlichen Inhalte, einschließlich der Fußangeln, eingehend zu prüfen, muß Spezialisten vorbehalten bleiben. Soviel läßt sich aber schon sagen: Die deutsche Vereinigung, die mit bewegenden Freudenfeiern begann, wurde in den vergangenen Monaten mehr und mehr zur freudlosen Veranstaltung — für alle Deutschen. Mißmut beherrschte die Szene. Da nun einmal das heruntergekommene Land, für einen Monat noch DDR genannt, nur mit Hilfe des bundesrepublikanischen Teils Deutschlands aufgerichtet werden kann, wird das Urteil über den Einigungsvertrag davon abhängen, wie gut er diesem Zweck zu dienen imstande ist. Das letzte Wort darüber spricht das Dokument sicher nicht.

Damit die deutsche Einheit mehr als eine Amtshandlung von Staatsnotaren wird, haben unsere Oberen den 3. Oktober als Ersatz für den 17. Juni zum neuen deutschen Nationalfeiertag bestimmt. Auch darüber wird es Meinungsverschiedenheiten geben. Wir haben Schwierigkeiten mit dieser Art von Symbolik, wir haben Gründe dafür. Da aber auch andere Demokratien solche Tage feiern und sie zu mehr oder weniger gelungener Selbstdarstellung nutzen, warum sollten wir dann einmal im Jahr nicht ebenfalls feiern? Verglichen mit den nach oben offenen Kosten der Vereinigung wird dieser Tag erschwinglich bleiben.

DAJCLAND-AJNYK ABTRAJBUNK!
A ZATKOVJEHLE PRIZNAKU SE
RODI STAT! CO SE DA OD NICH
ZERAT? PO HITLERU NI NEJNIZER-
NETSI' KONKT NEH. HISTORIE...

Satte Mehrheit für Berlin
BERLIN, 29. August (AFP/dpa). Für Berlin als Regierungssitz sprechen sich nach einer Umfrage im Auftrag des Berliner Senats 65 Prozent aller Westdeutschen aus. Nur 29 Prozent wünschen laut einer Meinungsumfrage des Bielefelder Enkid-Institutes eine andere Stadt als Regierungssitz.

VARSÁVA: Po devíti měsících od listopadové revoluce je situace v Čes-

státy než Československo. List dále píše o rostoucích hospodářských problémech Československa a sporech ekonomů o konečné podobě hospodářské reformy. Vláda je zaujata běžnými událostmi a chybí jí Jesuší vi-

JAK NÁS VIDÍ POLSKÝ TISK

koslovensku značně nejasnější, než by se mohlo na první pohled zdát. Radost z opětovného získání svobody a vstupu na cestu zásadních změn byla poněkud ztlumena problémy a jevy vyvolávajícími znepokojení. Zdůraznil to včera polský deník *Życie Warszawy*. Rozpad policejního státu odhalil rychle rostoucí složitost. Mladá generace prokázala politický zápal, jehož výsledkem bylo vítězství Občanského fóra, ale také dlouhodobý nezájem o jakoukoli účast v nově se utvářejících politických silách. Promarní se tak velký kapitál Občanského fóra, které po odchodu nejlepších osobností a zbaveno aktivity mladých zabředává do vzájemného obviňování a nekoncepčnosti pokud jde o budoucnost. Vnitropolitickou situaci mimořádně komplikuje rovněž národnostní napětí mezi Čechy a Slováky. Separatisté se na Slovensku nepochybně těší značnému uznání a podpoře, poznamenává list a dodává, že je nyní nejvíce formou Československé federace neudržitelná. Většina dosavadních pravomocí bude předána republikám, což máže znamenat další rozšíření již tak nemalé byrokracie. Tři vlády, tři parlamenty, dubluji se resorty — to vše představuje obrovský luxus, který by si mohly jen těžko dovořit i značně bohatší

ze budoucnosti. Všechna prohlášení o návratu do Evropy atd. znějí nekompetentně a nepřesvědčivě, tvrdí deník. Poznamenává, že nejcitelnější je právě absence jasné představy budoucnosti.

Pro ropu do Venezuely

(ČTK): Prezident republiky V. Havel přijel na Pražském hradě za přítomnosti ministra vlády ČSFR V. Dlouhého a kancléře K. Schwarzenberka prezidenta největší venezuelské ropné společnosti PDVSA A. Sasu Pietriho. Při jednáních ministra Dlouhého s prezidentem ropné společnosti Pietrim byly posouzeny zejména možnosti exportu venezuelské ropy do Československa ještě v roce 1990 i v další perspektivě. Byly ustaveny tři pracovní skupiny odborníků, kteří se budou zabývat všemi otázkami spojenými s dodávkami venezuelské ropy do ČSFR a vývozem československých strojírenských výrobků pro ropný a petrochemický průmysl do Venezuely.

TO SE „PRINATOR DITTRICH“

NAJEDL...

POKÁNÍ SOVĚTSKÉHO VELVYSLANCE

Mezi stovkami lidí, kteří v den 22 výročí okupace Československa volaly Sovětského svazu a dalších čtyř setů Varšavské smlouvy položili květiny k pomníku sv. Václava na Václavském náměstí v Praze, byl včera odpoledne také sovětský velvyslanec Boris Pankin.

„Chtěl jsem tím vyjádřit své pocity i pocity sovětského lidu k události před 22 lety. Pocity našeho pokání a omluvy, i pocit radosti nad tím, že se u nás našli lidé, kteří 25. srpna 1968 vyšli na Rudé náměstí jménem všeho lidu protestovat proti akci v Československu. Chtěl jsem tím vyjádřit i své naděje do budoucnosti, naděje na dobré vztahy mezi našimi národy, protože přiznání viny a její vykoupení je dobrý předpoklad nadějných a věčných vztahů.“

Na otázku, zda kytici rudých růží položil jako sovětský velvyslanec nebo jako soukromá osoba, Boris Pankin odpověděl, že jako velvyslanec, jako člověk, jako občan. „Nikdy jedno od druhého neoddělují,“ řekl zpravodaj ČTK.

OPOZDIL SE JEN O 22 LET!

Co se najde v dokumentech?

(ČTK): Podle sdělení tiskového tajemníka GP ČSFR I. Mandelova byly Generální prokuratura ČSFR, cestou velvyslanectví Polské republiky v Praze, doručeny písemné dokumenty související se vstupem vojsk pěti států Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968. Dokumenty poskytla Generální prokuratura Polské republiky. Práce na analýze dokumentů začaly hned po jejich doručení.

schaffenden „Territorialkommandos Ost“ werden. Wie der Sprecher des Bundesverteidigungsministeriums, Karlheinz Max Reichert, bestätigte, hat Verteidigungsminister Gerhard Stoltenberg eine entsprechende...

Generalleutnant Schönbohm führt ehemalige Volksarmee BONN, 27. August (AP). Generalleutnant Jörg Schönbohm soll Befehlshaber des auf dem heutigen DDR-Gebiet neu zu

„Jsme s vámi, buďte s námi!“

Toto heslo vysílání Československého rozhlasu ze srpna 1968 se konečně objevilo tam, kde vzniklo: Na budově Čs. rozhlasu ve Vinohradské ulici. Několik stovek lidí — pamětníků i těch mladších — se včera odpoledne shromáždilo před touto „barikádou naší svobody“, aby všichni společně (tak, jako tehdy) vyjádřili svůj názor na invazi „spřátelených vojsk“ před 22 lety.

Svobodný rozhlas volal všechny Čechy v květnu 1945, svobodný rozhlas byl s námi i v nejtěžších srpnových dnech. Trochu paradoxně proti těm, které jsme o třicet let dříve utkali kyticemi šeků. První byl tehdy tank číslo 23 — a v podivně osudové hře čísel nám v „srpnovém mrazu“ roku 1968 tanky téže armády přivezly kromě poroby i třicet mrtvých...

Je dobré nezapomínat. Proto včera pět minut po 14. hodině uvítala slavnostní fanfára před budovou rozhlasu nejen stovky Pražanů, ale také předsedu FS Alexandra Dubčeka, místopředsedy Federální vlády Josefa Mikloška a Václava Václavě, českého ministra kultury Milana Uhdeho, akademického sochaře Antonína Guldě — autora odhalované pamětní desky,

Zdeňka Hejzlara — tehdejšího ředitele Čs. rozhlasu a další hosty. A. Dubček připomněl ty dny, připomněl, co nás spojuje — a rozhodně se vyslovil proti všem nacionalistickým a separatistickým snahám. „Oba naše národy budou stát bok po boku ve sjednocující se Evropě,“ řekl A. Dubček. (srl)

Mehr Kehlkopfkrebs durch Tabak und Alkohol

Gesteigerter Tabak- und Alkoholkonsum erhöhen das Risiko, an einem Krebs der Atemwege und des Rachens zu erkranken. Solche Tumore werden „seit einiger Zeit häufiger gesehen“, berichten jetzt Prof. Klaus Mees und Prof. Ernst R. Kastenbauer von der HNO-Klinik im Klinikum Großhadern der Universität München im „Deutschen Ärzteblatt“ (Köln). Bis zu 80 Prozent aller Patienten mit Kehlkopfkrebs seien starke Raucher, die täglich mehr als 20 Zigaretten konsumieren.

Das Kehlkopf-Karzinom gehört nach Angaben der beiden Mediziner zu den häufigsten Krebsen des Mannes. Es stelle mit 40 bis 50 Prozent das häufigste Karzinom im Kopf- und Halsbereich und betreffe ganz überwiegend Männer um das 60. Lebensjahr, wobei statistisch gesehen eine erhöhte Gefährdung vom 45. Lebensjahr an besteht. Männer seien derzeit zehnmal häufiger als Frauen betroffen, aber auch Frauen erkrankten in zunehmendem Maße, was auf deren steigenden Zigarettenkonsum zurückgeführt werde. „Es gilt als gesichert, daß die bei der Verbrennung des Tabaks entstehenden Teerstoffe krebserzeugend sind“, hieß es.

gerufen und die in einem Sieben-Punkte-Katalog zusammengefaßte Forderung nach Unabhängigkeit der Slowakei nach dem Vorbild verschiedener Sowjet-Republiken mit Beifall bedacht.

Slowaken wollen eigenen Staat

RUZOMBEROK, 27. August (Reuter). Mehrere zehntausend slowakische Separatisten haben am Sonntag auf einer Kundgebung in der zentralslowakischen Stadt Ruzomberok (Rosenberg) in der CSFR für die Umwandlung der Republik Slowakei in einen unabhängigen Staat demonstriert. Die amtliche CSFR-Nachrichtenagentur ČTK meldete, die Menge habe „lang lebe der slowakische Staat“

Gorbatschow wie die Queen?

MOSKAU, 27. August (dpa). Ausgerechnet die Position der britischen Königin soll nach den Vorstellungen des Parlamentspräsidenten der Russischen Föderation, Boris Jelzin, Vorbild für die künftige Funktion des Präsidenten der UdSSR abgeben. Michail Gorbatschow... A BUDENOSIT KLOBOUČKY SE ZAVOZIKET...

Diskuse o platech poslanců ČNR

(h): Výbory České národní rady pokračovaly včera v jednání, jehož tématem byly předlohy zákonů upravující budoucí postavení měst a obcí.

Původně zafixovaný bod — vládní návrh zákona o Praze — byl z dopolední části schůze rozpočtového a kulturního výboru stažen z programu. Už v pondělí měli poslanci k němu četné připomínky, vytýkali mu, že není dostatečně připraven.

Výbor pro sociální politiku a zdravotnictví posoudil návrh zákona o platu a náhradách výdajů poslanců České národní rady. Příjmy členů českého parlamentu by měly tvořit — obdobně jako u poslanců FS — tři složky: zdaněný plat ve výši sedmi tisíc korun, diety (stravné atd.) v paušální výši dva tisíce korun a úhrada věcných výdajů (náklady za služby potřebné pro výkon poslancecké funkce) v částce čtyři tisíce korun.

V diskuzi poslanci poukazovali na to, že veřejnost není dostatečně obeznána s tím, co se od člena parlamentu v nových podmínkách vlastně vyžaduje. Že opouští své zaměstnání (často velmi dobře honorované) a vystavuje se riziku, že po skončení mandátu třeba nenajde uplatnění ve svém původním oboru. Že má neomezenou pracovní dobu, často daleko od rodiny, a je odkázán na pohostinství a služby, jejichž ceny se podstatně zvýšily. A má-li být skutečným profesionálem, nutně potřebuje poradce a servis, který mu zatím kancelář ČNR není s to poskytnout. Rozruh ve veřejnosti, které způsobily už schválené příjmy poslanců FS, pramení mj. ze značného podcenění duševní práce; po celých uplynulých čtyřicet let bylo postavení manuálních pracovníků soustavně nadhodnocováno.

Poznámka redakce: Zdaněný plat sedm tisíc korun odpovídá postavení poslance zákonodárného sboru. Pokud

jde o další složky příjmu, záleží na tom, za který obvod poslanec působí. Pokud si musí zřídit kancelář daleko od Prahy, potřebuje tam mít i pracovníka, který by mu zabezpečil stálé spojení a vyřizoval běžnou agendu. A to také musí zaplatit, právě tak jako odborné porady, rozbor apod. Všichni poslanci nespoutávají částku vyčleněnou pro tyto výdaje. Záleží pak na jejich svědomí, jak s přebytkem naloží. Místopředseda ČNR br. J. Kasal v krátkém rozhovoru uvedl, že poslanci KDU mohou poskytnout část svého příjmu např. na charitativní účely. Nejvíce však záleží na tom, aby poslanci byli skutečnými profesionály, odborně i mravně na výši. A to může veřejnost velice dobře posoudit podle výsledků jejich práce.

Kriminalita stále vysoká

(čtk): Jak oznámil tiskový mluvčí ministerstva vnitra ČR K. Sajdl, za měsíc červenec 1990 bylo na území České republiky spácháno 14 673 kriminálních deliktů. Násilných trestných činů bylo za uvedený měsíc evidováno 1080 a objasněno 681. Z patnácti vražd bylo objasněno jedenáct a z 255 loupeží 97. Trestný čin úmyslného ublížení na zdraví byl evidován v 520 případech a 349 těchto skutků bylo objasněno. Mezi nejpočetnější druhy trestné činnosti se i v červenci řadily krádeže vloupáním, kterých bylo evidováno 4698, a krádeže prosté — 7091. Vzhledem k obtížím při objasňování těchto kriminálních deliktů bylo objasněno 841 vloupání a 924 krádeží prostých, tj. krádeží kapesních, krádeží motorových vozidel, věcí z nich apod.

Na silnicích se za první prázdninový měsíc stalo 7835 dopravních nehod, při kterých 121 osoba přišla o život, 480 osob bylo těžce a 2476 lehce zraněno. Ze statistiky hlavní správy Šboru požární ochrany vyplývá, že na území České republiky v měsíci červenci zásluhou lidské neopatrnosti a sucha hořelo v 1475 případech. Při těchto požárech přišly čtyři osoby o život, 43 osob bylo zraněno. Škody vzniklé požáry činí 20,5 miliónu Kčs.

Rekordní sklizeň

(čtk): Prakticky u konce je letošní sklizeň obilovin v České republice. Zbývá sklídit jen malá plocha ozimých pšeníc a oves a nejvyšších polohách a pohraničních oblastech. Celkové výsledky se jeví nad očekávání velmi dobře. U některých zemědělských podniků patří letošní úroda k nejlepší v historii a někde jsou dokonce dosahovány rekordní hektarové výnosy. Podle předběžných odhadů by mohlo být v České republice sklizeno až 7 miliónů 700 tisíc tun základních obilovin. Dobrá je i kvalita obilí. Zejména u potravinářské pšenice bylo dosaženo vysoké hmotnosti zrna a u sladovnického ječmene mimořádně příznivého obsahu dusíkatých látek a škrobu.

.. A TAKÉ:
CHLEVIKA
HRVA
DOLA
CHLEBA!

Erst Westen, nun Osten

Vor einem Jahr wollten alle DDR-Bürger in den Westen, jetzt stürmen sie die Grenzen nach Osten. Die durch die steigenden Preise arg gebeutelten DDR-Bürger kommen in wahren Massen an die deutsch-polnische Grenze, um im nahen Grenzgebiet günstig einzukaufen. Nach einem Bericht der DDR-Nachrichtagentur ADN zählten allein die Zöllner in Görlitz am Samstag innerhalb von 24 Stunden 75 000 Grenzgänger — das ist der bisherige Rekord. Für August erwarten die Zöllner mehr als 900 000 Konsumtouristen.

Allein bis 10 Uhr morgens stürmten am Samstag bereits 10 000 Menschen die Brücke über die Neiße. An der Grenze stauten sich die Autos, sie mußten teilweise zweieinhalb Stunden auf die Abfertigung warten, Lastwagen sogar bis zu drei Stunden. Die Grenzer kamen einfach nicht mehr mit. Auch rund um die Grenzübergänge herrscht nach dem Bericht Chaos durch wild durcheinander parkende Autos.

Nach Erkenntnis der Zöllner kaufen die DDR-Bürger vor allem Jeans, Fahrräder, Korbwaren, Lebensmittel und neuerdings auch Benzin. Die Polen sehen die Einkaufsströme nach ADN-Angaben noch gelassen, erwarten aber bald staatliche Maßnahmen gegen den Abkauf ihrer Waren.

Noch vor einem Jahr ging der Warenstrom gerade umgekehrt: Damals waren die Görlitzer gar nicht gut auf ihre polnischen Nachbarn zu sprechen. Diese kauften die Läden mit Kinderbekleidung leer und ließen den Einheimischen keine Auswahl mehr, beschwerten sie sich damals.

Wie die tschechoslowakische Nachrichtenagentur ČTK meldete, stiegen ein Güter- und ein Personenzug nahe dem Bahnhof von Spalov (Sponau) frontal zusammen. Die Rettungsmannschaft konnten zunächst elf Leichen aus den Trümmern der Züge bergen.

Wie die tschechoslowakische Nachrichtenagentur ČTK meldete, stiegen ein Güter- und ein Personenzug nahe dem Bahnhof von Spalov (Sponau) frontal zusammen. Die Rettungsmannschaft konnten zunächst elf Leichen aus den Trümmern der Züge bergen.

Zemřel dr. JOSEF ZVĚŘINA

27. srpna 1990
10.21.24
2.11.1901

(ld): Jak v pondělí oznámila teologická fakulta Univerzity Karlovy, zemřel v sobotu v Římě zcela náhle český děkan fakulty ThDr. Josef Zvěřina, dlouholetý spolupracovník Lidové demokracie,

v níž publikoval pod různými pseudonymy i v dobách hluboké normalizace. Dr. Zvěřina se narodil v roce 1913 v Stříteži u Třebíče. V Římě vystudoval teologii a v Paříži na Sorbonně dějiny umění. V letech nacistické okupace byl internován v Zámukách u Kolína. V poválečných letech působil na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě. V roce 1950 byl odveden k PTP a v roce 1953 v inscenovaném procesu odsouzen pro „velezradu a špionáž“ na 22 let. Věšinu trestu si odpýkával v uranových dolech. Po intervencích Amnesty International byl amnestován v roce 1965 a pracoval pak v různých dělnických profesích do roku 1968, kdy se krátce vrátil na fakultu a založil teologický časopis Via. S nástupem normalizace byl znovu persekčován a v roce 1975 mu byl dokonce odebrán státní souhlas. Dr. J. Zvěřina patřil mezi první signatáře Charty 77, věnoval se především neoficiálním církevním strukturám jako blízký spolupracovník Františka kardinála Tomáška. Proslul jako ne-

na ze tří v celé republice, kde se perlorodika zachovala až do současnosti. Od srpna se stala tato část lankopského potoka chráněným přírodním výtvorem

V JANKOVSKÉM POTOCE ne budochodí část Pethřimovska n katastru obci Jankov, Částotín a Mýstetín byl zřízen výskyt vzácné perlorodky říční. Je to ledina lokalita tohoto druhu na Českomoravské psočině a led-RYCHLE ZAJMUT FENOLY...

VI. Mečiar o Gabčíkovu

(čtk): „Myslím si, že mé dojmy nám nepomohou, je třeba rozhodnout.“ řekl krátce po prohlídce VD Gabčíkovo slovenský premiér VI. Mečiar. „Naše vláda je za dokončení díla. Jestliže by se Maďari odmlili podílet na jeho dobudování, dokončíme ho vlastními silami. Po spuštění by se měly udělat zkoušky, které potvrdí či nepotvrdí obavy vědců, kteří varují před ekologickým nebezpečím. Jestliže se potvrdí, VD odstavíme. Zůstane pro nás mementem do budoucnosti. Při nedostatku elektrické energie na Slovensku by výpadek Gabčíkova znamenal ještě větší prohloubení tohoto deficitu. Abychom vyrovnali energetickou bilanci Slovenska se nám nabízejí tři možnosti. Bud zbouráme A1 v Jaslovských Bohunicích a na její místo postavíme nové dva reaktory, nebo přidáme ještě dva reaktory do Mochovců. Třetí varianta je vybudovat JE v Kecerovcích. A je i čtvrtá cesta, a to zastavit výstavbu všech elektráren a začít snižovat energetickou náročnost výroby. „Gabčíkovo“ je banánovou slupkou naší energetiky. Dnes dal čas odpovědět na to, že rozhodnutí stavět VD bylo nesprávné.“

TO BY BLBETI NE REKL, I KOUŘÍ MU HUČU ROZBIL!

Hnojíček dělá chlebiček

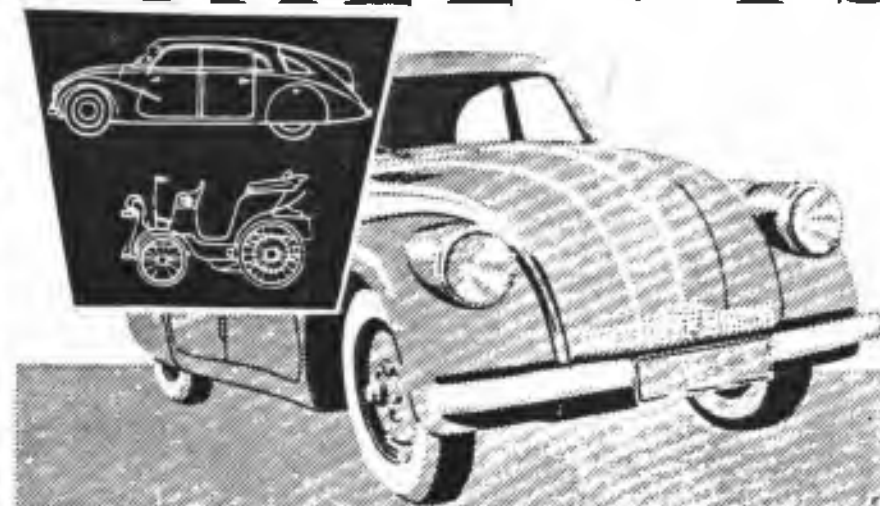
Škodovy závody vyráběly dál svůj Popular, ale předvedly už také prototyp svého „lidového vozu.“

TAK CO, FAVORITE?
(1938)

Kopřivnická Tatrovka propagovala úspěšnou moderní Tatru.

STÁLE VÝŠ

TATRA

Eubeten Deutsche Ergänzungswahl zum
Großdeutschen Reichstag

Wahlzettel

Erkennst Du Dich zu unserem Führer

Adolf Hitler

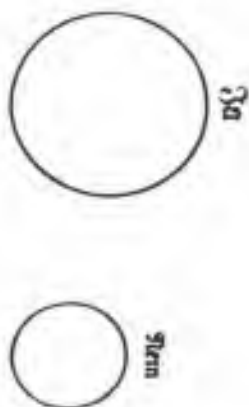
dem Befreier des Eubetenlandes, und gibst Du Deine

Stimme dem Wahlvorschlag der

Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei?

Dieser führt an seiner Spitze folgende Namen auf:

1. Adolf Hitler
2. Konrad Henlein
3. Karl Hermann Frank

Výsledek Mnichova — rozbitá, zmrzačená a v březnu 1939 zlikvidovaná
Československá republika.

SEN!
SLOVENSKI

Od 1. ledna přestal vycházet Slovenský deník, donedávna orgán republikánské strany, který založil dr. Milan Hodža. Dne 9. února pozbyli svých poslaneckých mandátů poslanci a senátoři slovenské sociálně demokratické strany — Dérer, Markovič, Bečka a další —

Tyto a jim podobné zákroky a opatření pomalu připravovaly jeviště. Teď již stačilo, aby berlínská režie udělila poslední pokyny, přidělila role a zvedla oponu k poslednímu dějství československého dramatu.

1938 JAKO 1990... A ZASE "HEIL TISO"
"HEIL HLINKA" - VRAZCHU TO TAKY
MELO ZIKRATKU "HH"...

Sněm bez dohadů a polopravd

Mimoparlamentní sněm (MPS) je plodem horkého politického léta. Jeho vznik se neobešel bez skandálu, když předsedu MPS Čestmíra Čejku okamžitě předsednictvo ÚV ČSS vyloučilo ze strany. Ani první tisková konference nedopadla zcela podle představ pořadajících, neboť MPS nechce být ani stínovým parlamentem, ani součástí prezidentského systému, jak psaly některé noviny.

Tyto a další okolnosti byly důvodem, abychom požádali na pražské radnici Č. Čejku, který je také jedním z náměstků primátora, o rozhovor pro náš list.

● Jaké byly skutečné důvody ustavení Mimoparlamentního sněmu?

Politickým stranám, které se nedostaly do Federálního shromáždění, dalo ve volbách svůj hlas 17,7 procenta voličů. Vyjadřují tedy vůli každého páteho, šestého občana této země. To je přece už velká politická síla, která znamená i odpovědnost. Přece nemůžeme nyní dva roky stát stranou politického života jen proto, že nemáme své poslance. Chceme se vyjadřovat společně ke všem důležitým událostem ve společnosti, k provádění vládní politiky, činnosti zastupitelských sborů, k tvorbě nových zákonů a podobně. A k tomu má sloužit Mimoparlamentní sněm, jehož jednání přinese konkrétní závěry. Nechceme však být v zásadní trvalé opozici, nechceme být klubem „rozhněvaných mužů“. Vždyť například i naše první společné prohlášení podpořilo stanovisko vlády k irácké agresii v Kuvajtu.

● Organizačním uspořádáním se MPS nápadně podobá stávajícím sněmům. Proto zřejmě označení v tisku „stínový parlament“...

3 ♥ MPS!

„Phantastische“ Reise wird real

TOKIO, 24. August (Reuter/FR). Japan plant ein millionenschweres Projekt zur Entwicklung von „Mikromaschinen“, die sich in der menschlichen Blutbahn oder in schmalen Spalten von Düsenmaschinen und Atomkraftwerken bewegen können. Das Ministerium für Handel und Industrie (MITI) teilte am Donnerstag in Tokio mit, es werde für das Projekt Fördermittel im Umfang von 25 Milliarden Yen (rund 265 Millionen D-Mark) beantragen. Bisher hatten bereits Forscher an der University of California in Berkeley Mikromaschinen mit Motoren kleiner als ein rotes Blutkörperchen entwickelt, die allerdings in der Praxis noch kaum brauchbar sind. Mit dem japanischen Projekt rückt die Verwirklichung des US-Films „Die phantastische Reise“ in greifbare Nähe, in dem ein — allerdings bemanntes — Mini-U-Boot auf die Reise durch den Körper eines wichtigen Zeitgenossen geschickt wird, um durch die Entfernung eines Tumors dessen Leben zu retten.

JAKO V RUSKÝCH „CASECH“-MASINIST!

Spielbank in Marienbad

Der tschechische Kurort Mariánské Lázně, das ehemalige Marienbad, ist um eine Attraktion reicher. Seit Anfang August gibt es ein Spielcasino in der renommierten Bäderstadt. Die Einrichtung ist ein Joint-venture zwischen der tschechoslowakischen Hotelbetriebsgesellschaft Interhotel und der westdeutschen CI-Consulting Marketing GmbH, die an dem Projekt mit 45 Prozent beteiligt ist.

Gespielt wird — jeweils an zwei Tischen — französisches und amerikanisches Roulette sowie Black Jack. Die Jetons können sowohl in Devisen als auch in tschechoslowakischer Währung ge-

Podobnost v tomto případě není náhodná. Představujeme si MPS jako školu demokracie, kde se zástupci stran naučí zásadám parlamentního života, získají praktické zkušenosti z jednání, které v budoucnosti využijí jako skuteční poslanci ve FS nebo ČNR. Neosobujeme si však právo dělat vládu opozici. Respektujeme, že vláda má důvěru parlamentu a my rozhodně nechceme nějakým způso-

„UŽ JEN DO 31.12.90...“

bem zpochybňovat práva nejvyššího zastupitelského sboru. Nechceme být ani opozicí vůči parlamentu, jako nezávislé politické seskupení si nechceme klást žádná omezení. Podobně musím vyvrátit i dohady v tisku, že se snažíme o včlenění do prezidentského systému. Nejednali jsme ani s prezidentem, ani s jeho poradci ani orgány Občanského fóra, o podobnou funkci nemáme zájem. Chceme však mimoparlamentním způsobem projevat vůli více než 17 procent voličstva.

● Sám jako předseda sněmu jste se dostal do absurdní situace. V MPS zastupujete Čs. stranu socialistickou, která vás ovšem zbavila členství...

Důvodem bylo údajně to, že jsem bez pověření jednal za stranu a zastupoval ji. Chtěl bych říci, že o myšlence ustavit Mimoparlamentní sněm jsem hovořil s prof. dr. M. Adamem, úřadujícím místopředsedou ČSS, který nejen neměl vůči projektu žádné výhrady, ale dokonce se na chvíli zúčastnil prvních předběžných jednání. Vyloučení ze strany předsednictvem ÚV ČSS nechci komentovat. V MPS zastupují Národně sociální sněm, tedy jeden politický proud v ČSS, který zásadně podporuje MPS.

● Jaké konkrétní kroky už sněm podnikl?

Na pondělním zasedání MPS jsme se dohodli o vytvoření odborných výborů. Jednalo se také o mém setrvání ve funkci předsedy. MPS trvá na tom, abych i nadále předsedal sněmu jako delegát národně sociálního proudu v ČSS.

kauf werden. Französisches Roulette wurde zum letzten Mal vor dem Zweiten Weltkrieg in der Tschechoslowakei gespielt. Direktor des neuen Spielcasinos ist der langjährige technische Leiter der Spielbank Garmisch-Partenkirchen, Werner Jung.

Kleine Verwechslung

PARIS, 24. August (dpa/AFP/FR). Einer der führenden französischen Lexikon-Verlage hat eine Neuauflage zurückgezogen, weil dort hochgiftige Pilze in einer Schautafel als unbedenklich bezeichnet werden. Wie das Unternehmen „Petite Larousse“ am Donnerstag in Paris mitteilte, wurden die Kennzeichnungen für giftige und ungiftige Pilze verwechselt. Damit seien Pilze, deren Genuß tödlich sein kann, als harmlos ausgewiesen worden. Der neue „Petit Larousse“ wurde in 300 000 Exemplaren gedruckt, von denen 180 000 seit Juli in Frankreich, Belgien, Kanada und der Schweiz in den Handel gebracht wurden. Personen, die das Nachschlagewerk bereits erworben haben, können das fehlerhafte Exemplar kostenlos umtauschen — wenn sie noch können.

REQUIESCAT IN PACE.

„Kluger Ludwig“ verplemperte 20 Millionen Mark für nichts

mö BONN, 24. August. Der „Kluger Ludwig“, also Ludwig Erhard selig, der als Trickfilmfigur mit dicker Zigarre den DDR-Deutschen die soziale Marktwirtschaft schmackhaft machen sollte, hat völlig unprofessionell 20 Millionen Mark verplempert. Bonns Regierungssprecher Hans Klein (CSU) stoppte die für Herbst geplante, jedoch heftig umstrittene Kampagne, weil er Schwierigkeiten mit dem Bundesverfassungsgericht fürchten muß-

te. Der Chef des Presse- und Informationsamtes der Bundesregierung ließ ferner mitteilen, er wolle jeden Anschein vermeiden, unter dem Vorwand der Aufklärung gesamtdeutsche Wahlpropaganda für die Union und Kanzler Helmut Kohl zu betreiben.

In diesem Sinne informierte Klein jetzt die für den Haushalt zuständigen Bundestagsabgeordneten, die ihm für die Aufklärungsaktion zusätzlich 25 Millionen Mark zugebilligt hatten. Allerdings sind schon rund 20 Millionen Mark ausgegeben — und der „Kluger Ludwig“ wandert ins Archiv.

„UŽ SE OD DIDERONA...“

Další krok k doložce

WASHINGTON: Americký prezident George Bush podepsal v pondělí, den před 22. výročí invaze vojsk Varšavské smlouvy do Československa, zákon, který přibližuje CSFR o další krok k udělení doložky nejvyšších výhod. Při podpisu zákona o ctech a obchodu na finanční rok 1990 uvedl, že se tím otevírá i cesta pro ratifikaci historických obchodních smluv s Československem a Sovětským svazem. Obchodní smlouva, kterou Spojené státy dosud neratifikovaly, je nezbytnou podmínkou pro udělení doložky nejvyšších výhod. Nový zákon vylíká Československo z působnosti Jackson-Vanikova dodatku k americkému obchodnímu zákonu, což je další podmínka pro udělení doložky. Nyní má Kongres 60 dnů na to, aby obchodní dohodu a další potřebné dokumenty pro udělení doložky schválil.

.. A CO DAL ?

Čestné občanství města Sezimovo Ústí obdržel dr. Eduard Táborský, profesor University of Texas a bývalý osobní tajemník prezidenta E. Beneše.

● Celkem 87 procent Rakušanů se cítí být osobně ohroženo v případě havárie jaderné elektrárny v Československu. Dvě pětiny z nich v průzkumu vídeňského listu Der Standard uvedly, že se cítí být dokonce „velmi ohroženi“.

JIŽ DĚLE NEŽ MĚSÍC navštěvuje jeden projektový ústav v uzbekčtině hlavního města Tashkentu mimozemšťan. Je pravděpodobně mužského rodu, neboť si vybral hezkou Kláru Matlikovou. Stíká se s originálním způsobem — mimozemšťan vede Kláru rukou, a to přitom kreslí různé záhadné obrázky. Klárini kolegové programují.

mátoři se rozhodli záhadné znaky „průzkumníci a dospělí k překvapivým závěrům, že totiž neobyčejný host pochází z planety Plutonon vzdálené od země 27 801 světelných let a že se jmenuje Kovespul. Mimosemšťan je zřejmě pohledný, protože Klára zatím proti své nové známosti nic nemítá.

Vystoupení Václava Havla

při včerejším shromáždění na Václavském náměstí v Praze

VÁŽENÍ PŘÁTELE,

přicházím od sochy svatého Václava, kde jsem položil květiny na památku obětí invaze vojsk Varšavského paktu 21. srpna 1968. Byl jsem tam spolu s několika státními sovětskými občany, kteří měli tu odvahu, že bez ohledu na drastické následky, které to pro ně bude mít, 25. srpna 1968, na Rudém náměstí protestovali proti okupaci Československa. Těmto občanům patří náš dík. Aspoň symbolicky zachránili čest národu Sovětského svazu.

Co se vlastně stalo před 22 lety? Po změnách ve vedení komunistické strany, kdy se dostali do vedoucích funkcí představitelé jejího reformního křídla a začali provádět určité dílčí reformy, se probudila postupně celá naše společnost. Pročily v ní naděje, že začneme budovat v naší zemi po 20 letech komunistické totality demokratičtější, svobodnější, spravedlivější společenský pořádek. Tyto naděje byly trpce zklamány v noci z 20. na 21. srpna, kdy pět armád Varšavského paktu, spojených s několika zdejšími spiklenci, přepadlo naši zemi, aby proces, který tehdy začal a který byl výrazem probouzení se nadějí našich národů, krutě potlačili. Díky této agresi byl u nás instalován jeden z nejkonzervativnějších komunistických režimů sovětského bloku, který se pak nemilosrdně mstil všem, kdo usilovali o obrodu naší společnosti a který napáchal neměřné škody, jejichž rozsah vlastně až teď plně poznáváme.

Dík násilnému potlačení Pražského jara a řízkovskému režimu, který byl po tomto potlačení u nás instalován, nemělo u nás šanci ani to, oč usilovali, byť s četnými obtížemi a překážkami, v sousedních zemích. Československo se stalo ostrovm ticha, bezpráví, soustavně demoralizace a zločinného vykořisťování budoucnosti. Ztratili jsme tak dalších dvacet let života.

21. srpen 1968 si dnes připomínáme ve zvláštní atmosféře. V atmosféře všeobecného neklidu, všeobecné nervozity, všeobecné nespokojenosti s tím, že rozbití starých totalitních struktur pokračuje pomalu. Měli jsme sice svobodné volby, kterých se zúčastnilo nebyvale vysoké procento naší populace, zvolili jsme si svobodný parlament, máme svobodný tisk, máme demokratickou vládu. Ale s tíživým dědictvím totalitního systému jsme se ještě nedokázali vyrovnat. Stále existují a působí mocné struktury bývalého režimu, které vznikaly po dlouhá desetiletí, a především právě v oněch posledních 22 letech. V mnoha obcích vládne stále tíž lidí, kteří v nich vládli dříve. Jsou propojeni s vedoucími pracovníky hospodářských podniků. Stále existují ohromné byrokratické kolosy, které znemožňují racionální ekonomické počínání jednotlivých podniků a provozoven.

Stará byrokracie přetrvává na všech úrovních, až po úřady centrální republiky a federální ministerstva. Dvacet let, které jsme ztratili, má tragické následky. Je to doba růstu celé jedné generace. Díky totalitnímu systému vymizela z našich zemí lidská tvořivost, kterou předchozí režim po léta systematicky potlačoval, podnikavost, vynalézavost a um. Místo stovek a tisíců krámek a dílniček na-

cházejí v našich ulicích stále jen stažené rolety skrývající prostory, s nimiž čile obchodují mafie mamutích podniků bytového hospodářství, šikovně využívající a zneužívající stovky hloupých předpisů a nařízení, které dosud nikdo nezrušil.

Naši zemědělci, dělníci i řemeslníci jsou stále ještě pokládáni za natolik nesvéprávné, že musí mít nad sebou rozsáhlé administrativní aparáty, které je údajně řídí, ale jim ve skutečnosti jen komplikují život a práci a které se navíc nechávají jimi žít. Naše restaurace nejsou převládajícími místy pohostinství, pohody a přátelských setkání, ale nebezpečnými džunglemi, kde se naši i cizí hosté setkávají s neochotou a šlen-dránem, a jsou často i okrádání. Není tomu tak proto, že by v pohostinství pracovali sami nepoctiví lidé. Restaurace jsou takové proto, že jsou spravovány byrokraty v nesmyslných institucích typu Restaurací a jídelen či Interhotelů, jejichž hlavním posláním není spokojenost hostů, ale jen jejich vlastní přetrvání.

Nad našimi továrnami, zemědělskými kombináty a nejrůznějšími podniky se vznášejí celá mračna zbytečných ředitelství a neschopných byrokratů. Podniky zahraničního obchodu parazitují na vývoze, prodávajíce zboží, které by si podniky dokázaly lépe a rychleji prodávat samy. Za tím vším se skrývají chapaďla neviditelných mafií, které se snaží kšeftovat s majetkem, který jim nepatří, ustavují podezřelé akciové společnosti a hledají cesty, jak bezpečně už nelegálně získaný kapitál.

Krajně temné slušnické žilky nenápadně prorůstají celým naším politickým životem. Většinu z nás tím jistě neřekám nic nového. Je to fakt, který je všeobecně znám, a hlasy volající po jeho nápravě se ozývají ze všech stran. Znovu a znovu se tím potvrzuje, že naše revoluce není dokončena. Naopak, to hlavní se musí teprve stát. Není pravda, že tato revoluce selhala. Ona prostě jen neskonalila a žádný dílo nelze hodnotit, dokud není hotovo. Abychom nápravu věcí dosáhli, musíme začít neprodleně a energicky jednat.

Musíme se alespoň v mysl vrátit do listopadových dnů pro onen duch jednoty a touhy po změně, pro onu občanskou statečnost a občanskou fantazii, které se tenkrát ukázaly silnějšími než všechny totalitní struktury. Dnes bychom si měli připomenout i atmosféru spontánní jednoty, s níž Češi a Slováci ruku v ruce před 22 lety nenásilně vzdorovali násilí. Týden tehdejšího vzdoru sklízel právem obdiv celého světa. Musíme opět povýšit obecný zájem nad zájem stranický a partikulární. Musíme opět postupovat nenásilně a tolerantně, ale rozhodně a rychle, tak, jak jsme to dokázali koncem minulého roku, kdy se dosud všemocná strana vzdala z vůle lidí během několika dní své vedoucí role.

Musíme vyvíjet tlak na parlament, aby rychle přijímal dobré zákony, i tlak na vládu, aby se nebála odvážných rozhodnutí. Konečně se musí dát do pohybu proces privatizace, který uvolní tvořivou a podnikatelskou energii naší společnosti. Musí se upravit zákoník práce, aby umožnil pružnou výměnu neschopné nebo sabotující nomenklatury.

Nelze se však spoléhat pouze na parlament a vládu, případně na pre-

**SPRAVEDLNOST ANO, ALE NE PRO BOLŠEVIKY
POHODA NE, ALE PRO BOLŠEVIKY ŽÁDNÝ PARDON. HAVLE, HAVLICKU, DOVOL DAT BOLŠEVIKŮM FACICKU (KRUMFÁČET!)**

DRBNATO MA VAHU!

UŽ JEN 34.12.90

zidenta. Je třeba, aby všichni občani přispěli ke společnému dílu. V každé obci, v každém podniku se lidé musejí odvážit riskovat, musí využít všech právních a politických možností, které mají k dispozici. Dneska už mají přece občane vliv na to, kdo je v čele družstva nebo kdo je v čele podniku. Mohou upozorňovat na zastaralé normy, vyhlášky a předpisy, žádat jejich zrušení, navrhnout nové. Mohou se cílevědomě připravovat na podzimní volby do orgánů místní samosprávy a nedovolit, aby se do nich vrátili představitelé starých struktur, byť jakkoli maskováni. V naší zemi přece žije dost čestných i chytrých lidí, kteří mohou zaujmout místa v obcích a městských zastupitelstvech.

Apeluji především na mladou generaci, aby se nebála vstoupit do politického života a převzít politickou odpovědnost. Naši zemi by měl zavánout čerstvý vítr. Jestliže v r. 1968 měl určitou logiku argument reformistů, že musíme postupovat pomalu, opatrně, zdrženlivě, nenápadně, abychom mocného souseda nepodráždili, a nevyprovokovali, dnes tento argument už neplatí. Dnes nás nikdo neohrožuje, dnes záleží jen a jen na nás, v jaké zemi budeme žít. Nemůžeme se už na nic a na nikoho vymlouvat s těmi, kteří nás tady doma trápí a ničí, kteří se obohacují na účet druhých, záměrně zdržují změny, nenápadně vyvolávají bezraději a apatii, aby si mohli dál žít tak, jak byli zvyklí, a kteří se dnešnímu demokratickému vedení jen tiše posmívají, si dnes můžeme a dokonce musíme poradit sami.

Na tomto náměstí, na náměstí Slovenského národního povstání v Bratislavě a na mnoha dalších náměstích jsme se přece v listopadu nescházeli proto, aby různé totalitní mafie daly a nerušeně devastovaly naši republiku. Dílo, které jsme tehdy zahájili, musíme úspěšně dovést. Naši zdejší spiklenci se už nemohou opřít o mocné cizí armády. Necháme-li se jimi i teď přelstít, bude to už jen naše vlastní vina. Ztratili jsme dvacet let a už si nemůžeme dovolit ztratit ani den.

Die Reserve gibt keine Ruh'

TUCSON, 28. August (AFP). Ein Reservoffizier der US-Armee war so wild darauf, am Persischen Golf zum Zug zu kommen, daß er versuchte, mit gefälschten Papieren an Bord eines Transportflugzeuges nach Saudi-Arabien zu gelangen. Der 44jährige Oberstleutnant Henderson Marriot, der festgenommen wurde, versuchte, sich mit der Entschuldigung herauszureden: „Ich dachte versehentlich, ich sei einberufen worden.“ Wie zu erfahren war, stand Marriot zwar auf einer Liste für mögliche Einberufungen, sei aber nicht benachrichtigt worden.

Der Polizei zufolge war der Oberstleutnant ausgerüstet wie für einen Kriegseinsatz. „Er hatte eine Pistole, zwei Gewehre, Munition und vier Messer in seinem Gepäck.“ Außerdem hatte er einen gefälschten Einberufungsbefehl, drei Ausweise und einen Diplomatenpaß bei sich.

schaffter unter anderem die bisher noch namenlose Papageien-Art, die kürzlich in Peru entdeckt wurde, und den sehr scheuen Kurzohr-Hund.

HUR! ZALF JE CO KACET!

ru entdeckt, wo der Amazonas-Dschungel an die Anden grenzt. Nach einem Bericht der „Conservation International“ vom Wochenende wurden 45 Tier-, 403 Vogelarten und 204 Pflanzen gezählt. In der weitgehend unersuchten Region nördlich der bolivianischen Hauptstadt La Paz fanden die Wissen-

Intakten Regenwald entdeckt

WASHINGTON, 28. August (dpa). Einen noch fast unversehrten Regenwald mit seltenen und noch unbekannten Tieren und Pflanzen haben Wissenschaftler an der Grenze zwischen Bolivien und Pe-

KAM LETÍ? - PRO DRBNU!

SELBSTVERSTÄNDLICH GEWÖHNEN
WIR DAS FÜHRUNGSPERSONAL UNSERES
ZWEIGWERKES IN DER DDR ERST MAL
DARAN VERANTWORTUNG ZU TRAGEN.

Církev působící v ČSFR

Wer sich nicht traut, bleibt ledig!

V návaznosti na článek náboženství a statistika přinášíme dnes přehled o církvích působících na území ČSFR a které byly řádně registrovány k 28. 2. 1990. Pro přehlednost je v tomto článku řadíme podle počtu členů. Následně budeme publikovat cyklus portréty církví podle abecedního pořádku.

Nejdříve uvádíme oficiální název církve, počet členů (zkratka čl.), počet duchovních, kněží, pastorů, kazatelů apod. (zkratka duch.) počet far-ností či sborů (zkratka far.) a na poslední uvádíme periodika, která každá církev vydává (zkratka tisk).

Římskokatolická církev, čl.: cca 5 miliónů (pokřtěných 10 miliónů), duch.: 3146, far.: 4429, tisk: Katolický týdeník, Katolické noviny, Teologické texty, Duchovní pastier, Anno Domini, Souvislosti, Velehrad, Církev československá husitská, čl.: 500 000, duch.: 293, far.: 347, tisk: Český zápas, Theologická revue, Reckokatolická církev, čl.: 500 000, duch.: 211, far.: 201, tisk: Slovo, Blahovistník, Slovenská evanjelická církev a. v. (augsburského vyznání), čl.: 400 000, duch.: 300, far.: 327, tisk: Evanjelický posol spod Tatier, Církevné listy, Služba slova, Českobratrská církev evangelická, čl.: 187 547, duch.: 276, far.: 271, tisk: Český bratr, Bratrstvo, Reformovaná křesťanská církev na Slovensku, čl.: 150 000, duch.: 140, far.: 203, tisk: Kalvínske hlasy, Kalvinista szemle, Právoslavná církev, čl.: 89 700, duch.: 112, far.: 133, tisk: Hlas pravoslavi, Odkaz sv. Cyrila a Metoda, Zapovit sv. Kirillija i Metodia, Slezská církev evangelická a. v., čl.: 40 900, duch.: 20, far.: 19, tisk: Přítel lidu, Církev adventistů sedmého dne, čl.: 8000, duch.: 95, far.: 70, tisk: Znamení doby, Církev bratrská, čl.: 6000, duch.: 41, far.: 40, tisk: Bratrská rodina, Jednota bratrská, čl.: 5700, duch.: 10, far.: 17, tisk: Jednota bratrská, Bratrská jednota baptistů, čl.: 4000, duch.: 40, far.: 29, tisk: Pozslevač, Evangelická církev metodistická, čl.: 4000, duch.: 20, far.: 22, tisk: — Křesťanské sbory, čl.: 3300, nemají ordinované duchovní, far.: 5, tisk: Živá slova, Židovská náboženská obec v ČR, čl.: 2500,

duch.: 8, far.: 5, tisk: Věstník RŽNO, Informační bulletin RŽNO, Židovská náboženská obec v SR, čl.: 2000, duch.: 3, far.: 11, tisk: — Starokatolická církev, čl.: 2500, duch.: 6, far.: 6, tisk: — Náboženská společnost československých unitárů, čl.: 2200, duch.: 5, far.: 6, tisk: Cesta, Apoštolská církev v ČR, čl.: 1500, duch.: 9, far.: 9, tisk: Život v Kristu, Apoštolská církev v SR, čl.: 1500, duch.: 5, far.: 5, Novopostoľská církev, čl.: 200, duch.: 12, far.: 8, tisk: Naše rodina.

Časopis pro krajany

(čtk): Již 12 let vychází v Kanadě časopis pro Čechy a Slováky žijící v zahraničí. Dvouměsíčník Západ vydává Collegium Bohemicum a řídí ho redakční rada, ve které je například spisovatel Josef Skvorček a další Češi a Slováci, kteří v uplynulých letech odešli z vlasti. Časopis odebírají naši krajané v 36 zemích světa. Redakce časopisu chce od příštího roku vydávat periodikum v československu. Bude využívat zkušenosti, znalosti a postavení našich krajanů, kteří mají k informacím z daných oblastí první přístup a zaslouží se o přehled lidí žijících v příslušné zemi.

Referendum?

(re): Prohlášení některých slovenských politických stran a hnutí ze 14. srpna, požadující mj. samostatnost Slovenska, vyvolalo velmi negativní ohlas. Členři vyslovují s tímto stanoviskem zásadní, nekompromisní neshodu, odpor. Také rada českých politických stran a organizací vydává svá prohlášení ve stejném duchu, požaduje svolání FS či provedení celostátního referenda o budoucím státoprávním uspořádání naší vlasti. Od-suzují kabinetní politiku a žádají otevřená stanoviska na této dějinné křižovatce našich osudů.

Není frank jako...?

(far): Věřil bych, že kursy prodeje námi sledovaných valut znamenaly opět rozdíly, byť nepatrné posuny. Zatímco francouzský frank koupíte za stejný obnos jako před týdnem (553 Kčs), švýcarský frank nyní stojí 22,14 Kčs — tzn. jeho kurs zaznamenal největší vzestup — o 1,3 %. Tisíc italských lir je k máni za 25,30 Kčs (−0,2 %), německá marka za 18,57 Kčs (+0,5 %), rakouský šilink za 2,63 Kčs (−0,4 %), americký dolar za 29,40 Kčs (−0,7 %), a britská libra za 55,27 Kčs (+0,7 %).

Vertriebene sagten nein

BONN, 24. August (AP). Der Wahlvertrag zwischen der DDR und der Bundesrepublik ist auf Widerstand der Vertriebenen-Politiker gestoßen, weil „die deutschen Staatsangehörigen jenseits von Oder und Neiße“ nicht an der ersten gesamtdeutschen Wahl teilnehmen dürfen. Aus diesem Grund hätten bei der Abstimmung am Vortag zehn Bundestagsabgeordnete der Union den Vertrag abgelehnt, sagte der Präsident des Bundes der Vertriebenen und CDU-Abgeordnete Herbert

Tankstellenkunden können in der Bundesrepublik Deutschland künftig auch mit ihrer eurocheque-Karte bezahlen. Alle großen Mineralöl-Unternehmen testen derzeit das sogenannte „electronic cash“. Bedingung für den schnellen und bargeldlosen Kauf an der Tankstelle ist die Eingabe der vierstelligen Geheimzahl (PIN-Code). Theoretisch könnten nach der endgültigen Einführung von „electronic cash“ 23 Millionen Bundesbürger mit der EC-Karte Kraftstoffe und Waren an der Tankstelle kaufen. Unter den großen Mineraliengesellschaften ist derzeit ein regelrechtes Wettrennen um die Ersteinführung von „electronic cash“ im Gange. Im Testversuch werden bundesweit zur Zeit rund 150 der etwa 8700 Markentankstellen (Aral, BP, DEA, Esso, Shell) betrieben. Schon in acht Wochen will DEA an allen ihrer 900 Stationen das bargeldlose Zahlungssystem einführen. Shell gibt als Termin den „frühen Herbst“ 1990 an und BP bereitet den Start für „Ende 1990“ vor. Esso plant den Einsatz vorerst nur an ausgewählten Großstadttankstellen. Bei Aral, dem größten Tankstellenbetreiber in der Bundesrepublik (2800 Stationen), ist man bei der Nennung eines endgültigen Einführungsstermins vorsichtiger. Getestet wird zur Zeit an zwölf Stationen.

Czaja am Freitag in Bonn. Nach Czajas Angaben erklärten die zehn Abgeordneten aus Protest gegen die „von kleinstdeutschen Tendenzen getragene Ausgrenzung“, nach dem Grundgesetz sei das „ganze deutsche Volk“ zur Wahl aufgerufen. Die Deutschen in Polen, das allerdings in der Erklärung nicht namentlich genannt wird, hätten ihren Wohnsitz „in einem Teil Deutschlands“, der bisher „aus der Zugehörigkeit zu Deutschland“ nicht entlassen sei.

BLBOSTI BY SE MOHLI SROUNAT SE SEPARATISTY NA SLOVENSKU!

...CHYRÍ VE VÝČTU: POČETÍ SV. TISA A HLINKOVÁ KLERUFASTICKÁ CÍRKEV...

Ruf nach slowakischem Staat

Nationalisten streben Unabhängigkeit der Republik an

PRAG, 24. August (Reuter/yr). Slowakische Nationalisten in der CSFR werden voraussichtlich am Wochenende einen unabhängigen slowakischen Staat ausrufen. Die staatliche Nachrichtenagentur Ceteka zitierte am Freitag den Sprecher des slowakischen Ministerpräsidenten Martin Hric mit den Worten, die Proklamation werde wahrscheinlich bei einer Feier für den Geistlichen Andrei Hlinka publik gemacht, der sich vor dem Zweiten Weltkrieg für die Autonomie der Slowakei eingesetzt hatte.

Solchen Absichten war bereits vor zehn Tagen eine gemeinsame Erklärung von zehn slowakischen Parteien vorausgegangen, die sich gleichfalls für eine Trennung von der CSFR sowie für die Bildung einer selbständigen, unabhängigen souveränen Slowakischen Republik ausgesprochen hatten. Zwei dieser Parteiengruppierung, die Christlich-Demokratische Bewegung und die in der Nationalitätenfrage besonders engagierte Slowakische Nationale Partei, hatten bei der

Parlamentswahl im Juni in der Slowakei 19,2 beziehungsweise 13,9 Prozent der Stimmen erhalten. Zwei weitere Parteien, die an den Wahlen teilnahmen, übersprangen die Sperrklausel nicht, während die fünf übrigen Splitterparteien sich nicht dem Wählervotum stellten.

Obwohl Hlinka seine Kampagne für eine slowakische Autonomie innerhalb der Tschechoslowakei geführt hatte, sind seine Ideen in der Zwischenzeit von einer erstarkenden nationalistischen Bewegung in der Slowakei übernommen worden, die für die vollständige Unabhängigkeit ihrer Republik eintreten. Die Slowakische Nationalpartei, eine der drei nationalistischen Parteien in der Republik, kam bei den freien tschechoslowakischen Parlamentswahlen im Juni auf 15 Sitze.

CSFR-Präsident Vaclav Havel sagte auf einer Pressekonferenz, daß nach den Ergebnissen einer kürzlich abgehaltenen Meinungsumfrage nur acht Prozent der Slowaken einen unabhängigen Staat befürworteten.

ÚČASTNICE SOUTHERN v královnu krásky v Itálii si od letošního roku nebudou muset nechat přeměňovat oběvy svých hrudních kostí pasů a boků. Oznamují to v úterý organizátoři soutěže Miss Italia 1990. Organizátoři soudí, že od nunčiska již nebudou rozhodující mýry, nýbrž "vnitřní krásu" uchazeček o trůn, korunu a žetony nepriviležibilitu ženy Apenninského poloostrova. Porota bude tentokrát posuzovat hlavně inteligenci, kultivovanost, úroveň a také například způsob chůze současných dívek. Do letošní soutěže o italskou královnu krásy se údajně dosud přihlásilo přes 30 000 zájemkyň. Cílnatěle a panáčitelé z nich však budou odmlínuty, protože jednou z podmínek účasti je došření 16 let do konce měsíce května t. r.

V ROCE 1939 TO BYLO TAKY TAK!

RIM: Italský týdeník PANORAMA se v nejnovějším čísle (s datem 19. srp.

SISMI ve Forte Bracchi. Obsahují blášení československého agenta pro pražskou ústřednu o jeho setkáních s italskými občany a o informacích, které mu poskytovali. Je v nich údajně na 250 italských jmen. Když po

slovenského konzula v Paříži I. Gre- xv není možné zjistit přesný počet posílených. Mezi okradenými převa- žují hlavně mladí, kteří přijíždějí mi- nimalně devizové vybavení, takže vo- ni nejlépejší formy pobytu. Zvláštní kapitulu tvoří krádeže z automobilů. Čeští a slovenští turisté se opakova- ně dopouštějí zásadní chyby tím, že nechávají doklady nebo cenné věci ve vozidle.

Málýmto Wachstum in den USA

Das Bruttozialprodukt in den USA ist nach der dort üblichen Hochrechnung auf Jahresbasis — eine hierzulande un- gebäuliche Methode — im zweiten Quartal um real 1,2 Prozent gewachsen. Dies bedeutet eine Abschwächung gegen- über dem ersten Quartal, als für 1990 noch 1,7 Prozent ermittelt wurden.

SPEKULACE POKRAČUJÍ

na) obsáhle zabývá tzv. případem Orfoi. Píše, že v polovině prosince loňského roku prý navázali někteří agenti StB prostřednictvím italského vel vyslanectví v Praze kontakt se SISMI a nabídl ji materiály o činnosti československé rozvědky v Itálii. Italům se naskytla jedinečná příležitost a šéf SISMI admirál F. Martini osobně rozhodl, aby byla využita. Do Prahy se vypravilo několik agentů SISMI, z nichž jeden vyzvedl v telefonní budce první ukázkou materiálu o činnosti československého agenta v Římě, který pracoval s italskými občany. Materiály byly postupně zasilány diplomatickou poštou do Říma, do sídla

čtyřech měsících československý zdroj oznámil, že žádné další materiály už nemá, rozhodl se Martini ověřit hod- nověrnost dokumentů. Obrátil se na britské Intelligence Service, které se v rámci „dělby práce“ v NATO vždy zaměřovala na Československo, zatímco Itálie na Maďarsko a Bulhar- sko. Londýn potvrdil, že materiál je originální, že v něm nic nechybí a nic zřejmé nebylo doplňováno. Odpo- věď z Londýna přišla začátkem čer- vná a tehdy vyvstala další delikátní otázka, co s materiálem podniknout. Martini informoval předsedu vlády Andreottiho a kopii dopisu poslal ta- ké bývalému ministru obrany M. Mar- tinazzotimu. Premiér dal Martinimu písemně pokyn, aby materiál předal vyšetrovateli Orfoi, Vincinici a tři pracovníci firmy Aeritalia se tak stali předmětem zájmu římského generál- ního prokurátora F. Mancusa.

náře o akci nazvané „Den Evropy“, která se uskuteční tuto sobotu na osmi místech v blízkosti maďarských hranic a zahraničních hostů. V této souvislosti maďarský představitel Fe- kl, že prohlášení slovenského pre- miéra v Martini bylo dohře jen k to- mu, aby odradilo od účasti a „zptso- bilo křeč“ maďarským, slovenským, českým, ruským a polským obča- nům, kteří se chtějí zúčastnit akci- plánovaných v obcích hraničních se Slovenskem.

..A ROKU SE NOVÝ TÍLO..

Pozor na cennosti

PAŘÍŽ: V posledním, době se výrazně zvýšil počet občanů CSFR, kteří při- jíždějí do Francie. S touto nepochoyb- ně příznivou skutečností je však spo- jen nebyvalý růst počtu případů, kdy jsou naši turisté okradeni, zepněna o peníze a doklady, takže musejí vy- hledat pomoc konzulátu. Podle česko-

... dunkle Brillen schonen das Augenlicht, rosarote die Nerven

Propukne hon na komunisty?

(čtk): Hnutí 90, v němž se počá- tem srpna sdružilo v Ústí nad Labem 35 občanů, vydalo prohlášení vyzý- vajcí k odchodu komunistů i bývalých komunistů z hospodářských a politic- kých funkcí a k výstražné stávce 17. listopadu 1990. V prohlášení se mimo jiné praví: „Lživá slova o smíření a toleranci ve skutečnosti nahrávají transformaci komunistů v nekomunisty. Komunisté si za poslední měsíce upevnili své pozice a terorizují nadá- le lid této země. Výměna několika desítek čelných představitelů nemůže ovlivnit mechanismus státní komunis- tické byrokracie. Současnou ekono- mickou a morální bídu zavinili komu- nisté, opět jsou nepostradatelní a ne- existuje legální prostředek na jejich odvolání. Dokonce i dnes jsou ko- UDELA ME NAŠOR Z KO-KOM-KLAN?

munisté jmenování do čela význam- ných zastupitelských úřadů.

Signatáři se pozastavují nad někte- rými přijímanými zákony a odsuzují pomalý postup při decentralizaci hos- podářství a při vytváření podmínek pro vstup zahraničního kapitálu. „Ještě máme šanci se převíceňných kabátů zbavit a vrátit se mezi slušné lidi Evropy,“ praví se v prohlášení. „Vyzýváme všechny, kteří souhlasí s naším prohlášením, abychom se opět spojili.“ Podepsáni: P. Cerman, P. Ptáčník a Ing. R. Dufek. Kontaktní adresa: Hnutí 90, pošt. příhr. 25, 400 21 Ústí nad Labem.

3 ♥ HNUTÍ 90!

Slovensko - maďarské vztahy

RUDAPESŤ: Nedávna nýřelova prezidenta A. Güncze v Bratislavě byla pře- svědčivým důkazem toho, že z maďarské strany existuje upřímný zájem o otevřený dialog a o společné řešení všech nahromaděných maďarsko- -slovenských problémů. Rekl všera zpravodaj ČTK v Budapešti mluvčí mi- nisterstva zahraničních věcí J. Herman.

Tento přístup je o to důležitější, že nové vzájemných vztazích se objevily nové jevy, když na pozadí demokrati- ckých přeměn v obou zemích nastá- va renesance národnostního citu a stále otevřenější se mluví i o problé- mech, které se předsedlé režimy sna- žily zamlčovat nebo zastrat. Vzájem- né ovlivňování a útoky nikam neve- dou, a proto jednou cestou odpoví- daající i evropským normám je pravi- delný dialog s cílem společně řešit všechny problémy, záruční J. Her- man.

Mistopředseda Maďarského demo- kratického fóra I. Furmann včera na- tiskové konferenci informoval novi- zádné vedlejší úmysly.

Ohňostrojo(c)ku nad Prahou

Pro mnohé to byl zážrak! Přesně ve 21 hodin a 40 minut se objevila v sobotu v noci na největším stadionu světa — v Praze na Strahově — ohnivá zeď, jejíž plameny explodovaly s nástupem rockového mýtu. Jeho název je stejně drtivý jako jeho hudba. Před více než 100 000 nedočkavých lidí stánu na gigantické scéně Rolling Stones. Začalo představení, jaké ještě Praha nezažila (a možná také nezažije).

Mick Jagger, Keith Richards, Ron Wood, Bill Wyman a Charlie Watts si ke svému vskutku velkolepému vystoupení přizvali ještě saxofonistu Bobbyho Keyse, klávesisty Mattia Cliforda a Chucka Leavella, dechovou sekci Uptown horns (Crispin Coe, Arno Hecht, Hollywood Paul Litteral, Bob Funk) a skvělé vokální trio (Lorelei McBroom, Sophia Jones, Bernard Fowler). Ten, kdo si myslel, že veteráni světového rock and rollu už nebudou stačit s dechem, ten se opravdu velice mýlil. Naopak, ta pětice stále stejně geniálních muzikantů vyrazila dech svým pražským koncertem (v rámci turné Urban Jungle Europa Tour 1990) nejen celému zaplněnému Strahovu, ale i obyvatelům dalších částí Prahy, kteří sice ten večer na Strahov nepřišli, ale přesto ten koncert mohli slyšet. Jaggerův zpěv totiž dolehal až k nim. Jenže neviděli ...

Neviděli tu naprosto dokonalou supershow na vesmírné scéně, jejíž zářivý vln přímou vucnul všechny naše smysly, a naše údy se taktak bránily, aby nebyly pohlceny též. Oslavný kolotoč všech barev a fascinujících tónů lákal k nasazení. Opravdu. Valící se kameny nikdy nemohou obrůst mechem, mohou jen přivalit nová a nová překvapení. Když se na té

podivuhodné, obrovské noční strahovské rockové manifestaci vynořily při skladbě Honky Tonk Woman dvě monstrózní, sedmáctimetrové nafukovací panny, které se dokázaly ptiroženě pohybovat a jedna i kouřila, lidé už nestačili žasnout ... Další plamenné exploze při Sympathy For The Devil a neuvěřitelně svým očím, protože neuvěřitelně rockový kaskadér — téměř padesátiletý Mick Jagger — k nám zplůd z dvacetimetrové vysutě věže ... Silou 30 koňských sil se na nás vrhají hororová, divočá nafukovací psi, kteří jsou maskoty celého turné. Vůbec nechtíme nesmyslný chaos, ale prožíváme dramatický příběh v džungli dnešního světa, jsme svědky i součástí výpovědi o tak záhadném, tajuplném životě na této planetě, o jeho neuvěřitelnosti, a přitom existenci, o jeho neskonale hloubce i laciné, tupé povrchnosti. To vše se smělou, vynikající hudební kompozicí Rolling Stones, těch kamenů, které na nás tu noc dopadly. A půlnoční ohňostrojo(c)ku na závěr? — To od nich nečekal asi opravdu nikdo.

Pražská doprava zažila v sobotu jednu z perných chvil. Měla za úkol přepravit více než sto tisíc lidí a všechny jediným směrem, na Strahov. Zatímco se odpoledne někteří příznivci skupiny Rolling Stones „připravovali“ na dlouhé hodiny čekání, jiní už plně šlapali do strahovského kopce. Tam pořadatelé každého diváka provedli, zda nevstoupí na stadion některý ze zakázaných předmětů (například fotoaparát, videokamera, dalekohled, deštník, láhev všeho druhu). Milé bylo tu, že organizátoři této akce počítali i s návštěvou invalidních spoluobčanů a připravili jim zvláštní vstup na bezbariérovou tribunu

Rolling Stones u prezidenta a před více než 100 000 diváků

(Čtk): Prezident ČSFR Václav Havel přijal v sobotu na Pražském bradě známou britskou rockovou skupinu Rolling Stones.

V rozhovoru s Mickem Jaggerem a ostatními členy skupiny vyjádřil radost z jejich večerního koncertu a hovořil i o roli, kterou rocková hudba sehrála v událostech vedoucích k listopadové revoluci a v revoluci samotné.

Mick Jagger prohlásil, že on i celá skupina se těší na jeden z největších koncertů během jejich letošního turné a vyjádřil potěšení z toho, že získá

z koncertu bude věnován Výboru dobré vůle k humanitárním účelům.

Večer pak koncert Rolling Stones navštívilo zhruba 100 000 diváků. Vystoupení jedné z nejslavnějších formací rockové historie na Spartakiádním stadionu v Praze na Strahově, které se konalo pod patronací chotě prezidenta republiky paní O. Havlové a prezidentova kolegia, sledoval z hlavní tribuny V. Havel.

Podle informací produkčního týmu pražského vystoupení měli Rolling Stones o koncert v Československu zájem již před osmi lety. Pro tehdejší totalitní systém však byla jejich hudba i oni sami nepřijatelní a nežádoucí.

Podle zpráv o pobytu Rolling Stones v Československu měli hudebníci odcestovat krátce po skončení koncertu, aby se připravili na koncert v Londýně.

Vatikán a záhadný plášť

VATIKAN: Vatikán svolal další zkoumání záhadného pláště, do něhož byl podle některých názorů zahalen při pohřbívání Ježíš Kristus a jenž se nyní nachází v severoitalském městě Turín. Oznámil to v sobotu vatikánský hlavní mluvčí J. Navarro-Valls. Představitel Svatého stolce upřesnil, že jedinou podmínkou pro umožnění nových — samozřejmě pouze seriózních — testů bude, aby plášť nebyl nijak poškozen. Uvedl dále, že výsledky zkoumání z roku 1988, provedeného odborníky v Británii, Spojených státech a Švýcarsku a dokazujícího, že plášť pochází z let 1260 až 1390 (tedy ze středověku, nejméně 1200 let po smrti Ježíše Krista), lze považovat za definitivní.

● Roste počet nezaměstnaných v Maďarsku. Na 25 000 osob pohruba nyní podporu V průměru jde o částku 7500 forintů, což je asi o 100 forintů pod úrovní minimální mzdy.

Böll-Stiftung in Prag

ug FRANKFURTA. M., 23. August. Ihr erstes Auslandsbüro außerhalb der DDR hat die Grünen-nahe Heinrich-Böll-Stiftung in der tschechoslowakischen Hauptstadt Prag eröffnet. Stiftungsmitglied Milan Horacek teilte am Donnerstag aus Prag mit, die Stiftung werde sich vorrangig um den kulturellen Austausch zwischen Deutschen und Tschechoslowaken kümmern und versuchen, damit an die Tradition Prags als Schnittpunkt tschechischer, deutscher und jüdischer Kultur anzuknüpfen. Außerdem wird die Stiftung mit Sitz in Köln, die bis jetzt Büros in Berlin und Leipzig unterhält, ökologische Projekte betreuen.

Nach Mitteilung Horaceks erinnerte der Prager Primator (Oberbürgermeister) Jaroslav Koran in einer kurzen Ansprache bei der Eröffnungsfeier am Mittwochabend in Prag daran, daß Heinrich Böll und seine Familie während einer Reise auf Einladung des tschechoslowakischen Schriftstellerverbandes im August 1968 die Okkupation der Tschechoslowakei durch den Warschauer Pakt nach dem „Prager Frühling“ habe miterleben müssen. In der Folge habe sich Böll, dessen Sohn René an der Feier teilnahm, bei seinem Einsatz für die Menschenrechte auch immer wieder für den Schriftsteller Václav Havel bemüht.

Für Havel in seiner Eigenschaft als CSFR-Präsident drückte dessen Beraterin, die Schriftstellerin Eda Kriseová, die Genugtuung über die Gründung des Stiftungsbüros aus. Es gelte, den Austausch zwischen deutscher, tschechischer und slowakischer Kultur zu verstärken, zitierte Horacek die Schriftstellerin.

tě Nataša, tady tě holky nemilují, nebo: jdi domů Ivane a už se neuracej. Nikdy!”

Ta píseň se stala symbolem. našeho odporu proti okupantům. Byla výrazem pohrdání jejich bezpříkladnou mraví a mentální ubohostí.

Vystoupit proti nim se zbraní v ruce by bylo šílenstvím. K nedozírným škodám páchaným ve jménu nerozborného přátelství na věčné časy by přibývaly další.

Ukázalo se ale, že slovo či píseň mohou být silnější než houfy tanků, děl a pušek. Vomáčkova píseň o Ivanovi se najednou zpívala všude, i když za to byli lidé trestáni. Magnetofonový pásek s ní a s několika dalšími dal do baličky se jménem jednoho redaktora Večerní Prahy jeho přítel do vrátnice Na poříčí. Balíček si ale vyzvedl šéfredaktor večerníku, pásek si přebral a redaktora propustil.

Mezi ohlasy na pořad „Život píseň anekdoty o jedné bratrské pomoci“ byl i dopis posluchače Zdenka S. z Pardubic. Vzpomínal v něm na Jaromíra Vomáčku, s nímž ho pojilo upřímné přátelství. O jeho matce napsal, že před synem zamykala klavír a nedopřála mu jeho největší lásku jen proto, aby z něho měla úředníka. Mnohokrát přišel Jaromír prosit matku svého přítele, aby si mohl u ní zahrát.

Vybavil si také jednu příhodu, která se udála v květnu 1945: „Bylo to po skončení jednoho večírku. Rozcházeli jsme se pozdě večer. Byl s námi Jaromír se svou nastávající ženou Valerií. Ve svém milostném opojení ani nepostřehl, že mu ruský hlídačský voják odepnul zlaté hodinky. Ty Jaromír už pochopitelně nikdy neumlal. A tak si myslím, že i tato příhoda se mu později stala inspirací k písničce o Ivanovi,” psal posluchač ve svém dopise.

Při vzpomínce na tragické srpnové

Píseň pro Ivana

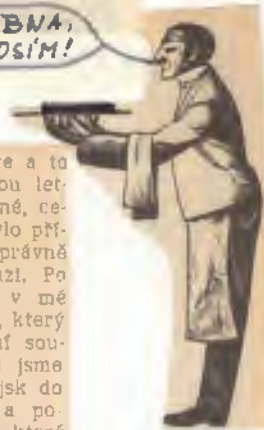
Letos na jaře vysílal rozhlas pořad „Život píseň anekdoty o jedné bratrské pomoci“, který jsem připravoval. Na srpnové dny roku 1968 v něm vzpomínali novináři, herci, historik a spisovatel.

Zazněla v něm pochopitelně píseň Jaromíra Vomáčky „Dobrá rada“, v níž se zpívá: jdi domů Ivane, čeká

Úry roku 1968 bychom neměli zapomenout na skvělého klavíristu a vynikajícího muzikanta Jaromíra Vomáčku, který svým neopakovatelným humorem nám pomáhá věřit, že jednou bude dobře.

KDO VĚDĚL O SRPNOVÉ OKUPACI?

DRBNA,
PROSÍM!

Vzpomínky leteckého důstojníka na události před 22 lety

Už tři čtvrtě roku se marně snaží ing. Zbyněk Čerovský vrátit zpět do Čs. armády jako aktivní důstojník. V srpnových dnech 1968 sloužil na velitelském místě na letišti v Hradci Králové a prožil okupaci republiky vojensky Varšavské smlouvy mezi letci. Za svůj postoj vojáka, který se chtěl postavit na obranu napadené vlasti, byl pak vyloučen z armády a později vězněn. Jeho návrat k uniformě plukovníka je velením ČSA stále znemožňován.

Jeho vzpomínky jsou i po tolika letech živé a dýchá z nich atmosféra tragických chvil našich novodobých dějin. Proto je nabízíme našim čtenářům.

„Počátek roku 1968 nevěstil nic dobrého. Náš pluk žil ve velké nejistotě, protože už od minulého roku probíhala v armádě i v letectvu velká reorganizace, redislokace a snižování početních stavů. Věci se daly do pohybu.

Nejdříve stranu musela v únoru velkolepě oslavit výročí komunistického puče. Z neznámých důvodů jsem byl určen velitelem vojenských přehlídek na Žižkově náměstí v Hradci Králové. Z této přehlídky jsme poplachem přišli na cvičení, při němž nám za tajemných okolností, s nerozhodností a váháním sdělili, že do zahraničí uprchl se svou milenkou generál Šejna. Vzápětí proti němu zahájila Hlavní politická správa ČSLA kampaň, z níž se veřejnost dozvěděla, že zrádný generál kšeftoval s letelovými semínkem. O armádě však nic nevěděl a proto se nemusíme ničeho obávat. Jako důsledek jeho naprosté „neinformovanosti“ jsme ihned po cvičení museli přepracovávat mobilizační plány, což republiku přišlo na pěkných pár milionů.

Nový ministr národní obrany gen. M. Džúr měl být údajně přítelem A. Dubčeka, hovořilo se však o něm také jako o agentovi KGB, nasazeném proti L. Svobodovi.

V polovině roku 1968 byla situace v Československu i v armádě plná překotných událostí. Náhle bylo rozhodnuto, že se u nás uskuteční velitelsko-štábní cvičení bez účasti československé armády, což se předtím ještě nikdy nestalo. Měl jsem tu „čest“ přivítat v Hradci Králové sovětskou

vojenskou delegaci vysokých důstojníků a generálů, až mne přecházel zrak. Nejdivnější na této delegaci bylo to, že se až příliš zajímala o vše, co souviselo s letištem, velitelstvím 10. letecké armády a městem. Vyzádala si všechny mapy, letecké, letištní a dispečerské údaje a živě se zajímala o vše, co souviselo s leteckým provozem. Bylo mi to již tehdy velice podivné, že celou delegaci doprovázel jen jediný československý plukovník a že nikdo nepřišel ze štábu 10. letecké armády, třebaže jsem o návštěvě uvědomil jak velitele armády, tak náčelníka štábu. Teprve 21. srpna mi však bylo všechno jasné. Jeden z tehdejších členů této delegace přistál jako první na naše letiště a když jsme se setkali, dělал, že mne nezná a nikdy neviděl. Pro historiky uvádím, že se jednalo o zástupce velitele stíhacího leteckého pluku, který byl dislokován na letišti Zagaň v Polsku. Jméno: podplukovník letectva Gaponov. Velitelsko-štábní cvičení proběhlo za účasti tankových jednotek, které byly dopraveny do Československa z SSSR a nikdy již odtud nebyly staženy. Ministr obrany gen. Džúr to vysvětloval nedostatkem vagonů. Pak proběhla další cvičení v NDR, Polsku a Maďarsku, opět bez účasti československé armády. Předposlední cvičení bylo tělové a to znamenalo, že bezprostřední nebezpečí okupace je přede dveřmi. Jen naše stranické a státní vedení pořádek dělalo jakoby nic. Velení Varšavské smlouvy zahájilo rozsáhlé cvičení protivzdušné obrany státu opět bez naší účasti. Protože tím byl v podstatě rozšířován celý systém protivzdušné obrany, každý voják věděl, že otázka invaze není otázkou týdne či měsíce, ale jen několika dní či hodin.

19. srpna jsem vyhlásil rozkaz pro létání na příští den. Podle něj měl

pluk uskutečnit dvě letové akce a to dvěma letkami ve dne a jednou letkou v noci. Počasí bylo nádherné, celý den svítilo slunce, aniž by bylo příliš velké horko. Opravdu den správně zvolený pro vojenskou invazi. Po skončení létání jsme se sešli v mé kanceláři k poletovému rozboru, který krátce nato přešel k hodnocení současné politické situace. Všichni jsme se shodli na tom, že invaze vojsk do Československa je neodvratná a potvrzovaly to všechny zprávy, které jsme měli k dispozici. Jen jsme se nemohli shodnout na datu okupace. Aniž bych k tomu měl nějaký důvod, jsem prohodil: „Aby se nestalo, že se sejdeme na letišti ještě dnes v noci.“ Byla to opravdu jen moje předtucha, vyvolaná předchozím rozbohem vojensko-politické situace a zpráv o proběhlém a skončeném cvičení smlouvy. Všichni jsme se také shodli na tom, že nám velení divize, armády protivzdušné obrany státu Varšavské smlouvy či vrchního velení nepodává žádnou informaci či varování, že k akci je nebezpečně blízko. To jsme ještě nevěděli o zradě v nejvyšších místech.

V této souvislosti si kladu otázku: jaké informace měl k dispozici předseda Rady obrany státu A. Dubček? Podle mně známého schématu musel být denne ze svodek ministerstva národní obrany a zpravodajských hlášení ministerstva vnitra informován o vojensko-politické situaci a to nejen v Československu. A navíc — v čele státu byl voják, i když nevalné pověsti, ale přece jen voják v hodnosti armádního generála, který měl valně zkušenosti. Vzhledem k daleko většímu rozsahu zpráv, které měl k dispozici než my na letišti v Hradci Králové, musel vědět, že o intervenci je rozhodnuto a že bude provedena v nejbližší době. Jestliže nikomu nic nerekli, jestliže L. Svoboda a A. Dubček o této situaci věděli, pak se dupstili stejně tak jako ti, kteří sovětská vojska pozvali, těžké zradě. Naše armáda se mohla a měla bránit, ale byla zrazena a odsouzena k nečinnosti. Nakonec jsme to byli

společně takové služební zařazení, jaké měl před 22 lety. Jak dlouho bude čekat na skutečnou rehabilitaci?

CSSR war Terroristen-Hochburg

„Stille Vereinbarung“ zum Schutz vor Attentaten im eigenen Land

PRAG, 23. August (AP). Die ehemalige kommunistische Führung der Tschechoslowakei hatte nach Angaben von Antiterrorspezialisten eine „stille Vereinbarung“ mit arabischen Terroristen zum Schutz vor Anschlägen im eigenen Land. Der Direktor der Antiterrortruppe der jetzigen CSFR teilte am Donnerstag in der Prager Zeitung „Mlada Fronta“ mit, im Gegenzug hätten Terroristen sich in der damaligen CSSR unbehelligt aufhalten dürfen. Aus Sicherheitsgründen wurde der Name des Antiterrorspezialisten in dem Bericht nicht angegeben.

Nach den Worten des Leiters der Spezialabteilung durften ganze terroristische Gruppen mit Billigung der Führung durch das Land reisen. Auch habe es Treffen gegeben, bei denen das weitere Vorgehen der Terroristen koordiniert worden sei. „Ihre Anwesenheit wurde oft als Kuraufenthalt verschleiert“, sagte der Sicherheitschef. Nach dem politischen Umschwung sei nun das Risiko von Terrorakten in der CSFR groß, da die Grup-

pen das Land sehr gut kennen würden. Der Antiterrorexperte berichtete, daß die Zahl der Einsätze seiner Einheit in den vergangenen Wochen stark angestiegen sei. „Während wir früher einen Einsatz innerhalb von einem halben Jahr hatten, mußten wir nun schon dreimal im Laufe von einigen Wochen eingreifen“, sagte er. Zuvor habe es Warnungen von deutscher, österreichischer und italienischer Seite vor „Terrorismus von internationalem Kaliber“ gegeben. Nähere Angaben über die Art der Einsätze machte er nicht.

Kleinbetriebe werden zurückgegeben

PRAG (dpa). Rund 70 000 Kleinbetriebe in der CSFR sollen in nächster Zeit an die ehemaligen Besitzer zurückgehen. Das sagte in Prag der Minister für Verwaltung des Nationaleigentums und Privatisierung in der tschechischen Teilrepublik, Tomas Jezek. Allerdings werde kein Schadenersatz für Beschädigungen geleistet.

my, kteří jsme nesli nejhorší následky této zradě, někteří z nás to zaplatili životem, zdravím, kriminály a mnozí jsme skončili v exilu jako vyhnanci.

22. srpna 1968 jsme obdrželi v těsném sledu tři rozkazy, od prezidenta republiky, ministra národní obrany a vzápětí od náčelníka Hlavní politické správy. Jímž byl v té době generál-major Bedřich. Zajímavé na nich bylo to, že ministr Džúr svůj rozkaz z předchozího dne a generál Bedřich tvrdil, že velení československé armády bylo propuštěno z izolace a že je ve spojení s A. Dubčkem. Jak mohl ministr národní obrany a náčelník generálního štábu vydat rozkaz, když byli v izolaci a jak mohl být náčelník Hlavní politické správy ve spojení s A. Dubčkem, který byl údajně zatčen a unesen?

Jaký div, že v době normalizace se plukovník Zb. Čerovský dostal na okraj společnosti, podepsal mezi prvňáky Chartu 77 a nakonec skončil v r. 1981 jako vězeň na Borech. Zde poznal Václava Havla, Jiřího Dienstbiera, provinciála dominikánů P. Dominika Duku, jezuitu P. Františka Líznu, Jana Litomíského a další „psanče“ husákovského režimu.

stává spolupracovníkem rozhlasu Svobodná Evropa. Po listopadové revoluci se vrátil domů, ale armáda ho stále odmítá přijmout a nabídnout mu místo.

Pod pohrůžkou StB, že bude znovu souzen, tentokrát za špionáž, se rozhodl v polovině osmdesátých let opustit Československo. V Mnichově se

Zklamání a podvedení?

Revoluce požírá své děti, o tom jsme se z dějin poučili nestěšněkrát. Jaký div, že i nase listopadová revoluce požírá své děti, i když „jen“ sametově. Po necelých devíti měsících od svržení rudé totality se musíme zeptat: Kdo je vlastně vítězem a kdo poraženým?

Staré osvědčené kádry, které prokázaly takové služby starému režimu, totiž až na výjimky diktují dál národům svou vůli, ujařmily naši revoluci byrokratickým ehomoutem a cynicky se vymývají všem, kteří se cítí podvedeni. Z nespokojenosti s touto situací vydala minulý týden výzvu pražská rada Občanského fóra. Mnohé lze této iniciativě oprávněně vytknout, sotva ji však můžeme upřít, že vytrýskla z poutlivé snahy ohrádit pozice starých struktur, které se v „nových“ kabátech cítí naprosto v bezpečí.

Dalo se předpokládat, že reakce na výzvu bude více méně odmítavá. S výhradami nebo rozpaky ji přijal i tisk, vždyť podnět k prověrkám se týkal také sdělovacích prostředků. V Zemědělských novinách napsal R. Muška, že „... klidně bych ji (výzvu) — pozn. red. — podepsal, pokud by mě dokázala přesvědčit, že ten či onen státní zastává důležité místo, ačkoliv se v minulosti dopustil toho či onoho“.

Pro osvětlení paměti uvedu tři příklady a abych nemusel chodit daleko, rovnou ze zemědělství. Fr. Pitra byl tajemníkem a členem předsednictva ÚV KSČ pro stranickou práci v zemědělství léta, aby pak vyvrcholil svou politickou kariéru v úřadě předsedy české vlády. Nelze zapomenout na jeho televizní odsouzení demonstrantů v listopadu 1989. Jeho věrný spolupracovník M. Toman se vyznamenal jako federální ministr zemědělství a místopředseda vlády. Obě osobnosti nesou odpovědnost za události, které hýbaly Československem před něžnou revolucí. Schvalovaly mj. i tvrdé zákroky proti demonstracím i soudní postihy Václava Havla a dalších obhájců občanských svobod. Přesto jejich politická odpovědnost, která je prokazatelná, jim nebrání, aby dnes tyto soudruzi zastávali nejvyšší funkce ve vládním útvaru pro rozvoj pohraničí. Předseda vlády ČR P. Pitruar ovšem patří k těm, kteří partajníky spíše hájí vůči zasloužené kritice. Náměstek ministra zemědělství J. Radoš věděl o utajování skandálu s výskytem PCB v mléce a masu, akceptovat tehdejší způsob re-

šení problému (rozředit karcinogenní látku tak, že se v podlimitním množství dostala k statistikům nic netušících spotřebitelů). Pan Radoš dále zůstává důležitou funkcí náměstka a má na starosti potraviny. Jeho politickou odpovědnost z něj, podle mého soudu, nemůže nikdo sejmut.

Stále se hovoří o tom, že byrokratický aparát pořád brzdí důležité reformní opatření. Sérii neprovedených zákonů, které vznikly z vládních návrhů a jež málo znali poslanci přirovně schválili, mají na svědomí právě tyto lidé. Není pravda, že jsou odborně nenahraditelní, pakliže nemáme přijmout tezi o nenahraditelnosti komunistických byrokratů. Škodí už svou přítomností v důležitých funkcích, zejména brání postupu reformy, jejich místa většinou nemohou být obsazeny schopnějšími a nekompromitovanými lidmi.

Nechávat tyto „odborníky“ v klíčových funkcích především zpochyňuje mravnost našeho veřejného života. Proto to rozčarování dětí revoluce ...

naše poznámka

Slavnost patrona Domažlic

(els): Po dvačtyřiceti letech se opět mohla věra konat slavná národní pouť u sv. Vavřince na Veselé hoře u Domažlic. Tato pouť má dlouhou tradici. Místní kostelík byl postaven roku 1775, ale již od počátku 17. století v těchto místech pobýval poustevník a r. 1698 zde byla posvěcena kaplička, postavená domažlickou městkou Zuzanou Veselou.

Jsou nejméně dva výklady, proč byl místní kostelík zasvěcen právě sv. Vavřinci. Prvý vychází ze skutečnosti, že sv. Vavřinec je ochráncem před požáry a zasvěcení kostelíka tomuto patronu mělo vyjádřit prosbu o ochranu Domažlic, které byly právě požárem nejednou zničeny. Druhý výklad vychází z historie daleko dávnější. 10. srpna 955, na den sv. Vavřince, zvítězil u Augsburgu na řece Lechu císař Ota I. nad Maďary. Boje se zúčastnila i tisícovka výborně ozbrojených Čechů, které vyslal Boleslav I. A tyto bojovníci měli údajně při své prvé zastávce na domácí půdě zasvětit na domažlické Veselé hoře (580 m n. m.) svatýňku sv. Vavřinci na paměť svého vítězství. R. 1788 za josefinských reforem byl kostelík zrušen a ve dražbě prodán knězi Ledvinovi. Ten ho postoupil Domažlicům za 112,30 zlatých s tím, že stavba bude sloužit církvi. Kostelík však přesto pustl, sloužil jako stodola a skladiště. Teprve r. 1851 byl obnoven a znovu posvěcen a stal se místem tradičních chodských poutí.

Chodsko bylo v r. 1938 po mnichovském diktátu rozděleno. Pouť v roce 1939 se stala demonstrací národního uvědomění Chodů. Sešlo se na 120 000 lidí a poutní kázání měl vyšehradský

kanovník msgr. dr. Bohumil Stašek, předseda zemské organizace ČSL. Mimo jiné řekl: „Co slíbíme a řekneme své matce české? Slíbíme ji a přísahati budeme v této památné chvíli jménem svým a všeho českého lidu, že ji nikdy neopustíme, nezapřeme, a že do posledního tlukotu srdce milovat budeme.“ Msgr. dr. B. Stašek byl za to nacisty zatčen a po celou dobu války vězněn. Vrátil se s podlomeným zdravím, mj. přišel o oko, ale na první Vavřinecké pouti po osvobození, v roce 1945 opět kázal. Je snad až zbytečné uvádět, že po roce 1948 církevní ráz pouti byl naprosto nežádoucí. Začaly se pořádat tzv. Chodské slavnosti jako sejkant folklórních souborů, lidová veselice a trh.

Především s odkazem na památnou pouť ze srpna 1939 byla tradice národních poutí na Veselé hoře u Domažlic věra obnovena. Mši sv. celebroval biskup msgr. Antonín Liška a po obřadu byla na kostelíku sv. Vavřince odhalena deska věnovaná památce msgr. Bohumila Staška, pořízená péčí ČSL.

Idea smířlivosti prodchnula v uplynulých třech dnech život v celých Domažlicích i okolí. Podle informací z VB byl zaznamenán významný pokles trestné činnosti. Hlídkující vrtulník nezaznamenal ani větší narušení plynulosti dopravy.

Bývalý dvojagent šokuje Londýn

LONDÝN: George Blake, bývalý britský „dvojí agent“, který byl ve své rodné zemi zatčen pro spolupráci s KGB a po úteku z vězení se usadil v SSSR, oznámil, že sovětské vývěd né službě svého času předal jména 600 britských agentů ve východní Evropě. Jelto slova věra otiskl britský nedělník Sunday Express, který je převzal z dokumentárního filmu televize BHC, jež se má vysílat příští měsíc. List uvedl, že Blakeovo senzační prohlášení bude pro britskou tajnou

službu šokem, protože se dosud domnívala, že prozradil jména pouze 42 agentů.

G. Blake řekl, že mlčení přerušil se souhlasem KGB a že svého činu netluje. Upozornil, že si vymínil, aby prozrazení vyzvědači nebyli popraveni, nýbrž pouze uvězněni. Za své činnosti v britské MI 6 prý Blake otolil „každý tajný dokument“, který se mu dostal do ruky. S jeho jménem se také spojuje neúspěch mnohamilionové operace „berlínský tunel“. Šlo o tunel, který byl hudován anglickou a

Vom Ausland beiläufig notiert
PARIS/WASHINGTON, 23. August (dpa). Wegen der Krise im Nahen Osten ist die Entscheidung der DDR-Volkammer über den Beitritt zur Bundesrepublik am 3. Oktober international eher beiläufig notiert worden.

„O je, und das fragen Sie mitten in der Golfkrise“, hieß es am Donnerstag bei spielsweise im französischen Außenministerium, als nach einer Stellungnahme zur Abstimmung in Berlin (Ost) gefragt wurde. „Es handelt sich dabei um eine rein innerdeutsche Angelegenheit. Deutschland ist doch ein souveräner Staat.“

In anderen Hauptstädten wie Washington oder London, wo die sich zuspitzende Entwicklung im Nahen Osten das wichtigste Thema ist, war überhaupt keine Stellungnahme zu bekommen. Die internationale Presse konnte auf die Abstimmung der Volkskammer noch nicht eingehen, da das Votum in der Volkskammer erst am frühen Donnerstagmorgen fiel — lange nach dem Redaktionsschluss der Zeitungen.

Aufgespießt

„Interessiert mich nicht. Habe ganz andere Sorgen. Mein Mann hat keine Arbeit. Wir müssen erst mal sehen, wie es weitergeht.“

americkou tajnou službou za účelem odposlouchu sovětských vojenských spojů. Po odhalení byl G. Blake v roce 1961 uvězněn, ale o pět let později se mu podarilo uprchnout. Nyní žije v relativním komfortu v Moskvě se sovětskou manželkou a devatenáctiletým synem.

Kommentar einer Ost-Berlinerin, die am Donnerstag von der Nachrichtenagentur dpa zu ihrer Meinung nach dem Beitrittsbeschluss der Volkskammer zum 3. Oktober befragt wurde.

Gorkij soll Nischnij Nowgorod heißen
MOSKAU, 23. August (AFP). Der regionale Rat von Gorkij hat beschlossen, der Stadt wieder ihren alten Namen Nischnij Nowgorod zu geben und sie in Zukunft für Ausländer zu öffnen.

Zázrak na Visle

VARSAVA: Oficiálními vzpomínkovými slavnostmi a bohoslužbami si včera Poláci v řadě měst a obcí připomněli odrazení srpnové ofenzivy Rudé armády v roce 1920 před Varšavou, která byla již tehdy označována jako zázrak na Visle. Na misi celebrowané v Radziwiznu u Varšavy připomněl polský primas kardinál J. Glemp, že znovuvybojovaná svoboda vyžaduje od obyvatelstva připravenost k mnoha obětem. Událost byla Poláky oslavována po celých 70 let, letos poprvé však mají slavnosti oficiální charakter a účastní se jich i státní představitelé. Po porážce intervenčního zásahu polské armády proti Sovětskému Rusku pronásledovala Rudá armáda protivaňka do hloubi Polska, hodlala dobýt Varšavu a „zatehnout plamen revoluce“ i v této zemi. Ohrožení ruským a navíc rudým nepřitelem však vyburcovalo tehdy z letargie masy polských sedláků.

JAKO ZÁZRAK DOSTALI NAHLÁŠČKU!

Pout k bl. Zdislavě

[els]. Místem poutě moravských věřících se stal v sobotu hrob blahoslavené Zdislavy, patronky křesťanských rodin, v Jablonném v Podještědí. Pontifikální mši sv. sloužil moravský metropolita olomoucký arcibiskup ThDr. F. Vaňák. Odpoledne probíhala bohoslužba slova, adorace, diskuse a volný program s písněmi. Letošní výročí beatifikace bl. Zdislavy oslaví věřící na tomtéž místě v sobotu 25. srpna. V současné době probíhá proces svatořečení bl. Zdislavy, o které požádal Svatého Otce osobním dopisem z 18. 3. 1990 i prezident Václav Havel. Bl. Zdislava se narodila v Křižanově na Moravě a její tělesné pozůstatky jsou uloženy právě v kryptě kostela sv. Vavřince v Jablonném. Mimo jiné byla známá svou péčí o nemocné a založením dominikánských klášterů v Jablonném a v Turnově.

A CO JAN HUS, KRUCIFIX?!

● Rekordní výhra devět milionů šilinků připadla pětaticetiletému obchodníku z Wioner Neudorfu v haldenském kasinu na hracím automatu. Vhodil do něj 1200 šilinků a po založení pákou se na světelné tabuli objevilo pět sedmiček, tedy tzv. jackpot.

A gigantomanie kvete dál

Obecně se odsoudila již nejedna stavba a čin minulého režimu, který se zhlizel ve velkých lánech, velkých objektech, vysokých úrodách, vysokých výrobách i v dalších produktech gigantomanie. Budování těchto akcí však nadále „kvete“ a pokračuje — sdělil br. dr. Ing. J. Sitař z Blatce u Olomouce a ukázal nám objemnou služku korespondence.

Obsahuje sdělení nejméně ze dvou celí míst v České republice, kde se budují anebo chystají stavět okresní velkosklady na průmyslová hnojiva. Ve všech těchto místech se obyvatele bouří, podávají sítznosti a protesty, sbírají podpisy a vyládky k zaklínutí těchto staveb z ekologických důvodů naprosto nežádoucích a i účelově do budoucna sotva potřebných. Všechny dopisy svědčí o tom, že dosud — takřka tři čtvrtě roku po 17. listopadu — se na úřadech vyřizují záležitosti postaru, administrativně, direktivně, bez ohledu na mínění obyvatel dotčeného místa.

Je tomu tak v Benešově u Prahy a v Dlouhé Vsi u Sušice, výstavba se přes odpor obyvatel chystá v Telči, v Jemnici v okrese Třebíč, v Milovicích-Sněžném u Nového Města na Moravě, do provozu byly uvedeny anebo se provoz intenzivně připravuje v Boru u Tachova, v Horšovském

A CO NEKVEJE DÁL?

PODOBNOST ČISTĚ NÁHODNÁ?

[čes]: Italský deník La Repubblica v článku svého zvláštního zpravodaje

je v Praze A. Tarquiniho napsal, že za případem Orfei mohou stát hřiválci. ministr vnitra R. Sacher a jeho kolega z lidové strany J. Bartoňk List neovlivňuje, že šlo o vnitřní politickou bra, možná o manévry proti prezidentu Havlovi. Napsal, že lidová strana byla v uplynulých 20 letech věrným spojencem režimu a neoprotitovala proti žádné jeho akci. Sacher i Bartoňk se podle tvrzení autora distancovali od režimu teprve v roce 1988. Dále pak Tarquini připomíná dubnové vyalopent L. Lise v parla mentu, kde R. Sacher a ostře kritizoval za liknavý poston proti SIB a obvinil ho, že používá materiály z archivu SIB proti současným politikům. Faktum je, že spekulace zvláštního zpravodaje listu La Repubblica nejsou podepřeny žádnými důkazy, ale stojí za zmínku, že — jak řekl C. Mastella, náměstek italského ministra ubrany — tzv. případ Orfei — je namí-

řen především proti C. De Mitovi, vůdci levého křídla v Křesťanskodemokratické straně a že materiály o R. Orfovi, bývalém zahraničněpolitickém poradci De Mity, byly zveřejněny právě v době, kdy se De Mita a levice začali ujmout politické iniciativy. Proč ptá se C. Mastella a dodává, že důvodem nejsou je namluvit italské veřejnosti, že křesťanskodemokratické levici není možno důvěřovat a že měla podivné styky s komunistickými režimy ve východní Evropě. Ta podobnost s předvolební aférou ořpadu Bartoňka a řehobaférou Sachergate není jen čistě náhodná. Na závěr du dáváme, že ministr vnitra ČSFR J. Langos poskytl minulý týden ČTK prohlášení, ve kterém sdělil, že nikdo z představitelů ministerstva vnitra ČSFR si údaje, kterými se zabývá v současné době italské sdělovací prostředky nevyžádal ani je oficiálně ceston nepředal italské SISMI. Pokud SISMI skutečně nějakými údaji z archivu FMV disponuje, musely se k ní dostat nelegální cestou. Celou záležitost se zabývá inspekce MV ČSFR.

příznivě na mikroorganismy, jež žijí v půdě a činí ji vlastně úrodnou. Vždycky v minulosti byla základem hnojení mra a průmyslová hnojiva sloužila jen jako doplněk. Tak je dokonce používají zemědělci v západních zemích a výsledek je nadprodukce potravin. Naopak naše velké ekonomické celky udělaly nejednu zkušnost, že přehnojením polí průmyslovými hnojivy nakonec sklízely méně než z pozemků nedohnojených.

A stačilo by vlastně jen řádně obdělávat pole: kvalitně orat, aby se půda nezhutňovala, hlavní výživou učinit organické hnojivo a dodržovat osavní postupy. A hlavně: půdu konečně vrátit skutečným rolníkům, kteří k ní mají vztah a nenechat ji „státinní nádeníkům“, v něž byl za léta družstevníci proměněni.

Intenzivní hnojení průmyslovými hnojivy mělo podle dřívějšího mínění kompenzovat elementárně špatnou péči o půdu, jež kromě neživých součástí obsahuje i živé organismy. Jestliže se život v půdě zničí anebo narozí velkým množstvím chemikálií a ještě se zemina pěchuje pneumatikami těžkých traktorů a zejména nákladních aut, nelze úrodnost od půdy očekávat.

V Blatci u Olomouce dnes již nemá snad ani jedna studna nezávadnou pitnou vodu. Z polí vyživova-

ných převážně průmyslovými hnojivy se spodní vodou dostávají zbytky soli i do studen. Podle posledního šetření voda ve studnách v Blatci obsahuje až sedmkrát více dusičnanů než připouští zdravotnická norma, v litru vody tedy až 373 mg.

Důvodem výstavby velkoskladů průmyslových hnojiv jsou často nepořádky v zemědělských závodech, kde průmyslová hnojiva nejsou náležitě uložena. Dodavatel hnojiv je rozesílá volně ložená, protože prý nejsou balíčky na jejich pytlování. Kdyby se však výrobci balíčkami vybavili a také zemědělci se řádně o uložení průmyslových hnojiv postarali, nebylo by potřeba stavět tyto nákladné velkosklady se železničními vlečkami a důkladnými izolacemi proti průsaku chemikálií; takový velkosklad stojí totiž 50–60 miliónů korun. A ještě by vzdušný úspory i na zakoupení chybějících balíček.

Chtělo by to o životním prostředí méně mluvit, zato pro něj něco skutečně dělat. Podíváme-li se kriticky na tuto otázku, musíme vidět, že pro zlepšení životního prostředí se nedělá takřka vůbec nic, pro uchování pramálo, ale naopak se dělá stále ještě pořád mnoho, aby se prostředí zhoršovalo.

I budování velkoskladů průmyslových hnojiv je toho důkazem.

Komu slouží hloupost?

NEW YORK: Čtrnáctideník českých a slovenských krajanů v USA a Kanadě NOVINY zveřejnil článek Američana slovenského původu, který po návštěvě ve své hývalé vlasti mimo jiné napsal: Ahychom mohli nynější nacionalistické vášně v ulicích Slovenska lépe pochopit, musíme se nemilodárně vrátit do historie slovenského fašismu. Bez návratu k původu nemoci se národ nemůže léčit z náklady. Pokud se tím nebudeme všichni neprodleně a nasmýkavavě zabývat, bude později téměř nemožné zastavit balvan hlouposti a slepoty. Bez humanismu a lásky se Slovensko nemůže znovu stát částí Evropy. Nenávistné nesmysly o české nadvládě, maďarské aragantnosti, cikánské zločinnosti a židovském spiknutí, které se dnes ozývají ze slovenských měst a vesnic a které kolují i mezi inteligentními lidmi, mohou veat jen k národní sebevraždě, a ne k národní spáse. Komu může sloužit hloupost, třeba i atraktivně zformulovaná? Jediné dobrodruhům, pro něž lidský život vždy znamenal pouze prostředek k získání moci a k tyrani.

HLOUPOST ZDEBILNÍ BLBOST!!

ČESKO-SLOVENSKÝ „spor o poměku“ se v posledních dnech přenesl i k našim velkým východním sousedům. Zatímco Krasnoja Zvezda píše důsledně „Česko-Slovensko“, jiné noviny setrudovaly u tradičního „Československa“ a další — třeba Pravda nebo Moskovské Novosti — si nelámanou hlavou a nazývali náš stát tak jak je právě napadne. Puntičkářští čtenáři jsou však rozliobeni a bombardují redakce dotazy, jak to má být správně.

Pražský zpravodaj Izvestij Leonid Kornilov se pokusil vnést do problému jasno a na základě dotazu na Federálním shromáždění ČSFR čtenáře uklidnit, že ve vztazích mezi českým a slovenským národem se sice léccos změnilo, ale název „Československo“ zůstává stejný.

Jen aby se teď sovětská veřejnost nedověděla, že na Slovensku se pláseme s poměkou.

NEBO: ČESKO/SLOVENSKO, ČESKO-„SLOVENSKO“, ČESKO (2), SLOVENSKO (1), SLOVENSKO-ČECHUNSKO... ALE I ČESKO-HORNÍ UHERSKO...

WC rauschte Tag und Nacht

Mieter muß 7812 Mark für Mehrverbrauch zahlen

Kaum zu glauben, wieviel Wasser durch die Toilette läuft, wenn die Dichtung am Spülkasten defekt ist: In zwei Monaten zum Beispiel 1700 Kubikmeter oder, anschaulicher ausgedrückt, 1,7 Millionen Liter — Trinkwasser wohlgemerkt. Diese nützliche Information ist einem Urteil des Landgerichts (Aktenzeichen: 2/11 S 42/90) zu danken, das auch mit aller Deutlichkeit feststellt, wieviel es kosten kann, wenn man die Spülung unbeschwert rauschen läßt. Der Mieter der Wohnung mit der undichten Dichtung muß für erhöhten Wasserverbrauch sage und schreibe 7812 Mark bezahlen.

Die enorme Wirkung der kleinen Ursache wurde im Oktober 1987 von einem Vermieter festgestellt und bis zur unscheinbaren Quelle zurückverfolgt. Statt eines normalen Wasserverbrauchs von rund 500 Kubikmeter in einem bestimmten Abrechnungszeitraum stellten die Stadtwerke auf einmal knapp 2200 in Rechnung. Der Verbrauch hatte sich also unerklärlicherweise vervierfacht.

Der Vermieter leistete Detektivarbeit, um der Sache auf die Spur zu kommen. Beobachtung der Wasseruhr und Horchen an einem der Abwasser-

rohre, in dem es Tag und Nacht rauschte, lenkte den Verdacht schließlich auf eine bestimmte Wohnung und dort auf den Spülkasten der Toilette. Ein Dichtungsring hatte sich aufgelöst, das Wasser lief und lief, offenbar schon monatelang.

Zunächst wollte der Mieter nicht glauben, daß eine derartige Durchflußleistung möglich sei. Ein technischer Sachverständiger errechnete jedoch eine Monatskapazität von 1700 Kubikmeter bei gutem Wasserdruck und einem Rohrdurchmesser von nur sieben Millimeter. Der Mieter hatte also noch Glück, daß seine Spülung nur halb so leistungsfähig war, wie sie es technisch hätte sein können.

Keine Frage übrigens, daß er für den Mehrverbrauch haftete: Bei Defekten im Wassersystem besteht für den Mieter Anzeigepflicht, damit der Vermieter unverzüglich die Reparatur veranlassen kann.

Der ziemlich irre Einzelfall verweist allerdings wie so oft auf den höheren Irrsinn des Systems: Trinkwasser rauscht durch Klospülungen. Der Zweck ließe sich bekanntlich auch über einen separaten Brauchwasserkreislauf erreichen.

Jeder zehnte Einwohner Hessens ist Ausländer

WIESBADEN. Jeder zehnte der rund 5,62 Millionen Einwohner Hessens besitzt nicht die deutsche Staatsangehörigkeit. Wie das Statistische Landesamt in Wiesbaden auf der Basis von Daten der Volkszählung 1987 errechnete, lebten Ende 1989 rund 561 000 Ausländer in diesem Bundesland.

Der Ausländeranteil an der Bevölkerung weicht je nach Stadt und Gemeinde allerdings erheblich ab. In sieben Städten lag er bei über 20 Prozent. Wie das Landesamt berichtete, war die Stadt Kelsterbach (Kreis Groß-Gerau) mit fast 28 Prozent Ausländern Spitzenreiter. Die wenigsten nicht deutschen Staatsangehörigen mit jeweils 0,1 Prozent an der Einwohnerzahl wurden in den nordhessischen Gemeinden Nieste und Berkatal gezählt.

Deutlich über dem Landesdurchschnitt lag die Zahl der Ausländer in Dietzenbach (26,1 Prozent), Frankfurt (22,9 Prozent), Rüsselsheim (21,5 Prozent), Offenbach (21,4 Prozent), Stadtallendorf (20,7 Prozent) und Raunheim (20,4 Prozent). 55 der 426 Städte und Gemeinden hatten einen Ausländeranteil über dem Landesdurchschnitt von zehn Prozent.

371 Kommunen — darunter auch Städte mittlerer Größe wie Fulda (8,3 Prozent) und Marburg (5,7 Prozent) — lagen darunter.

Tabak-Meuterei in Moskau

MOSKAU, 22. August (dpa). Als Folge der akuten Tabakknappheit in der Sowjetunion ist es am Mittwoch nun auch im Herzen Moskaus zu einer regelrechten Tabak-Meuterei gekommen. Moskauer Kraftfahrer stießen am Nachmittag in der Stadtmitte auf Straßensperren. Erste Vermutungen, die Straßen seien wegen eines hohen Staatsbesuchs abgesperrt, erwiesen sich als falsch. Die amtliche sowjetische Nachrichtenagentur TASS stellte schließlich klar: Raucher, die vergelblich auf eine Zigarettenlieferung gewartet hätten, hatten die Puschkin-Straße nahe des Kremls und des Moskauer Stadtsowjets stundenlang blockiert.

PAPÍROSA NET! DACHORKA NET!

HAMBURG, 22. August. Mit einer dringenden Resolution an Politik und übrige Öffentlichkeit, den Kampf gegen das Rauchen zu verstärken, ist der 15. Internationale Krebsskongress in Hamburg am Mittwoch zu Ende gegangen. Die Wissenschaftler und Ärzte beklagen, daß es keine ausreichenden Gesetze gibt, mit denen das Rauchen eingeschränkt werden könnte. Sie forderten die Bundesregierung auf, sich für ein Verbot der Zigarettenwerbung einzusetzen. Der Kampf gegen die Ursachen des Krebses und der Ruf nach Vorbeugung standen im Mittelpunkt dieses Mammutkongresses, an dem seit dem vergangenen Donnerstag mehr als 10 000 Frauen und Männer aus aller Welt teilgenommen hatten.

Odjela dětská expedice

(Č): Od pražského poledníku odjel včera dopoledne autobus s účastníky Expedice Děti pro Evropu. Dvaadvacet děvčat a chlapců ve věku od 12 do 14 let pojedou na 6100 km po sedmi státech západní a severní Evropy a v cíli své cesty — v Helsinkách — předají do rukou místního primátora koláček dětských kreseb. Expedice dětí pro Evropu pojedou ve stopách poselstva krále Jiřího z Poděbrad, který se jako první panovník

Franzose mietet bei Ceausescu

BUKAREST, 22. August (Reuter). Ein französischer Unternehmer hat einen der Luxus-Paläste des im Dezember 1989 gestürzten rumänischen Diktators Nicolae Ceausescu für umgerechnet 2800 Mark pro Tag gemietet. Die amtliche rumänische Nachrichtenagentur Rompres berichtete am Mittwoch, das Ehepaar Ceausescu habe den 1985 erbauten 105-Zimmer-Palast mit Saunen, Sprudelbädern, Gymnastikraum und einem Privatkino im transsylvanischen Covasna nur zweimal besucht. Der Franzose wolle eine Bierfabrik in Covasna eröffnen und möchte offensichtlich in dem Palast wohnen.

pokusl založit mírovou unii a naše děti chtějí do finské metropole poměrně dovézt dohodu, kterou veštedovaku podepsali český a francouzský král.

Rovnocenně do Evropy

(Č): Na závěr dvou denního jednání valného shromáždění Matice slovenské přijali jeho účastníci v sobotu večer Ohlas k slovenskému národu. V Ohlasu se mj. uvádí: „Hlásíme se k revoluční přeměně a podporujeme úsilí společnosti o její demokratickou přeměnu. Obnovuje se občanská hnutí Matice slovenské — místní obory — a usiluje o zapojení do demokratické společnosti, aby se stalo její organickou součástí. Matice slovenská bude pro Slováky, zejména respektování jejich národních práv. Matice podporuje úsilí o návrat Slováků do kulturní Evropy, přičemž se bude snažit o to, abychom tam vstoupili jako vyspělý národ, rovnocenný s jinými a přispěli tam svým jedinečným a neopakovatelným vkladem.“ Účastníkům valného shromáždění Matice slovenské včera zaslal pozdravné poselství předseda FS ČSFR A. Dubček.

JEAN ET LI ZÚSTAVOU POD TATĚLATA.

Slavnost bez hranic

(Č): V malebném klínu Kraslických hor se rozkládají Kraslice. Před 620 lety dostaly Kraslice listinou Karla IV. loketské městské právo a na norimberském sněmu byly povýšeny na město. Po druhé světové válce bylo odsunuto z města přes 11 000 obyvatel německé národnosti. Po dlouhých letech, kdy dělila Bavorsko od českého pohraničí železná opona, se v sobotu v Kraslicích uskutečnila první letní česko-bavorská slavnost. Bavorská návštěvníky byla speciálně otevřena v kraslické spojitelné směnárna. V kraslických sadech na slavnosti byly ve stáncích bavorské potraviny a drobné průmyslové zboží. V bohatém kulturním programu se střídaly české a německé písně a hudební skladby. Při setkání došlo k mnoha obchodním jednáním mezi bavorskými podnikateli a členy Klubu česko-bavorského přátelství. Zajímavé byly besedy v kraslickém Hyde parku mezi českými hraničáři a bavorskými hosty o budoucnosti — jak všichni shodně konstatovali — v mírovém soužití. TAK LOŽ C.K. NEBO BAVARIA!

Black Jack v Ambassadoru

(H): Akciová společnost Casinos Czechoslovakia dnes otvírá největší pražské kasino v hotelu Ambassador na Václavském náměstí. Tato společnost již otevřela kasino v hotelu Forum, Palace a v Diplomatičeském klubu v Praze. V nově zřízeném kasinu Ambassador budou moci hosté vyzkoušet své štěstí a pěti ruletových stolů a tři stolů na karietní hru Black Jack. Uvažují zde i o baccaratu a pokera. Otevírací doba kasina je 16.00—04.00 h denně, oficiální hrací měnou je americký dolar. Hry se mohou účastnit pouze občané starší 18 let. Čs. občané jsou v kasinu vítáni. Pro ty má, už „zazobané“ společnost plánuje na podzim letošního roku uspořádat „Den otevřených dveří“ pro širokou veřejnost, kde bude mít každý návštěvník možnost se s pravidly her seznámit.

KAMPF GEGEN KREBS BEDEUTET WEITERHIN KAMPF GEGEN DAS NICHT-EXISTIEREN DER RAUCHER. KAMPF GEGEN DAS NICHT-EXISTIEREN DER RAUCHER. KAMPF GEGEN DAS NICHT-EXISTIEREN DER RAUCHER.

Stalin už není čestným občanem

Čestného občanství Prahy byl zbaven i K. Goltwald a G. Husák. Naproti tomu bude 21. srpna udělena tato pocta sedmi sovětským občanům, kteří našli odvahu protestovat dne 21. srpna 1968 na Rudém náměstí proti okupaci Československa Rudou armádou.

Toto bylo víceméně jen oznámení na okraj, které nás včera na tiskové besedě s představiteli hlavního města potěšilo. Vše ostatní, o čem byla řeč, právě naopak. Byli jsme předně seznámeni s návrhem ministerstva financí, cen a mezd o úpravě jízdného v hromadné dopravě. Samotný návrh se zdaleka nevyznačuje příliš použitelnými prvky, proto rada NVP spolu s Dopravními podniky předá do termínu, tj. 20. 8., četné připomínky. Ministerstvo navrhuje mj. odlišit jízdní tarify jednak podle významu měst a míst, přičemž Praha by samozřejmě patřila do kategorie nejvyšší — a tedy i nejdražší; dále navrhuje rozdělit samotnou Prahu na několik pásem podle frekvence (jinými slovy zvyšovat poplatky za jízdenky směrem k centru) a v neposlední řadě i zvýšit základní jednorázové jízdné ze 12 Kč na 1 korunu na 3 (mimo Prahu na 2 Kčs). Těto úpravy by se nevyhnu-ly ani tarify za časové jízdenky, které by pak podle návrhu měly vypadat takto: měsíční sítovka 120 Kčs, čtvrtletní 290 a roční 1020. Přitom se však stále počítá s vládními dotacemi, tak jak je tomu v řadě jiných světových metropolí. Toto cenové vyrovnání činí u nás 75 % celkových nákladů. Návrh samozřejmě nevyvolá žádné nadšení ani u veřejnosti, i když některé slevy zůstávají i při zdražení benzínu a naftu skoro stejné: děti do 6 let by jezdily zdarma, později za korunu, jako vojsko a důchodci do 70 let, kteří by neplatili až po sedmdesátce.

Dalším bodem besedy bylo odkrytí letitého tabu — přítomnosti radioaktivního prvku radonu, který v plyném skupenství uniká z podloží půdy. Je účinný však i jako vedlejší produkt z rozpadu uranových rud a jako druhotný se objevuje ve škváře a popílku, čímž se tedy dostává i do slabebního materiálu. Plyn může způsobit velké újmy na lidském zdraví a na životě. Jeho účinnost se zmírňuje ochrannými fóliemi nebo tapetami; z vody, protékající v koupelnách se nejlépe vyloučí větráním. Praha už má zmapována kritická místa a představitelé města již zahájili první kroky k odstranění nebo alespoň zmírnění účinků radonu.

Další Jobovou zvěstí byla zpráva o pobytu rumunských uprchlíků na území Prahy. Jejich počet je variabilní, ovšem pohybuje se kolem 150 lidí. Všichni (jak nám sdělil náměstek primátora Ing. F. Dušek, vedoucí představitel krizového štábu) prosili lékařskou prohlídkou, někteří byli odvězeni i žádného z nich nebyla zjištěna ani cholera ani AIDS. Ministerstvo zahraničí podniklo úspěšné kroky k omezení počtu uprchlíků na hranicích a ti, u nichž se neprokáže emigrace z politických důvodů, budou po vypršení tříměsíční turistické lhůty odvezeni za hranice ČSFR. Krizový štáb umístí zatím uprchlíky v nejbližší době na izolovaná místa, a než se vyřeší jejich další osud, poskytne jim nejnutnější prostředky k životu. Bylo nám sděleno, že však toto místo nebude prozrazeno, aby nedocházelo k nepřiměřeným reakcím ze strany našich občanů.

S TÍM ZDRAŽOVÁNÍM TO PRAHU PŘEKONÁVÁJÍ!

22 Jahre nach dem Überfall: Prager warfen Panzer um

Mit dem Umstürzen eines sowjetischen Panzers haben am Dienstag Bürger von Prag auf dem Wenzelsplatz die Gedenkteilern zum 22. Jahrestag der Invasion der Warschauer Pakt-Truppen zur Niederschlagung des „Prager Frühlings“ eingeleitet. Sie waren den 34 Tonnen schweren Panzer mit Hilfe eines Krans um. Auf der Unterseite war die Aufschrift „Solidar-nosc“ und das Embleme des tschechoslowakischen Bürgerforums zu sehen. An der Kundgebung nahmen auch zahlreiche DDR-Bürger teil.

Brána jazyků otevřená

(vah): Nic nového pod sluncem. Ve SRN vychází již delší čas ve třech jazykových verzích „World Press“ pro ty, kteří se chtějí učit anglicky, francouzsky nebo italsky na německé bázi. Vybrané články světového tisku doplňuje anglicko-německý slovníček obrátů a slov, která obvykle ve slovnících chybí. Jednou za čas je vydána i audiolokazeta, která má za úkol korigovat výslovnost. Podobný projekt, zatím jen v tištěné podobě a pro výuku němčiny, chystají v Chebu pod názvem „Jazykové noviny“. Výběr článků obstarají studenti Goethovy univerzity z Frankfurtu nad Mohanem — studenti, kteří jsou českého původu. Vybírat budou kratší zajímavosti z předních německých, švýcarských a rakouských novin. Přihlášky k odběru jazykových novin (budou vycházet měsíčně, jedno číslo za cca 2,50 Kčs) přijímá: Dialog přes hranice, pošt. schr. 80, 350 02 Cheb 2.

VENCA NEJEN CLAMERUS, ALE TAKY COHENIUS...

Polen entzieht Breschnew Orden

WARSAU, 22. August (Reuter). Polen hat dem ehemaligen KPdSU-Generalsekretär Leonid Iljitsch Breschnew die ihm 1974 verliehene höchste militärische Medaille Polens wieder aberkannt. Eine entsprechende Entscheidung habe Präsident Wojciech Jaruzelski gefällt, meldet die amtliche Nachrichtenagentur PAP.

To už není Hrdinství!

Nach Angaben Merkels ist das 72 mal 64 Zentimeter große Bildnis ein Selbstporträt des Künstlers in vorgerücktem Alter.

• Epidemie cholexy v Rumunsku se šíří. Touto infekcí chorobou již onemocnělo 50 lidí, nikdo však na ní dosud nezemřel. sdělil novinářům v sobotu představitel rumunského ministerstva zdravotnictví

Restaurator entdeckt Werk von Tizian

VENEDIG. Ein bisher unbekanntes Werk von Tizian, das den „Büßenden Heiligen Girolamo“ darstellt, ist von einem Restaurator aus Venedig entdeckt worden. Der Entdecker Ettore Merkel gab dies selbst auf einem Kongreß bekannt, der dem großen venezianischen Maler der Renaissance gewidmet war.

„Irakische Offiziere wurden noch im Juli 1990 ausgebildet“

FRANKFURT A.M., 22. August (FR). Das Bonner Verteidigungsministerium soll laut Angaben der Gesellschaft für bedrohte Völker (GfbV) bewußt falsche Angaben über militärische Ausbildungshilfen für Irak gemacht haben. So habe die Hardthöhe noch am Donnerstag behauptet, seit Mitte der 60er Jahre seien keine derartigen Hilfen geleistet worden, heißt es in einer Presseerklärung der Gesellschaft. Noch Anfang August habe die Bundeswehrhochschule München/Neubiberg der GfbV die Auskunft erteilt, der letzte Lehrgang mit irakischen Offizieren sei im Juli 1990 zu Ende gegangen.

Auch während des Golfkrieges, im Jahre 1987, habe die Menschenrechtsorganisation auf die Ausbildung von mindestens sieben irakischen Offiziersanwärtern an der Bundeswehrhochschule hingewiesen. Parallel dazu sei eine Namensliste mit 25 irakischen Offiziersanwärtern publiziert worden, die im Rahmen des gemeinsamen Ausbildungsringes der Firma Dornier, der irakischen Luftwaffe, der Carl-Duisberg-Centren an der Bundeswehrhochschule seit 1983 ausgebildet worden seien, hieß es.

MAURITIUS löst nicht nur Urlaubsströme aus, sondern läßt wegen seiner wertvollen Briefmarken vergangener Tage vor allem die Augen von Philatelisten glänzen. Die deutsche Einigung macht es möglich, daß eine „Blaue Mauritius“ (Zwei Pence) und eine orangefarbene Mauritius (One Penny) möglicherweise bald ihren Platz im Frankfurter Postmuseum finden. Die Marken im Besitz des Reichspostministeriums waren am Ende des Zweiten Weltkrieges verschwendet. Als sie Ende der 70er Jahre wieder auftauchten, war die Herausgabe blockiert, weil Bundespost und DDR-Post die wertvollen Marken gleichermaßen beanspruchten. Das dpa-Bild zeigt zwei Marken der genannten Werte, die 1985 von einem Schweizer Sammler für 2,5 Millionen D-Mark zum Verkauf angeboten wurden.

VELT HAZ ST.

S rukama v kapsách

Když se ji stihlymí prsty poprvé dotkl, poznal, že teď už to půjde dobře. Jeho ruka se jemně sunula dál po její hladké bílé kůži, za chvíli ji už svíral celou. Vzrušení s příměsí strachu jej pomalu opouštělo a ustupovalo pocitům uvolnění a radosti. Konečně dosáhl svého — byla jeho... Naditá bílá peněženka patřící ještě před chvílí německému turistovi už ležela na dně jeho kapsy.

Dá se to ovšem říci i jinak — slovy policejního hlášení: Na stanici OS SNB v Praze 1 se dostavil cizí státní příslušník, který oznámil, že v prostoru pěší zóny mu byla odcizena náprsní taška s osmi sty marek, dvěma sty amerických dolarů a pěti tisíci korun.

A dá se to říci ještě jinak — obecněji: V centru Prahy se v poslední době krade tak intenzivně, že ten, kdo si jen na malou chvíli přestane střežit svůj měšec, nemá prostě šanci. Jen za posledních šest měsíců bylo v Praze hlášeno téměř 1500 krádeží, zatímco loni za stejné období toho kapsářů stihl podstatně méně (hlášením bylo pouze 350 krádeží).

Od této neslavné statistiky vede přímá cesta k jediné otázce: Co lze udělat pro to, aby kapsy turistů i Pražanů samotných byly bezpečnější? Odpověď jsem zkoušela hledat u těch, kteří se s mnohoblahou kapsářskou saní perou každý den — u příslušníků zvláštní skupiny Centrum, které při Městské správě SNB Praha vznikla před třemi měsíci právě proto, aby čísla v oné ostudné statistice přestala narůstat do neúnosných rozměrů.

S velitelem této skupiny, kapitánem Antonínem Šrámkem a jeho spolupracovníky jsem strávila téměř dva dny — nejen u stolu v jejich pracovně, ale především tam, kde bývají nejčastěji: v ulicích a obchodech pražského centra. Výsledkem bylo poučení, že práce těchto mužů vyžaduje nejen pohotovost, rozhodnost a odvahu, ale i značnou dávku trpělivosti: během těchto dvou dnů totiž do svých sítí nechytili ani jednu zlodějskou rybičku. Zato v mém bloku začal pomalu ale jistě vznikat jakýsi malý „kapsářský slovník“ obsahující spoustu pojmů, které znají jen zasvěcení.

Jeho jednotlivá hesla by mohla vypadat třeba takto:

AVE SINGALE. V romštině — „úředním jazyce“ kapsářů — to znamená: Pozor poldové. Tato slova znějí jako varovné tamtamy, kdykoliv se někde nablízku objeví muži zákona. Většinou totiž nezustanou nepozorovaní. Vzhledem k tomu, že v týmu skupiny Centrum je zatím pouze patnáct specialistů zabývajících se výhradně touto ob-

lastí kriminální činnosti, není možné, aby zůstali v anonymitě. Jejich tváře jsou mezi kapsáři dostatečně populární — stačí aby se někde objevili a známé firmy se rázem stahují ze svého „pracoviště“. Říká se dokonce, že pro lepší informovanost kolují mezi kapsáři i fotografie jednotlivých policistů. Zbývá snad už jen jediné — rozdávat na fotky autogramy...

BOTY. Dobré boty jsou pro muže ze skupiny Centrum jednou z nejdůležitějších pracovních pomůcek. Za jediný den totiž po pražských ulicích našlapou až třicet kilometrů. Průměrné botky jim — podle slov jejich velitele — vydrží zhruba deset dní.

CIZINCI. Patří samozřejmě k nejčastějším obětem našich zručných kapsářů. Vyhledávají je všude tam, kde se v hojném počtu scházejí. Oblíbenou „štací“ je například prostor před Orlojem, restaurace U Fleků, prodejny Tuzexu či luxusní parfumerie Dior v Pařížské ulici. Cizince ovšem kapsáři nejen okrádají, ale i napodobují — bývá dost obvyklé, že ta největší zlodějská esa chodí „na věc“ zpravidla v luxusním oblečení, tmavých brýlích a s japonským fotákem na krku. Proto jedno varování, zejména pro pány: Pozor na krásné mladé Italky, které se ve frontách a tlačenicích chovají poněkud přítluněji než je u nás obvyklé. Příčina většinou nebývá v jejich horké jižní krvi...

CORNA. Takto se — opět v romštině — nazývá vlastní akce. Problème většinou tak rychlé, že okradený vůbec nic nepozoruje. Jen ty největší zelenáče z čechu kapsářského můžete při odborném ohledávání vaší kabelky přistihnout.

DETI. Zvládnout kapsářské „řemeslo“ není vůbec jednoduché. Vyžaduje to nejen šikovné prsty, ale samozřejmě i patřičný cvik. Nejlepší je, když ruce začínou trénovat už v dětství — to je zásada, které se při „výchově“ svých potomků drží většina kapsářů. Není proto žádnou výjimkou, když vás na ulici obere šestiletý špunt — samozřejmě pod bedlivým dozorem rodinného klanu.

EMANI. Takto prý zloději nazývají ty lehkomyšlné jedince, kteří své peněženky nechávají snadno přístupné a bez dozoru. Lidé, co chodí po Praze s otevřenou kabelkou, považují kapsáři za tvory mdlého rozumu, za pošelce, kteří si žádná peníze ani nezaslouží. Patříte-li náhodou k tomuto typu lidí a ocitnete se v centru Prahy, buďte si jisti, že už v nejbližším obchodě nebudete mít čím zaplatit. Pravdou ovšem je, že „Emani“ jako živý číslý druh pomalu ale jistě mizí — zejména v hlavním městě. Většina z nich totiž po několika smutných zkušenostech střeží svou hotovost jako dávný Chodové českou hranici.

FIGLE. Je mnoho způsobů, jak odpoutat pozornost od ruky, která se právě zabývá „čornou“. K nejoblíbenějším patří například hádka. Stačí malý skandál vyvolaný před pokladnou či pultem v obchodě — a „spolupracovníci“ aktérů tohoto představení mají rázem volné pole působnosti. Obvyklý je také systém zvaný Tlačenka. Spočívá v tom, že ve vchodu

do prodejny vás pár lidí vezme do presu z několika stran — a rázem jste o něco chudší. V posledních týdnech, rozžhavených letním sluncem, se objevil i figl zcela nový, můžeme mu říkat třeba „lambda“. Je prostý, ale velmi účinný: před skupinou blahobytně vyhlížejících zahraničních turistů se z ničeho nic objeví roj pohledných tmavých krássek, které zapnou magnetofon a začnou se vlnit v rytmu lambady. Turisté neodolají a přidají se. Dívky se vlní dál, občas se přituli a pohladí své tanečnický horkýma rukama — většinu času však jejich stihlé ručky nepozorovaně pracují. Z kapses cizinců postupně zmizí všechno kromě kapsníků. Z ničeho nic magnetofon ztlumí a dívky zmizí stejně rychle, jak se objevily. Pro většinu turistů, kteří podlehlí svodům v rytmu lambady, to byl patrně nejdražší taneček v jejich životě...

CHYBY. Dělá je každý, dělájí je samozřejmě i kapsáři. Právě na tyhle slabé chvíle zlodějů a zlodějčků muží zákona čekají — a dokáží čekat velmi trpělivě. Jak taková kapsářská chyba vypadá? Pro jednoho „odborníka“ se stane osudovým například přílišné soustředění při díle — takové zaujetí, že zapomene na nezbytnou ostražitost, jiný zase doplatí na to, že se nedokáže včas zbavit ukradené peněženky, která často poslouží jako předmět dohledu při vyšetřování a jako důkaz při soudním jednání. Existují prý dokonce i „sběratelé“, kteří si doma schovávají peněženky ze všech svých lupů. Jen kdyby takových bylo co nejvíce, říkávali páni od policie...

IVANI. Toto přátelské pojmenování patří sovětským turistům. I ti jsou oblíbeným předmětem kapsářského zájmu. Nemají sice zpravidla tvrdou měnu, zato však mají jednu výhodu: zpozorují-li že byli okradeni, nevolají policii a nejdou nic hlásit. Naopak, kdyby se v blízkosti objevili ochránci zákona, zmizí rychleji než zloději samotní. Důvod je prostý: Pro způsob, jakým získávají naši měnu, by žádný úřední orgán nenašel pochopení.

KLANY. Sám nejsi nic — tato moudrost platí obecně, vztahuje se tudíž i na kapsáře. Postupem času se vytvořily početné zlodějské skupiny v nichž mají jednotliví členové přesně rozdělené úkoly: Jeden odpoutává nezávěrnou pozornost lidí, druhý šelá zeď, třetí pracuje přímo rukama a další třeba zmizí s kořistí, kterou pak šéf klanu rozdělí podle zásluh. Organizace propracovaná, souhra dokonalá, riziko mnohem menší než u takzvaných sólistů.

LISTOPAD. Tento měsíc minulého roku byl pravým kapsářským svátkem. Co si zloději mohli přát víc. Lidé všude plni a o kapsy a peněženky se v této „sametové“ době nikdo nestaral. Vlastně to bylo jednoduché až moc — ta největší esa s nejšikovnějšíma rukama to prý přestalo bavit už po několika dnech. Přesto se však našlo dost takových, kteří vydrželi „pracovat“ až do nového roku. Mezi těmi, kteří například oslavovali Silvestra pod sochou na Václavském náměstí, mohly tehdy policejní hlídky spatřit spoustu jim důvěrně známých tváří. Mnohokrátě trestaný zloděj si tu s trikolórou na klopě radostně připíjeli na lepší budoucnost. Na rozdíl od většiny z nás však po Silvestru neměli prázdné či poloprázdné kapsy...

MOSER. Prodejna českého skla na pěší zóně je oblíbeným stanovištěm všech pražských kapsářů. Svě „umění“ zde předvádějí přímo ve velkém. Ka-

lidé ukládají peněženky, přemýšlejí, jak se k nim nejlépe dostat a hlavně — u pokladny si pečlivě vybírají nejsovětlejší obět. Bylo by totiž trapné namáhat se pro dvacetikorunu.

RUCE. Ruce nesmějí zahálet. Prsty je nutné cvičit ke stále větší citlivosti a jemnosti, ruce je třeba chránit před poraněním — tudíž samozřejmě

vanou cestovní kancelář...

OČI. Kapsáře nejlépe poznáte podle očí. Zdá se to sice trochu podivné, ale je to tak. Tvrdí to ostatní odborníci, kteří mají zkušenosti víc než dost. Například v obchodě — zatím co všichni ostatní očima vybírají zboží, kapsáři s na policii a na pulty, oči kapsářů mají jinou práci: Sledují, kam si

sáří z celé republiky a — světe div se — i ze zahraničí. Nejvíce takových „hostů“ k nám přijíždí z východního Slovenska, tyto výpravy jsou často doprovázeny hromadné. Početné jsou také zlodějské návštěvy z Rumunska, Turecka a Polska. Jak se zdá, cestovní ruch kvete i na tomto poli. Zbývá snad už jen jediné: založit spaciatio-

svého muže doprovázela na jeho nedávné návštěvě u nás. Tato prodejna by si zřejmě zasloužila vlastní policejní hlídku. Ostatně, už se o tom začalo uvažovat.

NAJEZDY. Divokým tatarským nájezdem se podobají výpravy, které do našeho hlavního města podnikají kapsáři.

nadská turistika zde například přišla 150 tisíc korun, arabský obchodník se zde rozloučil s peněženkou, obsahující 5000 dolarů, a aby seznám okradených nabytí trochu společenského lesku, dodejme, že k těm, kteří na tuto prodejnu nevzpomínají příliš rádi, patří i manželka pana Brzezinského, která

BIŽUTERIE A SKLO DO SVĚTA

Sklo a bižuterie patřily vždy ke zboží, které české země reprezentovaly dohromady téměř na celém světě. Po II. světové válce a zejména po roce 1948, kdy byl tento tradiční průmysl označen za nerentabilní a pro socialistickou společnost zbytečný, byly vedeny organizované akce proti bižuterním výrobcům. V severních Čechách, na Jablonecku se zavíraly drobné provozny, nářadí a nástroje se odvážely do sběru, halasně se budoval strojírenský průmysl. Svět samozřejmě nečekal a konkurence, především italská a francouzská, snadno a rychle zaplnila uprázdněná teritoria. Když se pak zjistilo (opět), že sklo a bižuterie patří k neefektivnějšímu vývozu zboží a když XI. sjezd KSČ rozhodl znovu budovat na Jablonecku násilím přetřhané tradice, nedal se pokles podílu jabloneckého zboží na světovém vývozu již zastavit.

Ve druhé polovině padesátých let se sice přistoupilo k „velkorysému budování jablonecké bižuterie“, ale znamenalo to druhý extrém. Tehdy vše ovládající gigantomanie vedla k výstavbě obrovských kolosů, kde se po stupně soustřeďovala veškerá výroba, přímý prodej drobných výrobců a čin most exportních domů, převzaly do svého monopolu podniky zahraničního obchodu. Vyhlášená koncepce velela orientovat se na socialistické trhy, jejichž nenasytnost znamenala pro jablonec odbytovou jistotu a možnost zvyšování výroby. Začíná se však orientovat na velké série, na okor pružnosti a často bohužel i kvality.

Už v roce 1988 se projevil silný tendence rozbit koncernové uspořádání výrobců jablonecké bižuterie, a vytvořit samostatné státní podniky. Avšak pro silný odpor stranických orgánů tyto snahy neprošly. Byla přejmenována firma — vznikl státní podnik jablonecká bižuterie s více než 25 tisíci zaměstnanci, přistoupilo se dokonce i k likvidaci lidí, kteří samostatně podnikali preferovali.

Teprve listopad přinesl závan čerstvého větru do bižuterního podnikání. Státní podnik jablonecká bižuterie byl zrušen, vzniklo třináct samostatných podniků. A ty se mají co ohánět — ve výrobě i v obchodu. Respektive měly by. Zatím ve většině z nich zůstávají i moc staré struktury a s nimi i staré způsoby řízení, které zatím nedávají naději na výraznější změny k lepšímu.

Jedinou výjimkou je v tomto ohledu státní podnik Preciosa v Jablonci nad Nisou, který jako první opustil monopol zahraničního obchodu a pustil se do samostatného podnikání. Od 11. července si už prosadí registraci jako subjekt pro zahraniční obchodní činnost. Prakticky to znamená, že může své výrobky — ověšová svítilna, bižuterii a skleněné figurky — vyvázet bez prostředníků. Pokud bude v některých záležitostech využívat služeb cizích organizací, tak jen proto, že se vedení svobodně rozhodlo na základě výhodnosti pro podnik.

K tomu je ovšem potřeba změnit organizační strukturu obchodního úseku (jeho základem budou nyní tři skupiny, které kromě vlastního prodeje budou zajišťovat i nezbytnou koordinaci výroby). Nový způsob obchodní činnosti si vyžádá i nové pojetí

propagace, jejímž hlavním úkolem bude vytvoření „image“ Preciosy, jejíž značku nespravedlivě zakrývaly podnikové značky „pézetek“ i s. p. Jablonecká bižuterie. K tomu jistě přispěje i účast Preciosy na zahraničních výstavách. Už v lednu si mohl návštěvníci mezinárodních výstav prohlédnout lustry z Jablonce v Londýně a Göteborgu, v květnu vystavovala Preciosa ve španělské Valencii. V příštím roce se uchází o účast na mezinárodním technickém veletrhu v Hannoveru, na mezinárodní bižuterní výstavě CHIBICARA v Miláně a mezinárodní výstavě skla BIJORCA v Paříži.

Na výrobce skla a bižuterie čeká těžké období, neboť i přes atraktivnost výrobků jsou naše pozice na světovém trhu značně oslabeny. Teď je šance znovu prorazit. Bude to cesta nelehká a asi také ne příliš krátká. Státní podnik Preciosa na tuto cestu vykročil odvážně jako první a ukazuje ostatním, opatrnějším (nebo více taktizujícím?) výrobcům jak znovu, byl s velkým úsilím vrátit českému sklu a bižuterii jejich dobré jméno.

Nikdy u nás nebyl

MOSKVA: R. Mercader, který před 50 lety v Mexiku zavraždil Lva Tronina, nikdy v Československu nebyl. Prohlásil to bratr R. Mercadera Luis v rozhovoru, který včera otiiskl list Tříd Rozhovor je věnován nadcházejícímu 50 výročí zavraždění L. Trockého v Mexiku zorganizovanému NKVD (vládním komisiaríem) vnitřní na jihu i Stalina.

Pověsti o tom, že Ramón se po úniku z vězení 20 let vězení v Mexiku přeshrančoval do Československa, pramení zejména z naší korespondence krátce před propuštěním z vězení, v níž jsem mu radil, aby se přestěhoval do Československa jako „neevropský“ socialistický země, upozornil L. Mercader. Vypukl jsem z toho, že okamžitě po propuštění z vězení se s Ramónem sešli dva čeští zpravodajští diplomati, kteří ho však doprovázeli na Kubu, kde přerušil několik dní jako host F. Castro.

Některé průběhy z zahraniční tiskové agentury, když po návratu ke své matce nespávaně zaparkované vozu zjišťují, že přes téměř celé přední sklo je nalepen plakát s podpisem primátora: „Pana Tladi, trochu jste si kumpikovali s tuací tím, že jste nepravě zaparkovali.“ Škoda jen, že autor tohoto radikálního a listě i ústněho řešení zapomněl, že čeština není světový jazyk. Ale přesto ti, kteří pozor, na příští týden je připravena zásoba tří tisíc plakátů!

Od nového roku má být zavedena v našem národním hospodářství tzv. vojátní smetitelnost, která bude znamenat, že hospodářské organizace a podniky i soukromí podnikatelé si budou muset nakupovat potřebné desivové prostředky u našich bank a také své trežby v devizách posílné banke provádět

Kde jsou kořeny nepřátelství

V těchto dnech je svět vážně znepokojen vývojem situace v Perském zálivu potom, co Irák napadl, okupoval a anektaval Kuvajt. Irácký diktátor S. Husajn si vybral naftu za záminku k rozpoutání konfliktu, přesněji to území Kuvajtu, kde se nafta těží, a pak cena za kterou ji Kuvajt prodává. Jenže kořeny nepřátelství mezi Irákem a Kuvajtem jsou staršího data.

Pravdou je, že Bagdád od počátku rozpadu tzv. osmanské říše v 19. století považoval de facto Kuvajt za nedílnou součást svého území. V květnu 1961, několik dní po vyhlášení nezávislosti Kuvajtu ze strany OSN — do té doby byl Kuvajt protektorátním územím Velké Británie — Bagdád si pospíšíl se žádostí, aby Kuvajt se stal součástí Iráku. A odůvodnil tento svůj požadavek poukazáním na skutečnost, že území Basry, ke které Kuvajt patřil, po rozpadu osmanské říše připadlo Iráku.

První zemí, která na požadavek reagovala, byla Velká Británie. Ta ihned vyslala do oblasti svoje vojenské jednotky a zmírnila militaristické choutky Bagdádu. Ještě v srpnu téhož roku vojenské jednotky Egypta, Jordánska, Saúdské Arábie a Súdánu nabídlily v tomto regionu britské jednotky, aby zabezpečily územní suverenitu a nedělitelnost malého sultanátu. Irácká vláda své územní požadavky dala naoko k ledu (ale nezřekla se jich) a v roce 1963 uznala nezávislost Kuvajtu.

Pravdou je, že uznání nezávislosti neznamenalo, že by Bagdád uznal i stávající hranice, protože již delší dobu měl v úmyslu získat za jakoukoliv cenu dva důležité ostrovy, Bubián a Warbah. Oba se nacházejí v západní části ústí Šat-al-Arab a mají velký strategický význam.

Za deset let, v roce 1973, spor znovu propukl a 20 března Irák vojensky obsadil část obou ostrovů. I tentokrát se však podařilo předejít nejhoršímu díky rozhodnému postoi Saúdské Arábie. Bagdád stáhl svoje jednotky, ale v roce 1973 znovu nastolil tento spor a požádal o přidělení ostrova Warby s tím, že v klidném případě se zřekne dalších územních požadavků vůči Kuvajtu. Kuvajt-

ské vedení však jednoznačně odmítlo tento požadavek a odvoláním na dohodu podepsanou oběma stranami v roce 1932, která určovala hranice mezi oběma státy.

Dlouholetý územní spor tak nebyl nikdy vyřešen. Irák se nikdy nevzdal připojit Kuvajt ke svému území i pomocí vojenské síly, zatímco Kuvajt se nikdy nevzdal práva na svou svobodu. Po osmileté válce mezi Irákem a Iránem se zdálo, že S. Husajn se vzdal svého hegemonistických plánů vůči svému sice bohatému, ale vojensky slabému sousedu. Toto zdání skončilo druhého srpna vojenským vpádem Iráku do Kuvajtu a anexi jeho území. Tentokrát je však ve hře ještě něco jiného: Bagdád by se chtěl díky své velké vojenské síle stát nejen čteníkem v celém Perském zálivu, ale i vůdčím arabským státem na celém Blízkém východě.

Některé průběhy z zahraniční tiskové agentury, když po návratu ke své matce nespávaně zaparkované vozu zjišťují, že přes téměř celé přední sklo je nalepen plakát s podpisem primátora: „Pana Tladi, trochu jste si kumpikovali s tuací tím, že jste nepravě zaparkovali.“ Škoda jen, že autor tohoto radikálního a listě i ústněho řešení zapomněl, že čeština není světový jazyk. Ale přesto ti, kteří pozor, na příští týden je připravena zásoba tří tisíc plakátů!

Minolta Copier

stolní kopírovací přístroj

Minolta EP 30

vhodný do každé kanceláře

65 000 Kčs

včetně spotřebního materiálu na 5000 kopií

Záruka, servis a poradenská služba zajištěna, vše za Kčs

RAMA

i před rvačkami. Každý den se musí trénovat, když už ne přímo v terénu, tak alespoň doma v kruhu rodinném. Toto jsou zásady, které se každý správný kapsář snaží dodržovat. Kdo se jich nedrží, má smůlu. Nestane se „profesionálem“ — a z amatérství se „trefe bránit“ zavírá. K velké lhosti nás všech je však třeba přiznat, že naši zloději svůj fortel neztratili ani v minulých desetiletích, kdy úslavy o zlatých českých rukách přestalo platit ve většině oborů lidské činnosti.

TRAMVAJÁCI. I mezi kapsáři jsou úzce specializovaní jedinci, například takoví, kteří kradou zásadně v tramvajích — někteří se zaměřují dokonce pouze na určité trasy. Na policii jim říkájí tramvajáci a mají je v oblíbenosti, protože jim usnadňují práci. Většinu svých „oveček“ totiž důvěrně znají, a když začnou mizet peněženky na určité trase, mohou jít najisto.

ÚSPĚCH. Obdivuhodná je trpělivost, s jakou muži zákona dokáží čekat na svůj úspěch. Bez trpělivosti by se ovšem neobešli — chytit a usvědčit kapsáře je totiž těžší, než ulovit šestikilovou štika. K tomu, aby případ mohl jít k soudu je třeba mnoho věcí: chytit pachatele při činu, nebo mít jeho přiznání, mít svědka a najít i peněženku jako předmět doličný. Splnit všechny tyto podmínky se podaří jen málokdy. Počet objasněných případů tomu ostatně odpovídá — například loni bylo ohlášeno přes dva tisíce kapesních krádeží, za mřížemi však skončilo pouze padesát pachatelů.

VIDLIČKA. Jemným hmatem zvaným vidlička lze nejsnáze proniknout do kapes u pánských sak a kalhot. Chce to ovšem velmi citlivé prsty a pevné nervy ...

ZAČÁTEČNÍCI. Dovedete si představit kapsářskou školu? Míraě bizarní vidina, že ... Kriminalisté však přesto tvrdí, že takováto „učiliště“ existují. Prohlašují se zde různé hmaty, rozličné způsoby úniku, klasické modelové situace i novinky, jimiž byl rejstřík figlů a fint obohacen teprve nedávno. Známky se prý nedávají. Premiant se za svou píli a učenlivost odměňují sami při „praktických cvičeních“ v ulicích Prahy, repetenti neexistují — putují totiž rovnou na policejní stanici.

★

Tolik tedy kapsářská „abeceda“. Nepochybují samozřejmě o tom, že v ní chybí velmi mnoho pojmů, o nichž my, pražští chodci, nemáme ani tušení ... Jedno v ní však chybět nesmí: stručné pojednání o zaslouženém trestu. O tom, jak těžké je chytit a usvědčit kapsáře, tu již zmínka padla, stejně problematické je ovšem i dosáhnout toho, aby si přistižený zloděj šel za svůj čin skutečně „odpocinout“ do chládku vězeňských zdí. „Zatím byla totiž taková situace, že ten, kdo ukradl hotovou nepřesahující 800 korun, nemohl být označen za pachatele trestného činu,“ dodává kapitán Srámek. „Jeho jednání bylo kvalifikováno jako přečin a zadržený byl potrestán pouze pokutou ve výši zhruba 2000 korun.“

Čtenáři — ať už v policejních stíhacích uvázne přibližně jeden pachatel z pěti set, pak je nutno přiznat, že za těchto podmínek jsou kapesní krádeže dost výnosným a poměrně bezpečným „zaměstnáním“. Regule o přečinech, které jsou v tomto případě poněkud nesmyslné, už našťastí dlouho platit nebudou. Podle novelizovaného trestního zákona by soud už nadále neměl rozlišovat mezi tím, jestli vám

někdo ukradne peněženku s dvaceti korunou či s dvaceti tisíci.

Toto opatření samotné však kapsářskou konjunkturu nezastaví. Změn bude třeba mnohem víc. Jaké? Závěrečné slovo má kapitán Srámek: „Především bude nutné posílit policejní hlídky — uniformované i tajné. Představa, že naše skupina, v níž je třicet lidí, skoncuje s kapsáři v milionovém velkéměstě plném turistů, je poněkud naivní. Naš počet se bude muset mnohonásobně zvětšit, abychom začali být pro kapsáře alespoň trochu vážným nebezpečím.“

Zatím to tedy vypadá spíš tak, že se kapsáři tiše smějí. Zatím se smát mohou: ochráncům zákona, turistům i nám, pražským „Emanům“. Budou se smát ještě dlouho ...?

Katyn: dokumenty a svědectví

Miroslav Levý

MIROSLAV LEVÝ, (1933), byl až do roku 1968 zbraničním redaktorem ČTK. Za svého služebního pobytu v Paříži založil našemu deníku několik příspěvků z Francie, a to pod pseudonymem Michel Levanx. Po „bratrské pomoci“ v osmašedesátém roce s politických důvodů emigroval do Švýcarska, kde se stal redaktorem místní národní tiskové agentury a je jím dodnes. Už třináct let spolupracuje s Čs. vysíláním Svobodné Evropy pod krycím jménem Stanislav Kříž. Po listopadové revoluci 1989 se rozhodl navázat znovu kontakty s Lidovou demokracií.

Dne 1. září roku 1939 jednotky nacistického wehrmachtu přepadají Polsko. Začíná nejkrvavější konflikt v lidských dějinách — druhá světová válka. O sedmáct dní později sovětská armáda překračuje východní hranice Polska a ve smyslu tajného protokolu, který měsíc předtím podepsali Ribbentrop a Molotov, obsazuje polské území až po řeku Bug. Do sovětského zajetí upadá na 250 000 polských vojáků. Tajná policie NKVD rozmísťuje tyto zajatce do 138 táborů přízračného sovětského gulagu. Důstojníci a poddůstojníci, a těch je asi 15 000, soustřeďuje v lágru Kozelsk, Starobelsk a Ostachov ve smolenské oblasti, nedaleko místa, kde se stýkají hranice Ruské federace, Ukrajiny a Bílé Rusi.

ZIVOT V LÁGRECH

Dozor nad Kozelskem, Starobelskem a Ostachovem není svěřen vojákům sovětské armády, nýbrž výlučně — a samozřejmě přísně tajně — agentům NKVD, podřízeným Lavrentiju Běrljovi a jeho prostřednictvím přímo Josefu Vissarionoviči Stalinovi.

Jen co přibude do tábora, každý polský voják je okamžitě přezkoumán výslechu. Fotografie, otisky prstů, životopis, třídní profil, protokol. Poláci jsou vystaveni psychologickému nátlaku, vyšetřování trvá někdy až osmaštyřicet hodin bez přerušení, vyšetřovatelé se střídají, ale vyšetřování jsou u konce svých sil a jsou ochotni podepsat cokoli, jen aby jim konečně dovolili spát.

Situace se často mění podle okolností. V podmínkách přídělového systému je strava ubohá a mnozí zajatci se brzy naučí lákat vrabce a havrany na návnadu, lapat je a zpeřstovat si tak jídelní lístek. Černý obchod kvete, za hodinky, za plnicí pera se věznové dostávají k nějakým těm rublům, za které si mohou v táborové kanišně koupit něco na přilepšenou. Vyšší důstojníci mají právo zvolit si mezi poddůstojníky své ordonance, mohou se vcelku volně pohybovat, ovšemže v prostoru ohraničeném ostnatým drátem. Nižší šarže dozorců pověřují příležitostnými pracemi jako např. odhazováním sněhu, odstraňováním bláta, zametáním, loupáním brambor v táborové kuchyni. Důstojníci od kapitána nahoru pracovat nemusejí, ale zato jsou stále předvoláváni k výslechům: NKVD chce za každou cenu získat maximum informací o polské armádě a jejích úmyslech. V rámci jakéhosi politického školení se sovětská agenta snaží obrátit

„Němečtí fašisté zavraždili polské důstojníky, kteří se v oblasti Smolenska podíleli na obraně sovětské vlasti.“

Objev hrobů v Katynském lese vyvolává ve světě velký rozruch, ale nikdo — s výjimkou Němců samých — není nakloněn přijmout Goebbelsovu

tit Poláky na marxistický světový názor, ale valná se jim to nedáří.

OBJEV HROMADNÝCH HROBŮ

Uplynulo dvacet měsíců od hanebného přepadení Polska Němci a Sověty. Na úsvitu 21. června roku 1941 kanonáda wehrmachtu na západním břehu Bugu vyhláší válku hitlerovské říši proti Stalinovu impériu.

V posledním únorovém týdnu 1943, tedy právě v době, kdy končí stalingradská bitva a obrací se kolo válečných dějin, 537. radiospojácký pluk wehrmachtu sděluje kódovaným textem do Berlína, že jedna z jeho hlídek objevila hromadné hroby polských důstojníků v lese několik kilometrů od Smolenska. Zpráva neurčuje počet obětí a mluví dost vágně o „několika tisících“ obětí. Všechny jsou v uniformách, mají na nohou vojenské boty, na vestách dekorace. Všechny nesou stopu po zastřelení do týlu.

OTŘESNÁ SVĚDECTVÍ

Ale vraťme se o tři roky nazpět. Do tábora u Smolenska.

Začátkem dubna 1940 se rozšířil zpráva, že zajatí Poláci budou Sověti evakuováni do vlnstí, respektive do té části Polska, kterou na podzim 1939 okupoval Sovětský svaz. Brzy nato vyčleňují dozorce v Kozelsku první skupinu, v nákladních automobilech ji přepravují na nejbližší nádraží. Tam věznové nastupují do nevytopených dobytčích vagonů, ale nikdo si z toho moc nedělá, jedou přece domů. Vyšší důstojníci dostávají dokonce na cestu i jakousi přepravníku — kus komisařku a tři slanečky. V táboře Starobelsk podohlé skupině „vyvolených“ vyhrává před odchodem vězeňská kutálka. Ale nikdo neví přesně určení konvoje. Škvrkami ve stěnach vagonů podle stínu vrhaného telegrafními tyčemi Poláci usoudí, že je vezou kamsi na severozápad.

Jak později vypovídá anonymní svědek — jeho anonymitu plně chápe — hlídky nařídily Polákům vystoupit z vagonů na nádraží Gniezdovo, asi dva a půl kilometru od takzvaného „Kozího pahorku“, uprostřed Katynského lesa. Na Poláky tu už če-

hist propagandy vplývá do svého soukromého deníku: „Patnáct kilometrů západně od Smolenska byly objeveny hromadné hroby Poláků. Bolševici tam zabili asi 10 000 vězňů, naházeli do jam, na jejich mrtvolách vrstvil hlínu ... O čtyři dny později tulo informací vysílá v ranních zprávách německý rozhlas. Dne 15. dubna téhož roku oznamuje Moskva svoji

„Němečtí fašisté zavraždili polské důstojníky, kteří se v oblasti Smolenska podíleli na obraně sovětské vlasti.“

Uplynulo dvacet měsíců od hanebného přepadení Polska Němci a Sověty. Na úsvitu 21. června roku 1941 kanonáda wehrmachtu na západním břehu Bugu vyhláší válku hitlerovské říši proti Stalinovu impériu.

V posledním únorovém týdnu 1943, tedy právě v době, kdy končí stalingradská bitva a obrací se kolo válečných dějin, 537. radiospojácký pluk wehrmachtu sděluje kódovaným textem do Berlína, že jedna z jeho hlídek objevila hromadné hroby polských důstojníků v lese několik kilometrů od Smolenska. Zpráva neurčuje počet obětí a mluví dost vágně o „několika tisících“ obětí. Všechny jsou v uniformách, mají na nohou vojenské boty, na vestách dekorace. Všechny nesou stopu po zastřelení do týlu.

TŘI VYŠETŘOVACÍ KOMISE

Dne 9. dubna 1943 si nacistický ml,

objev hrobů v Katynském lese vyvolává ve světě velký rozruch, ale nikdo — s výjimkou Němců samých — není nakloněn přijmout Goebbelsovu

Objev hrobů v Katynském lese vyvolává ve světě velký rozruch, ale nikdo — s výjimkou Němců samých — není nakloněn přijmout Goebbelsovu

verzi. Aby ale dodal svému tvrzení věrohodnost, nacistický ministr propagandy vyjadřuje souhlas s ustavením mezinárodní komise. Jsou v ní zástupci Belgie, Bulharska, Dánska, Finska, Itálie, Francie, Jugoslávie, Švýcarska, Rumunska, Maďarska... a také delegáti protektorátu Čech a Moravy a Slobodného slovenského štátu, a to doktor Hájek z Univerzity Karlovy a doktor Šubík z univerzity v Bratislavě. Komise přijíždí do Katynu 28. dubna 1943. Němci ji ponechávají na prostou volnost pohybu a dávají jí k dispozici pracovníky k exhumaci mrtvol. Téměř ve stejnou dobu doráží do Katynského lesa lékařská komise z okupovaného Polska a také ona ohroží povolení vyšetřovat masakr na vlastní pěst. Anž to nacisté tuší, dva členové této delegace putují k polskému hlavičkovému odporu. Jejich úkolem je udělat v otázce masové vraždy jasno a závěry tlumočit prostřednictvím tajné vyslanky polské exilové vlády v Londýně. Mezi dalšími členy jsou také zástupci Mezinárodního červeného kříže. A konečně, nezávisle na obou zmíněných komisích, přijíždí do Katynu i němečtí soudní lékaři doprovázeni deseti zahraničními novináři z neutrálních zemí Švýcarska a Švédska.

NĚMECKÉ NÁBOJE, SOVĚTSKÁ POUTA

Závěry všech tří komisí se v podstatě shodují.

Hrobů je osm a mrtvol spočívají pod dvou- a třímetrovou vrstvou zeminy. Jsou naskládány po deseti až po dvanácti na sobě, oblékáme k zemi. Těla uprostřed jsou už v pokročilém stádiu rozkladu, avšak mrtvol na okrajích jsou díky jlovitému složení půdy dobře zachovalé. Každý mrtvý má v týlu zřetelnou stopu po revolverové kulce. Komise zjišťují, že náboje, jimiž byly oběti zastřeleny, jsou německé, ráže 7,65 milimetrů, avšak provazy, kterými Poláci spoutali na zápěstí, jsou sovětské výroby. Některá těla nesou bodné rány po bajonetech čtyřhranného oslíti: tyhle zbraně jsou v dané době výlučnou součástí vojáků Rudé armády. Pouta musela být zřejmě předem připravena, neboť všechny provazy mají naprosto stejnou délku.

Přestože jsou některá těla vlastní vahou a vahou zeminy téměř slisována, většina mrtvol se přece jen podaří identifikovat díky různým dokladům nalezeným v jejich kapsách — očkovacím průkazům, fotografím, výstřižkům ze sovětských novin s adresou abonenta, dopisům. Ani jediný doklad nenese datum po dubnu 1940, všechny y končí, jako když utne, v tomto měsíci roku, kdy Němci ještě válku proti Sovětskému svazu nerozpoutali.

Komisí se podaří identifikovat mrtvol y tří polských generálů z hromadných hrobů, Minkiewicz, Smorawinského, Bogatyrewlewa a admirála Czernického. Z tábora Starobelsk navždy zmizelo dalších osm generálů, ale jejich těla nalezena nebyla.

Problém data, kdy k tragédii Katynského lesa došlo, zůstává klíčovou otázkou. Byl zločin vsoukku spáchán v dubnu 1940 a odpovědnost za něj nese sovětská tajná policie, anebo až v létě či na podzim 1941 a v tom případě jsou jeho autory Wehrmacht nebo gestapo? Jsou to Sověti, kteří se zmocnili německých zbraní a munice, jimiž byli Poláci postřeleni, anebo jsou to Němci, kteří použili pout z nějakého zkonfiskovaného sovětského skladiště, které Rudá armáda před ústupem nestáčila vyklidit?

KOLIK JICH VLASTNĚ BYLO?

Na otázku, kolik obětí zůstalo v hromadných hrobech v Katynu nalezl jednoznačně odpověď. Německá komise uvedla cifru 4143 mrtvol, Polský červený kříž 4243, ale k tomu přibyl další 200 těl z hrobu číslo 15, která v době prvního soudu nebyla ještě exhumována. Němci, kteří věděli, že Poláci reklamují návrat 15 000 důstojníků a poddůstojníků, použili padesát ruských zajatců, aby systematicky prokopali celý „Kozí vrch“. Ale další hromadné hroby už nebyly nalezeny. Exhumace skončila 3. června 1943 a mrtvol y byly znovu pohřbeny o čtyři dny později. Byl nejvyšší čas, protože rozkladný proces neúprosně pokračoval, hrozný zápach zamořil celý kraj a k místům pohřbívání se slétly milióny much. Také rychlý postup Rudé armády po stalingradské ofenzivě donutil Němce mrtvol y co nejrychleji zohrabat, jenže, jak hned uvidíme, nešťastné oběti masakru v Katynském lese se neměly dočkat konečného odpočinku.

K okupaci Československa

Generální prokuratura ČSFR o výsledcích vyšetřování

(čtk): Generální prokuratura ČSFR pokládá v současné době za vhodné a možné informovat veřejnost o stavu přípravného řízení ve věcech, které mají výsocy společenský význam a dotýkají se svobod a práv každého občana našeho společného státu.

Jak známo, od 6. dubna 1990 je vedeno vyšetřování pro trestný čin podle par. 1 odst. 1 zák. č. 165/1950 Sb., na ochranu míru, spáchaný vyvoláním vojenské intervence proti naší zemi vojsky pěti států Varšavské smlouvy v roce 1968. Za trvalého dozoru Generální prokuratury ČSFR provádí vlastní vyšetřování tým vyšetřovatelů úřadu federálního ministerstva vnitra pro vyšetřování protistátní činnosti. Průběh vyšetřování je silně ovlivněn skutečností, že vyšetřovaný skutek byl spáchan za poměrně dokonalého utajení před více než 22 lety, takže skartace archivních dokumentů, jejich nepřehlednost, velký rozsah věci se týkající písemnosti, úmrtí důležitých svědků, problémy jiných s pamětí pro odstup času apod., ztěžují rychlejší postup. Bylo již vyloučeno na 80 osob, a v současné době vyšetřovací spis obsahuje na 3500 stran.

Vyšetřování probíhá podle trvale doplňovaného plánu, který zatím počítá s výsledkem celkem asi 500 osob. Spolupráce s orgány prokuratury intervenujících států Varšavské smlouvy bud není, nebo nepřináší očekávané výsledky a slouží spíše k ilustraci celé záležitosti.

V současné době dojde k personálnímu posílení vyšetřovacího týmu, takže lze očekávat ukončení vyšetřování této věci koncem letošního roku. O výsledcích samozřejmě budeme veřejnost informovat a to daleko podrobněji, než to umožňuje nynější stav řízení.

Veřejnost je rovněž z hromadných sdělovacích prostředků známo, že od 18. května 1990 se pod dozorem Generální prokuratury ČSFR a ji přímo řízeným týmem vyšetřuje trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle par. 158 odst. 1 písm. a), odst. 2, písm. a) tr. zák., spáchaný neoprávněným nabýváním majetku Komunistické strany Československa v období od prosince 1971 do 10. prosince 1989 ke škodě Československého státu. Způsoby, jakými KSČ v ve-

Bude vypovídat

RIM: Předseda parlamentního výboru pro kontrolu italské rozvědky M. Segni oznámil, že mezi těmi, kteří budou vypovídat před jeho výborem v souvislosti s „případem Orfei“, bude i ministerský předseda G. Andreotti, který řekl, že je výboru plně k dispozici. Členové výboru vyslechnou také ministra obrany V. Rognoniho a šefa italské vojenské rozvědky SISMI admirála F. Martinho, který složku s materiály o údajné spolupráci italských občanů s Československou rozvědkou předal předsedovi italské vlády.

TYP OD DRBNY/SURNAME DRBNA VELVYSLANCE? →

deném období nabývala majetek, byly do značné míry kryty pořídnými právními prostředky. Archivy rovněž nejsou již zcela dochovány a rafinovanost cest, jak se KSČ obohacovala na úkor celonárodního majetku, vyžaduje velmi důkladný a precizní postup při objasňování rozhodných okolností. I v tomto případě nedojde-li k novým zjištěním a odhalení podstatně většího množství zatím podezřelých osob — nelze očekávat skončení vyšetřování dříve, než koncem roku 1990. I zde bude veřejnost podrobně informována o jeho výsledku.

V posledních dnech Generální prokuratura ČSFR zahájila trestní stíhání pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle par. 158 odst. 1 písm. a), c), odst. 2 písm. c) tr. zák. a zesela obvinění proti třem bývalým vedoucím pracovníkům Generální prokuratury České republiky, kteří při výkonu svých funkcí vedomě porušili zákon a jednak tak způsobili konkrétním osobám škodu, jednak zmařili řádný trestní postih pachatelů závažných trestných činů včetně náhrady způsobených škod. Ve stadiu očekávaného brzkého ukončení tohoto přípravného řízení bude veřejnost informována podrobněji.

Všechny prokuratury zahájily práci na rehabilitaci osob protiprávně odsouzených v letech 1948 až 1968. Do konce července 1990 vyřizovali prokurátoři 12 655 případů, z toho v České republice 9319 a ve Slovenské republice 3336 věcí. Je to kolem šesti procent z předpokládaného počtu trestných věcí. Zákonost se tedy oproti dříve stále skloňovanému heslu stala v současných poměrech skutečnou rozhodující metodou práce československé prokuratury. Očekáváme od naší veřejnosti pochopení, že vyšetřovací orgány a dozoruji prokurátoři pověřeni zmíněnými úkoly, prováděním mravní práce za obtížných podmínek výlučně zákonnými prostředky usilují o odhalení objektivní pravdy.

Karol Dančák, bratr slavnějšího Ferdinanda, býv. reprezentanta, který po odchodu z republiky trénoval ve Španělsku, kde je pochován, zemřel ve věku 78 let při návštěvě syna v Dánsku. Karol přišel také z SK Bratislava a hrál za Slavii např. ve finále STEP 1938 proti Ferencvárosovi (2:2) za distancovaného Nožiče.

Bonn (ap.) — Der mit gut 1600 Metern höchste Berg des Riesengebirges, die Schneekoppe, ist grenzüberschreitend (CSFR-Polen) jetzt auch für westeuropäische Wanderer frei, meldet das Auswärtige Amt in Bonn. Die zum Grenzübertritt erforderlichen Reisepapiere müssen aber mitgeführt werden.

střední za velvyslance v Rakousku. Vlasti Bilak schvalovali a podporovali. Jozef Lenárt, je s podivem, že největší ministr zahraničních věcí CSFR i nadále houževnatě drží na tomto významném místě osvědčeného diplomata totální éry, navíc absolvent moskevské diplomatické školy. Za by na ministersku nenáhl nikoho jiného na tuto funkci?

Botschaft der Tschechoslowakischen Sozialistischen Republik Konsular- u. Visaabteilung Ferdinandstr. 27 - 5300 Bonn 1

Václav Havel: spravedlnost ano, pomsta ne

MEXICO: Čs. prezident V. Havel ukončil ve středu v podvečer místního času dvoudenní oficiální návštěvu Mexika a odletěl do vlasti. V. Havel předtím krátce navštívil Nikaraguu.

Na tiskové konferenci před odletem z Mexika řekl, že má z návštěvy velmi dobrý dojem, neboť se zdá, že může být začátkem skutečně dobré spolupráce mezi oběma zeměmi, daleko živější než dřív. Upřesnil, že ČSFR se uchází o dodávky mexické ropy a že se to u prezidenta Salinase setkal s porozuměním. V odpovědi na

další otázky vyslovil Václav Havel pevnou víru, že irácká invaze do Kuvajtu nepřeroste v konflikt větších rozměrů, a řekl, že je zneklidněn situací na Kubě v oblasti lidských práv. Pokud jde o dodávky kubánského cukru do ČSFR, které Kuba omezuje, bude třeba poohlédnout se thde. Tato záležitost byla podle slov V. Havla i na pořadu rozhovorů v Nikaragui.

Prezident se dotkl také vnitropolitické problematiky a řekl, že úsilí nového čs. režimu směřuje k přeměně Československa v demokratický, pluralitní, kulturní, hospodářsky prosperující a sociálně spravedlivý stát. Pokud to někdo nazve socialismem nebo kapitalismem, jde o jeho postoj. V Československu však už některá slova, mezi nimiž socialismus, ztratila smysl a kredit, řekl V. Havel.

Na otázku agentury Reuter, jaký postoj má k těm, kdo sloužili bývalému režimu, prezident uvedl, že je třeba dát předchod spravedlnosti v případech, kdy byly spáchány trestné činy. Nikdo ale nebude pronásledován za své názory. Jsem pro spravedlnost, ale ne pro pomstu, prohlásil.

Po prezidentově odletu zůstali ještě v Mexiku ministr zahraničního obchodu ČSFR S. Stračar a prezidentův hospodářský poradce R. Wagner, kteří budou pokračovat v jednání o hospodářských otázkách, zvláště o ropě.

ekého ministerstva zahraničí A. Petreca na dotaz bukeřského spravodaje ČTK uvedl, že ministerstvo vyvojuje situaci rumunských občanů v Československa pozorně sleduje. Po revoluci však mohou vřichní rumunští

CHÁPOU NAŠE OBAVY

občané volně cestovat, a proto příjímají jeho vyjádření nemí nejspíše, nýbrž mluvili o emigraci. Ministerstvo necestarví občanů nezahajuje a nikoho neuzavírá, konstatoval Petreca. Zároveň však vždy vyzývá občany, aby se ve vlastním zájmu sešli s předpisy země, kterou hodlají navštívit. Rumunské adřovací prostředky zatím věnovaly situaci rumunských občanů v Československu minimální pozornost. Většina ástředních deníků jen stručně a faktograficky připsad zarnameno. Rumunské televize ukázala jen pár záběrů z dělnického nádraží. více informací poskytl pouze bukeřský rozhlas.

Prezident opět na Hradě

(kčr): Krátce po 16 hodině přistál včera na starém letišti v Praze-Ruzyni speciál s prezidentem a jeho doprovodem. Po dvoutýdenní dovolené a oficiální návštěvě Nicaraguy a Mexika přivítali Václava Havla premiér M. Čalfa, P. Pithart a další osobnosti veřejného života. Byla mezi nimi i prezidentova manželka Olga. Nezvykle opálený V. Havel se sice usmíval, ale přítomným novinářům odmítl sdělit cokoliv z vykonané cesty. Aspoň tak nás informovali pracovníci jeho kanceláře a příslibili, že hlava státu se sejdě se zástupci sdělovacích prostředků na tiskové konferenci na Hradě příští týden v pondělí nebo úterý.

DOSUD ŽADNA SPRÁVEDLNOST NEDYLA PROVEDENA...
...DANI OLINKA ASI RÁDA DOMA VARI...

Mladí pod most?

Život někdy před člověka staví složitá rozhodnutí. Pro mladého muže, který má rád své zaměstnání, ale nemá moc peněz (což bývá u většiny mladých mužů pravidlem), to může být i následující dilema: ponechat si zaměstnání, v němž se cítí plně a správně využitý, anebo si hledat jiné, které ho sice bude otravovat (ob-

razně či fakticky), ovšem bude spojeno s orosenou jahodou ve zlehačce — s bytem. S bytem pro rodinu. Nulový ohlas na celorepublikový inzerát mě před několika měsíci definitivně přesvědčil o tom, že ani novinářina si s byty příliš netyká. Od té doby si často lámu hlavu nad rébusem, jak je možné získat byt jinak než díky zaměstnavateli. Konkrétně v Praze je žance pohybuji se v potřebných časoprostorových rozměrech minimální. Alespoň pro lidi normálně finančně situované. Komunální byty jsou již smutně proslulou záležitostí. Mí známí žijí v místnosti, z níž před mnoha lety dostali soudní výpověď. Žádost o byt si podali v roce 1968 a teprve nyní dostali příslib bytu v zatím ještě nepostavené ulici... Družstevní byty znamenají také léta čekání. Navíc výnou neúměrného růstu cen stavebních prací a materiálů se v tomto roce rapidně zvýšil základní členský podíl

družstevníků, což ministr financí V. Klaus tvrdohlavě odmítá jakkoliv eliminovat. Ale co mají dělat nepřítis solventní mladé rodiny? Řešení se nabízí na konci... Vlastní výstavba? Podívejte se na nové úřední ceny pozemků a přejdě vás chuť něco shánět. V Praze bude pozemek pro stavbu rodinného domu o výměře 800 metrů čtverečních stát od 1. září místo šestnácti tisíc dvě stě tisíc korun! V běžném městě zhruba osmdesát tisíc korun. Malíčkost... A to se přitom jedná o základní cenu, která může být jakkoliv zvýšena. Navíc letí zvěsti o plánovaném zrušení stopadesátitisícové nenávratné půjčky mladým manželům na výstavbu... Možnost koupě hotového domu zcela pomijím. Co si tedy mají počít obyčejné mladé rodiny? Mohou jít třeba spát pod některé z pražských mostů. Ovšem pozor — musejí si pospíšet. Tolik těch mostů zase namí.

Za Prahu čistou

(čtk): Protože spalovna tuhého domovního odpadu v Praze 10-Malešovicích bude již za tři roky pracovat, je nutné začít s plným využitím odpadu z domácností. Po vzoru světových velkoměst vypracoval NVP koncepci jeho separovaného sběru. Celý mechanismus bude nejdrve vyzkoušen na menším vzorku. Experiment proběhne ve vybraných lokalitách od 1. ledna do 30. března příštího roku a budou prověřovány dva systémy. Pro první jsou vybrána sídliště Kosiš a Hornomoholupská. Přídě domy se objeví hezké barevné nádoby, každá o objemu 240 litrů. Všechny 1050 nádob poskytne firma Schäfer zdarma. Odvoz zařídí Pražské komunikace speciálními vozidly. Druhou částí experimentu bude tzv. systém donášky do sběrných hnízd na sídlišti Chodov.

PRAHA (aj): „Mám dva syny ale moje manželka tvrdí, že Bohemians je moje třetí dítě.“ přiznal ředitel východoevropské oblasti firmy RANK XEROX Sepp Leimgruber který sponzoruje fotbalisty Bohemians. Na tiskovce ve čtvrtek v poledne v pražském hotelu Alcron totiž zdůraznil, že chce „klokanům“ pomoci ku zvýšení návštěvnosti. Pět tisíc v průměru na utkání by nemělo být v milionovém hlavním městě problémem. Proto sponzor připravil několik akcí. První se už dočkají diváci při ligovém úvodu s DAC u Botiče. Každý návštěvník obdrží ke vstupence malou pozornost firmy, ať dítě nebo dospělý. Zakoupení tzv. rodinné permanentky za 240,- Kčs (běžná 160 Kčs) umožní návštěvu i manželce a dvěma dětem. Majitelé všech permanentek budou zapazeni do slosování, které se uskuteční 25. srpna o přestávce utkání s Ostravou. První cena je víkend pro dva ve špičkovém hotelu ve Vídni, včetně kapesného, dalších devět cen budou dárkové balíčky sponzora. Pro fotbalisty amatérských týmů je při převzetí dlouhodobé penaltové soutěže ještě vítěz obdrží 3000 Kčs. O přestávce utkání bude každá strana střílet pět pokutových kopů na náhradního brankáře „klokaně“ Kdo z obou družstev vyhraje, získává dva body.

JAKÉ MAJÍ SPONZORY?

Shora uvedené dávaty naznačují, že není jednoduché sehnat pro naše kluby sponzory. Sparta sice získala Opel, náležející pod General Motors, ale podle našich informací, se finanční částka rozhodně nepohybuje v milionové částce švýcarských franků, jak řekl její zástupce na nedávné tiskovce v Praze. Každopádně však přesahuje dotace sponzorů ostatních klubů, které se pohybují mezi 15 000 — 50 000 markami. Jen pro srovnání: v minulém mistru světa 1990 je nejmenší částka 400 000 marek, které dostává Fortuna Düsseldorf od firmy Zamek (polévky v konzervě) a Bohchem od firmy Trigema (sportovní oblečení). V naší lize budou mít hráči na dresích jména těchto sponzorů:

- Sparta — OPEL (automobilka)
- Ostrava (nemá, jedná se Tatrou)
- Kopřivnice, zahraničního až na příští rok), Nitra — MINOLTA

BOHEMIANS (počítá, Rakousko), Dukla (Banásk Bystřice — Hl — TEC, Den. Srdce Medná a Deawool), Union Club — GROMONA (hu, dební nástroje, Luby).

NEAPOLSKÁ VEJCE

Vatěná, oloupaná vejce se rozčtvrtí, osolí, posypou strouhanou houskou a polijí sekanou, na másle osmaženou cibulí.

(dosud nemají, jedná se švýcarskou agenturou SNIP), Dukla (nemá), Sigma (nemá), Hradec Králové (obav, Anglie), Prešov (nemá), Zbrojovka Brno (nemá), (foto, japonsko, odbočka Rakousko), Inter — Schamberger (doprava, SRN), Slovan — LURGI (chemie, SRN), Bohemians — RANK XEROX (kopír. technika, Anglie), Slavia — HENKEL (chemie, Rakousko),

HOTELY „STON“ UŽ NEEXISTUJÍ...

SPORT MÁ SVÉ MILIONÁŘE

Koupi sovětské migy

PŘED NEDÁVNEM jsme otiskli krátkou zprávu, pod-124 mil., Alain Prost (mistr světa F-1) 119 mil., Wayne le níž patří k nejbohatším světovým sportovcům pře-Gretzky (Kanada), hokej, 29 let (nejlepší hráč NHL), devítim profesionální boxér. Nyní přinášíme další po-79 mil., Boris Becker (trojnásobný vítěz Wimbledonu) drobnosti, z nichž vyplývá, kolik vydělali nejlepší 77,5 mil., Ayrton Senna (mistr světa F-1) 74 mil., Dennisportovci nejen v uplynulém roce 1989, ale i celkově: n/a Conner 57 mil., Severiano Ballesteros (Španělsko), golf, ve své aktivní činnosti. Mezi milionáři jsou také Mar-33 let (11 let mezi třemi nejlepšími na světě) 57 mil., tina Navrátilová, která je dokonce v žebříčku na 4. Karem Abdul-Jabbar (USA), košíková, 43 let, 9 let místě a Ivan Lendl, jenž se nachází na 8. místě. Pofo- profesionální, letos v důchodu, 56 mil., Orel Hershliser (USA), basebal, 28 let, nejlepší hráč světa, 42 mil., Steffi Grafová (SRN), tenis (od roku 1987 jednička) 33 mil., John Elway (USA), americký fotbal, 27 let, 32 mil., Greg Lemond (USA), cyklista, 28 let (dvonásob- ný vítěz TdF a mistr světa) 28 mil.

Zlák v roce 1989: Sugar Ray Leonhard (USA), box, mil., Mike Tyson (USA), box, 23 let, 44,5 mil., mil., Greg Lemond (USA), cyklista, 28 let (dvonásob- ný vítěz TdF a mistr světa) 28 mil.

Alain Prost (Francie), F-1, 35 let, 17,3 mil., Ayrton Senna (Brazílie), F-1, 30 let, 16,5 mil., Diego Marado- na (Argentina), fotbal, 29 let, 11,5 mil., Arnold Palmer (USA), golf, 59 let, a Ivan Lendl (USA), tenis, 30 let, úspěch a titul, ale také s reklamními smluv, které po 11,2 mil., Dennis Conner (USA), námořní jachting, v níž azavírají i největší koncerty, nadnárodní spo- 47 let, 9,9 mil., Greg Norman (Austrálie), golf, 35 let, lečnosti a výrobci. A tak je jasné, že vítěz Tour de 9,5 mil., Boris Becker (SRN), tenis, 22 let, 9,4 mil., ... France, Wimbledon nebo mistr světa v boxu už mají Martine Navrátilová (USA), tenis, 33 let, 6,4 mil.

Celkem za dosavadní kariéru (včetně reklamy): Mi- vedle profesionálních boxerů, golfistů a tenistů, je mi- ke Tyson (profil od roku 1982), 646,5 mil. marek, Sugar lionářem jako fotbalista jen Diego Maradona! Ukazu- Ray Leonhard (pět let mistr světa v superstřední vá- je se, že na rekordních sumách ze přestupy vyděláva- ze) 153 mil., Arnold Palmer (17 let mezi pěti nejlepší- ji především fotbalové kluby, i když podíl hráčů není mí na světě) 148,5 mil., John McEnroe (USA), tenis, 31 zanedbatelný, přesto však ve světlo částek, které vy- let (14 let profesionál), 148,5 mil., Martine Navrátilo- dělávají sběra uvedení sportovci jiných odvětví, jsou vá 140 mil., Diego Maradona 132 mil., Greg Norman na tom podstatně hůř.

ZAPOMĚLI NA-
LENDLIKA, NE?

Za Ivanem Blatným

PŘÁVĚ JSEM v rádiu poslouchal komentář k úmrtí Ivana Blatného, když se ozval z redakce telefon s do- tazem, zdali bych nechtěl o něm ně- co napsat. Nikdy jsem se s Blatným osobně nesetkal. Ale byli jsme vrstev- níky a setkával jsem se s jeho poez- zí, tak jak vycházela v tom nedlou- hém údobí od poloviny protektorátu do února 1948, kdy se už nevrátil z Anglie domů. A nyní tam zemřel.

Jaká to zpráva byla průzračná, ne- zkvalená, melodická množská poezie v prvotně Paní Jiřenkou „Miládo, Mi- ládko, košíčku kosů, paní, tmo, svle- ne stříbrný, jenž těžce na zem pad...“ Taková a podobná milostná zařkání a okouzlení. Pak přišly Me- lancholické procházky, stále ještě jen lehce zasažené oparem nostalgie. A po nich naleznou ta strašná Terre- stris (tuším ve sbírce Hledání přítom- ného času) jakýsi symbol kruté po- zemskosti, lhostejně plodivá i smrti- cí, jež „přisilapuje ptáka vypádlého z hnízda“, a „Miluj mě“ volá i tehdy, když „tiskne člověku ruce na hrdo“ a v jakémsi převráceném vyznání vř- yti si básník odpovídá „Miluji tě“, vzř- vaje si, neboť jedinou, když mimo tuto Pozemskost nic jiného není. A „A Terrestris přišla.

Bylo to pak dlouhých víc než čtyř-

řicet let exilu a internace v ústavu pro duševně choré, tragický úděl člo- věka, který neunesl svou lidskou exis- tenci, ale nepřestal být básníkem. Neboť je-li pravdivé svědectví těch, kdo ho v těch letech zahlédli, ta by- tost tichého, do sebe uzavřeného ztroskotance, takřka nekomunikují- ho s okolím, ztrafci do ztracena ne- bo na prázdnu obrazovku nezapjaté televize, čmárala co si na papíru v Fe- čti, které angličtí ošetřovatelé nerozu- měli, než se zjistilo, že je to poezie. A my teď netrpělivě čekáme právě na tuto poezii, z níž se něco objevilo v exilu, tady u nás doma.

Ale zatím se už teď básník, nedáv- no zemřelý, stává legendou. Už teď jakoby ztělesněním prokletého bás- níka součastnosti, proti jehož údělu se životní los těch minulých prokle- tých básníků Verlainových zdá sko- ro ládlov. A tak jsem si vzpomněl na básně, nazvanou Básník, kterou jsem napsal někdy na začátku strašných 50. let a kde jsem se (ať už dobře nebo špatně) pokusil vystihnout něco z tragické nejen nezařazenosti, ale přímo nezařaditelnosti básníka včera i dnes, a jak se domnívám na Východě i na Západě. Úryvkem z ní bych se chtěl poklonit památce básníka Ivana Blatného, který už je ze všech strážní světa vysulečena

V těch letech o maličko zpět a přece ne tak daleko že básník chodil už jak poplácán a děsil svět

Ne dosti daleko protože byl už zbytečný a němý neviditelný a lichý mezi všemi

Bolesti Mkal si má sestro bolesti Má milovaná kterou nesmím podvésti bolesti bez příčiny příčina že jsem tak jing já přilít vědout tu mezi chodci slepec své vlastní nevyšlouné noci a přilít málo svatý marnotratný syn ztracená ovce nehlášené ztráty nikým a nikým neurčený stín

To ještě se mu vyhýbali jako moru klapačce malomocných poezie ale nechali ho být Teď musí s vlky vst

Tak básník dovoleno má opít se o svou hroudu na rakev Svobodně může zplvat vzhůru bradou nebo nohama A jistě nebude mu odepírán zpěv na Posledním soudu

Domek v psím víně

JAROSLAV SEIFERT

Berounka plyne skalami, na břehu je plno květin, v hladině její zhlití se z vysoká pochmurný Tetín.

Snad by tu plseň zavýskla jásavě do blankytu, snad — kdyby tu všude nebylo těch rozvalených krytů.

Proto snad ku nebi, k oblakům Tetín své věžitky spíná, lidu kol hrdel se obtáčí ta šála Ludmilina.

V domečku, který byl na svahu dopola obrostlý vínem, díval jsem se do kraje daleko za Tetínem

den am Montag ihre Absicht bekannt, am heutigen 21. August, dem Jahrestag der Invasion von Truppen des Warschauer Pakts im Jahr 1968, sieben sowjetischen Staatsbürgern die Ehrenbürgerschaft zu verleihen, die damals auf dem Moskauer Roten Platz gegen die Invasion prote- stiert hatten. Stalin war der einzige Eh- renbürger der tschechoslowakischen Me- tropole, der nie in Prag war.

Prag verteilt Ehrungen neu

PRAG, 20. August (dpa). Die Stadt Prag hat den sowjetischen Ex-Diktator Josef Stalin sowie die beiden früheren kommu- nistischen Partei- und Staatschefs Klement Gottwald und Gustav Husak, von der Liste ihrer Ehrenbürger gestrichen.

Gleichzeitig gaben die Prager Behör-

Na úpatí Městské hory

(kdř): Před padesáti lety, v srpnu 1940, navštívil Jaroslav Seifert v Be- rouně opět Karla Křížka, s nímž ho pojilo pouto pevného přátelského vztahu. Jaroslav Seifert o něm píše v knize Všechny krásy světa v kapi- tole Co si vzít s sebou do hrobu.

Všude kolem, zejména v povodí Berounky, čněly na břehu a v po- lich linie rozvalených krytů naše- ho vojenského opevnění, které na- cisté rozstříleli a vyprošťovali z nich železo pro válečnou výro- bu. Právě tady, v domku K. Křížka na úpatí Městské hory napsal bás- ník ony verše, patřící do kategorie přiležitostných.

O tři roky později, v zimě 1943, pozval K. Křížek Jaroslava Seiferta, Zdeňka Matěje Kuděje, Václava Ta- licha a další přátele na tajné me- cenášské vepřové hody, odehrávající se v obklíčení budovami gesta-

pa, filiálky Oberlandrotu, německé školy a protektorátních úřadů. Teh- dy tu, opět doslova na počkání, za romantických okolností, když se v sině praly střeva a na dvoře koč- ky, zveršoval J. Seifert tuto udá- lost do jiné příležitostné básně Za- bíjačka. Právo na zařazení jí také neupřeme, ale až v době domácích porážek někdy v zimě.

KUŇE NA SZEGEDINSKÝ ZPŮSOB

Nasolíme očistěné kuře a dáme na rendlik, ve kterém je na nudičky na- krájená slanina a máslo. Necháme je dusit do měkka a podléváme je vo- dou z kuřecích drůbků. V jiné nádobě dusíme na slanine a másle nakrájené proužky cibule, pádama paprky, za- ležeme kyselou smetanou, přidáme citronové šťávy a do toho vložíme na- krájené kuře. Omáčka se nenechá.

REKAPITULACE: Až se vrátíme do Prahy, ALE SE ZELÍN VE TO JESTĚ LEPŠÍ...

K NEDÁVNÉ SCHŮZCE TŘÍ VLÁD

Předseda české vlády P. Pithart nechává nahlédnout do »kuchyně«

(Čtk): Společně jednání představitelů federální a národních vlád v Trenčianských Teplicích 8. a 9. srpna o dalším státoprávním uspořádání Československa vyvolalo mezi našimi občany řadu otázek, na které přijaté komuniké ze schůzky i následující sdělení účastníků jednání pro tisk nedala dostatečnou odpověď. Proto zpravodajové ČTK požádali o podrobnější informace mimo jiné předsedu vlády ČR Petra Pitharta.

Položili mu mj. tyto otázky:

Podle dosavadních informací se schůzka představitelů federální a národních vlád v Trenčianských Teplicích uskutečnila z podnětu slovenské strany. Jaké konkrétní požadavky na změny kompetencí mezi federálními a národními orgány vnesli představitelé slovenské vlády?

Schůzku svolal místopředseda federální vlády P. Rychetský. Prvotní podnět přišel však vskutku ze Slovenska. Na pracovní schůzce pana prezidenta s předsedy všech tří vlád požádal předseda vlády SR V. Mečiar předsedu federální vlády M. Čalfa, aby v průběhu záti seznámil FS s představami federální vlády o harmonogramu přenosu kompetencí z federální na republikovou úroveň. Aby měla vláda jasno o představách republikových vlád, svolala schůzku do Trenčianských Teplic. Na této schůzce představitelé vlády SR seznámili přítomné s relativně promyšlenou koncepcí tohoto přesunu a také s termínem, v němž by k němu — podle jejich představ — mělo dojít (1. 1. 1991). Účastníci schůzky si tedy vyměnili názory jak na otázku kompetencí, tak na otázku termínů.

Popravdě řečeno, zástupci federální a české vlády reagovali na slovenské podněty v některých jednotlivostech slovenští účastníci od svých původních představ po diskusi ustoupili. Česká strana nebyla proti celkové intenci slovenské strany, kterou lze vyjádřit konstatováním (objevilo se v programových prohlášeních všech tří vlád), že silná federace předpokládá silné republiky. Nepřijela však na schůzku s představou tak brzkého termínu přesunu kompetencí a nepočítala předem s tím, že by se přesuny měly do té míry týkat i resortů, které spravují energetické, dopravní a spojové síť. Ani otázku přesunu klíčových odvětvových ministerstev neviděla tak naléhavou, vzhledem k tomu, že s postupující privatizací (zhruba do dvou let) ztratí odvětvová ministerstva definitivně svoje oprávnění. Na druhé straně byla vedena odpovědností za zdar schůzky, tj. snahou vyhnout se konfliktu, jehož důsledky by u dvoučlenné federace mohly být nenapravitelné. Nebyla to však snaha vyhnout se konfliktu za každou cenu. Cenu, kterou by česká vláda odmítla zaplatit, by byla spolupodpovědnost za rozbití federace. O to však nešlo ani slovenské straně. Nebyli jsme tedy v žádném případě pod tlakem, který by bylo možno označit za vydírání: byli jsme konfrontováni s názory, které znamenají podstatnou přestavbu federace, nikoli však její demontáž. Shodli jsme se na tom, že ponechá-

me na expertech [v deseti pracovních komisích], kteří by rámcové představy zpřesnili právě tak, aby jednotné fungování federace v zásadních otázkách nebylo ohroženo. Tak jsme také formulovali [jen v hrubých rysech] zadání pro odborné komise.

Občané si kládou otázku, zda navrhované změny jsou v současné obtížné ekonomické situaci správné, nehledě na to, že například řízení železnice nebo spojů národními orgány se jeví dost riskantní. Je přece všeobecně známo, že ve státech federálního i konfederálního typu jsou tyto služby řízeny centrálně.

Tato otázka je určena slovenské straně, tedy bych na ni nemusel odpovídat. Pro uklidnění bych jen chtěl říci, že například ve spojích je jedna věc legislativa, odborný dozor a jemu odpovídající výkon státní správy, a věc druhá je například rozvoj řízení spojů v jednotlivých oblastech státu, resp. republik. Na druhou věc mohou mít republiky odlišný názor než federace, aniž by jednotné fungování státu muselo být ohroženo. Ostatně nedramatizujeme tuto situaci: usluje-me přece o to, aby v době co nejkratší nenakupovala Česká republika coko-li u Slovenské republiky [a obráceně], ale aby samostatné podniky v Čechách nakupovaly u podniků na Slovensku [a obráceně].

Pokud by byly slovenské představy přijaty a uskutečněny, nevznikne zde nebezpečí vytváření dvou různých ekonomik, a tím možnost ještě dalšího zhoršení současných ekonomických problémů, zvláště vzhledem k neplnění uzavřených smluv ze strany SSSR a NDR?

„Zhoršení problémů“ jak se doslova řekne, není nevyhnutelné. Dvě domácnosti budou prosle samostatně hospodařit ve společném federálním domě. Dohodli jsme se, že základní strategie ekonomické reformy bude společná. Společně každodenní vedení domácnosti dospělých sourozenců — abych i já užil rozšířenou familiární metaforu — však nikdy k ničemu dobrému nevede. Pokud jde o vztahy „mimo dom“, např. k SSSR a k NDR, bude zdá se dnes mnohem plodnější, když Česká republika naváže přímé obchodní vztahy s RSFR a Slovenská republika s Ukrajinou republikou, než když se s federální úrovní budeme snažit cokoliv dohodnout s rozpadající se SSSR. Výber nejlepší ovšem bude, když samostatné podniky — české i slovenské, slovenské či české — budou navazovat přímé vztahy s podniky v Rusku či na Ukrajině.

Co se stane v případě, když v pracovních komisích nedojde k dohodě?
V Trenčianských Teplicích vzali

zástupci federální vlády slovenskou iniciativu na vědomí a snažili se uchopit celou věc z lepšího konce. V žádném případě jsem neměl dojem, že ztotožňovali osud federální vlády v jejím současném složení a s jejími dnešními kompetencemi s osudem federace. Byl to realistický postoj. Pokud jde o dodatečné stanovisko celé federální vlády, není na mně, abych odpovídal. Nebyl jsem u toho.

Federální shromáždění bylo zvoleno, aby za svého dvouletého působení vypracovalo ústavu federace, k jejímuž přijetí je podle platné právní úpravy třeba třípětinové většiny jak ve Sněmovně lidu, tak ve Sněmovně národů, kde navíc musí být dosaženo třípětinové většiny hlasů všech poslanců zvolených v ČR a třípětinové většiny hlasů všech poslanců zvolených v SR. Nejsou dosavadní postupy jednání federální, české a slovenské vlády a neveřejně projednávání kompetenčních otázek v komisích v rozporu s ostatními pravidly?

„Kompetenční otázky byly projednávány neveřejně jen do čtvrtky, 9. srpna do 0.30 h v noci. Od té chvíle, tj. od chvíle, kdy bylo dosaženo shody, byli jsme připraveni oznámit, jaké návrhy jsme se dohodli předložit koaličním partnerům a posléze — po jejich upřesnění ve skupinách expertů — zákonodárným sborům. Nebylo k tomu: všichni kromě nás šli spát. Se zvidavými novináři jsme se tedy nedohodli jen do té půl jedné v noci: chtěli totiž už odpoledne vědět, k čemu jsme dospěli, ačkoli jednání ještě neskončilo. Téma schůzky známo bylo. Dost dobře nerozumím výtkám k neveřejnosti jednání: nebo snad chtěli novináři zaznamenat tu senzaci, že ve 22.30 h jsme ještě nedosáhli dohody např. o způsobu ochrany státních hranic (federální či republikové) ačkoli ve 22.45 jsme již k dohodě v této otázce dospěli? Chtěli tedy za každou cenu dramatizovat to, co nakonec vyústilo v dohodu? Jednání bylo po několik málo hodin skutečně neveřejné, ale jen do chvíle, do které trvalo hledání konsensu. Nevidím na tom nic špatného. Ostatně šlo právě jen o návrhy, které ústavně vzato nikoho nezavazují: veřejně se o nich bude jednat a rozhodovat ve Federálním shromáždění. Vždyť přece i federální vláda sezna-muje novináře s výsledky svého jednání, až poté, co její schůze skončí. Nemohu se zbavit podezření, že někteří zástupci sdělovacích prostředků chtěli senzaci — „oni se tam hádají“ — za každou cenu. Je jejich věcí, co pokládají za svou odpovědnost — odpovědnost politiků je ale přece především hledat a nalézat dohodu. A o té neprodělané informovat veřejnost. Kdybychom se nedohodli, museli bychom to samozřejmě také ihned ohlásit a vysvětlit, proč a v čem jsme se nedohodli. Ale hlásit vzápětí každou načatou polemiku? Když trvá naděje, že se dohodneme? Zkrátka: dosavadní jednání nebylo v rozporu s ústavními pravidly. V Trenčianských Teplicích se totiž nesešly žádné ústavní orgány, a nemohly tedy porušit žádná ústavní pravidla. Co se přítomní dohodli navrhnout ústavním orgánům, oznámili druhý den ve 14.00 h v komuniké a na tiskové konferenci.“

Jakým způsobem budete informovat o práci deseti komisí, popřípadě o eventuálních dalších jednáních tří vlád?

„O průběhu jednání deseti odborných komisí budeme informovat veřejnost okamžitě, jakmile bude o čem informovat. Páteří se jakým způsobem odpovídat, že běžným. A prosím ta zatele, aby nedramatizoval to, co by se přece mělo udebrat co nejvíce, aby co nejmenší dramaticky v rovině možná pozitivní.“

Jasně stanovisko vlády SR
(Čtk): Včera zasedala v Bratislavě vláda Slovenské republiky. Předseda vlády V. Mečiar informoval o průběhu jednání představitelů slovenské, české a federální vlády v Trenčianských Teplicích, které bylo věnováno přenosu kompetencí z dosavadní pravomoci federální vlády na vlády obou

Chtějí nezávislé Slovensko

(Čtk): Představitelé deseti slovenských stran se z iniciativy Slovenské národní strany a Nezávislé strany Slováků se sešli v Bratislavě, aby jednali o výsledcích nedávného setkání předsedů vlád SR, ČR a ČSFR v Trenčianských Teplicích a v dalších otázkách. Ve společném prohlášení odmítli závěry setkání a vyslovili se pro svobodnou svrchovanou a nezávislou

Slovenskou republiku. Při komunistickém volebním systému, přijetí ústavy SR, která bude vyjadřovat nezávislost Slovenska a federální ústavu proto považují za zbytečnou, aj.

Odsoudili pokračující deformování slovenské historie a podpořili celonárodní vzpomínku na Andreje Hlinku, připravovanou na 25. a 28. srpna. Kromě opozičních stran byl na setkání i zástupce Křesťanskodemokratického hnutí.

O národnostech

(čtk): Institut pro výzkum veřejného mínění uskutečnil ve dnech 21. června až 29. června anketu jejíž součástí byly otázky zajišťující vztahy jednotlivých občanů k národnosti a národnostem žijícím u nás. Dotazování se zúčastnilo 1085 osob ve věku od 15 let reprezentujících populaci ČSFR. Občané vyslovovali svá hodnocení o jednotlivých národnostech, které žijí na našem území. Nejpriznivější vztah má naše populace jako celek k občanům české národnosti. Ke Slovákům vyjádřilo příznivý poměr 78 procent lidí (v ČR 68 procent, v SR 82 procent). O dobrém vztahu vůči u nás žijícím Němcům se vyslovilo 49 proc. dotázaných. Příznivý vztah k dalším národnostem: k Polákům, Maďarům i krajiněům a Rusům má při bližně třetina populace. Mezi veřejností pravděpodobně nepředstavuje ani timentismus výraznější problém. 32 procent populace totiž vyjádřilo pozitivní vztah k Židům, 29 procent ani dobrý, ani špatný. Nejkritičtější situace přetrvává ve vztazích obyvatele k Romům. Jen 11 procent dotázaných hodnotilo svůj postoj k nim jako dobrý, téměř dvě třetiny (60 procent) jako špatný.

SPEKULACE OKOLO SLOVENSKA

BUDAPEŠT. Pod tiskem utráme se Bratislava od Prahy? Včera Nepřezbedsag napsal, ze Slovensko podniká stále rozhodnější kroky k samostatnosti a oddělení od Česka. Ústí se odvolává na nedávný komentář rozhlasové stanice Svobodná Evropa a zveřejňuje, že slovenská vláda plně převzala v této záležitosti iniciativu. Také slovenského vedení spolupracuje s tím, aby zcela neověřovanými a sokuilními opatřeními postavila federální vládu stejně jako prezidenta Havsku před novu faktu. Úmysly slovenského premiéra V. Mečiara interpretuje list takto: Pročže Evropa by nepřijala se symptomy okemžity roz-

pad ČSFR na dva národní státy. Je nutno naok zechovat jednotu, přičemž by se všechny rozhodující pravomoci měly dostat z federální úrovně na národní vlády. Úloha společné vlády a prezidenta republiky by měla mít jen symbolický význam. V podobném duchu píše i Népszava, která uvádí, že na sílící tlaky na samostatnost Slovenska nedokáže zatím česká vláda dost dynamicky reagovat. Prakticky ji neustupnost V. Mečiara a jeho prohlášení demonstřující sílu,

Pašeráci ve službách StB

O činnosti agentů a náčelníků Státní bezpečnosti bylo po listopadu 1989 již napsáno mnoho článků, takže toto téma začíná pro mnohé čtenáře strácat na přitažlivosti. Dnes se zájem spíše obrací k minulosti či vládním skandálům, kdo a StB spolupracoval, a vydavatelé časopisů tise počítají s tím, že každé „odhalení“ zvedne náklad. Přitom o struktuře Státní bezpečnosti, o „plánování“ jejích akcí a skutečném tajných projektů, připomínajících často středověk, víme poměrně málo.

Jednou z těchto cynických inscenací byla akce Kámen. Vymyslel ji plukovník StB Antonín Prehal a k praktickému využití ji předal náčelníkům druhé a třetí správy Státní bezpečnosti, plukovníkům Matouškov a Šonkovi. Akce byla namířena proti lidem, kteří po osmačtyřicátém roce přešli z Československa do zahraničí. Matoušek a Šonka vytvořili specializovaný odbor, který jednak navazoval styky a některými pašeráky a profesionálními převaděči, jednak získával známosti mezi lidmi, většinou živnostníky, bývalými podnikateli a také umělci. Mezi pašeráky a převaděči se „specialisté“ snažili naverbovat své agenty. Prostě — jak se to pro takovou službu vždycky dělávalo: My víme, že pácháš trestné činy, pašuješ nebo za peníze převádíš na druhou stranu, za to je kriminál na mnoho let, buď budeš pracovat s námi, nebo... Nutno říci, že většina převaděčů i pašeráků se raději odstěhovala ze západních pohraničí, než aby sloužila StB, ale někteří zůstali.

A pak všechno běželo podle promyšleného scénáře. Ti estébáci, kteří se vešli do řad odpůrců režimu, přesněji řečeno bohatých odpůrců, šikovně vzbuzovali dojem, že by mohli pomoci při přechodu hranic. Obvykle se nacházeli některým důvěřivcem přivést k člověku, který chtěl uprchnout, sami od sebe tuto pomoc nikdy nenabízeli. V okruhu nových známých měli důvěru, vydávali se za přátele některých zahraničních úředníků západních velvyslanectví, ze bývalé zahraniční vojáky atd., hovořili velmi přesvědčivě, proto se situace na velvyslanectvích i v západních armádách za války byli podobně seznámeni. Pak přišla od obětí kladná odpověď, agent nechal ani hálet, to že je částečně povinností v zájmu budoucí svobody (proč by taky bral odměnu, když ho čekala mnohem větší) a oběť se vydala s adresou a heslem k hranicím, kde ho měl očekávat převaděč. Ten byl pochopitelně telefonicky už předem zpraven. Důležité však bylo, aby agent — nadháněně poslal lidi do míst, která nexnall, jak vyplývá z dalšího.

Převaděč ve službách StB provedl v noci jednotlivce či rodinu zakázaným pásmem až za údajné hranice, kde je odevzdal americkým vojákům. Následovaly dojemné scény po hodinách napětí, když je američtí vojáci dovedli do opuštěného domu, na němž byla americká vlajka, uvnitř visel obraz prezidenta USA, vojáci jim nabídli pohostění, dětem čokoládu, mužům whisky a americké cigarety, odpůlnek v křeslech a taky kapesné v dolarech. A po chvíli přicházely další skupinky, lidé se objímali, slzeli štěstím, že jsou svobodní. Jakmile tato euforie skončila, přinesla slibná představa v americké uniformě dotazníky; ne vyplnění čekaly kolony — vaše důvody k opuštění Československa, jakou protisociálněckou činnost jste vyvíjel, a kým, do jakého hnutí se v zahraničí chcete zapojit atd. Ne každý chtěl dotazníky odevzdat, přece jenom toto kádrování připomínalo domov a zdálo se být

stejně jako zavaděná opatření podpůrná národními zájmy. Úsilí o samostatnost nabývá i konkrétních forem, a demž svedčí i vytvoření slovenského ministerstva zabývajícího se mezinárodními styky, které má za úkol vést samostatnou zahraniční politiku v zájmu mezinárodního uznání Slovenska.

Podle listu je situace v ČSFR napjatá a nejistá. Český premiér na tiskové konferenci uznal, že iniciativu se

plně dostala do slovenských rukou. V této situaci veřejné mínění v Česku stále více zastává názor, že snáček z rozumu nelze udržet násilím, uvádí Népszava.

předčasné. Těm, kteří váhali, americký důstojník v doprovodu tlumočnicka odpověděl, že on může důvěru splácet důvěrou. Kdo vyplní, bude mít cestu do nového života usnadněnu, kdo ne, zůstane trčet v lágru, než se nějaká jiná příležitost najde a nosiane se to tak brzy. Takový obraz příštích měsíců a snad i roků přiměl nakonec všechny podrobit se příkazu.

Potom je z „amerického“ domu odvedl k autobusu. Aby dojem, že jsou v zahraničí, byl úplný, nastoupil s nimi i západoněmecký celník, který převzal dotazníky. Jenže cesta trvala jen deset, patnáct minut. Připadla je hlídka SNB, z celníka se vyklubal ozbrojený estébák, uprchlíky zatkl a odevzdal soudu i s dotazníky, jimiž se vlastnoručně odsoudili za vlezradu. K zatýkání došlo i ve vnitrozemí, když byl někdo takový hlupák, že uvedl i jména známých. Oběti estébácké hry přišly na místě o veškerý majetek, který si vezly s sebou. A nebylo toho málo, převáželi šperky, sbírky známek, srolované obrazy a jiné cennosti. O tomto majetku nepadla již ani zmínka, soud neměl jediný důkaz, že by někdo z těchto zatčených nastoupil vazhu jinak, než s holýma rukama. Podle jakého klíče se majetek dělil mezi zúčastněné agenty StB, se asi nedozvíme.

Akci Kámen se páchaly zločiny hned dvojího druhu: loupež ozbrojeným přepadením bezbranných lidí. A — co je ještě závažnější z mezinárodního hlediska — zneužití vojenských uniforem sverchovaného státu. Státní bezpečnost spolupracovala při některých těchto akcích dokonce s příslušníky hraniční kontroly NDR.

Je dosti velký počet našich lidí, kteří doplatili na svou důvěřivost a byli chyceni do sítě akce Kámen. Mohu uvést případ paní Karly Hlubocké a jejího manžela, svých blízkých přátel. Celý „podnik“ zařídil agent StB A. Pražák (zřejmě krycí jméno) ve spolupráci s dalším estébákem, nazývaným Franta. Manželé Hlubockí byli majitelé obchodu s vinou a odnášeli si jmění v hodnotě asi tři čtvrtě miliónu. Dopadli jako ostatní, jejichž osud jsem vyličil: byli oloupeni a uvřzneni do vězení.

Když skončila akce Kámen, přišlo se náhodou na ještě hrůznější zločin. Jedou agent StB v roli převaděče, řízený z Plzně, se „udělal pro sebe“. Některé přechody si organizoval na vlastní pěst s tím rozdílem, že oběti namísto vraždil. Až po letech byl odhalen při požáru „své“ hájovny u hranic, když vyšetřovací orgány našly na spáleništi několik ohořelých šperků a později nadekalé hromadný hrob. Tato zpráva se objevila i v novinách, ovšem bez dodatku, že byl agentem StB.

Tímto článkem chci přispět k objasnění aspoň některých míst jednoho zvrhého projektu StB. Existovali a snad ještě existují lidé typu Prehal, Matoušek, Šonka, Pražák a dalších agentů — pašáků, zapojených do akce Kámen, kteří pomáhali komunistické straně opěvňovat si v naší zemi neomezenou moc, jaký to byl režim, který podporoval tyto zločiny či ponechával jejich aktéry bez potrestání? Kam dospěla vláda jedné strany i ve vztahu ke Státní bezpečnosti? Nakonec se StB stala státem ve státech a její činnost se vymykala i kontrole samotné KSČ. Ale kořeny tkví v násilí, programovaném diktátorem proletariátu, která se projevila od samého nástupu komunistické strany k moci jako hrůzný zločin proti lidství. Měly by být otevřeny archivy StB z padesátých let, jsou-li ještě vůbec dostupné, abychom již jednou provždy byli chráněni před jakoukoliv diktaturou, třeba i „diktaturou z lidskou tváří“. Abychom se mohli čas bránit mechanismu mocenského nástupu kterékoliv síly v naší společnosti.

▲ Západoněmeckého podvodníka našli ve vazbě policisté z Prahy 5. Anton M. (1962) se v Praze kontaktoval se soukromým podnikatelem s tím, že spolu budou provozovat prodej satelitních antén. Podnikavý Němec odčítal našemu soukromníkově tiskopis s hlavičkou firmy, na který si pro své účely vyzvedl v SRN zboží za 19 000 DM. Dále důvěřivci dlužil 1900 DM a 30 000 Kčs. Soud bude německého chytráka za podvody v hodnotě 400 tisíc Kčs stíhat.

• Zastupující: Anton M. (1962) se v Praze kontaktoval se soukromým podnikatelem s tím, že spolu budou provozovat prodej satelitních antén. Podnikavý Němec odčítal našemu soukromníkově tiskopis s hlavičkou firmy, na který si pro své účely vyzvedl v SRN zboží za 19 000 DM. Dále důvěřivci dlužil 1900 DM a 30 000 Kčs. Soud bude německého chytráka za podvody v hodnotě 400 tisíc Kčs stíhat.

Neue Reisebestimmungen in Ost-Europa

Mit dem politischen Wandel im Ostblock hat auch für die Bundesbürger eine neue „Reisefreiheit“ begonnen. Einige osteuropäische Länder haben inzwischen Visumpflicht und Zwangsumtausch ersatzlos abgeschafft.

Die Nase vorn hatten wieder einmal die Ungarn, die seit dem 1. Mai keinen kostenpflichtigen Sichtvermerk mehr im Paß verlangen. Bis dahin war das Visum für Bundesbürger problemlos bei der Einreise erhältlich. Der Chef des Ungarischen Fremdenverkehrsamtes in Frankfurt, Istvan Meggyes, geht davon aus, daß bis in einem Jahr alle EG-Bürger ungehindert über die Grenze können. Den Zwangsumtausch hatten die Magyaren schon vor über zehn Jahren abgeschafft.

„Schlagbaum auf“ hieß es am 1. Juli an den Grenzen zur CSFR. Nach heftigen internen Diskussionen rang sich die neue Regierung zu diesem Schritt durch, um auf dem internationalen Tourismusparkett nicht noch mehr an Boden zu verlieren. Dafür haben die Strategen in Prag einen anderen devisenbringenden Stolperstein für Westbesucher ins Rollen gebracht: Benzin und Dieselkraftstoff werden nur noch gegen Gutscheine abgegeben. Die früher konkurrenzlos billige

Tankfüllung am tschechischen Straßenrand wird nun ein teurer Spaß. Ein Liter Super kostet 1,55 Mark und die Mindestabnahme beträgt 40 Liter. Wer weniger braucht, hat Pech gehabt: Die beim staatlichen CSFR-Reiseunternehmen Cedok in Frankfurt erhältlichen Gutscheine werden nicht zurückerstattet.

Die Nachbarländer Polen und die UdSSR geben sich in der Visa-Frage noch zurückhaltend. Zwar muß der Reisende auch hier nicht mehr zwangsweise harte Westwährung zu festgelegten Kursen in polnische Zlotis oder russische Rubel tauschen, braucht jedoch nach wie vor einen Sichtvermerk im Paß. „Solange nicht klar ist, wie ein vereintes Deutschland aussehen wird, bleibt die Visa-Pflicht“, stellt Cherek Mieczyslaw, Geschäftsführer des staatlichen polnischen Reiseunternehmens Polorbis in Köln, klar. Die Sowjets sind noch rigoroser. Ein Visum wird, das ist jedenfalls die Regel, nur in Verbindung mit einem Pauschalarrangement oder einer Hotelreservierung erteilt.

Bulgarien und Rumänien versuchen dagegen, durch Reiseerleichterungen ihre leeren Betten an der Schwarzmeerküste wieder an den West-Touristen zu bringen. Rumänien hat vor einigen Wochen alle

OTÁZKA: KOLIK STOJÍ BENZÍN V ITÁLII, BELGIÍ, NĚDRLANDU, FRANCII, ŠPANĚLSKU ATO... A JAK SE CHOVÁJÍ MONOPOLY... KDO ZŮSTALA OBJEKTIVITA!

Formalitäten abgeschafft, mit einem günstigen Reisepaß „können Bundesbürger problemlos die Grenze passieren“, so der staatliche Tourismuswerber Flori Balalia in Frankfurt. Wer über einen Reiseveranstalter eine Bulgarien-Reise bucht, muß sich ebenfalls nicht um Visa-Fragen kümmern.

Für Individual- und Geschäftsreisende bleibt das nicht gerade billige Visum aber weiterhin Pflicht. Sie werden laut einer Aufstellung des Deutschen Reisebüro-Verbandes in Frankfurt zudem mit einem Zwangsumtausch in Höhe von 15 US-Dollar geschöpft. Transit-Reisende sind mit zehn Dollar dabei. Allerdings werden diese Kosten wieder etwas relativiert, denn die Bulgaren haben vor rund drei Monaten einen neuen Wechselkurs eingeführt. Für 100 D-Mark erhält man jetzt 500 Leva, das ist mehr, als früher auf dem Schwarzmarkt zu haben war.

Albanien, als letztes osteuropäisches Land aus dem Dornröschenschlaf erwacht und derzeit für Reisen wohl eher unsicher, verlangt zwar keinen Zwangs-Obulus bei der Einreise, läßt jedoch nur Touristen mit Pauschalarrangements oder fest gebuchten Hotelreservierungen ins Land.

ra/Wiesbaden. Die Bundesbürger lassen sich die Freizeit immer mehr kosten: 7275 Mark waren es pro Haushalt im vergangenen Jahr, knapp 100 Mark mehr als 1988.

Den größten Batzen nimmt der Urlaub in Anspruch. Allerdings wurden dafür im Durchschnitt 86 Mark weniger als im Jahr davor ausgegeben. Dafür stiegen die Ausgaben für das Auto (plus 74 Mark) und für Sport/Camping (plus 146 Mark) überdurchschnittlich an.

Vergleicht man die Ausgaben in den Freizeitbereichen, die das Statistische Bundesamt ausgewählt hat, dann werden über die Jahre hinweg geradezu explosionsartige Ausgabensteigerungen deutlich. So hat sich der Freizeit-aufwand eines Arbeitnehmer-haushaltes mit mittlerem Einkommen von monatlich 102 Mark im Jahr 1968 inzwischen versechsfacht. **VELTHAISTR**

zákonů. Měl jsem jisté obavy, neboť toto základní lidské téma vyžaduje pro umělecké vyjádření nejen nutný

Rüben, Raps und Rizinus

Bonn. „Wenn die Ölscheichs husten, dann bekommen Europas Industrieländer eine Lungenentzündung.“ Spätestens Anfang der 70er Jahre mit der ersten Ölkrise bestätigte sich dieser Satz. Da wurde deutlich, wie abhängig die rohstoffarmen Länder Westeuropas von importiertem Erdöl sind — als Treibstoff für Kraftfahrzeuge, als Schmiermittel für Maschinen und Getriebe und nicht zuletzt auch als unersetzlicher Grundstoff für die Chemie.

Dabei hat das fossile Erdöl eine ganze Reihe von nahen chemischen Verwandten: Auch Palm- und Kokosöl, Sonnenblumen-, Raps- und Rizinusöl enthalten wertvolle Kohlenwasserstoffverbindungen. Und die setzt beson-

ders die deutsche Chemie schon lange als Grundstoffe ein. Ein Beispiel dafür sind Waschmittel und Tenside, die zudem noch umweltfreundlicher sind als Produkte aus Erdöl, weil sie biologisch abbaubar sind.

Mit einem speziellen Programm will nun das Bundesforschungsministerium den verstärkten Einsatz nachwachsender Rohstoffe fördern: Jährlich 50 Millionen Mark sind von 1990 bis 1995 für Forschungen auf diesem Gebiet eingeplant. Folien und Verpackungsmaterial aus Stärke, Pflanzenöl als Treibstoff, Öle und Fette vom Acker für die Produktion von Schmierstoffen, Kosmetika, Farben, Lacken und Arzneimitteln — all das soll schon

in naher Zukunft Wirklichkeit werden.

Neben der Unabhängigkeit von Rohstoff-Lieferungen aus Krisengebieten hätte das noch weitere Vorteile: Europas Landwirte bräuchten sich keine Sorgen mehr über die Überproduktion an Nahrungsmitteln zu machen, sie könnten vielmehr selber zu Rohstoff-Produzenten werden.

Auch die Umwelt wird geschont. Weil Pflanzen beim Wachsen der Luft Kohlendioxid (CO₂) entnehmen, könnte die Verbrennung von fossilen Brennstoffen, bei der CO₂ entsteht, verringert werden. Der gefürchtete Treibhaus-Effekt wird dadurch gebremst.

UZARY TO RYLO !!! SLOZAN: RIZINUS FOR DRIVE AND OBSTIPATION, RAPEDIL FOR DRIVE AND FRY, BEET FOR DRIVE AND INSTEAD OF HEAD!

KRKONOŠKÁ CIBULOVÁ POLEVKA.

— Pro 4 porce: 1200 g hovězího vývaru, 1 vejce, 200 g cibule, 80 g anglické slaniny, 50 g chleba, mletý pepř a petrželová nať.

Hovězí vývar uvedeme do varu, přidáme cibuli nakrájenou na kolečka, pepř a vlijeme rozšlehané vejce. Chléb a anglickou slaninu nakrájíme na kostičky a osmahneme. Při podávání polévky vložíme na talíř osmahlý chléb s anglickou slaninou, přidáme petrželovou nať a zalijeme hovězím vývarem s cibulí.

KYSELKA

Uvaříme 1 kg nových, malých, oloupaných brambor; jsou-li měkké, zavaříme do nich i do vody, ve které se vařily: ½ l mléka, zahustíme trochou mouky, osolíme, přidáme trochu rozsekaného kopru, 1–2 žloutky a malé množství octa, necháme všechno dohromady povarit. Z tohoto množství jsou tři talíře polévky.

Právnická past

HAVANA: Kubánská generální prokuratura včera vydala prohlášení, ve kterém odmítla zprávy zahraničního tisku, podle kterých již byly vyneseny rozsudky až 15 let vězení nad skupinou sedmi představitelů opozice. V prohlášení generální prokuratury se uvádí, že proces s aktivisty ilegálních skupin se zabývá porušením zákona, které je v kubánském trestním právu označeno jako „jiné činy proti bezpečnosti státu“. Nejde tedy o souzení za vzpouru, jak se v některých pramenech objevilo. Pro Československo je zajímavá skutečnost, že kubánskou disidentku T. D. Castrovou použila místní televize při přípravě tzv. zvláštního programu, který měl dokázat, že příchod kubánských občanů v červenci na československé velvyslanectví byl zosnován diplomaty CSFR jako protikubánská provokace. T. D.

Castrová byla tehdy po delším pobytu ve vězení zjevně zmanipulována a důsledně opakovala vnučený scénář obviňující Československo.

Senior dirigentů zemřel

[jv]: Ze Švýcarska nám přišla včera smutná zpráva, že v Rossiniere u Montreux zemřel ve věku 93 let senior českých dirigentů, kdysi slavný Talichův žák dr. Henry Svoboda, asistent a odchovanec A. Zemlinského v Praze. Syn univerzitního profesora na katedře antiky v Praze, studoval vedle dirigentství také hudební vědu na Karlově univerzitě a později i komponoval. Svou uměleckou dráhu zahájil v Praze, kde jako první uvedl díla Stravinského a Kodályho, vystupoval v operě i na koncertním pódiu, několikrát v čele České filharmonie. Jako asistent Fritze Busche odešel pak do ciziny, kde řídil orchestry v Moskvě, Amsterdamu, Teheránu a Ankaře. Před druhou světovou válkou byl nu-

cen emigrovat do USA, protože jeho chof, slavná altistka byla židovského původu. Jako fenomenální umělecký původce, jako fenomenální umělecký zjev zpívala ve 12 různých jazycích. H. Svoboda žil původně na Floridě, své poslední léta však strávil ve Švýcarsku v kruhu svých blízkých.

Prag fordert Auskunft von Bonn

CSFR will Verluste durch Währungsunion nicht hinnehmen

ug PRAG, 17. August. Die Tschechoslowakei will möglichst bereits im September direkt mit der Bundesregierung darüber verhandeln, wie die Verluste für die CSFR-Volkswirtschaft durch die deutsch-deutsche Währungsunion ausgeglichen werden sollen. Nach Auskunft aus dem Prager Außenhandelsministerium vom Freitag geht die tschechoslowakische Regierung davon aus, daß Gespräche mit der DDR-Regierung über dieses Problem keinen Sinn mehr haben, weil die deutsche Einigung im Oktober bevorstehe.

Ministeriumskreise wollten am Freitag eine Meldung der Nachrichtenagentur Reuter nicht bestätigen, nach der die CSFR laut Presseberichten 1,2 Milliarden D-Mark Entschädigung wegen Vertragsverletzungen seitens der DDR verlangt. Die CSFR habe bisher bewußt keine konkrete Summe genannt, weil sich die tatsächlichen Verluste durch die trotz vertraglicher Zusage nicht abgenommenen Waren erst zum Jahresende absehen ließen, hieß es dazu in Prag. Denkbar sei, daß die nicht abgeforderten Lieferungen durch andere Warenbestellungen ausge-

glichen würden. Auch die Zahlung einer Entschädigungssumme möglich.

Im Prager Außenhandelsministerium wurde darauf hingewiesen, daß bereits jetzt tschechoslowakische Warenlieferungen im Wert von 250 Millionen Rubel von der DDR storniert worden seien. Die CSFR werde sich nicht darauf einlassen, diese Summe zum für Prag ungünstigen Rubelkurs von 2,34 D-Mark je Rubel zu verrechnen. Zu den Verlusten durch Stornierung kommen noch die Schäden im Tourismus zwischen CSFR und DDR, der seit der Währungsumstellung in der DDR und der dadurch bedingten Verrechnungstellung von tschechoslowakischen Kronen in D-Mark praktisch zum Erliegen gekommen ist.

Wie in Prag weiter verlautete, will die CSFR ihre Forderungen mit Polen und Ungarn koordinieren. Allein Ungarn hat nach Angaben von Reuter Forderungen von 500 Millionen D-Mark wegen Vertragsverletzungen durch die DDR-Wirtschaft. Im Bonner Wirtschaftsministerium war am Freitag keine Stellungnahme zu erhalten.

REDAKCE SE TĚPOTA ZVĚDAVOSTI, JAK TO DOPADNE...

CDU-Politiker verlangt drastische Erhöhung der Steuer

he STUTTGART, 17. August. Als erster maßgeblicher CDU-Politiker hat sich Baden-Württembergs Umweltminister Erwin Vetter für eine drastische Erhöhung der Mineralölsteuer ausgesprochen. Nach seinen Vorstellungen soll der Benzinpreis um 60 Pfennig pro Liter angehoben werden, was staatliche Mehreinnahmen von 30 Milliarden Mark pro Jahr zur Folge hätte. Der CDU-Politiker will die Mehreinnahmen zweckgebunden für den Ausbau von Schienen- und anderem öffentlichem Nahverkehr verwendet sehen.

Durch die Erhöhung würde der Benzinpreis, gemessen am heutigen Preisniveau, in die Nähe der Zwei-Mark-Grenze kommen, die in einigen anderen europäischen Ländern bereits erreicht ist. Der Minister plädiert dafür, daß das gesamtdeutsche Parlament nach der Vereinigung umgehend über eine derartige Mineralölsteuererhöhung — gegenwärtig beträgt der Steuersatz rund 60 Pfennig pro Liter — entscheidet. Bei den Umweltministern der anderen Bundesländer besteht nach seinem Eindruck „eine hintergründige Bereitschaft mitzuziehen“.

..A NA DRUHE STRAŽNĚ: NOVÉ REISEBESTIMMUNGEN... ↓

Kein Super in der DDR

Der ADAC befürchtet, daß es in der DDR bald nicht mehr ausreichend Kraftstoff gibt. Verbleiter Super-Kraftstoff und bleifreies Benzin seien manchmal kaum noch zu bekommen, erklärte der Automobil-Club in München. Die Vorräte an den Tankstellen würden immer knapper. Die bisher nur aus den Regionen Halle und Dresden gemeldeten Engpässe hätten sich inzwischen auf die gesamte DDR ausgeweitet. Vor allem für Autofahrer, die verbleites Super brauchen, sei die Lage besonders schlimm. Der ADAC riet deshalb allen DDR-Besuchern, unbedingt die letzte Tankmöglichkeit in der Bundesrepublik zu nutzen. Außerdem sollte bei jeder sich bietenden Gelegenheit nachgetankt werden.

..ALE BUDE VÍDĚ, SUPERDAJČMANN*.

Der Vorstoß Veters — der schon früher in allgemeiner Form eine Erhöhung verlangt hatte, aber noch nie konkret geworden war — kommt einen Tag, nachdem er für den Großraum Stuttgart bei Überschreitung von Stickoxid-Grenzwerten ein Fahrverbot für nicht abgasgereinigte Fahrzeuge empfohlen hatte. „Wer weiter ohne Kat fährt“, sagte Vetter, „muß in Zukunft auf Einschränkungen gefaßt sein“.

Er nannte es einen „Skandal“, wenn die Leute trotz staatlicher Förderung der Umrüstung „zu bequem sind, zur Werkstatt zu gehen“. Allein in Baden-Württemberg seien derzeit eine Million Autos in Betrieb, bei denen ein Katalysator nachträglich eingebaut werden könnte.

Als weitere Vorhaben, die er in den nächsten Wochen in Stuttgart und seinen Umlandgemeinden durchsetzen wolle, nannte Vetter ein generelles Tempolimit von 60 Stundenkilometern für Lastwagen und eine erhebliche Ausweitung von Wohngebieten, in denen nur Tempo 30 erlaubt ist.

1200 Geisterfahrer

Pro Jahr werden in der Bundesrepublik Deutschland nach Angaben des Automobilclubs KVDB im Schnitt 1200 Autobahnbenutzer zu „Geisterfahrern“. Bei einem Viertel der Fälle ist Alkohol im Spiel. Zwar kommt es nur relativ selten zu Unfällen, die sind dann aber besonders schwer: Bei 100 Kollisionen werden durchschnittlich 90 Personen verletzt und 24 getötet. Bei sonstigen Autobahnunfällen sind es nur 20 Verletzte und ein Toter.

S lyžemi ze sopek

BRATISLAVA (čs.): Jako prvním horolezcům se podařilo čs. výpravě Kamčatka 90 pod vedením Miloše Matějíka v průběhu 12-ti dnů vystoupit a ajet na lyžích tři sopky. Otčováky a Somora zdolali Avačinskou sopku (2174 m), 2100 m převýšenou, 40 stupňů sklonu), Korjakskou (3456, 2600, 50) a Villučinskou sopku (2174, 2100, 40). Celkové převýšení dávká pozoruhodných 6800 m. Tým čs. televize o tom natočil film.

Beatles warnen vor der Trambahn

Mit Musikklingen von „Schwanensee“ bis zu den Beatles werden Würzburger in der Innenstadt zur Zeit vor einem nahenden Trambahnwagen gewarnt: In die City der Bischofsstadt fährt die Straßenbahn — zunächst einmal probeweise — mit einem digitalen „Geräuschgeber“, der Passanten in der Fußgängerzone mit sechs Titeln von volkstümlich bis klassisch von den Schienen scheuchen soll. Nachdem die Straßenbahn-Gesellschaft in den vergangenen Jahren Millionen dafür ausgegeben hatte, um leiser zu werden, häuften sich die Beschwerden von Passanten, die eine herannahende Straßenbahn erst im letzten Moment wahrnehmen und sich angeblich nur mit einem kräftigen Sprung zur Seite retten konnten.

Um die Ohren von Anliegern zu schonen, waren die Gleise im Stadtgebiet auf Kunststoff verlegt worden oder — falls möglich — auf Rasen. Damit Straßenbahnfahrer jedoch nicht pausenlos klingeln müssen und so die Schallschutzmaßnahmen ad absurdum führen, wird nun vier Wochen lang probeweise musikalisch gewarnt: Das Repertoire der Tramfahrer reicht, per Knopfdruck, von Tschairowskys „Schwanensee“ über den Kuckuckswalzer bis zu Beethoven, den Beatles und „Lang, lang ist's her“.

Für die Adventszeit denke man an „Leise rieselt der Schnee“ und „Oh du Fröhliche“ anstelle von neutralem Klingeln. Dennoch wäre am ersten Tag des Probelaufs ein Passant beinahe in eine Straßenbahn gelaufen: Ein Straßenmusikant müsse in der Nähe sein, habe er sich gedacht, sagte er zu seiner Entschuldigung...

-A DĚŤI DEMONSTRACÍ „DIE FAHNE HOCH“

Kleiner Mann ganz groß

NEU DELHI, 19. August (AFP). Ein indischer Süßwarenhändler, der nur 58,15 Zentimeter groß ist, wird als kleinster Mann der Welt ins „Guinness-Buch“ der Rekorde aufgenommen. Wie es in einer Mitteilung des Verlages heißt, lebt Gul Mohammed in Neu Delhi, wo er versucht, seinen Lebensunterhalt mit dem Verkauf von Süßwaren und Gebäck zu verdienen. Der völlig verarmte Mann, der nur 17 Kilogramm wiegt, versuche gegenwärtig Geld für die Behandlung seines vergrößerten Herzens aufzubringen. „Wir glauben, daß die Aufnahme ins Guinness-Buch“ von 1991 dem Mann genügend Ruhm verschaffen wird, um aus seinen Schwierigkeiten herauszufinden“, so die Herausgeber weiter.

JAK JE „VELVÁ“ MANŽELKA?

HLÍDKA SOVĚTSKÝCH pohraničnicků na Dálném Východě vyslala poplachové signály na základnu poté, co se během obchůzky setkala tuď s „hrozným sněžným mužem“. Popis, který hlídka podala, vyličił stvoření jako „dva metry vysoké, s třpytlivými očima“, které po setkání rychle zmizelo. Psi pohraničnicků brzy ztratili jeho stopu. Průzkumná četa, vyslaná urychleně na místo setkání, našla jen 50 centimetrů dlouhý stopu, podobně lidským. Stejně byly už několikrát zjištěny v okolí posádky, jednou se „sněžný muž“ údajně pokusil dostat pomocí žebříku na střešinu vojenské budovy. Jak uvádí TASS, z důvodu upevnění kázně v útvech nesměli od nedávna žít rodiny pohraničnicků v kasárnách. Ze by toto bylo klíčem problému?

tional, ide především o Čínu, Irák, Kubu, Malawi, Súdán, Sýrii, Turecko a Vietnam.

● Ve více než 70 zemích světa jsou nadále političtí vězni. Jak včera informovala v Ženevě organizace na ochranu lidských práv Amnesty Interna-

JE TO VLASTNĚ BLUDNÝ DUCH LEVŮ... ↓

● Počet obyvatel Kanady dosáhl k 1. červnu letošního roku 28 584 000 osob. Je to o 360 788 osob více než ve stejnou dobu před rokem.

O českém ministerstvu zahraničí se neuvažuje

kém ovládní okresu). Zcela uvolněně a sympaticky hovořil o svém pobytu mezi krajany v USA, kde na něj velký dojem učinilo jejich volání po zachování jednoty československého státu.

Pokud jde o Trenčianské Teplice, premiér P. Pithart naprosto věrohodně vysvětlil, že nešlo o žádné utahování, a vlastně opravil zprávu ČTK, podle které schůzka skončila ve čtvrtek. Teprve v 0.30 hod., tedy v pátek, účastníci dospěli ke shodě. Návrhy, které zformulovali, budou předány koaličním partnerům a pak zkoordinovány sborům, které teprve rozhodnou. Odvětvová ministerstva v tržním hospodářství nemají opodstatnění, šlo jen o termíny. Atmosféru schůzky charakterizoval jako vstřícnou, i když — jak pravil — „na některé představy slovenských partnerů jsme nebyli připraveni.“ O slovenském ministerstvu zahraničí se nediskutovalo, protože jde o hutovou věc, s níž přišla slovenská vláda. Všechno by se jevilo podle názoru premiéra P. Pitharta jednodušeji, kdybychom rozlišovali vztahy mezinárodní a regionální, které budou záležitostí národních republik. Česká vláda zatím necítí potřebu formovat české ministerstvo zahraničí. Otázka konfederace se rovněž neposuzovala, není v této chvíli aktuální a kompetenční zákon je navrhován tak, že činí toto řešení zbytečným. Když se hovořilo o zhoršení obchodních vztahů se SSSR a NDR, nabyl jsem dojmu, že ve státě správe ještě leckdo žije v iluzích daných pouhou setrvačností, vždyť lahůtka některých našich obchodních vztahů, které jsme zdědili po komunistech, je už dlouho jasná i laikům.

Cesta do USA předčila očekávání, mezi krajinami se naše delegace setkala se širokým spektrem postojů, v jednom se však naši krajané v USA shodují: „Asi nikdo by neoznačil reformní komunisty za demokraty.“ konstatoval premiér P. Pithart. (Takto kuriózně a řekl bych, že drze, je nazval v posledním čísle týdeníku [Tvorba Luboš Kohout.] Otevřeně ho ověřil premiér o špatných zkušenostech krajanů, kteří se ve staré vlasti pokoušejí podnikat, a sdělil, že česká vláda ustaví z odborníků kontaktní skupinu, aby jim pomáhala. „Uniklo nám a uniká mnoho z možností, které nám USA nabízejí — a nebudou je nabízet dlouho,“ řekl P. Pithart a připustil, že záleží ovšem hlavně na federálním řešení, aby se vytvořily lepší podmínky pro zahraniční, zejména americké podnikatele. Dotázán na týdeník Česká politika, který byl pozastaven, premiér vysvětlil, že od začátku nenaplnoval původní představu.

Solschenizyn weist Moskau ab
WASHINGTON/GENÈVE/MOSKAU, 17.

WASHINGTON/GENÈVE/MOSKAU, 17. August (Reuter/dpa/AFP). Der 1974 in den Westeuropa geborene Literaturnobelpreisträger Alexander Soltschenizyn nimmt das Angebot des sowjetischen Staatschefs Michail Gorbatschow vorerst an, die sowjetische Staatsbürgerhaft zurückzuverhelfen. Soltschenizyns Natalja sagte am Donnerstag im gemeinsamen Wohnort Cavendish in den USA, ihr Mann mache die Rückkehr in die Sowjetunion davon abhängig, daß er offiziell vom Vorwurf des Verrats entlastet wird und daß seine wichtigsten Werke auch dort publiziert werden.

Der ebenfalls rehabilitierte Schachweltmeister Viktor Kortschnoi zeigte sich befriedigt, will aber weiterhin in der Schweiz bleiben. Die Regierungszeitung "Iswestija" stellte am Donnerstag klar, daß die Wiederherstellung der sowjetischen Staatsbürgerschaft 175 Dissidenten — darunter den in Köln lebenden Schriftsteller Lew Kopelew — betreffe, nicht aber die rund 400 000 Juden, die nach Israel ausgewandert sind.

(Čtk). Budova Čs. rozhlasu ve Vinohradské ulici v Praze měla podle výhrůžek prozatím neznámého pachatele včera skončit v troskách. Anonymní telefonát nejprve do vrátnice a poté do Hlavní redakce vysílání pro děti a mládež ohlásil, že přesně ve 13.30 rozmetá Čs. rozhlas výbuch časované bomby. „Důvodem“ je prý přítomnost občanů tmavé pleti na nádraží Holešovice. Pracovníci rozhlasu byli po oznámení evakuováni a policejní specialisté důkladně prohlédli celou budovu. Žádnou náloží nenašli.

9 Meziřesí „navštívil“ v době od 9 do 11. srpna neznámý pachatel. Z bytu odčítal 380 000 Kčs na hotovost, 6000 marek, 250 videokazet, 330 magnetofonových kazet, dva videorekordéry, 5 videopřehrávačů, špenk a oděvní svršky, vše za 733 000 Kčs.

BERLIN (dpa/vwd/AP). Die UdSSR braucht kein Uran mehr aus der DDR und wird sich deshalb Ende dieses Jahres aus der Sowjetisch-Deutschen Aktiengesellschaft (SDAG) Wismut zurückziehen. Das gab der stellvertretende Wismut-Generaldirektor Walentin Nasarkin in dem in Ost-Berlin erscheinenden Blatt "Neue Zeit" bekannt. Der Uranbergbau im Erzgebirge und in Thüringen mit zuletzt 34 000 Beschäftigten war nach dem Krieg als Reparationsleistung in sowjetischen Besitz übergegangen, 1954 wurde die DDR mit fünf Prozent beteiligt. Die SDAG Wismut gilt als größter Bergbaubetrieb seiner Art in Europa.

POBNIKATEL' YE VOL...

V. Havel přiletěl do Nikaraguy

MANAGUA. Prezident ČSR Václav Havel přilehl včera na jednodenní
přestávku do Nikaraguy. Bude jednat s prezidentkou V. Chamorro-
m, která ho k návštěvě pozvala.

val prezident zprávy, podle nichž se na Bermudách soser s bývalým čs. ministrem vnitra R. Sacherem, který tam údajně také trávil dovolenou. Stejně psal na Bermudách během dovolené svůj životopis.

Na další dotaz řekl, že smyslem jeho cesty do Nikaraguy je podpořit nově vznikající demokracii v této zemi. Prezident zároveň vyslovil předpoklad, že členové jeho doprovodu budou v Mexiku a poté i ve Venezuele zkoumat možnosti případného dovozu ropy.

2. BERNOU TAK MOHL DOPLA-
TAT JAKO BAŽKA DO TRIANY.
BER HANZEKY 2

Odhaduje se, že tato čísla je pou-
hou desetiinu počtu kradlů, kterých
se dopustili v Rakousku návštěvníci
třesmých mládí i nezlilil z Česko-
slovenska Kontakt s Čs. zastupitel-
ským úřadem je totiž zprístupkován

ženyčh občanŭ CSR.

Havel přiletěl

Na letišti v Managuě čs. hosta uvítala prezidentka Chamorrová, ministr zahraničních věcí E. D. Morales a další osobnosti. Přítomen byl také čs. velvyslanec v Nikaragui Z. Dlesk.

V. Havel v improvizované odpovědi poděkoval za vřelý přítel a řekl, že z pohledu k nikaragujskému boji za demokracii není náhoda, že jeho první cesta do Latinské Ameriky směřuje právě do této země.

V krátkém rozhovoru s některými novináři na palubě letadla demento-

(Cs. občane na prvím mieste v Rakousku v počtu krádeží)

ale Češi a Slované jsou v ka-
. Od začátku roku se v souvis-
Vidni téměř 500 pět čtvera přistá-

Rakouská policie postupně rezo-
lúne i pokud jde o vozidla, když
má k dispozici technické prostředky na hra-
nicích, posle řídící zprávy. Na zemí
Rakouské se auto odstavi, řidiči se
odeberou doklady a někdy i stání
poznávací značka. Často jde o sjetí
přemýšlení - ty si pak řidič musí
bud přivít, nebo koupit, pokud chce
se vozem odjet. Stále více problémů
bývá, Police nasazují na jejich ko-
naly, Police nasazují na jejich ko-
ta čelísti a řidiči smí odjet jen po
zaplatení pokuty 2500 šilinků. Za od-
stavení osobního auta musí čs. řidič
ve Vídni zaplatit 1600 šilinků.
Na druhé straně v Rakousku pla-
tí naši řidiči dan za vlastní nepa-
rtnost. Od zářku roku jím zde by-
možství peněz a výhmkou nejsou
ani vykrešená auta. Například minu-
ty týden na cestě do Ingostavie pře-
spál ve Vídni řidiče z Ostravy
někdo ukradl účti a na škodovce
rozložil skla a ukradl zavazadla. Po
poslední a měste starém otellu se

Troja: →

Köln. Für die meisten Auto-Urlauber ist der Verkehrsfunk in den Wind gesprochen. Rund 80 Prozent richten sich nicht danach oder nehmen die Durchsagen nicht ernst. Nur jeder fünfte ändert bei Stauwarnungen seine Reiseroute.

TROJA, 17. August (AP). Der Trojanische Krieg, der von Homer in seinem um 730 vor Christus entstandenen Epos „Ilias“ beschrieben wurde, hat nach Auffassung des Tübinger Archäologen Manfred Korfmann einen „historischen Kern“. Dies sei ein Ergebnis der unter seiner Leitung stehenden jüngsten Ausgrabungen in der antiken westanatolischen Ruinenstadt Troja, sagte der Prähistoriker. Bislang war der Wahrheitsgehalt des herausragenden Werkes der Weltliteratur in der Wissenschaft dagegen heftig umstritten.

Bis zur Entdeckung Trojas durch den deutschen Kaufmann Heinrich Schliemann im Jahr 1870 war die „Ilias“ das einzige Zeugnis, das von der Festung, von ihrer zehnjährigen Belagerung durch die Achaier, vom trojanischen Pferd und von ihrem Untergang kündete. Schliemann hatte bis zu seinem Tod 1890 in Troja gegraben, danach war die Troja-Forschung bis 1894 von seinem Schüler Wilhelm Dörpfeld fortgesetzt worden. Von 1932 bis 1938 arbeitete ein US-Team der Universität Cincinnati in der untergegangenen Akropolis. Das an den Dardanellen gele-

gene Troja, das einst die Handelswege zwischen Europa und Asien kontrollierte und sich seine wirtschaftliche und politische Macht über Jahrhunderte erhalten konnte, wird jährlich von rund 250 000 Touristen besucht.

Die diesjährige dritte Grabungskampagne unter der Regie von Manfred Korfmann geht am 31. August zu Ende. Der Archäologe hatte nach einer 50jährigen Unterbrechung der Ausgrabungen 1988 eine an seine Person gebundene Lizenz der türkischen Regierung erhalten. An dem gegenwärtig größten archäologischen Projekt der Welt, das auf die Dauer von 15 Jahren angelegt ist, sind in diesem Jahr 60 Forscher aus der Bundesrepublik, der Türkei, den USA, Großbritannien, den Niederlanden, Österreich und Mexiko sowie eine aus 40 Arbeitern bestehende Grabungsmannschaft beteiligt.

Vor- und Frühgeschichtler, klassische Archäologen, Biologen und Chemiker arbeiten Hand in Hand mit Physikern, Geologen, Anthropologen und Meteorologen, um Zehntausende von Funden mit modernster Computertechnik zu dokumentieren und zu analysieren. Sämtliche

Stücke, darunter vor allem Keramik- und Glasscherben, Münzen, Pfeilspitzen und Knochenfragmente, gehen an das Museum der türkischen Stadt Canakkale. Der jährliche Grabungsetat von 400 000 Mark wird gemeinsam von der Universität Tübingen, dem amerikanischen Taft-Semple-Fund, dem türkischen Staat, dem Deutschen Archäologischen Institut, der Daimler-Benz AG sowie von zwei Förderkreisen in Tübingen und New York aufgebracht.

Korfmann sagte, die moderne Archäologie und Philologie trage immer mehr Argumente zusammen, die ernsthafte Zweifel daran aufkommen ließen, ob die totale Ablehnung von Homers Werk berechtigt gewesen sei. „Die Beweislast kippt langsam um“, meinte er. Man könne inzwischen nicht mehr sagen, daß die Schilderungen des Dichters „nur Zufall“ seien. Etwa 70 Prozent der Archäologen gehen seinen Angaben zufolge mittlerweile davon aus, daß der Trojanische Krieg, der bei Homer im 13. Jahrhundert vor Christus und damit rund 500 Jahre vor Niederschrift der „Ilias“ spielt, einen historischen Inhalt hat.

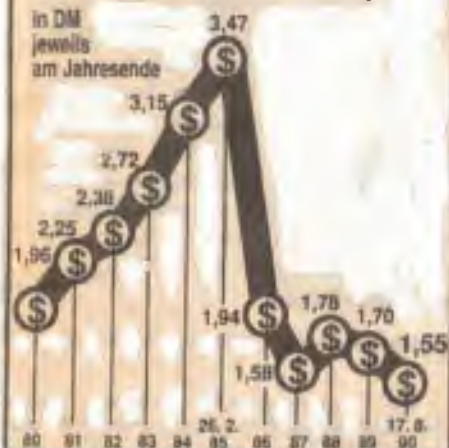
Es sei zweifellos erwiesen, daß es sich bei Troja um den Ort handele, von dem Homer berichte, sagte Korfmann. „Man weiß zwar nicht genau, ob Homer jemals in Troja war. Aber er beschreibt die Landschaft relativ genau. Und er oder seine Informanten müssen auch die monumentalsten Steinmauern der Stadt gekannt haben, zu denen es in Europa nichts vergleichbares gibt“, erklärte der 48jährige, der seine These wissenschaftlich untermauerte. Es sei festgestellt worden, daß Troja auch im neunten oder zehnten vorchristlichen Jahrhundert und damit vor Entstehung der „Ilias“ besiedelt war. „Der Platz bekam also nicht erst in späterer Zeit den Namen ‚Ilion‘, weil Homer die ‚Ilias‘ geschrieben hatte“, sagte er. Diese Tatsache spreche für „die Kontinuität der mündlichen Überlieferung von Ereignissen“.

Als weiteres Argument führte Korfmann an, daß die Stadt ihre mächtigsten Mauern in der Phase Troja VI und damit im Homerschen Troja gehabt habe. Die Akropolis habe in dieser Epoche unter der späteren römisch-hellenistischen Siedlung „Novum Ilium“ auch eine bislang noch nicht erforschte Unterstadt gehabt, deren Ausdehnung vier- bis fünfmal so groß wie die Burganlage sei. Überdies sei in der nahegelegenen Besikbucht, in der einst der mittlerweile verlandete Trojanische Hafen gelegen hatte, ein Friedhof gefunden worden, zu dem es in der „Ilias“ Bezüge gebe.

Der Wissenschaftler geht zwar nicht davon aus, daß alle in der Dichtung vorkommenden Gestalten wie etwa der sagenhafte König Priamos oder die schöne Helena, deretwegen der Trojanische Krieg entbrannt sein soll, existiert haben. „Es ist aber vorstellbar, daß verschiedene Ereignisse in dem Epos gebündelt wurden, denn es gab in allen Jahrhunderten Kriege um Troja“, meinte er.

Korfmann kündigte an, daß er noch in der laufenden Grabungskampagne nach schriftlichen Dokumenten in Troja suchen will. Falls es schriftliche Zeugnisse gebe, seien diese am Rande des Burgbergs unter Schuttbergen zu vermuten. Bereits im vergangenen Jahr waren Spuren einer bislang noch nicht bekannten Siedlung entdeckt worden. Die mit Troja 0 bezeichnete Brandschicht wird auf rund 3500 bis 4000 Jahre vor unserer Zeitrechnung datiert und belegt, daß Troja älteren Ursprungs ist, als bisher angenommen wurde.

Der Dollar-Kurs

Schweizer eifrigste Bahnfahrer

BERN, 17. August (AP). Die Einwohner der Schweiz und Japans sind die eifrigsten Eisenbahnfahrer der Welt. Die Japaner fahren im Durchschnitt zwar häufiger mit der Bahn, doch legen die Schweizer statistisch gesehen mehr Kilometer pro Einwohner und Jahr zurück, wie aus einer vom Informationsdienst für den öffentlichen Verkehr (Litra) am Donnerstag veröffentlichten Studie hervorgeht.

Jeder in Japan lebende Mensch fährt durchschnittlich 60mal pro Jahr mit der Bahn, jeder Bewohner der Schweiz 49mal. In Europa ist die Schweiz somit der absolute Spitzenreiter gefolgt von der DDR, Luxemburg, Dänemark, der CSFR und Polen. Frankreich und die Bundesrepublik folgen mit 17, beziehungsweise 15 Fahrten pro Bewohner und Jahr erst auf den Plätzen zehn und zwölf der europäischen Rangliste.

Gemessen an den zurückgelegten Bahnkilometern pro Jahr liegt die Schweiz mit 1898 Kilometer vor Japan mit 1891 Kilometer an der Spitze. Weiter in der Rangliste folgen Polen, die DDR, die CSFR und Frankreich.

BUNDESBAHN, WO BIST DU GEBLIEBEN?

● Angolská informační agentura ANGOP oznámila, že v provincii Benguela zemřelo od začátku letošního roku hlady více než 10 000 lidí.

Lausitzer Sorben

Die drei Herren kamen unangemeldet, abends um sechs. Plötzlich standen sie vor der Tür in der Karl-Liebknecht-Straße 31, am 2. Oktober 1950, wenige Tage vor der ersten Wahl zur Volkskammer der DDR. Ein paar Stunden später hatten die Beamten von der Staatssicherheit ganze Arbeit geleistet. Die Wohnung der sorbischen Familie Rensch im sächsischen Bautzen war auf den Kopf gestellt, das Inventar beschlagnahmt, „sorbisches Propagandamaterial“ sichergestellt: Briefe, Zeitschriften, Fotografien, dazwischen einige katholische Meßbücher abgefaßt in sorbischer Sprache. Rechtsanwalt Jurij Rensch wurde verhaftet, seine Frau Agnes verschleppt.

„Mein einjähriges Kind mußte ich zurücklassen. Man sperrte mich in einen kalten, düsteren Keller. Immer wieder wurde ich von Stasi-Leuten und einem sowjetischen Offizier verhört.“ Zu Dingen, so die heute 75jährige Frau Rensch, „von denen ich gar nichts wußte“. Sie hatte sich nach einem Gottesdienst in einer Gaststätte getroffen, mit Freunden, allesamt Angehörige der nationalen Minderheit der Sorben in der DDR: „Wir sprachen über unsere Familien.“ Die Staatswächter dagegen sahen eine konspirative Organisation am Werk. Agnes Rensch sollte über politische Aktivitäten auspacken, ihre Freunde denunzieren. Doch weil aus ihr nichts herauszukriegen war, ließ man sie nach vierzehn Tagen laufen: „Ich durfte mit niemandem über die Ereignisse in dem Keller sprechen. Sie drohten mir, sonst würde ich für immer hier eingeschlossen.“

Als Frau Rensch nach Hause kam, war ihr Mann verschwunden. „Monatelang hatte ich keinerlei Ahnung, wo er ist und was man mit ihm gemacht hat.“ Jurij Rensch saß im Zuchthaus, zuerst im berühmten „Gelben Elend“ in Bautzen, dann in Waldheim und Torgau, später in Isolierhaft in Dresden. Die Stasi war hellhörig geworden, weil Rensch öffentlich bekannt hatte, er werde die undemokratische Volkskammerwahl boykottieren.

Entscheidend für die Festnahme war jedoch, daß der Anwalt Neubegründer der im Dritten Reich verbotenen „Domowina“, des Bundes der Lausitzer Sorben, war. 1946 hatte Rensch den Interessenverband der bis dahin wenig organisierten Sorben in der Niederlausitz ins Leben gerufen. Und weil viele der religiös verwurzelten sorbischen Katholiken als staatstragende Säulen im stalinistischen SED-Regime nicht sonderlich taugten, warf man ihm die Bildung einer staatsfeindlichen Vereinigung sowie „antisowjetisches Verhalten“ vor.

Mehr als drei Jahre verbrachte der „Staatsfeind“ Rensch in Zwangshaft. Ohne schriftliches Gerichtsurteil, ohne Verteidiger, ohne Zeugenbefragung. „Ständig brannten starke Scheinwerfer, dauernd wurde ich zu Verhören gebracht, immer nur nachts“, erzählt der Achtzigjährige verbittert. Doch nicht der Kerker raubte Rensch den Glauben an den DDR-Sozialismus. Jahrzehntlang wurde er totgeschwiegen, von seinem eigenen Volk, genau gesagt von den Funktionären der Domowina. Ihnen paßte die Familie Rensch nicht ins ideologische Konzept. Verstand sich die Domowina bis zur Wende schließlich als „sozialistische nationale Organisation der Lausitzer Sorben“. Das alles natürlich, so wurde bis zum letzten November oft und gern erwähnt, „unter Führung der SED“. Die hat in der sorbischen Bevölkerung Spuren hinterlassen. Da nützt es wenig, wenn die Domowina-eigene Zeitung „Nowa Doba“ (Neue Zeit) heute Rehabilitation pflegt, indem sie in ganzseitigen Berichten ein Loblied auf die Verdienste von Jurij Rensch anstimmt. „Sprechen Sie

nicht mit den Funktionären, gehen Sie lieber zu den Menschen in den Dörfern“, rät Rensch. „Sie werden überall auf eine deprimierte, niedergedrückte Stimmung treffen.“

Rund 120 000 Sorben leben derzeit noch in der Unteren und Oberen Lausitz sowie im Spreewald. Etwa 80 000 von ihnen beherrschen die sorbische Sprache, die allerdings nur in wenigen kleinen Dörfern noch als Umgangssprache im Alltag gesprochen wird. Dem Fremden fallen auf den ersten Blick die zweisprachigen Verkehrs- und Ortsschilder auf. Auch offizielle Gebäude wie Postämter, Banken oder Bahnhöfe sind deutsch und sorbisch beschriftet. Indizien dafür, daß hier ein slawisches Volk mit eigener Sprache, Kultur und eigener Geschichte lebt. Und die ist älter als die der hier lebenden Deutschen. Schließlich waren die Slawen schon in der heutigen Lausitz ansässig, lange bevor König Heinrich I. im 10. Jahrhundert mit seinen Unterwerfungszügen gen Osten ritt.

In Frieden und Ruhe haben die Sorben nie leben können, vor allem in diesem Jahrhundert nicht. Der 1912 gegründete Bund der Lausitzer Sorben wurde von den Nationalsozialisten 1937 verboten. Sorbische Oppositionelle wanderten in Konzentrationslager. Zwar gerieten die Sorben nicht wie die Juden in die faschistische Vernichtungsmaschinerie, doch sollte ihrer Kultur systematisch der Nährboden entzogen werden. Hitler ließ sorbische Lehrer, vor allem aber Geistliche in entlegene Teile des Deutschen Reiches verbannen. So wurde das Volk von genau jenen Menschen abgeschnitten, die als Vermittler seiner Traditionen den Fortbestand der Kultur garantierten. Kein Wunder, daß die Sorben 1945 zunächst noch die Befreiung durch die Rote Armee bejubelten. Bis das kleine Volk im DDR-Staat mitbekam: Es war nur vom Regen in die Traufe gekommen, auf der einen Seite hofiert und verhätschelt, auf der anderen Seite mißachtet, unterdrückt, dem Untergang preisgegeben.

Jahrzehntlang hat sich die Domowina an die SED-Parteipolitik verkauft und sich zum Aushängeschild einer „vorbildlichen“ DDR-Nationalitätenpolitik mißbrauchen lassen. Das in der DDR-Verfassung verbrieft und garantierte Recht der Sorben auf Gleichberechtigung und Förderung ihrer Nationalität gab es für den Preis staats-treuer Botmäßigkeit. Nicht einmal unfreiwillig. Flossen aus der Partei- und Staatskasse doch satte Gelder in den üppigen Verwaltungsapparat der Domowina in Bautzen. Zudem protzten SED und Domowina mit aufwendigen folkloristischen Spektakeln und zahlreichen „sorbischen“ Massenfesten. Zur Freude Erich Honeckers.

Ihm fiel vor einigen Jahren anläßlich eines staatlich verordneten Freudenfestes in Bautzen nichts Besseres ein als die dummsinnige Stereotype: „Das Festival wird erneut zeigen, wie in der Deutschen Demokratischen Republik die marxistisch-leninistische Nationalitätenpolitik unter Führung der Partei der Arbeiterklasse, der Sozialistischen Einheitspartei Deutschlands, verwirklicht, die kulturschöpferischen Kräfte der Bürger sorbischer Nationalität im Sozialismus

freigesetzt werden und zu voller Schönheit erblühen.“

Verwelken ist wohl treffender. Die meisten Sorben, insbesondere in den Dörfern, sehen ihre Kultur schlichtweg verraten, vor allem die religiösen Feste und Bräuche wie das traditionelle Osterreiten oder die Vogelhochzeit im Kreis Kamenz. „Die SED hat unsere tiefen religiösen Wurzeln zur volkstümlichen Attraktion herabgesetzt. Doch unsere Kultur erschöpft sich nicht in Liedgut, schönen Trachten und dem Anmalen von Ostereiern“, sagt der sorbische Lehrer Paul Rothe aus Rabitz. Hier im Kreis Kamenz sind einige Ortschaften noch durch und durch sorbisch geprägt. Nirgends wird das katholischgläubige Sorbentum sinnfälliger als auf dem Rabitzer Friedhof. Rund um die Kirche stehen Hunderte weißer Grabkreuze, alle gleich. „Der Tod macht keine Unterschiede“, sagt man.

Das Leben schon. Denn entgegen von oben verordneter Völkerfreundschaft ist das Zusammenleben von Deutschen und Sorben keineswegs nur freundschaftlich. „Viele Sorben trauen sich schon nicht mehr, öffentlich unsere Sprache zu sprechen“, spricht Rothe aus Erfahrung. „Was soll das Gequatsche. Hier wird deutsch gesprochen“, hören wir immer wieder. Beschimpfungen wie „Sorbenschwein“ oder „wendische Sau“ stammen noch aus der Zeit, als die Nazis den Haß geschürt haben. Die Wut auf die alte DDR-Herrschaft wälzt ein Teil der deutschen Bevölkerung heute auf die Sorben ab. Eine „Sündenbockrolle“ und „zunehmende Aggressionen“ diagnostizierte unlängst die Tagespresse. Eine Folge der Politik im „Sorbischen Kreml“, dem Sitz der Domowina am Bautzener Postplatz. Gerade die „großaufgeblasenen Festivals“ hätten bei vielen Deutschen den Eindruck geweckt: „Für die Sorben hat man Geld, denen wird's vorne und hinten reingesteckt.“

Nun sind auch für die Domowina die fetten Jahre vorbei. Der Bund der Lausitzer Sorben mußte mächtig abspecken. Der Verwaltungsapparat wurde im Frühjahr dezimiert, ein neuer Vorstand gewählt. Vier Hauptfunktionäre mußten den Hut nehmen, der Bereich „Agitation und Propaganda“ wurde aufgelöst. Die finanzielle Zukunft des Bundes der Lausitzer Sorben scheint dennoch nicht gefährdet. Denn in dem Entwurf zur neuen Verfassung des Landes Sachsen regelt ein eigener Paragraph wohl auch künftig die Rechte der nationalen Minderheit. Es heißt: „Das sorbische Volk hat das Recht auf Schutz, Erhaltung und Entfaltung seiner nationalen Identität. Die Verwirklichung dieses Rechts wird durch das Land gefördert.“ Marko Hendrichs vom Bundesvorstand der Domowina bringt den Kern des Gesetzes auf die prägnante Formel: „Das klingt gut, das klingt nach Geld.“

Für die einfachen Leute wohl kaum. Auch künftig wird von Privilegien keine Spur sein. Im Gegenteil. Früher schon nur Randfiguren in dem Schaupomp der Funktionäre, mißtraut das Landvolk auch heute noch den Domowina-Sekretären. „Das Sorbentum geht langsam, aber sicher zugrunde“, glaubt Paul Rothe. „Germanisierung“, lautet der etwas unglücklich gewählte Begriff, der einen schier unaufhaltsamen Prozeß meint. Denn die Entfaltung des Sorbischen ist an eine lebendige Sprache gebunden, und die wiederum an ländliche, kleinbäuerliche Strukturen. Doch die Sprache stirbt einen schleichenden Tod.

Der schlimmste und ärgste Feind der Sorben jedoch war und ist, so paradox das klingt, ihre eigene Heimat. Denn in der Lausitz liegt Braunkohle, der Rohstoff, mit dem die DDR ihr unseliges Energiekonzept betreibt, das in weiten

Landstrichen nichts als öde Mondlandschaften hinterlassen hat. Die Doktrin der Nationalitätenfreundschaft hat die staatlichen Energieplaner zu keiner Zeit daran gehindert, allein in der Niederlausitz im Bezirk Cottbus über fünfzig sorbischsprachige Dörfer umzubaggern und so der sorbischen Nation im wahrsten Sinne des Wortes den Boden abzugraben.

So erhielt die sorbische Familie Rychtar aus dem Bergbaudorf Schleife ein paar Floskeln als Antwort auf einen noch vor dem politischen Umbruch in der DDR geschriebenen Brief an den alten Vorstand der Domowina. Voller Furcht, mit pathetischem Nationalstolz und Heimatliebe heißt es dort: „Wir sind sehr beunruhigt und traurig, daß die Kohlegruben sich mit jedem Jahr weiter unserer geliebten Heimat nähern, dem uns teuersten Fleck auf der Erde, mit welchem wir uns tief verbunden fühlen. Hier sind unsere Wurzeln und ist unser Leben — in Schleife und den umliegenden Dörfern. Hier haben wir in unserer Kindheit unsere sorbische Sprache erlernt, hier wohnen und arbeiten wir heute und geben unseren Kindern die Liebe zur sorbischen Sprache, Kultur und Heide-landschaft weiter. Ja, die Ältesten von uns lebten ihr ganzes Leben in dieser Gegend und wollen hier auch begraben werden.“

Auch das deutsch-sorbische Dorf Nochten wurde Opfer einer Energiepolitik, die zu rechtfertigen sich der nach der Wende zurückgetretene Vorstand der Domowina nie gescheut hat. Nochten ist ein düsterer Kaff in der Oberlausitz im Schatten des gefräßigen Kraftwerks Boxberg, dessen gierige Kessel täglich 100 000 Tonnen minderwertigste Braunkohle verheizen. Fünfmal soviel Tonnen Schwefeldioxid schleudern die Schloten des Monstrums jährlich in die Umwelt und ersticken das Land im Qualm. Trotzdem lebten in Nochten einst 650 Menschen. Dann kamen die Bagger vom Tagebau. Seitdem zählt Nochten nicht einmal mehr die Hälfte.

Nicht, daß Nochten tot wäre. Weitaus schlimmer. Das Dorf existiert, ohne lebendig zu sein. Auf dem Sportplatz fehlen die Kicker. Im Dorfklub und bei einst so beliebten Kegelfesten läßt sich niemand mehr blicken. Vor zwei Jahren schloß der deutsch-sorbische Kindergarten „Frohe Zukunft“. Es gab keine Kinder mehr. Selbst in der letzten Kneipe wurde der Zapfhahn zugedreht, wo Deutsche und Sorben ihren Schmerz und ihre Wut hätten herunterspülen können. „Früher war Nochten ein verarmtes Heidedorf, der Bergbau brachte den Wohlstand“, sagt die sorbische Bürgermeisterin Hannelore Noack, „aber alle wollen lieber wieder in den alten Zustand zurück.“

„Die Leute in Nochten hatten keine Chance“, meint man ein paar Kilometer weiter in Klitten, ein intaktes Dorf, wo Deutsche und Sorben leben, mit neuen Eigenheimen, zwei Kirchen, Konsum, Oberschule und Zahnarzt. Es gibt sogar eine, laut DDR-Jargon „versorgungswirksame“ Gaststätte. Im Norden und Osten Klittens gähnt der Abgrund, in die Heide-landschaft gefräst von den Baggern des Braunkohle-kombinats Bärwalde. Und die hätten sich langsam, aber sicher über Klitten hinweggefressen, doch die Klittener waren nicht gewillt, dem Schaukelrad kampflös das Feld zu räumen.

Deutsche und Sorben gingen in den Aufstand. Mit Erfolg. Das Dorf bleibt stehen. Bei ihrer ersten Protestkundgebung im letzten November hatten die Dorfbewohner die Nacht zuvor auf dem Dorfplatz demonstrieren geübt: „Weil wir nicht wußten, wie so was geht“, lacht heute der sorbische Musiker Heinz Roy. Er hatte am Klavier sogar ein Klittener Widerstandslied komponiert, das bei Demonstrationen vom Kirchenchor gesungen wurde: „Wären tau-

send Zungen mein, lobt' ich Klitten, dich allein.“

Heinz Roy kämpft gleich an zwei Stellen, davon einmal erfolgreich. Nach dem Erhalt des Dorfes nannte man ihn schon mal „den Retter von Klitten“. Für den Kampf um die Bewahrung der sorbischen Kultur sieht es weniger rosig aus. Denn die Umsiedlung ungezählter Sorben aus dem Braunkohle-gebiet Lausitz hat den Menschen irreversibel geschadet. „Hunderte von Bürgern, die ausgesiedelt wurden, sind an diesen Zuständen irre geworden und gestorben“, sagt der Sorbe Roy. Das klingt übertrieben, ist es aber nicht.

Beispiel Nochten: In der Dorfstraße der Hausnummer 81 brennt heute die letzte Laterne, dahinter ist es zappenduster, da stehen nur Ruinen. Hier wurden allein vierzig Häuser abgerissen. Die meisten Menschen leben heute in Neubaugetöten wie in der Stadt Weißwasser. Wie es gerade älteren Menschen dort ergeht, weiß die Sorbin Lydia Ladusch. Aus dem Stegreif nennt sie ein Dutzend Namen, von deutschen und sorbischen Nachbarn, die in der Dorfstraße lebten. Sie alle haben die kulturelle Entwurzelung nicht verkraftet. Sie starben nur kurze Zeit nach ihrer Umsiedlung: „Manche“, so Frau Ladusch, „haben die neue Wohnung noch nicht einmal gesehen. Die starben schon zwischen Räumungsbescheid und Umzug.“

Das macht die Verbitterung des Batzener Rechtsanwalts Jurij Rensch aus: „In diesen Wohnblocks werden die Menschen um ihre Seele gebracht.“ In einem Land, in dem die Losung galt, „Heimat ist im Sozialismus überall“, hat man das nie hören wollen. Jahrzehntlang hat sich Rensch mit seiner Kritik an der Allianz von Domowina und Staatspartei nur Schikanen eingeholt. Nun will man wiedergutmachen, „für seine Verdienste um die sorbische Nation“. Doch Rensch mag das Schulterklopfen nicht. Schon gar nicht, wie er meint, „von den gleichen Leuten, die einen früher totgeschwiegen haben“. „Rehabilitation“, sagt der Achtzigjährige verächtlich, „das ist doch einfach lächerlich.“

FRANKFURT A.M., 16. August. Was in den USA als Knabberei in aller Munde ist, hat ein findiger Kleinunternehmer nun zum industriellen Gebrauchsmaterial gemacht: Für die Verpackung seiner Waren verwendet der Kalifornier Steve Sommer seit einigen Monaten nicht mehr chemisch produzierten Schaumstoff nach Art des Styropor, sondern das reine Naturprodukt Popcorn.

Wie die US-Zeitung „San Francisco Chronicle“ jetzt berichtete, verpackt Geschäftsmann Sommer seit einigen Monaten alles in aufgepuffte Maiskörner, was er aus seinem Wein- und Feinkostladen in Geyserville zu den Kunden transportiert. Und er hat mit dem Popcorn so gute Erfahrungen gemacht, daß inzwischen größere Firmen aufmerksam geworden sind und ihm das ungewöhnliche Verpackungsmaterial zur eigenen Verwendung abkaufen.

Zusammen mit einem englischen Chemiker erkundet Sommer inzwischen geeignete Methoden, das Popcorn zu stabilen Formen zusammenzufügen, wie sie etwa für die Verpackung von Stereoanlagen oder elektronischen Geräten üblich sind. Außerdem möchte er das Pack-Corn am liebsten gleichmäßig grün einfärben: „Das ist ja schließlich weltweit die Umweltfarbe, und da liegt unser Markt.“

Námluvy pokračují

KROME NDR s jejími warlburgy a trabanty, jež se však nedají vyvážet do západoevropských států, je Československo jedinou východoevropskou zemí, která si uchovávala původní výrobu osobních vozů bez zahraničních licencí. V současné době se však něj automobilový průmysl ocitl na rozcestí.

Roční výroba 190 000 vozů, z nichž zhruba třetina jde na export, zahraniční a hlavně domácí poptávku neuspokojí. Nejen ve východoevropských zemích je o tyto naše automobily zájem. Například v Dánsku v bodovací anketě motoristických novinářů skončil letos favorit na pěkném čtvrtém místě. Porovnáme-li však počet aut, která jsou u nás v provozu, s výrobou v Mladé Boleslavi, trvala by obnova našeho parku motorových vozidel zhruba dvacet let. Zejména z ekologických důvodů by však bylo dobré ji podstatně urychlit.

Jisté je, že současné pojetí výroby automobilů v podmínkách postupující liberalizace trhu by bez zásadních změn nemělo šanci na přežití. Bude či nebude naše automobilová výroba schopna čelit světové konkurenci? Dokáže Škodovka vyrábět dostatečně velké série, které lze považovat za ekonomické? Nebylo by lepší, aby se orientovala výlučně na subdodávky pro velké světové automobilky a za získané prostředky bychom pak osobní vozy, tentokrát zahraničních značek, dovezli?

Poslední možnost, jak ukazují zkušenosti jiných zemí, se nejvíce přilíží perspektivní. A jinná? Jak vyplývá z rozborů poradenské firmy Price Waterhouse, která má zkušenosti s privatizací podniků ve Velké Británii, za ekonomickou lze považovat roční výrobu 400 až 450 tisíc vozů. Přitom Škoda Mladá Boleslav nemůže očekávat, že si udrží pozici monopolního dodavatele, ale jen asi padesátiprocentní podíl na trhu ČSFR. Zároveň bude pravděpodobně pokračovat uadměrná poptávka po vozech ve výhledu Evropy a místa současných 20 tisíc bychom jich mohli vyvážet ročně 50 až 100 tisíc. Na prodej 200 tisíc východoevropských vozů v západní Evropě a Škodovka podílela loni asi 22 procenty a favorit byl hned na druhém místě za ladou. Studii firmy Price Waterhouse ovádí, že náš podnik by byl schopný na západních trzích prodávat, ač prostřednictvím své státní nebo svých partnerů, až 100 tisíc vozů ročně. Vzhledem k investičně velmi náročnému rozšíření naší automobilové výroby se jeví jako výhodisko spolupráce s renomovanou zahraniční firmou, která by počítala s velkou kapitálovou účastí partnera a umožnila zachovat naši finální výrobu i firmovní značku.

V pondělí ministerstvo strojírenství a elektrotechniky ČR oznámilo výsledky výběrového řízení pro automobilový koncern Škoda Mladá Boleslav. Do závěrečného kola postoupily firmy Volkswagen a Renault. Dohoda s vítězem má být uzavřena do konce roku. Lze předpokládat, že Škodovka uzavře dohodu s tou firmou, která bude více přiblížit k maximálnímu využití kapacit čs. subdodavatelů pro Volkswagen hovoří blízkost jeho střediska ve Wolfsburgu i jeho zkušenosti s podobnou akcí, jako bylo zakončení bývalého státního podniku SEAT ve Španělsku.

Massenaustritte bei KPDSU
Moskau – In Moskau hat die KPDSU in diesem Jahr bisher 46 000 Mitglieder verloren, sagte Politbüro-Mitglied Juri Prokopenko. Allein im Juli habe es rund 19 000 Parteiaustritte gegeben. Grund sei das langsamere Tempo der Reformpolitik.

Jeder 3. Krebskranke raucht
Hamburg – Mehr als jede dritte Krebskrankung und jeder dritte Krebsodesfall sind durch Rauchen verursacht. Darauf haben gestern Mediziner beim 15. Weltkrebskongress in Hamburg hingewiesen.

ŘÍKALI JÍ PIVNÍ SANATORIUM

Ze máte v tomhle parnu žízeň? Víte co, zvu vás do jedné hospůdky v Praze-Litni. Tak, od Palmovky sejdeme knousek z kopce, zabočíme do postranní uličky a... Ano, je to Koželužská... a támhle vidím výpěšný štít a na něm napěněný pilsitler zlatavého moku. Jsme na místě. No jo, samozřejmě pivo. Takže aspoň jedno pivo u výčepu. Děkuji, pane vrchní. Na zdraví – ale moment! Znáte třeba vy historii tohoto domu? Anebo váš kolega? Nebo tihle hosté? Kdepak, dřív se to tady nejmenovalo U loděnice jako dnes. A nehosподаřily zde Restaurace Praha 8. Kdepak... Nu, přesto na zdraví.

Dám za své peníze nechal postavil pan Karel Horký ještě v devatenáctém století a jal se v něm provozovat živnost hostinskou, v níž pak pokračoval i jeho syn a vnukové Ferdinand a Přemysl. „Vyučil jsem se jako číšník“, vzpomíná dnes sedmdesátiletý pan Ferdinand Horký. „Bratr byl kuchařem a v naší hospůdce jsme se zákazníkům snažili sloužit poctivě nehlédě na čas. Podnik jsme otvírali včetně nedělí a svátků už v osm hodin ráno a končilo se vždy až po půlnoci.“

Zdá se vám to jako vyprávění z jiného světa? Nejste daleko od pravdy. Takhle to „U Horkých“ chodilo nejen ve třicátých letech, ale už daleko

dřív. Není divu, že se této restauraci výstižně přezdívalo „pivní sanatorium“. Přiláčely se sem rekreovat vyhlášené osobnosti pražského života, například spisovatel Jaroslav Hašek, jenže...

Jenže osmačtyřicátý rok znamenal začátek konce živnostenské vynalézavosti – na dlouhých dvaadvacet let. Ještě ve čtyřiapadesátém nechal pan Ferdinand Horký starší přepsat vlastnická práva objektu na své syny Ferdinanda a Přemysla. To však už rodina Horkých byla u tehdy vládnoucí strany v nemilosti. „Musel jsem pracovat mimo oblast pohostinství“, říká pan Ferdinand. „Živil jsem se nějakou dobu na stavbách jako kopáč, pak jsem byl kočím, po určité době zase šoférem a až na začátku sedmdesátých let jsem se znovu dostal do „Raže“ a těsně před důchodem jsem se stal vedoucím restaurace.“

Temná padesátá léta tohoto století se tedy podepsala i na rodu Horkých. Jako by však veškeré smůly nebylo dost, přišli v jedenáctém roce bratři Horké i o dům v Koželužské ulici. Jak? Na tehdejší dobu zcela jednoznačně. Prošli jim bylo předloženo rozhodnutí o tom, že „podle vládního nařízení č. 15/1959 Sbírky a § paragrafu 11 vyhlášky č. 88/1959 č. 1. o opatřeních týkajících se některých věcí užívajících organizacími

socialistického sektoru“, přechází bývalé pivní sanatorium do vlastnictví Československého státu – do správy Raž v Praze 8. A důvod? „Provedením seřazením bylo zjištěno, že Restaurace a jídelny v Praze 8, které... uvedené nemovitosti užívají (převážně) na základě nájemního poměru, ji nezbýt nř potřebují k plnění svých úkolů...“ Nu, byl to takový velký socialistický konfiskát. Bez náhrady. Až v roce 1987 se stát uvolil oběma bratřím jako protihodnotu poskytnout částku za zabavený majetek. Každý z nich dostal 11 700 (11) korun. A mohl si za ni koupit třeba přenosný barevný televizor..., pardon, vlastně za polovinu poměrně rozlehlého dvoupatrového domu.

Pak přišel listopad devětaosmdesátého a pánům Ferdinandovi a Přemyslovi se vrátila naděje. Pevně věřili v to, že svůj dům dostanou zpátky, a v Koželužské ulici se zase bude chodit k Horkým na pivo jako křen. Se státními penězi na vinkulační knížce, netknutými po celé dva roky, čekali a psali a opět čekali. Obrátili se se svou žádostí na podnikové ředitelství Raž Praha 8, tam jim však odpověděli, že vyplastnění provedl finanční odbor ONV v Praze 8 podle tehdy platných právních předpisů. Zkusili to tedy na pražské osmíle. Ani tam ale nepochodili. Předseda ONV v Pra-

ze 8 pan J. Havel jejich situaci chápal, ale pomoci nemohl. „V současné době neexistuje žádný zákon, který by přímo stanovil vrátit majetek občanům, který přešel na Československý stát podle vládního nařízení z roku 1959.“ vysvětlil spolu s omluvou v dopise. „Za těchto podmínek můžete pouze požádat organizaci – Raž Praha 8 – aby uvedenou nemovitost na nikoho nepřeváděla a rovněž ji požádat o její vrácení s tím, že státu zase vy vypláštěte částku poskytnutou vám o roce 1987. Na státním podniku Restaurace tedy záleží, zda vám nemovitost vrátí či nikoliv.“

Nu, zatím nikoliv. V téhle hře o morálku dosud Raž Praha 8 ztrácí bod za bodem. Že tahle organizace dům renovovala? A ptd se taky někdo, jaký zisk jí za uplynulých třicet let býválo pivní sanatorium přineslo? A kolik z životního eánu a prostředků sebrala uplynulá čtyři desetiletí bratřím Horkým? Ale ti teď znovu chut podnikat mají, i vnuk pana Ferdinanda by se přidal. Zřejmě jim však nezbyde nic jiného, než si počkat na parlamentní schválení tzv. zákona o mimosoudní rehabilitaci, který by měl otázky navrácení majetku řešit.

Dočkáme se paní poslankyně a páni poslanci jeho rychlého vypracování a uzákonění? Velké naděje do vás neukládají pouze bratři Horké, stovky podobných smutných lidských osudů se narodily v té nešťastné době.

Pane vrchní – platím! Tohle pivo nějak zleplato

Prag zahlt an Regime-Opfer

PRAG, 15. August (Reuter). Die über 220 000 Opfer politischer Unterdrückung während 41 Jahren kommunistischer Herrschaft in der Tschechoslowakei werden voraussichtlich eine Entschädigung von insgesamt etwa 1,5 Milliarden Kronen (etwa 142,5 Millionen Mark) erhalten. Anspruchsberechtigt würden zum Beispiel auch diejenigen sein, die während der kommunistischen Herrschaft zwischen 1948 und 1989 politische Prozesse über sich ergehen lassen mußten, teilte ein Justizsprecher am Dienstag mit. CSFR-Bürgern, denen nach ihrer Emigration die Staatsbürgerschaft entzogen wurde, solle diese wieder zuerkannt werden.

BUDOU FRONTY...

TO TO TRVALO!
Irak-Embargo trifft Bulgarien hart
Das gegen Irak verhängte Handelsembargo kostet Bulgarien nach Angaben des Außenministeriums in Sofia deutlich mehr als 1,2 Milliarden Dollar. Allein die Summe schuldet Bagdad dem osteuropäischen Land. Die Kredite sollten ursprünglich durch die Lieferung von Erdöl beglichen werden.

A. Dubček převzal cenu

BRUSEL (čtk): Předseda Federálního shromáždění ČSFR A. Dubček včera v Bruselu převzal Mezinárodní humanistickou cenu za rok 1990.

Potsdam nimmt Nazis „Ehre“
BERLIN, 15. August (AP). Die Potsdamer Stadtverordnetenversammlung hat am Mittwoch Adolf Hitler und Hermann Göring von der Liste der Ehrenbürger gestrichen. Die 76 Potsdamer Parlamentarier folgten damit einstimmig einem Vorschlag des Magistrats und ersparten es den Stadtvätern zudem, den Antrag auch noch begründen zu müssen.
Hitler war 1933 Ehrenbürger von Potsdam geworden, kurz nachdem er am „Tag von Potsdam“, dem 21. März, in der Gar-nisonsskizze symbolisch den Reichstag eröffnet hatte. Bereits zuvor, am 10. März, hatte Göring als „Schirmherr“ deutschen Waldes und Waldwerkes, eiserner Hitler straffer staatlicher Ordnung“ die Ehrenbürgerschaft erhalten.
Warum die Potsdamer erst jetzt zur Reinigung ihrer Ehrenbürgerliste schritten, schreiben Verwaltungsexperten einem vermuteten Mißverständnis über die Gesetze der damaligen sowjetischen Militäradministration zu. Die enthalten nämlich keine Passage zur automatischen Aufhebung von Ehrenbürgerschaften führender Nationalsozialisten. Das Problem wurde nach Angaben der Potsdamer Verwaltung erst 1988 offenkundig. Aus Scheu vor einem Skandal wegen des ohnehin schon späten Zeitpunktes habe die SED damals den Vorgang allerdings verheimlicht.

▲ Před Mauřykověm nádražím v Praze v úterý v noci 23letý turista ze SSSR, Vaginak O., chtěl od 33letého muže koupit džinovou bundu. S tím muž nesouhlasil a pokračoval

v cestě k hlavnímu nádraží. Turista ho začal pronásledovat a před hotelem Esplanade ho fyzicky napadl. Dal se sice na útěk, ale byl zadržen. DAVAJ BISTRO!

● Parlament jugoslávské republiky Bosna a Hercegovina vyhlásil po vzoru Slovinska a Chorvatska republiku „svrchovaným a demokratickým státem“.

● Skupština SFRJ (parlament) včera vypověděla Slovinskou republiku, aby zrušila platnost deklarace o suverenitě Slovinska.

„Plastikütten mit einer Mark besteuern“

HABICHTSWALD. Die 5000-Einwohner-Gemeinde Habichtswald bei Kassel will auf Plastiktüten künftig eine Mark Steuern erheben. Das hat der Bürgermeister des kleinen nordhessischen Ortes, Rolf Karwecki, angekündigt.
Sein Ziel sei es, „diese umweltbelastenden, weil nicht verrottenden Erzeugnisse aus Kunststoff zumindest in der Gemeinde zu minimieren, möglichst total zu verbannen“, erklärte Karwecki.
In der Praxis stellt sich das der Bürgermeister so vor: Die Einzelhändler des Ortes sollen angeben, wie viele Plastik-Tragetüten sie verkauft hätten. Die Steuern einnahmen könnten dann dem Abfall-Etat der Gemeinde zufließen.
Karwecki: „Eigentlich wollen wir gar keine Steuern erheben. Am liebsten wäre es dem Gemeinderat, wenn die Einzelhändler wegen des drohenden Verwaltungsaufwandes gar keine Plastik-Einkaufstüten mehr ausgeben würden.“
Da die Kunststofftüte auf diese Weise bis zu 1,20 Mark teuer sei, setze er auf die Einsicht der Bürger, lieber Korb, Netz oder Stoffbeutel beim Einkaufen zu benutzen.
In Hessen, so der Bürgermeister, „bringe ich die Landesregierung mit diesem Vorschlag in die Zwickmühle“. Einerseits habe die Regierung nämlich beschlossen, sämtliche „Bagatelsteuern“ abzuschaffen. Andererseits gebe sich die Regierung Wallmann „betont umweltfreundlich“. Karwecki: „Da muß die Regierung politische Farbe bekennen.“

CEBUS PROTI MONOPOLU

(kk): Konkurence je zdravá a soukromníci začínají pronikat i tam, kde byl dosud jen státní monopol. Proto také vznikla autobusová firma ČE BUS. Pánové P. Fejfar a L. Matyáš vlastní dva luxusní autobusy Karosa (druhý slouží jako rezerva), jejichž vnitřní vybavení lounované do šeda si sami udělali.

Nabízejí od pondělí do patky jízdy Praha — Brno, v 6.45 a 14.50 z Prahy, ze stanoviště před vydavatelstvím Delta a z Brna v 10.10 a 18.10 od hotelu Grand. Sobota je vyhrazena na údržbu a odpočinek, v neděli odjíždějí z obou míst jen odpoledne. Jedna jízda trvá 2.45 hodiny a lístek stojí nyní po zdražení nafty 59 korun. Plus místenka. Jezdí asi měsíc, ale jak začnají?

Založení firmy připravovali oba dva pracovníci Posádkové správy Praha od ledna. Do dnešní doby všechny čas věnovali vybírání povolení po úřadech a bez ochoty lidí na NVP a ministerstvu vnitra by se jim koncese obdržet nepodařilo. Ale ani koupě autobusů nebyla jednoduchá. Jejich podnikání důvěruje Česká státní spořitelna. I její ředitel jim vyšetř vstříc.

„Jak jsme si spočítali, že budeme efektivní?“ opakuje mou otázku P. Fejfar. Sedadla musejí být obsazena na 78 procent. Zakalkulovali jsme cenu nafty, náhradních dílů, mzdy. Náš návrh jsme si nechali prověřit odborníky.

Nyní se vynořilo nebezpečí, které má jejich podnikání torpedovat. Je zde snaha dostat jejich nižší ceny na úroveň tarifů, které má ČSAD. Tím by však ztratili konkurenceschopnost. Jsou zatím jen dva a nemusejí žít

zbytečný administrativní aparát. Na to ovšem oba podnikatelé nechťj pochopitelně přistoupit. „ČSAD argumentuje tím, že provozuje i ztrátové linky, zatímco my bychom chtěli slíznout jen smetanu.“ přidává se L. Matyáš. „Jsme však ochotni přibrat i ztrátové linky.“

Zatím mohou uspokojit všechny zájemce, kteří se obrátí na jejich předprodejní kanceláře — v Praze ji najdeme ve Švermových sadech, odkud bude v budoucnu i odjezd. V Brně je v pobočce TAXATOUR. A jaké poskytují služby? Jsou levnější než státní podnik, chovají se k zákazníkům tak, aby jim dali nejvíc. Ze si jejich důvěry váží, pomáhají se zavazady, v čele vozu je video, k dispozici bude čerstvý tisk. I zákazníci se přizpůsobili tomuto trendu a kultura cestování je vidět.

Jak oba říkají, přišli na systém autobusové dopravy, který umožní provozovat tuto službu se ziskem. Chtějí si ho nechat patentovat. Do konce srpna by chtěli získat dalších dvacet šest autobusů a ud zříti rozšířit nabídku o další linky. Uvítají proto i další řidiče, kteří by pro ně chtěli jezdit. Zatím se tváří spokojeně. Mají velké plány do budoucna. Na obzoru se však ukazují mračna. Jestli z nich sprchne, ukáže čas.

Computer-Messe

MARL, 15. August (dpa). Der letzte Schrei für den modernen Pfarrer kommt aus dem Computer: ein Gottesdienst auf Knopfdruck. Eine komplette Messe für seine Mitbrüder bietet seit einigen Wochen der katholische Pfarrer Karl Terhorst von der Gemeinde St. Michael im nordrhein-westfälischen Marl auf Bildschirmtext (BTX) an. Seine seelsorgenden Kollegen aus dem ganzen Bundesgebiet können sich nun unter der BTX-Nummer 921919 anschauen, welches Modell der katholische Priester und noch sechs andere Pfarrer aus der Umgebung für die Sonntagsmesse entworfen haben. Zum Selbstkostenpreis von einer Mark werden geliefert: das jeweils passende Lied und Gebet, die Lesung und eine Predigt sowie die in der katholischen Kirche üblichen Fürbitten. Da die Messe erst freitags fertig ist, können „auch noch aktuelle Katastrophen und politische Ereignisse miteingeflochten werden“, so Terhorst.

ze při 400 m² z 300 korun na 1400 korun a podobně. Jak je patrné, zvláště ty první transakce si zatím nebude moci dovolit příliš lidí, zplácích jen z poctivě nabytých peněz.

Další pozemky i domy

arl): Novelizace vyhlášky, týkající se oceňování nemovitostí a pozemků, vytvořila atraktivní ávod všelijaké tiskové konference s ministrem úřadu ČR K. Špatkem. Novela vstoupí v platnost dnem 1. září letošního

však přispět k nápravě neregulovaných cen na přechodu k tržním principům. V příštím roce se očekává konečné řešení — tzv. zavedení cenových map, které se uplatňují ve většině výše-lych ekonomik. Dosud platná notářská poplatky zůstávají v platnosti i nadále.

Jako příklad byla uvedena cena jedné činžovní villy v Praze-Braníku, postavená na ploše 201 m², jejíž cena stoupne z 18 388 korun na 225 519 korun. Stavební pozemek o výměře 800 m² bude v Praze oceněn místo 18 tisíc na 200 tisíc korun, v okrese městské místo 8 tisíc na 80 tisíc korun a na venecí místo 4800 na 16 tisíc korun. Roční nájem za zhrádku podle vyhlášky vzroste v Pra-

Parksünder in Prag festgeklebt

PRAG, 15. August (dpa). Auf unkonventionelle Weise hat der Prager Bürgermeister Jaroslav Koran 20 Parksünder in der katastrophale Verkehrssituation in der tschechoslowakischen Hauptstadt klargestellt. Er klebte ihnen einfach ein Plakat auf die Frontscheibe. „Sie haben sich die Situation dadurch ein wenig kompliziert gemacht, daß Sie ihren Wagen rechtswidrig geparkt haben. Unterzeichnet: Der Bürgermeister von Prag“, stand auf dem Plakat. Zudem war noch ein Werbeslogan für den verwendeten Klebstoff beigefügt. „Daß der Klebstoff wirklich gut ist, davon haben sich alle 20 laut fluchenden Autofahrer überzeugt“, kommentierte jetzt die Nachrichtenagentur CTK diese ausgefallenen Aktion.

Koran sagte laut CTK, er habe sich zu diesem Vorgehen entschieden, da Prag bisher über wenig technische Möglichkeiten verfüge, die zahlreichen Falschparker abschleppen zu lassen.

HIT OHU (K)LEBT SICH BESSER!

Huldigung in Liechtenstein

VADUZ, 15. August (AP). Der Sicherheitsrat der Vereinten Nationen (UN) hat einstimmig dem Antrag des Fürstentums Liechtenstein zugestimmt, das die Aufnahme in die UN anstrebt. Als Reaktion darauf huldigten Tausende von Liechtensteinern am Mittwoch ihrem neuen Fürsten Hans-Adam II. In Vaduz legte der Fürst, gemeinsam mit Erbprinz Alois, öffentlich das Versprechen ab, dem Volk und dem Land nach bestem Wissen und Gewissen zu dienen. Er bezeichnete die Erhaltung des Selbstbestimmungsrechts Liechtensteins in der europäischen Einigung als eine seiner wichtigsten Aufgaben.

.. A CO TO PŘIVTĚLIT NIKTO SLOVENSKA?

Essen auf Marken in Bulgarien

SOFIA, 15. August (AFP). Ab dem 1. September werden knappe Lebensmittel in der bulgarischen Hauptstadt Sofia rationiert. Dies gab der bulgarische Handelsminister Jekaterina Marinova am Mittwoch gegenüber der bulgarischen Nachrichtenagentur BTA bekannt. Die Lebensmittelkarten sollen zunächst nur für Zucker ausgegeben werden. Bei Bedarf kann der Stadtrat die Rationierung aber auch auf andere Produkte ausdehnen, berichtete die Nachrichtenagentur.

O kartotékách StB

Reakce na prohlášení ministra vnitra J. Langoše

RIM (čtk): Silně zapůsobilo v Itálii prohlášení ministra vnitra ČSFR J. Langoše, v němž popřel, že by jeho ministerstvo dodalo italské SISMI materiály o údajné spolupráci některých italských občanů s naší rozvědkou. Mluvčí italské vlády P. Mastrobuni kategoricky demontoval, že by složka materiálů k tzv. případu Orfel přišla do Itálie prostřednictvím diplomatických kanálů. Italské deníky včera vesměs psaly o „rozhodující obrátu“ a zároveň informovaly o tom, že Praha oficiálně požádala, aby se mohla s dotýcnými materiály seznámit. Je to poprvé, co se nový režim některé země východní a střední Evropy obrací na stát NATO s žádostí o pomoc, aby se mohl seznámit s aktivitou předchozí diktatury, komentuje tuto žádost deník LA REPUBBLICA. Také se podívá nad tím, jak mohla italská

SISMI tyto materiály — ať už ji je poskytl „kající se“ bývalý agent StB nebo britská vojenská rozvědká DI6 — považovat za důvěryhodné, aniž by konzultovala v této záležitosti nový pražský režim. Je přece známo, že muži z StB nejsou žádní nováčci ve výrobě provokací a kompromitování československých i zahraničních politiků. V kartotékách StB byly například falešné materiály, podle nichž měl otec V. Havla nacistickou minulost, a jiné, s jejichž pomocí bývalý režim ještě loni vyhrožoval Polákům, Maďarům a dokonce i Sovětům. Jeden z nich např. označoval I. Poszgayo za agenta gestapa, píše LA REPUBBLICA.

Vysoký činitel SISMI, který si nepřál být jmenován, řekl v interview pro dnešní vydání deníku LA RE-

PUBLICA, že SISMI složku s materiály nedostala od československých úřadů, ale že ji získala letos v květnu z vlastního zdroje v Československu.

E. T. SETON: Odkaz budoucnosti

„V těchto dnech není vyšší a lepší poslání než se stát hlazatelem míru a vzájemného pochopení mezi národy. Snad by bylo logičtější, kdybychom kladli pochopení napřed a vyvodili z něho, že mír bude následovat. Neboť z vlastní zkušenosti víme, že mír mizí vždy jako důsledek nedostateku vzájemného pochopení. Nejbezpečnějším způsobem k dosažení pochopení je osobní styk a diskuse.“

Tato slova jsou jako vystřižená z dnešních novin. Pronesl je americký přírodovědec, spisovatel, malíř a pedagog Ernest Thompson Seton ve svém věnočním pozdravu posluchačům Čs. rozhlasu při své návštěvě Prahy již v roce 1938. Dokázal snad již tehdy odhadnout, co přinese Evropa a celému světu příští desetiletí? Je to docela možné, neboť Seton patřil k těm nemnoha lidem, kteří viděli vždy o krok dál než jejich současníci. Důkazem pro toto tvrzení může být nejen výše uvedená citace, ale i Setonova snaha na poli ochrany přírody v době, kdy slovo ekologie bylo ještě zcela neznámým pojmem.

Seton se narodil v r. 1860 na pomost Anglie a Skotska, ale celá rodina se sáhy vystěhovala do Kanady. Ačkoli měl Seton od dětství silné vyvinuté umělecké talent a věnoval se studiu umění v Londýně a v Paříži, jeho život velmi brzy poznámenal jeho bytostné zaujetí pro přírodu. Již v jedenadvaceti letech poznal nezměnné krásy kanadské Manitoby a o několik let později byl jmenován přírodovědcem kanadské vlády. V devadesátých letech se stal uznávaným autorem povídek o zvířatech. Vedle těchto črt, jejichž podkladem byly skutečné příběhy zvířat — hrdinů v přírodním boji druhů, a které byly po léta předmětem sporů o věrohodnost či nevěrohodnost Setonovy přírodovědecké, napsal též striktně vědecká díla dodnes ceněná v amerických přírodopisných kruzích. Mezi ty hlavní patří Umělecká anatomie zvířat (1894), Životy severských zvířat (1909) a Životy lovné zvířat (1925 až 1927).

Seton měl možnost během svého dlouhého života (zemřel v r. 1946, tedy ve věku 86 let) pozorovat dramatické proměny amerického kontinentu. Manitobu svých jedenadvaceti let vyhlídl jako dosud nezměněnou zemi divokých tvorů, neporušených plání a dny zde prožité nazval svými zlatými dny. Když zde v roce 1924 konal své každoroční letní přednáškovou turné, byl zděšen skutečností, že „zde nelze spatřit už ani jediné živé stvoření“. O několik dní později prohlásil na jedné z univerzit před shromážděnými studenty: „Nemůžeme si dovolit oloupit naše děti o jejich budoucnost v přírodní historii!“ V dětství nasloužil příběhům hraničářů, vyprávěcích o zemi oplývající zvířaty, olidech, kteří přišli do této země jen a několika osobními věcmi. Tyto lidi vystřídali na sklonku jeho života zamožní majitelé hotelů z východního pobřeží a byznysmani stavějící svou občanskou vášnost na výšších dřevářských společnostech, měnících divočinu v kulturní krajinu starého kontinentu. Viděl mizet otevřené raně a sílíci nadávdu dobytčárů, usilujících proměnit tyto oblasti v potravinový rezervuár národa. Z mládí si pamatoval kanadské lesy a jejich medvědy, vlky, skunky a veverkami. Tato zvířata téměř zmizela výstřely sportovních střelců. Často si vzpomněl na indiány Časku, který provázel jeho zlaté dny, ale i na další rudochy, jejichž histor-

ky hovořily o slávě starých časů. Všechni tyto lidé byli zabiti, nebo skončili ve špinavých rezervacích.

Seton svedl nerovný boj ve snaze paralyzovat svou spisovatelskou a přednáškovou činností postup surového materialismu. Svou autoritou pomohl prosadit v americkém Senátu některé zákony na ochranu přírody, v prvních letech našeho století vykonával několikrát roli prostředníka mezi kanadskou a americkou vládou, pokud se jednalo o spolupráci týkající se národních parků. Byl autorem projektu na zřízení útočišť pro divokou zvěř, který sám také na svém pozemku realizoval. Jeho volání a varování však zaniklo v lesku hospodářského vzrůstu Ameriky v druhé polovině třicátých let a v letech čtyřicátých.

Jedním z jeho pokusů, jak čelit nestrachám civilizace bylo jeho hnutí Woodcraft, které založil v roce 1902 a posílil v roce 1918. V Americké lize lesní moudrosti chtěl vychovávat děti i dospělé po vzoru Indiánů cestou sebezdokonalování při aktivním pobytu v přírodě. Z jeho hnutí vzešel i světový skauting založený v roce 1908 v Anglii lordem Baden-Powellem.

Na sklonku života již nenacházel na východním pobřeží dost lidí, kteří by mu naslouchali. Usadil se tedy v roce 1931 natrvalo na jihozápadě USA, v Novém Mexiku, poblíž Santa Fé, kde kolem sebe shromáždil ještě dostatek svých stoupenců.

Seton snil o člověku čistém, laskavém, důstojném, naplněném zbožností, moudrém stezkami přírody. Snílek ale nebyl. Hledal naplnění své představy v životě. Byl úspěšným a obdivovaným mužem, přesto měl pocit, že zůstal nevyslyšen. Does by jistě nalezl spoustu přivrženců mezi ochránci přírody a byl by překvapen, pro kolik lidí zůstává i po tolika letech duchovním vůdcem. Dne 14. srpna si připomeneme 130. výročí jeho narození. Obnovení Ligy lesní moudrosti v Československu letos v červnu po 42leté přestávce je jistě tím nejlepšíším dárkem k těmto narozeninám.

Valuty z aukce

SVET STEJNÉ NEVÍ, CO JE TO SLOVENSKO

(zpa): Jak jsme již oznámili, občané si mohou ve vybraných bankách koupit za cenu vycházející z kursu na devizové aukci (kurs 4 + 10 procent) valuty i nad limit dvou tisíc korun ročně. Francouzský frank je takto nyní k mání za 6,77 Kčs, ti- síle italský lir za 30,96 Kčs, rakouský šilling za 3,20 Kčs, německá marka za 22,86 Kčs, švýcarský frank za 26,77 Kčs, americký dolar za 36,69 Kčs a britská libra za 66,93 Kčs.

Popravení ukřižováním

CHARTUM (řtk): Z rozhodnutí nejvyššího soudu byli ve středu ukřižováni v Súdáně dva muži odsouzení k trestu smrti za ozbrojenou loupež. Nejvyšší trest byl nad nešťastníky vynesen již v roce 1984, šest následujících let strávili oba muži v cele smrti. Brutální způsob popravy odsouzených byl oficiálně schválen soudními orgány i hlavou súdánské republiky generálem U. H. A. Baširem.

Na ní uvedl místopředseda vlády ČSFR P. Rychetský, že jednání vyplývalo z nevyhnutelnosti řešit zásadní otázky dříve než se stanou problémy, který by mohl rozdělovat naše národy. Federaci je nevyhnutelné posílit tím, že se mnoho kompetencí přesune na úroveň národních republik. I z přijatého komuniké vyplývá snaha zachovat společný stát, a tím i důstojný domov pro oba naše národy a všechny národnosti. Ke klíčovým otázkám, jak řekl, spátílo sladení principu svébytnosti obou republik tak, abychom do Evropy mohli vstoupit skutečně důstojně. Dalšími určujícími momenty je potřeba spustit ekonomickou reformu od 1. 1. 1991. A nakonec, důvodem k setkání jsou i velmi negativní vnější skutečnosti, které ovlivňují naši ekonomiku. Vždyť dnes 40 procent všech vnějších ekonomických

Nové sousedství v Evropě

V posledních červencových dnech proběhlo v bavorském Řezně 24. celostátní setkání organizace Ackermann Gemelnde. O této křesťanské organizaci sudetských Němců, kteří již více než 40 let pracují pro smíření národů střední Evropy, jsme mohli již v našem tisku od listopadové revoluce číst několik zpráv. Na rozdíl od minulých let se tentokrát poprvé setkání zúčastnili jak zástupci sudetských Němců a NDR, tak i početná skupina představitelů politického, kulturního a církevního života v Československu.

Jedním z hesel Ackermann Gemelnde je „Stavět mosty“. Tomuto stavění nových mostů mezi národy, které spolu dlouhá staletí obývaly Čechy, setkání jistě prospělo. Poznali jsme názory významné skupiny sudetských Němců na naše společné novodobé dějiny, trochu přitom zahlédli, jak se tyto dějiny projevily v osudech obyčejných lidí. Naši hostitelé si zase s velkým zájmem vyslechli přednášku rektora Karlovy univerzity prof. dr. R. Palouše o historii vztahů mezi Čechy a Němci, v seminářích se seznámili s osobností Václava Havla, se situací církve, s našimi názory na minulost i na budoucí soužití. Velmi živá, výrazná kladná reakce byla i na půdovou diskusi, které se kromě vedoucích představitelů Ackermann Gemelnde zúčastnili kancléř prezidenta ČSFR Schwarzenberk, nám. ministra životního prostředí ČR dr. Mezřícký a zástupce ČSL dr. Vackář. Mluvílo se rozsáhle o ekonomice, politice i adu-

chovním rozměru smíření obou národů. V rámci setkání proběhly bohoslužby, které sloužili biskupové německé i litoměřický biskup dr. J. Koukl. Stavět mosty a léčit hluboké rány, které soužití Čechů a Němců zvláště v letech druhé světové války a v letech, která po ní následovala, utrpělo, není snadné. Ackermann Gemelnde pro tyto ideály pracuje již několik desetiletí. Události, které navázaly na naši listopadovou revoluci, jim mohou být zadosťuchobněním. Odstup významní lidé umožňují k obnově dialogu o soužití národů, které považují Čechy za svoji vlast, přistoupit bez váhání a zloby. Nový začátek tohoto dialogu bude mnohdy bolestný a nesnadný, ale pro náš vstup do Evropy zcela nutný. Má-li být úspěšný, bude muset být postaven na lásce, odpuštění a touze po pravdě. Na setkání v Řezně tyto Boží dary nechyběly.

O republikách i federaci

Z jednání představitelů federální a národních vlád

(řtk): V Tranbianských Teplicích se ve dnech 8. a 9. srpna setkali představitelé federální a národních vlád — P. Rychetský, V. Valáš, P. Pithart, F. Vlasák, V. Mečiar a J. Kučerák, poradce prezidenta I. Křížan —

Profesionální armáda: ano či ne?

Nové politické podmínky musejí nutně znamenat i nové poměry ve všech oblastech České a Slovenské Federativní republiky. Tam, kde ke změnám došlo nejméně, je československá armáda, která představuje starověký hrad s posádkou, beznadějně se bránící náporu nových sil. Ze této boj je beznadějný, je všeobecně známo i na ministerstvu obrany a tak se snaží svůj konec oddalovat všemi dosažitelnými způsoby. Jedním z nich je i argument proti tzv. profesionální armádě, který ještě donedávna otevřeně hájil i ministr obrany armádní generál Vacek. A přesto profesionální armáda má mnoho výhod jak v oblasti sociální, společenské, tak i ekonomické.

Podle údajů ministerstva obrany měla čs. armáda k 1. lednu 1990 ve zbraní 188 154 osob. Do těchto počtů nebyly zahrnuti občanskí pracovníci a další polovojenské organizace, které k tomuto datu ještě existovaly. Při srovnání např. s armádou NDR (počet obyvatel přibližně 17 miliónů) a

síci; NDR 12 měsíců; Polsko 24 měsíců u pozemních vojsk a letectva, 28 měsíců u námořnictva (od 1. 10. 1990 18 měsíců u všech druhů zbraní); SSSR 24 měsíců u pozemních vojsk a letectva, 36 měsíců u námořnictva a pohraničních jednotek; Maďarsko 18 měsíců u pozemních vojsk, 24 měsíců

až 58 %. Vezmeme-li střední hodnoty těchto relací, pak výdaje na: těžkou techniku činí 20 %, tj. 7 miliard, provozní náklady 29 %, tj. přibližně 11 miliard, osobní výdaje 51 %, tj. přibližně 17 miliard korun.

Podívejme se, jak vypadají výdaje podle statistických údajů NATO na čtyři armády tohoto uskupení, z nichž dvě jsou profesionální a dvě mají povinnou vojenskou službu (viz tabulka).

Z tabulky je jednoznačně zřejmé, že v neprofesionálních armádách Itálie a Spolkové republiky Německo jsou osobní výdaje vyšší než v profesionálních armádách USA a Velké Británie.

Pokud by došlo ke snížení početní stavů čs. armády na 80 tisíc příslušníků, výdaje by se snížily přibližně na částku 20–22 miliard Kčs a došlo by tím i ke změně výdajů do jednotlivých oblastí. V žádném případě by však náklady na armádu nepohltily z větší části tzv. osobní výdaje, které by se pohybovaly kolem hranice 40 % a méně, neboť vojáci z povolání v čs. armádě jsou placeni nepoměrně hůře než vojáci v armádách NATO a dokonce i Varšavské smlouvy.

Ovšem finanční výdaje nejsou tím jediným aspektem, na který je nutno brát zřetel. V armádě by především sloužili ti občané, kteří by se pro službu rozhodli jako pro své povolání a odpadly by všechny současné sociální, právní a jiné problémy, kterými se armáda zmítá v současnosti. Ubylo by méně stressových situací, rozvodů, sebevražd a sexuálních problémů a zvýšila by se kázeň.

Další oblastí, neméně důležitou, je přehodnocení nákupu sovětské vojenské techniky, která, jak se zdá není nejen nejlépejší, ale ani nejkvalitnější. Tato skutečnost zatěžuje armádu nákupem drahých náhradních dílů, zkracuje dobu exploatace a bojové pohotovosti. Takový stav se dlouhodobě projevuje např. u letecké techniky. Nepomíjitelná je i v současné době vysoká spotřeba pohonných hmot a mazadel u této techniky.

Snížily by se náklady na ubytovací a výcvikové prostory, neboť vojáci z povolání nepotřebují kromě pohotovostních obsluh rozsáhlé ubytovací a hygienické prostory, jako tomu je u armády současné.

Jsem přesvědčen, že se pan prezident i vláda společně s Federálním shromážděním budou otázkou profesionalizace naší armády zabývat. K řešení tohoto problému však bude nutné provést několik kroků. Předně je třeba neodkladně dosáhnout zákona o generálním inspektorovi armády, zkrátit vojenskou službu na 12 měsíců s postupným snižováním stavu ozbrojených sil. Důležitým a nezbytným krokem k dosažení tohoto cíle je však třeba provést strukturální a kadrové změny na ministerstvu národní obrany včetně generálního štábu a na nejvyšších místech velení československé armády, kde jsou dobře „zakopány“ nomenklaturní kadry, podléhající se na nedávné minulosti. S nimi nebude možné provést ani demokratizaci armády ani převedení této armády na armádu profesionální. Bez těchto skutečných změn bude vše ostatní jen řečnickým cvičením na oklamání veřejnosti.

cemi místo cvičných. Oznámil to včera vládní deník IZESTIJA. Jedna z raket jen o málo minula potrubí s plynem chlórem. List poukazuje na nekompetentnost skladníků, kteří rakety vydali, a na lehkomyšlnost po-

mantika. V mnoha zemích jsou virus HIV a AIDS běžnější záležitostí než ve Švédsku... Neriskuj a chraň se. Velvyslanec Francie ve Švédsku roztrpčen vyzval v dopise švédskou ministrů sociální péče, aby sama posoudila způsob, jímž je jeho země spolována s pohromou, která sužuje celý svět.

... ZTOPLĚNÝ NITCANO...

FRANCIE VZNESLA PROTEST Švédské vládě kvůli oficiálnímu plakátu proti AIDS, jenž znázorňuje Eiffelovu věž postavenou z balíků prezervativů ve francouzských národních barvách — modré, bílé a červené. Plakáty jsou vyvěšeny po Stockholmu, aby varovaly turisty. Pod nápisem „O láď“ stojí „Buď zdravý, kavalírny, schůzky a ro-

třetím šokem, který se podle ministra zatím jen vyvíjí, se může stát bavlina. Tu, stejně jako topu, dovážíme ze Sovětského svazu. A její výpadek zatím představuje téměř 2000 tun.

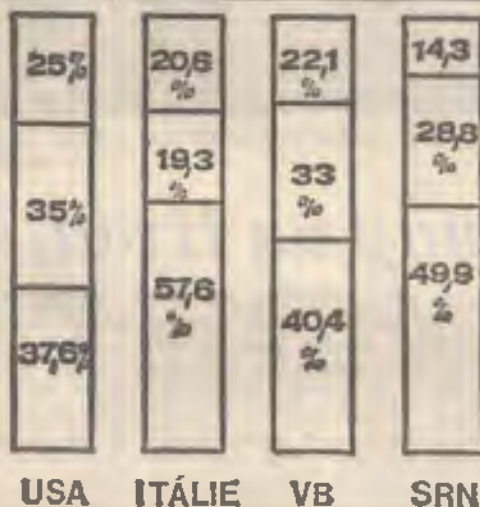
..A PŘIJBOD MLJŠI... A ŽUOČ YICH PŘEHLEŠE... třetím šokem, který se podle ministra zatím jen vyvíjí, se může stát bavlina. Tu, stejně jako topu, dovážíme ze Sovětského svazu. A její výpadek zatím představuje téměř 2000 tun.

slavě s ministrem průmyslu SR J. Holčíkem se včera hovořilo zejména o ropném šoku. Druhým otečením by mohla být problematická spolupráce s NDR, která své závazky neplní. A

náklady na těžkou techniku

provozní náklady

osobní náklady

stavu vojsk (135 000 mužů — stav k 1. 8. 1990) převyšuje čs. armáda armádu NDR o 63 154 mužů. Snižování počtů nebylo dosud výrazně zaznamenáno organizačními opatřeními, ale zejména velkým počtem vojáků základní služby (asi 12 000 osob), kteří chtějí armádu opustit. Tato situace kromě jiného svědčí o nezdravých poměrech.

Dosavadní 18měsíční služba v čs. armádě rovněž není ekvivalentní vzhledem k současné situaci. Např. v armádě SRN, kde dosavadní vojenská služba trvá 15 měsíců, bude od 1. 1. 1991 zkrácena na 12 měsíců. Než se vrátím k výhodám a k nevýhodám profesionální armády, podívejme se na tabulku délky vojenské služby podle informací „statistické služby NATO“ v porovnání s armádami zemí Varšavské smlouvy a zeměmi neutrálními.

STÁTY NATO:

Belgie: 12 měsíců doma, 10 měsíců při službě na území SRN; SRN 15 měsíců (od 1. 1. 1991 12 měsíců); Dánsko 9 měsíců; Francie 12 měsíců; Řecko 24 měsíců u pozemních vojsk a letectva, 18 měsíců u námořnictva; Itálie 12 měsíců u pozemních vojsk a letectva, 15 měsíců u námořnictva; Holandsko 14 měsíců; Norsko 12 měsíců u pozemních vojsk, 15 měsíců u letectva a námořnictva; Portugalsko 18 měsíců u pozemních vojsk, 21–24 měsíců u letectva, 24 měsíců u námořnictva; Španělsko 15 měsíců; Turecko 18 měsíců.

USA, Velká Británie, Kanada a Lucembursko mají profesionální armády. STÁTY VARŠAVSKÉ SMLOUVY:

Bulharsko 18 měsíců; ČSFR 18 mě-

u letectva (od 1. 8. 1990 jednotně 12 měsíců).

Náhradní služba není zavedena v SSSR, Rumunsku a Turecku.

NEUTRÁLNÍ STÁTY A STÁTY NEPŘÍSLUŠEJÍCÍ K VOJENSKÝM USKUPENÍM:

Albánie 24 měsíců u pozemních vojsk a letectva, 36 měsíců u námořnictva a pohraničních jednotek; Finsko 8 měsíců; Irákská republika profesionální armáda; Jugoslávie 15 měsíců; Rakousko 6 měsíců; Švédsko 7,5 měsíce u pozemních vojsk a námořnictva, 8–12 měsíců u letectva; Švýcarsko 17 týdnů základní služby plus 8x3 týdny vojenské cvičení.

Náhradní vojenská služba není zavedena v Albánii a Jugoslávii.

A nyní se vraťme opět k problému profesionální armády. Kritické tohoto stavu tvrdí, že profesionální armáda je nákladná a pro chudé státy finančně neudržitelná. Fakta však říkají něco jiného. Náklady na čs. armádu se pohybují nebo pohybovaly podle údajů ministerstva obrany ve výši 35 miliard Kčs. Nevím, zda můžeme brát tyto údaje jako objektivní, neboť v minulosti byly tzv. nepřímé výdaje zakamuflovány do nákladů jiných ministerstev.

Náklady na armádu jsou tvořeny třemi základními složkami: náklady na tzv. těžkou techniku, do níž jsou zahrnuty tanky, letouny a rakety a zbraňové systémy, dále na provozní náklady a osobní výdaje. Poměry těchto tří složek se pohybují přibližně v relaci 15–25 %, 20–35 % a 38

sledků „omyl“ posádky novátorského vojenského vrtulníku. Při taktickém cvičení v Tatarské ASSR totiž odpálila rakety, které, jak se vzápětí ukázalo, byly vybaveny bojovými hlavi-

Hlupáci u raket

MOSKVA (čre): Jen díky notné dávce štěstí skončil bez vážnějších následků „omyl“ posádky novátorského vojenského vrtulníku. Při taktickém cvičení v Tatarské ASSR totiž odpálila rakety, které, jak se vzápětí ukázalo, byly vybaveny bojovými hlavi-

sádky vrtulníku, která je do raketnic nabitá bez kontroly. Bohužel se nakázelo, uzavřít IZVESTIJA, že do armádních raketových akcí mají přístup naprosto hlupáci... ŽEN U RAKET?

HISTORIE VZTAHŮ ČECHŮ A SLOVÁKŮ

V poslední době začaly hladinu našeho politického života místy bítovat destruktivní polemiky. Vznikají dokonce pochybnosti, zda jsou základy koexistence našich národů dosti pevné. Jak to, že spolužití Čechů a Slováků dostává najednou trhliny? Tento jev není sice kritický, ale dosti závažný k tomu, abychom se nad tím zamysleli. Jeho kořeny sahají totiž do naší minulosti a kdo nezná jejich vývoj, stěží může pochopit různé souvislosti. Musíme se tedy proběhnout cestami života našich národů v minulosti a ujasnit si význam historických milníků, jež tyto cesty ohraničují.

Už při zrodu Československa v r. 1918 bylo zřejmé, že bude nutné překonávat různé nesrovnalosti. Vše na šeho lidu vycházela sice ze společné ideové základny, ale přece jen za rozdílných podmínek, a proto i názory na československý vztah se rozcházely. Tělu odlišná hlediska vyvolávala některé otázky, jejichž řešení se ukázalo zapeklitým úříškem. Argument o nedostatku dobré vůle na té či oné straně je nesporně velmi slabý a neobstojí už z toho důvodu, že rozdílnosti, jež mezi námi povaly, jsou podmíněny skutečností, že oba naše národy žily po celé tisíciletí v naprosto odlišných a vyvíjely se za odlišných národnostních, kulturních, sociálních a hospodářských podmínek. Vzájemné styky Čechů a Slováků z konce minulého století se staly bohužel výsadou jen několika vzdělanců, zatímco širokým vrstevním našich národů se první příležitosti k vzájemnému sblížení naskytla až vznikem Československa.

Období po roce 1918 přineslo Slovákům mohutný kulturní a hospodářský rozvoj za přispění českých pracovníků, kteří přišli na Slovensko, aby mu pomohli vymáhat se z těžkých poměrů, způsobených tendencí maďarizující politikou. Slovensko vděčí těmto průkopníkům českého pokroku za svůj start do nového života. To jsou velké vklady, jež uznávají i odpůrci československé státní jednoty. Věle nesporných vlastností však na Slovensko přišli i řádoby „kulturtrégeri“, kteří svou nemístnou nadřazeností budili kolem sebe jen dusnou atmosféru. Takové chybby byly ovšem vydáním nlejem na oheň odpůrců a jejich využití k politickým rozrůstkám se přímo nabízelo. K tomu se často přidružovala i přecitlivělá kritičnost a nedostatečná nebo tendenční informovanost, takže mnohdy i malé chyby se nadercenily a posloužily zámerům separatistů.

V této souvislosti se často mluví o tzv. ľudáci a i tento jev úzce souvisí se společenským vývojem první republiky, kterému jistě nelze upřít řádné snahy o vyrovnání hrázících různorodostí. Mnohé z nich byly také úspěšně vyřešeny. Nebyla však bohužel vyřešena základní otázka — o stavení státu o právním postavení Slovenska. Především smlouvy — Pittsburghská, Clevelandská a Murrinská deklarace — které řešení tohoto problému přímo předurčovaly — zůstaly ležet taksi zakleté ve vládních šupcích. Navíc se horlivě prosazoval nesmyslný postulat „československého národa“ i zrušení „kulturtrégeri“ vydatě přispívali svou hloupostí k rozdmýchávání ohněů nesváru, negativním postojem k náboženskému citům slovenského lidu. Není tedy divu, že tento lid, který má v krvi více „kapky více ohně, než klidnější Česi, se začal bouřit, a když Andrej Hlinka pozvedl svůj hlas na obranu práv Slováků, tento nespokojený lid se houfně řadil za něj. Hlavni ústři A. Hlinky směřovalo k dosažení autonomie tak, aby si Slováci v regionálních věcech mohli rozhodovat sami. O samostatný slovenský

stát neusiloval ještě krátce před smrtí vzvzít stranu, aby se držela ČSR.

V době nesvobody se osud našich zemí vyvíjel odlišně a tragické události této doby zanechaly po sobě i nehezské stopy. Všechny tyto nežádoucí symptomy minulých dob vynořují se i nyní jako odstrašující příznaky a zbytečně narušují vzájemné vztahy. Chceme-li však celý problém posoudit opravdu kriticky, musíme především vycházet z událostí při zrodu naší obnovené republiky v letech 1944 až 45. Podívat se do toho období našich dějin, kdy Češi a Slováci spontánně a bez výhrad projevíli svou vůli žít — jako v jediném možném společném domově — ve svobodné Československé republice.

V Banské Bystrici jsem se zájmem pozoroval, jak v lidech roste touha po vrácení do „staré“ republiky. Houvoilo se už o tom téměř veřejně. Kina — jež dříve při českých filmech zela prázdnotou — se nyní plníla houfy lidí i ze širokého okolí. Ptíchá zell i dvakrát, třikrát, aby manifestálně projevíli své sympatie k české kultuře. Tvorily se konspirační spolky a společnosti, až to všechno vyústilo do povstání. V tomto boji Slováci jasně zdůraznili svůj vztah k českému národu a vůli ruku v ruce s ním budovat společný domov — stát rovnoprávných Čechů a Slováků.

Banská Bystrica první vyhlásila obnovení Československa. Všechny politické složky se tu spojily k společnému úsilí v boji proti fašistickým vetřelcům. Někomu to však piece jen vadilo. Zejména těm komunistům, kteří se sem přibhrnuli z Bratislavy, aby honem ulovili nějakou vedoucí funkci. Vádilo to hlavně dr. Husákoví, který za to hrubě znečil ve své knize „Svědectvo o SNP“ i takového slušného člověka, jakým byl předseda KSS v Banské Bystrici Michal Bilko. Moc mu také vadilo, že předsedové obou národních výborů v centru povstání nebyli komunisté. Tu hořkou pilulku proslé nemohl strávit. Ještě víc mu vadilo, že vojenské velení nechtilo poslouchat ani jeho, ani jiné „strategie“ z KSS. Už tehdy vyvolávali komunisté separatistické nářady a snažili se získat i tzv. ľudáky na svou stranu. Problém jednoty ČSR je nijak zvlášť nepálil. Proto se také zrodila kuriozita: vedle KSČ (celostátní strana) ještě KSS. Když ve volbách 1948 byli komunisté na Slovensku poraženi, hned se otočili o 180 stupňů a jejich poplašné bubny volaly do boje proti Demokratické straně, která prý ľudáky vzala pod svá ochranná křídla. Přitom je pro Husáka příznačné, že své tvrzení o vedoucí úloze komunistů ve slovenském povstání i přes ostré polemiky s Bystričany — nikdy neodvolal.

Jistě nelze popřít, že na Slovensku měl Sovinskýs anist svou bohužel máji i dnes. To je celkem běžný zjev všude, kde různé národy žijí ve stejné. Pevná část Slováků však dnes projevuje vůli žít s Čechy ve společném, svobodném, spořádaném a demokratickém státě.

Shodou okolností bydlím od r. 1945

v Praze. Proto se obracím svým článkem především k českým lidem, abych zejména mladší generaci trochu zhruba nastínil vývoj česko-slovenských vztahů, jak se promínil na Slovensku. Bydlím v Praze a bydlím tu rád. Musím však přiznat, že mě nehovná kdž z út svých přátel — třeba jen ze žertu (bohužel část Čechů si to vážně myslí i dnes) — prohodí, že slovenský jazyk je vlastně územním dialektem a slovenský národ neexistuje.

Plám se: Nebylo by účelnější zanechat zhvzdných rozrůstek a plně se venovat budování společného demokratického domova? Vždyt tato země přímo o to volá. Měli bychom zachovávat rovnováhu rozumu a citu, jak nám to radí mudrost T. G. Masaryka.

Na závěr mi dovozte citát: „Právě a vzorní slovenskí vodcovia vždy horlivo hlasali československú vzájemnosť. Vnútrojný nepriateľ je každý kto má v srdci tajné sobecké ambície. Zachovajme preto svornosť na základe lásky a spravodlivosti“. Tato slova neřekl nikdo méně významný než spoluvůdce Československa generál Milan Rastislav Štefánik.

• Z Bulharska natrvalo odjela za posledních osm měsíců asi 120 000 lidí, konstatoval bulharský týdeník POGLED.

Spendable Deutsche

Berlin — Die Bundesbürger spenden im Jahr rund 3,8 Milliarden Mark für humanitäre Zwecke an ca. 20 000 caritative Organisationen, schätzt das Deutsche Zentralinstitut für soziale Fragen.

eigene Tasche. Denn Kindern im Jahr: Der Vater, durch die Steuerreform be- 3300 müssen wir durchschneit- kommt monatlich 1,3 Prozent unseres Mark brutto. Er zahlt 209,16 Mark Lohnsteuer, 14,32 Mark Kirchensteuer und 594 Mark Sozialversicherungen. Ihm bleiben 2482,52 Mark netto.

Ab heute arbeiten wir nur noch fürs Finanzamt

Den heutigen Tag sollen sich die Arbeitnehmer merken — es ist der „Steuer-Gedenktag“. Denn ab heute, dem 15. August, arbeitet der deutsche Durchschnittsverdiener für den Rest des Jahres nur noch fürs Finanzamt und für Sozialabgaben, erreichte Dieter Lau vom Bund der Steuerzahler in Bonn. Bei einem Steuersatz von 38,2 Prozent sind's 139 Tage im Jahr.

Erfreulich: Im Vergleich zum Vorjahr arbeiten wir eine Woche länger für die

K Andreji Hlinkovi

(čtk): Předsednictvo vlády SR na svém zasedání projednálo mj. program oslav 46. výročí SNP v Banské Bystrici, jednalo i o stanovisku vlády SR k letošním oslavám A. Hlinky v Ružomberku. I když předsednictvo nepovažuje osobnost A. Hlinky za osobnost politicky kontroverzní, aby se oslavy nedály ve vhodném rozsahu uspořádat již letos, nejmenovalo oficiální vládní delegaci, přičemž však nezakázalo účast ústavním činitelům. Účastníci se oslav jako reprezentanti pořádatelů hnutí a stran. Předsednictvo vítá iniciativu MěstNY a dalších složek důstojně připravit oslavy v roce 1991 společně s otevřením mauzolea A. Hlinky a usneslo se jmenovat komisi historiků k zhodnocení jeho života. Ministři vnitra pověřili podílet se na pátrání po tělesných pozůstatcích této osobnosti.

AT ŽIJĚ EMMANUEL MORAVEC!!

„Erste Person Plural männlich gleich geschlechtsneutral“

MÜNCHEN, 14. August (dpa). Den „kleinen Unterschied“ zwischen Mann und Frau gibt es im bayerischen Amtsdutsch nicht mehr. Statt den Geschlechtern auch in der Sprache ihren gebührenden Ausdruck zu verleihen, haben sich die Süddeutschen nach einer Mitteilung des Justizstaatssekretärs Heinz Rosenbauer auf die Neutralität geeinigt: Personen in amtlichen Mitteilungen und Ausschreibungen werden grundsätzlich „geschlechtsneutral“ ausgeschrieben. „Geschlechtsneutral“ heißt auf bayerisch: Erste Person Plural männlich.

Statt „der/die Bürger/innen“ werde in Bayern die männliche Pluralform „die Bürger“ verwendet, die beide Geschlechter integriere. Auch eine/n „Antragsteller/in“ gäbe es in bayerischen Gesetzestexten nicht mehr. Statt dessen würden Formulierungen wie „der Antrag wird gestellt von ...“ oder „antragstellende Person“ verwendet.

PADESÁT TISÍC DM DENNĚ

Až padesát tisíc marek mizí denně v kapsách veksláků! A to pouze na hraničním přechodu ve Varnsdorfu. Když jsem si to uvědomil, zatočila se mi hlava. Chci bych vědět, kolik valut takhle doslova uteče naší bance každý den. Jsem přesvědčen, že se jedná o šesticiferné položky. Ale vraťme se zpátky na varnsdorfský přechod.

Hned za státní hranicí je parkoviště, kam zamíří většina řidičů ať už z důvodu občerstvení nebo výměny peněz ve zdejších třech směnárnách. Jaké je jejich překvapení, když se jim do okénka vsune potetovaná ruka držící kalkulačku nebo cár papíru s kursem marky ke koruně, si jistě dovedete představit. Skvělá vizitka pro náš stát, který se po listopadových změnách začíná dostávat do zájmu cizineckého ruchu.

Na varnsdorfském parkovišti „pracuje“ kolem patnácti samostatných směnárníků. Najdete tu romskou partu, členy galérky, výjimkou však nejsou ani lidé s akademickým titulem. Bohužel není ojedinělým zjevem, že ráno sem rodiče přivezou své dospívající děti, které večer po dobře vykonané práci odvezou. Míne-li turista parkoviště a pokračuje dál, čekají ho dva kilometry cesty, doslova obsypané veksláky, kteří zastavují vozy ať už cedulemi s kursem nebo posunky naznačujícími výměnu. V každém případě drží velice zřetelně kasíračku se šovkou na vrchu, což je dostatečně výmluvné gesto.

Přinadám si, jako když jsem prošel Rumunskem. Jen tv zbraňel děti tu našísti nejsou. Přesto mám sto chutí se každému turistovi omluvit.

Veksláci jsou vědomě organizovaní a několikrát za den přijíždějí auta s kurýry nebo chtějí se sběrači, kteří „směňené“ peníze odvázejí. Nejlepší obchody se uzavírají právě na parkovišti. Tady se cena jedné DM pohybuje od šestnácti do sedmácti korun. Čím blíže k městu, tím cena roste, což je pochopitelné ze zákona nabídky a poptávky. Tento stav tu trvá od vyhlášení měnové unie mezi NDR a SRN. Poslední reklamou pro veksláky byl televizní šňůr o varnsdorfských směnárkách odvysílaný před čtrnácti dny.

V místní soukromé restauraci klavírně, kam jsme se odjeli na jíst, nám vřelá bez nejmenšího uzardění vypráví, že si na přechod chodí vylepšovat svou platební bilanci. A kolik si tam vydělá? „Když jsem tam každý den asi tak tři hodiny, za týden mám patnáctku (slovy patnáct tisíc)“. Pan vřelá tuto částku zjevně nadradil vědecky kolem deseti až dvanácti tisíc za týden. Jsou tak v normě. Přímou z restaurace jsme zamířili na stanici VR. Náčelníka jsme zde nezastihli, ale kotl Markovské si s námi ochotně na toto téma povídá. „Musíme chvilu veksláka při činu, aby se to dalo vůbec prokázat. A stejně je to kvalifikováno jako přestupek. Šance na přistihnutí je malá. Nemáme vidět a tu řadu fotopušků tady umí obsluhovat jeden člověk. Ke všemu je nás pod stav jediné onatření, které jsme udělali, je to že jsme na cestu vedoucí z hraničního parkoviště do města umístili cedule se zákazem zastavení“.

Náčelníka mir i Slachtu potkáváme kolem čtvrté hodiny na parkovišti, kde upozorňuje veksláky že od zítřka je bude postihovat jeho nově zřízený jsem nenachází leštění jsem výkonný orgán tak neupozorňuji, ale rovnou konám. Ostatně místní veksláci z něj velký respekt nemají.

Týkal mu a za zády se mu smějí. A jak se dívají na možná onatření?

„Udělal to řadu dvakrát a budou se koupit v Mandavě (pozn. — místní říčka). A ty cedule se zákazem zastavení ještě dneska večer kluci odřehnou a budou je používat jako tácy“ říká jeden z veksláků a je vidět, že si s tím těžkou hlavu nedělá.

Druhý den opravdu přicházejí příslušníci — pěšky. Než stačí projít silnicí, na parkovišti už o nich vědí. Nakonec se někteří páni „směnárníci“ pro jistotu rozhodli přenést svoji činnost na německou stranu. Otázkou však zůstává, jakým způsobem převezli velké částky našich korun. Nejlepší prý je mít „nějaký německý páradek“, který se u nás dobře na vekslácký účet pomůže, a pak převeze i stopadesát litrů (sto padesát tisíc), sdělil mi jeden vekslák. Na hraniční Němce prý nekontrolují.

Podle velice slizlivých odhadů vyjde z přechodu asi 100 tisíc (velice jednoduše počty — na přechodu se vystřídá denně kolem padesáti „směnárníků“, každý „udělá“ kolem tisíce marek). To dává dohromady od 2. 7., kdy byla vyhlášena měnová unie, 2 400 000 marek jen z tohoto přechodu! A to prý „vlakem“, pracující na trase z Děčína, si přijdou na daleko víc. Většina z těchto peněz se stahuje do Prahy, ale jen zlomek z nich zůstává v republice. Vekslácké špičky si za ně zřejmě kupují akcie zahraničních podniků nebo je ukládají na své švýcarské konta. Nestalo by za úvahy podniknout jisté kroky, aby tyto peníze zůstávaly u nás? Třeba tím, že by turistické místo patnácti korun za marcu dostávali sedmáct, když už ministerstvo financí ochudilo náš stát „svými opatřeními“ právě vzhledem k chystané měnové unii mezi NDR a SRN, než se připraví potřebné zákony na potření veksláctví? Určitě by to stálo za to, ale potřebné rozhodnutí závisí především na radu Klausovi.

Opět středověk ve starém Podolí?

[Kst]: Říká se tak staré zástavbě domů v Praze 4 směrem od podolské vodárny směrem k Pankráci. Ješ-

upozorňoval, že OF v této části Prahy 4 vyrálo velkou většinou volby, a že tyto výsledky jsou pro blízké komunální volby ohroženy... Nestalo se nic. Vlastně ano. V sobotu 4. 8. byla v ranních hodinách pro celé bloky domů uzavřena voda v důsledku porušeného potrubí — stává se to často, vždy za krátký čas po zlikvidované opravě. V pětatřicetistupňovém vedru se vrátil mezi občany, ve směs lidí starší, středověk — cister-na nikde, lidé prosili šťastnější sousedy o trochu vody na uvaření čaje, na zapití prášku... Cisterna byla přistavena až v neděli dopoledne, večer byla prázdná. V úterý ráno jsem obhlédl situaci: Z cisteren jedna prázdná z druhé ještě voda tekla — a tekla také vasele z prasklého potrubí čárkem po ulici. „U snědeného krámu“ neměli v sedm hodin třicet minut ani chleba, ani pečivo či mléko, láhve od nápojů neberou. Lidé se vydávali na strastiplnou pouť za vodou ke vzdálené cisterně a autobusem nahoru na šťastnou Pankráci, kde je údajně zboží dost. Počítal jsem zavřené kdysi prosperující krámy či krámy. „Za bolševiků to bylo lepší“ řekla mi stará paní před cisternou. Nikoliv, milá paní, bylo to v podstatě stejné. Ale to není radostná skutečnost. Kdo to hazarduje s důvěrou lidí a kdo je ten černý, který se směje vzadu a komu se toto může dobře hodit? Hádát není třeba říkat, stačí jednoduše. Za komunistů se říkalo, že v této části města není dělnická třída. Byla to lež. A nakupovat či se umýt musí i duchodci. Co vy na to, páni radní z Prahy 4 a pánové z pražských vodáren?

NOVÝ AUTO DRÁVA KOUPI PODOLSKÉ SPONZORA SLAVIB...

nežná i pro další sezóny, ale sponzorství má význam reprezentace a bude důležitě i pro budoucnost.

ČSFR. Prokurátor posoudí, zda zprávy o údajné polícii obsahují k zahájení trestního stíhání. Vážná politická zkušenost v Itálii však od-mítla jakékoli podezření, že by byl R. Orfei špičkou.

redce bývalého italského premiéra C. de Mity, člen levého křídla Křes-tanskodemokratické strany, prof. R. Orfei zapojen do špičkových akcí ve prospěch čs. Státní bezpečnosti. Pod-klady mělo italské tajné službě údaj-ně poskytnout ministerstvo vnitra

Afera Orfei

KIM (čtk): Římský prokurátor U. Giudeandrea zahájil včera vyšetřování Informaci, podle nichž byl po-

Svatba SPARTA-OPEL

Jméno automobilky poprvé na dresech ve východní Evropě

PRAHA (Fr. Steiner): OPEL, přední značka známých západoněmeckých automobilů, se objeví na dresech fotbalistů Sparty! HANS H. HOFFMANN, ředitel reklamních komunikací amerického koncernu General Motors [GM], jehož součástí firma Opel je, řekl na středeční tiskové konferenci v pražském hotelu Intercontinental: „Je to naše první sponzorská smlouva s předním fotbalovým klubem ve východoevropských zemích po jejich přechodu k demokracii.“

A pokračoval ve vysvětlování: „Hlavním důvodem, proč jsme se Spartou uzavřeli dohodu, tkví v tom, že chceme uvést jméno Opel ve vaší republice, dostat se do povědomí obyvatel a pomoci špičkovému sportu. Děláme to ve spojení s nejlepším klubem u vás. A věříme, že bude podávat co nejvyšší výkony a spolupráce bude k oboustranné spokojenosti.“

Automobilka OPEL sponzoruje v Evropě od roku 1985 Bayern Mnichov, Girondina Bordeaux a Standard Lutych, dále fotbalisty SRN, západoněmeckou tenistku Stelli Grafovou a Davisův pohár družstvo SRN. Nabude tedy pro Letenského

jednoduché si udržet přízeň špičkového koncernu. Přesnou či přibližnou výši sumy odmítl zástupce GM uvést, dodal jen, že se jedná o „cifru v miliónech švýcarských franků, která je v porovnání s podobnou smlouvou s Bayernem podstatně nižší.“ Pro úplnost dodejme: renomovaný mnichovský klub dostává 5 miliónů marek, mistři světa SRN 1 milión!

Vedle částky se jedná také o výstřel, výzbroj a Letenští dostanou pro hráče i klub zapůjčeno několik osobních vozů Opel. Sparta se mimo reklamy na dresech (šleko i I. doroz) postará i o reklamu na stadiónech a mimo něj. Sponzor také zajistí ve své režii dvě utkání se sou-

peři, které si Sparta vybere pro střetnutí doma, v Evropě nebo USA. Letenský klub, který měl smlouvu s OD Kotva, má už jasno, protože tento sponzor podporu ukončil. Dr. Hrdá z Progresu oznámil, že sponzoroval s jinou firmou v SRN bylo nerealné a podnět ke „svatbě“ s Opelom dala Sparta, vznikl však u bý. ministra Andreje Bartěka, zástupce General Motors v ČSFR. O významu smlouvy s Opelém řekl předseda Sparty inž. L. ADAMEC: „Sparta je no úspěšnější některých hráčů do zahraničí finančně zabez-

Prag erschwert Roma Einreise von Ungarn aus

Reaktion auf Politik Ost-Berlins / 300 Angehörige der Minderheit sitzen an DDR-Grenze fest

PRAG, 14. August. Als Reaktion auf die Zurückweisung mehrerer hundert Roma an der DDR-Grenze zur Tschechoslowakei will die CSFR die Einreisebedingungen an der Grenze zum südlichen Nachbarland Ungarn ebenfalls erschweren. Der Direktor der Presseabteilung im tschechoslowakischen Außenministerium, Vojtech Hueber, sagte am Dienstag, die Reisenden müssten ähnlich wie an der DDR-Grenze den Nachweis erbringen, daß sie eine Reise oder eine Hotelunterkunft gebucht und bezahlt hätten, oder eine Einladung in ihr Zielland hätten. Zumindest müssten sie genügend Bargeld für die Finanzierung ihres Aufenthaltes vorweisen. Die Maßnahme, die noch in der Nacht zum Mittwoch in Kraft treten sollte, betreffe Reisende in die CSFR und Transitreisende in die DDR.

Mit diesem Beschluß will Prag offensichtlich verhindern, daß noch mehr Roma aus Rumänien mit dem Ziel DDR über Ungarn in die CSFR einreisen. Wie berichtet, sind Hunderte von Roma in der tschechoslowakischen Grenzstadt Decin (Tetschen) gestrandet, nachdem die DDR-Grenzbeamten sie zurückgewiesen hatten. Laut tschechoslowakischer Nachrichtenagentur CTK sind trotz der verschärften Bestimmungen rund 2500 Roma in die DDR gelangt.

Hueber erläuterte, die ungarische Botschaft in Prag sei am Dienstag über die Verschärfung der Einreisebestimmungen an der gemeinsamen Grenze informiert worden. Mit der rumänischen Botschaft hat das Prager Außenministerium nach den Worten des Direktors der Presseabteilung ebenfalls Verhandlungen aufgenommen, um die Rückkehr der Roma aus Decin nach Rumänien zu erreichen. Der Ministeriumssprecher warf der DDR vor, sie habe auch Menschen die Einreise verweigert, denen die DDR-Botschaft in Rumänien noch wenige Tage zuvor ein gültiges Visum erteilt hätten. Die Nachrichtenagentur AP zitiert die tschechoslowakische Zeitung „Mlada Fronta“, nach deren Informationen, auch 500 Roma mit einem Zug in die CSFR zurückgeschickt wurden, die vor Inkrafttreten der schärferen Bestimmungen oder illegal in die DDR gekommen seien. Als

diese bemerkten, was geschah, hätten sie die Notbremse gezogen. Viele seien in die Wälder an der Bahnstrecke geflüchtet. Laut CTK warf der Stadtratsvorsitzende von Decin, Vratislav Cvejn, Ost-Berlin Vertragsbruch vor: „Ost-Deutschland verletzt sämtliche gültigen Verträge“.

Nach Auskunft eines Mediziners aus Decin besteht aufgrund von Symptomen wie schwerem Durchfall die Befürchtung, die Roma in der Elbstadt könnten Cholera haben. Andere Ärzte berichteten laut Nachrichtenagentur AFP, einige Kinder seien mit dem Aids-Virus infiziert. Alle Flüchtlinge seien in sehr schlechtem Gesundheitszustand. Die Roma wurden provisorisch in Zelten untergebracht und notdürftig von den örtlichen Behörden, Kirchen und dem Roten Kreuz versorgt.

Laut Nachrichtenagentur AFP versuchen nun viele von ihnen, zu Fuß über die grüne Grenze in die DDR zu gelangen. Ihre Flucht aus Rumänien begründeten die Roma damit, daß sich die Lebensbedingungen dort verschlechtert hätten und es keine Demokratisierung gebe.

Věno NDR platit nechceme

Ministři se zatím nedohodli * Protipatření - rubl za 20 Kčs?

(Kč): O hospodářských vztazích mezi ČSFR a NDR v letošním roce jednali všichni ministři federálního ministerstva zahraničního obchodu S. Strašák a ministr hospodářství NDR G. Pohl. K záznamu dohodly však nedošlo.

Jak uvedl na veřejnosti tiskové besedy S. Strašák, NDR byla v minulosti na druhém místě v našich vzájemných obchodních vztazích — obhájil přehledně 3 miliardy převoditelných rublů. V protokolu na rok 1990 se oba státy dohodly na určitém objemu dovozu a vývozu. Zatímco ČSFR své závazky plní, NDR nikoliv. Z reálného dohodnuté sumy jeř organizace nekontrahovaly 175 mil. rublů, dále evizují zrušení již podepsaných kontraktů za 220 mil. převoditelných rublů a dále chce NDR vrátit 60 mil. rublů, které má k dispozici na turistiku. Pokud by nastoupil trend pokračování, měl bychom včít NDR koncem roku psaní platební bilance ve výši zhruba 720 miliónů rublů.

Jak uvedl S. Strašák, tento důh by se k 1. 1. 1991 přepočítal na volné měru rubl za 20 Kčs a doporučuje

Proto naše strana žádala, aby NDR dozorovala platební dohodu, podepsané kontraktů a vytvořila vhodná podmínky pro čs. export do této země. Zatím totiž počítá na demotivaci naší exportu k našim severním sousedům zadržel. V rámci platebních dohod platí 1 rubl za 1,1 marky. Na poslaneckých zasedáních — jak dočíst už uzavřené smlouvy a nediskutovat náš export v NDR — se ministři nedohodli. Na takový obchod nemáme přísoupi. Z toho důvodu FMZD navrhuje od čtvrtka zvýšit pro zboží z NDR přepočít v poměru rubl za 20 Kčs a doporučuje

Der deutsche Mann

„Ein bißchen feige, aber im Sex ein Held“

London - „Der deutsche Mann ist im allgemeinen höflich und respektvoll, neigt jedoch zur Waschlappigkeit.“ Zu diesem

Urteil über Mister Germany kommt das britische Frauenmagazin „Company“, das die Eigenschaften der Europäer unter der Lupe nahm. In der Sparte „Humor“ rangieren unsere Männer unter „ferner liefen“.

Ebenfalls wenig schmeichelhaft

für uns: „Der Deutsche ist alles und in rauen Mengen. Er redet von Würstchen, als seien sie ein Symbol deutscher Männlichkeit.“ Weitere Charaktereigenschaften: „Penetrant blond und ein bißchen feige, erwartet, daß SIE Bob Dylan mag

und alle halbe Stunde einen Liter Bier in sich hineinkippt.“

Nur beim Sex ist der deutsche Mann — gleich nach den Spaniern — ein Held: „Seine breitgefächerte Auswahl von Kondommarken machen ihn zum Hochleistungsstar.“

Bez slovačiek prejavů se v krematoriu v Praze-Motole konal včera pohřeb bývalého člena předsednictva ÚV KSČ a předsedy FS A. Indry, který zemřel 2. srpna ve věku 69 let. Mezi zhruba stovkou smutečních hostů byli bývalí vedoucí činitelé KSČ M. Jakeš, J. Fojtík, K. Hoffmann, J. Korčák, J. Lenárt, M. Štěpán, M. Zavadil a J. Poledník. 9.8.90

Hovězí levnější i v Praze

Zemědělci většinou otálejí a počítají

(Kč): O starostech zemědělců s nadprodukcí hovězího masa jsme již v minulých dnech několikrát psali. Vzhledem k současné situaci na vnějším trhu, kdy nejde na odbyť, by jistě bylo účelné přiměřeně jeho cenu snížit.

O tomto kroku hovořili minulý týden na tiskové besedě ministři obchodu a cestovního ruchu a zemědělství a výživy ČR V. Štěpová a B. Kubát. Informovali novináře v tom smyslu, že zhruba třicet procentům zemědělských podniků by to výrobní náklady dovolily.

Zatím však ke snížení cen přistupují dodavatelé dost rozpačitě. Od všerejška mají hovězí zadní bez kosti a roštěnou levnější například v Plzni. Jak jsme se dozvěděli, se zástupci zemědělských podniků jednali také pracovníci s. p. Masný průmysl v Praze-Pisneci. Výsledkem jednání jsou nižší ceny například hovězího masa bez kosti, které bude stát

ode dneška 50 Kčs, přední bez kosti 28 a přední s kosti 20, hovězí zadní plátky 84 Kčs. Uvedené čtyři druhy, ale baleného masa, budou o dvě koruny dražší. Roštěná zlevněna nebyla.

Na rozdíl od Plzně a Prahy nebylo zatím zlevněno maso ani na severu Čech. Všechny masné závody však se zemědělskými podniky o snížení nákupních cen skotu jednají, protože chtějí prodávat levněji. Dodavatelé jatečných zvířat však tvrdí, že nižší prodejní ceny by poškodily jejich ekonomiku. Jako první však prorazil tuto bariéru Masný průmysl v Roudnici nad Labem. Vyloučil „na-

Poprvé v historii lokomotiv Škoda projevili zájem o pivoňská trakční vozidla Norové. Pláň navštívila delegace norských železnic v čele s generálním ředitelem panem T. Lindholtem, aby se informovala o možnosti exportu elektrických lokomotiv s okřídleným šípem do tohoto severního státu. Soukromý hotel z několika vládní vil v Ústí nad Labem vyhovoval bývalý mechanikátor ústeckého statku V. Payer s manželkou. Pýřat hotel Payer má sedm komfortních pokojů s 12 lážky.

JE TAM TAKY VÍCE VOLO!

řikající“ a dohodl se s těmi, kteří myslí pružněji. Výsledkem společného jednání je, že Masný průmysl Roudnice nad Labem bude okamžitě nakupovat od osmi největších chovatelů hovězího dobytka maso o 2,20 korun levněji za kilogram v živé váze. Na Lounsku hodlá masokombinát postupovat obdobně. Předběžně s tímto poklesem cen jsou smířeni JZD Hlívce, Dobroměřice, Hříškov a Vrbno nad Lesy.

BYLI JSOU A BUDOU TO FAKTICKY!

Was geschieht in Irak? Wird aus dem Überfall auf Kuwait ein Krieg? Die elf wichtigsten Fragen beantwortet Nahost-Experte Peter M. Ranke.

■ Kann man den Irak total blockieren?

Ja. Wenn sich die Nachbarländer wie Saudi-Arabien, Syrien, Jordanien, Türkei und der Iran einig sind. Die Autobahn vom jordanischen Hafen Akaba nach Bagdad ist allerdings offen. Um Bagdad zu versorgen, müßten täglich über 9000 Lkw mit Lebensmitteln und Ersatzteilen über diese Straße fahren. Unmöglich. Die Öl-Pipelines sind jetzt schon dicht.

Thema des Tages

■ Wenn Saddam Hussein angreift – wann?

Es kann in jeder Sekunde passieren. Durch die Blockade fühlt Saddam Hussein sich angegriffen. Er wird bald schießen.

■ Wenn er angreift – wen?

... wenn er Iran angreift, würden Kämpfe an der gesamten Front wie im 8-Jahres-Krieg von 1980 bis 1988 ausbrechen. Der Fall ist unwahrscheinlich.

■ ... wenn er die Türkei angreift,

ruft das die NATO auf den Plan. Auch die Bundeswehr müßte militärisch eingreifen. Die Türkei hat Armee und Luftwaffe mobilisiert, läßt keinen Nachschub nach Irak durch.

■ ... wenn Syrien angreift?

Syrien kann sich selbst verteidigen, dennoch wird Moskau Damaskus helfen.

■ ... wenn er Jordanien angreift?

König Hussein unterstützt Irak. Sollten irakische Truppen nach Jordanien verlegt werden, sind Israels Grenzen gefährdet. Israel würde sofort losschlagen.

■ ... wenn er Saudi-Arabien angreift?

Dann würde sofort die Internationale Streitmacht zurückschlagen. Bagdad würde bombardiert. Möglich ist der Einsatz taktischer Atomwaffen von Bord der Flugzeugträger.

■ ... wenn Israel angreift?

Israels Luftwaffe hat Fünf-Minuten-Bereitschaft, würde sofort zum Einsatz gegen Munitions- und Gasfabriken starten. Großer Nahost-Krieg, die USA müßten eingreifen.

■ Wieviele Tote gibt es, wenn er Giftgas einsetzt?

Hunderttausende, wenn nicht Millionen unter der Zivilbevölkerung. Israel verteilt schon Gasmasken.

■ Warum befreit der Westen Kuwait nicht?

Er hatte bis vor kurzem keine Truppen in der Region. Jetzt könnte eine Befrei-

ung nur durch Kriegserfolge.

■ Benzin bald zwei Mark, Heizöl eine Mark?

Nein – abwarten. Die Preistreiber der Multis durchkreuzen. Der Heizölpreis fällt bereits, liegt mit rund 50 Mark je 100 Liter unter dem Preis bei Beginn der Golfkrise. Wir sind jetzt nicht mehr so abhängig vom Araber-Öl wie bei der Ölkrise 1973. Unser Öl kommt fast zu 30 Prozent aus der Nordsee. Vom Irak und Kuwait zusammen bezogen wir nicht mal drei Prozent unseres Öls.

Je svoboda projevu ohrožena?

Léta kupuji pro naši malou osetřovou tiskárnu, kterou jsme nyní rozšířenou o další stroje včlenovali do Československa, papír u jedné velkoobchodní firmy ve Wiesbadenu. Porovnával jsem si ceny a potvrdil mi to i článek ve zdejšímu Frankfurter Rundschau, ceny v Československu za papír (přes velké polomy, kdy jdou ceny ve světě dolů) dosáhly světové špičky. Dnes koupím i ve vekselském kursu 1:20 v Německu papír levněji než v Československu a to nemluvíme o kvalitě, v balících je papír opravdu bílý, ne našedlý, a každý list má stejnou tloušťku i velikost. A to se má přijít od ledna cena za papír v Československu ještě zvýšit. Půjde to tak daleko, že všechny opoziční listy zmizí a opět bude jen jeden list, největší a nejčtenější, ne sice již stranický, jako spíše bráskovský? A podobně je tomu i s poštou. Poštovné na Západ bylo za komunistů uměle zvýšeno, aby lidé moc kontaktů neudržovali, dnes má Československo nejen nejvyšší poštovné, ale dokonce neroluje se ani mezi dopisy a tiskopisy. Čekají vás zlaté řasy, nebude z čeho číst, nebude na co psát...

Václav Hora, Frankfurt /M.

VENOUS SE ZLOBÍ...

Australská firma Robotron Pty Ltd., jejíž zakladatelem je brněnský rodák Milan Hudeček, dodá už letos v říjnu prostřednictvím Kanceláří českých strojů v Brně prvních 250 přenosných počítačů pro slepce „Eureka A4“.

na blesková akce. Obchodníci s „horkým zbožím“ byli zadrženi a umístěni do vazby. Dalšími seřazenými bylo zjištěno, že zbraně pocházely z jedné z povolání, který zbraně a munici odzbrojených samopalů bylo devět zástupců. Jeden se podařilo obchodníkům prodat neznámému cizinci v Olomouci za 350 000 italských lir.

Přinesli mu 9 samopalů vzor 26 s bohatou zásobou střeliva a požadovali za ně, aby jim „horké zboží“ prodal. Muž neváhal, vzal si vzorek nabízeného artikulu s tím, že jde o sbírku kúpe. Záležitost však oznámil na nejbližším oddělení VB. Vzhledem k tomu, že „v péči“ hostů zůstala družka oznamovatele, byl povolán útvar rychlého nasazení a provede-

cenovými úpravami. Zanedbatelná není ani rekreace Pražanů mimo hlavní město a Středočeský kraj. O skutečném stavu na trhu mlékárenských výrobků bude možné udelet představu pravděpodobně až v září.

„Horké zboží“: samopaly

(ČR): Podivní obchodníci navštívili začátkem srpna občane z Prahy 10.

Za zavřenými dveřmi

Jednání představitelů vlád: nic není jistého 9.8.90

(Čtk): Za zavřenými dveřmi začalo včera krátce po poledni v Trenčianských Teplicích dvoudenní setkání představitelů federální a obou národních vlád.

Podle nejmenovaných zdrojů se ho pravděpodobně účastní předsedové vlád České republiky a Slovenské republiky Petr Pithart a Vladimír Mečiar, místopředsedové federální vlády Pavel Rychetský a Václav Valeš a další osobnosti. Není vyloučeno, že setkání byl přítomni i čs. premiér

Marján Čalfa a poradce prezidenta republiky Jiří Krizán.

O obsahu rozhovorů nebylo včera večer nic známo. Předpokládá se však, že vedoucí představitelé všech tří vlád se věnují problematice příštího státoprávního uspořádání v Československu.

Po skončení jednání se má dnes uskutečnit tisková konference.

COTAR ALI VYPOTI!

Legionärskrankheit in der Kur?

KÖLN, 14. August (AP). Zehntausende von Kurgästen, die jedes Jahr im Interesse ihrer Gesundheit Inhalationskammern in Kurkliniken besuchen, riskieren nach einem Bericht des ARD-Fernsehmagazins „Monitor“ eine Infektion mit der lebensgefährlichen Legionärskrankheit. In einem am Dienstag vom Westdeutschen Rundfunk in Köln veröffentlichten Bericht des Magazins heißt es, in den Inhalationsräumen vieler Kurbetriebe konzentrierten sich die Erreger dieser oft tödlich verlaufenden Lungenentzündung. Jahr für Jahr sterben nach Informationen von „Monitor“ in der Bundesrepublik rund 2000 Menschen an der Legionärskrankheit.

Die Erreger der Krankheit, die sogenannten Legionellen, kommen in fast allen Oberflächengewässern vor. Bedrohlich werden sie jedoch erst, wenn sie in die Lunge gelangen. Genau diese Gefahr besteht laut „Monitor“ in den Inhalationskammern.

„Monitor“ zufolge haben viele Krankenhäuser Inhalationskammern wegen der Infektionsgefahr bereits ganz abgeschafft. Dort werde mit hygienisch einwandfreien Einzelgeräten therapiert.

Botičky v podprsence

(Čtk): Kolem 1500 sovětských turistů obdává denně na hraničním přechodu ve Vyšném Německém. I když jejich počet v posledním období poklesl, neodráželo se to v celcích a dvířkových přestupcích. Snahou je vyvážit z ČSFR zejména elektroniku, osazení a potraviny. Není vzácností, kdy celníci zadržují za měsíce zboží v hodnotě 200 000–400 000 korun. Ani o kontraverze s osvětlením výměnou názorů není nouze. O vyna- lézavosti turistů svědčí například unárodně přepravené na vnější straně blatníku, nebo dětské botičky v podprsence. Protože českosloven- ských korún je v sovětských směr- ních málo, cestují Sověti přes naše území především do Polska, kam vy- váží lihoviny. Při zpátečních ces- tách se stává, že turista nemůže předložit doklad o původu konver- tibilní měny, což svědčí o jejím ná- kupu od veksalů. Od 10 srpna bu- dou k nám sovětské občane cestovat jen na pas, čímž zřejmě počet turis- tů opět poklesne.

Dolar opět klesá 9.8.90

(par): Nové turistické kursy prodeje valut platí již ode dneška. Největší pohyb zaznamenal kurs amerického dolaru, když klesl o celé jedno procento. 1 US dolar nyní dostane- te za 29,60 Kčs. Všechny ostatní námi sledované kursy nepatrně stoupily. Francouzský frank je nyní k máni za 5,53 Kčs (+0,4 %), tisíc italských lir za 25,34 Kčs (+0,5 %), německá marka za 18,56 Kčs (+0,5 proc.), rakouský šilink za 2,64 Kčs

(+0,6 %), švýcarský frank za 21,85 Kčs (+0,2 %) a britská libra za 54,91 Kčs (+0,7 %).

Mléčná krize nehrozí?

(Čtk): Odbyt mlékárenských výrobků s. p. Laktos Praha po nedávném zvýšení jejich ceny dosti poklesl. Ve srovnání s červencem loňského roku se snížila poptávka u másla na 80 procent, sýrů 85 procent a konzumního mléka 93 procent. Vůbec nejmenší zájem obchodu byl o nákup tvaro-

kárenského sortimentu má vliv pouze zvýšení cen. V řadě případů to může být i malá odvěta obchodu, který z obavy, že se zboží neprodá, požaduje od výrobce menší množství. Odra- zít se tu mohla nákupní břečka před-

Aorta. Häufige Erkrankungen: Klappenschwäche, Klappenverengung. Ursache: bakterielle Entzündungen. Oft durch vereiterte Zähne oder Mandeln. Symptome: Atemnot, Schwindel. Behandlung: Klappenersatz

Lungenarterie. Häufige Erkrankung: Blutrückstau durch Klappenfehler. Symptom: starke Atemnot. Meist angeboten. Behandlung: Klappenersatz

Herzkammern. Häufige Erkrankung: Herzmuskelschwäche, Herzmuskelentzündung. Ursache: Bakterien oder Viren. Besonders, wenn die Abwehr nicht funktioniert. Symptome: schnell ermüdet, kurzatmig. Behandlung: Antibiotika, herzstärkende Medikamente

Sinusknoten. Häufigste Erkrankung: Rhythmusstörungen. Ursachen: Herzmuskelschäden durch Nikotin, Bluthochdruck, Cholesterin. Behandlung: Medikamente, Herzschrittmacher

Herzkranzarterie. Häufige Erkrankung: Verengung durch Kalk, Cholesterin. Infarkt droht. Symptome: oft Herzschmerzen. Ursachen: zuviel Fett, Nikotin. Behandlung: Medikamente, Bypass

Die 5 Schwachstellen des Herzens

Diagnose: Herztod. Manchmal kommt er wie ein Blitz aus heiterem Himmel. Oft geht ihm ein langes Leiden voraus. 460 000 Deutsche starben im vergangenen Jahr an Herz-Kreislauf-Erkrankungen. So viele, wie Nürnberg Einwohner hat.

Doch viele Herzerkrankungen sind vermeidbar, sagt Professor Walter Bleifeld, Herzspezialist von der Universität Hamburg. Mit

einer gesünderen Lebensweise, vor allem durch Verzicht auf zuviel Fett und Nikotin, kann man sich davor schützen.

Aber die Ermahnungen der Ärzte werden immer noch von vielen Menschen überhört. Und auch ihre Empfehlungen:

- Viel Obst und Gemüse essen.
- Sich nach Straßensituationen entspannen.
- Am Feierabend für Be-

Ein Lehr-Modell des Herzens für Medizinstudenten vom Rücken her betrachtet. Zur besseren Orientierung ist die rechte Herzseite blau, die linke rot

wegung sorgen mit Spaziergängen, Joggen und Tennis.

Das Herz, unser wichtigstes Organ, ist zwar strapazierfähig, aber allzu viele Gesundheitssünden hält es doch nicht aus. Gefährdet ist das Herz vor allem an diesen Schwachstellen:

● **Die Herzkammern:** Durch Bakterien oder Viren einer nicht auskurierten Grippe kann eine Herzmuskelerkrankung entstehen. **Symptome:** Herzschmerzen, Fieber, Atemnot. **Behandlung:** Antibiotika. Ebenso gefährlich ist eine **Herzmuskelschwäche**, die oft durch Nikotin, seelischen oder körperlichen Stress entsteht.

● **Der Sinusknoten:** Die Schaltzentrale für den Rhythmus des Herzschlags. Störungen durch

zuviel Aufregung, Stress, Nikotinmissbrauch oder Viruskrankheiten. **Symptome:** Zu langsamer, zu schneller oder unregelmäßiger Herzschlag. **Behandlung:** Medikamente, Herzschrittmacher.

● **Die Lungenarterie:** Durch Herzklappenfehler, die oft angeboren sind, aber auch durch falsche Lebensweise entstehen können, kommt es zum Blutrückstau in der Lungenarterie. **Symptome:** Starke Atemnot. **Behandlung:** Neue Herzklappe.

● **Die Aorta:** Durch die größte Schlagader werden pro Minute 5 Liter Blut durch den Körper gepumpt. Ist die Aortenklappe zu eng oder zu weit (oft durch Entzündungen), kommt es zu Atemnot, Schwindel und Blutdruckabfall. **Behandlung:** Klappenersatz.

Doch die meisten Herzleiden lassen sich vermeiden, wenn man folgende Regeln beachtet:

● **Kein oder nur wenig Nikotin** ● **Viel Bewegung**, wie Radfahren, Joggen, Tennis ● **Stress** möglichst vermeiden ● **Viel Eiweiß und Vitamine**, wenig Fett und Kohlenhydrate ● **Magnesium**, Knoblauch schützen das Herz ● **Jedes Jahr zum Gesundheits-Check.**

Abends joggen ist gesünder

Beim Joggen am Morgen bist die Gefahr einer Herzattacke durch Überanstrengung sehr viel größer als am Nachmittag oder Abend – warnt der japanische Professor Junichi Hayashi von der Kyorin-Universität in Tokio. Denn nach dem Aufsteigen und Herzfrequenz anheben, steigt das Adrenalin aus dem Blut. Das macht den Kreislauf bei großer körperlicher Anstrengung anfälliger.

Mit Eigenblut ist der Heuschnupfen weg

Zwanzig Jahre lang litt Elfriede W. unter Asthma. Hinzu kam eine chronische Bronchitis, die sich immer mehr verschlimmerte. Alle Behandlungen und Kuren brachten jeweils nur kurzfristige Besserungen.

Deshalb machte die Frau, auf den Rat einer Leidensgenossin hin, einen Versuch mit einer Therapie, die immer mehr Verbreitung findet:

● **Die Gegsensensibilisierung.**

Jetzt muß man sich vor einer Verwechslung hüten. Üblicherweise wird bei Allergien (Überempfindlichkeitsreaktionen) versucht, die gesteigerte Sensibilität gegenüber verschiedenen Reizstoffen durch Medikamente herabzusetzen. Diese sogenannte „Desensibilisierung“ hilft nur begrenzt, kann aber erhebliche Nebenwirkungen haben, wie

ich letzte Woche schrieb.

Die **Gegsensibilisierung** hingegen zeichnet sich dadurch aus, daß niemals ernsthafte Zwischenfälle aufgetreten sind.

Bei Elfriede W. wurde das Verfahren mit der Gabe von Organextrakten kombiniert. Schon nach wenigen Wochen waren die Symptome um rund 80 Prozent vermindert. Eine Wiederholung der Behandlung nach einem halben Jahr hatte den Erfolg, daß heute kaum noch einmal Beschwerden auftreten.

Daß es sich dabei um keinen Einzelfall handelt, geht aus einer Veröffentlichung des Hamburger Bakteriologen Prof. F. Heiss hervor. Danach sind von 170 Patienten mit Asthma 141, das sind 83 Prozent, erfolgreich behandelt worden.

● **Noch** eindrucksvoller sind andere Ergebnisse.

Bei Allergien der Haut traten – trotz neuerlichem Kontakt mit dem Reizstoff – bei 235 von 270 Patienten keine Überempfindlichkeitsreaktionen mehr auf, eine Erfolgsquote von 87 Prozent. Und von 745 Heuschnupfenpatienten sind gar 691 ihre Allergie losgeworden – also rund 93 Prozent!

Man muß sich bewußt machen, mit welcher einfachen Basismethode dieser Erfolg erreicht wird: Man nimmt dem Patienten Blut ab, das nach chemischer Verfälschung in hohen Verdünnungen wieder eingespritzt wird. Es kann auch eingenommen oder inhaliert werden, nur dauert die Therapie dann länger.

Die Wirksamkeit beruht darauf, daß der Organismus gegen Reizstoffe (Allergene) Antikörper bildet, die auch sein eigenes Gewebe angreifen. Aber weil er sie selber erzeugt hat, kann er die Gefahr nicht erkennen. Erst wenn das Blut künstlich „markiert“ wieder in den Körper gelangt, antwortet dieser mit einer „Gegenreaktion“, der Gegsensensibilisierung gegen die Antikörper, womit die Heilung beginnt.

Ein weiterer Vorteil dieser „alternativen Waffe“ gegen Allergien: Tests auf einzelne Reiz- und Schadstoffe sind nicht mehr nötig. Denn mit dem Patientenblut werden alle Krankheitsfaktoren erfaßt.

VE STREŠOVICKE VOJENKE
METROCNICI U PRALJE TO
APLIKOVALI UŠ PRED 40 RO-
KA A RIVALI TOHU „AUTO-
VA KČINA“ NA VOJAVATELI
DRENY TO TAKY S OŠEČENY
VYZKOUŽELI... OBŽALUJŮ

Leichter atmen mit Senf

Im Senf enthaltene Öle machen das Atmen bei akutem Husten leichter. Am besten, man trinkt abends eine Tasse Bouillon, in die zwei Teelöffel Gewürzsenf gerührt werden – rät Dr. Walther Zimmermann, Arzt für Naturheilkunde aus München. Auch asthmatische Atemnot kann damit oft gelindert werden.

PRI FUZUNKULOZE, HORDEOLU (JEČME ZRNO)
A DALŠICH HMIS. ZÁNETL. PROCESCH...

Kleine Narbe, weniger Risiko

Je kleiner die Narbe einer Brustkrebsoperation, desto geringer ist die Gefahr eines Rückfalls – erklärt Professor Fritz Beller, Universität von Iowa (USA). Denn oft bildet sich im Gewebe der Operationsnarbe neuer Krebs. Die Vorstellung, daß Rückfälle durch möglichst großflächige Entfernung von Brustgewebe eher vermindert würden, muß nach den Untersuchungen des Professors endgültig zu den Akten gelegt werden.

Kalk beugt Pickeln vor

Täglich zwei Kalktabletten mit jeweils 0,5 Gramm Kalzium können Sonnenallergien wie Hautausschläge, Hitzepickel oder die sogenannte Mallorcaakne verhindern – berichtet das Fachblatt „Fortschritte der Medizin“. Mit der Kalziumaufnahme muß mindestens drei Tage vor dem Sonnenurlaub begon-

nen werden. Der Allergieschutz durch Kalzium wird noch verbessert, wenn zusätzlich UVA-abschirmende Sonnenschutzmittel (Drogerie, Apotheke) verwendet werden.

Ozon – 6 Millionen leiden

Bonn – Rund 10 % der Bundesbürger reagieren empfindlich auf Ozon. Das teilte die Bundesregierung auf Anfrage der Grünen mit. Konzentrationen von 240 Mikrogramm Ozon pro Kubikmeter Luft führten bei diesen Personen zur Verminderung der Lungenfunktion um 10 bis 20 %.

Niere geraubt!

Langsam schlendern Luise (39) und Walter Jansen (42*) über einen Istanbul-Basar. Fremdartige Gerüche, fremdartige Musik, Stimmengewirr. „Ist der nicht schön?“ Begeistert zeigt die 39-jährige Urlauberin aus Ahrensburg auf einen farbenprächtigen Teppich. Um sie herum drängen sich Menschen. Sie bemerkt nicht, wie zwei Männer sich auf ihren Mann stürzen, ihn mit einem chloroformgetränkten Lappen betäuben und fortschleppen. Erst als sie keine Antwort kriegt, entdeckt sie, daß ihr Mann verschwunden ist. Noch am gleichen Tag landet er auf dem Operationstisch skrupelloser Ärzte, die mit den Organen von Touristen hemmungslos Geschäfte machen.

Das war vor vier Monaten. Mit Grauen erinnert sich Luise Jansen an diesen Tag: „Ich habe gerufen und gerufen, gesucht, bin von einem Stand zum anderen gelaufen.“ Von Walter keine Spur. Meine letzte Hoffnung: Vielleicht ist er in unser Hotel zurückgekehrt. Am Abend geht Luise Jansen zur Polizei, erstattet Vermissenanzeige. „So etwas kommt häufiger vor“, sagen die Polizisten. „Ihr Mann taucht schon wieder auf. Halten Sie sich in den nächsten Tagen in der Nähe des Ortes auf, wo Sie zuletzt zusammen waren.“

Tag für Tag läuft die

39-jährige zum Basar. Sie starrt in die vielen fremden Gesichter, die vorbeiziehen. Erschöpft und resigniert kehrt sie abends in ihr Hotel zurück. Nächte des Bangens und Hoffens auf den nächsten Tag. Am sechsten geht Luise Jansen wieder zum Basar. Dort, wo sie den Teppich gesehen hatte, liegt an eine Mülltonne gelehnt ein Mann im Straßenstaub. Unrasiert, schmutzig, abgemagert. Es ist Walter Jansen.

Seine Frau läßt ihn in ein Istanbul-Krankenhaus bringen, wo Ärzte eine frische zehn Zentimeter lange, Operationsnarbe in der Lende entdecken. Eine Röntgenuntersuchung ergibt: ihm fehlt die linke Niere!

Walter und Luise Jansen sind wieder in Deutschland. Gemeinsam versuchen sie die schrecklichen Geschehnisse in der Türkei zu vergessen. „Ich habe Gedächtnislücken, kann mich an kaum etwas erinnern“, sagt der Bankangestellte.

PS: Das Schicksal von Walter Jansen in der Türkei ist kein Einzelfall. Skrupellose englische Ärzte klauen Nieren, verdienen damit Hunderttausende. Nierenkranke Patienten dürfen in England ab dem 60. Lebensjahr nicht mehr an die Dialyse. Wer in diesem Alter an Nierenversagen erkrankt, hat kaum eine Überlebenschance. Es sei denn, er kauft sich eine Niere...

Export nebo snížení cen masa?

Hroží nám ztráta čtyř set sedmdesáti miliónů korun? Budeme nuceni zastavit výrobu? Zvýšení cen po travin se projevílo tak, že v součas-

naše poznámka

nosti máme ve státech navc kolem 30 000 kusů skotu, ve skotdech 15 000 tun hovězího masa a 5000 tun masa vepřového. Hrozící ztráta se dá vyčíslit částkou 470 miliónů korun. Skladování nebo export je minúsové. Jak dále? Minulý týden dospělo sedm ministrů k jednoznačnému závěru, jak vyřešit přebytek masa, mléčných výrobků a moštů. Jedinou cestou se zdá být přechod na polybilné smlouvy ceny, řízené pouze nabídkou a poptávkou. Ministr Klaus uvedl, že vyhlášené ceny jsou maximální. Znamená to, že výrobní i obchodní organizace se mohou od těchto cen uchýlit směrem dolů. Za účelem jednání u smluvních cenách se ve středu sešli na minister-

stvu obchodu vybraní ekonomičtí odborníci, kteří dohodli změnu způsobu oběhu dokladů, účetnictví a dalších nezbytných úprav, které by směřovaly k realizaci nového systému. Avšak podle vyjádření zástupců ředitelů odborných obchodní politiky ministerstva obchodu ČR, ing. Hany Turečkové, stojí před zavedením smluvních cen značná překážka — současné nedokonalé předpisy, obsahující prvky centralismu. Proto bylo federální ministerstvo financí požádáno o výklad ustanovení cenové vyhlášky. Kdy ke snížení cen masa, mléčných výrobků a moštů dojde, závisí tedy na vyjádření ministerstva financí. V praxi to znamená, aby o výši cen mohly jednotlivé obchodní organizace jednat s jednotlivými dodavateli. Druhou alternativou, jak se vyrovnat s daným problémem, je export. Ten je ovšem z pohledu vnitřních československých cen neefektivní. Máme-li věřit slovům ministrů Klause a Dlouhého, pak by ztráty zemědělských podniků hradil stát. Bylo prý zahájeno i kontraktace jednání o vývozu přebytku do Turecka. Pochopitelně ceny, za které budeme schopni do zahraničí prodávat, budou výrazně nižší než ceny na trhu domácím. Bude tedy export sloužit pouze jako ventil v současné tísnové situaci? Což neumíme prodávat do zahraničí efektivně? Na tyto otázky nám snad odpoví jednání příštěho dno.

(IL)

Hussein Saddam Triebltät des Terrors

hier, Ceausescu, jetzt Hussein Saddam al-Takriti... Wannsinige? Die Antwort wäre zu einfach Der Diktator des Irak der Massenmörder, der letzte Woche Kuwait überfiel, ist nicht Opfer einer Krankheit sondern Täter mit krankhaft

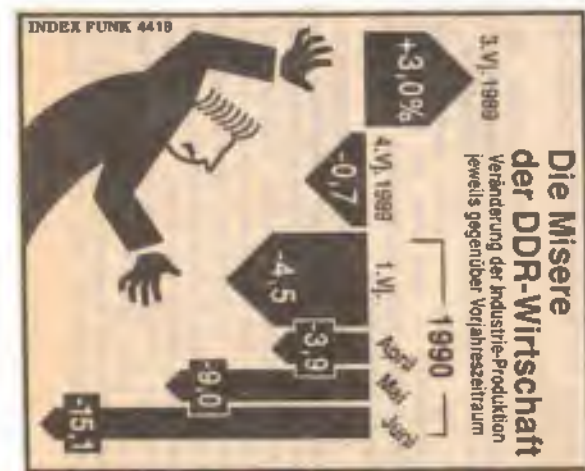
übersteigerten Trie- ben. Daten: Sein Vater (armer Bauer) starb früh, ein Onkel adoptierte den Jungen Mit neun der erste Schultag — mit einer Pistole am Gürtel. Selbstdarstellungslieb. Dann ein Schlag: Mit 16 von der Militärakademie abgelehnt — zu dumm. Da bewaffnet er sich bis an die Zähne und geht in den Untergrund Mit Mühe moget er sich durchs Jura-Studium, erzwingt das Diplom mit Wafften, flankiert von vier schießenden Bodyguards. Drei Jahre später Hochzeit mit der Tochter seines Vormunds (als der dagegen ist, vergiftet er ihn). Seine Frau (!) kriegt keine Kinder. Er flüchtet in perversem Sex. Der Versager sucht Bestätigung, nimmt eine zweite Frau, kriegt fünf Kinder und verbietet Verhütungsmittel per Todesstrafe. Später macht es ihm Ver- gnügen, Kinder zu Tode zu foltern. Seine Machtpolitik: 1979 wird er Präsident, kauft wahns Wafften, Gift, Raketen, lebt in einem Palast mit 20 Schlafzimmer, hat 200 Designer-Anzüge und

Nach Unfall: Spritze gegen Lähmung

Schwere Lähmungen nach Unfällen mit Rückenmarks-Verletzungen können jetzt erstmals mit einem Medikament gebessert werden. Der Wirkstoff Methylprednisolon (in den Medikamenten „Medrate“ und „Urbason“) muß innerhalb von 8 Stunden nach der Verletzung in hoher Dosierung gespritzt werden. Das kann Patienten vor dem Rollstuhl bewahren. Es verhindert den Zerfall der Rückenmarks-Zellen, verbessert die Durchblutung im verletzten Bereich des Rückenmarks.

Heuschnupfen in 30 Minuten weg

Ein neues Medikament hilft gegen Heuschnupfen: Das rezeptpflichtige „Lisono“, das den Wirkstoff Loratadin enthält, lindert in 30 Minuten Schnupfen, Nies-Anfälle und Augenreiz. Auch Autofahrer können das Mittel unbedenklich nehmen. Weder Reaktionsfähigkeit noch Auffassungsvermögen werden gemindert. Die Wirkung beruht auf einer Hemmung des Gewebshormons Histamin, das Heuschnupfen verursacht. Eine Tablette wirkt 24 Stunden.

Grenze für Roma geschlossen

PRAG, 13. August (Reuter). Im tschechoslowakischen Grenzort Tetschen (Decin) halten sich einer Meldung der tschechoslowakischen Nachrichtenagentur CTK seit dem Wochenende zahlreiche rumänische Roma auf, denen die DDR die Einreise verweigert. Die DDR-Grenzbeamten hätten mehr als 200 Roma am Wochenende die Einreise in die DDR verboten, meldete CTK am Montag.

Die DDR-Grenzbeamten ließen keine Rumänen mehr ohne eine Einladung ins

Land. Alle nun in Tetschen festsitzenden Roma seien mit dem Zug über Ungarn in die CSFR gekommen und wollten in die DDR weiterreisen.

Strom aus Bayern für die CSFR

Die CSFR und das Bayernwerk haben ihre Zusammenarbeit vertieft. Sie vereinbarten den Bau einer Gleichstromkurzkupplung in Etzenricht (Oberpfalz). Dieses Projekt soll von Ende 1992 an den direkten Stromaustausch zwischen Bayern und der Tschechoslowakei ermöglichen. Die Kosten für die Kurzkupplung und

eine neu zu errichtende Höchstspannungsleitung betragen über 300 Millionen Mark. Davon übernimmt das Bayernwerk gut 200 Millionen.

Brandgefahr beim Kat

München — Fahrer von Katalysator-Autos sollten ihre Wagen nach längerer Fahrt nicht in der Nähe von Wiesen oder Wäldern, sondern auf festem, trockenem Untergrund parken, rät der Deutsche Touring Automobil Club (DTC). Grund: Die erhitzten Katalysatoren können Brände verursachen.

Höflich, aber feige?

LONDON, 13. August (AFP). Von allen Europäern haben die Briten den besten Sinn für Humor, verlieren ihn aber häufig im Lauf des Gesprächs. Das wird jedenfalls in einer Studie über die Charaktereigenschaften und Gewohnheiten der Europäer behauptet, die in der Septemberausgabe der britischen Zeitschrift „Company“ erscheinen wird. Den Franzosen und Italienern wird in der Studie zugestanden, daß sie Stil haben, sie seien aber häufig selbstgefällig und egozentrisch. Die Deutschen seien höflich, aber ein bißchen feige. Die Spanier hingegen zeigten sich charmant und energisch. Dem Magazin zufolge denken die Dänen, daß „sexuelle Beziehungen nicht hygienisch sind, und suchen Austreten, um sie zu vermeiden“.

Zehn Millionen Jahre alte Knochenfragmente

Die mit zehn Millionen Jahren ältesten Knochen menschlicher Vorfahren gefunden zu haben. Es handele sich um Gehirnsknochen eines männlichen Wesens mit fast vollständigem Gebiß, berichtete das britische Wissenschaftsmagazin „Nature“. Der amerikanische Professor Alan Walker von der Johns Hopkins School of Medicine in Baltimore hält das Schädel-fragment für ein wichtiges Bindeglied in der menschlichen Entwicklungsreihe. Die Knochen sind in Mazedonien ausgegraben worden.

Als bisher ältester Fund gilt der Voremsch Australopithecus, dessen Alter auf über vier Millionen Jahre geschätzt wird. Fossile Reste von Tieren, die gemeinsame Vorfahren von Affen und Menschen sein sollen, werden auf 12 bis 14 Millionen Jahre geschätzt.

Urychlené řešit problém odhvy hovězího masa v souvislosti s nedávným zvýšením jeho ceny bylo cílem jednání vedoucích představitelů státního podniku Masný průmysl v Praze-Pisnici a více než šedesáti zemědělských podniků v České republice. Podle informací by zemědělci měli přistoupit na zhruba 10 až 15procentní snížení nákupních cen hovězího skotu. Předpokládá to však následnou dohodu s odděratelskými organizacemi obchodu o snížení maloobchodních cen hovězího masa, které měl všera projednat ředitel Masného průmyslu Písnice. V případě, že obchod bude s předem dohodnutým snížením cen souhlasit, dojde v pondělí k informacím všech výrobců masa v České republice. Ti se budou moci individuálně rozhodnout, jak dále postupovat.

Iniciativa písnického státního podniku je jedním z pokusů urychleně řešit situaci v odhvu hovězího masa podle aktuálních podmínek trhu.

Abwarten und Tee trinken

COLOMBO, 9. August (AP). Wenigstens um den Teenachschieb brauchen sich die Iraker keine Sorgen zu machen. Wie der stellvertretende Verteidigungsminister Sri Lankas, Ranjaan Wijeratne, am Donnerstag in Colombo mitteilte, wird sein Land sich nicht an dem zu Wochenbeginn vom Weitsicherheitsrat gegen Irak verhängten Handelsboykott beteiligen. „Wir sind ein armes Land, und wir müssen unseren Tee weiter pflücken und verkaufen“, sagte Wijeratne. Sanktionen seien etwas für reiche Länder, aber Sri Lanka könne es sich nicht leisten, den Export einfach einzustellen.

Lék pro srdcaře

(čtk): Aktivní látku atenol pro čs. licenční výrobu nového léku proti vysokému krevnímu tlaku a srdečním chorobám bude dodávat Lachemě Brno významná britská firma ICI Pharmaceuticals. První dodávka atenolu přijde z Velké Británie koncem října a ještě letos by měli dostat nemocní lidé v ČSR čtyři milióny tablet pod názvem Tenormin. Podle zatím nejobsáhlejší smlouvy firmy ICI se zemí do tří let vzroste výroba Tenorminu v brněnské Lachemě na 15 až 20 miliónů tablet ročně.

MOHLI KOUPIŤ LEPŠÍ MARKETING
DŘEVOHU ZNAČKA

Borůvkový rekord

(zh): Jednota Jindřichův Hradec udělala ve středu tečku za letošním výkumem borůvek. Do jejich sběren donesli sběrači 209 tun těchto žádaných lesních plodů, což představuje rekord uplynulého desetiletí. V čerstvém stavu bylo v koších odvezeno do SRN 80 tun tohoto černého zlatá jihočeských lesů, 17 tun převzaly ke zpracování mrazicíny v Blatné a zbývající množství závody Frutý a další zpracovatelé.

Bleuberry Hill...

Sowjetbürger dürfen Firmen gründen

Sowjetbürger dürfen einem Regierungsbeschluss zufolge Privatbetriebe mit bis zu 200 Beschäftigten gründen, berichtet die Nachrichtenagentur TASS. Das soll helfen, die Ökonomie marktwirtschaftliche umzustrukturieren.

..HLAVNĚ DALŠÍ BODELY!

Terorista stále v Praze? 3. 8.

(čtk): Včera odpoledne došlo v Praze 4 na Hostivarské nádrži k výbuchu dosud neznámé trhavin v náloži. V těchto okamžicích Kriminální služba provádí setření o druhu výbušniny, byly také nalezeny busovací zařízení. Podle předběžného ohledání místa je pravděpodobné, že nálož je shodná s náloží na Staroměstském náměstí. Výbuch způsobil dvě lehká zranění, která si naštěstí nevyžádala ani lékařského ošetření.

PODEZÍVAVÝ VOJ. SBĚHA...

Konec Společnosti

(čtk): Osobní tajemník prezidenta ČSR Václava Havla Vladimír Hanzel zasílá ČTK následující sdělení: V bro. žurnál Spektrum 90, vydané nakladatelstvím Spektrum ve vydavatelství Naše vojsko, je pod číslem 262 uvedena „Společnost Václava Havla“. Tato společnost nebyla poskytnuta registrace MV ČR, neboť kromě jiných náležitostí chyběl v její žádosti souhlas V. Havla. Společnost tedy přestala existovat.

Budeme se sčítat

(čtk): V příštím roce, počátkem března, se znovu po deseti letech uskuteční v celé ČSR sčítání lidí, domů a bytů. Protože nejde o žádnou jednoduchou akci, připravují se na ní národní výbory všech stupňů již nyní. Konají školení členů sčítacích komisí, rozestávají se do jednotlivých míst potřebné statistické listy. V nich budeme vyplňovat nejen základní údaje o sobě, ale i například stáří a stav domů a bytů, v nichž žijeme, vybavenost domácnosti a podobně.

NUR SCHAFF LASSEN SICH ZÄHLEN...

Metternich v kasinu

(čtk): Nové kasino v Mariánských Lázních slavnostně otevřel S. D. Alfons Fürst von Metternich-Winneburg, který v blízkém zámku Kynžvart prožil své mládí. Na základě příkladné spolupráce mezi firmou CI-Consulting Marketing GMBH bylo umožněno zahájení provozu. Studie firmy plánuje další joint-ventures pro rozvoj a výstavbu lázeňských zařízení, hotelnictví, gastronomie a dopravy i přizpůsobení infrastruktury. Cílem je zrekonstruovat Mariánské Lázně na mezinárodní úrovni. Hráte se bude na dvou stolech francouzská ruleta, na dalších dvou stolech americká ruleta a na dvou stolech karetní hra „Black Jack“. Za dva týdny bude možno provozovat též tzv. „malou hru“ u hracích automatů. Žetony se budou kupovat nejen za devízy, ale, což je novinka, i za československou měnu. Nejvyšší sázka je pět západoněmeckých marek nebo 50 Kčs.

ZA JEDNO PRAHDOKRA EVROPA TANČILA

Velký zájem o kasino

(čtk): I hned první den byl o nové kasino v originálně restaurovaném loveckém zámku císaře Františka Josefa I. v Mar. Lázních velký zájem. U dvou stolů francouzské rulety, dvou stolů americké rulety a na dvou stolech karetní hry „Black Jack“ se do tří hodin ráno vystřídali hráči — převážně ze SRN, ale i naši občané. Je to první kasino u nás, kde se hráči žetony mohou koupit za koruny (nejvyšší sázka je 50 Kčs) i za devízy (nejvyšší sázka je 5 západoněmeckých marek). Interhotel Cristal v Mariánských Lázních vlastní 55 procent společného podniku, firma C. I. Consulting GMBH 45 procent podílu. Investovala do jeho zřízení devět miliónů západoněmeckých marek.

..VÝCHODNÍ ÚZ. VĚSTÍM, TROUŽOU.

Jak obstojí Favorit?

(čtk): V pondělí v osm hodin ráno vystartovala na trasu dvacetikilometrového okruhu první posádka náročného vytrvalostního testu automobilů Škoda Favorit 136 LS. Během šesti dnů a šesti nocí bude po vybraném technickém okruhu zahrnujícím horské přechody, silnice vedoucí vesnicemi a městy i dálnici kroužit 20 redaktorů časopisu Stop — auto moto revue, i kolegové z jiných periodik. Cílem zkoušky je ověřit technickou způsobilost Favorita. Při každém střídání posádek doplní pohonné hmoty, a zkontrolují stav oleje a tlak vzduchu v pneumatikách, jinak se žádný servis, pokud si to nevyžádá situace v technickém stavu vozidla, dělat nebude. Všechny údaje spolu s rozsáhlou reportáží uveřejní některé z nejbližších čísel Stopu.

IT IS THE OTÁZKŮ...

Zemřel Ivan Blatný

LONDÝN: Český básník I. Blatný, označovaný zahraniční kritikou za jeden z největších jevů české moderní poezie, zemřel včera ve věku 71 let v nemocnici svatého Klimenta v britském městě Ipswich. Československo má vůči tomuto tvůrci velký dluh, jeho dílo a osud dosud čekají na zhodnocení. Blatný strávil 35 posledních let v britském hlavním městě. Jeho život a značná část talentu padly za obětí politickému vývoji v poválečném Československu a ve střední Evropě. Krátce poté, co komunisté převzali v roce 1948 v Československu moc, odjel jako člen delegace čs. spisovatelů do Anglie, odkud se na protest proti politickému vývoji doma do Prahy již nevrátil.

KDO ZE ČTENÁŘŮ O TOTO BÁSŇÍKOVÍ VĚDĚL, AŽ ZEMŘE RUKA Tisková oprava

(Londýn): Ve včerejším vydání Lidové demokracie jsme na str. 3 přinesli článek Kapitan Minařík znovu v akci? kde mimo jiné bylo uvedeno: „Tajemno obestírá i rychlý vstup čerstvého emigranta do rozhlasu Svobodná Evropa... Pomohly mu údajně přesné tajné materiály, které předal bývalému řediteli RFE Juliu Firtovi, jak uvádí, nebo spíše známost s Pavlem Pecháčkem, v té době synem dědice čs. oddělení Hlasu Ameriky?“ (ve skutečnosti Svobodná Evropa). Pan Pavel Pecháček se spojil s naší redakcí a skutečnost výše uvedenou uvedl na pravou míru. Pavla Minaříka z doby pobytu v Československu vůbec neznal a do Svobodné Evropy byl pan Pavel Pecháček přijat až po panu Pavlu Minaříkovi, nemohl mít tedy žádný podíl na jeho přijetí. Ze Svobodné Evropy pan Pavel Pecháček odešel roku 1974 do USA, tedy skoro dva roky před návratem pana Pavla Minaříka do Československa. Takže nemohl mít nic společného ani s jeho odchodem z radia Svobodná Evropa. Panu Pavlu Pecháčkovi se tímto redakce našeho listu omlouvá. Celá záležitost byla projednána s redakční poradou a vynasnažíme se, aby se podobná práce s nepřesnými fakty neopakovala.

Zemina v pohybu

(čtk): Rozsáhlý sesuv 50 mil. m² zeminy — na vnější výspěch Vltávky v Pálavěho kombinátu ve Vřesové v sokolovském okrese pokračuje. Jak sdělil zpravodaj ČTK zástupce vadochové likvidace havárie ing. J. Bláha — skluzy v tělese se pohybují od 0,8 do 1,7 metru za 24 hodin. Snažící práce pokračují v nepřetržitém provozu za obtížných klimatických podmínek. Silnice Vltávky - Lomnice je v provozu. Staví se stabilizační la více pro ochranu povrchových objektů závodů Jiří.

Složil zůstává

PRAHA (ma): V souvislosti s nedávnými porážkami Steffi Grafové (v Berlíně a Paříži se Selesovou, ve Wimbledonu s Garrisónovou) se na stránkách západoněmeckého tisku objevilo tradiční téma „Zůstane Složil v roli trenéra o Steffi“ trochu dříve než obvykle. Smlouva mezi naším trenérem a otcem Steffi není penem Grafem se každoročně na další sezónu obnovovala po závěrečném grandamovém turnaji ve Flushing Meadows. Dříve k tomu i myslí? Na tlakové po vítězství v semifinále turnaje v Torontu a Francouzskou tenisovou Grand Prix, že i v roce 1991 bude do jejího trenérem Pavel Složil. Vzápětí to potvrdil i Peter Graf.

stavení výroby v mnoha podnicích a závoděch, jak sdělil zpravodaj ČTK mluvčí ministerstva vnitra, v noci na včerejšek se na jedné z budov objevil nápis: „Rusové, máte týden na to, abyste odešli. Potom vás všechny podřezáme“.

ruských rodin. Misní vedení však odmítá jakoukoliv zinku o uprchlících a stěhování ruských hovorčích obyvatel zdůvodňuje rodinnými problémy a nespokojeností v zaměstnání. Pro katastrofální nedostatek kvalifikovaných pracovníků sil ovšem hrozí za

federace a hranit si v Mongolsku, byly staženy jednotky první ochrany a zjištění oddíl policie. Za prvních šest měsíců letošního roku se z této autonomní republiky, která má 300 000 obyvatel a jejímiž převodními obyvateli jsou Tuvinci, vystěhovalo 1500

Nebo vás podržeme

MOSKVA (čtk): Vztahy mezi původním obyvatelstvem a ruskými hovorčými občany se vyhroutily v další fási sovětského svazu — Tuvinští ASSR. Do republiky, které je součástí Ruska

Vláda proti agresi
(čtk): V souvislosti s vojenskou intervencí v Kuvajtu rozhodla vláda CSFR s okamžitou platností zaslat všechny dodávky do Irácké republiky, jež by měly vojenský charakter. Zároveň CSFR zastavuje i ostatní dodávky, které by mohly být Irákem využity pro vojenské účely.
Chargé d'affaires Irácké republiky byl povolán na FMV, kde mu byl tlumočen ostrý protest v souvislosti s Iráckou agresi vůči státu Kuvajt. V tomto smyslu mu byla rovněž předložena protestní nota, kterou však Irácký diplomat odmítl převzít.

Světová unie Romů k ČSFR
(čtk): Videa se od Jerolimho podzimu stane sídlem Světové unie Romů, oznámil včera v listě Volksstimme prezident této asociace, sdruženího romské organizace 24 států, R. Djuric. Zdůraznil, že na tom má zásluhu prezident K. Waldheim a připomněl, že Romové jsou oficiálně zastoupeni v OSN, jako příklad akceptování národnostní skupiny Romů uvedl Československo, kde jsou Romové zastoupeni v Parlamentu čtyřmi poslanci, v ČR mají šest a v SNR jednoho zastupce.

Dominávám se, že otázka postoje k emigraci je dnes vysoce aktuální, a že hy se o ní mělo ve vlasti i v zahraničí otevřeně a do hloubky hovořit.

Češi, Moravané i Slováci mají dlouhou tradici emigrace. Statistice synů a dcer těchto národů žijí roztroušené po celém světě. Opouštěli vlast ve vlnách před 1. světovou válkou, v době hospodářské krize, před 2. světovou válkou, po únoru 1948, po srpnu 1968 i později. Zatímco dřívejší emigranti tvořili po obou světových válkách politickou sílu, která se významně účastnila na budování státu a nové společnosti, zdá se, že po listopadové revoluci tomu tak není. Kdo či co brání lidem, které totalitní režim donutil opustit vlast, aby se intenzivněji zapojili do řízení osudů národa a státu? Jaké jsou příčiny tohoto jevu?

Kromě toho, že mezi emigranty byli vysíláni příslušníci rozvedky a kontrarozvedky, aby vyvolávali mezi nimi spory a oslabili jejich politický vliv, iase veřejnost byla dříve než čtyřicet let oficiální propagandou systematicky upracovávala a emigranti pomlouvání, oděrování a podezřívání z podvratných aktivit vůči státu a národu. Byli líčeni jako zrádci vlasti a prospěcháři, oportunisté, spekulanti, zbohatlíci, prostě jako bezcharakterní lidé, kteří se nechtějí použít jakékoli metody k rozvracení republiky. Goebbels kdysi prohlásil, že stokrát opakovaná lež se stává pravdou. Nelze proto podce-

ňovat negativní obraz o emigrantech, který zůstal v myslích mnoha občanů po desetiletích intenzivní propagandy.

Na této skutečnosti nemění nic ani okolnost, že jsme byli velmi srdečně a přátelsky po mnoha letech přijati starými přáteli, příbuznými, známými či bývalými spolupracovníky. Shledání po desetiletích byla skutečně dojemná. Nicméně ve vzduchu visel často jakýsi odstup, v rozhovorech se

Odstranit odstup a nedůvěru

čas od času vynořily předsudky, v myslích utkvěla nereálná očekávání. Je třeba přiznat, že poúnorová a posrpnová emigrace nebyla politicky jednotná, byli v ní zástupci všech možných politických názorů, stran a přesvědčení. Převážná většina Čechů, Moravanů a Slováků si v cizině vydobyla postavení a zajistila dobrou životní úroveň díky pracovitosti, znalostem, dovednostem a všeobecné inteligenci. Většina emigrantů však vystupovala sólově, soudržnost mezi nimi byla malá a konflikty mezi různými skupinami časté.

Listopadová revoluce přinesla zvrát situace. Zmizela "železná opona", oficiálně skončilo období dezinformace a aktivity Státní bezpečnosti. Po mnoha letech směli emigranti opět přijet

do staré vlasti. Přijžděli ve velkém počtu s napětím, radostí a zadosťučněním. Mnozí z nich dostali nový elán do života a chuť pomoci své vlasti při obnově demokracie. Někteří se chtěli aktivně zapojit do politického, kulturního a veřejného dění, jiní chtěli podnikat, stavět, radit, pomáhat, řídit, investovat, dát své zkušenosti k dispozici. Někteří pomýšleli na návrat do vlasti. Vytvářely se nové spolky, jež

chtěly pomáhat s prvními svobodnými volbami. Vznikly mnohé nové iniciativy, akce a plány.

Jak se k tomu všemu až dosud stavěla oficiální a neoficiální místa v ČSFR? Už v prvních dnech po revoluci prohlásila nová vláda, že emigranti smějí navštívit svou vlast, a že jsou vítáni. Bývalé rozsudky byly prohlášeny za neplatné a ti, kdož byli z trestu zbaveni občanství pro protikomunistickou činnost, dostali možnost si o občanství znovu zažádat. Úřady však nebyly ochotny poslat těmto postiženým osobní přípis, se sdělením, že odnětí jejich občanství je neplatné a že tedy k němu vlastně nikdy nedošlo. Většina emigrantů byla vyloučena z účasti na prvních svobodných volbách. Volit směli jen ti,

kdož měli československý pas a kdož se v době voleb zdržovali na území republiky. Nesmělo se tedy volit prostřednictvím zastupitelských úřadů, jak to je na Západě běžné.

Je mi známo, že někteří političtí činitelé se ve veřejných sdělovacích prostředcích o emigrantech vyjádřili velmi zdrženlivě a kriticky v tom smyslu, že po 1968 nemuseli odcházet, a že nemají dostatečný kontakt s událostmi ve vlasti. Takové a podobné poznámky nepřispívají dle mého názoru ke změně negativního obrazu o emigrantech, který byl v minulosti oficiálně prezentován.

Někteří z emigrantů měli po návštěvě staré vlasti dojem, že tam o jejich názory, rady a činnost nestojí, jediné o jejich dary a valuty. Jiných se domnívali, zda a kdy se hodlají vrátit do staré vlasti a tazatelé se netajili zklamáním nad odpovědí, že návrat není v dohledné době možný.

Co tedy s emigranty? Existují, hlásí se a objevují se stále častěji na scéně. Jsou to lidé rozmanitého druhu: slavní i méně slavní, významní i nevýznamní, vlivní i nevlivní, bohatí i chudí, mladí i starí. Desetiletí odloučení na jedné straně a záporná propaganda na straně druhé vykonaly své: vytvořily odstup, řadu předsudků a nedůvěru. A ty se musíme snažit odstranit, aby se zabránilo dalším škodám citovým a morálním.

Cincinnati – Nach den Siegen über Chang und Gomez (Halbfinale) hat Stefan I. (Edberg) von Schweden in Cincinnati/USA den Tennis-Thron bestiegen. Schon vor dem Finale gegen den Ami Gilbert (lag bei Redaktionsschluss nicht vor) war Edberg die Nr. 1 der Welt. Aber der entthronte Lendl plant diese Woche in New Haven die Rückkehr. Letztes Jahr war Ivan dort im Achtfinale gegen Connors rausgeflogen. Gewinnt er, ist er wieder die Nr. 1.

Nepoctivci z restaurací nemizí...

Pražský primátor po hospodách (na kontrole úrovně služeb)

(čr): Včera v poledních hodinách se vydal pražský primátor J. Korán spolu se svým náměstkem Fr. Duškem, pracovníky NVP a ČOI na průzkum některých provozoven veřejného stravování v centru Prahy.

Středem jejich zájmu se především stal hotel Evropa, kde již při minulých kontrole byla objevena porušení provozního řádu závažnějšího charakteru. Obdobné závady se opakovaly i dnes. Např. to byla neoprávněná rezervace u stolů, neoprávněné způsoby ní při otevření Francouzské restaurace. Na základě zjištěných závad bude provozovna Kavárna převedena dočasně do doby jejich odstranění z I. cenové do II. cenové skupiny s tím, že rozdíl v ceně pokrmů a nápojů bude odveden ONV v Praze 1. Druhou náhodně vybranou zastávkou se stala Staroměstská restaurace, kde se členové průzkumné skupiny soustředili

na kontrolu míry piva. Hladina piva na platu byla evidentně pod míru. V neďaleké restauraci U prince se pokusil personál ošidit zahraniční návštěvníky na předepsaném množství šunky u talířků se šunkou a sýrem. Přestože měl za úkol vše napravit, neučinil tak. Ověřilo to po více než deseti minutách druhá, následná prověrka.

Výsledek průzkumu potvrdil to, co zjišťují inspektoři ČOI i kontrolní pracovníci odboru obchodu, služeb a cestovního ruchu NVP při své práci. Např. dne 21. 7. t. r. zjistili pracovníci ČOI, právě v této restauraci U prince, že zahraničním hostům personál na-

bízlel a prodával sovětský kaviár v ceně 440,— Kčs. Měli jej z vlastních, soukromých zdrojů. Jen v tomto dni se jednalo o zboží v ceně 50 000 Kčs. Případ řeší Veřejná bezpečnost.

Cestu, jak se dostat z těchto problémů vidí primátor J. Korán a další funkcionáři pražské radnice v urychlené privatizaci podniků veřejného stravování. Zatím, než se tak stane, budou tyto průzkumy a kontroly pokračovat.

...A JEN TAK NEZHIZÍ!

Sherry je světová

(čtk): Na 300 tisíc metrů tkaniny Sherry vyrobí v letošním roce zaměstnanci s. p. Sukno v Humpolci na Pelhřimovsku. Celá produkce této látky ze stoprocentní vlny je určena na vývoz, zejména do USA a Kanady. Kontraktory byly uzavřeny s partnery ve Francii, Holandsku, Itálii

a SRN. Jak uvedl ředitel podniku J. Beránek, odpovídá látka svou kvalitou, barevnými odstíny a desěním světovým módním trendům. Tuzemští oděvníci neprojevili zájem, pokud by poptávka byla, mohli ji uspokojit.

TESIL JE TESIL!

Chtějí sjednotit hymny

BERLÍN: (čre): Otázka vlajky a státního znaku sjednoceného Německa je již prakticky jasná — oba symboly budou převzaty od SRN, diskutuje se však ještě o státní hymně. Její součástí zůstane skoro jistě třetí sloka Písně o Německu, která je státní hymnou SRN, a zástupci NDR navrhli převzít jako úvodní část text dosavadní hymny NDR jehož autorem je spisovatel J. Becher; jeho slova vyběžejí k sjednocení německé vlasti. V roce 1971 E. Honecker zakázal zpívat slova hymny NDR.

...GOOD BYE ERICH, GOOD BYE HELMUT, ALLES IST JAUSE...

Bad Hersfeld - Die CSFR-Sopranistin Martho Filova erhielt gestern den „Hersfelder Opernpreis“ für ihre Rolle als „Pamina“ in Mozarts „Zauberflöte“. Franz Müller-Heusser, Präsident des Deutschen Musikrates: „Seit 30 Jahren bieten die Aufführungen in der Stiftsrue eine Chance für den Sängernachwuchs.“

Rostock: Miet-Wucher der allerschlimmsten Sorte

Rostock - Von der Decke bröckelt der Putz, an den Wänden zerfetzte Tapeten, auf dem Boden ausgetretenes Linoleum. Für dieses Zimmer, ganze zehn Quadratmeter groß, kassiert die „VEB-Gebäudewirtschaft“ jeden Monat 353,40 DM. „Schlimmster Mietwucher“ schimpft Böttfeller Stefan Molder (44). Erst Mieter.

100 Zimmer in dem fünfstöckigen Betonplatten-Block hatte die HO-Gaststätten für ihre Mitarbeiter gepachtet. Bis zur Währungsunion mußten sie für die enge Behausung (zwei Betten, zwei Nachttische, ein wackliger Schrank) 70 Mark zahlen. Dann wurde

der Vertrag gekündigt. Wer wohnen bleiben wollte, mußte seine Miete direkt an die Gebäude-wirtschaft überweisen.

Zweiteilen sich ein Bett

Die verlangte zunächst 540 DM pro Zimmer. Mieter Martin Hlir (28): „Erst als alle protestierten, wurde die Miete gesenkt. Für viele Kollegen (Durchschnittsverdienst 800 Mark) immer noch viel zu hoch.“ Die Folge: Zweiteilen sich ein Bett, schlafen abwechselnd vier Stunden. In Rostock suchen 7000 Menschen eine Wohnung.

Ladenklau nach Grenzöffnung
sp HANNOVER, 8. August. Die niedersächsische Polizei hat im ersten Halbjahr 1990 um fast fünf Prozent mehr Straftaten registriert als im Vergleichszeitraum des Vorjahres. Landeskriminaldirektor Johannes Peters führte das am Mittwoch in Hannover hauptsächlich auf die Öff-

SAUDI-ARABIEN	
Öl-Reserven	34 846 Mio Tonnen
Jährliche Fördermenge	255 Mio Tonnen
Lieferung an die Bundesrepublik	5,47 Mio Tonnen
Anteil am Rohölimport der Bundesrepublik	8,2 Prozent
KUWAIT	
Öl-Reserven	13 165 Mio Tonnen
Jährliche Fördermenge	91 Mio Tonnen
Lieferung an die Bundesrepublik	0,7 Mio Tonnen
Anteil am Rohölimport der Bundesrepublik	1,1 Prozent
IRAN	
Öl-Reserven	12 694 Mio Tonnen
Jährliche Fördermenge	145 Mio Tonnen
Lieferung an die Bundesrepublik	2,05 Mio Tonnen
Anteil am Rohölimport der Bundesrepublik	3,0 Prozent

IRAK	
Öl-Reserven	13 417 Mio Tonnen
Jährliche Fördermenge	138 Mio Tonnen
Lieferung an die Bundesrepublik	0,9 Mio Tonnen
Anteil am Rohölimport der Bundesrepublik	1,4 Prozent
V.A.E.	
Öl-Reserven	12 893 Mio Tonnen
Jährliche Fördermenge	91 Mio Tonnen
Lieferung an die Bundesrepublik	1,04 Mio Tonnen
Anteil am Rohölimport der Bundesrepublik	1,6 Prozent

1 Abschrift an Frankfurt Rundschau 26.7.90

An Wladimir - Franz Setina (Betr: FR 16.7.90) Leserbrief

Sie und Ihr Club der Exil-Tschechoslowaken sollten sich hinter die Ohren schreiben, daß uns „deutsche Staatsbürger“ (tschechische Nationalität) wie 3 Tage alte Fische stinken! Ihr Kommando-Ton, was wir Deutsche (deutscher Nationalität) im eigenen Land zu schreiben und nicht zu schreiben haben, übertrifft ja an Ungeheuerlichkeit den Öster = reicher Adolf Hitler bei weitem!

Wenn Sie, Setina, die Tschechei (Tschechoslowakei) als Landfetzen bezeichnen, ist das Ihre Sache! Kein Deutscher (deutscher Nationalität) hat bis zum heutigen Tag die Tschechei als Landfetzen bezeichnet und die Frankfurter Rundschau sollte gegen Sie und Ihren Club Klage erheben wegen falscher Unterstellung und Beschuldigung!

Im übrigen, wenn die hier lebenden Exil-Tschechoslowaken noch einen Fetzen Anstand im Leib haben, dann wundern Sie auf dem schnellsten Wege in die freiheitliche CSFR (Tschechei) zurück! Auf solch unverschämte Tschechen legen wir keinen Wert unter uns zu haben!

Zum Teufel mit Wladimir - Franz Setina und dem Club der Exil-Tschechen und Slowaken Süddeutsche Zeitung 9.7. TouristInnen als 90 Taschendiebe ertappt

Gleich zweimal hintereinander griffen zwei junge Tschechinnen in der Dienerstraße in die Taschen von Passantinnen. Dabei wurde die sogenannte Zieherin geschickt abgedeckt, so daß die Umstehenden - mit Ausnahme der Taschendiebfahnder - nichts merkten. Der erste Versuch ging daneben, doch beim zweiten gelang es den Diebinnen, eine Handtasche aus einer Einkaufstasche zu nehmen. Daraufhin griffen die Fahnder zu und nahmen die beiden 20jährigen Touristinnen auf frischer Tat fest. Anscheinend hatten sie zuvor schon recht erfolgreich agiert. Die Zieherin trug in ihrer Handtasche zerknitterte Geldscheine für 1270 Mark mit sich, und sogar im BH hatte sie einen Geldschein versteckt, den sie vor der Durchsichtung unbemerkt wegwerfen wollte. bn

Setina! Machen Sie sich lieber Sorgen um Ihre kriminellen Landsleute, als die Deutschen im eigenen Land zu belästigen! TO PATRI K ANONYMU...

ANONYM KTERY JSETH DOSTAL JAKO ODEZUVA NOTICKU VE F.R. V DASEL 2 40PRINZEN...

PISATELI NEVADI, ZE SE A.H. SICE VADODIL V RANOUSHU, ALE DYL JEJICH A SLOVZIL JAKO VODAK V NEH. ARNABE!

„Boris ist sexuell überlastet“

Sonderangebote beim Sparbuch

Institut	1 Monat festgelegt ^{*)}	3 Monate festgelegt ^{*)}	Programm	Mindestan- lage in Mark	Zinssatz ^{*)} (Prozent)	Laufzeit (Jahre)
Allbank	6,875	6,875	Individual-Sparen	5 000	7,5 - 8,0	1 - 2
Baden-Württembergische Bank AG	6,25	6,5	Renditesparen I + II	5 000	7,6 - 8,0	1 - 2
Bank für Gemeinwirtschaft AG ²⁾	5,25	5,75	Kapitalsparbuch	2 000	7,0 - 8,0	3 - 5
Berliner Bank	6,125	6,25	Erfolgssparkonto mit Festzins	5 000	6,75 - 8,25	½ - 4
Berliner Volksbank	6,5	6,75	Fest-Zins-Sparen	2 000	7,5 - 7,7	1 - 3
Castell Bank, Würzburg	6,6	6,5	Aufstiegssparen	3 000	7,8 - 8,25	1 - 4
CC-Bank	6,5	6,5	Sparkonto mit Garantie	10 000	7,5	1
Commerzbank AG ²⁾	6,125	6,5	Jahresfestzinssparen	5 000	7,25	1
Deutsche Bank AG ²⁾	-	-	Festzinssparen	10 000	7,0 - 7,75	½ - 3
Dresdner Bank AG ²⁾	6,25	6,375	Extra-Sparen	5 000	7,8 - 7,25	1 - 3
GrundkreditBank eG Volksbank, Berlin	6,0	6,25	GKB Rendite-Sparbuch	10 000	7,75	1
Hamburger Sparkasse	6,2	6,4	S-Festzinssparen	5 000	7,8 - 7,25	1 - 3
KKB	5,75	6,25	Zinsplussparen	5 000	3,0 - 10,0	1 - 7
Kreditbank Bankverein AG, Bremen	6,7	6,6	Gold-Class-Plus-Sparbuch	10 000	7,25	1
Noris Verbraucherbank GmbH	6,0	6,25	Festzinssparen	5 000	8,0	1 - 2
Postbank	- ¹⁾	- ¹⁾	Sparen mit wachsendem Zins	2 000	6,5 - 8,6	1 - 5
---			Sparen mit festem Zins	5 000	7,25	1 - 4
Schwäbische Bank, Stuttgart	6,5	6,6	Plussparen	5 000	7,25	1
Sparkasse der Stadt Berlin West	6,375	6,5	Zinszuwachssparen	5 000	4,0 - 6,0	1 - 4
Stadtsparkasse Dortmund	6,0	6,15	Spareinlage mit Festzinssatz	5 000	7,25	1
Wüstenrot Bank	5,25	5,75	Wachstumssparen	-	3,0 - 8,5	ges. Kund.
---			Bonussparen	3 000	7,0 - 8,0	1 - 5

* Stand 3. 8. 1990

Studentin Lena Ziemer (Matri. 104-68-95) liegt am 26. nicht
schon der Rücken an der Brustwand. (Gesundheit)

Not O.K. (VOLOPICHOVA')

ZAHRADA ZASVĚCENÁ SVATÉMU KŘÍŽI

Když jsem se ptala tajemníka západočeské Konfederace politických vězňů na jména a adresy lidí, kteří za komunistického režimu nejvíce trpěli, doporučil mi také pana Luboše Hrušku. Je v důchodu, ale přes den ho doma nezastihnete, tráví celé dny na zahradě, dělá tam křížovou cestu, informoval mě ještě tajemník. Ta poznámka mě zaujala... Představila jsem si pána, který si krátký čas vyřezáváním figur jednotlivých zastavení křížové cesty — nic jiného mne nenapadlo. A tak jsem se za panem Hruškou vypravila a zažila jedno z nejkrásnějších překvapení...

Ta zahrada na okraji Plzně je obklopená jinými zahradami, kde si každý pěstuje nějaké ty vitamíny. Když vejdete do zahrady Luboše Hrušky, máte pocit, že jste někde jinde, v nádherném parku plném ušlechtilých dřevin, v krajně tajuplných zákoutích. Každý kousek tohoto pozemského ráje k vám promlouvá svou řečí, každý je jiný a přesto dohromady tvoří nádhernou harmonii přírody, kterou citlivě a láskyplně ošetřuje lidská ruka.

A tu, uprostřed cypřišů a tůňů třeše stojí Ježíš Kristus, v ruce drží bohatník chleba a říká: Hle, já jsem ta cesta i pravda i život. Kdo ve mně uvěří, bude mít království věčné... „Totéž tělo mé a krev má,“ stojí napsáno na zadní straně tohoto pískovcového sousoší. O kus dál je Pán Ježíš v zahradě Getsemanské, trochu netradičně. Leží, má ruku na prsou... Ještě dál je nad ním vynášen soud, Židé požadují jeho hlavu, ale Pilát si myje ruce... A Kristus je spoután i bičován a nad jeho utrpením vidíme jidášův škleb... A Kristus nese kříž a padá... a tak dále, až ke Vzkříšení. Dvanáct zastavení, dvanáct monumentálních pískovcových plastik, znázorňujících každému křesťanovi tak známá poslední hodiny Kristova života na zemi. Každé zastavení má určité zákoutí, zelení je vždy komponovaná tak, aby korespondovala s tím, co sochy vyjadřují. Máme dojem, že je příroda prožívá ty velké chvíle, že oplakává Kristovo tělo a vzápětí velebí jeho vzkříšení...

„Skutečně jsem volil dřeviny takové, abych navodil určitou atmosféru,“ provádí mne tou nádhernou paní Hruška. Tady třeba u Golgoty je to ponuré — k tomu jsem použil smutečného převládající modřínu a hadí smrk. U Vzkříšení jsem zase volil jehličnany štihlé, vzroslé i barevně odlišné, aby divák měl radostný a vtebný dojem.

JE TO DÍLO BOŽÍ

„Tobě všechno jsem nevymyslel já, je to dílo Boží a já jsem rád, že na něm smím pracovat,“ říká s velkou pokorou a zároven s nadšením paní Hruška. Ale začneme od počátku.

Tu zahradu zdědil po tatínkovi, dnes má 33 arů a původně byla ještě větší. Bylo tu devadesát vzrostlých stromů v nejlepší síle. „Ale co s tím ovocem, sám bych na to nestačil...“

Býval vojákem z povolání, sloužil jako mladý poručík, když ho v devětatřicetém obvinili ze zrády a špionáže. „Nic takového jsem neprovděl, ale „dokázali“ mi pokus o překročení hranice. Soud nabyl přesvědčení, že kdybych překročil hranice, byl bych spáchal trestný čin velezrády a špionáže a tak mi byl navržen trest smrti oběšením. Konečný rozsudek zněl na 18 let... Celkem jsem si jich díky amnestii v šedesátém roce odseděl jedenáct a přinesl jsem si podlomené zdraví, ale také víru.

Zacházeli s námi strašně, mnozí to nepřežili. Snad nejhorší to bylo v Leopoldově, tam nás v dvaapadesátém přivezli asi 150 důstojníků, 5 generálů, celý generální štáb, a velitel věznic nás přivítal slovy: Tady je pro vás likvidační tábor. Tady všichni chcípnete! To nebyla nadsázka, tam se skutečně umíralo hladu a na tuberkulózu. Za tři měsíce jsme zhubli o 25 kilo...

SLUNCE V TEMNOTÁCH

Po třech a půl roce samoty jsem se tam setkal s člověkem, který mě zachránil. Byl mým sluncem v temnotách — provinciál řádu jezuitů, Pater František Šilhan. To byl člověk, který když viděl, že máte hlad, tak přestože on měl stejný hlad, dal vám svůj přídel chleba... On mi pomohl najít cestu za Kristem — denně jsme spolu dvě hodiny chodili kolem cely a hovořili. A také mne nakonec v jedné zlé noci P. Šilhan pokřtí. Byla to noc, které jsme říkali „bartolomějská“, to nás jednou za půl roku uprostřed spánku vzbudili a různě nás přestřehovali, abychom prý si na sebe moc nezvykli. Dnes už je P. Šilhan po smrti, stejně jako můj kmotr.

Ve vězení jsem síce ztratil zdraví, ale také nalezl hodně přátel, kterých si velmi vážím. Mezi ty nejvzácnější patřili právě duchovní, většinou měli dva, tři doktoráty a já jsem vždycky litoval, že ten poklad moudrosti, vědění a víry nemohou ve větší míře rozdávat lidem.

ZAHRADA MUSÍ MÍT MYŠLENKU

Když se v šedesátém roce pan Luboš Hruška vrátil domů, začal předělávat zahradu. Ovocné stromy pokácel, hodlal vytvořit odpočinkový areál. Začal řízkovat jehličnany, které rozsázel bez zvláštního záměru. Asi po dvou, třech letech poznal, že to nějak není ono a začal jezdit do Průhonice na odborné semináře o zahradní architektuře. Hned první přednáška měla pro něj klíčový význam. Tehdejší ředitel průhonického parku a šéf výzkumného botanického ústavu ing. Mareček v úvodní přednášce řekl, že každá okrasná zahrada musí mít myšlenku.

„To bylo pro mě novum, a tak jsem přemýšlel, jak tu myšlenku vyjádřit. Najednou jsem pocítil cosi, po čem jsem dlouho toužil — oslovení Duchem Svatým. Věděl jsem, že zahradu zasvětim Sv. Kříži a s tím účelem jsem ji začal ztvárňovat.

Mám vzácného přítele, duchovního poradce, pátera Michala, františkána. Ten mě seznámil s vynikajícím, hluboce věřícím akademickým sochařem Romanem Podhrázkým, který pro svou víru dlouhá léta nesměl být přijat do svazu výtvarných umělců. On žije na Vysočině, v Přibyslavi, a tak to k sobě máme „koušek“ cesty. Pár let jsme se navštěvovali, a sbližovali, hovořili o mém záměru. Já jsem sledoval tři hlediska: aby dílo bylo sou-

částí zahrady, aby se dalo církevně využít a také abych to zvládl finančně, vždyť jsem byl devatenáct let invalidní důchodce. Ale Roman byl toho názoru, že nelze dělat žádnou zpořádanou. „Jestli cestu budu dělat já, tak to bude dílo důstojné a budoucí,“ — to jsou jeho slova. Za dva roky měl hotové tři nádherné pískovcové sochy v životní velikosti...

Dnes chybějí jen dvě zastavení, a jestli to všechno dobře dopadne, za rok touto dobou by měla být Křížová cesta vysvěcena.

Ze pomoci jsem také velmi vděčný příteli Karlu Kalousovi, vedoucímu okrasné školy v Poplzcích u Libochovic, který mě zasvětil do tajů zahradničení.

ODMENA ZA TVRDÝ ŽIVOT

Pan Luboš Hruška s manželkou vychovali tři děti. Nyní jsou už dospělí, mají své rodiny, nejmladší syn Petr dokončil druhý ročník богословské fakulty. Když jim tatínek řekl, že zahrada nebude patřit jim, ale církvi, souhlasili.

Nebylo jim to trochu líto?, ptám se. „Moje děti mají křesťanskou výchovu a nikdy nebyli zvyklí stát s odevřenou dlaní „táto, dej“... Samy vědí, že by bylo škoda nechat tuto zahradu jen pro jednu rodinu. Je přece Božím dílem, a tak má sloužit a přiblížit křesťanství všem. Zatím sem chodí spousta lidí odpočinout si, podívat, děti si sem chodí hrát, mladí povprávět, zazpívat. Nedávno, na závěr Katolické Porty, se tu sešlo 250 lidí s kytarami. Také tu byl založen kdyś K 231, scházeli se zde vodáci, cyklisti, hraje se tu divadlo.

Rád bych, aby zahrada patřila církvi a sloužila veřejnosti. Bylo by ještě třeba postavit tu nějakou vhodnou menší budovu s místností, kde by se mohli lidé sjít na nepříznivého počasí. Ale to už patrně nebude v mých silách ani finančních možnostech. Budeme asi hledat nějakého sponzora. Víte, lidé si myslí, jak je pořád církev bohatá, ale to je velký omyl.

Když se s panem Hruškou po několika hodinové návštěvě loučím, děkuji mu za nádherný zážitek. Děkuji mu, že tak oddaně pracuje na Božím díle. A v duchu se omlouvám: myslela jsem původně, že si tu jako důchodce krátký čas vyřezáváním figurek.

Proti starým strukturám!

(čtk): V Mozartově domě v Bratislavě se večera setkali představitelé koordinačních center hnutí Veřejnost proti násilí a Občanského fóra. Mimo jiné tlumočili i nespokojenost veřejnosti se setráváním starých struktur, které brání reformám, zvyšují náklady v podnicích a stále častěji dochází k postihům lidí, kteří jsou svázáni se společenskými změnami. Samotné mobilizování občanů naráží na dobře organizovaný odpor. OF a VFN budou žádat od vládních orgánů, aby se tímto stavem urychleně zabývaly. Jde o zásadní otázku, která může ovlivnit i komunální volby, komplikovat ekonomickou reformu a přechod na samosprávu. Také otázku majetku komunistické strany nepovažují za uzavřenou a jsou rozhodnutí iniciovat její definitivní vyřešení.

1740...

1740...

1740...

1740...

1740...

„Odtajněné dějiny“, československo-německý televizní dokument, byl večer premiérově předveden v pražském Paláci kultury. Vznikl ve spolupráci Nezavislé čs. společnosti Mas. seba TV a stuttgartského Arbeitskreis fürgeret Sudetendeutscher

1740...

Ärzte beklagen Gehaltskürzung in DDR
200 bis 300 Mark weniger verdienen
Ärzte in der DDR seit der Währungsunion, kritisiert die Ärzte-Gewerkschaft „Marburger Bund“. Das Gehalt sei zwar eins zu eins umgestellt worden, durch höhere Versicherungsbeiträge blieben aber netto 20 Prozent weniger als zuvor.

Ost-Preise um 30 % gestiegen

Berlin - Die Preise in der DDR sind seit der Währungsunion um 30 Prozent gestiegen, meldet das Institut für Wirtschaftsforschung. Serviceleistungen (Kino, Friseur, Schuster) verteuerten sich um bis zu 360 Prozent. Kleidung wurde 30 Prozent billiger und Genussmittel (Bier, Zigaretten) um 20 Prozent billiger.

Jak to bude v Blaníku?

Nedávno bylo zřejmé, že majitel objektu Blaník na Vavřinském náměstí - Strojexport - dal okamžitou výpověď Restauraci a jídelně v Praze 1, které zde v přízemí provozují bistro a grill-bar. Praha by tak měla přijít o ubytovací možnosti na úkor nových kanceláří. Protože se nám tato informace zdála přinejmenším podivná, do objektu Blaník jsme se vypravili a zjistili:

Budovu vlastní PZO Strojexport, který skutečně dal oběma uživatelům budovy - podnikům Raj a SKODAEX-PORT - výpověď. Nikoliv však proto, aby rozšířil své kanceláře, ale proto aby celý objekt zrekonstruoval a navíc v přízemí vybudoval tradiční bar Pygmalion a v prvním patře kdy-si proslulou kavárnu Fenix se 120 resp. 240 místy u stolu. Součástí rekonstrukce (mimo chodenií plánované již v r. 1983) je i oživení pasáže, která zatím dělá Praze jenom ostu-žku. Do zahájení rekonstrukce sanoi-zřejmě zůstane bistro a grill-bar v přízemí v provozu, jen se znění je-ho provozovatel. Takže žádné zaví-rání a žádné kanceláře. Strojexport však zahájí rekonstrukce podmi-něte uvolněním prostor, které v tomto objektu užívá SKODAEX-PORT, aby tam mohl umístit svá pracoviště z 1. patra, kde vznikne kavárna.

Nepromarnit šanci

LOŇSKÝ LISTOPAD a následná změna obrazu Československa v představách světa musely přijít jako skvělý dárek našim krajanům v Americe. Rekl bych, že větší, než si uvědomíme, protože plně vyšel vestník jedné změny, která v té zemi probíhá asi tak od sedmdesátých let.

Většina z nás vidí Spojené státy ještě jako příšlonočnou tavicí kotlík, ve kterém se z každého příchozího vyž-balo vše, co si sebou nesl ze země svého původu, aby byl pak ulit do formy standardního Američana. Stoci si připomenout strašáka padesátých let, pojem „neamerická činnost“, který v sobě nese silný xenofobní náboj. Poté no bouřlivá léta šedesáté značně otrásla jak Amerikou tak jejím pohle-dem na sebe sama, došlo k velké- i-řešeno po našem - úpravě hodnot. Ne, že by Američané nechtěli nadále být dobrými Američany, jen k tomu pojmu přibyl ještě prvek etnicity -

ti nejen se nestydět a nezakrývat svůj specifický původ, ale ještě ho vy-píchnout a něco o něm zjistit. Typic-ko i ukázkou tohoto trendu byla i u nás přeložená kniha Kořeny od černošského autora Haleyho. Seriál-dle této knihy natočený byl nejsledo-vnějším televizním programem toho drahá a té doby. Abychom správně pochopili hloubku změny v tomto jed-nom konkrétním případě, musíme si uvědomit, že se tak stalo po desetile-tích černošského usilování co nejvíce se přiblížit svým bělošským sousedům.

Díváme-li se na situaci našich kra-janů z tohoto hlediska, může nám být jasně, že jejich situace nebyla růž-ná. Patřili sice k národu s dlouholetou kulturní i politickou tradicí - v Ame-ricce, jejíž historie se počítá na pár set let, hodnota nemalá - současně však byli, ať se jim to líbilo či ne, spojováni automaticky s režimem, kte-rý je každému v Americe odporný.

Události posledních dob tak mohly otevřít stavidla zájmu a nadšeného ztotožnění. Osobně jsem to zazname-nal například ve změně tónu dopisů odtamtud. Prakticky již nikdo z těch, od nichž přišly, není schopen česky psát, každý se však cítí jako vzdálený bratranec od Havla a Čech jako pole-

no. Můžeme jen říci, že cesta pro-měra Pittarfa on Americe byla tak tragicky převrátná, a doufat, že úsilí v tomto směru bude pokračovat. Na rozdíl od Slováků máme ještě. To štěstí, že česká emigrace nejvíce zá-dnou rozkladnou snahu emigrovat se do místní politiky. Mohou se však zajisté „vrtát“ do politiky americké. Předchozí režim u nás neustále před-

váděl tzv. lobby jako projev morální ho špatku charakteristického pro buržoazní systém. Je to však jen je-den ze způsobů, jak předložit vlastní zájemům, kteří o něm mohou roz-kládat - ve Spojených státech po-kládány za zcela legitimní. Nejen, že by nás to nic neotrálo, kdyby se v této činnosti angažovali naši krajané, navíc mívají nadšení dobrovolníci často lep-

ší výsledky než profesionálové - mo-hli bychom se tu učit třeba od láků.

Domnívám se, že v současné situaci máme Američanům co nabídnout, ať již z hledisek ekonomických či geo-politických. V dnešním světě však čas-to o úspěchu rozhoduje více marke-tog než vlastní kvalitita. A

NĚMÍ MAD PĚSTOVÁNÍ BAKALOV

Nesnadná cesta maďarské ekonomiky

V půl osmé ráno 44letý podnikatel Jozsef Pinter vystoupí na letišti ze svého černého mercedesu a rychle kráčí směrem ke své soukromé heli-koptě, protože pospíchá za obchody. Jeho čas je drahý: roční obrát jeho obchodu dosahuje 130 milionů dolarů. O čtvrt hodiny později, na jímém místě, Ferenc Murvai, výstřední obchodník, se naposledy podívá na svůj dům-hrad, který stále něco jako 500 tisíc dolarů, a pak jde na schůzku s představiteli některých švédských firem. Čtenář by si mohl říci: to je toho, vždyť přeci vím jak to na Západě chodí. Jenže tyto dva uvedené příklady (a mohlo by jich být ještě více) jsou z Maďarska, ano, z té země, která se momentálně zmítá v dosti hluboké ekonomické krizi, která posti-buje hlavně průměrného občana.

Je pravdou, že obchody v Budapešti a v jiných maďarských městech ne-mají co závidět podobným obchodům v západní Evropě, ale problém je v tom, že v těch luxusních maďar-ských málo kdo z místních nakupuje, průměrný občan se většinou chodí jen dívat na vystavené zboží. Maďar-ské státní vedení intenzivně hledá ten správný klíč k tomu, aby zemi vyved-lo z tohoto nedobrého postavení. Ma-ďarské hospodářství již po několik let stagnuje a po loňském mírném pokle-su hrubého národního produktu, se ani pro letošní rok nerýsuje nějaké výrazné zlepšení. Dokazuje to např. skutečnost, že v prvním čtvrtletí se hrubý národní produkt snížil o dalších 5,9 procenta a míra inflace se udržuje na 25 procentech.

Se zaměstnaností to není lepší: v Maďarsku je nyní registrováno ko-le 60 tisíc nezaměstnaných, ale je-li-kož se počítá s tím, že některá pod-níky - v důsledku jejich nerentabil-nosti - budou zavírat, nezaměstna-nost stoupne a dle některých přame-

nů by ke konci roku 1990 měla po-stihnout cca 100 tisíc osob.

Podle Neue Zürcher Zeitung Maďar-sko ve snaze zlepšit chod vlastní eko-nomiky chce snížit podíl státního hos-podářství a privatizovat až 80 procent průmyslových a obchodních podniků buď prostřednictvím prodeje na burze, nebo přímého prodeje. V příštích pěti letech maďarská vláda chce privati-zovat asi 1500 podniků. Otázkou je, zdali to vůbec bude možné v této čas-ové lhůtě, protože jeden z hlavních problémů, který komplikuje privatiza-ci, je, že maďarské obyvatelstvo nemá dost potřebných peněz.

Řešení by se našlo v prodeji podni-ků zahraničním podnikatelům a in-vestorům, ale maďarská vláda nemá v úmyslu vyprodávat podniky cizím. Aby Maďarsko tomuto výprodeji zabránilo, založilo státní majetkovou agenturu, která má za úkol privati-zaci státních podniků.

Čtyřicetiletý odkaz totalitní komu-nistické moci spolu s problémy na-hromaděnými vinou nerovných vztahů

uvnitř RVHP, kde vše bylo orientová-no na zájmy Sovětského svazu, a z to-bo vyplývající surovinová závislost (viz utažení kohoutů ropovodu ze SSSR do Maďarska a Československa), za-nechalv zemi našich jižních sousedů (a nejen ji) se stagnujícím a regresiv-ním hospodářstvím, s nesmírně nízkým foritem i se špatným cenovým systé-mem. Maďarsko nyní potřebuje zou-fale kapitálové injekce západních ze-mí, aby se z toho mohlo dostat. Musí však prokázat, že je schopno platit úroky ze zahraničních dluhů vlastní-mi silami, aby tak opět získalo důvě-ru mezinárodního finančního světa.

V letošním roce se situace o něco málo zlepšila. Koncem prvního čtvrt-letí brubý zahraniční dluh Maďarsko činil 19 miliard dolarů, zatímco kon-cem loňského roku převyšoval hod-notu 20 miliard dolarů. Die slo vice-prezidenta Maďarské národní banky P. Harshgyho je Mezinárodní měno-vý fond spokojen s tímto vývojem.

Nicméně, v poslední době si západní firmy stěžují na platební průtahy ve vztahu k Maďarsku, které pravděpodobně vyplývají z omezené platební schopnosti maďarských firem, z nichž některé, aby se zachránily před bank-rotem, potřebují nutně pomoc ve for-mě státních subvencí. Z naznačeného vyplývá, že se maďarská ekonomika nachází tak trochu v začarovaném kruhu, z kterého cesta bude nesnad-ná, ale osobně věřím, že se nakonec najde.

Soja-Káse künftig erlaubt

Bundesdeutsche Firmen dürfen künftig Milchersatzprodukte wie „Soja-Käse“ auf den Markt bringen. Das bestimmt das neue Milch- und Margarinegesetz. Der Europäische Gerichtshof hatte ent-schieden, daß die Bundesrepublik den Verkauf künftig nicht mehr verbieten darf.

„A CO TO VLASTNE JE?“

Dva dny mezi pražskými taxikáři

Je všední den 14.30 hod. Stojím na Václavském náměstí, tedy v místě, kde by měl být „taxikářský eden“. Na stanovišti taxi čekají zájemci. Není jich mnoho. Odjíždějí v rozmezí pěti minut až čtvrt hodiny. Nejdéle čeká třicetník s kytkou (asi 20 min.), kterého řidiči z neznámých důvodů přehlížejí, přestože dotyčný je slušně oblečen a střízlivý. Zřejmě jim nepadl do oka. Je poměrně brzy, ale vyjíždějí i „vedlejšíci“; jde o taxikáře provozující toto řemeslo, jak sám název napovídá, jako vedlejší pracovní poměr. Poznáte je snadno — na dveřích nemají nápis, jen na střeše pod tabulkou „taxi“ je umístěno jejich registrační číslo. Normálním taxikářům pílí krev, zato pro zákazníka jsou účinné dobrodruzi. Kdyby jezdili opravdu jenom tak, jak je jim povoleno od 16 hodin, byl by zřejmě Václavák jedním velkým výstátním důlkem. V každém případě se ze středu města dostat dá. Jedu tedy také. Na letiště. Nějaký ten kilometr jsem už najezdil, a to jak za volantem, tak i ve vozídlech taxi. Nyní jsem vděčný novému předpisu o povinnosti být připoután. V duchu jen doufám, že se s tímhle řidičem jako účastník silničního provozu nikdy nesetkám. Definovat jeho styl jízdy jako rasantní, je přinejmenším jenné. Pokud je to jen trochu možné, ručička tachometru skáče za osmdesátku a o nějaké ohleduplnosti k ostatním účastníkům provozu se už vůbec mluvit nedá. A takových řidičů bylo v té době na ulicích více, nejen taxikářů. Člověk se jen diví, že nedochází v hlavním městě ještě k většímu počtu havárií. Ale vrátíme se k mé jízdě.

Jakýkoliv pokus o navázání řeči končí konstatováním, ... že Praha je jak po bombardování, ... s čimž soudný člověk souhlasí, a že ... jezdit po takovéhle silnicích může jen prase, ... na což mu v duchu rád přikyvuji, jediným kladem jeho agresivní jízdy je fakt, že jsme na letišti v rekordním čase. Při vystupování si však umiňuji, že okamžitě uzavřu co největší úrazové pojištění.

SMETÁNKA Z LETIŠTĚ

Pokud nemusíte, na letiště nejezděte. Bistvo v přiznání je zavřené a vůbec tu není útulu. U východu naproti celinmu odbavení přistátí stojí plastiková cedule, na níž jsou napsány vzdálenosti a ceny, které se „drožkářům“ mají platit. Cedule sama je však zastrčená a nepoutá pozornost a i kdyby si ji náhodou někdo všiml, tak z cen stejně nehude moudrý, protože úvodní cifry jsou seškrabány. Který vandal si dal tu práci?

Na „štal“ před budovou se nesmí posazovat jen tak nějaký vůz. Je vyhrazen pouze vozům jezdícím pro letiště. Teprve nestojící zde ani jeden, což se nestává tak často, mohou sem zajet i ostatní. A tak „drožky“ nepatřící do této elity poslušně odjíždějí. A protože mně vyvolení nikdy neseděli, zkouším přemluvit jednoho „obyčejného“, aby mě odvezl. Řidič se oblédl a povídá: „Kdepak, mladý pane, musíte jet tamhle s nima,“ a prstem ukazuje na letištní vozy. „Když já chci s váma,“ zkouším to dál.

„Ani nápad,“ vrhl hlavou řidič. „Já chci mít aulák i vizáž v pořádku.“ A odjíždí sledován oslňujícím pohledem prvního řidiče z kasty vyvolených, který má na očích sluneční brýle. O přísnech této smetánky si přý obyčejný taxikář může nechat jen zdát. A ty neoficiální jdou už pouze do sfér dohadů, protože oni, jak zřejmě velice dobře ví pan ministr Klaus, supluji také dosud nerozvinutou směrnicovskou činnost. Na druhou stranu jim nelze upřít ochotu odvézt své zákazníky do Brna či Bratislavy a po cestě je občerstvit chlazeným pilsněským, colou či vodkou ze svých chladičích boxů. Inu, když je z čeho investovat...

MUSÍM JET TAXIKEM

Dostat se z centra nebo z letiště není problém. Proto jsem se zaměřil na okrajové čtvrti. Obvolal jsem zná mé a ti mi dodali tyto informace: parkoviště taxiků na Červeném vrchu ze je prázdnou, „kulafák“ v Dejvicích jeden taxik, náměstí bří. Synků ani jeden, dokonce ani na Klárově nic není, stejně je touha na Proseku i na Spořilově.

Zkusil jsem bláhovou věc. Zajel jsem metrem na sídliště Lužiny a umiň si, že do centra se musím dostat „drožkou“. Stojím uprostřed té naší urbanistické chlouby a padá na mě hrůza. Sem tam přejede osobní auto, občas kloubový autobus chrleč oblaka výfukových plynů, jinak nic. Po taxicích ani vidu ani sluchu. Jako by se do země propadly. Za padesát minut čekání kolem mě přejel jeden taxik. Měl jsem asi podobné pocity, jako mívá trosečník, když se k jeho ostrůvku přibližuje loď, jenže řidič mě „prosklil“, jako bych neexistoval. Po další čtvrti hodině se opět na obzoru objevuje vůz s tabulkou taxi. Tento řidič se mnou alespoň navázal kontakt. Ukázal mi palcem, že vyjíždí ven z místa. Začínám propadat nudomysli. Já, který jsem se dostal z Prahy už na jih Španělska a zpět autostopem, mám kupitlovat? Během pol hodiny, kdy jsem vážně koketoval s myšlenkou odebrat se na autobus, zastavuje na mě zoufalé mávání bílý favorit. Je bez označení. Sláva, jásám v duchu. To bude určitě černý drožkař. Nebyl.

JEN PRO SILNÉ NERVY

Když jsem sháněl tipy pro svojí reportáž, poradil mi jeden policista, abych se neopomněl vypravit na Václavské náměstí mezi jednou a třetí hodinou v noci. Ubezpečují vás, že je to opravdu zážitek na dlouhou dobu a doporučuji ho jen znučeným a osmělým dobrodruhům se silnými nervy. Část přítomných jsou Romové v podroušeném stavu a také zhývalci jsou pod obraz. Taxiků je tu v těchto hodinách jako misku. Hlavu stojí před jaltou. Zlatou husou a Tutaran barem a čekají, až zde skončí

strip show. Čekají na „vepie“. Nevíte, co to je? Žargon taxikářů tak označuje naše západní sousedy. Ostatní drožkáři dělají čestné kolečko a velice pozorně si vybírají zákazníky. Vzhledem k množství se přepadám a složení čekajících se jim nedivím.

Kolem třetí hodiny vychází z jalt skupina žen a dívek patřící do cechu nejstaršího povolání světa. Nasedají do přistavených vozů, které je údajně odvozí na parkoviště „tiráků“ v Rudné. Ti, co je vozí, jak mi sdělil jejich kolega, si přijdou od tří do šesti na „litr“ (rozuměje 1000 Kčs).

Ve čtvrt na čtyři mám všeho dost a láká mě pouze vidina vlastního postele. Zkouším štěstí. Stoupám si před frontu, za což sklidím několik šťastných nadávek a svěle dív se, zastavuje mi hned první drožka. Prý vypadám seriózně. Během jízdy se snažím hodit řidiči udičku a říkám mu, že bych si někde ještě rád zašpsoval... Řidič sjede ve zpětném zrcátku moji unavenou vizáž a zabručí: „Ale no tak.“ Asi vypadám opravdu seriózně.

SMÍCH JE PŘESEL

To, že naši taxikáři pomáhají západním turistům ve směně valut bez front a většinou i v lepší kursu, je nesporné. Proto mě zajímalo, jaký názor na to mají západní turisté. Někteří jsou tím znechuceni (nepřevážně!). Umniň si, že u nás snad platí naše měna. Nejvíce je však odpuzuje okamžitě řidičovo „vechsel“, a „change“, jakmile cizinec nastoupí do vozu. „Znáji ti pánové v cizí řeči také něco jiného?“ ptají se. Určitě, přikyvuji. Momentální valutový kurs. Ovšem daleko víc je těch turistů, kterým na nějaké té marce (dolaru, šlinku aj.) nesejde. Mají přece „urlaub“. A když po nich někteří taxikáři ptají placení vyžadují valutu, klidně jim ji dají, je to pro ně „lächerlich“. Ta částka většinou nepřevyšuje pětistinu nebo třetinu toho, co by zaplatili doma, smějí se turisté. Smích je však brzy přecházel. Hned poté, co jim prozrazuji, jak jim někteří páni „drožkáři“ říkají.

MÁME DALEKO DOMŮ

K taxikářské elitě nepatří jen ti, co čekají na letišti. Na pěkné peníze si přijdou i ti, kteří vozí „těžce pracující děvčata“ a také ti, kteří jezdí pro hotely. Velké hotely (Continental, Forum a další) mají své stálé taxiky. Menší hotely, jako je Jalta nebo Alcron, mají také svůj okruh. A když náhodou nejsou po ruce ti stálí, recepční zná zvláštní číslo na ústřednu taxi služby, která jim vždycky nějaký vůz promptně pošle. Takže hoteloví hosté se nemusí obávat.

O tom, že není radno se michtat mezi hotelové „drožkáře“, se přesvědčil jeden z těch méně vyvolených taxikářů. Zajel k hotelu Jalta (zde není „štal“, takže sem teoreticky může kdokoli). Tu ovšem nehylo po chuti místním. Když se většec nenechal přesvědčit verbálně, dostal za vyučnou a ještě mu okopali vůz. Zcela jiní jsou však taxikáři z Intercontinentalu, jsou usměvaví, popíjejí kafečko se šlohačkou v místním baru a na dotaz, kolik toho měsíce nujedzí, se jen přátelsky zazubí: „Tak patnáct set. Ale my to ináme daleko domů.“ Jen pro srovnání uvádím, že normální taxikář najezdí za měsíc přes šest tisíc kilometrů.

U kůži něco zažil, uvedu jen jednu historku za všechny. Vedoucí tohoto snackbaru i její jméno ani jméno podniku záměrně neuvádím, občas je na taxi odkázána) se jednou chtěla nechat zavést domů, jak sama říká, když je řidič slusný, ne nějaké to „dýško“ nekouká. Ví, že z jejího podniku stojí česka kolem třiceti korun.

U našich zákazníků nepřevládá enforie jako u valutových cizozemců. Knuzi mají zkušenosti velice špatné. Protože téměř každý z nás na vlast-

zákazníka. Oficiálním taxikářům však kezi „kšeft“, takže dříve taxikáři na se podnikali novy. Propáchané pneu-matiky, odebrání „černé tržby“ a sem tam i pár facek nebyly ničím neobvyklým. (Téměř každý taxikář má u sebe seznam „černých vozů“ i se státní poznávací značkou.) A zároveň jedno upozornění. Občas se stane, že

TAKŽE POUŽÍ

V noci vyjíždí zruha kolem padě sátky takzvaných „černých taxikářů“. Pro lidi, kteří jsou odkázáni na tento druh dopravy, představují vysvobození, když je bez zájmu mijejí jsou taxi služby. Cený „černých“ jsou mluví měly by být odkázány na velkorysost

Jaké však bylo její rozčarování, když uvádla cíl své cesty a taxikář na ni

vybalí — dej kilo a jedeš —, si každý jistě dovede představit.

MLÉKO VOZIT NERUDOU

Jízda taxikem je vlastně určitou formou rituálu. Když nasednete do „drožky“ a objevíte ochotu se bavit nebo hovor sami vyprovokujete, najednou si uvědomíte, že podobný hovor jste už přece vedli, jenže kde? Kde jinde než opět v taxiku. Je to součást taktiky. Řidič většinou spustí takový nátek, že byste mu dali nejraději i poslední korunu a divíte se, proč ten nebožák nepožádal ještě o sociální příspěvek. Váží se na vás spousta naježděných prázdných kilometrů (bez zákazníků), veškeré výdaje za benzín a opravy vozidla (jen vrozená skromnost drožkařů brání zmínit se, že částky na opravy jsou zakalkulované ve výplatě, nebo že tím nebláhá konto pro tyto účely). K tomu to hrozné riziko (většina z těch, s nimiž jsem jel, v noci nejedí, je to přý tak akorát dobré pro „zlatokopy“). „Dřív se jakž takž takový přepadení dalo unést“, povídá jeden. „Sice tě vypakoval z vozu, sebral ti tržbu a s autákem ti ušel. Ale nechal tě na pokoji. Dneska do tebe napřed bodne kudlu a pak se teprve baví.“

Chápu, že moje otázka mohla být brána jako zlehčení celého problému, ale doopravdy jsem ji myslel vážně: „Tak běžte vozit mléko...“

„Blázníš“, ohradil se popuzeně. „Já musím živit rodinu.“ Zřejmě čtyři tisíce, které berou ti, kdož rozvážejí mléko, se mu nezdaří moc.

Ovšem za největší klivdu považují všichni nepřiměřené odvody (kolim pět až sedmi tisíc měsíčně podle toho, zda jezdí svým či služebním vozem). Z jejich řetě vyplývá, že kdyby nemuseli tolik odvádět, zřejmě by zákazník „nebral na hňu“. Věř tomu, kdo chceš. Většinou tyto třídy však zaberou a zákazník přivře oko a „pusť chlap“. Jistě je, že téměř všichni taxikáři by se nejraději „udělali sami pro sebe“, kdyby to jen bylo trochu možné. Co já vím, možné to je. S jedním soukromým jsem totiž jel. Podíle jeho vyjádření k tomu stačí věz, který není starší pět let, zaplatit deset tisíc za licenci a odvádět čtvrtinu z tržby (t to je mnoho, optimu by bylo kolem 17 procent).

Za celou dobu, co používám služby taxiků, jsem nepotkal jediného taxikáře, který by řekl, že se mu daří dobře. Byl jsem v několika bytech taxikátů a jejich vybavení bylo hodně vysoko nad běžným standardem.

Nerad bych však, aby z mé reportáže vznikl dojem, že všichni taxikáři jsou k zákazníkům nepocitliví. Ti, s nimiž jsem dva dny jezdil, byli slušní, nic nenamítali proti vystavení stvrzenky a jejich ceny podle mého soudu byly korektní. Před nějakým časem mi v taxiku vypadla peněženka i s doklady a dotyčný taxikář mi ji hned na druhý den přivezl až do bytu. A et si to chceme uvědomit nebo ne, i na ně jsou vytvářeny tlaky. Když takový „drožkař“ přijede do servisu, tak jen za to, že mu „zvednou bránu“, musí zaplatit. Chceme-li objektivně posoudit práci taxikářů, nesmíme zapomenout ani na obrovské riziko, které vzniká při jejich početně jízdech v dnešní době, kdy kriminalita stoupá. Ostatně o tom jsem již psal

předcházejících řádkách.

A ještě něco. Tyto řádky byly psány ještě v době před ropným šokem, který naše vláda jaksi zaspala. Zvýšení ceny jízdného o šedesát haléřů na jeden kilometr jistě není řešením, mnozí taxikáři s ním ani nesouhlasí. Jistě by stálo za úvahy spíše snížit přebujelý aparát družstev a podniků a tím pádem by se také daly snížit odvody „drožkařů“ na přijatelnou hranici. Taxikáři by pak opravdu mohli prokázat snahu po zkvalitnění svých služeb a hlavně zákazník by tím neutrpěl.

Chcete znát Mendělejevovu soustavu prvků? • Studujte vodu z Vltavy

Před rokem jsem se napil z Vltavy. Dokonce s chutí. A nebyla to sázka, za niž bych později inkasoval bankovky s vyobrazením skladatele stejnojmenné části symfonické básně Má vlast. I když jsem si byl vědom zjištění Světové zdravotnické federace, že hovoří o tom, že 80 procent všech nemocí lidstva je nějakým způsobem spojeno s vodou, tehdy jsem se o své zdraví vůbec nebál. V tom parném loňském dnu jsem totiž stál pár desítek metrů pod vrcholem šumavské Černé hory. Ze skály v jejím úbočí, zpod vystoupilých kořenů vzrostlého smrku, vytékal průzračně trpytivý pramínek. Tady se narodila nejslavnější česká řeka.

V Praze je z potůčku už řádně obtěžkaný tok. A jeho čistota? „Za posledních dvacet let se v tomto směru s Vltavou mnohé zhoršilo. Při montážích pod vodou si od jejího soutoku s Berounkou stěžujeme na konečky prstů“, tvrdí F. Černý, vedoucí potápěčské stanice Povodí Vltavy. „Velice nebezpečné je bakteriologické znečištění a někdy v řece najdeme i opravdu hmatatelné důkazy lidské bezohlednosti. Třeba v prostoru hrazení u Smíchovského nádraží jsme objevili kompletní zadní nápravu od nákladáku, motocykl a několik šicích strojů.“

PSSTRUŽI, ALE TAKY MENDĚLEJEV

Pomíneme-li tyhle extrémní případy, zjistíme, že k největšímu organickému ovlivnění kvality vltavské vody dochází paradoxně na horním toku řeky, v oblasti Větrného a Českého Krumlova. Jihočeské papírny Větrná o sobě dokonce „dávají vědět“ až v hlavním městě. Ještě šťastli, že se zde se značným přispěním státu nákladem přes dvě stě milionů korun staví nové odfatovací zařízení. Dodavatelem jeho technologické části i řídicího systému je známá finská firma Rauma-Repola. Ve středním úseku Vltavy pro změnu narůstá obsah dusičnanů ve vodě. Příčina? Přehnojování polí v tomto zemědělském kraji a následná plošná i rýhová eroze. Před Prahou zčásti kvalitu vody vyrovnává vltavská kaskáda. Dokonce z vyprávění známého rybáře vím, že u Zbraslavi, na jižním konci velkoměsta, lze ulovit obstojné kousky pstruhů. Pak však řeka „prochází“ milionovým gigantem a ten jí do tvaře vtiskává smutný, zamaršený výraz, neboť odpadní vody jsou v Praze čistěny pouze částečně. A tak do Vltavy každých čtyřadvacet hodin putuje 12 000 m³ kalů. Jejich pilnými producenty je osmnáct největších pražských továren stejně jako rychle rostoucí sídliště, přičemž nebezpečí v tomto případě ani tak nehrozí ze strany běžného organického znečištění, jako právě od těžkých kovů vypouštěných průmyslovými závody. Vltava se tak stává příhodnou pomůckou pro mladé chemiky — najdete v ní totiž takřka celou Mendělejevovu periodickou soustavu prvků. Bohužel — tato „kovová“ voda napájí i pražskou podolskou

vodárnu, která jí, díky své technologické zastaralosti, zdaleka nezabví všech nežádoucích přísad. A to je moc smutné, uvážíme-li, že pak asi jedna třetina pražských domácností otočí kohoutkem, a...

Prvním a zásadním krokem ke zlepšení tohoto neutěšeného stavu by mělo být posunutí přírodního kanálu (tzv. stoky „K“) do vodárny Podolí až před soutok Vltavy s Berounkou. Ta totiž své sestře předává nepříliš potěšující poselství plzeňské aglomerace a tím zhoršuje kvalitu vltavské vody ze stupně II na trojku až čtyřku. Na podolskou H₂O by tedy tato změna zcela jistě zapůsobila příznivě. Ve druhém stadiu projektu se uvažuje o tom, že stoka „K“ dosáhne až nad ústí Sázavy do Vltavy. Jenže vzhledem k tomu, že stále ještě není vyřešena otázka „Co s tricií vodami z jaderné elektrárny Temelín?“, jeví se tato miliardová akce dosud nejjasněji než méně nákladné první řešení. Každopádně — něco by se s tím dělat mělo. Už proto, že další zdroje pitné vody pro hlavní město — Jizera a nádrž Želivka — kapacitně nedostačují a rovněž v Želivce se mohutně zvyšuje obsah dusičnanů.

PAŘÍŽSKÁ REALITA A PRAŽSKÝ SEN

Problémů nad hlavu. Zatímco u nás narůstají, mnohde na Západě se s nimi vyrovnali docela úspěšně. Vždyť třeba před několika lety protékala Londýnem smrdutá stoka jménem Temze. Dnes je kvalita její vody od pohledu mnohem lepší. Podobnou čarovnou proměnu prožila pařížská Seina. Jak je to možné? Inu tak: odpovědní lidé (rozhodně ne ekonomicky krátkozrací) neváhali na živěném světových vodních tepen obětovat filitry se proto v současnosti nacházejí už mimo město (např. v Paříži) nebo v podzemí, a k nim je odpad dopravován přivaděči. Nešlo by to podobně zvládnout i v Praze?

Dovedete si představit, o kolik procent lepším dojmem by pak působilo naše hlavní město? Jak výrazně by vycištění vltavského kabátu ovlivnilo turistický ruch, nakolik by prohlédnutá řeka psychologicky zapůsobila na samotné Pražany, už tak dost zkušené velkoměstskými naduhy? Cožpak by opravdu nešlo přiučít se ve světě?

už jako Lábe — v mnoha parametrech až do Ústí nad Labem.

Jak dají? Domnívám se, že bychom měli využít těch nejlepších světových zkušeností a nelitovat finančních prostředků. Před rokem jsem si u přemene Vltavy dal ještě skleničku křídlové průzračné vody „nášupem“. Ale

na Trojském ostrově v Praze: jde o zařazení územně omezené, jehož kapacitu nelze v žádném případě rozšiřovat. A přesto, že se práce čistíren intenzifikovala, nestačí tempo, které nasadilo velkoměsto. A tak se v tomto úseku Vltava „pyšně“ IV. třídu jakosti vody, v níž setrvává

velká čistina. Projekt však byl neustále omezoval a posléze došlo k jeho úplnému zániknutí. Co bude dál, nevíme...

ŘEKA VELKOMĚSTU NESTACÍ

Varovná situace. A vyklíčková příbude, když přidáme fakta o čišťném „O něčem takovém se uvažovalo v sedmdesátých letech“, vzpomíná ing. Goldbach, vedoucí pracovník oddělení čistoty odběru vody — Povodí Vltava. „Počítalo se s tím, že by se hloubkovým přivaděčem z Prahy a přilehlých měst odpadní vody navedly k Hostině u Mělníka, kde měla stát

To o sobě tvrdí Švédsko ve své propagandě, která má ve světě značný úspěch, a to hlavně v tzv. zástavě zemích, a také ve státech východoevropských, mezi které patří i Československo.

Je známo, že každá propaganda přináší ovoce, a tak mne nepřekvapuje, že někdo obdivuje, jak zdejší systém funguje. My, kdo zde žijeme, obdivujeme, že tento systém „ještě“ funguje.

Začal bych asi takto: Žiji zde pětadvacet let. V roce 1965 se mně podařilo vyjet na zájezd do zahraničí, ze kterého jsem se domů již nevrátil. Měl jsem k tomu politické důvody, ale o podrobnostech bych se zde nechtěl rozepisovat, poněvadž nejsou ve spojitosti s obsahem tohoto článku. Jednoduše — zůstal jsem ve Švédsku, i když to nebylo v mém úmyslu. Když jsem přišel do této země, bylo mně 42 let a záhy jsem zjistil, jaké bylo štěstí, že jsem dostal v tomto věku zaměstnání a ještě u svého oboru, jako typograf. Čtyřlístka tady již není atraktivní věk pro zaměstnavatele. Na písemnou žádost o místo můžete napsat co chcete, poněvadž rozhodující je vaše jméno. Nejmenujete-li se Petersson, Andersson, ale třeba Pospíšil, můžete čekat velice slušné formulované odpovědi, ve které vám firma děkuje za projevený zájem o místo, které bohužel již bylo obsazeno jiným uchazečem. V době mé nezaměstnanosti jsem takových odpovědí dostal přes třicet. Pokud je na tom firma opravdu špatně a vy místo náhodou dostanete, pak od prvního dne dostanete stejný plat, jaký mají ostatní zaměstnanci se stejnou kvalifikací, aniž by podnik věděl, zda umíte vůbec pracovat a v oboru jste vyučen.

V Československu se říká, že každé nové koště dobře mete. Zde ale nesmí, i když zaměstnavatel by to bylo milé. Rozhodují o tom spo-

luzaměstnanci a nechcete-li s nimi být od prvního dne na válečné noze, musíte se přizpůsobit. Nesmíte ukázat, že jste lepší než Švéd.

Co se týče platu, tak nikdy jsem si nemusel stěžovat, poněvadž o to se starali spoluzaměstnanci. Nespokojenost byla, je a bude. Zde je však stále a jiné to nebude, pokud se tento systém nezmění. I když si zaměstnanec vydobude zvýšení platu, nevede to ke zvýšení životní úrovně, ba naopak. Chce-li zaměstnavatel udržet průměrný zisk, okamžitě po zvýšení mezd zvýší cenu svých výrobků. Má to za následek, že to, co včera stálo v obchodech 10 korun, dnes stojí jedenáct. Každým zvýšením mezd se

stěhovalec si na mnohé, co mu bylo dříve cizí, zvykne. Na mnohé si musí zvyknout, i kdyby nechtěl. Mezi to patří každoroční daňové přiznání. To musí dělat každý, ať cizinec, nebo důchodce. Zde však znalost zákona hraje velkou roli. Normální pracující nebo důchodce to mají velice jednoduché, ale také na tom nemohou nic získat. Napiše svůj příjem, úroky, které v tomto roce získal ze spoření, to se sečte a z této částky mu je vyměřena daň. Zaplatil-li během roku více, rozdíl se mu vrátí, v opačném případě do pěti měsíců nedoplatek musí doplatit. U těch, kdož mají velké majetky, je to trochu komplikovanější. Zde se majetek zdaňuje od

za týden, automaticky se sráželo z jeho důchodu spoření, které by měl za ty tři roky dostat zpět. Díky protestům se spoření zastavilo, ale peníze, které stát jako spoření zadržel, dosud zpět nevyplatil. Nevím, který stát na světě by si něco podobného dovořil.

Nikomu, alespoň z řad pracujících by nic neudělalo, kdyby vláda řekla: „Jsme na tom špatně, potřebujeme vaši pomoc tím či oním způsobem.“ Vláda ale na jedné straně každoročně rozdává milióny Kubě, Vietnamu a zemím těmto podobným a po důchodcích chce půjčovat peníze. Není to trochu divné? Jsem zvědav, kolik miliónů jako dar na vybudování de-

poněvadž každým rokem jsou auta dražší tak o 10 %, nikdy by se vlastně nedošetřila. Já v roce 1983 jsem si koupil též nové auto. Moje starší ode mne firma odkoupila, a poněvadž jsem potřeboval ještě čtyřicet tisíc, půjčil jsem si je. Za pět let splácení jsem včetně úroků zaplatil 67 000. Tedy mne vůz stál o 27 000 více, ale chtěl-li jsem hned jezdit, neměl jsem na vybranou. Když jsem to vyprávěl svým přátelům, jejich odpověď byla: „Ale mohl sis to dovořit!“ Ano, mohl, a není daleko doba, kdy i vy si to budete moci dovořit. Nevím, jak to bude u vás, ale pro mne tento tak zvaný luxus není bez strádání a odříkání si jiného. Pro mne je třeba luxus koupit si na ulici kornout zmraziliny. Směšné, co? Hovězí maso zde dostanete kdykoliv, v jakémkoliv množství a té nejlepší kvality. Jak ale chutná, jsem již zapomněl. Jít do restaurace na oběd? To si mohu dovořit jen o dovolené v zahraničí. A těch druhů chleba, co se zde dostane. Neuvěřitelné! Manželka ho však každý týden peče sama. Ten neuvěřitelný výběr potravin a ta kvalita! Člověk, když přijede z některé dříve tzv. socialistické země, žasne. My ale kupujeme podle ceny a je-li jen někde korunový rozdíl, je to pro nás úspora. A nyní, když jsem vám popsal tak trochu ten švédský systém, jak jsem ho poznal za těch pětadvacet let, a za jakých podmínek si dovořím to či ono, chtěl bych se vás zeptat: „Chcete také takto žít?“ Máte možnost si vzít příklad ze mne a zdejšího demokratického systému. Mám auto, jezdím si po světě, nikdo mi v tom nezabraňuje. Ale mnohé si dobrovolně musím odpustit. Není možné mít nebo chtít vše, a tak se musíme rozhodnout, čemu dáme přednost. Pro mne to byla především „svoboda“, a proto v tomto směru je Švédsko fantastické!

ŠVÉDSKO JE FANTASTICKÉ

odůvodňuje zvyšování cen zboží denní potřeby a nájmů, které nakonec přesahují hodnotu přídatku na mzdu, a tím životní úroveň upadá. Švédovi toto však nevysvětlíte. Odpoví vám, že kdyby si nevybojoval přidání na mzdu, že by se ceny stejně zvyšovaly. Možná, že má pravdu. K cenám zboží bych chtěl také poznamenat, co v Československu neexistuje. Třeba kalhoty, které stojí v jednom obchodě 100 korun, tytéž v druhém obchodě stojí třeba 300 korun. Zde se řídí cena zboží podle toho, kde se prodejna nachází a jak vysoký je nájem. Ceny se upravují i dle dalších okolností.

Nechtěl bych být kritizován v tom smyslu, že ze mne mluví závist a podobně. Není tomu tak ani v tom nejmenším. Chci pouze pootevřít oči těm, kteří by si přáli podobnou demokracii se systémem, jaký je zde ve Švédsku. Nedá se popřít, že kdo umí hospodařit, žije zde dobře, při-

státě výše, a tak takový miliónář má ke konci roku co dělat, aby své milióny nemusel zdaňovat. Dělá se to asi takto: Má třeba 200 miliónů, a tak si ještě 200 miliónů vypůjčí, tím plus a mínus rovná se nula a stát nedostane ani korunu. V jednu se peníze vrátí bance s nějakým tím úrokem a vydělá na tom banka i miliónář. Pochopitelně, že se musí najít banka, kde je dobrý známý. Podle zveřejnění podobného případu se banka i známý našel a poněvadž se nejednalo a nejedná o porušení zákona, jsou takové transakce možné. Nevím, jaké dopisovatele měli dřívější československý režim zde ve Švédsku. Jsem ale přesvědčen, že v denním tisku prošla zpráva o rozhodnutí zdejší vlády o povinném šetření nejen pracujících, ale i důchodců v každém věku, tedy i kdyby vám bylo sto let. Šlo asi o 1 % po dobu tří let. Tedy dědečkovi, kterému bylo přes devadesát a nevěděli, zda tady bude

mokratického Československa dá zdejší vláda.

Dal jsem se do kritického popisování systému země, která mně poskytla nový domov a podle názoru svých přátel v Československu, žiji, jak se říká, proti nim nad poměry. Ano, mají pravdu, pokud vidí u mne jen nové auto a mé cestování po světě, odkud jím píši. Zde to ale končí. Měl jsem štěstí být poměrně zdravý a společně s manželkou jsme našli dobrou zaměstnání. Za těchto předpokladů se zde dá žít velice dobře. Chce-li člověk s průměrným příjmem využít i jiné možnosti, které mu v tomto státě nabízejí, situace se trochu mění. Ušetřit si třeba jen na starší auto je dosti těžké. Na nové je to vyloučeno. Že zde jezdí tolik nových vozů je tím, že se kupují na dluh, čili na splátky. A proč si nelze ušetřit na nové auto? Trvalo by to několik let, než by se ušetřila částka, kterou vůz stojí dnes, a

Bar americké podnikatelky

(Čik): Částku přesahující půl miliónu korun dostane pro zakoupení potřebného vybavení Jedličkův ústav v Liberci od paní Evy Smithové. Je to zisk ze zboží, které až dosud americká podnikatelka prodala na IVT 1990. Přibude k tomu další ze zbylého zboží, jehož prodeje se ujal Textil Liberec. Konečnou sumu předá ústavu podle notářské smlouvy se všemi oficiálními přítelkyněmi paní Smithové, herečka Jitka Bohdalová.

■ S životu nebezpečným obsahem alkoholu v krvi 4,05 promile zadržela dopravní policie v Bernu 33letou řidičku automobilu poté, co způsobila dopravní nehodu se škodou 6000 šv. franků. Kromě silného oblaka parfému, co jí obklopoval, uctily vycvičené policejní nosy i alkohol a rozhodli se pro zkoušku dechu. Řidička měla velké potíže vůbec si trubičku zasunout do úst a přivolaný lékař ji okamžitě nechal odvézt sanitkou k odběru krve do nemocnice, neboť u ní shledal stopy otravy krví.

... A OKOLI...

■ Mezi filipínskou komunitou kalfornského města San José jednoho dne zavláda sváteční nálada. Místní veřejná knihovna měla být slavnostně pojmenována po známém bojovníkovi za práva amerických černochů Martinu Lutheru Kingovi. Pečliví filipští pořadatelé připravili k uvítání hostů desetimetrový transparent, na který si u jisté americké firmy objednali velký nápis VITÁME VÁS ve filipínském jazyce tagalog. Pracovníci americké firmy nebyli podle všeho příliš pečliví a při vyhledávání příslušného slova v anglicko-tagalog-

ském slovníku se přehlédli. Po rozvlnění rozměrného transparentu zavládlo mezi filipínci zděšení. Místo srdečného uvítání zafilo na bílé ploše transparentu slovo UBRIZKA.

■ Doby, kdy k přímému příjmu televizního programu prostřednictvím satelitu je zapotřebí obrovských taříř na střechách, balkónech a zahradkách, budou asi brzy patřit minulosti. Jak píše vídeňský Der Standard, byla v USA nedávno předvedena nová, zcela plochá satelitní anténa, která se jednoduše vystřelí za okno. Vynálezu

se ujal čtyřl americké komunikační společnosti a od roku 1993 chtějí vysílat ze satelitů přímo do obytných pokojů: Hughes Communications, Cablevision Systems, New Corp. Ltd. a National Broadcasting Company HDTV. K vysoce kvalitnímu přenosu signálu poslouží satelit HS601 a televizní společnosti si — díky zjednodušenému příjmu — slíbují od nového média širší publicitu než u dosavadní satelitní televize.

PRAHA - KOLÉBKKA LOGARITMŮ

době šitily rychlostí blesku. A tak se o něm doslechli císař Rudolf II., známý svou posedlostí pro všechno, co jen trochu souviselo s astronomií.

Jakými cestami se o učeném hodináři Rudolf II. dozvěděl, nevíme. Existuje však jeho dopis Vilémovi, v němž ho „žádá, aby mu Joost Bürgli i s jeho globem, jakož i s jeho motus planetarium, které vytvořil, poslati ráčil“.

Z poznámek a zápisů Bürgliho švagra Bramera vyplývá, že tento nadaný hodinář — učenec — přilíhl o popularitu nestál. Byl natolik skromný, že se žádnými prostředky nepechal přinutit k tomu, aby alespoň některý ze svých vynálezů popsal a zveřejnil.

Nabídce Rudolfa II., aby se Švýcar natrvalo usadil v Praze, dlouho odolával. Teprve v roce 1603 se rozhodl a císař ho okamžitě jmenoval komorním hodinářem v císařských službách.

A tak se Praha stala místem, kde Bürgli začal vážně pracovat na svých „progresivních tabulkách“ — zárodku logaritmu.

Tyto počítácké pomůcky vytvářel pro svého přítele Keplera, který je nutně potřeboval pro spolehlivější výpočty dráhy Marsu. Od Keplera také víme, že Bürgliho tabulky vznikly mnohem dříve než Neperovy, i to, že se ani s touto prací světa nepochlubil. Keplar dokonce uvádí, že již v roce 1592 viděl u Bürgliho zpracovanou, ale nikdy nevytištěnou Aritmetiku, v níž se první počítalo také s desetinnými zlomky.

Když se Keplerovi v roce 1614 dostalo do rukou Napierovo tištěné pojednání o logaritmech, měl z toho nesmírnou radost a nešetřil uznáním. Nezapomněl však zdůraznit, že Bürgli má v tomto směru prioritu a že Praha je kolébkou první myšlenky logaritmu.

spis „Popis podivuhodného zákona logaritmu“, jímž poskytl učenému světu něco, bez čeho by si donedávna matematik, fyzikové, technici či hvězdáři nedokázali svoji činnost vůbec představit.

Avšak už před Napierem existoval Švýcar Joost Bürgli, který zásadu logaritmu nejen objevil, ale i správně vyloučil.

Astronomové na sklonku 16. a začátkem 17. století se úporně potýkali s množstvím velmi dlouhých čísel, která namáhavě násobili, dělili, umocňovali a odmocňovali. Potřebovali k tomu spoustu času a nakonec si stejně nebyli zcela jisti, zda se ve svých výpočtech nezmyšlili. Nebyl proto divu, že touhou všech bylo najít nějaký jednodušší, spolehlivější a rychlejší způsob výpočtů.

Nejblíže k tomu měl v 16. století esslingenský matematik Michael Stifel, jeden z nejlepších algebraiků své doby. Prakticky však tento problém vyřešil teprve až Švýcar Joost Bürgli a brzy po něm — nezávisle — Napier.

O Bürgliově vzdělání nevíme téměř nic. První zmínka o něm pochází z roku 1579. To byl ve svých 27 letech na dvoře kaslénského landgrafova Viléma IV. jmenován dvorním hodinářem (pravděpodobně na doporučení Konráda Dasy-podia, autora slavných hodin štrasburského Münsteru). Očividně se zde nenudil. Ve velice krátkém čase vytvářel na zdejší hvězdárně řadu důmyslných a mimofádně obdivovaných astronomických pomůcek o předmětů. Mapy a globy nočního nebe, kvadranty, hvězdátské dalekohledy, planetáře a další. Mimořádný zájem a obdiv vzbudilo jeho uměrné kružidlo, jehož současným vynálezcem ve stejné době nebyl nikdo slavnější než Galileo Galilei.

Zprávy o výjimečných lidech se i v té

Naše civilizace má nakročeno do 21. století. Žijeme ve století kosmických letů, družicových televizních přenosů, vysíláme sondy nejen k blízkým i vzdáleným planetám naší sluneční soustavy, ale bombardujeme jimi samotná jádra komet. My, dospělí, i naše děti, používáme s naprostou samozřejmostí osobní počítače, náš svět informatiky ovládají superpočítače. A tak pomalu, ale jistě naše dnešní moderní generace zapomíná na dobrodiní, které před 375 lety exaktním vědám přinesl vynález logaritmu.

Ano, je řeč o nejstarším synovi smetáckého barona of Merchistona, narozeného v roce 1550. Byl jím John Napier (nebo chcete-li také Neper, Nepper či Nepeur). Tento geniální člověk po dlouhých pětadvaceti a zkouškách vydal ve svých 64 letech života paměťhodný

STATNA TO DIFEREN

Bývalá rumunská sportovní gymnastka Nadia Comaneciiová, která v listopadu loňského roku opustila Rumunsko společně s Constantinem Panaitem, prohlásila na sobotní tiskové konferenci v Seattlu, že tento muž ji tři měsíce držel doslova v domě.

Okradená, ale svobodná

cím vězení jako „rukojmí“ a než ji opustil, zežil ji 150 000 dolarů, které si vydělala od svého příjezdu do USA. „Využil toho, že jsem nikoho neznala a nevěděla nic o svých právech. Každému bránil, aby se ke mně jen přiblížil a vyhrožoval, že mě odveze zpět do Rumunska,“ řekla COMANECIOVÁ. Navíc uvedla, že Panait je ženatý a otcem čtyř dětí. Comaneciiová se s ním seznámila teprve týden před svým odchodem z Rumunska, a nikoliv před rokem, jak původně uvedla po příjezdu do USA. Proč, o tom také mluvila na tiskovce. „Panait mi řekl, že budu mít větší šanci získat vízum, když sdělím úpřímě, že se známe už přes rok. Navíc mne pak přinutili oznámit, že se už nechci věnovat gymnastice a ani vidět svého bývalého trenéra Belu Karolyho. Přesto nemohu říci, že Panaita nenávidím. Pomohl mi k úniku z Rumunska. Navíc peníze nejsou všechno. Hlavně, že jsem svobodná,“ dodala 28letá Nadia, která v Seattlu sledovala soutěž sportovních gymnastek na Hrách dobré vůle.

Das Ende der „Ente“

Letzter Citroën „Döschwo“ rolle in Portugal vom Band

FRANKFURT A.

M. 27. Juli (N.T./dpa/AFP). Das Ende der „Ente“ ist endgültig gekommen:

Der letzte der auf gut deutsch „Döschwo“ genannte Citroën 2 CV rolle am Freitag in Portugal vom Band. Seinen Namen verdankt er dem ersten Modell, das in Frankreich steuerlich wie ein Zwei-PS-Wagen eingestuft war. Im Ursprungsland wurde der Kleinwagen schon seit zwei Jahren aus wirtschaftlichen Gründen nicht mehr gebaut. Fir-

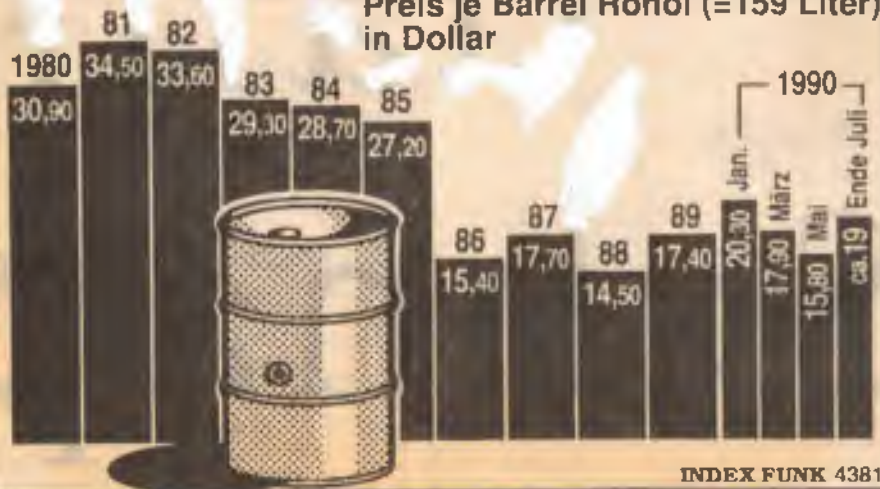
menchef André Citroën hatte seine Ingenieure 1935 beauftragt, ein Auto zu konstruieren, das bei 60 Kilometern in der Stunde zwei Personen und 50 Kilogramm Kartoffeln transportieren kann und dabei nicht mehr als drei Liter Benzin verbraucht.“ Ästhetik spiele keine Rolle, viel-

mehr solle gesichert sein, daß in dem

Auto „ein Korb Eier unversehrt über einen Acker gelangen kann.“

Seit der Zwo-CV beim Pariser Autosalon 1948 (dpa-Bild) vorgestellt worden war (der damalige Citroën-Verkaufschef ängstigte sich: „Er ist nicht schön. Ich frage mich, wie wir dieses Gerät verkaufen können“), wurde das „häßliche Entlein“ siebeneinhundertmillionenfach gebaut.

Preis je Barrel Rohöl (=159 Liter) in Dollar

INDEX FUNK 4381

Stará písnička z Moskvy

MOSKVA (tlač.): List Sovetskaja Rossija včera v komentáři kritizoval Západ a především USA za to, že podněcuje opozici proti Sovětskému svazu a snaží se vrazit klín mezi východoevropské země a SSSR. Deník připomíná nedávnou „provokaci“ mezinárodní konferenci, která se konala v Praze na téma Mítrová cesta k demokracii, a říká, že její iniciátor — americké Středisko pro demokratickou (USA) — se zabývá špiónáží. Kritizuje také seminář ve Veršavě, na němž se dle něj projednávala i „podpora opozice v zájmu oživení separatistické činnosti“. V rámci jakékoliv Marshallova ideového plánu, který vypracovala USA na podporu opozice v SSSR, byli v květnu a v červnu na střech v Americe novináři z Československa, Polska, NDR a dalších východoevropských zemí. „Uvádí list. Cílem všech těchto akcí — dodává — je podněcovat odsředivě tendence a síly v SSSR.“

OBSTAVENY DDA FA. LAM...

● Nevyšel 400 miliónů dolarů šinla do konce letošního června celková hodnota základního zahraničního kapitálu investovaného v Polsku. Na jednu firmu se zahraniční kapitálovou účast připadá v průměru jen 250 000 dolarů, což není mnoho.

KURSOVNÍ LÍSTEK SBČS (od 3. 8. 1990)

KURS PRO TURISTIKU				Přepočítací poměry
země	množství kód	nákup	prodej	pro PZO Tuzex
Austrálie	1 AUD	19,22	23,48	8,46
Belgie	100 BEC	73,39	89,30	25,40
Dánsko	1 DKK	3,90	4,84	1,39
FMS	1 XEU	31,22	38,18	—
Finsko	1 FIM	6,44	7,80	2,23
Francie	1 FRF	4,51	5,51	1,58
Irská rep.	1 IEP	40,51	49,51	13,81
Itálie	1 000 ITL	20,83	25,21	7,16
Japonsko	100 JPY	16,34	19,98	5,64
Jugoslávie	1 YUD	2,15	2,63	0,72
Kanada	1 CAD	21,23	25,95	7,38
Luxembursko	100 LUF	73,39	89,69	25,16
Nizozemsko	1 NLG	13,40	16,38	4,70
Norsko	1 NOK	3,92	4,78	1,35
Portugalsko	100 PTE	17,18	20,98	5,59
Rakousko	1 ATS	2,14	2,62	0,76
Řecko	100 GRD	15,39	18,81	4,89
SRN	1 DEM	15,10	18,48	5,38
Španělsko	100 ESP	24,81	30,07	8,58
Švédsko	1 SEK	4,14	5,06	1,44
Švýcarsko	1 CHF	17,84	21,80	6,33
USA	1 USD	24,45	29,89	8,69
V. Británie	1 GBP	44,60	54,52	15,82
SSSR	1 SUR	4,96	5,00	—

NEOBCHODNÍ KURSY			
		nákup	prodej
Albánie	100 ALL	149,25	150,75
Bulharsko	1 BGL	7,00	8,04
K. DR	100 KPW	478,52	484,34
Kuba	100 CUP	805,85	811,05
Maďarsko	100 HUF	39,40	39,80
Mongolsko	100 MNT	238,00	240,40
Polsko	10 000 PLZ	47,38	47,88
Rumunsko	100 ROL	90,45	91,35
SSSR	1 SUR	7,98	8,04
VSR	1 000 VND	9,21	9,31

Nejbezpečnější na světě

V loňském roce překročil počet do provozu přihlášených automobilů ve Spolkové republice Německo číslu třicet miliónů. I když v tomto počtu jsou auta podokovná a používaná služebně či obchodně, znamená to, že v zemi se šedesátí milióny obyvatel se stále zvětšuje počet rodin, v nichž jsou dva vozy. A v některých a dospělými dětmi i více.

SRN je tak nejmotorizovanější zemí v Evropě a po USA druhou na světě. Má vůbec nejhustší síť dálnic, jichž je v celkovém počtu vozovek a silnic na území státu sice jen 1,7 procenta, ale po nichž proudí 28,3 procenta veškerého automobilového provozu.

Ačkoliv Spolková republika je jedinou zemí v Evropě, kde není na dálnicích generální omezení rychlosti, západoněmecké dálnice jsou nejbezpečnějšími dopravními spoji a to jak vnitrozemsky, tak mezinárodně. Statistika z roku 1988 říká, že na úlicích měst a obcí v SRN zahynulo 2571 osob a na silnicích mimo uzavřené obce 5842. Naproti tomu na dálnicích, kde se odbová téměř třetina veškeré dopravy, nejméně — 714! Ve srovnání s evropskými zeměmi, kde je omezená rychlost, vykazují západoněmecké dálnice zvláště příznivou statistiku. Na jednu miliardu ujetých kilometrů našlo na dálnicích Spolkové republiky smrt v průměru 5,5 osoby. Ve Francii to bylo více než jedenáct a v Itálii dokonce osmnáct mrtvých. A to v obou zemích platí pravidlo o omezené rychlosti na dálnicích 130 km

za hodinu. Zmíněné údaje pocházejí ze studie, kterou nechala vypracovat a zveřejnila automobilka Porsche. Výrobce rychlých sportovních vozů má pochopitelný zájem, aby v SRN pravidlo o generálním tempolimitu nevstoupilo v platnost. Studie protřečí i těm, kteří argumentují narušením ovzduší vinou rychlé jízdy automobilů. Celostátně provedený test ukázal, že drasticky snížená rychlost na 100 km v hodině — jaké nikde neexistuje — se množství kyslíčnicku dusičnatého v ovzduší snížilo ve srovnání s volnou jízdou o pouhé jedno procento. Ze rozborů pro ochranu životního prostředí studie označuje technický vývoj a pokrok. Katalyzátory na bezolovnatý benzin, které jsou v 85 procentech automobilů s benzinovými motory v SRN, dokázaly snížit škodlivé emise až o devadesát procent. Stejně tak — podle studie Porsche — hluk automobilů, projíždějících kolem obydlí, lze účinněji snížit lepší směsí asfaltu, ochrannými stěnami a izolováním motorů přímo v automobilu než reglementováním maximální rychlosti.

Übergewicht durch zu langes Stillen

Stanford — Säuglinge, die von ihren Müttern länger als fünf Monate gestillt und erst später

an festere Nahrung gewöhnt werden, leiden später häufiger an Übergewicht, fanden Forscher an der Stanford Universität (Kalifornien) heraus. Sie hatten 99 Kinder über mehrere Jahre beobachtet.

Na vzácném křesle, jehož vznik se datuje kolem roku 1200, upoutá na titulní celostránkové ilustraci neohrabaného Jerusaletu čtvrtice postav, jež představují s největší pravděpodobností české svatce sv. Vojtěcha, sv. Prokopa, sv. Václava a sv. Ludmílu.

■ „V životě jsem byla šťastná jen dvakrát: poprvé, když jsem se vdala a podruhé, když jsem se rozvedla. Po rozvodu jsem pochopila, že jsem přilpavena na cestu do vesmíru.“ Prohlásila to v Moskvě redaktorka listu Vozdušnyj Transport Světlana Omelčenkova, která má šanci být první sovětskou novinářkou na orbitálním komplexu Mir. Spolu s ruským žurnalistou Pavlem Muchortovem se Omelčenkova umístila na prvním místě při konkursu, ve kterém se o výpravu ke hvězdám ucházelo množství novinářů z celého Sovětského svazu. Lékaři byli s redaktorkou spokojeni — zvládla všechny testy, včetně obávané centrifugy. Světlana nicméně přiznává, že svou životospřávu nemůže být nikomu vzorem: „Všechno jsem vždy dělala obráceně — nikdy jsem nesportovala, ráno necvičím, téměř pokaždé jsem studené jídlo. A stydím se, protože kouřím.“

Das BKA gab einen aus

WIESBADEN, 7. August (Reuter/FR). Systematisch haben zwölf Sprachwissenschaftler des Bundeskriminalamtes (BKA) in Wiesbaden 40 Polizisten, alle männlichen Geschlechts und Anfang 20, betrunken gemacht, und zwar ausschließlich mit Wodka, wie das BKA am Dienstag mitteilte. Der Versuch sollte Erkenntnisse über die Auswirkung von Alkohol auf das Sprachvermögen des Menschen bringen. Wie viele Flaschen dabei draufgingen, konnte die Behörde nicht mitteilen. Ziel der „aufwendigen Untersuchung“ sei die Klärung der Frage gewesen, ob auf Tonband aufgezeichnete Stimmen von Erpressern und anderen Straftätern nachweislich Anzeichen von Alkoholeinfluss aufweisen können.

Die Ergebnisse zeigten, daß bereits ab 0,8 Promille erhebliche Ausfälle beim Ausdrucksvermögen, eine Erhöhung der Anzahl von Versprechern und besonders lange Pausen, doppeltes Lesen ganzer Zeilen und verminderte Sprachgeschwindigkeit aufgetreten seien.

638 000 Jobs mehr

Nürnberg — Die Zahl der Arbeitslosen ist in der Bundesrepublik im Juli um 55 700 auf 1,86 Mio gestiegen. Arbeitslosenquote 7,1 % (6,9). Die Bundesanstalt für Arbeit: „Jahresbedingte.“ Die Zahl der Erwerbstätigen erreichte mit 28,4 Millionen den höchsten Stand in der Geschichte (seit Juli 1989 638 000 neue Arbeitsplätze). In der DDR gibt's 272 017 Arbeitslose.

Dubcek nahm Abschied von Kreisky

Wien — Auch der tschechoslowakische Parlamentspräsident Alexander Dubcek (2. v. links) war unter den Politikern, die gestern Abschied von Bruno Kreisky (79) nahmen. Der ehemalige österreichische Bundeskanzler war am 29. Juli an Herzschwäche gestorben.

Mein Vater erschoss John F. Kennedy

War Lee Harvey Oswald doch nicht der Mörder von John F. Kennedy? 27 Jahre nach dem Tod des legendären US-Präsidenten enthüllt jetzt der Handlungsreisende Ricky White (29): „Mein Vater hat Kennedy erschossen – zusammen mit zwei anderen Männern. Ich kann es beweisen.“

angestiftet wurde. Mein Vater schoß von einem umzäunten Grashügel aus, als der Präsident direkt vor ihm vorbeifuhr.

FBI wurde eingeschaltet

Zwei der drei tödlichen Schüsse stammten von ihm. Die beiden anderen Schützen feuerten von hinten. Sie werden im Tagebuch nur mit Decknamen genannt.

Der „wahre Kennedy-Mör-

der“ war zu jenem Zeitpunkt in der Polizeibehörde von Dallas tätig, ging ab 1964 auf Streife. 1971 kam er bei einem Brand ums Leben. Seine Frau Geneva arbeitete kurzfristig im Nachtclub von Jack Ruby, dem Mörder Oswalds. Sie ist heute schwer krank, vernehmungsunfähig.

Sein Sohn hatte das Tagebuch dem angesehenen Privatinstitut zur Erforschung des Kennedy-Mordes in Dallas übergeben. Dieses schaltete das FBI ein.

JO A MÁM VYRÁBÍVAT POZDRAV OD PANA MŠINÁ Z VÍDŇE, PANE VEDOUČÍ.

Památká I. kategorie

(čtk): Schwarzenberský plavební kanál na Jihu Čech se dále opravuje. V současné době je centrem pozornosti rekonstrukce samotného tunelu, zároveň se zpevňuje kamenné zdivo jednoho ze světíků a vše směřuje k zahájení úprav boků šachet a klenby. Dodavatel prací, Geindustria Dubí u Teplic, tedy letos provede potřebné zásahy v hodnotě dvou milionů korun. Technická památka I. kategorie vstupuje letos do třetího stádia. Dřív, vybudované šumavské mlásky, bylo využito k plavbě dřeva naposledy v roce 1961. Potom kanál ztratil svůj význam, chýřal a naplne a dvacet let později vznikl záměr restaurovat jeho nejpříjemnější část – 389 metrů dlouhý tunel nad jeleňmi vrchy. Jeleňský jezírko a samotný kanál až po jeho křižník s řekou, potokem

Recycling bei den alten Römern

TRIEST, 7. August (dpa). Schon im alten Rom kannte man die Technik des Glas-Recycling. Dies ergab die Untersuchung der Ladung eines römischen Frachtschiffs aus dem 2. oder 3. Jahrhundert n. Chr., das 1986 vor Grado am Golf von Triest in 15 Metern Tiefe entdeckt worden war. Die im Mai geborgene Schiffsladung enthielt unter anderem einen Behälter mit einer großen Anzahl von Glasscherben, die stark zusammengepreßt waren.

Nach Abschluß der Untersuchungen gehen die Meeres-Archäologen jetzt davon aus, daß die aus einer Glasfabrik stammenden Bruchstücke zur Einschmelzung und Wiederverwertung in Aquileia in der Nähe des Golfs bestimmt waren.

RECYCLINGUS FLASKUS...

Moskau – Fast ein Jahr lang verschwiegen die UdSSR den Tod eines ihrer größten Sportler: Hochsprung-Lar Waleri Brumel (47) nahm sich schon Ende '89 das Leben. Er konnte den Alltag ohne Rekorde nicht ertragen.

Die eine Seite des Lebens von Brumel war golden: Weltrekord 1963 mit 2,28 m. Nach dem Olympiasieg 1964 in Tokio (2,18 m)

Mollige Frauen haben's leichter bei der Periode

Mollige Frauen haben während ihrer Regel weniger Beschwerden, als schlankere, fanden US-Forscher heraus. Der Grund: In der Zeit vom 22. bis 28. Zyklustag essen übergewichtige Frauen erheblich mehr Süßigkeiten als an normalen Tagen. So nehmen sie mehr Kohlenhydrate auf, die in der Zeit der Regel verstärkt vom Körper verbraucht werden. Folge: Die

Frauen sind nicht so gereizt, leiden seltener an Depressionen und Kopfschmerzen. Schlankere Frauen verzichten dagegen vor der Periode ganz auf Süßigkeiten. Dr. Grunberg, Leiter der Studie: „Wir müssen unsere Forschungsergebnisse noch einmal überprüfen. Frauen sollten selbst ausprobieren, ob ihnen eine Tafel Schokolade in den Tagen vor der Periode hilft.“

Moskau – Zu regelrechten „Tabak-Aufständen“ kam es gestern in mehreren sowjetischen Städten. In Minsk legte eine aufgebrachte Menschenmenge drei Stunden lang den Verkehr lahm, weil es keine Zigaretten mehr gab.

Auch als Trainer kam der er nicht mehr auf die Beine.

Vor Brumel beging schon der ehemalige Hochsprung-Weltrekordler Juri Stepanow Selbstmord. Der 45mige Fußball-Nationalist Waleri Woronin wurde tot im Wald gefunden. Aber darüber schweigen die Russen lieber...

ČEST PRÁCI, SODRUHU KONFIDENTE!

Knihy ležící před námi na stolu ve studovně Univerzitní knihovny, mají společné nejenom téma, ale i autora. V dílech Svět proti fašismu, Srdcem a mečem, Hlavní výsledky vítězství nad fašismem se autor zaměřil na bojové úspěchy protifašistické koalice a rozvoj národního odboje Čechů a Slováků. Stejně tomu tak je i v knize SSSR a osvobození Československa, v níž mimo jiné vyzdvihuje rovněž „druhé osvobození“ a „památný“ příchod spojeneckých vojsk dne 21. srpna 1968 na naše území, dokonce s myšlenkou, že ten, kdo nesouhlasí, je provokatér!

Dalším společným znakem jeho knih je skutečnost, že je psal nejenom jako dlouholetý člen KSČ (jak jinak), pracovník ČSAV, profesor filozofické fakulty a historik, ale především (ať to zní sebekaradoxněji), jako bývalý konfident gestapa — Čestmír Amort.

VÍCE NEŽ TŘICET MRTVÝCH

Jeho jméno v nedávné minulosti vyvolávalo úctu a obdiv, mnohdy i respekt mezi pohlaví bývalé komunistické totalitní moci. Dálko dříve však při jeho vyslovení obcházeli lidé strachem zaváhající blízkostí smrti. O tom by mohly vyprávět více než tři desítky lidí, kteří na popud tehdy mladičkého konfidenta říšské tajné státní policie Čestmíra Amorta opustili tento svět ve vyhlazovacích zařízeních fašistické zločiny. Zemřeli nevinní jako bojovníci za pravdu.

Představitel lži, podvodů, zla a násilí však přežil a své schopnosti a nacistické manýry začal znovu uplatňovat tam, kde mu to bylo nejenom umožněno, ale kde se jeho zkušenosti mohly patřičným způsobem využít i bez velkých úprav. V Komunistické straně Československa.

Teprve listopadové události dávají naději všem, kdo se nedomýšleli v padesátých letech — a ani v reformátorském roce 1968 — zločinnou spravedlivého potrestání.

Čtyřicetkrát záznam Městské prokuratury v Praze o výpovědi svědka pana Václava Pokorného z Dobřichovic a mnoho čestných prohlášení od lidí, kteří Amorta znali během války i po ní, dávají tušit, že válečné zločiny muže, jenž svoji další kariéru postavil na smyšlené partyzánské činnosti, budou po zásluze odměněny. Třiatřiceti popraveným a umučeným hrdinům však to nejcněnější již nikdo vrátit nemůže.

Pátrání po konfidentu Amortovi nás přivedlo do Nového Knína na Příbramsku, který se stal centrem všech událostí, tak jak oživaly ve vyprávění místních lidí. Poznali jsme, že do této i do mnoha okolních obcí Amort přijet nemůže. Už při pouhém vyslovení jeho jména padal na konfidentovu hlavu hněv spravedlivě rozhořčených pamětníků.

Stejný hněv ovšem zasluhuje i bývalý politický systém, jenž zrádce přes čtyřicet let skrýval a vlastně i chránil.

NA GESTAPU S ČISTÝM SVĚDOMÍM?

„Poprvé jsem se s jménem Čestmír Amort setkal na podzim roku 1941 v Libčicích u Nového Knína,“ vzpomíná dnes již důchodce Václav Pokorný. „Tehdy jsem tam pracoval jako hajný na statku řádu křižovníků, když jeho německý ředitel uspořádal pro příslušníky gestapa hon na bažanty. Přítomný vedoucí kuratoria pro Čechy a Moravu Teuner se začal shánět i po Amortovi. Šéf kladenského gestapa mu však řekl, ať ho neshání, jelikož by se poznalo, že je to jejich člověk.“

Sám Amort však svoji příslušnost k německým okupantům neskrýval. V sousedních obcích ho často videli v uniformě hitlerjugend ve společnosti přátel od gestapa a velmi často byl viděn i s Teunerm na jeho sídle — zámečku ve Slapech.

„Měl jsem také pod sebou dva praktikanty,“ vzpomíná dále Václav Pokorný. „a ty Amort neustále nutil, aby docházeli na cvičení kuratoria. Radil jsem jim tehdy, aby se vymlouvali na to, že v lese drží požární hlídky, takže nemají čas.“

Šestého května 1945 odjíždí Václav Pokorný — již jako politický komisař partyzánského oddílu Srp a kladivo — ještě se dvěma spolupojovníky do Horažďovic, tehdy již osvobozených americkou armádou, aby projednali možnost pomoci pro dosud bojující území. Cestou se však zastavují v Příbrami, kde se jim po prohlídce kasáren a úřadovny gestapa dostává do rukou důležitý dokument — seznam sto šedesáti udaných lidí. Šedesát jich je odskrátnuto černě a u třiatřiceti z nich je červené znaménko. Hrůzné svědectví o popravených a zatčených lidech je podepsáno hlavním aktérem: Čestmírem Amortem.

„Ještě týž den po návratu z Horažďovic,“ vyprávět nám dále Václav Pokorný. „přišli do Nového Knína tři partyzáni ověření zbraněmi. Jeden z nich se vydával za Mišu z partyzánské skupiny Smrt fašismu. Toho jsem však znal osobně, a tak jsem poznal, že mám před sebou podvodníka. Když jsme náhodou zaslechli, že se na druhý den chystají do Kytína, jeli jsme tam také a zatkli je přímo na místě činu.“

Z Miši se vyklubal konfident gestapa Klapka z Modřan, jenž se svými kumpány v partyzánských uniformách vykrádal domy, a lup společně ukrývali v prázdné hrobce. Při jeho výslechu padlo také jméno Amort. Když prý podával svému šéfovi na gestapu hlášení o partyzánu Amortovi, dostal pokyn, aby se o něho přestal zajímat, že to je jejich nejlepší spoluprávník.“

Mezi odbojovými oddíly v Beskydech koncem války působil jako konfident gestapa vlasovec Skomarowski. Jakmile o jeho důvěryhodnosti začínají pochybovat sami partyzáni, je přeložen do Brdů a jeho místo zaujímá právě Čestmír Amort. Již v ruské uniformě, v níž se také po boku Sovětské armády objevuje v Novém Kníně.

„Tehdy se okamžitě spojil s nějakým Váňou z Nového Knína. Přinesl mu razítko KSČ a společně podepisovali potvrzení, kdo byl u partyzánů a kdo nikoli. Váňa to podepisoval jako předseda strany a Amort jako politický komisař oddílu Srp a kladivo,“ vzpomíná Václav Pokorný na další události kolem jména Amort.

Za čtyři týdny však začíná vyšetřování celé záležitosti, a když se nebezpečně blíží až k Amortovi a k těmto potvrzením, je Váňa nalezen mrtvý.

KONFIDENT GESTAPA — PARTYZÁNSKÝ HRDINA?

Zní to až neuvěřitelné, ale krátce na to dostává Amort „statut“ partyzána. Je mu vystavena partyzánská legitimace č. 10 999 — č. j. 40701/46 a jako odbojovou činnost má vyznačeno dobu od 5. dubna 1945 do 9. května téhož roku. V dokumentech činnosti partyzánských skupin, jež jsou uloženy na ministerstvu národní obrany, se mu krátce po válce podaří vyměnit několik listů. A tak dnes se již pod rokem 1943 můžeme dočíst, jak Čestmír Amort přerušoval telefon, kradl plány SS bunkrů a přepiloval lano na esesáckém pontonovém mostě přes Vltavu.

Svoje jméno dopisuje ke jménům Kadlece a Maška, které sám udal! Do seznamu lidí

z jednotlivých partyzánských oddílů se mu však nepodaří své jméno zapsat.

Ještě před koncem války je ale partyzánským soudem odsouzen k smrti. Vykonavatelem rozsudku je určen...

„Poprvé se nám jeho stopa ztratila právě v Beskydech,“ vzpomíná Václav Pokorný na svoji úlohu spravedlivého mstitele. „podruhé jsme měli rozsudek vykonat v roce 1946. V té době by se již jednalo o vraždu, ale byl jsem rozhodnut pomstít všech třiatřicet popravených a umučených lidí.“

Doma v ulici Nad štolou v Praze je však pouze jeho matka. Amort je v té době v Bulharsku. Paní Amortová klečí u nohou partyzána vykonavatele a omlouvá synovo konfidentství jeho mládím. Trest smrti tehdy vykonán nebyl, rozhodnutí ovšem zůstalo.

„Později byly šance na jeho spravedlivé potrestání stále menší a menší,“ vzpomíná dále Václav Pokorný. „Využíval toho, že v ruské uniformě přijel se Sověty do Nového Knína někdy kolem patnáctého května. Všude také rozhlašoval, že byl povýšen do hodnosti partyzánského poručíka. Skutečnost, že se stále pohyboval kolem lidí, kteří se zakrátko dostali na vysoká místa (a mnozí jsou tam dodnes), mu zachránila život. Oni se naopak potom buď báli o svoje místo, anebo se styděli přiznat, že se nechali napálit konfidentem gestapa.“

SPIKNUTÍ PROTI ROZUMU A LIDSTVÍ

Spravedlivý trest se tedy nekonal. Napakk. Situace se pomalu, ale jistě otáčela proti těm, kdo vědí o Amortovi, nyní již „společně“ členu KSČ, své. Padesátá léta zastihují Václava Pokorného v kolotoči vykonstruovaných politických procesů. I on hodné ví, a tak se zakrátko ocitá za mřížemi. Teprve v roce 1969 se mu podaří vystoupit na jedné z členských schůzí KSČ a upozornit na skutečnost, že na nejvyšších místech politického a kulturního života zůstávají doposud lidé, kteří měli být souzeni za válečné zločiny.

Na dalších patnáct let se Václav Pokorný za svoji touhu uhájít pravdu a pomstít mrtvé dostává pod drobnohled StB. Každé dva měsíce se musí hlásit se svým vozem na Stanici technické kontroly a když jej prodá, ve stejných intervalech musí docházet na VB ke kontrole občanského průkazu.

Amort zatím proráží ledy, jež jej začaly nebezpečně svírat. Studuje a k doktorátu získává i titul kandidáta věd. Jako historik přednáší na filozofické fakultě v Praze a vůbec mu nedělá starosti ani problémy zasvěceně hovořit o hrdinném protifašistickém boji Čechů a Slováků.

Je natolik otrlý, že třiatřicet jmen ze seznamu popravených mu již nic neřeká. Stává se pracovníkem Československé akademie věd (Československo-sovětského institutu), ale jeho drzost jde ještě dál: vystupuje rovněž jako jeden z významných členů Svazu protifašistických bojovníků.

Jeho postavení a známosti mu umožňují stále rafinovaněji zakrývat stopy své pravé okupační činnosti. Jednou z nich je i kniha, kterou napsal ještě za války. Pod názvem Kamlová se skrývá vyprávění o zlatém dolu v Libčicích. Samotná historie dolu pro něho však neznámá takové nebezpečí jako skutečnost, že na jedné z prvních stránek bylo vytištěno věnování — „R. Heydrichovi, říšskému protektoru“. Ze všech známých dochova-

Zloději v uniformách

BERLÍN: Skupina asi 25 sovětských vojáků, rozmnstěných v NDR, byla dopadena při pokusu o ukradení ovčí. Jak informovala policie v Postupim, pokusili se vojáci v uniformách po omdření výběhu a za pomoci psa oddělit osm ovcí od stáda a odtáhnout. Majitelka však přispěchala ještě včas na pomoc, aby krádeži zabránila. Vojáci patřící k uvedenému psu samopalem zastřelili. Případ bude předán vojenskému prokurátorovi.

PROVOKACE IMPERIALISTŮ...

v kuratoriu a výsledkem byla povýšlechová ztráta všech zubů a vězení.

Do stíradu pozornosti se dostávají svědectví pracovníků MěNV, týkající se okupačního spoluprávníka Amorta Vršeckého, jenž za svoji údajnou činnost v odboji po dobu osmi měsíců v roce 1943 dostává — osvědčení podle zákona 255.

U s podpisovými archy s rezolucemi občanů Nového Knína a okolí ztrácejí. Mravenčí práce může začít znovu.

Celou anabazi podniká Václav Pokorný nově až v roce 1990. Spis je ještě doplněn o svědectví paní Hadravové, která uvádí, že i jejího druha Antonína Krystu udal gestapo Čestmír Amort. Kryst se odmítal účastnit jeho akcí

a usvědčující materiály týkající se konfidentství Čestmíra Amorta předává do rukou vyšetřovatelů SNB Zouhara a Beneše. Společně potom po tři dny sepsují rozsáhlý protokol. Vzápětí však jejich další činnost ustává.

Na příkaz „velikého“ Jakese jsou oba příslušníci přeloženi na vzdálená místa a trestní sídlem zastaveno. Sepsané materiály se sp-

KSČ — STRANA KONFIDENTŮ?

V roce 1985 se Václav Pokorný odhodlal k důležitému kroku. Lety nashromážděné

„Ve smyslu tohoto prohlášení,“ píše se na úředním listě, „beru zpět svůj podpis, kterým jsem na dokladu ministerstva vnitra a MěNV potvrdil účast pana Vršeckého v domácím odboji v době od 1. 4. 1943 do 30. 11. 1943, neboť podle pravdy a svědomí ustanovení zákona č. 255/46 Sb., jsem k tomuto nebyl oprávněn.“

A není divu. Vždyť onen úředník, který tak horlivě potvrdil odbojovou činnost dalšímu konfidentu, se narodil až v roce 1949!

(Jméno a místo nevádíme úmyslně, neboť celá záležitost je doposud předmětem vyšetřování — pozn. aut.)

Událost má však i nyní velmi pomalý spád. Za Václavem Pokorným i za občany Nového Knína přijíždějí členové revizní komise ÚV KSČ Zajíček a Kubát. Přesto, že jejich „obrobená“ strana by se na celou záležitost měla dívat jinak, nechovají se podle toho. Všichni, kdo s nimi hovořili, mají stejný pocit. Snaží se to opět zahrát do autu, dokonce výroky typu: „Musíme se ještě informovat v Sovětském svazu.“ Na osobní telefonický dotaz u revizní komise ÚV KSČ se pan Pokorný dočká pouze panovačného: „Už nám sem nevolejte, nechceme s vámi nic mít.“

Zbývá poslední řešení, a to dnes již bez rizika tvrdého postihu. Městská prokuratura Praha předala celou záležitost Městské správě SNB. Vyšetřování je tak zahájeno.

Z GESTAPA DO KSČ

Naše doba je téžohná na emoce všeho druhu. Emoce vzniklé na základě faktů a skutečností však mohou zaniknout pouze jediným možným způsobem – přísným potrestáním pravých viníků. Žádný zločin týkající se fašismu nesmí zůstat nepotrestán, zejména proto, že byl zřejmě po dlouhá léta úmyslně skrýván stranou, jež měla ve svém kodexu blaho pro všechny, ale vysvětlila si jej po svém. Takové lidi, jako byl Amort, mohla potřebovat. Proč se jej však zastává ta KSČ, která o sobě tvrdí, že se zcela změnila (obrodila)? Prodělala prý demokratizační proces, ovšem zcela pozapomněla na svoji páter. Odpouštění je lidské, ale čeho je moc, toho je příliš.

Zatím člověk, jenž možná způsobil smrt třiatřiceti lidí, je nadále „dlouholetým“ členem KSČ. Inu, vrána k vráně... už sedla.

JAK TO, ZE ŽEJE, NORMA'NE" BYDLI ?

Pod datem 10. 7. 1943 se skrývá další z Amortových podvrahů

04.11.1940 zveřejněného trati Dobruška - Praha mezi stanicí Měkřevr-
ta a Stará Huť v dep.hodinách. Vlak vyjelil týž den v po-
ledne.

10.6.1943 Kadlec, hrubý, Štangl
peloženy 4 páleže pod lanovku mezi Břez. Horami a Bohutínem
lanovka na čas neschopna prevozu.

14.6.1943 Stangl, Hamec, Pilo, Mjr. Laube a Marek
přerušeni telef. linky Slapy-Hřímeždice-Kamýk u Hubenova
Hrabě, Pílský, Černý

3.7.1943 zničeno bylo auto protaktora Dalugeho na státní silnici Dobruška - Praha u obce Voznice, z auta odčizena kulevnice typ Mauser, ráže 7x57, výr.č. 28431, levecký dalekohled 10x50 Věci vzal do úlohu V. Pekerný, akci provedl V. Pekerný a ing. Karach a další

P o t v r z u j í svým podpisem, že jsem znal Čestmíra
A m o r t a z Nového Knína, který byl v okupaci v kuratorium
a choval se velmi srogentně k naší mládeži. Velmi často navštř-
voval zámek ve Slepěch, kde bylo středisko kuratoria, který
vedl Trauner a v zámečku se školili oblastní vedoucí kuratoria
a pomocníci německé bezpečnosti.

A mort chodil velmi často v německé uniformě.

Ans. In pokusnje a pametloga se nam obo
izdal, se nam glava ni mogla zadržati! - E. Tipton - Sydney

Jeden z mnoha desítek podpisů rezoluce, která je předána Městské prokuratuře v Praze

■ Rozvolutím výrokem „I kravské lejno máža být smrtelné“. Jeden soudce v západoněmeckém Kolně nad Rýnem odsoudil nedávno devětapadesátiletého sedláka z Overathu k pokutě 2000 marek. Odsouzený byl pobídnán k soudu za to, že v porodí potoka zřídil napajedlo pro svůj dobytek. Jeho exkrementy potok znečistily a zhruba jeden kilometr po proudu uhybnul v chovné nádrži 600 pstruhů. Soudce se při procesu vydával za znalce a svoji kvalifikovanost osvědčil tvrzením, že přece také „vyrostl u hnoje“.

Preise steigen in der Schweiz schneller
Die Teuerungsrate ist im Juli in der Schweiz auf 5,3 Prozent gestiegen, der höchste Stand seit 1982. Im Juni lag sie bei fünf Prozent.

Hannover - Hundegebell vom Nachbargrundstück muß nur geduldet werden, wenn es nicht länger als zehn Minuten an einem Stück und nicht länger als 30 Minuten täglich zu hören ist, entschied das Oberlandesgericht Hamm (Az.: 22 U 249/99).

„Republikaner“ dürfen auch auf Gebiet der DDR kandidieren

BONN, 7. August (dpa). Die rechtsextremen „Republikaner“ dürfen bei der gemeinsamen deutschen Wahl auch im Gebiet der DDR kandidieren. Das ergibt sich aus dem zwischen beiden deutschen Staaten vereinbarten Wahlvertrag. Bislang ist den „Republikanern“ jede Betätigung in der DDR verboten. Das war im Februar von der Volkskammer bekräftigt worden.

Líst číslo 5 z dokumentů o činnosti partyzánského oddílu Srp a kladivo. Podvch vyměněný panem Amortem.

Podvýměnný výměny panem Amortem. Ztlačované akce jsou pod daty 5. 9., 7. 9., 10. 9. a 3. 10. Amort se zde dopsal vedle partyzánů Kadlece a Maška, které osobně uval. Nepřesný údaj uvedl i pod datem 15. 11. 1943. Následkem zrady bylo skutečně zatčeno 160 osob!

● **Demontáž Lenina a Marxe** se uskutečnil v ukrajinském městě Červonohrad ve Lvovské oblasti. Leninovy sochy byly odstraněny nebo zničeny v posledních týdnech ve dvou desítkách měst v Gruzii a Litvě. Stejně je tomu také v Ažerbajdžanu a Arménii.

Budějovice v letech za Dobříš a Voznici.

Pilecký, Grubý, Soukup, Kovář.

Na 5 místech přeměna telefonů zámek Jobříš a Praha.

Kadlec, Koudela.

Proverušený telefon. řády Mokrovata - Dobříš.

Kadlec, Amort.

lo.9. 1943 Zeizeny plány sesáčkůch bingru a zajištěna poloha oddílu SS na cvičišti v Meveklöva.

Kadlec; Mort.

3.10.1943 Přepilováno lano pontonového mostu SS přes Vltavu u Moráně, několik lodí uplavalo.

Mañok, A. J. 1970.

15.11. 1943: Začalo zatýkání příslušníků skupiny následkem zrady. Zatčeno asi 130 osob, s nichž bylo 21 popraveno, 11 umučeno v koncentracích. List číslo 5 z dokumentů o činnosti

List číslo 5 z 6

partyzánského oddílu Srp a kladivo.
Podvázal vyměněný panem Amortem.

Podvýměnný výměny panem Amortem. Ztlačované akce jsou pod daty 5. 9., 7. 9., 10. 9. a 3. 10. Amort se zde dopsal vedle partyzánů Kadlece a Maška, které osobně uval. Nepřesný údaj uvedl i pod datem 15. 11. 1943. Následkem zrady bylo skutečně zatčeno 160 osob!

- Demuntyz Leniniz a Marx se usku-

hrad ve Lvovské oblasti. Leninovy sochy byly odstraněny nebo zničeny v posledních týdnech ve dvou desítkách měst v Gruzii a Litvě. Stejně je tomu také v Ažerbájdžanu a Arménii.

AKCE B 122

Je tomu pár let, co začal boj za záchranu Sněžky. Protesty proti plánované stavbě lanovky a hotelu našly prostor i na stránkách tehdejšího oficiálního tisku. Mezitím ale stačil na nemocném těle Krkonoš vyrašit jiný nádor. Vyrůstal sice na očích obyvatelů Špindlerova Mlýna, ale ostatní veřejnosti měl zůstat přísně utajen. Monstrózní objekt, zvaný místními lidmi "bunkr", je nyní dominantním bodem v panoramatu této části Krkonoš. Dosud nedostavěný gigant stojí na stráni v Bedřichově, kdysi nejkouzelnější části Špindlerova Mlýna. Na mapě ho najdeme pod názvem "Školící a rekreační zařízení Státní plánovací komise".

Stavba

Od autobusového nádraží ve Špindlu stoupáme k hotelu Montana. Za cedulí "Vjezd zakázán" se dáваме po dlážděné serpentíně dále do kopce. Kolem nás se řítí nákladní auta Vojenských staveb. Všude oblaka prachu, na zemi i na stromech. Uprostřed zpláňrované plochy se tyčí mohutná šestipatrová budova. Buldozery a bagry dokončují zemní práce, vojáci v khaki montérkách pracují na příjezdových komunikacích a upravují okolí samotné budovy.

Předmětem zájmu místních lidí, ale i návštěvníků hor není jen budova samotná. Tu lze eufemisticky označit za nevkusnou. Diskuse a dohady se točí hlavně kolem toho, co je pod ní. Není se čemu divit, protože objekt není odtajněn. Zkusíme tedy poodhrmout oponu.

Na stráni, kde stavba stojí, rostl zdravý les a byla tu velká lesní školka. V sedmdesátých letech byla zabrána malá část pozemku, na které vznikla střelnice pro biatlon, využívaná vojenskou zotavovnou. Většina území v této lokalitě je majetkem Krajské vojenské ubytovací a stavební správy Pardubice (KVÚSS). V roce 1981 podala Státní plánovací komise (SPK) návrh na vydání územního rozhodnutí o umístění stavby pod krycím názvem B 122. Nejprve bylo odlesněno 3,7 ha zdravého lesa a KVÚSS Pardubice začala provádět zemní práce. Prostor byl obehnán plotem a až donedávna byl střežen vojáky se psy. Je třeba zdůraznit, že krkonošské stráně, které nejsou vystaveny severozápadnímu proudění (což byl i případ Bedřichova), mají dosud zdravé lesy. V květnu roku 1984 se výstavby objektu ujal Vojenské stavby. Jednalo se o závazný úkol vlády č. 1001 z roku 1984 (zvláštní část plánu). Prováděly se mohutné odstřely a tuny zeminy a kamele byly odváženy na různá místa (např. na sjezdovky ve Sv. Petru).

Zde jsme u jednoho z nejdiskutovanějších problémů celé stavby. Ta byla sice důkladně střežena, ale ze všech okolních návrší je vidět jako na dlani. Jáma pro základy měla totiž na první pohled poněkud nezvyklé rozměry. Připomínala spíše stavbu obrovského tunelu. V době, kdy se po celé republice sestavovaly "podpisovky" pracujících proti rozmístování raket typu Pershing 2, vyrůstaly po celé republice tajemné betonové stavby jako houby po dešti. To, že se jedna ze staveb této "budovatelské vlny" ocitla uprostřed Špindlerova Mlýna, si lidé vykládali nejrůznějšími

způsobem. Nejpravděpodobnější se jeví dosud nevyvrácená teorie o tom, že pod budovou je kryt pro prominenty, kteří se zde měli scházet na úrovni Varšavské smlouvy nebo RVHP.

Během stavby docházelo k velké devastaci terénu. Půda byla splachována deštěmi na okolní louky a do Labe. Při obzvlášť velkých průtržích byla řeka plná jílu a hlíny.

Co na to ochránci přírody?

Význam instituce "Správa KRNPu" byl a dosud je pochybný a diskutabilní. Správa KRNPu je pouze podřízenou složkou odboru kultury při KNV. Při všech jednáních má pouze poradní hlas, kterým se národní výbory mohou, ale nemusí řídit. Jak tomu bylo v praxi, je nasnadě. Stačí se podívat na krkonošskou výstavbu posledních let. Přesto jsme jeli na správu s nadějí, že zde najdeme někoho, kdo se alespoň snažil stavbě čelit, někoho, kdo proti ní vznesl výhradu. Odešli jsme ale zklamáni. Jak jsme se od zaměstnanců dozvěděli, "všechno to bylo v době, kdy se ještě neprotestovalo, protože to nemělo žádný smysl". Ze začátku se prý ojedinělé hlasy ozvaly, ale tehdejší vedoucí odboru ochrany přírody ing. Satný prý zaměstnancům řekl, že v této věci nic nezmůžou, a poradil jim, ať od celé záležitosti dají raději ruce pryč. Nakonec si všichni oddechli, když celou akci dostala na starost paní Kodíčková, která chodila na všechna jednání za KRNP sama. Ostatní prý byli rádi, že nepřijdou do styku se státním tajemstvím. V dokumentaci o této akci, kterou nám nový vedoucí odboru pan dr. Vaněk předložil k nahlédnutí, jsme toho příliš nenašli. Většinou se jednalo o zápisy z jednání o umístění různých stavebních buněk a provizorních staveb. O samotné stavbě dokumenty skoro žádné. I na KRNPu existovalo oddělení zvláštních úkolů, podřízené vojensko-ekonomickému odboru Státní plánovací komise. Kde jsou archivy tohoto oddělení, není známo.

Zůstává otázkou, zda jsou ochránci přírody lidé na svém místě. Měli by zde pracovat především lidé schopní rázně a tvrdě čelit megalomanským projektům různých monopolů i státu. Samotná láska k přírodě mnoho pozitivního nepřinese.

V "účelovém zařízení"

Se stavbyvedoucím ing. Voňkou procházíme nadzemní částí budovy "Účelového zařízení SPK". Do podzemí nesmíme. Prohlížíme si kongresovou halu, kino, bazén, sauny a tiskové středisko. Typický reálně socialistický snobismus a nevkusný luxus. Dřevěné obklady a mramor připomínají jiné nevyužitelné stavby typu Palác kultury nebo hotel Praha. Nahlížíme do modrého a do skořicového salóňku. Že by inspirace šlechtickými sídly z doby rokoka? V tom případě je nepochopitelné, že na salóňky nevyzbyla okna. V každém patře výklenky pro umělecká díla. Zatím zejí prázdnotou, protože se prý musí změnit tematika. V ubytovací části jsou dvoulůžkové pokoje, v horních patrech rozlehlá apartmá. Dokončují se práce v interiéru, ale pohled z okna dosud připomíná měsíční krajinu.

Vedoucí pracovníci Vojenských staveb, kteří zde pracují, se cítí ukřivdění. Stali se totiž terčem kritiky veřejnosti. Považují se za profesionály, kteří umějí stavět, a podobně velké hotely mají podle nich budoucnost, přestože celosvětový trend hovoří o opaku. Nechme stranou otázku vkusu. Provoz podobných zařízení je nesmírně nákladný. Např. nedaleký hotel Pochodeň platí jenom za vodu tři sta tisíc

v úvahu. Na pláni před objektem se dokončuje vlnkosláva a vodotrysk z liberecké žuly. Původně zde měly vlát vlnky všech států RVHP. Stožáry za tři sta tisíc jsou připraveny. Jaké vlnky na nich budou vznášeny, je zatím nejasné. Uživatelem budovy měla být SPK. Protože nemá investorské pravomoci, investuje prostřednictvím KVÚSS Pardubice. Stavba zatím stála tři sta milionů korun. V roce 1986 se ještě zvyšoval

zaměstnaní na stavbě dosud pobírají příplatky za práci se státním tajemstvím.

Pro koho zavlažou prapory?

Les je zničen a budova stojí. Aktuálním problémem je její využití. Odstřel, který by se nabízel na prvním místě, nepřipadá, podobně jako u panelových sídlišť,

korun ročně. Voda je přitom u nás velmi levná (1 m³ stojí 0,60 Kčs; v SRN 4,5 DM) a budeme ji muset alespoň v chráněných krajinných oblastech zdrážet.

Vojenské stavby musí stihnout předat budovu do konce roku. Zatím jsou ve skluzu. Je zajímavé, že k dohánění termínu tento monopol využívá vojáky základní služby. Vedoucí pracovníci a dělníci

předpokládáný standard. Smysluplné využití objektu, u kterého se předpokládaly miliónové dotace na provoz, bude těžký oříšek.

Samotná ubytovací část má 210 lůžek. Předpokládaný počet zaměstnanců je ale 130. Provozní náklady se odhadují na 20 miliónů Kčs ročně. Existence mohutných krytů je pro tento "hotel kongresového typu" samozřejmě přítěží. Když se o stavbě dozvěděl ministr Dlouhý, tehdejší předseda SPK, prohlásil prý, že SPK budovu využívat nechce. Její využití jako sanatoria, ozdravovny nebo hotelu nepřipadá kvůli provozním nákladům v úvahu. O budovu údajně projevoval zájem MNO, ale tomu se v dopise ministru Dlouhému bránili i samotní účastníci výstavby. Žádali, aby byla ustanovena skupina nezávislých odborníků, kteří by po ekonomické, ekologické a sociální analýze navrhli smysluplné využití objektu. Mezitím se na SPK chopil iniciativy ing. Chalupský, který přišel se svou koncepcí využití objektu tak, aby byl provozuschopný bez dotací. Jeho návrh ministr Dlouhý přijal. Ministerstva hospodářství a hospodářské strategie, na které přešel majetek SPK, hodlají budovu využít pro školení manažerů a různé kongresy. Kino, sauna, bazén i rehabilitační středisko mají být zpřístupněny veřejnosti. Bez ekonomického využití rozsáhlých podzemních prostor nemá ovšem jeho projekt šanci přežít. V podzemních krytech vznikne podle této koncepce pekárna a výroba rychlené zeleniny. Pekárna má zásobit Špindlerův Mlýn houskami a koláči. Uvažuje se o zřízení podzemní turistické ubytovny. Nechci podceňovat manažerské schopnosti ing. Chalupského a brát mu tak vítr z plachet, ale jeho koncepce má nejméně dva háčky. 1) Není jasné, jak předělá jedinoučelové zařízení kryty v pekárnu, aniž by se obešel bez dalších miliónových investic. 2) Aby mohl prosperovat, bude muset vyvíjet zpětný tlak. Přinejmenším bude muset požadovat zvýšený průjezd motorových vozidel až k samotnému objektu.

Viník v nedohlednu

V našich věznicích sedí mnoho recidivistů, odsouzených za drobné krádeže. Autoři pomníků komunismu, jako je tento, a iniciátoři ekologických katastrof zůstávají stále v anonymní mlze. Zda byl autorem šíleného nápadu pan Rohlíček, Potáč, Dzur nebo někdo podobný, se nikdy nedozvíme. Komu měl ve skutečnosti absurdní projekt bunkru nad Špindlerovým Mlýnem sloužit? Dokumenty zmizely, nikdo si nic nepamatuje. Obyvatelům Špindlerova Mlýna se nyní předkládá, že se jedná o obyčejný kryt CO, jakých jsou prý na Západě tisíce. Na jedné schůzi jim ing. Chalupský řekl, že se do něj v případě potřeby všichni vejdou. Zajímavá myšlenka. Otázkou potom zůstává, proč je podzemí budovy stále předmětem utajení. Ředitel odboru hospodářské správy na ministerstvu hospodářství ing. Bouška si vzpomíná, kterak mu tehdejší místopředseda SPK a vedoucí vojensko-ekonomického odboru generál Šurka striktně zakázal se o podzemí objektu vůbec zajímat. A perlička na závěr? SPK před lety předala ONV v Trutnově 10 miliónů korun na výstavbu školy pro Špindlerův Mlýn jako určitou kompenzaci za tuto stavbu. Peníze zmizely neznámo kam. To už je snad hádání pro zatím spícího prokurátora.

"Slečno."
"Ano, pane vedoucí?"
"Co děláte v neděli?"
"Nic."
"Tak si laskavě uvědomte, že dnes není neděle, ale středa."

Před sto lety (přesně 3. února 1890) se v americkém Escondido narodil později slavný světový skokan do výšky George Horne jako první překonal novým stylem — bočním převalem — historickou hranici 200 cm, když 18. května 1912 v Palo Alto skočil 201 cm.

Rozmach cestovního ruchu 25. 7. 90

[fk]: Do zahraničí vycestovalo v první polovině letošního roku šest miliónů našich občanů, což je třikrát více než loni. Podmínky výjezdu do zahraničí se od základů změnily, lidé byli zbaveni stresu, které dříve museli prožívat při obstarávání doložek i při hraničních kontrolách.

Výhodou rovněž je, že již do 8 západních států můžeme cestovat bez víz. Jsou to Rakousko, Itálie, Dánsko, SRN, Francie, Norsko, Island a Švédsko. Naše republika prozatím jednostranně zrušila víza pro občany USA a Kanady, aby usnadnila cesty podnikatelů a krajanů do Československa. Naši občané zatím ještě víza do USA a Kanady potřebují, avšak nemusejí již platit poplatky. Ministerstvo zahraničních věcí nyní jedná o zrušení

vízové povinnosti do další desítky západních zemí.

Tyto informace včera poskytli na tiskové konferenci v Praze představitelé federálních ministerstev zahraničních věcí a zahraničního obchodu, ministerstva obchodu a cestovního ruchu ČR a Státní banky československé. Do naší republiky pak přicestovalo v prvním pololetí 17,5 miliónu cizinců, z čehož byly 4,5 milióny ze zemí s konvertibilní měnou, což je pětikrát více než loni. Na nedávné konferenci v Kodani čs. delegace navrhl, aby mládež do 25 let si v mezinárodním měřítku vůbec nemusela obstarávat víza a také novináři, aby mohli bez víz všude cestovat.

Co se týče devizových prostředků, platí pro naše občany i nadále roční limit výměny valut za 2000 Kčs, který, pokud si ho občan nevybere, se mu připočítává k dobru v dalším roce. Bylo řečeno, že Československo očekává letos z neorganizované turistiky příjem zhruba 160 miliónů dolarů. V současné době existuje v ČSFR 193 bankovních a 475 mimobankovních směnárň (v hotelích a u různých organizací), 205 u spot telen a dále bylo vydáno 274 povolení pro činnost soukromých směnárň, z nichž však zahájilo činnost zatím jen nepatrné množství. Na otázku kolik ročně výměny valut veksleři, uvedl ředitel SBCS, že se to odhaduje na 200 miliónů dolarů. O tolik valut černý trh ochuzuje státní pokladnu. Rovněž bylo uvedeno, že u nás již existuje asi 460 cestovních kanceláří.

Pozor na cholera!

[čtk]: Podle rumunského tisku bylo v okolí Konstanze zaregistrováno několik případů cholery. Federální ministerstvo zahraničních věcí doporučuje čs. turistům, kteří se chystají strávit dovolenou v rumunských letoviscích, aby věnovali zvýšenou pozornost hygieně rukou a čistotě zakoupeného ovoce a vyhýbali se nápoji míchaných nápojů a občerstvení na ulicích a v hotelích a restauracích žádali minerálku, čaj nebo jiné nápoje z prevarené vody jakékoliv žaludeční těžkosti je třeba hlásit místním zdravotnickým orgánům. Nedoporučuje se návštěva Dunajské delty a zakazuje se stanování mimo vyhrazené prostory.

...BOŽE, JA MAM CHOLERU...

V. Havel "mužem svědomí"?

BONN: E. Cramer včera v nedělníku WELT AM SONNTAG doporučil nadací Appeal of Conscience Foundation v New Yorku, která každoročně uctívá "muže svědomí", aby letos udělila toto významné prezidentu ČSFR Václavu Havlovi. E. Cramer je vydavatelem tohoto listu.

Autor poukazuje na to, že Havel se ve svém spisovatelském díle i jako bojovník za svobodu a demokracii dal vždy věst svým svědomím. Vyvrcholením byla ale jeho přednáška při zahájení salcburského festivalu. Mluvil zde o evropském dědictvím, z čehož obzvláště v tomto století stále znovu zamořovalo politické ovzduší. Mnozí vztahují Havlovy věty pouze na rakouského prezidenta K. Waldheima. Tyto věty však platí všem, kdo se po desetiletí snaží udělat historii, do níž byli sami zapleteni. Havlova slova platí všem těm, kdo se obratným manipulováním pokoušeli bagatelizovat nacionální a rasistické období — nebo pouze aspekty z tohoto období — a činit to důdně. Stejně tak ale platí různým apologetickým komunistickým donucovacím mocí a špatného hospodářství, kteří nyní všude vynášejí ze země jako je dované houby po dešti.

Havel byl, stejně jako spolkový prezident SRN Richard von Weizsäcker, v minulých třech kritizován z mnoha stran kvůli plánovanému soukromému setkání s Waldheimem v Salcburku. Český filozof na Hradě-

Před sto lety (přesně 25. května

roku 1890) byl utvořen český rekord ve zvláštní disciplíně s skok dalekém vzad. Držel jej Ot. Maleček. Jeden ze zakladatelů naší lehké atletiky, výkonem 1 m a 41 cm. Stejně obří byl i v té době první počátků naší atletiky i báh jednoho z nejlepších atletů české historie. Pozpátku se u nás běhalo ještě i na prvním atletickém mistrovství Země koruny české v červenci 1907.

Brumel beging Selbstmord

Der sowjetische Hochsprung-Olympiasieger von 1964, Waleri Brumel, hat, wie erst jetzt bekannt wurde, 1989 im Alter von 49 Jahren Selbstmord begangen. Über die Umstände gibt es keine Angaben. Brumel, der auch sechsmal den Weltrekord verbesserte, hatte 1965 einen schweren Unfall erlitten, der seine Karriere beendete.

Prohlášením v televizních Aktualitách dne 1.července rozšířil český premiér Petr Pithart počet svých vystoupení, která v nedávné minulosti vzbudila nejednu rozhořčenou reakci veřejnosti. Poté, co "slyšel trávu růst", a po expozé na téma zemědělců a venkova přidal do třetice ponaučení, jak se chovat ke komunistům, kteří nadále setrvávají na svých postech.

Způsob, jakým předseda vlády v této souvislosti argumentoval, stojí za povšimnutí. Jednou větou vyzval, aby mafiáni a neschopní lidé byli odkázáni do příslušných mezí, a to hned. Vzápětí však apeloval na pracující, aby odborníci bez ohledu na stranickou legimitaci byli chráněni před rozvášněnými kádrováky a paušalizujícími soudy. Na posílení své argumentace vzal jako "odstrašující příklad" seznamy ředitelů hospodářských institucí z Hodonína, kde je u jmen uvedena politická příslušnost. Z toho, že materiály "neobsahují ani náznak hodnocení", se Petru Pithartovi, jak prohlásil, "udělalo špatně, protože to jsou seznamy lidí, určených k odstřelení".

NEPOUČITELNÝ PREMIÉR

Aniž chceme kádrovat, povšimněme si čísel seznamu, nad kterým se prokázala slabost premiérova žaludku. Z 205 hlavních řídicích pracovníků je 130 komunistů. Varující přesilovka je umocněna skutečností, že všechny nejdůležitější funkce ve velkých podnicích jsou obsazeny téměř výlučně členy KSČ. Relativně větší počet nestraníků - 18 oproti 23 členům KSČ - připadá pouze na vedoucí malých provozoven. Z tohoto alarmujícího zjištění se naopak hybe žaludek náš. Ve volbách sice zvítězilo OF, ale komunistická moc v průmyslových a zemědělských závodech i na školách přešla do "demokratického" zřízení prakticky v nezměněné podobě.

Tam, kde nevidí nebezpečí předseda vlády, tuší ho běžní občané. "Jsme svědky toho, jak minimálně se mění postoje a faktické chování vedoucích pracovníků na všech úrovních, od ministerstva až po nejmenší závod či obec," praví se např. ve společné výzvě KAN a KPV v Pardubicích. "Lidé, které předchozí režim nevyčistil, změnil v mutanty s geneticky zakódovaným systémem reálného socialismu, nemohou dnes při nejlepší vůli řídit podniky, úřady či politická hnutí. Veškeré pokusy v tomto směru jsou pro celou společnost nesmírně nebezpečné."

Pardubická výzva upozorňuje i na další, leckdy skrytá rizika: "Jsme svědky toho, jak rychle se přesouvá politická moc zbohatlíků, kteří svoji činnost realizují za podpory aparátu, ze kterého sice museli odejít, ale který jim i nadále poskytuje pevnou oporu." Apel se neomezuje na pouhá konstatování, ale navrhuje, jak nebezpečí napříště čelit: měla by být vypracována taková

vá zákonná opatření, která by zabránila záměně politické moci mocí ekonomickou. Měl by být zrušen např. zákon o státním podniku, který umožňuje převedení podniků do rukou těch, kdo je dosud řídí. Neměly by se zanedbávat ani zkušenosti našich sousedů: v Německu s denacifikací a v Rakousku s procesem budování neutrálního státu po roce 1955.

Je pochopitelné, že na úskalí naší tolerance naléhavě upozorňují především ti, kteří mají s komunistickou mocí nejtvrdší zkušenost. Tu však stále ještě zřejmě postrádá český premiér, neboť jak jinak je možné vysvětlit jeho neurčitý a rozporuplný postoj. Před paušalizací varovat nemusel - z dosavadní zkušenosti je zřejmé, že většina lidí v tomto státě je ochotna připustit, že i mezi komunisty se najdou schopní a slušní lidé. Za určitých podmínek je možné akceptovat i fakt obhajoby komunistů. Nepřijatelný je však způsob argumentace, stejně jako požadavek, aby k stranicky téměř monolitnímu seznamu současných hodonínských ředitelů bylo přiloženo ještě nějaké diskuse, která po televizním vystoupení proběhla na stránkách Lidových novin, ohodnotil Petr Pithart hodonínský seznam jako "něco mezi politickou chybou a etickým problémem". Aniž přihlédl ke konkrétním argumentům, které obsahovaly dopisy OF z Hodonína a Olomouce, upřesnil svůj postoj kuriózním vysvětlením: dnes prý jsou na seznamu komunisté, "zítra by tam mohli být lidé zámožní, pozitivní třeba makrobiotikové, popozitíři dozajisté Židé." S pomocí demagogie se mu tak podařilo několika slovy neuvěřitelné. Vyzval komunistickou stranu z hlavní odpovědnosti za minulost a postavil ji na roveň vcelku náhodné sociální skupiny. A seznam, který svědčí o tom, že se mimo špičky v naší zemi mnoho nezměnilo, přirovnal k soupisům lidí určených k fyzické likvidaci.

Jak se zdá, Petr Pithart je nepoučitelný - a to nejen vzhledem k dvěma předchozím vystoupením, která ho stála nemálo vysvětlování, ale i ke svým starým tvrzením. V dedikaci své knihy Osmašedesátý se svým někdejšími spolužákům, jejichž rodiče byli postiženi v padesátých letech, zavázal, že jeho dětem se nestane, aby - jako kdysi on - mohli být považováni za "naivní hlupáčky nebo nebezpečné spratky", kteří nevěděli nic o nebezpečí komunistické moci. Jeho dětem se to snad nestane. Zato je docela možné, že tak bude podruhé ve svém životě - a nejen při abiturientském večírku - ohodnocen on sám.

Na přelomu února a ledna 1990 došlo na rakousko-české hranici v prostoru obce Horní Dvořiště k zajímavé příhodě. Jistá československá občanka, mimochodem velmi vzácná žena, jedna z vůdčích osobností naší předlistopadové opozice, byla rakouskými orgány zadržena při pokusu

o převoz pětičlenné kubánské rodiny na území Rakouské republiky. Strážníci se s uprchlíky nejdříve příliš nemazali a chtěli je okamžitě vrátit nejen do (tehdy ještě) ČSSR, ale přímo do rukou kubánských úřadů. Díky obětavé ženě se však z původně lokální banality stal politický problém: mezi Prahou a Vídní zvonily telefony tak dlouho,

Fidelovy ambasadý. Dobrá. Podívejme se tedy, jak vypadá azylová nabídka dnes, osm měsíců po faktickém převzetí moci demokratickou opozicí.

Podle asi deset dní starých informací požádali na ministerstvu zahraničních věcí o politický azyl zatím tři občané SSSR, tři Indové, čtyři Vietnamci, dva Kurdové, jeden Angolan, jeden Jugoslávec a dva Číňané.

občané vystaveni, o humanitním aspektu celé věci. Jeden z posluchačů to nevydržel a po chvíli ji skočil do řeči: "Milá paní, tohle všechno my známe. Ale když tolik chcete pomáhat, tak proč si, prosím vás, nenecháte nějaké ty ohrožené uprchlíky doma?" Dá se samozřejmě namítnout, že situace v únoru nebyla ještě tak stabilizovaná, aby zde kubánské disidenti mohli zůstat bez rizika teroristického útaku ze strany

až nakonec všechno skončilo dobře. Výděšení narušitelé hranic mohli zůstat na správné straně barikády.

Místním policajtem se tohle řešení samozřejmě nelíbilo, a naše česká průvodkyně se tedy pokusila trochu je před odjezdem dojmout. Vyprávěla jim o hrůzách kubánského režimu, o nebezpečí, kterému jsou přítomní kubánské

né. Jsou to nepřesná čísla, ale víc se nám ani po týdenní anabázi od jedné "nekompetentní" instituce ke druhé nepodařilo zjistit. Bludný kruh začne na ZAMIN, kde tazatele odkáží na vnějšek, tam na úřad předsedy vlády a odtud jeví zase expedují zpět na zahraniční věci. Nikdo nic neví, všichni krčí rameny. Nejen pokud jde o čísla. Jak nám sdělila paní Železná z (cituji přesný název) úřadovny Úřadu FMV pro pasovou službu a cizineckou agendu, nikdo z pracovníků "nezná kritéria závazná pro poskytnutí trvalého pobytu či azylu". A to jsme na adrese, která má právě tohle zatím v referátu. Podle ředitele Úřadu dr. Draxlera mohou úředníci stále ještě udělit azyl pouze na základě 33. článku ústavy, který přikazuje "hájit zájmy pracujícího lidu". V minulosti, při krytí mezinárodního terorismu, toto jednoduché vodítko zcela jistě stačilo. A možná by na přechodnou dobu stačilo i dnes, jenomže obrana stoupců demokracie je zřejmě složitější než vřelý vztah k Rudým brigádám. Vláda sice podle neověřených zpráv "intenzívně jedná" o nové úpravě azylového zákona, ale naději kalí skutečnost, že ještě před dvěma týdny nám šéf sekretariátu místopředsedy vlády Rychetského nebyl schopen sdělit, kdo z úředníků má na starost výrobu podkladů pro toto jednání. Stejně tak mlhavé jsou sliby dalšího místopředsedy Mikloška - kromě všeobecné humánní rétoriky a zmínky o možné adaptaci sovětských kasáren na uprchlické tábory z nich příliš nevyčteme.

Zatím tedy přes spoustu hezkých řečí musíme vycházet z daného stavu: od listopadu 1989 nedostal v této zemi ani jeden člověk politický azyl. Podle dr. Draxlera je hlavním důvodem obava, že by kladné vyřízení bytí jediné žádosti vytvořilo nebezpečný precedens: do ČSFR by se pak hnali uprchlíci v houfích. A k tomu prý naše ekonomická situace "nedává zájem". Jinými slovy: rozvojové Thajsko je hospodářsky dost silné, aby pomáhalo tisícům utečenců z Vietnamu a Kambodže, ale "zpátky do Evropy" se deroucí Československo nemůže pro nikoho hnout ani prstem. Podstata "morální politiky" made in Czechoslovakia je tedy, bohužel, stále taková, jak ji v zimě demaskoval nevrlý rakouský strejda: my si necháváme vzletná slova v projevech státníků a o konkrétní pomoc se musí starat druzí.

Na závěr malá připomínka: Před týdnem jsme na stránkách Respektu uveřejnili příběh vojenského zběha A. Maslajeva, kterého naše bezpečnostní orgány 19. dubna vydaly sovětské straně, i když se nedopustil jiného zločinu, než že prostě odmítl "dál sloužit v armádě okupanta" a chtěl žít v demokratickém státě. Za celých sedm dlouhých dnů se "nahore" nenašel nikdo, kdo by se k té hanebnosti vyjádřil. Že to neudělali výplatami a dovolenou zaujatí poslanci, to se dalo čekat, stejně jako mlčení byrokratů z ministerstva zahraničních věcí. Ale proč neprohlásí prezidentská kancelář, která se do Maslajevovy anabáze přímo zamíchovala a nese tím pádem alespoň etickou odpovědnost za její šokující konec? Jsou v podstatě pouze tři možnosti: buď to má prezident velmi špatný informační servis, nebo ho osud kluka, kterému popletly hlavu havlovské projevy o morálce a demokracii, nijak zvlášť nezajímá, anebo i on uznal "politickou nutnost" obětovat jednoho Maslajeva, aby nám jich tady vzápětí nezůstalo na krku třeba dvacet dalších. Odpověď by měla přijít co nejdříve.

● Státní dluh Rakouska na prahu letošního roku dosahoval už 800 miliard šilinků, což je o 53 miliard více než v roce předcházejícím. Podle poslední informace mají Rakušané uloženo na vkladních knížkách 1,1 biliónu šilinků.

Pavel Kohout o Václavu Havlovi

"Václav Havel byl jedním z mých nejstarších přátel," prohlásil spisovatel Pavel Kohout, žijící od roku 1978 v exilu ve Vídni, v rozhovoru s rakouským týdeníkem Wochenpresse. Po tomto vyznání však Kohout vyslovuje několik kritických připomínek na adresu dnešního československého prezidenta Václava Havla.

Na otázku, zda je politik Havel slu-

Jubileum Vladimíra Lerause

[kop]: Pro starší generaci diváků bude znít neuvěřitelně, že někdyjší jevištní a velice oblíbený filmový milovník Vladimír Leraus slaví dnes 85. narozeniny. Začátek jeho herecké dráhy se podobá osudu mnoha jeho kolegů: zběhl ze studií na filozofické fakultě Univerzity Karlovy, aby se poprvé profesionálně objevil na scéně Slovenského Národního divadla v Bratislavě. To mu bylo dvadvalet let. Po dvou letech odešel na tři roky do Ostravy, aby pak nadlouho zakotvil v divadle brněnském. Právě na této scéně se formovalo jeho herectví, založené především na perfektním zvládnutí hlasové stránky roje. V roce 1941 přišel do tehdejších Městských divadel pražských, kde se stal pevnou oporou souhory. Zde také jeho herectví došlo niternějším prokreslením postav, zvláště později, v období Frejknově. Když pak přešel 1952 do činohry Národního divadla a přehrával se do charakterních rolí, nebyla již jeho žeh tak bohatá. Pamatujeme si však dobře jeho Veršínina z TM sester či výborného zemitého Filipa Dušského z Našich furiantů, vedle mnoha postav dalších. Výčet Lerausových uměleckých úspěchů by nebyl úplný, kdybychom opomenuli jeho významnou práci filmovou, kterou si získal rychle popularitu u diváků a přitahá kritiky. Za všechny jmenujme Gabriela, kterou v neděli vysílá pro pamětníky Čs. televize. S gratulací jubilantovi se připojujeme také my.

čitelný se spisovatelem Havlem, Pavel Kohout odpovídá: "Ne!". Poté pokračuje: "Václav Havel nyní nemá čas myslět na psaní. Musí být rád, když najde čas ke spánku. Vmanévroval se do komplikované situace. Jako spisovatel posuzoval politiku režimu vždy kriticky, nyní je sám politikem a vystaven kritice svých bývalých kolegů. Také já si myslím, že se mi vzdá. Nemohu si v současné době pro Československo představit lepšího prezidenta. Doufám však, že se časem nějaký najde. Nejen já si dohlédnu starosti o přtele, jehož bych nerad ztratil..." Pavel Kohout pak v rozhovoru s redaktorem Wochenpresse Robertem Čechem uvádí, že "Havlovi dělá politika radost...". Poté vyslovuje naději, že Václav Havel žil až doposud v pravdě. Doufá, že bude moci v pravdě i vládnout...

Pokud jde o Havlovu činnost jako dramatika, Pavel Kohout uvádí: "Je samozřejmě, že se nyní všude hrají Havlovy hry. Ale jeho hry jsou komplikované, většinou matematicky stavěné. K tomu přistupuje, že ho mladá generace sotva zná. Proto není publiku lehké přistupný... Přesto, že se V. Havel vždy s protagonisty svých her identifikuje, je těžké z nich vyčíst jeho politiku. Jeho hlavní postavy byly vždy hlavní hrdinové, kteří bojovali proti moci, aniž by ji sami někdy převzali..."

▲ Zatím neznámý pachatel se vloupal do bytu v Praze 1, kde odcizil šperky, zlomkové zlato, videomagne- tofon, fotoaparát, 13 000 Kčs, 45 000 lir, 15 dolarů, vše v celkové hodnotě 100 000 korun.

▲ U silnice mezi obcemi Křelov a Topolany na Olomoucku z násilně dva jugoslávci v sobotu kolem třetí hodiny ranní 23letou ženu, se kterou se týž den večer seznámil v zábavním podniku v Olomouci.

Nemusíme jezdit do Číny

Pokud si uděláte příjemnou procházku po Janáčkově nábřeží, jistě nepřehlédnete na rohu s Lidickou ulicí zajímavý exteriér nového restaurantu. Prvního srpna zde zahájí provoz čínská restaurace Praga - Chang-čou. Atraktivní provozovna s dvaosmdesáti místy zřídila stejnojmenná čínsko-československá akciová společnost, kde nadpoloviční pětšinu akcií vlastní Restaurace a jídelny Praha 5. Čínské město Chang-čou je po celém světě vyhlá- šeno svým kulinářským uměním a snad také proto získalo přilustek Neapol Asie.

I do Prahy přijeli čínští mistři kuchyně s několika stovkami receptur a tak na jídelničku budete moci najít vedle běžných a známých čínských jídel i dosud u nás neznámé novinky. Příprava některých z nich však zůstává tajemstvím šéfa kuchyně. Suroviny budou přiváženy ze všech koutů Asie a v budoucnu chce akciová společnost Praga - Chang-čou u nás založit vlastní chon ryb a specializované zelinářství, které budou sloužit pouze pro potřeby tohoto restaurantu.

Geny vzhledem k exkluzivnosti restaurantu jsou ve srovnání s obdobnými provozovnami pro našeho občana daleko přijatelnější. Jednotlivá jídla stojí od šedesáti do osmdesáti ku-

run a celé menu od dvou do tři set korun.

Jak ubezpečili zástupci akciové společnosti na včerejší tiskové besedě novináře, jsou připraveni poskytnout služby na opravdu světové úrovni. "Naším cílem je, aby si host odnášel příjemnou vzpomínku a rád k nám opět zavítal," řekl pan ředitel S. Farkaš. Restaurace bude také poskytovat směnárenské služby a platba kreditní kartou bude samozřejmostí.

Můžeme se tedy jenom těšit, že slibů vedení se podaří zaměstnancům převést ve skutečnost.

BERLIN. 7. August. Die Zahl der Arbeitslosen in der DDR hat sich im Juli gegenüber dem Vormonat nahezu verdoppelt. Wie Horst Kinitz, Staatssekretär im DDR-Sozialministerium, mitteilte, waren Ende des Monats rund 272 000 Menschen als erwerbslos gemeldet und damit etwa 130 000 mehr als Ende Juni. Die Arbeitslosenquote stieg auf 3,1 Prozent. Vor der Presse in Ost-Berlin machte Kinitz für diese Entwicklung vor allem eine sich "rapide verschlechternde Auftrags- und Absatzlage" verantwortlich. Wie berichtet, ist in der Bundesrepublik die Zahl der Arbeitslosen im Juli saisonbedingt leicht angestiegen.

KAPITÁN MINAŘÍK ZNOVU V AKCI?

Od návratu kapitána Pavla Minaříka ze Svobodné Evropy, kde byl údajně nazenán jako rozvědčík, uplynulo už víc než 14 let. Od té doby se mnohé změnilo. Americký vysílač RFE má svoji redakci i v Praze, lidé z emigrace se vrací do vlasti, veřejně se hovoří o dřívě tabulovaných záležitostech, k nimž patřil i československý exil. A přesto stále hrdinného rozvědčíka, naposledy podplukovníka ministerstva vnitra a nositele Řádu rudé hvězdy, zabíjí jeho dohoda, nejistota a spekulace. Zastavení lidí na obou stranách stálá hranice nechtějí ani dnes a přesto do Minaříka hovořit.

Před nedávnem jsme měli možnost nahlédnout do materiálů, které byly označeny jako důvěrné nebo přísně tajné. Nomusell jsme se stát právě rozvědčíky, abychom o Pavlu Minaříkovi získali informace, s nimiž by státní propaganda, kdyby takový zájem měla, mohla vyvolat novou špiónážní aféru. Jenže doba hrdinných kapitánů a jejich „estébáckých“ metod, zdá se, patří minulosti a my se k ní nechceme vracet. Vzácnou výjimkou je tento článek, jenž představí některá fakta o Minaříkovi stejně „zpravodajské hodnoty“. Jaké byly předloženy na tiskové besedě v Praze 29. 1. 1976 a poté v Čs. televizi veřejnosti. Pokusili jsme se také s Ing. Pavlem Minaříkem, CSC, členem (SV KSČS, navázal osobní kontakt a požádal jej o interview. Snažili jsme se do příběhu, jako vystřiženému ze špiónážního románu, vnést jasno.

Zajímala nás především odpověď na otázku, zda Minařík byl skutečně nazenán rozvědčíkem v čs. oddělení RFE od svého nástupu do rádia koncem léta 1968, nebo zda byl získán a využíván až později, kdy se zda tento rozhlasový hlasatel dostal do vážných existenčních potíží. Udělala z Minaříka důstojníka čs. rozvědky státní propaganda nebo se musel v exilu vypracovávat od hudnosti polit. poručíka?

O životě a poslání P. Minaříka se naše veřejnost dozvěděla pouze z oficiálních zdrojů — z televize, rozhlasu, z rozhovorů v novinách a z publikace, která záhy vyšla v nakladatelství Naše vojsko s titulem Návrh rozvědčíka. Mnoho informací se zde opakuje stále dokola, zejména se záměrem přesvědčit příjemce, že představená osoba skutečně je agentem z povolání, jenž se právě vrátil z akce. Už to je nadmíru podezřelá. Také služby dělají první opak. Snaží se uchovat svým lidem inkognito. Minařík navíc ne kvůli větší věrohodnosti prezentuje dokonce se svou hodností. Zato se však mlčí o událostech, které se týkají agentova soukromí (stihlže ovšem špión nějaké soukromí má).

Do emigrace odchází po srpnové okupaci v r. 1968 se svou manželkou Jiřinou Minaříkovou, o dva roky později a druhý snálek s atraktivní Gertraudou, dcerou Intendantu bavorského rozhlasu. Ostatně Minaříkovi by lépe seděla úloha milovníka a svůdce žen. Svědčí o tom jeho romány s dětmi, stejně jako hojná účast na různých večířkách, které rád vyhledával. Při návratu z takové party měl pod vlivem alkoholu dokonce vážnou dopravní nehodu, při níž se zranil a své přítelkyni přivodil úraz s následky na celý život.

Nepříjemný skandál také vyvolal Pavel Minařík s jistou slečnou, k níž se 28. června 1971 podnapilý dobýval do privátu v Mnichově. Protože z těchto důvodů zanedbával své služební povinnosti (přicházel pozdě do studia, byl hlasově indisponován, apod.), byl často kritizován svým šéfem J. Net-

kem a vysloužil si i nejednu důtku. Tím se provinil proti jednomu z nejdůležitějších příkazů špiónů, že je nutné neobracet větší své osobě pozornost nadřizovaných a bezpečnostní službě.

Nerozřešenou záhadou zůstává v životě kapitána Minaříka období čtyř let před příchodem do Svobodné Evropy. V roce 1964 se vyučil instalatérem, nastoupil jako kulisák do divadla v Hradci Králové, rok poté odchází na konkurs do hradeckého rozhlasu, kde jako hlasatel současně po večerech studuje a v roce 1967 maturuje. Tyto informace se alespoň dozvídáme z dohazníku, který vyplnil Minařík jako uchazeč o místo hlasatele v RFE. Po návratu však rozvědčík vysvětluje, že v této době navíc absolvoval záhlubný vojenskou službu a během ní a dva roky poté byl připravován na práci agenta čs. tajnou službou. Do dohazníku RFE však výslovně uvádí, že byl ze zdravotních důvodů vojenskou povinností zproštěn.

I kdybychom přistoupili na Minaříkovo vysvětlení, že „byl na vojně jen tři měsíce, v tom byla flinta“, jak se vyjádřil při osobním setkání v červenci 1990 v Praze, nelze akceptovat jeho výklad, že byl čtyři roky připravován jako špión. Každý zpravodajský odborník vám řekne, že nejdelší doba k přípravě do akce je pět roku, ale často nezbývá víc než několik týdnů nebo i dnů. Musí se však jednat o člověka, který má vhodné předpoklady pro povolání Jamese Bonda. A tady je další slabina kapitána Minaříka. Do americké vysílanky v Mnichově přichází bez znalosti angličtiny i němčiny, trvá mu 12 měsíců (podle čas. Za Volnost i lid, 19. 11. 1988), než se v redakci náležitě zorientuje. Minařík, máme-li soudit podle jeho slov, musel být tedy obdařen především mimořádnou tupestí, když potřeboval tolik času. Ačkoli nás napadá, že úspěšný agent a pozdější šéfredaktor vnitřáckého časopisu Signál jen lžácky zamata stopy. Ty se totiž ztrácejí právě v nejasnosti, když soudruh Minařík dostal v redakci padáka. Máme-li mu věřit, pak je nyní bez zaměstnání a užívá si...

Tajemno obestírá i rychlý vstup československé emigranta do rozhlasu Svobodné Evropy. Na rozdíl od novinářských es jako Sláva Volný, Milan Šulc nebo Karel Jezdinský žádal o místo jako úplná nula. Pomohly mu údajně přísně tajné materiály, které předával bývalému řediteli RFE Juliu Fírtovi, jak uvádí, nebo spíše známost s Pavlem Pecháčkem, v té době synem ředitele čs. oddělení Hlasu Ameriky? Minaříkova verze je dobrá tak do příběhu o Pavlu Morozovovi, v němž se to všude hemží cizími agenty a nepřáteli vlasti, pracovník zpravodajské služby se jí však jen usmíje.

Nicméně faktem zůstává, že Minařík zůstal po víc než sedm let v RFE neodhalen, že zde měl vlivné přátele a velmi snadno pronikl bariérou americké „Security“ (bezpečnostního systému). Z nejrůznějších důvodů tento systém kontrarozvědky v RFE/RL (jde o zkratky v angličtině — Rádio Svobodná Evropa, Rádio Svobodná) selhal nebo pracoval neúčinně. Také

zřejmě proto, že vysílač v Mnichově není pobočkou CIA a není zde co utajovat, zvláště ne přísně tajné materiály špiónážního charakteru.

Velmi snadno mohl Pavel Minařík získat údaje z osobních spisů zaměstnanců RFE, programové záměry slunce, nejrůznější pomůcky, aféry a slabosti redaktorů, které pak čs. propaganda mohla dobře využít. Dostal se mohl i k seznamům spolupracovníků a dopisovatelů z Československa, aby po nich mohla jít státní bezpečnost, pokud tak ještě nemohla. Minařík se nám spíše než jako James Bond jeví jako amorální čumchal, který se přehrabuje v intimních záležitostech svých přátel.

S odstupem času lze odhadnout výsledný efekt Minaříkovy práce ve Svobodné Evropě. Kromě toho, že domů dovlekl mnoho špíny na politicky činné lidi v emigraci, nepřivezl nic víc. Ovšem právě tento materiál velmi posloužil odborníkům na ministerstvu vnitra k očernění „štvavé vysílanky“ v Anglické zahradě. Po Helsinských dostali totiž komunističtí vůdci strach, že někdo vezme právě uzavřená smlouvy o spolupráci Východ-Západ a lidských právech vážně. Bál se toho, co se později stalo — že zmiznou jejich ručičky a svobodné slovo se bez zábran dostane k postu-chařům v Československu. Zároveň cítili, že je americká rozhlasová stanice v novém politickém klimatu v poněkud choulostivé situaci (oznávaly se i ze Západu hlasy k jejímu zrušení) a komunisté chvěli „kout za lezo, dokud je živý“, tedy vyvinout soustředěný tlak na vlivné politické síly, ziskreditovat zároveň RFE dopa- t v mezinárodním měřítku. Špión Minařík musel přistít na sedán, ať už se jmenoval jakkoli, mluvit by však jedno a totéž.

K ukončení jeho „žáru“ v Mnichovské rozhlasové konci roku 1975 našli i další důvody. Mělo to ví, že Minařík měl už několik měsíců výpověď a s pomocí svých přátel bojoval o každý týden, kdy ještě mohl zůstat v RFE. Kdyby se neobjevil jako kapitán čs. rozvědky v televizi, skončil by zřejmě jako jeden z milionů nezaměstnaných. Navíc mu prý hrozilo trestní stíhání v souvislosti se zranění své přítelkyně při autonehodě.

V úvodu jsme se ptali na pravé poslání Ing. Pavla Minaříka, CSC, ve Svobodné Evropě. Jeho druhá žena Gertrauda Minaříková tvrdila i před mnichovským soudem, že její manžel nikdy špiónem nebyl, ale že jej z USA unesla čs. tajná služba. Také Sláva Volný, dobrý psycholog a znalec lidí, řekl o Minaříkovi, že to byl docela fajn kluk, který se změnil až po své autonehodě. Naopak redaktor Jaroslav Dressler a někteří další spolupracovníci P. Minaříka jsou názoru, že k nim už jako agent přišel. Jako důvod uvádějí, že Minařík velmi snadno pronikl do RFE a řada lidí jej vědomě či nevědomky kryla. Bez opodstatněné jistoty není ani domněnka, že v RFE zůstali významnější rezidenti tajné služby, kteří dodnes nebyli odhaleni.

Ani naše setkání s pplk. Minaříkem rozpory nevysvětlilo. Z pochopitelných důvodů nám neposkytl rozhovor, jeho informace pro vnější potřeby lze spíše považovat za blávnání. Jedno však můžeme panu Minaříkovi věřit určitě. Že si v současnosti užívá... Zřejmě se teď bude další čtyři roky připravovat na novou akci. Hádáte, kdo a kam ho asi nasadí...?

čína. Původně chtěl přeplavat kanál La Manche z Anglie do Francie. Vzhledem k tomu, že v této mořské úžině se denně pohybuje více než 500 plavidel, námořní úřady mu cestu nepovolily. Za náhradní trasu zvolil te- dy řeku Labu. Od r. 1982 ujel se svým vnučkem po Labi, Odře a Dunaji 2200 km. Tentokrát bude jeho partnerem 44letý synovec J. Rychnovský.

Kmenový plavec

(čtk): Na 680 km dlouhou cestu po Labi z Děčína do Hamburku po lipovém kmenu se ke konci příštím měsíce opět hodlá vydat 75letý bývalý komitovník Čs. plavby labsko-oderské František Rychnovský z Dě-

ni hranice 113 osob, z toho 93 občani ČSR. Na 105kilometrovém rakouském úseku, který byl dříve známy jako součást železnice, se pokusilo překročit hranici a bylo zadrženo 299 osob, z toho 54 občanů Československa. Z dalších 220 lidí, které vřadily pohraniční orgány Rakouska jako nežádoucí, je nejvíce našich občanů

Našinec je nežádoucí

(čtk): Přislunice Pohraniční strážé útvaru Bratislava, kteří stráží 350 kilometrů státních hranic s Rakouskem a Maďarskem od Moravského lána po Salu, zadrželi ze sedm měsíců letušího roku při nedovoleném překroce-

„NÁVRAZ ROZVĚDČÍKA?“ TO BYLO POČTENÍKO...

Když má Svatý otec dovolenou

Není tomu ještě tak dávno, kdy šhor prelátů, zabývajících se problémy diplomatického protokolu Apoštolského stolce, řešil otázku: Může mít papež dovolenou či prázdniny? Jejich pochybnosti vyplývaly z mnohaleté tradice papežství. Dnes je situace jiná. Nastává konec 20. století a na Petrově stolci sedí muž, který ve svém posláních zachovává tradiční vztahy k církvi a jejímu životu, ale je člověkem moderní doby.

V souhlase s již zmíněnou tradicí nejvyšší představitel katolické církve neměl nikdy dovolenou. Pouze měnil, vzhledem k ročním obdobím, svou rezidenci.

Svatý otec Jan Pavel II. je mužem tvrdě a velice intenzivně pracujícím. Nikdy — ani v době svého duchovního působení ve své vlasti, v Polsku — nepocítil nutnost se nad problémem dovolené zamýšlet. Je toho názoru, že alespoň jednou do roka by se měl na týden či deset dnů odtrhnout od svých každodenních a velice obilných i závažných úkolů.

A tak i letos jako v loňském roce nastoupil Svatý otec v polovině července dovolenou a odešel do malého městečka Les Combes v údolí Aosty, do místa nad nímž se do nadobitých výšin vzpínají nejvyšší vrcholky Západních Alp a kde z úbočí Mont Blancu stéká v letním slunci síť potůčků a bystřin do údolí.

Papež od svých studentských let podnikal dlouhé výlety do polských Tatier. Na letošní dovolenou si do svého zavazadla přibalil rovněž staré pohorky, v nichž chodil na svých tatranských túrách. Když jeho helikoptéra odvolávala trasu z Turina do Les Combes, byl ve velice dobré náladě a vtipně odpovídal na všetečné otázky všudypřítomných novinářů. V doprovodu Svatého otce je také tiskový mluvčí apoštolského stolce, vzděláním lékař, profesor novinář, Španěl dr. Joaquín Navarro-Valls. Denně se setkával s novináři na místním úřadě, by je informoval o tom, jak Svatý otec prožívá svou dovolenou. Např. hned první den se papež vydal na deseti hodinovou vycházku po horách těsně sousedících s jeho letním domkem. Bylo to mnoho kilometrů cesty horskými stezkami a výškovým vrcholem 1800 metrů nad mořem. Jan hodinu si odpocíkl a včasně polední modlitbě. Pak se posilil krajcem chleba se smaženou cibulí a sladkým sýrem, místní specialitou, a několika meruňkami.

Dalším programem papeže Jana Pavla II. byl výstup na úbočí štítu Courmayeur, který sousedí s Mont Blancem a dosahuje výšky 2550 metrů. Jak oznámil dr. Navarro novinářům, na pátém letním slunci byla nejvýšerpánější skupina mladých papežových druhů, kteří ho doprovázeli, a sotva se Svatým otcem drželi krok. — Všichni jsme byli doslova zaliti potem, pít jsme z kdejakého potůčku, abychom se zchladili a on nás pobízel k pochodu. Byl nejsvěžejší a takřka neunavený. —

I další dny probíhaly stejně. Několikahodinové horské túry, např. do údolí Grisenche, ve výšce dva tisíce metrů, na cestě vždy jen obložené chleby a voda jako jediné jídlo. Při jednom takovém výletě papež celebrával mši sv. v Barmaise v údolí D'Ayas a pak se setkal s místními mladými lidmi na místních sportovních hřištích v Introd, v okrese, do něhož patří i vesnice Les Combes. V plánu dovolené byla rovněž lyžařská výprava k ledovci na Mont Blancu.

A jak prožíval papež večery na horách? Především četbou současných filozofických a sociologických děl, rozhovory se svými druhy a také chvilkami přemýšlení u okna s výhledem na panorama Alp. Snažil se správně určit jednotlivé vrcholky horských štítů rýsujeících se na podvečerním nebi a žádat, aby ho opravili, kdyby se náhodou zmýlil. Na túžko se Svatý otec během své dovolené dostával tak kolem půlnoci a za úsvitu už byl vzhůru a sloužil mši sv. ve své soukromé kapli.

Papež miluje hory. Svou příslušnost dovolenou by rád prožil na horských túrách v Tatrách. Uvažuje o ní, ovšem... Alpy jsou velmi rozlehlou oblastí, kde je možno najít ještě dnes místa bez houfů turistů, často vitravé zvědavých, nediskrétních a mnohdy až neomalených. Prostě i Svatý otec si potřebuje odpocíknout, fyzicky i duševně, po každodenní náročné službě církvi a člověku.

Pátrání po atentátníku ze Staroměstského náměstí pokračuje

Stalo se to 2. června letošního roku v 16 hodin 10 minut: Husův pomník na pražském Staroměstském náměstí se vřítal mohutnou detonací, kousky kovu se zákeřně naložte se rozletěly do okolí. Vážně byla zraněna zápa doněmecká turistka, nemocniční či ambulantní lékařské ošetření museli vyhledat další lidé.

Po předchozích případech pumových atentátů či hrozeb podobnými akcemi došlo v této kategorii k zatím nejzávažnějšímu činu, jehož následky mohly být daleko tragičtější. Samozřejmě se objevily nejrůznější úvahy o motivaci činu. Odpověď tota litních struktur? Dito šilence? Nebo snad obyčejná recese nezodpovědného jednotlivce či skupiny lidí?

„Motiv činu zatím neznáme. Musíme pracovat s fakty, nikoliv se spekulacemi.“ To jsou slova pracovníka odboru vyšetřování Městské správy veřejné bezpečnosti v Praze majora Pavla Gráfa, s nímž přesně dva měsíce po události probíráme dosavadní bilanci vyšetřování. Práce policistů ohnala tisíce hodin. Ke všem nejvyšším dal bylo protokolárně vyšetřeno 270 svědků, další tisícovka lidí sdělila poznatky bez protokolu ústně či telefonicky. Pátráči šli, z toho několik zahraničních turistů, poskyto

polybuje bez této mužské ozdoby. Pátrá po něm vojenská prokuratura i velice rádi by s ním mluvili kriminálníci — nikoliv proto, že by šlo o nebezpečného teroristu, jak se objevilo v jednom deníku: Policisté se však domnívali, že by mohl poskytnout důležitou informaci. Zatím se ještě nepřihlásila dvojice sedlci v inkriminované době na vrcholu pomníku — dívka s polodlouhými světlými vlasy, s červeným, modře zdobeným batohem a chlapec, prý v džínosech a údajně modrém tričku. — Sedeli totiž nedaleko místa, kam pachatel či pachatelé umístili svůj nálož vyrobený s určitou dovedností, nikoliv však na úrovni školních teroristů...

Bezpečnost prosí veřejnost o další spolupráci. V současné době potřebuje fotografie, videozáznamy a samozřejmě i přímé svědky ze zadní strany pomníku, kde z pohledu od Blahu a Pařížské ulice seděli ze

Identifikační karta pracovníka rozhlasu Svobodná Evropa, zveřejněná na jméno Pavla Minarika, je bezpochyby pravá. Více ostatní, co souvisí s jeho špiónským stářím v nulechové výšce je víceméně dosud obklopeno mlčením a záhadami

urgativy filmů a videozáznamů. Při vyšetřování bylo, jak známo, použito i nekonvenčních metod, ke slovu přišli např. psychotronici. Byly chvíle, kdy se pátrání — žel jen zdánlivě — blížilo k rozuzlení.

Zatím však pokračuje se stejnou intenzitou. Hledá se například vojenský zblh Zdeněk Chalouš, trvalé bydliště Jablonné v Podještědí, 170 centimetrů vysoký, keřtanových vlasů, původně s knírem, nyní se údajně okrasnými keři na lavičkách i na zemi lidé. Jde zejména o snímky, pořízené v době od 15.45 do 16.15 hodin. Přihlásit by se měli i ti z přítomných, kteří mají pocit, že si něčeho nevšimli...

Jaké je šance na brzké uzavření případu? Major Gráf krčí rameny. „Nějakou práci to ještě dá, a je to práce spíše mravenčí a v každém případě týmová, zasahující celé územní státní. Rozhodně nemůžeme dopustit, aby se výbuch na pomníku stal „pomníkem“, jak v naší práci říkáme nevyřešeným případům.“

Ty dva měsíce mohou někomu připadat jako dost dlouhá doba. V zahraničí se také na podobných případech zpravidla pracuje obilně a dlouho. Věřím, že pachatel bez trestu nezůstane.

KUDY NA NEZAMĚSTNANOST...

Jejich zřizování bylo schváleno ČNR 20. července a první z nich mají vznikat už v tomto měsíci. Právě včera začala první etapa pro okresy Kladno, Plzeň-město, Brno-město, Vyškov, Prostějov, Jihlava, Uherské Hradiště, Ostrava-město, Opava, Karviná a Hradec Králové. Např. v Plzni je momentálně evidováno 70 lidí bez práce, kteří již pobírají příspěvek, dalších 215 neumístěných pracovníků si o výpomoc žádá. Čísla budou ovšem narůstat, denně se v této věci přichází na zdejší odbor pracovních sil NV informovat 70 lidí.

Hlavním tématem činnosti úřadů práce bude zprostředkování pracovních míst, financování rekvalifikačních kursů a poskytování podpory v nezaměstnanosti. Pro činnost úřadů práce bude letos ze státního rozpočtu vyčleněna částka 990 milionů korun. Na dotazy novinářů v rámci

podporu v nezaměstnanosti v ČR 270) osob a 8809 se ucházelo o zaměstnání. Podle ministra Horálka tato čísla už nyní budou vyšší a podle jeho odhadu bude ke konci roku ko

lem 30 000 „problémových“ lidí. včerejšího jednání odpověděl ministr práce a sociálních věcí CR M. Horál, že v současnosti je největším problémem umístění nových absolventů škol. Dodal, že při vytváření nových pracovních příležitostí má být pamatováno také na osoby se sníženou pracovní schopností a na osamělé matky. Ke konci června brek

Über Thälmanns Monument soll Efeu wachsen

Das Thälmann-Denkmal im Bezirk Prenzlauer Berg sei eigentlich kaum eine Erinnerung an die Person, sondern vielmehr eine „aufgeblähte Machtde-monstration“ der SED-Oberen. Flierl: „Das Unmaß ist erschreckend.“

Jedenfalls habe Ernst Thälmann „als einer der großen Symbolfiguren des antifaschistischen Widerstands“ zwar ein Denkmal, aber nicht ein solches verdient, wettete Kurt Wernicke, Direktor für Öffentlichkeitsarbeit am Museum für Deutsche Geschichte in Ost-Berlin. Gleichwohl sei es falsch, es abzureißen oder weiter zu demontieren: Zwei Stellen mit Bronzetafeln, auf denen sich Zitate von Thälmann und Honecker fanden, wurden bereits abgebaut.

Auch die Bewohner der Siedlung sind fast alle der Ansicht, daß die Bronze zwar mißlungen sei, nun aber bleiben soll. Er habe „mit Thälmann in Plötzen-see die Runde gedreht“, erzählte ein 80jähriger ehemaliger Widerstandskämpfer, der das Bildnis täglich vom Fenster aus betrachten kann. Allenfalls gehe es an, das Denkmal zu entfernen, wenn Ersatz komme in Form Thälmanns „so wie der wirklich war, mit seiner Mütze auf dem Kopf und stehend“.

Ein West-Student empfahl gesundes Mißtrauen gegenüber denen, die das Standbild hastig loswerden wollten: „Dann habt ihr hier bald ein Adenauer-Denkmal stehen.“ Einen Vorschlag zur Güte machte der Ost-Berliner Bildhauer Manfred Butzmann. Er hält es schon für wichtig, die Denkmäler stehenzulassen, „damit wir uns daran erinnern, was für uns ästhetisch aushaltbar war“. Andererseits will er Marx, Engels und Lenin mit Efeu oder wildem Wein beranken lassen, damit der Wandel in der Bedeutung sichtbar wird. Um das Ernst-Thälmann-Denkmal gleichzeitig in Frage zu stellen und erträglicher zu machen, plädiert Butzmann dafür, es mit einem Kreis von besonders schnell wachsenden Pappeln zu umgeben.

dehnt. „Ich habe den Eingriff, der insgesamt etwa vier Stunden dauerte, mit großem Interesse an einem Bildschirm verfolgt“, erzählte Schmidt. Auf die Frage, ob er wegen seiner Herzattacke deprimiert sei, antwortete Schmidt: „Nein, ich bin nicht geknickt, denn ich hatte das biblische Alter von 70 Jahren schon vor ein-einhalb Jahren erreicht. Alles, was darüber hinausgeht, ist eine Gnade.“

Der Ost-Berliner Architekt und Kunstwissenschaftler Bruno Flierl erinnerte zur Einstimmung in die Diskussion daran, daß die DDR-Regierung mit einer monumentalen Ehrung des Widerstandskämpfers Thälmann zunächst einmal Schiffbruch erlitten hatte. Ein keilförmiges, 30 Meter langes und bis zu sieben Meter hohes Denkmal sollte ganz in der Nähe des Ortes entstehen, wo sich einst der Führerbalkon der von den Russen geschleiften Reichskanzlei befand. Der Mauerbau kam dazwischen, das Projekt wurde verschoben.

In der Regel hätten sich DDR-Bildhauer ziemlich standhaft geweigert, überdimensionierte Plastiken zu schaffen, „das muß man zur Ehre unserer Künstler sagen“, meinte Architekt Flierl. Der SED-Regierung sei folglich nichts anderes übriggeblieben, als für die besonders monströsen Vorhaben „sowjetische Künstler zu importieren“.

Hamburger Hafenarbeiter, der zum Führer der KPD aufgestiegen war und nach elfeinhalb Jahren Einzelhaft im August 1944 von der SS im Konzentrationslager Buchenwald ermordet wurde. Ein Koloß von Kopf, daneben die geballte Faust und als Hintergrund die wehende Fahne, so erhebt sich die Bronze-skulptur des Moskauer Künstlers Lew Kerbel über einem mächtigen Sockel.

Wer unmittelbar vor dem erst 1988 eingeweihten Monstrum steht, fühlt sich allein von der Größe ähnlich erdrückt wie die Zuschauer in der ersten Sitzreihe mancher Kinos. Wesentlich angenehmer als für die Bewohner dürfte der Anblick für den Staatsratsvorsitzenden Erich Honecker sowie für die anderen ehemals Mächtigen gewesen sein. Die führen auf dem Weg zum Prominentenghetto Wandlitz täglich mindestens zweimal in einiger Entfernung daran vorbei.

Prag droht DDR mit Boykott

Minister fordert Sanktionen wegen Bruchs der Handelsverträge

PRAG, 8. August (Reuter). Der tschechoslowakische Außenhandelsminister Slavomir Stracar hat drastische Einfuhr-einschränkungen, einen ungünstigeren Verrechnungskurs und Kaufverweigerungen für DDR-Waren angekündigt. Er reagiert damit auf die Nichteinhaltung von Abnahmeverträgen durch die DDR, sagte Stracar am Dienstag. Verhandlungen zwischen Stracar und DDR-Wirtschaftsminister Gerhard Pohl waren zuvor ohne Ergebnis geblieben. Stracar wünscht nun die Einbeziehung bundesdeutscher Verantwortlicher in die Gespräche um Beilegung des Wirtschaftskonflikts.

Seine angedrohten Handelsbeschränkungen müssen von der CSFR-Regierung noch verabschiedet werden. „Diese Maßnahmen von tschechoslowakischer Seite könnten wie die Erklärung eines Handelskrieges gegen Ostdeutschland klingen. Was wir vorschlagen, sind aber nur Maßnahmen ähnlich denen, die die DDR gegen uns angewandt hat“, sagte Stracar.

A CO NATO VELKY BRATR A VELKA' SESTRA?

HELMUT SCHMIDT, Altbundeskanzler, der nach einem zweiwöchigen Aufenthalt in der Kieler Universitätsklinik in sein Ferienhaus am Brahmsee zurückgekehrt ist, hatte einen Herzinfarkt. Das berichte-

Seit Einführung der Währungsunion zwischen der Bundesrepublik und der DDR habe die DDR die Annahme von Waren im Wert von 230 Millionen Rubel (umgerechnet etwa 690 Millionen Mark) verweigert. Bis Jahresende befürchten die Behörden in Prag ein Handelsbilanzdefizit von 700 bis 800 Millionen Rubel. Die tschechoslowakische Wirtschaft sei zusätzlich dadurch belastet, daß sie seit dem 1. Juli DDR-Waren mit knapper konvertierbarer Währung bezahlen müsse, betonte Stracar.

Die Verrechnungsrate der Krone in Bezug auf die im Handel zwischen den Staaten des Rates für gegenseitige Wirtschaftshilfe (COMECON) verwendeten Transfer-Rubel will der tschechoslowakische Handelsminister von bisher etwa 13 auf 20 Kronen erhöhen, um DDR-Exporte zu verteuern. Stracar will weiterhin Firmen seines Landes auffordern, Handelsverträge mit DDR-Partnern zu stornieren.

te der SPD-Politiker dem „Hamburger Abendblatt“. Ein großes Herzkranzgefäß sei stark eingengt gewesen. Die Ärzte hätten daraufhin die verengte Coronararterie mit Hilfe eines Ballonkatheters ge-

Die Revolution hat stattgefunden. Nun stehen die Denkmäler mit Skulpturen von Marx, von Engels oder Lenin massenweise in den Städten der DDR herum wie Reisende ohne Unterkunft, die gerade den letzten Zug verpaßt haben. Was aber soll geschehen mit den monumentalen Scheußlichkeiten aus Bronze, Beton oder rotem Granit — erhalten, abreißen, verändern? Jedenfalls darf die „stille Bereinigung“, die in der DDR bereits in vollem Gange ist, nicht noch weiter fortschreiten, mahnt eine Gruppe von Studenten der Kunstgeschichte in Ost und West.

Sie hatten Bewohner der Ost-Berliner Siedlung am Ernst-Thälmann-Park jetzt zur Diskussion ins dortige Theater unter Dach eingeladen, damit nicht mehr länger nur in den Bezirksverwaltungen unter Ausschluß der Öffentlichkeit entschieden werde, wie sich der Student Dirk Schumann von der Humboldt-Universität beschwerte. Die Wohnsiedlung mit zwei Hochhauskomplexen gruppiert sich um ein riesiges Denkmal für Ernst Thälmann, den

Kleinste Stadt hat 333 Bürger

KÖLN, 8. August (dpa). Mit 333 Einwohnern ist das schleswig-holsteinische Arnis an der Schlei die kleinste Stadt im Bundesgebiet — gefolgt von Schnackenburg (743 Einwohner) in Niedersachsen und Rotherfels (1010) in Unterfranken. Wie der Deutsche Städtetag in Köln am Mittwoch berichtete, führt jede sechste der insgesamt 8505 Gemeinden des Bundesgebietes den Titel „Stadt“, darunter alle 152 Gemeinden über 50 000 Einwohner und immerhin noch 933 mit weniger

als 20 000 Einwohnern.

In der vermutlich letzten bundesdeutschen Städte-Statistik vor der Vereinigung mit der DDR führte der Städtetag als die zehn größten Städte der Bundesrepublik auf:

1. West-Berlin (2 088 083 Einwohner), 2. Hamburg (1 006 800), 3. München (1 218 289), 4. Köln (940 155), 5. Frankfurt (628 701), 6. Essen (620 866), 7. Dortmund (589 200), 8. Düsseldorf (570 229), 9. Stuttgart (565 866) und 10. Bremen (537 565).

Der Reißverschluss des Viktor Savilov, der Sozialismus und Kapitalismus zusammenführt

Der totgeglaubte frühere Olympiasieger und Weltrekordhalter im Hochsprung Waleri Brumel aus der UdSSR soll an einem neuen Buch arbeiten. Die Meldung einer westlichen Agentur, der heute 48jährige habe bereits vor einem Jahr Selbstmord begangen, sei falsch, melden die in der DDR erscheinenden „Junge Welt“ und „Deutsches Sportecho“. In einem Telefongespräch habe Brumels Lebensgefährtin Swetlana Grigorjewna berichtet, Brumel gehe es gut. Er arbeite derzeit am zweiten Teil seines Buches „Doktor Nasarow“, sei zur Zeit allerdings nicht zu Hause.

Waleri Brumel gehörte zu den größten Leichtathletik-Stars der frühen 60er Jahre. 1961 sprang der damals 19jährige in Moskau mit 2,23 m erstmals Weltrekord und verbesserte diese Marke innerhalb von zwei Jahren noch fünfmal bis auf 2,28 m. Diese Höhe blieb bis 1970 gültiger Weltrekord. 1964 erreichte Brumels Karriere mit dem Olympiasieg in Tokio ihren Höhepunkt, im Jahr darauf nahm sie jedoch eine tragische Wendung: In der Nähe von Moskau raste der Athlet mit seinem Motorrad gegen einen Baum und zog sich dabei schwerste Beinverletzungen zu. Nach insgesamt 32 Operationen schaffte Brumel im Juni 1969 ein Comeback und sprang 2,00 m. Später erreichte er 2,07 m und beendete seine Laufbahn. In einem Interview mit der DDR-Nachrichten-Agentur ADN sagte er vor den Olympischen Spielen in Moskau 1980: „Das waren damals die schönsten und wichtigsten Sprünge in meinem ganzen Leben. Es war nicht der Sieg des Sportlers Brumel, sondern der Sieg des Menschen Brumel über sich selbst und ein Sieg des Arztes, der ein Wunder vollbracht hatte. Er hat meinen völlig zertrümmerten Fuß wieder geheilt, ihm verdanke ich sehr viel.“

Todesstrafe für Trainer von Winnie Mandelas Fußballclub

JOHANNESBURG, 8. August (epd). Der Höchste Gerichtshof in Johannesburg hat den Trainer des berüchtigten ehemaligen Fußballclubs von Winnie Mandela, Jerry Richardson, zum Tode verurteilt. In ihrem Urteilsspruch fanden die Richter am Mittwoch keine mildernden Umstände für Richardson, dem unter anderem vorgeworfen wird, Jugendliche mißhandelt und den 14jährigen politischen Aktivisten Stompie Seipei umgebracht zu haben. Die Richter verwarfen ein psychologisches Gutachten, in dem darauf hingewiesen worden war, daß Richardson Winnie Mandela verehere und alles tue, was sie wolle.

Noch immer ungeklärt ist die Beteiligung Winnie Mandelas an der Mißhandlung der Jugendlichen und der Ermordung Stompies. Der Höchste Gerichtshof sah es als erwiesen an, daß die Ehefrau Nelson Mandelas zumindest an einem Tag dabei gewesen sei, als vier Jugendlichen in ihrem Haus mißhandelt wurden.

Strana Čs. neutrality považuje za nutné oznámit, že není členem seskupení Mimoparlamentní sněm a není již ani členem bývalé koalice Svobodný blok. Trvá na svém politickém a volebním programu a zůstává stranou pravicovou.

Die irakischen Pipelines

The map illustrates the network of oil pipelines in Iraq and its connections to neighboring countries and the Persian Gulf. Key locations and features include:

- Oil Fields/Ports:** Yumurtalik, Dört Yol, Kirkuk, Bagdad, Rumaila, Yanbu.
- Neighboring Countries:** TÜRKİYE, İRAN, KUVAIT, SAUDİ-ARABİEN, EGYPTEN, SUDAN, JEMEN.
- Geographical Features:** Mittelmeer, Persischer Golf, Rotes Meer.
- Scale:** 500 km.

MOSKAU, 8. August (AFP). Eine bedeutende Sammlung russischer und europäischer Kunstwerke im Wert von umgerechnet rund 4,7 Millionen Mark ist vor kurzem in Moskau geraubt worden, berichtete die Regierungszeitung Iswestija. Es handele sich um den größten Kunstraub in der Geschichte der Sowjetunion und vielleicht sogar des vorrevolutionären Rußlands, hieß es in dem Blatt.

Zu der Sammlung gehörten etwa 30 Bilder von holländischen und deutschen Meistern des 17. und 18. Jahrhunderts, außerdem alte russische Ikonen und überaus seltene Miniaturporträts. Die Sammlung sei bei M. V. Maguits gestohlen worden, den die Iswestija ohne Angaben näherer Einzelheiten als „sehr bekannten Sammler“ bezeichnete.

MOSKAU, 8. August (AFP). Fast 100 000 zwangsumgesiedelte Krimtataren sind offenbar illegal in ihre Heimat zurückgekehrt. Die Zeitung „Rabotschaja Tribuna“ meldete am Dienstag, daß die von Stalin im Zweiten Weltkrieg deportierten Tataren sich auf der Schwarzmeer-Halbinsel ein etwa 500 Quadratkilometer großes Gebiet angeeignet haben, ohne daß die Miliz gegen sie vorgehen konnte. Dadurch sei es auf der Krim zu Wohnungsgespässen gekommen.

▲ Dosud neznámý pachatel se 1. srpna vploupl do vozidla zaparkovaného v Praze v Opletalově ulici. Odčizil z něj zavazadla s oblečením, kosmetikou, 700 švédských korun, dva deštníky a další věci osobní spotřeby, vše v hodnotě 144 tis. Kčs.

(čre): Do bytu v Praze 10 se 31. července vloupal dosud neznámý pachatel. Odcizil 120 tis. korun, 3000 DM, šperky ze žlutého kovu a spotřební elektroniku, vše v celkové hodnotě 339 100 Kčs.

**weiche
Knochen
schon vor
1500 Jahren**

Frankfurt – Schon vor 1500 Jahren, in der Merowingerzeit, litt-ten Frauen unter Knochen- schmerzen, ergaben Röntgenuntersuchungen an Oberschenkeln an. Die Knochen der Männer waren dagegen bis ins hohe Alter gesund. Grund: vermüht mehr Bewegung und ausgewogenere Ernährung.

ských Lázní), kde již funguje zdra-
vovnická letecká zachráná služba, jsou
od začátku srpna Košice.

Osmým městem (po Praze, Brně, Ostravě, Hradci Králové, Popradě, Banské Bystrici a Plané u Mariánských Lázní) bude v roce 2014 město

Abtreten!

BERLIN, 8. August (AP). Die Nationale Volksarmee (NVA) muß künftig nicht mehr im Stechschritt marschieren. Abrüstungs- und Verteidigungsminister Rainer Eppelmann erließ nach einem Bericht der DDR-Nachrichtenagentur ADN am Mittwoch eine entsprechende Weisung. Zur Begründung sagte Eppelmann, der Stechschritt verliere mit der Militärreform und dem sich entwickelnden neuen Selbstverständnis der NVA seinen Sinn.

In der Vergangenheit war der Stechschritt in der DDR bei Paraden üblich. In der Öffentlichkeit war er laut ADN aber oftmals auf Kritik gestoßen, weil darin die Fortsetzung preußisch-militärischer Traditionen gesehen wurde.

(bob): **Hodnota amerického dolaru** oproti československé koruně nadále klesá a poprvé se jeho kurs dostal pod magickou hranici třiceti Kčs. Přesně je to 29,69 Kčs (−0,9%). Spolu s britskou librou jde však o jediné snížení kursu ve srovnání s minulým týdnem. **Francouzský frank** tedy dostanete za 5,51 Kčs (+0,4 %), **italských lir** za 25,21 Kčs (+0,3 %), **rakouský šilling** zůstává na předchozí hodnotě 2,62 Kčs na rozdíl od západoněmecké marky, jejíž kurs opět stoupl, tentokrát na 10,46 Kčs (+0,3 procenta). Největší vzestup zaznamenal **švýcarský frank**, který můžete nyní koupit za 21,60 Kčs (+1,4 %). Naopak, jak už bylo uvedeno, poklesla **britská libra** — na 54,52 Kčs (−0,5 procenta).

Domenica wieder in St. Pauli

Hamburg
Deutschlands be-
rühmteste Hure,
Domenica Niehoff,
(43), arbeitet wie-
der in einem Bor-
dell – in der Her-
bertstraße von St.
Pauli. „Ich habe
versucht wegzu-
kommen, aber kei-
ne Chance.“
HURAAAAA.

VW: Unzufrieden – Geld zurück

Troy – Einmalig in den USA: Wer mit seinem VW Passat unzufrieden ist, kann ihn zurückgeben und kriegt den Kaufpreis (24 000 Mark) zurück. Das gilt für die ersten 30 Tage oder nach 4800 Kilometern. VW will dadurch den Absatz seiner Mittelklassewagen in Amerika ankurbeln.

sewage in America and the...
BUDE ŽKODA NÁSLEDOVAT

Jsem v obraze

V poslední době se v běžné mluvené češtině rozmohlo rčení **jsem v obraze**. Označuje se jím stav dobré informovanosti o něčem nebo dobré orientace v něčem. Častěji než s kladným rčením se setkáváme se rčením záporným **nejsem v obraze**; zaslouchl jsem dokonce variantu **jsem mimo obraz**. Abych vymezil případy, kdy se nového rčení užívá, uvedu dva úryvky z rozhovorů, které jsem zachytil. A: „Věra přijede příští týden.“ B: „Nejsem v obraze“ (= nevím o tom). Poněkud jiný význam má rčení v následujícím úryvku. C: „Dovedou děvčata postavít stany?“ D: „Jsou v obraze“ (= umějí to).

Ve Slovníku spisovného jazyka českého budete hledat toto rčení marně. U hesla **obraz** zjistíte sice deset významových odstínů (jejich počet by se dal

ovšem zredukovat), ale pod žádný význam se nové rčení nehodí. Za nejbližší lze považovat výsledek sémantického posunu, který přisuzuje slovu **obraz** význam „názor, představa, ponětí o něčem, rozbor něčeho“. Tak je tomu např. ve větě, že si musíme učit o situaci **obraz**. Odtud není daleko ke rčení **být v obraze**, jenže dosud nebyl takový idiom v jazyce doložen.

Odkud se tedy nové rčení vzalo? Domnívám se, že zdrojem je německé **im Bilde sein**. Někomu se při učení němčiny zřejmě tento obrat zalíbil, a tak si ho doslova přeložil: **Bild** znamená **obraz**, **im Bilde sein** odpovídá českému **být v obraze**. Jiné jazyky nepřicházejí v úvahu, protože v nich podobné rčení neexistuje. Takový postup, kdy se cizí rčení doslova překládá, nazývá se kalkování. Máme tedy ve rčení **jsem v obraze** příklad kalku, který je tím zajímavější, že se dostal do češtiny v době, kdy němčina na češtinu nepůsobí.

Je známo, že náš jazyk byl pod značným vlivem němčiny od

pol. 17. stol. a že tento vliv zesílil při dvojjazyčnosti české inteligence v 19. stol. Snaha bránit češtinu před pronikáním germanismů vedla v minulém století a v prvních třech desetiletích našeho století k očistování češtiny od německých prvků. Jazykový purismus (který se nazýval také brusičství) vrcholil v 70.—90. letech minulého století a pak v 20.—30. letech století našeho. Brusili se zaměřovali hlavně na vymycování německých vlivů při významových posunech slov, ve rčeních a ve vazbách. Jejich úsilí velkou většinou troskotalo na tom, že germanismy v češtině už zakotvily. Ostatně mnoho prvků označovaných za germanismy patří vlastně mezi evropsismy; tyto prvky k nám obyčejně putovaly přes Německo z Francie.

Uvidíme, zdali se rčení **být v obraze**, které si někdo přeložil nejprve asi k svému potěšení, v češtině udrží. Zatím musíme konstatovat, že se šíří.

trhla světlo světa ve speciálním oddělení KGB, zaměřeném na rozšiřování pláňských zvěstí a lží. Nebo jde o díto jedné novin, které na podobné téma zveřejnilo sci-fi příběh, což vcelkem zřetelně naznačuje?

Ve skutečnosti v metru potkali jsou, ale jen ti obyčejní, a není jich moc. Proč by do nehostinného podzemí tak lezli, když na zemi mají pravy rty. A ten bude trvat tak dlouho, dokud se z moskevských dnů neodstraní tradice...

DÍVKA, CO CHCE BÝT KLUK

Divoký sex ze školních škamen

Praha (hal). Ti, kteří očekávají pikantní a senzační podrobnosti, mají smůlu. To necháme jiným, Večerní Praha «jede» v jiných kolejkách.

Každý, kdo s tímto případem přišel a ještě přijde do styku, toho měl, nebo bude mít až nad hlavu. Ve zvláštních školách se již «vylouská» lecjaký hlavoň a pokud existuje nebo, učitelé těchto škol mají očistec za sebou.

Oba pachatelé, o kterých bude řeč, byli v době události mladší, a poškozené bylo 14 let. Poznali se v psychiatrické léčebně a pak se sešli opět — ve zvláštní škole. Mladík byl po rozvodu: rodičů nejprve svěřen do výchovy matce a pak otci, který však neměl naprosto přehled, co synáček kde vyvádí. Ona se narodila, jak se říká, mimo manželství a byla vychovávána matkou.

U obou to však s tou výchovou bylo pořídní. Mladík byl navíc to, čemu se ve třídě říká rozvratný živel. Drzé chování, vulgárnosti, šikanování a agrese. Ona to samé, ale snad ještě v horším vydání, navíc se sadistickými sklony a neuznávající mravní normy a autority.

Tato žačka zvláštní školy se totiž po sexuální stránce plně cítí být mužem, což potvrdil i znalecký posudek. Nechává si říkat mužským jménem a aby plně zlikvidovala ženskost, jedná jako prvotřídní grázl. Je tvrdá a z jejího slovníku by mohl čerpat i ten nejotrlejší «valcverák». Svou hrubost uplatňuje i proti učitelům — prostě nadělení.

V průběhu loňského září ve více případech tato dívka osahávala na prsou a líbala svou spolužačku, která toto jednání musela vzhledem k zacházení této «partnerky» trpět. Korunu všemu nasadila, když si ji se sobě rovným spolužákem «vypůjčili» k pořádně ostrým sexuálním hříčkám.

V bytě, kam spolužačku pozvali, se na ni vrhl a začali jednat v duchu svých intelektů. Ona žačku držela, on ji vysvílel a pokusil se uskutečnit pohlavní styk. Díky aktivnímu odporu poškozené se jim toto jednání nepodařilo «dotáhnout do konce» a nyní «babo rač!» Rozhodně to soud, ale ani ti, kteří budou ve věci jednat dále, nebudou mít vůbec lehké.

Obří potkani v metru?

nebude dlouho trvat, kdy tuto příšery, odolavši i třítisítným nábojům, začnou napadat lidi. Má známý, který je strojevedoucím metra už nelednu desítku let, k tomu lakonicky říká: «Je to bláznivost. V moskevském metru se už přiroditeládacos — člověka umyslné hnutí pod přítlakem tlaku, pohyblivé schody rozmatovaly několik cestujících, na slo se zde několik bomb, spousta lidí okradli, žebrali tam mladí i starí, ale pověst o obřích potkanech zřejmě spa-

At už v Kyjevě nebo jinde, skutečně se již stalo: jedna rodina si za několik set rublů koupila štrně afgánského chra, v němž ovšem zvrlekař poznal — speciálně vykrmeného potkana... Pověst o potkanech je plný Sovětský suz. V moskevském metru prů dokonce žije druh ptáček z Afghánistánu, který nane pod vlněm radioaktivitu mutuje do velikosti dnočka. Vlakové soupravy jsou údajně celé od krve, a

DDR übernimmt das westdeutsche Kennzeichensystem

Die Wiedervereinigung rückt auch bei den Kraftfahrzeug-Kennzeichen in greifbare Nähe. Wie bereits in der FR vom 16. Juni berichtet, übernimmt die DDR das westdeutsche System, das seit 35 Jahren diese Möglichkeit der Integration des ostdeutschen Kfz-Bestandes weitsichtig of-

fengehalten hatte. Vom 1. Januar 1991 werden zunächst neuzugelassene Fahrzeuge die neuen Nummernschilder erhalten. Die Umstellung des gesamten Fahrzeugbestandes soll bis Ende 1993 abgeschlossen sein. Nachstehend veröffentlichen wir die vollständige Liste der künf-

tigen Kraftfahrzeugkennzeichen in Ostdeutschland, die wie in der Bundesrepublik auf den Kreisen basieren. Die Hansestädte Rostock, Stralsund und Wismar erhalten wie Bremen und Hamburg jeweils vorneweg ein „H“. Gesamt-Berlin wird künftig wieder unter einem einzigen

Kennzeichen firmieren, und die Großstadt Leipzig erhält das ihr zustehende „L“, das derzeit systemwidrig die seinerzeit aus Gießen und Wetzlar gebildete Stadt Lahn führt. Dieser Lahn-Dill-Kreis wird ein neues Kennzeichen mit drei Buchstaben erhalten. kli

Otec samočiného počítače

[sk]: Je tomu již deset let, co ve státě Oregon v USA zentrel začalatel oboru strojů pro zpracování informací v Československu prof. dr. Antonín Svoboda. Jako vynálezci znalac apli kované meletailky, fyziky a elektro-techniky se začal vlnovat již ve třicátých letech problematice automatic-

kého zpracování a vyhodnocování informací. Proslavil se originálním výdecky koncipovaným návrhem mechatnického počítače pro zanařovat řízení radarem. Emigroval do USA, kde si vybudoval váženou pozici. Po skončení války se vrátil zpět domů, aby ve vlasti založil obor strojů na zpracování informací. Jeho práce začala ve většce stromných podmínkách. Po krátkém působení na ČVUT, kde se

rehabilitoval, přišla padesátá léta, kdy s hřeskon neděšených spolupracovníků zahájil stavbu prvního československého počítače SAPO. Neuvěřitelné počíte se zahájením výroby počítačů vedly doc. A. Svobodu k druhé emigraci. V USA začal působit na University of California v Los Angeles (UCLA) kde získal po několika letech profesuru.

Kennzeichen	Kreis	Kennzeichen	Kreis	Kennzeichen	Kreis	Kennzeichen	Kreis	Kennzeichen	Kreis
ABG	Altenburg	EB	Eilenburg	HET	Hettstedt	OLS	Ölsnitz	SÖM	Sömmerda
AT	Altentreptow	ESN	Eisenach	HBN	Hildburghausen	OR	Oranienburg	SDH	Sondershausen
ANG	Angermünde	EIS	Eisenberg	HHM	Hohenmölsen	OZ	Oschatz	SON	Sonneberg
ANK	Anklam	EH	Eisenhüttenstadt	HOT	Hohenstein-Ernstthal	OC	Oschersleben	SPM	Spremberg
ANA	Annaberg	EIL	Eisleben	HY	Hoyerswerda	OST	Osterburg	SRO	Stadtroda
APD	Apolda	EF	Erfurt	IL	Ilmenau	PCH	Parchim	SFT	Staßfurt
ARN	Arnstadt	FI	Finsterwalde	J	Jena	PW	Pasewalk	STB	Sternberg
ART	Artern	FLÖ	Flöha	JE	Jessen	PER	Perleberg	STL	Stollberg
ASL	Aschersleben	FOR	Forst	JB	Jüterbog	PIR	Pirna	HST	Stralsund
AU	Aue	FF	Frankfurt (Oder)	KM	Kamenz	PL	Plauen	SBG	Strasburg
AE	Auerbach	FG	Freiberg	KLT	Klingenthal	PN	Pößneck	SRB	Strausberg
DBR	Bad Doberan	FTL	Freital	KLZ	Klötze	P	Potsdam	SDL	Stendal
FRW	Bad Freienwalde	FW	Fürstenwalde	KW	Königs Wusterhausen	PZ	Prenzlau	SHL	Suhl
LSZ	Bad Langensalza	GDB	Gadebusch	KÖT	Köthen	PK	Pritzwalk	TP	Templin
LIB	Bad Liebenwerda	GA	Gardelegen	KY	Kyritz	EDL	Quedlinburg	TW	Teterow
SLZ	Bad Salzungen	GHA	Geithain	L	Leipzig	FUR	Querfurt	TG	Torgau
BZ	Bautzen	GNT	Genthin	LBS	Lobenstein	RN	Rathenow	UEM	Uecker münde
BSK	Beeskow	G	Gera	LÖB	Löbau	RC	Reichenbach	WZL	Wanzleben
BEL	Belzig	GC	Glauchau	LC	Luckau	RDG	Ribnitz-Damgarten	WRN	Waren
B	Berlin	GR	Görlitz	LUK	Luckenwalde	RIE	Riesa	WE	Weimar
BER	Bernau	GTH	Gotha	LWL	Ludwigslust	RL	Rochlitz	WSF	Weißenfels
BBG	Bernburg	GHC	Gräfenhainichen	LN	Lübben	RM	Röbel	WSW	Weißwasser
BIW	Bischofswerda	GRN	Gransee	LBZ	Lübz	RSL	Roßlau	WDA	Werdau
BTF	Bitterfeld	GW	Greifswald	MD	Magdeburg	HRO	Rostock	WR	Wernigerode
BNA	Borna	GRZ	Greiz	MC	Malchin	RU	Rudolstadt	HWI	Wismar
BED	Brand-Erbisdorf	GVM	Grevesmühlen	MAB	Marienberg	RÜG	Rügen	WB	Wittenberg
BRB	Brandenburg	GRM	Grimma	MNG	Meiningen	SLF	Saalfeld	WK	Wittstock
BRG	Burg	GMN	Grimmen	MEI	Meißen	SAW	Salzwedel	WLG	Wolgast
BÜZ	Bützow	GRH	Großenhain	MER	Merseburg	SHS	Sangerhausen	WMS	Wolmirstedt
CA	Calau	GUB	Guben	MHL	Mühlhausen	SCZ	Schleiz	WBS	Worbis
CH	Chemnitz	GÜ	Güstrow	NAU	Nauen	SLN	Schmölln	WUR	Wurzen
CB	Cottbus	HGN	Hagenow	NMB	Naumburg (Saale)	SBK	Schönebeck	ZZ	Zeitz
DZ	Delitzsch	HC	Hainichen	NEB	Nebra	SM	Schmalkalden	ZE	Zerbst
DM	Demmin	HBS	Halberstadt	NB	Neubrandenburg	SZB	Schwarzenberg	ZR	Zeulenroda
DE	Dessau	HDL	Haldensleben	NH	Neuhaus	SDT	Schwedt	ZI	Zittau
DW	Dippoldiswalde	HAL	Halle (Saale)	NP	Neuruppin	SN	Schwerin	ZS	Zossen
DL	Döbeln	HV	Havelberg	NZ	Neustrelitz	SEB	Sebnitz	ZP	Zschopau
DD	Dresden	HIG	Heiligenstadt	NY	Niesky	SEE	Seelow	ZU	Zwickau
EW	Eberswalde	HZ	Herzberg	NDH	Nordhausen	SFB	Senftenberg		

DDR: 250 000 ohne Job
Berlin - In der DDR gibt es zur Zeit 250 000 Arbeitslose, sogte Arbeitsministerin Hildebrandt. Die Ministerin: Eigentlich könne man in jedem zweiten DDR-Betrieb die Hälfte der Arbeitnehmerentbehren.

Riesengrab in China entdeckt

PEKING, 1. August (AP). Archäologen haben in der chinesischen Provinz Shaanxi ein 2000 Jahre altes, riesiges Begräbnisfeld mit 40 000 Tonfiguren entdeckt. Wie die Zeitung „Xinmin“ am Dienstag meldete, ist die Begräbnisstätte fünfmal größer als das berühmte Grab des ersten chinesischen Kaisers Qin Shi

Huan Di, das von 8000 lebensgroßen Soldaten aus Terrakotta umgeben ist. Auch die neu entdeckte Begräbnisstätte befindet sich in Xian, der Hauptstadt von Shaanxi, und geht bis auf die Han-Dynastie zwischen 220 vor und 206 nach der heutigen Zeitrechnung zurück.

In den letzten zwei Monaten haben Archäologen an elf Stellen Grabungsschächte niedergebracht und Figuren freigelegt.

Die bisher geborgenen 300 Tonfiguren sind alle männlichen Geschlechts, nackt und etwa 60 Zentimeter hoch. Jede ist sorgfältig gearbeitet, wobei auf Einzelheiten wie Augen, Augenbrauen, Nase, Lippen, Ohren, Haartracht und Muskeln großer Wert gelegt wurde. Die Fachleute glauben, Überreste von Seide, die ebenfalls gefunden wurden, könnten darauf

hindeuten, daß die Figuren früher in Seidengewänder gehüllt waren.

„Stones“ statt Panzer

Prag - Die „Rolling Stones“ geben ihr erstes Konzert in der Tschechoslowakei am 18. August. Motto: „Die Panzer gehen - die Rolling Stones kommen.“ Erwartete Besucher: 100 000. Präsident Václav Havel hatte die „Stones“ eingeladen.

Vracel jsem se od bavorských sou-
seďů do Prahy a těšil se na návště-
vu Espressa na Poimave. Bylo sedm
měsíců po listopadu 1989, hodinky mi
na Poimave ukazovaly 17.10. Hledal
sem vchod do Espressa. Nikde infor-
mace o pracovní době nebo inventuře.
Končeti dveře. Uvnitř s rukou na
klíče zaměstnankyně druhásteninu po-
hostinství. Zjevně řlu u profesionálku,
alespoň podle schůpnosti nevinnat
dofrajechů zázraků. Prosklenými
dveřmi jsem mohl číst obrovský ná-
pis: Společně! družstva vítají zahra-
nění hosty. Nápis byl vyveden bez
chyby v české a německé teči.

Pokračoval jsem dál a napadlo mě
dívat se kolem sebe očima zahranič-
ního turistů. Ale tužil jsem, že se ve
mě bude křítit česká duše. Mjel
jsem náze lidí, jak spokojeně blou-
mal kolem rovelem a špihy, u ně-
kterých hospod jsem se bal zastavit,
u jiných jsem zjišťoval zavracel dny
nebo hodiny. Až konečně na Babyl-
ně lákela tabule k návštěvě restau-
rance. A další nápis otevírá v oprýska-
nou zed silboval světovou odřací
dobu. Bohužel, vša rezervováno pro
skupinu. Na se hader, raději budu
dále vyhlížet naději na guláš a ká-
vu... Známa pizžinská restaurace
pročtoť je chráněna před případný-
mi autoturisty staveništěm městské
dálnice.

Až u X sudů opět lákaly nápisy
k zastavení. Místní kolba silbovala
slovy příjemné pozvání, ale mříž
byla zavřená. Vmáhla měla podle
vzhledu sanitární tok a v lidovém
pohostinství na mae pokřikovalo
v 18.20 hod. několik zaměstnanců, že
za deset minut končí. Ale aspoň mi
poradili, abych v Borouň sjet z dál-
nice, ve městě určitě něco najdu. Pro
jistotu jsem raději jel rovnou domů.
Ostatně, proč by také byl na pouhých

▲ Minulý týden odezvil zatím nezná-
mý pachatel turistovi z NDR osobní
automobil Audi v Hálkové ulici v Pra-
ze 2, čímž mu způsobil škodu ve vý-
ši 350 000 korun.

Dramatik či prezident? 23.7.90

Minianketa před cestou Václava Havla do Salzburgu

Uplynulý týden nebyl chudý na události. Zdražil se nám benzin, po-
slanci si odhlasovali platy, které jsou trnem v oku veřejnosti a pan pre-
zident Václav Havel reagoval na výzvu chartistů tiskající se plánované
cesty do rakouského Salzburgu a jeho eventálního setkání s rakouským
prezidentem K. Waldheimem, kterého demokratický svět od roku 1986
přehlíží v souvislosti s jeho působením během II. světové války.

Jak se na chystanou cestu V. Hav-
la dívají naši občané?

Z. Pošival, režisér: Je to do značné
míry soukromá záležitost dramatika
V. Havla. Na druhou stranu, málo-
který dramatik se na podobné ná-
vštěvy nechává doprovázet preziden-
tem jiné země.

J. Mayer, důchodce: Pakliže jede
do Rakouska jako soukromá osoba,
nemám nic proti. Jde o to, aby tam
pan Havel nevystupoval jako pre-
zident. V případě, že bych byl přesvěd-
čen, že tam bude vystupovat jako
hlava státu a setká se s panem
Waldheimem, poslal bych mu na pro-
test svoji jízdenku do Vídně, ačkoliv
nemám plat poslance.

J. Suchý, herec, dramatik, spisova-
tel: Jestliže někomu věřím, je to
právě prezident. Je dospělý a moud-
rý, tak snad ví, co dělá.

F. K., producent: Pokud tam jede
jako soukromá osoba, je to jeho věc.

M. Syruček, lékař: Jestliže tam
pan prezident zahájí Salzburgský fes-
tíval, nic se neděje. Pakliže se v rá-
mci oficiálních povinností setká s K.
Waldheimem, pokládám to za nevhod-
né.

V. Sule, dramaturg: Domnívám se,
že je výsostným právem prezidenta
jet jako soukromá osoba kamkoliv se
mu zachce. Jinak bychom po letech
extrémní totality přešli do extrému
rádoby demokracie a našli by se
i tací, kteří by chtěli Václava Havlo-

vi určovat, co bude v neděli obědvat.
Navíc se domnívám, že pan prezident
sleduje touto cestou politické zámě-
ry, a své morální krédo.

Nikdo z nás zřejmě nepochybuje
o morálním krédu našeho pana pre-
zidenta a jeho upřímné snaze vyjádřit
úctu rakouskému národu, jak uvedl
ve své odpovědi na výzvu Charty.
Přesto jsou určité pochyby, jestli
právě svou salcburskou cestou neroz-
měňuje svou přirozenou prestiž.

Sportující prezident

BONN (a): Západoněmecký pre-
zident Richard von Weizsäcker pra-
videlně sportuje. Stovku běhá za
18.4 s. do dálky z místa skáče 211
cm, stovku plave za 2:09 min., dvo-
násobnou trať za 4:57. Za své vý-
kony i vztah ke sportu obdržel vy-
znamenání Bavorského zemského
sportovního svazu.

150 kilometrů měla být otevřena hos-
poda mezi pátem a osmou večer.
Hned druhý den jsem se zeptal
jednuho velmi schůpného vedoucího
restaurace, kdy si ten podnik koupí.
Jeho pohled byl smutný: Copak je to
možné zaplatit? Před časem to tu
la jako umělecké předmětý a tak ne-
modernizovali a nechali vyrobit svět-
la jako umělecké předmětý a tak ne-
dodělali k odpisům... Jiště, i okna
mohou být umělecké — prosím v mno-
ha dnech důlných hospodářů, kam
rádi chodili sousedé, se do áprav
vrazily milióny, jen aby se ceny zved-
ly v dvě třidy, přitomž stáli hosté
vymlíže a restaurace prodáváše.
Architekti obvykle promítali ještě
čtvrtinu prostoru modernizací — ale
bylo to „typické chudské, jihočeské,
valašské, sumavské, myslivecké a
kdejaké ještě jízba pro cizince“, dnes-
ka už toky zchátrali. Ale přitom zase
k prodějí tak drahé, že si j málo kdo
může koupit nebo jen pronajmout.
Pokud jde o koupí restaurace, ja tu
jestě jeden paradox, napak v těch
chudších provozech. Udržovat by je
měl majitel — národní výbor, druž-
stvo nebo jiný podnik. Není výjim-
kou, že majitel do hospody neinvesto-
val deset patnáct let ani haléř. Hos-
tinský, kterému záleží na tom, aby
jeho hosté byli v čistém a upraveném
prostředí, kde by jim nepadala omít-
ka do pítva, musel investovat sám.
Buď do příštíchých osob, aby se ku-
necht dočekal opravy, nebo si sám za-
plati temerlníky. Takových případů
není málo. A teď, bude-li chit si hos-
tince koupit, dá za něj drahé peníze,
protože je (jeho vinou) ve slušném
stavu.

Alle vraime se k cestě od česko-ha-
vorských hranic do Prahy. Snad jsem
projděl v notyplky den a měl jsem
smálu. Nevěříme, že zahraniční auto-
turista bude mít jen stěti a že se
bude dívat před sebe jen na dálnici.
A jak dlouho bude ještě trvat, než
se náinec přestane stydět? Jinými
slovy — kdy konečně budou moct,
aspoň u hlavních silničních táh,
provozovat restaurace lidí, na které
bude host vzpomínat jen v dobrém?

baut. Zudem entstehe in Hannover ein
Verwaltungsbau der Bundeswehr für 38
Millionen Mark.

Die Panzersperren, die im Kriegsfall
Truppen des Warschauer Paktes das Vor-
rücken erschweren sollten, kosteten pro
Stück 53 000 Mark, schreibt „Der Spiegel“
weiter.

Strafzinsen verboten
Düsseldorfer - Geldinstitute dürfen für überzo-
gene Dispositionskredite keine zusätzlichen
Zinsen (meist 4 bis 6 %) verlangen. Solche
„Strafzinsen“ seien „unangemessen und un-
wirksam“, entschied das Düsseldorfer Land-
gericht (Az.: 120111/90).

Salzburg, Havel und Schläge für einen Rabbiner

Die meisten Prominenten bei der
Eröffnung der 70. Salzburger
Festspiele reisten direkt aus Bay-
reuth an. Wie Bundespräsident
Richard von Weizsäcker und Va-
clav Havel per Hubschrauber.
Aber auch Inge Rodenstock.

Kritische Rede

Der CSFR-Präsident hielt in
der Felsenreitschule (1500 gela-

dene Gäste) die Festrede — mit
deutlicher Kritik an Österreichs
Präsident Waldheim.

Danach traf er sich im Hotel
„Goldener Hirsch“ (150 Gäste)
auch mit Alt-Bundespräsident
Walter Scheel, Österreichs
Kanzler Franz Vranitzky und Di-
rigentenwitwe Ellette von Kara-
jan, die sich jetzt in Paris eine
Wohnung eingerichtet hat — In
der Avenue Foch, der teuersten
Straße.

Bonn baut weiter Grenzsperren

HAMBURG/BONN, 5. August (AP).
Das Bundesverteidigungsministerium
läßt laut Informationen des Hamburger
Nachrichtenmagazins „Der Spiegel“ an
der innerdeutschen Grenze weiter
Sprengschächte und Panzersperren ba-
uen. Das Magazin berichtet, allein in Ost-
westfalen würden fünf Panzersperren, in
Niedersachsen zwölf Sprengschächte ge-

Havel: „Ich war vor 22 Jahren
zum ersten Mal in Salzburg — nur
für drei Stunden. Jetzt sind es
wieder nur drei Stunden. Ich
hoffe, daß ich nicht wieder 22
Jahre warten muß, um in Salz-
burg zu sein.“

Mondsee-Fisch

Das Menü: Terrine vom Mond-
see-Fisch, Milzscheibchen-Sup-

pe, Medallions vom Kalbsbrük-
ken mit Herrenpilzen, Altsalz-
burger Herrenteller.

Empörender Zwischenfall zum
Festival-Auftakt: Zehn Polizi-
sten rissen den amerikanischen
Rabbiner Avi Weiss und zwei
Begleiter zu Boden, zerrten sie
brutal aus dem Festspielhaus.
Der Rabbiner hatte gegen
Österreichs umstrittenen Bun-
despräsidenten Kurt Waldheim
demonstriert.

Česká filharmonie v Salzburgu

{čtk}: Dvořákova, Janáčkova a Sme-
tanova hudba zazněla včera večer na
náměstí před salcburským domem
v podání České filharmonie, které by-
la také svěřena hudební část dnešního
zahajovacího ceremoniálu festivalu.
V sále Felsenreitschule přednese dnes
nás orchestr se šéfdirigentem Václa-
vem Neumannem předehru Máj do-
mov Antonína Dvořáka, Vranického
symfonii a Pražskou symfonii W. A.
Mozarta.

ZÁHADNÝ PAN WITTIG

Je prokázáno, že to byl prezident Beneš, kdo před válkou poslal Stalinovi dokumenty, padělané a podvržené mu zřejmě Heydrichovým Sicherheitsdienstem, na jejichž základě byla v nejvyšším velení Rudé armády provedena v roce 1937 rozsáhlá krvavá čistka. Padl jí za obětí populární sovětský velitel a pravděpodobně nejlepší vojenský strateg v řadách Rudé armády maršál Tuchačevskij, na popravěti skončili další maršalové, generálové a vysocí důstojníci, celkový počet obětí se odhaduje na několik tisíc...

Generál František Moravec, náčelník vojenské zpravodajské služby předmnichovského Československa, ve svých pamětech, vydaných torontským nakladatelstvím manžela Škvorčických, uvádí, že jeho organizace se na této věci nepodílela, a dále že mu o dokumentech o údajném spiknutí Tuchačevského a sovětských generálů proti Stalinovi Beneš nic neřekl, protože jich chtěl použít „k manévru, který považoval za důležitý politický tah“. Ze zprávu o údajném Tuchačevského zradě dostali Sověti z Československa, potvrdil též Winston Churchill ve svých pamětech The Gathering Storm — i Nikita Chruščov ve svém referátu o Stalinových zločinech, předneseném na XX. sjezdu KSSS v roce 1956.

Zajímavý pohled na Tuchačevského přináší a aktivitu Benešovu v něm mluví Ladislav Blitman, pracovník čs. rozvědky, který po srpnu 1968 zůstal na Západě. Ve svých vzpomínkách Špionážní obrátky, vydaných rovněž Škvorčickými,

přiláčí k tomu některé pozoruhodné podrobnosti: Předmnichovské Československo mělo několik zpravodajských služeb; ta pro něj pracoval muž jménem dr. Carl Wittig, byla podřízena ministerstvu zahraničních věcí, té Beneš důvěřoval víc, než Moravcově vojenské organizaci, která byla nejen spolehlivější, ale také výkonnější. I po válce pracoval Wittig pro čs. rozvědku a Blitman byl s ním v častém osobním kontaktu. Přitom Wittig pracoval i pro jiné chlebo-dárce, mezi jinými i pro východoněmeckou rozvědku, na což nakonec dopadli. Když ho východní Němci nepoffebovali, tak šedesátiletého Wittiga v roce 1962 při jeho návštěvě východního Berlína zavřeli a odsoudili pro spolupráci se západoněmeckým Úřadem pro ochranu ústavy a americkou CIA na pět let do vězení. Pracovníci východoněmecké státní bezpečnosti pak Blitmana informovali, že Wittig soběbral určitou úlohu i v Tuchačevského aféře, což ho, jak píše, velmi překvapilo:

„Zpočátku jsem o ní pochyboval. Vyšetřovací vazba v komunistickém Německu nebyla žádným rekreačním střediskem a šedesátiletý Wittig mohl snadno podlehnout psychickému a fyzickému nátlaku a prohlásit nebo podepsat cokoli. Ale vývoj následujících událostí, hlavně reakce Sovětů, mne postupně přesvědčil, že ve vysoké hierarchii nacistické zpravodajské služby proti SSSR sehrál Wittig pravděpodobně důležitou úlohu. Sověti byli o vyšetřování a výpovědích Wittiga východně podrobně informováni, reagovali však nevšímavě. Odhalení historické

pravdy v Tuchačevského případě mohlo totiž sovětskou rozvědku postavit do velmi nepříjemného světla. Buď by bylo dokázáno její někdejší politickou naivitou a neschopností, nebo — a to byla ještě horší eventualita — její přímý podíl jako spolupachatele. Sovětská špionážní služba předkládala Stalinovi informace, které mu politicky vyhovovaly, bez ohledu na jejich pravdivost.“

Ani sovětské stranické vedení nemělo podle Blitmana zájem vrátit se k tomuto chonlostivému bodu sovětské historie. Nikita Chruščov, který na XX. sjezdu v roce 1956 odhalil Stalinovy zločiny, měl o šest let později jiné starosti. Stalinova garda ve straně a státní bezpečnost začala proti němu připravovat rozhodující ofenzívu a nově odhalený Tuchačevského případ mohl jeho pozici jen zhoršit.

Blitman soudí, že právě tyto komplikované politické okolnosti pravděpodobně zachránily agenta nacistického Sicherheitsdienstu, Benešovy zpravodajské služby na ministerstvu zahraničí, americké CIA, západoněmeckého Verfassungsschutzu, východoněmecké a poúnorové československé rozvědky Carla Wittiga před šibenicí. Osm let po jeho zatčení zaplatila za něj západoněmecká vláda východnímu Berlínu 60 tisíc západoněmeckých marek, Wittig byl omilostněn a vrátil se na Západ. O své spolupráci s předválečnou čs. zpravodajskou službou a zprostředkovací úloze v případě Tuchačevskij bohužel zřejmě žádné písemné svědectví nezanechal...

73 DDR-Generäle in Ruhestand versetzt
BERLIN, 6. August (dpa). Seit der Wende in der DDR sind 73 von 199 Generälen der Nationalen Volksarmee in den Ruhestand versetzt worden. Diese Zahl nannte der Staatssekretär für Abrüstung, Frank Marczinek, am Montag in der DDR-Zeitung „Neues Deutschland“.

občan hodlá cestovat např. přes Španělsko do Portugalska a vracet se zpět přes Španělsko, protože ke vstupu při zpáteční cestě španělské vízum.

Co tomu říkají Pražané?

16 000 moc, nebo málo?

Ptáme se na platy poslanců Federálního shromáždění

Kromě benzínu, pracích prášků a nového návrhu na název republiky (Země české, moravskoslezské a Slovensko) se v posledních dvou dnech mezi Pražany hovoří nejvíce o platu, který si mají poslanci schválit zítra. Co říkáte na měsíční příjem 16 tisíc korun?

Petr KUČERA, poslanec FS za OF: „Plat poslanců, který je na úrovni, odpovídá dolní hranici příjmů poslanců vyspělých evropských zemí. Devět tisíc (pan poslanec hovoří jen o základní částce platu — pozn. aut.), je zhruba trojnásobek průměrného platu v ČSFR — v západních demokraciích jsou poslanecké platy pětkrát vyšší než průměrné příjmy obyvatel.“

Vladka KOUDELKOVÁ, vedoucí parlamentu: „Po pravdě řečeno byl to pro mě šok. Nevím, co si o tom mám myslet. Snad jen reknou, že děvčata za pultem na to dělají půl roku, a rozhodně se nemůžou flunkat.“

Miroslav KATZER, historik: „Domnívám se, že by bylo spravedlivější, kdyby brali průměr toho, co na svém bývalém pracovišti plus patřičné poslanecké úlevy, jako je doprava zdarma. Nebo si myslíte, kdyby se me někdo zeptal, jestli si odsouhlasím plat 16 tisíc, že bych řekl ne?“

Roman ŠVAMBERK, číšník: „Je toho dnesku plná hospoda a myslím si totéž co lidi, kterým novím pivo — že je to pěkná blbost.“

Eva KREJČÍ, tanečnice: „Vydělat si za rok na daveo není špatné. Asi budu dělat všechno pro to, abych se dostala do pití toho parlamentu.“

Jan KRAUS, divadelní a filmový herec: „Kdybych to byl věděl, udělal bych všechno pro to, abych se stal poslancem Federálního shromáždění. Jak se zdá, je to nejlepší job, který se vynořil. Ale teď vážně. Nelíbilo se nám na komunistech, když nám u všeho říkali, že lidé musí to či ano pochopit, že je to pro blaho společnosti. Proč nám to teď chtějí říkat lidé noví? Pohád se mluví o utahování opasků. Já si myslím, že by se s ním mělo začít v parlamentu.“

Ing. O. Solomská, důchodkyně: „Radši se mě neptejte. Ještě jsem se nezapamatovala z váhání, jestli si zítra koupím raději knátku másla nebo litr benzínu a vy na mě s šestnácti tisíci. Když jsem to slyšela poprvé, myslela jsem, že jsem se přelechla. Je to zkrátka výsměch všem normálním lidem.“

Jednou v roce do Španěl
Extra zaplatí nyní motoristé 38 Kčs, za Mobiloil Super 45 Kčs. Také převodový olej podražil: PP 80 a PP 90 namísto dosavadních 17 korun stojí 23 Kčs. Zdražení oleje „soukromníci“ tihl nepocítí jako podniky. Nové obchodní ceny iverkoobchodní ceny s datní se týkají těžkých topných olejů (2760 Kčs za tunu, což je nárůst o 82,5 proc.), lehkého topného oleje (3640 Kčs — nárůst o 20 proc.), leteckého petroleje (4020 Kčs — nárůst o 20 proc.) a asfaltu (3188 Kčs za tunu, nárůst o 28 proc.).

48 Millionen deutsche Autos

FLensburg, 29. Juli (dpa). Insgesamt 48 Millionen motorisierte Fahrzeuge werden auf den Straßen des vereinigten Deutschlands rollen. Der Sprecher des Flensburger Kraftfahrt-Bundesamtes, Götz Krutein, sagte am Samstag, die Behörde sei darauf vorbereitet, ab 1991 auch DDR-Kraftfahrzeuge zu registrieren und Verstöße von DDR-Bürgern in die Verkehrssünderdatei einzutragen. Sein Amt rechnet mit einem zusätzlichen Personalbedarf von 150 bis 200 Stellen.

Motorové oleje dražší

(m): Od úterka začaly platit nové, podstatně vyšší ceny všech druhů motorových olejů, petroleje, plastických maziv a jiných mazadel, izolačních asfaltů a podobně, jak nás informoval Michal Jerábek z odboru řízení provozu s. p. Benzina, přestože vláda o zvýšení cen základních výrobků z ropy rozhodla současně se zvýšením cen benzínu a motorové nafty, nebylo technicky možné zvýšit ceny najednou. Motoristé tedy platí například za olej M 9 AD Madit Special místo 19,50 Kčs již 26 korun, za M 4 AD,

M 5 AD a M 6 AD namísto 17 korun 22 Kčs, Super Extra Mogul M 5 ADX skupil z 25 Kčs na 32 korun, Super Mogul Stabli M 7 ADX je namísto za 29 korun za 39 korun, za M 6 ADD Madit

Buffalo Bill

Na konci června 1990, během tradiční jízdy Zeskoslovenského — teď již vlastně I. mezikontinentálního Pony Expressu, bylo u nás opět vzpomínáno účasti Buffalo Billa v původním historickém představení této novodobé akce. Téměř nikdo si však neuvědomil, že letos koncem května uplynulo přesně sto let, kdy se Buffalo Billova jezdecká revue poprvé dostala na české území. Tehdy v roce 1890 se však vůbec nezakládala našemu publiku, ale pouze projela vlakem z Vídně přes Českou království do Drážďan. Dlužno zdůraznit, že dosud někde přezírající zvěsti o údajném vystoupení Buffalo Billovy Wild West Show na pražské Štvanici, navíc posunutí jako odložit až do září 1899, jsou naprosto mylné a vznikly ponhou záměnou s úplně jiným cirkusem podobného názvu.

Kdo vlastně byl Buffalo Bill?

V době Pony Expressu toto přezdívka ještě neměl. Narodil se v Iowa 26. února 1846 jako William Cody. Vyrůstal na Západě, poznal indiány, jezdil a expresní poštou, bojoval ve válce Severu proti Jižní a lovil zvěř.

V roce 1867 uzavřel smlouvu se společností Kansas Pacific Railway, že pro dopravu 1200 železničních dělníků bude denně dodávat dvanáct kusů bisonů. Za osmnáct měsíců skolil 4200 tvorů, čímž si vysloužil světově známý pseudonym.

Jako armádního svěda navštívil Buffalo Billa novinář Edward Judson alias Ned Buntline, a učinil jej titulním hrdinou dobrodružných povídek. Na Buntlinova literární tvorbu o králi préríi pak navázali Prentiss Ingraham, John M. Burke a další autoři, a vytvořili obsažnou podmiro přehnaný teatralizovaný seriál 557 sešitů. Před a po první světové válce vyšlo i v Československu 164 buřákových. Autor tohoto článku spočítal, že jen v 83 sešitech Buffalo Bill sám osobně zabil celkem 478 nepřátel, z toho jednu třetinu bálůchů.

V Americe měly buřákovky tak proslulý úspěch, že V. F. Codymu proklestily cestu na divadelní jeviště. V nečetných inscenacích šarvátek s indiány hrál sám sebe.

Z divadla sbíral jen kráček ke kariéře hlavního showmana velkolepé jezdecké revue.

Buffalo Bill's Wild West Show

Z indiánských rezervací Cody vybral několik desítek bojovníků, žen a dětí, a na randěch a v osadách najal lovce, kochy a vyzkoušené vojáky. K nim přidal přiměřený počet koní, dvě skupiny skotu a bizonů, příslušné rekvizity, několik plachtovinu krytých vozů a pověstný deadwoodský dostavník. Poté rozhlásil, že soubor bude putovat a po určitých sledem autentických obrazů předvádět dějiny Divokého západu.

K slavnostní premiéře došlo v květnu 1883 v Omeze, největším městě státu Nebraska. Pak přišla na řadu města Středozápadu a severovýchodu Unie, velké osady na toku Mississippi, a nakonec New York. Jako v kaleidoskopu probíhala pestrá paleta výjevů a jezdeckých a střeleckých disciplínami, a neuvěřitelnými kousky indiánů, mexických vaquerů a krotitelů divokých koní a býků. Produkce vrcholily jízdou Williama Frederica Codyho na bílouši, a střelbyho z pušky do skleněných koulí, vyhazování do výše.

Buffalo Billův podnik se od cirkusů lišil tím, že umělci vystupovali pod širým nebem, v narychlo postavené aréně dlouhé 158 metrů a široké 56 m, obklopené boční plachtou, tzv. okolkem či rantem.

Do Evropy!

Sto indiánských mužů, žen a dětí, deset kochů a cowgirls, 180 koní a čtyřicet dalších zvířat vystoupilo v dubnu 1887 na půdu Velké Británie. O dva roky později přišla na řadu Francie, Španělsko a Itálie. V květnu 1890 produkce ve vídeňském Prátnu, a již připomínaný průjezd přes Čechy do Německa.

V květnu 1893 v Chicagu Buffalo Bill rozšířil svůj soubor o představitelů jezdeckých armád. Konglomerát ruských kozáků, severoirských Berberů, japonských samurajů a příslušníků kavalerie amerického a evropského kontinentu dostal sjednocující název Congress of Rough Riders of the world. V plném rozsahu Codyho ansámbl navštívil na začátku dvacátého století znovu Anglii, Francii a Itálii. Novinové inzeráty z té doby udávají počet pět set koní a osmi set lidí — pletí bílé, snědé, černé i žluté. Z nich asi 400 vystupovalo přímo na scéně, 350 tvořilo pomocný personál a zbytek připadl na administrativní pracovníky. Přeprava sejišťovaly tři zvláštní, speciálně konstruované vlaky.

V mnohonásobnostní Mízi rozprostíral se od Aše až po Ternopol vystoupila Codyho Show v padesáti městech. Nejdéle se zdržela ve Vídni, Budapešti, Lvově, Terstu a Bratislavě.

Do nejvýznamnějšího města Horních Uher Košic přijeli vlaky ráno 26. června 1986. Zatímco hlavní těleso účinkujících procházelo jako živá reklama městem, na určeném místě vyrostla aréna a vespříběhu ohně polních kuchyní. Ve 14 hodin začal hluk, vystřelily zakončený dvouhodinový program, probíhající v rychlém tempu a bez přerušení. Totéž se opakovalo ve 20 hodin při elektrickém osvětlení. Ještě téže noci byli avinuty plachty, vše naloženo do vlaků, a mezitím co uzavírali aristé spali, vagóny se přesunovaly na další trati — do Užhorodu.

Na konci tříměsíčního turné po ruskou-uherském dvojstátí přišla v první polovině srpna 1906 na řadu naše města ve Slezsku a na Moravě. Tehdy ještě nerozdělený Těšín (7. 8.) dále po Moravské Ostravu, Opavu, Přerov, Brno a Jihlavu. Soudobé noviny udávají, že Buffalo Billův soubor skonzumoval každý den 400 litrů mléka, přes 170 kg brambor a 600 kg masa.

Z Jihlavy odjel Divoký západ v noci 13. srpna. Domněnky, že 14. srpna bude soubor účinkovat také v Liherci, se ukázaly iluze. Nedostávalo se totiž času kvůli dalším sázavkám v Žitavě. Na libereckém nádraží šly proto jen pár hodin k odpočinku. Poté lokomotivy vydaly pronikavý hvizd a rozjely se souběžně s tokem Lužické Nisy směrem k hranici Německého císařství.

Na území dnešní ČSFR procestoval Buffalo Bill kolem 750 kilometrů. Pohyboval zde devět dnů a uskutečnil patnáct představení v sedmi městech. Do Prahy se nikdy — nedostal!

Zapadající hvězda

Turné, 1906, jímž se plukovník William Frederic Cody navždy rozloučil s Evropou, jako by začalo stahovat mraky nad jeho osobností. V důsledku vymyšleného literárního škveřu vstoupil do povědomí lidí jako bezohledný zabíječ indiánů. V zahraničí, a zejména u nás, kde po celé desetiletí se historie osídlování Západu a dějiny Spojených států vůbec, vykládaly tendenčně a jednostranně, převládaly snahy — u Buffalo Billa zvlášť — zvýraznit hlavně rysy negativní. Kolikrát jen i v pracích seriálních amerikanistů jsme četli, že Cody přý zastřelil na milión bizonů! (Zkusme však odhadnout, kolik kusů denně by po celý svůj život musel porazit!) Kdo však dnes ví, že Buffalo Bill stál nejen u zrodu americké kinematografie, ale že ve Wyomingu financoval stavbu vodní nádrže a jedním z nejvyšších přehradních těles na světě? Nebo, že v letech 1887—1892 a 1902—1906 uspořádal představení ve 474 městech Velké Británie, Francie, Rakouska-Uherska, Německa, Itálie, Belgie, Španělska a Lucemburska? Ze těchto produkcemi probudil i v cizině zájem o skutečné dějiny Spojených států a o jezdecký sport?

Aršek všechno sláva polní tráva. Zápal veřejnosti vyprchal a dolary, které W. F. Cody za celá desetiletí vydělal, pozvolna pohltily investice. Přišla nemoc, úpadek podniku a nakonec dražba. Když oslňující hvězda skončila jako pouhá dekorace a každodenní živá reklama cizího podniku.

Buffalo Bill zemřel 10. ledna 1917. Je pohřben na hoře Lookout Mountain poblíž Denveru v Coloradu, na myšlíně, kde žilí vánek, bouře burácí a vítr stěná.

VBrně

v sobotu a v neděli 11. a 12. srpna.
Vojenská cvičení.
Celkem jen 3 představení.
na osobní křídlo a představení

Buffala divoký Billa západ

A Congress of Rough Riders of the World

Válečníci na koních, první centaurové.

Veterán kavalerie všech armád ve svých oděvech a vojenských vlazkách.

Col. W. F. Cody, „Buffalo Bill“

Ještě nikdy na koni se svým psím veteránem výhry ze všech na koni v Evropě.

100 Indiánů.

Největší vojenská drama: Billa a „Little Big-Horn“.

Poslední opevnění a hrdinný odpor Custerův.

3 zvláštní vlaky. 500 koní. 800 lidí.

poslední tournee ze vzpomínek.

Nikdy více nepřijde!

Neopomenujte poslední přehledy svých ideí.

Velká arena jest veškeré světové vlastní elektrickým osvětlovacím systémem.

Novinový inzerát ze srpna 1906.

Sprit in Kanistern

In sechs Länder dürfen die Autofahrer bei ihren Urlaubsreisen keinen Kraftstoff in Kanistern mitnehmen. Wie der ADAC in München mitteilte, verbieten neben Italien und Großbritannien auch Bulgarien, Island, Rumänien und Ungarn die Einfuhr von Kraftstoff in Kanistern.

Volle Reservekanister können bei der Einreise nach Finnland, Griechenland, Jugoslawien, Schweden und die Sowjetunion zu unangenehmen Überraschungen führen. Diese Länder verlangen nach ADAC-Angaben nämlich Zolgebühren für den Spritvorrat. In den anderen europäischen Ländern sind die Bestimmungen über zollfreie Mengen sehr unterschiedlich: Während Frankreich bei freiem Sprit 100 Liter in Kanistern toleriert, darf in die Türkei lediglich eine „angemessene Menge“ Reservekraftstoff mitgenommen werden. Im einzelnen sind gestattet: Fünf Liter: Österreich; zehn Liter: Belgien, Dänemark, Frankreich (bleifrei: 100 Liter), Irland, Luxemburg, Niederlande, Portugal, Spanien; 20 Liter: Polen; 25 Liter: Schweiz; angemessene Menge: Türkei; nicht limitiert: CSFR und Norwegen.

Soumrak moštů?

[zh]: K oblíbeným nealkoholickým nápojem u nás patřily ovocné mošty. Jejich cena se nyní snad nejvíce zvýšila. Jablčkový mošt, který stál 2,55 koruny, je nyní za 6,50. Za rybízový mošt jsme platili 3,80 a nyní 12 korun, za višňový 3,40 (22,50), za směs rybízu s bezinkami pět korun, nyní osmkrát. Borůvkový, pokud byl, stál 3,90 a nyní dokonce 48 korun. Ve čtvrté odpoledne jsme proto zatelefonovali do několika velkých potravinářských samosluž v Českých Budějovicích. Do obchodního domu Prior do Mag netu na Lidické třídě a do Vltavy na stejnojmenném sídlišti a zeptali se, jak jsou ovocné mošty na odbyt v samoslužu Vltava prodali od zdražení dvě lahve, v Prioru si několik lahví koupil cizinci. Vedoucí prodejny Mag net M. Metelková: „O mošty není zájem, kdo by je také za tuto cenu koupal.“ Podobné byly i ostatní odpovědi. Takže nastává soumrak moštů? Zřejmě ano, protože za dnešní ceny si je žádný vedoucí prodejny napříště už neobjedná.

O zřízení kanceláře prezidenta v Bratislavě jednal ve slovenské mluvě vedoucí KPR K. Schwarzenberk. Kancelář bude v prostorách historické části Bratislavského hradu, později v restaurovaném Grassalkovitchově paláci.

Na odstavěním parkoviště dálnice D1 u Mirošovic byli v pátek minulý týden okradeni dva řidiči tureckých kamiónů. Dvě stovky je uspjaly a pak jim odcizily věci a peníze.

Výprava se dala dohromady z různých podniků, většinou ze Zlína, mladé Boleslavi, ze severních Čech. Problémy, pokud se vyskytly, jsou především spojeny s celním odbavováním. Někteří vietnamci porušili plomby na zavazadlech, aby do nich dostali peníze.

Včera odpoledne odletěla z pražského ruzyňského letiště do své vlasti v pořadí již druhá 137členná skupina vietnamských státních příslušníků pracujících v Československu.

Tickende Zeitbommen

Moskau — In den 46 UdSSR-Atomkraftwerken hat es im ersten Halbjahr 1990 schon 75 Störfälle gegeben, bei denen die Reaktoren abgeschaltet werden mußten, meldet „Isvestija“. Das sind 15 Prozent mehr als im gleichen Vorjahreszeitraum.

Sovětská ropa a my

Na celé situaci kolem benzínu, jaká u nás vznikla v posledních dnech, zarážejí dvě věci, které lze v poslední instanci zredukovat na jednu. Tou je práce s informacemi o ropě vůbec a dovozech zvláště a vyzkoušení náležitých závěrů pro činnost vlády. Na základě zkušeností člověka, který s ropou ve světovém hospodářství a politice píše už bezmála třicet let, si dovoluji formulovat názor, že naše vláda v první většinou zkouše, za jakou lze považovat benzínovou krizi, příliš neobstála. Plně souhlasím s vyváženími panů ministrů V. Dlouhého a V. Klause v áterních televizních novinách, že naše téměř sto procentní závislost na dovozech sovětské ropy je důsledkem minulého režimu. To je ale asi všechno, co mohu z jejich výkladu přijmout.

Od vlády, pro kterou jsem hlesoval a kterou podporuji, jsem

však očekával něco víc. Už ne mohu přijmout vysvětlení, že omezení sovětského exportu ropy vládu zaskočilo. Na hospodářských ministerstvech v Praze a na našem ZÚ v Moskvě jsou lidé, kteří o zhoršující se si-

ních dovozů. Ve světě je momentálně naštěstí ropy dostatek a i cena je mimořádně nízká (13—14 dolarů za barel, tj. za 159 l). Kdyby vláda takto připravená okamžitě reagovala hned na počátku krizové situace, když se začaly tvořit první fronty ani u benzínových čerpadel v Jihočeském kraji, bylo možno předejít estudným situacím v celé republice v dalších dnech.

Také řešení, které vláda nakonec zvolila, tj. srazit padesát procentním zdražením poptávku, nepovažuji za nedávným zdražením potravin (byl by to částečně nebo úplně kompenzováno státním příspěvkem) za nejšťastnější. Od vlády, která má před sebou dlouhodobý zápas o transformaci naší ekonomiky, bych očekával, že bude chtít vyhrát první bitvu tak, aby měla veřejné mínění na své straně. Neobhajují libivou politiku za každou cenu, jen doporučují vždy pečlivě zvážit, jak těžký pytel přichodíme lidem na záda. Ja

známo, benzin je u nás ve srovnání s průměrnými výdělky podstatně dražší než v kterékoliv západní zemi. Argumentovat kursem koruny se mi v tomto případě nezdá vhodné. Přiblížování našich cen cenám světovým bude proces dlouhodobý a teprve na jeho konci a nikoli na začátku by měl být stav, kdy má buď jedno, zda si koupím benzin u čerpadla v Brně nebo ve Vídni. Proto bych se bál klonit k tomu, aby se hned nezdražovalo. Zvláště ne v období dovolených, kdy se lidé víc přemísťují. Momentální nedostatek bych řešil náhradními dovozy. Nezdražoval bych lidem benzin proto, že nakonec na výrobu pohonných hmot jde jen kolem deseti procent z oněch šestnácti miliard tun dovožené ropy. Tu větší část stále úspěšně konzumoval náš technicky zaostalý průmysl a další energeticky nadměrně náročné sektory naší ekonomiky.

NÁZOR

tuaci v sovětském ropném průmyslu museli vědět a museli o ní informovat své nadřízené. To, co se stalo se sovětskou těžbou i exportem, se totiž dalo očekávat, i když abstrahujeme od rychlého zhoršování celkových hospodářských poměrů v Sovětském svazu. Proto měly být na jute hypotetickou, ale vysoce pravděpodobnou situaci připraveny programy zcela konkrétních opatření včetně větších strategických zásob i okamžitých náhrad.

Ein Fürst als Havels Kanzler

Hat nun, wie einige österreichische Medien behaupteten, aber nicht eindeutig beweisen konnten, Karl Johannes von Schwarzenberg Fotoreporter geohrfeigt oder nicht? Diese Frage beschäftigt noch Tage nach dem Salzburger Präsidententreffen die österreichische Öffentlichkeit, nachdem sich die Erregung wegen der Begegnung des umstrittenen österreichischen Bundespräsidenten Kurt Waldheim mit seinen bundesdeutschen und tschechoslowakischen Amtskollegen, Richard von Weizsäcker und Vaclav Havel, fast schon gelegt hatte. Laut tschechoslowakischen Zeitungen wollte von Schwarzenberg bei dem Treffen in der vergangenen Woche verhindern, daß der Händedruck Waldheims und Havels abgeblendet wurde.

Bisher war Karl Johannes von Schwarzenberg, Sproß des berühmten, 1870 in den Rang von Fürsten zu Schwarzenberg erhobenen fränkischen Geschlechts, in Wien als Präsident der „Internationalen Helsinki-Föderation“ oder, wie er sich launig gelegentlich selbst bezeichnet, als „Forst- und Gastwirt“ bekannt. Seit Tagen besitzt er einen neuen Titel: Als Leiter der Kanzlei von CSFR-Staatspräsident Havel nennt er sich „Kanzler des Präsidialamtes“. Es war eine eigenwillige, dem unkonventionellen Stil des Dichter-Präsidenten Havel entsprechende Entscheidung, nach seiner Wiederwahl zum Staatsoberhaupt der CSFR, den vermeintlichen Österreicher Karl von Schwarzenberg zu seinem Kanzleichef zu machen.

Von Schwarzenberg, der das Züricher Bürgerrecht besitzt, war 1948 nach dem Putsch der Kommunisten mit seiner Familie aus Prag geflüchtet und lebte seitdem in Wien. Von dort aus verwaltete er den verbliebenen umfangreichen Familienbesitz — in Österreich rund 22500 Hektar Land und ein in ein Nobelhotel umgewandeltes Palais. Trotz der Enteignung seines Besitzes in der Tschechoslowakei gab er deren Staatsbürgerschaft nie auf und besuchte immer wieder die alte Heimat. Häufig geschah dies unter hohem Risiko, denn die stalinistischen Machthaber sahen seinen Einsatz für verfolgte Bürgerrechts-

kämpfer und Dissidenten höchst ungern. Aus jener Zeit rührt die enge Freundschaft Havels zu dem Nachfahren des berühmten Geschlechts, dessen verewigte Angehörige der Habsburg-Dynastie als Feldmarschälle und Ministerpräsidenten, der katholischen Kirche als hohe Würdenträger treu gedient hatten. In Wien wurde denen von Schwarzenberg denn auch ein Denkmal gesetzt.

Man darf dem adligen „Kanzler“ glauben, daß er nicht nur die Geschichte der Tschechoslowakei gut kennt, sondern als „wahrer Europäer ... nach bester Familientradition“ dem bürgerlichen Dichter-Präsidenten „nützliche Dienste“ leisten will. Eine der ersten Aufgaben wird wohl sein, die Arbeit des Präsidialamtes neu zu organisieren und zu koordinieren. Ansätze hierzu wurden bereits getan und haben gelegentlich den Eindruck erweckt, als forme sich auf der Prager Burg eine Art Nebenregierung.

Wie erfolgreich sie arbeiten wird, dürfte nicht zuletzt davon abhängen, ob es dem „Fürsten“ gelingt, die etwas eigenwillig aus ehemaligen Havel-schen Dissidentenfreunden und Politamateuren zusammengesetzte Mannschaft des Präsidialamtes zu einem schlagkräftigen Team zu formen. Über Arbeitsmangel wird sich Karl Johannes von Schwarzenberg sicherlich nicht beklagen können.

Inflace v Maďarsku

BUDAPEŠT: V Maďarsku budou letos životní náklady obyvatelstva proti loňskému roku asi o 40 procent vyšší. V důsledku zvyšování cen a dalších nepříznivých jevů v ekonomice se do konce roku očekává asi 30procentní inflace. Její další růst lze zatím těžko odhadnout, protože se ještě neví, jaký dopad bude mít například zvýšení cen energetických surovin na

ceny dopravy a zemědělských produktů. Pro maďarské národohospodáře zůstává teď hlavním úkolem zabránit dalšímu nadměrnému růstu inflace, i když podle některých odborníků ekonomika a společnost by ještě unesly padesátiprocentní inflaci. Skutečností však přitom zůstává, že například benzin pro mnohé automobilisty a topení pro většinu důchodců se už dostává mimo možnosti jejich peněženky.

Šest mrtvých v autě

(ČTK): Škoda 1000 MB, v níž se přepravovali čtyři mladí muži a čtyři ženy, v sobotu v pět hodin ráno z nemalých příčin opustila na Rokycanské třídě v Plzni vozovku, vjela na dělicí pás a tam narazila do betonového sloupce. Při střetu se vozidlo rozdvajilo na dvě části a namístě zahynulo šest mladých lidí. Další zemřel při provozu do nemocnice a poslední z havarovaného vozidla ještě o svůj život bojuje na nemocničním lůžku. Příčina této tragické dopravní nehody není dosud známa, na jejím vyšetřování se intenzivně pracuje.

Šest tisíc pohraničních policistů je konečný stav mladých mužů, kteří, sestaveni do r. 1992 ze současných čtyř tisíc pohraničních vojáků z povolání a dvou tisíc profesionálů, budou strážet naše hranice.

(ČTK): Výplň okna do sklam zeleniny v Praze 10, Kutnohorské, vyrazil neznámý pachatel 23. 7. Za 48 tis. korun si odnesl ovoce: 96 beden různých jablek, 60 beden paprik, 21 beden meruněk, 27 beden melounů a 10 beden okurek.

„Causa Bartončík“: Fakta a argumenty

Generální sekretář ČSL JUDr. Jiří Černý, pracovník Ústavu státu a práva ČSAV JUDr. Michal Lakatoš a poradce předsedy ČSL Luděk Pachman byli hlavními aktéry tiskové konference, konané v úterý v dopoledních hodinách v sále pražského paláce Charitas. Tématem jednání, jehož se zúčastnila početná skupina zástupců sdělovacích prostředků, byla zpráva pracovní skupiny generálního sekretáře, pověřené zpracováním a zhodnocením dosavadních faktů, týkajících se obvinění předsedy ČSL JUDr. Josefa Bartončíka z dlouholeté spolupráce s orgány bývalé Státní bezpečnosti.

V úvodním slově JUDr. Jiří Černý stručně rekapituloval zvláštní průběh kuriózní kampaně, jež začala ve středu v předvečer týdnu známým vystoupením náměstka federálního ministra vnitra Jana Rumla, v němž byl J. Bartončík označen za „bezcharakterního člověka“. Zástupci ČSL žádali J. Rumla o přijetí a vysvětlení — byli odmítnuti s tím, že se o věci bude jednat až na tiskové konferenci po volbách. ČSL v podstatě nedostala potřebné důkazy ani posléze, její představitelé měli jen možnost seznámit

se s materiály předloženými předsednictvu Federálního shromáždění. Tyto materiály ovšem byly předloženy nikoliv v den Rumlova televizního vystoupení, ale v podstatě až na základě trestního oznámení, které proti panu Rumlovi a dalším učinila ČSL a postupně je rozšířila na další osoby, včetně tehdejšího generálního prokurátora ČR, nyníjšího místopředsedy federální vlády JUDr. P. Rychetského. Členové výše uvedené pracovní skupiny dospěli k závěru, že výrok předsednictva FS, že „J. Bartončík byl s největší pravděpodobností spolupracovníkem StB“, při samotném právně nezdůvodnitelném smyslu, neboť vina musí být jistá, nikoliv pravděpodobná, není adekvátní ani předloženým dokumentům, ani výsledkům šetření, jež ČSL získala vlastní iniciativou. Proto také zasedání ÚV ČSL rozhodlo o vrácení všech práv JUDr. Bartončíka včetně práva vykonávat předsednickou funkci. „Nenecháme si od nikoho vnucovat“, prohlásil v této souvislosti Luděk Pachman, „koho si máme zvolit do čela strany.“ Zástupci ČSL poukázali rovněž na to, že strana byla uvedenou kampaní citelně poškozena a zvláště těžké újmny se dostalo napadenému i jeho rodině.

Dotazy přítomných žurnalistů byly korektní a věcné, a z minulosti již známé dotazy typu „takže si myslíte, že pan prezident lhal, když řekl...“ byly výjimečné. Na dotaz, co by ČSL řekla, kdyby bylo možno přehrát magnetofonový záznam rozhovoru pana prezidenta a J. Bartončíka tak, aby konečně bylo jasné, co jedna strana požadovala a druhá eventuálně slíbila a nesplnila, odpověděl generální sekretář lapidárně: „Ten záznam bychom opravdu rádi slyšeli, ale bohužel...“ Existuje, neexistuje? Autor těchto řádek může jen doložit to, co od předsedy Bartončíka slyšel na vlastní uši: Rozhovor se konal ve speciálním prostoru údajně chráněném proti všem formám odposlechu. Což by svědčilo spíše proti existenci takového záznamu, tím spíše, že prezident, jak známo, za dalšího svědka hovorů mezi šesti očima neoznačil magnetofonový pásek, nýbrž Boha.

Novináři tedy dostali fundované odpovědi na všechny otázky a další jistě dostanou na tiskové konferenci za několik dnů, již se osobně zúčastní předseda ČSL (včera byl dosud v pracovní neschopnosti). Na dotaz Lidové demokracie, zda ČSL považuje generální prokuraturu ČR za objektivní instituci pro vyšetření trestních ozná-

hraní... „Pokud bychom přistoupili na tuto „Bartončíkovskou měřítka“, byla ve spojení s StB polovina našeho národa.“ Informovali lidovci, jistě, ovšem pouze jeden z těchto uváděných „padesát procent“ je předsedou pravicové strany, jedné z nejdůležitějších politických sil ve státě.

Na dotaz LN, jaký vidí představitel Čs. strany lidové rozdíl

meň ČSL, odpověděl generální tajemník jednoznačně: „Považujeme ji za předpojatou. Usilujeme o to, aby se záležitostmi zabývala federální prokuratura.“

„Causa Bartončík“ po právní stránce skončila, zbývají důsledky. Některé jsou dost těžko odstranitelné. Snad se časem posttotalitní stát změní ve stát důsledně právní, v němž se podobné trapné aféry s podivným přiběhem a zvláštními závěry vyskytovat nemohou a nebudou.

▲ Písek místo sta zlatých řetízku na šla v krabičce jedna Vietnamka. Úzra vřela obchod za 50 tis. korun s oběhem SRN dne 25. 7. vočer v Teplicích. Zahájení bylo trestul stíhání pro porvnd.

● Skoro 30 poslanců ukrajinského parlamentu oznámilo, že vystupují z KSSS.

Nafta za 2,50 Kčs

Ceny na černém trhu jsou stabilní. Neohrožil je ani ropný šok. I dnes koupíte, tak jako před týdnem nebo před rokem, litr nafty za dvě koruny padesát haléřů. Ovšem ne u benzínové pumpy, kde zaplatíte téměř čtyřnásobek. Musíte mít znalosti a nakupovat, jak radí reklamní slogan, u „odborníků“.

naše poznámka

Soukromý autodopravce nebo majitel vily s naftovým vytápěním by se při ceně (úřední) paliva musel zbláznit. Tito lidé se obracejí na černý trh, kde je, na rozdíl od slátních zásob, pohonných hmot dostatek. Jak je to možné?

Abyste si řídili nákladáka vydělali slušné peníze, musí připisovat kilometry. Zákazník rád zaplatí (zatím), vedoucí dopravního střediska rád podepíše příslušný výkaz, podnik prosperuje. Tak spousta řidičů najezdí denně tisíce kilometrů jen „na paní“. Také bagristé, buldozeristé a obsluha na kladacích i jiných zemních strojů vykazují práci, kterou neodvedli. Polovinu pracovní doby prosedí v hospodě a jejich technika rovněž odpočívá. Problémy nastávají, když se musí vykázat osmihodinový provoz těžké mechanizace, která za tuto dobu spotřebuje nezanedbatelné množství pohonných hmot. Nespotřebovaná nafta se řidičům hromadí a je třeba se jí zbavit. Ke cti přichází černý trh: jedni za výhodnou cenu nabízejí, druzí za neméně výhodných podmínek nakupují. Spokojenost vládne na obou stranách.

Manželka, která pracovala jako fakturanta autodopravy v IPS Praha — závod 14, mi moje zjištění nevyvrátila. Zřejmě ví své. Nicméně já se nemohu smířit s myšlenkou, že se rozkrádá (už ne socialistický) majetek dál — za Havla jako předtím za Jačeka. Stejní lidé si totiž musejí připsat na své peníze, ať se děje cokoli. Možná, že premiér Čalfa by vyřešil naší ropnou krizi spíše doma než jednáním s arabskými šejky. Jenže jak zvládnout nadobře zavedeným systémem, který vyhovuje tolika lidem s politicky pokrněným smyslením?

Jediným receptem může být skutečný trh, jenž by vyrovnal vysokou poptávku na úroveň nabídky — v oblasti nákladní autodopravy. Vsadím se, že pak se nenajde nikdo, kdo by zaplatil firmě práci (nebo kilometry), kterou neprovedla. Jen skuteční vlastníci ve fungující ekonomice budou kroukat na každou korunu, kterou vydávají, a budou za ni žádat protihodnotu. Do té doby poteče levná nafta na černý trh neztenčeným proudem...

Tru-nan u němž Attlee, Stalin a Truman podepsali v Postupimí 2. srpna 1945 historickou dohodu, vedle dalšího zařízení urpily vodou při hasení ohně a dýmem. Rychlý zásah požárníků trvalý asi 40 minut předešel rozsáhlé zkáze a uchránil před nebezpečím 74 hostů v zámečném hotelu. Materiální škody se odhadu- jí na 50 000 marek.

slýchá se jedním někdy vyřetěš nemohou. A nemohl by se na toto téma někdy ozvat někdo, kdo je za obchod zodpovědný? (ev)

● Téměř na den přenesl, 45 let po historické Postupimské konferenci, poškodil požár v noci na pátek zámek Caecilienhof a v něm jednací sál vítězných válečných mocností. Koberec a stůl,

Dopraváci neprve chtěli spolupracovat s některou cestovní kanceláří, ale zájem nebyl, takže to zkoušeli sami. Od začátku tohoto týdne vyjíždějí čtyřlitrát denně za příznivého počasí od hotelu Slunce na Žitkově náměstí k prohlídce krajského města, odtud k rybníku Bezdrav, do Hluboké nad Vltavou a Hoslna, odkud se vrací

(zh): Vyhliďový autobus bez střechy mají po Praze i České Budějovice. Postaral se o to technik závodu ČSAV 201 v krajském městě J. Sys, jehož nápad realizovali především učni pod dohledem mistra. Účelné tak byl využit jeden vyřazený linkový autobus.

Autobus bez střechy

Vasil Mohorita je mladší

Dr. Josef Bartončík nebyl v žádném případě placeným agentem StB — včera o tom informovali představitelé ČSL. Tiskovou besedu pořádal komise ÚV této strany pověřená přešetřením obvinění vůči staronovému předsedovi Čs. strany lidové.

Organizátoři znovu poukázali na to, že aféra vyvolaná dva dny před volbami vážně poškodila ČSL, ovšem též osobu a rodinu dr. Bartončíka. Komise přitom informovala, že šlo zejména ze strany náměstka ministra vnitra ČSFR Jana Rumla o „pouhou hru na pravděpodobnost“. Proti jmenovanému i řediteli ČTK, ČST a bývalému generálnímu prokurátorovi ČSFR bylo zahájeno trestní řízení. Nepodařilo se totiž přý dokázat, že dr. Bartončík s StB „ze své vůle“ spolupracoval. „Důkazy pro toto tvrzení chybí“, uvedl včera předseda komise JUDr. Michal Lakatoš, „například neexistuje výkaz o platbě agentovi StB, výpovědi členů bývalé StB jsou pouhými názorovými relacemi.“

Dále jsme se dozvěděli, že evиденční karta uveřejněná v Mladé frontě je dokumentem člověka určeného ke sledování — dr. Bartončík měl přý být obviněn mj. na základě emigrace své sestry z vyzvědačství.

Nenašlo se tedy, jak tvrdí lidovci, vůbec nic. Jedna strana mlčíc hrozí proti němu je falšovaná, druhá nepřesvědčivá.

Dr. Bartončíka jsme se chtěli zeptat, zda se od jeho osoby ostatní poslanci neodtabují. Na besedě však nebyl — má pouze vycházku — snad na sklonku týdne. Michal Lakatoš sdělil, že případ dr. Bartončíka svědčí o zcela normálních vztazích v totálním systému, o běžné styky mezi těmi, co vládnou, ať na té, či oné úrovni. Dr. Bartončík přý byl StB nepochybně kontaktován — ale kdo nebyl? — ptají se představitelé ČSL. Vždyť agenti by podle causy Bartončík pak byli všichni ředitelé podniků, „everybody“ vyjádřil do za-

Demokracie a dluh

„Západ vyhrál studenou válku“ napsal nedávno bývalý spolkový kancléř Helmut Schmidt. „Toto vítězství nevyužít, nýbrž sto metrů před cílem zůstat stát — to by bylo nejen nedůsledné, nýbrž by to byl téměř zločin. To by uvrhlo lidi, kteří v zemích východní Evropy čekali čtyřicet let na svobodu, během krátké doby opět do beznadějnosti a bídy — dokonce by je to možná ještě jednou přivedlo do područí autoritativního systému“. A jeho závěr: východní Evropa je nutno pomoci ve formě nového Marshallova plánu — který byl formou nenávratné půjčky — jenž by pomohl překonat zadluženost států této oblasti.

Koncem loňského roku činil čistý dluh východoevropských států u jejich západních věřitelů 115 miliard dolarů. V roce 1988 to bylo 99 miliard, v roce 1984 dokonce pouhých 60 miliard dolarů. Jenom za uplynulý rok se zvýšil tento dluh o 15 miliard dolarů. S výjimkou Rumunska, jehož obyvatelstvo za to zaplatilo neúměrnou daň, se nepodařilo žádnému východoevropskému státu svůj dluh snížit. Od roku 1985 do roku 1989 se zvýšilo zadlužení Polska z 28 miliard dolarů na 36 miliard, Maďarska z 12 miliard na 19, Československa z 3 a půl miliardy na 7 miliard — abychom uvedli alespoň některé případy.

Přitom je obecně uznanou pravdou, že bez finanční pomoci Západu nejsou východoevropské státy schopny vyvést své hospodářství z krizového stavu. Zastaralá průmyslová zařízení, nízká produktivita, vyčerpané rezervy a k tomu strukturální

problémy — to vše jsou známá fakta, jejichž společný jmenovatel jsou řešení v podobě investic a k tomu nutných finančních prostředků.

Finanční pomoc znamená běžně v obchodním světě nové půjčky. Veškerá pomoc východní Evropě, tak, jak je koncipována v rámci Evropského společenství, OECD či jednotlivými státy či bankami, je ve formě půjček. Avšak jsou půjčky řešením? Nejsou začarovaným kruhem, ze kterého není východiska? V minulém roce bylo Polsko schopno splatit pouze třetinu úroků, zbytek byl připočten k celkovému zadlužení. Viděno z jiného aspektu: čisté zadlužení sedmi východoevropských států činilo v roce 1988 158 % jejich exportních příjmů, v roce 1989 již 169 %. V Polsku pak dokonce jejich pětinásobek, v Maďarsku 316 %, v Bulharsku 263 %.

V této souvislosti se nabízí srovnání se zeměmi Latinské Ameriky, jejichž zadlužení vytváří obdobný ekonomický jev. Krize ze zadlužení propukla v roce 1982 právě v této oblasti, když Mexiko oznámilo, že není schopno dostát svým závazkům — platit dluhy i úroky. Tentokrát dlužilo 60 miliard dolarů, dnes činí jeho dluh 100 miliard, přitom v tomto období splatilo 56 miliard na úrocích. Druhá strana této mince: během posledních deseti let se kupní síla obyvatelstva v tomto státě snížila o polovinu.

Argentina, jejíž hrubý národní produkt činí 76 miliard dolarů ročně, je zadlužena částkou 60 miliard, přičemž 45 miliard

je dědictvím po diktátorském režimu. U Brazílie, která je bohatší jak na suroviny, tak na pracovní síly, činí hrubý národní produkt 354 miliard dolarů, zadlužení pak 124 miliardy. Přitom od roku 1972 do roku 1988 zaplatila na úrocích 176 miliard dolarů — tzn. o 56 miliard více, než činí její dluh.

Tento trend není náhodný. Je málo známou skutečností, že v posledních šesti letech je pohyb kapitálu mezi vyspělými průmyslovými zeměmi a zeměmi „třetího světa“ obrácený: více kapitálu — v důsledku splácení dluhů — plyne z rozvojových zemí do zemí věřitelských než naopak. Podle nedávné zprávy OECD obdržely země „třetího světa“ v roce 1989 celkem 109 miliard dolarů a samy zaplatily 170 miliard.

V této souvislosti se vynořila otázka: proč by si měly východoevropské státy — které nevědí nic o tržním hospodářství a mají řadu neduhů jako dědictví totalitní minulosti — vést lépe než silné hospodářství Brazílie a Argentiny? Samotná sanace a restrukturalizace východoevropských hospodářství předpokládá politiku tvrdé hospodárnosti, do provázenou snížením životní úrovně, omezením sociálních a kulturních potřeb aj. Splácení zahraničního dluhu vedle nutných nadměrných investic, další ukrajování z nehopodářského kolače, znamená znásobení sociálního napětí a těžko odhaditelnými důsledky. Lidé očekávají brzkou nápravu pořádků, zlepšení své situace. Pokud nedojde v dohledné době ke zlepšení, pak se v očích veřejného mínění za vzniklý marasmus stane viníky nové demokratické vlády.

„Musíme si dát pozor na to.“ říká jasně francouzský prezident Mitterrand, „abychom nevytvářeli lidi zklamané z demokracie“. Národy východní Evropy věřily a věří, že prosperita přijde automaticky se svobodou, říká jiný francouzský politik, Gutmann. Jestliže se však časem výsledky zpozdí za jejich očekáváním, jestliže se vrátí strach a rozhořčení, vyvolané tentokrát beznadějí a nikoli útlakem, pak může dojít k ohrožení demokracie. Nestabilita a nepokoje mohou vyústit v určitý druh fašismu.

Je možno sáhnout k historické analogii: Američan Jeffrey Sachs, poradce Solidarity, sám neoliberalní orientace, říká: „Je absolutně nutné, aby vládní dluhy byly podstatně sníženy. Budoucí polská generace musí vědět, že se od ní neočekává, že budou platit za hříchy čtyřiceti let komunismu. V jednom historickém okamžiku neobdrželo Německo dlehu při placení svého dluhu a to přispělo k příchodu Hitlera.“ A my k tomu dodáme, že naopak krátce po druhé světové válce západní mocnosti promlouví Spolkové republice její zahraniční zadlužení a vzápětí poté následoval „hospodářský zázrak“.

Zdá se, že mají pravdu ti, kteří prohlašují, že Evropané jsou odsouzeni k tomu, buď společně mít úspěch nebo společně ztroskotat — nejen v oblasti ekonomiky a politiky, nýbrž i demokracie. Vše jakoby nasvědčovalo tomu, že splácení zahraničních dluhů podle logiky světových bank a hospodářská rekonstrukce východoevropských států jsou — přinejmenším na řadu let — neslučitelné.

Společnost J. J. Ryby

Nedávno byla v Rožmitále pod Třemšínem založena Společnost Jakuba Jana Ryby (1765—1815), která si vytýkla za cíl sdružovat občany bez rozdílu náboženského a politického přesvědčení, v duchu kantorova odkazu — na základě humanistických snah, úcty k Rybovu všestrannému úsilí, na podporu hudby a umění. Společnost počítá s nezištnou přízní a podporou ctitelů Rybova díla z celé naší vlasti i ze zahraničí. Předpokládá, že snaha o kulturní, vzdělanostní a hospodářský rozkvět každého regionu najde přízeň především také učitelské a hudební veřejnosti. Chce pořádat koncerty, setkání, besedy, výstavy, zájezdy a zmapovat místa s tradicí provádění Rybovy vánoční mše. Po schválení stanov bude působit jako vydavatel Rybova díla a zamýšlí vejit ve styk s krajinou v Americe, Austrálii a na Novém Zélandě, kde se o vánočních jeho mše dosud provozuje. Při svém působení v Rožmitále usluje o důstojnou připomínku všech dochovaných památek na J. J. Rybu v nové pamětní síni po rekonstrukci Brdského památníku. První valnou hromadu chce uskutečnit na podzim tohoto roku, kdy předloží všem členům konkrétní podněty k diskusi. Společnost J. J. Ryby věří, že kulturní veřejnost podpoří její činnost a očekává náměty a rady všech, kteří jsou si vědomi významu vzdělání a kultury pro bohatý život společnosti. Tak, jako rožmitálský učitel a hudební skladatel chce pracovat ve prospěch všech bez rozdílu. (JH)

Brotpreis in Jugoslawien schnellst empor

Brot wird in Jugoslawien um 42 Prozent teurer. Ursache sei der um 52 Prozent höhere Mehlpreis, berichten Zeitungen des Landes.

Projev prezidenta ČSFR na 1. světovém romském festivalu v Brně dne 27. 7. 1990

Milí přátelé, jsem rád, že dnes mohu v tomto hezkém údolí pozdravit první světový romský festival, který se tu koná ze spontánní vůle Romů a jejich občanské iniciativy, v němž chtějí Romové ukázat svou bohatou kulturu, která má staleté kořeny.

Nelze říci, že před 2. světovou válkou byli Romové u nás zcela rovnoprávními občany. Přesto tehdejší demokratické prostředí pro ně vytvářelo některé základní podmínky k důstojnému občanskému životu. Přirozeně se usazovali, a začínala se rodit romská inteligence.

Tragédií, které není dodnes věnována přiměřená pozornost, byla genocida komů za 2. světové války, kterou prováděl zvrhlý nacistický režim se svými rasistickými zákony. Mnoho Romů zahynulo tehdy v koncentračních táborech.

Totalitní systém, který u nás panoval v posledních čtyřiceti letech, se choval i pokud jde o Romy způsobem sobě vlastním. Za fasádou vznešených řečí se skrývala lhostejnost, neporozumění a pohrdání, o čemž svědčí různá nectlivá administrativní opatření, potlačování romské kultury, romského jazyka a všech národních specifik. Komunistická moc sice vytvářela různé vládní komise a vypracovávala různé koncepce, Romové však byli pouze objektem různých sociálních experimentů a sami nemohli do svého osudu mluvit. Trpěli tím, čím jsme trpěli všichni: bytostnou potřebou systému všechno zospejnit, zglašňovat a vnutit všem občanům též způsob banálního života.

Romové — tak jako kdokoliv jiný — mají právo na své národní sebeuvědomění a na respekt ke své etnické identitě. Musí mít též práva a tytéž povinnosti jako všichni občané našeho státu, měli by se těšit — tak jako jiné národnosti či kulturní menšiny — i určitým právním kolektivním, a nesmí na nich být uplatňován princip kolektivní viny či kolektivní odpovědnosti.

Demokratický stát, který budujeme, musí být založen na ideji lidských práv. Jedině tak se může zařadit do rodiny civilizovaných států. K lidským právům patří i právo na rovnost před zákonem, na důstojný život a na národní či etnickou svébytnost.

Lidé nejsou dobří či špatní proto, že patří k té či oné rase nebo k tomu či onomu národu. Kdo tuto základní pravdu neuznává, je rasista.

Na světě žije mnoho různých ras, národů, etnických skupin, kmenů. Liší se svou historií, svou vírou, svou tradicí, svými sociálními návyky, leckdy se liší i způsobem myšlení, chování a temperamentem. Všichni jsou však

lidmi. Jsou si rovni před Bohem a nesou jako jednotlivci odpovědnost za své dobré i špatné skutky. Měli by tvořit jedno velké společenství, jehož členové se navzájem respektují, a respektují i vzájemnou svou jinost.

Na vojně i ve vězení jsem poznal mnoho skvělých lidí i mnoho lidí bezcharakterních. Mnozí mi pomáhali a mnozí mne udávali. Dělení čára mezi jedním a druhým šla napříč jejich národnostním původem a nezávisle dokonce ani na stupni jejich vzdělání. Tato zkušenost ve mně jen posílila můj odpor ke všem projevům rasismu.

Bohužel se u nás takové projevy v poslední době objevily. Někteří holohlaví chlapi bílí Romy, mnoho lidí pohrdá Vietnamci, jiní mluví s despektem o Afričanech. Lze občas pozorovat i nacionalistické předsudky ve vztahu Čechů a Slováků, Slováků a Maďarů, Čechů a Němců, nedávno se kdosi pokusil dokonce glorifikovat člověka, který posílal Židy a Romy na smrt.

V jistém smyslu je to všechno následek dlouholetého potlačování všech národních svébytností, které se nemohly přirozeně rozvinout a nalézt tedy i způsob svého vzájemného soužití. S takovým vysvětlením ovšem nevystačíme. Především a hlavně jsou tyto rasistické projevy výrazem lidské malosti, ubohosti a nejrozumnějších komplexů, které se kompenzují agresivitou. Je to projev mýlenkové lenosti. Lze-li si usnadňuje duševní život tím, že přičítá všeho špatného, včetně svého špatného svědomí, se snaží lokalizovat do nějaké snadno rozpoznatelné skupiny spoťuobčanů.

Nová demokratická moc v Československu je rozhodnuta proti všem projevům rasismu tvrdě zasahovat. Zákon, který je stíhá, musí být dodržován. Národní sociální svébytnost každého musí být ctěna. Slíbují všem, že budu se vši důrazností, které jsem schopen, užívaje přítom všech pravomocí, které mám, za toto bojovat.

Přeji tomuto Romfestu, aby byl začátkem zcela nové a lepší éry v životě československých i evropských Romů. Věřím, že tu Romové ukáží krásu a jedinečnost svého hudebního projevu a nenahraditelnost své kultury v pestřím orchestru evropských kulturních tradic a proudů. Věřím, že radostný a důstojný průběh tohoto festivalu pomůže nejen všem Romům, ale nám všem. Je totiž společným zájmem všech našich občanů, abychom žili ve státě vskutku humánním, tolerantním, spravedlivém, kulturním a civilizovaném.

Srdčně vás zdravím!

Pašerácké kruhy obchodují s lidmi

Poslední dobou se zvyšuje tlak na naši státní hranici s SRN. Celní správa a hraniční policie SRN posílají své jednotky. Od doby, kdy byla odstraněna železná opona na bavorsko-českých hranicích, se značně zvýšil počet ilegálních přechodů hranice. Naši bavorští sousedé si stěžují, že v oblasti, která spadá pod správu hraniční policie Furth i. Wald, dochází k ilegálnímu převážení cizinců, tedy nikoli občanů ČSFR, perfektně organizované skupiny používají otevřené hranice k modernímu pašování lidí.

Z měsíčního hlášení jednotky hraniční policie ve Furth i. Wald vyplývá, že jen za měsíc květen bylo zadrženo 29 cizinců: 5 Pákistánců, 8 Indů, 2 Vietnamci, po jednom Nigerijci a Senegalcem a po šesti Turcích a Rumunech. Podle mezinárodních úmluv byli tyto ilegální narušitelé hranice posláni zpět do ČSFR. Jejich další osud není znám. Příslušníci Bavorské hraniční policie žádají civilní obyvatelstvo o spolupráci při ochraně státní hranice.

phäen, Ohren oder Schwanz des Stieres, hat er Ersatz: Sie könnten aus Kunststoff sein und als Symbol überreicht werden. Vaquero mußte zugeben, daß er seine Idee noch nicht am lebenden Objekt erprobt hat.

Pachatel měl apartmá

[zh]: Jihočeskou veřejnost vzrušila zpráva o loupežném přepadení čerpadiče u benzinové stanice v Českých Budějovicích — Rožnově. V sobotu, krátce po 20. hodině, končil 64letý čerpadič službu, a počítal denní tržbu. Vtom, vešel do kanceláře mladík a požádal, zda si může zatelefonovat. Důvěřivý čerpadič svolil. V té chvíli jej mladík několikrát udeřil do hlavy silným kladivem a způsobil mu těžké zranění. Poté sebral tašku s tržbou a utekl. Náhodou asi po 20 minutách přijela k čerpadiči hlídka VB a našla čerpadiče v mláhách. Pracovníci kriminální služby vedení kpt. JUDr. F. Kobálikem se okamžitě pustili do práce. Vyslechli obyvatele okolních domů, návštěvnicků nejbližších hostinců, vodáky tabořící u Vltavy, řidiče městských autobusů i taxikáře. Jak nás včera informoval zástupce náčelníka pro kriminální službu při OS VB v Českých Budějovicích kpt. J. Vlášek, nabízel při pátrání pomoc i občané, dokonce i jasnovidka z místa vzdáleného asi 70 km od jihočeské metropole. Nakonec příkladný výkon služby osvědčil nadstrážmistr J. Jungwirth, který upozornil kriminalisty, že skupina mladíků popíjí v hostelu Gometen nejdražší alkohol a že jeden z nich si dokonce pronajal v hotelu apartmá. V úterý kolem deváté hodiny dopolední kriminalisté v hotelu pachatele loupežného přepadení čerpadiče zatkl. 23letý M. J. z Jindřichova hradecka, bez pracovního poměru měl u sebe benzinové pumkázky i zakrvácený oděv. Z uloupěných 25 tisíc korun však nezbylo vůbec nic.

sich die Idee eines „unblutigen Stierkampfes“ patentieren. Auf Nacken und Rücken der Stiere werden drei Metallplatten befestigt. Lanze, Banderilla und Degen haben magnetische Spitzen, die an den Metallplatten haften bleiben.

Dem Einwand, ein nicht durch Blutverlust geschwächter Stier sei für den Torero zu gefährlich, hält Vaquero entgegen, man könne den Tieren mit leichten Berührungsmitteln die größte Aggressivität nehmen. Auch für die blutigen Siegestro-

wie vor weit an der Spitze. Es folgen Uganda (12444), Zaire (11732), Brasilien (11080), Frankreich (97118), Malawi (7160) und Italien (6474). In der Bundesrepublik wurden 4922 Erkrankungen registriert, in der DDR 19 — jeweils seit Beginn der Statistik, also inklusive der Toten.

Stierkampf, unblutig

MADRID, 29. Juli (dpa). Im Streit zwischen Anhängern und Gegnern des Stierkampfes will jetzt der in Madrid lebende Felix Lucas-Vaquero vermitteln. Er ließ

Opět „Ružový palouček“

[čtk]: S dějinami české emigrace od 15. století je spjata památné místo u Újezda na Litomyšlsku, u kterém už Pražské noviny v roce 1834 psaly jako o Ružovém paloučku. Místo, na němž se konaly i tajné schůzky českých bratrů v době protireformace, místo, které je symbolem českého exilství pro svobodu víry a přesvědčení, památné místo národních dějin českých upadlo vinnou totalitních režimů téměř v zapomnění. Vrátit pověstmi opfedený „palouček“ do národního povědomí cíle Spolek přátel Ružového paloučku, který téměř po padesáti letech obnovil svou činnost. Každý, kdo se chce účastnit jeho úsilí, může psát na adresu: Ing. Jan Doštal, Morašice 115, PSČ 569 51.

Weltweit 273425 Aids-Fälle

GENÈVE, 3. August (dpa). Die Zahl der an die Weltgesundheitsorganisation (WHO) gemeldeten Aids-Erkrankungen ist Ende Juli auf 273425 gestiegen — seit Zählung der Aids-Statistik. Das bedeutet gegenüber Ende Juni eine Zunahme von über 7000 Fällen.

Einer am Freitag in Genf veröffentlichten WHO-Statistik zufolge rangieren die USA mit gemeldeten 137385 Fällen nach

Vvstyt + rise

(Řtk): Jeden pozitivní případ a sedm prověřovaných podezření — taková je zatím bilance výskytu závažného onemocnění syfilidou v Ústí nad Labem. Zpravodaje ČLK informoval MUDr. Josef Richter, CSc., vedoucí imunologického oddru KŮZ Ústí nad Labem. Lékaři předpokládají, že výskyt řitkice bude patrně mnohem větší, neboť pozitivita se může projevit až za několik měsíců. Proto věnují ohnisku nákazy čímž se ukázala být Pedagogická fakulta v Ústí n. L., nadále intenzivní pozornost V této souvislosti se rozšířila pověst, že omezení sem bylo zaneseno zahraničními lektory angličtiny, což však bylo opakovanými vyšetřeními a epidemiologickými šetřeními zcela vyvráceno.

AKCE MOHAWKO se rozrůstá v celonárodní protest. Již týden je zhruba 200 Indiánů z kmene Mohawků obkličeno silnými jednotkami kanadské policie u městečka Oka západně od Montrealu. Akce začala tím, že Indiáni obsadili sporné území, kde chtějí místní úřady zbudovat golfové hřiště. Nyní se rozrůstá v celonárodní protest za práva původního obyvatelstva. Vzájemná přetřelka mezi Mohawky a policisty si minulý týden vyžádala jednu oběť na straně strážců pořádku. Zástupci Algokinů [jazykově příbuzné indiánské kmeny v Severní Americe] uvedli, že požádali Mezinárodní červený kříž o dopravu dvou nakažených automobilů poztavin svým obkličencům druhům. Nesetkali se s touto žádostí s úspěchem, požádají o zásah OSN a pokusí se zasobovat obkličené mrtvulníku.

ТАКО РАДЫ ЯСНО РАДУ, ТАКУ
ТАКА Я/НАКУНО ПРКА ИЗУТА!

Nová jmenování v ČNR

řet): Předsednictvo ČNR na včerejší schůzi jmenovalo na návrh generálního prokurátora ČSFR T. Böhma novým generálním prokurátorem ČR Ludvíka Brunnera. Dále schválilo zákonná opatření o zřízení úřadu práce v ČR, o zřízení ministerstva strojírenství a elektrotechniky ČR a o vymezení jeho působnosti a o působnosti orgánů ČR při provádění zákona o úpravě některých majetkových vztahů tehelních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého. Dále pověřilo předsednictvo K. Dybu řízením ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj, T. Ježka řízením ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci a M. Grégra řízením ministerstva strojírenství a elektrotechniky. Všichni jmenovaní jsou členy vlády ČR. V závěru jednání byla ustavena stálá komise předsednictva ČNR pro zahraniční styky, stálá komise pro romské otázky a dočasná komise pro likvidaci činnosti a pro majetkoprávní vyrovnání bývalé Národní fronty ČR.

● **Rímské Koloseum** trpí stejnor „nekolmice“ jako šikmá věž v Pise. Jedna z jeho zdí, vysoká 20 metrů, má od kolmice úchylku jednoho metru.

Poslanci s novými platy na dovolenou

Parlament začne znovu jednat v zří

V rozpravě k tomuto bodu hovořila z různých aspektů celá řada poslanců. Do diskuse se zapojili i generální prokurátor ČSFR a předseda Nejvyššího soudu ČSFR, kteří podali výklad z právního hlediska a právních zákonů. Posl. E. Mandl zaměřil svou výslovně na právní stránku věci. Předseda vlády, E. M. Beneš, přerušil rozpravu a přerušil i hlasování. Rozprava byla přerušena a hlasování bylo odloženo na příští zasedání.

Vzájemným přáním příjemných
prázdnin a oddechu se rozloučili po-
slanci FS s Prahou a odešli na dovo-
zenou.

Lázně s příplatkem ↓

[čtk]: Ministerstvo zdravotnictví ČR oznamuje občanům, kteří se léčí a budou v r. 1990 léčeni v lázních v ČSFR, že s účinností od 9. července 1990 byl zaveden příplatek na stravování v rámci ústavní lázeňské péče ve výši 5 Kčs denně. Opalování se ne vztahuje na pacienty přijíždějící do lázeňských léčeben na předvolání nebo na poukazy veřejných vysílatelů s označením skupiny chorob „X“⁴, tedy na tzv. křížkové poukazy.

Američan za Inter?

BRATISLAVA (1) - V přípravě před fotbalovou ligou bude trenér bratislavského Interu Jozef Adamec zkoušet také amerického fotbalistu David Smith z týmu Nike Soccer Clubu už přicestoval na Slovensko z Minneapolisu. Dostane se do sestavy?

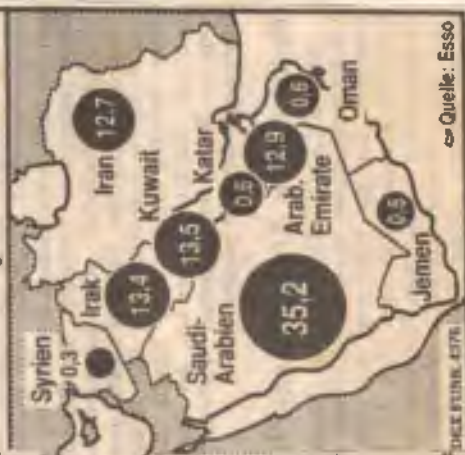
● V New Yorku bylo slavnostně před-
staveno první číslo amerického pod-
nikatelského časopisu Business Week
v ruském jazyce. Je to výsledek spolu-
práce tiskového kongcernu McGraw-Hill
s sovětským vydavatelství kniže.

(1a): Třídenní řečnický maráton zakončil včera poslední zasedání pléna nově zvoleného Federálního shromáždění v Praze a poslanci se poté odebrali na dovolenou. Společně schválili Sněmovny lidu a Sněmovny národů zakončila svou práci jedním z novelizací trestního řádu, o nových platech a odměnách poslanců FS se rozprávalo k interpelacím, jímž dominovala otázka odhacení a selnutí pamětní desky býv. prezidenta tzv. Slovenského štátu dr. J. Tisovi.

Po rozpravě v plénu schválilo Federální shromáždění rozšíření trestního řádu, který umožňuje prodloužení vazby v řízení před soudem na dva roky, a to pouze tehdy, pokud je obviněný stíhán pro zvlášť závažný čin, jako je např. teror, nedovolená výroba a užívání omamných látek a jedů pod.

Dalším závažným návrhem zákona byla predloha o poslaneckých plateních a náležitostech poslanců FS. Zpravodajskou zprávu o tomto návrhu predložil posl. M. Syčbra. Upozornil na to, že do dnes platný stav v odmeňovaní poslanců vychází z veľmi odlišných podmínek. Byl stanoven jako ušý vý- nos dosahovaný u zamestnávateľa. Nyní vychází z princípu jednotného odmeňovania a jednotného zdanenia a re- ducovania výdavkov. Vedľa platu sú navrhované mesačné. Vedľa platu sú navrhované mesačné finančné príplatky predných funkcionárov FS, ktoré zahŕňajú časť na primerenú reprezentáciu a príjmy z zahraničím. Adekvátna náhrada výloh spojených s funkciou poslancu bola stanovená na 2000 Kčs mesačne jedná sa o podstatu o stravné, odlučné a použitia osobných automobilu. S výkonom poslaneckého mandátu je spojené odborné posudzovanie zákonov, expertízy a služ-

Öl im Nahen Osten

Na konto SPS vesniček věnoval přezident ČSFR V. Havel svůj honorář z přednášky v rámci Československé televize ve výši 39 600 Kčs.

Polen weist Wahl-Forderung der Vertriebenen strikt zurück

WARSAU, 26. Juli (AFP). Die polnische Regierung hat am Donnerstag jeden Gedanken an eine Beteiligung der in Polen lebenden deutschen Minderheit an gesamtdeutschen Wahlen strikt zurückgewiesen. Die polnische Regierungssprecherin Małgorzata Niezabitowska sagte in Warschau, die Forderung des Bundes der Vertriebenen (BdV) sei „unrealistisch“ und „gegen das Gesetz“.

Vertreter des BdV hatten gefordert, daß die deutschstämmigen Polen an der gesamtdeutschen Wahl teilnehmen dürfen. Solche Gedanken kämen aus einer

„anderen Zeit“ und schadeten den deutsch-polnischen Beziehungen, sagte Frau Niezabitowska. Dadurch werde es um so schwieriger, die Probleme der deutschen Minderheit in Polen zu lösen.

TO JE VÍK NEZ DRŽOST!

Vierter Atomwaffentest der USA

MERCURY, 26. Juli (AP). Die USA haben am Mittwoch ihren vierten unterirdischen Atomwaffentest in diesem Jahr unternommen. Wie das US-Energieministerium mitteilte, lag die Sprengkraft des auf dem Versuchsgelände in Nevada gezündeten Sprengsatzes bei 20 Kilotonnen.

Sedm mrtvých v autě

(čtk): Škoda 1000 MB, v níž se přepravovali čtyři mladí muži a čtyři ženy, v sobotu v pět hodin ráno z neznámých příčin opusila na Rokycanské tř. v Plzni vozovku, vjela na dělicí pás a tam narazila do betonového sloupu. Při střetu se vozidlo rozdvělilo na dvě části a natíse zahynulo šest mladých lidí. Další zemřel při převozu do nemocnice a poslední z havarovaného vozidla ještě o svůj život bojuje na nemocničním lůžku. Příčina této tragické dopravní nehody není dosud známa, na jejím vyšetřování se intenzivně pracuje.

Poslanci KDH protestují

Svoboda tisku, která nastala v naší zemi, umožňuje sedmé velmocí po desetiletích opět volně dýchat. Může objektivně informovat, ale i přehánět, působit na city, jednostranně upozorňovat na rozličné otázky bez povinnosti uvádět je komplexně v souvislostech. Naproti těmto právům jistě ohraničení zde jsou. Je to mimo určitého právního rámce i komplex morálních či etických norem, které by měl i žurnalista dodržovat.

Dne 20. července přineslo Svobodné slovo článek, který označuje velkou osobnost slovenského národa Andreje Hlinku za vraha. V této souvislosti vzpomíná a vlastně i obviňuje i celou řadu slovenských organizací, mimo jiné i Křesťansko demokratické hnutí, Maticu slovenskú a Slovenskú národnú stranu. Tento článek se však dotýká nejen těchto jmenovaných hnutí, stran či organizací. Tento článek měl na city všech Slováků.

Andrej Hlinka byl osobností, který už dávno před rokem 1918 neohrožoval, a za velkých osobních obětí bojoval za práva národa slovenského, stál při zrodu našeho společného státu s českým národem a svým hlasem

NEJEN ROZUM ZUŠTÁVÁ STÁT!

NEKONEČNÉ FRONTY před moskevskými trafikami, z nichž zmizely nejen všechny cigarety, ale i machorka, svědčí o tom, že sovětský tabákový průmysl se ocitl v „předkrizovém stavu“. Situace je pro kuřáky opravdu neutešitelná. Ze čtyřladvacíků zdvořil na tabákové výrobky v Rusku federací jich je v provozu jen šest, ale i z nich jsou zaměstnanci hromadně propouštěni. Příčinou je jednak to, že se omezuje pěstování tabáku, protože je nevhodné, a za druhé chybí papír, který je nepostradatelnou součástí cigarety. Dosavadní zařazení tabákových továren došlo užlo a nově je možné získat na Západě jen za devizu, které nejsou. Kuřákům tedy nezbývá, než si buď od veksláků sehnat dolary, nebo přestat kouřit.

Český premiér do USA

(čtk): Předseda vlády České republiky P. Pithart odcestoval včera do Spojených států amerických, kde navštíví naše kraje, krajské organizace a společnosti. Při svých setkáních s kraje hodlá mj. vysvětlit současnou situaci v Československu, poděkovat jim za to, že uchovávají český jazyk i naši kulturu i za to, že jsou nám mnozí z nich ochotni podle svých možností pomoci. Předseda české vlády chce navštívit i Sacramento, hlavní město státu Kalifornie, které projevilo zájem o navázání vztahů s Českou republikou.

Pěstění koně dobře běhají, ale špatně táhnou.

Svémi chybami se učíme, cizími rosteme.

Lidé mívají častěji něco na srdci než v hlavě.

Citlivější přístup k našim dějinám

Prohlášení vlády ČSFR k případu Tisovy desky

8. července letošního roku byla na budově bývalého učitelského ústavu v Bánovcích nad Bebravou odhalena pamětní deska Jozefu Tisovi. Její text je zcela nepochybně oslavou osoby tohoto politika. Na tento fakt a jeho souvislosti upozornil v interpeleci poslanec Federálního shromáždění pan Michal Prokop. Vláda ČSFR na svém zasedání 19. 7. 1990 přijala toto stanovisko:

Zůstává rozum stát...

(čtk): Přípravně shromáždění na založení Slovenského národnodemokratického hnutí (SNDH) s v souhlasu konalo v Bratislavě s iniciativou štírovo společnosti a Nezavislé strany Slováků. Založení hnutí je motivováno nespokojeností jeho iniciátorů s postupem existujících stran a hnutí při prosazování slovenských požadavků po volbách. Za svůj cíl SNDH přihlíželo „zobezpečení duchovního a morálního blahu Slováků“ a v první řadě „dosazení vlády Slovenské republiky jako samostatného subjektu na scéně mezinárodní politiky“. Shromáždění přijalo prohlášení k současně situaci, v němž mimo řešení otázek postavení Slováků a národnostních menšin žádá i odstranění pamětních desek, pomníků a názvů, odlišících se k osobě bývalého prezidenta ČSR F. Beneše až do obnovení jeho podílu na zločinech a genocidě vůči německému obyvatelstvu v posledních letech, na asimilační politice vůči Slovákům, jeho úlohy při rozhraní proti ČSR a kolaborace s komunisty.

HLINKOVA TERORISTICKÁ GARDA (HG) VZNIKLA BEZ ÚR. DOVOLENÍ UŽ V ČERVNU 1938. HLINKA BYL VŮDČÍ PŘEDSTAVITEL SL. AUTONOMIZMU, ANTI-SEMITIZMU A POSLEZ KLEROFANIZMU. A TISO PATAČIL K TOMU!

JUDr. Ing. IVAN ŠIMKO
za Klub poslanců KDH ve FS

K protestu se připojil i Klub poslanců Křesťansko demokratické unie.

BYLA TO LHOSTEJNOST
staré vlasti. Budeme vás pokládat za součást našeho těla. Děkujeme vám, že jste po celá léta udržovali tradice, že jste mimo jiné český premiér. Hovořili jsme i k americkým Sokolům: „Česká tradice síly ducha a těla je krásná a připadá nám téměř jako záruk“ Vyzvedl dále roli sokolského hnutí v revoluci u nás a připomněl nadávajícího Sokola a prezidentem V. Havlem v lánech.

DETROIT: Předseda vlády České republiky P. Pithart přiletěl v sobotu do Detroitu, kde se v podvečer setkal na předemší vyanděte s našimi kraje, kteří ho pozvali na svůj 13. československý americký festival. Akci pořádá detroitský Sokol a Československá americká národní rada. Andrej, na jejíž pozvání je předseda vlády s doprovodem ve Spojených státech. Věder českých a slovenských tanců, hudby a kuchyně zahájili slavnosti. Hlavními hosty státní a Československa. Pak vystoupil s projevem premiér České republiky. P. Pithart mimo jiné řekl, že žádný evropský národ se tak lhostejně nechoval ke svým krajanům, jako český. Dodal, že vlast-

středně osvětlující historie nemůže opomínat tato fakta, která jsou zcela v rozporu s tradicemi našich národů. Jejich kulturní a lidskou demokracii a humanismus.

Vláda ČSFR se při této příležitosti obrací na všechny občany, politická hnutí a strany. Vstupujeme do mimořádné citlivého období našich dějin, kdy svoboda a bláhosť nás i našich potomků závisí na úspěšnosti provedení velmi složitých hospodářských a sociálních manévru. Vyzýváme proto každého, kdo myslí své slova o oddanosti této zemi upřímně, aby zodpovědně zvažoval každý svůj čin. Podnětování politických, národnostních a sociálních vášní může ještě více zkomplikovat řešení neobyčejně závažných společenských problémů.

Omístění pamětní desky glorifikuje činnost člověka, kterého vítězná mocnost druh světové války zařadila na listinu válečných zločinců a který byl souzen objektivním soudem, nemá v Evropě obdoby. Tento čin poškozil dobré jméno naší země v zahraničí a stál se skvrnou na našem úsilí o vytvoření demokratické společnosti a právního státu.

Dr. Jozef Tiso nese přímou odpovědnost za utrpení a smrt desetitisíců li-

zmiňovaných 26 Kčs a výše. Malý zájem je mj. přičítán i tomu, že uváděna příhlásek do aukce byla pouze dva, což by vyhlášení této nové služby. Dávka vyšší je očekávána na příští aukci za 14 dní.

banky. Tato banka soustředila poplatky po devizových prostředcích (zatím pouze po markách) od 153 občanů, kteří byli ochotni zaplatit za jednu marku od 16 do 35 Kčs. Celkově chtějí koupit této západní měny za 276 000 korun. Dosažený kurs rozhodl o tom, že bude prodáno celkem 7000 marek, a to těm, kteří byli ochotni zaplatit

Na aukci marka za 26 Kčs

(čtk): Kurs západoněmecké marky dosažený na střední devizové aukci čínil 26 Kčs. Je to zajímavá informace nejen pro čs. podniky, které své přebytky devizové prostředky nabízejí, ale i pro kupující čs. občany, kteří se poprvé této devizové aukce zúčastnili prostřednictvím Komerčního

di. Politický režim, jehož byl reprezentantem, se stal v našich dějinách zcela výjimečným hlasatelem národnostní a rasové nesnášenlivosti. Osobní vina Jozefa Tisa za zločiny proti slovenskému lidu a lidu řady dalších národností je nepochybná. Oslava tohoto politika je přihlížením se k lidské politice diskriminace, pronásledování, věznění, vražd a genocidy

Vordergründig war alles wie gehabt in der Stadt an der Salzach. Bevor sich die Schickleria dieser Welt in Scharen zur Eröffnung der Salzburger Festspiele im Jahre 1 nach Herbert von Karajan einfand, wurde auf dem „Alten Markt“ für die kleinen Leut' gratis im traditionellen „Fest zur Festeröffnung“ Clowntheater gespielt. Irgendwelche aktuellen Bezüge sollte dies aber ebensowenig haben wie die Premierenaufführung des Grillparzerdramas „Die Jüdin von Toledo“, das im 70. Festspieljahr neben weiteren 142 Musik- und Theaterstücken auf dem Programm steht.

Daß darin auch der „Jedermann“ nicht fehlen durfte, der vor der barocken Domkulisse in seiner sechzigsten Version zelebriert wird, versteht sich für jeden Mann und jede Frau als Selbstverständlichkeit, was aber eine namhafte konservative Wiener Zeitung zu der leicht boshaften Bemerkung animierte, die Salzburger Festspiele würden „für viele Beobachter der Inbegriff verstaubter Wieder-
aufbereitung ewig gleicher Inhalte“.

Daß die Salzburger Festspiele Anno Domini 1990 trotz traditioneller Formen und Inhalte zu einem aus dem Rahmen fallenden Ereignis wurden, hatte weniger mit künstlerischem als politischem Ambiente zu tun. Es war die Begegnung dreier Staatspräsidenten — des Österreichers Kurt Waldheim, des Pragers Vaclav Havel und des bundesdeutschen Richard von Weizsäcker —, die bereits im Vorfeld für internationale Schlagzeilen sorgte. Ein normalerweise kaum beachtetes protokollarisches Zusammentreffen, ein Händedruck und ein gemeinsames Mittagessen wurden in Anbetracht des wegen seiner vergessenen Kriegsvergangenheit international umstrittenen Wiener

KAJZR FRANZ, KAJZR RIC

POTÉ, CO MARTINA NA
VA neprodloužila smlouvu
Puma na tenisové oblečení
se ve Wimbledonu v Jlné
navrhla její přítelkyně Ju
sonová, Martina se rozhod
kat v této branži a její il
vyrabět tenisové oblečení
kou MN — Navrátillová Lin
tinou se už smluvně dohod
ky Zina Garrisonová a An
mesariová, které chtějí hi
verh se značkou MN.

Staatsoberhauptes zu einem Politikum, sorgten für Er- und Aufregung.

Dabei hätte alles recht harmlos begonnen. Als der Salzburger Landeshauptmann (Ministerpräsident), Hans Katschthaler, im Herbst vergangenen Jahres als Festredner in die Festspielstadt einlud, glaubte der gerade aus der Haft entlassene Bürgerrechtler und Dissident bestenfalls, er würde ein Essay zum Thema „Angst und Gefühl der Bedrohung in der europäischen Literatur“ schreiben, das in Salzburg verlesen würde. Doch nur wenige Monate später saß der von der „sanften Revolution“ emporgetragene Schriftsteller als Präsident auf der Prager Burg. Havel war weit über die Grenzen seiner Heimat zu einem geachteten Symbol für Moral und Aufrichtigkeit in der Politik geworden.

Da überraschte es wohl kaum, daß Havel trotz sehr intensiver Auslandsreisen das Nachbarland Österreich demonstrativ übergang. Zwar hatte er eine offizielle Einladung angenommen, ließ aber bisher offen, ob er einen Staatsbesuch in Wien noch vor 1992 werde absolvieren können, just jenem Jahr also, in dem ein neuer österreichischer Präsident gewählt wird. Die Gründe für eine solche, fast schon provokante Zurückhaltung schienen auf der Hand zu liegen.

Der 1986 zum österreichischen Bundespräsidenten gewählte einstige Oberleutnant der deutschen Wehrmacht Kurt Waldheim war infolge seines partiellen Gedächtnisverlustes, mit dessen Hilfe er alle unangenehmen Stellen seiner Kriegsvergangenheit auf dem Balkan zu verdrängen suchte, zu einer Art Gegenpol für all das geworden, was Havel repräsentierte. Nachdem Waldheim von den USA mit einem Einreiseverbot belegt

Vaclav Havel und Kurt Waldheim, die Unperson aus der Wiener Burg

worden war, führte er ein politisches Eremitenleben in der Wiener Hofburg. Westliche Politiker machten einen großen Bogen um Wien, nur um Waldheim nicht begegnen zu müssen.

Kein Wunder, daß der erwartete Auftritt Vaclav Havels von Freunden Waldheims als „Aufhebung der Isolation“ gefeiert wurde. Außenminister Alois Mock, der seinerzeit als Chef der konservativen Österreichischen Volkspartei die Kandidatur Waldheims maßgeblich betrieben hatte, jubilierte sofort, „gewisse Fanatiker in der Verleumdungskampagne gegen den österreichischen Präsidenten“ würden sich fortan „schwertun“. Die freudige Erregung stieg noch zusätzlich, als bekannt wurde, daß Vaclav Havel gemeinsam mit dem angesehenen bundesdeutschen Präsidenten Richard von Weizsäcker von Bayreuth nach Salzburg einfliegen würde.

Ganz so problemlos ging das Treffen der Staatsoberhäupter aber doch nicht über die Bühne. Als alte Mitstreiter in der Prager Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“, aber auch österreichische Dichter und Intellektuelle das Havel-Unternehmen öffentlich kritisierten, dürften Havel nicht geringe politische Zweifel ob der Sinnhaftigkeit seines Tuns gekommen sein. Er gehe nach Salzburg als „Dichter und Privatperson“, beeilte er sich zu erklären, „aus Achtung vor dem Salzburger Festival und österreichischem Volk“. Und zudem glaube er nicht, dadurch „seine Pflichten und Ideale zu verraten“.

In einem am Vorabend seines Auftritts in den „Salzburger Nachrichten“ veröffentlichten Interview ging der Prager Dichter-Präsident dann einen Schritt weiter. „Das ganze Boykott-Spiel der Staatsmänner ist zu einem bestimmten Stereotyp, einem Spiel, geworden“, philosophier-

te er. „Ja, es ist von beiden Seiten her ein Spiel, von einer Seite den Boykott zu durchbrechen und von der anderen ihn aufrechtzuerhalten. Und plötzlich hört es auf, einen Sinn zu haben ...“ Havel unterstrich zwar, daß diese Haltung ursprünglich durchaus „ethischen Grund und ethische Intensität“ gehabt, dann aber ihren „moralischen Gehalt“ verloren habe.

In seiner Festansprache wurde Havel zwar noch philosophischer, verschonte aber den Schirmherrn der Festspiele, Bundespräsident Kurt Waldheim, ohne ihn allerdings bei Namen zu nennen, keineswegs. In seiner Rede beschäftigte er sich mit den vielen Formen der Angst: vor sich selbst, vor der Vergangenheit und Zukunft. Der Adressat in der ersten Reihe verzog keine Miene bei Havels Ausführungen über die Furcht, der eigenen Vergangenheit ins Gesicht zu sehen, und der Warnung, daß jeder Versuch, die eigene Biographie umschreiben zu wollen — was eine allgemeine „mitteleuropäische Wahnidee“ sei —, nur dem Betroffenen selbst und seinen Mitbürgern schaden müsse. Wahrheit und Schuldeingeständnis befreien die Seelen von der Angst vor sich selbst.

Das Wiener Nachrichtenmagazin „Profil“ zitierte einen hochrangigen Beamten des österreichischen Außenministeriums mit dem Satz: „Der König von Böhmen sucht den Schutz des deutschen Kaisers.“ Nun, der solcherart als „Kaiser“ apostrophierte Bundespräsident Richard von Weizsäcker „thronte“ bei dem denkwürdigen Schauspiel zwischen Waldheim und Havel, ohne öffentlich das Wort zu ergreifen. Immerhin können sich beide darauf berufen, er, von Weizsäcker, sei dabeigewesen und habe das denkwürdige Ereignis mit seiner Autorität „abgesegnet“.

(čtk): Prezident ČSFR V. Havel odvolal z funkcie generálneho prokurátora ČSFR T. Böhma. Vyhovel tým jeho vlastní žiadosti a práni vrátiť sa zpět do advokacie. Prezident dr. Böhmovi poděkoval za obětavost, s níž nastoupil do funkce ve složitém předvolebním období a předal mu i děkovný dopis v tomto smyslu. Do uvolněné funkce generálního prokurátora ČSFR jmenoval prezident I. Gasparoviče.

Castro kurz klingen

Polen schneibt KGB raus

Warthau – Polens Regierung will alle Berater und Verbindungsleute des sowjetischen Geheimdienstes KGB aus dem Innenministerium entfernen. Dies ist ein für allemal zum "Ende", sagte Innenminister Kozłowski.

Na přechodech žijí

Zdravím vizuové poznámosti od 1. 7. při vstupu do SRN přivítali na benedikci přeběhčím kolmava v pr-
vém běhovačevém ýdhu na vst-
pu 31 195 osob. které vstoupili
přijeli v 21 457 osobních auto-
mobilech. Na vstupu evidenci cel-
níci během tohoto ýdhu 75 347
osobních s 21 830 osobními au-
ty. Rekord v pobhu osob na
tohoto benedikčním přeběhu za-
znamovali 5. července, kdy tu
odcházeli celkem 34 199 cestní-
ků.

Během týdenního provozu pro-
níceného přeběhu vstupu proho-
títo místem 49 278 turistů.

Zdravím přepřavila od 1. do
3. července 761 pasážerů.

**POTÉ, CO MARTINA NAVRÁTILO-
VA** neprodloužila smlouvu s firmou Puma na tenisové oblečení, objevila se ve Wimbledonu v jiném, které navrhla její přítelkyně Judith Nelsonová. Martina se rozhodla podnikat v této branži a její firma bude vyrábět tenisové oblečení se značkou MN – Navrátillová Line. S Martinou se už smluvně dohodly tenistky Zina Garrisonová a Andrea Temesvářová, které chtějí hrát v oděvech se značkou MN.

Rede in Salzburg: Ohne volle Wahrheit keine volle Freiheit

Bei seiner Kandidatur für das Amt des UN-Generalsekretärs hatte Waldheim seinerzeit jegliche Informationen über jene Zeit unterlassen, die er während des Zweiten Weltkriegs in Jugoslawien und Griechenland als Verbindungsoffizier einer Wehrmachteinheit verbrachte, die in Greuelataten gegen Juden und Partisanen verwickelt war. Waldheim, der auf internationaler Ebene isoliert ist, hat stets Verwicklungen in die Deportation von Juden und in Greuelataten abgestritten.

Polizisten nahmen den US-amerikanischen Rabbiner Avi Weiss und einen Begleiter vorübergehend fest, die im Foyer des Festspielhauses demonstriert hatten.

Návště se domnívám, že pan prezident
už určil, co bude v nejbližší době
udělán. Já bych byl rád, aby se
přesvědčil, že tato cesta není
jednoduchá, ale že je možná.
Myslím, že bychom měli
přijmout nějaké rozhodnutí
vzhledem k tomu, že
přesvědčení, že tato cesta
je možná, je velmi důležité.
Myslím, že bychom měli
přijmout nějaké rozhodnutí
vzhledem k tomu, že
přesvědčení, že tato cesta
je možná, je velmi důležité.

udlosti. Zdrazil se nám benzín, po-
no trnem a oku větnosti a pan pře-
zvu charakteristicky kajíci se plávaně
ho eventálního seikani s rakouským
o demokracický svit od roku 1966
im během II. světové války.

23.7.90
president?
va Havia do Salcburku

newam plat poslanec.
I. Suchý, herec, dramatik, spisova-
tel: jestliže nekomu větim, je to
pravě prezident. Je dospělý a moud-

tem jiné země:
J. Mavet, důchodce: Pakliže jede
na Rakouska jako soukromá osoba,
nemá povinnost platit profil, jde o to, aby tam
nepřipadl, že bych byl přivázaný.
Hlava sítu a sedlá se s panem
Waltheimem, postelá bych mu na pro-
test svoji lizdenku do Vídne, achkolit

la diva?í nash obane? Z. Pořival, režisér: Je to do značné míry soukromá záležitost dramatika V. Havia. Na druhou stranu, mělo by být dramatik se na podobné návštěvy nechává doprovázet prezidentem.

Uplynulý týden nebyl chudý na
slanci si odhlavovali plati, které
cesty do rakouského Salcburku a
prezidentem K. Waldheimem, které
přehlíží v souvislosti s jeho působením

Dramatik

habe 150 Dokumente in der Bundesrepublik, den USA und Jugoslawien gefunden, die zeigten, daß Waldheim von 1942 bis 1945 bei der Südost-Europa-Kommandantur gewesen sei.

War Waldheim bei Nazi-Abwehr?

zweie penita
kei (KPC), Alois Indra, ist im Alter von 69
Jahren in Prag gestorben. Im Jahre 1988
war Indra von Parteichef Alexander Dub-
cek in das neue Parteisekretariat geholt
worden, wo er bei der Niederschlagung
des „Prager Frühlings“ eine Schlüsselrolle

Odpověď V. Havla na výzvu přátel z Charty 77

V tatranském hotelu v recep-
ci. — „Říkáte tři stovky za lůž-
ko? A to si ho mohu pak od-
pést?“

Srdečně Váš VÁCLAV HAVEL

Často nejednáme, jak bychom chtěli, ale jak se očekává, že budeme jednat.

realizace tohoto kroku přinese užití. Je to další krok v rámci vzájemných vztahů a zapřít dalšímu šíření protičeskosloven-
kých nálad v Rakousku.

Radši odborníky

(titk.) Československá strana se nepokojím, slyše postřehy novou protičeskoslovenské kampaně v Rakousku, vyvolanou v souvislosti s plánem vstěhování v Novém sístově k provozu jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích. Proto bylo večera předáno velvyslanci Rakouské republiky v Praze K. Peterlikovi memorandum, ve kterém se m. uvádí: Poplašná zpráva, kterou provoz jaderné elektrárny [aslovske Bohunice] jsou zcela neopodstatněná. Aby bylo možno zabránit dalšímu šíření kampaně, která nemá žádný platný rozhodnutí, Federace ČSR M. Galta pozval spol. Vranitzkého k prohibice jaderné elektrárny [aslovske Bohunice, aby se provoz této jaderné elektrárny, ozařování me okamžitou platostí. Československá strana pevně věří, zdů-

pozvánka rakou

zpravám vědců, z nichž je pěk třeba
vycházet, aby se vyváželo
vycházelo z politiké závěry. S premiérem
Čalou se prý seje 1. srpna v Benát-
kách v rámci setkání takzvané penta-
gony.

1
1
3
6
9

Americká zpěvačka Italského původu s uměleckým jménem Madonna společně plní i obrovská hlediště nejen v USA, ale i během jejího nynějšího evropského turné. Při jednom z vystoupení ho-

Jahren in P
war Indra ve
cek in das
worden, wo
des „Prager

Alois Indra in Prag gestorben
PRAG, 5. August (AP). Das ehemalige Mitglied des Parteipräsidiums der Kommunistischen Partei der Tschechoslowakei

ka, které se o ně popralo. Britský list Daily Mail soudí, že „neuvěřitelnou zahanou je, jak může být předmětem sexuálního zločinu, když je přitazlivá asi tak jako sekačka na trávu“.

Da bleibt glatt die Spucke weg

PEKING, 6. August (AFP). Das Spucken in der Öffentlichkeit kann die Einwohner von Peking vom 20. August an teuer zu stehen kommen. Wer beim Spucken erwischt wird, muß die durch ihn verursachte Verschmutzung nicht nur aufwischen, sondern auch eine Strafe von etwa 1,67 Mark bezahlen. Das entspricht ungefähr einem durchschnittlichen Tageslohn, berichtete die Pekinger Abendzeitung am Montag.

Die neue Strafe liegt etwa zehnmal höher als die alte. Bei einer Zahlungsverweigerung werde die Geldstrafe verdoppelt oder sogar verdreifacht, schrieb die Zeitung. Das hänge ganz von der Einstellung des Delinquenten ab. Die Maßnahme gehört zu einer Reihe von Aktionen zur „Säuberung“ der chinesischen Hauptstadt für die am 22. September beginnenden Asienspiele.

Ministerium verbot schnelles Biertrinken

ZWEIBRÜCKEN, 31. Juli (dpa). Der Weltrekord im schnellen Biertrinken steht weiterhin bei 2,7 Sekunden für den Liter Gerstensaft. Rekordhalter Alwin Zwingmann — ein Bayer — wollte seine Leistung am Wochenende auf dem Stadtfest im pfälzischen Zweibrücken im Wettbewerb gegen zehn andere Besucher verbessern. Doch auf Einspruch des rheinland-pfälzischen Gesundheitsministeriums mußte der Wettbewerb kurzfristig abgesagt werden.

„Es gab Bedenken, daß die Leute auf diese Weise zum übermäßigen Biergenuß animiert würden“, meinte ein Sprecher der Stadt. Zwingmann durfte dennoch seine vereinbarte Gage von 1500 Mark einstreichen — und die rund 100 000 Besucher des Stadtfestes leerten auch ohne den Weltrekordier in drei Tagen rund 65 000 Liter Bier. „Nur etwas langsamer“, wie es hieß, „angesichts der Hitze.“

Československo v USA

(kčr): Zvláštní příloha vlivného listu The Wall Street Journal bude 27. října 1990 věnována československé tematice. Čtenářům, mezi něž patří zvláště významní finančníci a politici, se mohou představit i naše podniky, které mají zájem o spolupráci s americkými partnery. Kontakt nebo inzerci zařídí agentura Rapid Praha.

Železná Ruda není rozděleným městem

Bude se podobat své sestře? * Velký zájem bavorských sousedů

„Dnes představuje Železná Ruda, nejvýznamnější rekreační centrum západní části Šumavy. Občané zde svépomocí vybudovali rozsáhlý areál zimních sportů, stravovací a hygienické zařízení, dvě desítky lyžařských vleků a jiná sportoviště. Vzorá pohraniční obec byla již několikrát oceněna jako vítěz v socialistické soutěži lázeňských a rekreačních míst ČSR...“

Ten, kdo Železnou Rudu někdy v posledních letech navštívil, pozná, že úvodní řádky jsou vykonstruovaným textem minulého režimu. Opsala jsem je z publikace, kterou vydala krajská komise cestovního ruchu v roce 1982. Skutečnost je samozřejmě odlišná. Rozsáhlý areál zimních sportů představuje pouze několik sjezdovek a k nim příslušné vleky. O zimních víkendech nic divného, když lyžaři čekají čtyřicet minut ve frontě na vlek. Přesto sem za rekreaci přijíždí zhruba deset až pětadvacet tisíc lidí na sobotu a neděli. Jen pro srovnání — počet trvale zde žijících obyvatel je 1650, včetně občanů Špičáku a Hojsovy Stráže. Přímou v Železně Rudě jsou rekreačním k dispozici pouze čtyři restaurace, v době oběda beznadějně přeplněné. Přímou ve městě i v jeho okolí jsou však desítky podnikových rekreačních středisek, do nichž ovšem zatím neměl přístup nikdo jiný než ubytovaní rekreační. Pokud se objeví nenadálý návštěvník tohoto nejvýznamnějšího turistického centra západní Šumavy, Železná Ruda mu kromě přírodních krás téměř nemá co nabídnout — možná rychlé občerstvení

ni v bistro a nějaký ten suvenýr. Oběd jen při velké trpělivosti a štěstí, nocleh v zimě vůbec, v létě jen těžko. Chybějí základní služby, škola je v dezolátním stavu, v provozu je jediná samoobsluha s věčnými frontami. Pro letní turisty neexistuje koupání a není ani jiná možnost sportovního využití...

Od 1. července byla zrušena vízová povinnost se SRN a proudy turistů oběma směry houstnou. V Železně Rudě je totiž hraniční přechod. O tři kilometry dál na bavorské straně leží Bayerisch Eisenstein, město, které kdysi bylo s naší Železnou Rudou velmi úzce spjaté, byla to jakási siamská dvojčata. Z jednoho města do druhého se chodilo nakoupit, na pivo či na návštěvu. Až do letoška však bylo pro násine za železnou oponou. Nyní je možnost navštívit města obě srovnat — s jakým výsledkem, je snad jasné.

Bavorská Železná Ruda je skutečným horským letoviskem. Co uděláte proto, aby se jí stala i česká Železná Ruda? Zeptala jsem se předsedy MěNV Aloise Jandury, který je v této funkci od poloviny letošního února.

„Problémů je moc. Vyhlásili jsme stavební uzávěru, takže se nesmějí stavět další rekreační objekty, pouze rodinné domky a rodinné domky se službami pro město (např. cukrárna, autodílny apod.). Se Stavoprojektem pracujeme na změně směrného územního plánu s tím, že na prvním místě bude občanská vybavenost. Zahájíme co nejdříve výstavbu nákupního střediska, před dokončením je Dům služeb. V Alžbětině a na Špičáku budou nové prodejny potravin. Usilujeme o postavení nové školy, měla by stát asi 80 milionů, které ovšem nemáme. Doufáme, že určitě pomoc nám bude poskytnuta správou pro rozvoj pohraniční oblasti, která byla ustavena při české vládě... Počítáme s tím, že rada podnikových rekreačních středisek dá k dispozici více prostoru i stravovací kapacit veřejnosti. Při národním výboru hodláme zřídit cestovní informační kancelář, chceme zavést průvodcovskou službu.“

Hlásí se nám spousta podnikatelů našich i zahraničních, jenže zatím podle platných tarifů není možno přidělit pozemky na soukromé podnikání... Naši bavorští sousedé mají rovněž zájem o opětové propojení i obou měst. My samozřejmě nejsme proti, ale spočítejte si, jak to bude výhodné pro nás a jak pro ně. Vezmeme pro srovnání třeba cenu permanentní

jízdenky na lyžařský vlek. U nás na Špičák stojí 50 Kčs na den, v Německu na Javor 28 marek. Takže my si k nim pojedeme zalyžovat za 500 Kčs, oni k nám za pouhé tři marky...

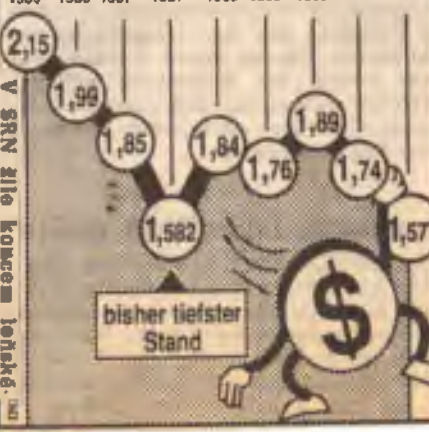
Problémů je tolik, že tento článek nemůže všechny obsáhnout. Velký otázník je stále nad oblastí a provozem budoucího mezinárodního parku Šumava — Bayerischen Wald. Proběhlo už jednání u kulatého stolu, organizoval ho Čs. rozhlas, ale nepřineslo žádný výsledek. Naše strana totiž nebyla dostatečně připravena — přijeli sice panové z ministerstva, ale nikdo nenapadlo pozvat také místní, kterých se to bezprostředně týká. Nebyl přizván například ředitel železnobrodského závodu Západočeských státních lešů, horská služba. Byli tu ovšem ochránči, podle jejich požadavků a koncepce šumavského národního parku by bylo nejlépe, kdyby se celá Šumava uzavřela...

Vše, co jsme v těchto řádcích nakousli, se ovšem týká budoucnosti a někdy dost vzdálené. Prozatím tedy Železná Ruda zůstává stále tou chudou Popelkou, kerou z ní udělal komunistický režim. Jeho představiteli byli mimo jiné také František Pitra, bývalý předseda české vlády a Miroslav Toman, někdejší ministr zemědělství, později místopředseda federální vlády. Tito dva muži nyní stojí v čele Správy pro rozvoj pohraničních oblastí při Úřadu vlády České republiky. Lidé, žijící v pohraničí i turisté se tedy právem ptají: máme opravdu naději, že se tu něco změní k lepšímu?

Talfahrt des Dollars

Kurs des US-Dollars in DM

Juli 1986	Dez. 1986	Juli 1987	31. Dez. 1987	Juli 1988	Dez. 1988	Juli 1989	Dez. 1989	6. Aug. 1990
2,15	1,99	1,85	1,84	1,76	1,74	1,582	1,577	

Izvestija o srpnu 1968

MOSKVA: „V srpnu 1968 mráz z Kremlu spálil výhonky pražského jara, umrtvil Československo, zničil naději a zrodil zoufalství. My jsme však mlčeli, a pokud jsme protestovali, pak jediné v kuchyni.“ napsal včera v listu Izvestija zpravodaj TASS V. Jaroševskij, který se setkal v Praze s bývalým disidentem a nyní prosperujícím americkým podnikatelem V. Dremiljugou.

Dremiljuga byl jedním ze sedmi sovětských občanů, kteří 25. srpna 1968 vyšli na Rudé náměstí v Moskvě demonstrovat proti invazi vojsk do Československa.

„Vojenské boty tehdy nezraňovaly jen česká a slovenská srdce, ale i ruská,“ napsal dále autor článku. „Všich

ní, kdo chtěli o Československu vědět, o něm věděli. Hodně lidí v té době nepodlehlo zachvatu proletářského internacionalismu, udrželo si čisté svědomí a čest. To je i dnes naší náležitostí.“ Políhejeme čistou pravdu, byl byla trpká. Nepřiblížíme se k ní však ani o krok, jestliže tajemníci ÚV KSSS budou ve slínu tanků na podstavcích vyjadřovat obavy z vývoje ve východní Evropě.

Češi a Slováci jsou takovými názory znepokojeni a není těžké to pochopit. Vždyť polovina armády odešla, ale ta druhá ještě zůstává. A co když tahle armáda začne znovu demonstrovat sílu, třeba v Olomouci? Hrozná pomyslená. Neměli bychom opět vyjít na náměstí? konstatoval V. Jaroševskij.

Co bude se zámek ?

O dějinách i perspektivách informuje Marie Špačková

Poběžovice se připomínají jako vesnice doklady ze 14. století. Dnešní zámek byl však vybudován za Dobrohosta z Ronšperka, který dal novému sídlu i nové jméno Ronšperk a který do znaku městečka přidal i svůj erb - berana. Původně zde vybudoval gotický hrad, který různými přestavbami získal dnešní v podstatě renesančně barokní podobu. Takto přebudované sídlo opustil v r. 1945 i jeho poslední majitel Coudenhove-Calergi. Díky macešskému zacházení v posledních desetiletích začala stavba velmi chátrat a hrozilo její úplné zničení.

Naštěstí se ji ujal dnešní MNV a našel si i vhodné spolupracovníky - družstvo Ekoter, s. p. Geoindustria aj. Společně pak vymysleli i budoucí využití objektu. Původně se uvažovalo především o místnostech sloužících správním a občanským účelům. Pak si kdosi uvědomil, že bratr posledního majitele Richard Mikuláš Coudenhove-Calergi je autorem panevropské myšlenky a iniciátorem panevropského hnutí, a tak poběžovický zámek získal na významu. Vedle kanceláří MNV, obřadní síně, kulturního sálu, malé restaurace aj. se zde počítá i s expozicí věnované této myšlence a jejímu nositeli. Na zámku by měl být i sál či prostory, ve kterých by se mohla konat jednání tomuto tématu věnovaná. V plánu je i část určená pokojům pro hosty.

Lze si jen přát, aby restaurace poběžovick-

kého zámku a pivoňského kláštera, který rovněž patřil ke coudenhovskému panství, se podařila, a to nejen pro jejich architektonickou hodnotu, ale i proto, aby na nás ostatní Evropané nemohli s pohoršením poukazovat jako na ty, kteří nebyli schopni uznání zásluh dr. fil. Richarda Coudenhovena-Calergiho o Panevropu. Naším symbolickým příspěvkem pro návrat Československa do Evropy by měla být mimo jiné také péče o kulturní památky, tedy i o zámek, v němž se narodil ten, kdo svými panevropskými ideály předběhl svou dobu.

Náklady na opravu zámku dosáhnou podle odhadu až 25 miliónu Kčs. Pro letošní rok jsou plánovány práce asi za 2 milióny Kčs. Zatím byla opravena větší část střechy a zabezpečeny některé budovy. Zámek se podaří zachránit, jen když se podaří zajistit, aby finanční zdroje nevyschly. Je proto zvažována i možnost získání zahraničních sponzorů, což by umožnilo dobu oprav podstatně zkrátit. Leží-li Poběžovice v krajině plné dalších hodnotných a památných staveb, jež nám tu zanechala minulost, na které se podíleli jak Češi, tak i Němci, pak je zřejmé, odkud takové dobrodince očekáváme. A protože platí, že kam se hne pan starosta Reinhold Macho, tam jsou za ním i novináři, vime z bavorských novin o zájmu pana starosty o Poběžovice

Z dějin rodu

Šlechtický rod Coudenhovenů patří k nejstarším v Evropě. Zprávy o něm se objevují už ve 13. století, a to v souvislosti s křížovými výpravami. Měli majetek ve Flandrech, Holandsku, Lutyšsko aj. V 15. stol. se rozdělili do tří větví. V Čechách získávají majetek počátkem 19. stol. V této době se usazují i na Moravě. Z této moravské větve pochází i poslední místopředseda Českého království z konce Rakouska-Uherska Karel a Max. Poběžovice (Ronšperk) koupil příslušník mladší větve diplomat František Karel v roce 1864. Měl za manželku Marii z řeckého šlechtického rodu Calergis. Jeden z jejich synů, rovněž diplomat, Jindřich Jan Maria, si pak na poběžovický zámek přivezl jako manželku japonskou šlechtičnu Mitsuyu Aoyama, s níž měl 7 dětí a která zemřela v roce 1941. Jejich druhorozený syn Richard Mikuláš se pak stal zakladatelem panevropského hnutí. Jeho o rok starší bratr nar. roku 1893 držel panství Poběžovice i zámek až do roku 1945.

Ještě k platům poslanců

[re]: Ze zprávy o závěrečném jednání pléna FS, uveřejněné v sobotním vydání LD pod názvem „Poslanci s novými platy na dovolenou“, jasně nevyplynulo, jaké příjmy budou členové parlamentu pobírat. Omlouváme se poslancům i čtenářům. Po projednání ve výborech byla původní celková částka z 16 000 Kčs upravena na 13 000 Kčs měsíčně. Tato suma se skládá z různých položek: ze sedmi tisíc korun zdaněného platu, ze dvou tisíc diet (stravování atd.) a ze čtyř tisíc, z nichž si má poslanec hradit věcné výdaje pro výkon své funkce (poradenskou službu, telefony, expertízy, písařské práce apod.) do doby, než tento servis mu obstará kancelář FS. Poslanci mají právo na přiměřené ubytování na vlastní náklad. Při stanovení těchto požitků bylo přihlédnuto k předpokladu, že členové sněmovny se profesionalizují a že budou vystupovat jako skuteční odborníci.

Do Švýcarska bez víz

[čtk]: Na FMZV si včera vyměnili první náměstek ministra zahraničních věcí R. Harenčár a chargé d'affaires a. i. švýcarské konfederace C. Briner noty o ujednání mezi vládou ČSFR a švýcarskou Národní radou o vzájemném zrušení vízové povinnosti. Ujednání vstoupí v platnost 15. srpna 1990 a opravňuje občany obou států k cestování do druhého státu bez víz na dobu nepřesahující tři měsíce. Nesmí však jít o cesty za účelem výdělečné činnosti. Naši občané mohou za stejných podmínek cestovat také do Lichtenštejnska.

Zámek je dnes ve velmi žalostném stavu, náklady na opravy si podle odhadu vyžádají asi 20 mil. korun

Sowjetsoldaten bitten um Brot

BERLIN, 29. Juli (dpa). In der DDR stationierte sowjetische Soldaten tauchen nach Angaben von Autofahrern neuerdings an Rastplätzen auf und bitten Reisende um Brot und sonstige Nahrungsmittel. So sei ein Soldat in „staubiger, unansehnlicher Uniform“ auf einen Autofahrer zugekommen und habe diesen gefragt, ob er ihm etwas zu essen oder zu trinken geben könne, berichtete die „Berliner Morgenpost“ am Sonntag.

Ein Sprecher der sowjetischen Botschaft in Ost-Berlin wollte auf Anfrage zu diesem Thema keine Stellung nehmen. Lebensmittel seien in den Geschäften für die Soldaten „in ausreichendem Maße vorhanden; es bestehe kein Grund, um Lebensmittel zu betteln“.

In der DDR sind rund 380 000 Sowjetsoldaten stationiert. Für sie gibt es eigene Läden, denn sie dürfen nicht ohne Begleitung eines Offiziers die Kasernen verlassen. Direkt nach der Währungsumstellung hatte es Engpässe in der Versorgung gegeben, die zur zeitweisen Schließung von solchen Läden führten. Auch sind die Preise dort nach dem 1. Juli teils kräftig gestiegen. Ein Soldat erhält nach Darstellung der „Morgenpost“ pro Tag einen Sold von 80 Pfennig bis 1,30 D-Mark, darf aber im Gegensatz zu den Offizieren DDR-Geschäfte nicht betreten.

Beim Bart des Fidel

HAVANNA, 1. August (Reuters). In Kuba wird der Verkauf von Rasierklingen rationiert. Jedem Kubaner stehen monatlich zwei Klingle zu, wie aus einer am Dienstag in den staatlichen Medien veröffentlichten Anordnung des Innenhandelsministeriums hervorgeht. Sollten größere Lieferungen eintreffen, will das Ministerium jedem kubanischen Mann drei Klingle gewähren und auch für die Einwohnerinnen der Karibikinsel ein monatliches Exemplar erbringen.

Kuba, das seit 30 Jahren einem Wirtschaftsembargo durch die USA unterliegt, sorgt mit Bezugsscheinen für die Verteilung von Artikeln wie Reis, Bohlen, Kaffee, Speck und Speiseöl. Präsident Fidel Castro, der selbst Barträger ist, hatte am vergangenen Donnerstag berichtet, daß die Sowjetunion und die ehemals kommunistischen Ostblockstaaten bei einigen Konsumgütern nur die Hälfte der üblichen Menge geliefert hätten. Diese Länder sind auch Kubas Hauptlieferanten für Rasierklingle.

Radikaler Kurswechsel Moskaus

Devisen für Sowjetbürger / Handel zu Weltmarktbedingungen

MOSKAU (dpa/VWD/AP). In der UdSSR steht ein radikaler Kurswechsel in der Währungspolitik bevor. Zum ersten Mal seit Jahrzehnten erhalten Sowjetbürger am 1. August das Recht, Devisen zu besitzen und in Sonderläden im Land auszugeben. Der stellvertretende Ministerpräsident Stepan Sitarjan erklärte nach Angaben der Nachrichtenagentur Tass, Moskau wolle außerdem seine bisher äußerst restriktive Zinspolitik überdenken. Dem Russen war der Besitz ausländischer Währungen bisher verboten. Nur bei genehmigten Auslandsreisen erhielt er einen kleinen Devisenbetrag.

Nach den Worten Sitarjans soll ein Netz von Devisenläden in der UdSSR entstehen, in denen die Leute ausländische und einheimische Produkte gegen harte westliche Währung erwerben können. Außerdem sollen sie Devisenkonto bei der staatlichen Außenwirtschaftsbank eröffnen dürfen, ohne wie bisher die Herkunft des Geldes nachweisen zu müssen. „Damit werden sowjetische Staatsbürger ihr ausländisches Geld legalisieren und auf sowjetischem Territorium verwenden können“, sagte der Vizepremier, der die Außenwirtschaftskommission leitet.

Zur Begründung verwies er darauf, daß sowjetische Firmen seit einiger Zeit Devisenreserven anlegen, um ihren Ange-

stellten Vergünstigungen zu zahlen. Zudem hätten Sowjetbürger auf Valutakonten bereits rund 200 Millionen Rubel (knapp 600 Millionen Mark) angelegt. Die Regierung will mit ihrer Liberalisierung die vorhandenen Devisenreserven abschöpfen und in die Staatskasse leiten. Darüber hinaus sollen Anlegern über die Zinsen Anreize geboten werden.

Der sowjetische Präsident Michail Gorbatschow hat die Regierung angewiesen, die Außenhandelsgeschäfte mit den Partnern im Rat für Gegenseitige Wirtschaftshilfe (RGW) von Januar 1991 an zu Weltmarktpreisen und in frei konvertierbarer Währung abzuwickeln. Nach ihrer Ratstagung im Frühjahr in Sofia haben einzelne RGW-Staaten ihren bilateralen Handel bereits entsprechend umgestellt.

An die Adresse der Entwicklungsländer gerichtet erklärte Gorbatschow laut Parteizeitung Prawda, die sowjetische Hilfe werde künftig nach den „tatsächlichen Möglichkeiten unseres Landes“ ausgerichtet. Die Wirtschaftsbeziehungen mit der Dritten Welt müßten sich auf die Prinzipien der wechselseitigen Interessen gründen. Im vorigen Jahr gab die Sowjetunion für befreunde Entwicklungsländer zwölf Milliarden Rubel oder 1,4 Prozent des Bruttosozialprodukts aus (ohne Militärhilfe).

Pest und ...

MOSKAU, 25. Juli (dpa). In der mittelasiatischen Sowjetrepublik Kasachstan ist ein 27-jähriger Arbeiter an Pest erkrankt und gestorben. „Ohne entscheidende und schnelle Maßnahmen ist eine Pestepidemie in Mittelasien nicht ausgeschlossen“, sagte der Leiter der Seuchenambulanz von Taschkent, I. Achmedow, wie die Zeitung des kommunistischen Jugendverbands „Komsomolskaja Prawda“ am Mittwoch berichtete. Laut Achmedow wurden entlang einer Bahnlinie, die die mittelasiatischen Sowjetrepubliken Kasachstan, Usbekistan und Turkmenien verbindet, an mehreren Bahnstationen Ratten entdeckt, die Träger des Pesterregers waren. Neben Makat seien „vor allem“ in Usbekistan die Siedlungen Uschukuduk, Karakul, Karaul Basar und die 220 000 Einwohner zählende Stadt Buchara betroffen.

... Cholera in der UdSSR

MOSKAU, 25. Juli (dpa). Im Gebiet von Stawropol im südrussischen Kaukasusvorland ist die Cholera ausgebrochen. Das sowjetische Parteiorgan „Prawda“ berichtete am Mittwoch, in einem Gewässer auf dem Campinggelände Rodnik seien Erreger der Seuche festgestellt worden. Ein Urlauber aus der Uralstadt Swerdlowsk sei erkrankt, weitere zehn Touristen seien zur Beobachtung in Krankenhäuser eingeliefert worden. Die Zeitung befürchtete eine Ausbreitung der Seuche, da zahlreiche Urlauber bereits abgereist seien, ohne auf eine mögliche Erkrankung untersucht worden zu sein.

„Ächtung wurde ein Ritual“

Havel verteidigt Zusammenkunft mit Präsident Waldheim

SALZBURG/BONN, 25. Juli (AFP/ter). Der tschechoslowakische Staatspräsident Vaclav Havel hat am Mittwoch noch einmal seinen Entschluß verteidigt, am heutigen Donnerstag am Rande der Salzburger Festspiele mit dem österreichischen Bundespräsidenten Kurt Waldheim zusammenzukommen. „Der Boykott (Waldheims) ist zu einem bestimmten Stereotyp, einem Spiel geworden. Diese Haltung hatte ursprünglich gewiß einen ethisch-moralischen Grund gehabt, aber durch ihre Ritualisierung leert sie sich quasi (...) und wird zum Klischee“, sagte Havel in einem Interview mit den „Salzburger Nachrichten“. Nach seiner Darstellung wird inzwischen nur noch nach dem Motto gehandelt: Wenn der eine nicht hingehet, gehe ich auch nicht. Nach anfänglichem Zögern hatte Havel schließlich eine Einladung Waldheims zu einem Frühstück in einem Salzburger Hotel angenommen, an dem auch Bundespräsident Richard von Weizsäcker teilnimmt. Waldheim ist durch seine Rolle als Offizier der Deutschen Wehrmacht im Zweiten Weltkrieg belastet.

Das Bundespräsidialamt in Bonn bemühte sich am Mittwoch, die Begegnung

zwischen Richard von Weizsäcker und Waldheim jeglichen offiziellen Charakters zu entkleiden. Weizsäcker mache eine „private Reise nach Salzburg“, sagte der Sprecher des Amtes, Gernot Fritz, am Mittwoch. Der deutsche Bundespräsident sei vom salzburgischen Landeshauptmann eingeladen worden, der Eröffnung der Salzburger Festspiele beizuwohnen. Und bei dieser Veranstaltung treffe er eben mit dem österreichischen Präsidenten zusammen. In Bonn verlautete, Weizsäcker wolle mit seinem Besuch Havel einen Freundschaftsdienst erweisen.

Polizei sorgt für den Spott

MOSKAU, 25. Juli (dpa). Wer in der sowjetischen Uralstadt Perm mit Alkohol am Steuer erwischt wird, erhält künftig eine besonders harte Strafe. Neben einer Geldbuße wird den Verkehrssündern aufs Nummernschild der Buchstaben O für Opasnost (russisch: Gefahr) geklebt. Wie die amtliche sowjetische Nachrichtenagentur TASS meldete, erhoffen sich die Behörden in Perm von diesem Beschluß einen „erzieherischen Effekt“. „Es gibt keinen Weg, dem Spott von Familienmitgliedern und Kollegen zu entgehen“, glaubt Polizeichef W. Mowchan.

Flemmingová toto oznámení ocenila, ale soudně požadovala úplné zavření jaderné elektrárny. Spolkový kancléř F. Vranitzky chce o této otázce hovořit s prezidentem V. Havlem při příležitosti jeho návštěvy v Seibburku. Podle sdělení tiskového mluvčího spolkové kanceláře oděsal Vranitzky příslušný telegram předsedovi vlády ČSFR M. Čapkovi.

Podle sdělení APA se má rakouská ministryně životního prostředí M. Flemmingová setkat v pondělí se slovenským ministrem životního prostředí I. Tírpakem k jednání o této záležitosti.

OTAZNÍKY NAD ELEKTRÁRNOU

VIDEŇ (čtk): Rakouský časopis Karier včera přinesl článek, že rakouská vláda stojí nyní před naléhavou otázkou – požádat vládu ČSFR o okamžité uzavření jaderné elektrárny v Jastovských Bohunicích, která je vzdálena 100 km vzdálenou čarou od Vídně.

Agentura APA, která zprávu přejala, poznamenala, že předseda čs. jaderné komise J. Beránek v nejméně dvou slovenských novinách potvrdil katastrofální nedostatky bezpečnosti v této jaderné elektrárně. Reaktory obou jaderných bloků jsou nejstaršího a nejméně bezpečného sovětského typu a je možná selhání chladičského systému a tím také vznik druhého wiga.

Velyslankyně ČSFR v Rakousku M. Vašaryová k tomu prohlásila, že uvedené dva bloky budou odstaveny, a proto bezpečné. Vašaryová to fakticky následně návštěvě u dolnorakouského zemského hejtmana S. Luč. Ministr životního prostředí M. Černobyl, Beránek se podle APA vy-

ZAPOMENUTÁ ČTVRT

Bydlím na Orechovce. Je to čtvrť, která byla postavena velmi brzy po I. světové válce. Byla to vzorná vilová čtvrť. Pěsň. Se. a. u. v. odborné literatury. Naše rodina tu bydlí od roku 1926. Také u filmářů je do dneška v oblibě. Jako vřelá čtvrť měla i dokonale občanské vybavení. A to: lékárnu, poštu s expoziturou spojitelnou, třímiřádkový, tři prodejny potravin, reznictví a uzenářství, prodejny zeleniny a ovoce, cukrářství, hospodu, kde se vařilo, trafik, sběrnou chemické čistírny, mandl, holičství a kadeřnictví a prodejny bot. To všechno tam bylo před II. světovou válkou a ještě až do jejího konce. Po válce byly tyto služby jedna po druhé zrušeny. A co z nich zbývá dnes? Dvě prodejny potravin, včetně mléka, reznictví a uzenářství (velmi často zavřený) a hospoda, kde se nevaří. Znamená to, že pro vše mimo potraviny, i pro úplné malíčkosti, např. pro poštovní známku, musíme jet nebo jít bud na Petřiny (3 km tramvaj), anebo do Dejvic (1 a půl km. nejlépe pěšky). Ztratili jsme toho tedy mnoho a ziskali jednu věc, a to zbytečné obrovskou knihovnu, která zabírá téměř všechny uvolněné prostory. Jenže pro nás obyvatele je to hmotné zabezpečení přece jen nejméně tak důležité jako péče o naše duševní blaho. Otázka je, proč se k nám příslušné úřady a organizace chovají tak macešsky. Jediné vysvětlení je, že jsme pokládáni za čtvrť, která si nic jiného nezaslouží...

HAZDICKO, JADERNÝ ELEKTRÁNY NEJSOU „POSTRÁŽENÝ“!

Federální shromáždění odčinuje krivdy spáchané v padesátých letech na duchovních řádech

[1a]: Málokdy bylo plenární jednání ve Federálním shromáždění očekáváno s takovou zvědavostí a napětím jako včera. Bylo to oprávněné. Po nešťastném torpédování a následném zamítnutí květnového návrhu na vrácení některých objektů řeholním řádům a kongregacím předsednictvem Federálního shromáždění, utrpěl náš minulý zákonodárský orgán doma i za hranicemi ostudu.

Nově zvolený parlament stál tedy kromě jiného před otázkou napravit svou pokřivenou reputaci, aby dokázal, že se dal skutečně na cestu svobody, demokracie, pravdy a sociální spravedlnosti. Možná, že si tuto skutečnost ještě mnohý z nově zvolených poslanců ani neuvědomil, jak ukázala včerejší obsáhlá plenární debata, v níž defilovalo téměř třicet poslanců nejrozdílnějších směrů a politické příslušnosti.

Že se musejí nově zvolení zástupci lidu učit skutečným fundovanému politickému myšlení a oprostit se od nedůstojných partikulárních otázek i osobní jeitnosti, prokázalo dokonce úvodní slovo dvou prvních řečníků na poslanecké tribuně, kteří apelovali na „poslanecké nováčky“ i škodolibé rutinéry, aby si uvědomili své skutečné poslání v tomto nejvyšším orgánu, který reprezentuje naše země. Budiž to prominuto těm mladším a vytknuto těm starším.

Za předsednictví prvního místopředsedy FS Z. Jičínského se parlament zabýval nejprve předlohami ústavních zákonů o změnách v soustavě federálních ústředních orgánů a jejich působnosti a posléze o zákonné úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého. Tento stěžejní bod programu připoutal zájem mnoha řečníků, kteří přistoupili k parlamentnímu mikrofonu. Se zákonnou předlohou seznámil nejprve plenum FS

místopředseda vlády ČSFR J. Mikloško, který zdůraznil, že zákon je právně i lidsky specifický tím, že neopravňuje lidské chování, ale nahrazuje sérii soudních nebo jiných rozhodnutí, kterými se alespoň částečně odčínuje krivda spáchaná na řeholích a kongregacích z roku 1950. Řehole měly a mají v našich národech skoro tisíciletou tradici. Na jaře 1950 se však za dvě noci podařilo bezpečnostní a milici přepadnout a likvidovat prakticky všechny mužské řehole v Československu. Byl to čin nevidaný v civilizovaném světě a zůstalo to jako černá skvrna v naší historii. Řehole tehdy ztratily asi 850 svých objektů a téměř 15 000 členů bylo internováno do sběrných táborů nebo vysíláno na nucené práce a do vězení. Čtyřicet roků zůstala nezastupitelná mezeza za nimi, zejména v oblasti sociální, charitativní a pedagogické. Řehole nebyly právně nikdy zrušeny — řekl J. Mikloško — a většinou jim nebylo ani doručeno oznámení o vyvlastnění budov, protože je nebylo komu doručit. Většina řeholníků byla totiž ve vězení. Stát jen čekal, až vymřou. Dnes, po čtyřiceti letech, vidíme, že řehole existují a mají dokonce dosti noviců. Pouze ženské řehole například získaly v posledních měsících okolo 750 mladých děvčat. Nežádají rehabilitace, nežádají ani finanční odškodnění nebo tresty pro své pronásledovatele. Chtějí pomoci zejména našemu zdravotnictví, školství, ale rozvíjet se i na poli duchovním a morálním. Mají na to plné právo. A mají právo i na to, aby se jim vrátilo všechno co je nutné a potřebné k zahájení jejich činnosti. Dnes jde celkově o 74 klášterních budov a některých stavebních pozemků okolo nich. Původně to bylo 98, ale po jednání s vyššími řeholními

mi představenými došlo k redukci na 60 objektů v českých zemích a 14 na Slovensku.

Řečník pak uvedl kritéria podle kterých byl seznam těchto objektů sestavován.

Předseda J. A. Dubček udělil pak slovo zpravodajům o předloze zákona, jímž byli poslanec J. Vosček a poslankyně D. Němcová.

Poté se rozvinula velice obsáhlá a často polemická diskuse, která doložila, že problematika řeholního života a jejich představitelů není celé řadě poslanců vlastní. Zznamenejme alespoň některé z nich.

Řádům nejde o bohatství, ale o službu

Zajímavý příspěvek přednesla poslankyně E. Kaplanová, která apelovala na přítomné, aby si uvědomili obrovský díl, který máme vůči řeholníkům a kongregacím. Řádům nejde ani o bohatství, ani o majetky, ale pouze o to, aby měly navráceny svůj domov, aby mohly žít a splnit své poslání. Jejich poslání je službou životu a národu. Dnes stojíme před situací, kdy je devastováno všechno, člověkem počínaje a přírodou konče. Máme mladé lidi, kteří díky totalismu ztratili naději, smysl života, uchýlili se k alkoholu, k drogám, a my pro tyto lidi nemáme žádné domovy a žádnou speciální psychologii. Ale i tam, kde tyto domovy pro staré lidi máme a pro postižené děti, tam chybí to nejpodstatnější — a to je láska.

A řeholníci dovedli tuto lásku vždy rozdávat a dát to, co člověk, jeho duše a život nejvíce potřebuje. Světla řádů nám září až dodnes, jako příklad uvedla pak poslankyně sv. Anežku. Připomněla také jednu z význačných osobností poslední doby, sv. Editu Steinovou, karmelitku, která byla velkou filosofkou, z níž si bral příklad i profesor Patočka, zakladatel Charty 77.

Jedním z dalších řečníků byl místopředseda ČSL br. S. Hanák. Právil: „Ač jsem katolík, přimlouvám se za to, aby byly obdobným způsobem řešeny stejné problémy ostatních církví. Je to moje křesťanská povinnost. Nicméně míra utrpení, kterou prožila právě katolická církev a její řády, je mnohonásobně vyšší.“ Posl. Hanák poukázal pak na to, jakým způsobem byl řádům jejich majetek uloupen a že církve by mohla žádat tento veškerý majetek zpět. Je však potřeba ocenit, že chce opravdu jen to nejnútější. Bez náprav těchto krivd nemůže naše země vkročit do Evropy.

Dalším poslancem za KDU byl br. J. Tomsa. Poukázal zvláště na to, že od roku 1950 byly ničeny i klášterní knihovny, že jejich obsah putoval do stoupy nebo se tisíce klášterních knihoven topilo pod kotlí. Bylo zničeno mnoho cenných dokumentů, vztahujících se nejen k dějinám těchto klášterů, ale i k regionálním dějinám státu vůbec.

Nekompetentní a naivní dojem působilo vystoupení nejmladšího poslance SN J. Vilda, který vystoupil se svou kritickou poznámkou do rozpravy a působil téměř trapně. Další velmi podivný přístup k této problematice

ukázal poslanec P. Uhl. Žádal dokonce proti všem pravidlům jednacího řádu, aby byl jeho návrh na vyjmutí Strahovského kláštera z předloženého zákona odhlasován samostatně a před schválením zákonné předlohy. Jeho argumenty, dotýkající se jak Strahovského kláštera tak i objektu školy Ursulinek v Praze zavánely naprosto jasnou tendenčností a následní řečníci na tyto demagogické projevy velice různě reagovali. Diskusi obohatil zajímavým příspěvkem poslanec M. Zeman. Uvedl příklad zpusilého kláštera a zříceného Diezenhoferova kostela v Mníšku pod Brdy, které se staly obrazem bývalého režimu a jeho zacházení s církevními památkami. Posl. B. Barta poukázal na úsvit našich dějin, kdy řeholní řády podstatnou měrou působily na naši kulturu a vzdělanost a svou činností nás přivedly do někdejší civilizované Evropy.

Po obsírné diskusi, která byla přerušena ještě z procedurálních důvodů zasedáním ústavně právního výboru bylo o předloze v plénu FS hlasováno a byl v obou sněmovnách — ve Sněmovně lidu i ve Sněmovně národů — drtivou většinou schválen.

V další části včerejší schůze plenum FS vyslechlo zprávu ministra práce a sociálních věcí P. Millera, který obsírně informoval o červnovém zasedání Mezinárodní konference práce v Ženevě, jež mělo pro ČSFR mimořádný význam, protože byly odstraněny dlouholeté rozpory čs. právního řádu a praxe se základními úmluvami MOP z oblasti lidských práv. Plenum FS dále schválilo zákoné opatření o majetku politických stran, politických hnutí a organizací, o státním vyrovnávacím příspěvku, o vyčleňování příslušníků Pohraniční stráže a vojáků vojsk ministerstva vnitra k plnění úkolů Veřejné bezpečnosti a zákoné opatření, kterým se mění a doplňuje zákon o volbách do FS. Dále se plenum věnovalo novelizaci zákona o Čs. akademii věd, novele zákona o sdružování občanů a návrhu zákona, kterým se mění a doplňuje trestní řád, jenž byl vrácen do výborů FS k novému posouzení. Plenum Federálního shromáždění pokračuje dnes ve svém jednání.

O.K.!

Jetzt sterben mehr Frauen als Männer

Obwohl die Lebenserwartung von Frauen höher ist als die von Männern, starben im vergangenen Jahr 45 000 mehr Frauen als Männer. Gründe: Herzkreislauf-Leiden und Erkrankungen der Atmungsorgane nehmen

bei Frauen zu. Professor Dittrich von der Deutschen Herztiftung glaubt, es liege auch an der Emanzipation: „Viele Frauen entwickeln großen beruflichen Ehrgeiz, leiden deshalb unter Stress.“

Professor Herbert Dittrich warnte schon vor knapp zwei Jahren: „Wir müssen immer mehr und immer jüngere Frauen mit Herzkrankheiten, Bronchialkrebs und sogar mit Rau-

cherbeinen operieren. Früher geschah das fast nur bei Männern.“

Gerade in letzter Zeit haben Frauen besonderen beruflichen Ehrgeiz entwickelt, sind in höhere Positionen vorgerückt. Das bedeutet: mehr Stress durch Doppelbelastung von Beruf und Haushalt. Viele Frauen rauchen und nehmen gleichzeitig die empfängnisverhütende Pille. Das belastet zusätzlich ihr Herz. Die Zeitschrift „Medical Tribune“: „Nach vor der Jahrtausendwende wird die Lebenserwartung der Frauen unter die der Mänersinken.“

JE HOLT ERANKUNGEN A ROUNOPRAVNOLTY, DYK SNI I VOLIT!

Zur Begründung des Erlasses hieß es, diese „bizarreren Spiele“ entmenslichten und verletzten kleinwüchsige Personen und zogen die gesamte Menschheit herab. Dagegen erklärte ein Veranstalter von Zwergerwerb-Wettbewerben, das Gesetz grenze an Zensur.

werden in New Yorker Bars kleinwüchsige Menschen, die mit Riemen und Schutzkleidung versehen sind, in Richtung auf ein Ziel geschleudert. Bei der Abart des „Zwergerbowlings“ werden Liplutaner, die auf ein Skateboard festgebunden sind, quasi als Bowlingkugeln benutzt.

New Yorker Gouverneur verbietet „Zwergerwerfen“

ALBANY, 25. Juli (AP). Der Gouverneur des US-Staates New York, Mario Cuomo, hat am Dienstag ein Gesetz unterzeichnet, das das sogenannte Zwergerwerfen und Zwergerbowling verbietet. Bei dem von Cuomo als „betrügerlicher Zeitvertreib“ bezeichneten

ZE- DVOU DVOUHETROVICH SE BUDOU DELAT STAFLE!

Matka Kráčmerka

Poprvé ztělesnila Antonie Nedošinská postavu matky Kráčmerky ve filmu Do panského stavu, který podle Popelky Biliánové natočili v roce 1925 režiséři V. Wasserman a K. Anton. Tutéž roli si zopakovala v roce 1934 ve filmu Matka Kráčmerka pod režijním vedením V. Slavínského. Početních variant bodrých matek pak vytvořila v českém filmu tolik, že její herecká podoba s nimi dokonale splýnula. Ve dvou filmových verzích byla matkou Kulichovou, stejně jako se několikrát objevila po boku Theodora Pištěka jako rozšafná paní Kondelíková. Antonie Nedošinská, na níž vzpomínáme, protože od její smrti včera uplynulo už čtyřicet let, začínala ovšem v divadle. Hrál ve společnosti Faltysové, Sedláčkové, byla členkou Svandova divadla na Smíchově a od roku 1928 prokazovala na scéně Národního divadla, že její herecký repertoár je mnohem širší než jak naznačuje film. Když hrála ve Svandově divadle hru Zlaté srdíčko od J. Sváby Malostranského, objevila se i poprvé na filmovém plátně. To bylo v roce 1916, když režisér A. Fencel na dvorku sousedního domu pořídil filmovou podobu této úspěšné hry. Nedošinská vytvořila nespočet filmových rolí v zábavných filmech, které si zpravidla nekládly přílišné umělecké nároky. Objevila se i v prvním českém zvukovém filmu. Hmž byl snímek Fidlovačka, kde si zahrála měsíční paní Maslíkovou, němělci maloměstou vzbuzující smích. Rodu rolí vytvořila ve filmových podobách klasických her jako byly Pohádka o dcerině (plátnice Sestáková), Vojnarka (stará matka, Naši funanti (mámačka starosti Dubského).

**ŘEDAKCE PÍŠME NA TRVALOU BRIČADU „DOPISOVATELE“ NEŽI-
TELNÉHO TISKU... PLAT PODLE
DOHODY ŽADNÝ!**

Zehntausende Bulgaren ehrten KP-Mitgründer Dimitrow

SOFIA, 24. Juli (AFP/AP). Etwa 150 000 größtenteils ältere Bürger aus ganz Bulgarien haben am Montag in Sofia an einem Trauermarsch und einer Versammlung zum Gedenken an den 1949 gestorbenen KP-Chef Georgi Dimitrow teilgenommen. Die balsamierte Leiche Dimitrows, des Chefs der ersten kommunistischen Regierung in Bulgarien nach dem Zweiten Weltkrieg, war in der vergangenen Woche heimlich aus dem Mausoleum im Zentrum Sofias entfernt worden, an dessen Ausgängen Oppositionelle Wache hielten. Danach wurden die sterblichen Überreste Dimitrows eingäschert. Der Trauerzug geriet zur politischen Demonstration.

An der Spitze des mehrere Kilometer langen Menschenstroms gingen der Anfang Juli zurückgetretene Staatspräsident Petar Mladenow, Ministerpräsident Andrei Lukanow und der Vorsitzende der regierenden Sozialistischen Partei — der Nachfolgeorganisation der KP — Alexander Lilow. Beim Eintreffen Mladenows auf dem Friedhof skandierten die Menge „Mladenow! Mladenow!“ Der Ex-Staats-

Štefan Čambal

VE VĚKU 81 let zemřel včera v Praze Štefan Čambal, bývalý fotobalový internacionál, patřil k nejslavnějším postavám naší kopané a v roce 1934 byl členem reprezentativního celku, který na MS v Itálii získal stříbrné medaile. Počítá se, že v letech 24. VII. v 15 hod. ve Velké obřadní síni ve Strašnicích.

SLOVENSKÝ SVĚTOPLUK HAVEL... SKORO TISO...

ROZHODLI JSME SE ZMODERNIZOVAT NAŠI STRANU.
CO TEN CHUŠÁK ŽEJN HUSI VĚCHNO VYDRŽET!

● Čs. ekologická expedice Kamčatka-90 dorazila včera do Vladivostoku. Vzdálenost 12 500 kilometrů na speciálně upraveném vozidle Liaz urazila bez větších problémů.

Techniker von Siemens prüfen Schrott-Atommeiler in CSFR

WIEN/PRAG, 24. Juli (Reuter). Das umstrittene tschechoslowakische Atomkraftwerk Bohunice bei Preßburg (Bratislava) soll Anfang August von Experten der Siemens AG auf Sicherheitsmängel hin untersucht werden. Diese Vereinbarung zwischen Österreich und der CSFR teilten Österreichs Umweltministerin Marlies Flemming und Wirtschaftsminister Wolfgang Schüssel am Montagabend mit. Nach Kontakten mit ihren tschechoslowakischen Kollegen erklärten die Minister außerdem, die CSFR sei zu einer Stilllegung Bohunices bereit, falls bei der Inspektion gravierende Sicherheitsmängel zu Tage treten sollten.

Die Siemens-Experten hatten auch das DDR-Atomkraftwerk Greifswald überprüft, das vom gleichen sowjetischen Bautyp ist wie Bohunice und wo mittlerweile drei der vier Reaktorblöcke vom Netz genommen worden sind. In den vergangenen Tagen waren Berichte über zum Teil schwerwiegende Mängel in den beiden älteren Blöcken des Bohunice-Werkes bekanntgeworden. Schüssel gab ebenfalls bekannt, daß Österreich der CSFR während der Überprüfungszeit Energie zur Verfügung stellen werde.

Wenn das Geld im Kasten ...

HAMBURG, 24. Juli (AFP). Gegen leere Kassen muß auch der „Heilige Stuhl“ auf recht weltliche Hilfsmaßnahmen zurückgreifen. Nach Bericht des Wirtschafts magazins „Forbes“ vom Dienstag verkauft der Vatikan im Kampf gegen „rote Zahlen“ Segnungen und Titel. So koste ein vom Papst unterzeichneter Segen mit repräsentativer Urkunde rund 5000 Mark. Der Preis für einen von der Kurie verliehenen Barontitel liege bei mindestens 300 000 Mark. Für eine Erhebung in den Fürstenstand verlange der „Heilige Vater“ bis 2,5 Millionen Mark und für eine 15- bis 30minütige Audienz 30 000 Mark. Vatikan-Angestellte filmten dabei und verkauften die Videos an die Besucher.

Die Vermittlung dieser Geschäfte liege in der Hand des italienischen Kirchen-Managers Giacomo Ugolini, der sein Büro in der Via Melanippide nahe dem Vatikan hat. Für das laufende Haushaltsjahr erwarte der Vatikan nach dem Bericht des Wirtschafts magazins ein Defizit von etwa 140 Millionen Mark. A CO HUS AN TO

Šilink se umoudřil

(zpa): Ani tentokrát nás nové prodejní kursy valut nijak nepřekvapily. Jejich změny jsou jen minimální. V menším výkyvu v minulém týdnu se na tradiční výši vrátil kurs rakouského šilinku, který opět kópsle za 2,60 Kčs (—0,8%). Francouzský frank je

ASPOŇ NEBYL POSRANĚN JAKO SOTTWALD!

ode dneška k máni za 5,47 Kčs (—0,2 procenta). Lisie italských lir za 25,04 Kčs (+0,1%), německá marka za 18,33 Kčs (—0,1%), švýcarský frank za 21,60 Kčs (—0,3%), americký dolar za 30,33 Kčs (+0,2%) a britská libra za 54,36 (±0,2%). 20. 7. 90 SSK...

Vláda nesouhlasí 20. 7.

(čre): Nesouhlas s návrhem zákona o poslaneckých platech vyslovila na včerajším jednání federální vláda. Doporučila, aby základní výše platu představovala dvojnásobek průměrného měsíčního výdělku v ČSFR. Schvá-

visy státu, který jim zaručí možnost jejich nákupu na devizovém trhu za koruny.
CS. OBČAN SI HNEJ PŘEDOTVŮRNĚ ROUCE...

Dřív, než za sebou naposledy zavřu dveře redakce Zpravodaje, sluší se říci čtenářům pár slov na rozloučenou.

Když jsem na sklonku dvaasemdesátého přebíral tento měsíčník Svazu čs. spolků ve Švýcarsku, považoval jsem ho za jeden z účinných nástrojů boje proti komunismu. Tak jsem ho vedl, tak jsem ho budoval. Zda se mi to podařilo, posoudí jiní. Pokud někdo dojde k názoru, že Zpravodaj tento úkol aspoň trochu splnil, nechť, prosím, uváží, že toho dosáhl nadšenou a bezplatnou spoluprací mnoha přispěvatelů, kteří se neptali po mzdě, postavili se bez váhání slovem proti útlaku doma. Přátelé, kteří dobrovolně psali, kreslili, fotografovali, patří bezpochyby k té horní polovině české a slovenské novinářské obce. Namnoze působí jako spisovatelé, uznávají na obou stranách někdejší Železné opony. Snad se Zpravodaji s jejich pomocí podařilo tuto absurdní relikvii studené války trochu podkopat. Jestliže tomu tak je, můžeme být s těmi 18 lety spokojeni.

Sametová revoluce udělala ze mne-exulanta (jak hrdě jsem tento titul nosil!) "pouhého" krajana. Bojovný a bojující měsíčník degradovala na časopis krajanů, který bude referovat o jejich životě za hranicemi, nabádat k mravnosti, slušnosti, k demokracii. To není funkce méněcennější. Řekl bych, že má své oprávnění, že je naopak natolik odpovědná, že bych na ni jako redaktor nestačil. Přejí svému nástupci, aby ji beze zbytku zvládl.

To je hlavní důvod mého odchodu z redaktorského místa. Druhý důvod je ještě nižší, osobnější. Přicházím do let, kdy je nutno šetřit s časem. Chtěl bych napsat to i ono a k tomu je zapotřebí usebrání, které zase vyžaduje dny. Snad se to nezda, ale i tak nepatrný časopis, jako je Zpravodaj, "ukrádá" bezostyšně čas. Vypadá to jako sobectví? Možná. S těžkým srdce tuto hanbu беру. Nedá-li se nic dělat, tedy sobec, přátelé.

Loučím se. Děkuji všem, kdož mi pomáhali lovcem. Děkuji všem, kdož se zasloužili o slušnou úroveň Zpravodaje. Také sazečce a ostatnímu technickému týmu, který doslova na koleně dokázal mnohdy zázraky. A svému nástupci držím upřímně palce.

Jaroslav Strnad

Puerto Rico will 51. Stern sein

SAN JUAN, 24. Juli (AFP). Die Hälfte der Puertoricaner ist für den Beitritt des karibischen Inselstaats zu den USA und dafür, daß er als 51. Staat einen Stern auf der US-Flagge erhält. Nur acht Prozent votieren für eine völlige Unabhängigkeit. Dies ist das Ergebnis einer am Montag in der puertoricanischen Zeitung "El Mundo" veröffentlichten Umfrage.

40,6 Prozent der Befragten sprachen sich für die Beibehaltung des bisherigen Status aus, wonach die Puertoricaner Bürger der USA sind, aber zum Beispiel nicht den US-Präsidenten wählen dürfen. Der Gouverneur Puerto Ricos, Rafael Hernandez Colon, hatte bei seinem Amtsantritt 1989 versprochen, eine Volksabstimmung über den Beitritt abzuhalten.

Vykradený kostel

(Čt): Během minulého týdne se dosud nezjištěný pachatel vloupal do kostela v obci Vtelno v okrese Most. Odvezl 19 sošek svatých v hodnotě cca 500 000 Kčs.

Celní kontrola na hranicích přechodu Huslína nutila 18. července v 15 h v zadních dveřích a v motorovém prostoru Skody 105 kontrolovat Matilec, který burákal z Ostravy, poslal náložku set kaluziček, bodlák, propisovačích tužek a reklamních zapalovačů v ceně přes 42 tis. Kčs. Zboží koupil v Rakousku a chtěl je prodat na burze. Věci byly zabaveny a případ budou řešit příslušné celní orgány.

Tvrdá slova na adresu ČSFR Předmětem útoku jaderné elektrárny

VIDEŇ: Rakouský kancléř Franz Vranitzky odmítl jako nedostatečné stře-
decní oznámení československé velvystavkyně M. Vašáryové, že bloky
jedna a dvě jaderné elektrárny v jaslavských Bohunicích mohou být od-
staveny za dva až tři roky.

V rozhovoru pro list Zeit im Bild uvedl, že tak činí vzhledem k prohlá-
šení předsedy čs. jaderné komise Ji-
řího Beránka o katastrofálních ne-
dostatecích v tomto zařízení. Vranitzky
se především nemůže smířit s odůvod-
něním, že Bohunice mohou být odsta-
veny teprve poté, co zahájí provoz
nová jaderná elektrárna. Rakouský
kancléř prý čs. vládě opakovaně na-
bízel pomoc své země při zřeknutí se
jaderného programu. Odpověď na tu-
to iniciativu mu je prý však ČSFR
dosud dlužna

NAZORY SE RŮZNÍ, ALE SKORO
JAKO TO ASI BUDE!

Ve veřejném interview pro rozhla-
sovou stanici ORF poukázal kancléř
na vysokou spotřebu energie v Čes-
koslovensku a na případnou možnost
zřizování elektráren v ČSFR rakous-
kým energetickým podnikem EVU.
Vranitzky připustil, že budování vod-
ních elektráren naráží v ČSFR na ur-
čité hranice a že bude nutné hledat
nové cesty. V této souvislosti podtrhl
nutnost řízeného dialogu obou stran
k objasnění všech technických i fi-
nančních možností.

Výrazně odlišný postoj zaujalo k zá-
ležitosti ohledně jaderné elektrárny
v jaslavských Bohunicích Rakouské
průmyslové sdružení. Uvedlo, že země
bývalého východního bloku stojí před
značnými problémy v zísobování ener-
gií, které se ještě vyostří výpadky do-
dávek ze Sovětského svazu. Problém
změny struktury zdrojů energie si prý
také v ČSFR "vzrývá střednědobá úsi-
lií."

Rakouské průmyslové sdružení upo-
zornuje, že důvěryhodnost domácí e-
nergetické politiky zaměřené ven mu-
stí nutně trpět, když rakouští politici
svému severnímu sousedu doporučují,
aby se třel hnědého uhlí, mírového
vůdčí jaderné energie, ale například
stavby vodních děl na Dunaji.

(11): Bývalý projekt ekonomické
reformy spočívá v cenové liberaliza-
ci zpoděle 1. lednem příštího roku
a ne v cenové zvlášti, řekl V. Klaus na
veřejné tiskové KS OF v Praze. Do
časné doby pořízení nanevysá s di-
cím vpravením cen průmyslových
výrobků. Ovšem přecházet nepobí-
videlné šok, z nichž klasickým je
omezení dodávek rop. Navíc, jak se
náhoroznávali ministři průmyslu
změny v naší ekonomice. Podle expert-
ů a šestových bank většina reformních
předpokladů nekrachovala jejich špat-
nou úrovní, ale proto, že nebyly do-
statečně avasváleny občany. Ne ota-
zání opasů, řekl V. A. Klaus, že zá-
kladní otázka bude trvat ono utraho-
statistické avasváleny občany. Ne ota-
zání opasů, řekl V. A. Klaus, že zá-
kladní otázka bude trvat ono utraho-

20.7.90
90
DÁVUJEM PĚKNĚ A NA STRAZ.

bývalého římskokatolického sloven-
ského muzejského učitelského ústavu
v Bánovcích nad Bebravou v okrese
Topoľčany, byla v úterý odstraněna.

Tisova deska odstraněna
(Čt): Pamětní deska se jménem
dr. Josefa Tísa, odhalená na budově

Dva roky s utáženým opaskem
Ministr V. Klaus k plátnu postlancu 20.7.90

ČESKO-POLSKÝ SLOVNÍK

„Dvojka“ — 2. oddělení generálního štábu čs. armády, to nebyla pouze ona legendární „jedenáctka“ vedená plukovníkem Františkem Moravcem, která za druhé světové války působila v londýnském exilu. Patřilo k ní i několik desítek dalších důstojníků, kteří po okupaci Československa většinou pracovali v odbojových skupinách. Mnozí z nich byli nacisty popraveni nebo zamřeni v koncentračních táborech. Jiní tam prožili řadu let.

Začátkem 60. let jsem se s jedním z nich seznámil. Menší, proseďovělý, s knírkem. Odhadoval jsem ho tak kolem šedesátky. Ve skutečnosti mu bylo skoro o deset roků víc. Jeho jméno: plukovník František Fárek. Jeho energie a vůle k životu nezníčili několikaletý pobyt v koncentračním táboře, ani komunistické šikanování. Několikrát jsem ho navštívil v jeho domku v malém městečku nedaleko Prahy a vždycky jsem se nerad loučil. Fr. Fárek vyprávěl tolik zajímavých věcí, že by vydaly na celé romány. Romány, které psal život zpravodajského důstojníka čs. armády. Jednou z epizod bylo jeho vyprávění o česko-polském slovníku:

Byl 18. březen 1939. Již druhý den byla v Praze nacistická vojska. My, důstojníci 2. oddělení jsme měli za sebou těžké hodiny. Do rukou okupantů nesmělo padnout nic, co bylo v našich trezorech. A tak jsme urychleně psali a ničili spisy; ještě 16. března dopoledne, prakticky před očima důstojníků abwehru řízeného admirátem Wilhelmem Canarisem. K poledni jsme si konečně oddechli. Vše, co bylo dosažitelné, bylo zničeno. Napětí opadlo, nadešel čas přemýšlet, co bude dál. Jak se do práce proti okupantům zapojíme i my, zpravodajští důstojníci...

Onoho 16. března 1939 po poledni přišli k Fárkovi do pracovny další dva zpravodajci — Longa a Čáslavka. Dohodli, že Fárek prohodí s vynikajícím odborníkem na radiotelegrafii a spolupracovníkem „dvojky“ Ing. Budínem možnost radiotelegrafického spojení s Varšavou. Tam působí jako vojenský přidělenec plukovník Prokop Kumpošt se svým „asistentem“ majorem Alexandrem Fritscherem.

Fárkovi a Budínovi bylo jasné, že bez pomoci nebo jen tichého souhlasu Poláků se spojení dá těžko uskutečnit. Prvním předpokladem k navázání spojení s Kumpoštem tedy bylo informovat o záměru Poláky. Fárek naštěstí věděl, jak na to. Sešel se s polským vyslanecem radou v Praze Jiřím Krzymowským. Ten pochopil oč jde. A přislíbil, že Poláci nebudou dělat žádné potíže. Nedělal!

Politická situace se začala přestřehovat. Jestliže ještě v březnu a v dubnu 1939 mnozí polští politici věřili, že se s Adolfem Hitlerem dohodnou, na nějakém pro ně přijatelném kompromisu, bylo počátkem léta 1939 již jím jasné, že se Hitler rozhodl k útoku na Polsko. „Obrana národa“, odbojová skupina čs. důstojníků, získala celou řadu informací o po-

hybu německých vojsk směrem k polské hranici. Prostřednictvím Františka Fárky byly tyto zprávy předány Kumpošovi do Varšavy, který mnohdy z nich odevzdal svým polským přátelům.

Jednoho dne v první polovině července 1939 zazvonil v bytě plukovníka Fárky telefon. Někdo se lámanou češtinou zeptal, zda je doma pan Fárek.

Než stačil Fárek vyslovit otázku, kdo volá, položil neznámý sluchátko.

Šlo o provokaci?

Ze necelou hodinu bylo vše jasné. U Fárkovy domku zazvonil muž v tmavých brýlích, pod paží ošumělou aktovku. Když mu Fárek otevřel a vyzval, aby šel dál, odmítl. Zeptal se pouze, zda-li má čest s plukovníkem Fárkem. Když plukovník přisvědčil, vyňal z aktovky modrou obálku, předal ji Fárkovi a bez pozdravu odešel.

Arch bílého papíru. Několik řádek strojem.

Neznámý sděloval, že česko-polský slovník, který si pan Fárek objednal, došel, a je možno si ho vyzvednout mezi sedmou a osmou večer

Před setkáním v Salcburku

[ČTK]: Prezidenta ČSFR Václava Havla bude na zahájení festivalu v Salcburku 28. července doprovázet západoněmecký prezident Richard von Weizsäcker. Mluvíci prezidenta SRN podle agentury APA v Bonnu potvrdil, že obě hlavy států se při zahajovací ceremonii setkají též poprvé s rakouským prezidentem Kurtem Waldheimem. Ve svém středečním vydání vídeňský list DIE PRESSE uvádí, že R. von Weizsäcker a V. Havel přiletí do Salcburku vrtulníkem z bavorského Bayreuthu. Program jejich salcburské návštěvy je zatím udržován v tajnosti, což podle DIE PRESSE souvisí s tím, že „existují stále pokusy činit na pražského prezidenta nátlak, aby návštěvu Rakouska odřekl“. Společný přilet z prezidentem SRN je podle listu hodnocen jako „pokus zajistit si proti těmto tlakům krytí záda“. Rakouská agentura APA se též zmiňuje o otevřeném dopise redakce pražských Lidových novin adresovaném V. Havlovi, aby se setkání s K. Waldheimem kvůli jeho válečné minulosti zřekl. Tiskový mluvčí prezidenta ČSFR je podle ČTK zmocněn prohlásit, že zpráva Lidových novin se nezakládá na pravdě.

Mluvíci Čarty 77 předali včera ČTK otevřený dopis prezidentu V. Havlovi, který je v něm vyzván, aby zveřejnil důvody, jež ho vedou k setkání s K. Waldheimem nebo, aby svoji cestu znovu uvážil. 19. 7. 90

Bratislava bez rychlodráhy?

[ČTK]: Exkurzí po místech, v nichž mají v budoucnosti jezdit vagóny bratislavské rychlodráhy, začali včera pracovníci s. p. Doprastav zastupní s novináři. Pozvaní hosté — zástupci hlavního investora stavby — pracovníci Národního výboru hlavního města SR Bratislavy, přítomným srozumitelně vysvětlili, že koncepce Doprastavu jsou jedna věc a jejich realizace — federální záležitost. Tak federální záležitost doslova! A za své!

v budově polského konzulátu v Praze, Na Hřebenkách.

A pak ještě malá douška: „Lojza vyřídil!“

„Lojza vyřídil“ bylo smluvené heslo pro styk Prahy s Varšavou. To by nasvědčovalo tomu, že nejde o provokaci. Ale čert nikdy nespí. Gestapo provedlo již řadu zatčení. Většina důstojníků byla namátkově, ale i soustavně, sledována.

Fárek se poradil se svými druhy, zpravodajci. Dohodli se, že Fárek zajde na polský konzulát společně se svou manželkou, která počká před budovou. Nejprve však bude proveden v okolních ulicích „průzkum“, zda tam nejsou úředníci gestapa. Tímto kolem byl pověřen štábní rotmistr Müller.

K sedmé hodině byl Fárek s manželkou v ulici Na Hřebenkách. Z dálky viděl Müllera, který bloumal ulicí. Když uviděl manželskou dvojici, projel si rukou vlasy. Smluvené znamení, že je vša v pořádku...

František Fárek nemusel ani zvlnit. Dveře byly jen přivřené a za nimi čekal muž středních let. Podal plukovníkovi mlčky ruku a zavedl ho do kanceláře, kde ho očekával další pracovník polského konzulátu.

A pak se plukovník Fárek dověděl, oč Polákům šlo.

Poláci chtěli navázat spolupráci s čs. odbojem. Čhtěli pravidelné informace o pohybu německých vojsk, podrobnosti o názorech vysokých německých důstojníků a úředníků na vývoj situace. S polským úředníkem Fárek hovořil téměř hodinu. Výsledkem byla úmluva, že dojde k dalšímu setkání, jehož by se vedle Fárky měli zúčastnit i bývalí zpravodajští důstojníci, major Houška a štábní kapitán Longa.

Na druhé schůzce předložili Poláci senzační návrh, který je dodnes zahalen tajemstvím.

Polská zpravodajská služba byla ochotna dodat na území protektorátu Čechy a Morava značné množství zbraní a munice. Předpokladem bylo, že by československé odbojové skupiny připravily ozbrojené povstání proti nacistickému Německu!

Fárek, Houška a Longa o tak závažné akci nemohli samozřejmě rozhodnout sami, bez vědomí Londýna a bez vědomí vedení domácího odboje. Proto navrhli třetí schůzku. Mezitím však Poláci propašovali do Čech a na Moravu první zásilky zbraní.

Čas byl rychlejší než plány. Ke třetí schůzce mezi čs. zpravodajci a polskými důstojníky již nedošlo. Nacistické Německo vpadlo do Polska. Začala druhá světová válka.

Pro český odboj však jednání s Poláky význam mělo. Několik menších zásilek zbraní z Polska bylo do protektorátu propašováno.

Heslo „Česko-polský slovník“ tedy přece jen nebylo bez užitku.

Musejí však být znovu odsouhlaseny, a to bude asi v září. Tato situace Doprastavu nevyhovuje, neboť na rychlodráze již začaly práce podle původního harmonogramu.

Živkov promluví

SOFIA: Bývalý nejvyšší stranický a státní představitel Bulharska T. Živkov promluví před Velkým národním shromážděním. Rozhodl o tom včera po dlouhé a ostré diskuzi jeho poslanci. Bylo jim předloženo Živkovovo prohlášení, že je připraven říci bulharskému lidu a Velkému národnímu shromáždění pravdu o své činnosti. Vystoupení T. Živkova by mělo přijít na řadu po zvolení prezidenta republiky.

ni mechanismus. Myslím si však, že Československo jako takové má předpoklady stát se tygrem [my bychom spíše řekli štikou] ve světové ekonomice... Ale k tomu, aby se předpoklady p. Hextera splnily, máme asi ještě velmi daleko. Co však není dnes, může být zítra!

..ALE DOSUD BEZ ZUBŮ!
a bankami a vůbec sondovat terén pro zahraniční investici. Časem — až se dokončí legislativní změny a vyskolí se naši pracovníci — si chce u nás otevřít i vlastní komerční banku. Reditel pro střední a východní Evropu D. R. Hexter nám řekl: „Nebude jednoduše najít u vás podniky, které mají šanci úspěšně přežít přechod na trž-

ČSFR jako tygr?
(par): Citibank, která sídlí v New Yorku a má své zastoupení v 90 státech, otevřela svoji reprezentační kancelář také v Praze (hotel Intercontinental). Jejím prostřednictvím bude navazovat kontakty s našimi podniky

máždění v hodnověrném expozé pravdu o své činnosti. Vystoupení T. Živkova by mělo přijít na řadu po zvolení prezidenta republiky.

CO HU ZBYVA JINÉHO? JEN! FUNUS A TO JEŠTĚ ZA SVĚ...

Vášnivá debata o samosprávě Moravy

Nové federální ústřední orgány státní správy

(la): Federální shromáždění se včera sešlo na 5. společné schůzi Sněmovny lidu a Sněmovny národů, které projednává na posledním zasedání před prázdninami významné duplikáty zákonů a nové předlohy. Za účasti téměř všech ministrů a předsedy federální vlády vykonali v úvodu schůze svůj poslanecký slib nově nastoupivší náhradníci, kteří získali svůj poslanecký mandát za některé známé osobnosti, mezi nimiž je Jan Carnogurský, Jana Hlaváčová a Marta Kubišová. Celkem usedlo ve svých poslaneckých lavicích deset nových poslanců.

Úvodem byla projednána interpelace poslanců, kteří žádali vyjádření k otázce pamětní desky J. Tisa v Bánovcích nad Bebravou. Předseda federální vlády M. Čalfa prohlásil, že touto záležitostí se bude zabývat dnešní schůze federální vlády a své vyjádření k události přednese v pátek. Jako první návrh ústavního zákona byl projednáván doplněk k zákonu o čs. federaci, jehož hlavním účelem je zkrátit volební období národních výborů, které měly své poslání vy-

konávat až do poloviny roku 1991. V této souvislosti se dostala ovšem na přetřes velmi citlivá a ožehavá otázka decentralizace státní správy a jejího budoucího vztahu k samosprávě. Otázku zemské samosprávy Moravy nastolil příspěvek poslance za Hnutí samosprávné Moravy a Slezska Barty, který se zabýval široce touto problematikou z regionálního hlediska. Poněvadž vznesl řadu velmi závažných připomínek a nových aspektů, rozvinula se po tomto ná-

vrhu tříhodinová diskuse, do níž zasáhlo několik desítek poslanců. Tato diskuse často ztrácela na věcnosti a argumentaci a působila místy až nepřijemným dojmem. Odhalila totiž velké nedostatky v jednání řadu, a v tom, že závazné připomínky nebyly předtím projednány ve výborech FS. Tyto procedurální otázky zapříčinily, že debata v plénu se často měnila i v osobní napadání poslanců a měla celkem nedůstojný ráz. Nicméně otázka moravské samosprávy a její budoucí existence byla hlavním problémem, k němuž směřovaly četné připomínky. Do debaty zasáhl i poslanec ČSL Stanislav Hanák, který rovněž poukázal na to, že Moravanům bylo v minulosti mnohdy upíráno a navrhli, aby ve sporném řešení bylo současně s komunálními volbami uspořádáno na Moravě referendum.

Veliká část debatérů se soustředila na rozbor předloženého návrhu zákona, který směřuje k tomu, že po ukončení činnosti národních výborů a rozpadu některých jejich složek nebude náš řídicí systém pružný a jednotný, mimo to byly kritizovány jeho centralistické tendence.

... MORAVANKA MÁ HUŘICKU, ČESKÉ DĚVCE NECHCE...

soko v Anděch mezi nejchudšími obyvateli Peru. Vzhledem k věku a zdravotnímu potříznutí se po „něžné revoluci“ rozhodl k návratu.

VITAJ!

lověhradecký biskup ThDr. K. Otčenášek. Mezi koncelebranty bohoslužby v 9 hodin bude rovněž ThDr. František Štaud, misionář a rodák z nedalekého Trpína. Z vlasti odešel v roce 1946 studovat bohosloví do římského Nepomucena, odkud se z obav před totalitou nevrátil. Působil nejprve v Tyrolsku a potom vlných 27 let vy-

Dementi arcibiskupství

Arcibiskupství pražské protestuje proti zprávě ČTK, uveřejněné dne 18. 7. 1990 v lidové demokracii, podle které „na NVP rovněž soudí, že objekt (seminář) byl vybudován sice na církevním pozemku, ale státem, který jej až posléze daroval církvi.“

Skutečnost je taková, že kněžský seminář v Praze 6 byl postaven na pozemku, který poskytla Metropolitní kapitula u Sv. Víta na Hradě pražském. Stavba byla pak pořízena za peníze církve, které arcibiskup pražský, František Kordač, získal prodejem areálu Klementina v Praze 1 čs. státu. Až do té doby byl kněžský se-

minář v Klementinu, jež bylo církevním majetkem.

Při osobním jednání představitelů Arcibiskupství pražského a Katolické teologické fakulty UK dne 18. 7. 1990 na NVP prohlásili jak p. primátor J. Kořán, tak jeho náměstek doc. dr. J. Klíma, že odklad předání semináře, o kterém se ve zprávě ČTK hovoří, se týká jen několika drobných formalit, a že seminář, který vždy byl a až do dnešního dne zůstal ve vlastnictví Arcibiskupství pražského, bude touto svému vlastníku stavovně navrácen v pátek dne 20. července 1990.

Poslanecké platy očima voličů

Zpráva o návrhu poslaneckých platů zarazila mnohlo našich občanů zvláště v situaci, v níž se naše země nachází. Je to adekvátní? Suma nebo je to hodně? Je fakt, že mnozí poslanci opustili dobře placené místa. Na druhou stranu učinili tak dobrovolně s cílem sloužit lidu své země. Vypravil jsem se do ulic a zeptal se občanů-voličů, co si myslí o celkové výši poslaneckých platů (9000 Kčs — zdaněný příjem, 5000 korun — na osobní výdaje, 2000 Kčs — paušál na cesty, celkem 16 000 korun).

Hnízdil J., důchodce: Je to hodně. Anonym, dělník: Jestliže mají být profici, musejí je mít.

J. K., přísl. VB: Je to strašně přehnané. To si nemohou dovolit.

Doležalová V., pokladní TUZEXU: Nejlepší by měli dokázat, že něco udělali. Kdviž za nimi bude vidět opravdu dobrá práce, zaslouží si třeba dvacet tisíc.

Paylík B., automechanik: Oznámení o poslaneckých platech mě velice rozhořčilo. Stejní lidé, kteří dosud poukazovali na požitky představitelů komunistického systému, dnes chtějí totéž. V současné ekonomické situaci mi jejich požadavky připadají neúměrné.

SPATNÉ PLACENÍ POSLANCŮ JE POSLANEC A ÚPLATNÍ!!

Speciál za dvě padesát

Hydrokrak v Litvinově běží jako hodinky

(čž): Roční produkci přes půl milionu tun autobenzinu patří litvinovská chemická spolu se Slovnaftem Bratislava a Kaučukem Kralupy nad Vltavou k rozhodujícím výrobcům benzínu v Československu. Vzal už někdo

Sluníčko J., řidič taxi: Zepřejte se horníků, co si o tom myslí.

Horácková E., prodáváčka květin: Dostávají moc, my dostáváme málo a děláme moc.

Tp je několik názorů občanů. Na to, jak se na své budoucí platy dívají poslanci, jsem se zeptala přímo poslanců v parlamentu.

„Šlo o nevhodnou formulaci především v Rudém právu, kde napsali celkovou sumu bez vysvětlení,“ řekl poslanec RNDr. J. Suchánek (OF). „Osobně stojím za původním návrhem [9000 Kčs plat, 2000 Kčs na výdaje a 1000 Kčs paušál na cesty].“

Poslanec A. Haško (VPN) mi vysvětloval, že to vlastně není tak mnoho. Podle něj by si veřejnost měla uvědomit, že poslanci si musí platit veškeré expertízy ze své vlastní kapsy. Za jednu hodinu odborného posudku si experti účtují 75 Kčs (a piší si jich kolem deseti). Dále si musí platit kancelářské síly a těm kromě mzdy musí platit i nemocniční pojištění, takže podle A. Haška to s tím platem není až takové, zbyde jim prý 6500 Kčs.

Včera byly předneseny další dva nové návrhy na úpravu poslaneckých platů a mělo by se o nich jednat v pátek odpoledne.

spotřeba československého automobilového parku.

Můžete prozradit výrobní cenu jednoho litru benzínu speciál?

„Suma, za níž prodává náš podnik benzin státu, činí dvě koruny padesát haléřů za litr.“

př. Mají odlišnou klasifikaci podle svého složení. Na našem současném zařazení, které je do velké míry flexibilní, lze zpracovat několik typů. Dovozece surovin, Chemapol, dobře ví, které to jsou a výběr je veliký.

Co soudíte jako prodávací o číselném rozhodnutí federální vlády zvýšit ceny paliva o padesát procent, v souvislosti s hlasy, které říkájí, že vývoj situace bylo možné předvídat?

„Určitě náznaky ze SSSR byly, ale sotva kdo mohl předpokládat, že to bude ze dne na den a hned o třicet procent. Informace, které jsme měli my i zahraniční obchod k dispozici, hovořily o tom, že krácení, k němuž došlo v prvním pololetí, už v druhé polovině roku nebude vyrovnáno. Domnívám se, že zdržení benzínu se na jeho spotřebě projeví jen částečně. Ještě vlíoni jsme autobenziny exportovali, produkce byla větší než

Co soudíte jako prodávací o číselném rozhodnutí federální vlády zvýšit ceny paliva o padesát procent, v souvislosti s hlasy, které říkájí, že vývoj situace bylo možné předvídat?

„Určitě náznaky ze SSSR byly, ale sotva kdo mohl předpokládat, že to bude ze dne na den a hned o třicet procent. Informace, které jsme měli my i zahraniční obchod k dispozici, hovořily o tom, že krácení, k němuž došlo v prvním pololetí, už v druhé polovině roku nebude vyrovnáno. Domnívám se, že zdržení benzínu se na jeho spotřebě projeví jen částečně. Ještě vlíoni jsme autobenziny exportovali, produkce byla větší než

Co soudíte jako prodávací o číselném rozhodnutí federální vlády zvýšit ceny paliva o padesát procent, v souvislosti s hlasy, které říkájí, že vývoj situace bylo možné předvídat?

„Určitě náznaky ze SSSR byly, ale sotva kdo mohl předpokládat, že to bude ze dne na den a hned o třicet procent. Informace, které jsme měli my i zahraniční obchod k dispozici, hovořily o tom, že krácení, k němuž došlo v prvním pololetí, už v druhé polovině roku nebude vyrovnáno. Domnívám se, že zdržení benzínu se na jeho spotřebě projeví jen částečně. Ještě vlíoni jsme autobenziny exportovali, produkce byla větší než

Co soudíte jako prodávací o číselném rozhodnutí federální vlády zvýšit ceny paliva o padesát procent, v souvislosti s hlasy, které říkájí, že vývoj situace bylo možné předvídat?

„Určitě náznaky ze SSSR byly, ale sotva kdo mohl předpokládat, že to bude ze dne na den a hned o třicet procent. Informace, které jsme měli my i zahraniční obchod k dispozici, hovořily o tom, že krácení, k němuž došlo v prvním pololetí, už v druhé polovině roku nebude vyrovnáno. Domnívám se, že zdržení benzínu se na jeho spotřebě projeví jen částečně. Ještě vlíoni jsme autobenziny exportovali, produkce byla větší než

Co soudíte jako prodávací o číselném rozhodnutí federální vlády zvýšit ceny paliva o padesát procent, v souvislosti s hlasy, které říkájí, že vývoj situace bylo možné předvídat?

Návrat misionáře

(vaš): Bystřín v Poličce, městečko na česko-moravském pomezí, vstoupilo do povědomí veřejnosti filmem Všechni dobří rodáci. Letos na tradiční mariánské „karmelské“ pouť v Bystříně, která se uskuteční v neděli 22. července, přislíbil účast i krá-

JAKO TADY, JAKO TADY!

Budeme platit v ecu?

Cílem je evropská měna

Počátkem roku 1983 sestavila Komise Evropských společenství skupinu komerčních bank, aby se zabývala způsoby a prostředky výraznějšího využití jednotek ECU v mezinárodním platebním styku. Skupina 17. srpna 1985 vytvořila Bankovní asociaci ECU (EBA), která se usídlila v Paříži. A její členství se značně rozrostlo...

Prvotním cílem Bankovní asociace je z jednotky ECU, sloužící zatím pouze k bankovním operacím, vytvořit skutečný platební prostředek v rámci plánované evropské měnové unie. Pan John van Schil, místopředseda EBA, věří, že takto narýsovaný plán zdaleka není hubovou vzdálenou budoucností. Zatím se EBA ale spíše snaží maximálně podporovat transakce v ECU, zejména pak mezi bankami a podniky.

Z čeho vlastně pramení optimistické ladění myslí pana van Schila? Tvrdí: „Tlak trhu na vznik společné měny je prostě obrovský. Pozorně tak sledují politické dění v současné Evropě: probíhající politická integrace bude sama vyvíjet tlak na ekonomické a měnové aspekty. Je to věc normálního vývoje. Víme sice, že

kdyby záleželo jen na emisních bankách, tak by řešení trvalo léta, ale našťastí pro nás se dá předpokládat, že tlak trhu i politiků se bude stupňovat...

Nás přirozeně zajímají především vztahy EBA s východoevropskými zeměmi a konkrétně s Československem. Pan van Schil zdůrazňuje, že vytvoření dnes fungujícího evropského clearingového systému bylo iniciativou soukromých bank bez ohledu na státní hranice. Problémem, před kterým stojí východoevropské „neemisi“ banky, je jejich dostatečná síla. Zatím, prý existuje pro Bankovní asociaci ECU jediná možnost – jít za partnery v zemích za rozpadlou železnou oponou právě ty „proklínané“ emisní banky.

Německé státy nedávno vytvořily

měnovou unií na podkladě západoněmecké marky, hrající v evropském ekonomickém systému dominantní roli. Nemohl by to být první krok k ovládnutí celého kontinentu markou? V čem je vlastně přednost ECU vůči marce? Místopředseda Bankovní asociace ECU zůstává naprosto klidný: „Problém měnové unie nevidím ani tak v technice zrodu, jako spíše v psychologii. Žádný stát nechce zpravidla ztratit svou tvář. A velký už vůbec ne. Třeba taková Francouz by jistě nechtl nahradit svůj frank německou markou. Jde o velice delikátní otázku, ale přednost ECU je právě v jeho neutralitě. Všechny členské státy musejí udělat stejný krok, přijmout něco nového, ale neutrálního...“

Kdyby byl pan van Schil naším ministrem financí, směřoval by k platbám v ECU. Zdůvodňuje to jednoduše, jestliže je naším cílem sblížení s Evropskými společenstvími, tak nejlepší způsobem je držet se od samého začátku v blízkosti jejich finanční politiky. A to se právě vyvíjí ve vztahu k předpokládané společné měně. Pokoušet se o nějaké mezifáze by prý znamenalo ztrácet čas.

Queen bekommt 55 Prozent mehr Gehalt
London
Gleich um rund 55 Prozent erhöhte das Unterhaus das Jahresgehalt für Königin Elizabeth II. Ab 1991 erhält das britische Staatsoberhaupt 23,4 Millionen Mark – statt bisher 14,8 Millionen. Die Regelung gilt bis 2001, damit der Queen eine jährliche Gehaltsdiskussion erspart bleibt.

Do Bayreuthu i Solnohradu

Slavnostní premiéry k zahájení „Bayreuthských slavnostních her“ se 25. července zúčastní prezident ČSFR Václav Havel společně s prezidentem SRN Richardem von Weizsäckerem. V 18 hod. budou oba prezidenti přítomni premiéře Wagnerovy opery „Bludný Holanďan“. Po premiéře nebudou samozřejmě chybět na slavnostní recepci, kterou pro ně uspořádá bavorský ministerský předseda Max Streibl. Potvrdil to včera ve čtvrtek v rozhovoru s Lidovou demokracií tiskový mluvčí spolkového prezidenta von Weizsäckera G. Fritz.

Pokud jde o návštěvu festivalu v Solnohradu (Salzburgu), který prezident Václav Havel má zahájit slavnostním projevem, nepochybuje G. Fritz, že ke společné návštěvě obou prezidentů v Solnohradu dojde. V ranních hodinách dne 26. července

1990 odletí oba prezidenti společně do Solnohradu. Festivalu v rakouském městě se však zúčastní jako soukromé osoby. Není také pochyb, že se Václav Havel a Richard von Weizsäcker při návštěvě Solnohradu setkají s rakouským prezidentem Kurtem Waldheimmem.

Na otázku, zda byli Václav Havel a von Weizsäcker, pokud jde o návštěvu Solnohradu, v telefonickém kontaktu, odpověděl G. Fritz, že oba prezidenti mají trvalý stálý intenzivní styk. Není problému, který by nebyl tématem výměny názorů. Nepochybně bude také očekávané setkání v Bayreuthu, společný výlet do Bavorska a pobyt v Solnohradu oběma prezidenty využít, aby si ujasnili názory na některé současné živé otázky.

Prohlášení ministrů

(čr): Ministři vnitra ČSFR, ČR a SR vydali prohlášení, z něhož vyjímáme: „Existuje možnost, jak okamžitě, bez dlouhých příprav doplnit a zvýšit počty výkonných příslušníků VB. Po skončení prověřkách StB je zde řada prověřených pracovníků, odborně připravených, kteří mohou, a také na základě našeho společného rozhodnutí okamžitě poslat. Veřejnou bezpečnost. Jde o jejich trvalé zařazení, protože jde, jak bylo konstatováno občanskými komisemi, o příslušníky nezkompromitované, schopné další odpovědné služby tam, kde vznikla největší potřeba. Jsou to příslušníci, s nimiž se v souladu se zásadami bezpečnostní politiky federální i obou národních vlád nadále počítá a kteří posílí prodloužené řady VB v boji proti narůstající trestné činnosti. Věřme, že celá naše společnost toto opatření uvítá.“

Přijetí na Hradě 20. 7.
(čr): Prezident republiky V. Havel přijal včera na Pražském hradě Simona Wiesenthala, muže, který zasvětil svůj život stíhání nacistických zločinců. Václav Havel s ním hovořil o jeho činnosti a závažném humanistickém úsilí.

„Ich bin der neue Hitler“

Eigenartig, was Portefreunde über Republikaner-Chef Franz Schönhuber jetzt erzählen. „In Weinlaune“ habe Schönhuber seinem Rechtsextremismus „freien Lauf gelassen“ bis hin zur Aussage: „Ich bin der neue Hitler.“ Dieses Schönhuber-Zitat will Franz Glasauer, abge-

setzter bayerischer Republikaner-Vize, vor Gericht beilegen. Bestätigt wird alles vom Ex-Landesvorsitzenden Neubauer. Der bisherige Münchner Republikaner-Chef Recknagel: Eine Anhängerin habe Schönhuber angehimmt, er sei der Führer, den Gott ge-

sandt habe, worauf Schönhuber ihr geantwortet habe: „Ich würde nicht so weit gehen, aber ich bin schon eine Person, die mit menschlichen Maßstäben nicht zu messen ist.“ Die Gegner werfen Schönhuber auch vor, Gelder in hohem Umfang „veruntreut“ zu haben.

Nemocenské za marku

(čr): Pobočka České státní pojišťovny v Domažlicích rozšiřuje své služby motoristům, kteří odjíždějí do SRN, i na pracovní dobu o sobotách a nedělích. Sjednávání bude nejen zákonné pojištění za škody způsobené provozem motorových vozidel v cizině a smluvní sdružené pojištění pro cestu a pohyb, ale také drazkové nemocenské pojištění pro SRN. Před výjezdem z Československa se mohou občane v pobočce pojišťovny pro případ onemocnění, a to za jednu DM na den.

Nation der Radler

Köln – In der Bundesrepublik wurden von Januar bis April 1990 rund 1,3 Millionen Fahrräder hergestellt – 25 Prozent mehr als im Vorjahreszeitraum.

Ceny z Karlových Varů

(čr): Porota soutěže na MFF v Karlových Varech za předsednictví britského režiséra L. Andersona jednoblasně dospěla k názoru, že její povinností bylo příslušným způsobem reagovat na mimořádnou povahu tohoto festivalu. Při příležitosti uvedení filmu J. Jakubiska Vtákovita, slůty a bláznů se rozhodla udělit jako hlavní cenu 27. MFF „Růžička z Lidic“ společně všem známým i méně známým filmovým tvůrcům, kteří se zasloužili o jedinečnou kvalitu českého i slovenského filmu, a často byli za svůj talent pronásledováni, přinuceni k odchodu z vlasti, a jejich filmy byly zakázány. Při této příležitosti porota uctila památku E. Haverty, P. Juráčka, J. Kadára a E. Schorma, kteří již nemohou prožívat radosti i nadále znovu nabytí svobody. S přihlédnutím k významu tématu, které v nově československé situaci přináší film A. Másti Byli jsme to my?, byla toto snímku udělena Cena poroty.

Cenu za ženský herecký výkon získaly J. Jeruzalová, G. de Bayserová a L. Marsacová za své role ve francouzském snímku Smršť. Cena za mužský herecký výkon obdržel A. Smirnov za dvě role v sovětském snímku Černov. Cena za režii byla věděna polskému režisérovi J. Kijowskému za jeho film Stav strachu. Cena poroty FIPRESCI byla udělena filmu Vtákovita, snímky a bláznů režiséra J. Jakubiska s tím, že fakt, že jde o film z roku 1969, lze chápat jako výraz nespokojenosti poroty s úrovní současných filmů soutěže. Cena FIPRESCI za nesoutěžní program byla udělena filmu Smuteční slavnost režiséra Z. Sirového, jakožto nejlepšímu dílu mimořádně zajímavé sekce promítaných a zakázaných českých a slovenských filmů šedesátých let.

Změny v Radě obrany

(čr): Prezident ČSFR Václav Havel v souladu s paragrafem 5 ústavního zákona č. 10/1969 Sb. o Radě obrany státu odvolal z funkce místopředsedy Rady obrany státu V. Komárka a do této funkce jmenoval V. Valse. Zároveň odvolal z funkce členů Rady obrany státu M. Čiče a R. Sachera. Do těchto funkcí jmenoval V. Mečlara a J. Langoshe.

CSFR-Star in die USA
EISHOCKEY – Der CSFR-National-
spieler Jaromir Jagr (18) wechselt
von Poldi Kladrno zu den Pittsburgh
Penguins in die NHL.

Tak už slez a do práce! Zahradra je zanedbaná, žumpa plná, chalupa na spadnutí.

Koncem května přicestoval ze Spojených států do Prahy-Ruzyně, po více než jedenatřiceti letech exilu, u nás zcela zapomenutý, v cizině však uznávaný jeden z nejúspěšnějších letců druhé světové války. Prohlídl si Prahu, která ho v roce 1937 vítala jako vítěze akrobatické soutěže ve Švýcarsku. Navštívil Prostějov a Olomouc, kde se před válkou připravoval k obraně čistého nebe nad ohroženou a nakonec zrazenou zemí. A když nás nechali druzí na pospas Hitlerovi, utekl dva dny po svatbě, 8. června 1939, přes Polsko do Francie, kde mezi prvními zasahoval úspěšně proti německým letcům: František Peřina, rodák z malé vesnice Morkůvky na Břeclavsku.

Francie kapitulovala. Český pilot František Peřina se zmocnil opuštěného letadělka v hangáru na jihu Francie a podnikl dobrodružný let přes Středozemní moře, doufaje, že po patnácti sestřelech Němců, po souborších, z nichž vyšel celkem bez šrámů, bude mít opět štěstí. Skutečně ho neopustilo a s posledními kapkami benzínu dosáhl afrického břehu.

Po různých příhodách se dostal do Velké Británie a zúčastnil se bitvy o Anglii a bojů nad mořem a Kandem. Na dobu jeho spitzirra přibývaly hákové kříže a vrcholné letecké umění mělo hlavní zásluhu na tom, že František Peřina dojeval až do vítězství protihitlerovské koalice.

Vrátil se do osvobozené vlasti, kde

se shledal s manželkou Aničkou, vězněnou po celou dobu války.

František Peřina byl čínorodý člověk a ani v míru nemohl opustit natrvalo pilotní kabinu. Zapořil se proto do výcviku nových československých pilotů v Olomouci, Prostějově a v Malackách. Jeho šťastný pobyt ve vlasti, po které celou válku tolik toužil a pro niž téměř denně nasazoval život, trval jen několik málo let. Když se dozvěděl o svých kamarádech-pilotech a dalších čs. vojácích ze západních jednotek, kteří byli zavíráni a mučeni na Mírově a jiných komunistických „nápravných ústavcích“, poznal, že nemůže děle váhat. V jednomístném letadle Sokol, kam přibral ještě manželku a přítele, podnikl dobrodružný let přes vrcholky Šumavy do západního Německa. Protože to byl vynikající pilot, podařilo se mu proniknout střetženým úsekem a bez nehody přistát na „druhé straně“. Byl to v jednom desetiletí jeho druhý útěk — jednou před nacisty, podruhé před komunisty.

Ze západního Německa se s manželkou vrátil do Velké Británie, odtud odcestovali do Kanady a natrvalo se usídlili ve Spojených státech amerických. Začátky neměly lehké, ostatně

Věžňů bude dvakrát tolik

(lup): Resort justice získal v posledních dnech značnou popularitu, zejména kvůli projevům nesouhlasu ze strany soudců s podmínkami, ve kterých pracují. Jak jsme se na veřejné tiskové konferenci dozvěděli od nového ministra spravedlnosti ČR JUDr. Leona Richtera, věc se zdá být již vyřešena a soudci vykonávají své povinnosti tak, jak jim velí zákon. V úterý se uskutečnila porada se zastupci krajských a okresních soudů. Komisi ustavila i ČNR. „To vše vytváří předpoklady, aby další úkoly byly řešeny konstruktivně,“ řekl ministr.

Jednou z nejzásadnějších otázek bylo opožďené vyřízení a diskrétní nových zákonů, což přirozeně komplikuje soudní práci. Ministr zde vyjádřil názor, že je to zřejmě způsobem, na velkém počtem nově přijatých zákonů.

Problémy přetrvávají s výstavbou

Krkonoské speciality

MASOVÁ SMĚS DIVČÍ LÁVKY. — Pro 4 osoby: 200 g vepřové kýty, 200 gramů hovězího roštěnce, 200 g jemných péřků, 80 g oleje, 40 g feferonek, 40 g cibule, 40 g solamylu, 1 žloutek, sůl, karí koření.

Vepřovou kýtu a roštěnec nakrájíme na nudličky, promícháme s kořením, žloutkem a se štirobovou moučkou a necháme odležet. Vše dáme na rozpálený olej a necháme zprudka orestovat, přidáme na kolečka nakrájenou cibuli, přátek a feferonky.

KRAKONOSŮV OHĚŇ. — 800 g vepřové kýty, 120 g oleje, 2 dl 33% smetany, sůl, celý tlučný pepř, 200 g cibule, chilli koření — pro 4 osoby.

Spalíček masa mírně naklepeme, osolíme, opepříme a opékáme na rozpáleném oleji do zlatova po obou stranách. Před dopečením přidáme na kolečka nakrájenou cibuli, opepříme a zalijeme smetanou. Mírně vyrestujeme a dochutíme. Maso můžeme dávat i ve dvou plátcích.

2
JEN?

Machen Sie sich bekannt: von Beruf aus Croupier

Von weitem sieht das historische Gebäude wie ein Theater aus. Auch die Ruhe im Haus, rote Teppiche, dass alles zwingt auch Sie, sich hier ruhig zu verhalten. Ja wirklich wie im Theater! Nur aus einer Tür hört man dumpfe Töne, die ab und zu durch das Geräusch der Roulette gestört sind. Wir sind auch im ersten Casino in Karlovy Vary und wenn Sie gestattet, so laden wir Sie zu so einem Spieltisch mit der amerikanischen Roulette oder zu dem Kartenspiel Black Jack ein, falls Sie Kleingeld haben, so kommen Sie mit uns zu den lauten Spieltischen.

Aber für den Anfang gehen wir für zwei Jahre zurück in die Zeit, da die Tschechoslowakische AG Balnea einen Vertrag mit Casinos Austria International AG zur Errichtung des Casinos unterschrieben haben. Die Auswahl des Hauses war kein Zufall und so fanden die Tische gerade ihren Platz hier in diesem herrlichem Gebäude. Der Tag mit dem grossen „T“ war der 6. Juni 1988.

Bitte, wenn Sie Zeit haben, kommen Sie mit uns in das Innere des Casinos. Die Währung ist hier der Österreichische Schilling. So wie in anderen Casinos benutzt man hier „Zetons“, die Sie an der Kasse für DM und andere Währungen wechseln können. (konvertible Währung). Der Hauptsaal bietet Ihnen nicht nur das Spiel an, sondern auch ein gemütliches Ausruhen – denn das Interieur lohnt sich zu sehen. Sie hören Töne verschiedener Musik, die ein grauhaariger Pianist aus der CSFR mit Gefühl spielt. Ja, selbstverständlich fehlt hier nicht ein höflicher Ober mit einem Angebot von Getränken und falls Sie der Hunger überfällt auch dafür ist hier mit Spezialitäten gesorgt.

Diese Einladung für Sie ins Casino bereiten wir mit dem Direktor des Casinos Herrn Josef Pfister und Herrn Inspektor Stanislav Hosnedl vor. Und wir sind der Meinung, dass Sie auch etwas Interessantes hören wollen. Im vorigen Jahr verdiente

das Casino 7 000 000 Schilling. Der höchste Gewinn war 350 000 Schilling und gleich den nächsten Tag verspielte der Herr 200 000 Schilling. Ein „Österreicher“ liess sich hören, dass er heute um Mitternacht mit dem Spielen endet, ja er war abergläubisch und der nächste Tag war der dreizehnte und wirklich um Mitternacht ging er vom Spieltisch. An der Kasse wechselte er die „Zetons“ für Schillinge und einen von diesen warf er beim Ausgang in den Spieltisch – da blieb er stehen, denn das Geräusch war ihm bekannt; im Nu hatte er 10 000 Schilling – aber Moment, denn 10 Minuten war schon der dreizehnte. Aber das Glück ist unbeständig und deshalb geben wir jetzt einige wichtige Ratschläge: der kleinste Einsatz ist 20 der höchste 10 000 Schilling. Auf eine Nummer kann man höchstens 300 Schilling gewinnen, auf zwei 600 auf drei 900 auf vier 1200 und auf sechs 1800 Schilling. Das Casino in Karlovy Vary heisst jeden Tag seine Gäste ab 18 Uhr bis 2 Uhr willkommen. Wenn auch Sie Lust haben zu spielen, ist es selbstverständlich auch für Sie offen. Wenn auch andere Wege, Strassen geschlossen sind, zum Casino können Sie ruhig mit Ihrem Auto fahren und es ist auch gut gekennzeichnet.

Wir dürfen auch nicht vergessen die erste Frau – die einundzwanzigjährige Renate Sustovou vorzustellen. Sie arbeitet als erste Krupierin schon seit der Gründung und wie sie uns selbst sagt, spielt sie auch gerne Black Jack. Hervorragend spricht sie Deutsch, Englisch, Italienisch aber auch Russisch.

„Frau Renate, sind Sie der Meinung, dass Gäste gerne an dem Tisch, den eine Frau bedient, spielen?“

„Also die Gäste interessiert nicht ob ich blondes oder dunkles Haar habe und es ist das Besondere, dass gerade von meinem Tisch die Gäste weggehen, denn angeblich verliert man bei diesem Tisch am meisten.“

„Haben Sie manchmal Angst oder Lampenfieber?“

„Nein, Lampenfieber habe ich nicht, aber einmal hatte ich Angst und dachte, dass der Gast mich schlägt, denn er hatte so eine Wut, dass er verspielt hat und wie er so wutig war, wendete das Glück noch mehr den Rücken zu ihm, zum Glück löste sich alles in aller Ruhe.“

„Was freut Sie besonders an ihrer Arbeit?“

„Am meisten? Die Zufriedenheit der Gäste... und auch dass, wenn der Gast zu meinem Chef sagt, „heute war ich zufrieden“ obwohl er auch verspielt.“

„Erinnern Sie sich besonders auf einen Gast?“

„Ja, selbstverständlich, einmal spielte ich mit dem Regisseur „Des letzten Kaisers“ er spielte zwar nur ganz kurz aber sehr bescheiden und vornehm.“

„Sind Sie der Meinung, dass bei Ihrem Beruf Sie eine Möglichkeit haben, sich zu verheiraten?“

„Ich glaube schwer, denn ich habe sehr wenig Möglichkeit, mir eine Bekanntschaft zu finden. Tagsüber ruhe ich mich aus und in der Nacht bin ich hier.“

„Es spricht sich herum, dass Sie fasst ein Klosterleben führen, was ist da wahr?“

„Es ist selbstverständlich, dass ich mit den Spielern nicht verkehren kann auch ausser dem Casino. Und falls mich irgendwo ein Mann anspricht, muss ich ihm meinen Beruf sagen und er darf dann mit mir im Casino nicht spielen. Es sind einige Sachen, die ich eventuell meinem Partner sagen muss.“

„Macht es Ihnen nichts aus, dass der Beruf auch in Ihr privates Leben eingreift?“

„Nein, es ist mir nicht unangenehm und ich habe auch nicht das Gefühl, dass es so ist.“

„Was halten sie für professionelle Ehre eine Krupiers?“

„Hundertprozentige Korrektheit zu den Gästen beim Spiel!“

„Nein, Lampenfieber habe ich nicht, aber einmal hatte ich Angst und dachte, dass der Gast mich schlägt, denn er hatte so eine Wut, dass er verspielt hat und wie er so wutig war, wendete das Glück noch mehr den Rücken zu ihm, zum Glück löste sich alles in aller Ruhe.“

NEJPRVE PIVO VYLILI . . .

V Plzni se vaří pivo od samého založení města. Právo várečné dávalo měšťanům možnost vařit pivo ve vlastních domech a zároveň zakazovalo všem ostatním na míli daleko od města se o to samé třeba jen pokoušet. A tak je toto místo násáké vůni sladu a piva již od třináctého století.

Na počátku devatenáctého století byly známy dva způsoby vaření piva. Prvním je spodní kvašení, nazývané též Bavorské. Plzeňští právovárečníci však trvali na svém a pivo vyráběli s vrchním kvašením. Do Plzně se však začalo z okolí dovážet pivo lepší, plzeňští měšťané přicházeli o zisk i dobrou pověst. Nakonec to vyvrcholilo demonstračním vyhlášením 36 sudů plzeňského předradního v únoru 1838. Tato potupná událost se velice došla mnohých právovárečných občanů města, a tak druhého ledna 1839 vydali vzkaz k vystavění vlastního pivovaru a sladovny. A to byl vlastně začá-

tek, od kdy je Plzeň spojena se světovým metropoli piva.

15. září 1839 začalo kopání základu a 3. října 1842 byla uvařena první várka piva. Samozřejmě pivo spodně kvašeného. Jak také jinak, když prvním sládkem byl Josef Groll z Wilshofenu v Bavorsku. Do Plzně si přivedl i svého pomocníka Jana Eisnera.

„Josef Groll byl muž prostý, společenských mravů promálo vyvolených, o němž vlastní otec šertem pravil, že je nejhrubším Bavorákem v celém Bavorsku. Jako sládek se však těšil dalekosahající nejlepší pověsti.“

Sláva, kterou si pivo z Plzně vydobývalo svojí nenapodobitelnou chutí, začala lákat množství napodobitelů, kteří se chtěli ohánět, že hlavně vydělávají na slávě tohoto piva.

A právě proto si pivovar již 1. března 1859 nechal zaplatit svoji ochrannou známku „Plzeňské pivo“. Kvalitní ječmen, chmel a voda s kvasinkami – to je základ úspěchu.

den war, erlag am Sonntag nachmittag seinen schweren Verletzungen. Der geständige Täter gab laut Polizei rassistische Motive an. Außerdem habe ihn die Tamilen-Gruppe provoziert, zu der der 25-jährige Mann gehörte.

In den vergangenen zwölf Monaten sind in der Schweiz sechs Asylbewerber, fast ausnahmslos Tamilen, getötet worden. HOPE SVCE!!

O sladu se říká, že je duší piva, neboť s ním vlastní výroba piva začíná. Ve varně, kde jsou používány soupravy o dvou varných nádobách, se pivo vaří přibližně dvanáct hodin. Sladinka, která se ze sladu a vody vyrobí, se na závěr ještě povarí s pravým žateckým chmellem. Mladina, která tím vznikne, se vypustí do pánev chladičů stoku, kde se ochladí na kvasnou teplotu. Přidají se pivovarské kvasnice a po dvanácti dnech kvašení, kdy se dvanáct procent extraktu přemění na alkohol a kyslík uhlíčitý, se mladá pivo zhomogenizuje a přečerpá do velkých ležáckých sudů, nebo do kovových tanků, v kterých pivo dvanáct týdnů odpočívá.

Jistě jste si povšimli magické dvanáctky, která provází celou výrobu piva.

A vite třeba pod jakým sloganem získává Prazdroj v USA stále větší oblibu? „Dopřejte si jen to nejlepší!“

Boty značky Tesla

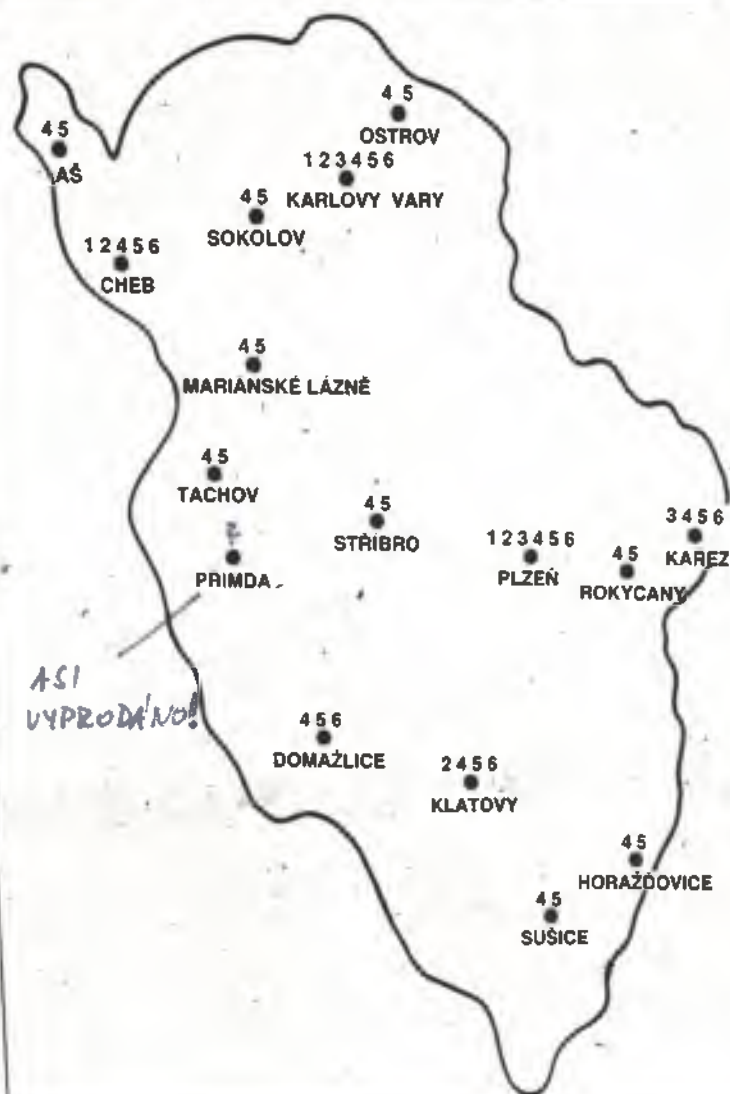
(Čik): I když to zní nezvykle, v závodě Tesla v Trinci budou vyrábět i obuv. Konkrétně jde o svršky pánských poloobuv a sportovní obuv. Na úseku obuvnické výroby bude v Tesle zaměstnáno přes 200 lidí. První výrobní pás se má rozjet ještě v červenci, druhý pak v srpnu. Ve výrobě elektroniky však bude Tesla pokračovat dále.

Asylbewerber getötet

REGENSDORF, 23. Juli (dpa). Erneut hat ein Schweizer einen Asylbewerber getötet. Ein 25-jähriger Tamile, der in der Nacht zum Samstag in Regensdorf im Kanton Zürich von einem alkoholisierten 39 Jahre alten Schweizer brutal niedergeschlagen und dann liegen gelassen wor-

Lepší časy mívají vždy zpoždění.

Jakmile je lid hýčkan, bývá pronásledován jednotlivcem.

ČERPACÍ STANICE NA HLAVNÍCH TAZÍCH ZÁPADOČESKÉHO KRAJE

VYSVĚTLIVKY

1. NEPŘETRŽITÝ PROVOZ
2. NATURAL
3. KREDITNÍ PRODEJ
4. DVOUSMĚNNÝ PROVOZ
5. NÁPOJE A CIGARETY
6. TT DIESEL

ZEICHENERKLÄRUNG

1. STÄNDIGER DIENST
2. BLEIFREI
3. EUROSHELL DKV, UTA
4. ZWEISCHICHTIGER BETRIEB
5. GETRÄNKE, ZIGARETTEN
6. TRANSIT TANK

TREIBSTOFFE NUR MIT TALONS.

Der Einkauf von Treibstoffen wird in der ČSFR für ausländische Touristen nur mit Talons ermöglicht. Diese kann man sich direkt an den Grenzübergängen, in der Verkaufsstellen Tuzex, Hotels oder Reisebüros Autotourist und Cadok besorgen.

Wie hoch sind die Preise? Benzin Super 1,30 DM, Spezial 1,50 DM, Treibstoff für Diesel 1,31 DM. Diese Preise können Sie nach dem Kurs der DM zur Krone wechseln.

UNTER DER WÖLBUNG DER JAHRHUNDERTE

Über Böhmen verzog sich das tragische Jahr 1620. In der Schlacht auf „Bílá Hora“ bluteten viele tschechische Soldaten aus, sowie auch auf die Vordermänner der Widerstandskämpfer wartete das Schwert des Scharfrichters Mydlář auf dem Altstädter Ring. Ca. 150 000 Mann des Adels aber auch Bürger mussten infolge einer grossen Katholisierung aus der Heimat aussiedeln. Unter ihnen war auch der reiche Bürger der Stadt Sušice, Adam Čech. Was ging ihm durch den Kopf, als er das letzte Mal auf die Berge des Böhmerwaldes schaute. Er hoffte, dass er doch aus dieser Verbannung in sein Haus auf dem Ringplatz zurückkehrt. Auf den Weg nahm er sich nur das Notwendigste von seinem Vermögen mit. 86 Stück Zinn-geschirr konnte er sich auf diesen langen

Weg nicht mitnehmen. Wenn auch einige von diesem Geschirr eine Pracht der handwerklichen Arbeit berühmter Fachleute aus Sušice, Nürnberg sowie Jindřichova Hradce waren. Und so versteckte er diesen Schatz in den Hohlraum über die Wölbung seines Hauses. Allein, ohne Zeugen. In die Stadt Sušice kam er nicht mehr zurück, er starb im Ausland. Sein Zinngeschirr überlebte unter der Wölbung die Jahrhunderte.

Warum erzähle ich Ihnen überhaupt diese Geschichte, gerade jetzt? Der Zinnschatz aus Sušice wird nämlich in diesem Jahr in der neuen Exposition des Museums in Sušice ausgestellt. Er wird ein Bestandteil der neuen Exposition und noch in diesem Jahr zugänglich sein.

Das Volkskundige Museum hat nicht

nur Expositionen in der Stadt Sušice, aber auch weitere Zweigstellen, die man in Kašperské Hory und in Železná Ruda findet. Auch in diesen beiden Orten sind für heuer verschiedene Neuigkeiten vorbereitet. Im Ort Kašperské Hory ist erst die Ausstellung von Jagdtrophäen aus den Wäldern des Böhmerwaldes und in einer Exposition wird nach langer Zeit wieder das prachtvolle Glas der weltberühmten Glasmeister aus Böhmen vorgestellt, das auf vielen Ausstellungen in ganz Europa ausgestellt war.

Im Ort Železná Ruda wird auch eine neue Exposition zugänglich, die in der Zusammenarbeit mit dem tschechischen Technischen Museum in Prag die Zeiten der Böhmisches Hammerschmiede vorstellt.

Dass keine Not um Besucher aller dieser Expositionen sein wird, wissen wir schon heute, denn im Jahr 1989 waren es fast 150 000.

Und zuletzt noch eine Frage – werden auch Sie heuer unter den Besuchern sein, wäre es für Sie nicht auch interessant, eine solche Exposition zu besuchen?

Ein Stern für Mandela

MDANTSANE, 23. Juli (AP). Der Vizepräsident der südafrikanischen Befreiungsbewegung ANC, Nelson Mandela, ist seit Sonntag stolzer Besitzer eines nagelneuen Mercedes-Benz. Arbeiter des Mercedes-Werkes in East London hatten die Limousine vom Typ 500 SE in unbezahlten Überstunden gebaut. Die Werksleitung hatte gegen das umgerechnet 150 000 Mark teure Geschenk keine Einwände. Mandela nahm den Schlüssel des

glaubhaft machen, im Lauf seiner fast zehnjährigen Tätigkeit für den Staatssicherheitsdienst der CSSR niemandem Schaden zugefügt zu haben. Die etwa 1000 Juden in der tschechoslowakischen Hauptstadt waren ein Jahrzehnt ohne Rabbiner gewesen, als 1981 der am Budapest Seminar ausgebildete Mayer eingestellt wurde. Jetzt denkt man daran, einen ausländischen Rabbiner als Nachfolger nach Prag zu berufen.

Rabbiner war Spitzel

PRAG, 23. Juli (idea). Die jüdischen Gemeinden von Böhmen haben das Rücktrittsangebot des einzigen im Lande amtierenden Geistlichen angenommen, des Prager Rabbiners Daniel Mayer. Der 31jährige hatte zuvor eingestanden, Spitzeldienste für das frühere kommunistische Regime geleistet zu haben. Der Rat der Gemeinden beschloß allerdings, Mayer als Religions- und Hebräischlehrer weiter zu beschäftigen. Er konnte

KDO MU TO VŠECHNO PLATI?

Autos stelle eine tägliche Herausforderung dar, die Gewalt in Südafrika zu beenden. Mandela verließ das Stadion mit einem Hubschrauber.

Vlajens in Mdantsane im Süden Südafrikas in einem mit 50 000 Menschen gefüllten Stadion entgegen.

Nach der Überreichung der Wagenschlüssel sagte Mandela, das rote Fahrzeug „wird uns für immer an das Blut der Arbeiter und des gesamten Volkes im Freiheitskampf erinnern“. Die Farbe des

V malých zemích nemusí vždy žít malý národ.

PROSLÝCHA SE, ŽE BUDE MENOVÁ REFORMA! JEDNA ČESKÁ KORUNA SE BUDE MĚNIT ZA JEDNOU KORUNU SLOVENSKOU V POMĚRU 2:1

„Ich habe mit Schlimmerem gerechnet“, bekannte selbst der Anwalt des Verurteilten, und auch der Verband der Geschichtsstudenten von Lyon zeigte sich „erstaunt über die Milde der Strafe“. Die Überraschung gilt dem Urteilspruch in einem Disziplinarverfahren gegen den „Auschwitz-Leugner“ Bernard Notin, der in einem Artikel die Existenz der Gaskammern im „Dritten Reich“ geleugnet hatte und deshalb für ein Jahr von seinem Dienst als Hochschullehrer in Lyon suspendiert worden war. Die Tageszeitung „Liberation“ mutmaßte über den Grund für das milde Urteil: Die Universität habe verhindern wollen, daß Notin zu einem Märtyrer der sogenannten „Revisionisten“ werde. Notin legte Berufung ein.

Der französische „Revisionismus“ bestreitet den vom NS-Regime organisierten Völkermord an den Juden. Die Aufmerksamkeit, mit der die Öffentlichkeit nun den Fall Notin begleitet, war dem französischen Gründer der extrem rechten Bewegung noch vorenthalten geblieben. Paul Rassinier wurde als französischer Widerstandskämpfer im Jahr 1943 ins Konzentrationslager Buchenwald deportiert. In seinen Erfahrungen

„Auschwitz-Leugner“ auf Lyoner Lehrstuhl

berichten nach seiner Befreiung verschwiegen er sein eigenes Leiden nicht, bezeichnete die Beschreibungen von Insassen anderer Lager jedoch als „Überreibung“. Schließlich identifizierte er sich soweit mit seinen Folterern, daß er die Nazis von der Verantwortung für die Konzentrationslager freisprach und 1962 erstmals öffentlich die Existenz der Gaskammern bestritt. Rassinier starb 1967. Außer in rechtsextremen Kreisen wurde er nicht ernst genommen.

Mit dem Literatur-Professor Robert Faurisson hielt die Bewegung jedoch Einzug in die französischen Hochschulen. Seit 1974 an der Universität Lyon-II tätig, gelang es Faurisson vier Jahre nach seiner Berufung in der angesehenen Tageszeitung „Le Monde“ einen Artikel zu veröffentlichen, in dem er die Existenz der Gaskammern leugnete. Eine heftige Debatte entstand. Rechts-extreme Anhänger scharten sich um den Professor, auch kamen Vertreter der extremen Linken dazu. Diese woll-

ten mit der Unterstützung Faurissons die „offizielle Geschichtsschreibung“ bekämpfen und wandten sich besonders gegen den Staat Israel. „Die angeblichen Gaskammern Hitlers und der angebliche Massenmord an den Juden sind eine einzige historische Lüge, die eine gigantische politisch-finanzielle Gaunerei ermöglicht haben. Größte Nutznießer sind der Staat Israel und der internationale Zionismus, größte Opfer das deutsche und das palästinensische Volk“, sagte Faurisson 1980 im Radiosender Europe 1.

Was den Revisionisten noch fehlte, war ein wissenschaftlicher Beleg ihrer These. Die sollte Henri Roques besorgen. Der heute 67jährige legte 1985 an der Universität Nantes eine Promotion vor, die in die Behauptung mündete, die Gaskammern der nationalsozialistischen Vernichtungslager hätten nicht existiert. Die Universität von Nantes bewertete die Arbeit mit „sehr gut“. Die französische Öffentlichkeit hatte ihren Skandal, die Revisionisten erhielten die

von ihnen gewünschte Publizität. Nach heftigen Protesten erkannte das französische Erziehungsministerium Roques die Promotion wieder ab.

Seitdem macht besonders die Universität Lyon-III als Revisionistenhort von sich reden. Im April dieses Jahres drohte der neogaullistische Bürgermeister von Lyon, Michel Noir, der Universität keine weiteren Räume mehr zur Verfügung zu stellen, wenn „Notin und die anderen Geschichtsfälscher“ dort weiter lehrten. Die Universität, 1973 gegründet und nach dem französischen Widerstandskämpfer Jean Moulin benannt, beschäftigt neben Bernard Notin den Japanologen Bruno Gollnisch, der neben seinem Lehrstuhl einen Abgeordnetensitz im Europa-Parlament innehat — für die rechtsextreme Nationale Front. Weitere Anhänger der Nationalen Front wie der Historiker Pierre Vial oder der Germanist Jean Haudry lehren an der Universität. Parteichef Jean-Marie Le Pen hat sich nie eindeutig zu den Thesen der Revisionisten bekannt, seine Sympathie für die Dozenten dieser Richtung ist allerdings unbestritten.

Die Revisionisten sind in Frankreich noch immer eine kleine Minderheit, doch sie werden zusehends ernst genommen. Vor der Sommerpause verabschiedete die französische Nationalversammlung im Gegenzug dazu ein Antirassismus-Gesetz, wonach in Zukunft die Behauptung strafbar ist, die Gaskammern des „Dritten Reiches“ hätten nicht existiert. Premierminister Michel Rocard bezeichnete den Revisionismus als einen „Skandal, der schnell beendet werden müsse“. Der Studentenverband UNEF initiierte einen Appell gegen den Revisionismus, der von zahlreichen Studenten, Dozenten und den Präsidenten von elf französischen Universitäten unterzeichnet wurde.

Der französischen Justiz steht eine neue Gratwanderung bevor. Sollte das Verwaltungsgericht von Lyon der Berufung Bernard Notins stattgeben, könnte der Dozent nach der Sommerpause wieder die Universität betreten, als wäre nichts gewesen. Als Märtyrer des Revisionismus wäre er dann aber unbrauchbar. Das Urteil wird für den 10. August erwartet.

CU FRANCOURZ, TO ODBOYAR

Ropný šok přišel dříve 18.7. 90 Benzín a nafta draží * Krácení dodávek ze SSSR

(Kč): Nikoliv Mezinárodní měnový fond a Světová banka, jak bylo původně ohlášeno, ale současně neustaték pohonných hmot a následná opatření vlády byly hlavním tématem včerejší tiskové besedy Úřadu před-sednictva vlády ČSFR. Na otázky novinářů odpovídal ministr financí V. Klaus.

Za hlavní a bezprostřední příčinu nedostateku benzínu označil dlouhodobě ven úkol utlumit cenové dopady v některých dodávkách ropy ze Sovětského svazu. K výraznému omezení došlo zejména v poslední době. Řešení vláda vidí ve hledání alternativních zdrojů a hlavně ve snážením spotřeby pohonných hmot. Administrativní opatření, jako třeba zavedení tažných nebo přídelový systém, vláda odmítla, neboť za jediné správné považuje řešení ekonomické. S ohledem na zá-sadu zrušení financování, placení a cenové tvorby uvnitř RVHP se očeká-vo, že konečný a definitivní ropný šok nás postihne od počátku příštího roku. Změna, která nastává teď, by na nás v každém případě dopadla k 1. lednu 1991, řekl V. Klaus.

Československo jedná o oživení ropou Adria — z Jugošlavie přes Ma-dansko na naše území — a o dovozu ropy do přístavu Rijeka. Situaci s benzinem a ropou vyřešíme tehdy, až budou naše ceny a kursy takové, aby se obyvatelům jhočeských čl ji-homoravských vesnic vyplatilo dojet si pro benzin k první rakouské pum-pě. První cena pohonných hmot má vést k jedinému cíli — snížení po-přívky na drobné nabídky.

O zvýšení výrovnávacích příspěvků dílčím a jiným nemocným V. Klaus řekl, že vláda příslušný mate-riál schválila, ale na ministerstvu práce a sociálních věcí budou ještě tento týden dotvářeny některé detaily. Ke státním nákladům na návlávu pa-pěje Jana Pavla II. v Československu uvedl, že nebyly zveřejněny, neboť nechci bez seriózního posouzení vy-rovnat ze státní pokladny výrazně přepracování původní částky. Ta se po-hybovala okolo devíti miliónů korun. Ministr V. Klaus také uvedl, že ČSFR stojí těsně před svým vstupem do Mezinárodního měnového fondu. Bu-de ještě nutné projednat celou zále-žitost ve Federálním shromáždění a nezbytné je rovněž prezidentské roz-hodnutí. Nyní spějí k závěru jednání o velikosti naší kvóty, na které zále-ží budoucí postavení ČSFR v Meziná-rodním měnovém fondu.

„Víme, že 50procentní zvýšení cen benzínu je citlivé, ale snažíme se ho rozdělit na výrobní sféru,“ řekl mi-

Ministr financí V. Klaus. „Závorek byl stanoven úkol utlumit cenové dopady v některých sektorech hospodářství.“ Ministr vysvětlil, že napětí je způsobeno kromě poklesu dodávek sovětské ropy i velkým zpědžením při výstavbě Hydrotekru: koncem srpna bude tak chybět na 80 tis. tun benzínu. Po-klies dodávek ropy ze SSSR bude pokračovat a koncem roku může před-satavovat výpadek až 2,5 mil. tun. Po-kuď bude Hydrotekru v provozu od křina, deficit benzínu by se výrazně zmírnil a jsme schopni situaci bëit dovozem ropy, který bude hrazen de-blokacemi našich zahraničních phle-dávek V. DIORHY. Je však nezby-tné, aby zvýšení cen vedlo ke snížení spotřeby a promítlo se do chování podniků. Se snížením dodávek ropy je třeba počítat i příštím roce. V září by však již mohla proudit ropou Adria.

Nové ceny budou platit od poloviny z dneška na čtyřech. Cena litru speciál byla stanovena na 12 Kčs, litr super a natural na 13,50 a litr naftý na 9 Kčs. O padesátiprocentním zvýšení cen rozhodla federální vláda v rámci opatření vyvolaných snížením dodávek ropy ze Sovětského svazu. Vládní usnesení zároveň konstatu-je, že zvýšení ceny pohonných hmot neovlivní ceny jízdného ve veřejné osobní dopravě schválené vládou 11. května letošního roku.

Ministru financí bylo mj. uloženo, aby ve spolupráci s ministrem práce a sociální péče a s příslušnými ná-rodními orgány zabezpečil zmírnění třetosti přítláhy cenových opatření pro invalidní občany odkázané na do-pravu vlastním vozidlem. Od 1. září budou stanoveny také nové velkoob-choďní ceny ropy a navazujících pro-duků. Už od 1. srpna bude stát tunu těžkých topných olejů 2760 Kčs, leh-kých topných olejů 3640 Kčs a asfaltu 3180 Kčs. Zvýší se i cena letadlového petroleje na 4020 Kčs za tunu. Od 1. srpna je zároveň zakázán jakýkoliv vývoz automobilový benzínů, moto-rové naftý a lehkých a těžkých olejů. Ministerstvo práce a sociálních věcí do konce července znovelnizuje vyplá-ku o náhradách za používání sluneč-ních motorových vozidel.

JE TO ŠOK PŘIHO ŠUREŽNÍ

Petr Pithart nedělá advokáta

Z tiskové konference předsedy české vlády

(b): „Komunisté nemají ve mně advokáta,“ řekl hned v úvodu včerejší tiskové konference předseda české vlády P. Pithart na úvodní otázku, zda se domnívá, že je zapotřebí se jich zastávat, jak na část veřejnosti zapla sobilo jeho prohlášení v Aktualitách vysílanych 1. července.

Podle jeho názoru však nelze generalizovat. Tím P. Pithart vyjádřil i své stanovisko k otevřenému dopisu Občanského fóra z Hodonína, uveřejněnému ve včerejších Lidových novinách (členové OF tohoto moravského města protestují proti záporné reakci českého premiéra na dokument vypracovaný dr. Jiříčkem z OF Hodonín, z něhož vyplývá, že prakticky všechna řídící moc v hospodářské síti tohoto okresu je v rukou členů KSČ). P. Pithart k tomu řekl: „Ať se pořídí seznam neschopných a zkorumpovaných komunistů a mafiantů (pokud možno s důkazy).“ Jen seznam komunistů, v nichž lidé nejsou pojetí jako jednotlivci, předseda české vlády neuznává, což nepokládá za obranu členů KSČ, ale potenciálně každého.

Neznáme dr. Jiříčka ani obsah jeho dokumentu, ale nad upozorněním, že zejména v menších městech a obcích jsou ve vedoucích funkcích stále většinou komunisté, z nichž mnozí se aspoň v myšlení hlásí ke starým strukturám, by se český premiér měl zamyslet. Tento problém je zvláště aktuální před komunálními volbami a netýká se jen Hodonína.

Pokud jde o zahraniční politiku

české vlády, sdělil P. Pithart, že se bude vyvíjet především spolupráci s jednotlivými regiony (na Slovensku už je dnes něco jako ministerstvo, kde působí 30 lidí). Budoucnost Evropy podle jeho názoru především spočívá v součinnosti regionů, které spolu komunikují bez hranic. To, že v Maďarsku a v Polsku byl nakonec hostem hlavních měst, způsobili hostitelé. — „Naším záměrem bylo navštívit západní část Maďarska a v Polsku Slezsko,“ řekl předseda vlády ČR. Jako typickou cestu do regionu označil nedávnou návštěvu Bavorska, kde se jednalo mj. o dostavbě dálnice Praha—Norimberk a elektrifikaci šumavského pohraničí.

Ke své nadcházející cestě do krajských kolonií v USA P. Pithart uvedl, že na rozdíl od Poláků a Maďarů jsme se k našim krajanům chovali hanebně. „Myslím, že stojí za to jet za nimi a říci, že jsme na ně nezapomněli a vysvětlit jim i naši současnou situaci,“ řekl.

K diskutované cestě prezidenta V. Havla do Rakouska P. Pithart řekl, že sám jako signatář Charty 77 podepsal dopis, v němž mu vlastně tuto cestu rozmlouvá.

„MILÁČKU, PŘECE VIS DOBRĚ, ŽE SOVĚTSKÝ SVAZ UŽ DÁVNO NENÍ VE VŠEM NÁS VZDOR!“

Důvody pomínuly?

Většinou jistě maximálně překvapí informace z městského soudu v Praze, který za řízení předsedy T. Stuchlíka projednal stížnost obžalovaného M. Štěpána proti rozhodnutí obžalovacího soudu, jímž byla zamítnuta žádost o propuštění z vazby. Městský soud předsedě rozhodnutí zrušit a rozhodl o propuštění obžalovaného z vazby.

18. 7. 90

Podle názoru T. Stuchlíka vazební důvody pomínuly. To znamená, že se už při zahájení trestního stíhání se odebrá cestovní pas. Když jsem se ho zeptal, zda ví, že M. Štěpánovi byl pas odebrán, jen pokrčil rameny a řekl, že tento problém spadá do kompetence ministerstva vnitra. Nechci nikomu sáhat do svědomí, ale domnívám se, i přesto, že jsem předsedl, že M. Štěpánovi pas odebrán byl, že takové základní věci by měly být prověřeny.

Spis M. Štěpána s odvoláním dosud neví měsíčnímu soudu v Praze předložen, soud tedy zatím nemůže určit termín odvolacího řízení.

Důvody jsou furt a když už, tak se vyhybly, hercet.

...MINISTR JURAJ DIENSTWEIN...

Rekli, že nic nedají

Bohoslovecký seminář stále v rukou komunistů

Včera mělo Mezinárodní vydavatelství „Patria“ (dříve Otázky míru a socialismu) vrátit bohoslovecký seminář v Praze-Dejvicích původnímu vlastníku — Arcibiskupství pražskému. Termín odevzdání byl dohodnut již 22. června letošního roku. Zástupci Mezinárodního vydavatelství Patria se však nedostavili. A tak představitel Arcibiskupství pražského v čele s Otcom biskupem Frontiskem Radkovským, fakulty teologie UK v čele s proděkanem dr. S. Prokopem a vicedirektorem Arcibiskupského semináře J. Baxantem čekali marně. I pro poslance FS ČSR dr. Igora Němce a poslance NVP Karla Xandra bylo úterní dopoledne ztrátou času.

Dlužno podotknout, že již 24. ledna t. r. sdělil předseda federální vlády M. Čalfa Františku kardinálu Tomáškovi, že požadavek vrácení bohosloveckého semináře v Praze 6 Arcibis-

kupství pražskému je zcela oprávněný. Premiér přitom doporučuje Arcibiskupství pražskému zaslat urychleně žádost o vyklizení budovy Národnímu výboru hl. m. Prahy, „neboť dislokace objektů v Praze se bude řešit po ustavení nové rady NVP dne 1. 2. 1990“. Avšak v rozporu se všemi předchozími dohodami odešla ÚV KSČ v pátek 13. 7. 1990 Arcibiskupství pražskému dopis, ve kterém sdílí, že „ÚV KSČ měl uzavřenou smlouvu o užívání objektu (rozumějí bohosloveckého semináře) s Náboženskou matičkou v Praze, která v té době představovala zástupce státního orgánu“. A vzhledem k tomu, že právo užívání objektu bylo pro ÚV KSČ zrušeno rozhodnutím Federální vlády ze dne 21. 5. 1990, nemůže ÚV KSČ o zmíněném majetku ani jednat, ani s ním nakládat. Tento „objev“ učinil ÚV KSČ až 13. 7. 1990.

NEVÍ LEVICE, CO DĚLÁ? PRAVICE?

TO BUDE V OBČANSTVU ZASE ŘEŠENÍ...

budou od zaměstnavatelé dostávat za vykonanou práci mzdu podle obecných norem předpisů.

Návrh zákona pamatuje nejen na finanční zajištění poslanců, ale i na sankce, tedy i na ztrátu těchto nároků. Nezúčastní-li se poslanci bezdůvodně ovlivňují čtyři jednací dny výběru sněmovny nebo tři jednací dny sněmovny v jednom kalendářním měsíci, ztrácí nárok na polovinu poslanceckého příjmu. Pokud bude ve výboru chybět osm dní a na schůzi sněmovny šest dní v měsíci, pak dostane nic.

Podle tohoto návrhu by měl tedy poslanec dostávat měsíčně 16 000 korun hrubého. Pokud by zastával ještě parlamentní funkci, pak by byl ještě přímým výše o příslušný funkční příplatek. Průměrná hrubá měsíční mzda pracovníků ve státním a družstevním sektoru loni činila 3218 Kčs.

PLATY A DALŠÍ POŽITKY VE FS

Poslanci si navrhuji měsíční hrubý příjem 16 000 Kčs...

(čtk): Na pořadu 5. společné schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů Federálního shromáždění, která začne dnes ve středu, má být mj. zákon o platech a dalších náležitostech poslanců Federálního shromáždění. Podle návrhu tohoto zákona by měl poslanci náležet běžné zdanitelný plat ve výši 9000 Kčs, a to od prvního dne měsíce, v němž složil předepsaný slib. Plat by pobíral i tři měsíce po zániku poslanceckého mandátu.

K úhradě věcných a osobních výdajů, popřípadě nákladů na služby potřebné pro výkon funkce, by měl poslanec dostávat náhradu 5000 Kčs měsíčně a paušální cestovní náhradu ve výši 2000 Kčs. Jak s těmito nezdanitelnými 7000 Kčs naloží, záleží jen na něm, neboť jejich použití nebude muset nikomu a nijak zdůvodňovat. K tomu poslanci též náleží náhrada výdajů za ubytování na cestě, pokud ji vykonával v souvislosti se svojí funk-

cí. Navíc, podle navrhovaného zákona, budou moci poslanci používat prostředků veřejné hromadné dopravy po Československu bezplatně.

Z příjmů poslanců, kteří vykonávají parlamentní funkce, by měly náležet zdanitelné měsíční funkční příplatky: předsedovi FS 10 000 Kčs, prvnímu místopředsedovi FS 6000 Kčs, úředníkům sněmoven po 5000 Kčs, místopředsedům FS po 4000 Kčs. Mís-

topředsedové sněmoven by měli dostávat funkční příplatek ve výši 3000 korun, předsedové jednotlivých výborů 2000 Kčs a místopředsedové 1000 korun.

Předsedovi FS přisuzuje návrh zákona právo bezplatně užívat přiměřeně vybavený byt. Předsedové a místopředsedové sněmoven a místopředsedové FS by měli mít toto právo pouze tehdy, pokud je jejich trvalé bydliště mimo sídlo parlamentu. Tito

poslanci by měli mít rovněž možnost bezplatně používat služební vozidlo a služební telefon.

Poslancecký plat, příplatek a náhrady nenáleží však těm poslancům, kteří jsou zároveň členy vlády nebo státního orgánu státní správy. Ostatní poslanci, ponechávají-li si své zaměstnání,

a vložit mu do úst své vlastní slova
o pádu československé vlády do kon-
ce roku.

BLBE OBTÁŽENO REDAKCÍM
KOLSKÉHO - NÁPIS JE BLEDEHODNÝ A
TVÁŘU XEROX NEBÝRÁ... A JE TAK NOC
KRAJINOVÝ POUKÁVÁ Z OBLOU STÁN...

Český Böhmen

EXPRESS

6-9/90

CENA 7 Kč ■ PREIS 1,30 DM

Společný projekt Českého Expressu a Der neue Tag ■ Mit dieser gemeinsamen Publikation der Zeitung „Der neue Tag“ und des „Böhmen-Express“ wird zur Annäherung zwischen der BRD und der ČSFR beigetragen.

CSFR lábt Schrott-Atommeiler am Netz

Internationale Behörde inspižiert Bohunice / Kernschmelze nicht ausgeschlossen

WIEN/FRANKFURT A.M., 23. Juli (Reuter/kal). Ein Expertenteam der Internationalen Atomenergiebehörde (IAEO) in Wien wird Anfang Oktober das umstrittene CSFR-Atomkraftwerk Bohunice bei Preßburg (Bratislava) überprüfen. Ein IAEO-Sprecher sagte am Montag in Wien, bei der bereits seit längerem vereinbarten Inspektion sollten zwischen dem 1. bis 12. Oktober die Folgen früherer Stör- und Zwischenfälle in dem Werk untersucht werden. Derzeit sei keine vollständige Sicherheitsüberprüfung geplant. Seiner Behörde habe die Tschechoslowakei bisher nicht zugesagt, die zwei älteren Blöcke des Werkes im Fall einer negativen IAEO-Bilanz abzuschalten.

Laut österreichischen Medienberichten hatte der Vorsitzende der CSFR-Atomenergiekommission, Karel Wagner, erklärt, die beiden Blöcke sollten sofort abgeschaltet werden, falls die IAEO-Experten zu negativen Schlußfolgerungen über die Sicherheit in dem Werk kämen. In den vergangenen Tagen sind immer neue Mängel in Bohunice bekanntgeworden. Nach einem internen Bericht der CSFR-

Atomkommission gab es in den beiden 1970 errichteten Blöcken sowjetischer Bauart 364 Störfälle, von denen ein Prozent als bedeutend eingestuft wurde.

Wagner räumte in seiner Stellungnahme ein, daß die in den 60er Jahren entwickelten Atomreaktoren vom Typ V-230 gravierende Sicherheitsmängel haben. Da ein Bruch der Hauptkühlleitung nicht angenommen worden sei, gebe es auch keine Notkühlung. Derzeit würden, so Wagner, in Abstimmung mit den Aufsichtsorganen in der Sowjetunion, Bulgarien und der DDR Berechnungen über die Wahrscheinlichkeit eines solchen Unfalls angestellt.

Ein vernichtendes Urteil über die Qualität der beiden Reaktorblöcke in Bohunice hatte Jiri Beranek, Chef der Prager Atomkommission, kürzlich in der Zeitung Nové Slovo (Neuer Weg) gefällt. „Wir wissen ziemlich sicher“, sagte er, „daß unsere Befürchtungen stimmen, daß im ersten Block durch das Kühlwasser starke Schwingungen entstehen, die zu großen Materialbelastungen im Primärkreislauf führen. Der zweite Block leidet an der schlechten Qualität des Reaktordruckge-

füßes.“ Zudem stehe der Reaktor auf einer erdbebengefährdeten Zone. Einmal in hundert Jahren müsse mit stärkeren Beben gerechnet werden, die beispielsweise Fabrikschornsteine einstürzen ließen. Bei der Auslegung des Atomkraftwerkes sei von niedrigerer Aktivität ausgegangen worden, erläuterte Beranek. Bereits vor vier Jahren habe er auf diese Gefahren aufmerksam gemacht, um vom sowjetischen Erbauer des Reaktors eine Stellungnahme zu den Sicherheitsproblemen zu bekommen. Das sei bisher nicht geschehen.

Beranek warnte vor tragischen Folgen, falls es zu einem Bruch der Hauptkühlleitung kommt. Wegen der fehlenden Notkühlung werde es eine teilweise Kernschmelze geben, radioaktive Stoffe würden in die Umwelt gelangen. Beranek: „Je nach den momentanen Wetterbedingungen könnten Bratislava und Wien bedroht sein.“

Das Hamburger Nachrichtenmagazin „Der Spiegel“ berichtete in seiner jüngsten Ausgabe außerdem über Probleme im Brennstoff-Lager von Bohunice, wo seit zehn Jahren 40 Tonnen hochabgebrannten Uran-Brennstoffs gelagert seien. Der Brennstoff habe die Brennstabhüllen bereits durchdrungen und es sei ungewiß, ob der Rost auch schon die Stahlgefäß-Hüllen zerstört habe.

SBČS k nákupu a půjčkám deviz

(čtk) Nákup devizových prostředků čs. občanů je omezen ročním limitem 2000 korun na každou osobu a 1000 korun na delší do 15 let. Prodej je uskutečňován proti předložení platného cestovního pasu a za akceptace turistického kursu. Na základě usnesení vlády ČSFR rozšířuje SBČS možnosti získat devizové prostředky formou devizových půjček a nákupu na devizových aukcích.

Devizové půjčky budou čs. občanům poskytovány peněžní formou nebo povětšinou operací občanů složit korunovou hodnotu požadovaných deviz včetně procentuálního devizového poplatku po současném platbě v devizách mu bude korunová protihodnota vyplacena zpět. Devizové půjčky mohou být od 1. 8. 1990 poskytovány do výše 250 amerických dolarů ve volně směnitelných měnách a se splatností do 12 měsíců.

Stejným opatřením umožní SBČS ko- mentum bankám, aby devizové prostředky, nakupované na pravidelných devizových aukcích, prodaly bez omezení čs. občanům. Tato možnost vznikne ne nejblíže devizové aukci, která se uskuteční 25. 7. 1990. Následující den mohou komerční banky zahájit neomezený prodej devizových prostředků čs. občanům a to a kurz, kterého bude na devizové aukci dosaženo. Tento kurz bude po každé devizové aukci - tedy každé dva týdny aktualizován. SBČS umožňuje aktivovat ke křivě vzniklých nákladů kursovou pří- řádku, nejvýše však do 10 procent aktuálního kursu. Přislušením opatření jsou vybaveny komerční banka Praha Všeobecná úvěrová banka Bratislava, Interslovenská banka, Čs. obchodní banka a Živnostenská banka. Různí informace obdrží veřejnost v pomočkách těchto bank.

Skutečné rozpor?
(čtk) Britský list Financial Times přinesl článek o rozhovoru s tiskovým mluvčím prezidenta V. Havla M. Zantovským. Mluví prý předpověď, že nedávno ustavená vláda M. Gally ještě před koncem roku padne kvůli rostoucím hospodářským potížím. List usuzuje, že v této předpovědi se odráží stále větší rozpor mezi populárním prezidentem Havlem a vládou, která prováděla nepopulární hospodářská opatření. Cituje M. Zantovského, podle něhož existuje napětí zejména mezi prezidentem a ministrem finanční Klausem kvůli tempu zavádění útržního hospodářství.

M. Zantovský včera sdělil ČTK, že autor článku ve Financial Times L. Collit dezinterpretoval jeho poznámku

KDYBY TO BOUHLA, TAK JE KONEC ČSFR, FEDERALIZACE, POHLIKY A SOUČETI OBČANŮ NAŘÍDÍ, NEBO AŽ TO BRATJA AČPOU PŘIVÍZORUJE ZDRATUJÍ...!

.. A BRANIBORI BUDOU
TOSHI DE CHICHAI
SINAPALI BACHA, YAKO
UBABZNU 1939...

ren lassen und feuerte dann eine weiße Leuchtrakete. Im Schein des hellen Lichtes beobachtete der überraschte Schmuggler die Männer in den Mänteln, die den Kreis um ihn verängerten. Einige Sekunden blieben Ernst zur Entscheidung. Ein langer Sprung und der Schmuggler entkam den überraschten Zollbeamten. Kommandant lief noch schnell zur Seewand, aber nur tief sah er eine Gestalt im kurzen Mantel mit einem Rucksack auf dem Rücken, die im Dunklen verschwand.

Der Schuss, abgefeuert aus Wut und Enttäuschung bedeutete nichts mehr. Ernst hat sich nicht erwischen lassen. Von seinem weiteren Schicksal erzählt man viel. Vielleicht ging er nach Bayern um sich dort eine Gaststätte zu öffnen, vielleicht führte er von Bayern aus eine Gruppe von Schmugglern, vielleicht half er nach dem Krieg den tschechischen Emigranten über die Grenze und kam ums Leben bei einem Zusammenstoß mit den Grenzern. Vielleicht . . .

IM KÖNIGREICH VOM FABIAN

[tk]: Vláda Slovenské republiky žádá, aby byla pamětní deska dr. J. Tisovi v Bánovcích odstraněna. Vyplyváto z jejího prohlášení, v němž je tato událost uváděna jako kompromitace před očima národů a světové veřejnosti. „Navíc škodí úsilí o autentičnou federaci ve smyslu programového prohlášení vlády SR a nezdavé

emace poškozují upřímné úsilí o návrat našich dvou svobodných a demokratických národů do Evropy," píše se v něm. Také předsednictvo SNR přijalo stanovisko, v němž se „text pamětní desky v Bánovcích považuje za neodpovídající deklarovanému zá- měru, protože ústí do jednoznačné glorifikace osoby dr. Tisa" a „akt

osazení desky s takovýmto textem považuje za politicky nesprávný a nevhodný". Předsednictvo SNR chce naopak podporovat postavení pomníku na památku umučených židovských občanů a vyzývá veřejnost, aby se události kolem hodnocení Tisa nestaly příležitostí k rozvířování vášní a destabilizaci na Slovensku.

Zärtlich legte Raissa den Kopf an Wolframs Schulter

Welche Rolle spielte Raissa Gorbatschowa bei den Gesprächen ihres Mannes mit Kohl?

Theo Waigel, der bei dem Verhandlungsmarathon in der kaukasischen Datscha dabei war: „Sie ist eine sehr kluge Frau mit einer warmherzigen Ausstrahlung, die sich geschickt im Hintergrund hält, aber nicht ohne Wirkung auf uns blieb. Sie war für ihren Mann der ruhende Pol. Wie gut die beiden miteinander harmonierten, merkte man, wenn sie Hand in Hand durch die herrliche Natur gingen.“

Als ich mittags mit ARD-Korrespondent Gerd Ruge, seinem Kameramann Wolfram Möcker und einigen russischen Journalisten vor den Stufen der Datscha wartete, stand sie plötzlich lächelnd vor uns – weißes

Kleid, weiße Handtasche, braune Augen, rotes kurzes Haar. Sie war viel kleiner, etwa 165 Zentimeter, als ich erwartet hätte.

Sofort richteten sich die Kameras auf die First Lady. Sie sprach lächelnd etwas auf russisch. Nach ein paar Augenblicken hörten die sowjetischen Kollegen wie auf Kommando auf. Nur der ARD-Mann drehte weiter. Was er nicht mitkriegte: Raissa hatte darum gebeten, mit dem Fotografieren und der Filmerei aufzuhören. Nun ging sie auf ihn zu, drückte sanft aber bestimmt das Kameraobjektiv

nach unten, legte aber alsdann ihren Arm um ihn und ihren Kopf zärtlich an seine breite Schulter! Der Kollege erröte. „Ich wußte nicht, wie mir geschah.“

Ein herbeigeeilter Dolmetscher übersetzte ihre nächsten Worte: „Wenn ich nicht gefilmt werde, können wir uns doch viel besser unterhalten.“ Dann erzählte sie extra uns Deutschen von der Schönheit der kaukasischen Berge und Wälder – bis ihr Mann auftauchte und sie „entführte“. Hand in Hand.

In Moskau wird das Benzin knapp
MOSKAU 20. Juli (dpa). Im westlichen Teil der UdSSR ist Benzin knapp. Sogar in der Hauptstadt Moskau, die als vordominanteste gut versorgt gilt, ist Benzin rationiert.

DRIVE-SE-SMAY
(TY NASSENMEDIE)
A RIKALI „BABUŠKY“

listen vor den Stufen der Datscha wartete, stand sie plötzlich lächelnd vor uns – weißes

Tennisový Oskar pro J. Kodeše

NEW YORK (čti): Zítřka bude v Newportu v americkém státě Rhode Island slavnostně přijat do tenisové dvorany slávy Jan Kodeš. V New Yorku náš bývalý reprezentant poskytl rozhovor zpravodajci ČTK.

Kam byste mezi svými úspěchy rádal toto ocenění?
Je to něco jako Oskar pro filmové herce, jako bychom byli vítězství ve Wimbledonu a dvoranou slávy, ale jako život, který tenista zasvětí celý život, osobní výživu, významění.

Troufí byste si Mcl, co vedle vašich úspěchů na kurtech vám umožnilo získat místo ve dvoraně?
Myslím si, že například moje působení v roli kapitána Daviscupu.

Za pětatřicet let existence do dvou slávy bylo vybráno pouze 151 lidí v posledních letech jsou to jen jeden až dva roční. O přijetí Jana Kodeše rozhodla porota osmi špičkových rozhodčích z osmi zemí, kteří přitom museli získat alespoň šest hlasů. U bývalých bratrů šon kritériem výsledky, chování na dvorci i mimo něj a třeba i zásluhy o rozvoj tenisu. Proto brádl mohou být vybráni nejdříve pět let po formace o tom, že spolu s Kodešem byl letos přijat Joseph Cailman, významný funkcionář, který se zasloužil o zrovnoprávnění teniského

BOLŠEVICKÁ KOROUMVICKÁ

Saint-Tropez verhüllt sich

SAINT-TROPEZ, 22. Juli (dpa). Die Stadtverwaltung von Saint-Tropez an der Côte d'Azur hat das Nacktbaden an öffentlichen Stränden verboten. Wie am Wochenende bekannt wurde, riskieren ganz Hartnäckige ab sofort Geldbußen von 75 Franc (circa 22 Mark). Zwar war die Nacktkultur an den sechs kleinen Stränden der Stadt bisher schon verboten, doch hätten ein paar Dutzend hüllenlose Sonnenanbeter sich regelmäßig auf den Felsen am Strand niedergelassen, hieß es im Rathaus. Die Stadtverwaltung begründete das Verbot mit ihrem Bemühen um „Sicherheit, Hygiene und Moral“.

Brigitte Bardot, prominenteste Einwohnerin des Hafenstädtchens an der Côte d'Azur, hatte sich 1989 in einem offenen Brief an den Bürgermeister über „Schamlosigkeit, Exhibitionismus, Laster und Homosexualität“ beschwert, die zum „traurigen Symbol des Orts“ geworden seien. Durch „ungezogene und ungenierliche“ Touristen sei sie jeden Sommer gezwungen, Saint-Tropez zu verlassen.

642000 Polen arbeitslos

Die Zahl der Arbeitslosen in Polen ist innerhalb von zwei Wochen um 74000 auf nun 642000 geklettert. Der Anstieg ist vor allem auf Massenentlassungen in vielen Betrieben zurückzuführen. Bis Ende des Jahres rechnet die Regierung in Warschau mit 1,3 Millionen Jobsuchern.

Jeder 5. Frankfurter ist ein Ausländer

Frankfurt entwickelt sich immer stärker zum multikulturellen Pfälzer. Der Ausländeranteil stieg im Januar 1990 auf 22,6 % der Gesamtbevölkerung. 1989 lag er bei nur 21,7 %. Frankfurt hat damit weiterhin den höchsten Ausländeranteil der Bundesrepublik. Die größte Gruppe der 141 577 Ausländer stellt die Türkei mit 29 000 Mitbürgern. Es folgen Jugoslawen (25 600), Italiener (15 700), Griechen (7 900), Marokkaner (7 100) und Spanier (6 800).

Strafzettel aus Österreich

WIEN, 20. Juli (dpa). Auch deutsche Verkehrssünder müssen künftig mit Bußgeldbescheiden aus Österreich rechnen. Verkehrsverstöße werden ab 1. Oktober auf der Grundlage eines neuen Amts- und Rechtshilfeabkommens zwischen Österreich und der Bundesrepublik verfolgt. Das Abkommen wurde am Freitag in Wien unterzeichnet.

Italien macht Sprit noch teurer

Das Benzin in Italien wird von heute an durch eine Steuererhöhung noch teurer. Der Liter Superbenzin kostet statt 1425 nun 1485 Lire (2,02 Mark); bleifreies Super wurde um 60 auf 1435 Lire heraufgesetzt.

TAK CO, ČIŽKOVÉ, KTERI KUPUJETE BENZIN V ČESKU V VECHILÁKŮ?

Herz-Gefahr im Kaufhaus

Wiesbaden - Elektronische Diebstahlsicherungen in Kaufhäusern können bei Herzschrittmacher-Patienten zu Herzrhythmus-Störungen führen, meldet „Medical Tribune“. Grund: Die Sicherungen senden Impulse aus, die den Schrittmacher erheblich stören können.

Keine Kasernen – Franzosen müssen bleiben

Paris - Der Abzug französischer Truppen (40 000 Mann) aus Deutschland wird nicht vor 1995 abgeschlossen sein, erwartet der Verteidigungsausschuß der Nationalversammlung. Ein schnelleres Vorgehen könnte das Heer „desorganisieren“ – weil es in Frankreich nicht genug Kasernen gebe.

Ukraine: Lenin weg

Moskau - Die sowjetische Stadt Ternopol (Ukraine) will die Denkmäler von Lenin und Marx abreißen lassen, meldet TASS. Sie sollen durch Denkmäler ukrainischer Nationaldichter wie Iwan Franko und Taras Schewtschenko ersetzt werden.

Schiefer Turm verkommt

Pisa - Der schiefe Turm von Pisa wird immer mehr zur Ruine. Sechs Monate, nachdem er wegen akuter Einsturzgefahr für Besucher gesperrt wurde, wurde immer noch nicht mit der Restaurierung begonnen. Grund: Es gibt keinen Plan, wie das Bauwerk gerettet werden kann. Ohne Plan kein Regierungsgeld.

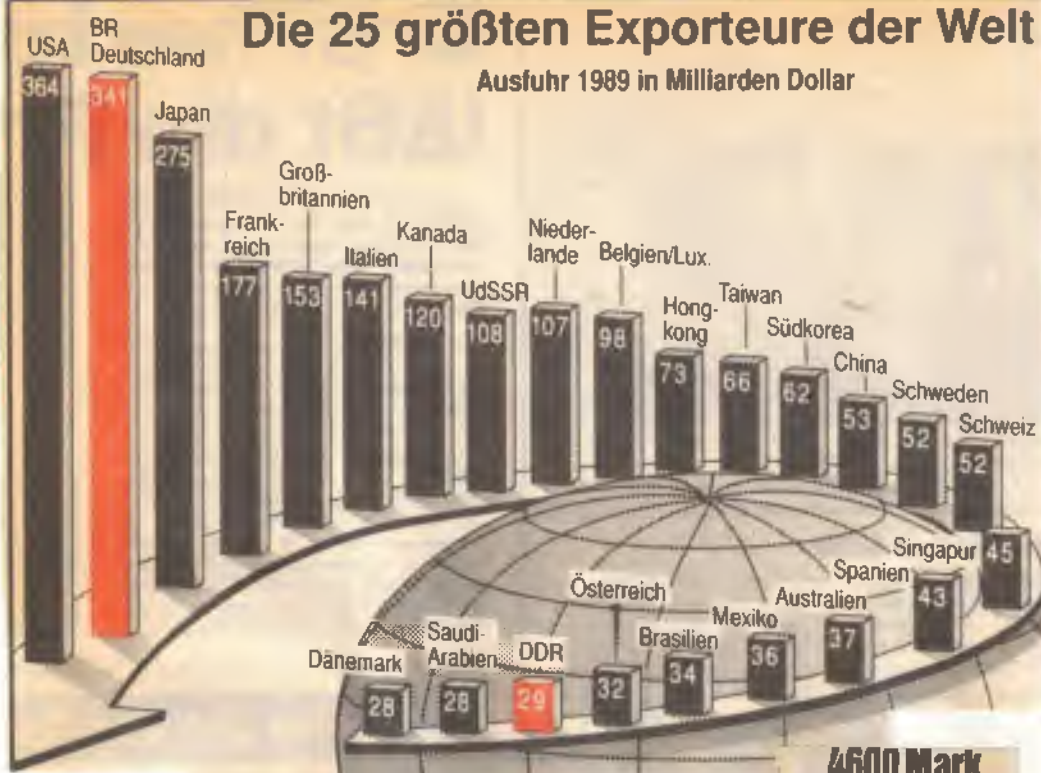
Sakkos für Japans Kühe

TOKIO, 22. Juli (AP). Japans Kühe werden möglicherweise schon bald mit maßgeschneiderten Jacken über die Wiesen spazieren. Laut Professor Mosaku Sakurai von der Tokioter Universität sollen die „Sakkos“ vor großer Hitze, gefährlichen Insekten und Krankheiten bewahren. Die Kleidungsstücke, die aus ungewebtem Material wie etwa Stroh hergestellt werden sollen, bestehen aus drei Teilen, von denen je eins den Kopf, den Rücken und den Unterleib schützen soll.

KOPYBOTKY DODA' BAŤA...

Die 25 größten Exporteure der Welt

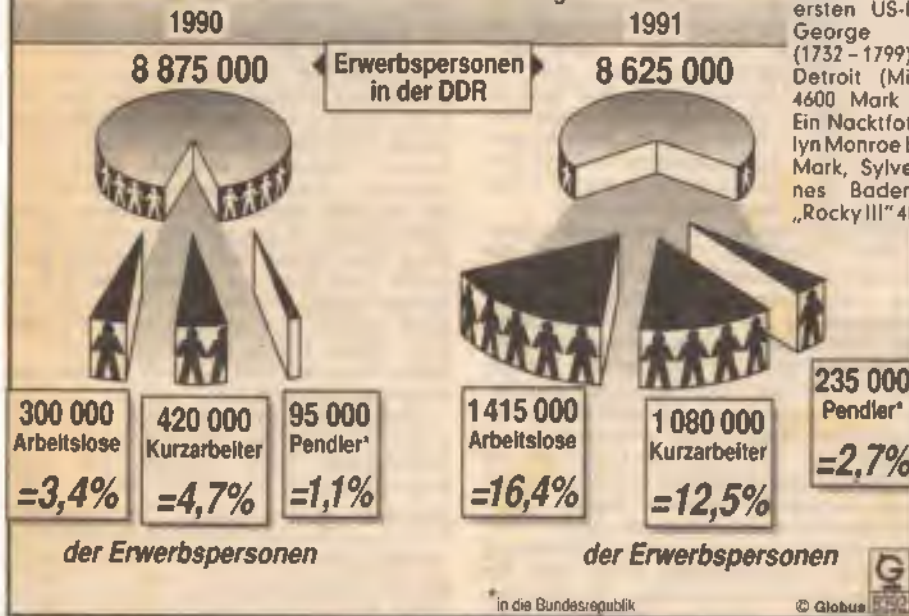
Ausfuhr 1989 in Milliarden Dollar

DEDERONSKO ALE YEN S POMOCI' BRD PRES EQ...

Roßkur für die DDR

DIW-Vorausschätzungen

4600 Mark für eine Locke des Präsidenten

Detroit – Eine Locke des ersten US-Präsidenten, George Washington (1732–1799), wurde in Detroit (Michigan) für 4600 Mark versteigert. Ein Nacktfoto von Marilyn Monroe brachte 8250 Mark, Sylvester Stallones Bademantel aus „Rocky III“ 4000 Mark.

Jugoslawien schreckt mit hohen Preisen

In dem ehemaligen „Billig-Urlaubsland“ Jugoslawien müssen sich die ausländischen Gäste in dieser Saison auf gezogene Preise einstellen. Lebensmittel sind zum Teil sogar teurer als in der Bundesrepublik, was vor allem die Campingtouristen traurig stimmen dürfte. Schuld ist die überwertete Landeswährung Dinar. Nach Experten-Berechnungen müssten die Ausländer statt derzeit sieben wenigstens zehn Dinar für eine Mark bekommen. „Der Dinarkurs bleibt fest“, machte jedoch erst kürzlich der stellvertretende Regierungschef Zivko Pregl jegliche Hoffnung auf eine Abwertung zunichte.

Für ein einfaches Privatquartier müssen mittlerweile im Schnitt 230 Dinar, also rund 35 Mark, pro Nacht gezahlt werden. Ein Hotelzimmer mittlerer Kategorie kostet umgerechnet mehr als 100 Mark. Tomaten sind doppelt, das Waschpulver dreimal so teuer wie im benachbarten Österreich. Für einen einfachen Landwein der Marke Avia verlangt der Supermarkt knapp sechs Mark. Als Folge des Preisauftriebs gehen die Touristenzahlen deutlich zurück, nachdem bereits 1989 im Norden viele Gäste den Balkanstaat wegen der Algenpest mieden.

Havel beharrt auf seiner Reise

PRAG, 22. Juli (dpa/FR). Der tschechoslowakische Staatspräsident Vaclav Havel hat seinen geplanten Besuch der Salzburger Festspiele verteidigt, wo er auch mit dem international umstrittenen österreichischen Bundespräsidenten Kurt Waldheim zusammentrifft. Vor allem aus Achtung „vor dem österreichischen Volk“ habe er die Einladung zu den Salzburger Festspielen angenommen, sagte Havel laut CSFR-Nachrichtenagentur CTK.

Havel reagierte damit auf den Brief der Charta 77 vom Donnerstag, in dem er als Begründer und erster Sprecher dieser Bürgerrechtsbewegung aufgefordert worden war, den Besuch wegen der unvermeidbaren Begegnung mit dem wegen seiner Vergangenheit in der NS-Zeit umstrittenen Waldheim abzusagen.

Ukraine sieht goldene Zeiten

MOSKAU, 22. Juli (AFP). Die Ukraine will mit einer Tonne Gold bei der Bank von England ihr Glück machen. Der Schatz war laut Geschichtsschreibung vor fast 300 Jahren von dem ukrainischen Nationalisten Oberst Pawel Polubotok aus Tschernigow nach England geschickt worden. „Dieses Gold dürfte jetzt 16 Milliarden Pfund (rund 48 Milliarden Mark) wert sein, wenn man die Zinsen berücksichtigt, und es gehört der Ukraine“, sagte der ukrainische Abgeordnete Roman Iwanytschuk am Samstag der sowjetischen Nachrichtenagentur TASS.

Der geschichtlichen Überlieferung zufolge war der Schatz für eine souveräne und unabhängige Ukraine gedacht. Nachdem der Oberste Sowjet der Republik in der vergangenen Woche seine Souveränität beschlossen hat, hoffen die Abgeordneten jetzt, an das Vermögen heranzukommen.

Die Regierung in Prag hat ein Investitionsschutzabkommen der Tschechoslowakei mit der Bundesrepublik und der Schweiz gebilligt.

Uniknout dvacátému století

Pres kanál La Manche už spousta lidí plule na lodi, možná ještě víc jich letělo letadlem, další včetně tří z Československa kanál přeplavali. Ale nikdo zatím nezkusil vydat se z Francie do Anglie na kmeni stromu. Tím prvním bude letos v létě Čechoslovák František Rychnovský. Už to je sice pozoruhodný fakt, ale přidáme ještě jeden: panu Rychnovskému bude letos šestasedmdesát let.

Datum narození mě nezajímá. Stárnutí je ostatně jediná možnost, jak se dožít slušného věku. Nebo se vrátit do klukovských let, což je přesně můj případ.

Pan Rychnovský bydlí v Děčíně a k Labi to má od svého domu jen pár kroků. Však taky na řece prožil celý život. Nej dřív měl přívaz a když mu ho znárodnili, přihlásil se k ČSPL. S ní brázdil labské vody celých dvacet let jako kormidelník a kapitán a právě tady, na cestách do Hamburku, získal neocenitelné zkušenosti.

Když mu bylo šedesát, řekl mu, že do Hamburku už nepojede. Tehdy se zafekl, že to tedy ne. On pojede, a to na vlastním plavidle.

Přemýšlel jsem, co vybrat. Vory, to už tady bylo. I na loďkách lidí do Hamburku je, dokonce i pár nadšenou na nafukovacích matracích. Vybral jsem si kmen, což nezkusil ještě nikdo.

Protože obyčejný kmen by se otáčel a sotva by šlo se na něm udržet,

našel si pan Rychnovský kmen rozvětvený do tvaru písmene Y. Pres to prkýnko a jede se.

V roce 1982 dojel na hranice NDR a SRN, ale východoněmečtí celníci ho dál nepustili, aby neohrožoval plavbu. O rok později vzal s sebou vnuka, spornou část řeky absolvoval i s kmenem na palubě nákladní lodi a do Hamburku vjel se všemi pocitami už zase na svém. Rozhlas, televize i noviny byly u toho a František Rychnovský byl rázem v SRN populárnější než doma.

Následovala další plavba, po Odře do Štětína (730 km) a pak už začal plánovat to, co považoval za nejtěžší — sjet Dunaj. Už pro Labe a Odru bylo těžké obstarat povolení od Státní plavební správy, pro Dunaj se tato překážka ukázala být nepřekonatelná. A protože se ošivali i Maďari, musel pan Rychnovský převést své plavidlo do Jugoslávie. Z Osijeku vyplul na Drávu, vlihl se s ní do Dunaje a šťastně dorazil do Bělehradu. Opět filmování, zájem tisku, pozvání na československou ambasádu.

Když jsem přivezl kmen z Jugoslávie domů, dal jsem ho do děčínského plavebního muzea a řekl si, že končím. Sjel jsem hlavní tří středoevropské řeky, takže co chít víc? Ale pak mi to stejně nedalo.

Další cíl už tedy není řeka, ale kanál. Jestliže dříve vedl urputná boje s celníky a Státní plavební správou, tedy teprve musel on i jeho spolupracovník a „manažer“ Jan Ma-

rek osvědčit trpělivost a nenechat se odradit. Vytržování formalit trvalo tři roky.

Velké nadšení z nás námořní draďd nemá, to je tedy pravda. Jednám s velícím Pobřežní gardy Velké Británie i s ministerským delegátem pro námořní otázky Francie, všichni nám to rozmlouvají, ale odradit jsme se nedali.

Nyní už je všechno dojednáno a koncem srpna by kmen měl opustit francouzské břehy a zamířit k ostrovům. Přesně tak, jak pravděpodobně kdysi probíhalo jejich osídlení z kontinentu. Cesta přes kanál totiž není honbou za senzací, ale má dokázat, že právě takhle se v pradávnu lidé mohli přes něj přepravovat. Thor Heyerdahl by měl radost.

Plavba má tedy i význam pro historii. Přesto si pět odvážlivců, kteří budou tvořit tým pro pokolení Kanálu, platí cestu ze svého. A není to částka zanedbatelná, jen při ceně dopravního člunu s lodivodem se člověku protočí panenky. Sponzoři se zatím nenašli.

Je to vzrušující a fascinující pocit, nebdť se jít za cílem, at je sebevle nedosažitelný. Nebojím se do toho dát všechno a to mě zavazuje nepovolit, udržovat si kondici.

Ne, lidstvo neumírá v pohodlnosti, jak se mnohdy tvrdí. Stále ještě existují ti, kdo se snaží poznat hranice možnosti, uniknout dvacátému století.

směrně na Václavském náměstí ve třech dnech zaznamenal na 600 transakcí denně. Základní kapitál společného podniku činí půl mil. liber. 250 tisíc poskytl londýnská společnost, 250 000 v ekvivalentu čs. měny čs. obchodní banka. V Praze by mělo být otevřeno 10 těchto směnár.

obchodní banky P. Kavánek, ČSOB spolu s londýnskou organizací Chequepoint, která se specializuje na zakládání a provoz směnár a nepřetržitým provozem, hodlá zřizovat i další směnárská místa v turisticky atraktivních centrech i mimo hlavní město Československa. Třetí by měla Čekobanka otevřít na rohu Staroměstského nám. a Melantrichovy ulice. Ve

Směnárna ve dne v noci

hradu byla věsta otevřena nová směnárna Čekobanky — Chequepoint. Je v pořadí druhá. První funguje od minulého měsíce v průchodu Koruna na Václavském náměstí. Jak řekl zpravodaj ČTK náměstek gen. ředitele Čs.

S dluhem do žní

BITVA O ZRNO už letos nebude plnit první stránky deníků, protože doba přinesla závažnější témata. Nicméně nejen samotné zemědělce, ale i veřejnost zajímá, jakou úrodu lze očekávat, zda vystačí k dobrému zásobení zpracovatelského průmyslu a k výživě zvířat.

Stalo se už v čs. zemědělství pomalu tradicí, že nemůže vystačit s doma vypěstovanou úrodou obilí. V žargónu dřívějších usnesení se proto vytyčoval strategický úkol — zajistit přednostní rozvoj rostlinné výroby před živočišnou. Strana (KSČ) a vláda nechťely nic jiného, než přestat dovážet jádro za zahraničí se ztrátou měny. Přes velké úsilí se záměr nikdy zcela nezdařil, ač výnosy a produkce zrnin stále narůstaly. Ještě rychleji se však zvyšovala i spotřeba obilí a přede žněmi se už obvykle jádro nedostávalo.

Ani současný stav v zemědělských podnicích není výjimkou. Už vloni chovatelé žádali vládu České republiky, aby ze svých fondů, tzv. federálních biotových rezerv povolila přibližně půl miliónu tun zrna. O toto množství obilovin totiž krmená bilance nevycházela. Jenže vláda má „pod palcem“ rezervy jen pro případ války nebo mimořádných přírodních katastrof, a proto odmítla žádostem s venkovu vyhověti. Navíc se ve státních sýpkách nachází kvalitní potravinářské obilí a nebylo by hospodárné jím krmit prasata, skot a drůbež.

Situace se dlouho neřešila, až skutečně v květnu už nebylo co dát dobytku do žlabu. V nouzi nejvyšší tedy vláda rozhodla, že zemědělci dostanou 400 tisíc tun jako půjčku, kterou však po žních musí vrátit zpět. A aby se snad podobné praktiky již neopakovaly, zaplatí za každou tunu jako půjčkovně přibližně 600 korun (dalších 600 Kčs je rozdíl v ceně potravinářského a krmného zrna).

Tak to bylo naposled. Naposledy proto, že (opravdu už naposled) mají půsitelé určen jako závazný úkol plánu nákup 2 miliónů 200 tisíc tun obilovin pro lidskou výživu. Příští rok, místo direktivních příkazů co kdo musí dát do společných sýpek, bude dodavatel prodávat odběrateli podle toho, jak se spolu dohodnou. Nejen množství, jakost, sortiment, ale i nákupní ceny si určí partneři tak, aby jim obchod vyhovoval. Tržní mechanismus tedy zcela ovládne i zemědělsko-potravinářský komplex a bude významně hovořit do příštích žní.

Jenže zatím je situace jiná a zemědělci vstupují do letošní sklizně obilí se zhruba půlmiliónovým dluhem. Z výsledků žní, ještě než se vůbec dostanou k poli první valníky nové úrody, je nutno odčíst nezanedbatelný objem zrna. A pak se může uvažovat dál, jestli tentokrát úroda obilí vystačí pro všechny či nikoli.

Jak napověděly první, červenové odhady sklizně, očekává se zhruba stejná obilná produkce jako v roce 1989. Výnos sice může být o něco vyšší (4,72 tuny z hektaru?), ale o jedno procento v České republice poklesly, pěstební plochy. Záležet však bude na průběhu počasí v příštích dnech a týdnech. Odhady sice bývaly velmi opatrné a nestávaly se, aby skutečně sklizně úroda byla nižší, jenže přísůbek může vykonat své. Také dlouhé deštivé období by nepříjemně zkomplikovalo výmlat.

Předpokládáme, že nakonec vše na polích dopadne podle očekávání a že tedy zemědělci budou ve stejné situaci jako před rokem. Od státu už nado-

Klesl jen dolar 13,2. 90

[zpa]: Ze sledovaných turistických kursů prodeje valut klesl oproti minulému týdnu jen kurs amerického dolaru na 30,20 Kčs za 1 dolar (— 0,1 proc.). Další kursy mírně stouply. Francouzský frank je nyní k máni za 3,40 Kčs (+0,4 %), tisíc italských lir za 25,01 Kčs (+0,3 %), německá marka za 18,35 Kčs (+0,3 %), rakouský šilling za 2,62 Kčs (+0,8 %), švýcarský frank za 21,67 Kčs (+0,8 %). Nejvýrazněji poskočila anglická libra na 54,23 Kčs (+2,1 %).

Uvolnění centrálního řízení našeho zemědělství i cen by mělo vyvolat zásadní změny. Nikdo už nebudé přikazovat sedlákově, co má a co nemá pěstovat, jaké zvířata a v jakém počtu má chovat ve stájí. Přikazování systém, jehož důsledky na venkově ještě přetrvávají, stál nejen mnoho peněz a práce, okrádal nás o drahocenné jádro. Například v úrodných nížinách není výhledný chov skota, protože je příližným luxusem věnovat půdu plemeni, když zde dozraje i kukurice na zrna. Velkým provinčním agrární politiky minulosti je zanedbání pohraničních oblastí, které dříve živily potřebná stáda dojníc. Dnes tam postřehované udržované louky a pastviny, vhodné stáje a další budovy, kvalitativně ošetřovatele... Mléko a hovězí maso s horám chybí, živočišnou produkci musíme draze platit jinde.

Nikdo v současnosti neodhadne, jak se projeví zdražení potravin na pátavce, jak budou muset na novou situaci na trhu reagovat dodavatelé. Výhodnější ceny vepřového masa a drůbeže však zřejmě budou podporovat výkrm těchto monogastričních zvířat a požadavky na jádro ještě porostou. Otvářejí-li však co nejdříve zemědělství tržní ekonomice, budeme mít asi brzy starosti opačné. Na Západě se dnes platí rolníkovi za to, že své pesceky nechá ležet ladem, protože nikdo neví, co s obilím...

Vzpomínková slavnost k 200. výročí úmrtí generála E. Laudona se uskutečnila v Novém Jičíně, kde tento rakouský vojevůdce v roce 1790 zemřel. SPOLUPRÁCE L. LAUDON V TĚTO SRAŽCE VĚSTNÍCI...

Spánětko zaznamenalo další pokles nezaměstnanosti. Nyní je tam bez práce 2,3 miliónu lidí, což je stejný počet jako na začátku rozsáhlé ekonomické reformy v roce 1983.

DDR hält Handelsvereinbarung mit Tschechoslowakei nicht ein

Prag über Absagen aus Ost-Berlin verärgert / Waren im Wert von 230 Millionen Rubel storniert / Einbruch beim Tourismus

FRANKFURT A. M., 18. Juli. Die tschechoslowakische Regierung ist darüber verärgert, daß die DDR, bisher einer der wichtigsten Handelspartner der CSFR, nach der Währungsumstellung auf D-Mark und der Einigung auf eine Wirtschaftsunion mit der Bundesrepublik ihre Vereinbarungen mit dem Nachbarstaat im Süden nicht mehr einhalten will. Nach Auskunft aus dem Prager Außenhandelsministerium hat Ost-Berlin Warenbezüge im Wert von 230 Millionen Rubel (rund 640 Millionen D-Mark zu offiziellem Kurs) storniert.

Die tschechoslowakische Produktion sei unter den gewandelten Bedingungen nicht konkurrenzfähig, laute die Begründung der DDR-Regierung dafür, daß sie das am 13. Dezember vergangenen Jahres, also nach der Wende in der DDR, unterzeichnete Jahresabkommen 1990 über den Warenaustausch zwischen beiden Ländern nicht einhalten wolle. Bereits jetzt klappt nach diesen Informationen in der tschechoslowakischen Handelsbilanz mit der DDR ein Riesendefizit, da Prag bereits zum gegenwärtigen Zeitpunkt mehr als 100 Prozent der im Handelsabkommen für 1990 vereinbarten Warenmenge aus der DDR abgerufen hat.

Nach Darstellung der Experten aus

dem Außenministerium wird die Tschechoslowakei jetzt vor allem auf Produkten der Branchen Maschinen- und Fahrzeugbau sowie der Chemie- und Elektroindustrie sitzenbleiben. Als Beispiele wurden Pumpen, Werkzeugmaschinen, Lager, integrierte Schaltkreise, Transformatoren und Arzneimittel genannt. Auch Lastwagen und Straßenbahnen wolle die DDR nicht mehr abnehmen. Sogar Ersatzteile für Personenwagen seien storniert worden.

Die Produkte, die von der DDR entgegen den Vereinbarungen nicht mehr abgenommen werden, sind nach Ansicht der tschechoslowakischen Experten anderswo so gut wie unverkäuflich. Sie seien im Rahmen der bisherigen Planung des „Rates für gegenseitige Wirtschaftshilfe“ (RGW) speziell für die DDR-Anforderungen produziert. Die CSFR-Firmen könnten ihre DDR-Partner zwar wegen des Nichteinhaltens der Verträge mit Strafen belegen, aber das werde der tschechoslowakischen Wirtschaft angesichts der Unverkäuflichkeit der ursprünglich für die DDR bestimmten Waren nichts nützen.

Besonders hart trifft die CSFR jedoch, daß die DDR auch die Vereinbarungen auf dem Gebiet des Tourismus nicht

mehr einhalten will. Nach Auskunft aus dem Außenhandelsministerium war zugesagt, daß Ost-Berlin in diesem Jahr 3,5 Milliarden tschechoslowakischer Kronen (rund 310 Millionen D-Mark zu offiziellem Kurs) abnehmen wolle, um sie über die Banken den DDR-Bürgern zum Umtausch anzubieten. Von dem vereinbarten Betrag, so die Prager Experten, wurde bisher noch keine einzige Krone abgerufen. Vor der Währungsumstellung machte ein Tausch in der DDR für deren Bürger keinen Sinn mehr, weil sie inzwischen für ihre D-Mark in der CSFR einen weit günstigeren Kurs bekommen. Ohnehin reisen viele von ihnen jetzt lieber in die westeuropäischen Länder oder geben ihr Geld für andere Zwecke als Reisen aus. Die CSFR war bisher das bevorzugte Urlaubsland der Nachbarn im Nordwesten. Fast sieben Millionen Touristen kamen nach Auskunft des staatlichen tschechoslowakischen Reiseunternehmens CEDOK im Jahr 1988 in die CSFR.

Angesichts des rüden Geschäftsgebarens sehen die CSFR-Experten auch trübe Aussichten für die weitere Entwicklung im Handel mit deutschen Partnern. Wie aus dem Außenhandelsministerium zu erfahren war, laufen Ende des Jahres 1990 rund 90 Handelsabkommen der be-

nachbarten Länder aus. Vom 1. Januar 1991 an werden die Handelsbeziehungen auf konvertierbare Währungen umgestellt werden, die Abkommen müssen darauf ausgerichtet werden. Bei einem Besuch des DDR-Außenministers Markus Meckel war in der vergangenen Woche vereinbart worden, daß zu diesem Zweck eine Kommission bestellt wird, zu deren Verhandlungen später auch bundesdeutsche Experten hinzugezogen werden sollen. „Wir sind uns darüber im klaren, daß wir bei der Umstellung auf konvertierbare Währung ab 1. Januar 1991 mit unseren Maschinen häufig nicht konkurrenzfähig sein werden“, heißt es dazu im tschechoslowakischen Außenhandelsministerium.

Andererseits warnen die Experten in der Hauptstadt der CSFR die DDR-Wirtschaft aber auch vor allzu überheblichem Verhalten. Denn auch die dortigen Betriebe seien auf den Export in die Tschechoslowakei angewiesen. „Spätestens in zwei Jahren haben sie dann die gleichen Probleme wie wir jetzt“, warnt ein Experte des Ministeriums. Die Alternative, so die Fachleute, wären auch in den Betrieben der DDR überfüllte Lager und Produktionsdrosselungen mit entsprechenden sozialen Folgen.

Sowjet-Soldaten ohne Bleibe

MOSKAU, 18. Juli (AFP). Fast 75000 sowjetische Militärangehörige, die in jüngster Zeit aus Ländern Ost-Europas in ihre Heimat zurückkehrten, sind noch ohne Unterkunft. Darunter befinden sich 25000 Offiziere und Unteroffiziere, wie die Regierungszentrale „Iswestija“ am Dienstag berichtete. „Unsere Armee hat keine größeren Probleme als die, die der Rückzug aus den osteuropäischen Län-

dem mit sich bringt“, heißt es in der „Iswestija“.

Am schwierigsten sei die Unterbringung der Soldaten und ihrer Familien, heißt es in dem Bericht. Die obdachlosen 25000 Offiziere und ihre Angehörigen können vorerst nur in provisorischen Unterkünften wie Hotelhallen untergebracht werden. Außerdem rüste man alte Kasernen und Gebäude der Militärakade-

James Stewart

US-Präsident Truman wünschte sich einen Sohn, der so sein sollte wie James Stewart. Ronald Reagan konnte sich nur einen einzigen Mann vorstellen, den er auf eine einsame Insel mitnehmen würde: James Stewart. Präsident Eisenhower fand ihn einen der größten Amerikaner schlechthin. Stewart selbst, der neben John Wayne und Clint Eastwood einer der reinsten Hardliner unter Hollywoods konservativen Republikanern gewesen sein soll, sagt, er sei nur deshalb nicht in die Politik gegangen, weil er nicht schnell genug reden könne.

Lezteres mag stimmen. Seine schleppende Sprache wird in den USA mindestens so häufig parodiert wie Kohls Pfälzisch bei uns. Alfred Hitchcock, dessen Lieblingschauspieler Stewart war, meinte, er könne „in den Pausen zwischen seinen Sätzen einen ganzen Film drehen“. Die vier Filme, die Hitchcock mit ihm machte, waren Stewarts beste. (Einen Prozeß um das Copyright an „Fenster zum Hof“ hat er übrigens gerade verloren.) Denn in ihnen zeigt er, daß viel mehr in ihm steckt als nur der naive Parnot, der Bomberpilot und Brigadegeneral der Reserve, das Ehrenmitglied der Pfadfinder. Hier war er der Enthalter der menschlichen Absichten, der gnadenlos ausspielte, was sich hinter gutbürgerlichen Fassaden verbirgt, der die Doppelbödigkeit der 50er Jahre anprangerte.

Unter seine eigene Oberfläche – eine ungetriebene vierzählige Ehe ohne Affären, ein Haus in Hollywood voller Plüsch und Porzellanen – hat er nie blicken lassen. „Es ist kein Vergnügen, jeden Morgen froh darüber sein zu müssen, daß man noch aufwacht“, sagt der 1,92-Meter-Mann mit den spindelförmigen Beinen, der kürzlich 82 Jahre alt wurde. Sein Vergnügen in diesem Sommer: die Rosenzucht auf dem Nachbargrundstück, das er extra dafür kaufte und auf dem er das darauf stehende Haus abreißen ließ. Dort will er eine Rose zu Ehren seiner großen Kollegin Bette Davis züchten.

mien und des Generalstabs um. Der Verteidigungsausschuß des Obersten Sowjets schlug ein Programm vor, um das Problem im ganzen Land zu lösen.

Fahnen nur noch für Touristen

BERLIN, 18. Juli (AP). Seit Inkrafttreten der Währungsumstellung gibt es in der DDR neben Butteberg und Milchsee auch ein Fahnenmeer. Wie die Ost-Berliner Zeitung „Junge Welt“ meldete, hat sich bei den Produzenten des einst hochgeehrten Staatsbanners mit Hammer, Zirkel und Ährenkranz eine Halde von 50000 unverkauften Fahnen aufgehäuft. Die letzten Produktionsanstrengungen unternahm dem Bericht zufolge der „VEB Bandtex Radebeul“ zum 40. Jahrestag der DDR im vergangenen Oktober. Jetzt hätten sich die Mitarbeiter der „Berliner Texthandels- und Umschlagsgesellschaft“, der Marktwirtschaftsgesellschaft, hieß es in der Meldung, An Anzei-

Papst-Segen vom Montblanc

Aortotal - Der Papst (70) hat sich einen Herzenswunsch erfüllt. Er ließ sich mit einem Hubschrauber auf den Montblanc (4700 m) fliegen. Bei sechs Grad minus segnete er ganz Europa. Der Papst: „Darauf habe ich 70 Jahre lang warten müssen.“

JEJTLIPAK MYSLBY TAKY
NA "TISA" 2

hungspunkten für Touristen verkaufen sie den Angaben zufolge die Banner je nach Größe für drei bis sieben Mark vor allem an Touristen aus Amerika und Japan. Konkurrenz drohe aber aus Asien, wo billigere Plagiate gefertigt würden. Der Fachmann erkenne sie am „lieblos aufgedruckten Emblem“.

NOJO, UŠICHNI ZA
JEDNOHO... PAK SE
DIVI!

Máme vína, piv i limonády.
Jenom nemůžem si přát
ani za valuty u banky
vodu z lesní studánky.

▲ Vietnamci se sekerou v restauraci v Ostravě Hrabůvce se ve čtvrtek ve 22.30 hod. nepohodli manželský pár se dvěma vietnamskými dálničky. Ti si došli na uhytovnu pro sekeru a sekeráci na maso a těmi pak před restaurací manželé nanařili. Žena svým zraněním na místě podlehla, muž byl s těžkými zraněními hospitalizován. Oba nahatělé z místa zlon utekli na ubytovnu, kde byli zatřeni.

Leiser Abschied von Moskau

Die Souveränitätserklärung der Ukrainischen Sowjetrepublik (UkrSSR) ist die bisher weitestreichende und hat unmittelbare Auswirkungen auf die internen Kräfteverhältnisse in der Sowjetunion. Das Parlament hatte die Erklärung zu Wochenbeginn nahezu einstimmig verabschiedet. Nur vier Abgeordnete votierten mit Nein.

Die Ukraine beansprucht das Recht auf eigenes Militär, eigene „innere Truppen“ (Territorialeinheiten) und eigene Miliz. Sie will eine neutrale Außenpolitik treiben, keinem Militärbündnis angehören, auf ABC-Waffen total verzichten, eigene Staatsbürgerschaft und Justiz schaffen sowie währungs- und wirtschaftspolitisch eigene Wege gehen. An einen Austritt aus der Sowjetunion ist nicht gedacht.

Der leise Abschied der Ukraine von Moskau ist folgenswer für die Sowjetunion. Die im Südwesten der UdSSR liegende Republik (Hauptstadt ist Kiew, 2,5 Millionen Einwohner) wäre als unabhängiger Staat eine der sechs größten europäischen Mächte. Die Bevölkerungszahl (52 Millionen) entspricht knapp der Großbritanniens, Frankreichs oder Italiens und fällt nur gegenüber derjenigen der Russischen Föderativen Republik (RSFSR, 147 Millionen) und Gesamtdeutschlands (77,7 Millionen) deutlich ab. Der Fläche nach wäre die UkrSSR der zweitgrößte europäische Staat, um ein Zehntel größer als Frankreich.

Innerhalb der UdSSR ist die Ukraine größter Produzent von Motoren (32 Prozent) und von Mais (56); sie steht an zweiter Stelle bei Fernsehgeräten (34 Prozent), Kohle (26), Weizen (25), Rindfleisch (24), Geflügel (22) und Kühlschränken (zweifelt Prozent). Das Donez-Industrieviertel (Donbass), eines der entwickeltsten der Sowjetunion, gehört fast ganz zur Ukraine; Odessa ist der wichtigste sowjetische Schwarzmeerhafen und hat den Vorzug, dauernd eisfrei zu sein.

Der Souveränitätserklärung war eine Parlamentsdebatte vorausgegangen, zu der der Oberste Sowjet der Ukraine seine Mitglieder vom 28. Paritätstag der KPdSU zurückbeorderte hatte. Im Obersten Sowjet verfügt die KPdSU noch über eine Mehrheit, in der Hauptstadt Kiew und im westukrainischen Lwow hatte jedoch die demokratische Opposition am 4. und 18. März die Wahlen glatt gewonnen.

Die Opposition geht zum Teil auf die Menschenrechtsbewegung (Ukrainische Helsinki-Union [UHU], die als Organisation seit 1988 besteht und sich auf die KSZE-Schlussakte beruft)

zurück. Aus ihr ging Ende April die Ukrainische Republikanische Partei (URP) hervor, die zweitstärkste parlamentarische Gruppe im Obersten Sowjet. Eine große Rolle spielt die Volksfront „Ruch“, eine ökologisch und autonomistisch geprägte Richtung. In der Westukraine haben wegen der besonderen historischen Entwicklung der Region die Ukrainische Christlich-Demokratische Partei und die Ukrainische Bauernpartei Bedeutung. Die URP und „Ruch“ treten in der gesamten Republik auf und haben auch zahlreiche Mitglieder unter den acht Millionen Ukrainern, die in anderen Unionsrepubliken leben.

Die Existenz einer ukrainischen Nation ist von Rußland nur zögernd anerkannt worden. Der Gebrauch der ukrainischen Sprache war nach 1878 im Russischen Reich verboten, während im österreichisch-ungarischen Galizien („Ruthenien“) gewisse Freiheiten bestanden. Die eigenständige Unierte Kirche wurde 1839 mit der russisch-orthodoxen verschmolzen, bestand jedoch in der Westukraine weiter. Ein erster ukrainischer Nationalstaat existierte von 1917 bis 1922.

Die Ukrainische Sozialistische Sowjetrepublik, die am 30. Dezember 1922 in die UdSSR integriert wurde, war zunächst noch von national-ukrainischen Tendenzen beherrscht. Sie wurde unter Stalin nach 1927 und vor allem infolge der auf politische Zwangsmaßnahmen zurückgehenden Hungersnot von 1932/33 gleichgeschaltet. Seitdem sind immer wieder Versuche unternommen worden, den Gebrauch der ukrainischen Sprache einzuschränken und die Republik zu russifizieren. Die Unabhängigkeitsbewegung ist eine Reaktion darauf.

Ihre ökologische bestimmte Tendenz, darunter die grüne Bewegung „Seleni Swit“ (Grüne Welt), stammt aus einer Protestbewegung gegen den Raubbau an der fruchtbaren Schwarzerde, der wichtigsten Ackerbauzone, und die industrielle Verschmutzung der großen Flüsse, besonders des Dnjepr. Nach der Reaktorkatastrophe von Tschernobyl im April 1986 bekam sie rasch antibürokratischen und radikaldemokratischen Inhalt.

*Nad tituly edice
zůstával rozum stát,
nechtěla je vesnice
ant antikvariát.*

ČSFR má šanci

Bonn: Západoněmecký týdeník Die Zeit v článku, věnovaném zemím bývalého východního bloku, o ČSFR napsal, že podle všeho kromě srdce Evropy není nikde jinde v tomto bývalém bloku šance překonat brzy a spořádaně konflikty spojené s opuštěním komunismu. Poslední volby v ČSFR sice zanechaly určitou nejistotu a rozpačitost, ale autorita nové vlády národní oběti, která na cestě zpět do západního světa ohlásila pota a slzy, bude zřejmě v příštích měsících méně napadaná než kabinet v Polsku, Maďarsku, Bulharsku nebo Rumunsku. Slovák M. Čalfa, i když bývalý komunist, se stal předsedou vlády. Slovák A. Dubček může jako předseda parlamentu dále hrát svou symbolickou roli. Čech Václav Havel, znovuzvolen za prezidenta na dva ro-

ky, zahnal zatím nacionalistické a pomstychtivé přízraky.

Vtáhl znovu do Prahy duch filozofa a zakladatele státu, který netrpěl na politickou romantiku. Tomáš Masaryk? Nebo prohnaného Švejka? Takovým uměním přežít nelze v dnešní Evropě určitě pohrdat. V. Havel se ale jako na patrona svého prezidentství odvolal na jiného Pražana. V sotva povšimnutém projevu v Jeruzalému připomněl Franze Kafku, když uvažoval o svém — nejen duševním — stavu.

● **Dodávky sovětské ropy chybějí** bulharskému hospodářství. Od počátku roku se zpracovalo o 1,32 miliónu tun ropy méně, než bylo plánováno, takže mnoho podniků má vážné potíže.

Cena svobody V. Havlovi

(čtk): Prezident ČSFR V. Havel se včera setkal na soukromé večeři s předsedou západoněmecké strany Svobodných demokratů hrabětem O. Lambsdorffem. Předseda západoněmeckých liberálů ho informoval o rozhodnutí Liberální internacionály udělit V. Havlovi Cenu svobody za rok 1990. V. Havel toto rozhodnutí s díky přijal. Datum a místo předání ceny bude dohodnuto později. Oba představitelé dále hovořili o problémech spojených s přechodem československé ekonomiky na systém tržního hospodářství.

AKADEMIE TANGA byla založena v argentinské metropoli Buenos Aires. Má vychovávat špičkové znalce tohoto tanečního a hudebního žánru a shromažďovat veškeré materiály z historie tohoto typicky argentinského kulturního fenoménu. Jako prvním úkol si akademie vytyčila shromáždit 15 000 nahrávek nebo notových záznamů tanga vytvořených v uplynulých 100 letech. Profesori nové vysoké školy však odhadují, že ve světě vzniklo za posledních sto let nejméně 50 000 různých verzí tanga.

— **Přejete si? ptá se pokladník.**
— **Lístek. Zpáteční.**
— **A kam?**
— **No přece sem, ne?**

sířen, die Ollieferungen in die Tschechoslowakei gedrosselt. Benzin wurde danach um die Hälfte des bisherigen Preises teurer. Beobachter bezweifeln aus diesen Gründen auch, daß Prag das Energieproblem mit sowjetischem Erdgas lösen kann. Das Donaukraftwerk Gabickovo-Nagymaros kann auch auf CSFR-Seite nur einen Bruchteil der ursprünglich geplanten Strommenge liefern, weil Ungarn das Projekt aus Umweltgründen nicht mehr mitträgt.

Aufgespießt

„In der Sowjetunion ist das Versorgungsproblem bei Autos gelöst — nur noch fünf Tage Lieferfrist: am ersten Tag die Bestellung, am fünften Tag Lieferung und dazwischen drei Partietage.“

Beliebter Scherz in Moskau über die aktuelle Versorgungslage.

Prag soll AKWs stilllegen Österreich bietet Nachbarn Hilfe beim Atom-Ausstieg an

Oesterreichs Elektrizitätswirtschaft ein Werk in der CSFR errichten könne. Oesterreichs Außenminister Alois Mock erwähnte in Wien die Möglichkeit verbilligter Kredite an die Tschechoslowakei. Der Anteil der Atomkraft an der tschechoslowakischen Energieversorgung beträgt derzeit 26 Prozent und soll bis zum Jahr 2000 auf etwa 50 Prozent steigen. CSFR-Vertreter haben Verständnis für Oesterreichs Sorgen geäußert. Sie unterstreichen aber, ihr Land habe derzeit keine Alternative zur Atomenergie. Braunkohlekraftwerke haben mit ihren verheerenden Schwefelabgasen die Wälder ganzer Gebirgskette vor allem in Nordböhmen absterben lassen. Die Sowjetunion hat im Bestreben, harte Währung zu kas-

Wien, 19. Juli (Reuter/ug). Mit dem Angebot finanzieller und technischer Hilfen will Österreich aus Besorgnis über den Zustand der tschechoslowakischen Atomkraftwerke die CSFR zum Ausstieg aus der Kernenergie bewegen. Bundeskanzler Franz Vranitzky bekräftigte am Donnerstag, sein Land sei bereit, die CSFR beim Bau nicht-atomarer Kraftwerke zu unterstützen. Wegen der Gefahr eines Unfalls in nächster Zukunft sei es zu spät, zwei Blöcke des Atomkraftwerks Bohunice bei Preßburg (Bratislava) erst in zwei Jahren stillzulegen. Diesen Schritt hatte zuvor die CSFR-Botschafterin in Österreich, Magda Vasaryova, angekündigt. Im Österreichischen Rundfunk sprach Vranitzky auch von der Möglichkeit, daß

NESOUHLAS S JEDNOU PAMĚTNÍ DESKOU 13.7. 90

Veřejnost v českých zemích, ale i na Slovensku vsručila v těchto dnech zpráva, že na budově bývalého mužského učitelského ústavu v Bánovcích nad Bebravou byla odhalena deska dr. Josefa Tisovi, který tento římskokatolický slovenský ústav založil a jako ředitel nějakou dobu spravoval.

Starší generace ví, kdo to byl Josef Tiso. Těm mladším připomeneme, že šlo o muže, který se výrazně podílel na rozbití společného státu Čechů a Slováků v roce 1939, kdy po vyhlášení Slovenského státu stanul v jeho čele. Samozřejmě pod ochranou Adolfa Hitlera a jako vazal nacistického Německa. I když se zpočátku Slovákům dařilo lépe než Čechům a Moravanům v „protektorátu“, (svědčí o tom mj. i skutečnost, že později oslavovaní odbojáci měli své advokátní praxe, v nichž konspirovali), v roce 1942 bylo ze Slovenska odvezeno do Osvětimi a dalších koncentráků přes padesát tisíc Židů, z nichž většina se nevrátila. Představitelé vítězů druhé světové války zařadili Josefa Tisu na listinu válečných zločinců, a v dubnu 1947 ho bratislavský Národní soud odsoudil za zločiny spáchané na slovenském lidu k trestu smrti.

Názory na jeho popravu mohou být různé — křesťanské trest smrti neschvalují. O skutečnosti, že válečným zločincem byl, je však zbytečné diskutovat. Přesto někteří naši občané a krajané v zahraničí očekávají, že bude přehodnocena Tisova úloha v dějinách Slováků. Patří mezi ně i bývalí absolventi učitelského ústavu v Bánovcích.

kteří s pomocí Slováků žijících v zahraničí uspořádali sbírku na pamětní desku, na níž je nápis: „Věrní sobě, věrní vpřed. V této budově byl v letech 1934—1948 římskokatolický slovenský mužský učitelský ústav, který založil a byl jeho ředitelem bánovský pan děkan monsignore dr. Josef Tiso, prezident Slovenské republiky — nástupce Svätopluka.“

Tento text neschvalovaly státní ani církevní úřady, nevyjadřovali se k němu historici a jak jsme se dozvěděli na městském národním výboru v Bánovcích nad Bebravou, organizátoři aktu nepožádali národní výbor o souhlas umístit ve městě tuto desku. Zato na národním výboru nyní vyřizují četné telefonáty a dopisy. Ostře protestuje proti odhalení desky zejména federální výbor čs. svazu bojovníků za svobodu a proti fašismu, který tento čin posuzuje jako urážku mnoha tisíc obětí protifašistického boje našich národů. Oživování osobnosti J. Tisy je v zásadním rozporu se zájmy naší České a Slovenské Federativní Republiky a lidu obou našich národů, píše se v tomto prohlášení.

INTERPELACE POSLANCE

Poslanec SN M. Prokop předal předsedovi SN M. Štúrovci interpelaci adresovanou předsedovi vlády ČSFR

M. Čalfovi, místopředsedovi vlády ČSFR J. Mikloškovi a ministru vnitra ČSFR J. Langošovi, v níž uvádí mj.: Ať už se pohledy na roli dr. J. Tisy v historii Slovenska jakkoliv liší, je podle mého názoru nesporné, že se jedná o představitelů antihumánní, rasistické politiky, jejímž důsledkem byly mj. desetitisíce deportovaných a v plynových komorách umučených slovenských spoluobčanů židovského původu. Slovenský stát, v jehož čele dr. Tiso stál, byl v období své existence vedle nacistického Německa jediným státem v Evropě, který kodifikoval rasovou nesnášenlivost ve smyslu nechvalně proslulých norimberských zákonů a také podle nich v praxi postupoval. Ve smyslu těchto skutečností je odhalení pamětní desky dr. J. Tisovi výsměchem humanizačním a demokratickým tendencím v politice našeho státu, která je založena na důsledném uplatňování lidských práv v celém rozsahu smyslu tohoto pojmu. Žádám vás, abyste využili všech prostředků v této záležitosti a využili všech možností ústavních i osobních k vyřešení této otázky i na úrovni orgánů Slovenské republiky.

Rada MĚNV v Bánovcích nad Bebravou v okrese Topoľčany a uložila přípravnému výboru setkání absolventů římskokatolického slovenského mužského učitelského ústavu pamětní desku zahalit až do objasnění historických faktů okolo osoby J. Tisy.

Nemocnice T. Bati

(čtk): Na Baťovu byla včera opět přejmenována nemocnice ve Zlíně. Členové Společnosti přátel Tomáše Bati a Občanského fóra za účasti občanů, zdravotníků a představitelů města a okresu i paní Olga Baťová byli přítomni odhalení busty a pamětní

Rozdílná prohlášení 16.7.90

(čtk): Rada Křesťanskodemokratického hnutí poskytla ČTK v Bratislavě stanovisko k odhalení pamětní desky na budově bývalého učitelského ústavu v Bánovcích nad Bebravou. Uvádí se v něm: „Odhalení desky, která připomíná mimořádný kulturní přínos, pro výchovu učitelů na Slovensku, považujeme za správné a nevidíme v něm důvod pro rozdmýchávání kampaní se širším, navíc dosud historicky neuzavřeným pozadím. Uvědomujeme si odpovědnost dr. Tisy za celý průběh období, v němž stál v čele republiky. Uvědomujeme si neomluvitelnost deportací židovského obyvatelstva ze Slovenska. Budeme požadovat, aby se toto naše slovenské historické období zpracovalo a objektivně zhodnotilo. Do té doby nepovažujeme za opodstatněné vyvolávání nových vášní ani proti dr. Tisovi, ani proti kolektivu, který desku na budově umístil. Vůbec nepovažujeme za správné napadání biskupa Korca, který se zúčastnil oslavy založení učitelského ústavu a ne textu pamětní desky.“

KC VPN předalo ČTK prohlášení, v němž se mj. uvádí: Koordinační centrum VPN pokládá za nepřijatelné, aby se pod jakoukoli záminkou instalovaly pamětní desky této osobnosti, která jako prezident Slovenské republiky nesla politickou odpovědnost za deportace slovenských Židů a za potlačení Slovenského národního povstání.

TAK VIDA: ZE SVÄTOPLUKA JE UDELA SVÄTOPLUK-SLOVAK A HLINKA NIC ?! DRÄTEMILI BYLI ŽIDI A TÄM SLOVAK OD NUBERNENHO. ÄT ŽIJE SVÄTÝ TISO!

Na letošním MFF v Cannes reprezentoval naši kinematografii trezorový film Ucho, kterým byla v roce 1970 završena plodná tvůrčí spolupráce režiséra Karla Kachyni se spisovatelem a scenáristou Janem Procházkou. Svě životní výkony před filmovou kamerou v tomto snímku podal Radoslav Brzobohatý a Jitka Bohdalová

Znovu k pamětní desce 17.7. 90

Pod titulkem Rozdílná prohlášení uveřejnila Lidová demokracie text prohlášení rady Křesťanskodemokratického hnutí (získané prostřednictvím ČTK) k odhalení pamětní desky na budově bývalého učitelského ústavu v Bánovcích nad Bebravou. V prohlášení se mj. píše, že rada KDH nevidí v tomto aktu důvod pro rozdmýchávání kampaní se širším, navíc dosud historicky neuzavřeným pozadím. Až do zhodnocení celého období Slovenského státu nepovažuje rada za opodstatněné vyvolávání nových vášní ani proti dr. J. Tisovi, ani proti kolektivu, který desku na budově umístil.

Ani po tomto prohlášení volebního partnera „třídvacítky“ nemění rozhodke LD nic na svém kritickém stanovisku uveřejněném bezprostředně po zprávě o odhalení desky. Vlna protestů nikoliv pouze české, ale také slovenské veřejnosti se týkala především nápisu, který oslavuje dr. J. Tisu i jako prezidenta Slovenského státu a pokračovatele Svätopluka. Právě tento nápis vyvolal odmítavou reakci a je podivuhodné, že o textu až do samotného odhalení nikdo nevěděl. Právě proto, že období Slovenského státu, který vznikl po rozbití Československa v roce 1939, působil pod přímým vlivem nacistického Německa a řídil se i jeho zákony, napr. pokud šlo o likvidaci Židů, nebylo dosud historicky zhodnoceno, podobný nápis se neměl na veřejném místě objevit.

Pozor na padělky 17.7. 90

(čtk): Státní banka československé spolu s Federální kriminální ústřednou sdělují, že v jihomoravském a západoslovenském kraji bylo v uplynulých dnech zadrženo 29 kusů padělků tisícikorunových bankovek. Jde o hromadnou produkci bankovek, zhotovené na vícebarevném kopírovacím zařízení. Padělky jsou v porovnání s pravými bankovkami hladké, kopie lící a rubových stran jsou slepeny, papír padělků je z tohoto důvodu silnější. V papíru chybí vodoznak a ochranná vlákna. Na lící straně padělků chybí fialové podtiskové linky ve tvaru vlnovek, v levém poli u číselného označení hodnoty chybí gilošová růžice šedé barvy. Ve žlutém poli pod nápisem „BANKOVKA STÁTNÍ BANKY ČESKOSLOVENSKÉ“ chybí mikrotisk „TISIC“ šedé barvy. SBČS spolu s FKÚ žádá občany, aby přijímaným tisícikorunovým bankovkám věnovali zvýšenou pozornost. Zjištění padělků je nutno hlásit nejbližšímu oddělení VB. FKÚ upozorňuje na skutečnost, že v souvislosti s výskytem těchto padělků se několik občanů dopustilo trestného činu podle par. 141 tr. zákona, neboť po zjištění, že mají padělek a ve snaze zabránit vlastním škodám, padělanými bankovkami znovu naplatili.

Konec padělatele tisícikorun 16.7.90

(žre): V Bratislavě byl v pátek zadržen a předán do vazby 19letý muž pro podezření z výroby a rozšiřování falšovaných tisícikorun. V jeho osobním vozidle bylo nalezeno 29 archů napruhu, na kterých byly okopírované obě strany bankovek. Paníze údajně kopíroval ve veřejné sa-moobslužné konfrovací stánce ve Vídni, kam dojížděl do zaměstnání

začleněním Rumunska do pomoci skupiny 24, které bylo prozatím odloženo — a také pro Sovětský svaz. — Proti útlakům u nás bojujeme efektivním způsobem. — A jakým? — Každý, kdo odmítne úplat-tek, dostane peněžitou přemii.

ských zemí společenství. Kvůli pro-dovoz jsou tak zrušeny již u všech šest zemí — Polska, Maďarska, NDR, Československa, Bulharska a Jugoslá-vie —, pro které platí program ekono-mické pomoci skupiny 24 států. Zůstávají v platnosti pro Rumunsko — jejich zrušení komise ES podmiňuje

Neomezený vývoz do ES

Brusel: Kvantitativní omezení na do-voz výrobků z Československa a Bul-harska zrušila včera Evropská spole-čenství. Od letošního 1. října nebude omezeno množství výrobků vyveze-ných oběma státy do drancéti člen-

Galinski tadelt Weizsäcker

KÖLN/PRAG, 19. Juli (AP). Das geplante Treffen von Bundespräsident Richard von Weizsäcker und dem tschechoslowakischen Staatschef Vaclav Havel mit dem umstrittenen österreichischen Präsidenten Kurt Waldheim anlässlich der Salzburger Festspiele stößt in der Bundesrepublik und der CSFR auf Kritik. Der Vorsitzende des Zentralrates der Juden in Deutschland, Heinz Galinski, zeigte sich am Donnerstag in einem Rundfunk-Interview „etwas befremdet“ über Weizsäckers Vorhaben. Vertreter der tschechoslowakischen Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“ appellierten in einem von der tschechoslowakischen Nachrichtenagentur CTK verbreiteten offenen Brief an den Charta-Mitgründer Havel, Waldheim nicht zu treffen.

Aus Havels Umgebung verlautete, der Staatspräsident hoffe, durch das Treffen mit Waldheim im privaten Rahmen um einen offiziellen Besuch beim Präsidenten des Nachbarlandes Österreich herumzukommen. Diesem wird sein Verhalten als Offizier der Deutschen Wehrmacht im Zweiten Weltkrieg in Jugoslawien und sein unsensibler Umgang mit dem Thema nach Bekanntwerden seiner Rolle im Krieg angekreidet.

... A HA RECHT!

Čs. vojenská politika

NEW YORK: Československo plní oprávněný požadavek mezinárodního společenství a ve snaze přispět k větší otevřenosti a transparentnosti své vojenské politiky, a tím k posílení mezinárodní důvěry a bezpečnosti, zveřejňuje poprvé prostřednictvím OSN podrobné informace o svých zbrojních výdajích, a to přesně v souladu s metodologií OSN. Uvádí se to v průvodním dopise ministra zahraničních věcí ČSFR J. Dienstbiera, který byl včera večer spolu se zmíněnými údaji předán v New Yorku generálnímu tajemníkovi OSN. V podmínkách zásadních společenských a politických změn formuluje Československo také novou, nezávislou zahraniční politiku, jejímž prvořadým cílem je posílení důvěry, bezpečnosti a stability v Evropě, uvádí dále J. Dienstbier. Jednou možnou cestou k tomu je podle našeho názoru odstranění bloků a přijetí konkrétních kroků k omezení zbrojení a k odzbrojení. Čs. vláda v zájmu splnění těchto cílů rozhodla jednostranně snížit ozbrojené síly ČSFR a jejich výzbroj. Zbrojní výdaje ČSFR na tento rok jsou plánovány ve výši 31,18 miliard korun ve srovnání s loňskými 35,62 miliard. Bylo rovněž rozhodnuto ukončit zbrojní výrobu v řadě podniků.

Kolik berou prezidenti?

Před nedávnem světové sdělovací prostředky přinesly informace o zvýšení platu sovětského prezidenta Michaila Gorbačova. První muž v Kremli nyní bere měsíčně 4 000 rublů. Na sovětské poměry je to sice hodně peněz, ale ve srovnání se svými západními kolegy je Gorbačov doslova žebrák. Navíc, oficiální kurs rublu je vůči všem ostatním západním měnám značně nadhodnocen a v moskevských obchodech se za papírek s obrazkem Lenina toho dnes mnoho nekoupí; i když samozřejmě Gorbačov do předlohouých front v obchodním domě Gum nechodí. Každopádně, kdyby při vrcholném sovětsko-americkém

summitu sklouzla řeč na otázku platů, prezident největší země světa by si asi ve srovnání se svým protějškem nepřipadal moc dobře... Kongres Spojených států stanovil plat amerického prezidenta na 200 000 dolarů ročně. Přitom se odhaduje, že George Bush si vydělává o takových čtvrt milionu dolarů více, když se k tomu připočítá i jeho příjem z investic. Pro zajímavost, bývalí prezidentí Spojených států jsou na tom, kromě Jimmyho Cartera, podobně jako nynější šéf Bílého domu. Poprvé od roku 1860 v USA čtyři bývalí prezidentí ještě žijí. Nejvíce inkasuje Ronald Reagan — 559 000 dolarů — za ním je Gerald Ford s 426 800 dolary a Richard Nixon s prakticky stejnou sumou. Carter se musí spokojit s „jen“ 387 000 dolary. Ovšem kdo to dovede, může si „přivydělat“. Např. R. Reagan za pouhé dva projevy během návštěvy v Japonsku obdržel dva milióny dolarů!

Bush na druhé straně podobně jako většina západních státníků vydělává podstatně méně než nejmočnější podnikatelé a manažeři jejich zemí. Tak konkrétně za nejlépe placeného manažera posledních let ve Spojených státech je označován Michael D. Eisner, který jen za rok 1988 vydělal přes 40 miliónů dolarů. Z toho 7,5 miliónů činil plat a 32,6 miliónů podíl na akciích. Eisner je šéfem společnosti, která zužikovává figurky známého kreslíře a tvůrce kreslených filmů Walta Disneye a jeho příjem dokazuje, že starý dobrý myšák Mickey stále stojí za milióny. Podle přehledu časopisu Forbes dostalo za stejný rok 800 prominentních manažerů téměř 2 miliardy dolarů, což bylo o 11 procent více než v roce 1987. Mezi nejlépe placené vedoucí se v USA dostaly i tři ženy; v jejich čele je známá Katherine Grahamová, nakladatelka listu Washington Post, která za rok vydělala 1,4 miliónu dolarů.

Západoněmecký kancléř Helmut Kohl vydělává ročně zhruba 300 000 marek (před zdaněním), ministři jeho vlády mají o takových 50 000 méně. Avšak zase: Předsedové společností nebo členové správních rad velkých podniků vydělávají více než milión marek.

Také francouzský prezident François Mitterand, přestože patří se svými měsíčním platem 35 663 franků a k tomu s příplatky a vedlejšími příjmy mezi jedno procento svých spoluobčanů s nejvyššími příjmy, silně pokulhává za předsedy největších francouzských společností, kteří průměrně vydělávají více než 250 000 franků měsíčně.

Britská ministerská předsedkyně Margaret Thatcherová dostává oficiální roční plat 52 627 liber šterlinků plus náklady na bydlení a dopravní vedlejší příjmy plynoucí z její funkce — což je rovněž podstatně méně, než mají kapitáni britského průmyslu. Thatcherová je co se týče financí zcela zastíněna hlavou britského státu — královnou Alžbětou II., jejíž čistý zisk se odhaduje na závratných 7,39 miliard liber, čímž je bezkonkurenčně nejbohatší ženou této planety a jedním z nejbohatších lidí vůbec. Z 200 nejbohatších žen a mužů britských ostrovů, kteří společně vlastní většinou zděděný majetek, je na druhém místě vévoda z Westminsteru (3,2 miliardy liber), na místě třetím lord Saintsbury (1,97 miliardy). List Sunday Times onehdy napsal, že Napoleonův výrok, že „Británie je země kramářů“, nadále platí; mezi uvedenými 200 bohatců je třikadesát majitelů velkých obchodních společností.

Zůstaňme ještě u těch, kteří mají rozhodující vliv na chod ekonomiky — u manažerů průmyslové vyspělých zemí. Studle, kterou před časem zveřejnila v Ženevě mezinárodní konzultační firma Towers Perrin konstatuje, že nejlépe jsou v tomto směru placeni Američané: Ředitel velkého podniku na druhé straně Atlantiku má průměrný roční plat 576 000 švýcarských franků (cca 380 000 dolarů). V tabulce dvaceti zemí označovaných za hospodářsky nejpokročilejší dle následují s odstupem šéfové švýcarských firem (406 000 švýcarských franků), Kanadáné (404 000), západní Němci (394 000). Na konci tabulky země, v níž pochopitelně není zastoupena východní Evropa, byli bossové z Nizozemska s průměrným ročním platem 307 000 franků a Švédsko (286 000). Ve statistice byly uvedeny jenom firmy, jejichž roční obrát dosáhl nejméně 400 miliónů švýcarských franků. K tomu snad jen to, že Evropa směřuje k integraci. Podniky, které chtějí v budoucnu operovat v celosvětovém rámci, budou konfrontovány nejen s různými platovými systémy, ale také s různými zvyklostmi v politice odměňování — např. relativně menším významem pohyblivé složky v Nizozemsku, automatickým přizpůsobováním platů v Itálii k inflaci atd.

Lihový kontraband

(čik): Již čtvrtý případ pašování lihu přes čs. území zaznamenali celníci v Harrachově. Zadrželi kamión ze Západního Berlína, který měl údajně dopravit čistící prostředky do Minska v SSSR. Také v tomto případě byly písemné doklady fingoané a pod plachtami celníci napočítali 18 000 litrů 98procentního lihu Royal v hodnotě 4,3 miliónů korun. 28letý švýcarský řidič, který převzal náklad bez kontroly, byl s prázdným kamiónem propuštěn, ale zadržený lih zůstal v ČSFR a vede se trestní stíhání.

Počet Židů v některých zemích světa

Rakousko	11 000
Belgie	32 000
Velká Británie	400 000
Francie	580 000
Španělsko,	
Portugalsko	80 000
Itálie	40 000
Československo	12 000
(315 000) *)	
Polsko	15 800
(3 300 000)	
Maďarsko	70 000
(403 000)	
Bulharsko	3 000
(50 000)	
NDR	500
(210 000)	
SRN	32 700
SSSR	2 000 000
(2 100 000)	
USA	5 850 000
(4 200 000)	

*) Počet Židů před druhou světovou válkou

Odtel náčelníka generálního štábu Čs. armády do USA a Kanady generálporučík Antonín Šimák s doprovodem na oficiální přátelskou návštěvu se uskutečnila včera odpolední.

COŽAK 76 TO ZA ELIÁŠA...

● Poprvé s reklamou vyšel v sobotu deník ÚV KSSS Pravda. Zabírá celou tiskovou stranu a propaguje francouzskou ropnou společnost Elf Aquitaine. Reklama má vyřešit materiální situaci redakce, aby nemusela žádat o subvence ze státnické pokladny.

ženy si nejlépe vedla Beličanka Annetie Landisová (11-25). Elita dávkových plavců, tedy i švédská Svanda z Brna, se přesouvá za moře. V Kanadě i na programu závody na jezeru Magog (42 km) a St. John (40 km).

Jsem pochůb prost, nemýlím se asi — něco je na věčnost, něco na věčné časy.

▲ DRAMA VE VLNÁCH

Nase barvy měly zastoupit při závodech Světového poháru plavců — vyslalých Trať z ostrova Ponzo do lázeňského městečka Circea v Itálii měřící 42 kilometrů, ráželí plavci byli armenští profesionální plavci. Ráží se 10-12 hodin. Na závodech skončil třetí v řadě a 25 minut horší. Z téhle náročnosti závoděcí, podívat se totiž byly nemožné brát. Své vítězí zpěsobilí až třikrát v řadě, někdy dokonce doprovodu na člunech trnuli mluvína mluví.

Otevřený dopis Martinu Ondrušovi:

Milý Martine.

předem svého dopisu Ti chci vyjádřit motivaci, která k jeho napsání vedla. Kdyby v rozhlasovém pořadu „Názory a stanoviska“ (14. 5. 1990) vystoupil s výzvou ke slovenským studentům člověk, nosící kdysi na ramenou výločky Hlinkovy gardy, změnivší se posléze v odbojáře, aby krkolomným skokem plavmo mohl složit hlavu na prsa Matky-Srany a nakonec najít smysl života v národním blouznění, ani by mě to příliš nevzrušovalo. A to přesto, že považuji onu výzvu za nutný útlíček polopravdy, iluzí a šebeklamů. Skutečnost, která mě donutila zasednout za psací stroj je, že autorem zmíněného textu je student: tedy člověk, který by na základě vlastní zkušenosti neměl být zatížen komplexy a předsudky minulosti a zároveň jeden z potenciálních vůdců nové společnosti. Ale k věci.

Vážený kolego.

v průběhu uplynulých 22 let jsem byl zvyklý číst v tisku různé nehoráznosti, ale Tvůj následující argument by skutečně mohl svou oblibností kandidovat na sofisma roku: „Masaryk svojou protislovenskou politikou donutil vystáhnout sa zo Slovenska za chlebo a prácou 2 milióny rodových Slovákov...“ Tak přede vším, vystěhovalectví ze Slovenska vůbec nezačalo vznikem ČSR, ale má hlubší kořeny, sahající do 70. let 19. století a je spojeno s všeobecnými hospodářskými krizemi. Do roku 1914 se takto bez sebemenšího Masarykova vlivu vystěhovalo jen do USA půl miliónu Slováků a dalších padesát tisíc do Evropy. A dokonce v letech před první světovou válkou odcházelo ročně ze Slovenska do USA více než 25 tisíc lidí. Za Tebou tak haněné 1. republiky polovina. Celkové pak odešlo za práci 220 tisíc Slováků, tedy ne tolik inzerované dva milióny. Chápu sice, že Tě jako vlastence musí mrzet odliv produktivních pracovníků a tedy i přirozeného přirůstku, což jistě mělo vliv na národní vývoj, ztotožňování tohoto fenoménu s jediným člověkem či dvaceti léty určitého systému je zase jednou ukázkou tradičního vymlouvání se na účet většího národa. Copak je tak těžké pochopit, že vystěhovalectví nebylo specifické Čs. republiky, ale trvalým zjevem středoevropských zemí? A že mezi

válkami tudíž odešlo z českých zemí i 163 tisíc Čechů?

Jako by ani to nestačilo, ukončujes svůj okázalý exkurs dějinami plachetním melodramatem! „Za Masarykovho a Benešova režimu stírali Češi — četníci, žandari, do slovenských robotníků. Koliko ostalo na Slovensku hladných sirotů? Kto sa dnes ospravedlní týmto sirotám?“ Hned v úvodu je nutno uvést, že v souvislosti s budováním státní správy po roce 1918 skutečně na Slovensku převládli český živel. Ne proto, že by Češi byli národnostně určeni kolonizovat cizí území, ale z prostého faktu, že většina Maďarů odmítla sloužit novému zřízení, a tak náhle byl nedostatek nejen četníků, ale i učitelů a lékařů. Vést dodnes reklamaci na kvalitu dodávky (Vacu-lik) je nejen nehistorické, ale i nevhodné. Stejně jako poukazování na stíhání do dělníků, která ovšem neměla nacionální, nýbrž sociální základ a docházelo k ní nejen v celé ČSR, ale i v celé Evropě. Když si uvědomíme, že za dvacetiletí 1. republiky přišlo o život kolem 30 lidí (polovina Čechů) a současně vzpomeneš nástup komunistické diktatury, kdy během několika let bylo popraveno 178 lidí a statisíce vězněno a mrženo v pracovních táborech, lze se jen ptát! Není na místě horlit proti skutečnému bezpráví?

Slovenský kolego,

ber tento dopis nikoliv jako výzvu k vykopání válečné sekery, ale počátek diskuse mezi mladými lidmi v ČR a SR, který by se po době záživa pohřbené měl opět rozběhnout, abychom se vskutku naučili chápat jeden druhého. Vždyť základní a nejvyšší hodnota je humanismus, lidství, lidská osobnost. Teprve hodnotami odvozenými od člověka jsou pojmy jako společenství, obec, národ. Pod určitou národní egidou se totiž může schovat kdokoli — člověk podlý, zlý, zákeřný a vizitka národa by ho rozhodně neměla ospravedlňovat (ted to nemyslím osobně). Rysem moderního člověka přece je, že překračuje úzkou národní omezenost. Jinými slovy integrace — při zachování specifických rysů — nikoliv však separace. Kdybych měl parafrázovat Vašeho velkého myslitele Jana Kollára: „Když zavoláš Slováka (nebo Čecha), ať se ti ozve Evropan.“

„Elektrischer Stuhl ist Folter“

TALLAHASSEE, 18. Juli (AP). Rechtsanwälte von fünf im US-Staat Florida zum Tode verurteilten Häftlingen haben den technischen Zustand des elektrischen Stuhls bemängelt, auf dem ihre Mandanten hingerichtet werden sollen. In Beschwerden machten sie vor Gericht geltend, daß durch diese Mängel die Todeskandidaten grausam zu Tode gefoltert würden. Die Gerichte schoben die Hinrichtungstermine der fünf Mandanten auf, doch nur in einem Fall wurde der Aufschub ausdrücklich mit der Beschwerde begründet.

Die Anwälte hatten ihre Beschwerden mit Vorfällen bei der letzten Hinrichtung auf dem elektrischen Stuhl des Staates am 4. Mai begründet. Am Kopf des Todeskandidaten Jesse Tafero waren beim ersten Stromstoß Feuer und Rauch aufgestiegen. Nach dem dritten Stromstoß war der Mann für tot erklärt worden. Die verantwortliche Behörde erklärte, die Verbrennungen seien durch eine Änderung

Havel und Weizsäcker treffen österreichisches Staatsoberhaupt

liche Bitte an Havel gerichtet. Waldheim, der seit vier Jahren im Amt ist, wurde wegen seiner Rolle in der Wehrmacht im Zweiten Weltkrieg im In- und Ausland kritisiert. Als Privatmann steht er in den USA auf der Liste der im Land unerwünschten Personen. Für den österreichischen Präsidenten bedeutet diese private Zusammenkunft mit Weizsäcker und Havel das Ende seiner Isolation.

Nach offiziell unbestätigten Berichten aus Prag hatte Havel nach seiner Wahl zum Staatschef Bedenken, seine Zusage aufrechtzuerhalten. Um Waldheim nicht allein zu treffen, habe er dann Weizsäcker gebeten, gemeinsam mit ihm die Reise anzutreten.

Im österreichischen Präsidialamt wurde betont, daß es sich um eine private Begegnung handle, mit der man offiziell nicht befaßt sei. Ein Sprecher verwies darauf, daß Havel eine offizielle Einladung zu einem Staatsbesuch nach Österreich angenommen habe, dessen Datum noch nicht feststehe.

BONN/WIEN/PRAG, 18. Juli (Reuters). Ein wochenlanges Verwirrspiel um eine Begegnung des tschechoslowakischen Staatspräsidenten Vaclav Havel und Bundespräsident Richard von Weizsäcker mit Österreichs umstrittenem Staatsoberhaupt Kurt Waldheim ist beendet. In Bonn, Prag und Salzburg wurde am Mittwoch bestätigt, daß Weizsäcker und Havel am 26. Juli gemeinsam von den Bayreuther Festspielen nach Salzburg reisen und dort auch Waldheim treffen wollen. Der Dramatiker Havel war als Gastredner zu den Salzburger Festspielen eingeladen worden, lange bevor er nach der November-Revolution in der Tschechoslowakei Präsident wurde.

In der tschechoslowakischen Tageszeitung „Lidove Noviny“ war ein Brief veröffentlicht worden, in dem eine Reihe von CSFR-Bürgern ihren Staatspräsidenten aufforderten, nicht nach Salzburg zu reisen und Waldheim nicht zu treffen. Anfang Juli hatte die Interessengemeinschaft österreichischer Autoren eine ähn-

lung am Kopfteil des elektrischen Stuhls, einem synthetischen statt einem natürlichen Schwammpolster, hervorgerufen worden. Tafero sei sofort tot gewesen.

Nach Darstellung der Rechtsanwälte versagte dagegen bei der Hinrichtung Taferos eine Elektrode am Kopfteil. Dadurch seien statt der tödlichen 2400 Volt nur 90 bis 100 Volt durch den Körper des Delinquenten gejagt worden. Zeugen hätten gesehen, daß Tafero nach dem ersten Stromstoß geatmet und sich noch bewegt habe. Zwei Pflichtverteidiger mittelloser Todeskandidaten hatten in der vergangenen Woche angeboten, 4000 Dollar für eine neue Elektrode zu spenden.

K. CLAVUS "PRAG"

Warum wird ein Mann homosexuell?

Forscher: Die Entscheidung fällt in der Schwangerschaft

Homosexualität basiert nicht nur auf Erziehungs-, sondern auch auf Gen- und Umwelteinflüssen, stellten Forscher auf der Internationalen Konferenz für Sexualwissenschaft in Berlin fest. Der Ost-Berliner Sexualwissenschaftler Günther Dörner und der britische Biochemiker Prof. Leon Kaplan warteten mit einer sensationellen Zeit- und Standortbestimmung auf.

Die Entscheidung über eine homosexuelle Ausrichtung fällt im Mutterleib. Be-

tehlsempfänger für eine solche Umpolung ist das Sexualhormon Testosteron. Hauptursache: Streß.

Phase 1 13.-15. Schwangerschaftswoche. Normalerweise wird bei einem männlichen Embryo nur das männliche Sexualzentrum im Gehirn aktiviert. Ein Streß-Schock der Mutter – etwa eine Ehekrise oder der Tod des Partners, aber auch zu viel Alkohol und schädliche Medizin – kann jedoch die Testosteron-Produktion redu-

zieren. Dramatische Folge: Es bildet sich ein weibliches Steuerungssystem. Was dazu führt, daß der Mann sich später Männer als Partner sucht.

Phase 2 20.-25. Woche. Nun entscheidet sich (wiederum durch unterschiedliche Testosteron-Konzentration), wie der erwachsene Homosexuelle gegenüber seinem Partner agiert – ob er mehr männlich (wie Richard Wagner) auftritt oder mehr weiblich (Friedrich der Große).

Damit der feminine Homosexuelle Typ aber auch weiblich fühlen kann, ist sein Gehirn mit 25 000 zusätzlichen Nervenfasern ausgestattet – genau wie bei einer Frau. „Mona-Lisa-Syndrom“ nennt Kaplan das weibliche Empfinden dieser homosexuellen Männer.

Denn die berühmteste Frau der Welt, die Mona Lisa, sei gar keine Frau, sondern ein verschleiertes Selbstporträt des homosexuellen Malers Leonardo da Vinci (1452–1519).

Jeder 3. ist verheiratet

Die Bundesrepublik hat rund 61 Millionen Einwohner – 52 Millionen Frauen und 29 Millionen Männer. Nach Schätzungen sind davon bis zu vier Millionen homosexuell. Jeder dritte ist verheiratet, führt ein Doppelleben.

● Neueste Umfragen ergaben: 31 Prozent der Schw...

Homosexuellen wählen „grün“, 31 Prozent SPD, 18 Prozent CDU/CSU und 14 Prozent gar nicht. Für die FDP sind nur 4 Prozent. Der Paragraf 175 schützt Jugendliche: „Ein Mann über 18 Jahren, der sexuelle Handlungen an ei-

nen Mann unter 18 Jahren vornimmt oder von einem Mann unter 18 Jahren an sich vornimmt, wird mit Freiheitsstrafe bis zu fünf Jahren oder mit Geldstrafe bestraft.“

● Zum erstenmal in der Geschichte können Homosexu-

Acht prominente Homosexuelle

Regisseur Rainer Werner Fassbinder

Er starb 1982 mit erst 36 an einer Mischung aus Alkohol und Drogen. Vier Jahre vorher hatte sich sein Lebensgefährte, Schauspieler Armin Meier (34), mit Tabletten vergiftet.

„Queen“-Sänger Freddie Mercury

Er ließ seine Freundin von einem anderen schwängern – weil er ein Kind großziehen wollte. „Ich bin schwul. Nur Männer kann ich wirklich lieben“, gesteht er.

Filmemacher Rosa von Praunheim

In seinem neuen Film „Schweigen = Tod“ will der 38-jährige vor der Aids-Gefahr warnen: „Solange ich lebe, werde ich für die Belange der Schwulen kämpfen.“

Film-Idol James Dean

Raste 1955 mit dem Porsche in den Tod – er war 24. „Ich habe den Mädchen gesagt, daß sie mich am Arsch lecken können“, sagte er mal. Erst später kam raus, daß er homosexuell war.

Hollywood-Star Rock Hudson

Er starb 1985 an Aids. Als 17-jähriger von einem Mann verführt – liebte er nur noch Männer. Er soll zehn Jahre ein Verhältnis mit dem Verleger **Malcolm Forbes** gehabt haben.

Filmschauspieler Jean Marais

Er liebte den Schriftsteller **Jean Cocteau** 26 Jahre bis zu dessen Tod 1963. „Mein schöner Engel, ich liebe dich“, schrieb Cocteau an Marais, der oft andere Affären hatte.

TV-Star Richard Chamberlain

Als Priester in „Dornenvögel“ und als Seefahrer in „Shogun“ ist der heute 56-jährige Schwarm aller Frauen. Er bekennt: „Ja, ich liebe einen Mann.“

Politiker Herbert Rusche

Der Ex-Bundestagsabgeordnete (38) gestand seinen Eltern mit 17, daß er Männer liebt. 1986, als Politiker der Grünen, bekannte er als einziger deutscher Abgeordneter: „Ich bin schwul.“

Als es heldenhaft war, Männer zu lieben

Vor 5000 Jahren verherrlichten die Babylonier die Homosexualität. Die alten Griechen glaubten daran, daß sich ihr Gott Zeus den Jüngling Ganymed als Bettgenossen in den Olymp holen ließ.

Im chinesischen Kaiserreich gab es viele Homosexuelle unter Mandarinen und Offizieren. Zwischen dem 3. Jahrhundert v. Chr. und dem 19. Jahrhundert n. Chr. waren 14 Kaiser homosexuell. In Japan galt zur Zeit der Samurai

um 1200 die Überzeugung, daß es heldenhaft sei, wenn Männer Männer liebten.

In Arabien wurde die gleichgeschlechtliche Liebe vor 1300 Jahren höher geschätzt als die Liebe zwischen Mann und Frau. Im modernen Islam wird die Homosexualität vor der Ehe noch heute geduldet.

„In der kaiserlich-deutschen Marine dienten doppelt so viele Homosexuelle wie im Heer. Nicht

Schnarcher, dein Herz!

Bologna – Schnarcher haben ein zweieinhalbfach höheres Risiko, einen Herzinfarkt zu bekommen, errechneten Forscher der Universität Bologna. Grund: Beim Schnarchen setzt zeitwei-

se die Atmung aus. Folge: Herzinfarkt durch Sauerstoffmangel.

Hamburg – Immer mehr Bundesbürger hören offensichtlich weg oder schalten das Gerät aus, wenn das Fernsehen über die Ereignisse in der DDR informiert.

Bei einer von der Fernsehzeitschrift „TV Hören und Sehen“ in Auftrag ge-

gebenen und am Mittwoch vorab veröffentlichten Repräsentativ-UMfrage der Hamburger Kehrman Marktfor-

schung äußerten 64,4 Prozent der 1407 angesprochenen Frauen und Männer die Ansicht, daß das Fernsehen zuviel über die DDR berichte.

Am meisten Verständnis findet diese Berichterstattung noch im Norden, wo nur 53,2 Prozent darüber klagten.

Im Westen sind es nach dem „TV Hören und Sehen“-Bericht immerhin 68,9 Prozent, im Süden 67,8 Prozent.

Keine mir bekannte Stadt auf der Welt wird so eingekesselt von wohlfeilen Klischees und definiert sich so beharrlich durch ein paar literarische Jahrhunderte Figuren wie Prag: die goldene Stadt, die Stadt der tausend Türme, die Stadt von Kafka und Kisch, auch zum guten Teil Mozarts und natürlich die von Hašeks berühmtem Schwejk, dieser krummbeinigen Personifikation betörender böhmischer Schlitzohrigkeit... Mir kommt es immer ein bißchen so vor, wie wenn sich München als Stadt Thomas Manns und Karl Valentins preist: Beide Vergleiche haben ihre Mängel und ihre Meriten – die Autoren würden sich die Identifikation mit ihrer Stadt wahrscheinlich verbitten, ihre Werke indes duften ja tatsächlich auffällig nach dem jeweiligen Lokalkolorit.

Prag jedenfalls begräbt auch den eher Uninteressierten unter einem Schwall kultureller Folklore. Egal, ob jemand jemals etwas von Rilke, Meyrink, Werfel oder Kafka gelesen hat, ob er mal Musik von Dvořák oder Smetana gehört hat – dem auch heute noch aktuellen Kultursog in Prag entgeht niemand so leicht. Ständig hat man das Gefühl, von links könnte eine Kutsche mit Mozart über das Kopfsteinpflaster gerumpelt kommen („Amadeus“ wurde ja immerhin hier gedreht!), aber meist kommt dann doch nur ein altes Skoda-Taxi angeschleppert. Die alte Herrlichkeit der Stadt erscheint schon lange angegraut von dem typischen sozialistischen Graufilter, der viele Schätze verbirgt, vom einstigen Glanz das meiste stumpf macht. Die Altstadt verfällt viel schneller, als sie restauriert werden kann.

Doch die bröckelnde Grandezza dieses enormen Freilichtmuseums aus Gotik und Barock, aus längst erbarmungswürdigen Jugendstil-Monumenten wie zum Beispiel dem „Grand Hotel Europa“ und raren Art déco-Relikten strahlt immer noch eine weltweite Anziehungskraft aus.

Prags Musikleben

– mit Höhepunkt im „Prager Frühling“ – tönt allabendlich an vielen Orten; die Jazz-Szene rivalisiert mit der von Paris (mindestens) und New York (annähernd); unter den vielen Theatern haben das „Schwarze“ und die „Laterna Magika“ Weltruhm erlangt, nicht zuletzt deshalb, weil ihre wortlose Körpersprache international ist. Karten, etwa für den „Odysseus“ der „Laterna Magika“ im Kulturpalast, sind schwer zu bekommen, weil zumeist für Gruppen und Delegationen reserviert. Dennoch werden eine Stunde vor Vorstellungsbeginn fast überall vor den Theatern noch Karten angeboten – gegen Westwährung.

Für uns haben die Auslagen in den Geschäften den schwerblütig-herben Charme sozialistischer Planwirtschaft, Schlangen vor den Supermärkten inklusive; freilich gibt es überall die Läden für harte Währung (Tuzex), und schräg gegenüber vom Luft-hansa-Büro in der Pařížská können statusbewußte Pragerinnen in einer Yves-Saint-Laurent-Boutique auch ein Fläschchen „Opium“ erwerben, für einen vierstelligen Kronenbetrag, der in etwa dem statistischen Monatseinkommen eines Prager Werktätigen entspricht.

Die Besucher aus Bruderländern wie der DDR oder aus Polen dagegen wandeln mit leuchtenden Augen durchs Revier: „Ja, die kommen gern zum Einkaufen“, sagt ein Prager Freund. „uns geht es ja immer noch am besten von allen!“

Prags Anziehungskraft besteht eben auch in weniger bildungsbelasteten Attraktionen. Das Bier schmeckt gut, das Essen ist reichlich, und es gibt alles zu ungewöhnlich niedrigem Preis.

Und mit fast jedermann in Prag kann man sich zur Not auf deutsch verständigen.

Der brillianteste deutschsprechende Maître wirkt derzeit im sogenannten CLUB RESTAURANT

des brandneuen „Palace Hotel“ (Panská 12). Brandneu heißt: Erstmals wurde in Prag eines der alten Traditionshotels entkernt, hinter der alten Fassade völlig neu ausgebaut und als Luxusherberge wiedereröffnet. Das Logo des neuen Palace Hotel sieht haarscharf aus wie das von Rolls Royce. „Ja, das war genau so beabsichtigt“, sagt der Direktor ernsthaft. Sie wollen eben die Luxuslounge unter den Prager Hotels sein.

Das alte „Palace“ von 1906 erlebte seine Glanzzeit in den zwanziger Jahren und seinen Niedergang nach der Okkupation, während der es den Deutschen als Hauptquartier diente. Die Neu-Er- und Umbauer hat-

ten es offenbar auf das Ostberliner „Grandhotel“ abgesehen: volle Fahrt zurück, ins Nostalgie-sche! Lüster und Art déco, Glaskuppeln wie im Jugendstil und bikolor antikisierende Armaturen in den Marmorbädern, dazu 210 Angestellte für 125 Zimmer. Andererseits modernste Otis-Lifts, Musik von der Revox und Video-Checkout...

„In vierzehn Monaten war alles fertig“, erzählt Direktor Martin Coufal, „das Wunder von Prag!“ Im zweigeschossigen Restaurant geht es hochfein zu: der Jungkellner im Frack, der nach einem famosen Tango-Tänzer aussieht, serviert sogar das drahtlose Telefon auf einem Teller. Die Karte

bietet das internationale und das böhmische Repertoire, alles vornehm unter Cloches serviert; die Küche verspricht, was Wunder nach so kurzer Zeit, mehr Qualität als sie im Augenblick halten kann. Die Ambition freilich schlägt hohe Wogen: Hier kündigt sich eine der raren Prager Feinschmecker-Adressen an, von denen ja mehrere hinter den soliden Mau-

ern von Hotels verborgen liegen.

DAS GOLDENE PRAG im neunten Stock des „Intercontinental“ (Náměstí Curieových) hat überraschend auch selbst was Goldenes: Ausgestattet wie eine teure Boutique in

Weiß, Gelb und Orange (selbst die Kellner glitzern in den Farben des Hauses), mit einer Glasfront, durch die man über die Dächer der Stadt sieht und, sagt mir der Restaurantdirektor, „nicht alle natürlich, aber die meisten Türme von Prag“ vor sich hat. Die Speisekarte, ein umfangreiches (sechs Sprachen!) Konvolut auf Büten und in Leder, taktet mit einem Brillat-Savarin-Zitat auf und verspricht programmatisch „täglich Gerichte aus gastronomischen Wettbewerben, aus den exotischen Küchen, aus der ‚La nouvelle cuisine‘, Spezialitäten des Hotels und der tschechischen Küche“.

Tatsächlich finde ich dann bei eingehender Durchsicht außer ein paar Salaten mit gezählten Kalorien – „Für Ihre schlanke Linie und heiße Tage“ – ein reinerassiges Programm aus klassischen und tschechischen Rezepten, allein rund vierzig Hauptgerichte. „Ja, das sind natürlich die Schwerpunkte unserer Küche“, erklärt mein Tischgenosse etwas unbestimmt. Ich habe einen kleinen Fischsteller als Vorspeise und eine knusprig-krachende gebratene Ente auf Zwetschgen mit Kraut, samt der obligatorischen Semmelknödel, und zum Nachtisch werden mir Palatschinken vorgesetzt. Sie sehen nicht ganz so wohlonduliert aus wie neulich im »Feinschmecker«, aber die ganze Mahlzeit – deftig und wohlgeschmeckend – erinnert mich an die Definition, die Elke Bierther bei jener Gelegenheit für die böhmische Küche fand: „eine draile, warmherzige Nährmutter, immer sorgend bestrebt, die Mägen ihrer Kinder solide, aber lecker und vor allem restlos zu füllen“. Und diese Nährmutter im „Intercontinental“, so lerne ich in den nächsten Tagen, ist unter allen ihren Kolleginnen in Prag die kultivierteste, am elegante-

sten gewandete.

Die gewissermaßen proletarische Schwester lerne ich am nächsten Abend kennen: U KALICH (Zum Kelch, Na bojišti 13) heißt jenes Bierlokal, das Jaroslav Hašek als Stammkneipe seines „braven Soldaten Schwejk“ Anfang der zwanziger Jahre weltberühmt gemacht hat. Und Bertolt Brecht hat in seinem Schwejk-Stück dessen Gruß beim Zug in den zweiten Weltkrieg berühmt gemacht: „Auf Wiedersehen im ‚Kelch‘, um sechse, nachm Krieg.“ Heute sind alle Wände mit „Schwejk“-Illustrationen und -Zitaten bedeckt; an den Tischen tranken bis vor kurzem gern Deutsche aus Ost und West ihr Bier zusammen, das Essen kommt fix, in großen Portionen, und für hundert Kronen werden auch zwei ausgehungerte Freistilringer satt.

Die Speisekarte spielt mit den Hašek-Figuren und ihren Leibgerichten: Leutnant-Dub-Schnitzel, Hauptmann-Sager-Schnitzel, Sapeur-Vodicka-Schnitzel, Feldkurat-Katz-Rolle... „Schwejks Geheimnis“ bleibt mir unenträtselt, es wird nur für vier serviert.

Alle Gerichte sind mit Gramm-Angaben gespickt, also „400 g Bolonské Spagety 12 Kcs“.

Auf meine Frage nach den besten Restaurants in Prag kommen eigentlich immer dieselben Antworten: „Oh, mein Herr, haben wir viele särr scheene Weinstuben in Altstadt!“ heißt ein verschmitztes Stereotyp von Fachleuten, die es eigentlich besser wissen müßten. Und tatsächlich finde ich denn auch in den nächsten Tagen so manches, das mir alles sehr schön und ziemlich gleich erscheint.

U ZLATÉHO JELENA (Zum goldenen Hirschen) ist klein und hübsch: Kellergewölbe mit barockem Einschlag, gebeizte Tische, auf ovaler Platte mehrerlei Sorten Fleisch, überbacken, mit Obst garniert, teils mit Sauce, teils erkalte, teils durch; die Bedienung freundlich.

NAD KARLOVEM ist hübsch und klein: Die Mädchen, die da servieren, sind allesamt auffällig gutaussehend und allesamt in rote Gewänder gewickelt; das Essen entspricht dem besten Prager Weinstuben-Niveau.

Im U GOLEMA (Zum Golem), unter modernen Leuchten, in mehreren kleinen Räumen – im größten steht der Golem als gül-

dene Plastik – werden die Fleischtöpfe der Nation serviert à la „Rindsfilet auf jüdische Art“, „Rabin's Tasche“ oder „Fleisch Melange Golem“. Der Service funktioniert blitzschnell, die Salate für den ganzen Abend stehen gestapelt bereit, komplette Menüs kosten – teuer! – zwischen 136,20 und 183 Kronen.

ROTISSERIE. Wer den Eingang nicht kennt, wird ihn leicht übersehen. Dafür wird hier der Salat am Tisch frisch angemacht; mein Schweinefilet mit Schinken und u-förmig darumgefalteten Kartoffelpuffern hat allerbeste Qualität (und zwar nicht nur jene sprichwörtliche, wo Quantität in Qualität umschlägt).

CÍNSKÁ RESTAURACE. Wie von einem Weltwunder wird in allen kulinarischen Gesprächen spätestens im dritten Satz vom chinesischen Restaurant von den Tagen der Chinesisch-Tschechoslowakischen Freundschaft geschwärmt: Inzwischen wirkt kein Chinese mehr mit, aber (bzw. deshalb): Die Einrichtung übertrifft den original China-Look aus Wachstuch und Plastikdrachen bei weitem. Die Karte enthält, außer Frühlingsrollen, alles, was der China-Esser sucht, teuer zwar, aber begehrt.

Hier muß ich ein Geheimnis der Prager Restaurants mitteilen: Wenn es, wie sehr häufig, heißt: „Leider alles ausgebucht!“, dann bedeutet das nicht etwa, daß sie wirklich voll sind, sondern daß Kellner und Köche mehr Gäste nicht bedienen mögen. Da kann es schon mal sein, daß die Hälfte der Tische leer bleibt, Gäste an der Tür jedoch wieder weggeschickt werden. Bei den China-Tschechen wird gar wie auf einem Kreuzfahrtschiff in zwei definierten Tischzeiten gegessen: von sechs bis acht und von acht bis zehn; beide Sitzungen waren ausgebucht und mindestens halb voll...

Dennoch muß in Prag niemand hungern: Zumindest in den Hotelrestaurants, und das sind streng gastronomisch gesehen noch immer die besten, stehen genug Tische leer. Im Traditionen-Hotel ALCRON – „Ein Wort genügt: Eleganz“, rühmt der offizielle Restaurantführer, letzte Ausgabe 1980, „so wie Paris sein Ritz hat, hat Prag sein Alcron“ – finde ich auf Anhieb Platz im plüschigen Restaurant. „Preisstufe de-

Luxe plus 20 %“, steht auf der Karte, und ich esse ein altmodisch dekoriertes „Kalbsfilet Praha“; ich könnte auch serbisch, ungarisch, wienersisch, griechisch, chinesisches essen – die „Internationale Auswahl“ reicht von Nasi Goreng bis Risotto Bombay.

Das alte Prag repräsentiert am schönsten das „Grand Hotel Europa“ am Wenzelsplatz: schönster Jugendstil, ein Traum aus Stuck und Spiegeln, Stehgeiger und befrachte Ober – und alles im Stadium fortgeschrittener Abgewetztheit.

Im FORUM, dem jüngsten Großhotel Prags (531 Zimmer), lockt mich der Restaurantdirektor mit der Verheißung zum Essen: „Wir machen hier die modernste Restauration in der ČSSR: wenig Sauce, keine Knödel, kleine Portionen, damit man viel probieren kann!“ Also probiere ich im rosa gedeckten, gepolsterten, ausgelegten Restaurant „Harmonie“ Kaninchenrücken (arg durchwachsen) mit Kopfsalat und Vogelbeeren, Schweineschnitte auf Zwiebel, Knoblauch und Kümmel sowie Entenbraten nach Bauernart – alles sehr korrekt und auch angemessen traditionell zubereitet, nur die propagierte Moderne entgeht mir.

Pünktlich um drei (bis dahin herrscht dort rätselhafte vier Stunden Mittagspause) stehe ich im 24. Stockwerk, wo ein Fitness-Center dem Überfütterten Sauna, Pool, Gym und den ersten Squash-Court Prags verspricht: Aber es gibt niemanden, mit dem ich spielen könnte; den Angestellten ist dieser neue Sport noch völlig fremd; auf dem Court schlagen ein paar Kids Bälle, aber was immer die spielen mögen, mit Squash hat es nun wirklich nichts zu tun.

Die Frage nach privaten Restaurants wie in Moskau, Budapest, Ost-Berlin wird in Prag nie mit einem „Nein“, sondern stets mit einem verheißungsvollen „noch nicht“ beantwortet; irgendetwas habe ich nach einer Woche den Eindruck, ich bräuchte die Reise nur noch ein paar Tage zu verlängern, um zu erleben, wie die ersten privatwirtschaftlichen (nicht familiären, die gibt es schon eine Weile) Betriebe sprießen.

Noch gehen die Uhren anders. Als ich nach dem Essen ins

Hotel „Palace“ zurückkehre, sehe ich unter den Arkaden gegenüber der seit vielen Jahren von Baugerüsten verschalteten Hauptpost eine mehrere hundert Meter lange Schlange auf ein Nichts zu mäandern. Ihr Ziel ist ein leerer kleiner Klapptisch. „Eigentlich hätte das Blatt schon um halb zwei da sein sollen“, klagt eine alte Dame, „und nun ist es schon drei!“

Sie spricht von der „Večerní Praha“, dem Prager Abendblatt, auf das ihre Käufer hier geduldig warten. Der Journalist in mir sieht das stolzgeschwellt, als Leser fühle ich mich einigermaßen unbehaglich.

HOTELS UND RESTAURANTS IN PRAG

PALACE HOTEL
Panská 12
Tel. 0042-2-
26 84 78

**HOTEL
INTERNATIONAL**
Namesti Curio-
vych 5
Tel. 231 18 12

HOTEL ALCRON
Štěpánská 4
Tel. 235 28 55

HOTEL EUROPA
Václavské
nám. 29
Tel. 236 52 74

HOTEL FORUM
Kongresová
Tel. 41 01 11

NAD KARLOVEM
Trida Lidových Mi-
licí 12
Tel. 20 24 95

U GOLEMA
Maslova 8
Tel. 231 03 72

ROTISSERIE
Mikulandská 6
Tel. 20 68 26

CÍNSKÁ RESTAURACE
Vodička 19
Tel. 26 26 97

U KALICHA
Na bojišti 14
Tel. 29 60 17

U ZLATÉHO JELENA
Celetná 11
Tel. 26 85 95

KUCHARINKA CELA BILA, COPAK NAM DNES UVARILA?
DOHA JEZ CO HAT, V CIZINE CO TI DAJI.
KDO DOMA VYJIDA, NA VOJNE HO NEZABIJOU.

Řídní hodiny: PO-PA 8,30-11,00
Telefon: 0228/284 765, 282 580
285 287, 285 292

I n f o r m a c e

o způsobu obnovy nebo opětovného nabytí československého státního občanství

- 1) Federální shromáždění ČSFR schválilo dne 28. 3. 1990 zákon č. 88/90 Sb., kterým se mění a doplňují předpisy o nabývání a pozbývání čs. státního občanství. Podle nové právní úpravy se mohou čs. státními občany stát bývalí čs. státní občané:
 - a) kterým bylo čs. státní občanství odňato nebo
 - b) kteří byli propuštěni z čs. státního svazku.
- 2) Obnova čs. státního občanství v případě jeho odnětí:
 - a) Rozhodnutí o odnětí státního občanství byla zrušena s účinností od jejich vydání.
 - b) Bývalý čs. státní občan, kterému bylo čs. státní občanství odňato, má právo nejpozději do 31. 12. 1993 sdělit písemně čs. velvyslanectví nebo příslušnému ministerstvu vnitra, které rozhodnutí o odnětí čs. občanství vydalo, že chce zůstat čs. státním občanem. Učiní-li takové sdělení, má se za to, že nepřestal být čs. státním občanem. Účinky takového sdělení nastávají dnem, kdy sdělení občana došlo příslušnému orgánu státní správy, který mu o tom vydá osvědčení. Adresy ministerstev:

Ministerstvo vnitra České republiky U Obecního domu 3 112 20 Praha 1	Ministerstvo vnitra Slovenské republiky Drieňova 22 812 72 Bratislava
---	--
 - c) V písemném sdělení občan uvede jméno, příjmení, datum a místo narození a sdělí, že chce zůstat čs. státním občanem. Může se dostavit i na čs. velvyslanectví, kde toto sdělení učiní na předepsaném tiskopise.
 - d) Na podkladě sdělení vyhotoví příslušné ministerstvo vnitra osvědčení o čs. státním občanství žadatele a osvědčení odešle prostřednictvím FMZV a čs. velvyslanectví čs. občanovi. Velvyslanectví doručí osvědčení občanovi formou doporučené zásilky s doručenkou.
 - e) Nasdělí-li občan v zákonné lhůtě, že zůstává čs. státním občanem, hledí se na něj jako na osobu, která pozbyla čs. státní občanství propuštěním z čs. státního svazku.
 - f) Za vydání osvědčení o čs. státním občanství se neúčtuje žádný správní poplatek.
 - g) Jako nejrychlejší způsob obdržení osvědčení doporučuje velvyslanectví přímé sdělení příslušnému ministerstvu vnitra.
- 3) Znovunabytí čs. státního občanství v případě jeho pozbytí propuštěním:
 - a) Čs. státní občan, který pozbyl čs. státní občanství propuštěním z čs. státního svazku od 1. 10. 1949 do 31. 12. 1989 (rozhoduje datum převzetí listiny nebo propouštěcího osvědčení), mů-

- d) Čs. státní občanství nelze podle uvedeného zákona udělit bývalým čs. občanům, kteří nabyli státní občanství SSSR, Maďarska, Polska, NDR, Bulharska, Mongolska, neboť s uvedenými státy uzavřela ČSFR smlouvy o odstranění dvojího státního občanství, podle nichž nelze čs. státní občanství udělit státním občanům těchto států.
 - e) Čs. státní občanství nelze podle nového zákona udělit bývalým čs. státním občanům, kteří pozbyli čs. státní občanství podle Smlouvy mezi ČSFR a USA o naturalizaci z roku 1929.
 - f) Čs. státní občanství nelze podle uvedeného zákona udělit dětem narozeným bývalým čs. státním občanům poté, kdy rodič pozbyl čs. státní občanství propuštěním z čs. státního svazku, neboť rodiče nebyli v době narození dítěte čs. státními občany, a proto ani děti nenabýly čs. státní občanství. Pro podání žádosti o udělení čs. státního občanství podle citované
- že nejpozději do 31. 12. 1993 podat písemně nebo osobně u čs. velvyslanectví a v ČSFR také u příslušného ministerstva vnitra žádost o udělení čs. státního občanství na předepsaném tiskopise.
- b) K žádosti žadatel připojí originál listiny o propuštění z čs. státního svazku, pokud jej má. Došlo-li po pozbytí čs. státního občanství ke změně příjmení v důsledku uzavření manželství nebo osvojení, připojí také ověřené fotokopie dokladů prokazujících tuto skutečnost (případně originály, které budou vráceny).
 - c) Manžel a její děti mladší 15 let mohou podat žádost společně, jen mající v cizině společně bydliště; osoby starší 15 let musí podat samostatnou žádost; pro děti mladší 15 let mohou rodiče podat samostatnou žádost.

právní úpravy nesplňují děti podmínku, že jde o bývalé čs. státní občany, kteří pozbyli čs. státní občanství propuštěním z čs. státního svazku.

g) Správní poplatek za listinu o udělení čs. státního občanství byl stanoven na 300,- Kčs; u dětí do 15 let věku 150,- Kčs. Poplatek uhradí žadatel buď při osobním převzetí listiny nebo poštovní poukázkou, která mu bude zaslána československým velvyslanectvím, jakmile toto obdrží listinu z ČSFR. Poplatek je přepočítáván podle kurzovních lístků Státní banky československé. (Cca. 30,- DM, 15,- DM.)

h) Čs. velvyslanectví doporučuje oznámit úmysl znovu získat čs. občanství příslušným úřadům Spolkové republiky Německa a informovat se na případné důsledky s tímto krokem spojené.

Zákon č. 88/1990 Sb.

ze dne 28. 3. 1990,

kterým se mění předpisy o nabývání a pozbývání československého státního občanství:

Federální shromáždění se usneslo na tomto zákoně:

§ 1

Zákon č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství, ve znění zákona č. 72/1958 Sb. a zákona č. 165/1968 Sb., se mění takto: § 7 se vypouští.

§ 2

(1) Rozhodnutí o odnětí státního občanství vydaná podle ustanovení uvedených v § 1 a 6 se zrušují s účinností od jejich vydání.

(2) Osoby, jimž bylo státní občanství odňato, se považují za osoby propuštěné ze státního svazku.

§ 3

(1) Jestliže ten, jehož se rozhodnutí uvedené v § 2 odst. 1 týká, chce zůstat československým státním občanem, může to nejpozději do 31. prosince 1993 písemně sdělit československému zastupitelskému úřadu v cizině nebo ministerstvu vnitra a životního prostředí České republiky anebo ministerstvu vnitra a životního prostředí Slovenské republiky.

(2) Pokud tak učiní, bude se mít za to, že nepřestal být československým státním občanem.

§ 4

Opatřením podle § 2 a 3 nesmí být nikomu způsobena újma.

§ 5

(1) Osobám, které byly propuštěny ze státního svazku v době od 1. října 1949 do 31. prosince 1989, bude státní

b) ustanovení § 15 zákona Slovenské národní rady č. 206/1968 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství Slovenské republiky.

§ 7

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Důvodová zpráva

Účelem zákona je odstranit křivdy, které byly způsobeny československým občanům tím, že jim - zpravidla z důvodů politických bylo odňato československé státní občanství a nebo je pozbyli jiným způsobem.

§ 6

Platnosti pozbývají:

a) ustanovení § 14a zákona České národní rady č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění zákonného opatření předsednictva České národní rady č. 124/1969 Sb.,

občanství uděleno, jestliže o to požádají nejpozději do 31. prosince 1993 přímo nebo prostřednictvím československého zastupitelského úřadu v cizině ministerstvo vnitra České republiky nebo ministerstvo vnitra a životního prostředí Slovenské republiky.

(2) Státní občanství nelze podle odst. 1 udělit, pokud by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky, které Československá republika převzala.

Podle původního znění čl. 5 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, platilo, že státní občan každé z obou republik je zároveň státním občanem Československé socialistické republiky. Zásady nabývání a pozbývání státního občanství republik měl stanovit zákon Federálního shromáždění.

Zásady nabývání a pozbývání státního občanství však stano- vilo ještě Národní shromáždění ČSSR zákonem č. 165/1968 Sb. s tím, že pro pozbývání státního občanství republik platí podmínky stanovené dosavadními právními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. V platnosti proto zůstalo i ust. § 7 zákona č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství, ve znění zákona č. 72/1958 Sb. Podle tohoto ustanovení ministerstvo vnitra může státní občanství odníti oso- bě, která se zdržuje v cizině a

- a) vyvíjela nebo vyvíjí jakýmkoliv způsobem činnost státu ne- přátelskou nebo takovou, která může porušit zájem státu, nebo
- b) nezákonně opustila území ČSSR, nebo
- c) nevrátí se do vlasti do stanovené lhůty, nejméně do 30 dnů (ze zámoří do 90 dnů) ode dne doručení výzvy ministerstva vnit- ra k návratu. Ministerstvo vnitra může státní občanství odníti také osobě, která má ještě jinou státní příslušnost nebo která se zdržuje v cizině nepřetržitě po dobu 5 let bez platného čes- koslovenského dokladu, oprávnujícího k pobytu v cizině. Přitom platí, že je-li doručení rozhodnutí o odnětí státního občan- ství nebo výzvy k návratu do vlastních rukou příjemcových obtížné, může být nahrazeno veřejnou vyhláškou.

Cit. úprava byla převzata i do zákona Slovenské národní rady č. 206/1968 Sb. Naproti tomu zákon České národní rady č. 39/1969 Sb. vyhradil úpravu pozbývání státního občanství České socialistické republiky odnětím zvláštnímu zákonu Čes- ké národní rady a úprava byla provedena teprve zákonným opatře- ním České národní rady č. 124/1969 Sb., které důvody odnětí státního občanství ještě výrazně rozšířilo.

Ústavním zákonem č. 125/1970 Sb. byl čl. 5 ústavního zá- kona č. 143/1968 Sb. změněn m.j. tak, že československé státní občanství je jednotné; každý československý státní občan je zá- rověn občanem České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky; nabývání a pozbývání československého státního občanství upravuje zákon Federálního shromáždění. Současně bylo v čl. III ústavního zákona č. 125/1970 Sb. stano- veno, že pokud nenabude účinnosti zákon Federálního shromáždě- ní, jehož vydání předvídá ustanovení článku 5 ústavního zákona o Československé federaci ve znění tohoto ústavního zákona, zůstá- vá v platnosti dosavadní právní úprava. Tento předvídáný zákon Federálního shromáždění dosud vydán nebyl, jsou proto zatím v platnosti zákon SNR č. 206/1968 Sb. a zákon ČNR č. 39/1969 Sb. ve znění zák. opatření č. 124/1969 Sb.

Odnětí státního občanství je ryze sankčním opatřením, kte- ré je v rozporu se zásadou vyjádřenou ve Všeobecné deklaraci lidských práv, že nikdo nesmí být svévolně zbaven své státní příslušnosti. K odnětí docházelo bez souhlasu a zpravidla proti vůli občana, většinou výhradně pro jeho politické názory a pos- toje.

Navrhuje se proto především, aby úprava odnětí státního občanství byla ze zákona vůbec vypuštěna. Československý stát- ní občan pak bude moci státního občanství pozbyt jen propuště-

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o odnětí státního občanství se zrušují se zpětnou účinností, je nutno zajistit, aby z toho- to opatření nevznikla občanům újma (např. v souvislosti s po- vinností podle branného zákona).

K § 5 :

K propuštění ze státního svazku je sice třeba žádosti obča- na, v období od 1. 10. 1949 do 31. 12. 1989 však došlo k řadě pří- padů, kdy byli občané k podání této žádosti přímo či nepřímo stát- ními orgány donuceni. Individuální přezkoumávání těchto případů by bylo mimořádně obtížné, proto se navrhuje řešení zde uvedené. Státní občanství by nebylo udělováno se zpětnou účinností, nevy- žadoval by se však pobyt žadatele na území ČSSR ani pozbytí případného jiného státního občanství.

ním ze státního svazku na vlastní žádost, popř. jinými způsoby podle mezinárodních smluv. Výslovného zákazu odnětí státního občanství by za této situace nebylo třeba (bude pravděpodobně vyjádřen v nové ústavě).

Jakmile tato zákonná úprava nabude účinnosti, ztratí učin- nost ta ustanovení zákonů národních rad, která odnětí státního občanství upravují.

Dále se navrhuje, aby rozhodnutí o odnětí státního občanství, vydaná podle zákona č. 194/1949 Sb. nebo podle pozdějších zá- konů národních rad byla s účinností od data vydání přímo zákonem zrušena. Ti, kterým bylo státní občanství odejmuto, se stanou československými státními občany, pokud projeví vůli, že jimi chtějí být i nadále.

Jedním z těch, kterým loňská listopadová revoluce zkomplikovala život, je Václav Hora, vedoucí českého knihkupectví Dialog ve Frankfurtu nad Mohanem. Ovšem zkomplikovala, jen pokud jde o obchodní činnost, a to také pouze do určité míry. Klady převažují: Václav Hora se mohl svobodně vrátit domů a pokles zájmu o české knihy, které začínají vycházet v československých nakladatelstvích, také řeší — přestěhuje, a to už nyní, své knihkupectví do Prahy. Najde útočiště v prodejně Knížního velkoobchodu ve Vězeňské ulici v Praze. Ve chvílích dojednávání posledních podrobností nového fungování obchodu si našel čas na rozhovor.

Jak se liší práce knihkupectví ve Spolkové republice Německo od našich?

Především, že obě, tedy západní a východní, knihkupectví mohou srovnávat jen očima veřejce. V Československu jsem vystudoval obě knihovnické školy. Střední při tehdejší Osvětové škole na Maltézském náměstí a pak katedru knihovnictví na Karlově univerzitě. Že jsem se dal kromě své práce na frankfurtské univerzitě ještě do knihkupce, je asi náhoda. Na začátku emigrace 1969/70 nás učil němčinu na Bachschule jeden Portugalec a ten vždy zdůrazňoval, že si váží jen lidí, kteří dělají něco navíc. Tak aby si mě vážil... K mému povolání knihkupce přispělo také vydávání frankfurtského kurýru, bylo to v letech 1969—1974, který ve velké míře přetiskoval příspěvky z Nových knih a z prodeje knih se také financoval.

Zatím jsme se nedostali k odlišnostem, existují nějaké?

Samozřejmě. Třeba na Západě chybí obdobný časopis, jako jsou Nové knihy, které by byly každý týden a každému dostupné. Západní čtenář se musí, a také to dělá, informovat jen v knihkupectvích, kde má k dispozici novinky. Pomáhají mu také prospekty a katalogy nakladatelství. Ve Frankfurtu se hojně sbírá na podzimním knižním veletrhu v říjnu, jenže tam musíte mít určitý systém, jinak to nemůžete zvládnout. Já se například na Buchmesse připravuji celý rok, vypisuji si knihy a nakladatelství, která mě zajíma-

jí. Krátce před veletrhem doplním na lístečky čísla stánků a těch pět necelých dnů veletrhu běhám, a když to všechno skončí, kupuji si francovku na nohy. Knihkupec a knihovnik se informuje z reklamního časopisu Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel, který vychází dvakrát týdně a má i tematická čísla. Například o knihách pro děti, jarní a podzimní novinky, daně, finance atd. Existuje ještě časopis Deutsche Bibliographie. Obojí je ovšem nekřesťanský drahé, ale Börsenblatt dostávají knihkupectví v rámci svého členství ve Svazu německých knihkupců — to také není zadarmo, a kromě běžného příspěvku musíte ještě platit extra krajský svaz a přispívat na různé sociální fondy pro zchudlé knihkupce, i když nic nevydělávají.

Hlavní odlišnost je však ve způsobu zásobování knihami. Kdybych jednou viděl v Německu frontu na knihu, dostal bych z toho zřejmě infarkt. Nakladatel ani přesnou výši nákladů neuvádí, například dá na trh pět až deset výtisků, a když se vyprodají, rychle dotiskne další. Knihy si můžete objednat buď u nakladatelů, což je zdlouhavé, platíte poštovné, rabat ale může být větší, obvykle u odborných knih 25 procent, u beletrie 35 procent, a když vás navštíví cesták, tak 40 i více procent. Koupíte-li nebo objednáte-li na veletrzích, jste na tom ještě lépe. Obvykle, ale ne u Taschenbuch, často dostanete na deset výtisků jedenáctý zdarma, a z toho hodně velkých knihkupectví žije. Ceny jsou v Německu, ale i ve Francii a jinde, jednotné, musíte podepisovat právníkem revers, že je do držíte, a kdo tak nečiní, ten platí pokutu — například pět set marek na sociální fond. Rabat ale můžete poskytnout stálým zákazníkům, třeba knihovnám, mezi pět až deseti procenty. Jednotnost cen chtějí už dávno zrušit, jenže v tu chvíli by se položila všechna malá knihkupectví, která stejně dnes pracují, jak sami říkají, tak, že vykořisťují sama sebe.

Máte také možnost objednat si knihy u tzv. Barsortimentu. Největší jsou v Německu Libri a KNO (zkráceně Koch), tam zavoláte a druhý den vám auto knihy podle čísel přiveze, rabat je menší a ně-

co přijde na provoz. Jezdí denně a před vánocemi téměř nepřetržitě. Jenže když u nich chcete být, musíme jim plnit onen Umsatz odběru a ten je u KNO například čtyřicet tisíc marek ročně, což jsme si jako české knihkupectví, které mělo vlastní knihy, těžko mohli dovolit, nemožní jsme tudíž splnit odběr, a tak jsme dostávali směšných patnáct procent rabatu a brzy nás z dodávky vyloučili.

Kdo všechno se na Západě věnoval prodávání českých knih?

Ještě v roce 1976 jsme byli jediné české knihkupectví v západní Evropě. V USA působil pan Pancner — ten v Chicagu a New Yorku, snad i pan Kvetko s panem Šeredou. Po nás přišel pan Pastrňák ve Vídni, dělal to předtím jako my, zásilkově, nu a pak si Kantorkův vydavatel pan Cimburek přibral v Curychu k tiskárně také knihy. Na čtené žádosti jsme později otevřeli pobočku v Mnichově a zrušili obchod ve Frankfurtu a začali úřadovat ve dvoře, kde jsme měli sklad a tiskárnu. V Mnichově si pak otevřela další knihkupectví paní Binarová. Teď už je to zase jinak, mnozí končí, jiní se stěhují domů.

Zatím jste hovořil o svých zkušenostech z ciziny. Jak vidíte prodej knih u nás?

Zaráží mě jednak přezaměstnanost a jednak apatičnost lidí. U knih by člověk hledal zanícené a svého oboru znalé knihkupce, nikoli odpočinek pro manželky funkcionářů nebo pro dívky myslící na večerní rande. Zaráží mě také, že v sobotu jsou knihkupectví i antikvariáty zavřené. Ve dnech volna má přece jenom člověk nejvíce času prohlížet si knížky. Je třeba se připravit na každou eventualitu. Mně antikvář na Újezdě také odmítl prodat knihu v pátek večer, že si mám přijít až v pondělí, přes neděli prý musí být ve výloze, tedy ona kniha. To už zůstává rozum stát a jsem ke svému podnikání trochu skeptický.

Co ve své prodejně nabídnete?

Počítám s cizojazyčným antikvariátem, zavedu i objednávkovou službu pro západní publikace. To se všechno ještě uvidí.

KDE JSOU TY ČASY, KDY „PRACOVALO“ NAD ŽENÍ? REDAKCI SE NE LI BÍ „SAMODKVALA“ JAKO BY NIKDO PRO „DIALOG“ NEŠUFTIL ... A ZADARMO!!! HALT, VELKOMOŽNÝ PÁNKO...

Námluvy s Westinghouse

(Kč): Inženýrská organizace s. p. Skoda Praha se u nás i v zahraničí řadu desetiletí zabývá výstavbou elektráren, jejich instalováním výkon již dosáhl čtyřhodných 27 000 MW. V těchto dnech je pracovníci jednájí se zastupci americké firmy Westinghouse Electric Corporation o možnostech spolupráce. Jde zejména o využití zkušeností a nových technologií této společnosti. V úvahu připadá například dodávka měřicího a kontrolního systému pro jadernou elektrárnu v Mochovcích, jde i o možnost zajistit nezávislost ČSFR na dodávkách zpracovaného jaderného paliva ze zahraničí. S. p. Skoda Praha se chce stát akciovou společností a firma Westinghouse je ochotna být jedním z akcionářů.

Aufgespießt

„Seit 40 Jahren bewährt sich Bonn als Hauptstadt, und anstatt darüber nachzusinnen, warum es 1949 erwählt wurde, sind wir gut beraten, darüber zu sprechen, was gerade Bonn qualifiziert und wie es sich dieser Aufgabe entledigt. Bonn gehört ganz vorn in den Kreis der Städte, die Deutschland in der ganzen Welt auszeichnen. Städte mit einer reichen bewegten Geschichte, mit schönen Residenzen, mit kultivierten und gepflegten Bürgerhäusern, einer wohlthuenden Umgebung der Natur, ohne durch eine allzu große Bevölkerungszahl zu einem bedrückenden Ballungszentrum zu werden.“

Bundespräsident Richard von Weizsäcker am 2. Mai 1989 bei der Verleihung der Ehrenbürgerwürde der Stadt Bonn.

„Wer meint, nur mit dem kleinen Bonn lebe der Föderalismus fort, während ihm von der Metropole Gefahr drohe, enthüllt sich als ein Föderalist von höchst dürftigem Selbstbewusstsein.“

Bundespräsident Richard von Weizsäcker am 29. Juni 1990 bei der Verleihung der Ehrenbürgerwürde von Berlin.

Neue Zahlen über die Todesopfer von Auschwitz

Tafel mit Hinweis auf vier Millionen entfernt / Galinski empört

WARSAU/BERLIN, 17. Juli (dpa). Die Zahl der im NS-Konzentrations- und Vernichtungslager Auschwitz-Birkenau Ermordeten liegt nach jüngsten Untersuchungen polnischer Historiker wahrscheinlich zwischen einer Million und 1,5 Millionen Menschen. In Auschwitz sei inzwischen die Tafel mit der Zahl von vier Millionen Opfern entfernt worden, berichtete die Zeitung „Gazeta Wyborcza“.

Die neuen polnischen historischen Studien führte der Leiter der geschichtlichen Abteilung des Auschwitz-Museums, Franciszek Piper. Er stützte sich dabei auf Angaben über die numerierte Zahl der Gefangenen, die Korrespondenz über Transporte nach Auschwitz sowie statistische Angaben, die aus verschiedenen Gettos in Europa erhalten geblieben sind. Piper teilte mit, genauere Informationen könnten aus der Lager-Dokumentation hervorgehen, die aber von den Sowjets 1945 abtransportiert und bisher nicht zurückgegeben wurde.

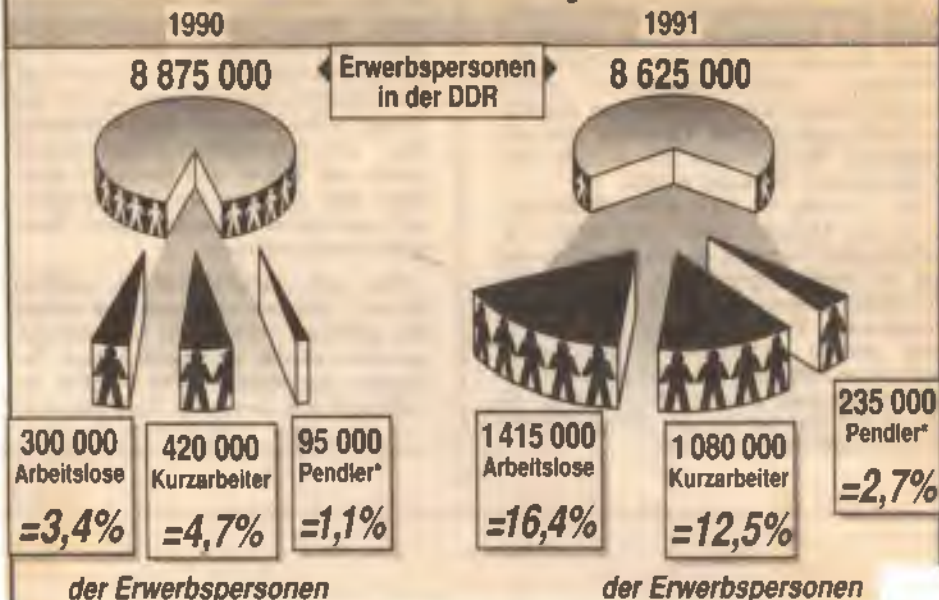
Über die Zahl der in Auschwitz Ermor-

deten hatte es nach dem Zweiten Weltkrieg unterschiedliche Schätzungen gegeben, die bis zu vier Millionen reichten. Wie die Politologin Angelika Schardt vom Institut für Zeitgeschichte auf Anfrage am Dienstag erklärte, gehe die Geschichtswissenschaft heute davon aus, daß mindestens eine Million Juden in Auschwitz-Birkenau getötet wurden. Der 1961 in Israel hingerichtete NS-Kriegsverbrecher und Organisator des Holocaust, Adolf Eichmann, hatte in seinem Prozeß von 2,5 Millionen Ermordeten in Auschwitz-Birkenau gesprochen. Diese Zahl sei jedoch nach den Erkenntnissen der Geschichtswissenschaft eindeutig zu hoch, sagte Frau Schardt. Insgesamt seien während des Zweiten Weltkrieges zwischen 5,29 und sechs Millionen europäischer Juden von den Nazis ermordet worden, fügte Frau Schardt den Stand der Forschung zusammen.

Der Vorsitzende des Zentralrats der Juden in Deutschland, Heinz Galinski, nannte das Abbauen des Schildes in

Roßkur für die DDR

DIW-Vorausschätzungen

Staus vor CSFR-Tankstellen

PRAG, 17. Juli (AP/dpa/VWD). Die Tschechoslowakei will auf dem Höhepunkt der Reisezeit die Benzinpreise um mindestens 50 Prozent erhöhen. Finanzminister Vaclav Klaus sagte am Dienstag, der Grund sei vor allem, daß die Sowjetunion ihre Exportlieferungen in die CSFR um 30 Prozent reduziert habe.

In den vergangenen Tagen hatte Prag 100 000 Tonnen Treibstoff in Österreich und der Bundesrepublik Deutschland gekauft, die allerdings nur kurzzeitige Erleichterung gebracht hätten. Seit mehreren Tagen bilden sich vor den Tankstellen des Landes Warteschlangen von bis zu zwei Kilometern Länge. Selbst vor Sonnenaufgang warten Autofahrer schon an den Benzinstationen.

Nach den Worten von Klaus sollen die Preise an die in Österreich und der Bundesrepublik angepaßt werden, um Hamsterkäufe von Bürgern der Nachbarländer zu bekämpfen. Die Preiserhöhung sei der einzige Weg, den Verbrauch zu drosseln, nachdem sich die Regierung gegen eine Benzinrationierung entschieden habe.

Früherer KP-Chef Prags frei

PRAG, 17. Juli (AFP). Der ehemalige Prager KP-Chef Miroslav Stepan, der am 9. Juli wegen Amtsmissbrauch zu vier Jahren Gefängnis verurteilt worden war, ist am Dienstag auf freien Fuß gesetzt worden. Das meldete die tschechoslowakische Nachrichtenagentur CTK. Stepan hatte gegen das Urteil Berufung eingelegt.

ZEMĚMĚŘIČ

Když jsem v prosinci loňského roku, pátý den po propuštění z vězení, seděl s kytarou na jednom jevišti s Krylem, Hutkou, Kubišovou a dalšími, říkal jsem si: Základy se dějí. Marně jsem se však rozhlížel po člověku, muzikantovi, kterého jsem vždycky měl nejraději. Který mi byl nejbližší svou hrou, svým otáčením.

28. května se to stalo. Před předvedeným sál chmelnického klubu, plný zvědavého očekávání, usedl za mikrofony člověk: karlský „zeměměřič“ Vlasta Třešňák. Nic. Žádná gesta. Žádné patetické projevy. Po osmi letech nucené emigrace vzal do ruky svoji dvanáctku, druhou měl u nohou v láhvi na podlaze a hrál; tak jako vždycky. Jen o trochu starší, o něco syrovější, o něco rozmáhlejší.

„Musím se omluvit,“ řekl. „Proč jsem odešel z Čech... Musím to vysvětlit. Já jsem nechtěl odejít... a moc tomu pomohli moji přátelé. Jeden odešel a druhý říkal: „Už mi netelefonuj.“ Nestěžoval si. Jenom zmínil tu starou bořkostí, která nám mnohdy bere chuť do života. A tak tu najednou seděl, hrál, zpíval a povídal. O tom, jak si květinovým vzorem tapetujeme své cely. O tom, jak bojoval s emigrací, cestoval Kanadou a Amerikou, zpíval české kovbojům a těm, kdo ničemu nerozuměli a byli přesvědčeni, že rozumí. A já v duchu putoval zpátky časem. Do těch dob, kdy se hrávalo v nabídnutých sálech vysokoškolských klubů, malostranské Baráčeknické Rychty, v divadelku V Nerudovce a snal jsem se zachytit ten pocit tehdy a dnes. Zdáli dnešního člověka, v době

názor, v čase ptesycením informacemi, pomluvami, intrikami, žalobami na mluvnost a očekávaním onoho „lepšího příštého“.

Nevím. Ale jsem šťastný, že jsem znovu zažil ten zážitek a potkal přítele — člověka, který dnes, kdy většina z nás

VRBA MA' TARY NA'ZOR,
V ENZ B' OPAČNÝ...

obdivuje modrokabátůky před Hradem,
umí naplno a vesele hct: „Nasrat.
Žadne uniformy! Jebat!“

Auschwitz, über das er bislang nicht informiert sei, eine „Verhöhnung der Opfer“ und sprach von Zahlen-„Spekulationen“, an denen er sich grundsätzlich nicht beteilige, da sie nur der Relativierung der NS-Verbrechen dienen sollten. Für ihn sei es historisch erwiesen, daß in dem „schlimmsten Vernichtungshof der Welt“ vier Millionen Menschen umgekommen seien. Galinski ist selbst ein Überlebender von Auschwitz.

Surová vražda katolického kněze

Zatím neobjasněná loupež v pražském kostele

Kriminalita na celém území našeho státu neustále vzrůstá. Krádeže, podvody, loupežná přepadení, znásilnění, vraždy a další trestné činy nejhrubšího rázu zaznamenáváme v tisku denně. Přesto Praha v těchto dnech vzbudila zpráva o vyloupení kostela Panny Marie Bolestné Na Slupi, vedle nemocnice U Alžbětinek a těžkému zranění tamějšího 68letého duchovního správce pátera Jaroslava Kadlece.

Pachatel, nebo pachatelé, jak jsme se včera na městské správě VB — odboru vyšetřování dozvěděli od mjr. Markovíče — je zatím neznámý. Ovšem pražští kriminalisté již rozlouskli nejen jeden tvrdý oříšek, a tak je jistě jen otázkou krátkého času, kdy dostanou zvrhlika za mříž.

Včera těsně po poledni však důstojný pán Jaroslav Kadlec na oddělení ARO pražské nemocnice na Bulovce skončil. Jak nám řekla MUDr. Zdeňka Krupková, bezprostřední příčinou bylo poranění mozku, přestože měl ještě zranění na pravé straně obličeje a stopy po škrápní.

Pachatelé pravděpodobně vylezli na střešku kostela Panny Marie Bolestné, středním okénkem se dostali na půdu. Zde vypálili závoru a dostali se na faru. Poté sešli do kostela, kde si bohoslužebné předměty — kalich, monstrance a další, které hodlali zcizit, dali do připravených tašek a lup dložitli v kapitulní síni. Zde je pravděpodobně farář Kadlec při jejich neuklém počínání vyrušil. Zloději faráře fyzicky napadli, udeřili ho několikakrát do hlavy zatím neznámým těžkým předmětem a pokusili se ho skrýt. Nakonec utekli a tašky s lupem zanechali na místě.

Kostel Panny Marie Bolestné má bohatou historii. V XVII. století zde stál dům pro zestrále kněze. V roce 1822 jej zakoupil řád Alžbětinek a zbudoval z něho fadový dům s nemocnicí a kostelem. Kostel Panny Marie Bolestné je sálová stavba s věží v průčelí, postavená v letech 1723 až 1725 podle plánů známého pražského barokního stavitele Filipa Ignáce Dienzenhofera. V roce 1782 byla stavba rozšířena o kapli sv. Tekly, kterou malbami vyzdobil Jan Lukáš Cracker. Brutální čin zatím neznámého pachatele jistě nezůstane bez potrestání, je však až s podivem, že pachatelé trestných činů se už nezastaví ani před vraždou faráře a loupeží v kostele — tedy na místech, která každý člověk — i bezvěrec, pietně uctívá.

JAROSLAV MIKEŠ

V PIZIO pokračuje vyšetřování zločinu smrti 35letého muže turecké státní příslušnosti. Jak informoval redaktor ČTK náčelník městské správy SNB v Plzni major JUDr. V. Váchal, ze sedmi předvedených příznivců hnutí punk a skinheads, kteří byli důvodně podezřelí, že v sobotu večer v Plzni cizince zabil a oloupil, byli tři muži ve věku 24, 25 a 40 let z trestného činu usvědčeni. Prokurátor na ně uvalil vazbu a předal je do věznic na Borech. Bezpečnost zadrženým dále prokazovala, že už v sobotu dopoledne přepadli dva vietnamské občany, jimž odcizili peníze, hodinky a navíc je lehce zranili.

Smutná událost (vzhledem k snědé pleti obětí) vyvolala odezvu mezi ramskými občany, kteří se již v neděli v noci shromáždili na pizeuském náměstí Republiky, aby dali najevo rozhořčení nad hrubým činem a nesouhlas s postupem vyšetřování případu a způsobem informování veřejnosti. Ve snaze uklidnit situaci sešli

se zastupci Romské občanské iniciativy a poslanec ČNR D. Balog s představiteli městské správy SNB v Plzni. Poslanec na základě jednání ujistil shromážděné Romy, že orgány bezpečnosti jsou ochotné s nimi spolupracovat.

Na stopě pašeráků

[Čtk]: Tučný pašerácký úlovek — 10 000 litrů 96procentního lihu v hodnotě 3,8 miliónu korun — zadrželi včera celníci na dálkovém hraničním přechodu v Bělovsi u Náchoda. Rakouský kamión měl údajně dopravit z Rakouska do Švédska Fatkenbergu práci prostředky. Po odplombování nákladu se však nenašlo ani deko. Naopak na paletách, bez jakéhokoli skrývání, bylo přes 1300 kartónů s lihem Royal Prima Feinspritz 96 proc. od výrobce v Hamburku. Řidič samozřejmě o ničem nevěděl. V krátkém časovém rozmezí jde již o druhý případ pašování lihu v tak velkém rozsahu a náhodší celníci jsou přesvědčeni, že se dostali na stopu větší a velice dobře organizované skupině pašeráků.

Další kamión s lihem

[Čtk]: O tučném pašeráckém úlovku, 16 tis. l 96proc. lihu v hodnotě 3,8 mil. korun, který odhalili celníci na dálkovém hraničním přechodu v Bělovsi u Náchoda ve středu 11. července v poledních hodinách, jsme informovali. Rakouský kamión měl práci prostředky dopravit do Švédska. O nejnovější poznatky požádal zpravodaj ČTK včera dopoledne okresního prokurátora v Náchodě F. Macuru. Obviněný řidič pan Dudeschek byl vzat do vazby pro důvodnou obavu opuštění čs. území, takže by nebyl k dispozici pro další šetření. Obviněný nabídl majetkovou záruku, které mu byla nložena ve výši 500 tis. korun. Pokudbude složená, bude také přijata a obviněný propuštěn z vazby. Šetření pokračuje. Další kamión s lihem — 15 120 l v hodnotě 3,8 mil. korun odhalila celní inspektorka ve středu 11. července v nočních hodinách na hraničním přechodu v Harachově. Rakouský řidič byl přesvědčen, že veze do Švédska práci prášky, jak také bylo uvedeno v přepravní listině. S prázdným kamiónem byl propuštěn, ale lih zůstal v ČSFR a vede se trestní stíhání.

S nožem na turisty

[mrk]: Dva neznámí pachatelé přepadli v chatičce Motorestu Stará pošta ve Zlíbech v noci na 10. 7. mladou dvojici ze SRN a jejich české přátele. Násilníci požadovali peníze a když jim nebylo okamžitě vyhověno, dva z turistů pobodali. Stav zraněných je vážný.

Série vražd v Ostravě

[Čtk]: Letos již 27 vražd zaznamenali kriminalisté v Severomoravském kraji. Tento počet brutálních činů za šest měsíců se blíží k dřívějšímu celoročnímu průměru. Doslova černým

dnem byl 26. červen, kdy byly obilšeny hned tři vraždy. Oběti byly ubodány nožem. V jednom případě byl obětí neznámý muž narozený r. 1958. Byl usmrčen 27 bodnými ranami. Téhož dne byli v Jeseníku nalezeni rovněž ubodání T. K. (nar. 1949) a J. O. (1929). Náčelník Správy VB L. Vaculka zpravodaje ČTK informoval, že pachatel vraždy v Jeseníku byl rychlým zásahem kriminalistů dopaden ještě též den. Vraha z Ostravy vypálrali a zadrželi v pondělí 9. července. V obou případech šlo o osoby vícekrát soudně trestané, narozené v roce 1961 a 1959. Z informace náčelníka Správy VB vyplynulo, že všechny vraždy byly objasněny a zločinci zadrženi. Spravedlnosti zatím uniká vrah učitelky z Rožnova pod Radhoštěm (k vraždě došlo 29. června) a bezpečnostní služba žádá veřejnost o spolupráci při pátrání.

Ceaucecovy metody?

[Čre]: Rumunský turista D. S. přepadl v podchodu mezi tramvajovými stanicemi, ve čtvrtém pražském obvodu, 82letou ženu a odcizil jí kabelku se 100 Kčs a klíči od bytu. Žena utrpěla četné zlomeniny a zhmždění lebečních pokrývek. Pachatel byl krátce po loupeži zadržen.

▲ Tři Romové — dvě ženy a muž — napadli na nádraží v Kolíně slovenského návštěvníka města. Přípravili ho o 120 Kčs, jízdenku v hodnotě 25 Kčs a kalhoty.

Činy spáchané v různých státech světa.

Práce našich celníků je těžká a odpočívání. Její bezchybný výkon, jak jsme se včera na ruzyňském letišti přesvědčili, pomáhá i v boji proti obchodu s omamnými látkami.

NA VESMÍRNÉ POMĚRY celkem blízko, tedy ve vzdálenosti 4,8 miliónu kilometrů, proletěl v úterý kolem naší planety asteroid označený 1990 MF. Jeho průměr je odhadován na 90 až 300 metrů a podle odborníků z Laboratoře fyzikálního pokusu (LPL) v americké Pasadeně se tento objekt řadí k několika dalším asteroidům, které se v posledních pěti desetiletích nejvíce přiblížily Zemi. Planetu objevil 26. června na Palomarské observatoři astronomka B. Helinová ze zvláštního týmu LPL, který systematicky pátrá po asteroidech blížících se k naší planetě. Skatnatý vesmírný objekt byl v době svého odhalení vzdá-

Marihuana v Ruzyňi

Velký úspěch našich celníků v boji proti drogám

V noci na večeršek uvázla v síti pracovníků Celní správy v Praze na ruzyňském letišti opravdu velká ryba. Po příjetu pravidelné linky spojující Balkán vedoucí z Lagusu přes Sofii a Prahu do Holandska, dostavili se mezi jinými k pasovému a celnímu odbavení dva asi 35letí elegantně oblečení muži černé pleti, z nichž každý mimo extenzivního kufru s automatickými zámky a výsuvnými kolečky měl ještě několik drobnějších balíčků.

Dá se předpokládat, že to nebyla první cesta pašeráků marihuany a zrovna se potvrdilo, že na našem území se snaží podlučnické bandy vybudovat „prekládárnu“ při transportu omamných látek z východu na západ či z jihu na sever. Qvůli jsme světu dříve, a proto je správné, že celníci a orgány pasové služby si uvědomují, že těmito utvářenými dvěmi nebudou k nám procházet jen obchodníci, turisté, studenti a ostatní čestní lidé, ale i světová „galenka“, podlouhání, pašeráci ba i zločinci, mající na svědomí závažné kriminální trestné

Celnímu inspektorovi Ladislavu Novotnému, který oba muže odhazoval, se díky vzornému výkonu služby podařilo první velký „lov“ za dobu jeho celnického zaměstnání: v zavazadlech obou Afričanů objevil zásilku omamných látek. Ve speciálních nádobách — dvojitých dvou elegantních kuflech — přilpěně lepicí páskou, se nacházelo 40 kg uctřvaný slisované drobných desek. Tento objev je každopádně objemově prověřadou a bezkonkurenční zásilkou omamných látek zadržaných v ČSFR.

HODNE
ČERNA
KRONIKA

len od Země 13 miliónů kilometrů. Krátce poté jej zachytili i další observatoře. Od zahájení svého programu v roce 1973 objevil tým vědců z LPL v blízkosti Země celkem 39 asteroidů.

CSFR-Diplomaten als Geiseln

Angehörige verlassen Kuba / Castro mit Prag unzufrieden

PRAG, 16. Juli (AFP). Sieben weitere Kubaner sind am Montag in die tschechoslowakische Botschaft auf Kuba eingedrungen und haben mehrere Diplomaten in dem Gebäude als Geiseln genommen. Wie das tschechoslowakische Fernsehen am Abend unter Berufung auf den Korrespondenten der Nachrichtenagentur CTK in Havanna berichtete, sind die neuen Botschaftsflüchtlinge sehr aggressiv. Ob sie Waffen bei sich tragen, wurde nicht bekannt. Verletzte habe es nicht gegeben. Weder das Botschaftspersonal noch die kubanische Polizei, die die Mission umstellt und inzwischen Verstärkung erhalten hat, hätten nicht eingegriffen, berichtete der Journalist.

Unter den Geiseln befanden sich der Geschäftsträger der CSFR, Jan Domok, ein Handelsberater, ein Presseattaché und ein Beamter des Prager Außenministeriums, der nach Kuba entsandt war, um eine Lösung für die zwölf Kubaner zu finden, die sich vor der jüngsten Geiselnahme bereits in die Prager Vertretung geflüchtet hatten. Der Sprecher des Außenministeriums, Lubos Dobrovsky, sagte, sieben der zwölf Flüchtlinge forderten die Ausreise in die CSFR. Nach inoffizi-

len Berichten weigert sich die kubanische Führung, ihnen die Erlaubnis zu erteilen.

Seit Beginn der Botschaftsaffäre hat die Regierung in Prag immer wieder versichert, daß sie die bereits in ihrer Mission untergetauchten Kubaner nicht an die kubanischen Behörden ausliefern werde. Am Sonntag waren erstmals 25 Angehörige von in der Prager Botschaft Beschäftigten mit einer tschechoslowakischen Maschine nach Hause geflogen. Sollte sich die Situation nicht radikal ändern, würden bald weitere Frauen und Kindern aus Sicherheitsgründen in die CSFR zurückkehren, hatte es geheissen.

Castro hatte einem Bericht der Prager Zeitung „Lidova Demokracie“ zufolge am Samstag die Botschaftsflüchtlinge als „von tschechoslowakischen Diplomaten ermutigte antisozialistische Elemente“ bezeichnet. Er hatte auch seine Unzufriedenheit mit der Art zum Ausdruck gebracht, wie die Tschechoslowakei Kuba in den USA vertritt. Die CSFR vertritt die Angelegenheiten Kubas in den USA seit 1960. Damals hatte Washington die diplomatischen Beziehungen zu Havanna abgebrochen.

Konec pro veksláky?

CASTRO ZAČÍNÁ
KOPAT JAKO TA
CHCIPATICI KOBYLA.

„Change money?“ — obligatní otázka, se kterou se setkáváme v centru Prahy velice často. Veksláci oběhují a bohatnou, zatímco naše banky a směnárný nečinně přihlížejí. Takhle to v Praze vypadalo dlouhá léta, ale v minulých dnech se přece jen začalo blýskat na lepší časy (a nerekl bych, že vekslákům).

Na rohu pasáže Koruna na Můstku vyrostla v rekordním čase velice pěkná a moderní směnárna, která na sebe poutá pozornost nejen svými velkými reklamami „change“ na Václavském náměstí, ale hlavně perfektním a rychlým servisem, u nás dosud nevídaným. Tato směnárna provozují společně Čs. obchodní banka a Check Point v Londýně v poměru 50:50 a jedná se o první pobočku z plánované sítě. Již ve čtvrtek otevřela další pobočku na nádvori Pražského hradu a pokud dopadnou dobře jednání s OPBH, otevrou koncem tohoto měsíce další na Staroměstském náměstí přímo proti orloji. Podle Informací slečny Anne Hasager, generální manažerky Check Point pro Prahu (mimořádně velice příjemná doba, kdy jsem se opovážil se zeptat na

podrobnosti chodu směnárný) je směnárna otevřena denně (!) od 7 do 21 hodin. U tří přepážek zatím pracují cizinci — Angličani, Španělé atd., začalo se i se školením našich pracovníků, kteří kromě znalosti jazyků musejí prokázat i schopnost jednat se zákazníky. I tady se dodržuje platný aktuální kurs státní banky pro nákup deviz. I přesto, že před směnárnou postávají veksláci nabízející atraktivnější kursy, většina turistů dává přednost směně oficiální. Jak mi řekl jeden z náměstků generálního ředitele Obchodní banky Pavel Kavánek, celý projekt byl podepsán teprve koncem května, takže jeho vlastní realizace trvala prakticky měsíc. Úctyhodný výkon na naše poměry. Zatím tyto směnárný slouží zahraničním turistům, jedná se ale i o prodej valut našim občanům i o jiných zajímavých službách. P. Kavánek považuje otevření doba za experimentální, bude prý otevíráno podle zájmu, klidně i celou noc.

Objevila se tedy služba velice potřebná a vlastně nemající v našem hlavním městě obdoby. Proč by měli bohatnout stále jen veksláci, když můžeme bohatnout i státní banky?

KOD VĚKSLÁKY PODPORUJE, SUJÍ CHARAKTER INŽENÝRŮ!

Hautkrebs droht zur Volksseuche zu werden

Wachsendes Melanom-Risiko durch zu viel Sonnenbaden

Der schwarze Hautkrebs, eine besonders bösartige Erkrankung, nimmt drastisch zu: In den letzten zwei, drei Jahrzehnten hat sich sein Vorkommen verdoppelt, und bis zur Jahrtausendwende dürfte er statistisch den Brustkrebs eingeholt haben. Besonders jüngere Menschen, im Alter zwischen 20 und 40 Jahren, erkranken zunehmend an solchen malignen Melanomen. Derzeit werden in der Bundesrepublik Deutschland zwischen vier und 20 Neuerkrankungen auf

100 000 Einwohner im Jahr angenommen.

Gegen diese Hauttumore hilft nur Vorsorge und Früherkennung, so Prof. Ernst G. Jung, Leiter der Hautklinik der Universität Heidelberg. Vor allem sich verändernde Muttermale stellen einen wichtigen Risikofaktor dar; jedes fünfte bösartige Melanom entsteht aus solchen Malen. Längst überholt ist die Meinung, sie müßten lediglich beobachtet werden. „Sie gehören entfernt“, fordert Professor Jung. Ein Irrtum sei auch die Meinung

durch einen solchen kleinen Eingriff könne das bösartige Wachstum erst ausgelöst werden.

Für eine möglichst frühe Behandlung sprechen gute Gründe: Das maligne Melanom kann eine Zeitlang unbemerkt ins Körperinnere hineinwachsen; vor allem aber bilden sich schon zu einem frühen Zeitpunkt überall im Körper Metastasen. Dann aber ist eine Heilung bereits so gut wie unmöglich. Besonders risikoreich sind Muttermale, die bereits bei der Geburt vorhanden waren. Sind sie größer als 1,5 Zentimeter, dann bildet sich nach dem 18. Lebensjahr aus sechs Prozent von ihnen ein Melanom. Auch wenn sie gänzlich unauffällig bleiben, so nach Professor Ernst G. Jung der Stand der Wissenschaft, gehören sie noch vor dem Datum der Volljährigkeit entfernt.

Noch höher, nämlich bei zehn bis 20 Prozent, liegt das Melanom-Risiko, wenn die angeborenen Male im Durchmesser größer als zehn Zentimeter sind. Weil die bösartigen Erkrankungen bereits in der Kindheit auftreten können, gehören diese Muttermale möglichst frühzeitig entfernt oder, falls dies nicht möglich ist, zumindest in kurzen Zeitabständen durch einen Arzt kontrolliert.

Für die Ausbildung eines bösartigen Melanoms ist eine Reihe von Ursachen verantwortlich. Hellhäutige Menschen leiden bedeutend öfter unter dieser Erkrankung als leicht pigmentierte. Auch Viren spielen eine Rolle: In manchen Krebsarten wurden spezielle Virenarten, sogenannte menschliche Pappillomviren, gefunden. Diese Besiedlung scheint dafür verantwortlich, wann und welche bösartige Krankheit entsteht.

Weshalb das maligne Melanom noch im letzten Jahrhundert eine untergeordnete Rolle gespielt hat und jetzt auf dem besten Weg zur Volksseuche ist, hat eine Reihe von Ursachen. Besonders wichtig ist die lange Zeit zunehmende Lust am Sonnenbaden, verbunden mit dem Ideal des tiefbraunen und damit gleichzeitig ewig jungen und gesunden Menschen.

Dabei ist Sonnenbaden alleine noch nicht gesundheitsschädlich, aber: Schon eine minimale Rötung nach dem Aufenthalt im Licht kann ein Hinweis auf eintretende Defekte sein. Ein kräftiger Sonnenbrand ist allemal Beleg für eine auch genetische Schädigung der Haut. Die Grenze zur Rötung sollte deshalb niemals überschritten werden, ganz besonders nicht bei Kindern. Sonnencreme, Aufenthalt im Schatten und leichte Kleidung, falls nötig, helfen dies zu erreichen. Zeitspannen lassen sich nicht angeben; denn vor der Sonne sind nicht alle Menschen gleich. Wer mit einer unempfindlichen Haut gesegnet ist, kann länger draußen bleiben als hellhäutige, meist noch rotblonde Zeitgenossen.

Die Amerikaner haben aus solchen Forschungsergebnissen schon ihre Konsequenzen gezogen: Bräune ist absolut out, gefragt hingegen als neuer Modetrend der vornehme blasse Teint. Der war übrigens im alten Rom schon einmal sehr gefragt: Bleich blieben dort nur reiche Müßiggänger, die es sich leisten konnten, nicht zur Arbeit aus dem Haus gehen zu müssen.

Zem v pohybu

(Čtk): Dosud největší sesuv půdy v historii sokolovského revíru pokračuje na vnější výsypce Vintřov-Palivového kombinátu ve Vřesové. V pohybu je asi 50 milionů krychlových metrů zeminy. Podle včerejší informace havarijní komise státního podniku Palivový kombinát ve Vřesové, kterou dostal zpravodaj ČTK, se rozsah sesuvu rozšiřuje.

Soukromí daňci

PODARU SE VÁHÁ HO ZNEČISTIT!

právní soukromího rolníka se chce specializovat na výrobu kvalitního a ekologicky čistého masa, kterým dává maso je. Za kilogram daného masa dodaného na export dostane podle kvality šest až osm západoněmeckých marek. Daňci se vyznačují

PRVNÍ SOUKROMOU FARNU pro chov daněk má P. Golka z Krmelína u Ostravy. Jeho stádo má 31 kusů.

Forscher untersuchen 79 Mumien

Starben die Pharaonen an Aids?

Gibt es Aids seit mehr als 5000 Jahren, starben schon die Pharaonen an dieser Gelber der Menschheit? Niederländische und skandinavische Forscher glauben, daß das Aids-Virus ursprünglich bei Affen in Afrika vorkam, sich in Tausenden von Jahren immer weiter verändert hat und irgendwann den Menschen befiel.

Das Britische Museum hat ihnen erlaubt, Gewebeprobe von einer 5500 Jahre alten Mumie zu nehmen. Mit neuesten Methoden der Gentechnik können die Wissenschaftler selbst heute noch die Todesursache feststellen. Mit der gleichen Methode konnten die Forscher in der Vergangen-

heit schon beweisen, daß die alten Ägypter an Tuberkulose, Syphilis, Krebs und der Knochenkrankheit Osteoporose litten. Selbst Malaria, Lungenerkrankungen und Blutarmut gab es damals schon.

Virus-Entwicklung über Jahrhunderte hinweg studieren

Der Mann, der jetzt auf Aids untersucht wird, war in der Wüste verscharrt worden. Seine Überreste lagern in einer hölzernen Kiste mit der Nummer 32 754 im Museum.

Einer der Forscher, Dr. Svante Paabo: „Wenn wir Spuren des Aids-Virus

finden, können wir die Entwicklung über die Jahrhunderte hinweg studieren, sehen ganz genau, wie sich das Virus im Laufe der Zeit verändert hat.“ Für die Entwicklung eines Impfstoffes ist das besonders wichtig.

Das Britische Museum besitzt noch 78 weitere Mumien. Auch hiervon dürfen die Forscher Proben nehmen. Allerdings nur unter scharfen Auflagen. Dr. Vivian Davies, Ägyptologe des Britischen Museums: „Wir wollen die Mumien nicht zerstören. Wenn die Gewebeprobe aber dazu beitragen, einen Aids-Impfstoff zu finden, wollen wir uns nicht gegen die Forschung stellen.“

Tschechen und Slowaken nehmen ihr Geschick wieder selbst in die Hand

Den Regierungen in Prag und Preßburg stehen schwere Aufgaben bevor / Berthold Kohler berichtet

PRAG, 27. Juni. Länger als erwartet hat es gedauert, bis sich der Wille der tschechischen und slowakischen Wähler in eine handlungsfähige Regierung verwandelt hat. Die Wahlsieger in der Tschechoslowakei, das tschechische „Bürgerforum“ und die slowakische Vereinigung „Öffentlichkeit gegen Gewalt“, wollten trotz klarer Mehrheiten nur ungern alleine die Geschicke des Landes in die Hand nehmen. Der neuen Regierung stehen schwere Aufgaben bevor, und die Verantwortung für die Bewältigung verteilt sich am besten auf mehrere Schultern. Mit der „Christlich-Demokratischen Bewegung“ (KDH) in der Slowakei haben die beiden Bürgerbewegungen nach einigem taktischen Hin und Her die stärkste unter den christlichen Kräften des Landes in die Regierungsverantwortung eingebunden. Dies kostete einige Ministeressel, verhielt aber zu einer noch komfortableren, nämlich verfassungsmäßig der Mehrheit in den Parlamenten und beugt einer starken Opposition vor, die bei den nächsten Wahlen – in zwei Jahren – sagen könnte, sie hätte alles anders und natürlich besser gemacht.

Für Besserwisseri wird es in den nächsten Monaten viel Raum geben. Das Land hat große Ziele vor Augen, der Weg dorthin ist aber unbekannt und steinig. Alle sind sich einig, daß die Wirtschaft grundlegend reformiert, das heißt von der zentralen Planung zur Marktsteuerung überführt werden muß. Dazu will die Regierung die trägen Staatsmonopole aufbrechen, die Wirtschaft privatisieren und die Preise freigeben. Den bisher eher halbherzigen Reformansätzen sollen nun entschlossene Schritte folgen. Das Ausscheiden Wirtschaftsmister Komarek, des Befürworters eines gemächlichen Reformtempo, setzte ein deutliches Zeichen für die künftige Gangart. Die in der Regierung verbliebenen Protagonisten einer raschen und notfalls schmerzlichen Umgestaltung, Klaus, Dlouhy und Vales, werden künftig den Ton angeben. Die Kosten des „Umbaus“, Inflation und Arbeitslosigkeit, will man dennoch auf ein Mindestmaß beschränken. Soziale Unruhen sollen der jungen Demokratie möglichst erspart bleiben. Ob das gelingt, bleibt abzuwarten.

Die neue Regierung, sagte Präsident Havel schon vor den Wahlen, werde nicht mehr eine Regierung der nationalen Verständigung, sondern des nationalen Opfers sein. Bei den Koalitionsverhandlungen dauerte es nicht ohne Grund lange, bis das Ministerium für Arbeit und Soziales besetzt war. Nach diesem Ressort drängte sich keiner der Koalitionspartner. Ein sorgenvoller Blick gilt vor diesem Hintergrund immer den Kommunisten, die erstaunlich stark aus den Wahlen hervorgegangen sind.

Viele befürchten, daß sie angesichts der unvermeidlichen Härten, die die Umgestaltung mit sich bringen wird, noch größere Stimmenanteile bei den Wahlen in zwei Jahren erreichen werden.

Neben dem ökonomischen Umbau wird eine der Hauptaufgaben der Regierungen in Prag und Preßburg die Neugestaltung des Verhältnisses der beiden Teilrepubliken zueinander und der Föderation sein. Drei neue Verfassungen warten auf Ausarbeitung. Viele rechnen mit einem heiklen Balanceakt zwischen der Notwendigkeit zur Einheit und dem Verständnis für die immer lauter werdenden Forderungen nach mehr Föderalismus. Die Reform der Wirtschaft und die außenpolitische Neuorientierung, die „Rückkehr nach Europa“, verlangen nach größtmöglicher Geschlossenheit der tschechischen und slowakischen Nationen. Der soziale Frieden wird sich nur durch eine stärkere Dezentralisierung der Staatsmacht erhalten lassen. Die Mehrheit der Slowaken verlangt größere Eigenständigkeit, die ihr die Tschechen unter den Kommunisten lange verwehrt haben. Die Welle des Nationalismus in Südosteuropa hat auch die Slowakei nicht verschont, allein die immer wieder aufgebrochene Debatte um den Namen der Republik deutete an, was die Tschechen in den nächsten Jahren erwartet. Der Erfolg der slowakischen Nationalisten bei den Wahlen kommt nicht von ungefähr.

Die Beteiligung der Christlich-Demokratischen Bewegung an der Regierung kann sich gerade hier als sinnvoll erweisen, finden sich die national gesinnten Slowaken bei Černogorsky's Partei, die im Wahlkampf ebenfalls kräftig ins nationale Horn gestoßen hat, eher vertreten als bei der „Öffentlichkeit gegen Gewalt“. Die Frage der nationalen Minderheiten, vor allem die der Ungarn in der Slowakei, birgt in diesem Klima des aufwallenden Nationalismus zusätzlich Sprengstoff. Prag weiß, welche Brisanz im Zusammenleben der Nationen steckt, eine eigens eingerichtete Regierungskommission, an deren Spitze einer der stellvertretenden Ministerpräsidenten stehen wird, soll die sich abzeichnenden Konflikte entschärfen.

Auch in Mähren, wo die „Gesellschaft für Mähren und Schlesien“ überraschend viele Stimmen für sich sammeln konnte, streben die Menschen nach mehr Eigenverantwortung. Dort redet zwar niemand von Separatismus, man will aber die historisch begründete Eigenständigkeit und Selbstverwaltung zurückgewinnen. In jedem Fall wird Prag mehr Eigenständigkeit zulassen müssen, das Zeitalter des Zentralismus ist auch in der Tschechoslowakei mit dem Fall des Kommunismus zu Ende gegangen. Über Vorschläge für eine Verwaltungsre-

form wird schon diskutiert, die Dezentralisierung der Staatsgewalt wird sich nicht aufhalten lassen.

Die Erhaltung des sozialen Friedens im Lande wird davon abhängen, wie die Tschechoslowakei ihre kommunistische Vergangenheit bewältigen wird. Die Angst vor einer Wiederbelebung der „Hydra Staatssicherheit“ ist immer noch groß, hier spiegeln sich die Erfahrungen aus dem schon einmal gescheiterten Versuch einer demokratischen Entwicklung in der Tschechoslowakei wider. Überreaktionen auf die Gefahr, die von den „dunklen Kräften“ ausgehen soll, blieben nicht aus. Die „Säuberung“ der öffentlichen Ämter von Informanten und Agenten der berüchtigten Staatssicherheit (StB) und des sowjetischen KGB brachte Aufregung, Verwirrung und gegenseitiges Mißtrauen mit sich. Schon der Fall des früheren Vorsitzenden der Volkspartei, Bartoník, sorgte für Erschütterungen. Die Bürger sind verunsichert, wissen nicht, wem sie trauen können.

Die Furcht vor der „Destabilisierung“ des Staates durch Verleumdungen und Schmudzkampagnen ging schon so weit, daß Forderungen nach einem „Schlußstrich“ laut wurden: Alle Untersuchungen sollten eingestellt und alle Akten vernichtet werden, forderten wiederholt Repräsentanten der „Öffentlichkeit gegen Gewalt“. Diesen Vorschlägen wurde ebenso heftig widersprochen. Man müsse sich der Vergangenheit stellen, anders sei eine wirklich demokratische Zukunft des Landes nicht zu sichern, heißt es.

Der Mut der Tschechen und Slowaken zur Wahrheit wird sich auch daran messen lassen, wie sie mit anderen historischen Fakten umgehen werden. Die Vertreibung der Deutschen etwa wird von der Mehrheit der Bevölkerung weiterhin nicht als Unrecht empfunden, was in der Unkenntnis der damaligen, später tabuisierten und einseitig beschriebenen Vorgänge begründet liegt. Von den zur Wahl angetretenen 22 Parteien und Bewegungen sprachen sich in einer Umfrage nur wenige eindeutig für eine Entschuldigung bei den Vertriebenen aus, wie sie Präsident Havel gleich zu Beginn seiner Amtszeit geäußert hatte.

Bis zu den nächsten Parlamentswahlen in zwei Jahren werden die Regierungen und Parlamente in Böhmen, Mähren und der Slowakei also viel Arbeit haben. Weitschichtige machen allerdings jetzt schon darauf aufmerksam, daß die neuen Parlamentarier und Minister nur Anreize und Rahmenbedingungen für die Erneuerung des Landes schaffen können. Es ist an den Bürgern selbst, etwas daraus zu machen. Erstmals seit vier Jahrzehnten nehmen die Tschechen und Slowaken ihr Geschick wieder selbst in die Hand.

werden es nicht glauben: Schon nach wenigen Sitzungen waren die vielen überschüssigen Pfunde weg!“

Zufall? Zauberei? Oder doch eine wissenschaftlich begründete Hilfe?

„Die Hypnosetherapie deckt die verdrängten, das heißt vergessenen Ursachen von körperlichen oder seelischen Störungen auf“, sagt Wolfram Goldbeck, 60, zu BILD + FUNK. „Meist handelt es sich um schlechte, mit Ängsten verbundene Lebenserfahrungen. In Trance erlebt der Patient noch einmal das damalige Geschehnis. „erkennt“ gleichsam sein Problem und wird so von allen Belastungen befreit.“

„Frau Seidler hat mich von der Schweigepflicht entbunden. Ich stellte in der Analyse fest, daß sie als Schülerin an Legasthenie (Schreib- und Leseschwäche) litt, der Schulbesuch also stets mit großen Ängsten und Unlustgefühlen verbunden war.“

Diese Krankheit ist seelisch bedingt: Beim Lesen und Schreiben von Wörtern werden einzelne Buchstaben oder ganze Silben ausgelassen. Legastheniker müssen vom Lehrer mit großem Verständnis behandelt werden, da es sich stets um normal intelligente, oft sogar hochbegabte Schüler handelt. König Carl Gustaf von Schweden zum Beispiel war Legastheniker.

Frau Seidler hatte leider einen unduldsamen Lehrer. Er tadelte und schimpfte, gab

schlechte Noten. Die Eltern aber versuchten, das unglückliche Mädchen mit Schokolade zu trösten... „Jetzt, da das Töchterchen von Frau Seidler in die Schule kam, tauchten all jene unliebsamen Erlebnisse aus der eigenen Schulzeit wieder aus dem Unterbewußtsein auf. Gleichsam aus Angst vor der Schule begann Frau Seidler selbst wieder übermäßig zu essen.“

Tatsächlich haben erst kürzlich Heidelberger Professoren nachgewie-

die Patienten sprechen von „einem tiefen Glücksgefühl“.

Nicht jeder Mensch läßt sich hypnotisieren. Das funktioniert nur bei etwa 70 Prozent. Gefahren oder Nebenwirkungen gibt es nicht. Im Gegenteil,

tient liegt bequem auf einer Couch, zugedeckt mit einer Wolldecke. Er entspannt sich, sieht auf eine Scheibe mit ver-schlungenen Kreisen, schläft langsam ein.

sen, daß seelische Erregung – bewußt oder unbewußt – das Immunsystem schwächt und Suchtverhalten auslösen kann. Die Trance oder der „Hypnoschlaf“ dauert pro Sitzung etwa eine halbe Stunde. Der Pa-

Schlank durch Hypnose

Sie ist 36 Jahre alt, gut verheiratet, Mutter eines neunjährigen Mädchens: Andrea Seidler aus Frankfurt. Doch fast genau von dem Tag an, an dem das Töchterchen eingeschult wur-

de, ist mit Frau Seidler etwas geschehen, das sie „schlicht verzweifeln“ ließ: Sie nahm innerhalb von zwei Jahren über 16 Kilo zu!

„Natürlich habe ich meine

EBgewohnheiten umgestellt, habe mehrere Diäten gemacht, und ich bin auch ein paarmal von Kopf bis Fuß untersucht worden – geholfen hat nichts“, erinnert sie sich heute noch mit Schauern. „Dann bin ich nach Wiesbaden gegangen, zum Hypnosetherapeuten Wolfram Goldbeck, ein letzter Strohalm sozusagen... Und Sie

Budeme mít kancléře

(Iup): Nová Kancelář prezidenta republiky se bude skládat z osmi politických sekcí, v jejichž čele stojí poradci pro příslušnou oblast.

Prezident poté odpovídal na dotazy: nutno poznamenat, že občas velice „diplomaticky“, tzn. ne zcela k věci. Zpravodaj ČTK položil otázku, zda prezidentův poradce J. Křížan referoval pravdivě o rozhovoru V. Havla s J. Bartončíkem, když prohlásil, že pro V. Havla to byl nejnejpříjemnější rozhovor v životě, a že dr. Bartončík v tehdejší rozhovoru nepopřel, že by byl agentem StB. V. Havel odpověděl stručně, že J. Křížan mluvil pravdu.

Otázky LD se týkaly především církevní problematiky, zejména určitého napětí mezi římskokatolickou církví a některými politickými silami. V. Havel odpověděl, že žádné takové napětí nezaznamenal. K odluce církve od státu se vyjádřil, že církev musí být zcela nezávislá na státu a naopak, ale to neznamená, že by neměla existovat určité majetkové nebo finanční vazby mezi státem a církví.

Naším čtenářům jsme také v úterý slíbili, že se zeptáme, proč po zvolení nového prezidenta nebylo Te že,

A KANCLÉŘE, A KANCLÉŘE, TOHO RADA HAVLA...

Bushs Wahlversprechungen: „Wir sind auf dem richtigen Weg.“

Bündnis nur noch zwei Jahre?

PRAG, 16. Juli (AP). In zwei Jahren könnte es nach den Worten des stellvertretenden tschechoslowakischen Außenministers Lubos Dobrovsky so weit sein, daß kein Grund mehr für die Existenz des Warschauer Paktes besteht. Die entscheidenden Schritte könnten bis dahin erledigt sein, zitiert die tschechoslowakische Tageszeitung „Mlada Fronta“ den Minister am Montag. Dobrovsky nimmt an einem dreitägigen Treffen von Regierungsvertretern der Warschauer-Pakt-Staaten in Celakovice, 20 Kilometer nordöstlich von Prag, teil. Dort will man sich mit den „Vorstellungen der Mitgliedsstaaten zur Umgestaltung des Bündnisses“ beschäftigen.

„Die weitgehendsten Vorschläge hierzu sind von Ungarn zu erwarten, die auf diesem Treffen den ersten Schritt zum Austritt aus dem Bündnis machen wollen“, zitiert die Zeitung den Minister. Einer Umgestaltung der Organisation von einem militärischen zu einem politischen Bündnis hatten die Verteidigungsminister des Warschauer Paktes auf ihrem Treffen am 14. Juni zugestimmt.

.. 4 NATO? USA PRODUKCE DAL ATOMOVÉ BOMBY.

Deum v chrámu sv. Vítů. V. Havel řekl, že Te Deum si sám nepřel, protože bylo před půl rokem a je to událost natolik významná, že její častější opakování by vedlo k její devaluaci.

S otázkou na tělo přišel zpravodaj Svobodné Evropy: při tomto zvolení V. Havla nebyla amnestie; nebylo to svým způsobem pokání za tu minulou, v očích velké části veřejnosti stále příliš rozsáhlou? Prezident odpověděl, že minulé amnestie byla opravdu velice rozsáhlá, takže by nemělo smysl ji po půl roce opakovat, ale prohlásil, že v tehdejší době bylo zcela na místě udělat amnestii v takovém rozsahu.

Zajímavé bylo i prezidentovo srovnání dvou jeho funkčních období: zatímco to první se vyznačovalo určitou horečností práce, nyní už je čas na důkladnější zamýšlení a mělo by se to odrazit i na způsobu výkonu prezidentské funkce i na práci jeho Kanceláře.

keit bei Fernreisen auf die notwendigen Vorsorgemaßnahmen verzichten. Das be-richtete der Präsident der Deutschen Ge-sellschaft für Parasitologie, Prof. Heinz Mehlhorn, in Bochum bei einem Sympo-sion über Tropenmedizin. Weltweit fallen jährlich zwischen zwei und fünf Millio-nen Menschen der Malaria zum Opfer, die eigentlich schon als besiegt galt.

Jährlich 50 Malaria-Tote in der Bundesrepublik

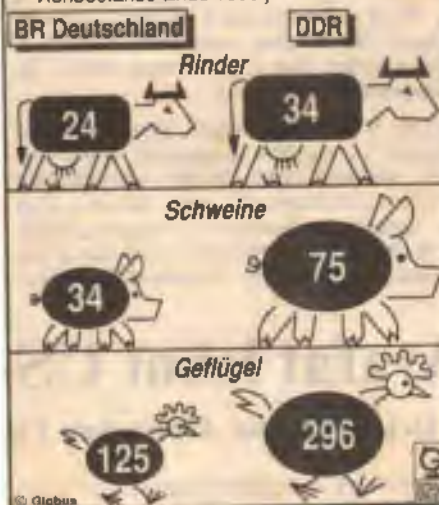
Mehr als 50 Menschen sterben jährlich in der Bundesrepublik Deutschland an Malaria, weil sie zumeist aus Sorglosigkeit

ADAC: Adria ist algenfrei
MÜNCHEN, 16. Juli (dpa). Der Bade-spaß von Adria-Urlauber wird nach ADAC-Angaben derzeit nirgends durch Algen getrübt. Dies gilt nach den jetzt veröffentlichten neuesten Recherchen des Autofahrerklubs für alle Badesstrände der nördlichen Adria in Jugoslawien und in Italien. Auf offener See würden zwar vereinzelt Algenschleimvorkommen ge-sichtet, doch bedeuteten diese in großer Entfernung von der Küste gemachten Be-obachtungen keine Beeinträchtigung für die Badegewässer in Strandnähe.

Um sich jederzeit über die Algensitua-tion an der nördlichen Adria informieren zu können, hat der ADAC während der gesamten Ferienzeit wieder ein Algen-Te-lefon eingerichtet. Der Bericht wird täg-lich aktualisiert und ist rund um die Uhr über 089/7676-2686 abrufbar.

Zuviel Tierisches in der DDR

Viehbestände Ende 1988 je 100 Einwohner

Zájem britských firem

(hš): Ve Velké Británii jsou mnozí, kdo chtějí investovat v Českosloven-skou, ale velmi kriticky posuzují, zda jsou k tomu již vytvořeny podmínky, uvedl britský ministr obchodu a průmyslu N. Ridley na včerejší tiskové konferenci, která se konala v Praze na závěr jeho třídenní návštěvy v CSFR. Jednal u nás — a zdůraznil, že velmi užitečně — s řadou vyso-kých hospodářských činitelů a pode-psal mezinárodní dohodu ČSFR a Vel-ké Británie o podpoře a ochraně in-vestic. Význační představitelé brit-ských podnikatelských kruhů, kteří ministra Ridleyho provázeli, potvrdi-li, že zájem o podnikání u nás je značný. Naráží zatím na potíže se srovnatelností naší měny, se soucasnou strukturou cen a s nízkým podílem soukromého sektoru. Je tu však i další potíž — zdánlivě malá, kterou však reprezentanti britských firem i bankovních kruhů jmenovitě uvádě-jí — že se totiž v Praze těžko sháň místo pro otevření poboček. Záležít tedy nejen na další práci vlády a pa-rlamentu, to pokud jde o právní záru-ky pro podnikání, ale i na schopnos-tech těch, kdo se na pražské radnici l v úřadech a podnikcích mohou starat o lepší využití vhodných budov a míst-ností.

S předstihem, ale ty škody!

(tšk): Pracovníci Automobilového koncernu Skoda Mladá Boleslav pře-vzali včera od Sovětské armády prv-ní objekt — Rolníkou školu. Staro-nový majitel tu v nejbližší době umís-tí odbor zásobování. Místopředseda mládežnického městského národ-ního výboru a zároveň předseda dis-lokační komise P. Kadaník k tomu řekl: „Sovětské vojsko uvolnil Rolní-kou školu podstatně dříve, protože do konce února příštího roku. Naše kampaň vyčistila částku dva milióny sto tisíc korun, které bude stát uve-deo budovy do původního stavu, a úhradu za spotřebovanou elektrickou energii na osm miliónů. Protokol o předání s konečnou cifrou však ne-byl zatím podepsán.“

Ja, wo lebt er denn ...?

PRAG, 16. Juli (AP). Die Veränderun-gen in der Tschechoslowakei sind am Amtsschimmel offenbar spurlos vorbeige-gangen. Die Prager Jugendzeitung „Mla-da fronta“ veröffentlichte am Wochenende das Faksimile einer amtlichen Anfra-ge an die für den Stadtbezirk Prag II zuständige Polizeibehörde über den Ver-bleib eines gewissen Herrn Vaclav Havel, geboren am 5. Oktober 1936.

Dieser Herr habe seinen Wohnsitz ge-wechselt, ohne die neue Adresse oder sei-nen neuen Arbeitsplatz anzugeben, kriti-siert die Strafvollzugsbehörde des Justiz-ministeriums in ihrer Anfrage vom 2. Mai dieses Jahres. Der Staat habe aber noch Forderungen an den Gesuchten, heißt es in dem vorgedruckten Text. Havel, ehe-maliger Dissident und aus politischen Gründen mehrere Jahre in Haft, ist seit Dezember Staatspräsident der CSFR mit Amtssitz in der Prager Burg.

Absolutorium poradcům

POŘADCI NETISOU
KONZULTANTI!
POZK. RED.

(čtk): Václav Havel byl ve čtvrtek zvolen na další dva roky prezidentem České a Slovenské Federativní Republiky. Pravidelné rozhlasové Hovory z Láň vznikly tentokrát na Pražském hradě, odpovídá po této volbě, a tak jejich ávod patřil prvním dojmem Václava Havla.

V úvodní části rozhlasového rozhovoru reagoval na kritické poznámky vůči činnosti jeho poradců. Jakékoliv hodnocení jejich práce je i hodnocením jeho práce. Ti, kteří jsou spokojeni s jeho způsobem vykonávání prezidentské funkce v uplynulém období, musí být automaticky spokojeni s činností i jeho poradců a spolupracovníků. „Bez jejich pomoci, která není veřejnosti známa, bych vše nezvládal, a proto jim vyslovuji plné absolutorium,“ podtrhl Václav Havel.

Na otázku redaktora Čs. rozhlasu, zda se cítí na začátku dalšího období být a je ochoten být symbolem dalšího vývoje v zemi, řekl: „Především chci říci, že není mojí ambicí být něčeho symbolem. Demokracii nelze natrvalo budovat na pouhých symbolech. Přijal jsem svoji kandidaturu proto, že jsem to cítil jako svoji povinnost a proto, že jsem k tomu byl svými spolupracovníky, politickými silami a veřejností vyzván, a rozhodně se v dalších dvou letech nechci vzdávat na nebesích jako symbol. Víím, že mě čeká především mnoho nelehké práce.“

Závěr svých rozhlasových hovorů, které byly poslední před prázdninami.

vou přelávkou, věnoval prezident ČSFR poslednímu vývoji v Albánii. „Jak se zdá, Albánie je poslední zemí z bloku bývalých totalitních států, která totalitní systém v těchto dnech setřásá. Je smutné, že to jde tak obtížně a tače krev. Pevně věřím, že i v této malé zemi zvítězí svoboda, demokracie a nezávislost. I Albánie by se měla zapojit do procesu celoevropské integrace,“ zdůraznil prezident V. Havel.

UŽ JE TO NA CESTĚ, VENOUI...

Novinka Autoturistu

(tk): Od dneška prodávají pobočky Autoturistu za koruny turistické bony na ubytování se snížením v rakouské zemi Salzburgsko. Umožňují našim občanům ubytování v soukromí a penzionech v pokojích, kde lůžko stojí 120 nebo 150 šilinků. Jak nám sdělila ved. odd. Autoturistu E. Kličková, umožňují tyto kupóny přenocování v 68 místech Salzburgska, a to i bez předběžné rezervace. Stačí jen navštívit některou z mnoha poboček cestovního ruchu Salzburger Land-Tourismus Gesellschaft, nebo do vybraného místa telefonovat. Turistické bony lze použít až do 14. prosince 1990. Přenocování kolem Salzburgu je možné využít i při tranzitních cestách do Itálie či Jugoslávie a zpět.

nezapomněli a národní pouť okolo 6. července pořádali a dlouholetou tradici. Bývaly však ovlivněny obdobími umlčování historie.

Historickým dokumentem může být i sbírka plakátů, kterou listujeme. V pátek 6. července 1945 Národní pouť na Krakovec; v 16.30 v přírodním divadle pod hradem bude provozována opera Bedřicha Smetany: Prodáná nevěsta... Nakonec upozornění na dopravu z Rakovníka a připomínka: národní kroje vítány.

„Vždy se tady scházela spousta lidí,“ podotýká pan Václav Krejza z Krakovce, člen Občanského výboru v jehož rodě je tradice péče o hrad i o děti s ním související.

O dva roky později pronesl projev Zdeněk Nejedlý a umělecký ráz podtrhl Duotákův Jakobín. V roce 1950 sálstě s Národním divadla vystoupili v Kovařovicové díle na Starém bělidle. Národní pouť na Krakovec bývala vždy spojením nejen církevních oslav, ale podporovala i národní uvědomění.

Listujeme však plakáty dál. V roce 1957 se oslavy mění na Mírovou manifestaci pracujících, v roce 1965 na Mírovou slavnost. V roce 1968 se začínala pracet historie dvoudňových poutí, která pak několik let doznívala, až zmizela docela. Snad, že osobnost MíH byla příliš burcující.

Několik věrných se scházelo v den výročí na pouti v polích, anebo tajně v sokolovně. „Jakákoliv akce, přestože jsem žádal, byla nemožná,“ říká pan Krejza.

Letos se koná oslava v pátek 6. července, který je vyhlášený národním svátkem. Míst povede farář čsl. církve husitské z Rakovníka, vystoupí pěvecký soubor, zaplana hranice. Organizátoři počítají i s promítáním asi dvacetiminutového filmu natočeného před

více než dvacet lety pod názvem Hrad pravdy.

„V údoli chceme do příštích let vystavět přírodní pódium,“ hovoří o plánu do budoucna pan Krejza. „Aby bylo možné navázat na dávnou kulturní tradici na Krakovci.“

Kat für den Trabant

Für die Zweitakter-Autos in der DDR könnten etwa in einem Jahr unregelmäßig Katalysatoren zum Preis von 350 bis 500 DM zur Verfügung stehen. Eine entsprechende Testreihe habe begonnen, teilte West-Berlins Umweltsenatorin Michaela Schreyer in Ost-Berlin mit. Sie deutete an, daß es nach einer bestimmten Frist für Zweitakt-Pkw ohne Katalysator ein Fahrverbot geben könnte. Die 1,2 Millionen DM Kosten für die Versuchsreihe finanzieren der West-Berliner Senat, das Umweltbundesamt und der Ost-Berliner Magistrat.

Nach einem Jahr könnten zunächst über eine Million Trabant, Wartburg und Barkas mit einem unregelmäßigem Katalysator ausgerüstet werden. Dabei solle der Schadstoffausstoß um 80 Prozent verringert werden. Nach DDR-Angaben sind derzeit 2,5 Millionen Autos mit Zweitaktmotor zugelassen. Für das notwendige bleifreie Benzin gibt es in der DDR derzeit nur 137 Tankstellen.

VERGESSEN!!!

„Tschechei“ ist kein Kürzel

Der Vorstand des Frankfurter Clubs CESTY 68 e.V. (Die WEGE 69 e.V.) und das Präsidium des Bürgerforums Frankfurt/Main beschlossen einstimmig anlässlich ihrer gemeinsamen Sitzung, einen dringenden Protest gegen die Benennung der Tschechischen Republik mit dem Schimpfwort „die Tschechei“ (FR vom 30. 6. 1990 „CSFR will Übergang zu freiem Markt in zwei Jahren schaffen“).

Es wird verlangt, damit die Redaktion der FR öffentlich diese falsche, gemeine und ehrenlose Benennung widerruft und den richtigen Namen des tschechischen Teiles der CSFR nennt. Sollte die Berichtigung nicht erfolgen, erheben die o.g. Organisationen beim zuständigen Gericht eine Klage wegen öffentlicher Verunglimpfung und Beleidigung der CSFR. Mitglieder der beiden o.g. Organisationen sind ausnahmslos deutsche Staatsbürger. Es ist sehr traurig, feststellen zu müssen, daß die Bundesbürger mehr über die Dörfer in Malediven wissen, als von ihrem nächsten Nachbarn, der über die Bundesrepublik Deutschland sehr gut informiert ist. „Die Tschechei“ ist kein Kürzel, man darf doch mit dem Namen eines Staates nicht so umgehen, als handelte es sich um Landfetzen. Dieser dumme Ausdruck ist völkerrechtlich falsch. Ihn pflegte „der Führer aller Deutschen Adolf Hitler“ zu benutzen, wenn er die Tschechoslowakische Republik beleidigen, abwerten und erniedrigen wollte. Schreiben Sie sich bitte folgendes hinter die Ohren: Böhmen und Mähren bilden die Tschechische Republik — CR und keine idiotische „Tschechei“.

Wladimir-Franz Setina
Präsident des Clubs der
Exil-Tschechoslowaken in der
Bundesrepublik Deutschland,
Frankfurt am Main

FR - 19.07.1990

Změny v kontrarozvědce

(čtk): Tiskový přidělenec pik. P. Tax poskytl ČTK následující sdělení FMNO: „Na základě usnesení představenstva vlády ČSFR číslo 3, ze 7. led-

Vielleicht „Ich weiß es nicht genau.“

Männer mit Reißzähnen

Denver – Unsere männlichen Vorfahren hatten doppelt so lange Eckzähne wie Ur-Frauen, entdeckte US-Archäologe Leonard Kristalkar (Carnegie-Museum): „Sie flüchteten die Reißzähne, um Rivalen abzuschrecken.“

Frankreich und CSFR ohne Visapflicht

PRAG, 12. Juli (AFP). Die Tschechoslowakei (CSFR) und Frankreich haben beschlossen, die Visapflicht für Touristen ab 15. Juli aufzuheben. Frankreich ist das vierte westliche Land nach Österreich, Italien und der Bundesrepublik, das die Visapflicht abschafft.

Giftkäfer töteten 30 Menschen

DHAKA, 12. Juli (AP). In Bangladesch geht die Angst vor einem geheimnisvollen, schillernden Insekt um, das Zeitungsberichten und Ärzten zufolge im Juni 30 Menschen getötet und Hunderte angegriffen haben soll. Der Biß dieses Käfers, der bisher in diesem Land unbekannt war, könne innerhalb von vier Stunden tödlich sein, wenn er nicht rechtzeitig behandelt werde, sagte ein Arzt. In Panik zerstören Dorfbewohner die buschigen, schnellwachsenden Pflanzen, auf denen die Insekten leben. Die bis zu drei Meter hohen Windengewächse sind in dem immer wieder von Überschwemmungskatastrophen heimgesuchten Land angepflanzt worden, um ein Wegspülen des Mutterbodens zu verhindern.

SHROUK BOLSEVICKÝ JEDOVATÝ...

Na Krakovec

Ve čtvrtek jedendáctého října roku 1414 vyjžděli z hradu Krakovce dva vozy a několik jezdců je doprovázeli. Míli do Kostnice. Snad tuší, snad nikoli, že ten, se kterým jedou, se už nikdy nevrátí. Mistr Jan Hus je upálen 6. července 1415. Jeho dílo i osobnost však procházely našimi dějinami dál, někdy více, jindy méně chápáně.

Z hradu Krakovce stoupá na ostrohu nad soutokem Šipského a Krakovského potoka zůstaly po požáru v roce 1783 zříceniny, které se v posledních několika letech rekonstruují a vesnička stejného jména je malebně rozložena na stráni. Hřebínky lesů dodávají ráz vrchoviny a na loukách na přelomu jara a léta schne v kupkách seno. Na Mistra Jana v Krakovci

Občanského fóra a sdružení Votenského obroda. Více než 16 procent přisloužníků bývalé VKR muselo z této složky odejít.

1990 proběhla první etapa její reorganizace ve vojenské obranné zpravodajství. V průběhu reorganizace byla provedena nestátní všech příslušníků bývalé VKR za účasti představitelů

Na 1990, byla převedena vojenská kontrarozvědku z podřízenosti federálního ministerstva vnitra výhradně do podřízenosti federálního ministerstva národní obrany a do 30. června

Devisen- und Sortenkurse

Währung	Sorten (Touristenkurse)		Devisen (amt. Kurse)	
	Ank.	Verk.	Gold	Brief
11-07-1990				
USA (1 \$)	1,58	1,66	1,6422	1,6502
England (1 £)	2,88	3,06	2,966	2,980
Irland (1 £)	2,58	2,75	2,675	2,689
Kanada (1 \$)	1,37	1,48	1,4158	1,4238
Holland (100 fl.)	87,85	90,15	88,585	88,905
Schweiz (100 sfr)	118,50	119,50	117,950	118,150
Belgien (100 bfr)	4,72	4,97	4,845	4,865
Frankreich (100 FF)	28,85	30,70	28,715	29,875
Dänemark (100 dkr)	25,50	27,30	26,215	26,335
Norwegen (100 kr)	25,15	26,95	26,010	26,130
Schweden (100 skr)	26,70	28,55	27,545	27,705
Italien (100 Lire)			1,3595	1,3695
(100 Lire)	0,1315	0,1415		
Österreich (100 S)	14,03	14,37	14,195	14,235
Spanien (100 Ptas.)	1,56	1,68	1,628	1,638
Portugal (100 Esc.)	1,02	1,30	1,132	1,152
Japan (100 Yen)	1,05	1,12	1,1100	1,1130
Finnland (100 Fmk)	41,75	43,75	42,730	42,930
Jugoslo. (100 Din)	11,90	15,90	—	—
Griechenl. (100 Dr)	0,79	1,19	—	—
Türkei (100 TL)	0,042	0,082	—	—
Australien (1 \$)	1,22	1,36	—	—

Europäische Währungseinheit (Ecu)

11-07-1990	in D-Mark	2,0702	(Ecu-Leitkurs)	2,04446
	in Dollar	1,26119	(12 März 1979)	1,35444

Münzen und Edelmetalle

11-07-1990 (in DM)	Ankauf	Verkauf	Verkauf/Vorlag
20-Mark-Stück (Gold)	155,00	206,34	206,34
Austral Nugget (Gold)	587,00	714,78	714,78
Britannia (Gold)	587,00	714,78	714,78
Gold Eagle	587,00	714,78	714,78
Kruger Rand, neu (Gold)	563,00	587,42	587,42
Tschawonez (Gold)	132,00	180,12	180,12
Maple Leaf (Gold) 31,10 g	587,00	714,78	714,78
15,55 g	300,00	367,08	367,08
7,77 g	148,00	188,10	188,10
3,11 g	80,00	80,94	80,94
Silber Eagle	9,00	19,38	19,38
Platin Koala-Bar	809,00	967,85	967,85
11-07-1990 (in DM)	Ankauf	Verkauf	
Goldbarren	1000 g	18500,00	22002,00
	250 g	4625,00	5500,50
	100 g	1850,00	2200,20
	50 g	930,00	1117,20
	20 g	373,00	452,58
Silberbarren	1000 g	244,00	346,56
(Quelle: Dresdner Bank)			
Nettoerwerb London Fixing	Gold (\$)	353,70	
(Preis für 1 Feinunze — 31,1035 g)	Silber (\$)	4,8125	

Wer darf was worauf drucken?

BERN, 11. Juli (Reuters). Sehr genau nimmt es die schweizerische Bundesverwaltung mit dem Umweltschutz. Minutiös wird in „Weisungen über den Gebrauch von Recyclingpapier“ festgelegt, was auf blütenweißem und was auf weniger edlem Papier festgehalten wird. Während „Akten und Drucksachen ohne dauernden Wert“, wie amtsinterne Richtlinien oder „Vorakten zur Staatsrechnung“, auf Umweltschutzpapier gedruckt werden, dürfen Ausweise, aber auch „Rezeptbücher der Eidgenössischen Alkoholverwaltung“, weiter weiß glänzen.

Um den Angestellten den Griff zum grauen oder weißen Papier zu erleichtern, wurde den jetzt im Bundesblatt veröffentlichten Weisungen eine Positiv-Liste und eine Negativ-Liste beigelegt. Sollten dennoch Zweifel über den Wert eines Schriftstückes auftreten, entscheidet bei Akten das Bundesarchiv und bei Drucksachen eine Fachkommission aus Vertretern der Bundeskanzlei, der Eidgenössischen Drucksachen- und Materialzentrale, des Bundesarchivs und des Bundesamtes für Umwelt, Wald und Landschaft. Wieviel Papier welcher Qualität benötigt wird, um die jeweiligen Sitzungen einzuberufen, wurde nicht mitgeteilt.

.. A CO „PA-NA-PR“ ?

Aufgespießt

„Auferstanden aus Ruinen und dem Wohlstand zugewandt
Lasset uns jetzt mitverdienen,
deutsche Hand wäscht deutsche Hand.
Laßt uns brüderlich verteilen
Deutschland-Ost an Deutschland-West!
Laßt sie um die Beute keilen.
In den Mond — wie eh und je —

sieht der dumme Rest,
sieht der dumme Rest.

„Aktualisierung“ der DDR-Hymne durch den Liedermacher Peter Enzikat, abgedruckt in „Kontrapunkt“, Zeitschrift der IG Medien.

VYTAHUJE SE, ŽE SLOUŽIL ZA VÁLKY
V ČSL. ZAHRAŇ. ANIMACE, ALE PAMĚTNÍCI TO POPÍRAJÍ...

Knappe Badehosen verboten

ALGIER, 11. Juli (AFP). Strenge Kleidervorschriften gibt es künftig für die Badeurlauber in Tipaza an der algerischen Mittelmeerküste. Mit Badehosen, die nicht bis zum Knie reichen, dürfen sich Männer nach einem Beschluß der neuen fundamentalistischen Gemeindeverwaltung nicht mehr auf den Straßen Tipazas 80 Kilometer westlich von Algier blicken lassen. Diese Entscheidung sei auf Bitte der Gemeindebewohner getroffen worden, um die „arabisch-islamischen Traditionen zu bewahren“ und das Verhalten in der Öffentlichkeit gesitteter zu gestalten, hieß es am Dienstagabend in einer Meldung der algerischen Nachrichtenagentur APS. Frauen müssen sogar Kleider tragen, die das Knie bedecken.

An allen öffentlichen Orten ist ferner das Tragen durchscheinender Stoffe oder knapper Kleidung ebenso wie das Nacktbaden im Meer verboten.

TAK TAD SE NEPOVEDE...

Weitere Flüchtlinge in der CSFR-Botschaft auf Kuba

HAVANNA, 11. Juli (Reuters). Sieben weitere Kubaner sind am Mittwoch in die Botschaft der Tschechoslowakei in Havanna geflohen. Damit halten sich jetzt 14 kubanischen Flüchtlinge in der CSFR-Mission auf. Am Montag waren bereits sieben Kubaner in die Botschaft der CSFR geflüchtet. Zwei baten nach Botschaftsangaben um politisches Asyl, die anderen fünf wollten lediglich nach Europa reisen und ohne Furcht vor Repressalien nach Kuba zurückkehren können.

Die kommunistische Regierung Kubas hatte am Dienstag erklärt, die Fluchtaktionen sollten ein falsches Bild von Unsicherheit im Land vermitteln. Verhandlungen über eine Ausreise werde es nicht geben. Die Botschaft habe ihre diplomatischen Vorrechte überschritten, indem sie den Kubanern Zuflucht gewähre.

ČEDOK - ASYL!

BUKAREST, 11. Juli (Reuters/dpa/AFP). Ab sofort werden in Rumänien die Benzinpreise nahezu verdoppelt. Der Minister für Wirtschaftsreformen, Adrian Severin, begründete den Schritt am Dienstagabend im Fernsehen mit den hohen Kosten, die für Ölimporte entstünden, nachdem sich der Treibstoffverbrauch in den vergangenen Monaten verdreifacht hatte. „Die Regierung war gezwungen, Subventionen zu verringern“, sagte Severin. Nur so könne Geld für die Stützung der Fleisch- und Milchpreise frei werden. Ein Liter Normalbenzin kostet nun 15 statt bisher neun Lei (umgerechnet 1,25 Mark statt 70 Pfennig).

Nachdem sich die Preiserhöhung herumgesprochen hatte, bildeten sich vor den Tankstellen der Hauptstadt Bukarest lange Schlangen von Autofahrern.

Auch der Mineralwasserpreis in Rumänien wird verdoppelt (von 1,50 auf drei Lei). Steigen sollen weiterhin die Kosten für Papier und Buchdruck. Ministerpräsident Petre Roman hatte Ende Juni ein Programm zur Einführung der Marktwirtschaft vorgelegt, zu dem auch der Abbau von Subventionen gehört.

Hus v zahraničí

KOSTNICE: Při příležitosti 575. výročí mučednické smrti českého reformátora mistra J. Husa byla v pátek v Kostnici otevřena nejrozsáhlejší expozice o jeho osobě a husitství, která kdy byla instalována v zahraničí. Po dle slov jednalo o autorů tohoto věstavního projektu, ředitele Muzea husitského revolučního hnutí v Táboře M. Drdy, soustřeďuje výstava v prusturách někdejšího benediktinského kláštera Petershausenn téměř 400 dokumentů, fotografií a jiných vzácných předmětů. Je zaměřena především na problematiku vlivu husitství v zahraničí, zejména na jeho odrazu v našem prostředí. Kostnický starosta Horst Eickmayer při zahájení zdůraznil především současnou myšlenku mistra J. Husa, což — jak uvedl — do kazuje i nejnovejší vývoj v Československu. „Vozvy Husa, Luthera, Calvina a Viktora neztratily nic na své aktuálnosti a působí i dnes.“ řekl. Historik Jiří Rejz z Československé akademie věd, pak vystoupil e přednáškov „Kostnický koncil a Čechy“. Před zahájením výstavy položil před sedla Společnosti Husova muzea Jaro slav Eršil jménem čs. delegace předsed k Husovu památku, tzv. Husova kamenu, ležícímu na místě, kde byli Jan Hus a o rok později jeho přítel Jero ným Pražský na hranici upáleni.

Obnovený památník volýnských Čechů byl včera vysvěcen v Novém Měste na Šumpersku. Řetipou rudou hvězdu zde nahradil pravoslavný kříž.

89er Monat um 6,5 Prozent. Hinzukommt ein schlechterer Umtauschkurs: Im Januar kosteten 100 Peseten 1,58 Mark, jetzt sind 1,68 Mark zu berappen.

Jízda králů

(čtk): Jízda králů — tradiční národopisná slavnost — se včera uskutečnila v Dolopíazech na Olomoucku, které se v minulých dnech po 15leté pauze opět staly samostatně spravovanou obcí. V roli krále přeháňčho na koni družné svých věrných se v přestrojení za dívku představil po četným divákům na rozlehlé návsi třináctiletý Radim Plachý z Velkého Týnce. Národopisná slavnost pak pokračovala v místním amfiteátru. Vedle tradičních účastníků, jimiž jsou pořádající soubor Olešnická z Dolopíaz a banácká dechovka Záhoranka z Pavlovic u Přerova, potěšili tentokrát milovníky folklórních tradic i dva přední zahraniční soubory ze Španělska a Dánska.

Ferien in Spanien teuer
Spanienurlauber müssen in diesem Sommer tiefer in die Tasche greifen als im vergangenen Jahr. Die Preise in dem Land stiegen im Juni im Vergleich zum

Kostel svému účelu

(pk): Ve čtvrtek se do psychiatrické léčebny v Dobřanech u Plzně sjeli nejen přibuzní pacientů, ale především katolíci věřící z města i širokého okolí. V ústavním kostele Povýšení sv. Kříže totiž opět po 31 letech zaznělo slovo Boží. Kostel byl postaven před 110 lety v areálu léčebny a do 2. světové války plně sloužil zdejšímu nemocným. Koncem války, při náletu na Dobřany, byla bombou zasažena také chrámová loď kostela, v jehož troskách zahynulo asi 250 lidí. Dne 19. 3. 1952 byl zrekonstruován kostel znovu otevřen a sloužil svému účelu až do prosince 1959. Tehdy byl změněn v tělocvičnu, později posluchárnu a výstavní síň. Díky pochopení nynějšího vedení ústavu se kostel Povýšení sv. Kříže stal opět důstojným stánkem božím, kterému požehnal plzeňský biskup Jiří Kouřil.

Cyfra juniorok: semifinále: Strnadová — Habudová — Godridgeová — van Lottumová 6:4, 6:4, Prattová, Sharpeová — Kucová, Wang 6:2, 6:4. Finále: Strnadová — Habudová vers. Prattová, Sharpeová 6:3, 6:2.

Drouba juniorok — čtvrtfinále: Strnadová — Barclayová 0:6, 6:0, 6:3. semifinále: Strnadová — Huberová 6:2, 6:4, Sharpeová — van Lottumová 7:6, 6:2. finále: Strnadová — Sharpeová 6:2, 6:4.

Světověznámý podnikatel Tomáš Bafa navštívil v minulých dnech podtatranský Svit. Liptovský Mikuláš, družstvo Podtatran v Popradu a s. p. JAS v Bardejově. „Sajozzsejme nevynechal ani Zlin.“

TESTÉ IL
WHILE DEW...

BYL TO BOLŠEVIK, ALE DOUŠAL PŘÍVĚST ČOŘINSA K NEPŘÍČETNOSTI PO
POČÁRU RACHUTÁČU...

PROČ BYL DEGRADOVÁN GENERÁL KGB

Ze zákulisí tajné služby SSSR

V pondělním vydání Lidové demokracie z 2. července byla otištěna krátká, čtyřřádková zpráva. Sděluje, že bývalý příslušník KGB, generálmajor v záloze Oleg Kalugin, byl zbaven hodnosti i všech vyznamenání. Dodejme ještě, že Výbor státní bezpečnosti (KGB) obvinil O. Kalugina ze zrady.

Kdo je Oleg Kalugin? Oč vlastně jde?

Prakticky až donedávna byl člověkem světu zcela či takřka neznámým, tak, jako valná většina jeho kolegů. Když mu bylo 55 let, byl poslán do výslužby, i když, pravda, mnozí i nadále činní funkcionáři KGB mají na krku i sedmdesátku. Oleg Kalugin se stal mužem nepohodlným, ba mnozí jsou přesvědčeni, že přímo nebezpečným.

Nedlouho po vystoupení na konferenci přivrženců tzv. demokratické platformy KSSS, v němž demaskoval činnost sovětské bezpečnostní služby a odhalil pravdivou oblohu tohoto resortu takřka ve všech oblastech života SSSR, stal se středem zájmu sovětských i zahraničních novinářů, rozhlasu i televize. Rozhovory a reportáže o tomto vysoce vzdělaném muži letí kolem celého světa. Rozhovory poskytnuté několika sovětským reportérům leží možná ještě teď, rozhodně tomu tak bylo před několika dny, v zásuvkách stolů jejich šéfredaktorů.

Na svůj věk (šestapadesát let), O. Kalugin rozhodně nevyhlíží. Je jasně patrné, že sport je takřka jeho denním chlebem. V roce 1956 ukončil studium anglistiky na univerzitě v Leningradě, přes rok studoval na columbijské univerzitě v USA. Hovoří dobře

nejen anglicky, ale také německy, španělsky a arabsky. Svou službu v KGB začal v hodnosti poručíka něco více než před třiceti lety. Když mu bylo 40 let, dostal generálské lam-pasy, byl nejmladším generálem KGB. Deset let pracoval v USA.

Sám o své nynější situaci soudí, že je pro velení KGB člověkem velice nepohodlným už proto, že má zcela odlišný pohled na situaci a vývoj probíhající v současné době v Sovětském svazu. Rozhodně lze souhlasit s názorem, řekl O. Kalugin v jednom z četných rozhovorů, že i když se v KGB objevilo pár lidí chápajících dnešní situaci, snažících se myslet nově, je v podstatě Výbor pro státní bezpečnost organizací veskrze konzervativní, jejmž hlavním úkolem je zachovat stabilitu systému. „To by se dalo cokem pochopit, ale co může být v období stabilizace v určitém smyslu pozitivum, v revolučním procesu může být naopak nežádoucí a dokonce i překážkou demokratizace života a společnosti. Myslím, že právě nyní je KGB se svými vlastnostmi velice vážnou bariérou. Bezpečnostní služby se řídí zákonem mimikry. Dovedou se velice rychle přizpůsobit přicházejícím změnám. Dokonale ovládají umění demagogie, ale vůbec nic nezměníly ve své struktuře a mechanismu pá-

sobení. Ale abych nemluvil jen tak obecně. Při nedávné stranické konferenci v Bělgorodě šel tamějšího KGB kategoričky prohlásil, že nepřipustí, aby na sjezdu strany byl zvolen zástánce demokratické platformy. Mimochodem, právě tam byl zvolen Jigor Ligačov. Myslím, že nebyla náhoda, že právě tam si zajel konzervativce Ligačov pro mandát delegáta.“

Podle názoru bývalého generála sovětské tajné služby zaměstnává KGB tolik funkcionářů, kolik speciální služby všech zemí Ameriky, Evropy a Asie (ovšem bez Číny). Podle jeho názoru sice KGB nekontroluje přímo činnost společenského a politického života v zemi, ale je schopna prozkoumat a do podrobnosti prošetřit situaci v každé instituci či organizaci v zemi a ovlivnit jejich práci, vedení, působit na kadrovou politiku.

V této souvislosti není bez zajímavosti i názor O. Kalugina na myšlenku, že snad existuje nebezpečí státního převratu v SSSR a případnou oblohu KGB v něm. „Pakliže současné vedení KGB pocítí, že do čela iniciativní skupiny se dostává nějaká silná politická osobnost, pak skutečně může dojít k takovému pokusu.“ A bývalý generál se netají názorem, že tato akce by mohla být namířena i proti Michailu Gorbačevovi.

„Gorbačov přece asi ne náhodou převzal KGB do prezidentského úřadu. To je jakási zabezpečení před případným nepřijatelným překvapením. Chápu Gorbačova, i když si však mys-

lím, že to není právě nejlepší forma zajištění bezpečnosti. Příklad Rumunská není ještě zapomenut.“

Pokud jde o různé mafijní seskupení a jejich vztah ke KGB, uvedl Kalugin příklad z roku 1981. Tehdy se konala v Moskvě všesvazová porada šéfů KGB, na níž představil Výboru pro státní bezpečnost Uzbekistánu informoval o tom, že v této republice se dělají nepřístojné věci, že moc do svých rukou převzala prakticky mafia. Ve shromáždění to vyvolalo živou odezvu. A výsledek? Než se sešel rok s rokem, byl onen muž, který na situaci v Uzbekistánu upozornil, poslán do Prahy na podřadné místo na velvyslanectví.

V této souvislosti dodejme, že ještě dnes jsou na různé významné funkce v sovětském diplomatickém sboru do-sazováni na sovětské zastupitelské úřady vysocí funkcionáři KGB.

Samozřejmě, že KGB se nevěnovala a nevěnuje pouze vnitropolitické problematice. To nakonec prokazují archivní materiály z NDR, i Československa...

„Snad nejlepšími žáky mé firmy, tedy KGB, byli soudruzi v NDR,“ prohlásil bývalý generál KGB. „Pracovali ještě lépe než my, s typickou německou důkladností a precizností. Stalo to je přesná kopie KGB, jenže v menším.“ Ve vztahu k Polsku byly svazky KGB velice opatrné. Se znalostí situace v polské společnosti — a možná lepší než měli sami polští představitelé bezpečnosti, jak potvrzuje O. Kalugin — neriskovali pracovníci tajné sovětské služby vsugerovat sovětským vedoucím činitelům, aby zahájili jakoukoliv akci. „KGB je pravou rukou strany, její ozbrojenou pěsti instituci, která může zabít, zastřelit

i odpustit a prominout. KGB udělá vše, co si přejí strana,“ uvádí bývalý generálmajor KGB, ale v případě Polska šlo prý pouze o informace. „Věděli jsme, že v Polsku probíhají procesy, které povedou k rozpadu strany. To jsme říkali deset let před tím, než k tomu došlo.“

Ani Československo nebylo mimo sféru zájmu KGB. O. Kalugin však prohlásil, že si myslí, že není ani zrakopravdy na tom, že by se snad KGB podílela nějakým způsobem na řešení situace v listopadové Praze. „Před udalostí na Václavském náměstí navštívil sice Československo šéf naší kontrarozvědky, ale nemyslím, že by tato skutečnost měla nějaký význam pro vývoj událostí, vždyť onen člověk se stal šéfem kontrarozvědky ve věku jedenašedesáti let a prakticky tomu moc nerozuměl. Byla to čistě protokolární návštěva, spíše na rozloučenou. Zakrátko nato se Československá bezpečnostní služba doslova roz-sypala.“

Nabízí se přímo otázka, proč se bývalý vysoký důstojník všemocného Výboru pro státní bezpečnost rozhodl vystoupit s veřejným obviněním policejního systému v SSSR, a to právě z tribuny demokratických sil komunistické strany. Je vůbec naděje, že se stranický aparát v SSSR dobrovolně vzdá tak významného nástroje moci jakým je KGB?

O. Kalugin prohlásil, že veřejně vystoupil proto, že je přesvědčen, že pokud se komunistická strana bude opírat o policii, nic dobrého z toho nevzejde, ani pro stranu, ani pro společnost. A pokud jde o druhou část otázky: „Nevěřím, že to učiní dobrovolně. Ani náznak takového kroku nelze zatím postihnout.“

Neonazi schlug mit Axt zu

pid. GÖTTINGEN, 15. Juli. Weil er am Samstag eine junge Frau mit einer Axt angegriffen und verletzt haben soll, hat die Göttinger Staatsanwaltschaft Haftbefehl gegen einen Funktionär der rechtsextremistischen „Freiheitlichen Deutschen Arbeiterpartei“ (FAP) beantragt. Am Samstagnachmittag hatten rund 200 Personen vor dem Haus des FAP-Funktionäres Karl Polacek in Mackenrode bei Göttingen protestiert. Dabei setzte die Polizei Tränengas ein.

Weil sie eine FAP-Versammlung vermuten, beobachteten vier junge Frauen am Samstag in Mackenrode Polaceks Haus. Als der FAP-Funktionär und ein Skinhead im Auto vorbeifahren, so eine Antwortnerin, hätten die Frauen die Rechtsextremisten beschimpft. Daraufhin hielten die Männer an. Der Skinhead verletzte eine Frau mit Leuchtmunition am Arm. Polacek griff mit der Axt eine zweite Frau an und verletzte sie am Kopf.

Am Nachmittag protestierten rund 200 Personen, die sich zuvor am Göttinger Jugendzentrum Innenstadt versammelt hatten, vor dem Haus des FAP-Funktionärs, das von etwa 20 Polizisten beschützt wurde. Als der Demonstrationszug 30 bis 40 Meter vor dem Gebäude gewesen sei, soll die Polizei ohne Vorwarnung Tränengassgranaten geworfen haben. „Wir wurden nicht mal aufgefordert stehenzubleiben“, sagte eine Demonstrantin. Leuchtmunition sei, wenn überhaupt, erst nach dem Gasinsatz der Polizei geflogen. Steine überhaupt nicht. Die Polizei bekräftigte dagegen am Sonntag ihre Darstellung, wonach die Beamten angegriffen worden seien und sich zur Wehr gesetzt hätten.

SLÉDUJTE, SLÉDUJTE...

Teures Spanien

Spanien-Urlauber sollten sich darauf gefaßt machen, selbst kleine Verkehrs-sünden teuer bezahlen zu müssen. Darauf machen jetzt der Automobilklub KVVb aufmerksam. Denn Spanien hat die Straßerverkehrsordnung von 1934 geändert und einen neuen Bußgeldkatalog in Kraft gesetzt. Der sieht zum Teil sogar sehr viel höhere Strafen vor, als sie seit Jahresbeginn in der Bundesrepublik Deutschland gelten. Wer etwa bei einem vorgeschriebenen Tempolimit von 40 km/h mit einer Geschwindigkeit von 45 km/h erwischt wird, muß bereits 16 000 Peseten bezahlen, mehr als 260 Mark. Ein Überschreiten des Tempolimits um 30 km/h kostet gar runde 800 Mark. Das ist die Höchststrafe, die auch für Alkohol am Steuer, Mißachtung des Rotlichts, unerlaubte Wettfahrten oder von „Geisterfahrten“ bezahlt werden muß.

Als „Kavaliersdelikte“ gelten Langsamfahren oder Fahren mit Kopfhörer. Da bleibt der Preis unter hundert Mark. Auch falsches Parken wird kostspieliger. Je nach dem Grad der Behinderung anderer Verkehrsteilnehmer liegt das Bußgeld künftig zwischen 80 und 600 Mark.

Mausoleum wird abgebaut

SOFIA, 13. Juli (dpa). Das umstrittene Mausoleum für den 1949 gestorbenen bulgarischen Spitzenpolitiker Georgi Dimitroff in der Hauptstadt Sofia wird abgebaut. Das berichteten am Freitag die bulgarischen Zeitungen unter Berufung auf Ministerpräsident Andrej Lukanow. Danach wird die einbalsamierte Leiche Dimitroffs auf dem Zentralfriedhof neben seiner Mutter beerdigt. Dimitroff galt als „Vater“ des kommunistischen Bulgariens. Unter ihm wurde das Land völlig nach sowjetischem Vorbild umgestaltet.

KSČS předala majetek

Empörung in Bonn, Wut in Brüssel, Entsetzen in England. Nicholas Ridley, Maggie Thatchers Industrie- und Handelsminister, hat Bundeskanzler Kohl auf das Übelste beleidigt. Ein schöner Freund! Im hochangesehenen britischen Wochenblatt „Spectator“ (konservativ) antwortete der 61jährige Ridley auf die schon eigenartige Frage, ob man Kohl nicht in jedem Falle Hitler vorziehen müsse, weil der deutsche Kanzler schließlich keine Bomben schmeiße, wörtlich: „Da bin ich nicht sicher, ob mir Luftschutzbunker und die Möglichkeit, zurückzuschlagen, nicht lieber wären, als einfach von der (deutschen) Wirtschaft übernommen zu werden. Ridley setzte das Abtreten von Rechten an die EG gleich mit der europäischen Resignation vor Adolf Hitler. Der „Spectator“, dessen Verleger Conrad Black eng mit Maggie Thatcher befreundet ist, garnierte alles mit Karikaturen, die Kohl als Hitler zeigten.

Nicholas Ridley gilt als hemdsärmeliger, garstiger Typ. Im „Spectator“ interview machte er aus seinem Herzen keine Mördergrube. Großbritanniens Rolle sei es immer gewesen, in Europa das Machtgewicht zu erhalten.

Ridley: „Das ist nie nötiger gewesen als jetzt, wo Deutschland so anmaßend ist... Man kann die Briten nicht zum Besessenen bekehren, indem man ihnen sagt: „Bundesbankpräsident Pöhl sagt, dieses oder jenes solltet ihr nicht tun.“ Darauf würden die Briten antworten: „Wissen Sie, was Sie mit Ihrem verdammten Pöhl machen können?“

Zu Pöhls Besuch jüngst in London erklärte Thatcher-Minister Ridley: „Das ist alles eine deutsche Gaunerei, die darauf abzielt, Europa als Ganzes zu übernehmen. Das muß vereitelt werden.“

Die Franzosen bezeichnete Ridley als „Schoßhunde der Deutschen“.

Die EG-Politiker in Brüssel sind laut Ridley „abgestoßene Politiker“ – „diesem Hauten“ dürfe man keine Souveränitätsrechte abtreten: „Ehrlich, dann könnte man solche Rechte ja auch gleich an Hitler abtreten.“

Und dann kam Ridley auf Auschwitz zu sprechen: „Vor zwei Monaten war ich da, nächste Woche bin ich in der CSFR. Fragen Sie die mal, was sie vom 2. Weltkrieg halten.“

Empörung in Straßburg. Derek Prag (engl. Konservativer): „Ridley sollte sich in ärztliche Behandlung begeben.“ Glyn Ford (Labour): „Eine Beleidigung von Millionen Menschen.“ Alan Donnelly (Labour): „Rassistisch.“

Empörung in England. Die Labour-Partei verlangte von Frau Thatcher Ridleys sofortige Entlassung. Empörung in Bonn. Staatsminister Stavenhagen: „Beispielloos.“ Graf Lambsdorff: „Der hat die Fußballniederlage noch nicht verdaut.“ Vielleicht sei Ridley auch betrunken gewesen.

Menachem Begin, 76, Israels Ex-Regierungschef

„Ich habe dem deutschen Volk als Ganzem nie vergeben. Ich werde ihm nie vergeben, denn sie tragen gemeinsame Schuld. Ich will nicht die Hand eines Deutschen schütteln, der an dem Krieg teilgenommen hat.“ (Begin Familie starb im KZ.)

KOHL

**SJEDNOCENÍ A?
CO „ONI“ NATO?
Bez komentáře...**

„Heute Ostdeutschland – morgen Deutschlands Grenzen von '43!“ schreibt die „Los Angeles Times“ und zeichnet Helmut Kohl in Hitler-Pose

James Stewart, 82, Filmschauspieler

„Einem deutschen Journalisten gebe ich kein Interview.“ James Stewart war im Krieg Pilot einer Bomberstaffel, flog Einsätze gegen Deutschland. Schied 1945 als Oberst aus, seither kein gutes Wort über die Deutschen.

Shelley Winters, 67, US-Schauspielerin

„Eigentlich ist die Wiedervereinigung normal. Nur eines erschreckt mich: Wenn sich die Deutschen stark fühlen, kommen sie wieder auf einige gefährliche Ideen.“ Viele Verwandte Shelley Winters' wurden in der Nazi-Zeit ermordet.

Lea Fleischmann, 43, Schriftstellerin, Israel

„Die Bundesrepublik ist ein düsteres Land mit einer finsternen Zukunft, das können weder die neu verputzten Fassaden noch die eleganten Kleider verdecken. Für mich ist Deutschland wie Sodom und Gomorrha.“

Pat Cash, 25, US-Tennisprofi

Verhohnte nach einer Wimbledon-Niederlage (1988) Boris Becker, schrie auf dem Platz: „Du verdammtes deutsches Arschloch!“ Anderer Lieblingsfluch von ihm gegen die Deutschen: „Verdammte Krauts.“

William Safire, 59, „New York Times“-Kolumnist

„Deutschland, der Schuldbekennnisse müde, wird vor der Jahrtausendwende eine Atommacht und damit eine Über-Macht sein.“

Giulio Andreotti, 71, Regierungschef, Italien

Der Politiker, listig wie kaum ein anderer, liebt es, in diplomatischen Formeln zu reden. Nur in einer Frage von brutaler Klarheit: „Der Pan-Germanismus muß verschwinden. Zwei deutsche Staaten gibt es, und zwei deutsche Staaten sollen es bleiben.“ Das sagte er vor dem Fall der Mauer, jetzt im Einigungsprozeß ist er in der EG der schärfste Gegenspieler von Außenminister Hans-Dietrich Genscher.

Margaret Thatcher, 63, Englands Premier

„Man kann nicht die Geschichte dieses Jahrhunderts ignorieren und sagen: „Wir werden uns jetzt vereinigen.“ So einfach geht das nicht.“ – „Ich bin besorgt über eine mögliche deutsche Vorherrschaft.“ – „Es wäre vernünftiger, wenn nach der Vereinigung die Rote Armee vorläufig in der DDR bliebe.“ Nach dem Fall der Mauer: „Sehe das 4. Reich aufziehen.“

Jegor Ligatschow, 69, Politbüro, Sowjetunion

Ein vereintes Deutschland wäre für ihn das Reich des Bösen: „Ich bin gegen die Einverleibung der DDR durch die Bundesrepublik. Die Wiedervereinigung ist eine große Gefahr für die Welt. Am Horizont taucht wieder ein Deutschland mit einem riesigen Militärpotential auf.“

Arthur Schlesinger, 71, Ex-Präsidenten-Berater

„Ich habe Angst. Es gibt viele gute Deutsche, aber in der Vergangenheit wurden sie immer von den Bösen geschlagen.“ (Schlesinger war nach dem Krieg Nachrichtenoffizier in Deutschland.)

Kardinal Jozef Glemp, 60, Primas von Polen

Auf die Frage nach Messen in deutscher Sprache für die 1,1 Millionen Deutschen in Polen: „Dafür gibt es keinen Bedarf. Soll denn die Kirche auf diese Weise die Deutschen, die längst nicht mehr Deutsch sprechen, Deutsch lehren?“

Calvin Klein, 47, US-Modedesigner
Verkauft seine Mode und sein Parfüm in fast allen Ländern der Welt. Ein Land gesperrt: Deutschland. Grund: Calvin Klein stammt aus einer jüdischen Familie, will von Deutschen keine Mark.

Ronald Koeman, 27, Fußballer, Holland

Wischte sich 1988 mit einem deutschen Trikot das Hinterteil. „Diese Geste war ausdrücklich für die Deutschen.“

Arthur Miller, 74, US-Schriftsteller

„Das größte Rätsel ist die Idee der Nation an sich in der deutschen Seele. Kein lebender deutscher Soldat kann sagen: Ich habe für Demokratie gekämpft.“ Distanz, kein Haß.

Edith Cresson, 55, Europa-Ministerin, Frankreich

„Die Wiedervereinigung vergrößert die wirtschaftliche Vorherrschaft Deutschlands. Das ist besorgniserregend für Europa, für die ganze Welt.“

O. Lambsdorff k. v. Havlovi

Bonn: Předseda Svobodné demokratické strany (FDP) O. Lambsdorff se své funkci designovaného předsedy Liberální internacionály setká v neděli v Praze s prezidentem CSFR v Havliem. Podle sdělení tiskové služby FDP chce odezvat V. Havlovi mírovou cenu Liberální internacionály Price of Freedom. V pondělí bude jednat s ministrem financí CSFR v Kleusem a předsedou liberálních demokratů ČSFR F. Mandlerem.

▲ Skupinu Romů byl předpán dva němečtí turisté 9. 7. v noci na Václav. ském náměstí. Přišli o veškerou finanční hotovost i zavazadla.

státního úřadu CSFR v Praze představitel albánské komunity ve Francii.

● Paríž: Kytici 51 růží jako symbol vřelosti, že Československo přijalo 51 albánských uprchlíků, předali za-

Gorbatschows engster Kreis

Seit der Verfassungs- und Strukturreform im März 1990 ist Michail Gorbatschow Präsident der UdSSR, ihn berät ein von ihm selbst berufener Präsidialrat, dessen politische Bedeutung in nächster Zeit erheblich wachsen dürfte. Diesem gehören folgende Politiker an:

Alexander Jakowlew, bis zum 28. Parteitag Mitglied des Politbüros der KPdSU; er führt den Vorsitz im Präsidialrat und gilt als engster Vertrauter des Präsidenten.

Eduard Schewardnadse, Außenminister, ebenfalls auf dem 28. Parteitag aus dem Politbüro ausgeschieden.

Jurij Maslujkow, Erster Vizepremier; früher Chef der obersten Planungs-Instanz (Gosplan) und nicht besonders engagiert für marktwirtschaftliche Reformen.

Nikolaj Ryschkow, Premier der UdSSR, gehört kraft seines Amtes zum Rat; auch er ist aus dem Politbüro ausgeschieden. Sein Wirtschafts-Reformprogramm hatte zu Parnikäufen geführt und wurde von Partei und Presse scharf zurückgewiesen. Seitdem gilt er als politisch angeschlagen.

Wladimir Krjutschkow, KGB-Chef; ebenfalls ein ehemaliges Mitglied des Politbüros.

Anatolij Lukjanow, Parlamentspräsident der UdSSR, ein alter Freund Gorbatschows aus Studienzeiten.

Dmitri Jasow, Verteidigungsminister; ebenfalls ein bisheriges Mitglied des Politbüros.

Stanislaw Schatalin, Akademiemitglied; der Wirtschaftsreformer bekannte sich auf dem 28. Parteitag zu sozialdemokratischen Prinzipien, blieb aber Mitglied der KPdSU.

Albert Kauls, Volksdeputierter aus Lettland, Kolchosleiter, gilt als sehr reformfreudig.

Wenjamin Jarin, Volksdeputierter,

Vorsitzender des parlamentarischen Klubs „Rossija“, gilt als orthodoxer Neo-Bolschewik. Der gelernte Metallarbeiter sitzt als „einziger Vertreter der Arbeiterschaft“ im Rat.

Walentin Rasputin, Schriftsteller. Er schrieb ursprünglich Dorfprosa, warnte als einer der ersten vor ökologischen Katastrophen, wurde ab 1988 jedoch mit „Pamjat“ in Verbindung gebracht, gilt als russischer Chauvinist und tendenzieller Antisemit.

Tschingis Ajmatow, Schriftsteller, Kirgise. Er arbeitet in Nationalität-Ausschüssen aller Art mit und hat in seinen Büchern sowohl Kritik an stalinistischen und nachstalinistischen Diktaturtendenzen als auch an ökologischen Fehlentwicklungen und der Diskriminierung kleinerer Nationalitäten geübt.

Jewgenij Primakow, Vorsitzender des Unionsowjets, des Obersten Sowjets der UdSSR. Er ist Politologe und wird als eher „westlich“ orientiert angesehen.

Juri Bakatin, Innenminister. Er hat vorwiegend mit *law and order* zu tun und ist deswegen nicht unumstritten.

Waleri Boldin, bisher Leiter der Allgemeinen Abteilung des ZK. Er war schon 1981 bis 1987 im persönlichen Beraterstab Gorbatschows.

Grigori Rewenko, 1. Sekretär des Kiewer Gebietskomitees der KP der Ukraine.

Juri Ossipjan, Spezialist für Theoretische und Angewandte Physik. Der Armenier ist ein Vizepräsident der Akademie der Wissenschaften.

★ Die richtige Kost bei Schuppenflechte: Es gibt zwar keine Diät gegen diese Krankheit, aber ein paar Ernährungsrichtlinien, die das Leiden mildern: Übergewicht abbauen! Alkohol meiden! Vitamin- und ballaststoffreiches Essen bevorzugen (Obst, Gemüse, Vollkornprodukte). Wenig Fett essen – empfehlenswert ist Diätmargarine mit mehrfach ungesättigten Fettsäuren, **NEDERZCHAT, NEPOULOŽIT, NESPDET, NESTAT, NELEŽET...**

★ Kennt der Italiener keinen Schmerz? Es scheint so. Denn Deutsche, Franzosen und Engländer kaufen drei- bis viermal soviel Schmerzmittel wie Italiener oder Spanier. Spanier sind dafür am häufigsten erkältet, während Franzosen und Deutsche bei Herz-Kreislauf-Erkrankungen führen. Die meisten psychischen Störungen finden sich in England, die Italiener hingegen haben am häufigsten Magen-Darm-Störungen. Beim Medikamentenkonsum wiederum liegen Deutsche und Italiener an der Spitze.

Die Gäste aus dem Süden bleiben weg

Seit der Währungsumstellung ist ein Ostsee-Urlaub Tschechen und Slowaken zu teuer

In der DDR schnalzt so mancher mit der Zunge, wenn zur Urlaubszeit das Stichwort „Prerow“ fällt. Prerow, das ist der Hauptort der Ostsee-Halbinsel Darss, nordöstlich Rostocks, mit rund 1800 Einwohnern. Prerow, mitten im Landschaftsschutzgebiet gelegen, hat über zehn Kilometer weißen Ostseestrand; man kann selbst bei stürmischen Wetter einigermaßen ruhig baden. Dräut Wind vom Westen, streben die Urlauber an das durch Dünen geschützte Ostufer. Bei Ostwind lassen sie sich in den Dünen am Westufer der Halbinsel nieder.

Natürlich ist Prerow in diesem Sommer nicht ganz so überfüllt wie in vergangenen Jahren, da den Menschen in der DDR als Urlaubsziel nur das eigene Land oder andere östlich gelegene Länder zur Verfügung standen. Auch auf dem Campingplatz sind in diesem Jahr Gäste ausgeblieben, die eigentlich gern wieder gekommen wären. 1500 Plätze auf dem für insgesamt 4500 Gäste ausgelegten Campingplatz blieben im Juli leer. In den Jahren zuvor belegten Urlauber aus der Tschechoslowakei die Plätze. Doch seit Anfang Juli sind erst 20 Menschen aus der CSFR nach Prerow gekommen.

Nicht viel anders ist die Lage auf dem Campingplatz der Gemeinde Bansin auf der Ostseeinsel Usedom. Auch dort wurden regelmäßig Plätze für Urlauber aus der Tschechoslowakei reserviert. Selbst der D-Zug „Rujana“, der von Juni bis September von Bratislava ins Ostseebad Binz auf Rügen fährt, fährt seit dem 1. Juli fast leer durch die DDR.

70 000 tschechoslowakische Urlauber, so hat es der Leiter der Abteilung Auslands-tourismus im DDR-Ministerium für Handel und Tourismus, Rolf Illgen, errechnet, hatten ihre Urlaubsplätze 1990 in der DDR fest gebucht, doch sie sind nicht gekommen. Sie wurden Opfer der Währungsumstellung von der DDR-Mark auf die D-Mark. Ende Mai hat die Generaldi-

rektio n des DDR-Reisebüros den tschechischen Partnern mitgeteilt, alle Verträge müßten nach dem 1. Juli in D-Mark beglichen werden. Das staatliche tschechische Reisebüro Cedok sagte daraufhin alle DDR-Reisen ab. Sie wären zu teuer geworden, erklärte Jan Kucera in der Prager Cedok-Zentrale. Die tschechische Krone wurde zur DDR-Mark mit 1:3 gerechnet, der Umtauschkurs zur D-Mark liegt bei 1:15 – zudem ist die tschechische Krone (noch) nicht konvertierbar.

Reisen aus Prag, Olmütz, Königgrätz oder Bratislava in die DDR waren Billigreisen; sie wurden vor allem von sozial schwachen und kinderreichen Familien genutzt. „Manche unserer Kunden waren wirklich böse“, sagt Kucera; viele haben seit Jahren ihren Urlaub an der Ostsee verbracht, wollten es in diesem Jahr wieder und wurden kurzfristig vor vollendete Tatsachen gestellt. Cedok mühte sich nach Angaben Kuceras, auf Urlaubsplätze in Polen oder Ungarn umzuleiten.

Die relativ große Zahl von Urlaubsplätzen für Tschechen und Slowaken in der DDR – Ungarn und Bulgaren waren von der Währungsumstellung in weit geringerem Umfang betroffen – hängt damit zusammen, daß bis zum Herbst vergangenen Jahres die damalige CSSR das bevorzugte Urlaubsland der DDR-Bürger war. 6,7 Millionen Menschen, so weisen es die DDR-Statistiker aus, fuhrten allein 1988 in die CSSR und ließen nach komplizierten und im Grunde auch demütigenden Umtauschregelungen im eigenen Land DDR-Mark-Beträge im Nachbarland, die zum Teil mit Urlaubsplätzen an der Ostsee verrechnet wurden.

„Wir haben bis zum letzten Tag gejammert“, sagte Rolf Illgen, weil er sehr auf Übergangsregelungen gehofft hatte, die den Pragern die Stornierung erspart hätten. „Es ist sehr bedauerlich, daß vor allem sozial schwache Familien aus der CSFR unter den Folgen der Währungs-

umstellung leiden müssen“, sagt nicht nur Illgen. Aus dem DDR-Finanzministerium ist aber zu hören, bei den Verhandlungen zum Staatsvertrag habe diese Frage überhaupt keine Rolle gespielt. „Da hat es viel Wichtigeres gegeben, für das es auch keine Übergangsregelungen gab, wie beispielsweise für den Export“, sagt einer der Unterhändler. Ein bißchen klingt da auch Genugtuung mit, daß man jetzt vom sicheren D-Mark-Port aus endlich die besseren Karten gegenüber den CSFR-Partnern in der Hand hat.

Helmut Kricke, Chef des Ferienwesens der Elpro AG in Ost-Berlin (früher hieß der Betrieb VEB Elektro-Projekt), findet es allerdings schneöde, daß die Währungsumstellung ausgerechnet auf dem Rücken von Menschen eines Staates ausgetragen wird, in den jahrelang die Urlaubermassen aus der DDR nur so geströmt sind. In einem Brief an den Präsidenten der CSFR hat er mehrere Urlaubsplätze seines Betriebs an der Ostsee und im Seengebiet östlich Berlins für von der Absage betroffene Familien kostenlos, einschließlich Verpflegung, angeboten. Genauer will er noch nicht sagen, da er nicht weiß, ob bei den noch immer langen Postwegen zwischen Ost-Berlin und Prag sein Brief bereits Präsident Václav Havel auf dem Hradschin erreicht hat.

Kricke will seine Geste auch als Dank verstanden wissen für die freundliche Aufnahme der Menschen aus der DDR in der Tschechoslowakei und dafür, daß Tschechen und Slowaken ihnen die Beteiligung des Staates DDR am Einmarsch der Warschauer-Pakt-Truppen 1968 nicht nachgetragen haben. Für den Einmarsch hat sich die Volkskammer der DDR inzwischen entschuldigt. Krickes Geste kann nur der Tropfen auf den heißen Stein sein. Die Frage ist allerdings, warum niemand in Bonn und Ost-Berlin für eine elegante Übergangslösung gesorgt hat.

„V POHRANČI“ SI STEŽUJÍ NA DEDEČINY, JAK ŽE TAM JEŽDÍ VÝŽIVNAT: ŠKÁZENÝ ŽÍŽER (VELKÁ PORCE) + ŠMÁT BRÁNO. + RAZCHTOVÝ SALÁT = 40 KES = 2,60 DŇ PODLE NOVÉHO KURZU: 1: 45,04!!! NUDNÁ VEČERLAKOVÍ ŠANCI, PODOBÁ SE KANCI!!!

Svědectví o Slovenském národním povstání

Před několika lety, když jsem si prohlížel rodinnou korespondenci, mě upoutal dopis majora KARLA HLÁSNÉHO, odeslaný jeho rodičům do Bludova u Šumperka 27. 5. 1945 z vojenské nemocnice Vyšné Hágy. Jasně z něj vyplývalo, že náš strýc, pozdější podplukovník gen. štábu Karel Hlásný, nebyl zrádce národa, jak o něm oficiálně prohlašovali po jeho emigraci v únoru 1948. Naopak, při čtení oněch řádků se mi vybavil v paměti obraz vlastního, statečného člověka, který 6 let s nasazením vlastního života bojoval proti fašismu a za svobodu Československa. Ale nechme hovořit ctitovaný dopis:

„Naše parašutistická brigáda, v níž jsem byl náčelníkem štábu, přiletěla na Slovensko v září a říjnu 1944, aby pomáhala Slovákům za Slovenského povstání. Když potom přesila byla příliš velká, muselo vojsko ustoupit do hor a bojovat partyzánsky. Přitom jsem byl dvakrát raněn. Ale teď už jsem chlapík. Mám hlavu, ruce i nohy a zase již pomalu chodím. Myslím, že do měsíce odejdu z nemocnice. Potom dostanu zdravotní dovolenou a podívám se na Vás. Ani nevíte jak už se těším domů. Pak budu vyprávět, kde jsem všude byl. A bylo toho za těch 6 let hodně. Z Prahy jsem se ilegálně dostal do Francie přes Budapešť, Bělehrad, Soloh, Cañhrad, Ankaru a Bejrút a dál lodí přes Středozemní moře. Po pádu Francie nás odvezli do Anglie, kde jsem byl tři roky. V létě roku 1943 jsem odjel do Ruska. Tam se sformovala 2. čsl. paradesantní brigáda, se kterou jsme bojovali u Dukly na polské straně a potom na Slovensku...”

Z Anglie, kde Karel Hlásný působil jako důstojník protiletadlového dělostřelectva nejdelší období, si také odváží své nejceněnější vojenské vyznamenání, „Válečný kříž Velké Británie s korunou 1. třídy“. V červenci 1943 společně se svým rodákem ze Šumperka plukovníkem Příkryl a dalšími důstojníky podniká dvoumásíční cestu. Napřed lodí přes Casablanku a Lagos, dále letadly napříč Afrikou do Káhiry a Hajfy a odtud do SSSR, aby i tam napomáhal k porážce německého fašismu.

Působení dvauticetiletého štábního kapitána Karla Hlásného po účasti v bojích o Kyjev a Bělou Cerkev pokračovalo výcvikem 2. čsl. paradesantní brigády v ruském Efremově, u to pod vedením právě plukovníka Příkryla. Rozkaz k jejímu vytvoření vydalo velitelství čsl. vojsk v Sovětském svazu dne 1. 1. 1944. Mužstvo brigády, jak píše ve své knize „Pokračujete v horách“ pozdější generál Příkryl, bylo fyzicky zdatné s průměrným věkem 23 až 25 let. Tvořilo je 70 procent Slováků, 15 procent Ukrajinců, 14 procent Čechů a 1 procento jiných národností. Formování útvaru skončilo 24. 3. 1944 závěrečným cvičením, po němž odezdal generál Hollodor Pika brigádě v zastoupení prezidenta republiky bojovou zástavu.

Před tím mužstvo uskutečnilo 7675 seskoků z balonu a 5884 z letadel. To znamená na každého příslušníka zhruba 5 seskoků. Při závěrečném cvičení jednotky dosáhly 95 procent zásahů na pozemní cíle a plyných 100 procent na tanky.

Po krátkém nasazení v bojích o Dukelský průsmyk se 2. čsl. paradesantní brigáda přesunula na Slovensko, kde mezitím vypuklo povstání. O situaci, jaká tam v té době byla, píše v už citované knize generál Příkryl: „Hned v prvních dnech pobytu nás neomluvně překvapil rozdíl mezi válečným úsilím SSSR a Slovenska. Vážná situace na frontě neposiluje ducha civilních obyvatel, ba dokonce ani vojáků, nýbrž vyvoluje depresivní stav. Lid žije v toužebném očekávání Sovětské armády a přiletětu paradesantní brigády jako nějaké spasné jednotky, která se sama o sobě dokáže vetřelce zničit a zahnat ze slovenských měst a vesnic a obnovit v zemi klid a mír... Situace se rapidně zhoršovala a slovenské jednotky, mimo oblast Ružomberku, stále pomalu ustupovaly na všech frontách a vznikla obava, že vykládání brigády bude ohroženo ostřelováním letišť Tri duby z nepřátelských dalekonosných děl. Teprve 6. 10. 1944 kolem půlnoci se nám silněji rozbušilo srdce v nové naději. A nikoli nadarmo. Na letištní plochu skutečně přistálo asi 160 letounů z části 2. paradesantního praporu a několik letadel s různými jednotkami brigády. Přiletěl také divizní generál Vlast... Štábní kapitán Hlásný, který přiletěl na Slovensko s delegací čsl. vlády a byl zařazen do štábu armády, vrátil se na své místo náčelníka štábu brigády. Jeho návrat byl téměř symbolický. Skutečně snad také vzájemná soudržnost a důvěra činily naši brigádu tím, čím se stala, dobrou a na pevných základech postavenou jednotkou. I když její části rozdělávaly hřebeny hor, přece ti, kteří zna byli pohromadě, vytvářeli stejné povné kolektivy, jak je tomu uvykl život ve věčkovém středisku v Efremově...”

Boj partyzánských a vojenských jednotek o Banskou Bystrici skončil 27. 10. 1944 jejich porážkou a odchodem z města. Situaci na druhý den po strastiplném ústupu do hor přes Koží hřbety popisuje generál Příkryl

takto: „Celkem se na Pražské shromáždilo 230 mužů z různých jednotek brigády. O ostatních jsem se nedozvěděl nic ani od opozdílů, kteří se trouhli až do úplné tmy. Byl mezi nimi také náčelník štábu brigády, štábní kapitán dělostřelectva Hlásný... Noc byla zlá. Spali jsme přikrčením mezi kletmi v mokřích žatech. Lidé se zimou budili a opět nastali nepřítomným křečovitým spánkem, jímž snad chtěli zapomenout na to, že ještě vůbec žijí...”

Při hledání dalších historických dokumentů o slovenském povstání jsem v korespondenci mého strýce našel důležitý doklad, který zcela konkrétně zdůvodňuje, proč kromě jiného muselo dojít k ústupu do hor za uvedených podmínek. Je jím zpráva, kterou 9. 10. 1944, po příchodu do Banské Bystrice, vypracovala skupina 3 důstojníků povstaleckých vojsk (uprosřed podpěsán štábní kapitán Hlásný) a odavzdala velitelství 1. čsl. armády.

ZPRÁVA

Vzhledem k situaci, která je nyní na Slovensku, a berouce v úvahu zde získané poznatky i cíle odbojového slovenského hnutí jako hnutí československého, předkládáme tuto zprávu:

1. SITUACE

1. Bojující jednotky:

konstatuje se: Ideová nejednotnost a bezradnost, skoro chaos. Projevují se různé směry v názírání na konečný cíl boje jako výsledek různorodé bezprostřední propagační činnosti. Jsou směry československé, komunistické, neodvisle slovenské. Proto je morálka u bojové chuti velmi slabá. Je mnoho případů zbabělosti, neodhodněného ústupu, který nelze vysvětlit ani převahou nepřítelů nebo nedostatkem zbraní, jak se někdy tvrdí. Bylo také více případů, kdy byly na frontu odeslány ozbrojené roty, které se pak rozplynuly a jednotlivci prostě zmizeli. Proti velitelům, kteří zřejmě nesplnili bojový úkol, nebylo zakročeno. Důležitou roli hraje panický strach z německých tanků, se kterými si nikdo neví rady. A také neznalost moderní taktiky boje malých jednotek, jejich chování v palbě a zejména využívání přirozených a malých překážek. Mužstvo tvrdí, že důstojníci nejsou schopní, a naopak důstojníci nadávají na mužstvo, že utíká z boje a že nemají žádné možnosti tomu zabránit.

Není spolupráce mezi zbraněmi, hlavně pěchotou na jedné a dělostřelectvem a letectvem na druhé straně. Stíhací letci si musí v hornatém a lesnatém terénu sami hledat těžko viditelné cíle, létají nízko a mají zbytečně ztráty. Požadavek letců, aby jim pěchota sama označovala cíle, na která mají útočit, nebyl dosud splněn. Pěchota nekryje vlastní dělostřelectvo. Stal se případ, že pěchota nezajistila bok dělostřelectvu, takže bylo možné, že Němci se zmocnili 9 děl, která stála v palebném postavení.

Někdy trpěno. Působí jen chaos a rozvrat. Mezi těmito lidmi je jistě také mnoho rozvratných živlů a vzhledem k nedostatku kontroly jistě i dost německých špiónů, kteří jsou dokonce takto polozákonně i ozbrojeni. c) Byl případ, že baterie, která je na frontu do pozice, byla zastavena skupinou partyzánů; odepnuli děla od aut a s auty odjeli.

Na letišti při přistávání letounů (amerických) bylo vidět větší počet ozbrojených partyzánů (dokonce i s osobními auty), kteří se volně procházeli a projížděli po letištní ploše, ukoili tam jako civilní osoby nevěděli co dělat. e) Tato činnost partyzánů ve vlastním týlu, vedoucí až k olupování civilního obyvatelstva, mění také názor na SSSR z toho důvodu, že partyzáni sami sebe

stroje. Kromě červeného šátku nebo civilní čepice lze venku těžko rozeznat, zda je to voják, nebo partyzán. Jejich chováním trpí celková disciplína vojska. b) Je neodůvodněné a směšné vidět mladé zdravé lidi na kursu v Bystrici a v kavárnách, ověšené granáty, aulomaty a pásy s náboji, zatímco na frontě se vymlouvají na nedostatek lidí a výzbroje. V Rusku by podobné chování ve vlastním týlu nebylo

3. Partyzáni a) Podle slova přednosty Intendancie armády: Pro partyzány bylo vydáno 30 miliónů korun na to, aby pro- toant nerekvirovali, ale platili. To se však nedělo, nýbrž se pros- tě civilním obyvatelstvem sebe- ra jídlo při ohrožování automa- tem nebo pistolí. Partyzáni ode- brali pro své účely v našem týlu skoro všechny nákladní a znač- ný počet osobních aut, vyzvedli si asi 8000 souprav vojenské vý-

2. Týlové jednotky (poznatky z Bystrice) Ulice města jsou plné zvelu- jících a nic nedělajících vojáků. Z každého okna budov, kde jsou ubytováni, jsou viděni lidé nede- lající vojáci, divočíci se a pokřikující na kolemjdoucí. Důstojní- ci v Bystrici naprosto nechápou vážnost situace, nechťjící nic sle- vit na svém dusavém míro- věm životě a neujasnějí si vůbec důsledky německé okupace.

někdy prohlašují za komunistické lidovou armádu.

4. Štáb

Na dnešní bojovici jednotky je to štáb kolosální, těžkopádný, pracující v mýrových podmínkách. Je zřízen dle starostmi, které patří do kompetence administrativních třídy orgánů. Jedna puma do budovy vyrazí veškeré vojenské vedení i centrální spojovací síť.

Systém práce a spojení s bojujícími jednotkami neodpovídá moderním zásadám. Spolupráce není organizována. Na osoby štábu mají značný vliv i politická a národnostní propaganda. Vyhlíží se tam i osobní zájmy, a to často na úkor věci. O utělení netěže vůbec mluví. V budově štábu jsou soustředěna všechna vojenská, politická i civilní jednání. Má tam přístup každá osoba, která se prokáže jakoukoliv legitimací. Je to spíše MNO než bojový štáb. Po telefonní síti zapojené do permanentního vedení se telefonují přímo bojové rozkazy a hlášení situace na frontě, další ústupové linie a podobné věci rázu operačního.

5. Evakuace

nespolehlivých osob, přisluhovačů, německých mentsin, nebývá provedena. To podporuje silně pátou kolonu a Němci snadno získávají veškeré zprávy, dobré průvodce přes hory apod.

6. Polní soud

ustanoven není. Vojenské zločiny se nevyšetřují a nešetí. Proti zblhům, zrádcům se nezakročuje.

II. NÁVRH

1. Je nutné, aby velitel 1. armády vydal zásadní rozkaz, ve kterém by se řešily hlavně tyto otázky...

Následky nedostatků, uvedených v citované zprávě či memorandu, se staly osudnými mnoha vojákům a partyzánům povstaleckých vojsk. Mezi jinými i těžkého zranění majora Karla Hlásného, k němuž došlo 30. 11. 1944 při přepadu zbýtků 2. čsl. paradesantní brigády v Křepčově.

Tim jeho nelehká cesta po bojištích 2. světové války skončila. Avšak po svém uzdravení ve vojenské nemocnici Vyšné Hazy se Karel Hlásný z těžce nabyté svobody dlouho netěšil. Jako podplukovník generálního štábu odmítá některé komunistické tendence v československé armádě a nebolí se zasláncům tohoto směru říkat pravdu. Po únoru 1948 je mu proto jasné, že musí svou vlast opustit znovu. A tak, stejně jako kdysi v roce 1939, odchází opět do emigrace. Tentokrát přes SRN. Přesvědčen, že se zase brzy vrátí. Po téměř třicetileté práci v americké FBI umírá v roce 1984 v USA.

Plány a potíže „Kozla“

(čtk: S. P. Pivoňský Velké Popovi-
ce se významnou měrou podílel na zaso-
lování vnitřního trhu ve Středoče-
ském kraji plynem, nealkoholickými ná-
pojů, sladem a limonádami. Velkou po-
zornost věnoval ve státním podniku
zavádění a rozšiřování výroby tzv.
učelových piv. Především je to Dia
pivo z pivovaru Rakovník, kterého
v minulém roce dodali na trh více
než 11 000 hektolitru a jehož mají

Svět ve školních lavicích:

Naše školství je před zásadní proměnou a pro studium na vysokých školách se připravují asi změny největší. Hledáme inspirace najdeme v systému vysokoškolského studia Spojených států, jak už ostatně potvrdil nový návrh vysokoškolského zákona.

A v čem je studium na vysoké škole v USA jiné? Ve srovnání s našimi podmínkami mají studenti mnohem více možností a výběru, ale musí za ně platit, nejen doslovně, tedy dolary, ale i velkým úsilím a příli. Pro přijetí na univerzitu platí zásada: každý má stejnou příležitost, jednotlivé školy si samy stanoví podmínky pro přijetí. Většina vyžaduje vykonání souboru testů, které zjišťují nikoli znalosti, ale schopnost myslet a řešit problémy. Tyto testy organizují nezávislé instituce a adepti za ně musí platit. Některé prestižní univerzity provádějí pohovory s uchazeči, důležité jsou i výsledky na střední škole.

Univerzitní studium se člení na několik stupňů. Hodnotu bakaláře získává student po absolvování prvního stupně. Rámcové plány předpokládají jeho zvládnutí během čtyř let, většina studentů však k tomu potřebuje delší dobu. Studium totiž nemá pevný program. Na začátku jsou některé předměty povinné, ale postupně má student stále větší volnost při výběru předmětů v rámci zvolené specializace, na které se zapisuje podle vlastních úvah a možností. Každý předmět je oceněn určitým počtem bodů, tzv. kreditů. Hodnocení je pětistupňové a

zahrnuje nejen závěrečnou zkoušku, ale i výsledky testů či semestrální práci. Udělení titulu bakaláře je vzdáno na absolvování výběru z povinných předmětů a řady volitelných předmětů, přičemž student musí získat stanovený počet kreditů a požadovaný stupeň průměru. Konkrétní podmínky si každá univerzita určuje sama. Je věcí každého studenta, kolik času (a

Jak se studuje na vysokých školách v USA?

tlm i peněz) obětuje na splnění těchto požadavků. Na vysokých školách v USA proto neexistují ročníky či studijní skupiny. Po dalších dvou letech specializovaného studia udělují univerzity hodnost mistra. Jednou z podmínek je předložení písemné práce, což je obdoba diplomové práce v Československu. Nejlepší student s hodností bakaláře nebo mistra se mohou pokusit o získání vědeckého titulu doktor filosofie (označuje se zkratkou Ph. D.), který je společný pro všechny, tedy i technické obory. K tomu musí úspěšně zvládnout další předměty a obhájit dizertaci, které obvykle věnují několik let ustrojení práce. I když se náš titul kandidáta vědy přirovnává k doktoru filosofie v USA, je doktorát na dobrý americký doktorát na vyšší úrovni.

Studium k dosažení hodnosti doktora medicíny začíná po získání titulu bakaláře. Po čtyřech letech výuky

není lze uvést průměrný roční plat zaměstnance v USA, který činí asi 23 tisíce dolarů ročně. Pobyt na univerzitě přináší ovšem i další výdaje, student hradí různé poplatky, stravenky, ubytování a učební pomůcky. Na některých univerzitách se platí přímo za přednášky a cvičení. Tady skutečně není třeba sledovat povinnou účast na výuce! Chudší student však není bez šancí, naopak, má řadu možností žádat o stipendium, o půjčku, pracovat na škole i mimo ni. Může se pokusit o zařazení na vojenskou přípravu, pak dostane stipendium ve výši školného a navíc kapesné asi 100 dolarů na měsíc. Hlásí se muži i ženy, zájem je dost velký a ne všichni jsou vybráni. Přijetí však mají i povinnosti, absolvují vojenskou přípravu během studia (ve velké míře věnovanou sportu a proto oblíbenou) a vojenskou službu v trvání 3 měsíců až 4 let po ukončení školy.

Jele a sportovní středisko, to vše je umístěno v jednom areálu. Prestižními školami jsou zejména staré soukromé univerzity na severovýchodě USA, zařazené do symbolické Ivy League. Název, znamenající v překladu Břečtanová lha, připomíná starobylé budovy těchto škol porostlé břečtanem i sportovní ligu, kde se pravidelně utkávala jejich mužstva. Patří sem Harvard, Yale, Pennsylvania, Princeton, Columbia, Brown, Dartmouth a Cornell.

A proč chtějí mladí lidé v USA studovat na vysoké škole? Podle výzkumů je nejčastější motivací finanční výhodnost investice do studia, na druhém místě je rozvoj rozumné životní filozofie, tedy touha po vzdělání. Pro srovnání: v Československu ročně ukončí vysokoškolské studium 0,2 % populace, v USA obdrží hodnost bakaláře každý rok 0,4 % obyvatel.

... A SSSR NEHA

an zwei Orten zu konzentrieren, statt wie bisher in 17 Fabriken, verteilt auf zwölf Bundesstaaten, zu produzieren.

Do dalších států bez víz

(čtk: Představitel zastupitelského úřadu ČSFR a islandského ministerska zahraničních věcí si vyměnili noty o zrušení vízové povinnosti mezi oběma státy. V platnost vstoupí dnem 15. července 1990. Od tohoto data mohou cestovat občané ČSFR a Islandu do druhého státu bez víz na dobu nepřesahující tři měsíce. Nesmí však jít o cesty za účelem výletně-činnosti vyžadující pracovní povolení. K dohodě za stejných podmínek a od shodného data došlo i mezi představiteli Norska a ČSFR a za stejných podmínek, avšak dnem 1. srpna 1990 vstoupí v platnost dohoda mezi ČSFR a Švédskem.

USA rüsten atomar weiter

WASHINGTON, 16. Juli (dpa). Die USA wollen trotz jüngster Abrüstungs-Verabredungen und der verbesserten Ost-West-Beziehungen die Produktion von Atomwaffen bis zum Jahr 2050 weiterführen. Das berichtet die „Washington Post“.

Derzeit verfügen die USA über ein Ar-

senal von schätzungsweise 21.000 Atombomben. Ihre Zahl nehme zwar ab, doch sollen die verbleibenden Bestände durch

neuer, sicherere Modelle nach und nach ersetzt werden. Im Gespräch sei auch ein Plan, die Produktion von Super-Bomben

METODY VYŠETŘOVÁNÍ

Techniku destrukce lidské osobnosti shrnul Filip Jánský, sám bývalý politický vězeň: „Lidé byli přiváženi k výslechům jako dobytek s pytlím, byli poutáni na rukou i nohou, byli oslepováni žárovkami, byli honěni karabáčem, byli do omdlení mláceni, byly jim vyraženy zuby, oči, byla jim pálena kůže rozžhaveným železem, byla jim — po nasycení uzenými rybami a po umístění do silně vyhřáté místnosti odpirána voda, byl jim násilně znemožňován spánek; lidé byli po dlouhé dny mláceni ve vaně napuštěné fekáliemi a močí tak, že vyčnívala jen hlava, byli šokováni elektrickým a byla jim dokonce drcena varlata, kterýžto úkon byl v tamních odborných kruzích nazýván 'telecí bečení' nebo též 'rajský protlak'."

Základní metody se nelišily, pouze určité oblasti případů měla specifické rysy. Brainwashing, uplatňovaný proti věznům komunistům, byl zaměřen na jejich světázorovou hodnotovou stupnici. Vězeň-komunista musel třeba stokrát hlasitě opakovat: „Jsem svině a zrádce dělnické třídy." Jiného donutili, aby se v kanceláři vyšetřovatele hlásil formuli: „Ja, X. Y., zločinec a vyvrhel, zrádca robotnické třídy a hanebný lotor, se hlásím na vypočívání." V Ruzyni se ale nedělal rozdíl; stát čelem k osvětlené stěně a do umléní vytklikovat „Já jsem kurva prolhaná!" museli demokraté i komunisté — ještě dlouho po Stalinově smrti.

Vyšetřování nejčastěji začalo intenzivním, často i několikadenním brutálním náporům. Svědecky doloženy jsou snad všechny myslitelné metody fyzického násilí — bití, včetně bití do genitálu, bandážování hlavy mokřím ručníkem, který pomalu schne a utahuje se, mučení elektrickým proudem, zákaz sedět po celé dny, týdny i měsíce, baštonáda, držení v temnici (v Uheráckém Hradišti v jednom případě až dva měsíce), drcení prstů v lisu, mučení horkem a chladem a jejich střídáním, zákaz spát, vyšetřovatelé se nezastavili snad před ničím a váhali pouze tehdy, když se obávali, že vézeň výslech nepřežije — což se také jednou stalo.

Na ženy nebrali vyšetřovatelé zpravidla žádné ohledy. I žena mohla být bita přes chodidla až do bezvědomí, pan-krácká dozorkyně Hlinovská, asistující vyšetřovatelům, umístila vyšetřovanou V. B. nahou do korekční cely a nutila ji tam chodit až omdlela; probírala se pak kopáním a vulgárním klíkem vyšetřovatele Peška. Následky výslechu: oboustranný zápal plic, zánět pohrudnice a zánět vaječníků. Dagmar Šimková popisuje, jak estébáci „bílí starou fcholnici Alžbětu přes genitálie a vytklikovali: 'Ty krávo jalová, radši jsi měla mít pět dětí, než líbat pánbičkovi prdel!'"

Pandemonium až nevysevitelné ve svém rozsahu i ve své zběhllosti — jako ovšem snad všechny revoluční doby. Málokdy bylo tolik lidí ovládnuto tak silnou nenávistí a dostalo se jim přitom tolik moci.

STATISTIKA ČESKOSLOVENSKÉHO ARCHIPELAGU

Kolik československých občanů bylo vlastně v komunistickém režimu z politických důvodů odsouzeno? Antonín Kratochvíl, sledující po řadu let všechny dostupné zprávy a provádějící jejich analýzy a srovnání, dospěl k číslu 217 000, jež ale nijak blízko nedokládá.

Václav Šíkl píše, že pouze „za květen a červen 1949 prošlo jen pražskou Pankráčí na čtyři sta důstojníků z povolání". Podle jiného důležitější údaje bylo před rokem 1968 odsouzeno 8 174 řádových kněží a fcholnic, kteří si odpykali celkem 32 016 let ve věznicích a táborech. Předseda Svazu protifašistických bojovníků Josef Hušek odhadoval počet perzekvovaných odbojářů na třicet až čtyřicet tisíc, přičemž jenom sedm set bylo do začátku roku 1968 rehabilitováno. V roce 1949 bylo ve vazbě Státní bezpečnosti pětadvacet tisíc osob. Amnestie, udělená v červenci téhož roku, se vztahovala na 164 429 odsouzených, nevíme ovšem, kolik z nich bylo vězněno z politických důvodů. Západní diplomaté odhadovali počet politických vězňů na dvacet až třicet tisíc v roce 1949, na padesát až sedmdesát tisíc v roce 1950, na sto tisíc v jedenapadesátém roce a na sto dvacet tisíc v roce 1952.

S odvoláním na informaci z ústavně-právního výboru Národního shromáždění publikovala Mladá fronta v květnu 1968 opět jiné údaje: Státní soud od 24. října 1948 do 31. prosince 1952 — 27 tisíc odsouzených; jiné soudy 1953 až 1956: 5 300, 1957 až 1967: 3 470. Dále: 23 tisíc zemědělců za tzv. neplnění dodávek (dodávky byly za socializace vesnice jako prostředek nátlaku stanovovány nesplnitelně vysoko) a 30—35 tisíc zemědělců podle jiných paragrafů, dále 18 tisíc podnikatelů a řemeslníků. V táborech nucené práce bylo podle stejného pramene 22 tisíc osob, pětadvět tisíc živnostníků a obchodníků.

Koncem roku 1951 byl sestaven z výpovědí politických vězňů, kterým se podařilo uprchnout na Západ, přehled věznic a táborů v Československu s pravděpodobnými stavy vězňů. Odhadovalo se, že počet vězňů včetně vyšetřovanců a internovaných v táborech nucené práce přesahuje 200 tisíc, což bylo zřejmě nadsazeno. Identifikovány však byly jenom 104 tábory včetně internačních klášterů. Podtrhuje se ono jenom, protože v osmašedesátém roce tekla mj. tvrzení, tiskový mluvčí Sboru nápravné výchovy, že začátkem padesátých let u nás existovalo „až 350 věznic a táborů", podle-jejících ministerstvu spravedlnosti, a že „dále pak některé útvary patřily pod ministerstva národní bezpečnosti a národní obrany".

Úryvky z knihy: HEJL — Zpráva o organizovaném násilí, v těchto dnech vychází v nakladatelství Univerzum

Podle údajů z knihy F. J. Vohryzky-Konopy VENKOV V TEMNU, Národní politika 1986, bylo v letech 1948 až 1967 zatčeno 1 120 387 lidí, v témže období zemřelo 15 726 (včetně popravených) vězňů.

Časopis Informace o Chartě 77 byl pro komunistickou inkvizici jednou z nejnebezpečnějších tiskovin. Již od roku 1977 přinášel dokumenty Charty, petice, dopisy a od vzniku Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných všechna jeho sdělení. Šokující, nekompromisní strohost sdělení VONS, kterých vzniklo v temných dobách hodně přes tisíc, je nejhorší vizitka rudé třešně, a proto jsme nechali ukázky z nich až na poslední předvolební chvíli...

Dne 27. 11. 1987 večer se konal ve Společenském domě v ulici Na Roudné v Plzni neoficiální koncert undergroundové skupiny The Sufík. O přestávce obsadilo několik uniformovaných příslušníků VB jediný východ ze sálu

a vyzvalo přítomné (asi sto mladých lidí), aby sál opustili. Když v sále zbyli jen dva členové skupiny The Sufík a signatář Charty 77 Radek Míhálík, nar. 4. 3. 1965, dělník z Holýšova, vešli do sálu dva příslušníci StB za doprovodu asi šesti uniformovaných a přítomné vyzvali, aby se legitimovali. R. Míhálík při vyndávání svého občanského průkazu požádal příslušníky SNB, kteří po něm průkaz chtěli, aby předložili své služební průkazy. Nato jej jeden příslušník udeřil do obličeje, až spadl ze židle. Po předložení občanského průkazu R. Míhálík svou prosbu opakoval, byl však opět několikrát udeřen do obličeje, policisté jej smýkali po zemi a bili ho do obličeje. (Ze Sdělení VONS č. 710, v Praze 9. 12. 1987)

O závažnosti proslýcháných zpráv o zacházení s vězni ze strany správy NVÚ svědčí případ odsouzeného Hila, devatenáctiletého pachatele loupežného přepadení. Nestál pracovnímu tempu a byl kázeňsky potrestán. Odmítl proto vůbec nastoupit do práce, za což byl potrestán ostrou samovazbou. Ve snaze nějak přivodit řešení své situace spolkl lízci a tuto skutečnost nahlásil. Výsledkem bylo to, že jej dozorce surově ztloukl. Tři dny byl ponechán bez lékařského ošetření, až se dne 8. 4. na ručnku v cele oběsil. (Infoch 1982, č. 6)

Samosoudkyně OS v Litoměřicích JUDr. Dagmar Švecová odsoudila trestním příkazem dne 23. 7. 1989 Aleše Štředu, nar. 22. 1. 1962, dělníka, bytem Budovatelů 4, Litoměřice, ke dvěma měsícům odnětí svobody s podmíněným odkladem na jeden rok za přečin proti veřejnému pořádku podle § 6a/zák. o přečinech. Uvedeného přečinu se měl dopustit tím, že „dne 2. 7. ve dvou restauracích v Litoměřicích rozněhoval leták s výzvou za propuštění zákonně odsouzeného Františka Stárka...". František Stárek byl pravomocně odsouzen až 28. 8. 1989, takže rozhodnutí samosoudkyně Švecové je i věcně nesprávné. (Ze Sdělení VONS č. 1091, v Praze 16. 10. 1989)

Dne 27. 10. 1988 zajišťovali příslušníci StB pod vedením kapitána Emila Rovnaníka šestapadesátiletého Františka Adamka, katolického aktivistu ze Štravy č. 21, 750 02 Pterov. Při zajišťování bylo použito násilí, pan Adamka byl poraněn na tváli a silně krvácel do úst. Na oddělení Bezpečnosti, kam byl převezen, dostal ardeční záchvat, takže musel být dopraven do nemocnice. Z nemocnice byl po sedmi dnech propuštěn a nyní je v neschopnosti. František Adamka byl loni odsouzen za aktivitu v náboženském samizdatu na čtrnáct měsíců odnětí svobody a podmíněným odkladem na tři roky.

Ve dnech 27.—30. 10. byli kromě jiných zajištěni také manželé Michaela a Leos Meyerovi z Liberce. Michaela Meyerová byla po zajištění třikrát po sobě podrobena osobní prohlídce — tj. musela se svléci do naha a dělat dlepy —, přičemž prohlídka prováděla vždy stejná osoba a Michaela Meyerová neměla v pauzách mezi prohlídkami žádnou možnost cokoli získat, neboť po celou dobu byla v úřadovně Bezpečnosti; šlo tedy o pouhé ponižování. Při jedné z prohlídek byla filmována. (Ze Sdělení VONS č. 844, v Praze 17. 11. 1988)

Dne 17. 1. 1989 kolem 9. hodiny byl David Kabzan, nar. 9. 10. 1968, předveden ze svého pracoviště v Národní galerii ve Valdštejnské jízdárně do budovy SNB v Bartolomějské ulici č. 7 v Praze. Poté ho začali předvádějí příslušníci vyslýchat. Když na první otázku, co dělal 15. 1. na Václavském

Jana Koláře k opuštění budovy. J. Kolář se totiž domáhal, aby mu příslušníci VB vydali potvrzení na odmětání věcí. Poté J. Kolář vyhledal ošetření a byl předán do pracovní neschopnosti, kterou musel pro nástup základní vojenské služby přerušit. Vedle oka mu zůstaly dvě jizvy a má trvala poškozená zrak. (Ze Sdělení VONS č. 742, v Praze 2. 4. 1988)

Stoupence hnutí punk, dvacetiletý strojní mechanik Jak Kolář, byl dne 28. 9. 1986 náhodně předveden na okraji oddělení VB v Plsku na Leninově náměstí. Tam mu strážník kadetkám násilím odňal opasek, přičemž ho škrtil a udeřil pěstí do pravého oka. O chvíli později mu do zraněného oka vstříkl prepar. Tímelka před svědky v průjezdu domu slzný plyn. Čtěl tak pfinuit

Dne 7. 11. 1987 se konala výstava obrazů v opuštěném dvoře u restaurace Lidový dům ve Starém Plzenci. Asi tři hodiny po zahájení výstavy přijelo k restauraci asi deset až dvanáct příslušníků SNB, kteří všechny přítomné legitimovali, u některých z nich provedli osobní prohlídku, strhali vystavené obrazy a odjeli. (Ze Sdělení VONS č. 749, v Praze 26. 4. 1988)

že ho laci reagovali vyslychajici tak, že ho začali bit. Utržil asi dvacet ran obuškem přes záda, zátylek a na ruce. Když se David Kabzan zhroutl, pokrčovali příslušníci SNB až do 14 hodin v protokolu, přičemž výlučnými autory zapisovaného textu byli oni sami. Pod pohrůbkou dalšího bití David Kabzan protokol podepsal... (Ze Sdělení VONS č. 895, v Praze 25. 1. 1989)

náměstí odpověděl, že tam nebyl, byl vyzván, aby popsal, co ten den dělal. V dalším průběhu výslechu však příslušníci SNB zapisovali do protokolu i to, co David Kabzan neuváděl, a to, že oncho dne byl na Václavském náměstí, dostal tam několik ran obuškem a skandoval hesla, že příslušníci jsou fašisti a že nejsou Češi. Na námitky Davida Kabzana proti takovému

Březínova 7, Praha 8, byl 19. 1. 1989 v Bartolomějské ulici nucen spolu s dalšími zadrženými běžet od auta až do druhého patra budovy kordonem policistů, kteří je bili. Na chodbě musel stát svlečený do naha opřený rukama o stěnu.

Miroslav Jírec z Karlových Varů viděl 19. 1. na MOVB v Školské ulici v Praze 1 třiatřicet zadržených, kteří byli dlouhé hodiny ponižováni a bítí, někteří museli stát od 18 hodin do 3.30 hodin druhého dne čelem ke zdi. M. Jírec byl svědkem toho, jak se jeden ze zadržených, Václav Ernest, domáhal propuštění; tvrdil, že v jeho případě jde o omyl, že byl zadržen cestou z práce a že na Václavském náměstí bydlí. Policisté ho odvedli do prvního patra, odkud byl poté slyšet křik. Zpět se vrátil s utřeným rukávem, plival krev, hystericky se smál a chvillemi plakal. Jelikož nedokázal stát na místě, připoutali ho policisté k okenní mříži. Jiný zadržený po výsledku omdlel a po nějaké době byl odvezen sanitkou. Miroslav Jírec sám, který má nemocné nohy a páteř, byl nucen přes tři hodiny stát u zdi, přestože na své zdravotní potíže upozorňoval. (Ze *Sdělení VONS č. 897 [Represe proti manifestaci 15. – 21. 1. 1989]*, v *Praze 29. 1. 1989*)

Dne 26. 4. 1988 náhle zemřel ve věznici MS ČSR v Hradci Králové Pavel Wonka z Vrchlabí. Letos v únoru se vrátil z vězení po odpykání 21měsíčního trestu; byl odsouzen zejména za to, že v r. 1986 rozšiřoval svůj vlastní volební program, jímž se chtěl účastnit voleb do Federálního shromáždění jako nezávislý kandidát. Pavel Wonka považoval tento rozsudek za protiprávní, a proto neplnil ani podmínky ochranného dohledu po propuštění na svobodu. Proto byl dne 5. dubna znovu vzat do vazby a 20. dubna odsouzen k pětiměsíčnímu odnětí svobody ve II. NVS. Tento rozsudek nebyl pravomocný, Pavel Wonka zůstal nadále ve věznici MS ČSR v Hradci Králové.

Charta 77 a Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných vydaly v průběhu posledních tří let ve prospěch tohoto vězně svědomí řadu dokumentů a sdělení. Je to poprvé, kdy za desetiletou činnost VONS musíme konstatovat úmrtí politického vězně.

Pětatřicetletý Pavel Wonka zemřel ve vězení a ať jsou přičiny jeho smrti jakékoli, je třeba do nejmenších podrobností vymezit odpovědnost... (Ze *Sdělení VONS č. 752*, v *Praze 28. 4. 1988*)

P.S. VONS zasílal všechna svá sdělení Federálnímu shromáždění. Za celou „normalizační“ éru neuznala za vhodné žádná z parlamentních loutek některé z nich zařadit na program jednání nejvyššího zákonodárného sboru.

Mučili nás, trýznili hladem a zimou bez styku s rodinami, pak nás soudili jako vlezlárce, špióny, teroristy, ilegality, spířence Vatikánu a fašismu atd. Vymučili na nás kašicná doznaní, uvedli nás do stavu, že jsme toužili po smrti jako vysvoboditelé z jejich hrozného pekla. Pak nás uvrhli do svých žalářů, koncentračních táborů, které přejmenovali na nápravná zařízení; vězňice proměnili v otrokářny a nás – bytí lidé – v hrozný vrah. Až se veřejnost dozví, co všechno s námi dělali v uranových dolech, v brusírnách křídlového skla, v kamenolomech a uhelných šachtách, zůstane zkoprnělá. Až uslyší o hladomornách a korekcích, o tom, jak se snažili zlomit naše páté, co dělali s našimi rodinami.

KARL JOHANNES FÜRST VON SCHWARZENBERG

Wien hat sich verändert. Neue Gesichter, neue Gestalten, neue alte Sprachen in den Straßen, auf den Märkten, in den Läden. Busladungen von Tschechen und Slowaken schieben sich an den Schaufenstern der Innenstadt vorbei. Vor einer Barockkirche verzehren müde Polen ihre Butterbrote und in der Kärntnerstraße spielen ungarische Straßenmusikanten auf. Ob die Wiener den neuesten Wandel ihrer Stadt, die osteuropäische Lebendigkeit, die späte Auferstehung des monarchischen Zentrums als eindeutigen Zugewinn interpretieren? In ihrer Mehrheit vermutlich nicht. Als bunte Tupper, Touristen und Kunden mögen die Besucher aus den östlichen Nachbarländern willkommen sein, als Dauergäste oder gar Flüchtlinge will man sie nicht haben.

Es ist erst einige Wochen her, daß ein Bericht der Internationalen Helsinki-Föderation im österreichischen Fernsehen für einen Skandal gesorgt hat. Karl Johannes Fürst von Schwarzenberg, der Vorsitzende der Föderation, legte einen Bericht vor, in dem von erniedrigenden Schikanen gegenüber Flüchtlingen, über den Verstoß Österreichs gegen nationale und internationale Konventionen die Rede war. Die neueingeführte Visumpflicht für Bulgaren, Rumänen und Türken bringe viele von ihnen in Lebensgefahr, führte der Fürst weiter aus. Wenn man der Ansicht sei, das Boot Österreich sei wirklich voll – dieser Meinung jedoch ist Karl Schwarzenberg keineswegs –, so solle man dies offen sagen. Gesetze ändern und Konventionen kündigen, statt sie „auf dem kalten Wege“ zu umgehen oder zu brechen.

Die Reaktion auf seinen Auftritt waren empörte Anrufe bei ihm und bei den Rundfunkanstalten. erzählt er mit sichtlichem Vergnügen über die gelungene Provokation. Man hat sich – nicht nur in Österreich – daran gewöhnt, daß es immer die Regime jenseits des ehemaligen Eisernen Vorhangs sind, die Menschenrechte mißachten, den Bürgern Freiheiten vorenthalten und Minderheiten verfolgen. Daß

eine Menschenrechtsorganisation wie die Helsinki-Föderation auch in einem westlichen Land wie Österreich Grund zu scharfer Kritik findet, war für viele ein Schock.

Auf den ersten Blick scheint es paradox: Der Fürst, Träger eines geschichtsschweren Namens, gehört zu den wenigen in seinem Land, die eine Vision von einem modernen europäischen Staat Österreich haben. Sowohl die Zeiten der Monarchie als auch die Jahre, in denen Österreich eine „Halbinsel der Seligen“ sein konnte, seien nun unwiderruflich vorbei, sagt er, ohne auch nur einen Anflug von Nostalgie zu zeigen. Österreich müsse seine Haltung den Flüchtlingen gegenüber schleunigst ändern, auch eine Grundsatzdiskussion sei dringend nötig, über die internationale Rolle, die das kleine Land unter den veränderten Bedingungen spielen müsse. Die Öffnung der osteuropäischen Nachbarländer begreift Karl Schwarzenberg als eine große Herausforderung. Wenn es nach ihm ginge, würde Österreich in dieser neuen Lage die Rolle einer Brücke zwischen Nord und Süd auf der einen sowie Ost und West auf der anderen Seite spielen – eine Zukunftsvorstellung, in den Straßen Wiens schon Gegenwart.

Berührungspunkte dem Sozialismus gegenüber hatte Karl Schwarzenberg nie. Das bizarre Ensemble von Denkmälern auf dem Wiener Schwarzenbergplatz ist in dieser Hinsicht geradezu symbolträchtig. Da sitzt zunächst hoch zu Rosse sein berühmter Vorfahre, der Feldmarschall Karl Philipp von Schwarzenberg, der „siegreiche Heerführer“ der Völkerschlacht bei Leipzig. Verewigen ließ ihn Kaiser Franz Joseph, der, kaum im Amt, einen anderen Schwarzenberg, den Fürsten Felix, zu seinem ersten Ministerpräsidenten berief. Und hinter dem Feldmarschall noch ein Militär: Auf einer Säule von nicht weniger als zweiunddreißig Meter Höhe steht ein fahneschwenkender Rotgardist – dies ist das sowjetische Ehrenndenkmal, ein Andenken an die Befreier von Wien. Zu guter Letzt, hinter Büschen und Baumgruppen versteckt, erstreckt sich das Schwarzenbergsche Palais mit dem berühmten Schloßgarten. Vor einiger Zeit, schon unter dem Eindruck des osteuropäischen Umbruchs, kam der Gedanke auf, das sowjetische Monument, dieses für die Österreicher so sperrige Erinnerungstück, aus der Mitte der Innenstadt entfernen zu lassen. Karl Schwarzenberg jedoch lehnte in ei-

nistischen Erben zur Rache herausfordern mußte, war klar, daß auch die bekannte antifaschistische Einstellung der Familie während des Zweiten Weltkrieges nichts. Daß er heute ein reicher Mann ist, verdankt Karl Schwarzenberg seinem On-

für die Familie geschaffenes Gesetz, die „Lex Schwarzenberg“, von den neuen Herren des Lanties enteignet worden waren. 640 000 Hektar Land besaßen die Schwarzenbergs zu ihrer besten Zeit in Böhmen, einen richtigen Kleinstaat mit eigener Gerichtsbarkeit. Daß dies die sozia-

Schwarzenberg mit einer „erblichen Belastung“. Als Mitteleuropäer könne er es sich leisten, in mehreren Ländern zugleich Patriot zu sein, sagt er. Der 1937 in Prag Geborene verließ die Tschechoslowakei mit seinen Eltern erst 1948, ein Jahr nachdem sie durch ein eigens

den wäre, liegt der Gedanke nahe, daß er an der Erhaltung der bizarren Arrangements interessiert sein könnte. Sein Engagement für die Menschenrechte, für die Belange Osteuropas und besonders für die Tschechoslowakei erklärt Karl

dem Leserbrief an eine Tageszeitung das Ansinnen ab und berief sich auf den Friedensvertrag, der Österreich zur Pflege und Erhaltung des Heldendenkmals verpflichtet. Da bei wörtlicher Auslegung des Vertragstextes aber gegen eine Versetzung nichts einzuwen-

kel Heinrich, der, aus der österreichischen Linie stammend undohnlos geblieben, ihn, den damals mittellosen Jurastudenten, zu seinem Erben machte. Wenn er sich in der Öffentlichkeit als Land-, Forst- und Gastwirt bezeichnet und bei der Frage nach seiner politischen Heimat auf den Bauernverband verweist, so hat das mit seiner eigenen und auch mit der Natur seines Erbes zu tun. Außer dem Palais in Wien, das seit den sechziger Jahren ein Hotel beherbergt, besitzt er in der Steiermark das drittgrößte private Forst- und Sägeunternehmen Österreichs, eine Reihe kleinerer landwirtschaftlicher und touristischer Betriebe sowie eine Diskontokette und eine Baustoff-Fabrik. Sich selbst hält Karl Schwarzenberg für einen miserablen Wirtschaftsfachmann. Er fühlt sich jedoch durch das Vertrauen seines Adoptivvaters verpflichtet, sich persönlich um seine Unternehmungen zu kümmern. Er habe das Vermögen schließlich nicht geerbt, um es auf den Kopf zu hauen, meint er, sondern um daraus etwas zu machen. Und das tut er, auch wenn er immer wieder gegen die Attraktion ankämpfen muß, die die Politik auf ihn ausübt.

Schwerpunkt seiner Tätigkeit ist die Arbeit in der Internationalen Helsinki-Föderation, einem Dachverband von nationalen Organisationen, die sich die Aufgabe gestellt haben, über alle Verletzungen der Menschen- und Bürgerrechte in ihren Ländern Buch zu führen und die Informationen der Weltöffentlichkeit zugänglich zu machen. Das mag zunächst als eine recht bescheidene Zielsetzung erscheinen, doch die Ereignisse des vergangenen Jahres haben bewiesen, was solche Informationen bewirken können. Karl Schwarzenberg wurde vor fünf Jahren auf den Vorschlag von Bruno Kreisky hin zum Vorsitzenden gewählt, und als Anerkennung für seine Arbeit erhielt er im vergangenen Jahr zusammen mit Lech Walesa den „Europäischen Menschenrechtspreis“ des Europarates. Er ist auch Vorsitzender des österreichischen Helsinki-Komitees, das keine Scheu zeigt, sich heiklen Themen wie der Asylpraxis und dem Antisemitismus im eigenen Lande zuzuwenden.

Seine heutigen, inzwischen sehr intensiven Beziehungen zum politischen Leben in der Tschechoslowakei kamen über die Arbeit in der Helsinki-Föderation zustande. Die Tschechoslowakei sei über viele Jahre das Sorgenkind seiner Organisation gewesen, sagt er. Er hat das Land zwar oft besucht, mußte aber mit äußerster Vorsicht handeln, denn es reichte aus, daß er jeman-

den sprach, um die betreffende Person nachhaltenden Verfolgungen auszusetzen. In dieser Zeit lernte er neben anderen Václav Havel und Jiří Dienstbier kennen – Bekanntschaften, die zu Freundschaften wurden und heute noch bestehen.

„Wenn Sie mich vor einigen Monaten gefragt hätten, ob Havel mein Freund sei, hätte ich noch ohne Zögern ja gesagt. Aber jetzt, da er Präsident ist? Wie hört sich das an, wenn ich sage, ‚der Präsident, mein Freund‘?“ Karl Schwarzenberg kann man zu den engsten persönlichen Beratern des tschechoslowakischen Präsidenten zählen. Er selbst ist bemüht, seine Rolle in der Prager Politik so gering wie möglich erscheinen zu lassen. Das dürfte sich jedoch bald ändern. Václav Havel, der Schwarzenberg, ohne Hemmungen zu haben, seinen Freund nennt, betraute ihn kurz nach seinem Amtsantritt mit einer heiklen Aufgabe. Der Präsident möchte einen „Konsultativrat“ aus Persönlichkeiten der großen tschechischen und slowakischen Emigration, der ihn in Fragen der Außen-, Wirtschafts- und Kulturpolitik beraten soll. Er bat Karl Schwarzenberg, den Rat zusammenzustellen und die Rolle des Dirigenten im vielstimmigen Chor zu übernehmen. Erst wenn man weiß, daß zu der Gruppe so verschiedene Leute gehören sollen wie der Wirtschaftspräsident Ota Šik, der Filmregisseur Miloš Forman oder der deutsche Grüne Milan Horacek, erkennt man, welch ein großes Maß an Feingefühl, wieviel Takt und diplomatisches Können beim Fürsten vorausgesetzt wurden. Daß er seinen Lebensschwerpunkt in die Tschechoslowakei verlegen könnte – Tschechisch ist ja eine seiner beiden Muttersprachen –, scheint für Karl Schwarzenberg vorstellbar, möglicherweise ist es sein Wunsch. In dieser Frage will er sich jedoch ganz den Entscheidungen seines Präsidenten unterordnen.

Der große historische Name seiner Familie – er gibt Karl Schwarzenberg Mut, den er sonst vielleicht nicht hätte: „Ich kann damit besser das Maul aufreißen.“ Zugleich fühlt er sich durch ihn zu allergrößter Zurückhaltung veranlaßt. In den harten Zeiten des alten Prager Regimes zögerte er nicht, für die inhaftierten und entrechteten Oppositionellen, insbesondere für Václav Havel, vorzusprechen und auch das Gewicht seines Namens, sein internationales Ansehen in die Waagschale zu werfen. Heute dagegen, in der freien Tschechoslowakei, ist er fast schamhaft zurückhaltend, er möchte den Eindruck vermeiden, sich in unzulässiger Weise einmischen zu wollen. Ein Beispiel für seine Vor-

sicht ist sein Vorgehen während der ersten freien Wahlen: Er trat zwar bei mehreren Wahlveranstaltungen auf, nahm aber niemals Stellung für eine bestimmte Partei, sondern rief vor allem zur Beteiligung an den Wahlen auf, die er als Pflicht eines jeden nicht nur sich selbst, sondern der Gesellschaft gegenüber bezeichnete. – Einer bestimmten politischen Richtung ist Karl Schwarzenberg nicht zuzuordnen. Die üblichen Richtungsbezeichnungen wie „liberal“ oder „konservativ“ hält er für obsolet, untauglich für den heutigen Gebrauch. Er bildet sich nicht ein, eine Mission zu haben. Er hat eine Vorstellung von Verpflichtung, die nichts oder nur sehr wenig mit dem modernen bürgerlichen Begriff vom Contrat social zu tun hat. Er hält am Grundgedanken des feudalen Systems fest, daran, daß „nichts wirklich dir gehört“. Es sei einem alles nur verliehen, und für das, was man bekommen hat, sei man Rechenschaft schuldig, gegenüber sich selbst und „jemandem da oben“. Es bedeute Verpflichtung und Verantwortung, sagt er, stockt, von den eigenen Worten peinlich berührt, denn das alles klingt für seinen Geschmack viel zu pathetisch. Doch dieser Gedanke beschäftigt ihn, weil er glaubt, daß der Verlust des Begriffes vom Dienst ein großes ethisches und moralisches Problem mit sich bringe. Die Menschen müßten erkennen, daß die egozentrische Selbstverwirklichung nicht wirklich vorwärtsbringe; nur die Selbstverwirklichung, die auch Dienst sei, könne er akzeptieren. Immer dann, wenn man allzu ichbezogen, also allein sei, dann kämen die Götzen auf, das Bedürfnis nach Führer, Partei oder auch dem Mercedes SEL.

Es ist nicht dieser Begriff vom Dienst allein, der Karl Schwarzenberg als Edelmann des Geistes ausweist. Die Menschen heute könnten nicht mehr unterscheiden zwischen dem Lockeren und dem Formlosen, bedauert er. Damit ist nichts weniger als der Wunsch nach der Rückkehr zu einer strengen Etikette gemeint. Er findet es durchaus akzeptabel, wenn Václav Havel gewissen Amtsgeschäften auf der Burg in Bluejeans nachgeht, denn das bedeute noch lange nicht, daß der Präsident die Grundregeln der Höflichkeit verletze. Mit einer gewissen Bewunderung blickt Karl Schwarzenberg in den Osten, wo nach den Revolutionen die über viele Jahre verpönten Höflichkeitsformeln wiederaufgenommen wurden, wo man versucht, den Mitmenschen wieder die ihnen gebührende Hochachtung

nennt sich von Natur aus faul, jedes einigermaßen akzeptable Pferd interessiert ihn – nach eigenem Bekunden – mehr als eine Bilanz. Und fragt man ihn nach seinen Prinzipien, so zitiert er gern einen Satz von Prinz Eugen, der bei einer Einweisung zu seinen Offizieren gesagt haben soll: „Seid leicht, meine Herren!“

Karl Schwarzenberg will sich weder billig dem Volk anbiedern noch als Relikt verflorener Zeiten über dem profanen Weltgeschehen schweben. Er mag „die mündliche Gewichtigkeit, den bierschweren Ernst, die Prinzipienreiterei“ nicht. Die Arbeit solle man ernst, nur sich selbst nicht so wichtig nehmen. Er

entgegenzubringen, während man im Westen dabei ist, dies alles abzubauen. Er hält die Formeln der Höflichkeit für eine große Bereicherung des menschlichen Umgangs und befürchtet, daß ohne sie in kritischen Situationen überhaupt keine Zwischenräume mehr zur Verfügung stehen.

Lendenwirbel angebrochen Kräuter-Hexe stach Zelesny (CSFR) zum Speerwurf-Weltrekord

Von WALTER M. STRATEN
Oslo/Berlin - Während
CSFR-Speerwerfer Jan
Zelesny (24) in Oslo seinen
Weltrekord von
69,66 m feierte, kündigte
ein deutscher Leichtath-
letik-Funktionär schon
Protest an! „Der Speer ist
so nicht legal“, behauptet
Erich Bremicker (Ludwigshafen), der immerhin
in der Regel-Kommission
des Weltverbandes

sitzt. Der Trick am Speer, den
der Ungar Nemeth konstruiert
hat: Das Hinterteil ist durch aufgespritzten
Sand so „aufgerauht“, daß er eine ähnliche
Oberflächen-Struktur wie ein Golfball hat,
weiter segelt. Jetzt muß
Zelesny zittern, daß sein
Weltrekord überhaupt
anerkannt wird.

Verdient hätte es die-

ser Mann! Der Familien-
vater kann wegen seiner
Rückenschmerzen nur mit
Korsett werfen, ließ sich
in seiner Verzweiflung sogar
von einer böhmischen
Kräuter-Hexe mit heißen
Nadeln quälen. Als sich der Olympia-
Zweite von Seoul im De-
zember den ersten Len-
denwirbel anbrach, schien
die Karriere beendet ...

RUDĚ PRAVO LŽE, RUDĚ PRAVO LŽE!
HERGOT POCHOP, ŽE NEKDO SI
V TÝHLE SLOŽITÝ DOBĚ TAKY MUSÍ
ZACHOVAT SVLŮJ KSICHT ?

Pithart und Streibl vereinbaren Nationalpark entlang der Grenze

Fin. MÜNCHEN, 12. Juli. Der bayeri-
sche Ministerpräsident, Streibl, und der
tschechische Ministerpräsident, Pithart, ha-
ben den Aufbau eines Nationalparks beider-
seits der bayerisch-tschechischen Grenze
vereinbart. Bei einem Besuch Pitharts in
München wurde ferner ein Jugend- und
Lehreraustausch in Aussicht genommen.
Schließlich wollen beide Länder ihre Erfah-
rungen im Umweltschutz und mit der Kern-
technik austauschen. Pithart besuchte das
Kernkraftwerk Isar 2 bei Landshut. Er gab
bekannt, daß in der Tschechoslowakei die
Kernkraftwerke sowjetischen Typs noch
mehr Atomstrom erzeugen sollen als bisher.
Bayern will das Nachbarland bei der Errich-
tung von Meßsystemen unterstützen, um ge-
gen den aus der Tschechoslowakei kommen-
den, in Nordost-Bayern berüchtigten „Kat-
zendreck-Gestank“ angehen zu können.

Airbal à la Skorkovský

lem, hned jsem se začal specializovat
na žonglování s míči. V šestaosmdesá-
tém roce jsem na brněnském okruhu
takto ušel 45 km, jenže jednou mi míč
spadl — na 27. km, a tak vymazat
třicetkilometrový bezchybný výkon Po-
láka Chomonteka v Guinnessově knize
se mi nepodařilo. Rok nato jsem vyšel
s fotbalovým balónek i tenisákem bez
chyby na vrchol Ještědu. To bylo za
neceou půldruhou hodinu 12,5 km při
převýšení 550 m. A již v té době mě
napadlo pokusit se přejít tímto způso-
bem jeden stát.“

Nejprve uvažoval po vítězství Holan-
ska na EURO 1988 právě o této zemi, pak
v rámci Světového festivalu mládeže
a studentstva o Koreji. Jenže nikde jeho
nápad podporu nenašel. Vzešla tedy
myšlenka vydat se napříč Itálií na počest
blízkého se MS. Ani to zpočátku nikoho
nelákalo, až se přihlásil redaktor Petr
Trejbal. Přes Pragosport sehnal sponzor-
ství ve firmě Hitec, ta dodala oblečení
a 1 000 DM. Původně bylo slíbené i auto,
jenže z toho sešlo. „Naštěstí se k nám
přidal dr. Oldřich Čepelka, ten mne zná
už z akce na Ještědu, vzal tedy stačí-
kého wartburga a vydali jsme se tímto
vozem všichni tři na dobrodružství do
Itálie. Až na místě jsme zjistili, že těch
1 000 DM nám tak akorát vyjde jen na
benzin pro celou cestu. Měli jsme vlastní
jídlo, spali ve spacácích v autě nebo pod
širákem, hotely ani penziony nepřipada-
ly v úvahu, protože to by pro jednoho
přišlo na 30 DM na noc. Nebylo se ani
kde umyt, tak jsem vždycky hledal
feku.“

Celá pouť začala 3. května na pláži
v Pescara, měla 13 etap, denně dr. Skor-
kovský ušel v průměru asi 21 km
a celková délka činila 271 km. V cíli
17. května v Lido di Ostia, když se sečetl
výsledný čas, tak vyšel něco málo přes
49 hodin. Výkon je umocněn tím, že
nebyly ideální podmínky na spánek ani
na kvalitní stavu a především, že se
odehrával za normálního automobilové-
ho provozu. „Bylo to dost riskantní —
pohyboval jsem se v úzkém prostoru
u krajnice a kolem mne svištěla auta
stokilometrovou rychlostí. Petr Trejbal
a Olda Čepelka se mi neustále věnovali
— jeden hlídal provoz a druhý mi ze zadu
hlásil, co jede. Přesto — stačil jeden
chybný krok doleva ... nejhorší to bylo ve

městech, ulice byly přečpané, řidiči na
nás troubili, kolemjdoucí fotili, fandili ...
Musei jsme se pohybovat za policejního
doprovodu, abychom nezpůsobili kolizi.
Nejtragičtější úsek mě čekal v Římě.
Tady se nám ani přes konzulát nepodařilo
doprovod sehnat, jenže v nohou jsem
měl už 220 km a za každou cenu jsem to
chtěl dokončit. Vyšel jsem tedy po
půlnoci, na cestu mi svítili autem, někde
i baterkou, prostě hrůza, ale za svítání
jsem došel až ke Coloseu. Odsud jsem
vyrazil na poslední, třicetkilometrovou
etapu do Lido di Ostia. V cíli se to obešlo
bez větší publicity, můj výkon káchevil
jen regionální tisk, dělal jsem to tedy
víceméně pro sebe.“

Důležité bylo, že dr. Skorkovského po
celou dobu nezdřadily svaly. Doma se na
tento výkon všestranně připravoval —
běhal, plaval, posiloval, jezdil na kole
a k tomu v průměru hodina čistě práce
s míčem denně. „U tohoto sportu
nezáleží na rozdíl od fotbalu ani tak na
fyzické kondici a věku, ale jak je míč
přilepený k noze. Kdo k tomu nemá cit,
ten se šíleně nadře. Je to hrozná
monotonní činnost, člověk k tomu musí
být i dobře psychicky připraven. Když se
mi objeví mžítka před očima, tak si balón
hodím na čelo, sto, dvě stě metrů
popoběhnu a odpocuju si. Chce to denní
trenink. Kdyby mi bylo o pár let více, tak
věřím, že pořád dokážu zužitkovat tu
dlouhčletou práci s míčem.“

Snad k tomu bude příležitost. Najde-li
se sponzor, tak se prý pokusí o prožong-
lování na maratónské trati. Těbe na
blízkosti se premiéře Pražského maratónu.
Šlo by o další zápis do Guinnessovy
knihy rekordů. Dr. Skorkovský je ve své
disciplíně jedinečnou osobností, má
natrénováno, vřídý v Itálii měl na trati
dvě třicetkilometrové etapy a obě zdolal
v polovičním čase než je rekordní zápis
Chomonteka. Také přechod jednoho
státu tímto způsobem nemá na světě
obdobu a zasloužil by si zaznamenání.
„Aby se to objevilo v Guinnessově knize,
tak k tomu by někdo musel připravit
anglickou verzi protokolu o výkonu. Já
na to čas nemám, pracuji jako veterinář,
na akce si беру náhradní nebo neplacené
volno, zbytek volna věnuji tréninku. Za
ty roky jsem nikoho, kdo by mi soustavně
pomáhal, bohužel nenašel ...“

„Airbal je směs fotbalovo-žonglérské-
ho umění a atletiky v moderním
gymnastickém vyjádření. Platí v něm
stejný princip jako ve fotbalové hře —
byť nejlepší v ovládání míče bez pomoci
rukou. Rozhoduje fotbalový cit, přesnost
a technika“ — zhruba těmito slovy je
charakterizován nově se rozvíjející sport,
jehož synonymem je pro Československo
jméno osmatcítiletého MVDr. Jana
Skorkovského. A právě on dosáhl během
května jedinečného výkonu na světě —
přešel Apeninský poloostrov od Jader-
ského k Tyrhénskému moři s míčem,
ovládaným nohama a hlavou bez dopadu
na zem.

Jak se dr. Skorkovský přiznává, má
takovéto neobvyklé výkony v oblibě. Již
před více než 10 lety skákal přes
švihadlo, kde dodnes drží světový rekord
v hodinovce — 13 210 přeskoků. Také
v žonglování tabletennisovým míčkem
(3 332 doteků bez chyby) a hliněnou
kulíčkou (501) nemá na světě konkuren-
ta. Ovšem nadevše má rád fotbalový
míč. S ním začínal hrát v táčcích Sklo
Union Teplice, dotáhl to v roce 1970 až
do áčka, jenže pak začal studovat VŠ
v Brně. Podal tedy přestup do ligové
Zbrojovky, kde byla ale nebyvalá konkuren-
ce ve společnosti Jaruška, Václavička,
Kroupy, bratři Došků a dalších, a tak
ve 20 letech fotbalu v podstatě zanechal.
„Jenže fotbalový důb ve mně navždy
zůstá. Když jsem musel před lety
skončit ze zdravotních důvodů se švihad-

Causa Bartončík: Hra o čest člověka

3.7.90

Dne 2. července oznámily Zemědělské noviny, že podle „důvěrné informace“ byl JUDr. Josef Bartončík skutečně agentem StB a měl by mít tolik snodnosti, aby dobrovolně opustil poslanecké křeslo; zároveň se přý stahuje žaloba na prvního náměstka ministra vnitra Jana Rumla. Jinak hovoří nikoliv důvěrná, ale k plnému zveřejnění určená informace, již do naší redakce zaslal generální sekretář ČSL JUDr. Jiří Černý. Zní takto:

Ze zprávy pana dr. Michaela Graffa, právního zástupce JUDr. Josefa Bartončíka, vyplývá, že žaloba bude projednána 3. 7. 1990 před Zemským soudem ve Vídni. Zároveň dr. Graff sděluje, že lze předpokládat, že žalobě proti Profilu bude vyhověno. Pokud se týká trestních oznámení podaných vedením ČSL, sdělujeme, že nejsou a nebudou stažena, naopak v současné době bude provedeno zprůsolení trestních oznámení proti dalším osobám s uvedením některých aspektů, které rozšíří důvodné podezření z naplnění dalších skutkových podstat trestných činů.

Požádali jsme tedy generálního sekretáře ČSL JUDr. Jiřího Černého o osobní stanovisko k případu, který se nechutně vleče. Obviněný je trvale skandalizován a na dokazy se čeká již týdny. Jeho vyjádření:

„Vypadá to jako hra na slepou bábu. JUDr. Josef Bartončík byl obviněn s tím, že dokazy dostane parlament a budou s nimi seznámeni zástupci naší strany. Zatím, jak se zdá, parlament nic nemá, vše je přísně tajné, představitelé ČSL vědí totéž co na samém počátku. Navíc kdosi křídí dezinformační správy o státní žalobě — my, jak vidno, ji hodláme ještě rozšířit. Pokud jde o rakouský Profil, začne se jednat v úterý 3. 7. Tam stejné justice pracuje spolehlivě. Věřím, že se záležitost co nejdříve vyvíjí také u nás.“

Závěrem nás JUDr. Jiří Černý požádal o publikaci následujícího sdělení: Vzhledem k tomu, že stále častěji přichází celá řada prohlášení, patie a dalších projevů sympatií předsednictva br. JUDr. Bartončíkovi a některým členům předsednictva a nemůžeme na každý dopis jednotlivě odpovídat, využíváme alespoň této možnosti poděkovat všem zastáncům pravdy, humanity a lásky za jejich statečné a neohrožené postoj a za jejich podporu, kterou nám všem v této době poskytl. Chci bych jménem všech čestných lidí, kteří to myslí a naši stranou upřímně, vyjádřit přesvědčení, že budeme vždy stát na straně toho, kdo je veřejně napadán, zotrouzen, ponižen a nemá možnost se účinně bránit, jak tomu bylo v případě bratra JUDr. Bartončíka.

Co k tomu dodat? Každá hra musí opravdu skončit. Zatím někomu vyhovuje ji protahovat, vyvolávat fámy, udělovat různá doporučení. Pokud ovšem chceme tvrdit, že opět žijeme v právním státě, pak i hra o čest člověka musí mít jistá pravidla — například, že rozsudek o vině bude pronesen na základě nezvratných důkazů. Čeká se na ně podezřelě dlouho.

FS k případu dr. Bartončíka

Br. S. Hanák: V materiálech nic nového

4.7.90

[čtk]: V Praze včera zasedala za řízení svého předsedy R. Battěka předsednictvo Sněmovny lidu Federálního shromáždění. Vzalo na vědomí rezignace poslanky J. Hlaváčové a Ing. ak. arch. A. Šrámkové a poslance R. Cejňka.

Přijalo rovněž následující usnesení: „Předseda Federálního shromáždění ČSFR předal předsednictvu Sněmovny lidu k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu Generální prokuratury České republiky, které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971—88.

Předsednictvo sněmovny na základě zevrubného seznámení se s těmito podklady a po vyloučení příslušného prokurátora vykonávající dozor nad vyšetřováním uvedených trestních věcí vedené z podnětu Čs. strany lidové konstatuje následující závěr: Předložené písemnosti a výpověď zástupců Generální prokuratury České republiky svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971—88 v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídící orgány nebo jako bezpečnostní nadřízení jeho řídících orgánů. Předsednictvu Sněmovny lidu byly dále předloženy listinné důkazy — zejména vázané knihy nazvané Registr svazků a označené „KS SNB — Správa státní bezpečnosti Brno, SER r. č. 14851—15879, Přísně tajné“ a dva znalecké posudky Kriminologického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi — jako tajemném spolupracovníkovi StB — v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtve. Uvedené závěry o činnosti JUDr. J. Bartončíka jsou dále potvrzovány dvěma dalšími důkazy státní bezpečnostního charakteru z let 1987 a 1988. Zástupce Generální prokuratury České republiky informoval předsednictvo Sněmovny lidu, že ve výše uvedené trestní věci probíhá dále dokazování a podle jeho vyjádření by mělo skončit do poloviny tohoto měsíce.

S výsledky dosavadního šetření i s uvedenými důkazy seznámilo předsednictvo Sněmovny lidu zástupce Čs. strany lidové ve Federálním shromáždění ČSFR. Ministr vnitra ČSFR svým dopisem ze dne 3. 7. 1990 odtajnil předložené písemnosti pro poslance Federálního shromáždění ČSFR.

S materiály vztahujícími se k činnosti JUDr. J. Bartončíka, které posuzovalo předsednictvo SL FS, se včera v budově parlamentu seznámil první

místopředseda Čs. strany lidové pověřený řízením strany br. S. Hanák. „Tyto materiály nepřinesly v podstatě nic nového,“ řekl. „Dr. Bartončík byl opakovaně z různých důvodů kontaktován StB. Z výpovědi svědků vyplývá, že nikdy nikomu neublížil, nikdo nebyl souzen nebo neměl žádné problémy a že dr. Bartončík nikdy za kontakt či rozhovor s pracovníkem StB nezískal žádné výhody — ani finanční, ani jiné. To je přesně totéž, co se vědělo už dříve.“

Stanovisko ČSL k usnesení předsednictva SL teprve vedení strany projedná. Ke zjištění Kriminologického ústavu VB potvrzujícímu autentičnost záznamů o dr. Bartončíkovi jako o tajemném spolupracovníku StB — ak br. místopředseda konstatoval, že v těchto posudcích jsou určité rozpory. Dále br. S. Hanák řekl, že zdravotní stav dr. Bartončíka se zlepšuje a že pacient byl již propuštěn do domácího ošetřování. V době svých vycházek se dostavil také do Federálního shromáždění, kde rádzně složil poslanecký slib.

Terrorist „Carlos“ (40) soll verantwortlich sein für die Attentate auf zwei Mitarbeiter des französischen Geheimdienstes am 27. Juni 1975 in Paris sowie für die Leitung des Überfalls auf die OPEC-Tagung am 21. Dezember 1975 in Wien (dabei wurden drei Minister getötet).

Abu Daud gilt als Organisator des Massakers an dem israelischen Olympia-Team 1972 in München (17 Tote). Abu Hisham ist der Sicherheitsexperte der PLO, also der Terrorchef der Palästinenser.

DDR-Innenminister Peter-Michael Diestel zu BILD: „Wahrscheinlich werde ich noch in diesem Monat den Beweis dafür vorlegen können, so daß sowohl Honecker als auch Mielke dafür strafrechtlich zur Verantwortung gezogen werden können. Es geht um Unterstützung einer kriminellen

deren fühlten sich völlig sicher. Sie besuchten Restaurants, Cafés und die Nachtclubs.“ Sie wohnten immer im Hotel „Metropol“ in Ost-Berlin, die Lieblingssbar von Carlos war im „Haus Berlin“, wo stets die schönsten Stasi-Callgirls zu finden waren. Aus den Archivunterlagen des Stasi, die Diestel sicherstellen konnte und die BILD bekannt wurden, geht klar hervor, wie die Mörderbande die DDR für ihre Aktivitäten nutzte. Diestel: „Da bei wußten höchstens zehn Leute in der DDR-Führung, daß sich Carlos und die anderen hier aufhielten. Bei Mielke sind wir ganz sicher,

funktion für alle Terroristen. Diestel: „Das ging seit Sommer 1979 bis weit in die 80er Jahre.“

Diestel zu BILD: „Aus den von uns gefundenen Unterlagen geht klar hervor, daß der Stasi Carlos und die anderen unter Beobachtung hatte.“

Und: „Carlos und die an-

Terroristen und der DDR-Führung unter anderem folgendes abgesprochen: Unterstützung bei der Waffen- und Sprengstoffausbildung in Speziallagern in der DDR, Kontakte schaffen zwischen den arabischen Botschaftern und der PLO und Ost-Berlin als Drehscheiben-

bei Honecker ist es sehr wahrscheinlich. Und sicher ist, daß die Zustimmung für die Einreise und den Aufenthalt unmittelbar aus dem direkten Kontakt zwischen Mielke und Honecker kam. Nach den Archivunterlagen wurden zwischen den

Diestel: Carlos, Lieblingssbar war im „Haus Berlin“

Rozvozy nařídil B. Carda?

[mač]: Na programu pondělního přelíčení s M. Štěpánem byly události, které se týkaly lednových nepokojů v loňském roce. V jeho průběhu vypovídali další dva řidiči autobusů, bývalý tajemník ÚV KSČ J. Fojtík, bývalý šéfredaktor Mladé fronty RSDr. C. Frčka, bývalý náčelník OS SNB Mělník JUDr. J. Neděla a bývalý náčelník správy VB Středočeského kraje JUDr. J. Novák.

3.7.90

Oba řidiči vypověděli, že příkaz k „rozvozům“ demonstrantů dostali vysílačkou. Měli udány tři směry — Příbram, Sázava, Poděbrady, na nichž podle svého uvážení zadržené vysazovali. Ani jeden z nich nevěděl, kdo vydal příkaz k tomuto nezákonnému aktu (byli voláni kódem), první z nich však zastíel, že by se mohl jednat o gen. B. Cardu. V jejích autobusech se prý s lidmi zacházelo slušně. Připustil, že v jiných autobusech už tomu tak nebylo, v některých případech byli lidé dokonce připoutáni řemíčky k madlům u střešy. Obžalovaný M. Štěpán k této výpovědi uvedl: „Opatření, kterého se zúčastnil i svědek, nemá se mnou nic společného. Nikdy jsem nebyl ve štábu v Potravinoprojektu, ani na Václavském náměstí.“

Další dvě svědeckví byla čtená. Dr. M. Prokešpá zaznamenal několik „štěpných myšlenek“ ze stranické schůze v Mladé frontě loni v březnu, které tam vyslovil pan Štěpán. Tady jsou dvě z nich: „Můžeme vést jen takový dialog, který vyhrájeme“ Na adresu Obrody a jejích členů prý prohlásil: „Už je páli prdel, chci by být na Hradě.“ Obžalovaný se hájil tím, že jde o věty vytržené z kontextu a že vycházel z toho, že mezi svými si může nějaký ten vulgarismus dovolit. Nejvíce ho však zajímalo, kdo poslyl jeho „hluboké“ úvahy francouzskému listu Le Monde, který je asi za týden otiskl.

Velice zajímavé bylo i druhé svědeckví J. Kovala, v němž se praví, že dotyčný dne 15. nebo 16. 1. 89 spatřil M. Štěpána ve společnosti M. Jakeše a J. Fojtíka na balkónu domu na Václavském náměstí. M. Štěpán nato reagoval takto: „Svědék lže... Musím zařadit stíhání pro křivou výpověď.“

Úderem jedenácté předstoupil svědek J. Fojtík. I v plnovousu a špatně padnoucím obleku jsme v něm hned poznali bývalého muže číslo 3 tohoto státu. Svě úkoly před loňským lednem charakterizoval tak, že na poradě s šéfredaktory především s vedením Rudého práva dal pokyn, aby si počínali gramotně. Tato výpověď ani nepotřebuje komentář. Dále pak prohlásil, že ÚV a tím i Štěpán, se na svých jednáních zabýval pouze otázkou potřeby zabezpečení pořádku, nikoliv však metodami. Ty byly v kompetenci FMV a gen. B. Cardy, což později potvrdili i svědci JUDr. J. Neděla a JUDr. J. Novák, čímž vlastně „podrželi“ M. Štěpána. V každém případě stojí za připomenutí, že generální tajemník ÚV KSČ M. Jakeš v březnu loňského roku tyto akce za tím vlastně i metody) velice ocenil.

V odpoledních hodinách byly čteny další svědecké výpovědi.

Bude dnes rozsudek?

M. Štěpán tvrdí: Vláda před soud

[mač]: Při včerejším přelíčení s M. Štěpánem byly čteny svědecké výpovědi bývalého náměstka MV ČSR JUDr. K. Nováka, kpt. P. Machka, redaktura Svobodného slova L. Froňka, bývalého prokurátora ČSSR JUDr. J. Pješčka, bývalého prokurátora GP JUDr. J. Teringera, bývalého generálního prokurátora ČSR JUDr. J. Krupavera, bývalého premiéra L. Adamece a dalších.

4.7.90

JUDr. K. Novák ve své výpovědi uvedl, že viděl obžalovaného ve štábu (28. 10. 88) s gen. A. Lorencem. O vývozech účastníků nepokojů prý nic nevěděl. Nato reagoval M. Štěpán: „... překvapuje mě, že svědek nic neví (o rozvažení), zúčastnil se všech konzultací včetně Vsmat.“ Kpt. P. Machek také spatřil M. Štěpána ve štábu ústřední celní správy, neslyšel ho však vydávat pokyny. V Potravinoprojektu ho neviděl (lednový štáb). M. Štěpán opět zdůraznil, že v Potravinoprojektu nikdy nebyl ani tam nevolal.

Situace kolem lednového týdnu připadala panu Štěpánovi velice podobná jako kolem sedmáctého listopadu. Uvedl: „... strana již v lednu ztrácela kontrolu nebo někdo jménem strany dával informace.“ Další výpovědi pak potvrzovaly jeho tvrzení, že žádné rozkazy, natož pak k „rozvozům“, nedával.

něm sále a před televizními kamerami.

Proti svědeckví bývalého premiéra Adamece, v němž popírá, že by on nebo vláda věděli o zásazích, se M. Štěpán ohradil. Vyjádřil se v tom smyslu, že vláda přece ke každému zásahu vydala své prohlášení, a že by měla stát před soudem a zodpovídat se.

Dnes by měl být vynesena rozsudek, stačí-li se ovšem dočíst všechny svědecké výpovědi.

Zarážející bylo svědeckví JUDr. J. Teringera, v němž se praví, že náčelník lidových milicí Danda požadoval ozbrojit tuto složku ostrými náboji, svědeckví L. Froňka, že by na Václavském náměstí měl děkovat příslušníkům bezpečnosti či LM. Tam možná poděkoval. Všichni však máme ještě v živé paměti, jak děkoval v pohodě.

Zavinil všechno jeden člověk? 5.7. 90

[mač]: Ve středu mělo být ukončeno soudní přelíčení s M. Štěpánem. V odpoledních hodinách pokračovalo dokazování čtením listovních důkazů. Jednalo se o zprávy z demonstrací z 28. 10. 1988, Cardovy dopisy popisující „Palachův týden“, zápisy z operačních porad a další. Odpoledne přišlo závěrečným slovům a ve večerních hodinách měl být vynesena rozsudek.

Zprávy z nepokojů byly prošípkovány výrazy a slovními obraty typu: „na výzvu dav nereagoval a začal se chovat agresivně (tou agresivitou bylo pískání)“, „choval se protispoločensky tím, že pokládali kytky“, „provokovali provokační pietní akt“, „příslušníci byli napadáni výfukky“ a spoustou dalších, nad nimiž bychom se mohli dnes smát. Mohli, kdyby za tímto perličkami nebyly desítky zraněných, vyvezených a perlustrovaných. Obžalovaný M. Štěpán potvrdil, že byl informován o zásazích a připomněl, že podle rozdělování hlášení musel být informován i tehdejší předseda vlády L. Adamec. Naskýtá se otázka, když pan Štěpán se podle vlastních slov hlásil k reformnímu křídlu KSČ, proč proti zásahům z titulu své funkce něco nepodnikl?

K účasti zahraničních diplomatů na demonstracích prohlásil, že „... se zabývali (diplomaty) protičeskoslovenskou činností a náš stát se k nim tehdy choval velice shovívavě.“ Tajemníka z. ú. USA pana R. Normana označil jako agenta CIA a připojil dojem.

nou historku, jak jednou během svého pobytu v USA nespál ve svém pokoji a na druhý den byl vyšetřován FBI.

O hodnocení z ÚV KSČ, které ho vlní z hluboké krize ve společnosti prohlásil: „Jde o pavlačový dokument... Nemažl právo říkat, že Štěpán zavinil hlubokou krizi. Ten, kdo mu předsedal (L. Adamec), by měl říci, co on od roku 1948 smysluplného udělal.“ S tímto tvrzením nelze než souhlasit, protože není možné, aby pouze jedna osoba byla odpovědná za celkovou situaci.

Po provedení důkazů obhájce požádal, aby jeho klient byl propuštěn z vazby. Rozsudek bude vyhlášen v pondělí.

TAK CO NATO NOVÝ FEDERÁLNÍ MINISTR VNITRA, KTERÝM JE SLOVÁK?

„Mikuláš II., poslední car celé Rusi, celý dlouhý čas živě představován jako smolně nebo krvežíznivě individualum, nabírá v poslední době v SSSR postupně podobu opravdového mučedníka, neboť nahánění Rusové počínají znovu objevovat svou monarchistickou minulost.“ píše z Moskvy korespondent AFP Pierre Glachant. V atmosféře politické kolísavosti, která nyní v Sovětském svazu panuje, kde se teď mnozí skupiny a hnutí s nejrůznějším programem a cílem, rozhodli se rušit monarchisté založit vlastní stranu. Tento vášnivý zájem o osudy rodiny Romanovců je bezpochyby projevem určité módnosti, provokačním gestem namířeným proti dosavadnímu politickému systému, tají se v něm však zároveň i touha po návratu ke kulturním kořenům země.

Kalendáře, které přináší informace o celé dynastii ruského impéria, jdou na černém trhu nyní skvěle na odbyt, zatímco noviny uveřejňují nejrůznější rozhovory s osobami z cara nejblíže okolí a podrobnosti ze života carské rodiny. Zvláštní zájem projevují Rusové zvláště o osud careviče Alexije, který byl spolu se sestrami a rodiči brutálně zavražděn v osudné noci z 16. na 17. července 1918 v kasematách v Jekatěrinburgu na Urale. Mládežnický deník „Moskovskij komсомолец“ letos v dubnu popsal tragický osud hemofilní trpčícího careviče. Některá náboženská pravoslavná střediska usilují dokonce o svatořečení cara Mikuláše II. a členy jeho rodiny.

V posledních měsících mají v Moskvě velký úspěch početné privátní vý-

stavy věnované památce posledního cara a jeho rodinnému životu, které přináší rovněž doklady o podílu ruských aristokratických rodin na rozvoji umění, vědy, ale také hospodářství Ruska. Návštěvníkům výstavy „Album rodiny“ věnují pořadatelé také fotografie hlavních vádců „bílé kontrarevoluce“ z let 1918–1920 jako např. admirála Kolčaka a generála Denikina, kteří byli oficiálně odsouzeni. Při vchodu na jinou výstavu

pulárních literárních časopisech, které jsou známy svým nepřátelským postojem k současným přeměnám, vyjadřují svoji nespokojenost s olivárním SSSR vůči světu a nedůvěru v západní demokracie. Někdy se zdá, jako by se zde odrážely polemiky z minulého století, kdy v roce 1850 „slavjanofilové“ hlásali heslo vlastní cesty pro Rusko a odsuzovali nástrahy parlamentarismu inspirovaného Západem.

Stesk po carovi v SSSR

„Carův archiv“ pořadatelé oslovují návštěvníky „dámy a pánové“, neboť považují dřívější oslovení „soudruzi“ za pohrdavé.

V této atmosféře se zrodila ruská monarchistická strana a byla dokonce představena v hlavním vysílání televizního zpravodajství. Jeden z jejích zakladatelů Sergej Jurkov-Engelgardt za asistence mladých mužů oblečených do uniform carské armády z poloviny minulého století osvětloval televizním divákům cíle této Konstituční monarchistické strany Ruska, která má v současnosti skoro čtyři tisíce členů a usiluje o návrat na carský trůn některého potomka z dynastie Romanovců.

Monarchisté se prohlašují za vyznavače pravoslavné církve a chtějí — podle slov Jurkova-Engelgardta — bojovat za obnovu potupené cti a důstojnosti ruské armády. Prakticky tím podporují linii ruských nacionalistů, kteří v posledních měsících zvedají svůj hlas stále důrazněji. V mo-

Nedávno na stránkách litevského mládežnického časopisu formulovali své naivní představy o monarchii dva mladí monarchisté Igor a Dima, kteří vyjádřili přesvědčení, že jedině monarchie může zajistit jednotu země. „Monarchie znamená sjednocující ideu, je zárukou jednotné nedělitelné Rusi“, tvrdili, neskrývajíce přitom svou nedůvěru vůči parlamentárnímu systému více stran. Když se Igora tázali, jak se stal vlastně monarchistou, odpověděl: „Mé přesvědčení nabylo definitivní podoby v době konfliktu mezi mnou a mými sovětskými rodiči.“

V dubnu letošního roku přijel jeden z potomků rodiny Romanovců do SSSR a sovětský tisk mu věnoval určitou pozornost. Kromě svého gruzínského jména David Čavčavadze je synem neteře Mikuláše II. Jeho děd byl vnukem Mikuláše I., který železnou rukou řídil ruské impérium v letech 1825–1855.

Z RVHP uprchl do USA

Madríd: Zástupce kubánské představitel v RVHP R. G. Vergara uprchl z Moskvy přes Španělsko do USA. Svůj útek odůvodnil bezpečnostními změnami ve své vlasti, kde je nedostatek svobody a špatná hospodářská situace.

dou náklady spojené se zařazením a provozem případného úředního bytu (týká se prakticky jen těch mimopražských) bradit sami.

● Rakopis K. Markse se letos stal nejdražším „kusem“ na výměnné burze manuskriptů v západoněmeckém Marburgu. Markovy poznámky z let 1844–45 ke Kapitálu a dalším dílům získal za 140 000 marek kupec z USA.

MIŠA-GOVORNA I. ZVEŠTĚL BY DO DEJIN JAKO CAR MIŠA-FLEKATY!

Do února 1948 chybělo ještě několik měsíců, kdy poprvé totalitní moc ukázala sílu i krutost. Na den 4. července 1947 byl svolán do Nechanic u Hradce Králové první poválečný sraz Selské jízdy. Tento spolek chovatelů a jezdců z řad zemědělců vznikl v roce 1925 a brzy se stal velkou organizací, dokonce s vlastním odbořným časopisem.

Hlavním cílem Selské jízdy bylo povznést a zlepšit chov koní rolníků, zúčastňovat se různých jezdeckých a vozatajských závodů, pořádat výstavy a přehlídky koní. Členové Selské jízdy neusilovali, a při své zemědělské práci ani nemohli, o vrcholné jezdecké výkony, proto startovali většinou v lehčích nebo vlastních speciálních soutěžích. Tato činnost měla nejen chovatelské a sportovní cíle, ale měla šířit osvětu a povzbuzovat prestiž rolníků, nutila je pochlibit se svými koňmi, postroji, kočáry a tudíž plnila i důležitou společenskou roli.

V roce 1933 vstoupila Selská jízda jako kolektiv do Čs. obce sokolské. Za okupace byl Sokol zrušen, jeho majetek zabaven, budovy obsazeny a veškerá činnost zastavena. To se týkalo samozřejmě i Selské jízdy. Po válce byl bez velkých průtahů Sokol obnoven a s ním i Selská jízda. Proti ní však striktně vystoupilo ministerstvo vnitra ovládané komunisty a její existenci zakázalo. Náčelnictvo Selské jízdy se odvolalo k Nejvyššímu soudu v Brně, kterému předložilo ml. i doklady o ilegálním vlast-

neckém hnutí svých členů za okupace, za níž např. místopředseda Ing. F. Frankenberg, Ing. B. Tichota a další byli dokonce popraveni. Nejvyšší soud rozhodl, že postup proti Selské jízdy je protiprávní a výnos ministerstva vnitra zrušil.

Proto tehdy, a navíc s povolením ONV v Hradci Králové, se měl konat 4. července 1947 v Nechanicích sraz Selské jízdy, spojený s přehlíd-

Selské jízdy bylo založeno a teprve za čas, po intervencích nekomunistických poslanců, bylo propuštěno, a teprve i rozpuštěno. Tak skončila Selská jízda v roce 1947 a následovalo tažení proti rolníkům. V koních viděla tehdejší vládnoucí strana symbol soukromé hospodářské rolníků, a proto v krátké době po únoru 1948, a zvláště v době násilného zakládání JZD, došlo k totalitní likvidaci koní.

Začátkem června 1990 se v Nymburce konala ustavující valná hromada Selské jízdy. Byly přijaty sta nové vycházející z původních textů vypracovaných dr. Oldřichem Suchým v roce 1925. Opět tedy bude obnovena osvětová činnost Selské

slušné pasáže také v parlamentních výborech. V závěru jednání — v rámci různého — se vlada vrátila ještě k problematice lustrace a vyslovila souhlas, aby se dokončila lustrace pracovníků zahraničních služeb. Všechno se rovněž k otázce, na kterou politická veřejná diskuse o úředních bytech pro ministry a zrušení spor-nou část usnesení z 26. dubna letošního roku, takže členové vlády si bu-

Znovuzrození Selské jízdy

kou koní zemského chovu. A pak došlo k dramatu. Proti účastníkům, kteří se sjeli do Nechanic na koních, v bryčkách i kočárech bylo vysláno několik set příslušníků SNB, které ještě posílili vojáci. Nechyběla ani terénní vojenská vozidla. Co následovalo, těžko si jen představit, natož popsat. Shromáždění bylo násilně rozehnáno, snažili se uniknout lidé i zdvořilí koně bez jezdců, převržené kočáry vlekl koně tak dlouho, než přetrhali postroje. Náčelnictvo

jízdy, péče o zemský chov koní, budou se pořádat přednášky, kursy a exkurze. Opět uvidíme tradiční kroj selských jezdců. V počátcích jisté řádi poradí všichni dosud žijící členové a funkcionáři Selské jízdy, kteří se mohou přihlásit, stejně jako noví mladí zájemci na adresách: J. Mechaník, Kosice, 503 65 Kosičky, J. Knejp — 503 02 Předměstí n. L., F. Palyza, 289 22 Lysá n. L. 1498 a O. Hrdina, Spojatě 2464, 272 01 Kladno. O. K.

Byty si ministři zaplatí

(tisk): Federální vláda včera uzavřela práci na svém programovém prohlášení. Schválila předložený návrh z drobnými změnami po připomínkách z diskuse a pověřila svého předsedu M. Čaldu, aby ho přednesl ve FS. Premiér vystoupí před poslanci dnes v 10 hodin. Jednotliví členové vlády jsou zároveň připraveni vysvětlit pří-

Stále nevyhodný

Varšava: Od 1. července byl devalvován polský zlotý vůči československé koruně. Hodnota jedné Kčs se v neobchodním kursu zvýšila z dosavadních 180 na 210 zlotých. I tento kurs znevýhodňuje čs. stranu a zejména turisty. Podle oficiálně nezveřejněných názorů se reálný kurs nyní pohybuje mezi 300–500 zlotými za jednu Kčs.

Kubaner in Botschaft der CSFR

HAVANNA, 10. Juli (Reuter). In die tschechoslowakische Botschaft in Havanna sind am Montag sieben kubanische Oppositionelle geflüchtet und haben um politisches Asyl gebeten. Ein Vertreter des Außenministeriums Kubas behauptete der kubanischen Nachrichtenagentur Prensa Latina zufolge, die „Dissidenten und ehemaligen politischen Gefangenen“

wollten in die CSFR, die DDR, die Bundesrepublik Deutschland und andere Länder ausreisen, um dort gegen Kuba zu agitieren. Kubanische Polizei riegelte die Straße zur Botschaft ab.

Der Pressesprecher der CSFR-Botschaft, Lubomir Hladik, sagte, die Flüchtlinge dürften bis zu einer Lösung des Konflikts in der Vertretung bleiben. Es ist das erste Mal, daß Kubaner in die Botschaft eines osteuropäischen Staates flüchteten.

Drahý Václave!

Psal předmluvu k Vaším novějším hrám je poněkud ohromující úkol, protože se ve Vás kryjí dvě osobnosti: dramatik a bojovník za lidská práva. To se ví, že do jisté míry se krýt musí — jste satirik. Vaše řemeslo je stavět k posměchu člověčtí neschopnost, vědět si rady jeden s druhým, s obcí a se životem. A už jsou tu lidská práva. Vysmívá-li se ovšem satirik bližnímu ve společnosti autoritativní, lidská práva se mu nevyhnutelně připlou do řemesla s obzvláštním důrazem. A mocní nadřazení mu řeknou, jako kdysi Mikuláš profesoři nezdravým žákům: „Následky si přilebte sami!“ Za starých liberálních, ba i konzervativních časů bojovník za lidská práva byl pán s vlajčím voušem i kravatou, jenž měl někdy drobné nepřítelství s policií, a když ho na chvíli zavřeli, dostával zvláštní stravu z hostince, neboť byl ctěným a váženým politickým vězněm. Z tohoto hnedle vášnosti se v naši pokrokové době stal fyzický hráda. Takřka gelák. V očích vrchnosti pak samozvanec, odrodilec a osoba zavržená. Samozvanec a odrodilec přeci předmluvu psát nebudu. Mám snad ještě nějakou čest, ne?

Moc Vás přáteli obdivují za Vaši klidnou osobní statečnost a za důslednost Vaší divadelní práce. Vím, jak je těžké, ba skoro nemožné psát divadlo do šuplíku. Bez jeviště, bez herců, bez světel, bez — dnes veškeré přítomného obecenstva. Tennessee Williams to řekl za nás za všechny definitivně. Rukopis hry je sotva víc než architektův půdorys domu, než ještě je dům postaven. Nebo postaven a zbourán. Barvy a půvab levitace, strukturální tvary v pohybu, hbitá a z uhrančivých bytostí smíšená v mraku jako proměnlivá blyskavice, to je hra. Nikdy ne slova na papíře, jako myšlenky a nápady autorovy a omšelá vetě z kdejakého výprodeje. Vám se ten bravurní kousek podařil skutečně na papíře. Bez levitace a bez blyskavice živého divadla. To samo o sobě je pádným svědectvím o Vaší imaginaci, energii a radosti ducha. Pokud je mi známo, jediný z her v této knize, jež byla provedena, myslím jen jednou, to je Vaše adaptace Gayovy Zebrácké opery. Bylo to ochotnické představení ve venkovském městě, dnes už po celém divadelním světě proslulé absurdním trestem, jenž na Vás co na autora byl uvalen za to, že jste se na svojí hru přijel podívat. Odnětt vůdčího listu. Příslušný bezpečnostní, či snad soudní orgán tedy zakročil podle principu „Vlastní hry zhlédnuv na jevišti, motorové vozidlo napříště říditi nesmí“. Princip zní nápadně jako citát zlomku dialogu z některé Vaší hry. Je to tedy opakování známého kulturně historického zjevu, kdy styl a tvorba podrobeného kmene či národu, ve Vašem případě individua, jsou převzaty vítězem. Vliv islámské architektury na španělskou a francouzskou gotiku, eurské prvky v umění starých Římanů, vulgární imitace řecké civilizace zbytnělou římskou říší, atd. Tento úkaz jste dokonce překonal svým prorockým vytvořením umělé řeči ptydepe ve hře Vyrozumění. Dnešní futuristická čeština, obzvlášť pak veřejná prohlášení politického establishmentu jsou imitací ptydepe v tom, jak dokonale jsou závislé na pozorovatelské skutečnosti a tím zároveň nepřipustné jakémukoli logickému rozboru. To už je od Vás výkon gigantický, vyhrazený jen mistrům.

Historie napodobuje, či chce-li splňují, věšty jen hrstky velikánů, jakými byli Jules Verne a v polohách hlubších H. G. Wells, Jonathan Swift, Franz Kafka nebo Dostojevskij. Jste členem exkluzivního klubu, přáteli. Hluboce se Vám klaním. Jen ještě slovíčko mi dovolte. Imponuje mi, jak ve svých nejnovějších hrách Horský hotel, Vernisáž, Audience, jste naopak přebásnil svoji vlastní situaci v československé podubečkové éře do divadelního efektu, kterému soukromě říkáte Havlovská spirála. Jde o pohyb, v něm smyslnosti, o bezradný akcelerující slovní i akční kvapík prázdnoty a bezvýchodnosti, kterým v různých obměnách zmíněné tři hry končí. V tom nepochopitelném zvrátěném Maelströmu, jenž se sám v sobě zrcadlí repetití a prolínáním vět, kroužíte Vy i všichni Vaši spoluobčané, včetně vládců. Vy jediný, přestože rotaci onoho děsného tornáda nemůžete odporovat, jste si zachoval perspektivu a dokázáte tornádo divadelně sestříhat jakoby zvenčí. Nad to, a to už přestává sranda, je to smrtel velikého obecného nescyslu. Na této malické planetě nás zachvacuje všechny, bez rozdílu politických či jiných bloků. Každý jsme více či méně hypnotizováni nějakým dialektem, či nářečím, univerzálním ptydepe nevídností, ať je to čvachtání ideologií či galimatyáš hromadných sdělovacích prostředků, ten termín sám je v čele ptydepe nebo hantýrka pavěd a blábol kritiků, hatmatilka zasvěcených pašáků a pašáků, zkrátka mrtvolnost, krutáctví a beznaděť, jako morová rána poráží člověka, kdykoli si vybuduje jakousi berlínskou zeď mezi hlavou a srdcem a jme se myslet brzlíkem, bát se hlavou a milovat a nendívidet slepým stěvem.

Tuto metaforickou diagnózu lze obměňovat podle všech ostatních náležitých orgánů v případech individuálních pacientů a tím příšerný a otřásající je fakt, že ta umělá řeč je nám všem společná. Vaše scénická spirála, Váš osobní refrén obecně smrti je naprosto originální, zdánlivě nendrobný, pobavený a zábavný, ležérní a tím právě příšerný a otřásající. Jedině v takových refrénech jako je Váš, budeme-li jich dost a vytrvale zpívat, každý po svém, máme tenoukvo naději, že všechny formy ptydepe i smrti nescyslu zdoláme. Jste dnes světově známý dramatik a vzdubujete úctu a úctnost nejen mezi kolegy divadelníky, nýbrž mezi lidmi dobré vůle všech zemí. Držte se svého nebezpečného bohatýrského kursu. Máte v sobě zamonatovaný spolehlivý kompas.

S obdivem a láskou Váš

Jiří Voskovec

New York, červenec 1977

(Václav Havel: Hry, 68 Publishers, Toronto 1977)

Z připravované knihy dosud nepublikovaných či málo známých textů V + W Neznámí.

(čre): Povedený kousek provedl neznámý šikula pracovníkům Autobazaru na Libeňském ostrově v Praze 8. Na základě předložené složenky si odtud odvezl bílý volkswagen za 184 600 korun. Když 2. července zaměstnan-

cí Autobazaru zjistili, že složenkou bylo zaplacené jen 184,60 Kčs, byl už podvodník v prachu. Jméno i adresa na složenke jsou pochopitelně falešné.

Franzosen verschmähen Wein

PARIS, 10. Juli (dpa). Eine unerhörte „kulturelle Revolution“ vollzieht sich gegenwärtig im Weinland Frankreich: Immer weniger Franzosen greifen am Essensstisch zum Weinglas, und immer unbedeutender wird die Zahl derer, die täglich dem edlen Rebensaft zusprechen. Eine vom Winzerverband Onivins in Auftrag gegebene Umfrage ergab, daß 1990 der Anteil der Weintrinker erstmals unter die Schwelle von 50 Prozent fiel. Vor zehn Jahren waren es noch 62 Prozent gewesen.

Gemeinhin sieht 1980 noch 32,5 Prozent täglich ein Glaschen oder mehr, sind es heute nur noch 18,5 Prozent. Der Preis und die Qualität des Weines spielen dabei keine Rolle: Nur 0,9 beziehungsweise 2,1 Prozent war der Wein zu teuer oder zu schlecht.

Doch jeder vierte Abstinenzler nannte Gesundheitsgründe, und gut 73 meinten, Wein schmecke ihnen einfach nicht. Bier kommt deswegen aber nicht auf den Tisch. Im Gegenteil: Die Franzosen greifen einfach mehr zu Mineralwasser.

Další metry na metru

cestující, ale jen prázdné vlaky mířící do hostavského depa — tady však stály na to, aby projektorům i stávkářům pořádně komplikovaly život. Pozoruhodné proto je, že i navzdory značné složitosti technologických postupů byly náklady na vybudování této stanice nižší, než u mnoha stanic „bezproblémových“.

Úspěšné řešení však neznamend, že by tu něco podstatného chybělo. Právě naopak — lze tu najít i něco, co v mnoha ostatních stanicích postrádáme: vjezdů a výjezdů pro cestující na inuvalních vozících. Projektant myslel i na neaseurované spořeby. K jejich snadnější orientaci budou sloužit zvukové majáky umístěné ve vestibulu a také braillovým písmem psané tabule s informacemi o návažných spojích autobusové dopravy.

● Rekouský ministr dopravy R. Streja cher navrhá průzkumné možnosti výstavby železničních tratí pro super-rychlé vlaky, které bysposojovaly Vídenu s Prahou, Berlínem a Budapesti.

14. zitra přibude na trasu A prázdného metra další stanice: Skalka. Nový úsek, navazující na stanici Sirašnická, prodlouží „dčku“ o 1400 metrů. Usnadní dopravu mnoha obyvatelům desátého pražského obvodu a stane se významnou spojkou s hostavskou příměstskou oblastí.

Stanice, která je sesinát metrů pod povrchem, má okusné architektonické řešení — vestibul zdobi řizalka výtuvarníka J. Grimma. Stěny jsou obložené keramikou v bílé, černé a jasné modré barvě. Skalka má navíc i jednu zafinancovanost, která ji odlišuje od ostatních stanic: jako jediná byla budována za přehozu. Nepronážděli žurná-

● Počet venkovských obyvatel Číny žijících pod hranici chudoby — s ročním přírůstem nepřesahujícím 200 000 (46 000 000) na hlavu — se od roku 1965 snížil ze 110 mld. na 40 mld.

Za knihou do Prahy

(krl): Naše hlavní město má veškerou šanci stát se po Frankfurtu druhou evropskou knižní metropolí. Příbuzná za rok — mezi 23. a 26. květnem 1991 — se totiž v Praze uskuteční 1. mezinárodní knižní veletrh a setkání spisovatelů. Organizátorem této akce, jež se má stát pravidelnou přehládkou světové knižní kultury, jsou české ministerstvo kultury a společnost European Bookseller. Pražský veletrh, jež zástupci je přímo prezident V. Havel, bude mít samozřejmě svou specifiku, a to zaměřením na knihy o umění — zvláště poezii, ale i na knihy s filozofickými, náboženskými a dětskými tematikou. Veletrh bude také věnovat pozornost publikacím určeným ke vzdělávání a výuce jazyků — k tomu to účelu se zde objeví i gramofonové desky a videokazety. Čtyřdenní velkotepá knižní přehlídka proběhne v pražském Paláci kultury a na programu pochopitelně nebudou chybět ani podnětné diskuse mezi spisovateli, vydavateli a předními světovými obchodníky.

Před cestou do NDR

(tkr): Federální ministerstvo financí a federální ministerstvo zahraničního obchodu — ústřední cení správa sdělují, že dnem 1. 7. 1990 NDR přistoupila de facto k cení unii se Spolkovou republikou Německo. Teritorium NDR, SRN a Západní Berlína tak tvoří jedno cení území, na kterém platí cení předpisy EHS. Pro čs. občany z toho plyne, že do tohoto ceního území mohou dovážet: 200 litrů celního vína, 2 l vína, 500 gramů kávy, 100 gramů čaje, 50 gramů parfémů, 10 l benzínu v rezervních nádržích, přiměřené množství léčiv, ků k dělicí cestě a nemoci a ostatní zboží v ceně 115 DM. Pokud budou mít turisté s sebou další množství benzínu, bude se na ně vztahovat 15procentní clo z ceny benzínu. Při vývozu se neuplatňují žádné základy a omezení.

Frankreichs Strände: Im Norden pfui, im Süden hui

Paris – Frankreich gehört zu den Ländern mit den schönsten Stränden Europas. Doch fast jeder zehnte Strand ist schmutzig, gesteht das französische Umweltministerium. Das Fazit von Wassertests im Auftrag der EG: Im Norden pfui, im Süden hui:

Atlantik

● **Arromanches:** Der Strand am Ärmel-

kanal ist stark verschmutzt.

Im vergangenen Jahr galt hier: „Zum Baden absolut ungeeignet.“ Bei der Kontrolle im Sommer '90 war's etwas besser – mittlere Badequalität.

● **Boulogne sur Mer:** Vorsicht, schmutziger Strand, dreckiges Wasser. Zum Baden absolut ungeeignet.

Zwei Kontrollen

haben ergeben: Mittlere Wasserqualität mit einer stark abfallenden Tendenz.

● **Quiberon:** Sauberes Wasser, baden unbedenklich.

● **Arcachon:** 1989 noch eine bedenkliche Wasserqualität, in diesem Jahr besser.

● **Sables d'Olonnes:** Vorbildlich, wie dieser Strand kontrolliert wird, allein fünf Wasseruntersuchungen im Juni.

Viermal fiel sie gut aus, einmal befriedigend. Der Strand wird regelmäßig gereinigt.

● **La Rochelle:** Auch hier wurde das Baden noch vor einem Jahr nicht empfohlen. Bei drei Kontrollen in diesem Sommer schnitt das Atlantikwasser besser ab – Note gut bis befriedigend.

Ile de Re: Lieber melden

● **Ile de Re:** Sauberer Strand, aber nur mittlere Wasserqua-

lität, mit Tendenz nach unten.

● **Saint Malo:** Vier Kontrollen im Juni und Juli bewiesen: Hier können Sie ohne Sorge in die Fluten springen.

Mittelmeer

● **Nizza:** Sauberer Strand, sauberes Wasser – Baden unbedenklich.

● **Hyères:** Regelmäßige Wasserkontrolle, der Strand wird täglich gesäubert. Die EG-Kommission verlieh dem Badeort am Mittelmeer deshalb die „blaue Flagge“. Das Wasser ist sauber.

● **Toulon:** Vorsicht, oft stark verschmutzt. Bei der letzten Kontrolle nur mittlere Wasserqualität.

● **Korsika:** Sehr sauber.

Noch ein Tip: In Hotels und Ferienanlagen kann die Wasserqualität der französischen Badestrände über „Minitel“ (vergleichbar mit BTX) unter der Nummer 36 16 abgerufen werden.

Morgen lesen Sie
Gleich fünf „rote Karten“ für die Strände Griechenlands.

charakterisierende Mistrovství. Herečka Ivana nebyla, ale s panem Trumpem, s nímž se seznámila na olympiádě v Mnichově, kde působila jako hosteska, to však sehrála ohromně. Jistě však je, že to byla vzájemná „láska jako trám“. Ve smlouvě však stálo, že nastávající manželka musí porodit syna — následníka trůnu, dědice. Ivana splnila podmínku: prvorozený syn na sebe nedal dlouho čekat. Pak se narodila ještě dcera a do třetice další syn. Manželství dvou krásných mladých lidí zaplňovalo stránky novin a časopisů. Úspěšný mladý podnikatel, půvabná blondýnka — úsměvy — a ani jeden mráček!

Ivana se zcela zamerikanizovala. Vede několik hotelů, pořádá party, dobročinné akce, patří ke společenské smetánce, stýká se s nejbohatšími lidmi v USA. Je prezidentkou velkého newyorského hotelu PLAZA, kde pořádá známé dobročinné plesy. Ivana má stále dobrou náladu, vše zdatně organizuje, obchod i rodinu...

... V tomto duchu psaly léta všechny noviny. V tomto duchu vyšlo i několik rozsáhlých knih. Ale náhle přišla rána z čistého nebe: fešák Donald Trump se zamiloval. Jeho nová láska — prý — je kopie Ivany, jeho zákonitě ženy. S jedinou výjimkou — je o dvacet let mladší!

V Americe se všechno koná ve velkém. Velký byl i skandál rodiny TRUMP. Ivana se nehodlala vzdát lacino, rozvodová smlouva zni na 1,7 miliardy dolarů. A ve hře je sídlo v Connecticutu, hotely, jachty, kasina... Noviny píšou o lásce k dětem i Donaldovi, Ivana se ukazuje na veřejnosti jen s osobní ochranou a zřídkka.

Protože jsme vlastenci, držíme slavné rodáče ze Zlína palce. Aby se jí dařilo tak, jak si

přeje. Aby získala to, oč usiluje. Ono člověka potěší, když ví, že v hotelu PLAZA v New Yorku řediteluje krajanka. A krásná k tomu.

A v onom sídle v Connecticutu „prý“ Ivana s láskou pracuje na zahrádce. V rezidenci TRUMP—TAROC zase „prý“ Trumpovi obývají 119 pokojů. Můžeme být ale docela klidní — jistě je Ivana sama neuklizi!

První historický kalendář (byly to výpisy z kronik) vydal Daniel Adam z Veleslavína v Praze roku 1576.

● Hladová zeď na jižním svahu Petřina se začala stavět roku 1361. Byla součástí gotické ho opevnění Prahy.

kového letadla. V té chvíli odebrane vzorky pisku pak ještě delší dobu znějí samy.

někdo z této duny dolů, uvede písek do pohybu a ten začne „zpívat“. Hluk nabývá na síle, až nakonec se podobá dunění trys-

● Podel břehu kazašské řeky Ili se zdvihá asi 150 metrů vysoká duna, jejíž písčinná zrna jsou všechna stejné velikosti. Běží-li

Vorsicht beim Baden in der Bretagne und bei Marseille: Salmonellen im Wasser

„No Robert!“

Nej BOHATŠÍ ČEŠKA

Ze

TRUMP. Manželka jednoho z nejbohatších podnikatelů v USA. Ivana — jak se jmenuje křestním jménem — vynikala půvabem a elegancí už od studentských let. Po maturitě vystudovala Fakultu tělesné vý-

chovy UK v Praze. Byla nejen krásná, ale také tělesně šikovná a vynikala v řadě sportů. Nejlépe se jí dařilo ve sjezdovém lyžování, které si také vybrala jako studovanou specializaci na fakultě. Tak pěkné děvče, jakým byla Ivana, však neušlo pozornosti mnoha borců. Už při studiích si Ivana přivydělávala filmováním, v televizi i ve filmu zahrála několik malých úloh, v nichž však vynikl vždy především její půvab, nikoliv

Zlína nepochází jen milionář Baťa, ze Zlína pochází také velmi půvabná žena. za svobodna Zelničková, nyní madame

Hej rozu m, Hej fons. Heidear Co stejne jako ja.

Někteří historikové připouš-
tí možnost, že v Praze byl již
na počátku 10. století most.
V Kristánově legendě, která
podpisuje převoz těla knížete
Václava ze Staré Boleslavi na
Pražský hrad, se uvádí, že když
přuvod dospěl k řece, našel
most polorozlomem povodní.

Až 20 000 pavouků a 40 000
švábů zavleče do Evropy ka-
dy parník přivážející banány ze
Střední a Jižní Ameriky. Jen
málo těchto pavouků je jedov-
ných, píše časopis Deutsches
Aerzteblatt, takže nebezpečí
otravy není velké. Kromě toho
teno hmyz nesnáší evropské
podnebí a hyne bezprostředně
po příjezdu parníků do přístavů.

Tokio vzrostlo za posledních
sedmdesát let víc než trojná-
sobně, má už 12 milionů oby-
vatel. Ve městě je celkem
4 053 000 bytů, a rodinných
domků, často doslova domeč-
ků. Čtvrtina všech obydí je
v havarijním stavu, zvláště ro-
stou výše činí i ceny pozemků.
Nedávna anketa ukázala, že 47
procent obyvatele si stěžuje na
malý prostor, 37 procent na
zchátralost budov a 28 procent
na špatnou kvalitu bytů.

Italská vláda schválila pro-
jekt za tři miliardy dolarů na
nejdelší most na světě mezi
Itálií a Sicílií. Má mít osmi-
proudou vozovku a dvě želez-
niční koleje zavěšené na dvou
čtyřsetmetrových věžích. Se-
desát metrů široká komunika-
ce se bude vypínat 80 m výso-
ko nad Mesinskou úžinou, což
umožní pod mostem plavbu
i největším námořním lodím.
Stavba by měla trvat deset let.

**Novým státním znakem Maďarské republiky se větra opět stal histo-
rický znak s královskou korunou,
který symbolizuje tisícletou maďar-
skou státnost. Rozhodl o tom velkou
většinou hlasů poslanecký maďarského
parlamentu.**

S rozvojem průmyslu ve dru-
hé polovině 19. století se zača-
la bouřivě rozvíjet i Praha.
V roce 1851 měla na ploše
osmi čtverečních kilometrů
asi 66 tisíc obyvatel, v roce
1880 již téměř 160 tisíc. Prudce
se rozvíjela i pražská předmě-
stí, zejména průmyslový Karlín
a Smíchov. V roce 1866 dovolil
císař zbořit městské hradby,
které bránily spojení historic-
kých čtvrtí s předměstími.
Městské hradby se začaly
bourat v roce 1874 a práce byly
dokončeny koncem roku 1889.

Beřtinská kaple byla založe-
na roku 1391 z podnětu obchod-
níka Kříže; povolení opatřil dvo-
řan krále Václava IV. Hanuš
z Milheime. Ze zakládací listiny
se dovídáme, že Praha tehdy
neměla místo výhradně určené
ke kazání, ale že kazatelé, zvlá-
ště čeští, museli kazat v souko-
mých domech a pod širým ne-
bem. Beřtinská kaple patřila
celá stáletí k nejvýznamnějším
střediskům církve podobení. Po
vydání Rudolfova majestátu ro-
ku 1609 dostala kapli Jednota
bratrská.

Vzpomínka na prof. J. Brdlika

[neš]. Tento pátek to je už čtvrt sto-
letí, co zemřel náš významný pediatr
prof. dr. Jiří Brdlik. Jako mnoho Če-
chů jeho generace po roce 1918 strá-
vil řadu let na Slovensku, aby pomohl
pozvednout sociální a morální úro-
veň britského národa — v roce 1919
byl jmenován profesorem dětského té-
karsvít Komenského univerzity v Bre-
tislavě a zároveň přednostou dětské
kliniky. V letech 1927—28 byl dokon-
ce jmenován rektorem této univer-
zity. Ve 30. letech se vrátil do Prahy,
kde působil jako profesor na Karlově
univerzitě a jako přednost první
později i druhé dětské kliniky. Prof.
J. Brdlik byl zakladatelem moderní
československé pediatrie a kromě vě-
deckých prací napsal po mnoho let
vydávané a do několika jazyků pře-
ložené knížky, určené pro maminky,
Dítě a kojeneček a Zdravé dítě. Za své-
ho života byl prof. J. Brdlik členem
mnoha vědeckých společností domá-
cích i zahraničních.

Jeho kontrahent - prof. Svejcar - ještě žije. Nemohl
se dohodnout, co je lepší: koupat či nekoupat novorozenátka.
Mně po porodu...

Neue letzte Ruhestätte für den Preußenkönig in Sanssouci

Der Letzte Wille Friedrichs II. soll
mehr als 200 Jahre nach seinem Tod im
nächsten Jahr erfüllt werden. Wie sein
Nachfahre Prinz Louis Ferdinand von
Preußen der „Berliner Morgenpost“
jetzt sagte, sei es seine „eisenfeste Ab-
sicht“, den Preußenkönig Friedrich II.
„recht bald, nämlich im kommenden
Jahr“, auf der Terrasse von Schloß
Sanssouci (siehe unser AP-Bild) neben
seinen Windspielen beizusetzen. Er ha-
be sich schon 1952 dafür eingesetzt,
nach einer Vereinigung Deutschlands
in Freiheit und Frieden die Särge mit
den sterblichen Überresten Friedrichs
des Großen und dessen Vaters, des Sol-
datenkönigs Friedrich Wilhelms I., nach
Potsdam zurückzubringen.

In seinem Testament vom 11. Januar
1752 hatte Friedrich II. verfügt: „Ich ha-
be als Philosoph gelebt und will als sol-
cher begraben werden, ohne Pomp, oh-
ne Prunk und ohne die geringsten Zere-

monien. Man bringe mich beim Schein
einer Laterne, und ohne daß mir je-
mand folgt, nach Sanssouci und bestat-
te mich dort ganz schlicht auf der Höhe
der Terrasse, rechter Hand, wenn man
hinaufsteigt, in einer Gruft, die ich mir
habe herrichten lassen.“

Dieser Wunsch wurde niemals erfüllt.
Sein Neffe und Nachfolger, König
Friedrich Wilhelm II., ließ ihn aus Ver-
ehrung in der Potsdamer Garnisonkir-
che neben dem Soldatenkönig beiset-
zen. 1944 wurden die beiden Särge we-
gen der Bombengefahren in Sicherheit
gebracht. Seit 1952 stehen sie in der Ka-
pelle der Hohenzollernburg bei Hechi-
ngen. Der 82jährige Prinz Louis Ferdi-
nand, Enkel des letzten deutschen Kai-
sers und Chef des Hauses Hohenzol-
lern, hat sich auch Gedanken darüber
gemacht, wo der Soldatenkönig Fried-
rich Wilhelm I. seine letzte Ruhe in
Potsdam finden kann. Er schlug dafür

das Mausoleum neben der Friedenskir-
che vor, wo in einem tagsüber von
blauem Licht durchfluteten Kuppelsaal
Kaiser Friedrich III. und seine Ehefrau,
Kaiserin Viktoria, in Marmorsarkoph-
agen bestattet sind: „Bei dieser Lösung
würden die beiden Könige gewisserma-
ßen in Sichtweite voneinander ihre Ru-
he finden.“

Die Staatlichen Schlösser und Gärten
würden eine Rückführung der beiden
Leichname nach Sanssouci begrüßen.
Generaldirektor Hans-Joachim Giers-
berg sagte laut DDR-Nachrichtenagen-
tur ADN, einer solchen Rückführung
stehe nichts im Wege, denn die von
Friedrich II. selbst noch zu Lebzeiten
in Bau gegebene Gruft auf der Terrasse
von Schloß Sanssouci sei vorhanden.
Wie und wann die Umbettung des Alten
Fritz erfolgen solle, darüber stehe
man mit dem Haus Hohenzollern in
Verbindung, habe aber noch keine

konkreten Vorstellungen. Zu Ansprü-
chen seines Hauses nach der deutschen
Einheit sagte Louis Ferdinand: „Ent-
schädigungsdinge sind mir, auf gut
preußisch gesagt, scheißegal.“ Diese
Frage sei für ihn völlig zweitrangig.
„Vorläufig unternehme ich überhaupt
nichts, sondern warte ab“, erklärte der
Prinz.

Auch eventuelle Forderungen auf
Rückgabe von Schloß Rheinsberg seien
demnach nicht aktuell. Allerdings
wünscht sich der Enkel von Kaiser Wil-
helm II., der erst am vergangenen
Sonntag Rheinsberg und Neuruppin
aufgesucht hat, für das Schloß die baldi-
ge Übernahme durch die zuständige
Schlösserverwaltung. Augenblicklich ist
in dem Gebäude, in dem der spätere
Friedrich der Große als Kronprinz die
„schönste Zeit seines Lebens“ verbrach-
te, ein Sanatorium für Zuckerkrankte
untergebracht.

Neoblomný šilink 4,30

[par]. Turistický kurs prodaje vět-
šiny valut se pohybuje jen nepatrně.
I od pátku 8. července, stejně jako
v posledních třech týdnech, koupíme
rakouský šilink za 2,50 Kčs. A další
měny? Francouzský frank bude k má-
ní za 5,45 Kčs (+0,6%), italský tali-
ský lir za 24,94 Kčs (+0,2%), ně-
mecká marka za 18,29 Kčs (taký stou-
pá mířka: +0,3%), švýcarský frank
za 21,58 Kčs (—0,3%), americký do-
lar za 30,46 (—0,6%), anglická libra
za 53,12 Kčs (+0,6%).

● Na Jadranu je nyní mnohem méně
turistů než ve stejnou dobu loni, pro-
tože odrazují vysoké ceny, nízká kva-
lita služeb i politické napětí.

„Máte pravdu, vás jsem ještě neměl!“

NEPRAKTA — ŠVANDRLÍK

„Helenko, tady chlapci z Junáka tě přišli požádat, jestli bys jim u slavnostního táboráku předvedla striptýz?“

Fantova budova pražského hlavního nádraží, dnes pokládána za jednu z nejkrásnějších a slohově vůbec nejčistších nádražních budov na světě, byla v době svého vzniku začátkem tohoto století odsuzována a pro množství plastik s tématem lidského těla označována za nemravné nádraží.

V anglickém Leedsu soutěžily ženy v domácnosti v hodu válečkem na nudle. Vítězka hodila touto sportovní rekvizitou do úctyhodné vzdálenosti 27 metrů. Její manžel pak pochopitelně dostával soustrastné dopisy mužů z blízkého i dalekého okolí.

Angličan D. Harrison je už deset roků ochutnavačem továrny, která vyrábí krmivo pro dobytek a domácí zvířata vůbec. Při poslední improvizované tiskové konferenci hovořil zejména o výborné chuti posilovacích pokrmů vyráběných pro kočky.

MINISUKNĚ UŽ MĚ NUDĚJ, UŽ JSEM SI POŘÍDILA MAXIKUKNĚ!

Jedna z vesnic nedaleko jugoslávského města Novi Sad má několik tisíc obyvatel, kteří jsou rozděleni na 27 národnostních skupin. Jsou mezi nimi Srbové, Chorvati, Slovinci, Makedonci, ale také Řekové, Turci, Rumuni, Maďari, Češi, Slováci a Němci. Všechny tam žijící národnosti lpí na svých národních tradicích a zachovávají úzkostlivě svoje národní zvyky a obyčeje.

Za nejkrásnější most na světě pokládají znalci pražský Karlův most. Gotická stavba korunována unikátní barokní galerií pod širým nebem je harmonickým dílem dvou epoch, tvořícím jednolitý celek v unikátní kulise Pražského hradu. Malé Strany a Starého Města.

Dne 19. června 1910 byl poprvé odstartován závod osmiveslic o primátorskou cenu, který byl později nazván Primátorky. Zúčastnily se ho lodě Českého veslařského klubu, Veslařského klubu Blesk a Veslařského klubu Slavie. Start byl u jižní části Schwarzenberského ostrova, cíl u podolského podběří proti smíchovské aréně. Na trati 2 000 metrů dlouhé zvítězila o půl metru loď VK Slavie v čase 7 min 3 s.

NEPRAKTA—ŠVANDRLÍK

„Celej život jsem významně mlčel a teď tady kvílím jako idiota!“

„Všechny dělnice mi uletěly do Bavorska.“

Kresba představuje severní stranu Staroměstského náměstí z doby před 100 lety. Na levé straně před kostelem sv. Mikuláše stával již od začátku 15. století jeden z největších pražských domů, důkladně opravený v roce 1720. Nazýval se domem Křenovským a byl majetkem vlasteneckého kupce Kříže, přítele Husova a zakladatele Betlémské kaple. Dům byl zbořen v roce 1901, aby uvolnil průchod k asanované části Josefova — židovského města. Další domy, vybudované po požáru v roce 1689, byly zbořeny roku 1900 a nahrazeny moderními stavbami. Poslední dům na obrázku, čp. 930, je bývalý konvent řádu Paulánů z roku 1684. Klášter byl zrušen v roce 1785 a roku 1796 tu byla zřízena mincovna. Je to jediný dům z celé severní fronty náměstí, který si zachoval původní podobu.

Ze slovenské "Práce"

Vysíláme závažnou správu: americkí Slovinci koupili Prahu a vyhlásili ju za hlavné mesto Slovenskej republiky.

Vířinka se začala v Praze prodávat roku 1848. O dva roky později se tu prodávaly také vuřty a párky.

První sčítání lidu se konalo v Praze roku 1805. Bylo tu tehdy napočteno 39 495 obyvatel.

„Dolar stoupá, marka klesá. Jak si stojíme my, Lojzíku?“

Pivo pro prezidenta

Najestátnější Pražský hrad dnes provádí další významnou kapitolu své bohaté historie -- ve Vlad slanském sá- le bude zvolen prezident ČSFR. Až skončí slavnostní akt, první muž síd- lu vykoná na druhém nádvoří přehlíd- ku československé Hradní stráže. Samozřejmě, že budou přihlížet nejen stoupy Pražanů, ale i cizinci, kteří si zvolili ten „nejvhodnější okamžik“ k návštěvě Hradčan. Všichni budou mít možnost pozdravit nového prezi- denta a navíc připlít mu na zdar jeho práce, na zdraví, státnickou moudrost a rozvahu sklenicí českobudějovické- ho piva -- světoznámého Budvaru.

Už sedm století znalci a labužníci tvrdí, že Budějovické umějí a umí pivo vařit. Pivovárské právo jim dal již ve 13. století sám zakladatel města český král Přemysl Otakar II. Zlo- myslní jazykové dokonce ve starých análech tvrdí, že císař Ferdinand I. strávil v Českých Budějovicích v ro- ce 1531 celý masopust jen kvůli vý- hornému pivu. Něco na té „klevetě“ bude, neboť v roce 1547 museli Budě- jovičtí poslat svého sládka do němec- kého Augsburgu, aby na tamějším na- rovníckém dně pro mladě uvěřil pivu „budějovickým způsobem“. Zní to neuvěřitelně, ale pro budějovické pi- vo leckdy tekla i krev -- to když Rožmberkové přepadali formany, roz- váželi zlatistý mok po blízkém i da- lekém okolí.

V Českých Budějovicích bývají pů- vodně pivovary dva: malý na rohu Kněžské ulice a velký proti divadlu na dnešním Bezručově nábřeží. V ro- ce 1896 byly oba zrušeny a výroba piva soustředěna na Linecké, dnes Krumlovské předměstí, kde byl již v roce 1847 uveden do provozu Mě- slanský pivovar, zvaný německy

Český akciový pivovar, který do- dnes šíří slávu českobudějovického pi- va, v celém světě oblíbeného Budva- ru, byl založen v roce 1895 na Praž- ském předměstí, kde sídlí dodnes. V předválečných letech dosáhl nejvíc- šího výstavu piva v roce 1929, cel- kem 220 000 hektolitřů. V současné době se již počítá s ročním výstavem 440 000 hl.

Až tedy dnes odpoledne pozvedne- te na počest nového prezidenta ČSFR na druhém nádvoří Pražského hradu sklenici zlatistého Budvaru, kterého tam pracovníci českobudějovického pi- vovaru vyčepují zdarma 70 hektolit- řů, což je o 50 hl více, než se denně vytočí v českobudějovických Masných krámech, vzpomeňte, že v jihočeské metropoli varili kdysi vyhlášené pivo pro monarchu, dnes světoznámý Bud- var pro prezidenta i pro vás

Ella Fitzgerald - **Idol zu weig** - **Schwäbentall** **Den Haag** - Die amerikanische Jazz-Legende **Ella Fitzgerald** (72) wurde in die Notaufnahme eines Krankenhaus in Den Haag eingeliefert. Schwäbentall. Sie habe in letzter Zeit nicht genug ge- trunken und ge- gessen, sagten die Ärzte. Ella trägt seit Jah- ren einen Herz- schrittmacher.

So funktioniert die Operation. Ein Rückenmuskel (gestrichelt) wird durch die Rippen nach vorn in den Brustraum gezogen, dann um den Herzmuskel gewickelt und dort festgenäht. Der Herzschrittmacher mit seinen drei Elektroden sorgt dafür, daß sich der Rückenmuskel im Rhythmus des Herzmuskels bewegt.

„WOHIN GEHST DU?“ lautet die Inschrift an diesem goldfarbenen Trabi-Denkmal in Prag. Eine Frage, die viele Europäer bewegt angesichts des rasanten Vereinigungstempos, mit dem kein Trabi mithalten kann.

NACH GUT PREUSSISCH: DO P....E!

Rückenmuskel Schon 70 Herzpatienten gerettet

vern von der Universi- tät Pennsylvania schätzt: „In Zukunft werden wir so 200 000 Menschen pro Jahr be- handeln und so 80 Pro- zent aller Herztrans- plantationen vermie- den.“

schwerer Tumor bereits beide Herzkammern und das Zwerchfell an- gegriffen. Die Chirur- gen schnitten den Tu- mor heraus, flickten ein 15 mal 25 Zentimeter großes Loch im Zwerch- fell mit einem Kunst- stoffstück. Dann legten sie den Rückenmuskel wie einen Mantel um ihr Herz - gerettet. Dr. George Mago-

Bisher wurden 70 Herz-Patienten nach der neuen Rückenmus- kel-Methode operiert. Einer ist Joe Arraek. Der 40jährige mußte gefüttert werden, konnte das Bett nicht mehr verlassen. „Ich kann wieder arbeiten, wandere gerne, führe ein ganz normales Le- ben“, sagt er. Bei einer 37jährigen Frau hatte ein 1,4 Kilo

Ve jménu demokracie

KAREL WENDT

Žijí v ráji politiků, který je znám světu pod jménem Austrálie. Není nás tu mnoho, kdo nezasedáme v některém z mnoha parlamentů, které pokrývají pátý světadíl jak sedmikrásky jarní louku.

Dávejte dobrý pozor, protože stačí okem mrknout a ujde vám horní či dolní sněmovna nějakého autonomního útvary. Austrálie má 17 miliónů obyvatel, šest států a dvě samosprávná území, která dosud státnosti nedosáhla. Každý ten stát a každé to teritorium, tedy osm samosprávných celků, má vlastní vládu a vlastní parlament, čtyři státy dokonce parlament dvoukomorový. Přidejte k tomu federální vládu, federální sněmovnu reprezentantů a federální senát a máte hrubý obraz krajiny ráje politiků na druhém konci světa.

Austrálie je nejen země politiků, ale také přistěhovalec a dlouho jsem si myslel, že šlo o zaldnění obrovského, téměř liduprázdného světadílu. Dnes už vím, že byl celý ten nákladný a dlouholetý přistěhovalecký program diktován akutním nedostatkem tuzemsky zplozených federálních, státních a teritoriálních poslanců, senátorů a ministrů.

Jako zatvrzelý demokrat jsem si vždycky s urozeným českým pocitem méněcennosti říkal, že se na tak majestátní vládu lidovládce (co občan,

to nejmenší poslanec) nikdy nezmůžu. Uddlosti mě usvědčily z omylu. Potěšené teď konstatuji, že po tom listopadovém osposobením rozplndám demokratická křídla všemi směry.

Je nás jenom 15 miliónů, rozlohou jsme o něco menší než nejmenší stát australské pevniny Victoria, ale podívejte se, jak zdatně si vedeme. Je pravda, že dost dobře nevíme, jak se vlastně jmenujeme, ale máme jednorádní vládu, českou vládu, slovenskou vládu, jakož i příslušné parlamenty, v nichž a z nichž prý už si národové republiky jeden druhému vehementně spílají. Slibný začátek. Nyní se navíc dočítám v českém tisku, že na Moravě prý sllí a mohutní hnulí za moravskoslezskou vládu a moravskoslezský parlament. Hurá! Jen houš a větší kapky.

Vzbudilo to ve mně takové nadšení, tak slastně očekávám věci příští, že jsem byl chotí přistížen, jak volám ze spaní: „Slezané, nedějte se! No řekněte, proč by se měli Slezané topt v moravském moři? Jenom proto, že nebyli u Hvězdy? Proč ne slezská vláda a slezský parlament, pokud možno dvoukomorový? Proč ne vlády a parlamenty hanácké, valašské a slovácké? Proč ne samosprávné Chodsko s hlavním městem Domažlice, vlastní vládou a vlastním parlamentem, pokud možno samozřejmě dvoukomorovým? Obzory jsou nedohledné...

Žijí za mořem (v Melbourne ve státě Victoria s dvoukomorovým parlamentem) a nechce se vtrhat, ale cody rodák treboňský Jthočechem jsem se narodil a Jthočechem zůstanu. Do minulého listopadu jsem toužil pouze po samostatném demokratickém Československu, Česko-Slovensku, Slovensko-Česku, federovaně republice Čechy a Slovensko nebo Slovensko a Čechy, se spojovníkem i bez, popřípadě i jinak. Nyní inspirovan překotným rozvojem demokracie doma, toužím po věci ještě vznešenější, sním o autonomních jžních Čechách, Jthočské federaci, popřípadě federaci Jthočské, Česko-Jžní, nebo i jinak. Hlavní město České Budějovice, to zní hrdě.

Vše to, členíme se, jsme čím dál tím demokratičtější. Líbí se mi to. Jen tak dál národové, země, krajové a vůbec. Nedějme se zavést na scestí zhoubné jednoty. Držme se staletími prověřené zásady každý za vlastní provaz, pokud možno z opačných konců. Za ty Svatoplukovy pruty mohla zřejmě pokročila senilita.

Téma „ve jménu demokracie“ je svádně slibné, dalo by se dále rozvést, leč je třeba končit. Hodlají mne zvolit do parlamentu v naší ulici.

Střelnice z kostela

(zh): Kostel Panny Marie Sněžné u Svatého Kamene nedaleko Rychnova nad Málí patřil k nejznámějším pouťovým místům na Českokrumlovsku. Bohužel měl tu smůlu, že desítky let patřil do míst „chráněných“ t. v. železnou oponou. Podle toho i nyní vypadá – staré původní fresky jsou popsány nejrozumnějšími nesmysly, do zdi v interiéru kostela je vystřelen monogram, za terče pro kulky sloužily oči světců ap. Prostě hrůzný doklad toho, jak kulturní byli asi lidé, kteří tu v zemi nikoho střezili naši státní hranici před sousedním Rakouskem. VŠak sem také Rakušané nyní často jezdí a závěry jejich fotoaparátů samozřejmě cvakají. Na druhé straně hosté vírají, že se už za několik měsíců, po listopadové revoluci začalo s opravou tohoto barokního kostela, postaveného v letech 1653 až 1701. Náročné opravy se ujal nový s. p. Dřevostav České Budějovice. Lesení ve vnitřním prostoru už stojí, nyní se montuje kolem kostela. Na odborníky tu sice čeká spousta práce, ale jistě je, že slavné poutě se tu budou opět konat.

Cena Lumière české herečky

(lan): Již druhé ocenění za herecký výkon v italském filmu G. Albertazziho Andělé noci převzala v pondělí česká herečka Jiřička od roku 1969 v Římě Jitka Frantová. Po loňské Grand prix Clnema a Societáti je byla udělena v Římě Villa Miani prestižní cena Lumière. Film Andělé noci, který je inspirován životními osudy Vlasty Chramostové, bude mít Československou premiéru již 8. července na filmovém festivalu v Karlových Varech. Televizní diváci se budou moci s tímto „italsko-českým“ filmem seznámit pravděpodobně v říjnu letošního roku, a to dokonce v české verzi, kterou Jitka Frantová v Praze právě dokončila.

V. Havel pozván na Filipíny

(žtk): Prezident ČSFR Václav Havel přijal na Pražském hradě filipínského ministra zahraničních věcí Raula S. Manglapuse, který mu předal osobní dopis prezidentky Corazon Aquinové, v němž ho zve na návštěvu Filipín. Pan prezident pozvání přijal. Hovořili dále o dalších možnostech spolupráce v oblastech ekonomiky, kultury a turistiky. Filipínský ministr rovněž jednal s ministrem zahraničí i Dlembierem

Panenky v muzeu

VÍDEN: Originální Muzeum panenek bylo otevřeno v samém centru Vídně. Grafik V. Sladký, původem z Prahy, se svým vídeňským kolegou D. Poltzerem v něm vystavují přes 600 vřadných starých panenek z celé řady států. Ty nejstarší pocházejí z období kolem roku 1830. Oba majitelé muzea panenky rovněž restaurují a některé z exponátů je možné i koupit. Ovšem pozor – jejich cena dosahuje i 20 000 šilinků. Toto nové vídeňské muzeum má konkurenci ve sbírce 60leté I. Hantšochové z obce Rudolz v Dolních Rakousích. Ta za tři desetiletí nasbírala téměř tisíc panenek a plyšových medvídků a vystavuje je ve svém domě. Nejstarší panenka její kolekce má 150 let.

Craigův sen splněn

(ch). Nedávno jsme psali o posledním přání sedmiletého anglického chlapce Craiga Shepharda, postíženého zhoubným nádorem mozku, aby byl zapsán do Guinnessovy knihy rekordů jako největší příjemce blahopřejných pohlednic na světě. Podle informací, které jsme dostali, přání se mu splnilo, protože v minulých dnech dorážila jeho korespondence více než 16 a půl miliónu pohlednic. Minulý týden v programu televize BBC vystoupila s poděkováním pro všechny odesílatele Craigova matka, která sdělila, že chlapec se dafí lépe a že jeho stavem jsou překvapeni i jeho lékaři, přičítajíci zlepšení psychického stavu Craiga, souvisejícímu právě s pohlednicovou akcí. Jsme přesvědčeni, že značným dílem se jí zúčastnili naši čtenáři a patří jim za to dík.

KDO VPOSLÉCHL VÝZVU DRBANY? DRBNA POSLALA 40 POHLEDŮ... A CO TY, ČTENÁŘI?

Athen – Herrliche Sonne, warmes Wasser – aber nicht immer sauber: Die EG-Kommission fand in Griechenland gleich fünf der 20 schmutzigsten Strände Europas. Unerfreulich auch, was BILD-Urlaubsinspektor Bernd Strehlau an einigen Stränden vorfand:

* Athen: Piräus sowie Vouliagmeni und Glyfada – hier sollten Urlauber nicht mal ihre Füße im Mittelmeer baden. Die Abwässer von Athen haben es total verdreckt. Die EG-Kommission urteilt: „Schwarzer Punkt – höchste Alarmstufe.“

* Kassandra, Kalithea auf der Halbinsel Chalkidiki: Herrliche versteckte, idyllische Badebuchten. Wilder Strand, der vor den Hotels aber regelmäßig gesäubert wird. Das Wasser ist sauber, die Preise erträglich: Bufett inklusive Wein 20 Mark, Ouzo mit Orangensaft 4,50 Mark.

* Volos: Vorsicht – vor der Stadt ist das Wasser schmutzig. Vom Baden wird abgeraten.

* Kyllini Beach (Westzipfel des Peloponnes): Das Wasser ist sauber, aber der BILD-In-

spektor schimpft: „Ein Schandfleck. Der lange Sandstrand mit seinen bewaldeten Dünen ist von Schutt und Müll übersät. Duschen funktionieren nicht.“ Die Preise sind annehmbar: Übernachtung mit Frühstück ab 45 Mark.

Vernichtendes Urteil vom Urlaubsinspektor

* Kreta, Kornos Beach: Ebenfalls sehr sauberes Wasser. Doch auch hier ein vernichtendes Urteil des Urlaubsinspektors: „Ein Saustall. Am Strand Flaschen, Büchsen, Tampons, Kondome, Bretter. Nur ein öffentliches WC – ein schmutziger Container.“ Dafür gibt's im Ort (starker Durchgangsverkehr) ein Frühstück mit Spiegelei, Brötchen, Marmelade und Orangensaft für 4,50 Mark, ein Bier für 2 Mark.

* Nikolaos: In der Bucht wird das Baden nicht empfohlen – zu stark verschmutzt. Aber alle übrigen Strände von Kreta werden mit sauberem Wasser umspült.

Vorsicht: Nie mit Rolex nach Kalifornien

Los Angeles – Kaliforniens Diebe und Räuber haben ein neues Lieblingsobjekt: Rolex-Uhren. Seit Oktober wurden allein in Los Angeles 49 Rolex-Träger überfallen. Grund: Für die Uhren (bis zu 300 000 Mark wert) gibt's bei Drogendealern sofort Bargeld.

Öffentlicher Dienst speckt langsam ab

Wiesbaden – 1989 gab es in der Bundesrepublik 4,62 Millionen Beschäftigte im öffentlichen Dienst (ohne Soldaten), 0,2 Prozent weniger als 1988. Der Anteil der Frauen ist um 17 000 auf 42,2 Prozent gestiegen. Größte Arbeitgeber: Post (531 000) und Bahn (258 000).

Frau gegen Sex allergisch

London – Eine Engländerin (19) bekam jedesmal nach der Liebe mit ihrem Mann juckenden Hautausschlag, Durchfall, geschwollene Hand- und Fußgelenke. Die Ärzte: Sperma-Allergie.

HAVLE HAVLICKO,
NESNADNOU MÁŠ
LESTICKU...

Als Moralist und Politiker aus der Prager Burg nicht wegzudenken

Václav Havel zum Präsidenten der Tschechoslowakei wiedergewählt

Aspirin gegen Gallensteine

Leverkuse - Aspirin hilft nicht nur gegen Herzinfarkt und Schmerzen. Neueste Untersuchungen beweisen: Es stärkt auch das Immunsystem, verhilft Schlaganfällen, Gallensteine und wirkt hohem Blutdruck bei Schwangeren entgegen. Aber: Die regelmäßige Einnahme von Aspirin kann den Magen schädigen.

Moskau dreht den Uhhahn zu

Die UdSSR wird die Erdöllieferungen in die Länder Osteuropas in diesem Jahr um sieben Millionen Tonnen kürzen, um den Bedarf im eigenen Land decken zu können. Dies kündigte Ministerpräsident Nikolai Ryschokow an.

Bahn will auf Gifte verzichten

HAMBURG, 9. Juli (dpa). Die Bundesbahn will künftig auf chemische Mittel zum Entkrauten ihrer Gleisanlagen verzichten. In einem Großversuch wird zur Zeit auf rund 100 Kilometern Bahnstrecke der Einsatz von Infrarotbestrahlung, Mikrowellen- und Kältebehandlung erprobt. Wie die Bundesbahn jetzt mitteilt, hätten allerdings alle drei Verfahren

PRAG, 5. Juli. Abermals hat er nicht so recht gewollt, und wieder hatten er und sein Land eigentlich keine andere Wahl. Der Dramatiker Václav Havel, der nach dem Sturz der Kommunisten nur bis zu den ersten freien Wahlen Präsident der „neuen“ Tschechoslowakei sein wollte, ist für weitere zwei Jahre in die Pflicht genommen worden. Niemand hat seit der „sanften Revolution“ im November so an Statur gewonnen, daß er an seine Stelle hätte treten können. Als Mitbegründer der Charta 77 und des Bürgerforums, der fast fünf Jahre für seine Überzeugungen im Gefängnis verbrachte, verkörpert Havel Bürgergeist, Unbescholtenheit, Prinzipientreue und Integrität – Werte, nach denen ein Volk strebt, das, bis auf einen Hoffnungsschimmer im Jahre 1968, mehr als vierzig Jahre mit der Unterdrückung und der Lüge leben mußte. Selbst die Kommunisten, deren Vorsitzender Adamec noch im vorigen Herbst Havel als „Null“ bezeichnet hatte, unterstützten jetzt seine Kandidatur. Die Republik hat keinen Ersatzmann für ihn, Havel muß das Spiel selbst zu Ende spielen, das er schon als Dissident begonnen hat.

Auch von der internationalen Bühne ist Havel inzwischen schwer wegzudenken. Mit seinem Engagement für die Menschen- und Bürgerrechte auch im zwischenstaatlichen Verkehr und mit seinem Bekenntnis zu einem vereinten Europa unter Einbezug der Mittel- und Osteuropäer hat Havel Gorbatschow als Hoffnungsträger im Osten abgelöst. Mehr noch als der Pole Walesa ist der Tscheche zum Symbol für den Aufbruch der unterdrückten Völker geworden, die den Schritt in die Freiheit getan haben.

Dabei ist ihm, der nach eigenem Bekunden nie Politiker werden wollte, die Politik eine Last, die sich nur tragen läßt, wenn sie den eigenen Ansprüchen genügt. Der Präsident hat die Moral zum Maßstab aller Dinge erklärt, übersieht dabei zu

Zeiten aber, daß die Politik ein schmutziges Geschäft sein kann, an dem sich jeder befleckt, der damit zu schaffen hat. Im Fall des früheren Vorsitzenden der Volkspartei, Bartoncik, mußte er erkennen, daß nicht alle Politiker den gleichen Maßstäben folgen wie er und daß guter Wille allein den Erfolg nicht garantiert.

Der Präsident ist, trotz seiner Anpassung an die Pflichten und Aufgaben eines Staatsoberhauptes, Dichter und Denker geblieben. Die Fron des Staatsdienstes hat ihm die Freude am Philosophieren nicht genommen. In kaum einer seiner mehr als fünfzig öffentlichen Reden seit dem Amtsantritt am 29. Dezember ging er nicht auf Fragen der Moral und der Ethik ein. Oft gleichen sie Predigten; die Bürger verfolgen die sonntäglichen „Gespräche aus Lány“ im Radio mit gleicher Aufmerksamkeit wie anderswo Gläubige eine Andacht. Sein Auftreten ist erfrischend unverbraucht geblieben, die Routine hat den Vielbeschäftigten noch nicht überwältigt.

Die Insignien der Macht sind dem früheren Häftling Havel, der nach den Bestimmungen der alten kommunistischen Verfassung der mächtigste Mann in der Tschechoslowakei ist, zuwider. Wer ihn, den Antimilitaristen, eine Ehrenformation abschreiten sieht, fühlt sich an das absurde Theater erinnert. Havel würde noch immer lieber Stücke über seine Staatsbesuche im Ausland schreiben als eine Pressekonferenz darüber geben. Seine integrative Ausstrahlung ist ungebrochen, auch wenn er nicht mehr vor jeder Kritik gefeit ist. In der Slowakei haben ihn ein paar hundert Nationalisten ausgepöfien – unerhört in Böhmen oder gar in Prag. Wer ihn dort öffentlich angreift, ist der Empörung sicher. Die Christlichen Demokraten haben es gewagt, ihn für sein Eintreten im Wahlkampf zugunsten des Bürgerforums zu schelten, und das mit Stimmenverlusten bezahlen müssen.

Havels Harmonie- und Freundschaftsbedürfnis wird ihm negativ ausgelegt, von seinen Beratern, die nach eigenen Angaben 14 bis 15 Stunden am Tag arbeiten, wird er wohl einige wegen fehlender Kompetenz entlassen müssen. Mit dem Bürgerforum, dem Havel auf die Welt geholfen hat, verbindet ihn zwar immer noch eine „Nabelschnur“, doch die Distanz ist gewachsen. Unterschiedliche Auffassungen über Personen, etwa über den inzwischen abgelösten Innenminister

Václav Havel

Sacher und Verteidigungsminister Vacek treten mittlerweile lauter an die Öffentlichkeit – auch wenn das Bürgerforum darum bemüht ist, Schaden von Havel fernzuhalten. Seine Drohung, beim Scheitern der von ihm gewollten Regierungsmannschaft werde er nicht als Präsidentschaftskandidat zur Verfügung stehen, hat alle Unterhändler bei den zunächst zähen Koalitionsverhandlungen zur Raison gebracht. Die Beteiligung der Christlichen Demokraten an der Regierung ist des Präsidenten Verdienst. Havel steht der christlichen Sache näher, als mancher dachte. Im Glauben hat er eine verwandte Geisteshaltung entdeckt, in den Kirchen einen Verbündeten bei der moralischen Aufrichtung und Erziehung der Gesellschaft.

Vereinzelte und nie öffentlich beklagen manche den „Kult“, der um Havel betrieben wird und gegen den jener zu wenig unternehme. Die Bevölkerung, vor allem in den böhmischen Ländern, rückt den Präsidenten oft in die Nähe des Gründers der ersten Republik, Tomas G. Masaryk, von dem in Prag und Umgebung als einem modernen Heiligen gesprochen wird. Zeiten des Um- und Aufbruchs sind in der Tschechoslowakei schon früher Zeiten starker Persönlichkeiten gewesen. Die jetzige Abhängigkeit des Staates von Havel zeigt, daß die junge Demokratie noch zerbrechlich ist. Diese Einsicht dürfte es gewesen sein, die Havel dazu gebracht hat, zwei weitere Jahre auf das Verfassen von Dramen und seine Lieblingsbeschäftigung, das Schmoren einer böhmischen Ente, zu verzichten. Doch die Enthaltsamkeit geht nicht ohne Gewinn einher. Havel weiß, daß er jetzt an einer Tschechoslowakei und einem Europa mitbauen kann, von denen er und viele seiner Mitstreiter einst in den Gefängnissen nur träumen konnten.

Ein vollständiger Verzicht auf die giftigen Chemikalien sei gegenwärtig noch nicht möglich.

Von den 42 000 Tonnen Herbiziden, die jährlich in der Bundesrepublik versprüht

werden, hat die Bundesbahn 1989 auf ihrem 80 000 Kilometer langen Schienennetz etwa 300 Tonnen eingesetzt.

DRÁVOVÉ CHOBILI „TRATARI“ A PLEN
RUČNĚ...

Zu wenig
Flaschen in
Leinograd
Moskau - So-
wjet-Bürger
dürfen in Le-
ningrad mo-
nolith- nur
noch eine Fla-
sche Wodka
oder Cognac
oder zwei Fla-
schen Wein
kaufen.
Grund: Es gibt
nicht genug
leere Flaschen
zum Abfüllen,
meldet
„Trud“.

Havel als Präsident der Tschechoslowakei bestätigt

234 von 284 Stimmen / Kein Gegenkandidat / Begeisterung in der Bevölkerung / Dubček: Einheit bewahren

bko. PRAG, 5. Juli. Der tschechoslowakische Präsident Havel ist am Donnerstag von der Föderalversammlung für weitere zwei Jahre in diesem Amt bestätigt worden. Von den 284 anwesenden Abgeordneten beider Kammern des Bundesparlamentes stimmten in geheimer Abstimmung 234 für und 50 gegen ihn. Am 29. Dezember vorigen Jahres war Havel per Akklamation einstimmig zum Präsidenten gewählt worden. Havel, der vom Bürgerforum und seiner slowakischen Schwesterorganisation „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ für das Amt vorgeschlagen worden war, war der einzige Kandidat bei den Präsidentenwahlen. Der von der Slowakischen Nationalpartei vorgeschlagene slowakische Schauspieler Kviatík verzichtete auf eine Kandidatur. Die Wahl des Präsidenten fand im Wladislav-Saal der Prager Burg statt, in dem früher die böhmischen Könige

gewählt worden sind. Nach der Wahl wurde Havel vom Präsidenten der Bundesversammlung, Dubček, und von Ministerpräsident Calfa in der Wenzelschloß der Prager Burg vereidigt. Vom Petrin-Hügel gegenüber der Burg wurden 24 Salutschüsse abgegeben.

Zehntausende von Prager Bürgern bereiteten dem neugewählten Präsidenten im Innenhof der Prager Burg einen begeisterten Empfang. Für den Nachmittag war dort Volksfest zur Feier der Wiederwahl angesagt. Zuvor hatte Havel die Glückwünsche des diplomatischen Korps und von Vertretern der tschechoslowakischen Öffentlichkeit entgegengenommen. Havel sagte auf dem Balkon der Prager Burg, die nächsten zwei Jahre würden „eine schwere Zeit der Erneuerung unseres Staates sein“. Er wolle sich mit allen Kräften dafür einsetzen, daß die Tschechoslowakei die Schwierigkeiten er-

folgreich bewältige und sich dem Lande eine bessere Zukunft eröffne.

Der Vorsitzende der Föderalversammlung, Dubček, hatte vor der Wahl gesagt, Havel habe sich während seiner sechs Monate dauernden Amtszeit und in den schwierigen Zeiten davor große Anerkennung als Bürger, Politiker und Staatsmann erworben. Der Präsident sei einer derjenigen gewesen, die es in den Zeiten der Unfreiheit gewagt hätten, eigene Meinungen auszusprechen. Havel genieße großes Ansehen im In- und Ausland. „Er ist eine der tolerantesten Personen, die ich kenne“, äußerte Dubček, der die Bürger dazu aufrief, eine „Atmosphäre der wirklichen, pluralistischen Demokratie“ zu schaffen. „Laßt uns die Interessen der Republiken und Nationen ausgleichen und die Einheit des Staates erhalten“, schloß der Parlamentspräsident, der vorige Woche im Amt bestätigt worden war.

kdo bude novým
předsedou vlády
a jestli bude kopat
Knoflíček.
Život nás pořád stavi
před záhady.
U piva řeši český
človíček.

Z VÝZKUMU SKUPINY PRO NEZÁVISLOU SOCIÁLNÍ ANALÝZU

Společně, ale každý jinak?

Výsledky voleb v obou národních republikách jen potvrzují existující odlišnost obou celků. Tabulka ilustruje podstatné rozdíly mezi postoji obyvatelstva v Čechách a na Moravě na straně jedné a na Slovensku na straně druhé.

Slovenská veřejnost se k ekonomické reformě staví mnohem rezervovaněji než lidé v České republice. Obavy z jejích důsledků jsou na Slovensku vyšší než v Čechách a na Moravě. Lidé na Slovensku jsou méně ochotni uskrovnit se v zájmu úspěchu zásadních ekonomických změn a lepší budoucnosti, je mezi nimi méně zastánců tvrdší a rychlejší varianty reformy. Ve větší míře než v Čechách a na Moravě vyžadují občané Slovenska od státu, aby se i nadále o své občany všemožně staral a jsou více než v Čechách a na Moravě připraveni své pozice hájit stávkami. Na Slovensku je také podstatně vyšší podíl těch, kteří soudí, že tím, kdo má být tvůrcem zásadních změn v ekonomické a politické oblasti, i tím, kdo za ně má být odpovědný, mají být spíše národní vlády než federální vláda (viz volební úspěch Slovenské národní strany).

Je samozřejmě otázkou, nakolik změny musejí probíhat v obou republikách souběžně, ale představa konvertibilní slovenské a nekonvertibilní české koruny (či naopak) působí přece jen poněkud absurdně. Z hlediska postupu reformy se tak vynořuje zásadní problém. Reakce veřejnosti na hloubku a razanci reformy, na její jednotlivé kroky budou zřejmě v obou národních republikách značně odlišné. Pro jedno nebude dost důrazná a li-

berální, pro druhé bude naopak důrazná až příliš. Nemít tyto rozpory na zřeteli znamená ná- únosně zvyšovat riziko, že vlna sociální nespokojenosti vážně naruší průběh reformy, či ji dokonce zcela „položí na lopatky“. Různoběžný postup reformy může zase při vzájemném srovnávání zasévat sémě pocitu nespravedlnosti, zvyšovat napětí mezi oběma republikami, nemluvě o tendenci ke zvýšené mezipubli- kové migraci těch, kteří by měli za to, že se budou mít lépe právě v té druhé republice.

Z hlediska těchto úvah je třeba právě skončené volby posuzovat jako svobodné. Rozdíly ve

výsledcích v České a Slovenské republice jasně odpovídají rozdílnostem v postojích jejich občanů, lidé volili podle svých obav i tužeb. Nicméně většina občanů celé země (80 %) si přeje, aby kompetentním a odpovědným orgánem, který nás povede úskalími nadcházejícího, nadmíru svízelného manévru, byla spíše federální vláda, tj. jsou pro společný postup. Pro vítězné politické síly z toho vyplývá další břemeno: vypracovat a uskutečňovat takovou strategii, která vezme existující rozdíly zcela vážně v potaz. Měly by na to myslet již při sestavování silných vládních koalic.

Tabulka: Srovnání vybraných postojů v České a Slovenské republice, v procentech.

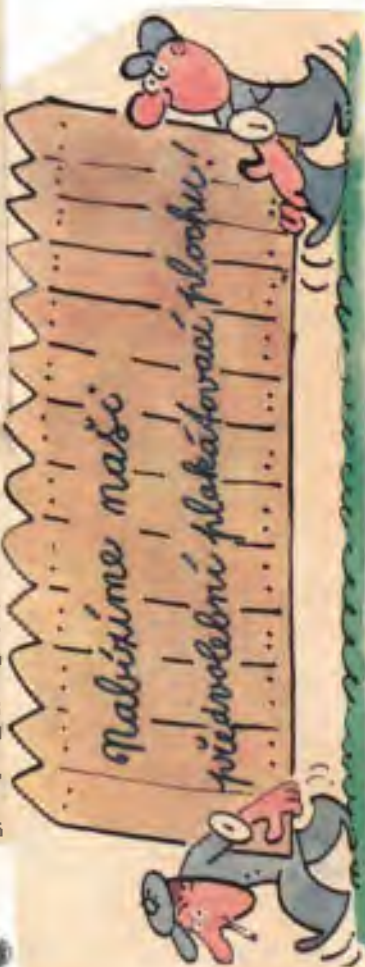
	ČR	SR
Spokojenost se současnou politickou situací	70	58
Pan Václav Havel by měl být prezidentem i pro další období	89	73
Tvůrcem podstatných změn v politické a ekonomické oblasti, i tím, kdo za ně bude odpovědný, by měla být spíše národní než federální vláda	38	47
Zásadní ekonomickou reformu nelze provést, aniž by došlo k dočasnému, avšak citelnému zhoršení životní úrovně a ekonomické situace vůbec	75	81
Nezaměstnanosti bychom se měli vyhnout i za cenu výrazného zpomalení nebo dokonce zastavení ekonomické reformy	19	34
Volba ostřejší a rychlejší varianty utahení opasků	81	51
Ochota podstoupit zvýšení cen základních životních potřeb o 50 %	53	39
Ochota podstoupit ztrátu současného zaměstnání	48	37
Ochota podstoupit zavedení ekonomického nájemného	61	47
Obavy ze zhoršení životní úrovně	60	70
Obavy z toho, že to u nás dopadne ekonomicky tak špatně, jako v Polsku	19	33
Stávka při značném zdražení základních životních potřeb	37	50
Stát by měl nést plnou odpovědnost za nalezení práce, zaměstnání pro každého občana	32	47
Stát by měl nést plnou odpovědnost za zajištění slušné životní úrovně pro každého občana	34	46

POVÍDÁM, TO JSOU V HISTORII PRVNÍ TŘEŠNĚ, CO SHNILY, CHUDĚŘKY Z POLITICKÝCH DŮVODŮ...

Navratilova: Im Siegesrausch dachte sie auch an Steffi

London – Der Sieg! Nach dem 6:4, 6:1 über Garri- son sprang Martina Navratilova in die Loge ihrer Freunde. Tränen rannen ihr übers Gesicht. Sieg Nr. 1251, Einzeltitel Nr. 9 in Wimbledon – ein Rekord für die Ewigkeit. Im Siegesrausch dachte die 33jährige aber auch an Steffi: „Ich hoffe, sie kann bald wieder hundertprozentig Tennis spielen.“

WIBL, WIBL...

Rassismus sei doch jetzt erlaubt, meinen manche in der DDR

Ost-Berlins Ausländerbeauftragte beklagt „katastrophales Bewußtsein“ / Pöbeleien und Übergriffe sind an der Tagesordnung

BERLIN, 9. Juli (AFP/AP/Reuter). Einen „katastrophalen Bewußtseinsstand“ der DDR-Bürger gegenüber Ausländern, speziell gegenüber „rassistisch auffälligen Menschen wie Schwarze und Asiaten“, hat die neuernannte Ausländerbeauftragte des Ost-Berliner Magistrats festgestellt. „Tagtäglich“ würden in Ost-Berlin Ausländer von DDR-Bürgern beschimpft oder „einfach so“ auf der Straße angegriffen und zusammengeschlagen, sagte Anetta Kahane am Montag vor der Presse. Auch Betrug an Ausländern und deren ungerechte Behandlung nähmen spürbar zu. Sie forderte mehr Sicherheit für die Betroffenen.

Besonders angegriffen würden Schwarze, Vietnamesen sowie Sinti und Roma, sagte sie. Aber auch andere Personen, die in irgendeiner Weise als Ausländer erkannt würden, seien Opfer von Übergriffen. Auf Vorhaltungen deswegen reagierten die DDR-Bürger nach Angaben der Beauftragten zumeist mit völliger Verständnislosigkeit. Dies reiche bis zu der Vorstellung: „Rassistisch sein ist doch jetzt erlaubt.“

Erst am Sonntagabend hatten mehrere hundert verummte Rechtsextremisten auf dem Ost-Berliner Alexanderplatz

randaliert und zum Teil geradezu Jagd gemacht auf Vietnamesen, die sich in Hotels oder Restaurants zu flüchten versuchten.

Zahlen über die Häufigkeit solcher fremdenfeindlicher Vorfälle konnte die Ausländerbeauftragte, die seit sieben Wochen im Amt ist, allerdings nicht nennen. In den meisten Fällen erfahre sie ohnehin nur indirekt von den Übergriffen. Die Betroffenen selbst meldeten sich kaum je zu Wort.

Als „mühsame Überzeugungsarbeit“ gegenüber allen offiziellen Stellen und Instanzen charakterisierte Kahane ihre Aufgabe. Es gehe darum, Ausländer in der DDR vor der seit der politischen Wende offener zutage tretenden Fremdenfeindlichkeit zu schützen. Hier müsse auch die Volkspolizei umdenken, die bisher oft „einfach wegguckt“ oder Strafanzeigen gar nicht erst entgegennehme. Gerade diese Bagatellisierung von Straftaten führe zu einer weiteren Verschärfung des Konfliktes, beklagte Kahane. Wenn Neonazis merkten, daß ihre Taten nicht verfolgt würden, gingen sie um so hemmungsloser gegen Ausländer vor. Diese fühlten sich dann ihrerseits von der Polizei nicht beschützt und würden selbst ag-

gressiv. Notwendig sei daher eine „Sicherheitspartnerschaft zwischen Polizei und Ausländern“, meinte die Beauftragte und kündigte Aufklärungs- und Weiterbildungsangebote für Polizisten und alle mit Ausländern befaßten Beamten an. „Ausländerfeindlichkeit und Rassismus hat viele Gesichter — eins davon ist, daß die zuständigen Leute einfach wegschauen“, fügte sie hinzu.

Daneben gehe es aber auch darum, die ausländischen Arbeitnehmer vor hastigem Abschieben in ihre Heimat zu schützen, sagte Kahane. Von den rund 80 000 Mosambikern, Vietnamesen und Kubanern, die unter der SED-Herrschaft aufgrund von sogenannten Regierungsverträgen in die DDR kamen und dort arbeiten, will ihrer Schätzung zufolge rund die Hälfte auch nach Ende der Verträge „auf eigene Faust“ in der DDR bleiben. Für diese Leute gelte es zunächst einmal die schwierige Wohnungsfrage zu lösen und sie vor willkürlicher Entlassung zu schützen. Sie seien illegalen, teils fristlosen Kündigungen und überhöhten Mietforderungen ausgesetzt.

Weil keine Staatszuschüsse mehr gezahlt werden, müßten diese früher vom Staat angeheuerten ausländischen Ar-

beiter in Wohnheimen jetzt oft das Acht- bis Zehnfache für ihr Bett und die fünf Quadratmeter Wohnraum zahlen, die ihnen in den Heimen gewährt werden. Wenn die Miete dafür zum Beispiel, wie geschehen, von 30 auf über 200 Mark hochgesetzt werde, „dann bleibt bei 600 Mark Lohn im Monat nichts mehr zum Leben“, sagte Kahane.

Konkrete Hilfe konnte die neugegründete Stelle der Ausländerbeauftragten des Magistrats bisher nach eigenen Angaben nur wenig leisten. In zwei Fällen unrechtmäßiger Kündigungen von Arbeits- und Wohnverhältnis konnte die Beauftragte eine Klage der Generalstaatsanwaltschaft erwirken.

Die meisten Probleme auf diesem Gebiet würden jedoch von den politischen Entscheidungsträgern derzeit als zweitrangig behandelt. Von Behörden zu Rate gezogen wird die Ausländerbeauftragte immerhin bei der Entscheidung über die Anträge auf „ständige Wohnsitznahme“ in der DDR und die rund 100 Asylgesuche, die derzeit bei der Ausländerbehörde vorliegen. Die meisten Asylbewerber sind Somalis, Kurden, Rumänen und Bulgaren; einer kommt aus der Schweiz.

Rechtsradikale nutzen Fußball-Weltmeisterschaft

FRANKFURT A. M., 9. Juli (dpa/AP/Reuter/FR). Hunderttausende begeisterter Fußballfans haben in der Nacht zum Montag in südlichem Freudenrausch den Gewinn der Fußballweltmeisterschaft durch die deutsche Mannschaft gefeiert. In mehreren Städten der Bundesrepublik und in Ost-Berlin kam es dabei auch zu schweren Ausschreitungen und Verkehrsunfällen. Vier Menschen kamen ums Leben, viele wurden verletzt. Zehntausende brachten am Montag auf dem Frankfurter Römerberg dem zurückgekehrten Nationalteam Ovationen dar.

Die Woge der Begeisterung über den 1:0-Sieg gegen die Mannschaft Argentiniens rollte auch in der DDR. In vielen Städten wie Leipzig wurde gejubelt und gefeiert. Ein sächsischer Rundfunkmoderator rief begeistert: „Wir sind wieder Weltmeister.“

Die schwersten Ausschreitungen meldete die Polizei aus Hamburg, wo sich in der Nacht auf der Reeperbahn 300 bis 500 äußerst brutale Hooligans (gewalttätige Fußballanhänger) sowie Rechtsradikale aus einer Menge von 10 000 Feiernden heraus mit 400 Polizisten eine Straßenschlacht lieferten. 45 Polizisten wurden verletzt und rund 100 Menschen festgenommen. Fensterscheiben gingen zu Bruch, Geschäfte wurden ausgeplündert. Mehrfach versuchten die rechtsradikalen Gewalttäter Polizeisperren zu durchbrechen, um die ehemals besetzten Häuser an der Hafenstraße anzugreifen. Die Polizei vereitelte dies mit Wasserwerfern und Schlagstöcken. Schlägereien, Plünderungen und Randaliererei wurden aus fast

JAK DLOUHO NA ŠPŘE NEČKA ČEKAT „RAJCHSKRYSTALNACHT“?
allen größeren Städten der Bundesrepublik gemeldet. Der Schaden geht nach ersten Schätzungen in die Millionen.

Auf der Straße „Unter den Linden“ in Ost-Berlin jubelten Tausende DDR-Bürger über den Sieg der deutschen Elf. Etliche grüßten mit dem Hitlergruß und schwenkten alte Flaggen des deutschen Kaiserreichs. Randalierer prügelten wahllos auf Passanten ein. Drei Schwerverletzte liegen noch in Krankenhäusern. Vermummte schlugen am Alexanderplatz Schaufenster und Windschutzscheiben ein. Einige machten regelrecht Jagd auf Vietnamesen, die in Restaurants und Hauseingänge flüchteten. Die Polizei mußte ein besetztes Haus am Prenzlauer Berg gegen Rechtsradikale verteidigen, die mit Eisenstangen und Knüppeln bewaffnet waren.

In Dortmund, wo es mancherorts Bier zum halben Preis gab, mündete der Jubel in Krawalle. Schaufenster wurden geplündert, Brände gelegt. Im schwäbischen Böblingen ging die Polizei gegen Randalierer vor, die in Geschäfte einbra-

chen und Autos demolierten. 47 Festnahmen wurden verzeichnet.

In Köln drohte eine aufgebrachte Menge einen jungen Türken zu lynchen, der aus Angst, sein eingekleistes Auto werde umgekippt, die Nerven verloren und Gas gegeben hatte.

Im Münchner Stadtteil Schwabing feierten 100 000 Menschen bis drei Uhr in der Frühe; in West-Berlin und Köln waren es genauso viele, in Stuttgart trafen sich 35 000.

In Heilbronn und Geislingen kamen drei Menschen bei Autounfällen ums Leben. In beiden Fällen prallten die mit Fahnen geschmückten Fahrzeuge gegen Masten. Im Köln schlug ein junger Mann die Scheibe einer Straßenbahn ein und streckte jubelnd den Kopf hinaus. Er schlug gegen ein Hindernis am Streckenrand und starb noch an der Unfallstelle.

In West-Berlin erlitten vier Jugendliche lebensgefährliche Verletzungen, als sie nach der Siegesfeier auf dem Kurfürstendamm mit insgesamt 20 jungen Leuten eine Spritztour mit einem gestohlenen

Lieferwagen machten. Das Auto kam von der Fahrbahn ab und streifte einen Betonpfeiler. Der Fahrer raste unbeirrt weiter, ohne sich um die hinausgeschleuderten Verletzten zu kümmern.

In Gladbeck erlitt ein 35-jähriger einen Schulterdurchschuß, als er vom Fenster aus dem Treiben auf der Straße zusah. Dort hatte ein 38-jähriger aus Freude über den Sieg mit einer scharfen Waffe in die Luft gefeuert.

In Stuttgart-Zuffenhausen verletzte sich ein Mann schwer, als seine Kleidung beim Entzünden eines Feuerwerkskörpers in Brand geriet.

JE MI JICH LITO...

Heiratslustige Bayern

München — In Bayern wurden 1989 über 70 000 Ehe geschlossen — so viele wie seit 20 Jahren nicht mehr. 19 000 Ehen wurden geschieden. 13 800 Kinder wurden zu Scheidungswaisen.

Altardecke angezündet

Rüsselshelm — Zwei Rowdys steckten in der St. Joseph-Kirche die Altardecke an, kitzelten Nazi und ein Hakenkreuz ins Kirchenbuch, flohen. Das Feuer wurde rechtzeitig entdeckt — nur ein Hocker und der Teppichboden verbrannten.

SMOLAR

Předepsal mi lékař kapky ty mě jistě uklidní v lékárně se jenom smáli mám se zepát ve Vídni

Unterlassene „Titanic“-Rettung wird untersucht

Die Katastrophe von 1912 wird neu aufgerollt / Nautiker soll Position der „Californian“ klären

LONDON, 9. Juli (AP). Die Rolle eines britischen Kapitäns, der den Passagieren des sinkenden Luxusliners „Titanic“ vor 78 Jahren nicht zu Hilfe gekommen ist, soll angesichts neuen Beweismaterials ein weiteres Mal untersucht werden. Das berichtete am Montag die Londoner Tageszeitung „Daily Telegraph“.

Die „Titanic“ war auf ihrer Jungferreise am 14. April 1912 nach der Kollision mit einem Eisberg im Nordatlantik gesunken. Dabei waren rund 1500 Menschen ertrunken, viele davon, weil das Schiff nicht genügend Rettungsboote an Bord hatte. Der Dampfer „Californian“ unter dem – 1982 verstorbenen – Kapitän Stanley Lord war den damaligen Untersuchungsergebnissen zufolge das Schiff, das der „Titanic“ am nächsten war. Die in einem Eisfeld liegende „Californian“ reagierte jedoch nicht auf die Notsignale und Leuchtraketen des Havarierten. Statt ihrer erreichte die weiter entfernte „Carpathia“ als erste die Unglücksstelle.

Bei der ersten Seegerichtsverhandlung wurde Lord dafür gerügt, daß er auf die Notrufe nicht reagiert habe. Die „Californian“ sei nur acht bis zehn Seemeilen (14 bis 18 Kilometer) von der „Titanic“ entfernt gewesen und hätte ihr zu Hilfe eilen und Menschenleben retten können, hieß es. Lord beteuerte dagegen bis zu seinem Tod, daß sich die „Titanic“ in einem Eisfeld 20 Meilen (38 Kilometer) oder mehr von der „Californian“ entfernt befunden habe und er nicht in der Lage gewesen sei zu helfen. Sein Sohn und Freunde versuchten vergeblich, Lord vom Verdacht der unterlassenen Hilfeleistung zu befreien. Ihr Versuch, eine neue Untersuchung zu erreichen, wurde 1965 abgelehnt.

Nach Ansicht Lords hatte es sich bei einem Schiff, das in der Katastrophennacht von der „Californian“ aus gesichtet worden war, nicht um die „Titanic“ gehandelt. Erst 1962 konnte es als das Robbenfangschiff „Samson“ identifiziert werden. Die Freunde Lords meinten, die Re-

dererei der „Titanic“ und das britische Handelsministerium hätten Lord zum Sündenbock gemacht, um davon abzulenken, daß zu wenige Rettungsboote an Bord des Luxusdampfers waren.

„Wir beabsichtigen nicht, die Geschichte neu zu schreiben. Doch in diesem besonderen Fall wird es als angebracht erachtet, eine Neubewertung vorzunehmen“, sagte der stellvertretende Chef des Amtes für die Untersuchung von Seeunglücken, Kapitän James de Coverley, dem „Daily Telegraph“. Die Verhandlung von 1912 solle nicht wiederholt werden, denn dabei sei es um den Verlust der „Titanic“ gegangen, nicht um die Rolle von Kapitän Lord. Kapitän Thomas Barnett, ehemals Nautiker im Verkehrsministerium, werde versuchen, die Position der beiden Schiffe und das Verhalten der „Californian“ neu zu bestimmen und zu bewerten. Dabei werde der Fundort des „Titanic“-Wracks, das der US-Ozeanograph Robert Ballard 1985 entdeckt hatte, eine entscheidende Rolle spielen.

Sie haben Sonne, See und Sand gebucht. Fehlt nur noch ein kleiner Urlaubsflirt. Damit Sie keine Nieten ziehen: Flirt-Experten sagen, woran man einen Engländer erkennt, welche Qualitäten andere Männer haben:

Engländer tarnen sich als schneeweiße Beine und bierrotes Gesicht unter einem Sonnenschirm. Statt Badehose trägt „Trevor“ Liebestöter. Erspricht nur Englisch, ist nicht cool, nicht romantisch, nicht sexy. Dafür gelzig und ständig beschickert. Vorteil: nett zu Tieren.

Skandinavier tragen die knappsten Tangas, sind nahtlos braun. Das Haar ist unmöglich lang, an den Füßen seltsame Ledersandalen, beliebt ist freier Sex. Weil „Sven“ gern einen schnasselt: Im Bett eher dekorativ als nützlich.

Franzosen sind zivilisiert und stillvoll, riechen wirklich nach Knoblauch. Nach dem ersten Essen lieben Sie die Duftnote. Etwa hochnäsiger, zeigt „Jean“ gern, wie man Austern schlürft. Drei Tage charmant, dann entpuppt er sich als Spießkerl.

Spanier schwärmen von Motorrädern und können sich nur Mopeds leisten. Schmelzende Augen, nur gut für die schnelle Nacht. Denn am Tag darauf prahlt „Juan“ mit Liebesbriefen aus der letzten Saison.

Griechen sind dunkel, klein, haarig, nett und recht treu: „Spiro“ verliebt sich nur zweimal im Monat, ist sehr eifersüchtig und stellt Sie sofort der Familie vor. Manchmal hat er neben Ihnen noch einen Freund.

Italiener lernen Sie meist kennen, wenn er Sie in den Po kneift. „Giovanni“ liebt alle Frauen: große, kleine, junge, alte, dünne, dicke... Erobert haben Sie ihn, wenn er Sie im Mondscheln auf der Piazza „Bellissima“ nennt. Tolle Liebhaber. Trotzdem auf Reiseschecks und Schmuck achten.

Amerikaner sind schrecklich freundlich und brüllen, als wären Sie taub. „Bobby“ wirkt wie verflucht. Kein Wunder: Er macht gerade „Europa in 10 Tagen“. Hat oft Angst vor Frauen.

Und die Deutschen?

Sie laufen mit wichtiger Miene und dem Reiseführer unter dem Arm in beigeleuchteten Shorts umher. Hanteln gern am Strand und führen Buch über die Zahl der Orgasmen. Meist muß „Paul“ nicht mehr als zwei Striche machen.

„No potěš pánbů, pane Pivrnec, děti vám rostou jako z pivát“

„Samozřejmě, že se tady taky mělo devastovat. Naštěstí nebyli lidi.“

„Viš, čeho se, mámo, nejvíc bojím? Nezaměstnanosti!“

Kohl gegen Krebs

New York – Frauen, die täglich ein Pfund Sauerkraut oder Kohl essen, beugen damit Brustkrebs vor, erklären amerikanische Forscher. Das Gemüse enthält die Substanz Indole-3-Karbinol, die der Entstehung des Krebses entgegenwirkt.

Jeder 8 Kilo Kaffee

Bremen – Jeder Bundesbürger hat 1989 rund acht Kilogramm Kaffee verbraucht – genauso viel wie im Jahr zuvor. Umsatz der Kaffeeröster: sieben Milliarden Mark.

ARNE'S DAZZLAND!
„Die deutsche Mannschaft ist über Jahre hinaus nicht zu besiegen, es tut mir leid für den Rest der Welt“

UŽ VÍCE NEŽ STO LET uplynulo od doby, kdy František Palacký dokončením svého monumentálního díla zpřístupnil našemu národu jeho dějiny. Náš největší historik si jako první započal klást otázky po smyslu našeho dějinného existování. Jeho filosofie českých dějin byla poznamenána érou romantismu a tužbami vrohlicího národního probuzení. Palackému se jevily české dějiny plně hegelovských antinomí a herderovského proslovanského patosu. Chápal je jako neustálý střet slovanského — resp. českého — a germánského světa. Zároveň jeho vzor — Herder — rozlišoval mezi římanstvím, germánstvím a slovanstvím, Palackému se zdálo být římanství a germánství identické. V dějinách se pak podle jeho soudu projevoval neustálý svár mezi svobodnýmyslným světem slovanským, tlíhnuoucím k demokratickému soužití a světem římského — tedy germánského universalismu, který tlíhnu k panství jedněch nad druhými. Reformace pak byla oním osudovým zvratem, který prolomil alespoň načas nadvládu panství, husitstvím, tudíž tím, čím český národ přesáhl sám sebe a v boj za ušlechtilé křesťanské ideály osvědčil svůj velký přínos světovým dějinám.

V průběhu doby se vyskytly i názory částečně shodné (B. Denis) či dokonce protichůdné (W. W. Tomek). Třežbaž byly tyto soudy v mnohém podnětné, nenesly v sobě surčitou výjimečnou je Denis) originální počet velkolepé filozoficky pojaté koncepce. Významné místo v dalším historickém bádání zaujal Jaroslav Goll a jeho škola. Jeho přičinným prolomilo naše dějepisectví rámeo poplíného kra-

Spor o smysl českých dějin

nikafení, zbavilo se provincialismu a vyrovnalo krok s evropským bádáním. Na druhé straně bylo nedostatkem Gollovy výjimečnosti a všestranné vzdělané osobnosti, že v duchu vlastní pozitivistické orientace historiografii zbavil filozofického přesahu, čímž zároveň do značné míry omezil její působení na aktuální přítomnost.

V souhlasu, ale zároveň i v opozici vůči těmto názorům, vyrůstá pod vchraným Gollovým křídlem vědecká dráha jeho nejnadanějšího žáka J. Pekaře. Pekař si odnesl z Gollova odkazu především dokonale fomeslnou akribii spojenou se zásadou nekompromisní vědecké pravdivosti. Teprve po nezbytném osvojení těchto základů byl ochoten přestoupit některé Gollovy metodologické postupy a stavět své dalekosáhlé vývody o českých dějinách. Dále na osobnost rodícího se historika silně zapůsobil vliv rodné půdy související s jeho selským původem. Ten mu vnukl silnou úctu k tradici a určitému historickému konzervatismu. Ve smyslu neúnavného dohledávání pravdy a oddané službě vlastního národu navazoval Pekař v nejlepší m na odkaz Fr. Palackého, ačkoli v době vždy podmíněně poznání, tedy ona „dějinnost“, klady mezi vývody obou badatelů zdánlivě nepřekročitelnou propast. Vzhledem k této skutečnosti byl Pekař často pokládán za odpůrce Palackého (Masaryk, Slavík, Chalupný aj.). Rozdílnost „filozofického“ pohledu Masarykova a „historizujícího“ přístupu Gollovy historické školy vyvolala a živou vleký

spor o smysl českých dějin. Na obranu Gollovy historické školy vystoupil Josef Pekař, který polemizoval s Masarykem a později zvláště s oddaným Masarykovým stoupencem Janem Herbenem. Bezprostřední záminku ke sporu udal historik Jindřich Vančura svou oslavnou ódou na Masaryka, jehož označil za největšího žijícího „historika“.

Masaryk postavil svou koncepci na receptu Palackého vývodů a jejich nové aktualizaci. Vrcholnou etapu národních dějin spatřoval v reformaci husitské a českobratrské. Národní obrození se mu jevilo jako přímé pokračování myšlenek, zatímco významné evropské myšlenkové proudy a události, jejichž vliv na české obrození byl rozhodně nezanedbatelný, zpočátku ignoroval. Později tento svůj počáteční omyl napravil a uznal, že naše obrození má jen některé reformáční rysy a zdůraznil též významný vliv osvícenství a idejí francouzské revoluce. Svě názory pak ještě více vyhroutil za světové války, kdy hlásal, že pokračování a navazování na reformaci usílí našich předků musí být završeno rozbitím habsburské monarchie. Tato myšlenková radikalizace se stala i svědectvím Masarykovy cesty od náboženského a mravního reformátora k muži toužícímu naplnit své myšlení skutkem, k samotnému tvůrci dějin, tedy k politikovi, pro něhož má minulost svou cenu jen tehdy, když spolupůsobí aktuálně na přítomnost. Masaryk svou myšlenku české humanity pozvolna nasazuje do světa-

vého kontextu demokratického vývoje, jenž chápe jako boj humanity a demokracie s odumírající teokracií (Světové revoluce).

Naproti tomu Pekař rezolutně popírá Masarykovu tezi, že by české dějiny měly jediný vyhraněný smysl. Smyslu je podle něho tolik, kolik je duchovních etap, jimiž náš národ ve svém historickém vývoji prošel. Každá doba má svůj vlastní a nenapodobitelný a bytostný smysl, kterému nelze odpovídat sřídní uměleckých slohů. Zde se Pekař odpovídá na dílo Šustova důvěrného přítele a profesora dějin umění na vídeňské univerzitě Maxe Dvořáka. Dále zdůrazňuje veliký vliv západoevropských myšlenkových a zároveň uměleckých proudů, které k nám byly zprostředkovány převážně německou zasluhou. Přesto jsme však kulturně i historicky svébytní a naše dějiny nejsou s německými identické. Tuto skutečnost je nutné zdůraznit, neboť se později pokoušel jednostranným interpretováním některých Pekařových závěrů využít jeho díla pro nacionálně-politickou agitaci profesor německé univerzity Pfitzner. Jeho argumenty však spolehlivě vyvrátil historik Jaroslav Werstadt. Pekař se tedy od Masaryka liší především v tom, že nezná „bílé“ místa v našich dějinách. Svůj význam si v jeho pojetí udržuje v dějinách neotliko reformáční epocha, nýbrž i doba Karla IV., baroko a jindřich namnoze dodnes tabulizovaná období, neboť i ta svým nesporným významem vytvářejí živou půdu tradice hodné následování. Pro Pekaře je hybnou silou

našich dějin vědomí NÁRODNÍ, které jediné spojuje v živý dějinný proud generace s naší bezprostřední současností.

Rovněž Pekařovo stanovisko mělo a má řadu kritiků (E. Chalupný, M. Machovec aj.). Je nesporné, že Pekařovy závěry jsou opatrné a dost obecně formulovány. Podstatné je však to, že akceptují všechny dějinné trendy významnějšího dopadu. Ostatně zmíněná Pekařova opatrnost je pochopitelná, neboť sám předmět sporu — tedy „filozofie českých dějin“ — je termín nedostatečně opodstatněný a nemá obdobu u jiných národů. Takovéto pojetí totiž vždy směřuje z hlediska vlastní nejasnosti problému k tendenčním dějinným konstrukcím, jako se to přihodilo Masarykovi. Z tohoto důvodu je potřebné uvědomit si, jak správně podotkl Václav Černý, podporující v tomto ohledu stanovisko Pekařovo, že Masarykovo pojetí nebylo rázu ryze vědeckého, ale spíše národně propagandistického, kde svůj účel splnilo.

Zůstává tedy otázka: má ještě „filozofie českých dějin“ své další právo na existenci? Je pochopitelné, že i nadále se budeme pítit po nalezení správných odpovědí souvisejících s našimi vlastními dějinami. Musíme si však zároveň uvědomit skutečnosti, které podrobil zajímavé analýze Jan Patočka. Patočka dokázal, že „filozofie českých dějin“ — toto naše národní specifikum — vyrostla z národního obrození, z jeho ideových (Palacký) a jazykových (Jungmannova recepte Herderova jazykového pojetí národa oproti nepříteli Bolzanova sociálně politického pojetí národa) potřeb a hledisek. Tyto postupy však už dnes neodpovídají své aktuálnosti.

„Že ti zůstává stát rozum mi je houby platný!“

ZDENĚK POCHOP / Jak jsme na Moravě vyřešili česko-slovenskou otázku

VYŘEŠILI? JEN SE POKOUŠELI
VYŘEŠIT... O JEDEN STÁT NEMĚ NĚJAK
VČE...

Bylo to vítání jako s těmi, kteří se vraceli z Ameriky, Kanady nebo alespoň z Mnichova. Však jsme se někteří s některými neviděli přes dvacet let. Přijeli z Bratislavy — a rázem jsme si uvědomili, jaká je to teď od Prahy dálka. A nebývala. Milan Jungmann vzpomněl, jak blízko si například kdysi bývaly redakce Literárních novin a Kulturního života. A teď? Teprve v těchto dnech nám prvně došel do redakce Kulturní život, a to ještě jen díky tomu, že nám ho slovenští kolegové začali posílat. Slovenský tisk se jaksi do Prahy nedovíží — i odtud ta tristní česká neinformovanost o tom, čím dnes žije Slovensko, odtud pak i ona nedorozumění, neporozumění a snad začasté i nedostatek dobré vůle pochopit názorání toho druhého.

K překlenutí té neuvěřitelné vzdálenosti mezi Bratislavou a Prahou mělo přispět i celodenní setkání 19. 6. 1990, na které Moravané pozvali do Brna zástupce českých, moravskoslezských a slovenských spisovatelských organizací.

Honosné prostředí bývalé vládní vily předem naznačovalo, že půjde o rokování vážné i závažné. Po bouřlivých diskusích o česko-slovenské otázce v tisku bylo pochopitelně trochu napjaté očekávání, jaká se vyvine situace, zvláště když z Prahy s námi přijel původce těch vzrušených polemik Ludvík Vaculík. Ze Slo-

venska však přijeli starí známí i kolegové přemýšliví, seriózní, zádní bouřliváci zmítaní emocemi (Juraj Špitzer, Ladislav Ťazký, Jaroslav Rezník, Ladislav Bailek a další).

Co konkrétního Slovákům na nás Češům hlavně vadí, položil hned na počátku kardinální otázku Moravan Antonín Přidal, hlavní organizátor tohoto setkání. Na jasnou konkrétní otázku očekávali všichni od slovenských kolegů jasnou konkrétní odpověď. Ukázalo se však, že Slovákům toho na Češích vadí sice veľa, priveľa, neúrekom, avšak konkrétní od pověď zformulovat je obtížné a jsou věci, které vůbec jednoznačně pojmenovat nelze. Slováci trpí přezíravým vztahem z české strany, vztahem k mladšímu bratru ve věku jeho dospělosti, i když nejde jen tak doložit, v čem konkrétně se ona přezíravost projevila. O všem důležitém se rozhoduje v Praze a Slováci mají málo možností mluvit do toho, co se jich týká. (Vzápětí se však český centralismus projevů nad očekávání konkrétně, když se brněnský fotograf ČTK dotázal telefonicky v Praze, zda má na setkání zařít udělat fotografie, a dostalo se mu odpovědi, že netřeba. Tak je to se vším, jásalí Slováci. Tak proč se ptal, rozčilovali se Pražáci. Asi musel, usoudili pokojně Moraváci. Ukázalo se tak, že v Praze se rozhoduje nejen o všem

důležitém, jak tvrdili slovenští kolegové, ale i o blbostech.)

Pražský centralismus je prapříčinou všech projevů nacionalismu (Trefulka). A co dál?

V Bratislavě těžce nesou, když pan prezident nebo Petr Pithart jedná v zahraničí o slovenských problémech bez Slováků. Vyřídíte v Praze, ať to nedělají. Tak to vyřizují a poradkyně pana prezidenta Eda Kriseová si to zapsala též.

A co dál?

Slováci chtějí být partnerem, jakým jsou u tohoto stolu. Reálné problémy existují totiž nezávisle na takovýchto přátelských (někdo řekl „výběrových“) vztazích. Žádají autentickou federalizaci, kterou ještě nikdy neměli. (Ptám se tedy: je to věc příliš silně federální vlády a malých pravomocí vlád národních?)

My nepotřebujeme žádné mladší bratry, chceme rovnocenné partnery (Vaculík).

A co Slovenská národní strana? Co scény na bratislavském náměstí Slovenského národního povstání?

Slovenskou národní stranu zrodila pomilka a pražská reakce na projednávání názvu státu. A také ovšem, tedy, tak trochu američtí Slováci, kteří jezdí do Bratislavy radit a slibovat.

A tak řeč pěkně plynula, dobře se pilo dobré moravské víno, na přetřes přišla

i otázka jižní slovenské hranice, vodního díla i pochybnost, zda separatistické požadavky jsou míněny vážně. Češi neopomněli znovu důrazně připomenout, že trvali na tom, aby dveře, kterými se případně může odejít z česko-slovenského svazku, byly odemčeny dříve, než na ně Slováci doopravdy zabuší — aniž by je ovšem někdo z těch dveří chtěl vystrkovat.

Nakonec jsem se nezdřel, abych ne položil otázku, o kterou se při už drahém čas s Ludvíkem Vaculíkem — zda slovenské texty předkládat českému čtenáři v původním znění či v překladu. Rozproudila se o tom živá debata, která mi dala za pravdu. Jenže L. V. tvrdí, že dala za pravdu jemu. A najednou jsem pojal ošklivé podezření. Co jestli jsme celé té milé, přátelské a bezpochyby užitečné rozpravě v dobré vůli takhle do bre rozuměli všichni... Co jestli ta naše náramná shoda...

Jedno zjištění však lze na závěr uvést bez zpochybnění. Není a nemělo by být otázek, o kterých bychom se báli mluvit naprosto otevřeně, a to nejen na takovémto setkání. I o emocích a záležitostech ryze emocionálních lze pojednat uvážlivě. A říkat si vzájemně pravdu je třeba, máme-li spolu dál žít a má-li naše soužití být snesitelné. Že jiné možnosti není, na tom se shodli všichni.

„Konečně máme proletáře všech zemí pohromadě.“

„VÓÓÓLONOVINY!“

NEPRAKTA—ŠVANDRLÍK

„— a jíst taky nebudeš?“

SVÁTEČNÍ PRAHA

Praha je o svátcích krásná
strmé věže tiché podchody
Dřevona Botana Chirana Masna
a jiné zavřené obchody

Jako nový se dnes dopoledne představil novinářům vůz Tatra 80, ve kterém jezdil prezident T. G. Masaryk. Vůz, který byl dne 30. 6. 1935 dodán domo prezidenta republiky, byl společnou péčí Národního technického muzea, Tatry, kombinát Koptivnice, a České státní pojišťovny uveden do původního pojízdného stavu i původní krásy. V minulých dnech nabídl NTM.

v jehož sbírkách vůz od roku 1957 je, Kanceláři prezidenta republiky, aby byl v tomto voze odvezen po volbě ve Vladislavském sále nově zvolený prezident republiky. Nabídka byla s díky přijata, a tak pro milovníky oldtimerů několik technických údajů: Tatra 80 byla vyrobena v počtu 22 kusů, má dva nácti válců a obsah 5990 cm³ a v době největší slávy dosahovala rychlost na tu dobu pekelnou — 140 km/h. Splní-li se naděje, uvidíme — když ne osobně — alespoň v televizi nově zvoleného prezidenta Václava Havla v prezidentském »historáku«.

„ACO NA TO
MERCEDES?“

TEMNÁ MINULOST

Hledí na něj s podezřením
minulost má temnou
vždy vyzýval — proletářky
spojíte se se mnou

Jako symbolický dar předali včera zástupci Národního technického muzea kombinátu Tatra Koptivnice a České státní pojišťovny prezidentské kanceláři a prezidentu republiky automobil Tatra 80, který byl v roce 1935 dodán pro prezidenta T. G. Masaryka. Po třech měsících ustíavné práce byl tento vůz plně zrestaurován pracovníky Tatry Koptivnice a pražského technického muzea, a včera od něho slavnostně převzal klíče tiskový tajemník prezidenta republiky Michael Zantovský.

ÚPRAVY CEN

Ceny se upraví.
Celkem vzato budeme mít kliku.
Budeme pít vodu
a přikusovat elektroniku.

ZRENOVOVANÝ VŮZ Tatra 80 z roku 1935, v němž jezdil prezident T. G. Masaryk, včera symbolicky předal zástupci Národního technického muzea a Tatry Koptivnice prezidentské kanceláři. Na renovaci, zvládnutou tatrováky za tři měsíce, přispěla 50 tisíc korunami Česká státní pojišťovna. Příležitost, svézt se v tomto nejluxusnějším voze vyrobeném na našem území, bude mít nově zvolený prezident hned zítra, před Vladislavským sálem. Automobil zůstane i nadále součástí expozice NTM, ale prezident bude mít možnost si jej půjčovat pro slavnostní příležitosti.

NEPRAKTA — ŠVANDRLÍK

„Zamkla se tam s princem — my prej jsme nesplnili pětiprocentní limit!“

Podporu ostrému reformnímu kursu

V tržních ekonomikách je velmi často předmětem ostrých politických diskusí rozpočtová politika, tj. daně a dotace, které jsou „administrativně“ státním rozpočtem. Zatímco v tržních ekonomikách jsou obvykle tyto procesy dostatečně průhledné, v „neekonomické“ socialistického typu jsou tytéž daně a podpory stěží analyzovatelné, protože jsou „ukryty“ v ekonomice za takovými nástroji, jako je nekonvertibilní měna, administrativně stanovené ceny, arbitrární intervence centra apod. Podobně je součástí reálné centrální plánované ekonomiky skrytá nezaměstnanost a její „neviditelné“ financování.

V čs. diskusích o reformě se někdy uvádí příklad Polska jako „strážáka“ a naznačuje se, že polská tzv. šoková terapie je neadekvátní pro čs. podmínky. S tím lze jen souhlasit, protože čs. ekonomika je podstatně jiná než polská ekonomika, která byla zdevastována dlouholetou aplikací špatné hospodářské politiky pod vedením polských komunistů. Jak známo, v r. 1989 polská krize vrcholila hyperinflací a téměř úplným kolapsem, když polská vláda už nevládala situaci v zemi a uchýlila se k pumpování bezcenného zlotého do ekonomiky. Hyperinflaci a kolaps polské ekonomiky bylo možno zvládnout jen příslušnými makroekonomickými stabilizačními opatřeními (drastické omezení rozpočtového deficitu, prudké zvýšení úrokové míry, devalvace zlotého apod.), které pro svůj obsah a způsob zavedení dostaly žurnalistický název „šoková terapie“.

Bolcerowiczův program uspěl minimálně zastavit inflaci, nastolit konvertibilitu zlotého pro obchodní transakce a vést ke kladnému saldu zahraničního obchodu ve výši zhruba 1,5 miliardy dolarů v 1. čtvrtletí 1990. Na druhé straně tento program vedl k nezaměstnanosti zhruba ve výši 2% celkového počtu zaměstnaných a k poklesu statisticky vykazované výroby a statisticky vykazovaného poklesu životní úrovně, což obojí v podmínkách prudkých změn cen a výrobních struktur lze jen nepřesně měřit. Stejně tak statisticky nejsou zřejmitelné reálné přínosy programu v podobě odstranění nedostatkovosti, front apod. Přes tvrdé dopady tento program má stále podporu polské veřejnosti. Zároveň je zřejmé, že budoucnost polské reformy závisí na obnovení zdravé a udržitelné míry růstu ekonomiky při udržování makroekonomické ostružitosti.

Důležité poučení, které také vyplývá z polské zkušenosti, a v podstatě ze všech reformních pokusů jinde, je, že vybudování příslušné tržní institucionální struktury a zejména vytvoření ziskově motivovaného bankovního sektoru, který je a to až vyunit platelní disciplína a nakonec při-

vést podniky k bankrotu (pokud již jiné řešení není možné), patří k základním stavebním blokům reformy.

Pokud hledáme určitou analogii stavu čs. ekonomiky s Polskem, pak je možné říci, že obě ekonomiky trpí stejnou vážnou nemocí, avšak polská ekonomika odmítala navštívit lékaře po mnoho let. Proto je ji dnes ordinována masivní dóza antibiotik s vážnými vedlejšími důsledky. Československá ekonomika však se podrobuje léčbě v dřívějším stadiu choroby (relativní převis poptávky nad nabídkou není velký), dávky léků jsou jiné. To ovšem neznamená, že je možné podcenit vážnost nemoci čs. ekonomiky, která navíc bude silně komplikovaná vlivy, které jsou mimo kontrolu pacienta (zhoršené podmínky v obchodu s SSSR, nepříznivý vliv splynutí NDR s SRN apod.).

V současnosti nepovažujeme „recesi“, kterou prochází čs. ekonomika a která souvisí s její re-

strukturalizací, za rozhodující makroekonomický problém. Naopak je nutno vidět, že pokles produkce neprodejného zboží (např. výroby neprodejných zbraní, zboží vyváženého do nesolventních zemí, uhlí apod.) přispívá k oždravení ekonomiky a je součástí reformního procesu. Proto argumentace ve prospěch celkové expanzivní fiskální politiky v době lázi reformy není v souladu s logikou postupu hospodářské reformy.

Často se uvádí jako argument proti cenové nápravě a následné liberalizaci cen, že tato při existenci monopolní tržní struktury a při daném převisu poptávky nad nabídkou v čs. ekonomice povede k inflačnímu vzestupu cenové hladiny. Jak už jsme uvedli, domníváme se, že rozsah potlačené inflace v ČSFR není velký. Proto zracionalizování cenové struktury nemusí vést ke značnému zvýšení cenové hladiny a nastartování inflační spirály (vzestup cen, který si vyvolá vzestup mezd a ten zase vzestup cen atd.) pokud toto přizpůsobování cen probíhá na pozadí restriktivní stabilizační politiky, včetně omezení vynucených mezipodnikových úvěrů. Proti inflačnímu vzestupu však působí i poptávkové omezení, které platí rovněž pro monopolní podniky. Jako další obranné opatření je nezbytné rozpuštění administrativních monopolů a příslušné zákony na ochranu soutěže. Důležitým opatřením na podporu soutěže je uvolnění vstupu na trh pro soukromé podnikatele. Avšak zásadní příspěvek k podpoře soutěží tržní struktury může přinést jen plná liberalizace dovozu. Proto zavedení konvertibility čs. koruny pro zboží a ostatní zahraničně obchodní transakce musí doprovázet cenovou liberalizaci. Z tohoto důvodu musí být koruna devalvována na úroveň, která je udržitelná v zásebě prostřednic-

tvím působení tržních sil a nikoliv administrativně.

Někdy se argumentuje, že devalvace bude mít značný inflační dopad na ekonomiku a při krátkodobě dané špatné exportní výkonnosti čs. podniků na západních trzích povede k uzavírání mnoha podniků. Považujeme oba argumenty za nesprávné. Je pravda, že devalvace bude mít určitý inflační dopad, ale musíme vidět, že tento bude omezen doprovodnou restriktivní makroekonomickou politikou a uvolněním soutěžních sil v ekonomice.

Dále také platí, že devalvace představuje velmi silné protexportní opatření. Zároveň devalvace napomáhá ochraňování domácích výrobců exportovatelného zboží a dovoz substituujiho zboží. Pokud podnik není s to prosperovat v proexportním režimu nastoleném devalvací, nemělo by být ekonomickou budoucnost.

Musíme také zdůraznit, že i československé, relativně méně kvalitní zboží, může uspět na svém trhu, jestliže to umožní správná kombinace domácí tržní ceny a kursu měny. Toto je nutno považovat za základní mechanismus, prostřednictvím kterého lze integrovat čs. ekonomiku do světového hospodářství a prostřednictvím kterého lze získat zahraniční měnu k financování dovozu, zejména technologií, které budou napomáhat ke zvýšení kvality československého výrobku.

Nemusíme zvláště zdůrazňovat, že reforma přinutí spotřebitele k tomu, aby se přizpůsobovali nové situaci, a to nebude jistě příjemná zkušenost. Avšak klíčem k úspěchu reformy je jistě přinutit podniky k přizpůsobování prostřednictvím zvýšení efektivnosti výroby, změn ve výrobních programech atd. a jsme si jisti, že existuje rozsáhlý prostor uvolnit podniky k tomu, aby se přizpůsobily. Dosáhnout toho není možné bez agresivního reformního kursu.

NOVÁTOR

Neue Nationalhymne für das vereinte Deutschland?

Staatsvertrag am Wochenende in Ost-Berlin die Bonner Delegation unter Bundesinnenminister Schäuble (CDU). Nach der Hymne noch ein Vorstoß: Deutschland soll „Deutsche Bundesrepublik“ heißen, schlug die DDR-Delegation vor.

Erst danach soll „Einigkeit und Recht und Freiheit“ von Hoffmann von Fallersleben angestimmt werden. Mit diesem Vorschlag überraschte die von DDR-Ministerpräsident de Maiziere (CDU) geleitete Kommission für den zweiten

Die DDR will für das vereinte Deutschland eine neue Nationalhymne. Als erste Strophe soll der Text „Aufstanden aus Ruinen“ aus der DDR-Hymne gesungen werden, aber weiter nach der Haydn-Melodie des Deutschlandliedes.

V totalitě vypaloval

Z hlíny trpaslika

Dnes se živí tím že hněte

busty Masaryka

SKEPTICKÁ

Oplácet zlo

dobrem

bude asi

problém

FUSSBALL

FUSSBALL

ÜBER ALLES

V poslední době se na pražských domech objevily bílé plakáty s naznačeným plánem hlavního města obkrouženým silnou černou čarou a výrazným nápisem v záhlaví: Praha potřebuje vnější okruh. Moto, se kterým nelze než souhlasit. Potíž ale spočívá v tom, že Praha toho potřebuje mnohem víc než jenom vnější okruh. A to dokonce i z hlediska dopravy. V ulicích naší metropole denně uhání, popojíždí, překáží i postává bezmála půl miliónu aut. A to už je víc než historické jádro města, pamatující vládu Karla IV., unese. Vlastně jen tomu, že zmíněný panovník při zakládání Nového Města pražského pojal uliční síť tak, že se do tehdy hlavních tříd vešly tři formanské vozy vedle sebe, vděčí stověžatá matka měst za to, že ji auta nezahltíla již podstatně dřív. Na druhé straně zase právě o to je dnes dopravní problém naléhavější, palčivější a jeho řešení obtížnější. Stručně řečeno, Praha potřebuje jak vnější, tak i střední dopravní okruh. A potřebuje je okamžitě, jestli ne ještě o něco dříve.

Ale to je právě ten problém. Oba najednou mít nemůže. Jeden z nich musí dostat přednost.

OKRUHY NA VÁHÁCH

Minulost má dlouhé prsty

Současný stav je ve skutečnosti důsledkem krátkozrakého uvažování a pochybného rozhodnutí z počátku šedesátých let. Tehdy se totiž začalo přemýšlet o možnostech řešení automobilové dopravy. Námětů bylo několik, rozhodování dlouhé a mnohdy kuloárové, aby nakonec zvítězil sice zdánlivě nejjednodušší a nejlacinější, ale jak se brzy ukázalo i nejnešťastnější návrh. Pomalu narůstající obtíže měl odstranit takzvaný roštový systém, představovaný třemi severojižními magistrálami a dvěma napříč umístěnými tangentami. Bylo to rozhodnutí nic neřešící a bezohledné vůči městu, protože stahovalo veškerou dopravu do jeho centra. Také mělo jepičí život. Již počátkem sedmdesátých let se jasně ukázala neudržitelnost tohoto systému. Jenomže mezitím se také začalo s výstavbou pověstné II. severojižní magistrály. Jako šlágr, a zároveň hlavní menu, se na „jidelním

listku“ města objevil základní komunikační systém. Tři okruhy a devět příčných radiál; spolu s doplnujícími komunikacemi celkem 250 km nových silnic. To už vypadalo podstatně rozumněji. Jenomže tentokrát se zase pro změnu začalo stavět z druhé strany; zkrátka byl to takový pokus dělat dům od střechy. A tak jako první přišel na řadu vnitřní, respektive střední dopravní okruh, protože oba měly část trasy společnou. Samozřejmě, i tehdy se ozvaly hlasy upozorňující, že daleko užitečnější by byla výstavba vnějšího okruhu. Ovšem odůvodnění, že Praze jen prospěje, když se co největší část dopravy dostane na její hranice a když tranzit se městu vyne úplně, neobstálo. Jako poslední „ne“ převážily misky vah ekonomické argumenty. Vnější okruh je technicky nejnáročnější, nejdražší a vyžádá si nejvíce času. Vůbec čas zde vystupoval jako poněkud zvláštní faktor: na jedné straně sloužil coby důvod, proč se něco nemá dělat, ale vedle toho nějak nevadilo, že výstavba základního komuni-

kačního systému má skončit daleko po roce 2000. Že by vývoj mohl probíhat poněkud jinak, a hlavně rychleji než uváděly oficiální prognózy, nechtěli nějak ti, co měli moc rozhodovat, brát v úvahu.

Staré přísloví říká, že za chybou se platí. V tomto případě dost tvrdě. Jenže takoveto zjištění samo o sobě nestačí. Především proto, že nic neřeší. A za dané situace najít optimální řešení není opravdu nic snadného.

Dvě varianty

Momentálně se denně vyskytuje v ulicích chráněné oblasti Prahy něco více než 7 000 automobilů. Tohle číslo představuje jakýsi průměr, který se mění s ročním obdobím, jednotlivými dny v týdnu i s konkrétním prostorem. Po Smetanově nábřeží a Křižovnickou ulici, tedy právě v místech, kde přichází Královská cesta na Karlův most, jich projíždí podstatně více.

Co s auty, patří vůbec ke kardinalním otázkám, které trápí

odborníky snad ve všech velkých městech světa. Prakticky všude vycházejí ze zásady poskytnout chodcům tolik prostoru, kolik je jen možné, a automobilům naproti tomu jen ten nejnútnejší. A téměř všude uskutečnění této myšlenky pozoruhodně shodně selhává. A právě tak podobně se problémy snaží alespoň zmírnit vytvářením městských okruhů, které by na sebe stáhly podstatnou část dopravy. Ve Vidni kopíruje známý Ring prakticky polohu někdejších hradeb. V tomto směru se toho moc nedá namítat ani proti pražskému střednímu okruhu. Jeho zprovoznění předpokládá snížení exhalací na Letenské pláni a třídě Obranců míru o 62 procent, v Chotkově ulici o 53 procent, v Korunovačnické o 44 a v Karmelitské dokonce o 78 procent. To vše s odpovídajícím zklidněním této části Prahy, a samozřejmě nejcitlivější by existenci této nové trasy asi poznali a pravděpodobně i uvítali lidé v bezprostředním okolí Veletřní třídy, kde jsou momentálně ekologické podmínky za hranicemi únosnosti.

Je tu však také jeden háček, anebo spíše lodní hák. Část tohoto okruhu vede tunelem pod Stromovkou. Největším parkem ve středu města. Bez ohledu na to, jak se právě Stromovka nechala v minulých letech zpusťnout, podmačcet, jak mnoho jsme ji dlužni, je to kus přírody, kterou je třeba chránit. Na tom se asi shodnou všichni. Zároveň se však již dále nedá beztestně odkládat řešení dopravního gordického uzlu v Praze. Jde také o Malou Stranu, Staré Město a větší část celé památkové rezervace.

Původní návrh, kterému projektanti z Útvaru hlavního architekta i některých dalších organizací dávají stále, i přes různé protesty, přednost, předpokládá, že by v inkriminovaném úse-

ku vedla nová autostráda od Strahovského tunelu zářezem k Myslbekově ulici. U střešovic-ké vozovny by začínal hloubený tunel končící křižovatkou u Prašného mostu, kde by se na okruh napojovaly vozy jedoucí z Dejvic. Poté by se silnice opět ponořila pod povrch, aby znovu na několik desítek metrů vystoupila ven za Špejcharem. U Sparty by pak začal vlastní tunel pod trasou nynější buštěhradské dráhy, tedy pod okrajem Stromovky, který by končil dole u Výstaviště. Zde by se pak novou křižovatkou napojovala doprava na Bubensskou ulici a severojižní magistralu.

Tento návrh byl dlouhou dobu jediný, takže i přes nesouhlasné odezvy nebylo o čem ho-

vořit. Jiná alternativa zkrátka neexistovala. Až nedávno, přesněji začátkem loňského roku, přišel ing. Jan Klika s nápadem, aby od Strahovského tunelu pokračovala doprava novými silnicemi Stránskou a Drnovskou ulici směrem k letišti, přes Přední Kopaninu po hraně Šárky do Lysolaj a mostem přes Vltavu dále do Dolních Chaběr.

Obě řešení jsou po ekonomické stránce přibližně stejně nákladná. V miliardové investici by nějaká ta desítka milionů neměla hrát podstatnou roli a samozřejmě obě mají svá pro i proti.

Na miskách vah

Na první pohled by se mohlo zdát, že trasa vnějšího okruhu

skutečně vyřeší více problémů s vlastní dopravou ve městě, a přitom ponechává Stromovku nedotčenou. A zcela určitě by ji přivítali obyvatelé Severního Města, protože pro ně znamená rychlejší spojení s jižními a jihozápadními částmi města. Pro ni hovoří i tranzitní doprava, která by zmizela z centra, a představuje určité odlehčení, třebaže se týká přibližně 10–19 procent zatížení. Jenomže tu jsou i další hlediska. Především vede opravdu ven z Prahy, takže příliš nepomůže právě Malé Straně a Starému Městu. Pro někoho, kdo by se chtěl dostat třeba ze Smíchova či Braníky do Holešovic, by to znamenalo ujet o bezmála třicet kilometrů víc. Kromě toho tato silnice vede v těsné blízkosti Šárky a Dra-

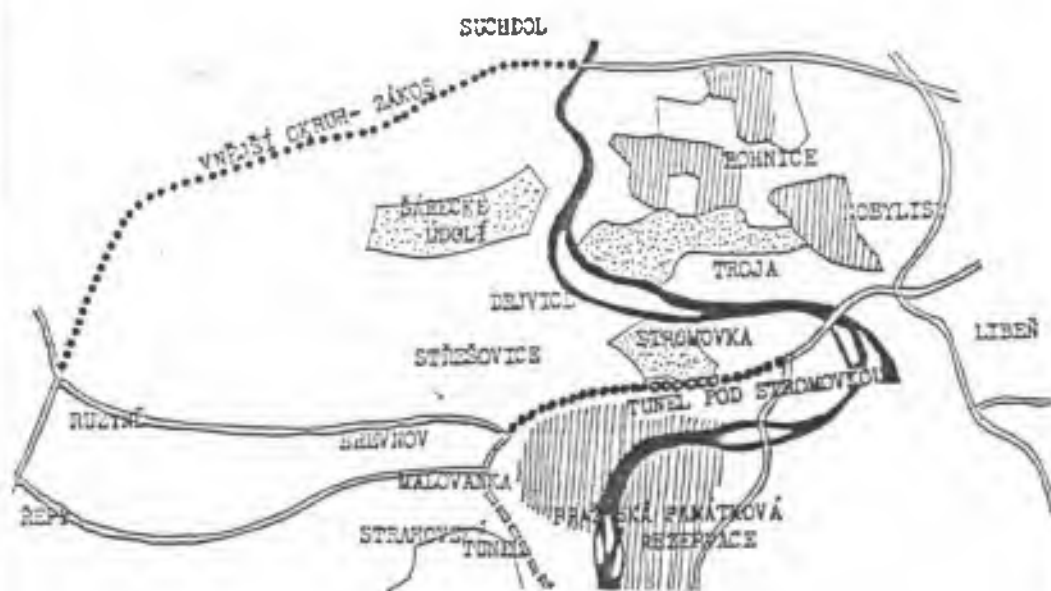
hanské rokle, protíná Trojskou kotlinu, a to všechno jsou chráněná přírodní území. (Původní vnější okruh je totiž situován ještě dále od Prahy a počítal s výstavbou vysokého mostu přes řeku někde v prostoru Podbáby). Má tedy také své stinné stránky.

Naproti tomu střední okruh umožňuje zakázat provoz na Malé Straně a v okolí, protože tady již vzdálenosti nejsou tak citelné. Tunel pod Stromovkou by byl ražený, jinými slovy, vlastní stavba by neměla nějak výrazně narušit zdejší prostředí. Ostatně je věcí investora, aby ze svého postavení — a dnes by to měla být jedna z jeho hlavních povinností — bděl nad kulturní stavbou, nad tím, jak se stavební organizace chovají ke svému okolí. Na rozdíl od současného stavu by se mělo snížit v této části Prahy i procento exhalátů v ovzduší. Vysoké větrací šachty nejen dovolují širší rozptýlení, a tím i snížení koncentrace, ale automobilové zplodiny se v nich filtrují. Portály jsou řešeny tak, že sají okolní vzduch dovnitř, takže ani zde by neměl vznikat smogový oblak. Na druhé straně však tento okruh ponechává stranou otázku tranzitní dopravy a zvyšuje zatížení severojižní magistraly.

Za zmínku však stojí skutečnost, že tento spor o vedení trasy otevírá otázku, která zatím jaksi pořádku zůstává stranou, ačkoliv patří mezi klíčové. Totiž otázku technického stavu vozidel. Všude ve světě jsou přece běžné katalyzátory, které snižují obsah škodlivin unikajících z výfuků, majitelé aut jsou přísněji postihováni za technické nedostatky vozů. Kouřící výfuk prakticky znamená stop další jízdě. Tohle se u nás zatím přechází, a přece právě tady se skrývá hlavní zdroj možnosti, jak chránit a zlepšit ovzduší měst.

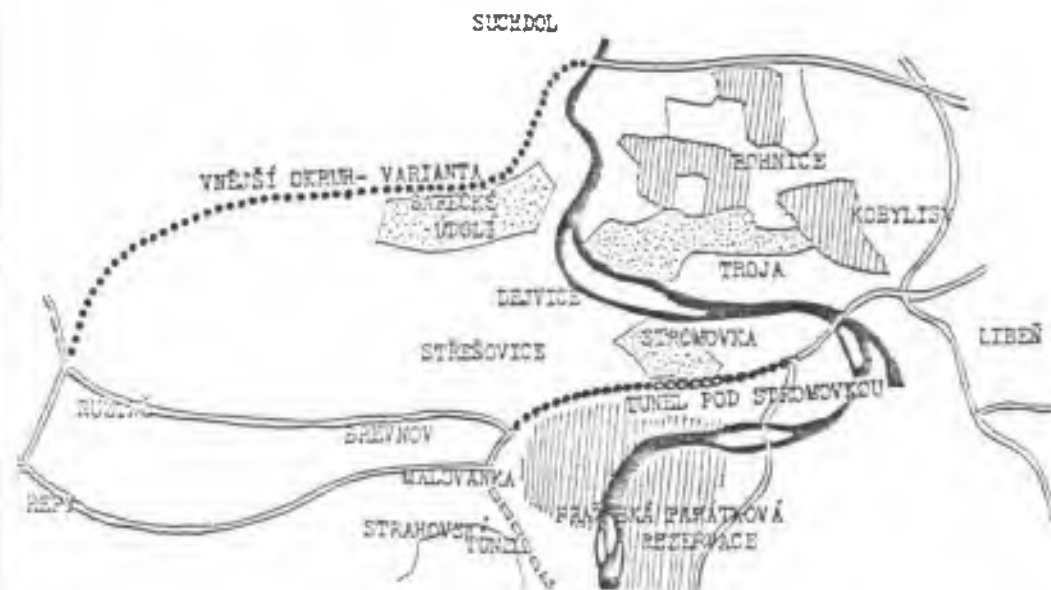
Nicméně na pořadu dne zůstává problém, kudy se auta v budoucnu vydají. Rysuje se ještě třetí možnost. Trasa okruhu by nesměřovala pod Stromovku, ale u Sparty by začínal tunel vedoucí dolů pod třídou Obranců míru. Uvažuje se dokonce o dvou větvích, protože jde o tunel pod městskou zástavbou, a jedna obrovitá roura by nemusela dělat dobrotu vzhledem k základům domů, v jejichž bezprostřední blízkosti by vedla.

V každém případě však nějaké řešení bude nutné přijmout. Urychleně, protože současný stav je už tak neudržitelný a bude se jen zhoršovat.

Dvě varianty vnějšího okruhu — původní návrh a návrh přibližující jej centru města

Důležitost diskutované části středního okruhu pro dopravu ve městě ilustrují obě mapky

Protimonopolní úřad 29.6.90

Stanovisko OF * Sněmovna lidu o dr. J. Bartončíkovi

Na včerejší tiskové konferenci vyjádřil mluvčí KC OF P. Kučera uspokojení nad tím, že se jednání o nových vládách podařilo ukončit ve stanoveném termínu, tj. do konce tohoto týdne.

P. Hoffmann je pověřen vedením ministerstva plánování, nazývaného panem prezidentem „ministerstvo budoucnosti“. Jeho úkolem bude sledovat dlouhodobý hospodářský vývoj, včetně řešení otázek ekologie a celospolečenského vývoje. Místopředseda vlády V. Valeš jako koordinátor hospodářské rady bude odpovědný za realizaci ekonomických reforem. Nově vzniká tzv. Protimonopolní úřad, který by měl korigovat hospodářskou strukturu tak, aby se zabránilo její nadměrné monopolizaci. Do vedení tohoto úřadu bude v nejbližších dnech jmenován ministr z řad KDH. Značný zájem samozřejmě poutají otázky související s ministerstvem vnitra, v jehož čele stojí zástupce VPN a dlou-

holetý přítel a spolupracovník J. Černogurského Ján Langoš. Petr Kučera tlumočil názor náměstka FMV J. Rumla, že nová koncepce tohoto ministerstva by měla zaručit, aby v jeho čele mohl stát představitel jakékoli politické strany, aniž by hrozilo nebezpečí zneužití této funkce v její prospěch. Na konferenci bylo dále uvedeno, že dnes se bude Sněmovna lidu zabývat „případem Bartončík“. Příslušné dokumenty, které už delší dobu poutají pozornost veřejnosti, si nadále ponechávají charakter tajných materiálů, takže nebudou přístupné ani široké poslanecké obci, nýbrž pouze osobám, jejichž činnost s řešením této otázky bezprostředně souvisí, a zástupcům ČSL.

Další slib 4.7.90 dr. Bartončíka

V Praze včera zasedalo za řízení svého předsedy Rudolfa Bartončíka předsednictvo SL Federálního shromáždění.

Vzalo na vědomí rezignace poslankyň Jany Hlaváčové a Ing. akademické architektky Aleny Šrámkové a poslance Rudolfa Cejka. A přijalo rovněž usnesení k případu Dr. Bartončíka, z něhož vyjímáme:

Předseda Federálního shromáždění ČSFR předal předsednictvu SL k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu Generální prokuratury ČR, č. j.: IV/3 Vg 03/90 a které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971 až 1988.

Předložené písemnosti a výpověď zástupců Generální prokuratury ČR svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971–88 v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídicí orgány nebo jako bezprostřední nadřízení jeho řídicích orgánů. Předsednictvo SL byly dále předloženy listinné důkazy – zejména originální vázané knihy nazvané „KS SNB – Správa státní bezpečnosti Brno, SED r. č. 14851 až 15879. Přísně tajné“ a dva znalecké posudky Kriminalistického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi –

jako tajemném spolupracovníkovi StB – v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtev. Uvedené závěry o činnosti JUDr. J. Bartončíka jsou dále potvrzovány dvěma dalšími důkazy státní bezpečnostního charakteru z let 1987 a 1988. Zástupce Generální prokuratury ČR informoval předsednictvo SL, že ve výše uvedené trestní věci probí-

há dále dokazování a podle jeho vyjádření by mělo skončit do poloviny tohoto měsíce.

Ministr vnitra ČSFR se svým dopisem ze 3. 7. 1990 odtajnil předložené písemnosti pro poslance Federálního shromáždění ČSFR.

V úterý se v budově FS seznámil také první místopředseda Čs. strany lidové pověřený řízením strany MUDr. Stanislav Hanák.

Zpravodaj ČTK potom řekl: „Tyto materiály nepřinesly v podstatě nic nového. Dr. Bartončík byl opakovaně z různých důvodů kontaktován StB. Z výpovědí svědků vyplývá, že nikdy nikomu neublížil, nikdo nebyl souzen nebo neměl žádné problémy a že Dr. Bartončík nikdy za kontakt či rozhovor s pracovníkem StB nezískal žádné výhody – ani finanční, ani jiné. To je přesně to, čemu se vědíme už dříve.“

Stanislav Hanák dále řekl, že zdravotní stav Dr. Bartončíka se zlepšuje a že pacient byl již propuštěn do domácího ošetřování. V době svých vycházek se dostavil také do FS, kde údajně slíbil poslanecký slib.

Sdělení prokuratury 27.6.90

(čtk): Generální prokurátor ČR JUDr. P. Rychetský zaslal včera ČTK následující sdělení: Generální prokuratura ČR sděluje, že na základě podnětu Československé strany lidové bylo dne 15. června 1990 zahájeno trestní řízení ve věci podezření z trestných činů pomlvy podle paragrafu 206 tr. zák. a maření přípravy a průběhu voleb podle paragrafu 177 tr. zák. V rámci tohoto řízení bylo v souladu s trestním řádem provedeno rozsáhlé důkazní řízení, zejména bylo vyslechnuto 14 svědků, z KS SNB Brno byl zajištěn tzv. registrační protokol jako věc důležitá pro trestní řízení, byla opatřena jeho soudně znalecká expertiza, zpracována Kriminalistickým ústavem VB apod. Generální prokuratura ČR není oprávněna s ohledem na platné právní předpisy o ochraně státního tajemství zveřejnit získané důkazy o činnosti JUDr. J. Bartončíka v letech 1971–1988. Tyto důkazy byly proto včera předány k informaci příslušným orgánům Federálního shromáždění ČSFR.

K případu Bartončík

PRAGA (čtk) — V Praze včera zasedalo předsednictvo SL FS. Přijalo rovněž usnesení, v němž se mj. uvádí: „Předseda FS ČSFR předal předsednictvu SL k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu GPČR, a které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971–88. Předsednictvo sněmovny, na základě zevrubného seznámení se s těmito podklady a po vyslechnutí příslušného prokurátora konstatuje závěr, z něhož vyjímáme: Předložené písemnosti a výpověď zástupců GPČR svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971–88, v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídicí orgány nebo jako bezprostřední nadřízení jeho řídicích orgánů. Předsednictvo SL byly dále předloženy listinné důkazy – zejména originální knihy nazvané Registr svazků a označené »KS SNB – Správa státní bezpečnosti Brno, SED r. č. 14851–15879. Přísně tajné« a dva znalecké posudky Kriminalistického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi – jako tajemném spolupracovníkovi StB – v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtev.“

K materiálům, vztahujícím se k činnosti JUDr. J. Bartončíka, první místopředseda ČSL MUDr. S. Hanák zpravodaj ČTK mj. řekl, že tyto materiály nepřinesly v podstatě nic nového a že Dr. Bartončík, jak vyplývá z výpovědí svědků, nikdy nikomu neublížil.

NEJEN CAUSA BARTONČÍK

O předsedu Federálního shromáždění se dozvěděli od některých lidí, že až několik dnů na schůzi postrádají přítomnost svého kolegy Josefa Bartončíka. Pokud víme, objevil se v budově FS jen krátko, zřejmě o vycházce povolené lékařem. Zastihl jsme však předsedu mandátového a imunitního výboru FS JUDr. ZDEŇKA KESLERA a zeptali se ho, jaké stanovisko zaujal zmíněný výbor k případu Bartončíka?

Prozatím jsme tento případ neprojednávali, protože nám ani nebylo postoupeno oznámení pana doktora Rychetského, který ho jako bývalý generální prokurátor předložil předsedovi Federálního shromáždění Alexandru Dubčkoví. Rovněž o výpovědi bývalého příslušníka StB proti panu Bartončíkovi víme jen z tiskových zpráv. Naš výbor tedy zatím nemá důvod, proč by se měl vlastně tímto případem zabývat. Zaměřuje se na otázku vydání poslance k trestnímu stíhání, a takovou povahu zřejmě uvedený případ nemá.

■ **Není činnost pana Bartončíka předmětem eventuálního disciplinárního řízení?**

Ne. Podle jednacího řádu se toto řízení vede s poslancem pouze za nevázané nebo urážlivé projevy vůči jiným poslancům, které pronese při své vystoupení v parlamentu. Opakuji tedy: Chybí jakékoliv důvody k projednávání této otázky, případně k vydání imunitním výborem poslance k trestnímu stíhání. Pokud ale dostaneme materiály, které budou takovou možnost zakládat, pak se případem pana Bartončíka zcela jistě zabývat budeme.

■ **V souvislosti s předsedou KSČS Ladislavem Adamcem se v poslední době prosíká, že má nějaké opětovné zprávy z prokuratury, respektive z trestního řízení, již se přý dopustil jako bývalý předseda vlády ČSSR. Jak se v tomto případě zachová mandátový a imunitní výbor?**

Nemáme žádné konkrétní podklady, budu proto hovořit obecně. Proke je

PRAGA (čtk) — V Praze včera zasedalo předsednictvo SL FS. Přijalo rovněž usnesení, v němž se mj. uvádí: „Předseda FS ČSFR předal předsednictvu SL k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu GPČR, a které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971–88. Předsednictvo sněmovny, na základě zevrubného seznámení se s těmito podklady a po vyslechnutí příslušného prokurátora konstatuje závěr, z něhož vyjímáme: Předložené písemnosti a výpověď zástupců GPČR svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971–88, v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídicí orgány nebo jako bezprostřední nadřízení jeho řídicích orgánů. Předsednictvo SL byly dále předloženy listinné důkazy – zejména originální knihy nazvané Registr svazků a označené »KS SNB – Správa státní bezpečnosti Brno, SED r. č. 14851–15879. Přísně tajné« a dva znalecké posudky Kriminalistického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi – jako tajemném spolupracovníkovi StB – v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtev.“

Čech z Tahiti hledá legionáře
(lk): Našemu podnikovi se ozval bývalý ruský legionář, narozený 19. led.

PRAGA (čtk) — V Praze včera zasedalo předsednictvo SL FS. Přijalo rovněž usnesení, v němž se mj. uvádí: „Předseda FS ČSFR předal předsednictvu SL k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu GPČR, a které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971–88. Předsednictvo sněmovny, na základě zevrubného seznámení se s těmito podklady a po vyslechnutí příslušného prokurátora konstatuje závěr, z něhož vyjímáme: Předložené písemnosti a výpověď zástupců GPČR svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971–88, v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídicí orgány nebo jako bezprostřední nadřízení jeho řídicích orgánů. Předsednictvo SL byly dále předloženy listinné důkazy – zejména originální knihy nazvané Registr svazků a označené »KS SNB – Správa státní bezpečnosti Brno, SED r. č. 14851–15879. Přísně tajné« a dva znalecké posudky Kriminalistického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi – jako tajemném spolupracovníkovi StB – v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtev.“

PRAGA (čtk) — V Praze včera zasedalo předsednictvo SL FS. Přijalo rovněž usnesení, v němž se mj. uvádí: „Předseda FS ČSFR předal předsednictvu SL k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu GPČR, a které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971–88. Předsednictvo sněmovny, na základě zevrubného seznámení se s těmito podklady a po vyslechnutí příslušného prokurátora konstatuje závěr, z něhož vyjímáme: Předložené písemnosti a výpověď zástupců GPČR svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971–88, v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídicí orgány nebo jako bezprostřední nadřízení jeho řídicích orgánů. Předsednictvo SL byly dále předloženy listinné důkazy – zejména originální knihy nazvané Registr svazků a označené »KS SNB – Správa státní bezpečnosti Brno, SED r. č. 14851–15879. Přísně tajné« a dva znalecké posudky Kriminalistického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi – jako tajemném spolupracovníkovi StB – v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtev.“

PRAGA (čtk) — V Praze včera zasedalo předsednictvo SL FS. Přijalo rovněž usnesení, v němž se mj. uvádí: „Předseda FS ČSFR předal předsednictvu SL k posouzení podklady, které tvoří součást vyšetřovacího trestního spisu GPČR, a které se týkají činnosti poslance JUDr. J. Bartončíka v letech 1971–88. Předsednictvo sněmovny, na základě zevrubného seznámení se s těmito podklady a po vyslechnutí příslušného prokurátora konstatuje závěr, z něhož vyjímáme: Předložené písemnosti a výpověď zástupců GPČR svědčí o tom, že pan J. Bartončík byl v letech 1971–88, v trvalém styku s příslušníky StB a je pravděpodobné, že plnil úlohu, kterou vykonávali agenti StB. Toto konstatování se opírá o celkem pět svědeckých výpovědí bývalých příslušníků StB, kteří pracovali postupně jako jeho řídicí orgány nebo jako bezprostřední nadřízení jeho řídicích orgánů. Předsednictvo SL byly dále předloženy listinné důkazy – zejména originální knihy nazvané Registr svazků a označené »KS SNB – Správa státní bezpečnosti Brno, SED r. č. 14851–15879. Přísně tajné« a dva znalecké posudky Kriminalistického ústavu VB ze dne 25. června 1990 a 28. června 1990. Z obou posudků vyplývá závěr, že záznamy o panu Bartončíkovi – jako tajemném spolupracovníkovi StB – v této knize jsou autentické, nebyly dodatečně měněny, doplňovány ani jinak falšovány a byly psány rukopisem příslušníka StB, který je již několik let mrtev.“

Puma trumfla Batfu

„Věřím, že vývoj ve vaší zemi včetně ekonomiky a obchodu má v sobě tolik dynamiky, jako puma ve skoku, kterou máme ve znaku.“ řekl v osobním rozhovoru ve síle du před polednem v Hradci Králové pan Jürgen Hennig, manažer firmy Puma pro východní Evropu. Puma letos vyrobí ve švédském závodě Botany prvních 40 000 párů sportovní obuvi pro tenis, jogging a volný čas a v příštím roce by produkce měla dosáhnout dalších párů. „Základní filosofie pro východní Evropu vidím v tom, že je nutné nejprve výrobu ve vaší továrně nasadit, až teprve potom ať bude produkce odehřívána jinou sembou. Věděli jsme už z praxe, kam lidé od Batf, že Botana má fabriku na relativně vysoce úrovni. Tož se třeba podívejte na Svět. Doplníme strojový park a vůbec nepochybujeme o tom, že umíme vyrábět dobré boty. Vaši technici i dělníci mají výbornou dřevnu, a našli jsme techniky a rozměry. Najdeme cestu, že bychom k vám dovezli se dovoz — co a vás vyrobíte, to prodáme za české peníze v dostupných cenách.“ Na otázku, kdy z výrobního pásu Botany vyjedou první pumy, odpověděl pan Hennig úsměvem: „Dobrá, chcete-li termín — tak letos 11. 11. v 11 hodin 11 minut... Ale teď vážně — dovážíme k vám boty už 12 let, tak se nemůžeme dohadovat o dnech. O kooperaci smlouvy s Botanou jsme sežili poprvé hovořit v únoru a v červnu říkáme, že je uzavřena a začínáme s výrobou.“

Ve středu proběhl v královéhradecké prodejně Botany průzkumový prodej prvních 100 párů, z nichž od 320 (dětské) do 740 Kčs (špičkové pro profesionální tenis) — např. skutečně krásné boty pro jogging či volný čas byly k dostání za 450 Kčs. „Nechceme jít v ceně míle výš,“ říká šéf zastupitelů Pumpy pan T. Kučera, „neměla by to smysl.“ O uzavřené smlouvě se hovoří v tom duchu, že dosud pro obuvnický průmysl nevzniklo nic výhodnějšího a konečně se vyplní dlouholetá mezera, na kterou si tolné žebraři sportovci i běžní sportovci. A mimochodem — Puma už teď předhání pana Batfu.

„První čistíče bot ve východní Evropě — Cíl: První milion“ nese reklamní štít pana Jiráska, který se užera staral o lesk obuvi našich i zahraničních zákazníků na Můstku v Praze.

TO JE DOLEVNOST, CD

Autoškoly dražší

PRAHA (ČT): Jak oznámil ústřední ředitel Autoškoly České republiky V. Václavík, dojde od 1. července 1990 ke zvýšení cen školného za výcvik řidičů. Řidičský průkaz na motocykl bude dražší o 100 Kčs. Cena v kurzech na osobní automobil se bude pohybovat od 1410 do 1530 Kčs podle počtu žáků, což je zvýšení v průměru o 170 Kčs. Největší je nárůst cen při získání řidičského průkazu skupiny C na nákladní automobily, kde školné činí 3320 až 3620 Kčs, tedy v průměru o 810 Kčs víc než doposud. Zvýšení cen je na deseti letech vyvoláno rostoucími náklady na provoz výcvikových vozidel.

Hitler nicht mehr Ehrenbürger Rostocks ROSTOCK, 5. Juli (Reuter). Adolf Hitler ist nach Angaben der DDR-Nachrichtentagentur ADN seit Mittwoch nicht mehr „Ehrenbürger der Stadt Rostock“. Hierzu war der „Führer“ bereits 1933 erhoben worden. „Grotesk und beschämend“ nannte der Stadtabgeordnete Christoph Krummacher, daß diese „Ehrenbürgerschaft“ erst 45 Jahre nach Ende der Nazi-Herrschaft gestrichen wurde.

Seid lieb zu den Trabis

SAARBRÜCKEN, 8. Juli (AP). Der ADAC der DDR hat zum Ferienbeginn die Bundesbürger aufgefordert, auf die Trabis im Straßenverkehr mehr Rücksicht zu nehmen. „Seien Sie lieb zu ihnen. So ein Trabant fährt 100, höchstens 115 Stundenkilometer. Er kann nicht so schnell beschleunigen und darum sollte man ihn ein bißchen an der Hand nehmen und vorsichtig um ihn rumfahren“, sagte der Vorsitzende des Automobilklubs der DDR, Dietmar Krausch, am Samstag im Saarländischen Rundfunk.

Als häufige Unfallursache von bundesdeutschen Fahrzeugen auf den Straßen der DDR nannte er Zusammenstöße mit Straßenbahnen. „Denken Sie daran, daß die Straßenbahnen in der DDR immer Vorfahrt haben“, sagte Krausch.

Weniger bundesdeutsche Babys

WIESBADEN, 8. Juli (epd). Im vergangenen Jahr sind wieder weniger bundesdeutsche Babys geboren worden. Wie das Statistische Bundesamt am Freitag in Wiesbaden mitteilte, gab es 1989 rund 602 000 Geburten, 2000 weniger als im Vorjahr. Somit habe sich der in den letzten Jahren zu beobachtende Anstieg der Zahl bundesdeutscher Babys nicht weiter fortgesetzt. In den Ausländerfamilien ist dagegen eine Zunahme der Geburten zu verzeichnen. 1989 kamen knapp 80 000 Ausländerkinder zur Welt, im Jahr zuvor waren es lediglich 73 500.

Klare Mehrheit gegen Kanada

MONTREAL, 8. Juli (AP). Die Mehrheit der Bevölkerung im kanadischen Quebec befürwortet die Souveränität der Provinz. Zu diesem Ergebnis kam eine Umfrage, die am Donnerstag in der Zeitung „Le Journal de Montreal“ veröffentlicht wurde. 62,2 Prozent der Bewohner sprachen sich für die Souveränität von Quebec und

„besondere Gesellschaftsstruktur“ innerhalb des ansonsten englischsprachigen Kanada eingeräumt hätte.

nur 20,6 Prozent dagegen aus. Es war die erste Umfrage nach dem Scheitern eines Abkommens, das dem frankophonen Quebec einen Sonderstatus und eine

● Dobrych hospodářů máme málo, ale pacholků je pořád nadbytek.

Tempo-Messung der Polizei durch Hinterherfahren zulässig

KOBLENZ, 8. Juli (dpa). Raser sollten häufiger in den Rückspiegel schauen: Nach einer Entscheidung des Koblenzer Oberlandesgerichts (OLG) können Tempo- und Grundraster auch von nachfolgenden Polizisten überführt werden. Der dabei von den Beamten in ihrem Wagen abgelesene Tachometerwert kann ein ausreichender Beweis für zu schnelles Fahren sein, urteilte das OLG in einem am Freitag veröffentlichten Beschluß in zweiter Instanz. Nach dem Richterspruch ist es nicht in jedem Fall erforderlich, daß der Tachometer des Polizeifahrzeugs auch geeicht ist (Aktenzeichen: 1 Ss 134/89).

In ihrer Entscheidung nannten die Koblenzer Richter allerdings mehrere Voraussetzungen: Der Polizeiwagen müsse eine genügend lange Strecke hinter dem Betroffenen hergefahren sein und einen gleichbleibenden, nicht zu großen Verfolgungsabstand einhalten haben. In dem Prozeß ging es um einen Motorradfahrer, der mit mehr als 90 Kilometern pro Stunde durch eine Ortschaft und anschließend mit hoher Geschwindigkeit über eine Bundesstraße gefahren war. Ein Zivilfahrzeug der Polizei hatte nach Darstellung der Beamten selbst bei einer Geschwindigkeit von 130 Stundenkilometer nicht mehr zu dem Motorradfahrer aufschließen können.

Jmenování nuncia

(Čtk): V sobotu, v den svých 91. narozenin, obdržel metropolita český, pražský arcibiskup František kardinál Tomášek upraven o jmenování apoštolského nuncia v Československu. Stal se jím titulární arcibiskup z Perty Giovanni Coppa. Tajemník vatikánského státního sekretariátu pro styk s cizími státy Angelo Sodano, který toto oznámení Františku kardinálu Tomáškovi zaslal, v závěru svého dopisu uvádí: „Jsem si jist, že mise nového apoštolského nuncia ve Vaší zemi přispěje k upevnění existujících vztahů mezi církví v Československu a Svatým stolicí a že též posílí přátelské vztahy s Vaším státem.“

Arcibiskup Giovanni Coppa se narodil 9. listopadu 1925 v Albě. Filozofické a teologické studie absolvoval v diecézním semináři ve svém rodném městě, vysvěcen na kněze byl 2. ledna 1949 a doktorátu filozofie dosáhl na katolické univerzitě Sacro Cuore v Miláně. Do služeb římské kurie vstoupil v květnu 1952 a od roku 1958 je pracovníkem státního sekretariátu. V roce 1979 byl jmenován delegátem pro všechny papežské zastupitelské úřady v celém světě a v tomto úřadě také navštívil všechny kontinenty. V nedávné době byl za stejného úkolem také na krátkou dobu v Praze. Titulárním arcibiskupem z Perty byl konsekrován v roce 1980.

Kolik budou stát potraviny?

Úprava cen vyvolala zvýšený zájem zákazníků **DOST!**

(žk): Od pondělí 9. července se v průměru zhruba o čtvrtinu zvýší maloobchodní ceny našich potravin. Toto zdražení bude kompenzováno státním vyrovnávacím příspěvkem 140 Kčs měsíčně, což je podíl jednoho obyvatele ČSFR z částky, o kterou budou ceny upraveny.

Vzhledem k tomu, že stále více našich čtenářů chce znát nové ceny nejrozšířenějších potravinářských výrobků, přinášíme výčet těch nejzákladnějších.

Tak např. chléb konzumní bude stát 4,40, výběrový 5,60 a chléb VITA 2,90 Kčs. Rohlík kávový 0,45 a mléčný bílý 0,50 Kčs, veka tuková 2,70 koruny. Z mlýnských výrobků pak mouka pšeničná hrubá 5, pšeničná výběrová polohrubá 5,50, pšeničná hladká 4,80 Kčs za kilogram. Krupice dětská pšeničná přijde na 3,10, hrách loupáný na 5, čočka velkozrnná na 11,50 a fazole bílé na 7,50 Kčs. Loupané brambory budou stát do 31. 7. 7,40 Kčs.

Z cukrovarských výrobků cukr kostky 11, krystal a krupice 10 a cukr moučka 10,50 Kčs. Z mlékárenských výrobků Sunar přijde na 21,10, Feminar na 14 korun. Jogurt bílý v kelímku — 2,10, acidofilní mléko — půl litru — 2,70, litr mléka (červené) 4,80 a mléko (modré) 3,60 Kčs. Smetanový sýr — žervé bude stát 4, sýr Duko 2,30, Romadur 3,80, kilo Edamu 43 Kčs. Máslo I. jakost bude stát 16,80 Kčs.

Ke změnám cen dojde i u masa a masných výrobků. Kilo vepřové kýty přijde na 60 Kčs, jako dosud, ale vepřová pečeně bude stát 50, vepřové koleno 12, sádlo 23, zadní hovězí 67, hovězí svíčková 150, hovězí přední s kostí 27, bez kosti 37, telecí pečeně 60, telecí kýta 95 Kčs. Jemné párky budou za 50, hodonínský salám za 65, dietní párky za 35, špekáčky za 32, gulahajský salám za 58, turistický salám za 73, lovecký za 100, selský za 56 Kčs. Za šunku dušenou budeme platit 104 Kčs za kilogram, jeden kus lanšutského přijde na 18,50 Kčs.

Výrobky z drobných hospodářských zvířat a zvířat: Za kilogram kuřete — I. jakost — zaplatíme 31, za slepici o čtyři koruny méně než dosud — 20, za husu I. jakost bez drůbků 58, za kachnu — I. jakost bez drůbků — 39 Kčs. Kuřecí prsa a stehna mají stát 48, kuřecí řízeky 78, drůbeží salám jemný 62, lahůdkové drůbeží párky 36, konzerva drůbeží paštiky 3,30 a drůbeží sekané 12 Kčs. Včelí med v malé sklenici přijde na 15 a ve velké na 28 korun.

Zastavme se na chvíli u ryb a výrobků z ryb. Kapr výběr — 24 Kčs kilogram, pstruh 42, makrela zmrazená 12,50, šilá (treska) — bioky 26 a šilá balená (treska) 30 korun. Uzený tuňák přijde na 84, makrela na 25 a halibut na 51 korun.

Z konzervářských výrobků můžeme uvést např. džem jahodový 10,50, marmeláda meruňková 9,50, kompot švestkový 8, višňový 13, zeleninové lečo bez oleje 14, okurky sterilované 12, lečo s klobásou 13,50. Z mrazárenských výrobků bude stát mrazený bráček 8, lečo 8, špenátový protlak 3,80, bramborové hranolky předsmažené 9, drůbková polévka 4,60, gulášová 6,50, švestkové knedlíky z tvarohového těsta 6 Kčs.

Z pochutin hořčice plnotučná (400 gramů) bude stát 3,30 a křemžská 3,80 Kčs. Litr octa přijde na 3,20 Kčs.

A na závěr uvedeme některé nealkoholické nápoje. Limonáda citrónová (0,33 l) bude za korunu, POMO 1,20 Kčs, třešňový sirup bude stát 14,

jablkový 8,50, lesní směs 15 Kčs. Džus jablkový přijde na 5,50, meruňkový 9,50 a Pirueta 5 korun.

Dlouho dopředu vyhlášené změny cen většiny potravinářských výrobků vyvolaly u nás v minulých dnech charakteristickou reakci mezi některými zákazníky, kteří začali nakupovat do zásoby např. cukr, konzervy a další výrobky. V sobotu ráno jsme měli například problém sehnat dokonce máslo. Doufejme, že je to stav přechodný, a zdravý rozum většiny z nás zvítězí.

VÍTE ŽE jsou mnohé prostředky, které velice účinně čistí předměty mnohdy lépe než chemické přípravky. Přinášíme vám hrstku dobrých rad:

Cínové nádoby velmi dobře vyčistíte svinutým listem zeli, který jste obalili popelem (nejlépe z dřevěného uhlí). Nádoby čistíme ve směru k rohu, po vyschnutí ho vyleštíme měkkým, flanelovým hadříčkem.

Kyselé zeli rozhozené hustě po koberci a potom odklizené křídátkem, vyčistí koberec a vrátí mu svěží barvu.

Okenní tabule nabudou lesk, jestliže je umyjeme mladými kopřivami namočenými ve studené vodě. Do sucha a do lesku je vytřeme novinami. Při mytí oken nezapomeňte použít gumové rukavice.

Maso bude čerstvě a křehké, jestliže ho obložíme čerstvě natrhanými mladými kopřivami a zavlníme do laňného hadříku. Takto zabezpečené maso může ležet ve sklepe nebo ve studené spíži několik dní.

Ruce zašpiněné prací na zahrádce, se skvrnami od inkoustu, dokonale očistíme nedozrálým, rozmačkaným rajským jablíčkem.

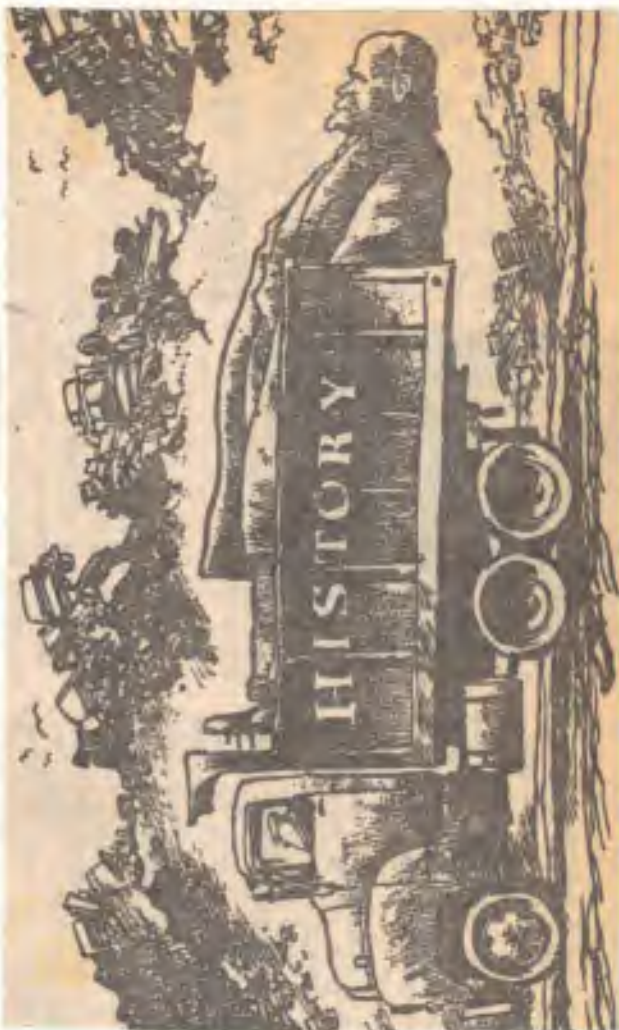
Záda a ramena spálená neopatrným opalováním nebudou bolet, jestliže pokožku jemně potřeme překrojeným rajským jablkem.

Ucházející plyn bezpečně zjistíme plátkem rajského jablíčka. Jestliže posouváme plátek po instalaci a pozorujeme, že rajče ztrácí barvu (děje se setak neobvykle rychle), můžeme si být jisti, že v tomto místě je instalace vadná.

Několik zrn kávy a kostku cukru klademe na dno nádoby, ve které nevátime příliš často kávu. Odstraníme tak všechny zápachy, stuchliny, plísň, které by se u zřídka používané nádoby vyskytly.

Incidenty na východě

(žk): Tříměsíční látku k vypořádání majetkoprávních vztahů o užívání kostelů mezi řeckokatolickou a pravoslavnou církví určila SNR svým usnesením z 28. 5. t. r. Náboženské spory však i přesto nepřestaly. Podle informací M. Švejky, předsedy misijního odboru Pešovské eparchie pravoslavné církve, řeckokatolíci věřící 27. června v obci Lomná v okrese Svidník vyházel z chrámu posvátné věci, které používali pravoslavní při bohoslužbách. Incidenty zaznamenali v posledních dnech i ve Friče, Nižné Poliance a dalších obcích východního Slovenska, kde mají společné kostely řeckokatolíci a pravoslavní.

Seles: Nur ein Preßlufthammer ist lauter

London — Frage: Wer oder was ist lauter: Tennis-Teenager Monica Seles (16) oder eine Diesel-Lokomotive? Antwort: Gegen Stöhn-Monica fährt die Bahn mit Flüster-Loks. Englische Journalisten haben auf dem heiligen Wimbledon-Rasen ein geeichtes „Grunzo-Meter“ (4,71 m Entfernung) aufgestellt: Die Jugoslawin bringt es auf 91,7 Dezibel, eine Lok auf 80. Ein Preßlufthammer (100) und ein startender Düsenjäger (125) sind lauter.

Mit ihrem ungefährdeten 99. Einzelsieg in Wimbledon, für den sie umgerechnet rund 620 000 Mark erhielt, stellte Martina Navratilova auch einen neuen Preisgeld-Rekord auf. Als erste Spielerin durchbrach sie die „Schallmauer“ von 16 Millionen Dollar. Ihr Siegerscheck von Wimbledon bringt ihre Gesamtsumme nun auf 16 244 197 Millionen Dollar. Als einziger Akteur im Tennis hatte bislang Ivan Lendl diese Grenze überschritten.

Die Tschechoslowakinnen Jana Novotna und Helena Sukova schlugen im Finale die an Nummer sechs gesetzte Kathy Jordan aus den USA und die Australierin Elizabeth Smylie mit 6:3, 6:4. Smylie/Jordan hatten den Wimbledon-Titel bereits 1985 gewonnen, Novotna/Sukova siegten in diesem Jahr bereits bei den Australian Open und bei den French Open.

SCHLUSSWORT

„Martina, warum hörst Du nicht auf und wirst Rasentrainer von Ivan Lendl.“

Ein Rat des BBC-Kommentators John Carpenter an Martina Navratilova.

WIMBLEDON:

TENNIS

ALL ENGLAND CHAMPIONSHIPS in Wimbledon, Frauen-Einzel: Navratilova (USA) — Garrison (USA) 6:4, 6:1.
Frauen-Doppel: Novotna/Sukova (CSFR) — Jordan/Smylie (USA/Australien) 6:3, 6:4.
Männer-Einzel: Edberg (Schweden) — Becker (Leimen) 6:2, 6:2, 3:6, 6:4.

Männer-Doppel: Leach/Pugh (USA) — Aldrich/Visser (Südafrika) 7:6, 7:6, 7:6.
Mixed: Leach/Garrison (USA) — Fitzgerald/Smylie (Australien) 7:5, 6:2.

O vztazích ČSFR-SSSR

Kladné hodnocení čs. armády * Rok 68 černou skvrnou

MOSKVA: Zástupce ministra národní obrany ČSFR pro kulturu a výchovu v ČSLA A. Rašek jednal včera v Moskvě s náměstkem ministra obrany SSSR, náčelníkem generálního štábu sovětských ozbrojených sil armádním generálem M. Moisejevem.

Beseda se soustředila na historii a současnost československo-sovětských vztahů jak na státní úrovni, tak mezi armádami. Oba představitelé se v hrubých rysech informovali o situaci ve svých zemích a o názorech na problematiku evropské bezpečnosti, včetně sjednocení Německa. Shodli se v tom, že obě tyto otázky jsou nerozlučně spojené.

A. Rašek sovětského generála informoval o neutrálním postoji, který československá armáda zaujala k událostem po 17. listopadu. Konstatoval, že díky svému nevmešování do politických událostí se postupně stává ve společnosti stabilizačním faktorem. Připomněl také neblahé důsledky vstupu sovětských vojsk do Československa v roce 1968 a upozornil, že nejsou zdaleka jen československým, ale i sovětským problémem. M. Moisejev podle A. Raška řekl, že rok 1968 je černou skvrnou ve vztazích mezi oběma zeměmi. Již je třeba co nejrychleji odevzdat minulosti a soustředit se na to, co obě země a jejich armády spojuje.

V rozhovoru pro ČTK A. Rašek dále upozornil na mnoho styčných bodů v názorech obou stran na profesionalizaci armád, kde převládá představa spojení profesionální armády a miličního systému (krátké základní vojenské služby). Pokud jde o výchovnou činnost v ozbrojených silách, jsou v přístupu samozřejmě rozdíly: Sovětská armáda vychází nadále z politiky KSSS, zatímco československá působí výlučně na státním základě a klade důraz na výchovu

k demokracii, vlastenectví a humanismu. I v SSSR dochází však k posunu, zatím k postupnému oddělování politických orgánů v armádě od stranických.

Delegace ministerstva národní obrany ČSFR vedená A. Ruškem byla v uplynulých dnech hostem Sibiřského vojenského okruhu, diskutovala s představiteli jeho velení v Novosibirsku a navštívila tamější vojensko-politické učiliště. Její členové zdůraznili srdečnost přijetí a plnou výměnu názorů, nefalšovaný zájem o vývoj v Československu i konstruktivnost diskuse, v níž přitom nepanovala zdaleka vždy jednotná úsoud. Hostitelé byli zejména překvapeni otevřeností československé delegace při objasňování situace v ČSFR.

Šampaňské na západní hranici

Ještě před necelým rokem bylo nemyšlitelné, abyste si zašli na pivo či nedělní káva a koláčem do sousední SRN, nebo naopak oni zase k nám. Co všechno se za krátkou dobu změnilo. Do Spolkové republiky Německo můžete cestovat bez víza a včerejší otevření pěti nových hraničních přechodů v okresech Cheb, Tachov a Domažlice je dokladem toho, že opravdu utužujeme přátelství se sousedy.

První okamžiky na nových mostech do Evropy byly oslavovány hudbou, veselím, příchůdky a přátelskými stisky rukou. Nový hraniční přechod Svazů KMŽ — Waldsassen si přijel dopoledne prohlédnout i ministr vnitra ČSFR J. Langos. Nejprve navštívil útvar Pohraniční stráž v Chebu a po-

Auf den Hund gekommen

BÜCKEBURG, 4. Juli (dpa). Trotz seiner guten Nase darf ein Polizeihund im niedersächsischen Bückeburg nicht in den Zeugenstand. Das Landgericht lehnte einen Antrag der Staatsanwaltschaft ab, die mit Hilfe der Schnüffelnase des Vierbeiners einen mutmaßlichen Bankräuber überführen wollte. Auf die „Aussage“ des Spürhundes werde verzichtet, heißt es nach Angaben der Verteidigung vom Mittwoch lapidar in der Begründung.

Die Staatsanwaltschaft wollte, daß der Hund eine Geruchssprobe des Angeklagten mit einer Geruchssprobe aus dem vermuteten Fluchtauto vergleicht. Dagegen protestierte die Verteidigerin des Mannes: Ein Hund könne im Unterschied zu einem zweibeinigen Sachverständigen schließlich nicht begründen, wie er zu einer Identifizierung kommt.

▲ Sošku Panny Marie, zlatý kalich, obraz, sedm andělíčků a sousoší Kalvárie, vše v celkové hodnotě 174 500 korun, odcizil dosud neznámý pachatel, který se v pátek vloupal do kostela v obci Květno, okr. Chomutov.

dina našla místo huboko v ústí potrubí, je třeba před ochodem z dílny zabezpečovat prostor komory. Aby dravec neskouzlil davníř. Obuvník teď hddaji, zda se jim spolu s poštolčím párem podaří mladé odchovat.

S PŘÍRODNÍ ZAJÍMAVOSTI se setkati obuvník zlínského Svitu. Odsávací potrubí u stříkací komory aparatury ve 23. budově se zalíbilo páru poštolce a založili si tam rodinu. Nařizový proud vzduchu, prachu, acetony a etylacetidním výparům se ze čtyř patáček v „hntždě“ objevily máte šedivé chomáčky protože si ro-

Kradlo se, kradlo...

(ČTK): Dne 28. června byli orgány SNB v Praze 3 zadrženi 25letý, šestkrát soudně trestaný R. H. a 30letý, pětkrát soudně trestaný L. F. Oba pro páření na základě amnestie se letos od dubna do června vloupali do čtyř bytů v Praze 3 a odcizili různé věci v celkové hodnotě 254 900 Kčs.

Nechtější zůstat stranou

VÍDEŇ — Ani Bratislava nechce zůstat stranou v přípravách na světovou výstavu Expo 95 ve Vídni a chtěla by z této akce něco vytěžit, konstatují rakouské sdělovací prostředky. Podle agentury APA Bratislava vychází z toho, že během trvání výstavy bude na jejích letištích přistát 15 až 20 procent letadel a hosty vídeňského exa z celého světa. Podle slov V. Pavilly, člena pracovní skupiny pro koordinaci slovenské účasti na Expo 95, mají náklady na stavbu centra v Petržalce financovat především zahraniční investoři. Zde se plánuje mj. komplex budov bank, hotelů a nový přístav. Agentura APA oznámila, že odhadované náklady se pohybují mezi 3,5 až 4 miliardami korun. Vídeň SR z nich má uhradit dvě pětiny. Nová firma ponese název Akciová společnost Expo Bratislava.

Radovánky pro rabíny

Washington: Homosexuální radovánky se budou moci naplňovat bez zábrán a bez utajování oddávat i židovští rabíni vykonávající kněžský úřad v reformní judaistické církvi, která představuje nejliberálnější proud v židovském náboženství. Rozhodli o tom v pondělí většinou hlasů v americkém městě Seattle rabíni tohoto židovského seskupení, které má podle odhadu 1,5 miliónu vyznavačů, většinu z nich v Severní Americe. Reformní judaismus se tak stal nejvýznamnějším náboženským hnutím na světě, které oficiálně povoluje kněžství provozování homosexuality.

Marka jde nahoru

NEW YORK — První 24 hodin německého ekonomického sjednocení přineslo snížení hodnoty dolaru a zpevnění marky. Odborníci to hodnotí jako projev důvěry v německou měnu s ohledem na to, jak hluboce vstoupila do oběhu v NDR. Na devizové burze v New Yorku se hodnota marky zvýšila za pondělí skoro o 10 procent — z 1,6605 marky za dolar na 1,6520. Také japonský jen a další měny se proti dolaru zpevnily. Pravidelně se o hledem na očekávané snížení úrokových sazeb v USA. 64,0790

.. A VÍCE FOTBALU...

Bugatti před Ferrari

Nejdražším automobilem světa se prý nedávno stal Bugatti Royai, postavený r. 1936. Podle jedné londýnské noviny byla tato tři tuny těžká luxusní iluzina, která existuje jen v šesti exemplářích, zakoupena skupinou japonských obchodníků za 9 miliónů liber. Před tímto obchodem, vedeným přes jednu švýcarskou banku, držel špičkovou pozici nejdražšího auta Ferrari GTO z roku 1963: jistý japoňák za něj zaplatil „jen“ 8,5 miliónů liber. Nedávno jsme o něm psali o voze Ferrari 250 z r. 1962, prodaném na dražbě za skoro 11 miliónů dolarů...

V zemi tuny ropy zbyly z jejich služby. Takže co je vracet ropovodem Družby?

Hodně rušno bylo také na nově otevřeném šumavském přechodu Stožec—Heldmühla, který je určen jen pro pěší, cyklisty a řidiče malých motocyklů. Umožňuje však poznat šumavské krásy i z bavorské strany. Nové přechody budou odhazovat turisty denně od 9 do 21 hodin. Zhruba za necelé tři měsíce se podaří na nich vytvořit nezbytné podmínky pro odhazování. Po dobudování stabilních objektů se počítá s tím, že tyto přechody budou přístupné i osobní automobilové dopravě. Na přechodu Broumov—Mähring má k tomu dojít už 1. října letošního roku.

podezření funkcionářů a pozorovatelů, kteří žokeje obvinili z podvodu: V husté mlze, která halila část závodisti, zastavil, nechal ostatní koně běžet celý okruh a připojil se k nim potom znovu ve skryté mlze, aby později nikým neohrožován cválal z ušetřených sil vítězně k cíli.

● Americký žokej Sylvester Carmouche (31) se svým bravurním vítězstvím dostal do podezření, že k tomu využil pověrnostních podmínek. Zatlakem roku totiž vyhrál v americkém státě Louisiana dostih „Landing Officer“ na 1 mil. s jasným náskokem 24 délek (1) před soupeři. Vzbudilo to

Liten Jarmily Novotné

(kdř): K životním výročím Jarmily Novotné patří i 27. červen 1925, kdy právě před pětadesáti lety poprvé vystoupila v Národním divadle v úloze Mařenky ve Smetanově Prodané nevěstě. Tehdy začala její závratná kariéra, pokračující na scénách mezinárodní prestiže, jako jsou milánské La Scala, americká Metropolitan Opera, veronská Aréna, vídeňská Státní opera, Velká opera v Chicagu, berlínská Státní opera atd. Méně už se ví o citovém vztahu Jarmily Novotné k vlasti a k místům, jež pro ni znamenala domov. Nucená odloučení, znemožněné návraty do nich, zavlněné druhou světovou válkou a zejména provinční zátíží, jí působily největší bolest. Platí to neméně o ztrátě Litně, místa z nejoblíbenějších, o něž ji připravilo soukolí znárodnování, vlastňování a socializace tzv. velkých majetků. Sem nyní přilíží Jarmila Novotná-Doubková nejen z plety k hrobce proslulého mecenášského rodu Doubků, ale při každé možné příležitosti. Některé ráda sama inscenuje. Například v neděli 29. července (ve 13.30 hodin) bude ve zdejších kostele kmotrou při křtu své sedmileté vnučky Taťany Doubkové, která si přiletí pro tuto svátost do Litně, sídla svých předků, z USA.

Na pozvání V. Havla stráví u nás téměř celé prázdniny na 300 deň z Černobyli a jeho okolí, spolu s padesátčlenným doprovodem. K této nabídce se připojily i další organizace, např. slovenská KDS pozvala 38 deň. přičemž všem bude poskytnuta maximální péče.

▲ Příslušnost pražských děvek pozná, li osobně dva turisté ze SRN. Svě dvě společnosti si přivedly na pokoj v hotelu Fórum a druhého dne po probuzení se nesešitit divit. Zjistili, že divky zmizely i s jejich hotovostí, snubními prsteny a zlatými řetízky.

● Na počátku prý byl chaos. Zdá se, že dodnes se moc nezměnilo.

Německo bude jednotné, je třeba spojit síly ... Co kdybychom těm Habsburkům konečně odpustili?

Ur-vater der Würmer

New York - Sensationelle Entdeckung aus der Frühgeschichte der Erde: Wissenschaftler entdeckten in Grönland zum ersten Mal einen versteinerten vollständigen „Häckerliden“. Der funt Zentimeter lange, mit Schuppen gepanzerte Ur-Wurm ist 550 Millionen Jahre alt.

No co, plády přicházejí a odcházejí. Můžeš být rád, že jš zůstávám.

Salz ohne Jod macht krank

Hamburg - Unser Speisesalz sollte generell mit Jod angereichert sein, forderte der Stuttgarter Professor Hermann. Nirgendwo in Europa gäbe es mehr Menschen mit Kropferkrankungen durch Jodmangel, als in der Bundesrepublik.

Lesen im Bett schadet Rücken

Neubrandenburg - Wer im Bett liest, kann dadurch Rückenschmerzen und Schlafstörungen bekommen. Durch die angespannte Kopf- und Armhaltung können Verspannungen der Muskeln ausgelöst werden, warnt Dr. Taubert.

Bez víza i do Francie?

Podle hodnověrných zpráv z patřičských kruhů uvažují Československá a francouzská vláda o zrušení vízové povinnosti pro občany svých zemí. Hovořil o tom již francouzský ministr zahraničí Roland Dumas při své nedávné návštěvě v Praze. Není vyloučeno, že opatření vejde v platnost 1. července. Po Itálii, Spolkové republice Německo, Rakousku, Finsku a Dánsku by se tak Francie stala další zemí, do níž by naši občané mohli jezdit jen na pas.

Ministr zahraničních věcí ČSFR Jiří Dienstbier řekl zpravodajce ČTK, že o zrušení vízové povinnosti se jedná také se skandinávskými státy.

Komenský místo tanku

(par): Na počátku — v únoru — dala dohromady skupina nadšených pedagogů a studentů pražské VŠE světový podnikatelský kongres. V květnu byla oficiálně zaregistrována „Jeřich“ panevropská společnost pro kulturu, vzdělávání a vědeckotechnickou spolupráci zvaná Comenius. V červnu nová společnost uspořádala pro evropské bankéře kongres Bankovní asociace ECU ...

Prostředí projekt Comenius měl pádně vzdělávací centrum. Velkou část chce společnost pronajmout zahraničním členům a z výřezů hodlá krýt vším mezinárodními vzdělávacími a kulturními akcemi, hovořil věru správnický ing. K. Muzikář. Uzlavým bodem by mělo být vytvoření středoevropského centra v Praze na Smíchovské, jednání s ministrem národního obrany o převodu tanečních Štefaníkových kasáren do majetku Comeniusa jsou ve velice pokročilém stádiu, tak se dá hovořit o hotové věci. Katsány by se i díky pomoci význačného světového slavného podnikatele, pocházejícího z Moravy, síru F. Lumpala měly během dvou let proměnit v supermoderní administrativní ústředí.

Po stopách brutální vraždy v Dolné Síhoti

V ÚTERÝ 26. 6. 1990 nalezli členové v nočních následující zpráva ČTK: „V neděli ve večerních hodinách na sídlišti Dolná Síhoť v Hlohovci, okres Trnava zmizely dvě dívky ve věku 6 a 7 let. Rodiče s dalšími občany začali děti okamžitě hledat. Po krátké době je našli v lesním porostu asi 100 metrů od sídlišť, přičemž mladší byla brutálně zraněna smrtelně. Druhá dívka byla těžce zraněna, obě byly pohlavně zneužity.“

Již v pondělí 25. čer. na byl vyšetřovatelem SNB v Hlohovci zadržen dvacetiletý J. C. důvodně podezřelý ze spáchání těchto trestných činů. Sám podezřelý se zúčastnil pátrání po dětech společně s rodiči a dalšími obyvateli sídlišť. Byl to on, kdo ostatní zavedl na místo činu.

Co tomu všemu předcházelo?

J. C., narozený v roce 1970, je nekvalifikovaný dělník, který vystřídal více zaměstnání. Bydlel na ubytovně, rodinné zázemí prakticky neměl, v devíti letech jeho věku se rodiče rozvedli a matka si nalezla nového partnera. V patnácti letech byl umístěn do výchovného ústavu. Uváděné několik údajů z anamnézy sepsané nedlouho po jeho odchodu z tohoto zařízení znalci z oboru psychiatrie a psychologie: „V ústavu byl do 18 let. Několikrát odtud utekl, sám neví proč. Uvádí, že když odešel, nevěděl, co dělá. Říká, že často neví, co dělá, musí někomu vynadat nebo bouchat hlavou do zdi anebo se opít, aby měl pokoj. Kouří šedesát cigaret denně. Povahově se hodnotí jako nervózní, opanovat musí každý večer, ti, co jsou s ním na ubytovně, mu proto nadávají...“

Uváděné několik údajů z anamnézy sepsané nedlouho po jeho odchodu z tohoto zařízení znalci z oboru psychiatrie a psychologie: „V ústavu byl do 18 let. Několikrát odtud utekl, sám neví proč. Uvádí, že když odešel, nevěděl, co dělá. Říká, že často neví, co dělá, musí někomu vynadat nebo bouchat hlavou do zdi anebo se opít, aby měl pokoj. Kouří šedesát cigaret denně. Povahově se hodnotí jako nervózní, opanovat musí každý večer, ti, co jsou s ním na ubytovně, mu proto nadávají...“

Nobelprize werden aufgestockt

STOCKHOLM, 5. Juli (dpa). Die Empfänger der Nobelprize werden in diesem Jahr 33 Prozent mehr Geld erhalten als ihre Vorgänger 1989. Alle Preise sollen mit umgerechnet 1,1 Millionen Mark dotiert werden, 1989 waren es 835.000 Mark.

Zpráva z výchovného ústavu říká: „Byly s ním problémy. Psychicky byl labilní, projevoval hysterické a sebevražedné sklony, vyžadoval individuální přístup a soustavný kontakt s výchovným pracovníkem.“

Nedlouho po propuštění z ústavu výchovy se dostává před soud. Nahlédneme do spisu Okresního soudu v Trnavě:

„15. 1. 1989 asi v 11.45 hod. vlákal sedmiletou holčičku za účelem, že jí dá zvukačky, aby s ním šla do dvanáctého po-

Otazník nad amnestií

schodí. Asi na 9. poschodí odmítla jít. Přišel k ní, vsunul jí ruku pod tepálky, sahál jí na přirození, když začala plakat, vyhrožoval jí, chytil ji za ústa, ale byl vyrušen přicházejícím občanem a utekl.“

„30. 1. 1989 v Hlohovci oslovil na autobusové zastávce desetileté děvčátko, získal zvláštní školy. Řekl, že jí ukáže kotata a vyhlákal jí do Panské zahrady, kde ji povallil na zem, obnažil a osahával, až došlo k jeho ukoujení.“

„V lednu 1989 v přesné neznámé den se v Trnavě dal do hovoru s žačkou 4. třídy. Ptal se na nádraží, pak s ní šel do vchodu, kde jí stáhl oděv a osahával ji. Když začala křičet, chytil ji za ústa, aby přestala, jinak že jí zabije. Pak došal strach, že někdo jde a utekl.“

Co k tomu vypovídal J. C.:

„Začalo to, když mi bylo 13 let. Jedno-

děve mi ukázalo své pohlavní orgány. Od té doby stačí, když vidím děvče a musím se ho dotknout. Pak se dostanu do takového nervového stavu, že se sám ukouji rukou. Nebo se jdu opít...“

A o kus dál s téžá odpovědi:

„Nechtěl jsem jím ublížit, chtěl jsem je jenom hladit. Jinak bych večer neusnul. S těmi svými problémy jsem chtěl jít k lékaři, ale styděl jsem se. Byl bych rád, kdyby mě vyšetřil lékař, který by mi pomohl.“

Při vynesení rozsudku soud bral ohled i na zjištění znaleckého posudku, v němž se mj. píše:

„Jedná se o stálou psychickou poruchu. Psychopatický vývoj s rysy nezdrženlivosti. Duševní chorobou netrpí, nebezpečnost svého konání mohl rozpoznat.“ Zopakujme si slova: Jedná se o stálou psychickou poruchu.

Rozsudek je vynesen a zní na 36 měsíců nepodmíněného trestu. V odůvodnění soudu nalezneme tuto větu: „Soud při rozhodování přihlídl k osobě obžalované i k okolnostem za jakých se dopustil trestné činnosti a dospěl k závěru, že k naprávě a převýchově postačí trest odnětí svobody v dolní hranici trestní sazby.“

Po roce, tedy uplynutí třetiny trestu,

je J. C. mezi ostatními amnestovanými. Dne 15. dubna 1990 je na svobodu a jako jeden z mnoha má šanci naplnit možnost dobře míněné amnestie. Stane se však něco docela opačného. Osudový kruh J. C. se — jak se zdá — uzavírá.

Dosud není usvědčeným pachatelem, je tu presumpce neviny, je nutno vyčkat na výsledek biologické zkoušky a další expertizy. V současné době je J. C. ve vyšetřovací vazbě, kterou na něj uvalila Krajská prokuratura v Bratislavě.

Jeho výslech vedla JUDr. Katarína Stránská. Požádali jsme ji, aby nám o celém případu řekla něco bližšího.

„Je to letos u nás už třetí podobný případ. Proti dřívějšímu došlo k výraznému nárůstu trestné činnosti, v níž převažuje násilí a brutalita. Pachatelé jsou většinou z řad amnestovaných. Amnestie, vedená jistě dobrým úmyslem, byla unáhlená.“

Jakým trestem může být pachatel poštěn?

„Trest za vraždu je dnes v rozmezí od 10 do 15 let. Vzhledem k charakteru činu bych navrhovala trest výjimečný, což je 25 let. S takovým činem jsem se za deset let svého působení na prokuratuře skutečně nesetkala. Vrah dítě současně topil a pohlavně zneužíval, obě děvčata

měla těžké poranění na hlavách, mrtvá byla doslova zmasakrována. Mohu-li vás požádat, napište do článku, aby rodiče dávali pozor na své děti. Prázdniny jsou zvlášť nebezpečné období.“

Případ z Hlohovce není ojedinělý. Přijme o něm právě především proto. Na značce totiž, že každý krok naší cesty k humánní společnosti může být navzdory nejlepší vůli ohrožen rozhodnutím, které není podloženo plnou znalostí problematiky. Amnestie byla podáním ruky i poskytnutou šancí. Využít ji dokázali někteří, v řadě případů se však minule účinkem. Zde bylo na místě spíš zlepšení podmínek v ústavech nápravné výchovy a zajištění účinné ochrany dětí. Ostatně, ochrannou léčbu měl podstoupit i J. C. Proč k ní nedošlo, je nám nejasné.

Ve čtvrtek, čtvrtý den po vraždě, začala v Hlohovci na náměstí podpisová akce. Petice občanů města obsahuje následující požadavky: obnovení trestu smrti jako výjimečného prostředku ve zdůvodněných případech a odnětí tohoto trestu pachatelů vraždy v Hlohovci. Třetí bod vyjadřuje obavy občanů, že na svobodu se dostanou ještě nebezpečnější pachatelé trestových činů. „V kraji působí strach z další amnestie, k níž můžeme dojit v nejbližších dnech,“ řekl nám předáeda Národního výboru v Hlohovci. V úterý měli odovzdat zaslupci občanů petici a podpis v Praze prezidentu Václavu Havlovi.

V TĚHLE PUNKTU HAVEL UJEL..

Rote Armee holte Sold in DM

BERLIN, 4. Juli (Reuter). Die in der DDR stationierten Sowjetsoldaten haben sich am Mittwoch bei der Außenstelle der Deutschen Bundesbank in Ost-Berlin erstmals ihren Monatssold in D-Mark abgeholt. Damit gehören sie zu den ersten Angehörigen der Sowjetarmee, die in konvertierbarer Währung bezahlt werden. Am frühen Vormittag fuhr eine Kolonne teils schwer bewaffneter Soldaten vor der DDR-Verwaltungsstelle der Bank auf. Insgesamt sei den Soldaten „ein zweistelliger Millionenbetrag in DM“, der gesamte Sold für einen Monat, ausbezahlt worden, berichtete die Bank.

Die UdSSR erhält für ihre 380.000 in der DDR stationierten Soldaten in der zweiten Hälfte 1990 etwa 1,25 Milliarden D-Mark aus dem DDR-Staatshaushalt. Pro Tag bekommt ein sowjetischer Soldat nach Angaben des Bundesbank-Sprechers im Schnitt bis zu 1,30 Mark.

Zatím stále nevěříme

(mač): jednání s obžalovaným M. Štěpánem u obvodního soudu v Praze 1. vstoupila včera do čtvrtého dne. V dopoledním jednání soud vyslechl mimo jiné bývalého velitele Pohotovostního pluku SNB pplk. B. Zdráňala a bývalého člena záseňového sboru a zástupce náčelníka MS VB v Praze pplk. J. Nováka. V odpoledních hodinách vypovídali poskořenci, kteří byli při ložských nepokojích v lednu vyvezeni bez dokladů mimo území hlavního města Prahy. Odtažení celého jednání se dostalo nyní do kompetence FMV, jehož pracovníci s předávkou trestního senátu JUDr. M. Markovou ve středu do večerních hodin provedli soupis materiálů. Během večerky měla JUDr. M. Marková vědět, zda bude řízení veřejné. JUDr. M. Marková by si sama přála, aby jednání nemuselo probíhat za zavřenými dveřmi. A určitě nejen ona by přivítala odtahnutí, ale i celá naše veřejnost a pracovníci sdělovacích prostředků, kteří musejí prozatím sbírat informace dosti nedostojným způsobem.

Roberto Bianco

Sie: Ich bin so verliebt in meinen süßen Bomber

Der Münchner Roberto Bianco („Ein bisschen Spaß muß sein“) ist auch in Prag ein begehrter Mann. Das Foto sehen heute ihn vor zwei Jahren als Star-Gastgeber Galas in Moldau. Durchs Pro. Roberto trifft die attraktive, schlanke Magdalena, Mutter von zwei Kindern (14 und 15 Jahre alt), in ihrer Villa. Sie spielen miteinander auch Tennis. „Ich kann die ganze Familie“, Mutter, Schwester, Sohn... Magdalena na ist eine Bekannte und Kollegin“, erklärt Bianca. Wie der Zufall es will, traf der Showstar seine Freundin auch schon auf der Sonneninsel Mallorca. Und Star-Moderatorin Magdalena macht in Prag kein Geheimnis aus ihren Gefühlen: „Ich bin so verliebt in meinen süßen Bomber.“

„Ich bin glücklich verheiratet und lasse mich niemals scheiden. Meine Frau vertritt mich in München Ruhe und Zufriedenheit. Was ich außerhalb von München erlebe, ob in Rio, Südafrika oder Paris, will ich nicht wissen. Und das ist meine Privatangelegenheit“, erklärt er sein Recht für sein Glück mit Ehefrau und Magdalena, die von einem tschechischen Blatt zur schönsten Frau des Landes gekürt wurde.

Havel bleibt CSFR-Präsident

Kandidat des „Bürgerforums“ auf zwei Jahre wiedergewählt

PRAG, 5. Juli. Der Bürgerrechtler und Dramatiker Vaclav Havel ist in seinem Amt als tschechoslowakischer Staatspräsident für zwei weitere Jahre bestätigt worden. Bei der ersten geheimen Präsidentenwahl des Landes stimmten am Donnerstag 234 von 284 anwesenden Abgeordneten beider Kammern der CSFR-Bundesversammlung für den Kandidaten des tschechischen „Bürgerforums“ und der slowakischen „Öffentlichkeit gegen Gewalt“. 49 Parlamentarier stimmten gegen ihn, eine Stimme war ungültig. Für die Wahl des Staatsoberhauptes ist in der CSFR eine Dreifünftelmehrheit erforderlich. Havel ist das erste freigewählte Staatsoberhaupt der Tschechoslowakei seit Edvard Benes im Jahre 1935.

Die Präsidentenwahl erfolgte am Donnerstag im traditionsreichen Wladyslaw-Saal der Prager Burg. Der vom Parlamentspräsidenten Alexander Dubcek vorgeschlagene Havel hatte keinen Gegenkandidaten. Der ursprünglich als Mitbewerber von der „Slowakischen National-

partei“ nominierte Stefan Kritik, ein populärer Schauspieler, hatte seine Kandidatur gegen den Dramatiker zurückgezogen, weil sie angeblich mit ihm überhaupt nicht abgesprochen war. Sieben weitere Bewerber waren aus formalen Gründen abgewiesen worden, da sie von keiner der im Parlament vertretenen Parteien unterstützt wurden.

Der 53jährige Havel, der gemäß einer Vereinbarung der damals noch regierenden Kommunisten mit der Opposition erstmals am 29. Dezember 1989 zum Interimspräsidenten gewählt worden war, wird sein Amt nur zwei Jahre ausüben, ebensolang, wie die Legislaturperiode des im Juni neugewählten Parlaments dauert. In dieser Zeit soll eine neue Verfassung erarbeitet und verabschiedet werden. Auf dieser neuen Rechtsgrundlage sollen in der CSFR die pluralistische Demokratie endgültig institutionalisiert und die Marktwirtschaft eingeführt werden. Nach dem Ende seiner Amtsperiode will sich Havel, so versicherte er, wieder hauptsächlich als Schriftsteller betätigen.

Armáda zaostává

(Čtk): Rada KC OF předala ČTK stanovisko v němž mj. uvádí, že čs. armáda zaostává za demokratizačním vývojem v republice. Kromě dílčích změn neprovedla velení ČSA žádné hlubší strukturální ani personální změny v armádě, jejíž vnitřní stavba byla po desetiletí budována a kádrově obsazována KSČ. Nedochází ani k potřebným humanizačním opatřením. Proto dnes armádu převážně opouštějí perspektivní důstojníci, kteří v ní nevidí možnost svého smysuplného uplatnění. „Příčinu tohoto stavu vidíme v izolaci armády od společnosti a v nedostatku veřejné kontroly. V armádě byly prosazovány mocenské zájmy jedné strany, nikoli zájmy společnosti,“ praví se ve stanovisku. KC OF proto považuje za nutné urychleně uzákonit generální inspektorát jako orgán Federálního shromáždění, který bude nezávisle na FMNO provádět inspekci v armádě, zjišťovat nedostatky a navrhnout zásadní řešení.

PRAŽSKÝ MARATÓN ZA MARKY

J. Skorkovský ohlásil pokus o světové rekordy

NAŠE HLAVNÍ MĚSTO se přidává po bok New Yorku, Chicaga, Rotterdamu, Londýna, Vídně, Mnichova, Ženevy, Berlína a dalších, která mají větší či menší tradici v pořádání městských maratónů s masovou účastí. První ročník Pražského maratónu sice navazuje na své předchůdce, kdy trať vedla do Vraného a zpět a později ve Stromovce, ale nyní bude jiný hned z několika důvodů.

Trasa klasické vzdálenosti 42 km 195 m povede z velké části městem, ze Strahova poběží vytrvalci (start v 7.30 h v neděli 8. července) nejprve na západ, potom po Plzeňské a Vrchlického zemi k Vltavě a podél ní budou směřovat na jih. Přibližně na 14. km se otočí a přes Kampu a Klárov dorazí k Národnímu náměstí. Dále povedou jejich kroky v protisměru na Poříčí, Překopy a Výton, aduď sbočí doleva a dorazí až do Úvalské ul. a pak již bude trasa směřovat téměř přímo přes Olšanskou, Bulhar, Hybernskou a Celetnou ul. k cíli na Staroměstském náměstí. Díky porozumění NVP a SNB bude pákloněna doprava.

Organizátorům z Ligy silovkářů, agentury FEA a cestovní kanceláře IIB ze SRN se podařilo zajistit několik domácností a zahraničních sponzorů IOD Kolva, Praticim zohsobom celos trať. Má v plánu vrazit moru zdnj. Dré, ICI, ICI, Rank Xerox, Chiquita, Casa Pos chnal, takže závod se uskuteční bez jakékoli dotu

ce městských nebo státních institucí. Pražský maratón jako první a nás byl zařazen do kalendáře AIMS, organizace sdružující velké městské běhy ve světě. Pořadatelé si byli vědomi, že nemohou konkurovat zavazovaným maratónům a tomu odpovídá i nezvyklý letní termín. Také sponzorské příspěvky jsou oproti konkurenci skromnější, nicméně ceny pro nejlepší jsou na naše poměry lákavé — v mužích na prvních třech místech 1200, 700 a 400 marek, v ženách 700, 500 a 300 DM. Závodů byla přidána rozsáhlá propagace příchodů ze Frankfurtu n. M., Mnichova, Vídně, Curychu, Amsterdamu a Rotterdamu, čemuž odpovídá i větší zájem ze zahraničí (poplatek za start 43 DM, u domácích 50 Kčs). Zatím je přihlášeno téměř 700 vytrvalců ze 17 států, ze zahraničí 366 včetně 29 žen. Našli nejlepší budou chybět vzhledem k relativně blízkému termínu maratónu na MRA ve Splitu. Zájemci s platnou lékařskou prohláškou se mohou ještě přihlásit v sobotu 7. 7. od 12 do 21 h v Obecním domě v Praze.

V rámci běhu se chce pokusit Jan Skorkovský o dva světové rekordy: zonglování malým míčem bez doteku země na vzdálenost přes 30 km a zároveň absolvovat 100 km za 24 hodin, protože vystupuje už v půl šesté ráno. Startérem závodu je Emil Zátopek.

Satchmomi by bylo 90

Louis Armstrong se stal zažlva legendou. Kornet zvládl v new-orleánské polepšovně a v osmnácti nahradil v kapele svého patrona Jose Kinga Olivera. Jeho stylotvorné nahrávky vznikly s vlastními skupinami Hot Five a Hot Seven v letech 1925—27. Kromě muzikantsky nadčasových „věcí“ vyprodukoval hlavně v pozdějších letech množství komerčních desek různé kvality. Zůstal přitom, se svým nezapomenutelně chruplavým hlasem a nádherně zářivým tónem trubky, velvyslancem jazzu. Poctu mu složil nejen Thad Jones/Mel Lewis Big Band (Suite For Pops), ale dodnes na něho s úctou vzpomínají i jeho velmi jiní kolegové: Dizzy Gillespie, Miles Davis, Don

Cherry, Wynton Marsalis nebo mladý Terence Blanchard. Zajímavé je, že právě avantgardisté o něm, který proslul svou konzervativností, mluví zpravidla s obdivem.

Zatímco jen o několik let mladší hráči (např. Coleman Hawkins, Benny Carter, Earl Hines) dokázali průběžně absorbovat nové hudební podněty, on na konci čtyřicátých let nemohl vystát bopovou hudbu; navazoval na new-orleánské veterány, kteří jeho slovy: „dovedli krásně frázovat, a vždycky na melodii, nehráli bláznivou spiritistickou muziku, jako je ta moderní zloba“. — „Jazz nebyl nikdy nic jiného než člověk, který říká o sobě pravdu“; ve světle těchto slov Quin-

cyho Jonese Armstrong hrál a zpíval jako Pánev Bohem geniálně nadaný prostý člověk, který po své třicítce, kdy vykrystaloval jeho autorský projev, začal programově a někdy na vynikající úrovni, bavit lidi. Například Gillespie ho ve svém legendárním návrhu vlády USA pasoval na ministra zemědělství; („Proč? Pochází přece z New Orleansu a rozumí tomu, co se tam pěstuje!“).

U nás koncertoval v rozpálené pražské Lucerně roku 1965, v kapele měl už i modernější ortentované hráče. Režisér Jan Špátka tehdy natočil dodnes pozoruhodný dokument Hello Satchmo. Narodil se spolu s naším stoletím, zemřel dva dny po svých jednadesátinách. Dnes by mu bylo devadesát roků.

Každým čtvrtým rokem se shromáždí členové tělovýchovné organizace SOKOL z celého světa na tradičních sletech. Vít, elst tělovýchovného sokolstva v zahraničí začíná v podvečer 5. července v Praži slavnostním zahájením, samostatně za účastí čelných, celebrálních, sportovního i kulturního života. Základem nad letním sletem přijet primátor Prahy a bývalý ministrský předseda francouzské vlády Jacques Chirac.

aus selten besuchten Gräbern ausgebaut, restauriert und als neu verkauft haben. OLELE DAVICKY AM PROBET...

zei hat drei Angestellte des größten Friedhofes von Buenos Aires verkauft. Sie sollen seit vier Monaten täglich 30 Särge

Gebrauchte Särge wieder verkauft Buenos Aires — Die argentinische Poli-

KURSOVNÍ LÍSTEK SBČS (od 6. 7. 1990)

KURS PRO TURISTIKU

země	množství kód	nákup	prodej	Přepočítací poměry pro PZO Tuzex
Austrálie	1 AUD	19,70	24,08	0,63
Belgie	100 BEC	72,89	89,09	25,21
Dánsko	1 DKK	3,93	4,81	1,38
EMS	1 XEU	30,88	37,74	—
Finsko	1 FIM	0,37	7,79	2,20
Francie	1 FRF	4,46	5,46	1,56
Irská rep.	1 IEP	40,15	49,07	13,67
Itálie	1 000 ITL	20,40	24,94	7,08
Japonsko	100 JPY	16,30	19,92	5,82
Jugoslávie	10 000 YUD	2,12	2,60	0,58
Kanada	1 CAD	21,36	26,10	7,40
Lucembursko	100 LUF	72,89	89,09	24,27
Nizozemsko	1 NLG	13,29	16,25	4,67
Norsko	1 NOK	3,89	4,75	1,34
NSR	1 DEM	14,97	18,29	5,32
Portugalsko	100 PTE	17,05	20,83	5,54
Rakousko	1 ATS	2,12	2,60	0,75
Recko	100 GRD	15,32	18,72	4,86
Španělsko	100 ESP	24,38	29,80	8,47
Švédsko	1 SEK	4,13	5,05	1,43
Švýcarsko	1 CHF	17,86	21,58	6,26
USA	1 USD	24,92	30,46	8,86
V. Británie	1 GBP	43,46	53,12	15,19
SSSR	1 SUR	4,96	5,00	—

NEOBCHODNÍ KURSY

	nákup	prodej
Albánie	100 ALL	149,25
Bulharsko	1 BGL	7,96
KLDR	100 KPW	479,52
Kuba	100 CUP	803,93
Maďarsko	100 HUF	39,40
Mongolsko	100 MNT	238,00
NDR	100 DDM	300,05
Polsko	10 000 PLZ	47,38
Rumunsko	100 ROL	90,45
SSSR	1 SUR	7,96
VSR	1 000 VND	9,21

Ani měnová unie obou německých států, ani začátek prázdnin zatím s turistickými kursy volně směnitelných měn nehýbají. Zajímavější to asi bude, až vedle ročního dvoutisícového limitu budeme prostřednictvím devizových aukcí nakupovat devizy za tržní kurs bez omezení. Mělo by to být co nejdříve!

Jednu potěšitelkou zprávu nový kursovní listek přece jen přináší: na cesty do Sovětského svazu budeme kupovat rubl za 5 korun. Dosavadních 8 korun bylo na poměry vládnoucí na sovětském trhu už přece jen příliš mnoho.

„Staroměstské nám.“ pokračuje

Teroristický výbuch na pražském Staroměstském náměstí několik dnů před volbami — v žargonu pracovníků Bezpečnosti již případ zdomácněl jako „akce Staromák“, jejímuž řešení se věnují vyčleněné týmy nejzkušenějších specialistů — je pochopitelně trvale terčem pozornosti i zvědavosti.

Hovořilo se o něm i na střední tiskové konferenci, kde informace podal — vedle ředitele Správy SNB pro Prahu a Středočeský kraj pplk. JUDr. Pavla Hofmana — i další čelní představitelé této instituce. O některých problémech hovořil mimo jiné i major Karel Kalivoda. Připomeňme, že shoda jmen není čistě náhodná — jedná se o syna stejnojmenného „pražského Cliftona“, který se stal téměř legendou kriminalistů v široké veřejnosti a dokonce i v pražském zločnickém podsvětí.

Problematika vylupování a vykrádání bytů, rozbujelech kapesních krádeží, kde stěžejní roli hrají některé romské rodiny, souboje vekslačských band a omezené možnosti policie vyplývající i z legislativních důhod vůči společnosti bude předmětem komentáře v příštích dnech. Dnes se tedy věnujme „akci Staromák“.

Existuje několik verzí o pumovém atentátu, z nichž tři vypadají reálněji než druhá polovina. Netradiční metody s využitím psychotroniky atd. přinesly jiné ovoce, než se očekávalo — byly zjištěny četné, byť jiné případy trestné činnosti, takže tyto postupy zůstávají i nadále součástí pátrání. Kriminalisté prosí svědky, označenou jako paní Cermáková, aby bez bližší identifikace své totožnosti podala podrobnější svědectví o invalidovi na vozíku a jeho průvodkyni, kteří se v kritickou dobu pohybovali v okolí pomníku. Protože invalida nebude totožný s pachatelem, žádají i jeho o svědectví, a stejně tak další občané o upozornění. Fotografie, kterou s rizikem malé zřetelnosti na přání bezpečnostních orgánů publikujeme, může mít mimořádný význam: jde o amatérskou fotku jedenadvacetiletého muže jménem Mirek, hovořícího moravským nářečím, který se v inkriminovanou dobu pohyboval v blízkosti výbuchu; opět jde o vel-

mi důležitého svědka. Psychologové i další specialisté vytvořili dobrý psychologický model pachatele, třebaže zatím neúplný; nezavádí, naopak orientuje, poznamenal zástupce P. Hofmana, šéf pražské kriminálky JIM Staněk. A hned si v souvislosti několik jen s tímto mimořádným případem povzdychl nad tím, jak přibývá práce a ubývá specialistů přímo pro operativní a terénní práci...

Takže dodejme ještě jednu zprávu: Zločinci politický azyl nedostanou. Včera dopoledne předaly orgány SRN našim bezpečnostním orgánům dva „politické uprchlíky“; uprchl po přepadení pražského policejního vozu v Praze 4. Spolupráce obou sousedních států začíná dostávat žádoucí obrátky a lze tomu jen zatleskat. Se zahraničím se ostatně spolupracuje také v případě pumového atentátu. Návrat do Evropy je i pro pražskou policii záležitostí nikoliv jednoduchou, zato nanejvýš aktuální.

Aufgespießt

„Der Tag der Ost-Mark ist vorbei, heut gibt's die letzte Sauferei. Das letzte Mal in unserem Leben,

wird es was für Ost-Mark geben!“

Aushang am Ratskeller in Eberswalde am Vorabend der Einführung der D-Mark in der DDR.

Akademik Wichterle v čele ČSAV

létk): „Naše věda má před sebou důležitý cíl — udržet a posílit svou tvorbu schopnost a pomáhat naší vlasti v nadcházejících těžkých letech přechodného období a dosažení úrovně rozvoje naší zemi dlest v civilizaci 21. století. Její podpora je tedy investicí, která se v budoucnosti mnohonásobně vyplácí, říká se v prohlášení přijatém na 59. zasedání valného shromáždění ČSAV, které bylo včera zahájeno v pražské Lucerně. Součástí programu byla i potvrzení návrhu na předsedu ČSAV, který je formálně jmenován prezidentem republiky. Toto potvrzení se uskutečnilo tajnou volbou. Ze 480 účastníků podpořilo 439 akademika Otto Wichterleho. Poté se uskutečnila volba předsednictva ČSAV. V obsáhlé zprávě o činnosti v období od posledního mimořádného zasedání ČSAV 21. 12. 1989 byl podán přehled o postupu změn ve všech oblastech života ČSAV. Bylo poukázáno na to, že redukce byrokratických struktur postupuje pomaleji než se očekávalo. Klíčovou otázkou je z hlediska dalšího vývoje vědy způsob jejího financování. Projednávaná koncepce budoucího uspořádání vědy v ČSAV vychází ze zásady, že věda je součástí kultury národa a musí být pro společnost neoddělitelná. Věda je tedy součástí národního bohatství, potřebuje autonomii a samoregulaci vědeckého bádání.

Nová éra marky 20.6.

(zpa): Turistické kursy prodeje valut zůstaly nadále v poměrně stabilizované poloze, opakuje se situace z minulého týdne, kdy rakouský šilling se nepohnul ani o haléř. Takže, jak to vypadá? Francouzský frank je k máni za 5,43 Kčs (+0,4 %), italských lir za 24,88 Kčs (+0,2 %), německá marka (od 1. 7. platí i v NDR) za 18,24 Kčs, (+0,1 %), rakouský šilling za 2,60 Kčs, švýcarský frank za 21,65 (+0,8 %), americký dolar za 30,63 Kčs (-0,4 %), anglická libra za 52,80 Kčs (+0,4 %).

PROTI BOLŠEVICKÉ A REPUBLIKÁŇSKÉ NÁM?

Aspirin gegen Gürtelrose

Rom - Aspirin und andere Medikamente mit Acetylsalicylsäure helfen auch gegen Gürtelrose, haben Forscher aus Italien und Amerika herausgefunden. Eine zermahlene Aspirin-Tablette wird mit zwei Eßlöffeln Vaseline vermischt und auf die Gürtelrose aufgetragen. Das ganze muß viermal täglich wiederholt werden. Die Patienten haben dann keine Schmerzen mehr.

● Bůh stvořil svět, lidé města, a ďábel civilizaci.

Jmenována federální vláda

(čtk): Prezident České a Slovenské Federativní Republiky Václav Havel včera v souladu s článkem 61 ústavního zákona o čs. federaci jmenoval na Pražském hradě novou vládu ČSFR.

Jejm předsedou se stal dosavadní premiér Marián Čalfa.

Místopředsedy federální vlády jsou Václav Valeš, Pavel Rychetský, Jozef Mikloško a Jiří Dienstbier, který byl pověřen řízením federálního ministerstva zahraničních věcí.

Ministry vlády ČSFR byli jmenováni: armádní generál Miroslav Vacek, který byl pověřen řízením ministerstva národní obrany, Ján Langoš, který byl pověřen řízením ministerstva vnitra, Václav Klaus, který byl pověřen řízením ministerstva financí, Slavomír Stračar, který byl pověřen řízením ministerstva zahraničního obchodu, Vladimír Dlouhý, Pavel Hoffmann, Petr Miller, který byl pověřen řízením ministerstva práce a sociálních věcí, Jiří Nezval, který byl pověřen řízením ministerstva dopravy,

Theodor Petrlik, který byl pověřen řízením ministerstva spojů, Josef Vavroušek a Krčtoslava Kořínková.

V souladu s článkem 68 ústavního zákona o čs. federaci složili členové nově jmenované federální vlády do rukou prezidenta ČSFR předepsaný slib:

„Slibuji na svou čest a svědomí věrnost České a Slovenské Federativní Republice. Své povinnosti budu plnit podle vůle lidu a v zájmu lidu. Budu zachovávat Ústavu České a Slovenské Federativní Republiky a ostatní zákony a pracovat k tomu, aby byly uváděny v život.“

Svůj slib stvrdili členové vlády podpisem.

Jménem nové federální vlády pak promluvil její předseda M. Čalfa.

BLAHOPŘÁNÍ V. HAVLA

Pane předsedo, páni místopředsedové, páni ministryně, páni ministři, dovolte mi, abych vám jménem svým i jménem našich národů blahopřál k vašemu jmenování. Jste po dlouhých desetiletích první vládou, která vzešla ze svobodných voleb, které zrcadlí jejich výsledek, jste první vládou, o které lze říci, že vzešla ze skutečné vůle tohoto lidu.

Vy dohře víte, a ze slov pana ministerského předsedy to vyplývá, jak obtížnou práci budete mít, co nelehkých úkolů je před vámi. Já vám přeji, abyste byli opravdu důlným týmem, já vám přeji mnoho sil a mnoha úspěchů ve vaší práci.

Konvertibilní forint?

Budapešť: Do roka mohou být v Maďarsku vytvořeny předpoklady pro tržní ekonomiku a forint se může již příští rok stát konvertibilní měnou, prohlásil včera na tiskové konferenci v Budapešti maďarský ministr financí F. Rabár. Vedou se jednání s příslušnými mezinárodními bankami, dalšími institucemi a americkým ministerstvem financí, aby se vytvořily příslušné finanční rezervy pro financování přechodu ekonomiky na nové podmínky. Ministr rovněž uvedl, že v příštím roce se počítá s růstem cen o 25–30 procent.

Nepoučili jsme se

V době, kdy dochází ke sjednocování Německa, měli by si naši odboráři připomenout jednu z kapitol dějin odborů v SRN. Země byla po 2. světové válce rozvrácená a bez velkých kapitalistů, kteří byli od obnovy izolování pro spolupráci s bývalým režimem. Rvavost nových podnikatelů bylo nutno čelit. Z toho důvodu vznikají od počátku silné odbory.

V letech 1951–1953 dochází k zásadní zákonodárné úpravě, jež má vliv na budování řídicích struktur podniků. Je koncipován zákon o spolurozhodování. Dva roky trvá boj o jeho přijetí mezi vládou a odbory. Nakonec vyhlašují odbory generální stávku, ke které však nemusí dojít, protože spolkový kancléř K. Adenauer po celonočním jednání s předákem odborů H. Bechlerem nakonec zákon přijal.

Tento zákon do dnešních dnů zaručuje, že dozorčí rady všech podniků mají polovinu odborářů. Například v jedenáctičlenné dozorčí radě dva členy přímo vybírá odborový svaz, další navrhuje odbory a volí všichni zaměstnanci a jednoho pak vybírají z odborářů mimo podnik, třeba nezávislého ekonoma, právníka či profesora techniky. Zbývajících pět vybírá svaz podnikatelů a akcionářů, bank a opět alespoň jednoho mimopodnikového. Obě strany se pak dohodnou na posledním, lichém členu, který obvykle radě předsedá, pokud se v předsednictvu neshodají všichni.

Plány velkopodnikatele

(čtk): Avizované rozhodnutí o pronájmu Domu kultury ROH v Plzni soukromníkovi — Milanu Šťastnému, mechanizátorovi z Agrokombinátu Tachov — bylo odloženo o tři neděle. Dům je třetí největší kulturní zaří-

To však není jediný podíl odborů na řízení podniků. V manažerském — obvykle trojčlenném — vedoucím týmu je vždy tzv. ředitel pro pracovní otázky, který vede útvary od bezpečnosti práce přes mzdy až po personální věc. Tento je obvykle bývalým funkcionářem odborů, který z prostředků odborů vystudoval a je s nimi svázán.

Z tohoto pohledu náš zákon o státním podniku, schválený v první polovině letošního roku, je obrovskou prohrou odborů a nebojí se říci, že je to prohra demokracie v této zemi, prohra základní.

zení v Československu, má hodnotu 340 mil. korun, provozovatelem je plzeňská Škodovka. Ročně stojí jeho provoz 21 mil. korun. Výdělečná činnost domu dnes stačí na krytí čtvrtiny nákladů. Podnikatel M. Šťastný předložil řešení, v němž slibuje postupné snížení ztráty a převedení ekonomiky už příští rok na aktivní bilanci. Jeho projekt je založen na tom, že dům, aby dosáhl zisku 30 milionů korun, musí mít roční obrát desetkrát vyšší. Každý dospělý Plzeňan by zde měl utratit ročně alespoň 3000 korun (a navíc i zahraniční hosté), například za špičkové služby, v prodávárně kvalitního zboží, ve fitnesscentru, sauně, elektrolysech, herně a kasinu atd.

Přelíčení se Štěpánem vážně?

PRAHA (mat): Causa Štěpán pokračovala včera již třetí den u obvodního soudu v Praze 1. Jako svědci byli předvoláni bývalý náčelník MS VB Praha plk. M. Dančević, bývalý ministr vnitra ČSR V. Jureček, tajemník MV KSC V. Kubera, bývalý šéf oddělení státní administrativy ÚV KSČ R. Hegenbart, bývalý tajemník ČNF A. Geršl a další. 22.6.90

Mnozí ze svědků nechťeli ze začátku prozradit ani své jméno, nakonec však odpověděli na několik otázek. Pan Dančević sdělil na dotaz, zda jeho výpověď bude dosvědčovat vinu či nevinu obžalovaného: „Otázka však bez zajímavosti, že právě pan Dančević vřele přivítal a pozdravil M. Štěpána při prvním přerušení jednání. Bývalý ministr vnitra ČSR 17. listopadu loňského roku, ostatně o způsobu zákroku na Národní třídě jako všichni, také nic nevěděli. Zkusme mu věřit, byl zřejmě příliš malý ryba.“

Předsedkyně soudu JUDr. M. Marková si postěžovala, že svědci vypovídají zdlouhavě a na stručné dotazy neodpovídají několika slovy (viz úterní čtyřhodinová výpověď gen. Cardy). Co se týká odtahování materiálu, tak nám sdělila, že na MV odneseny nebyly a že by měli přijít odpovídní pracovníci MV a na místě provést jejich soupis. Ti také ke konci jednání přišli. Z jejich vyhlášení vyplývá, že spisy je nutno napřed prostudovat a pak lze posuzovat otázku odtahování. Rozhodně si to však vyžádá několik dní. Spisy zná vyšetřovatel. Na dotaz, proč vyšetřovatel neseznámí kompetentní orgány s mírou tajnosti, jen pokrčil rameny.

Závory se zvedají

Od 1. 7. je nám přístupné celé Německo bez víza. Mnoho našich občanů již využije prázdninové období k letům, alespoň jednodenním.

V lidové demokracii nyní Inzeruje řada firem ze Spolkové republiky, zejména z malebného městečka Furt im Wald (česky Brod v lese). Nákupy v bezprostřední blízkosti hranic mají řadu výhod. Pokud kupujeme spotřební elektroniku, pak si můžeme přímo na místě ověřit, jak funguje s českým obrazem nebo zvukem. Navíc většina obchodů v blízkosti hranic odečítá již předem 12,28 % německé daně a lehký obchodník poskytuje i další slevu, až do 10 %. Mnozí obchodníci v pohraniční oblasti mají svůj servis i na našem území a mohou zajistit instalaci náročných technik (například telefaxu a satelitní televize).

Snad nejvíce jsem byl překvapen u firmy Hartl Electronik. Jedná se spíše o montážní firmu, která sestavuje počítače přesně podle přání zákazníka. Obvykle se jedná o počítač, pevný disk, disketové jednotky podle výběru (3,5" nebo 5,25"), monitor a případně i tiskárnu.

Firma Radio Kögler je přímo na německé hranici. Zákazníci mohou být obsluženi i českým prodávacem, který samozřejmě poradí při výběru. Také firma Kögler má svůj servis v Domažlicích, Plzni a Praze.

Moderní kancelářské zařízení nabízí pan Breu. Nejdražšími zbožím jsou telefaxy, zejména firmy Canon. Kdo chce obchodovat se světem, musí mít se světem spojení faxem, který umožní okamžitě předávat písemných dokladů na jakékoli vzdálenosti. Postačí obvyklá telefonní linka.

Firma Wörz nabízí rozsáhlý sortiment železářství, nářadí, elektro, barvy, laky, topenářskou techniku, potřeby pro zahrádkáře a mnoho dalšího zboží. Ale pozor — rozhodně nesaďte navštívit menší prodejnu v centru města, skutečně velká nabídka je poněkud dále a novější zastávkou.

Belgien senkt Promillegrenze

BRÜSSEL, 5. Juli (dpa). Autofahrer in Belgien müssen künftig ihren Alkoholkonsum zurückschrauben, wenn sie sich noch ungestraft ans Steuer setzen wollen. Von Januar nächsten Jahres an gilt anstatt der 0,8- die 0,5-Promille-Grenze. Zum Vergleich: Schweden hatte zum 1. Juli die Promillegrenze von 0,5 auf 0,2 gesenkt.

chodní Evropu J. Hennig označil Rotanu za solidního partnera. J. Hennig zároveň nevyboulal ani podobnou kooperaci v oblasti textilu.

Důvod, proč té americké úroveň je vyšší: V USA jsou všichni mistři, v Rusku — tovaryši.

čtvrtletí stihl ředitel Botany M. Pospíšil obohatit náš předvánoční trh o 40 tisíc párů licenčních tenisových bot PUMA. Jíž v příštím roce však má být produkce desetitisícová. Rozhodující je, že by se z ní mělo vyvézt pouze minimum a teprve v dalších letech měl podíl exportu dosáhnout 20 procent. Zástupce firmy PUMA pro vý-

Puma na naše kurty

(čtk): O zajímavé výrobní kooperaci mezi Botanou Skuteč a renomovanou firmou PUMA se hovořilo na úzké besedě v Hradci Králové. Smlouvou je před dokončením (má být podepsána v červenci) a ve čtvrtém

Probleme mit Sowjet-Truppen

Gewalt gegen Rotarmisten / Eppelmann will starke Volksarmee

BERLIN, 5. Juli (Reuter/AP). Auf die DDR kommen nach Ansicht von Abrüstungs- und Verteidigungsminister Rainer Eppelmann im Zusammenhang mit den sowjetischen Streitkräften im Land Probleme großer politischer Tragweite zu. In der Fragestunde der Volkskammer sagte er am Donnerstag, die Zahl von Straftaten sowjetischer Soldaten steige, und aus der Bevölkerung sei erstmals Gewalt gegen UdSSR-Einrichtungen verbüßt worden. Aus einer Demonstration an einem Flughafen seien kürzlich Flaschen und Steine auf sowjetische Soldaten geworfen worden.

Daß diese Gewaltakte nicht eskalieren, sei einzig dem Umstand zu verdanken, daß die Offiziere den Soldaten „vorher die Waffen weggenommen hatten“, sagte Eppelmann. Er machte keine Angaben, wo sich die Ausschreitungen abgespielt hätten. Den finanziellen Schaden, der durch Straftaten sowjetischer Soldaten entstanden sei, habe die staatliche Versicherung bislang großzügig ersetzt. Dieses sei seit der Währungsumstellung

nicht mehr der Fall. Die Zahl der in der DDR stationierten sowjetischen Soldaten mitsamt ihren Familienangehörigen bezifferte Eppelmann auf mindestens 500 000. Selbst wenn ihr sofortiger Abzug vereinbart und durchgesetzt werde, wäre das bis zum Abschluß „nach vorsichtigen Schätzungen“ ein Prozeß von vier Jahren. Möglicherweise werde der Abzug auch fünf bis sechs Jahre dauern.

Zugleich wies der einstige Pfarrer Forderungen aus Bonn nach einer kompletten Auflösung der DDR-Volksarmee strikt zurück. Die NVA dürfe prozentual nicht stärker abgerüstet werden als die Bundeswehr. Der DDR-Verteidigungsminister sagte, er könne sich vorstellen, daß die DDR-Armee auf eine Stärke von 50-bis 70 000 Mann abspecke. Zur Zeit stehen nach seinen Angaben genau 97 000 NVA-Soldaten unter Waffen. Mit Bundesverteidigungsminister Gerhard Stoltenberg stimme er darin überein, daß es nach der Vereinigung beider deutscher Staaten nur eine deutsche Armee unter einem Oberbefehl geben werde.

První pražský vetešník

Aby obstál, musí poskytovat lepší služby

Ten krámek najdete v jedné smíchovské ulici v Praze blízko tanku. Vyvěšená štít v ulici E. Peškové číslo devět hlásá všem kolemjdoucím, že tady to je — První pražské vetešníctví. Ten název ale je jen reklamním sloganem. Pan J. Svoboda, majitel obchodu, má koncesi a povolení národního výboru na obchod levným zbožím a zprostředkovatelské služby.

Nabízí zde zákazníkům, z nichž valnou část tvoří sběratelé, všechno možné — nejrozumnější věci od nábytku přes knihy, obrazy po nejrozhodivnější kulozity. Naleznou zde předměty za několik korun i elektroniku za tisíce. K dostání je všechno kromě oděvů, bot, hudebních nástrojů a elektroinštalací a stálého materiálu. Převážně jde o věci z první republiky, staré nejméně padesát let, které mají patinu poc-

tivé práce i sběratelskou hodnotu.

Dlouhá fronta, která se začíná tvořit dlouho před otevřením, svědčí o tom, že zájem je. Ve dnech, kdy je zde otevřeno, v úterý a ve čtvrtek od jedenácti třiceti hodin do večera, se v krámku o dvou místnostech vystřídá na osm set zákazníků. Ceny jsou tady totiž přibližně o čtvrtinu nižší, než ve státním obchodě. Nejhorší je, říká majitel, agenda. Každý večer, když zavře krám, stává se z něho úředník, který otevírá účenní knihy, vypisuje kolonky a razítkuje.

Velkou část zisku „spolknou“ daně na polníky, které nemůže dokladovat, například na benzín či práci brigádníků. Ale pan Svoboda si nestěžuje, i když pracuje dvanáct až čtrnáct hodin denně. Užívá se tonto práci jde, ale ke zbohatnutí to není.

Aby obstál, musí poskytovat lepší služby a solidnější ceny, než státní sektor. Konkurovat rychlostí a podmínkami. Když zákazník žádá nějaké zboží, slíbit je obstarat a slib dodržet. Zrovna, když spolu hovoříme, přichází zákaznice se žádostí o jakousi elektroniku do televizoru, který se již několik let nevyrábí. Pan Svoboda ochotně slibuje žádané obstarat v brzké době.

Má oprávnění i pro zprostředkování nákupu a prodeje pro státní podniky. Ty toho zatím nevyužívají, i když i tady by byla možnost lepšího podminek, než jaké poskytují například Klionoty.

Pan Svoboda, tedy první pražský vetešník, konkuruje rychlostí a podmínkami, za nichž své služby poskytuje. Jde mu o to, aby jeho obchod byl úspěšný oběma stranám — kupujícímu i prodávajícímu.

**Gorbačova tuze tíží
dvě skupenství v jedné díži.
Pracné míchá v jedné míse
přestavbu a Landsbergise.**

KPdSU legt Finanzen offen

igl MOSKAU, 4. Juli. Die KPdSU hat erstmals detaillierte Angaben über ihre Finanzen und ihr Vermögen gemacht. Auf dem Moskauer Parteitag teilte der Abteilungsleiter Nikolaj Krutschina mit, das Grundvermögen der Partei habe am 1. Januar auf 4,9 Milliarden Rubel (nach offiziellem Kurs etwa 13,2 Milliarden Mark) betragen; die Ausgaben für den Zentralkomitee-Apparat, der um 680 Mitarbeiter verringert worden sei, betrügen 23,6 Millionen Rubel (63,7 Millionen Mark) oder 1,5 Prozent des gesamten Partei-Budgets. 1989 sei ein Überschuß von 400 Millionen Rubel „erwirtschaftet“ worden.

Die Zahl der hauptamtlichen Funktionäre wurde mit 217 000 angegeben, in den Grundorganisationen arbeiteten 77 000 Funktionäre. Die Partei unterhält 17 Hochschulen und 100 Institute zur Ausbildung ihrer Kader, an denen insgesamt 24 000 Dozenten unterrichten.

Krutschina bestritt, daß die Partei Daten für die führenden Funktionäre finanziere. Privilegien wie Sonderzuteilungen an Lebensmitteln und Konsumgütern, kostenlose Benutzung von Autos oder Sanatorien im Urlaub und Spezialläden seien abgeschafft. Vorschläge, das Parteivermögen zu nationalisieren, lehnte Krutschina ab: Sie hätten das Ziel, die Partei zu schwächen.

Die KPdSU besitzt 114 Verlage und gibt über 400 Zeitungen mit einer Gesamtauflage von 107 Millionen heraus. 1989 wurden in Parteiverlagen 564 Millionen Bücher gedruckt.

Třída M. Horákové v Praze

(luk): Dnes je tomu právě čtyřicet let, kdy komunistická diktatura nechala popravit ženu hlubokého humanistického vyznání, poslankyni národně-socialistické strany a dlouholetou bojovnici za ženská práva — dr. Miladu Horákovou. Při této příležitosti včera v podvečer uspořádal Klub Milady Horákové na pražské Letné pietní vzpomínkovou slavnost, které se zúčastnili členové rodiny M. Horákové, spoluvězni a přátelé a delegace pražské radnice v čele s primátorem J. Kořánem. Na závěr této vzpomínky byla dosavadní třída Obránců míru přejmenována na třídu Milady Horákové. „Žádné přejmenování ulic a náměstí nevzbudí všeobecný souhlas. Jsou však osoby a události, které jsme povinni si připomínat,“ řekl primátor J. Kořán a pokračoval: „Vrahové dr. M. Horákové — ti, kteří neváhali vést čtyřicetiletou válku proti obyvatelstvu vlastní země, si ve své pyše a cynismu uzurpovali roli nejvyšších obránců míru. Přitom tyto povaze obránců míru v naší zemi mír zrušili a zdiskreditovali.“

Čs.-britská společnost

(ch): V minulých dnech vznikla v Praze Československo-britská společnost (ČSBS), jejímiž čestnými členy byli na ustavujícím valném shromáždění zvoleni prezident Václav Havel, pražský primátor J. Kořán, nám. min. kultury J. Šimon, britský velvyslanec L. O'Keefe, chargé d'affaires S. Laing, kulturní atašé D. Thomas, zakladatel akce Růža pro Lidce L. Kenton a prof. M. Melville-Mason. Členství ve společnosti je individuální i kolektivní pro zájemce i kluby, orientující se na zájemové oblasti v hudbě, literatuře, technických oborech aj. V čele 13členného prezidia ČSBS je JUDr. Zdr. Bárta.

Völker, leert die Regale!

HONGKONG, 5. Juli (AFP). Zum ersten Mal seit der Kulturrevolution (1966 bis 1976) sind in der Volksrepublik China die Werke des verstorbenen „Großen Steuer-mannes“ Mao Tse-tung neu herausgegeben worden. Das berichtete die halbamtliche Agentur „Hong Kong China New Service“ (HKNS) am Donnerstag. Das chinesische Amt für Presse und Veröffentlichungen

Wir sind ein Volk

BONN, 6. Juli (AFP). Die Deutschen im Westen und die Deutschen Ost lieben im gleichen Maß das Bier. Nach Angaben des Bundesernährungsministeriums vom Freitag trank in den drei Jahren 1986 bis

Florenc je i hotel

(par): Blízko pražského autobusového nádraží Florenc byl včera po rekonstrukci otevřen stejnojmenný hotel. Do roku 1947 hotel nevalné pověsti zvaný Mika, poté sloužící jako ubytovna, se konečně dočkal jako první tříhvězdičková provozovna pražských Restaurací reprezentativního vzhledu a funkce. Polovina ubytovací kapacity hotelu (cca 25 lůžek) je rezervována pro zákazníky rakouského cestovní kanceláře Austrobus, jejíž pražská pobočka Wellcome Touristic zahájí svou činnost 1. 7. Podíl na jejím vzniku má a. s. Gestin. V hotelu je také restaurace II. cenové skupiny, snack bar a salónek.

Maďarská pětitisícovka

Budapešť: Vydání nové maďarské bankovky v nominální hodnotě 5000 forintů naráží na problém, který musí urychleně řešit parlament. Má-li být v oběhu do konce dubna 1991, musí být odevzdána do tisku během srpna. Banka ale v žádném případě nevydává nové platidlo se starým známkem a na novém se minulý parlament nemohl shodnout. Nová bankovka se stala nevyhnutelnou. Lotošní inflace v Maďarsku se odhaduje asi na 30 procent.

Volte! (Koho chcete)

Volební menu 1990

UŽ VÍTE, koho budete volit? Pokud ne, nabídneme vám subjektivně komentovaný přehled politických sil kandidujících v České republice (bez čísel 1, 2, 5, 14, 16 a 17, kandidujících jen v SR).

3. Čs. strana socialistická. Politický sídlo, nic pro extrémisty. Nebudou-li si představitelé ČSS myslit, že kolem středu se musí všechno točit, budu s touto stranou jednoznačně sympatizovat. Je sice zatížená „oficiální“ minulostí, oceňují však její schopnost vystupovat proti nepovedeným zákonům a jiným zmetkům (viz název našeho státu).

4. Hnutí za občanskou svobodu. Poskytl prostor nezávislým kandidátům, tzn. že v něm vystupují lidé a vlastními programy. Proto se může stát, že dáte svůj hlas programu některého z kandidátů z konce kandidátky, ale do parlamentu se dostane „dovůl“ z prvních, přednostních míst, s jehož programem třeba nebudete souhlasit.

6. Svobodný blok. Mírně pravicová koalice Strany ústavní demokracie, Strany svobodných demokratů, Strany čs. neutrality a Republikánské unie. Příznivci republikánů jsou asi na rozhraní, protože se mohou uchytit i na číslech 8 a 11 (viz dále).

7. Občanské fórum. Má velkou zásluhu na rozbití komunistické totality. Sympatie mas získalo svojí spontánní neorganizovaností, díky níž však může pod hlavičkou OF vystupovat kdokoli. Heslo „Nejsme jako oni“ zabránilo hromadnému odstranění komunistů z funkcí. Jejich vlnu posuzují však místní a „podniková“ OF různě.

8. Koalice Všeobecné demokratické strany a Sdružení pro republiku — Republikánské strany Československa. Pravicová sdružení pro podnikatele a živnostníky. Samo sobě škodí rivalitou se Svobodným blokem.

9. Volební seskupení zájmových svazů v ČR. Domnívám se, že politická síla jdoucí do voleb by měla mít v programu široký, celospolečenský záber. Některá kandidující hnutí jsou však úzce účelová. Myslíte si, že by např. zahrádkáři měli mít svého zástupce v parlamentu?

10. Komunistická strana Československa. Krajní, marxistická levice, popírající v předvolebních slibech svojí vlastní ideologii. Pokud by skutečně uznala pluralitní systém ve stran, nebyla by už komunistickou stranou. Ti členové, kteří byli ochotni změnit zatvřený názor, už v KSČ asi nejsou.

11. Spojenec zemědělců a venkova. Vedle „slušovické“ Čs. strany zemědělská je zde Politické hnutí členů JZD, Republikánská strana čs. venkova (pro soukromé rolníky), Strana moravského venkova, Čs. strana integrace (zájmy invalidů), Celostátní aktiv občanů, Hnutí důchodců za životní jistoty, Hnutí za rovnoprávné postavení žen v Čechách a na Moravě a Strana svobodných demokratů.

12. Wspólnota — Společnost — Együttélés v koalici s Maďarským křesťan-

skodemokratickým hnutím. Soužití je hnutím za demokracii a práva národnostních menšin.

13. Čs. demokratické fórum. Odrodili komunisté, kteří pochopili, že KSČ má „černého Petra“. Vzniklo odtržením z Demokratického fóra komunistů poté, co v DFK (nejradikálnější reformní frakce v KSČ) převládá názor zůstat v rámci KSČ.

15. Organizace nezávislých Rumunů. Po této kandidátce napářejte, protože ONR 14. 5. odstoupila od účasti ve volbách. Do této chvíle málokdo tušil, že na severní Moravě žije rumunská menšina.

18. Strana zelených. Lákový, zdánlivě apolitický program — zdravé životní prostředí. Ekologičtí se zabývají i programy jiných stran, které netrpí takovou „resortní“ slepotou. Zelení prosazují vždy zájmy konkrétního místa bez ohledu na potřeby celku; málokdy se tedy střetávají do optimálního řešení.

19. Hnutí čs. poroumění. Vzniklo v Bratislavě jako důkaz, že zdaleka ne všichni Slováci si přejí odtržení od České republiky, jak by si mohl někdo myslet při pohledu na separatistické demonstrace. Hnutí má své stoupence i v ČR a myslím, že by v parlamentu být mělo.

20. Hnutí za samosprávnou demokracii — Společnost pro Moravu a Slezsko. Původně velmi radikální, nyní trochu umírněná společnost vzešlá ze specifiky brněnských nálad. Kdyby se Morava více osamostatnila, stalo by se Brno skutečným centrem a ne noclehárnou pro veletržní hosty. Moravský venkov a Slezsko však brněnský radikalismus ne vždy sdílí.

21. Čs. sociální demokracie. Levicová strana s obrovskou tradicí, v roce 1948 násilně sloučená s KSČ. Svoji činnost obnovila v listopadu tak rychle, že z toho vznikly rozpory mezi jednotlivými centry. Dnes je však již konsolidovaná a má ambice stát se opět masovou dělnickou stranou.

22. Strana přátel piva. No tohle! Jsem zvědav, ke komu se přidá, pronikne-li do parlamentu. Pozor, aby komunisté neslibili zlevnění piva!

23. Křesťanská a demokratická unie. Pravicová koalice Čs. strany lidové, Křesťanskodemokratické strany a Křesťanskodemokratického hnutí zaměřená na věřící občany. Program ČSL odmítá socialismus v jakékoli formě. Zároveň s ekonomickou reformou však požaduje i zaměstnanost a sociální jistoty. Toho má být dosaženo „sociálním tržním hospodářstvím“.

Pozdě, ale přece...

Menschen haben keine Chance

60 Kilo Muskel und Knochen, Schulterhöhe 50 Zentimeter, mörderisches Gebiß — eine Zeitbombe auf vier Beinen: der Bandog, der gefährlichste Hund der Welt, die neueste Schöpfung skrupelloser Züchter aus den Rassen Rottweiler, Pitbull, Bulldogge und Ridgeback.

Der Bandog vereint die mörderischsten Eigenschaften seiner Ahnen. Er

kennt keine Schmerzgrenze mehr.

Vom Rottweiler hat der Bandog die wuchtige Gestalt und das blitzschnelle Attackieren. Von der Bulldogge die zähe Kampfkraft, vom Rhodesischen Löwenhund Ridgeback die wilde Jagdleidenschaft und vom Pitbull die Aggressivität und die Schmerzunempfindlichkeit.

Sein Name ist von „Bann-dogge“ (Wachhund) abgeleitet: Gewaltige, ausgestorbene Kampfhunde aus dem britischen Mittelalter. Den neugezüchteten Bandog kaufen jetzt besonders Zuhälter und Drogenhändler als Leibwächter und für blutige Hundekämpfe auf Leben und Tod mit hohen Wetteinsätzen. Welpen kosten 2500 Mark.

Tim Wass vom Tierschutzverband London: „Es sind die schrecklichsten Hunde, die man sich vorstellen kann. Wenn man den britischen Schwergewichts-Boxchampion Frank Bruno (zwei Meter groß) mit einem Bandog in ein Zimmer sperren würde, käme nur der Hund wieder lebend heraus.“

Die Bandog-Züchterin Amanda Royce: „Ich könnte meine Hunde auf eine Polizeistation bringen und sie auf die Beamten hetzen — sie hätten keine Chance!“

PES-BOLSEVIK...

Jack the Ripper

Im Herbst 1888 brachte der Unhold im Londoner Elendsviertel Whitechapel fünf Dirnen auf bestialische Weise um. Er schnitt ihnen die Kehlen durch und schlitze ihre Leiber vom Hals bis zum Nabel auf.

Seine Verfolger verhöhn-ten er, indem er beispielsweise dem Polizeichef einen Brief schrieb: „Lieber Boß, ich kann Huren nicht ausstehen.“ Beigelegt war eine Niere der ermordeten Mary Nicholls.

Jack the Ripper wurde nie gefaßt. Und bis heute bilden sich immer neue Legenden um die wahre Identität des „Ungeheuers von London“. Im spleenigen England ist die „Ripperologie“ fast so etwas wie eine Wissenschaft geworden. Und längst gibt es dabei mehr Verdächtige als Opfer...

In dem Fernsehfilm, den das 1. Programm am Sonntag und Sonntag zeigte, überführt Inspektor Abberline (Michael Caine) schließlich Sir William Gull, den Leibarzt von Königin Vikto-

ria, als Mörder. Eine Theorie, die nicht neu ist, die aber die meisten Ripper-Experten für falsch halten.

Der Film nimmt es ohnehin mit der historischen Wahrheit nicht sehr genau. Da erscheinen die Opfer durchweg als ansehnliche, gepflegte junge Damen. In Wirklichkeit handelte es sich um heruntergekommene, abgetakelte Straßendirnen der billigsten Kategorie, die nach Fusel stanken und allenfalls durch ihre Zahnlücken auffielen.

Trotz des finsternen Milieus, in dem die Morde geschahen, führt die Spur des Rippers bis ins englische Königshaus. Ausgerechnet jener Arzt Sir William Gull, der selbst zum Kreis der möglichen Täter gehört, lenkte den Verdacht auf Prinz Albert Viktor, den Herzog von Clarence, einen Enkel von Königin Viktoria.

Man fand Aufzeichnungen Dr. Gulls, nach denen der angeblich bisexuelle Prinz unter „syphilitischer Gehirn-erweichung“ litt. Wahrscheinlich hatte er sich bei einer Prostituierten angesteckt. Rache könnte demnach sein Motiv für die Dirnenmorde gewesen sein. Doch für zwei der fünf Greuelaten des Rippers hat der Herzog ein einwandfreies Alibi.

Die Polizei vermutete von Anfang an, daß der Ripper („Aufschlitzer“) gewisse chirurgische Fähigkeiten gehabt haben muß. Deshalb gerieten auch immer wieder Ärzte in den Kreis der Verdächtigen. Viele Ripper-Experten halten heute Dr. Roslyn D'Onston, einen verkrachten Mediziner und Magier, für den Dirnenkiller. Der alkohol- und drogen-süchtige Wichtiger war das schwarze Schaf einer gutbürgerlichen Familie. Völlig mittellos landete er schließlich in den Slums von Whitechapel. Seinen Lebensunterhalt verdiente er sich mit Zeitungsartikeln über den Ripper...

Die meisten Fachleute schreiben die Mordserie einem anderen zu: dem erfolglosen Rechtsanwalt Montague John Druit. Scotland Yard hatte den sexuell gestörten Advokaten schon 1888 in Verdacht. Er verschwand spurlos, nachdem am 9. November das letzte Ripper-Opfer zerstückt worden war. Am 31. Dezember fand man seine Leiche in der Themse — Selbstmord!

Hatte Druit möglicherweise sogar ein edles Motiv? Seine ehemaligen Studienkollegen aus Oxford vermuteten damals, er habe die englische Oberschicht auf das Elend in den Slums aufmerksam machen wollen.

Dieses Ziel hätte er erreicht. Königin Viktoria ließ nach der Mordserie eine neue Straßenbeleuchtung installieren...

Rekvalifikace vola nemožná je zhola

CSFR möchte Partner sein

Tschechoslowakei strebt internationale Eingliederung an

PRAG, 3. Juli (dpa/AP). Die Tschechoslowakei (CSFR) strebt in den kommenden zwei Jahren die „weltweite und europäische Eingliederung an“. Das sagte am Dienstag der neue Ministerpräsident Marian Calfa in seiner Regierungserklärung vor dem Parlament in Prag. Die Eingliederung wolle Prag „als gleichberechtigter Partner anderer Staaten“ erreichen.

Mit der Regierungserklärung eröffnete Calfa die zweite Sitzung des ersten freigeählten Parlaments seit 1946. Calfa, der früher der KP angehörte, hatte bereits vor den freien Wahlen die Übergangsregierung angeführt. Die Regierung wird sich Calfa zufolge bemühen, ein System der gesamteuropäischen Sicherheit zu schaffen. Prag wolle Mitglied des Warschauer Vertrags unter der Voraussetzung bleiben, daß eine interne militärische und politische Reorganisation stattfinde. Die CSFR werde die Aufnahme als ordentliches Mitglied des Europarates und einen EG-Beitritt anstreben.

Dem Umweltschutz räumte Calfa Priorität ein. Einige Braunkohlewerke in Böhmen sollten geschlossen werden, um die Emissionen zu verringern, sagte er. Als entscheidende Schritte für eine Reform der Wirtschaft nannte Calfa die Privatisierung der staatlichen Unternehmen und die Freigabe der Preise. „Wir sind an einem schwierigen Wendepunkt in der Geschichte angelangt“, sagte Calfa, „Wir versprechen keine Luftschlösser, verheißten aber auch nicht nur Schweiß und Tränen.“

Zur deutschen Einheit sagte Calfa: „Wir wollen, daß die Vereinigung Deutschlands zur Beschleunigung der europäischen Integration genutzt wird. Wir schließen dabei die Mitgliedschaft eines vereinigten Deutschlands in der NATO nicht aus.“ Die deutsche Währungs-, Wirtschafts- und Sozial-Union werde keine negativen Einflüsse auf die wirtschaftliche Zusammenarbeit mit der DDR und – später politisch – mit dem vereinten Deutschland haben.

Sieg für Breschnews Tochter

MOSKAU, 6. Juli (Reuter). Die Tochter des ehemaligen sowjetischen Staats- und Parteichefs Leonid Breschnew, Galina, hat vor Gericht die Rückgabe ihres 1988 konfiszierten Eigentums erstritten. Das kommunistische Jugendorgan „Komsomolskaja Prawda“ berichtete am Freitag, sie habe ein Landhaus, einen Mercedes und Gegenstände im Wert von mehreren hunderttausend Mark zurückerhalten. Der Besitz war eingezogen worden, nachdem ihr Mann Juri Tschurbanow wegen Korruption zu zwölf Jahren Gefängnis verurteilt worden war.

Galina Breschnewa hatte der Zeitung zufolge ein Moskauer Berufungsgericht davon überzeugen können, daß die in Frage stehenden Güter ihr persönlich gehörten und nicht Eigentum ihres Mannes seien. Bei den Werten handele es sich um Bargeld in Höhe von umgerechnet 172.000 Mark, ausgestopfte Tiere im Wert von etwa 211.000 Mark und eine Waffensammlung ihres Vaters im Wert von 295.000 Mark, schrieb das Blatt.

A VRAŤÍ JÍ! ČESKOSLOVENSKO...

Čs. veteráni v Británii

LONDÝN: V Británii pokračovala návštěva 63členné skupiny československých válečných veteránů, jejichž osobní účast v boji proti fašismu za druhé světové války byla spojena s výcvikem v Británii. Moozi z československých hrdinů se dostali do Británie a na jim známá místa po válce vůbec poprvé. Včera navštívili v Londýně parlament a položili věnec k pomníku Neznámého vojína ve Westminsterském opatství. Ve večerních hodinách se pak bývalí českoslovenští zahraniční vojáci setkali na velvyslanectví ČSFR v Londýně s velvyslancem K. Dudou a zástupci československých občanů pracujících v Británii. Hosty velvyslance byli mezi jinými parašutista R. Pernický, deštruktér J. Černák a plukovník v záloze Z. Gold. Na velvyslanectví se setkali s bojovými druhy, žijícími v Británii, jako jsou třeba major M. Kašpar, V. Šikt a V. Najemnik. Osud každého z nich by vystihl na knihu. Je v něm ale i trpká zkušenost poválečného začarování z „velezradu“. R. Pernický strávil například mezi léty 1946 až 1960 v československých věznicích jedenáct a půl roku a T. Sedláček devět let.

Die Diät, die von den Sternen kommt

* **Widder (21. 3.–20. 4.):** Dicke Soßen, Mayonnaise-Salate, Eis und Kartoffelgerichte gefährden Sie besonders. Am schnellsten specken Sie mit Truthahn, Knoblauch, Brokkoli und Fruchtsorbet ab.

* **Stier (21. 4.–20. 5.):** Ihre größte Schwäche sind Kekse, Salzcracker, Erdnüsse und Pralinen. Für Naschen zwischen durch sollten Sie auf Weintrauben, Äpfel oder Kiwis umsteigen.

* **Zwillinge (21. 5.–21. 6.):** Pudding, Torten und Schokolade ziehen Sie magisch an. Probieren Sie mal zuckerfreien Kaugummi oder machen Sie eine Kniebeuge – jedesmal, wenn Sie Lust auf Süßes haben.

* **Krebs (22. 6.–22. 7.):** Brot, Brötchen und Schmalzgebäck wuchten Kohlehydrat-Pfunde auf Ihren Körper. Zum Frühstück nur noch Vollkorn-Müsli mit Früchten. Abends mageres Hähnchen.

* **Löwe (23. 7.–23. 8.):** Zuviel Fleisch, Pommes, Ketchup und Bier sind die Todfeinde Ihrer schlanken Linie. Sie nehmen ab mit leckeren Salaten, Spargel, Spinat, fleischarmer Kost und mehr Bewegung.

* **Jungfrau (24. 8.–23. 9.):** Teigwaren (Spaghetti, Tortellini, Lasagne und Makkaronis) sorgen für Rundungen. Zum Abspecken: kalorienarme Melonen, chinesisches Essen, Vollkornkost, Thunfisch.

* **Waage (24. 9.–23. 10.):** Ihr Knackpunkt sind Nüsse – besonders beim Fernsehen. Bleiben Sie ruhig bei den Kernen (Sonnenblume, Kürbis). Dazu Sojabohnen, bunte Sommersalate und Mineralwasser.

* **Skorpion (24. 10.–22. 11.):** Ihr Verhängnis ist das gegrillte durchwachsene Steak, die marinierten Gambas, dazu die Kartoffel mit saurer Sahne. Verzicht auf das Fett, dünnsten Sie Meergetier.

* **Schütze (23. 11.–21. 12.):** Torten, Kuchen, Eis und Schokolade sind Ihr Gewichtsschicksal. Wie wäre es mit Grillfisch, Lammkoteletts oder fettarmem Gemüse aus dem chinesischen Wok-Topf?

* **Steinbock (22. 12.–20. 1.):** Sie essen falsch: Ihr Ernährungsplan enthält viel zu wenig Faserstoffe. Gönnen Sie sich öfter mal einen Salat, wilden Reis, Vollkornbrot, viel Rohkost und Kohl.

* **Wassermann (21. 1.–20. 2.):** Ihre Liebe für ausländische Küche ist so groß wie die Leidenschaft für Amaretto und Ouzo. Finger weg vom Schnaps, essen Sie viel Ente (ohne Fettkruste), Bananen und Krabben.

* **Fische (21. 2.–20. 3.):** Ihr Hauptproblem: Sie sind zu kritisch, essen alles – wie ein Müllschlucker. Planen Sie Ihre Ernährung: Artischocken, Joghurt, Meeresfrüchte, Pfirsiche

Certovka včera, dnes a zítra

(eis): Nejznámější součást „Pražských Benátek“ dlouho neměla svůj ustálený název. Jmenovala se Malostranská strouha, Malá či také Venclovská strouha, nebo prostě jenom Mlýnská strouha. Svůj dnešní název si Certovka „vysloužila“ až v minulém století řadou velkých povodní, kdy způsobila mnohé horké chvíle obyvatelům svých břehů.

Způsob jejího vzniku dnes již nelze historicky doložit. Jedni historikové se domnívají, že vznikla uměle prokopáním koryta pro mlýnský náhon. Jiní tvrdí, že vznikla přirozeně z ramene mezi Kampou a ostrůvkem, vzniklým z vltavského náplavu.

A kdy bude Certovka opět protékat pod Karlovým mostem? Tato otázka zajímala i všechny novináře, kteří včera přišli na besedu s představiteli s. p. Zakládání staveb, který provádí rekonstrukci této říčky a přilehlých domů. Záchrana Certovky započala v roce 1988. Nejprve se muselo vybudovat staveníště, Certovku uzavřít

vyčistit dno od bahna a odpadků. Zajišťit odvodnění, vybudovat sedimentační jímky. Na dně pak byla vybudována provizorní panelová cesta. Bylo provedeno statické zajištění budov a vybudován železobetonový práh, který podchycuje pátý zdí. Tento práh je umístěn na dvou řadách mikropilót, injektovaných do pevného podloží. V současné době jsou důkladně opravovány zdi a základy domů. A kdy bude vše hotovo? Ve své plné romantické kráse i s kolem Vokpřevorského mlýna se Certovka dle přístihu stábního zaskví nejpozději v r. 1995.

Platná akt u rodného domku generála Helldora Píky, který byl před 41 lety popraven po vykonstruovaném procesu, se v sobotu uskutočnil ve Střitně na Opavsku.

Výstava Poklady Pražského hradu v užitém umění v Kláštere sv. Jiří na Pražském hradě začíná tuto neděli.

Nesolventní Sověti

MOSKVA: Sovětský svaz se dostal v poslední době do platební neschopnosti na zahraničních trzích. Jeho dluh za dodané zboží ze Západu činí asi dvě miliardy dolarů. Mluvčí ministerstva zahraničních věcí SSSR G. Gerasimov včera na tiskové konferenci zdůvodnil tyto obtíže strukturální přestavbou ekonomiky, samotnou činností mnoha vývozců na zahraničních trzích a poklesem cen. Řekl, že Sovětský svaz spojuje výložením obtíží tohoto typu v budoucnosti s přechodem ekonomiky na podmínky trhu. V přechodném období mohou do jisté míry situaci stabilizovat i zahraniční úvěry, uvedl dále Gerasimov. Připomněl úvěr pěti miliard marek poskytnutý západoněmeckým konsorciem bank se zárukou vlády NSR bez jakýchkoli politických podmínek. Svědčí podle Gerasimova o důvěře v SSSR, v jeho platební schopnost a ekonomický potenciál. SSSR je současně věřitelem 60 zemí, které mu dluží celkem 83,8 miliardy rublů, z toho např. sám Vietnam 11 miliard.

Nemůže-li vůl plodit bude alespoň škodit

Rada obce spikovateli se obrací na vládu ČR, aby urychleně přikročila ke zrušení monopolu kněžního velkoobchodu a postovní novinové služby a vytvořila nezbytné předpoklady k privatizaci knihkupceho podnikání a prodeje časopisů.

Věřte - nevěřte aneb žebrák v uniformě

Bydlím v Břevnově, a tak občas chodívám pěšky ze Starého Města přes Karlův most domů. Každý Pražák, a nejen ten, ví, co se v současné době na mostě děje: od stánků přes muzicování ... Ovšem, to co jsem spolu s kamarádem Tomem viděl v sobotu odpovídá u Staroměstské mostecké věže, nám vyrazilo dech a chvíli jsme si připadali jak ve špatném filmu. Muzicíroval tam na bateriovém klavírovém casiu (cena asi 5-6 tisíc korun), který měl položen na jeho futrálu, vojín čs. armády. V úplném stejnokr. je ten v. 61. jestliže se dobře pamatuji na léta vojačiny před dvaceti

**A. Dubček navržen
na předsedu FS**

Volba prezidenta 5. července

(čtk): „Veřejnost proti násilí kandiduje Alexandra Dubčeka na funkci předsedy Federálního shromáždění a má přitom podporu Občanského fóra, uvedl na pondělní tiskové konferenci v budově parlamentu poslanec Petr Kučera. Za prvního místopředsedu FS navrhuje O Zdeňka Jičínského. Předsednictva sněmoven SL a SN budou šestičlenná. OF a VPN v nich budou mít místa předsedů nebo místopředsedů. Z celkem 18 předsedů výborů obou sněmoven má být členů OF sedm, VPN 4, KSČ 2, KDH 2, MORSL 1. Všechny tyto údaje jsou předběžné, ale s většími změnami se nepočítá řekl Petr Kučera, neboť je to výsledek dvou kol jednání všech politických sil zvolených do FS. Na dotazy novinářů P. Kučera dále odpověděl že L. Lis je kandidován do výborů branných a bezpečnostních a M. Zeman má být jako člen výboru pro plán a rozpočet zároveň v předsednictvu FS.

Volba prezidenta republiky se předběžně uskuteční 5. července ve Vladislavském sále, programovým prohlášením nově jmenované vlády se parlament bude zabývat 29. června. První společná schůze obou sněmoven začne již zítra, ve středu 27. června.

26.6.90

lety. Vlastně ne úplně, neboť brigády měl položenou dnem vzhůru na casiu a už v ní měl hromádku mincí, ba i bankovky. Nikdy jsem neměl uniformu přísluš rád, ovšem tento obraz mne vyburcoval k tomu, že jsem přistoupil ke zmíněnému vojínovi s otázkou, zda si uvědomuje, v čem je ustrojen a co vlastně dělá. „No a čo?“, bylo mi odpovědí. Teprve na další výrazné upozornění, čeho se vlastně dopouští a čemu by se mohl vystavit, mi bylo sděleno: „A čo byste robil, kebyste prišiel o 1600 korun?“ To už jsem zvyšoval hlas (okolí se začalo otáčet) a důrazně jsem ho upozornil na to, že to hned zabalí dobrovolně anebo to bude mít s odpovědajícím průsvihom. V neděli poledne mi kamarád po telefonu sdělil, že když se vracel zpět na Staré Město, tak už tam „voláček“ nestál. Ještě že tak. V Mostecké ulici jsme totiž potkali asi před dvacetičlennou skupinu vyřazených vojáků americké armády, které doprovázeli dva naši absolventi VŠ v uniformách ...

STANISLAV DVORÁK

Vikar mit jüdischer Frau darf nicht Pfarrer werden

KARLSRUHE, 2. Juli (epd). Ein Heidelberger Vikar darf nicht Pfarrer werden, weil er mit einer Jüdin verheiratet ist. Dies bestätigte die Evangelische Landeskirche in Baden. In einer in Karlsruhe veröffentlichten Erklärung teilte die Landeskirche mit, das Dienstverhältnis des Heidelberger Pfarrvikars Klaus Müller sei zum 1. Juli beendet worden.

Das Pfarrerdienstgesetz der badischen Kirche schreibt vor, daß der Ehepartner eines Pfarrers oder einer Pfarrerin der evangelischen Kirche oder — in Ausnahmefällen — einer anderen christlichen Kirche angehören muß. Dem Vikar soll jetzt eine andere kirchliche Stelle angeboten werden.

MEZI NAD KŘESŤANSKOU LÁSKU...

Šťastný los Petra Kordy

Soutěžní odměňování tenistů bývali i loterie, kdy šťastníci soutěží losují ceny od nejmenších spenzorů, jak jsme se všichni dovedli od Petra Kordy, kteří soutěží v německé loterii. Sám Petr Korda si v Hamburgu vylosoval motocykl BMW. Tento stroj předešlého rychlosti přes 200 km za hodinu, tedy spíše do 100 km, stojí tedy mnohem více. Petr Korda sám však ne mohl být šťastným vítězem, a tak bude muset brzy do autokontroly. Motocykl do ČSR nepřevezme, ale Petr si ho as rychlostí jede dle.

Otázky kolem odsunu

(mač): Včera se konala na velvyslanectví SSSR v Praze tisková konference skupiny sovětských lidových poslanců kteří mají jednat o odsunu sovětských jednotek z našeho území. Tiskové besedy se zúčastnil i mimo jiné sovětský velvyslanec v ČSR B. Pankin, místopředseda Výboru pro obranu V. Očirov a velitel Střední skupiny vojsk E. Vorobjov. Přítomné novináře hned úvodem zaskočil fakt, že poslanci přijeli právě z Mladarska, kde byli za stejným účelem, a proto na našem území nenavštívili ještě ani jednu posádku. V rozpacích tím začátku jsme nespokojeni dostali pytlíčkou odpovědi, že sovětská armáda bude podporovat prezidenta Gorbačova, ale že tato otázka je spojena s vývojem „perestrojky“ v ozbrojených silách a ve straně. Co se týká škod způsobených v souvislosti

bytím sovětských vojáků na našem území, tak jsou sovětské odhady řádově o dvě třetiny nižší, ale prý se názory obou stran sblíží. Bylo řečeno, že škody budou zkoumat společně naši i sovětské odborníky.

Tiskovou samu bude možné vyhlásit až do konce srpna. Sovětské zástupce několikrát zdůraznili, že k jednání se musí přistupovat bez emocí, všechny škody by měly být právně podloženy a na celou problematiku kolem odsunu nahlíženo z hlediska morálního. Na konci bylo přislíbeno, že závěrečné své mise uspořádají lidové poslanci snad ještě jednu tiskovou besedu.

„Z HLUBSKA MORÁLNÍHO? ALE KLACKET V RUCI! NICEN...“

Autofahrer müssen auf unübersichtlichen Feldwegen notfalls Schritt fah-
ren, um Irritationen und Schreckreaktionen plötzlich auftauchender Passan-
ten zu vermeiden. Darauf hat das Frankfurter Landgericht in dem am
Dienstag bekannt gewordenen Fall — Aktenzeichen: 5/10-60 Ns 16/90 —
eines 24 Jahre alten Autofahrers hingewiesen, der wegen Nötigung auf die
Anklagebank mußte.

Israeli warnt vor Deutschland

JERUSALEM, 1. Juli (Reuters). Juden und Deutsche trennen nach Ansicht des israelischen Parlamentspräsidenten Dov Schilanski weiterhin „Berge von Asche und Knochen“. Im israelischen Rundfunk sagte er am Sonntag, die gesamte freie Welt solle vor Deutschland auf der Hut sein. Ein Vertreter der israelischen Regierung erklärte zu den Äußerungen Schilanskis, der fast seine gesamte Familie in nationalsozialistischen Vernichtungslagern verlor, der 66jährige habe nicht als Parlamentspräsident, sondern als Überlebender gesprochen.

Zahl der Asylbewerber steigt

BONN, 3. Juli (dpa). Die Zahl der Asylsuchenden in der Bundesrepublik ist im Juni auf 13 379 gegenüber 11 588 im Vormonat angestiegen. Die Anerkennungsquote lag bei 3,3 Prozent nach 3,2 Prozent im Mai. Wie das Bundesinnenministerium am Dienstag in Bonn mitteilte, ist der Anstieg der Bewerberzahlen vor allem „auf einen starken Zugang aus Rumänien und aus dem krisengeschüttelten Libanon zurückzuführen“.

Deutsche Bank schröpft Barzahler am Schalter

Die Deutsche Bank ist ein florierendes Unternehmen: 1,1 Milliarden Mark Gewinn im letzten Jahr. Doch die Vorgesetzten klagen: „Zu wenig. Wir müssen Kosten sparen, den Gewinn erhöhen.“

Ab heute greifen sie ihren Kunden mit Girokonten (allein in Frankfurt über 200 000) mit einem neuen Trick in die Taschen: Ab heute verlangt die Bank an ihren Schaltern je weils 1 Mark für Ausund Einzahlungen aufs Girokonto. Überweisungen zu Buche.

Das nehmen die anderen:

Die übrigen Banken bleiben bei ihren alten Gebühren:
■ Dresdner Bank: Einzahlungen und Barabhebungen je 60 Pfennig, egal ob am Schalter oder am Bankomaten (Grundgebühr 2,75 Mark).
■ Commerzbank: Einzahlungsbetrag von 10 Mark deckt alle Kosten ab.
■ Frankfurter Sparkasse: Es bleibt bei 2 Mark Grundgebühr, pro Buchung 50 Pfennig.

Hauptherkunftsländer waren im Juni Rumänien mit 2 851 Menschen (1 622), Türkei mit 1 648 (1 551), Libanon mit 1 159 (943), Jugoslawien mit 1 155 (1 148), Polen mit 807 (672), Vietnam mit (457) und Sri Lanka mit 477 Menschen (289).

Insgesamt stellten nach Angaben des Innenministeriums im ersten Halbjahr dieses Jahres 79 141 Ausländer einen Asylantrag. Im Vergleichszeitraum des Vorjahres waren es 57 822.

Braňme komunisty

Čtyři předsedové politických stran vyzvali předsednictvo Federálního shromáždění, aby Komunistickou stranu Československa postavilo mimo zákon. Jako člen tohoto předsednictva, jako kandidát Občanského fóra, především však jako nezávislý prognostik pokládám za nutné se k tomu vyjádřit. Doufám, že to bude můj první a poslední článek na podporu komunistické strany.

V Novém Strašci je pomník padlým rudoarmějcům, který byl vždy devátého května ozdoben záplavou věnců a květin od komunistické strany, SCSP a dalších bohuhabých organizací. Letošního devátého května na to soudruzi poněkud zapomněli, patrně v návalu jiných starostí. Ležel tam jediný věnec, který přinesli zástupci Občanského fóra. Nejsme jako oni.

Když skončilo pražské povstání a nikomu už nic nehrozilo, vyšli do ulic i předtím pečlivě poschovávaní a s rozkoší se účastnili masakrů civilního německého obyvatelstva. Byli to, jak říká Václav Černý, čechákové, kteří tak zdánlivě smývali svoji vinu na předchozí kolaba-

raci. Po dobu války přitom dostaly úřadovny gestapa několik set tisíc udání, napsaných Čechy na své české spoluobčany. Jsem přesvědčen, že zejména neodhalené udavači byli v masakrech nejhorlivější.

Když se ukázalo, že listopadová revoluce vyhrála, a že ve svobodných volbách čeká komunistickou stranu nepřijemná porážka, objevili se náhle energičtí antikomunisté. Kupodivu mezi nimi nejsou zpravidla ti, které komunistický režim poslal do vězení nebo vyhazoval z práce. Zato mne z plakátových ploch ocelově modrým pohledem probádává jakýsi chlapek, který ostatně soudí, že komunismus musí být zničen. Předtím pracoval na českém cenzurním úřadě. Na cenzuru se kádruje.

Komunismus není totožný s jaksismem, komunismus je podstatně nebezpečnější. Mezi své skutečné cíle a masu věřících vkládá kouřovou clonu lživých hesel. Militarizuje společnost, ale přitom tvrdí, že bojuje za mír. Ustavuje vládu tajné policie, ale přitom si nechá děkovat za do-
držování lidských práv. Zotročuje

dělníky, ale lichotí jim, že jsou vídanoucí třídou.

Není proto divu, že mnozí zpočátku uvěřili, a že někteří věří i teď. Jak ukazují současné sociologické průzkumy, voličská základna našich komunistů se skládá především z méně kvalifikovaných spoluobčanů. Je to pochopitelné, protože nižší stupeň vzdělání znesnadňuje vnímání informací. Převažují starší věkové ročníky nad mladšími. I tomu lze porozumět, protože ten, kdo v dobré víře sloužil podvodu, si před koncem svého života těžko přizná, že tento život byl omyl. Přesvědčit tyto lidi trpělivou argumentací je ona masyrkovská drobná, černá práce, do které mnozí nemají chuť. O co radikálnější by bylo tu stranu prostě zakázat.

Nad komunistickou stranou lze zvítězit tehdy, jestliže se sama rozpustí, podobně jako jiné bratrské či sesterské strany. Lze nad ní zvítězit i tehdy, jestliže se přemění v poněkud komickou a nepočetnou neostalinskou sektu, jak je tomu ve vyspělých demokratických zemích, kde komunistické strany také nikdo nezakazuje. Nelze nad ní zvítězit tím, že ji postavíme mimo zákon, protože by to byl jen projev nevěry ve vlastní síly, nepřiznání zbabělosti. Víra v komunismus je

dnes už symptomem sociální nemoci, ničím víc. Žádný dobrý lékař neléčí horečku tím, že zakáže teploměr.

Nechci, aby prehorliví čechákové organizovali nové pogromy, nechci nový hon na čarodějnice, některým tak příjemný v okamžiku, kdy už nic nehrozí. Nevyčítám nikomu, že neměl odvahu riskovat svou existenci ve střetu s komunistickou mocí v době, kdy byla ještě v rozkvětu. Ale neměl by si teď na ješt účet léčit své komplexy. Byl by to náš účet a naše ostuda. Skutečnou radost bychom tím udělali jenom oněm dosud neodhaleným sto sedmdesáti tisícům konfidentům, kteří by opět našli laickou příležitost k vykoupení.

Na Národní třídě jsme volali, že máme prázdné ruce a nechceme násilí. Nechtějme násilí ani s plným rukama. Zbavme komunistickou stranu jejího neoprávněného nabytého majetku a dejme jí příležitost svobodné politické soutěže. Nejlepší způsob, jak znemožnit protivníka, je umožnit mu, aby se znemožnil sám. Nepodceňujme inteligenci naší společnosti, která by musela být totálně sklerotická, aby znovu uvěřila komunistickému programu. My opravdu nejsme jako oni.

Hotelová škola v Pelhřimově

Nedílnou součástí turistického ruchu, ať už zahraničního či domácího, jsou i kvalitní služby, například v oblasti pohostinství. A právě na tomto úseku máme co dohánět. Proto byla se souhlasem ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR zřízena další hotelová škola, a to v Pelhřimově.

Jihočeský kraj, turisticky velmi ptažlivý, totiž trpí značným nedostatkem absolventů studijního oboru „provoz hotelů a společného stravování“. Jihočeští chlapi a děvčata měli zatím tuto možnost jen v Mariánských Lázních, v Praze, Poděbradech a Velkém Meziříčí. Kapacita těchto škol samozřejmě nestačila, přitom rodiče měli i oprávněné obavy, posílat své čtrnáctileté děti daleko od místa bydliště. Tento problém by tedy měla vyřešit střední hotelová škola v Pelhřimově. Toto město na Vysočině bylo vybráno záměrně, protože tu je moderně vybavené střední odborné učiliště společného stravování, takže nevzniknou žádné nároky na další investiční výstavbu a vnitřní zařízení. A dosavadní personální zabezpečení také vyhovuje požadavkům nové školy.

Již k 1. září letošního roku bude otevřena jedna třída prvního ročníku s 30 žáky. Koncepce výuky je už schválena, nyní se zpracovávají tematické plány. Ve vstupní hale učiliště bude zřízena recepce, kde budou studenti vykonávat odbornou praxi formou recepční služby včetně administrativních prací, uvádění návštěv a prodeje občerstvení. K dispozici bude i nová učebna techniky obsluhy a služeb. Studenti prvního a postupně i druhého ročníku budou vykonávat praxi v objektu učiliště, kde se budou připravovat akce pro uzavřenou společnost, jako jsou svat-

by, recepce ap. Studenti třetího a čtvrtého ročníku by pak měli absolvoovat potřebnou praxi u Interhotelů Praha. V současné době se rovněž jedná o výměnou praxi se sousedním Rakouskem. Ve výuce se nezapomíná ani na studium cizích řečí. Povinná bude němčina a jeden volitelný jazyk, buď angličtina či francouzština. Velký důraz se bude klást na společenskou výchovu, protože slušnost, dokonalé vystupování, vysoká odbornost a pracovitost jsou dnes základními předpoklady nejen v oboru pohostinství, ale všech služeb.

No ovšem — Česká a Slovenská Federativní Republika, hned jsme si říkali, že jste něco lepšího!

Do SRN s pojistkou

PRAHA (Od našeho zpravodaje) — Návštěva lékaře či pobyt v nemocnici nebývají v zahraničí nejlevnější záležitosti. A nedostatek valut může vést i k tragickým koncům.

Příkladem je i nedávná smrt našeho turisty doslova na ulici v Turecku. Potřeboval okamžitou pomoc, neměl však dostatek prostředků. Když se pomoc přece jen našla, bylo pozdě. Předejít těmto případům chce v budoucnu i Česká státní pojišťovna.

Již od letošní sezóny zajišťuje ve spolupráci s mnichovskou pojišťovnou Vereinte Krankenversicherung nemocenské pojištění pro čs. občany cestující do SRN a Západního Berlína. Pojistné

bude činit minimálně pět marek pro osoby do 70 let a 9,5 marky pro osoby nad 70 let. Za každý den při pobytu do 60 dnů jednu marku (1,9 DEM) a při pobytu do 120 dnů dvě marky (3,8 DEM).

V případě onemocnění či úrazu bude stačit ve veřejné nemocnici či u praktického nebo soukromého lékaře předložit pojistku. V blízké budoucnosti se očekává, že obdobné pojištění bude možno sjednat pro pobyt našich občanů v celé západní Evropě.

ster willigte schließlich ein, die Messe in einer Seitenkapelle zu feiern.

Brauer haben sich an Rekordabsatz

Die bundesdeutschen Brauer haben noch nie so viel Bier verkauft wie nach der Öffnung der DDR. Allein im Mai erreichte der Absatz das Rekordniveau von 9,8 Millionen Hektoliter. Die bisherige Bestmarke vom Juli 1976 betrug 9,5 Millionen Hektoliter. Auf die DDR entfiel vom aktuellen Mai-Ergebnis ein Anteil von 8,5 Prozent.

... so wie auf Erden

PONTOISE, 2. Juli (AFP/AP). Etwa 80 traditionalistische Katholiken haben sich mit einem Priester an der Spitze am Sonntag gewaltsam Zugang zur Kathedrale von Pontoise, nordwestlich von Pa-

ris, verschafft. Bei dem Versuch, eine lateinische Messe nach dem Ritus des Hl. Pius V. am Hauptaltar zu zelebrieren, kam es zu einer wilden Schlägerei mit anderen Kirchenbesuchern. Kerzen flogen durch den Kirchenraum.

Pfarrer Jean Marie Human verteidigte den Altar, unterstützt von Maßdienern. Die Polizei bemühte sich um Schlichtung des bislang schwersten Vorfalles mit militanten Anhängern von Bischof Lefebvre in Frankreich. Der Traditionalistenprie-

SAJAHAYLICE

Ein Dankesbrief von „Carlos“

Angeblich auch RAF-Leute in Ungarn / Seltsame Tests in CSSR

BUDAPEST/LONDON, 29. Juni (AFP). Für ihre Darstellung, daß international gesuchte Terroristen vor der Entmachtung der Kommunisten auch in Ungarn Unterschlupf gefunden haben, hat die neue Regierung in Budapest erste Belege veröffentlicht. Der bürgerliche Innenminister Balazs Horvath zeigte am Freitag als Beweis einen Brief des aus Venezuela stammenden Terroristen mit dem Decknamen „Carlos“ vor, in dem sich dieser bei dem mittlerweile verstorbenen kommunistischen Parteichef Janos Kadar bedankt, daß Kadar seinen „Kämpfern erlaubt hat, sich frei (auf ungarischem Territorium) zu bewegen.“

Die Tageszeitung „Nepszabadsag“ berichtete außerdem, der frühere stellvertretende Innenminister Karoly Ladvansky habe bestätigt, daß sich Mitglieder der bundesdeutschen „Rote Armee Fraktion“ (RAF) ebenso wie Mitglieder der Gruppe um „Carlos“ unter dem Schutz der ungarischen Behörden in Budapest aufgehalten hätten. Auch Ulrike Meinhof soll sich eine Zeit lang in Ungarn aufgehalten haben.

LONDON (AFP). Vier Jahre vor dem Attentat auf das Flugzeug der US-Fluggesellschaft PanAm über dem schottischen Lockerbie hat die tschechoslowakische Geheimpolizei Versuche unternommen, um festzustellen, wieviel von dem in der CSSR produzierten Plastiksprengstoff Semtex erforderlich ist, um ein Flugzeug zur Explosion zu bringen. Das sagte der tschechische Experte Zbynek Hybl in dem Interview eines britischen Fernsehsenders. Semtex wurde 1988 bei dem Attentat über Lockerbie verwendet, das 270 Menschenleben kostete.

Nach Hybls Darstellung ergab der Test an einer sowjetischen Iljuschin, daß zur Explosion eines Flugzeuges 200 Gramm Semtex nötig sind. Beim Lockerbie-Attentat wurden 300 Gramm dieses Sprengstoffes verwendet.

Von dem Sprengstoff waren nach Darstellung des britischen Magazins „This Week“ zwischen 1975 und 1981 fast 1000 Tonnen an Libyen verkauft worden, von wo er an Terror-Organisationen weiterverteilt worden sein soll.

CSFR will Übergang zu freiem Markt in zwei Jahren schaffen

Präsident Havel hebt in Grundsatzrede den Umweltschutz hervor

PRAG, 29. Juni (dpa/AP). Der Übergang zu einer funktionierenden Marktwirtschaft soll in der Tschechoslowakei nach zwei Jahren abgeschlossen sein. Dies sagte Staatspräsident Vaclav Havel (AP-Bild) am Freitag in einer Grundsatzrede vor dem seit 1946 ersten freigewählten Parlament. Die eigentlich vorgesehene Regierungserklärung von Ministerpräsident Marian Calfa wurde hingegen ohne Angabe von Gründen auf den 3. Juli verschoben.

Die Regierung hatte bis zum frühen Morgen an der Erklärung gearbeitet.

wurde aber offenbar nicht fertig. „Wir wollen einen humanen Staat, der sich der Welt öffnet und nach Europa zurückkehrt“, sagte Havel. Die Regierung, die für die nächsten zwei Jahre gewählt wurde, sei eine „Regierung der nationalen Opfer“, da die geplanten Wirtschaftsreformen viele Opfer von den Bürgern abverlangten. Finanzminister Vaclav Klaus und der neue Wirtschaftsminister Vladimír Dlouhý verfolgen einen schnellen und harten Weg zur Marktwirtschaft.

Besonderen Nachdruck legte der Bürgerrechtler und ehemalige Dissident Havel auf „die Achtung des Menschen und seiner Rechte, zu denen auch das Recht auf eine gesunde Umwelt gehört“. Daher würden die beiden Teilrepubliken Tschechien und Slowakei Umweltministerien einrichten. Auch werde eine zentrale Umweltbehörde in Prag gegründet.

DRBNA POSLALA NA REDAKCI „FR“ JEDNOU CLUBU CEST 6 PEN. A OF FFH PROTEST PROTI „ČECHA“ A ŽADA VÝREJNOU DLUVV. KROMĚ TOHO SE JIM NAPSALO KTO-NR., AŽY TRĚBA ZA TO „NĚCO“ POUKAŽALI...

DIE GESCHICHTE DER OST-MARK:

In vier Tagen wird die D-Mark offizielles Zahlungsmittel in der DDR, dann hat die „Mark der DDR“ ausgedient.

Ihre Geschichte:

23. Juni 1948: Drei Tage nach der Währungsreform in der westlichen Tri-Zone tauschten die Bewohner der damaligen sowjetischen Besatzungszone (SBZ) 70 Reichsmark (RM) im Verhältnis 1:1 in DDR-Mark. Spargeld bis 100 RM wurde 1:1 getauscht, bis 1000 RM 5:1 und bis 5000 RM 10:1.

Neue Scheine gab es zunächst nicht, die alten Reichsmarkscheine wurden mit briefmarkenähnlichen Coupons überklebt.

13. Oktober 1957: Weil immer mehr DDR-Geld in den Westen abfloß, gab es eine neue Währungsreform. Die Banknoten wurden ungültig, jeder durfte nur 300 DDR-Mark in neue Scheine tauschen.

1958: Die D-Mark konnte auf dem freien Markt uneinge-

schränkt getauscht werden. Die DDR-Mark blieb reine Binnenwährung. Kurs: 20:1.

1961: Nach dem Mauerbau erholte sich die DDR-Mark, Kurs zur D-Mark: 2:1.

1980: Die D-Mark wurde eine der härtesten Währungen der Welt, der Ost-Mark-Kurs rutschte auf 17:1.

9. November 1989: Nach Öffnung der Mauer verfiel die Ost-Mark. Schwarzhändler tauschten teilweise 30:1.

Die Preise steigen – Trinkgeld gestrichen

„Zwei Bier, ein Schnaps macht 7,62 Mark“, rechnete der Kellner im Ost-Berliner Lokal „Zur letzten Instanz“. Er mußte auf den Pfennig rausgehen – Trinkgeld gab's nicht. So ist es fast überall in Ost-Berliner Kneipen: Die neue Mark wird gespart. In der „Schnellen Quelle“ schimpfte Rita W. (45): „Ein kleines Bier kostet jetzt 1,80 Mark, vorher 56 Pfennig. Da geb' ich aus Protest kein Trinkgeld.“ Im „Café Rose“ in der Leipziger Straße bestellten die meisten nur eine Tasse Kaffee – und gaben höchstens mal 5 Pfennig Trinkgeld.

Taxifahrer Hartmut B.: „Die Grundgebühr beträgt jetzt 3,40 Mark statt 50 Pfennig. Da lassen die Fahrgäste sich das Wechselgeld bis auf den Pfennig zurückgeben.“

Jetzt kommt 0,5 Promille

Im vereinten Deutschland soll es auch eine einheitliche Promille-Grenze geben. Wer mit 0,5 Promille Blutalkohol nach einem Unfall erwischt wird, verliert seinen Führerschein. Zur Zeit gelten in der DDR 0,0 Promille, bei uns 0,8, 0,5 Promille erreicht ein 74 Kilo schwerer Mann, wenn er in zwei Stunden zwei Glas Bier (0,3 l) trinkt.

Ein Tänzchen in Ehren...

BOCHOLT, 3. Juli (dpa). Lambada ist kein unsittlicher Tanz. Das gilt auch für Figuren, bei denen der Tänzer seiner Partnerin die Hand in „ihr am Rücken tief ausgeschnittenes Kleid steckt“. Mit dieser Begründung hat das Arbeitsgericht Bocholt einen Arbeitgeber zu 2000 Mark Schmerzensgeld verurteilt. Der Chef hatte einer Angestellten nach einem Betriebsfest vorgeworfen, den Lambada-Tanz „wie eine Dirne“ hingelegt zu haben (Az: 3 Ca 55/90).

Die 21jährige Frau hatte vor Empörung über die Vorwürfe einen Nervenzusammenbruch bekommen und auf Anraten ihres Arztes fristlos gekündigt. Ihr Chef, ein Gronauer Expeditionsunternehmer, muß nach dem rechtskräftigen Urteil neben dem Schmerzensgeld 2647 Mark Lohnersatz zahlen. Er habe nicht beachtet, so das Gericht, daß Lambada „von der Tänzerin Bewegungsabläufe verlangt, die biophysikalisch nur unter Herstellung eines direkten Körperkontakts möglich sind, weil die Frau sonst stürzen würde“.

DYK NA ZABĚCH MĚ NENI...

Hochzeitswerbung

Wiesbaden – Fast jeder zweite Bundesbürger (47 Prozent) glaubt, Werbungskosten sei ein Honorar für Heiratsvermittler, das man von der Lohn- oder Einkommensteuer absetzen kann, ergab eine Umfrage des Bundes der Steuerzahler Hessen. Werbungskosten sind aber berufliche Ausgaben.

HLAVUŠEK SE ŠLOUŽIL DO BOJE ČNYTROSTI!

A CO KODY, ROZETTYHOVALI... GENEHALA...

so vielen Angehörigen oder Zivilbediensteten sind MTI zufolge bis jetzt vereinbarungsgemäß 12000 Soldaten und etwa 7000 Zivilisten abgezogen worden.

nach Vollendung des Abzugs eine gegenseitige Kosten-Verrechnung vorlegen. Von den rund 50000 in Ungarn stationierten sowjetischen Soldaten und eben-

Sowjetgeneral verurteilt Ungarn

BUDAPEST, (dpa). Zwischen Ungarn und der Sowjetunion ist ein heftiger Streit um den wirtschaftlichen Aspekt des Abzugs der Roten Armee ausgebrochen. Verteidigungsminister Lajos Für und sein Staatssekretär General Antal Annus bezeichneten am Dienstag eine Erklärung des Kommandeurs der abziehenden Truppen, Generaloberst Matwei Burlakow, zu dieser Frage in der sowjetischen Regierungszeitung „Iswestija“ als „schwere Drohung“. Burlakow hatte gesagt, der Abzug könnte gestoppt werden, wenn Ungarn nicht bereit sei, einzeln für die jeweils von den sowjetischen Soldaten übergebenen Gebäude zu bezahlen. Ungarn will

DEJINY „DŮV KINULÉ DRBNE.

HOVOŘÍ JAN ŠMERAL (SYN BOHUMÍRA ŠMERALA)

Kdo u nás ví, že syn zakladatele KSČ žije v Moskvě a že dokonce pracuje na ÚV KSSS? Zřejmě málokdo. Sám jsem tomu uvěřil, až když mě přijal ve své skromné pracovně na moskevské Staré plošadi. Na chvíli jsem si pomyslel, že mám před sebou Bohumíra Šmerala, jak ho známe z jeho posledních fotografií: tatáž tvář, silné dioptrie, klidný pohled. A ještě jedno překvapení: čistá čeština. A přitom Jan Šmeral žije v SSSR nepřetržitě padesát let...

První otázku by asi položil každý našinec.

■ Jak to vlastně bylo?

Narodil jsem se v Moskvě. Matka-Ruska, otec se s ní oženil, když zde pracoval v Kominterně. V Československu jsem vychodil tři a půl třídy obecné. Po Mnichovu mě otec znovu vzal do SSSR. Když jsem absolvoval vysokou školu, začal jsem pracovat jako historik. Vystřídal jsem několik výzkumných ústavů. Napsal jsem knihu o vzniku ČSR. Myslím si, že mnohé z ní obstálo ve zkouškách času. Po smrti Brežněva jsem nastoupil do aparátu ÚV KSSS. Věnuji se zde zejména koncepčním otázkám mezinárodní politiky. To by bylo ve zkratce asi všechno.

■ Vaše vzpomínky na otce.

Když zemřel, bylo mi jednáct. Otec býval stále na cestách, byl velmi zaneprázdněn. Ale i když jsme se vídali zřídka, měl jsem ho velmi rád. Byl to takový správný člověk... Až později jsem si uvědomil, jak velmi mě ovlivnil.

■ Jak?

Víte, člověk musí něčemu věřit. Víra je důležitým předpokladem vůle a činnosti. Já například věřím, že člověk musí žít tak, aby se na světě po něm žilo lépe. To ostatně bylo také otcovo krédo. A přivedlo ho do našeho hnutí.

Šance pro vysokoškolačky

(čtk): Československo nepatří k nejvyspělejšímu státům v podílu vysokoškolské vzdělaných lidí k počtu obyvatelstva. Ale jak velká je šance „dostat se“ na vysokou školu? Zeptejte se směrná čísla a každá vysoká škola

■ Často navštěvujete Československo?

Ani ne, v posledních letech dost zřídka.

■ A naposledy?

Vloni v prosinci.

■ To je velmi zajímavé. Očekával jste, že u nás k něčemu takovému dojde?

O tom, že se hromadí hořlavý materiál, se vědělo už dost dlouho. Ale že tak rychle vzplane, to nepředpokládal snad nikdo na světě.

■ Jak jste prožíval Pražské jaro a arpen šedesátého osmého?

Nejprve s velkými nadějemi a potom bolestně. Byla to velká ztracená šance. A také pro Sovětský svaz to mělo velmi negativní důsledky.

■ Vraťme se k vaší poslední návštěvě Prahy. Jaké dojmy jste si z ní odnesl?

Měl jsem možnost hovořit s představiteli všech rozhodujících politických sil. Zjistil jsem, že přeměny vítaly skutečně široké vrstvy lidí. Proti starému režimu se spojily všechny možné proudy: značnou částí komunistů

tu počínaje a silami sociálního revanše konče. Naproti tomu vznikly předpoklady pro konstruktivní východisko z krize.

■ Byl to krach socialismu?

Socialismu jako falešného modelu ano. Ne však socialistické myšlenky. Vždyť ta se zrodila z úsilí o nastolení spravedlnosti a je nadále výsostně humánní.

■ U nás pokračují diskuse o tom, zda to nešlo udělat bez „velkého třesku“. V této souvislosti má část komunistů, prožívajících dnes osobní drama, sklony obviňovat gor-

bačovce, proč nevyvíjeli účinnější politický tlak na bývalé vedení KSČ.

Ať se nezlíbí, ale jsou v zajetí starých představ a mýtů. Když Moskva na začátku přestavby prohlásila, že do vnitrostátních záležitostí spojenců nebude zasahovat, myslela to skutečně vážně. Viděli jsme však, že mnozí vedoucí představitelé KSČ setrvávají ve zjevné opozici vůči obrodnému procesu v Československu, což jen zvyšovalo společenské napětí. A byli i proti přestavbě, třebaže se k ní slovně hlásili. Sovětské vedení na to Prahu při různých jednáních vícekrát upozorňovalo, ale bezvýsledně. Možná se o tom tehdy mělo hovořit nahlas, možná byla chyba, že jsme svá stanoviska nezveřejnili.

■ Dnes hledáme kloubší historické kořeny krize v KSČ. A dostáváme se až na začátek dvacátých let, kdy se strana pod tlakem Kominterny zřekla

ly; hlásí se 7krát více uchazečů než může být přijato. Na univerzitách má šanci každý čtvrtý a na ekonomických školách každý třetí. Na technických převyšuje zájem možností 1,5x. Po dlouhé době je vyšší počet přihlášek než zájemců o studium. Některé adepty využili možnosti přihlásit se

»šmeralismu«, z dnešního pohledu vlastně demokratického socialismu.

Na tom bude, že, asi hodně pravdy.

■ Máme se tedy vracet opět k »mladému« Šmeralovi, k pramenům našeho hnutí?

Nevím. Ale já sám jsem proti všemožným návratům. Historie se nedá předělat, ale ani navrátit. Je třeba se sice ohlédnout, ale komunistům více svědčí pohled dopředu a v krizových situacích i pod nohy. Samozřejmě, z ml-

nulosti je třeba si něco brát a něco odhazovat, na něco je třeba navazovat.

■ Na co?

Na demokratické tradice, řekněme. A na morální odkaz průkopníků komunistického hnutí. Připomínat si jejich skromnost, obětavost, nezištnost. A vůbec, mravní aspekt politiky nabývá dnes na významu. To, co jsme tak dlouho jen deklarovali — strhávat osobním příkladem —, to je dnes opravdu třeba každodenně naplňovat konkrétními skutky.

■ Jak hodnotíte nynější vývoj v ČSFR?

Nesleduji ho pod drobnohledem, ale i to, co vím, mne naplňuje na jedné straně nadějí, na druhé — obavami. Celkově vidím tři velká úskalí demokratických procesů v celé východní Evropě. Prvním je objektivně nevyhnutelný přechod k trž-

ke studiu na více fakultách s tím, že při úspěchu v přijímacím řízení si studijní obor vyberou.

nímu hospodářství. Druhým — národnostní otázka. Zdálo by se, že v podmínkách demokracie je možné ji zvládnout bez vyhození rozporů. Žel, praxe napovídá něco jiného. A nakonec, na vlnách revoluční euforie se nesou také síly sociálního revanše. Je tu nebezpečí vystředání jednoho totalitarismu jiným.

■ Co je v této situaci postáním politické levice?

Určitě nejen obrana sociálních zájmů pracujících, ale také demokracie.

■ Dnes říkáme: vracíme se do Evropy...

Opakují: zpět se jít nedá. Vráťte se do roku 1937? Po něm však následovaly roky 1938 a 1939... Zdá se mi, že je třeba směřovat vpřed, do nové Evropy — moderní, demokratické, jejíž problémy se už neřeší starým antagonismem socialismus — kapitalismus, ve které mohou prohrát i vyhrát jediné všichni. Žijeme přece v atomovém věku. Je potřeba zbavit se starých ideologických schémat. Reálné procesy konce 20. století se do nich jednoduše nevejdou.

■ Co byste chtěl vzkázat našim čtenářům?

Přejl si, aby se jím naplnila alespoň část velkých nadějí. A aby ubylo obav.

Děkuji za rozhovor.

RP/23.5.90

Wuff! Heiratsinstitut für Hunde

Rom - Der italienische Tierhändler Gianfranco Bordi (50) hat in Casalpallocco das erste „Heiratsinstitut“ für Hunde eröffnet. Jeder Hundebesitzer, der für seinen Liebling den idealen Partner

sucht, kann sich an sein internationales Partner-Vermittlungs-Institut wenden. Preis: 32,50 Mark.

Freizügigkeit zwischen CSFR und Bundesrepublik vereinbart MÜNCHEN, 1. Juli (AP). Zwischen der Bundesrepublik und der CSFR gibt es seit Sonntag erstmals einen freizügigen Grenzverkehr. Bundesdeutsche wie CSFR-Bürger können künftig nur mit ihrem Personalausweis oder Reisepass die Grenze zwischen den beiden Staaten pas-

sieren. Visum und Umtauschkwang gehören der Vergangenheit an. Mit Inbetriebnahme der sechs neuen Grenzstationen, die zunächst nur für Fußgänger, Rad- und Motorradfahrer zugelassen sind, gibt es seit Sonntag insgesamt elf Übergänge zwischen der CSFR und der Bundesrepublik. Am 1. August soll noch ein zweiter Übergang bei Waldmünchen-Haselbach dazukommen.

Der 356 Kilometer lange Grenzschnitt zwischen der Tschechoslowakei und Bayern war seit Sommer 1951 mit Sperranlagen „hakenlos“ gegen den Westen abgeschottet. Mehrere Stachelstraßen, starkstromgeladene 5000-Volt-Zäune, unzählige Wachtürme, Beobachtungsposten sowie Hundestaffeln sollten Fluchtversuche verhindern.

Präsident složil úty

Ze setkání s tiskovým tajemníkem Václava Havla

Pro všechny novináře, kteří přišli do probůstí Pražského hradu, bylo přehledným překvapením, že se v konferenčním sále neodehrává obvyklá tisková konference, ale setkání s tiskovým tajemníkem Václava Havla. Jeho tiskový mluvčí na dotaz uvedl, že setkání s novináři proběhlo v 12.30 hod. a trvalo asi 15 minut. Tedy za 123 pracovních dnů, z nichž si prezident dovolil pouze čtyři na pracovní dovolenou. Krom toho byl nucen strávit deset dnů v nemocnici při operaci a jedenkrát následující pak v nemocnici rekonvalescence. Viděli však víme, že se i z nemocnice nechal převést do federace, aby uklidnil Čechy a Slováky, kteří v té době vedli divoký dialog na téma „spojovník, či rozdělovník“ ...

26.6.90

Jsem přesvědčena, že je nutné uvést řadu z ČSFR a 12krát se účastnil tisíce lidí, usvědčující Václava Havla z nadměrné pracovitosti: za šest měsíců sítí uskutečnit 21 cest po Československu, z toho byl 7krát na Slovensku. Přitom navštívil 44 měst a zastavil se 34 minut v veřejných místech. Kromě toho podnikl osm zahraničních cest do 12 zemí, na 10 tisíc kilometrů a třikrát přes 100 kilometrů letadla. Dvaadvacet dní strávil v zahraničí (v jedné zemi byl i dvakrát), stejný počet dnů věnoval cestám pro ČSFR. Kolik stránek psal ve svém úředě (nebo doma, či v kabinetu) a jindy popsal, řečeno nebylo, avšak důležitě je sdělit, že V. Havel promluvil přes 50 projevů, z nichž 10 bylo maximálně významných. Neměly význam všechny, byly i četné návštěvy, které naši země dostaly právě díky pozvání naší přední osobnosti — prezidenta Havla. Vzpomenu například západoněmeckého prezidenta Richarda von Weizsäckera, svateho otce Jana Pavla II., tibetského dalajlamy i nejvyššího představeného osvobodující se Litvy V. Laurase Landsbergise. Kromě toho přijal 54 zahraničních diplomatů (ze větších tiskové konference odešel Václav Havel před ukončením, aby přivítal předsedu vlády, 34 velvyslanců akreditovaných v ČSFR a dalších osmatisíc předních zahraničních osobností z kulturního, politického i ekonomického světa. Přítomnost novínám a časopisům poskytl interview 12 krát vysílali pro Československý rozhlas illovery z řad, sestřelil věnoval svůj čas nám, novinářům.

Při větším setkání se však ho-vořilo i o kandidatuře na prezidenta, k níž se V. Havel zatím nevyjádřil. Bude vážná na důvěru Federálního shromáždění navržene vlády. K dohodám několika novinářů na snahu některých deníků o nezávislost na politických stranách, bylo řečeno, že nezávislost by měla být spojena se svobodou tisku a že politická předsnost politických deníků, jejichž náklady daleko převyšuje člen-skou základnu, je ve světě už dávno považována za překonanou. Žádný vlivný evropský nebo americký časopis nebo noviny nejsou striktně, i když mají někdy blízko k nějakému politickému názoru.

Při zamýšlení nad neobvyklou pracovitostí V. Havla v úřadě prezidenta mě napadlo jen jediné: Pojďme zveřejňovat i my své úkoly za minulých 123 dnů. Možná, že ti z nás, kteří mají tendenci vidět na prezidentovi „vřidnoucí“ stíny, své názory pak usměrní.

Proces s M. Štěpánem začal

Neveřejné líčení s pražskou politickou „jedničkou“

(mi): Včera ráno, tesně po deváté hodině v jedné síni číslo 101 budovy Obvodního soudu pro Prahu 1 na Ovocném trhu 14, byl zahájen dlouho očekávaný proces s pražskou politickou „jedničkou“ — ing. Miroslavem Štěpánem, CSc., kterého obhájí JUDr. Jan Liegert. Proces bude trvat asi osm dnů a má být vyslechnuto více než 30 svědků.

Obžaloba generálního prokurátora ČR klade bývalému členu představenstva ÚV KSČ a vedoucímu tajemníkovi MV KSČ v Praze za vinu, že se dopustil trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle par. 158, odst. 1. písm. b. trestního zákona a návodu k trestnému činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle par. 10, odst. 1. písm. b. Navíc k par. 150 se přidává ještě odst. 2., písm. c. tr. zák. Paragrafy a odstavce i písmena trestního zákona jsou v tomto případě velmi důležité. Posoudí-li soud jednání obžalovaného podle 1. odstavce par. 158, může mu uložit trest odnětí svobody od 6 měsíců do 3 let. Dojde-li k závěru, že činem M. Štěpána byla způsobena značná škoda, nebo jiný zvlášť závažný následek, může uložit trest v rozmezí od 3 do 10 let.

Obžaloba se opírá o dva skutky. První hovoří o manifestaci 28. října 1989. Ten den v dopoledních hodinách v Hlíděm policejním štábu, sídícím v budově Ústřední celní správy M. Štěpán neoprávněně přikázal veliteli akce gen. B. Cardovi, aby proti demonstrantům nasadil vodní děla a slzné granáty. Druhý bod obžaloby se týká události 15. ledna 1989, kde v budově Potravínoprojektu na Václavském náměstí dal M. Štěpán gen. Cardovi pokyn vyvézt občany autobusy až 50 km za Prahu. Tak bylo deportováno 195 občanů.

Po přečtení žaloby vyzvala před sedkyně senátu JUDr. M. Marková zastupce sdělovacích prostředků a ostatní diváky, aby jednání sít opustili. Hlavní líčení bylo prohlášeno za neveřejné, protože v jeho průběhu budou projednávány skutečnosti, které jsou předmětem utajování. Ide o některé důkazní prostředky — listiny a svědecké výpovědi, které se týkají Rady obrany hl. města Prahy, jejíž byl M. Štěpán předsedou. Jak řekl dr. Marková, Obvodní soud pro Prahu I usiloval o „odtajnění“, avšak do zahájení procesu nedostal na svou žádost od Městského soudu v Praze odpověď.

Včera soud celý den vyslechl obžalovaného, dnes zahájí dokazování prostřednictvím prvních svědeckých výpovědí.

Weiter Visumzwang für Polen

FRANKFURT A. M., 29. Juni (FR/dpa). Der Wegfall der Kontrollen an der deutsch-deutschen Grenze ändert nichts am bestehenden Visum-Zwang für Polen in der Bundesrepublik. Das verlautete am Freitag in Bonn. Bürger des Nachbarlandes brauchen für die DDR eine von der Volkspolizei bestätigte Einladung von Verwandten oder Bekannten; nach West-Berlin können sie frei reisen. Wenn Polen nach dem Wegfall der deutsch-deutschen Grenzkontrollen aus der DDR oder West-Berlin in die Bundesrepublik weiterreisen, müssten sie bei Kontrollen mit ihrer Ausweisung rechnen, hieß es in der Bundeshauptstadt.

DDR-Regierungssprecher Matthias Gehler und der Bonner Regierungssprecher Hans Klein (CSU) kündigten am Freitag in Ost-Berlin an, in den beiden deutschen Staaten sollten bald einheitliche Einreisebestimmungen für Ausländer eingeführt werden.

Günstig tanken

Polen ist für westliche Touristen mit harter Währung zu einem Sprit-Preis-Paradies geworden. Nachdem in Polen die Benzin-Gutscheine abgeschafft worden sind, zahlen Auto-Touristen dort für den Liter Super verbleit mit umgerechnet 43 Pfennig jetzt nur noch die Hälfte des bisherigen Preises. 54 Pfennig kostet bleifrei Normal und 34 Pfennig Diesel.

Dem polnischen Niedrig-Preis-Angebot für westliche Touristen kommen in Europa am nächsten noch Ungarn und die Türkei. Dort kostet der Liter Super (verbleit) immerhin noch 43 bzw. 44 Pfennig mehr als in Polen. Weniger als eine DM für den Liter Benzin müssen derzeit die Autofahrer noch in Bulgarien und Jugoslawien bezahlen. In Bulgarien erhält man den Liter Super verbleit gegen Bons für umgerechnet 98 Pfennig, bleifreies Normalbenzin für 87 Pfennig, in Jugoslawien kostet verbleites Super mit und ohne Bons 98 Pfennig pro Liter.

Manfred Rommel, Stuttgarter Oberbürgermeister (CDU) auf einer Vorstandssitzung des Verbandes kommunaler Unternehmen, dessen Präsident er ist.

Aufgespießt

HANFED, TV

Sowjets erhalten guten Kurs

Für Truppenfinanzierung 1,25 Milliarden D-Mark zugesagt

BONN/BERLIN, 29. Juni (dpa/Reuter). Die Sowjetunion erhält für ihre 380 000 in der DDR stationierten Soldaten in der zweiten Jahreshälfte 1,25 Milliarden D-Mark. Ein entsprechendes Abkommen signierten Regierungsvertreter der Sowjetunion und der DDR am Freitag in Ost-Berlin. Der Sprecher des Bundesfinanzministeriums, Karlheinz von den Driesch, sagte in Bonn, die Regierungen der DDR und der Sowjetunion hätten sich in Abstimmung mit der Bundesregierung auf dieses „großzügige Angebot“ verständigt.

Im Zusammenhang mit der Währungsumstellung in der DDR am Sonntag haben Moskau und Ost-Berlin ferner vereinbart, daß die sowjetischen Soldaten in der DDR und ihre 120 000 Familienangehörigen ihre Ost-Mark-Guthaben bei den Feldbanken generell zum Kurs von 2:1 umtauschen dürfen. Nach den allgemeinen Bestimmungen für den Tausch hätten die sowjetischen Soldaten Guthaben, die erst in diesem Jahr eingezahlt wur-

den, im Verhältnis 3:1 tauschen müssen. Die Herkunft der DDR-Mark-Beträge soll dabei nicht gesondert überprüft werden.

In Bonner Regierungskreisen hieß es, für die 1,25 Milliarden D-Mark erstatte Moskau 255 Millionen Transferrubel. In dieser Höhe habe die DDR Anspruch auf Warenlieferungen aus der Sowjetunion. Damit bleibe der Grundsatz bestehen, daß die Sowjetunion „die Kosten für die Stationierung ihrer Streitkräfte letztlich selbst“ trage. Der Transferrubel-Kurs für die Stationierung konnte dadurch von 5,49 auf 4,9 gesenkt werden.

Die Sowjetunion hatte für 1990 insgesamt einen Anspruch auf 2,8 Milliarden Ost-Mark. Es mußte jetzt also Eine Rregelung für die verbleibenden 1,4 Milliarden Ost-Mark gefunden werden. Mit der Einigung auf 1,25 Milliarden D-Mark werden Moskaus Ansprüche also fast zum Kurs 1:1 getauscht. In Bonn hieß es dazu, der Sowjetunion sollten „keine wirtschaftlichen Nachteile“ entstehen.

Konservative und Offiziere wittern ihre Chance

Die Sowjetarmee droht Präsident Gorbatschow ziemlich direkt mit der Vertrauensfrage

An Zufälle mag niemand in Moskau mehr glauben, wenn der „Rote Stern“ böse funktelt. „Roter Stern“ (*Krasnaja Swesda*) heißt die Armeezeitung. Das Blatt hat sich drei Tage nach der Gründung einer eigenen russischen KP offenbar der dort vorherrschenden Übermacht des leninistisch-konservativen Apparats angeschlossen. Es gibt Ausfälle gegen Michail Gorbatschow, den Präsidenten und Parteichef; neuerdings liest man sie wie eine offene Kampfansage.

Am 10. Juni feierte die *Krasnaja Swesda* ihr Pressefest im Moskauer Gorki-Erholungspark. Mehrere Offiziere, die als Abgeordnete im Obersten Sowjet der UdSSR sitzen, diskutierten bei dieser Gelegenheit mit Lesern. Solche Programmpunkte gehören zum Pressefest-Ritual und werden immer gut vorbereitet. Und da wollte nun ein Leser von Major Viktor Alksnis wissen, wie er denn zu der Bildung von bewaffneten Bürgerwehren in mehreren Sowjetrepubliken stehe.

Major Alksnis ist Mitglied der konservativen Parlamentariergruppe „Sojus“, die sich als rechtes Gegengewicht zu der linksradikalen „Interregionalen Abgeordnetengruppe“ im Obersten Sowjet bildete und dort rund 150 Mitglieder hat. Er befand militärisch knapp: Präsident Gorbatschow habe diese Formationen per Erlass verboten. Schon Ende Mai habe „Sojus“ den Präsidenten aufgefordert, dafür zu sorgen, daß seine Erlasse auch erfüllt würden. Dennoch ginge die Bildung dieser Gruppen in etwa Litauen und Armenien weiter.

„Die Gruppe „Sojus“, verlautbarte der Major, „hat folgende Position: Wenn der Präsident nicht darauf beharrt, daß seine Erlasse ausgeführt werden, stellen wir die Frage nach einem außerordentlichen Volkskongreß der UdSSR.“ Im Klartext: dann will „Sojus“ Gorbatschow die Vertrauensfrage stellen.

Es ist da gewiß kein Zufall, daß *Krasnaja Swesda* einen fast ganzseitigen Bericht über die Diskussion im Gorki-Park erst jetzt druckte. Seit der russischen Parteikonferenz hat sich das Verhältnis zwischen Armeeführung und Gorbatschow erheblich verschlechtert. Das war an zwei Entwicklungen zu erkennen. Konservative Generäle unterstützten öffentlich den neugewählten — ebenfalls konservativen — russischen Parteichef Iwan Poloskow, und zwei Armeesprecher, Generaloberst Albert Makaschow und Generalleutnant Bojko, warfen der Gorbatschow-Führung Ausverkauf der osteuropäischen Verbündeten, Verrat am Warschauer Pakt sowie Diskreditierung der Armee im eigenen Land vor.

Die Militärs fahren inzwischen mit schwerem Kaliber gegen Gorbatschow auf. Die nur sehr knapp verhüllte Drohung, seine Absetzung im Volkskongreß betreiben zu wollen, ist nur der bisherige Höhepunkt. Außenminister Eduard Schewardnadse, der als einziger aus der Kremlführung (vielleicht stellvertretend für Gorbatschow) den Konflikt mit der Armee offen und öffentlich austrägt, ging am Mittwoch sogar soweit, sich in der Parteizeitung *Prawda* für chauvinistische Ausfälle der Militärs auf dem russischen Parteikongreß gegen die osteuropäischen Länder bei diesen zu entschuldigen. Er warf dem Generalstab vor, dieser schließe die Diplomatie bei der Erarbeitung von Abrüstungspositionen weitgehend aus und verbreite bewußt Unwahrheiten über die Politiker.

An einem Punkt übte der Georgier, bei dem viele in Moskau inzwischen Amtsmüdigkeit feststellen, jedoch Selbstkritik: Die sozialen Aspekte der Kürzungen der

Truppen in den Ländern Osteuropas seien „schlecht analysiert“ worden. „Wir haben den Soldaten als Menschen mit seinen sozialen Nöten, seiner Familie und seinen Kindern vergessen. Dieses ist ein schwerer Fehler, den man schnellstens korrigieren muß.“ Aus der DDR sind, Agenturberichten zufolge, inzwischen Klagen von Sowjetsoldaten bekanntgeworden, sie bekämen weniger Wehrgeld, als Häftlingen im normalen sowjetischen Strafvollzug zustehe, und für ihre Rückkehr und die Eingliederung ins Zivilleben sei keinerlei Vorsorge getroffen.

Die Stimmung in der Sowjetarmee, von der Spitze bis zur Basis, ist denkbar schlecht, womöglich gar explosiv. Für die Marschälle und Generäle ist schon die Tatsache, daß die in der DDR stationierten 380 000 Sowjetsoldaten in wenigen Monaten im Umfeld eines vereinten Deutschland Dienst tun und dann wenigstens für eine gewisse Zeit von der Regierung eines Landes ernährt und finanziert werden, das im Zweiten Weltkrieg unter so großen Opfern besiegt wurde, ein schwer verdaubarer Brocken. Nun sorgen die Besiegten für den Lebensunterhalt der Sieger. Das kann psychologisch für die Armee und militärpolitisch für Gorbatschow ernste Folgen haben.

Ein weiterer schwerer Konfliktstoff liegt im Autoritätsverlust der Armee in der UdSSR selbst. Die Stimmung der Bevölkerung gegen Männer in Uniform, besonders gegen Offiziere, wird aggressiver. Kürzlich beklagte sich der Chef der Politabteilung der Armee, General Alexej Lisitschew, daß in Moskau der Fahrer eines Linienbusses darauf bestand, daß mehrere Fahrgäste in Offiziersuniform den Bus verließen, „andernfalls weigerte er sich, weiterzufahren“.

In der *Prawda* verkündete dieser Tage der Kommandeur der Taman-Motorschützen-Division, Generalmajor Martschenko, was er als Delegierter auf dem 28. KPdSU-Parteitag am Rednerpult sagen würde: „In erster Linie würde ich die Frage des Prestige des Offiziers aufwerfen. Es ist soweit gekommen, daß man den Offizieren empfiehlt, abends in Zivilkleidung von der Arbeit zu gehen. In Moskau kommt es vor, daß man Offiziere ermordet.“ Im vergangenen Jahr sind laut Lisitschew 60 Offiziere umgekommen, „die meisten von der Hand von Verbrechern“.

In seiner Division, schrieb Martschenko in der *Prawda*, seien allein in diesem Jahr 30 junge Offiziere entlassen worden, weil sie „nicht mehr dienen wollten“. Sie gingen, weil sie zu wenig verdienten. Ein Busfahrer bekomme 500 Rubel Lohn, ein Offizier nur die Hälfte. In seiner Division hätten 300 Familien keine Wohnung. Der Dienst sei anstrengend. Auf Dienstreisen lebten die Offiziere monatelang in Zelten. 170 000 Familien von Offizieren und Fähnrichen, äußerte der aus dem Gorki-Park bekannte Major Alksnis, hätten derzeit keine Wohnungen, hinzu kämen Wohnungsprobleme von 1,5 Millionen Soldaten und Sergeanten, die auf Zeit dienten.

Auf die Frage, ob sich die KPdSU aus der Armee zurückziehen solle, geben Offiziere sehr unterschiedliche Antworten. Der junge Major Wladimir Lopatin, der wegen Kritik an der Armee zunächst aus der KPdSU ausgeschlossen, dann aber unter massivem Druck der Öffentlichkeit wieder aufgenommen werden mußte, meint, die Armee dürfe zwar kein Instrument der Partei sein, doch wenn künftig jede Partei ihre Politorgane in den Streitkräften schaffe, verwandele sich die Armee aus einem Element der Stabilität

in einen Gegenstand des Kampfes um die Macht. Oberstleutnant Sergej Juschenko empfahl dagegen bei der Diskussion im Gorki-Park, den Streitkräften statt „Politarbeitern“ Psychologen, Politologen, Religions-, Kommunikations- und andere „Gesellschaftsspezialisten“ zuzuordnen.

Daß das Prestige der Armee in der sowjetischen Öffentlichkeit rasch sinkt, hängt sicher auch mit den nationalen Konflikten und der Rolle der Armee als „Strafbataillone“ in vielen Krisenzonen zusammen. Als die von der dortigen Volksfront verbarrikadierte Stadt Baku gestürmt wurde, kamen allein dort 49 Soldaten ums Leben, teilte der Oberst Nikolaj Petruschenko, Co-Vorsitzender der „Sojus“-Gruppe, jetzt der *Krasnaja Swesda* mit. Von Mitte Januar bis Mitte Juni dieses Jahres starben als Folge des Kaukasus-Konfliktes 37 Angehörige von Armee und Flotte, schrieb die Armeezeitung am Dienstag.

Weil der Volkskongreß der Russischen Republik (RSFSR) — das Parlament der größten Unionsrepublik — von Verwandten der im Kaukasus eingesetzten Soldaten mit einer Flut von Briefen überschüttet wurde, beschloß er, eine Abgeordnetengruppe in das Krisengebiet zu entsenden, die dem RSFSR-Parlament über ihre Ermittlungen berichten soll.

RSFSR-Parlamentspräsident Boris Jelzin hat unterdessen die Bildung eines eigenen russischen Verteidigungsministeriums angekündigt. Es soll 20 Mitarbeiter haben und in Koordination mit dem sowjetischen Verteidigungsministerium die Stationierung von Soldaten in Rußland, Sonder-Einberufungen, Manöver und Umstationierungen von Truppen sowie Verteidigungsausgaben kontrollieren. Jelzin sprach sich in der *Krasnaja Swesda* nochmals gegen „nationale Formationen“ in den Republiken und für die Einführung eines Wehersatzdienstes aus. Auch das wird die Konservativen in Uniform nicht gerade freuen. Vor dem Parteitag haben sie ihren Gegner klar erkannt. Und sie wittern ihre Chance.

JENART TO NEDOPADLO JAKO 1917. „INTERVENČNÍ SBORY USA A ANGIE“ SE VALILI V RUSKU ZA REVOLUCE A „ČEKALY“... TED SE TAKY „ČEKA“ S DOHOL GORBATU, JAK TO DOPADNE. SNAD TO JE „ZAPAD“ POTREBUJE...

● Nashledanou v pekle, přátelé! „trezorový“ film Juraje Jakubiska bude v září promítán mimo soutěž na filmovém festivalu v Benátkách. Oznamil to producent filmu Moris Ergas, který uvedl, že film, natožený před 20 lety, čs. cenzura nepovolila.

Pouť dobré vůle

(ČTK): Pod tradičním starobylým městským znakem na náměstí Karla IV. v Nejdku v karlovarském okrese zahájil v sobotu místopředseda federální vlády Josef Hromádka oslavu 650. výročí města. Zvláště ocenil první pouť dobré vůle, na níž pozvali Největší německé občany, kteří po druhé světové válce museli své domovy z této krušnohorské oblasti opustit. Vyzdvihl to jako gesto dobré vůle, jako první krok k přátelské sousedské spolupráci přes hranice. Tiskový mluvčí České republiky dr. P. Příhoda v úvodu o sudetoněmecké otázce objasnil, jak skutečně probíhal odsun Němců po roce 1945. V kulturním programu v české i německé řeči se představily soubory lidové umělecké tvorivosti.

Od června je pro Pražany i zvědavíky města otevřena zahrada Corninského paláce. Ještě krásy byly dosud obnovením započteny. Chceli odpútiku jim budú zpestovať hudební a divadelní soubory. Zahrada bude také vhodným místem pro výstavy. Jako první se zde představují spolková výstavní díla z mezinárodních sklárských sympozii, která pořádá p. Crystaler Nový Bor.

Tschechen hören mit Wien — Die tschechischen Geheimdienste haben bis Februar einen Großteil der Gespräche österreichischer Politiker und Ministerien abgehört, berichtet der „Kurier“.

NO 42 TO TAFT „HOSTE“ UVIDI...

O jednom zdánlivě optimistickém podnikatelském třesku na Šumavě

lenže v Krumlově jsou i jiné ulice, než je ona s rozlomilým „sklařským“ obchůdkem a přilemnou kavárnou. Treba ta s přívlastkem Dlouhá. Před rokem 1918 ji oživovalo asi čtyřicet obchůdků, obchůdků a dílen. Teď je až na několik světlyých výjimek omšela jako čtyřicet let nendřovaný hrob. Právě v domě, který osíle kontasuje s věšinou osluných staveb v Dlouhé ulici, v domě s gotickými základy, v renesanční přestavběn do současně podoby, v č. p. 99, bydlí František a Petr Strašil s rodinou. Na ponurém obrazu toho místa napolehde upoutá tabule výpuka — bělostná fasáda, styllové okenní rámy a hlavní dveře, nad nimi pak dokonce restaurovaná převodní freska. „Když jsme se v roce 1977 rozhodli tento náš dům zrekonstruovat, nesouhlasili jsme s tím, aby v jeho přízemí dál zůstalo řeznictví, pro něž jsme ještě dříve tenhle obytový prostor Potravlnám pronajímali. Podle smlouvy jsme tedy této organizaci dali výpověď a po roční tabanici s úřady se nám řeznictví podařilo vystěhovat,“ vzpomíná Petr. „Tehdy se pochopitelně vůbec nedalo počítat s tím, že bychom jednou my sami mohli podnikat, a tak jsme výlohu vybouranou pro bývalý masný krám přezdídl na okno a z prodejní místnosti udělali část vstupní haly. Teď když už to zákony umožňují, jsme se s manželkou rozhodli, že si v přízemí našeho domku obnovíme obchůdek s výlohou, kde instalujeme malbu galérii s prodejny šperků, olejomalb, grafik, užšíkové a umělecké kerami

Reznicívi se před více než deseti lety přestěhovalo od Stráských o kus dál, do domu Matouškových. Teď už je ani tam nechťejí, protože i paní Kůžena by v téhle ulici, ve svém domě, ráda měla krámkov s pečivem a cukrovinkami. Město a Potraviny za se trvají na tom, že prodejna potřebuje vyseká maso je pro místní občany nezbytná právě tady. A je jim jedno, jak v historickém jádru působí tento obchod s neopríkladným a pěky i nevynuceným masem třeba na procházející turisty. Letos na jaro pak

Dlouhá ulice je poseta zrcadly velkých kaluží. Před dvačtyřiceti lety byl jen na tomhle korzu bylo čtyřicet živností. Teď obíhám velká vodní oka posazená do nekvalitní dlažby, mým desítky zchátralých renesančních domů — už bez počátečního optimismu — a mám strach. Bojím se toho, že i když nový čas tohoto města přichází, někdo zapomněl natáhnout všechny hodiny. Pro jistotu si na další cestu do Českého Krumlova přibalím i plovací vestu. Co kdyby zase přelo...

Rona tryská u Štětína

Vašava. Z průzkumové vlny v lo- zastavil a zachoval tak vracem so- kalité Burgoslaw badatelsko Stélna za- povinn, pro další zplnění. Podle- kate v sobotu třicetá rpa. Do nejele- názoru "speciální vysoký úlek uni- výleky odchodem asi 1000 tun a ka- kalcie rupy však významná, že se- zprávy dosahoval výše až 50 metrů, musí jednat o velké ložisko.

vor dem Spiel Tschechen: Stark durch Deutschland

W. BRAUDT-4.3.90

**viel Liebe und
Zärtlichkeit**

Von wegen! „Der Lärm ist unerträglich. Die ganze Nacht hört man die Autos ums Hotel fahren“, klagt Libero Jan Kocian. „Keiner von uns macht bei diesem Krach ein Auge zu“, stöhnt Mittelfeldspieler Bilek. Auch die Klimaanlage auf dem Zimmer ist defekt. „Den Spielern läuft der Schweiß schon beim Sitzen von der Stirn“, mault Manager Krenek.

Ich frage mich nicht erst seit gestern, ob der Bundeskanzler nicht ein viel zu optimistisches Bild vermittelt hat, als er aus Moskau zurück kam und sagte, demnächst ist alles klar.

**Barbara
Bouchet**

ГОРЯК И ЗНА?

TRUCK

Vengios slent seinen „Liebes-Plan“ in Gefahr! Und wollte schon das Hotel wechseln. Aber: Auf die Schnelle war kein gleichwertiger Ersatz zu finden. Letzte Rettung: Die italienische Polizei sperrt die Straßen rund ums Hotel ab, schaltet zwei Ampeln auf Dauerrot. Und gibt grünes Licht für die Liebe.

2402 SPR VYH2436, 12 MI

Slovo ministra vnitra ČSFR

(1d): Federální ministr vnitra JUDr. Richard Sacher požádal o možnost oslovit občany prostřednictvím Čs. televize a ve zhruba sedmiminutovém vystoupení sdělil své dojmy z práce ve vládě národního porozumění a některé skutečnosti týkající se výsledků práce resortu pod jeho vedením. Projev byl natočen v pátek dopoledne v ministerské pracovně a byl vyslán 19. den ve večerních hodinách v relaci „Události, komentáře“. Protože do uzavěrky tohoto vydání LD nebyla tato skutečnost definitivně potvrzena, přinášíme vyžádaný text v plném znění.

Vážení a milí občané,

za několik dní skončí období vlády národního porozumění. Mám vnitřní pocit, že jsem národu porozuměl a národ že porozuměl mně. Částečně bych poděkoval za několik tisíc vřelých důvěrných dopisů z Čech, Moravy a Slovenska. Přetěžky ákol ministra vnitra jsem přijal nikoliv jako zaměstnání, ale jako službu národu, který mám rád, jako poslání. Potvrdilo se, že slušnost, spravedlnost spojená s důsledností, dokáže více nežli plány a riskantní radikalismus. Často motivován mstou a hraničící s nezákonností.

Hrmatná jakoby kritika vystoupení některých osob, násobená určitou částí tisku měla vzbudit zdání, že se jedná o hlavu vzhoda. Některé noviny nepřestaly chrlit lži, nepravdy a polopravdy. Dal jsem přednost budování resortu před ochranou vlastní osoby. Prostě mi nechýl čas na odepisování na různé články.

A když svobodná slova, tak i pro ministra vnitra.

Rekl jsem to už několikrát. Neumím si představit budovat resort ministerstva vnitra v demokratické společnosti s lidmi, kteří v padesátých letech stavěli komunistické koncentrační tábory a nebo jako vysocí političtí představitelé byli konstruktéry totalitní moci. Prostě tímto jsem nevěřím, i kdyby dostal hlas ve volbách. A nevěřím jim ani ti, kdo poklem padesátých let prošli.

Ne všechno se v resortu ministerstva vnitra podařilo za šest měsíců uspořádat tak, jak bych si i sám představoval. Mocenské struktury předcházejícího totalitního režimu byly systematicky budovány po čtyřicet let.

Opět zdůrazňuji, že je třeba ještě hodně vykonat. Budu však upřímně bluhopřát každému ministrovi vnitra v kterékoli zemi, který za šest let provede tolik zásadních změn, jako jich bylo provedeno zde za šest měsíců v zemi po státním převratu a přitom nudoje ve státě k takovému krveprolitu, k jakému doslo a dochází například v Rumunsku. Je mi často vyčítáno, že jsem nevyhodil ihned všechny lidi z resortu, jak jsem na vnitro přišel. Celé týdny jsem věnoval rozmluvám s lidmi z centrály STB z krajů a okresů. Mnozí, ve snaze udržet se, se předháněli v informacích. Ve vnitru totiž neplatí, co je psáno, to je dáno. Právě mnoho věcí je dáno, aniž je psáno a pokud bylo psáno, tak bylo zničeno.

Často se psalo všude různě, že generál Lorenc dostal sto tisíc, pak zase čtyřicet tisíc korun. Generál Lorenc nedostal ani korunu odchodu. Minulý týden jsem si také přečetl téměř ve všech novinách, že jsem jako ministr vnitra neúnosný, proto, že nechci vyčlenit z resortu Úřad na ochranu ústavy a demokracie. Kdyby se autoři podobných výroků jen trochu obtěžovali, pak by zjistili, že tato idea byla součástí mé koncepcie přestavby vnitro Stejně tak je nutné vyčlenit i zpravodajskou službu z tohoto resortu a přímo této instituci podřídit kontrole parlamentu, vládě a prezii-

dentovi. Naposledy jsem to zdůraznil i na zasedání Rady obrany státu.

V souladu s harmonogramem legislativních prací je sráženo aby tyto koncepční otázky nebyly rozhodovány na konci volebního období ale aby tak učinil, nový parlament, nová vláda a nový ministr vnitra, aby mohl vyjádřit a realizovat svou představu o struktuře resortu.

Jak jsem se již zmínil, bylo provedeno mnoho zásadních změn. Připomeňme jen opatření na úseku zbraňové a střeliva, rozpuštění složek Státní bezpečnosti, zrušení předcházející smlouvy s KGB a založení vzájemných vztahů na zásadách „aktické suverenity a rovnoprávnosti obou států, navázání a rozvoj smysluplné spolupráce s ministerstvy vnitra Rakouska, Velké Británie, Itálie, humanitním záměrem vyřešené potlačené vzpoury v Leopoldově, v Ruzvii, bezpečnostní zajištění mnoha státních návštěv, mezi něž patřily návštěvy dalailámy, na peže a dalších.

Prověřkové a občanské komise odvedly značný kus práce. Je třeba také říci, že řada rozhodnutí byla ne kvalifikovaných, nezdůvodněných, po stavených dokonce na presumpci viny, prostě nespravedlivých bez faktické možnosti obrany Spousta odvolání je toho důkazem. Vždycky jsem považoval za mravně pochybené přistupovat k řešení otázek z principu tzv kolektivní viny. Projekty, které mi byly předkládány ve jméno demokracie, ale přitom motivovány mstou, jsem důsledně do poslední chvíle odmítal.

Na závěr bych chtěl upřímně poděkovat celému bezpečnostnímu aparátu národním i řadovým příslušníkům, kterým procházeli, rádně plnili své poslání i přes častá nepochopení veřejnosti. Že nedopuslil rozpad bezpečnostní struktury a že zemi nevrátil v tomto kritickém období na pospas.

Děkuji našim pohraničnickům, vojákům ministerstva vnitra, pracovníkům pasů a víz, pasovým kontrolám, dovozní službě, vyšetřovatelům, kriminálům, pilotům a všem dalším.

Milí spoluobčané,

nikdy jsem o žádnou vládní funkci neusiloval a neusiluji. To mě činí svobodným. Byl jsem odpovědný parlamentu, národu, svému svědomí a Bohu. Bůh stál při mně a modlitby mnohých křesťanů nepřicházely nazmar.

Aufgespießt

„Und wenn Du genug gespart hast, kannst Du sogar mit der D-Mark ins Ausland reisen. D-Mark tauscht jeder gerne ein. Du bist angesehen und kannst Dich verwöhnen lassen.“

„Der kluge Ludwig“, deutsch-deutsche Comic-Figur, in einem Werbespot der von den Regierungen in Bonn und Ost-Berlin in Auftrag gegebenen Werbekampagne für die Marktwirtschaft in der DDR.

»Bilé místo« pod Letnou

(čtk): Procházku pod místem, kde stál svého času největší pomník „největšímu muži“ na světě — v Praze na Letné, umožnila několika novinářům „čtrnáctičlenný“ výlet v Praze. Když se otevřely dveře do podzemí pod sochou Stalina, padly některé fámy hořící o komfortně vybaveném vládním krytu. Pravda, fungující kanalizace i poněkud poškozené elektrické vedení se zachovávaly, ale jinak novíti ve světle bateriek klopýtali temnotami a zakopávali o hraburdi i o krápníky. Z 10 000 m² „sloupové síně“ a chodby jen malá část sloužila Správě veřejné zeleně jako skladiště. Jinak byla častou ubytovnou různých nejistých živlů, nepomáhala ani omíťovaná vrata a velké zámky. Přímou pod místem, kde „velký

syn sovětského lidu stál, se dochovaly jeho „ostatky“. Po odstělu byly totiž některé žulové a betonové kvádry pouze spuštěny do podzemí a dnes se na hromadách válejí v útrokách letenské pláň. Nyní je otázka, jak by se dal podzemní prostor využít?

18,80
17,00
17,00
130,00
95,00
20,00
21,90
43,00
70,00
250,00
350,00

35,00
18,00
23,25
150,00
250,00
16,00
20,00
39,00
60,00
80,00
300,00
350,00

15,50	1 Kilo Kaffee
19,00	1 Flasche Wodka
15,00	4,5 Kilo Waschpulver
129,00	1 Sommerkleid
99,00	1 Blouson
22,00	1 Satz Damen-Unterwäsche
30,00	1 BH
39,00	1 Taoster
69,00	1 Garnitur Bettwäsche
239,00	1 Fahrrad
389,00	1 Kinderwagen

O budoucnosti státu

(čtk): Má být Československo federací, nebo mají vzniknout dva samostatné státy? Na názor 700 občanů se ve dnech 29. května až 4. června ptali pracovníci Institutu pro výzkum veřejného mínění. Z výzkumu vyplývá, že všeobecně převládá myšlenka federativního uspořádání (57 procent). Stát řízený jednou vládou bez federativního uspořádání upřednostňuje 30 procent občanů, a to více v České republice (37 procent) než na Slovensku (14 procent). Obvatalé SR jsou pak zastánci federativního uspořádání častěji (63 procent) než lidé žijící v českých zemích (45 procent). Poměrně málo se obhovával názor, že by měly vzniknout dva samostatné státy — český a slovenský (v ČR 12 procent v SR 13 procent).

	West-Preis in DM	Ost-Preis ab Montag/DM
1 Kilo Apfelsinen	2,99	4,00
1 Kilo Bananen	2,89	5,00
1 Kilo Schweinefleisch	9,20	10,00
1 Kilo Rinderbraten	16,00	9,80
1 Flasche Bier	0,90	1,28
1 Flasche Sekt	4,99	18,00
1 Jeans	120,00	120,00
1 Paar Damenschuhe	69,00	90,00
1 Paar Herrenschuhe	79,00	150,00
1 Paar Strumpfen	1,99	4,50
1 Farbfernseher	999,00	700,00
1 Stereo-Kofferradio	99,00	800,00
1 Kühlschrank	399,00	1200,00
1 Geschirrspüler	1100,00	—
1 Becher Yoghurt	0,69	0,59
1 Kilo Mehl	1,38	1,45
1 Kilo Käse	3,30	3,35
1 Kilo Feingebäck	11,90	11,00
1 Kilo Würstchen	7,96	8,90
	11,00	10,90

Ab Montag können die Menschen in der DDR mit der D-Mark einkaufen. Ihre wichtigste Frage: Was wird bei unteurer, was billiger?

1 Kilo Apfelsinen	2,99
1 Kilo Bananen	2,89
1 Kilo Schweinefleisch	9,20
1 Kilo Rinderbraten	16,00
1 Flasche Bier	0,90
1 Flasche Sekt	4,99
1 Jeans	120,00
1 Paar Damenschuhe	69,00
1 Paar Herrenschuhe	79,00
1 Paar Strumpfen	1,99
1 Farbfernseher	999,00
1 Stereo-Kofferradio	99,00
1 Kühlschrank	399,00
1 Geschirrspüler	1100,00
1 Becher Yoghurt	0,69
1 Kilo Mehl	1,38
1 Kilo Käse	3,30
1 Kilo Feingebäck	11,90
1 Kilo Würstchen	7,96
	11,00

Castro hofft auf Wunder

New York – Kubas Staatschef Fidel Castro (63) hat Krebs, sucht Hilfe bei der russischen Wunderheilerin Dschuna Dawidaschwill (43), berichtet „Globe“. Frau Dawidaschwill hatte schon Breschnew behandelt. Ohne Erfolg – der Kreml-Chef starb am 10. November 1982.

Täglich 90

Hektar Natur

zubetoniert

Bonn – 1991

werden in der

Bundesrepu-

blik täglich

120 Hektar

Land durch

Häuser und

Straßen ver-

baut, schätzt

die Bundes-

anstalt für

Landeskunde

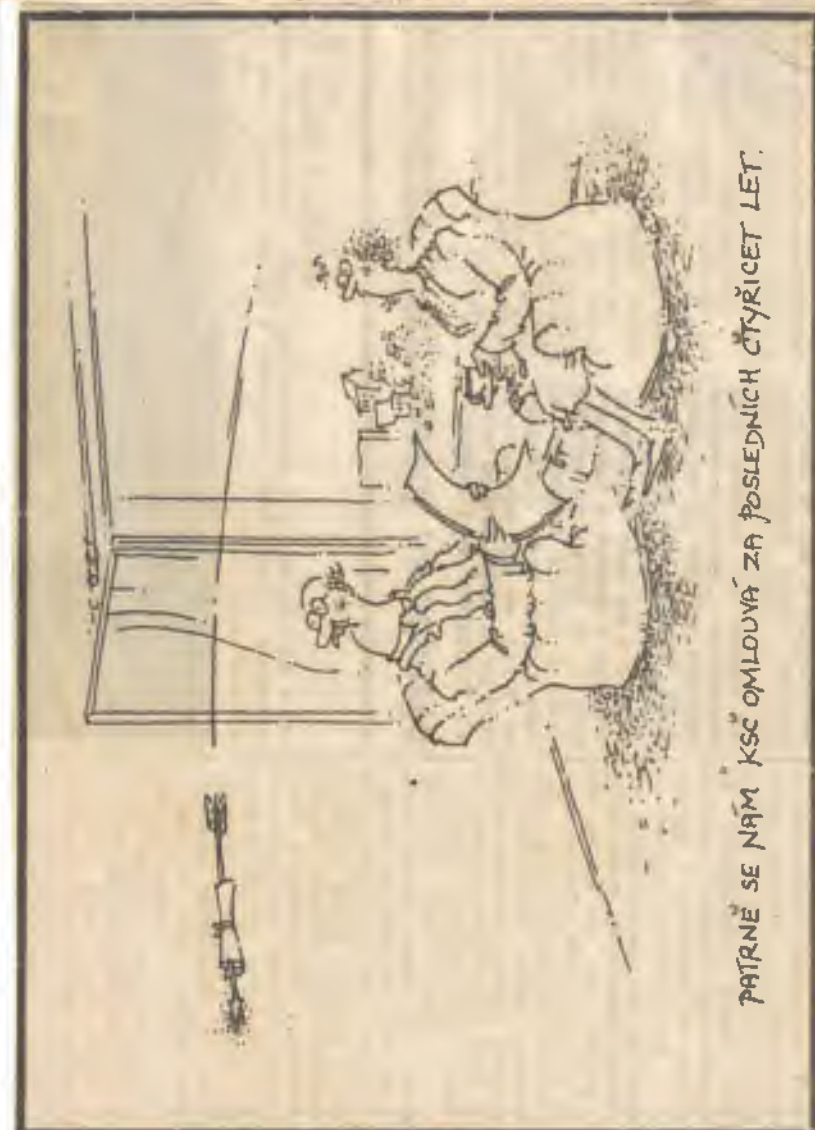
und Raum-

ordnung. Zur

Zeit sind es

täglich 90

Hektar.

PATRNE SE NAM KSC OMLOUVA ZA POSLEDNICH CTYRICET LET.

JEDNOHO DNE ZATOČÍ PŘÍRODA S VAMI PRAVĚ TAK, JAKO ZATOČILI RUŠŤI BOLŠEVICI S CAREM, BURŽOAZII, KERENSKÝM!

Případ jedné medaile aneb dopis prezidentovi

(LD): Obdrželi jsme včera otevřený dopis plukovníka v záloze inženýra Zbyňka Čerovského prezidentovi republiky, který jeho autor předal týž den oficiální agentuře ČTK. Dopis tiskneme v plném znění. I když se s některými stanovisky pana Čerovského nezotožňujeme a považujeme je za jeho osobní názor, nechceme mu upřít právo na to, aby je mohl vyslovit.

Vážený pane prezidente, obracím se na Vás otevřeným dopisem.

20. června 1990 jsem obdržel medaili „Za zásluhy o ČSLA 1. stupně“, kterou mi udělil federální ministr národní obrany generál Vacek. Je mi líto, pane prezidente, že Vám to musím napsat a medaili Vám jako vrchnímu veliteli vrátit, neboť Bůh i Vy jste mými svědky, že mi medaile nepatří, neboť v uplynulých dvaceti letech jsem se o „zásluhy ČSLA“ ponejvíce zasloužil jako nádeník a po určitou dobu jako Váš spolupráce na Borech.

V roce 1968 jsem byl se svými přáteli na letišti v Hradci Králové svědkem toho, jak tehdejší ministr obrany Polské republiky a dnešní prezident, generál Jaruzelski, vyznamenával polské vojáky za zásluhy v boji proti „kontrarevoluci“. Tou kontrarevolucí

jsem byli my, pane prezidente, vojáci československé armády, kteří jsme v souladu s Ústavou, vojenskými rády, předpisy a přísahou byli rozhodnuti bránit naši vlast proti okupačním armádám Varšavské smlouvy. Zabránila nám v tom zrada v nejvyšším stranickém, vládním a vojenském vedení. Mnozí z nás zaplatili za svoje tehdejší odhodlání, přesvědčení a statečnost svými životy, zdravím, kriminálním nebo vyhnanstvím. Žili jsme léta na periferii společnosti, zbaveni všech občanských a lidských práv, terorizováni komunistickou stranou, Státní bezpečností, vládními i správními orgány. Druzí, kteří zradili a podepsali souhlas s invazí a okupací, si na našich osudech vybudovali své kariéry. Jen se prosím podívejte, jak pan ministr Vacek hrdě nosí své vyznamenání, která jistě obdržel od největšího zloducha našich novodobých dějin, tehdejšího prezidenta Husáka. Jako vrchní velitel máte právo se přesvědčit o citacích rozkazů o udělení těchto vyznamenání. Je proto naši celostátní tragédií, ale i Vaší, že jste mezi téměř sedmi tisíci vyhozenými, Vám oddanými a demokraticky smýšlejícími důstojníky a generály nenašel žádného vhodného kandidáta, který by mohl funkci federálního ministra ná-

rodní obrany úspěšně vykonávat. Je to pro mne hluboké pokorení a urážka, že jste opět na tuto důležitou funkci nominoval nomenklaturního generála, spjatého s nejhorším obdobím našeho uplynulého dvacetiletí.

Testliže jste si dosud nenašel čas, abyste nás vyznamenal za naše vojenské a občanské postojy, pak tento kus bezcenné husákovské iakešnoské minulosti udělte takovému příslušníku armády, který se opravdu v minulých dvaceti letech o „československou lidovou armádu“ zasloužil. Při tom máte možnost se přesvědčit, že pan ministr Vacek v poslední době přesvědčený a zasloužilý demokrat, dosud nenal na vědomí změnu názvu republiky, armády a státního znaku. Prohlédněte si dobře i krabičku, ve které mně bylo toto vyznamenání předáno. Jistě předtím měla ve skladu starožitností v hradu nebo ji už někdo předtím použil. Nenašel jsem byste to i Vy sám za osobní urážku. Když Vám něco podobného za utrpení uplynulých dvaceti let, předal?

Byly doby, pane prezidente, kdy jste měl na československou armádu a je ji představitel zcela odlišný názor než nyní. Dovoluji si Vás upozornit.

Castro-Bush nebude?

Havana: Kuba včera popřela zprávy o plánovaném setkání nejvyšších představitelů USA a Kuby G. Bushe a F. Castra, které se mělo údajně uskutečnit za inaugurace nového japonského císaře Akihita v Japonsku. Jak uvedl náměstek kubánského ministra zahraničních věcí O. Oramas, Kuba je ochotna zahájit dialog se Spojenými státy jako rovný s rovným, avšak počínání USA nenechává nikoho na pochybách o agresivních záměrech amerického imperialismu. Na důkaz uvedl vysílání protikubánské televizní stanice TV Martí. 23. 6. 90

(str): Zitra přijede do Košic dvouposchodový propagandní autobus ABC. Červený „doublecker“, typický pro ulice Londýna, pojedí ve dnech 19.–28. června od východu k západu celé československo. Cestou z Košic se zastaví v Prahu, Řecké Běsčici, Nitra, Bratislavě, Brně, Hradci Králové, v Praze se zdrží dva dny (25. a 27. 6.), a přes Plzeň a Karlovy Vary zamíří zpět ke břehům Albionu. Vedoucí čs. redakce ABC T. Javorská (na snímku) k cestě do ČSFR říká: „Jsem šťastná, že můžeme po padesáti letech vyslat do československa přijet osobně se představit posluchačům a poděkovat jim, že nám tak dlouho, leckdy i po několika generacích, zachovávali věrnost.“ 19. 6. 90

že až na mířícími se jedná sídlo o stejné lidi jako tehdy. Ten trochu zesílil a byl povzrušen. Vaším předchůdcem nebo Vámi mám dojem, že o tomto stavu nejste pravdivě a ohledně informován. A protože jste mi na moje předchozí dopisy nikdy neodpověděl, musím se bohužel na

Vás obrátit otevřeným dopisem prostřednictvím tisku.

A ještě něco: Za vyhnání z armády a dvacetiletou diskriminací mně tato dluží částku přibližně Kčs 300 000. V době, kdy pan ministr Vacek propouštěl své věrné a dával jim statistické odstupné, mně dne 20. června poskytla vojenská správa zálohu na tento dluh. Celých Kčs 1500.—. Originál sturzenky Vám přikládám jako důkaz, abych nebyl obviněn z nepravdy. Tak vypadá skutečná a oprávněná demokratizace a odhodlání k nápravě minulých křivd ze strany federálního ministerstva národní obrany. A tak také vypadá v praxi prohlášení Občanského fóra, vyzývající emigranty k návratu. A co další? Musím se dívat na to, jak sametová revoluce proti vůli svých 87 procent voličů bude mít na rozhodujících postech komunisty soudasné nebo nedávno bývalé, kteří odložili své legitimace na práni či na rozkaz. Není to trochu podstatný rozdíl mezi slovy a činy? Jste opravdu přesvědčen, pane prezidente, že takto pravda a láska zvíťazí? Dovolte, abych o tom na základě

své krátkodobé zkušenosti zapochyboval. Zatím jsem se jen většinou seklal s neuvěřitelností, odmítáním a nenávisť. Důkazem je toho i má žádost o reaktivaci, kterou řeší pan ministr Vacek od 18. prosince 1989.

Přeji Vám jen to nejlepší.

ZBYNĚK ČEROVSKÝ

ŽIJTE VE ŠVÝCARSKU A PIŠTE OČAS POLIT. ÚVANY DO ŠVÝC. ZPRAVODAJE... ODPOVĚD DABIA UVEDENÍ.

Salamander stoppt Gefängnis

LUCLOW, 1. Juli (dpa). Ein blau gefleckter Salamander, der sich nur einen Monat im Jahr zeigt, könnte im US-Bundesstaat Massachusetts den Neubau eines Groß-Gefängnisses zu Fall bringen. Sheriff Michael Ashe, dessen 102 Jahre altes Gefängnis in Springfield chronisch überfüllt war, wählte sich mit der endlich erhaltenen Bewilligung für einen 1100-Betten-Neubau am Ziel seiner Wünsche, als der Salamander auftrat.

Das Tier, das elf Monate im Jahr unter Wasser im Schlamm lebt, tauchte vor den Augen von Naturschützern just an der Stelle in einem Tümpel auf, der auf dem ausgewiesenen Baugebiete bei der Stadt Luclow liegt. Der blaue gefleckte Salamander ist streng geschützt und bereits Kandidat für die internationale Liste der vom Aussterben bedrohten Tierarten.

Pietní akt v Ležákách

(ČTK): Ležáky — bývalá kamenická osada, vyhlazená před 48 lety německými fašisty, v neděli tohoto výročí vzpomněla. Kromě pozůstalých, zástupců sousedních obcí Mětic a Včeláková, přijel také pan Josef Ondráček z USA, který uslovně pátel po dětech zavražděných do Německa, dále zástupce českého svazu bojovníků za svobodu, ONV, delegace z Lidic, Dolu Ležáky z Mostu a další. Po letech věznění, diskriminace a vyhnanství se mohl na posvátné místo vrátit také biskup královéhradecké diecéze msgr. Karel Otčenášek, aby v Ležákách sloužil mši světou. Za aktivní válečné parašutisty a OV českého svazu bojovníků za svobodu promluvil plk. Rudolf Krzák, později rovněž vězněn a perzekvovaný. S potleskem byla přijata i slova pana Ondráčka, který se v Ležákách opět po 44 letech setkal se sestrami Štulíkovými. Ty jako jediné z původních obyvatel, jež byli v té době přítomni v obci, přežili hrůznou událost před 48 lety.

MINISTER NARODNEJ OBRANY ČSSR

uděluje medaili

ZA ZÁSLUHY O ČSLA

1. stupně

ako rectorne čestne uznanie ČSLA

pplk. Ing. Zbyněk Čerovský

17. 5. 1990

Zahynul skutečně Raoul Wallenberg?

—Velice spoléhám na Gorbáčova. Předpokládáme, že on nám odhalí tajemství Raoula Wallenberga. Bude to průkaz jeho upřímnosti, otevřenosti, aby tato daší z mnoha bílých skvrn na novodobé historii Sovětského svazu byla vymazána — tvrdí Irwin Cotler, profesor práva na kanadské univerzitě McGill, který se zabývá otázkou lidských práv.

Profesor Irwin Cotler je předsedou mezinárodního výboru, který se už řadu let zabývá také zkoumáním případu švédského diplomata Raoula Wallenberga. Členem tohoto výboru je mj. rovněž Elie Wiesel, americký spisovatel, nositel Nobelovy ceny za literaturu.

Výbor sestavil v průběhu posledních deseti let rozsáhlou zprávu čítající přes 1200 stránek, věnovanou záměrem zmíněné a smrti švédského diplomata koncem druhé světové války, kdy byl zatčen sovětskou rozvědkou. Kopie této zprávy byla poslána také do Moskvy a členové výboru věří, že se jim podaří od M. Gorbáčova získat odpověď na řadu otázek spojených s nejasným osudem hrdiného Švéda.

Zpráva od samého počátku odmítá sovětskou verzi, podle níž Raoul Wallenberg zemřel v nechalém proslulém moskevském vězení Lubjanka v roce 1947. V roce 1980 totiž Rusové přiznali, že příčinou smrti švédského diplomata, který během posledních měsíců svého diplomatického působení v Budapešti v roce 1944 zachránil před plynovými komorami tisíce maďarských Židů tím, že je vybavil švédskými pasy, nebylo selhání srdce, ale že byl zavražděn.

Avšak tato změněná verze neměla dlouhého trvání a udržela se v oficiální platnosti pouze několik měsíců. Pak se Rusové vrátili opět k prvnímu tvrzení — že příčinou smrti bylo selhání činnosti srdce.

Profesor Cotler, povzbuzený nedáv-

ným přiznáním sovětské strany k zavraždění tisíců polských důstojníků v katyňském lese, vyjádřil přesvědčení:

—On (tj. Gorbáčov) musí znát celou pravdu o Wallenbergovi. A řekne-li tuto pravdu, nikdo ho přece nebude obviňovat z této smrti.

Wallenbergovi, kdyby žil, by bylo 77 let. Zmíněná zpráva hovoří mj. o svědecké výpovědi osmi bývalých vězňů z vězení ve Vladimíru, kteří prohlásili, že v roce 1950 sdělili jednomu pracovníkovi švédského velvyslanectví v Moskvě, že viděli Wallenberga živého. Další informace ve zprávě uvádí, že koncem 70. let byl Wallenberg spatřen ve věznici ve Vladimíru dr. Elenou Nikolajevnou Butovovou.

—To asi nejlépe svědčí o tom, že verze o selhání srdce v roce 1947 není pravdivá — prohlašuje prof. Cotler.

A ještě jedna Cotlerova informace: Při rozhovoru s Andrejem Sacharovem, který se uskutečnil tři týdny před tím, než Sacharov zemřel, Cotler uslyšel o tom, že „celkem věrohodný svědek“ viděl Wallenberga živého v jedné sovětské věznici ještě v 80. letech!

Případu Raoula Wallenberga věnoval jednu ze svých četných publikací také dr. Rudolf Sträbinger, předseda exilového PEN-klubu německé jazy-

kové oblasti. Požádali jsme ho proto o několik slov na téma R. Wallenberg a NKVD.

• Proč ho Sověti vůbec zatklí?

„Důvodů pro zatčení Raoula Wallenberga měli Sověti několik: domnívali se, že je pracovníkem americké zpravodajské služby a plní úkoly, které dostal před svým odjezdem do Budapešti z Washingtonu. Druhý důvod je nepolitický. Generál Abakumov, jeden z pracovníků sovětské Státní bezpečnosti, popravený po smrti Stalina, se chtěl zmocnit značných finančních prostředků a cenných předmětů, které Wallenberg přijal do úschovy od pronásledovaných maďarských židovských občanů. Později měl být Wallenberg, jako stonistický agent, jeden z hlavních svědků v Stalinem připravovaném procesu proti sovětským židovským intelektuálům a politikům.“

• Domníváte se, že se přece jen podaří zjistit skutečnost osudu švédského diplomata po jeho zatčení a zlikvidovat tak jednu z dalších bílých skvrn v historii?

„Také dnešní zkušenosti s přístupem do archivu sovětské Státní bezpečnosti ukazují, že archivní materiál je zpřístupněn teprve tehdy, když jsou Sověti fakty a výpovědi svědků do slova přitlačeni ke zdi. Tak tomu v případě švédského diplomata Wallenberga bohužel doposud není. Budeme zřejmě na úplné objasnění jeho osudu muset ještě počkat. Chci bych ale upozornit na jednu zapomenutou skutečnost. Společně s Raulem Wallenbergem byl sovětskou bezpečností odvezen jeho řidič Vilmos Langfelder. Také po něm chybí jakákoliv stopa. Bylo by načase, aby sovětské orgány zaujali i k tomuto případu své stanovisko.“

(do)

um vier Uhr binnen 24 Stunden nur noch 237 Übersiedler. An den Tagen zuvor waren es jeweils von vier Uhr bis vier 282, 316 und 377 Übersiedler. Damit stiehlten 1990 bisher 190674 DDR-Bürger ins Bundesgebiet über. An einzelnen Tagen waren es mehrere Tausend.

KOTV NEVÍ RADO, AŽ SE UCHO UVRHNE.

Noch 237 DDR-Übersiedler

BONN, 1. Juli (dpa). Trotz der bevorstehenden Währungsunion sind bis zum Wochenende täglich immer noch Übersiedler in die Bundesrepublik gekommen. Zuletzt wurde ihre Zahl aber von Tag zu Tag geringer. Nach Angaben des Bundesinnenministeriums kamen bis Freitag morgen

ADIDAS chce otevřít zastoupení v Praze nebo Bratislavě

Světově známá firma ADIDAS, jedna z největších na světě, která sídlí v západoněmeckém Herzogenaurachu, představuje velmoc mezi výrobci sportovních bot

smlouvy s některými hráči má i v mužstvech Argentiny, Belgie, Jižní Koreje, Nizozemska a Irsku.

Firma z Herzogenaurachu není sice uvedena mezi deseti hlavními sponzory FIFA, ale převzala část úkolů firmy Marx GÜNTHER PFAU: „Smlouvy děláme s předstihem. Ihned po skončení mistrovství začneme jednat a uzavírat nová. Zaskočila nás Kostarika, protože nikdo nečekal, že se nejen kvalifikuje do Itálie, ale i do semifinále!“ Loňský roční obrát firmy byl 4,4 miliardy marek.

Spolu s americkou firmou Du Pont dal ADIDAS dohromady kalhoty, které s oblibou nosí fotbalisté pod trenýrky a čouhají z nich, tzv. „coolmax“. Jsou zhotovené z vyplešného nylonového vlákna, které se vyrábí v USA a zpracovává ve Španělsku. GÜNTHER PFAU: „Mnozí se mylně domnívali, že jsou pro zahřátí sva-

Proč hráči raději

i výstroje. Značka trojlístku a tři pruhy patří k neoblíbenějším. A přestože zasahuje do mnoha letních zimních sportů. Je a zůstává její doménou fotbal. Mezinárodní manažer GÜNTHER PFAU: „Fotbal nás proslavil, proto je pro nás stále nejdůležitější.“

Už 20 let je ADIDAS jediným dodavatelem míčů. s nimiž se na mistrovství světa hraje. V roce 1970 a 1974 se jmenoval „Telstar“. 1978 „Tango“. 1982 „Tango España“. 1986 „Azteca“ a v Itálii 90 „Etrusco Unico“. Tento poslední druh má novinku, mezivrstvu, která zvyšuje brankáře v tom, že při chytání v rukavicích není náraz tak tvrdý. Těchto míčů vyrobila firma pro MS 3000 kusů. Reprezentační míč „Unico“, s nímž se hraje na ITALIA 90, není laciný ani ve SRN, stojí 179 marek.

Západoněmecká firma, která má v tiskovém středisku Caetano Scirea v Římě reprezentační stánek, uvítala ve středu také kapitána vicemistrů světa 1934, 86letého Františka Pláničku. Byl středem pozornosti francouzských, italských i německých novinářů. Ředitel Pragoportu inž. Jaroslav Vacek mu dělal tlumočníka.

ADIDAS vyzbrojil dresy 15 ze 24 mužstev v Itálii a v Praze nebo Bratislavě novou společnou firmu ADIDAS-CSFR a spolupracovali s obchody a firmami se nocené arabské emiráty, Kolumbie, Rumunsko, Jugoslověnsko, Československo. Individuální kolekce. Záležet bude ovšem na kupní síle!

Historické slavnosti Barchan

{čtk}: Za účasti více než 10 000 návštěvníků pokračovaly v Jemnici na jihozápadní Moravě čtyřdenní historické slavnosti Barchan. Připomínají pobyt královny Elišky Přemyslovny v tomto místě v roce 1312. Ne-

platí pokutu?

lá, ale naopak. Slouží tak, že zbavují tělo potu a sval zůstává chladný. Legrační ovšem je, že FIFA je dovoleno z vyplešného nylonového vlákna, které se vyrábí v USA a zpracovává ve Španělsku. GÜNTHER PFAU: „Mnozí se mylně domnívali, že jsou pro zahřátí sva-

ADIDAS má přímé zastoupení v Itálii, Rakousku, USA, Argentíně, Francii (pro Kamerun), Brazílii, Švédsku, Skotsku, Jugoslávii, Kolumbii, Belgii, Španělsku, Uruguay, Jižní Koreji, Anglii, Nizozemsku, Irsku a pochopitelně i doma. Ostatní země, které mají smlouvu, přijíždějí pro vybavení do Herzogenaurachu. GÜNTHER PFAU: „Ve čtvrtém čtvrtletí bychom rádi otevřeli

ADIDAS-CSFR a spolupracovali s obchody a firmami se nocené arabské emiráty, Kolumbie, Rumunsko, Jugoslověnsko, Československo. Individuální kolekce. Záležet bude ovšem na kupní síle!

děle byla věnována starodávám svato-vítké pouti a církevním slavnostem u 600 let staré lupy, která stojí před klášterním kostelem sv. Víta. Bohatý kulturní program obohatilo především vystoupení dechových orchestrů z Dučic i Moravských Budějovic, ale i hudebníků a souborů z rukous-

Bei Post in die DDR besonderer Hinweis

Bundesbürger sollen ihre Briefe in die DDR auch weiter vor der Postleitzahl mit dem Kennzeichen DDR versehen, hat die Bundespost am Wochenende geraten. Gleiche Postleitzahlen in beiden Ländern erschweren somit die eindeutige Zuordnung und führen zu Verzögerungen.

Vom heutigen Montag an wird die DDR-Post neue Briefmarken mit einer Wertangabe in D-Mark herausgeben. Sie können auch im Bereich der bundesdeutschen Post verwendet werden. Die Briefmarken werden mit einer neunteiligen Serie „Bauwerke“ geschmückt. Ein Umtausch von alten DDR-Briefmarken ist nicht möglich, sie müssen bis zum 31. August im Gebiet der DDR „verklebt“ werden.

Bundesbürger, die ins Ausland schreiben, sollten nur bundesdeutsche Briefmarken verwenden. Laut internationaler Verträge sei es nicht möglich, Auslandspost mit Briefmarken eines anderen Landes zu frankieren, mahnt das Ministerium.

ských měst a obcí. Barchan vyvrcholil dnes tradičním výletem do městského lesa.

J.ŘÍBA • TOM NARSAI FEJETÓN.